

KUR'AN'I KERİM

SEBE-İ NÜZULÜ
AÇIKLAMALI
VE
KELİME MEALİ

Salih ÖZBEY

KUR'AN'I KERİM

SEBEB-İ NÜZULÜ
AÇIKLAMALI
VE
KELİME MEALİ

Hazırlayan
Salih ÖZBEY

BASKIYA HAZIR KİTAPLAR

1.KUR'AN'IN RUHU-KUR'AN-I KERİM (Sebeb-i Nüzulü Açıklamalı ve Kelime Meali)
Bütün kitaplar tek bir kitabı anlamak içindir,
Bütün bilgiler tek bir bilgiye ulaşmak içindir,
Bütün hakikatler tek bir hakikat içindir,
Bütün dinler tek bir dine kavuşmak içindir,
Bütün güzellikler tek bir güzeli görmek içindir,
Bütün ilahlar tek bir Allah'a erişmek içindir,
Bütün yollar tek bir yolu yürümek içindir,
Bütün şeyler tek bir şeyi anlamak içindir,
Aslında herşey tek bir şey ve aynı şeydir.

2. KIRK AYET –KIRK HADİS (Kırk Hadis)
Sebeb-i Nüzulüne göre kırk ayet ve Sebeb-i Vüruduna göre kırk hadis.
Resûlullah (a.s): *"Kim ümmetime, sünnetimden kırk tanesini koruyup ulaştırırsa ben kıyamet günü onun imânına şâhid ve şefaatçi olurum"* (Abdullah İbnu'l-Mubârek el-Hanzalî (181/797). Beyhakî, Şuabu'l-İmân, 2/270)
Sünneti anlamak için Peygamberi tanımak, Peygamberi tanımak için KUR'AN-I KERİM'e bakmak, bunun için de KUR'AN-I KERİM'in dilini bilmek şarttır.

3. EVRENİN RUH HARİTASI (Akaid Kitabı)
Kaybetmişiz Pusulamızı
Ebrehelerin Hüküm Sürdüğü Kaldırımlarda
Ölüler Abid
Taşlar Mabud
Ağaçlar Mabed Olmuş.

4. İNSANLIĞIN RUH HARİTASI (Ahlak Kitabı II Cilt)
Ahlak, ruhun derinliklerinde dışa yansıyan iyiliğin, kıvılcımıdır.
Gülün güzelliği rengidir.
Bülbülün ki, sesidir.
Göğün ki, yıldızlardır.
Yerlerin ki, bitkilerdir.
Dilberin ki, cemalidir.
Yiğidin ki, bileğidir.
Arifin ki, bilgidir.
Abidin ki, zikridir.
İnsanlığın ki ise, AHLAKIDIR.

5. RUHLARIN ŞİFASI (Esma'ül Husna)
"En güzel isimler (el-esmâü'l-hüsnâ) Allah'ındır. O halde O'na o güzel isimlerle dua edin. Onun isimleri hakkında eğri yola gidenleri bırakın. Onlar yapmakta olduklarının cezasına çarptırılacaklardır." (7:180)
Ebû Hüreyre (r.a) den nakil: Resûlüllah (a.s) buyurdular ki:
"*Şüphesiz ki, Allahü Teâlâ'ya mahsus doksan dokuz isim vardır. Her kimbu (güzel) isimleri ihsâ eder (sayar, ezberler vedilinin tesbihi haline getirirse) Cennete girer."*(Tirmizi, ibn Hibban ve Hakim)
Esma-ül Husna'nın bilinmesi üç şey için çok önemlidir:
1-İlahi Rububiyyet; yüce Allah'ın Rabbaniyyetine dalalet eden; varlığına ve biriliğine ve nasıl yaratıcı, nasıl yarattığı varlıkların rızıklarını verici ve nasıl terbiye edici olduğunu öğrenmek.
2-İlahi Uluhiyyet; yüce Allah'ın Azametine dalalet eden ne kadar güçlü, ne kadar büyük, nerde ve ne yaptığını öğrenmek.
3-İlahi Ubudiyyet; yüce Allah'ın lutfuna dalalet eden; niye ibadet edilir, nasıl dua edilir, kimi sever, kime rahmet eder, kimi ne için cehenneme koyar ve kimi niçin cennetine koyar gibi özellikleri öğrenmek.

6. YAŞAMIN RUH HARİTASI (Fıkıh Kitabı IICilt)
Anlamak (fıkh etmek), insanın ruh portresidir.
Anlayış sahibi insanlar, halkların gülü ve çiçekleridir.
Anlayış sahipleri, halklar tarafından her zaman koklanmaya çalışılır.
Bazen göklere çıkartılıp yükseltilirler.
Bazen yerlere atılıp ezilirler.

7. İNSANLIĞIN RUH MİMARLARI PEYGAMBERLER (Peygamberlerin Hayatı IICilt)
Evrenin en büyük sanatçısı Allah'tır.
Yüce Allah'ın en büyük sanat eseri insandır.
İnsanın en büyük sanatı ruhtur.
Ruhun mimarları aziz Peygamberlerdir.

8. PEYGAMBERLERİN ÇİZDİĞİ RUH HARİTASI (Hz. Peygamber(a.s)'in Hayatı II Cilt)
Kaybolmuşuz Peygamberlerin çizdiği haritanın üzerinde.
Yön tayin etmede zorlanıyoruz.
Neresi doğu.
Neresi batı.
Neresi kıble.

9. ÇOCUKLARIN RUH DÜNYASI (Doğumundan Ölümüne Kadar Çocuk Terbiyesi)
"Her çocuk İslam fıtratı üzere doğar."
Hiç bir çocuk, anne ve babasının meşru veya gayri meşru yaptıklarıyla sorumlu değildir.
Her çocuk kendi kişisel menkıbesinin sorumlusudur.
Çocuklar, ailenin balı ve dalı,
Toplumun gülü ve bülbülü,
Kainatın çiçeği ve eşrefidirler.

10. DERSLERİN RUHU (Tefsir Dersine Giriş 1)
Bütün kitaplar, bir kitabı anlamak içindir, oda KUR'ANI KERİM'dir.
Bütün ilimler, tek bir ilimden onay alır, oda KUR'ANI KERİM'dir.
Bütün ilimlerin merkezi, tefsir ilmidir, oda KUR'ANI KERİM'dir.

11. DERSLERİN RUHU (Tefsir İlmine Giriş 2)
Usûl, Arapça asl'ın çoğuludur.
Asl sözlükte temel, kök, soyluluk ve orijinal anlamlarına gelir.
Tefsir usûlü ya da İlmu Usûli't Tefsir,
Kur'ân-ı Kerim'in insanlar tarafından anlaşmasına yardımcı olmak üzere onu, insanların zihinlerine, akıllarına yaklaştırma çalışmaları diyebileceğimiz tefsirin ve müfessirlerin prensiplerini, şartlarını ve çerçevesini belirleyen, tarihini tespit eden ilim veya ilimlerin hepsine birden verilen isimdir.

12. ÇAĞIN ALTIN RUHLULARI (Sahabe-i Kiramın Hayatı II Cilt)
Rasulullah (a.s)'ın da üzere yaratılmış olduğu "ALLAH AHLÂKI"?…
"VERMEK"!
Karşılıksız vermek!
Çıkar düşünmeksizin vermek! EBU BEKİR gibi.
Zâhirde ve bâtında her an ve her koşul altında adil olmak! ÖMER gibi.
Ar, haya, sevgi vermek!.. Karşılık beklemeksizin! OSMAN gibi.

İlim, cesaret vermek!… Karşılık beklemeksizin! ALİ (r.a) gibi...

13. ADEMİN HİKMETİ
Adem dedikleri;
el,
ayak,
baş değil,
manaya derler.
Kaş,
göz değil,
ruha derler.

14. ALEMİN HİKMETİ
Her insan bir ademdir.
Her adem bir alemdir.
Her alem bir sırdır.
Her sır bir yitiktir.
Her yitik bir hikmettir.
Her hikmet bir hazinedir.
Her hazine bir saadeti dareyndir.

15. EĞİTİMİN HİKMETİ
Her Müminin dinini öğrenmesi ve bildiklerini öğretmesi dini bir ihtiyaçtır.
Zira inandıklarını uygulayabilmesi öğrenmeye bağlıdır. Öğrenim, eğitimin bir parçasıdır.
Eğitim, hedeflenen davranışların programlı ve planlı faaliyetlerle insana kazandırılmasıdır.
Öğretim ise, öğretme faaliyetlerinin belirlenen hedefler doğrultusunda, planlı ve kontrollü olarak düzenlenmesi ve uygulanmasıdır.

16. DÜŞÜNMENİN HİKMETİ
Felsefe;
"seviyorum, peşinden koşuyorum ve arıyorum";
anlamına gelen ve
"bilgi, bilgelik"
anlamına gelen sözcüklerinden türeyen terimin
işaret ettiği entelektüel faaliyet ve disiplindir.
Buna göre felsefe
"bilgelik sevgisi"
yada;
"bilginin peşinden koşma"
anlamına gelir.

17. DÜŞLERİN HİKMETİ
Rüya konusunda;
Batı bilginleri genelde rüyanın insanın günlük yaşantısı sonucu gördüğü şey olarak yorumlarken,
Doğu bilginleri bu görüşe katılmakla birlikte Allah'tan gelen ilahi bir mesaj olarak da görmüşlerdir.

18. HAYALİN HİKMETİ
Fertte çağrışım yapan hayaller neticesinde meydana gelen kolektif alt şuuru psişik hayatın esaslı faktörüdür.

19. MEDENİYETİN HİKMETİ
Allah'ın indirdiklerini kendisine hayat nizamı olarak kabul eden toplumlarda medeniyet, kavramın içerdiği gerçek anlamıyla ortaya çıkmıştır. İslâm medeniyeti, iman, amel, ahlâk, sosyal ilişkiler, toplum hayatını insanların iyiliği doğrultusunda yöneten idarî prensiplerin bir tezâhürüdür.

20. ACILARIN HİKMETİ (Şiir)
Şair, Şiir yazarken,
çocuk dünyaya getiren
bir annenin sancısını çekmiyorsa
yazdıklarının hepsi yalandır.

21. ŞEREFİN HİKMETİ (Müslüman Kadın)

İslâm'a göre şeref, müttakî olandır; Allah'tan korkup haramlardan her zaman sakınan, Allah'ın emirlerini yerine getirendir.

22. AKLIN HİKMETİ

Akıl, eşyanın güzellik, çirkinlik, kemâl ve noksanıyla ilgili sıfatını idrak eden özelliktir. İki hayırdan daha hayırlı; iki şerden daha az şerli olanını idrak etmekten ibarettir. Akıl insanoğluna verilmiş manevi bir kuvvettir. İnsan bu güç ile gerekli ve nazarı bilgileri elde eder. Bilgiyi elde eden güç İslâm'da insanı mükellef kılan akıl gücüdür. Bu güç insanda ana rahminde cenin iken oluşan özelliktir. Bu erginlik çağına gelince gelişir ve gittikçe olgunlaşır. Bu da, zarûriyyâtı anlayan güçtür. Bu güç ile elde edilen 'bilgi'ye gelince yerine göre kullanılmadığında akılsızlık özelliğini taşır.

23. NAMAZIN HİKMETLERİ

Namaz, tekbir ile başlayıp selâm ile son bulan, belli fiil ve sözleri içine alan bir ibadettir. Allah'a karşı tesbîh, ta'zîm ve şükrün ifadesidir.
Sabah namazının iki rekat olmasının hikmeti nedir? Öğle namazı niçin dört rekattır? Bazı namazların iki ve üç veya dört rekat olmasının sebebi hikmeti nedir? İşte bütün bunların hikmeti bu kitabın içinde geçer.

24. DİN NASİHATTIR (İbretli Sözler) *Çıktı*

Nasihat, İslâm'ın pratik hayata aktarılması, ahlâkî prensiplerin yaşanması, insanî erdemliliklerin, görgü kurallarının öğretilmesi amacıyla bilenlerin bilmeyenlere öğretmesi ve hatırlatmada bulunması amacıyla yapılan öğütlerdir. Bu öğütler yapılırken asla bir ard niyet güdülmez, dünyevî çıkarlar düşünülmez.

25.NAMAZIN DİLİ

Namaza başlarken ve namaz kılarken, söylediklerimizin anlamı nedir? Neden "Allah'u Ekber" diyoruz? Neden Ku'ran ile değil de "Sübhaneke" ile namaza giriş yapıyoruz? Neden "Ruku" ediyoruz? Niçin "Secde"ye kapanıyoruz? Bütün bunlar ne anlama geliyor? Ve biz bunları yaparken ne demek istiyoruz? Bunların anlamı ve dili nedir?

Hazırlayan:
SALİH ÖZBEY

[1] Tirmizl, Tefsir 15.
[2] Buhâri, İman, 15; Müslim, Salât, 38, 41; Ebû Dâvûd, Salât, 132; Tirmizî, Salât, 1 10, 1 16; Nesâi, İftitah, 1 23, 7; İbn Mâce, İkâme, 11, 72.

TAKDİM

GİRİŞ

Kalplerimizi Kitabına mahzen (hazine odası) kılan, Peygamberinin Sünnetlerine kulaklarımızı açan, Kur'ân'ı ve Sünneti öğrenmek ve her ikisinin de anlamını, anlaşılmayan lafızlarını araştırmak için gayrete getiren ve bütün bunlarla alemlerin Rabbi olan Allah'ın rızasına talip olmaya ve din bilgisini elde edebilmek için basamak basamak yürüten Allah'ımıza hamdederiz.

Şefkati sonsuz ve merhameti nihayetsiz olan Allah, hidayet yolunu gösterenlerin en faziletlisi, en alimi ve en mükemmelinin pak ve temiz ruhuna selâm olsun ki, hanif dini olan İslâm'ı tesis etmek sûretiyle alemin cehaletini ilme ve zulmetini nura çevirdiler. Güneş ve Ay'ın doğup batması adedince Allah Telâla'nın salat ve selamı O Cenab'ın mukaddes ruhuna olsun. Yine O'nun faziletli soyu ve seçkin ashabı bir göz açıp kapayacak zaman aralığı kadar bile ilahî rahmetten uzak kalmasınlar.

İslam dinine bağlı olup öğrenmesi vacip olan hükümlere boyun eğip itaat edenler için her şeyden önce mühim ve gerekli olan şey, Kur'an-ı Kerim'in yüce manalarını anlayıp ondan hasıl olacak faydalardan yararlanmak gayemizdir.

Çünkü, en üstün ahlakı emreden, vahşet ve cehaletten nehyeden Kur'an-ı Kerim'dir. Kur'an-ı Kerim'in esas temeli, İslam dini olması dolayısıyla erkek ve kadın her Müslüman için onda bulunan hükümleri, insani sıfatlardan en yüksek mertebeye ulaşmak için O'nun apaçık ayetlerinin içinde perde altında kalan nükte ve remizleri tahsil etmek lazımdır.

Kur'an-ı Kerim'i kendisine rehber edinen, O'nun nuru ile hidayete eren kimselerden hiç bir vakit insaf ve mürüvvetin dışında bir şey meydana gelmemiştir.

Kur'an-Kerim'in hüküm ve nüktelerini anlamak, Arapça olması sebebiyle Arapça bilmeyen diğer milletlere mensup insanların bunu anlaması mümkün değildir. Madem ki Kur'an-ı Kerim'in manalarının kadri yücedir; öyle ise her milletin kendi dilinde tefsir ve tercümesi bulunmaz ise O'ndan öğrenmesi gereken hayır ve şerleri kolayca öğrenemezler. Fars, Türk, Hindu, Berberi ve diğer dillere sahip olan insanlardan Arap dilini bilen toplumlar mevcuttur. Aynı zamanda bu kimseler Kur'an-ı Kerim'in hükümlerini halka da anlatırlar. Fakat bu hükümleri bir alimden dinlemek yerine kişinin kendisi bizzat kendi dilinde bir tefsiri okuyup Kur'an'ın nükte ve hükümlerine bakıp görmesi arasında olağanüstü bir fark mevcuttur.

Büyüklüğü herkes tarafından bilinen şahısların İslam milletlerini, kendi milletlerinin nazarında zalim, insafsız ve müfsit gösterip hatta "İslam'ın yapısı zulüm ve fesada dayanır" deyip neticede İslam milletine düşmanları hor baktırmak yakışmaz. Hâşa... sümme hâşa... İslâm'ın asıl ve esasında hiçbir kusur yoktur. Kusur İslam'ın yapısında değil bilakis ona yarı buçuk iman edenlerdedir.

Ana dilleri Türkçe olan İslam Milletlerine Kur'an-ı Kerim'in hüküm, nasihat ve ibretlik olaylarını mümkün olduğu kadar kendi dillerinde tahsil etmek farz-ı ayındır. Açık ve gizli İslam alemine yapılacak hizmetlerden en büyüğü, sade ve basit olacak şekilde bir meal yazmak olacaktır. Bu takdirde, kolayca Kur'an'ın manaları anlaşılıp, yüce gayesinden lezzet duyulup, "gaye insan" olma fırsatı kazanılmış olacaktır.

A) AÇIKLAMALAR

Önceki semavi kitapların kaybolup ortadan kalkmasından veya insan kaynaklı ve özlerine ters bilgilerle karışmasından sonra ilâhî hikmetin varlık âleminde kendisinden başka ilâhî vahyin sabit bir eserinin kalmamasını uygun gördüğü Kur'an-ı Mecid; hidayetin nuru, teşriin anayasası, hayatın Rabbânî kurumlarının kanunu, helâl ve haramı bilmenin yolu, hikmetin, hak ve adaletin pınarı, insanın gidişini doğrultmak, yaşantısını düzenlemek için gerekli olan ahlâk ve edep kaynağı bir kitaptır.

Allah'ın Kitabı'nı bilen kimseler, o kitabın nehiylerine riayet etmeye, o kitapta kendilerine yapılan açıklamalar gereğince öğüt almaya, korkarak ve onun gözetimi altında olduklarını bilerek Allah'dan gerektiği gibi haya etmeye ne kadar da layıktırlar? Çünkü böylelerine peygamberlerin yükü verilmiş ve Kıyamet gününde İslâm'a, Kur'ân'a aykırı hareket eden diğer din ve inanç sahiplerine karşı şehadet edecek konuma yükselmişlerdir.

O zaman Kur'an-ı ezberlemek için değil, hayata aktarmak ve Kur'ân ahlakıyla ahlaklanmak için okumalıyız. Maalesef bugün pekçok Kur'ân hafızımız o kıymetli kitabımızı ezbere bilmekte fakat bu tip kimselere Abdullah ibn Mes'ûd'un şu sözünü hatırlatmak istiyoruz: "Kur'ân hafızının Kur'ân'ın hükümlerini bilmesi gerekir. Böylece Allah'ın ne istediğini ve kendisine neyi emrettiğini anlar ve okuduğundan yararlanmış olur. Ve onlarla amel edip pratik hayatına o ayetleri aktarır. Kur'ân hafızının Kur'ân'ın emir ve hükümlerini ezbere okuyup neyi okuduğunu anlamaması ne çirkindir. Anlamadığı şeylerle nasıl amel edebilir. Onları pratik hayatına nasıl aktarabilir? Okuduklarından ne kasdedildiği kendisine sorulduğunda, cevap verememesi ne çirkindir. Böyle biri kitap yüklenmiş merkepten farksızdır."

Nakledilir ki, Basra valisi Ebu Mûsâ el-Eş'arî halife olan Hz. Ömer'e Basra'da bir çok kişinin Kur'ân'ı ezberlediğini bunlara Beytü'l-Mâl'den yardım edilmesini ister. Ertesi yıl Kur'ân'ı ezberleyenlerin kat kat çoğaldığını yine bunlara yardım yapılmasını isteyince; halife Hz. Ömer (r.a) şu karşılığı verir: "Onları kendi hallerine başbaşa bırak. Korkarım ki insanlar Kur'ân ezberlemekle uğraşır ve O'nu anlayıp, kavramayı ve pratik hayatlarına aktarmayı terk ederler."

Kur'ân'ı okuyan bir elçi, tebliğci, görevli olmak, Allah'ın kitabını okuyan, namazı ikame eden yani devamlı namazı kılıp kötülüklere bulaşmayan Allah için gizli açık infak eden, hiç zarara uğramayan bir kazancı elde etmek; Allah'ın ayetlerini okuyan ve bizi ahiretteki azaptan uyaran bir elçiye uymak ve böyle bir elçinin yolundan gitmek, Rabbimizden gelen kitabımızı gereği biçimde okumuş olmak, Bel'am gibi (yani bilip amel etmeyen türde kişiler) olmamak yani okuduğu bildiği vahyî gerçeklerden ayetlerden sıyrılıp çıkıp şeytana uymamak ve dosdoğru yolda olmak, Rabbimizden bize gönderilen, vahyolan şeyleri öğrenmek için okuyup, okutmamız lazım!

Hz. Nuh, Hz.İbrahim ve diğer örnek şahsiyetleri, öğrenip onlar gibi olmak, onlar gibi yaşamak ve örneğimiz onlar olsun diye, okuduğumuz Kur'ân'la imanımız artsın ve güveni sadece Allah'la ve Allah'ın yolunda bulalım, başka yerlerde ve kimselerde güveni aramayalım. Allah'ın huzurunda secde etmek, başka sebebler için değil, Allah'ın azabından korkarak cennetini ümit ederek, ağlayarak secdeye kapanan kimseler gibi olmak, apaçık ayetler okununca, yüzlerinde hoşnutsuzluk beliren kafirler gibi olmamak, okuyunca memnun olmak, hayatımızı Kur'ân'a göre değiştirmek ve hayırlı amellere koşmak ve kötü sonuçlardan korunmak, bize kadar ulaşan, milyonlarca basılan, çoğaltılan, ezberlenen Kur'ân ayetlerine arkamızı dönmeyelim diye ve ayetlere karşı saçma sapan konuşmuş olmamak, Allah'ın ayetlerini yalanlamış olmamak, yalanlayanlardan olmamak ve tüm okuduğumuz ayetleri kabul etmek, tasdik etmek, musiki dinler gibi dinlememek, kulaklarında ağırlık olupda büyüklük taslayanlar gibi olmamak, Kur'ân'a arkasını dönenler gibi olmamak ve kıyamet günü azapla müjdelenenlerden olmamak için Kur'ân'ı okumalıyız.

Kur'ân'ın okunan ayetler karşısındaki tavrımız, kafirler gibi olmasın, ahiret inancımız sağlam olsun ve ona göre amel edelim, işittik ve isyan ettik diyen Yahudiler gibi olmayalım, işittik ve itaat ettik diyen müslümanlardan olalım, kendilerine gelen Kur'ân gerçeğine ve Allah'ın vahyine karşı; "Bu Kur'ân bizim içinde bulunduğumuz hayatı değiştirecek, gerçekten büyüleyici bir kitaptır" diyen kafir ve müşrik insanlar gibi olmamak ve içinde bulunduğumuz bozuk hayatı Kur'ân'a göre değiştirmek ve düzeltmek için Kur'ân'ı okumalıyız!

Geçmişlerin masallarıdır diyenler gibi olmamak, hayatımızı tanzim edecek olan esasları belirleyen kitabımız olduğundan, bilgi sahibi olmak gerçek bilgiyi elde etmek ve sadece Allah'ın huzurunda eğilmek, secdeye varmak, başka yaratıklara kul olmamak, kula kulluktan kurtulup yaratana kul olmak için diğer tüm kulluk ve köleliklerden kurtulup Allah'a kul ve köle olmak, okunan Kur'ân

karşısında bunlar Allah'tan gelen doğru ve gerçeklerdir deyip iman etmek, önceden de iman ettiğimizi itiraf etmek için Kur'ân-ı her zaman okumalıyız

Rahmet ve öğütlerinden nasip almak, bize kafi gelen tek kitap Kur'ân'dır diyebilmek kadın ve erkekler olarak evlerimizde okunan başka kitaplar olmasın, sadece ve sadece okunan ve hafızalarda tutulan tek kitap Kur'ân olsun, elimizden düşmeyecek olan kitap Kur'ân olsun için başucu ve müracaat kitabımız Kur'ân olsun diye devamlı gündemimizi Kur'ân meşgul etsin. Kelime-i Şahadet ve Kelime-i Tevhidle Allah'ın dışında ilah, itaat edilecek kimse kabul etmeyeceğimizi beyan etmiş olmak ve inancımızda devamlı olduğumuzu beyan için Kur'ân-ı okuyup, okutmalıyız!

B) ÖZEL AMAÇLAR

Allah'ın Kitabı, dinin bütün ilimlerini ihtiva eden, farzı ve sünneti, bağımsız olarak beyan eden, semanın güvenilir şahsiyeti Cebrail (a.s) aracılığıyla yeryüzünün güvenilir şahsiyeti Hz. Peygamber (a.s)'a indirilen Kitap olduğundan dolayı, hayatta kaldığım sürece onunla uğraşmayı, bütün gücümü bu yolda harcamayı uygun gördüm. Bunun için Kur'ân'a dair nüzul ve kelime meali olarak Türkçe özlü bir çalışma yapmak istedim.

Kur'ân-ı Kerim'in faziletine dair mü'minin ilk bilmesi gereken husus, bunun alemlerin Rabbi olan Allah'ın sözü, eşi ve benzeri bulunmayanın kelamı, dengi ve benzeri olmayanın sıfatı olduğunu bilmesidir. Kur'ân, Aziz ve Celil olan Allah'ın zatının nurundandır.

Bir dilde yazılmış eser, bir başka dile aktarmanın zorluğunu az çok herkes bilir. Fakat bu zorluğu ciddî tercümeler yapmaya uğraşanlar kadar kimse bilemez. Çoğu zaman iyice anladığınız bir şeyi istediğiniz gibi ifade edememenin, bazı mana ve inceliklerin kaybolduğunu görüp bir şey yapamamanın ızdırabını, ancak aynı tecrübeyi yaşayanlar bilir.

Kur'an-ı Kerim'in inci gibi parıldayan mucize ve hikmetleri, halkın hatırından çıkıp ve reisleri dahi bu mucize ve hakikatleri Müslümanlara anlatmaktan çekinmeleri ve hatta halk tabakayı bu hakikatleri okumaktan şiddet ve korku yolları ile men etmeleri, bu gerçeklerin onlara ulaşmasına mani olmuştur. Hatta günümüzde bazı din adamları Kur'an konularından bahsetmenin mahzurlu olacağından ve bu türlü konulardan bahsetmenin haram olduğu kanaatine halkı teşvik ediyorlar.

İnsan yeryüzünün en büyük şeref ve övünç sahibi olması onun ilimle donanmış olmasına bağlıdır. İslam dinine göre cahil ve bilgisiz kimselerden ancak insan azmanı canavarlar topluluğu oluşur. Onları Müslüman adıyla anmak büyük hatadır. Peygamberimiz (a.s)'e göre Müslüman "**İnsanların elinden ve dilinden selamet bulduğu kimsedir**"*(Müslim, İman 66.)* İnsanlardan meydana gelen hataların kaynağı ekseriyetle cehalettir. Herhangi bir çağda keşfedilen ilim ve teknik eğer bütün toplumların kabul ettiği bir hal alırsa, o ilim ve tekniği tahsil etmek lazımdır. Her hangi bir dilde olması bu görüşümüzü değiştirmez. Bundan dolayı Hz. Peygamber (a.s): "**İlim Çin'de bile olsa onu talep ediniz**" *(Kenzu'l-Ummal, Beyrut, 10,138; Münavî, Feyzu'l-Kadir,1,542-543)* buyurmuşlardır. İslam dininde erkek ve kadın üzerine dini hükümlerle mükellef olduklarına göre, ilmi de tahsil etmeleri farz yönüyle aynıdır. Bunun için hadiste "**Erkek ve kadın her Müslüman'a ilim tahsil etmek farzdır**." *(Münavî, Feyzu'l-Kadir, I,542-543)* buyurulmuştur. Böylece ilim sadece erkeklere münhasır kalmamıştır.

İslam alimleri tarafından bu gün ferî (ayrıntı) hükümlerden başka hiçbir ilim tahsil edilmiyor. Belki ilk önce dini ilimleri tahsil etmek lazımdır. Sonra da beşerin hayatını ilgilendiren ilimlerin öğretilmesi gereklidir. Mesela: Tarih, geometri, coğrafya, ve astronomi bunlardan bir kaçını teşkil eder. Bunların hepsini öğrenmenin gerekli olduğuna dair Kur'an'da ayetler mevcuttur. Fıkıhta miras hukukundan bahsederken hep matematiğe bağlı olarak işlem yapılır. Yine namaz vakitlerini tayin ederken astronomiden faydalanılarak bir hükme varılır. Fakat günümüzde ilahiyat tahsili yapan öğrenci ve öğretmenler kıbleyi tayin ederken Dünya'nın enlem ve boylamlarını birbirine karıştırıp her iki kavramı da bir manaya hamlederek yerin genişliği olarak değerlendirirler.

Geçmiş asırlardaki İslam ilim adamlarını araştırıp inceleyen kişiler, onların bu konuda bir çok kitap yazdıklarına ve bu konulara hakim olduklarına şahit olurlar.

Kur'an-ı Kerim'in üstün hakikatleri zulmet perdeleri altında kalması sebebiyle, cehalet, İslam milletleri arasında yaygınlaşıp neticede Müslümanlar nefislerinin arzularına uyarak; herkes kendi kafasına göre bir yol ve metoda takılıp kalmıştır. Sonunda söz konusu Müslümanlar arasında adalet ve insaf gibi faziletler, yerlerini zulme terk etmişlerdir.

Kur'an ayetleri bir bir incelenirse görülür ki Kur'an, ilmi ve ilmi okuyanı fevkalade medih ve sena etmektedir. Allah'ı bilmek, mükemmel bir marifete ulaşmak ilim vasıtasıyla mümkündür. Allah'ı inkâr etmenin kaynağı ise hep cehalettir.

Ecdadın gittiği nurlu yolu tutanlar, zulmet ve cehalet vadilerinden kurtulup marifet aleminin yüksek tepelerinin zirvelerine yükseldiler. Faziletli ve soylu kimseler ilimden yoksun kalınca kimliksiz insanlar güruhuna katılıp dalalet vadisinde şaşkın ve sersem oldular.

SONUÇ:

Bu meali hazırlarken her surenin girişine kaç ayet, kaç kelime, kaç harf olduğunu ve fasılasını, nüzul sebebini ve ismini nerden aldığına dikkat ettim. Arapça, Osmanlıca kelimelerin yerine mümkün mertebe sade ve Türk Dil Kurumu'nun en son Türkçeleşen kelimeleri kullanmaya çalıştım. Yine de anlaşılmayan kelimelerin ve özel isimlerin veya konu bütünlüğü bir önceki veya bir sonraki ayetle anlaşılacak ayetleri (*) işaretiyle veya 1-2-3 bazen de "**siyah**"laştırarak izah etmeye çalıştım. Ayetlerin nüzulü ile ilgili kaynak tefsirlerden yararlanarak dipnotla kaynakçada göstermeye çalıştım .

Arapça kelimelere anlam verirken "ellezi" "vav" gibi bağlaçların Türkçede anlam bozukluğuna yol açtığından dolayı "," virgül kullandım. Arapça kelimelerin yalın olan karşılığı bir altta meal metniyle sadeleştirmeye çalışırken yetersiz olan kelimeleri parantez içinde açıklığa kavuşturmaya gayret ettim.

Meali hazırlamamda emeği geçen bütün yakınlarıma, özellikle Arapça tetkikleri için **S.Üzümcü, R.Kurtoğlu, B.Üzüm, A.Mercan,** Türkçe ibareler için **M.Yalçınkaya, M.Bozoğlu** ve basımı için uğraş veren **M.Demir, B.Çelik, M.Kalkan, M. Sertdemir, Z.Kılıç**'a, son olarak gözden geçiren İlahiyatçı **H. Akın**, Edebiyatçı **M. Şimşek** beye, bilgisayar hizmeti için **M.Kaymaz** ve diğer Kardeşlerime teşekkürü bir borç bilirim.

Yüce Allah, cümlemizi yaptıklarımızla hayra ulaştırdığı kullarından eylesin.

Kitaba Başlama Tarihi: 2005
Kitabın Bitiş Tarihi: 2006
ADIYAMAN\BESNİ
SALİH ÖZBEY

Kur'ân'daki Diziliş ve Nüzûl Sırasına Göre Sûreler ve Sahifeleri

Kur'ân'daki Sûrelerin Alfabetik Fihristi

Mekke ve Medine'de İnen Sûre ve Ayetlerin Sayısı

	Yıl	Sûre Sayısı	Ayet Sayısı	SÛRE İSİMLERİ
Mekke'de İnenler (Hicretten Önce)	1	26	449	Alak, Kalem, Müzzemmil, Müddessir, Fatiha, Tebbet (Mesed), Tekvîr, A'lâ, Leyl, Fecr, Duhâ, İnşirah, Asr, Âdiyât, Kevser, Tekâsür, Mâûn, Kâfirûn, Fîl, Felak, Nâs, İhlas, Necm, Abese, Kadr, Şems.
	2	13	575	Bürûç, Tîn, Kureyş, Kâria, Kıyame, Hümeze, Mürselât, Kâf, Beled, Tâ-rık, Kamer, Sa'd, A'râf.
	3	8	717	Cin, Yâsîn, Furkân, Melâike (Fâtır), Meryem, Tâhâ, Vakıa, Şuarâ.
	4	7	734	Neml, Kasas, İsrâ, Yûnus, Hûd, Yûsuf, Hıcr.
	5	4	435	En'am, Saffât, Lokman, Sebe'.
	6	4	267	Zümer, Mü'min (Ğâfir), Fussılet, Şûrâ.
	7	5	280	Zuhruf, Duhân, Câsiye, Ahkâf, Zâriyât.
	8	4	292	Ğâşiye, Kehf, Nahl, Nûh.
	9	3	282	İbrahim, Enbiyâ, Mü'minûn.
	10	3	109	Secde, Tûr, Mülk.
	11	4	182	Hâkka, Meâriç, Nebe', Nâziât.
	12	5	104	İnfitâr, İnşikâk, Rûm.
	13	4	105	Ankebût, Mutaffifîn.
		90	4531	
Medine'de İnenler (Hicretten Sonra)	14	4	645	Bakara, Enfâl, Âl-i İmrân, Ahzâb, Cum'a.
	15	3	50	Mümtahıne, Zilzâl, Hadîd.
	16	2	81	Muhammed (Kıtâl), Ra'd.
	17	2	109	Rahmân, Dehr (İnsan).
	18	2	20	Talak, Beyyine.
	19	2	264	Haşr, Nisâ, Nûr.
	20	3	111	Hacc, Münafıkûn, Mücâdele.
	21	2	59	Hucurât,Tahrîm, Feth.
	22	2	152	Teğâbün, Saff, Mâide.
	23	2	132	Tevbe, Nasr.
		24	1623	

23 Yıllık peygamberlik döneminin her bir yılına takrîbî olarak tesadüf eden ayetler gurubu ve konularına göre dağılım yüzdeleri

Konularına Göre Ayet Gurupları	Peygamberlik Yılları, Mekke ve Medine Dönemi																					% Ortalama
	MEKKE DÖNEMİ												MEDİNE DÖNEMİ									
	1-2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13-1	2	3	4	5	6	7	8	9	10-11	
1.Tevhid ve peygamberlik	19	17	17	20	21	20	22	24	23	23	21	22	20	20	21	21	21	21	17	12	11	%19
2.Peygamberlerin vasıfları	1,5	3	7	10	11	12,5	13,5	14	17	40	20	7,5	4,5	4	3	2,5	2,5	2,5	2	1	0,5	%5
3.Ahiret ve durumlarının izahı	10,5	9,5	9	9	9,5	10	10,5	11	11,5	13	13	15	16,5	18	22	18	15	13	13	11	8	%10
4.Kıyamet ve ahiret	34	38	25	20	18	15	12	10	8,5	8	6,5	5,5	4,5	4,5	3,5	3	2,5	2	1,5	1	0,5	%9
5.Kıyametin gerçekleşmesi	18	10	7	5	3,5	2,5	2	1,5	1,5	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1						%2
6.Cennet ve cehennem	16	28	18	15	14	12	10	8,5	7,5	7	6	5	4,5	4	3,5	3	2,5	2	1,5	1	0,5	%8
7.Geçmiş ümmetler ve durumları	7,5	10	13	15	17	18	22	37	26	18	13	8,5	4	3,5	3	2,5	2	2	2	1	0,5	%8
8.Mekke müşrikleri ve durumları	3,5	7,5	8	8	8	8	8,5	9	16	13	11	8	6,5	5,5	5	5	5	4	3,5	3	4	%7
9.Önceki peygam-berleri takip edenler				2,5		5,5	5,5	5,5	6	6,5	7	8	10,5	15	20	37	25	30	17	15	12	%8
10.İslâm ümmeti	0,5	1	2	3	4,5	5	6	6,5	7,5	8	9	10,5	11	12	13,5	17	22	46	30	15	8	%7
11.Cihad		0,1	0,2	0,3	0,4	0,5	1,5	3	3	4,5	6,5	8,5	12	15	13	12	11	9,5	9,5	8	5	%5
12.İnsan, cin ve şeytan	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	5	8	5	3	2,5	2,5	2,5		%3
13.Ahkam	4	2	2	2	2	2	3	3	3	2	3	4	6	7	5	10	11	17	26	43	32	%9

Nüzul Zamanına Göre Yaklaşık Olarak Tespit Edilen 5550 Ayetin 194 Devre İtibariyle Sıralanışı, Ayet Sayısı ve İçerdiği Konular (*)

Tertip Sıra No	Kur'ânî Sıra No	Sûre İsmi	Ayet No	Ayet Sayısı	Konular
1	96	Alak (a)	1-5	5	Vahyin başlangıcı, okuma, yazma, kalem, bilgi.
2	74	Müddessir(a)	1-7	7	Peygamberlik görevine başlama emri.
3	103	Asr (a)	1-2	2	Bütün insanların zarar içinde oluşları belirtilir.
4	51	Zâriyât (a)	1-6	6	Kıyametin ilanıyla korkutma.
5	102	Tekâsür (a)	1-2	2	İnsanın değişik bir yönden tahlili.
6	52	Tûr (a)	1-8	8	Kıyametin ilanı ve mutlaka gerçekleşeceği.
7	112	İhlas	1-4	4	Çok kısa ve özlü Allah'ın tanımı.
8	88	Ğâşiye (a)	1-5, 8-16	14	Kıyamet, ahiret, cennet, ve cehennem manzaraları.
9	86	Târık	11-17	7	Vahy, peygamberlik ve kafirleri tehdid.
10	82	İnfitâr	1-5	5	Kıyamet mutlaka gerçekleşecek.
11	91	Şems (a)	1-10	10	Bazı şeylere yeminle insanın değişik bir açıdan tahlili.
12	108	Kevser	1-3	3	Peygamberi teselli, düşmanlarını tehdid.
13	87	A'lâ	1-9	9	Bazı hatırlatmalar ve peygambere tavsiye.
14	85	Bürûç (a)	1-7, 12-22	17	Müslümanlara işkence edenlere uyarı ve korkutma
15	81	Tekvîr	1-29 Tümü	29	Kıyamet, cennet, cehennem, vahiy haktır, elçi deli değildir.
16	94	İnşirah	1-8 Tümü	8	Elçiyi takviye, zorlukların kolaylıklarla oluşu müjdesi.
17	93	Dûhâ	1-11 Tümü	11	Elçiyi çok yönlü takviye sonun baştan iyi olacağı müjdesi.
18	114 115	Felak ve Nâs	1-11 Tümü	11	Sihir ve tüm zararlı şeylerden Allah'a sığınma yolunun öğretilmesi.
19	79	Nâziât (a)	1-26	26	Musa, Firavun örneğiyle ahiretten ve azaptan korkutma.
20	74	Müddessir (a)	8-10	3	Kafirlere zor olan kıyamet günüyle korkutma.
21	92	Leyl	1-21 Tümü	21	Mü'min ve kafirin bazı halleri ve kafirleri ateşle uyarma.
22	107	Mâûn	1-7	7	Dini ve ahireti yalanlayanlarda görülen ahlaki bozukluklar.
23	70	Meâriç (a)	1-18	18	Kıyametin mutlaka gerçekleşeceğiyle uyarma.
24	91	Şems (b)	11-16	6	Semud kavmi kıssasıyla kafirleri uyarı
25	77	Mürselât	1-50 Tümü	50	Kıyamet gerçekleşecek önceki helak edilenlerin halleri.
26	78	Nebe' (a)	1-36	36	Büyük kıyamet haberi ve dehşeti.
27	74	Müddessir (c)	11-30, 34-55	45	Kafirlerden örnek birini eleştiri ve korkutma
28	106	Kureyş	1-4 Tümü	5	Kafirlere Kâbe'nin Rabbini hatırlatıp başka ibadet ede-geldiklerinden yüzçevirmelerini hatırlatma
29	53	Necm (a)	1-25	25	Vahyin ilanı ve tüm putların reddedilmesi.
30	89	Fecr (a)	1-13, 28-30	17	Kafirleri korkutup uyarma, mü'minlere müjdeler.
31	84	İnşikak	1-25 Tümü	25	Kıyamet, inananlar ve inanmayanların sonuçları
32	80	Abese	1-42 Tümü	42	Vahyi isteyene ulaştır, insan ve yeryüzünün yaratılışı.
33	104	Hümeze	1-9 Tümü	9	İnanmayanlardaki ahlaki bozukluklar ve ateşe atılmaları.
34	109	Kâfirûn	1-6 Tümü	6	Kafirle asla koalisyon kurulmayacağı esasları.
35	96	Alak (b)	6-19	14	İnsanın azgınlığı, müslümanlara zulmedenin dehşetli sonucu.
36	88	Ğâşiye (b)	17-26	9	Kevnî ayetlerle tevhidin ortaya konarak korkutulması ve ateş.
Tertip Sıra No	Kur'ânî Sıra No	Sûre İsmi	Ayet No	Ayet Sayısı	Konular
37	75	Kıyâme (a)	7-13, 20-40	28	Kıyametin gerçekleşmesi, insanın dünyaya dalarak gaflet etmesi.
38	95	Tîn	1-8 Tümü	8	Mukaddes bölgelere yeminle insanın iki kutup arasındaki hali.
39	75	Kıyâme (b)	1-6, 14-19	12	Kıyametin gerçekleşmesi ve insanın olup biteni anlaması.
40	56	Vakıa	1-96 Tümü	96	Kıyametin gerçekleşmesi ve üç guruba ayrılan insanlar.
41	55	Rahmân (a)	1-6, 9-29, 46-77	57	Vahyin gerçekliği, kevnî ayetler, cennet manzaraları.
42	87	A'lâ	1-19 Tümü	19	Kevnî ayetler, insanın değişik yönlerden tahlili, gerçeklerin tüm kitaplarda da oluşu.
43	1	Fâtiha	1-7 Tümü	7	Allah'ın özlü olarak tanıtımı, kulun ne yapması gerektiği.
44	100	Âdiyât	1-11 Tümü	11	Savaşlar, baskınlar ve insanın değişik açıdan tahlili.
45	69	Hâkka (a)	38-52	15	Vahiy ve peygamberlik gerçektir, şair ve kahin sözü değildir.
46	79	Nâziât	27-46	20	Kevnî ayetler ve insanın değişik yönden tahlili.
47	111	Mesed	1-5 Tümü	5	Peygamber düşmanlarının dünyadaki sonları ve ahiret azabı.
48	90	Beled	1-20 Tümü	20	Zalimler ve akibetleri, insanın değişik yönden tahlili.
49	102	Tekâsür (b)	3-8	6	Dünyada çoklukların kurbanı olanların sonuçları
50	105	Fîl	1-5 Tümü	5	Kırk yıl öncesi bir olayla kafirleri tehdid, mü'minlere müjdeler.
51	68	Kalem (a)	1-16	16	Müşriklerin iddialarına reddiye ve ahlaki bozukluklarından örnekler.
52	89	Fecr (b)	14-27	14	İnsanın değişik bir yönden tahlili ve cehennem azabı.
53	99	Zilzâl	1-8 Tümü	8	Kıyamet manzaraları ve yaşayışa göre sonuçların görülmesi.
54	86	Târık	1-10	10	İnsanın değişik yönden tahlili ve kevnî ayetler.

Tertip Sıra No	Kur'ânî Sıra No	Sûre İsmi	Ayet No	Ayet Sayısı	Konular
55	53	Necm (b)	34-62	29	İnsanın tahlili, tevhid inancı ve kafirleri uyarı.
56	101	Kâria	1-11 Tümü	11	Kıyamet ve yaşantıya göre sonuçları.
57	37	Saffât	1-182 Tümü	182	Kevnî ayetler, ölümden sonra dirilme, peygamberlik, cennet ve cehnnem, eski toplumlar.
58	82	İnfitâr	1-19 Tümü	19	Kıyameti hatırlatma ve değişik uyarılar.
59	69	Hâkka (b)	1-3	3	Kıyametin gerçekleşeceği gerçeğini vurgulama.
60	70	Meâriç (b)	19-35	17	İnsanın değişik yönden tahlili ve cennetliklerin durumu.
61	83	Mutaffifîn	1-36	36	İnanmayanların ahlaki bozuklukları, kıyamet, cennet, mükafat.
62	44	Duhân (a)	14-59	45	Peygambere isyan, cennet ve cehennem.
63	23	Mü'minûn (a)	1-11	11	Mü'minler ve yaşantıları sonucu gidecekleri cennetler.
64	26	Şuarâ (a)	146-227	82	Peygamber kıssaları devamı ve inanmayanların sonuçları.
65	38	Sâd (a)	67-88	22	İlk yaratılış, kıyamet.
66	15	Hıcr (a)	1-5, 49-99	55	Uyarıcı geçmiş kıssalar, peygamberlik.
67	69	Hâkka (c)	4-12	9	Geçmiş toplumlar ve durumları.
68	98	Kadir	1-5 Tümü	5	Vahyin kutsal gecede inişi ve gecenin bin aydan hayırlı oluşu.
69	51	Zâriyât (b)	7-60	54	Peygambere iftira, mü'minler, kafirler, kevnî ayetler.
70	54	Kamer	1-55 Tümü	55	Geçmiş toplumlar ve Kur'ân'ın kolay olup yaşanabilirliği.
71	68	Kalem (b)	17-52	36	Bahçe sahiplerinin dünyadaki azapları, ahiret azabının dehşeti.
Tertip Sıra No	Kur'ânî Sıra No	Sûre İsmi	Ayet No	Ayet Sayısı	Konular
72	44	Duhan (b)	1-13	13	Vahiy gerçeği ve dünyadaki görülen azaplar.
73	70	Meâriç (c)	1-4, 36-44	12	Kıyametin gerçekliği ve kafirlerin mutlaka yakalanacakları.
74	52	Tûr	9-20, 22-28	19	Kıyamet, cehennem, cennet ve nimetlere kavuşanlar.
75	43	Zuhruf (a)	66-80	15	Kıyamet, cennet ve cehennem.
76	71	Nûh	1-28 Tümü	28	Nuh kavminin akıbeti, peygamberin duası ve neticesi.
77	55	Rahmân (b)	7-8, 30-45, 77-78	21	Kevnî ayetler, insan, cin, kıyamet, büyük olan Allah'ın nimetleri karşısında insanların nankörlüğü.
78	73	Müzzemmil	1-19	19	Vahiy gerçeğini anlat, kafirlere zaman tanı, biz hepsini yakalarız.
79	20	Tâhâ (a)	1-54	54	Musa, Firavun ve kevnî ayetler, uyarılar.
80	19	Meryem (a)	76-98	22	Kıyamet, tevhid, kafirlere azap, Kur'ân uyarı için en kolay kitaptır.
81	52	Tûr	21, 29-49	22	Ahiret hayatı, cennet nimetleri, peygamberlik, zalimlerin sonucu.
82	15	Hıcr (b)	1-86	86	Tevhid, risalet, vahiy, kevnî ayetler, İblis kıssası.
83	15	Hıcr (c)	88-99	11	Kafirlerin zenginliklerine aldanma, vahyi aktar, Allah'a kulluk et.
84	26	Şuarâ (b)	1-51	51	Vahiy, risalet, mucize, Musa Firavun kıssası.
85	76	Dehr (İnsan)	1-31 Tümü	31	İnsanın değişik yönden tahlili, ahirette mü'min ve kafirlerin durumları.
86	38	Sâd	1-24	24	Peygamberlere karşı gelenlerin akıbetleriyle uyarı.
87	50	Kâf	1-45 Tümü	45	Ölümden sonraki diriliş gerçektir, kevnî ayetler, geçmiş toplumlar.
88	36	Yâsîn	1-83 Tümü	83	Kur'ân ve peygamber gerçeğiyle insanları uyarı.
89	103	Asr (b)	3	1	Kurtuluşun tek çaresinin; iman, amel, hakkı ve sabrı tavsiyeden ibaret oluşu.
90	23	Mü'minûn (b)	12-118	106	Yaratılış, ölümden sonra diriliş, kevnî ayetler, elçiye inanmayanların akibetleri.
91	41	Fussılet (a)	1-7	7	Peygambere inancın gereği vurgulanıyor.
92	43	Zuhruf (b)	1-43	43	Vahiy, geçmiş toplumlar, kevnî ayetler, İbrahim ve toplumu.
93	43	Zuhruf (c)	44-53, 55-89	44	Musa ve İsa'ya karşı gelenlerde aslında Allah'ı bilirler.
94	33	Ahzâb (a)	1, 2, 3, 7, 8, 41-47, 63-68	17	Peygambere talimat, Allah'a yönelme, kıyamet ve ateş.
95	21	Enbiyâ	1-112 Tümü	112	Kıyametin yaklaşması, peygambere itiraz edenlerin sonuçları.
96	78	Nebe' (b)	37-40	5	Kıyametle korkutma.
97	72	Cinn	1-28 Tümü	28	Cinlerin azapla tehdit edilişi, iman edenlerin kurtuluşu.
98	85	Bürûç (b)	8-11	4	Kafirlere azap, inananlara cennet müjdesi.
99	19	Meryem (b)	1-41, 42-75	74	Yahya, İsa, Meryem'in doğumları, Firavun ve Musa kıssası.
100	98	Beyyine	1-8 Tümü	8	Vahiy gerçeği ortaya konmadan değişim olmaz.
101	31	Lokman	1-10	10	Kur'ân, insan ve durumu, kevnî ayetler.
102	30	Rûm (a)	1-26	26	İnananların galibiyeti ve kevnî ayetler.
103	25	Furkân	31-77	46	Her eçinin bir düşmanı oluşu, Kur'ân ve geçmiş toplumlar.
104	20	Tâhâ (b)	55-135	80	İnsanın ilk yaratılışı, Firavun ve Musa kıssası ve Adem'in yaratılışı.
105	67	Mülk	1-30 Tümü	30	Saltanat Allah'ındır, dünya imtihan yeridir, cehennem, kevnî ayetler.
106	14	İbrahim (a)	43-52	10	Kıyamet, azap ve ahiret manzaraları.
107	16	Nahl (a)	1-34, 43-66, 100-107	73	Kıyamet, yaratılış, kevnî ayetler, tevhid, ölüm ve sonrası.
Tertip Sıra No	Kur'ânî Sıra No	Sûre İsmi	Ayet No	Ayet Sayısı	Konular
108	18	Kehf (a)	1-7, 55-102	57	Kitap ve inanmayanların durumu, elçilere zulmedenler, Musa ve Hızır kıssası.
109	32	Secde	1-30 Tümü	30	Vahiy gerçeği, yaratılış, hidayet, ölüm, mü'minlerin vasıfları.
110	74	Müddessir(d)	31-33	4	Cehennem görevlileriyle korkutma.

111	17	İsra (a)	9-54, 63-64, 73-83,103-111	71	Kur'ân, azap, ahiret, terbiye, geçmiş toplumlar, kevnî ayetler.
112	40	Mü'min	1-6, 54-62	14	Allah'ın dostluğu, Kur'ân hidayeti gösterir, kevnî ayetler.
113	2	Bakara (a)	Değişik ayetler.	37	İnsan ve değişik yönlerden tahlili ve Adem, şeytan mücadelesi.
114	27	Neml	1-93 Tümü	93	Kur'ân, mü'minlerin vasıfları, Süleyman saltanatı ve kıssası.
115	39	Zümer (a)	30-38, 54-66	22	Ölüm, kıyamet, iman edenler, tevhid, vahye uyun, Allah'a kul olun.
116	45	Câsiye	1-37 Tümü	37	Vahiy gerçeği, kevnî ayetler, israiloğulları, ahiret gerçeği.
117	64	Teğâbün	1-18 Tümü	18	Herkes ve herşey Allah'ı birler, ahiret ve ceza gerçeği.
118	11	Hûd	1-11, 13-16,18-113,115-123	120	Tek olan Allah'a kul olun, dünya geçici ve imtihan yeridir.
119	41	Fussılet (b)	8-36	28	İnananlar ve durumları, kevnî ayetler, ahiret manzaraları.
120	30	Rûm (b)	27-60	33	Yaratan ve yarattıkları, ölüm, ölümden sonraki hayat, kevnî ayetler.
121	17	İsra (b)	1-8, 84-102	27	Mirac'a çıkış dönüş, ruhun mahiyeti, Kur'ân benzersizdir.
122	7	A'râf (a)	59-154, 176-205	124	Peygamberler ve tevhid mücadeleleri, ayetleri yalanlayanların sonuçları.
123	24	Nûr (a)	46-56	11	Vahiy gerçeği, inananlar, inanmayanlar, elçiye itaat gereği.
124	22	Hacc (a)	18-30, 43-68	39	Tevhid, uyarı, müşriklerle savaş, İbrahim, haccın ilanı.
125	6	En'am	1-30, 74-82, 105-117	52	Tevhid, İbrahim'in gözlemleri, vahye uyma gereği.
126	29	Ankebût	1-69 Tümü	69	Dünya imtihan yeridir, tevhide çağrı, kevnî ayetler.
127	34	Sebe'	10-54	45	Davut, Süleyman saltanatlarının çöküşü, peygamberler, kevnî ayetler.
128	10	Yûnus	92-109	18	Firavun ve akibeti, Allah'a ve elçisine dönme mecburiyeti.
129	38	Sâd (c)	25-28	3	Davut ve kevnî ayetler.
130	12	Yûsuf	1-111	111	Kur'ân ve kıssaların en güzeli Yusuf kıssası, Allah'ın proğramı.
131	28	Kasas (a)	1-46, 47-75, 85-88	99	Musa kıssası, Medyen, Medyen dönüşü, eski toplumlar.
132	73	Müzzemmil	20	1	Gece namazının hafifletilmesi.
133	40	Mü'min	7-53, 63-85	68	Firavun sarayında iman eden kişi ve yaptıkları uyarılar.
134	53	Necm (c)	23, 26-33	9	Müşriklerin tanımı, meleklerin ilahlaştırılması, uyarılar.
135	18	Kehf (b)	28-58	30	İnananlar ve bahçe sahiplerinin durumu, Adem ve İblis.
136	31	Lokman	12-34	23	Hikmet, nasihat ve irşad, ahiret azabı ve uyarılar.
137	14	İbrahim (b)	1-28, 30-42	40	Risalet, tevhid, uyarılar, İbrahim'in duası.
138	42	Şûrâ	1-53 Tümü	49	Vahiyle uyarı, tevhide çağrı, kevnî ayetler, dünya imtihan yeridir.
Tertip Sıra No	**Kur'ânî Sıra No**	**Sûre İsmi**	**Ayet No**	**Ayet Sayısı**	**Konular**
139	2	Bakara (b)	Değişik ayetler	15	Adem'in yaratılışı, oruç, gayri meşru kazançlar, uyarılar.
140	35	Fâtır	1-10	10	Vahiy getiren melekler ve durumları, tevhide çağrı.
141	39	Zümer (b)	1-29, 39-52	43	Vahiy, tevhid, yaratılış, kevnî ayetler, yalanlayanların akıbeti.
142	47	Muhammed	1-38 Tümü	38	Kötülerin tüm yaptıkları boşa gitmiş, iyilerse kazanmışlar.
143	8	Enfâl	1-75 Tümü	75	Savaşta elde edilen gelirler Allah ve Rasûlüne aittir.
144	61	Saff	1-14 Tümü	14	Acı azaptan kurtaracak tek ticaret yolu Allah yolunda savaş.
145	41	Fussılet (c)	39-54	15	Kevnî ayetler, Kur'ân'ın üstünlüğü, insanın değişik yönden tahlili.
146	17	İsra (c)	55-62, 65-72	13	Elçi göndermek bize aittir, şeytan gerçek kulları saptı-ramaz.
147	46	Ahkâf	1-13, 26-27	15	Kur'ân, tevhide çağrı, geçmiş toplumların üstünlükleri.
148	16	Nahl (b)	35-42, 67-91, 118-120	46	Şirkin tahlili, ölümden sonraki hayat, Kur'ân ve vahiy gerçeği.
149	5	Mâide (a)	10-14, 23-29, 39-44	20	İnanmayanların sonu, israiloğulları, hristiyan inancına reddiye.
150	62	Cum'a	1-11 Tümü	11	Kitaba inanıp yaşamayanların durumu, cumanın fazileti.
151	3	Âl-i İmrân (a)	60-176	116	İbrahim ne yahudi ne de hristiyandı, sadece müslümandı.
152	63	Münâfıkûn	1-11 Tümü	11	Münafıkların mü'minlere yaptıkları ve deşifre edilmeleri.
153	22	Hacc (b)	1-17, 32-42, 69-78	39	Kıyametin dehşeti, haccın farziyeti, müşrikler ve sonuçları.
154	3	Âl-i İmrân (b)	1-29, 177-200	52	İnsanın yaratılışı, kitabın indirilmesi, kafirler mağlup o-lacaklar.
155	7	A'râf (b)	1-56,155-175	79	Adem, şeytan, cennet, cehennem, araf, yaratılış
156	59	Haşr	1-34 Tümü	34	Yahudilerin sürülmeleri, ganimetler, münafıklar.
157	39	Zümer (c)	67-75	9	Allah, ahiret, cennet,cehennem, arş ve melekler
158	34	Sebe' (b)	1-9	9	Tevhid ve peygamberlik, ölümden sonraki hayat
159	9	Tevbe	38-71	33	Savaş, Allah'ın elçisine yardımı, münafıklar.
160	10	Yûnus	1-71	71	Peygamber, kevnî ayetler, insanın değişik açıdan tahlili.
161	57	Hadîd	1-29 Tümü	29	Allah, yaratılış, peygamber, Allah için harcama.
162	16	Nahl (c)	91-99	10	Antlaşmalara riayet, yeminlere sadakat, şeytan hakimiyeti.
163	24	Nûr (b)	1-33	33	Zina, lian, ifk hadisesi, zina yollarının kapatılması.
164	2	Bakara	38-147	111	Cennetten dünyaya iniş, israiloğulları inek kıssası.

165	**33**	**Ahzâb (b)**	**4-6, 9-40, 48-52, 56-63**	**13**	İddet, boşama hükümleri ve kadının dış kıyafetinin tesbiti.
166	**4**	**Nisâ**	**47-60,130-174**	**57**	Şirk, lanetlenenler, tüm kitaplara iman edilmeli.
167	**6**	**En'âm**	**31-73,83-104, 118-135,155-165**	**94**	Allah'ı kabul etmeyenler, kevnî ayetler, elçiye itaat.
168	**13**	**Ra'd**	**1-43 Tümü**	**43**	Kur'ân, kevnî ayetler, cennete girecekler, cehennemlikler.
169	**9**	**Tevbe**	**72-130**	**59**	Cihad, münafıklara sert muamele, mü'minler cennete.
170	**48**	**Feth**	**1-29 Tümü**	**29**	Hudeybiye, feth gerçeği, Allah herşeyi bilir, siz bilmez-siniz.
Tertip Sıra No	**Kur'ânî Sıra No**	**Sûre İsmi**	**Ayet No**	**Ayet Sayısı**	Konular
171	**65**	**Talak**	**8-12**	**5**	Elçilere uymayanların sonuçları ve sünnetullah.
172	**5**	**Mâide (b)**	**56-88**	**36**	Ehli kitapla ilişkiler, Allah'ı dost tutanlar kazanır.
173	**49**	**Hucurât**	**1-18 Tümü**	**18**	Bazı görgü kuralları ve peygambere saygı modeli.
174	**28**	**Kasas (b)**	**76-84**	**9**	Musa döneminin en büyük zengini Karun ve helak edilişi.
175	**4**	**Nisâ**	**1-46, 76-125, 144-152**	**110**	Miras hukuku, savaş hukuku, münafıklar ve tutumları.
176	**18**	**Kehf (c)**	**8-27**	**20**	Ashab-ı Kehf kıssası ve düşündürdükleri.
177	**9**	**Tevbe**	**1-37**	**37**	İslâm düşmanlarına ihtarname, antlaşmalara sadakat.
178	**46**	**Ahkâf**	**15-25, 28-35**	**19**	Ana baba hakkı, geçmiş toplumlar ve akıbetleri.
179	**110**	**Nasr**	**1-3 Tümü**	**3**	İslâm'ın zaferi karşısında müslümanın ne yapacağı.
180	**14**	**İbrahim**	**4-6**	**2**	Peygamberler kendi toplumları içinden gönderilir.
181	**58**	**Mücadele**	**1-22 Tümü**	**22**	Zıhar ve hükmü, peygamberle özel konuşma kuralları.
182	**5**	**Mâide (c)**	**30-36,89-120**	**40**	İsrailoğulları ve yemin keffareti, haram kılınanlar
183	**2**	**Bakara**	**Değişik ayetler**	**106**	İsrailoğulları, insanın değişik yönden tahlili.
184	**60**	**Mümtahine**	**1-13 Tümü**	**13**	Allah dostlarını düşman edinmeyin, savaş esirlerini imtihan edin.
185	**35**	**Fâtır (b)**	**1-3, 9-13**	**6**	Kevnî ayetler, ilahların durumları, Allah'a yönelmeye davet.
186	**66**	**Tahrîm**	**1-12 Tümü**	**12**	Haramlar, Nuh ve Lût'un hanımları ve sonuçları.
187	**6**	**En'âm**	**135-154**	**19**	Müşriklerin koydukları kanunları iptal ve haram kılınanlar.
188	**65**	**Talak**	**1-7**	**7**	Talak, iddet, nafaka hükümleri.
189	**4**	**Nisâ**	**46-75, 126-129**	**34**	Peygamberi hakem kabul etme zorunluluğu.
190	**24**	**Nûr (b)**	**35-44, 57-64**	**19**	Allah'ın Rasûlü vasıtasıyla gelenlere mutlak itaat
191	**5**	**Mâide (d)**	**15-22, 45-56**	**18**	Ehli kitabın yaptıkları ve küfre düşmeleri.
192	**2**	**Bakara**	**Değişik ayetler**	**19**	İsrailoğulları ve peygambere isyan edenlerin sonuçları.
193	**33**	**Ahzâb (c)**	**53-55**	**3**	Peygambere saygısızlık etmemek, evlatlık hükmü.
194	**5**	**Mâide**	**1-9**	**9**	Haram kılınanlar ve abdestin farziyeti.

(*) Bu çizelgeler hazırlanırken; Osman Keskioğlu, Kur'ân Tarihi, 1953 ile
M. Bâzergân'ın Kur'ân'ın nüzul süreci isimli eserlerinden yararlanılmıştır.

Konu ve Kavram İndeksi

A

B

C

Ç

D

E

F

G

H

İ

K

L

M

N

O

Ö

P

R

S

Ş

T

U

Ü

V

Y

Z

1 FATİHA SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in ilk suresi. Müddesir sûresinden sonra Mekke'de inmiştir. 7 âyettir. 27 kelime, 140 harftir. Kur'an'ın ilk sûresi olduğu için açış yapan, açan manasına "Fâtiha" denilmiştir.

Fâtiha, "açılacak şeylerin başı, ilk açılacak yer" demektir. Mukabili "hâtime"dir. Bu sûreye, Allah kelâmının başında bulunduğu yahut namazda ilk okunan sûre veya tümüyle ilk inen sûre olarak Fâtiha sûresi denilmiştir. Resulullah (a.s) şöyle buyurmuştur: "Allah Tevrat'ta da İncil'de de Ümmu'l-Kur'ân (Kur'ân'ın anası olan Fatiha sûresi) gibisini indirmemiştir. es-Seb'ul-Mesani odur. Yüce Allah da buyuruyor ki o, benim ile kulum arasında ikiye pay edilmiştir. Kuluma da istediği verilecektir."[1]

Kovulmuş الرجيم şeytandan الشيطان مِن Allah'a بِالله sığınırım أعوذ

Kovulmuş şeytandan Allah'a sığınırım.

Rahim olan الرحِيم Rahman الرحمن Allah'ın اللهِ Adıyla بِسم

1) Rahman (esirgeyen)**, Rahim** (bağışlayan) **Allah'ın adıyla…**

alemlerin الْعَالَمِ Rabbi رب Allah içindir لِله Hamd الْحمد

2) Hamd, alemlerin Rabbi Allah içindir.

Rahim'dir الرحِيم Rahman'dır الرحمن

3) Rahman'dır, Rahim'dir.

Din الدين gününün يومِ malikidir مالِكِ

4) Din gününün malikidir.

yardım dileriz نَستَعِين ve yalnız senden وإياك ibadet eder نَعبد Yalnız sana إِياك

5) Yalnız sana ibadet eder ve yalnız senden yardım dileriz.

doğru المستَقِيم yola الصراط Bizi ilet اهدِنَا

6) Bizi doğru yola ilet!

gazaba عليهم الْمغْضوبِ değil غَير Kendilerine عليهم nimet verdiklerinin أَنْعمتَ الذِين yoluna صِراطَ
ve sapanlarınkine ولاالضالين uğrayanların

7) Kendilerine nimet verdiklerinin yoluna; gazaba uğrayanların ve sapanlarınkine değil…

Amin: "Allah'ım kabul et" anlamındadır. "Fatiha'yı okumayanın namazı yoktur;"[2] bu nedenle her müslümanın, hangi ırktan olursa olsun fatihayı öğrenmek için bütün gücünü kullanması gerekir.

2 BAKARA SÛRESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 2. ve en uzun suresi ve Medine'de ilk nazil olan suredir. 286. ayeti oldu ğu için tamamlanması onbir yıl sürmüştür. Ayet sayısı 286, kelimeleri 6120, harfleri 25500'dır. Ayrıca bu sûre -müfessîrlerden bir kısmına göre- bine yakın haber, sekizyüzden fazla emir, dokuzyüze yakın yasak kapsamaktadır. Ona "Bakara" denilmesinin sebebi, Mûsâ (a.s)'ın, bir sığır kurban edilmesi için verdiği emrin, İsrailoğulları tarafından savsaklanması ve yerine getirilmemesiyle ilgili kıssanın bu sûrede anlatılmış olmasıdır. Çünkü "Bakara" kelimesi, erkek olsun dişi olsun, çift süren, su dolaplarını döndüren, araba çeken ve benzeri işlerde kullanılan sığıra verilmiş bir isimdir.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınالله adıylaبسم

Rahman (esirgeyen)**, Rahim** (bağışlayan) **Allah'ın adıyla…**

Mim م LamلElifا

1) Elif, Lam, Mim.[1]

Elif Lam Mim. Kur'ân-ı Kerîm'in yüzondört sûresinden yirmi dokuzu bu tür harflerle başlar. Bu harflere "Hurufu Mukattaa" denir. Yirmi dokuz sûrenin başında gelen bu harfler 14 tanedir. Hurufu mukattaa denilen bu harflerin gerçek manasını ancak Allah (c.c.) bilir.[2]

muttakiler için لِلْمتقِين hidayettir هدى Kendisinde فِيهِ hiçbir şüphe ريب olmayan لَا kitap الْكِتَاب bu ذَلِكَ

2) Kendisinde hiçbir şüphe olmayan bu kitap (Kur'an), muttakiler için hidayettir.

رزقْنَا şeylerden deمِما Veو namazı الصلَاةَ dosdoğru kılarlar ويقيمون gayba بِالْغَيبِ iman ederler يؤْمِنُون O kimseler ki الذِين
infak ederler ينفِقُون kendilerini همrızıklandırdığımız

3) O kimseler ki (muttekiler) gayba iman ederler, namazı[3] **dosdoğru kılarlar ve kendilerini rızıklandırdığımız şeylerden de infak ederler.**

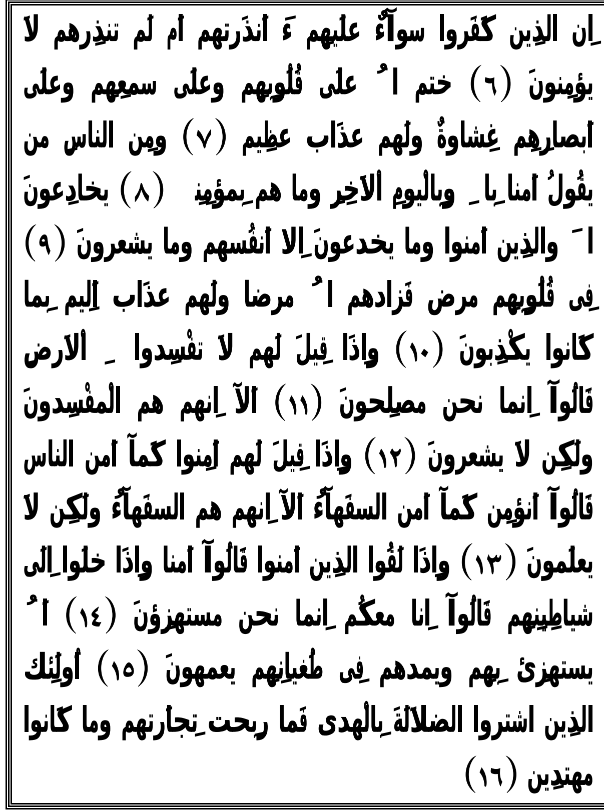
senden önce قبلِك مِن indirilenlere أُنْزِلَ ماveو sana إِلَيك indirilene أُنْزِلَ بِما iman ederler يؤْمِنُون onlar ki الذِين Veو
kesin olarak inanırlarيوقِنُون onlar هم ahirete de وبِالْآخِرة

4) Ve onlar ki sana indirilene ve senden önce indirilenlere iman ederler, onlar ahirete de kesin olarak inanırlar.

kurtuluşa erenlerdir الْمفْلِحون onlarهم işte وأُولَئِك Rablerinden ربهِم مِن bir hidayet هدى üzeredirlerعلَى İşte onlar أُولَئِك

5) İşte onlar, Rablerinden bir hidayet üzeredirler; işte onlar kurtuluşa erenlerdir.

İbn Cerir'in Mücahid'den rivayetle tahric ettiklerine göre Bakara Sûresinin ilk beş âyeti mü'minler, onları takip eden iki âyeti kâfirler, ondan sonraki 13 âyet de münafıklar hakkında nazil olmuştur.[4]

اِن الذِين كفَروا سوآءٌ عليهم ءَ انذَرتهم ام لم تنذِرهم لا
يؤمِنونَ (٦) ختم ا ُ على قُلوبهم وعلى سمعِهم وعلى
ابصارِهم غِشاوةٌ ولهم عذَاب عظِيم (٧) ومِن الناس من
يقُولُ امنا بِا ـ وباليومِ الاخِرِ وما هم بِمؤمِنِ (٨) يخادِعونَ
ا ـ والذِين امنوا وما يخدعونَ اِلا انفُسهم وما يشعرونَ (٩)
فِى قُلوبهم مرض فَزادهم ا ُ مرضا ولهم عذَاب اَليم بِما
كانوا يكَذِبونَ (١٠) واذَا قِيلَ لهم لا تفْسِدوا ـ الارض
قَالُوآ اِنما نحن مصلِحونَ (١١) الآ اِنهم هم المفْسِدونَ
ولكِن لا يشعرونَ (١٢) واذَا قِيلَ لهم امِنوا كمآ امن الناس
قَالُوآ انؤمِن كمآ امن السفَهآءُ الآ اِنهم هم السفَهآءُ ولكِن لا
يعلمونَ (١٣) واذَا لقُوا الذِين امنوا قَالُوآ امنا واذَا خلوا اِلى
شياطِينِهم قَالُوآ اِنا معكُم اِنما نحن مستهزِؤنَ (١٤) ا ُ
يستهزِئُ بِهم ويمدهم فِى طُغيانِهم يعمهونَ (١٥) اُولئِك
الذِين اشتروا الضلالَةَ بِالهدى فَما ربِحت تِجارتهم وما كانوا
مهتدِين (١٦)

birdir سواء kafir olan كفَروا kimseleri الذِين Muhakkak ki اِن
uyarmasan أَم لم تُنذِرهم uyarsan da أَأَنذَرتَهم kendileri için عليهم
iman etmezler لَا يؤْمِنُون da

6) Muhakkak ki kafir olan kimseleri uyarsan da uyarmasan da kendileri için birdir; iman etmezler.

onların قُلُوبِهم üzerini على Allah الله mühürlemiştir خَتَم
على ve و kulaklarını سمعِهم üzerini على Ve و kalplerinin
Ve و perde vardır غِشَاوةٌ Gözlerinin أَبصارِهم üzerinde de
çok büyük عظِيم bir azap عذَاب onlar için vardır لهم

7) Allah onların kalplerinin üzerini ve kulaklarını mühürlemiştir; ve gözlerinin üzerinde de perde vardır. Ve onlar için çok büyük bir azap vardır.

İbn Abbâs Bakara 6 âyetinin Hz. Peygamber zamanında Medine civarında bulunan Yahudiler hakkında inmiş olduğunu söylemektedir. Onlar, Hz. Muhammed'in, Allah'ın onlara ve bütün insanlara gönderdiği son elçi olduğunu herkesten daha iyi bildikleri halde onu (herkesten önce tasdik edip ona iman etmeleri gerekirken tam tersine) onu yalanladıkları için onları azarlamak ve suçlamak üzere Allah Tealâ bu âyeti indirmiştir.[180]

öyleleri de vardır ki من insanlardan مِن الناس Ve و
gününe بِاليومِ Ve و Allah'a بِاللهِ biz iman ettik آمنا Derler يقُولُ
onlar هم halbuki değillerdir ما ve و ahiret الْآخِرِ
mü'min بِمؤْمِنِين

8) Ve insanlardan öyleleri de vardır ki: "Biz Allah'a ve ahiret gününe iman ettik" derler ve halbuki onlar mü'min değillerdir.

Müfessirler, bu âyet-i kerimenin münafıklardan bir topluluk hakkında indiğinde ve bu âyette zikredilen sıfatların münafıkların sıfatı olduğunda ittifak etmişlerdir.[181]

Ve والذِين آمنُوا Allah'ı الله Aldatmaya çalışıyorlar يخَادِعون
başkasını إِلَّا oysa aldatmıyorlar وما يخْدعون iman edenleri
da farkında değiller وما يشْعرون Kendilerinden أَنفُسهم

9) Allah'ı ve iman edenleri aldatmaya çalışıyorlar; oysa kendilerinden başkasını aldatmıyorlar da farkında değiller...

hastalık vardır مرض Onların kalplerinin قُلُوبِهم içinde فِي
hastalıklarını مرضا Allah da الله onların artırmıştır فَزادهم
بِما كانُوا çok acıklı أَلِيم Bir azap vardır عذَاب onlar için ولهم
Yalanlamalarından يكَذِبون ötürü

10) Onların kalplerinin içinde hastalık vardır. Allah da onların hastalıklarını artırmıştır. Yalanlamalarından ötürü onlar için çok acıklı bir azap vardır.

fesat لَا تُفْسِدوا onlara لهم denildiği قِيلَ zaman إِذَا Ve و
ancak إِنما derler قَالُوا yeryüzünde فِي الْأَرض çıkarmayın
ıslah edicileriz مصلِحون Biz نَحن

11) Ve onlara: "Yeryüzünde fesat çıkarmayın!" denildiği zaman: "Biz ancak ıslah edicileriz" derler.

fesatçıdırlar الْمفْسِدون onlar هم Doğrusu إِنهم Dikkat edin أَلَا
farkında değiller لَا يشْعرون ne var ki لَكِن ve و

12) Dikkat edin! Doğrusu onlar fesatçıdırlar; ve ne var ki farkında değiller.

"Onlara: Yeryüzünde fesat çıkarmayın, denildiğinde, Biz ancak ıslah edicileriz, derler." Âyetinde her ne kadar kıyamete kadar gelecek münafıklar kastedilmekte ise de Hz. Peygamber zamanında yaşamış münafıklar hakkında inmiştir.[5]

İman edin آمِنُوا onlara لهم Denildiği قِيلَ zaman إِذَا Ve و
Biz أَنُؤْمِن Derler قَالُوا İnsanların الناس İman ettiği آمن gibi كَما
O السفَهاء İman ettiği آمن gibi كَما iman eder miyiz
السفَهاء هم Doğrusu onlar إِنهم Dikkat edin أَلَا akılsızların
لَا ve ne var ki ولَكِن akılsızların ta kendileridir
Bilmiyorlar يعلَمون

13) Ve onlara: "İnsanların iman ettiği gibi iman edin" denildiği zaman: "Biz o akılsızların iman ettiği gibi iman eder miyiz?" derler. Dikkat edin! Doğrusu onlar akılsızların ta kendileridir; ve ne var ki bilmiyorlar.

İman آمنُوا edenlerle الذِين karşılaştıkları لَقُوا zaman إِذَا Ve و
Başbaşa kaldıklarında خَلَوا إِذَا ise و İman ettik آمنا Derler قَالُوا
Şüphesiz biz إِنا derler قَالُوا şeytanları ile شَياطِينِهم ile إِلَى
alay مستَهزِئُون Biz نَحن Sadece إِنما Sizinle beraberiz معكُم
edicileriz

14) Ve iman edenlerle karşılaştıkları zaman: "İman ettik" derler, şeytanları ile başbaşa kaldıklarında ise: "Şüphesiz biz sizinle beraberiz; biz sadece alay edicileriz" derler.

Bu ayet-i kerimenin Abdullah b. Übeyy ile münafık arkadaşları hakkında nazil olduğunu kaydederler. Bu münafık önce Ebû Bekir, Ömer ve Ali'yi (r.anhum) yüzlerine karşı övmüştü. Daha önce de onlar hakkında kendi arkadaşlarına: "Bu kıt akıllıları sizler nasıl savıp gönderdiğime dikkat edin!" demişti. Bunun üzerine bu ayet-i kerime nazil oldu.[6]

mühlet verir يمد Ve و onlarla بِهِم alay eder يستَهزِئُ Allah الله
azgınlıkları طُغْيانِهِم içerisinde فِي kendilerine هم
bocalar bir halde يعمهون

15) Allah onlarla alay eder ve azgınlıkları içerisinde bocalar bir halde kendilerine mühlet verir.

satın alan kimselerdir الذِين اشْتَروا İşte onlar أُولَئِكَ
kar getirmedi فَما ربِحتْ hidayete karşı بِالْهدى sapıklığı الضلَالَةَ
Doğru مهتَدِين Ve olmadılar وما كَانُوا Alış verişleri تِجارتُهم
yolu bulanlardan

16) İşte onlar, hidayete karşı sapıklığı satın alan kimselerdir. Alış verişleri kâr getirmedi ve doğru yolu bulanlardan olmadılar.

(*)İman karşılığında küfrü, hidayet, Kur'an, nur dosdoğru yol karşılığında da sapıklığı, batılı, karanlığı ve çıkmaz yolu alan her kimse için ceza ve ikab söz konusudur. Çünkü böyle yapanlar sermayelerini kaybetmiş olurlar. Onların sermayeleri ise sahip oldukları selim fıtrat ve gerçekleri idrak etmek için akli yetenektir. Bilindiği gibi insanlar bütün sermayesini yitiren ve her hangi bir ticarette yaptığı zararı telafi edemeyen, zarar eden taciri ahmak ve anlayışı kıt olmakla nitelendirir. İşte münafıkın durumu da aynen böyledir.

مثلهم كمثل الذى استوقد نارا فلمآ اضاءت ما حوله ذهب
ا ُ بنورهم وتركهم ـ ظلماتٍ لا يبصِرونَ (١٧) صم بكـم
عمى فهم لا يرجِعونَ (١٨) او كصيبٍ مِن السـمآءِ فيـهِ
ظلمات ورعد وبرق يجعلـونَ اصـابعهم ـ آذانهـم مـن
الصواعِق حذر الموتِ وا ُ محيطٌ بالكـافرين (١٩) يكـاد
البرق يخطف ابصارهم كلمآ اضاءَ لهم مشوا فيهِ واذآ اظلم
عليهم قاموا ولو شآءَ ا ُ لذهب بسمعهم وابصـارهم ان ا ـ
على كل شيءٍ قدير (٢٠) يآايها الناس اعبدوا ربكم الـذى
خلقكم والذين مِن قبلكم لعلكم تتقونَ (٢١) الـذى جعـلَ
لكم الارض فراشا والسمآءَ بناءً وانزلَ مـن السـمآء مـآءً
فاخرج بهِ مِن الثمراتِ رزقاً لكم فلا تجعلوا للهِ اندادا وانتم
تعلمونَ (٢٢) وانْ كنتم ـ ريبٍ مما نزلنا على عبدِنا فـأتوا
بسورةٍ مِن مثلِهِ وادعوا شهدآءَكم مـن دون ا ـ انْ كنـتم
صادقِين (٢٣) فإنْ لم تفعلوا ولن تفعلوا فاتقوا النار التـى
وقودها الناس والحِجارةُ اُعِدت للكافرين (٢٤)

kimsenin الذِي durumu gibidir kiكَمَثَلِ Onların durumu مَثَلُهُمْ
مَا aydınlatınca أَضَاءَتْ فَلَمَّا bir ateş نَارًا yakan اسْتَوْقَدَ
Onların nurunu بِنُورِهِمْ Allah اللَّهُ giderdi ذَهَبَ etrafını حَوْلَهُ
لَا karanlıklar ظُلُمَاتٍ içerisindeفِي onları bıraktı وَتَرَكَهُمْVe
Görmez bir halde يُبْصِرُونَ

17) Onların durumu, bir ateş yakan kimsenin durumu gibidir ki, etrafını aydınlatınca Allah onların nurunu giderdi ve onları karanlıklar içerisinde görmez bir halde bıraktı.

artık onlar فَهُمْ kördürler عُمْيٌ dilsizdirler بُكْمٌ Sağırdırlar صُمٌّ
dönmezler لَا يَرْجِعُونَ

18) Sağırdırlar, dilsizdirler, kördürler; artık onlar dönmezler.

مِنَ boşalan şiddetli yağmur gibidir ki كَصَيِّبٍ Ya da أَوْ
gök وَرَعْدٌ karanlıklar ظُلُمَاتٌ içinde vardır فِيهِ gökten السَّمَاءِ
tıkarlar يَجْعَلُونَ Ve şimşek وَبَرْقٌ gürültüsü
مِنَ kulaklarına آذَانِهِمْ فِي Parmaklarını أَصَابِعَهُمْ
ölmek الْمَوْتِ korkusuyla حَذَرَ yıldırımlardan الصَّوَاعِقِ
çepeçevre kuşatandır مُحِيطٌ Şüphesiz Allah وَاللَّهُ
kafirleri بِالْكَافِرِينَ

19) Ya da gökten boşalan şiddetli yağmur gibidir ki, içinde karanlıklar, gök gürültüsü ve şimşek vardır. Yıldırımlardan ölmek korkusuyla parmaklarını kulaklarına tıkarlar. Şüphesiz Allah kafirleri çepeçevre kuşatandır.

Saîd ibni Cubeyr'den. O demiş ki: Bu âyet Yahudiler hakkında nazil olmuştur. Allah'ın Resûlü (a.s)'nün çıkışını bekliyor ve onunla Araplara karşı zafer kazanacakları, Araplara galebe çalacakları umudunu izhar ediyorlardı ama çıkınca onu inkâr ettiler. İşte Hz. Peygamber'in çıkışını beklemeleri (aydınlanmak üzere) ateş yakmalarına, çıkışından sonra inkâr etmeleri de yaktıkları ateşin aydınlığının zevaline benzetilmiştir.[182]

kapıverecek يَخْطَفُ Şimşek الْبَرْقُ neredeyse يَكَادُ
Onları لَهُمْ aydınlattığı أَضَاءَ zamanكُلَّمَا gözlerini أَبْصَارَهُمْ
karardığı أَظْلَمَ zamanإِذَا Veوَ Onda فِيهِ yürürler مَشَوْا
dileseydi وَلَوْ شَاءَ dikiliverirler قَامُوا Onlar üzerine عَلَيْهِمْ
Onların işitmelerini بِسَمْعِهِمْ elbette giderirdi لَذَهَبَ Allah اللَّهُ
عَلَى Allah اللَّهَ Şüphesiz إِنَّ görmelerini أَبْصَارِهِمْ veو de
Kadirdir قَدِيرٌ şeyin شَيْءٍ herكُلِّ üzerine

20) Şimşek neredeyse gözlerini kapıverecek. Onları aydınlattığı zaman onda yürürler. Ve onlar üzerine karardığı zaman dikiliverirler. Allah dileseydi elbette onların işitmelerini de görmelerini de giderirdi. Şüphesiz Allah her şeyin üzerine kadirdir.

Rabbinize رَبَّكُمُ İbadet edin اعْبُدُوا İnsanlar النَّاسُ Ey يَاأَيُّهَا
sizden öncekileri مِنْ قَبْلِكُمْ الذِينَ Veو Sizi yaratan خَلَقَكُمْ الذِي
Ki korunasınız لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

21) Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize ibadet edin ki korunasınız.

(*)Yüce Allah bu ayet-i kerimelerde durumlarını açıklamak, onların kötü işlerini, kötü fiillerini beyan etmek, onları ibretli bir şekilde cezalandırmak, gizlediklerini açığa çıkartıp rüsvay etmek üzere münafıkların durumuna dair iki misal vermektedir. Çünkü münafıklar insanlık için bir fitnedir, ümmet içerisin-de bir hastalıktır. Misaller vermek ise birtakım hususları açıklamak, gizli ve ancak düşünülerek anlaşılan şeyleri açık ve hissedilir olarak açığa çıkartmak için Kur'an'ın izlediği bir yöntemdir. Bu iki misal münafıkların huzursuz, şaşkın ve tutarsız durumlarını, işlerinin içyüzlerinin çabucak açığa çıkışını tablolaştırdı.

bir فِرَاشًا yeryüzünü الْأَرْضَ sizin için لَكُمُ kıldı جَعَلَ O ki الذِي
İndirip أَنْزَلَ Veو Bir bina بِنَاءً göğü de السَّمَاءَ veو döşek
مِنَ Onunla بِهِ çıkarttı فَأَخْرَجَ su مَاءً gökten مِنَ السَّمَاءِ
Artık فَلَا تَجْعَلُوا sizin için لَكُمْ rızık olan رِزْقًا ürünler الثَّمَرَاتِ
siz de bildiğiniz وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ eşler أَنْدَادًا Allah'a لِلَّهِ koşmayın
halde

22) O ki; yeryüzünü sizin için bir döşek ve göğü de bir bina kıldı. Ve gökten su indirip onunla sizin için rızık olan ürünler çıkarttı. Artık siz de bildiğiniz halde Allah'a eşler koşmayın.

şeydenمِمَّا Şüphe رَيْبٍ içindeyseniz كُنْتُمْ فِي eğerإِنْ Veو
Siz de فَأْتُوا Kulumuz عَبْدِنَا üzerineعَلَى İndirdiğimiz نَزَّلْنَا
Onun benzerinden مِثْلِهِ مِنْ Bir sure بِسُورَةٍ getirin
başkaدُونِ مِنْ Şahitlerinizi de شُهَدَاءَكُمْ Çağırın وَادْعُوا
Doğru kimseler صَادِقِينَ iseniz كُنْتُمْ Eğer إِنْ Allah'tan اللَّهِ

23) Ve eğer kulumuz üzerine indirdiğimiz şeyden şüphe içindeyseniz, siz de onun benzerinden bir sure getirin! Allah'tan başka şahidlerinizi de çağırın; eğer doğru kimselerseniz.

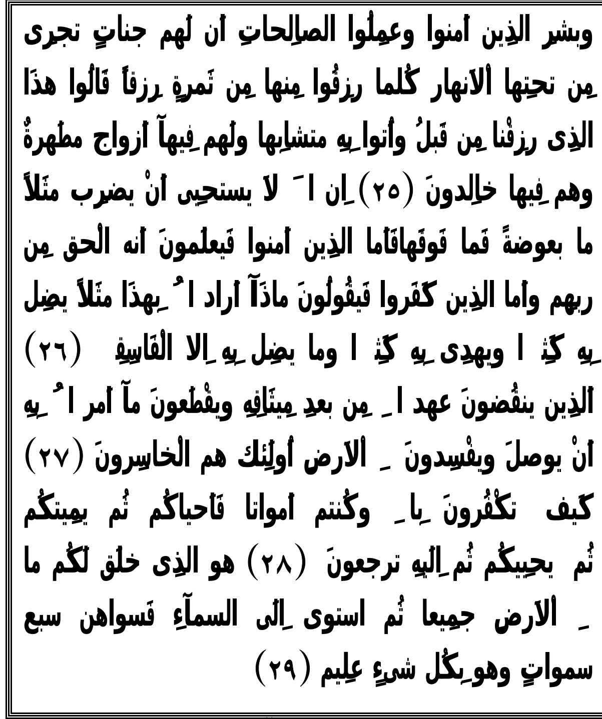
Müşrikler Kur'ân'ı işittikleri zaman: "Bu, Allah'ın sözüne benzemiyor. Biz doğrusu onun Allah kelâmı olduğundan şüpheliyiz." demişlerdi de âyet bunun üzerine nazil oldu.

Elbetteki bu müşriklerin ilk örnekleri asr-ı saadette Kur'ân'ın ilk muhatabları olan Mekke müşrikleri olmakla birlikte Kur'ân'ın bu meydan okuması kıyamete kadar bütün inkarcılar hakkında geçerlidir.[7]

ki asla تَفْعَلُوا وَلَنْ yapamazsanız تَفْعَلُوا لَمْ Şayet فَإِنْ
التِي o ateşten النَّارَ o halde sakının فَاتَّقُوا yapamayacaksınız
taşlar الْحِجَارَةُVeو insanlar النَّاسُ yakıtı وَقُودُهَاveو olan
kafirler için لِلْكَافِرِينَ hazırlanmış أُعِدَّتْ

24)Şayet yapamazsanız, -ki asla yapamayacaksınız-, o halde kafirler için hazırlanmış ve yakıtı insanlar ve taşlar olan o ateşten sakının.

(*)Arap dilini bilen ve kelamın çeşitli kalıplara göre aldığı manayı anlayan kimseler, Kur'an'ın tamamının son derece açık olduğunu görürler. Mademki Kur'an'ın bir benzerini getiremeyeceksiniz, o halde Allah'ın azabından korkunuz ve O'nun inkarcılar için hazırlamış olduğu Cehennem ateşinden sakınınız. Yani, tutuşturma maddesi olarak kâfirlerin ve onların, Allah'ı bırakarak tapmış oldukları putların kullanıldığı cehennem ateşinden sakınınız.

وبشر الذين امنوا وعملوا الصالحات أن لهم جناتٍ تجرى
من تحتها الانهار كلما رزقوا منها من ثمرةٍ رزقاً قالوا هذا
الذى رزقنا من قبلُ وأتوا به متشابها ولهم فيهآ ازواج مطهرةٌ
وهم فيها خالدونَ (٢٥) إن ا َ لا يستحيى انْ يضرب مثلاً
ما بعوضةً فما فوقهافأما الذين امنوا فيعلمونَ انه الحق من
ربهم وأما الذين كفروا فيقولونَ ماذآ اراد ا ُ بهذا مثلاً يضل
به كثِ ا ويهدى به كثِ ا وما يضل به الا الفاسقِ (٢٦)
الذين ينقضونَ عهد ا من بعد ميثاقه ويقطعونَ مآ امر ا ُ به
انْ يوصلَ ويفسدونَ الارض أولئك هم الخاسرونَ (٢٧)
كيف تكفرونَ با وكنتم أمواتا فأحياكم ثم يميتكم
ثم يحييكم ثم إليه ترجعونَ (٢٨) هو الذى خلق لكم ما
الارض جميعا ثم استوى إلى السمآء فسواهن سبع
سمواتٍ وهو بكل شيءٍ عليم (٢٩)

عمِلُوا ve iman edip آمَنُوا kimseleri الَّذِينَ müjdele بشر Ve
onlar için لَهم Muhakkak أَنَّ salih الصالِحاتِ amel işleyen
Altından تَحتِها مِن Akan تَجرِي cennetler vardır جناتٍ
rızıklandırıldıklarında رزقُوا Her كُلما Nehirler الْأَنْهار
Derler قَالُوا rızık olan رزقًا ürünlerden ثَمرةٍ مِن Orada مِنْها
daha önce قَبلُ مِن rızıklandırıldığımızdır رزِقْنَا الَّذِي Bu هذَا
birbirinin benzeri olarak متَشَابِها Onlara بِهِ verilecektir وأُتُوا
eşler de أَزواج Orada vardır فِيها Onlar için لَهم Ve
sürekli خَالِدون Orada فِيها Onlar وهم tertemiz kılınmış مطَهرةٌ
kalıcıdırlar

25) Ve iman edip ve salih amel işleyen kimseleri müjdele! Muhakkak onlar için altından nehirler akan cennetler vardır. Orada rızık olan ürünlerden rızıklandırıldıklarında: "Bu, daha önce rızıklandırıldığımızdır" derler. Onlara birbirinin benzeri olarak verilecektir. Orada onlar için tertemiz kılınmış eşler de vardır. Ve Onlar orada sürekli kalıcıdırlar.

(*)Müfessirler şöyle der: Cennet ehline rızık olarak cennet meyveleri verilir. O rızkıonlara melekler getirir. Onlara ikinci defa sunulduğunda: "Bu, daha önce bize getirdiğiniz şeydir" derler. Melekler: "Ey Allah'ın kulu, ye. Rengi aynı olmakla beraber tadı farklıdır." derler

أَن çekinmez يستَحيِي لَا Allah اللَّه Doğrusu إِن
فَما bir sivrisineği بعوضَةً ما misal مثَلًا vermekten يضرب
ondan daha üstün olan فَوقَها herhangi bir şeyi
bilirler ki فَيعلَمون iman آمنُوا edenlerالَّذِين Gerçektenفَأَما
أَما Ve و Rablerinden ربهِم مِن bir haktır الْحق O kesinlikle أَنَّه
derler فَيقُولُون Kafir olanlar ise كَفَروا olan kimselerالَّذِين
misal ile مثَلًا Bu بِهذَا Allah اللَّه Kastetmiştir أَراد Neyi ماذَا
hidayete يهدِي Ve و pek çoğunu كَثِيرا Onunla بِهِ saptırır يضِلُّ
ما Ve و Bir çoğunu da كَثِيرا Onunla بِهِ erdirir
Fasıklardanالْفَاسِقِين başkasınıإِلَّا Onunla بِهِ Saptırmaz يضِلُّ

26) Doğrusu Allah bir sivrisineği veya ondan daha üstün olan herhangi bir şeyi misal vermekten çekinmez. Gerçekten iman edenler bilirler ki, o kesinlikle Rablerinden bir haktır. Ve Kafir olanlar kimseler ise: "Allah bu misal ile neyi kastetmiştir?" derler. Onunla pek çoğunu saptırır. Ve bir çoğunu da onunla hidayete erdirir. Ve onunla fasıklardan başkasını saptırmaz.

Allah Tealâ, Kur'ân'da sinek ve örümceği zikredince müşrikler: "Acaba sinek ve örümceğin nesi var da (Kur'ân'da) anılıyorlar?" dediler de Allah Tealâ bunun üzerine bu âyeti indirdi.[8]

بعدِ مِن Allah'ın اللَّهِ ahdini عهد bozarlar ينقُضُون Onlar ki الَّذِين
şeyi ما Keserler ويقْطَعون Pekiştirilmiş sözünden مِيثَاقِهِ sonra
أَن kendisiyle بِهِ Allah'ın اللَّه Emrettiği أَمر
فِي fesat çıkarırlar ويفْسِدون Ve birleştirilmesini يوصلَ
hüsrana الْخَاسِرون onlarهم İşte أُولَئِك Yeryüzünde الْأَرض
uğrayanlardır.

27) Onlar ki, Allah'ın ahdini pekiştirilmiş sözünden sonra bozarlar, Allah'ın kendisiyle birleştirilmesini emrettiği şeyi keserler ve yeryüzünde fesat çıkarırlar. İşte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridirler.

Ashâb-ı Kiram arasından bir gruptan şunu rivayet etmektedir: Şanı yüce Allah münafıklara: "Onların misali bir ateş yakanın hali gibidir" (ayet 17) ile: "yahut boşanan yağmur gibidir" (ayet 19) buyruklarında münafıklara ait bu iki misali verince münafıklar, Allah böyle misaller vermekten daha yüce ve daha üstündür, dediler. Bunun üzerine yüce Allah'ta; "Gerçekten Allah bir sivrisineği... misal vermekten çekinmez... İşte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir" buyruklarını indirdi.[9]

Allah'a karşı بِاللَّهِ inkarcı oluyorsunuz تَكْفُرون nasıl كَيفَ
sonra ثُم Sizi diriltti فَأَحياكُم ölüler أَمواتًا siz idiniz de وكُنتُم
Sizi diriltecektir يحيِيكُم sonra da ثُم Sizi öldürecek يمِيتُكُم
döndürüleceksiniz تُرجعون yalnız O'na إِلَيهِ sonra ثُم

28) Allah'a karşı nasıl inkarcı oluyorsunuz? Siz ölüler idiniz de sizi diriltti; sonra sizi öldürecek, sonra da sizi diriltecektir. Sonra yalnız O'na döndürüleceksiniz.

(*)"Yaratan Allah'ı nasıl inkâr ediyorsunuz?" Halbuki siz babalarınızın sulbünde ve annelerinizin rahimlerinde, yokluk aleminde bir nutfe idiniz de, sizi yaratıp dünya yüzüne çıkarttı Sonra eceliniz geldiğinde sizi öldürecek" Daha sonra sizi kabirlerinizden yeniden diriltecek "Sonra da, kıyamet gününde hesap ve ceza için O'na döndürüleceksiniz."Daha sonra Yüce Allah, öldükten sonra dirilmenin mümkün olduğunu gösteren delili zikretti.

فِي ne varsa ما Sizin için لَكُم yaratan خَلَقَ O'dur الَّذِي هو
istiva edip استَوى sonra ثُم hepsini جمِيعا yeryüzünde الْأَرض
yedi سبع Onları düzenleyen فَسواهن göğe السماءِ إِلَى
hakkıyla علِيم şeyi شَيءٍ her بِكُلِّ O وهو gök halinde سماواتٍ
bilendir

29) Yeryüzünde ne varsa hepsini sizin için yaratan, sonra göğe istiva edip yedi gök halinde onları düzenleyen O'dur. O, her şeyi hakkıyla bilendir.

(*)İnsan, kendi yaratılışı üzerinde durup düşündüğü kadar, içinde yaşadığı şu âleme de göz çevirip bakmalıdır. Nitekim yukarıdaki iki âyet, düşünebilen akıllara, önce insanın, sonra da yeryüzüyte gökyüzünün yaratılışına işaretle bu yolu göstermiş ve ancak bu yolun, Allah'ın varlığı ve birliği inancına götüren en emin bir yol olduğunu ortaya koymuştur. Bu bakımdan insanın, önce kendine, sonra da dış âleme yönelip bakması ve gördüğü şeylerin nasıl vücûd bulduğunu düşünmesi gerekir: Yeryüzünün ve yeryüzünde bulunan her şeyin, sonra gökyüzünün ve gökyüzünde bulunan her şeyin, bir yaratıcı olmadan, kendi kendine vücûd bulması mümkün müdür? Bütün bunların bir yaratıcısı olması gerekirken, insanın halâ Allah'ı inkâr etmesi düşünülebilir mi?

Rabbin رَبُّكَ buyurmuştu da قَالَ hani إِذْ Veو
فِي yaratacağım جَاعِلٌ Muhakkak ben إِنِّي Meleklere لِلْمَلَائِكَةِ
onlar demişlerdi قَالُوا bir halife خَلِيفَةً yeryüzünde الْأَرْضِ
Fesat يُفْسِدُ bir kimse مَن Orada فِيهَا mi yaratacaksın أَتَجْعَلُ
kanlar الدماء dökecek وَيَسْفِكُVe Orada فِيهَا çıkaracak
seni hamd ile بِحَمْدِكَ tesbih etmekteyiz نُسَبِّحُ Oysa biz وَنَحْنُ
buyurmuştu قَالَ Seni لَكَ takdis etmekteyiz وَنُقَدِّسُVe
Sizin تَعْلَمُونَ لَا şeyleri مَا Bilirim أَعْلَمُ Şüphesiz ben إِنِّي
bilmediğiniz

30) Ve hani Rabbin meleklere[183]: "Muhakkak ben yeryüzünde bir halife yaratacağım" buyurmuştu da onlar: "Orada fesat çıkaracak ve kanlar dökecek bir kimse mi yaratacaksın? Oysa biz seni hamd ile tesbih ve takdis etmekteyiz" demişlerdi. "Şüphesiz ben sizin bilmediğiniz şeyleri bilirim" buyurmuştu.

Sonra ثُمَّ bütün كُلَّهَا isimleri الْأَسْمَاءَ Adem'e آدَمَ öğretti وَعَلَّمَ
Meleklere الْمَلَائِكَةِ عَلَى Onları gösterecek عَرَضَهُمْ
isimleriyle بِأَسْمَاءِ bana haber verin أَنْبِئُونِي buyurdu فَقَالَ
doğru kimseler صَادِقِينَ iseniz كُنْتُمْ Eğer إِنْ bunları هَؤُلَاءِ

31) Adem'e[184] bütün isimleri öğretti. Sonra onları meleklere göstererek: "Eğer doğru kimseler iseniz bunları isimleriyle bana haber verin" buyurdu.

عِلْمَ yoktur لَا seni tesbih ederiz سُبْحَانَكَ dediler قَالُوا
Senin bize öğrettiğinden مَا عَلَّمْتَنَا başkaإِلَّا İlmimiz لَنَا
Ve الْحَكِيمُ alim الْعَلِيمُ yalnız sen أَنْتَ Şüphesiz sensin إِنَّكَ
hakim olan

32) "Seni tesbih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başka ilmimiz yoktur. Şüphesiz Alim (her şeyi bilen) ve Hakim (her şeye güç yetirici) olan sensin, yalnız sen" dediler.

onlara bildir أَنْبِئْهُمْ Adem آدَمُ Ey يَا buyurdu ki قَالَ
Onlara bildirince فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ bunları isimleriyle بِأَسْمَائِهِمْ
demedim mi ki أَلَمْ أَقُلْ buyurdu قَالَ Onları isimleriyle بِأَسْمَائِهِمْ
gaybını غَيْبَ bilirim أَعْلَمُ Şüphesiz ben إِنِّي Size لَكُمْ
مَا bilirim وَأَعْلَمُ yerin الْأَرْضِVeو göklerin السَّمَاوَاتِ
Ve gizlediklerinizi de وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ açıkladıklarınızı تُبْدُونَ

33) "Ey Adem! Bunları isimleriyle onlara bildir" dedi. Onları isimleriyle onlara bildirince de: "Size demedim mi ki, şüphesiz ben göklerin ve yerin gaybını bilirim; açıkladıklarınızı ve gizlediklerinizi de bilirim" buyurdu.

Meleklere لِلْمَلَائِكَةِ Biz demiştik de قُلْنَا hani إِذْ Ve و
hemen secde ettiler فَسَجَدُوا Adem'e لِآدَمَ secde edin اسْجُدُوا
kibirlendi اسْتَكْبَرَ ve و Kaçındı أَبَى İblis إِبْلِيسَ müstesna إِلَّا
kafirlerden مِنَ الْكَافِرِينَ oldu وَكَانَVe

34) Ve hani biz meleklere: "Adem'e secde edin" demiştik de hemen secde ettiler. İblis[185] müstesna. Kaçındı ve kibirlendi ve kafirlerden oldu.

(*)Yüce Allah ile melekler arasındaki bu kıssa veya karşılıklı konuşma, anlaşılır olmayı sağlamak için akıl ile kavranılan birtakım anlamlan hissedilir tablolarla açığa çıkarmak suretiyle bir çeşit temsili ifadedir. Bu kıssada şanı Yüce Allah, Âdem (a.s.)'ı Allah adına yeryüzünde halifesi seçmesi ile insanı ne derece şereflendirdiğini göstermektedir. Ayrıca meleklerin bilemediği dili ona öğretmesi, insanlara bu yüce yaratıcıya iman etmeyi vâcib kılan hususlardan-dır. Küfür ve inat hiç bir kimseye yakışmaz. Bu şekilde bu buyruklar kafirlerin azarlanışını devam ettirmekte, Allah'ın onlar üzerindeki nimetlerin hatırlatılması sürmektedir.

واذْ قَالَ ربك ِللملٰئكةِ ِانى جاعِلٌ ـ الارض خليفةً قَالوآ
اتجعلُ ِفيها من يفْسِد ِفيها ويسفِك الدمآءَ ونحن نسبح
ِبحمدِك ونقدس لك قَالَ ِانى اعلم ما لا تعلمونَ (٣٠) وعلم
ادم الاسمآءَ كُلها ثُم عرضهم على الملٰئكةِ فقالَ انبِؤنى
ِباسمآءِ هؤلآء ِانْ كُنتم صادِقِ (٣١) قَالوا سبحانك لا عِلم
لنآ ِالا ما علمتنا ِانك انت العِليم الحكِيم (٣٢) قالَ يآادم
انبِئْهم ِباسمآئِهم فلمآ انباهم ِباسمائِهم قالَ الم اقُلْ لكُم ِانى
اعلم غَيب السمواتِ والارض واعلم ما تبدونَ وما كُنتم
تكْتمونَ (٣٣) واذْ قُلنا ِللملٰئكةِ اسجدوا ـ لادم فَسجدوآ
ِالا ِابليس ابى واستكْبر وكانَ ِمن الكافِرين (٣٤) وقُلنا يآادم
اسكُن انت وزوجك الجنةَ وكُلا ِمنها رغَدا حيثُ ِشئْتما
ولا تقْربا هذِهِ الشجرةَ فتكُونا ِمن الظالِمِ (٣٥) فَازلهما
الشيطانُ عنها فَاخرجهما ِمما كانا ِفيهِ وقُلنا اهبِطُوا بعضكُم
ِلبعض عدو ولكُم ـ الارض مستقر ومتاع ِالى حِـ ٍ (٣٦)
فَتلقى ادم ِمن ربهِ كَلِماتٍ فَتاب عليهِ ِانه هو التواب الرحِيم
(٣٧)

Sen أَنْتَ yerleşin اسْكُنْ Adem آدَمُ Ey يَا dedik ki قُلْنَا Veو
Orada مِنْهَا yiyin وَكُلَا bu cennette الْجَنَّةَ eşin وَزَوْجُكَVe
fakat وَلَا تَقْرَبَا dilediğiniz yerde شِئْتُمَا حَيْثُ bol bol رَغَدًا
yoksa ikiniz de فَتَكُونَا Ağaca الشَّجَرَةَ Şu هَذِهِ yaklaşmayın
zalimlerden مِنَ الظَّالِمِينَ olursunuz

35) Ve dedik ki: "Ey Adem! Sen ve eşin bu cennette yerleşin ve orada dilediğiniz yerde bol bol yiyin; fakat şu ağaca yaklaşmayın; yoksa ikiniz de zalimlerden olursunuz."

Şeytan الشَّيْطَانُ Bunun üzerine o ikisini kaydırdı فَأَزَلَّهُمَا
عَنْهَا مِمَّا كَانَا ve onları çıkarttı فَأَخْرَجَهُمَا oradan عَنْهَا
بَعْضُكُمْ inin اهْبِطُوا Dedik ki وَقُلْنَا bulundukları yerden فِيهِ
sizin için وَلَكُمْ Düşman olarak عَدُوٌّ kiminiz kiminize لِبَعْضٍ
Ve وَمَتَاعٌ yerleşim yeri مُسْتَقَرٌّ Yeryüzünde فِي الْأَرْضِ vardır
belli bir vakte kadar إِلَى حِينٍ geçimlik

36) Bunun üzerine, şeytan o ikisini oradan kaydırdı ve onları bulundukları yerden çıkarttı. Dedik ki: "Kiminiz kiminize düşman olarak inin. Yeryüzünde sizin için belli bir vakte kadar yerleşim yeri ve geçimlik vardır."

Rabbinden مِنْ رَبِّهِ Adem آدَمُ Derken aldı فَتَلَقَّى
Çünkü إِنَّهُ tevbesini kabul etti فَتَابَ عَلَيْهِ kelimeler كَلِمَاتٍ
Ve Rahim olan الرَّحِيمُ Tevvab التَّوَّابُ yalnız O هُوَ O'dur

37) Derken Adem Rabbinden kelimeler aldı. Tevbesini kabul etti. Çünkü Tevvab (tevbe edilen) ve Rahim (bağışlayıcı) olan O'dur, yalnız O.

(*)Yüce Allah'ın insanın hangi cihetlerden şanını ve şerefini yücelttiğini açıklamaya devam etmektedir. Burada sözkonusu edilen husus ise insanların yaratılışının başlangıç dönemlerinde cennetteki durumudur. Şu kadar var ki, hikmet-i ilâhi, onun yeryüzünde kalmasını ve kâinatı imar etmek olan bir misyon ile görevlendirilmesini şeytana, şeytanın hilelerine karşı yapılacak mücadelede insanın meziyetinin ortaya çıkartılmasını gerekli görmüştür.

قلنا اهبطوا منها جميعا فاما يأتينكم منى هدى فمن تبع هداى
فلا خوف عليهم ولا هم يحزنونَ (٣٨) والذين كفروا
وكذبوا بايٰتنآ أولئك اصحاب النار هم فيها خالدونَ (٣٩)
يابنى اسرآئيلَ اذكروا نعمتى التى انعمت عليكم واوفوا
بعهدى أوف بعهدكم واياى فارهبون (٤٠) وامنوآ بما
انزلت مصدقا لما معكم ولا تكونوآ اولَ كافر به ولا تشتروا
بايٰتى ثمنا قليلاً واياى فاتقون (٤١) ولا تلبسوا الحق
بالباطل وتكتموا الحق وانتم تعلمونَ (٤٢) واقيموا الصلوةَ
وآتوا الزكوةَ واركعوا مع الراكعين (٤٣) أتأمرونَ الناس
بالبر وتنسونَ انفسكم وانتم تتلونَ الكتاب افلا تعقلونَ
(٤٤) واستعينوا بالصبر والصلوة وانها لكبيرةٌ الا على
الخاشعين (٤٥) الذين يظنونَ انهم ملاقو ربهم وانهم اليه
راجعونَ (٤٦) يابنى اسرآئيلَ اذكروا نعمتى التى انعمت
عليكم وانى فضلتكم على العالمين (٤٧) واتقوا يوماً لا
تجزى نفس عن نفس شيئا ولا يقبلُ منها شفاعةٌ ولا يؤخذُ
منها عدلٌ ولا هم ينصرونَ (٤٨)

فَإِما Hepiniz جميعا oradan مِنْهَا inin اهبِطُوا Dedik ki قُلْنَا
kim فَمن bir hidayet هدى benden مِني size gelir de يَأْتِينكُم
korku yoktur فَلَا خَوْفٌ benim hidayetime هداي uyarsa تَبِع
üzülecek يحزنُون onlar هم değillerdir لا Ve و Onlar için عليهم de

38) Dedik ki: "Hepiniz oradan inin, benden size bir hidayet gelir de kim benim hidayetime uyarsa, onlar için korku yoktur ve onlar üzülecek de değillerdir."

yalanlayanlar var ya وكذبوا inkar edip الذين كفروا Ve و
ateş النار halkıdırlar أَصحاب işte onlar أُولَئِكَ ayetlerimizi بِآيَاتِنَا
sürekli kalıcıdırlar خَالِدون Orada فِيها Onlar هم

39) Ve inkar edip ayetlerimizi yalanlayanlar var ya; işte onlar ateş halkıdırlar; onlar orada sürekli kalıcıdırlar.

nimetimi نِعمتِي hatırlayın اذْكُروا Ey İsrailoğulları يابني إسرائِيلَ
Ve yerine getirin ki وَأَوفُوا Size verdiğim الَّتِي أَنْعمتُ علَيكُم
ahdinizi بِعهدِكُم Ben de yerine getireyim أُوفِ Ahdimi بِعهدِي
benden korkun فَارهبونِي Ve yalnız benden وإِياي

40) Ey İsrailoğulları![186] Size verdiğim nimetimi hatırlayın ve ahdimi yerine getirin ki ben de ahdinizi yerine getireyim ve benden, yalnız benden korkun.

(*)Kâinatı yaratan, bütün varlık alemini terbiye eden Allah, tevhidi (Hakk'ı bir bilme), nübüvvet (peygamberlik)i ve maad (dönülecek ikinci hayat)ı dosdoğru inananların gönüllerine zerkedip doyurucu mâhiyette deliller sergiledikten sonra bütün insanları kapsayan nîmetlerini, onlara bahşettiği üstün kerametleri bir inci dizisi halinde sıraladı. Bunu müteakip tavsiye, nisyan, pişmanlık, tevbe, hidâyet ve mağfiret tâbirlerini içine alan geçmiş hâdiselerden bahsederek örnekler verdi.

tasdik edici مصدقًا indirdiğime بِما أَنزلْتُ iman edin وآمِنُوا
ve olmayın ولَا تَكُونُوا Beraberinizdekini لِما معكُم olarak
değişmeyin ولَا تَشْتَروا Onu بِهِ inkar edenlerin كَافِرٍ İlki أَولَ
Ve yalnız وإِياي az bir pahaya ثَمنًا قَلِيلًا Ayetlerimi de بِآياتِي
benden sakının فَاتقُونِي benden

41) Beraberinizdekini tasdik edici olarak indirdiğime iman edin ve onu inkar edenlerin ilki olmayın! Ayetlerimi de az bir pahaya değişmeyin ve benden yalnız benden sakının.

Bu âyet-i kerime her ne kadar İsrailoğullarına mahsus ise de bu konuda onlar gibi davranan herkes bu âyetin hükmüne girer. Yani bir hakkı değiştirmek veya iptal etmek için rüşvet alan veya öğretmesi vacip olan bir şeyi bir ücret almaksızın Öğretmekten veya kendisinden bir başkasının edâ edemiyeceği bir ilmi yine ücret almaksızın edâ etmekten kaçınan kimseler bu âyetin hüküm ve tehdidi altına girer.[10]

batılla بِالْباطِلِ Hakkı الْحق karıştırmayın تَلْبِسوا ولَا
bildiğiniz halde وأَنْتُم تَعلَمون Hakkı الْحق gizlemeyin وتَكْتُموا

42) Hakkı batılla karıştırmayın ve bildiğiniz halde hakkı gizlemeyin.

Yahudiler: "Muhammed peygamber olarak gönderilmiştir ama bizden başkalarına." demişlerdi. İşte onların "Muhammed peygamber olarak gönderilmiştir." sözleri hak, "bizden başkalarına gönderilmiştir." sözleri ise bâtıldır..

الزكَاةَ verin وآتُوا namazı الصلَاةَ Bir de dosdoğru kılın وأَقِيموا
rüku edenlerle مع الراكِعِين Ve siz de rüku edin واركَعوا zekatı birlikte

43) Bir de namazı dosdoğru kılın, zekatı verin ve rüku edenlerle birlikte siz de rüku edin.

iyiliği بِالْبِر İnsanlara الناس emredersiniz de أَتَأْمرون
Oysa siz وأَنْتُم kendinizi أَنفُسكُم unutur musunuz وتَنسون
hala akletmez أَفَلَا تَعقِلُون o kitabı الْكِتَاب okuyorsunuz تَتْلُون misiniz

44) İnsanlara iyiliği emredersiniz de kendinizi unutur musunuz? Oysa siz o kitabı okuyorsunuz. Hala akletmez misiniz?

İsrailoğulları Allah'a itaat etmeyi, ondan korkup takvâlı olmayı, iyilik yapmayı emrediyor, kendileri ise bunlara uymuyorlardı. Yüce Allah da bundan dolayı onları kınadı.[11]

Ve namaz والصلَاةِ Sabır ile بِالصبرِ yardım isteyin واستَعِينُوا
huşu الْخَاشِعِين إِلَّا علَى ağır gelir لَكَبِيرةٌ Bu, şüphesiz وإِنها
duyanlardan başkasına

45) Sabır ve namaz ile yardım isteyin. Bu, şüphesiz huşu duyanlardan başkasına ağır gelir.

Onlar şüphesiz أَنهم kesin olarak bilirler يظُنُّون الذِين
Ve yine şüphesiz وأَنهم Rablerine ربهِم kavuşacaklarını ملَاقُو
döneceklerini راجِعون yalnız O'na إِلَيهِ

46) Onlar, şüphesiz Rablerine kavuşacaklarını ve yine şüphesiz yalnız O'na döneceklerini kesin olarak bilirler.

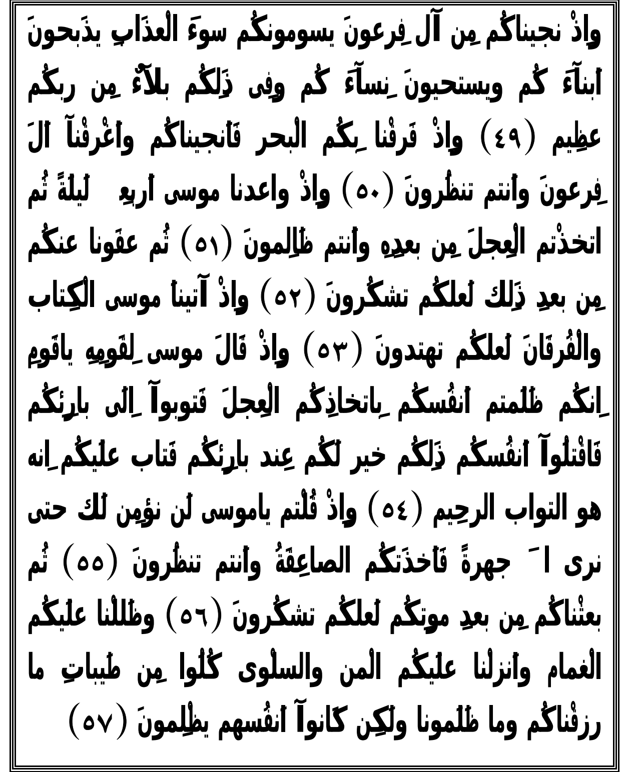
nimetimi نِعمتِي hatırlayın اذْكُروا Ey İsrailoğulları يابني إِسرائِيلَ
sizi فَضلْتُكُم Ve gerçekten وأَني size verdiğim الَّتِي أَنْعمتُ علَيكُم
alemler üzerine علَى الْعالَمِين üstün kıldığımı

47) Ey İsrailoğulları, size verdiğim nimetimi ve sizi alemler üzerine gerçekten üstün kıldığımı hatırlayın.

ödeyemeyeceği لَا تَجزِي günden de يوما sakının ki واتقُوا
kabul يقْبلُ ولَا bir şey شَيئًا kimse için عن نَفْسٍ Kimsenin نَفْس
Ve alınmaz ولَا يؤْخَذُ hiç bir şefaat شَفَاعةٌ ondan مِنْها edilmez
Kendilerine yardım ولَا هم ينصرون Fidye de عدلٌ Ondan مِنْها da edilmez

48) Kimsenin kimse için hiç bir şey ödeyemeyeceği günden de sakının ki, ondan bir şefaat kabul edilmez ve ondan fidye de alınmaz. Kendilerine yardım da edilmez.

Bu âyetin nüzul sebebi şudur: İsrail oğulları: "Bizler Allah'ın oğulları, dostları ve peygamberlerinin çocuklarıyız ve babalarımız bize şefaatçi olacaklardır." diyorlardı. Allah Teâlâ da onlara, kıyamet günü onlardan fidyenin de şefaatlerin de kabul edilmeyeceğini bildirdi.[12]

وإذْ نجيناكُم مِن آل فِرعونَ يسومونكُم سوءَ العذَابِ يذبحونَ
ابنآءَ كُم ويستحيونَ نِسآءَ كُم وفى ذَلكُم بلآءٌ مِن ربكُم
عظِيم (٤٩) وإذْ فَرقْنا بِكُم البحر فَانجيناكُم واغْرقْنآ آلَ
فِرعونَ وانتم تنظُرونَ (٥٠) وإذْ واعدنا موسى اربعِين ليلةً ثم
اتخذْتم العِجلَ مِن بعدِهِ وانتم ظَالمونَ (٥١) ثم عفَونا عنكُم
مِن بعدِ ذَلك لعلكُم تشكُرونَ (٥٢) وإذْ آتينا موسى الكِتاب
والفُرقانَ لعلكُم تهتدونَ (٥٣) وإذْ قالَ موسى لِقومِهِ ياقومِ
اِنكُم ظَلمتم انفُسكُم بِاتخاذِكُم العِجلَ فَتوبوآ اِلى بارِئكُم
فَاقتلوآ انفُسكُم ذَلكُم خير لكُم عِند بارِئكُم فَتاب عليكُم اِنه
هو التواب الرحِيم (٥٤) وإذْ قُلتم ياموسى لن نؤمِن لك حتى
نرى الله جهرةً فَاخذَتكُم الصاعِقةُ وانتم تنظُرونَ (٥٥) ثم
بعثْناكُم مِن بعدِ موتكُم لعلكُم تشكُرونَ (٥٦) وظلَلنا عليكُم
الغمام وانزلنا عليكُم المن والسلوى كُلوا مِن طيباتِ ما
رزقْناكُم وما ظَلمونا ولكِن كانوآ انفُسهم يظلِمونَ (٥٧)

و Ve إذْ hani نَجيناكُم sizi kurtarmıştık ki مِن آل hanedanından
فِرعون Firavun يسومونَكُم size tattırıyorlardı سوء en kötüsünü
الْعذَابِ azabın يذَبحون boğazlıyorlar أَبناءكُم oğullarınızı
ويستَحيون sağ bırakıyorlardı نِساءكُم kadınlarınızı da وفي
ذَلِكُم bunda sizin için vardı بلاء Bir imtihan مِن
ربكُم Rabbinizden عظِيم çok büyük

49)Ve hani sizi Firavun[187] hanedanından kurtarmıştık ki, oğullarınızı boğazlayıp kadınlarınızı ise sağ bırakarak size azabın en kötüsünü tattırıyorlardı. Bunda sizin için Rabbinizden çok büyük bir imtihan vardı.

وve إذْ hani فَرقْنَا yarmış بِكُم Sizin için الْبحر denizi
فَأَنْجيناكُم Ve sizi kurtarmıştık وَأَغْرقْنَا da boğmuştuk
آلَ hanedanını فِرعون Firavun وأَنْتُم siz ki
تَنظُرون görüyordunuz

50)Ve hani sizin için denizi yarmış ve sizi kurtarmıştık. Firavun hanedanını da boğmuştuk, ki siz görüyordunuz.

وve إذْ hani واعدنَا biz vaadetmiştik موسى Musa'ya أَربعِين Kırk
لَيلَةً gece ثُم sonra اتخَذْتُم Siz (ilah) edindiniz الْعِجل o buzağıyı
مِن بعدِهِ onun ardından وأَنْتُم ظَالِمون Zalimler olarak

51) Ve hani biz Musa'ya[188] kırk gece vaadetmiştik; sonra siz onun ardından zalimler olarak o buzağıyı (ilah) **edindiniz.**

Kırk gece. Bu bahis Ahd-i Atıyk'ın Huruc bölümünde geçer (24, 32). Yalnız Ahd-i Atıyk'te buzağıyı yapan, Hârûn'dur, Kur'ân'sa 20. sûrenin 94. âyetinde Hârûn'un bunu yapmadığını, hattâ bu hususta İsrailoğullarına öğütler verdiğini, fakat Samîri'nin onları kandırarak bu işi yaptığı anlatılır.

ثُم Sonra عفَونَا affetmiştik عنْكُم Sizi مِن بعدِ ardından
ذَلِك bunun لَعلَّكُم belki تَشْكُرون şükredersiniz diye

52) Sonra bunun ardından belki şükredersiniz diye sizi affetmiştik.

وVe إِذْ hani آتَينَا vermiştik موسى Musa'ya الْكِتَاب kitabı
والْفُرقَان ve furkan'ı لَعلَّكُم belki تَهتَدون hidayete erersiniz diye

53) Ve hani belki hidayete erersiniz diye Musa'ya kitabı ve furkanı vermiştik.

Furkan: Hakkı batıldan ayıran demektir. Allah'ın bütün kitapları hakkı batıldan ayırmak için gelmişlerdir. Ayetlere, mucizelere, hadislere ve gerçeğe dayalı ilimlerin hepsine de bu manada furkan denilir.

Kendisi uğrunda kaza ve kaderine karşı sabreden bir kimseye Allah, onun uğradığı musibetlere bedel olarak kendisinin gerçek dostları ile arkadaşlık nimetini verir. İşte İsrailoğulları Firavun ve kavminin belâlarının sıkıntılarına sabrettiler, Allah da onlardan peygamberler ve hükümdarlar çıkardı, hiç bir kimseye vermediği şeyleri onlara verdi.

وve إِذْ hani قَالَ demişti ki موسى Musa لِقَومِهِ kavmine ياقَومِ Ey
Kavmim إِنكُم siz gerçekten ظَلَمتُم zulmettiniz
أَنفُسكُم kendinize بِاتخَاذِكُم edinmekle الْعِجل o buzağıyı
فَتُوبوا hemen tevbe edin de إِلَى بارِئِكُم yaratanınıza
فَاقْتُلُوا öldürün أَنفُسكُم nefislerinizi ذَلِكُم Bu خَير Daha hayırlıdır
لَكُم Sizin için عِنْد katında بارِئِكُم yaratanınız فَتَاب علَيكُم bunun
üzerine tevbenizi kabul etti إِنه Şüphesiz ki O هو
التواب Tevvab'dır الرحِيم Rahim'dir

54) Ve hani Musa kavmine demişti ki: "Ey kavmim! Gerçekten siz o buzağıyı (ilah) **edinmekle kendinize zulmettiniz; hemen yaratanınıza tevbe edin de nefislerinizi öldürün. Bu yaratanınız katında sizin için daha hayırlıdır." Bunun üzerine tevbenizi kabul etti. Şüphesiz ki O, Tevvab (tevbe edilen)'dır, Rahim (bağışlayan)'dir.**

وve إِذْ hani قُلْتُم siz demiştiniz de ياموسى Ey Musa لَن نُؤْمِن asla
لَك inanmayız sana حتى kadar نَرى görünceye الله Allah'ı
جهرةً Apaçık فَأَخَذَتْكُم hemen çarpmıştı الصاعِقَةُ bir saika وأَنْتُم
ki siz görüyordunuz تَنظُرون

55) Ve hani siz; "Ey Musa! Allah'ı apaçık görünceye kadar sana asla inanmayız" demiştiniz de sizi hemen bir saika (yıldırım) çarpmıştı, ki siz görüyordunuz.

Saika: İnsanın gördüğü veya yakalandığı, dehşetinden dolayı aklının gittiği veya bazı duyu organlarını kaybettiği, yahut ondan dolayı helak olduğu şeylere denir. Bu şey ses, ateş, deprem, sarsıntı v.s. olabilir.

ثُم Sonra بعثْنَاكُم sizi dirilttik مِن بعدِ ardından
موتِكُم ölümünüzün لَعلَّكُم belki تَشْكُرون şükredersiniz diye

56) Sonra ölümünüzün ardından belki şükredersiniz diye sizi dirilttik.

وve ظَلَّلْنَا yaptık gölge علَيكُم üzerinize الْغَمام bulutu da
وأَنزلْنَا indirdik علَيكُم size الْمن kudret helvası والسلْوى Ve
bıldırcın كُلُوا yiyin مِن طَيباتِ Güzel şeylerden ما رزقْنَاكُم Rızık
olarak verdiğimiz وما ظَلَمونَا Onlar bize zulmetmediler
ولَكِن Fakat كَانُوا idiler أَنفُسهم kendi nefislerine
يظْلِمون zulmetmekte

57)Ve bulutu da üzerinize gölge yaptık. Size kudret helvası ve bıldırcın indirdik. "Rızık olarak verdiğimiz güzel şeylerden yiyin" Onlar bize zulmetmediler; fakat kendi nefislerine zulmetmekteydiler.

(*)Atalarınızın Mısır'dan çıkıp denizi aşmalarından sonra Şam ile Mısır arasında bulunan Tîh vadisinde şaşkın ve ne yapacaklarını bilmez halde kaldıkları kırk yıl süre boyunca güneşin ışığından beyaz ve ince bulutla sizleri gölgelendirdik. Sonra balı andıran ve suya karıştırıp içtikleri men gibi, tadı lezzetli bıldırcını andıran bir kuş olan selva gibi türlü yiyecek ve içeceklerle size nimetler ihsan ettik. Men üzerlerine tan yerinin ağardığı andan güneşin doğduğu vakte kadar sisi andırır bir şekilde inerdi. Bıldırcın da onlara gelir, herkes ertesi gününe kadar kendisine yetecek kadarını alırdı.

وَاِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا
وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ خَطَايَاكُمْ
وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ (٥٨) فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلاً غَيْرَ الَّذِى
قِيلَ لَهُمْ فَاَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا
يَفْسُقُونَ (٥٩) وَاِذِاسْتَسْقٰى مُوسٰى لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ
بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ
اُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ كُلُوا وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللّٰهِ وَلَا تَعْثَوْا فِى
الْاَرْضِ مُفْسِدِينَ (٦٠) وَاِذْ قُلْتُمْ يَامُوسٰى لَنْ نَصْبِرَ عَلٰى طَعَامٍ
وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْبِتُ الْاَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا
وَقِثَّائِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا قَالَ اَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِى هُوَ
اَدْنٰى بِالَّذِى هُوَ خَيْرٌ اِهْبِطُوا مِصْرًا فَاِنَّ لَكُمْ مَا سَاَلْتُمْ وَضُرِبَتْ
عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاؤُ بِغَضَبٍ مِنَ اللّٰهِ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوا
يَكْفُرُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّنَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا
وَكَانُوا يَعْتَدُونَ (٦١)

kasabaya الْقَرْيَةَ Şu هٰذِهِ girin ادْخُلُوا demiştik قُلْنَا haniوَإِذْ ve
bol bol رَغَدًا dilediğiniz yerde حَيْثُ شِئْتُمْ Orada مِنْهَا yiyin فَكُلُوا
Secde ederek سُجَّدًا O kapıdan الْبَابَ Girin وَادْخُلُوا
Sizin لَكُمْ bağışlayalım نَغْفِرْ bizi affet حِطَّةٌ deyin ki وَقُولُوا
daha da artıracağız وَسَنَزِيدُ hatalarınızı خَطَايَاكُمْ
muhsinlere الْمُحْسِنِينَ

58) Ve hani: "Şu kasabaya girin ve orada dilediğiniz yerde bol bol yiyin, o kapıdan secde ederek girin ve bizi affet deyin ki sizin hatalarınızı bağışlayalım; muhsinlere daha da artıracağız" demiştik.

Bir قَوْلًا zulüm edenler الَّذِينَ ظَلَمُوا Derken değiştirdiler فَبَدَّلَ
Biz فَأَنزَلْنَا kendilerine söyleneni الَّذِي قِيلَ لَهُمْ Başka غَيْرَ sözle
O zulmedenlerin üzerine الَّذِينَ ظَلَمُوا üzerine عَلَى de indirdik
بِمَا كَانُوا gökten السَّمَاءِ مِنَ iğrenç bir azap رِجْزًا
fasıklık ettikleri için يَفْسُقُونَ

59) Derken zulüm edenler kendilerine söyleneni başka bir sözle değiştirdiler. Biz de fasıklık ettikleri için o zulmedenlerin üzerine gökten iğrenç bir azap indirdik.

(*)İsrailoğullarına kudret helvası ile bıldırcın ihsan edildikten sonra susuzluk baş gösterdi. Hz. Mûsâ'nın duası bereketiyle Allah'ın onlara olan dokuzuncu nîmeti tecelli etti. Bu nîmet hem dünyevî, hem de dini idi. Asâ taşa vuruldu, taş yarıldı, on iki pınar fışkırmaya başladı. Hz. Yâkub oğullarının oniki soyundan her birine, su alınacak bir pınar tahsis edildi. Hayat iksiri olan suyun bir mu'cize ile taştan kaynaması, Allah'ın varlığına, birliğine, öncesiz ve sonsuz olduğuna büyük bir delil idi. Görenler ve duyanların artık yeryüzünde ilâhi sınırı aşıp fesat çıkarmamaları gerekirdi. Fakat bu hârikayı gözleriyle gören İsrâiloğulları yeryüzünde bozgunculuk yapmaktan geri kalmadılar.

kavmi için لِقَوْمِهِ Musa مُوسَى su istemişti de اسْتَسْقَى haniوَإِذِ ve
Taşa الْحَجَرَ asanla بِعَصَاكَ vur اضْرِب dedik فَقُلْنَا
On iki عَشْرَةَ اثْنَتَا Ondan مِنْهُ Hemen fışkırdı فَانفَجَرَتْ
İnsanların أُنَاسٍ Hepsi كُلُّ bildi عَلِمَ kesin olarak قَدْ pınar عَيْنًا
مِن İçin وَاشْرَبُوا Yiyin كُلُوا içecekleri yeri مَشْرَبَهُمْ
fakat taşkınlık yapmayın وَلَا تَعْثَوْا Allah'ın اللَّهِ Rızkından رِزْقِ
fesat çıkarıcılar olarak مُفْسِدِينَ yeryüzünde فِي الْأَرْضِ

60) Ve hani Musa kavmi için su istemişti de: "Asanla taşa vur" dedik. Hemen ondan on iki pınar fışkırdı; böylece insanların hepsi içecekleri yeri kesin olarak bildi. "Allah'ın rızkından yiyin, için; fakat yeryüzünde fesat çıkarıcılar olarak taşkınlık yapmayın."

(*)Allah'ın buyruğuna uyarak Kızıldeniz'i ikiye bölen ve kendilerine yol açan mucizeli asasını bir kayaya vurunca kayanın on iki ayrı yerinden on iki kaynak halinde sular fışkırmaya başladı. İsrâiloğulları, Hz. Yakub'un on iki oğlundan gelen on iki oymağa ayrılmışa. Muhtemelen, su yüzünden aralarında bir çatışma çıkmasın diye yüce Allah her oymak için ayrı bir su kaynağı halketmiş olup, âyete göre, ihtilâf ve karışıklığa mahal kalmayacak şekilde her oymağa kendi pınarının hangisi olduğu bildirilmişti.

لَن Musa مُوسَى Ey يَا Hani siz demiştiniz ki قُلْتُمْ haniوَإِذْ ve
yemek üzerinde عَلَى طَعَامٍ asla sabır gösteremeyiz نَصْبِرَ
Rabbine رَبَّكَ Bizim için لَنَا dua et de فَادْعُ Bir وَاحِدٍ
bitirdiği تُنْبِتُ şeylerden مِمَّا Bize لَنَا çıkarsın يُخْرِجْ
acuru وَقِثَّائِهَا Baklasından بَقْلِهَا مِن Yerin الْأَرْضُ
dedi قَالَ soğanı وَبَصَلِهَا mercimeği ile وَعَدَسِهَا sarmısağı وَفُومِهَا
daha أَدْنَى هُوَ الَّذِي değiştirmek mi istiyorsunuz أَتَسْتَبْدِلُونَ ki
O daha hayırlı olan ile خَيْرٌ هُوَ بِالَّذِي aşağı olan o şeyi
O taktirde sizin olacaktır فَإِنَّ لَكُمْ bir şehre مِصْرًا İnin اهْبِطُوا
Böylece vuruldu وَضُرِبَتْ İstediğiniz şeyler مَا سَأَلْتُمْ
Ve yoksulluk وَالْمَسْكَنَةُ Alçaklık الذِّلَّةُ Üzerlerine عَلَيْهِمُ
İşte bu ذَٰلِكَ Allah'tan مِنَ اللَّهِ Bir gazaba بِغَضَبٍ uğradılar وَبَاءُوا
Bilinçli olarak inkar etmeleri يَكْفُرُونَ sebebiyledir بِأَنَّهُمْ كَانُوا
öldürmeleri وَيَقْتُلُونَ Allah'ın اللَّهِ Ayetlerini بِآيَاتِ
İşte bu ذَٰلِكَ haksız yere الْحَقِّ بِغَيْرِ nebilerini النَّبِيِّينَ
Ve haddi وَكَانُوا يَعْتَدُونَ isyan etmeleri عَصَوْا sebebiyledir بِمَا
aşmaları

61) Ve hani siz demiştiniz ki: "Ey Musa! Bir yemek üzerinde asla sabır gösteremeyiz. Bizim için Rabbine dua et de bize yerin bitirdiği şeylerden; baklası, acuru, sarmısağı, mercimeği ile soğanından çıkarsın." Dedi ki: "Daha aşağı olan o şeyi o daha hayırlı olan ile değiştirmek mi istiyorsunuz? Bir şehre inin; o taktirde istediğiniz şeyler sizin olacaktır." Böylece üzerlerine alçaklık ve yoksulluk vuruldu. Allah'tan bir gazaba uğradılar; işte bu, Allah'ın ayetlerini bilinçli olarak inkar etmeleri ve haksız yere nebilerini öldürmeleri sebebiyledir. İşte bu, isyan etmeleri ve haddi aşmaları sebebiyledir.

(*)Âyette İsrâiloğullarının alçaklık ve acizlikle damgalanmalarına ve Allah'ın gazabına uğramalarına sebep olarak gösterilen suçlardan bir kısmını onlar, Hz. Mûsâ'nın döneminden birkaç kuşak sonra işlemişlerdir. Ancak, çöldeki yiyeceklere katlanmak istememeleri olayı gibi Allah'ın âyetlerini inkâr etmeleri, geçmişte, haksız olduklarını bile bile peygamberlere karşı hasmane duygular besleyip içlerinden bazılarını öldürmeleri, isyankârlık yapmaları ve Allah'ın koyduğu sınırı aşmaları da konumuz olan âyetin inzalinden önceki dönemlerde olup bittiği için, burada yeri gelmişken, çölde bayağı isteklerde bulunmaları yanında, daha sonra işledikleri suçlara da işaret edilerek, hem müslümanlara hem de Hz. Peygamber dönemindeki yahudilere bir hatırlatmada bulunulmakta; bir bakıma onların, atalarının işlediği bu eski suçtan tekrar etmemeleri, basit dünya menfaatleri uğruna Hz. Muhammed (a.s)'e karşı düşmanlık duyguları besleyip ona gönderilen âyetleri inkâr etmekten sakınmaları istenmektedir.

Nebi: Nebî (çoğulu enbiyâ) Allah ile kullan arasında elçilik görevi yapan, O'nun buyruk ve yasaklarını kullarına haber veren seçkin kullar için kullanılan dinî bir terimdir. Türkçe'de nebî ve resul kelimeleri genellikle, "haber alan, haber getiren ve götüren" anlamına gelen Farsça peygamber kelimesiyle ifade edilir.

Yahudiler هادوا والذِين iman edenler آمنُوا الذِين Muhakkak إِن
her kim من Sabiilerden والصابِئِين Hıristiyanlar والنصارى
Ve ahiret gününe والْيومِ الْآخِرِ Allah'a بِاللهِ İman edip آمن
Onların vardır فلهم salih amel صالِحا işlerse وعمِل
korku خوفٌ ولا Rableri ربهِم katında عِنْد ecirleri أجرهم
ve onlar üzülecek يحزنُون هم ولا Onlar için عليهِم yoktur
de değillerdir

62) Muhakkak iman edenler, Yahudiler, Hıristiyanlar ve Sabiilerden her kim Allah'a ve ahiret gününe iman edip salih amel işlerse, onların Rabbleri katında ecirleri vardır. Onlar için korku yoktur ve onlar üzülecek de değillerdir.

Yahudi: Yakub'un büyük oğlu Yahuda'nın soyundan gelen kimselerdir. Yahudi kelimesi; Allah'a döndü, tevbe etti anlamına gelmektedir. Buzağıya tapmaktan tevbe ettikleri için İsrailoğullarına yahudi ismi verilmiştir. **(*)Hıristiyan:** İsmini İsa'nın yaşadığı Filistin'deki Nasıra kasabasından almıştır. İsa'ya bağlı olup ona yardım edenler veya birbirlerine yardım edenler anlamındadır. **(*)Sabii:** Birşeyden çıkıp, başka bir şeye giren anlamındadır. Hristiyanlık ve yahudilikten çıkıp meleklere tapanlara sabii denir. Ehli kitaptan bir topluluk oldukları da söylenmiştir. Bir başka görüşe göre bunlar yahudi, hristiyan ve müşrik olmayan muvahhidlerdir ya da Nuh veya İbrahim'in dini üzere olanlardır.[189]

sizin kesin sözünüzü مِيثاقكُم hani almış أخذْنا وإِذْVe
Tur'u da الطور üzerinize فوقكُم kaldırmıştık ورفعنا
kuvvetle بِقُوةٍ size verdiğimize آتيناكُم ما sarılın خُذُوا
korunasınız تتقُون لعلكُم içindekileri فِيهِ ما Hatırlayın ki واذْكُروا

63)Ve hani sizin kesin sözünüzü almış, Tur'u da üzerinize kaldırmıştık. "Size verdiğimize kuvvetle sarılın, içindekileri hatırlayın ki korunasınız."

bunun ذَلِك ardından بعدِ مِن siz yüz çevirdiniz توليتم Sonra ثُم
üzerinizde عليكُم Allah'ın اللهِ lütfu فضلُ eğer olmasaydı فلولا
مِن elbette olurdunuz لكُنتم Ve rahmeti ورحمتُه
Hüsrana uğrayanlardan الْخاسِرِين

64) Sonra siz bunun ardından yüz çevirdiniz; eğer üzerinizde Allah'ın lütfu ve rahmeti olmasaydı, elbette hüsrana uğrayanlardan olurdunuz.

haddi اعتدوا الذِين bildiniz عِلمتُم Andolsun ki elbette ولقد
biz de فقُلْنا cumartesi günü السبتِ فِي içinizden مِنْكُم aşanları
maymunlar قِردةً Olun كُونُوا Onlara لهم dedik
aşağılık خاسِئِين

65) Andolsun ki içinizden cumartesi günü haddi aşanları elbette bildiniz. Biz de onlara: "aşağılık maymunlar olun" dedik.

بين لِما ibret verici bir ceza نكالًا Onu kıldık فجعلْناها
bir öğüt وموعِظةً Ve sonrakileri için خلْفها وما öncekileri يديها
muttakiler için لِلْمتقِين kıldık

66) Onu öncekileri ve sonrakileri için ibret verici bir ceza, muttakiler için de bir öğüt kıldık.

(*)İsrâîloğulları hislerine mağlûp, nefsânî arzularına boyun eğmiş bir halde tarihin sahifelerine nakşedilmek üzere acı ve tatlı hatıralar bırakıyor ve eski inançlarıyla yeni i'tikatları arasında bocalayıp duruyorlardı. Şa'şâlı devirlerinden biri sayılan Hz. Dâvud zamanında cumartesi gününün hürmetini ihlâl ettikleri ve bir zaman Tevrat ile amel etmedikleri için insanlık şerefini, imân faziletini yitirdiler ve bu yüzden kötü iştahlı maymunlar seviyesine düştüler. Yukarıdaki âyetlerle onların bu acıklı hâline temas edildi.

kavmine لِقومِهِ Musa موسى Hani demişti de قال haniوإِذْye
أن size emrediyor يأْمركُم Allah الله Doğrusu إِن
أتتخِذُنا dediler قالُوا bir sığır بقرةً boğazlamanızı تذْبحوا
sığınırım أعوذُ dedi قال Bizimle alay mı ediyorsun هزوا
cahillerden الْجاهِلِين مِن olmaktan أكُون أن Allah'a بِاللهِ

إِن الذِين امنوا والذِين هادوا والنصارى والصابِئ من امن
بِا ـ واليوم الاخِر وعمِلَ صالِحا فلهم اجرهم عِند ربهم ولا
خوف عليهم ولا هم يحزنونَ (٦٢) واذْ اخذْنا مِيثاقكُم
ورفعنا فوقكُم الطور خذُوا ما آتيناكُم بِقُوةٍ واذْكُروا ما فِيهِ
لعلكُم تتقُونَ (٦٣) ثُم توليتم مِن بعدِ ذَلك فلولا فضلُ ا ـ
عليكُم ورحمته لكُنتم مِن الخاسِرين (٦٤) ولقد عِلمتم
الذِين اعتدوا مِنكُم فِى السبتِ فقُلنا لهم كُونوا قِردةً خاسِئ
(٦٥) فجعلناها نكالاً لِما بين يديها وما خلفها وموعِظةً
لِلمتقِ (٦٦) واذْ قالَ موسى لِقومِهِ إِن ا ـ يأمركُم انْ
تذْبحوا بقرةً قالوآ اتتخِذُنا هزوا قالَ اعوذُ بِا ـ انْ اكُونَ مِن
الجاهِلِ (٦٧) قالوا ادع لنا ربك يبين لنا ما هِى قالَ إِنه
يقُولُ إِنها بقرةٌ لا فارِض ولا بِكْر عوانٌ بين ذَلك فافعلوا ما
تؤمرونَ (٦٨) قالوا ادع لنا ربك يبين لنا ما لونها قالَ إِنه
يقُولُ إِنها بقرةٌ صفْرآءُ فاقِع لونها تسر الناظِرين (٦٩)

67)Ve hani Musa kavmine: "Doğrusu Allah size bir sığır boğazlamanızı emrediyor" demişti de: "Bizimle alay mı ediyorsun?" dediler. "Cahillerden olmaktan Allah'a sığınırım" dedi.

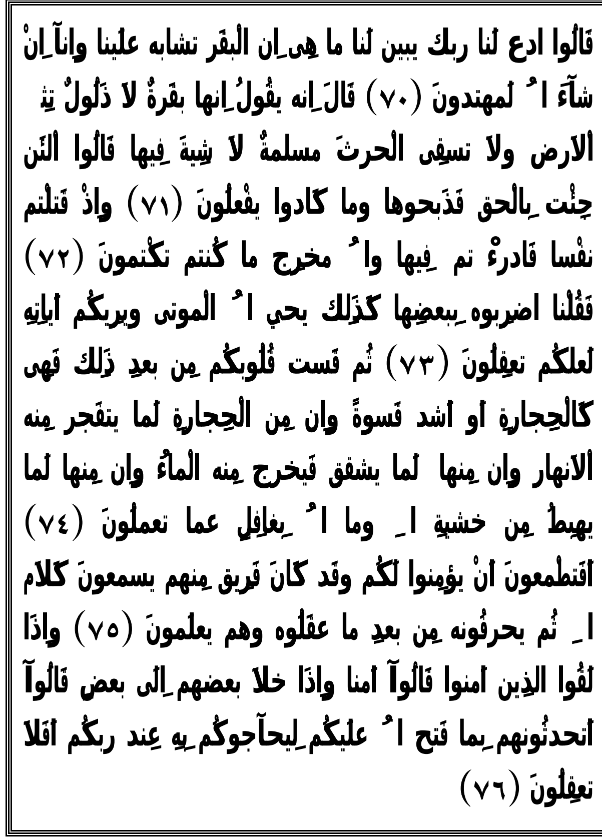
Rabbine ربك Bizim için لنا dua et de ادع Dediler ki قالُوا
Onun هِي nasıl olduğunu ما Bize لنا iyice açıklasın يبين
buyuruyor ki يقُولُ Muhakkak O إِنه Dedi ki قال
ne بِكْر ولا Ne yaşlı فارِض لا Bir sığırdır بقرةٌ Gerçekten o إِنها
Bunların arasında ذَلِك بين orta yaşta عوان de genç
emrolunduğunuz şeyi تُؤْمرون ما artık yapın فافْعلُوا

68) Dediler ki: "Bizim için Rabbine dua et de bize onun nasıl olduğunu iyice açıklasın." Dedi ki: "Muhakkak O buyuruyor ki: 'Gerçekten o, ne yaşlı, ne de genç, bunların arasında orta yaşta bir sığırdır.' Artık emrolunduğunuz şeyi yapın."

Rabbine ربك Bizim için لنا dua et de ادع Dediler ki قالُوا
Onun renginin ne لونُها ما Bize لنا iyice açıklasın يبين
buyuruyor ki يقُولُ Muhakkak O إِنه Dedi ki قال olduğunu
Onun لونُها sapsarı صفْراء فاقِع bir sığırdır بقرةٌ Doğrusu o إِنها
bakanlara الناظِرِين ferahlık verir تسر rengi

69) Dediler ki: "Bizim için Rabbine dua et de bize onun renginin ne olduğunu iyice açıklasın." Dedi ki: "Muhakkak O buyuruyor ki; Doğrusu o sapsarı bir sığırdır, onun rengi bakanlara ferahlık verir."

(*)Yukarıda geçen âyetler, taştan su fışkırtmak gibi nâdir bir mucizeden ve bu mu'cizenin Peygamber Musa'nın eli üzerinde vuku' bulduğundan bahsedilmiş ve onunla Allah'ın geniş rahmetine, kullarına olan sonsuz atıfetine işaret edilmişti.

قَالُوا ادع لنا ربك يبين لنا ما هِىَ اِن البَقَر تشابه علينا واناَ اِنْ شاآءَ ا ُ لمهتدونَ (٧٠) قالَ اِنه يقُولُ اِنها بقَرةٌ لا ذَلُولٌ تُثِ الارض ولا تسقِى الحرثَ مسلمةٌ لا شِيةَ فِيها قَالُوا الئَن جِئْتَ بِالحق فَذَبحوها وما كادوا يفْعلُونَ (٧١) واذْ قَتلْتم نفْسا فَادرءْتم فِيها وا ُ مخرج ما كُنتم تكْتمونَ (٧٢) فَقُلْنا اضربوه بِبعضِها كَذَلِك يحي ا ُ الموتى ويريكُم اياتِهِ لَعلكُم تعقِلُونَ (٧٣) ثُم قَست قُلُوبكُم مِن بعدِ ذَلِك فَهِى كَالحِجارةِ او اشد قَسوةً وان مِن الحِجارةِ لَما يتفَجر مِنه الانهار وان مِنها لَما يشقق فَيخرج مِنه الماءُ وان مِنها لَما يهبِطُ مِن خشيةِ ا ِ وما ا ُ بِغافِلٍ عما تعملُونَ (٧٤) افَتطْمعونَ انْ يؤمِنوا لَكُم وقَد كَانَ فَرِيق مِنهم يسمعونَ كَلام ا ِ ثُم يحرفُونه مِن بعدِ ما عقَلُوه وهم يعلَمونَ (٧٥) واذَا لَقُوا الذِين امنوا قَالُوآ امنا واذَا خلا بعضهم اِلى بعض قَالُوآ اتحدثُونهم بِما فَتح ا ُ علَيكُم لِيحاجوكُم بِهِ عِند ربكُم افَلا تعقِلُونَ (٧٦)

Rabbine ربك Bizim için لَنَا dua et de ادع Dediler ki قَالُوا
Onun nasıl olduğunu ما هِي Bize لَنَا iyice açıklasın يبين
bize علَينَا birbirine benziyor تَشَابه sığır(lar) الْبَقَر çünkü اِن
Allah الله dilerse شاء اِن Muhakkak biz واِنا göre
hidayeti buluruz لَمهتَدون

70) Dediler ki: "Bizim için Rabbine dua et de bize onun nasıl olduğunu iyice açıklasın; çünkü bize göre sığır(lar) **birbirine benziyor. Allah dilerse muhakkak biz hidayeti buluruz."**

bir بقَرةٌ O اِنها buyuruyor ki يقُولُ Muhakkak o اِنه Dedi ki قَالَ
Sürmek suretiyle تُثِير zelil olmayan لَا ذَلُولٌ sığırdır ki
Kusursuz مسلَمةٌ ekin الْحرثَ sulamayan ولَا تَسقِي Arazi الْأَرض
İşte şimdi الْآن Dediler ki قَالُوا Onda فِيها hiçbir alaca لَا شِيةَ
Nihayet onu boğazladılar فَذَبحوها hakkı بِالْحق getirdin جِئْتَ
ama neredeyse yapmayacaklardı وما كَادوا يفْعلُون

71) Dedi ki: "Muhakkak O buyuruyor ki, o arazi sürmek suretiyle zelil olmayan, ekin sulamayan, kusursuz bir sığırdır ki onda hiçbir alaca yoktur." Dediler ki: "İşte şimdi hakkı getirdin." Nihayet onu boğazladılar; ama neredeyse yapmayacaklardı.

Bir kişiyi نَفْسا Hani siz öldürmüştünüz de قَتَلْتُم hani وإِذْ Ve
Onun hakkında فِيها Birbirinizle çekişmiştiniz فَادارأْتُم
Olduğunuz şeyi ما كُنْتُم Çıkarıcıdır مخْرِج Halbuki Allah والله
Gizlemekte تَكْتُمون

72)Ve hani siz bir kişiyi öldürmüştünüz de onun hakkında birbirinizle çekişmiştiniz. Halbuki Allah gizlemekte olduğunuz şeyi çıkarıcıdır.

(*)Sığırın boğazlanmasının kati (adam öldürme) hadisesiyle alâkası varsa da esas itibariyle taşıdığı hikmeti şöyle izah edebiliriz. Yukarıda geçen âyetlerle taştan su fışkırtmak gibi nâdir bir mucizeden ve bu mu'cizenin Peygamber Musa'nın eli üzerinde vuku' bulduğundan bahsedilmiş ve onunla Allah'ın geniş rahmetine, kullarına olan sonsuz atıfetine işaret edilmişti.

Bir parçasıyla بِبعضِها ona vurun اضرِبوه Bir de dedik فَقُلْنَا
Ve ويرِيكُم ölüleri الْموتَى Allah الله diriltir يحيِي İşte böyle كَذَلِك
akledesiniz لَعلَّكُم تَعقِلُون ayetlerini آياتِهِ gösterir ki

73) Bir de: "Bir parçasıyla ona vurun" dedik. Allah ölüleri işte böyle diriltir ve ayetlerini size gösterir ki akledesiniz.

ardından مِن بعدِ kalpleriniz قُلُوبكُم katılaştı قَستْ Sonra ثُم
daha da أَشَد yahut أَو taşlar gibi كَالْحِجارةِ O فَهِي bunun ذَلِك
مِن Çünkü وإِن katılık bakımından قَسوةً şiddetlidir
Ondan مِنْه fışkırır يتَفَجر لَما taşlardan öylesi vardır ki الْحِجارةِ
لَما elbette öylesi de vardır ki وإِن مِنْها Nehirler الْأَنْهار
وإِن Su الْماء kendisinden مِنْه çıkar فَيخْرج yarılır da يشَّقَّقُ
مِن yuvarlanır لَما يهبِطُ Muhakkak öylesi de vardır ki مِنْها
Gafil بِغَافِلٍ Allah الله değildir وما Allah اللهِ korkusundan خَشْيةِ
yaptıklarınızdan عما تَعملُون

74) Sonra bunun ardından kalpleriniz katılaştı; artık o taşlar gibi, yahut katılık bakımından daha da şiddetlidir. Çünkü taşlardan öylesi vardır ki ondan nehirler fışkırır, elbette öylesi vardır ki, yarılır da kendisinden su çıkar, muhakkak öylesi de vardır ki, Allah korkusundan yuvarlanır. Allah yaptıklarınızdan gafil değildir.

size لَكُم inanacaklarını أَن يؤْمِنُوا ümit eder misiniz أَفَتَطْمعون
onlardan مِنْهم bir grup var ki كَان فَرِيقٌ Halbuki وقَد
Sonra ثُم Allah'ın اللهِ kelamını كَلَام işitirlerdi de يسمعون
ما عقَلُوه ardından مِن بعدِ Onu tahrif etmekteydiler يحرفُونَه
bildikleri halde وهم يعلَمون Onu akıl erdirmelerinin

75) Hala size inanacaklarını ümit eder misiniz? Halbuki onlardan bir grup var ki, Allah'ın kelamını işitirlerdi de sonra onu akıl erdirmelerinin ardından bildikleri halde onu tahrif etmekteydiler.

Müfessirlerin çoğu, "Şimdi (ey mü'minler), onların size inanacaklarını mı umuyor, bekliyorsunuz!? Oysa ki onlardan bir grup Allah'ın kelâmını işitir de onu iyice anladıktan sonra bile bile onu tahrif ederlerdi." Âyet-i kerîmesi Tevrat'taki recm âyeti ile Hz. Muhammed (a.s)'ın vasıflarını değiştiren (Yahudi âlimleri) hakkında inmiştir.[13]

iman edenlerle الَّذِين آمنُوا karşılaştıkları zaman لَقُوا hani وإِذَا Ve
Fakat وإِذَا خَلَا بعضُهم إِلَى بعضٍ iman ettik آمنَّا derler قَالُوا
mi onlara haber أَتُحدثُونَهم Derler قَالُوا başbaşa kaldıklarında
Size علَيكُم Allah'ın الله açtığı şeyleri بِما فَتَح veriyorsunuz
Onunla size delil getirsinler diye لِيحاجوكُم بِهِ karşı
hala akletmiyor أَفَلَا تَعقِلُون Rabbinizin ربكُم huzurunda عِنْد
musunuz

76)Ve hani iman edenlerle karşılaştıkları zaman: "İman ettik" derler. Fakat başbaşa kaldıklarında: "Allah'ın size açtığı şeyleri, Rabbinizin huzurunda size karşı onunla delil getirsinler diye mi onlara haber veriyorsunuz? Hala akletmiyor musunuz?" derler.

Bu ayet-i kerime önce iman eden, sonra münafıklığa sapan bir grup Yahudi hakkında nazil olmuştur. Bunlar mümin Araplara gelir ve o sözlerini söylerlerdi. Aralarından kimisi de: Bunu Rabbinizin huzurunda aleyhinize delil göstersinler diye mi haber veriyorsunuz?" Ve bizler size göre Allah tarafından daha çok seviliyoruz, Allah katında sizden daha çok değerliyiz, desinler diye mi bunları anlatıyorsunuz?" dediler.[14]

أولا يعلمونَ ان ا يعلم ما يسرونَ وما يعلِنونَ (٧٧) ومنهم
أميونَ لا يعلمونَ الكِتاب الا امانى وانْ هم الا يظنونَ (٧٨)
فويلٌ لِلذِين يكتبونَ الكِتاب بايدِيهم ثُم يقُولُون هذَا مِن عِندِ
ا لِيشتروا بِه ثَمنا قَلِيلاً فويلٌ لهم مِما كتبت أيديهم وويلٌ
لهم مِما يكْسِبونَ (٧٩) وقالُوا لن تمسنا النار الا اياما
معدودةً قُلْ اتخذْتم عِند ا عهدا فلن يخلِف ا عهده ام
تقُولُونَ على ا ما لا تعلمونَ (٨٠) بلى من كسب سيئةً
واحاطت بِه خطِيئته فأولئِك اصحاب النار هم فِيها خالِدونَ
(٨١) والذِين امنوا وعمِلُوا الصالِحاتِ أولئِك اصحاب الجنةِ
هم فِيها خالِدونَ (٨٢) واذْ اخذْنا مِيثَاق بنى اسرآئيلَ لا
تعبدونَ الا ا وبالوالِدين احسانا وذِى القُربى واليتامى
والمساكِين وقُولُوا لِلناس حسنا واقِيموا الصلوةَ وآتوا الزكوةَ
ثُم توليتم الا قَلِيلاً مِنكم وانتم معرضونَ (٨٣)

Allah الله muhakkak ki أَنَّ Bilmiyorlar mı ki أَولَا يعلمون
açığa يعلِنُون وما gizledikleri şeyleri de يسِرون ما bilir يعلَم
çıkardığı şeyleri de

77) Bilmiyorlar mı ki gizledikleri şeyleri de açığa çıkardığı şeyleri de muhakkak ki Allah bilir.

لَا ümmiler de vardır ki أُميون Onlardan ومِنْهم
kuruntular أَمانِي müstesna إِلَّا O kitabı الْكِتَاب bilmezler يعلَمون
zanda bulunurlar يظُنُّون sadece إِلَّا Onlar وإِن هم

78) Onlardan ümmiler de vardır ki o kitabı bilmezler; kuruntular müstesna… Onlar sadece zanda bulunurlar.

kitabı الْكِتَاب yazıp يكْتُبون onlara ki لِلذِين Veyl فَويلٌ
مِن Bu هذَا derler يقُولُون Sonra ثُمَّ elleriyle بِأَيدِيهِم
Onu بِهِ satabilmek için لِيشْتَروا Allah اللهِ katındandır عِنْدِ
مِما Onlara لَهم Veyl فَويلٌ az قَلِيلًا Bir pahaya ثَمنًا
Veyl وويلٌ Elleriyle أَيدِيهِم yazdıkları şeyler sebebiyle كَتَبَتْ
Kazandıkları şeyler sebebiyle مِما يكْسِبون Onlara لَهم

79) Veyl onlara ki, elleriyle kitabı yazıp sonra onu az bir pahaya satabilmek için: "Bu Allah katındandır" derler. Elleriyle yazdıkları şeyler sebebiyle veyl onlara. Kazandıkları şeyler sebebiyle veyl onlara.

Veyl: Cehennem ehlinin kan ve irinlerinin aktığı, dünyanın bütün dağlarını eritebilecek sıcaklıkta, içine düşen kafirin kırk senede dibine ulaşabileceği derinlikte, cehennemde bir vadidir. Bu kelime aynı zamanda helak olma, yok olma, rezillik, rüsvalık anlamlarına da gelir.

bize asla dokunmayacaktır لَن تَمسنَا Bir de dediler وقَالُوا
De ki قُلْ Sayılı معدودةً günler أَياما dışında إِلَّا Ateş النار
فَلَن Bir söz عهدا Allah اللهِ Katından عِنْدَ …mü aldınız أَاتخَذْتُم
Yoksa أَم ahdini عهده Allah الله Öyleyse asla bozmaz يخْلِفَ
لَا ما Allah hakkında على اللهِ söylüyorsunuz تَقُولُون
bilmediğiniz bir şey mi تَعلَمون

80) Bir de: "Sayılı günler dışında bize asla ateş dokunmayacaktır" dediler. De ki: "Allah katından bir söz mü aldınız?" Öyleyse Allah asla ahdini bozmaz; yoksa Allah hakkında bilmediğiniz bir şey mi söylüyorsunuz?"

Taberi'nin İbni Abbas'tan rivayetine göre de Yahudiler: "Bizler cehenneme ancak yemini bozmanın cezası dolayısıyla gireceğiz. Yani buzağıya ibadet ettiğimiz süre olan kırk gün kadar gireceğiz. Bu süre bitince azabımız da sona erecektir." Bunun üzerine bu ayet-i kerime inmiştir.[190]

ve وأَحاطَتْ bir kötülük سيئَةً kazanır كَسب Kim من Hayır بلَى
İşte onlar فَأُولَئِك günahı خَطِيئَتُه kendisini بِهِ kuşatırsa
sürekli خَالِدون Orada فِيها Onlar هم ateş النار halkıdır أَصحاب
kalıcıdırlar

81) Hayır! Kim bir kötülük kazanır ve günahı kendisini kuşatırsa, işte onlar ateş halkıdır; onlar orada sürekli kalıcıdırlar.

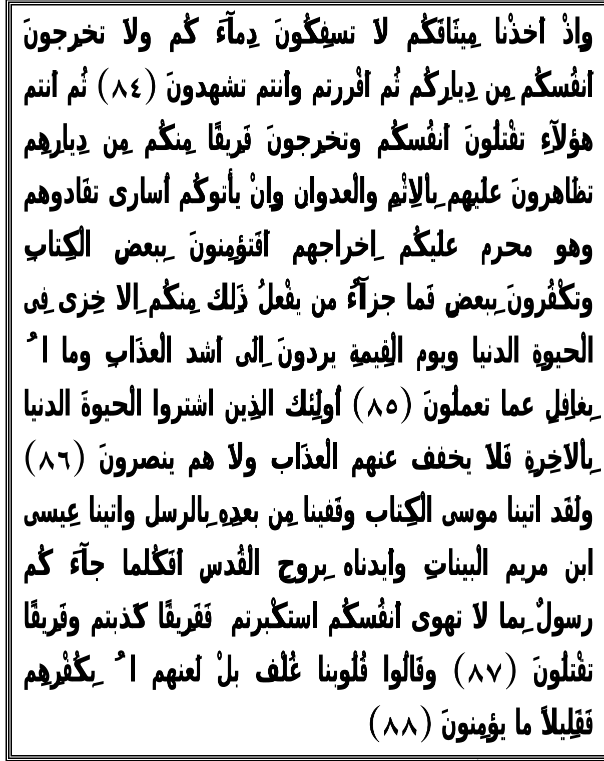
salih amel işleyenler الصالِحاتِ وعمِلُوا İman edip والذِين آمنُوا
Onlar هم cennet الْجنَةِ halkıdır أَصحاب işte onlar أُولَئِك var ya
sürekli kalıcıdırlar خَالِدون orada فِيها

82) İman edip salih amel işleyenler var ya, işte onlar cennet halkıdır; onlar orada sürekli kalıcıdırlar.

بنِي kesin söz مِيثَاق Hani almıştık وإِذْ أَخَذْنَا
ibadet etmeyeceksiniz تَعبدون لَا İsrailoğullarından إِسرائِيلَ
İyilik إِحسانًا Ana-babaya وبِالْوالِدين Allah'tan الله Başkasına إِلَّا
yetimlere والْيتَامى akrabaya الْقُربى وذِي yapacaksınız
İnsanlara لِلناس söyleyeceksiniz وقُولُوا yoksullara والْمساكِين
namazı الصلَاةَ Dosdoğru kılıp وأَقِيموا En güzel sözü حسنًا
döndünüz تَوليتُم sonra ثُم zekatı الزكَاةَ Vereceksiniz وآتُوا
ve siz hala وأَنْتُم معرِضون Sizden مِنْكُم pek azınız قَلِيلًا Hariç إِلَّا
yüz çeviricisiniz

83) Hani İsrailoğullarından: "Allah'tan başkasına ibadet etmeyeceksiniz, ana-babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara iyilik yapacaksınız, insanlara en güzel sözü söyleyeceksiniz, namazı dosdoğru kılıp zekatı vereceksiniz" diye kesin söz almıştık. Sonra sizden pek azınız hariç döndünüz ve siz hala yüz çeviricisiniz.

(*)İsrâiloğulları'ndan alınan misak (söz ve ahit), Tevrat ahkâmına göre dört esası ihtiva etmekteydi: Kendi milletlerinin birbirini öldürmemesi, yurtlarından çıkarılmaması, kendi milleti aleyhine başkasına yardım ve destek olunmaması, esirlerin fidyeleşme (kurtuluş akçesi ödemek) suretiyle kurtarılması.

وإذْ أخذنا مِيثاقكم لا تسفِكُونَ دِمآءَ كُم ولا تخرجونَ
أنفُسكُم مِن دِيارِكُم ثُم اقْررتم وانتم تشهدونَ (٨٤) ثُم انتم
هؤلآءِ تقْتلُونَ أنفُسكُم وتخرجونَ فَرِيقًا مِنكُم مِن دِيارِهِم
تظاهرونَ عليهم بِالاِثْمِ والعدوان وإنْ يأتوكُم أسارى تفادوهم
وهو محرم عليكُم اِخراجهم افَتؤمِنونَ بِبعض الكِتابِ
وتكْفُرونَ بِبعض فَما جزآءُ من يفْعلُ ذَلِكَ مِنكُم اِلا خِزى فِى
الحيوةِ الدنيا ويوم القِيمةِ يردونَ اِلى اشد العذَابِ وما ا ُ
بِغافِلٍ عما تعملُونَ (٨٥) أولئِكَ الذِين اشتروا الحيوةَ الدنيا
بِالاخِرةِ فَلا يخفف عنهم العذَاب ولا هم ينصرونَ (٨٦)
ولقَد اتينا موسى الكِتاب وقَفينا مِن بعدِهِ بِالرسل واتينا عِيسى
ابن مريم البيناتِ وايدناه بِروحِ القُدس افَكُلما جآءَ كُم
رسولٌ بِما لا تهوى انفُسكُم استكْبرتم فَفَرِيقًا كَذبتم وفَرِيقًا
تقْتلُونَ (٨٧) وقَالُوا قُلُوبنا غُلْف بلْ لعنهم ا ُ بِكُفْرِهِم
فَقَلِيلاً ما يؤمِنونَ (٨٨)

لَا kesin sözünüzü مِيثَاقَكُم almıştık أَخَذْنَا Hani وَإِذْ
وَلَا Kanlarınızı دِمَاءكُم dökmeyeceksiniz تَسفِكُون
مِن birbirinizi أَنفُسكُم çıkarmayacaksınız تُخْرِجون
وَأَنتُم siz kabul ettiniz أَقْرَرتُم Sonra ثُمَّ yurtlarınızdan دِيارِكُم
Hala da şahitlik ediyorsunuz تَشْهَدون

84) Hani: "Kanlarınızı dökmeyeceksiniz ve birbirinizi yurtlarınızdan çıkarmayacaksınız" diye kesin sözünüzü almıştık. Sonra siz kabul ettiniz. Hala da şahitlik ediyorsunuz.

(*)Bu âyet, Allah'ın Yahudilere olan nimetlerinden başka bir çeşide delâlet etmektedir. Bu da, Allahu Telâlâ'nın onları bu teklifle mükellef kılması, onların da bu teklifin doğruluğunu kabul edip, sonra bu husustaki ahidlerine muhalefet etmeleridir.

öldürüyor تَقْتُلُون öyle kimselersiniz ki هَؤُلَاء siz أَنتُم Sonra ثُمَّ
bir grubu فَرِيقًا çıkarıyor وَتُخْرِجون birbirinizi أَنفُسكُم
yurtlarından دِيارِهِم مِن içinizden مِنْكُم
Günah بِالْإِثْمِ onlara karşı عَلَيهِم yardımlaşıyorsunuz تَظَاهَرون
esir أُسَارَى Size gelirlerse يَأْتُوكُم وَإِن Ve düşmanlıkla والعُدوان
Onlarla fidyeleşiyorsunuz تُفَادُوهُم oldukları halde
onların إِخْرَاجهم Size عَلَيكُم haram kılınmıştı مُحرم halbuki وَهو
bir kısmına بِبعض Yoksa siz inanıp mı أَفَتُؤْمِنُون çıkarılması
bir kısmını بِبعض İnkar ediyorsunuz وَتَكْفُرُون kitabın الْكِتَاب
Bunu ذَلِك Yapan يَفْعَلُ kimsenin مَن Şu halde cezası فَمَا جزاء
فِي rezillikten başkası değildir خِزيٌ إِلَّا İçinizden مِنْكُم
kıyamet الْقِيامَة gününde de وَيوم dünya الدنْيا hayatında الْحياة
azabın الْعذَابِ en şiddetlisine أَشَدّ إِلَى döndürülürler يُردون
yaptıklarınızdan تَعمَلُون عما Gafil بِغَافِل Allah değildir وما الله

85) Sonra siz öyle kimselersiniz ki, birbirinizi öldürüyor, içinizden bir grubu yurtlarından çıkarıyor, günah ve düşmanlıkla onlara karşı yardımlaşıyorsunuz. Size esir oldukları halde gelirlerse onlarla fidyeleşiyorsunuz; halbuki onların çıkarılması size haram kılınmıştı. Yoksa siz kitabın bir kısmına inanıp bir kısmını inkar mı ediyorsunuz? Şu halde içinizden bunu yapan kimsenin cezası dünya hayatında rezillikten başkası değildir, kıyamet gününde de azabın en şiddetlisine döndürülürler. Allah yaptıklarınızdan gafil değildir.

satın almış اشْتَروا kimselerdir الَّذِين İşte onlar أُولَئِك
فَلَا Ahirete karşı بِالْآخِرَة dünya الدنْيا hayatını الْحَياةَ
هم وَلَا azap الْعذَاب Onlardan عَنْهم hafifletilmez يُخَفّفُ
onlara yardım da edilmez يُنصرون

86) İşte onlar, ahirete karşı dünya hayatını satın almış kimselerdir; bundan dolayı onlardan azap hafifletilmez ve onlara yardım da edilmez.

O kitabı الْكِتَاب Musa'ya موسى verdik آتَينَا Andolsun وَلَقَد
Ondan sonra da بعدِهِ مِن birbiri ardınca gönderdik وقَفينَا
Oğlu ابن İsa'ya عِيسى verdik وآتَينَا Resuller بِالرسل
Ve onu destekledik وَأَيدنَاه apaçık deliller الْبينَاتِ Meryem مريم
ne zaman, öyle mi أَفَكُلما Ruhu'l-Kudüs ile الْقُدس بِروح
تَهوى لَا Bir şeyle بِما Bir Resul رَسولٌ Size gelse جاءكُم
büyüklük taslayarak استَكْبرتُم hoşunuza gitmeyen أَنفُسكُم
bir kısmını da وفَرِيقًا yalanlayacak كَذبتُم bir kısmını فَفَرِيقًا
öldüreceksiniz تَقْتُلُون

87) Andolsun Musa'ya o kitabı verdik ve ondan sonra da birbiri ardınca Resuller gönderdik. Meryem oğlu İsa'ya da apaçık deliller verdik ve onu Ruhu'l-Kudüs ile destekledik. Size ne zaman bir Resul hoşunuza gitmeyen bir şeyle gelse, büyüklük taslayarak bir kısmını yalanlayacak, bir kısmını da öldüreceksiniz, öyle mi?

Resul: Kendisine bir şeriat ve tebliğle yükümlü olduğu bir emir vahyedilen kimsedir.

Ruhu'l-kudüs: Temiz ruh, ilahi ilham demektir. Cibril, Allah'ın yarattığı ruhlardan bir ruhtur. Ona bu ismin verilmesi, Allah'tan getirdiği vahyin kalpleri canlandırıp hayat vermesidir.

Bilakis بَل kılıflıdır غُلْفٌ Kalplerimiz قُلُوبنَا Bir de dediler وَقَالُوا
küfürleri بِكُفْرِهِم Allah اللهonlara lanet etmiştir لَعنَهم
iman ederler يؤْمنُون ما Ne kadar da az فَقَلِيلًا sebebiyle

88) Bir de: "Kalplerimiz kılıflıdır" dediler. Bilakis Allah küfürleri sebebiyle onlara lanet etmiştir. Ne kadar da az iman ederler.

(*)Medine yahudileri, Hz. Peygamber'in davetine karşı, "Kalplerimiz perdelidir" yani "Senin söylediklerinden bir şey anlamıyoruz, söylediklerin aklımıza yatmıyor" veya "Kendi dinimize o kadar bağlıyız ki, bizi inancımızdan uzaklaştıracak hiçbir sözü, üzerinde düşünmeye değer bile görmeyiz, hemen reddederiz" diyerek olumsuz karşılık veriyorlardı. Yüce Allah ise, onların bu duyarsızlığının asıl sebebinin, tabiatlarında böyle bir kavrama ve anlama kıtlığı bulunması veya dinlerine bağlılıkları olmadığını; tam tersine, öteden beri peygamberleri ve onlara indirilen ilâhî hakikatleri inkâr etmeleri, böylece inkarcılığın kendilerinde âdeta bir alışkanlık ve huy halini alması yüzünden Allah'ın rahmetinden mahrum kaldıkları için bu şekilde Hz. Muhammed' in tebliğ ettiği ilâhî hakikatlere karşı kapalı hale geldiklerini belirtmektedir.

katından عِنْدِ مِن bir kitap كِتَاب kendilerine gelince ولما جاءهم
beraberlerinde bulunanı لما معهم tasdik edici مصدقٌ Allah اللهِ
Fetih istedikleri يستَفْتِحون Daha önce مِن قبلُ Halde وكانُوا
Kendilerine فلما جاءهم Küfür edenlere karşı على الذِين كفَروا
Onu بِهِ İnkar ettiler كفَروا O tanıdıkları şey ما عرفُوا gelince
kafirlerin üzerine على الكَافِرين Allah'ın اللهِ Artık laneti فلعنَةُ

89) Allah katından kendilerine beraberlerinde bulunanı tasdik edici bir kitap gelince -daha önce küfür edenlere karşı (onunla) **fetih istedikleri halde- o tanıdıkları şey kendilerine gelince, onu inkar ettiler. Artık Allah'ın laneti**[191] **o kafirlerin üzerinedir.**

İbn Humeyd kanalıyla Asım ibn Ömer ibn Katâde'den, onun da şeyhlerinden rivayetinde şöyle anlatmışlar: "Daha evvel kâfirler aleyhine Allah'tan bir fetih istiyorlardı. İşte o tanıdıkları şey (Kur'ân veya Hz. Muhammed) kendilerine gelince onu inkâr ettiler. Artık Allah'ın laneti kâfirlerin tepesine." âyeti vallahi bizim ve onların hakkında yani Ensar ve onların komşuları olan Yahudiler hakkında indi. Câhiliye devrinde bir süre biz onlara galip gelmiştik, biz putperest, onlar ise kitab ehli idiler. "Bir peygamber gönderilmesi zamanı geldi, gönderilmesinin gölgesi üzerinize düştü. O peygamberle birlikte Ad ve İrem'in katledildiği gibi sizi katledeceğiz, öldüreceğiz." derlerdi. Allah Tealâ Resûlü'nü Kureyş'ten gönderip biz de ona iman edince o peygamberi inkâr ettiler.[192]

kendisine karşı بِهِ sattıkları اشْتَروا ne kötüdür بِئْسما
indirdiğini بِما أَنزلَ inkar etmekle أَن يكْفُروا nefislerini أَنفُسهم
Allah'ın الله İndirmesini أَن ينَزلَ kıskanarak بغْيا Allah'ın الله
مِن dilediği kimseye على من يشَاءُ lütfundan مِن فَضلِهِ
على Gazaba بِغَضبٍ Böylece uğradılar فَباءوا kullarından عِبادِهِ
bir azap عذَاب Kafirler için وللكَافِرين gazap üstüne غَضبٍ
alçaltıcı مهين vardır

90) Allah'ın, kullarından dilediği kimseye lütfundan indirmesini kıskanarak Allah'ın indirdiğini inkar etmekle kendisine karşı nefislerini sattıkları şey ne kötüdür. Böylece gazap üstüne gazaba uğradılar. Kafirler için alçaltıcı bir azap vardır.

بِما iman edin آمِنُوا Onlara لهم denildiği zaman وإِذَا قِيلَ
بِما inanırız نُؤْمِن derler قَالُوا Allah'ın الله indirdiğine أَنزلَ
بِما inkar ederler ويكْفُرون Bize علينَا indirilene أَنزلَ
haktır الْحق Halbuki o وهو Ondan sonra geleni ise وراءه
De ki قُلْ beraberlerindekini لما معهم doğrulayıcıdır مصدقًا
Allah'ın اللهِ nebilerini أَنْبِياء öldürüyordunuz تَقْتُلُون niçin فَلِم
mü'minler مؤْمِنِين idiyseniz إِن كُنتُم daha önce مِن قَبلُ

91) Onlara: "Allah'ın indirdiğine iman edin" denildiği zaman: "Bize indirilene inanırız." derler. Ondan sonra geleni ise inkar ederler. Halbuki o haktır, beraberlerindekini doğrulayıcıdır. De ki: "Mü'minler idiyseniz, daha önce Allah'ın nebilerini niçin öldürüyordunuz?"

(*)Yahudiler "Biz sadece bize indirilene inanırız" demekle, gerçeğin peşinde olmadıklarını, İsrail ırkçılığını ilâhî vahyin de üstünde tuttuklarını ortaya koymuşlar; Tevrat'tan sonra indirilen Kur'an da hak kitap olduğu ve esasen asıl Tevrat'taki ezelî ebedî değişmez gerçekleri de onayladığı halde, sözde kendi dinlerinde kararlı oldukları ileri sürerek onu inkâr etmişlerdir. Gerçekte daha önce atalarının kendi içlerinden gönderilmiş bazı peygamberleri öldürmeleri, bu toplumun kendi dinlerine bağlılıklarında da samimi olmadıklarını göstermektedir.

ولما جآءَ هم كِتاب مِن عِندِ ا_ مصدق_لما معهم وكانوا مِن
قبلُ يستفْتِحونَ على الذِين كفَروا فلما جآءَ هم ما عرفُوا
كفَروا_بِهِ فلعنةُ ا_ على الكَافِرِين (٨٩) _بئسما اشتروآ_بِهِ
انفُسهم انْ يكْفُروا_بِمآ أنزلَ ا_ بغيا انْ ينزلَ ا_ مِن فَضلِهِ
على من يشآءُ مِن عِبادِهِ فَبآؤا_بغضبٍ على غَضبٍ وللكَافِرين
عذاب مهِ (٩٠) واذَا قِيلَ لهم آمِنوا _بِمآ أنزلَ ا_
قالُوا نؤمِن_بِمآ أنزلَ علينا ويكفُرونَ_بما ورآءَ ه وهو الحق
مصدقًا_لما معهم قُلْ فَلِم تقْتلونَ انبِيآءَ ا_ مِن قبلُ_انْ كُنتم
مؤمِنِ (٩١) ولقَد جآءَ كُم موسى _بِالبينات ثُم اتخذْتم
العِجلَ مِن بعدِهِ وأنتم ظَالِمونَ (٩٢) واذْ أخذْنا
مِيثَاقكُم ورفَعنا فَوقكُم الطور خذُوا مآ اتيناكُم _بِقُوةٍ
واسمعوا قالُوا سمِعنا وعصينا وأشرِبوا_فِى قُلُوبِهم العِجلَ
_بِكُفْرِهِم قُلْ_بئسما يامركُم_بِهِ_ا انكُم_انْ كُنتم مؤمِنِ (٩٣)

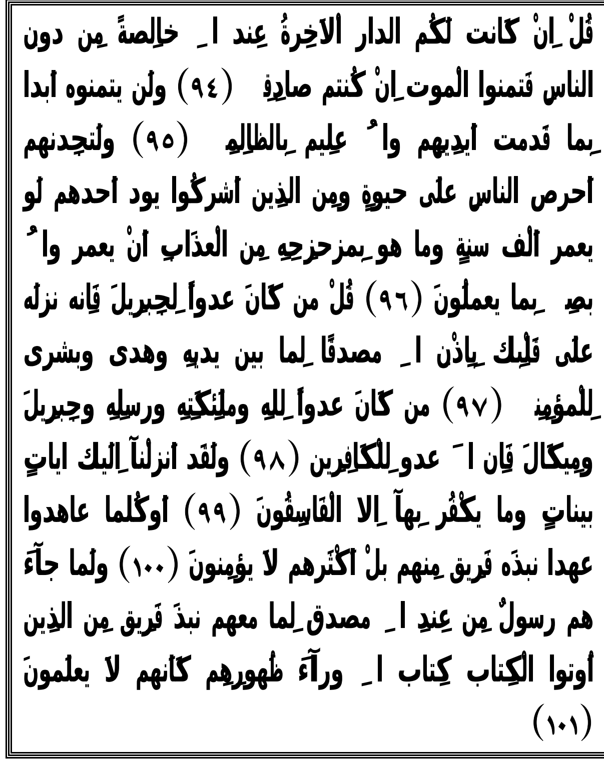
Musa موسى size gelmişti de جاءكُم Andolsun ki ولَقَد
(ilah) edindiniz اتخَذْتُم sonra ثُم apaçık delillerle بِالْبينَاتِ
zalimler وأَنْتُم ظَالِمون onun ardından مِن بعدِهِ O buzağıyı الْعِجلَ
olarak

92) Andolsun ki, Musa size apaçık delillerle gelmişti de sonra onun ardından zalimler olarak o buzağıyı (ilah) **edindiniz.**

sizin kesin sözünüzü مِيثَاقَكُم Hani almış أَخَذْنَا hani إِذْ Ve و
sarılın خُذُوا Tur'u da الطور üzerinize فَوقَكُم kaldırmıştık ورفَعنَا
Ve dinleyin واسمعوا kuvvetle بِقُوةٍ size verdiğimize ما آتَينَاكُم
Ve isyan ettik وعصينَا İşittik سمِعنَا dediler de قَالُوا
buzağı الْعِجلَ kalplerine فِي قُلُوبِهِم İçirildi وأُشْرِبوا
يأْمركُم ne kötüdür بِئْسما De ki قُلْ Küfürleri sebebiyle بِكُفْرِهِم
Siz gerçekten إِن كُنتُم İmanınızın إِيمانُكُم Size emrettiği şey بِهِ
mü'minler مؤْمِنِين iseniz

93)Ve hani sizin kesin sözünüzü almış, Tur'u da üzerinize kaldırmıştık: "Size verdiğimize kuvvetle sarılın ve dinleyin." "İşittik ve isyan ettik" dediler de küfürleri sebebiyle buzağı (sevgisi) **kalplerine içirildi. De ki: "Siz gerçekten mü'minler iseniz imanınızın size emretttiği şey ne kötüdür."**

(*)Yukarıda geçen âyetler, Yahudilerin samimi olmadığı, aslında hiç bir peygambere -İsrâîioğulları'ndan olsun olmasın- inanmadıkları, sadece Kur'ân-ı Kerîm ile değil, Tevrat ve İncil ile de amel etmedikleri bildirilerek, onların ne kadar yalancı olduğu ve sınırsız bir hırs perdesi altında kalb tıkanıklığına uğradıkları anlatılıyor. Bu âyetlerle de onların devam edegelen samimiyetsizlikleri ortava konularak dîn ve imân babında bütün iddiaları çürütülüyor.

قُلْ اِنْ كانت لكم الدار الاخِرةُ عِند اـ خالِصةً مِن دون
الناس فتمنوا الموت اِنْ كُنتم صادِقِ (٩٤) ولن يتمنوه ابدا
بِما قدمت ايديهم واـ عليم بِالظالِمِ (٩٥) ولتجِدنهم
احرص الناس على حيوةٍ ومِن الذِين اشركوا يود احدهم لو
يعمر الف سنةٍ وما هو بِمزحزِحِهِ مِن العذابِ انْ يعمر واـ
بصِير بِما يعملونَ (٩٦) قُلْ من كانَ عدوا لِجِبريلَ فَإِنه نزله
على قلبِك بِاِذْنِ اـ مصدقًا لِما بين يديهِ وهدى وبشرى
لِلمؤمِنِ (٩٧) من كانَ عدوا لِلهِ وملئِكتِهِ ورسلِهِ وجِبريلَ
وميكالَ فَإِن اـ عدو لِلكافِرِين (٩٨) ولقد انزلنا اِليك اياتٍ
بيناتٍ وما يكفُر بِهآ اِلا الفاسِقُونَ (٩٩) اوكلما عاهدوا
عهدا نبذه فريق مِنهم بلْ اكثرهم لا يؤمِنونَ (١٠٠) ولما جآءَ
هم رسولٌ مِن عِندِ اـ مصدق لِما معهم نبذَ فريق مِن الذِين
اوتوا الكِتاب كِتاب اـ ورآءَ ظهورِهِم كانهم لا يعلمونَ
(١٠١)

ahiret الْاٰخِرَةُ yurdu الدار yalnız size ait ise اِن كَانَتْ لَكُم De ki قُلْ
مِن دون halis olarak خَالِصةً Allah اللهِ katında عِنْدَ
Ölümü الْموتَ o halde isteyin فَتَمنوا insanlar arasından الناس
doğru kimseler صادِقِين iseniz اِن كُنتُم

94) De ki: "Allah katında ahiret yurdu insanlar arasından halis olarak yalnız size ait ise, doğru kimseler iseniz, o halde ölümü isteyin."

Yahudiler: "Cennete Yahudi olanların dışında kimse giremeyecektir" deyince Yüce Allah da: "De ki: Eğer Allah nezdinde…ölümü temenni edin", buyruğunu indirdi.[193]

بِما ebediyyen أَبدا onu asla arzu etmezler و لَن يَتَمنوه Ve
Allah والله ellerinin أَيدِيهم sunduğu şeyler sebebiyle قَدمتْ
zalimleri بِالظالِمِين en iyi bilendir عَلِيم elbette

95) Ve ellerinin sunduğu şeylerden dolayı onu ebediyyen asla arzu etmezler. Allah elbette zalimleri en iyi bilendir.

en أَحرص Muhakkak ki sen onları görürsün ولَتَجِدنهم
ومِن الذِين hayata عَلى حياةٍ insanların الناس düşkünü olarak
لو Onlardan her biri أَحدهم İster يود müşriklerden bile أَشْرَكُوا
Onları بِمزحزِحِهِ وما هو yıl سنَةٍ Bin أَلْفَ yaşamak ister يعمر
halbuki uzun أَن يعمر azaptan مِن الْعذَابِ kurtaracak değildir
بِما hakkıyla görendir بصِير Allah elbette والله yaşamak
yaptıklarını يعملُون

96) Muhakkak ki, sen onları insanların hayata en düşkünü olarak görürsün; müşriklerden bile… Onlardan her biri bin yıl yaşamak ister; halbuki uzun yaşamak onları azaptan kurtaracak değildir. Allah elbette yaptıklarını hakkıyla görendir.

(*)Her bakımdan Tevrat ve İncil'i tashih eden ve Yahudîlerin yalan-yanlış iddialarını çürüten Kur'ân-ı Kerim'in son derece açık ve haklı belgeleri karşısında şaşıran Yahudiler, bu defa Hz. Muhammed'e vahiy getiren melek Cibril'e dil uzatıp, onu Yahudi düşmanı olarak ilân ettiler. Mikâil'e karşı da büyük sempatileri olduğunu söyliyerek açık bir tezat içinde bocalamaya başladılar.

Cibril'e لِجِبرِيلَ düşman ise عدوا كَان Kim من De ki قُلْ
senin kalbine عَلى قَلْبِكَ Onu indiren نَزلَه gerçekten odur فَإِنه
لِما بين doğrulayıcı مصدقًا Allah'ın اللهِ izniyle بِإِذْنِ
ve müjde وبشْرى hidayet وهدى kendisinden öncekileri يديهِ
mü'minler için لِلْمؤْمِنِين olmak üzere

97) De ki: "Kim Cibril'e düşman ise, gerçekten onu Allah'ın izniyle kendisinden öncekileri doğrulayıcı, mü'minler için hidayet ve müjde olmak üzere senin kalbine indiren odur."

Allah'a لِلهِ düşman عدوا ise كَان Her kim من
Cibril'e وجِبرِيلَ Resullerine ورسلِهِ Meleklerine وملَائِكَتِهِ
düşmanıdır عدو Allah da الله şüphesiz فَإِن Ve Mikail'e وميكَالَ
O kafirlerin لِلْكَافِرِين

98) Her kim Allah'a, meleklerine, Resullerine, Cibril'e ve Mikail'e düşman ise, şüphesiz Allah da o kafirlerin düşmanıdır.

Yahudiler Resulullah (a.s)'a: "Meleklerden Rabbi katından risalet ve vahyi getiren belli bir meleğin gelmediği hiçbir peygamber yoktur. Sana bunu getiren arkadaşın kimdir? (Bize söyle) ki sana tabi olalım." demeleri üzerine Resulullah (a.s) "Cebrail'dir" diye cevap verir. Bu sefer Yahudiler söylediler: O, savaş ile ilgili emirleri indiren birisidir, o bizim düşmanımızdır. Eğer sen yağmur ve rahmeti indiren Mikâil demiş olsaydın, sana inanırdık. Bunun üzerine Yüce Allah: "... o kâfirlerin düşmanıdır" buyruğunu indirdi.[15]

ayetler آياتٍ sana إِلَيكَ indirdik أَنزلْنَا Andolsun ولَقَد
başkası إِلَّا Onları بِها inkar etmez وما يكْفُر apaçık بينَاتٍ
fasıklardan الْفَاسِقُون

99) Andolsun sana apaçık ayetler indirdik. Onları fasıklardan başkası inkar etmez.

onu نَبَذَهُ bir ahidle عَهْدًا bağlandılarsa عَاهَدُوا Ne zaman أَوَكُلَّمَا
Zaten بَلْ içlerinden مِنْهُمْ bir grup فَرِيقٌ bozuvermedi mi
iman etmezler لَا يُؤْمِنُونَ Onların pek çoğu أَكْثَرُهُمْ

100) Ne zaman bir ahidle bağlandılarsa, içlerinden bir grup onu bozuvermedi mi? Zaten onların pek çoğu iman etmezler.

İbn Abbâs'tan rivayet ediliyor ki "Onlar ne zaman bir ahid ile bağlandılarsa onlardan bir grup onu bozup atıvermedi mi?..." âyetinde kastedilen Mâlik ibn es-Sayf (İbnu's-Sayt da denilirmiş)'dır. "Allah'a yemin olsun ki kitabımızda Muhammed'e iman edeceğimize dair bizden ne bir ahid alınmıştır ne bir misak." demişti. Bunun üzerine bu âyet-i kerime nazil oldu.[16]

مِن bir Resul رسولٌ Onlara geldiyse جاءهم Ne zaman ولما
لِما tasdik eden مصدقٌ Allah اللهِ katından عِنْدِ
أُوتُوا مِن الذِين bir grup فَرِيقٌ attılar نَبذَ beraberlerindekini معهم
Allah'ın اللهِ kitabını كِتَابَ kitap الْكِتَابَ verilenlerden
يعلمون لَا sanki gibi كَأَنهم sırtlarının ظُهورِهِم arkasına وراء
bilmiyorlarmış

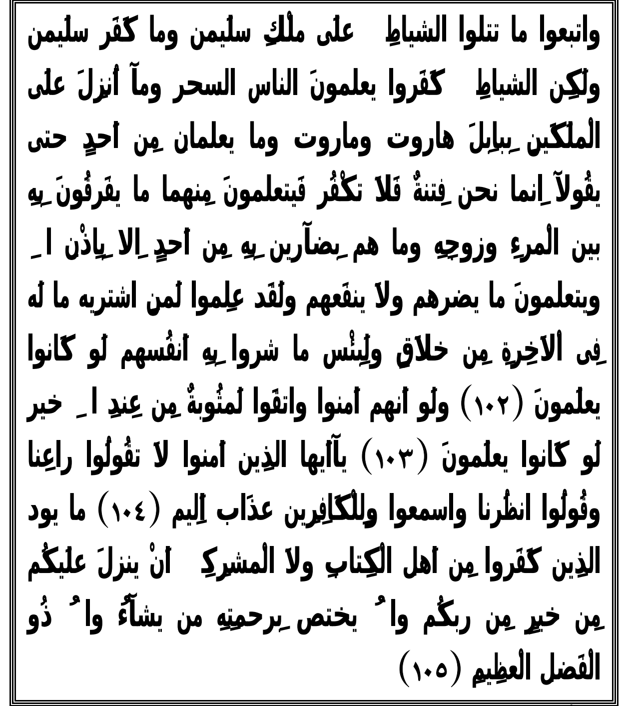
101) Ne zaman onlara Allah katından, beraberlerindekini tasdik eden bir Resul geldiyse, kitap verilenlerden bir grup –sanki bilmiyorlarmış gibi- Allah'ın kitabını sırtlarının arkasına attılar.

(*)Son nebinin geleceğini bütün milletlerden daha iyi bilen ve hidâyet nurundan yansıtacağı ışıkla cihanı aydınlatacağına dair ilâhî kaynak (Tevrat)tan yeteri kadar bilgi elde eden Yahudilerin, Hz. Muhammed (a.s)'ın zuhurundan sonraki tutumları, bu bilgilerine uymamıştır. Tarih boyunca onların peygamberler hakkındaki davranış ve düşünceleri yeknesaklığını muhafaza etmiştir. Nitekim son nebiye inanacakları yerde onun halk içindeki itibarını düşürmek, prestijini sarsmak için olmadık yalan, tezvir ve iftiralarda bulundular. Cenâb-ı Hak onların karakterini bir daha meydana koyduktan sonra merhameti icâbı onları yeniden ikaz ederek son peygambere ve Kitaba uymalarını, peygamberlere yakışmayan isnatlardan kaçınmalarını tenbih ediyor.

Şeytanların الشياطين uydurduklarına ما تتلو uydular واتبعوا kafir وما كفر Süleyman'ın سليمان mülkü hakkında على ملك Şeytanlar الشياطين asıl ولكن Süleyman سليمان olmadı insanlara الناس öğreterek يعلمون küfre girdiler كفروا İki meleğe الملكين على indirilenleri وما أنزل sihri السحر وما Ve Marut adlı وماروت Harut هاروت Babil'deki ببابل حتى Hiç kimseye من أحد Oysa o ikisi öğretmezlerdi يعلمان Biz (insanlar için) bir fitneyiz إنما نحن فتنة demedikçe يقولا O منهما öğreniyorlardı فيتعلمون Sakın küfre girmeyin فلا تكفر karı ile بين المرء وزوجه Ayıracak şeyler ما يفرقون به ikisinden Oysa zarar veremezlerdi وما هم بضارين kocanın arasını İzni بإذن Olmadıkça إلا hiç kimseye من أحد Onunla به zarar verecek ما يضرهم öğreniyorlardı ويتعلمون Allah'ın الله ولقد kendilerine faydası olmayıp ولا ينفعهم şeyleri bunu satın اشتراه لمن Andolsun ki gayet iyi biliyorlardı علموا bir nasibi من خلاق Ahirette في الآخرة Olmadığını ما له alanın karşılığında به ما شروا Ne kadar kötü olduğunu ولبئس كانوا keşke لو kendilerini أنفسهم sattıkları şeyin bilselerdi يعلمون

102) Şeytanların Süleyman'ın mülkü hakkında uydurduklarına uydular. Süleyman kafir olmadı; asıl şeytanlar sihri ve Babil'deki Harut ve Marut adlı iki meleğe indirilenleri insanlara öğreterek küfre girdiler. Oysa o ikisi: "Biz (insanlar için) **bir fitneyiz; sakın küfre girmeyin" demedikçe, hiç kimseye öğretmezlerdi. O ikisinden karı ile kocanın arasını ayıracak şeyler öğreniyorlardı; oysa onunla, Allah'ın izni olmadıkça, hiç kimseye zarar veremezlerdi. Onlar, kendilerine faydası olmayıp, zarar verecek şeyleri öğreniyorlardı. Andolsun ki, bunu satın alanın ahirette bir nasibi olmadığını gayet iyi biliyorlardı. Kendilerini karşılığında sattıkları şeyin ne kadar kötü olduğunu keşke bilselerdi.**

Şeytanlar büyüyü ve gerçeği olmayan bir çeşit göz bağcılıkları ve tılsımları Asâfa isnad ederek "İşte bu, hükümdar ve Allah'ın peygamberi Süleyman'ın kâtibi Berhiya oğlu Âsâfa öğretilen şeylerdir." diye yazdıktan sonra, bunları Hz. Süleyman'ın namaz kıldığı yerin altına gömdüler. Bu işi de Yüce Allah'ın Hz. Süleyman'dan mülkünü geçici olarak elinden aldığı sırada yaptılar. Hz. Süleyman bunun farkına varmamıştı. Hz. Süleyman vefat ettikten sonra bu büyüleri onun namaz kıldığı yerin altından çıkardılar, insanlara da şöyle dediler: Süleyman bunun sayesinde size hüküm ederdi, bunu öğreniniz. İsrailoğulları'nın bilgin olanları bu durumu haber alınca: "Bunun Süleyman'ın bilgisi olmasını kabul etmekten Allah'a sığınırız." dediler. Seviyesiz, düşük kimseler ise: "Evet, bu Süleyman'ın bilgisidir." diyerek bu işi öğrenmeye yöneldiler, peygamberlerinin kitaplarını reddettiler. Böylelikle Hz. Süleyman'ı kınamak yaygın bir hal almaya başladı. Yüce Allah Muhammed (a.s)'ı peygamber olarak gönderip onun vasıtasıyla Hz. Süleyman'ın kendisine yakıştırılan iftiralardan uzak olduğunu bildirip şöyle buyurdu: "Şeytanların Süleyman'ın mülkü aleyhine uydurdukları şeylere uydular."[194]

sakınmış واتقوا iman edip آمنوا Gerçekten onlar ولو أنهم daha خير Allah katındaki من عند الله sevabı لمثوبة olsalardı bilselerdi كانوا يعلمون keşke لو hayırlı olurdu

103) Gerçekten onlar iman edip sakınmış olsalardı, elbette Allah katındaki sevabı daha hayırlı olurdu; keşke bilselerdi.

raina راعنا demeyin لا تقولوا iman edenler الذين آمنوا Ey يا أيها kafirler وللكافرين dinleyin واسمعوا Unzurna انظرنا Deyin وقولوا çok acıklı أليم azap vardır عذاب için

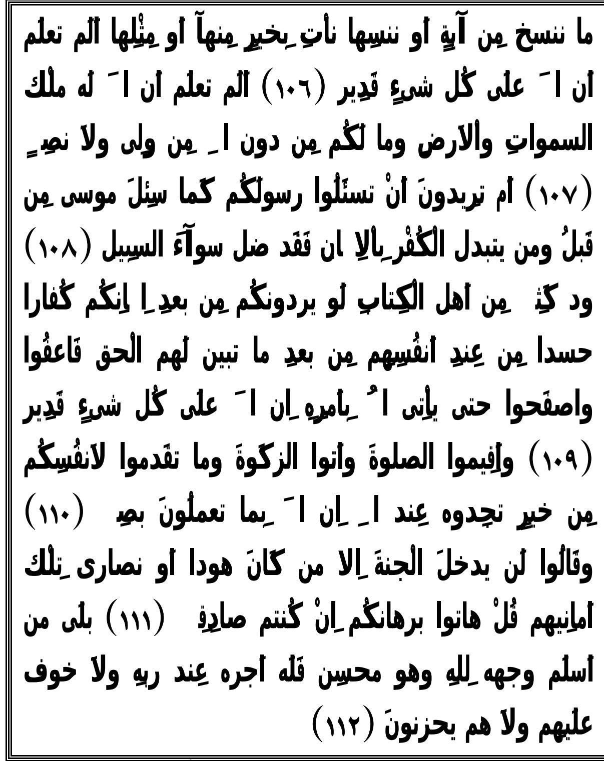
104) Ey iman edenler, "râinâ" demeyin; "unzurna" deyin ve dinleyin. Kafirler için çok acıklı bir azap vardır.

İbni Abbâs şöyle demiş: Araplar kendi aralarında "Bizi görüp gözetin." anlamında olmak üzere "râinâ" derlerdi. Yahudiler, ashab-ı kiramın Hz. Peygamber (a.s)'e de bu şekilde seslendiklerini duyunca bu çok hoşlarına gitti. Çünkü "râinâ" Yahudi lisanında "İşit, işitmez olası!" manâsında çirkin bir küfür idi. "Biz şimdiye kadar Muhammed'e gizlice sövüyorduk, gelin artık açıkça sövelim. Bu küfür nasıl olsa onların sözü (ile aynı)" dediler ve "Ey Muhammed râinâ" deyip gülmeye başladılar. Ensardan Sa'd ibn Ubâde –başka bir rivayette Sa'd İbn Muâz- Yahudilerin dilini biliyordu. Yahudilerin Efendimize böyle deyip güldüklerini görünce durumu hemen kavradı ve: "Ey Allah'ın düşmanları, Allah'ın laneti size. Muhammed'in nefsi kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki sizden herhangi birinin Efendimize böyle söylediğini duyarsam boynunu koparırım." Dedi. Yahudiler: "İyi de bunu siz de söylemiyor musunuz?" dediler de Allah Tealâ: "Ey iman edenler, râinâ demeyin..." âyetini indirdi.[17]

من أهل küfre girenler الذين كفروا arzu etmezler ما يود أن ve müşriklerden ولا المشركين Kitap ehlinden الكتاب من hiç bir hayır من خير üzerinize عليكم indirilmesini ينزل has kılar يختص Oysa Allah والله Rabbinizden ربكم Şüphesiz والله dilediği kimseye من يشاء rahmetini برحمته çok büyük العظيم lütuf sahibidir ذو الفضل Allah

105) Kitap ehlinden ve müşriklerden küfre girenler, Rabbinizden üzerinize hiç bir hayır indirilmesini arzu etmezler; oysa Allah rahmetini dilediği kimseye has kılar. Şüphesiz Allah çok büyük lütuf sahibidir.

Müfessirler derler ki: Müslümanlar, anlaşmalı oldukları yahudilere: "Gelin Muhammed'e iman edin." dediklerinde yahudiler: "Şu bizi çağırdığınız din bizim üzerinde olduğumuz dinden daha hayırlı değil. Aslında biz de onun hayır olmasını isteriz ama..." demişlerdi. Bunun üzerine onları yalanlamak için Allah Tealâ "Kitab ehlinden kâfirler ve müşrikler Rabbınızdan size bir hayır indirilmesini istemezler." ayetini indirdi.[18]

ما ننسخ مِن آيةٍ أو ننسِها نأتِ بِخيرٍ مِنهآ أو مِثْلِها ألم تعلم
أن ا َ على كُل شيءٍ قَدِير (١٠٦) ألم تعلم أن ا َ له ملك
السمواتِ والارض وما لكُم مِن دون ا ِ مِن ولى ولا نصِ ٍ
(١٠٧) أم تريدونَ أنْ تسئلُوا رسولكُم كما سئِلَ موسى مِن
قبلُ ومن يتبدل الكُفْرَ بِالإِ ان فقد ضل سوآءَ السبِيل (١٠٨)
ود كَثِ مِن أهل الكِتابِ لو يردونكُم مِن بعدِ إِ انِكُم كُفارا
حسدا مِن عِندِ أنفُسِهم مِن بعدِ ما تبين لهم الحق فَاعفُوا
واصفَحوا حتى يأتِى ا ُ بِأمرِهِ إِن ا َ على كُل شيءٍ قَدِير
(١٠٩) وأقِيموا الصلوةَ وأتوا الزكوةَ وما تقدموا لانفُسِكُم
مِن خير تجِدوه عِند ا ِ إِن ا َ بِما تعملُونَ بصِ (١١٠)
وقَالُوا لن يدخلَ الجنةَ إِلا من كانَ هودا أو نصارى تِلك
امانِيهم قُلْ هاتوا برهانكُم إِنْ كُنتم صادِقِ (١١١) بلى من
أسلم وجهه لِلهِ وهو محسِن فلَه أجره عِند ربِهِ ولا خوف
عليهم ولا هم يحزنونَ (١١٢)

veya onu أو نُنسِها bir ayeti مِن آيةٍ Biz nesheder ما نَنسَخْ
ya مِنْها daha hayırlısını بِخَيرٍ getiririz نَأْتِ unutturursak
Bilmez misin ألَم تَعلَم Onun benzerini مِثْلِها Ya da أو ondan
kadirdir قَدِير her şeye شَيءٍ على كُلّ Allah الله muhakkak أنّ ki

106) Biz bir ayeti nesheder veya onu unutturursak ya ondan daha hayırlısını ya da onun benzerini getiririz. Bilmez misin ki muhakkak Allah her şeye kadirdir.

Bu âyetin nüzulüne kıblenin Beytu'l-Makdis'ten Ka'be'ye çevrilmesi üzerine, yahudilerin, müslümanların namazlarında başka bir yöne döndürülmelerini çekemiyerek, hased, kin ve düşmanlıklarından "Muhammed bugün bir şey söylüyor, yarın ondan dönüyor, ashabına dilediğini helâl kılıyor, dilediğini haram ediyor. Bu Kur'ân filân değil, tamamen Muhammed'in sözü, onun için birbirini nakzediyor, çelişkili bir söz" demelerinin sebep olduğu da rivayet edilmiştir..[195]

Nesh: Değiştirme, taşıma, silme, kaldırma demektir. **Tahsis:** Hükmü genel olan bir nassın daha sonraki bir delil, işaret veya icma ile hükmünün, lafzın kapsadığı bütün fertlere değil de, belirli fertlere has olduğunun belirtilmesidir.

kendisine لَهُ Allah'tır الله şüphesiz أنّ Bilmez misin ki ألَم تَعلَم
وما Ve yerin والأرض göklerin السماواتِ mülkü مُلْك ait olan
ne bir veli مِن ولي Allah'tan başka مِن دون الله Sizin için لَكُم
ne de yardımcı ولا نَصِير vardır

107) Bilmez misin ki, şüphesiz göklerin ve yerin mülkü kendisine ait olan Allah'tır ve sizin için Allah'tan başka ne bir veli vardır, ne de yardımcı.

Veli: İşleri çekip çevirecek, düzene koyacak, koruyucu kimse, dost demektir. Gerçek veli Allah'tır.

siz de istemeyi mi أن تَسألُوا arzu ediyorsunuz تُريدون Yoksa أم
Musa'dan موسى istendiği gibi كما سئِلَ Resulünüzden رسولَكُم
Küfre الكُفْر değişirse يتبدلْ Her kim ومن daha önce مِن قَبلُ
doğru سواء sapmıştır ضل şüphesiz ki فقَد İmanı بِالإيمان
yoldan السبِيل

108) Yoksa daha önce Musa'dan istendiği gibi siz de Resulünüzden istemeyi mi arzu ediyorsunuz? Her kim imanı küfre değişirse şüphesiz ki doğru yoldan sapmıştır.

لو Kitap ehlinden أهل الكِتَاب مِن pek çoğu كَثِير isterler ود
imanınızdan إيمانِكُم مِن بعدِ sizi döndürmek isterler يردونَكُم
عِنْدِ مِن hasetten dolayı حسدا kafirler olarak كُفارا sonra
apaçık belli olduktan sonra مِن بعدِ ما تَبين içlerindeki أنفُسِهم
yüz çevirin واصفَحوا affedin فَاعفُوا Hak الحق kendilerine لهم
Şüphesiz إن emrini بِأمرِهِ Allah الله getirinceye يأْتِي kadar حتى
kadirdir قَدِير her şeye شَيءٍ على كُلّ Allah الله

109) Kitap ehlinden pek çoğu, hak kendilerine apaçık belli olduktan sonra, içlerindeki hasetten dolayı, sizi imanınızdan sonra kafirler olarak döndürmek isterler. Allah emrini getirinceye kadar affedin, yüz çevirin. Şüphesiz Allah her şeye kadirdir.

Yahudiler Uhud gazvesinden sonra müslümanlara: "Başınıza gelenleri görmediniz mi? Eğer hak din üzere olsaydınız bunlar başınıza gelmezdi. Bizim dinimize dönün. Sizin için en hayırlı olan budur." Demişlerdi. İşte bunun üzerine "Kitab ehli olanlardan çoğu sizi imanınızdan sonra kâfirlere çevirmek istediler..." âyeti nazil oldu.[19]

Haset: Başkasının elindeki nimeti çekemeyerek, o nimetin ondan gitmesini arzu etmek.

zekatı الزكَاةَ verin وآتُوا Namazı الصلَاةَ dosdoğru kılın وأَقِيموا
مِن Kendiniz için لِأَنفُسِكُم ne gönderirseniz وما تُقَدموا
Allah katında عِنْدَ الله onu bulursunuz تَجِدوه hayırdan خَير
hakkıyla بصِير yaptıklarınızı بِما تَعملُون Allah الله Şüphesiz إن
görendir

110) Namazı dosdoğru kılın ve zekatı verin. Kendiniz için hayırdan ne gönderirseniz, Allah katında onu bulursunuz. Şüphesiz Allah yaptıklarınızı hakkıyla görendir.

(*)Yukarıda geçen âyetler, kin ve haset gibi iki manevî hastalığın hakikatleri nasıl örttüğünü, bu yüzden beşeri münasebetlerde derin uçurumların meydana geldiğini; hak ve adalet üzere olan mü'minlerin bu uçurumu kapamak için af ve müsamaha ile hareket etmelerinin lüzumunu beyan eden Cenâb-ı Hak (c.c.), buna ilâveten iki güzel vasfın tatbikatta feyizli örneklerini vermeleri için mü'minlere namaz ve zekât ibadetlerini yerine getirmelerini emretmiştir. Çünkü namaz ile zekât insanı hissi davranışlarda bulunmaktan, madde ile mâna arasındaki dengeyi bozmaktan alıkoyar. Beşeri münasebetlerde en sağlam köprünün kurulmasını sağlar.

başkası إلا cennete الجنةَ asla giremez لن يدخُلَ dediler وقَالُوا
Hıristiyanlardan نَصارى Veya أو Yahudilerden من كان هودا
getirin هاتُوا De ki قُلْ Onların kuruntularıdır أمانِيهم bu تِلْك
Doğru صادِقِين kimseler iseniz إن كُنتُم delilinizi برهانَكُم

111) (Yahudiler) **"Yahudilerden" veya** (Hıristiyanlar) **"Hıristiyanlardan başkası asla cennete giremez" dediler. Bu onların kuruntularıdır. De ki: "Doğru kimseler iseniz delilinizi getirin."**

yüzünü وجهه teslim ederse أسلَم her kim من Hayır بلَى
onun vardır فلَه ihsan edici olarak وهو محسِن Allah'a لِلهِ
Korku خَوفٌ yoktur ولا Rabbi katında عِنْدَ ربِهِ ecri أجره
üzülecek يحزنُون Onlar هم de değillerdir ولا Onlar için عليهِم

112) Hayır, her kim ihsan edici olarak yüzünü Allah'a teslim ederse onun, Rabbi katında ecri vardır. Onlar için korku yoktur ve onlar üzülecek de değillerdir.

değildir لَيستْ Yahudiler الْيهود dediler وقَالَتْ dediler وقَالَتْ bir şey üzere علَى شَيءٍ Hıristiyanlar النصارى علَى Yahudiler الْيهود değildir لَيستْ Hıristiyanlar da النصارى okuyorlar يتلُون Halbuki onlar وهم bir şey üzere شَيءٍ لَا الذِين söylediler قَالَ İşte böylece كَذَلِك kitabı الْكتَاب Onların sözlerinin قَولِهِم benzerini مثْلَ bilmeyenler de يعلَمون günü يوم aralarında بينَهم hüküm verecektir يحكُم Allah فَاللَّه ihtilafa düştükleri konuda يختَلفُون فيه كَانُوا فيما kıyamet الْقيامة

113) Bir de Yahudiler: "Hıristiyanlar bir şey üzere değildir" dediler. Hıristiyanlar da: "Yahudiler bir şey üzere değildir" dediler. Halbuki onlar kitabı okuyorlar. İşte böylece bilmeyenler de onların sözlerinin benzerini söylediler. Allah kıyamet günü, ihtilafa düştükleri konuda aralarında hüküm verecektir.

111-112-113. ayet-i kerimeleri, Medine Yahudileri ile Necran Hristiyanları hakkında inmiştir. Şöyle ki, Necran heyeti Resulullah (a.s.)'ın huzuruna geldiğinde Yahudi alimleri de onların yanına geldi. Birbirleriyle tartıştılar: Yahudiler: "Siz din hususunda söz edilmeye değer bir şeye sahip değilsiniz" dediler. Hz. İsa'ya ve İncil'e karşı kâfir oldular. Hristiyanlar da onlara: "Siz de din hususunda bir şeye sahip değilsiniz deyip Hz. Musa'ya ve Tevrat'a karşı kâfir oldular. Bunun üzerine Yüce Allah bu ayet-i kerimeyi indirdi.[196]

Alıkoyan منَع ممن daha zalim أَظْلَم kim olabilir ومن Ve anılmasından يذْكَر أَن Allah'ın اللَّه mescitlerini مساجِد في ve çalışandan وسعى Onun adının اسمه içlerinde فيها İşte onlar var ya أُولَئك ما كَان Onların harap olmasına خَرابِها Oralara يدخُلُوها أَن Onlara başka bir şey yoktur لَهم Onlar için vardır لَهم korka korka خَائِفين başka إِلَّا girmekten في الْآخرة onlar için vardır ولَهم rezillik خزي dünyada في الدنْيا çok büyük عظيم bir azap عذَاب ahirette

114) Ve Allah'ın mescitlerini, içlerinde O'nun adının anılmasından alıkoyan ve onların harap olmasına çalışandan daha zalim kim olabilir? İşte onlar var ya, onlara oralara korka korka girmekten başka bir şey yoktur. Onlar için dünyada rezillik vardır. Onlar için ahirette de çok büyük bir azap vardır.

Bu âyetin lafzı genel olduğu için her ne zaman ve şekilde, hangi mescidden olursa olsun onlarda ibadeti engelleyip maddî ve manevî harabiyetlerine sebep olanlar bu âyetin hükmü altına girerler..[197]

batı da والْمغْرِب Doğu da الْمشْرِقُ Allah'ındır وللَّه nereye yönelirseniz تُولُّوا bundan dolayı her فَأَينَما Allah اللَّه Şüphesiz إِن Allah'ın اللَّه Vechi وجه Oradadır فَثَم Alim'dir عليم Vasi'dir واسع

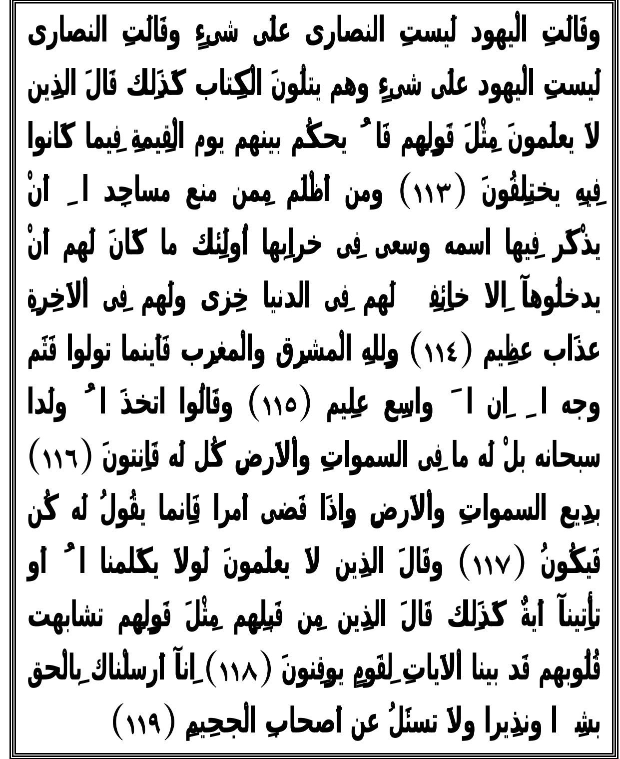
115) Doğu da, batı da Allah'ındır. Bundan dolayı her nereye yönelirseniz Allah'ın yüzü oradadır. Şüphesiz Allah Vasi'dir (rahmeti geniştir), Alim'dir (heşeyi bilendir).

Amir ibn Rabîa'dan rivayet ediliyor ki o şöyle anlatmış: Karanlık bir gecede bir seferde Allah'ın Resûlü (a.s) ile beraberdik. Kıblenin neresi olduğunu bilemedik de herkes kendi hali üzere namaz kıldı. Sabah olunca durumu Hz. Peygamber (a.s)'e haber verdik de "Allah'ındır doğu da batı da. Nereye dönerseniz Allah'ın vechi orasıdır..." âyeti nazil oldu.[198]

O سبحانَه çocuk ولَدا Allah اللَّه edindi اتَّخَذَ Bir de dediler وقَالُوا في her ne varsa ما O'nundur لَه Bilakis بلْ münezzehtir O'na لَه hepsi de كُلٌّ ve yerde والْأَرضِ göklerde السماوات gönülden itaat edicidir قَانتُون

116) Bir de: "Allah çocuk edindi." dediler. O münezzehtir. Bilakis göklerde ve yerde her ne varsa O'nundur. Hepsi de O'na gönülden itaat edicidir.

Bu âyet "Uzeyr Allah'ın oğludur." diyen Yahudiler; "Mesîh Allah'ın oğludur." diyen Necran Hıristiyanları ve "Melekler Allah'ın kızlarıdır." diyen Arap müşrikleri hakkında nazil olmuştur.[199]

وإِذَا ve yeri والْأَرضِ Gökleri السماوات örneksiz yaratandır بدِيع Ol كُن Ona لَه Der يقُولُ فَإِنَّما Bir işe أَمرا hükmettiği zaman قَضى o da hemen oluverir فَيكُون

117) Gökleri ve yeri örneksiz yaratandır. Bir emr (işe) kada (hükmettiği) zaman ona "ol" der; o da hemen oluverir.

değil miydi لَولَا Bilmeyenler de يعلَمون لَا الذِين dediler وقَالَ bize gelmeli تَأْتينَا Veya أَو Allah اللَّه bizimle konuşmalı يكَلِّمنَا من الذِين söylemişlerdi قَالَ İşte böylece كَذَلِك bir ayet آيةٌ Onların sözlerinin قَولِهِم مثْلَ Onlardan öncekiler de قَبلِهِم قَد Kalpleri قُلُوبهم birbirine benzedi تَشَابهتْ benzerini Bir لِقَومٍ ayetleri الْآيات Oysa biz iyice açıklamışızdır بينَّا kesin olarak inanan يوقنُون topluluk için

118) Bilmeyenler de: "Allah bizimle konuşmalı veya bize bir ayet gelmeli değil miydi?" dediler. Onlardan öncekiler de işte böylece onların sözlerinin benzerini söylemişlerdi. Kalpleri birbirine benzedi. Oysa biz, kesin olarak inanan bir topluluk için ayetleri iyice açıklamışızdır.

İbn Abbâs naklediliyor: Yahudi Rafi' ibn Huzeyme (veya Hureymile), Resûlullah (a.s)'a: Eğer söylediğin gibi Allah katından gönderilmiş bir elçi isen o seni gönderen Allah'a söyle gelip bizimle konuşsun, konuştuğunu (kelâmını) duyalım." Demişti. Bunun üzerine Allah Tealâ bu âyeti indirdi.[20]

Hak ile بِالْحق Seni gönderdik أَرسلْنَاك Şüphesiz biz إِنَّا Hem korkutucu olmak üzere ونَذِيرا Hem müjdeleyici بشِيرا Halkından أَصحابِ عن Sen sorulmazsın تُسأَلُ ولَا Cehennem الْجحيم

119) Şüphesiz biz seni hem müjdeleyici hem korkutucu olmak üzere hak ile gönderdik. Sen cehennem halkından sorulmazsın.

İbni Abbâs ve Muhammed ibn Ka'b el-Kurazî derler ki: Hz. Peygamber (a.s) "Keşke bir bilebilsem, babam ve annem ne yaptılar (ne yapıyorlar)?" dediği zaman kâfirlerin hallerini sormaktan "Muhakkak Biz seni hak olarak, müjdeleyici…." âyeti ile men edildi. Taberî'deki rivayette Efendimiz (a.s)'ın bu temennisini üç kere söylediği, ancak âyet ile bundan men edilince bir daha ömrünün sonuna kadar ana-babasını hiç zikretmediği de kaydedilmiş.[21]

ولن ترضى عنك اليهود ولا النصارى حتى تتبع مِلتهم قُلْ اِن
هدى ا ـ هو الهدى ولِئن اتبعت اهوآءَ هم بعد الذِى جآءَ ك
مِن العِلم ما لك مِن ا ـ مِن ولى ولا نصِيـ (١٢٠) الذِين
اتيناهم الكِتاب يتلونه حق تِلاوتِه اولئك يؤمِنونَ بِه ومن يكْفُر
بِه فَاولئك هم الخاسِرونَ (١٢١) يابنى اسرآئيلَ اذكُروا
نعمتِى التِى انعمت عليكم وانى فضلتكم على العالمِ
(١٢٢) واتقوا يوما لا تجزى نفْس عن نفْسٍ شيئًا ولا يقْبلُ
مِنها عدلٌ ولا تنفعها شفَاعةٌ ولا هم ينصرونَ (١٢٣) واِذِ
ابتلى ابرهِيم ربه بِكلِماتٍ فَاتمهن قَالَ انى جاعِلك لِلناس
اماما قالَ ومِن ذُريتى قالَ لا ينالُ عهدِى الظالِمِ (١٢٤)
واذْ جعلنا البيت مثابةً لِلناس وامنا واتخِذُوا مِن مقامِ ابرهِيم
مصلى وعهدنآ الى ابرهِيم واسمعِيلَ انْ طهرا بيتى لِلطآئفِ
والعاكِفِ والركع السجودِ (١٢٥) واذْ قالَ ابرهِيم رب
اجعلْ هذا بلدا امِنا وارزق اهله مِن الثمراتِ من امن مِنهم
بِا ـ واليومِ الاخِرِ قالَ ومن كفَر فَامتعه قلِيلاً ثُم اضطره الى
عذابِ النارِ وبِئس المصِ (١٢٦)

ولن Yahudiler اليهود senden عنك asla razı olmazlar ترضى
sen uyuncaya تتبع Kadar حتى Ve Hıristiyanlar النصارى
Allah'ın الله hidayeti إن هدى de ki قل Onların milletine ملتهم
uyacak olursan ولئن اتبعت doğru yolun ta kendisidir هو الهدى
sana gelen الذي جاءك Sonra بعد Onların hevalarına أهواءهم
ne من ولي Allah'tan من الله senin için ما لك ilimden من العلم
ne de bir yardımcı ولا نصير bir veli vardır

120)Yahudiler ve Hıristiyanlar, sen onların milletine uyuncaya kadar senden asla razı olmazlar. De ki: "Şüphesiz ki Allah'ın hidayeti doğru yolun ta kendisidir." Andolsun sana gelen ilimden sonra onların hevalarına uyacak olursan, senin için Allah'tan ne bir veli vardır ne de bir yardımcı.

Bu âyetin nüzul sebebi şudur: Yahudiler ve Hıristiyanlar barış istiyorlar ve Hz. Peygamber (a.s)'e, müslüman olacakları vaadinde bulunuyorlardı. Allah Tealâ bu âyet-i kerime ile onların, kendi dinlerine tabî olunmadıkça asla hoşnut olmıyacaklarını bildirip onlarla cihadı emretti.[200]

Millet: Allah'ın, Resulleri ve kitapları aracılığıyla kulları için koyduğu şeriatın adıdır.

Din: Kulların Allah'ın emrine uygun olarak yaptıkları şeylerdir.

Onu يتلونه kitap الكتاب Kendilerine verdiklerimiz الذين آتيناهم
Ona به İşte onlardır أولئك يؤمنون hakkıyla حق تلاوته okurlar
Onu به İnkar ederse يكفر her kim de ومن iman edenler
hüsrana الخاسرون ta kendileridir هم işte onlar da فأولئك
uğrayanların

121) Kendilerine kitap verdiklerimiz onu hakkıyla okurlar; Ona iman edenler işte onlardır. Her kim de onu inkar ederse işte onlar da hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

İbn Abbâs der ki: "Kendilerine kitab verdiklerimiz onu hakkıyla okurlar..." âyeti "ashab-ı sefine" hakkında, yani Ca'fer ibn Ebî Tâlib ile birlikte 32'si habeşli, 8'i de Şam rahiplerinden olmak üzere bir gemiye binerek Habeşistan'dan gelen ve ashab-ı sefine olarak bilinen 40 kişi hakkında nazil olmuştur.[201]

nimetimi نعمتي hatırlayın اذكروا Ey İsrailoğulları يابني إسرائيل
ve gerçekten وأني Size عليكم verdiğim nimetimi التي أنعمت
alemlere على العالمين Sizi üstün kıldığımı فضلتكم

122) Ey İsrailoğulları! Size verdiğim nimetimi ve sizi gerçekten alemlere üstün kıldığımı hatırlayın.

faydalı olamayacağı تجزي لا günden يوما sakının ki واتقوا
kabul يقبل ولا bir şeyle شيئا Kimsenin عن نفس kimseye نفس
Ona fayda vermez تنفعها ولا fidye عدل Ondan منها edilmez
yardım da ينصرون Onlara هم edilmez ولا şefaat شفاعة

123) Kimsenin kimseye bir şeyle faydalı olamayacağı bir günden sakının ki, ondan fidye kabul edilmez ve ona şefaat fayda vermez; onlara yardım da edilmez.

Şefaat: Bir kimsenin suçunu affettirmek için yapılan istirhamdır. Şefaat yetkisi ancak Allah'a aittir. Allah izin vermedikçe kimse kimseye şefaat edemez. Nebiler, Resuller, şehidler ve salih kimseler ancak Allah'ın izin vermesiyle, Allah'ın razı olduğu mü'minlere şefaat edebilirler. Bu yüzden Allah'tan başkasından şefaat istemek caiz değildir.

Rabbi ربه İbrahim'i إبراهيم İmtihan etmiş ابتلى Hani وإذ
O da onları tamamlamıştı فأتمهن kelimelerle بكلمات
seni kılacağım جاعلك muhakkak ben إني Buyurdu ki قال
ومن deyince قال İmam إماما insanlara للناس
ulaşmaz ينال لا Buyurdu قال Zürriyetimden de ذريتي
zalimlere الظالمين ahdim عهدي

124) Hani Rabbi İbrahim'i kelimelerle imtihan etmiş o da onları tamamlamıştı. Buyurdu ki: "Muhakkak ben seni insanlara imam kılacağım." "Zürriyetimden de…" deyince "Ahdim zalimlere ulaşmaz" buyurdu.

toplanma مثابة beyti البيت biz kılmıştık جعلنا Hani وإذ
من edinin واتخذوا Ve güven yeri وأمنا insanlar için للناس
Bir namazgah مصلى İbrahim'in إبراهيم makamından مقام
Ve وإسماعيل İbrahim إلى إبراهيم kuvvetle emretmiştik وعهدنا
beytimi بيتي İyice temizleyin أن طهرا İsmail'e de
والركع itikafa çekilenler والعاكفين tavaf edenler للطائفين
rüku ve secde edenler için السجود

125) Hani biz beyti insanlar için bir toplanma ve güven yeri kılmıştık. "İbrahim'in makamından bir namazgah edinin." İbrahim ve İsmail'e de: "Beytimi tavaf edenler, itikafa çekilenler, ruku ve secde edenler için iyice temizleyin" diye kuvvetle emretmiştik.

Hz. Peygamber (a.s)'dan rivayet olunduğuna göre Efendimiz Hz. Ömer (r.a)'ın elini tutmuş ve: "Bu (burası) İbrahim'in makamıdır" buyurmuştu. Ömer (r.a): "Burayı namazgah edinmeyelim mi?" diye sordu. Efendimiz (a.s): "Bununla emrolunmadım" buyurdu. Daha güneş batmadan "Biz beyt'i insanlar için bir toplanma yeri ve güvenli bir yer kıldık. Siz de İbrahim'in makamından bir namaz yeri (namazgah) edinin..." âyeti nazil oldu.[22]

kıl اجعل Rabbim رب İbrahim إبراهيم Demişti قال Hani وإذ
Rızıklandır وارزق Güvenli آمنا Bir şehir بلدا Burayı هذا
İman من آمن منهم ürünlerle من الثمرات Halkından أهله
قال Ahiret الآخر Gününe واليوم Allah'a بالله edenleri
faydalandırır فأمتعه kafir olanı dahi ومن كفر buyurmuştu
إلى Onu mahkum ederim أضطره sonra ثم az bir süre قليلا
bir dönüş yeri المصير ne kötü وبئس ateş النار azabına عذاب

126) Hani İbrahim: "Rabbim! Burayı güvenli bir şehir kıl, halkından Allah'a ve ahiret gününe iman edenleri çeşitli ürünlerle rızıklandır" demişti. Buyurdu ki: "Kafir olanı dahi az bir süre faydalandırır, sonra onu ateş azabına mahkum ederim. Ne kötü bir dönüş yeri."

(*)Ne Yahudi ne de Hıristiyan olan, bu iki dinden çok önce gelip Hanif Dini'nin büyük tebliğatçısı bulunan İbrahim Peygamber (a.s.) sadece Kâbe-i Muazzamayı temizlemekle ve orayı ibâdet edenlere hazır vaziyete getirip şirkten ve nifaktan paklamakla kalmayıp, önce yapılan bu şerefli hizmetin sırf ilâhî hoşnutluğa vesile olmasını dilemiş ve sonra da kendi soyundan Hakk'a boyun eğen bir milletin meydana gelmesini istemiştir.

İbrahim إِبراهِيم yükseltiyordu يرفع Hani وإذْ
İsmail ile وإسماعِيلُ beytin البيتِ مِن Temellerini القواعِدَ
şüphesiz إنكَ bizden منا kabul buyur تقبلْ Rabbimiz ربنَا
Alim العليم Semi السميع Yalnız sen أنْتَ sensin

127) Hani İbrahim İsmail ile beytin temellerini yükseltiyordu. "Rabbimiz bizden kabul buyur, şüphesiz Semi (duyan), Alim (bilen) sensin, yalnız sen."

teslim olmuş مسلمين ikimizi de kıl واجعلنَا Rabbimiz ربنَا
bir أمةً Ve soyumuzdan ومن ذُريتنا Sana لكَ kimselerden
bize göster وأرنَا sana لكَ teslim olmuş مسلمةً ümmet çıkar
tevbemizi kabul buyur وتُب علينَا İbadet yollarımızı مناسِكنا
الرحيم Tevvab التواب Yalnız Sen أنْتَ Şüphesiz sensin إنكَ
Rahim olan

128) "Rabbimiz ikimizi de sana teslim olmuş kimselerden kıl ve soyumuzdan yalnız sana teslim olmuş bir ümmet çıkar, bize ibadet yollarımızı göster ve tevbemizi kabul buyur. Şüphesiz Tevvab (tev edilen), Rahim (esirgeyen) sensin, yalnız sen."

Müslüman ümmet: Hareketlerini, düşüncelerini, adetlerini, kanun, değer yargısı ve ölçülerini yalnız İslam'dan alan fertlerden müteşekkil bir topluluktur. Bu topluluğu teşkil eden fertlerin milliyeti, dili, ırkı, şekli, rengi asla önemli değildir. Müslümanlık kişinin sırf babasının veya dedesinin müslüman olmasıyla kazanılacak bir vasıf değildir.

bir Resul رسولًا onlara فِيهِم Gönder ki وابعثْ Rabbimiz ربنَا
senin آياتِكَ onlara عليهِم okusun يتلُو kendilerinden مِنهُم
kitap ile الْكِتَاب onlara öğretsin ويعلمهم ayetlerini
Şüphesiz sensin إنكَ onları arındırsın ويزكيهِم hikmeti والحِكْمَةَ
Hakim olan الحكِيم Aziz العزِيز yalnız sen أنْتَ

129) "Rabbimiz onlara kendilerinden bir Resul gönder ki onlara senin ayetlerini okusun, onlara kitap ile hikmeti öğretsin ve onları arındırsın. Şüphesiz Aziz, Hakim olan sensin, yalnız sen."

Hikmet: Sünnet, bilgi, şeriatın sırları, her işte doğruyu bulma becerisi, keskin ve ince kavrayış, ibret veren, olgunluğa çağıran, çirkinlikten uzaklaştıran söz.

milletinden مِلةِ عن yüz çevirir يرغَب kim ومن
sefih kılandan سفِه من başka إلا İbrahim'in إبراهِيم
فِي Biz onu seçtik اصطفَيناه Andolsun ولقد Kendini نفْسه
لمِن ahirette de الْآخِرة فِي Muhakkak o وإنه dünyada الدنيا
salihlerdendir الصالحين

130) Kendini sefih kılandan başka kim İbrahim'in milletinden yüz çevirir? Andolsun biz dünyada onu seçtik. Muhakkak o, ahirette de salihlerdendir.

Teslim ol diye أسلِم Rabbi ربه Ona له buyurduğunda إذْ قال
Rabbine لِرب teslim oldum أسلمتُ Demişti قال
alemlerin العالمِين

131) Rabbi ona: "Teslim ol" diye buyurduğunda: "Alemlerin Rabbine teslim oldum" demişti.

(*)Allah (c.c.) İbrahim'i (a.s.) Resul olarak seçince ona: "Hem kalbin hem de hareketlerinle yalnızca Allah'a boyun eğip müslüman ol!" dedi. İbrahim ise hiç beklemeksizin ve tereddüt etmeksizin Rabbinin buyruğuna uyup: "Kalbim ve hareketlerimle Alemlerin Rabbine boyun eğdim." dedi.

وإذْ يرفعُ إبرهيمُ القواعِدَ مِنَ البيتِ وإسمعيلُ ربنا تقبلْ منا
إنك أنت السميع العليم (١٢٧) ربنا واجعلنا مسلمين لك
ومن ذريتنا أمةً مسلمةً لك وأرنا مناسكنا وتب علينا إنك
أنت التواب الرحيم (١٢٨) ربنا وابعثْ فيهم رسولاً منهم
يتلو عليهم ءايتك ويعلمهم الكتاب والحكمة ويزكيهم إنك
أنت العزيز الحكيم (١٢٩) ومن يرغب عن ملة إبرهيم إلا
من سفه نفسه ولقد اصطفينه في الدنيا وإنه في الآخرة لمن
الصلحين (١٣٠) إذْ قال له ربه أسلم قال أسلمت لرب
العلمين (١٣١) ووصى بها إبرهيم بنيه ويعقوب يبنى إن ا
اصطفى لكم الدين فلا تموتن إلا وأنتم مسلمونَ (١٣٢) أم
كنتم شهداء إذْ حضر يعقوب الموت إذْ قال لبنيه ما تعبدونَ
من بعدى قالوا نعبد إلهك وإله ءابائك إبرهيم وإسمعيلَ
وإسحق إلها وحدا ونحن له مسلمونَ (١٣٣) تلك أمةٌ قد
خلت لها ما كسبت ولكم ما كسبتم ولا تسئلونَ عما كانوا
يعملونَ (١٣٤)

oğullarına بنِيهِ İbrahim إبراهِيم onu vasiyet etti ووصى بِها
Allah الله Şüphesiz إن oğullarım يابنِي Yakub da ويعقُوب
can تموتُن öyleyse فلا Bu dini الدين Sizin için لكُم Seçti اصطفَى
müslümanlar مسلِمون olarak وأنتُم ancak إلا verin

132) İbrahim onu oğullarına vasiyet etti, Yakub da. "Oğullarım, şüphesiz Allah sizin için bu dini seçti; öyleyse, siz de ancak müslümanlar olarak can verin."

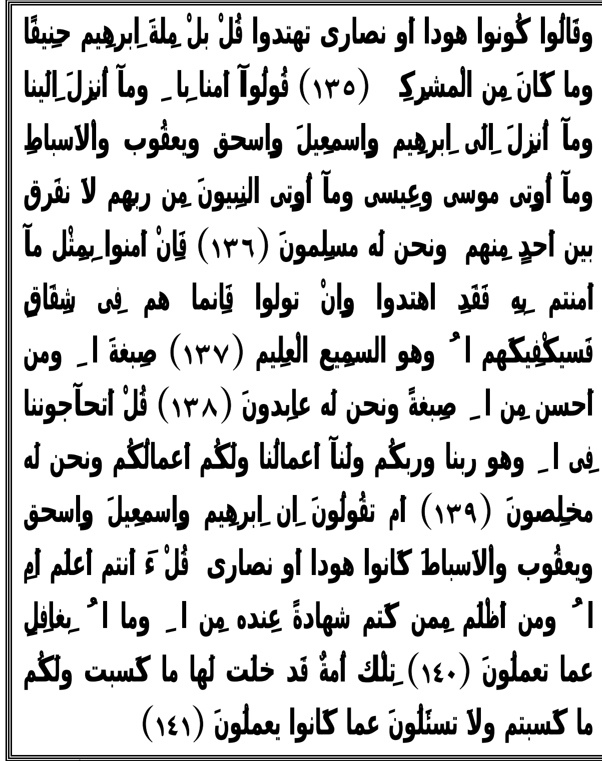
gelip çattığı حضر إذْ siz şahitler miydiniz كُنتُم شهداء Yoksa أم
o demişti de قال Hani إذْ ölüm الموتُ Yakub'a يعقُوب zaman
مِن neye ibadet edeceksiniz تعبدون ما oğullarına لِبنِيهِ
İbadet نعبد onlar demişlerdi قالُوا benim ardımdan بعدِي
Ataların آبائِكَ İlahı olan وإله senin ilahına إلهكَ edeceğiz
bir إلها ve İshak'ın da وإسحاقَ İsmail وإسماعِيلَ İbrahim إبراهِيم
teslim مسلِمون Yalnız O'na له Biz ونحن tek واحِدا ilaha
olanlarız

133) Yoksa siz ölüm Yakub'a gelip çattığı zaman şahitler miydiniz? Hani o oğullarına: "Benim ardımdan neye ibadet edeceksiniz?" demişti de onlar: "Senin ilahına, ataların İbrahim, İsmail ve İshak'ın da ilahı olan tek bir ilaha ibadet edeceğiz. Biz yalnız O'na teslim olanlarız" demişlerdi.

Mukâtil'den rivayet edildiğine göre bu âyet-i kerîme yahudilerin Hz. Peygamber (a.s)'e: "Biliyor musunuz, Yakub (a.s), öldüğü gün oğullarına yahudiliği vasıyyet etmişti." demeleri üzerine nazil olmuştur.[23]

geçti خلَتْ elbette قد bir ümmetti أمةٌ Onlar تِلكَ
ما sizindir ولكُم Onların kazandıkları ما كسبتْ kendilerinin لها
ve siz sorulmazsınız ولا تُسألُون sizin kazandıklarınız da كسبتُم
onların yaptıklarından عما كانُوا يعملُون

134) Onlar bir ümmetti, elbette geçti. Onların kazandıkları kendilerinin, sizin kazandıklarınız da sizindir ve siz onların yaptıklarından sorulmazsınız.

وقالوا كُونوا هودا اَو نصارى تهتدوا قُلْ بلْ مِلةَ اِبرهيم حنيفًا
وما كانَ مِن المشركِ (١٣٥) قُولُوآ امنا بِا ـ وما اُنزلَ اِلينا
ومآ اُنزلَ اِلى اِبرهيم واسمعِيلَ واسحق ويعقُوب والاسباطِ
ومآ اُوتى موسى وعِيسى ومآ اُوتى النِبيونَ مِن ربهم لا نفَرق
بين احدٍ مِنهم ونحن له مسلِمونَ (١٣٦) فَاِنْ امنوا بِمِثْلِ مآ
امنتم بِهِ فَقَدِ اهتدوا وانْ تولوا فَاِنما هم فِى شِقَاق
فَسيكْفِيكهم ا ُ وهو السميع الْعلِيم (١٣٧) صِبغةَ ا ـ ومن
احسن مِن ا ـ صِبغةً ونحن له عابِدونَ (١٣٨) قُلْ اتحآجوننا
فِى ا ـ وهو ربنا وربكُم ولنآ اعمالُنا ولكُم اعمالُكُم ونحن له
مخلِصونَ (١٣٩) ام تقُولُونَ اِن اِبرهيم واسمعِيلَ واسحق
ويعقُوب والاسباطَ كانوا هودا او نصارى قُلْ ءَ انتم اعلم اَمِ
ا ُ ومن اظلم مِمن كتم شهادةً عِنده مِن ا ـ وما ا ُ بِغافِلٍ
عما تعملُونَ (١٤٠) تِلك اُمةٌ قد خلت لها ما كسبت ولكُم
ما كسبتم ولا تسئلُونَ عما كانوا يعملُونَ (١٤١)

veya أَو Yahudiler هودا olun ki كُونُوا dediler قَالُوا Ve و
De ki قُلْ doğru yolu bulasınız تَهْتَدوا Hıristiyanlar نَصارى
hanif olarak حنِيفًا İbrahim'in إِبراهِيم milletine مِلةَ Bilakis بلْ
ki müşriklerden مِن الْمشْرِكِين idi كَان değil وما

135) Ve "Yahudiler" veya "Hıristiyanlar olun ki doğru yolu bulasınız" dediler. De ki: "Bilakis hanif olarak İbrahim'in milletine ki (o) **müşriklerden değil idi."**

Yâni Yahudiler sadece Yahudiliğe Hıristiyanlar da sadece Hıristiyanlığa çağırırlardı. Yahudilerin kanaati, Hıristiyan da Yahudi olmadıkça kurtulamaz şeklindedir. Hıristiyan da onlar için öyle düşünür. Zira Kur'an, "Yahudiler, Hıristiyanlar hiç bir şey (Din) üzerinde değil." Hıristiyanlar, Yahudiler hiç bir şey üzerinde değiller. dediler. Hz. İbrahim'in (a.s.) Milleti, Müslüman Milletidir. Ondan sonra gelen bütün insanlar onun Milletine tâbi olmuşlardır.

indirilene وما أُنزل Allah'a بِاللهِ iman ettik آمنا Deyin ki قُولُوا
İbrahim إِبراهِيم إِلَى indirilenlere وما أُنزل bize إِلَينَا
Yakub ويعقُوب İshak وإِسحاقَ İsmail وإِسماعِيلَ
Musa'ya موسى verilenlere وما أُوتِي torunlarına والْأَسباطِ
مِن nebilere النبِيون verilenlere وما أُوتِي ve İsa'ya وعِيسى
arasını بين ayırmayız لَا نُفَرقُ Rableri tarafından ربهِم
ancak O'na لَه Biz ونَحن Onlardan مِنْهم hiçbirinin أَحدٍ
teslim olanlarız مسلِمون

136) Deyin ki: "Biz Allah'a, bize indirilene, İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve torunlarına indirilenlere, Musa'ya ve İsa'ya verilenlere ve nebilere Rableri tarafından verilenlere iman ettik. Onlardan hiçbirinin arasını ayırmayız. Biz ancak O'na teslim olanlarız."

İbni Abbâs der ki: Bir grup yahudi Hz. Peygamber (a.s)'e gelip hangi pey-gamberlere inandığını sormuşlardı. Bunun üzerine bu âyet nazil oldu. Efendimiz (âyeti okurken) Hz. İsa'ya gelince: "Biz, İsa'ya da ona inanana da iman etmeyiz." deyip geri döndüler, gittiler.[202]

iman ettiğiniz ما آمنتُم gibi بِمِثْلِ iman ederlerse آمنُوا Eğer فَإِن
وإِن doğru yolu bulmuş olurlar اهتَدوا Şüphesiz فَقَد Ona بِهِ
فِي Onlar هم doğrusu ancak فَإِنما yüz çevirirlerse تَولوا
onlara karşı sana yeter فَسيكْفِيكَهم Ayrılık içindedirler شِقَاق
Alim'dir الْعلِيم Semi'dir السمِيع Şüphesiz O وهو Allah الله

137) Eğer sizin ona iman ettiğiniz gibi iman ederlerse, şüphesiz doğru yolu bulmuş olurlar; yüz çevirirlerse doğrusu onlar ancak ayrılık içindedirler. Onlara karşı Allah sana yeter. Şüphesiz O Semi'dir, Alim'dir.

daha güzel أَحسن Kim vardır ومن Allah'ın اللهِ boyasıdır صِبغَةَ
yalnız O'na لَه Biz ونَحن boyası صِبغَةً Allah'tan مِن اللهِ
ibadet edenleriz عابِدون

138) (İşte bu) Allah'ın boyasıdır. Allah'tan daha güzel boyası olan kim vardır? "Biz yalnız O'na ibadet edenleriz."

İbn Abbâs der ki: Hıristiyanlar, bir çocuk olduğu zaman doğumunun yedinci gününde onu "ma'mûdî" adını verdikleri bir suya sokarak çocuğu vaftiz ederler, "Bu, sünnet etmenin yerine geçen temizlemedir' der, sonra da: "Çocuk ancak bu suya sokulup vaftiz edildikten sonra gerçek Hıristiyan olur" derlerdi. işte Allah Tealâ bunun üzerine "Allah'ın boyası... Allah'tan daha güzel boyası olan kim?" âyetini indirdi.[24]

Allah فِي اللهِ bizimle tartışıyor musunuz أَتُحاجونَنَا De ki قُلْ
Bizim de Rabbimiz ربنَا O olduğu halde وهو hakkında
Bizim yaptıklarımız أَعمالُنَا Bizim ولَنَا Sizin de Rabbiniz وربكُم
O'na لَه Biz ونَحن sizin yaptıklarınız da أَعمالُكُم Sizindir ولَكُم
ihlaslı olanlarız مخْلِصون karşı

139) De ki: "O, bizim de Rabbimiz, sizin de Rabbiniz olduğu halde bizimle Allah hakkında tartışıyor musunuz?! Bizim yaptıklarımız bizim, sizin yaptıklarınız da sizindir. Biz O'na karşı ihlaslı olanlarız."

İhlas: Bütün amelleri yalnızca Allah rızası için ve Allah'ın istediği şekilde yapıp her türlü şirkten temizlenerek uzak kalmak, demektir.

İbrahim إِبراهِيم Mutlaka إِن Söylüyorsunuz تَقُولُون Yoksa أَم
Ve والْأَسباط Yakub ويعقُوب İshak وإِسحاقَ İsmail وإِسماعِيلَ
veya أَو Yahudi هودا olduklarını mı كَانُوا torunlarının
daha iyi bilen أَعلَم siz misiniz أَأَنْتُم De ki قُلْ Hıristiyan نَصارى
مِمن daha zalim أَظْلَم Kim olabilir ومن Allah mı الله yoksa أَم
مِن yanında bulunan عِنْده bir şahitliği شَهادةً gizleyenden كَتَم
gafil بِغَافِلٍ Allah الله değildir وما Allah tarafından olup da اللهِ
yaptıklarınızdan عما تَعملُون

140) Yoksa (siz Yahudiler) **İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve torunlarının mutlaka "Yahudi" veya** (siz Hıristiyanlar da) **"Hıristiyan" olduklarını mı söylüyorsunuz?" De ki: "Daha iyi bilen siz misiniz yoksa Allah mı?" Allah tarafından olup da yanında bulunan bir şahitliği gizleyenden daha zalim kim olabilir? Allah yaptıklarınızdan gafil değildir.**

geçti خَلَتْ elbette قَد bir ümmetti أُمةٌ İşte onlar تِلْك
ما Sizindir ولَكُم Onların kazandıkları ما كَسبتْ kendilerinin لَها
siz sorulmazsınız ولَا تُسأَلُون Sizin kazandıklarınız da كَسبتُم
onların yaptıklarından عما كَانُوا يعملُون

141) İşte onlar bir ümmetti, elbette geçti. Onların kazandıkları kendilerinin, sizin kazandıklarınız da sizindir ve siz onların yaptıklarından sorulmazsınız.

(*) Yahudî ve Hıristiyanlar, varlık âlemine renk ve mâna veren ilâhî boyayla boyanmaktan uzaklaşıp bütün peygamberlerin temelini atıp geliştirdikleri tevhit ve teslimiyet burcundan kendilerini aşağı attılar. Tıpkı toprak üzerine tuzakla birlikte serpilen donelere gözü kararmış bir şekilde yukardan iniş yapan aç kuşlar gibi. Böylece onlar ayrı bir boyaya boyanmak istediler: Yahudilerin aradığı boya, maddecilik idi. Hıristiyanların ise teslis (üç tanrı fikri) ve vaftiz idi.

سَيَقُولُ Yakında diyecekler السُّفَهَاء Bazı akılsızlar مِنَ
النَّاس İnsanlardan مَا nedir وَلاَّهُمْ Onları çeviren عَنْ
قِبْلَتِهِمُ Kıblelerinden الَّتِي كَانُواْ bulundukları عَلَيْهَا üzerinde
قُلْ De ki لِّلّهِ Allah'ındır الْمَشْرِقُ Doğu da وَالْمَغْرِبُ batı da
يَهْدِي O iletir مَن يَشَاء dilediğini إِلَى صِرَاطٍ yola
مُّسْتَقِيمٍ dosdoğru

142) Yakında insanlardan bazı akılsızlar: "Onları üzerinde bulundukları kıblelerinden çeviren nedir?" diyecekler. De ki: "Doğu da Allah'ındır Batı da. O dilediğini dosdoğru yola iletir."

İbn Abbâs şöyle anlatıyor: Neccâr oğullarından Es'ad ibn Zürâre, Ebu Ümâme; Seleme oğullarından Berâ ibn Ma'rûr ve diğer bazı sahâbîler Medine'de kıble'nin Beytu'l-Makdis olduğu zamanlarda vefat etmişler, Hz. Peygamber (a.s) namazlarda (Beytu'l-Makdis'ten) Ka'be'ye yönelince bu sahâbîlerin yakınları Efendimiz (a.s)'e gelerek: "Ey Allah'ın Elçisi, kardeşlerimiz ilk kıbleye doğru namaz kılarken vefat ettiler. Şimdi ise Allah seni İbrahim'in kıblesine çevirdi. O kardeşlerimizin durumu nasıl olacak?" diye sormuşlardı. Bunun üzerine Allah Tealâ: "Allah sizin imanınızı asla boşa giderecek değildir..." âyetini indirdi.[203]

وَكَذَلِكَ Böylece جَعَلْنَاكُمْ sizi kıldık أُمَّةً bir ümmet وَسَطًا vasat
(seçkin, adaletli) لِّتَكُونُواْ olmanız شُهَدَاء şahitler عَلَى
النَّاسِ İnsanlar üzerine وَيَكُونَ olması için الرَّسُولُ Resulün de
عَلَيْكُمْ Size شَهِيدًا şahit olması وَمَا جَعَلْنَا yaptık الْقِبْلَةَ kıble الَّتِي
كُنتَ عَلَيْهَا senin üzerinde bulunduğunu da إِلاَّ sadece
لِنَعْلَمَ ayırt etmek için مَن يَتَّبِعُ uyanları الرَّسُولَ Resule مِمَّن
يَنقَلِبُ Dönecek olanlardan عَلَى عَقِبَيْهِ İki ökçesi üzerinde وَإِن
كَانَتْ Muhakkak ki bu لَكَبِيرَةً Ağır gelir إِلاَّ başkasına عَلَى الَّذِينَ
هَدَى Allah'ın الله hidayet ettiği kimselerden وَمَا كَانَ elbette
الله Allah لِيُضِيعَ boşa çıkaracak إِيمَانَكُمْ imanınızı değildir
إِنَّ Şüphesiz الله Allah بِالنَّاسِ insanlara karşı لَرَؤُوفٌ rauf'tur
رَّحِيمٌ rahim'dir

143) Böylece sizi, insanlar üzerine şahitler olmanız, Resulün de size şahit olması için vasat bir ümmet kıldık. Senin üzerinde bulunduğunu da sadece Resule uyanları, iki ökçesi üzerinde dönecek olanlardan ayırt etmek için kıble yaptık. Muhakkak ki bu, Allah'ın hidayet ettiği kimselerden başkasına ağır gelir. Elbette Allah imanınızı boşa çıkaracak değildir. Şüphesiz Allah insanlara karşı Rauf (esirgeyen)'tur, Rahim (bağışlayan)'dir.

İbn Abbâs şöyle anlatıyor: Neccâr oğullarından Es'ad ibn Zürâre, Ebu Ümâme; Seleme oğullarından Berâ ibn Ma'rûr ve diğer bazı sahâbîler Medine'de kıble'nin Beytu'l-Makdis olduğu zamanlarda vefat etmişler, Hz. Peygamber (a.s) namazlarda (Beytu'l-Makdis'ten) Ka'be'ye yönelince bu sahâbîlerin yakınları Efendimiz (a.s)'e gelerek: "Ey Allah'ın Elçisi, kardeşlerimiz ilk kıbleye doğru namaz kılarken vefat ettiler. Şimdi ise Allah seni İbrahim'in kıblesine çevirdi. O kardeşlerimizin durumu nasıl olacak?" diye sormuşlardı. Bunun üzerine Allah Tealâ: "Allah sizin imanınızı asla boşa giderecek değildir. " âyetini indirdi.[204]

قَدْ elbette نَرَى görüyoruz تَقَلُّبَ çevrilip durduğunu
وَجْهِكَ yüzünün فِي السَّمَاء göğe doğru فَلَنُوَلِّيَنَّكَ Gerçekten
şimdi seni çeviriyoruz قِبْلَةً Kıbleye تَرْضَاهَا Kendisinden
hoşnut olacağın فَوَلِّ çevir وَجْهَكَ yüzünü شَطْرَ Tarafına
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ Mescid-i Haram وَحَيْثُ nerede مَا كُنتُمْ olursanız
فَوَلُّواْ çevirin وُجُوِهَكُمْ yüzlerinizi شَطْرَهُ onun tarafına
وَإِنَّ Şüphesiz الَّذِينَ أُوْتُواْ verilenler الْكِتَابَ Kitap لَيَعْلَمُونَ elbette
bilirler أَنَّهُ الْحَقُّ bunun bir hak olduğunu مِن
رَّبِّهِمْ Rablerinden وَمَا değildir الله Allah بِغَافِلٍ Gafil عَمَّا
يَعْمَلُونَ Onların yaptıklarından

سيقُولُ السفَهآءُ ِمن الناسِ ما وليهم عن ِقبلِتهم الِتى كَانوا
عليها قُلْ ِللهِ المشرِق والمغرِب يهِدى من يشآءُ ِالى ِصراطٍ
مستِقيمٍ (١٤٢) وكَذَلك جعلناكُم أمةً وسطًا ِلتكُونوا شهدآءَ
على الناسِ ويكُونَ الرسولُ عليكُم شهيدا وما جعلنا القِبلَةَ
الِتى كُنت عليهآ ِالا ِلنعلَم من يتِبع الرسولَ ِممن ينقَلِب على
عِقبيهِ وانْ كَانت لَكَبِيرَةً ِالا على الِذين هدى الله وما كَانَ الله
ِليضِيع ِايمانكُم ِان الله ِبالناسِ لَرؤف رحِيم (١٤٣) قَد نرى
تقَلب وجهك ِفى السمآءِ فَلنولينك ِقبلَةً ترضيها فَول وجهك
شطْر المسجِدِ الحرامِ وحيثُ ما كُنتم فَولوا وجوهكُم شطْره
وان الِذين أوتوا الكِتاب لَيعلمونَ انه الحق ِمن ربهم وما الله
ِبغافِلٍ عما يعملُونَ (١٤٤) ولِئن اتيت الِذين أوتوا الكِتاب
ِبكُل ايةٍ ما تِبعوا ِقبلتك ومآ انت ِبتابِعٍ ِقبلتهم وما بعضهم
ِبتابِعٍ ِقبلَةَ بعضٍ ولِئن اتبعت اهوآءَ هم ِمن بعدِ ما جآءَ ك ِمن
العِلمِ ِانك ِاذًا لَمِن الظالِمِ (١٤٥)

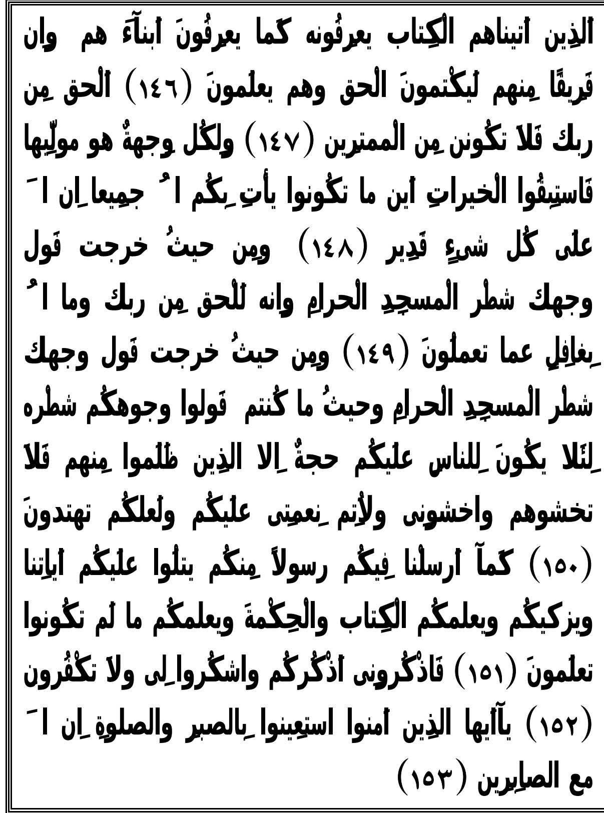
144) Senin yüzünün göğe doğru çevrilip durduğunu elbette görüyoruz. Gerçekten şimdi seni kendisinden hoşnut olacağın kıbleye çeviriyoruz. Artık yüzünü Mescid-i Haram tarafına çevir. Nerede olursanız yüzlerinizi onun tarafına çevirin. Şüphesiz kitap verilenler bunun Rablerinden bir hak olduğunu elbette bilirler. Allah, onların yaptıklarından gafil değildir.

Hz. Peygamber "Belki Cibril gelir ve çok istediği kıblenin Ka'be'ye çevrilişi haberini getirir" umuduyla gözünü hep gökyüzünde dolaştırırdı. İşte bunun üzerine Allah Tealâ "Biz azîmüşşan çoğu kere yüzünü göğe çevirdiğini muhakkak görüyoruz..." âyetini indirdi.[25]

وَلَئِنْ أَتَيْتَ sen götürsen de الَّذِينَ أُوْتُواْ verilenlere الْكِتَابَ kitap
بِكُلِّ آيَةٍ her türlü ayeti مَّا تَبِعُواْ Uymazlar قِبْلَتَكَ senin kıblene
وَمَا أَنتَ بِتَابِعٍ uyacak değilsin قِبْلَتَهُمْ Onların kıblelerine وَمَا
بَعْضُهُم بِتَابِعٍ Onlardan bir kısmı uymaz قِبْلَةَ kıblesine de
بَعْضٍ bir kısmının وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ Andolsun ki uyacak olursan
أَهْوَاءهُم onların hevalarına مِّن بَعْدِ sonra مَا جَاءكَ sana gelen
مِنَ الْعِلْمِ ilimden sonra إِنَّكَ Muhakkak sen de إِذَاً O takdirde
لَّمِنَ الظَّالِمِينَ zalimlerden olursun

145) Andolsun ki sen, kitap verilenlere her türlü ayeti götürsen de senin kıblene uymazlar; sen de onların kıblelerine uyacak değilsin. Onlardan bir kısmı, bir kısmının kıblesine de uymaz. Andolsun ki sana gelen ilimden sonra onların hevalarına uyacak olursan muhakkak o takdirde sen de zalimlerden olursun.

(*)Adaletten ayrılan, ifratla tefrit arasını bir türlü bulamayan, Allah'a kullukta aynı kıble üzerinde diğer ümmetlerle birleşmeyen, bu yüzden dinden asıl gayenin ne olduğunu bilemez hale gelen Yahudi ve Hıristiyanların İbrahim (a.s.)ın Hanîf yolundan nasıl uzaklaştıkları ve aşırı bir taassupla Muhammed'i (a.s.) nasıl reddettikleri beyân edildikten ve Muhammed (a.s.)ın ümmetinin bu iki milletin tutumunun aksine adalet örnekleri, hak şahitleri bulunduklarına dikkatler çekildikten sonra Allah'a kullukta bütün insanların birleşmesi gerektiğinin lüzumu belirtiliyor; kıble olarak ilk kurulan mabedin (Kabe), Allah'a dosdoğru imân eden milletlerin müşterek kıblesi olduğu anlatılıyor.

الذين اتيناهم الكتاب يعرفونه كما يعرفون ابناءَ هم وان
فريقا منهم ليكتمون الحق وهم يعلمون (١٤٦) الحق من
ربك فلا تكونن من الممترين (١٤٧) ولكل وجهة هو موليها
فاستبقوا الخيرات اين ما تكونوا يأت بكم الله جميعا ان الله
على كل شيء قدير (١٤٨) ومن حيث خرجت فول
وجهك شطر المسجد الحرام وانه للحق من ربك وما الله
بغافل عما تعملون (١٤٩) ومن حيث خرجت فول وجهك
شطر المسجد الحرام وحيث ما كنتم فولوا وجوهكم شطره
لئلا يكون للناس عليكم حجة الا الذين ظلموا منهم فلا
تخشوهم واخشوني ولأتم نعمتي عليكم ولعلكم تهتدون
(١٥٠) كما ارسلنا فيكم رسولا منكم يتلوا عليكم اياتنا
ويزكيكم ويعلمكم الكتاب والحكمة ويعلمكم ما لم تكونوا
تعلمون (١٥١) فاذكروني اذكركم واشكروا لي ولا تكفرون
(١٥٢) يا ايها الذين امنوا استعينوا بالصبر والصلوة ان الله
مع الصابرين (١٥٣)

kitap الْكِتَابَ Kendilerine verdiklerimiz آتَيْنَاهُم الَّذِينَ
öz أَبْنَاءهُم tanıdıkları يعرفُون gibi كَمَا Onu tanırlar يعرفُونَه
bir grup فَرِيقًا Buna rağmen gerçekten وَإِن oğullarını
وهم hakkı الْحق gizlerler لَيكْتمُون onlardan مِنْهُم
bildikleri halde يعلمُون

146) Kendilerine kitap verdiklerimiz onu öz oğullarını tanıdıkları gibi tanırlar. Buna rağmen onlardan bir grup gerçekten bildikleri halde hakkı gizlerler.

O halde sakın فَلَا تَكُونَنَّ Rabbindendir مِن ربك O hak الْحق
şüphe edenlerden مِن الْمُمتَرِين olma

147) O hak Rabbindendir. O halde sakın şüphe edenlerden olma.

ona هو موليها bir yön وجهةٌ Herkes için vardır ki ولِكُل
hayırlara الْخَيرَاتِ O halde koşun فَاسْتَبِقُوا döndürücüdür
biraraya getirir يَأْتِ بِكُم olsanız da مَا تَكُونُوا Her nerede أَين
عَلى كُل Allah الله Şüphesiz ki إِن hepinizi جمِيعًا Allah الله
kadirdir قَدِير her şeye شَيءٍ

148) Herkes için bir yön vardır ki ona döndürücüdür. O halde hayırlara koşun. Her nerede olsanız da Allah hepinizi biraraya getirir. Şüphesiz ki Allah her şeye kadirdir.

(*)Ümmetlerden herbirinin, yüzlerini döndüreceği bir kıblesi vardır. Ey Mü'minler! Hayır işlere koşmaya ve onlarda acele etmeye bakınız. Siz nerede olursanız olun; ister yeryüzünün en derin yerlerinde, isterse dağların tepelerinde bulunun, Allah sizin hepinizi hesap için toplayacak ve doğru yolda gidenle yanlış yolda gideni birbirinden ayıracaktır. Bedenleriniz ve cisimleriniz parçalanıp dağılsa da, şüphesiz Allah sizin bu parçalarınızı yeryüzünden toplayıp biraraya getirmeye kadirdir.

yüzünü وجهك Çevir فَوَلِ çıkarsan خَرجتَ Nereden حيثُ ومِن
Muhakkak ki وإنه Mescid-i Haram الْمسجِدِ الْحرامِ tarafına شَطْر
Allah الله değildir وما Rabbinden مِن ربك bir haktır لَلْحق o
yaptıklarınızdan عما تَعمَلُون gafil بِغَافِل

149) Nereden çıkarsan yüzünü Mescid-i Haram tarafına çevir. Muhakkak ki o Rabbinden bir haktır. Allah, yaptıklarınızdan gafil değildir.

çevir فَوَل çıksan da خَرجتَ Her nereden حيثُ ومِن
Mescid-i Haram الْمسجِدِ الْحرامِ tarafına شَطْر yüzünü وجهك
çevirin فَولوا Olsanız da مَا كُنتُم her nerede وحيثُ
bulunmasın لِئَلا يكُون Onun tarafına شَطْره yüzlerinizi وجوهكُم
الَّذِين إِلا bir delil حجةٌ aleyhinize علَيكُم ki insanlar için لِلناسِ
O تَخْشَوهم فَلا Onlardan مِنْهم zulmedenler müstesna ظَلَموا
ki ولأُتِم benden korkun واخْشَونِي halde onlardan korkmayın
umulur ولعلَّكُم Size olan علَيكُم nimetimi نِعمتِي tamamlayayım
hidayete erersiniz تَهتَدون ki

150) Her nereden çıksan da yüzünü Mescid-i Haram tarafına çevir. Her nerede olsanız da, yüzlerinizi onun tarafına çevirin, ki insanlar için aleyhinize bir delil bulunmasın; yalnız onlardan (delilsizce) **zulmedenler müstesna. O halde onlardan korkmayın, benden korkun ki size olan nimetimi tamamlayayım; umulur ki hidayete erersiniz.**

Katâde'den rivayet ediliyor ki o şöyle demiş: Mekke müşriklerinin "Muhammed nasıl kıblemize dönmüşse yakında dinimize de dönecektir." demeleri üzerine bu ve devamındaki âyetler nazil oldu.[26]

ve içinizde bulunan فِيكُم gönderdiğimiz أَرسلْنَا gibi كَما
Size علَيكُم okuyor يتْلُو sizden olan مِنْكُم Rasulü رسولًا
size öğretiyor ويعلمكُم Sizi arındırıyor ويزكِيكُم ayetlerimizi آياتِنَا
مَا لَم تَكُونُوا öğretiyor ويعلمكُم ile hikmeti والْحِكْمةَ kitap الْكِتَاب
bilmediğiniz şeyleri تَعلَمون

151) Sizden olan ve içinizde bulunan Rasulü gönderdiğimiz gibi… Size ayetlerimizi okuyor, sizi arındırıyor, size kitap ile hikmeti öğretiyor ve size bilmediğiniz şeyleri öğretiyor.

ben de sizi anayım أَذْكُركُم O halde beni anın ki فَاذْكُرونِي
bana küfür ولَا تَكْفُرونِ ve bana şükredin واشْكُروا لِي
(nankörlük) etmeyin

152) O halde beni anın ki ben de sizi anayım ve bana şükredin; bana küfür (nankörlük) **etmeyin.**

yardım isteyin استَعِينُوا iman آمنُوا edenler الَّذِين Ey يا أَيها
Allah الله Muhakkak ki إِن ve namaz والصلَاةِ sabır ile بِالصبرِ
sabredenlerle beraberdir مع الصابِرِين

153) Ey iman edenler! Sabır ve namaz ile yardım isteyin. Muhakkak ki Allah sabredenlerle beraberdir.

Sabır: Nefsi, Allah'ın emrine zıt şeyler yapmaktan alıkoymaktır.

Namaz: Hem kalple hem de hareketle yapılan, insanı Allah'a en çok yaklaştıran, ahireti hatırlatan, gerçek manada kılındığında insanı kötü huylardan alıkoyan bir ameldir. Namaz kulun Allah'la buluşmasıdır. Namaz ibadeti münafıklara ağır gelir. Resulullah (a.s) sıkıntı anında rahatlamak için namaz kılardı.

ولا تقولوا لمن يقتل في سبيل الله اموات بل احياء ولكن لا
تشعرون (١٥٤) ولنبلونكم بشيء من الخوف
والجوع ونقص من الاموال والانفس والثمرات وبشر
الصابرين (١٥٥) الذين اذا اصابتهم مصيبة قالوا انا لله وانا
اليه راجعون (١٥٦) أولئك عليهم صلوات من ربهم ورحمة
وأولئك هم المهتدون (١٥٧) ان الصفا والمروة من شعائر
الله فمن حج البيت او اعتمر فلا جناح عليه ان يطوف بهما
ومن تطوع خيرا فان الله شاكر عليم (١٥٨) ان الذين
يكتمون ما انزلنا من البينات والهدى من بعد ما بيناه للناس
في الكتاب أولئك يلعنهم الله ويلعنهم اللاعنون (١٥٩) الا
الذين تابوا واصلحوا وبينوا فأولئك اتوب عليهم وانا التواب
الرحيم (١٦٠) ان الذين كفروا وماتوا وهم كفار أولئك
عليهم لعنة الله والملئكة والناس اجمعين (١٦١) خالدين فيها
لا يخفف عنهم العذاب ولا هم ينظرون (١٦٢) والهكم اله
واحد لا اله الا هو الرحمن الرحيم (١٦٣)

Allah اللهِ في سبيلِ öldürülenler için لِمن يقْتَلُ demeyin ولَا تَقُولُوا
onlar diridirler أَحياءٌ Bilakis بَلْ ölüler أَمواتٌ yolunda
siz farkedemezsiniz لَا تَشْعرون fakat ولَكِن

154) Allah yolunda öldürülen (şehit)ler[205] için "ölüler" demeyin! Bilakis onlar diridirler; fakat siz farkedemezsiniz.

"Allah yolunda öldürülmüş olanlar için ölüler demeyin..." âyeti Bedr gazvesinde öldürülmüş olan mü'minler hakkında inmiştir. Bunlar muhacirlerden 6, ansardan da 8 olmak üzere 14 kişiydiler. (Muhacirlerden: Ubeyde ibnu'l-Hâris, Sa'd ibn Ebi Vakkâs'ın kardeşi Umeyr ibn Ebî Vakkâs, Zu'ş-Şimâleyn diye meşhur olmuş olan Umeyr ibn Abdi Amr ibni'l-As, Sa'd ibn Leys oğullarından Akıl ibn Bukeyr Hz. Ömer'in kölesi Mihca\ Haris ibn Fihr oğullarından Safvân ibn Beyzâ; Ensar'dan: Sa'd ibn Hayseme, Mubeşşir ibn Abd ibni'l-Munzir, Yezîd ibnu'l-Hâris ibn Kays, Umeyr ibnu'l-Humâm, Râfi' ibnu'l-Muallâ, Harise ibn Surâka, Haris ibn Rifâa'nın iki oğlu Avf ve Muavviz (ki anneleri Afrâ'ya nisbetle Afrâ'nın iki oğlu da denilir). İnsanlar böyle Allah yolunda savaşta birisi öldürüldü mü "Filânca Öldü, dünya nimet ve lezzetleri de onun için gitti, sona erdi." derlerdi. Bu söz üzerine Allah Tealâ bu âyeti inzal buyurdu.[206]

مِن biraz بِشَيءٍ Andolsun ki sizi imtihan edeceğiz ولَنَبلُونَّكُم
مِن ve eksiltmekle ونَقْصٍ açlık والْجوعِ korku الْخَوفِ
ve ürünlerden والثمراتِ canlardan والْأَنفُسِ mallardan الْأَموالِ
sabredenleri الصابِرِين müjdele وبشرِ

155) Andolsun ki sizi biraz korku, açlık ve mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltmekle imtihan edeceğiz. Sabredenleri müjdele.

bir مصِيبةٌ kendilerine eriştiği zaman إِذَا أَصابتْهم Onlar ki الَّذِين
ve وإِنا Allah'a aidiz لِلَّهِ Muhakkak إِنا derler قَالُوا musibet
dönücüleriz راجِعون ancak O'na إِلَيهِ muhakkak

156) Onlar ki, kendilerine bir musibet eriştiği zaman "Muhakkak biz Allah'a aidiz ve muhakkak ancak O'na dönücüleriz" derler.

Musibet az olsun, çok olsun insanın canına, malına veya aile efradına isabet eden zarar verici şeydir. Musibet anında yukarıdaki duayı okumaya **istirca'** denir.

مِن Salavat صلَواتٌ onlar için علَيهِم İşte onlar var ya أُولَئِك
işte onlar وأُولَئِك ve rahmet vardır ورحمةٌ Rablerinden ربهِم
hidayete erenlerin ta kendileridir هم الْمهتَدون

157) İşte onlar var ya, onlar için Rablerinden salavat ve rahmet vardır, işte onlar hidayete erenlerin ta kendileridir.

Salavat: Salat kelimesinin çoğuludur ve rahmet, dua, övgü, tazim, mağfiret, namaz gibi manalara gelir.

مِن İle Merve والْمروةَ Safa الصفَا Doğrusu إِن
her kim فَمن Allah'ın اللَّهِ Alametlerindendir شَعائِرِ
umre yaparsa اعتَمر veya أَوِ Beyti الْبيتَ Hacceder حج
tavaf أَن يطَّوفَ kendisine علَيهِ hiçbir günah جنَاح yoktur فَلَا
Kendi isteğiyle تَطَوع Her kim ومن bu ikisini بِهِما etmesinde
Allah الله Muhakkak ki فَإِن bir hayır خَيرا yaparsa
Alim'dir علِيم şakir'dir شَاكِر

158) Doğrusu Safa ile Merve Allah'ın alametlerindendir. Her kim beyti hacceder veya umre yaparsa bu ikisini tavaf etmesinde kendisine hiçbir günah yoktur. Her kim kendi isteğiyle bir hayır yaparsa, muhakkak ki Allah Şakir (şürkedilen)'dir, Alim (bilen)'dir.

Ahmed ibn Muhammed kanalıyla Asım'dan rivayete göre o şöyle diyor: Enes ibn Mâlik'e sordum: "Safa ile Merve arasında sa'yden hoşlanmaz mıydınız?", "Evet, Allah Tealâ: "Safa ve Merve Allah'ın şeâirindendir. Her kim hacceder veya umre yaparsa o ikisi arasında tavaf (sa'y) etmesinde bir günah yoktur." âyetini indirinceye kadar o ikisi câhil iye şeâirindendi" dedi.[207]

مِن indirdiğimiz ما أَنزلْنَا gizleyenler الَّذِين يكْتُمون Doğrusu إِن
Onu مِن بعدِ ما بيناه ve hidayeti والْهدى apaçık ayetleri الْبيِّنَاتِ
kitapta فِي الْكِتَابِ İnsanlara لِلناسِ iyice açıklamamızdan sonra
hem Allah الله onlara lanet eder يلْعنُهم işte onlar var ya أُولَئِك
hem de lanet ediciler اللَّاعِنُون lanet ederler ويلْعنُهم

159) Doğrusu indirdiğimiz apaçık ayetleri ve hidayeti, kitapta onu insanlara iyice açıklamamızdan sonra gizleyenler; işte onlar var ya, onlara hem Allah lanet eder, hem de lanet ediciler lanet ederler.

tevbe edip تَابوا kimseler الَّذِين Ancak müstesna إِلَّا
işte onlar فَأُولَئِك ve iyice açıklayan وبينُوا düzelen وأَصلَحوا
Şüphesiz وأَنَا onların علَيهِم tevbelerini kabul ederim أَتُوب
Rahim'im الرحِيم Tevvab'ım التواب ben

160) Ancak tevbe edip düzelen ve iyice açıklayan kimseler müstesna, işte onlar; onların tevbelerini kabul ederim. Şüphesiz Ben Tevvab (tevbeleri kabul eden)'ım, Rahim (esirgeyiciyen)'im.

وهم ölen kimseler وماتُوا inkar edip de الَّذِين كَفَروا Doğrusu إِن
onların علَيهِم işte onlar var ya أُولَئِك kafir olarak كُفَّار
meleklerin والْملَائِكَةِ Allah'ın اللَّهِ laneti لَعنَةُ üzerinedir
tüm أَجمعِين insanların والناسِ

161) Doğrusu inkar edip de kafir olarak ölen kimseler; işte onlar var ya; Allah'ın, meleklerin ve tüm insanların laneti onların üzerinedir.

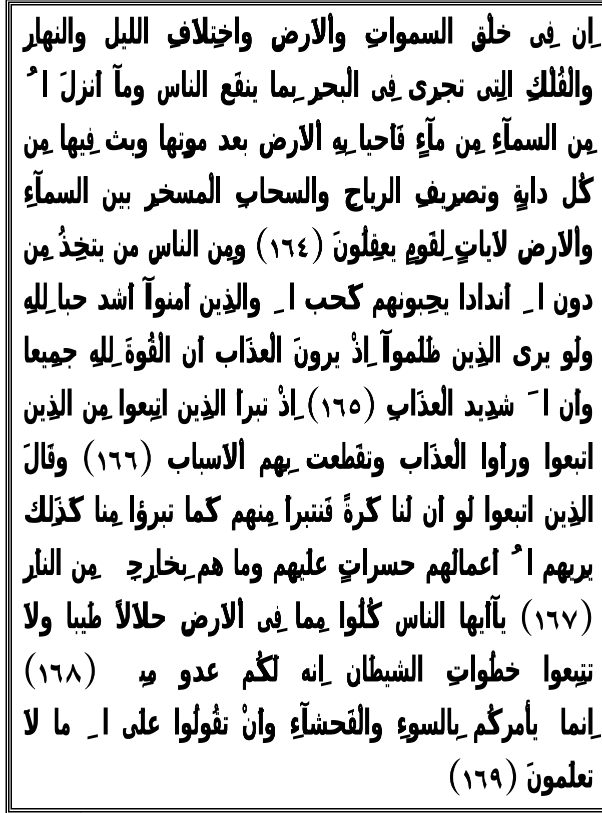
لَا Onun içinde فِيها sürekli kalıcıdırlar خَالِدِين
ولَا هم azap الْعذَاب Onlardan عنْهم hafifletilmez يخَفَّفُ
ve onlar gözetilmezler ينظَرون

162) Onun içinde sürekli kalıcıdırlar. Onlardan azap hafifletilmez ve onlar gözetilmezler.

(ibadete layık) إِلَه Yoktur لَا Tek واحِد İlahtır إِلَه İlahınız وإِلَهكُم
Rahman'dır الرحمان O'ndan başka هو إِلَّا ilah
Rahim'dir الرحِيم

163) İlahınız tek bir ilahtır. O'ndan başka ilah yoktur. Rahman (esirgeyen)'dır, Rahim (bağışlayan)'dir.

İbn Abbâs anlatıyor: Kureyş kâfirleri Hz. Peygamber (a.s)'e: "Ey Muhammed, bize Rabbını vasfet ve onun nesebini haber ver." dediler de Allah Tealâ İhlâs Sûresini ve "İlâhınız bir tek ilâhtır. Yegâne ilâh O'dur..." âyetini indirdi.[27]

إِن فِى خلق السموات والارض واختِلافِ الليل والنهار
والفلكِ التِى تجرى فِى البحر بِما ينفع الناس ومآ أنزلَ ا ُ
مِن السمآءِ مِن مآءٍ فأحيا بِهِ الارض بعد موتها وبث فِيها مِن
كُل دابةٍ وتصريفِ الرياح والسحابِ المسخر بين السمآءِ
والارض لاياتٍ لِقومٍ يعقِلونَ (١٦٤) ومِن الناس من يتخِذُ مِن
دون ا ـ أندادا يحِبونهم كحب ا ـ والذِين امنوآ أشد حبا لِلهِ
ولو يرى الذِين ظلموآ اِذْ يرونَ العذاب أن القوةَ لِلهِ جمِيعا
وأن ا َ شدِيد العذابِ (١٦٥) إذْ تبرأ الذِين اتبِعوا مِن الذِين
اتبعوا ورأوا العذاب وتقطعت بِهِم الاسباب (١٦٦) وقالَ
الذِين اتبعوا لو أن لنا كرةً فنتبرأ مِنهم كما تبرؤا مِنا كذلك
يريهم ا ُ أعمالهم حسراتٍ عليهم وما هم بِخارجِ مِن النار
(١٦٧) يآأيها الناس كلوا مِما فِى الارض حلالاً طيبا ولا
تتبِعوا خطوات الشيطان إنه لكم عدو مبِ (١٦٨)
إنما يأمركم بِالسوءِ والفحشآءِ وأنْ تقولوا على ا ـ ما لا
تعلمونَ (١٦٩)

ve وَالْأَرْضِ göklerin السماواتِ yaratılışında خَلْقِ فِي Şüphesiz إِنَّ
gece ile اللَّيْلِ ardınca gelişinde وَاخْتِلَافِ yerin
فِي taşıyan تَجْرِي الَّتِي gemilerde وَالْفُلْكِ gündüzün وَالنَّهَارِ
وَمَا İnsanlara النَّاس faydalı şeyleri بِمَا يَنفَعُ denizde الْبَحْرِ
suda مَاءٍ مِن gökten السَّمَاءِ مِنَ Allah'ın الله indirip أَنزَلَ
ölü olan مَوْتِهَا بَعْدَ Yeri الْأَرْضَ Onunla بِهِ dirilttiği فَأَحْيَا
canlıyı دَابَّةٍ her çeşit كُلِّ مِن orada فِيهَا yaymasında وَبَثَّ
Bulutlarda وَالسَّحَابِ rüzgarları الرِّيَاحِ idare etmesinde وَتَصْرِيفِ
gök ile السَّمَاءِ arasında بَيْنَ emre tabi kılınan الْمُسَخَّرِ
bir toplum için لِقَوْمٍ ayetler vardır لَآيَاتٍ yer وَالْأَرْضِ
aklını kullanan يَعْقِلُونَ

164) Şüphesiz ki göklerin ve yerin yaratılışında; gece ile gündüzün ardınca gelişinde; insanlara faydalı şeyleri denizde taşıyan gemilerde, Allah'ın gökten indirip onunla ölü olan yeri dirilttiği suda ve orada her çeşit canlıyı yaymasında; rüzgarları idare etmesinde ve gök ile yer arasında olup emre tabi kılınan bulutlarda aklını kullanan bir toplum için ayetler vardır.

Allah Tealâ Medine'de Hz. Peygamber (a.s)'e: "İlâhınız bir tek ilâhtır. Yegâne ilâh O'dur…" âyetini indirince Mekke'de Kureyş kâfirleri: "Bir tek ilâh bütün insanları nasıl kaplıyor,bütün insanların hakkından nasıl geliyor?" dediler de bunun üzerine "Şüphesiz göklerin ve yerin yaratılışında... " ayeti nazil oldu.[208]

دُونِ مِن edinirler يَتَّخِذُ kimileri مَن İnsanlardan النَّاسِ مِنَ Ve وَ
Onları severler يُحِبُّونَهُمْ eşler أَندَادًا Allah'tan başka اللَّهِ
İman edenlerin ise آمَنُوا وَالَّذِينَ Allah'ı اللَّهِ sever gibi كَحُبِّ
Bir يَرَى وَلَوْ Allah'ı لِلَّهِ sevmeleri حُبًّا Daha güçlüdür أَشَدُّ
gördükleri zaman يَرَوْنَ إِذْ zulmedenler ظَلَمُوا الَّذِينَ bilselerdi
Allah'ın لِلَّهِ kuvvetin الْقُوَّةَ gerçekten أَنَّ azabı الْعَذَابَ
şiddetli شَدِيدُ Allah'ın الله ve gerçekten وَأَنَّ bütünüyle جَمِيعًا
azabının الْعَذَابِ olduğunu

165)Ve insanlardan kimileri Allah'tan başka eşler edinirler de onları Allah'ı sever gibi severler. İman edenlerin ise Allah'ı sevmeleri daha güçlüdür. Zulmedenler, azabı gördükleri zaman gerçekten kuvvetin bütünüyle Allah'ın ve Allah'ın azabının gerçekten şiddetli olduğunu bir bilselerdi.

Sevgi Çeşitleri: 1- Farz Olan Sevgi: Allah'ı, Resulünü, mü'minleri ve Allah'ın sevdiği her şeyi Allah için sevmektir. **2- Şirk Olan Sevgi:** Herhangi bir varlığı, Allah gibi veya O'ndan daha fazla sevmektir. **3- Küfür Olan Sevgi:** Allah'ın sevmediği, buğzettiği varlıkları ve kişileri sevmek veya Allah'ın sevmeyi emrettiği varlık ve kişileri sevmemektir. **4- Haram Olan Sevgi:** Allah'ın haram kıldığı bir şeyi, helal görmemek şartıyla sadece geçici lezzetinden dolayı sevmektir. **5- Fıtri Olan Sevgi:** Bazı renk ve şekilleri, çocuk, kadın, anne baba, akraba ve iyilik edenleri sevmek gibi.

Kendilerine tabi اتُّبِعُوا الَّذِينَ uzaklaştıkları zaman تَبَرَّأَ إِذْ
kendilerine tabi olanlardan اتَّبَعُوا الَّذِينَ مِنَ olunanlar
kopmuştur وَتَقَطَّعَتْ azabı الْعَذَابَ görmüşlerdir وَرَأَوُا
bağlar da الْأَسْبَابُ Onlardan بِهِمُ

166) Kendilerine tabi olunanlar tabi olanlardan uzaklaştıkları zaman azabı görmüşlerdir, bağlar da onlardan kopmuştur.

Bizim لَنَا أَنَّ Keşke لَوْ uyanlar da اتَّبَعُوا الَّذِينَ diyeceklerdir وَقَالَ
uzaklaşsaydık فَنَتَبَرَّأَ Bir dönüş كَرَّةً için olsaydı da
Bizden مِنَّا uzaklaştıkları تَبَرَّءُوا gibi كَمَا Onlardan مِنْهُمْ
Allah الله kendilerine gösterecektir يُرِيهِمُ İşte böylece كَذَٰلِكَ
onlar وَمَا هُم hasretler halinde حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ yaptıklarını أَعْمَالَهُمْ
ateşten النَّارِ مِنَ çıkıcı بِخَارِجِينَ değillerdir

167) Uyanlar da: "Keşke bizim için bir dönüş olsaydı da, bizden uzaklaştıkları gibi biz de onlardan uzaklaşsaydık" diyeceklerdir. İşte böylece Allah kendilerine yaptıklarını hasretler halinde gösterecektir; onlar ateşten çıkıcı değillerdir.

Hasret: Kaybedilen, elde edilemeyen bir şey için duyulan pişmanlığın en ileri derecesidir.

فِي şeylerden مِمَّا Yiyin كُلُوا Ey insanlar النَّاسُ يَاأَيُّهَا
وَلَا ve temiz طَيِّبًا helal حَلَالًا yeryüzündeki الْأَرْضِ
Çünkü إِنَّهُ şeytanın الشَّيْطَانِ adımlarına خُطُوَاتِ uymayın تَتَّبِعُوا
apaçık مُبِينٌ bir düşmandır عَدُوٌّ Sizin için لَكُمْ o

168) Ey insanlar! Yeryüzündeki helal ve temiz olan şeylerden yiyin; şeytanın adımlarına uymayın! Çünkü o sizin için apaçık bir düşmandır.

"Ey insanlar, yeryüzündeki helâl ve temiz olanlardan yeyin..." âyeti Sakîf, Huzâa ve Müdlic oğulları'nın bazı hayvanları kendilerine haram kılmaları üzerine nazil olmuştur. Ancak âyetin gerek lâfzı ve gerekse hükmü geneldir.[28]

Kötülüğü بِالسُّوءِ Size emreder يَأْمُرُكُم Ancak إِنَّمَا
Allah'a اللَّهِ عَلَى Söylemenizi تَقُولُوا وَأَن Hayasızlığı وَالْفَحْشَاءِ
Bilmediğiniz şeyleri تَعْلَمُونَ لَا مَا karşı

169) Size ancak kötülüğü, hayasızlığı ve Allah'a karşı bilmediğiniz şeyleri söylemenizi emreder.

Şeytanın vesveseleri: 1- Küfür, şirk, nifak **2-** Bidat **3-** Büyük günah **4-** Küçük günah **5-** Mübahlarla fazla meşgul olmaya teşvik **6-** İki hayırdan daha az hayırlı olanı tercih etterme.

مـا uyun اتبعـوا Onlara لهـم denildiği قيـل zamanوإذا
biz نتبـع Hayır بـل derler قالوا Allah'ın الله indirdiğine أنزل
üzerinde عليـه Bulduğumuz şeye ألفينـا مـا uyarız
ata ları آبـاؤهم Ya idiyseler أولـو كـان atalarımızı آباءنـا
ve doğru yolda ولا يهتـدون bir şey شـيئًا akletmeyen يعقلون
olmayanlar

170) Onlara: "Allah'ın indirdiğine uyun" denildiği zaman: "Hayır, biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye uyarız?" derler. Ya ataları bir şey akletmeyen ve doğru yolda olmayanlar idiyseler?

İbni Abbâs'tan rivayete göre Peygamber Efendimiz ehl-i kitabdan Yahudileri İslâm'a çağırmış, onları Hak yola teşvik ve müslüman olmadıkları takdirde başlarına gelecek Allah'ın azabı ve cezalandırmasından sakındırmıştı. İçlerinden Rafi' ibn Hârice ile Mâlik ibn Avf: "Senin davet ettiğinin aksine biz ancak babalarımızı üzerinde bulduğumuz dine tâbi oluruz. Onlar senden daha bilgili ve senden daha hayırlı idiler." dediler. İşte onların bu sözleri üzerine "Onlara: Allah'ın indirdiğine uyun…" âyetini indirdi.[209]

haline benzer كمثـل İnkar edenlerin الذين كفروا misali ومثل،
duymayanlara يسمع لا bir şey بما haykıran kimsenin الذي ينعق
sağırdırlar صـم bağırış ونـداء çağırışdan دعـاء başka إلا
bundan dolayı onlar فهـم kördürler عمي dilsizdirler بكم
akletmezler يعقلون

171) İnkar edenlerin misali, bağırış çağırışdan başka bir şey duymayanlara haykıran kimsenin haline benzer. Sağırdırlar, dilsizdirler, kördürler; bundan dolayı onlar akletmezler.

temiz من طيبـات yiyin كلوا iman edenler الذين آمنوا Eyياأيها
ve واشكروا sizi rızıklandırdığımız مـا رزقنـاكم şeylerden
ibadet تعبـدون Yalnız O'na إن كنتم إياه Allah'a لله şükredin
ediyorsanız

172) Ey iman edenler! Sizi rızıklandırdığımız temiz şeylerden yiyin ve Allah'a şükredin. Yalnız O'na ibadet ediyorsanız.

Yemek Yemenin Hükümleri: 1- Nefsini ölümden kurtarmak için yemek farzdır. **2-** Zafiyet gibi zararları kendisinden gidermek için yemek vaciptir. **3-** Misafirin utanmaması için ona arkadaşlık yapıp yemek menduptur. **4-** Bu sayılanların haricinde yemek ise mubahtır.

Ölüyü الميتة size عليكم haram kıldı حرم Şüphesiz ancak إنما
kesilenleri ومـا أهـل domuz الخنزيـر etini ولحم Kanı والدم
her kim فمـن Allah'tan الله başkası لغيـر adına بـه
ve aşırı ولا عـاد zulmetmediği غير باغ mecbur kalırsa اضطر
Ona عليـه bir günah yoktur فلا إثـم gitmediği taktirde
Rahim'dir رحيم Ğafur'dur غفور Allah الله Şüphesiz إن

173) Şüphesiz size ancak ölüyü, kanı, domuz etini, Allah'tan başkası adına kesilenleri haram kıldı. Her kim mecbur kalırsa, zulmetmediği ve aşırı gitmediği takdirde ona bir günah yoktur. Şüphesiz Allah Ğafur (ayıpları gizleyen)'dur, Rahim (bağışlayan)'dir.

Allah size ancak ölü (leş), kan, domuz eti ve Allah'tan başkası adına kesilen hayvanlar gibi domuz pis şeyleri haram kıldı. "Burada Allah'tan başkası, adına kesilenden maksat Alladın adı değil Lât ve Uzza gibi putların adı zikredilerek kesilen hayvanlardır".

indirdiği أنزل bir şeyi ما gizleyip الذين يكتمون Muhakkak ki إن
satın alanlar var ya ويشترون kitaptan من الكتاب Allah'ın الله
مـا işte onların أولئـك Az قليلا bir değer ثمنـا ona karşı به
başka bir şey إلا karınlarında فـي بطـونهم yedikleri يأكلون
onlarla konuşmayacak ولا يكلمهـم ateşten النـار değildir
ve onları ولا يـزكيهم Kıyamet القيامة gününde يوم Allah الله
bir azap da عـذاب Onlar için ولهم temize çıkarmayacaktır
acıklı أليم vardır

وَاِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَٓا اَنْزَلَ ا ُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَٓا اَلْفَيْنَا عَلَيْهِ
اٰبَٓاءَنَا اَوَلَوْ كَانَ اٰبَٓاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْـٔاً وَلَا يَهْتَدُونَ (١٧٠)
وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ اِلَّا دُعَٓاءً
وَنِدَٓاءًۜ صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ (١٧١) يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ
اٰمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ
تَعْبُدُونَ (١٧٢) اِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ
وَمَٓا اُهِلَّ بِهِ لِغَيْرِ ا ِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَٓا اِثْمَ عَلَيْهِ
اِنَّ ا َ غَفُورٌ رَحِيمٌ (١٧٣) اِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَٓا اَنْزَلَ ا ُ مِنَ
الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَناً قَلِيلاًۙ اُولٰٓئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ
اِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ا ُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ
اَلِيمٌ (١٧٤) اُولٰٓئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَالَةَ بِالْهُدٰى وَالْعَذَابَ
بِالْمَغْفِرَةِ فَمَٓا اَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ (١٧٥) ذٰلِكَ بِاَنَّ ا َ نَزَّلَ
الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَاِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ
(١٧٦)

174) Muhakkak ki Allah'ın indirdiği kitaptan bir şeyi gizleyip, ona karşı az bir değer satın alanlar var ya; işte onların yedikleri karınlarında ateşten başka bir şey değildir. Kıyamet gününde Allah onlarla konuşmayacak ve onları temize çıkarmayacaktır. Onlar için acıklı bir azap da vardır.

Ka'b ibnu'l-Eşref, Ka'b ibn Esed, Malik ibnu's-Sayf, Huyey ibn Ahtab, Ebu Yâsir ibn Ahtab gibi yahudi reisleri ve âlimleri yahudilerin avamından bir takım menfaatler elde eder, hediyeler alırlar, âhir zamanda gönderilecek peygamberin de kendilerinden olacağını umarlardı. Bu umutlarının tersine âhir zaman peygamberi onlar dışında araplardan çıkınca başkanlıklarının ve menfaatlerinin sona ereceğinden korktular da Tevrat'taki Hz. Muhammed (a.s)'ın vasıflarını değiştirdiler, sonra bu değişik şekilde halka çıkardılar ve: "İşte âhir zamanda çıkacak peygamberin vasıfları bunlar, Mekke'de çıkan peygamberin vasıflarına benziyor mu?" dediler. Avam da Tevrat'ta âlimleri tarafından yazılan bu vasıfları görüp Hz. Muhammed (a.s)'ın vasıflarından farklı bularak Efendimiz (a.s)'e tabî olmadılar. İşte bunun üzerine Allah Tealâ: "Allah'ın indirdiği kitabdan bir şeyi gizleyip…." âyeti-ni indirdi.[29]

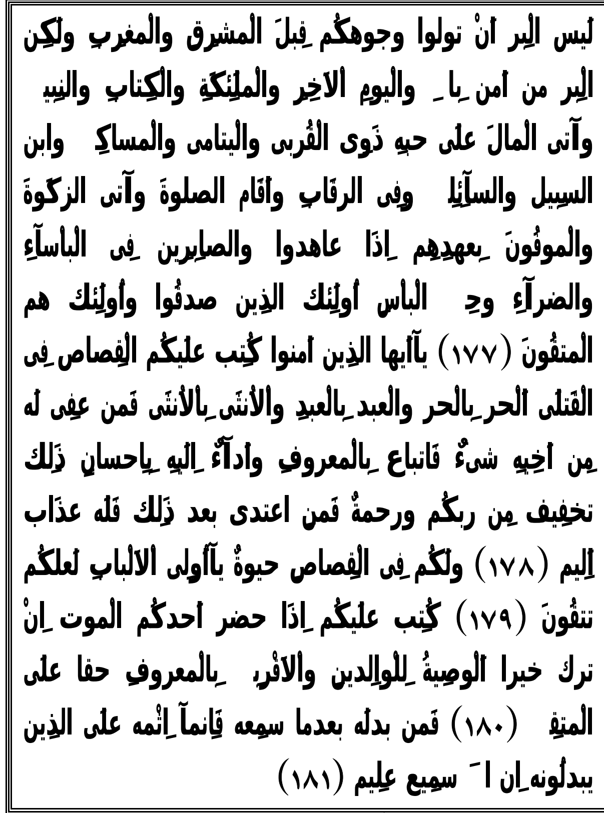
sapıklığı الضـلالة satın alanlardır الذين اشتروا İşte onlar أولئك
bağışlanmaya karşı بالمغفرة azabı والعذاب hidayete karşı بالهدى
ateşe على النار Onları bu kadar sabrettiren nedir فما أصبرهم
karşı

175) İşte onlar; hidayete karşı sapıklığı, bağışlanmaya karşı azabı satın alanlardır. Onları ateşe karşı bu kadar sabrettiren nedir?

Allah'ın الله İşte bunun sebebi muhakkak ki ذلـك بـأن
Şüphesiz وإن hak olarak بالحق kitabı الكتاب indirmesidir نزل
O kitap فـي الكتـاب ihtilafa düşenler de الـذين اختلفـوا ki
uzak بعيد bir ayrılık شقاق içindedirler لفي hakkında

176) İşte bunun sebebi muhakkak ki Allah'ın, kitabı hak olarak indirmesidir. O kitap hakkında ihtilafa düşenler de şüphesiz ki uzak bir ayrılık içindedirler.

(*)Yahudi bilginleri, peygamberler zincirinin son halkası Hazreti Muhammed (a.s.) ile ilgili Tevrat'taki belgeleri ve bu belgelerde anlamını bulan sıfatlarını, dinî liderlik ellerinden çıkmasın diye gizlediler. Ayrıca Yahudiler kendi milletlerinden bir peygamberin geleceğini bekliyorlardı. Yahudi olmayan Mekke'nin Kureyş kabilesinin Haşim oğullarından bir zatın peygamber olarak gönderildiğini duyunca, tavırlarını değiştirdiler. Tevrat'ta karışık bir durum meydana getirdiler ve inkâra saptılar. Bile bile hakka karşı gelip doğru yola girmediler.

لَيس البِر انْ تولوا وجوهكُم قِبلَ المشرق والمغربِ ولٰكِن البِر من امن بِا ـ واليومِ الاخِرِ والملٰئكةِ والكِتابِ والنبِيِ وآتى المالَ على حبِهِ ذوى القُربى واليتامى والمساكِ وابن السبِيل والسآئِلِ وفِى الرقابِ واقام الصلوةَ وآتى الزكٰوةَ والموفُونَ بِعهدِهِم اِذا عاهدوا والصابِرِين فِى الباسآءِ والضرآءِ وحِ الباس اُولٰئِك الذِين صدقُوا واُولٰئك هم المتقُونَ (١٧٧) يآايها الذِين امنوا كُتِب عليكُم القِصاص فِى القتلى الحر بِالحر والعبد بِالعبدِ والأنثى بِالأنثى فَمن عفِى له مِن اخِيهِ شىءٌ فَاتباع بِالمعروفِ واداۤءٌ اِليهِ بِاحسانٍ ذٰلِكَ تخفِيف مِن ربكُم ورحمةٌ فَمن اعتدى بعد ذٰلِكَ فَله عذاب اَلِيم (١٧٨) ولكُم فِى القِصاص حيوةٌ ياۤاولى الالبابِ لعلكُم تتقُونَ (١٧٩) كُتِب عليكُم اِذا حضر احدكُم الموت اِنْ ترك خيرا الوصِيةُ لِلوالِدين والاقرِبِ بِالمعروفِ حقا على المتقِ (١٨٠) فَمن بدله بعدما سمِعه فَاِنماۤ اِثْمه على الذِين يبدلُونه اِن ا سمِيع علِيم (١٨١)

yüzlerinizi وجوهكُم çevirmeniz أَن تُولوا iyilik البِر değildir لَيس
İyilik البِر fakat ولٰكِن ve batı والمغرِب doğu المشرِق tarafına قِبلَ
gününe واليوم Allah'a بِالله iman etmesi آمن kişinin مَن
nebilere والنبِيين kitaba والكِتاب meleklere والملٰئِكةِ ahiret الآخِر
Ona olan sevgisine rağmen على حبِه malı المال vermesi وآتى
yoksullara والمساكِين yetimlere واليتامى Akrabalara ذوي القُربى
ve وابن السبِيل yolculara والسائِلِين dilencilere وفِي الرقاب
vermesi وآتى namazı الصلاةَ dosdoğru kılması وأقام kölelere
إذا ahidlerini بِعهدِهِم yerine getirmesi والموفُون zekatı الزكاةَ
في sabretmesidir والصابِرِين ahitleştiklerinde عاهدوا
ve savaşta وحِين البأس hastalıkta والضراء sıkıntıda البأساء
İşte onlar var وأولٰئِك sadıklardır الذِين صدقُوا İşte onlar أولٰئِك
muttakilerdir المتقُون Onlar هم ya

177) İyilik yüzlerinizi doğu ve batı tarafına çevirmeniz değildir, fakat iyilik, kişinin Allah'a, ahiret gününe, meleklere, kitaba, nebilere iman etmesi; ona olan sevgisine rağmen malı akrabalara, yetimlere, yoksullara, yolculara, dilencilere ve kölelere vermesi; namazı dosdoğru kılması; zekatı[210] vermesi; ahitleştiklerinde ahidlerini yerine getirmesi; sıkıntıda, hastalıkta ve savaşta sabretmesidir. İşte onlar sadıklardır; işte onlar var ya, onlar muttakilerdir.

Katâde der ki: Bize anlatıldığına göre bir adam Allah'ın Resûlü (a.s)'e: "Birr nedir ey Allah'ın Resûlü?" diye sormuştu, Allah Tealâ bu âyeti indirdi. Allah'ın Resûlü (a.s) o adamı çağırarak kendisine bu âyeti okudu.[211]

Birr: İyilik, hayırda genişlik, güzel davranış. Birr, müslümanların gerek kendi aralarında gerekse İslâm devletinin gayr-i müslim vatandaşlarına karşı güzellik ve adaletle davranmaları anlamında kullanıldığı gibi, Müslüman'ın Allah'a karşı olan görevlerini ifa ederken işlediği sâlih amellerin bütünü anlamına da gelmektedir. Birr takvanın kendisidir. Allah'ın emrine uyup, ilâhî mürakâbeyi yakînen kavramaktır. Tasavvuru, şuuru, ameli ve Allah'a yönelişi birleştirmek demektir. Ferdin ve toplumun vicdanına hükmeden tasavvur ile ferdin ve toplumun hayatını düzenleyen amel, Allah'ın istediği ölçüler dahilinde birleşirse işte o zaman birr gerçekleşir. Çünkü Kur'an genel olarak toplum hayatında hakkaniyet ve sevgiyi özellikle vurgulamaktadır. Yani başkalarına karşı hakkı gözetmek ve sevgi göstermek, Kur'an'ın insanlar için emridir. İşte bu, birr ile açıklanabilen geniş, bol ve sürekli olan bir hayırdır.

Size عليكُم yazıldı كُتِب Ey iman edenler يا أيها الذِين آمنُوا
hür الحر Öldürülenler القَتلى hakkında فِي kısas القِصاص
kadın والأُنثى köle ile بِالعبدِ Köle والعبد hür ile بِالحر
مِن affedilirse عفِي له Her kim de فَمن kadın ile بِالأُنثى
artık uymalı فَاتباع bir şey شيء kardeşi tarafından أخِيهِ
Güzellikle بِإحسان Ona إليهِ ve ödemelidir وأداء Örfe بِالمعروفِ
Rabbinizden مِن ربكُم bir hafifletme تَخفِيف İşte bu ذٰلِك
Haddi aşarsa اعتدى her kim de فَمن ve rahmettir ورحمةٌ
bir azap عذاب Onun için vardır فَله bundan ذٰلِك sonra بعد
çok acıklı أليم

178) Ey iman edenler! Öldürülenler hakkında size kısas yazıldı. Hür ile hür, köle ile köle, kadın ile kadın… Her kim de kardeşi tarafından bir şey affedilirse artık örfe uymalı ve ona güzellikle ödemelidir. İşte bu, Rabbinizden bir hafifletme ve rahmettir. Her kim de bundan sonra haddi aşarsa onun için çok acıklı bir azap vardır…

Bu âyet-i kerime câhiliye devri insanlarında zulüm ve şeytana itaat hüküm sürüyordu. Onlardan, güçlü olan bir kabilenin kölesini başka bir kabilenin kölesi öldürdüğünde, "buna karşılık kesinlikle hür bir adamdan başkasını öldürmeyi kabul etmeyiz" derlerdi. Diğer kabilelerden bir kadın bunlardan bir kadını Öldürdüğünde de "bunun yerine bir erkekten başkasını öldürmeyi kabul etmeyiz" derlerdi. Yüce Allah, bu haksızlığı ortadan kaldırmak için "Hüre hür, köleye köle, kadına kadın öldürülür" mealindeki âyeti indirdi[30]

يا أولي hayat حياةٌ Kısasta فِي القِصاص sizin için vardır ولكُم
sakınırsınız تتقُون umulur ki لعلكُم Ey akıl sahipleri الألباب

179) Kısasta sizin için hayat vardır; Ey akıl sahipleri, umulur ki sakınırsınız.

gelip çattığı zaman إذا حضر size عليكُم yazıldı كُتِب
bırakacaksa ترك eğer إن ölüm الموتُ Sizden birine أحدكُم
anaya, babaya لِلوالِدين vasiyet etmek الوصِيةُ Bir hayır خيرا
Bir حقا örfe uygun bir şekilde بِالمعروفِ ve akrabalara والأقربِين
muttakiler üzerine على المتقِين hak olarak

180) Sizden birine ölüm gelip çattığı zaman, eğer bir hayır bırakacaksa, anaya, babaya ve akrabalara örfe uygun bir şekilde vasiyet etmek, muttakiler üzerine bir hak olarak size yazıldı.

Bazı âlimler ana-babaya ve yakın akrabaya vasıyyetin mensuh olduğunu söylemekteseler de bir kavle göre de bu âyet-i kerime küfürleri (kâfir olmaları) sebebiyle vâris olamiyan ana-baba ve yakın akrabalar hakkında nazil olmuştur. Zira özellikle İslâm'ın ilk yıllarında öyle oluyordu ki kişi müslüman olurken anası babası veya yakın, kendisine vâris olabilecek bir akrabası İslâm'a girmiyor, kâfir olarak kalıyordu. Din ayrılığı aralarındaki verasete engel olurken âyet işte bunlara bir çeşit akrabalık hakkını muhafaza etmek üzere vasiyette bulunulabileceğini bildirmektedir.[31]

bunu ما سمِعه sonra بعد onu değiştirirse بدله Her kim de فَمن
على الذِين Bunun günahı إثْمه elbette ki فَإنما işittikten
Şüphesiz ki إن onu değiştirenlerin üzerinedir يبدلُونه
Alim'dir علِيم Semi'dir سمِيع Allah الله

181) Her kim de bunu işittikten sonra onu değiştirirse bunun günahı elbette ki onu değiştirenlerin üzerinedir. Şüphesiz ki Allah Semi (işiten)'dir, Alim (bilen)'dir.

فَمن خاف مِن موص جنفًا أو اِثمًا فأصلح بينهم فلآ اِثم عليه
اِن الله غفور رحيم (١٨٢) يآأيها الذِين آمنوا كُتِب عليكم
الصيام كما كُتِب على الذِين مِن قبلكم لعلكم تتقونَ (١٨٣)
أياما معدوداتٍ فمن كانَ مِنكم مريضا أو على سفرٍ فعِدةٌ مِن
أيامٍ أخر وعلى الذِين يطِيقونه فِديةٌ طعام مِسكِينٍ فمن تطوع
خيرا فهو خير له وانْ تصوموا خير لكم اِنْ كُنتم تعلمونَ
(١٨٤) شهر رمضانَ الذِى أنزلَ فِيه القُرآنُ هدى لِلناس
وبيناتٍ مِن الهدى والفُرقان فمن شهد مِنكم الشهر فليصمه
ومن كانَ مريضا أو على سفرٍ فعِدةٌ مِن أيامٍ أخر يريد الله بِكم
اليسر ولا يريد بِكم العسر ولتكمِلوا العِدةَ ولتكبروا الله على
ما هديكم ولعلكم تشكُرونَ (١٨٥) واِذَا سالك عِبادِى عنى
فاِنى قريب أجِيب دعوةَ الداعِ اِذَا دعان فليستجِيبوا لِى
وليؤمِنوا بِى لعلهم يرشدونَ (١٨٦)

vasiyet edenin مِن موصٍ korkup خَافَ Her kim de فَمن
günaha düşeceğinden إِثْمًا veya أَو yanılacağından جَنَفًا
hiç bir إِثْمَ yoktur فَلَا onların aralarını بينَهم düzeltirse فَأصلح
Allah الله Şüphesiz ki إِن kendisi için عليهِ günah
Rahim'dir رحِيم Ğafur'dur غَفُور

182) Her kim de vasiyet edenin yanılacağından veya günaha düşeceğinden korkup onların aralarını düzeltirse, kendisi için hiç bir günah yoktur. Şüphesiz ki Allah Ğafur (ayıpları gizleyen)'dur, Rahim (bağışlayan)'dır.

size de عليكُم yazıldı كُتِب Ey iman edenler يآأيها الذِين آمنُوا
sizden على الذِين مِن قبلِكُم yazıldığı كُتِب gibi كما oruç الصيام
sakınırsınız تَتقُون umulur ki لَعلكُم öncekilere

183) Ey iman edenler! Oruç[212] sizden öncekilere yazıldığı gibi size de yazıldı (farz kılındı); umulur ki sakınırsınız.

Olursa كَان Her kim فَمن (Oruç) Sayılı معدوداتٍ günlerdir أَياما
yolculukta على سفَرٍ veya أَو hasta مريضا Sizden مِنكُم
günlerde مِن أيامٍ sayılı olarak (oruç tutmak) vardır فَعِدةٌ
Ona güç yetiremiyenlere de وعلى الذِين يطِيقُونَه başka أُخَر
Her kim فَمن bir fakir مِسكِينٍ doyumu طَعام Fidye فِديةٌ vardır
işte bu فَهو bir hayır خَيرا gönlünden yaparsa تَطَوع de
oruç tutmanız وأَن تَصوموا kendisi için لَه daha hayırlıdır خَير
Eğer إِن كُنتُم تَعلَمون Sizin için لَكُم daha hayırlıdır خَير
bilirseniz

184) (Oruç) Sayılı günlerdir. Sizden her kim hasta veya yolculukta olursa, sayılı olarak başka günlerde (oruç tutmak) **vardır. Ona güç yetiremeyenlere de bir fakir doyumu fidye vardır. Her kim de gönlünden bir hayır yaparsa işte bu kendisi için daha hayırlıdır. Eğer bilirseniz; oruç tutmanız sizin için daha da hayırlıdır.**

İbni Sa'd Tabakat'ında Mücahid'den şöyle dediğini rivayet etmektedir: Bu ayet-i kerime yani: "Ona takati yetmeyenler de bir fakir doyumu fidye versinler." ayeti benim efendim Kays b. es-Sâib hakkında nazil olmuştur. Bunun üzerine o da oruç açtı ve her bir gün için bir yoksula yemek yedirdi.[213]

Onda فِيهِ İndirilmiştir الذِي أُنزِلَ Ramazan رمضان ayı ki شَهر
İnsanlar için لِلناس hidayet olan هدى Kur'an القُرآن
doğru yolu gösteren مِن الهدى Apaçık deliller halinde وبينَاتٍ
Şahid olursa شَهِد Her kim فَمن ve hak ile batılı ayıran والفُرقان
kimse için ومن Oruç tutsun فَليصمه O aya الشهر Sizden مِنكُم
yolculukta bulunan على سفَرٍ Veya أَو Hasta olan كان مريضا
Diğer أُخَر günlerden (tutsun) مِن أَيامٍ sayılı olmak üzere فَعِدةٌ
kolaylık اليسر Sizin için بِكُم Allah الله İster يرِيد
böylece ولتُكمِلوا Zorluk العسر Sizin için بِكُم İstemez يرِيد
Allah'ı الله yüceltesiniz ولِتُكبروا sayıyı العِدةَ tamamlayasınız
Sizi doğru yola ilettiğinden dolayı على ما هداكُم
şükredersiniz تَشكُرون umulur ki ولعلكُم

185) Ramazan ayı ki, insanlar için hidayet olan Kur'an, doğru yolu gösteren ve hak ile batılı ayıran apaçık deliller halinde onda indirilmiştir. Sizden her kim o aya şahid olursa oruç tutsun. Hasta olan veya yolculukta bulunan kimse için, sayılı olmak üzere diğer günlerden (tutsun). Allah, sizin için kolaylık ister, sizin için zorluk istemez; böylece sayıyı tamamlayasınız ve sizi doğru yola ilettiğinden dolayı Allah'ı yüceltesiniz; umulur ki şükredersiniz.

(*)Yüce Allah daha sonra orucun vaktini açıklayarak şöyle buyurur: Ey müminler! Orucu, size farz kıldığım o sayılı günler Ramazan ayından ibarettir. İnsanlar için bir hidayet vesilesi olan Kur'an, bu ayda inmeye başlamıştır. Onda hak ile batılı birbirinden ayıran açık âyetler vardır. O insanları irşâd eder, karşı çıkanları da aciz bırakır. Sizden kim bu aya ulaşırsa, oruç tutsun. Her kim hasta olur veya sefere çıkar da orucunu bozarsa, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde oruç tutması gerekir. "Sizden kim o aya ulaşırsa oruç tutsun" ifadesi umumi olması sebebiyle hasta ve yolcularla ilgili önceki hükmü neshettiği zannını vermemesi için âyetin bu bölümü tekrar edilmiştir. A1lan bu ruhsatı vermekle size kolaylık murat eder, güçlük murat etmez. Allah, tutamadığınızı, kaza ederek Ramazan günlerinin sayısını tamamlamanızı size dinin alâmetleri olan doğru yolu gösterdiği için O'na tazim etmenizi, O'nun lütuf ve ihsanına karşı şükretmenizi ister.

benden عنِي Kullarım عِبادِي sana sorarlarsa وإِذَا سأَلَك
kabul ederim أُجِيب yakınım قَرِيب muhakkak ben فَإِنِي
bana dua ettiği إِذَا دعانِي dua edenin الداعِي Duasını دعوةَ
ve iman ولْيؤْمِنُوا bana لِي O halde uysunlar فَلْيستَجِيبوا zaman
doğru yola iletilsinler لَعلهم يرشُدون Bana بِي etsinler ki

186) Kullarım sana benden sorarlarsa muhakkak ben yakınım. Dua ettiği zaman, bana dua edenin duasını kabul ederim. O halde bana uysunlar ve bana iman etsinler ki doğru yola iletilsinler.

Medine halkından bazı Yahudiler Hz. Peygamber (a.s)'e: "Sen, bizimle gök arasında beşyüz yıllık yol var, her bir semanın kalınlığı da bizim semamızın kalınlığı gibidir, diyorsun. Öyleyse Rabbımız bizim dualarımızı nasıl işitiyor?" dediler de bu âyet bunun üzerine nazil oldu denilmiştir.[32]

أحِل لكُم ليلةَ الصيامِ الرفثُ ِالى ِنسآئكُم هن ِلباس لكُم
وأنتم ِلباس لهن عِلِم ا ُ أنكُم كُنتم تختانونَ أنفُسكُم فتاب
عليكُم وعفَا عنكُم فَالئن باشِروهن وابتغوا ما كَتب ا ُ لكُم
وكُلُوا واشربوا حتى يتبين لكُم الخيطُ الابيض ِمن الخيطِ
الاسودِ ِمن الفَجر ثُم اَتِموا الصيام ِالى الليل ولاَ تباشِروهن
وأنتم عاكِفُونَ ِفى المساجِدِ ِتلك حدود ا ِ فَلا تقْربوها
كَذلك يبين ا ُ ءاياتِهِ ِللناس لعلهم يتقُونَ (١٨٧) ولاَ تأكُلُوآ
أموالكُم بينكُم ِبالباطِل وتدلُوا ِبهآ ِالى الحكامِ ِلتأكُلُوا فَريقًا
ِمن أموال الناس ِبالاِثْم وأنتم تعلمونَ (١٨٨) يسئلُونك عن
الاهِلةِ قُلْ ِهى مواقِيت ِللناس والحج وليس الِبر ِبانْ تأتوا
البيوت ِمن ظُهورها ولكِن الِبر من اتقى وأتوا البيوت ِمن
أبوابِها واتقُوا ا َ لعلكُم تفْلِحونَ (١٨٩) وقَاتِلُوا ِفى سبيل
ا ِ الذين يقَاتِلُونكُم ولاَ تعتدوا ِان ا َ لاَ يحِب المعتدِين
(١٩٠)

Oruç الصيامِ gecesi لَيلَةَ size لَكُم helal kılındı أُحِل
Onlar هن kadınlarınıza نِسائِكُم إِلى yaklaşmak الرفَثُ
örtüsünüz لِباس siz de وأَنْتُم sizin için لَكُم örtüdür لِباس
Gerçekten de أَنكُم Allah الله biliyordu عِلِم Onlar için لَهن
nefislerinize أَنفُسكُم ihanet etmekte تَخْتَانُون olduğunuzu كُنتُم
ve affetti وعفَا ardından tevbenizi kabul etti فَتَاب علَيكُم
dileyin وابتَغُوا Onlara yaklaşın باشِروهن Artık فَالآن sizi عنْكُم
yiyin وكُلُوا sizin için لَكُم Allah'ın الله yazdığını ما كَتَب
sizce لَكُم ayırt edilinceye kadar حتى يتَبين için واشْربوا
الْخَيطُ siyah الْأَسودِ ipliğinden مِن الْخَيطِ beyaz الْأَبيض ipliği مِن
إِلى Orucu الصيام tamamlayın أَتِموا sonra da ثُم Fecrin الْفَجر
وأَنْتُم Onlara yaklaşmayın ولَا تُباشِروهن geceye kadar اللَيل
Mescitlerde فِي الْمساجِدِ itikafta bulunduğunuzda عاكِفُون
فَلَا تَقْربوها Allah'ın اللهِ sınırlarıdır حدود İşte bunlar تِلْك
iyice açıklıyor يبين işte böyle كَذَلِكOnlara yaklaşmayın
umulur ki لَعلَهم insanlar için لِلناسِ ayetlerini آياتِهِ Allah الله
sakınırlar يتقُون

187) Oruç gecesi kadınlarınıza yaklaşmak size helal kılındı. Onlar sizin için örtüdür, siz de onlar için örtüsünüz. Allah, nefsinize gerçekten de ihanet etmekte olduğunuzu biliyordu. Ardından tevbenizi kabul etti ve sizi affetti. Artık onlara yaklaşın ve Allah'ın sizin için yazdığını dileyin. Fecrin beyaz ipliği siyah ipliğinden sizce ayırt edilinceye kadar yiyin, için; sonra da geceye kadar orucu tamamlayın. Mescidlerde itikafta[214] bulunduğunuzda onlara yaklaşmayın. İşte bunlar Allah'ın sınırlarıdır; onlara yaklaşmayın! Allah insanlar için ayetlerini işte böyle iyice açıklıyor; umulur ki sakınırlar.

İbn Abbâs'tan gelen rivayete göre oruç ilk farz kılındığı sırada yatsı namazından sonra yemek içmek ve kadınlara yaklaşmak bir sonraki günün iftar vaktine kadar yasak idi. Ancak içlerinde Hz. Ömer ve Ka'b ibnu Mâlik'in de bulunduğu bazı sahabiler bu yasağı ihlâl ettiler de Allah Teâlâ: "Oruç gecesinde kadınlarınıza yaklaşmak size helâl edildi..." âyetini indirdi.[215]

batıl بِالْباطِلِ aranızda بينَكُم Mallarınızı أَموالَكُم yemeyin ولَا تَأْكُلُوا
hakimlere إِلَى الْحكَامِ aktarmayın وتُدلُوا بِها sebeplerle
mallarından مِن أَموالِ bir kısmını فَرِيقًا yemek için لِتَأْكُلُوا
bildiğiniz halde وأَنْتُم تَعلَمون günah ile بِالْإِثْمِ insanların الناسِ

188) Mallarınızı aranızda batıl sebeplerle yemeyin ve bildiğiniz halde insanların mallarından bir kısmını, günah ile yemek için hakimlere aktarmayın.

Bu âyet İmruu'l-Kays ibn Abis el-Kindî (Kinde'den Efendimize gelen hey'et içinde imiş, kinde'den olup da irtidad etmiyenlerden imiş) ve Abdan ibnu'l-Eşva' el-Hadramî hakkında nâzil oldu. Bir arazi konusunda anlaşmazlığa düşüp Abdan şikâyetçi, İmruu'l-Kays davalı olarak Hz. Peygamber (a.s)'ın hakemliğine başvurdular Hadramî: "Ey Allah'ın elçisi, bu adam babamdan bana intikal eden bir arazime el koydu.' dedi. Kindî: "Orası benim elimdeki arazimdir, Ben orayı ekip biçiyorum ve onun hiçbir hakkı yoktur." dedi. Allah'ın Resûlü (a.s): Hadramî'ye: Bu arazinin sana ait olduğuna dair ya bir delil getirirsin ya da hasmına yemin teklif edeceğim." buyurur. Hadramî: "Ey Allah'ın elçisi, yalan yere yemin eder ve arazimi alır gider." deyince Efendimiz önce: "Madem delilin yok, senin için onun yemininden başka yol yok." buyurdu, sonra da: "Her kim mü'min kardeşinin malından bir kısmının üzerine oturmak için yalan yere yemin ederse Allah'a, Allah ona öfkeli halde kavuşur." buyurdu. İmru'l-Kays: "Ey Allah'ın elçisi, hak kendinin olduğunu bile bile hakkını karşısındakine bırakana ne var?" diye sordu, Efendimiz: "Cennet." buyurdular da İmru'l-Kays: "Seni şâhid tutuyorum ki ben o araziyi ona bıraktım." diyerek davadan vazgeçti. Allah Tealâ da bu âyeti indirdi.[33]

O هِي De ki قُلْ hilallerden عنِ الْأَهِلَةِ Sana sorarlar يسأَلُونَكَ
ve والْحج insanlar için لِلناسِ belirlenmiş vakitlerdir مواقِيتُ
evlere الْبيوتَ gelmeniz بِأَن تَأْتُوا iyilik الْبِر değildir ولَيس hacc
kişinin من iyilik الْبِر Fakat ولَكِن arkalarından مِن ظُهورِها
kapılarından مِن أَبوابِها evlere الْبيوتَ girin وأْتُوا takvasıdır اتقَى
ki kurtuluşa eresiniz لَعلَكُم تُفْلِحون Allah'tan الله sakının واتقُوا

189) Sana hilallerden sorarlar. De ki: "O, insanlar ve hacc[34] için belirlenmiş vakitlerdir. Evlere arkalarından gelmeniz iyilik değildir; fakat iyilik kişinin takvasıdır. Evlere kapılarından girin ve Allah'tan sakının ki kurtuluşa eresiniz."

Cahiliye devrinde birisi bir işe niyyet edip de giriştiğinde isteğine ve başarıya ulaşmasında bir zorlukla karşılaşırsa evine kapısından girmez, arkadan girer ve tam bir sene bu halde kalırdı, bir sene böyle yapmaya devam ederdi. Bu davranış, karşılaştığı zorluğun kaldırılmasında bir uğur olarak kabul edilirdi. İşte bu âdeti kaldırmak üzere bu âyet-i kerime nazil olmuştur.[35]

Sizinle الَذِين يقَاتِلُونَكُم Allah اللهِ yolunda فِي سبِيلِ savaşın وقَاتِلُوا
Şüphesiz ki إِن aşırı da gitmeyin ولَا تَعتَدوا savaşanlarla
aşırı gidenleri الْمعتَدِين sevmez لَا يحِب Allah الله

190) Sizinle savaşanlarla Allah yolunda savaşın. Aşırı da gitmeyin. Şüphesiz ki Allah aşırı gidenleri sevmez.

Mekke-i Mükerreme'de Hz. Peygamber'e savaş emredilmesi bir tarafa Fussılet, 34; Mâide, 13; Müzzemmil, 10; Gâşiye, 22 ve benzeri âyetlerle savaş ona yasaklanmıştı. Ama Medine-i Münevvere'ye hicret edince savaşmakla emrolundu ve "Allah yolunda, sizinle savaşanlarla siz de savaşın, ancak ileri gitmeyin..." âyeti nazil oldu.[36]

واقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَاَخْرِجُوهُمْ مِنْ حَيْثُ اَخْرَجُوكُمْ
وَالْفِتْنَةُ اَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتّٰى
يُقَاتِلُوكُمْ فِيهِ فَاِنْ قَاتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ كَذٰلِكَ جَزَٓاءُ الْكَافِرِينَ
(١٩١) فَاِنِ انْتَهَوْا فَاِنَّ ا ـ غَفُورٌ رَحِيمٌ (١٩٢) وَقَاتِلُوهُمْ حَتّٰى
لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلّٰهِ فَاِنِ انْتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ اِلَّا عَلَى
الظَّالِمِينَ (١٩٣) اَلشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَاتُ
قِصَاصٌ فَمَنِ اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدٰى
عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا ا ـ وَاعْلَمُوٓا اَنَّ ا ـ مَعَ الْمُتَّقِينَ (١٩٤) وَاَنْفِقُوا
فِى سَبِيلِ ا ـ وَلَا تُلْقُوا بِاَيْدِيكُمْ اِلَى التَّهْلُكَةِ وَاَحْسِنُوا اِنَّ ا ـ
يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ (١٩٥) وَاَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلّٰهِ فَاِنْ
اُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا تَحْلِقُوا رُؤُسَكُمْ حَتّٰى
يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحِلَّهُ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا اَوْ بِهِ اَذًى مِنْ رَاْسِهِ
فَفِدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ اَوْ صَدَقَةٍ اَوْ نُسُكٍ فَاِذَٓا اَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَتَّعَ
بِالْعُمْرَةِ اِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ
ثَلٰثَةِ اَيَّامٍ فِى الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ اِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ذٰلِكَ
لِمَنْ لَمْ يَكُنْ اَهْلُهُ حَاضِرِى الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَاتَّقُوا ا ـ
وَاعْلَمُوٓا اَنَّ ا ـ شَدِيدُ الْعِقَابِ (١٩٦)

yakalarsanız ثَقِفْتُمُوهُمْ nerede حَيْثُ Onları öldürün وَاقْتُلُوهُمْ yerden حَيْثُ مِنْ ve siz de onları çıkarın وَاَخْرِجُوهُمْ مِنْ daha kötüdür اَشَدُّ Fitne وَالْفِتْنَةُ Sizi çıkardıkları اَخْرَجُوكُمْ yanında عِنْدَ Onlarla savaşmayın وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ öldürmekten الْقَتْلِ Onlar sizinle يُقَاتِلُوكُمْ حَتّٰى Haram الْحَرَامِ Mescid-i الْمَسْجِدِ Sizinle قَاتَلُوكُمْ Eğer فَاِنْ Orada فِيهِ savaşıncaya kadar işte böyledir كَذٰلِكَ Onları öldürün فَاقْتُلُوهُمْ savaşırlarsa kafirlerin الْكَافِرِينَ cezası جَزَاءُ

191) Onları nerede yakalarsanız öldürün ve sizi çıkardıkları yerden siz de onları çıkarın. Fitne öldürmekten daha kötüdür. Onlar orada sizinle savaşıncaya kadar onlarla Mescid-i Haram yanında savaşmayın. Eğer sizinle savaşırlarsa onları öldürün. Kafirlerin cezası işte böyledir.

Fitne: Aslında imtihan (sınama) demek olan bu kelime, altın ve gümüşü potada eritmekte ve iyiliği, kötülüğü belli olsun diye insana yapılan muamelede kullanılır.

Allah الله şüphesiz ki فَاِنَّ Artık vazgeçerlerse فَاِنِ انْتَهَوْا Rahim'dir رَحِيمٌ Ğafur'dur غَفُورٌ

192) Artık vazgeçerlerse, şüphesiz ki Allah Ğafur (ayıpları gizleyen)'dur, Rahim (bağışlayan)'dir.

kalmayıncaya لَا تَكُونَ kadar حَتّٰى Onlarla savaşın وَقَاتِلُوهُمْ فَاِنْ Allah için لِلّٰهِ Din de الدِّينُ ve oluncaya وَيَكُونَ Fitne فِتْنَةٌ düşmanlık عُدْوَانَ Artık yoktur فَلَا Eğer vazgeçerlerse انْتَهَوْا zalimlerden başkasına اِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ

193) Fitne kalmayıncaya ve din de yalnız Allah için oluncaya kadar, onlarla savaşın. Eğer vazgeçerlerse, artık zalimlerden başkasına düşmanlık yoktur.

haram الْحَرَامِ aya بِالشَّهْرِ Haram الْحَرَامُ ay الشَّهْرُ O halde kim فَمَنِ karşılıklıdır قِصَاصٌ hürmetler وَالْحُرُمَاتُ Ona عَلَيْهِ siz de saldırın فَاعْتَدُوا size عَلَيْكُمْ saldırırsa اعْتَدٰى sakının وَاتَّقُوا Size عَلَيْكُمْ saldırdığı مَا اعْتَدٰى gibi بِمِثْلِ Allah الله Şüphesiz اَنَّ ve bilin ki وَاعْلَمُوا Allah'tan الله muttakilerle الْمُتَّقِينَ beraberdir مَعَ

194) Haram ay, haram aya (karşılıktır) ve hürmetler karşılıklıdır. O halde kim size saldırırsa –size saldırdığı gibi- siz de ona saldırın. Allah'tan sakının ve bilin ki, şüphesiz Allah muttakilerle beraberdir.

Katâde der ki: Hz. Peygamber ve ashabı umre yapmak üzere Mekke'ye doğru Zilkade ayında yola çıkmışlardı. Hudeybiye'ye gelince müşrikler yollarını kestiler (ve Mekke'ye girmelerine, umre yapmalarına izin vermediler. Hudeybiye antlaşması yapıldı ve Hz. Peygamber ile ashabı geri Medine'ye döndüler). Bir sonraki sene Mekke'ye girdiler ve yine Zikade ayında umre yaptılar, orada üç gece kaldılar. Müşrikler, Hudeybiye senesi onları geri çevirdiklerinde bununla övünmüşlerdi. Allah Tealâ onların bu yaptığının karşılığını bu şekilde verdi ve "Haram ay, haram aya karşılıktır, hürmetler (haram oluş) karşılıklıdır..." âyetini indirdi. Ayet, hicretin yedinci senesi Umretu'l-kazâ'da nazil olmuştur.[216]

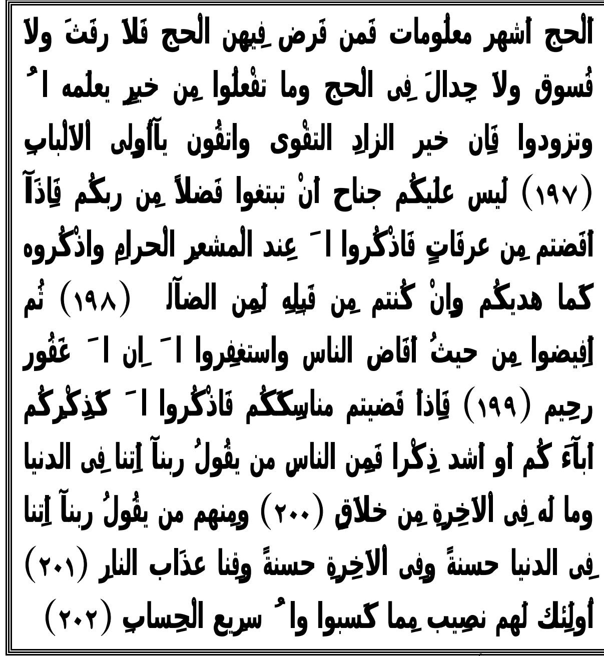
وَلَا Allah اللّٰهِ yolunda فِي سَبِيلِ infak edin de وَاَنْفِقُوا tehlikeye اِلَى التَّهْلُكَةِ kendi ellerinizle بِاَيْدِيكُمْ atmayın تُلْقُوا sever يُحِبُّ Allah الله Şüphesiz اِنَّ ihsan edin وَاَحْسِنُوا muhsinleri الْمُحْسِنِينَ

195) Allah yolunda infak edin de kendi ellerinizle (kendinizi) tehlikeye atmayın; ihsan edin. Şüphesiz Allah muhsinleri sever.

Şa'bî'den rivayete göre bu âyet-i kerime Allah yolunda infakta bulunmıyan ensar hakkında nazil olmuştur. İkrime'den ise daha genel bir ifade ile "Allah yolunda infakta bulunma hakkında nazil olmuştur." rivayeti vardır. Ebu Cubeyre ibnu'd-Dahhâk rivayeti bu iki rivayete biraz daha açıklık getiriyor: Ensar ellerinden geldiği kadar sadaka dağıtır, Allah yolunda fakirleri doyurur-lardı. Bir sene kıtlık oldu da bunu yapamaz oldular. Bunun üzerine Allah Tealâ bu âyeti indirdi.[217]

Allah لِلّٰهِ ve Umre'yi de وَالْعُمْرَةَ Haccı الْحَجَّ tamamlayın وَاَتِمُّوا kolay olan فَمَا اسْتَيْسَرَ Eğer alıkonulursanız فَاِنْ اُحْصِرْتُمْ için tıraş etmeyin (ihramdan وَلَا تَحْلِقُوا bir kurban مِنَ الْهَدْيِ vardır ulaşıncaya kadar حَتّٰى يَبْلُغَ başlarınızı رُؤُسَكُمْ çıkmayın) Sizden مِنْكُمْ İse كَانَ Her kim فَمَنْ yerine مَحِلَّهُ kurban الْهَدْيُ bir rahatsızlık varsa اَذًى kendisinde بِهِ ya da اَوْ hasta مَرِيضًا ya اَوْ ya oruç صِيَامٍ مِنْ fidyedir فَفِدْيَةٌ Başından مِنْ رَاْسِهِ güvenlikte فَاِذَا اَمِنْتُمْ Kurban نُسُكٍ Ya da اَوْ sadaka صَدَقَةٍ faydalanmak isteyen için تَمَتَّعَ فَمَنْ olduğunuz zaman مِنَ kolay olan فَمَا اسْتَيْسَرَ hacca kadar اِلَى الْحَجِّ umreyle بِالْعُمْرَةِ bulamazsa لَمْ يَجِدْ Her kim فَمَنْ bir kurbandır الْهَدْيِ Hac sırasında فِي الْحَجِّ Gün اَيَّامٍ Üç ثَلٰثَةِ Oruç tutmalıdır فَصِيَامُ on عَشَرَةٌ İşte bu تِلْكَ döndüğünüzde اِذَا رَجَعْتُمْ yedi gün وَسَبْعَةٍ Olmayanlar içindir لِمَنْ لَمْ يَكُنْ Bu ذٰلِكَ Tam كَامِلَةٌ eder Haram'da الْحَرَامِ Mescid-i الْمَسْجِدِ hazır حَاضِرِي Ailesi اَهْلُهُ Şüphesiz اَنَّ ve bilin ki وَاعْلَمُوا Allah'tan الله sakının وَاتَّقُوا cezası الْعِقَابِ şiddetli olandır شَدِيدُ Allah الله

196) Haccı ve Umre'yi de Allah için tamamlayın. Eğer alıkonulursanız kolay olan bir kurban vardır. Kurban yerine ulaşıncaya kadar da başlarınızı tıraş etmeyin. Sizden her kim hasta ise ya da kendisinde başından bir rahatsızlık varsa ya oruç, ya sadaka, ya da kurban fidyedir. Güvenlikte olduğunuz zaman, hacca kadar umreyle faydalanmak isteyen için kolay olan bir kurbandır. Her kim bulamazsa hac sırasında üç gün, döndüğünüzde de yedi gün oruç tutmalıdır. İşte bu tam on eder. Bu, ailesi Mescid-i Haram'da olmayanlar içindir. Allah'tan sakının ve bilin ki şüphesiz Allah, cezası şiddetli olandır.

الحج اشهر معلومات فمن فرض فيهن الحج فلا رفث ولا
فسوق ولا جدال في الحج وما تفعلوا من خير يعلمه الله
وتزودوا فان خير الزاد التقوى واتقون يا أولي الالباب
(١٩٧) ليس عليكم جناح ان تبتغوا فضلا من ربكم فاذا
افضتم من عرفات فاذكروا الله عند المشعر الحرام واذكروه
كما هديكم وان كنتم من قبله لمن الضالين (١٩٨) ثم
افيضوا من حيث افاض الناس واستغفروا الله ان الله غفور
رحيم (١٩٩) فاذا قضيتم مناسككم فاذكروا الله كذكركم
اباءكم او اشد ذكرا فمن الناس من يقول ربنا اتنا في الدنيا
وما له في الاخرة من خلاق (٢٠٠) ومنهم من يقول ربنا اتنا
في الدنيا حسنة وفي الاخرة حسنة وقنا عذاب النار (٢٠١)
اولئك لهم نصيب مما كسبوا والله سريع الحساب (٢٠٢)

Her kim فَمن bilinen مَعلُوماتٌ aylardır أَشْهر Hacc الْحج
kadına رَفَثَ فَلَا Haccı الْحج O aylarda فِيهن farz ederse فَرَض
ve kavga جِدالَ وَلَا fasıklık yok فُسوقَ وَلَا yaklaşmak yok
مِن yaparsanız تَفْعلُوا Ne وما Hacda فِي الْحج etmek yok
bir de azık وتَزودوا Allah الله Onu bilir يعلَمه hayırdan خَيرٍ
azığın الزادِ En hayırlısı خَير Şüphesiz ki فَإِن edinin
ey akıl يأُولي الْأَلْبابِ benden sakının واتقُونِي takvadır التقْوى
sahipleri

197) Hacc bilinen aylardır. Her kim o aylarda haccı farz ederse hacda kadına yaklaşmak yok, fasıklık yok ve kavga etmek yok. Hayırdan ne yaparsanız Allah onu bilir. Bir de azık edinin. Şüphesiz ki azığın en hayırlısı, takvadır; ey akıl sahipleri, benden sakının.

İbn Abbâs'tan rivayet ediliyor: Yemenliler hacceder ve hacca gelirken yanlarına azık almaz, "Biz mütevekkil insanlarız." derler, Mekke'ye gelince de dilencilik yaparlardı. İşte bunun üzerine Allah Tealâ "Bir de azıklanın. Muhakkak ki azığın en hayırlısı takvadır..." âyetini indirdi.[218]

aramanızda أَن تَبتَغُوا bir günah جنَاح Size علَيكُم yoktur لَيس
hep فَإِذَا أَفَضتُم Rabbinizden مِن ربكُم herhangi bir lütfu فَضلًا
Zikredin فَاذْكُروا Arafat'tan مِن عرفَاتٍ birlikte indiğinizde
Meş'ar-I Haram'ın الْمشْعرِ الْحرامِ yanında عِنْد Allah'ı الله
وإِن Size hidayet ettiği gibi كَما هداكُم O'nu zikredin واذْكُروه
لَمِن Ondan önce مِن قَبلِه Muhakkak siz idiniz كُنتُم
sapıklardan الضالين

198) Rabbinizden herhangi bir lütfu aramanızda size bir günah yoktur. Arafat'tan hep birlikte indiğinizde Meş'ar-ı Haram'ın yanında Allah'ı zikredin. Size hidayet ettiği gibi O'nu zikredin. Muhakkak siz ondan önce sapıklardan idiniz.

Ebu Ümâme et-Temîmî anlatıyor: İbn Ömer sordum: Biz burada (hayvanlarımızı) kiraya veriyoruz. Bazıları bizim haccımızın olmadığını sanıyor, sen ne dersin." O: "Telbiye getirmediniz mi, Safa ile Merve arasında sa'y etmediniz mi? Şunu yapmadınız mı, bunu yapmadınız mı (Haccın menâsikini kastediyor)?" diye sordu, ben: "Evet, hepsini yaptık." Dedim de şöyle dedi: "Senin bana sorduğunu birisi Hz. Peygamber (a.s)'e sormuştu. Efendimiz ona cevap verme(yip beklediler, sonunda) "(Hacc mevsiminde ticaret yaparak) Rabbınızdan rızık istemenizde bir günah yoktur..." âyeti nazil oldu. Efendimiz (a.s) o adamı çağırdı, kendisine bu âyeti tilâvet buyurdu ve "Sizler hacılarsınız, hacı oldunuz" buyurdular.[219]

akın ettiği أَفَاض مِن حيثُ siz de akın edin أَفِيضوا Sonra ثُم
bağışlanma dileyin واستَغْفِروا insanların الناس yerden
Ğafur'dur غَفُور Allah الله Şüphesiz ki إِن Allah'tan الله
Rahim'dir رحِيم

199) Sonra insanların akın ettiği yerden siz de akın edin ve Allah'tan bağışlanma dileyin. Şüphesiz ki Allah Ğafur (ayıpları gizleyen)'dur, Rahim (bağışlayan)'dir.

Ebu Davud et-Tayâlisî'nin kendi senediyle Hz. Aişe'den rivayetinde o şöyle anlatıyor. Kureyşli hacılar "Biz Beytullah'm sakinleriyiz. (Haremde ikamet edenleriz). Dolayısıyla biz diğer insanların yaptığı gibi Arafat'tan değil Mina'da (vakfe yaparak oradan) döneriz." derlerdi. Bunun üzerine Allah Teala: "Sonra siz de insanların (vakfeden) döndüğü (sel gibi aktığı) yerden dönün." âyetini indirdi.[37]

ibadetlerinizi مَناسِكَكُم yerine getirdiğinizde فَإِذَا قَضيتُم
andığınız gibi كَذِكْرِكُم Allah'ı الله Artık zikredin فَاذْكُروا
Bir anışla ذِكْرا daha da kuvvetli أَشَد hatta أَو atalarınızı آباءكُم
Der يقُولُ Öylesi de vardır ki من insanlardan فَمِن الناسِ
yoktur وما dünyada فِي الدنْيا Bize ver آتِنَا Rabbimiz ربنَا
hiç bir nasip مِن خَلَاقٍ ahirette فِي الْآخِرةِ Onun için لَه

200) İbadetlerinizi yerine getirdiğinizde, artık atalarınızı andığınız gibi –hatta daha da kuvvetli bir anışla- Allah'ı zikredin. İnsanlardan öylesi vardır ki: "Rabbimiz bize dünyada ver" der, onun için ahirette hiçbir nasip yoktur.

"İbadetlerinizi yerine getirdiğinizde, artık atalarınızı andığınız…" âyetin nüzul sebebinde üç kavil vardır:

1.Câhiliye halkı hacc mevsiminde bir araya gelip toplandıklarında câhiliye devrinde babalarının yaptıklarını, önemli gün ve olayları neseblerini anar ve birbirlerine karşı bunlarla övünürlerdi ki bu âyet nazil oldu. Bu manâ Hasen, Atâ ve Mucâhid'den rivayet ediliyor.

2.Araplar bir hadise naklettikleri veya bir söz konuştukları zaman: "Babana yemin olsun ki şöyle şöyle yaptılar." Derlerdi, bunun üzerine bu âyet nazil oldu. Bu kavil de Hasen'den rivayet edilmiştir.

3.Hacılar hac menâsikini bitirdikleri zaman Mina'da birisi kalkar ve: "Allah şahid ki babam cömertti, çok malı vardı, bana şunları şunları verdi." Der, Allah'ı zikretmez, sadece babasını anar, Allah'tan kendisine dünyalık vermesini isterdi. İşte bunun üzerine bu âyet nazil oldu.[38]

Rabbimiz ربنَا der يقُولُ öylesi de vardır ki من Onlardan ومِنْهم
ahirette de وفِي الْآخِرةِ iyilik حسنَةً dünyada فِي الدنْيا Bize ver آتِنَا
ateş النارِ azabından عذَاب koru وقِنَا iyilik ver حسنَةً

201) Onlardan öylesi de vardır ki: "Rabbimiz bize dünyada iyilik ver, ahirette de iyilik ver ve bizi ateş azabından koru" der.

Araplardan bir Kavim Mevkife (Arafata) gelirlerdi. "Ya Rab, bu senemizi yağmurlu bir sene kıl. Bolluk senesi kıl. Güzel çocuklar senesi kıl" diye dünya için dua eder, Ahiretten hiç bahsetmezlerdi. Onlann hakkında Allah bu âyeti indirdi.[39]

bir nasip vardır نَصِيب onlar için لَهم İşte onlar var ya أُولَئِكَ
çok süratli سرِيع Allah والله kazandıklarından مِما كَسبوا
hesabı الْحِسابِ olandır

202) İşte onlar var ya onlar için kazandıklarından bir nasip vardır. Allah hesabı çok süratli olandır.

"İşte onların kazandıklarından nasibleri vardır..." âyetinin nüzul sebebi hakkında İbn Abbâs'tan şöyle bir rivayet daha var: Birisi gelip Hz. Peygamber (a.s)'e: "Ey Allah'ın elçisi, babam haccedemeden vefat etti. Onun yerine haccedeyim mi?" diye sordu da Efendimiz: "Babanın bir borcu olsa da ödeşen o borcu baban ödemiş olmaz mı?" şeklinde bir soruyla cevap verdi. Adamın: "Elbette öyledir." Demesi üzerine de: "O halde Allah'ın alacağı ödenmeye daha lâyıktır." Buyurdu. Adam: "Peki bana bundan bir ecir var mı?" diye sorunca Allah Teâlâ bu âyeti indirdi ki hem haccedenin, hem de yerine haccedilenin bu hacdan ecri vardır, ikisi bu haccin ecrinde ortaktırlar demektir[40]

واذكُروا ا ¯ ِفى اَيامٍ معدوداتٍ فَمن تعجلَ ِفى يومين فَلآ ِاثْم
عليهِ ومن تاخر فَلآ ِاثْم عليهِ ِلمن اتقى واتقُوا ا ¯ واعلموآ
انكُم ِاليهِ تحشرونَ (٢٠٣) ومِن الناس من يعجِبك قَولُه ِفى
الحيوةِ الدنيا ويشهد ا ¯ على ما ِفى قَلْبِهِ وهو اَلد الْخِصامِ
(٢٠٤) واذَا تولى سعى ِفى الارض ِليفْسِد ِفيها ويهلك
الحرثَ والنسلَ وا ُ لا يحِب الفَساد (٢٠٥) واذَا ِقيلَ لَه
اتق ا ¯ اَخذَته الْعِزةُ ِبالِاثْم فَحسبه جهنم ولَبِئْس الْمِهاد
(٢٠٦) ومِن الناس من يشرى نفْسه ابتِغآَء مرضاةِ ا ِ وا ُ
رؤف ِبالْعِبادِ (٢٠٧) يآايها الذِين امنوا ادخلُوا ِفى السلْمِ
كآفَةً ولا تتبِعوا خطُواتِ الشيطانِ ِانه لَكُم عدو مبِين (٢٠٨)
فَاِنْ زلَلْتم مِن بعدِ ما جآءَتكُم البينات فَاعلموآ ان ا ¯ عزِيز
حكِيم (٢٠٩) هلْ ينظُرونَ ِالا انْ ياتِيهم ا ُ ِفى ظُللٍ مِن
الغمامِ والملٰئِكَةُ وقُضِى الامر والى ا ِ ترجع الأمور (٢١٠)

Sayılı معدوداتٍ günlerde فِي أَيامٍ Allah'ı الله zikredin واذْكُروا
فَلَا إِثْم iki gün içinde فِي يومين acele etmesinde فَمن تَعجلَ
فَلَا إِثْم geri kalmasında da ومن تَأَخر günah yoktur عليهِ
sakının واتقُوا sakının اتقَى kimse için لِمن Günah yoktur عليهِ
ancak إِليهِ muhakkak siz أَنكُم ve bilin ki واعلموا Allah'tan الله
toplanacaksınız تُحشَرون O'na

203) Sayılı günlerde de Allah'ı zikredin. Sakınan kimse için, iki gün içinde acele etmesinde günah yoktur, geri kalmasında da günah yoktur. O halde Allah'tan sakının ve bilin ki muhakkak siz ancak O'na toplanacaksınız.

Câhiliye halkı Minâ'dan dönme hususunda iki bölüktü: Bir kısmı acele ederek ilk nefir günü hemen oradan Mekke'ye dönenleri kınar ve günahkâr sayar; ikinci bir kısmı da ikinci nefir günü (yani bayramın üçüncü günü) dönmek üzere dönmeyi geciktirenleri günahkâr görürlerdi. Allah Tealâ câhiliye devrindeki her iki telâkkiyi de redddetmek üzere bu âyeti indirdi.[220]

senin hoşuna يعجِبك öylesi vardır ki من İnsanlardan ومِن الناس
dünya الدنْيا hayatındaki فِي الْحياةِ sözü قَولُه gider de
kalbindekine علَى ما فِي قَلْبِهِ Allah'ı الله şahit tutar ويشْهِد
bir düşmandır الْخِصامِ azılı أَلَد Halbuki o وهو

204) İnsanlardan öylesi vardır ki, dünya hayatındaki sözü senin hoşuna gider de kalbindekine Allah'ı şahit tutar. Halbuki o, azılı bir düşmandır.

فِي çalışır سعى Döndüğü zaman da وإِذَا تَولى
yok ويهلِك fesat çıkarmak için لِيفْسِد فِيها yeryüzünde الْأَرضِ
لَا Allah ise والله ve nesli والنسلَ ekini الْحرثَ etmek
fesadı الْفَساد sevmez يحِب

205) Döndüğü zaman da yeryüzünde fesat çıkarmak, ekini ve nesli yok etmek için çalışır. Allah ise fesadı sevmez.

Allah'tan الله kork اتقِ Ona لَه denildiğinde de وإِذَا قِيلَ
Artık فَحسبه günaha بِالْإِثْمِ gururu الْعِزةُ kendisini sürükler أَخَذَتْه
bir yatak الْمِهاد ne kötü ولَبِئْس cehennem جهنم ona yeter

206) Ona: "Allah'tan kork" denildiğinde de gururu kendisini günaha sürükler. Artık ona cehennem yeter. Ne kötü bir yatak.

Zuhre oğullan halîfi Ahnes ibn Şureyk hakkında nazil olmuştur. Hz. Peygamber (a.s)'e gelmiş, müslüman olmuş görünmüş, müslüman olması Hz. Peygamber (a.s)'ın hoşuna gitmişti. O, şöyle demişti: Ben, müslüman olmayı dileyerek geldim ve Allah'a yemin ederim ki bu sözümde sâdığım." Sonra Hz. Peygamber (a.s)'ın yanından çıkmış, yolda giderken müslümanlara ait birtakım ekinleri yakmış, yolda rastladığı yine müslümanlara ait merkebleri boğazlayıp öldürmüş telef etmişti. İşte bunun üzerine Allah Tealâ bu âyetleri indirdi.[221]

satar يشْرِي öylesi de vardır ki من İnsanlardan ومِن الناس
Allah'ın اللهِ rızasını مرضاةِ aramak için ابتِغَاء nefsini نَفْسه
kullarına karşı بِالْعِبادِ Rauf'tur رءوفٌ Allah da والله

207) İnsanlardan öylesi de vardır ki nefsini Allah'ın rızasını aramak için satar. Allah da kullarına karşı Rauf'tur (merhamet sahibidir).

İkrime'den gelen bir rivayette ise âyetin, muhacirlerden Suheyb ibn Sinan er-Rûmî ve Ebu Zerr el-Gıfârî hakkında nazil olduğu belirtiliyor. Ebu Zerr el-Gıfârî müslüman olduğu için ailesi tarafından yakalanıp hapsedilmişti. Ellerinden kurtulup kaçmış ve Medine-i Münevvere'ye kendisi gelmişti.[222]

فِي girin ادخُلُوا Ey iman edenler يا أَيها الَّذِين آمنُوا
uymayın تَتَّبِعوا ولَا hep beraber كَافَّةً teslimiyete السلْمِ
sizin لَكُم Muhakkak o إِنه şeytanın الشيطَانِ adımlarına خُطُواتِ
apaçık مبِين bir düşmandır عدو için

208) Ey iman edenler, hep beraber teslimiyete girin ve şeytanın adımlarına uymayın. Muhakkak o sizin için apaçık bir düşmandır.

İkrime'den, onun da İbn Abbâs'tan rivayetine göre yahudilerden Sa'lebe, Abdullah ibn Selâm, İbn Yâmîn, Ka'b'ın oğulları Esed ve Useyd, Şu'be ibn Amr, Kay s ibn Zeyd haklarında nazil olmuştur. Bunlar Hz. Peygamber (a.s)'e gelip: "Ey Allah'ın elçisi, bizler yahudi iken sebt gününe ta'zimde bulunurduk, bizi bırak (bize müsaade et) sebt gününe ta'zimde devam edelim. Tevrat Allah'ın kitabıdır, bize müsaade buyurun geceleri Tevrat'la ihya edelim." dediler de Allah Tealâ "Ey iman edenler hep beraber teslimiyete girin. " âyetini indirdi.[41]

size geldikten ما جاءتْكُم sonra مِن بعدِ kayarsanız فَإِن زلَلْتُم
Muhakkak أَن artık bilin ki فَاعلَموا apaçık deliller الْبينَاتُ
Hakim'dir حكِيم Aziz'dir عزِيز Allah الله

209) Size apaçık deliller geldikten sonra kayarsanız artık bilin ki, muhakkak Allah Aziz'dir, Hakim'dir.

kendilerine gelmesini يأْتِيهم أَن إِلَّا gözlüyorlar ينظُرون mi هلْ
Buluttan مِن الْغَمامِ gölgelikler ظُلَلٍ içinde فِي Allah'ın الله
emrin الْأَمر ve gerçekleşmesini وقُضِي ve meleklerin والْملَائِكَةُ
bütün işler الْأُمور döndürülür تُرجع Allah'a إِلَى اللهِ Oysa ki و

210) Buluttan gölgelikler içinde Allah'ın ve meleklerin kendilerine gelmesini ve emrin gerçekleşmesini mi gözlüyorlar? Oysa ki bütün işler Allah'a döndürülür.

(*)Yukarıdaki âyetler, mü'minlerin hepsinin birden, sulha, selâmete ve tek kelimeyle Tevhîd Dini'nin birleştirici, uzlaştırıcı, kaynaştırıcı lâhutî havasına girmeleri emredildi. Ayrılıp bölünmenin, sürtüşüp çözülmenin, gruplaşıp sosyal yapıyı sarsmanın; azılı din düşmanlarının işine yarayacağına işaret edildi. Kurtuluşun, güçlü ve şerefli bir millet olarak yaşamanın. Dinin sunduğu birlik potasında şekillenmekle mümkün olacağına dikkatler çekildi.

سلْ بنى اسرآئيلَ كم اتيناهم مِن ايةٍ بينةٍ ومن يبدلْ نعمةَ ا مِن بعدِ ما جآءَ ته فَإن ا شديد العِقابِ (٢١١) زين للذِين كفَروا الحيوةُ الدنيا ويسخرونَ مِن الذِين امنوا والذِين اتقوا فَوقَهم يوم القِيمةِ وا يرزق من يشآءُ بغير حِسابٍ (٢١٢) كانَ الناس أمةً واحِدةً فَبعثَ ا النبي مبشرين ومنذِرين وانزلَ معهم الكِتاب بالحق ليحكُم بين الناس فِيما اختلفُوا فِيهِ وما اختلف فِيهِ الا الذِين أوتوه مِن بعدِ ما جآءَ تهم البينات بغيا بينهم فَهدى ا الذِين امنوا لما اختلفُوا فِيهِ مِن الحق بإذْنِه وا يهدِى من يشآءُ الى صِراطٍ مستقِيمٍ (٢١٣) أم حسِبتم أنْ تدخلُوا الجنةَ ولما يأتِكُم مثَلُ الذِين خلَوا مِن قَبلِكُم مستهم البأسآءُ والضرآءُ وزلزِلُوا حتى يقُولَ الرسولُ والذِين امنوا معه متى نصر ا الآ إن نصر ا قَرِيب (٢١٤) يسئلُونك ماذَا ينفِقُونَ قُلْ مآ انفَقْتم مِن خيرٍ فَلِلْوالِدين والاقْرب واليتامى والمساكِ وابن السبِيل وما تفْعلُوا مِن خيرٍ فَإن ا بِه علِيم (٢١٥)

Ne kadar كَمْ İsrailoğullarına بَنِي إِسرَائِيلَ sor سَلْ apaçık بَيِّنَةٍ ayet آيَةٍ مِنْ Kendilerine verdiğimizi آتَيْنَاهُم مِنْ Allah'ın اللهِ Nimetini نِعْمَةَ değiştirirse يبدلْ Her kim ومن Allah الله şüphesiz فَإِنَّ Kendisine geldikten sonra بعدِ ما جاءَتْهُ cezası العِقَابِ şiddetli olandır شَدِيد

211) Kendilerine ne kadar apaçık ayet verdiğimizi İsrailoğullarına sor! Her kim, kendisine geldikten sonra Allah'ın nimetini değiştirirse, şüphesiz Allah cezası şiddetli olandır.

hayatı الْحَيَاةُ inkar edenlere لِلذِينَ كَفَروا süsletilmiştir de زين İman الذِين آمَنُوا مِن eğlenmektedirler ويسخَرون Dünya الدنْيا Onların فَوقَهم Oysa takva sahipleri والذِين اتقَوا edenlerle şüphesiz Allah والله kıyamet القِيامةِ günü يوم üstündedirler hesapsız بِغَيرِ حِسابٍ dilediğini من يشَاء rızıklandırır يرزقُ

212) Dünya hayatı inkar edenlere, süsletilmiştir de iman edenlerle eğlenmektedirler. Oysa takva sahipleri, kıyamet günü onların üstündedirler; şüphesiz Allah dilediğini hesapsız rızıklandırır.

İbn Abbâs'tan gelen bir rivayete göre bu âyet, fakir muhacirlerle alay eden Kurayza, Nadîr ve Kaynukâ' oğullan Yahudilerinin büyükleri veya İbn Ubeyy ibn Selûl hakkında nazil olduğu söylenmiştir.[223]

gönderdi فَبعثَ tek واحِدةً bir ümmet أُمةً İnsanlar الناس idi كَان ve ومنذِرين müjdeleyici مبشرين nebileri النبِيين Allah الله Onlarla beraber معهم indirdi وأَنزلَ uyarıcılar olarak Arasında بين Hükmetmek için لِيحكُم hak ile بِالْحق kitabı الْكِتَاب İhtilaf ettikleri şeyler hakkında فِيما اخْتَلَفُوا فِيهِ İnsanlar الناس إِلا الذِين Onun hakkında ihtilafa düştüler وما اخْتَلَفَ فِيهِ مِن بعدِ ما Buna rağmen ancak onun verildiği kimseler أُوتُوه apaçık deliller الْبينَاتُ kendilerine geldikten sonra جاءتْهم nihayet iletti فَهدى Aralarındaki بينَهم Taşkınlık sebebiyle بغْيا ihtilaf ettikleri لِما اخْتَلَفُوا iman edenleri الذِين آمنُوا Allah الله Kendi izniyle بِإِذْنِهِ Hakka الْحق مِن kendisinde فِيهِ إِلَى dilediğini من يشَاء İletir يهدِي Şüphesiz Allah والله dosdoğru مستَقِيمٍ yola صِراطٍ

213) İnsanlar tek bir ümmetti. Allah da müjdeleyici ve uyarıcılar olarak nebileri gönderdi, onlarla beraber kendisinde –ihtilaf ettikleri şeyler hakkında insanlar arasında hükmetmek için- kitabı hak ile indirdi. Buna rağmen ancak onun verildiği kimseler aralarındaki taşkınlık sebebiyle kendilerine apaçık deliller geldikten sonra onun hakkında ihtilafa düştüler. Nihayet Allah kendi izniyle iman edenleri, kendisinde ihtilaf ettikleri hakka iletti. Şüphesiz Allah dilediğini dosdoğru yola iletir.

cennete الْجنةَ gireceğinizi mi أَن تَدخُلُوا sandınız حسِبتُم Yoksa أَم مِن geçenlerin الذِين خَلَوا hali مثَلُ Size gelmeden ولَما يأْتِكُم öyle sıkıntılar الْبأْساء Onlara dokundu مستْهم Sizden önce قَبلِكُم hatta حتى ve öyle sarsıldılar ki وزلْزِلُوا Ve zorluk والضراء ile mü'minler والذِين آمنُوا Resul الرسولُ Diyorlardı يقُولَ Allah'ın اللهِ yardımı نَصر ne zaman متَى beraberindeki معه Allah'ın اللهِ yardımı نَصر Şüphesiz إِن dikkat edin أَلا pek yakındır قَرِيب

214) Yoksa sizden önce geçenlerin hali size gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? Onlara öyle sıkıntılar ve zorluk dokundu ve öyle sarsıldılar ki, hatta Resul ile beraberindeki mü'minler: "Allah'ın yardımı ne zaman?" diyorlardı. Dikkat edin, şüphesiz Allah'ın yardımı pek yakındır.

Bu âyet-i kerime Hz. Peygamber ve ashabı ağır bir imtihan ve müşriklerin kuşatması altında oldukları ve (Ahzâb, 10 âyetinde belirtildiği üzere) "Kalblerin gırtlaklarına ulaşıp boğazlarında düğümlendiği" bir sırada, ahzâb (Hendek savaşı) günü nazil olmuştur.[42]

infak edeceklerini ينفِقُون neyi ماذَا Sana soruyorlar يسأَلُونَك Hayırdan مِن خَيرٍ infak edeceğiniz şey ما أَنفَقْتُم De ki قُلْ yetimlere والْيتَامى akrabaya والْأَقْربِين ana babaya فَلِلْوالِدين وما ve yolda kalanlaradır وابن السبِيلِ ve yoksullara والْمساكِين Şüphesiz فَإِن Hayır olarak مِن خَيرٍ Ne yaparsanız تَفْعلُوا hakkıyla bilendir علِيم Onu بِهِ Allah الله

215) Sana, neyi infak edeceklerini soruyorlar. De ki: "Hayırdan infak edeceğiniz şey; ana babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara ve yolda kalanadır. Hayır olarak ne yaparsanız şüphesiz Allah onu hakkıyla bilendir."

İbn Abbâs'tan rivayet ediliyor: Ensardan Amr ibnu'l-Camûh çok zengin bir ihtiyardı. "Ey Allah'ın elçisi, neyi tasadduk edelim ve kime infakta bulunalım?" diye sordu da bu âyet-i kerime nazil oldu. [43]

halbuki o وهو savaş الْقِتَالُ Size عَلَيْكُم yazıldı كُتِبَ
أَن Olabilir ki وعسى Sizin لَكُم hoşunuza gitmez كُره
bir خَيْر Oysa o وهو bir şeyi شَيْئًا siz hoş görmezsiniz تَكْرَهوا
Siz تُحِبوا أَن yine olabilir ki وعسى Sizin için لَكُم hayırdır
Sizin لَكُم bir şerdir شَر Oysa o وهو Bir şeyi شَيْئًا seversiniz
bilmezsiniz لَا تَعلمون Siz ise وَأَنْتُم Bilir يعلم Allah والله için

216) Size savaş yazıldı; halbuki o sizin hoşunuza gitmez. Olabilir ki siz bir şeyi hoş görmezsiniz; oysa o sizin için bir hayırdır. Yine olabilir ki siz bir şeyi seversiniz; oysa o sizin için bir şerdir. Allah bilir, siz ise bilmezsiniz.

haram الْحرامِ aydan عن الشهر Sana soruyorlar يسأَلونَكَ
Onda فِيهِ savaşmak قِتَالٌ De ki قُلْ Onda فِيهِ savaşmayı قِتَالٍ
yolundan عن سبِيل alıkoymak وصد Büyük bir iştir كبِير
Mescid-i والْمسجِدِ Onu بِهِ İnkar etmek وكُفْر Allah اللهِ
halkını أَهلِهِ ve çıkarmak وإِخْراج Haram'dan الْحرامِ
Allah اللهِ katında عِنْدَ büyük bir iştir أَكْبر Oradan مِنْه
ولَا öldürmekten مِن الْقَتْلِ daha büyüktür أَكْبر Fitne ise والْفِتْنَةُ
حتى Sizinle savaşmaktan يقَاتِلُونَكُم Vazgeçmezler يزالُون
إِن Dininizden عن دِينِكُم Sizi döndürünceye kadar يردوكُم
Döner يرتَدِد Her kim ومن Eğer güçleri yetse استَطَاعوا
Kafir كَافِر وهو Ve ölürse فَيمتْ Dininden عن دِينِهِ Sizden مِنْكُم
boşa gidenlerdir حبِطَتْ İşte onlar فَأُولَئِكَ olarak
ahirette de والْآخِرةِ Dünyada da فِي الدنْيا Amelleri أَعمالُهم
ve onlar هم Ateş النار halkıdır أَصحاب İşte onlar وأُولَئِكَ
sürekli kalıcıdırlar خَالِدون Orada فِيها

217) Sana haram aydan, onda savaşmayı soruyorlar. De ki: "Onda savaşmak çok büyük bir iştir. Fakat Allah yolundan alıkoymak ve O'nu inkar etmek; Mescid-i Haram'dan alıkoymak ve halkını oradan çıkarmak, Allah katında ondan daha büyük bir iştir. Fitne ise öldürmekten daha büyüktür." Eğer güçleri yetse –sizi dininizden döndürünceye kadar- sizinle savaşmaktan vazgeçmezler. Sizden her kim dininden döner ve kafir olarak ölürse işte onlar dünyada da, ahirette de amelleri boşa gidenlerdir. İşte onlar ateş halkıdır ve onlar orada sürekli kalıcıdırlar.

Bu âyet-i kerimenin İbnu'l-Hadramî'nin Abdullah ibn Cahş komutasındaki seriyye tarafından öldürülmesi ve onu öldüren hakkında nazil olduğunda müfessirler ittifak halindedirler.[224]

كُتب عليكم القِتالُ وهو كُره لكم وعسى انْ تكرهوا شيئًا
وهو خير لكم وعسى انْ تحِبوا شيئًا وهو شر لكم واللهُ يعلم
وانتم لا تعلمونَ (٢١٦) يسئلونك عن الشهر الحرامِ قِتالٍ فِيهِ
قُلْ قِتالٌ فِيهِ كبِيرٌ وصد عن سبِيل اللهِ وكفْرٌ بِهِ والمسجِدِ
الحرامِ واخراج اهلِهِ مِنه اكبر عِند اللهِ والفِتنةُ اكبر مِن القتل
ولا يزالُونَ يقاتِلُونكم حتى يردوكم عن دِينكم اِن استطاعوا
ومن يرتدِد مِنكم عن دِينِهِ فيمت وهو كافِر فأولئِك حبِطت
اعمالهم فِى الدنيا والاخِرةِ واولئِك اصحاب النار هم فِيها
خالِدونَ (٢١٧) اِن الذِين امنوا والذِين هاجروا وجاهدوا فِى
سبِيل اللهِ اولئِك يرجونَ رحمةَ اللهِ واللهُ غفور رحِيم (٢١٨)
يسئلونك عن الخمر والميسِر قُلْ فِيهما اِثم كبِير ومنافِع
لِلناس واثمهما اكبر مِن نفعِهما ويسئلونك ماذا ينفِقونَ قُل
العفْو كذلِك يبين اللهُ لكم الاياتِ لعلكم تتفكرونَ (٢١٩)

hicret eden والذِين هاجروا iman eden الذِين آمنُوا Muhakkak إِن
işte onlar أُولَئِكَ Allah اللهِ yolunda فِي سبِيل cihad eden وجاهدوا
Şüphesiz ki والله Allah'ın اللهِ Rahmetini رحمةَ umarlar يرجون
Rahim'dir رحِيم Ğafur'dur غَفُور Allah

218) Muhakkak iman eden, hicret eden ve Allah yolunda cihad eden kimseler, işte onlar Allah'ın rahmetini umarlar. Şüphesiz ki Allah Ğafur (ayıpları gizleyen)'dur, Rahim (bağışlayan)'dir.

Cundeb ibn Abdullah'tan rivayet ediliyor: Abdullah ibn Cahş ve arkadaşlarının İbnu'l-Hadrami'yi öldürmeleri ile gelişen olaylar üzerine bazı müslümanlar: "Bu seferlerinden bir ecir kazanmadılarsa da bir günaha da girmediler." Demişti. Bunun üzerine bu âyet-i kerime nazil oldu.[44]

ve kumar والْميسِرِ içki الْخَمرِ dan عن Sana soruyorlar يسأَلُونَكَ
Hem büyük كَبِير Bir günah إِثْم ikisinde de فِيهِما De ki قُلْ
İnsanlar için لِلناس hem de menfaatler vardır ومنَافِع
مِن Daha büyüktür أَكْبر Fakat günahları وإِثْمهما
Neyi ماذَا Ayrıca sana soruyorlar ويسأَلُونَكَ faydalarından نَفْعِهِما
ihtiyaçtan fazlasını الْعفْو De ki قُلْ İnfak edeceklerini ينفِقُون
Sizin için لَكُم Allah الله İyice açıklıyor يبين İşte böyle كَذَلِكَ
düşünürsünüz تَتَفَكَّرون umulur ki لَعلَّكُم ayetleri الْآياتِ

219) Sana içki ve kumardan soruyorlar. De ki: "İkisinde de insanlar için hem büyük bir günah hem de menfaatler vardır. Fakat günahları faydalarından daha büyüktür." Ayrıca sana, neyi infak edeceklerini soruyorlar. De ki: "İhtiyaçtan fazlasını." Allah sizin için ayetleri işte böyle iyice açıklar; umulur ki düşünürsünüz.

Hz. Ömer ibnu'l-Hattâb, Muâz ibn Cebel ve bir grup ensar hakkında nazil oldu. Onlar Resûlullâh (a.s)'a geldiler ve: "Ey Allah'ın Resûlü (a.s), bize içki ve kumar hakkında bir fetva ver; birisi aklı gideriyor, diğeri malı zayi ediyor." demişlerdi. İşte bunun üzerine "Sana içki ve kumarı sorarlar..." âyeti nazil oldu.[45]

ِفى الدنيا والآخِرةِ ويسئَلُونك عن الْيتامى قُلْ ِاصلاح لَهم
خير وإنْ تخالِطُوهم فَإِخوانكُم وا ُ يعلَم الْمفْسِد ِمن الْمصلِح
ولَو شآءَ ا ُ لاَعنتكُم ِان ا َ عزِيز حكِيم (٢٢٠) ولاَ تنكِحوا
الْمشرِكَاتِ حتى يؤمِن ولاَمةٌ مؤمِنةٌ خير ِمن مشرِكَةٍ ولَو
اَعجبتكُم ولاَ تنكِحوا الْمشرِكِ حتى يؤمِنوا ولَعبد مؤمِن
خير ِمن مشرِكٍ ولَو اَعجبكُم أُولَئِك يدعونَ ِالَى النارِ وا ُ
يدعوآ ِالَى الْجنةِ والْمغفِرةِ ِبِإذْنِه ويبين آياتِه ِللناسِ لَعلَهم
يتذَكَّرونَ (٢٢١) ويسئَلُونك عن الْمحِيضِ قُلْ هو اَذًى
فَاعتزِلُوا النسآءَ ِفى الْمحِيضِ ولاَ تقْربوهن حتى يطْهرنَ فَإِذَا
تطَهرنَ فَأْتوهن ِمن حيثُ اَمركُم ا ُ ِان ا َ يحِب التوابِين
ويحِب الْمتطَهرِين (٢٢٢) ِنسآؤكُم حرثٌ لَكُم فَأْتوا حرثَكُم
اَنى ِشئْتم وقَدموا لاَنفُسِكُم واتقُوا ا َ واعلَموآ اَنكُم ملاَقُوه
وبشرِ الْمؤمِنِين (٢٢٣) ولاَ تجعلُوا ا َ عرضةً لاَيمانِكُم اَنْ
تبروا وتتقُوا وتصلِحوا بين الناسِ وا ُ سمِيع علِيم (٢٢٤)

Sana وَيسأَلُونَكَ ve ahiret وَالْآخِرَةِ Dünya الدنْيا hakkında فِي
Islah إِصلَاح De ki قُلْ yetimlerden de عن الْيَتامى soruyorlar
Eğer وإِن تُخَالِطُوهم Daha hayırlıdır خَير Onlar için لَهم etmek
Artık onlar sizin فَإِخْوانُكُم onlarla bir arada bulunursanız
مِن fesat yapanı الْمفْسِد Ayırır يعلَم Allah والله kardeşlerinizdir
Allah الله dileseydi شَاء Eğer ولَو ıslah edenden الْمصلِح
Allah الله Şüphesiz إِن Elbette sizi zora sokardı لَأعنَتَكُم
Hakim'dir حكِيم Aziz'dir عزِيز

220) Dünya ve ahiret hakkında (umulur ki, düşünürsünüz) Sana yetimlerden de soruyorlar. De ki: "Onlar için ıslah etmek daha hayırlıdır. Eğer onlarla bir arada olursanız artık onlar sizin kardeşlerinizdir. Allah fesat yapanı ıslah edenden ayırır. Eğer Allah dileseydi elbette sizi zora sokardı. Şüphesiz Allah Aziz (izzet sahibi)'dir, Hakim (hakimler hakimi)'dir."

Araplar yetim konusunda çok titiz davranır, onunla birlikte bir kaptan yemek yemez, onun bir devesine binmez, onun bir hizmetçisini kullanmazlarmış. Hz. Peygamber (a.s)'e gelmişler ve bu durumu sormuşlar da Allah Tealâ bu âyeti indirmiş.[225]

Kadar حتى Müşrik kadınları الْمشْرِكَاتِ nikahlamayın ولَا تَنكِحوا
Mü'min مؤْمِنَةٌ Bir cariye ولَأمةٌ İman edinceye يؤْمِن
ولَو Müşrik bir kadından مِن مشْرِكَةٍ Daha hayırlıdır خَير
Nikahlamayın ولَا تُنكِحوا Hoşunuza gitse bile أعجبتْكُم
İman edinceye يؤْمِنُوا kadar حتى Müşrik erkekleri de الْمشْرِكِين
مِن daha hayırlıdır خَير Mü'min مؤْمِن bir köle ولَعبد
hoşunuza gitse bile ولَو أعجبكُم Müşrik bir erkekten مشْرِكٍ
Allah ise والله ateşe إِلَى النارِ çağırırlar يدعون İşte onlar أُولَئِكَ
Ve mağfirete والْمغْفِرةِ cennete إِلَى الْجنَّةِ çağırır يدعو
ayetlerini آياتِهِ ve iyice iyice açıklar ويبين kendi izniyle بِإِذْنِهِ
düşünürler يتَذَكَّرون umulur ki لَعلَهم İnsanlar için لِلناسِ

221) Müşrik kadınları iman edinceye kadar nikahlamayın. Mü'min bir cariye –hoşunuza gitse bile- müşrik bir kadından daha hayırlıdır. Müşrik erkekleri de iman edinceye kadar nikahlamayın. Mü'min bir köle –hoşunuza gitse bile- müşrik bir erkekten daha hayırlıdır. İşte onlar ateşe çağırırlar; Allah ise kendi izniyle cennete ve mağfirete çağırır ve insanlar için ayetlerini iyice açıklar; umulur ki düşünürler.

Mekke-i Mükerreme'deki bazı müslüman esirleri kurtarıp Medine-i Münevvere'ye getirmesi için Hz. Peygamber (a.s) Mersed ibn Ebî Mersed Kennâz el-Ganevî'yi Mekke'ye göndermişti. Mersed'in Mekke'ye geldiğini Anâk adında câhiliyye devrinde onun dostu olan bir kadın da işitmiş. Mersed müslüman olunca Anâk'ı bırakmış imiş. Anâk bu sefer Mersed'e gelerek onunla tekrar beraber olmak istemiş. Mersed: "İslâm benimle senin aranda bir engeldir. Ama eğer istiyorsan seninle evlenirim; Medine'ye varınca Allah'ın Resûlü'ne sorar, seninle evlenmek için ondan izin isterim.' demiş. Kadın: "Ne o yoksa benden usandın mı?" diyerek yüksek sesle bağırıp çağırarak Mersed'e karşı imdat istemiş de Mersed çevreden yetişenlerden güzel bir dayak yemiş. Mekke'deki işini bitirip dönünce de Hz. Peygamber (a.s)'e gelerek Anâk'tan çok hoşlandığını ve onunla evlenip evlenemiyeceğini sormuş. Bunun üzerine "Allah'a şirk koşan kadınlarla onlar imana gelinceye kadar evlenmeyin" ayeti nazil olmuş.[46]

O هو De ki قُلْ hayızdan da عن الْمحِيضِ Sana sorarlar ويسأَلُونَكَ
Onun için uzak durun فَاعتَزِلُوا bir ezadır أَذًى
ولَا Hayız halinde فِي الْمحِيضِ kadınlardan النساء
temizleninceye يطْهرن kadar حتى Onlara yaklaşmayın تَقْربوهن
Onlara varın فَأْتُوهن İyice temizlendikleri zaman فَإِذَا تَطَهرن
Doğrusu إِن Allah'ın الله Size emrettiği أَمركُم Yerden مِن حيثُ
çokça tevbe edenleri de التوابِين sever يحِب Allah الله
çokça temizlenenleri de الْمتَطَهرِين sever ويحِب

222) Sana (kadınların) hayızdan da sorarlar. De ki: "O bir ezadır; onun için hayız halinde kadınlardan uzak durun ve temizleninceye kadar onlara yaklaşmayın. İyice temizlendikleri zaman, Allah'ın size emrettiği yerden onlara varın. Doğrusu Allah çokça tevbe edenleri de sever, çokça temizlenenleri de sever."

Araplar, kadınlar hayızlı olduğu zamanlarda onlarla mutad yoldan cinsel ilişkide bulunmaz, arka yoldan cinsel ilişkide bulunurla idi. Hz. Peygamber (a.s)'e bunu sordular da Allah Tealâ "Sana kadınların hayız halini sorarlar. De ki: O bir ezadır…. " âyetini indirdi.

O فَأْتُوا Sizin için لَكُم bir tarladır حرثٌ Kadınlarınız نِساؤُكُم
Dilediğiniz gibi شِئْتُم أَنى tarlanıza حرثَكُم halde yaklaşın
Bir de sakının واتقُوا Kendiniz için لِأَنفُسِكُم takdim edin وقَدموا
O'na ملَاقُوه siz muhakkak أَنكُم ve bilin ki واعلَموا Allah'tan الله
mü'minleri الْمؤْمِنِين Müjdele وبشِّر kavuşucusunuz

223) Kadınlarınız sizin için bir tarladır. O halde tarlanıza dilediğiniz gibi yaklaşın. Kendiniz için takdim edin. Bir de Allah'tan sakının ve bilin ki siz muhakkak O'na kavuşucusunuz. Mü'minleri müjdele.

engel عرضَةً Allah'ı الله kılmayın ولَا تَجعلُوا
iyilik yapmanıza أَن تَبروا yeminleriniz sebebiyle لِأَيمانِكُم
arasını بين ve düzeltmenize وتُصلِحوا Sakınmanıza وتَتقُوا
Semi'dir سمِيع Şüphesiz ki Allah والله insanların الناسِ
Alim'dir علِيم

224) Allah'ı yeminleriniz sebebiyle iyilik yapmanıza, sakınmanıza ve insanların arasını düzeltmenize engel kılmayın. Şüphesiz ki Allah Semi (işiten)'dir, Alim (bilen)'dir.

Abdullah ibn Revâha'nın damadı Beşîr İbnu'n-Nu'mân karısını boşamış, sonra da iddeti içinde müracaatla tekrar almak istemişti. Bunun üzerine Abdullah ibn Revaha "Beşîr ibnu'n-Nu'mân'm evine asla gitmeyeceğine, onunla konuşmayacağına, karısıyla arasını düzeltmeye çalışmayacağına" yemin etmişti. İşte âyet bunun üzerine nazil oldu.[47]

lağv sebebiyle بِاللَّغْوِ Allah الله sizi sorumlu tutmaz لَا يُؤَاخِذُكُمُ
sorumlu tutar يُؤَاخِذُكُمْ fakat وَلَكِن yeminlerinizdeki فِي أَيْمَانِكُمْ
Şüphesiz والله kalplerinizin قُلُوبُكُمْ kazandığınızdan بِمَا كَسَبَتْ
Halim'dir حَلِيمٌ Ğafur'dur غَفُورٌ Allah

225) Allah sizi yeminlerinizdeki lağv (kasıtsızlık ve hata) **sebebiyle sorumlu tutmaz; fakat kalplerinizin kazandığından sorumlu tutar. Şüphesiz Allah Ğafur (ayıpları gizleyen)'dur, Halim (yumuşak sahibi)'dir.**

Hz. Aişe (r.ahna)'den rivayetine göre bu âyet-i kerime konuşma sırasında "Allah'a yemin olsun hayır, Allah'a yemin olsun evet.." diyen yani yemin kastı olmaksızın ağzından yemin lafzı çıkanlar hakkında nazil olmuştur.[226]

لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ için edenler yemin yaklaşmamaya مِن
ay أَشْهُرٍ dört أَرْبَعَةِ beklemek vardır تَرَبُّصُ Kadınlarına نِسَائِهِمْ
Allah الله şüphesiz ki فَإِنَّ dönerlerse فَاءُوا Eğer فَإِن
Rahim'dir رَحِيمٌ Ğafur'dur غَفُورٌ

226) Kadınlarına yaklaşmamaya yemin edenler için dört ay beklemek vardır. Eğer dönerlerse şüphesiz ki Allah Ğafur (ayıpları gizleyen)'dur, Rahim'dir.

Câhiliye devrinde ilâ bir sene, iki sene, hattâ daha çok süreli olurdu. Bir erkek, karısından bir şey ister de o vermezse veya gecikirse de kocası ona kızarsa "Sana bir sene yaklaşmıyacağım." veya "Sana iki sene yaklaşmıyacağım." diye yemin ederdi. Allah ilâ'nın süresini dört ay olarak bildirdi. Her kimin ki ilâ'sı dört aydan daha kısadır, onun yaptığı ilâ olmaz. Allah "Kadınlarına yaklaşmamaya yemin edenler." ayetini indirdi.[227]

boşanmaya الطَّلَاقَ karar verirlerse عَزَمُوا Şayet وَإِنْ
Alim'dir عَلِيمٌ Semi'dir سَمِيعٌ Allah الله Şüphesiz فَإِنَّ

227) Şayet boşanmaya karar verirlerse. Şüphesiz Allah Semi (işiten)'dir Alim (bilen)'dir.

bekletirler يَتَرَبَّصْنَ Boşanan kadınlar وَالْمُطَلَّقَاتُ
Kur' (hayız veya قُرُوءٍ Üç kur' ثَلَاثَةَ kendilerini بِأَنفُسِهِنَّ
أَن kendilerine لَهُنَّ Helal değildir وَلَا يَحِلُّ temizlenme)
فِي Allah'ın الله Yarattığını خَلَقَ مَا Gizlemeleri يَكْتُمْنَ
İman يُؤْمِنَّ كُنَّ Eğer إِن Onların rahimlerinde أَرْحَامِهِنَّ
Ahiret الْآخِرِ Ve gününe وَالْيَوْمِ Allah'a بِاللَّهِ ediyorlarsa
Onları بِرَدِّهِنَّ daha çok hak sahibidir أَحَقُّ Kocaları وَبُعُولَتُهُنَّ
İsterlerse أَرَادُوا Eğer إِنْ Bunda فِي ذَلِكَ almaya
Onların da (erkekler üzerinde) vardır وَلَهُنَّ barışmak إِصْلَاحًا
(Erkeklerin) Onlar üzerinde (hakları) الَّذِي عَلَيْهِنَّ Gibi مِثْلُ
(Ancak) وَلِلرِّجَالِ örfe uygun (hakları) بِالْمَعْرُوفِ olduğu
bir derece دَرَجَةٌ Onlar üzerine vardır عَلَيْهِنَّ Erkekler için
Hakim'dir حَكِيمٌ Aziz'dir عَزِيزٌ Şüphesiz ki Allah والله

228) Boşanan kadınlar, kendilerini üç kur' bekletirler. Eğer Allah'a ve ahiret gününe iman ediyorlarsa, Allah'ın onların rahimlerinde yarattığını gizlemeleri, kendilerine helal değildir. Eğer barışmak isterlerse bunda kocaları onları almaya daha çok hak sahibidir. (Erkeklerin) Onlar üzerinde (hakları) **olduğu gibi onların da (erkekler üzerinde) örfe uygun** (hakları) **vardır.** (Ancak) **Erkekler için onlar üzerine bir derece daha vardır. Şüphesiz ki Allah Aziz (üstün olan)'dir, Hakim (hüküm veren)'dir.**

artık ya tutmalı فَإِمْسَاكٌ iki defadır مَرَّتَانِ Boşanma الطَّلَاقُ
salıvermelidir تَسْرِيحٌ Ya da أَوْ güzellikle بِمَعْرُوفٍ
geri تَأْخُذُوا أَن Size لَكُمْ helal değildir وَلَا يَحِلُّ İyilikle بِإِحْسَانٍ
Bir şeyi شَيْئًا Onlara verdiğiniz مِمَّا آتَيْتُمُوهُنَّ almanız
koruyamamaktan يُقِيمَا أَلَّا korkmaları يَخَافَا أَن müstesna إِلَّا
أَلَّا Fakat korkmaları فَإِنْ خِفْتُمْ Allah'ın اللهِ sınırlarını حُدُودَ
Yoktur فَلَا Allah'ın اللهِ sınırlarını حُدُودَ koruyamamaktan يُقِيمَا
kadının bir بِهِ فِيمَا افْتَدَتْ her ikisine de عَلَيْهِمَا Günah جُنَاحَ
Sınırlarıdır حُدُودُ İşte bunlar تِلْكَ şeyleri fidye vermesinde
aşarsa يَتَعَدَّ Her kim وَمَن Onu aşmayın فَلَا تَعْتَدُوهَا Allah'ın اللهِ
İşte onlar var ya فَأُولَئِكَ Allah'ın اللهِ sınırlarını حُدُودَ
zalimlerin ta kendileridir الظَّالِمُونَ Onlar هُمُ

لا يؤاخذكم ا ُ بِاللغو فِى أيمانكم ولكن يؤاخذكم بِما
كسبت قُلوبكم وا ُ غفور حليم (٢٢٥) لِلذين يؤلونَ مِن
نِسآئهم تربص أربعةِ أشهرٍ فَإنْ فآؤا فَإن ا َ غفور رحيم
(٢٢٦) وإنْ عزموا الطلاق فَإن ا َ سميع عليم (٢٢٧)
والمطلقات يتربصن بِأنفسِهن ثلاثةَ قُروءٍ ولا يحِل لهن أنْ
يكْتمن ما خلق ا ُ فِى أرحامِهن اِنْ كن يؤمِن بِا ِ واليومِ
الاخِرِ وبعولتهن احق بِردهِن فِى ذَلك اِنْ ارادوآ اِصلاحا
ولهن مِثْلُ الذِى عليهِن بِالمعروفِ وللرجال عليهن درجةٌ وا ُ
عزيز حكِيم (٢٢٨) الطلاق مرتان فَإمساك بِمعروفٍ أو
تسريح بِإحسانٍ ولا يحِل لكم انْ تأخذُوا مِمآ أتيتموهن شيئًا
اِلا انْ يخافآ الا يقِيما حدود ا ِ فَإنْ خِفْتم الا يقِيما حدود ا ِ
فَلا جناح عليهِما فِيما افْتدت بِهِ تِلْك حدود ا ِ فَلا تعتدوها
ومن يتعد حدود ا ِ فأولئِك هم الظالمونَ (٢٢٩) فَإنْ
طلقها فَلا تحِل له مِن بعد حتى تنكِح زوجا غيره فَإنْ طلقها
فَلا جناح عليهِمآ انْ يتراجعآ اِنْ ظنآ انْ يقِيما حدود ا ِ
وتلك حدود ا ِ يبينها لِقومٍ يعلمونَ (٢٣٠)

229) Boşanma iki defadır; artık ya güzellikle tutmalı ya da iyilike salıvermelidir. -Allah'ın sınırlarını koruyamamaktan korkmaları müstesna- onlara verdiğiniz bir şeyi geri almanız size helal değildir. Fakat Allah'ın sınırlarını koruyamamaktan korkmaları müstesna kadının bir şeyleri fidye vermesinde her ikisine de bir günah yoktur. İşte bunlar Allah'ın sınırlarıdır, onu aşmayın. Her kim Allah'ın sınırlarını aşarsa işte onlar var ya, onlar zalimlerin ta kendileridir.

Cahiliyyede, kişi karısını dilediği kadar boşar, iddetinin bitimine yakın onu tekrar almak ister ve müracaatta bulunursa bin kere boşamiş olsa da kadın yine onun karısı olurdu. Kadını boşama ve ona müracaatla tekrar alma konusunda herhangi bir sınır yoktu. Ensardan birisi karısına kızıp "Seni ne kendime tam hanım olarak tutacağım, ne de benden tamamen boş olup bir başkasıyla evlenmene imkân vereceğim." Dedi. Kadın: "Bunu nasıl yapacaksın?" diye sordu. O: "Seni boşayacağım, tam iddetin biterken müracaat edeceğim, hemen peşinden tekrar boşıyacağım; böyle devam edip gideceğim." Dedi. Bunun üzerine kadın Hz. Peygamber (a.s)'e gelerek şikâyette bulundu da Allah Tealâ "Boşama iki defadır.." ayetini indirip erkeğin ric'î talâkla kadını boşama hakkını iki talâk ile sınırlandırdı.[48]

Artık helal فَلَا تَحِلُّ Onu (bir daha) boşarsa طَلَّقَهَا Eğer فَإِن
Nikahlanmadıkça مِن بَعْدُ حَتَّى تَنكِحَ kendisine لَهُ olmaz
(Bundan sonraki طَلَّقَهَا Eğer فَإِن başka غَيْرَهُ bir kocayla زَوْجًا
Onlara عَلَيْهِمَا bir günah جُنَاحَ yoktur فَلَا kocası) onu boşarsa
أَن İnanırlarsa إِن ظَنَّا birbirlerine dönmelerinde أَن يَتَرَاجَعَا
İşte وَتِلْكَ Allah'ın اللهِ sınırlarını حُدُودَ Koruyacaklarına يُقِيمَا
iyice açıkladığı يُبَيِّنُهَا Allah'ın اللهِ sınırlarıdır حُدُودُ bunlar
bilen يَعْلَمُونَ bir topluluk için لِقَوْمٍ

230) Eğer onu (bir daha) **boşarsa, artık başka bir kocayla nikahlanmadıkça kendisine helal olmaz. Eğer (bundan sonraki kocası) onu boşarsa -Allah'ın sınırlarını koruyacaklarına inanırlarsa- birbirlerine dönmelerinde onlara bir günah yoktur. İşte bunlar Allah'ın -bilen bir topluluk için- iyice açıkladığı sınırlarıdır.**

وإذَا طَلقْتم النسآءَ فَبلَغن أجلَهن فَأمسِكُوهن ِبمعروفٍ أو
سرحوهن ِبمعروفٍ ولاَ تمسِكُوهن ضِرارا ِلتعتدوا ومن يفْعلْ
ذَلك فَقَد ظَلَم نفْسه ولاَ تتخِذُوآ أياتِ ا ِ هزوا واذْكُروا
ِنعمةَ ا ِ علَيكُم ومآ أنزلَ علَيكُم ِمن الْكِتابِ والْحِكْمةِ
يعِظُكُم ِبهِ واتقُوا ا َ واعلَموآ أن ا َ ِبكُل شيءٍ علِيم (٢٣١)
وإذَا طَلقْتم النسآءَ فَبلَغن أجلَهن فَلاَ تعضلُوهن أنْ ينكِحن
أزواجهن ِإذَا تراضوا بينهم ِبالْمعروفِ ذَلك يوعظُ ِبهِ من كَانَ
ِمنكُم يؤمِن ِبا ِ والْيومِ الاَخِرِ ذَلكُم أزكَى لَكُم وأطْهر وا ُ
يعلَم وأنتم لاَ تعلَمونَ (٢٣٢) والْوالِدات يرضِعن أولاَدهن
حولَين كَامِلَين ِلمن أراد أنْ يتِم الرضاعةَ وعلَى الْمولُودِ لَه
ِرزقُهن وكِسوتهن ِبالْمعروفِ لاَ تكَلف نفْس ِإلا وسعها لاَ
تضآر والِدةٌ ِبولَدِها ولاَ مولُود لَه ِبولَدِهِ وعلَى الْوارِثِ ِمثْلُ
ذَلك فَإنْ أرادا ِفصالاً عن تراضٍ ِمنهما وتشاورٍ فَلاَ جناح
علَيهما وإنْ أردتم أنْ تسترضِعوآ أولاَدكُم فَلاَ جناح علَيكُم
ِإذَا سلمتم مآ أتيتم ِبالْمعروفِ واتقُوا ا َ واعلَموآ أن ا َ ِبما
تعملُونَ بصِير (٢٣٣)

Kadınları النساء boşadığınız zaman طَلَقْتُم وإِذَا
iddetlerinin sonuna أَجلَهن ulaştıklarında فَبلَغْنَ
ya da أَو ya güzellikle بِمعروفٍ Onları tutun فَأَمسِكُوهن
Bir de onları وَلَا تُمسِكُوهن İyilikle بِمعروفٍ Bırakın سرحوهن
Haksızlıkla لِتَعتَدوا Ve zarar vermek için ضِرارا tutmayın
Muhakkak ki فَقَد Bunu ذَلِك Yaparsa يفْعلْ Kim ومن
edinmeyin وَلَا تَتَخِذُوا kendisine نَفْسه zulmetmiş olur ظَلَم
Düşünün واذْكُروا Eğlence هزوا Allah'ın اللهِ ayetlerini آياتِ
وما üzerinizdeki علَيكُم Allah'ın اللهِ nimetini نِعمةَ
İle hikmeti والْحِكْمةِ Kitap مِن الْكِتَابِ Size علَيكُم indirdiği أَنزلَ
Sakının واتقُوا kendisiyle بِهِ öğüt vermek üzere يعِظُكُم
Allah الله Muhakkak أَن ve bilin ki واعلَموا Allah'tan الله
hakkıyla bilendir علِيم şeyi شَيءٍ her بِكُل

231) Kadınları boşadığınız zaman iddetlerinin sonuna ulaştıklarında, onları ya güzellikle tutun, ya da iyilikle bırakın. Bir de haksızlıkla ve zarar vermek için onları tutmayın. Kim bunu yaparsa muhakkak ki kendine zulmetmiş olur. Allah'ın ayetlerini eğlence edinmeyin! Allah'ın üzerinizdeki nimetini ve size kendisiyle öğüt vermek üzere indirdiği kitap ile hikmeti düşünün. Allah'tan sakının ve bilin ki muhakkak Allah her şeyi hakkıyla bilendir.

Hasen'den rivayet ediliyor ki Hz. Peygamber (a.s) zamanında bazı kimseler karısını boşar veya kölesini azat eder, sonra da "Hayır, ben öyle bir şey yapmadım, ben eğleniyordum." derlerdi. Hz. Peygamber (a.s)'e soruldu da Efendimiz: "Her kim eğlence olsun diye karısını boşar veya kölesini azat ederse bu onun aleyhine olmak üzere geçerli olur." buyurdu ve bunun gibileri hakkında "Allah'ın âyetlerini oyuncak (eğlence) yerine koymayın." âyeti nazil oldu.[228]

ulaştıklarında فَبلَغْنَ Kadınları النساء boşadığınızda طَلَقْتُم وإِذَا
artık onları فَلَا تَعضلُوهن iddetlerinin sonuna أَجلَهن
Kocalarıyla أَزواجهن nikahlanmaktan أَن ينكِحن alıkoymayın
Örfe بِالْمعروفِ Aralarında بينَهم anlaştıkları takdirde إِذَا تَراضوا
verilen bir öğüttür يوعظُ İşte bu ذَلِك uygun olarak
İman edenlere يؤْمِن İçinizden مِنْكُم من كان kendisiyle بِهِ
İşte bu ذَلِكُم ahiret الْآخِرِ ve gününe والْيومِ Allah'a بِاللهِ
ve daha temizleyicidir وأَطْهر Sizin için لَكُم Daha faydalı أَزكَى
لَا Fakat siz وأَنْتُم bilir يعلَم Şüphesiz Allah والله
bilmezsiniz تَعلَمون

232) Kadınları boşadığınızda iddetlerinin sonuna ulaştıklarında -aralarında örfe uygun olarak anlaştıkları takdirde- artık onları kocalarıyla nikahlanmaktan alıkoymayın! İşte bu içinizden Allah'a ve ahiret gününe iman edenlere kendisiyle verilen bir öğüttür. İşte bu, sizin için daha faydalı ve daha temizleyicidir. Şüphesiz Allah bilir, fakat siz bilmezsiniz.

Suddi'den gelen bir rivayette bu âyet-i kerime Câbir ibn Abdillâh hakkında nazil olmuştur. Şöyle ki: Câbir ibn Abdillâh el-Ensârî'nin bir amca kızı varmış. Kocası onu bir talâk ile boşamış. İddeti bittikten sonra kocası tekrar onunla evlenmek üzere müracaat etmiş de Câbir kabul etmiyerek: Amca kızını boşadın, sonra da nikahlamak istiyorsun, hayır olmaz." demiş. Meğer kadın, eski kocasını istiyormuş, onunla evlenmeye razı olmuş imiş. İşte bunun üzerine bu âyet nazil olmuş.[49]

çocuklarını أَولَادهن Emzirirler يرضِعن anneler والْوالِداتُ
أَن يتِم isteyenler için لِمن أَراد tam كَامِلَين iki yıl حولَين
üzerinedir وعلَى Emzirmeyi الرضاعةَ tamamlamak
kendisi için لَه Çocuğun doğrulduğu (baba) الْمولُودِ
Örfe بِالْمعروفِ ve giyeceklerini وكِسوتُهن Yiyeceklerini رِزقُهن
Sorumlu tutulmaz لَا تُكَلفُ uygun bir şekilde sağlamak
لَا Gücünün yettiğinden وسعها başkasıyla إِلَّا Hiç kimse نَفْس
Çocuğu sebebiyle بِولَدِها Anne والِدةٌ Zarara uğratılmasın تُضار
çocuğu بِولَدِهِ Kendisi için لَه Doğrulduğu (baba) ولَا مولُود
Gibidir مِثْلُ Mirasçıya düşen de وعلَى الْوارِثِ sebebiyle
عن (sütten) kesmek فِصالًا İsterlerse أَرادا Eğer فَإِن Bunun ذَلِك
Ve birbirlerine danışarak مِنْهما وتَشَاورٍ kendi rızaları ile تَراضٍ
Ayrıca أَردتُم وإِن İkisine de علَيهِما Bir günah جنَاح Yoktur فَلَا
Çocuklarınızı أَولَادكُم Emzirtmek أَن تَستَرضِعوا isterseniz
إِذَا Üzerinize علَيكُم hiçbir günah yoktur جنَاح Artık yoktur فَلَا
örfe بِالْمعروفِ vereceğinizi ما آتَيتُم Ödediğiniz taktirde سلمتُم
ve bilin ki واعلَموا Allah'tan الله sakının واتقُوا uygun olarak
hakkıyla بصِير yaptıklarınızı بِما تَعملُون Allah الله Şüphesiz أَن
görendir

233) Emzirmeyi tamamlamak isteyenler için, anneler çocuklarını tam iki yıl emzirirler. Onların yiyeceklerini ve giyeceklerini örfe uygun bir şekilde sağlamak, çocuğun kendisi için doğrulduğu (baba) **üzerinedir. Hiç kimse gücünün yettiğinden başkasıyla sorumlu tutulmaz. Çocuğu sebebiyle anne ve çocuğu sebebiyle kendisi için doğrulduğu** (baba) **zarara uğratılmasın. Mirasçıya düşen de bunun gibidir. Eğer kendi rızaları ile ve birbirlerine danışarak** (sütten) **kesmek isterlerse ikisine de bir günah yoktur. Ayrıca çocuklarınızı emzirtmek isterseniz –vereceğinizi örfe uygun olarak ödediğiniz taktirde- artık üzerinize hiçbir günah yoktur. Allah'tan sakının ve bilin ki şüphesiz Allah yaptıklarınızı hakkıyla görendir.**

bıraktığı وَيذَرون İçinizden مِنْكُم ölenlerin يتَوفون والذِين
Kendilerini بِأَنفُسِهن bekletirler يتَربصن Hanımlar أَزواجا
Sonuna فَإِذَا بلَغْنْ On (gün) وعشْرا Ay أَشْهرٍ Dört أَربعةَ
Hiçbir جنَاح Yoktur فَلَا İddetlerinin أَجلَهن ulaştıklarında
فِي yaptıkları hususunda فَعلْن فِيما Size علَيكُم günah
örfe uygun şekilde بِالْمعروفِ kendileri hakkında أَنفُسِهن
hakkıyla خَبِير yaptıklarınızdan بِما تَعملُون Şüphesiz Allah والله
haberdardır

234) İçinizden ölenlerin, bıraktığı hanımlar kendilerini dört ay on (gün) **bekletirler. İddetlerinin sonuna ulaştıklarında, onların kendileri hakkında örfe uygun şekilde yaptıkları hususunda size hiçbir günah yoktur. Şüphesiz Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.**

ima فِيما عرضتُم بِهِ Size علَيكُم hiçbir günah جنَاح yoktur ولَا
Kadınlara النساءِ nikahlamak istediğinizi مِن خِطْبةِ etmenizde
gönüllerinizde فِي أَنفُسِكُم Saklamanızda أَكْننتُم Veya أَو
Yakında ستَذْكُرونَهن Kesinlikle أَنكُم Allah الله Bilmektedir عِلم
Onlarla تُواعِدوهن لَا Fakat ولَكِن onları anacağınızı
Söylemeniz تَقُولُوا أَن Dışında إِلَا Gizlice سِرا sözleşmeyin
Akdine عقْدةَ Kalkışmayın ولَا تَعزِموا meşru معروفًا bir söz قَولًا
Yazılanın الْكِتَاب ulaşıncaya يبلُغَ kadar حتى Nikah النكَاحِ
Allah الله şüphesiz أَن Ve bilin ki واعلَموا Sonuna أَجلَه (iddet)
Artık Ondan فَاحذَروه İçinizde olanı ما فِي أَنفُسِكُم bilir يعلَم
Allah الله Şüphesiz أَن ve yine bilin ki واعلَموا sakının
Halîmdir حلِيم Ğafûrdur غَفُور

235) Kadınlara nikahlamak istediğinizi ima etmenizde veya gönüllerinizde saklamanızda size hiçbir günah yoktur. Allah, yakında kesinlikle onları anacağınızı bilmektedir. Fakat meşru bir söz söylemeniz dışında, onlarla gizlice sözleşmeyin; yazılanın (iddet) sonuna ulaşıncaya kadar nikah akdine kalkışmayın ve bilin ki şüphesiz Allah içinizde olanı bilir. Artık O'ndan sakının ve yine bilin ki şüphesiz Allah Ğafur (ayıpları gizleyen)'dur, Halim (yumuşak)'dir.

(*)İslâm'dan önce ve İslâm'ın ilk yıllarında erkek ölüp geriye karısını bıraktığında kadın bir yıl evde bekler ve bu süre içinde ölen kocasının malıyla geçimini sağlar, gereksinmelerini karşılardı. Bir yıl geçmeden evlenemez, şahsî hürriyetini kullanamazdı. Bu durum, hem kadın için, hem ölenin diğer vârisleri için yararlı bir sonuç vermiyor, birtakım huzursuzluklar doğuruyor ve kırıcı ölçüde sürtüşmelere yolaçıyordu. Yukarıdaki âyet her iki tarafın haklarını ve kişisel hürriyetlerini kullanmaları için bu, süreyi dört ay on güne indirmiş oldu.

Boşarsanız طَلَّقْتُم إِن Size علَيكُم bir günah جنَاح yoktur لَا
kendileriyle temas etmediğiniz ما لَم تَمسوهن Kadınları النساء
Kendilerine tespit etmediğiniz تَفْرِضوا لَهن ve أَو
علَى Onları faydalandırsın ومتعوهن Mehir فَرِيضةً
وعلَى kendi gücü nispetinde قَدره Zengin olan الْموسِعِ
bir متَاعا kendi gücü nispetinde قَدره fakir olan da الْمقْتِرِ
علَى bu bir haktır حقًا örfe uygun بِالْمعروفِ geçimlikle
ihsan edenler üzerine الْمحسِنِين

والذِين يتوفونَ مِنكُم ويذَرونَ ازواجا يتربصن بِانفُسِهن اربعةَ
اشهرٍ وعشرا فَاِذَا بلَغن اجلَهن فَلاَ جناح علَيكُم فِيما فَعلْن فِى
انفُسِهن بِالمعروفِ وا ُ بِما تعملُونَ خبِ (٢٣٤) ولاَ جناح
علَيكُم فِيما عرضتم بِهِ مِن خِطْبةِ النسآءِ او اكْننتم فِى
انفُسِكُم عِلم ا ُ انكُم ستذْكُرونهن ولَكِن لاَ تواعِدوهن سِرا
اِلا انْ تقُولُوا قَولاً معروفًا ولاَ تعزِموا عقْدةَ النكَاحِ حتى يبلُغَ
الْكِتاب اجلَه واعلَموآ ان ا َ يعلَم ما فِى انفُسِكُم فَاحذَروه
واعلَموآ ان ا َ غَفُور حلِيم (٢٣٥) لاَ جناح علَيكُم اِنْ
طَلَّقْتم النسآءَ ما لَم تمسوهن او تفْرِضوا لَهن فَرِيضةً ومتعوهن
علَى الْموسِعِ قَدره وعلَى الْمقْتِرِ قَدره متاعا بِالْمعروفِ حقا
علَى الْمحسِنِ (٢٣٦) واِنْ طَلَّقْتموهن مِن قَبلِ انْ تمسوهن
وقَد فَرضتم لَهن فَرِيضةً فَنِصف ما فَرضتم اِلا انْ يعفُونَ او
يعفُو الذِى بِيدِهِ عقْدةُ النكَاحِ وانْ تعفُوآ اقْرب لِلتقْوى ولاَ
تنسوا الْفَضلَ بينكُم اِن ا َ بِما تعملُونَ بصِ (٢٣٧)

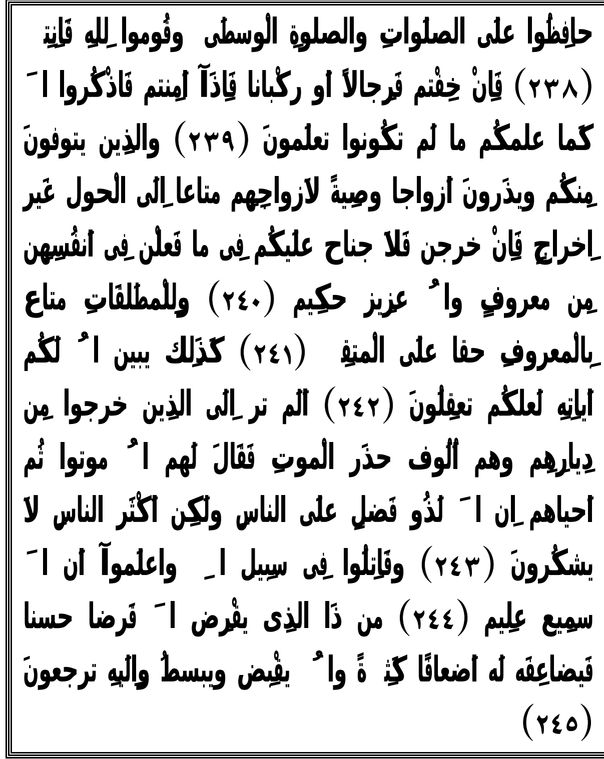
236) Kendileriyle temas etmediğiniz ve kendilerine mehir tespit etmediğiniz kadınları boşarsanız size bir günah yoktur. Zengin olan kendi gücü nispetinde; fakir olan da kendi gücü nispetinde, onları örfe uygun bir geçimlikle faydalandırsın. Bu, ihsan edenler üzerine bir haktır.

Bu ayet-i kerime Ensar'dan birisi hakkında nazil oldu. O, Hanîfe oğullarından bir kadınla evlenmiş, ona mehir kesmemiş, sonra da zifafa girmeden onu boşamıştı. Bunun üzerine bu âyet-i kerime nazil oldu da Efendimiz "Başındaki şapkanla olsun onu faydalandır." buyurmuşlar.[50]

أَن etmeden önce مِن قَبل Eğer onları boşarsanız وإِن طَلَّقْتُموهن
Mehir tesbit ettiğiniz وقَد فَرضتُم kendilerine temas تَمسوهن
ما yarısı onlarındır فَرِيضةً فَنِصفُ Onlara لَهن halde
Kendilerinin أَن يعفُون dışında إِلَا Tespit ettiğinizin فَرضتُم
elinde olan kimsenin الذِي بِيدِهِ Bağışlaması يعفُو Veya أَو
daha أَقْرب Bağışlamanız ise وأَن تَعفُوا Nikah النكَاحِ Akdi عقْدةُ
fazlı da الْفَضلَ Unutmayın ولَا تَنسوا takvaya لِلتقْوى yakındır
yaptıklarınızı بِما تَعملُون Allah الله Şüphesiz إِن aranızdaki بينَكُم
hakkıyla görendir بصِير

237) Eğer onlara mehir tespit ettiğiniz halde kendilerine temas etmeden önce onları boşarsanız -kendilerinin veya nikah akdi elinde olan kimsenin bağışlaması dışında- onlara tespit ettiğinizin yarısı onlarındır. Bağışlamanız ise takvaya daha yakındır ve aranızdaki fazlı da unutmayın. Şüphesiz Allah yaptıklarınızı hakkıyla görendir.

(*)Bundan önceki âyetler, aile hukukundan bir bölüme yer verildi; kadın haklan açıklandı; ona ne zaman ve nasıl davranılmasına dokunuldu. Kur'ân'ın yüce hikmet ve metodlarından biri de ahkâmla ilgili her bölümden sonra ibâdetten, Allah korkusundan, âhiretteki hesaptan; cennet ve cehennemden sözetmek ve bununla ilâhî hükmün amaç ve maksadını belirleyip hukukî meseleleri iyi ahlâk ve faziletle birleştirip bütünleştirmektir.

حافظوا على الصلوات والصلوة الوسطى وقوموا لله قانتين (٢٣٨) فإن خفتم فرجالا او ركبانا فإذا أمنتم فاذكروا الله كما علمكم ما لم تكونوا تعلمون (٢٣٩) والذين يتوفون منكم ويذرون ازواجا وصية لازواجهم متاعا الى الحول غير اخراج فإن خرجن فلا جناح عليكم في ما فعلن في انفسهن من معروف والله عزيز حكيم (٢٤٠) وللمطلقات متاع بالمعروف حقا على المتقين (٢٤١) كذلك يبين الله لكم اياته لعلكم تعقلون (٢٤٢) الم تر الى الذين خرجوا من ديارهم وهم الوف حذر الموت فقال لهم الله موتوا ثم احياهم ان الله لذو فضل على الناس ولكن اكثر الناس لا يشكرون (٢٤٣) وقاتلوا في سبيل الله واعلموا ان الله سميع عليم (٢٤٤) من ذا الذي يقرض الله قرضا حسنا فيضاعفه له اضعافا كثيرة والله يقبض ويبسط واليه ترجعون (٢٤٥)

namazı da وَالصَّلٰوةِ namazları عَلَى الصَّلَوَاتِ koruyun حَافِظُوا
Allah için لِلّٰهِ kaimler olun وَقُومُوا orta الْوُسْطٰى
Gönülden itaat ederek قَانِتِينَ

238) Namazları koruyun, orta namazını da. Gönülden itaat ederek Allah için kaimler olun.

İbn Mes'ûd ve Zeyd ibn Erkam'dan rivayete göre ise şöyle demişlerdir: Biz, aynen kitab ehlinin yaptığı gibi namazda iken konuşur, selâm verir, selâm alır, kaç rek'at kıldınız diye sorardık. Allah Tealâ "Allah'ın divanına tam bir huşu ve tâatle durun." âyetini indirdi de susmakla emrolunduk, konuşmamız yasaklandı.[229]

veya أَوْ yaya olarak فَرِجَالًا korkarsanız خِفْتُمْ Eğer فَإِنْ
güvene kavuştuğunuz zaman فَإِذَا أَمِنْتُمْ binek üzerinde رُكْبَانًا
مَا لَمْ Size öğrettiği عَلَّمَكُمْ gibi كَمَا Allahı اللّٰهَ Anın فَاذْكُرُوا
bilmediğiniz şeyleri تَكُونُوا تَعْلَمُونَ

239) Eğer korkarsanız, yaya olarak veya binek üzerinde, güvene kavuştuğunuz zaman size bilmediğiniz şeyleri öğrettiği gibi Allah'ı anın.

Düşmanla karşı karşıya bulunulduğu, fiilen savaşılmaya mâni bir hücum tehlikesinin bulunduğu zamanlarda (bu mânada korku halinde) cemaatle nasıl namaz kılınacağı öğretilmişti. Konumuz olan 239. âyette ise savaşı da içine alan daha geniş çerçeveli tehlike hallerinde fertlerin kendi başlarına namazı nasıl kılacakları anlatılmıştır. Çıkan sonuç namazın önemi, terkedilemez oluşu, her hal ve şartta kılınması gerektiği ve şartlar namazın bir kısım farzlarını ve vaciplerini yerine getirmeye müsait değilse mümkün olan şekilde (bazı farz ve vacipler eksik de olsa) kılınacağıdır.

İçinizden مِنْكُمْ ölmek üzere olup da وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ
vasiyet Etsinler وَصِيَّةً Eşler أَزْوَاجًا geriye bırakanlar وَيَذَرُونَ
bir yıla إِلَى الْحَوْلِ faydalanmalarını مَتَاعًا eşleri için لِأَزْوَاجِهِمْ
çıkarlarsa خَرَجْنَ Eğer فَإِنْ çıkarılmadan غَيْرَ إِخْرَاجٍ kadar
مَا فِي Size عَلَيْكُمْ Hiçbir günah جُنَاحَ yoktur فَلَا
مِنْ kendileri hakkında فِي أَنْفُسِهِنَّ yaptıklarından dolayı فَعَلْنَ
Azîzdir عَزِيزٌ Şüphesiz Allah وَاللّٰهُ örfe uygun olarak مَعْرُوفٍ
Hakîmdir حَكِيمٌ

240) İçinizden ölmek üzere olup da geriye eşler bırakanlar, eşleri için (evlerinden) çıkarılmadan bir yıla kadar faydalanmalarını vasiyet etsinler. Eğer çıkarlarsa, kendileri hakkında örfe uygun olarak yaptıklarından dolayı size hiçbir günah yoktur. Şüphesiz Allah Aziz (yüce)'dir, Hakim (hükmeden)'dir.

bir geçimlik مَتَاعٌ Boşananlar için vardır وَلِلْمُطَلَّقَاتِ
عَلَى Bu bir haktır حَقًّا örfe uygun bir şekilde بِالْمَعْرُوفِ
muttakîler üzerine الْمُتَّقِينَ

241) Boşananlar için örfe uygun şekilde bir geçimlik vardır. Bu muttakiler üzerine bir haktır.

"Kendileriyle temas etmediğiniz…" (Bakara, 2/236) âyeti nazil olunca birileri: "Eğer ihsanda bulunmak istersem yaparım, boşadığım hanımına infakta bulunurum, yok bunu istemezsem yapmam." çünkü Allah bu âyet-i kerime ile ona infakta bulunmayı benim istememe bıraktı dediler de bunun üzerine Allah Tealâ "Boşanan kadınların da meşru şekilde faydalanmaları haklarıdır." âyetini indirdi.[51]

sizin için لَكُمْ Allah اللّٰهُ iyice açıklıyor يُبَيِّنُ işte böyle كَذٰلِكَ
ki akledesiniz لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ayetlerini آيَاتِهِ

242) Allah ayetlerini sizin için işte böyle iyice açıklıyor ki akledesiniz.

مِنْ çıkanları خَرَجُوا إِلَى الَّذِينَ görmedin mi? أَلَمْ تَرَ
Binlerce kişi oldukları halde وَهُمْ أُلُوفٌ yurtlarından دِيَارِهِمْ
Allah اللّٰهُ Onlara لَهُمُ Dedi فَقَالَ Ölüm korkusuyla حَذَرَ الْمَوْتِ
Şüphesiz ki إِنَّ Onları diriltti أَحْيَاهُمْ Sonra ثُمَّ Ölün مُوتُوا
insanlara عَلَى النَّاسِ büyük lütuf sahibidir لَذُو فَضْلٍ Allah اللّٰهَ
لَا insanların النَّاسِ çoğu أَكْثَرَ Fakat وَلٰكِنَّ karşı
Şükretmezler... يَشْكُرُونَ

243) Binlerce kişi oldukları halde ölüm korkusuyla yurtlarından çıkanları görmedin mi? Allah onlara: "Ölün!" dedi, sonra onları diriltti. Şüphesiz ki Allah insanlara karşı büyük lütuf sahibidir; fakat insanların çoğu şükretmezler.

(*)Sûrenin ana konularından biri de indiği dönemin şartlarına uygun olarak müslümanları, varlıklarını ve değerlerini korumak için savaşa hazırlamak ve teşvik etmektir. Bu âyette değinilen bir kıssa veya temsilden sonra müteakip âyette yine "Allah yolunda savaşın" emrinin gelmesi, daha sonra İsrâiloğulları'nın savaş karşısındaki tutumlarının anlatılması da bunu göstermektedir.

ve bilin ki وَاعْلَمُوا Allah اللّٰهِ yolunda فِي سَبِيلِ savaşın وَقَاتِلُوا
Alîmdir عَلِيمٌ Semîdir سَمِيعٌ Allah اللّٰهَ şüphesiz أَنَّ

244) Allah yolunda savaşın ve bilin ki, şüphesiz Allah Semi'(işitici)dir, Alim(bilici)'dir.

bir قَرْضًا Allaha اللّٰهَ verecek olan يُقْرِضُ ذَا الَّذِي kimdir مَنْ
Kendisi için لَهُ onu artıracağı فَيُضَاعِفَهُ Güzel حَسَنًا ödünç
Daraltır يَقْبِضُ Allah اللّٰهُ da وَ kat kat كَثِيرَةً أَضْعَافًا
Siz تُرْجَعُونَ yalnız Ona وَإِلَيْهِ genişletir de وَيَبْسُطُ
döndürüleceksiniz

245) Allah'a -onu kendisi için kat kat artıracağı- güzel bir ödünç verecek olan kimdir? Allah daraltır da genişletir de. Siz yalnız O'na döndürüleceksiniz.

Bu âyet Ebu'd-Dahdâh hakkında nazil olmuştur. Ebu'd-Dahdâh demişti ki: "Ey Allah'ın elçisi, benim iki bahçem var. Birini tasadduk etsem onun bir benzeri bana cennette var mı? Cennette bana bir benzeri verilecek mi?" Hz. Peygamber (a.s): "Evet." buyurdular. O: "Ümmü'd-Dahdâh da benimle beraber olacak mı?" diye sordu, Efendimiz: "Evet." buyurdular. Onun: "Çocuğumuz da benimle beraber olacak mı?" sorusuna Efendimiz (a.s)'ın: "Evet." cevabı vermesi üzerine "Hanîne" adındaki en güzel bahçesini tasadduk etti. Ebu'd-Dahdâh, tasadduk ettiği bahçede olan ailesine varıp bahçenin kapısında durdu ve hanımına yaptığını haber verdi. Hanımı: "Yaptığın alış verişi Allah mübarek kılsın." dedi ve bahçeden çıktı da bahçeyi Allah'ın Resûlü (a.s)'ne teslim ettiler.[52]

الم تر الى الملأ من بنى اسرآئيل من بعد موسى اذ قالوا لنبى
لهم ابعث لنا ملكا نقاتل فى سبيل الله قال هل عسيتم ان
كتب عليكم القتال الا تقاتلوا قالوا وما لنا الا نقاتل فى
سبيل الله وقد اخرجنا من ديارنا وابنآئنا فلما كتب عليهم
القتال تولوا الا قليلا منهم والله عليم بالظالمين (٢٤٦) وقال
لهم نبيهم ان الله قد بعث لكم طالوت ملكا قالوا انى يكون
له الملك علينا ونحن احق بالملك منه ولم يؤت سعة من
المال قال ان الله اصطفيه عليكم وزاده بسطة فى العلم
والجسم والله يؤتى ملكه من يشآء والله واسع عليم (٢٤٧)
وقال لهم نبيهم ان اية ملكه ان يأتيكم التابوت فيه سكينة من
ربكم وبقية مما ترك ال موسى وال هارون تحمله الملئكة ان
فى ذلك لاية لكم ان كنتم مؤمنين (٢٤٨)

أَلَمْ تَرَ görmedin mi? إِلَى الْمَلَإِ ileri gelenlerini مِن بَنِي
إِسرائِيلَ İsrailoğullarının مِن بَعْدِ مُوسَى Musadan sonra إِذْ
قَالُوا Hani demişlerdi لِنَبِيٍّ Nebilerine لَهُمُ Onlar ابْعَثْ Tayin et
لَنَا Bize مَلِكًا Bir melik نُقَاتِلْ Savaşalım فِي سَبِيلِ Yolunda
اللَّهِ Allah قَالَ Demişti هَلْ عَسَيْتُمْ إِن كُتِبَ ya yazılır da عَلَيْكُمُ Size
الْقِتَالُ Savaş أَلَّا تُقَاتِلُوا Savaşmazsanız قَالُوا Demişlerdi وَمَا لَنَا
أَلَّا نُقَاتِلَ niçin savaşmayalım? فِي سَبِيلِ Yolunda اللَّهِ Allah وَقَدْ
أُخْرِجْنَا uzaklaştırıldık مِن دِيَارِنَا Yurtlarımızdan وَأَبْنَائِنَا Ve
çocuklarımızdan فَلَمَّا كُتِبَ yazıldığında ise عَلَيْهِمُ Onlara
الْقِتَالُ Savaş تَوَلَّوْا yüz çevirdiler إِلَّا قَلِيلًا müstesna pek azı
مِّنْهُمْ Onlardan وَ Şüphesiz اللَّهُ Allah عَلِيمٌ çok iyi bilendir
بِالظَّالِمِينَ zalimleri

246) Musa’dan sonra İsrailoğullarının ileri gelenlerini görmedin mi? Hani onlar nebilerine: “Bize bir melik tayin et de Allah yolunda savaşalım" demişlerdi. "Ya savaş size yazılır da savaşmazsanız?” demişti. Onlar: “Niçin Allah yolunda savaşmayalım? Ayrıca yurtlarımızdan ve çocuklarımızdan uzaklaştırıldık." Demişlerdi. Savaş onlara yazıldığında ise -onlardan pek azı müstesna- **yüz çevirdiler. Şüphesiz Allah, zalimleri çok iyi bilendir.**

(*)Olayın tarihi ve şahıslarının isimleri değil, kendisinin önemli olduğu; ibret, olup bitende bulunduğu için "(Musa'dan sonra İsrâiloğullan'na gönderilen) peygamberlerden biri" denilip isim verilmemiştir. Hz. Mûsâ zamanında ayrıca hükümdarlar yoktu; tsrâiloğullan'nın siyasî lideri, devlet başkanı Hz. Mûsâ idi. Ancak onun zamanında yaşayanlar, hükümdar-peygamberin manevî gücünden ve bereketinden yararlanacak, peşine düşerek cihada katılacak yerde "Sen ve rabbin gidin savaşın; biz burada oturacağız" demeyi tercih etmişlerdi.

وَ Şüphesiz ki إِنَّ Nebileri نَبِيُّهُمْ Onlara لَهُمْ Dedi قَالَ de
اللَّهَ Allah قَدْ بَعَثَ göndermiştir لَكُمْ Size طَالُوتَ Talutu
مَلِكًا Melik olarak قَالُوا Dediler أَنَّى Nasıl يَكُونُ Olur ki
لَهُ Onun الْمُلْكُ Mülk عَلَيْنَا Bizim üzerimize وَنَحْنُ Biz أَحَقُّ daha
layığız بِالْمُلْكِ Mülke مِنْهُ Ondan وَلَمْ يُؤْتَ ve ona
verilmemiştir de سَعَةً genişliği مِّنَ الْمَالِ Mal قَالَ Dedi ki
إِنَّ Muhakkak ki اللَّهَ Allah اصْطَفَاهُ Onu seçti de عَلَيْكُمْ Sizin
üzerinize وَزَادَهُ Onun artırdı بَسْطَةً Gücünü فِي الْعِلْمِ ilimce
وَالْجِسْمِ ve vücutça وَاللَّهُ Allah يُؤْتِي Verir مُلْكَهُ Mülkünü
مَن kimseye يَشَاءُ Dilediği وَ Şüphesiz اللَّهُ Allah وَاسِعٌ Vasîdir
عَلِيمٌ Alîmdir

247) Nebileri de onlara: "Şüphesiz ki Allah size melik olarak Talut'u göndermiştir." Dedi. "Bizim üzerimize mülk nasıl onun olur ki biz mülke ondan daha layığız ve ona mal genişliği de verilmemiştir" dediler. Dedi ki: "Muhakkak ki Allah onu sizin üzerinize seçti de onun ilimce ve vücutça gücünü artırdı." Allah mülkünü dilediği kimseye verir, şüphesiz Allah Vasi'dir, Alim’dir.

(*)Peygamberleri onlara Tâlût'un (Saul) Allah tarafından hükümdar olarak tayin edildiğini bildirince buna iki sebeple itiraz ettiler:
a) Tâlût uzun boylu, yiğit bir halk çocuğu idi, İsrâiloğullarının ileri gelenlerinden, hükümdar çıkması beklenen ailelerinden değildi. Onların anlayışına göre böyle aileler dururken bir halk çocuğu hükümdar olamazdı; bu makama o değil topluluğun iteri gelenleri lâyık idiler.
b) Tâlût zengin değildi; onlara göre hükümdar olacak şahıs aynı zamanda zengin olmalıydı.

وَ Ayrıca قَالَ Dedi ki لَهُمْ Onlara نَبِيُّهُمْ Nebileri إِنَّ Muhakkak
ki آيَةَ Alameti مُلْكِهِ Onun mülkünün أَن يَأْتِيَكُمُ Size gelmesidir
التَّابُوتُ tabutun فِيهِ ki onda vardır سَكِينَةٌ Bir sekinet مِّن
رَّبِّكُمْ Rabbinizden وَبَقِيَّةٌ kalıntılar مِّمَّا تَرَكَ bıraktıklarından آلُ
مُوسَى Musa ile وَآلُ هَارُونَ Harun ailesinin تَحْمِلُهُ Onu taşır
الْمَلَائِكَةُ Melekler إِنَّ Şüphesiz ki فِي ذَٰلِكَ bunda vardır
لَآيَةً elbette bir ayet لَّكُمْ Sizin için إِن Eğer كُنتُم kimselerseniz
مُّؤْمِنِينَ mü’min

248) Ayrıca nebileri onlara dedi ki: "Muhakkak ki onun mülkünün alameti size tabutun gelmesidir -ki onda Rabbinizden bir sekinet ve Musa ile Harun ailesinin bıraktıklarından kalıntılar vardır. Onu melekler taşır. Eğer mümin kimselerseniz, şüphesiz ki bunda sizin için elbette bir ayet vardır.

Tâbut: Hz. Musa'nın emri üzerine bir marangoz tarafından ahşaptan yapılmış, içi ve dışı altın levha ile kaplanmış sandıktır. Yahudi literatüründe bu sandığa ahid sandığı denilmektedir. 2,5x1,5 arşın ebadında (1 arşın=68 cm), yüksekliği de bir arşın kadar olan ahid sandığının dört tarafında dört altın halka ve taşımak için bunlara geçirilmiş iki sopa vardı. Tabutun içinde Tevrat'ın sayfalan yazılı malzeme, Hz. Mûsâ ile kardeşi Harun'dan kalan elbise, baston (asâ), sancak gibi bir kısım eşya (bakiye) bulunuyordu.

Sekînet:: İslâmî kaynaklarda, "sükûnet, gönül huzuru, yüksek moral" mânalarında kullanılan Arapça bir kelime olarak düşünülmüştür. Buna göre ahid sandığının yanlarında bulunması İsrâiloğullarına moral veriyor, bunu uğur sayıyorlar, savaşta cesaretleri ve zafer ümitleri artıyor, ahid sandığı yanlarında oldukça kendilerini güven içinde hissediyorlardı. Ancak İbrânice'de -Arapça'daki sekine gibi-yine sözlükte "oturma, rahatlama" anlamına gelen- "shekhînâ" kelimesi yahudi literatüründe dinî bir terim olarak kullanılmaktadır. Bu bilgiler ışığında, âyette geçen sekînet kelimesini yahudi kültüründeki shekhînâ teriminin özellikle yukarıda işaret edilen ilk anlamıyla ilişkilendirmek mümkündür. Buna göre İsrâiloğullan ahid sandığının bir tür ilâhî zuhur ve tecelliyi yansıttığına inanıyorlar; bu inanç onlara güven veriyor, morallerini yükseltiyordu.

فلما فصلَ طالُوت ِبالجنودِ قالَ ِإن الله مبتليكم ِبنهرٍ فمن شرب ِمنه فليس ِمني ومن لم يطعمه فِإنه ِمني ِإلا من اغْترف غُرفةً ِبيدِهِ فشربوا ِمنه ِإلا قِليلًا منهم فلما جاوزه هو والذِين آمنوا معه قالُوا لا طاقةَ لنا اليوم ِبجالُوت وجنودِهِ قالَ الذِين يظُنونَ أنهم ملاقُو اللهِ كم ِمن فِئةٍ قِليلةٍ غلبت فِئةً كثِيرةً ِبِإذْنِ اللهِ والله مع الصابِرِين (٢٤٩) ولما برزوا لِجالُوت وجنودِهِ قالُوا ربنا أفْرِغْ علينا صبرا وثبت أقْدامنا وانصرنا على القَومِ الكافِرِين (٢٥٠) فهزموهم ِبِإذْنِ اللهِ وقتلَ داوود جالُوت وآتاه الله الملك والحِكْمةَ وعلمه ِمما يشاءُ ولولا دفْع اللهِ الناس بعضهم ِببعضٍ لفسدت الأرض ولكِن الله ذُو فضلٍ على العالمِين (٢٥١) تِلك آيات اللهِ نتلُوها عليك ِبالحق وِإنك لمِن المرسلِين (٢٥٢)

Dedi قَالَ ordularla بِالْجُنُودِ Talut طَالُوتُ ayrıldığında فَلَما فَصلَ
Sizi imtihan edecektir مبتَلِيكُم Allah الله Şüphesiz إِن ki:
Ondan مِنْهُ İçerse شَرِبَ Kim فَمن Bir nehirle بِنَهرٍ
Onu يطْعمه لَم Kim de ومن Benden مِني değildir فَلَيس
Kim من dışında إِلَّا bendendir مِني Şüphesiz o فَإِنه tatmazsa
İçtiler فَشَرِبوا eliyle بِيدِهِ Bir avuç غُرفَةً Aldığı اغْتَرف de
فَلَما İçlerinden مِنْهم pek azı قَلِيلًا müstesna إِلَّا Ondan مِنْه
Ve iman آمنُوا والَّذِين O هو Nihayet onu geçince جاوزه
طَاقَةَ yoktur لَا Dediler ki قَالُوا beraberindeki معه edenler
Ve ordularına وجنُودِهِ Calut بِجالُوتَ bugün الْيوم gücümüz لَنَا
أَنهم Kesin olarak inananlar ise الَّذِين يظُنُّون Dediler قَالَ karşı
Topluluk مِن فِئَةٍ Nice كَم Allaha اللهِ kavuşacaklarına ملَاقُو
çok olan كَثِيرةً topluluğu فِئَةً yenmiştir غَلَبتْ Az olan قَلِيلَةٍ
beraberdir مع Allah الله çünkü و Allahın اللهِ izni ile بِإِذْنِ
sabredenlerle الصابِرِين

249) Talut ordularla ayrıldığında dedi ki: "Şüphesiz Allah sizi bir nehirle imtihan edecektir. Kim ondan içerse benden değildir; kim de -eliyle bir avuç aldığı dışında- **onu tatmazsa şüphesiz o bendendir."** -İçlerinden pek azı müstesna- **ondan içtiler. Nihayet o ve beraberindeki iman edenler onu geçince dediler ki: "Bugün Calut ve ordularına karşı gücümüz yoktur." Allah'a kavuşacaklarına kesin olarak inananlar ise: "Nice az olan topluluk Allah'ın izniyle çok olan topluluğu yenmiştir; çünkü Allah sabredenlerle beraberdir.." dediler.**

Allah'a dosdoğru inanan bir lider ya da kumandan, bütün çarelere başvurup savaş düzenine kendini hazırlayınca artık büyük bir ümit ve güvenle, sarsılmayan bir inançla hedefine doğru ilerler. Kuvvet ve kudretin, başarı ve zaferin Allah'a ait olduğunu bilir. Bütün önlemleri aldıktan sonra el kaldırıp ordusuyla birlikte duâ eder, yardım ister. Bu arada samimi olan, hakk'a gönülden inanan askerlerini iyice tanımak için onları günün şartlarına göre bazı denemelerden geçirir. Böylece asıl kuvvetini belirlemiş olur. Bu ölçü, ya da vasıfta olan bir sultan, peygamber vârisi sayılır. Tarihte bu metotla yola çıkan sultanlar vardır, hepsi de zaferden zafere koşmuş, hem İslâm'ın, hem milletinin yüzünü güldürmüştür. Tarık b. Ziyadlar, Alpaslanlar, Selahattinler, Fatihler, Yavuzlar ve Kanuniler bunlardan bir kaçıdır. Allah, yeryüzünün düzeni bozulmasın ve bozgunculuk çıkarmak isteyenler başıboş bırakılmasın diye insanların şer ve fitnesini yine insanlarla savmaktadır. Bu, milletler hakkında sürüp giden ilâhî sünnetlerden biridir.

ve ordusuyla وجنُودِهِ Calut لِجالُوتَ karşılaştıklarında ولَما برزوا
üzerimize علَينَا yağdır أَفْرِغْ Rabbimiz ربنَا dediler قَالُوا
Bize وانْصرنَا ayaklarımıza أَقْدامنَا Sebat ver وثَبتْ sabır صبرا
kâfirler الْكَافِرِين topluluğuna الْقَومِ karşı علَى yardım et

250) Calut ve ordusuyla karşılaştıklarında: "Rabbimiz, üzerimize sabır yağdır, ayaklarımıza sebat ver ve kafirler topluluğuna karşı bize yardım et" dediler.

(*)Filistiler güçlü bir düşmandı, başlarında da Câlût (Golyat) isimli çok iri ve güçlü bir savaşçı kumandanları vardı. İsrâiloğulları ordusu düşmana yaklaşınca her zaman olduğu gibi korku ve gevşeme alâmetleri ortaya çıktı. Aralarında sayılan az da olsa imanları ve cesaretleri güçlü mücahidler de vardı. Bunlar iki tedbire başvurarak ordunun moralini yükseltmeye çalıştılar: a) Savaş tarihinden yararlandılar; zaferin her zaman sayıca üstün olanlara değil, maddî ve manevî şartlarına haiz olanlara ait olduğunu hatırlattılar, b) Allah yolunda savaşanların O'nun yardımına mazhar olacaklannı ummaları gerektiğini hatırlattılar. Ayrıca sabır ve sebat vermesi için Allah'a niyazda bulundular. Bu dua aynı zamanda direnme ve sebat gösterme konusunda bir telkin mahiyetinde idi.

İzniyle بِإِذْنِ Nihayet onları bozguna uğrattılar فَهزموهم
Calutu جالُوتَ Davud da داوود Öldürdü وقَتَلَ Allahın اللهِ
ve hikmet والْحِكْمةَ Mülk الْملْك Allah الله da ona verdi وآتَاه
Eğer ولَولَا dilediği şeyleri مِما يشَاء Ayrıca ona öğretti وعلَّمه
İnsanların الناس Allahın اللهِ def etmesi دفْع olmasaydı
fesada uğrardı لَفَسدتْ Bir kısmıyla بِبعضٍ bir kısmını بعضهم
lütuf فَضلٍ sahibidir ذُو Allah الله Fakat ولَكِن yeryüzü الْأَرض
alemlere karşı علَى الْعالَمِين

251) Nihayet Allah'ın izniyle onları bozguna uğrattılar. Davud da Calut'u öldürdü. Allah da ona mülk ve hikmet verdi. Ayrıca ona dilediği şeyleri öğretti. Eğer Allah'ın, insanların bir kısmını bir kısmıyla def etmesi olmasaydı yeryüzü fesada uğrardı. Fakat Allah alemlere karşı lütuf sahibidir.

(*)Allah da onların bu dualarını kabul etti ve O'nun yardım ve desteğiyle Câlût'un ordusunu hezimete uğrattılar. Düşmanlar çok kalabalık olmalarına rağmen mağlup oldu. Tâlût'la beraber mü'minler ordusu içinde bulunan Dâvud, küfrün başı Câlût'u öldürdü ve ordusu dağıldı. Allah, Dâvud (a.s.)'a hükümdarlık ve peygamberlik verdi ve dilediği faydalı ilimleri ona öğretti. Tâlût, Câlût'u öldürdüğü takdirde Dâvud (a.s.)'a kızını vereceğini, malını onunla bölüşeceğini ve hükümdarlık işinde onu yanma yardımcı alacağını vadetmişti. Tâlût bu sözünü tuttu. Daha sonra, Allah'ın kendisine ihsan ettiği peygamberlik nimeti ile birlikte hüküm-darlık Dâvud (a.s.)'a geçti. Eğer yüce olan Allah, kötülerin kötülüklerini iyilerin yaptığı cihad ile defetmeseydi, hayat fesada uğrardı. Zira şer galip gelse, her taraf harap ve helak olurdu. Lâkin Allah, bütün insanlığa lütuf ve keremi ile muamele eder. Şerre asla üstünlük ve galebe imkanı veremz.

Onları نَتْلُوها Allahın اللهِ ayetleridir آياتُ İşte bunlar تِلْك
Muhakkak sen وإِنَّك hak ile بِالْحق sana علَيك okuyoruz
gönderilenlerdensin لَمِن الْمرسلِين

252) İşte bunlar Allah'ın ayetleridir. Onları sana hak ile okuyoruz. Muhakkak sen gönderilenlerdensin.

(*)Ya Muhammed! İsrâiloğullarının başına gelen, sana anlattığımız bu hayret verici iş ve kıssalar, Allah'ın Cebrail vasıtasıyle sana hak olarak vahyettiği mucize ve gayb haberleridir. Ya Muhammed! Sen Allah'ın davetini tebliğ için gönder-diği peygamberlerdensin

bir بعضهم üstün kıldık فَضلْنَا Resuller ki الرسلُ İşte o تِلْك
من Onlardan مِنْهم bir kısmına علٰى بعضٍ kısmını
yükseltmiştir ورفَع Allahın الله Kendisiyle konuştuğu كلم
İsaya عِيسى verdik وآتَينَا derecelerle درجاتٍ bazısını da بعضهم
Ve وأَيدنَاه apaçık deliller الْبينَاتِ Meryemeمريم oğlu ابن da
ولٰو Ruhul-Kudüs ile الْقُدسِ بِروحِ onu destekledik
مِن الذِين Öldürmezlerdi اقْتَتَلَ ما Allah الله dileseydi شَاء
Kendilerine جاءتْهم ما بعدِ مِن Onlardan sonrakiler بعدِهِم
Ancak ولٰكِن apaçık deliller الْبينَاتُ geldikten sonra
kimi من Böylece onlardan فَمِنْهم İhtilafa düştüler اخْتَلَفُوا
ولٰو küfre girdi كفَر Kimi de من ومِنْهم İman etti آمن
birbirlerini öldürmezlerdi اقْتَتَلُوا ما Allah الله dileseydi شَاء
dilediğini ما يريد yapar يفْعلُ Allah الله Fakat ولٰكِن

253) İşte o Resuller ki biz bir kısmını bir kısmına üstün kıldık. Onlardan, Allah'ın kendisiyle konuştuğu vardır. Bazısını da derecelerle yükseltmiştir. Meryem oğlu İsa'ya da apaçık deliller verdik ve onu Ruhu'l-Kudüs ile destekledik. Allah dileseydi onlardan sonrakiler kendilerine apaçık deliller geldikten sonra birbirlerini öldürmezlerdi. Ancak ihtilafa düştüler; böylece onlardan kimi iman etti, kimi de küfre girdi. Allah dileseydi birbirlerini öldürmezlerdi. Fakat Allah dilediğini yapar.

مِما İnfak edin أَنفِقُوا iman edenler آمنُوا الذِين Ey ياأيها
أَن قَبل مِن Size rızık olarak verdiklerimizden رزقْنَاكُم
hiçbir alışverişin بيع olmadığı لٰا Gün يوم gelmeden önce يأْتِي
ve hiçbir شَفَاعةٌ ولٰا hiçbir dostluğun خُلةٌ ولٰا içinde فِيهِ
ta kendileridir هم Kâfirler والْكَافِرون şefaatin
zalimlerin الظالِمون

254) Ey iman edenler! Hiçbir alışverişin, hiçbir dostluğun ve hiçbir şefaatin olmadığı gün gelmeden önce size rızık olarak verdiklerimizden infak edin. Kafirler, zalimlerin ta kendileridir.

(*)Ey mü'minler! Allah'ın size lütfetmiş olduğu maldan O'nun yolunda harcayın. Zekatı verin. Hayır, iyilik ve salih amel işleyerek malınızı harcayın. O korkunç gün gelmeden bütün bunları yapın. Zira o gün, alışveriş yapıyormuş gibi hiçbir malı kendiniz için bir fidye olarak veremiyeceksiniz.

kendisinden هو başka إلا İlah إلٰه Olmayandır لٰا Allah الله
bir سِنَةٌ Onu tutar تَأْخُذُه ne لٰا Kayyumdur الْقَيوم Hayydır الْحي
ما فِي Onundur لَه uyku نَوم ne de ولٰا uyuklama
ذَا Kim من ve yerde ne varsa وما فِي الْأَرضِ göklerde السماواتِ
İzni إلا بِإِذْنِهِ Onun katında عِنْده şefaat edebilir?يشْفَع الذِي
وما Onların önlerinde ما بين أَيدِيهم bilir يعلَم olmaksızın
kavrayamazlar ولٰا يحِيطُون ve arkalarında olanı خَلْفَهم
إلا بِما Onun ilminden عِلْمِهِ مِن Hiçbir şeyi بِشَيءٍ
Onun kürsisi كُرسِيه kuşatmıştır وسِع dilediğinden başka شَاء
ve Ona ağır gelmez ولٰا يئُوده ve yeri والْأَرض gökleri السماواتِ
Aliyydir الْعلِي O هو Şüphesiz و Onların muhafazası حِفْظُهما
Azimdir الْعظِيم

ِتلْك الرسلُ فَضلْنا بعضهم علٰى بعضٍ مِنهم من كَلم الله ورفَع
بعضهم درجاتٍ وآتينا عِيسى ابن مريم الْبيناتِ وأيدناه بِروحِ
الْقُدسِ ولٰو شاءَ الله ما اقْتتلَ الذِين مِن بعدِهِم مِن بعدِ ما
جاءَتهم الْبينات ولٰكِن اختلَفُوا فَمِنهم من آمن ومِنهم من كَفَر
ولٰو شاءَ الله ما اقْتتلُوا ولٰكِن الله يفْعلُ ما يرِيد (٢٥٣) ياأيها
الذِين آمنوا أنفِقُوا مِما رزقْناكُم مِن قَبلِ أنْ يأتِي يوم لٰا بيع فِيهِ
ولٰا خلةٌ ولٰا شفَاعةٌ والْكَافِرونَ هم الظالِمونَ (٢٥٤) الله لٰا إلٰه
إلا هو الْحي الْقَيوم لٰا تأخذُه سِنةٌ ولٰا نوم له ما فِي السماواتِ
وما فِي الْأرضِ من ذَا الذِي يشفَع عِنده إلا بِإذْنِهِ يعلَم ما بين
أيدِيهم وما خلْفَهم ولٰا يحِيطُونَ بِشيءٍ مِن عِلْمِهِ إلا بِما شاءَ
وسِع كُرسِيه السماواتِ والْأرض ولٰا يئُوده حِفْظُهما وهو
الْعلِي الْعظِيم (٢٥٥) لٰا إكْراه فِي الدين قَد تبين الرشد مِن
الغي فَمن يكْفُر بِالطاغُوتِ ويؤمِن بِاللهِ فَقَد استمسك بِالْعروةِ
الْوثْقَى لٰا انفِصام لَها والله سمِيع علِيم (٢٥٦)

255) Allah kendisinden başka ilah olmayandır. Hayy (diri)'dır, Kayyum (ayakta)'dur. O'nu ne bir uyuklama tutar ne de bir uyku. Göklerde ve yerde ne varsa O'nundur. İzni olmaksızın O'nun katında kim şefaat edebilir? Onların önlerinde ve arkalarında olanı bilir. O'nun ilminden dilediğinden başka hiçbir şeyi kavrayamazlar. O'nun kürsüsü, gökleri ve yeri kuşatmıştır ve onların muhafazası O'na ağır gelmez. Şüphesiz O Aliyy (ulu)'dir, Azim (büyük)'dir.

İyice تَبين Şüphesiz قَد dinde فِي الدين zorlama إِكْراه yoktur لٰا
Artık kim فَمن sapıklıktan مِن الغَي doğruluk الرشْد ayrılmıştır
iman ederse ويؤْمِن Tağutu بِالطاغُوتِ tekfir edip يكْفُر
bir kulba بِالْعروةِ yapışmıştır استَمسك Muhakkak فَقَد Allaha بِاللهِ
Şüphesiz و kopması olmayan انفِصام لَها لٰا sapasağlam الْوثْقَى
Alimdir علِيم Semidir سمِيع Allah الله

256) Dinde zorlama yoktur. Şüphesiz doğruluk sapıklıktan apaçık iyice ayrılmıştır. Artık kim tağutu[53] tekfir edip Allah'a iman ederse muhakkak kopması olmayan sapasağlam bir kulpa yapışmıştır. Şüphesiz Allah Semi (işitici)'dir, Alim (bilici)'dir.

Yüce Allah'ın, "Dinde zorlama yoktur." buyruğu Ensar'dan Salim oğullarına mensup el-Husayn adında bir kişi hakkında nazil olmuştur. Bunun Hıristiyan olmuş iki oğlu vardı. Kendisi de Müslümandı. Resulullah (a.s)'a, "Ben bunları İslâm'a girmek üzere zorlayayım mı? Çünkü bunlar Hıristiyanlıktan başka bir dine bağlanmayı kabul etmiyorlar" demişti. Yüce Allah da bunun üzerine bu ayet-i kerimeyi indirdi. Bir diğer rivayete göre bunları İslâm'a girmeye zorlamış, Resulullah (a.s)'ın huzuruna gelip davalaşmışlardı. Babaları, "Ey Allah'ın Resulü, benim bir parçam olan (çocuklarını) ben göre göre cehenneme mi girsin?" demiş ve bu ayet-i kerime nazil olunca onları serbest bırakmıştır.

الله ولي الذين آمنوا يخرجهم من الظلمات إلى النور والذين كفروا أولياؤهم الطاغوت يخرجونهم من النور إلى الظلمات أولئك أصحاب النار هم فيها خالدون (٢٥٧) ألم تر إلى الذي حاج إبراهيم في ربه أنْ آتاه الله الملك إذْ قالَ إبراهيم ربي الذي يحيي ويميت قالَ أنا أحيي وأميت قالَ إبراهيم فإن الله يأتي بالشمس من المشرق فأتِ بها من المغرب فبهت الذي كفر والله لا يهدي القوم الظالمين (٢٥٨) أو كالذي مر على قريةٍ وهي خاويةٌ على عروشها قالَ أنى يحيي هذه الله بعد موتها فأماته الله مائةَ عامٍ ثم بعثه قالَ كم لبثت قالَ لبثت يوما أو بعض يومٍ قالَ بلْ لبثت مائةَ عامٍ فانظر إلى طعامك وشرابك لم يتسنه وانظر إلى حمارك ولنجعلك آيةً للناس وانظر إلى العظام كيف ننشزها ثم نكسوها لحما فلما تبين له قالَ أعلم أن الله على كل شيءٍ قدير (٢٥٩)

يخرجهم İman edenlerinآمنوا الذين velisiولي Allah'tırالله
والذين nuraإلى النور karanlıklardanمن الظلمات onları çıkarır
tağutturالطاغوت velileri iseأولياؤهم Kafirlerinكفروا
إلى الظلمات nurdanمن النور onları çıkarırlar يخرجونهم
فيها onlarهم ateşالنار halkıdırأصحاب İşteأولئك karanlıklara
sürekli kalıcıdırlarخالدون Orada

257) İman edenlerin velisi Allah'tır; onları karanlıklardan nura çıkarır. Kafirlerin velileri ise tağuttur; onları nurdan karanlıklara çıkarırlar. İşte onlar ateş halkıdır. Orada sürekli kalıcıdırlar.

İbrahim ileإبراهيم tartışanıحاج إلى الذي görmedin mi?ألم تر
الملك Allah'ınالله vermesi ileآتاه أن Rabbi hakkındaفي ربه
ربي İbrahimإبراهيم Dediği zamanقال إذ kendisine mülk
demiştiقال öldürendirيميت veو diriltenالذي يحيي Rabbim
dedi deقال öldürürüm!?أميت veو diriltirأحيي ben deأنا
بالشمس getiriyorيأتي Allahالله Muhakkakفإن İbrahimإبراهيم
من sen de onu getirsene!فأت بها doğudanمن المشرق güneşi
والله o kafirكفر الذي şaşırıp kaldıفبهت batıdanالمغرب
topluluğunuالقوم hidayete erdirmezلا يهدي Doğrusu Allah
zalimlerالظالمين

258) Allah'ın kendisine mülk vermesi ile Rabbi hakkında İbrahim ile tartışanı görmedin mi? İbrahim: "Rabbim dirilten ve öldürendir." Dediği zaman: "Ben de diriltir ve öldürürüm" demişti. İbrahim: "Muhakkak Allah güneşi doğudan getiriyor sen de onu batıdan getirsene" dedi de o kafir şaşırıp kaldı. Doğrusu Allah zalimler topluluğunu hidayete erdirmez.

(*)Hz. İbrahim ile tartışan kimse Numruz b. Kûş b. Ken'an b. Sam b. Nuh'tur. Zamanının hükümdarı, Hz. İbrahim'i atmak üzere ateş yakan ve sivrisinek ile ölümü gerçekleşen kimsedir. Bu, İbn Abbas, Katade, Mücahid, er-Rabi', es-Süddî, İbn İshak, Zeyd b. Eşlem ve başkalarının da görüşüdür.[230]

bir kasabayaقرية على uğradı daمر gibisini kiكالذي Ya daأو
çatıları üstüne عروشها على duvarlarıخاوية o kimseوهي
الله burayıهذه diriltecek?يحيي nasılأنى dediقال çökmüş
الله onu ölü bıraktıفأماته ölümündenموتها sonraبعد Allah
Ne كم dediقال dirilterekبعثه Sonraثم yılعام yüzمائة Allah
veyaأو Bir günيوما kaldımلبثت Dediقال kaldın?لبثت kadar
لبثت Hayır!بل Buyurdu kiقال gününيوم bir kısmıبعض
yiyeceğineطعامك إلى bak!فانظر seneعام Yüzمائة kaldın
إلى bakوانظر Hiç bozulmamışلم يتسنه ve içeceğineوشرابك
ayet آية Seni kılmamız içinولنجعلك Bir de eşeğineحمارك
كيف Kemiklereالعظام إلى bak!وانظر insanlaraللناس (delil)
ona نكسوها sonra daثم Onları kaldırıyorننشزها nasıl
له apaçık belli oluncaتبين Artıkفلما etلحما giydiriyoruz!
şüphesiz Allahالله أن Biliyorum kiأعلم dediقال kendisine
kadirdir!قدير şeyeشيء herكل على

259) Ya da o kimse gibisini ki duvarları, çatıları üstüne çökmüş bir kasabaya uğradı da: "Allah burayı ölümünden sonra nasıl diriltecek?" dedi. Bunun üzerine Allah onu yüz yıl ölü bıraktı. Sonra diriltereк: "Ne kadar kaldın?" buyurdu. O: "Bir gün veya günün bir kısmı kaldım" dedi. Buyurdu ki: "Hayır. Yüz sene kaldın; buna rağmen yiyeceğine ve içeceğine bak hiç bozulmamış. Bir de eşeğine bak! Seni insanlara ayet (delil) kılmamız için (böyle yaptık) kemiklere bak, onları nasıl kaldırıyor, sonra da ona et giydiriyoruz" Artık kendisine apaçık belli olunca: "Biliyorum ki, şüphesiz Allah her şeye kadirdir" dedi.

Bu, ikinci kıssa olup, Allah onu, hidâyetini murat ettiği kimseler için bir darb-ı mesel olarak getirmiştir. "Yahut evlerinin duvarları tavanları üzerine çökerek alt üst olmuş bir kasabaya uğrayan kimsenin halini bilmiyor musun? Burası, Buhtunnasr'ın yıkmış olduğu Beyt-i Makdis kasabasıdır. O salih adam şöyle dedi: Bu şehir, harap olup yıkıldıktan sonra, acaba Allah burayı nasıl diriltecek? Bu adam meşhur görüşe göre Uzeyr (a.s.) idi. O, bu sözleri, Allah'ın kudretini ve yıkılıp harap olmuş bu şehrin durumu karşısındaki şaşkınlığını ifâde etmek için söylemişti. Kendisi bu şehirden geçerken eşeğine binmişti. Allah bu soruyu soran zâtı öldürdü ve yüz sene ölü olarak kaldı. Sonra Allah kudretinin kemalini göstermek için onu diriltti, Rabbi melek vasıtasıyla ona: "Bu durumda ne kadar kaldın" diye sordu. O da: "Birgün" diye cevap verdi. Sonra çevresine baktı. Güneşin batmadığını görünce: Veya bir günden de az kaldım" dedi.[54]

وإِذْ قَالَ إِبراهِيم رب أَرِنِي كَيف تحيِي الْموتَى قَالَ أَولَم تؤمِن قَالَ بلَى ولَكِن لِيطْمئِن قَلْبِي قَالَ فَخذْ أَربعةً مِن الطَّيرِ فَصرهن إِلَيك ثُم اجعلْ علَى كُلِّ جبلٍ مِنهن جزءًا ثُم ادعهن يأْتِينك سعيا واعلَم أَن اللَّه عزِيز حكِيم (٢٦٠) مثَلُ الَّذِين ينفِقُونَ أَموالَهم فِي سبِيلِ اللَّهِ كَمثَلِ حبةٍ أَنبتت سبع سنابِلَ فِي كُلِّ سنبلَةٍ مِائَةُ حبةٍ واللَّه يضاعِف لِمن يشاءُ واللَّه واسِع علِيم (٢٦١) الَّذِين ينفِقُونَ أَموالَهم فِي سبِيلِ اللَّهِ ثُم لَا يتبِعونَ ما أَنفَقُوا منا ولَا أَذًى لَهم أَجرهم عِند ربهِم ولَا خوف علَيهِم ولَا هم يحزنونَ (٢٦٢) قَولٌ معروف ومغفِرةٌ خير مِن صدقَةٍ يتبعها أَذًى واللَّه غَنِي حلِيم (٢٦٣) ياأَيها الَّذِين آمنوا لَا تبطِلُوا صدقَاتِكُم بِالْمن والْأَذَى كَالَّذِي ينفِق مالَه رِئَاءَ الناسِ ولَا يؤمِن بِاللَّهِ والْيومِ الْآخِرِ فَمثَلُه كَمثَلِ صفْوانٍ علَيهِ تراب فَأَصابه وابِلٌ فَتركَه صلْدا لَا يقْدِرونَ علَى شيءٍ مِما كَسبوا واللَّه لَا يهدِي الْقَوم الْكَافِرِين (٢٦٤)

bana أَرِنِي Rabbimرب İbrahimإِبراهِيم demiştiقَالَ Haniوإِذْ
buyuruncaقَالَ ölüleriالْموتَى diriltti̇ğiniتحيِي nasılكَيف göster
ولَكِن Hayırبلَى Demiştiقَالَ Yoksa inanmadın mı?أَولَم تؤمِن
قَالَ kalbiminقَلْبِي mutmain olması içinلِيطْمئِن fakat
onları فَصرهن kuşمِن الطَّيرِ dörtأَربعةً tutفَخذْ buyurmuştu
herكُلِّ üzerineعلَى koyاجعلْ sonraثُم kendineإِلَيك alıştır
ادعهن Ardındanثُم bir parçaجزءًا onlardanمِنهن dağınجبلٍ
Bil kiواعلَم uçarakسعيا sana geleceklerdirيأْتِينك onları çağır
Hakim'dirحكِيم Aziz'dir,عزِيز şüphesiz Allahأَن اللَّه

260) Hani İbrahim: "Rabbim, ölüleri nasıl diriltti̇ğini bana göster" demişti. "Yoksa inanmadın mı? " buyurunca: "Hayır (inandım), fakat kalbimin mutmain olması için" demişti. "Dört kuş tut, onları kendine alıştır; sonra her dağın üzerine onlardan bir parça koy. Ardından onları çağır; (hızlı bir şekilde) uçarak sana geleceklerdir. Bil ki şüphesiz Allah Aziz (şerefli)'dir, Hakim (hükmeden)'dir" buyurmuştu.

فِي Mallarınıأَموالَهم infak edenlerinالَّذِين ينفِقُونَ durumuمثَلُ
bitirenأَنبتت tohumaحبةٍ benzerكَمثَلِ Allahاللَّهِ yolundaسبِيلِ
حبةٍ yüzمِائَةُ başaktaسنبلَةٍ herفِي كُلِّ başakسنابِلَ yediسبع
لِمن يشاءُ kat kat artırırيضاعِف Böylece Allahواللَّه tohum
Alim'dirعلِيم Vasi'dirواسِع Şüphesiz Allahواللَّه dilediğine

261) Mallarını Allah yolunda infak edenlerin durumu her başakta yüz tohum olmak üzere yedi başak bitiren bir tohuma benzer. Böylece Allah dilediğine kat kat arttırır. Şüphesiz Allah Vasi (Bağışlaması bol olan)'dir, Alim (bilici)'dir.

Bu âyet-i kerime Osman ibn Affân ve Abdurrahman ibn Avf hakkında nazil olmuştur. Hz. Peygamber (a.s) Tebük gazvesi hazırlıkları sürerken ashab-ı kiramı Allah yolunda infakta bulunmaya çağırmıştı. Abdurrahman ibn Avf Hz. Peygamber (a.s)'e dört bin dirhem getirdi ve: "Ey Allah'ın elçisi, sekiz bin dirhemim vardı. Dört bin dirhemi kendim ve ailem için bıraktım, dört bin dirhemi de Rabbıma borç olarak verdim." dedi. Hz. Peygamber (a.s): "Allah bıraktığını da verdiğini de bereketli kılsın." diye dua buyurdu. Osman'a gelince; o da: "Tebuk gazvesine katılmak isteyip de cihazı (yol hazırlığı ve cihad için gerekli olan levazımatı) olmıyanlarm cihazı benden." dedi. Ebu Saîd el-Hudrî der ki: Hz. Peygamber (a.s)'ın ellerini kaldırmış Osman için şöyle dua ettiğini gördüm: "Ey Rabbım, Ben Osman'dan hoşnudum, Sen de ondan hoşnut ol." Gördüm ki şafak sökünceye kadar böyle ellerini kaldırmış dua etmeye devam ettiler de Allah Teâlâ: "Mallarını Allah yolunda harcıyanlarm misali bir dâne gibidir ki..." âyetini indirdi.[231]

اللَّهِ yolundaفِي سبِيلِ Mallarınıأَموالَهم infak edipينفِقُونَ الَّذِين
infak ettikleriniما أَنفَقُوا kılmayanlar يتبِعونَ لَا sonraثُم Allah
Onlar için ecirler vardırلَهم أَجر eziyetأَذًى لَا veو minnetمنا
korku yokturولَا خوف Rableriربهِم katındaعِند Onlara هم
üzülecek değillerdirيحزنونَ ve onlarعلَيهِم ولَا هم

262) Mallarını Allah yolunda infak edip sonra infaklarını minnet ve eziyet kılmayanlar... Onlar için Rableri katında ecirler vardır. Onlara korku yoktur ve onlar üzülecek değillerdir.

Medine-i Münevvere'deki en kıymetli sulardan birisi olan Rûme kuyusunu satın alarak umumun istifadesine arzedilmek üzere vakfetmesi ve Tebuk gazilerini teçhiz etmesi üzerine Hz. Osman ve malının yarısı olan dört bin dirhemi yine aynı gazveye hazırlık sırasında infak eden Abdurrahman ibn Avf hakkında nazil olmuştur.[232]

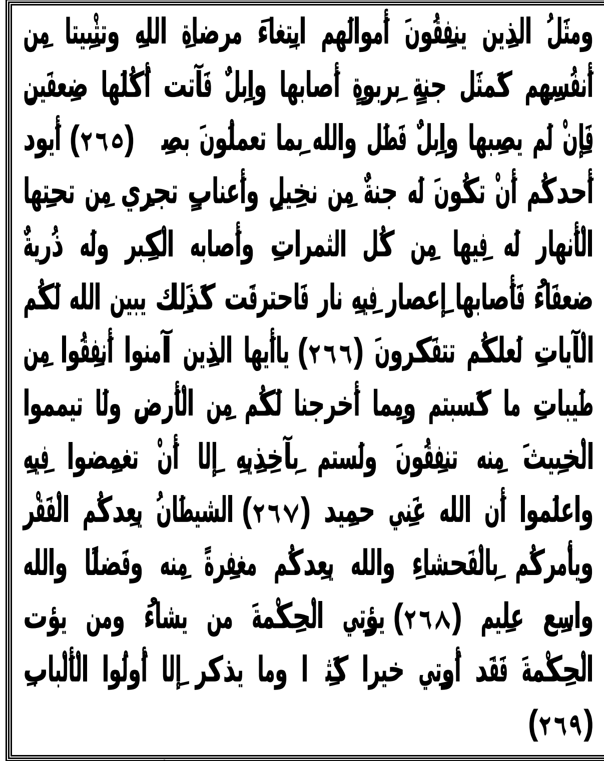
daha خير ve bağışlamaومغفِرةٌ Güzelمعروف bir sözقَولٌ
eziyetle أَذًى ardındanيتبعها bir sadakadanمِن صدقَةٍ hayırlıdır
Halim'dirحلِيم Ğaniyy'dirغَنِي Şüphesiz Allahواللَّه gelen

263) Güzel bir söz ve bağışlama, ardından eziyetle gelen bir sadakadan daha hayırlıdır. Şüphesiz Allah Ğaniyy (zengin)'dir, Halim (yumuşak)'dir.

boşa çıkarmayınلَا تبطِلُوا iman edenler!الَّذِين آمنوا Eyياأَيها
eziyet الْأَذَى veو başa kakmakبِالْمن sadakalarınızıصدقَاتِكُم
Malınıمالَه infak edenينفِق kimse gibiكَالَّذِي etmek suretiyle
بِاللَّهِ iman etmeyenولَا يؤمِن insanlaraالناسِ gösteriş içinرِئَاءَ
Onun durumuفَمثَلُه ahiret gününe deوالْيومِ الْآخِرِ Allah'a da
علَيهِ kaypak bir kayanınصفْوانٍ durumu gibidirكَمثَلِ
ona isabet etmesiyleفَأَصابه toprak bulunanتراب üzerinde
لَا dümdüz صلْدا onu bıraktığıفَتركَه bir yağmurunوابِلٌ
مِما كَسبوا hiçbir şeyشيءٍ علَى elde edemezler.يقْدِرونَ
hidayete لَا يهدِي Doğrusu Allahواللَّه Kazandıklarından
kafirlerالْكَافِرِين topluluğunuالْقَوم erdirmez

264) Ey iman edenler! Malını insanlara gösteriş için infak eden ve Allah'a da ahiret gününe de iman etmeyen kimse gibi sadakalarınızı başa kakmak ve eziyet etmek suretiyle boşa çıkarmayın. Onun durumu, üzerinde toprak bulunan ve şiddetli bir yağmurun ona isabet etmesiyle onu dümdüz bıraktığı kaypak bir kayanın durumu gibidir. Kazandıklarından hiçbir şey elde edemezler. Doğrusu Allah kafirler topluluğunu hidayete erdirmez.

(*)Nefs terbiyesinden uzak, ruhunu ihmâl etmiş ve kendini çevresine beğendirme hevesine kapılmış, bu yüzden gösteriş hastalığına tutulmuş kişilerden söz edildi. Bu gibilerde sağlam bir imân, kâmil bir irfan kökleşmediği için hayatları boyunca iki büyük günah ve gizli şirkin havasında dönüp dolaştıklarına dikkatler çekildi. Onlar yaptığı iyiliği başa kakar, gönül incitir; ortaya koyduğu harcama ile halkın övgüsünü kazanmağa çalışırlar.

ومثلُ الذين ينفقونَ أموالهم ابتغاءَ مرضاةِ اللهِ وتثبيتا ِمن
أنفسِهم كمثَل جنةٍ ِبربوةٍ أصابها وابلٌ فآتت أكُلها ضِعفَين
فإنْ لم يصبها وابلٌ فطَل والله ِبما تعملونَ بصِير (٢٦٥) أيود
أحدكُم أنْ تكُونَ له جنةٌ ِمن نخِيلٍ وأعنابٍ تجري ِمن تحتِها
الأنهار له ِفيها ِمن كُل الثمراتِ وأصابه الكِبر وله ذُريةٌ
ضعفاءُ فأصابها إعصار ِفيهِ نار فاحترقت كذَلك يبين الله لكُم
الآياتِ لعلكُم تتفكرونَ (٢٦٦) ياأيها الذِين آمنوا أنفِقُوا ِمن
طيباتِ ما كَسبتم ومِما أخرجنا لكُم ِمن الأرض ولا تيمموا
الخبيثَ ِمنه تنفِقُونَ ولستم ِبآخِذِيه إلا أنْ تغمِضوا ِفيهِ
واعلموا أن الله غَنِي حميد (٢٦٧) الشيطانُ يعدكُم الفقْر
ويأمركُم ِبالفحشاءِ والله يعدكُم مغفِرةً ِمنه وفضلا والله
واسِع علِيم (٢٦٨) يؤتي الحِكْمةَ من يشاءُ ومن يؤت
الحِكْمةَ فقد أوتي خيرا كثِيرا وما يذكر إلا أولوا الألبابِ
(٢٦٩)

Mallarınıأموالهم infak edenlerinالذين ينفقون durumuومثل
وتثبيتا Allah'ınالله rızasınıمرضاة kazanmakابتغاء
كمثل kendilerinde olanمن أنفسهم sağlamlaştırmak için
yüksek bir yerdeبربوة bir bahçeninجنة durumu gibidir
meyveleriniأكلها verenفآتت bol yağmurوابل düşünceأصابها
فطل bol yağmurوابل olmasa daفإن لم يصبها iki katضعفين
بما Şüphesiz Allahوالله bir (yağmur) çisenti isabet eder
hakkıyla görendirبصير yaptıklarınızıتعملون

265) Mallarını, Allah'ın rızasını kazanmak ve kendilerinde olan (iman)ı sağlamlaştırmak için infak edenlerin durumu, yüksek bir yerde bulunan ve bol yağmur düşünce meyvelerini iki kat veren bir bahçenin durumu gibidir. Ona bol yağmur olmasa da bir (yağmur) çisenti isabet eder. Şüphesiz Allah yaptıklarınızı hakkıyla görendir.

(*)Allah'ın hoşnutluğunu kazanmanın gerçek yolunu gösteriyor; bol yağmur alan ve kat kat ürün veren güzel bir bahçeyi misal olarak sunuyor.

له olsun daأن تكون Sizden biriأحدكم ister mi kiأيود
أعناب ve hurmalarمن نخيل bir bahçesiجنة kendisinin
الأنهار altındanمن تحتها akanتجري üzümlerden oluşan
meyvelerinالثمرات bütünمن كل orada ayrıcaله فيها nehirler
وله ذرية ihtiyarlık çökmüşkenالكبر isabet etsin deوأصابه
bir إعصار isabet etsin فأصابها zayıfضعفاء çocukları olduğu
işte كذلك yanıversin? فاحترقت ateşliنار onlaraفيه kasırga
ayetleriniالآيات sizeلكم Allahالله iyice açıklıyor kiيبين böyle
düşünesinizتتفكرون ta kiلعلكم

266) Sizden biri ister mi ki kendisinin, altından nehirler akan hurmalar ve üzümlerden oluşan, ayrıca kendisi için orada bütün meyvelerin bulunduğu bir bahçesi olsun da, zayıf çocukları olduğu halde kendisine ihtiyarlık çökmüşken onlara ateşli bir kasırga isabet etsin de (o bahçe) yanıversin! Allah size ayetlerini işte böyle iyice açıklıyor ta ki düşünesiniz.

من طيبات infak edinأنفقوا iman edenler!الذين آمنوا Eyياأيها
أخرجنا ومما ve Kazandıklarınızınما كسبتم iyilerinden
ولا تيمموا yerdenمن الأرض sizin içinلكم çıkardıklarımızın
infak تنفقون ondanمنه Kötüsünüالخبيث kast etmeyin ki
göz إلا أن تغمضوا almazsınızولستم بآخذيه edecek olsanız da
muhakkak Allahأن الله Bilin kiواعلموا onuفيه yummadan
Hamid'dirحميد Ğaniyy'dir,غني

267) Ey iman edenler! Kazandıklarınızın ve sizin için yerden çıkardıklarımızın iyilerinden infak edin. Kötüsünü (vermeyi) kast etmeyin ki siz ondan infak edecek olsanız da onu göz yummadan almazsınız. Bilin ki, muhakkak Allah Ğaniyy (zengin)'dir, Hamid (hamdedilen)'dir.

Bu ayet Ensar hakkında nazil oldu. Ensar hurma kesimi mevsiminde herkes kestiği hurmalardan bir şeyler Mescid-i nebeviye getirir ve mescid-i nebevide iki direk arasına bağlanmış bir ipe asarlar, fakir muhacirler de onlardan yerlerdi. Bazıları, oraya konan hurma hevenklerinin çokluğuna bakarak bir beis yoktur diye düşüncesiyle iyi hurma hevenkleri arasına kötü hurmaları da katıp buraya koydular da Allah Tealâ bunlar hakkında "Ey iman edenler, kazandıklarınızın en güzelinden ve sizin için yerden çıkardıklarımızdan infak edin. Kendinizin de gözünüzü yummadan alıcısı olmadığınız bayağı şeyleri infak etmeye, vermeye kalkmayın." âyetini indirdi.[55]

يأمركم ve fakirliğiالفقر size vaad ederيعدكم Şeytanالشيطان
vaad ediyorيعدكم Allah iseوالله fahşayıبالفحشاء size emreder
Şüphesiz والله ve lütufوفضلا kendisindenمنه mağfiretمغفرة
Alim'dirعليم Vasi'dirواسع Allah

268) Şeytan size fakirliği vaad eder ve size fahşayı (çirkin şeyleri, cimriliği) emreder. Allah ise kendisinden bir mağfiret ve lütuf vaad ediyor. Şüphesiz Allah Vasi(kuşatıcı)'dir, Alim(bilici)'dir.

(*)İnsana dışarıdan gelen ve onu yönlendiren düşünce ve duyguların iki önemli kaynağı ya Allah'tır veya şeytandır. Allah'tan güzel duygular ve düşünceler gelir. Bunlarla O, kuluna, doğru yolu bulması, iyiyi ve güzeli hayatında gerçekleştirmesi için yardım eder. İnsan ve cin şeytanları ise insanoğlunu, Allah yolundan ve azasından uzaklaştırmak için gayret eder. Onun aklına olmadık düşünceler, kalbine de olumsuz duygular sokarlar.

verilen ومن يؤت dilediğineمن يشاء Hikmetiالحكمة verirيؤتي
خيرا verilmiştirأوتي kuşkusuzفقد Hikmetالحكمة kimseye de
أولوا الألباب başkasıإلا düşünmezوما يذكر pek çokكثيرا hayır
Akıl sahiplerinden

269) Hikmeti dilediğine verir. Hikmet verilen kimseye de kuşkusuz pek çok hayır verilmiştir. Akıl sahiplerinden başkası düşünmez.

وما أنفقتم مِن نفقةٍ أو نذرتم مِن نذرٍ فإن الله يعلمه وما لِلظالِمِ مِن أنصارٍ (٢٧٠) إِنْ تبدوا الصدقاتِ فنِعما هِي وإنْ تخفوها وتؤتوها الفقراءَ فهو خير لكم ويكفر عنكم مِن سيئاتكم والله بِما تعملونَ خبِير (٢٧١) ليس عليك هداهم ولكن الله يهدِي من يشاءُ وما تنفقوا مِن خيرٍ فلأنفسِكم وما تنفقونَ إِلا ابتِغاءَ وجهِ اللهِ وما تنفقوا مِن خيرٍ يوف إِليكم وأنتم لا تظلمونَ (٢٧٢) لِلفقراءِ الذِين أحصِروا فِي سبِيل اللهِ لا يستطِيعونَ ضربا فِي الأرض يحسبهم الجاهِلُ أغنِياءَ مِن التعففِ تعرفهم بِسِيماهم لا يسألونَ الناس إِلحافًا وما تنفقوا مِن خيرٍ فإن الله بِهِ علِيم (٢٧٣) الذِين ينفقونَ أموالهم بِالليل والنهار سِرا وعلانِيةً فلهم أجرهم عِند ربهم ولا خوف عليهم ولا هم يحزنونَ (٢٧٤)

أو Nafaka olarak نَفَقَةٍ مِن infak ederseniz أَنفَقْتُم her ne وما her ne adarsanız مِن نَّذْرٍ adak olarak نَذَرْتُم veya فَإِنَّ الله Doğrusu وما لِلظَّالِمِين onu bilir. يعلمه muhakkak ki Allah yardımcıları yoktur مِن أَنصارٍ zalimlerin

270) Nafaka olarak her ne infak ederseniz veya adak olarak her ne adarsanız muhakkak ki Allah onu bilir. Doğrusu zalimlerin yardımcıları yoktur.

bu ne فنِعما Sadakaları الصدقات açıktan verirseniz إِن تُبدوا verirseniz وتُؤتوها gizleyerek تُخفوها وإِن Onları هِي güzeldir sizin için daha hayırlıdır خَير لَّكُم bu فهو fakirlere الفُقَراء günahlarınızdan مِن سيئاتِكُم Böylece sizin عنكُم örter ويكفر خَبِير yaptıklarınızdan بِما تعملون Şüphesiz ki Allah والله hakkıyla haberdardır!

271) Sadakaları açıktan verirseniz bu ne güzeldir. Onları gizleyerek fakirlere verirseniz bu sizin için daha hayırlıdır. Böylece sizin günahlarınızdan örter. Şüphesiz ki Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.

İbnu's-Sâib der ki: "Nafakadan ne harcadınız…" (Bakara, 2/270) âyet-i kerimesi nazil olunca ashab-ı kiram: "Ey Allah'ın elçisi, hangisi daha faziletli; gizli verilen sadaka mı, yoksa açıktan verilen mi?" diye sordular da bu âyet-i kerime nazil oldu.[233]

هم hidayete erdirmek هدا senin üzerinde عليك değildir ليس من يشاء hidayete erdirir. يهدي Allah الله fakat ولكن Onları Hayırdan مِن خَير her ne infak ederseniz وما تُنفقوا dilediğini Ayrıca إِلا infak edersiniz وما تُنفقون kendiniz içindir فلأنفسِكُم وما Allah'ın الله rızasını وجه istediğiniz için ابتِغاء siz ancak size يوف إِليكُم Hayırdan مِن خَير her ne infak ederseniz تُنفقوا zulme uğratılmazsınız لا تُظلَمون ve siz وأَنتُم tamamen ödenir

272) Onları hidayete erdirmek senin üzerinde değildir; fakat Allah dilediğini hidayete erdirir. Hayırdan her ne infak ederseniz kendiniz içindir. Ayrıca siz ancak Allah'ın vechini (rızasını) istediğiniz için infak edersiniz. Hayırdan her ne infak ederseniz size tamamen ödenir ve siz zulme uğratılmazsınız.

Hz. Ebu Bekr'in kızı Esma'ya bir gün annesi Netîle ve nenesi gelip ondan, yardım olarak kendilerine bir şeyler vermesini istemişlerdi. İkisi de müşrik idiler. Bu yüzden Esma, onlara bir şey vermeyip: "Allah'ın Resûlü'ne sormadan size bir şey vermeyeceğim. Çünkü siz benim dinim üzere değilsiniz." dedi. Gelip Hz. Peygamber (a.s)'e, onlara yardım olarak bir şey verip veremeyeceğini sordu da Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi ve Hz. Peygamber (a.s) Esma'ya, onlara tasaddukta bulunmasını emretti.[234]

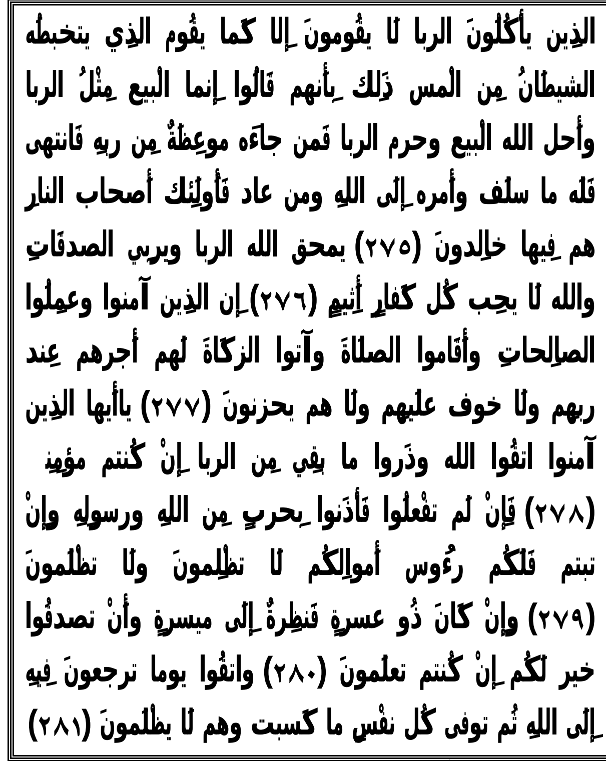
فِي سبِيل bağlanmış أُحصِروا fakirler içindir ki لِلفُقَراءِ الذِين ضربا güç yetiremezler لا يستَطِيعون Allah اللهِ yoluna الجاهِلُ onları sanır يحسبهم yeryüzünde فِي الأرض dolaşmaya iffetlerinden dolayı مِن التعفف zengin أَغنِياء Bilmeyenler لا يسألون Onları simalarından بِسِيماهم tanırsın تَعرفُهم her ne وما تُنفقوا ısrarla إِلحافًا insanlardan الناس istemezler muhakkak ki Allah فإن الله Hayırdan مِن خَير infak ederseniz hakkıyla bilir عليم onu بِه

273) (Sadakalar) Allah yoluna bağlanmış fakirler içindir ki, (ticaret için) yeryüzünde dolaşmaya güç yetiremezler. Bilmeyenler onları iffetlerinden dolayı zengin sanır. Onları simalarından tanırsın, ısrarla insanlardan istemezler. Hayırdan her ne infak ederseniz, muhakkak ki Allah onu hakkıyla bilir.

gece بِالليل mallarını أَموالهم infak ederler ينفقون Onlar ki الذِين أجرهم Onlar için فلهم ve açık وعلانِيةً gizli سِرا gündüz والنهار ve عليهم ولا خوفٌ Rableri ربهم katında عِند ecirler vardır ve onlar üzülecek ولا هم يحزنون onlara üzerine korku yoktur değillerdir

274) Onlar ki, mallarını gece, gündüz, gizli ve açık infak ederler. Onlar için Rableri katında ecirler vardır ve onlara üzerine korku yoktur ve onlar üzülecek değillerdir.

Abdurrezzâk, İbn Abbâs'tan rivayet ediyor: Bu âyet-i kerime Ali ibn Ebî Tâlib hakkında nazil olmuştur. Dört dirhemi varmış da bunun birini gece, birini gündüz, birisini gizli ve birisini de açıktan infak etmiş. İbn Cureyc ise isim vermeden böyle yapan yani elindeki dört dirhemi gece, gündüz, gizlide ve açıktan olmak üzere birer birer sadaka olarak dağıtan birisi hakkında nazil olduğunu söylemiştir.[56]

الذين يأكلونَ الربا لا يقُومونَ إلا كما يقُوم الذي يتخبطه
الشيطانُ من المس ذلك بأنهم قالوا إنما البيع مثلُ الربا
وأحل الله البيع وحرم الربا فمن جاءه موعظةٌ من ربه فانتهى
فله ما سلف وأمره إلى اللهِ ومن عاد فأولئك أصحاب النار
هم فيها خالدونَ (٢٧٥) يمحق الله الربا ويربي الصدقاتِ
والله لا يحب كل كفارٍ أثيمٍ (٢٧٦) إن الذين آمنوا وعملوا
الصالحاتِ وأقاموا الصلاةَ وآتوا الزكاةَ لهم أجرهم عند
ربهم ولا خوف عليهم ولا هم يحزنونَ (٢٧٧) ياأيها الذين
آمنوا اتقُوا الله وذروا ما بقي من الربا إنْ كُنتم مؤمنين
(٢٧٨) فإنْ لم تفعلوا فأذنوا بحربٍ من اللهِ ورسولهِ وإنْ
تبتم فلكم رءوس أموالكم لا تظلمونَ ولا تظلمونَ
(٢٧٩) وإنْ كانَ ذو عسرةٍ فنظرةٌ إلى ميسرةٍ وأنْ تصدقُوا
خير لكم إنْ كُنتم تعلمونَ (٢٨٠) واتقُوا يوما ترجعونَ فيه
إلى اللهِ ثم توفى كل نفسٍ ما كسبت وهم لا يظلمونَ (٢٨١)

kimsenin يقُومون لا Riba الربا yiyen يأكلُون kimseler الذين
يتخبطه الذي gibi kalkarlar. كما يقُوم ancak إلا kalkamadığı
Bu بأنهم ذلك delilikten المس من şeytanın الشيطان çarptığı
البيع ancak إنما Demelerinden dolayıdır. قالوا onların
Oysa Allah الله helal وأحل riba الربا gibidir مثل Alışveriş de
Artık فمن ribayı ise الربا haram kılmıştır وحرم alış-verişi البيع
Rabbinden ربه من bir öğüt موعظة gelir de جاءه her kim
وأمره geçmişteki ما سلف kendisinindir فله vazgeçerse فانتهى
dönerse عاد Her kim de ومن Allah'a aittir الله إلى ve işi
onlar orada فيها هم ateş النار halkıdır أصحاب işte onlar فأولئك
sürekli kalıcıdırlar. خالدون

275) Riba (faiz) yiyen kimseler delilikten şeytanın ancak çarptığı kimsenin kalkamadığı gibi kalkarlar. Bu onların; "Alışveriş de ancak riba (faiz) gibidir." Demelerinden dolayıdır. Oysa Allah alışverişi helal, ribayı ise haram kılmıştır. Artık her kim kendisine Rabbinden bir öğüt gelir de vazgeçerse geçmişteki kendisinindir ve işi Allah'a aittir. Her kim de dönerse; işte onlar ateş halkıdır; orada sürekli kalıcıdırlar.

Ribâ (Fâiz): Artma, çoğalma, şişme, gelişme ve yetişme, mübadeleli akitlerde taraflardan birinin hakkı kabul edilen ve akit sırasında şart koşulan karşılıksız fazlalık anlamında bir İslâm hukuku terimi. "Ribâ" kelimesi arapça mastar olup, sözcüğün kökeninde "mutlak çoğalma" anlamı vardır.

الصدقات artırır ويربي ribayı الربا Allah الله yok eder يمحق
çok nankör كل كفار sevmez لا يحب Allah والله sadakaları ise
günahkar أثيم kimseleri

276) Allah ribayı yok eder, sadakaları ise artırır. Allah çok nankör ve günahkar kimseleri sevmez.

amel işleyen وعملوا iman edip آمنوا Doğrusu إن الذين
آتوا ve namazı الصلاة dosdoğru kılan وأقاموا salih الصالحات
عند ecirleri vardır أجرهم onlar için لهم zekatı الزكاة veren
ولا Onlara korku yoktur عليهم خوف ولا Rableri ربهم katında
ve onlar üzülecek değillerdir هم يحزنون

277) Doğrusu iman edip salih amel işleyen, namazı dosdoğru kılan ve zekatı veren kimseler var ya, onlar için Rableri katında ecirleri vardır. Onlara korku yoktur ve onlar üzülecek değillerdir.

Allah'tan الله sakının! اتقوا iman edenler آمنوا الذين Ey ياأيها
iseniz إن كنتم ribadan الربا من kalanı ما بقي bırakın! وذروا
Mü'minler مؤمنين

278) Ey iman edenler, Allah'tan sakının! Mü'minler iseniz ribadan kalanı bırakın.

Ayetlerin nüzul sebebi ile ilgili olarak Ebu Yala Müsned'inde ve İbni Mende İbni Abbas'tan şöyle dediğini rivayet etmektedirler: Bize bu ayet-i kerimenin Sakiflilerden Amr b. Avf oğulları ile Mahzumoğullarmdan Muğîreoğullan hakkında nazil olduğu haberi ulaşmıştır. Muğîreoğullan Sakiflilere faiz veriyorlardı. Allah, Resulüne Mekke'yi fethetmeyi nasip edince o gün bütün faizi kaldırdı. Bu sefer Amroğulları ile Muğireoğulları Attâb b. Esid'e geldi. Esid, o sırada Mekke valisi idi. Muğireoğulları "Biz insanlar arasında faiz nedeniyle en fakir olduk"; Amroğulları ise Takat biz faizimizi alacağız diye anlaşmış idik" dediler. Bunun üzerine Attab bu hususta Resulullah (a.s.)'a mektup yazdı. Bu sebepten dolayı bu ayet ve ondan sonraki ayet nazil oldu.[57]

بحرب kesinlikle bilin! فأذنوا yapmazsanız لم تفعلوا Şayet فإن
ve ورسوله artık Allah الله من size savaş açmış olduğunu
رءوس size aittir فلكم Tevbe ederseniz تبتم وإن Resulü'nun
ne de ولا تظلمون Ne zulmediniz لا تظلمون ana أموالكم paranız
zulme uğrayınız

279) Şayet yapmazsanız artık Allah ve Rasulü'nun size savaş açmış olduğunu kesinlikle bilin! Tevbe ederseniz ana paranız size aittir. Ne zulmediniz ne de zulme uğrayınız.

mühlet vermelidir. فنظرة sıkıntıda ise ذو عسرة كان Eğer وإن
Sadaka olarak تصدقوا وأن kolaylığa kadar ميسرة إلى
sizin için إن كنتم daha hayırlıdır خير لكم bırakmanız ise
bilirseniz تعلمون

280) Eğer (borçlu) sıkıntıda ise kolaylığa kadar mühlet vermelidir. Sadaka olarak bırakmanız ise bilirseniz sizin için daha hayırlıdır.

döndürüleceksiniz ترجعون O günden يوما sakının ki واتقوا
كل tamamen verilecek توفى sonra ثم Allah'a الله إلى onda فيه
zulme لا يظلمون ve onlar وهم kazandığı ما كسبت herkese نفس
uğratılmayacaklar

281) O günden sakının ki onda Allah'a döndürüleceksiniz, sonra herkese kazandığı tamamen verilecek ve onlar zulme uğratılmayacaklar.

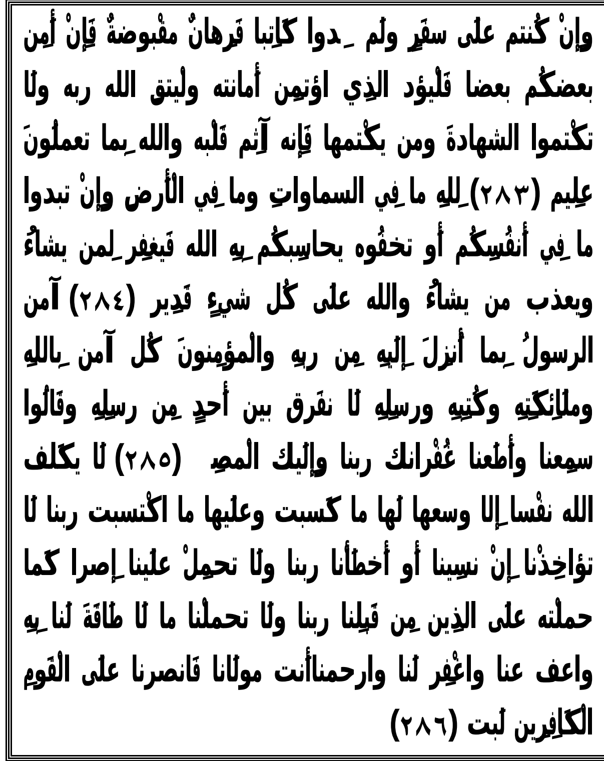
(*)Yukarıdaki âyetler, Allah yolunda harcamanın, sadaka vermenin önem ve yararı, toplum yapısında meydana getireceği dayanışma ve yaklaşmaya dikkatler çekilerek belirtildikten sonra, cemiyet bünyesindeki manevi değer ölçülerini tahrîb eden ve her şeyi maddî karşılıkla değerlendiren; alın teriyle çalışma, insanlıktan yana yardım elini uzatma, İslâm kardeşliğinin derin anlamı gibi sosyal bağları koparan faizciliğin zararı anlatılıyor.

borçlandığınız تَدَاينتُم إِذَا Ey iman edenler! يَاأَيها الذِين آمنُوا
bir süreye kadar أَجَلٍ bir borçla birbirinize إِلَى بِدَينٍ zaman
بينَكُم yazsın وليَكْتُب onu yazın فَاكْتُبوه Belirlenmiş مسمى
ولا يأْبَ adaletle بِالْعدلِ Bir yazıcı da كَاتِبٌ aranızda
كَما علمه yazmaktan أَن يكْتُب Hiçbir yazıcı كَاتِب çekinmesin
وليمللِ yazdırsın فَلْيكْتُب Allah'ın kendisine الله öğrettiği gibi
الله ولْيتقِ ve Üzerinde hak olan الْحق علَيهِ kimse de onu الذِي
ondan منه شَيئًا eksik bırakmasın. ولا يبخَس Rabbi olan ربه
hak olan الْحق Üzerinde علَيهِ biriyse فَإِن كَان الذِي hiçbir şeyi
gücü لا يستَطِيع ya da أَو veya zayıf ضعِيفًا أَو aklı ermeyen سفِيها
وليه yazdırsın فَلْيمللْ هو bizzat yazdırmaya أَن يمِلَّ yetmeyen
iki شَهِيدين şahit bulundurun واستَشْهِدوا adaletle بِالْعدلِ velisi
İki رجلَين فَإِن لَم يكُونَا Erkeklerinizden de من رجالِكُم şahit
iki kadın وامرأَتَان bir erkek ile فَرجلٌ erkek bulamazsanız
أَن şahidlerden من الشُّهداءِ razı olduğunuz ممن تَرضَون olsun
فَتُذَكِّر biri إِحداهما şaşırırsa أَن تَضِلَّ biri إِحداهما şaşırırsa تَضِلَّ
ولا يأْبَ diğerinin الأُخْرى biri إِحداهما hatırlatması için
çağrıldıkları zaman إِذَا ما دعوا Şahitler الشُّهداء kaçınmasınlar
أَو Küçük صغِيرا onu yazmaya أَن تَكْتُبوه üşenmeyin ولا تَسأَموا
Çünkü bu ذَلِكُم vadesine إِلَى أَجلِهِ ya da büyük olsa da كَبِيرا
daha sağlam وأَقْوم Allah katında عِنْد اللهِ daha adaletli أَقْسطُ
şüphe أَلا تَرتَابوا daha yakındır. وأَدنَى şahitlik için لِلشَّهادةِ
حاضِرةً bir ticaret ise تِجارةً أَن تَكُون Ancak إِلا etmemenize
علَيكُم yoktur. فَلَيس aranızda بينَكُم devrettiğiniz تُدِيرونَها peşin
onu yazmamanızda أَلا تَكْتُبوها hiçbir günah جنَاح sizin için
Alış-veriş yaptığınız zaman da تَبايعتُم إِذَا şahit tutun وأَشْهِدوا
وإِن ve şahide شَهِيد ولا Yazıcı كَاتِب zarar verilmesin ولا يضَار
بِكُم bir fısk فُسوقٌ şüphesiz ki o فَإِنَّه Şayet yaparsanız تَفْعلُوا
size öğretiyor ويعلِّمكُم Allah'tan الله sakının! واتَّقُوا sizin için
hakkıyla علِيم her şeyi شَيءٍ بِكُلِّ Şüphesiz Allah والله Allah الله
bilendir.

يَاأَيها الذِين آمنُوا إِذَا تَداينتُم بِدينٍ إِلَى أَجلٍ مسمى فَاكْتُبوه وليكْتُب بينَكُم كَاتِب بِالْعدلِ ولا يأْب كَاتِب أَن يكْتُب كَما علمه الله فَلْيكْتُب وليمللِ الذِي علَيهِ الْحق وليتقِ الله ربه ولا يبخس منه شيئًا فَإِنْ كَانَ الذِي علَيهِ الْحق سفِيها أَو ضعِيفًا أَو لا يستَطِيع أَن يمِلَّ هو فَلْيمللْ وليه بِالْعدلِ واستشهدوا شهيدين من رجالِكُم فَإِنْ لَم يكُونا رجلَين فَرجلٌ وامرأَتان ممن ترضون من الشهداءِ أَنْ تضِلَّ إِحداهما فَتذَكِّر إِحداهما الأُخرى ولا يأْب الشهداءُ إِذَا ما دعوا ولا تسأَموا أَنْ تكْتُبوه صغِيرا أَو كَبِيرا إِلَى أَجلِهِ ذَلِكُم أَقْسطُ عِند اللهِ وأَقْوم لِلشهادةِ وأَدنى أَلا ترتابوا إِلا أَنْ تكُونَ تِجارةً حاضِرةً تدِيرونها بينَكُم فَلَيس علَيكُم جناح أَلا تكْتُبوها وأَشهدوا إِذَا تبايعتم ولا يضار كَاتِب ولا شهيد وإِنْ تفْعلُوا فَإِنه فُسوق بِكُم واتقُوا الله ويعلِّمكُم الله والله بِكُلِّ شيءٍ علِيم (٢٨٢)

282) Ey iman edenler! Belirlenmiş bir süreye kadar olan bir borçla birbirinize borçlandığınız zaman onu yazın. Bir yazıcı da aranızda adaletle yazsın. Hiçbir yazıcı Allah'ın kendisine öğrettiği gibi yazmaktan çekinmesin; yazsın! Üzerinde hak olan (borçlu) kimse de onu yazdırsın ve Rabbi olan Allah'tan sakınsın da ondan hiçbir şeyi eksik bırakmasın. Üzerinde hak olan kimse aklı ermeyen veya zayıf ya da bizzat yazdırmaya gücü yetmeyen biriyse, velisi adaletle yazdırsın. Erkeklerinizden de iki şahit bulundurun. İki erkek bulamazsanız, razı olduğunuz şahidlerden, bir erkek ile -biri şaşırırsa diğerinin ona hatırlatması için- iki kadın olsun. Şahitler çağrıldıkları zaman kaçınmasınlar. Küçük yada büyük olsa da onu vadesine kadar yazmaya üşenmeyin. Çünkü bu, Allah katında daha adaletli, şahitlik için daha sağlam, şüphe etmemenize daha yakındır. Ancak aranızda devrettiğiniz peşin bir ticaret ise onu yazmamanızda sizin için hiçbir günah Alışveriş yaptığınız zaman da şahit tutun. Yazıcı ve şahide zarar verilmesin. Şayet yaparsanız şüphesiz ki o sizin için bir fısk (yoldan çıkmak)tır, Allah'tan sakının! Allah size öğretiyor. Şüphesiz Allah her şeyi hakkıyla bilendir.

Said b. el-Müseyyeb şöyle demektedir: Bana ulaştığına göre Kur'an-ı Kerim'in Arşta en yeni (son nazil olan) âyeti borçlanma âyetidir. İbn Abbas da der ki: Bu âyet-i kerime özel olarak selem hakkında nazil olmuştur. Yani Medine halkının yaptığı selem alışverişi âyetin nazil olmasına sebep olmuştur. Diğer taraftan bu âyet-i kerimenin bütün borçlanmaları kapsadığı -icma ile- kabul edilmiştir.[58]

وإنْ كُنتم على سفرٍ ولم تجدوا كاتبا فرهانٌ مقبوضةٌ فإنْ أمِن
بعضكُم بعضا فليؤد الذِي اؤتمِن أمانته وليتق الله ربه ولا
تكْتموا الشهادةَ ومن يكْتمها فإنه آثِم قلْبه والله بما تعملُونَ
عليم (٢٨٣) لله ما في السماواتِ وما في الأرض وإنْ تبدوا
ما في أنفُسِكُم أو تخفُوه يحاسِبكُم به الله فيغفِر لمن يشاءُ
ويعذب من يشاءُ والله على كُل شيءٍ قدِير (٢٨٤) آمن
الرسولُ بما أُنزلَ إليه من ربه والمؤمِنونَ كُل آمن بالله
وملائكته وكُتبه ورسله لا نفَرق بين أحدٍ من رسله وقالُوا
سمِعنا وأطعنا غُفْرانك ربنا وإليك المصِير (٢٨٥) لا يكلف
الله نفْسا إلا وسعها لها ما كَسبت وعليها ما اكْتسبت ربنا لا
تؤاخِذْنا إنْ نسِينا أو أخطأنا ربنا ولا تحمِلْ علينا إصرا كَما
حملْته على الذِين من قبلِنا ربنا ولا تحملْنا ما لا طاقةَ لنا به
واعف عنا واغْفِر لنا وارحمنا أنت مولانا فانصرنا على القومِ
الكافِرين آمنت (٢٨٦)

وإن Eğer olur da كُنتُم siz على سفرٍ yolculukta ولم تجِدوا yazacak kimse كاتِبا bulamazsanız فرهان rehinler vardır مقبوضةٌ alınmış فإن أمِن güveniyorsanız بعضكُم بعضا Birbirinize فليؤد ödesin الذي اؤتُمِن güvenilen kimse أمانته emanetini و ve وليتق sakınsın الله Allah'tan ربه Rabbi olan ولا تكتُموا Ayrıca gizlemeyin الشهادة şahitliği ومن Her kim يكتُمها onu gizlerse فإنه muhakkak ki o آثِم günahkar olandır. قلبه kalbi والله Şüphesiz Allah بما تعملُون yaptıklarınızı عليم hakkıyla bilendir

283) Eğer siz yolculukta olur da yazacak kimse bulamazsanız alınmış rehinler vardır. Birbirinize güveniyorsanız, güvenilen kimse emanetini ödesin ve Rabbi olan Allah'tan sakınsın. Ayrıca şahitliği gizlemeyin. Her kim onu gizlerse muhakkak ki o kalbi günahkar olandır. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızı hakkıyla bilendir.

لله Allah'ındır ما في السماوات Göklerde و ve ما في الأرض yerde ne varsa وإن تُبدوا açıklasanız da ما في أنفُسِكُم Nefislerinizdekini أو تُخفُوه gizleseniz de يحاسِبكُم hesaba çeker به onunla sizi الله Allah فيغفِر bağışlar لمن يشاء dilediğini ويعذب azaba uğratır من يشاء dilediğini والله Şüphesiz Allah على كُل شيءٍ her şeye قدير kadirdir

284) Göklerde ve yerde ne varsa Allah'ındır. Nefislerinizdekini açıklasanız da gizleseniz de Allah sizi onunla hesaba çeker; dilediğini bağışlar, dilediğini azaba uğratır. Şüphesiz Allah her şeye kadirdir.

آمن iman etti, الرسول Resul بما أنزل indirilene إليه kendisine من ربه Rabbimiz والمؤمنون mü'minler de كُل Hepsi آمن iman ettiler بالله Allah'a وملائكته meleklerine وكُتبه kitaplarına ورسله ve Resullerine لا نُفرق ayırmayız بين arasını أحدٍ hiçbirinin من رسله Resullerinden وقالُوا Dediler سمِعنا işittik وأطعنا, itaat ettik, غُفرانك bağışlamandır ربنا Rabbimiz وإليك yalnız sanadır. المصير dönüş

285) Resul, Rabbinden kendisine indirilene iman etti, mü'minler de… Hepsi Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve Resullerine iman ettiler. "Resullerinden hiçbirinin arasını ayırmayız; işittik ve itaat ettik, (dileğimiz) bağışlamandır, Rabbimiz dönüş yalnız sanadır" dediler.

لا يكلف yüklemez الله Allah نفسا hiç kimseye إلا başkasını وسعها gücünün yettiğinden لها kendine ما كسبت Kazandığı وعليها aleyhinedir. ما اكتسبت işlediği de ربنا Rabbimiz لا تؤاخِذنا bizi sorumlu tutuma! إن نسينا unutur أو أخطأنا veya yanılırsak ربنا Rabbimiz ولا تحمل yük yükleme! علينا üzerimize إصرا ağır كما حملته yüklediğin gibi على الذين من قبلنا bizden öncekilerin üzerine ربنا Rabbimiz ولا تُحملنا bize ما لا طاقة لنا به gücümüzün yetmeyeceği şeyi taşıtma! واعف عنا Bizi affet واغفر لنا bizi bağışla وارحمنا bize merhamet et أنت مولانا Sen bizim mevlamızsın فانصرنا bize yardım et!..” على القوم topluluğuna karşı الكافرين kafirler

286) Allah, hiç kimseye gücünün yettiğinden başkasını yüklemez. (Herkesin) Kazandığı kendine, işlediği de aleyhinedir. “Rabbimiz, unutur veya yanılırsak bizi sorumlu tutuma. Rabbimiz bizden öncekilerin üzerine yüklediğin gibi bizim de üzerimize ağır yük yükleme. Rabbimiz, gücümüzün yetmeyeceği şeyi bize taşıtma. Bizi affet, bizi bağışla, bize merhamet et. Sen bizim mevlamızsın, kafirler topluluğuna karşı bize yardım et.”

Bu âyet-i kerimenin nüzul sebebi, ondan önce yer alan: "Göklerde ne var yerde ne varsa (hepsi) Allah'ındır.... " âyet-i kerimesidir. Bu buyruk, Peygamber (a.s)'a indirilince durum Resûlullah (a.s)'ın ashabına çok ağır geldi. Resûlullah (a.s)'ın yanına gelip dizleri üstüne çöktüler ve: Ey Allah'ın Resûlü dediler. Namaz, oruç, cihad, sadaka gibi gücümüzün yettiği amellerle mükellef tutulduk. Allah bize bu âyet-i kerimeyi inzal buyurdu. Biz bunun altından kalkamıyoruz. Bunun üzerine Resûlullah (a.s) şöyle buyurdu: "Sizler de sizden önceki iki kitap ehli gibi dinledik ve isyan ettik, mi demek istiyorsunuz? Bunun yerine: Dinledik itaat ettik. Rabbimiz, Senden mağfiret dileriz. Ve dönüş ancak Sanadır" deyiniz. Onlar da: Dinledik, itaat ettik, Rabbimiz senden mağfiret dileriz ve dönüş ancak sanadır" dediler. Bu buyrukları okumaya başlayınca dilleri buna alıştı. (İtaate boyun eğdi). Bunun akabinde de yüce Allah: "O peygamber kendisine Rabbinden indirilene iman etti. Mü'minler de. Her biri Allah'a, O'nun meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman etti. Peygamberlerinden hiç birini diğerinden ayırmayız. Dinledik itaat ettik. Rabbimiz Senden mağfiret dileriz ve dönüş ancak Sanadır, dediler" buyruğunu indirdi. Onlar bunu yapınca yüce Allah (az önce sözü geçen) o âyeti neshederek şu buyruğu inzal buyurdu: "Allah hiçbir kimseye gücünün yeteceğinden başkasını yüklemez. Kazandığı kendisine yaptığı da onun aleyhinedir. Rabbimiz, unuttuk ya da yanıldıysak bizi sorguya çekme." Yüce Allah: "Evet, (öyle yapacağım)" diye buyurdu. "Rabbimiz, bizden öncekilere yüklediğin gibi üzerimize ağır yük yükleme!" Yüce Allah: "Evet (öyle yapacağım)" diye buyurdu. "Rabbimiz, güç yetiremeyeceğimiz şeyi bize yükleme" Yüce Allah: "Evet (öyle yapacağım)" diye buyurdu. "Bizi affet, bize mağfiret buyur ve bize merhamet eyle. Sensin bizim mevlamız, kâfirler topluluğuna karşı da bize yardım et." Yüce Allah: "Evet (yapacağım)" diye buyurdu.[59]

3 ÂL-İ İMRAN SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 3. suresi olup Medine'de nâzil olmuştur. 200 âyet 3480 kelime ve 13025 harftir. 34-37. âyetlerde Hz. Meryem'in babasının mensup olduğu İmrân ailesinden söz edildiği için sûre bu adı almıştır. Taberî, İbni İshâk ve İbnül-Münzir'in naklettiklerine göre bu ayet-i kerimeler, seksen küsuruncu ayete kadar, Necranlı Hıristiyanlar adına gelen heyet hakkında nazil olmuştur.[235]

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Mimم Lamل Elifا

1) Elif, Lam, Mim.

Hurufu mukattaa denilen bu harflerin gerçek manasını ancak Allah (c.c.) bilir.[236]

الْحي Kendisindenهو başkaإِلا ilahإِلَه olmayanلا Allahالله Kayyum'durالْقَيوم Hayy'dır

2) Kendisinden başka (ibadete layık) ilah olmayan Allah; Hayy'dır, Kayyum'dur.

مصدقًا hak ileبِالْحق Kitab'ıالْكِتَاب sana علَيك indirdiنَزل وأَنْزل kendisinden öncekileriيديهِ بين لِما doğrulayıcı ve İncil'iوالْإِنْجِيل Tevratالتوراة indirmişti

3) O, sana Kitab'ı kendisinden öncekileri doğrulayıcı hak ile indirdi. Tevrat ve İncil'i indirmişti.

insanlar لِلناس bir hidayet idilerهدى Bundan önceمِن قَبلُ الذِين Doğrusuإِن Furkan'ı daالْفُرقَان indirdiوأَنْزل için Allah'ınاللهِ ayetleriniبِآياتِ inkar edenكَفَروا kimseler var ya والله çok şiddetliشَدِيد bir azap vardır.عذَاب onlar içinلَهم intikam sahibidirانْتِقَامٍ ذُو Aziz'dirعزِيز Şüphesiz Allah

4) Bundan önce insanlar için bir hidayet idiler. (Doğruyu yanlıştan ayıran) Furkan'ı da indirdi. Doğrusu Allah'ın ayetlerini inkar eden kimseler var ya, onlar için çok şiddetli bir azap vardır. Şüphesiz Allah Aziz'dir, intikam sahibidir.

hiçbir شَيء علَيهِ gizli kalmaz!يخْفَى لا Allah'aالله Doğrusuإِن ve göktekiالسماءِ ولا فِي yerdekiالأَرضِ فِي şey

5) Doğrusu yerdeki ve gökteki hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz.

rahimlerdeالأَرحامِ فِي sizi şekillendirirيصوركُم O kiهو الذِي هو olandan başkaإِلا ilahإِلَه yokturلا dilediğiيشَاء gibiكَيفَ Hakimالْحكِيم Azizالْعزِيز O

6) O ki sizi rahimlerde dilediği gibi şekillendirir. O Aziz, Hakim olandan başka ilah yoktur.

مِنْه sana kitab'ıالْكِتَاب علَيك indirendirأَنْزَل O kiهو الذِي هن bir kısmı muhkemdir kiمحكَمات ayetlerinآيات Ondaki متَشَابِهات Diğerleri deوأُخَر kitabınالْكِتَابِ anasıdırأُم onlar Kalplerindeقُلُوبِهِم فِي bulunanlarالذِين فَأَما müteşabihtirler müteşabih olanlarınaتَشَابه ما tabi olurlarفَيتَّبِعون eğrilikزيغٌ تَأْوِيلِهِ aramak içinوابتِغَاء fitne الْفِتْنَةِ çıkarmak ابتِغَاء onunمِنْه إِلا Onun teviliniتَأْوِيلَه kimse bilmezيعلَم وما onun te'vilini فِي derinleşmiş olanlar daالراسِخُون Ve و Allah'tanالله başka كُلٌّ onaبِهِ Biz iman ettikآمنا derler kiيقُولُون ilimdeالْعِلْمِ يذَّكَّر وما Rabbimizinربنَا katındandırعِنْدِ مِن hepsi Akıl sahiplerindenالأَلْبابِ أُولُوا başkasıإِلا düşünmez

سورة آل عمران (٣)

بِسم اللهِ الرحمن الرحِيم

آ (١) ا ُ لآ اِله اِلا هو الحى القيوم (٢) نزلَ عليك
الكِتاب بِالحق مصدقًا لِما بين يديهِ وانزلَ التورىة والاِنجِيلَ
(٣) مِن قبلُ هدى لِلناس وانزلَ الفُرقانَ اِن الذِين كفَروا
بِاياتِ ا ِ لهم عذاب شدِيد وا ُ عزيز ذُوانتِقامٍ (٤) اِن ا َ لا
يخفَى عليهِ شىءٌ فِى الارض ولا فِى السماءِ (٥) هو الذِى
يصوركُم فِى الارحامِ كيف يشاۤءُ لآ اِله اِلا هو العزيز الحكِيم
(٦) هو الذِى انزلَ عليك الكِتاب مِنه ايات محكمات هن ام
الكِتابِ واخر متشابِهات فَاما الذِين فِى قُلوبِهِم زيغٌ فَيتبِعونَ
ما تشابه مِنه ابتِغاۤءَ الفِتنةِ وابتِغاۤءَ تأويلِهِ وما يعلم تأويله اِلا ا ُ
والراسِخونَ فِى العِلمِ يقُولُونَ امنا بِهِ كُل مِن عِندِ ربنا وما
يذكر اِلا اولُوا الالبابِ (٧) ربنا لا تزغْ قُلوبنا بعد اِذْ هديتنا
وهب لنا مِن لدنك رحمةً اِنك انت الوهاب (٨) ربنا اِنك
جامِع الناس لِيومٍ لا ريب فِيهِ اِن ا َ لا يخلِف المِيعاد (٩)

7) O ki, sana kitab'ı indirendir. Ondaki ayetlerin bir kısmı muhkemdir ki onlar kitabın anasıdır. Diğerleri de müteşabihtirler. Kalplerinde eğrilik bulunanlar, fitne çıkarmak ve onun te'vilini aramak için müteşabih olanlarına tabi olurlar. Onun tevilini Allah'tan başka kimse bilmez. Ve ilimde derinleşmiş olanlar da derler ki: "Biz, ona iman ettik; hepsi Rabbimizin katındandır. Akıl sahiplerinden başkası düşünmez."

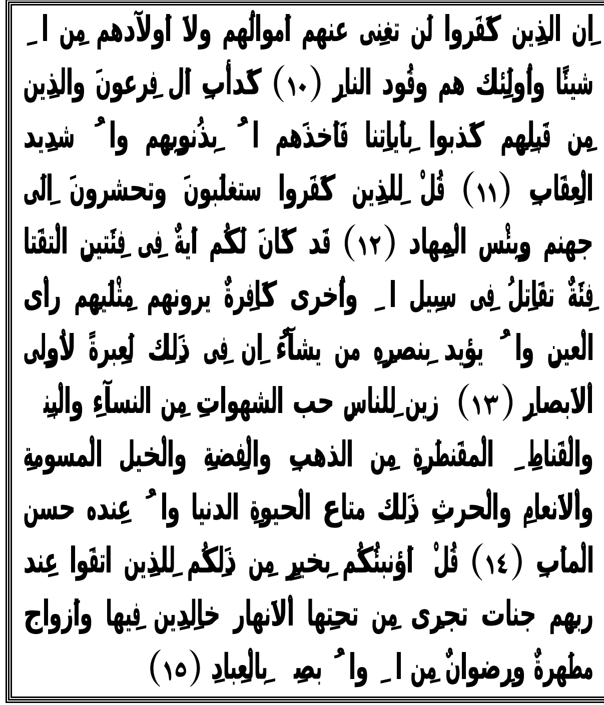
1. **Muhkem:** Yorumu bilinip anlaşılan, mânası açık olup bilinen âyetler. **Müteşabih:** İlâhî bilgiye bağlı olup kullarından hiç kimsenin mânasını bilmediği âyetler. 2.**Muhkem:** Kitab'ın aslıdır; fer'î meseleler bu asıllara götürülerek hükme bağlanır. **Müteşabih:** Aslb irca edilen fer'î meselelerdir, veya Muhkem âyetlerin ışığı altında yorumu yapılabilen âyetlerdir. 3.**Muhkem:** En'âm sûresinde Allah'ın haram kıldığı üç nesneyle İlgili hükümlerle İsrâiloğulları hakkında hükmedilen ve İsrâ Sûresi 23. âyette yer alan hükümlerdir. 4.**Muhkem:** Kur'ân'daki nâsih âyetlerle, Onun haram saydığı ve farz kıldığı şeylerdir. **Müteşabih:** Kur'ân'da mensûh sayılan âyetlerdir. 5.**Muhkem:** Rabbin hücceti, kullarının ismeti ve bâtılın reddi ile ilgili âyetlerdir. Bunlarda tasarruf ve yorum yapılamaz. **Müteşabih:** Yoruma müsait, tasarrufa elverişli âyetlerdir.[60]

إِذْ sonraبعد kalplerimiziقُلُوبنَا eğriltme!تُزِغْ لا Rabbimizربنَا لَدنْك مِن Bizeلَنَا bahşetوهب bizi doğru yola ilettiktenهديتَنَا yalnız senأَنْتَ şüphesiz sensinإِنَّك bir rahmetرحمةً katından Vehhab olanالْوهاب

8) "Rabbimiz, bizi doğru yola ilettikten sonra kalplerimizi eğriltme. Bize katından bir rahmet bahşet; şüphesiz Vehhab sensin yalnız sen."

toplayacak olansınجامِع Muhakkak ki senإِنَّك Rabbimiz!ربنَا فِيهِ şüphe olmayanريب لا bir gündeلِيومٍ insanlarıالناس الْمِيعاد dönmez!يخْلِفُ لا Doğrusu Allahالله إِن kendisinde vaadinden

9) "Rabbimiz! Muhakkak ki sen, kendisinde hiçbir şüphe olmayan bir günde insanları toplayacak olansın. Doğrusu Allah, vaadinden dönmez."

اِن الذِين كفَروا لن تغنِى عنهم اموالُهم ولا اولآدهم مِن ا ـِ
شيئًا واولئك هم وقود النار (١٠) كدأبِ آل فِرعونَ والذِين
مِن قبلهم كذبوا بِايآتنا فأخذهم ا ُ بِذنوبهم وا ُ شدِيد
العِقاب (١١) قلْ لِلذِين كفروا ستغلبونَ وتحشرونَ اِلى
جهنم وبئس المِهاد (١٢) قد كانَ لكم ايةٌ فِى فِئتين التقتا
فِئةٌ تقاتِلُ فِى سبِيل ا ـِ واخرى كافِرةٌ يرونهم مِثليهم راى
العين وا ُ يؤيد بِنصرِه من يشآءُ اِن فِى ذَلك لعِبرةً لأولى
الابصار (١٣) زين لِلناس حب الشهواتِ مِن النسآءِ والبنِ
والقناطِ المقنطرةِ مِن الذهبِ والفِضةِ والخيل المسومةِ
والانعامِ والحرثِ ذَلك متاع الحيوةِ الدنيا وا ُ عِنده حسن
المآبِ (١٤) قلْ اؤنبئكم بِخيرٍ مِن ذَلكم لِلذِين اتقوا عِند
ربهم جنات تجرى مِن تحتِها الانهار خالِدِين فِيها وازواج
مطهرةٌ ورضوانٌ مِن ا ـِ وا ُ بصِير بِالعِباد (١٥)

لَن تُغْنِيَ küfre girenlerكَفَرُوا Doğrusu var yaإِنَّ الَّذِينَ
وَلَا أَوْلَادُهُم malları daأَمْوَالُهُمْ onlarınعَنْهُمْ uzaklaştıramazlar!
هُمْ İşteوَأُولَٰئِكَ hiçbir şeyiشَيْئًا Allah'tanمِنَ اللَّهِ çocukları da
ateşinالنَّارِ yakıtıdırlarوَقُودُ onlar

10) Doğrusu küfre girenler var ya; onların malları da çocukları da Allah'tan olan hiçbir şeyi kendilerinden asla uzaklaştıramazlar. İşte onlar, ateşin yakıtıdırlar.

وَالَّذِينَ مِن Tıpkı Firavunفِرْعَوْنَ hanedanıآلِ adeti gibiكَدَأْبِ
bizim بِآيَاتِنَا yalanladılarكَذَّبُوا ve onlardan öncekilerinقَبْلِهِمْ
بِذُنُوبِهِمْ Allah daاللَّهُ onları yakalayıverdiفَأَخَذَهُمُ ayetlerimizi
şiddetli شَدِيدُ Doğrusu Allahوَاللَّهُ günahları sebebiyle
azabıالْعِقَابِ olandır

11) Tıpkı Firavun hanedanı ve onlardan öncekilerin adeti gibi, bizim ayetlerimizi yalanladılar. Allah da onları günahları sebebiyle yakalayıverdi. Doğrusu Allah, azabı şiddetli olandır.

(*)Geçen âyetlerle, küfredenlerin ne mallan, ne evlâdı onları Allah katında hiçbir şeyden doygun kılıp kurtaramıyacaktir, denilerek, küfür ve tuğyanın hayat kanunlarına ters düştüğü hatırlatıldı ve bu kanunlara uymayanlara Allah'ın saadet sunan kudret elinin uzanmıyaeağına işaret edilerek geçmiş milletlerden örnekler verildi.

Yakında سَتُغْلَبُونَ İnkarكَفَرُوا edenlereلِلَّذِينَ de kiقُل
إِلَىٰ جَهَنَّمَ toplanacaksınızتُحْشَرُونَ veو yenileceksiniz
bir döşek!الْمِهَادُ Ne kötüوَبِئْسَ cehenneme

12) İnkar edenlere de ki: "Yakında yenileceksiniz ve cehenneme toplanacaksınız. Ne kötü bir döşek."

فِي فِئَتَيْنِ bir ayet vardırآيَةٌ sizin içinلَكُمْ كَانَ Muhakkak kiقَدْ
تُقَاتِلُ Bir toplulukفِئَةٌ karşılaşanالْتَقَتَا iki toplulukta
Diğeri iseوَأُخْرَىٰ Allahاللَّهِ yolundaسَبِيلِ فِي savaşıyordu
iki katı olarakمِّثْلَيْهِمْ Onları görüyorlardıيَرَوْنَهُم kafirdiكَافِرَةٌ
desteklerيُؤَيِّدُ Doğrusu Allahوَاللَّهُ göz görüşüyleرَأْيَ الْعَيْنِ
ذَٰلِكَ Şüphesizإِنَّ فِي dilediğiniيَشَاءُ مَن yardımıylaبِنَصْرِهِ
الْأَبْصَارِ sahipleri içinلِّأُولِي ibret bir vardırلَعِبْرَةً bunda
basiret

13) Muhakkak ki (Bedir'de) karşılaşan iki toplulukta sizin için bir ayet vardır. Bir topluluk Allah yolunda savaşıyordu. Diğeri ise kafirdi. Onları göz görüşüyle kendilerinin iki katı olarak görüyorlardı. Doğrusu Allah dilediğini yardımıyla destekler. Şüphesiz bunda basiret sahipleri için bir ibret vardır…

Beyhaki'nin Delâil'inde İbni Âbbas'tan rivayet ettiklerine göre Resulullah (a.s.) Bedir savaşında müşriklere yapacağını yaptıktan ve Medine'ye döndükten sonra Kaynuka oğulları çarşısında Yahudileri toplayıp şöyle dedi: "Ey Yahudiler topluluğu! Kureyş'in başına geleni Allah sizin de başınıza getirmeden önce İslâm'a giriniz."[61]

الشَّهَوَاتِ sevgisiحُبُّ insanlaraلِلنَّاسِ süslü kılınmıştırزُيِّنَ
وَالْقَنَاطِيرِ oğullarوَالْبَنِينَ Kadınlarالنِّسَاءِ مِنَ şehvetlerin
الْفِضَّةِ veو altınالذَّهَبِ مِنَ yığın yığınالْمُقَنطَرَةِ biriktirilmiş
hayvanlarوَالْأَنْعَامِ sağmalالْمُسَوَّمَةِ salma atlarوَالْخَيْلِ gümüşten
metaıdırمَتَاعُ İşte bunlarذَٰلِكَ ekinlere duyulanالْحَرْثِ veو
حُسْنُ katındadırعِندَهُ Allahوَاللَّهُ dünyaالدُّنْيَا hayatınınالْحَيَاةِ
varılacak yerالْمَآبِ güzel

14) Kadınlar, oğullar, altın ve gümüşten yığın yığın biriktirilmiş, salma atlar, sağmal hayvanlar ve ekinlere duyulan şehvetlerin sevgisi insanlara süslü kılınmıştır. İşte bunlar dünya hayatının metaıdır; varılacak güzel yer ise Allah katındadır.

(*)Âyette insanlar için cazip kılınan dünyevî haz ve nimetlerin belli başlıları her biri geniş kapsama sahip olan şu altı maddede özetlenmiştir: 1. Karşı cinse duyulan ilgi, 2. Soyunun devam etmesi arzusu, 3. Sermaye sahibi olma isteği, 4. Kendi dışındaki varlıklara hükmetme, beğeni kazanma (makam, mevki ve şöhret sahibi olma) ve hoşça vakit geçirmenin verdiği zevk, 5. Hayvanı besinler ve hayvanlardan elde edilen ürünler, 6. Bitkisel besinler ve bitkilerden elde edilen ürünler.

مِّن daha hayırlısınıبِخَيْرٍ haber vereyim miأَؤُنَبِّئُكُم De kiقُلْ
عِندَ Takva sahibiاتَّقَوْا olanlar içinلِلَّذِينَ bunlardanذَٰلِكُمْ
مِن تَحْتِهَا akarتَجْرِي cennetlerجَنَّاتٌ Rableriرَبِّهِمْ katında
فِيهَا sürekli kalıcı olduklarıخَالِدِينَ nehirlerالْأَنْهَارُ altından
رِضْوَانٌ ve و tertemiz kılınmışمُّطَهَّرَةٌ eşlerوَأَزْوَاجٌ içlerinde
بَصِيرٌ Doğrusu Allahوَاللَّهُ Allah'tanاللَّهِ مِّنَ rıza vardır
kullarınıبِالْعِبَادِ hakkıyla görendir!

15) De ki: "Size bunlardan daha hayırlısını haber vereyim mi? Takva sahibi olanlar için Rableri katında, altından nehirler akar, içlerinde sürekli kalıcı oldukları cennetler, tertemiz kılınmış eşler ve Allah'tan rıza vardır. Doğrusu Allah kullarını hakkıyla görendir."

"Kadınlara, oğullara, yığın yığın biriktirilmiş altın ve gümüşe, salma güzel atlara, hayvanlara, ekinlere olan sevgi insanlar için bezenip süslenmiştir..." (Al-i İmrân, 3/14) âyet-i kerimesi nazil olunca Hz. Ömer: "Ey Rabbım, şimdi, bunları bize neden süsiedin!?" dedi de "De ki: Size bunlardan daha hayırlısını haber vereyim mi?..." âyet-i kerimesi nazil oldu.[62]

Şüphesiz biz إِنَّنَا Rabbimiz! رَبَّنَا derler يَقُولُونَ Onlar ki الَّذِينَ
و günahlarımızı ذُنُوبَنَا bizim لَنَا bağışla فَاغْفِرْ iman ettik آمَنَّا
ateş النَّارِ azabından عَذَابَ koru! قِنَا ve

16) Onlar ki: "Rabbimiz! Şüphesiz biz iman ettik, bizim günahlarımızı bağışla ve bizi ateş azabından koru" derler.

gönülden itaat وَالْقَانِتِينَ sadık olanlar وَالصَّادِقِينَ Sabredenler الصَّابِرِينَ
bağışlanma الْمُسْتَغْفِرِينَ ve و infak edenler وَالْمُنْفِقِينَ edici olanlar
seherlerde بِالْأَسْحَارِ dileyenlerdir

17) Sabredenler, sadık olanlar, gönülden itaat edici olanlar, infak edenler ve seherlerde bağışlanma dileyenlerdir.

إِلَّا gerçek ilâh إِلَٰهَ olmadığına لَا O أَنَّهُ Allah اللَّهُ şahittir شَهِدَ
ilim sahipleri الْعِلْمِ وَأُولُو melekler وَالْمَلَائِكَةُ O'ndan هُوَ başka
başka إِلَّا gerçek ilâh إِلَٰهَ yoktur لَا adaleti بِالْقِسْطِ gözeten قَائِمًا
Hakim الْحَكِيمُ Aziz الْعَزِيزُ O'ndan هُوَ

18) Allah, melekler, hak ve adaleti gözeten ilim sahipleri, O'ndan başka gerçek ilâh olmadığına şahittir. O'ndan başka gerçek ilâh yoktur. Aziz (güçlü), Hakim (hükmeden) O'dur.

Kelbî anlatıyor: Hz. Peygamber Medine-i Münevvere'de peygamber olarak ortaya çıktığında Şam papazlarından ikisi Medine-i Münevvere'ye geldiler. Medine şehrini görünce birisi arkadaşına: "Bu şehir, âhir zamanda çıkacak peygamberin şehrine ne kadar benziyor" dedi. Hz. Peygamber (a.s)'ın yanına girince daha önceden bildikleri vasıflarıyla tanıdılar ve: "Sen Muhammed misin?" dediler. Efendimiz (a.s): "Evet." buyurdu. "Sen Ahmed misin?" diye sordular, Efendimiz (a.s): "Evet." buyurdular. Onlar: "Saha bir şehadeti soracağız. Eğer o şehadeti bize haber verirsen sana iman edip seni tasdik edeceğiz." dediler. Hz. Peygamber (a.s):" Sorunuz." buyurdular da onlar: "Allah'ın kitabındaki en büyük şehadeti bize haber ver." dediler de Allah Tealâ, peygamberine: "Allah, kendinden başka hiçbir ilâh olmadığına, adaleti ayakta tutarak şehadet eyledi. Melekler ve ilim sahipleri de." âyetini indirdi. O iki papaz müslüman olup Hz. Peygamber (a.s)'ı tasdik ettiler.[237]

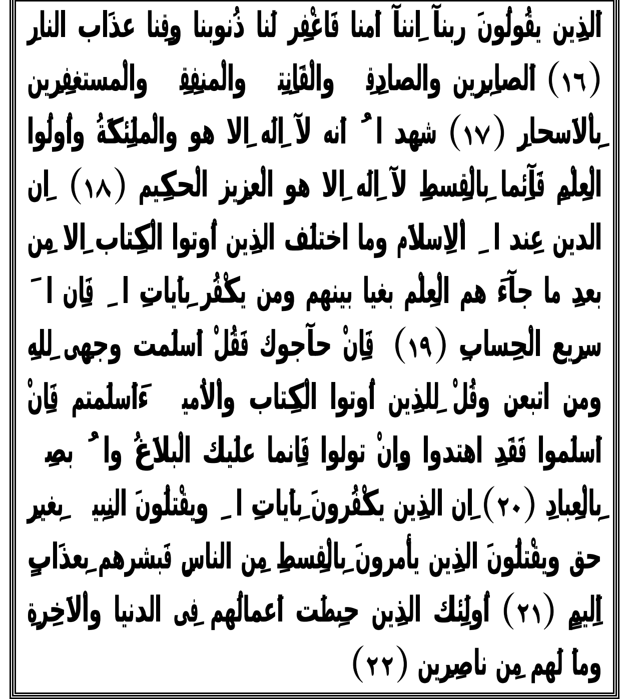
İslam'dır الْإِسْلَامُ Allah اللَّهِ katında عِنْدَ din الدِّينَ Doğrusu إِنَّ
Kitap الْكِتَابَ verilenler أُوتُوا الَّذِينَ ihtilafa düştüler وَمَا اخْتَلَفَ
الْعِلْمُ geldikten مَا جَاءَهُمُ sonra مِنْ بَعْدِ ancak kendilerine إِلَّا
يَكْفُرْ Kim وَمَنْ aralarındaki بَيْنَهُمْ sebebiyle haset بَغْيًا ilim
اللَّهَ şüphesiz فَإِنَّ Allah'ın اللَّهِ ayetlerini بِآيَاتِ inkar ederse
hesabı الْحِسَابِ çabuk görendir! سَرِيعُ Allah

19) Doğrusu Allah katında din İslam'dır. Kitap verilenler ancak kendilerine ilim geldikten sonra aralarındaki haset sebebiyle ihtilafa düştüler. Kim Allah'ın ayetlerini inkar ederse, şüphesiz Allah hesabı çabuk görendir.

Ebu Süleyman ed-Dimaşki der ki: Yahudiler yahudilikten daha üstün bir din olmadığını, Hristiyanlar da hristiyanlıktan daha üstün bir din olmadığını iddia edince bu âyet-i kerime nazil oldu.[238]

Ben teslim أَسْلَمْتُ de ki فَقُلْ seninle tartışırlarsa فَإِنْ حَاجُّوكَ
bana uyanlar da وَمَنِ اتَّبَعَنِ Allah'ın لِلَّهِ rızasına وَجْهِيَ oldum
ve وَالْأُمِّيِّينَ Kitap الْكِتَابَ verilen أُوتُوا kimselere لِلَّذِينَ de ki وَقُلْ
teslim أَسْلَمُوا Şayet فَإِنْ Teslim oldunuz mu أَأَسْلَمْتُمْ ümmilere
وَإِنْ hidayete ermiş olurlar اهْتَدَوْا muhakkak فَقَدِ olurlarsa
الْبَلَاغُ sana düşen عَلَيْكَ artık فَإِنَّمَا yüz çevirirlerse تَوَلَّوْا Eğer
hakkıyla بَصِيرٌ Şüphesiz Allah وَاللَّهُ yalnızca tebliğdir
kullarını بِالْعِبَادِ görendir

20) Artık seninle tartışırlarsa de ki: "Ben Allah'ın rızasına teslim oldum; bana uyanlar da…" Kitap verilen kimselere ve ümmilere de ki: "Teslim oldunuz mu?" Şayet teslim olurlarsa muhakkak hidayete ermiş olurlar. Eğer yüz çevirirlerse artık sana düşen yalnızca tebliğdir. Şüphesiz Allah kullarını hakkıyla görendir.

الذين يقولونَ ربنآ اِننآ امنا فَاغْفِر لنا ذُنوبنا وقِنا عذَاب النارِ
(١٦) الصابِرين والصادِقِ والْقَانِتِ والمنفِقِ والمستغفِرين
بِالاسحارِ (١٧) شهد ا ُ انه لآ اِله اِلا هو والْملِئكَةُ وأولُوا
الْعِلْمِ قَآئما بِالْقسطِ لآ اِله اِلا هو العزيز الْحكِيم (١٨) اِن
الدين عِند ا ِ الاِسلاَم وما اختلَف الذِين أوتوا الْكِتاب اِلا مِن
بعدِ ما جآءَ هم الْعِلْم بغيا بينهم ومن يكْفُر بِايَاتِ ا ِ فَإن ا َ
سريع الْحِسابِ (١٩) فَإنْ حآجوك فَقُلْ اسلمت وجهى لِلهِ
ومن اتبعن وقُلْ لِلذِين أوتوا الْكِتاب والأمي ءَاسلمتم فَإنْ
اسلموا فَقَدِ اهتدوا وإنْ تولوا فَإنما عليك الْبلاَغُ وا ُ بصِ
بِالْعِبادِ (٢٠) اِن الذِين يكْفُرونَ بِايَاتِ ا ِ ويقْتلُونَ النبِي بِغير
حق ويقْتلُونَ الذِين يأمرونَ بِالْقسطِ مِن الناس فَبشرهم بِعذَابٍ
اَلِيمٍ (٢١) أولِئك الذِين حبِطت اعمالُهم فِى الدنيا والاَخِرةِ
وما لَهم مِن ناصِرين (٢٢)

Resulullah (a.s.) Medine'ye geldikten sonra durumu açığa çıkıp etrafa yayılınca Şam (Suriye) halkı hahamlarından iki haham huzuruna geldiler. Medine'yi gördüklerinde biri ötekine, "Bu şehir son zamanda çıkacak peygamber şehrinin niteliklerine ne kadar da benziyor" dedi. Resulullah (a.s.)'ın huzuruna girdiklerinde sıfat ve özellikleriyle onu tanıdılar. İkisi de Hz. Peygambere, Sen Muhammed misin?" dediler. O, evet dedi. Sonra "Sen Ahmed misin? dediler. O evet dedi. Bunun üzerine, "Biz sana bir şahitliği soracağız. Eğer sen olduğu gibi onu haber verirsen sana iman eder, seni tasdik ederiz" dediler. Resulullah (a.s.) onlara, "Sorunuz" deyince şöyle dediler: "Allah'ın kitabındaki en büyük şahitliğin hangisi olduğunu bize haber ver." Bunun üzerine Yüce Allah, "Allah kendisinden başka hiçbir ilâh olmadığını adaleti ayakta tutarak açıkladı (şahitlik etti), melekler de ilim sahipleri de." buyruğunu indirdi. Her ikisi de bunun üzerine Müslüman oldular ve Resulullah (a.s.)'ı tasdik ettiler.[63]

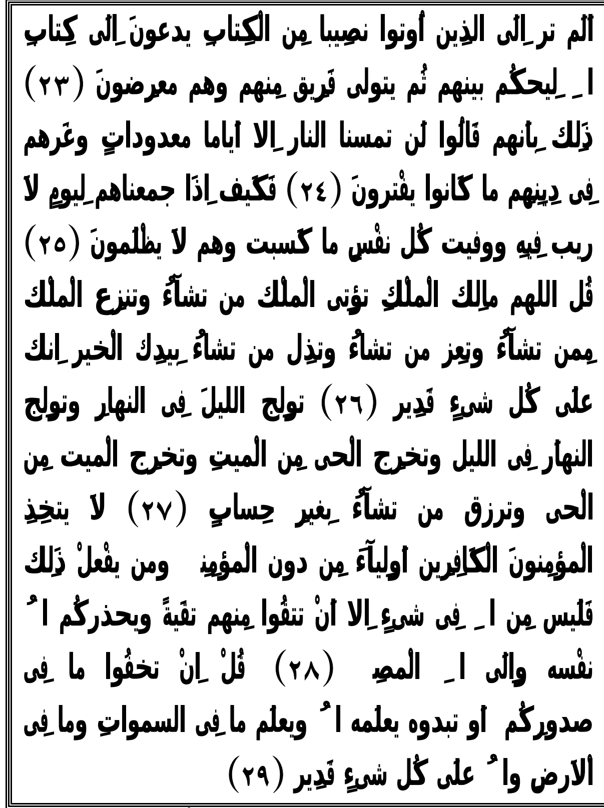
اللَّهِ ayetlerini بِآيَاتِ inkar edenler يَكْفُرُونَ الَّذِينَ Doğrusu إِنَّ
haksız yere بِغَيْرِ حَقٍّ nebileri النَّبِيِّينَ öldürenler وَيَقْتُلُونَ Allah'ın
بِالْقِسْطِ emreden يَأْمُرُونَ الَّذِينَ öldürenler var ya يَقْتُلُونَ ve و
أَلِيمٍ bir azap ile بِعَذَابٍ onları هُمْ müjdele! فَبَشِّرْ مِنَ النَّاسِ adaletle
çok acıklı

21) Doğrusu Allah'ın ayetlerini inkar edenler, nebileri haksız yere öldürenler ve adaletle emreden insanları öldürenler var ya; onları çok acıklı bir azap ile müjdele.

amelleri أَعْمَالُهُمْ boşa gidenlerdir حَبِطَتْ İşte onlar أُولَٰئِكَ الَّذِينَ
Onların وَمَا لَهُمْ ahirette de وَالْآخِرَةِ dünyada da فِي الدُّنْيَا
yardımcıları نَاصِرِينَ مِنْ yoktur!

22) İşte onlar dünyada da ahirette de amelleri boşa gidenlerdir. Onların yardımcıları yoktur.

Ebu Ubeyde b. el-Cerrah'ın da rivayet ettiğine göre Resulullah (a.s.) şöyle buyurmuştur: "İsrailoğulları sabahın bir saatinde kırk üç peygamber öldürdüler. İçlerinde abit olanlardan yüz on iki kişi kalkıp onlara marufu emrettiler, münkerden alıkoymak istediler. Ancak hepsi de aynı günün akşamı öldürüldüler." İşte bu ayet-i kerimede Yüce Allah'ın söz konusu ettiği bunlardır. Bunu el-Medenî ve başkaları zikretmiştir. Bu ayet-i kerime buna göre Peygamber (a.s.)'ın döneminde yaşayan Yahudilere bir tehdit olmak üzere gelmiştir.[64]

الم تر الى الذين أوتوا نصيبا من الكتاب يدعون الى كتاب
ا ـ ليحكم بينهم ثم يتولى فريق منهم وهم معرضون (٢٣)
ذلك بانهم قالوا لن تمسنا النار الا اياما معدودات وغرهم
فى دينهم ما كانوا يفترون (٢٤) فكيف اذا جمعناهم ليوم لا
ريب فيه ووفيت كل نفس ما كسبت وهم لا يظلمون (٢٥)
قل اللهم مالك الملك تؤتى الملك من تشاء وتنزع الملك
ممن تشاء وتعز من تشاء وتذل من تشاء بيدك الخير انك
على كل شىء قدير (٢٦) تولج الليل فى النهار وتولج
النهار فى الليل وتخرج الحى من الميت وتخرج الميت من
الحى وترزق من تشاء بغير حساب (٢٧) لا يتخذ
المؤمنون الكافرين أولياء من دون المؤمنين ومن يفعل ذلك
فليس من ا ـ فى شىء الا ان تتقوا منهم تقية ويحذركم ا ـ
نفسه والى ا ـ المصير (٢٨) قل ان تخفوا ما فى
صدوركم او تبدوه يعلمه ا ـ ويعلم ما فى السموات وما فى
الارض وا ـ على كل شىء قدير (٢٩)

نَصِيبا verilen أُوتُوا kimseleri الَّذِينَ إِلَى görmedin mi? أَلَمْ تَرَى
إِلَى كِتَابِ çağırılıyorlar da يدعون Kitaptan مِنَ الْكِتَابِ bir nasip
Aralarında بينَهم hükmetmesi için ليحكُم Allah'ın اللهِ kitabına
وهم onlardan مِنْهُم bir grup فَرِيقٌ dönüyor يتَولى sonra ثُمَّ
yüz çeviricidirler معرضون onlar

23) Kitaptan bir nasip verilen kimseleri görmedin mi? Aralarında hükmetmesi için Allah'ın kitabına çağırılıyorlar da, sonra onlardan bir grup dönüyor; onlar yüz çeviricidirler.

Hz. Peygamber (a.s) Yahudileri İslâm'a çağırmıştı. Nu'mân ibn Evfâ: "Gel, papazlara gidelim hakkımızda onlar hüküm versin." dedi. Efendimiz (a.s): "Hayır, aksine gel Allah'ın kitabının hükmüne gidelim" buyurdu. O fikrinde ısrar ederek: "Hayır, illâ papazların hükmüne müracaat edelim." dedi de Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[239]

Bize لَن تَمسنَا demeleri sebebiyledir قَالُوا onların بِأَنهم Bu ذَلِك
günlerden أَياما başka إِلا asla ateş النار dokunmayacaktır
فِي دِينِهِم Doğrusu onları aldatmıştır وغَرهم sayılı معدودات
uydurdukları şeyler مَا كَانُوا يفتَرون onları dinleri hakkında

24) Bu onların: "Bize sayılı günlerden başka asla ateş dokunmayacaktır," demeleri sebebiyledir. Doğrusu uydurdukları şeyler onları dinleri hakkında aldatmıştır.

Ayetlerin nüzul sebebiyle ilgili olarak İbni Ebi Hatim, İbnül-Münzir, İbni İshak, İbni Abbas'tan şöyle dediğini rivayet etmektedirler: Resulullah (a.s..) Yahudilerin Tevrat'ı okuyup öğrettikleri yer olan Beytülmidras'ında bir grup Yahudi'nin yanına girdi. .Onları Allah'a yoluna davet etti. Nuaym b. Amr ile el-Haris b. Zeyd ona, "Ya Muhammed, sen hangi din üzeresin?" diye sordu. O da onlara, "İbrahim'in milleti (şeriatı) ve dini üzereyim" diye cevap verdi. Onlar, "İbrahim Yahudi idi" dediler. Şöyle cevap verdi: "O halde haydi Tevrat'ı getirin. O bizimle sizin aranızda hüküm versin." Ancak Resulullah (a.s.)'ın bu isteğini kabul etmediler. Bunun üzerine Yüce Allah, "Kitaptan kendilerine bir pay verileni görmez misin... Onların yaptıkları iftiraları da dinleri hususunda kendilerini aldatmıştır" buyruklarını indirdi.[240]

Onları هم topladığımız جمعنَا zaman إِذَا nasıl olacak? فَكَيفَ
kendisinde فِيهِ hiçbir şüphe olmayan لَا رَيب bir gün için لِيوم
ve وهم kazandığı مَا كَسبتْ Herkese كُل نَفْسٍ verilecek ووفيتْ
zulme uğratılmayacaklar لَا يظْلَمون onlar

25) Onları kendisinde hiçbir şüphe olmayan bir gün için topladığımız zaman nasıl olacak? Herkese kazandığı tastamam verilecek ve onlar zulme uğratılmayacaklar.

تُؤْتِي mülkün الْملْكِ sahibi olan مالِك Allah'ım اللهم De ki قُلِ
الْملْكَ alırsın وتَنزِع dilediğine مَن تَشَاء Mülkü الْملْكَ verirsin
مَن تَشَاء aziz edersin وتُعِز dilediğinden de مِمن تَشَاء mülkü
senin بِيدِك dilediğini de مَن تَشَاء zelil kılarsın وتُذِلُّ Dilediğini
عَلَى كُلِّ شَيءٍ Şüphesiz sen إِنَّك Hayır ancak الْخَير elindedir
kadirsin قَدِير her şeye

26) De ki: "Mülkün sahibi olan Allah'ım! Mülkü dilediğine verirsin; dilediğinden de mülkü alırsın. Dilediğini aziz edersin; dilediğini de zelil kılarsın. Hayır ancak senin elindedir. Şüphesiz sen her şeye kadirsin.

İbn Abbâs ve Enes ibn Mâlik derler ki: Allah Tealâ Resûlü (a.s)'ne Mekke'nin fethini nasib edip de Hz. Peygamber (a.s) ümmetine Rum ve Fürs hükümranlıklarını vaadedince münafıklar ve Yahudiler: "Heyhat, heyhat! İran ve Rum'ların hükümranlığı nerede Muhammed nerede! Onlar Muhammed'in hükümranlığı altına girmeyecek kadar güçlü ve sağlam. Mekke ve Medine Muhammed'e yetmemiş mi ki Rum ve İran mülküne tamah ediyor?" dediler de Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[65]

eklersin وتُولِج gündüze فِي النهار Geceyi اللَّيلَ eklersin تُولِج
diriyi الْحي çıkarırsın وتُخْرِج geceye فِي اللَّيل gündüzü de النهار
مِن الْحي ölüyü الْميتَ çıkarırsın وتُخْرِج Ölüden مِن الْميت
بِغَير dilediğini de مَن تَشَاء rızıklandırırsın وتَرزُق diriden de
hesapsız حِسابٍ

27) Geceyi gündüze eklersin, gündüzü de geceye eklersin. Ölüden diriyi çıkarırsın, diriden de ölüyü çıkarırsın, dilediğini de hesapsız rızıklandırırsın.

İbni Abbas ve Enes b. Malik de der ki: Resulullah (a.s) Mekke'yi fethedip ümmetine İran ve Bizans mülkünü vaad edince münafıklarla Yahudiler şöyle dediler: "Heyhat! Heyhat! Muhammed, İran ve Bizans mülkünü nasıl eline geçirebilecektir. Onlar çok güçlüdürler ve kendilerini buna karşı koruyabilirler. Muhammed'e Mekke ve Medine yetmiyor mu ki İran ve Bizans mülküne göz dikiyor." Bunun üzerine Yüce Allah bu ayet-i kerimeyi indirdi. [66]

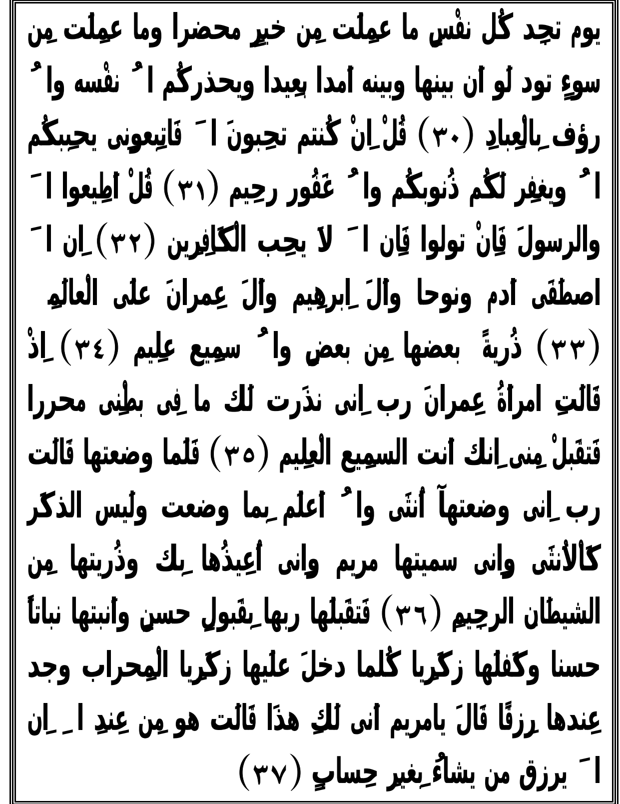
kafirleri الْكَافِرِين Mü'minler الْمؤْمِنُون edinmesinler! لَا يتَّخِذِ
Her ومن mü'minleri الْمؤْمِنِين bırakıp da مِن دون veliler أَولِياء
فِي Allah'tan مِن اللهِ değildir فَلَيس bunu ذَلِك yaparsa يفْعل kim
أَن تَتَّقُوا Ancak müstesna إِلَّا hiçbir şey üzerinde شَيءٍ
bir şeyden sakınmanız تُقَاة onlardan مِنْهم sakınılabilecek
وإِلَى اللهِ kendisinden نَفْسه Allah الله sizi sakındırıyor ويحذِّركُم
dönüş الْمصِير Muhakkak ki Allah'adır

28) Mü'minler, mü'minleri bırakıp da kafirleri veliler edinmesinler! Her kim bunu yaparsa Allah'tan hiçbir şey üzerinde değildir. Ancak onlardan sakınılabilecek bir şeyden sakınmanız müstesna. Allah sizi kendisinden sakındırıyor. Muhakkak ki dönüş Allah'adır.

Mukâtil ibn Süleyman ve Mukâtil ibn Hayyân'a göre ise bu âyet Mekke kâfirlerine dostluk ve sevgi gösteren Hâtıb ibn Beltea ve başkaları hakkında nazil olmuştur.[67]

Sinelerinizde مَا فِي صدورِكُم gizleseniz de إِن تُخْفُوا De ki قُلْ
ويعلَم Allah الله onu bilir يعلَمه açıklasanız da أَو تُبدوه olanı
الْأَرضِ her ne varsa مَا فِي ve و Göklerde فِي السماواتِ bilir
kadirdir قَدِير her şeye عَلَى كُلِّ شَيءٍ Şüphesiz Allah والله yerde

29) De ki: "Sinelerinizde olanı gizleseniz de açıklasanız da Allah onu bilir. Göklerde ve yerde her ne varsa bilir. Şüphesiz Allah her şeye kadirdir."

يوم تجد كُل نفْس ما عمِلت مِن خيرٍ محضرا وما عمِلت مِن
سوءٍ تود لو أن بينها وبينه أمدا بعِيدا ويحذركُم ا ُ نفْسه وا ُ
رؤف بِالعِبادِ (٣٠) قُلْ إِنْ كُنتم تحِبونَ ا َ فاتبِعونِى يحبِبكُم
ا ُ ويغفِر لكُم ذُنوبكُم وا ُ غفُور رحِيم (٣١) قُلْ أطِيعوا ا َ
والرسولَ فإِنْ تولوا فإِن ا َ لا يحِب الكافِرِين (٣٢) إِن ا َ
اصطفى آدم ونوحا وآلَ إِبرهِيم وآلَ عِمرانَ على العالمِين
(٣٣) ذُرِيةً بعضها مِن بعض وا ُ سمِيع علِيم (٣٤) إِذْ
قالتِ امرأةُ عِمرانَ رب إِنى نذَرت لك ما فِى بطنِى محررا
فتقبلْ مِنى إِنك أنت السمِيع العلِيم (٣٥) فلما وضعتها قالت
رب إِنى وضعتهآ أنثى وا ُ أعلم بِما وضعت وليس الذكر
كالأنثى وإِنى سميتها مريم وإِنى أعِيذُها بِك وذُرِيتها مِن
الشيطان الرجِيم (٣٦) فتقبلها ربها بِقبول حسن وأنبتها نباتاً
حسنا وكفلها زكرِيا كُلما دخلَ عليها زكرِيا المِحراب وجد
عِندها رِزقًا قالَ يامريم أنى لكِ هذَا قالت هو مِن عِندِ ا ِ إِن
ا َ يرزق من يشاءُ بِغير حِسابٍ (٣٧)

مَا عَمِلَتْ Her bir nefis نَفْسٍ كُلُّ bulacağı تَجِدُ gün يَوْمَ her وَمَا عَمِلَتْ hazır مُحْضَرًا hayır olarak مِنْ خَيْرٍ yaptıklarını onunla لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا isteyecek تَوَدُّ kötülük مِنْ سُوءٍ ne işlediyse sizi وَيُحَذِّرُكُمُ uzak بَعِيدًا ebedi أَمَدًا arasında وَبَيْنَهُ kendisi Böylece Allah وَاللَّهُ kendisinden نَفْسَهُ Allah اللَّهُ sakındırıyor kullarına karşı بِالْعِبَادِ Rauf'tur رَءُوفٌ

30) Her bir nefis hayır olarak yaptıklarını hazır bulacağı gün her ne kötülük işlediyse onunla kendisi arasında ebedi uzak bir mesafe olmasını isteyecek. Allah sizi kendisinden sakındırıyor. Böylece Allah kullarına karşı Rauf (şefkatli)'tur."

Allah'ı اللَّهَ seviyorsanız تُحِبُّونَ siz كُنْتُمْ Eğer إِنْ De ki قُلْ يَغْفِرْ ve وَ Allah da اللَّهُ sizi sevsin يُحْبِبْكُمُ bana uyun ki فَاتَّبِعُونِي Muhakkak ki Allah وَاللَّهُ günahlarınızı ذُنُوبَكُمْ bağışlasın لَكُمْ Rahim'dir رَحِيمٌ Ğafur'dur غَفُورٌ

31) De ki: "Eğer siz Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Muhakkak ki Allah Ğafur (ayıpları gizleyen)'dur, Rahim (bağışlayan)'dir."

Hz. Peygamber (a.s) zamanında bir kavim: "Biz Allah'ı çok seviyoruz." demişler de Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirmiş. Taberî, Hasen rivayetinde adı geçen kavim'in Necran hey'eti olduğunu söyler.[241]

Resul'e de وَالرَّسُولَ Allah'a da اللَّهَ itaat edin! أَطِيعُوا De ki قُلْ لَا يُحِبُّ elbette ki Allah فَإِنَّ اللَّهَ yüz çevirirlerse تَوَلَّوْا Eğer فَإِنْ kafirleri الْكَافِرِينَ sevmez

32) De ki: "Allah'a da Resul'e de itaat edin. Eğer yüz çevirirlerse elbette ki Allah, kafirleri sevmez."

İbn Abbâs'tan rivayet ediliyor: "De ki; eğer Allah'ı seviyor idiyseniz..." âyet-î kerimesi nazil olunca Abdullah ibn Ubeyy: "Muhammed kendine itaati Allah'a itaat gibi kıldı. Bize, Hristiyanların İsa'yı sevdiği gibi kendisini sevmemizi emrediyor." dedi de bu âyet-i kerime nazil oldu.[242]

Nuh'u وَنُوحًا Adem'i آدَمَ seçti اصْطَفَى Doğrusu Allah إِنَّ اللَّهَ عَلَى İmran ailesini آلَ عِمْرَانَ ve وَ İbrahim إِبْرَاهِيمَ ailesini وَآلَ alemler üzerine الْعَالَمِينَ

33) Doğrusu Allah, Adem'i, Nuh'u, İbrahim ailesini ve İmran ailesini alemler üzerine seçti.

İbn Abbâs'tan rivayete göre Yahudiler: "Biz, İbrahim'in, İshak'ın, Yakub'un çocuklarıyız ve onların dini üzereyiz." demişlerdi de bu âyet-i kerime nazil oldu.[243]

bazısından مِنْ بَعْضٍ Bazısı بَعْضُهَا olan bir zürriyettir ذُرِّيَّةً Alîm'dir عَلِيمٌ Semi'dir سَمِيعٌ Şüphesiz ki Allah وَاللَّهُ

34) Bazısı bazısından olan bir zürriyettir. Şüphesiz ki Allah Semi (işiten)'dir, Alîm (bilen)'dir.

إِنِّي Rabbim رَبِّ İmran'ın عِمْرَانَ karısı امْرَأَةُ demişti ki إِذْ قَالَتِ karnımdakini مَا فِي بَطْنِي sana adadım نَذَرْتُ لَكَ doğrusu ben إِنَّكَ benden مِنِّي kabul et! فَتَقَبَّلْ azad edilmiş olarak مُحَرَّرًا Alîm الْعَلِيمُ Semi' السَّمِيعُ yalnız sen! أَنْتَ Şüphesiz sensin

35) İmran'ın karısı demişti ki: "Rabbim, doğrusu ben karnımdakini azad edilmiş olarak sana adadım; benden kabul et. Şüphesiz Semi' (işitici), Alîm olan sensin, yalnız sen."

إِنِّي Rabbim رَبِّ dedi ki قَالَتْ Onu doğurduğunda فَلَمَّا وَضَعَتْهَا أَعْلَمُ Allah وَاللَّهُ kız أُنْثَى onu doğurdum وَضَعْتُهَا elbette ben وَلَيْسَ doğurduğunu وَضَعَتْ onun ne بِمَا en iyi bilendir ona adını سَمَّيْتُهَا Ben وَإِنِّي kız gibi كَالْأُنْثَى Erkek الذَّكَرُ değildir sığındırırım! أُعِيذُهَا Doğrusu ben وَإِنِّي Meryem مَرْيَمَ verdim şeytandan مِنَ الشَّيْطَانِ onu da soyunu da وَذُرِّيَّتَهَا sana بِكَ kovulmuş الرَّجِيمِ

36) Onu doğurduğunda –Allah onun ne doğurduğunu en iyi bilendir- dedi ki: "Rabbim, elbette ben onu kız doğurdum." Erkek kız gibi değildir. "Ben ona Meryem adını verdim. Doğrusu ben onu da soyunu da kovulmuş şeytandan sana sığındırırım."

güzel bir حَسَنٍ kabul ile بِقَبُولٍ Rabbi رَبُّهَا onu kabul etti فَتَقَبَّلَهَا وَكَفَّلَهَا güzel bir حَسَنًا bitki gibi نَبَاتًا onu yetiştirdi أَنْبَتَهَا ve وَ her girdiğinde كُلَّمَا دَخَلَ Zekeriyya'yı da زَكَرِيَّا ona kefil kıldı وَجَدَ mihraba الْمِحْرَابَ Zekeriyya زَكَرِيَّا onun yanına عَلَيْهَا Dedi ki قَالَ bir rızık رِزْقًا onun yanında عِنْدَهَا buluyordu Dedi ki قَالَتْ Bu هَذَا sana لَكِ nereden? أَنَّى Ey Meryem! يَا مَرْيَمُ Şüphesiz ki Allah إِنَّ اللَّهَ Allah اللَّهِ katından dır مِنْ عِنْدِ O هُوَ hesapsız بِغَيْرِ حِسَابٍ dilediğini مَنْ يَشَاءُ rızıklandırır! يَرْزُقُ

37) Rabbi onu güzel bir kabul ile kabul etti ve onu güzel bir bitki gibi yetiştirdi. Zekeriyya'yı da ona kefil kıldı. Zekeriyya onun yanına, mihraba her girdiğinde onun yanında bir rızık buluyordu. Dedi ki: "Ey Meryem! Bu sana nereden?" Dedi ki: "O Allah katındandır. Şüphesiz ki Allah dilediğini hesapsız rızıklandırır."

(*)Kur'ân-ı Kerîm'in çeşitli sûrelerinde Hz. Meryem'e ve oğlu Hz. İsa'ya yer verilirken bir sûrenin ismine de özel olarak Meryem Sûresi denilmiştir. Yalnız Meryem ismi 36 yerde geçmektedir. Bu, önce peygamberlerin bağlı bulunduğu İmrân ailesinin İlâhî sınırlar içinde nasıl bir feyiz, kaynağı olduğuna dikkatleriçekmekte ve bu aileden doğan çocukların Allah'a tertemiz birer kul olma potasında şekillendirildiklerini göstermektedir. Devam edegelen bu eğitimin son halkalarını Meryem oğlu İsâ Peygamber; Zekeriyya Peygamber ve onun oğlu Yahya Peygamber oluşturmakta, böylece İmrân ailesinin insanlıktan yana büyük hizmetleri dile getirilmektedir. Şüphesiz ki Hz. Meryem kadar anası da Allah'a bağlı bulunuyordu.

هنالك دعا زكريا ربه قالَ رب هب لى من لدنك ذُرية طيبةً
انك سميع الدعآءِ (٣٨) فنادته الملئكةُ وهو قآئم يصلى فى
المحرابِ ان ا يبشرك بيحيى مصدقًا بكلمةٍ من ا وسيدا
وحصورا ونبيا من الصالحِ (٣٩) قالَ رب انى يكونُ لى
غُلام وقد بلغنى الكِبر وامرأتى عاقِر قالَ كذَلك ا يفعلُ ما
يشآءُ (٤٠) قالَ رب اجعلْ لى ايةً قالَ ايتك الا تكلم الناس
ثلاثةَ ايامٍ الا رمزا واذكر ربك كثِ ا وسبح بالعشِى والإبكارِ
(٤١) واذْ قالتِ الملئكةُ يامريم ان ا اصطفاكِ وطهركِ
واصطفاكِ على نسآءِ العالمِ (٤٢) يامريم اقنتِى لربكِ
واسجدِى واركعِى مع الراكِع (٤٣) ذَلك من انبآءِ الغيبِ
نوحيهِ اليك وما كنت لديهم اذْ يلقُونَ اقلامهم ايهم يكفُلُ
مريم وما كُنت لديهم اذْ يختصِمونَ (٤٤) اذْ قالتِ الملئكةُ
يامريم ان ا يبشركِ بكلمةٍ منه اسمه المسيح عيسى ابن
مريم وجيها فى الدنيا والاخرةِ ومن المقرب (٤٥)

قَالَ Rabbine رَبَّهُ Zekeriyya زَكَرِيَّا dua etti دَعَا işte orada هُنَالِكَ katından لَدُنْكَ مِنْ bana bağışla! هَبْ لِي Rabbim رَبِّ Dedi ki سَمِيعُ Muhakkak ki sen إِنَّكَ tertemiz طَيِّبَةً bir zürriyet ذُرِّيَّةً duayı الدُّعَاءِ işitensin

38) Zekeriyya işte orada Rabbine dua etti. Dedi ki: "Rabbim, bana katından tertemiz bir zürriyet bağışla. Muhakkak ki sen duayı hakkıyla işitensin."

يُصَلِّي ayakta قَائِمٌ O وَهُوَ melekler الْمَلَائِكَةُ ona seslendi فَنَادَتْهُ Allah الله Şüphesiz أَنَّ mihrapta فِي الْمِحْرَابِ namaz kılarken tasdik edici مُصَدِّقًا Yahya ile بِيَحْيَى seni müjdeliyor! يُبَشِّرُكَ وَحَصُورًا efendi وَسَيِّدًا Allah'tan olan مِنَ اللَّهِ bir kelimeyi بِكَلِمَةٍ salihlerden مِنَ الصَّالِحِينَ bir nebi olan نَبِيًّا ve وَ nefsine hakim

39) O, mihrapta ayakta durup namaz kılarken melekler ona seslendi: "Şüphesiz Allah sana Allah'tan olan bir kelimeyi tasdik edici, efendi, nefsine hakim ve salihlerden bir nebi olan Yahya ile seni müjdeliyor."

غُلَامٌ nasıl olabilir? يَكُونُ لِي bana أَنَّى Rabbim رَبِّ Dedi ki قَالَ وَامْرَأَتِي ihtiyarlık الْكِبَرُ gelip bana çatmışken وَقَدْ بَلَغَنِيَ oğlum الله İşte böyledir كَذَلِكَ Buyurdu ki قَالَ kısırken عَاقِرٌ eşim de dilediğini مَا يَشَاءُ yapar! يَفْعَلُ Allah

40) Dedi ki: "Rabbim, bana ihtiyarlık gelip çatmışken eşim de kısırken benim nasıl oğlum olabilir?" Buyurdu ki: "İşte böyledir, Allah dilediğini yapar."

(*)Yukarıdaki âyetler, inanmış bütün kadınlara örnek olma düzeyinde bulunan Meryem'den, O'nun Hakk'a teslimiyetinden, Zekeriyya Peygamberin gıptasını çekecek olgunluk ve takvasından söz edildi.

bir alamet آيَةً bana ver! اجْعَلْ لِي Rabbim رَبِّ dedi قَالَ النَّاسَ konuşmamandır تُكَلِّمَ أَلَّا Senin alametin آيَتُكَ buyurdu قَالَ وَاذْكُرْ işaretleşmen رَمْزًا dışında إِلَّا gün أَيَّامٍ üç ثَلَاثَةَ insanlarla بِالْعَشِيِّ tesbih et! سَبِّحْ ve وَ çokça كَثِيرًا Rabbini رَبَّكَ zikret sabah وَالْإِبْكَارِ akşam

41) "Rabbim bana bir alamet ver" dedi. "Senin alametin insanlarla işaretleşmen dışında üç gün konuşmamandır. Rabbini çokça zikret ve sabah akşam tesbih et" buyurdu.

Ey يَامَرْيَمُ Melekler الْمَلَائِكَةُ Hani demişlerdi ki قَالَتْ وَإِذْ وَطَهَّرَكِ seni seçti اصْطَفَاكِ Şüphesiz Allah إِنَّ اللَّهَ Meryem! عَلَى نِسَاءِ Sen üstün kıldı i وَاصْطَفَاكِ seni tertemiz kıldı alemlerin الْعَالَمِينَ kadınlarına üstün

42) Hani Melekler demişlerdi ki: "Ey Meryem! Şüphesiz Allah seni seçti, seni tertemiz kıldı. Seni alemlerin kadınlarına üstün kıldı."

Rabbine لِرَبِّكِ gönülden itaat et! اقْنُتِي Ey Meryem يَامَرْيَمُ beraber مَعَ ve rüku edenlerle وَارْكَعِي Secde et وَاسْجُدِي beraber rüku et الرَّاكِعِينَ

43) "Ey Meryem Rabbine gönülden itaat et! Secde et ve rüku edenlerle beraber rüku et."

نُوحِيهِ gayb الْغَيْبِ haberlerindendir ki أَنْبَاءِ مِنْ İşte bunlar ذَلِكَ sen لَدَيْهِمْ değildin وَمَا كُنْتَ sana إِلَيْكَ biz onu vahyediyoruz hangisi أَيُّهُمْ kalemlerini أَقْلَامَهُمْ atarlarken إِذْ يُلْقُونَ yanlarında sen değildin وَمَا كُنْتَ Meryem'e مَرْيَمَ kefil olacak diye يَكْفُلُ çekişirlerken de إِذْ يَخْتَصِمُونَ yanlarında لَدَيْهِمْ

44) İşte bunlar gayb haberlerindendir ki biz onu sana vahyediyoruz. Meryem'e hangisi kefil olacak diye kalemlerini atarlarken sen yanlarında değildin, çekişirlerken de sen yanlarında değildin.

Ey Meryem! يَامَرْيَمُ melekler الْمَلَائِكَةُ demişlerdi ki قَالَتْ Hani إِذْ kelime ile بِكَلِمَةٍ seni müjdeliyor يُبَشِّرُكِ Kuşkusuz Allah إِنَّ اللَّهَ ابْنُ İsa عِيسَى Mesih'tir الْمَسِيحُ İsmi اسْمُهُ kendinden bir مِنْهُ و dünyada da الدُّنْيَا şanı yücedir وَجِيهًا فِي Meryem oğlu مَرْيَمَ yakın kılınanlardandır وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ahirette de الْآخِرَةِ ve

45) Hani melekler demişlerdi ki: "Ey Meryem! Kuşkusuz Allah seni kendinden bir kelime ile müjdeliyor. İsmi Meryem oğlu İsa Mesih'tir,[68] dünyada da ahirette de şanı yücedir ve yakın kılınanlardandır."

(*)Geçen âyetler, geçmiş peygamberlerin örnek alınacak durumlarından, ibretli safhalarından ve sonra İmrân ailesinin Allah'a olan teslimiyetinden, Allah katında seçkin bir kadın olan Hz. Meryem'den önemli parçalar naklettikten sonra, bu bilgilerin belirtilen mana ve muhtevada başka bir yerde yazılı bulunmadığına dikkatler çekiliyor. Son Peygamber Hz. Muhammed (a.s)'ın bunları bilmesine imkân olmadığı, ama kendisine gelen vahiy ile haberdar edildiği hatırlatılıyor ve böylece bu ve benzeri kıssalar da Peygamberin Allah tarafından gönderilen hak nebi olduğuna belge gösteriliyor.

Beşikteyken de ِفي الْمَهْدِ insanlarla النَّاسَ konuşacaktır وَيُكَلِّمُ
salihlerdendir مِنَ الصَّالِحِينَ وَ yetişkinken de وَكَهْلًا

46)“Beşikteyken de yetişkinken de insanlarla konuşacaktır; salihlerdendir.”

benim nasıl olabilir? يَكُونُ لِي أَنَّى Rabbim رَبِّ Dedi ki قَالَتْ
bir بَشَرٌ bana dokunmamışken يَمْسَسْنِي وَلَمْ çocuğum وَلَدٌ
يَخْلُقُ Allah اللَّهُ İşte böyledir كَذَٰلِكِ Buyurdu ki قَالَ beşer
Bir أَمْرًا hükmettiği zaman قَضَىٰ إِذَا dilediğini يَشَاءُ مَا yaratır
o da hemen فَيَكُونُ Ol كُنْ ona لَهُ der يَقُولُ sadece فَإِنَّمَا işe oluverir

47) Dedi ki: “Rabbim, bana bir beşer dokunmamışken nasıl benim çocuğum olabilir?” Buyurdu ki: “İşte böyledir. Allah dilediğini yaratır. Bir işe hükmettiği zaman ona sadece “Ol” der; o da hemen oluverir.”

hikmeti وَالْحِكْمَةَ kitap ile الْكِتَابَ Ona öğretecektir وَيُعَلِّمُهُ
ve İncil'i وَالْإِنْجِيلَ Tevrat'ı وَالتَّوْرَاةَ

48) Ona kitap ile hikmeti, Tevrat'ı ve İncil'i öğretecektir.

İsrailoğullarına إِسْرَائِيلَ بَنِي إِلَىٰ bir Resul olmak üzere وَرَسُولًا
مِنْ رَبِّكُمْ bir ayet ile بِآيَةٍ geldim جِئْتُكُمْ Doğrusu قَدْ ben أَنِّي
size bir şey yapıp لَكُمْ أَخْلُقُ Muhakkak ben أَنِّي Rabbinizden
ona üflerim فَأَنْفُخُ kuş الطَّيْرِ şeklinde كَهَيْئَةِ çamurdan مِنَ الطِّينِ
اللَّهِ izni ile بِإِذْنِ hemen bir kuş طَيْرًا oluverir فَيَكُونُ o da فِيهِ
وَالْأَبْرَصَ doğuştan kör olanı الْأَكْمَهَ iyileştirir وَأُبْرِئُ Allah'ın
Allah'ın بِإِذْنِ اللَّهِ ölüleri الْمَوْتَىٰ diriltirim أُحْيِي ve وَ alacalıyı
وَمَا yediğiniz تَأْكُلُونَ بِمَا size haber veririm وَأُنَبِّئُكُمْ izniyle
إِنَّ فِي evlerinizde بُيُوتِكُمْ فِي ve biriktirdiğiniz şeyleri تَدَّخِرُونَ
إِنْ sizin için لَكُمْ bir ayet vardır لَآيَةً muhakkak bunda ذَٰلِكَ
mü'min مُؤْمِنِينَ kimselerseniz كُنْتُمْ Eğer

49) “Doğrusu ben İsrailoğullarına bir Resul olmak üzere Rabbinizden bir ayet ile geldim. Muhakkak ben size çamurdan kuş şeklinde bir şey yapıp ona üflerim, o da Allah'ın izni ile hemen bir kuş oluverir. Allah'ın izniyle doğuştan kör olanı, alacalıyı iyileştirir ve ölüleri diriltirim. Ayrıca evlerinizde yediğiniz ve biriktirdiğiniz şeyleri size haber veririm. Eğer mü'min kimselerseniz muhakkak bunda sizin için bir ayet vardır.”

(*)Hz. İsâ tarafından gösterileceği bildirilen mucizelerin Hz. İsa'nın muhatapları açısından önem taşımasının yanı sıra, daha sonra Hıristiyanlıkta bunlara bağlanan sonuçlar bu dinin mensuplarını çok tehlikeli bir mecraya sevketmiş olduğun-dan gerek burada gerekse Mâide sûresinin 110. âyetinde, bunların yüce Allah'ın iznine bağlı olduğuna sık sık dikkat çekilmiştir.

ويكلم الناس فى المهد وكهلا ومن الصالحين (٤٦) قالت
رب أنى يكون لى ولد ولم يمسسنى بشر قال كذلك الله
يخلق ما يشاء إذا قضى أمرا فإنما يقول له كن فيكون
(٤٧) ويعلمه الكتاب والحكمة والتورية والإنجيل (٤٨)
ورسولا إلى بنى إسرائيل أنى قد جئتكم بآية من ربكم أنى
أخلق لكم من الطين كهيئة الطير فأنفخ فيه فيكون طيرا بإذن
الله وأبرئ الأكمه والأبرص وأحى الموتى بإذن الله وأنبئكم
بما تأكلون وما تدخرون فى بيوتكم إن فى ذلك لآية لكم إن
كنتم مؤمنين (٤٩) ومصدقا لما بين يدى من التورية ولأحل
لكم بعض الذى حرم عليكم وجئتكم بآية من ربكم فاتقوا الله
وأطيعون (٥٠) إن الله ربى وربكم فاعبدوه هذا صراط
مستقيم (٥١) فلما أحس عيسى منهم الكفر قال من أنصارى
إلى الله قال الحواريون نحن أنصار الله آمنا بالله واشهد بأنا
مسلمون (٥٢)

مِنَ Benden önceki يَدَيَّ بَيْنَ لِمَا doğrulayıcı olarak وَمُصَدِّقًا
bazı بَعْضَ helal ve size kılmak için لَكُمْ وَلِأُحِلَّ Tevrat'ı التَّوْرَاةِ
Siz getirdim وَجِئْتُكُمْ size عَلَيْكُمْ haram kılınan حُرِّمَ الَّذِي şeyleri
اللَّهَ Artık sakının فَاتَّقُوا Rabbinizden رَبِّكُمْ مِنْ bir ayet بِآيَةٍ e
ve bana itaat edin وَأَطِيعُونِ Allah'tan

50) “Benden önceki Tevrat'ı doğrulayıcı olarak ve size haram kılınan bazı şeyleri helal kılmak için... Size Rabbinizden bir ayet getirdim. Artık Allah'tan sakının ve bana itaat edin.”

sizin de وَرَبُّكُمْ Rabbim رَبِّي Muhakkak ki Allah إِنَّ اللَّهَ
işte budur! هَٰذَا O halde O'na ibadet edin فَاعْبُدُوهُ Rabbinizdir
Dosdoğru مُسْتَقِيمٌ yol صِرَاطٌ

51) “Muhakkak ki Allah benim de Rabbim, sizin de Rabbinizdir. O halde O'na ibadet edin. Dosdoğru yol işte budur.”

dedi قَالَ küfrü الْكُفْرَ onlardan مِنْهُمُ İsa عِيسَىٰ sezince أَحَسَّ فَلَمَّا
قَالَ Allah'a اللَّهِ إِلَى yardımcılarım أَنْصَارِي kimlerdir? مَنْ
yardımcıları أَنْصَارُ biziz نَحْنُ Havariler الْحَوَارِيُّونَ dediler ki
بِأَنَّا şahit ol ki وَاشْهَدْ Allah'a بِاللَّهِ iman ettik آمَنَّا Allah'ın اللَّهِ
müslümanlarız مُسْلِمُونَ şüphesiz biz

52) İsa, onlardan küfrü sezince: “Allah'a yardımcılarım kimlerdir?” dedi. Havariler dediler ki: “Allah'ın yardımcıları biziz. Allah'a iman ettik. Şahit ol ki şüphesiz biz müslümanlarız.”

(*)Geçen âyetler, Hz. İsâ Peygamberin İsrailoğullarına gönderilen bir Resul olduğu ve birkaç mu'cizeyle ortaya çıktığı; esasen dünyaya gelmesinin bile olağanüstü bir durum arzettiği, buna rağmen dünya saltanatının cazibesine takılan Yahudiler üzerinde o gün fazla etkili olmadığı anlatıldı.

ربنا آمنا بِما أنزلت واتبعنا الرسولَ فَاكْتبنا مع الشاهِدِين
(٥٣) ومكروا ومكر الله والله خير الْماكِرين (٥٤) إِذْ قَالَ
الله ياعِيسى إِني متوفيك ورافِعك إِلي ومطَهرك مِن الذِين
كفَروا وجاعِلُ الذِين اتبعوك فَوق الذِين كفَروا إِلى يومِ
الْقِيامةِ ثُم إِلي مرجِعكُم فَأحكُم بينكُم فِيما كُنتم فِيهِ تختلِفُونَ
(٥٥) فَأما الذِين كفَروا فَأعذبهم عذَابا شدِيدا فِي الدنيا
والآخِرةِ وما لَهم مِن ناصِرين (٥٦) وأما الذِين آمنوا وعمِلُوا
الصالِحاتِ فَيوفيهم أجورهم والله لَا يحِب الظَّالِمِ (٥٧)
ذَلِك نتلُوه عليك مِن الآياتِ والذكْرِ الْحكِيم (٥٨) إِن مثَلَ
عِيسى عِند اللهِ كمثَلِ آدم خلَقَه مِن ترابٍ ثُم قَالَ لَه كُن
فَيكُونُ (٥٩) الحق مِن ربك فَلَا تكُن مِن الممترين (٦٠) فَمن
حاجك فِيهِ مِن بعدِ ما جاءَك مِن الْعِلْمِ فَقُلْ تعالَوا ندع أبناءَنا
وأبناءَكُم ونساءَنا ونساءَكُم وأنفُسنا وأنفُسكُم ثُم نبتهِلْ
فَنجعلْ لَعنةَ اللهِ على الْكَاذِبِ (٦١)

ربنَا Rabbimiz آمنا iman ettik بِما أَنْزلْتَ indirdiğine واتبعنَا tabi olduk الرسولَ Resul'e فَاكْتُبنَا artık bizi yaz مع beraber الشاهِدِين şahit olanlarla

53) "Rabbimiz, indirdiğine iman ettik ve Resul'e tabi olduk, artık bizi şahit olanlarla beraber yaz."

ومكَروا Düzen kurdular ومكَر bir düzen kurdu الله Allah da والله Şüphesiz Allah خَير en hayırlısıdır الْماكِرِين düzen kuranların

54) Düzen kurdular, Allah da bir düzen kurdu. Şüphesiz Allah düzen kuranların en hayırlısıdır.

إِذْ Hani قَالَ şöyle buyurmuştu الله Allah ياعِيسى Ey İsa! إِني Muhakkak ki ben متَوفيك seni vefat ettireceğim و ve رافِعك Seni kendime yükselteceğim إِلَي ومطَهرك seni temizleyeceğim مِن الذِين كَفَروا kafirlerden وجاعِلُ tutacağım الذِين اتبعوك Sana tabi olanları da فَوقَ üstünde الذِين كَفَروا kafirlerin إِلَى يومِ الْقِيامةِ kıyamet gününe kadar ثُم Sonra إِلَي مرجِعكُم dönüşünüz ancak banadır فَأَحكُم hükmedeceğim بينَكُم aranızda فِيما şeylerde كُنْتُم işte sizin فِيهِ o تَخْتَلِفُون ihtilafa düştüğünüz

55) Hani Allah şöyle buyurmuştu: "Ey İsa! Muhakkak ki ben seni vefat ettireceğim. Seni kendime yükselteceğim ve seni kafirlerden temizleyeceğim. Sana tabi olanları da kıyamet gününe kadar kafirlerin üstünde tutacağım. Sonra dönüşünüz ancak banadır. İşte o sizin, ihtilafa düştüğünüz şeylerde aranızda hükmedeceğim."

فَأَما الذِين ya كَفَروا İnkar eden kimseler var فَأُعذبهم azap edeceğim عذَابا şiddetli bir azap ile شَدِيدا فِي الدنْيا çok dünyada da والْآخِرةِ ahirette de وما لَهم Doğrusu onların مِن hiç bir yardımcıları yoktur نَاصِرِين

56) İnkar eden kimseler var ya, onlara dünyada da ahirette de çok şiddetli bir azap ile azap edeceğim. Doğrusu onların hiçbir yardımcıları yoktur.

وأَما الذِين kimselere gelince آمنُوا İman edip de وعمِلُوا ameller الصالِحاتِ salih işleyenlere فَيوفيهِم tastamam verecektir أُجورهم onlara ecirlerini والله Şüphesiz ki Allah لَا يحِب sevmez الظَّالِمِين zalimleri

57) İman edip de salih ameller işleyenlere kimselere gelince, onlara ecirlerini tastamam verecektir. Şüphesiz ki Allah, zalimleri sevmez.

ذَلِك İşte bu نَتْلُوه okuduğumuz علَيك sana مِن الْآياتِ ve ayetlerdendir و الذِّكْرِ zikirden الْحكِيمِ hikmetli

58) İşte bu sana okuduğumuz hikmetli zikirden ve ayetlerdendir.

إِن Şüphesiz مثَلَ durumu عِيسى İsa'nın عِنْد katında اللهِ Allah كَمثَلِ durumu gibidir آدم Adem'in خَلَقَه Onu yarattı مِن تُرابٍ topraktan ثُم sonra قَالَ dedi لَه ona كُن O! فَيكُون o da hemen oluverdi

59) Şüphesiz Allah katında İsa'nın durumu Adem'in durumu gibidir. Onu topraktan yarattı; sonra ona "Ol!" dedi, o da hemen oluverdi.

İbni Abbâs'tan rivayet olunuyor: Necran Hritiyanlarından bir hey'et gelmişti. Seyyid ve Akıb da içlerindeydi. Hz. Peygamber (a.s)'e: Ey Muhammed, dostumuzu (Hz. İsa'yı kastediyorlar) zikrediyormuşsun" dediler. Hz. Peygamber (a.s): "Nasıl zikrediyomuşum?" diye sordu. "Onun Allah'ın kulu olduğunu iddia ediyormuşsun." dediler. Efendimiz (a.s): "Evet, O Allah'ın kuludur." buyurdu. "Hiç İsa gibisini gördün veya haber aldın mı?" dediler, sonra yanından çıktılar. Onların arkasından Cibril Allah'ın emrini getirdi: "Sana geldiklerinde onlara de ki: Allah katında İsa'nın misali aynen Adem'in misali gibidir… " [69]

الْحق Hak مِن ربك Rabbindendir فَلَا تَكُن O halde olma! مِن الْممتَرِين kuşkuya kapılanlardan

60) Hak Rabbindendir. O halde kuşkuya kapılanlardan olma.

فَمن Artık kim حاجك seninle tartışırsa فِيهِ onun hakkında مِن بعدِ sonra ما جاءَك sana gelen مِن الْعِلْمِ ilimden فَقُلْ de ki تَعالَوا Gelin نَدع çağıralım أَبنَاءَنَا oğullarımızı وأَبنَاءَكُم ve oğullarınızı ونِساءَنَا kadınlarımızı ونِساءَكُم ve kadınlarınızı وأَنْفُسنَا bizleri وأَنْفُسكُم ve sizleri ثُم sonra نَبتَهِلْ dua edelim de فَنَجعلْ kılalım! لَعنَةَ lanetini اللهِ Allah'ın علَى الْكَاذِبِين yalancıların üzerine

61) Artık sana gelen ilimden sonra kim seninle onun hakkında tartışırsa de ki: "Gelin çağıralım oğullarımızı ve oğullarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı; bizleri ve sizleri sonra dua edelim de Allah'ın lanetini yalancıların üzerine kılalım."

Bu hadise İslâm tarihinde Yemen Necranı Hristiyanları heyetinin Medine-i Münevvere'ye gelmesi ve bu hey'et ile Hz. Peygamber arasında yapılan tartışmalarda kendilerine getirilen bütün delillere karşı küfür ve inatlarında ısrar edip İslama gelmemeleri üzerine Hz. Peygamber tarafından Allah'ın emriyle karşılıklı lânetleşmeye çağrılmaları (Mübâhele) ve onların da bundan çekinerek cizye vermeyi kabul edip kabilelerine dönmeleri hadisesi olarak meşhurdur ve hicretin dokuzuncu senesinde meydana gelmiştir.[70]

إن هذا لهو القصص الحق وما من إله إلا الله وإن الله لهو العزيز الحكيم (٦٢) فإنْ تولوا فإن الله عليم بالمفسدين (٦٣) قلْ ياأهلَ الكتاب تعالوا إلى كلمةٍ سواءٍ بيننا وبينكم ألا نعبد إلا الله ولا نشرك به شيئًا ولا يتخذَ بعضنا بعضا أربابا من دون الله فإنْ تولوا فقولوا اشهدوا بأنا مسلمونَ (٦٤) ياأهلَ الكتاب لم تحاجونَ في إبراهيم وما أنزلت التوراةُ والإنجيلُ إلا من بعده أفلا تعقلونَ (٦٥) هاأنتم هؤلاء حاججتم فيما لكم به علم فلم تحاجونَ فيما ليس لكم به علم والله يعلم وأنتم لا تعلمونَ (٦٦) ما كانَ إبراهيم يهوديا ولا نصرانيا ولكن كانَ حنيفًا مسلما وما كانَ من المشركين (٦٧) إن أولى الناس بإبراهيم للذين اتبعوه وهذا النبي والذين آمنوا والله ولي المؤمنين (٦٨) ودت طائفةٌ من أهل الكتاب لو يضلونكم وما يضلونَ إلا أنفسهم وما يشعرونَ (٦٩) ياأهلَ الكتاب لم تكفُرونَ بآيات الله وأنتم تشهدونَ (٧٠)

İşte إن bu هذا o لهو anlatılandır القصص hak olarak الحق وما Muhakkak وإن الله Allah'tan الله başka إلا ilah من إله yoktur ki Allah elbette لهو O Aziz'dir العزيز Hakim'dir الحكيم

62) İşte bu, o hak olarak anlatılandır. Allah'tan başka ilah yoktur. Muhakkak ki Allah, elbette O Aziz'dir, Hakim'dir.

Artık فإن yüz çevirirlerse تولوا Allah elbette فإن الله عليم hakkıyla bilendir o fesatçıları بالمفسدين

63) Artık yüz çevirirlerse Allah elbette o fesatçıları hakkıyla bilendir.

Necranlıların heyeti Resulullah (a.s.)'a "Sen ne diye bizim saygı gösterdiğimiz kişiye sövüyorsun?" dediler. Hz. Peygamber onlara, "Ne diyormuşum?" diye sorunca onlar, "Sen onun kul olduğunu söylüyorsun" dediler. Hz. Peygamber "Evet, o Allah'ın kulu ve Resulüdür. Tertemiz, iffetli ve bakire Meryem'e bıraktığı kelimesidir." dedi. Bu cevaba kızıp, "Sen babasız bir insan hiç gördün mü" dediler. Eğer gerçekten doğru sözlü isen bize onun gibisini göster. Bunun üzerine Yüce Allah bu ayet-i kerimeyi indirdi.[244]

De ki قل Ey يا ehli! أهل kitap الكتاب gelin! تعالوا إلى bir كلمة kelimeye ortak سواء sizin aranızda بيننا Bizimle وبينكم ألا etme-yelim ibadet نعبد başkasına إلا Allah'tan الله ولا نشرك O'na ortak koşmayalım به hiç bir şeyi شيئا ولا يتخذ edinmesin! بعضنا bir kısmımız بعضا bir kısmınızı أربابا rabler من دون başka الله Allah'tan فإن Eğer تولوا yüz çevirirlerse فقولوا deyin اشهدوا Şahit olun ki بأنا şüphesiz biz müslümanlarız مسلمون

64) De ki: "Ey kitap ehli! Bizimle sizin aranızda ortak bir kelimeye gelin. Allah'tan başkasına ibadet etmeyelim, hiçbir şeyi O'na ortak koşmayalım, bir kısmımız bir kısmınızı Allah'tan başka rabler edinmesin! Eğer yüz çevirirlerse: 'Şahit olun ki şüphesiz biz müslümanlarız' deyin."

İbni Abbâs der ki: Bu âyet-i kerime rahipler ve papazlar hakkında nazil olmuştur. Hz. Peygamber bu âyet-i kerimeyi Habeşistan'daki Ca'fer ibn Ebî Tâlib'e göndermiş; o da Necâşi'nin de hazır bulunduğu bir mecliste Habeşistan'ın ileri gelenlerine bu âyet-i kerimeyi okumuştur.[245]

Ey ehli ياأهل kitap! الكتاب لم تحاجون Niçin tartışıyorsunuz? في İbrahim hakkında إبراهيم وما أنزلت Oysa indirilmiştir التوراة Tevrat da والإنجيل İncil de إلا ancak من بعده ondan sonra أفلا hala akletmiyor musunuz? تعقلون

65) Ey kitap ehli! Niçin İbrahim hakkında tartışıyorsunuz? Oysa Tevrat da, İncil de ancak ondan sonra indirilmiştir; hala akletmiyor musunuz?

İşte siz هاأنتم böylesiniz! هؤلاء حاججتم tartıştınız فيما لكم به Hadi konuda bildiğiniz علم فلم تحاجون niçin tartışıyorsunuz? hakkında فيما olmayan ليس لكم به hiçbir bir şey علم bilginiz Oysa Allah والله bilir يعلم siz ise وأنتم لا تعلمون bilmezsiniz

66) İşte siz böylesiniz! Hadi bildiğiniz konuda tartıştınız; hiçbir bilginiz olmayan bir şey hakkında niçin tartışıyorsunuz? Oysa Allah bilir; siz ise bilmezsiniz...

ما كان değildi إبراهيم İbrahim يهوديا Yahudi ولا نصرانيا Hıristiyan da ولكن Fakat كان حنيفا hanif مسلما bir müslümandı وما كان değildi! من المشركين müşriklerden

67) İbrahim Yahudi, Hıristiyan da değildi. Fakat hanif bir müslümandı; müşriklerden değildi.

İbn Humeyd kanalıyla İbn Abbâs'tan rivayet ediliyor: Necran Hristiyanları heyeti ile Yahudi hahamları Hz. Peygamber (a.s)'ın huzurunda tartışmışlar; hahamlar: "İbrahim ancak bir Yahudi idi." demişler, Hristiyanlar: "İbrahim ancak bir Hristiyandı" demişlerdi. İşte bunun üzerine Allah Tealâ bu âyet-i kerimeleri indirdi.[71]

Elbette ki إن أولى en yakın olanları الناس insanların بإبراهيم İbrahim'e للذين اتبعوه ona uyanlar وهذا ve bu النبي والذين nebi ile آمنوا iman edenlerdir والله Allah ise ولي velisidir المؤمنين mü'minlerin

68) Elbette ki insanların İbrahim'e en yakın olanları, ona uyanlar ve bu nebi ile iman edenlerdir. Allah ise mü'minlerin velisidir.

Tirmizî Abdullah b. Mes'ud'dan şöyle dediğini nakletmektedir: Resulullah (a.s.) buyurdu ki: "Her bir peygamberin diğer peygamberlerden velileri vardır. Benim velim ise atam ve Rabbimin halili (İbrahim)dir. Daha sonra da, "Şüphesiz insanlar arasında İbrahim'e en yakın olanlar elbette ona uyanlarla şu peygamber ve ona iman edenlerdir." ayetini okudu.[72]

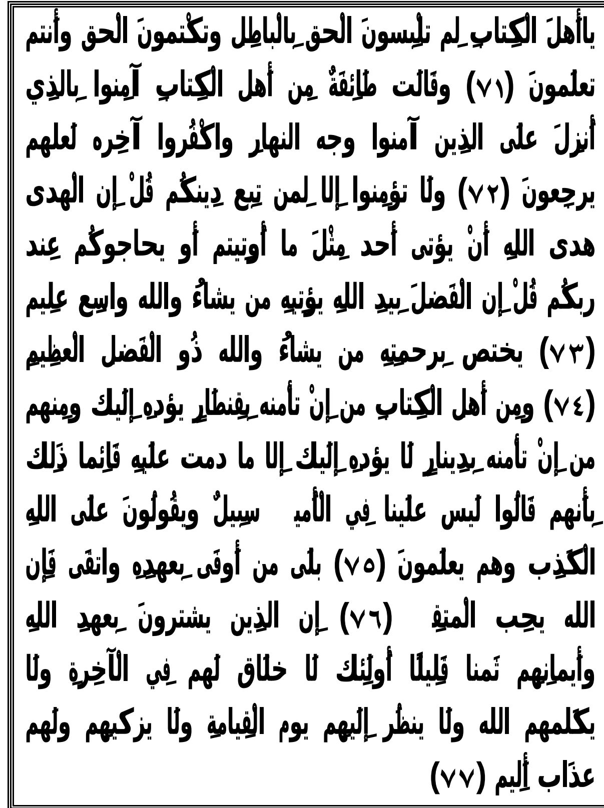
ودت istedi طائفة bir grup من أهل الكتاب Kitap ehlinden لو يضلونكم sizi saptırmak وما يضلون Oysa saptırırlar da إلا ancak أنفسهم kendilerini وما يشعرون farkına varmazlar

69) Kitap ehlinden bir grup sizi saptırmak istedi. Oysa ancak kendilerini saptırırlar da farkına varmazlar.

Daha önce Bakara 2/109 âyetinin nüzul sebebinde de geçtiği üzere Nadîr, Kurayza ve Kaynukâ oğulları Yahudileri Muâz ibn Cebel, Huzeyfe ibnu'l-Yemân ve Ammâr ibn Yâsir'i kendi dinlerine çağırmışlar, bir rivayete göre de "kendi dininizi bırakıp Muhammed'in dinine tâbi oldunuz." diye kınamışlardı.. İşte bu âyet-i kerime de bu hadise üzerine nazil olan âyetlerdendir.[73]

ياأهل الكتاب Ey kitap ehli! لم تكفرون niçin inkar ediyorsunuz? بآيات ayetlerini الله Allah'ın وأنتم Siz تشهدون şahitlik ettiğiniz halde

70) Ey kitap ehli! Siz şahitlik ettiğiniz halde Allah'ın ayetlerini niçin inkar ediyorsunuz?

يا أهل الكتاب لم تلبسون الحق بالباطل وتكتمون الحق وأنتم
تعلمون (٧١) وقالت طائفة من أهل الكتاب آمنوا بالذي
أنزل على الذين آمنوا وجه النهار واكفروا آخره لعلهم
يرجعون (٧٢) ولا تؤمنوا إلا لمن تبع دينكم قل إن الهدى
هدى الله أن يؤتى أحد مثل ما أوتيتم أو يحاجوكم عند
ربكم قل إن الفضل بيد الله يؤتيه من يشاء والله واسع عليم
(٧٣) يختص برحمته من يشاء والله ذو الفضل العظيم
(٧٤) ومن أهل الكتاب من إن تأمنه بقنطار يؤده إليك ومنهم
من إن تأمنه بدينار لا يؤده إليك إلا ما دمت عليه قائما ذلك
بأنهم قالوا ليس علينا في الأمي سبيل ويقولون على الله
الكذب وهم يعلمون (٧٥) بلى من أوفى بعهده واتقى فإن
الله يحب المتقين (٧٦) إن الذين يشترون بعهد الله
وأيمانهم ثمنا قليلا أولئك لا خلاق لهم في الآخرة ولا
يكلمهم الله ولا ينظر إليهم يوم القيامة ولا يزكيهم ولهم
عذاب أليم (٧٧)

الْحق Niçin karıştırıyorتَلْبِسون لِم Ey kitap ehli!يأهل الْكِتَابِ
bile bile الْحق gizliyorsunuz?وتَكْتُمون batıllaبِالْبَاطِل hakkı
Bildiğiniz haldeوأَنْتُم تَعلَمون hakkı

71) Ey kitap ehli! Bildiğiniz halde. Niçin hakkı batılla karıştırıyor ve bile bile hakkı gizliyorsunuz?

(*)Ey Ehl-i kitap! Şüpheye düşürerek, tahrif ederek, değiştirerek hak ile bâtılı niçin birbirine karıştırıyor ve Hz. Muhammed (a.s)'in kitabınızda mevcut olan vasıflarını, bile bile niçin gizliyorsunuz? Daha sonra Yüce Allah onların hile ve pisliklerinin bir başka türünü anlattı: Onlar, İslam dini hakkında insanları kuşkuya düşürmek için sabahleyin İslamı kabul etmiş görünüyor, akşamleyin de döndüklerini bildiriyorlardı.

Kitap ehlindenأَهل الْكِتَابِ مِن bir grupطَائِفَةٌ dedi kiوقَالَتْ
آمِنُوا عَلى الذِين آمَنُوا indirilenleأُنْزِلَ kimselereبِالذِي İman edenآمِنُوا
آخِرہ inkar edinواكْفُروا gününالنهار başındaوجه iman edin
dönerlerيرجِعون belki onlarلَعلَهم sonunda da

72) Kitap ehlinden bir grup dedi ki: "İman eden kimselere indirilene günün başında iman edin, sonunda da inkar edin; belki onlar dönerler."

Ureyne kasabaları (bir rivayette Hayber) hahamları 12 haham idiler. Birbirlerine: "Günün başında Muhammed'in dinine girin "Muhammed'in hak peygamber olduğuna, doğruluğuna şehadet ederim." deyin; günün sonuna ulaşınca da inkâr edin ve: "Biz âlimlerimize, hahamlarımıza dönüp sorduk, onlar da bize Muhammed'in bir yalancı olduğunu, sizin din adına herhangi bir şey üzere olmadığınızı söylediler. Biz de önceki dinimize döndük. O bize sizin dininizden daha hoş göründü." deyin. Belki onlar da: "Bunlar günün başında bizimle beraberdiler, şimdi bunlara ne oldu?" diyerek dinlerinde şüpheye düşerler." dediler de Allah Tealâ bu âyet-i kerime ile Resûlü (a.s)'a onların bu durumunu haber verdi.[246]

دِينَكُم uyanlardanتَبِع لِمن başkasınaإِلَا inanmayınولَا تُؤْمِنُوا
هدى Şüphesiz hidayetالْهدى إِن De kiقُلْ Sizin dininize
مِثْلَ bir kimseyeأَحد veriliyorيؤْتَى أَن Allah'ınالله hidayetidir
size deliller يحاجوكُم ya daأَو Size verileninما أُوتِيتُم benzeri
الْفَضل إِن De kiقُلْ Rabbinizربكُم katındaعِنْد getirirler diye
من onu verirيؤْتِيهِ Allah'ın elindedirالله بِيدِ Şüphesiz lütuf
عليم Vasi'dirواسِع Şüphesiz Allahوالله dilediğineيشَاء
Alîm'dir

73)"Sizin dininize uyanlardan başkasına inanmayın." De ki: "Şüphesiz hidayet Allah'ın hidayetidir." "Size verilenin benzeri bir kimseye veriliyor yada Rabbiniz katında size karşı deliller getirirler diye." De ki: "Şüphesiz lütuf Allah'ın elindedir, onu dilediğine verir. Şüphesiz Allah Vasi'dir, Alîm'dir."

والله dilediğineيشَاء من Rahmetiniبِرحمتِهِ has kılarيخْتَص
çok büyükالْعظِيمِ lütuf sahibidirذُو الْفَضل Doğrusu Allah

74) Rahmetini dilediğine has kılar. Doğrusu Allah çok büyük lütuf sahibidir.

إِن öyle kimseler vardır kiمن Kitap ehlindenومِن أَهل الْكِتَابِ
onu tamamen يؤَدِه yüklerle malبِقِنطَار emanet etsenتَأْمنْه
تَأْمنْه إِن öylesi de vardır kiمن Onlardanومِنْهم sanaإِلَيك öder
إِلَا sanaإِلَيك onu ödemezيؤَدِه لَا bir dinarبِدِينَار emanet etsen
بِأَنهم Buذَلِك durmadıkçaقَائِمًا üzerindeعلَيهِ ısrarla ما دمتَ
فِي الْأُميين aleyhimizeعلَينَا yokturلَيس demeleriقَالُوا onların
علَى اللهِ söylerlerويقُولُون bir yolسبِيلٌ Ümmiler hakkında
Bildikleri haldeوهم يعلَمون yalanالْكَذِب Allah'a karşı

75) Kitap ehlinden öyle kimseler vardır ki ona yüklerle mal emanet etsen onu sana tamamen öder. Onlardan öylesi de vardır ki ona bir dinar emanet etsen, o kimse üzerinde ısrarla durmadıkça onu sana ödemez. Bu onların: "Ümmiler hakkında aleyhimize bir yol yoktur." demeleri sebebiyledir. Bildikleri halde Allah'a karşı yalan söylerler.

Kureyş'ten bir adam Abdullah ibn Selâm'a bin iki yüz ûkıyye altını emanet bırakmıştı da dönüşünde Abdullah tam olarak kendisine teslim etti. Bir diğer Kureyşli de Finhâs ibn Azûrâ'ya bir dinar emanet bıraktı da o bu emanete hıyanette bulundu, işte bunun üzerine bu âyet-i kerime nazil oldu.[74]

واتقَى ahdiniبِعهدِهِ yerine getirirأَوفَى Her kimمن Hayır!بلَى
الْمتَقِين severيحِب muhakkak Allahفَإِن الله ve sakınırsa
muttakileri

76) Hayır! Her kim ahdini yerine getirir ve sakınırsa, muhakkak Allah muttakileri sever.

اللهِ ahdineبِعهدِ satın alanlarيشْتَرون Doğrusuإِن الذِين
az birقَلِيلًا değerثَمنًا ve yeminlerine karşıوأَيمانِهِم Allah'ın
onlar içinلَهم فِي hiçbir nasip yokturخَلَاقَ لَا işte onlarأُولَئِك
ولَا Allahالله onlarla konuşmayacakيكَلِّمهم ولَا ahiretteالْآخِرةِ
ولَا kıyamet günüيوم الْقِيامةِ onlaraإِلَيهِم bakmayacakينْظُر
عذَاب Onlar içinولَهم onları temize çıkarmayacaktırيزَكِّيهِم
çok acıklıأَلِيم bir azap vardır

77) Doğrusu Allah'ın ahdine ve yeminlerine karşı az bir değer satın alanlar, işte onlar var ya; ahirette onlar için hiçbir nasip yoktur. Allah kıyamet günü onlarla konuşmayacak, onlara bakmayacak ve onları temize çıkarmayacaktır. Onlar için çok acıklı bir azap vardır.

İkrime'den rivayete göre bu âyet ile "Allah'ın indirdiği kitabdan bir şeyi gizleyip de onunla az bir bahayı satın alanlar yok mu? Onlar, karınlarına ateşten başka bir şey yemiş olmazlar. Kıyamet günü Allah onlarla konuşmaz, onları temize de çıkarmaz. Onlaradır azâb-ı elîm." (Bakara, 2/174) âyetinin nüzul sebebi aynıdır ve ikisi de yahudiler hakkında nazil olmuştur.[75]

وإن منهم لفريقا يلوون ألسنتهم بالكتاب لتحسبوه من الكتاب وما هو من الكتاب ويقولون هو من عند الله وما هو من عند الله ويقولون على الله الكذب وهم يعلمون (٧٨) ما كان لبشر أن يؤتيه الله الكتاب والحكم والنبوة ثم يقول للناس كونوا عبادا لي من دون الله ولكن كونوا ربانيين بما كنتم تعلمون الكتاب وبما كنتم تدرسون (٧٩) ولا يأمركم أن تتخذوا الملائكة والنبيين أربابا أيأمركم بالكفر بعد إذ أنتم مسلمون (٨٠) وإذ أخذ الله ميثاق النبيين لما آتيتكم من كتاب وحكمة ثم جاءكم رسول مصدق لما معكم لتؤمنن به ولتنصرنه قال أأقررتم وأخذتم على ذلكم إصري قالوا أقررنا قال فاشهدوا وأنا معكم من الشاهدين (٨١) فمن تولى بعد ذلك فأولئك هم الفاسقون (٨٢) أفغير دين الله يبغون وله أسلم من في السماوات والأرض طوعا وكرها وإليه يرجعون (٨٣)

öyle bir grup vardır ki لَفَرِيقًا onlardan مِنْهُمْ Muhakkak ki وَإِنَّ
onu لِتَحْسَبُوهُ kitaptan بِالْكِتَابِ dillerini أَلْسِنَتَهُمْ eğerler يَلْوُونَ
Halbuki o değildir وَمَا هُوَ kitaptan مِنَ الْكِتَابِ sanasınız diye
مِنَ اللَّهِ katından عِنْدِ O هُوَ derler وَيَقُولُونَ kitaptan مِنَ الْكِتَابِ
Allah katındandır عِنْدِ اللَّهِ olmadığı halde وَمَا هُوَ مِنْ Allah
yalan söylerler الْكَذِبَ Allah'a karşı عَلَى اللَّهِ söylerler وَيَقُولُونَ
bile bile يَعْلَمُونَ Onlar وَهُمْ

78) Muhakkak ki onlardan öyle bir grup vardır ki siz onu kitaptan sanasınız diye dillerini kitap ile eğerler. Halbuki o kitaptan değildir. O, Allah katından olmadığı halde 'Allah katındandır' derler. Onlar bile bile Allah'a karşı yalan söylerler.

Bu âyet-i kerime hem Yahudiler ve hem de Hristiyanlar hakkında nazil olmuştur, Çünkü her ikisi de kitablarını, Tevrat ve İncil'i tahrif etmişler ve onlarda olmıyanları ilhak etmişlerdir.[247]

verdikten sonra يُؤْتِيَهُ أَنْ Hiçbir beşerin olmaz مَا كَانَ لِبَشَرٍ
ve وَالنُّبُوَّةَ hüküm وَالْحُكْمَ kendisine kitap الْكِتَابَ Allah اللَّهُ
olun!? كُونُوا insanlara لِلنَّاسِ demesi يَقُولَ sonra ثُمَّ nübüvvet
Ancak وَلَكِنْ Allah'ın اللَّهِ yanısıra مِنْ دُونِ bana kullar عِبَادًا لِي
Öğrettiğiniz تُعَلِّمُونَ بِمَا كُنْتُمْ Rabbaniler رَبَّانِيِّينَ olun! كُونُوا
ders yaptığınız تَدْرُسُونَ بِمَا كُنْتُمْ ve kitaba göre الْكِتَابَ

79) Hiçbir beşerin, Allah kendisine kitap, hüküm ve nübüvvet verdikten sonra insanlara: "Allah'ın yanısıra bana kullar olun" demesi olmaz. Ancak "Öğrettiğiniz ve ders yaptığınız kitaba göre Rabbaniler olun."

edinmenizi del تَتَّخِذُوا أَنْ Ayrıca size emretmez وَلَا يَأْمُرَكُمْ
أَيَأْمُرُكُمْ Rabler أَرْبَابًا ve nebileri وَالنَّبِيِّينَ melekleri الْمَلَائِكَةَ
Siz أَنْتُمْ olduktan إِذْ sonra بَعْدَ küfrü بِالْكُفْرِ emreder mi?
müslüman مُسْلِمُونَ

80) Ayrıca size melekleri ve nebileri Rabler edinmenizi de emretmez. Siz müslüman olduktan sonra size hiç küfrü emreder mi?

Yahudi hahamları ve Necran heyeti Hz. Peygamber (a.s)'ın huzurunda bir araya gelip de Allah'ın Resûlü (a.s) onları İslâm'a davet ettiğinde Kurayza oğullan Yahudilerinden Ebu Râfi': "Ey Muhammed, Hristiyanların Meryem oğlu İsa'ya ibadet ettikleri gibi sen de bizim sana ibadet etmemizi mi istiyorsun?" dedi. Necranlılardan, Reis dedikleri bir Hristiyan da: "Ey Muhammed, bizden bunu istiyor ve bizi buna mı davet ediyorsun?" dedi. Allah'ın Resûlü (a.s): "Allah korusun, Allah'tan bir başkasına ibadet etmemizden, ya da Allah'tan bir başkasına ibadeti emretmemizden Allah bizi korusun. Allah beni bunun için göndermedi, bana bunu da emretmedi." buyurdu da Allah Tealâ bunun üzerine bu iki âyet-i kerimeyi inzal buyurdu.[248]

النَّبِيِّينَ kuvvetli sözünü مِيثَاقَ Allah اللَّهُ aldığı zaman وَإِذْ أَخَذَ
وَحِكْمَةٍ kitap ile مِنْ كِتَابٍ ben size verdim لَمَا آتَيْتُكُمْ nebilerin
tasdik مُصَدِّقٌ bir Resul رَسُولٌ gelirse جَاءَكُمْ Sonra ثُمَّ hikmeti
mutlaka لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ size beraberinizde bulunanı لِمَا مَعَكُمْ edici
mutlaka ona yardım لَتَنْصُرُنَّهُ ve وَ ona iman edeceksiniz
عَلَى alıp وَأَخَذْتُمْ kabul ettiniz mi? أَأَقْرَرْتُمْ diye قَالَ edeceksiniz!
Kabul ettik! أَقْرَرْنَا dediler قَالُوا Buna dair sözümü ذَلِكُمْ إِصْرِي
مَعَكُمْ ben de وَأَنَا O halde şahitlik edin فَاشْهَدُوا buyurdu قَالَ
şahitlik edenlerdenim مِنَ الشَّاهِدِينَ sizinle beraber

81) Allah: "Ben size kitap ile hikmeti verdim. Sonra size beraberinizde bulunanı tasdik edici bir Resul gelirse mutlaka ona iman edeceksiniz ve mutlaka ona yardım edeceksiniz" diye nebilerin kuvvetli sözünü aldığı zaman buyurdu ki: "Buna dair sözümü alıp kabul ettiniz mi?" "Kabul ettik" dediler. "O halde şahitlik edin, ben de sizinle beraber şahitlik edenlerdenim." buyurdu.

فَأُولَئِكَ bundan ذَلِكَ sonra بَعْدَ yüz çevirirse تَوَلَّى Artık kim فَمَنْ
fasıkların ta kendileridir الْفَاسِقُونَ onlar هُمُ işte

82) Artık kim bundan sonra yüz çevirirse, işte onlar fasıkların ta kendileridir.

(*)Geçen âyetlerle Allah'a ibâdet etmenin gereğinden sözedildi. Allah'ı bırakıp başkasını Rab edinmenin insana yakışır bir düşünce ürünü olmadığı, akli selîm'e ters düştüğü hatırlatıldı.

arıyorlar? يَبْغُونَ Allah'ın اللَّهِ dininden دِينِ başkasını mı أَفَغَيْرَ
السَّمَاوَاتِ her ne varsa مَنْ فِي teslim olmuştur أَسْلَمَ Oysa وَلَهُ
ve وَإِلَيْهِ istemez وَكَرْهًا ister طَوْعًا ve yerde وَالْأَرْضِ göklerde
döndürüleceklerdir يُرْجَعُونَ ancak O'na

83) Allah'ın dininden başkasını mı arıyorlar? Oysa göklerde ve yerde her ne varsa ister istemez O'na teslim olmuştur ve ancak O'na döndürüleceklerdir.

Rivayete göre kitab ehlinden iki grup (Ka'b ibnu'l-Eşref ve ashabı ile bir grup Hristiyan) İbrahim'in dini konusunda ayrılığa düşüp Hz. Peygamber (a.s)'ın hakemliğine başvurmuşlardı. İki gruptan her biri İbrahim'in dinine diğerinden daha lâyık olduğunu iddia ediyordu. Hz. Peygamber (a.s): "İki grubun dini de ibrahim'in dininden uzak." buyurdular. Onlar da: "Ne senin hükmüne razı olur, ne de senin dinini kabul ederiz." dediler de bu âyet nazil oldu.[76]

indirilene وما أُنْزِلَ Allah'a بِاللّهِ Biz iman ettik آمَنَّا De ki قُلْ
عَلَيْنَا bize وما أُنْزِلَ على indirilenlere إِبراهِيمَ İbrahim وإِسماعِيلَ
ve torunlarına والأسباطِ Yakup ويعقُوبَ İshak وإِسحاقَ İsmail
ve والنبِيون İsa'ya وعِيسى Musa'ya موسى verilenlere وما أُوتِيَ
بين ayırmayız لَا نُفَرِّقُ Rableri tarafından مِن ربهِم nebilere
له Doğrusu biz ونحن Onlardan مِنهم hiçbirinin أحدٍ arasını
teslim olanlarız مسلمون O'na yalnız

84) De ki: "Biz Allah'a; bize indirilene; İbrahim, İsmail, İshak, Yakup ve torunlarına indirilenlere; Musa'ya, İsa'ya ve nebilere Rableri tarafından verilenlere iman ettik. Onlardan hiçbirinin arasını ayırmayız. Doğrusu biz yalnız O'na teslim olanlarız."

bir din دِينًا İslam'dan الْإِسلامِ başka غَير ararsa يبتَغِ Kim ومن
Muhakkak وهو ondan مِنْهُ kabul يقْبلَ asla edilmeyecektir فَلَن
hüsrana الخاسِرِين مِن ahirette de فِي الْآخِرةِ ki o
uğrayanlardandır!

85) Kim İslam'dan başka bir din ararsa, ondan asla kabul edilmeyecektir. Muhakkak ki o ahirette de hüsrana uğrayanlardandır.

Ayetin nüzul sebebi ile ilgili olarak Mücahid ve es-Süddî der ki: Bu ayet-i kerime el-Hulâs b. Suveyd'in kardeşi el-Hâris b. Suveyd hakkında nazil olmuştur. Bu kişi Ensardandı. Kendisi on iki kişi ile birlikte İslâm'dan döndü ve Mekke'ye kâfir olarak vardılar. Bunun üzerine bu ayet-i kerime nazil oldu.[249]

bir toplumu قوما Allah الله hidayete erdirir? يهدِي nasıl كيفَ
وشهدوا imanlarından إِيمانِهِم sonra بعد küfre giren كفروا
hak حق Resulün الرسولَ kesinlikle أَنَّ şahitlik ettikleri halde
apaçık البينَاتُ kendilerine gelmişken وجاءهم olduğuna
hidayete erdirmez يهدِي لَا Doğrusu Allah والله deliller de
zalimler الظالِمِين toplumunu الْقَومَ

86) Resulün kesinlikle hak olduğuna şahitlik ettikleri halde üstelik kendilerine apaçık deliller de gelmişken imanlarından sonra küfre giren bir toplumu Allah nasıl hidayete erdirir? Doğrusu Allah zalimler toplumunu hidayete erdirmez.

muhakkak ki أَنَّ onların cezası جزاؤُهم İşte onlar var ya أُولَئِك
Allah'ın اللهِ lanetinin لَعنَةَ onlar üzerine olmasıdır علَيهِم
bütün أجمعِين insanların الناس ve و meleklerin والْملَائِكَةِ

87) İşte onlar var ya, onların cezası muhakkak ki Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların lanetinin onlar üzerine olmasıdır.

لَا يخَفَّفُ Onun içinde فِيها sürekli kalıcıdırlar خَالِدِين
ve onlar هم ولَا azap الْعذَاب Onlardan عنْهم hafifletilmez
gözetilmezler ينْظَرون

88) Onun içinde sürekli kalıcıdırlar. Onlardan azap hafifletilmez ve onlar gözetilmezler.

ذَلِكَ sonra مِن بعدِ tevbe edip تَابوا Ancak müstesna إِلَّا الذِين
غَفُور Şüphesiz Allah فَإِن الله düzelenler وأَصلَحوا bundan
Rahim'dir رحِيم Ğafur'dur

89) Ancak bundan sonra tevbe edip (kendilerini)düzeltenler müstesna. Şüphesiz Allah Ğafur'dur, Rahim'dir.

Muhammed ibn Abdullah kanalıyla İbn Abbâs'tan rivayete göre Ensar'dan bir adam önce müslüman olmuşken irtidad etmiş ve müşriklere katılmıştı. Ancak sonradan pişman olmuş kavmine "Allah'ın Resûlü'ne bir sorun, benim için tevbe var mıdır?" diye haber göndermiş. Kavmi gelip Hz. Peygamber (a.s)'e onun bu durumunu haber verince Allah Tealâ "Bundan sonra tevbe ve ıslah edenler müstesna…" âyetine kadar olmak üzere "Kendilerine apaçık deliller gelmiş…." âyet-i kerimelerini indirmiş. Kavmi bu âyetlerin indiğini ona bildirmişler o da "kavmim beni yalan çıkarmadı." diyerek gelip yeniden müslüman olmuş.[77]

sonra بعد küfre giren كفروا kimselerin الذِين Doğrusu إِن
كُفْرا artıran ازدادوا sonra da ثُم imanlarından إِيمانِهِم
asla tevbeleri توبتُهم kabul edilmeyecektir لَن تُقْبلَ küfürlerini
sapanların ta kendileridir الضالون onlar هم İşte وأُولَئِك

90) Doğrusu imanlarından sonra küfre giren sonra da küfürlerini artıran kimselerin tevbeleri asla kabul edilmeyecektir. İşte onlar sapanların ta kendileridir.

(*)"İnkarcılığa sapıp sonra inkârlarını daha da arttıranlar" diye söz edilen kişilerin kimler olduğu hususunda farklı yorumlar yapılmıştır. Bir anlayışa göre maksat, genel olarak iman ettikten sonra küfre dönenlerdir (mürtedler), çünkü mürtedin bu hal üzere kalması, küfürde ısrar etmesi yani inkarcılığa inkarcılık eklemesi demektir. Diğer anlayışa göre burada kastedilenler, küfrüne yeni bir çeşit küfür ekleyenlerdir.

وهم كُفار ölenler وماتُوا inkar edip الذِين كفروا Şüphesiz إِن
onların أحدِهِم مِن asla kabul edilmez فَلَن يقْبلَ kafir olarak
ولَو altın verseler ذَهبا yer الْأَرضِ dolusu مِلْءُ hiçbirinden
عذَاب onlar لَهم İşte var ya أُولَئِك onların بِهِ fidye olarak افْتَدى
مِن Onların yoktur وما لَهم çok acıklı أَلِيم bir azap vardır
yardımcıları نَاصِرِين

91) Şüphesiz inkar edip kafir olarak ölenler fidye olarak yer dolusu altın verseler yine de onların hiçbirinden asla kabul edilmez. İşte onlar var ya, onlar için çok acıklı bir azap vardır. Onların yardımcıları yoktur.

Ebu Salih'in İbn Abbâs'tan rivayetine göre Mekke fetholunup daha önce irtidad edip Mekkelilere iltihak eden ve halâ orada yaşamakta olanlar yeniden İslâm'a girince onlardan kâfir olarak ölenler hakkında bu âyet-i kerime nazil olmuştur.[78]

infak تُنْفِقُوا kadar حتى iyiliğe الْبِرَّ asla erişemezsiniz! لَن تَنَالُوا
ne infak وما تُنْفِقُوا Sevdiğiniz تُحِبون şeylerden مِما edinceye
elbette ki فَإِن الله Herhangi bir şeyden مِن شَيْءٍ ederseniz
onu hakkıyla bilir بِهِ عَلِيم Allah

92) Sevdiğiniz şeylerden infak edinceye kadar iyiliğe asla erişemezsiniz! Herhangi bir şeyden ne infak ederseniz elbette ki Allah onu hakkıyla bilir.

Bu âyet-i kerime yani: "Sevdiğiniz şeylerden infak etmedikçe asla Birr'e erişemezsiniz" buyruğu nazil olunca Ebû Talha şöyle dedi: Şüphesiz Rabbimiz mallarımızı infak etmemizi istiyor. Ey Allah'ın Resûlü! Şahit ol ki ben, arazimi Allah'a verdim. Bunun üzerine Resûlullah (a.s); "Sen onu akrabaların olan Hassan b. Sabit ile Ubey b. Kaba ver (vakfet) diye buyurdu. [250]

لِبني إِسرائِيلَ helaldi كان حِلا yiyecekler الطعام bütün كُل
إِسرائِيلُ haram kıldığı şey ما حرم müstesna إلا İsrailoğullarına
أَن تُنَزلَ önce مِن قبل kendisine على نَفْسِهِ İsrail'in
بِالتوراةِ getirin de فَأْتُوا De ki قُلْ Tevrat التوراةُ indirilmeden
kimselerseniz كُنْتُم o halde إِن onu okuyun! فَاتْلُوها Tevrat'ı
Doğru صادِقِين

93) İsrail'in (Yakup) kendisine haram kıldığı şey müstesna, Tevrat indirilmeden önce İsrailoğullarına bütün yiyecekler helaldi. De ki: "Doğru kimselerseniz o halde Tevrat'ı getirin de onu okuyun."

Yahudiler: "Biz kendimize deve etini haram kılıyoruz, çünkü onu Yakûb haram kılmış, Allah da onun haramlığını Tevrat'ta indirmişti." dediler de bunun üzerine: "De ki: Getirin Tevrat'ı da okuyun bakalım…" âyet-i kerimesi nazil oldu.[251]

yalanı الكَذِب Allah'a على اللهِ iftira ederse افْتَرى Artık kim فَمن
الظالِمون onlar هم işte فَأُولَئِكَ bundan ذَلِكَ sonra مِن بعدِ
zalimlerin ta kendileridir!

94) Artık kim bundan sonra Allah'a yalanı iftira ederse, işte onlar zalimlerin ta kendileridir.

O halde فَاتبِعوا Allah الله doğru söylemiştir صدقَ De ki قُلْ
وما hanif حنيفًا İbrahim'in إِبراهِيم milletine مِلةَ uyun; ki
müşriklerden مِن الْمشْرِكِين ki o كان olmadı

95) De ki: "Allah doğru söylemiştir. O halde hanif olarak İbrahim'in milletine uyun ki o, müşriklerden olmadı."

insanlar için لِلناسِ kurulan وضِع ev بيتٍ ilk أَولَ Şüphesiz إِن
hidayet olan و هدى ev bereket مباركًا Bekke'dekidir لَلذِي بِبكةَ
alemlere لِلْعالَمِين

96) Şüphesiz insanlar için kurulan ilk ev alemlere bereket ve hidayet olan Bekke'dekidir.[252]

Müslümanlarla Yahudiler birbirlerine karşı övündüler de Yahudiler: "Beytu'l-Makdis Ka'be'den daha üstün ve daha büyüktür. Çünkü orası peygamberlerin hicret yeri ve mukaddes topraklardadır." dediler. Müslümanlar da: "Tam aksine Kabe daha üstündür." dediler de Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[253]

makamı vardır مقَام Apaçık بينَاتٌ ayetlerin آياتٌ o yerde فِيهِ
olur كان oraya girerse دخَلَهُ Her kim ومن İbrahim'in إِبراهِيم
الناس üzerindeki على Allah'ın bir hakkıdır ولِلهِ emin آمِنًا
gücü yeten مَن استَطَاعَ evi الْبيتِ haccetmesi حِج insanlar
kafir كَفَرَ Her kim de ومن yoluna سبِيلًا Onun إِلَيهِ kimsenin
عن الْعالَمِين müstağnidir غَنِي elbette ki Allah فَإِن الله olursa
alemlerden

97) Apaçık ayetlerin bulunduğu o yerde İbrahim'in makamı vardır. Her kim oraya girerse emin olur. Onun yoluna gücü yeten kimsenin evi haccetmesi Allah'ın insanlar üzerindeki bir hakkıdır. Her kim de kafir olursa elbette ki Allah alemlerden müstağnidir.

لن تنالوا البر حتى تنفقوا مما تحبونَ وما تنفقوا من شيءٍ فإن
الله بهِ عليم (٩٢) كل الطعامِ كانَ حِلا لبني إسرائيلَ إلا ما
حرم إسرائيلُ على نفْسِهِ من قبل أنْ تنزلَ التوراةُ قلْ فأتوا
بالتوراةِ فاتلوها إنْ كنتم صادقِين (٩٣) فمن افترى على اللهِ
الكذب من بعدِ ذلك فأولئك هم الظالمونَ (٩٤) قلْ صدق
الله فاتبعوا ملةَ إبراهيم حنيفًا وما كانَ من المشركِين
(٩٥) إن أولَ بيتٍ وضع للناس للذي ببكةَ مباركًا وهدى
للعالمِين (٩٦) فيهِ آيات بينات مقام إبراهيم ومن دخله كانَ
آمنا ولله على الناس حج البيتِ من استطاع إليهِ سبيلًا ومن
كفر فإن الله غني عن العالمِين (٩٧) قلْ ياأهلَ الكتابِ لم
تكفرونَ بآياتِ اللهِ والله شهيد على ما تعملونَ (٩٨) قلْ
ياأهلَ الكتابِ لم تصدونَ عن سبيل اللهِ من آمن تبغونها
عوجا وأنتم شهداءُ وما الله بغافلٍ عما تعملونَ (٩٩) ياأيها
الذين آمنوا إنْ تطيعوا فريقًا من الذين أوتوا الكتاب يردوكم
بعد إيمانكم كافرين (١٠٠)

"Her kim İslâm'dan başka bir din isterse bu ondan asla kabul olunmıyacaktır." âyet-i kerimesi nazil olunca hangi dinden olurlarsa olsunlar herkes: "Biz müslümanlarız." dediler de Allah Tealâ "Ona bir yol bulabilenlerin Beyt'i haccetmesi Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır." âyeti nazil oldu da (Hz. Muhammed (a.s)'e iman etmiş olan müslümanlar haccetti, müşrikler terketti, Yahudiler de: "Bize farz kılınmadı ve biz asla haccetmiveceğiz." dediler. Böylece müslüman olanla olmıyan birbirinden ayirdedildi.[79]

inkar تَكْفُرون niçin لِمَ kitap الْكِتَابِ ehli أَهلَ Ey يا De ki قُلْ
Doğrusu والله Allah'ın اللهِ ayetlerini بِآياتِ ediyorsunuz?
yaptıklarınıza على ما تَعملُون hakkıyla şahittir! شَهِيد Allah

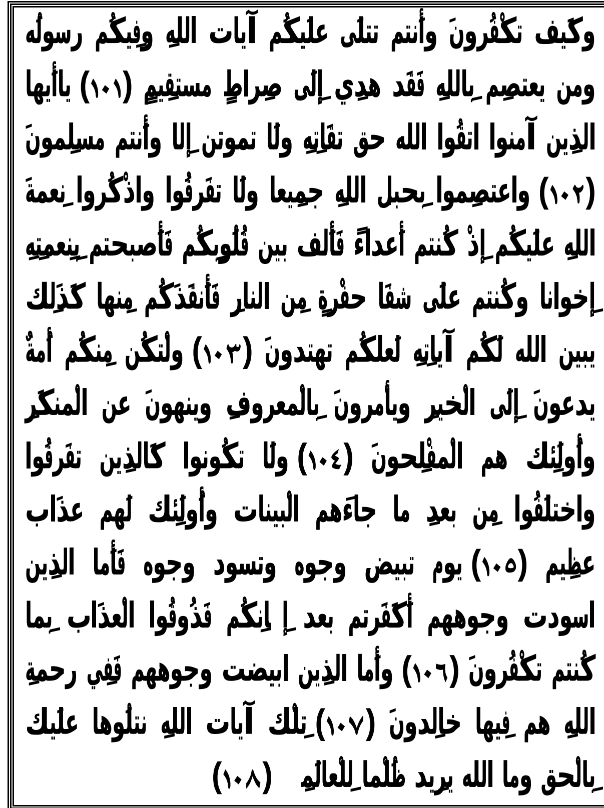
98) De ki: "Ey kitap ehli! Allah'ın ayetlerini niçin inkar ediyorsunuz? Doğrusu Allah yaptıklarınıza hakkıyla şahittir."

تَصدون Niçin لِمَ Ey kitap ehli! ياأَهلَ الْكِتَابِ De ki قُلْ
Allah اللهِ yolundan عن سبِيلِ vazgeçirmeye çalışıyorsunuz?
وأَنْتُم eğrilik عِوجا onda arayarak تَبغُونَها iman edenleri مَن آمن
Elbette ki الله değildir! وما şahit شُهداء olduğunuz halde
yaptıklarınızdan تَعملُون asla عما gafil بِغَافِلٍ Allah

99) De ki: "Ey kitap ehli! Niçin şahit olduğunuz halde onda eğrilik arayarak iman edenleri Allah yolundan vazgeçirmeye çalışıyorsunuz? Elbette ki Allah yaptıklarınızdan asla gafil değildir."

itaat ederseniz تُطِيعوا إِن iman edenler! الذِين آمنُوا Ey يأَيها
الْكِتَاب verilenlerden أُوتُوا herhangi مِن الذِين bir gruba فَرِيقًا
imanınızdan إِيمانِكُم sonra بعد sizi döndürürler يردوكُم Kitap
kafirler olarak كَافِرِين

100) Ey iman edenler! Kitap verilenlerden herhangi bir gruba itaat ederseniz imanınızdan sonra sizi kafirler olarak döndürürler.

وكيف تكفرون وأنتم تتلى عليكم آيات الله وفيكم رسوله ومن يعتصم بالله فقد هدي إلى صراط مستقيم (١٠١) ياأيها الذين آمنوا اتقوا الله حق تقاته ولا تموتن إلا وأنتم مسلمون (١٠٢) واعتصموا بحبل الله جميعا ولا تفرقوا واذكروا نعمة الله عليكم إذ كنتم أعداء فألف بين قلوبكم فأصبحتم بنعمته إخوانا وكنتم على شفا حفرة من النار فأنقذكم منها كذلك يبين الله لكم آياته لعلكم تهتدون (١٠٣) ولتكن منكم أمة يدعون إلى الخير ويأمرون بالمعروف وينهون عن المنكر وأولئك هم المفلحون (١٠٤) ولا تكونوا كالذين تفرقوا واختلفوا من بعد ما جاءهم البينات وأولئك لهم عذاب عظيم (١٠٥) يوم تبيض وجوه وتسود وجوه فأما الذين اسودت وجوههم أكفرتم بعد إيمانكم فذوقوا العذاب بما كنتم تكفرون (١٠٦) وأما الذين ابيضت وجوههم ففي رحمة الله هم فيها خالدون (١٠٧) تلك آيات الله نتلوها عليك بالحق وما الله يريد ظلما للعالمين (١٠٨)

تُتْلَى Size وَأَنْتُمْ küfre girersiniz? تَكْفُرُونَ nasıl وَكَيْفَ
وَفِيكُمْ Allah'ın اللهِ ayetleri آيَاتُ üstelik عَلَيْكُمْ okunuyorken
يَعْتَصِمْ Her kim de وَمَنْ Resulü de رَسُولُهُ aranızdayken
iletilmiş هُدِيَ elbette ki فَقَدْ Allah'a بِاللهِ sımsıkı bağlanırsa
dosdoğru مُسْتَقِيمٍ yola إِلَى صِرَاطٍ olur

101) Size Allah'ın ayetleri okunuyorken üstelik Resulü de aranızdayken nasıl küfre girersiniz? Her kim de Allah'a sımsıkı bağlanırsa elbette ki dosdoğru yola iletilmiş olur.

100-101-Bu âyet-i kerimelerin de Sa'lebe ibn Ganeme el-Ansârî hakkında nazil olmuştur. Sa'lebe ile Ansardan bir grup arasında bir anlaşmazlık vardı. Kaynukâ oğullarından bir Yahudi aralarında nemmâmlıkla söz getirip götürmeye başladı da iş çığırından çıkıp genişledi, Evs ve Hazrec arasında bir kavgaya dönüşerek silâhlarına sarıldılar. Az daha birbirlerini öldüreceklerdi. İşte bunun üzerine Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi inzal buyurdu.[254]

Allah'tan اللهَ sakının اتَّقُوا iman edenler الَّذِينَ آمَنُوا Ey يَاأَيُّهَا
bir şekilde تَمُوتُنَّ لَا ve وَ ondan sakınmakla تُقَاتِهِ hakkıyla حَقَّ
müslümanlıktan مُسْلِمُونَ siz وَأَنْتُمْ başka إِلَّا ölmeyin

102) Ey iman edenler, Allah'tan, ondan hakkıyla sakınmakla sakının ve siz müslümanlıktan başka bir şekilde ölmeyin.

İbn Ebî Hatim'in İkrime'den rivayetlerine göre bu âyet-i kerime Evs ve Hazrec kabileleri hakkında nazil olmuştur. Hz. Peygamber (a.s) Medine-i Müverre'yi şereflendirmeden kısa bir süre önce aralarında Buâs günü savaşı olmuş, Hz. Peygamber (a.s) Medine-i Münevvere'ye gelişlerinde aralarını düzeltmiş, Allah Tealâ da bunun üzerine bu âyet-i kerimeyi indirmiştir.[255]

وَلَا Hep birlikte جَمِيعًا Allah'ın اللهِ ipine بِحَبْلِ sarılın وَاعْتَصِمُوا
اللهِ nimetini de نِعْمَةَ hatırlayın وَاذْكُرُوا ayrılmayın! تَفَرَّقُوا
أَعْدَاءً hani siz idiniz de كُنْتُمْ إِذْ üzerinizdeki عَلَيْكُمْ Allah'ın
قُلُوبِكُمْ arasını بَيْنَ böylece birleştirdi فَأَلَّفَ düşmanlar
O'nun nimetiyle بِنِعْمَتِهِ sabahladınız فَأَصْبَحْتُمْ kalplerinizin
kenarında شَفَا عَلَى Siz idiniz de وَكُنْتُمْ kardeş olarak إِخْوَانًا
مِنْهَا sizi kurtardı فَأَنْقَذَكُمْ ateşten مِنَ النَّارِ bir çukurun حُفْرَةٍ
لَكُمْ Allah اللهُ iyice açıklıyor ki يُبَيِّنُ işte böyle كَذَلِكَ oradan
hidayete eresiniz! تَهْتَدُونَ umulur ki لَعَلَّكُمْ ayetlerini آيَاتِهِ size

103) Hep birlikte Allah'ın ipine sarılın, ayrılmayın! Allah'ın üzerinizdeki nimetini de hatırlayın; hani siz düşmanlar idiniz de kalplerinizin arasını böylece birleştirdi. O'nun nimetiyle kardeş olarak sabahladınız. Siz ateşten bir çukurun kenarında idiniz de sizi oradan kurtardı. Allah size ayetlerini işte böyle iyice açıklıyor umulur ki, hidayete eresiniz.

Bu âyet-i kerime Ansar'dan iki kabile, onlardan da birisi Evs'den, diğeri Hazrecden olmak üzere iki kişi hakkında nazil olmuştur. Câhiliye devrinde uzun zaman birbirleriyle savaşmışlar, Hz. Peygamber (a.s) Medine'ye gelince aralarını düzeltmiş. Ama daha sonra bir mecliste aralarında konuşurken birbirlerine karşı övünmeye, daha sonra da birbirlerine sövmeye başlamışlar. İş, birbirlerine karşı mızraklarını doğrultmaya kadar varmış ve işte bunlar hakkında bu âyet-i kerime nazil olmuştur.[80]

davet يَدْعُونَ bir topluluk أُمَّةٌ İçinizden مِنْكُمْ bulunsun وَلْتَكُنْ
وَيَنْهَوْنَ iyiliği بِالْمَعْرُوفِ emredip وَيَأْمُرُونَ hayra إِلَى الْخَيْرِ eden
الْمُفْلِحُونَ onlar هُمْ İşte وَأُولَئِكَ kötülükten عَنِ الْمُنْكَرِ sakındıran
kurtuluşa erenlerin ta kendisidir

104) İçinizden hayra davet eden, iyiliği emredip kötülükten sakındıran bir topluluk bulunsun. İşte onlar kurtuluşa erenlerin ta kendisidir.

وَاخْتَلَفُوا ayrılan تَفَرَّقُوا kimseler gibi كَالَّذِينَ olmayın! وَلَا تَكُونُوا
apaçık الْبَيِّنَاتُ geldikten مَا جَاءَهُمُ sonra مِنْ بَعْدِ ihtilafa düşerek
bir azap vardır! عَذَابٌ onlar var ya, لَهُمْ İşte وَأُولَئِكَ deliller
çok büyük عَظِيمٌ

105) Kendilerine apaçık deliller geldikten sonra ihtilafa düşerek ayrılan kimseler gibi olmayın! İşte onlar var ya, çok büyük bir azap vardır.

kararacağı وَتَسْوَدُّ Kimi yüzlerin وُجُوهٌ ağaracağı تَبْيَضُّ gün يَوْمَ
وُجُوهُهُمْ kararanlara اسْوَدَّتْ فَأَمَّا الَّذِينَ kimi yüzlerin de وُجُوهٌ
إِيمَانِكُمْ sonra بَعْدَ küfre mi girdiniz? أَكَفَرْتُمْ yüzleri
O halde بِمَا كُنْتُمْ azabı الْعَذَابَ tadın! فَذُوقُوا İmanınızdan
küfre girdiğiniz için تَكْفُرُونَ

106) Kimi yüzlerin ağaracağı, kimi yüzlerin de kararacağı gün, yüzleri kararanlara: "İmanınızdan sonra küfre mi girdiniz? O halde küfre girdiğiniz için azabı tadın."

yüzleri وُجُوهُهُمْ ağaranlar ابْيَضَّتْ ise الَّذِينَ Kuşkusuz وَأَمَّا
فِيهَا onlar هُمْ Allah'ın اللهِ rahmeti رَحْمَةِ içindedirler فَفِي
sürekli kalıcıdırlar خَالِدُونَ orada

107) Kuşkusuz yüzleri ağaranlar ise, Allah'ın rahmeti içindedirler; onlar orada sürekli kalıcıdırlar.

onları نَتْلُوهَا Allah'ın اللهِ ayetleridir ki آيَاتُ İşte bunlar تِلْكَ
Elbette Allah وَمَا اللهُ hak olarak بِالْحَقِّ sana عَلَيْكَ okuyoruz
alemler için لِلْعَالَمِينَ zulüm istemez يُرِيدُ ظُلْمًا

108) İşte bunlar Allah'ın ayetleridir ki onları sana hak olarak okuyoruz. Elbette Allah alemler için zulüm istemez.

وما فِي Göklerdeالسماواتِ her ne varsaما فِي Allah'ındırولِلهِ
döndürülürتُرجعُ ancak Allah'aإِلى اللهِ ve و ve yerdeالْأرضِ
işlerالْأمور

109) Göklerde ve yerde her ne varsa Allah'ındır ve işler ancak Allah'a döndürülür...

لِلناسِ çıkarılanأُخْرِجتْ ümmetsinizأُمةٍ hayırlıخير Sizكُنْتُم
وتنْهون iyiliğiبِالْمعروفِ emrederتأْمرون insanlar için
iman edersinizتُؤْمِنُون ve و kötülüktenعن الْمنكرِ sakındırır
Kitapالْكِتابِ ehli deأهلُ imanآمن etseydiولو Allah'aبِاللهِ
Onlardanمِنْهم onlar içinلهم daha hayırlıخيرا olurduلكان
هم pek çoğu iseوأكثر iman edenler de vardırالْمؤْمِنُون
fasıklardırالْفاسِقُون onların

110) Siz, insanlar için çıkarılan hayırlı ümmetsiniz; iyiliği emreder, kötülükten sakındırır ve Allah'a iman edersiniz. Kitap ehli de iman etseydi elbette onlar için daha hayırlı olurdu. Onlardan iman edenler de vardır; onların pek çoğu ise fasıklardır.

İbn Mes'ûd, Ubeyy ibn Ka'b, Muâz ibn Cebel ve Ebu Huzeyfe'nin kölesi Salim hakkında nazil olmuştur. Yahudi Mâlik ibnu'd-Dayf ve Vehb ibn Yahûzâ onlara: "Bizim dinimiz, sizin bizi çağırmakta olduğunuz dinden daha hayırlı, biz de sizden daha hayırlıyız." demişler de Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi inzal buyurmuş.[256]

أذًى başkaإِلا Sizeكُم asla bir bir zarar veremezlerلن يضروا
size يولوكم sizinle savaşırlarsaيقاتِلُوكُم Şayetوإِن eziyetten
yardım olunmazlarلا ينْصرون sonraثُم arkaالْأدبار çevirirler

111) Size eziyetten başka asla bir zarar veremezler. Şayet sizinle savaşırlarsa size arka çevirirler; sonra (onlar) yardım olunmaz.

Yahudilerin ileri gelenlerinden Ka'b, Adiyy, Yahrâ, Nu'mân, Ebu Râfi\ Ebu Yâsir, Kinâne ve İbn Sûriyâ, Yahudi iken İslâm'a gelen Abdullah ibn Selâm ve arkadaşlarına müslüman olduklarından dolayı eziyet verince Allah Teâlâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[257]

ما ثُقِفُوا neredeأين zilletالذلةُ onlaraعليهِم vurulmuşturضرِبتْ
veya و Allah'ınمِن اللهِ ipineبِحبلٍ müstesnaإِلا bulunsalar da
وباءوا بِغضبٍ insanlarınمِن الناسِ ipine (bağlanmaları)حبلٍ
وضرِبتْ Allah'tanمِن اللهِ Ayrıca bir gazaba uğradılar
İşte buذلِك yoksullukالْمسكنةُ Üzerlerine deعليهِم vuruldu
بِآياتِ inkar etmeleri يكْفُرون nedeniyledirكانُوا onlarınبِأنهم
nebileriniالْأنبِياء öldürmeleriويقْتُلُون Allah'ınاللهِ ayetlerini
isyan etmelerindenبِما عصوا İşte buذلِك haksızحق yereبِغيرِ
haddi aşmalarındanيعتدون dolayı idi كانُوا ve و

112) Allah'ın ipine veya insanların ipine (bağlanmaları) müstesna her nerede bulunsalar da onlara zillet vurulmuştur. Ayrıca Allah'tan bir gazaba uğradılar. Üzerlerine de yoksulluk vuruldu. İşte bu onların Allah'ın ayetlerini inkar etmeleri ve haksız yere nebilerini öldürmeleri nedeniyledir. İşte bu isyan etmelerinden ve haddi aşmalarından dolayı idi.

bir أمةٌ Kitapالْكِتابِ ehlindenمِن أهلِ Birسواء değildirlerليسوا
آياتِ okurlarيتْلُون dosdoğru olanقائِمةٌ topluluk vardır ki
ve وهم geceleri kalkarlarآناء الليلِ Allah'ınاللهِ ayetlerini
secdeيسجدون onlar

ولِلهِ ما فِي السماواتِ وما فِي الأرضِ وإِلى اللهِ ترجع الأمور
(١٠٩) كُنتم خير أمةٍ أخرجت لِلناسِ تأمرون بِالمعروفِ
وتنهون عن المنكرِ وتؤمِنون بِاللهِ ولو آمن أهلُ الكِتابِ لكان
خيرا لهم مِنهم المؤمِنون وأكثرهم الفاسِقون (١١٠) لن
يضروكم إِلا أذًى وإِنْ يقاتِلوكم يولوكم الأدبار ثُم لا ينصرون
(١١١) ضرِبت عليهِم الذلةُ أين ما ثُقِفوا إِلا بِحبلٍ مِن اللهِ
وحبلٍ مِن الناسِ وباءوا بِغضبٍ مِن اللهِ وضرِبت عليهِم
المسكنةُ ذلِك بِأنهم كانوا يكفُرون بِآياتِ اللهِ ويقتُلون
الأنبِياء بِغيرِ حق ذلِك بِما عصوا وكانوا يعتدون (١١٢) ليسوا
سواء مِن أهلِ الكِتابِ أمةٌ قائِمةٌ يتلون آياتِ اللهِ آناء الليلِ
وهم يسجدون (١١٣) يؤمِنون بِاللهِ واليومِ الآخِرِ ويأمرون
بِالمعروفِ وينهون عن المنكرِ ويسارِعون فِي الخيراتِ
وأولئِك مِن الصالِحِين (١١٤) وما يفعلوا مِن خيرٍ فلن يكفروه
والله علِيم بِالمتقِين (١١٥)

113) (Hepsi) Bir değildirler. Kitap ehlinden dosdoğru olan bir topluluk vardır ki geceleri kalkarlar ve onlar secde ederek Allah'ın ayetlerini okurlar.

Resûlullâh (a.s)'ın Medine-i Münevvere'ye gelmesinden önce Ensar arasında Es'ad ibn Zürâre, Berâ ibn Ma'rûr, Muhammed ibn Mesleme ve Ebu Kays ibn Sırme ibn Enes gibi muvahhidîer vardı. Bunlar cünüblükten gusleder ve bildikleri kadar hanîflikle amel ederlerdi. Allah'ın Resûlü (a.s) Medine'ye gelince hemen İman ettiler.[81]

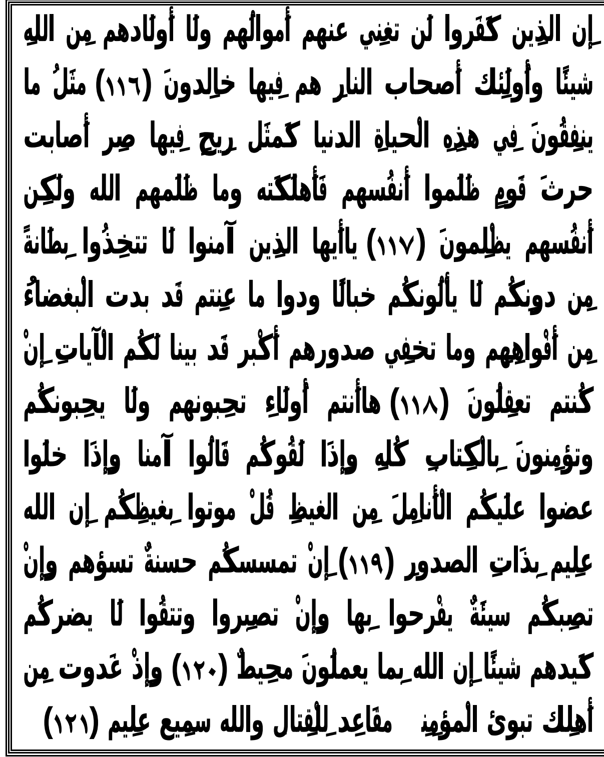
ahiretالْآخِرِ gününeوالْيومِ Allah'aبِاللهِ iman ederlerيؤْمِنُون
عن sakındırırlarوينْهون iyiliğiبِالْمعروفِ emrederويأْمرون
فِي الْخيراتِ koşarlarيسارِعون ve و kötülüktenالْمنْكرِ
salihlerdendirمِن الصالِحِين İşte onlarوأُولئِك hayırlarda

114) Allah'a ve ahiret gününe iman ederler, iyiliği emreder, kötülükten sakındırırlar ve hayırlarda koşarlar. İşte onlar Salihlerdendir.

asla فلن يكْفروه Hayırdanمِن خيرٍ her ne yaparlarsaوما يفْعلُوا
hakkıyla علِيم Muhakkak kiواللهُ ondan inkar edilmeyecektir
muttakileriبِالْمتقِين bilendir!

115) Hayırdan her ne yaparlarsa asla ondan inkar edilmeyecektir. Muhakkak ki Allah muttakileri hakkıyla bilendir.

(*)Yüce Allah 113 ve 114. âyetlerde Ehl-i kitap'tan samimi olarak iman edip sâlih amel işleyenleri övdükten sonra 115. âyette onların yaptıkları hayırlı işlerin kesinlikle zayi edilmeyeceğini, karşılıksız bırakılmayacağını ifade buyurmaktadır. Âyetin "Allah kötülükten sakınanları bilir" mealindeki son cümlesi riyakârlarla samimi müminlerin birbirinden ayırt edileceğine, riyakârların görünüşteki imanlarının kendilerine hiçbir fayda sağlamayacağına işaret eder.

إن الذين كفروا لن تغني عنهم أموالهم ولا أولادهم من الله
شيئا وأولئك أصحاب النار هم فيها خالدون (١١٦) مثل ما
ينفقون في هذه الحياة الدنيا كمثل ريح فيها صر أصابت
حرث قوم ظلموا أنفسهم فأهلكته وما ظلمهم الله ولكن
أنفسهم يظلمون (١١٧) ياأيها الذين آمنوا لا تتخذوا بطانة
من دونكم لا يألونكم خبالا ودوا ما عنتم قد بدت البغضاء
من أفواههم وما تخفي صدورهم أكبر قد بينا لكم الآيات إن
كنتم تعقلون (١١٨) هاأنتم أولاء تحبونهم ولا يحبونكم
وتؤمنون بالكتاب كله وإذا لقوكم قالوا آمنا وإذا خلوا
عضوا عليكم الأنامل من الغيظ قل موتوا بغيظكم إن الله
عليم بذات الصدور (١١٩) إن تمسسكم حسنة تسؤهم وإن
تصبكم سيئة يفرحوا بها وإن تصبروا وتتقوا لا يضركم
كيدهم شيئا إن الله بما يعملون محيط (١٢٠) وإذ غدوت من
أهلك تبوئ المؤمنين مقاعد للقتال والله سميع عليم (١٢١)

لَن تُغْنِي inkar edenكَفَرُوا kimselerالَّذِينَ Doğrusuإِنَّ
ve وَلَا أَوْلَادُهُم mallarıأَمْوَالُهُمْ onlardanعَنْهُمْ savamazlar
İşte onlarوَأُولَئِكَ hiçbir şeyiشَيْئًا Allah'tanمِنَ اللَّهِ evlatları
sürekli خَالِدُونَ oradaفِيهَا onlarهُمْ ateşالنَّارِ halkıdırأَصْحَابُ
kalıcıdırlar

116) Doğrusu inkar eden kimseler onlardan malları ve evlatları Allah'tan hiçbir şeyi savamazlar. İşte onlar ateş halkıdır; onlar orada sürekli kalıcıdırlar.

Rivayete göre bu âyet-i kerime gerek Bedr ve gerekse Uhud Gazvelerinde Hz. Peygamber (a.s)'e düşmanlık yolunda çok mal harcayan Ebu Süfyân hakkında nazil olmuştur.[258]

الْحَيَاةِ Buهَذِهِ فِي sarf ettikleri şeylerinمَا يُنْفِقُونَ misaliمَثَلُ
bulunan bir رِيحٍ benzer kiكَمَثَلِ dünyaالدُّنْيَا hayatında
isabet أَصَابَتْ şiddetli bir soğukصِرٌّ kendisindeفِيهَا rüzgara
zulmetmişظَلَمُوا bir toplumunقَوْمٍ ekinineحَرْثَ ederek
onlara وَمَا ظَلَمَهُمُ onu helak ederفَأَهْلَكَتْهُ nefislerineأَنْفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ kendilerineأَنْفُسَهُمْ amaوَلَكِنْ Allahاللَّهُ zulmetmedi
zulmediyorlar

117) Bu dünya hayatında sarf ettikleri şeylerin misali; kendisinde şiddetli bir soğuk bulunan bir rüzgara benzer ki nefislerine zulmetmiş bir toplumun ekinine isabet ederek onu helak eder. Allah onlara zulmetmedi; ama kendilerine zulmediyorlar.

بِطَانَةً edinmeyinلَا تَتَّخِذُوا iman edenler!الَّذِينَ آمَنُوا Eyيَاأَيُّهَا
ki sizi geri لَا يَأْلُونَكُمْ Sizden olmayanlarıمِنْ دُونِكُمْ sırdaş
مَا عَنِتُّمْ arzu ederlerوَدُّوا ifsat etmektenخَبَالًا durmazlar
kinالْبَغْضَاءُ taşmaktadırبَدَتِ Doğrusuقَدْ sıkıntıda olmanızı
صُدُورُهُمْ gizledikleri iseوَمَا تُخْفِي ağızlarındanمِنْ أَفْوَاهِهِمْ
sizin için لَكُمُ بَيَّنَّا elbette kiقَدْ daha büyüktürأَكْبَرُ Sinelerinde
تَعْقِلُونَ isenizكُنْتُمْ Eğerإِنْ ayetleriالْآيَاتِ iyice açıkladık
akleder

118) Ey iman edenler! Sizden olmayanları sırdaş edinmeyin; ki sizi ifsat etmekten geri durmazlar ve sizin sıkıntıda olmanızı arzu ederler. Doğrusu ağızlarından kin taşmaktadır. Sinelerinde gizledikleri ise daha büyüktür. Eğer akleder iseniz sizin için elbette ki ayetleri iyice açıkladık.

Aralarında akrabalık, arkadaşlık, câhiliye devrinde yapılmış yemin (dost olacaklarına dair verilmiş söz), komşuluk ve süt emme gibi alâkalardan dolayı bazı münafıklara ve yahudilere dostluk ve sevgi besleyen bazı mü'minler hakkında nazil olmuştur. Onlardan mü'minler aleyhine gelebilecek fitnelerden dolayı Allah Tealâ onları bu dostluk ve sevgiden men'etmek üzere bu âyet-i kerimeyi indirdi.[82]

onları تُحِبُّونَهُمْ öyle kimselersiniz kiأُولَاءِ İşte sizهَاأَنْتُمْ
تُؤْمِنُونَ ve و sizi sevmedikleri haldeوَلَا يُحِبُّونَكُمْ seversiniz
لَقُو zamanوَإِذَا hepsineكُلِّهِ kitabınبِالْكِتَابِ inanırsınız
وَإِذَا İman ettikآمَنَّا derlerقَالُوا Sizinleكُمْ karşılaştıkları
size olanعَلَيْكُمُ ısırırlarعَضُّوا başbaşaخَلَوْا kaldıklarında ise
De kiقُلْ kinlerinden dolayıمِنَ الْغَيْظِ parmak uçlarınıالْأَنَامِلَ
عَلِيمٌ Şüphesiz ki Allahإِنَّ اللَّهَ Kininizleبِغَيْظِكُمْ ölünموتُوا
sinelerde olanıبِذَاتِ الصُّدُورِ hakkıyla bilendir!

119) İşte siz öyle kimselersiniz ki sizi sevmedikleri halde onları seversiniz ve kitabın hepsine inanırsınız. Sizinle karşılaştıkları zaman: "İman ettik" derler; başbaşa kaldıklarında ise size olan kinlerinden dolayı parmak uçlarını ısırırlar. De ki: "Kininizle ölün. Şüphesiz ki Allah sinelerde olanı hakkıyla bilendir."

onları tasalandırırتَسُؤْهُمْ bir iyilikحَسَنَةٌ Size gelirseتَمْسَسْكُمْ إِنْ
يَفْرَحُوا بِهَا bir kötülükسَيِّئَةٌ Size isabet ederseوَإِنْ تُصِبْكُمْ
ve وَتَتَّقُوا sabrederlerتَصْبِرُوا Eğerوَإِنْ onunla sevinirler
onların hileleriكَيْدُهُمْ zarar veremezلَا يَضُرُّكُمْ sakınırsanız
بِمَا يَعْمَلُونَ Doğrusu Allahإِنَّ اللَّهَ size hiçbir şeyleشَيْئًا
kuşatıcıdırمُحِيطٌ yaptıklarını

120) Size bir iyilik gelirse onları tasalandırır. Size bir kötülük isabet ederse onunla sevinirler. Eğer sabreder ve sakınırsanız onların hileleri size hiçbir şeyle zarar veremez. Doğrusu Allah yaptıklarını kuşatıcıdır.

(*)Kâfirlerin ve münafıkların müsliimanlann en küçük başarılarına, birlik, beraberlik ve refahlarına tahammül edemedikleri; müminlerin başına gelecek kötülük ve sıkıntılara sevindikleri bildirilmiş; onların bu menfi tutumlarına rağmen müslümanlara sabırlı olmaları, onlarla samimi dost olmaktan kaçınmaları, ancak onların hukukunu çiğnemekten de sakınmaları tavsiye edilmiştir. Zira bu davranış düşmanlıkların ortadan kalkmasına, dostlukların gelişmesine sebep olur.

تُبَوِّئُ ailendenمِنْ أَهْلِكَ sabah erkendenغَدَوْتَ Haniوَإِذْ
mevzilerine مَقَاعِدَ mü'minleriالْمُؤْمِنِينَ ayrılmıştın
Şüphesiz Allahوَاللَّهُ savaşmak içinلِلْقِتَالِ yerleştirmek üzere
Alîm'dirعَلِيمٌ Semi'dirسَمِيعٌ

121) Hani savaşmak için mü'minleri mevzilerine yerleştirmek üzere sabah erkenden ailenden ayrılmıştın. Şüphesiz Allah Semi'dir, Alîm'dir.

Mis'ar ibn Mahrame'den rivayet ediliyor: Abdurrahman ibn Avf'a: "Dayı, Uhud vak'asi günü olan kıssanızı bana haber versen." dedim, "Sonra o kederin ardından üzerinize öyle bir emniyet, Öyle bir uyku indirdi ki o, içinizden bir zümreyi örtüp buruyordu..." (Al-i İmrân, 3,154) âyetine kadar Al-i İmran'dan 120. "Hatırla o zamanı ki sen, mü'minleri savaşa elverişli yerlere yerleştirmek üzere ailenden erkenden ayrılıp çıkmıştın..." âyeti ve devamını oku, orada bulacaksın." Dedi.[83]

zaaf تَفْشَلَا أَن içinizden مِنْكُمْ iki grup طَائِفَتَانِ O vakit إِذْ هَمَّتْ
onların velisi idi وَلِيُّهُمَا Oysa Allah وَاللَّهُ göstermek üzereydi
وَعَلَى اللَّهِ ancak Allah'a فَلْيَتَوَكَّلِ tevekkül etsinler! الْمُؤْمِنُونَ Mü'minler

122) O vakit içinizden iki grup zaaf göstermek üzereydi. Oysa Allah onların velisi idi. Mü'minler ancak Allah'a tevekkül etsinler.

Cabir ibn Abdullah'tan rivayetle bir haberde o şöyle demiştir: "O zaman içinizden iki grup az kaldı bozuluyorlardı. Halbuki onların yardımcısı Allah'tı..." âyeti bizim hakkımızda; Hazrec'den Seleme oğullan ile Evs'den başkanları Abdullah ibn Ubeyy ibn Selûl olan Harise Oğullan hakkında nazil olmuştur.[259]

وَلَقَدْ Andolsun ki نَصَرَكُمُ size yardım etti اللَّهُ Allah بِبَدْرٍ Bedir'de
وَأَنْتُمْ sizler أَذِلَّةٌ güçsüz olduğunuzda فَاتَّقُوا sakının
اللَّهَ Allah'tan ki لَعَلَّكُمْ olasınız تَشْكُرُونَ şükretmiş

123) Andolsun ki sizler güçsüz olduğunuzda Allah Bedir'de size yardım etti. Allah'tan sakının ki şükretmiş olasınız.

إِذْ O zaman تَقُولُ diyordun ki لِلْمُؤْمِنِينَ mü'minlere أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ
yetmez mi? أَنْ يُمِدَّكُمْ size yardım etmesi رَبُّكُمْ Rabbinizin
بِثَلَاثَةِ üç آلَافٍ bin مِنَ الْمَلَائِكَةِ melek مُنْزَلِينَ indirerek

124) O zaman mü'minlere diyordun ki: "Rabbinizin üç bin melek indirerek size yardım etmesi yetmez mi?"

بَلَى Doğrusu إِنْ تَصْبِرُوا sabreder وَتَتَّقُوا ve sakınırsanız
وَيَأْتُوكُمْ sizin gelseler de مِنْ فَوْرِهِمْ üzerinize ansızın هَذَا يُمْدِدْكُمْ
size yardım edecektir رَبُّكُمْ Rabbiniz بِخَمْسَةِ beş آلَافٍ bin مِنَ
الْمَلَائِكَةِ melekle مُسَوِّمِينَ nişanlı

125) Doğrusu sabreder ve sakınırsanız sizin üzerinize ansızın gelseler de Rabbiniz nişanlı beş bin melekle size yardım edecektir.

Şa'bî'den rivayet ediliyor: Bedr'de müslümanlar arasında Kürz ibn Câbir el-Muhâribî'nin müşriklerin yardımına geleceği söylentisi çıktı ve bu müslümanlara ağır geldi de Allah Tealâ bu âyetleri indirdi. Ancak Kürz, kendisine müşriklerin bozguna uğradıkları haberi geldiği için onların imdadına gelmedi, müslümanlara da beşbin melekle imdada gerek kalmadı.[260]

وَمَا جَعَلَهُ yaptı اللَّهُ Allah إِلَّا ancak بُشْرَى müjde olsun لَكُمْ size
وَ ve لِتَطْمَئِنَّ yatışsın diye قُلُوبُكُمْ kalpleriniz بِهِ bununla وَمَا
النَّصْرُ yardım Doğrusu إِلَّا ancak مِنْ عِنْدِ katından dır اللَّهِ
Allah الْعَزِيزِ Aziz الْحَكِيمِ Hakim olan

126) Allah bunu ancak size müjde olsun ve kalpleriniz bununla yatışsın diye yaptı. Doğrusu yardım ancak Aziz, Hakim olan Allah katındandır.

لِيَقْطَعَ Böylece öldürsün طَرَفًا bir kısmını مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا
أَوْ veya يَكْبِتَهُمْ onları hezimete uğratsın da فَيَنْقَلِبُوا kafirlerin
خَائِبِينَ dönsünler bozguna uğrayarak

127) Böylece kafirlerin bir kısmını öldürsün veya onları hezimete uğratsın da bozguna uğrayarak dönsünler.

لَيْسَ yoktur لَكَ Senin مِنَ الْأَمْرِ bu işte شَيْءٌ yapacak bir şeyin
أَوْ Ya يَتُوبَ tevbelerini kabul eder عَلَيْهِمْ onların أَوْ veya يُعَذِّبَهُمْ
onlara azap eder فَإِنَّهُمْ çünkü onlar ظَالِمُونَ zalimlerdir

128) Senin bu işte yapacak bir şeyin yoktur. Ya onların tevbelerini kabul eder veya onlara azap eder; çünkü onlar zalimlerdir.

Enes ibn Mâlik'den rivayet ediliyor: Uhud günü Hz. Peygamber (a.s) alnından yaralandı. Sağ alt ön yan dişlerinden birisi kırıldı. Şöyle diyordu: "Peygamberlerine bunu reva gören, onu yaralıyan bir kavim nasıl kurtuluşa erer?!" Bunun üzerine "İşden hiç bir şey sana ait değildir..." âyet-i kerimesi nazil oldu.[261]

إِذْ هَمَّتْ طَائِفَتَانِ مِنْكُمْ أَنْ تَفْشَلَا وَاللَّهُ وَلِيُّهُمَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ (١٢٢) وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (١٢٣) إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ آلَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُنْزَلِينَ (١٢٤) بَلَى إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُمْ مِنْ فَوْرِهِمْ هَذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ آلَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ (١٢٥) وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَى لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهِ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ (١٢٦) لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوا خَائِبِينَ (١٢٧) لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ (١٢٨) وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (١٢٩) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا أَضْعَافًا مُضَاعَفَةً وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (١٣٠) وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ (١٣١) وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ (١٣٢)

وَلِلَّهِ Allah'ındır مَا فِي ne varsa السَّمَاوَاتِ Göklerde وَ ve مَا فِي
الْأَرْضِ yerde يَغْفِرُ bağışlar لِمَنْ يَشَاءُ dilediğini وَيُعَذِّبُ azap eder
مَنْ يَشَاءُ dilediğine de وَاللَّهُ Doğrusu Allah غَفُورٌ Ğafur'dur
رَحِيمٌ Rahim'dir

129) Göklerde ve yerde ne varsa Allah'ındır; dilediğini bağışlar, dilediğine de azap eder. Doğrusu Allah Ğafur'dur, Rahim'dir.

يَا أَيُّهَا Ey الَّذِينَ آمَنُوا iman edenler لَا تَأْكُلُوا yemeyin الرِّبَا riba
أَضْعَافًا kat kat مُضَاعَفَةً artırarak وَ ve اتَّقُوا sakının اللَّهَ
Allah'tan لَعَلَّكُمْ Umulur ki تُفْلِحُونَ kurtuluşa erersiniz

130) Ey iman edenler, kat kat artırarak riba yemeyin ve Allah'tan sakının. Umulur ki kurtuluşa erersiniz.

Sakîf, câhiliye devrinde Muğira oğullarına borç verir, borcun ödenme zamanı gelince de eğer ödeyemiyorsanız zararı yok, isterseniz ödeyeceğinizi artırarak gelecek sene ödeyin." derlerdi. Bunun üzerine "Ey iman edenler, faizi kat kat artırılmış olarak yemeyin…" âyet-i kerimesi nazil oldu.[84]

وَاتَّقُوا Ve sakının ki النَّارَ bir ateşten de الَّتِي Öyle أُعِدَّتْ
hazırlanmıştır لِلْكَافِرِينَ kafirler için

131)Ve öyle bir ateşten de sakının ki kafirler için hazırlanmıştır.

وَأَطِيعُوا Ayrıca itaat edin ki اللَّهَ Allah'a da وَالرَّسُولَ Resulü'ne
لَعَلَّكُمْ size edilsin تُرْحَمُونَ merhamet de

132) Ayrıca Allah'a da Resulü'ne de itaat edin ki size merhamet edilsin.

(*)Yüce Allah'ın, bir taraftan müslümanlann Uhud Savaşı'ndaki du-rumlarını diğer taraftan da Bedir Savaşında melekleri göndererek müstümanlara yardım ettiğini ve bu yardımın sebeplerini hatırlatırken Türkçe'de "tefecilik" de-yimiyle de ifade edilen "kat kat faiz yeme" yasağına geçilmesinde bir hikmet olmalıdır. Uhud'daki yenilginin en önemli sebebi, bir kısım müslümanlann servet gailesine düşmeleri olmuş ve ganimet toplama hırsları, kazanmak üzere oldukları zaferi yenilgiye çevirmiştir. İşte hikmet sahibi Allah'ın, burada faizcilik ve tefeciliği yasaklamasını bu sebebe bağlı olarak açıklamak uygun olur. Çünkü tefecilik yapanların, hak edilmemiş kârlarını arttırmaktan başka bir şey düşünmeyecek kadar kazanına hırsına kendilerini kaptırdıkları, kamu yararını ve dar gelirlilerin halini düşünmedikleri yaşanan bir gerçektir.

وسارعوا إلى مغفرة من ربكم وجنة عرضها السماوات
والأرض أعدت للمتقين (١٣٣) الذين ينفقون في السراء
والضراء والكاظمين الغيظ والعافين عن الناس والله يحب
المحسنين (١٣٤) والذين إذا فعلوا فاحشة أو ظلموا أنفسهم
ذكروا الله فاستغفروا لذنوبهم ومن يغفر الذنوب إلا الله ولم
يصروا على ما فعلوا وهم يعلمون (١٣٥) أولئك جزاؤهم
مغفرة من ربهم وجنات تجري من تحتها الأنهار خالدين فيها
ونعم أجر العاملين (١٣٦) قد خلت من قبلكم سنن فسيروا
في الأرض فانظروا كيف كان عاقبة المكذبين (١٣٧) هذا
بيان للناس وهدى وموعظة للمتقين (١٣٨) ولا تهنوا ولا
تحزنوا وأنتم الأعلون إن كنتم مؤمنين (١٣٩) إن يمسسكم
قرح فقد مس القوم قرح مثله وتلك الأيام نداولها بين الناس
وليعلم الله الذين آمنوا ويتخذ منكم شهداء والله لا يحب
الظالمين (١٤٠)

وسارعوا Bir de koşun إلى مغفرة mağfirete من ربكم Rabbinizden وجنة Cennete عرضها eni السماوات gökler ile والأرض yer kadar olan أعدت hazırlanan للمتقين muttakiler için

133) Bir de Rabbinizden mağfirete ve muttakiler için hazırlanan eni gökler ile yer kadar olan Cennete koşun.

الذين Onlar ينفقون infak ederler في السراء bollukta و ve الضراء darlıkta والكاظمين yenerler الغيظ öfkelerini والعافين affederler عن الناس insanlardan والله Doğrusu Allah يحب sever المحسنين ihsan edenleri

134) Onlar, bollukta ve darlıkta infak ederler, öfkelerini yenerler, insanlardan affederler. Doğrusu Allah ihsan edenleri sever.

والذين Ve onlar إذا zaman فعلوا yaptıklarında فاحشة çirkin bir iş أو veya ظلموا zulmettikleri أنفسهم nefislerine ذكروا hatırlayıp الله Allah'ı فاستغفروا bağışlanma dilerler لذنوبهم günahları için ومن kim يغفر bağışlayabilir? الذنوب Günahları إلا başka الله Allah'tan ولم يصروا ısrar etmezler على ما فعلوا yaptıklarında وهم Ayrıca onlar يعلمون bile bile

135) Ve onlar, çirkin bir iş yaptıklarında veya nefislerine zulmettikleri zaman Allah'ı hatırlayıp günahları için bağışlanma dilerler. Günahları Allah'tan başka kim bağışlayabilir? Ayrıca onlar yaptıklarında bile bile ısrar etmezler.

Atâ ibn Ebî Rebâh'tan: Hz. Peygamber (a.s)'e ashabından bazıları: "Ey Allah'ın elçisi, İsrail oğulları Alalh katında bizlerden daha mı değerliler?. Baksan ya onlardan birisi bir günah işlediğinde bu günahın keffaretini kapısının eşiğinde "kulağını kes, burnunu kes, şöyle yap, şöyle yap." şeklinde yazılı bulurmuş." dediler. Hz. Peygamber bir cevap vermeyip sustular. Nihayet "O müttakîler ki bollukta ve darlıkta infak ederler…."e kadar olmak üzere "Rabbınızın mağfiretine ve müttakîler için hazırlanmış, eni göklerle yer kadar olan cennete koşun." âyetleri nazil oldu da Hz. Peygamber: "Size onlardan daha hayırlısını haber vereyim mi?" buyurup bu âyetleri okudular.[262]

أولئك İşte onlar var ya جزاؤهم onların mükafatı مغفرة bağışlanma من ربهم Rablerinden وجنات Cennetlerdir تجري akan من تحتها altından الأنهار nehirler خالدين kalıcı oldukları فيها içinde و ve نعم ne güzeldir! أجر mükafatı العاملين amel işleyenlerin

136) İşte onlar var ya, onların mükafatı Rablerinden bağışlanma ve içinde kalıcı oldukları altından nehirler akan Cennetlerdir; amel işleyenlerin mükafatı ne güzeldir.

قد Şüphesiz ki خلت gelip geçmiştir من قبلكم sizden önce سنن sünnetler فسيروا Artık dolaşın da في الأرض yeryüzünde فانظروا görün كيف nasıl كان olduğunu عاقبة akibetlerinin المكذبين yalanlayanların

137) Şüphesiz ki sizden önce sünnetler gelip geçmiştir. Artık yeryüzünde dolaşın da yalanlayanların akibetlerinin nasıl olduğunu görün.

هذا İşte bu بيان bir açıklama للناس insanlar için و ve هدى hidayet و ve موعظة öğüttür للمتقين muttakiler için

138) İşte bu insanlar için bir açıklama ve muttakiler için de hidayet ve öğüttür.

ولا تهنوا Gevşemeyin و ve لا تحزنوا üzülmeyin وأنتم sizsiniz الأعلون en üstün olan إن eğer كنتم iseniz مؤمنين mü'minler

139) Gevşemeyin ve üzülmeyin; eğer mü'minler iseniz en üstün olan sizsiniz.

Resulullah (a.s.)'ın ashabı Uhud günü bozguna uğradı. Hâlid b. Velid dağın tepesinden arkalarından dolaşarak müşriklerin atlılanyla birlikte üzerlerine doğru geliyordu. Bunun üzerine Peygamber (a.s.) şöyle dua etti: "Allahım, bizim üstümüze çıkmasınlar, Allahım bizim gücümüz ancak seninledir. Allahım bu beldede bunlardan başka sana ibadet eden kimse yoktur." Bunun üzerine Yüce Allah bu ayet-i kerimeleri indirdi. Müslümanlardan bir grup okçu ortaya çıkarak tepeye tırmandı ve onları geri çekilmek zorunda bırakıncaya kadar müşriklerin adlılarına ok attılar. İşte Yüce Allah'ın, "Muhakkak üstünsünüz" buyruğu bunu anlatmaktadır.[85]

إن Eğer يمسسكم size dokunduysa قرح bir yara فقد muhakkak مس dokunmuştur القوم o kavme de قرح bir yara مثله benzeri ki وتلك İşte var ya الأيام o günler نداولها onları دöndürüp dururuz بين arasında الناس insanlar وليعلم bilinmesi الله Allah'ın الذين edenleri آمنوا iman و ve يتخذ edinmesi içindir منكم içinizden شهداء şehitler والله Doğrusu Allah لا يحب sevmez الظالمين zalimleri

140) Eğer size bir yara dokunduysa muhakkak ki o kavme de benzeri bir yara dokunmuştur. İşte o günler var ya, onları insanlar arasında döndürüp dururuz. Allah'ın iman edenleri bilinmesi ve içinizden şehitler edinmesi içindir. Doğrusu Allah zalimleri sevmez.

(*)Yüce Allah Uhud Savaşı'nda yenilgiye uğramış olan müminleri teselli etmek ve cesaretlendirmek için onlara Bedir Savaşı'ndaki zaferlerini hatırlatarak buyuruyor ki: Eğer siz Uhud'da yenilgiye uğradty sanız hemen üzüntüye kapılıp cesaretinizi yitirmemeli ve zaaf göstermemelisiniz. Bilmelisiniz ki düşmanlarınız da Bedir'de benzeri bir yenilgiye uğramışlardı. Fakat onlar yenildikleri için zaaf göstermemişler, cesaretlerini yitirmemişler, bilâkis onlar sizinle savaşmak için azimli ve kararlı bir biçimde hazırlıklarını tamamlamış ve Uhud Savaşt'na gelmişler, sonuçta kararlılıklarının karşılığım da almışlardır. Bu, Allah'ın bir kanunudur. Allah onları sevdiği için değil, onlar sabırla ve kararlı bir şekilde savaştıkları için zafere ulaşmışlardır. Sabır ve kararlılık içerisinde çalışıp gayret gösterenler daima başarıya kavuşurlar. Bu ilâhî bir kanundur.

آمنوا edenleri الذين Allah الله Böylece arındırsın وليمحص
kafirleri الكافرين helak etsin يمحق ve و iman

141) Böylece Allah iman edenleri arındırsın ve kafirleri helak etsin.

الجنة girebileceğinizi تدخلوا أن mi sandınız? حسبتم Yoksa أم
جاهدوا edenleri الذين Allah الله bilmeden يعلم ولما Cennete
sabredenleri الصابرين bilmeden ويعلم içinizden منكم cihad

142) Yoksa Allah içinizden cihad edenleri bilmeden ve sabredenleri bilmeden Cennete girebileceğinizi mi sandınız?

الموت arzuluyordunuz تتمنون siz كنتم Andolsun ki ولقد
İşte فقد onunla karşılaşmadan تلقوه أن önce قبل من ölümü
bakıp تنظرون siz أنتم ve و onu gördüğünüz halde رأيتموه
duruyorsunuz?

143) Andolsun ki siz onunla karşılaşmadan önce ölümü arzuluyordunuz. İşte onu gördüğünüz halde ve siz bakıp duruyorsunuz?

Mü'minlerden Bedr'de bulunmamış ve Bedr eh-line Allah tarafından verilen üstünlükten nasibini almamış olan bazıları bir savaş olsa da savaşsak (ve Bedr ehlinin kazandıklarını biz de kazansak) diye temennide bulunuyorlardı. Uhud'a çıkılırken işte o temenni ettikleri savaş onların önüne sürülüverdi de yola çıktılar. Daha onlar Uhud günü Medine'den ayrılmamışlar, Medine'nin bir köşesindelerken Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi inzal buyurdu.[263]

قد خلت bir Resuldür رسول yalnızca إلا Muhammed وما محمد
أفإين Resuller الرسل Ondan önce de من قبله gelip geçmiştir
geri dönecek انقلبتم öldürülürse قتل ya da أو ölür مات Eğer o
Her kim de ومن ökçeleriniz أعقابكم üzerinde على misiniz?
zarar فلن يضر ökçeleri عقبيه üzerinde على dönerse ينقلب
Buna وسيجزي hiçbir şekilde شيئا Allah'a الله veremez
şükredenleri الشاكرين Allah الله karşılık mükafatlandıracaktır

144) Muhammed yalnızca bir Resuldür. Ondan önce de Resuller gelip geçmiştir. Eğer o ölür yada öldürülürse ökçeleriniz üzerinde geri dönecek misiniz? Her kim de ökçeleri üzerinde dönerse Allah'a hiçbir şekilde zarar veremez. Buna karşılık Allah şükredenleri mükafatlandıracaktır.

Rivayet edildiğine göre Uhud günü insanlar arasında Hz. Muhammed'in öldürüldüğü haberi yayıldı. Sahra ashabından bazıları: "Keşke Abdullah ibn Ubeyy'e gönderebileceğimiz bir elçimiz olsa da bize Ebu Sufyân'dan bir emân alsa. Ey Kavmimiz, Muhammed öldürüldü, müşrikler gelip sizi öldürmeden kavimlerinize dönün." dediler. Enes ibn Nadr ise: "Ey kavmim, Muhammed öldürülmüşse muhakkak ki Muhammed'in Rabbı öldürülmedi. Muhammed ne için savaşıyordu ise şimdi siz de onun için savaşın. Ey Allahım, şu adamların söylediklerinden sana özür beyan ediyor ve bu adamların söylediklerinden uzak olduğumu sana iletiyorum." deyip kılıcını çekti ve şehid edilinceye kadar savaştı. İşte bunun üzerine Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[264]

بإذن إلا ölmek yoktur تموت أن hiçbir nefis için لنفس وما كان
مؤجلا bir yazıya göre كتابا Allah'ın الله izni olmadan
الدنيا menfaatini ثواب isterse يرد Her kim ومن Belirlenmiş
isterse يرد her kim de ومن ondan منها ona veririz نؤته dünya
ondan منها ona da veririz نؤته ahiret الآخرة nimetini ثواب
الشاكرين Elbette ki mükafatlandıracağız وسنجزي
şükredenleri

145) Belirlenmiş bir yazıya göre Allah'ın izni olmadan hiçbir nefis için ölmek yoktur. Her kim dünya menfaatini isterse ona ondan veririz, her kim de ahiret nimetini isterse ona da ondan veririz. Elbette ki şükredenleri mükafatlandıracağız.

وليمحص الله الذين آمنوا ويمحق الكافرين (١٤١) أم حسبتم
أنْ تدخلوا الجنةَ ولما يعلم الله الذين جاهدوا مِنكم ويعلم
الصابرين (١٤٢) ولقد كُنتم تتمنون الموت مِن قبل أنْ تلقوه
فقد رأيتموه وأنتم تنظرونَ (١٤٣) وما محمد إلا رسولٌ قد
خلت مِن قبلِهِ الرسلُ أفإين مات أو قُتِلَ انقلبتم على أعقابِكم
ومن ينقلِب على عقبيهِ فلن يضر الله شيئًا وسيجزي الله
الشاكِرين (١٤٤) وما كانَ لِنفسٍ أنْ تموت إلا بإذنِ اللهِ
كِتابا مؤجلًا ومن يرد ثواب الدنيا نؤتِهِ مِنها ومن يرد ثواب
الآخِرةِ نؤتِهِ مِنها وسنجزي الشاكِرين (١٤٥) وكأين مِن نبِي
قاتلَ معه رِبيونَ كثِيرٌ فما وهنوا لِما أصابهم في سبيل اللهِ وما
ضعفوا وما استكانوا والله يحِب الصابرين (١٤٦) وما كانَ
قولهم إلا أنْ قالوا ربنا اغفِر لنا ذنوبنا وإسرافنا في أمرنا وثبت
أقدامنا وانصرنا على القومِ الكافِرين (١٤٧) فآتاهم الله ثواب
الدنيا وحسن ثوابِ الآخِرةِ والله يحِب المحسنِين (١٤٨)

معه savaştılar da قاتل nebi نبي من Nice vardır ki وكأين
فما وهنوا pek çok كثير Rabbani ile ربيون beraber
في isabet edenlerden أصابهم kendilerine لما gevşemediler
وما zaafa düşmediler ضعفوا وما Allah الله yolunda سبيل
sever يحب Doğrusu Allah والله ve boyun eğmediler. استكانوا
sabredenleri الصابرين

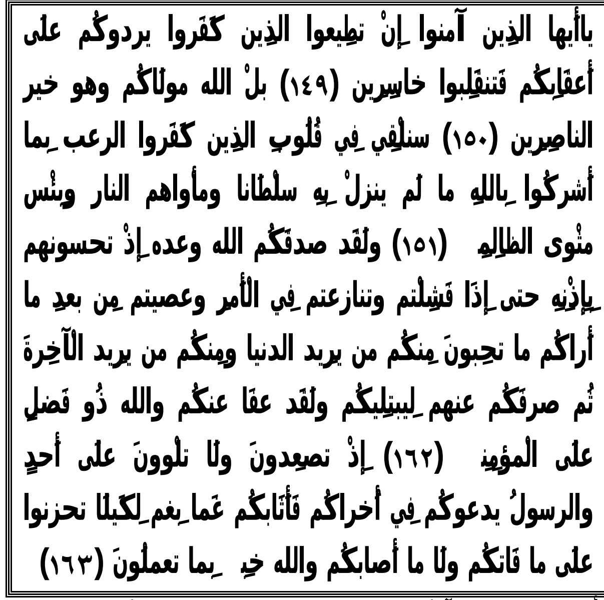
146) Nice nebi vardır ki pek çok Rabbani ile beraber savaştılar da Allah yolunda kendilerine isabet edenlerden dolayı gevşemediler, zaafa düşmediler ve boyun eğmediler. Doğrusu Allah sabredenleri sever.

قالوا أن başka bir şey إلا Onların sözü قولهم كان olmadı وما
ذنوبنا bizim لنا bağışla اغفر Rabbimiz ربنا demelerinden
أمرنا في aşırılıklarımızı إسرافنا ve و günahlarımızı
وانصرنا ayaklarımızı أقدامنا sabit kıl ثبت ve و işlerimizdeki
karşı الكافرين toplumuna القوم karşı على bize yardım et!

147) Onların sözü: "Rabbimiz, bizim günahlarımızı ve işlerimizdeki aşırılıklarımızı bağışla, ayaklarımızı sabit kıl ve kafirler toplumuna karşı bize yardım et" demelerinden başka bir şey olmadı.

الدنيا mükafatını ثواب Allah الله onlara هم Böylece verdi فآتا
والله ahiret الآخرة nimetinin de ثواب en güzelini وحسن dünya
ihsan edenleri المحسنين sever يحب Şüphesiz Allah

148) Böylece Allah onlara dünya mükafatını, ahiret nimetinin de en güzelini verdi. Şüphesiz Allah ihsan edenleri sever.

يأيها الذين آمنوا إنْ تطيعوا الذين كفروا يردوكم على
أعقابكم فتنقلبوا خاسرين (١٤٩) بلْ الله مولاكم وهو خير
الناصرين (١٥٠) سنلقي في قلوب الذين كفروا الرعب بما
أشركوا بالله ما لم ينزلْ به سلطانا ومأواهم النار وبئس
مثوى الظالمين (١٥١) ولقد صدقكم الله وعده إذْ تحسونهم
بإذنه حتى إذا فشلتم وتنازعتم في الأمر وعصيتم من بعد ما
أراكم ما تحبونَ منكم من يريد الدنيا ومنكم من يريد الآخرةَ
ثم صرفكم عنهم ليبتليكم ولقد عفا عنكم والله ذو فضلٍ
على المؤمنين (١٦٢) إذْ تصعدونَ ولا تلوونَ على أحدٍ
والرسولُ يدعوكم في أخراكم فأثابكم غما بغم لكيلا تحزنوا
على ما فاتكم ولا ما أصابكم والله خبير بما تعملونَ (١٦٣)

itaat تُطِيعوا şayetإن iman edenlerآمنوا الذين Eyياأيها
على çevirirler deيردوكم kafirكفروا kimselereالذين ederseniz
خاسرين dönersinizفتنقلبوا sizi ökçelerinizأعقابكم üzerinde
hüsrana uğrayanlar olarak

149) Ey iman edenler, şayet kafir kimselere itaat ederseniz sizi ökçeleriniz üzerinde çevirirler de hüsrana uğrayanlar olarak dönersiniz.

Uhud bozgunu üzerine mü'minlere: "Kardeşlerinize dönün ve dinlerine girin." diyen münafıklar hakkında nazil olmuştur..[265]

doğrusu Oوهو sizin mevlanızمولاكم Allah'tırالله Hayırبل
yardım edenlerinالناصرين en hayırlısıdır!خير

150) Hayır sizin mevlanız Allah'tır, doğrusu O yardım edenlerin en hayırlısıdır.

الرعب kafirlerinكفروا الذين kalplerineقلوب في salacağızسنلقي
ما لم ينزل Allah'aبالله şirk koştukları içinبما أشركوا korku
ومأواهم hiçbir delilسلطانا hakkındaبه indirmediği şeyi
kötüdürوبئس ateştirالنار Muhakkak onların varacağı yer
zalimlerinالظالمين yeriمثوى

151) Yakında hakkında hiçbir delil indirmediği şeyi Allah'a şirk koştukları için kafirlerin kalplerine korku salacağız. Muhakkak onların varacağı yer ateştir, zalimlerin yeri ne kötüdür.

(*)Burada yüce Allah müminlere, düşmanlarına karşı zafer müjdesi vere-rek onları teselli etmekte, heyecanlarını yatıştırmakta ve Allah'a inanmanın verdiği moral gücünden yoksun olanların kalplerini kısa zamanda korku saracağını haber vermektedir. Çünkü müşrikler ne aklî ne de naklî hiçbir delile dayanmaksızın, atalarından intikal eden tamamen bâtıl bir inançla putları Allah'a ortak koşmakta, onlardan yardım istemekte ve onları Allah ile mahlûkatı arasında aracı kılmaktadır.

وعده Allahالله sadık olduصدقكم elbetteلقد Andolsun kiو
بإذنه onları öldürüyordunuzتحسونهم إذ size olan vaadinde
yılgınlık gösterdiğinizفشلتم anaإذا kadarحتى O'nun izni ile
isyan وعصيتم emir konusundaالأمر في çekişipوتنازعتم
sevdiğiniz ما تحبون gösterdiktenما أراكم sonraمن بعد ederek
ومنكم dünyayıالدنيا istiyorduيريد kiminizمن Sizeمنكم şeyi
Sonraثم ahiretiالآخرة istiyorduيريد kiminiz deمن Sizden
sizi sınamak içinليبتليكم onlardanعنهم sizi geri çevirdiصرفكم
çünkü والله yine de sizdenعنكم affettiعفا Andolsun kiولقد
mü'minlere karşıالمؤمنين على çok lütufkardırذو فضل Allah

152) Andolsun ki Allah size olan vaadinde elbette sadık oldu. Size sevdiğiniz şeyi gösterdikten sonra emir konusunda çekişip isyan ederek yılgınlık gösterdiğiniz ana kadar O'nun izni ile onları öldürüyordunuz. Sizden kiminiz dünyayı istiyordu; kiminiz de ahireti istiyordu. Sonra sizi sınamak için sizi onlardan geri çevirdi. Andolsun ki yine de sizden affetti; çünkü Allah mü'minlere karşı çok lütufkardır.

Dahhâk "İçinizden kimi dünyayı istiyor, içinizden kimi de âhireti diliyordu." âyet-i kerimesi hakkında der ki: Hz. Peygamber Uhud günü bir grup müslümana: "Burada silâhlı olarak oklarınızla müslümanları koruyunuz. Yerinizde sebat etmek suretiyle onların işinin düzgün olmasını sağlayınız." deyip bizzat kendisi izin vermedikçe yerlerinden ayrılmamalarını emretti. Hz. Peygamber, o Uhud günü Ebu Süfyân ve beraberindeki müşriklerle karşılaşıp onları bozguna uğratınca o yerleştirdiği okçular bu durumu gördüler ve içlerinden bazısı: "Ganimet, ganimet, ganimetleri kaçırmayın." diye bağrışarak yerlerinden ayrıldılar. Bazısı da yerlerinden ayrılmıyarak "Hz. Peygamber bize izin verinceye kadar yerimizi terketmiyeceğiz" dediler. İşte bunun hakkında "İçinizden kimi dünyayı istiyor, içinizden kimi de âhireti diliyordu." âyet-i kerimesi nâzil oldu. İbn Mes'ûd der ki: Uhud gününe kadar Hz. Peygamber (a.s)'ın ashabı içinde herhangi bir kimsenin dünyayı ve dünyalığı ister olduğunu hissetmemiştim.[86]

dönüp ولا تلوون uzaklaşıyordunuzتصعدون O zaman kiإذ
sizi يدعوكم Resulوالرسول hiç birinizأحد على bakmadan
cezalandırıyorduفأثابكم arkanızdanأخراكم في çağırdığı halde
Böylece تحزنوا cezasıylaلكيلا gam üzerineبغم gamlaغما
size ولا ما أصابكم sizden gidene deما فاتكم علىüzülmeyesiniz
hakkıyla خبير Şüphesiz Allahوالله isabet edene de
yaptıklarınızdanبما تعملون haberdardır

153) O zaman ki Resul arkanızdan sizi çağırdığı halde hiç biriniz dönüp bakmadan uzaklaşıyordunuz. Bunun üzerine Allah sizi gam üzerine gam cezasıyla cezalandırıyordu. Böylece sizden gidene de size isabet edene de üzülmeyesiniz. Şüphesiz Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.

(*)Bu âyet müslümanlarn savaşın ikinci aşamasındaki perişan durumunu tasvir etmektedir. Düşmanın süvari birliğinin arkadan vurması ve Hz. Peygamber'in öldürüldüğü haberinin yayılması neticesinde paniğe kapılıp perişan bir halde dağılan İslâm ordusunun bir kısmı tepeye doğru çıkarak kurtulmaya çalışırken bir kısmı da Medine yönünde kaçmıştır. Hz. Peygamber ise eşsiz bir metanet ve cesaret örneği göstererek yanındaki küçücük bir grup ile birlikte düşmana karşı var gücüyle savaşmış ve "Ey Allah'ın kullan bana gelin" diye dağılanlan etrafında toplanmaya çağırmıştır.

ثُم أنزلَ عليكُم مِن بعدِ الغم أمنةً نعاسا يغشى طَائِفَةً مِنكُم وطَائِفَةٌ قَد أهمتهم أنفُسهم يظُنونَ بِاللهِ غَير الحق ظَن الجاهِلِيةِ يقُولُونَ هلْ لنا مِن الأمر مِن شيءٍ قُلْ إِن الأمر كُله لِلهِ يخفُونَ فِي أنفُسِهم ما لا يبدونَ لَك يقُولُونَ لو كَانَ لنا مِن الأمر شيءٌ ما قُتِلْنا هاهنا قُلْ لو كُنتم فِي بيوتكُم لبرز الذِين كُتِب عليهم القَتلُ إِلى مضاجِعِهم وليبتلِي الله ما فِي صدوركُم وليمحص ما فِي قُلُوبكُم والله علِيم بِذَاتِ الصدور (١٥٤) إِن الذِين تولوا مِنكُم يوم التقَى الجمعانِ إِنما استزلهم الشيطَانُ بِبعضِ ما كَسبوا ولَقَد عفَا الله عنهم إِن الله غَفُور حلِيم (١٥٥) ياأيها الذِين آمنوا لا تكُونوا كَالذِين كَفَروا وقَالُوا لإِخوانِهم إِذَا ضربوا فِي الأرض أو كَانوا غُزى لو كَانوا عِندنا ما ماتوا وما قُتِلُوا لِيجعلَ الله ذَلِك حسرةً فِي قُلُوبِهم والله يحيِي ويمِيت والله بِما تعملُونَ بصِير (١٥٦) ولَئِن قُتِلْتم فِي سبِيلِ اللهِ أو متم لَمغفِرةٌ مِن اللهِ ورحمةٌ خير مِما يجمعونَ (١٥٧)

ثُمَّ Sonra أَنْزَلَ indirdiği عَلَيْكُمْ üzerinize مِنْ بَعْدِ arkasından الْغَمِّ o gamın أَمَنَةً güvenle نُعَاسًا bürüyordu يَغْشَى uyku طَائِفَةً bir grubu مِنْكُمْ sizden وَطَائِفَةٌ bir grubu قَدْ Doğrusu أَهَمَّتْهُمْ derde أَنْفُسُهُمْ nefisleri düşürmüştü de يَظُنُّونَ zannı ile بِاللَّهِ Allah'a غَيْرَ الْحَقِّ haksız yere ظَنَّ zann besliyorlardı الْجَاهِلِيَّةِ cahiliyye يَقُولُونَ diyorlardı ki هَلْ لَنَا bize var mı? مِنَ الْأَمْرِ Bu işten مِنْ شَيْءٍ bir şey قُلْ De ki إِنَّ Muhakkak ki الْأَمْرَ işler كُلَّهُ bütün لِلَّهِ tamamen Allah'a aittir يُخْفُونَ gizledikleri şeyi فِي أَنْفُسِهِمْ İçlerinde مَا لَا يُبْدُونَ لَكَ sana açıklamayıp da يَقُولُونَ diyorlardı لَوْ كَانَ لَنَا bize مِنَ الْأَمْرِ Bu işten شَيْءٌ bir şey مَا قُتِلْنَا öldürülmezdik هَاهُنَا olsaydı burada قُلْ De ki لَوْ Şayet كُنْتُمْ olsanız فِي بُيُوتِكُمْ evlerinizde de لَبَرَزَ giderlerdi الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمْ haklarında yazılmış الْقَتْلُ öldürülmeleri إِلَى مَضَاجِعِهِمْ yatacakları yerlere وَلِيَبْتَلِيَ imtihan etmesi اللَّهُ Bu, Allah'ın مَا فِي صُدُورِكُمْ sinelerinizdekini وَ ve لِيُمَحِّصَ temizlemesi içindir مَا فِي قُلُوبِكُمْ kalplerinizdekini وَاللَّهُ Elbette ki Allah عَلِيمٌ hakkıyla bilendir! بِذَاتِ الصُّدُورِ sinelerde olanı

154) Sonra o gamın arkasından üzerinize indirdiği güvenle sizden bir grubu uyku bürüyordu. Doğrusu bir grubu da nefisleri derde düşürmüştü de Allah'a haksız yere zann besliyorlardı cahiliyye zannı ile diyorlardı ki: "Bu işten bize bir şey var mı?" De ki: "Muhakkak ki bütün işler tamamen Allah'a aittir." İçlerinde gizledikleri şeyi sana açıklamayıp da: "Bu işten bize bir şey olsaydı burada öldürülmezdik." diyorlardı. De ki: "Şayet evlerinizde de olsanız haklarında öldürülmeleri yazılmış olan kimseler yatacakları yerlere giderlerdi." Bu, Allah'ın sinelerinizdekini imtihan etmesi ve kalplerinizdekini temizlemesi içindir. Elbette ki Allah sinelerde olanı hakkıyla bilendir.

Uhud günü korku şiddetlendiğinde Resûlullâh'la birlikte kendimi görüyordum ki Allah üzerimize bir uyku göndermiş; içimizden çenesi göğsüne düşmeyen kalmamıştı. Allah'a yemin ederim ki Muattib ibn Kuşeyr'in sözünü işitiyorum ama işittiğim sanki bir rüya gibiydi. Onun ""Bize bu işten bir şey olsaydı burada öldürülmezdik." dediğini duydum ve bu sözü ondan ezberledim. Sonra bunun hakkında Allah Tealâ "Onlar, sana açıklıyamıyacaklarını içlerinde saklıyorlar. Diyorlar ki: "Bize bu işten bir şey olsaydı burada öldürülmezdik...." âyetini indirdi.[266]

إِنَّ Doğrusu الَّذِينَ تَوَلَّوْا geri dönenleri مِنْكُمْ içinizden يَوْمَ gün الْتَقَى ordunun الْجَمْعَانِ karşılaştığı إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ kaydırmak الشَّيْطَانُ şeytan istedi بِبَعْضِ bazı مَا كَسَبُوا kazandıkları وَلَقَدْ Andolsun ki عَفَا affetti اللَّهُ Allah عَنْهُمْ onlardan إِنَّ اللَّهَ Şüphesiz Allah غَفُورٌ Ğafur'dur حَلِيمٌ Halim'dir

155) Doğrusu iki ordunun karşılaştığı gün içinizden geri dönenleri şeytan kazandıkları bazı şeyler sebebiyle kaydırmak istedi. Andolsun ki Allah onlardan affetti. Şüphesiz Allah Ğafur'dur, Halim'dir.

Asım ibn Kuleyb'in babasından rivayetinde o şöyle anlatıyor: Hz. Ömer Cuma günü hutbede Al-i İmrân'ı okudu. Hutbede bu sûreyi okumayı da severdi. "İki ordu karşılaştığı gün içinizden geri dönenler yokmu..." âyetine gelince şöyle dedi. Uhud günü bozulduk. Ben de kaçanlar arasındaydım. Dağa çıktım, adeta dağ keçileri gibi sıçrayarak çıktığımı görüyordum. "Muhammed öldürüldü." diyorlardı. Ben: "Kim Muhammed öldü derse öldürürüm." dedim. Nihayet hepimiz dağda toplandık, bir araya geldik ve iki ordu karşılaştığı gün içinizden geri dönenler yok mu; irtikâb etmiş oldukları bazı şeyler yüzünden şeytan onların ayaklarını kaydırmak istedi….." âyeti nazil oldu.[267]

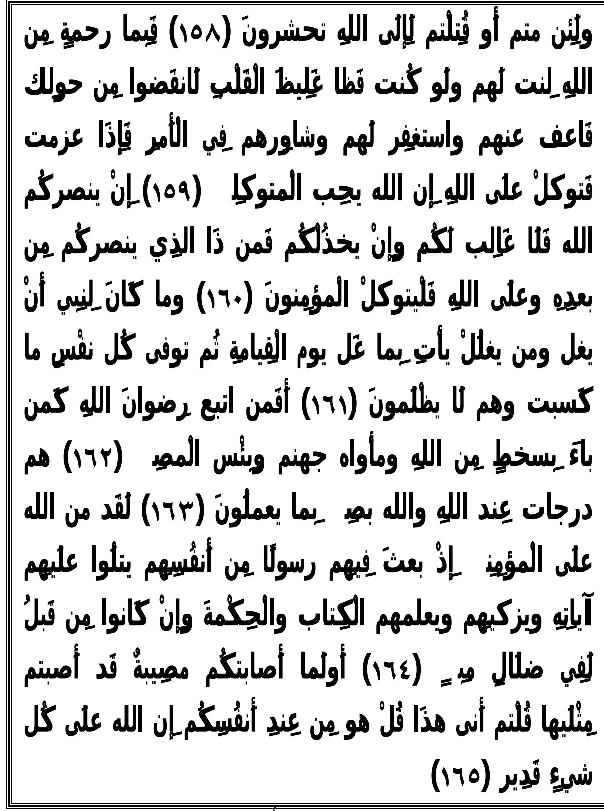
يَاأَيُّهَا Ey الَّذِينَ آمَنُوا iman edenler لَا تَكُونُوا olmayın! كَالَّذِينَ gibi كَفَرُوا kafirler وَقَالُوا diyen لِإِخْوَانِهِمْ kardeşleri için إِذَا zaman ضَرَبُوا çıktıkları فِي الْأَرْضِ yeryüzünde أَوْ veya كَانُوا غُزًّى gazaya لَوْ olsalardı كَانُوا عِنْدَنَا Yanımızda مَا مَاتُوا ölmezler وَ veya مَا قُتِلُوا öldürülmezlerdi لِيَجْعَلَ kılsın اللَّهُ Allah ذَلِكَ bunu حَسْرَةً bir hasret فِي قُلُوبِهِمْ kalplerinde وَاللَّهُ Şüphesiz Allah'tır يُحْيِي yaşatan da وَيُمِيتُ öldüren de وَاللَّهُ Doğrusu Allah بِمَا تَعْمَلُونَ yaptıklarınızı بَصِيرٌ hakkıyla görendir!

156) Ey iman edenler, yeryüzünde sefere veya gazaya çıktıkları zaman kardeşleri için: "Yanımızda olsalardı ölmezler veya öldürülmezlerdi." diyen kafirler gibi olmayın. Allah bunu kalplerinde bir hasret kılsın. Şüphesiz yaşatan da öldüren de Allah'tır. Doğrusu Allah yaptıklarınızı hakkıyla görendir.

وَلَئِنْ Andolsun ki قُتِلْتُمْ öldürülür فِي سَبِيلِ yolunda اللَّهِ Allah أَوْ veya مُتُّمْ ölürseniz لَمَغْفِرَةٌ mağfireti مِنَ اللَّهِ Allah'ın وَ ve رَحْمَةٌ rahmeti خَيْرٌ daha hayırlıdır مِمَّا يَجْمَعُونَ onların topladıklarından

157) Andolsun ki Allah yolunda öldürülür veya ölürseniz, Allah'ın mağfireti ve rahmeti onların topladıklarından daha hayırlıdır.

(*)Allah yolunda savaşırken öldürülen yani şehit edilen veya kendiliğinden Ölen kimseler için Allah'ın lütfedeceği bağışlama ve rahmet şüphe yok ki hayatta kalanların zevklerini tatmin etmek için biriktirecekleri mal, para ve elde edecekleri makamdan çok daha iyidir. Yüce Allah bunu yemin ederek haber vermektedir. Çünkü böyle bir ölüm, müminin günahlarının silinmesine ve makamının yükselmesine vesile olur.

ولئن متم أو قتلتم لإلى الله تحشرونَ (١٥٨) فبما رحمةٍ من
الله لنت لهم ولو كنت فظا غليظَ القلبِ لانفضوا من حولك
فاعف عنهم واستغفر لهم وشاورهم في الأمر فإذا عزمت
فتوكلْ على الله إن الله يحب المتوكلِ (١٥٩) إنْ ينصركم
الله فلا غالب لكم وإنْ يخذلكم فمن ذا الذي ينصركم من
بعده وعلى الله فليتوكلْ المؤمنونَ (١٦٠) وما كانَ لنبي أنْ
يغل ومن يغللْ يأتِ بما غل يوم القيامةِ ثم توفى كل نفس ما
كسبت وهم لا يظلمونَ (١٦١) أفمن اتبع رضوانَ الله كمن
باءَ بسخطٍ من الله ومأواه جهنم وبئس المصِ (١٦٢) هم
درجات عند الله والله بصِ بما يعملونَ (١٦٣) لقد من الله
على المؤمنِ إذْ بعثَ فيهم رسولا من أنفسهم يتلوا عليهم
آياته ويزكيهم ويعلمهم الكتاب والحكمةَ وإنْ كانوا من قبلُ
لفي ضلال مبِ (١٦٤) أولما أصابتكم مصيبةٌ قد أصبتم
مثليها قلتم أنى هذا قلْ هو من عند أنفسكم إن الله على كل
شيءٍ قدير (١٦٥)

ولئن Andolsun ki متم ölseniz de أَو قُتِلْتُم öldürülseniz de لَإِلى اللهِ ancak Allah'a تُحشَرون toplanacaksınız

158) Andolsun ki ölseniz de öldürülseniz de ancak Allah'a toplanacaksınız.

فبما sebebiyle رحمةٍ rahmeti مِن اللهِ Allah'ın لِنْتَ sen لهم onlara yumuşak davrandın ولو eğer كُنْتَ olsaydın فَظًا kaba غَلِيظَ katı الْقَلْبِ kalpli لَانْفَضوا dağılırlardı مِن حولِك elbette etrafından فَاعْفُ Artık affet عنْهم onları و ve استَغْفِر bağışlanma dile لهم onlar için وشاوِر istişare et هم onlarla فِي الْأَمر İş hususunda فَإِذَا zaman عزمتَ Azmettiğin فَتَوكلْ tevekkül et على اللهِ artık Allah'a إِن اللهَ Elbette Allah يحِب sever الْمتَوكِلِين tevekkül edenleri

159) Allah'ın rahmeti sebebiyle sen onlara yumuşak davrandın; eğer kaba, katı kalpli olsaydın elbette etrafından dağılırlardı. Artık onları affet ve onlar için bağışlanma dile. İş hususunda onlarla istişare et. Azmettiğin zaman da, artık Allah'a tevekkül et. Elbette Allah tevekkül edenleri sever.

Kelbî'nin Ebu Salih'ten, onun da İbn Abbâs'tan rivayetine göre "iş hakkında onlarla istişare et." âyet-i kerimesi Hz. Ebu Bekr ve Hz. Ömer hakkında nazil olmuştur.[268]

إِن ينْصركُم size yardım ederse الله Allah فَلَا غَالِب galip لَكُم size gelemez وإِن يخْذُلْكُم sizi yardımsız bırakırsa فَمن kim ذَا الذي ينْصركُم size yardım edebilir? مِن بعدِهِ ondan sonra وعلى اللهِ ancak Allah'a فَلْيتَوكلْ tevekkül etsinler الْمؤْمِنُون Mü'minler

160) Allah size yardım ederse, kimse size galip gelemez; sizi yardımsız bırakırsa, ondan sonra size kim yardım edebilir? Mü'minler de ancak Allah'a tevekkül etsinler.

وما mümkün değildir كَان لِنَبِي Hiçbir nebinin أَن يغُلَّ hıyanet etmesi ومن Her kim يغْلُلْ hainlik ederse يأْتِ gelir بِما ettiği غَلَّ o hıyanet يوم günü الْقِيامةِ kıyamet ثُم Sonra da تُوفى tamamen ödenir كُلُّ her نَفْسٍ nefse ما كَسبتْ kazandığı وهم Onlar لَا يظْلَمون zulmedilmezler

161) Hiçbir nebinin hıyanet etmesi mümkün değildir. Her kim hainlik ederse, kıyamet günü o hıyanet ettiği şeyle gelir. Sonra da her nefse kazandığı tamamen ödenir. Onlar zulmedilmezler.

Âyet-i kerime, Bedir günü ganimetler arasında kaybedilip bulunmayan kırmızı bir kadife sebebiyle nazil olmuştur. Peygamber (a.s) birlikle bulunanların bazıları şöyle dedi: Peygamber (a.s) bunu almış olabilir. Bunun üzerine bu âyet-i kerime nazil oldu.[87]

أَفَمن gibi olur mu? اتبع uyan kimse رِضوان rızasına اللهِ Allah'ın كَمن باءَ dönen kimse بِسخَطٍ gazabıyla مِن اللهِ Allah'ın ومأْواه ve varacağı yer جهنَّم Cehennem وبِئْس Orası ne kötü الْمصِير bir dönüş yeridir

162) Allah'ın rızasına uyan kimse, Allah'ın gazabıyla dönen ve varacağı yer Cehennem olan kimse gibi olur mu? Orası ne kötü bir dönüş yeridir.

هم Onlar درجاتٌ derece derecedirler?! عِنْد katında اللهِ Allah والله Şüphesiz Allah بصِير hakkıyla görendir بِما يعملُون yaptıklarını

163) Onlar Allah katında derece derecedirler. Şüphesiz Allah yaptıklarını hakkıyla görendir.

لَقَد Andolsun ki من lütufta bulundu الله Allah على الْمؤْمِنِين mü'minlere إِذْ بعثَ göndermekle فِيهِم aralarındaki رسولًا Resulü مِن أَنْفُسِهِم kendilerinden olan يتْلُوا okuyor عليهِم Onlara آياتِهِ O'nun ayetlerini ويزَكِّيهِم onları arındırıyor ويعلِّمهم ve onlara öğretiyor الْكِتَاب kitap ile والْحِكْمةَ hikmeti وإِن Oysa كَانُوا içindeydiler مِن قَبلُ bundan önce لَفِي ضلَالٍ bir sapıklık مبِينٍ apaçık

164) Andolsun ki Allah mü'minlere aralarındaki kendilerinden olan Resulü göndermekle lütufta bulundu. Onlara O'nun ayetlerini okuyor, onları arındırıyor ve onlara kitap ile hikmeti öğretiyor. Oysa bundan önce apaçık bir sapıklık içindeydiler.

İbn Abbâs'tan rivayet edildiğine göre "Bir peygamber için emanete ihanet etmek olacak şey değil." âyet-i kerimesi Bedr günü ganimetlerinden kaybolan kırmızı bir kadife hakkında nazil olmuştur. Bazı insanlar "Herhalde Hz. Peygamber almıştır." dedi ve bu konuda söz çoğaldı da Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[88]

أَولَما edince mi أَصابتْكُم size musibet مصِيبةٌ isabet قَد Doğrusu أَصبتُم uğrattığınız مِثْلَيها İki katına قُلْتُم dediniz أَنى nereden? هذَا Bu قُلْ De ki هو O مِن عِنْدِ أَنْفُسِكُم kendinizdendir إِن الله Şüphesiz Allah على كُلِّ شَيءٍ her şeye قَدِير kadirdir

165) Doğrusu iki katına uğrattığınız musibet size isabet edince mi: "Bu nereden?" dediniz. De ki: "O kendinizdendir." Şüphesiz Allah her şeye kadirdir.

İbni Ebî Hatim, Ömer b el-Hattab'dan şöyle dediğini rivayet etmektedir: Bedir günü yaptıkları sebebiyle Uhud günü cezalandırıldılar. Çünkü onlar Bedir'de aldıkları esirler karşılığında fidye almışlardı. Bu bakımdan onlardan yetmiş kişi öldürülmüş, Resulullah (a.s.)'ın arkadaşları kaçmış, Hz. Peygamberin ön dişi kırılmış ve başındaki miğfer parçalanmış, yüzüne kan akmıştı. Bunun üzerine Yüce Allah, "Böyle iken başlarına iki katını getirdiğiniz bir musibet..." buyruğu, "De ki: O kendinizdendir" buyruğuna kadar nazil oldu. (Hz. Ömer) der ki: "Kendinizden" ile kasıt, sizin fidye alnı anızdır.[89]

وما أصابكم size isabet eden de يوم gün التقى karşılaştığı الجمعان İki ordunun فبإذن izniyle الله Allah'ın وليعلم المؤمنين mü'minleri belirlemek içindir

166) İki ordunun karşılaştığı gün size isabet eden de ancak Allah'ın izniyle mü'minleri belirlemek içindir.

وليعلم ortaya koymak içindir الذين نافقوا münafıkları وقيل Bir de kendilerine لهم denildiği zaman تعالوا Gelin قاتلوا savaşın في سبيل الله Allah yolunda أو ya da ادفعوا savunun قالوا diyen لو Eğer biz نعلم bilseydik قتالا savaş (olacağın)ı لاتبعناكم elbette size uyardık!? هم Onlar للكفر küfre يومئذ o gün أقرب yakındırlar منهم للإيمان imandan çok يقولون söylerler بأفواههم ağızlarıyla ما ليس olmayanı في قلوبهم Kalplerinde والله Şüphesiz Allah أعلم hakkıyla bilir بما يكتمون gizlediklerini

167) Bir de kendilerine: "Gelin Allah yolunda savaşın ya da savunun" denildiği zaman: "Eğer biz savaş (olacağın)ı bilseydik elbette size uyardık" diyen münafıkları ortaya koymak içindir. Onlar o gün imandan çok küfre yakındırlar. Kalplerinde olmayanı ağızlarıyla söylerler. Şüphesiz Allah gizlediklerini hakkıyla bilir.

الذين Onlar öyle kimselerdir ki قالوا dediler لإخوانهم kardeşleri için وقعدوا oturdukları halde لو Eğer أطاعونا bize itaat etselerdi ما قتلوا öldürülmezlerdi?! قل De ki فادرءوا uzaklaştırın عن أنفسكم kendinizden الموت ölümü إن كنتم صادقين Doğru kimselerseniz

168) Onlar öyle kimselerdir ki oturdukları halde kardeşleri için: "Eğer bize itaat etselerdi öldürülmezlerdi" dediler. De ki: "Doğru kimselerseniz ölümü kendinizden uzaklaştırın."

(*)Geçen âyetler, Uhud savaşında mü'minlerin yenilgiye uğramasının sebebi açıklandı. O gün münafıkların küfre daha yakın bulundukları ve nihayet ilâhî irâdenin ne yolda tecelli ettiği ve edeceği belirtildi. Ölümden kaçmanın veya korkmanın fazla bir yarar sağlamıyacağı hatırlatılarak imândan gelen bir cesaretin her zaman için faydalı olacağına işaret edildi.

ولا تحسبن sanmayın الذين kimseleri قتلوا öldürülen في سبيل الله Allah yolunda أمواتا sakın ölüler بل Aksine أحياء diridirler عند katında ربهم Rableri يرزقون rızıklanırlar

169) Allah yolunda öldürülen kimseleri sakın ölüler sanmayın. Aksine (onlar) diridirler; Rableri katında rızıklanırlar.

فرحين ferah içindedirler بما آتاهم kendilerine verdikleri ile الله Allah'ın من فضله fazlından ويستبشرون müjdelemek isterler بالذين لم olmadığını يلحقوا kendilerine katılmamış بهم olanlar من خلفهم arkalarından ألا خوف korku عليهم hiçbir ولا هم يحزنون onların üzülmeyeceklerini

170) Allah'ın fazlından kendilerine verdikleri ile ferah içindedirler, arkalarından kendilerine katılmamış olanlar için hiçbir korku olmadığını ve onların üzülmeyeceklerini müjdelemek isterler.

İbn Abbâs'tan rivayette Allah'ın Resûlü (a.s) şöyle buyurmuştur: Uhud'da kardeşleriniz isabet alıp ölünce Allah Teala onların ruhlarını alıp yeşil kuşların içine koydu. Bu kuşlar cennet nehirlerine gelir, cennet meyvelerinden yer ve arşın gölgesinde altından kandillere gelir orada dinlenirler. O şehidler yeme-içmelerinin hoşluğunu, kaldıkları yerlerin güzelliğini görünce: "Keşke bu durumumuzu arkada kalan kardeşlerimize iletecek birisi olsa da kardeşlerimiz Rabbımızın bize neler yapmakta olduğunu bir bilseler…" dediler de Allah Teala: "Bunu onlara ben ulaştırırım." buyurup bu âyet-i kerimeleri indirdi.[269]

وما أصابكم يوم التقى الجمعان فبإذن الله وليعلم المؤمنين (١٦٦) وليعلم الذين نافقوا وقيل لهم تعالوا قاتلوا في سبيل الله أو ادفعوا قالوا لو نعلم قتالا لاتبعناكم هم للكفر يومئذ أقرب منهم للإيمان يقولون بأفواههم ما ليس في قلوبهم والله أعلم بما يكتمون (١٦٧) الذين قالوا لإخوانهم وقعدوا لو أطاعونا ما قتلوا قل فادرءوا عن أنفسكم الموت إن كنتم صادقين (١٦٨) ولا تحسبن الذين قتلوا في سبيل الله أمواتا بل أحياء عند ربهم يرزقون (١٦٩) فرحين بما آتاهم الله من فضله ويستبشرون بالذين لم يلحقوا بهم من خلفهم ألا خوف عليهم ولا هم يحزنون (١٧٠) يستبشرون بنعمة من الله وفضل وأن الله لا يضيع أجر المؤمنين (١٧١) الذين استجابوا لله والرسول من بعد ما أصابهم القرح للذين أحسنوا منهم واتقوا أجر عظيم (١٧٢) الذين قال لهم الناس إن الناس قد جمعوا لكم فاخشوهم فزادهم إيمانا وقالوا حسبنا الله ونعم الوكيل (١٧٣)

يستبشرون müjdesiyle sevinirler بنعمة nimeti من الله Allahın وفضل ve lütfü ile وأن الله kuşkusuz Allah'ın لا يضيع zayi أجر mükâfatını المؤمنين müminlere olan etmeyeceği

171) Onlar Allahın nimeti ve lütfu ile ve kuşkusuz Allah'ın müminlere olan mükâfatını zayi etmeyeceği müjdesiyle de sevinirler.

الذين Onlar ki استجابوا davetine uydular لله Allah'ın والرسول ve Resul'ün من بعد sonra ما أصابهم kendilerine dokunduktan القرح yara للذين Bunlardan أحسنوا iyilik eden منهم kimseler واتقوا ve sakınan أجر bir ecir vardır! عظيم için çok büyük

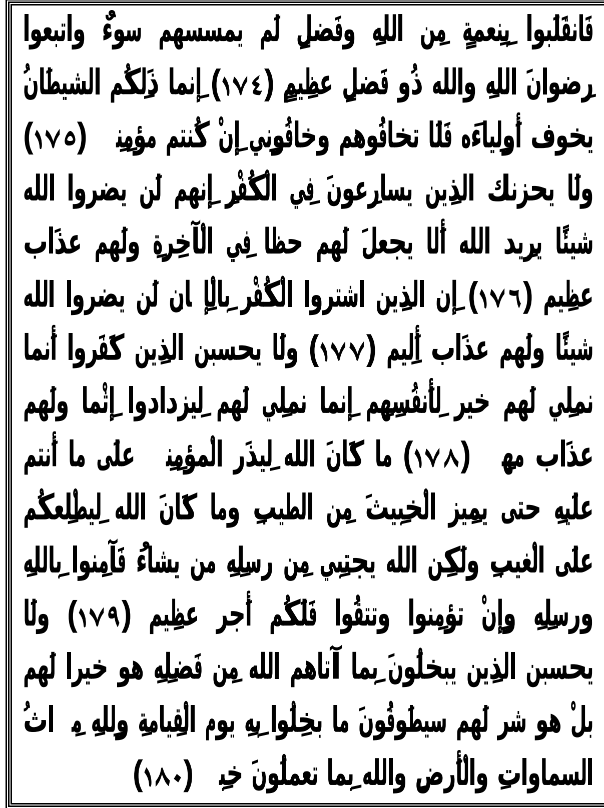
172) Onlar ki kendilerine yara dokunduktan sonra, Allah'ın ve Resul'ün davetine uydular. Bunlardan iyilik eden ve sakınan kimseler için çok büyük bir ecir vardır.

Rivayete göre Uhud'da olanlar olduktan sonra Hz. Peygamber, Rabbinin işaretiyle ashabını yaralı yaralı, yorgun argın Mekke'ye dönmekte olan Ebu Süfyân'ı takibe çağırdı. Bu sefere sadece Uhud'a katılanların gelmesi istendi ve sadece onlara gelme izni verildi. Hamrâu'l-Esed'e kadar gittiler ve Ebu Süfyan'ın Mekke yönünde uzaklaştığından emin olunca Medine-i Münevvere'ye geri döndüler. İşte bu sefere katılanlar hakkında Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirmiştir.[90]

الذين kimselerdir ki قال kendilerine dediklerinde لهم Onlar الناس insanlar إن الناس insanlar قد Muhakkak ki جمعوا öyle لكم size topladı فاخشوهم onlardan korkun! فزادهم bu onların إيمانا imanını artırır da artırdı وقالوا dediler حسبنا bize yeter الله Allah ونعم o ne güzel الوكيل vekildir

173) Onlar öyle kimselerdir ki, insanlar kendilerine: "Muhakkak ki insanlar size karşı (ordu) topladı; onlardan korkun" dediklerinde bu onların imanını artırır da: "Allah bize yeter, o ne güzel vekildir" dediler.

(*)Geçen âyetler, Allah yolunda şehit olanların makam ve dereceleri, Allah katındaki azizlikleri açıklandı. Bununla, nefis ve düşman esaretinde şerefsiz bir hayat sürmektense, ruh ve vicdan hürriyetinin tertemiz havası içinde gönül dolu bir imânla Allah yolunda, din uğruna ölmenin üstün bir şerefe, saadet dolu bir hayata kapı açtığına inanarak ölmenin çok hayırlı olacağına işaret edildi.

قَانقلبوا ِبنعمةٍ ِمن اللهِ وفَضلٍ لم يمسسهم سوءٌ واتبعوا رضوانَ اللهِ والله ذُو فَضلٍ عظِيمٍ (١٧٤) ِإنما ذَلكُم الشيطَانُ يخوف أولياءَه فَلَا تخافُوهم وخافُوني ِإنْ كُنتم مؤمِنِ (١٧٥) ولَا يحزنك الذِين يسارعونَ ِفي الْكُفْرِ ِإنهم لَن يضروا الله شيئًا يريد الله أَلا يجعلَ لَهم حظا ِفي الْآخِرةِ ولَهم عذَاب عظِيم (١٧٦) ِإن الذِين اشتروا الْكُفْر ِبالْإِ ان لَن يضروا الله شيئًا ولَهم عذَاب أَلِيم (١٧٧) ولَا يحسبن الذِين كَفَروا أَنما نملِي لَهم خير ِلأَنفُسِهم ِإنما نملِي لَهم ِليزدادوا ِإثْما ولَهم عذَاب مه (١٧٨) ما كَانَ الله ِليذَر الْمؤمِنِ علَى ما أَنتم علَيهِ حتى يميز الْخبِيثَ ِمن الطيبِ وما كَانَ الله ِليطْلِعكُم علَى الْغيبِ ولَكِن الله يجتبِي ِمن رسلِهِ من يشاءُ فَآمِنوا ِباللهِ ورسلِهِ وإِنْ تؤمِنوا وتتقُوا فَلَكُم أَجر عظِيم (١٧٩) ولَا يحسبن الذِين يبخلُونَ ِبما آتاهم الله ِمن فَضلِهِ هو خيرا لَهم بلْ هو شر لَهم سيطَوقُونَ ما بخِلُوا ِبهِ يوم الْقِيامةِ ولِلهِ ِ اثُ السماواتِ والْأَرضِ والله ِبما تعملُونَ خِ (١٨٠)

قَانْقَلَبوا Bunun üzerine döndüler ِبنِعمةٍ nimeti ِمن اللهِ Allah'ın وفَضلٍ lütfuyla لَم يمسسهم dokunmadan سوء hiç bir kötülük واتبعوا uydular رِضوانَ rızasına اللهِ Allah'ın والله Şüphesiz Allah ذُو sahibidir فَضلٍ lütuf عظِيمٍ çok büyük

174) Bunun üzerine kendilerine hiçbir kötülük dokunmadan Allah'ın nimeti ve lütfuyla döndüler; çünkü Allah'ın rızasına uydular. Şüphesiz Allah çok büyük lütuf sahibidir.

İbn Merdûye'nin Ebû Râfi'den rivayetine göre ise Hz. Peygamber (a.s) Hz. Ali'yi bir grup sahâbî ile Ebu Süfyân'ı takibe yolladı ve bunlar yolda Huzâa'dan bir bedeviye rastlayıp Ebu Süfyân hakkında bilgisi olup olmadığını sordular. O da Ebu Süfyân'ın toparlanıp yeniden üzerlerine gelmekte olduğunu söyleyince "Allah bize yeter, O ne güzel Vekîl'dir." dediler de bu âyet-i kerime nazil oldu.[270]

ِإنما ancak ذَلِكُم İşte o الشيطَانُ şeytandır ki يخوف korkutur أَولياءه kendi velilerini فَلَا تخافُوهم onlardan korkmayın وخافُونِي benden korkun! ِإن eğer كُنتم iseniz مؤمِنِين mü'min

175) İşte o şeytandır ki ancak kendi velilerini korkutur; eğer mü'min iseniz onlardan korkmayın, benden korkun.

ولَا يحزنكَ seni üzmesin الذِين يسارِعون koşanlar ِفي الْكُفْرِ Küfürde ِإنهم çünkü onlar لَن يضروا zarar veremezler الله Allah'a شيئًا hiçbir şeyle يرِيد diliyor الله Allah أَلا يجعلَ vermemeyi لَهم onlara حظا ِفي hiçbir nasip الْآخِرةِ ahirette ولَهم Doğrusu onlar için عذَاب bir azap عظِيم çok büyük vardır

176) Küfürde koşanlar seni üzmesin; çünkü onlar Allah'a hiçbir şeyle zarar veremezler. Allah ahirette onlara hiçbir nasip vermemeyi diliyor. Doğrusu onlar için çok büyük bir azap vardır.

Kitap ehli iman etmeyince bu, Rasûlullah (a.s)a ağır geldi. Çünkü insanlar onların yaptıklarına bakıyor ve: Bunlar kitap ehlidir, diyorlardı. Eğer Muhammed'in söylediği doğru olsaydı elbette ona uyarlardı, Bunun üzerine: "... seni üzmesin" âyet-i kerimesi nazil oldu.[271]

ِإن Elbette الذِين ki اشتروا satın alanlar الْكُفْر küfrü ِبالْإِيمان imana karşılık لَن يضروا zarar veremezler الله Allah'a شيئًا hiçbir şeyle ولَهم Doğrusu onlar için عذَاب bir azap vardır! أَلِيم çok acıklı

177) Elbette ki imana karşılık küfrü satın alanlar Allah'a hiçbir şeyle zarar veremezler. Doğrusu onlar için çok acıklı bir azap vardır.

ولَا يحسبن zannetmesinler الذِين كَفَروا Kafirler أَنما asla نملِي mühlet vermemizi لَهم onlara خير bir hayır ِلأَنفُسِهم kendileri ِإنما ancak نملِي mühlet veriyoruz لَهم Onlara ِليزدادوا artması için ِإثْما günahlarını ولَهم Şüphesiz ki onlar için عذَاب bir مهِين alçaltıcı azap vardır!

178) Kafirler, onlara mühlet vermemizi kendileri için asla bir hayır zannetmesinler. Onlara ancak günahlarını artması için mühlet veriyoruz. Şüphesiz ki onlar için alçaltıcı bir azap vardır.

ما كَانَ değildir الله Allah ِليذَر bırakacak الْمؤمِنِين mü'minleri علَى üzerinde ما أَنتم bulunduğunuz علَيهِ hal üzere حتى يمِيز ayırmaksızın الْخبِيثَ kötüden ِمن الطيبِ iyiyi وما كَانَ değildir الله Allah ِليطْلِعكُم bildirecek علَى الْغيبِ gaybı da ولَكِن Fakat الله Allah يجتبِي seçer ِمن رسلِهِ Resullerinden من يشاء dilediğini فَآمِنوا O halde iman edin! ِباللهِ Allah'a da ورسلِهِ Resullerine وإِن Eğer تؤمِنوا iman eder و ve تتقُوا sakınırsanız فَلَكُم sizin için أَجر bir ecir vardır عظِيم çok büyük

179) Allah iyiyi kötüden ayırmaksızın mü'minleri üzerinde bulunduğunuz hal üzere bırakacak değildir. Doğrusu Allah size gaybı da bildirecek değildir. Fakat Allah Resullerinden dilediğini seçer. O halde Allah'a da Resullerine de iman edin. Eğer iman eder ve sakınırsanız sizin için çok büyük bir ecir vardır.

İbn Abbâs'dan gelen bir rivayet; Kureyş: "Ey Muhammed, sen, senin dinine tâbi olanların cennette ve Allah'ın onlardan hoş-nut, sana aykırı gidenin de cehennemde ve Allah'ın ona karşı öfkeli olduğunu söylüyorsun, değil mi? O halde bize haber ver bakalım; sana kimler iman edecek, kimler iman etmiyecek?" dediler de Allah Teâlâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[91]

ولَا يحسبن zannetmesinler الذِين يبخلُون cimrilik edenler ِبما آتاهم verdiği şeylerde الله Allah'ın ِمن فَضلِهِ kendilerine lütfundan هو bunun خيرا daha hayırlı olduğunu لَهم kendileri için بلْ Aksine هو bu شر şerdir لَهم onlar için سيطَوقُون boyunlarına dolanacaktır ما بخِلُوا cimrilik ِبهِ ettikleri şey يوم günü الْقِيامةِ Kıyamet ولِلهِ Şüphesiz مِيراثُ mirası السماواتِ göklerin والْأَرضِ ve yerin Allah'ındır والله Elbette ki Allah ِبما تعملُون yaptıklarınızdan خبِير hakkıyla haberdardır!

180) Allah'ın kendilerine lütfundan verdiği şeylerde cimrilik edenler, bunun kendileri için daha hayırlı olduğunu zannetmesinler. Aksine bu onlar için şerdir. Kıyamet günü cimrilik ettikleri şey boyunlarına dolanacaktır. Şüphesiz göklerin ve yerin mirası Allah'ındır. Elbette ki Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.

الذِين sözlerini قَولَ Allah الله işitmiştir سمِع Doğrusu لَقد
ونَحن fakirdir فَقِيرٌ Allah الله Doğrusu إن diyen قالُوا kimseleri
قالُوا Elbette ki o ما yazacağız da سنَكْتُب zenginiz!? أغْنِياءُ biz
بِغَير حق ve nebileri الْأَنْبِياءَ öldürmelerini وقَتْلَهم dediklerini
الْحرِيق azabı عذَاب Tadın ذُوقُوا diyeceğiz ونَقُولُ haksız yere
yakıcı

181) "Doğrusu Allah fakirdir, biz zenginiz" diyen kimselerin sözlerini Allah işitmiştir. Elbette ki o dediklerini ve nebileri haksız yere öldürmelerini yazacağız da: "Tadın yakıcı azabı" diyeceğiz.

وأن ellerinizle أَيدِيكُم hazırladığınız قَدمتْ şeyler بِما İşte bu ذَلِك
kullarına لِلْعبِيدِ asla zulmetmez لَيس بِظَلَّامٍ Şüphesiz Allah الله

182) İşte bu ellerinizle hazırladığınız şeyler sebebiyledir. Şüphesiz Allah kullarına asla zulmetmez.

söz aldı عهِد Allah الله Doğrusu إن Onlar dediler ki قالُوا الذِين
hiçbir resule لِرسولٍ inanmamamız için أَلَّا نُؤْمِن bizden إلَينَا
yiyeceği تَأْكُلُه bir kurban بِقُربانٍ getirinceye يأْتِينَا kadar حتى
رسلٌ size gelmişlerdi جاءَكُم Elbette ki قَد De ki قُلْ ateşin النار
وبِالذِي apaçık delillerle بِالْبينَاتِ benden önce مِن قَبلِي Resuller
هم öldürdünüz? قَتَلْتُمو niçin فَلِم söylediğiniz قُلْتُم ve şeylerle
Doğru صادِقِين kimseler idiyseniz كُنْتُم إن onları

183) Onlar dediler ki: "Doğrusu hiçbir Resule ateşin yiyeceği bir kurban getirinceye kadar inanmamamız için Allah bizden söz aldı." De ki: "Elbette ki benden önce size resuller apaçık delillerle ve söylediğiniz şeylerle gelmişlerdi. Doğru kimseler idiyseniz onları niçin öldürdünüz?"

Bu âyet-i kerime Ka'b ibn'l-Eşref, Ka'b ibn Esed, Mâlik ibnu's-Sayf (veya ibnu'd-Dayf), Vehb ibn Yahuzâ, Zeyd ibnu't-Tâbût, Finhâs ibn Azûrâ, Huy ey ibn Ahtab ve benzeri diğer Yahudiler hakkında nazil olmuştur. "Ey Muhammed, Sen Allah'ın elçisi olduğunu, sana Allah'ın kitab indirdiğini iddia ediyorsun. Allah "Bize, gökten hafif bir sesle gelecek bir ateşin yiyeceği bir kurban getirmedikçe hiçbir peygambere inanmamamız hususunda" bizden Tevrat'ta söz almıştı. Eğer bize bunu getirirsen seni tasdik ederiz." dediler de Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[272]

كُذب elbette فَقَد seni yalanlarsa كَذبوك Buna rağmen فَإن
جاءوا senden önce مِن قَبلِك Resuller de رسلٌ yalanlanmışlardı
kitap الْكِتَابِ ve و sahifeler والزبرِ açık deliller بِالْبينَاتِ gelen
aydınlatıcı الْمنِيرِ

184) Buna rağmen seni yalanlarsa elbette senden önce açık deliller, sahifeler ve aydınlatıcı kitap ile gelen Resuller de yalanlanmışlardı.

(*)Yukarıda geçen âyetler, Kitap ehli ile müşriklerin küfürde inat etmeleri ve Müslümanlara incitici anlamda dil uzatmaları söz konusu edildi. Bunca insanın doğru yola girmemelerinin Resûlüllah'ı için için üzdüğü belirtilerek, her gelen peygamberin bu tür söz ve davranışlara maruz kaldığı hatırlatıldı. Hattâ bazı peygamberlerin öldürüldüğüne dikkat çekilerek tesellide bulunuldu.

وإنما ölümü الْموتِ tadacaktır ذَائِقَةُ nefis نَفْسٍ Her كُل
ecirleriniz أُجوركُم tamamen ödenecektir تُوفون Muhakkak
عن uzaklaştırılır زحزِح Her kim فَمن kıyamet الْقِيامةِ günü يوم
فَقَد Cennete الْجنةَ konulursa أُدخِلَ ve و o ateşten النارِ
الدنْيا hayatı الْحياةُ değildir وما kurtulmuştur فَاز muhakkak
aldatıcı الْغُرورِ bir metadan متَاع başka bir şey إلا Elbette ki

لَقد سمِع الله قَولَ الذِين قالُوا إن الله فَقِ ونحن أغْنِياءُ
سنكْتب ما قالُوا وقتلهم الْأنبِياءَ بِغير حق ونقُولُ ذُوقُوا عذَاب
الحرِيق (١٨١) ذَلِك بِما قدمت أيدِيكُم وأن الله لَيس بِظلَّامٍ
لِلعبِيدِ (١٨٢) الذِين قالُوا إن الله عهِد إلينا ألا نؤمِن لِرسولٍ
حتى يأتِينا بِقُربانٍ تأكُله النار قُلْ قد جاءَكُم رسلٌ مِن قبلِي
بِالْبينات وبِالذِي قُلْتم فلِم قتلْتموهم إنْ كُنتم صادِقِ (١٨٣)
فإنْ كذبوك فقد كُذب رسلٌ مِن قبلِك جاءُوا بِالْبينات والزبر
والْكِتاب المنِـ (١٨٤) كُل نفْس ذَائِقةُ الموت وإنما توفونَ
أجوركُم يوم الْقِيامةِ فمن زحزح عن النار وأدخِلَ الجنةَ فقد
فاز وما الْحياةُ الدنيا إلا متاع الغرور (١٨٥) لتبلون فِي
أموالِكُم وأنفُسِكُم ولتسمعن مِن الذِين أوتوا الْكِتاب مِن
قبلِكُم ومِن الذِين أشركُوا أذًى كثِ ا وإنْ تصبِروا وتتقُوا فإن
ذَلِك مِن عزمِ الْأمور (١٨٦)

185) Her nefis ölümü tadacaktır. Muhakkak kıyamet günü ecirleriniz tamamen ödenecektir. Her kim o ateşten uzaklaştırılır ve Cennete konulursa muhakkak kurtulmuştur. Elbette ki dünya hayatı aldatıcı bir metadan başka bir şey değildir.

"De ki: Size müvekkel ölüm meleği canınızı alacak..." (Secde, 32/11) âyeti nazil olunca "Ey Allah'ın elçisi, Adem oğlunun ölümü ile ilgili bu âyet geldi. Peki cinlerin, kuşların hayvanların ölümünün zikri nerede? Onlar nasıl ölürler?" dediler de bu âyet-i kerime nazil oldu.[92]

ve وأَنْفُسِكُم Mallarınız أَموالِكُم فِي imtihan edileceksiniz لَتُبلَون
أُوتُوا الذِين مِن duyacaksınız ولَتَسمعن canlarınız hususunda
الذِين مِن و ve sizden önce قَبلِكُم مِن kitap الْكِتَاب verilen
وإن çok كَثِيرا eziyet أَذًى müşriklerden أَشْركُوا kimselerden
işte فَإن ذَلِك ve sakınırsanız وتَتَّقُوا sabreder تَصبِروا Doğrusu
işlerdendir!? الْأُمورِ azmedilmesi gereken مِن عزمِ bu

186) Mallarınız ve canlarınız hususunda imtihan edileceksiniz ve sizden önce kitap verilen kimselerden ve müşriklerden çok eziyet duyacaksınız. Doğrusu sabreder ve sakınırsanız işte bu azmedilmesi gereken işlerdendir?

(*)Burada müminlerin, Allah'ın kendilerine lütfettiği mal ve can konusunda denenip sınanacakları, daha önce kendilerine kitap verilmiş olan yahudi ve hıristiyanlarla putperest müşrikler tarafından birçok eziyetlere ve sıkıntılara, özellikle sözlü saldırılara mâruz kalacakları haber verilmekte, müminlerden bu sıkıntılara kendilerini hazırlamaları, olaylan sabır ve metanetle karşılamaları, Allah'ın rızâsına aykırı davranışlardan sakınmaları istenmektedir.

وإذْ أخذَ الله مِيثَاق الذِين أوتوا الكِتاب لتبيننه لِلناس ولا
تكْتمونه فنبذُوه وراءَ ظُهورهِم واشتروا بِهِ ثَمنا قَلِيلًا فَبِئْس ما
يشترونَ (١٨٧) لا تحسبن الذِين يفْرحونَ بِما أتوا ويحِبونَ
أنْ يحمدوا بِما لم يفْعلُوا فَلَا تحسبنهم بِمفَازةٍ مِن العذَابِ
ولَهم عذَاب أَلِيم (١٨٨) ولِلهِ ملْك السماواتِ والأَرض والله
على كُل شيءٍ قَدِير (١٨٩) إن فِي خلْق السماواتِ والأَرض
واختِلَافِ الليل والنهار لَآياتٍ لِأُولي الأَلباب (١٩٠) الذِين
يذْكُرونَ الله قِياما وقُعودا وعلى جنوبِهم ويتفكَّرونَ فِي خلْق
السماواتِ والأَرض ربنا ما خلقْت هذَا باطِلًا سبحانك فَقِنا
عذَاب النار (١٩١) ربنا إنك من تدخِلْ النار فَقَد أخزيته وما
لِلظالِمِين مِن أنصار (١٩٢) ربنا إننا سمِعنا منادِيا ينادِي لِلإِيمان أن
آمِنوا بِربكُم فَآمنا ربنا فَاغْفِر لنا ذُنوبنا وكَفِّر عنا سيئَاتِنا
وتوفنا مع الأَبرار (١٩٣) ربنا وآتِنا ما وعدتنا على رسلِك ولا
تخزنا يوم القِيامةِ إنك لا تخلِف المِيعاد (١٩٤)

الذِين أُوتوا kesin bir söz مِيثَاقَ Allah الله almıştı أَخَذَ Hani وإذْ
لِلناس Onu açıklayacaksınız لَتُبيِّننَّه kitap الْكِتَاب verilenlerden
attılar فَنَبذُوه onu gizlemeyeceksiniz! لَا تَكْتُمونَه ve و insanlara
Onlar بِهِ اشْتَروا ve و onu sırtlarının ظُهورِهِم arkasına وراء
o şey ما kötüdür! فَبِئْس onu az قَلِيلًا bir değer ثَمنًا satın aldılar
Satın aldıkları يشْتَرون ne

187) Hani Allah kitap verilenlerden: "Onu mutlaka insanlara açıklayacaksınız ve onu gizlemeyeceksiniz" diye kesin bir söz almıştı. Onlar ise onu sırtlarının arkasına attılar ve ona karşılık onu az bir değer satın aldılar. Satın aldıkları o şey ne kötüdür.

بِما أَتَوا sevinen يفْرحون الذِين sakın sanma! لَا تَحسبن
بِما övülmekten أَن يحمدوا hoşlananları ويحِبون Yaptıklarıyla
بِمفَازةٍ Onların zannetme فَلَا تَحسبنهم yapmadıklarıyla لَم يفْعلُوا
عذَاب Onlar için ولَهم azaptan مِن العذَابِ kurtulacaklarını
acıklı bir أَلِيم azap vardır

188) Yaptıklarıyla sevinen, yapmadıklarıyla övülmekten hoşlananları sakın (kurtulmuş) sanma. Onların azaptan kurtulacaklarını zannetme. Onlar için çok acıklı bir azap vardır.

Yahudiler, Hz. Peygamber (a.s)'ın (Tevrat'ta zikredildiğini buldukları) ismini gizlediler ve buna sevindiler, bir de kendilerini tezkiye ediyor ve "Biz oruç, namaz ve zekât ehliyiz, biz İbrahim'in dini üzereyiz." diyorlar, kendilerini bununla avutarak Muhammed (a.s)'ın peygamberliğini inkârda ağız birliği ettiklerine seviniyor, bu vasıflarıyla övülmek istiyorlardı. İşte bunlar hakkında Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[273]

والأَرضِ Göklerin de السماواتِ mülkü مُلْك Allah'ındır ولِلهِ
قَدِير her şeye علَى كُلِّ شَيءٍ Muhakkak ki Allah والله yerin de
kadirdir

189) Göklerin de yerin de mülkü Allah'ındır. Muhakkak ki Allah her şeye kadirdir.

(*)Geçen âyetler, gerek Kitap ehlinin, gerekse müşriklerin İslâm'a karşı olumsuz yöndeki söz ve davranışlarından ve İslâm'ın da onlara karşı barışçı bir yol takip etmesinden söz edildi. Bu arada sünnetullah'a dikkatler çekildi. Hak ve bâtıl mücadelesinin ölçü ve metoduna işaret edilerek aşırı gitmenin hiç kimseye yarar sağlamiyacağina işaret edildi.

والأَرضِ göklerin السماواتِ yaratılışında فِي خَلْقِ Kuşkusuz إِن
والنهار gecenin اللَّيلِ ardı ardına gelmesinde واخْتِلَافِ ve yerin
akıl sahipleri لِأُولِي الْأَلْبابِ ayetler vardır لَآياتٍ ve gündüzün
için

190) Kuşkusuz göklerin ve yerin yaratılışında, gecenin ve gündüzün ardı ardına gelmesinde, akıl sahipleri için ayetler vardır.

İbn Cubeyr'in İbn Abbâs'tan rivayetine göre Kureyş müşrikleri Yahudilere: "Musa size ne (mucize) getirdi?" diye sordular. Onlar: "Asâ ve yedi beyzâ mucizelerini getirdi." dediler. Hristiyanlara sordular:" İsa size ne mucize getirdi?", onlar da: "Anadan doğma körü ve alatenliyi iyileştirir ve Ölüleri diriltirdi." dediler." Bunun üzerine Hz. Peygamber (a.s)'e geldiler ve: "Rabbına dua et, bizim için Safa tepesini altına çevirsin." dediler de Rabbına dua etti ve bu âyet-i kerime nazil oldu.[93]

ayakta iken قِياما Allah'ı الله zikrederler يذْكُرون Onlar ki الذِين
yanları üzerinde yatarken وعلَى جنُوبِهِم otururken وقُعودا
gökler ile السماواتِ yaratılışı فِي خَلْقِ düşünerek ويتَفَكَّرون
هذَا sen yaratmadın ما خَلَقْتَ Rabbimiz ربنَا yerin والأَرضِ
artık bizi فَقِنَا seni tesbih ederiz سبحانَكَ boşuna باطِلًا bunları
ateş النارِ azabından عذَاب koru

191) Onlar ki, ayakta iken, otururken, yanları üzerinde yatarken Allah'ı zikrederler ve gökler ile yerin yaratılışı hakkında düşünerek: "Rabbimiz sen bunları boşuna yaratmadın, seni tespih ederiz, artık bizi ateş azabından koru."

النار atarsan تُدخِلِ kimi من doğrusu sen إِنكَ Rabbimiz ربنَا
وما لِلظالِمِين hakir etmişsindir أَخْزيتَه muhakkak فَقَد ateşe
yardımcıları مِن أَنْصارٍ elbette zalimlerin yoktur

192) "Rabbimiz, doğrusu sen kimi ateşe atarsan onu muhakkak hakir etmişsindir, elbette zalimlerin yardımcıları da yoktur."

منَادِيا işittik سمِعنَا doğrusu biz إِننَا Rabbimiz doğrusu biz ربنَا
iman edin أَن آمِنُوا imana لِلْإِيمانِ çağıran ينَادِي bir davetçi
فَاغْفِر Rabbimiz ربنَا hemen iman ettik فَآمنَّا Rabbinize بِربكُم
عنَّا سيئَاتِنَا ört وكَفِّر günahlarımızı ذُنُوبنَا artık bizim bağışla لَنَا
iyilerle الْأَبرارِ beraber مع bizi öldür وتَوفَّنَا kötülüklerimizi

193) "Rabbimiz doğrusu biz: "Rabbinize iman edin." diye imana çağıran bir davetçi işittik ve hemen iman ettik. Rabbimiz artık bizim günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi ört ve bizi iyilerle beraber öldür."

bize vaad ettiğin şeyi ما وعدتَنَا bize ver وآتِنَا Rabbimiz ربنَا
الْقِيامةِ günü يوم rüsva etme ولَا تُخْزِنَا Resullerine علَى رسلِكَ
الْمِيعاد dönmezsin لَا تُخْلِفُ elbette ki sen إِنكَ kıyamet
vaadinden

194) "Rabbimiz bize Resullerine vaad ettiğin şeyi bize ver ve bizi kıyamet günü rüsva etme, elbette ki sen vaadinden dönmezsin."

(*)Bu âyetler bir önceki âyette aklıselim sahiplerinin cehennem azabından Allah'a sığınmalarının ve kendilerini ondan koruması için dua etmelerinin nedenini açıklayıcı mahiyettedir. 192. âyette, cehenneme girenlerin zalimler olduğuna işaret edilmekte, bu sebeple âhirette hiçbir yardımcılarının bulunmayacağı ve rezil olacakları bildirilmektedir. 193. âyette "davetçi" diye ter-cüme edilen "münâdî"den maksat Hz. Peygamber veya Kur'an'dır. İnsanları Allah'a iman etmeye çağırdığı için kendisine bu sıfat verilmiştir.

لَا أُضِيعُ Şüphesiz ben أَنِّي Rableri رَبُّهُمْ icabet etti لَهُمْ فَاسْتَجَابَ
sizden مِنْكُمْ amelini عَامِلٍ çalışanın عَمَلَ çıkarmayacağım
ki بَعْضُكُمْ kadın olsun أُنْثَى أَوْ erkek olsun ذَكَرٍ مِنْ hiçbir
Hicret eden هَاجَرُوا فَالَّذِينَ bazınızdandır بَعْضٍ مِنْ bazınız
eziyet edilen وَأُوذُوا yurtlarından دِيَارِهِمْ مِنْ çıkarılan وَأُخْرِجُوا
ve öldürülen وَقُتِلُوا savaşan وَقَاتَلُوا yolumda سَبِيلِي فِي
سَيِّئَاتِهِمْ onların عَنْهُمْ örteceğim لَأُكَفِّرَنَّ kimseler var ya
جَنَّاتٍ ve elbette onları koyacağım وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ kötülüklerini
ثَوَابًا nehirler الْأَنْهَارُ altından تَحْتِهَا مِنْ akan تَجْرِي Cennetlere
عِنْدَهُ Doğrusu Allah وَاللَّهُ Bu Allah'tan عِنْدِ اللَّهِ مِنْ mükafattır
mükafat الثَّوَابِ en güzel حُسْنُ katındandır

195) Rableri icabet etti: "Şüphesiz ben erkek olsun kadın olsun –ki bazınız bazınızdandır- sizden hiçbir çalışanın amelini boşa çıkarmayacağım. Hicret eden, yurtlarından çıkarılan, yolumda eziyet edilen, savaşan ve öldürülen kimseler var ya; onların kötülüklerini örteceğim ve elbette onları altından nehirler akan Cennetlere koyacağım. Bu Allah'tan mükafattır. Doğrusu en güzel mükafat Allah katındandır."

Tirmizi'nin İbn Ebi Ömer kanalıyla Ümmü Seleme'den rivayetine göre o: "Ey Allah'ın elçisi, Allah Tealâ'nın, kadınların hicretiyle ilgili bir şey zikrettiğini işitmiyorum." demiş de bunun üzerine Allah Tealâ: "Rabları onlara şöyle icabet etti…" âyetini indirmiştir.[274]

الَّذِينَ كَفَرُوا dönüp durmaları تَقَلُّبُ seni aldatmasın! لَا يَغُرَّنَّكَ
beldelerinde فِي الْبِلَادِ Kafirlerin

196) Kafirlerin beldelerinde dönüp durmaları seni aldatmasın.

onların مَأْوَاهُمْ sonrasında ثُمَّ Az bir قَلِيلٌ geçimlik مَتَاعٌ
Doğrusu orası ne وَبِئْسَ Cehennemdir جَهَنَّمُ varacakları yer
bir yataktır الْمِهَادُ kötü

197) Az bir geçimlik sonrasında onların varacakları yer Cehennemdir. Doğrusu orası ne kötü bir yataktır.

için de لَهُمْ Rablerinden رَبَّهُمْ sakınanlar الَّذِينَ اتَّقَوْا Fakat لَكِنِ
nehirler الْأَنْهَارُ altından تَحْتِهَا مِنْ akan تَجْرِي Cennetler جَنَّاتٌ
عِنْدِ مِنْ vardır ki bu نُزُلًا içlerinde فِيهَا kalıcı oldukları خَالِدِينَ
Allah اللَّهِ katında olan şeyler عِنْدَ وَمَا Allah اللَّهِ katındandır
İyilik yapanlar için لِلْأَبْرَارِ daha hayırlıdır خَيْرٌ

198) Fakat Rablerinden sakınanlar için de altından nehirler akan ve içlerinde kalıcı oldukları Cennetler vardır ki bu, Allah katındandır. İyilik yapanlar için Allah katında olan şeyler daha hayırlıdır.

(*)Hz. Peygamber'in şahsında müminleri teselli etmekte ve kâfirlerin yeryüzünde nimetler içerisinde dolaşmalarına aldanmamaları tavsiye etmektedir. Çünkü onlara verilen nimetler ne kadar çok olursa olsun geçici olup yok olmaya mahkûmdur; bu sebeple Allah katında hiçbir değeri yoktur. Nitekim 197. âyette kâfirlere verilen nimetlerin az bir dünya metaı olduğu ifade edilmiş, daha sonra da varacakları yerin cehennem olduğu bildirilerek dünya metaının kâfirler için cehennem azabına sebep olduğuna işaret edilmiştir. 178. âyette de "Onlara verdiğimiz fırsat ancak günahlarını arttırmaya yarıyor" buyurulmuştur. Oysa 198. âyette ifade buyuruldtığu gibi rablerine karşı içtenlikle kulluk eden müminlere âhirette sürekli olarak içinde yaşayacakları cennet nimetleri verilecektir. Şüphesiz ki bu lütuf dünyada kâfirlere geçici olarak verilen nimetlerden çok daha iyidir.

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِنْكُمْ مِنْ ذَكَرٍ
أَوْ أُنْثَى بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ
دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ
سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِنْ
عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ (١٩٥) لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ
الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ (١٩٦) مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ
وَبِئْسَ الْمِهَادُ (١٩٧) لَكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ
خَيْرٌ لِلْأَبْرَارِ (١٩٨) وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا
أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ
الْحِسَابِ (١٩٩) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا
وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (٢٠٠)

kimseler لَمَنْ kitap ehlinden الْكِتَابِ أَهْلِ مِنْ Doğrusu وَإِنَّ
إِلَيْكُمْ indirilene أُنْزِلَ وَمَا Allah'a بِاللَّهِ iman eden يُؤْمِنُ vardır
korktukları خَاشِعِينَ kendilerine إِلَيْهِمْ indirilene أُنْزِلَ وَمَا size
اللَّهِ ayetlerini بِآيَاتِ satmazlar يَشْتَرُونَ لَا Allah'tan لِلَّهِ için
onlar var ya لَهُمْ İşte أُولَئِكَ az bir قَلِيلًا bedel ile ثَمَنًا ayetlerini
اللَّهَ إِنَّ Rableri رَبِّهِمْ katındadır عِنْدَ onların ecirleri أَجْرُهُمْ
hesabı الْحِسَابِ çok çabuk görendir سَرِيعُ Şüphesiz Allah

199) Doğrusu kitap ehlinden, Allah'a, size indirilene ve kendilerine indirilene iman eden kimseler vardır. Allah'tan korktukları için Allah'ın ayetlerini az bir bedel ile satmazlar. İşte onlar var ya, onların ecirleri Rableri katındadır. Şüphesiz Allah hesabı çok çabuk görendir.

Cabir ibn Abdullah'tan: Allah'ın Resûlü (a.s) bir gün ashabına: "Çıkın ve bir kardeşiniz üzerine cenaze namazı kılın." buyurdu ve bize dört tekbirle cenaze namazı kıldırıp "Bu üzerine cenaze namazı kıldığımız Necâşi Ashame'dir." buyurdu. Münafıklar: "Şu adama bakın, hiç görmediği dinsiz bir Hıristiyan üzerine cenaze namazı kılıyor" dediler de Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[94]

وَصَابِرُوا sabredin اصْبِرُوا iman edenler الَّذِينَ آمَنُوا Ey يَا أَيُّهَا
اللَّهَ sakının وَاتَّقُوا nöbet tutun وَرَابِطُوا sabırda yarışın!
kurtuluşa erersiniz! تُفْلِحُونَ umulur ki لَعَلَّكُمْ Allah'tan

200) Ey iman edenler, sabredin, sabırda yarışın. Nöbet tutun ve Allah'tan sakının; umulur ki kurtuluşa erersiniz.

(*)Al-i İmrân sûresinin özellikle baş taraflarında tevhîd, nübüvvet ve âhiret gibi dinin esaslarını oluşturan itikadî konularda açıklamalar yapılmış, daha sonra hac, cihad ve benzeri ameli konulara değinilip kulların bunları yerine getirmekle yükümlü olduklarını bildirilmiş, son âyetinde de bu görevlerin yerine getirilebilmesi için kulların yapmaları gerekenler üzerinde durulmuştur. Çünkü bu görevler kulun ya sadece kendisiyle ilgilidir veya kendisiyle başkaları arasında gerçekleşmektedir. Yüce Allah kulun sadece kendisini ilgilendiren yükümlülükler için kula sabırlı olmasını tavsiye ederken; kendisiyle başkaları arasında gerçekleşecek olanlar için de müsâbereyi yani kararlılıkla direnmeyi emretmektedir. Meselâ düşmana karşı cihad ederken ondan daha fazla direnmesini ve ona galip gelmesini istemektedir. Düşmanın ansızın saldırıp müslümanları gafil avlamasını ve onları imha etmesini önlemek için de sınır boylarında nöbet tutmaları ve düşmana karşı daima dikkatli olmaları uyarısında bulunmaktadır. Hz. Peygamber de birçok hadiste müminlerin düşmanlarına karşı uyanık olmalarını, sınırda bekleyerek düşman saldırılarını önlemelerini emretmiş, bunu yapanların Allah katında büyük mükâfata ereceklerini ve cehennem ateşinden kurtulacaklarını haber vermiştir.

سورة النساء (٤)

بِسمِ اللهِ الرحمنِ الرحِيم

يآأيها الناس اتقُوا ربكُم الذِى خلقَكُم مِن نفْسٍ واحِدةٍ وخلق
مِنها زوجها وبث مِنهما رِجالاً كَثِ ا ونسآءً واتقُوا ا ـَ الذِى
تسآءَ لُونَ بِهِ والارحام اِن ا ـَ كانَ عليكُم رقِيبا (١) واتوا
اليتامى اموالهم ولا تتبدلُوا الْخبِيثَ بِالطيبِ ولا تاكُلُوآ
اموالهم اِلى اموالِكُم اِنه كانَ حوبا كَبِ ا (٢) وانْ خِفْتم الا
تقْسِطُوا فِى اليتامى فَانكِحوا ما طَاب لكُم مِن النساءِ مثْنى
وثُلاثَ ورباع فَاِنْ خِفْتم الا تعدِلُوا فَواحِدةً او ما ملكت
ايمانكُم ذَلِك ادنى الا تعولُوا (٣) واتوا النسآءَ صدقَاتِهن
نِحلةً فَاِنْ طِبن لكُم عن شيءٍ مِنه نفْسا فَكُلُوه هنِيئًا مرِيئًا
(٤) ولا تؤتوا السفهآءَ اموالَكُم التِى جعلَ ا ـُ لكُم قِياما
وارزقُوهم فِيها واكْسوهم وقُولُوا لهم قَولاً معروفًا (٥)
وابتلُوا اليتامى حتى اِذَا بلغوا النكاح فَاِنْ انستم مِنهم رشدا
فَادفَعوآ اِليهم اموالهم ولا تاكُلُوهآ اِسرافًا وبِدارا انْ يكْبروا
ومن كانَ غَنِيا فَليستعفِف ومن كانَ فَقِ ا فَلياكُلْ بِالمعروفِ
فَاِذَا دفَعتم اِليهم اموالهم فَاشهدوا عليهم وكفَى بِا ـِ حسِيبا
(٦)

4 NİSA SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 4. suresi. 176 ayet, 3745 kelime ve 14535 harften ibarettir. Fasılası elif, lâm, mim ve nun harfleridir. Medeni surelerden olup, nüzûl sırası Mümtehine suresinden sonra gelmektedir. Bazı bölümlerinde kadınlarla alakalı hükümlerden bahsedildiği için bu adı almıştır. Bakara suresinden sonra Kur'an'ın en uzun suresidir. Hz. Âişe'den rivayet edildiğine göre Resulullah (a.s) şöyle buyurmuştur: Kur'an'ın yedi uzun suresini kim öğrenip bellerse, o kişi bilgin sayılır"[275] buyurmuştur. Nisa suresi de bu sureler arasındadır.

Rahimالرحِيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

الذِي Rabbinizdenربكُم sakınınاتقُوا insanlarالناس Eyيآأيها
خَلَقَ ve و tek birواحِدةٍ nefistenمِن نَفْسٍ sizi yaratanخَلَقَكُم
her مِنْهما türetenبث ve و eşiniزوجها ondanمِنْها yaratan
sakınınواتقُوا kadınونساء pek çokكَثِيرا erkekرجالًا ikisinden
birbirinizden dilekte تَسَاءلُونَ الذِي Allah'tanالله
akrabalık bağını والأرحام Kendisiyleبِهِ bulunduğunuz
عليكُم olandırكان Allahالله Muhakkak kiإن kesmekten de
hakkıyla gözetlemekte رقِيبا sizi

1) Ey insanlar, sizi tek bir nefisten yaratan ve ondan eşini yaratan ve her ikisinden pek çok erkek ve kadın türeten Rabbinizden sakının. Kendisiyle birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah'tan ve akrabalık bağını kesmekten de sakının. Muhakkak ki Allah sizi hakkıyla gözetlemekte olandır.

(*)Bu âyet, insanların aynı soydan, tek bir babadan geldiği açıklanarak, üstünlüğün ancak Allah'a kul olup Ona karşı gelmekten, saygısızlıkta bulunmaktan kaçınmakla gerçekleşeceği belirtildi. İnsanın menşei hakkında ilim adamlarına ipucu verildi.

لا تَتَبدلُوا ve و mallarınıأموالهم Yetimlereاليَتامى verinوآتُوا
yemeyinولا تأكُلُوا temizleبالطيبِ pisiالْخَبِيثَ değiştirmeyin
sizin mallarınızlaأموالِكُم beraberإلى Onların mallarınıأموالهم
çok büyükكَبِيرا bir günahtırحوبا كان Muhakkak kiإنه

2)Yetimlere mallarını verin ve pisi temizle değiştirmeyin. Onların mallarını sizin mallarınızla beraber yemeyin. Muhakkak ki bu çok büyük bir günahtır.

Bu âyet-i kerime " pisi temizle değiştirmeyin. " âyeti nazil olunca yetim velileri yetimlerinin mallarını kendi mallarından ayırmaya başladılar. Ama bu onlara ağır geldi de Hz. Peygamber (a.s)'e şikâyet ettiler. Bunun üzerine "Sana yetimleri sorarlar..."(Bakara, 2,220) âyet-i kerimesini indirdi.[95]

فِي اليَتامى adaletsizliktenتُقْسِطُوا ألَّا korkarsanızخِفْتُم Şayetوإن
helal olanطَاب ما nikahlayınفَانكِحوا yetim kızlar hakkında
وربَاع üçerوثُلاثَ ikişerمثْنى kadınlardanمِن النساءِ sizin içinلكُم
adaletsizliktenتَعدِلُوا ألَّا korkarsanızخِفْتُم Yineفَإن dörder
sağ أيمانُكُم sahip olduğu vardırملكَت veyaأو ما bir taneفَواحِدةً
تَعولُوا ألَّا daha uygundurأدنَى İşte buذَلِك ellerinizin
ayrılmamanız için

3)Şayet yetim kızlar hakkında adaletsizlikten korkarsanız, sizin için helal olan kadınlardan ikişer, üçer, dörder nikahlayın. Yine adaletsizlikten korkarsanız bir tane veya sağ ellerinizin sahip olduğu vardır. İşte bu ayrılmamanız için daha uygundur.

Hz. Aişe'den rivayete göre o şöyle demiştir: "Eğer yetim..." âyet-i kerimesi yetim kızlar hakkındadır. Şöyle ki: Yetim kız bir kişinin yanında olur, o kişi o kızı beğenmediği halde malına tama ederek onu nikâhlar sonra ona zarar verir ve onunla muaşereti güzel olmaz. İşte âyet-i kerime böyle durumlar hakkında nazil olmuştur.[96]

bir hak نِحلَةً mehirleriniصدقَاتِهن Kadınlaraالنساء verinوآتُوا
bir عن شَيءٍ sizeلكُم gönül hoşluğu ileطِبن Şayetفَإن olarak
afiyetهنِيئًا onu da yiyinفَكُلُوه bağışlarlarsaنَفْسا ondanمِنْه şey
kolaylıklaمرِيئًا

4) Kadınlara mehirlerini bir hak olarak verin. Şayet gönül hoşluğu ile ondan bir şey size bağışlarlarsa, onu da afiyet, kolaylıkla yiyin.

mallarınızıأموالَكُم aklı ermezlere السفَهاء vermeyinولا تُؤْتُوا
geçiminize dayanakقِياما لكُم Allah'ınالله kıldığıالتِي جعل
giydi-واكْسوهم o mallarla besleyinفِيها onları besleyin وارزُقُوهم
معروفًا söz söyleyinقَولًا onlaraلهم söyleyinقُولُوا ve و rin
güzel

5) "Allah'ın geçiminize dayanak kıldığı mallarınızı aklı ermezlere vermeyin, o mallarla onları besleyin, giydirin ve onlara güzel söz söyleyin."

بلَغُوا çağınaإذَا kadarحتى Yetimleriاليَتامى deneyinوابتَلُوا
onlardaمِنْهم görürsenizآنَستُم şayetفَإن evlenmeالنكاح gelene
أموالهم kendilerineإليهم verinفَادفَعوا olgunlaşmaرشْدا
وبِدارا israf ederekإسرافًا onları yemeyinولا تأكُلُوها mallarını
كان Kimومن büyüyecekler deيكْبروا أن geri alacaklar diye
فَقِيرا iseكان kim deومن iffetli olsunفَليستَعفِف zengin غَنِيا ise
دفَعتُم zamanفَإذَا uygun bir şekildeبِالمعروف yesinفَليأكُل fakir
şahit فَأشْهِدوا Mallarınıأموالهم kendilerineإليهم verdiğiniz
حسِيبا Allahبِالله yeterوكَفَى yanlarındaعليهم bulundurun
Hesap sormak için

6)Yetimleri, evlenme çağına gelene kadar deneyin; şayet onlarda olgunlaşma görürseniz mallarını kendilerine verin; büyüyecekler de geri alacaklar diye onları israf ederek yemeyin. Kim zengin ise iffetli olsun, kim de fakir ise uygun bir şekilde yesin. Mallarını kendilerine verdiğiniz zaman, yanlarında şahit bulundurun. Hesap sormak için Allah yeter.

bırakdıklarından مِما تَرَك hisse vardır نَصِيب erkeklere لِلرجال
وللنساءِ yakınların الْأقْربون ve و Anne-babanın الْوالِدان
bıraktıklarından مِما تَرَك hisse vardır نَصِيب kadınlara da
Her ne مِما yakınların الْأقْربون ve و Ana babanın الْوالِدان
hissedir نَصِيبا çok كَثُر veya أَو bunlar مِنْه az قَل olursa
belirli bir مفْروضا

7) "Anne-babanın ve yakınların bıraktıklarından, erkeklere hisse vardır. Anne babanın ve yakınların bıraktıklarından kadınlara da hisse vardır. Her ne olursa bunlar, az veya çok, belirli bir hissedir."

İkrime'den rivayette o şöyle diyor: Bu âyet-i kerime Ensar'dan Ümmü Kücce ve Kücce'nin kızı, Sa'lebe ve Evs ibn Suveyd haklarında nazil oldu. Bu son ikisinden biri kocası, diğeri de çocuğunun amcası idiler. Ümmü Kücce, Hz, Peygamber (a.s)'e gelerek: "Ey Allah'ın elçisi, kocam öldü, arkasında beni ve kızını bıraktı ama biz ikimize kocamın mirasından bir şey verilmedi." diye şikâyette bulundu. Çocuğun amcası: "Ama ey Allah'ın elçisi bu kız çocuğu ne ata binebilir, ne bir yük taşıyabilir, ne de bir düşmanı geri püskürtebilir. Onun için kazanılır ama o bir şey kazanmaz." dedi de bunun üzerine "Ana baba ile yakınların bıraktıkları mirastan erkeklere..." âyet-i kerimesi nazil oldu.[276]

yakınlar الْقُربى أُولُوا Taksimde الْقِسمةَ bulunursa حضر وإذَا
هم verin فَارزقُو düşkünler الْمساكِين ve و yetimler والْيتَامى
sözler قَولًا onlara لَهم söyleyin وقُولُوا ondan مِنْه onlara da
güzel معروفًا söyleyin

8) Taksimde, yakınlar, yetimler ve düşkünler bulunursa, ondan onlara da verin, onlara güzel sözler söyleyin."

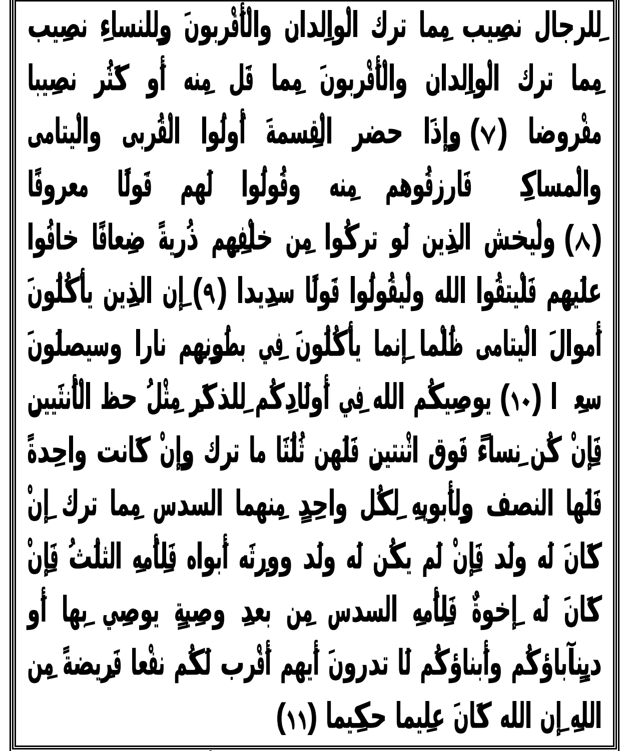
bıraktıkları تَركُوا Şayet لَو الذِين endişeli olanlar ولْيخْش
خَافُوا cılız ضِعافًا çocuklar ذُريةً arkalarında مِن خَلْفِهم taktirde
الله sakınsınlar فَلْيتقُوا bunun üzerine علَيهم korksunlar
dürüst سدِيدا söz قَولًا söylesinler لِيقُولُوا ve و Allah'tan

9) Şayet arkalarında cılız çocuklar bıraktıkları taktirde, endişeli olanlar, bunun üzerine korksunlar ve Allah'tan sakınsınlar; dürüst söz söylesinler."

الْيتَامى malların أَموالَ yiyenler يأكُلُون الذِين Kuşkusuz إن
tıkınmış olurlar يأكُلُون ancak إنما haksız yere ظُلْما yetimlerin
onlar atılacaklardır وسيصلَون ateş نَارا karınlarına فِي بطُونِهم
çılgın alevel سعِيرا

10) Kuşkusuz yetimlerin mallarını haksız yere yiyenler, karınlarına ancak ateş tıkınmış olurlar, onlar çılgın aleve atılacaklardır."

Bu ayet-i kerime Mersed b. Zeyd adında Gatafanlı bir adam hakkında nazil olmuştur. Bu kişi, kardeşinin oğlunun malı üzerinde veli idi. Yeğeni ise küçük bir çocuktu. Bu kişinin, yeğeninin malını yemesi üzerine Yüce Allah onun hakkında bu ayet-i kerimeyi inzal buyurdu.[277]

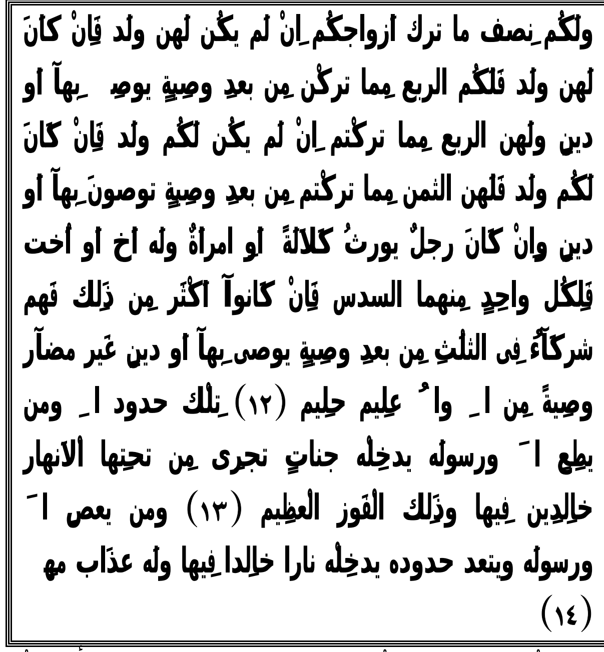

لِلرجال نصيب مِما ترك الْوالِدان والْأقْربونَ وللنساءِ نصيب
مِما ترك الْوالِدان والْأقْربونَ مِما قل مِنه أو كثُر نصيبا
مفْروضا (٧) وإذَا حضر الْقِسمةَ أولُوا الْقُربى والْيتامى
والْمساكِ قارزقُوهم مِنه وقُولُوا لَهم قولًا معروفًا
(٨) وليخش الذِين لو تركُوا مِن خلْفِهم ذُريةً ضِعافًا خافُوا
علَيهم فَلْيتقُوا الله وليقُولُوا قولًا سدِيدا (٩) إن الذِين يأكُلُونَ
أموالَ الْيتامى ظُلْما إنما يأكُلُونَ فِي بطُونِهم نارا وسيصلَونَ
سعِ ا (١٠) يوصِيكُم الله فِي أولَادِكُم لِلذكر مِثْلُ حظ الْأُنثَيين
فَإنْ كُن نِساءً فَوق اثْنتين فَلَهن ثُلُثَا ما ترك وإنْ كانت واحِدةً
فَلَها النصف ولأبويهِ لِكُل واحِدٍ مِنهما السدس مِما ترك إنْ
كانَ لَه ولَد فَإنْ لَم يكُن لَه ولَد وورِثَه أبواه فَلِأُمهِ الثلُثُ فَإنْ
كانَ لَه إخوةٌ فَلِأُمهِ السدس مِن بعدِ وصِيةٍ يوصِي بِها أو
دينٍآباؤكُم وأبناؤكُم لَا تدرونَ أيهم أقْرب لَكُم نفْعا فَرِيضةً مِن
اللهِ إن الله كانَ علِيما حكِيما (١١)

çocuklarınız فِي أَولَادِكُم Allah الله size tavsiye eder يوصِيكُم
iki dişinin الْأُنثَيين حظ hissesi kadar مِثْلُ erkeğe لِلذكر hakkında
فَلَهن ikinin اثْنَتَين üstünde فَوقَ kadınlar نِساء ise كُن Eğer فَإن
ise كَانَتْ şâyet وإن bırakılanın مَا تَرَك üçte ikisi ثُلُثَا onlarındır
لِكُل Ana babadan ولِأبويهِ yarısı النصفُ onunundur فَلَها bir واحِدةً
إن arta kalanın مِما تَرَك altıda biri السدس مِنْهما birine واحِدٍ her
onun لَه yoksa لَم يكُن şayet فَإن ölenin çocuğu varsa كَان لَه ولَد
فَلِأُمهِ anası babası أَبواه ona varis olur وورِثَه çocuğu ولَد
إخْوةٌ varsa كَان لَه Eğer فَإن üçte bir düşer الثلُثُ anasına
arta مِن بعدِ altıda biri السدس annesinindir فَلِأُمهِ kardeşleri
ölenin çocuğu varsa يوصِي بِها vasiyetten وصِيةٍ kalanın
وأَبنَاؤُكُم babalarınız آباؤُكُم borcundan دينٍ veya أَو yaptığı
أَقْرب hangisinin أَيهم bilmezsiniz لَا تَدرون oğullarınızdan
Bunlar tespit فَرِيضةً menfaatçe نَفْعا siz لَكُم yakın olduğunu
كَان Doğrusu Allah إن الله Allah tarafından مِن اللهِ edilmiştir
Hakîm حكِيما bilendir علِيما olandır

11) Allah size çocuklarınız hakkında, erkeğe iki dişinin hissesi kadar tavsiye eder. Eğer kadınlar ikinin üstünde ise, bırakılanın üçte ikisi onlarındır; şâyet bir ise yarısı onundur. Ana babadan her birine, ölenin çocuğu varsa yaptığı vasiyetten veya borcundan arta kalanın altıda biri, şayet çocuğu yoksa, anası babası ona varis olur, anasına üçte bir düşer. Eğer kardeşleri varsa, altıda biri annesinindir; babalarınız ve oğullarınızdan menfaatçe hangisinin size daha yakın olduğunu siz bilmezsiniz. Bunlar Allah tarafından tespit edilmiştir. Doğrusu Allah bilendir, Hakîm olandır.

Bu âyet-i kerime'nin nüzul sebebi de biraz önce geçen yedinci âyetin inmesine sebep olan hadisedir. Suddî der ki: Câhiliye halkı kızlara, küçük erkek çocuklara mirastan pay vermezler, kişiye ancak savaşabilecek durumdaki erkek çocukları mirasçı olurdu. Şair Hassan'ın kardeşi Abdurrahman ibn Sabit vefat etti ve arkasında Ummü Kücce adındaki eşi ile beş kız bıraktı. Varisler Abdurrahman'ın malını almaya gelince Ümmü Kücce Hz. Peygamber (a.s)'e şikâyete geldi de Allah Tealâ "Eğer kadınlar ikinin üstünde iseler bırakılan malların üçte ikisi onlarındır..." âyet-i kerimesi, Ümmü Kücce hakkında da "Çocuğunuz yoksa sizin bıraktıklarınızın dörtte biri eşlerinizindir. Şayet çocuğunuz varsa bıraktıklarınızın sekizde biri onlarındır." âyet-i kerimesini indirdi.[97]

ولكم نصف ما ترك ازواجكم ان لم يكن لهن ولد فان كان
لهن ولد فلكم الربع مما تركن من بعد وصية يوصين بها او
دين ولهن الربع مما تركتم ان لم يكن لكم ولد فان كان
لكم ولد فلهن الثمن مما تركتم من بعد وصية توصون بها او
دين وان كان رجل يورث كلالة او امراة وله اخ او اخت
فلكل واحد منهما السدس فان كانوا اكثر من ذلك فهم
شركاء في الثلث من بعد وصية يوصى بها او دين غير مضار
وصية من الله والله عليم حليم (١٢) تلك حدود الله ومن
يطع الله ورسوله يدخله جنات تجرى من تحتها الانهار
خالدين فيها وذلك الفوز العظيم (١٣) ومن يعص الله
ورسوله ويتعد حدوده يدخله نارا خالدا فيها وله عذاب مهين
(١٤)

وَ Ve لَكُمْ sizindir نِصْفُ yarısı مَا تَرَكَ bıraktıklarının أَزْوَاجُكُمْ
Hanımlarınızın إِنْ Şayet لَمْ يَكُنْ olan yoksa لَهُنَّ وَلَدٌ çocukları
فَإِنْ eğer كَانَ varsa لَهُنَّ وَلَدٌ çocukları فَلَكُمْ sizindir الرُّبُعُ dörtte
biri مِمَّا تَرَكْنَ bıraktıklarının مِنْ بَعْدِ sonra وَصِيَّةٍ vasiyetten
يُوصِينَ بِهَا ettikleri أَوْ veya دَيْنٍ borçtan artakalanın وَلَهُنَّ
karılarınızındır الرُّبُعُ dörtte biri مِمَّا تَرَكْتُمْ bıraktıklarınızın إِنْ
لَمْ يَكُنْ yoksa لَكُمْ Sizin وَلَدٌ çocuğunuz فَإِنْ şayet كَانَ varsa لَكُمْ
وَلَدٌ çocuğunuz فَلَهُنَّ onlarındır الثُّمُنُ sekizde biri مِمَّا تَرَكْتُمْ
bıraktıklarınızın مِنْ بَعْدِ çıktıktan sonra وَصِيَّةٍ vasiyet
ettiğiniz تُوصُونَ بِهَا çıktıktan sonra أَوْ veya دَيْنٍ borç وَإِنْ
Eğer كَانَ رَجُلٌ bir erkek يُورَثُ varis olunuyor كَلَالَةً kelale
yolu أَوْ veya امْرَأَةٌ kadına وَلَهُ ve bunların أَخٌ bir erkek
kardeşi bulunuyorsa أَوْ veya أُخْتٌ bir kız kardeşi فَلِكُلِّ her
وَاحِدٍ birine مِنْهُمَا bunların السُّدُسُ altıda biri düşer فَإِنْ şayet
كَانُوا أَكْثَرَ ikiden çoklarsa مِنْ ذَلِكَ bu şekildedir فَهُمْ شُرَكَاءُ
ortak olurlar فِي الثُّلُثِ üçte birine zarara uğratılmaksızın مِنْ
بَعْدِ çıktıktan sonra وَصِيَّةٍ vasiyet يُوصَى بِهَا vasiyetten أَوْ دَيْنٍ
borç غَيْرَ مُضَارٍّ zarara uğratılmaksızın وَصِيَّةً tavsiye
edilmiştir مِنَ اللَّهِ Bunlar Allah tarafından وَاللَّهُ Allah عَلِيمٌ
bilendir حَلِيمٌ Halimdir

12) Ve şayet hanımlarınızın çocukları yoksa bıraktıklarının yarısı sizindir, eğer çocukları varsa, bıraktıklarının ettikleri vasiyetten sonra veya borçtan artakalanın dörtte biri sizindir. Sizin çocuğunuz yoksa ettiğiniz vasiyet veya borç çıktıktan sonra bıraktıklarınızın dörtte biri karılarınızındır; şayet çocuğunuz varsa, bıraktıklarınızın sekizde biri onlarındır. Eğer bir erkek veya kadına kelale yolu (çocuğu ve babası olmadığı halde) varis olunuyor ve bunların ana bir erkek veya bir kız kardeşi bulunuyorsa, her birine edilen vasiyetten veya borçtan artakalanın altıda biri düşer; şayet ikiden çoklarsa bu şekildedir, üçte birine, zarara uğratılmaksızın ortak olurlar. Bunlar Allah tarafından tavsiye edilmiştir. Allah bilendir, Halimdir."

تِلْكَ İşte bunlar حُدُودُ sınırlarıdır اللَّهِ Allah'ın وَمَنْ Kim يُطِعِ
itaat ederse اللَّهَ Allah'a وَ ve رَسُولَهُ peygamberine يُدْخِلْهُ koyar
جَنَّاتٍ cennetlere تَجْرِي akan مِنْ تَحْتِهَا altında الْأَنْهَارُ ırmaklar
خَالِدِينَ ebedi kalacakları فِيهَا onu وَذَلِكَ işte budur الْفَوْزُ
kurtuluş الْعَظِيمُ büyük

13) İşte bunlar Allah'ın sınırlarıdır. Kim Allah'a ve peygamberine itaat ederse, Allah onu altında ırmaklar akan ebedi kalacakları cennetlere koyar, işte büyük kurtuluş budur

وَ Ve مَنْ kim de يَعْصِ isyan eder اللَّهَ Allah'a وَ ve رَسُولَهُ
elçisine وَيَتَعَدَّ çiğneyip geçerse حُدُودَهُ O'nun kanunlarını يُدْخِلْهُ
sokar نَارًا ateşe خَالِدًا ebedi kalacağı فِيهَا onu وَلَهُ ve onun için
عَذَابٌ bir azap vardır مُهِينٌ alçaltıcı

14) Ve kim de Allah'a ve elçisine isyan eder, O'nun kanunlarını çiğneyip geçerse, onu ebedi kalacağı ateşe sokar ve onun için alçaltıcı bir azap vardır.

11ve 12, âyetlerde birkaç kere tekrarlanan "vasiyet ve borçtan sonra" ifadesi hem bu ikisinin, taksime nispetle önceliğine hem de önemine işaret etmektedir. Bu talimata göre önce ölünün borçları Ödenecek, sonra vasiyeti yerine getirilecek, daha sonra da kalan miras paylaştırılacaktır. Hadisler ve icmâ, vasiyeti mirasın üçte biri ile sınırlamış, vârislere vasiyet yoluyla mal bırakmayı da yasaklamıştır. Terikenin üçte ikisi vârislerin mahfuz hisseleridir. Ölen mâlik, malının üçte birinden fazlasını yabancılara (vâris olmayanlara) veya bir hayır kurumuna vasiyet etmiş olsa bile -vârisler razı olmadıkça- bu vasiyetin üçte biri aşan miktarı geçerli değildir.

Vâris olamayan akraba ile yetimlerin mirastan faydalandırılmaları, ayrıca nafaka, zekât, kurban, fıtır sadakası, üçte birle sınırlı vasiyet, ihtiyaç devam ettiği müddetçe -zekât ödenmiş olsa bile- yoksulların servet üzerindeki hakları ve bunlara ek olarak adaletli bir sekile sokulmuş olan miras taksimi, İslâm'ın öngördüğü sosyal adalet ve refahın sağlanmasında rol oynayan önemli kural ve kurumlardır.

13ve 14. âyetlerde, yukarıda belirtilen buyruk, yasak ve tavsiyelerin Allah Teâlâ tarafından konulmuş sınırlar olduğu, Allah ve Resulüne itaat edenlerin âhirette büyük mükâfatlara nail olacakları, onlara itaatsizlik edip Allah'ın koyduğu sınırları aşanların ise ağır cezalara çarptırılacağı vurgulanmıştır.

مِن نِسائِكُم fuhuşالْفَاحِشَةَ gelinceيَأْتِينَ yapanlara واللاتِي
onların عَلَيهِن suça şahit olanفَاسْتَشْهِدوا Kadınlarınızdan
onun için فَإِن aranızdanمِنكُم dört kişi çağırınأَربعةً işlediği
فِي الْبيوتِ hapsedinفَأمسِكُوهن şahitlik yaparlarsaشَهِدوا bunlar
أو ölüm الْموتُ alıp götürünceyeيَتوفاهن kadarحتى evlerinde
bir سَبِيلًا onlaraلَهن Allahالله belirleyinceyeيَجعلَ yahut
çözüm yolu

15)Kadınlarınızdan fuhuş yapanlara gelince, aranızdan onların işlediği suça şahit olan dört kişi çağırın, bunlar onun için şahitlik yaparlarsa, ölüm alıp götürünceye yahut Allah onlara bir çözüm yolu belirleyinceye kadar evlerinde hapsedin.

İçinizdenمِنكُم onu işleyenlerinيَأْتِيانِها eziyet edinواللذان
أَصلحا ve و tevbe ederتَابا Eğerفَإِن her ikisine deفَآذُوهما
Muhakkak إِن onlardanعنهما vazgeçinفَأَعرِضوا düzeltirlerse
Rahim olandırرحِيما Tevvabتَوابا كان Allahالله ki

16) İçinizden onu işleyenlerin her ikisine de eziyet edin. Eğer tevbe eder ve düzeltirlerse onlardan vazgeçin. Muhakkak ki Allah Tevvab, Rahim olandır.

Buna göre ayetlerin açıklamaya muhtaç kısımlarını da hadisler açıklamış, böylece fuhuş suçuyla ilgili bazı cezaların kaynağını sünnet ve buna dayalı sahabe icmâı teşkil etmiştir:

a) Seviciliğin cezası kadınları evlerde hapsetmektir; "Allah'ın onlara bir yol açması" ise hallerini düzeltmeleri ve erkeklerle evlenmeleridir.

b) Livata suçunun cezası, bunu yapanlara söz ve fiille eziyet çektirmek, on-lara maddî ve manevî olarak acı vererek canlarını yakmak, böylece bu iğrenç fiili işlemekten vazgeçmelerini sağlamaktır. Ceza olarak ne söyleneceği, ne yapılacağı âyette açıklanmamış, ictihad ve uygulamaya bırakılmıştır.

c) Kadınla erkek arasında yapılan fuhuşun cezası ise Nûr sûresinde (24,2) açıklandığı üzere yüzer sopa vurmaktır.

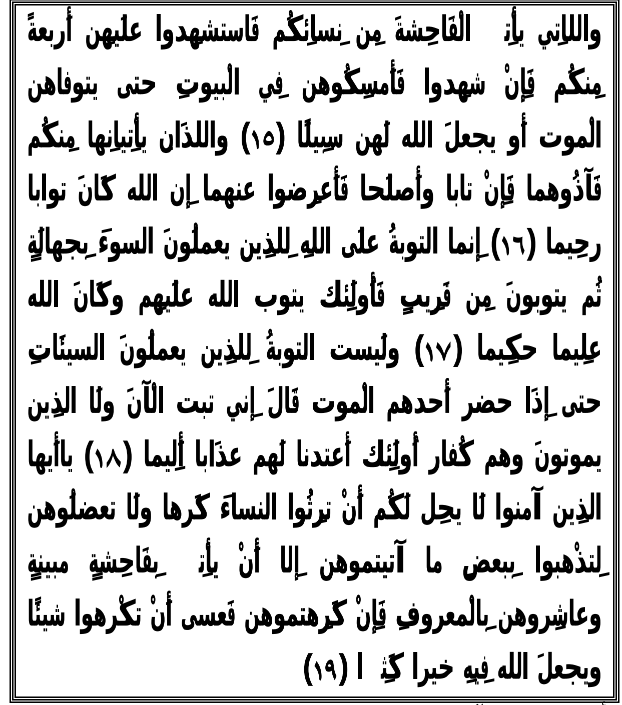
لِلذِين يعملُون Allahالله katındaعلى tevbeالتوبةُ ancakإِنما
يتُوبون sonraثُم cehalet sebebiyleبِجهالةٍ kötülükالسوء işleyip
İşte onlar var فَأُولَئِك yakındanمِن قَرِيبٍ tevbe edenler içindir
وكان onlarınعليهم Allahالله tevbelerini kabul ederيتُوب ya
Hakim olandırحكِيما Alîmعلِيما Şüphesiz Allahالله

17) Allah katında tevbe ancak cehalet sebebiyle kötülük işleyip sonra yakından tevbe edenler içindir. İşte onlar var ya Allah onların tevbelerini kabul eder. Şüphesiz Allah Alîm, Hakim olandır.

السيئَاتِ işleye durupلِلذِين يعملُون tevbeالتوبةُ değildirولَيستْ
الْموتُ birineأَحدهم hazırحضر geldiğindeحتى إِذَا Kötülükleri
tevbe ettimتُبتُ Muhakkak ki benإِني diyenlerleقَالَ ölüm
kafirكُفار olarakوهم ölenlerin يموتُون kiولا الذِين şimdiالْآن
عذَابا hazırladıkلهم hazırladıkأَعتَدنَا İşte onlar var yaأُولَئِك
çok acıklıأَلِيما azap

18) Kötülükleri işleye durup onlardan hazır birine ölüm geldiğinde: "Muhakkak ki ben şimdi tevbe ettim." diyenlerle kafir olarak ölenlerinki tevbe değildir. İşte onlar var ya onlar için çok acıklı bir azap hazırladık.

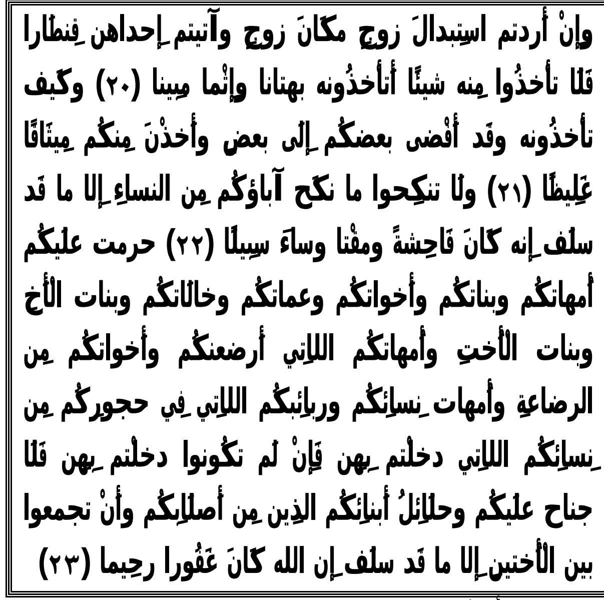
Rebî'den rivayette o şöyle diyor: Bu âyetlerin başı mü'minler, ortası münafıklar, sonu da kâfirler hakkında nazil olmuştur. Yani "Allah, ancak bilmeyerek kötülük işleyip de hemen tevbe edenlerin tevbesini kabul eder." mü'minler hakkında; "Kötülükleri işleyip dururken ölüm gelip çatınca işte şimdi gerçekten tevbe ettim, diyenlerin tevbesi kabul edilecek değildir" münafıklar hakkında; "Kâfirler olarak ölenlerin tevbesi kabul edilecek değildir" de kâfirler hakkında inmiştir.[278]

واللاتي يأتين الفاحشة من نسائكم فاستشهدوا عليهن أربعة
منكم فإن شهدوا فأمسكوهن في البيوت حتى يتوفاهن
الموت أو يجعل الله لهن سبيلا (١٥) واللذان يأتيانها منكم
فآذوهما فإن تابا وأصلحا فأعرضوا عنهما إن الله كان توابا
رحيما (١٦) إنما التوبة على الله للذين يعملون السوء بجهالة
ثم يتوبون من قريب فأولئك يتوب الله عليهم وكان الله
عليما حكيما (١٧) وليست التوبة للذين يعملون السيئات
حتى إذا حضر أحدهم الموت قال إني تبت الآن ولا الذين
يموتون وهم كفار أولئك أعتدنا لهم عذابا أليما (١٨) يا أيها
الذين آمنوا لا يحل لكم أن ترثوا النساء كرها ولا تعضلوهن
لتذهبوا ببعض ما آتيتموهن إلا أن يأتين بفاحشة مبينة
وعاشروهن بالمعروف فإن كرهتموهن فعسى أن تكرهوا شيئا
ويجعل الله فيه خيرا كثيرا (١٩)

sizeلَكُم helal değildirيَحِل لَا iman edenler!الذِين آمنُوا Eyيَاأَيها
أَن تَرِثُوا ولَا تَعضلُو zorlaكَرها Kadınlaraالنساء varis olmanız
bir kısmınıبِبعضِ almak içinلِتَذْهبوا onlarıهن sıkıştırmayınız
يَأْتِين أَن Ancakإِلا onlarıهن verdiklerinizin ما آتَيتُمو
apaçıkمبينَةٍ bir çirkinlikبِفَاحِشَةٍ işlemedikleri takdirde
Şayetفَإِن güzellikleبِالْمعروفِ Onlarlaهن geçininوعاشِرو
أَن olabilir kiفَعسى onlardanهن hoşlanmazsanız daكَرِهتُمو
yaratabilirويجعلَ siz bir şeydenشَيئًا hoşlanmasanız daتَكْرهوا
pek çokكَثِيرا hayırخَيرا ondaفِيهِ Allahالله

19) Ey iman edenler! Kadınlara zorla varis olmanız size helal değildir. Ancak apaçık bir çirkinlik işlemedikleri takdirde verdiklerinizin bir kısmını almak için onları sıkıştırmayınız. Onlarla güzellikle geçinin. Şayet onlardan hoşlanmazsanız da olabilir ki siz bir şeyden hoşlanmasanız da Allah onda pek çok hayır yaratabilir.

İbni Abbas'tan şöyle dediğini rivayet etmektedir: Erkek öldüğünde onun velileri karısını almaya herkesten çok hak sahihi idiler. Onlardan birisi dilerse karısı ile evlenebilirdi. Diledikleri takdirde de başkasıyla evlendirirlerdi. O kadının durumu hakkında akrabalarından daha çok hak sahibi idiler. İşte bunun üzerine bu ayet-i kerime nazil oldu.[98]

وإنْ أردتم استبدالَ زوجٍ مكانَ زوجٍ وآتيتم إحداهن قنطارا
فلا تأخذوا منه شيئًا أتأخذونه بهتانا وإثما مبينا (٢٠) وكيف
تأخذونه وقد أفضى بعضكم إلى بعضٍ وأخذنَ منكم ميثاقًا
غليظًا (٢١) ولا تنكحوا ما نكح آباؤكم من النساء إلا ما قد
سلف إنه كانَ فاحشةً ومقتا وساءَ سبيلا (٢٢) حرمت عليكم
أمهاتكم وبناتكم وأخواتكم وعماتكم وخالاتكم وبنات الأخ
وبنات الأخت وأمهاتكم اللاتي أرضعنكم وأخواتكم من
الرضاعة وأمهات نسائكم وربائبكم اللاتي في حجوركم من
نسائكم اللاتي دخلتم بهن فإنْ لم تكونوا دخلتم بهن فلا
جناح عليكم وحلائلُ أبنائكم الذين من أصلابكم وأنْ تجمعوا
بين الأختين إلا ما قد سلف إن الله كانَ غفورا رحيما (٢٣)

bir eş زوجٍ yerine başka اسْتِبْدالَ isterseniz أَردتُم Şayet وإِنْ
onlardan إِحداهن vermiş olsanız da وآتَيتُم bir eşin مكان زوجٍ
شَيْئًا ondan مِنْهُ almayın فَلَا تَأْخُذُوا yüklerle mal قِنطارًا birine
و iftira ederek بهتَانًا Onu mi alacaksınız? أتأْخُذُونَه hiçbir şeyi
apaçık مبينًا bir günah işleyerek إِثْمًا ve

20) Şayet bir eşin yerine başka bir eş almak isterseniz onlardan birine yüklerle mal vermiş olsanız da ondan hiçbir şeyi almayın. Onu iftira ederek ve apaçık bir günah işleyerek mi alacaksınız?

أَفْضى andolsun وقَد Onu alırsınız ki تَأْخُذُونَه nasıl وكَيفَ
aldılar أَخَذْنَ ve وbiri إِلى بعضٍ siz birinizle بعضكُم kaldınız
çok sağlam غَلِيظًا kesin söz مِيثاقًا onlar sizden مِنْكُم

21) Onu nasıl alırsınız ki andolsun siz birbirinizle tenhada kaldınız ve onlar sizden çok sağlam kesin söz aldılar.

(*)İslâm'dan önce, kadının kusuru bulunmadığı halde ondan ayrılmak ve bir başka kadınla evlenmek isteyen erkekler bir yolunu bulup ödedikleri mehri4e geri almak isterlerdi. Bu durumda kadın hem eşini, yuvasını ve maişetini hem de bir süre geçimine medar olacak menlini kaybetmiş olurdu. Erkeklerin bu amaçlarına ulaşabilmek için kullandıkları yollardan biri de kadına iftira atmak, onu birtakım kötü huy ve davranışlar İçinde göstermekti. Kadınlar bu tehdit karşısında yılar, böyle bir lekeden kurtulabilmek için mehirlerini geri vermeye razı olurlardı. İslâm, bu zalimce davranışları yasaklamış, evlenme akdini "ağır sorumluluklar yükleyen bir ahid, sapasağlam bir sözleşme" olarak nitelemiş, evlilik birliği içinde geçen güzel günlerin hâtırasını kirletmenin çirkinliğine işaret etmiştir.

آباؤُكُم nikahladığı نَكَحَ ما nikahlamayın وَلَا تَنكِحوا
ما قَد Ancak müstesna إِلَّا kadınları مِن النساءِ babalarınızın
kötü olan فَاحِشَةً işti كَانَ Şüphesiz o إِنه geçmişte olan سَلَفَ
bir yoldu سبِيلًا ne kötü وساءَ bir çirkin davranıştı ومقْتًا

22) Ancak geçmişte olan müstesna babalarınızın nikahladığı kadınları nikahlamayın. Şüphesiz o kötü olan bir işti, bir çirkin davranıştı ve ne kötü bir yoldu.

Câhiliye halkı Allah'ın (Kur'ân'da nikâhlanmasını) haram kıldıklarını haram sayarlardı. Bunun iki istisnası vardı: Ölen babalarının hanımı ve iki kızkardeşi aynı anda nikâhı altında bulundurmak. İşte âyet-i kerime bunlar hakkında nazil oldu.[99]

وبناتُكُم Anneleriniz أُمهاتُكُم size عليكُم haram kılındı حرمتْ
teyzeleriniz وعماتُكُم kız kardeşleriniz وأَخَواتُكُم kızlarınız
erkek kardeşlerinizin الْأَخِ kızları وبنَاتُ halalarınız وخَالَاتُكُم
sizi anneleriniz وأُمهاتُكُم kız kardeşlerinizin الْأُخْتِ kızları وبنَاتُ
süt مِن الرضاعةِ kardeşleriniz وأَخَواتُكُم emziren أَرضعنَكُم اللاتِي
اللاتِي kendileriyle وربائِبكُم eşlerinizin نِسائِكُم anneleri وأُمهاتُ
اللاتِي karılarınızdan مِن نِسائِكُم (zifafa) girdiğiniz فِي حجورِكُم
فَإِن لَم himayelerinizde bulunan üvey kızlarınız دخَلْتُم بِهِن
bir فَلَا جناحَ onlarla بِهِن (zifafa) دخَلْتُم girmemişseniz تَكُونُوا
oğullarınızın أَبنَائِكُم eşleri وحلَائِلُ üzerinize عليكُم günah yok
almanız بين birden تَجمعوا أَن ve و kendi öz أَصلَابِكُم مِن الَّذِين
إِن geçmişte olan ما قَد سلَفَ müstesna إِلَّا iki kız kardeşi الْأُخْتَين
Rahim رحِيما Ğafur غَفُورًا olandır كَان Muhakkak ki Allah الله

23) Anneleriniz, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, erkek kardeşlerinizin kızları, kız kardeşlerinizin kızları, sizi emziren anneleriniz, süt kardeşleriniz, eşlerinizin anneleri, kendileriyle (zifafa) girdiğiniz karılarınızdan olup himayelerinizde bulunan üvey kızlarınız, -onlarla (zifafa) girmemişseniz üzerinize bir günah yok- kendi öz oğullarınızın eşleri ve iki kız kardeşi birden almanız –geçmişte olan müstesna- size haram kılındı. Muhakkak ki Allah Ğafur, Rahim olandır.

Sütanne, sütbaba (sütannenin çocuğunu doğurduğu ve bu doğumdan gelen sütü ile süt çocuğunu emzirdiği sırada evli bulunduğu kocası), sütkardeşler ve diğer bazı süthısımlannın -evlenmenin yasak olması bakımından- öz anne ve akraba gibi olmaları ilgili âyet ve hadislerle sabit olmuş, İslâm'a mahsus bir anlayış ve hükümdür. Çocuğun başka bir gıda ile beslenip gelişemediği bir çağında (ilk iki yaşında) onu emziren kadın, tıpkı doğuran ana gibi çocuğun hayatının idamesini sağlamakta yani Allah Teâlâ çocuğun hayatının devamına sütanneyi vasıta kıl-maktadır. Bu bakımdan emziren kadın anne kabul edilmiş, onunla ve bir kısım ya-kınlarıyla emen çocuğun evlenmesi haram kılınmıştır. Yine bu sebepledir ki, bazı âlimlere göre ilk iki yaşı içinde bile çocuk sütten kesilir, başka gıdalarla beslenir hale gelirse bundan sonra -henüz iki yaş dolmadığı halde- emzirme haram kılıcı olmaz.

إلا kadınlardanالنساءِ مِن evli olanlar daالْمحصنَاتُ Veو
كِتَاب Sağ ellerinizinأَيمانُكُم sahip olduğuملَكَتْ ما müstesna
لَكُم helal kılındıوأُحِلَ Bu sizeعلَيكُم Allah'ınاللهِ yazdığıdır
istemenizتَبتَغُوا أَن Bunlarınذَلِكُم dışındakilerوراء ما size
مسافِحِين etmedenغَير iffetli olupمحصِنِين mallarınızlaبِأَموالِكُم
onlardanبِهِ faydalandığınızdaاستَمتَعتُم kendisiyleفَما zina
bir فَرِيضةً ücretlerini verinأُجورهن verinفَآتُوهن onlaraمِنْهن
فِيما sizeعلَيكُم bir günah yokturجنَاح ولَا farz olarak
بِهِ Takdir edilen şeydenتَراضيتُم anlaştığınız şey hususunda
kendisinde الْفَرِيضةِ sonraبعدِ مِن kendisinde karşılıklı
olandırكَان Allahالله Muhakkak kiإِن karşılıklı anlaştığınız
Hakimحكِيما Alîmعلِيما

24)Ve sağ ellerinizin sahip olduğu müstesna kadınlardan evli olanlar da. Bu Allah'ın size yazdığıdır. Bunların dışındakiler –iffetli olup zina etmeden- mallarınızla istemeniz için size helal kılındı. O halde onlardan kendisiyle faydalandığınızda onlara bir farz olarak ücretlerini verin. Takdir edilen şeyden sonra kendisinde karşılıklı anlaştığınız şey hususunda size bir günah yoktur. Muhakkak ki Allah Alîm, Hakim olandır.

(*)Bu âyette geçen muhsanât, muhsinîn kelimeleri "menetmek, engellemek" mânasına gelen ihsan masdarından gelmektedir. Âyetlerde ihsan kelimesi kadınlar için "evli olmak", "iffetli olmak" ve "hür olmak" mânalarında kullanılmıştır. Her üç durum da kadını, zinadan koruduğu için bu mânalar, kökteki "engellemek" manasıyla ilgili bulunmaktadır. Hangi âyette bu üç mânadan hangisinin kastedildiği karinelerle bilinecektir.

Evlenme mânileri sayılırken zikredilen "muhsan kadınlar"dan maksat evli kadınlardır. Bu âyetle -Câhiliyye devrinde bazı durumlarda caiz görülen- birden fazla erkekle evli olma âdeti kaldırılmış, bir kadının ancak bir erkeğin nikâhı al-tında bulunabileceği ve yalnızca onunla kan-koca hayatı yaşayabileceği hükmü getirilmiştir; yani İslâm'da çok kocalılık caiz değildir.

İçinizdenمِنْكُم gücü yetmeyenيستَطِع لَم kimselerمن Veو
الْمؤمِنَاتِ kadınları الْمحصنَاتِ nikahlamaya ينكِح أَن hürطَولًا
مِن cariyeleri alsınأَيمانُكُم sahip olduklarıملَكَت ما فَمِن inanmış
çok iyi bilirأَعلَم Allahالله ve و inanmışالْمؤمِنَاتِ erlerinفَتَياتِكُم
بعض مِن Hepiniz de birsinizبعضكُم sizin inancınızıبِإِيمانِكُم
أَهلِهِن izniyleبِإِذْنِ alınفَانكِحوهن birbirinizden türediniz
ücretlerini deأُجورهن güzellikle verinوآتُوهن sahiplerinin
غَير namuslu cariyeleri محصنَاتٍ örfe uygun olarakبِالْمعروفِ
bulunmayan متَّخِذَاتِ ولَا Kötülükte bulunmayanمسافِحاتٍ
bulunduklarıأُحصِن zaman فَإِذَا gizli dost edinmeyen أَخْدانٍ
cezaları فَعلَيهِن kötülükteبِفَاحِشَةٍ evlendikten sonra أَتَين فَإِن
الْعذَابِ مِن hür kadınlarınالْمحصنَاتِ علَى ما yarısıdırنِصفُ
الْعنَتَ korkanlaraخَشِي bir ruhsattırلِمن Buذَلِك cezasının
sabretmenizتَصبِروا fakatوأَن içinizdenمِنْكُم zinâ etmekten
suçları غَفُور Allahالله ve و sizeلَكُم daha hayırlıdırخَير
rahîmdirرحِيم tamamıyla örter

والمحصنات مِن النساءِ إِلا ما ملكت أيمانكم كِتاب اللهِ
عليكم وأحِل لكم ما وراءَ ذَلكم أنْ تبتغوا بِأموالكم محصِنِين
غَير مسافِحِين فما استمتعتم بِهِ مِنهن فآتوهن أجورهن فَريضةً
ولا جناح عليكم فِيما تراضيتم بِهِ مِن بعدِ الفريضةِ إِن الله
كانَ عِليما حكِيما (٢٤) ومن لم يستطِع مِنكم طولا أنْ ينكِح
المحصناتِ المؤمِناتِ فمِن ما ملكت أيمانكم مِن فتياتِكم
المؤمِناتِ والله أعلم بِإِيمانِكم بعضكم مِن بعض فانكِحوهن
بِإِذْنِ أهلِهن وآتوهن أجورهن بِالمعروفِ محصناتٍ غَير
مسافِحاتٍ ولا متخِذاتِ أخدانٍ فَإِذا أحصِن فَإِنْ أتين بِفاحِشةٍ
فعليهن نِصف ما على المحصناتِ مِن العذابِ ذَلك لِمن
خشِي العنت مِنكم وأنْ تصبِروا خير لكم والله غفور رحِيم
(٢٥) يريد الله لِيبين لكم ويهدِيكم سنن الذِين مِن قبلِكم
ويتوب عليكم والله عِليم حكِيم (٢٦)

25)Ve içinizden, hür, inanmış kadınları nikahlamaya gücü yetmeyen kimseler, inanmış erlerin sahip oldukları cariyeleri alsın ve Allah, sizin inancınızı çok iyi bilir. Hepiniz de birsiniz, birbirinizden türediniz. Kötülükte bulunmayan, gizli dost edinmeyen namuslu cariyeleri, sahiplerinin izniyle alın, ücretlerini de örfe uygun olarak güzellikle verin, onlar evlendikten sonra kötülükte bulundukları zaman cezaları, hür kadınların cezasının yarısıdır. Bu, içinizden zinâ etmekten korkanlara bir ruhsattır, fakat sabretmeniz size daha hayırlıdır ve Allah, suçları tamamıyla örter, rahîmdir.

(*)Burada câriye olmayan kadınlar için kullanılan muhsan vasfı, "hür" mânasında, cariyeler için kullanılanı ise "iffetli, namuslu" mânasındadır. Müminler hür ve müslüman kadınlarla evlenebilmek için gerekli bulunan maddî güce sahip olmazlarsa daha az bir masrafla câriye nikahlayabiliyorlardı. Eşin hem gayri muslim hem de câriye olması ondan doğacak çocukları daha ziyade olumsuz etkileyeceği için hiç değilse mümin olması istenmiştir.

يهدِيكُم ve و size لَكُم açıklamakلِيبين Allahالله isterيرِيد
sizden قَبلِكُم مِن الَّذِين yollarınıسنَن yollarını göstermek
الله ve و kabul etmekعلَيكُم tövbeniziيتُوب ve و öncekilerin
hüküm ve hikmet sahibidirحكِيم her şeyi bilirعلِيم Allah

26) Allah, size açıklamak ve size, sizden öncekilerin yollarını göstermek ve tövbenizi kabul etmek ister ve Allah, her şeyi bilir, hüküm ve hikmet sahibidir.

(*)"... Öncekilerin yolların..."dan maksat, Allah Teâlâ'nın Hz. Âdem'den itibaren gönderdiği peygamberlerin, ümmetlerine gösterdikleri yollar, bildirdikleri inanış ve yaşayış bütünüdür. Tevhid temeline oturan bu dinî inanış ve yaşayışın önemli bir kısmı evrenseldir, bütün zaman ve mekânlarda geçerlidir; geri kalan kısmında ise amaç (makasıd) birliği vardır. Bu sebepledir ki Hz. İsâ, "Mûsâ şeriatını kaldırmak için değil, uygulamak ve tamamlamak için geldiğini" bildirmiştir.

kabul عَلَيْكُمْ tövbenizi يَتُوبَ أَنْ diler يريد Allah الله Ve و etmeyi يريد isterler الشهوات يتبعون الذين uyanlarsa şehvetlerine أَنْ تَمِيلُوا sizin sapmanızı مَيلًا doğru yoldan عَظِيمًا bütünüyle

27) Ve Allah, tövbenizi kabul etmeyi diler, şehvetlerine uyanlarsa, sizin doğru yoldan bütünüyle sapmanızı isterler.

Mecûsiler kız kardeşlerle, kız ve erkek kardeşlerin kızlarıyla evlenmeyi helâl sayarlardı. Allah Teâlâ bunların nikâhını haram kılınca "Teyze ve hala'yı nikahlamanız haram iken onların kızlarını nikâhlamayı helâl görüyorsunuz. O halde kız ve erkek kardeşlerin kızlarının nikâhlanmasını da helâl görün." dediler de bunun üzerine bu âyet-i kerime nazil oldu.[279]

يريد diler الله Allah أَنْ يُخَفِّفَ hafifletmeyi عَنْكُمْ size و ve خُلِقَ zâten de yaratılmıştır الْإِنسَانُ insan ضَعِيفًا zayıf olarak

28) Allah, size hafifletmeyi diler ve insan, zâten de zayıf olarak yaratılmıştır.

يَاأَيها Ey الَّذِينَ آمَنُوا inananlar لَا تَأْكُلُوا yemeyin أَموالَكُم mallarınızı بينَكُم aranızda بِالْبَاطِلِ haksız yere إِلَّا ancak أَنْ تَكُونَ karşılıklı تِجارَةً başka yapılan alış-veriş عَن تَرَاضٍ bir uzlaşmayla مِنكُم birbirinizle و ve لَا تَقْتُلُوا öldürmeyin أَنفُسَكُم birbirinizi إِنَّ şüphe yok ki الله Allah كَانَ بِكُم size رحيما rahîmdir

29) Ey inananlar, aranızda, mallarınızı haksız yere yemeyin, ancak birbirinizle karşılıklı bir uzlaşmayla yapılan alışveriş başka ve birbirinizi öldürmeyin, şüphe yok ki Allah, size rahîmdir.

و Ve من kim يفعل işlerse ذَلِكَ bu işi عدوانًا haddini aşarak وظُلْمًا zulmedip فسوف sonra نُصليهِ onu sokarız نَارًا ateşe و ve كَانَ ve ذَلِكَ bu عَلَى اللهِ Allah'a يسيرا pek kolaydır

30) Ve kim haddini aşarak zulmedip bu işi işlerse sonra onu ateşe sokarız ve bu, Allah'a pek kolaydır.

(*) Bâzı sebep ve bahanelerle insan haklarına el uzatmanın, meşru alım-satım dışında halkı sömürmenin zulüm olduğu, düzensizlik ve dengesizlik doğuracağı belirtildi. Allah'a inananların bu tür kirli işlere girmemeleri; imân, vicdan ve sağlam akılla bağdaşmıyan yollara baş vurmamaları tenbih edildi

إِنْ Eğer تَجْتَنِبُوا kaçınırsanız كبائر büyük günahlardan ما تُنْهَوْنَ Nehyedildiğiniz عنه o نُكفر örteriz عنكم sizin سيئاتكم suçlarınızı و ve نُدخِلْكُم sizi ulaştırırız مدخلًا şerefli bir mevkiye كريما büyük

31) Eğer nehyedildiğiniz o büyük günahlardan kaçınırsanız sizin suçlarınızı örteriz ve sizi büyük, şerefli bir mevkiye ulaştırırız.

وَلَا تَتَمَنَّوا haset etmeyin ما فضل üstün etmesine الله Allah'ın بِهِ بعضكم bâzılarınızı عَلَى بعض bir kısmınıza لِلرجال Erkeklerin نَصِيب payları var مما kendi اكْتَسَبُوا kazançlarından وللنساء kadınların da نَصِيب payları var مما kendi اكْتَسَبْنَ kazançlarından واسألوا dileyin الله Allah'tan مِن فَضلِهِ lütfünü إِنَّ çünkü şüphe yok ki الله Allah كَانَ بِكُلِّ her شيء şeyi عليما tamamıyla bilir

32) Allah'ın, bâzılarınızı bir kısmınıza üstün etmesine haset etmeyin. Erkeklerin, kendi kazançlarından payları var, kadınların da kendi kazançlarından payları var. Allah'tan, lütfunu dileyin, çünkü şüphe yok ki Allah her şeyi tamamıyla bilir.

Tirmizî, Ümmü Seleme'den şöyle dediğini rivayet eder: Erkekler gazaya gidiyor, kadınlar gazaya gidemiyor ve biz mirasın (erkek hissesinin) yansını alıyoruz. Bunun üzerine yüce Allah: "Allah'ın kendisiyle kiminizi kiminize üstün kıldığı şeyleri temenni etmeyin" buyruğunu indirdi.[100]

ولكل Her جعلنا tâyin ettik موالي mîrasçı olacak erkek ve kadınları مما ترك bıraktıkları mallara الوالدان Ana ve babayla والأقربون yakınların bıraktıkları والذين عقدت ahitleştiğiniz أيمانكم Kendileriyle فآتوهم kişilere de verin نصيبهم paylarını إِنَّ şüphe yok ki الله Allah كان على كل her شيء şeyi شهيدا görür

33) Her Anne ve babaya yakınların bıraktıkları mallara mîrasçı olacak erkek ve kadınları tâyin ettik. Kendileriyle ahitleştiğiniz kişilere de paylarını verin, şüphe yok ki Allah her şeyi görür.

(*) Burada "vârisler" diye tercüme edilen kelime mevâlî'dir. Bunun tekili olan mevlâ "kişinin yakını, doğumdan akrabası" mânasına da gelmektedir. Ana ve babanın geride bıraktığı böyle akraba arasında amcalar, dedeler, dayılar... vardır. Bu akrabanın da oğul ve torunları "akraba"nın mevâlîsidir. Kan hısımlarının vâris olmaları bu âyete göre genel hükümdür. Eğer miras âyetinde zikredilen vârisler bulunmazsa veya bunlar hisselerini aldıktan sonra artan miras varsa, müctehidlerin çoğunluğuna göre, yakından uzağa doğru baba tarafından akrabaya (asabe) ve bazı müctehidlere göre ana tarafından akrabaya (zevi'l-erhâm) verilecektir.

Bu بِمَا kadınları النساءِ على kavvam قوامون Erkekler الرجالُ
bazılarını بعضهم Allah'ın الله fazilet kılmış olmasından فَضلَ
infak أَنفقُوا böyledir وبما bazılarına بعض üstün على
erkeklerin mallarından أموالِهم مِن etmelerinden dolayı
حافِظاتٌ itaatlı olan قانِتاتٌ İyi kadınlar فالصالِحاتُ
حفِظَ kendileri de بِمَا gizli olanı لِلْغَيبِ koruyanlardır
تخافُون ettiğiniz kadınlara واللاتي Allah'ın الله korumasıyla
öğüt verin فعِظوهن Serkeşliklerinden نشوزهن endişe
kendilerini yataklarında المضاجِعِ في yalnız bırakın واهجروهن
size itaat أطعنكم Eğer فإن nihayet) dövün واضربوهن
yol سبيلًا aleyhlerine عليهن artık aramayın تبغوا فلا ederlerse
Kebir'dir كبيرا Aliyy'dir عليا كان Allah الله Şüphe yok ki إن

34) Erkekler kadınları kavvam (gözetmekle yükümlüdür). Bu, Allah'ın bazılarını bazılarına üstün, fazilet kılmış olmasından ve erkeklerin mallarından infak etmelerinden dolayı böyledir. İyi kadınlar itaatlı olan, Allah'ın korumasıyla kendileri de gizli olanı koruyanlardır. Serkeşliklerinden endişe ettiğiniz kadınlara öğüt verin; kendilerini yataklarında yalnız bırakın; (nihayet) dövün. Eğer size itaat ederlerse, artık aleyhlerine yol aramayın. Şüphe yok ki Allah Aliyy'dir, Kebir'dir.

Katâde'den rivayette o şöyle diyor: Bize Hasen rivayet etti ki Hz. Peygamber (a.s) zamanında bir adam karısına bir tokat atmış, kadın da Hz. Peygamber (a.s)'e gelerek kocasının bu davranışını şikâyet etmiş. Hz. Peygamber (a.s) kocası hakkında kısas yapmak istemiş de Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirmiş. Kadını çağırıp bu âyet-i kerimeyi okuyan Hz. Peygamber (a.s): "Sen bir şey diledin ama Allah da ondan başkasını diledi ve Allah'ın dilediği en hayırlıdır" buyurmuş.[280]

بينهما açılmasından شقاق korkarsanız خفتم Eğer وإن
أهلِه مِن bir hakem حكما o zaman gönderin فابعثوا aralarının
أهلها مِن bir hakem gönderin وحكما erkeğin ailesinden
Her ikisi de إصلاحا isterlerse يريدا إن kadının ailesinden
بينهما Allah da الله bulur يوفق aralarının düzelmesini
خبيرا Alim'dir عليما كان Allah الله Şüphesiz ki إن aralarını
Habir'dir

35) Eğer aralarının açılmasından korkarsanız, o zaman erkeğin ailesinden bir hakem, kadının ailesinden bir hakem gönderin. Her ikisi de aralarının düzelmesini isterlerse, Allah da aralarını bulur. Şüphesiz ki Allah Alim'dir, Habir'dir.

(*)Ailede huzur ve düzeni bozan kişi, taraflardan sadece birisi olduğunda "nüşûz"dan söz edilir. Aile düzeni iki tarafın karşılıklı anlaşmazlıklarından, hukuk ihlâlinden ve geçimsizlik çıkarmalarından ileri geliyorsa ve bu durum uzayıp gittiği için ayrılmaları, ailenin dağılması ihtimali ortaya çıkarsa "şîkâk" hali gerçekleşmiş olur. Bu durumda Kur'ân-ı Kerim'in gösterdiği yol, teklif ettiği çözüm usulü "anlaşmazlığın hakemlere götürülmesidir.

الرجالُ قوامونَ على النساءِ بِما فَضلَ الله بعضهم على بعض
وبما أنفقُوا مِن أموالِهم فالصالِحات قانِتات حافِظات لِلْغيبِ
بِما حفِظَ الله واللاتي تخافُونَ نشوزهن فعِظوهن واهجروهن
فِي المضاجِعِ واضربوهن فَإِنْ أطعنكم فلا تبغوا عليهن سبيلا
إن الله كانَ عليا كبيرا (٣٤) وإنْ خِفْتم شِقاق بينهما فابعثُوا
حكما مِن أهلِهِ وحكما مِن أهلِها إنْ يريدا إصلاحا يوفق الله
بينهما إن الله كانَ عليما خبيرا (٣٥) واعبدوا الله ولا
تشركُوا بِهِ شيئًا وبالوالِدين إحسانا وبِذِي القُربى واليتامى
والمساكِين والجار ذِي القُربى والجار الجنبِ والصاحِبِ
بِالجنبِ وابن السبِيل وما ملكت أيمانكم إن الله لا يحِب من
كانَ مختالًا فخورا (٣٦) الذِين يبخلُونَ ويأمرونَ الناس
بِالبخل ويكْتمونَ ما آتاهم الله مِن فَضلِهِ وأعتدنا لِلكافِرين
عذابا مهينا (٣٧)

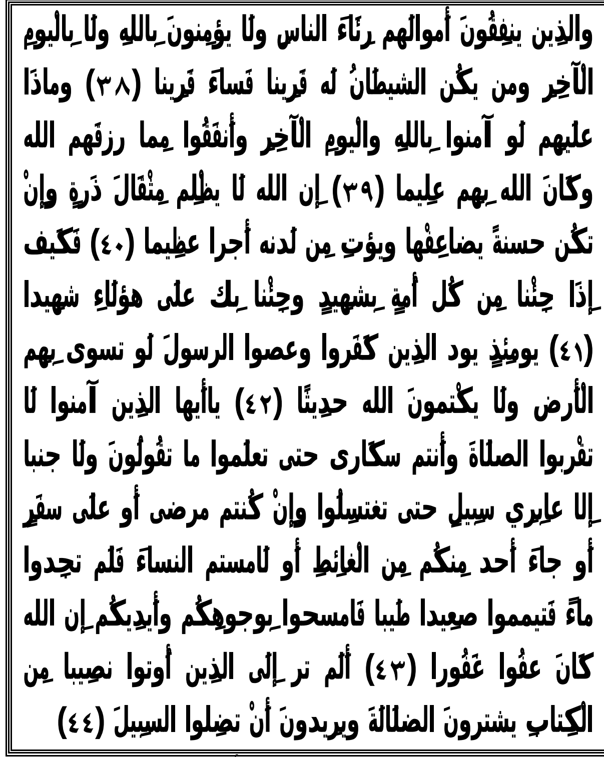
بِهِ şirk koşmayın تشركوا ولا Allah'a الله ibadet edin واعبدوا
iyilik edin إحسانا Ana babaya وبالوالدين hiçbir şeyi شيئا O'na
yoksullara والمساكين yetimlere واليتامى akrabaya وبذي القربى
uzak الجنب komşuya والجار yakın ذي القربى komşuya, والجار
السبيل kalmışa وابن yanınızdaki بالجنب arkadaşa والصاحب
sağ أيمانكم sahip olduğu kimselere de ملكت ما ve و yolda
من sevmez يحب لا Allah الله Muhakkak ki إن ellerinizin
kibirli فخورا böbürlenen مختالا كان kimseyi

36) Allah'a ibadet edin O'na hiçbir şeyi şirk koşmayın. Ana babaya iyilik edin; akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşa, yolda kalmışa ve sağ ellerinizin sahip olduğu kimselere de... Muhakkak ki Allah kibirli, böbürlenen kimseyi sevmez.

emrederler يأمرون ve و cimrilik ederler يبخلون Onlar الذين
آتاهم şeyi ما gizlerler ويكتمون cimrilik بالبخل insanlara الناس
وأعتدنا lütfundan فضله من Allah'ın الله kendilerine verdiği
bir azap عذابا kafirler için للكافرين Doğrusu biz hazırladık
alçaltıcı مهينا

37) Onlar cimrilik ederler ve insanlara cimrilikle emrederler. Allah'ın lütfundan kendilerine verdiği şeyi gizlerler. Doğrusu biz o kafirler için alçaltıcı bir azap hazırladık.

İbn Abbâs'tan rivayete göre o şöyle demiştir: Ka'b ibnu'l-Eşref in dostu ve antlaşmalısı Kerdem ibn Zeyd, Usâme ibn Habîb, Nâfi' ibn Ebî Râfi, Bahrî ibn Amr, Huy ey ibn Ahtab ve Rifâa ibn Zeyd ibn Tâbut adlı yahudiler, Hz. Peygamber (a.s)'ın ashabından Ensardan bazılarına gelir, onlara öğüt verir bir havaya girerek: "Mallarınızı böyle infak etmeyin. Bu mallarınızın tükenerek fakirleşmenizden korkarız. Bu kadar hızlı ve çok sadaka dağıtmayın. Yarın neler olacağını bilemezsiniz" derlerdi. Allah Tealâ bunun üzerine bu âyet-i kerimeyi indirdi.[101]

والذين ينفقون أموالهم رئاء الناس ولا يؤمنون بالله ولا باليوم
الآخر ومن يكن الشيطان له قرينا فساء قرينا (٣٨) وماذا
عليهم لو آمنوا بالله واليوم الآخر وأنفقوا مما رزقهم الله
وكان الله بهم عليما (٣٩) إن الله لا يظلم مثقال ذرة وإن
تكن حسنة يضاعفها ويؤت من لدنه أجرا عظيما (٤٠) فكيف
إذا جئنا من كل أمة بشهيد وجئنا بك على هؤلاء شهيدا
(٤١) يومئذ يود الذين كفروا وعصوا الرسول لو تسوى بهم
الأرض ولا يكتمون الله حديثا (٤٢) ياأيها الذين آمنوا لا
تقربوا الصلاة وأنتم سكارى حتى تعلموا ما تقولون ولا جنبا
إلا عابري سبيل حتى تغتسلوا وإن كنتم مرضى أو على سفر
أو جاء أحد منكم من الغائط أو لامستم النساء فلم تجدوا
ماء فتيمموا صعيدا طيبا فامسحوا بوجوهكم وأيديكم إن الله
كان عفوا غفورا (٤٣) ألم تر إلى الذين أوتوا نصيبا من
الكتاب يشترون الضلالة ويريدون أن تضلوا السبيل (٤٤)

رِئَاءَ mallarını أَمْوَالَهُمْ infak ederler يُنْفِقُونَ Onlar وَالَّذِينَ
iman etmezler يُؤْمِنُونَ لَا ve وَ insanlara النَّاسِ gösteriş için
kimse وَمَنْ ahiret الْآخِرِ gününe de وَلَا بِالْيَوْمِ Allah'a da بِاللَّهِ
فَسَاءَ arkadaş قَرِينًا kendisine لَهُ Şeytanın الشَّيْطَانُ olduğu يَكُنِ
arkadaştır قَرِينًا ne kötü

38) Onlar mallarını insanlara gösteriş için infak ederler ve Allah'a da ahiret gününe de iman etmezler. Şeytanın kendisine arkadaş olduğu kimse ne kötü arkadaştır.

بِاللَّهِ iman edip آمَنُوا etselerdi لَوْ عَلَيْهِمْ ne olurdu? وَمَاذَا
مِمَّا infak وَأَنْفَقُوا ahiret الْآخِرِ gününe الْيَوْمِ ve وَ Allah'a
اللَّهُ olandır وَكَانَ Allah'ın اللَّهُ rızıklandırdığı رَزَقَهُمُ kendilerini
hakkıyla bilmekte عَلِيمًا onları بِهِمْ Allah

39) Allah'a ve ahiret gününe iman edip Allah'ın kendilerini rızıklandırdığı şeylerden infak etselerdi onlara ne olurdu? Allah onları hakkıyla bilmekte olandır.

36-39, Buradan itibaren yedi âyette, sûrenin ana konuları arasında bulunan cemiyet düzeni, bu düzenin harcı durumundaki yapıcı sosyal ilişkiler, yakından uzağa doğru insanlara iyi davranmak, maddî ve manevî yardımda bulunmak, bun-ları gösteriş için değil, sırf Allah rızâsı için yapmak ve böylece cemiyet halinde dünya hayatını yaşarken de bir Allah'a kulluğu gerçekleştirmek tavsiye ve teşvik edilmektedir. Allah'a başkasını ortak koşmak (şirk) birisi inançta, diğeri amelde ve davranışta olmak üzere iki çeşittir. İnançta şirk, Allah'tan başka bir varlığın tanrı olduğuna veya Allah'a mahsus sıfatlardan bir kısmını taşıdığına inanmakla olur. Amelde şirk ise ibadeti ve kulluğu Allah'a tahsis edip, yalnız O'nun için ya-pacak yerde başka varlıkları da O'na ortak kılmakla gerçekleşir. Bu âyetlerde kınanan kibir, cimrilik, gösteriş yapma duygu ve eylemlerinde iki çeşit şirkin de izleri vardır.

ذَرَّةٍ kadar مِثْقَالَ zulmetmez لَا يَظْلِمُ Allah اللَّهَ Muhakkak ki إِنَّ
يُؤْتِ ve وَ katlar يُضَاعِفْهَا Bir iyilik حَسَنَةً olursa وَإِنْ تَكُ zerre
çok büyük عَظِيمًا bir ecir verir أَجْرًا katından مِنْ لَدُنْهُ verir

40) Muhakkak ki Allah zerre kadar zulmetmez. Bir iyilik olursa onu katlar ve katından çok büyük bir ecir verir.

أُمَّةٍ Her كُلِّ مِنْ getirdiğimiz جِئْنَا zaman إِذَا nasıl olacak? فَكَيْفَ
عَلَى seni de بِكَ getirdiğimiz وَجِئْنَا birer şahit بِشَهِيدٍ ümmetten
bir şahit olarak شَهِيدًا onlar هَؤُلَاءِ üzerine

41) Her ümmetten birer şahit getirdiğimiz seni de onlar üzerine bir şahit olarak getirdiğimiz zaman nasıl olacak?

(*)Kendilerine hak din ve peygamber gönderilen her ümmetin şahidi peygamberi olacaktır. Kıyamette Allah Teâlâ ümmetleri toplayacak, hesaba çekecek, peygamberlerini de şahit tutacaktır. İyi ahlâkı tamamlamak için gönderilmiş, bü-tün hak dinlerin değişmez esaslarını son olarak aydınlığa çıkarmış ve uygulamış, insanlığa kıyamete kadar sürecek bir din ve nizam getirmiş olan hâtemü'l-enbiyâ da bütün peygamberlerin şahidi olacaktır. Çünkü o, diğerlerinin getirip tebliğ ettiklerini ve daha fazlasını bilmektedir.

asi وَعَصَوُا Kafirler الَّذِينَ كَفَرُوا arzu ederler يَوَدُّ o gün يَوْمَئِذٍ
وَ yerle الْأَرْضُ بِهِمُ bir olmayı لَوْ تُسَوَّى resule الرَّسُولَ olanlar
hiçbir haber de حَدِيثًا Allah'tan اللَّهَ gizleyemezler يَكْتُمُونَ لَا ve

42) Kafirler ve resule asi olanlar o gün yerle bir olmayı arzu ederler ve Allah'tan hiçbir haber de gizleyemezler.

الصَّلَاةَ yaklaşmayın لَا تَقْرَبُوا iman edenler الَّذِينَ آمَنُوا Ey يَاأَيُّهَا
تَعْلَمُوا kadar حَتَّى sarhoş iken سُكَارَى Sizler وَأَنْتُمْ namaza
إِلَّا cünüp iken de وَلَا جُنُبًا dediğinizi تَقُولُونَ ne مَا bilinceye
تَغْتَسِلُوا kadar حَتَّى yolculukta سَبِيلٍ olmanız عَابِرِي müstesna
أَوْ hasta olmuşsanız مَرْضَى iseniz كُنْتُمْ Eğer وَإِنْ gusledinceye
biriniz أَحَدٌ gelmişse جَاءَ yahut أَوْ yolculukta عَلَى سَفَرٍ veya
لَامَسْتُمُ ya da أَوْ ihtiyaç yolundan الْغَائِطِ مِنَ sizden مِنْكُمْ
su مَاءً bulamamışsanız فَلَمْ تَجِدُوا kadınlara النِّسَاءَ dokunup da
فَامْسَحُوا temiz طَيِّبًا toprakla صَعِيدًا teyemmüm edin فَتَيَمَّمُوا
إِنَّ ellerinize وَأَيْدِيكُمْ ve وَ yüzlerinizle بِوُجُوهِكُمْ sürün
Ğafur غَفُورًا Afuvv عَفُوًّا olandır كَانَ Allah اللَّهَ Muhakkak ki

43) Ey iman edenler! Sizler sarhoş iken ne dediğinizi bilinceye kadar cünüp[102] iken de –yolculukta olmanız müstesna- gusledinceye kadar namaza yaklaşmayın. Eğer hasta olmuşsanız veya yolculukta iseniz yahut sizden biriniz ihtiyaç yolundan gelmişse yada kadınlara dokunup da su bulamamışsanız temiz toprakla teyemmüm[103] edin ve yüzlerinizle ellerinize sürün. Muhakkak ki Allah Afuvv (af eden), Ğafur (günahları örten) olandır...

Araplar'ın hartır ismini verdikleri "şarap" İslâm'dan sonra hemen yasaklanmamıştı, bu sebeple daha önce şarap içmeye alışmış bulunan müslümanlar da onu içerler ve sarhoş olurlardı. Hicretin başlarında "Sana içkiyi ve kumarı soruyorlar. De ki: Bu ikisinde insanlar için büyük zarar (ism) ve bazı faydalar vardır; zararları da faydalarından büyüktür" mealindeki âyet gelince sahabeden bazıları âyette geçen ism kelimesine "zarar, kötülük, eziyet" mânası vererek "Biz onu ism için değil, faydalarından dolayı içiyoruz" dediler ve içmeye devam ettiler. Ancak bu âyet şarap ve benzeri sarhoşluk veren içkilerin yakında yasaklanacağına işaret ediyor, içenleri psikolojik olarak bunu bırakmaya hazırlıyordu.

Teyemmüm âyeti hicretten sonra 6. yılda Müreysî seferinde gelmiştir. Bu seferde Hz. Âişe'nin bir gerdanlığı kaybolmuş, aramak için vakit harcanmış, suyun bulunduğu menzile ulaşma imkânı kalmamıştı. Abdest almak için su bulamayan halkın, durumu Hz. Ebû Bekir'e şikâyet etmesi üzerine o da gelmiş kızı Âişe'ye çıkışmıştı. Bu sırada Hz. Peygamber onun dizine başını koymuş istirahat etmekte iken teyemmüm âyeti geldi.[104]

bir نَصِيبًا verilenأُوتُوا kimseleriالَّذِينَ إِلَى görmedin mi?أَلَمْ تَرَ
الضَّلَالَةَ satın alıyorlar daيَشْتَرُونَ Kitaptanالْكِتَابِ مِنَ nasip
yoluالسَّبِيلَ sapıtmanızıتَضِلُّوا أَنْ istiyorlarوَيُرِيدُونَ Sapıklığı

44) Kitaptan bir nasip verilen kimseleri görmedin mi? Sapıklığı satın alıyorlar da sizden de yolu sapıtmanızı istiyorlar.

بِأَعْدَائِكُمْ çok iyi bilendirأَعْلَمُ Doğrusu Allahوَاللَّهُ
veli وَلِيًّا Elbette ki Allahبِاللَّهِ yeterوَكَفَى düşmanlarınızı
yardımcı olarak daنَصِيرًا Allahبِاللَّهِ yeterوَكَفَى olarak da

45) Doğrusu Allah düşmanlarınızı çok iyi bilendir. Elbette ki Allah veli olarak da yardımcı olarak da yeter.

الْكَلِمَ değiştirerekيُحَرِّفُونَ Yahudiهَادُوا olanlardanالَّذِينَ مِنَ
İşittikسَمِعْنَا derlerوَيَقُولُونَ yerlerindenمَوَاضِعِهِ عَنْ kelimeleri
dinlemez olasıمُسْمَعٍ غَيْرَ dinleوَاسْمَعْ isyan ettikعَصَيْنَا ve و
فِي الدِّينِ saldırarakوَطَعْنًا dilleriniبِأَلْسِنَتِهِمْ eğipلَيًّا Rainaوَرَاعِنَا
ve و İşittikسَمِعْنَا deselerdiقَالُوا onlarأَنَّهُمْ Oysa kiوَلَوْdine
لَكَانَ bizi gözetوَانْظُرْنَا dinleوَاسْمَعْ ve و itaat ettikأَطَعْنَا
daha وَأَقْوَمَ ve و onlar içinلَهُمْ daha hayırlıخَيْرًا muhakkak ki
بِكُفْرِ Allahاللَّهُ lanet ettiلَعَنَهُمُ Fakatوَلَكِنْsağlam olurdu
Artık iman etmezlerيُؤْمِنُونَ فَلَا onlaraهِمْküfürleri sebebiyle
pek azıقَلِيلًا hariçإِلَّا

46) Yahudi olanlardan kelimeleri yerlerinden değiştirerek: "İşittik ve isyan ettik; dinle dinlemez olası" ve dillerini eğip dine saldırarak "Raina" derler. Oysa ki onlar: "İşittik ve itaat ettik dinle ve bizi gözet" deselerdi muhakkak ki onlar için daha hayırlı ve daha sağlam olurdu. Fakat, Allah onlara küfürleri sebebiyle lanet etti. Artık pek azı hariç iman etmezler.

Rifaa ibn Zeyd ibn Tâbut yahudilerin büyüklerinden, ileri gelenlerindendi. Hz. Peygamber (a.s)'a konuştuğu zaman dilini eğip büker, "Râinâ sem'ake yâ Muhammed=bizi gözet ki seni dinleyelim ve ne söylediğini anlıyalım." der, sonra da İslâm'a hücum eder onu kötülerdi. Bunun üzerine Allah Teâlâ: "Ancak pek azı iman eder" e kadar olmak üzere "Görmez misin şu kendilerine kitabdan bir pay verilmiş olanları..." âyetlerini indirdi.

بِمَا iman edinآمِنُوا kitapالْكِتَابَ verilenlerأُوتُوا الَّذِينَ Eyيَا أَيُّهَا
bulunanıلِمَا doğrulayıcı olarakمُصَدِّقًا indirdiğimizeنَزَّلْنَا
Bir وُجُوهًا silmedenنَطْمِسَ أَنْ önceقَبْلِ مِنْ beraberinizdeمَعَكُمْ
çevirmedenأَدْبَارِهَا عَلَى onları arkalarınaفَنَرُدَّهَا takım yüzleri
lanetlediğimizلَعَنَّا gibiكَمَا onları lanetlemedenنَلْعَنَهُمْ veyaأَوْ
اللَّهِ emriأَمْرُ gelmiştirوَكَانَ Cumartesiالسَّبْتِ ashabınıأَصْحَابَ
yerineمَفْعُولًا Allah'ın

47) Ey kitap verilenler! Bir takım yüzleri silmeden ve onları arkalarına çevirmeden veya onları Cumartesi ashabını lanetlediğimiz gibi lanetlemeden önce beraberinizde bulunanı doğrulayıcı olarak indirdiğimize iman edin! Allah'ın emri yerine gelmiştir.

İbn Abbâs'tan rivayette o şöyle anlatıyor: Allah'ın Resûlü (a.s), içlerinde Abdullah ibn Sûriyâ el-A'ver ve Ka'b ibn Esed'in de bulunduğu bazı Yahudi büyükleriyle konuşup onlara: 'Ey Yahudiler topluluğu, Allah'tan takva üzere olun ve müslüman olun. Allah'a yemin ederim ki siz, benim size getirdiğimiz hak olduğunu çok iyi biliyorsunuz." buyurdu. Onlar: "Hayır, ey Muhammed bu senin söylediklerini biz bilmiyoruz." deyip bildiklerini inkâr ettiler ve küfürde ısrar ettiler de Allah Teala bu âyet-i kerimeyi indirdi..[281]

يُشْرَكَ أَنْ asla bağışlamazيَغْفِرُ لَا Allahاللَّهَ Muhakkak kiإِنَّ
ondan مَا دُونَ bağışlarوَيَغْفِرُ kendisineبِهِ şirk koşulmasını
يُشْرِكْ Her kimوَمَنْ dilediği için يَشَاءُ kimse لِمَنْ ذَلِكَ başkasını
iftira etmiş olurافْتَرَى gerçektenفَقَدِ Allah'aبِاللَّهِ şirk koşarsa
çok büyükعَظِيمًا bir günahlaإِثْمًا

والله أعلم بأعدائكم وكفى بالله وليا وكفى بالله نصيرا (٤٥)
من الذين هادوا يحرفون الكلم عن مواضعه ويقولون سمعنا
وعصينا واسمع غير مسمع وراعنا ليا بألسنتهم وطعنا في
الدين ولو أنهم قالوا سمعنا وأطعنا واسمع وانظرنا لكان خيرا
لهم وأقوم ولكن لعنهم الله بكفرهم فلا يؤمنون إلا قليلا (٤٦)
يا أيها الذين أوتوا الكتاب آمنوا بما نزلنا مصدقا لما معكم من
قبل أن نطمس وجوها فنردها على أدبارها أو نلعنهم كما لعنا
أصحاب السبت وكان أمر الله مفعولا (٤٧) إن الله لا يغفر
أن يشرك به ويغفر ما دون ذلك لمن يشاء ومن يشرك بالله
فقد افترى إثما عظيما (٤٨) ألم تر إلى الذين يزكون أنفسهم
بل الله يزكي من يشاء ولا يظلمون فتيلا (٤٩) انظر كيف
يفترون على الله الكذب وكفى به إثما مبينا (٥٠) ألم تر إلى
الذين أوتوا نصيبا من الكتاب يؤمنون بالجبت والطاغوت
ويقولون للذين كفروا هؤلاء أهدى من الذين آمنوا سبيلا
(٥١)

48) Muhakkak ki Allah kendisine şirk koşulmasını asla bağışlamaz; ondan başkasını dilediği kimse için bağışlar. Her kim Allah'a şirk koşarsa gerçekten çok büyük bir günahla iftira etmiş olur.

temize çıkaranيُزَكُّونَ kimseleriالَّذِينَ إِلَى görmedin mi?أَلَمْ تَرَ
مَنْ temize çıkarırيُزَكِّي Allahاللَّهُ Bilakisبَلِ Nefisleriniأَنْفُسَهُمْ
Hurma فَتِيلًا zulmedilmezlerيُظْلَمُونَ وَلَا dilediğiniيَشَاءُ
çekirdeğinin ince ipliği kadar bile

49) Nefislerini temize çıkaran kimseleri görmedin mi? Bilakis Allah dilediğini temize çıkarır. Hurma çekirdeğinin ince ipliği kadar bile zulmedilmezler.

اللَّهِ üzerineعَلَى uyduruyorlarيَفْتَرُونَ nasıl daكَيْفَ Bakانْظُرْ
مُبِينًا günah olarakإِثْمًا buبِهِ yeterكَفَى Ve و yalanالْكَذِبَ Allah
apaçık

50) Bak nasıl da Allah üzerine yalan uyduruyorlar. Ve apaçık bir günah olarak bu yeter.

İbn Abbâs der ki: Yahudiler Merhab ibn Zeyd ve Bahrî ibn Avn, yanlarında küçük çocukları ve ve bir grup Yahudi ile Hz. Peygamber (a.s)'e gelmişler ve: "Ey Muhammed, bu çocukların herhangi bir günahı var mı?" diye sormuşlar. Efendimiz: "Hayır, yok." buyurmuşlar. "Allah'a yemin ederiz ki işte biz aynen bunların durumundayız. Bizim gündüz işlediğimiz günahlar gece keffaretlenir, gece işlediğimiz günahlar da gündüz keffaretlenir." demiş de bu âyet-i kerime nazil olmuştur.[105]

bir نَصِيبًا verilenأُوتُوا kimseleriالَّذِينَ إِلَى görmedin mi?أَلَمْ تَرَ
و Cibteبِالْجِبْتِ inanıyorlarيُؤْمِنُونَ Kitaptanالْكِتَابِ مِنَ nasip
kafirlerكَفَرُوا içinلِلَّذِينَ diyorlarوَيَقُولُونَ tağutaالطَّاغُوتِve
iman edenlerdenآمَنُوا الَّذِينَ مِنَ daha doğruأَهْدَى Bunlarهَؤُلَاءِ
bir yoldadırسَبِيلًا

51) Kitaptan bir nasip verilen kimseleri görmedin mi? Cibte[106] ve tağuta inanıyorlar da kafirler için: "Bunlar iman edenlerden daha doğru bir yoldadır." diyorlar.

أولئك الذين لعنهم الله ومن يلعن الله فلن تجد له نصيرا (٥٢) أم لهم نصيب من الملك فإذا لا يؤتون الناس نقيرا (٥٣) أم يحسدون الناس على ما آتاهم الله من فضله فقد آتينا آل إبراهيم الكتاب والحكمة وآتيناهم ملكا عظيما (٥٤) فمنهم من آمن به ومنهم من صد عنه وكفى بجهنم سعيرا (٥٥) إن الذين كفروا بآياتنا سوف نصليهم نارا كلما نضجت جلودهم بدلناهم جلودا غيرها ليذوقوا العذاب إن الله كان عزيزا حكيما (٥٦) والذين آمنوا وعملوا الصالحات سندخلهم جنات تجري من تحتها الأنهار خالدين فيها أبدا لهم فيها أزواج مطهرة وندخلهم ظلا ظليلا (٥٧) إن الله يأمركم أن تؤدوا الأمانات إلى أهلها وإذا حكمتم بين الناس أن تحكموا بالعدل إن الله نعما يعظكم به إن الله كان سميعا بصيرا (٥٨) ياأيها الذين آمنوا أطيعوا الله وأطيعوا الرسول وأولي الأمر منكم فإن تنازعتم في شيء فردوه إلى الله والرسول إن كنتم تؤمنون بالله واليوم الآخر ذلك خير وأحسن تأويلا (٥٩)

kendilerine lanet ettiği لَعَنَهُمُ kimselerdir الَّذِينَ İşte onlar أُولَٰئِكَ
فَلَن تَجِدَ Allah الله lanet ederse يَلْعَنِ her kime وَمَن Allah'ın الله
bir yardımcı نَصِيرًا onun için لَهُ bulamazsın

52) İşte onlar Allah'ın kendilerine lanet ettiği kimselerdir. Allah her kime lanet ederse artık onun için bir yardımcı bulamazsın.

51-52. Katâde'den rivayette o şöyle diyor: Bize anlatıldığına göre bu âyet-i kerime Ka'b ibnu'l-Eşref, Huyey ibn Ahtab ve Nadir oğullarından iki Yahudi hakkında nâzil olmuştur ve âyetin nüzulüne sebep olan hadise bir hac mevsiminde meydana gelmiştir. Şöyle ki: Müşrikler onlara: "Biz mi doğru yoldayız, yoksa Muhammed ve ashabı mı? Bizler sedanet ve şikayetlerin ehliyiz, yani, Harem ehliyiz." demişler de Ka'b ve Huyey bile bile yalan söyliyerek: "Hayır, tam aksine siz daha doğru yoldasınız." demişler. Onları bu yaptıklarına sürükleyen de herhalde Muhammed ve ashabına karşı besledikleri çekememezlik duygusudur. Nitekim kabilelerine döndüklerinde kavimleri onlara: "Muhammed, sizin hakkınızda kendisine şöyle şöyle âyet indiğini zannediyor." demişler de o ikisi: "Vallahi doğru söylemiş. Bizi onun hakkında böyle konuşmaya ancak ona olan kızgınlığımız ve çekememezliğimiz sevketmiştir." demişler.[282]

mülkten مِنَ الْمُلْكِ bir payı نَصِيبٌ onların لَهُمْ Yoksa mı var? أَمْ
نَقِيرًا insanlara النَّاسَ bile vermezlerdi لَا يُؤْتُونَ O taktirde فَإِذًا
çekirdeğin üzerindeki çukur kadar

53) Yoksa onların mülkten bir payı mı var? O taktirde insanlara çekirdeğin üzerindeki çukur kadar bile vermezlerdi.

عَلَىٰ مَا insanlara النَّاسَ haset mi ediyorlar? يَحْسُدُونَ Yoksa أَمْ
فَقَدْ lütfundan مِن فَضْلِهِ Allah'ın الله verdiği şey için آتَاهُمُ
الْكِتَابَ İbrahim'in إِبْرَاهِيمَ soyuna آلَ verdik آتَيْنَا Muhakkak ki
Ayrıca biz onlara verdik وَآتَيْنَاهُم ile hikmeti وَالْحِكْمَةَ kitap
çok büyük عَظِيمًا mülk مُلْكًا

54) Yoksa Allah'ın lütfundan verdiği şey için insanlara haset mi ediyorlar? Muhakkak ki biz İbrahim'in soyuna kitap ile hikmeti verdik. Ayrıca biz onlara çok büyük bir mülk verdik.

وَمِنْهُم ona بِهِ iman etti آمَنَ kimisi مَنْ Onlardan فَمِنْهُم
كَفَىٰ Ve وَ ondan عَنْهُ yüz çevirdi صَدَّ kimi de مَن içlerinden
yalımlı bir ateş olarak سَعِيرًا Cehennem بِجَهَنَّمَ yeter

55) Onlardan kimisi ona iman etti, içlerinden kimi de ondan yüz çevirdi. Ve yalımlı bir ateş olarak Cehennem yeter.

ayetlerimizi بِآيَاتِنَا inkar كَفَرُوا edenleri الَّذِينَ Muhakkak ki إِنَّ
her كُلَّمَا ateşe نَارًا onları sokacağız نُصْلِيهِمْ yakında سَوْفَ
onları هُمْ değiştireceğiz بَدَّلْنَا Derileri جُلُودُهُم piştiğinde نَضِجَتْ
الْعَذَابَ tatmaları için لِيَذُوقُوا ondan başka غَيْرَهَا derilerle جُلُودًا
حَكِيمًا Aziz عَزِيزًا olandır كَانَ Allah الله Muhakkak ki إِنَّ azabı
Hakim

56) Muhakkak ki ayetlerimizi inkar edenleri, yakında onları ateşe sokacağız. Derileri her piştiğinde azabı tatmaları için onları ondan başka derilerle değiştireceğiz. Muhakkak ki Allah Aziz ve Hakim olandır.

الصَّالِحَاتِ amel işleyen وَعَمِلُوا İman edip آمَنُوا kimseler وَالَّذِينَ
Cennetlere جَنَّاتٍ yakında onları girdireceğiz سَنُدْخِلُهُمْ salih
kalacakları خَالِدِينَ nehirler الْأَنْهَارُ altından مِن تَحْتِهَا akan تَجْرِي
eşler أَزْوَاجٌ orada فِيهَا Onlar için لَهُمْ ebedi أَبَدًا orada فِيهَا
bir ظِلًّا onları girdireceğiz وَنُدْخِلُهُمْ tertemiz مُّطَهَّرَةٌ vardır
koruyucu ظَلِيلًا gölgeye

57) İman edip salih amel işleyen kimseler; yakında onları altından nehirler akan; orada ebedi kalacakları Cennetlere girdireceğiz. Onlar için orada tertemiz eşler vardır ve onları koruyucu bir gölgeye girdireceğiz.

تُؤَدُّوا أَن size emrediyor يَأْمُرُكُمْ Allah الله Muhakkak ki إِنَّ
إِذَا ve وَ sahiplerine أَهْلِهَا إِلَىٰ emanetleri الْأَمَانَاتِ vermenizi
أَن insanlar النَّاسِ arasında بَيْنَ hükmettiğiniz حَكَمْتُم zaman
الله Muhakkak ki إِنَّ adaletle بِالْعَدْلِ hükmetmenizi تَحْكُمُوا
بِهِ size öğüt verdiği يَعِظُكُم ne güzeldir نِعِمَّا Allah'ın
Semi' سَمِيعًا olandır كَانَ Allah الله Muhakkak ki إِنَّ kendisiyle
Basir بَصِيرًا

58) Muhakkak ki Allah size emanetleri sahiplerine vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emrediyor! Muhakkak ki Allah'ın size kendisiyle öğüt verdiği şey ne güzeldir. Muhakkak ki Allah Semi' ve Basir olandır.

Bu ayet, Osman b. Talha hakkında indi. Mekke'yi fethettiği gün Resulullah (a.s) Osman'dan Kabe'nin anahtarını aldı ve Kabe'ye girdi. Sonra ayeti okuyarak dışarı çıktı. Osman'ı çağırıp kendisine anahtarı verdi.[107]

Allah'a الله itaat edin أَطِيعُوا iman edenler الَّذِينَ آمَنُوا Ey يَا أَيُّهَا
الْأَمْرِ sahiplerine de وَأُولِي Resul'e الرَّسُولَ itaat edin وَأَطِيعُوا
فِي شَيْءٍ çekişirseniz تَنَازَعْتُمْ Şayet فَإِن sizden olan مِنكُمْ emir
ve وَ Allah'a إِلَى اللَّهِ onu götürün فَرُدُّوهُ bir şey hakkında
بِاللَّهِ iman تُؤْمِنُونَ ediyorsanız كُنتُمْ Eğer إِن Resul'e الرَّسُولِ
daha خَيْرٌ İşte bu ذَٰلِكَ ahiret الْآخِرِ gününe الْيَوْمِ ve وَ Allah'a
sonuç bakımından تَأْوِيلًا daha güzeldir وَأَحْسَنُ hayırlı

59) Ey iman edenler, Allah'a itaat edin, Resul'e itaat edin ve sizden olan emir sahiplerine de... Şayet bir şey hakkında çekişirseniz –Eğer Allah'a ve ahiret gününe iman ediyorsanız- onu Allah'a ve Resul'e götürün. İşte bu daha hayırlı ve sonuç bakımından daha güzeldir.[108]

أنهمiddia يزعمون edenleriالذين إلى görmüyor musun?ألم تر
إليك indirileneأنزل بما iman ettikleriniآمنواkesin olarak
يريدون senden önceقبلك من indirileneأنزل ما ve و Sana
وقد Tağutaالطاغوت إلى muhakeme olmakيتحاكموا أنisterler
به tekfir etmekleيكفروا أن emrolunmuşlardıأمروا halbuki
onları يضلهم أن Şeytan daالشيطان istiyorويريد onu
çok uzakبعيدا bir sapıklıklaضلالا saptırmak

60) Sana indirilene ve senden önce indirilene kesin olarak iman ettiklerini iddia edenleri görmüyor musun? Tağuta muhakeme olmak isterler; halbuki onu tekfir etmekle emrolunmuşlardı. Şeytan da onları çok uzak bir sapıklıkla saptırmak istiyor.

Taberî, ayetin münafık ve Yahudi hakkında nazil olduğu görüşünü tercih etmiştir.[283]

أنزل ما إلى gelinتعالوا Onlaraلهم denildiğiقيل zamanوإذا
رأيت Resul'eالرسول إلى ve و Allah'ınالله indirdiğine
yüz çevirdikleriniيصدون münafıklarınالمنافقين görürsün
tam bir yüz çevirmekleصدودا sendenعنك

61) Onlara: "Allah'ın indirdiğine ve Resul'e gelin" denildiği zaman münafıkların senden tam bir yüz çevirmekle yüz çevirdiklerini görürsün.

Onlara isabet ettiği أصابتهم zamanإذا nasıl olacak?فكيف
أيديهم sundukları قدمت şey sebebiyleبما bir musibetمصيبة
yemin يحلفون sana gelerekجاءوك Sonraثم kendi elleriyle
iyilik إحسانا ancakإلا Biz istedikأردنا إن Allah'aبالله ederler
ara bulmakتوفيقا ve و etmek

62) Onlara kendi elleriyle sundukları şey sebebiyle bir musibet isabet ettiği zaman nasıl olacak? Sonra sana gelerek: "Biz ancak iyilik etmek ve ara bulmak istedik?" diye Allah'a yemin ederler.

ما Allahالله bilirيعلم öyle kimselerdir kiالذين İşte onlarأولئك
O halde yüz çevirفأعرض onların kalplerindekiniفي قلوبهم
لهم söyleقل ve و onlara öğüt verوعظهم onlardanعنهم
بليغا sözقولا nefisleri hakkındaفي أنفسهم kendilerine
etkileyici

63) İşte onlar öyle kimselerdir ki Allah onların kalplerindekini bilir. O halde onlardan yüz çevir, onlara öğüt ver ve kendilerine nefisleri hakkında etkileyici söz söyle.

ancakإلا her bir Resulüرسول من Biz gönderdikوما أرسلنا
أنهم Eğerولو Allah'ınالله izniyleبإذن itaat edilmesi içinليطاع
جاءوك nefislerineأنفسهم zulmettikleriظلموا zamanإذ onlar
Allah'tanالله bağışlanma dileselerفاستغفروا sana gelerek
Resul deالرسول onlar içinلهم bağışlanma dileseواستغفر
Tevvabتوابا Allah'ıالله andolsun ki bulacaklardıلوجدوا
Rahimرحيما

ألم تر إلى الذين يزعمون أنهم آمنوا بما أنزل إليك وما أنزل
من قبلك يريدون أن يتحاكموا إلى الطاغوت وقد أمروا أن
يكفروا به ويريد الشيطان أن يضلهم ضلالا بعيدا (٦٠) وإذا
قيل لهم تعالوا إلى ما أنزل الله وإلى الرسول رأيت المنافقين
يصدون عنك صدودا (٦١) فكيف إذا أصابتهم مصيبة بما
قدمت أيديهم ثم جاءوك يحلفون بالله إن أردنا إلا إحسانا
وتوفيقا (٦٢) أولئك الذين يعلم الله ما في قلوبهم فأعرض
عنهم وعظهم وقل لهم في أنفسهم قولا بليغا (٦٣) وما
أرسلنا من رسول إلا ليطاع بإذن الله ولو أنهم إذ ظلموا
أنفسهم جاءوك فاستغفروا الله واستغفر لهم الرسول لوجدوا
الله توابا رحيما (٦٤) فلا وربك لا يؤمنون حتى يحكموك
فيما شجر بينهم ثم لا يجدوا في أنفسهم حرجا مما قضيت
ويسلموا تسليما (٦٥)

64) Biz her bir Resulü Allah'ın izniyle ancak itaat edilmesi için gönderdik. Eğer onlar nefislerine zulmettikleri zaman sana gelerek Allah'tan bağışlanma dileseler, Resul de onlar için bağışlanma dilese andolsun ki Allah'ı Tevvab (tevbeleri kabul edici), Rahim (bağışlayıcı) bulacaklardı.

Bir kısım münafıklar Hz. Peygamber (a.s)'e bir hile yapmak üzere aralarında anlaştılar ve yapacakları hileyi plânladılar, sonra da plânladıkları bu hileyi gerçekleştirmek üzere Efendimiz (a.s)'ın yanına girdiler. Hemen Cibrîl gelip o münafıkların plânladıkları hileyi haber verdi de Efendimiz: "Bir kısım insanlar yapamıyacakları, ulaşamıyacakları bir şeyi isteyerek, arzu ederek yanımıza girdiler. Kalksınlar Allah'tan mağfiret dilesinler ki ben de onlar için istiğfarda bulunayım" buyurdu. Kalkmadılar. "Kalkmıyacak mısınız?" diye tekrar sordu, yine kalkıp Allah'tan mağfiret dilemediler. Hz. Peygamber: "Ey filân kalk, ey filân kalk." diye onlardan 12 kişiyi saydı. Kalktılar ve: "Senin söylediğini yapmaya gerçekten karar verip azmetmiştik. Kendimize zulmettiğimizden dolayı Allah'a tevbe ediyoruz, sen de bizim için istiğfarda bulunuver" dediler. Hz. Peygamber: "Şimdi mi? Çıkın; ben işin başında sizin için istiğfar etmeye şimdikinden daha yakındım, Allah da mağfiret dilemeyi kabule daha yakın idi (ama kalkıp mağfiret dilemediniz). Şimdi yanımızdan çıkın" buyurdular.[109]

iman etmiş يؤمنون لا Rabbineربك andolsun kiو Hayırفلا
çıkan شجر فيما seni hakemيحكموك yapıncayaحتى olmazlar
duymadanيجدوا لا sonraثم aralarındaبينهم anlaşmazlıklarda
senin قضيت dolayıمما bir sıkıntıحرجا içlerindeفي أنفسهم
tam bir تسليما teslim oluncaya kadarويسلموا hükmünden
teslimiyetle

65) Hayır! Rabbine andolsun ki aralarında çıkan anlaşmazlıklarda seni hakem yapıncaya ve sonra senin hükmünden dolayı içlerinde bir sıkıntı duymadan tam bir teslimiyetle teslim oluncaya kadar iman etmiş olmazlar.

Bu ayet ez-Zübeyr b. el-Awâm ile Hâtıb b. Ebi Beltea hakkında indirildi. Bir su meselesinde ihtilâfa düşmüşler, Resulullah (a.s.) da önce yukarı tarafta bulunanın, sonra da aşağıdakinin suvaracağı şeklinde hüküm vermişti.[110]

ولو أنا كتبنا عليهم أنْ اقتلوا أنفسكم أو اخرجوا مِن دِياركم
ما فعلوه إلا قليلٌ مِنهم ولو أنهم فعلوا ما يوعظونَ بِهِ لكانَ
خيرا لهم وأشد تثْبِيتا (٦٦) وإذًا لآتيناهم مِن لدنا أجرا عظِيما
(٦٧) ولهديناهم صِراطًا مستقِيما (٦٨) ومن يطِعِ الله
والرسولَ فأولئك مع الذِين أنعم الله عليهم مِن النبِيِ
والصديقِ والشهداءِ والصالحِ وحسن أولئك رفِيقًا (٦٩)
ذلك الفضلُ مِن اللهِ وكفى بِاللهِ علِيما (٧٠) ياأيها الذِين
آمنوا خذُوا حِذْركم فانفِروا ثُباتٍ أو انفِروا جمِيعا (٧١) وإن
مِنكم لمن ليبطئن فإنْ أصابتكم مصِيبةٌ قالَ قد أنعم الله علي
إذْ لم أكن معهم شهيدا (٧٢) ولئِن أصابكم فضلٌ مِن اللهِ
ليقولن كأنْ لم تكن بينكم وبينه مودةٌ ياليتني كنت معهم
فأفوز فوزا عظِيما (٧٣) فليقاتِلْ فِي سبِيلِ اللهِ الذِين يشرونَ
الحياةَ الدنيا بِالآخِرةِ ومن يقاتِلْ فِي سبِيلِ اللهِ فيقتلْ أو يغلِب
فسوف نؤتيهِ أجرا عظِيما (٧٤)

diyeأنْ onlaraعليهم yazacak olsaydıkكتبنا bizأنا Eğerولو
مِن çıkınاخرجوا ya daأو Nefislerinizi أنفسكم öldürünاقتلوا
müstesnaإلا bunu yapmazlardıما فعلوه yurtlarınızdanدِياركم
فعلوا onlarأنهم Eğerولو içlerindenمِنهم pek azıقليلٌ
لكان şeyiبِهِ öğüt verilen يوعظون kendilerineما yapsalardı
daha sağlamأشد ve و onlar içinلهم daha hayırlıخيرا olurdu
yerleştirme bakımından daتثْبِيتا

66) Eğer biz onlara: "Nefislerinizi öldürün ya da yurtlarınızdan çıkın" diye yazacak olsaydık –içlerinden pek azı müstesna- bunu yapmazlardı. Eğer onlar kendilerine öğüt verilen şeyi yapsalardı, onlar için daha hayırlı ve yerleştirme bakımından da daha sağlam olurdu.

Sabit ibn Kays ibn Şemmâs ile bir yahudi birbirlerine karşı övündüler. Yahudi: "Allah bize, kendinizi öldürün diye emretti, bunu bize farz kıldı da biz (yani atalarımız) kendilerimizi Öldürdük. Muhammed ise size savaşmayı emrediyor, siz bunu kerih görüyor, savaşmak istemiyorsunuz" dedi. Sabit: "Vallahi, eğer Allah bize, kendimizi öldürmemizi farz kılsaydı hiç tereddüt etmeden kendimizi öldürürdük" dedi de Allah Teâlâ "Kendilerine öğüt verilen şeyleri… " âyet-i kerimesini indirdi

مِن kendilerine verirdikلآتيناهم O zamanإذًا andolsun kiو
çok büyükعظِيما bir mükafatأجرا tarafımızdanلدنا

67) O zaman andolsun ki kendilerine tarafımızdan çok büyük bir mükafat verirdik.

bir صِراطًا Ayrıca onlarıهم iletirdikلهدينا andolsun kiو
dosdoğruمستقِيما yola

68) Ayrıca onları andolsun ki dosdoğru bir yola iletirdik.

Resul'eوالرسول Allah'aالله itaat ederseيطِع Her kimومن
nimet أنعم kimselerleالذِين beraberdirمع işte onlarفأولئك
nebilerمِن النبيين kendilerineعليهم Allah'ınالله verdiği
salihlerden الصالحين ve و şehidlerوالشهداء sıddıklarوالصديقين
arkadaştırرفِيقًا İşte onlarأولئك ne güzelوحسن olan

69) Her kim Allah'a da Resul'e de itaat ederse işte onlar Allah'ın kendilerine nimet verdiği nebiler, sıddıklar, şehidler ve salihlerden olan kimselerle beraberdir. İşte onlar ne güzel arkadaştır.

Şüphesiz kiو Allah'tanمِن اللهِ bir lütuftur الفضلُ İşte buذلك
Alîm olarakعلِيما Allahبِاللهِ yeterكفى

70) İşte bu Allah'tan bir lütuftur. Şüphesiz ki Alîm olarak Allah yeter.

Hz. Aişe'den rivayetinde o şöyle anlatıyor: Bir adam (Abdullah ibn Zeyd ibn Abdirabbih veya Sevbân ibn Bucdud) Allah'ın Resûlü (a.s)'ne geldi ve: "Ey Allah'ın elçisi, sen bana kendimden, ailemden ve çocuklarımdan daha sevgilisin. Ben evdeyken seni hatırlıyorum, hatırlayınca da sana gelip yüzüne bakmamaya sabredemiyorum, senin ayrılığına dayanamıyorum. Benim ve senin ölümünü hatırladığımda da biliyorum ki sen cennete girdiğinde elbette diğer peygamberlerle birlikte yüksek bir mertebeye yükseltileceksin. Ben ise cennete girdiğimde -eğer oraya girebilirsem-korkarım seni orada göremiveceğim." dedi. Allah'ın Resûlü ona herhangi bir cevap vermedi de Cibrîl inip "Kim Allah'a ve O Resûl'e itaat ederse…" âyet-i kerimesi ile "İşte bu Allah'tan bir lütuftur…" ayetini indirdi.[111]

حِذْركم alın daخذُوا iman edenlerآمنوا الذِين Eyياأيها
أو bölükler halindeثُباتٍ seferber olunفانفِروا Tedbirinizi
toplucaجمِيعا sefere çıkınانفِروا veya

71) Ey iman edenler! Tedbirinizi alın da bölükler halinde seferber olun veya topluca sefere çıkın.

ليبطئن öylesi vardır kiلمن içinizdenمِنكم Şüphesizوإن
size isabet أصابتكم Eğerفإن muhakkak pek ağır davranır
nimet أنعم Muhakkak kiقد derقالَ bir musibetمصِيبةٌ etse
معهم değildimأكن لم çünküإذْ banaعلي Allahالله verdi
hazırشهيدا onlarla beraber

72) Şüphesiz içinizden öylesi vardır ki muhakkak pek ağır davranır. Eğer size bir musibet isabet etse: "Muhakkak ki Allah bana nimet verdi çünkü onlarla beraber hazır değildim" der.

مِن اللهِ bir lütufفضلٌ size erişirseأصابكم لئِن Andolsun kiو
yokmuşتكن لم gibiكأن elbette diyecekti kiليقولن Allah'tan
Keşke ben ياليتني bir dostlukمودةٌ arasındaوبينه sizinleبينكم
فأفوز onlarla beraberمعهم olsaydım daكنت de
çok büyükعظِيما bir mükafatlaفوزا mükafatlansaydım

73) Andolsun ki size Allah'tan bir lütuf erişirse sizinle onun arasında bir dostluk yokmuş gibi elbette diyecekti ki: "Keşke ben de onlarla beraber olsaydım da çok büyük bir mükafatla mükafatlansaydım."

Abdullah ibn Ubeyy ve ashabı gibi münafıklar hakkında nazil olmuştur. Cihada gitmekte ağırdan alırlar; gönderilen seriyyenin başına bir kötülük gelirse, ağırdan alıp o seriyyeye katılmamış olan ve 'Allah bana lütfetti de bu seriyyeye katılmadım" derler; gönderilen seriyye bir ganimet elde etmişse "Keşke ben de bunlarla birlikte olsaydım" dermiş.[112]

الذِين Allahاللهِ yolundaفِي سبِيلِ O halde savaşsınlarفليقاتِل
ومن ahiretleبِالآخِرةِ dünyaالدنيا hayatınıالحياةَ satanlarيشرون
فيقتل Allahاللهِ yolundaفِي سبِيلِ savaşır daيقاتِل Her kim
ona نؤتيهِ yakındaفسوف galip gelirseيغلِب ya daأو öldürülür
çok büyükعظِيما bir ecirأجرا vereceğiz

74) O halde dünya hayatını ahiretle satanlar Allah yolunda savaşsınlar. Her kim Allah yolunda savaşır da öldürülür ya da galip gelirse yakında ona çok büyük bir ecir vereceğiz.

وما لكم لا تقاتلونَ فِي سبِيل اللهِ والمستضعفِ مِن الرجال
والنساءِ والولدان الذِين يقولونَ ربنا أخرجنا مِن هذِهِ القريةِ
الظالِمِ أهلها واجعل لنا مِن لدنك وليا واجعل لنا مِن لدنك
نصِيرا (٧٥) الذِين آمنوا يقاتِلونَ فِي سبِيل اللهِ والذِين كفروا
يقاتِلونَ فِي سبِيل الطاغوتِ فقاتِلوا أولياءَ الشيطان إِن كيد
الشيطان كانَ ضعِيفًا (٧٦) ألم تر إِلى الذِين قِيلَ لهم كفوا
أيديكم وأقِيموا الصلاةَ وآتوا الزكاةَ فلما كتِب عليهم القِتالُ
إِذَا فرِيق مِنهم يخشونَ الناس كخشيةِ اللهِ أو أشد خشيةً
وقالوا ربنا لِم كتبت علينا القِتالَ لولا أخرتنا إِلى أجلٍ قرِيبٍ
قلْ متاع الدنيا قلِيلٌ والآخِرةُ خير لِمن اتقى ولا تظلمونَ فتِيلا
(٧٧) أينما تكونوا يدرِككم الموت ولو كنتم فِي بروجٍ مشيدةٍ
وإِنْ تصِبهم حسنةٌ يقولوا هذِهِ مِن عِندِ اللهِ وإِنْ تصِبهم سيئةٌ
يقولوا هذِهِ مِن عِندِك قلْ كل مِن عِندِ اللهِ فمال هؤلاءِ القومِ
لا يكادونَ يفقهونَ حدِيثًا (٧٨) ما أصابك مِن حسنةٍ فمِن
اللهِ وما أصابك مِن سيئةٍ فمِن نفسِك وأرسلناك لِلناس رسولا
وكفى بِاللهِ شهيدا (٧٩)

وما لكم Size ne oluyor da لا تقاتلون savaşmıyorsunuz في سبيل
الله Allah yolunda و ve المستضعفين mustazaf من الرجال
erkekler والنساء kadınlar و ve الولدان çocuklar uğrunda الذين
Onlar ki يقولون demektedirler ربنا Rabbimiz أخرجنا bizi
çıkar من هذه bu القرية şehirden الظالم zalim olan أهلها halkı
واجعل gönder لنا bize من لدنك katından وليا bir veli واجعل
gönder لنا bize من لدنك katından نصيرا bir yardımcı

75) Size ne oluyor da Allah yolunda ve mustazaf erkekler, kadınlar ve çocuklar uğrunda savaşmıyorsunuz? Onlar ki: "Rabbimiz bizi halkı zalim olan bu şehirden çıkar, katından bize bir veli gönder, bize katından bir yardımcı gönder" demektedirler.

الذين آمنوا İman edenler يقاتلون savaşırlar في سبيل yolunda الله
Allah والذين ise كفروا kafir olanlar يقاتلون savaşırlar في سبيل
yolunda الطاغوت tağut فقاتلوا O halde savaşın أولياء velileri
ile الشيطان şeytanın إن Muhakkak ki كيد hilesi الشيطان
şeytanın كان ضعيفا zayıftır

76) İman edenler Allah yolunda savaşırlar, kafir olanlar ise tağut yolunda savaşırlar. O halde şeytanın velileri ile savaşın. Muhakkak ki şeytanın hilesi zayıftır.

ألم تر görmedin mi? إلى الذين kimseleri قيل denilen لهم
Kendilerine كفوا çekin أيديكم Ellerinizi وأقيموا dosdoğru kılın
الصلاة namazı و ve آتوا verin الزكاة zekatı فلما كتب
yazıldığında عليهم Onlara القتال savaş إذا فريق bir grup منهم
içlerinden يخشون korkar gibi الناس insanlardan كخشية korkar
gibi الله Allah'tan أو veya أشد daha şiddetli خشية bir
korkuyla وقالوا dediler ربنا Rabbimiz لم niçin كتبت yazdın
علينا bize القتال savaşı لولا olmaz mıydı? أخرتنا Bizi ertelesen
إلى أجل bir süreye kadar قريب yakın قل De ki متاع metaı
الدنيا Dünya قليل pek azdır والآخرة Ahiret ise خير daha
hayırlıdır لمن kimse için اتقى sakınan و Doğrusu لا تظلمون
zulmedilmezsiniz فتيلا siz hurma çekirdeğinin ince ipliği
kadar dahi

77) Kendilerine: "Ellerinizi çekin, namazı dosdoğru kılın ve zekatı verin!" denilen kimseleri görmedin mi? Onlara savaş yazıldığında içlerinden bir grup Allah'tan korkar gibi veya daha şiddetli bir korkuyla insanlardan korkarak: "Rabbimiz niçin bize savaşı yazdın? Bizi yakın bir süreye kadar ertelesen olmaz mıydı?" dediler. De ki: "Dünya metaı pek azdır. Ahiret ise sakınan kimse için daha hayırlıdır. Doğrusu siz hurma çekirdeğinin ince ipliği kadar dahi zulmedilmezsiniz."

(*)Mekke'de müminler çeşitli baskı ve işkenceler görüyorlar, henüz savaş izni gelmediği için şiddete şiddetle mukabele edemiyorlar, bu durumu zaman zaman Resûlullah'a arzederek savaşmak için izin istiyorlardı. Hicrete kadar bu izin gelmedi, müminlere namaz ve zekât emredildi. İmanların güçlenmesi, nefislerin terbiye edilmesi, Allah rızâsı için Ölümü göze alacak bir ruh kemalinin oluşması beldendi. Hicretten sonra savaş (cihad) izni gelince de kısmen müminler ve daha ziyade münafıklar düşmanla savaştan korktular, "Keşke bu emir biraz daha sonra gelseydi" temennisinde bulundular.

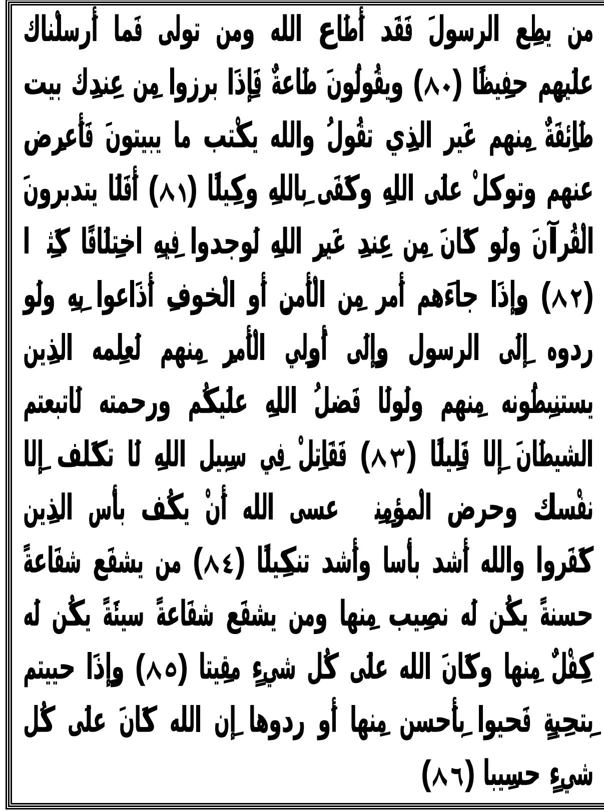
أينما Her nerede تكونوا olsanız يدرككم yetişir الموت ölüm ولو
olsanız كنتم size في بروج kalelerde de مشيدة sağlamlaştırılmış
yüksek وإن تصبهم Onlara gelse حسنة bir iyilik يقولوا derler
هذه Bu من عند الله Allah'tandır وإن تصبهم Kendilerine
dokununca سيئة bir kötülük يقولوا derler هذه Bu من عندك
senin tarafındandır قل De ki كل Hepsi من عند tarafındandır
الله Allah فمال O halde هؤلاء ne oluyor da القوم bu topluma لا
يكادون yanaşmıyorlar? يفقهون anlamaya حديثا hiç söz

78) Her nerede olsanız sağlamlaştırılmış yüksek kalelerde de olsanız ölüm size yetişir. Onlara bir iyilik gelse: "Bu, Allah'tandır" derler. Kendilerine bir kötülük dokununca: "Bu, senin tarafındandır" derler. De ki: "Hepsi Allah tarafındandır." O halde bu topluma ne oluyor da hiç söz anlamaya yanaşmıyorlar.

İbn Abbâs şöyle diyor: Uhud gazvesinde mü'minlerden bazıları şehid olunca cihaddan geri duran ve arkada kalarak savaşa katılmıyan münafıklar: "Öldürülen kardeşlerimiz de bizimle beraber olsalar ve savaşa gitmeseleri ölmez ve öldürülmezlerdi." dediler de Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[113]

ما ne أصابك Sana gelirse من حسنة iyilikten فمن الله
Allah'tandır وما ne أصابك sana gelirse من سيئة Kötülükten
فمن نفسك nefsindendir وأرسلناك Biz seni gönderdik للناس
insanlara رسولا Resul olarak وكفى Şüphesiz ki yeter بالله
Allah شهيدا hakkıyla şahit olarak

79) Sana iyilikten ne gelirse Allah'tandır. Kötülükten sana ne gelirse nefsindendir. Biz seni insanlara bir Resul olarak gönderdik. Şüphesiz ki hakkıyla şahit olarak Allah yeter.

من يطع الرسولَ فقد أطاع الله ومن تولى فما أرسلناك
عليهم حفيظًا (٨٠) ويقولونَ طاعةٌ فإذا برزوا من عندك بيت
طائفةٌ منهم غير الذي تقولُ والله يكتب ما يبيتونَ فأعرض
عنهم وتوكلْ على اللهِ وكفى باللهِ وكيلًا (٨١) أفلا يتدبرونَ
القرآنَ ولو كانَ من عندِ غيرِ اللهِ لوجدوا فيه اختلافًا كثيرًا
(٨٢) وإذا جاءهم أمر من الأمن أو الخوف أذاعوا به ولو
ردوه إلى الرسول وإلى أولي الأمر منهم لعلمه الذين
يستنبطونه منهم ولولا فضلُ اللهِ عليكم ورحمته لاتبعتم
الشيطانَ إلا قليلًا (٨٣) فقاتلْ في سبيل اللهِ لا تكلف إلا
نفسك وحرض المؤمنين عسى الله أنْ يكف بأس الذين
كفروا والله أشد بأسا وأشد تنكيلًا (٨٤) من يشفع شفاعةً
حسنةً يكن له نصيب منها ومن يشفع شفاعةً سيئةً يكن له
كفلٌ منها وكانَ الله على كل شيءٍ مقيتا (٨٥) وإذا حييتم
بتحيةٍ فحيوا بأحسن منها أو ردوها إن الله كانَ على كل
شيءٍ حسيبا (٨٦)

muhakkak ki فَقَدْ Resul'e الرَّسولَ itaat ederse يطِع Kim مَن
yüz تَولى Her kim de ومَن Allah'a الله itaat etmiş olur أطَاعَ
onlar عليهم biz seni göndermedik فَما أَرسَلْنَاكَ çevirirse
muhafız olarak حَفِيظًا üzerine

80) Kim Resul'e itaat ederse muhakkak ki Allah'a itaat etmiş olur. Her kim de yüz çevirirse biz seni onlar üzerine muhafız olarak göndermedik.

Mukatil der ki: Hz. Peygamber (a.s): "Kim bana itaat ederse Allah'a itaat etmiştir. Kim de beni severse Allah'ı sevmiştir." deyince münafıklar: "Bu adam bu sözüyle Allah'a şirk koşmaya yaklaştı (veya yakında kendisinin Allah'ın ortağı olduğunu söyleyecek). Allah'tan başkasına ibadet etmemizi yasaklıyacak sonra da Hristiyanların İsa'yı Rab edindikleri gibi kendisini Rab edinmemizi istiyecek" dediler de Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[284]

مِن ayrıldıkları بَرزوا zaman da فَإِذَا İtaat طَاعَةٌ derler ويقُولُونَ
مِنْهم bir grup طَائِفَةٌ geceleyin kurar بيتَ Senin yanından عِنْدِكَ
الله Halbuki و senin dediğinin الذي تَقُولُ aksini غَير onlardan
geceleyin kurduklarını يبيتُونَ ne ما yazıyor يكْتُبُ Allah
tevekkül تَوكل ve و onlardan عَنْهم O halde yüz çevir فَأعرض
vekil وكِيلًا Allah بِاللهِ yeter كَفى Şüphesiz و Allah'a على اللهِ et olarak

81) "İtaat" derler. Senin yanından ayrıldıkları zaman da onlardan bir grup geceleyin senin dediğinin aksini kurar. Halbuki Allah geceleyin ne kurduklarını yazıyor. O halde onlardan yüz çevir ve Allah'a tevekkül et! Şüphesiz vekil olarak Allah yeter.

Onlar الْقُرآن gereği gibi düşünmeyecekler mi? أفَلا يتَدبرون
غَير tarafından عِنْدِ مِن olsaydı كَان Eğer ولَو hala Kur'an'ı
onda فِيهِ elbetteki bulurlardı لَوجدوا Allah'tan الله başkası
pek çok كَثِيرا çelişki اخْتِلَافًا

82) Onlar hala Kur'an'ı gereği gibi düşünmeyecekler mi? Eğer Allah'tan başkası tarafından olsaydı elbetteki onda pek çok çelişki bulurlardı.

güven الأَمن مِن bir haber أَمر Onlara geldiği جاءهم zaman وإِذَا
Oysa ولَو onu بِهِ yayarlar أَذَاعوا korkuya dair الْخَوف veya أَو
الأَمر أُولِي veya و إِلى Resul'e الرسول إِلى onu götürselerdi ردوه
الذِين elbette ki onu bilirlerdi لَعلِمه onlardan مِنْهم emir sahibi
ولَو olanlara مِنْهم onun هُ iç yüzünü araştırabilenler يستَنْبِطُو
üzerinizde عليكُم Allah'ın اللهِ lütfu olmasaydı فَضلُ لَا Eğer
إِلا şeytana الشيطَان kesinlikle uyardınız لَاتبعتُم rahmeti ورحمتُه
pek azınız قَلِيلًا müstesna

83) Onlara güven veya korkuya dair bir haber geldiği zaman onu yayarlar. Oysa onu Resul'e veya onlardan emir sahibi olanlara götürselerdi onun iç yüzünü araştırabilenler elbette ki onu bilirlerdi. Eğer Allah'ın lütfu ve rahmeti üzerinizde olmasaydı pek azınız müstesna kesinlikle şeytana uyardınız.

Sen تُكَلفُ لَا Allah اللهِ yolunda سبِيل فِي O halde savaş فَقَاتِل
وحرض kendinden نَفْسك başkası ile إِلا mükellef değilsin
أَن Allah الله umulur ki عسى Mü'minleri de الْمؤْمِنِين teşvik et
Şüphesiz والله kafirlerin الذِين كَفَروا baskısını بأْس önler يكُف
daha وأَشَد baskısı بأْسا daha şiddetli olandır أَشَد ki Allah
cezası da تَنْكِيلًا şiddetlidir

84) O halde sen Allah yolunda savaş. Sen kendinden başkası ile mükellef değilsin. Mü'minleri de teşvik et; umulur ki Allah kafirlerin baskısını önler. Şüphesiz ki Allah baskısı daha şiddetli olandır; cezası da daha şiddetlidir.

güzel حسنَةً bir şefaatle شَفَاعةً şefaat ederse يشْفَع Her kim من
Her ومن kendisi için مِنْها bir pay نَصِيب ondan لَه vardır يكُن
kötü سيئَةً bir şefaatle شَفَاعةً şefaatte bulunursa يشْفَع kim de
وكَان الله ondan مِنْها bir pay كِفْلٌ onun için de لَه vardır يكُن
hakkıyla gücü yetendir مقِيتًا şeye شَيءٍ her كُل على Allah

85) Her kim güzel bir şefaatle şefaat ederse, ondan kendisi için bir pay vardır. Her kim de kötü bir şefaatle şefaatte bulunursa onun için de ondan bir pay vardır. Allah her şeye hakkıyla gücü yetendir.

Rasul-i Ekrem (a.s.) şöyle buyurmuştur: "Hayır işlerinde şefaatçi olunuz, ecir alırsınız. Allah, peygamberinin lisanı üzere dilediği şeyi hükme bağlar."[114]

Şefaat; iki nevidir: Güzel ve çirkin. Güzel şefaat, kendisiyle bir Müslümanın hakkının gözetildiği, Müslümandan bir şerrin defedildiği veya ona bir hayır sağlayan, Allah rızası için yapılan ve o yüzden rüşvet almayan, caiz olan bir iş hakkında yapılan, Allah'ın had cezalarından bir had ya da kul haklarından bir hak hususunda olmayan türdeki şefaattir.

فَحيوا Bir selamla بِتَحِيةٍ selamlandığınız حييتُم zaman وإِذَا
ردو veya أَو ondan مِنْها daha güzeliyle بِأَحسن selamlayın
كَان على Allah الله Muhakkak ki إِن onunla ها karşılık verin
hakkıyla hesaplayandır حسِيبا şeyi شَيءٍ her كُل

86) Bir selamla selamlandığınız zaman ondan daha güzeliyle selamlayın veya onunla karşılık verin. Muhakkak ki Allah her şeyi hakkıyla hesaplayandır.

(*)Aracılık için birisine başvuranlar işe selâm ile başlayacaklardır. Müminler karşılaştıklarında selâmlaşacak, karşılıklı olarak iyi dilekte bulunacaklardır. Her kültürde selamlaşma âdeti ve bu âdetin gerektirdiği usul ve âdâb vardır. Bu münasebetle müslümanlar arasında selamlaşmanın nasıl olması gerektiği konusuna geçilmiştir. "Selâm" diye tercüme edilen tahiyye, hayat kelimesiyle aynı kökten olup lügat mânası itibariyle "sağlık, uzun ömür dilemek" demektir. Tefsirciler buradaki tahiyye buyruğunu üç şekilde açıklamışlardır: a) Hapşıramn "elhamdülillah" demesi ile başlayan karşılıklı dualar; b) Hediye verene hediye ile mukabele; c) Selâm verip almak.

kendisindenهو başkaإلا ilahإله yokturلا Allah kiالله
günündeيوم إلى Andolsun ki sizi toplayacaktır.ليجمعنكم
ومن kendisindeفيه hiç şüphe olmayanلا ريب kıyametالقيامة
sözlüحديثا Allah'tanمن الله daha doğruأصدق kim olabilir?

87) Allah ki kendisinden başka ilah yoktur. Andolsun ki kendisinde hiç şüphe olmayan kıyamet gününde sizi toplayacaktır. Allah'tan daha doğru sözlü kim olabilir?

münafıklar hakkındaفي المنافقين Size ne oluyor kiفما لكم
ters çevirdiğiأركسهم Allahوالله iki grup oluyorsunuz?فئتين
mi أتريدون onları kazandıkları sebebiyleبما كسبوا halde
من أضل doğru yola iletmekأن تهدوا istiyorsunuz?
الله saptırırsaيضلل Her kimiومن Allah'ınالله saptırdığını
bir yolسبيلا onun içinله asla bulamazsınفلن تجد Allah

88) Size ne oluyor ki münafıklar hakkında iki grup oluyorsunuz? Allah onları kazandıkları sebebiyle ters çevirdiği halde Allah'ın saptırdığını doğru yola iletmek mi istiyorsunuz? Her kimi Allah saptırırsa onun için asla bir yol bulamazsın.

Zeyd b. Sabit (r.a.)'ten şöyle rivayet eder: Resulullah (a.s.) Uhud savaşına çıktığında kendisiyle beraber gidenlerden bazıları geri döndü. Onlar hakkında Ashab-ı Kiram iki kısma ayrıldı. Bir kısmı, "öldürelim derken diğer bir kısmı, hayır, öldürmeyelim, diyordu. Bunun üzerine bu ayet-i kerime nazil oldu.[285]

كما siz de küfre giresiniz deلو تكفرون İstediler kiودوا
سواء olasınızفتكونون küfre girdiğiكفروا kendilerinin gibi
velilerأولياء içlerindenمنهم Artık edinmeyinفلا تتخذوا eşit
Allahالله yolundaفي سبيل hicret edinceyeيهاجروا kadarحتى
ve و onları yakalayınفخذوهم yüz çevirirlerseتولوا Eğerفإن
bulduğunuzوجدتموهم yerdeحيث kendileriniهم öldürünاقتلوا
ولا نصيرا veli deوليا Onlardanمنهم edinmeyinولا تتخذوا
yardımcı da

89) İstediler ki kendilerinin küfre girdiği gibi siz de küfre giresiniz de eşit olasınız. Artık Allah yolunda hicret edinceye kadar içlerinden veliler edinmeyin! Eğer yüz çevirirlerse onları yakalayın ve kendilerini bulduğunuz yerde öldürün. Onlardan veli de edinmeyin, yardımcı da.

Zeyd ibn Sâbit'ten rivayette o şöyle diyor: Hz. Peygamber (a.s) Uhud'a çıktığında onunla birlikte çıkmış olanlardan bir kısmı geri döndüler. Hz. Peygamber (a.s)'ın ashabı ikiye bölünmüştü; bir bölük "Onlarla savaşırız.", ya da "Onları öldürelim." diyor, diğer bölük de "Onlarla savaşmıyalım, onları öldürmeyelim." diyordu. İşte bunun üzerine Allah Tealâ "Siz halâ münafıklar hakkında…" âyetini indirdi.[286]

بينكم bir toplumaقوم إلى sığınanlarالذين يصلون müstesnaإلا
veyaأو anlaşma bulunanميثاق kendileriyleوبينهم aranızda
أن sineleriصدورهم daralarakحصرت size gelenlerجاءوكم
savaşmaktanيقاتلوا veyaأو sizinle de savaşmaktanيقاتلوكم
الله dileseydiشاء Eğerولو kendi toplumlarıyla daقومهم
size elbette ki عليكم onları musallat ederdi deلسلطهم Allah
onlar sizden اعتزلوكم Şayetفإن sizinle savaşırlardıفلقاتلوكم
yaparlarsaألقوا ve و sizinle savaşmazlarفلم يقاتلوكم uzaklaşıp
لكم Allahالله bırakmamıştırفما جعل barışالسلم sizinleإليكم
bir yolسبيلا aleyhlerineعليهم sizin için

الله لا إله إلا هو ليجمعنكم إلى يوم القيامة لا ريب فيه ومن
أصدق من الله حديثا (٨٧) فما لكم في المنافقين فئتين والله
أركسهم بما كسبوا أتريدون أن تهدوا من أضل الله ومن
يضلل الله فلن تجد له سبيلا (٨٨) ودوا لو تكفرون كما
كفروا فتكونون سواء فلا تتخذوا منهم أولياء حتى يهاجروا
في سبيل الله فإن تولوا فخذوهم واقتلوهم حيث وجدتموهم
ولا تتخذوا منهم وليا ولا نصيرا (٨٩) إلا الذين يصلون إلى
قوم بينكم وبينهم ميثاق أو جاءوكم حصرت صدورهم أن
يقاتلوكم أو يقاتلوا قومهم ولو شاء الله لسلطهم عليكم
فلقاتلوكم فإن اعتزلوكم فلم يقاتلوكم وألقوا إليكم السلم
فما جعل الله لكم عليهم سبيلا (٩٠) ستجدون آخرين
يريدون أن يأمنوكم ويأمنوا قومهم كل ما ردوا إلى الفتنة
أركسوا فيها فإن لم يعتزلوكم ويلقوا إليكم السلم ويكفوا
أيديهم فخذوهم واقتلوهم حيث ثقفتموهم وأولئكم جعلنا
لكم عليهم سلطانا مبينا (٩١)

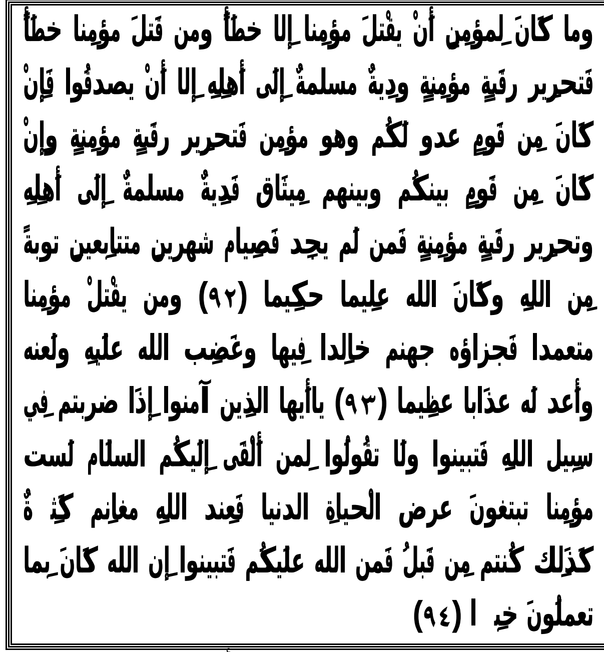
90) Ancak kendileriyle aranızda anlaşma bulunan bir topluma sığınanlar veya sizinle de kendi toplumlarıyla da savaşmaktan sineleri daralarak size gelenler müstesna... Eğer Allah dileseydi elbette ki onları size musallat ederdi de sizinle savaşırlardı. Şayet onlar sizden uzaklaşıp sizinle savaşmazlar ve sizinle barış yaparlarsa Allah sizin için aleyhlerine bir yol bırakmamıştır.

Mucâhid'den rivayet ediliyor: Hilâl ibn Uveymir ile Hz. Peygamber (a.s) arasında antlaşma vardı. Kavminden bazı insanlar müslümanlarla da kendi kavimleriyle de savaşmayı kerih görerek ona sığınmışlardı da bunun üzerine bu âyet-i kerime nazil oldu.[115]

أن isteyenيريدون diğerlerini deآخرين bulacaksın kiستجدون
hem de قومهم emin olmayıويأمنوا sizden emin olmayıيأمنوكم
إلى dalarlarردوا ne zamanما herكل kendi toplumlarından
لم Şayetفإن onaفيها baş aşağı أركسوا çağrılsalar fitneyeالفتنة
sizleإليكم yapmazlarيلقوا ve و sizden uzak durmazيعتزلوكم
onları فخذوهم elleriniأيديهم çekmezlerseيكفوا ve و barışالسلم
kendilerini ثقفتموهم yerdeحيث öldürünاقتلوهم ve و yakalayın
sizeلكم vermişizdirجعلنا İşte onlar ki وأولئكم bulduğunuz
apaçıkمبينا bir yetkiسلطانا kendileri içinعليهم

91) Hem sizden emin olmayı hem de kendi toplumlarından emin olmayı isteyen diğerlerini de bulacaksın ki her ne zaman fitneye çağrılsalar ona baş aşağı dalarlar. Şayet sizden uzak durmaz ve sizle barış yapmazlar ve ellerini çekmezlerse onları yakalayın ve kendilerini bulduğunuz yerde öldürün. İşte onlar ki size kendileri için apaçık bir yetki vermişizdir.

Bu âyet-i kerime hem müslümanlardan, hem de müşriklerden güvende olmak isteyen ve Hz. Peygamber (a.s) ile onlar arasında söz getirip götüren Nuaym ibn Mes'ûd el-Eşca'î hakkında nazil olmuştur.[116]

وما كانَ لِمؤمِنٍ أنْ يقْتلَ مؤمِنا إلا خطأً ومن قتلَ مؤمِنا خطأً
فتحرير رقَبةٍ مؤمِنةٍ ودِيةٌ مسلمةٌ إلى أهلِهِ إلا أنْ يصدقُوا فإنْ
كانَ مِن قومٍ عدو لكُم وهو مؤمِن فتحرير رقَبةٍ مؤمِنةٍ وإنْ
كانَ مِن قومٍ بينكُم وبينهم مِيثَاق فدِيةٌ مسلمةٌ إلى أهلِهِ
وتحرير رقَبةٍ مؤمِنةٍ فمن لم يجِد فصِيام شهرين متتابِعين توبةً
مِن اللهِ وكانَ الله علِيما حكِيما (٩٢) ومن يقْتلْ مؤمِنا
متعمدا فجزاؤه جهنم خالِدا فِيها وغضِب الله عليهِ ولعنه
وأعد له عذَابا عظِيما (٩٣) ياأيها الذِين آمنوا إذَا ضربتم فِي
سبِيل اللهِ فتبينوا ولَا تقُولُوا لِمن ألقَى إليكُم السلَام لست
مؤمِنا تبتغونَ عرض الحياةِ الدنيا فعِند اللهِ مغانِم كثِ ةٌ
كذَلِك كُنتم مِن قبلُ فمن الله عليكُم فتبينوا إن الله كانَ بِما
تعملُونَ خبِ ا (٩٤)

وما olamaz كان لِمؤْمِنٍ bir mü'min için أَن يقْتُلَ öldürmek مؤْمِنًا Her ومن Yanlışlıkla olması خَطَأً müstesna إلا bir mü'mini yanlışlıkla خطَأً bir mü'mini مؤْمِنًا öldürürse قتَلَ kim de diyeti ودِيةٌ mü'min مؤْمِنَةٍ bir köle رقَبةٍ azad etmeli فتَحرير أن يصدقُوا müstesna إلا ailesine إِلى أهلِهِ teslim etmelidir مسلمةٌ bir مِن قَومٍ ise كان Eğer فإن sadaka olarak bağışlamaları olduğu halde وهو size لكُم düşman olan عدو toplumdan مؤْمِنَةٍ bir köle رقَبةٍ azad etmelidir فتَحرير mü'min مؤْمِن sizinle بينَكُم bir toplumdan مِن قَومٍ ise كان Şayet وإن mü'min diyet فَدِيةٌ bir antlaşma bulunan مِيثَاقٌ onlar arasında وبينَهم azad تَحرير ve و ailesine إِلى أهلِهِ teslim etmeli مسلمةٌ لم يجِد Her kim فمن mü'min مؤْمِنَةٍ bir köle رقَبةٍ etmelidir متَتَابِعين iki ay شَهرين oruç tutmalıdır فصِيام bulamazsa Allah'ın مِن اللهِ tevbesini kabul etmesi için تَوبةً aralıksız Hakim حكِيما Alîm علِيما Şüphesiz Allah الله olandır وكان

92) Yanlışlıkla olması müstesna bir mü'min için bir mü'mini öldürmek olamaz. Her kim de bir mü'mini yanlışlıkla öldürürse mü'min bir köle azad etmeli ve ailesine –sadaka olarak bağışlamaları müstesna- diyeti teslim etmelidir. Eğer mü'min olduğu halde size düşman olan bir toplumdan ise mü'min bir köle azad etmelidir. Şayet sizinle onlar arasında bir antlaşma bulunan bir toplumdan ise ailesine diyet teslim etmeli ve mü'min bir köle azad etmelidir. Her kim bulamazsa –Allah'ın tevbesini kabul etmesi için- aralıksız iki ay oruç tutmalı-dır. Şüphesiz Allah Alîm (bilen), Hakim (güçlü) olandır.

(*)Kasten adam öldüren kimselere uygulanacak dünya cezası kısastır. Maktulün ailesinin tamamı veya bir kısmı kısastan vazgeçer yahut tazminat karşılığında sulha razı olurlarsa kısas cezası düşer ve diyet devreye girer. Kasten öldürme suçunda diyeti, katilin âkılesi değil kendisi öder

kasten متعمدا bir mü'mini مؤْمِنًا öldürürse يقْتُلْ Her kim ومن فِيها kalacağı خَالِدا Cehennemdir جهنم onun cezası فَجزاؤُه Onu ولعنَه ona عليهِ Allah الله gazap etmiştir وغَضِب orada bir azap عذَابا onun için له hazırlamıştır أعد ve و lanetlemiş çok büyük عظِيما

93) Her kim bir mü'mini kasten öldürürse, onun cezası orada kalacağı Cehennemdir. Allah ona gazap etmiştir. Onu lanetlemiş ve onun için çok büyük bir azap hazırlamıştır.

Resûlullah (a.s) buyurdu ki: "Mü'minin öldürülmesi, Allah nezdinde dünyanın zeval bulmasından daha büyük bir şeydir."

Yine Rasûlullah (a.s) buyurdu ki: "Kulun kendisinden ilk hesaba çekileceği şey namaz, insanlar arasında ilk hükme bağlanacak meseleler ise, kanlar hakkında olacaktır."[117]

çıktığınız ضربتُم zaman إِذَا iman edenler الذِين آمنُوا Ey يأَيها ولَا تَقُولُوا iyice araştırın da فَتَبينُوا Allah اللهِ yolunda فِي سبِيل Sen لَست selam السلَام sizden إِلَيكُم verene لِمن أَلْقَى demeyin menfaatini عرض araştırın da تَبتَغُون mü'min مؤْمِنًا değilsin Allah اللهِ katında فَعِنْد dünya الدنْيا hayatının الْحياةِ gözeterek siz كُنتُم öyleydiniz de كَذَلِك nice كَثِيرةٌ ganimetler vardır مغَانِم O فَتَبينُوا size عليكُم Allah الله lutfetti فمن Önce مِن قَبلُ de olandır كان Allah الله Muhakkak ki إِن halde iyice araştırın hakkıyla haberdar خَبِيرا yaptıklarınızdan بِما تَعملُون

94) Ey iman edenler! Allah yolunda sefere çıktığınız zaman iyice araştırın da sizden selam verene dünya hayatının menfaatini gözeterek: "Sen mü'min değilsin" demeyin. Allah katında nice ganimetler vardır. Önce siz de öyleydiniz de Allah size lutfetti. O halde iyice araştırın! Muhakkak ki Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdar olandır.

İbni Abbas (r.a.)'dan rivayet ediyorlar: Süleymoğullarından bir adam önüne katıp götürdüğü bir koyun sürüsü olduğu halde Cenab-ı Peygamberin (a.s.) ashabından bir topluluğun yanından geçti ve selâm verdi. Onlar "Bu adam ancak bizden kendini korumak ve kurtarmak için selâm verdi" deyip (müslüman değil zannıyla) adamın üzerine yürüdüler ve onu öldürdüler, koyunlarını da Peygamberimize (a.s.) getirdiler. Bunun üzerine ayeti indi.[118]

لا يستوي القاعدون من المؤمنين غير أولي الضرر
والمجاهدون في سبيل الله بأموالهم وأنفسهم فضل الله
المجاهدين بأموالهم وأنفسهم على القاعدين درجة وكلا وعد
الله الحسنى وفضل الله المجاهدين على القاعدين أجرا
عظيما (٩٥) درجات منه ومغفرة ورحمة وكان الله غفورا
رحيما (٩٦) إن الذين توفاهم الملائكة ظالمي أنفسهم قالوا
فيم كنتم قالوا كنا مستضعفين في الأرض قالوا ألم تكن أرض
الله واسعة فتهاجروا فيها فأولئك مأواهم جهنم وساءت
مصيرا (٩٧) إلا المستضعفين من الرجال والنساء والولدان لا
يستطيعون حيلة ولا يهتدون سبيلا (٩٨) فأولئك عسى الله
أن يعفو عنهم وكان الله عفوا غفورا (٩٩) ومن يهاجر في
سبيل الله يجد في الأرض مراغما كثيرا وسعة ومن يخرج من
بيته مهاجرا إلى الله ورسوله ثم يدركه الموت فقد وقع أجره
على الله وكان الله غفورا رحيما (١٠٠) وإذا ضربتم في
الأرض فليس عليكم جناح أن تقصروا من الصلاة إن خفتم
أن يفتنكم الذين كفروا إن الكافرين كانوا لكم عدوا مبينا
(١٠١)

المؤمنين من oturanlarla القاعدون bir değildir لا يستوي
özür الضرر sahibi olanlar أولي müstesna غير Mü'minlerden
بأموالهم Allah الله yolunda في سبيل cihad edenler والمجاهدون
Allah الله üstün kıldı فضل canlarıyla أنفسهم ve و mallarıyla
canları أنفسهم ve و mallarıyla بأموالهم cihad edenleri المجاهدين
وكلا derece bakımından درجة oturanlardan القاعدين على ile
en الحسنى Allah الله vaad etmiştir وعد Bununla beraber
cihad المجاهدين Allah الله üstün kılmıştır وفضل güzeli
عظيما bir ecirle أجرا oturanlar القاعدين üzerinde على edenleri
çok büyük

95) Mü'minlerden –özür sahibi olanlar müstesna- oturanlarla, Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cihad edenler bir değildir. Allah mallarıyla ve canları ile cihad edenleri derece bakımından oturanlardan çok üstün kıldı. Bununla beraber Allah hepsine de en güzeli vaad etmiştir; fakat yine de Allah cihad edenleri oturanlar üzerinde çok büyük bir ecirle üstün kılmıştır.

رحمة ve و mağfiret ومغفرة O'ndan منه dereceler درجات
غفورا Şüphesiz ki Allah الله olandır وكان rahmet vardır
Rahim رحيما Ğafur

96) O'ndan dereceler, mağfiret ve rahmet vardır. Şüphesiz ki Allah Ğafur, Rahim olandır.

"Müminlerden, oturanlar... " ayeti inince Resulullah (a.s.) "Filanı çağırın" dedi. O kimse yanında yazı için gereken okka, levha, kemik gibi malzemeler olduğu halde geldi. Resulullah (a.s.) "Müminlerden oturanlar ile Allah yolunda cihad edenler bir olamaz" diye yaz buyurdu. O sırada müezzin İbni Ümmi Mektûm, Peygamberin (a.s.) arka tarafında bulunuyordu. Dedi ki: "Ey Allah'ın Rasulü, ben körüm." Bunun üzerine o ayet yerine "Müminlerden... " ayeti nazil oldu.[287]

الملائكة onları canlarını alırken الذين توفاهم Kuşkusuz إن
nefislerine أنفسهم zulmeder oldukları halde ظالمي melekler
Biz كنا derler قالوا yapıyordunuz كنتم Ne فيم derler قالوا
قالوا yeryüzünde في الأرض mustazaf olanlardık مستضعفين
واسعة Allah'ın الله arzı أرض değil miydi? ألم تكن Derler ki
İşte فأولئك Orada فيها hicret etseydiniz ya فتهاجروا geniş
Cehennemdir جهنم onların barınağı مأواهم onlar var ya
dönüş yeridir مصيرا doğrusu ne kötü وساءت

97) Kuşkusuz melekler onları nefislerine zulmeder oldukları halde canlarını alırken: "Ne yapıyordunuz?" derler. "Biz yeryüzünde mustazaf olanlardık" derler. Derler ki: "Allah'ın arzı geniş değil miydi? Orada hicret etseydiniz ya." İşte onlar var ya; onların barınağı Cehennemdir, doğrusu ne kötü dönüş yeridir.

من mustazaf olanlar المستضعفين Ancak müstesnadır إلا
لا çocuklardan الولدان ve و kadınlar النساء erkekler الرجال
bulamayan يهتدون لا ve و bir çare حيلة bulamayan يستطيعون
bir yol سبيلا

98) Ancak erkekler, kadınlar ve çocuklardan bir çare bulamayan ve bir yol bulamayan mustazaf olanlar müstesnadır.

أن يعفو Allah'ın الله umulur عسى İşte onlar ki فأولئك
Şüphesiz Allah الله olandır وكان onlardan عنهم affetmesi
Ğafur غفورا Afuv عفوا

99) İşte onlar ki Allah'ın onlardan affetmesi umulur. Şüphesiz Allah Afuv, Ğafur olandır.

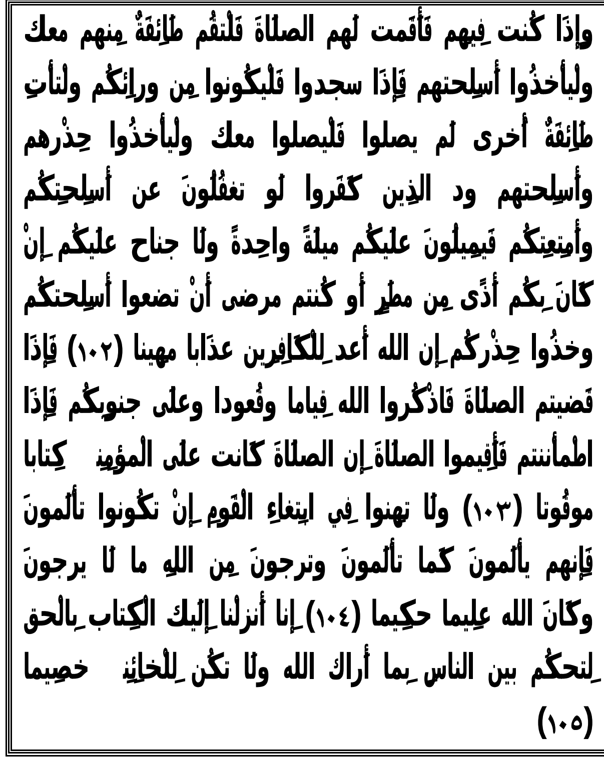
Hz. Peygamber (a.s) Mekke-i Mükerreme'de iken müslüman olup da O'nun Medine-i Münevvere'ye hicretinden sonra da aile ve kabilelerince hapsedilerek hicretlerine izin verilmeyip Mekke'de kalan, sonra da kavimleriyle birlikte Bedr'e gelen ve orada savaşta ölen gençler hakkında nazil olmuştur. İbn Hişâm bunların isimlerini vermektedir: el-Hâris ibn Zem'a ibnu'l-Esved, Ebu Kays ibnu'l-Fâkih ibnu'l-Muğîra, Ali îbn Umeyye ibn Halef, el-As ibn Munebbih İbmi'l-Haccâc'dır.[119]

Allah الله yolunda في سبيل hicret ederse يهاجر Her kim ومن
çok كثيرا gidilecek مراغما yeryüzünde في الأرض bulur يجد
من بيته çıkar da يخرج Her kim ومن genişlik de وسعة yer de
ورسوله Allah'a إلى الله hicret etmek için مهاجرا evinden
فقد ölüm الموت kendisine yetişirse يدركه sonra ثم Resulü'ne
وكان Allah'a على الله onun ecri أجره aittir وقع muhakkak ki
Rahim رحيما Ğafur غفورا Şüphesiz ki Allah الله olandır

100) Her kim Allah yolunda hicret ederse yeryüzünde gidilecek çok yer de bulur genişlik de. Her kim Allah'a ve Resulü'ne hicret etmek için evinden çıkar da sonra kendisine ölüm yetişirse muhakkak ki onun ecri Allah'a aittir. Şüphesiz ki Allah Ğafur, Rahim olandır.

Yeryüzünde في الأرض sefere çıktığınız ضربتم zaman وإذا
تقصروا أن bir günah جناح üzerinize عليكم yoktur فليس
أن يفتنكم korkarsanız إن خفتم namazı من الصلاة kısaltmanızda
إن kafirlerin كفروا الذين size kötülük yapmasından
عدوا sizin için كانوا لكم kafirler الكافرين Muhakkak ki
apaçık مبينا düşmandır

101) Yeryüzünde sefere çıktığınız zaman kafirlerin size kötülük yapmasından korkarsanız namazı kısaltmanızda üzerinize bir günah yoktur. Muhakkak ki kafirler sizin için apaçık düşmandır.

وإذا كنت فيهم فأقمت لهم الصلاة فلتقم طائفة منهم معك
وليأخذوا أسلحتهم فإذا سجدوا فليكونوا من ورائكم ولتأت
طائفة أخرى لم يصلوا فليصلوا معك وليأخذوا حذرهم
وأسلحتهم ود الذين كفروا لو تغفلون عن أسلحتكم
وأمتعتكم فيميلون عليكم ميلة واحدة ولا جناح عليكم إن
كان بكم أذى من مطر أو كنتم مرضى أن تضعوا أسلحتكم
وخذوا حذركم إن الله أعد للكافرين عذابا مهينا (١٠٢) فإذا
قضيتم الصلاة فاذكروا الله قياما وقعودا وعلى جنوبكم فإذا
اطمأننتم فأقيموا الصلاة إن الصلاة كانت على المؤمنين كتابا
موقوتا (١٠٣) ولا تهنوا في ابتغاء القوم إن تكونوا تألمون
فإنهم يألمون كما تألمون وترجون من الله ما لا يرجون
وكان الله عليما حكيما (١٠٤) إنا أنزلنا إليك الكتاب بالحق
لتحكم بين الناس بما أراك الله ولا تكن للخائنين خصيما
(١٠٥)

aralarında bulunduğunفيهم Sen deكنت zamanإذا Veو
طائفة dursunفلتقم namazıالصلاة onlaraلهم kıldırırkenفأقمت
alsınlarوليأخذوا seninle beraberمعك onlardanمنهم bir kısmı
فليكونوا Secde ettikleriسجدوا zamanفإذا silahlarını daأسلحتهم
أخرى grupطائفة gelipولتأت arkanızdaمن ورائكم bulunsunlar
namaz kılsınlarفليصلوا Namaz kılmamış olanلم يصلوا diğer
alsınlarحذرهم Hazırlıklı olsunوليأخذوا seninle beraberمعك
لو Kafirlerكفروا kiالذين istedilerود silahlarınıأسلحتهم ve و
وأمتعتكم silahlarınızأسلحتكم ileعن gafil تغفلون olasınız da
ميلة üzerinize gelsinlerعليكم ansızınفيميلون eşyalarınızdan
إن sizin için عليكم günah yokturولا جناح birواحدة baskınla
yağmurdan من مطر bir zorlukأذى sizeبكم varsaكان Eğer
تضعوا أن hastaمرضى olmuşsanızكنتم veyaأو dolayı
حذركم Yine deوخذوا silahlarınızıأسلحتكم bırakmanızda
أعد Allahالله Muhakkak kiإن hazırlıklı bulunun
alçaltıcıمهينا bir azapعذابا kafirler içinللكافرين hazırlamıştır

102)Ve sen de aralarında bulunduğun zaman onlara namaz kıldırırken onlardan bir kısmı seninle beraber dursun ve silahlarını da alsınlar. Secde ettikleri zaman arkanızda bulunsunlar. Namaz kılmamış olan diğer grup gelip seninle beraber namaz kılsınlar. Hazırlıklı olsun ve silahlarını alsınlar. Kafirler istediler ki silahlarınız ile eşyalarınızdan gafil olasınız da ansızın bir baskınla üzerinize gelsinler. Eğer yağmurdan dolayı size bir zorluk varsa veya hasta olmuşsanız silahlarınızı bırakmanızda sizin için bir günah yoktur. Yine de hazırlıklı bulunun. Muhakkak ki Allah kafirler için alçaltıcı bir azap hazırlamıştır.

فاذكروا Namazıالصلاة bitirdiğinizقضيتم zaman daفإذا
ve و oturourkenوقعودا ayakta ikenقياما Allah'ıالله zikredin
اطمأننتم zaman daفإذا yanlarınızجنوبكم üzerindeعلى
namazı الصلاة dosdoğru kılınفأقيموا Güvenlikte olduğunuz
المؤمنين üzerineعلى كانت namazالصلاة Muhakkak kiإن
vakitleri belirlenerekموقوتا yazılmıştırكتابا mü'minler

103) Namazı bitirdiğiniz zaman da ayakta iken, otururken ve yanlarınız üzerinde Allah'ı zikredin. Güvenlikte olduğunuz zaman da namazı dosdoğru kılın. Muhakkak ki namaz mü'minler üzerine vakitleri belirlenerek yazılmıştır.

Hz. Ali'den rivayette o şöyle anlatıyor: Bir grup tüccar Allah'ın Resûlü (a.s) gelip: "Ey Allah'ın elçisi, bizler sürekli olarak yeryüzünde yolculuk yapmaktayız. Biz nasıl namaz kılalım?" diye sordular. Allah Tealâ "Yeryüzünde sefere koyulduğunuz zaman namazı kısaltmanızda size bir günah yoktur." âyetini indirdi. Sonra bir süre vahiy gelmedi. Bunun üzerinden bir yıl geçmişti ki Allah'ın Resûlü (a.s) bir gazveye çıktı. Ashabına öğle namazı kıldırırken onları namazda gören müşrikler: "Allah, Muhammed ve ashabına karşı size imkân verdi, haydin üzerlerine saldıralım." dediler. İçlerinden birisi: "Yok hayır, şimdi değil; bunların bu namazlarının peşinden bundan daha üstün tuttukları bir namazları daha var, o namazı kılarlarken saldırın." dedi. Allah Tealâ o gün öğle ile ikindi namazları arasında "Hiç şüphesiz Allah, kâfirlere alçaltıcı bir azâb hazırlamıştır."a kadar olmak üzere "Kâfirlerin size bir kötülük yapmasından korkarsanız namazı kısaltmanızda size bir günah yoktur. Hiç şüphesiz kâfirler sizin için apaçık bîr düşmandırlar." âyetlerini indirdi. Böylece korku namazı inmiş oldu. [120]

O القوم izlemekteفي ابتغاء gevşeklik göstermeyin!ولا تهنوا
acı تألمون siz duyuyorsanızتكونوا Şayetإن topluluğu
تألمون gibiكما acı يألمون muhakkak onlar daفإنهم duyuyorlar
من Üstelik siz umuyorsunuzوترجون sizin acı duyduğunuz
وكان onların ummadığıيرجون لا şeyleriما Allah'tanالله
Hakimحكيما Alîmعليما Şüphesiz Allahالله olandır

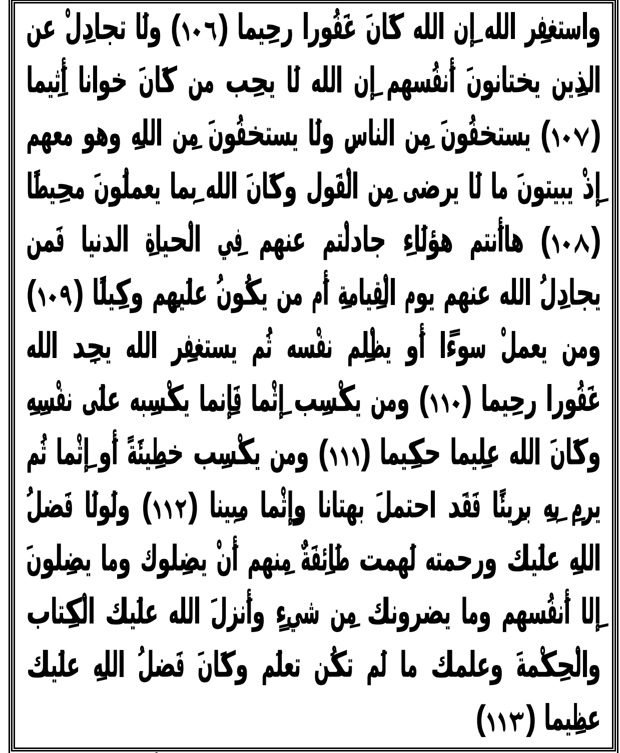
104) O topluluğu izlemekte gevşeklik göstermeyin! Şayet siz acı duyuyorsanız muhakkak onlar da sizin acı duyduğunuz gibi acı duyuyorlar. Üstelik siz Allah'tan onların ummadığı şeyleri umuyorsunuz. Şüphesiz Allah Alîm, Hakim olandır.

(*)Geçen âyetler, savaştan ve onunla ilgili hükümlerden bahsedildi. Sonra yanlışlıkla adam öldürmenin ceza ve keffareti açıklandı. Kasden bir mü'mini öldürmenin büyük bir cinayet, taşınması çok zor ağır bir veba! olduğu belirtildi. Sonra savaşlarda korkulu anlarda insana umut ve cesaret veren korku namazının nasıl kılınacağı konu edinildi.

kitabıالكتاب sanaإليك biz indirdik kiأنزلنا Muhakkak kiإنا
بما insanlarالناس arasındaبين hükmedesinلتحكم hak ileبالحق
للخائنين olmaولا تكن Allah'ınالله sana gösterdiğiأراك şekilde
savunucusuخصيما Hainlerin

105) Muhakkak ki biz sana kitabı hak ile indirdik ki insanlar arasında Allah'ın sana gösterdiği şekilde hükmedesin. Hainlerin savunucusu olma.

(*)Bu âyette insanların arasında meydana gelen anlaşmazlıklar, davalar, tartışmalar karşısında Hz. Peygamber'in ve daha ziyade onun şahsında ümmetinin takınmaları gereken tavır, oynamaları gereken rol ve uygulamaları gereken mu-amele şekli açıklanmaktadır. Pek azı müstesna olmak üzere özel bir hadise üzerine gelmiş bulunan âyetlerin hedefi, sadece o hadiseyi açıklamak ve hükmünü ortaya koymak değil, bu münasebetle müslümanlara, kıyamete kadar uyacakları ka-ideleri -detaylı veya çerçeve hükümler olarak- açıklamaktır.

الله Muhakkak kiإِنَّ Allah'tanالله bağışlanma dileواستَغْفِر
Rahimرحِيما Ğafurغَفُورا olandırكَانَ Allah

106) Allah'tan bağışlanma dile. Muhakkak ki Allah Ğafur, Rahim olandır.

يخْتَانُون kimselerdenعن الذِين mücadele etmeولَا تُجادِلْ
لَا Allahالله Muhakkak kiإِنَّ Nefislerineأَنفُسهم hainlik eden
أَثِيما çok hain خَوانًا olanكَانَ kimseyiمن sevmezيحِب
günahkar olan

107) Nefislerine hainlik eden kimselerden yana mücadele etme. Muhakkak ki Allah çok hain olan günahkar olan kimseyi sevmez.

ولَا يستَخْفُون İnsanlardanمِن الناس gizlenirler deيستَخْفُون
onlarla beraberdiمعهم Oوهو Allah'tanمِن اللهِ gizlenmezler
لَا يرضى şeyleriما geceleyin kurarlarken يبيتُون Halbukiإِذْ
الله olandırوكَان kurarlarkenمِن الْقَولِ O'nun razı olmayacağı
kuşatmaktaمحِيطًا yaptıklarınıبِما يعملُون Şüphesiz Allah

108) İnsanlardan gizlenirler de Allah'tan gizlenmezler. Halbuki geceleyin O'nun razı olmayacağı şeyleri kurarlarken O onlarla beraberdi. Şüphesiz Allah onların yaptıklarını kuşatmakta olandır.

İbn Abbâs'tan rivayete göre Sehm oğullarından bir adam, Temîm ed-Dârî ve Adiyy ibn Beddâ' ile bir yolculuğa çıkmış ve Sehm oğullarından olan bu kişi yolda, hiçbir müslümanm bulunmadığı bir yerde ölmüş de yol arkadaşları olan Temîm ve Adiyy onun arkada bıraktığı mallarını getirip ailesine teslim etmişler. Ancak eşyaları arasında bulunan altın yapraklarla süslü bir gümüş kadehi kaybetmişler. Allah'ın Resûlü (a.s) bu kadehin kaybolmuş olduğuna dair onlara yemin ettirmiş, yemin etmeleri üzerine de onları bırakmış. Bir süre sonra kadeh Mekke'de ölenin akrabaları tarafından görülüp de kadehi elinde bulunduran kişi onu Temîm ed-Dârî ve Adiyy ibn Beddâ'dan satın aldığını söyleyince ölenin akrabaları gelip "şehadetlerinin o iki kişinin şehadetlerinden daha doğru olduğuna ve Mekke'de buldukları kadehin ölen akrabalarına ait olduğuna" şehadet etmişler ve işte bunun üzerine onlar hakkında "Ey iman edenler..." âyet-i kerimesi nazil olmuş.[288]

mücadele جادلْتُم öyle kimselersiniz kiهؤُلَاءِ İşte sizهاأَنْتُم
dünyaالدنْيا hayatındaفِي الْحياةِ onlardan yanaعنْهم ettiniz
onlardan عنْهم Allahالله ile mücadele edecekيجادِلُ kimفَمن
olacak?يكُون kimمن yahutأَم kıyametالْقِيامةِ günüيوم yana
vekilوكِيلًا onlar içinعلَيهِم

109) İşte siz öyle kimselersiniz ki dünya hayatında onlardan yana mücadele ettiniz; ya kıyamet günü kim onlardan yana Allah ile mücadele edecek yahut kim onlar için vekil olacak?

يظْلِم veyaأَو bir kötülükسوءا işlerيعملْ Her kimومن
bağışlanma dilerseيستَغْفِرِ sonraثُم nefsineنَفْسه zulmeder de
Rahimرحِيما Ğafurغَفُورا Allah'ıالله bulurيجِدِ Allah'tanالله

110) Her kim bir kötülük işler veya nefsine zulmeder de sonra Allah'tan bağışlanma dilerse Allah'ı Ğafur, Rahim bulur.

ancakفَإِنَّما bir günahإِثْما kazanırsaيكْسِب Her kim deومن
الله olandırوكَان nefsiنَفْسِهِ aleyhineعلَى onu kazanırيكْسِبه
Hakimحكِيما Alîmعلِيما Şüphesiz Allah

111) Her kim de bir günah kazanırsa onu ancak nefsi aleyhine kazanır. Şüphesiz Allah Alîm (bilen), Hakim (güçlü) olandır.

bir إِثْما veyaأَو bir hataخَطِيئَةً kazanır daيكْسِب Her kimومن
فَقَدِ bir suçsuzaبرِيئًا onuبِهِ atarsaيرمِ sonraثُم günah
ve و büyük bir iftira بهتَانًا yüklenmiş olurاحتَملَ muhakkak
apaçıkمبِينًا bir günahإِثْما

112) Her kim bir hata veya bir günah kazanır da sonra onu bir suçsuza atarsa muhakkak büyük bir iftira ve apaçık bir günah yüklenmiş olur.

senin üzerindekiعلَيك Allah'ınالله lütfuفَضْلُ olmasaydıولَولَا
bir طَائِفَةٌ andolsun ki amaçlamıştıلَهمت rahmetiرحمتُه ve و
Oysa وما يضِلُّون seni şaşırtmayıأَن يضِلُّوك onlardanمِنْهم grup
ما ve و kendilerindenأَنفُسهم başkasınıإِلَّا saptıramazlar
وأَنزلَ hiçbir şekildeمِن شَيءٍ sana zarar veremezlerيضُرونَك
والْحِكْمةَ kitap ileالْكِتَاب sanaعلَيك Allahالله Çünkü indirmiş
لَم تَكُن تَعلَم şeyleriما sana bildirmiştirعلَّمك veو hikmeti
علَيك Şüphesiz ki Allah'ınالله lütfuوكَان فَضْلُ bilmediğin
çok büyüktürعظِيما senin üzerindeki

113) Allah'ın senin üzerindeki lütfu ve rahmeti olmasaydı, andolsun ki onlardan bir grup seni şaşırtmayı amaçlamıştı. Oysa kendilerinden başkasını saptıramazlar ve sana hiçbir şekilde zarar veremezler. Çünkü Allah sana kitap ile hikmeti indirmiş ve sana bilmediğin şeyleri bildirmiştir. Şüphesiz ki Allah'ın senin üzerindeki lütfu çok büyüktür.

Dahhâk kanalıyla İbn Abbâs'tan gelen bir rivayette Taif te oturan Sakîf oğullan hakkında nazil olduğu kaydedilmektedir. Buna göre Sakîfliler, çevrelerindeki kabilelerin isteyerek veya istemiyerek birer birer müsîüman olduğunu görünce onlar da Hz. Peygamber'den bir takım tavizler kopardıktan sonra müsîüman olmaya karar verir ve Medine-i Münevvere'ye bir hey'et gönderirler. Hey'et Medine-i Münevvere'ye gelir, isteklerini birer birer sıralarlar: "Namazdan ve öşürden (zekât'tan) muaf tutulacaklar, üç yıl daha (sonra bir yıla, hattâ bir aya kadar inerler) putları Uzzâ yıkılmıyarak muhafaza etmelerine müsaade edilecek." Hz. Peygamber onlara cevap vermez ve hemen bu âyet-i kerime nazil olur da istekleri reddedilir.[121]

لا خير في كثير من نجواهم إلا من أمر بصدقة أو معروف أو
إصلاح بين الناس ومن يفعل ذلك ابتغاء مرضات الله فسوف
نؤتيه أجرا عظيما (١١٤) ومن يشاقق الرسول من بعد ما تبين
له الهدى ويتبع غير سبيل المؤمنين نوله ما تولى ونصله
جهنم وساءت مصيرا (١١٥) إن الله لا يغفر أن يشرك به
ويغفر ما دون ذلك لمن يشاء ومن يشرك بالله فقد ضل
ضلالا بعيدا (١١٦) إن يدعون من دونه إلا إناثا وإن يدعون إلا
شيطانا مريدا (١١٧) لعنه الله وقال لأتخذن من عبادك نصيبا
مفروضا (١١٨) ولأضلنهم ولأمنينهم ولآمرنهم فليبتكن آذان
الأنعام ولآمرنهم فليغيرن خلق الله ومن يتخذ الشيطان وليا
من دون الله فقد خسر خسرانا مبينا (١١٩) يعدهم ويمنيهم
وما يعدهم الشيطان إلا غرورا (١٢٠) أولئك مأواهم جهنم
ولا يجدون عنها محيصا (١٢١)

onların نَجواهم مِن bir çoğunda فِي كَثِير hayır yoktur لَا خَيرَ
بِصدقةٍ emreden أَمرِ kimse مَن müstesna إِلَّا fısıldaşmalarının
إِصلَاحٍ yahut أَو bir iyilik مَعرُوفٍ veya أَو Bir sadaka
يَفعَلْ Her kim وَمَن insanlar النَّاسِ arasını بَينَ düzeltmeyi
اللهِ rızasını مَرضَاتِ gözeterek ابتِغَاءَ bunu ذَلِكَ yaparsa
bir ecir أَجرًا biz ona vereceğiz نُؤْتِيهِ yakında فَسَوفَ Allah'ın
çok büyük عَظِيمًا

114) Bir sadaka veya bir iyilik yahut insanlar arasını düzeltmeyi emreden kimse müstesna onların fısıldaşmalarının bir çoğunda hayır yoktur. Her kim bunu Allah'ın rızasını gözeterek yaparsa biz yakında ona çok büyük bir ecir vereceğiz.

مِن بَعدِ Resul'e الرَّسُولَ aykırı davranır يُشَاقِقْ Her kim وَمَن
doğru الْهُدَى kendisine لَهُ apaçık belli ettikten مَا تَبَيَّنَ sonra
الْمُؤْمِنِينَ yolundan سَبِيلِ başkasına غَيرَ uyarsa وَيَتَّبِعْ yol
نُصلِهِ ve و bırakırız مَا تَوَلَّى onu döndüğü نُوَلِّهِ mü'minlerin
مَصِيرًا o ne kötü وَسَاءَتْ Cehenneme جَهَنَّمَ kendisini atarız
dönüş yeridir

115) Her kim kendisine doğru yol apaçık belli ettikten sonra Resul'e aykırı davranır ve mü'minlerin yolundan başkasına uyarsa onu döndüğü halde bırakırız ve kendisini Cehenneme atarız; o ne kötü dönüş yeridir.

Bu iki âyet-i kerime, hırsızlık yapan İbn Ubeyrak hakkında nazil olmuştur. Peygamber (a.s), hakkında elinin kesilmesi hükmünü verince, o da Mekkeye kaçıp irtidat etti, bu buyruklar bunun üzerine nazil oldu, Said b. Cübeyr dedi ki: Mekke'ye varınca yine Mekke'de bir evin duvarını oydu. Müşrikler onu yakalayıp öldürdüler. Bunun üzerine Allah, buyruğunu indirdi.[289]

أَن يُشْرَكَ asla bağışlamaz لَا يَغْفِرُ Allah اللهَ Muhakkak ki إِنَّ
başkasını مَا دُونَ bağışlar وَيَغْفِرُ kendisine بِهِ şirk koşulmasını
Her kim de وَمَن dilediği يَشَاءُ kimse için لِمَن Bundan ذَلِكَ
ضَلَّ muhakkak ki o فَقَدْ Allah'a بِاللهِ şirk koşarsa يُشْرِكْ
çok uzak بَعِيدًا bir sapıklıkla ضَلَالًا sapmıştır

116) Muhakkak ki Allah kendisine şirk[122] koşulmasını asla bağışlamaz. Bundan başkasını dilediği kimse için bağışlar. Her kim de Allah'a şirk koşarsa muhakkak ki o çok uzak bir sapıklıkla sapmıştır.

Dahhâk rivayet ediliyor: Yaşlı bir bedevî arap Allah'ın Resûlü (a.s)'ne geldi ve: "Ey Allah'ın elçisi, ben, günahlara ve hatalara dalmış bir ihtiyarım. Şu kadar var ki Allah'ı bilip de O'na iman ettiğimden beri hiçbir şeyi O'na ortak koşmadım. Benim Allah katında halim nasıl olacak?" diye sordu da Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[123]

إِلَّا O'ndan başka مِن دُونِهِ Onların dua ettikleri إِن يَدعُونَ
ancak إِلَّا dua ederler يَدعُونَ Halbuki وَإِن dişilerdir إِنَاثًا ancak
inatçı مَرِيدًا şeytana شَيطَانًا

117) Onların O'ndan başka dua ettikleri ancak dişilerdir. Halbuki ancak inatçı şeytana dua ederler.

Andolsun ki لَأَتَّخِذَنَّ dedi ki وَقَالَ Allah اللهُ ona lanet etti لَعَنَهُ
bir pay نَصِيبًا senin kullarından عِبَادِكَ مِن edineceğim
belirli مَفْرُوضًا

118) Allah ona lanet etti; dedi ki: "Andolsun ki senin kullarından belirli bir pay edineceğim."

onları وَلَأُمَنِّيَنَّهُم ve و onları saptıracağım لَأُضِلَّنَّهُم Andolsun ki و
Elbette onlara وَلَآمُرَنَّهُم kuruntulara üşüreceğim
kulaklarını آذَانَ kesinlikle yaracaklar فَلَيُبَتِّكُنَّ emredeceğim de
Elbette onlara emredeceğim de وَلَآمُرَنَّهُم hayvanların الْأَنْعَامِ
muhakkak ki اللهِ yarattığını خَلْقَ değiştirecekler فَلَيُغَيِّرُنَّ
veli وَلِيًّا şeytanı الشَّيطَانَ edinirse يَتَّخِذْ Her kim وَمَن Allah'ın
hüsrana خَسِرَ muhakkak فَقَدْ Allah'ı اللهِ bırakıp da مِن دُونِ
apaçık مُبِينًا bir hüsran ile خُسرَانًا düşmüştür

119) "Andolsun ki onları saptıracağım ve onları kuruntulara düşüreceğim. Elbette onlara emredeceğim de kesinlikle hayvanların kulaklarını yaracaklar. Elbette onlara emredeceğim de muhakkak ki Allah'ın yarattığını değiştirecekler." Her kim Allah'ı bırakıp da şeytanı veli edinirse muhakkak apaçık bir hüsran ile hüsrana düşmüştür.

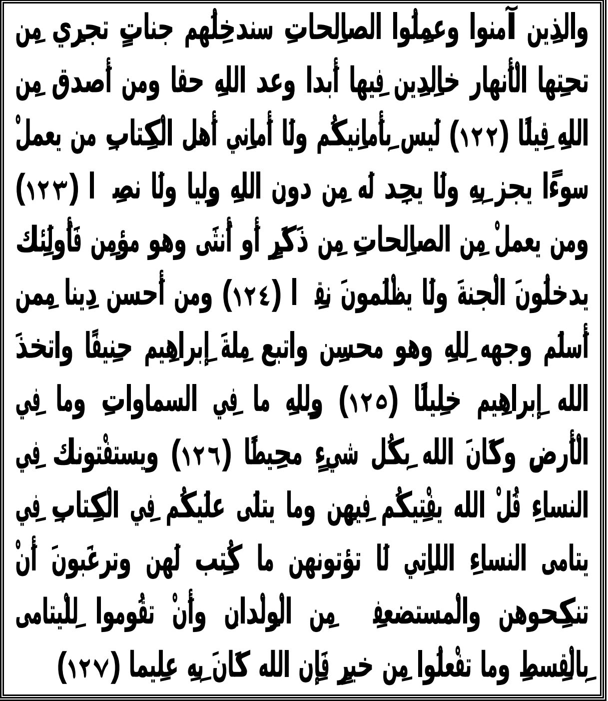
onları kuruntulara düşürür وَيُمَنِّيهِم Onlara vaad eder يَعِدُهُم
başka bir إِلَّا şeytan الشَّيطَانُ onlara vaad يَعِدُهُم Oysa etmez وَمَا
aldatmadan غُرُورًا şey

120) Onlara vaad eder, onları kuruntulara düşürür. Oysa şeytan onlara aldatmadan başka bir şey vaad etmez.

جَهَنَّمُ onların varacakları yer مَأْوَاهُم İşte onlar var ya أُولَئِكَ
مَحِيصًا ondan عَنْهَا bulamazlar وَلَا يَجِدُونَ Cehennemdir
kaçacak bir yer de

121) İşte onlar var ya, onların varacakları yer Cehennemdir; ondan kaçacak bir yer de bulamazlar.

(*)Yukarıdaki âyetler. Allah'a ortak koşmanın büyük bir ziyan ve düşündürücü bir şaşkınlık olduğu; kadınlara, tanrıçalara tapınıp şeytanın dümeninde bir hayat sürenlerin sonunun felâketle noktalanacağı açıklandı.

والذين آمنوا وعملوا الصالحات سندخلهم جناتٍ تجري من
تحتها الأنهار خالدين فيها أبدا وعد الله حقا ومن أصدق من
الله قيلا (١٢٢) ليس بأمانيكم ولا أماني أهل الكتاب من يعملْ
سوءًا يجز به ولا يجد له من دون الله وليا ولا نصيرا (١٢٣)
ومن يعملْ من الصالحات من ذكرٍ أو أنثى وهو مؤمن فأولئك
يدخلونَ الجنةَ ولا يظلمونَ نقيرا (١٢٤) ومن أحسن دينا ممن
أسلم وجهه لله وهو محسن واتبع ملةَ إبراهيم حنيفًا واتخذَ
الله إبراهيم خليلا (١٢٥) ولله ما في السماواتِ وما في
الأرض وكانَ الله بكل شيءٍ محيطًا (١٢٦) ويستفتونك في
النساءِ قلْ الله يفتيكم فيهن وما يتلى عليكم في الكتابِ في
يتامى النساءِ اللاتي لا تؤتونهن ما كتب لهن وترغبونَ أنْ
تنكحوهن والمستضعفين من الولدان وأنْ تقوموا لليتامى
بالقسطِ وما تفعلوا من خيرٍ فإن الله كانَ به عليما (١٢٧)

والذين kimseleri آمنوا İman edip وعملوا amel işleyen الصالحات salih سندخلهم yakında koyacağız جنات Cennetlere تجري akan من تحتها altından الأنهار nehirler خالدين kalıcıdırlar فيها orada أبدا orada وعد vaadi الله Allah'ın حقا işte gerçek و ve من kimdir أصدق daha doğru من الله Allah'tan قيلا sözlü?

122) İman edip salih amel işleyen kimseleri yakında altından nehirler akan Cennetlere koyacağız; orada ebedi kalıcıdırlar. İşte Allah'ın gerçek vaadi ve kimdir Allah'tan daha doğru sözlü?

ليس değildir بأمانيكم Sizin kuruntularınıza و ve لا أماني kuruntularına göre أهل ehli الكتاب kitabın من Her kim يعمل yaparsa سوءا bir kötülük يجز cezalandırılır به onunla و ve لا يجد bulamaz له kendisi için من دون başka الله Allah'tan وليا bir veli de ولا نصيرا yardımcı da

123) Sizin kuruntularınıza ve ehli kitabın kuruntularına göre değildir. Her kim bir kötülük yaparsa onunla cezalandırılır ve kendisi için Allah'tan başka bir veli de bulamaz yardımcı da.

Ebu Salih'ten rivayette o şöyle anlatıyor: Ehl-i kitabdan Yahudiler ve Hıristiyanlar ile diğer din sâlikleri hep bir yerde oturup birbirlerine: "Biz, sizden daha hayırlıyız." dediler de bu âyet-i kerime nazil oldu.[290]

ومن Ayrıca her kim يعمل işlerse من الصالحات salih amellerden من ذكر erkek أو veya أنثى kadın وهو onlar مؤمن mü'min olarak فأولئك işte يدخلون girerler الجنة Cennete و ve لا يظلمون zulmedilmezler نقيرا hurma çekirdeğinin çukurcuğu kadar

124) Ayrıca her kim erkek veya kadın mü'min olarak salih amellerden işlerse; işte onlar Cennete girerler ve hurma çekirdeğinin çukurcuğu kadar zulmedilmezler.

Ebu Salih'ten rivayette o şöyle anlatıyor: Tevrat ehli, İncil ehli, Zebur ehli ve mü'minler bir mecliste birlikte oturuyorlardı. Birbirlerine karşı: "Biz, sizlerden daha üstünüz." dediler de Allah Tealâ bu "Erkek veya kadın her kim mü'min olarak sâlih bir amel işlerse onlar cennete girecekler ve kendilerine zerre kadar haksızlık edilmiyecektir." âyet-i kerimesini indirdi.[291]

ومن kim olabilir? أحسن daha güzel دينا Din bakımından ممن kimseden أسلم teslim eden وجهه yüzünü لله Allah'a و ve هو محسن muhsin olarak واتبع uyan ملة milletine إبراهيم İbrahim'in حنيفا hanif واتخذ edinmiştir الله Allah إبراهيم İbrahim'i خليلا dost

125) Din bakımından muhsin olarak yüzünü Allah'a teslim eden ve İbrahim'in hanif milletine uyan kimseden daha güzel kim olabilir? Allah İbrahim'i dost edinmiştir.

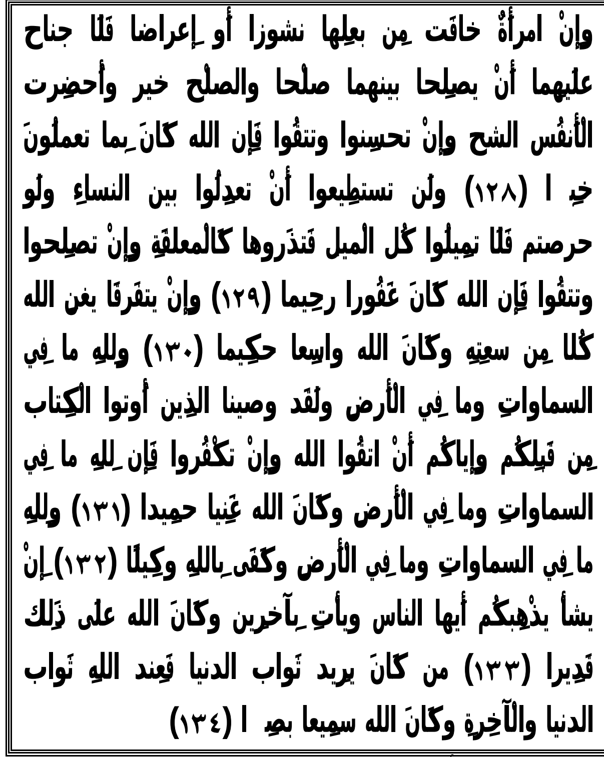
ولله Allah'ındır ما في ne varsa السماوات Göklerde و ve ما في الأرض yerde وكان olandır الله Allah بكل her شيء şeyi محيطا ihata edici

126) Göklerde ve yerde ne varsa Allah'ındır. Allah her şeyi ihata edici (kuşatıcı) olandır.

ويستفتونك senden fetva istiyorlar في النساء Kadınlar hakkında قل De ki الله Allah يفتيكم fetvayı size veriyor فيهن Onlar hakkındaki وما يتلى okunan vardır عليكم size في الكتاب kitapta في يتامى yetim النساء kızlar اللاتي kendilerine لا تؤتونهن vermeyip ما كتب yazılmış olanı لهن Haklarında وترغبون istediğiniz أن تنكحوهن nikahlamak والمستضعفين mustazaf من الولدان çocuklar hakkında وأن تقوموا davranmanız لليتامى yetimlere بالقسط adaletli وما ne تفعلوا yaparsanız من خير Hayırdan her فإن muhakkak الله Allah كان به onu عليما hakkıyla bilir

127) Kadınlar hakkında senden fetva istiyorlar. De ki: "Onlar hakkındaki fetvayı Allah size veriyor. Haklarında yazılmış olanı kendilerine vermeyip nikahlamak istediğiniz yetim kızlar hakkında, mustazaf çocuklar hakkında ve yetimlere adaletli davranmanız hakkında kitapta size okunan vardır." Hayırdan her ne yaparsanız muhakkak Allah onu hakkıyla bilir.

Buhari, bu ayet hakkında Hz. Aişe (r.anha)'nın şu sözünü nakletmiştir: Yanında yetim bir kız yetiştiren, o yetim kızın velisi ve varisi olan, malında hatta hurma salkımında ortak kıldığı halde o yetim kızla evlenmekten yüz çeviren ve o kızı başka biriyle evlenmeye zorlayan, o şahsı yetim kızın malına ortak kılan ve o yetim kızın başkasıyla evlenmesine engel olan kişi hakkında bu ayet nazil olmuştur.[124]

وإنْ امرأةٌ خافت مِن بعلِها نشوزا أو إعراضا فلا جناح
عليهما أنْ يصلِحا بينهما صلحا والصلح خير وأحضِرت
الأنفس الشح وإنْ تحسِنوا وتتقُوا فإن الله كانَ بِما تعملُونَ
خبِيرا (١٢٨) ولن تستطِيعوا أنْ تعدِلوا بين النساءِ ولو
حرصتم فلا تمِيلُوا كُل الْميل فتذروها كالْمعلقةِ وإنْ تصلِحوا
وتتقُوا فإن الله كانَ غفُورا رحِيما (١٢٩) وإنْ يتفرقا يغنِ الله
كُلا مِن سعتِهِ وكانَ الله واسِعا حكِيما (١٣٠) ولله ما فِي
السماواتِ وما فِي الأرض ولقد وصينا الذِين أوتوا الكِتاب
مِن قبلِكُم وإياكُم أنْ اتقُوا الله وإنْ تكفُروا فإن لِلهِ ما فِي
السماواتِ وما فِي الأرض وكانَ الله غنِيا حمِيدا (١٣١) ولله
ما فِي السماواتِ وما فِي الأرض وكفى بِاللهِ وكِيلا (١٣٢) إنْ
يشأ يذْهِبكُم أيها الناس ويأتِ بِآخرين وكانَ الله على ذلِك
قدِيرا (١٣٣) من كانَ يريد ثواب الدنيا فعِند اللهِ ثواب
الدنيا والآخِرةِ وكانَ الله سمِيعا بصِيرا (١٣٤)

kocasının بعلِها مِن korkarsa خَافَتْ bir kadın امرأةٌ şeyat إن Ve و
yüz çevirmesinden إعراضا veya أو geçimsizliğinden نُشُوزا
أن يصلِحا onlar için عليهما günah yoktur فلا جناح
ki والصلح barış yolu ile صلحا aralarını بينهما düzeltmelerinde
hazır kılınmıştır وأُحضِرتْ daha hayırlıdır خير düzeltmek
و iyilik eder تُحسِنُوا Eğer وإن cimriliğe الشح nefisler ise الأنفس
olandır كان Allah الله muhakkak ki فإن sakınırsanız وتتقُوا ve
hakkıyla haberdardır خبِيرا yaptıklarınızdan بِما تعملُون

128) Ve şeyat bir kadın kocasının geçimsizliğinden veya yüz çevirmesinden korkarsa barış yolu ile aralarını düzeltmelerinde onlar için günah yoktur –ki düzeltmek daha hayırlıdır- nefisler ise cimriliğe hazır kılınmıştır. Eğer iyilik eder ve sakınırsanız muhakkak ki Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdar olandır.

Hz. Aişe'den (r.anha) rivayet edildiğine göre bu ayet, yanında fazla sevmediği, fazla düşüp kalkmadığı bir hanımı bulunup da ondan ayrılmak isteyen, buna karşılık hanımının da kendisine: "Bana istediğin gibi pay ayırmanı sana helal ediyorum." demesi üzerine nazil olmuştur.[292]

adaletli تعدِلُوا أن güç yetiremezsiniz تستطِيعوا ولن
Ne kadar ولو kadınlar النساءِ arasında بين davranmaya
O halde yönelip bırakmayın فلا تمِيلُوا çabalasanız da حرصتُم
askıya كالْمعلقةِ bırakmayın فتذروها meyille الْميل tam كُل
sakınırsanız وتتقُوا ve و düzelir تُصلِحوا Eğer وإن alınmış gibi
Rahim رحِيما Ğafur غفُورا dır كان Allah الله muhakkak فإن

129) Ne kadar çabalasanız da kadınlar arasında adaletli davranmaya asla güç yetiremezsiniz. O halde tam bir meyille yönelip onu askıya alınmış gibi bırakmayın. Eğer düzelir ve sakınırsanız muhakkak Allah Ğafur (bağışlayan), Rahim (esirgeyen)'dır.

كُلا Allah الله zengin kılar يغنِ ayrılırlarsa da يتفرقا Eğer وإن
Şüphesiz الله olandır وكان genişliği ile مِن سعتِهِ her birini
Hakim حكِيما Vasi' واسِعا Allah

130) Eğer ayrılırlarsa da Allah her birini genişliği ile zengin kılar. Şüphesiz Allah Vasi'(genişleten), Hakim (güçlü) olandır.

ما فِي ve و Göklerde فِي السماواتِ ne varsa ما Allah'ındır ولِلهِ
vasiyet ettik وصينا muhakkak ki ولقد Andolsun و yerde الأرض
sizden önce مِن قبلِكُم kitap الكِتاب verilenlere أوتوا de الذِين
eğer وإن Allah'tan الله sakınının اتقُوا diye أن size de وإياكُم
ne ما Allah'ındır لِلهِ muhakkak ki فإن kafir olursanız تكفُروا
وكان yerde الأرض ما فِي ve و göklerde فِي السماواتِ varsa
Hamid حمِيدا Ğaniyy غنِيا Şüphesiz Allah الله olandır

131) Göklerde ve yerde ne varsa Allah'ındır. Andolsun muhakkak ki sizden önce kitap verilenlere de size de: "Allah'tan sakının" diye vasiyet ettik; eğer kafir olursanız muhakkak ki göklerde ve yerde ne varsa Allah'ındır. Şüphesiz Allah Ğaniyy (çok zengin), Hamid (hamde layık) olandır.

ما فِي ve و Göklerde فِي السماواتِ ne varsa ما Allah'ındır ولِلهِ
vekil olarak وكِيلا Şüphesiz Allah بِاللهِ yeter وكفى yerde الأرض

132) Göklerde ve yerde ne varsa Allah'ındır. Şüphesiz vekil olarak Allah yeter.

ويأتِ insanlar الناس Ey أيها sizi giderip يذْهِبكُم dilerse يشأ إن
ذلِك dır على Şüphesiz Allah الله وكان başkalarını بِآخرِين getirir
Kadir hakkıyla قدِيرا buna

133) Ey insanlar, eğer dilerse sizi giderip başkalarını getirir. Şüphesiz Allah buna hakkıyla Kadir (güç yetiren)'dır.

فعِنْد dünya الدنْيا sevabını ثواب istiyorsa يريد كان Her kim من
الآخِرةِ ve و dünyanın الدنْيا sevabı ثواب Allah اللهِ katındadır
Basir'dir بصِيرا Semi' سمِيعا Allah الله Şüphesiz كان ve و ahiretin

134) Her kim dünya sevabını istiyorsa dünyanın ve ahiretin sevabı Allah katındadır. Şüphesiz Allah Semi' ve Basir'dir.

(*)Yani, kim âhireti elde etmek arzusuyla Allah'ın farz kıldığı şeyleri gereği gibi yerine getirecek olursa, Allah âhirette bunun mükafatını ona verir. Her kim dünyalık elde etmek arzusuyla amel ederse, Allah ona da dünyada takdir ettiği kadarını verir, âhirette ise onun bir mükâfatı olmaz. Çünkü Allah'tan başkası için amel etmiştir.

ayakta قَوامِين bile olsaكُونُوا iman edenlerالذِين آمَنُوا Eyيأَيها
وَلَو Allah içinلِلهِ şahidler olarakشُهداءَ adaletiبِالقِسطِ tutun
الأَقرَبِين ve و ana babanızالوالِدين أَوِ kendinizعلى أَنفُسِكُم
isterأَو zengin olsunغَنِيا İsterإِن يكُن yakınlarınız aleyhinde
her ikisine de بِهِما أَولى Çünkü Allahفَاللهُ fakir olsunفَقِيرا
أَن hevanızaالهوى Öyleyse uymayınفَلا تَتبِعوا daha yakındır
dilinizi eğip bükerتَلوُوا Eğerوَإِن adaletten vazgeçerekتَعدِلُوا
كَانَ Allahالله şüphesizفَإِن yüz çevirirsenizتُعرِضوا veyaأَو
haberdardırخَبِيرا yaptıklarınızdanبِما تَعملُون olandır

135) Ey iman edenler, kendiniz, ana babanız ve yakınlarınız aleyhinde bile olsa, Allah için şahidler olarak adaleti ayakta tutun. İster zengin olsun; ister fakir olsun. Çünkü Allah her ikisine de daha yakındır. Öyleyse adaletten vazgeçerek hevanıza uymayın. Eğer dilinizi eğip büker veya yüz çevirirseniz şüphesiz Allah yaptıklarınızdan haberdar olandır.

(*)Yani, adaleti ayakta tutma işi sizden gerektiği her seferinde tekrarlanıp dursun. Bu ise, kendi aleyhinize şahidlikte adaletli olmak ile olur. Kişinin kendi aleyhine şahidliği, aleyhindeki hakları ikrar etmesiyle olur. Bundan sonra ise kendilerine iyi davranmanın vacip olması ve mevkilerinin büyüklüğü dolayısıyla anne-babadan gözetmekte ve ikinci olarak da akrabaları sözkonusu etmektedir. Çünkü akrabalar sevilir ve onlar yakınlık duygusuyla adil olmayan bir şekilde korunmaları ihtimali vardır.

Allah'aبِاللهِ iman edinآمِنُوا iman edenlerالذِين آمَنُوا Eyيأَيها
على رسولِهِ indirdiğiنَزلَ الذِي kitabaوالكِتابِ Resulü'neورسولِهِ
مِن قَبلُ indirdiğiأَنزلَ الذِي kitaplaraوالكِتابِ Resulü'ne
Allah'ıبِاللهِ inkar edersesيكفُر Her kimومن bundan önce
ve و Resulleriniورسلِهِ kitaplarınıوكُتُبِهِ meleklerini وملائِكتِهِ
sapmıştırضلَّ muhakkak kiفَقَد ahiretالآخِرِ gününüالْيومِ
çok uzak birبعِيدا sapıklıklaضلالًا

136) Ey iman edenler, Allah'a, Resulü'ne (bölüm bölüm) indirdiği kitaba ve bundan önce (toptan) indirdiği kitaplara iman edin. Her kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, Resullerini ve ahiret gününü inkar ederse muhakkak ki çok uzak bir sapıklıkla sapmıştır.

kafir كَفَروا sonraثُم iman edenآمنُوا kiالذِين Muhakkakإِن
ثُم kafir olarakكَفَروا sonraثُم iman edenآمنُوا sonraثُم olan
değildirلَم يكُن küfürleriniكُفرا artıranlar var yaازدادوا sonra
Onları لِيهدِيهم ولا onlarıلَهم bağışlayacakلِيغفِر Allahالله
yolaسبِيلا iletecek de değildir

137) Muhakkak ki iman eden, sonra kafir olan sonra iman eden, sonra kafir olarak sonra küfürlerini artıranlar var ya Allah onları bağışlayacak değildir. Onları yola iletecek de değildir.

عذابا onlar içinبِأَن لَهم Münafıklaraالمنَافِقِين müjdele kiبشِر
çok acıklıأَلِيما bir azap vardır!

138) Münafıklara müjdele ki onlar için çok acıklı bir azap vardır.

مِن veliأَولِياءَ kafirleriالكَافِرِين edinirlerيتخِذُون Onlar kiالذِين
عِندهم mı arıyorlar?أَيبتَغُون mü'minlerdenالمؤمِنِين başkaدون
العِزةَ Oysa muhakkak kiفَإِن İzzetiالعِزةَ onların yanında
bütünüyleجمِيعا Allah'a aittirلِلهِ izzet

يأَيها الذِين آمنوا كُونوا قَوامِين بِالقِسطِ شهداءَ لِلهِ ولَو على أَنفُسِكُم أَو الوالِدين والأَقرَبِين إِن يكُن غَنِيا أَو فَقِيرا فَاللهُ أَولى بِهِما فَلا تَتبِعوا الهوى أَن تَعدِلُوا وإِن تَلووا أَو تُعرِضوا فَإِن الله كَان بِما تَعملُون خَبِيرا (١٣٥) يأَيها الذِين آمنوا آمِنوا بِاللهِ ورسولِهِ والكِتابِ الذِي نَزلَ على رسولِهِ والكِتابِ الذِي أَنزلَ مِن قَبلُ ومن يكفُر بِاللهِ وملائِكتِهِ وكُتُبِهِ ورسلِهِ والْيومِ الآخِرِ فَقَد ضلَّ ضلالًا بعِيدا (١٣٦) إِن الذِين آمنوا ثُم كَفَروا ثُم آمنوا ثُم كَفَروا ثُم ازدادوا كُفرا لَم يكُن اللهُ لِيغفِر لَهم ولا لِيهدِيهم سبِيلا (١٣٧) بشِر المنَافِقِين بِأَن لَهم عذابا أَلِيما (١٣٨) الذِين يتخِذُون الكَافِرِين أَولِياءَ مِن دون المؤمِنِين أَيبتَغُون عِندهم العِزةَ فَإِن العِزةَ لِلهِ جمِيعا (١٣٩) وقَد نَزلَ علَيكُم فِي الكِتابِ أَن إِذَا سمِعتُم آياتِ اللهِ يكفَر بِها ويستَهزأُ بِها فَلا تَقعدوا معهم حتى يخُوضوا فِي حدِيثٍ غَيرِهِ إِنكُم إِذًا مِثلُهم إِن الله جامِع المنَافِقِين والكَافِرِين فِي جهنَّم جمِيعا (١٤٠)

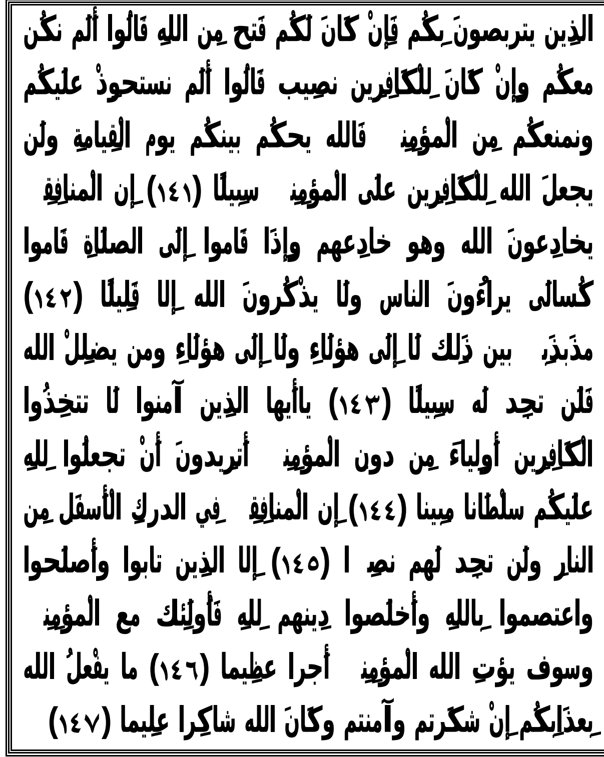
139) Onlar ki mü'minlerden başka kafirleri veli edinirler. İzzeti onların yanında mı arıyorlar? Oysa muhakkak ki izzet bütünüyle Allah'a aittir.

Bu âyet-i kerime kâfirlerle dostluk kurmayı yasaklamayı ihtiva etmektedir. Din ile ilgili işler hususunda onları yardımcı edinme yasağını da ihtiva etmektedir. Hz.Âişe (r.anha)'den rivayet edildiğine göre, müşriklerden birisi Peygamber (a.s)"le birlikte çarpışmak üzere arkadan yetişti. Hz. Peygamber ona: "Geri dön. Çünkü biz hiçbir müşrikin yardımını almayız" diye buyurdu.[125]

فِي الكِتابِ O sizeعلَيكُم indirmiştir kiنَزلَ muhakkakوقَد
اللهِ ayetlerininآياتِ işittiğinizسمِعتُم zamanإِذَا أَن kitapta
alay ويستَهزأُ onlarlaبِها inkar edildiğiniيكفَر Allah'ın
onlarla beraberمعهم oturmayınفَلا تَقعدوا onlarبِها edildiğini
onlar غَيرِهِ bir sözeفِي حدِيثٍ dalıncayaيخُوضوا kadarحتى
onlar مِثلُهم o zamanإِذًا siz de muhakkakإِنكُم başka
hep beraberجامِع Allahالله Muhakkakإِن gibisinizdir
فِي جهنَّم kafirleri deوالكَافِرِين münafıkları daالمنَافِقِين
toplayacaktırجمِيعا Cehennemde

140) Muhakkak O size kitapta indirmiştir ki: "Allah'ın ayetlerinin inkar edildiğini ve onlarla alay edildiğini işittiğiniz zaman onlar başka bir söze dalıncaya kadar onlarla beraber oturmayın; yoksa o zaman muhakkak siz de onlar gibisinizdir." Muhakkak Allah münafıkları da kafirleri de hep beraber Cehennemde toplayacaktır.

(*)Yani, küfür ve inkârdan başka bir söz söyleyinceye kadar onlarla birlikte oturmayın. "Çünkü o zaman siz de onlar gibi olursunuz." İşte bu buy rukda, münkeri açığa vurdukları takdirde masiyet işleyenlerden uzak durma-nın vücubuna delalet vardır. Çünkü, onlardan uzak durmayan bir kimse, onların fiillerine razı olmuş olur. Küfre rıza ise küfürdür.

الذين يتربصونَ بكُم فإنْ كانَ لكُم فتح مِن اللهِ قالُوا ألم نكُن
معكُم وإنْ كانَ للكافِرين نصِيب قالُوا ألم نستحوذْ عليكُم
ونمنعكُم مِن المؤمِنِ فالله يحكُم بينكُم يوم القِيامةِ ولن
يجعلَ الله للكافِرين على المؤمِن سبيلًا (١٤١) إن المنافِق
يخادِعونَ الله وهو خادِعهم وإذَا قاموا إلى الصلاةِ قاموا
كُسالى يراءُونَ الناس ولا يذكُرونَ الله إلا قَلِيلًا (١٤٢)
مذبذبِ بين ذَلِك لا إلى هؤلاءِ ولا إلى هؤلاءِ ومن يضلِلْ الله
فلن تجِد له سبيلًا (١٤٣) ياأيها الذِين آمنوا لا تتخِذُوا
الكافِرين أولياءَ مِن دون المؤمِن أتريدونَ أنْ تجعلُوا للهِ
عليكُم سلطانا مبينا (١٤٤) إن المنافِق في الدركِ الأسفل مِن
النار ولن تجِد لهم نصِ ا (١٤٥) إلا الذِين تابوا وأصلحوا
واعتصموا باللهِ وأخلصوا دِينهم للهِ فأولئك مع المؤمِن
وسوف يؤتِ الله المؤمِن أجرا عظِيما (١٤٦) ما يفْعلُ الله
بعذَابكُم إنْ شكَرتم وآمنتم وكانَ الله شاكِرا علِيما (١٤٧)

كان لَكُم eğerفَإن siziبِكُم gözetlerler deيتَربصون Onlarالذِين
أَلم نَكُن derlerقَالُوا Allah'tanمِن اللهِ bir fetih gelseفَتْح size
olursa كان Eğerوإن sizinle beraberمعكُم Biz değil miydik?
galip أَلم نَستَحوِذْ derlerقَالُوا nasibiنَصِيب kafirlerinلِلْكَافِرِين da
Sizi korumadık mı?ونَمنَعكُم Biz sizeعليكُم gelemez miydik?
يحكُم Artık Allahفالله mü'minlerdenمِن الْمؤْمِنِين
kıyametالْقِيامةِ günündeيوم aranızdaبينَكُم hükmedecektir
لِلْكَافِرِين Doğrusu Allahالله asla vermeyecektirولَن يجعل
bir yolسبِيلًا mü'minlerالْمؤْمِنِين aleyhineعلى kafirlere

141) Onlar sizi gözetlerler de eğer size Allah'tan bir fetih gelse: "Biz sizinle beraber değil miydik?" derler. Eğer kafirlerin nasibi olursa da: "Biz size galip gelemez miydik? Sizi mü'minlerden korumadık mı?" derler. Artık Allah kıyamet gününde aranızda hükmedecektir. Doğrusu Allah kafirlere mü'minler aleyhine asla bir yol vermeyecektir.

Münafıklar, müslümanların başına felâketler gelmesini arzular ve beklerlerdi. Ama buna rağmen yine de müslümanlar bir zafer kazanırlarsa:" Biz sizinle birlikte değil miydik? Bize de ganimetten pay verin." derler; kâfirler müslümanlara karşı bir üstünlük sağlarlarsa bu sefer de kâfirlere: "Size üstünlük sağlıyarak sizi müslümanlardan korumadık mı?" derlerdi.[293]

aldatmak isterlerيخَادِعون münafıklarالْمنَافِقِين Muhakkakإن
وإذَا onları aldatandırخَادِعهم Halbuki Oوهو Allah'ıالله
kalkarlarقاموا Namazaالصلَاةِ إلى kalktıklarıقاموا zaman
ve و İnsanlaraالناس gösteriş yaparlarيراءون tembelceكُسالى
pek azقَلِيلًا ancakإلا Allah'ıالله anarlarلا يذْكُرون

142) Muhakkak münafıklar Allah'ı aldatmak isterler. Halbuki O onları aldatandır. Namaza kalktıkları zaman tembelce kalkarlar. İnsanlara gösteriş yaparlar ve Allah'ı ancak pek az anarlar.

(*)Yani onlar, tembel tembel, ağırdan alarak, ağırlaşmış olarak, riyakârlık yapmak üzere namaz kılarlar. Herhangi bir sevap ummazlar. Onu terk etmekten dolayı da ceza göreceklerine inanmazlar.

لا إلى Bunlarınذَلِك arasındaبين bocalamışlardır kiمذَبذَبِين
Her kimi deومن onlara daهؤُلَاءِ ولَا إلى bunlara daهؤُلَاءِ
sen onun içinله bulamazsınفَلَن تَجِد Allahالله saptırırsaيضلِل
asla bir yolسبِيلًا

143) Bunların arasında bocalamışlardır ki bunlara da onlara da. Herkimi de Allah saptırırsa sen onun için asla bir yol bulamazsın.

الْكَافِرِين edinmeyinلا تَتخِذُوا imanآمنُوا edenlerالذِين Eyياأيها
mü'minlerdenالْمؤْمِنِين başkaمِن دون velilerأَولِياء kafirleri
عليكُم Allah'aلِلهِ mi olsunأَن تَجعلُوا istiyorsunuz?أَتُرِيدون
apaçıkمبِينًا bir delilسلْطَانًا aleyhinize

144) Ey iman edenler, mü'minlerden başka kafirleri veliler edinmeyin. Allah'a aleyhinize apaçık bir delil mi olsun istiyorsunuz?

Medine-i Münevvere'de Ensardan bazıları ile Kurayza oğulları Yahudileri arasında süt emme gibi, yeminle birbirlerine bağlanma gibi sebeplerle oluşmuş ilişkiler ve dostluklar vardı. Hz. Peygamber Medine-i Münevvere'ye gelip de müslüman olunca Yahudilerle olan dostluklarının doğru olup olmadığından, ya da bu dostluklarını devam ettirmelerinde bir sakınca olup olmadığında şüphe ettiler de Allah'ın Resûlü (a.s)'a gelip sordular: "Ey Allah'ın elçisi, kimlerle dost olalım?" Efendimiz (a.s): "Muhacirlerle dost olun." buyurdu da bu âyet-i kerime nazil oldu.[126]

فِي الدركِ münafıklarالْمنَافِقِين Muhakkak kiإن
asla تَجِد ولَن ateşinالنارِ مِن en altالْأَسفَلِ tabakasındadırlar
bir yardımcıنَصِيرا Sen onlar içinلهم bulamazsın

145) Muhakkak ki münafıklar ateşin en alt tabakasındadırlar. Sen onlar için asla bir yardımcı bulamazsın.

düzeltenlerوأَصلَحوا tevbe edipتَابوا الذِين Ancak müstesnaإلا
has kılanlarوأَخْلَصوا Allah'aبِاللهِ sımsıkı sarılıpواعتَصموا
مع İşte onlarفَأُولَئِك yalnız Allah'aلِلهِ dinleriniدِينَهم
يؤْتِ yakındaوسوف mü'minlerleالْمؤْمِنِين beraberdir
bir ecirأَجرا mü'minlereالْمؤْمِنِين Allah daالله verecektir
çok büyükعظِيما

146) Ancak tevbe edip düzeltenler, Allah'a sımsıkı sarılıp dinlerini yalnız Allah'a has kılanlar müstesna... İşte onlar mü'minlerle beraberdir. Allah da yakında mü'minlere çok büyük bir ecir verecektir.

Bundan bir önceki âyet-i kerimede "Doğrusu münafıklar cehennemin en alt tabakasındadırlar." buyrularak münafıkların yeri haber verilince Resûlullah (a.s)'ın ashabından bazıları: "Filân filân kişiler münafıktılar ama sonra tevbe ettiler. Onlara nasıl davranılacak, onlara nereye konulacak?" diye sordular da bunun üzerine bu âyet-i kerime nazil oldu.[127]

إن شَكَرتُم size azabبِعذَابِكُم Allahالله yapsın?يفْعلُ ne diyeما
الله olandırوكان iman edersenizآمنْتُم ve و Şükreder
Alîmعلِيما Şakirشَاكِرا Şüphesiz Allah

147) Şükreder ve iman ederseniz Allah size ne diye azab yapsın? Şüphesiz Allah Şakir, Alîm olandır.

(*)Yani siz şükredecek ve iman edecek olursanız, sizi azap etmekte O'nun elde edeceği fayda nedir? Böylelikle yüce Allah, şükreden mü'mini aza plandır mayacağına, O'nun kullarını azapl andırma sının mülkünü artırmayacağına, yaptıklarına cezayı terk etmesinin de hakimiyet ve saltanatını eksiltmeyeceğine dikkat çekmektedir.

لَا يحِب sevmez الله Allah الْجهر açıklanmasını ِبالسوءِ kötü ِمن
الْقَول sözün ِإلا ancak müstesna من ظُلِم zulme uğrayan وكَان
dır الله Allah Şüphesiz سمِيعا Semi' عِلِيما Alim

148) Allah kötü sözün açıklanmasını sevmez; ancak zulme uğrayan müstesna. Şüphesiz Allah Semi' (işitici), Alim (herşeyi bilen)'dır.

(*)Yani zulme uğrayan, kendisine zulmedene beddua etmeyip; Allah'ım ona karşı bana yardım et, Allah'ım ondaki hakkımı al. Allah'ım, bana yapmak istediği zulmüne sen engel ol der. Bu ise, savunmaya dair Allah'a yapılan bir dua olup, kötülüğün en aşağı basamağıdır.

ِإن Şayet تُبدوا açıklarsanız خَيرا bir hayrı أَو veya تُخْفُوه onu
gizlerseniz أَو yahut تَعفُوا affederseniz عن سوءٍ bir kötülüğü
فَِإن muhakkak الله Allah كَان olandır عفُوا Afuv قَدِيرا Kadir

149) Şayet bir hayrı açıklarsanız veya onu gizlerseniz, yahut bir kötülüğü affederseniz muhakkak Allah Afuv, Kadir olandır.

ِإن Muhakkak الذِين ki يكْفُرون inkar edenler ِباللهِ Allah'ı و ve
رسلِهِ Resullerini ويرِيدون isterler de أَن يفَرقُوا ayırmak بين
arasını اللهِ Allah و ile رسلِهِ Resullerinin ويقُولُون diyerek نُؤْمِن
iman ederiz ِببعضٍ Bir kısmına ونَكْفُر inkar ederiz ِببعضٍ bir
kısmını ويرِيدون isterler أَن يتخِذُوا tutmak بين arasında ذَلِك
bunlar سبِيلًا bir yol

150) Muhakkak ki Allah'ı ve Resullerini inkar edenler Allah ile Resullerinin arasını ayırmak isterler de: "Bir kısmına iman ederiz bir kısmını inkar ederiz." diyerek bunlar arasında bir yol tutmak isterler.

Yüce Allah, kitap ehli olan Yahudi ve Hıristiyan kâfirleri -Muhammed (a.s)'ın peygamberliğini inkâr ettiğinden dolayı- sözkonusu etmekte ve onun peygamberliğini inkâr etmenin, bütün peygamberleri inkâr etmek olduğunu beyan etmektedir. Çünkü, Muhammed (a.s)'a ve bütün peygamberlere (hepsine-salât ve selam olsun) iman etmeyi ümmetine emretmemiş hiçbir peygamber yoktur.[294]

أُولَِئك İşte هم onlar الْكَافِرون kendileridir ta kafirlerin حقا
hakiki و ve أَعتدنَا biz hazırladık ِللْكَافِرِين kafirler için عذَابا bir
azap مهِينًا alçaltıcı

151) İşte onlar hakiki kafirlerin ta kendileridir ve biz kafirler için alçaltıcı bir azap hazırladık.

والذِين edenler آمنُوا iman ِباللهِ Allah'a ورسلِهِ Resullerine ولَم
يفَرقُوا ayırmazlar بين arasını أَحدٍ birisinin hiç مِنْهم onlardan
أُولَِئك İşte سوفَ yakında يؤْتِيهِم verecektir أُجورهم ki onlar
ecirlerini وكَان olandır الله Allah غَفُورا Ğafur رحِيما Rahim

152) Allah'a ve Resullerine iman edenler onlardan hiç birisinin arasını ayırmazlar. İşte onlar ki yakında ecirlerini verecektir. Allah Ğafur, Rahim olandır.

يسأَلُك senden isterler أَهلُ ehli الْكِتابِ Kitap أَن تُنَزلَ indirmeni
علَيهِم kendilerine كِتابا bir kitap مِن السماءِ gökten فَقَد
Muhakkak ki سأَلُوا isteyerek موسى Musa'dan da أَكْبر daha
büyüğünü مِن ذَلِك bundan فَقَالُوا de demişlerdi أَرِنَا bize
göster الله Allah'ı جهرةً açıkça! فَأَخَذَتْهم çarptı الصاعِقَةُ yıldırım
ِبظُلْمِهِم onları sebebiyle zulümleri ثُم Sonra اتخَذُوا edindiler
الْعِجلَ buzağıyı مِن بعدِ ardından ما جاءتْهم gelmesinin الْبينَاتُ
apaçık deliller فَعفَونَا biz onu affettik عن ذَلِك Ona rağmen
وآتَينَا vermiştik موسى Musa'ya سلْطَانًا delil مبِينًا apaçık

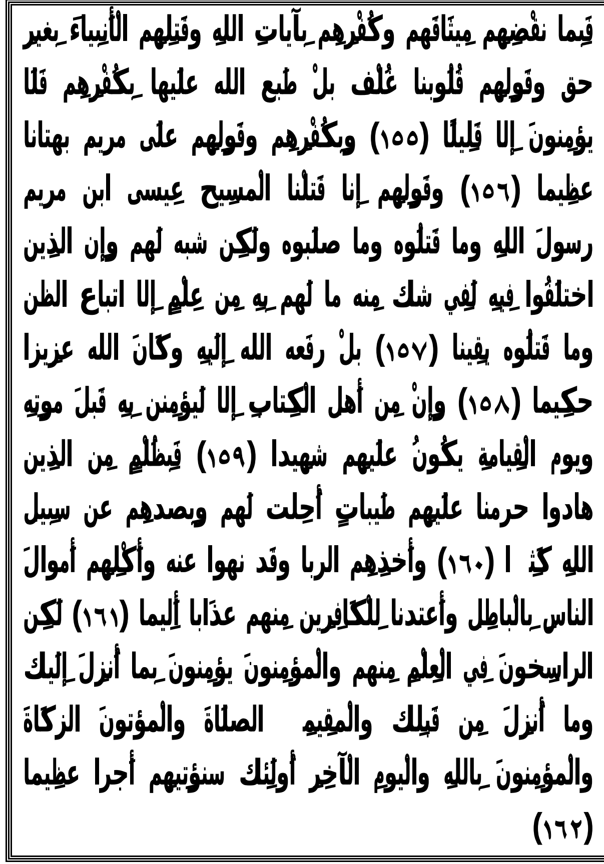
لَا يحِب الله الْجهر ِبالسوءِ مِن الْقَول ِإلا من ظُلِم وكَانَ الله
سمِيعا عِلِيما (١٤٨) ِإنْ تبدوا خيرا أَو تخفُوه أَو تعفُوا عن
سوءٍ فَِإن الله كَانَ عفُوا قَدِيرا (١٤٩) ِإن الذِين يكْفُرونَ ِباللهِ
ورسلِهِ ويرِيدونَ أَنْ يفَرقُوا بين اللهِ ورسلِهِ ويقُولُونَ نؤمِن
ِببعضٍ ونكْفُر ِببعضٍ ويرِيدونَ أَنْ يتخِذُوا بين ذَلِك سبِيلًا
(١٥٠) أُولَِئك هم الْكَافِرونَ حقا وأَعتدنا ِللْكَافِرِين عذَابا مهِينا
(١٥١) والذِين آمنوا ِباللهِ ورسلِهِ ولَم يفَرقُوا بين أَحدٍ مِنهم
أُولَِئك سوف يؤتِيهِم أُجورهم وكَانَ الله غَفُورا رحِيما (١٥٢)
يسأَلُك أَهلُ الْكِتابِ أَنْ تنزلَ علَيهِم كِتابا مِن السماءِ فَقَد
سأَلُوا موسى أَكْبر مِن ذَلِك فَقَالُوا أَرِنا الله جهرةً فَأَخذَتهم
الصاعِقَةُ ِبظُلْمِهِم ثُم اتخذُوا الْعِجلَ مِن بعدِ ما جاءتهم الْبينات
فَعفَونا عن ذَلِك وآتينا موسى سلْطَانا مبِينا (١٥٣) ثُم أَنزلَ
علَيكُم مِن بعدِ الْغم أَمنةً نعاسا يغشى طَاِئفَةً مِنكُم وطَاِئفَةٌ قَد
أَهمتهم أَنفُسهم يظُنونَ ِباللهِ غَير الْحق ظَن الْجاهِلِيةِ يقُولُونَ
هلْ لَنا مِن الْأَمرِ مِن شيءٍ قُلْ ِإن الْأَمر كُله ِللهِ يخفُونَ ِفي
أَنفُسِهِم ما لَا يبدونَ لَك يقُولُونَ لَو كَانَ لَنا مِن الْأَمرِ شيءٌ ما
قُتِلْنا هاهنا قُلْ لَو كُنتم ِفي بيوتِكُم لَبرز الذِين كُتِب علَيهِم
الْقَتلُ ِإلَى مضاجِعِهِم ولِيبتلِي الله ما ِفي صدورِكُم ولِيمحص
ما ِفي قُلُوِبكُم والله عِلِيم ِبذَاتِ الصدورِ (١٥٤)

153) Kitap ehli senden kendilerine gökten bir kitap indirmeni isterler. Muhakkak ki Musa'dan da bundan daha büyüğünü isteyerek: "Allah'ı bize açıkça göster!" demişlerdi de böylece zulümleri sebebiyle onları yıldırım çarptı. Sonra onlara apaçık deliller gelmesinin ardından buzağıyı (ilah) edindiler. Ona rağmen biz onu affettik; çünkü biz Musa'ya apaçık delil vermiştik.

Bu ayet, Yahudiler hakkında nazil olmuştur. Hz. Peygamber (a.s)'e: "Ey Muhammed, eğer gerçekten peygamber isen Musa'nın getirdiği gibi kitabı gökten bize bir defada toptan getir." dediler de Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[128]

ورفَعنَا kaldırmıştık فَوقَهم onların üzerine الطور Tur'u ِبمِيثَاقِهِم
için Kesin söz vermiş oldukları وقُلْنَا dedik لَهم Ayrıca onlara:
ادخُلُوا girin الْباب O kapıdan سجدا secde ederek وقُلْنَا Ayrıca
diyerek لَهم onlara لَا تَعدوا! etmeyin taşkınlık ِفي السبتِ
Cumartesi gününde وأَخَذْنَا aldık مِنْهم onlardan مِيثَاقًا bir söz
sağlam غَلِيظًا

154) Kesin söz vermiş oldukları için Tur'u onların üzerine kaldırmıştık. Onlara: "O kapıdan secde ederek girin" dedik. Ayrıca onlara: "Cumartesi gününde taşkınlık etmeyin" diyerek onlardan kuvvetli, sağlam bir söz aldık.

فبما نقضهم ميثاقهم وكفرهم بآيات الله وقتلهم الأنبياء بغير
حق وقولهم قلوبنا غلف بل طبع الله عليها بكفرهم فلا
يؤمنون إلا قليلا (١٥٥) وبكفرهم وقولهم على مريم بهتانا
عظيما (١٥٦) وقولهم إنا قتلنا المسيح عيسى ابن مريم
رسول الله وما قتلوه وما صلبوه ولكن شبه لهم وإن الذين
اختلفوا فيه لفي شك منه ما لهم به من علم إلا اتباع الظن
وما قتلوه يقينا (١٥٧) بل رفعه الله إليه وكان الله عزيزا
حكيما (١٥٨) وإن من أهل الكتاب إلا ليؤمنن به قبل موته
ويوم القيامة يكون عليهم شهيدا (١٥٩) فبظلم من الذين
هادوا حرمنا عليهم طيبات أحلت لهم وبصدهم عن سبيل
الله كثيرا (١٦٠) وأخذهم الربا وقد نهوا عنه وأكلهم أموال
الناس بالباطل وأعتدنا للكافرين منهم عذابا أليما (١٦١) لكن
الراسخون في العلم منهم والمؤمنون يؤمنون بما أنزل إليك
وما أنزل من قبلك والمقيمين الصلاة والمؤتون الزكاة
والمؤمنون بالله واليوم الآخر أولئك سنؤتيهم أجرا عظيما
(١٦٢)

Onların sözlerini ميثاقهم bozmaları نقضهم o sağlam فبما
وقتلهم Allah'ın الله ayetlerini بآيات inkar etmeleri وكفرهم
قولهم ve و haksızca بغير حق nebileri الأنبياء öldürmeleri
بل perdeler vardır غلف Bizim kalplerimizde قلوبنا demeleri
بكفرهم onları عليها Allah الله mühürledi de طبع aksine
pek قليلا hariç إلا iman etmezler فلا يؤمنون küfürleri sebebiyle azı

155) Onların o sağlam sözlerini bozmaları, Allah'ın ayetlerini inkar etmeleri, nebileri haksızca öldürmeleri ve: "Bizim kalplerimizde perdeler vardır" demeleri, aksine küfürleri sebebiyle Allah onları mühürledi de pek azı hariç iman etmezler.

sözleri قولهم ve و Ayrıca onların küfürleri وبكفرهم
iftira بهتانا Meryem'in مريم aleyhinde على sebebiyledir
çok büyük عظيما atmaları

156) Ayrıca onların küfürleri ve Meryem'in aleyhinde çok büyük iftira sözleri atmaları sebebiyledir.

Muhakkak إنا Bir de onların demeleri sebebiyledir وقولهم
مريم oğlu ابن İsa عيسى Mesihi المسيح biz öldürdük قتلنا
Halbuki onu ne وما قتلوه Allah'ın الله resulü رسول Meryem
شبه fakat ولكن ne de onu astılar وما صلبوه öldürdüler
الذين اختلفوا Muhakkak وإن onlara لهم benzer gösterildi
شك içindedirler لفي onun hakkında فيه ihtilafa düşenler
من علم buna dair به Onların لهم yoktur ما ondan منه şüphe
وما قتلوه zanna الظن uymaktadırlar اتباع ancak إلا bilgileri
kesin olarak يقينا Doğrusu onu öldürmediler

157) Bir de onların: "Muhakkak biz Allah'ın resulü Meryem oğlu İsa Mesih'i öldürdük?" demeleri sebebiyledir. Halbuki onu ne öldürdüler ne de onu astılar fakat onlara benzer gösterildi. Muhakkak onun hakkında ihtilafa düşenler ondan şüphe içindedirler. Onların buna dair bir bilgileri yoktur, ancak zanna uymaktadırlar. Doğrusu onu kesin olarak öldürmediler.

وكان kendisine إليه Allah الله onu yükseltti رفعه Aksine بل
Hakîm حكيما Azîz عزيزا Şüphesiz Allah الله olandır

158) Aksine Allah onu kendisine doğru yükseltti. Şüphesiz Allah Azîz, Hakîm olandır.

her biri iman إلا ليؤمنن kitap الكتاب ehlinden من أهل Eğer وإن
gününde de ويوم ölümünden موته önce قبل ona به edecektir
şahit شهيدا onlara عليهم olacaktır يكون Kıyamet القيامة

159) Eğer kitap ehlinden her biri ona ölümünden önce iman edecektir. Kıyamet gününde de onlara şahit olacaktır.

حرمنا Yahudilerin هادوا sebebiyle من الذين zulümleri فبظلم
helal أحلت temiz şeyleri طيبات kendilerine عليهم haram kıldık
عن سبيل alıkoymaları nedeniyle وبصدهم onlara لهم kılınan
çok kimseleri كثيرا Allah الله yolundan

160) Yahudilerin zulümleri sebebiyle ve çok kimseleri Allah yolundan alıkoymaları nedeniyle kendilerine helal kılınan temiz şeyleri onlara haram kıldık.

عنه yasaklandıkları وقد نهوا riba الربا Ayrıca almaları وأخذهم
الناس mallarını أموال yemeleri sebebiyledir وأكلهم ve و halde
kafir للكافرين hazırladık وأعتدنا batıl ile بالباطل insanların
çok acıklı أليما bir azap عذابا Onlardan منهم olanlara

161) Ayrıca yasaklandıkları halde riba almaları ve insanların mallarını batıl ile yemeleri sebebiyledir. Onlardan kafir olanlara çok acıklı bir azap hazırladık.

منهم ilimde في العلم derinleşmiş olanlar الراسخون Fakat لكن
بما iman ederler يؤمنون mü'minler والمؤمنون ve و onlardan
من قبلك indirilenlere de وما أنزل sana إليك indirilene de أنزل
Namazı الصلاة dosdoğru kılanlar والمقيمين senden önce
iman etmiş والمؤمنون zekatı الزكاة verenler والمؤتون
أولئك ahiret الآخر gününe واليوم ve و Allah'a بالله olanlardır
عظيما bir ecir أجرا kendilerine vereceğiz سنؤتيهم İşte onlar ki
çok büyük

162) Fakat onlardan ilimde derinleşmiş olanlar ve mü'minler sana indirilene de senden önce indirilenlere de iman ederler. Namazı dosdoğru kılanlar, zekatı verenler, Allah'a ve ahiret gününe iman etmiş olanlardır. İşte onlar ki kendilerine çok büyük bir ecir vereceğiz.

Yahudiler, (bir önceki âyetteki "Yahudilerin zulümleri ve birçok kimseleri Allah'ın yolundan alakoymalarından dolayı kendilerine helâl kılınmış şeyleri haram kıldık." sözünü) inkârla "Bunlar, bizim zulmümüz sebebiyle haram kılınmış olmayıp aslında haram idiler. Sen, aslında haram olan bu şeyleri şimdi helâl kılıyorsun." dediler de bu âyet-i kerime nazil oldu.[129]

gibiكما sana daإليك biz vahyettikأوحينا Muhakkak kiإنا
من nebilereالنبيين ve و Nuh'aنوح إلى vahyettiğimizأوحينا
İbrahim'eإبراهيم إلى vahyettikوأوحينا ondan sonrakiبعده
والأسباط Yakub'aويعقوب İshak'aوإسحاق İsmail'eوإسماعيل
Yunus'aويونس Eyyub'aوأيوب İsa'yaوعيسى torunlara
داوود verdikوآتينا Süleyman'a daوسليمان Harun'aوهارون
Zebur'uزبورا Davud'a

163) Muhakkak ki biz Nuh'a ve ondan sonraki nebilere vahyettiğimiz gibi sana da vahyettik. İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a, torunlara, İsa'ya, Eyyub'a, Yunus'a, Harun'a ve Süleyman'a da vahyettik. Davud'a da Zebur'u verdik.

من sanaعليك anlattıkقصصناهم elbetteقد O Resuller kiورسلا
لم نقصصهم Öyle Resuller de var kiورسلا daha önceقبل
Allahالله konuştuكلم ve و sanaعليك onları anlatmadık
konuştuتكليما Musa ileموسى

164) O Resuller ki onları elbette sana daha önce anlattık. Öyle Resuller de var ki onları sana anlatmadık ve Allah Musa ile konuştu.

Allah Tealâ, kitabında bazı peygamberlerinin adını zikredip bazısını zikretmediğini gören Yahudiler, adı anılanların anılmıyanlardan daha üstün olduğunu düşünerek: "Muhammed peygamberleri zikretti ama Musa'nın hiç adını anmıyor." dediler de bunun üzerine "Ve Allah, Musa ile de konuşmuştur." âyeti nazil oldu.[295]

korkutucu منذرين ve و Müjdeleyiciمبشرين Resuller kiرسلا
الله karşıعلى insanlar içinللناس olmasınيكون لئلا olan
وكان resullerdenالرسل sonraبعد bir delilحجة Allah'a
Hakimحكيما Azizعزيزا Allahالله olandır

165) Müjdeleyici ve korkutucu olan Resuller ki insanlar için resullerden sonra Allah'a karşı bir delil olmasın. Allah Aziz (çok şerefli), Hakim (güçlü) olandır.

indirdiğineأنزل بما şahitlik eder kiيشهد Allahالله Oysaلكن
والملائكة onu kendi ilmi ileبعلمه indirmiştirأنزله sanaإليك
Allahبالله yeterوكفى şahitlik ederlerيشهدون Melekler de
Şahit olarakشهيدا

166) Oysa Allah sana indirdiğine şahitlik eder ki onu kendi ilmi ile indirmiştir. Melekler de şahitlik ederler. Şahit olarak Allah yeter.

alıkoyanlarوصدوا küfredenlerكفروا الذين Muhakkak kiإن
ضلوا gerçektenقد Allah'ınالله yolundanسبيل عن
çok uzakبعيدا bir sapıklıklaضلالا sapmışlardır

167) Muhakkak ki küfredenler ve Allah'ın yolundan alıkoyanlar gerçekten çok uzak bir sapıklıkla sapmışlardır.

zulmedenler وظلموا küfredenlerكفروا الذين Muhakkak kiإن
ليهديهم ولا onlarıلهم bağışlamazليغفر Allahالله يكن لم var ya
doğru bir yola daطريقا onları iletmez

168) Muhakkak ki küfredenler, zulmedenler var ya Allah onları bağışlamaz, onları doğru bir yola da iletmez.

إنا أوحينا إليك كما أوحينا إلى نوح والنبيين من بعده وأوحينا
إلى إبراهيم وإسماعيل وإسحاق ويعقوب والأسباط وعيسى
وأيوب ويونس وهارون وسليمان وآتينا داوود زبورا (١٦٣)
ورسلا قد قصصناهم عليك من قبل ورسلا لم نقصصهم
عليك وكلم الله موسى تكليما (١٦٤) رسلا مبشرين ومنذرين
لئلا يكون للناس على الله حجة بعد الرسل وكان الله عزيزا
حكيما (١٦٥) لكن الله يشهد بما أنزل إليك أنزله بعلمه
والملائكة يشهدون وكفى بالله شهيدا (١٦٦) إن الذين
كفروا وصدوا عن سبيل الله قد ضلوا ضلالا بعيدا (167)
إن الذين كفروا وظلموا لم يكن الله ليغفر لهم ولا ليهديهم
طريقا (١٦٨) إلا طريق جهنم خالدين فيها أبدا وكان ذلك
على الله يسيرا (١٦٩) يا أيها الناس قد جاءكم الرسول بالحق
من ربكم فآمنوا خيرا لكم وإن تكفروا فإن لله ما في
السماوات والأرض وكان الله عليما حكيما (١٧٠)

kalıcıdırlarخالدين cehennemجهنم yoluna kiطريق Ancakإلا
Allah'aالله على Doğrusu buذلك وكان ebediأبدا oradaفيها
çok kolaydırيسيرا

169) Ancak cehennem yoluna ki orada ebedi kalıcıdırlar. Doğrusu bu Allah'a çok kolaydır.

size geldiجاءكم muhakkak kiقد insanlarالناس Eyيا أيها
O فآمنوا Rabbinizdenربكم من hak ileبالحق Resulالرسول
Eğerوإن kendiلكم hayrınıza olarakخيرا halde iman edin
ما Allah'ındırلله muhakkak kiفإن kafir olursanız daتكفروا
الله olandırوكان yerdeوالأرض göklerdeالسماوات في ne varsa
Hakîmحكيما Alîmعليما Allah

170) Ey insanlar, muhakkak ki Resul size Rabbinizden hak ile geldi. O halde kendi hayrınıza olarak iman edin. Eğer kafir olursanız da muhakkak ki göklerde ve yerde ne varsa Allah'ındır. Allah Alîm (her şeyi bilen), Hakîm (güçlü) olandır.

(*)Genel olarak inkarcıları ve özel olarak da Ehl-i kitabı muhatap alan önceki âyetlerde bunların dayanakları çürütüldüğü ve taleplerinin anlamsızlığı açıklandığı için içlerinde Arabistan müşriklerinin ve çevrede yaşayan Ehl-i kitabın da bulunduğu bütün insanların hak dine çağrılmalarına uygun bir zemin hazırlanmış oldu. Bu sebeple önce bu âyette bütün insanlar, takip eden âyette ise Ehl-i kitap hak dine, tevhid inancına davet edilmektedir.

يا أهلَ الْكِتابِ لَا تغلُوا فِي دِينِكُم ولَا تقُولُوا علَى اللهِ إِلا الْحق
إِنما الْمسِيح عِيسى ابن مريم رسولُ اللهِ وكَلِمته أَلْقَاها إِلَى
مريم وروح مِنه فَآمِنوا بِاللهِ ورسلِهِ ولَا تقُولُوا ثَلَاثَةٌ انتهوا
خيرا لَكُم إِنما الله إِلَه واحِد سبحانه أَنْ يكُونَ لَه ولَد لَه ما
فِي السماواتِ وما فِي الْأَرضِ وكَفَى بِاللهِ وكِيلًا (١٧١) لَن
يستنكِف الْمسِيح أَنْ يكُونَ عبدا لِلهِ ولَا الْملَائِكَةُ الْمقَربونَ
ومن يستنكِف عن عِبادتِهِ ويستكْبِر فَسيحشرهم إِلَيهِ جمِيعا
(١٧٢) فَأَما الَّذِين آمنوا وعمِلُوا الصالِحاتِ فَيوفِّيهِم أُجورهم
ويزِيدهم مِن فَضلِهِ وأَما الَّذِين استنكَفُوا واستكْبروا فَيعذِّبهم
عذَابا أَلِيما ولَا يجِدونَ لَهم مِن دونِ اللهِ ولِيا ولَا نصِيرا
(١٧٣) يا أَيها الناس قَد جاءَكُم برهانٌ مِن ربكُم وأَنزلْنا إِلَيكُم
نورا مبِينا (١٧٤) فَأَما الَّذِين آمنوا بِاللهِ واعتصموا بِهِ
فَسيدخِلُهم فِي رحمةٍ مِنه وفَضلٍ ويهدِيهِم إِلَيهِ صِراطًا
مستقِيما (١٧٥)

يا أَهلَ Ey ehli الْكِتابِ kitap لَا تَغْلُوا haddi aşmayın da فِي دِينِكُم dininizde ولَا تَقُولُوا söylemeyin علَى dair اللهِ Allah'a إِلا haktan الْحق başkasını إِنما الْمسِيح Mesih عِيسى İsa ابن oğlu مريم Meryem رسولُ Resulü اللهِ Allah'ın وكَلِمتُه onu kelimesi أَلْقَاها ulaştırdığı إِلَى مريم Meryem'e و ve روح bir ruhtur مِنْه O'ndan فَآمِنوا iman edin de بِاللهِ Allah'a و ve رسلِهِ Resullerine ولَا تَقُولُوا demeyin ثَلَاثَةٌ *üçtür* انتهوا vazgeçin خَيرا hayrınıza olarak لَكُم Kendi إِنما ancak الله Allah إِلَه ilahtır واحِد tek bir سبحانَه münezzehtir أَن يكُون olmasından لَه ولَد Çocuğunun لَه O'nundur ما ne varsa فِي السماواتِ Göklerde و ve ما فِي الْأَرضِ yerde وكَفَى yeter بِاللهِ Şüphesiz Allah وكِيلًا vekil olarak

171) Ey kitap ehli, dininizde haddi aşmayın da Allah'a dair haktan başkasını söylemeyin! Meryem oğlu İsa Mesih Allah'ın Resulü, onu Meryem'e ulaştırdığı kelimesi ve O'ndan bir ruhtur. O halde Allah'a ve Resullerine iman edin de *"üçtür"* demeyin. Kendi hayrınıza olarak vazgeçin. Allah ancak tek bir ilahtır. Çocuğunun olmasından münezzehtir. Göklerde ve yerde ne varsa O'nundur. Şüphesiz vekil olarak Allah yeter.

(*)Yahudilerin Hz. İsa hakkında Hz. Meryem'e iftira edecek noktaya kadar işi aşırıya götürmeleridir. Hıristiyanların da onun hakkında onu Rabb edinceye kadar aşırıya gitmeleridir. Buna göre aşırıya gitmek de taksir (eksiltmek) de bir günahtır ve küfürdür.

لَن يستَنكِفَ asla çekinmezler الْمسِيح Mesih de أَن يكُون عبدا kulluk لِلهِ Allah'a ولَا الْملَائِكَةُ melekler de etmekten الْمقَربون mukarreb ومن Her kim يستَنكِفْ çekinir عن عِبادتِهِ O'na kulluk etmekten و ve يستَكْبِر kibirlenirse فَسيحشُر toplayacaktır هم onların إِلَيهِ kendisine جمِيعا hepsini

172) Mesih de mukarreb melekler de Allah'a kulluk etmekten asla çekinmezler. Her kim O'na kulluk etmekten çekinir ve kibirlenirse, onların hepsini kendisine toplayacaktır.

فَأَما gelince الَّذِين آمنُوا İman edip وعمِلُوا amel işleyenlere الصالِحاتِ salih فَيوفِّيهِم tam olarak verecek أُجورهم onlara ecirlerini و ve يزِيدهم onlara artıracaktır مِن فَضلِهِ lütfundan وأَما Ama الَّذِين استَنكَفُوا çekinip واستَكْبروا kibirlenenler var ya فَيعذِّبهم onlara da azap edecektir عذَابا azap ile أَلِيما çok acıklı و ve لَا يجِدون bulamayacaklar لَهم onlar مِن دونِ başka اللهِ Allah'tan ولِيا veli de ولَا نَصِيرا yardımcı da

173) İman edip salih amel işleyenlere gelince onlara ecirlerini tam olarak verecek ve lütfundan onlara artıracaktır. Ama çekinip kibirlenenler var ya, onlara da çok acıklı bir azap ile azap edecektir ve onlar kendileri için Allah'tan başka veli de yardımcı da bulamayacaklar.

يا أَيها Ey الناس insanlar قَد muhakkak ki جاءَكُم size geldi برهان bir burhan مِن ربكُم Rabbinizden و ve أَنزَلْنَا biz indirdik إِلَيكُم size نُورا bir nur مبِينًا apaçık

174) Ey insanlar, muhakkak ki size Rabbinizden bir burhan geldi ve biz size apaçık bir nur indirdik.

Burhan: Huccet, delil, ispat aracı. Kelâm ilmi açısından "delil", "bizi, bir konu hakkında müsbet veya menfi hüküm vermeğe götüren şeydir."

فَأَما gelince الَّذِين آمنُوا iman edip بِاللهِ Allah'a واعتَصموا sımsıkı بِهِ O'na sarılanlara فَسيدخِلُهم içine girdirecektir فِي رحمةٍ bir rahmetin مِنْه kendisinden Onları و ve فَضلٍ lütfun ويهدِيهِم iletecektir إِلَيهِ kendisine صِراطًا onları bir yola مستَقِيما dosdoğru

175) Allah'a iman edip O'na sımsıkı sarılanlara gelince; Onları kendisinden bir rahmetin ve lütfun içine girdirecektir; onları kendisine dosdoğru bir yola iletecektir.

(*)Bu imana kavuşan ve rehbere sarılanlar için üç mükâfat müjdelenmektedir: 1. Allah'ın rahmet deryasına dalmak, 2. O'nun lütfuna mazhar olmak, 3. Hidayet; yani insanı dosdoğru Allah'a, O'na kul olma devletine, rızâsına erme nimetine götüren İlâhî rehberlik. Dünya hayatında kul, bu üç değerli ödülden daha büyüğünü bulamaz ve elde edemez; bütün nimetler, mükâfatlar ve ecirler bu üç ödülün içindedir. İnsanlar Allah'ın rahmetiyle esirgenir, lütfuyla gönenir, hidayetiyle doğruyu, güzeli ve iyiyi bulurlar, bilirler ve yaşarlar.

يستفتونك قُلْ الله يفْتِيكُم فِي الكَلَالَةِ إنْ امرؤ هلك ليس له ولد وله أخت فلها نصف ما ترك وهو يرثُها إنْ لم يكُن لها ولد فإنْ كانتا اثْنتين فلهما الثلثان مما ترك وإنْ كانوا إخوةً رجالًا ونساءً فللذكر مِثْلُ حظ الأنثيين يبين الله لكُم أنْ تضِلوا والله بكُل شيءٍ علِيم (١٧٦)

يستفتونك fetva istiyorlar كَ Senden قُلْ De ki الله Allah يفْتِيكُم size fetva veriyor فِي الْكَلَالَةِ kelaleye dair إِنْ Şayet امرؤٌ هلَكَ ölürse ليس bulunmadığı له ولد çocuğu وله bulunduğu halde أُخْتٌ bir kız kardeşi فلها onun içindir نِصفُ yarısı ما تَرك bırakılanın وهو Onun يرثُها tamamına mirasçı olur إِن لم يكُن yoksa لها onun ولد çocuğu فإن Eğer كانَتَا varsa اثْنَتَين iki kız فلهما bu ikisine الثُلُثَانِ üçte ikisi düşer مِما تَرك mirasın وإن Eğer كانُوا onlar إِخْوةً kardeşler ise رِجالًا erkek و ve نِساء kız فللذكر erkeğe مِثْلُ vardır حظ payı الْأُنثَيينِ iki kadın يبين iyice açıklıyor الله Allah لكُم size أَن تَضِلوا sapmayasınız diye والله Şüphesiz Allah بِكُلِّ her شَيءٍ şeyi عِلِيم hakkıyla bilendir

176) Senden fetva istiyorlar. De ki: "Allah size kelaleye (kendisine vâris olacak babası ve çocuğu olmayan ölü) **dair fetva veriyor. Şayet çocuğu bulunmadığı bir kız kardeşi bulunduğu halde ölürse bırakılanın yarısı onun içindir. Onun çocuğu yoksa onun tamamına mirasçı olur. Eğer iki kız kardeşi varsa bu ikisine mirasın üçte ikisi düşer. Eğer onlar erkek ve kız kardeşler ise erkeğe iki kadın payı vardır. Allah sapmayasınız diye size iyice açıklıyor. Şüphesiz Allah her şeyi hakkıyla bilendir."**

Cabir b. Abdullah dedi ki: Hastalandım. Bunun üzerine Resulüllah (a.s) ile Ebu Bekir yaya olarak beni ziyaret için geldiler. Bayıldım. Resulüllah (a.s) abdest aldı, sonra da abdest suyundan üzerime döktü, kendime geldim. Ey Allah'ın Resulü dedim. Malım hakkında nasıl bir hükme varayım? Miras ile ilgili olan: "Senden fetva isterler…" şeklindeki miras âyeti nazil oluncaya kadar bana hiçbir şey söylemedi[296].

5 MAİDE SURESİ

سورة ا ائدة (٥)

Kur'an-ı Kerim'in 5. suresi. Medenî surelerdendir. 120 ayet, 1804 kelime ve 10933 harften ibarettir. Fasılâları, ra, lam, nun, ba, dal harfleridir. Hudeybiye gününden başlayarak peyderpey nazil olmuştur. Nüzül sırası Fetih suresinden sonradır. Adını yüz on ikinci ayetinde geçen "mâide" kelimesinden almıştır. [297]

بِسمِ اللهِ الرحمنِ الرحِيم

بِسمِ adıyla اللهِ Allah'ın الرحمن Rahman الرحِيم Rahim

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

يأيها الذِين آمنوا أوفُوا بالعقُودِ أُحِلت لكُم بهِيمةُ الأنعامِ إلا ما يتلى عليكُم غَير محِلي الصيدِ وأنتم حرم إن الله يحكُم ما يريد (١) يأيها الذِين آمنوا لا تحِلوا شعائِر اللهِ ولا الشهر الحرام ولا الهدي ولا القَلائِد ولا آمِّين البيت الحرام يبتغونَ فضلًا مِن ربهِم ورضوانا وإذا حللتم فاصطادوا ولا يجرمنكُم شنآنُ قَومٍ أنْ صدوكُم عن المسجِدِ الحرامِ أنْ تعتدوا وتعاونوا على البِر والتقْوى ولا تعاونوا على الإثْمِ والعدوان واتقُوا الله إن الله شدِيد العِقَابِ (٢)

يأيها Ey الذِين edenler آمنُوا iman أَوفُوا yerine getirin بِالعقُودِ akidleri أُحِلت helal kılındı لكُم size بهِيمةُ behime الْأَنْعامِ hayvanlar إِلا hariç ما يتْلى okunacak olanlar عليكُم size üzere غَير محِلي helal saymamak الصيد avlanmayı وأَنْتُم Siz حرم ihramda iken إِن Muhakkak ki الله Allah يحكُم hükmeder ما يرِيد dilediğini

1) Ey iman edenler, akidleri yerine getirin. Siz ihramda iken avlanmayı helal saymamak üzere size okunacak olanlar hariç behime denilen hayvanlar size helal kılındı. Muhakkak ki Allah dilediğini hükmeder.

(*)Bu âyet-i kerime beş hüküm ihtiva etmektedir:

1.Akidleri yerine getirme emri,

2.Dört ayaklı davarların helâl kılınması,

3.Bundan sonra gelenlerin istisna edilmesi

4.Avlanılanlar hususunda, ihramlı iken avlanılanların istisna edilmesi,

5.Âyet-i kerimenin iktizâ ettiği, ihramlı olmayan kimseler için avlanmanın mubah oluşu.

يأيها Ey الذِين edenler آمنُوا iman لا تُحِلوا helal saymayın شَعائِر alametlerini اللهِ Allah'ın ولا الشهر ayı الحرام haram ولا الهدي kurbanlıkları ولا القَلَائِدَ gerdanlıkları ولا آمين yönelmeyi البيتَ Beyt-i الحرام Haram'a يبتَغُون isteyerek فضلًا bir lütuf مِن ربهِم Rablerinden ورضوانًا rızayı وإذا zaman حللتُم İhramdan çıktığınız فاصطادوا avlanın ولا يجرمنكُم sizi sevk etmesin شَنَآن kininiz قَومٍ bir topluma olan أَن صدوكُم Sizi alıkoydukları için عن المسجِدِ Mescid-i الحرامِ Haram'dan أَن تَعتَدوا haddi aşmaya وتَعاونُوا yardımlaşın على üzere البِر İyilik etmek و ve التقْوى sakınmak ولا تَعاونُوا yardımlaşmayın على üzere الإِثْمِ günah و ve العدوان haddi aşmak واتقُوا sakının الله Allah'tan إِن muhakkak ki الله Allah شَدِيد çok şiddetli العِقَابِ akibeti olandır

2) Ey iman edenler, Allah'ın alametlerini, haram ayı, kurbanlıkları, gerdanlıkları, Rablerinden bir lütuf ve rızayı isteyerek Beyt-i Haram'a yönelmeyi amaçlayanlara helal saymayın! İhramdan çıktığınız zaman avlanın. Sizi Mescid-i Haram'dan alıkoydukları için bir topluma olan kininiz sizi haddi aşmaya sevk etmesin! İyilik etmek ve sakınmak üzere yardımlaşın; günah ve haddi aşmak üzere yardımlaşmayın. Allah'tan sakının, muhakkak ki Allah akibeti çok şiddetli olandır.

(*)Zeyd ibn Eslem'den gelen bir rivayete göre ise âyet-i kerime Hicretin altıncı yılı sonlarında (Zilkade ayında), Hudeybiye musalahası sırasında nazil olmuştur. Bu rivayette şöyle deniliyor: Hz. Peygamber (a.s) ve ashabı Hudeybiye'de müşrikler tarafından Mekke-i Mükerreme'ye sokulmayıp bir antlaşmayla geri dönmeye zorlandıklarında oraya, umreye gitmekte olan müşrik bir grup uğramış. Mekke'ye girmeleri engellenen Ashab-ı kiram bunun acısını o müşriklerden çıkarmak istercesine: "Mekke'deki arkadaşları bugün bizi Mescid-: Harâm'a girmekten nasıl alıkoydularsa bunlar da aynı şeyi yapacaklar, gelin şunların haklarından gelelim." demişler de Allah Tealâ bunun üzerine bu âyet-i kerimeyi indirmiştir.[130]

حرمت عليكم الميتةُ والدم ولحم الخِـنزِير وما أُهِل لِغير اللهِ
بِهِ والمنخنِقةُ والموقُوذةُ والمترديةُ والنطِيحةُ وما أكلَ السبع
إِلا ما ذكيتم وما ذُبِح على النصبِ وأنْ تستقْسِموا بِالأزلامِ
ذَلِكُم فِسق اليوم يئِس الذِين كفَروا مِن دِينِكُم فلا تخشوهم
واخشوني اليوم أكْملْت لكُم دِينكُم وأتممت عليكُم نِعمتِي
ورضِيت لكُم الإِسلام دِينا فمن اضطُر فِي مخمصةٍ غَير
متجانِفٍ لِإِثْمٍ فإِن الله غفُور رحِيم (٣) يسألُونك ماذَا أحِل
لهم قُلْ أُحِل لكُم الطيبات وما علمتم مِن الجوارِح مكلِبِين
تعلمونهن مِما علمكُم الله فكُلُوا مِما أمسكْن عليكُم
واذكُروا اسم اللهِ عليهِ واتقُوا الله إِن الله سرِيع الحِسابِ
(٤) اليوم أحِل لكُم الطيبات وطعام الذِين أُوتوا الكِتاب حِل
لكُم وطعامكُم حِل لهم والمحصنات مِن المؤمِناتِ
والمحصنات مِن الذِين أُوتوا الكِتاب مِن قبلِكُم إِذَا آتيتموهن
أجورهن محصِنِين غَير مسافِحِين ولا متخِذِي أخدانٍ ومن
يكفُر بِالإِيمانِ فقد حبِط عمله وهو فِي الآخِرةِ مِن الخاسِرِين
(٥)

eti ولحم kan والدم Ölü الْميتَةُ size عليْكُم haram kılındı حرمتْ
بِهِ Allah’tan اللهِ başkası لِغيْر adına وما أُهِل domuz الْخِنزِير
والْمتَردِيَةُ vurulmuş والموقُوذَةُ boğulmuş والْمنْخَنِقَةُ kesilenler
yenilmiş أكَل ve و ما boynuzlanmış والنطِيحةُ yuvarlanmış
ما ذَكيتُم müstesna إِلا yırtıcı hayvan tarafından السبع olanlar
dikili النصب üzerinde على boğazlananlar وما ذُبِح kestiğiniz
fal oklarıyla بِالْأزلامِ kısmet aramanız تَستَقْسِموا أن ve و taşlar
يئِس Bu gün الْيوم yoldan çıkmaktır فِسقٌ İşte bunlar ذَلِكُم
مِن دِينِكُم küfredenler الذِين كفَروا ümitlerini kestiler
onlardan هم O halde korkmayın فَلَا تَخْشَو dininizden
kemale erdirdim أكْملْتُ Bu gün الْيوم benden korkun واخْشَوني
عليكُم tamamladım وأَتْممتُ dininizi دِينَكُم sizin için لَكُم
لَكُم razı oldum رضِيتُ ve و nimetimi نِعمتِي üzerinize olan
Her kim فَمن din bakımından دِينًا İslam’dan الْإِسلَام sizin için
son derece açlık halinde فِي مخْمصةٍ çaresiz kalırsa اضطُر
Muhakkak ki فَإِن günaha لِإِثْمٍ meyletmediği halde غَير متَجانِفٍ
Rahîm’dir رحِيم Ğafûr غفُور Allah الله

3) Ölü, kan, domuz eti, Allah’tan başkası adına kesilenler, boğulmuş, vurulmuş, yuvarlanmış, boynuzlanmış ve yırtıcı hayvan tarafından yenilmiş olanlar –kestiğiniz müstesna- dikili taşlar üzerinde boğazlananlar ve fal oklarıyla kısmet aramanız size haram kılındı. İşte bunlar yoldan çıkmaktır. Bu gün küfredenler dininizden ümitlerini kestiler. O halde onlardan korkmayın, benden korkun! Bu gün sizin için dininizi kemale erdirdim, üzerinize olan nimetimi tamamladım ve sizin için din bakımından İslam’dan razı oldum. Her kim son derece açlık halinde çaresiz kalırsa –günaha meyletmediği halde- Muhakkak ki Allah Ğafûr, Rahîm’dir.

"Bugün dininizi kemale erdirdim, üzerinize olan nimetimi tamamladım ve size din olarak İslâm'dan razı oldum." âyet-i kerimesi Arafe günü nazil olmuştur. Bundan sonra helâl ve haram nâzil olmamış ve Hz. Peygamber o hacdan dönüşünde vefat etmiştir.[131]

لَهم helal kılındığını أُحِل neyin ماذَا Sana soruyorlar يسأَلُونَك
الطيباتُ size helal kılındı لَكُم أُحِل De ki قُلْ kendileri için
مِن الْجوارِح yetiştirdiğiniz وما علمتُم Temiz olan şeyler
مِما علمكُم onlara öğreterek تُعلمونَهن avcı مكَلبِين hayvanların
مِما أَمسكْن yiyin فَكُلُوا Allah’ın الله size öğrettiğinden
اللهِ adını اسم anın واذْكُروا sizin için عليْكُم tuttuklarından da
muhakkak إِن Allah’ın الله sakının واتقُوا üzerine عليهِ Allah’ın
hesabı الْحِسابِ çok çabuk görendir سرِيع Allah’tan الله ki

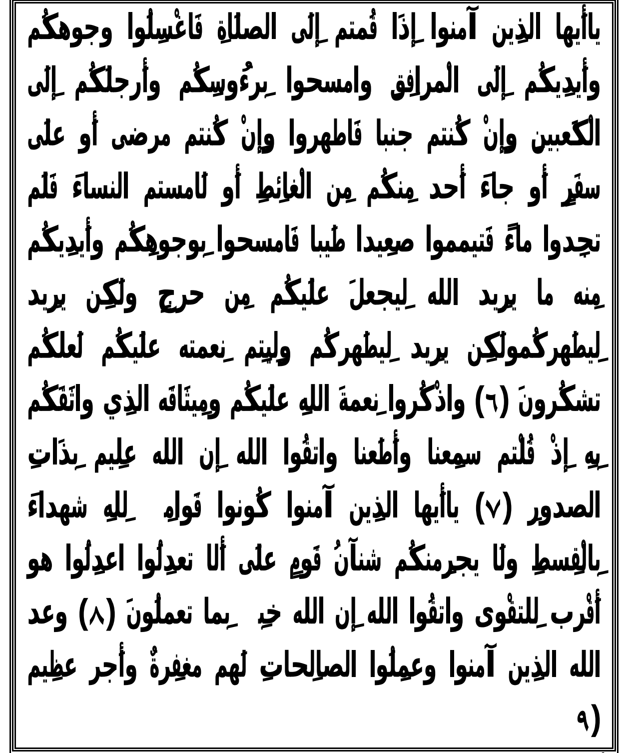
4) Sana kendileri için neyin helal kılındığını soruyorlar. De ki: “Temiz olan şeyler size helal kılındı. Allah’ın size öğrettiğinden onlara öğreterek yetiştirdiğiniz avcı hayvanların sizin için tuttuklarından da yiyin ve üzerine Allah’ın adını anın. Allah’tan sakının; muhakkak ki Allah hesabı çok çabuk görendir.”

Peygamber (a.s)'a şunu sormaları üzerine nazil olmuştur: Ey Allah'ın Resûlü, biz, köpeklerle ve şahinlerle avcılık yapan bir topluluğuz. Köpekler ise inek, eşek ve ceylanları yakalamakla birlikte bunlardan kimisini yetişip kesebiliyoruz, kimisini de köpekler öldürmekte ve biz bunlara yetişip kesemiyoruz. Allah; meyteyi (leşi) haram kılmış bulunmaktadır. Bizim için helâl olan nelerdir?. Bunun üzerine bu âyeti kerime nazil oldu.[132]

temiz olanlar الطيباتُ size لَكُم helal kılındı أُحِل Bu gün الْيوم
helâldir حِل Kitap الْكِتَاب verilenlerin الذِين أُوتُوا yemeği وطَعام
onlar لَهم helâldir حِل sizin كُم yemeğiniz وطَعا sizin için لَكُم
Mü’min مِن الْمؤْمِنَاتِ iffetli olanlar ile والْمحصنَاتُ için
الذِين أُوتُوا مِن iffetli kadınlar والْمحصنَاتُ kadınlardan
taktirde إِذَا sizden önce قَبلِكُم مِن kitap الْكِتَاب verilenlerden
محصِنِين ücretlerini أُجورهن kendilerine verdiğiniz آتَيتُموهن
أَخْدانٍ edinmeden متخِذِي لَا ve و sapmadan غَير مسافِحِين zinaya
imanı بِالْإِيمان inkâr ederse يكْفُر Her kim de ومن gizli dostlar
ve o وهو onun ameli عملُه boşa gitmiştir حبِطَ muhakkak فَقَد
hüsrana uğrayanlardandır مِن الْخَاسِرِين ahirette de فِي الْآخِرةِ

5) Bu gün, temiz olanlar size helal kılındı. Kitap verilenlerin yemeği sizin için helâldir, sizin yemeğiniz de onlar için helâldir. Mü’min kadınlardan iffetli olanlar ile sizden önce kitap verilenlerden iffetli kadınlar kendilerine ücretlerini verdiğiniz taktirde zinaya sapmadan ve gizli dostlar edinmeden iffetli olmak üzere sizin için helâldir. Her kim de imanı inkâr ederse muhakkak onun ameli boşa gitmiştir ve o ahirette de hüsrana uğrayanlardandır.

"Kim de imanı inkâr ederse yaptıkları boşa gitmiştir ve o, âhirette hüsrana uğrayanlardandır" kısmının nüzul sebebi olarak Ebu Salih kanalıyla İbn Abbâs'tan naklediliyor ki Allah Tealâ bu âyet-i kerimenin baş kısmında kitab ehli kadınları ile evlenme ruhsatı verince kitab ehlinden kadınlar: "Eğer Allah Tealâ bizden razı olmamış olsaydı mü'min erkeklerle evlenmemizi mubah kılmazdı" demişler. Müslümanlar da: "Onlar bizim dinimiz üzere değilken onlarla nasıl evleniriz!?" demişler ve "Kimde imanı inkâr ederse yaptıkları boşa gitmiştir ve o, âhirette hüsrana uğrayanlardandır" kısmı bunun üzerine nazil olmuş.[133]

ياأيها الذين آمنوا إذا قمتم إلى الصلاة فاغسلوا وجوهكم
وأيديكم إلى المرافق وامسحوا برءوسكم وأرجلكم إلى
الكعبين وإن كنتم جنبا فاطهروا وإن كنتم مرضى أو على
سفر أو جاء أحد منكم من الغائط أو لامستم النساء فلم
تجدوا ماء فتيمموا صعيدا طيبا فامسحوا بوجوهكم وأيديكم
منه ما يريد الله ليجعل عليكم من حرج ولكن يريد
ليطهركمولكن يريد ليطهركم وليتم نعمته عليكم لعلكم
تشكرون (٦) واذكروا نعمة الله عليكم وميثاقه الذي واثقكم
به إذ قلتم سمعنا وأطعنا واتقوا الله إن الله عليم بذات
الصدور (٧) ياأيها الذين آمنوا كونوا قوام لله شهداء
بالقسط ولا يجرمنكم شنآن قوم على ألا تعدلوا اعدلوا هو
أقرب للتقوى واتقوا الله إن الله خب بما تعملون (٨) وعد
الله الذين آمنوا وعملوا الصالحات لهم مغفرة وأجر عظيم
٩)

إلى kalktığınızقمتم zamanإذا imanآمنوا edenlerالذين Eyياأيها
وأيديكم yüzlerinizi وجوهكم yıkayın فاغسلوا namaza الصلاة
امسحوا ve و dirseklere kadar المرافق إلى ellerinizi
إلى ayaklarınızı da وأرجلكم başınızı برءوسكم meshederek
جنبا olduysanız كنتم Eğer وإن her iki topuğa kadar الكعبين
olursanız كنتم Şayet وإن iyice temizlenin فاطهروا cünüp
geldiyse جاء yahut أو seferde على سفر veya أو hasta مرضى
لامستم ya da أو ayak yolundan الغائط من sizden منكم biri أحد
su ماء bulamamışsanız تجدوا فلم kadınlara النساء dokunup da
فامسحوا temiz طيبا toprakla صعيدا teyemmüm edin de فتيمموا
ما ondan منه ellerinize أيديكم ve و yüzlerinize بوجوهكم sürün
من حرج size عليكم çıkarmak ليجعل Allah الله istemez يريد
size كم tertemiz etmek ليطهر ister يريد lakin لكن ve و güçlük
Umulur ki لعلكم size عليكم nimetini نعمته tamamlamak وليتم
şükredersiniz تشكرون

6) Ey iman edenler, namaza kalktığınız zaman yüzlerinizi, dirseklere kadar ellerinizi yıkayın ve başınızı meshederek her iki topuğa kadar ayaklarınızı da.[298] Eğer cünüp olduysanız iyice temizlenin! Şayet hasta veya seferde olursanız yahut sizden biri ayak yolundan geldiyse ya da kadınlara dokunup da su bulamamışsanız temiz toprakla teyemmüm edin de ondan yüzlerinize ve ellerinize sürün. Allah size güçlük çıkarmak istemez; ancak sizi tertemiz etmek ve lakin size nimetini tamamlamak ister. Umulur ki şükredersiniz.

Hz.Âişe (r. anha)'den şöyle dediğini rivayet etmektedir: Medine'ye dönüşümüz esnasında el-Beydâ denilen yerde gerdanlığım düştü. Resulullah (a.s.) devesini çöktürüp indi. Başını kucağıma koyarak uyudu. Bu sefer (babam) Ebu Bekir geldi ve göğsüme şiddetli bir yumruk vurup dedi ki: Bir gerdanlık yüzünden insanları yoldan alıkoydun. Daha sonra Resulüllah (a.s.) uyandı. Sabah namazı vakti girdi, su aradı, fakat bulamadı. Bunun üzerine "Ey iman edenler! Namaza kalktığınız zaman... ister ki şükredesiniz." buyruğu nazil oldu.[299]

عليكم Allah'ın الله nimetini نعمة hatırlayın واذكروا
به sizi bağladığı واثقكم الذي kesin sözü وميثاقه üzerinizdeki
itaat أطعنا ve و İşittik سمعنا dediğiniz قلتم zaman إذ onunla
عليم Allah الله Muhakkak إن Allah'tan الله sakının واتقوا ettik
sinelerin الصدور özünde olanı بذات hakkıyla bilendir

7) Allah'ın üzerinizdeki nimetini ve "İşittik ve itaat ettik" dediğiniz zaman sizi onunla bağladığı kesin sözü hatırlayın ve Allah'tan sakının! Muhakkak Allah sinelerin özünde olanı hakkıyla bilendir.

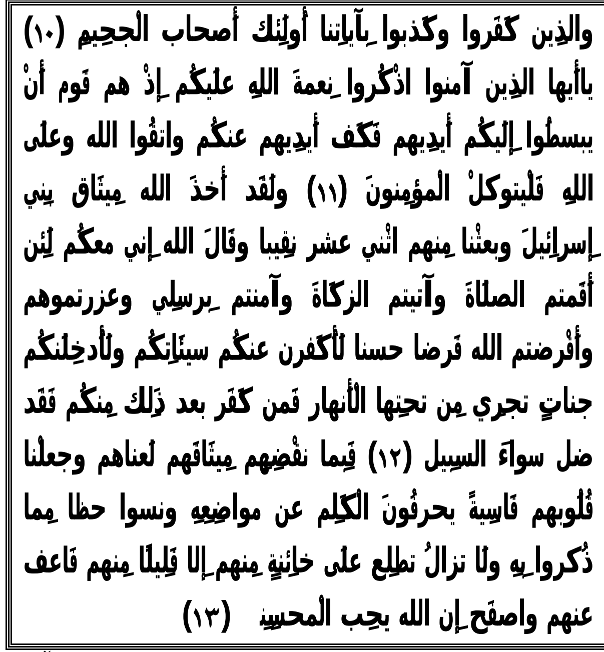
قوامين kimseler olun كونوا iman آمنوا edenler الذين Ey ياأيها
بالقسط şahitlik edenler شهداء Allah için لله hakkı ayakta tutan
Bir قوم kininiz شنآن sizi sevk etmesin يجرمنكم ولا adaletle
Adaletli olun اعدلوا adaletsizliğe ألا تعدلوا على topluluğa olan
الله sakının اتقوا ve و takvaya للتقوى daha yakındır أقرب bu هو
hakkıyla خبير Allah الله Muhakkak ki إن Allah'tan
yaptıklarınızdan بما تعملون haberdardır

8) Ey iman edenler, Allah için hakkı ayakta tutan kimseler, adaletle şahitlik edenler olun! Bir topluluğa olan kininiz sizi adaletsizliğe sevk etmesin. Adaletli olun bu takvaya daha yakındır ve Allah'tan sakının! Muhakkak ki Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.

Hz. Peygamber (a.s) ve ashabı Hudeybiye'de müşrikler tarafından Mekke-i Mükerreme'ye sokulmayıp bir antlaşmayla geri dönmeye zorlandıklarında oraya, umreye gitmekte olan doğudan gelen müşrik bir grup uğramış. Mekke'ye girmeleri engellenen ashab-ı kiram bunun acısını o müşriklerden çıkarmak istercesine: "Mekke'deki müşrikler bugün bizi Mescid-i Harâm'a girmekten nasıl alıkoydularsa, gelin biz de bunların Mescid-i Harâm'a girmelerini engelleyelim" demişler de Allah Tealâ bunun üzerine bu âyet-i kerimeyi indirmiştir.[134]

عملوا ve و iman آمنوا eden الذين Allah الله vaad etti ki وعد
مغفرة onlar için لهم salih الصالحات amel işleyenlere
çok büyük عظيم bir ecir vardır أجر ve و bağışlanma

9) Allah, iman eden ve salih amel işleyenlere vaad etti ki onlar için bağışlanma ve çok büyük bir ecir vardır.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ (١٠)
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هَمَّ قَوْمٌ أَنْ
يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلَى
اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ (١١) وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي
إِسْرَائِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ لَئِنْ
أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَنْتُمْ بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ
وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ
ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ (١٢) فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا
قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا
ذُكِّرُوا بِهِ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَاعْفُ
عَنْهُمْ وَاصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ (١٣)

وَالَّذِينَ kimseler كَفَرُوا kafir olan وَ ve كَذَّبُوا yalanlayanlar بِآيَاتِنَا ayetlerimizi أُولَئِكَ işte onlar أَصْحَابُ ashabıdır الْجَحِيمِ cehennem

10) Kafir olan kimseler ve ayetlerimizi yalanlayanlar, işte onlar cehennem ashabıdır.

يَا أَيُّهَا Ey الَّذِينَ edenler آمَنُوا iman اذْكُرُوا düşünün نِعْمَةَ nimetini اللَّهِ Allah'ın عَلَيْكُمْ üzerinizdeki إِذْ Hani هَمَّ kast قَوْمٌ bir topluluk أَنْ etmişti de يَبْسُطُوا uzatmayı إِلَيْكُمْ size أَيْدِيَهُمْ ellerini فَكَفَّ çekmişti أَيْدِيَهُمْ onların ellerini عَنْكُمْ sizden وَاتَّقُوا sakının اللَّهَ Allah'tan وَعَلَى اللَّهِ Allah'a فَلْيَتَوَكَّلِ ancak tevekkül etsinler الْمُؤْمِنُونَ Mü'minler

11) Ey iman edenler! Allah'ın üzerinizdeki nimetini düşünün. Hani bir topluluk üzerinize ellerini uzatmayı kast etmişti de onların ellerini sizden çekmişti. Allah'tan sakının! Mü'minler ancak Allah'a tevekkül etsinler.

Allah'ın Resûlü (a.s), Amr ibn Umeyye ed-Damrî tarafından öldürülen iki Amir'linin diyeti konusunda yardımlarını istemek üzere Nadîr oğullarına gitmişti. Efendimiz onlara gelince birbirleriyle yalnız kalıp "Muhammed'i öldürmek için bundan daha iyi bir fırsat asla elinize geçmiyecek. Birisine emredin, onun yanında durduğu evin damına çıksın, üzerine bir kaya yuvarlasın da bizi şu adamdan kurtarıp rahata erdirdin." dediler. Amr ibn Cihâş İbn Ka'b, söyleneni yapmak üzere kalktığında Hz. Peygamber (a.s)'e Yahudilerin bu suikastlerinin haberi geldi de oradan ayrıldı. İşte bunun üzerine bu ayet nazil oldu.[300]

وَلَقَدْ Andolsun ki أَخَذَ almıştı اللَّهُ Allah مِيثَاقَ kesin söz بَنِي إِسْرَائِيلَ İsrailoğullarından وَبَعَثْنَا Biz göndermiştik مِنْهُمُ içlerinden اثْنَيْ iki عَشَرَ on نَقِيبًا nakib وَقَالَ buyurdu ki اللَّهُ Allah إِنِّي Muhakkak ben مَعَكُمْ sizinle beraberim لَئِنْ andolsun ki أَقَمْتُمُ dosdoğru kılar الصَّلَاةَ namazı وَ ve آتَيْتُمُ verir الزَّكَاةَ zekâtı وَآمَنْتُمْ iman eder بِرُسُلِي resullerime وَعَزَّرْتُمُوهُمْ onları destekler وَأَقْرَضْتُمُ borç verirseniz اللَّهَ Allah'a قَرْضًا bir ödünçle حَسَنًا güzel لَأُكَفِّرَنَّ andolsun ki örterim عَنْكُمْ sizden سَيِّئَاتِكُمْ günahlarınızı وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ sizi koyarım جَنَّاتٍ cennetlere تَجْرِي akan مِنْ تَحْتِهَا altlarından الْأَنْهَارُ nehirler فَمَنْ Artık her kim كَفَرَ küfre girerse بَعْدَ sonra ذَلِكَ bundan مِنْكُمْ sizden فَقَدْ muhakkak ضَلَّ sapmıştır سَوَاءَ doğru السَّبِيلِ yoldan

12) Andolsun ki Allah muhakkak İsrailoğullarından kesin söz almıştı. Biz içlerinden on iki nakib göndermiştik. Allah buyurdu ki: "Muhakkak ben sizinle beraberim, andolsun ki namazı dosdoğru kılar ve zekâtı verir, resullerime iman eder, onları destekler ve güzel bir ödünçle Allah'a borç verirseniz andolsun ki sizden günahlarınızı örterim ve sizi altlarından nehirler akan cennetlere koyarım. Artık sizden her kim bundan sonra küfre girerse muhakkak doğru yoldan sapmıştır."

Bu âyet-i kerimede, casus kullanmaya dair de delil vardır. Tecessüs: Araştırmak demektir Rasulullah (a.s) da, (Bedir gazvesinde) Besbes(e'y)i casus olarak göndermişti.[135]

فَبِمَا Ardından نَقْضِهِمْ bozmaları sebebiyle مِيثَاقَهُمْ kesin sözlerini لَعَنَّاهُمْ onları lanetledik وَ ve جَعَلْنَا yaptık قُلُوبَهُمْ kalplerini قَاسِيَةً kaskatı يُحَرِّفُونَ değiştirirler الْكَلِمَ kelimeleri عَنْ مَوَاضِعِهِ Onlar yerlerinden وَنَسُوا unuttular حَظًّا büyük bir مِمَّا kısmını ذُكِّرُوا hatırlatılanların بِهِ Kendisiyle وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ görmekten uzak olmazsın عَلَى خَائِنَةٍ hainlik مِنْهُمْ إِلَّا müstesna قَلِيلًا pek azı مِنْهُمْ İçlerinden فَاعْفُ O halde affet عَنْهُمْ onlardan وَ ve اصْفَحْ aldırma إِنَّ Muhakkak ki اللَّهَ Allah يُحِبُّ sever الْمُحْسِنِينَ iyilik edenleri

13) Ardından kesin sözlerini bozmaları sebebiyle onları lanetledik ve kalplerini kaskatı yaptık. Onlar kelimeleri yerlerinden değiştirirler. Kendisiyle hatırlatılanların büyük bir kısmını unuttular. İçlerinden pek azı müstesna onlardan hainlik görmekten uzak olmazsın. O halde onları affet ve aldırma. Muhakkak ki Allah iyilik edenleri sever.

(*)Yukarıdaki âyetler, Yahudilerin kin ve ihtirasları uğruna Tevrat'a sırt çevirdikleri, dünyevî saltanatlarına engel kabul ettikleri İslâm'a karşı kin besledikleri, Hz. Muhammed'in vücudunu ortadan kaldırmak için birçok kere su-i kast teşebbüslerinde bulundukları açıklandı. Amaçlarına erişebilmek için kutsal kitap Tevrat'taki bazı kelimelerin yerlerini değiştirdikleri, bu yüzden verdikleri sözü hiç bir zaman yerine getirmedikleri, ahde vefasızlığın nice örneklerini ortaya koydukları belirtildi.

نَصارى Biz elbetteإنّا diyenlerden deقالُوا الذين ومن
فَنَسوا kesin sözleriniمِيثَاقَهم almıştık daأَخَذْنَا Hıristiyan'ız
بِهِ hatırlatılanlardanذُكِروا مِما büyük kısmınıحظا unuttular
الْعداوةَ aralarındaبينَهم Biz de yerleştirdikفَأَغْرينَا kendisiyle
الْقِيامةِ gününe kadarإِلَى يومِ kinالْبغْضاءَ ve و düşmanlık
بِما Allah daالله haber verecektirينَبئُهم Sonraوسوفَ kıyamet
onlara yapmakta يصنَعون olduklarıكانُوا şeyleri

14) "Biz elbette Hıristiyanız" diyenlerden de kesin sözlerini almıştık da kendisiyle hatırlatılanlardan büyük kısmını unuttular. Biz de aralarında kıyamet gününe kadar düşmanlık ve kin yerleştirdik. Sonra Allah da onlara yapmakta oldukları şeyleri haber verecektir.

gelmiştir kiجاءكُم Muhakkakقَد kitapالْكِتَابِ Ey ehliياأَهلَ
pek çoğunuكَثِيرا sizeلَكُم açıklayanيبين Resulümüzرسولُنَا
ويعفُو kitaptanمِن الْكِتَابِ gizlediklerinizinتُخْفُون مِما كُنْتُم
gelmiştirجاءكُم Muhakkakقَد çoğundanعن كَثِيرٍ vazgeçiyor
apaçıkمبِين bir kitapوكِتَاب bir nurنُور Allah'tanمِن اللهِ

15) Ey kitap ehli! Muhakkak kitaptan gizlediklerinizin pek çoğunu açıklayan Resulümüz size gelmiştir ki pek çoğundan vazgeçiyor. Muhakkak size Allah'tan bir nur ve apaçık bir kitap gelmiştir.

رضوانَه uyanاتبع kimseyiمن Allahالله onunlaبِهِ iletirيهدِي
onları ويخْرِجهم selametالسلاَمِ yollarınaسبلَ kendi rızasına
و izniyleبِإِذْنِهِ nuraإِلَى النورِ karanlıklardanمِن الظُّلُماتِ çıkarır
dosdoğruمستَقِيمٍ bir yolaإِلَى صِراطٍ onları iletirويهدِيهِم ve

16) Allah kendi rızasına uyan kimseyi onunla selamet yollarına iletir ve onları izniyle karanlıklardan nura çıkarır ve onları dosdoğru bir yola iletir.

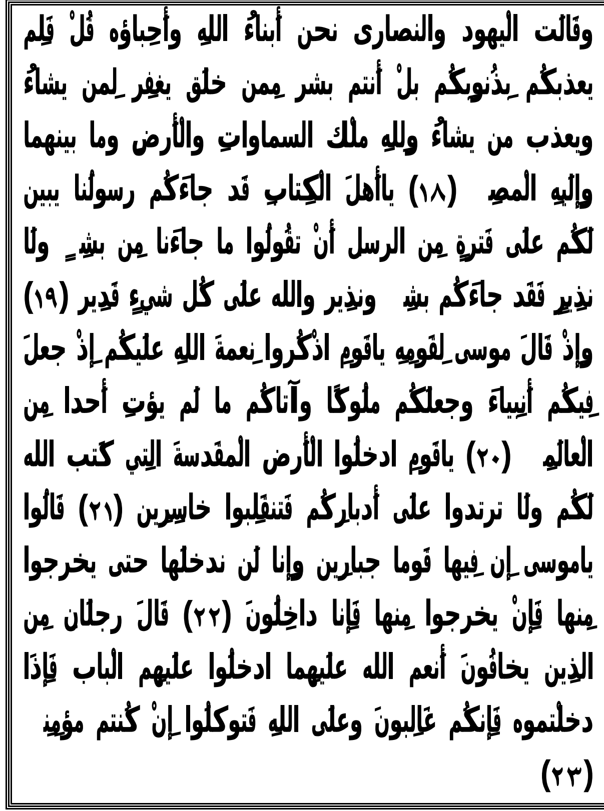
Yahudiler, recmi sormak üzere Hz. Peygamber (a.s)'e gelmişler ve bir evde toplanmışlardı. Allah'ın Resûlü (a.s): "İçinizde en bilgiliniz kim?" diye sordu. İçlerinden İbn Sûriyâ adındaki birini işaret ettiler. "En bilgilileri sen misin?" diye sordu. Onun: "Dilediğini sor." demesi üzerine: "Onların en bilgilisi sen misin?" diye sorusunu tekrarladı. O: "Onlar öyle sanıyorlar." dedi. Efendimiz (a.s) "Musa'ya Tevrat'ı indiren, dağı üzerlerine kaldıran ve onlardan ağır ağır sözler alan Allah adına doğru söyleyeceğine" dair söz aldıktan sonra recmin Tevrat'ta olup olmadığını sordu da İbn Sûriyâ şöyle dedi: "Bizim kadınlarımız çok güzel kadınlardı ve zina sebebiyle bizde (zina eden kadınları recmederek) öldürme çoğalmıştı. Bunun üzerine zina eden kadınlarımızı zina cezası olarak öldürmek yerine onlara yüz sopa vurmak ve saçlarını traş etmekle yetindik." dedi. Efendimiz (o iki yahudinin) recmedilerek öldürülmesini emretti ve Allah Teala onlar hakkında bu ayeti nazil buyurdu.[301]

ومن الذين قالوا إنا نصارى أخذنا ميثاقهم فنسوا حظا مما
ذكروا به فأغرينا بينهم العداوة والبغضاء إلى يوم القيامة
وسوف ينبئهم الله بما كانوا يصنعون (١٤) ياأهل الكتاب قد
جاءكم رسولنا يبين لكم كثيرا مما كنتم تخفون من الكتاب
ويعفو عن كثير قد جاءكم من الله نور وكتاب مبين (١٥)
يهدي به الله من اتبع رضوانه سبل السلام ويخرجهم من
الظلمات إلى النور بإذنه ويهديهم إلى صراط مستقيم (١٦)
لقد كفر الذين قالوا إن الله هو المسيح ابن مريم قل فمن
يملك من الله شيئا إن أراد أن يهلك المسيح ابن مريم وأمه
ومن في الأرض جميعا ولله ملك السماوات والأرض وما
بينهما يخلق ما يشاء والله على كل شيء قدير (١٧)

قالُوا kimselerالذين kafir olmuşlardırكَفَر Andolsun kiلَقَد
ابن Mesih'inالْمسِيح kendisidirهو Allahالله elbette إن diyen
مِن sahip olabilir?يملِك kimفَمن diyenقُل Meryemoğluمريم
helak etmekيهلِكَ أَن istersedأَراد إِن bir şeyeشَيئًا Allah'tanاللهِ
من ve و annesiniوأُمه Meryemمريم oğluابن Mesih'iالْمسِيح
ولِلّهِ hep birdenجمِيعا yeryüzündeki فِي الأَرض kimseleri
ve و yerinوالأَرضِ Göklerinالسماواتِ mülküملْك Allah'ındır
ما يشَاء yaratırيخْلُق ikisi arasındaبينَهما bulunanlarınوما
قَدِير şeyeشَيءٍ herكُلِّ علَى Şüphesiz Allahوالله dilediğini
kadirdir

17) Andolsun ki "Allah elbette Meryemoğlu Mesih'in kendisidir" diyen kimseler kafir olmuşlardır. De ki: "O halde Allah Meryem oğlu Mesih'i, annesini ve yeryüzündeki kimseleri hep birden helak etmek isterse kim Allah'tan bir şeye sahip olabilir? Göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunanların mülkü Allah'ındır. Dilediğini yaratır. Şüphesiz Allah her şeye kadirdir

(*)Yüce Allah hıristiyanların bu inançlarının bâtıl olduğunu göstermek için Meryem oğlu Mesîh'in, annesinin ve bütün yeryüzünde bulunanların yaratılmış ve ölümlü varlıklar olduklarını, böyle fâni varlıkların tanrı olamayacağını ifade buyurmuştur. Eğer Mesîh onların iddia ettiği gibi tanrı olsaydı kendi başına gelenleri önlerdi. Oysa ne bunu ne de annesinin ölüp gitmesini önleyebildi. Şüphesiz yerlerin, göklerin ve ikisi arasında bulunan varlıkların tümü Allah'ın mülküdür. İsâ, annesi ve diğerleri de bu mülkün içinde bulunmaktadır. Yüce Allah bunların üzerinde dilediği gibi tasarruf eder. O her şeye kadirdir, dilediğini yaratabilir. Hz. İsa'yı da bu iradesiyle babası olmaksızın yaratmıştır.

وقالت اليهود والنصارى نحن أبناءُ اللهِ وأحباؤه قُلْ فلِم
يعذبكُم بِذُنوبكُم بلْ أنتم بشر مِمن خلق يغفِر لِمن يشاءُ
ويعذب من يشاءُ ولِلهِ ملْك السماواتِ والأرض وما بينهما
وإليه المصِير (١٨) ياأهلَ الكِتابِ قد جاءَكُم رسولُنا يبين
لَكُم على فترةٍ مِن الرسل أنْ تقُولُوا ما جاءَنا مِن بشِيرٍ ولا
نذِيرٍ فقد جاءَكُم بشِيرٌ ونذِيرٌ والله على كُل شيءٍ قدِير (١٩)
وإذْ قالَ موسى لِقومِهِ ياقومِ اذْكُروا نِعمةَ اللهِ عليكُم إذْ جعلَ
فِيكُم أنبِياءَ وجعلكُم ملُوكًا وآتاكُم ما لم يؤتِ أحدا مِن
العالمِين (٢٠) ياقومِ ادخلُوا الأرض المقدسةَ الَتِي كَتب الله
لَكُم ولا ترتدوا على أدبارِكُم فتنقلِبوا خاسِرِين (٢١) قالُوا
ياموسى إن فِيها قوما جبارِين وإنا لن ندخلها حتى يخرجوا
مِنها فإنْ يخرجوا مِنها فإنا داخِلُونَ (٢٢) قالَ رجلانِ مِن
الذِين يخافُونَ أنعم الله عليهما ادخلُوا عليهم الباب فإذا
دخلْتموه فإنكُم غالِبونَ وعلى اللهِ فتوكلُوا إنْ كُنتم مؤمِنِين
(٢٣)

Hıristiyanlar da والنصارى Yahudiler de الْيهود dediler وقالَتْ
O'nun أَحِباؤُه ve و Allah'ın اللهِ oğulları أَبناءُ Biz نَحن
بِذُنُوبِكُم azab ediyor? يعذبكُم niçin فَلِم De ki قُلْ dostlarıyız
مِمن beşersiniz بشَر siz أَنْتُم Hayır بلْ günahlarınız sebebiyle
dilediğine لِمن يشَاءُ O bağışlar يغْفِر yarattıklarından خَلَقَ olan
Şüphesiz وللهِ dilediğine de من يشَاءُ azab ediyor ويعذب
ve و yerin والْأَرض göklerin السماواتِ mülkü ملْك Allah'ındır
O'nadır yalnız وإلَيهِ ikisi arasında بينَهما bulunanların ما
dönüş الْمصِير

18) Yahudiler de Hıristiyanlar da: "Biz Allah'ın oğulları ve O'nun dostlarıyız" dediler. De ki: "O halde günahlarınız sebebiyle size niçin azab ediyor? Hayır siz yarattıklarından olan beşersiniz. O dilediğine bağışlar dilediğine de azab ediyor. Şüphesiz göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunanların mülkü Allah'ındır, dönüş yalnız O'nadır."

Tevrat'da Allah Tealâ: "Ey bilginlerim (hahamlarım) ve ey elçilerimin oğullan" demişken değiştirip "Ey dostlarım ve ey oğullarım" yazdılar. Allah Tealâ, onların bu iddialarında (Allah'ın dostları ve oğullan oldukları iddiasında) yalancı olduklarını bildirmek üzere "Yahudiler ve Hıristiyanlar: Biz Allah'm oğulları ve dostlarıyız. dediler. De ki: Öyleyse günahlarınızdan dolayı size neden azâb ediyor?..," âyetini indirdi.[302]

size geldi ki جاءكُم muhakkak قَد Kitap الْكِتَابِ Ey ehli ياأَهلَ
علَى فَتْرةٍ sizin için لَكُم açıklayan يبين Resulümüz رسولُنَا
أَن تَقُولُوا Resullerin مِن الرسل arasının kesilmesi üzerine
ve و bir müjdeci مِن بشِيرٍ Bize gelmedi ما جاءنَا demeyesiniz
بشِير işte size geldi جاءكُم Muhakkak فَقَد korkutucu لَا نَذِيرٍ
علَى كُلِّ Şüphesiz Allah والله korkutucu نَذِير ve و müjdeleyici
kadirdir قَدِير her şeye شَيءٍ

19) Ey Kitap ehli, muhakkak size Resullerin arasının kesilmesi üzerine sizin için açıklayan Resulümüz size geldi ki "Bize bir müjdeci ve korkutucu gelmedi" demeyesiniz. Muhakkak işte size müjdeleyici ve korkutucu geldi. Şüphesiz Allah her şeye kadirdir.

Ey ياقَومِ kavmine لِقَومِهِ Musa موسى demişti قَالَ Hani وإِذْ
علَيكُم Allah'ın اللهِ nimetini نِعمةَ düşünün ki اذْكُروا kavmim
sizi وجعلَكُم nebiler أَنْبِياء sizden فِيكُم kıldı جعلَ إِذْ üzerinizdeki
ما لَم يؤْتِ size verdi آتَاكُم ve و melikler ملُوكًا yaptı
alemlerden مِن الْعالَمِين hiç birine أَحدا vermediğini

20) Hani Musa kavmine şöyle demişti: "Ey kavmim, Allah'ın üzerinizdeki nimetini düşünün ki sizden nebiler kıldı, sizi melikler yaptı ve alemlerden hiç birine vermediğini size verdi."

mukaddes الْمقَدسةَ yere الْأَرض girin ادخُلُوا Ey kavmim ياقَومِ
dönmeyin لَا تَرتَدوا ve و size لَكُم Allah'ın الله yazdığı الَّتِي كَتَب
خَاسِرِين dönmüş olursunuz فَتَنْقَلِبوا arkalarınıza علَى أَدبارِكُم ki
hüsrana uğrayanlar olarak

21) "Ey kavmim, Allah'ın size yazdığı mukaddes yere girin ve arkalarınıza dönmeyin ki hüsrana uğrayanlar olarak dönmüş olursunuz."

قَوما orada فِيها doğrusu إِن Ey Musa ياموسى Dediler ki قَالُوا
لَن نَدخُلَها biz kesinlikle إِنَّا ve و zorbalar جبارِين topluluğu var
مِنْها oradan çıkıncaya يخْرجوا kadar حتى oraya giremeyiz
داخِلُون biz hemen فَإِنَّا oradan مِنْها çıkarlarsa فَإِن يخْرجوا onlar
girenler oluruz

22) Dediler ki: "Ey Musa doğrusu orada zorbalar topluluğu var ve onlar oradan çıkıncaya kadar biz kesinlikle oraya giremeyiz, oradan çıkarlarsa biz hemen girenler oluruz."

يخَافُون kimselerden مِن الَّذِين iki adam da رجلَانِ dedi ki قَالَ
kendilerine علَيهِما Allah'ın الله nimet verdiği أَنْعم Korkan
takdirde فَإِذَا kapıdan الْباب Onların üzerine علَيهِم girin ادخُلُوا
غَالِبون şüphesiz siz فَإِنَّكُم oradan girdiğiniz دخَلْتُموه
إِن tevekkül edin فَتَوكَّلُوا Allah'a علَى اللهِ Ve و galiplersiniz
mü'minler مؤْمِنِين iseniz كُنْتُم ancak

23) Korkan kimselerden Allah'ın kendilerine nimet verdiği iki adam da dedi ki: "Onların üzerine kapıdan girin oradan girdiğiniz takdirde şüphesiz siz galiplersiniz. Ve mü'minler iseniz ancak Allah'a tevekkül edin."

(*)Yukarıdaki âyetler, Kitap ehlinin İslâm'a karşı besledikleri kin ve haset açıklandı. Bu doğrultuda duygusal davranmanın onları küfre kadar sürüklediğine atıflar yapılıyor.

لن ندخلها Muhakkak ki إنا Ey Musa! ياموسى Dediler ki قالوا
onlar فيها orada bulundukça ما داموا asla أبدا oraya girmeyiz
savaşın فقاتلا Rabbin ربك ve و sen أنت O halde git de فاذهب
oturucuyuz قاعدون biz burada هاهنا Elbette إنا

24) Dediler ki: "Ey Musa! Muhakkak ki onlar orada bulundukça biz oraya asla girmeyiz. O halde git de sen ve Rabbin savaşın? Elbette biz burada oturucuyuz."

malik لا أملك muhakkak ki ben إني Rabbim رب Dedi ki قال
kardeşimden أخي ve و kendim نفسي başkasına إلا değilim
القوم arasını وبين bizim aramızla بيننا Artık sen ayır فافرق
fasıklar الفاسقين toplumunun

25) Dedi ki: "Rabbim, muhakkak ki ben kendim ve kardeşimden başkasına malik değilim. Artık sen bizim aramızla fasıklar toplumunun arasını ayır."

haram محرمة onlara Muhakkak ki فإنها Buyurdu ki قال
şaşkın olarak يتيهون yıl سنة kırk أربعين orası عليهم kılınmıştır
Artık sen üzülme فلا تأس yeryüzünde في الأرض dolaşacaklar
fasıklar الفاسقين topluluğu için على القوم

26) "Buyurdu ki, muhakkak orası kırk yıl onlara haram kılınmıştır; yeryüzünde şaşkın olarak dolaşacaklar. Artık sen fasıklar topluluğu için üzülme."

آدم iki oğlunun ابني haberini نبأ Onlara عليهم anlat واتل
onlar sunduklarında قربا Hani إذ hak ile بالحق Adem'in
ولم birinden من أحدهما kabul edilmiş فتقبل bir kurbanı قربانا
demişti قال diğerinden من الآخر kabul edilmemişti de يتقبل
ancak إنما Dedi ki قال Andolsun seni öldüreceğim!" لأقتلنك
muttakilerden من المتقين Allah الله kabul eder يتقبل

27) Onlara Adem'in iki oğlunun[303] haberini hak ile anlat. Hani onlar bir kurbanı sunduklarında birinden kabul edilmiş, diğerinden kabul edilmemişti de: "Andolsun seni öldüreceğim" demişti. Dedi ki: "Allah ancak muttakilerden kabul eder."

(*)Yani, Ey Muhammed, Yahudiler sana suikast yapmak istemiş olsalar bile şunu bil ki, senden önce pek çok peygamber öldürmüşlerdir. Kabil de Habili öldürmüştür. Kötülüğün geçmişi çok eskilere dayanır. Sen, onlara bu kıssayı hatırlat. Çünkü bu doğru bir kıssadır. Uydurma sözler gibi değildir. Bununla İslam'a muhalefet edenler azarlandığı gibi, Peygamber (a.s)'e de bir teselli vardır.

لتقتلني elini يدك bana إلي sen uzatırsan بسطت Andolsun ki لئن
إليك elimi يدي uzatmam بباسط ben ما أنا sen öldürmek için
أخاف Muhakkak ben إني seni öldürmek için لأقتلك sana
alemlerin العالمين Rabbi olan رب Allah'tan الله korkarım

28) "Andolsun ki sen öldürmek için bana elini uzatırsan ben seni öldürmek için sana elimi uzatmam. Muhakkak ben alemlerin Rabbi olan Allah'tan korkarım."

قالوا ياموسى إنا لن ندخلها أبدا ما داموا فيها فاذهب أنت
وربك فقاتلا إنا هاهنا قاعدون (٢٤) قال رب إني لا أملك إلا
نفسي وأخي فافرق بيننا وبين القوم الفاسقين (٢٥) قال فإنها
محرمة عليهم أربعين سنة يتيهون في الأرض فلا تأس على
القوم الفاسقين (٢٦) واتل عليهم نبأ ابني آدم بالحق إذ قربا
قربانا فتقبل من أحدهما ولم يتقبل من الآخر قال لأقتلنك قال
إنما يتقبل الله من المتقين (٢٧) لئن بسطت إلي يدك لتقتلني
ما أنا بباسط يدي إليك لأقتلك إني أخاف الله رب العالمين
(٢٨) إني أريد أن تبوء بإثمي وإثمك فتكون من أصحاب
النار وذلك جزاء الظالمين (٢٩) فطوعت له نفسه قتل أخيه
فقتله فأصبح من الخاسرين (٣٠) فبعث الله غرابا يبحث في
الأرض ليريه كيف يواري سوأة أخيه قال ياويلتا أعجزت أن
أكون مثل هذا الغراب فأواري سوأة أخي فأصبح من النادمين
(٣١)

benim بإثمي dönesin de تبوء أن istiyorum ki أريد Ben إني
من أصحاب olasın فتكون kendi günahınla إثمك ve و günahım
الظالمين cezası جزاء İşte budur وذلك ateş النار halkından
zalimlerin

29) "Ben istiyorum ki benim günahım ve kendi günahınla dönesin de ateş halkından olasın. İşte budur zalimlerin cezası."

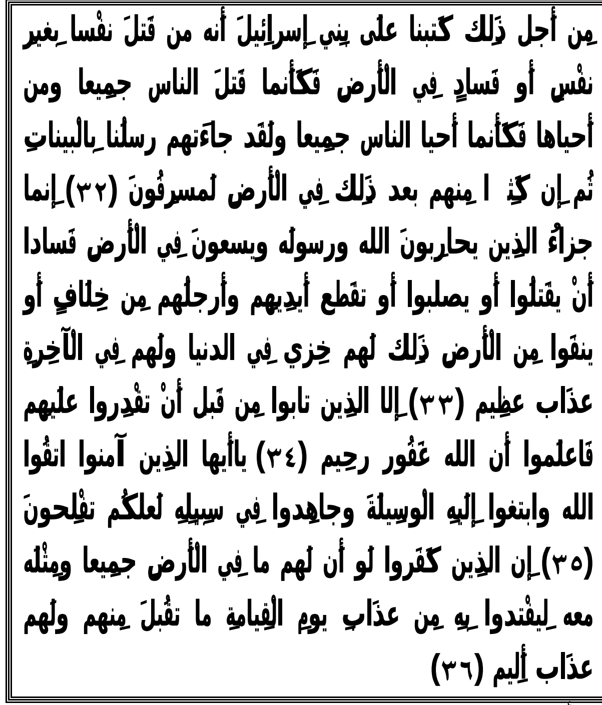
قتل nefsi نفسه Nihayet ona له kolaylaştırdı da فطوعت
Böylece فأصبح onu öldürdü فقتله kardeşini أخيه öldürmeyi
hüsrana uğrayanlardan من الخاسرين oldu

30) Nihayet nefsi ona kardeşini öldürmeyi kolaylaştırdı da onu öldürdü. Böylece hüsrana uğrayanlardan oldu.

يبحث bir kargayı غرابا Allah الله Derken gönderdi فبعث
يواري nasıl كيف göstersin diye ليريه yeri في الأرض eşeleyen
ياويلتا dedi قال ona kardeşinin أخيه cesedini سوأة gömeceğini
أكون أن aciz mi oldum!? أعجزت Yazıklar olsun bana
gömmekten فأواري karga الغراب bu هذا gibi مثل gömmekten
من olanlardan oldu فأصبح kardeşimin أخي cesedini سوأة
pişman النادمين

31) Derken Allah ona kardeşinin cesedini nasıl gömeceğini göstersin diye yeri eşeleyen bir kargayı gönderdi. "Yazıklar olsun bana; bu karga gibi kardeşimin cesedini gömmekten aciz mi oldum?" dedi de pişman olanlardan oldu.

(*)Geçen âyetler, insan karakteri üzerinde duruldu ve buna en güzel örnek teşkil eden Âdem Peygamberin iki oğlu arasında cereyan eden olay nakledildi. Haset ve kıskançlığın insanı cinayet işlemeğe kadar sürüklediği açıklandı. Yahudîlerin zaman zaman Hz. Peygamber Efendimize (a.s.) sui kast teşebbüsünde bulunmalarının sebepleri böylece hatırlatılmış oldu.

مِن أجل ذَلِكَ كتبنا على بني إسرائيلَ أنه من قتلَ نفْسا بغير نفْسٍ أو فَسادٍ فِي الأرض فكأنما قتلَ الناس جمِيعا ومن أحياها فكأنما أحيا الناس جمِيعا ولقد جاءَتهم رسلُنا بالبيناتِ ثُم إن كثِيرا منهم بعد ذَلِكَ فِي الأرض لمسرفُونَ (٣٢) إنما جزاءُ الذِين يحاربونَ الله ورسوله ويسعونَ فِي الأرض فَسادا أنْ يقتلوا أو يصلبوا أو تقطع أيديهم وأرجلهم من خِلافٍ أو ينفَوا من الأرض ذَلِكَ لهم خِزي فِي الدنيا ولهم فِي الآخِرةِ عذَاب عظِيم (٣٣) إلا الذِين تابوا من قَبل أنْ تقْدِروا عليهم فَاعلموا أن الله غفُور رحِيم (٣٤) ياأيها الذِين آمنوا اتقُوا الله وابتغوا إليه الوسِيلةَ وجاهِدوا فِي سبِيلِهِ لعلكُم تفْلِحونَ (٣٥) إن الذِين كفَروا لو أن لهم ما فِي الأرض جمِيعا ومِثْله معه لِيفْتدوا بِهِ من عذَابِ يومِ القِيامةِ ما تقُبلَ منهم ولهم عذَاب أليم (٣٦)

مِن أجلِ sebeple ذَلِكَ İşte bu كَتَبنَا yazdık علَى بنِي إسرائِيلَ
أنه şöyle من Her kim قتَلَ öldürürse نَفْسا bir
نَفْسٍ bir nefsi بِغَيرِ karşılık nefse أو yahut فَسادٍ fesatlık için فِي
الأرض yeryüzünde فكَأنما gibi olur قتَلَ öldürmüş الناس
ومن Her kim de أحياها onu diri tutarsa جمِيعا bütün insanları
فكَأنما gibi olur أحيا diriltmiş الناس insanları جمِيعا bütün ولقَد
Andolsun ki muhakkak جاءَتْهم onlara geldi رسلُنَا Resul
بِالْبيناتِ apaçık delillerle ثُم sonra إن muhakkak كثِيرا bir çoğu
منْهم onlardan بعد ardından ذَلِكَ bunun فِي الأرض yeryüzünde
لمسرفُونَ taşkınlık edicidirler

32) İşte bu sebeple İsrailoğullarına şöyle yazdık: "Her kim bir nefse karşılık bir nefsi yahut yeryüzünde bir fesatlık için öldürürse bütün insanları öldürmüş gibi olur. Her kim de onu diri tutarsa bütün insanları diriltmiş gibi olur." Andolsun ki muhakkak Resul onlara apaçık delillerle geldi sonra muhakkak onlardan bir çoğu bunun ardından yeryüzünde taşkınlık edicidirler.

(*)Haksız yere akıtılan bir damla kan terazinin bir kefesine konsa, öbür kefesine de dünyanın bütün altın, gümüşü, incisi, mercanı konsa, bir damla kan ağır gelir. Haksız yere bir adam öldüren kişi bütün insanlığı öldürmüş gibidir. Yani yahudiler kendilerinden olmayanın kanını helâl kabul ederken Tevrat'a da inanmadıklarını, tahrif ettiklerini gösteriyorlar. Müslümanlar; doğulular, batılılar, dünyanın herhangi bir yerinde haksız yere birtek insan öldürüldüğünde bu saldırının bütün insanlara yapılmış olduğunu kabul ederler.

إنما ancak جزاءُ cezası الذِين يحاربونَ ile harbeden الله Allah و
ve ورسولَه Resulü ويسعونَ çalışanların فِي الأرض yeryüzünde
فَسادا fesat için أن öldürülmeleri يقتَلوا أو veya يصلبوا
asılmaları أو yahut تُقَطع kesilmesi أيدِيهِم ellerinin ve و أرجلُهم
ayaklarının مِن خِلافٍ çaprazlama أو ya da ينفَوا sürülmeleridir
مِن الأرضِ bulundukları yerden ذَلِكَ İşte bu لهم onlar için
خِزي bir rezilliktir فِي الدنيا dünyada ولهم onlar için فِي الآخِرةِ
Ahirette de عذَاب bir azap vardır عظِيم çok büyük

33) Allah ve Resulü ile harbeden ve yeryüzünde fesat için çalışanların cezası ancak öldürülmeleri veya asılmaları yahut ellerinin ve ayaklarının çaprazlama kesilmesi ya da bulundukları yerden sürülmeleridir. İşte bu onlar için dünyada bir rezilliktir. Ahirette de onlar için çok büyük bir azap vardır.

Bu âyeti kerimenin nüzulü: Cumhurun kabul ettiği görüşe göre, Ukl -veya Ureyneliler hakkında nazil olmuştur.[136]

إلا Ancak müstesna الذِين تَابوا tevbe edenler مِن قَبلِ önce أن
تَقْدِروا gücünüz yetmeden عليهِم kendilerine فَاعلَموا Bilin ki أن
muhakkak الله Allah غَفُور Ğafûr رحِيم Rahîm'dir

34) Ancak kendilerine gücünüz yetmeden önce tevbe edenler müstesna. Bilin ki muhakkak Allah Ğafûr, Rahîm'dir.

ياأيها Ey الذِين edenler آمنُوا iman اتقُوا sakının الله Allah'tan و
ve ابتَغُوا arayın إلَيهِ O'na الْوسِيلَةَ vesile وجاهِدوا cihad edin ki
فِي سبِيلِهِ O'nun yolunda لعلكُم eresiniz تُفْلِحون kurtuluşa

35) Ey iman edenler, Allah'tan sakının ve O'na vesile arayın. O'nun yolunda cihad edin ki kurtuluşa eresiniz.

Müfessirler âyette kastolunan vesilenin, Allah'ın emrettiklerinin yerine getirilmesi ve yasakladıklarının terkedilmesi olduğunu belirtmişler, kişiyi Allah'a yaklaştıracak ve O'nun rızâsını kazanmaya yardım edecek her türlü ibadet ve eylemi vesile saymışlardır. Kutsî hadislerde kişiyi Allah'a yaklaştıran en önemli şeyin Allah'ın farz kıldığı ibadetler ile nafile ibadetler olduğu ifade buyurulmuştur. Ayrıca vesile cennette sadece Hz. Peygamber'e verilecek olan bir makamın adıdır. Vesile ile aynı kökten türemiş olan tevessül ise sözlükte "yaklaşmak, hedeflenen ve arzulanan gayeye ulaşmak için bir şeyi vasıta kılmak" demektir. Dinî bir terim olarak tevessül, "Allah'a yaklaşmak, O'ndan yardım dilemek üzere bir söz veya davranışı aracı kılmak" anlamına gelir. Ancak bu terim zamanla farklı bir anlam kazanmış; melekler, arş, kürsî vb. kutsal sayılan bazı varlıklarla peygamber ve velilerin Allah katındaki yüksek mertebeleri hürmetine dua etmeyi ve âhirete intikal etmiş sâlih insanlardan yardım istemeyi ifade eder hale gelmiştir. Kavrama yüklenilen bu muhteva âlimler arasında tartışılmış ve aşağıda sıralanan üç tür tevessül ihtilafsız olarak meşru kabul edilirken, diğer iki türünün meşruluğu hususunda farklı görüşler ortaya konmuştur. Meşru kabul edilen tevessül türleri şunlardır:

a) Yüce Allah'ın isim ve sıfatlarıyla tevessül.

b) Peygamber ve velîlerin hayatta iken yaptıktan dualarla tevessül.

c) İyi ameller hürmetine tevessül.

Bunlardan özellikle Allah'ın isimleriyle yapılan tevessül Kur'an ve hadiste yer almış, yüce Allah tarafından açıkça emredilmiştir: "En güzel isimler (el-esmâü'l-hüsnâ) Allah'ındır; bu güzel isimlerle O'na dua edin.[137]

إن Muhakkak الذِين كفَروا kâfirlerin لو أن olsa da لهم ما ne
varsa فِي الأرضِ yeryüzünde جمِيعا hepsi و ve مِثْلَه bir o kadar
daha معه لِيفْتَدوا feda etseler بِهِ onu مِن عذَابِ azabından يومِ
gününün الْقِيامةِ kıyamet ما تُقُبلَ kabul edilmez منْهم onlardan
ولهم Onlar için عذَاب bir azap vardır ألِيم çok acıklı

36) Muhakkak yeryüzünde ne varsa hepsi ve bir o kadar daha kâfirlerin olsa da kıyamet gününün azabından kurtulmak için onu feda etseler yine de onlardan kabul edilmez. Onlar için çok acıklı bir azap vardır.

يريدونَ أَنْ يخرجوا مِن النار وما هم بِخارجِ مِنها ولهم
عذاب مقيم (٣٧) والسارق والسارقةُ فَاقْطعوا أَيدِيهما جزاءً
بِما كَسبا نكالًا مِن اللهِ والله عزيز حكِيم (٣٨) فَمن تاب مِن
بعدِ ظُلْمِهِ وأَصلح فَإِن الله يتوب عليهِ إِن الله غَفُور رحِيم
(٣٩) أَلم تعلم أَن الله له ملك السماواتِ والأَرض يعذب من
يشاءُ ويغفِر لِمن يشاءُ والله على كُل شيءٍ قَدِير (٤٠) ياأَيها
الرسولُ لَا يحزنك الذِين يسارِعونَ فِي الكُفْرِ مِن الذِين قَالُوا
آمنا بِأَفْواهِهِم ولَم تؤمِن قُلُوبهم ومِن الذِين هادوا سماعونَ
لِلكَذِبِ سماعونَ لِقَومٍ آخرين لَم يأتوك يحرفُونَ الكَلِم مِن
بعدِ مواضِعِهِ يقُولُونَ إِنْ أُوتِيتم هذَا فَخذُوه وإِنْ لَم تؤتوه
فَاحذَروا ومن يرد الله فِتنته فَلَن تملِك له مِن اللهِ شيئًا أُولَئِك
الذِين لَم يرد الله أَنْ يطَهر قُلُوبهم لَهم فِي الدنيا خِزي ولَهم
فِي الآخِرةِ عذَاب عظِيم (٤١)

وما Ateşten النارِ مِن çıkmak يخْرجوا أَن isterler يريدون
ولَهم oradan مِنْها çıkacak بِخَارِجِين ama onlar هم değillerdir
sürekli مقِيم bir azap vardır عذَاب Onlar için

37) Ateşten çıkmak isterler ama onlar oradan çıkacak değillerdir. Onlar için sürekli bir azap vardır.

hırsızlık eden والسارِقَةُ Hırsızlık eden erkekle والسارِقُ
بِما bir ceza olarak جزاء ellerini أَيدِيهما kesin فَاقْطَعوا kadının
Allah'tan مِن اللهِ ibret verici نَكَالًا kazandıklarına كَسبا karşılık
Hakîm'dir حكِيم Azîz'dir عزِيز Şüphesiz Allah والله

38) Hırsızlık eden erkekle hırsızlık eden kadının kazandıklarına karşılık Allah'tan ibret verici bir ceza olarak ellerini kesin. Şüphesiz Allah Azîz'dir, Hakîm'dir.

(*)Devlet başkanı ile dağdaki çobanın midesinin aynı olduğu kabul edilen bir sistemde hırsızlık olmaz. Eğer olacak olursa, bu da hırsızın kendi ikrarı veya adil iki erkek şahidin şehadeti ile sabit olursa, o zaman Kur'an-ı Kerim'in Maide suresinin 37. ayetine göre hırsızlık yapan erkekle hırsızlık yapan kadının yaptıklarına karşılık bir ceza ve Allah'tan (başkalarına) ibret olması için ellerinin kesilmesini emreder.

ظُلْمِهِ sonra مِن بعدِ tevbe ederse تَاب Her kim de فَمن
Allah الله muhakkak ki فَإِن düzeltirse أَصلَح ve و zulmünden
Allah الله Muhakkak إِن onun علَيهِ tevbesini kabul eder يتُوب
Rahîm'dir رحِيم Ğafûr غَفُور

39) Her kim de zulmünden sonra tevbe ederse ve düzeltirse muhakkak ki Allah onun tevbesini kabul eder. Muhakkak Allah Ğafûr, Rahîm'dir.

لَه Allah'tır الله muhakkak ki أَن Bilmez misin ki أَلَم تَعلَم
الأَرض ve و göklerin السماواتِ mülkü ملْك kendisine ait olan
لِمن bağışlar ويغْفِر Dilediğine من يشاء azab eder يعذب yerin
شَيءٍ her كُل على Şüphesiz Allah والله dilediği يشاء kimse için
kadirdir قَدِير şeye

40) Bilmez misin ki göklerin ve yerin mülkü kendisine ait olan muhakkak ki Allah'tır. Dilediğine azab eder, dilediği kimse için bağışlar. Şüphesiz Allah her şeye kadirdir.

seni mahzun etmesin لَا يحزنْك Peygamber الرسولُ Ey ياأَيها
diyen الذِين يسارِعون مِن الذِين قَالُوا kâfirliğe فِي الْكُفْرِ koşuşanlar
inanmayanlardan ولَم تُؤْمِن ağızlarıyla بِأَفْواهِهِم inandık آمنا
Yahudilerden مِن الذِين هادوا ve و fakat yürekleriyle قُلُوبهم
سماعون yalan söylemek için لِلْكَذِبِ dinleyip dururlar سماعون
senin لَم يأْتُوك bir başka آخَرِين kavim için لِقَومٍ dinlerler
الْكَلِم yerlerinden değiştirirler يحرفُون yanına gelmemiş olan
Onlar değiştirirler مواضِعِهِ bâzısının yerlerini مِن بعدِ sözlerin
şu tarzda هذَا size fetva verilirse إِن أُوتِيتُم derler يقُولُون de
verilmezse kabul etmekten وإِن لَم تُؤْتَوه kabul edin فَخُذُوه
فِتْنَتَه Allah الله dilerse يرد her kimin من ve و çekinin فَاحذَروا
مِن اللهِ onun için لَه sen sahip olamazsın فَلَن تَملِك fitnesini
o kimselerdir الذِين İşte onlar أُولَئِك hiçbir şeye شَيئًا Allah'tan
قُلُوبهم temizlemek يطَهر أَن Allah الله istememiştir لَم يرد ki
ولَهم bir rezillik خِزي dünyada فِي الدنْيا onların لَهم kalplerini
عظِيم bir azap vardır عذَاب ahirette ise فِي الْآخِرةِ Onlar için
çok büyük

41)Ey Peygamber, ağızlarıyla inandık diyen, fakat yürekleriyle inanmayanlardan ve Yahûdilerden, kâfirliğe koşuşanlar, seni mahzun etmesin. Onlar, sözleri, yalan söylemek için dinleyip dururlar, senin yanına gelmemiş olan bir başka kavim için dinlerler. Onlar, sözlerin bâzısının yerlerini değiştirirler de size şu tarzda fetva verilirse derler, kabul edin, verilmezse çekinin kabul etmekten ve Allah her kimin fitnesini dilerse, sen onun için Allah'tan hiçbir şeye sahip olamazsın. İşte onlar o kimselerdir ki Allah onların kalplerini temizlemek istememiştir. Onlar için dünyada bir rezillik, ahirette ise çok büyük bir azap vardır.

Bu âyet-i kerime, Peygamber (a.s)'ın Ebu Lubâbe'yi Kurayzaoğullanna gönderip kendilerine uygulanacak cezanın boğazlarının kesilmesi olduğuna işaret etmesi dolayısıyla Ebu Lubâbe hakkında inmiştir.[138]

Yine Âyet, teselli yoluyla Resulullah (a.s)'a hitap etmektedir. Yani, Ey Muhammedi yarışırcasına küfre doğru koşan ve hızla küfre düşenlerin yaptıklarından etkilenip de üzülme. İmanları ağızlarından öte geçmeyen münafıklar, dilleriyle "inandık" derler, halbuki kalpleri inkar etmektedir. Yahudiler de, yalan ve batıl sözlere aşırı derecede kulak verirler ve alimlerinin Allah'a karşı yaptıkları iftirayı ve kitabında yaptıkları tahrifi hemen kabul ederler. Onlar, kibir, aşırı kin ve düşmanlıklarından dolayı senin meclisine gelmeyen diğer bir kavmin sözlerini kabul de de aşırı giderler. Resulullah (a.s)'ın meclisine gelmeyenler Hayber Yahudileri, yalan ve batıl sözleri dinleyenler de Kureyzaoğullan'dır. Kelimeleri, Allah'ın yerleştirdiği yerlerinden kaydırıp uzaklaştırırlar. Yani Allah'ın hükümlerini tarif ederler ve onları başka hükümlerle değiştirirler.

سماعونَ لِلكذِبِ أكالُونَ لِلسحتِ فإنْ جاءُوكَ فاحكُم بينهم
أو أعرض عنهم وإنْ تعرض عنهم فلَن يضروك شيئًا وإنْ
حكمت فاحكُم بينهم بِالقِسطِ إن الله يحِب المقْسِطِين (٤٢)
وكَيف يحكمونك وعِندهم التوراةُ فِيها حكْم اللهِ ثُم يتولونَ
مِن بعدِ ذَلك وما أُولَئك بِالمؤمِنِين (٤٣) إنا أنزلنا التوراةَ فِيها
هدى ونور يحكُم بِها النبيونَ الذِين أسلموا لِلذِين هادوا
والربانِيونَ والأحبار بِما استحفِظُوا مِن كِتابِ اللهِ وكانوا عليهِ
شهداءَ فلَا تخشوا الناس واخشونِ ولَا تشتروا بِآياتِي ثَمنا
قَلِيلًا ومن لم يحكُم بِما أنزلَ الله فَأُولَئك هم الكَافِرونَ (٤٤)
وكَتبنا علَيهم فِيها أن النفْس بِالنفْس والْعين بِالعين والأنف
بِالأنفِ والْأذُنَ بِالْأذُنِ والسن بِالسن والْجروح قِصاص فَمن
تصدق بِهِ فَهو كَفارةٌ له ومن لم يحكُم بِما أنزلَ الله فَأُولَئك
هم الظَالِمونَ (٤٥)

Onlar dinleyicidirler سماعون yalanı çokça لِلكَذِبِ أكالُون
yiyendirler haram لِلسحتِ Sana gelirlerse فإن جاءوك فاحكُم
hükmet aralarında بينهم ya da أو yüz çevirir أعرض عنهم
onlardan Eğer وإن yüz çevirirsen تُعرض onlardan عنهم فلن
sana zarar veremezler يضروك hiçbir şeyle شيئا Şayet وإن
hükmedersen حكمت hükmet فاحكم aralarında بينهم بالقسط
adaletle Muhakkak إن Allah الله sever يحب المقسطين adaletli
olanları

42) Onlar yalanı çokça dinleyicidirler, haram yiyendirler. Sana gelirlerse aralarında hükmet ya da onlardan yüz çevirir. Eğer onlardan yüz çevirirsen sana hiçbir şeyle zarar veremezler. Şayet hükmedersen aralarında adaletle hükmet. Muhakkak Allah adaletli olanları sever.

(*)Bütün dünyada büyük çaplı rüşvetlerin arkasında hep yahudi bulunmaktadır. Para karşılığında yalancı şahid olurlar. Yalan haber yayarlar. Parayı verenin istediği doğrultuda kamuoyu yoklaması yapıverirler. Hakimler ise rüşvet alırlar, mahkum iseler rüşvet verirler. Hep güçlünün yanında, zayıfın karşı sındadırl ar.

nasıl وكيف da يحكمونك seni hakem yapıyorlar وعِندهم
yanlarında التوراة Tevrat فيها olduğu halde حكم hükmü
bulunan اللهِ Allah'ın Kendisinde ثم sonra يتولون yüz
çeviriyorlar مِن بعد dönüyorlar ذلك bundan وما değillerdir
أولئك Doğrusu onlar بالمؤمنين mü'minler

43) Kendisinde Allah'ın hükmü bulunan Tevrat yanlarında olduğu halde seni nasıl hakem yapıyorlar da bundan sonra dönüyorlar, yüz çeviriyorlar. Doğrusu onlar mü'minler değillerdir.

(*)Yahudilerin dava hakkında hüküm vermesi için Hz. Peygamber'e başvurmalarının adaletin tecellisi amacıyla değil, sırf kendi arzularına göre bir hüküm bulmak için olduğu anlaşılmaktadır. Âyet onların samimiyetsizliğini bütün çıplaklığıyla ortaya koymuştur.

Muhakkak إنا biz indirdik ki أنزلنا التوراة Tevrat'ı فيها onda
bir hidayet هدى ve و nur vardır نور يحكم hükmederdi بها
onunla النبيون nebiler الذين olmuş أسلموا Teslim لِلذين هادوا
Yahudilere والربانيون Rabbaniler ve والأحبار bilginler de بما
Çünkü استحفظوا korumaları istendi مِن كتاب kitabını الله
Allah'ın ve و كانوا idiler عليه buna شهداء şahid فلا تخشوا
korkmayın الناس insanlardan O halde واخشون benden
korkun da ولا تشتروا satmayın بآياتي ayetlerimi ثمنا bir
değere قليلا az ومن Her kim لم يحكم hükmetmezse بما ile أنزل
indirdiği الله Allah'ın فأولئك işte هم onlar الكافرون kâfirlerin ta
kendileridir

44) Muhakkak Tevrat'ı biz indirdik ki onda bir hidayet ve nur vardır. Teslim olmuş nebiler Yahudilere onunla hükmederdi. Rabbaniler ve bilginler de... Çünkü Allah'ın kitabını korumaları istendi ve buna şahid idiler. O halde insanlardan korkmayın, benden korkun da ayetlerimi az bir değere satmayın. Her kim Allah'ın indirdiği ile hükmetmezse işte onlar kâfirlerin ta kendileridir.

(*)Papazlar, kırallardan korkarak veya para karşılığı Allah'ın ayetlerini yanlış yorumlayarak, veya Tevrat'tan çıkararak kâfir olmuşlardır. Allah'ın indirdiğiyle hükmetmeyenler kâfirlerdir. "Bu ayet yahudiler ve hristiyanlar hakkındadır bizi ilgilendirmez" diyenler iyi bilsinlerki o mantıkla hareket edilirse Kur'an'da bizi ilgilendiren ayet bulunmaz. Çünkü ayetlerin bir kısmı yahudiler hakkında, bir kısmı hristiyanlar hakkında, geri kalanda peygamber efendimiz zamanındaki insanlar hakkındadır.

Biz yazdık ki وكتبنا kendileri için عليهم onda فيها أن
Kuşkusuz النفس cana بالنفس can والعين göze بالعين göz والأنف
buruna بالأنف burun والأذن kulağa بالأذن kulak والسن dişe
diş بالسن والجروح Yaralar da قصاص birbirine karşılıktır فمن
Artık her kim تصدق bağışlarsa به bunu فهو kendisi için كفارة
bir keffaret olur له o ومن Her kim لم يحكم hükmetmezse بما أنزل
indirdiğiyle الله Allah'ın فأولئك işte هم onlar الظالمون
zalimlerin ta kendileridir

45) Biz onda kendileri için yazdık ki: Kuşkusuz cana can, göze göz, buruna burun, kulağa kulak, dişe diş... Yaralar da birbirine karşılıktır. Artık her kim bunu bağışlarsa, o kendisi için bir keffaret olur. Her kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse işte onlar zalimlerin ta kendileridir.

(*)Bu âyet Medine'de yaşayan Yahudi kabileleri arasında uygulanan kısas ve diyet adaletsizliği ile ilgili olarak inmiş olup Allah'ın İsrâiloğulları'na - sosyal statü ve cinsiyetleri ne olursa olsun- insanlar arasında meydana gelen cinayetlerde herhangi bir ayırım gözetmeksizin kısası farz kılmış olduğunu ifade eder. Âyet, Tevrat'ta yahudilere uygulanan kısası nakleder mahiyette olmakla birlikte Kur'ân-ı Kerîm'de genel anlamda zikredildiğinden ve yürürlükten kaldırıldığına dair herhangi bir nas bulunmadığından müslümanlar için de geçerlidir.

بعيسى Onların izleriآثارهم üzerineعلى gönderdikوقفينا
لما بين doğrulayıcı olarakمصدقا Meryemمريم oğluابن İsa'yı
biz ona وآتيناه Tevrat'ıالتوراة من kendinden öncekiيديه
nurنور ve و bir hidayetهدى onaفيه İncil'iالإنجيل verdik
من التوراة kendinden öncekiلما بين يديه doğrulayıcıومصدقا
muttakiler للمتقين öğütوموعظة bir hidayetوهدى Tevrat'ı
için

46) Onların izleri üzerine kendinden önceki Tevrat'ı doğrulayıcı olarak Meryem oğlu İsa'yı gönderdik ve biz ona kendisinde bir hidayet ve nur bulunan kendinden önceki Tevrat'ı doğrulayıcı, muttakiler için bir hidayet ve öğüt olan İncil'i verdik.

بما أنزل İncilالإنجيل sahipleri deأهل hükmetsinوليحكم
لم يحكم Her kimومن ondaفيه Allah'ınالله indirdiğiyle
هم işteفأولئك Allah'ınالله indirdiğiyleبما أنزل hükmetmezse
fasıkların ta kendileridirالفاسقون onlar

47) İncil sahipleri de Allah'ın onda indirdiğiyle hükmetsin. Her kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse işte onlar fasıkların ta kendileridir.

مصدقا hak ileبالحق kitabıالكتاب sanaإليك Biz indirdikوأنزلنا
و kitabıالكتاب من kendinden öncekiلما بين يديه doğrulayıcı
بينهم O halde hükmetفاحكم onaعليه şahit olarakومهيمنا ve
uymaتتبع ولا Allah'ınالله indirdiğiyleبما أنزل aralarında
من الحق Sana gelenعما جاءك onlarınهم hevalarına أهواء
bir شرعة Sizdenمنكم tayin ettikجعلنا her biriلكل haktan
Allahالله dileseydiشاء Şayetولو apaçık bir yolومنهاجا şeriat
ولكن tek birواحدة ümmetأمة elbette sizi yapardıلجعلكم
size verdiği ileفي ما آتاكم sizi imtihan etmekليبلوكم Fakat
Allah'adırإلى الله O halde hayırlardaالخيرات yarışınفاستبقوا
Artık haber فينبئكم Hepinizinجميعا dönüşüمرجعكم
ihtilaf ettiğinizتختلفون şeyleriفيه sizeبما كنتم verecektir

48) Biz sana kitabı hak ile kendinden önceki kitabı doğrulayıcı ve ona şahit olarak indirdik. O halde aralarında Allah'ın indirdiğiyle hükmet. Sana gelen haktan onların hevalarına uyma! Sizden her biri için bir şeriat ve apaçık bir yol tayin ettik. Şayet Allah dileseydi elbette sizi tek bir ümmet yapardı. Fakat size verdiği ile sizi imtihan etmek istedi. O halde hayırlarda yarışın. Hepinizin dönüşü Allah'adır. Artık ihtilaf ettiğiniz şeyleri size haber verecektir.

(*)Kur'an'ın ve diğer semavî kitapların aynı kaynaktan geldiği, temel mesajlarının aynı olduğu, dolayısıyla Kur'an'ın daha önce gelmiş olan ilâhî kitapların hepsini tasdik ettiği belirtilmektedir. Kur'an ile diğer kitaplar arasındaki fark, dilde, ilk hedef kitlede, çeşitli kültürleri ve asırları kucaklama hedefinde görülmektedir.

وقفينا على آثارهم بعيسى ابن مريم مصدقا لما بين يديه من
التوراة وآتيناه الإنجيل فيه هدى ونور ومصدقا لما بين يديه
من التوراة وهدى وموعظة للمتقين (٤٦) وليحكم أهل
الإنجيل بما أنزل الله فيه ومن لم يحكم بما أنزل الله فأولئك
هم الفاسقون (٤٧) وأنزلنا إليك الكتاب بالحق مصدقا لما
بين يديه من الكتاب ومهيمنا عليه فاحكم بينهم بما أنزل الله
ولا تتبع أهواءهم عما جاءك من الحق لكل جعلنا منكم شرعة
ومنهاجا ولو شاء الله لجعلكم أمة واحدة ولكن ليبلوكم في
ما آتاكم فاستبقوا الخيرات إلى الله مرجعكم جميعا فينبئكم
بما كنتم فيه تختلفون (٤٨) وأن احكم بينهم بما أنزل الله
ولا تتبع أهواءهم واحذرهم أن يفتنوك عن بعض ما أنزل الله
إليك فإن تولوا فاعلم أنما يريد الله أن يصيبهم ببعض ذنوبهم
وإن كثيرا من الناس لفاسقون (٤٩) أفحكم الجاهلية يبغون
ومن أحسن من الله حكما لقوم يوقنون (٥٠)

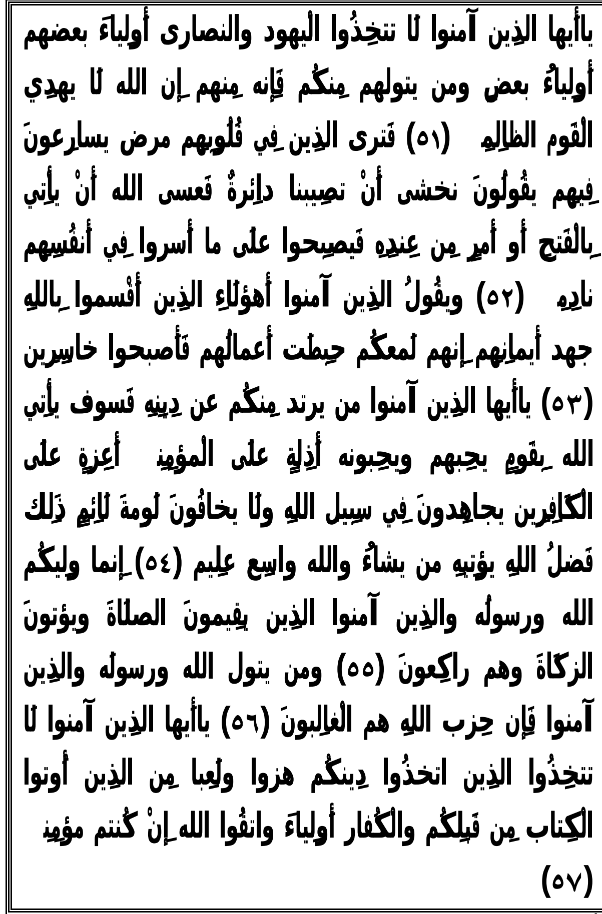
بما أنزل onların aralarındaبينهم hükmet deاحكم Eğerوأن
هم arzularına أهواء uymaتتبع ولا Allah'ınالله indirdiğiyle
seni fitneye يفتنوك أن Ayrıca sakınواحذرهم onların
ما أنزل bir kısmındanبعض عن düşürmelerinden
yüz تولوا Şayetفإن sanaإليك Allah'ınالله indirdiğinin
Allahالله vermek istiyorيريد artıkأنما bil kiفاعلم çevirirlerse
onlara ذنوبهم bir takımببعض musibetيصيبهم Şayetأن
من الناس pek çoğuكثيرا Muhakkak kiوإن günahları
fasıktırlarلفاسقون insanların

49) Eğer onların aralarında Allah'ın indirdiğiyle hükmet de onların arzularına uyma. Ayrıca Allah'ın sana indirdiğinin bir kısmından seni fitneye düşürmelerinden sakın. Şayet yüz çevirirlerse artık bil ki Allah onlara birtakım günahları sebebiyle musibet vermek istiyor. Muhakkak ki insanların pek çoğu fasıktırlar.

ومن arıyorlarيبغون Cahiliyyeninالجاهلية hükmünü müأفحكم
حكما Allah'ınمن الله daha güzelأحسن kim olabilir!?
Yakînen inananيوقنون bir toplum içinلقوم hükmünden

50) Cahiliyyenin hükmünü mü arıyorlar. Yakînen inanan bir toplum için Allah'ın hükmünden daha güzel kim olabilir?

(*)Burada Câhiliye terimi ile yalnızca İslâm'dan önceki tarihsel zaman dilimi değil, o dönemin insanlar arasında farklı uygulamalar doğuran haksız ve zalim zihniyetine, kişisel ve toplumsal olguların sadece menfaat açısından yararlı olup ol-madığı endişesinin karakterize ettiği ahlâkî eksikliğe dikkat çekilmekte; özellikle Araplar'dan etkilenerek Tevrat'ın hükmünü bırakıp onlarda mevcut olan eşitsizlik ve üstün ırk anlayışını yahudi kabileleri arasında dahi uygulayan Nadîroğulları'na işaret edilmekte ve onlar kınanmaktadır. Allah'tan daha üstün bir hâkim ve O'nun verdiği hükmünden daha güzel ve daha âdil bir hüküm yoktur.

ياأيها الذين آمنوا لا تتخذوا اليهود والنصارى أولياءَ بعضهم
أولياءُ بعض ومن يتولهم منكم فإنه منهم إن الله لا يهدي
القوم الظالمين (٥١) فترى الذين في قلوبهم مرض يسارعونَ
فيهم يقولونَ نخشى أنْ تصيبنا دائرةٌ فعسى الله أنْ يأتي
بالفتح أو أمرٍ من عنده فيصبحوا على ما أسروا في أنفسهم
نادمين (٥٢) ويقولُ الذين آمنوا أهؤلاء الذين أقسموا بالله
جهد أيمانهم إنهم لمعكم حبطت أعمالهم فأصبحوا خاسرين
(٥٣) ياأيها الذين آمنوا من يرتد منكم عن دينه فسوف يأتي
الله بقوم يحبهم ويحبونه أذلة على المؤمنين أعزة على
الكافرين يجاهدونَ في سبيل الله ولا يخافونَ لومةَ لائم ذلك
فضلُ الله يؤتيه من يشاءُ والله واسع عليم (٥٤) إنما وليكم
الله ورسوله والذين آمنوا الذين يقيمونَ الصلاةَ ويؤتونَ
الزكاةَ وهم راكعونَ (٥٥) ومن يتول الله ورسوله والذين
آمنوا فإن حزب الله هم الغالبونَ (٥٦) ياأيها الذين آمنوا لا
تتخذوا الذين اتخذوا دينكم هزوا ولعبا من الذين أوتوا
الكتاب من قبلكم والكفار أولياءَ واتقوا الله إنْ كنتم مؤمنين
(٥٧)

الْيهود edinmeyinلَا تَتخِذُوا imanآمَنُوا edenlerالَّذِين Eyيَاأيها
بعضهم velilerأَولِياءَ Hıristiyanları daوَالنصارى yahudileri de
her ومن bir kısmınınبعضٍ velileridirأَولِياءُ Onların bir kısmı
muhakkak o فَإِنه Sizdenمِنْكُم onları veli edinirseيتَولهم kim
لَا يهدِي Allahالله Muhakkak kiإِنَ onlardandırمِنْهم da
zalimالظَّالِمِين bir toplumuالْقَوم hidayete erdirmez

51) Ey iman edenler! Yahudileri de Hıristiyanları da veliler edinmeyin. Onların bir kısmı bir kısmının velileridir. Sizden her kim onları veli edinirse muhakkak o da onlardandır. Muhakkak ki Allah zalim bir toplumu hidayete erdirmez.

bir hastalık مرض Kalplerindeقُلُوبهم الَّذِين فِي görürsünفَترَى
يقُولُون içlerindeفِيهم koşuştuklarınıيسارِعون bulunanların
دائِرةٌ bize gelmesindenأَن تُصِيبنا korkuyoruzنَخْشَى diyerek
Allahالله Umulur kiفَعسى Durumunuzu çevirecek şeylerin
مِن عِنْدِه bir emirأَمرٍ veyaأَو bir fetihبِالْفَتْحِ getirir deأَن يأْتِي
فِي gizlediklerine dairأَسروا على ما olurlarفَيصبِحوا katından
pişman نَادِمِين onlar içlerindeأَنفُسِهم

52) Kalplerinde bir hastalık bulunanların: "Durumunuzu çevirecek şeylerin bize gelmesinden korkuyoruz." diyerek içlerinde koşuştuklarını görürsün. Umulur ki Allah bir fetih veya katından bir emir getirir de onlar içlerinde gizlediklerine dair pişman olurlar.

bunlar mı?أَهؤُلَاءِ İman edenlerآمنُوا الَّذِين diyecekler kiويقُولُ
büyük bir جهد Allah'aبِاللَّهِ olduklarına dair أَقْسموا الَّذِين
Sizinle لَمعكُم kesinlikleإِنهم yemin edenlerأَيمانِهِم gayretle
فَأَصبحوا Onların amelleriأَعمالُهم boşa gittiحبِطَتْ beraber
hüsranaخَاسِرِين uğrayanlardan oldular

53) İman edenler diyecekler ki: "Sizinle kesinlikle beraber olduklarına dair büyük bir gayretle Allah'a yemin edenler bunlar mı?" Onların amelleri boşa gitti, hüsrana uğrayanlardan oldular.

مِنْكُم dönerseيرتَد her kimمن imanآمنُوا edenlerالَّذِين Eyيَاأيها
الله getirir kiيأْتِي sonraفَسوف dinindenدِينِهِ عن İçinizden
O ويحِبونَه onlar da O'nu severlerيحِبهم bir toplumبِقَومٍ Allah
mü'minlereالْمؤْمِنِين karşıعلَى alçak gönüllüأَذِلَّةٍ onları sever
فِي cihad edenيجاهِدون kâfirlereالْكَافِرِين karşıعلَى azizأَعِزةٍ
لَومةَ korkmayanيخَافُون لَا ve و Allahاللَّهِ yolundaسبِيلِ
اللَّهِ lütfudurفَضلُ İşte buذَلِك kınayıcınınلَائِمٍ kınamasından
Şüphesiz والله dilediğineيشاءُ من onu verirيؤْتِيهِ Allah'ın
Alîm'dirعلِيم Vasi'dirواسِع Allah

54) Ey iman edenler! İçinizden her kim dininden dönerse sonra mü'minlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı aziz, Allah yolunda cihad eden ve kınayıcının kınamasından korkmayan bir toplum getirir ki O onları sever, onlar da O'nu severler. İşte bu, Allah'ın lütfudur, onu dilediğine verir. Şüphesiz Allah Vasi'dir, Alîm'dir.

O'nun ورسولُه Allah'tırالله Sizin velinizولِيكُم ancakإِنما
يقِيمون kiالَّذِين iman edenlerdirآمنُوا الَّذِين ve و Resulü'dür
الزكَاةَ verirlerيؤْتُون ve و namazıالصلَاةَ dosdoğru kılarlar
rüku ediciراكِعون olarakهم ve و zekâtı

55) Sizin veliniz ancak Allah'tır. O'nun Resulü'dür ve iman edenlerdir ki namazı dosdoğru kılarlar ve rüku edici olarak zekâtı verirler.

İbn Abbas da der ki: Bu âyet-i kerime, Ebu Bekr (r.a) hakkında nazil olmuştur.[139]

Resulü'nüورسولَه Allah'ıالله veli edinirseيتَولَّ Her kimومن
اللَّهِ hizbiحِزب muhakkakفَإِن imanآمنُوا edenleriالَّذِين ve و
galip olanlardırالْغَالِبون onlardır kiهم Allah'ın

56) Her kim Allah'ı, Resulü'nü ve iman edenleri veli edinirse muhakkak Allah'ın hizbi (taraftarı) onlardır ki galip olanlardır.

الَّذِين edinmeyinلَا تَتخِذُوا imanآمنُوا edenlerالَّذِين Eyيَاأيها
مِن oyunو ve لَعِبا eğlenceهزوا dininiziدِينكُم edinenleriاتخَذُوا
و ve sizden önceمِن قَبلِكُم kitapالْكِتَاب verilenlerdenأُوتُوا الَّذِين
إِن كُنْتُم Allah'tanالله sakınınواتقُوا velilerأَولِياءَ kâfirleriالْكُفَّار
Mü'minlerمؤْمِنِين iseniz

57) Ey iman edenler, sizden önce kitap verilenlerden dininizi eğlence ve oyun edinenleri ve kâfirleri veliler edinmeyin. Mü'minler iseniz Allah'tan sakının.

İkrime'nin İbn Abbâs'tan rivayetlerinde o şöyle anlatıyor: Yahudilerden Rifâa ibn Zeyd ibn Tâbut ve Suveyd ibnu'l-Hâris müslüman olmuş görünmüş ve sonra da münafıklığa başlamışlardı. Müslüman göründükleri için bazı müslümanlar onlara dostluk beslemeye başlamakla Allah Tealâ 'Ve Allah, gizlemekte olduklarını çok daha iyi bilir." (âyet: 61)'e kadar olmak üzere "Ey iman edenler…" âyetlerini indirdi.[140]

onu اتخذوها Namazaالصلاة إلى çağırdığınızناديتم zamanوإذا
بأنهم İşte buذلك oyunلعبا ve و eğlenceهزوا edinirler
akıllarını يعقلون لا bir toplum olmalarındandırقوم onların
kullanamayan

58) Namaza çağırdığınız zaman onu eğlence ve oyun edinirler. İşte bu onların akıllarını kullanamayan bir toplum olmalarındandır.

İbn Abbas (r.a)'dan rivayete göre, yahudiler ve müşriklerden bir topluluk, secde ettikleri sırada müslümanlann bu hallerinden dolayı gülmeye başladılar.[304]

تنقمون هل Kitapالكتاب Ey ehliياأهل De kiقل
iman آمنا أنYalnızca إلا bizdenمنا hoşlanmıyorsunuz?
ما ve و bizeإلينا indirileneأنزل وما Allah'aبالله ettiğimiz için
أكثركم Muhakkak kiوأن daha önceقبل من indirileneأنزل
fasıksınızفاسقون çoğunuz

59) De ki: "Ey Kitap ehli! Yalnızca Allah'a, bize indirilene ve daha önce indirilene iman ettiğimiz için mi bizden hoşlanmıyorsunuz? Muhakkak ki çoğunuz fasıksınız."

daha kötü olanıبشر haber vereyimأنبئكم mi?هل De kiقل
من Allahالله katındaعند cezasıمثوبة bundanذلك من
gazab ettiğiغضب ve و Allah'ınالله lanetlediğiلعنه kimseleri
maymunlarالقردة içlerindenمنهم yaptığıوجعل onaعليه
الطاغوت ibadet edenlerdirعبد ve و domuzlarوالخنازير
و yerleriمكانا daha kötü olanlarشر İşte onlarأولئك tağuta
yoldanالسبيل doğruسواء عن daha çok sapanlardırأضلve

60) De ki: "Allah katında cezası bundan daha kötü olanı haber vereyim mi? Allah'ın lanetlediği kimseleri ve ona gazab ettiği, içlerinden maymunlar, domuzlar yaptığı ve tağuta ibadet edenlerdir. İşte onlar yerleri daha kötü olanlar ve doğru yoldan daha çok sapanlardır."

İman ettik!آمنا derlerقالوا Size geldikleriجاءوكم zamanوإذا
ve و küfür ileبالكفر girmişlerdirدخلوا Oysa muhakkak kiوقد
والله onunlaبه çıkmışlardırخرجوا muhakkakقد onlarهم
olduklarıكانوا şeyiبما hakkıyla bilendirأعلم Şüphesiz Allah
gizlemekteيكتمون

61) Size geldikleri zaman: "İman ettik" derler. Oysa onlar muhakkak ki küfür ile girmişlerdir ve muhakkak onunla çıkmışlardır. Şüphesiz Allah gizlemekte oldukları şeyi hakkıyla bilendir.

يسارعون Onlardanمنهم pek çoğunuكثيرا görürsünوترى
أكلهم ve و düşmanlıktaوالعدوان günahtaفي الإثم yarışır
oldukları şeyكانوا neما kötüdürلبئس haramالسحت yemede
Yapmaktaيعملون

62) Onlardan pek çoğunu günahta, düşmanlıkta ve haram yemede yarışır görürsün. Yapmakta oldukları şey ne kötüdür.

(*)Geçen âyetler, Kitap Ehlinden ve özellikle Yahudilerin inat ve azgınlıklarından, Tevrat'ın hükümlerini bir tarafa itip kendi çıkarları ve duyguları doğrultusunda ilâhî buyrukları çiğnemelerinden söz edildi. Bu yüzden İlâhî lanet ve gazaba çarpıldıkları hatırlatıldı. Günahlara koşuştuklarına dikkatler çekildi ve Allah'tan yana olan ilim adamlarının asıl görevine parmak basıldı.

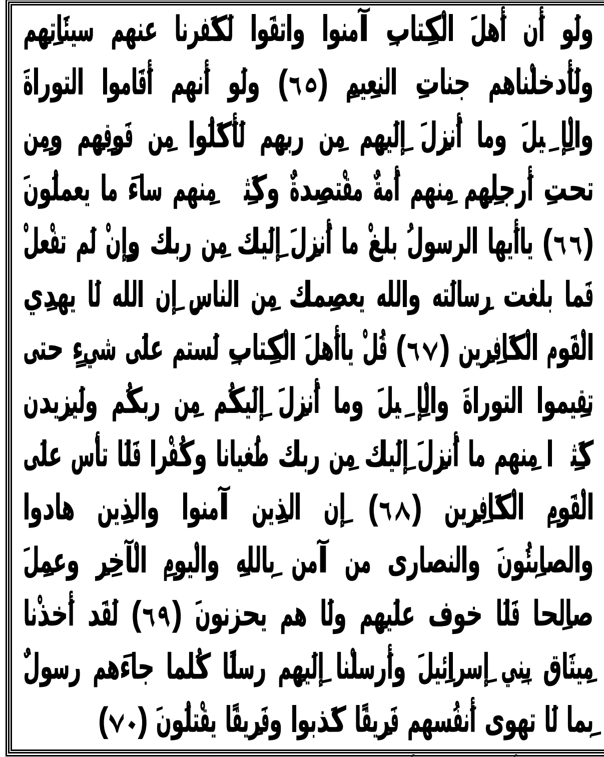
وإذا ناديتم إلى الصلاة اتخذوها هزوا ولعبا ذلك بأنهم قوم لا
يعقلون (٥٨) قل ياأهل الكتاب هل تنقمون منا إلا أن آمنا
بالله وما أنزل إلينا وما أنزل من قبل وأن أكثركم فاسقون
(٥٩) قل هل أنبئكم بشر من ذلك مثوبة عند الله من لعنه
الله وغضب عليه وجعل منهم القردة والخنازير وعبد
الطاغوت أولئك شر مكانا وأضل عن سواء السبيل (٦٠)
وإذا جاءوكم قالوا آمنا وقد دخلوا بالكفر وهم قد خرجوا
به والله أعلم بما كانوا يكتمون (٦١) وترى كثيرا منهم
يسارعون في الإثم والعدوان وأكلهم السحت لبئس ما كانوا
يعملون (٦٢) لولا ينهاهم الربانيون والأحبار عن قولهم الإثم
وأكلهم السحت لبئس ما كانوا يصنعون (٦٣) وقالت اليهود
يد الله مغلولة غلت أيديهم ولعنوا بما قالوا بل يداه
مبسوطتان ينفق كيف يشاء وليزيدن كثيرا منهم ما أنزل إليك
من ربك طغيانا وكفرا وألقينا بينهم العداوة والبغضاء إلى يوم
القيامة كلما أوقدوا نارا للحرب أطفأها الله ويسعون في
الأرض فسادا والله لا يحب المفسدين (٦٤)

والأحبار ve و Rabbanilerالربانيون alıkoysalardıينهاهم ya!لولا
أكلهم ve و günah olanالإثم konuşmalardanقولهم عن bilginleri
كانوا neما kötüdürلبئس haramالسحت yemelerinden
Yapmaktaيصنعون oldukları şey

63) Rabbaniler ve bilginleri onları günah olan konuşmalardan ve haram yemelerinden alıkoysalardı ya! Yapmakta oldukları şey ne kötüdür.

مغلولة Allah'ınالله eliيد Yahudilerاليهود dedilerوقالت
lanetlensinlerولعنوا ve و elleriأيديهم bağlansınغلت bağlıdır!?
O'nun eli deيداه Bilakisبل Söyledikleri sebebiyleبما قالوا
و dilediğiيشاء gibiكيف infak ederينفق iki açıktırمبسوطتان
onlardanمنهم pek çoğununكثيرا artırırليزيدن Andolsun ki
طغيانا Rabbindenربك من sanaإليك indirilenأنزل ما
onların بينهم Biz de saldıkوألقينا küfrünüكفرا ve و azgınlığını
يوم kadarإلى kinالبغضاء ve و bir düşmanlıkالعداوة arasına
bir نارا yaksalarأوقدوا Her neكلما kıyametالقيامة gününe
ويسعون Allahالله onu söndürürأطفأها harp içinللحرب ateş
والله bozgunculuk içinفسادا Yeryüzündeفي الأرض yarışırlar
bozguncularıالمفسدين sevmezيحب لا Oysa Allah

64) Yahudiler: "Allah'ın eli bağlıdır?" dediler. Söyledikleri sebebiyle elleri bağlansın ve lanetlensinler. Bilakis O'nun iki eli de açıktır; dilediği gibi infak eder. Andolsun ki Rabbinden sana indirilen onlardan pek çoğunun küfrünü ve azgınlığını artırır. Biz de onların arasına kıyamet gününe kadar bir düşmanlık ve kin saldık. Her ne zaman harp için bir ateş yaksalar Allah onu söndürür. Yeryüzünde bozgunculuk için yarışırlar. Oysa Allah bozguncuları sevmez.

ولو أن أهلَ الكِتابِ آمنوا واتقوا لكفرنا عنهم سيئاتِهم ولأدخلناهم جناتِ النعيم (٦٥) ولو أنهم أقاموا التوراةَ والإنجيلَ وما أنزلَ إليهم من ربهم لأكلوا من فوقِهم ومن تحتِ أرجلِهم منهم أمةٌ مقتصِدةٌ وكثير منهم ساءَ ما يعملونَ (٦٦) ياأيها الرسولُ بلغْ ما أنزلَ إليك من ربك وإنْ لم تفعلْ فما بلغت رسالته والله يعصِمك من الناس إن الله لا يهدي القوم الكافرين (٦٧) قلْ ياأهلَ الكِتابِ لستم على شيءٍ حتى تقيموا التوراةَ والإنجيلَ وما أنزلَ إليكم من ربكم وليزيدن كثيرا منهم ما أنزلَ إليك من ربك طغيانا وكفرا فلا تأس على القومِ الكافرين (٦٨) إن الذين آمنوا والذين هادوا والصابئونَ والنصارى من آمن باللهِ واليومِ الآخِرِ وعمِلَ صالحا فلا خوف عليهم ولا هم يحزنونَ (٦٩) لقد أخذْنا ميثاق بني إسرائيلَ وأرسلْنا إليهم رسلا كلما جاءَهم رسولٌ بما لا تهوى أنفسهم فريقًا كذبوا وفريقًا يقتلونَ (٧٠)

ولَوْ Eğer أَنَّ elbette أَهْلَ ehli الْكِتَابِ kitap آمَنُوا iman edip واتقَوْا sakınsaydı لَكَفَّرْنَا örterdik عَنْهُمْ onların سَيِّئَاتِهِمْ kötülüklerini و ve لَأَدْخَلْنَاهُمْ girdirirdik onları جَنَّاتِ cennetlerine النَّعِيمِ Naîm

65) Eğer kitap ehli iman edip sakınsaydı elbette onların kötülüklerini örterdik ve onları Naîm cennetlerine girdirirdik.

ولَوْ etselerdi أَنَّهُمْ Onlar أَقَامُوا ikame التَّوْرَاةَ Tevrat'ı والْإِنْجِيلَ İncil'i ve مَا أُنْزِلَ indirileni إِلَيْهِمْ kendilerine مِنْ رَبِّهِمْ Rablerinden لَأَكَلُوا elbette yerlerdi مِنْ فَوْقِهِمْ üstlerinden و ve مِنْ تَحْتِ altlarından أَرْجُلِهِمْ ayaklarının مِنْهُمْ Onlardan أُمَّةٌ مُقْتَصِدَةٌ orta yolu tutanlar da vardır وكَثِيرٌ pek çoğunun مِنْهُمْ Onların سَاءَ kötüdür مَا ne يَعْمَلُونَ yapmakta oldukları şey

66) Onlar Tevrat'ı, İncil'i ve Rablerinden kendilerine indirileni ikame etselerdi elbette üstlerinden ve ayaklarının altlarından yerlerdi. Onlardan orta yolu tutanlar da vardır. Onların pek çoğunun yapmakta oldukları şey ne kötüdür.

يَاأَيُّهَا Ey الرَّسُولُ Resul بَلِّغْ tebliğ et مَا أُنْزِلَ indirileni إِلَيْكَ sana مِنْ رَبِّكَ Rabbinden وإِنْ eğer لَمْ تَفْعَلْ yapmazsan فَمَا etmemiş بَلَّغْتَ tebliğ رِسَالَتَهُ risaletini olursun واللَّهُ Allah يَعْصِمُكَ seni مِنَ النَّاسِ insanlardan koruyacaktır إِنَّ Muhakkak اللَّهَ Allah لَا يَهْدِي hidayete erdirmez! الْقَوْمَ topluluğunu الْكَافِرِينَ kâfirler

67) Ey Resul, Rabbinden sana indirileni tebliğ et; eğer yapmazsan O'nun risaletini tebliğ etmemiş olursun. Allah seni insanlardan koruyacaktır. Muhakkak Allah kâfirler topluluğunu hidayete erdirmez.

قُلْ De ki يَا Ey أَهْلَ ehli الْكِتَابِ kitap لَسْتُمْ değilsiniz عَلَى üzerinde شَيْءٍ hiçbir şey حَتَّى kadar تُقِيمُوا uygulayıncaya التَّوْرَاةَ Tevrat'ı والْإِنْجِيلَ İncil'i و ve مَا أُنْزِلَ indirileni إِلَيْكُمْ size مِنْ رَبِّكُمْ Rabbinizden و Andolsun ki لَيَزِيدَنَّ artıracaktır كَثِيرًا pek çoğunun مِنْهُمْ onlardan مَا أُنْزِلَ indirilen إِلَيْكَ size مِنْ رَبِّكَ Rabbinizden طُغْيَانًا azgınlığını و ve كُفْرًا küfrünü فَلَا تَأْسَ Artık üzülme عَلَى için الْقَوْمِ topluluğu الْكَافِرِينَ kâfirler

68) De ki: "Ey kitap ehli! Tevrat'ı, İncil'i ve Rabbinizden size indirileni uygulayıncaya kadar hiçbir şey üzerinde değilsiniz. Andolsun ki Rabbinizden size indirilen onlardan pek çoğunun azgınlığını ve küfrünü artıracaktır. Artık kâfirler topluluğu için üzülme."

Yahudilerden bir topluluk Peygamber (a.s) 'e gelip şöyle dediler: Sen, Tevrat'ın Allah'tan gelmiş hak bir kitap olduğunu kabul etmiyor musun? Hz. Peygamber ediyorum, deyince şöyle dediler: Biz de ona iman ediyoruz. Fakat onun dışında kalan kitaplara iman etmiyoruz. Bunun üzerine bu âyet-i kerime nazil oldu.[141]

إِنَّ Kuşkusuz الَّذِينَ edenler آمَنُوا iman والَّذِينَ هَادُوا Yahudiler والصَّابِئُونَ Sabîîler و ve النَّصَارَى Hıristiyanlardan مَنْ her kim آمَنَ iman eder بِاللَّهِ Allah'a و ve الْيَوْمِ gününe الْآخِرِ ahiret و ve عَمِلَ ameller işlerse صَالِحًا salih فَلَا خَوْفٌ korku yoktur عَلَيْهِمْ onlar için ولَا هُمْ onlar değillerdir يَحْزَنُونَ üzülecek

69) Kuşkusuz iman edenler, Yahudiler, Sabîîler ve Hıristiyanlardan her kim Allah'a ve ahiret gününe iman eder ve salih ameller işlerse onlar için korku yoktur, onlar üzülecek değillerdir.

(*)Allah ve Resulünü tasdik eden müslümanlar, Yahudiler, yıldızlara tapan bir grup Hıristiyan ve Hz. İsa'nın peşinden giden Hıristiyanlar var ya, işte bunlardan kim, şek ve şüphe katmaksızın, samimi bir şekilde Allah'a ve âhiret gününe iman eder ve kendisini Allah'a yaklaştıracak iyi amel işlerse, insanlara gösterilecek kıyamet şiddetinden onların korkuları olmaz, orada Allah'ın bol mükafatını gördükten sonra, dünya nimetlerinden geride bıraktıkları şeylere de üzülmez

لَقَدْ Andolsun ki elbette أَخَذْنَا biz aldık مِيثَاقَ kesin söz بَنِي إِسْرَائِيلَ İsrailoğullarından و ve أَرْسَلْنَا gönderdik إِلَيْهِمْ onlara رُسُلًا Resuller كُلَّمَا Her ne zaman جَاءَ getirirse هُمْ onlara رَسُولٌ Resul بِمَا bir şey لَا تَهْوَى hoşlanmadığı أَنْفُسُهُمْ nefislerinin فَرِيقًا bir kısmını كَذَّبُوا yalanladılar وفَرِيقًا bir kısmını da يَقْتُلُونَ öldürdüler

70) Andolsun ki elbette biz İsrailoğullarından kesin söz aldık ve onlara Resuller gönderdik. Her ne zaman bir Resul onlara nefislerinin hoşlanmadığı bir şey getirirse bir kısmını yalanladılar bir kısmını da öldürdüler.

(*)İsrâiloğulları'ndan, Allah'tan başka tanrı edinmeme, ana-babaya hürmet etme, cana kıymama ve hırsızlık yapmama gibi konularda "mîsak" (kesin söz) alınmı ştı.İsrâiloğulları'nın, işlerine gelmeyen ve çıkarlarıyla çelişen hükümler getiren peygamberlerin pek çoğunu ya yalancılıkla itham ettiklerine veya onları öldürdüklerine Kur'ân-ı Kerîm'in birçok âyetinde değinilmiştir

bir فِتْنَةٌ olmayacağını تَكُونَ أَلَّا Buna rağmen sandılar وَحَسِبُوا
تَابَ Sonra ثُمَّ sağır oldular صَمُّوا ve و kör عَمُوا fitne
ardından ثُمَّ onların عَلَيْهِمْ Allah الله tevbelerini kabul etti de
مِنْهُمْ pek çoğu yine كَثِيرٌ sağır oldular صَمُّوا ve و kör عَمُوا
بِمَا hakkıyla görendir بَصِيرٌ Şüphesiz Allah والله onların yaptıklarını يَعْمَلُونَ

71) Buna rağmen bir fitne olmayacağını sandılar da kör ve sağır oldular. Sonra Allah onların tevbelerini kabul etti de ardından onların pek çoğu yine kör ve sağır oldular. Şüphesiz Allah yaptıklarını hakkıyla görendir.

diyenler قَالُوا الَّذِينَ elbette kâfir olmuştur كَفَرَ Andolsun ki لَقَدْ
Mesih'in الْمَسِيحُ kendisidir!? هُوَ Allah الله Gerçekten de إِنَّ
بَنِي Ey يَا Mesih الْمَسِيحُ dedi وَقَالَ Meryem مَرْيَمَ oğlu ابْنُ
رَبِّي Allah'a الله ibadet edin اعْبُدُوا İsrailoğulları إِسْرَائِيلَ
مَنْ Oysa إِنَّهُ sizin de Rabbiniz olan وَرَبَّكُمْ Benim de Rabbim
muhakkak ki فَقَدْ Allah'a بِاللَّهِ şirk koşarsa يُشْرِكْ Her kim
وَمَأْوَاهُ cenneti الْجَنَّةَ ona عَلَيْهِ Allah الله haram kılmıştır حَرَّمَ
Zalimlerin لِلظَّالِمِينَ وَمَا ateştir النَّارُ Onun ه varacağı yer
yardımcıları أَنْصَارٍ مِنْ yoktur

72) Andolsun ki: "Gerçekten de Allah Meryem oğlu Mesih'in kendisidir?" diyenler elbette kâfir olmuştur. Oysa Mesih: "Ey İsrailoğulları! Benim de Rabbim sizin de Rabbiniz olan Allah'a ibadet edin. Her kim Allah'a şirk koşarsa muhakkak ki Allah ona cenneti haram kılmıştır. Onun varacağı yer ateştir. Zalimlerin yardımcıları yoktur" dedi.

Mukatil der ki: "Meryem oğlu Mesîh, gerçekten Allah'ın kendisidir" diyen Necran hristiyanları hakkında nazil olmuştur. Mukatil der ki: "Meryem oğlu Mesîh, gerçekten Allah'ın kendisidir." di-yen Necran hristiyanları hakkında nazil olmuştur.[305]

قَالُوا الَّذِينَ elbette kâfir olmuşlardır كَفَرَ Andolsun ki لَقَدْ
ثَلَاثَةٍ üçün ثَالِثُ Allah الله Şüphesiz إِنَّ diyenler
başka إِلَّا hiçbir ilah إِلَٰهٍ مِنْ Oysa yoktur وَمَا üçüncüsüdür!?
عَمَّا vazgeçmezlerse يَنْتَهُوا لَمْ وَإِنْ tek bir وَاحِدٌ ilahtan إِلَٰهٌ
dokunacaktır لَيَمَسَّنَّ Söylediklerinden يَقُولُونَ andolsun ki
أَلِيمٌ bir azap عَذَابٌ içlerinden مِنْهُمْ kâfir olanlara كَفَرُوا الَّذِينَ
çok acıklı

73) Andolsun ki: "Şüphesiz Allah üçün üçüncüsüdür?" diyenler elbette kâfir olmuşlardır. Oysa tek bir ilahtan başka hiçbir ilah yoktur. Söylediklerinden vazgeçmezlerse andolsun ki içlerinden kâfir olanlara çok acıklı bir azap dokunacaktır.

إِلَى اللَّهِ tevbe etmeyecek يَتُوبُونَ Hala etmeyecek mi? أَفَلَا
O'ndan هُ bağışlanma dilemeyecekler يَسْتَغْفِرُونَ ve و Allah'a
Rahîm'dir رَحِيمٌ Ğafûr'dur غَفُورٌ Oysa Allah والله

وَحَسِبُوا أَلَّا تَكُونَ فِتْنَةٌ فَعَمُوا وَصَمُّوا ثُمَّ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَمُّوا كَثِيرٌ مِنْهُمْ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ (٧١) لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيحُ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ (٧٢) لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا إِلَٰهٌ وَاحِدٌ وَإِنْ لَمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (٧٣) أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (٧٤) مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ انْظُرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ انْظُرْ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ (٧٥) قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (٧٦)

74) Hala Allah'a tevbe etmeyecek ve O'ndan bağışlanma dilemeyecekler mi? Oysa Allah Ğafûr'dur, Rahîm'dir.

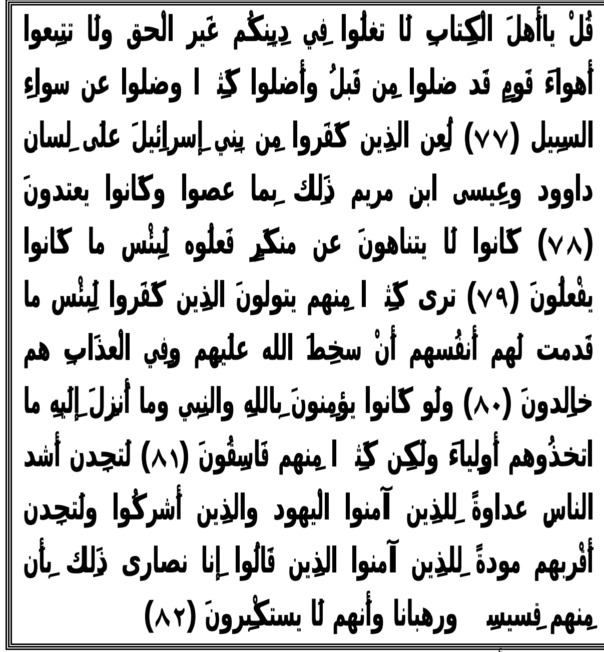
إِلَّا Meryem مَرْيَمَ oğlu ابْنُ Mesih الْمَسِيحُ bir şey değildir مَا
مِنْ geçmiştir خَلَتْ Muhakkak ki قَدْ bir resulden رَسُولٌ başka
Onun annesi de وَأُمُّهُ Resuller الرُّسُلُ ondan önce de قَبْلِهِ
الطَّعَامَ İkisi de yerlerdi يَأْكُلَانِ bir kadındı كَانَا dosdoğru صِدِّيقَةٌ
الْآيَاتِ onlara لَهُمُ açıklıyoruz نُبَيِّنُ nasıl كَيْفَ Bak انْظُرْ yemek
يُؤْفَكُونَ nasıl أَنَّىٰ bak ki انْظُرْ Sonra ثُمَّ ayetleri
döndürülüyorlar?

75) Meryem oğlu Mesih bir Resulden başka bir şey değildir. Muhakkak ki ondan önce de resuller geçmiştir. Onun annesi de dosdoğru bir kadındı. İkisi de yemek yerlerdi. Bak onlara ayetleri nasıl açıklıyoruz. Sonra bak ki nasıl döndürülüyorlar?

اللَّهِ yanısıra دُونِ مِنْ ibadet mi ediyorsunuz? أَتَعْبُدُونَ De ki قُلْ
ضَرًّا sizin için لَكُمْ gücü yetmeyen يَمْلِكُ لَا şeylere مَا Allah'ın
هُوَ Şüphesiz Allah والله bir faydaya da نَفْعًا وَلَا bir zarara da
Alîm'dir الْعَلِيمُ Semî'dir السَّمِيعُ O'dur ki

76) De ki: "Allah'ın yanısıra sizin için bir zarara da bir faydaya da gücü yetmeyen şeylere ibadet mi ediyorsunuz? Şüphesiz Allah O'dur ki Semî'dir, Alîm'dir.

72-76. Asırlar boyunca Hıristiyanlık âlemini meşgul etmiş ve kilise tarafın-dan olabildiğince karmaşık hale getirilmiş olan Hz. Meryem'in ve Hz. îsâ'nın mahiyeti meselesine Kur'an herkesin anlayabileceği bir üslûpla açık ve kesin bir cevap getirmektedir: Meryem oğlu îsâ Mesîh sadece bir peygamberdir; annesi de dürüst, inançlı ve namuslu bir insandır; her ikisi yiyip içerlerdi, yani beşer dışında düşünülmemesi gereken varlıklardı. Oysa hıristiyan din adamlarınca günümüzde de canlı tutulmaya çalışılan anlayış, Hz. İsâ'nm bilinegelen anlamda bir peygamber olmadığı, peygamberliğin yanı sıra Tanrı inancının bir öğesini oluşturacak ölçüde insan üstü bir varlık (rab) olduğu yönündedir.

في haddi aşmayın تَغْلُوا لَا kitap الْكِتَابِ ehli أَهْلَ Ey يَا De ki قُلْ
لَا ve و hakka الْحَقِّ aykırı olmak suretiyle غَيْرَ dininizde دِينِكُمْ
kesin قَدْ bir toplumun قَوْمٍ arzularına أَهْوَاءَ uymayın تَتَّبِعُوا
saptıran أَضَلُّوا ve و daha önce مِنْ قَبْلُ sapan ضَلُّوا olarak
doğrusundan سَوَاءِ عَنْ ayrıca sapan وَضَلُّوا pek çoğunu كَثِيرًا
yolun السَّبِيلِ

77) De ki: "Ey kitap ehli dininizde hakka aykırı olmak suretiyle haddi aşmayın ve daha önce kesin olarak sapan ve pek çoğunu saptıran ayrıca yolun doğrusundan sapan bir toplumun arzularına uymayın."

مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ kâfir olanlar الَّذِينَ كَفَرُوا lanetlenmişlerdir لُعِنَ
ve و Davud'un دَاوُودَ lisanıyla عَلَى لِسَانِ İsrailoğullarından
بِمَا عَصَوْا İşte bu ذَلِكَ Meryem مَرْيَمَ oğlu ابْنِ İsa'nın عِيسَى
haddi aşmaları يَعْتَدُونَ sebebiyledir كَانُوا ve و isyan etmeleri

78) İsrailoğullarından kâfir olanlar Davud'un ve Meryem oğlu İsa'nın lisanıyla lanetlenmişlerdir. İşte bu isyan etmeleri ve haddi aşmaları sebebiyledir.

Onlar فَعَلُوهُ kötülükten عَنْ مُنْكَرٍ çalışmazlardı كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ
يَفْعَلُونَ gerçekten كَانُوا ne مَا kötüydü لَبِئْسَ yaptıkları
Yapmakta oldukları şey

79) Onlar birbirlerini yaptıkları kötülükten vazgeçirmeye çalışmazlardı. Yapmakta oldukları şey gerçekten ne kötüydü.

(*)Yukarıda geçen âyetler, Kitap Ehli'nin gerek birbirlerine, gerekse İslâm'a karşı olumsuz tutumları açıklandı. Sosyal hayata artık yön verme ölçü ve değerini kaybetmeden Tevrat ve İncil'in zamanla asıllarından nasıl uzaklaştırıldıkları, Allah sözüne beşer sözünün karışmasıyla nasıl an-laşılmaz bir duruma getirildiği ve Kur'ân'ın gerçeği yansıtan âyetlerinin bu iki kitabı nasıl tashih ettiği -işaretle de olsa- belirtildi. Bu yüzden Kitap Ehlinin inen her âyet karşısında küfür ve inatlarını artırdıklarına temas ediliyor.

veli يَتَوَلَّوْنَ Onların مِنْهُمْ pek çoğunun كَثِيرًا görürsün تَرَى
Andolsun ki ne لَبِئْسَ kâfirleri الَّذِينَ كَفَرُوا edindiklerini
أَنْفُسُهُمْ kendileri için لَهُمْ sunduğu şey قَدَّمَتْ مَا kötüdür ki
و onlara عَلَيْهِمْ Allah اللَّهُ gazab etmiştir سَخِطَ أَنْ nefislerinin
sürekli kalıcıdırlar خَالِدُونَ onlar هُمْ azapta الْعَذَابِ وَفِي ve

80) Onların pek çoğunun kâfirleri veli edindiklerini görürsün. Andolsun ki nefislerinin kendileri için sunduğu şey ne kötüdür ki Allah onlara gazab etmiştir ve onlar azapta sürekli kalıcıdırlar.

وَالنَّبِيِّ Allah'a بِاللَّهِ iman etmiş يُؤْمِنُونَ Onlar كَانُوا olsalardı وَلَوْ
edinmezlerdi مَا اتَّخَذُوهُمْ ona إِلَيْهِ indirilene أُنْزِلَ مَا ve و nebi'ye
onların مِنْهُمْ pek çoğu كَثِيرًا Fakat وَلَكِنَّ veliler أَوْلِيَاءَ onları هُمْ
fasıklardır فَاسِقُونَ

81) Onlar Allah'a, nebi'ye ve ona indirilene iman etmiş olsalardı onları veliler edinmezlerdi. Fakat onların pek çoğu fasıklardır.

عَدَاوَةً insanların النَّاسِ en şiddetlisi olarak أَشَدَّ bulacaksın لَتَجِدَنَّ
Yahudilerle الْيَهُودَ iman edenlere لِلَّذِينَ آمَنُوا düşmanlık bakımından
en yakını olarak أَقْرَبَهُمْ bulacaksın وَلَتَجِدَنَّ şirk koşanları وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا
الَّذِينَ قَالُوا İman آمَنُوا edenlere لِلَّذِينَ sevgi bakımından da مَوَدَّةً
مِنْهُمْ bunun sebebi بِأَنَّ İşte ذَلِكَ Hıristiyan'ız نَصَارَى Biz إِنَّا diyenleri
أَنَّهُمْ ve و rahiplerin olması رُهْبَانًا ve و keşişlerin قِسِّيسِينَ onlardan
büyüklük taslamamalarıdır لَا يَسْتَكْبِرُونَ kesinlikle onların

82) Yahudilerle şirk koşanları iman edenlere düşmanlık bakımından insanların en şiddetlisi olarak bulacaksın. İman edenlere sevgi bakımından da: "Biz Hıristiyan'ız" diyenleri onların en yakını olarak bulacaksın. İşte bunun sebebi onlardan keşişlerin ve rahiplerin olması ve onların kesinlikle büyüklük taslamamalarıdır.

Saîd ibn Cubeyr'den rivayette o şöyle diyor: Necâşî, Hz. Peygamber (a.s)'e ashabının hayırlılarından oluşan 30 kişilik bir hey'et göndermişti. Allah'ın Rasûlü (a.s) onlara Kur'ân okudu da kalbleri inceldi, ağladılar ve "Allah'a yemin ederiz ki biz bunları biliyoruz." deyip iman ettiler. Bunun üzerine Allah Tealâ "Andolsun ki insanlardan, iman edenlere en katı düşman olarak yahudileri ve Allah'a ortak koşan müşrikleri bulacaksın. Yine andolsun ki onlardan, iman edenlere sevgice en yakını da "Biz hristiyanlarız." diyenleri bulacaksın..." âyetlerini indirdi. Bu hey'et, Necâşî'ye dönüp olanları ona da anlattılar ve o da müslüman oldu. Necâşî müslüman olarak öldü. Onun ölüm haberi Hz. Peygamber (a.s)'e ulaşınca Medine'de onun üzerine (gâib) cenaze namazı kıldırdı.[142]

إلى الرسول indirileni أُنزلَ ما duydukları سمعوا zaman وإذا
dolup تفيض onların gözlerinin أعينهم görürsün ترى Resul'e
من الحق anladıklarından مما عرفوا yaşla من الدمع taştığını
biz iman ettik آمنا Ey Rabbimiz ربنا Derler ki يقولون hakkı
şahitlerle الشاهدين beraber مع artık bizi yaz فاكتبنا

83) Resul'e indirileni duydukları zaman hakkı anladıklarından onların gözlerinin yaşla dolup taştığını görürsün. Derler ki: "Ey Rabbimiz, biz iman ettik; artık bizi şahitlerle beraber yaz."

ما ve و Allah'a بالله iman نؤمن لا biz niçin etmeyelim? وما لنا
umut ettiğimiz halde ونطمع hakka من الحق bize gelen جاءنا
القوم birlikte مع Rabbimizin ربنا bizi girdirmesini أن يدخلنا
salihler الصالحين topluluğuyla

84) "Rabbimizin bizi salihler topluluğuyla birlikte girdirmesini umut ettiğimiz halde biz niçin Allah'a ve bize gelen hakka iman etmeyelim?"

قالوا sebebiyle بما Allah da الله mükafatlandırdı ki فأثابهم
altlarından من تحتها akan تجري cennetlerle جناتٍ söyledikleri
onları orada فيها sürekli kalıcıdırlar خالدين nehirler الأنهار
iyilik edenlerin المحسنين mükafatıdır جزاء İşte bu وذلك

85) Allah da söyledikleri sebebiyle onları altlarından nehirler akan cennetlerle mükafatlandırdı ki orada sürekli kalıcıdırlar. İşte bu iyilik edenlerin mükafatıdır.

yalanlayanlar كذبوا ve و İnkar eden كفروا kimseler var ya والذين
الجحيم ashabıdırlar أصحاب işte onlar أولئك ayetlerimizi بآياتنا
cehennem

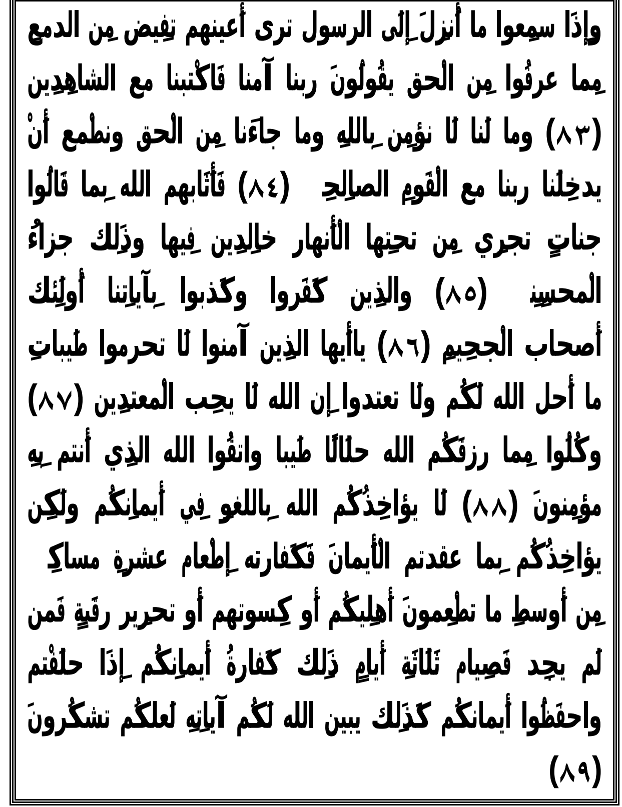
86) İnkar eden kimseler ve bizim ayetlerimizi yalanlayanlar var ya; işte onlar cehennem ashabıdırlar.

82-86. Bu âyetlerden ilk dördünün Habeş Necâşîsi Ashame ve çevresindeki insaf sahibi hıristiyanlar hakkında indiği rivayet edilir. Bu rivayetlere göre, hükümdar Mekke müşriklerinin zulüm ve baskısı karşısında Habeşistan'a göç etmek zorunda kalan müslümanları dinlemek üzere ileri gelen din bilginlerini ve rahipleri de çağırmıştı. Necâşî "Sizin kitabınızda Hz. Meryem'den söz ediliyor mu?" diye sorunca müslümanlar onun adıyla bîr sûre bulunduğunu belirtip Kur'an'dan bazı bölümleri okudular. Okunanlar oradaki samimi inanç sahibi hıristiyanlan duygulandırdı ve onları ağlattı.

haram kılmayın تحرموا لا iman آمنوا edenler الذين Ey ياأيها
و size لكم Allah'ın الله helal kıldığı ما أحل temiz şeyleri طيباتِ
لا يحب Allah الله Muhakkak ki إن haddi aşmayın! تعتدوا ولا ve
haddi aşanları المعتدين sevmez

87) Ey iman edenler! Allah'ın size helal kıldığı temiz şeyleri haram kılmayın ve haddi aşmayın. Muhakkak ki Allah haddi aşanları sevmez.

الله size rızık رزقكم olarak verdiği şeyleri مما yiyin de وكلوا
الله sakının اتقوا ve و temiz olan طيبا helal حلالا Allah'ın
iman ettiğiniz مؤمنون kendisine به sizin الذي أنتم Allah'tan

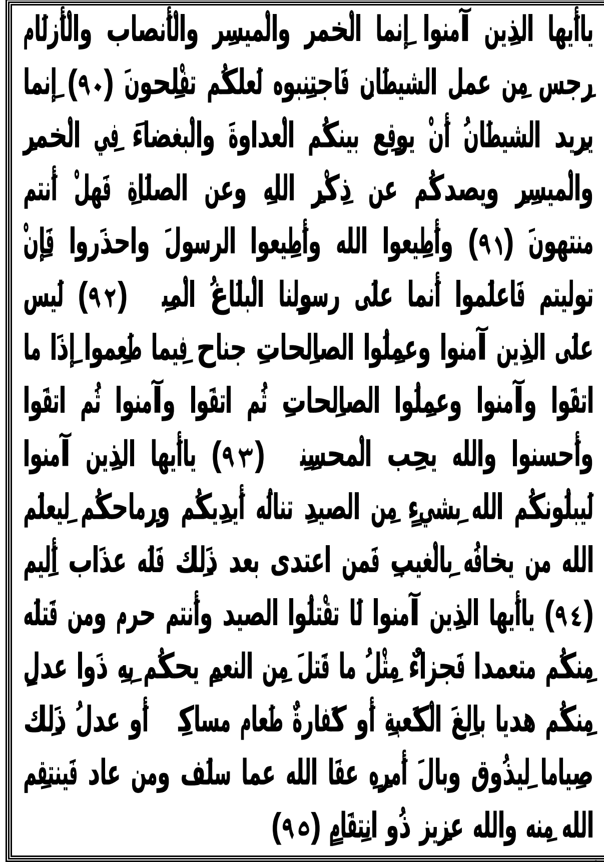

وإذا سمعوا ما أنزلَ إلى الرسول ترى أعينهم تفيض من الدمع
مما عرفوا من الحق يقولونَ ربنا آمنا فاكتبنا مع الشاهدين
(٨٣) وما لنا لا نؤمن بالله وما جاءنا من الحق ونطمع أنْ
يدخلنا ربنا مع القوم الصالحين (٨٤) فأثابهم الله بما قالوا
جناتٍ تجري من تحتها الأنهار خالدين فيها وذلك جزاءُ
المحسنين (٨٥) والذين كفروا وكذبوا بآياتنا أولئك
أصحاب الجحيم (٨٦) ياأيها الذين آمنوا لا تحرموا طيباتِ
ما أحل الله لكم ولا تعتدوا إن الله لا يحب المعتدين (٨٧)
وكلوا مما رزقكم الله حلالا طيبا واتقوا الله الذي أنتم به
مؤمنونَ (٨٨) لا يؤاخذكم الله باللغو في أيمانكم ولكن
يؤاخذكم بما عقدتم الأيمانَ فكفارته إطعام عشرة مساكين
من أوسط ما تطعمونَ أهليكم أو كسوتهم أو تحرير رقبةٍ فمن
لم يجد فصيام ثلاثة أيامٍ ذلك كفارةُ أيمانكم إذا حلفتم
واحفظوا أيمانكم كذلك يبين الله لكم آياته لعلكم تشكرونَ
(٨٩)

88) Allah'ın size rızık olarak verdiği helal ve temiz olan şeyleri yiyin de sizin kendisine iman ettiğiniz Allah'tan sakının.

lağvden dolayı باللغو Allah الله sizi sorumlu tutmaz لا يؤاخذكم
sorumlu tutar يؤاخذكم Ancak ولكن yeminlerinizdeki في أيمانكم
فكفارته yeminler sebebiyle الأيمان bağlandığınız بما عقدتم
من أوسط fakiri مساكين on عشرة yedirmek إطعام Keffareti de
أو ailenize أهليكم yedirdiğinizin ما تطعمون orta hallisinden
bir رقبة azat etmektir تحرير ya da أو yedirmek كسوتهم veya
oruç tutmalıdır فصيام bulamazsa لم يجد Her kim فمن köle
ثلاثة keffaretidir كفارة İşte bu ذلك gün أيام üç أيمانكم
واحفظوا Yeminlerinizi حلفتم zaman إذا yeminlerinizin
açıklıyor يبين işte böyle كذلك Yemin ettiğiniz أيمانكم koruyun
تشكرون umulur ki لعلكم ayetlerini آياته size لكم Allah الله
şükredersiniz

89) Allah sizi yeminlerinizdeki lağvden dolayı sorumlu tutmaz. Ancak bağlandığınız yeminler sebebiyle sorumlu tutar. Keffareti de ailenize yedirdiğinizin orta hallisinden on fakiri yedirmek veya onları giydirmek ya da bir köle azat etmektir. Her kim bulamazsa üç gün oruç tutmalıdır. İşte bu yeminlerinizin keffaretidir. Yemin ettiğiniz zaman yeminlerinizi koruyun. Allah size ayetlerini işte böyle açıklıyor; umulur ki şükredersiniz.

Açıklayıcı bilgi: a) Yemin çok ciddi bir beyandır; kasıtsız olarak yapılan yeminlerden ötürü Allah katında sorumluluk yoksa da bu konudaki yersiz ağız alışkanlığı yeminin ciddiyetini zedeler, şu halde olur olmaz durumlarda yemin sözcüklerini telaffuz etmekten kaçınılmalıdır, b) Yalan yere yemin etmenin sorumluluğu çok ağırdır, c) Bir işi yapıp yapmamakla ilgili olarak yemin edilmişse, buna olabildiğince sadakat gösterilmeli, fakat bundan dinin onaylamadığı bir sonuç doğuyorsa yemin bozulmalıdır, d) Bozulan yeminden ötürü bu âyette açıklandığı biçimde kefaret ödenmelidir, e) Yemin ifadelerinden lafızcı yorumlarla zorlanmış sonuçlar çıkarmaya çalışılmamak, bu konuda niyetin esas olduğuna dikkat edilmelidir.

يأيها الذين آمنوا إنما الخمر والميسر والأنصاب والأزلام
رجس من عمل الشيطان فاجتنبوه لعلكم تفلحون (٩٠) إنما
يريد الشيطان أن يوقع بينكم العداوة والبغضاء في الخمر
والميسر ويصدكم عن ذكر الله وعن الصلاة فهل أنتم
منتهون (٩١) وأطيعوا الله وأطيعوا الرسول واحذروا فإن
توليتم فاعلموا أنما على رسولنا البلاغ المبين (٩٢) ليس
على الذين آمنوا وعملوا الصالحات جناح فيما طعموا إذا ما
اتقوا وآمنوا وعملوا الصالحات ثم اتقوا وآمنوا ثم اتقوا
وأحسنوا والله يحب المحسنين (٩٣) يأيها الذين آمنوا
ليبلونكم الله بشيء من الصيد تناله أيديكم ورماحكم ليعلم
الله من يخافه بالغيب فمن اعتدى بعد ذلك فله عذاب أليم
(٩٤) يأيها الذين آمنوا لا تقتلوا الصيد وأنتم حرم ومن قتله
منكم متعمدا فجزاء مثل ما قتل من النعم يحكم به ذوا عدل
منكم هديا بالغ الكعبة أو كفارة طعام مساكين أو عدل ذلك
صياما ليذوق وبال أمره عفا الله عما سلف ومن عاد فينتقم
الله منه والله عزيز ذو انتقام (٩٥)

içkiالْخَمرُ Muhakkak kiإِنما imanآمَنُوا edenlerالذِين Eyيأَيها
pisرجس fal oklarıالْأَزلامُ ve و putlarوالْأَنصاب kumarوالْميسر
O halde فَاجتَنِبوه şeytanınالشيطَان işlerindendirمِن عملِ
kurtuluşaتُفْلِحونَ eresinizلَعلَّكُم onlardan kaçınınız ki

90) Ey iman edenler! Muhakkak ki içki, kumar, putlar ve fal okları şeytanın pis işlerindendir. O halde onlardan kaçınınız ki kurtuluşa eresiniz.

sokmakيوقِع أَن şeytanالشيطَان isterيرِيد Muhakkak kiإِنما
içkiفِي الْخَمرِ kinالْبغْضاءَ ve و düşmanlıkالْعداوةَ aranızaبينَكُم
عن ذِكْرِ sizi alıkoymakويصدكُم kumarlaالْميسِرِ ve و
فَهلْ أَنْتُم namazdanعن الصلَاةِ ve و Allah'ınاللهِ anmaktan
vazgeçiyorsunuzمنتَهونَ Artık değil mi?

91) Muhakkak ki şeytan içki ve kumarla aranıza düşmanlık ve kin sokmak sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık vazgeçiyorsunuz değil mi?

الرسولَ itaat edinوأَطِيعوا Allah'aاللهَ itaat edinوأَطِيعوا
yüz çevirirsenizتَوليتُم Şayetفَإِنْ sakınınاحذَروا ve و Resul'e
Resulümüzeرسولِنَا düşenعلى şüphesiz أَنما bilin kiفَاعلَموا
apaçıkالْمبِين bir tebliğdirالْبلَاغُ

92) Allah'a itaat edin, Resul'e de itaat edin ve sakının! Şayet yüz çevirirseniz bilin ki şüphesiz Resulümüze düşen apaçık bir tebliğdir.

Bu âyet-i kerimenin inişine sebep, Ömer b. el-Hattab'dır. Çünkü o, Peygamber (a.s)'a içkinin kusurlarını zikretmiş ve içki içmekten dolayı insanların başına gelenleri anlatmıştı. Haram kılınması için de yüce Allah'a dua etmiş ve; Allah'ım, içki hususunda bize rahatlatıcı açıklamalarda bulun, diye dua etmişti. Bunun üzerine bu âyet-i kerime nazil olmuş, Hz. Ömer de: Vazgeçtik, vazgeçtik demişti.[306]

İman ediplآمَنُوا kimselerinالذِين üzerlerindeعلى yokturليس
فِيما bir günahجناح salihالصالِحاتِ ameller işleyenlerوعمِلُوا
iman ederوآمنُوا sakınırاتقَوا إِذَا ما tattıklarından طَعِموا dolayı
اتقَوا sonraثُم salih amel işlerler deالصالِحاتِ amel عمِلُوا ve و
وأَحسنُوا sakınarakاتقَوا ardındanثُم iman ederوآمنُوا sakınıp
iyilik الْمحسِنِين severيحِب Şüphesiz Allahوالله iyilik ederlerse edenleri

93) İman eden kimselerin, salih ameller işleyenler, sakınır, iman eder ve salih amel işlerler de sonra sakınıp iman eder ardından sakınarak iyilik ederlerse tattıklarından dolayı üzerlerinde bir günah yoktur. Şüphesiz Allah iyilik edenleri sever.

İbn Abbas, el-Berâ b. Âzib ve Enes b. Malik der ki: İçkiyi haram kılan buyruk nazil olunca, ashabtan bazıları: İçki içip kumar parasını yediği halde aramızdan ölenlerin durumu nasıl olacak? gibi bazı sözler söylediler. Bunun üzerine bu âyet-i kerime nazil oldu.[143]

sizi muhakkak ki لَيبلُونَّكُم imanآمنُوا edenlerالذِين Eyيأَيها
تَنَالُه avdan مِن الصيد şey ileبِشَيءٍ Allahالله deneyecektir
رِماحكُم ve و ellerinizinأَيدِيكُم mızraklarınızın erişebileceği
kendisindenمن Allahالله ortaya çıkarmak içinلِيعلَم ihramlı
aşırı اعتَدى Her kimفَمن gıyabenبِالْغَيبِ korkanlarıيخَافُه
azap vardırعذَاب onun içinفَله bundanذَلِك sonra بعد giderse
çok acıklıأَلِيم

94) Ey iman edenler! Allah gıyaben kendisinden korkanları ortaya çıkarmak için ondan ihramlı ellerinizin ve avdan mızraklarınızın erişebileceği şey ile Allah sizi muhakkak ki deneyecektir. Her kim aşırı giderse bundan sonra onun için çok acıklı bir azap vardır.

Bu âyet-i kerime Hudeybiye yılı nazil olmuştur.[144]

avıالصيد öldürmeyinلَا تَقْتُلُوا imanآمنُوا edenlerالذِين Eyيأَيها
onu öldürürseقَتَلَه her kimومن ihramda ikenحرم Sizوأَنْتُم
ما benzeridir kiمِثْلُ cezasıفَجزاء kastenمتَعمدا İçinizdenمِنْكُم
iki ذَوا karar verirيحكُم بِهِ hayvanınمِن النعمِ öldürdüğüقَتَلَ
بالِغَ kurban etmek üzereهديا içinizdenمِنْكُم adaletliعدلٍ kişi
onun كَفارةٌ veyaأَو Ka'be'yeالْكَعبةِ bunu ulaştırılacak
ya daأَو fakirlereمساكِين yemek yedirmektirطَعام keffareti
Böylece لِيذُوقَ oruç tutmaktırصِياما bununذَلِك dengiعدلُ
Allahالله bağışlamıştırعفَا yaptığınınأَمرِهِ vebaliniوبالَ tatsın
intikam فَينْتَقِم alırعاد Fakat kimومن geçmiştekileriعما سلَف
ذُو Azîz'dirعزِيز Şüphesiz Allahوالله ondanمِنْه Allahالله
intikamانْتِقَامٍ sahibidir

95) Ey iman edenler! Siz ihramda iken avı öldürmeyin. İçinizden her kim onu kasten öldürürse cezası öldürdüğü hayvanın benzeridir ki bunu Ka'be'ye ulaştırılacak bir hayvanı kurban etmek üzere içinizden adaletli iki kişi karar verir veya onun keffareti fakirlere yemek yedirmektir ya da bunun dengi oruç tutmaktır. Böylece yaptığının vebalini tatsın. Allah geçmiştekileri bağışlamıştır. Fakat kim onu yaparsa Allah ondan intikam alır. Şüphesiz Allah Azîz'dir, intikam sahibidir.

أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَاعًا لَكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ (٩٦) جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَامًا لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلَائِدَ ذَلِكَ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (٩٧) اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (٩٨) مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ (٩٩) قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (١٠٠) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءَ إِنْ تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ وَإِنْ تَسْأَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ الْقُرْآنُ تُبْدَ لَكُمْ عَفَا اللَّهُ عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ (١٠١) قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ (١٠٢) مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِبَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ وَلَكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَأَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ (١٠٣)

أُحِلَّ لَكُمْ Hem size helal kılındı صَيْدُ avı الْبَحْرِ deniz وَطَعَامُهُ onu yemek مَتَاعًا bir fayda لَكُمْ olmak üzere وَلِلسَّيَّارَةِ hem de yolcuya وَحُرِّمَ haram kılındı عَلَيْكُمْ size صَيْدُ avı da الْبَرِّ Kara مَا دُمْتُمْ sürece حُرُمًا ihramda olduğunuz وَاتَّقُوا sakının ki اللَّهَ Allah'tan الَّذِي إِلَيْهِ O'nun huzurunda تُحْشَرُونَ toplanacaksınız

96) Hem size hem de yolcuya bir fayda olmak üzere deniz avı ve onu yemek size helâl kılındı. Kara avı da ihramda olduğunuz sürece size haram kılındı. Allah'tan sakının ki O'nun huzurunda toplanacaksınız.

جَعَلَ kıldı اللَّهُ Allah الْكَعْبَةَ Kabe'yi الْبَيْتَ Beyt-i الْحَرَامَ Haram'ı قِيَامًا kıyam sebebi لِلنَّاسِ insanlar için وَالشَّهْرَ ayı da الْحَرَامَ o haram وَالْهَدْيَ O kurbanı و ve الْقَلَائِدَ boyunları gerdanlıklı kurbanlıkları da ذَلِكَ Bunlar لِتَعْلَمُوا sizin de bilmeniz içindir أَنَّ Kuşkusuz اللَّهَ Allah'ın يَعْلَمُ bildiğini مَا ne varsa فِي السَّمَاوَاتِ göklerde و ve مَا فِي الْأَرْضِ yerde وَأَنَّ Şüphesiz اللَّهَ Allah بِكُلِّ her شَيْءٍ şeyi عَلِيمٌ hakkıyla bilendir

97) Allah Kabe'yi, Beyt-i Haram'ı insanlar için bir kıyam sebebi kıldı, o haram ayı da... O kurbanı ve boyunları gerdanlıklı kurbanlıkları da... Kuşkusuz bunlar Allah'ın göklerde ve yerde her ne varsa bildiğini sizin de bilmeniz içindir. Şüphesiz Allah her şeyi hakkıyla bilendir.

اعْلَمُوا Bilin ki أَنَّ muhakkak ki اللَّهَ Allah شَدِيدُ çetin olandır الْعِقَابِ cezası و ve أَنَّ muhakkak ki اللَّهَ Allah غَفُورٌ Ğafûr'dur رَحِيمٌ Rahîm'dir

98) Bilin ki muhakkak ki Allah, cezası çetin olandır ve muhakkak ki Allah Ğafûr'dur, Rahîm'dir.

مَا عَلَى düşen الرَّسُولِ Resul'e إِلَّا ancak الْبَلَاغُ tebliğdir وَاللَّهُ Şüphesiz Allah يَعْلَمُ bilir مَا her ne تُبْدُونَ açıkladığınızı وَمَا her ne تَكْتُمُونَ gizlediğinizi

99) Resul'e düşen ancak tebliğdir. Şüphesiz Allah her ne açıkladığınızı ve her ne gizlediğinizi bilir.

قُلْ De ki لَا يَسْتَوِي bir değildir الْخَبِيثُ Pis ile وَالطَّيِّبُ temiz وَلَوْ أَعْجَبَكَ hoşunuza gitse bile كَثْرَةُ çokluğu الْخَبِيثِ pis olanın فَاتَّقُوا O halde sakının اللَّهَ Allah'tan يَا ey أُولِي sahipleri الْأَلْبَابِ akıl لَعَلَّكُمْ umulur ki تُفْلِحُونَ kurtuluşa erersiniz

100) De ki: "Pis ile temiz bir değildir, pis olanın çokluğu hoşunuza gitse bile" O halde ey akıl sahipleri, Allah'tan sakının; umulur ki kurtuluşa erersiniz.

يَا أَيُّهَا Ey الَّذِينَ edenler آمَنُوا iman لَا تَسْأَلُوا sormayın ki عَنْ أَشْيَاءَ Öyle şeylerden إِنْ تُبْدَ açıklanınca لَكُمْ size تَسُؤْكُمْ hoşunuza gitmez وَإِنْ Eğer تَسْأَلُوا sorarsanız عَنْهَا onlar حِينَ vakit يُنَزَّلُ indirildiği الْقُرْآنُ Kur'an تُبْدَ açıklanır لَكُمْ size عَفَا affetti اللَّهُ Allah عَنْهَا onu وَاللَّهُ Şüphesiz Allah غَفُورٌ Ğafûr'dur حَلِيمٌ Halîm'dir

101) Ey iman edenler! Öyle şeylerden sormayın ki size açıklanınca hoşunuza gitmez. Eğer onları Kur'an indirildiği vakit sorarsanız onlar size açıklanır. Allah onu affetti. Şüphesiz Allah Ğafûr'dur, Halîm'dir.

Mücahid de İbn Abbas'dan rivayet ettiğine göre, bu âyet-i kerime, Resulullah (a.s)'a, Bahire, Sâibe, Vasile ve Ham hakkında soru soran bir topluluk hakkında nazil oldu.[145]

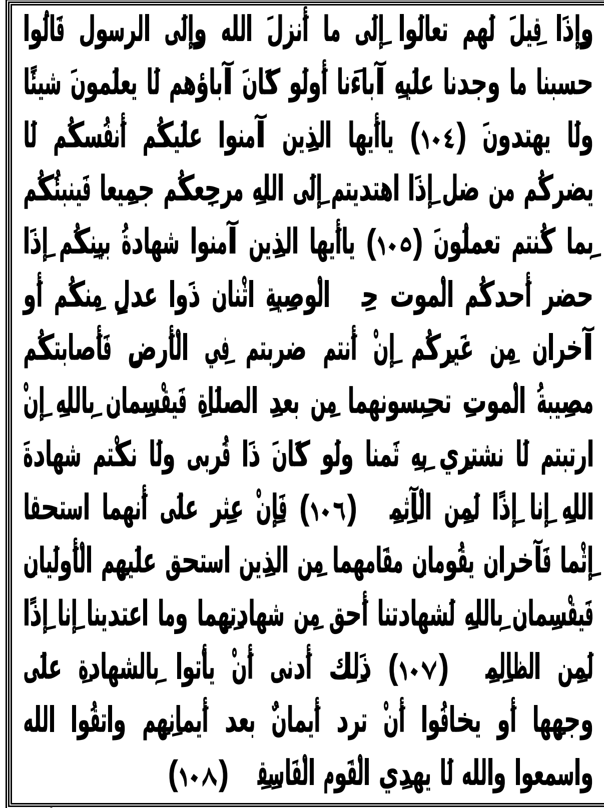
قَدْ Muhakkak ki سَأَلَهَا onları sordu da قَوْمٌ bir toplum مِنْ قَبْلِكُمْ sizden önce ثُمَّ sonra o yüzden أَصْبَحُوا kimseler oldular بِهَا onları كَافِرِينَ inkâr eden

102) Muhakkak ki sizden önce bir toplum onları sordu da sonra o yüzden onları inkâr eden kimseler oldular.

مَا جَعَلَ belirlememiştir اللَّهُ Allah مِنْ بَحِيرَةٍ bahire diye bir şey وَلَا سَائِبَةٍ saibe وَلَا وَصِيلَةٍ vasile وَلَا حَامٍ ham وَلَكِنَّ Halbuki الَّذِينَ كَفَرُوا kâfirler يَفْتَرُونَ iftira ediyorlar عَلَى اللَّهِ Allah'a الْكَذِبَ yalan söyleyerek وَأَكْثَرُهُمْ Çünkü onların pek çoğunun لَا يَعْقِلُونَ aklı ermez

103) Allah, bahire, saibe, vasile, ham diye bir şey belirlememiştir. Halbuki kâfirler yalan söyleyerek Allah'a iftira ediyorlar. Çünkü onların pek çoğunun aklı ermez.

İbn İshâk der ki: Muhammed ibn İbrahim kanalıyla Ebu Hureyre'den rivayete göre o, Allah'ın Resûlü (a.s)'nü Eksem ibn Cevn el-Huzâî'ye şöyle buyu-rurken işitmiş: Ey Eksem, Amr ibn Luhayy ibn Kamea ibn Handef i cehennemde bağırsaklarını çeker, sürürken gördüm. Ona senden daha çok benzeyen, sana ondan daha çok benzeyen başka birini görmedim." Eksem: "Ey Allah'ın elçisi, benim ona, onun bana benzemesi bana sakın bir zarar vermesin." dedi de Allah'ın Resûlü (a.s): "Hayır, sen mü'minsin, o kâfir idi. İsmail'in dinini ilk değiştiren, putları ilk diken, bahîra'yı, sâibe'yi ve hâmî'yi ilk koyan ve meşru kılan odur." buyurdular.[146]

وإذا قيلَ لهم تعالوا إلى ما أنزلَ الله وإلى الرسول قالوا
حسبنا ما وجدنا عليه آباءَنا أولو كانَ آباؤهم لا يعلمونَ شيئًا
ولا يهتدونَ (١٠٤) ياأيها الذين آمنوا عليكم أنفسكم لا
يضركم من ضل إذا اهتديتم إلى اللهِ مرجعكم جميعا فينبئكم
بما كنتم تعملونَ (١٠٥) ياأيها الذين آمنوا شهادةُ بينكم إذا
حضر أحدكم الموت حين الوصية اثنان ذوا عدلٍ منكم أو
آخران من غيركم إنْ أنتم ضربتم في الأرض فأصابتكم
مصيبةُ الموتِ تحبسونهما من بعدِ الصلاةِ فيقسمان باللهِ إنْ
ارتبتم لا نشتري به ثمنا ولو كانَ ذا قربى ولا نكتم شهادةَ
اللهِ إنا إذًا لمن الآثمين (١٠٦) فإنْ عثر على أنهما استحقا
إثما فآخران يقومان مقامهما من الذين استحق عليهم الأوليان
فيقسمان باللهِ لشهادتنا أحق من شهادتهما وما اعتدينا إنا إذًا
لمن الظالمين (١٠٧) ذلك أدنى أنْ يأتوا بالشهادةِ على
وجهها أو يخافوا أنْ ترد أيمانٌ بعد أيمانهم واتقوا الله
واسمعوا والله لا يهدي القوم الفاسقين (١٠٨)

إِلَى ما أَنزَلَ gelin تَعَالَوْا Onlara لَهُم denildiği قِيلَ zamanlı وَإِذَا
قَالُوا Resul'üne الرسول إِلَى ve و Allah'ın الله indirdiğine
عَلَيْهِ bulduğumuz مَا وَجَدْنَا şey bize yeter!? حَسْبُنَا dediler
Ya آبَاؤُهُم idiyse? كَانَ kimseler أَوَلَوْ Atalarımızı آبَاءَنَا üzerinde
doğru لَا يَهْتَدُونَ ve و bir şey شَيْئًا bilmeyen لَا يَعْلَمُونَ ataları
yolda olmayan

104) Onlara: "Allah'ın indirdiğine ve Resul'üne gelin" denildiği zaman: "Atalarımızı üzerinde bulduğumuz şey bize yeter?" dediler. Ya ataları bir şey bilmeyen ve doğru yolda olmayan kimseler idiyse?

Siz kendinize عَلَيْكُم أَنفُسَكُم iman آمَنُوا edenler الَّذِينَ Ey يَاأَيُّهَا
إِذَا o sapanlar مَن ضَلَّ size zarar vermez لَا يَضُرُّكُم bakın!
Allah'adır إِلَى اللهِ Siz doğru yolda olduğunuz اهْتَدَيْتُم taktirde
بِمَا haber verecektir فَيُنَبِّئُكُم Hepinizin جَمِيعًا dönüşü مَرْجِعُكُم
yaptıklarınızı تَعْمَلُونَ O size كُنتُم

105) Ey iman edenler! Siz kendinize bakın. Siz doğru yolda olduğunuz taktirde o sapanlar size zarar vermez. Hepinizin dönüşü Allah'adır. O size yaptıklarınızı haber verecektir.

(*)Bu âyetin, müminlerin, iman çağrısına olumlu karşılık vermemekte direnen ve kötülükler içinde yüzmeye devam eden inkarcıların durumuna üzülmeleri üzerine nazil olduğu rivayet edilmiştir. Zamanla bazı müslümanlarm bu âyeti, nemelazımcı bir anlayışa kapı aralayacak şekilde yorumlamaya başladıklarını gö-rünce Hz. Ebû Bekir onları uyarıp özetle şunları söylemiştir: Siz bu âyeti gayesinin dışına taşırıyor ve yanlış yorumluyorsunuz. Ben Resûhıllah'ın "İnsanlar bir kötülüğü görüp de onu engellemezlerse Allah'ın onlara genel bir azap göndermesi yakındır" buyurduğunu duydum.

بَيْنِكُم tanık bulunsun شَهَادَةُ inananlar آمَنُوا الَّذِينَ Ey يَاأَيُّهَا
الْمَوْتُ birinize أَحَدَكُم gelip çatarsa حَضَرَ zamanlı إِذَا aranızda
مِنْكُم âdil ذَوَا عَدْلٍ iki اثْنَانِ vasiyet الْوَصِيَّةِ edeceğiniz حِينَ ölüm
مِن غَيْرِ iki kişiyi de tanık tutabilirsiniz آخَرَانِ Yahut أَو sizden
فِي sefere çıkmışsanız ضَرَبْتُم siz أَنتُم إِن sizden كُم olmayan
musîbeti مُصِيبَةُ size çatacaksa فَأَصَابَتْكُم yeryüzünde الْأَرْضِ
مِن بَعْدِ Ancak onları alıkoyun da تَحْبِسُونَهُمَا ölüm الْمَوْتِ gelip
بِاللهِ yemin etsinler فَيُقْسِمَانِ namazdan الصَّلَاةِ sonraya dek
satın almayacağız بِهِ نَشْتَرِي لَا bırakıp yerine ارْتَبْتُم إِن Allah'a
ثَمَنًا وَلَا نَكْتُمُ akraba ذَا قُرْبَى bile كَانَ olsa وَلَو hiçbir menfaati
kuşkusuz إِنَّا Allah için اللهِ tanıklığımızı شَهَادَةَ gizlemeyeceğiz
günahkârlardan الْآثِمِينَ olalım لَمِنَ diye إِذًا

106) Ey inananlar, birinize ölüm gelip çatarsa aranızda vasiyet edeceğiniz zaman, sizden iki âdil tanık bulunsun. Yahut siz yeryüzünde sefere çıkmışsanız ve gene size ölüm musîbeti gelip çatacaksa sizden olmayan iki kişiyi de tanık tutabilirsiniz. Ancak onları, namazdan sonraya dek alıkoyun da akraba bile olsa Allah'ı bırakıp yerine hiçbir menfaati satın almayacağız, tanıklığımızı, Allah için gizlemeyeceğiz, kuşkusuz (gizlersek) günahkârlardan olalım diye Allah'a yemin etsinler.

اسْتَحَقَّا O ikisinin عَلَى أَنَّهُمَا ortaya çıkarsa عُثِرَ gerçekten فَإِنْ
يَقُومَانِ iki kişi bunların فَآخَرَانِ bir vebali إِثْمًا hakettikleri
haksızlığa اسْتَحَقَّ مِنَ الَّذِينَ yerine مَقَامَهُمَا geçerek
yemin ederler فَيُقْسِمَانِ en yakın الْأَوْلَيَانِ عَلَيْهِمُ uğrayanlardan
elbette daha أَحَقُّ Bizim şahitliğimiz لَشَهَادَتُنَا Allah'a بِاللهِ
Biz وَمَا اعْتَدَيْنَا o kişinin şahitliğinden شَهَادَتِهِمَا مِن doğrudur
الظَّالِمِينَ oluruz لَمِنَ إِذًا yoksa muhakkak إِنَّا haddi aşmadık
zalimlerden

107) O ikisinin bir vebali hakettikleri gerçekten ortaya çıkarsa haksızlığa uğrayanlardan en yakın iki kişi bunların yerine geçerek: "Bizim şahitliğimiz o kişinin şahitliğinden elbette daha doğrudur. Biz haddi aşmadık yoksa muhakkak zalimlerden oluruz" diye Allah'a yemin ederler.

gerektiği şekilde يَأْتُوا أَن yerine getirmelerine أَدْنَى Bu ذَلِكَ
يَخَافُوا veya أَو daha yakındır وَجْهِهَا عَلَى şahitliği بِالشَّهَادَةِ
بَعْدَ yeminlerin أَيْمَانٌ dönderilmesinden تُرَدَّ أَن korkmalarına
ve و Allah'tan الله sakının وَاتَّقُوا yeminlerinden أَيْمَانِهِم sonra
hidayet etmez لَا يَهْدِي Şüphesiz Allah وَالله dinleyin اسْمَعُوا
fasıklar الْفَاسِقِينَ topluluğuna الْقَوْمَ

108) Bu, şahitliği gerektiği şekilde yerine getirmelerine veya yeminlerinden sonra yeminlerin dönderilmesinden korkmalarına daha yakındır. Allah'tan sakının ve dinleyin! Şüphesiz Allah fasıklar topluluğuna hidayet etmez.

106-107-108-Âyetlerden çıkarılan hükümler: 1. İster evde, ister yolculuk halinde ölüm belirtileri kendini gösterince adamın vasiyette bulunmasının birçok yararları vardır. 2. Mümkün olduğu takdirde.,yapılan vasiyete, ileride herhangi bir itiraz ve ihtilâfa yer vermemek için şahit tutmak sünnettir. 3.Yine mümkün olduğu takdirde iki şahidin Müslümanlardan olması sağlanır. Mümkün olmadığında gayr-i müslim vatandaşlardan da tutmak caizdir. 4. Şahitlere ikindi namazından sonra yemin ettirilir

يوم gün يجمع toplayacağı الله Allah الرسل Resulleri فيقُولُ
قالُوا cevap verildi? أُجِبتُم Onlar da ne ماذا buyuracak
Muhakkak ki إِنك Bizim ilmimiz yok لا عِلم لنا diyecekler
gaybları الغُيوب en iyi bilen علام sensin أَنْتَ yalnız sen!

109) Allah Resulleri toplayacağı gün: “Size ne cevap verildi?” buyuracak. Onlar da: “Bizim ilmimiz yok. Muhakkak ki gaybları en iyi bilen sensin, yalnız sen” diyecekler.

ابن İsa عِيسى Ey يا Allah الله buyuracak ki قالَ O zaman إِذْ
و Sana عليك nimetimi نِعمتي hatırla اذكُر Meryem مريم oğlu
ben seni أيدتك Hani إِذْ annene والِدتك olan على ve
تُكلم Kudüs القُدس Ruhu’l بِروح desteklemiştim
وكهلًا beşikte iken de فِي المهدِ insanlarla الناس konuşuyordun
الكِتَاب sana öğretmiştim علمتُك Hani وإِذْ yetişkin iken de
وإِذْ İncil’i الْإِنجِيل ve و Tevrat’ı التوراة hikmeti والْحِكْمة kitabı
كهيئةِ çamurdan مِن الطين bir şey yapıyordun تَخْلُقُ Hani
فِيها üfürüyordun da فتَنفُخُ iznimle بِإِذْنِي kuş الطير biçiminde
وتُبرئُ iznimle بِإِذْنِي bir kuş طيرا oluveriyordu فتَكُون ona
الأبرص ve و Doğuştan kör olanı الأكْمه iyileştiriyordun
çıkarıyordun تُخْرِجُ Yine وإِذْ benim iznimle بِإِذْنِي alacalıyı
çekmiştim كففْتُ Hani وإِذْ benim iznimle بِإِذْنِي ölüleri الْموتى
geldiğinde جِئْتَهم إِذْ senden عنْك İsrailoğullarını بني إِسرائِيل de
الذين demişlerdi فقَالَ apaçık kendilerine mucizelerle بِالْبينَاتِ
bir سِحر إِلا Bu هذَا إِن onlardan مِنْهم kâfir كفَروا olanlar
apaçık مبين sihirdir!?

110) O zaman Allah buyuracak ki: “Ey Meryem oğlu İsa! Sana ve annene olan nimetimi hatırla! Hani ben seni Ruhu’l-Kudüs ile desteklemiştim, beşikte iken de, yetişkin iken de insanlarla konuşuyordun. Hani sana kitabı, hikmeti, Tevrat’ı ve İncil’i öğretmiştim. Hani iznimle çamurdan kuş biçiminde bir şey yapıyordun, ona üfürüyordun da iznimle bir kuş oluveriyordu. Doğuştan kör olanı ve alacalıyı benim iznimle iyileştiriyordun. Yine benim iznimle ölüleri çıkarıyordun. Hani kendilerine apaçık mucizelerle geldiğinde İsrailoğullarını senden çekmiştim de onlardan kâfir olanlar: “Bu apaçık bir sihirdir?” demişlerdi.”

أَن havarilere إِلى الْحواريين vahyetmiştim de أَوحيتُ Hani وإِذْ
onlar قالُوا Resul’üme بِرسولِي ve و Bana بِي iman edin آمِنُوا
بِأَننَا gerçekten şahit ol واشْهد İman ettik آمنا demişlerdi
müslümanlar مسلمون olduğumuza sen de

111) Hani havarilere: “Bana ve Resul’üme iman edin” diye vahyetmiştim de onlar: “İman ettik, gerçekten müslümanlar olduğumuza sen de şahit ol” demişlerdi.

(*)Yukarıda geçen âyetle, kıyametten bir tablo sunuldu. Peygamberlerin teblîğ görevini lâyıkıyla yerine getirdikleri hatırlatıldı. İsâ Peygamberin de İsrâiloğullan'na sadece teblîğ göreviyle yetinmeyip bir de mu'cizeler gösterdiğine dikkatler çekiliyor ve kıyamet günü İsrailoğulları'ndan bü-tün bunların sorulacağı bildiriliyor. Hıristiyan âlemini, düştükleri yanlış akideden kurtarmak, İsâ Peygamberin asıl hüviyetini en duyarlı noktalarıyla açıklamak suretiyle onları bu konuda yeterince uyarmak; Tevhit inancını en sağlam ölçülerle ortaya koymak için yukarıdaki âyetler indirilmiştir.

يوم يجمع الله الرسلَ فيقُولُ ماذا أجِبتم قالُوا لا عِلم لنا إنك
أنت علام الغيوب (١٠٩) إذْ قالَ الله ياعِيسى ابن مريم اذكُر
نِعمتي عليك وعلى والِدتك إذْ أيدتك بِروح القُدس تكلم
الناس فِي المهدِ وكهلًا وإذْ علمتك الكِتاب والحِكْمةَ
والتوراةَ والإِنجِيلَ وإذْ تخلق مِن الطِينِ كهيئةِ الطير بِإذْني
فتنفُخ فِيها فتكُونُ طيرا بِإذْني وتبرئ الأكْمه والأبرص بِإذْني
وإذْ تخرج الموتى بِإذْني وإذْ كففْت بني إسرائيل عنك إذْ
جِئْتهم بِالبينات فقالَ الذين كفَروا مِنهم إنْ هذا إلا سِحر مبين
(١١٠) وإذْ أوحيت إلى الحواريين أنْ آمِنوا بي وبرسولي قالُوا
آمنا واشهد بِأننا مسلِمونَ (١١١) إذْ قالَ الحواريونَ ياعِيسى
ابن مريم هلْ يستطِيع ربك أنْ ينزلَ علينا مائِدةً مِن السماءِ
قالَ اتقُوا الله إنْ كُنتم مؤمِنين (١١٢) قالُوا نريد أنْ نأكُلَ مِنها
وتطمئِن قُلوبنا ونعلم أنْ قَد صدقْتنا ونكُونَ عليها مِن
الشاهِدِين (١١٣)

ابن İsa عِيسى Ey يا havariler الْحواريون demişlerdi قالَ Hani إِذْ
أَن ينزِلَ Rabbin ربك gücü يستَطِيع mi? هلْ Meryem مريم oğlu
قالَ gökten مِن السماءِ bir sofra مائِدةً üzerimize علينَا indirebilir
مؤْمِنِين iseniz كُنتُم Eğer إِن Allah’tan الله sakının اتقُوا demişti
mü’minler

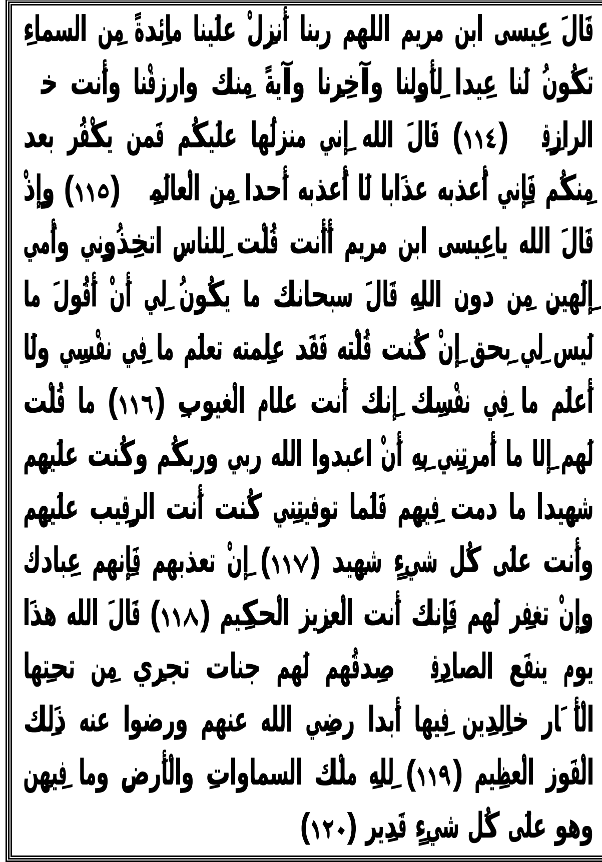
112) Hani havariler: “Ey Meryem oğlu İsa! Rabbin gücü üzerimize gökten bir sofra indirebilir mi?” demişlerdi. O da: “Eğer mü’minler iseniz Allah’tan sakının” demişti.

(*)Mâide, sözlükte, Made Yemidu fiilinden gelme bir isimdir. Bir şeye meyletmek, vermek ve harekette bulunmak mânalarına gelir. Kavram olarak, daha çok üzerinde yemek bulunan sofraya denilir. Üzerinde yemek bulunmayan sofraya ise, daha çok Huvan adı verilmiştir. Kur'ân her ne kadar sofranın indirildiğini kesin bir ifadeyle belirtmiyorsa da Allah'ın onu indireceğini vadettiğini çok açık biçimde anlatıyor. Allah ise, va'dinden dönmez, onu mutlaka yerine getirir. Bu bakımdan biz sofra mu'cizesinin tecelli ettiğine inanıyoruz.

مِنْها yiyelim de نَأْكُلَ أَن Biz istiyoruz ki نُرِيد Dediler ki قالُوا
قد أَن bilelim ونَعلَم kalplerimiz قُلُوبنَا yatışsın وتَطْمئِن ondan
olalım ونكُون Senin bize doğru söylediğini صدقْتَنَا gerçekten
şahitlik edenlerden مِن الشاهِدِين hem de ona عليها

113) Dediler ki: “Biz istiyoruz ki, ondan yiyelim de kalplerimiz yatışsın. Senin gerçekten bize doğru söylediğini bilelim hem de ona şahitlik edenlerden olalım.”

(*)Havariler gökten sofra indirilmesini istemelerinin sebeplerini şöyle açıklamışlardı: "İstiyomz ki ondan yiyelim, kalplerimiz güvenle dolsun, bize doğru söylediğini bilelim ve buna tanık olalım." Böylece onlar buna hem kendi ihtiyaçlarının bulunduğunu hem de Hz. İsâ'mn tebliğini sonraki nesillere aktarmada bunun önemli bir role sahip olacağını ifade etmiş oluyorlardı. Onların buna ihtiyaç duyması, o esnada aç oldukları şeklinde açıklandığı gibi, böyle kutlu bir sofradan yiyerek manevî hazza erişme arzusu olarak da anlaşılmıştır.

قالَ عِيسى ابن مريم اللهم ربنا أنزلْ علينا مائدةً مِن السماءِ
تكُونُ لنا عِيدا لِأولنا وآخِرنا وآيةً مِنك وارزقْنا وأنت خ
الرازقِ (١١٤) قالَ الله إني منزلها عليكم فمن يكْفُر بعد
مِنكم فإني أعذبه عذابا لا أعذبه أحدا مِن العالمِ (١١٥) وإذْ
قالَ الله ياعِيسى ابن مريم أأنت قُلت لِلناس اتخِذُوني وأمي
إلهين مِن دون اللهِ قالَ سبحانك ما يكُونُ لِي أنْ أقُولَ ما
ليس لِي بِحق إنْ كُنت قُلته فقد عِلمته تعلم ما فِي نفْسِي ولا
أعلم ما فِي نفْسِك إنك أنت علام الغيوبِ (١١٦) ما قُلت
لهم إلا ما أمرتني بِهِ أنْ اعبدوا الله ربي وربكُم وكُنت عليهم
شهيدا ما دمت فِيهم فلما توفيتني كُنت أنت الرقيب عليهم
وأنت على كُل شيءٍ شهيد (١١٧) إنْ تعذبهم فإنهم عِبادك
وإنْ تغفِر لهم فإنك أنت العزيز الحكِيم (١١٨) قالَ الله هذا
يوم ينفع الصادِقِ صِدقُهم لهم جنات تجري مِن تحتِها
الأ َار خالِدِين فِيها أبدا رضِي الله عنهم ورضوا عنه ذلِك
الفوز العظِيم (١١٩) لِلهِ ملك السماواتِ والأرض وما فِيهن
وهو على كُل شيءٍ قدِير (١٢٠)

Allah'ımاللهم Meryemمريم oğluابن İsaعِيسى demiştiقالَ
مِن السماءِ bir sofra مائدةً bizeعلينا indirأنزلْ Rabbimizربنا
وآخِرنا öncemizلأولنا bir bayramلنا عِيدا olsunتكُون gökten
Bizi وارزقْنا Sen'den deمِنك bir belgeوآيةً sonramız
rızık الرازقِين en hayırlısısınخير Senوأنت rızıklandır
vericilerin

114)Meryem oğlu İsa: "Allah'ım, Rabbimiz, bize gökten bir sofra indir, öncemiz ve sonramız için bir bayram ve Sen'den de bir belge olsun. Bizi rızıklandır, Sen rızık vericilerin en hayırlısısın" demişti.

منزلها Muhakkak ki benإني Allahالله buyurmuştu kiقالَ
kâfir olursaيكْفُر her kim deفمن sizeعليكم onu indireceğim
onu أعذبه Ben فإني Sizdenمِنكم bundan sonraبعد
أعذبه لا bir azaplaعذابا azaplandırmayacağım
alemlerdenمِن العالمِين hiç birineأحدا azaplandıracağım

115) Allah buyurmuştu ki: "Muhakkak ki ben size onu indireceğim. Sizden her kim de bundan sonra kâfir olursa; Ben onu alemlerden hiç birine azaplandırmayacağım bir azapla azaplandıracağım."

مريم oğluابن İsaعِيسى Ey يا Allahالله dediğiقالَ zamanوإذْ
اتخِذُوني insanlaraلِلناس söyledin?قُلت sen miأأنت Meryem
مِن iki ilah edinin diyeإلهين annemiأمي ve و Beni edinin
Seni tenzih سبحانك der kiقالَ Allah'ınاللهِ yanısıraدون
bir sözü söylemekأقُولَ أن bana yakışmaz ما يكُون لِي ederim
ben قُلته isemكُنت Şayetإن hakkım بِحق olmayanما ليس لِي
Sen تعلم sen onu bilirsinعِلمته muhakkakفقد onu söylemiş
ما bilmem benأعلم ولا nefsimdeفِي نفْسِي olanıما bilirsin
Muhakkak ki yalnız senإنك senin nefsindeفِي نفْسِك olanı
gayblarıالغُيُوب iyi bilenعلام sensinأنت

116) Allah: "Ey Meryem oğlu İsa insanlara: "Beni ve annemi Allah'ın yanısıra iki ilah edinin diye sen mi söyledin?" dediği zaman der ki: "Seni tenzih ederim, hakkım olmayan bir sözü söylemek bana yakışmaz. Şayet ben onu söylemiş isem muhakkak sen onu bilirsin. Sen nefsimde olanı bilirsin, ben senin nefsinde olanı bilmem. Muhakkak ki gaybları iyi bilen sensin, yalnız sen."

bana أمرتني ما إلا onlaraلهم Ben söyledimقُلت diyeما
Benim ربي Allah'aالله ibadet edelimاعبدوا أن بِهِ emrettiğini
عليهم idimوكُنت sizin de Rabbiniz olanوربكُم de Rabbim
Aralarında bulunduğum sürece ما دمت şahitشهيدا üzerine
أنت idimكُنت Beni vefatتوفيتني ettirinceفلما onlarفِيهم ben
على Senوأنت onlar üzerindeعليهم gözetleyiciالرقيب Sen'din
hakkıyla şahitsinشهيد şeyeشيءٍ herكُل

117) "Ben onlara bana emrettiğini "Benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a ibadet edelim" diye söyledim. Aralarında bulunduğum sürece ben onlar üzerine şahit idim. Beni vefat ettirince onlar üzerinde gözetleyici Sen'din, Sen her şeye hakkıyla şahitsin."

muhakkak ki فإنهم Onları azaplandırırsanتعذبهم Şayetإن
لهم bağışlarsanتغفِر eğerوإن senin kullarındırعِبادك onlar
الحكِيم Aziz'sinالعزيز senأنت muhakkak kiفإنك onları
Hakîm'sin

118) "Şayet onları azaplandırırsan muhakkak ki onlar senin kullarındır, eğer onları bağışlarsan muhakkak ki sen Aziz'sin, Hakîm'sin."

fayda ينفع gündürيوم Buهذا Allahالله buyurdu kiقالَ
لهم doğruluklarınınصِدقُهم doğrularınالصادِقِين vereceği
مِن تحتِها akanتجري cennetler vardırجنات Onlar için
أبدا Oradaفِيها kalıcıdırlarخالِدِين nehirlerالأنهار altından
ورضوا onlardanعنهم Allahالله razı olmuşturرضِي ebedi
الفوز İşte buذلِك onlar daعنه O'ndan razı olmuşlardır
en büyükالعظِيم kurtuluştur

119) Allah buyurdu ki: "Bu, doğruların doğruluklarının fayda vereceği gündür. Onlar için altından nehirler akan cennetler vardır. Orada ebedi kalıcıdırlar. Allah onlardan razı olmuştur; onlar da O'ndan razı olmuşlardır. İşte bu en büyük kurtuluştur."

و yerinوالأرض Göklerinالسماواتِ mülküملك Allah'ındırلِلهِ
على كُل Şüphesiz Oوهو onların içindeفِيهن ne varsaما ve
kadirdirقدِير şeyeشيءٍ her

120) Göklerin, yerin ve onların içinde ne varsa mülkü Allah'ındır. Şüphesiz O her şeye kadirdir.

(*)Babasız dünyaya gelmiş olan Hz. İsâ'nın annesi olması dolayısıyla Hz. Meryem'in gerek Hıristiyanlık'ta gerekse İslâmiyet'te özel bir yeri ve değeri vardır. Kur'an'da kendi adına bir sûre bulunan ve değişik sûrelerde anılan Hz. Meryem'in öteki kadınlara üstün kılındığı yine Kur'an'da ifade edilmiştir. Ne var ki hıristiyanlar Tanrı inancı konusunda asırlarca süren bocalama süreci içinde Hz. Meryem'in bu seçkinliğine de farklı bir boyut getirmeye yönelmişler, hıristiyan mezheplerinde onun mahiyeti hakkında değişik teoriler ortaya konmuştur.

6 EN'AM SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 6. suresi, Mekke'de bir defada nazil olmuştur. Ancak; 91, 92, 93 ve 151, 152, 153. ayetlerin Medine'de indiği rivâyet edilir. Surenin bütünü 165 ayet, 3052 kelime, 12240 harften ibarettir.

En'âm suresinde Allahu Teâlâ, şirki reddederek, tevhid'e, ahirete imana çağırır; bâtıl inançları yok eder; temel ahlâk ilkeleri koyar; Hz. Peygamber'e yöneltilen itirazlara cevap verir; Resulullah ve müminleri teselli eder, kâfirlere uyarı ve tehditlerde bulunur, Hz. İbrahim (a.s.)'ın kıssasına yer verir; kitap, hüküm ve nübüvvet verilen seçkin kulları (peygamberleri) zikreder.

Rahim الرحيم Rahman الرحمن Allah'ın الله adıyla بسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

gökleri السماوات yaratan خلق الذي Allah'ındır لله Hamd الحمد
و النور ve karanlıkları الظلمات var eden وجعل yeri الأرض ve و
Rablerine بربهم inkar edenler كفروا الذين Sonra da ثم nuru
eş tutuyorlar يعدلون

1) Hamd gökleri ve yeri yaratan, karanlıkları ve nuru var eden Allah'ındır. Sonra da inkar edenler Rablerine eş tutuyorlar.

sonra ثم çamurdan من طين Sizi yaratan خلقكم الذي O'dur هو
adı مسمى bir ecel vardır وأجل bir ecel أجلا belirleyen قضى
siz yine de أنتم Sonra ثم O'nun ه katında عند konulmuş
şüphe edersiniz تمترون

2) Sizi çamurdan yaratan, sonra bir ecel belirleyen O'dur. O'nun katında adı konulmuş bir ecel vardır. Sonra siz yine de şüphe edersiniz.

في ve و Göklerde في السماوات Allah الله yalnız O'dur وهو
açığınızı da وجهركم Gizlinizi de سركم bilir يعلم yerde الأرض
kazandığınızı da تكسبون Ne ما bilir ويعلم

3) Göklerde ve yerde Allah yalnız O'dur. Gizlinizi de açığınızı da bilir. Ne kazandığınızı da bilir.

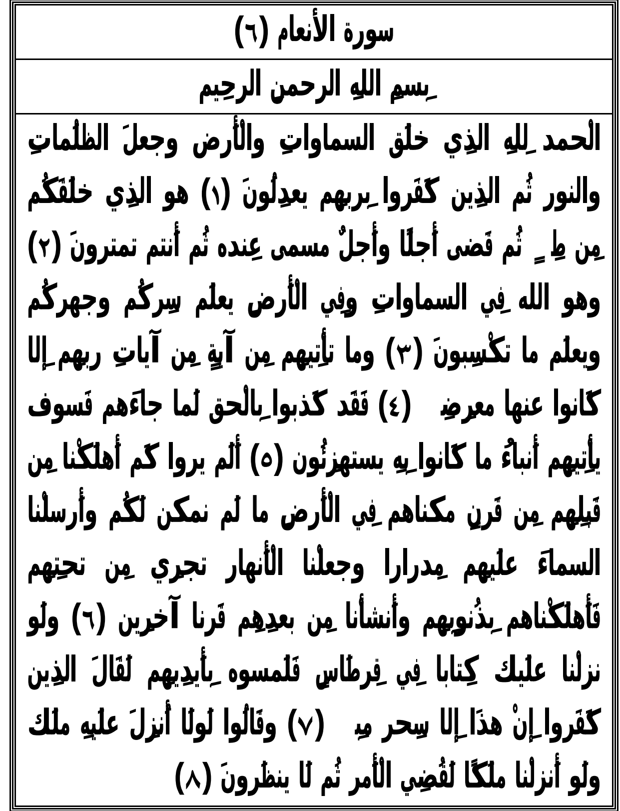
ربهم ayetlerinden من آيات bir ayet من آية gelse وما تأتيهم
yüz معرضين ondan عنها كانوا mutlaka إلا Onlara Rablerinin
çevirirler

4) Onlara Rablerinin ayetlerinden bir ayet gelse, mutlaka ondan yüz çevirirler.

لما جاءهم hak kendilerine بالحق yalanladılar كذبوا Elbette فقد
onlara gelecektir يأتيهم Fakat yakında فسوف onlar geldiğinde
alaya يستهزئون aldıkları به كانوا şeyin ما haberleri أنباء

5) Elbette onlar hak kendilerine geldiğinde yalanladılar. Fakat yakında onlara alaya aldıkları şeyin haberleri gelecektir.

من قبلهم helak ettik أهلكنا nice كم Görmediler mi ki ألم يروا
Biz onları مكناهم nesilleri قرن من kendilerinden önce
لكم yerleştirmediğimiz ما لم نمكن yere في الأرض yerleştirmiş
bol مدرارا üzerlerine عليهم gökten السماء indirmiş وأرسلنا sizi
من تحتهم akan تجري nehirler الأنهار yaptık وجعلنا bol yağmur
günahları بذنوبهم onları helak ettik فأهلكناهم altlarından
bir nesil قرنا arkalarından من بعدهم yarattık أنشأنا ve و sebebiyle
başka آخرين

سورة الأنعام (٦)
بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي خلق السماوات والأرض وجعل الظلمات
والنور ثم الذين كفروا بربهم يعدلون (١) هو الذي خلقكم
من طين ثم قضى أجلا وأجل مسمى عنده ثم أنتم تمترون (٢)
وهو الله في السماوات وفي الأرض يعلم سركم وجهركم
ويعلم ما تكسبون (٣) وما تأتيهم من آية من آيات ربهم إلا
كانوا عنها معرضين (٤) فقد كذبوا بالحق لما جاءهم فسوف
يأتيهم أنباء ما كانوا به يستهزئون (٥) ألم يروا كم أهلكنا من
قبلهم من قرن مكناهم في الأرض ما لم نمكن لكم وأرسلنا
السماء عليهم مدرارا وجعلنا الأنهار تجري من تحتهم
فأهلكناهم بذنوبهم وأنشأنا من بعدهم قرنا آخرين (٦) ولو
نزلنا عليك كتابا في قرطاس فلمسوه بأيديهم لقال الذين
كفروا إن هذا إلا سحر مبين (٧) وقالوا لولا أنزل عليه ملك
ولو أنزلنا ملكا لقضي الأمر ثم لا ينظرون (٨)

6) Görmediler mi ki biz kendilerinden önce nice nesilleri helak ettik. Biz, sizi yerleştirmediğimiz yere onları yerleştirmiş, gökten üzerlerine bol bol yağmur indirmiş, altlarından akan nehirler yaptık. Ardından günahları sebebiyle onları helak ettik ve arkalarından başka bir nesil yarattık.

bir كتابا sana üzerinde عليك biz indirseydik نزلنا Şayet ولو
ona فلمسوه kâğıt üzerinde yazılmış olarak في قرطاس kitap
edenler الذين derlerdi لقال onlar elleriyle بأيديهم dokunsalardı
apaçık مبين bir sihirdir سحر ancak إلا Bu هذا إن inkar كفروا

7) Şayet biz sana kâğıt üzerinde yazılmış olarak bir kitap indirseydik; onlar elleriyle ona dokunsalardı, inkar edenler yine de: "Bu ancak apaçık bir sihirdir" derlerdi.

Resulullah (a.s.) kavmini İslâm'a davet etti ve onlarla konuştu, gereği gibi tebliğde bulundu. Bu sefer ona Zem'a b. el-Esved b. Abdulmuttalib, en-Nadr, b. Haris b. Kelede, Abede b. Abdi Yağus, Ubeyy b. Halef ve el-Âsi b. Vail b. Hişam ona şöyle dediler: Ya Muhammed, seninle birlikte senin yerine insanlarla konuşacak, seninle birlikte görülecek bir melek gönderilse ya! Bunun üzerine ayet nazil oldu.[147]

ona عليه indirilmeli أنزل değil miydi? لولا dediler قالوا Ve و
bir melek ملكا Biz indirseydik أنزلنا elbette ولو bir melek ملك
kendilerine ينظرون لا sonra ثم iş الأمر bitirilmiş olurdu لقضي
mühlet de verilmezdi

8) "Ve ona bir melek indirilmeli değil miydi?" dediler. Biz bir melek indirseydik elbette iş bitirilmiş olurdu sonra kendilerine mühlet de verilmezdi.

ولو جعلناه ملكا لجعلناه رجلا وللبسنا عليهم ما يلبسونَ (٩)
ولقد استهزئ برسل من قبلك فحاق بالذين سخروا منهم ما
كانوا به يستهزئون (١٠) قلْ سيروا في الأرض ثم انظروا
كيف كانَ عاقبةُ المكذبين (١١) قلْ لمن ما في السماواتِ
والأرض قلْ لله كتب على نفسِهِ الرحمةَ ليجمعنكم إلى يومِ
القيامةِ لا ريب فيه الذين خسروا أنفُسهم فهم لا يؤمنونَ (١٢)
وله ما سكن في الليل والنهار وهو السميع العليم (١٣) قلْ
أغير الله أتخِذُ وليا فاطِر السماواتِ والأرض وهو يطعِم ولا
يطعم قلْ إني أمرت أنْ أكُونَ أولَ من أسلم ولا تكُونن من
المشركين (١٤) قلْ إني أخاف إنْ عصيت ربي عذاب يومٍ
عظِيمٍ (١٥) من يصرف عنه يومئذٍ فقد رحِمه وذلك الفوز
المبين (١٦) وإنْ يمسسك الله بضر فلا كاشف له إلا هو وإنْ
يمسسك بخير فهو على كل شيءٍ قدِير (١٧) وهو القاهِر
فوق عِبادِهِ وهو الحكِيم الخبير (١٨)

onu لجعلناه bir melekملكا Biz onu kılsaydıkجعلناه elbetteولو olduklarıعليهم düşürmekte وللبسنا bir adamرجلا yapardık da düşürürdükيلبسون şeyeما

9) Biz onu bir melek kılsaydık elbette onu bir adam yapardık da düşürmekte oldukları şeye düşürürdük.

برسل alay ederlerdi deاستهزئ Andolsun elbette kiولقد çepeçevre فحاق senden öncekiقبلك من Resullerle de ما كانوا onlardanمنهم alay edenleriبالذين سخروا kuşatıverirdi alaya aldıkları يستهزئون şeyبه

10) Andolsun elbette ki senden önceki Resullerle de alay ederlerdi de alaya aldıkları şey onlardan alay edenleri çepeçevre kuşatıverirdi.

sonra ثم Yeryüzündeفي الأرض gezip dolaşınسيروا De kiقل المكذبين sonuعاقبة olmuşكان nasılكيف görünانظروا da yalanlayanların

11) De ki: "Yeryüzünde gezip dolaşın, sonra da yalanlayanların sonu nasıl olmuş görün."

ve و Göklerdeفي السماوات olanlarما kimindir?لمن De kiقل üzerineعلى yazdıكتب Allah'ındırلله De kiقل yerdeالأرض elbette sizi ليجمعنكم O rahmetiالرحمة kendiنفسه şüphe لا ريب kıyametالقيامة günündeإلى يوم toplayacaktır hüsrana uğratanlarıالذين خسروا Kendisindeفيه olmayan iman etmezlerلا يؤمنون işte onlarفهم Nefisleriniأنفسهم

12) De ki: "Göklerde ve yerde olanlar kimindir?" De ki: "Allah'ındır." O rahmeti kendi üzerine yazdı. Kendisinde şüphe olmayan kıyamet gününde elbette sizi toplayacaktır. Nefislerini hüsrana uğratanlar, işte onlar iman etmezler.

و Gecedeفي الليل barınanسكن her ne varsaما O'nundurوله العليم işiticidirالسميع Şüphesiz Oوهو gündüzdeالنهارve Alîm'dir

13) Gecede ve gündüzde barınan her ne varsa O'nundur. Şüphesiz O, işiticidir, bilicidir.

edinecek أتخذ Allah'tanالله başkasını mıأغير De kiقل ve و Gökleriالسماوات yoktan var edenفاطر veliوليا mişim? يطعم ولا yedirdiği haldeيطعم kendisiوهو yeriالأرض أن أكون emrolundumأمرت Benإني De kiقل yedirilmeyen asla ولا تكونن İslam'a girenlerinأسلم من ilkiأول olmakla müşriklerdenمن المشركين olmamakla

14) De ki: "Gökleri ve yeri yoktan var eden, kendisi yedirdiği halde yedirilmeyen Allah'tan başkasını mı veli edinecek mişim?" De ki: "Ben İslam'a girenlerin ilki olmakla ve asla müşriklerden olmamakla emrolundum."

isyan edersemعصيت إن korkarımأخاف benإني De kiقل o büyükعظيم gününيوم azabındanعذاب Rabbimeربي

15) De ki: "Muhakkak ki ben Rabbime isyan edersem o büyük günün azabından korkarım."

فقد O günيومئذ ondanعنه çevrilirseيصرف kimمن bir الفوز İşte buوذلك ona rahmet edilmiştirرحمه muhakkak apaçıkالمبين kurtuluştur

16) O gün kim ondan çevrilirse muhakkak ona rahmet edilmiştir. İşte bu apaçık bir kurtuluştur.

bir zararبضر Allahالله sana dokundurursaيمسسك Şayetوإن وإن O'ndanهو başkaإلا onu له giderecek كاشف yokturفلا كل على Oفهو bir hayırبخير Sana dokundurursa daيمسسك kadirdirقدير şeyeشيء her

17) Şayet Allah sana bir zarar dokundurursa onu O'ndan başka giderecek yoktur. Sana bir hayır dokundurursa da O her şeye kadirdir.

وهو kullarıعباده üzerindeفوق kahir olandırالقاهر Oوهو Habîr'dirالخبير Hakîm'dirالحكيم Şüphesiz O

18) O, kulları üzerinde kahir (tasarruf sahibi) olandır. Şüphesiz O, Hakîm (güç yetiren)'dir, Habîr (herşeyden haberdar)'dir.

(*)Hayır ve şerrin Allah'tan olduğu şeklindeki Ehl-i sünnet itikadını destekleyen bu âyetlere göre hastalık, yoksulluk gibi insanlara elem veren ve istenme-yen durumlar da, sağlık ve zenginlik gibi arzu edilen durumlar da Allah'ın kudret elinde olup Allah bir kimseye bunlardan birini veya ötekini takdir ederse bunu ön-leyecek, takdire kargı koyabilecek hiçbir güç yoktur. Allah'tan gelebilecek zararı da faydayı da ancak dilerse yine kendisi önler. İnsanlar ne dilerse dilesin, sonunda yine O'nun dilediği olur.

قُلْ أي شيءٍ أكْبر شهادةً قُلْ الله شهيد بيني وبينكُم وأُوحِيَ
إِلَيَّ هذَا القُرآنُ لِأُنذِرَكُم بِهِ ومن بلغَ أَئِنكُم لَتشهدونَ أن مع
اللهِ آلِهةً أخرى قُلْ لَا أَشهد قُلْ إِنما هو إِله واحِد وإِنني بريءٌ
مِما تشرِكُونَ (١٩) الذِين آتيناهم الكِتاب يعرفُونه كما
يعرفُونَ أَبناءَهم الذِين خسِروا أَنفُسهم فهم لَا يؤمِنونَ
(٢٠) ومن أظْلَم مِمن افتَرى على اللهِ كَذِبا أو كذب بِآياتِهِ إِنه
لَا يفْلِح الظَالِمونَ (٢١) ويوم نحشرهم جميعا ثُم نقُولُ لِلذِين
أشركُوا أين شركَاؤكُم الذِين كُنتم تزعمونَ (٢٢) ثُم لم تكُن
فِتنتهم إِلا أنْ قَالُوا واللهِ ربنا ما كُنا مشرِكِ (٢٣) انظُر
كَيف كَذَبوا على أنفُسِهم وضل عنهم ما كَانوا يفْترونَ
(٢٤) ومِنهم من يستمِع إِلَيك وجعلْنا على قُلُوبِهم أَكِنةً أنْ
يفْقَهوه وفِي آذَانِهم وقْرا وإِنْ يروا كُل آيةٍ لَا يؤمِنوا بِها حتى
إِذَا جاءُوك يجادِلُونك يقُولُ الذِين كَفَروا إِنْ هذَا إِلا أساطِ
الأَولِ (٢٥) وهم ينهونَ عنه وينأَونَ عنه وإِنْ يهلِكُونَ إِلا
أَنفُسهم وما يشعرونَ (٢٦) ولَو ترى إِذْ وقِفُوا على النارِ
فَقَالُوا ياليتنا نرد ولَا نكَذب بِآياتِ ربنا ونكُونَ مِن المؤمِنِ
(٢٧)

şahitlik شَهادةً daha büyüktür? أَكْبر Hangisi أي شيءٍ De ki قُلْ
Benimle بيني şahittir شَهيد Allah الله De ki قُلْ bakımından
bu هذا bana إِلَيَّ vahyolundu وأُوحِيَ sizin aranızda وبينَكُم
من ve و onunla بِهِ Sizi uyarmam için لِأُنذِرَكُم Kur'an القُرآن
şahitlik ediyor لَتَشْهَدون siz أَئِنَّكُم ulaşırsa بلَغَ her kime
آلِهةً Allah اللهِ ile beraber مع gerçekten de أن musunuz?
Ben şahitlik أشْهدُ لا De ki قُلْ başka أُخْرى ilahların olduğuna
وإِنني tek bir واحِد ilahtır إله O ancak إِنما هو De ki قُلْ etmem
تُشْرِكُون olduklarınızdan مما uzağım بريء muhakkak ki ben
sizin ortak koşmakta

19) De ki: "Hangisi şahitlik bakımından daha büyüktür?" De ki: "Benimle sizin aranızda Allah şahittir. Sizi ve her kime ulaşırsa onunla uyarmam için bana bu Kur'an vahyolundu. Allah ile beraber başka ilahların olduğuna siz gerçekten de şahitlik ediyor musunuz?" De ki: "Ben şahitlik etmem." De ki: "O ancak tek bir ilahtır, muhakkak ki ben sizin ortak koşmakta olduklarınızdan uzağım."

Hasan-ı Basrî ve başkaları şöyle der: Müşrikler Resulullah (a.s.)'a "Senin Allah'ın rasulü olduğuna kim şahitlik edecek" deyince bu ayet-i kerime nazil oldu.[307]

يعرفُونَه kitap الْكِتَاب verdiklerimiz آتَيناهم Kendilerine الذِين
الذِين خَسِروا öz oğullarını أَبناءَهم tanır gibi كما يعرفُون tanırlar
لَا يؤْمِنُون İşte onlar فَهم Kendilerini أَنفُسهم hüsrana uğratanlar
iman etmezler

20) Kendilerine kitap verdiklerimiz öz oğullarını tanır gibi tanırlar. Kendilerini hüsrana uğratanlar. İşte onlar iman etmezler.

iftira افْتَرى edenlerden مِمن daha zalim أَظْلَم kim olabilir ومن
yalanlayandan كذب veya أو bir yalanı كَذِبا Allah'a اللهِ على
kurtuluşa eremezler! لَا يفْلِح Muhakkak ki إِنه ayetlerini بِآياتِهِ
zalimler الظَالِمون

21) Allah'a bir yalanı iftira edenlerden veya ayetlerini yalanlayandan daha zalim kim olabilir. Muhakkak ki zalimler kurtuluşa eremezler.

ثُم hepsini جميعا onların هم toplayacağız نَحشُر O gün ويوم
أين şirk koşanlara أَشْرَكُوا لِلذِين diyeceğiz نَقُولُ sonra da
İddia ettiğiniz تَزعمون الذِين كُنتُم ortaklarınız شُركَاؤُكُم nerede?

22) O gün onların hepsini toplayacağız, sonra da şirk koşanlara: "İddia ettiğiniz ortaklarınız nerede?" diyeceğiz.

أن قَالُوا başka bir إِلا fitneleri فِتْنَتُهم olmayacak لَم تَكُن Sonra ثُم
Rabbimiz olan ربنَا Allah'a اللهِ andolsun ki و demelerinden
müşriklerden مشْرِكِين biz değildik ما كُنا

23) Sonra onların: "Rabbimiz olan Allah'a andolsun ki biz müşriklerden değildik" demelerinden başka bir fitneleri olmayacak.

على أَنفُسِهِم yalan söylediler كَذَبوا nasıl كَيف Bak انظُر
ما onlardan عنْهم kaybolup gitti ضل ve و kendilerine karşı
uydurdukları يفْتَرون şeyler كَانُوا

24) Bak kendilerine karşı nasıl yalan söylediler ve uydurdukları şeyler onlardan kaybolup gitti.

seni إِلَيك dinleyenler يستَمِع kimseler var من Onlardan ومِنْهم
أَكِنةً kalpleri قُلُوبِهِم üzerine على halbuki biz koyduk وجعلْنَا
وفِي آذَانِهِم onu anlamalarına يفْقَهوه أن engel perdeler
Onlar görseler وإِن يروا ağırlık yerleştirdik وقْرا kulaklarına
حتى onlara بِها iman يؤْمِنُوا etmezler لَا ayeti آيةٍ her كُل de
mücadele يجادِلُو sana geldikleri جاءوك zaman إِذَا Hatta
إِن هذَا küfre girenler الذِين كَفَروا diye يقُولُ seninle نَك ederler
öncekilerin الأَولِين masallarıdır أَساطِير ancak إِلا Bu

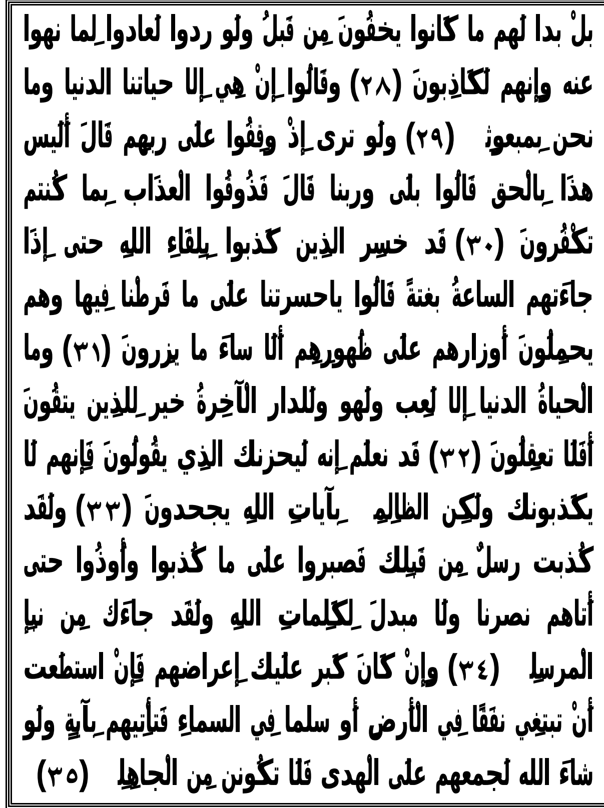
25) Onlardan seni dinleyenler kimseler var; halbuki biz onu anlamalarına engel kalpleri üzerine perdeler koyduk, kulaklarına ağırlık yerleştirdik. Onlar her ayeti görseler de onlara iman etmezler. Hatta küfre girenler sana geldikleri zaman: "Bu ancak öncekilerin masallarıdır" diye seninle mücadele ederler.

hem de وينأَون ondan عنْه hem alıkoyarlar ينْهون Onlar وهم
إِلا helak ederler de يهلِكُون Onlar وإِن ondan عنْه uzaklaşırlar
farkında يشْعرون değillerdir وما kendilerini أَنفُسهم yalnızca

26) Onlar hem ondan alıkoyarlar, hem de kendileri ondan uzaklaşırlar. Onlar yalnızca kendilerini helak ederler de farkında değillerdir.

على durdurulduklarında وقِفُوا إِذْ bir görsen تَرى ولَو
geri نُرد Keşke biz يالَيتَنَا diyecekler فَقَالُوا ateşin النار üstünde
ربنَا ayetlerini بِآيات yalanlamasak نُكَذب ولَا döndürülseydik de
mü'minlerden مِن الْمؤْمِنِين olsak ونَكُون Rabbimizin

27) Onları ateşin üstünde durdurulduklarında bir görsen "Keşke biz geri döndürülseydik de Rabbimizin ayetlerini yalanlamasak ve mü'minlerden olsak" diyecekler.

بلْ بدا لهم ما كانوا يخفُونَ مِن قبلُ ولو ردوا لعادوا لِما نهوا
عنه وإنهم لكاذِبونَ (٢٨) وقالُوا إنْ هِيَ إلا حياتنا الدنيا وما
نحن بِمبعوثِ (٢٩) ولو ترى إذْ وقِفُوا على ربهم قالَ أليس
هذا بِالْحق قالُوا بلى وربنا قالَ فذُوقُوا العذَاب بِما كُنتم
تكْفُرونَ (٣٠) قد خسِر الذِين كذبوا بِلِقاءِ اللهِ حتى إذَا
جاءَتهم الساعةُ بغتةً قالُوا ياحسرتنا على ما فرطْنا فِيها وهم
يحمِلُونَ أوزارهم على ظُهورِهِم ألَا ساءَ ما يزرونَ (٣١) وما
الحياةُ الدنيا إلا لَعِب ولهو وللدار الآخِرةُ خير لِلذِين يتقُونَ
أفَلَا تعقِلُونَ (٣٢) قد نعلم إنه ليحزنك الذِي يقُولُونَ فَإنهم لَا
يكَذبونك ولكِن الظالِمِ بِآياتِ اللهِ يجحدونَ (٣٣) ولقَد
كُذبت رسلٌ مِن قبلِك فصبروا على ما كُذبوا وأوذُوا حتى
أتاهم نصرنا ولَا مبدلَ لِكَلِماتِ اللهِ ولقد جاءَك مِن نبإِ
المرسلِ (٣٤) وإنْ كانَ كَبر عليك إعراضهم فَإنْ استطعت
أنْ تبتغِي نفقًا فِي الأرض أو سلما فِي السماءِ فتأتيهم بِآيةٍ ولو
شاءَ الله لجمعهم على الهدى فَلَا تكُونن مِن الجاهِلِ (٣٥)

بلْ Hayır بدا لهم karşılarına çıktı ما كانُوا يخْفُون gizledikleri مِن قبلُ önceden ولو bile ردوا Geri döndürülseler لعادوا yine لِما şeylere نُهوا yasaklanan عنْه kendilerine و döneceklerdir إنهم Çünkü onlar muhakkak ki لكاذِبون yalancılardır

28) Hayır önceden gizledikleri karşılarına çıktı. Geri döndürülseler bile kendilerine yasaklanan şeylere yine döneceklerdir. Çünkü onlar muhakkak ki yalancılardır.

وقالُوا dediler إن هي Onlar إلا Ancak حياتُنا hayatımız vardır الدنْيا dünya و ve ما değiliz نَحن biz بِمبعوثِين diriltilecek

29) Onlar: "Ancak dünya hayatımız vardır ve biz diriltilecek de değiliz" dediler.

(*)Müşriklerin, genel olarak da inkarcıların ve materyalistlerin özelliklerinden birine işaret edilmektedir. Onlar "Dünyada yaşadığımızdan başka bir hayat -yani öldükten sonra geri dirilme ve âhiret hayatı- yoktur; biz bir daha diriltilecek değiliz" dediler. Bu âyet Câhiliye dönemi Araplan'nın genellikle âhirete inanmadıklarını göstermektedir. Bu, onların şirkten sonraki en büyük günahlarıdır.

ولو onları تَرى bir görsen إذْ da وقِفُوا huzurunda على ربهم Rablerinin durdurulduklarında قال buyuracak أليس هذا Bu بِالْحق hak değil miymiş? قالُوا dediler بلى evet و وربنا Rabbimize andolsun ki قال فذُوقُوا O halde العذَاب azabı بِما için كُنتم تكْفُرون küfre girdiğiniz tadın!

30) Rablerinin huzurunda durdurulduklarında onları bir görsen... O: "Bu hak değil miymiş?" buyuracak. Onlar da: "Rabbimize andolsun ki, evet..." dediler. O da: "O halde küfre girdiğiniz için azabı tadın" buyurdu.

قد muhakkak ki خسِر hüsrana uğramışlardır الذِين كذبوا بِلِقاءِ kavuşmayı yalanlayanlar اللهِ Allah'a حتى Nihayet إذَا جاءتْهم onlara geliverince الساعةُ o an بغْتَةً ansızın قالُوا ياحسرتَنَا yazıklar olsun bize! على ما فرطْنا diyeceklerdir فِيها Orada yaptığımız kusurlardan dolayı وهم onlar يحمِلُون أوزارهم günahlarını على ظُهورهم sırtlarına yüklenerek ألَا Dikkat edin ساء kötüdür ما ne يزرون yüklendikleri

31) Allah'a kavuşmayı yalanlayanlar muhakkak ki hüsrana uğramışlardır. Nihayet o an onlara ansızın geliverince onlar günahlarını sırtlarına yüklenerek: "Orada yaptığımız kusurlardan dolayı yazıklar olsun bize" diyeceklerdir. Dikkat edin, yüklendikleri ne kötüdür...

وما bir şey değildir الحياةُ hayatı الدنْيا Dünya إلا başka لَعِب oyun و ve لَهو bir oyalanmadan وللدار yurdu ise الآخِرةُ Ahiret خَير elbette daha hayırlıdır لِلذِين için يتقُون takva sahipleri أفَلَا تَعقِلُون Hala akletmeyecek misiniz?

32) Dünya hayatı bir oyun ve bir oyalanmadan başka bir şey değildir. Ahiret yurdu ise takva sahipleri için elbette daha hayırlıdır. Hala akletmeyecek misiniz?

قد muhakkak نَعلَم biliyoruz إنه Onların ليحزنُك seni mahzun ettiğini الذِي يقُولُون söylediklerinin فَإنهم Onlar elbette لَا يكَذبو seni yalanlamıyorlar ولكِن fakat الظالِمِين zalimler بِآياتِ ayetlerini اللهِ Allah'ın يجحدون yalanlıyorlar gerçekten de o

33) Onların söylediklerinin seni mahzun ettiğini muhakkak biliyoruz. Onlar elbette seni yalanlamıyorlar, fakat o zalimler gerçekten de Allah'ın ayetlerini yalanlıyorlar.

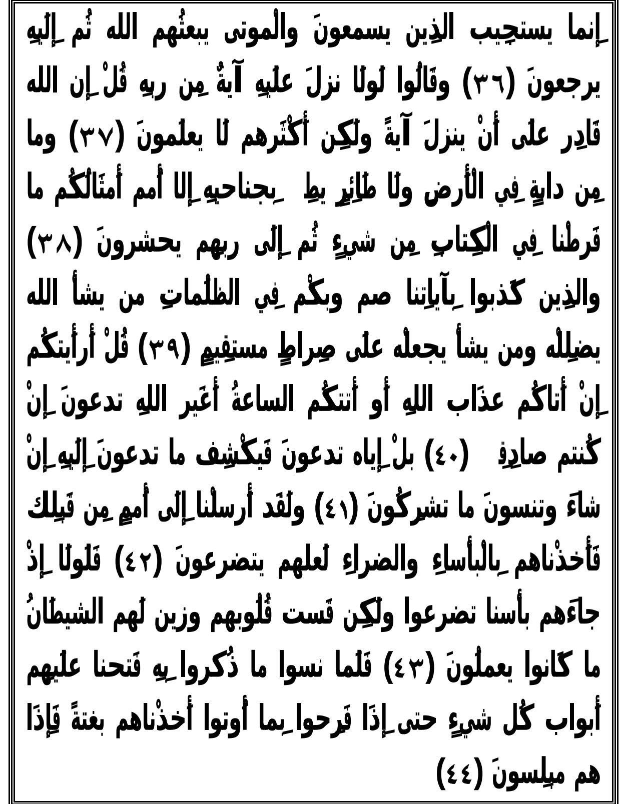
Ebu Cehil, Peygamber (a.s.)'e "Biz senin yalan söylediğini söylemiyoruz. Fakat biz senin getirdiklerini yalanlıyoruz" deyince; bu ayeti indirdi.[148]

ولقَد Andolsun كُذبتْ yalanlanmıştı رسلٌ Resuller de مِن قبلِك senden önceki فصبروا sabrettiler على ما كُذبوا yalanlanmalarına وأوذُوا eziyet edilmelerine حتى kadar أتَاهم نَصرنَا Onlara yardımımız gelinceye ولَا مبدل değiştirebilecek لِكَلِماتِ kelimelerini اللهِ Allah'ın yoktur ولقَد Andolsun ki جاءك sana gelmiştir مِن نَبإِ haberlerinden المرسلِين resullerin

34) Andolsun senden önceki Resuller de yalanlanmıştı. Onlara yardımımız gelinceye kadar yalanlanmalarına ve eziyet edilmelerine sabrettiler. Allah'ın kelimelerini değiştirebilecek yoktur. Andolsun ki resullerin haberlerinden sana gelmiştir.

وإن Eğer كان كَبر ağır geliyorsa عليك sana إعراضهم Onların yüz çevirmeleri فَإن استَطَعت gücün yeterse أن تَبتَغِي ara ki نَفَقًا bir tünel فِي içine الأرض yerin أو ya da سلما merdiven فِي السماءِ göğe فَتَأْتِيهم onlara getiresin بِآيةٍ mucize ولو شَاء elbette الله Allah dileseydi لَجمعهم onların hepsini toplardı على üzere الْهدى hidayet فَلَا olma تَكُونَن O halde sakın مِن الجاهِلِين cahillerden

35) Eğer onların yüz çevirmeleri sana ağır geliyorsa gücün yeterse yerin içine bir tünel ya da göğe bir merdiven ara ki onlara bir mucize getiresin! Allah dileseydi elbette onların hepsini hidayet üzere toplardı. O halde sakın cahillerden olma.

إنما يستجيب الذين يسمعون والموتى يبعثهم الله ثم إليه
يرجعون (٣٦) وقالوا لولا نزل عليه آية من ربه قل إن الله
قادر على أن ينزل آية ولكن أكثرهم لا يعلمون (٣٧) وما
من دابة في الأرض ولا طائر يطير بجناحيه إلا أمم أمثالكم ما
فرطنا في الكتاب من شيء ثم إلى ربهم يحشرون (٣٨)
والذين كذبوا بآياتنا صم وبكم في الظلمات من يشأ الله
يضلله ومن يشأ يجعله على صراط مستقيم (٣٩) قل أرأيتكم
إن أتاكم عذاب الله أو أتتكم الساعة أغير الله تدعون إن
كنتم صادقين (٤٠) بل إياه تدعون فيكشف ما تدعون إليه إن
شاء وتنسون ما تشركون (٤١) ولقد أرسلنا إلى أمم من قبلك
فأخذناهم بالبأساء والضراء لعلهم يتضرعون (٤٢) فلولا إذ
جاءهم بأسنا تضرعوا ولكن قست قلوبهم وزين لهم الشيطان
ما كانوا يعملون (٤٣) فلما نسوا ما ذكروا به فتحنا عليهم
أبواب كل شيء حتى إذا فرحوا بما أوتوا أخذناهم بغتة فإذا
هم مبلسون (٤٤)

dinleyenlerيسمعون الذين icabet ederيستجيب Ancakإنما إليه sonraثم Allahالله onları diriltirيبعثهم Ölülerوالموتى döndürülürlerيرجعون O'na

36) Ancak dinleyenler icabet eder. Ölüler –Allah onları diriltir- sonra O'na döndürülürler.

bir آية Onaعليه indirilmeliنزل değil miydi?لولا dedilerوقالوا Allahالله Muhakkak kiإن De kiقل Rabbindenمن ربه ayet أكثر Fakatولكن ayetآية indirmeyeعلى أن ينزل kadirdirقادر bilmezlerلا يعلمون onlarınهمçoğu

37) "Ona Rabbinden bir ayet indirilmeli değil miydi?" dediler. De ki: "Muhakkak ki Allah ayet indirmeye kadirdir. Fakat onların çoğu bilmezler."

ve و Yeryüzündeفي الأرض yürüyen hiçbir canlıوما من دابة إلا iki kanadıylaبجناحيه uçanيطير hiçbir kuş yoktur kiلا طائر Biz ما فرطنا sizin gibiأمثالكم ümmetler olmasınأمم ancak ثم hiçbir şeyiمن شيء kitaptaفي الكتاب eksik bırakmadık يحشرون ancak Rablerineربهم onlarإلى Sonra toplanacaklardır

38) Yeryüzünde yürüyen hiçbir canlı ve iki kanadıyla uçan hiçbir kuş yoktur ki ancak sizin gibi ümmetler olmasın. Biz kitapta hiçbir şeyi eksik bırakmadık. Sonra onlar ancak Rablerine toplanacaklardır.

sağırdırlarصم Ayetlerimiziبآياتنا yalanlayanlarوالذين كذبوا من يشأ karanlıklar الظلمات içindeفي dilsizdirlerوبكم يجعله dilediğini deومن يشأ saptırırيضلله Allahالله dilediğini dosdoğruمستقيم yoldaعلى صراط bulundurur

39) Ayetlerimizi yalanlayanlar karanlıklar içinde sağırdırlar, dilsizdirler. Allah dilediğini saptırır, dilediğini de dosdoğru yolda bulundurur.

عذاب size gelirseإن أتاكم Bana haber verinأرأيتكم De kiقل الساعة gelip çatarsaأتتكم ya daأو Allah'ınالله azabı gelirse إن çağıracaksınız?تدعون Allah'tanالله başkasını mıأغير saat doğruصادقين kimselersenizكنتم Eğer

40) De ki: "Bana haber verin, size Allah'ın azabı gelirse ya da saat gelip çatarsa Allah'tan başkasını mı çağıracaksınız? Eğer doğru kimselerseniz..."

şeyi فيكشف yalvarırsınızتدعون yalnız O'naإياه Hayırبل ve و dilerseإن شاء O daإليه yalvardığınızتدعون ما giderir şirk koşmaktaتشركون olduklarınızıما unutursunuzتنسون

41) Hayır yalnız O'na yalvarırsınız. O da dilerse yalvardığınız şeyi giderir ve şirk koşmakta olduklarınızı unutursunuz.

(*)Yukarıda geçen âyetler, inkarcıların ölçüsüz mu'cize isteklerine dokunuldu, ilâhî kudrete inanmıyanlar, varlık alemindeki milyonlarca mu'cizeyi göremediklerine göre, isteklerine uygun indirilecek bir mu'cizeye de inanmıyacakları hatırlatıldı. Sonra yeryüzünde hareket halinde olan hay-vanlarla havada uçan kuşlara dikkatler çekildi, her türün ayn bir ümmet olduğu belirtilirken, ilâhî kuvvet ve kudretin her hayvanın varlığında ışıl ışıl kendini hissettirdiğine işaret edilerek mu'cizelerin her gün yüzlerce misâlinin gözlerimizin önünde dönüp dolaştığı haber veriliyor.

ümmetlere deأمم إلى gönderdik deأرسلنا Andolsun kiولقد ve و sıkıntıyaبالبأساء uğrattıkفأخذناهم senden öncekiمن قبلك yalvarırlar diyeيتضرعون belkiلعلهم darlıkالضراء

42) Andolsun ki senden önceki ümmetlere de gönderdik de belki yalvarırlar diye darlık ve sıkıntıya uğrattık.

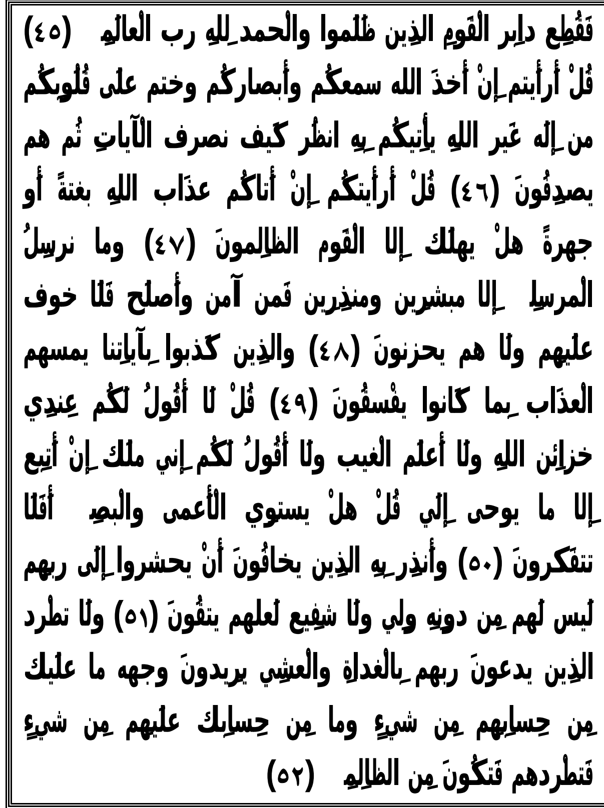
تضرعوا azabımızبأسنا Onlaraهم geldiğiجاء zamanإذ yaفلولا onların kalpleriقلوبهم katılaştıقست Fakatولكن yalvarsalardı gösterdiما كانوا şeytanالشيطان onlaraلهم süslüزين ve و yaptıklarınıيعملون

43) Onlara azabımız geldiği zaman yalvarsalardı ya! Fakat onların kalpleri katılaştı ve şeytan onlara yaptıklarını süslü gösterdi.

Kendilerineبه hatırlatılanıما ذكروا unuttuklarındaفلما نسوا شيء herكل kapılarınıأبواب üzerlerineعليهم biz de açtıkفتحنا أوتوا ileبما şımardıklarındaفرحوا إذا Nihayetحتى şeyin فإذا ansızınبغتة onlarıهم yakalayıverdikأخذناهم verilenler ümitlerini kestilerمبلسون onlarهم Böylece

44) Kendilerine hatırlatılanı unuttuklarında biz de üzerlerine her şeyin kapılarını açtık. Nihayet kendilerine verilenler ile şımardıklarında onları ansızın yakalayıverdik. Böylece onlar ümitlerini kestiler.

(*)Yukarıda geçen âyetler, din ve Allah duygusunun doğuştan insanlarda var olduğu, bedene yerleşen her ruhun bu inançla donatıldığı hatırlatıldı. Felâket anlarında, dinsizlerin, inkarcıların ve putperestlerin ister istemez her şeyin üstünde var olan yüce bir kudrete el açıp yalvardıkları, çoğunun "Allah!." diye inlediği, feryat ettiği bundandır. Âyet, bu hakikati hatırlatırken beşer aklını ve vicdanını harekete geçirmeyi amaçlamaktadır.

فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (٤٥)
قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَارَكُمْ وَخَتَمَ عَلَى قُلُوبِكُمْ
مَنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِهِ انْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ ثُمَّ هُمْ
يَصْدِفُونَ (٤٦) قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ بَغْتَةً أَوْ
جَهْرَةً هَلْ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الظَّالِمُونَ (٤٧) وَمَا نُرْسِلُ
الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ فَمَنْ آمَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (٤٨) وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا يَمَسُّهُمُ
الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ (٤٩) قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي
خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ إِنْ أَتَّبِعُ
إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَفَلَا
تَتَفَكَّرُونَ (٥٠) وَأَنْذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ يُحْشَرُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ
لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ (٥١) وَلَا تَطْرُدِ
الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ
مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ
فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ (٥٢)

الَّذِينَ topluluğunun الْقَوْمِ arkası دَابِرُ Böylece kesildi فَقُطِعَ
Rabbi olan رَبِّ Allah'adır لِلَّهِ hamd الْحَمْدُ Ve و zalimler ظَلَمُوا
alemlerin الْعَالَمِينَ

45) Böylece zalimler topluluğunun arkası kesildi. Ve hamd alemlerin Rabbi olan Allah'adır.

الله alıverir أَخَذَ Şayet إِنْ Bana haber verin أَرَأَيْتُمْ De ki قُلْ
وَخَتَمَ görmenizi أَبْصَارَكُمْ ve و sizin işitmenizi سَمْعَكُمْ Allah
غَيْرُ ilah إِلَٰهٌ kimdir? مَنْ kalplerinizi de قُلُوبِكُمْ عَلَى mühürlerse
انْظُرْ onları بِهِ size getirebilecek يَأْتِيكُمْ Allah'tan اللَّهِ başka
الْآيَاتِ çeşitli olarak açıklıyoruz نُصَرِّفُ nasıl كَيْفَ Bak
yüz çeviriyorlar يَصْدِفُونَ onlar هُمْ sonra da ثُمَّ ayetlerimizi

46) De ki: "Bana haber verin. Şayet Allah sizin işitmenizi ve görmenizi alıverir, kalplerinizi de mühürlerse onları size getirebilecek Allah'tan başka ilah kimdir?" Bak ayetlerimizi nasıl çeşitli olarak açıklıyoruz, sonra da onlar yüz çeviriyorlar.

عَذَابُ size gelse أَتَاكُمْ إِنْ Bana haber verin أَرَأَيْتَكُمْ De ki قُلْ
هَلْ açıkça gelse جَهْرَةً ya da أَوْ ansızın بَغْتَةً Allah'ın اللَّهِ azabı
الظَّالِمُونَ topluluğundan الْقَوْمُ başkası إِلَّا helak يُهْلَكُ olur mu?
zalimler

47) De ki: "Bana haber verin, Allah'ın azabı size ansızın ya da açıkça gelse zalimler topluluğundan başkası helak olur mu?"

ancak إِلَّا Resulleri الْمُرْسَلِينَ Biz gönderiyoruz وَمَا نُرْسِلُ
O halde فَمَنْ uyarıcılar olarak مُنْذِرِينَ ve و müjdeleyici مُبَشِّرِينَ
korku خَوْفٌ فَلَا düzeltirse أَصْلَحَ ve و iman ederse آمَنَ kim
يَحْزَنُونَ onlar هُمْ değillerdir وَلَا onlar için عَلَيْهِمْ yoktur
üzülecek de

48) Biz Resulleri ancak müjdeleyici ve uyarıcılar olarak gönderiyoruz. O halde kim iman ederse ve düzeltirse onlar için korku yoktur, onlar üzülecek de değillerdir.

يَمَسُّهُمُ ayetlerimizi بِآيَاتِنَا yalanlayanlara كَذَّبُوا الَّذِينَ Ve و
fasıklık يَفْسُقُونَ ettikleri كَانُوا için بِمَا azap الْعَذَابُ dokunacaktır

49) Ve ayetlerimizi yalanlayanlara fasıklık ettikleri için azap dokunacaktır.

yanımdadır عِنْدِي size لَكُمْ Ben demiyorum أَقُولُ لَا De ki قُلْ
gaybı الْغَيْبَ Ben bilmem أَعْلَمُ وَلَا Allah'ın اللَّهِ hazineleri خَزَائِنُ
bir مَلَكٌ ben gerçekten إِنِّي Size لَكُمْ demiyorum أَقُولُ وَلَا da
مَا يُوحَىٰ ancak إِلَّا Ben uyarım أَتَّبِعُ إِنْ meleğim de
bir olur يَسْتَوِي mu? هَلْ De ki قُلْ bana إِلَيَّ vahyolunana
Hala تَتَفَكَّرُونَ misiniz? أَفَلَا gören وَالْبَصِيرُ Görmeyen ile الْأَعْمَىٰ
düşünmez

50) De ki: "Ben size Allah'ın hazineleri yanımdadır demiyorum. Ben gaybı da bilmem. Size ben gerçekten bir meleğim de demiyorum. Ben ancak bana vahyolunana uyarım." De ki: "Görmeyen ile gören bir olur mu? Hala düşünmez misiniz?"

يُحْشَرُوا أَنْ korkanları يَخَافُونَ الَّذِينَ onunla بِهِ uyar ki وَأَنْذِرْ
ne لَيْسَ Rablerinin رَبِّهِمْ huzuruna إِلَىٰ toplanacaklarından
وَلَا bir velileri وَلِيٌّ O'ndan başka دُونِهِ مِنْ onların لَهُمْ vardır
sakınırlar يَتَّقُونَ umulur ki لَعَلَّهُمْ şefaatçileri شَفِيعٌ ne de

51) Rablerinin huzuruna toplanacaklarından korkanları onunla uyar ki onların O'ndan başka ne bir velileri vardır, ne de şefaatçileri... umulur ki sakınırlar.

بِالْغَدَاةِ Rablerine رَبَّهُمْ dua edenleri يَدْعُونَ الَّذِينَ kovma تَطْرُدِ وَلَا
مَا O'nun yüzünü وَجْهَهُ isteyerek يُرِيدُونَ akşam وَالْعَشِيِّ sabah
مِنْ Onların hesabından حِسَابِهِمْ مِنْ senin üzerine عَلَيْكَ yoktur
عَلَيْهِمْ Senin hesabından da حِسَابِكَ مِنْ yok ki وَمَا bir şey شَيْءٍ
فَتَكُونَ onları هُمْ kovup ta فَتَطْرُدَ bir şey شَيْءٍ مِنْ onlar üzerine
zalimlerden الظَّالِمِينَ مِنَ olasın

52) O'nun yüzünü isteyerek sabah akşam Rablerine dua edenleri kovma. Onların hesabından senin üzerine bir şey yoktur. Senin hesabından da onlar üzerine bir şey yok ki onları kovup da zalimlerden olasın.

(*)Yüce Allah, İnsanların kimine türlü nimetler, kimine de sıkıntılar vermek suretiyle birbirlerine karşı nasıl tutum takınacakları hususunda onları sınamaktadır. İnsanların soy sop, makam ve mal gibi fâni ve aldatıcı durumlara göre değer taşıdıklarını zanneden inkarcıların ileri gelenleri "Aramızda Allah'ın kendilerine lütufta bulunduğu kimseler de bunlar mı?"; yani "Biz büyükler ve soylu önderler varken Allah'ın gerçeğe ulaştırdığı, hidayete kavuşturduğu kimseler bunlar olamaz!" şeklindeki alaylı ifadelerle onları küçümsemişler; sahip oldukları imkânlar kendileri için birer fitne olmuş; küstahça davranışlarıyla Allah'a karşı kötü bir im-tihan vermişlerdir.

bazısıyla بِبعض bazısını بعضهم denedik فَتَنا Böylece وكَذَٰلِك
Allah الله lutfetti? منّ biz onların أهؤُلَاءِ demeleri için لِيَقُولُوا
الله değil midir? أَلَيس içimizden بينِنا مِن bunlara mı عليهم
şükredenleri بِالشاكِرِين daha iyi bilen بِأعلم Allah

53) Böylece: “Allah içimizden bunlara mı lutfetti?” demeleri için biz onların bazısını bazısıyla denedik. Allah şükredenleri daha iyi bilen değil midir?

يؤمِنُون edenler الذِين sana geldiklerinde جاءك zaman وإذَا
selam olsun سلام onlara de ki: فقُلْ Ayetlerimize بِآيَاتِنا iman
kendi نَفْسِهِ üzerine على Rabbiniz ربكم yazdı ki كَتَب Size عليكم
مِنكُم işler de عمِل her kim من Kuşkusuz أنه rahmeti الرحمةَ
تَاب sonra ثُمّ cehaletle بِجهالَةٍ bir kötülük سوءا içinizden
فَأنه düzeltirse أصلح ve و arkasından بعدِهِ مِن tevbe eder
Rahîm’dir رحِيم Ğafûr’dur غَفُور muhakkak ki O

54) Ayetlerimize iman edenler sana geldikleri zaman onlara de ki: “Size selam olsun. Kuşkusuz Rabbiniz rahmeti kendi üzerine yazdı ki içinizden her kim cehaletle bir kötülük işler de sonra arkasından tevbe eder ve düzeltirse, muhakkak ki O Ğafûr’dur, Rahîm’dir.”

ayetleri الْآيَاتِ açıklıyoruz نُفَصلُ işte böylece كَذَٰلِك Ve و
الْمجرِمِين yolu سبِيلُ apaçık ortaya çıksın diye ولِتَستَبِين
günahkârların

55) Ve işte günahkârların yolu apaçık ortaya çıksın diye ayetleri böylece açıklıyoruz.

Kureyş'in ileri gelenleri Resulullah (a.s.)'ın yanından geçtiler. Hz. Peygamberin yanında Habbâb b. el-Eret, Suhayb ve Ammâr vardı: "Ey Muhammedi Sen bunları mı beğendin? Aramızdan Allah bunlara mı lütufta bulundu? Sen bunları kovsan, biz elbette sana tabi oluruz" dediler. Allah bunun üzerine haklarında, "Rablerinin huzurunda haşrolunacaklarını bilip korkanları..." buyruğundan itibaren (55. ayet-i kerimenin sonu olan "Belli olsun diye ayetleri böylece açıklıyoruz" buyruğuna kadar) indirdi.[308]

أَعبد أن nehyedildim نُهِيت Muhakkak ki ben إِني De ki قُلْ
مِن دون sizin dua ettiklerinize تدعون الذِين ibadet etmekten
أهواءكم Ben uymam أَتبِع لَا De ki قُلْ Allah’ın اللهِ yanısıra
إِذًا sapmış olurum da ضلَلْت muhakkak قد sizin arzularınıza
doğru yola الْمهتَدِين مِن ben أنَا olmam وما O takdirde
erenlerden

56) De ki: “Muhakkak ki ben sizin Allah’ın yanısıra dua ettiklerinize ibadet etmekten nehyedildim.” De ki: “Ben sizin arzularınıza uymam. O takdirde muhakkak ben sapmış olurum da doğru yola erenlerden olmam.”

apaçık bir بينَةٍ üzerindeyim على Muhakkak ben إِني De ki قُلْ
onu بِهِ siz yalanladınız كَذبتُم Ve و Rabbimden مِن ربي delil
acele gelmesini تَستَعجِلُون ما benim yanımda عِندِي değildir ما
لِلهِ yalnızca إِلا Hüküm الْحكْم إِن Sizin istediğiniz şey بِهِ
en خَير O وهو hakkı الْحق O anlatır يقُص Allah’ındır
ayırdedenlerin الْفَاصِلِين hayırlısıdır

وكَذَٰلِك فَتَنا بعضهم بِبعض لِيقُولُوا أهؤُلَاءِ من الله عليهم مِن
بينِنا أَليس الله بِأعلم بِالشاكِرِين (٥٣) وإِذَا جاءك الذِين
يؤمِنونَ بِآيَاتِنا فَقُلْ سلَام عليكُم كَتب ربكُم على نفْسِهِ
الرحمةَ أنه من عمِلَ مِنكُم سوءًا بِجهالَةٍ ثُم تاب مِن بعدِهِ
وأَصلَح فَأَنه غَفُور رحِيم (٥٤) وكَذَٰلِك نفَصلُ الْآياتِ
ولِتستبِين سبِيلُ الْمجرِمِين (٥٥) قُلْ إِني نهيت أَنْ أَعبد الذِين
تدعونَ مِن دون اللهِ قُلْ لَا أَتبِع أَهواءكُم قَد ضلَلْت إِذًا وما
أَنا مِن الْمهتدِين (٥٦) قُلْ إِني على بينةٍ مِن ربي وكَذبتم بِهِ ما
عِندِي ما تستعجِلُونَ بِهِ إِنْ الْحكْم إِلا لِلهِ يقُص الْحق وهو
خير الْفَاصِلِين (٥٧) قُلْ لَو أَن عِندِي ما تستعجِلُونَ بِهِ لَقُضِي
الْأَمر بينِي وبينكُم والله أَعلَم بِالظالِمِين (٥٨) وعِنده مفَاتِح
الْغيبِ لَا يعلَمها إِلا هو ويعلَم ما فِي الْبر والْبحرِ وما تسقُطُ
مِن ورقَةٍ إِلا يعلَمها ولَا حبةٍ فِي ظُلُماتِ الْأَرض ولَا رطْبٍ ولَا
يابِسٍ إِلا فِي كِتابٍ مبِينٍ (٥٩)

57) De ki: “Muhakkak ben Rabbimden apaçık bir delil üzerindeyim. Ve siz onu yalanladınız. Sizin acele gelmesini istediğiniz şey benim yanımda değildir. Hüküm yalnızca Allah’ındır. O hakkı anlatır. O, ayırdedenlerin en hayırlısıdır.”

Bu ayet-i kerime en-Nadr b. Haris ile Kureyş'in ileri gelenleri hakkında nazil olmuştur. Onlar, olay olsun diye "Ey Muhammed! Haydi kendisiyle bizi tehdit edegeldiğin azabı getiriver." diyorlardı. Bu sebeple bu ayet-i kerime nazil olmuştur.[149]

ما benim yanımda عِندِي elbette أَن olsaydı لَو De ki قُلْ
iş bitirilmiş لَقُضِي الْأَمر O istediğiniz şey بِهِ acele تَستَعجِلُون
hakkıyla أَعلَم Allah والله aranızda وبينكُم benimle بينِي olurdu
zulmedenleri بِالظالِمِين bilendir

58) De ki: “O acele istediğiniz şey benim yanımda olsaydı elbette benimle aranızda iş bitirilmiş olurdu. Allah zulmedenleri, hakkıyla bilendir.”

لَا Gaybın الْغَيبِ anahtarları مفَاتِح O’nun katındadır وعِنده
ما O bilir ويعلَم O’ndan هو başkası إِلا Onları bilmez يعلَمها
تَسقُطُ وما denizde الْبحرِ ve و Karada فِي الْبر her ne varsa
onu يعلَمها mutlaka إِلا Bir yaprak ورقَةٍ مِن düşmeye görsün
الْأَرض karanlıklarında ظُلُماتِ فِي tek bir tane حبةٍ ولَا bilir
müstesna إِلا kuru يابِسٍ لَا ve و yaş رطْبٍ ولَا Yeryüzünün
hepsi apaçık مبِين bir kitaptadır كِتَابٍ فِي olmamak üzere

59) Gaybın anahtarları O’nun katındadır. Onları O’ndan başkası bilmez. Karada ve denizde her ne varsa O bilir. Bir yaprak düşmeye görsün mutlaka onu bilir. Yeryüzünün karanlıklarında tek bir tane, yaş ve kuru müstesna olmamak üzere hepsi apaçık bir kitaptadır.

وهو الذي يتوفاكم بالليل ويعلم ما جرحتم بالنهار ثم يبعثكم
فيه ليقضى أجلٌ مسمى ثم إليه مرجعكم ثم ينبئكم بما كنتم
تعملونَ (٦٠) وهو القاهر فوق عبادِه ويرسلُ عليكم حفظةً
حتى إذا جاءَ أحدكم الموت توفته رسلنا وهم لا يفرطونَ
(٦١) ثم ردوا إلى اللهِ مولاهم الحق ألا له الحكم وهو أسرع
الحاسبين (٦٢) قلْ من ينجيكم من ظلماتِ البر والبحر
تدعونه تضرعا وخفيةً لئن أنجانا من هذهِ لنكونن من
الشاكرين (٦٣) قلْ الله ينجيكم منها ومن كل كربٍ ثم
أنتم تشركونَ (٦٤) قلْ هو القادر على أنْ يبعثَ عليكم
عذابا من فوقكم أو من تحتِ أرجلكم أو يلبسكم شيعا
ويذيق بعضكم بأس بعض انظر كيف نصرف الآياتِ لعلهم
يفقهونَ (٦٥) وكذب بهِ قومك وهو الحق قلْ لست عليكم
بوكيل (٦٦) لكل نبإ مستقر وسوف تعلمونَ (٦٧) وإذا
رأيت الذين يخوضونَ في آياتنا فأعرض عنهم حتى يخوضوا
في حديثٍ غيرهِ وإما ينسينك الشيطانُ فلا تقعد بعد الذكرى
مع القومِ الظالمين (٦٨)

يعلم ve و geceleyin بالليل Sizi öldüren يتوفاكم الذي O'dur وهو
يبعثكم sonra ثم gündüz بالنهار ne kazandığınızı ما جرحتم bilen
bir أجل tamamlanıncaya kadar ليقضى onda فيه sizi dirilten
مرجعكم yalnız O'nadır إليه Sonra ثم belirlenmiş مسمى ecel
şeyleri بما haber verecektir ينبئكم Ardından ثم dönüşünüz
yapmakta olduğunuz تعملون size كنتم

60) Sizi geceleyin öldüren ve gündüz ne kazandığınızı bilen, sonra belirlenmiş bir ecel tamamlanıncaya kadar sizi onda dirilten O'dur. Sonra dönüşünüz yalnız O'nadır. Ardından yapmakta olduğunuz şeyleri size haber verecektir.

ويرسل kulları عبادِه üzerinde فوق kahir olandır القاهر O وهو
حتى koruyucular حفظة Üzerinize عليكم gönderiyor ki
ölüm الموت birinize أحدكم gelip çattığı جاء zaman إذا nihayet
لا onlar وهم elçilerimiz رسلنا onun ruhunu alırlar توفته
kusur etmezler يفرطون

61) O kulları üzerinde kahir olandır. Üzerinize koruyucular gönderiyor ki nihayet birinize ölüm gelip çattığı zaman elçilerimiz onun ruhunu alırlar, onlar kusur etmezler.

مولاهم Allah'a اللهِ olan إلى döndürülürler ردوا Sonra ثم
الحكم O'nundur له Dikkat edin ألا gerçek الحق mevlaları
hesap الحاسبين en süratlisidir أسرع O هو ve و hüküm yalnız
görenlerin

62) Sonra gerçek mevlaları olan Allah'a döndürülürler. Dikkat edin hüküm yalnız O'nundur ve O, hesap görenlerin en süratlisidir.

ظلمات من sizi kurtarır? ينجيكم kim من De ki قل
dua تدعونه denizin البحر ve و karanın البر karanlıklarından
andolsun لئن gizli خفية ve و yalvararak تضرعا ettiğinizde
من olacağız لنكونن bundan هذه من Bizi kurtarırsan أنجانا
şükredenlerden الشاكرين

63) De ki: "Bizi bundan kurtarırsan andolsun şükredenlerden olacağız" gizli ve yalvararak dua ettiğinizde karanın ve denizin karanlıklarından sizi kim kurtarır?"

من ve و Ondan منها sizi kurtaran ينجيكم Allah'tır الله De ki قل
şirk تشركون siz أنتم Sonra da ثم sıkıntıdan كرب her türlü كل
koşarsınız

64) De ki: "Ondan ve her türlü sıkıntıdan sizi kurtaran Allah'tır. Sonra da siz şirk koşarsınız."

عليكم göndermeye يبعث أن على kadirdir القادر O هو De ki قل
تحت من ya da أو üstünüzden فوقكم من azap عذابا size
شيعا sizi kıydırıp يلبسكم veya أو ayaklarınızın أرجلكم altından
baskısını بأس kiminizin بعضكم tattırmaya ويذيق birbirinize
الآيات açıklıyoruz نصرف nasıl كيف Bak انظر kiminize بعض
iyice anlamaları يفقهون için لعلهم ayetleri

65) De ki: "O, size üstünüzden ya da ayaklarınızın altından azap göndermeye veya sizi birbirinize kıydırıp kiminizin baskısını kiminize tattırmaya kadirdir." Bak iyice anlamaları için ayetleri nasıl açıklıyoruz.

الحق Halbuki o وهو Kavmin de قومك onu بهِ yalanladı وكذب
بوكيل sizin üzerinize عليكم Ben değilim لست De ki قل haktır
vekil

66) Kavmin de onu yalanladı. Halbuki o haktır. De ki: "Ben sizin üzerinize vekil değilim."

kararlaştırılmış bir zamanı مستقر haberin نبإ Her bir لكل
siz de bileceksiniz تعلمون Yakında وسوف vardır

67) Her bir haberin kararlaştırılmış bir zamanı vardır. Yakında siz de bileceksiniz.

hakkında dalanları يخوضون الذين gördüğün رأيت zaman وإذا
حتى onlardan عنهم yüz çevir فأعرض Ayetlerimiz في آياتنا
başka غيره bir söze في حديث onlar geçinceye يخوضوا kadar
فلا تقعد Şeytan الشيطان sana unutturursa ينسينك Şayet وإما
القوم ile beraber مع hatırladıktan الذكرى sonra بعد oturma
o zalimler الظالمين topluluğu

68) Ayetlerimiz hakkında dalanları gördüğün zaman onlar başka bir söze geçinceye kadar onlardan yüz çevir. Şayet şeytan sana unutturursa, hatırladıktan sonra o zalimler topluluğu ile beraber oturma.

(*)Yukarıda geçen âyetler, bunca belgelere ve kâinattaki ilâhî kudreti yansıtan delillere rağmen putperest ve inatçı inkarcıların hâlâ Kur'ân'ı insan ürünü saymaları kınandı. Peygamberin hemen azap indiren veya inecek azabı geri çeviren bir kudret olmadığı, bütün tasarrufun Allah'a ait bulunduğu açıklandı.Kur'ân âyetlerine alaylı bir tavırla dalanlarla beraber oturulmaması emredildi.

مِن حِسَابِهِم Sakınanlar يَتَّقُونَ الَّذِينَ üzerine عَلَى yoktur وَمَا
ذِكْرَى Ancak وَلَكِن bir şey مِن شَيْءٍ onların hesabından
sakınırlar يَتَّقُونَ diye لَعَلَّهُمْ hatırlatmak gerekir

69) Sakınanlar üzerine onların hesabından bir şey yoktur. Ancak sakınırlar diye hatırlatmak gerekir.

لَعِبًا Dinlerini دِينَهُمْ edinenleri اتَّخَذُوا kimseleri الَّذِينَ bırak وَذَرِ
aldatmış olduğu غَرَّتْهُمُ ve و bir eğlence لَهْوًا ve و bir oyun
أَن تُبْسَلَ Onunla بِهِ hatırlat ki وَذَكِّرْ dünya الدُّنْيَا hayatının الْحَيَاةُ
لَيْسَ kazandıklarıyla كَسَبَتْ kendi بِمَا bir nefis نَفْسٌ helake
Allah'tan اللَّهِ başka دُونِ مِن O taktirde onun لَهَا düşmesin
وَإِن تَعْدِلْ ne de şefaatçisi وَلَا شَفِيعٌ ne bir velisi vardır وَلِيٌّ
مِنْهَا kabul edilmez لَا يُؤْخَذْ fidyeyi عَدْلٍ Her türlü كُلَّ verse de
بِمَا helake uğrayanlardır أُبْسِلُوا الَّذِينَ İşte onlar أُولَئِكَ ondan
مِن bir içecek شَرَابٌ onlara لَهُمْ kazandıkları كَسَبُوا sebebiyle
can yakıcı أَلِيمٌ bir azap vardır عَذَابٌ ve و kaynar sudan حَمِيمٍ
İnkâr يَكْفُرُونَ ettikleri için بِمَا كَانُوا

70) Dinlerini bir oyun ve bir eğlence edinenleri ve dünya hayatının aldatmış olduğu kimseleri bırak. Onunla hatırlat ki bir nefis kendi kazandıklarıyla helake düşmesin. O taktirde onun Allah'tan başka ne bir velisi vardır ne de şefaatçisi. Her türlü fidyeyi verse de ondan kabul edilmez. İşte onlar, kazandıkları sebebiyle helake uğrayanlardır. İnkâr ettikleri için onlara kaynar sudan bir içecek ve can yakıcı bir azap vardır.

İbni Abbas ve İbni Sîrîn'den rivayet edildiğine göre bu ayet-i kerime, ayet-i kerimeleri, ortaya attıkları mezhep ve görüşlerini desteklemek üzere batıl bir şekilde tevil eden ve Müslümanlar arasındaki çeşitli heva ve bidat ehli kimseler hakkında nazil olmuştur.[309]

اللَّهِ başka şeylere مِن دُونِ mi ibadet edelim? أَنَدْعُو De ki قُلْ
zararı لَا يَضُرُّنَا ve و Bize yararı olmayan مَا لَا يَنفَعُنَا Allah'tan
عَلَى gerisin geriye mi döndürüleceğiz? وَنُرَدُّ olmayan
bizi هَدَانَا zaman إِذْ sonra بَعْدَ ökçelerimiz أَعْقَابِنَا üzerinde
saptırıp اسْتَهْوَتْهُ kimse gibi كَالَّذِي Allah اللَّهُ doğru yola ilettiği
şaşkın حَيْرَانَ yeryüzünde فِي الْأَرْضِ şeytanların الشَّيَاطِينُ
يَدْعُونَهُ arkadaşlarının أَصْحَابٌ لَهُ şaşkın dolaştırdığı
De ki قُلْ Bize gel diye ائْتِنَا doğru yola إِلَى الْهُدَى çağırdıkları
ta kendisidir هُوَ Allah'ın اللَّهِ hidayeti هُدَى Muhakkak ki إِنَّ
teslim لِنُسْلِمَ Biz de emrolunduk وَأُمِرْنَا doğru yolun الْهُدَى
alemlerin الْعَالَمِينَ Rabbine لِرَبِّ olmakla

71) De ki: "Bize yararı olmayan ve zararı olmayan Allah'tan başka şeylere mi ibadet edelim? Allah bizi doğru yola ilettiği zaman sonra şeytanların saptırıp yeryüzünde şaşkın şaşkın dolaştırdığı, arkadaşlarının "Bize gel" diye doğru yola çağırdıkları kimse gibi ökçelerimiz üzerinde gerisin geriye mi döndürüleceğiz?" De ki: "Muhakkak ki Allah'ın hidayeti doğru yolun ta kendisidir. Biz de alemlerin Rabbine teslim olmakla emrolunduk."

وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِم مِّن شَيْءٍ وَلَكِن ذِكْرَى
لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ (٦٩) وَذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا
وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَذَكِّرْ بِهِ أَن تُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ
لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ اللَّهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ وَإِن تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَّا
يُؤْخَذْ مِنْهَا أُولَئِكَ الَّذِينَ أُبْسِلُوا بِمَا كَسَبُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ
حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ (٧٠) قُلْ أَنَدْعُو مِن
دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَى أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَانَا
اللَّهُ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ فِي الْأَرْضِ حَيْرَانَ لَهُ أَصْحَابٌ
يَدْعُونَهُ إِلَى الْهُدَى ائْتِنَا قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ الْهُدَى وَأُمِرْنَا
لِنُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ (٧١) وَأَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَاتَّقُوهُ وَهُوَ
الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ (٧٢) وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَيَوْمَ يَقُولُ كُن فَيَكُونُ قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ
يَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ
الْخَبِيرُ (٧٣)

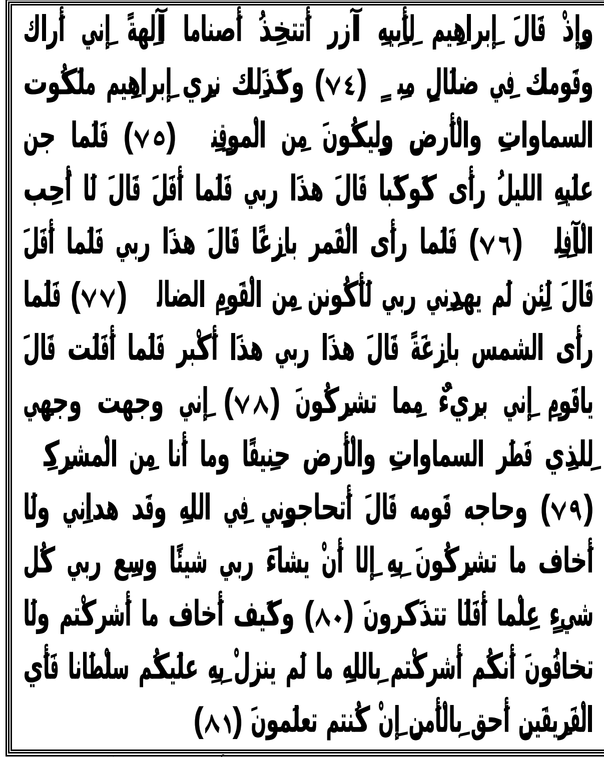
اتَّقُوهُ ve و Namazı الصَّلَاةَ dosdoğru kılın أَقِيمُوا Ayrıca وَأَنْ
huzuruna الَّذِي إِلَيْهِ Yalnız O'nun وَهُوَ O'ndan sakının
toplanacaksınız تُحْشَرُونَ

72) Ayrıca: "Namazı dosdoğru kılın ve O'ndan sakının." Yalnız O'nun huzuruna toplanacaksınız.

yeri الْأَرْضَ ve و gökleri السَّمَاوَاتِ yaratandır خَلَقَ الَّذِي O وَهُوَ
o da فَيَكُونُ ol كُن O'nun diyeceği يَقُولُ gün وَيَوْمَ hak ile بِالْحَقِّ
yalnız O'nundur وَلَهُ haktır الْحَقُّ O'nun sözü قَوْلُهُ oluverir
عَالِمُ Sur'a فِي الصُّورِ üfürüleceği يُنفَخُ günde يَوْمَ mülk الْمُلْكُ
Görüneni وَالشَّهَادَةِ görünmeyeni de الْغَيْبِ hakkıyla bilendir
Habîr'dir الْخَبِيرُ Hakîm'dir الْحَكِيمُ Şüphesiz O وَهُوَ de

73) O, gökleri ve yeri hak ile yaratandır. O'nun "ol" diyeceği gün o da oluverir. O'nun sözü haktır. Sur'a üfürüleceği günde mülk yalnız O'nundur. Görüneni de görünmeyeni de hakkıyla bilendir. Şüphesiz O Hakîm'dir, Habîr'dir.

(*)"Üflendiğinde ses çıkaran boynuz biçiminde bir boru" diye tanımlanan sûr'un benzer açıklamaları hadislerde de geçmektedir. Geleneksel İslâmî inanca göre dört büyük melekten biri olan İsrafil, sûr adı verilen ve çok güçlü ses çıkaran boruyu iki defa üfleyecek, ilk üflemede kâinattaki bütün canlılar ölecek ikinci üflemede ise canlılar tekrar dirilecektir.

وإذْ قالَ إبراهيم لِأبيهِ آزر أتتخِذُ أصناما آلِهةً إني أراك وقومك فِي ضلالٍ مبينٍ (٧٤) وكذلك نري إبراهيم ملكوت السماواتِ والأرض وليكونَ مِن الموقنِين (٧٥) فلما جن عليهِ الليلُ رأى كوكبا قالَ هذا ربي فلما أفلَ قالَ لا أحِب الآفِلِين (٧٦) فلما رأى القمر بازغًا قالَ هذا ربي فلما أفلَ قالَ لئِن لم يهدِني ربي لأكونن مِن القومِ الضالين (٧٧) فلما رأى الشمس بازغةً قالَ هذا ربي هذا أكبر فلما أفلت قالَ ياقومِ إني بريءٌ مِما تشركونَ (٧٨) إني وجهت وجهي لِلذِي فطر السماواتِ والأرض حنِيفًا وما أنا مِن المشركِين (٧٩) وحاجه قومه قالَ أتحاجوني فِي اللهِ وقد هدانِي ولا أخاف ما تشركونَ بِهِ إلا أنْ يشاءَ ربي شيئًا وسِع ربي كل شيءٍ عِلما أفلا تتذكرونَ (٨٠) وكيف أخاف ما أشركتم ولا تخافونَ أنكم أشركتم بِاللهِ ما لم ينزلْ بِهِ عليكم سلطانا فأي الفريقين أحق بِالأمنِ إنْ كنتم تعلمونَ (٨١)

Azer'e آزر babası لِأَبِيهِ İbrahim إِبراهِيم demişti قَالَ Hani وَإِذْ
Sen ilah آلِهَةً birtakım putları أَصنَامًا mı ediniyorsun? أَتَتخِذُ
قَومَكَ ve وَ seni görüyorum أَرَاكَ Gerçekten de ben إِني
apaçık مُبِين bir sapıklık içinde فِي ضَلَالٍ kavmini

74) Hani İbrahim babası Azer'e: "Sen birtakım putları ilah mı ediniyorsun? Gerçekten de ben seni ve kavmini apaçık bir sapıklık içinde görüyorum" demişti.

İbrahim'e إِبراهِيم Biz gösteriyorduk نُرِي böylece وَكَذَلِكَ
وَلِيَكُونَ yerin الْأَرضِ ve و göklerin السماوَاتِ mülkünü مَلَكُوتَ
yakîn sahiplerinden مِن الموقِنِين olsun diye

75) Biz İbrahim'e yakîn sahiplerinden olsun diye göklerin ve yerin mülkünü böylece gösteriyorduk.

görmüş رَأَى gece اللَّيلُ onu عَلَيهِ örtünce جن Vaktaki فَلَما
benim رَبي Bu imiş هذَا demişti ki قَالَ bir yıldız كَوكَبًا
لَا أُحِب demişti قَالَ o sönünce de أَفَلَ Vaktaki فَلَما Rabbim!?
böyle sönenleri الْآفِلِين Ben sevmem

76) Vaktaki gece onu örtünce bir yıldız görmüş, demişti ki: "Bu imiş benim Rabbim?" Vaktaki o sönünce de: "Ben böyle sönenleri sevmem" demişti.

قَالَ doğarken بَازِغًا ayı الْقَمر görünce رَأَى Ardından فَلَما
o أَفَلَ Vaktaki فَلَما benim Rabbim!? رَبي Bu imiş هذَا demişti
beni لَم يَهدِنِي Andolsun ki لَئِن demişti قَالَ da kaybolunca
kavimden مِن الْقَومِ iletmezse لَأَكُونَن Rabbim رَبي doğru yola
elbette sapan olurdum الضالِين

77) Ardından ayı doğarken görünce: "Bu imiş benim Rabbim?" demişti. Vaktaki o da kaybolunca: "Andolsun ki Rabbim beni doğru yola iletmezse elbette sapan kavimden olurdum" demişti.

قَالَ doğarken بَازِغَةً güneşi الشمس görünce رَأَى Sonra فَلَما
daha أَكْبَر bu imiş هذَا benim Rabbim!? رَبي Bu هذَا demişti
Ey يَاقَومِ demişti قَالَ batınca أَفَلَتْ O da فَلَما büyük olduğu için
şirk مِما تُشْرِكُون uzağım بَرِيءٌ Ben sizin إِني kavmim!
koştuğunuzdan

78) Sonra güneşi doğarken görünce: "Bu daha büyük olduğu için bu imiş benim Rabbim?" demişti. O da batınca: "Ey kavmim! Ben sizin şirk koştuğunuzdan uzağım" demişti.

لِلذِي yüzümü وَجهِي çevirdim وَجهتُ Muhakkak ki ben إِني
ben hanif حَنِيفًا yeri الْأَرضَ ve و gökleri السماوَاتِ yaratana فَطَر
müşriklerden مِن الْمُشْرِكِين ben أَنَا değilim ما ve و

79) "Muhakkak ki ben hanif olarak yüzümü gökleri ve yeri yaratana çevirdim ve ben müşriklerden değilim."

O da قَالَ Kavmi onunla قَومه mücadeleye giriştin حَاجه Ve و
فِي اللهِ benimle mücadele mi ediyorsunuz? أَتُحَاجونِي dedi ki
beni doğru yola هدَانِي Gerçekten وَقَد Allah hakkında
تُشْرِكُون ما Ben korkmam أَخَافُ وَلَا iletmişken
müstesna أَن يَشَاءَ ancak إِلا sizin O'na بِهِ koştuklarınızdan
Rabbim'in رَبي kuşatmıştır وَسِع dilemesi شَيئًا Rabbim'in رَبي
Hala تَتَذَكَّرُون misiniz? أَفَلَا ilmi عِلْمًا şeyi شَيءٍ her كُل
düşünmeyecek

80) Ve kavmi onunla mücadeleye girişti. O da dedi ki: "Gerçekten beni doğru yola iletmişken Allah hakkında benimle mücadele mi ediyorsunuz? Ben sizin O'na ortak koştuklarınızdan korkmam ancak Rabbim'in dilemesi müstesna. Rabbim'in ilmi her şeyi kuşatmıştır. Hala düşünmeyecek misiniz?"

ben sizin ortak ما أَشْرَكْتُم korkarım أَخَافُ nasıl كَيفَ Ve و
siz أَنكُم korkmuyorsunuz da تَخَافُون وَلَا koştuklarınızdan
لَم يُنَزلْ şeyi ما Allah'ı بِاللهِ ortak koşmaktan أَشْرَكْتُم
Şu فَأَي hiçbir delil سُلْطَانًا hakkında عَلَيكُم O'na بِهِ indirmediği
بِالْأَمن daha layıktır? أَحق bu iki gruptan الْفَرِيقَين halde hangisi
bilmek تَعلَمُون isterseniz كُنْتُم Eğer إِن güven duymaya

81) "Ve Allah'ın size hakkında hiçbir delil indirmediği şeyi siz O'na ortak koşmaktan korkmuyorsunuz da ben sizin ortak koştuklarınızdan nasıl korkarım. Şu halde bu iki gruptan hangisi güven duymaya daha layıktır? Eğer bilmek isterseniz."

(*)Benzer mantıkî değerlendirme ve uyarılar bu âyette de devam etmekte ve sonuç olarak, mutlaka taraflardan biri inancı sayesinde güvenliğe kavuşacağına göre hangi tarafın, ilmi her şeyi kuşatan, fayda ve zararın yaratıcısı olan Allah'a ortak koşup İsyan edenlerin mi, yoksa O'nun birliğine ve hükümranlığına inanıp yolundan gidenlerin mi güvence içinde oldukları sorulmaktadır. "Eğer biliyorsanız" kaydıyla da bu soruya yalnız bilgi sahibi olanların doğru cevap verebileceklerine, dolayısıyla bâtıl inançlardan kurtulma hususunda bilginin önemine işaret edilmektedir.

الذين آمنوا ولم يلبسوا إيمانهم بظلم أولئك لهم الأمن وهم مهتدونَ (٨٢) وتلك حجتنا آتيناها إبراهيم على قومه نرفع درجاتٍ من نشاءُ إن ربك حكيم عليم (٨٣) ووهبنا له إسحاق ويعقوب كلا هدينا ونوحا هدينا من قبلُ ومن ذريته داوود وسليمانَ وأيوب ويوسف وموسى وهارونَ وكذلك نجزي المحسنين (٨٤) وزكريا ويحيى وعيسى وإلياس كلٌ من الصالحين (٨٥) وإسماعيلَ واليسع ويونس ولوطًا وكلا فضلنا على العالمين (٨٦) ومن آبائهم وذرياتهم وإخوانهم واجتبيناهم وهديناهم إلى صراطٍ مستقيمٍ (٨٧) ذلك هدى الله يهدي به من يشاءُ من عباده ولو أشركوا لحبط عنهم ما كانوا يعملونَ (٨٨) أولئك الذين آتيناهم الكتاب والحكم والنبوةَ فإنْ يكفر بها هؤلاء فقد وكلنا بها قوما ليسوا بها بكافرين (٨٩) أولئك الذين هدى الله فبهداهم اقتده قلْ لا أسألكم عليه أجرا إنْ هو إلا ذكرى للعالمين (٩٠)

karıştırmayanlara يلبسوا لم و ve آمنوا İmanı الذين edenler
onlar لهم işte أولئك zulüm بظلم imanlarına إيمانهم gelince
hidayete erenler de مهتدون onlardır وهم güven الأمن içindir

82) İman edenler ve imanlarına zulüm karıştırmayanlara gelince işte güven onlar içindir; hidayete erenler de onlardır.

إبراهيم verdiğimiz آتيناها hüccetimizdir حجتنا işte bu تلك Ve و
Biz yükseltiriz نرفع kavmine قومه karşı على İbrahim'e
ربك Muhakkak إن dilediğimizi نشاء من derece derece درجات
Alîm'dir عليم Hakîm'dir حكيم Rabbin

83) Ve işte bu kavmine karşı İbrahim'e verdiğimiz hüccetimizdir. Biz dilediğimizi derece derece yükseltiriz. Muhakkak Rabbin Hakîm'dir, Alîm'dir.

Yakub'u يعقوب ve و İshak'ı إسحاق o'na له verdik وهبنا Ve و
هدينا Nuh'u نوحا ve و hidayete erdirdik هدينا Hepsini كلا
onun ذريته ومن Daha önce de قبل من hidayete erdirdik
Eyyub'u وأيوب Süleyman'ı وسليمان Davud'u داوود soyundan
Harun'u da وهارون Musa'yı موسى ve و Yusuf'u ويوسف
iyilik المحسنين Biz mükafatlandırırız نجزي işte böyle وكذلك
yapanları

84) Ve o'na İshak'ı ve Yakub'u verdik. Hepsini hidayete erdirdik. Daha önce de Nuh'u ve onun soyundan Davud'u, Süleyman'ı, Eyyub'u, Yusuf'u, Musa'yı ve Harun'u da hidayete erdirdik. Biz iyilik yapanları işte böyle mükafatlandırırız.

ve و İsa'yı وعيسى Yahya'yı ويحيى Zekeriyya'yı زكريا Ve و
salihlerdendi الصالحين من Hepsi de كل İlyas'ı da إلياس

85) Ve Zekeriyya'yı, Yahya'yı, İsa'yı ve İlyas'ı da... Hepsi de salihlerdendi.

ve و Yunus'u ويونس Elyesa'yı واليسع İsmail'i إسماعيل Ve و
على العالمين üstün kıldık فضلنا Hepsini وكلا Lut'u da لوطا
alemlere

86) Ve İsmail'i, Elyesa'yı, Yunus'u ve Lut'u da. Hepsini alemlere üstün kıldık.

إخوانهم ve و soylarından وذرياتهم babalarından آبائهم من Ve و
هم seçtik هدينا ve و kimini de واجتبيناهم kardeşlerinden
dosdoğru مستقيم onları yola ilettik إلى صراط Onları

87) Ve babalarından, soylarından ve kardeşlerinden kimini de... Onları seçtik ve onları dosdoğru yola ilettik.

به hidayete erdirir يهدي Allah'ın الله hidayetidir هدى Bu ذلك
Eğer ولو Kullarından عباده من dilediğini يشاء من onunla
ما كانوا onlar da عنهم boşa gitmiş لحبط şirk koşsalardı أشركوا
yaptıkları يعملون olurdu

88) Bu, Allah'ın hidayetidir. Kullarından dilediğini onunla hidayete erdirir. Eğer onlar da şirk koşsalardı yaptıkları boşa gitmiş olurdu.

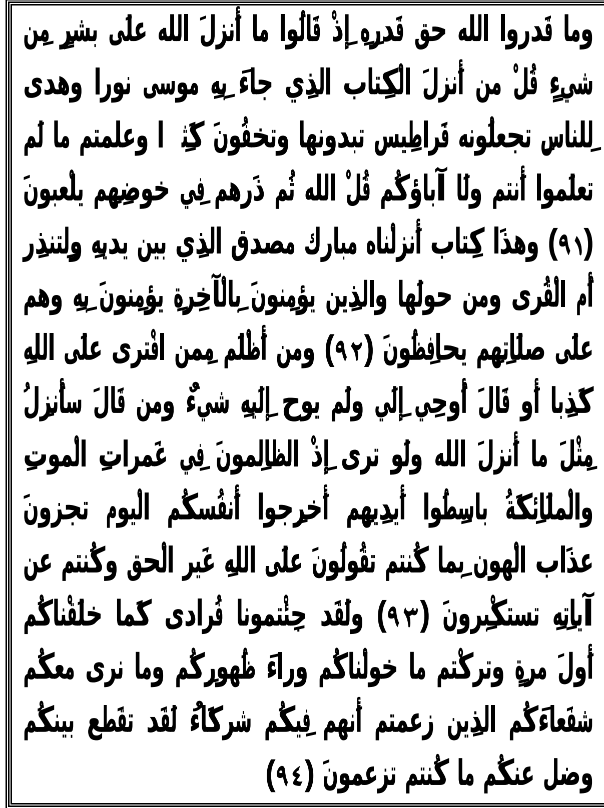
verdiğimiz آتيناهم kendilerine الذين İşte onlar أولئك
nübüvvet النبوة ve و hikmet والحكم kitap الكتاب kimselerdir
elbette فقد onları هؤلاء Onları بها inkâr ediyorlarsa فإن يكفر
ليسوا bir topluluğu قوما onlara بها vekil kılmışızdır وكلنا
inkâr بكافرين onlara بها etmeyen

89) İşte onlar kendilerine kitap, hikmet ve nübüvvet verdiğimiz kimselerdir. Onları inkâr ediyorlarsa, elbette onları inkâr etmeyen bir topluluğu onlara vekil kılmışızdır.

الله hidayet ettiği هدى kimselerdir الذين İşte bunlar أولئك
O halde sen de اقتده onların doğru yoluna فبهداهم Allah'ın
bunun عليه Ben istemiyorum أسألكم لا De ki قل yoluna uy
للعالمين öğüttür ذكرى ancak إلا O هو إن bir ücret أجرا için
alemler için

90) İşte bunlar Allah'ın hidayet ettiği kimselerdir. O halde sen de onların doğru yoluna uy. De ki: "Ben bunun için bir ücret istemiyorum. Lakin o ancak alemler için öğüttür."

(*)Allah'ın bu kişileri hidayete erdirdiği, tarihî bir hakikati kesin olarak ortaya koymak bakımından, bir defa daha vurgulandıktan sonra Hz. Muhammed'e, son peygamber olarak onların hidayetine uyup aynı evrensel hakikati devam ettirmesi emredilmiştir. Burada Araplar'a ve Kur'an'ın muhatabı olan herkese, Hz. Muhammed'in görülmemiş duyulmamış bir din icat etmediğine, aksine, geçmiş peygamberlerin sünnetini devam ettirdiğine ilişkin dolaylı bir hatırlatma da vardır. Ayrıca Resûlullah'a, seleflerinden birini veya bir kısmını örnek almak yerine, hepsinin hidayetine uyması, meziyetlerini kendisinde toplaması emredilmiştir. Bu buyruk hangi devir, ülke, millet ve kültüre ait olursa olsun, evrensel gerçekliğin, doğruluk ve iyiliğin benimsenmesi ve yaşatılması gerektiğine işaret etmekte; Hz. Peygamber'den de bu değerlere sahip çıkmasını istemektedir.

وما قدروا الله حق قدره إذ قالوا ما أنزل الله على بشر من
شيء قل من أنزل الكتاب الذي جاء به موسى نورا وهدى
للناس تجعلونه قراطيس تبدونها وتخفون كثيرا وعلمتم ما لم
تعلموا أنتم ولا آباؤكم قل الله ثم ذرهم في خوضهم يلعبون
(٩١) وهذا كتاب أنزلناه مبارك مصدق الذي بين يديه ولتنذر
أم القرى ومن حولها والذين يؤمنون بالآخرة يؤمنون به وهم
على صلاتهم يحافظون (٩٢) ومن أظلم ممن افترى على الله
كذبا أو قال أوحي إلي ولم يوح إليه شيء ومن قال سأنزل
مثل ما أنزل الله ولو ترى إذ الظالمون في غمرات الموت
والملائكة باسطوا أيديهم أخرجوا أنفسكم اليوم تجزون
عذاب الهون بما كنتم تقولون على الله غير الحق وكنتم عن
آياته تستكبرون (٩٣) ولقد جئتمونا فرادى كما خلقناكم
أول مرة وتركتم ما خولناكم وراء ظهوركم وما نرى معكم
شفعاءكم الذين زعمتم أنهم فيكم شركاء لقد تقطع بينكم
وضل عنكم ما كنتم تزعمون (٩٤)

حق Allah'ı الله takdir edemediler de قدروا gereği gibi ما Ve و
ما أنزل dediler قالوا Hani إذ O'nun kadrini قدره hakkıyla
hiçbir şey من شيء beşere على بشر Allah الله indirmemiştir
getirdiği الذي جاء kitabı الكتاب indirdi أنزل kim من De ki قل
hidayet هدى ve و bir nur نورا Musa'nın موسى O halde به
parça قراطيس haline getirip تجعلونه insanlar için للناس olarak
وتخفون ki siz onu kimini açıklıyor تبدونها parça kâğıtlar
ما لم öğretilmiştir وعلمتم pek çoğunu da كثيرا gizliyorsunuz?
ولا آباؤكم Üstelik sizin أنتم bilmediğiniz şeyler تعلموا
bırak ذر sonra ثم Allah'tır الله Sen de قل atalarınızın da size
يلعبون daldıkları batakta في خوضهم onları هم
oynayadursunlar

91) Ve Allah'ı hakkıyla O'nun kadrini gereği gibi takdir edemediler de: "Hani Allah beşere hiçbir şey indirmemiştir" dediler. De ki: "O halde Musa'nın insanlar için bir nur ve hidayet olarak getirdiği kitabı kim indirdi, ki siz onu parça parça kâğıtlar haline getirip kimini açıklıyor, pek çoğunu da gizliyorsunuz? Üstelik sizin atalarınızın da bilmediğiniz şeyler size öğretilmiştir." Sen: "Allah'tır" de sonra onları bırak daldıkları batakta oynayadursunlar.

Yüce Allah Resulullah (a.s.)'a, Kitap Ehli'ne kendisi hakkında kitaplarında nasıl söz edildiğine dair soru sormasını emretti. Muhammed'e kıskançlıkları, onları Allah'ın kitaplarını ve Resulünü inkâr etmeye itti ve şöyle dediler: Allah herhangi bir insana bir şey indirmiş değildir. Bunun üzerine Yüce Allah bu ayet-i kerimeyi indirdi.[310]

bizim أنزلناه bir kitaptır كتاب İşte bu da هذا Ve و
doğrulayıcı olmak مصدق mübarek مبارك gönderdiğimiz
anası ile أم uyarman için ولتنذر öncekileri الذي بين يديه üzere
يؤمنون الذين Ve و çevresindekileri ومن حولها şehirlerin القرى
ona da به iman ederler يؤمنون Ahirete بالآخرة iman edenler
muhafaza يحافظون namazlarını da على صلاتهم Onlar وهم
ederler

92) Ve işte bu da kendisinden öncekileri doğrulayıcı olmak üzere şehirlerin anası ile çevresindekileri uyarman için bizim gönderdiğimiz mübarek bir kitaptır. Ve ahirete iman edenler ona da iman ederler. Onlar namazlarını da muhafaza ederler.

iftira ممن افترى daha zalim أظلم kim olabilir? من Ve و
Diyenden قال yahut أو yalan كذبا Allah'a على الله edenden
vahyolunmamışken ولم يوح Bana da إلي vahyolundu أوحي
سأنزل diyenden قال bir de ومن hiçbir şey شيء kendisine إليه
الله indirdiğinin أنزل ما benzerini مثل ben de indiririm
في zalimleri الظالمون إذ görsen! ترى Sen bir ولو Allah'ın
meleklerin de والملائكة ölümün الموت sıkıntıları غمرات içinde
أنفسكم çıkarın أخرجوا ellerini أيديهم uzatarak باسطوا
bir عذاب cezalandırılacaksınız تجزون bugün اليوم Canlarınızı
على söylemiş تقولون olduğunuz بما كنتم alçaltıcı الهون azapla
عن karşı وكنتم ve و hak الحق olmayanı غير Allah'a الله karşı
kibirlendiğiniz için تستكبرون O'nun ayetlerine آياته

93) Ve Allah'a yalan iftira edenden yahut kendisine hiçbir şey vahyolunmamışken "Bana da vahyolundu." Diyenden, bir de: "Allah'ın indirdiğinin benzerini ben de indiririm" diyenden daha zalim kim olabilir? Sen zalimleri ölümün sıkıntıları içinde meleklerin de ellerini uzatarak: "Canlarınızı çıkarın; Allah'a karşı hak olmayanı söylemiş olduğunuz ve O'nun ayetlerine karşı kibirlendiğiniz için bugün alçaltıcı bir azapla cezalandırılacaksınız" derlerken bir görsen.

كما tek başına فرادى bize geldiniz جئتمونا Andolsun ki ولقد
başına وتركتم defa مرة ilk أول sizi yarattığımız خلقناكم gibi
وراء ظهوركم size bağışladığımız خولناكم şeyleri ما geldiniz
yanınızda معكم görmüyoruz وما نرى arkanızda bıraktınız
boş yere iddia ettiğiniz الذين زعمتم şefaatçilerinizi de شفعاءكم
لقد ortak olduklarını شركاء İçinizden فيكم gerçekten أنهم
ve و onlarla aranızdaki بينكم bağlar kopmuş تقطع Andolsun
iddia تزعمون sizden ما كنتم uzaklaşıp عنكم gitmiştir ضل
ettikleriniz

94) Andolsun ki bize sizi ilk defa yarattığımız gibi tek başına geldiniz ve size bağışladığımız şeyleri arkanızda bıraktınız. İçinizden gerçekten ortak olduklarını boş yere iddia ettiğiniz şefaatçilerinizi de yanınızda görmüyoruz. Andolsun, onlarla aranızdaki bağlar kopmuş ve iddia ettikleriniz sizden uzaklaşıp gitmiştir.

(*)Yukarıda geçen âyetler, kendini Allah'a veya peygambere denk tutanların şaşkın halleri, kıyamette kendilerine çok kötü bir sonuç hazırladikları belir-tildi.. Öldükten sonra -ilk yaratıldığımız gibi- birer birer dirilip kalkacağımız, bu nedenle dünyada ilâhlaştırılan putlar ve şahıslarla bütün bağların kopacağı, herkesin kendi ameliyle başbaşa kalacağı hatırlatıldı.

و النوى ve taneyiالْحب yaranفَالِقُ Allahالله Şüphesiz kiإِن
çıkarandırومخْرِج ölüdenمِن الْميتِ diriyiيخْرِج الْحي çekirdeği
فَأَنا Allahالله İşte budurذَلِكُم diriden deمِن الْحي ölüyüالْميتِ
döndürülüyorsunuz?تؤْفَكُون O halde nasıl

95) Şüphesiz ki Allah taneyi ve çekirdeği yaran; ölüden diriyi, diriden de ölüyü çıkarandır. İşte Allah budur. O halde nasıl döndürülüyorsunuz?

سكَنًا geceyiاللَّيْلَ kılanوجعل Sabahıالْإِصباحِ yaranفَالِقُ
birer hesap حسبانًا ayı daالْقَمر ve و güneşiوالشمس sükunet
Azîzالْعزِيزِ olanın takdiridirتقْدِير İşte buذَلِك ölçüsü yapan
Alîmالْعلِيمِ

96) Sabahı yaran, geceyi sükunet kılan, güneşi ve ayı da birer hesap ölçüsü yapan. İşte bu Azîz, Alîm olanın takdiridir.

yıldızlarıالنجوم sizin içinلَكُم yaratanجعل الذِي O'durو هو
فِي ظُلُماتِ onlarlaبِها yolunuzu bulasınız diyeلِتهتدوا
Muhakkakقَد denizinالْبحرِ ve و karanınالْبر karanlıklarında
يعلَمون bir topluluk içinلِقَومٍ ayetleriالْآياتِ biz açıkladıkفَصلْنا
bilen

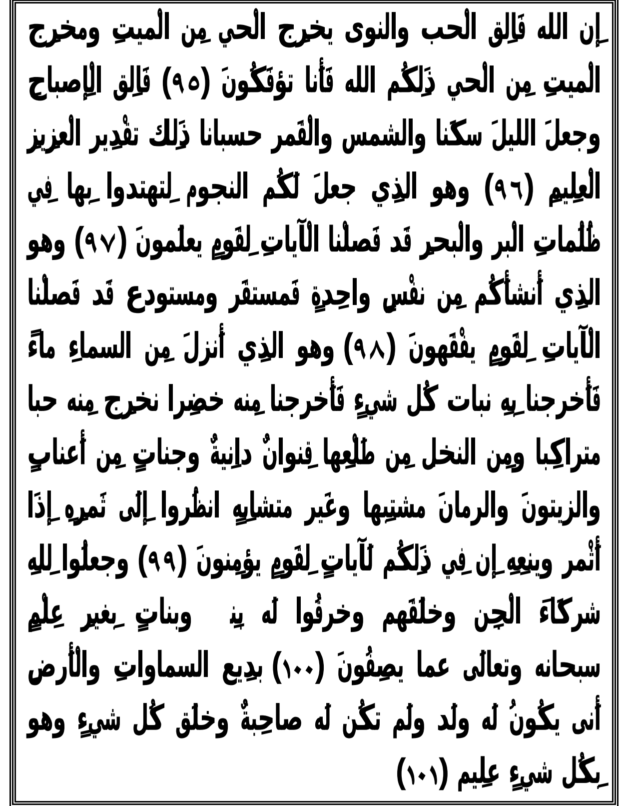
97) Karanın ve denizin karanlıklarında onlarla yolunuzu bulasınız diye sizin için yıldızları yaratan O'dur. Muhakkak biz ayetleri bilen bir topluluk için genişçe açıkladık.

(*)Yıldızlar ve gökada çok düzenli ve her takım ya da kuşak özel biçimde hareket halinde bulunuyor; her gün aynı yıldızlan belli ve belirli kesimlerde görmek mümkündür. Milyarlarca yıldızı düzenli hareket ettiren ilâhî kudretin şaşmazlığı ve her yıldızın da hareketinin en ince matematiksel ölçülere, en duyarlı fiziksel kanunlara bağlı bulunduğu kendiliğinden ortaya çıkmış oluyor. Aklını ve ilmini bilerek kullanan bir millete, Allah'ın varlığına ve kudretinin yücelik ve sınırsızlığına delâlet eden belgeler, ana fikirler ne güzel sıralanmaktadır.

مِن نفْسٍ sizi meydana getirenأَنشأَكُم الذِي O'durهو Ve و
bir ومستودع Bir yerleşme yeriفَمستقَر tek birواحِدةٍ nefisten
biz genişçe فَصلْنا Muhakkakقَد de emanet yeri vardır
يفْقَهون bir topluluk içinلِقَومٍ ayetleriالْآياتِ açıkladık
kavrayabilen

98) Ve sizi tek bir nefisten meydana getiren O'dur. Bir yerleşme yeri bir de emanet yeri vardır. Muhakkak biz ayetleri kavrayabilen bir topluluk için genişçe açıkladık.

suماءً göktenمِن السماءِ indiren deأَنزلَ الذِي O'durهو Veو
شيءٍ herكُلِّ bitkiyiنبات bununlaبِهِ Biz çıkardıkفَأَخرجنا
نخْرِج bir yeşillikخضِرًا Ondanمِنه çıkardıkفَأَخرجنا türlü
birbiri üzerine متراكِبًا tanelerحبا Ondan daمِنه çıkardık
قِنوان tomurcuğundanمِن طَلْعِها Hurmaومِن النخْلِ binmiş
üzüm مِن أَعنابٍ bahçeleriوجناتٍ salkımlar دانِيةٌ yere sarkmış
birbirine hem مشتبِها narوالرمان ve و zeytinوالزيتون bağları
إِلَى bakıverinانظُروا hem benzemeyenوغَير متشابِهٍ benzeyen
bir meyve verdiği zamanأَثْمر zamanإِذَا Meyvesineثَمرِهِ
bütün bunlardaذَلِكُم فِي Şüphesizإِن bir de olgunlaştığıوينعِهِ
iman edenيؤْمِنون bir toplum içinلِقَومٍ ayetler vardırلَآياتٍ

إِن الله فَالِق الحب والنوى يخرج الحي مِن الميتِ ومخرج
الميتِ مِن الحي ذَلكُم الله فَأنا تؤفَكُونَ (٩٥) فَالِق الإِصباح
وجعلَ الليلَ سكَنا والشمس والقَمر حسبانا ذَلك تقْدِير العزيز
العلِيم (٩٦) وهو الذِي جعلَ لكُم النجوم لِتهتدوا بِها فِي
ظُلُماتِ البر والبحر قَد فَصلْنا الآياتِ لِقَومٍ يعلمونَ (٩٧) وهو
الذِي أَنشأَكُم مِن نفْسٍ واحِدةٍ فَمستقَر ومستودع قَد فَصلْنا
الآياتِ لِقَومٍ يفْقَهونَ (٩٨) وهو الذِي أَنزلَ مِن السماءِ ماءً
فَأَخرجنا بِهِ نبات كُل شيءٍ فَأَخرجنا مِنه خضِرا نخرج مِنه حبا
متراكِبا ومِن النخل مِن طَلْعِها قِنوانٌ دانِيةٌ وجناتٍ مِن أَعنابٍ
والزيتونَ والرمانَ مشتبِها وغَير متشابِهٍ انظُروا إِلَى ثَمرِهِ إِذَا
أَثْمر وينعِهِ إِن فِي ذَلِكُم لَآياتٍ لِقَومٍ يؤمِنونَ (٩٩) وجعلُوا لِلهِ
شركَاءَ الْجِن وخلَقَهم وخرقُوا لَه بنِين وبناتٍ بِغيرِ عِلْمٍ
سبحانه وتعالَى عما يصِفُونَ (١٠٠) بدِيع السماواتِ والأَرض
أَنى يكُونُ لَه ولَد ولَم تكُن لَه صاحِبةٌ وخلَق كُلَّ شيءٍ وهو
بِكُلِّ شيءٍ علِيم (١٠١)

99)Ve gökten su indiren de O'dur. Biz bununla her türlü bitkiyi çıkardık. Ondan bir yeşillik çıkardık. Ondan da birbiri üzerine binmiş taneler çıkardık. Hurma tomurcuğundan yere sarkmış salkımlar, birbirine hem benzeyen, hem benzemeyen üzüm bağları, zeytin ve nar bahçeleri... Meyvesine bir meyve verdiği zaman, bir de olgunlaştığı zaman bakıverin. Şüphesiz bütün bunlarda iman eden bir toplum için ayetler vardır.

و cinleriالْجِن ortak شركَاءَ Allah'aلِلهِ koştularجعلُوا Veو
Bir de uydurdularوخرقُوا onları O yaratmıştırخلَقَهم halbuki
سبحانه bilgisizceبِغيرِ عِلْمٍ kızlarبناتٍ ve و oğullarبنِين O'naلَه
onların عما يصِفُون O ise وتعالَى münezzehtir
nitelemelerinden

100)Ve cinleri Allah'a ortak koştular; halbuki onları O yaratmıştır. Bir de bilgisizce O'na oğullar ve kızlar uydurdular. O ise onların nitelemelerinden münezzehtir.

Kelbî der ki: "İblis ve Allah iki kardeştirler. Allah, insanları ve hayvanları; İblis de yılanları, vahşi hayvanları, akrebleri ve kötülükleri yaratmıştır" diyen zındıklar (mecusiler) hakkında nazil oldu.[150]

ve و Gökleriالسماواتِ örneksiz olarak yaratan O'durبدِيع
ولَم bir çocuğuولَد O'nunلَه nasıl olabilir?أَنى يكُون yeriالْأَرضِ
شيءٍ herكُلَّ yaratanخلَق Ve و eşi صاحِبةٌ O'dur لَه yokkenتكُن
hakkıyla bilendirعلِيم şeyiشيءٍ herبِكُلِّ Şüphesiz Oوهو şeyi

101) Gökleri ve yeri örneksiz olarak yaratan O'dur. O'nun bir eşi yokken nasıl çocuğu olabilir? Ve her şeyi yaratan O'dur. Şüphesiz O herşeyi hakkıyla bilendir.

ذَلكم الله ربكم لا إله إلا هو خالق كل شيء فاعبدوه وهو
على كل شيء وكيل (١٠٢) لا تدركه الأبصار وهو يدرك
الأبصار وهو اللطيف الخبير (١٠٣) قد جاءكم بصائر من
ربكم فمن أبصر فلنفسه ومن عمي فعليها وما أنا عليكم
بحفيظ (١٠٤) وكذلك نصرف الآيات وليقولوا درست
ولنبينه لقوم يعلمون (١٠٥) اتبع ما أوحي إليك من ربك لا إله
إلا هو وأعرض عن المشركين (١٠٦) ولو شاء الله ما
أشركوا وما جعلناك عليهم حفيظا وما أنت عليهم بوكيل
(١٠٧) ولا تسبوا الذين يدعون من دون الله فيسبوا الله
عدوا بغير علم كذلك زينا لكل أمة عملهم ثم إلى ربهم
مرجعهم فينبئهم بما كانوا يعملون (١٠٨) وأقسموا بالله
جهد أيمانهم لئن جاءتهم آية ليؤمنن بها قل إنما الآيات عند
الله وما يشعركم أنها إذا جاءت لا يؤمنون (١٠٩) ونقلب
أفئدتهم وأبصارهم كما لم يؤمنوا به أول مرة ونذرهم في
طغيانهم يعمهون (١١٠)

ilahإله yokturلا Rabbiniz olanربكم Allahالله İşte sizinذَلكم
فا şeyinشيء Herكل yaratıcısıdırخالق O'ndanهو başkaإلا
على Şüphesiz Oوهو yalnız O'naه ibadet edinعبدو O halde
vekildirوكيل şeyeشيء herكل

102) İşte sizin Rabbiniz olan Allah! O'ndan başka ilah yoktur. Her şeyin yaratıcısıdır. O halde yalnız O'na ibadet edin. Şüphesiz O her şeye vekildir.

يدرك O, iseوهو Gözlerالأبصار O'nu idrak edemezتدركه لا
اللطيف Şüphesiz Oوهو bütün gözleriالأبصار idrak eder
Habîr'dirالخبير Latîf'tir

103) Gözler O'nu idrak edemez. O, ise bütün gözleri idrak eder. Şüphesiz O Latîf (lutufkar)'tir, Habir (herşeyden haberdar)'dir.

من ربكم basiretlerبصائر size gelmiştirجاءكم Muhakkak kiقد
kendi فلنفسه görürseأبصر Artık kimفمن Rabbinizden
kendi aleyhinedirفعليها görmezseعمي kim deومن lehine
bir koruyucuبحفيظ üzerinizeعليكم Benأنا değilimوما

104) Muhakkak ki size Rabbinizden basiretler gelmiştir. Artık kim görürse kendi lehine kim de görmezse kendi aleyhinedir. Ben üzerinize bir koruyucu değilim.

onlar çeşitli biçimlerde نصرف işte biz böyleceكذلك Ve و
Sen درست desinlerليقولوا ayetleriالآيات açıklıyoruz ki
bir لقوم onu apaçık gösterelim لنبينه ve و okumuşsun
biz de bilenيعلمون topluluğa

105) Ve işte biz ayetleri böylece çeşitli biçimlerde açıklıyoruz ki onlar: "Sen okumuşsun" desinler ve biz de bilen bir topluluğa onu apaçık gösterelim.

لا Rabbindenمن ربك sanaإليك vahyedileneما أوحي uyاتبع
de عن yüz çevir وأعرض O'ndanهو başkaإلا ilahإله yoktur
Müşriklerdenالمشركين

106) Rabbinden sana vahyedilene uy. O'ndan başka ilah yoktur. Müşriklerden de yüz çevir.

onlar şirk أشركوا ما Allahالله dileseydiشاء Şayetولو
onlar üzerine عليهم Biz seni kılmadıkوما جعلناك koşmazlardı
onlar üzerineعليهم senأنت değilsinوما bir gözetleyiciحفيظا
bir vekil deبوكيل

107) Şayet Allah dileseydi onlar şirk koşmazlardı. Biz seni onlar üzerine bir gözetleyici kılmadık; sen onlar üzerine bir vekil de değilsin.

yalvardıklarınaيدعون onlarınالذين sövmeyin kiتسبوا لا Ve و
الله onlar da söverlerفيسبوا Allah'tanالله başkaمن دون
İşte bizكذلك bilgisizceبغير علم haddi aşarakعدوا Allah'a
ثم yaptıklarınıعملهم ümmeteأمة herلكل böyle süsledikزينا
onların مرجعهم yalnız Rabblerinedirربهم nihayetإلى Sonra
كانوا şeyleriبما onlara haber verecektirفينبئهم dönüşleri
O yapmaktaيعملون oldukları

108) Ve onların Allah'tan başka yalvardıklarına sövmeyin ki onlar da bilgisizce haddi aşarak Allah'a söverler. İşte biz her ümmete yaptıklarını böyle süsledik. Sonra nihayet onların dönüşleri yalnız Rabblerinedir. O yapmakta oldukları şeyleri onlara haber verecektir.

Müslümanlar kâfirlerin putlarına sövüyorlardı. Bu sefer onlar da Müslümanlara karşılık veriyorlardı. Bunun üzerine Yüce Allah, Allah'ı tanımayan cahil bir topluluğun, rablerine küfretmelerine sebep teşkil etmelerini yasakladı.[151]

yemin أيمانهم kuvvetliceجهد Allah بالله kasem ederek وأقسموا
ليؤمنن bir ayetآية Kendilerine gelseجاءتهم mutlakaلئن ettiler
الآيات ancakإنما De kiقل onaبها iman edeceklerine dair
farkında يشعركم وما Allahالله katındandır kiعند Ayetler
لا geldiğiجاءت zaman daإذا ancak onlaraأنها değil misiniz?
kesinlikle iman etmeyeceklerininيؤمنون

109) Kendilerine bir ayet gelse mutlaka ona iman edeceklerine dair kuvvetlice Allah kasem ederek yemin ettiler. De ki: "Ayetler ancak Allah katındandır ki onlara geldiği zaman da kesinlikle iman etmeyeceklerinin farkında değil misiniz?"

أبصار ve و kalpleriniأفئدتهم Biz tersine çeviririz deونقلب
به iman etmedikleriلم يؤمنوا gibiكما onlarınهم gözlerini
طغيانهم في bırakırızونذرهم kör مرة ilkindeأول onları
şaşkınيعمهون azgınlıkları içinde

110) Biz onların kalplerini ve gözlerini ilkinde iman etmedikleri gibi tersine çeviririz de onları azgınlıkları içinde kör, şaşkın bırakırız.

İbn Abbâs'tan rivayete göre "Şayet dilemiş olsaydık onlar üzerine gökten bir âyet, bir mucize indirirdik..." (Şuarâ', 4) âyet-i kerimesi nazil olunca müşrikler: "Haydi onu üzerimize indir, indir ki vallahi eğer indirirsen ona iman edeceğiz." dediler. Müslümanlar da: "Ey Allah'ın elçisi, onu indir ki iman etsinler." dedi ve işte bunun üzerine bu âyet-i kerime indi.[152]

ولو أننا نزلنا إليهم الملائكة وكلمهم الموتى وحشرنا عليهم
كل شيء قبلا ما كانوا ليؤمنوا إلا أن يشاء الله ولكن أكثرهم
يجهلون (١١١) وكذلك جعلنا لكل نبي عدوا شياطين الإنس
والجن يوحي بعضهم إلى بعض زخرف القول غرورا ولو شاء
ربك ما فعلوه فذرهم وما يفترون (١١٢) ولتصغى إليه أفئدة
الذين لا يؤمنون بالآخرة وليرضوه وليقترفوا ما هم مقترفون
(١١٣) أفغير الله أبتغي حكما وهو الذي أنزل إليكم الكتاب
مفصلا والذين آتيناهم الكتاب يعلمون أنه منزل من ربك
بالحق فلا تكونن من الممترين (١١٤) وتمت كلمة ربك
صدقا وعدلا لا مبدل لكلماته وهو السميع العليم (١١٥) وإن
تطع أكثر من في الأرض يضلوك عن سبيل الله إن يتبعون إلا
الظن وإن هم إلا يخرصون (١١٦) إن ربك هو أعلم من يضل
عن سبيله وهو أعلم بالمهتدين (١١٧) فكلوا مما ذكر اسم
الله عليه إن كنتم بآياته مؤمنين (١١٨)

onlara إليهم indirseydik نزلنا biz gerçekten أننا Şayet ولو
ve و ölüler الموتى onlarla konuşsaydı وكلمهم melekleri الملائكة
قبلا ما şeyi شيء her كل karşılarına عليهم toplasaydık حشرنا
müstesna إلا iman ليؤمنوا onlar yine de كانوا etmeyeceklerdi
هم pek çoğu أكثر Fakat ولكن Allah'ın الله dilemesi أن يشاء
bilmez يجهلون onların

111) Şayet biz onlara gerçekten de melekleri indirseydik, onlarla ölüler konuşsaydı ve her şeyi karşılarına toplasaydık –Allah'ın dilemesi müstesna- onlar yine de iman etmeyeceklerdi. Fakat onların pek çoğu bilmez.

عدوا nebiye نبي her لكل Biz kıldık جعلنا böylece وكذلك
يوحي cin الجن ve و insan الإنس şeytanlarını شياطين düşman
زخرف kimisi إلى بعض Onlardan kimini بعضهم fısıldar
شاء bunu ولو aldatmak için غرورا sözler القول yaldızlı
Artık فذر yapamazlardı ما فعلوه Rabbin ربك dileseydi
iftiraları ile وما يفترون sen de onları هم başbaşa bırak

112) Biz böylece her nebiye insan ve cin şeytanlarını düşman kıldık. Onlardan kimisi kimini aldatmak için yaldızlı sözler fısıldar. Rabbin dileseydi bunu yapamazlardı. Artık sen de onları iftiraları ile başbaşa bırak.

الذين لا kalpleri de أفئدة ona إليه meyletsin لتصغى Ve و
ondan وليرضوه ahirete بالآخرة iman يؤمنون etmeyenlerin
ما هم مقترفون yüklensinler ليقترفوا ve و hoşlansınlar
yüklenebildiklerini

113)Ve ahirete iman etmeyenlerin kalpleri de ona meyletsin, ondan hoşlansınlar ve yüklenebildiklerini yüklensinler.

bir hakem حكما mi arayayım? أبتغي Allah'tan الله başka أفغير
مفصلا kitabı الكتاب size إليكم indirdiği halde الذي أنزل O وهو
verdiklerimiz آتيناهم Kendilerine والذين açıklanmış olarak
منزل bunun kesinlikle أنه bilirler يعلمون kitap الكتاب
فلا تكونن bir hak olarak بالحق Rabbinden من ربك indirildiğini
şüphelenenlerden الممترين من O halde sakın olma

114) "O size kitabı açıklanmış olarak indirdiği halde Allah'tan başka bir hakem mi arayayım?" Kendilerine kitap verdiklerimiz bunun kesinlikle Rabbinden bir hak olarak indirildiğini bilirler. O halde sakın şüphelenenlerden olma.

صدقا Rabbinin ربك kelimeleri كلمة tamamlanmıştır وتمت
مبدل yoktur لا adalet bakımından عدلا ve و doğruluk
Şüphesiz O وهو kelimelerini O'nun لكلماته değiştirebilecek
Alîm'dir العليم Semî'dir السميع

115) Rabbinin kelimeleri doğruluk ve adalet bakımından tamamlanmıştır. O'nun kelimelerini değiştirebilecek yoktur. Şüphesiz O Semî'dir, Alîm'dir.

من çoğunluğuna أكثر itaat edecek olursan وإن تطع
seni saptırırlar يضلوك Yeryüzünde في الأرض bulunanların
إلا onlar uyarlar يتبعون Çünkü إن Allah الله yolundan عن سبيل
yalan يخرصون ancak إلا onlar وإن هم zanna الظن ancak
söylerler

116) Yeryüzünde bulunanların çoğunluğuna itaat edecek olursan seni Allah yolundan saptırırlar. Çünkü onlar ancak zanna uyarlar; onlar ancak yalan söylerler.

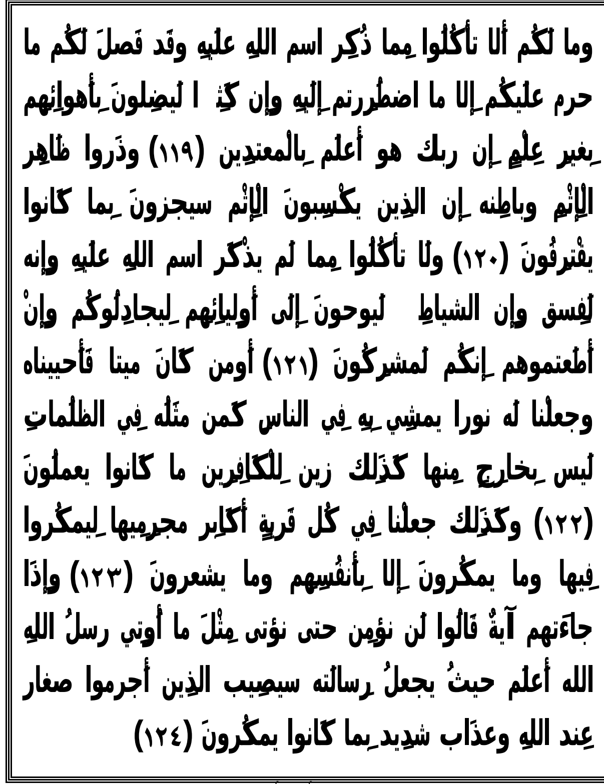
من daha iyi bilir أعلم kendi هو Rabbin ربك Muhakkak إن
hakkıyla bilir أعلم O وهو yolundan عن سبيله sapanları يضل
hidayete erenleri de بالمهتدين

117) Muhakkak Rabbin kendi yolundan sapanları daha iyi bilir. O hidayete erenleri de hakkıyla bilir.

عليه Allah'ın الله adı اسم anılanları مما ذكر yiyin فكلوا
مؤمنين O'nun ayetlerine بآياته edenlerseniz إن كنتم üzerlerine
iman

118) O'nun ayetlerine iman edenlerseniz üzerlerine Allah'ın adı anılanları yiyin.

(*)Bir önceki âyetin sonunda yoldan sapmışlarla hidayette olanlardan söz edilmişti. Burada ise hidayet ehli olan müslümanlardan, ("Bismillah..." diyerek veya başka şekillerde) Allah'ın ismi anılmak suretiyle kesilen (yahut avlanan) hayvanlardan yemeleri istenmekte olup bu istek buyruk değil, "yiyebilirsiniz" anlamında izin (ibâha) ifade eder. Müşrikler putların ve cinlerin adını anarak da hayvan kesiyorlardı. Âyette bu uygulama yasaklanmaktadır.

وما لكم ألا تأكلوا مما ذكر اسم الله عليه وقد فصل لكم ما
حرم عليكم إلا ما اضطررتم إليه وإن كثيرا ليضلون بأهوائهم
بغير علم إن ربك هو أعلم بالمعتدين (١١٩) وذروا ظاهر
الإثم وباطنه إن الذين يكسبون الإثم سيجزون بما كانوا
يقترفون (١٢٠) ولا تأكلوا مما لم يذكر اسم الله عليه وإنه
لفسق وإن الشياطين ليوحون إلى أوليائهم ليجادلوكم وإن
أطعتموهم إنكم لمشركون (١٢١) أومن كان ميتا فأحييناه
وجعلنا له نورا يمشي به في الناس كمن مثله في الظلمات
ليس بخارج منها كذلك زين للكافرين ما كانوا يعملون
(١٢٢) وكذلك جعلنا في كل قرية أكابر مجرميها ليمكروا
فيها وما يمكرون إلا بأنفسهم وما يشعرون (١٢٣) وإذا
جاءتهم آية قالوا لن نؤمن حتى نؤتى مثل ما أوتي رسل الله
الله أعلم حيث يجعل رسالته سيصيب الذين أجرموا صغار
عند الله وعذاب شديد بما كانوا يمكرون (١٢٤)

Veو ما لكم size ne oluyor da ألا تأكلوا yemiyorsunuz مما ذكر şüphesiz وقد üzerine عليه Allah’ın الله adı اسم anılanlardan haram حرم şeyleri ما size لكم ayrı ayrı açıklamıştır فصل zaruret ما اضطررتم müstesna إلا Halbuki عليكم kıldığı Buna rağmen وإن onlara ihtiyaç duymanız إليه sebebiyle arzularına uyarak بأهوائهم saptırıyorlar ليضلون pek çoğu كثيرا بغير علم bilgisizce إن Muhakkak ki ربك Rabbin هو O أعلم haddi aşanları بالمعتدين hakkıyla bilir

119) Ve size ne oluyor da üzerine Allah’ın adı anılanlardan yemiyorsunuz? Halbuki O, şüphesiz –onlara zaruret sebebiyle ihtiyaç duymanız müstesna- haram kıldığı şeyleri size ayrı ayrı açıklamıştır. Buna rağmen pek çoğu arzularına uyarak bilgisizce saptırıyorlar. Muhakkak ki Rabbin haddi aşanları hakkıyla bilir.

Bu ayet bazı müslümanların sırf zahidane bir hayat yaşamak için bazı helâl ve hoş şeyleri yemekten sakınmaları, bunları yemede çekingen davranmaları üzerine nazil olmuştur.[311]

Veو ذروا bırakın ظاهر açığını da الإثم günahın وباطنه gizlisini de إن Muhakkak الذين يكسبون kazananlar الإثم günah سيجزون cezalandırılacaklardır بما كانوا sebebiyle يقترفون yüklendikleri

120) Ve günahın açığını da gizlisini de bırakın. Muhakkak günah kazananlar yüklendikleri sebebiyle cezalandırılacaklardır.

Ve و لا تأكلوا yemeyin مما لم يذكر anılmayanları اسم adı الله Allah’ın عليه üzerine وإنه çünkü bu elbette لفسق fısktır وإن Muhakkak ki الشياطين şeytanlar ليوحون telkinde bulunurlar إلى أوليائهم dostlarına ليجادلوكم sizinle mücadele etmeleri için Ve و إن eğer أطعتموهم onlara itaat ederseniz إنكم muhakkak siz de لمشركون müşriklerden olursunuz

121) Ve üzerine Allah’ın adı anılmayanları yemeyin, çünkü bu elbette fısktır! Muhakkak ki şeytanlar, sizinle mücadele etmeleri için dostlarına telkinde bulunurlar. Ve eğer onlara itaat ederseniz, muhakkak siz de müşriklerden olursunuz.

İkrime'den rivayete göre bazı müşrikler Hz. Peygamber (a.s)'ın yanına girdiler ve: "Ey Muhammed, bize haber ver bakalım, bir koyun öldüğünde onu kim öldürmüştür.?" diye sordular. Hz. Peygamber (a.s): "Onu Allah öldürmüştür." diye cevap verdi. "Sen ve arkadaşlarının öldürdüğünün helâl, köpeğin ve doğanın öldürdüğünün helâl, ama Allah'ın öldürdüğünün haram olduğunu mu sanıyor, iddia ediyorsun?" dediler de Allah Teâlâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[153]

أومن kendisini كان iken ميتا Ölü فأحييناه dirilttiğimiz و جعلنا ve له kendisine verdiğimiz نورا bir nur يمشي yürümesi به için في الناس insanlar arasında كمن kimse midir? مثله gibi في الظلمات karanlıklarda ليس بخارج bulamayan çıkış yolu منها كذلك İşte kalıp زين süslü gösterilmektedir للكافرين kâfirlere ما şeyler كانوا böyle يعملون yaptıkları

122) Ölü iken kendisini dirilttiğimiz ve insanlar arasında yürümesi için kendisine bir nur verdiğimiz kimse karanlıklarda kalıp çıkış yolu bulamayan kimse gibi midir? İşte kâfirlere yaptıkları şeyler böyle süslü gösterilmektedir.

وكذلك Böylece جعلنا biz kıldık في كل her قرية ülkenin أكابر önde gelenlerini مجرميها günahkârları ليمكروا hileli düzenler فيها orada وما diye يمكرون kursunlar إلا ancak بأنفسهم Oysa وما يشعرون onlar kendilerine kurarlar da farkına varmazlar

123) Böylece biz her ülkenin önde gelenlerini –orada hileli düzenler kursunlar diye- günahkârları kıldık. Oysa onlar ancak kendilerine kurarlar da farkına varmazlar.

Ve و إذا zaman جاءتهم onlara geldiği آية bir ayet قالوا derler لن nؤمن biz asla iman etmeyiz!? حتى kadar نؤتى bize de مثل benzeri ما أوتي verilenin رسل Resullerine الله Allah’ın الله Allah أعلم daha iyi bilir حيث kime يجعل رسالته risaletini vereceğini سيصيب erişecektir الذين أجرموا Günahkârlara صغار bir alçaklık عند tarafından الله Allah و عذاب bir azap شديد şiddetli بما كانوا sebebiyle يمكرون hileleri alçaklık

124) Ve onlara bir ayet geldiği zaman: “Allah’ın Resullerine verilenin benzeri bize de verilinceye kadar biz asla iman etmeyiz” derler. Allah risaletini kime vereceğini daha iyi bilir. Günahkârlara hileleri sebebiyle Allah tarafından bir alçaklık ve şiddetli bir azap erişecektir.

Bu ayet-i kerime Velîd b. Muğîre hakkında nazil olmuştur. O şöyle demişti: Peygamberlik hak olsaydı ben bu işe Muhammed'den daha lâyıktım. Çünkü hem benim yaşım daha büyük, hem de benim mal ve evladım ondan daha çoktur.[154]

hidayete erdirmekيهديه أَن Allahالله istersyeيرد kimiفمن
kimi deومن İslam'aلِلإسلام onun sinesiniصدره açarيشرح
ضيقًا onun sinesiniصدره يجعل saptırmakيضله أَن istersyeيرد
كذلك göğeفي السماء sıkıp يصعد gibiكأنما çıkıyorحرجا daraltır
üzerineعلى ricsالرجس Allahالله çökertirيجعل işte böyle
iman etmeyenlerinالذين لا يؤمنون

125) Allah kimi hidayete erdirmek isterse onun sinesini İslam'a açar; kimi de saptırmak isterse onun sinesini göğe çıkıyor gibi sıkıp daraltır. Allah iman etmeyenlerin üzerine işte böyle rics çökertir.

Rics, kendisinde hayır bulunmayan şey demektir. [312]

مستقيما Rabbininربك yoluduصراط işte bu daهذا Ve و
الآيات genişçe açıkladık bizفصلنا Muhakkakقد dosdoğru
iyice düşünenيذكرون bir topluluk içinلقوم ayetleri

126) Ve işte bu da Rabbinin dosdoğru yoludur. Muhakkak biz iyice düşünen bir topluluk için ayetleri genişçe açıkladık.

katındaعند selametالسلام yurdu vardırدار Onlar içinلهم
بما كانوا kendilerinin velisidirوليهم Oهو Ve و Rableriربهم
yaptıklarıيعملون sebebiyle

127) Onlar için Rableri katında selamet yurdu vardır. Ve yaptıkları sebebiyle O kendilerinin velisidir.

(*)Yukarıda geçen âyetler, küfrün sıkıcı, bunaltıcı, ümitsizliğe düşürücü olduğu belirtildi. Sonra insan aklına ve idrâkine seslenilerek Kur'ân'daki hakikatlere yönelmeleri uyarılıyor.

جميعا onlarınهم bir araya toplayacakيحشر o günيوم Ve و
bir استكثرتم Elbetteقد cinالجن topluluğuمعشر Ey يا hepsini
وقال insanlardanمن الإنس çoğunu kendinize uydurdunuz
ربنا insanlarمن الإنس Onların dostları olanأولياؤهم diyecek
ببعض kimimizبعضنا faydalandıاستمتع Rabbimiz
أجلت الذي süreyeأجلنا ulaştıkبلغنا ve و kimimizden
مثواكم ateştirالنار Buyuracak kiقال bizim içinلنا belirlediğin
إلا içindeفيها ebedi kalacağınızخالدين sizin barınağınız
ربك Muhakkak kiإن Allah'ınالله dilediğiما شاء müstesna
Alîm'dirعليم Hakîm'dirحكيم Rabbin

128) Ve o gün onların hepsini bir araya toplayacak: "Ey cin topluluğu. Elbette insanlardan bir çoğunu kendinize uydurdunuz." Onların dostları olan insanlar şöyle diyecek: "Rabbimiz, kimimiz kimimizden faydalandı ve bizim için belirlediğin süreye ulaştık." Buyuracak ki: "Allah'ın dilediği müstesna sizin barınağınız içinde ebedi kalacağınız ateştir." Muhakkak ki Rabbin Hakîm (güç yetiren)'dir, Alîm (bilici)'dir.

kimine بعض biz musallat ederizنولي işte böyleكذلك Veو
olduklarıكانوا sebebiyleبما kiminiبعضا zalimlerinالظالمين
kazanmaktaيكسبون

129) Ve biz kazanmakta oldukları sebebiyle zalimlerin kimini kimine işte böyle musallat ederiz.

فمن يرد الله أنْ يهديه يشرح صدره لِلإسلام ومن يرد أنْ
يضله يجعلْ صدره ضيقًا حرجا كأنما يصعد في السماء
كذلك يجعلُ الله الرجس على الذين لا يؤمنونَ (١٢٥) وهذا
صراطُ ربك مستقيما قد فصلنا الآياتِ لِقوم يذكرونَ
(١٢٦) لهم دار السلام عِند ربهم وهو وليهم بِما كانوا
يعملونَ (١٢٧) ويوم يحشرهم جميعا يامعشر الجن قد
استكثرتم مِن الإنس وقالَ أولياؤهم مِن الإنس ربنا استمتع
بعضنا بِبعض وبلغنا أجلنا الذي أجلت لنا قالَ النار مثواكم
خالدين فيها إلا ما شاءَ الله إن ربك حكيم عليم
(١٢٨) وكذلك نولي بعض الظالمِين بعضا بِما كانوا يكسِبونَ
(١٢٩) يامعشر الجن والإنس ألم يأتكم رسلٌ مِنكم يقصونَ
عليكم آياتي وينذِرونكم لِقاءَ يومِكم هذا قالوا شهدنا على
أنفسِنا وغرتهم الحياةُ الدنيا وشهدوا على أنفسِهم أنهم كانوا
كافِرين (١٣٠) ذلك أنْ لم يكن ربك مهلك القرى بِظلمٍ
وأهلها غافِلونَ (١٣١)

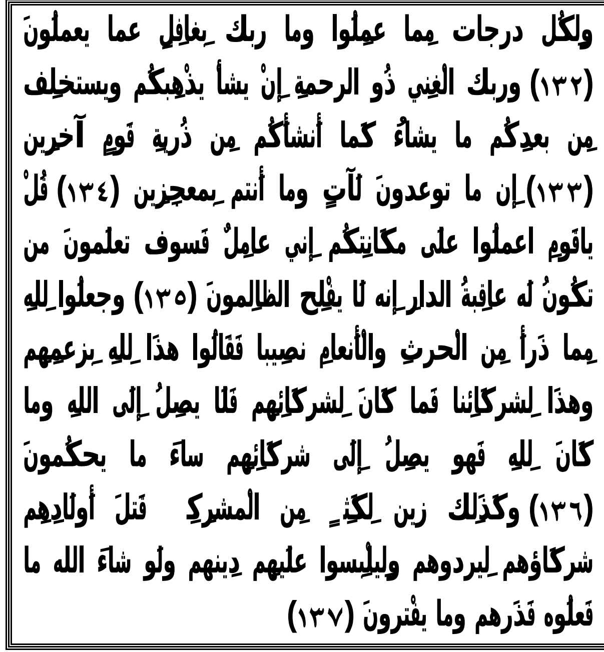
ألم يأتكم insanالإنس ve و cinالجن topluluğuمعشر Eyيا
عليكم okuyanيقصون sizeمنكم resullerimizرسل gelmedi mi?
gelip لقاء siziينذرونكم uyaran و ve ayetlerimiآياتي İçinizden
شهدنا Onlar derlerقالوا buهذا gününüzünيومكم çatacağı ile
onları وغرتهم nefislerimizeأنفسنا karşıعلى şahitlik ederiz
على şahitlik ettilerشهدوا ve و Dünyaالدنيا hayatıالحياة aldattı
olduklarına dairكانوا gerçektenأنهم nefislerineأنفسهم karşı
kâfirكافرين

130) "Ey cin ve insan topluluğu! İçinizden size ayetlerimi okuyan ve sizi bu gününüzün gelip çatacağı ile uyaran resullerimiz gelmedi mi?" Onlar: "Biz nefislerimize karşı şahitlik ederiz." derler. Dünya hayatı onları aldattı ve gerçekten kâfir olduklarına dair nefislerine karşı şahitlik ettiler.

مهلك Rabbinربك değildirلم يكن أن Bu şu sebepledir kiذلك
غافلون halkıوأهلها zulmederekبظلم ülkeleriالقرى helak edici
habersiz iken

131) Bu şu sebepledir ki, Rabbin halkı habersiz iken ülkeleri zulmederek helak edici değildir.

(*)Geçen âyetler, her memleketin ileri gelenlerinin çoğunun nasıl inkâra sapıp peygamberleri yalan saydıkları açıklandı. Bilhassa cinlerin insanlardan çoğunu saptırmaya çalıştığı üzerinde durularak iki ayrı türden olan insanlarla cinlerin birbirlerinden inkâr ve sapıklık vadisinde nasıl yararlandıkları üzerinde duruldu.

ولكل درجات مما عملوا وما ربك بغافل عما يعملونَ
(١٣٢) وربك الغني ذو الرحمة إن يشأ يذهبكم ويستخلف
من بعدكم ما يشاءُ كما أنشأكم من ذرية قوم آخرين
(١٣٣) إن ما توعدونَ لآتٍ وما أنتم بمعجزين (١٣٤) قُلْ
ياقوم اعملوا على مكانتكم إني عاملٌ فسوف تعلمونَ من
تكونُ له عاقبةُ الدار إنه لا يفلح الظالمونَ (١٣٥) وجعلوا لله
مما ذرأ من الحرث والأنعام نصيبا فقالوا هذا لله بزعمهم
وهذا لشركائنا فما كانَ لشركائهم فلا يصلُ إلى الله وما
كانَ لله فهو يصلُ إلى شركائهم ساءَ ما يحكمونَ
(١٣٦) وكذلك زين لكثيرٍ من المشركين قتلَ أولادهم
شركاؤهم ليردوهم وليلبسوا عليهم دينهم ولو شاءَ الله ما
فعلوه فذرهم وما يفترونَ (١٣٧)

و Ve لِكُلٍّ herkes için درجاتٌ dereceler vardır مِما göre عمِلوا onların عما yaptıklarına وما değildir ربك Rabbin بِغافِلٍ gafil يعملون yaptıklarından

132) Ve herkes için yaptıklarına göre dereceler vardır; Rabbin onların yaptıklarından gafil değildir.

و Ve ربك Rabbin الْغَنِي Ğaniyy’dir ذُو sahibidir الرحمةِ rahmet إِن Şayet يشأ dilerse يذْهِبكُم sizi giderir و ve يستَخْلِفْ yerinize getirir مِن بعدِكُم sizden sonra ما يشاءُ dilediğini كما Tıpkı أنشأكُم sizi yarattığı gibi مِن ذُرِيةِ soyundan قومٍ bir başka آخَرِين kavmin

133) Ve Rabbin Ğaniyy (çok zengin)’dir, rahmet sahibidir. Şayet dilerse sizi giderir ve sizden sonra yerinize dilediğini getirir. Tıpkı sizi başka bir kavmin soyundan yarattığı gibi.

إِن Muhakkak ما تُوعدون size vaad edilen لآتٍ kesinlikle gelecektir وما değilsiniz أنتُم Siz بِمعجِزِين aciz bırakacak

134) Muhakkak size vaad edilen kesinlikle gelecektir. Siz aciz bırakacak değilsiniz.

قُلْ De ki يا Ey قومِ kavmim اعملُوا yapın على yapacağınızı مكانتِكُم gücünüz yettiğince إِني Ben de عامِلٌ yapıyorum فسوفَ yakında تعلمون bileceksiniz من kimin تكُون لهُ olacağını عاقِبةُ sonunun الدارِ Bu yurdun إِنهُ Muhakkak لا kurtuluşa يفْلِح eremezler الظالِمون zalimler

135) De ki: “Ey kavmim gücünüz yettiğince yapacağınızı yapın. Ben de yapıyorum. Bu yurdun sonunun kimin olacağını yakında bileceksiniz! Muhakkak zalimler kurtuluşa eremezler.”

(*)Geçen âyetler, inkarcıların, putperest müşriklerin tekrar dirilme, kıyamet ve hesapla ilgili inançlarının yanlışlığı ve sakatlığı belirtildi. Din ve Allah hakkında doğru bir bilgi taşımadıklarına dikkatler çekildi.

و Ve جعلُوا yarattığı لِلهِ Allah için مِما O’nun ذَرأَ مِن الْحرثِ ekin و ve الْأَنْعامِ hayvanlardan نَصِيبا bir pay ayırdılar da فَقَالُوا Bu هذا dediler لِلهِ Allah’ın بِزعمِهِم kendilerinin boş iddialarına göre وهذَا bu da لِشُركَائِنَا ortaklarımızındır فما كان Ortaklarına لِشُركائِهِم ait olan فلا يصِلُ ulaşmıyor إِلى اللهِ Allah’a وما كان ait olan ise لِلهِ Allah’a فهو يصِلُ ulaşıyor إِلى ortaklarına شُركائِهِم ساء kötü ما Ne يحكُمون hüküm veriyorlar

136) Ve O’nun yarattığı ekin ve hayvanlardan Allah için bir pay ayırdılar da kendilerinin boş iddialarına göre: “Bu Allah’ın, bu da ortaklarımızındır” dediler. Ortaklarına ait olan Allah’a ulaşmıyor, Allah’a ait olan ise ortaklarına ulaşıyor. Ne kötü hüküm veriyorlar.

(*)Hem Allah'ın varlığına inanan hem de cinlerin, meleklerin ve ölmüş atalarının sembolleri olarak düşündükleri, bu sebeple de kendilerine şefaatçi olacaklarına inandıkları putları Allah'a ortak koşan Câhiliye Arapları zirai ürünleriyle hayvanlarından bir pay Allah'a, bir pay da ilgi ve şefaatlerini umdukları aile veya kabile putlarına adarlar, Allah'a adadıklarını misafirlere, yoksullara, yetimlere vb. muhtaçlara harcarlar, putlara ayırdıklarını da onların önünde icra edilen âyinlerde ve putların bakımı gibi hizmetlerde kullanırlardı.

وكذَلِك Bunun gibi زين süslü göstermiştir ki لِكثِيرٍ pek çoğuna مِن الْمشْرِكِين müşriklerden قتْلَ öldürmeyi أَولادِهِم çocuklarını شُركاؤُهم kendi ortakları لِيردوهم hem onları helak etsinler وليلْبِسوا karıştırsınlar عليهِم hem de دِينهم dinlerini ولو شاء Allah الله dileseydi ما فعلُوه bunu yapamazlardı فذَرهم başbaşa هم O halde sen onları وما يفْترون iftiraları ile bırak

137) Bunun gibi, müşriklerden pek çoğuna çocuklarını öldürmeyi kendi ortakları süslü göstermiştir ki hem onları helak etsinler hem de dinlerini karıştırsınlar. Allah dileseydi bunu yapamazlardı. O halde sen onları iftiraları ile başbaşa bırak.

(*)Câhiliye Arapları'nın sapkınlıklarından biri de çocuklarını öldürme şeklindeki uygulamalarıdır; ortakları bunu onlara iyi bîr şey gibi göstermiştir. Klasik tefsirlerde bu âyet açıklanırken, bazı Araplar'in geçim sıkıntısı veya özellikle kabile savaşları yüzünden ileride esir düşüp câriye haline getirilip fuhuşa sevkedilebilir kaygısıyla kız çocuklarını diri diri toprağa gömerek öldürdükleri hatırlatılarak âyette bu acımasız geleneğe işaret edildiği belirtilmektedir.

ekinlerحرثٌ ve و hayvanlarأَنْعامٌ Buهٰذِهِ dediler kiقَالُوا Veو
مَن نَّشَاء başkasıإِلَّا yiyemezيَطْعَمُهَا لَا dokunulmazdırحِجْرٌ
O'na iftira etmek suretiyle بِزَعْمِهِمْ dilediğimiz kimselerden
ظُهُورُهَا haram kılınmıştırحُرِّمَتْ Bazı hayvanların daوَأَنْعَامٌ
لَّا يَذْكُرُونَ hayvanlar da vardır kiأَنْعَامٌ Öyle و sırtları
O, افْتِرَاء عَلَيْهِ üzerlerineعَلَيْهَا Allah'ınاللّهِ adınıاسْمَ anmazlar
sebebiyleكَانُواْ şeylerبِمَا cezalandıracaktırسَيَجْزِيهِم onların
iftira ettikleriيَفْتَرُونَ

138) Ve dediler ki: "Bu hayvanlar ve ekinler dokunulmazdır. Onları dilediğimiz kimselerden başkası yiyemez. Bazı hayvanların da sırtları haram kılınmıştır." Öyle hayvanlar da vardır ki –O'na iftira etmek suretiyle- üzerlerine Allah'ın adını anmazlar. O, onların iftira ettikleri şeyler sebebiyle cezalandıracaktır.

Buهٰذِهِ karınlarında olanمَا فِي بُطُونِ dediler kiقَالُوا Veو
erkeklerimize aittirلِّذُكُورِنَا sadeceخَالِصَةٌ hayvanlarınالْأَنْعَامِ
إِن يَكُن Eğer و kadınlarımıza iseأَزْوَاجِنَا عَلَى haramdırوَمُحَرَّمٌ
سَيَجْزِيهِمْ ortaktırشُرَكَاء bunaفِيهِ onlar daفَهُمْ ölüمَّيْتَةً doğarsa
Onlara yakıştırmalarınınوَصْفَهُمْ cezasını yakında verecektir
Alîm'dirعَلِيمٌ Hakîm'dirحَكِيمٌ Muhakkak ki Oإِنَّهُ

139) Ve dediler ki: "Bu hayvanların karınlarında olan sadece erkeklerimize aittir, kadınlarımıza ise haramdır. Eğer ölü doğarsa onlar da buna ortaktır." Onlara yakıştırmalarının cezasını yakında verecektir. Muhakkak ki O, Hakîm'dir, Alîm'dir.

قَتَلُوا الَّذِينَ hüsrana uğramışlardırخَسِرَ muhakkakقَدْ
بِغَيْرِ عِلْمٍ akılsızcaسَفَهًا Çocuklarınıأَوْلَادَهُمْ öldürenler
مَا رَزَقَهُمُ haram sayanlarحَرَّمُوا ve و bilgisizlik sebebiyle
Allah'aعَلَى اللّهِ iftira ederekافْتِرَاء Allah'aالله O'nun rızkını
مَا كَانُوا ve و onlar sapmışضَلُّوا Elbette kiقَدْ
doğru yolu daمُهْتَدِينَ bulamamışlardır

140) Çocuklarını bilgisizlik sebebiyle akılsızca öldürenler ve O'nun rızkını Allah'a iftira ederek haram sayanlar muhakkak hüsrana uğramışlardır. Elbette ki onlar sapmış ve doğru yolu da bulamamışlardır.

(*)En'âm Sûresinde bilindiği gibi daha çok Tevhît (Allah'ın varlığı, birliği); Nübüvvet (peygamberliğin taşıdığı mâna ve son peygamberin gönderilmesi)nden amacın ne olduğu ve âhiret hayatı (öldükten sonra dirilip kalkmak, yıpranmayan yeni bir bedenle sonsuz hayata adım atmak) işlenmekte; Kaza ve Kader (Allah'ın ezelî ve ebedî ilmiyle olmuş olacak her olayı, vücuda gelecek her eşyayı önceden tesbit edip yazması ve sırası gelince bunların yazıldığı gibi gerçekleşeceği) haber verilmektedir

bağlarıجَنَّاتٍ meydana getirenأَنشَأَ الَّذِي O'durهُوَ Veو
hurmalarıوَالنَّخْلَ asmasızغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ ve و asmalıمَعْرُوشَاتٍ
zeytinleriوَالزَّيْتُونَ tadlarıأُكُلُهُ farklıمُخْتَلِفًا ekinleriوَالزَّرْعَ
وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ hem birbirine benzeyenمُتَشَابِهًا narlarıوَالرُّمَّانَ
إِذَا meyve verdiğiمِن ثَمَرِهِ Her biriكُلُوا hem de benzemeyen
hakkınıحَقَّهُ verinآتُوا Veو meyvelerinden yiyinأَثْمَرَ zaman
إِنَّهُ israf تُسْرِفُوا etmeyinلَا veو hasadıحَصَادِهِ günü deيَوْمَ
israf edenleriالْمُسْرِفِينَ sevmezيُحِبُّ لَا Muhakkak ki O

وقَالُوا هٰذِهِ أنعام وحرثٌ حِجر لَا يطْعمها إِلا من نشاءُ بِزعمِهم
وأنعام حرمت ظُهورها وأنعام لَا يذْكُرونَ اسم اللهِ علَيها
افْتِراءً علَيهِ سيجزِيهم بِما كَانوا يفْترونَ (١٣٨) وقَالُوا ما فِي
بطُونِ هٰذِهِ الْأَنعامِ خالِصةٌ لِذُكُورِنا ومحرم علَى أزواجِنا وإِنْ
يكُن ميتةً فَهم فِيهِ شركَاءُ سيجزِيهم وصفَهم إِنه حكِيم علِيم
(١٣٩) قَد خسِر الذِين قَتلُوا أولَادهم سفَها بِغيرِ عِلْمٍ وحرموا
ما رزقَهم الله افْتِراءً علَى اللهِ قَد ضلوا وما كَانوا مهتدِين
(١٤٠) وهو الذِي أنشأ جناتٍ معروشاتٍ وغَير معروشاتٍ
والنخلَ والزرع مختلِفًا أكُلُه والزيتونَ والرمانَ متشابِها وغَير
متشابِهٍ كُلُوا مِن ثَمرِهِ إِذَا أثْمر وآتوا حقه يوم حصادِهِ ولَا
تسرِفُوا إِنه لَا يحِب الْمسرِفِ (١٤١) ومِن الْأنعامِ حمولَةً
وفَرشا كُلُوا مِما رزقَكُم الله ولَا تتبِعوا خطُواتِ الشيطَانِ إِنه
لَكُم عدو مبِ ومِن الْأنعامِ حمولَةً وفَرشا كُلُوا مِما رزقَكُم
الله ولَا تتبِعوا خطُواتِ الشيطَانِ إِنه لَكُم عدو مبِ (١٤٢)

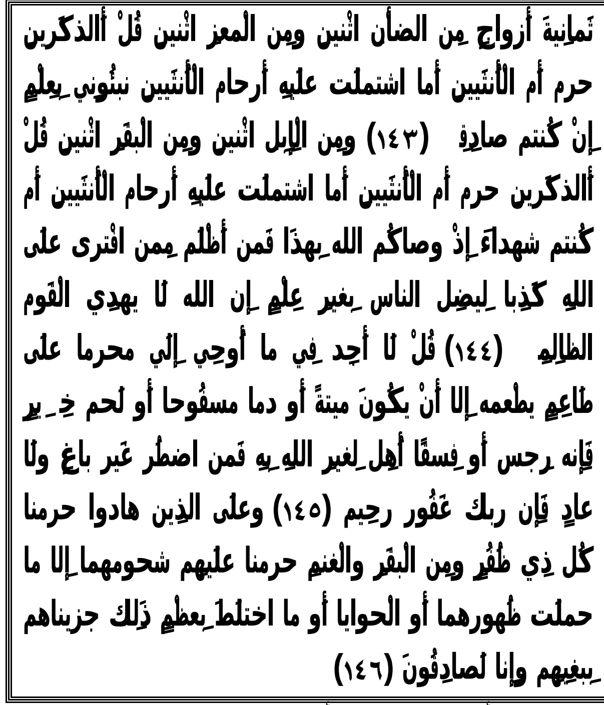
141) Ve asmalı ve asmasız bağları, tadları farklı hurmaları, ekinleri, hem birbirine benzeyen hem de benzemeyen zeytinleri, narları meydana getiren O'dur. Her biri meyve verdiği zaman meyvelerinden yiyin. Ve hasad günü de hakkını verin ve israf etmeyin. Muhakkak ki O (Allah), israf edenleri sevmez.

Bu ayetin nüzulü ile ilgili olarak İbni Cerîr -Taberî, Ebul-Aliye'den şöyle dediğini rivayet etmektedir: İnsanlar zekâtın dışında bir şeyler veriyor idiler. Daha sonra bu konuda israfa yöneldiler. Bunun üzerine şu: "Ve israf etmeyin, çünkü O, israf edenleri sevmez" buyruğu nazil oldu. Yine ondan rivayete göre o şöyle demiştir: Hasat günü zekâtın dışında bir şeyler veriyorlardı. Daha sonra bu hususta birbirleriyle yarışmaya koyuldular ve israfa yöneldiler. Bunun üzerine Yüce Allah "Ve israf etmeyin, çünkü O, israf edenleri sevmez" buyurdu.[155]

وَفَرْشًا ve و yük taşıyanıحَمُولَةً davarlardanمِنَ الْأَنْعَامِ Veو
size verdiği rızıktanمِمَّا رَزَقَكُمُ yiyinكُلُوا döşek yapılanı da
الشَّيْطَانِ adımlarınaخُطُوَاتِ uymayınتَتَّبِعُوا لَا ve و Allah'ınاللّهُ
مُبِينٌ bir düşmandırعَدُوٌّ sizin içinلَكُمْ çünkü oإِنَّهُ şeytanın
sizin için

142) Ve davarlardan yük taşıyanı ve döşek yapılanı da. Allah'ın size verdiği rızıktan yiyin ve şeytanın adımlarına uymayın çünkü o, sizin için apaçık bir düşmandır.

(*)Yukarıdaki âyetlerde bazı Câhiliye uygulamalarının hükümsüz olduğu belirtildikten sonra burada tekrar sûrenin asıl konusu olan itikadı meselelere dönülerek yeryüzünü türlü nimetlerle bezeyen yüce Allah'ın kudretinin sınırsızlığına ve buna işaret eden delillerin zenginliğine dikkat çekilmesi yanında; müşriklerin, yukarıda değinilen telakkilerinin aksine, sahiplerinin bu tür meyve, ekin ve hayvanların ürünlerinden ve genel olarak Allah'ın insanlar için yarattığı rızıklardan istifade etmenin temelde mubah olduğu, bu sebeple onlardan öncelikle kendilerinin yemeleri veya kullanmalarında bir sakınca bulunmadığı; bunun yanında, başkalarının da bu ürünlerde sadaka, nafaka, komşu hakkı gibi hakları olduğu belirtilmekte ve bu hakkın ödenmesi emredilmektedir.

ثمانية أزواج من الضأن اثنين ومن المعز اثنين قل ءالذكرين
حرم أم الأنثيين أما اشتملت عليه أرحام الأنثيين نبئوني بعلم
إن كنتم صادقين (١٤٣) ومن الإبل اثنين ومن البقر اثنين قل
ءالذكرين حرم أم الأنثيين أما اشتملت عليه أرحام الأنثيين أم
كنتم شهداء إذ وصاكم الله بهذا فمن أظلم ممن افترى على
الله كذبا ليضل الناس بغير علم إن الله لا يهدي القوم
الظالمين (١٤٤) قل لا أجد في ما أوحي إلي محرما على
طاعم يطعمه إلا أن يكون ميتة أو دما مسفوحا أو لحم خنزير
فإنه رجس أو فسقا أهل لغير الله به فمن اضطر غير باغ ولا
عاد فإن ربك غفور رحيم (١٤٥) وعلى الذين هادوا حرمنا
كل ذي ظفر ومن البقر والغنم حرمنا عليهم شحومهما إلا ما
حملت ظهورهما أو الحوايا أو ما اختلط بعظم ذلك جزيناهم
ببغيهم وإنا لصادقون (١٤٦)

ومن المعز iki اثنين koyundan من الضأن eş أزواج Sekiz ثمانية
حرم erkeklerini mi ءالذكرين De ki قل iki اثنين keçiden de
اشتملت yahut أما dişilerini mi الأنثيين yoksa أم haram kıldı?
الأنثيين rahimlerinde أرحام Onların عليه barındırdıklarını mı
إن bir ilimle بعلم bana haber verin نبئوني bu iki dişinin
Doğru صادقين kimseler كنتم iseniz

143) Sekiz eş; koyundan iki, keçiden de iki. De ki: “Onların erkeklerini mi, yoksa dişilerini mi, yahut bu iki dişinin rahimlerinde barındırdıklarını mı haram kıldı? Doğru kimseler iseniz bana bir ilimle haber verin.”

اثنين sığırdan da ومن البقر iki اثنين deveden de الإبل Ve ومن
أم haram kıldı? حرم erkeklerini mi ءالذكرين De ki قل iki
عليه barındırdıklarını mı اشتملت yahut أما dişilerini mi الأنثيين
Yoksa أم bu iki dişinin الأنثيين rahimlerinde أرحام Onların
size tavsiye ettiği وصاكم zaman إذ şahit شهداء miydiniz? كنتم
ممن daha zalim أظلم kim olabilir? فمن bunu بهذا Allah الله
bir yalanı كذبا Allah’a على الله iftira eden افترى kimseden
إن Bilgisizce بغير علم insanları الناس saptırmak için ليضل
القوم hidayete erdirmez لا يهدي Allah الله Muhakkak ki
zalimler الظالمين topluluğunu

144) Ve deveden de iki, sığırdan da iki. De ki: “Onların erkeklerini mi, dişilerini mi yahut bu iki dişinin rahimlerinde barındırdıklarını mı haram kıldı? Yoksa Allah bunu size tavsiye ettiği zaman şahit miydiniz? Bilgisizce insanları saptırmak için bir yalanı Allah’a iftira eden kimseden daha zalim kim olabilir? Muhakkak ki Allah zalimler topluluğunu hidayete erdirmez.”

Bu âyet-i kerimeler "Şu davarların karınlarında bulunan yavrular sadece erkeklerimize mahsus (ve onlara helâldir), kadınlarımıza haram kılınmıştır." diyen Mâlik ibn Avf ve arkadaşları hakkında inmiştir.[313]

vahyolunanlar أوحي Bana إلي في ما bulamıyorum أجد لا De ki قل
يطعمه bir yiyecek طاعم kimseye على haram محرما kılınmış إلي
kan دما veya أو ölü ميتة يكون أن Ancak إلا onları yiyecek
ki o gerçekten de فإنه domuz خنزير eti لحم أو akan مسفوحا
ses أهل bir fısk olması فسقا yahut أو murdardır رجس
به Allah’tan الله müstesna لغير yükseltilerek kesilenler
غير çaresiz mecbur kalırsa اضطر Her kim de فمن başkası
فإن taşkınlık etmemek üzere عاد لا ve و haddi aşmamak باغ
Rahîm’dir رحيم Ğafûr’dur غفور Rabbin ربك muhakkak

145) De ki: “Bana vahyolunanlar arasında onları yiyecek olan kimseye haram kılınmış bir yiyecek bulamıyorum. Ancak ölü veya akan kan, domuz eti –ki o gerçekten de murdardır- yahut Allah’tan başkası adına ses yükseltilerek kesilenler bir fısk olması müstesna. Her kim de çaresiz, haddi aşmamak ve taşkınlık etmemek üzere mecbur kalırsa muhakkak Rabbin Ğafûr’dur, Rahîm’dir.”

Cahiliye dönemi insanları bazı şeyleri haram, bazı şeyleri helâl kılıyorlardı. Bunun üzerine ayet nazil oldu.[156]

كل haram kıldık حرمنا Yahudilere de هادوا الذين على Ve و
الغنم ve و Sığır ومن البقر tırnaklı hayvanların ذي ظفر hepsini
شحومهما sırtlarına onlara عليهم haram kıldık حرمنا koyunun
ظهورهما yapışan حملت ما ancak müstesna إلا iç yağlarını da
اختلط ما vaya أو karışanlar الحوايا ya da أو bağırsaklarına
cezalandırdık جزيناهم işte bununla ذلك kemiğe بعظم karışanlar
Muhakkak وإنا Taşkınlık ettikleri için ببغيهم onları هم
biz sadık olanlarız لصادقون

146) Ve Yahudilere de tırnaklı hayvanların hepsini haram kıldık. Sığır ve koyunun sırtlarına vaya ancak bağırsaklarına yapışan ya da kemiğe karışanlar müstesna iç yağlarını da onlara haram kıldık. Taşkınlık ettikleri için onları işte bununla cezalandırdık. Muhakkak biz sadık olanlarız.

(*)Bir önceki âyette hangi hay vanlann etlerinin yenileceğine ilişkin genel hüküm belirtildikten sonra burada, azgınlık ve zulümleri sebebiyle sadece Yahudilere tırnaklı hayvanların etleriyle sığır ve koyunun iç yağlarının da haram kılındığı belirtilmektedir.

ذُو Rabbinizربكُم de kiفَقُلْ seni yalanlarlarsaكذبوكَ Şayetفَإِنْ
geri çevrilmezولا يرد genişواسِعةٍ bir rahmetرحمةٍ sahibidir
المجرمِين topluluğundanالْقَومِ عن O'nun azabıبأْسه
günahkârlar

147) Şayet seni yalanlarlarsa de ki: "Rabbiniz geniş bir rahmet sahibidir. O'nun azabı günahkârlar topluluğundan geri çevrilmez."

الله dileseydiلَو شَاءَ Müşriklerالذِين أَشْرَكُوا diyeceklerسيقُولُ
و atalarımız daولا آباؤُنا biz de şirk koşmazما أَشْرَكْنَا Allah
işte كذَلِكَ hiçbir şeyiمِن شَيءٍ haram kılmazdıkحرمنَا ولاve
Onlardan öncekiler deالذِين مِن قبلِهم yalanladılarكذب böyle
var هلْ De kiقُلْ azabımızıبأْسنَا tadıncayaذَاقُوا kadarحتى
bize فَتُخْرِجوه لنَا bir bilgiمِن عِلْمٍ Yanınızdaعِنْدكُم mı?
الظن ancakإِلا Siz uyuyorsunuzإِن تتبِعون çıkarabileceğiniz
yalan تَخْرصون yalnızcaإِلا sizأَنْتُم إِنْ ve و zanna
söylüyorsunuz

148) Müşrikler: "Allah dileseydi biz de atalarımız da şirk koşmaz ve hiçbir şeyi haram kılmazdık." diyecekler. Onlardan öncekiler de azabımızı tadıncaya kadar işte böyle yalanladılar. De ki: "Yanınızda bize çıkarabileceğiniz bir bilgi var mı? Siz ancak zanna uyuyorsunuz ve siz yalnızca yalan söylüyorsunuz."

(*)Elbette evrende bütün olup bitenler, Allah'ın hür ve mutlak iradesiyle koymuş olduğu kanunlar çerçevesinde işlemektedir. İnsanın, kendi irade ve aklını kullanarak doğru ve yanlış olanı birbirinden ayırması, doğruyu seçme imkânına sahip olması da aynı kanunun bir parçasıdır. Bu sebeple inkarcıların kendi kötülüklerini Allah'ın irade ve meşîetine yüklemeye kalkışarak kendilerini mazur göstermeleri, O'nun azabını gerektirecek bir suçtur. Nitekim âyetin devamı da, müşriklerin bu istidlallerinin, ilmî bir değer taşımayıp sadece bir zan ve kuruntudan ibaret olduğunu göstermektedir.

Şayetفلَو Apaçıkالْبالِغَةُ delilالْحجةُ Allah'ındırفَلِلهِ De kiقُلْ
hepiniziأَجمعِين hidayete erdirirdiلهداكُم dileseydiشَاءَ

149) De ki: "Apaçık delil Allah'ındır. Şayet dileseydi hepinizi hidayete erdirirdi."

şahitlik الذِين يشْهدون şahitlerinizi شُهداءكُم getirinهلُم De kiقُلْ
Eğerفَإِنْ bunuهذَا haram kıldıحرم Allahالله diyeأَن edecek
sen معهم şahitlik تَشْهد etmeفلا onlar şahitlik ederlerseشَهِدوا
الذِين كذبوا arzularınaأَهواء uyma kiولا تتبِع onlarla birlikte
iman الذِين لا يؤْمِنُون ve و Ayetlerimiziبِآياتنَا yalanlayanların
يعدِلُون Rablerineبِربهِم onlarوهم ahireteبِالْآخِرةِ etmeyenlerin
eş tutmaktadırlar

150) De ki: "Allah bunu haram kıldı diye şahitlik edecek şahitlerinizi getirin." Eğer onlar şahitlik ederlerse sen onlarla birlikte şahitlik etme. Ayetlerimizi yalanlayanların ve ahirete iman etmeyenlerin arzularına uyma ki onlar Rablerine eş tutmaktadırlar.

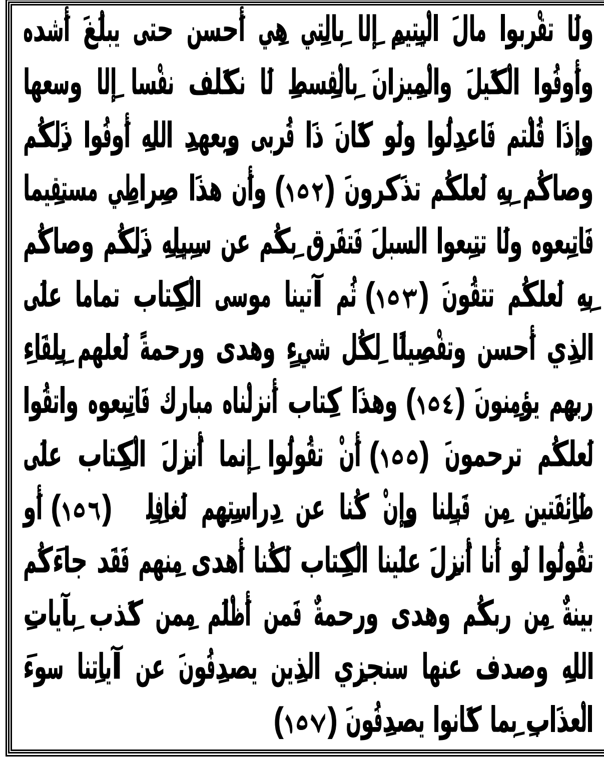
(*)Müşrikler, haram olduğunu ileri sürdükleri şeylerden herhangi biri için "Allah şunu yasak etti" diyebilecek herhangi bir tanık gösteremezler; tanık diye ortaya çıkardıklarına da asla itibar edilemez. Eşyada asıl olan mubahlıktır; eğer bir şeyin haram olduğu ileri sürülüyorsa bunun Allah tarafından haram kılındığının kanıtlanması gerekir. Burada, müşriklerin, daha önceki âyetlerde belirtilen bazı hayvanlarla ilgili hüküm ve kanaatlerinin asılsız olduğu, bunların Allah'ın hükümleri olmadığı belirtilmektedir.

فَإِنْ كذبوك فَقُلْ ربكم ذُو رحمةٍ واسِعةٍ ولا يرد بأسه عن
القومِ المجرمِين (١٤٧) سيقولُ الذِين أشركوا لو شاءَ الله ما
أشركنا ولا آباؤنا ولا حرمنا مِن شيءٍ كذَلك كذب الذِين مِن
قبلِهم حتى ذاقوا بأسنا قُلْ هلْ عِندكم مِن عِلمٍ فتخرجوه لنا
إِنْ تتبِعونَ إِلا الظن وإنْ أنتم إِلا تخرصونَ (١٤٨) قُلْ فلِلهِ
الحجةُ البالِغةُ فلو شاءَ لهداكم أجمعِين (١٤٩) قُلْ هلم
شهداءَكم الذِين يشهدونَ أن الله حرم هذَا فإِنْ شهدوا فلا
تشهد معهم ولا تتبِع أهواءَ الذِين كذبوا بِآياتنا والذِين لا
يؤمِنونَ بِالآخِرةِ وهم بِربهِم يعدِلونَ (١٥٠) قُلْ تعالوا أتلُ ما
حرم ربكم عليكم ألا تشركوا بِهِ شيئًا وبِالوالِدين إِحسانا ولا
تقتلوا أولادكم مِن إِملاقٍ نحن نرزقكم وإياهم ولا تقربوا
الفواحِش ما ظهر مِنها وما بطن ولا تقتلوا النفس التِي حرم
الله إِلا بِالحق ذَلكم وصاكم بِهِ لعلكم تعقِلونَ (١٥١)

haram حرم neleriما okuyayımأَتْلُ Gelinتعالَوا De kiقُلْ
بِهِ şirk koşmayınأَلا تُشْرِكُوا size عليكُم Rabbinizinربكُم kıldığını
iyilik edinإِحسانًا ana babayaوبِالْوالِدين hiçbir şeyiشَيئًا O'na
Yoksulluk مِن إِملَاقٍ çocuklarınızıأَولَادكُم öldürmeyinولا تَقْتُلُوا
وإِياهم onların da rızkınıنَرزُقُكُم biz veririzنَحن endişesiyle
ما Çirkinliğinالْفَواحِش yaklaşmayınولا تَقْربوا çünkü sizin de
öldürmeyinولا تَقْتُلُوا gizlisine deوما بطَن مِنْها açığına daظَهر
ancak إِلا Allah'ınالله haram kıldığıحرم التِي canıالنفْس
size وصاكُم işte bunlarذَلِكُم hak ile olmasıبِالْحق müstesna
umulur kiلَعلكُم kendisiyleبِهِ tavsiyede bulunduğu şeylerdir
akledersinizتَعقِلُون

151) De ki: "Gelin Rabbinizin size neleri haram kıldığını okuyayım. O'na hiçbir şeyi şirk koşmayın, ana babaya iyilik edin. Yoksulluk endişesiyle çocuklarınızı öldürmeyin; çünkü sizin de onların da rızkını biz veririz. Çirkinliğin açığına da gizlisine de yaklaşmayın, Allah'ın haram kıldığı canı öldürmeyin –ancak hak ile olması müstesna- işte bunlar size kendisiyle tavsiyede bulunduğu şeylerdir, umulur ki akledersiniz.

Câhiliye halkı zinanın açıktan yapılanını haram kabul eder, gizli yapılanını ise helâl görür; Açıktan yapılırsa bir alçaklıktır, gizli yapılırsa bir sakıncası yok." derlerdi. İşte bunun üzerine Allah Tealâ "Ahlâksızlıklara yaklaşmayın; açık olanına da gizli olanına da..." âyetini indirdi.[157]

ولا تقربوا مالَ اليتيم إلا بالتي هي أحسن حتى يبلغَ أشده
وأوفوا الكيلَ والميزانَ بالقسط لا نكلف نفسا إلا وسعها
وإذا قلتم فاعدلوا ولو كانَ ذا قربى وبعهد الله أوفوا ذلكم
وصاكم به لعلكم تذكرونَ (١٥٢) وأن هذا صراطي مستقيما
فاتبعوه ولا تتبعوا السبلَ فتفرق بكم عن سبيله ذلكم وصاكم
به لعلكم تتقونَ (١٥٣) ثم آتينا موسى الكتاب تماما على
الذي أحسن وتفصيلا لكل شيء وهدى ورحمةً لعلهم بلقاء
ربهم يؤمنونَ (١٥٤) وهذا كتاب أنزلناه مبارك فاتبعوه واتقوا
لعلكم ترحمونَ (١٥٥) أنْ تقولوا إنما أنزلَ الكتاب على
طائفتين من قبلنا وإنْ كنا عن دراستهم لغافلين (١٥٦) أو
تقولوا لو أنا أنزلَ علينا الكتاب لكنا أهدى منهم فقد جاءكم
بينةٌ من ربكم وهدى ورحمةٌ فمن أظلم ممن كذب بآيات
الله وصدف عنها سنجزي الذين يصدفونَ عن آياتنا سوءَ
العذاب بما كانوا يصدفونَ (١٥٧)

Ancak إلا yetimin اليتيم malına مال yaklaşmayın لا تقربوا Ve و en güzel أحسن olması هي bir şekilde بالتي müstesna حتى tam yapın وأوفوا rüşdüne أشده erişinceye يبلغ kadar الكيل Biz لا نكلف adaletle بالقسط tartıyı الميزان ve و Ölçüyü gücünün وسعها başkasını إلا hiçbir nefse نفسا yüklemeyiz adaletli فاعدلوا Konuştuğunuz قلتم zaman وإذا yettiğinden الله ahdine وبعهد akrabanız da كان ذا قربى olsa ولو olun size وصاكم İşte bunlar ذلكم vefa gösterin أوفوا Allah'ın Umulur ki لعلكم kendisiyle به tavsiyede bulunduğu şeylerdir düşünürsünüz تذكرون

152) Ve yetimin malına yaklaşmayın. Ancak rüşdüne erişinceye kadar en güzel bir şekilde olması müstesna. Ölçüyü ve tartıyı adaletle tam yapın. Biz hiçbir nefse gücünün yettiğinden başkasını yüklemeyiz. Konuştuğunuz zaman –akrabanız da olsa- adaletli olun, Allah'ın ahdine vefa gösterin. İşte bunlar size kendisiyle tavsiyede bulunduğu şeylerdir. Umulur ki düşünürsünüz."

مستقيما benim yolum صراطي budur هذا Muhakkak ki وأن السبل uymayın ولا تتبعوا o halde ona uyun فاتبعوه dosdoğru ذلكم O'nun yolundan عن سبيله sizi بكم ayıracak فتفرق yollara kendisiyle به size tavsiyede bulunulan şeydir وصاكم İşte bu sakınırsınız تتقون Umulur ki لعلكم

153) Muhakkak ki benim dosdoğru yolum budur; o halde ona uyun; sizi O'nun yolundan ayıracak yollara uymayın. İşte bu size kendisiyle tavsiyede bulunulan şeydir. Umulur ki sakınırsınız.

Hz.Peygamber (a.s) helak edici yedi şeyden sakının:1-Allah'a ortak koşmak. 2-Sihir (ve büyücülük gibi gözboyayan, aldatıp oyalayan şeylerle meşgul olmak.) 3-Allah'ın haram kıldığı cana haksız yere kıymak. 4-Yetim malı yemek. 5- Savaş alanından kaçmak. 6-Faiz yemek. 7-İffetli, namuslu, suçtan beri, mü'mine kadınlara zina isnat etmek[314]

تماما Kitabı الكتاب Musa'ya موسى biz verdik آتينا Sonra ثم iyi davrananlara nimetimi الذي أحسن üzere على tamamlamak bir وهدى şeyi شيء her لكل ayrı ayrı açıklamak تفصيلا ve و بلقاء Umulur ki لعلهم rahmet olan رحمة ve و hidayet iman ederler يؤمنون Rablerine ربهم kavuşacaklarına

154) Sonra biz Musa'ya, iyi davrananlara nimetimi tamamlamak ve her şeyi ayrı ayrı açıklamak üzere bir hidayet ve rahmet olan Kitabı verdik. Umulur ki Rablerine kavuşacaklarına iman ederler.

مبارك indirdiğimiz أنزلناه bir kitaptır كتاب işte bu da هذا Ve و لعلكم sakının ki اتقوا ve و O halde ona uyun فاتبعوه mübarek merhamet ترحمون olunasınız

155) Ve işte bu da indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. O halde ona uyun ve sakının ki merhamet olunasınız.

(*)Müşrikler, bir önceki âyette "Allah'ın yolu" diye nitelenen İslâm'ı reddettikleri için 154. âyette Hz. Musa'ya Tevrat'ın indirildiği belirtildikten sonra 155. âyette Kur'an'ın da Allah tarafından indirilmiş kutsal bir kitap olduğu hatırlatılmaktadır. Nitekim yine bu sûrede başka bir vesileyle böyle bir hatırlatmada daha bulunulmuştu.

على kitap الكتاب indirildi أنزل إنما demeyesiniz تقولوا أن إن كنا ve و Bizden önce من قبلنا yalnız iki topluluğa طائفتين habersizdik لغافلين öğrendiklerinden عن دراستهم biz onların

156) "Bizden önce kitap yalnız iki topluluğa indirildi ve biz onların öğrendiklerinden habersizdik" demeyesiniz.

muhakkak لو أنا demeyesiniz diye işte size تقولوا Ayrıca أو أهدى daha fazla لكنا kitap الكتاب Bize de علينا indirilseydi أنزل جاءكم işte size فقد onlardan منهم doğru yolda olurduk bir وهدى Rabbinizden من ربكم apaçık bir belge بينة gelmiştir daha zalim أظلم kim olabilir? فمن rahmet رحمة ve و hidayet صدف ve و Allah'ın الله ayetlerini بآيات yalanlayan ممن كذب yakında سنجزي onlardan عنها yüz çevirenden عن آياتنا yüz çevirenleri الذين يصدفون cezalandırılacağız بما كانوا bir azapla العذاب çok kötü سوء Ayetlerimizden yüz çevirmeleri يصدفون sebebiyle

157) Ayrıca: "Bize de kitap indirilseydi muhakkak onlardan daha fazla doğru yolda olurduk." demeyesiniz diye işte size Rabbinizden apaçık bir belge, bir hidayet ve rahmet gelmiştir. Allah'ın ayetlerini yalanlayan ve onlardan yüz çevirenden daha zalim kim olabilir? Ayetlerimizden yüz çevirenleri, yüz çevirmeleri sebebiyle yakında çok kötü bir azapla cezalandırılacağız.

(*)Bir önceki âyette Kur'an'ın Allah katından indirilmiş bereketli ve hayırlı bir kitap olduğu belirtildikten sonra bu âyetlerde de onun indiriliş gerekçelerinden ikisi zikredilmektedir. Bu âyetlerden anlaşıldığına göre müşrikler Tevrat ve İncil'in Allah kelâmı olduğuna inanıyor, ancak o günkü şartların el vermemesi, özellikle dillerinin farklı olması sebebiyle bu kitaplardan yararlanamadıklarını söyleyerek güya bundan üzüntü duyuyorlardı; ayrıca onlar, Yahudilerle Hıristiyanlann din konusundaki gevşekliklerini de biliyor ve eğer kendilerine bir kitap gelecek olsa onlardan daha kararlı bir şekilde doğru yolda yaşayacaklarını ileri sürüyorlardı.

أنْ ancak kendilerine إِلا bekliyorlar? ينظُرون gelmesini mi هلْ
يأْتِي veya أو meleklerin الْملَائِكةُ Onlar gelmesini تأْتِيهم
bir بعض gelmesini يأْتِي ya da أو Rabbinin ربك gelmesini
يأْتِي gün يوم Rabbinin ربك ayetlerinden آياتِ kısmının
لَا ينفَع Rabbinin ربك ayetlerinden آياتِ bir kısmı بعض geldiği
آمنَتْ etmemiş لَم تَكُن imanı إِيمانُها kimseye نَفْسا fayda vermez
فِي kazanmamış olan كسبتْ veya أو daha önce قَبلُ مِن iman
إِنا Bekleyin انتَظِروا De ki قُلْ bir hayır خَيرا imanında إِيمانِها
beklemekteyiz منتَظِرون elbette biz de

158) Onlar ancak kendilerine meleklerin gelmesini veya Rabbinin gelmesini ya da Rabbinin ayetlerinden bir kısmının gelmesini mi bekliyorlar? Rabbinin ayetlerinden bir kısmı geldiği gün daha önce iman etmemiş veya imanında bir hayır kazanmamış olan kimseye imanı fayda vermez. De ki: "Bekleyin, elbette biz de beklemekteyiz."

dinlerini دِينَهم parça parça edip فَرقُوا الذِين Gerçekten de إِن
مِنْهم sen değilsin لَستَ gruplara ayrılanlar شِيعا var ya وكانُوا
Onların هم işi أمر ancak إِنما hiçbir şeyde شَيءٍ فِي onlardan
onlara haber verecektir ينَبئُهم Sonra ثُم Allah'a اللهِ aittir إِلى
yaptıklarını يفْعلُون O بِما كانُوا

159) Gerçekten de dinlerini parça parça edip gruplara ayrılanlar var ya, sen hiçbir şeyde onlardan değilsin. Onların işi ancak Allah'a aittir. Sonra O, yaptıklarını onlara haber verecektir.

onun kendisine فَلَه iyilikle بِالْحسنَةِ gelirse جاء Her kim من
بِالسيئَةِ gelirse جاء Her kim de ومن misli vardır أمثَالِها on عشْر
onun مِثْلَها ancak إِلا cezalandırılır فَلَا يجزى bir kötülükle
zulmolunmazlar لَا يظْلَمون onlar هم ve و misli ile

160) Her kim iyilikle gelirse kendisine onun on misli vardır. Her kim de bir kötülükle gelirse ancak onun misli ile cezalandırılır ve onlar zulmolunmazlar.

إِلى Rabbim ربي iletti هدانِي Muhakkak ki beni إِننِي De ki قُلْ
ayakta duran قِيما bir dine دِينًا dosdoğru مستَقِيمٍ bir yola صِراطٍ
وما hanif حنِيفًا İbrahim'in إِبراهِيم milleti olan dinine مِلَّة
müşriklerden مِن الْمشْرِكِين O كان olmadı

161) De ki: "Muhakkak ki Rabbim beni dosdoğru bir yola, dimdik ayakta duran bir dine, İbrahim'in milleti olan hanif dinine iletti. O müşriklerden olmadı."

ونُسكِي benim namazım صلَاتِي Muhakkak ki إِن De ki قُلْ
Allah لِلهِ ölümüm مماتِي ve و hayatım ومحياي kurbanım
alemlerin الْعالَمِين Rabbi olan رب içindir

162) De ki: "Muhakkak ki benim namazım, kurbanım, (ibadetlerim,) hayatım ve ölümüm alemlerin Rabbi olan Allah içindir."

أُمِرتُ ben böyle وبِذَلِك O'nun لَه hiçbir ortağı yoktur لَا شَرِيك
الْمسلِمِين ilkiyim أولُ ben أنَا ve و emrolundum
müslümanların

هلْ ينظرونَ إلا أنْ تأتيهم الملائكةُ أو يأتي ربك أو يأتي بعض
آياتِ ربك يوم يأتي بعض آياتِ ربك لا ينفع نفْسا إيمانها لم
تكُن آمنت مِن قبلُ أو كسبت فِي إيمانها خيرا قُلْ انتظِروا إنا
منتظِرونَ (١٥٨) إن الذِين فرقُوا دِينهم وكانوا شِيعا لست
مِنهم فِي شيءٍ إنما أمرهم إلى اللهِ ثم ينبئُهم بِما كانوا يفْعلُونَ
(١٥٩) من جاءَ بِالْحسنةِ فلَه عشر أمثالِها ومن جاءَ بِالسيئةِ فلا
يجزى إلا مِثْلَها وهم لا يظْلمونَ (١٦٠) قُلْ إنني هداني ربي
إلى صِراطٍ مستقِيمٍ دِينا قِيما مِلةَ إبراهِيم حنِيفًا وما كانَ مِن
المشرِك (١٦١) قُلْ إن صلاتِي ونسكِي ومحياي ومماتِي لِلهِ
رب العالم (١٦٢) لا شرِيك له وبِذلِك أمِرت وأنا أولُ
المسلِم (١٦٣) قُلْ أغير اللهِ أبغِي ربا وهو رب كُل شيءٍ
ولا تكْسِب كُل نفْسٍ إلا عليها ولا تزِر وازِرةٌ وِزر أخرى ثُم
إلى ربكُم مرجِعكُم فينبئُكُم بِما كُنتم فِيهِ تختلِفُونَ (١٦٤)
وهو الذِي جعلكُم خلائِف الأرضِ ورفَع بعضكُم فوق بعضٍ
درجاتٍ لِيبلُوكُم فِي ما آتاكُم إن ربك سرِيع العِقابِ وإنه
لغفُور رحِيم (١٦٥)

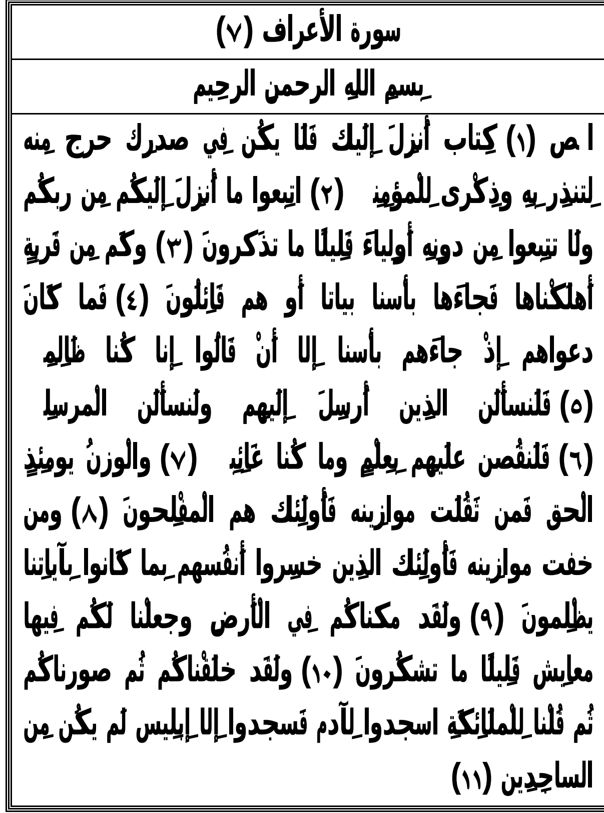
163) "O'nun hiçbir ortağı yoktur, ben böyle emrolundum ve ben müslümanların ilkiyim."

bir rab mi ربا arayayım? أبغِي Allah اللهِ başka أغَير De ki قُلْ
كُل kazanır ولَا تَكْسِب şeyin شَيءٍ her كُل Rabbi iken رب O وهو
ولَا تَزِر kendi aleyhine علَيها ancak إِلا nefis نَفْسٍ Her bir
أُخْرى Günahkâr olan وزر günahını وازِرةٌ yüklenmez
مرجِعكُم ancak Rabbinizedir إِلى ربكُم Sonra ثُم başkasının
O فِيهِ size كُنتُم şeyleri بِما haber verecektir فَينَبئُكُم dönüşünüz
anlaşmazlığa düştüğünüz تَخْتَلِفُون

164) De ki: "O, Allah her şeyin Rabbi iken ben Allah'tan başka bir rab mi arayayım? Her bir nefis ancak kendi aleyhine kazanır. Günahkâr olan, başkasının günahını yüklenmez. Sonra dönüşünüz ancak Rabbinizedir. O size anlaşmazlığa düştüğünüz şeyleri haber verecektir."

الْأرضِ halifeleri خَلَائِف sizi yapan الذِي جعلَكُم O'dur هو Ve و
فَوقَ kiminize بعضَكُم üstün kılan رفَع ve و yeryüzünün
sizi denemek لِيبلُوكُم derecelerle درجاتٍ kiminizi بعضٍ yüksek
Rabbin ربك Muhakkak ki إِن size verdikleriyle فِي ما آتَاكُم için
وإِنَّه cezalandırması الْعِقَابِ çok çabuk olandır سرِيع
Rahîm'dir رحِيم Ğafûr'dur لَغَفُور Muhakkak ki O elbette

165) Ve sizi yeryüzünün halifeleri yapan ve size verdikleriyle sizi denemek için kiminizi kiminize yüksek derecelerle üstün kılan O'dur. Muhakkak ki Rabbin cezalandırması çok çabuk olandır. Muhakkak ki O, elbette Ğafûr'dur, Rahîm'dir.

سورة الأعراف (٧)

بِسمِ اللهِ الرحمنِ الرحِيمِ

المص (١) كِتابٌ أُنزِلَ إِلَيكَ فَلا يَكُن فِي صدرِكَ حرجٌ مِنه لِتنذِرَ بِهِ وذِكرى لِلمؤمِنِين (٢) اتبِعوا ما أُنزِلَ إِلَيكُم مِن ربِكُم ولا تتبِعوا مِن دونِهِ أولِياءَ قلِيلًا ما تذكرونَ (٣) وكم مِن قريةٍ أهلكناها فجاءَها بأسنا بياتًا أو هم قائِلونَ (٤) فما كانَ دعواهم إِذْ جاءَهم بأسنا إِلا أنْ قالوا إِنا كُنا ظالِمِين (٥) فلنسألن الذِين أرسِلَ إِليهِم ولنسألن المرسلِين (٦) فلنقصن عليهِم بِعِلمٍ وما كُنا غائِبِين (٧) والوزنُ يومئِذٍ الحق فمن ثقُلت موازِينه فأولئِك هم المفلِحونَ (٨) ومن خفت موازِينه فأولئِك الذِين خسِروا أنفُسهم بِما كانوا بِآياتِنا يظلِمونَ (٩) ولقد مكناكُم فِي الأرضِ وجعلنا لكُم فِيها معايِش قلِيلًا ما تشكُرونَ (١٠) ولقد خلقناكُم ثُم صورناكُم ثُم قُلنا لِلملائِكةِ اسجدوا لِآدم فسجدوا إِلا إِبلِيس لم يكُن مِن الساجِدِين (١١)

7 A'RAF SURESİ

Kur'an-ı Kerimin 7. suresi. A'râf sûresidir. Müfessirlerin çoğuna göre : 206 âyet, 3325 kelime ve 14010 harftir. Mekke'de inmiş olup, 46. ve 48. âyetlerde A'râf'ta yani cennet ve cehennem ehli arasındaki yüksek bir yerde bulunan insanlardan söz edildiği için sûreye bu ad verilmiştir. Ayrıca son nebîye kadar gelip geçen peygamberlerden birkaçının kıs-sasını anlatarak örnekler sergiler. Sonra da insanın çamurdan yaratıldığından bahseder ve böylece yegane yaratıcı kudretin yüceliğini çok duyarlı bir anlatımla, gönül ve kafalara işler.

Rahimالرحِيمِ Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

sadص mimم lamل Elifا

1) Elif, lam, mim, sad.

فِي gelmedenيكُن فلا sanaإِليك indirildi kiأُنزِل Kitapكِتاب
بِهِ uyarasınلِتُنذِر ondanمِنهُ bir sıkıntıحرج kalbineصدرك
mü'minlereلِلمؤمِنِين öğüt veresinذِكرى ve و onunla

2) Kitap sana indirildi ki ondan dolayı kalbine bir sıkıntı gelmeden onunla uyarasın ve mü'minlere öğüt veresin.

Rabbinizdenمِن ربكُم sizeإِليكُم indirileneما أُنزِل uyunاتبِعوا
azقلِيلًا velilereأولِياء O'ndan başkaمِن دونِهِ uymayınولا تتبِعوا
öğüt alıyorsunuzتذكرون Ne kadar daما

3) Rabbinizden size indirilene uyun. O'ndan başka velilere uymayın. Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz.

(*)Kur'an-ı Kerimde Tezekkür ve Tefekkürle ilgili birçok ayet nazil olmuştur. Düşünmeden hareket edenler ayıplanmıştır. Kafirler Allah'ın verdiği akıl ve dil ile Allah'ı ve kitabını inkara yöneliyorlar. İşte bu en büyük düşüncesizliktir.

biz helak etmişizdir kiأهلكناها yurtlarıمِن قريةٍ niceكم Ve و
ya daأو geceleyin بياتًا azabımızبأسنا onlara geliverdiفجاءها
gündüz uyurlarkenقائِلون onlarهم

4) Ve biz nice yurtları helak etmişizdir ki, geceleyin ya da onlar gündüz uyurlarken azabımız onlara geliverdi.

جاءهم zamanإِذْ onlarınهم yalvarışları فما كان دعوا
قالوا olmuşturأن ancakإِلا Azabımızبأسنا kendilerine geldiği
zalimlermişizظالِمِين Bizكُنا gerçekten deإِنا demeleri

5) Azabımız kendilerine geldiği zaman onların yalvarışları ancak: "Biz gerçekten de zalimlermişiz" demeleri olmuştur.

Resul أُرسِل الذِين Andolsun soracağızفلنسألن
soracağızلنسألن ve وkendilerine إِليهِم gönderdiklerimize de
gönderilen Resullere deالمرسلِين

6) Andolsun kendilerine Resul gönderdiklerimize de soracağız ve gönderilen Resullere de soracağız.

ما Ve و ilimleبِعِلمٍ onlaraعليهِم Andolsun anlatacağızفلنقصن
gaiblerغائِبِين Bizكُنا değiliz

7) Andolsun onlara ilimle anlatacağız. Ve biz gaibler değiliz.

Gaib, yani, onların amellerine tanık kimseleriz.[158]

ağır ثقُلتْ var yaفمن haktırالحق o günيومئِذٍ tartıالوزن Ve و
المفلِحون onlarهم işteفأولئِك Tartılarıموازِينه gelenler
kurtuluşa erenlerdir

8) Ve o gün tartı haktır. Tartıları ağır gelenler var ya; işte onlar kurtuluşa erenlerdir.

işteفأولئِك tartısıموازِينه hafif gelirseخفتْ kimin deمن Ve و
بِما nefisleriniأنفُسهم hüsrana uğratanlardırخسِروا onlarالذِين
zulmettikleri için يظلِمون ayetlerimize كانوا بِآياتِنا

9) Ve kimin de tartısı hafif gelirse işte onlar ayetlerimize zulmettikleri için nefislerini hüsrana uğratanlardır.

و yeryüzündeفِي الأرض sizi yerleştirdikمكناكُم Andolsunولقد
pek çok geçimlikمعايِش oradaفِيها sizeلكُم yarattıkجعلنا ve
şükrediyorsunuzتشكُرون Ne kadar daما azقلِيلًا

10) Andolsun sizi yeryüzünde yerleştirdik ve size orada pek çok geçimlik yarattık... Ne kadar da az şükrediyorsunuz.

size صورناكُم sonra daثُم sizi yarattıkخلقناكُم Andolsunولقد
secde اسجدوا meleklereلِلملائِكةِ dedikقُلنا Sonraثُم şekil verdik
إِلا Onlar hemen secde ettilerفسجدوا Adem'eلِآدم edin
o secde مِن الساجِدِين olmadıلم يكُن İblisإِبلِيس müstesna
edenlerden

11) Andolsun sizi yarattık sonra da size şekil verdik. Sonra meleklere: "Adem'e secde edin" dedik. Onlar hemen secde ettiler. İblis müstesna; o secde edenlerden olmadı.

قَالَ ما منعك ألا تسجد إذْ أمرتك قالَ أنا خير منه خلقْتني من
نارٍ وخلقْته من طِينٍ (١٢) قالَ فاهبطْ منها فما يكُونُ لك أنْ
تتكبر فيها فاخرج إنك من الصاغِرين (١٣) قالَ أنظِرني إلى
يومِ يبعثُونَ (١٤) قالَ إنك من المنظَرين (١٥) قالَ فبما
أغْويتني لأقْعدن لهم صِراطك المستقِيم (١٦) ثُم لآتينهم من
بين أيدِيهم ومن خلْفِهم وعن أيمانِهم وعن شمائِلِهم ولا تجِد
أكْثرهم شاكِرين (١٧) قالَ اخرج منها مذْءُوما مدحورا لمن
تبِعك منهم لأملأن جهنم منكُم أجمعِين (١٨) ويآآدم اسكُن
أنت وزوجك الجنةَ فكُلا من حيثُ شِئْتما ولا تقْربا هذِهِ
الشجرةَ فتكُونا من الظالِمِين (١٩) فوسوس لهما الشيطانُ
لِيبدِي لهما ما ووري عنهما من سوآتِهما وقالَ ما نهاكُما
ربكُما عن هذِهِ الشجرةِ إلا أنْ تكُونا ملكين أو تكُونا من
الخالِدِين (٢٠) وقاسمهما إني لكُما لمن الناصِحِين
(٢١) فدلاهما بِغرورٍ فلما ذاقا الشجرةَ بدت لهما سوآتهما
وطفِقا يخصِفان عليهما من ورق الجنةِ وناداهما ربهما ألم
أنهكُما عن تلْكُما الشجرةِ وأقُلْ لكُما إن الشيطانَ لكُما عدو
مبِين (٢٢)

secde تَسجد أَلَّا seni alıkoyan مَنَعَكَ nedir? ما buyurduğu قَالَ
Ben أَنَا dedi قَالَ emrettiğim halde أَمرتُكَ zaman إِذْ etmekten
مِن çünkü beni yarattın خَلَقْتَنِي ondan مِنْهُ daha hayırlıyım خَيرٌ
çamurdan مِن طِينٍ onu ise yarattın وخَلَقْتَهُ ateşten نَارٍ

12) “Sana emrettiğim halde seni secde etmekten alıkoyan nedir?” buyurduğu zaman. “Ben ondan daha hayırlıyım, çünkü beni ateşten yarattın onu ise çamurdan yarattın” dedi.

فَما يكُونُ oradan مِنْهَا O halde hemen in فَاهبِطْ buyurdu قَالَ
فَاخْرُجْ orada فِيهَا büyüklenmek أَن تَتَكَبرَ senin için لَكَ yoktur
aşağılıklardansın مِن الصاغِرِين çünkü sen إِنَّكَ Hemen çık

13) “O halde hemen in oradan, senin için orada büyüklenmek yoktur! Hemen çık, çünkü sen aşağılıklardansın” buyurdu.

يبعثُونَ güne يومِ kadar إِلَى Bana mühlet ver أَنظِرنِي Dedi قَالَ
diriltilecekleri

14)Bana diriltilecekleri güne kadar mühlet ver. Dedi.

mühlet مِن الْمنظَرِين Muhakkak sen إِنَّكَ buyurdu قَالَ
verilenlerdensin

15)Muhakkak sen mühlet verilenlerdensin” buyurdu.

لَأَقْعدن Beni azdırdığından أَغْويتَنِي dolayı فَبِما Dedi ki قَالَ
senin yolunda صِراطَكَ onlar için لَهم mutlaka oturacağım
dosdoğru الْمستَقِيم

16) Dedi ki: “Beni azdırdığından dolayı onlar için mutlaka senin dosdoğru yolunda oturacağım.”

مِن بينِ أَيدِيهِم andolsun onlara sokulacağım da لَآتِينَّهم Sonra ثُم
sağlarından وعن أَيمانِهِم arkalarından ومِن خَلْفِهِم önlerinden
أَكْثَر sen bulmayacaksın ولَا تَجِد sollarından شَمائِلِهِم ve وعن
şükredenlerden شَاكِرِين onların هم pek çoğunu

17) “Sonra andolsun önlerinden, arkalarından, sağlarından ve sollarından onlara sokulacağım da sen onların pek çoğunu şükredenlerden bulmayacaksın.”

Kınanmış مذْءوما oradan مِنْهَا çık اخْرج Buyurdu ki قَالَ
Andolsun ki sana تَبِعكَ her kim لَمن kovulmuş olarak مدحورا
cehennemi جهنَّم dolduracağım لَأَملَأَن onlardan مِنْهم uyarsa
hep أَجمعِين sizinle مِنْكُم

18) Buyurdu ki: “Kınanmış, kovulmuş olarak çık oradan! Andolsun ki onlardan her kim sana uyarsa cehennemi hep sizinle dolduracağım.”

eşin زوجكَ ve و Sen أَنْتَ yerleşin اسكُن Adem آدم ey يا Ve و
ikiniz de شِئْتُما yerden حيثُ مِن yiyin فَكُلَا cennete الْجنَّةَ
ağaca الشَّجرةَ ama bu هذِهِ yaklaşmayın تَقْربا ولَا dilediğiniz
Zalimlerden مِن الظَّالِمِين olursunuz فَتَكُونَا

19) Ve ey Adem! Sen ve eşin cennete yerleşin ikiniz de dilediğiniz yerden yiyin; ama bu ağaca yaklaşmayın! Zalimlerden olursunuz.

لِيبدِي Şeytan الشَّيطَان onlara لَهما vesvese verdi de فَوسوس
عنْهما avret yerlerini ما ووري onlara لَهما göstermek için
size ما نَهاكُما dedi وقَالَ gizlenmiş olan مِن سوآتِهِما kendilerine
أَن sadece إِلَّا ağacı الشَّجرةِ bu عن هذِهِ Rabbiniz ربكُما yasakladı
olursunuz تَكُونَا veya أَو iki melek ملَكَينِ siz olursunuz تَكُونَا
ebedi مِن الْخَالِدِين diye

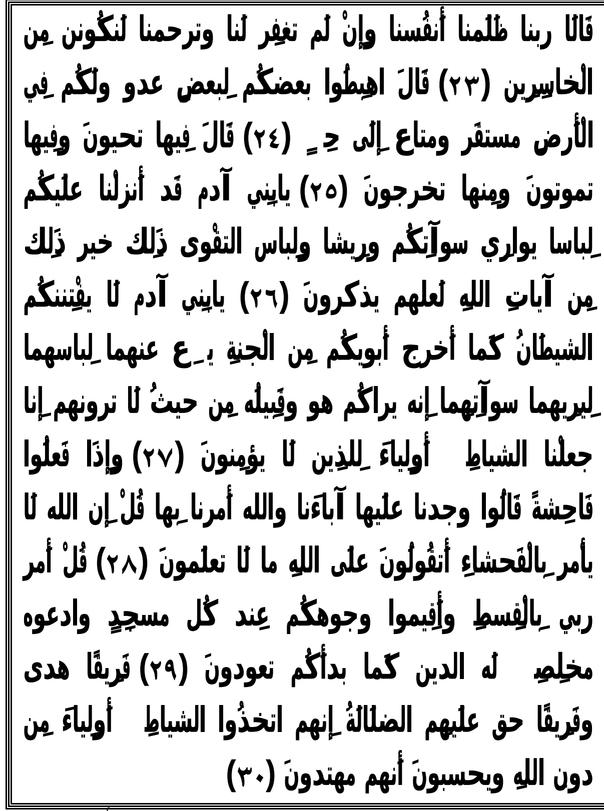
20) Şeytan kendilerine gizlenmiş olan avret yerlerini onlara göstermek için onlara vesvese verdi de: “Rabbiniz size bu ağacı sadece siz iki melek olursunuz veya ebedi olursunuz diye yasakladı?” dedi.

size لَكُما Muhakkak ki ben إِنِّي ikisine de yemin etti وقَاسمهما
öğüt verenlerdenim diye لَمِن النَّاصِحِين

21) “Muhakkak ki ben size öğüt verenlerdenim” diye ikisine de yemin etti.

فَلَما aşağı düşürtüp بِغُرورٍ Böylece ikisini de aldatarak فَدلَّاهما
kendilerine göründü لَهما بدتْ ağacı الشَّجرةَ tattıklarında ذَاقَا
üst üste يخْصِفَانِ başladılar وطَفِقَا avret yerleri سوآتُهما
الْجنَّةِ yapraklarından مِن ورقِ üzerlerine علَيهِما yapıştırmaya
أَنْهكُما أَلَم Rableri de o ikisine ربهما buyurdu ونَاداهما cennet
وأَقُلْ Ben size bu iki ağacı الشَّجرةِ عن تِلْكُما yasaklamadım mı?
sizin لَكُما şeytan الشَّيطَان Muhakkak ki إِن demedim mi? لَكُما
apaçık مبِين bir düşmandır عدو için

22) Böylece ikisini de aldatarak aşağı düşürtüp ağacı tattıklarında avret yerleri kendilerine göründü ve üzerlerine cennet yapraklarından üst üste yapıştırmaya başladılar. Rableri de o ikisine: “Ben size bu iki ağacı yasaklamadım mı? Muhakkak ki şeytan sizin için apaçık bir düşmandır, demedim mi?” buyurdu.

قالا ربنا ظلمنا أنفسنا وإن لم تغفر لنا وترحمنا لنكونن من
الخاسرين (٢٣) قال اهبطوا بعضكم لبعض عدو ولكم في
الأرض مستقر ومتاع إلى حين (٢٤) قال فيها تحيون وفيها
تموتون ومنها تخرجون (٢٥) يابني آدم قد أنزلنا عليكم
لباسا يواري سوآتكم وريشا ولباس التقوى ذلك خير ذلك
من آيات الله لعلهم يذكرون (٢٦) يابني آدم لا يفتننكم
الشيطان كما أخرج أبويكم من الجنة ينزع عنهما لباسهما
ليريهما سوآتهما إنه يراكم هو وقبيله من حيث لا ترونهم إنا
جعلنا الشياطين أولياء للذين لا يؤمنون (٢٧) وإذا فعلوا
فاحشة قالوا وجدنا عليها آباءنا والله أمرنا بها قل إن الله لا
يأمر بالفحشاء أتقولون على الله ما لا تعلمون (٢٨) قل أمر
ربي بالقسط وأقيموا وجوهكم عند كل مسجد وادعوه
مخلصين له الدين كما بدأكم تعودون (٢٩) فريقا هدى
وفريقا حق عليهم الضلالة إنهم اتخذوا الشياطين أولياء من
دون الله ويحسبون أنهم مهتدون (٣٠)

biz أَنفُسنَا zulmettikظَلَمنَا Rabbimizربنَا Dediler kiقَالَا
وتَرحمنَا bizi bağışlamazلَنَا لَم تَغْفِر eğerإِن veو nefsimize
مِن muhakkak ki oluruzلَنَكُونَن bize merhamet etmezsen
hüsrana uğrayanlardanالْخَاسِرِين

23) Dediler ki: “Rabbimiz biz nefsimize zulmettik ve eğer bizi bağışlamaz, bize merhamet etmezsen muhakkak ki hüsrana uğrayanlardan oluruz.”

Kiminizلِبعض kiminizeبعضكُم ininاهبطُوا Buyurdu kiقَالَ
yeryüzündeفِي الْأَرض Sizin içinولكُم düşman olarakعدو
belli bir إِلَى حِين geçim vardırمتَاع ve و yerleşmeمستقَر
süreye kadar

24) Buyurdu ki: “Kiminiz kiminize düşman olarak inin. Sizin için yeryüzünde belli bir süreye kadar yerleşme ve geçim vardır.”

وفِيها ve و yaşayacaksınızتَحيون Oradaفِيها Buyurdu kiقَالَ
تُخْرجون yine oradanومِنْها öleceksinizتَموتُون orada
çıkarılacaksınız

25) Buyurdu ki: “Orada yaşayacaksınız ve orada öleceksiniz, yine oradan çıkarılacaksınız.”

علَيكُم inidirdikأَنزلْنَا kuşkusuzقَد Ademoğullarıيبنِي آدم Eyيا
و örtecekسوآتِكُم avret yerlerinizi يوارِي bir elbise لِباسا sizin
التقْوى elbisesi var yaولِباس size süslenilecek giysiريشًا ve
مِن آياتِ İşte buذَلِك daha hayırlıdırخَير işte buذَلِك Takva
öğüt يذكرون umulur kiلَعلهم Allah’ınاللهِ ayetlerindendir
alırlar

26) Ey Ademoğulları, kuşkusuz sizin avret yerlerinizi örtecek bir elbise ve size süslenilecek giysi inidirdik. Takva elbisesi var ya, işte bu daha hayırlıdır. İşte bu Allah’ın ayetlerindendir; umulur ki öğüt alırlar.

fitneye düşürmesinيفْتِنَنكُم لَا Ademoğullarıيبنِي آدم Eyيا
ana-babanızınأَبويكُم çıkardığıأَخْرج gibiكَما Şeytanالشيطَان
لِباسهما sıyırarak onlarıعنْهما ينزِع cennettenمِن الْجنةِ
إِنه avret yerleriniسوآتِهِما göstermek içinلِيرِيهما elbiselerini
وقَبِيلُه ve و oهو sizi görürlerيراكُم Çünkü gerçekten
sizin onları تَرونَهم لَا yerdenحيثُ مِن taraftarları
الشياطِين biz kıldıkجعلْنَا Muhakkak kiإِنا göremeyeceğiniz
iman etmeyenlerinيؤْمِنُون لَا لِلَّذِين velileriأَولِياء şeytanları

27) Ey Ademoğulları! Şeytan ana-babanızın avret yerlerini kendilerine göstermek için elbiselerini sıyırarak onları cennetten çıkardığı gibi sakın sizi de fitneye düşürmesin. Çünkü gerçekten o ve taraftarları sizi sizin onları göremeyeceğiniz yerden görürler. Muhakkak ki biz şeytanları iman etmeyenlerin velileri kıldık.

قَالُوا bir hayasızlıkفَاحِشةً onlar yaptıklarıفَعلُوا zamanإِذَا Veو
آباءنَا bunun üzerindeعلَيها Biz bulduk وجدنَا derler
De kiقُلْ bunuبِها bize emrettiأَمرنَا Allah daوالله atalarımızı
hayasızlığıبِالْفَحشَاءِ emretmezيأْمر لَا Allahالله elbette kiإِن
bir şeyi لَا ما Allahاللهِ hakkındaعلَى söylüyorsunuz!?أَتَقُولُون
bilmediğinizتَعلَمون mi

28) Ve onlar bir hayasızlık yaptıkları zaman: “Biz atalarımızı bunun üzerinde bulduk. Allah da bize bunu emretti” derler. De ki: “Allah elbette ki hayasızlığı emretmez. Allah hakkında bilmediğiniz bir şeyi mi söylüyorsunuz.”

وأَقِيموا adaletiبِالْقِسطِ Rabbimربي emrettiأَمر De kiقُلْ
secde مسجِدٍ Herكُل yerindeعِنْد yüzlerinizi وجوهكُم doğrultun
لَه kendisine has kılarakمخْلِصِين O’na dua edinادعوه ve و
Başlangıçta sizi yarattığıبدأَكُم gibiكَما diniالدين yalnız
döneceksinizتَعودون

29) De ki: “Rabbim adaleti emretti. Her secde yerinde yüzlerinizi doğrultun ve dini yalnız kendisine has kılarak O’na dua edin. Başlangıçta sizi yarattığı gibi döneceksiniz.”

hak حق kimi deوفَرِيقًا O, hidayete erdirdiهدى kiminiفَرِيقًا
edindilerاتخَذُوا Çünkü onlarإِنهم sapıklığıالضلَالَةُ علَيهِم etti
Allah’ıاللهِ bırakıpمِن دون velilerأَولِياء şeytanlarıالشياطِين
kendilerini doğru مهتَدون Buna rağmenأَنهم sanırlarويحسبون
yolda

30) O, kimini hidayete erdirdi kimi de sapıklığı hak etti. Çünkü onlar Allah’ı bırakıp şeytanları veliler edindiler. Buna rağmen kendilerini doğru yolda sanırlar.

(*)Bu âyet sûrenin buraya kadarki kısmının bir sonucu mahiyetindedir. Buna göre Allah'ın indirdiği gerçeklere uyan, nimetine şükreden, İblîs gibi isyana kalkışmadan O'nun buyruklarını yerine getiren, Âdem gibi hata işlediğinde tövbe eden, af ve mağfiret dileyen, şeytanın vesvesesine kapılarak açıklık ve hayasızlığa sapmayan, adaletli ve dürüst olan, Allah'ın birliğini tanıyıp ihlâsla O'na kul olan, O'nun için namaz kılan ve dua eden zümreyi Allah hidayete kavuşturmuştur.

عِنْدَ ziynetlerinizi زينتكم alın خُذُوا Ademoğulları يبني آدم Ey يا
و içiniz واشْربوا Yiyiniz وكُلُوا mescid مسجِدٍ her كُلِّ yanında
sevmez يحِب لَا Çünkü O إنه israf etmeyiniz تُسرِفُوا لَا fakat
israf edenleri الْمسرِفين

31) Ey Ademoğulları, her mescid yanında ziynetlerinizi alın. Yiyiniz, içiniz fakat israf etmeyiniz. Çünkü O israf edenleri sevmez.

(Cahiliye devrinde) kadın, Beytullah'ı çıplak olarak tavaf eder ve: "Kim bana tavafta giymem için ödünç bir elbise verir?" der, (Ahmes'lerden yani Kureyş ve anlaşmalılarından birisi bir elbise verirse) onu ut yeri üstüne koyar ve "Bugün bazısı veya tamamı görünmüş aldırmam. Ondan görüneni de helâl saymam." anlamına gelen bir beyt söylerdi. İşte bunun üzerine "Ey âdemoğulları.. " âyet-i kerimesi nazil oldu.[315]

Allah'ın اللهِ ziyneti زِينَةَ haram kılmış? حرم kim من De ki قُلْ
مِن temiz الطيباتِ ve و kulları için لِعِبادِهِ çıkardığı التِي أَخْرَجَ
iman آمنُوا içindir لِلذِين Bunlar هِي De ki قُلْ rızıkları الرزق
yalnız خَالِصةً dünya الدنْيا hayatında فِي الْحياةِ edenler
İşte böyle كَذَلِكَ kıyamet الْقِيامةِ gününde ise يوم onlaradır
يعلَمون topolum için لِقَومٍ biz ayetleri الْآياتِ açıklıyoruz نُفَصلُ
bilen

32) De ki: "Allah'ın kulları için çıkardığı ziyneti ve temiz rızıkları kim haram kılmış?" De ki: "Bunlar dünya hayatında iman edenler içindir, kıyamet gününde ise yalnız onlaradır." İşte biz ayetleri bilen topolum için böyle açıklıyoruz.

الْفَواحِشَ Rabbim ربي haram kılmıştır حرم ancak إنما De ki قُلْ
وما بطَن onlardan مِنْها hem açık olanı ما ظَهر hayasızlıkları
بِغَيرِ isyanı والْبغْي her türlü günahı والْإِثْم hem de gizli olanı
ما Allah'a بِاللهِ ortak koşmanızı وأَن تُشْرِكُوا haksız yere الْحق
و hiçbir delil سلْطَانًا hakkında بِهِ indirmediği لَم ينزلْ bir şeyi
لَا şeyleri ما Allah اللهِ hakkında على söylemenizi تَقُولُوا وأَن ve
bilmediğiniz تَعلَمون

33) De ki: "Rabbim ancak hayasızlıkları, onlardan hem açık olanı, hem de gizli olanı, her türlü günahı, haksız yere isyanı, hakkında hiçbir delil indirmediği bir şeyi Allah'a ortak koşmanızı ve Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri söylemenizi haram kılmıştır."

el-Kelbî der ki: Müslümanlar, elbiselere (yerine göre ihrama) bürünüp Beytullah'ı tavaf edince, müşrikler onları ayıpladılar. Bunun üzerine bu âyet-i kerime nazil oldu.[316]

zaman فَإِذَا bir ecel vardır أَجلٌ ümmet için أُمةٍ her لِكُلِّ Ve و
ertelenirler يستَأْخِرون لَا Onların ecelleri أَجلُهم geldiği جاء
ne de öne alınırlar ولَا يستَقْدِمون ne bir saat ساعةً

34) Ve her ümmet için bir ecel vardır. Onların ecelleri geldiği zaman ne bir saat ertelenirler ne de öne alınırlar.

Resuller رسلٌ geldiğinde إِما يأْتِينكُم Ademoğulları يبني آدم Ey يا
ayetlerimi آياتِي size علَيكُم haber veren يقُصون içinizden مِنْكُم
korku فَلَا خَوفٌ düzeltirse أَصلَح ve و sakınır اتقَى her kim فَمن
يحزنُون onlar değillerdir ولَا هم onlar için علَيهِم yoktur
üzülecek

35) Ey Ademoğulları size içinizden ayetlerimi haber veren Resuller geldiğinde her kim sakınır ve düzeltirse onlar için korku yoktur, onlar üzülecek değillerdir.

يابنِي آدم خذُوا زِينتكُم عِند كُل مسجِدٍ وكُلُوا واشربوا ولَا
تسرِفُوا إِنه لَا يحِب الْمسرِفِين (٣١) قُلْ من حرم زِينةَ اللهِ
الَتِي أخرج لِعِبادِهِ والطيباتِ مِن الرزق قُلْ هِي لِلذِين آمنوا
فِي الْحياةِ الدنيا خالِصةً يوم الْقِيامةِ كَذَلِك نفَصلُ الْآياتِ لِقَومٍ
يعلَمونَ (٣٢) قُلْ إِنما حرم ربي الْفَواحِش ما ظَهر مِنها وما
بطَن والْإِثْم والْبغي بِغَيرِ الْحق وأَنْ تشرِكُوا بِاللهِ ما لَم ينزِلْ بِهِ
سلْطَانا وأَنْ تقُولُوا على اللهِ ما لَا تعلَمونَ (٣٣) ولِكُل أُمةٍ
أَجلٌ فَإِذَا جاءَ أَجلُهم لَا يستأْخِرونَ ساعةً ولَا يستقْدِمونَ
(٣٤) يابنِي آدم إِما يأْتِينكُم رسلٌ مِنكُم يقُصونَ علَيكُم آياتِي
فَمن اتقَى وأَصلح فَلَا خوف علَيهِم ولَا هم يحزنونَ
(٣٥) والذِين كَذبوا بِآياتِنا واستكْبروا عنها أُولَئِك أَصحاب
النارِ هم فِيها خالِدونَ (٣٦) فَمن أَظْلَم مِمن افْترى على اللهِ
كَذِبا أَو كَذب بِآياتِهِ أُولَئِك ينالُهم نصِيبهم مِن الْكِتابِ حتى
إِذَا جاءَتهم رسلُنا يتوفَونهم قَالُوا أَين ما كُنتم تدعونَ مِن دونِ
اللهِ قَالُوا ضلوا عنا وشهِدوا على أَنفُسِهِم أَنهم كَانوا كَافِرِين
(٣٧)

استَكْبروا ve و ayetlerimizi بِآياتِنَا yalanlayanlar الذِين كَذبوا Ve و
أَصحاب işte أُولَئِك onlara karşı عنْها büyüklenenler var ya
daimi خَالِدون Orada فِيها onlar هم ateş النارِ halkıdır
kalıcıdırlar

36) Ve ayetlerimizi yalanlayanlar ve onlara karşı büyüklenenler var ya; işte onlar ateş halkıdır. Orada daimi kalıcıdırlar.

iftira edenden مِمن افْترى daha zalim أَظْلَم kim olabilir? فَمن
بِآياتِهِ yalanlayandan كَذب veya أَو yalanı كَذِبا Allah'a على اللهِ
نَصِيبهم erişecektir ينَالُهم Onlara أُولَئِك O'nun ayetlerini
جاءتْهم zaman إِذَا Nihayet حتى kitaptaki الْكِتَابِ مِن nasipleri
ruhlarını almak يتَوفَّونَهم elçilerimiz رسلُنَا kendilerine gittikleri
ettikleriniz ما كُنْتُم nerede? أَين onlara diyecekler ki قَالُوا için
diyecekler de قَالُوا Allah'tan اللهِ başka مِن دونِ ibadet تَدعون
şahitlik وشَهِدوا Onlar bizden عنا uzaklaştılar ضلوا
gerçekten de أَنهم kendi أَنْفُسِهِم aleyhlerine على edeceklerdir
kâfir كَافِرِين olduklarına dair كَانُوا

37) Allah'a yalanı iftira edenden veya O'nun ayetlerini yalanlayandan daha zalim kim olabilir? Onlara kitaptaki nasipleri erişecektir. Nihayet elçilerimiz ruhlarını almak için kendilerine gittikleri zaman onlara diyecekler ki: "Allah'tan başka ibadet ettikleriniz nerede?" "Onlar bizden uzaklaştılar" diyecekler de gerçekten de kâfir olduklarına dair kendi aleyhlerine şahitlik edeceklerdir.

قَالَ ادخلوا فِي أممٍ قد خلت مِن قبلِكُم مِن الجِن والإنس فِي النار كُلما دخلت أمةٌ لعنت أختها حتى إِذَا اداركُوا فِيها جمِيعا قالت أخراهم لِأولاهم ربنا هؤلاءِ أضلونا فَآتِهِم عذابا ضِعفًا مِن النار قالَ لِكُلٍّ ضِعف ولكِن لا تعلمونَ (٣٨) وقالت أولاهم لِأخراهم فَما كانَ لَكُم علينا مِن فَضلٍ فَذُوقُوا العذاب بِما كُنتم تكْسِبونَ (٣٩) إِن الذِين كذبوا بِآياتِنا واستكبروا عنها لا تفتح لهم أبواب السماءِ ولا يدخلونَ الجنةَ حتى يلِج الجملُ فِي سم الخِياطِ وكذَلِك نجزِي المجرمِين (٤٠) لَهم مِن جهنم مِهاد ومِن فَوقِهم غَواش وكذَلِك نجزي الظالِمِين (٤١) والذِين آمنوا وعمِلُوا الصالِحاتِ لا نكلف نفْسا إِلا وسعها أولَئِك أصحاب الجنةِ هم فِيها خالِدونَ (٤٢) ونزعنا ما فِي صدورِهِم مِن غِلٍّ تجري مِن تحتِهِم الأنهار وقالُوا الحمد لِلهِ الذِي هدانا لِهذَا وما كُنا لِنهتدِي لَولا أنْ هدانا الله لَقد جاءَت رسلُ ربنا بِالحق ونودوا أنْ تِلْكُم الجنةُ أورِثْتموها بِما كُنتم تعملُونَ (٤٣)

قَالَ Buyuracak ki ادخُلُوا girin فِي أُممٍ ümmetlerle birlikte قَد خَلَتْ geçmiş مِن قَبلِكُم sizden öne مِن الجِن Cin و ve الإِنس insanlardan فِي النار ateşe كُلما Her دخَلَتْ girdikçe أُمةٌ ümmet لعنَتْ lanetler أُخْتَها kardeşini حتى Öyle ki إِذَا zaman اداركُوا toplandıkları جمِيعا Hepsi فِيها orada birbiri ardınca قَالَتْ Diyecekler أُخْراهم sonrakileri لِأُولاهم öncekileri için ربنَا Rabbimiz هؤُلَاءِ işte bunlar أَضلونَا bizi saptırdı فَآتِهِم o halde ver عذَابا azap ضِعفًا iki kat مِن النار ateşten قَالَ Buyuracak ki لِكُلٍّ Herkes için ضِعفٌ iki kattır ولَكِن fakat لَا تَعلَمونَ siz bilmezsiniz

38) Buyuracak ki: "Cin ve insanlardan sizden öne geçmiş ümmetlerle birlikte ateşe girin." Her ümmet girdikçe kardeşini lanetler. Öyle ki Hepsi birbiri ardınca orada toplandıkları zaman sonrakileri öncekileri için: "Rabbimiz bizi işte bunlar saptırdı, o halde ateşten onlara iki kat azap ver." Diyecekler. Buyuracak ki: "Herkes için iki kattır, fakat siz bilmezsiniz."

و Ve قَالَتْ diyecekler أُولاهم öncekileri de لِأُخْراهم sonrakilerine فَما yoktur كَان لَكُم Sizin علَينَا bize bir مِن فَضلٍ üstünlüğünüz فَذُوقُوا o halde tadın العذَاب azabı بِما كُنتُم kazandıklarınıza تَكْسِبونَ karşılık

39) Ve öncekileri de sonrakilerine: "Sizin bize bir üstünlüğünüz yoktur, o halde kazandıklarınıza karşılık azabı tadın" diyecekler.

38-39. Ayetlerde, hayatın hikmet ve amacının ancak peygamberlerin yaptıkları tebliğ ve irşatla anlaşılabileceği bildiriliyor. O bakımdan Peygamberlere uyanların mutlaka her iki hayatta da mutlu ve bahtiyar olacakları hatırlatılıyor. Sonra da Allah'a karşı yalan uydurup O'nun âyetlerini yalanlayanlara ezelî kitapta belirlenen nasiplerinin erişeceği haber veriliyor.

إِن Kuşkusuz الذِين كَذبوا da بِآياتِنَا ayetlerimizi yalanlayıp واستَكْبروا kibirlenenlere عنْها kimselere de لَا تُفَتح açılmayacaktır لَهم onlara أَبواب kapıları السماءِ göğün ولَا يدخُلُون giremezler الْجنةَ cennete حتى kadar يلِج geçinceye الْجملُ deve فِي سم iğne الْخِياطِ deliğinden و Ve كَذَلِك işte böyle نَجزِي cezalandırırız الْمجرِمِين suçluları

40) Kuşkusuz ayetlerimizi yalanlayan kimselere de onlara karşı kibirlenenlere göğün kapıları açılmayacaktır. Ve deve iğne deliğinden geçinceye kadar cennete giremezler, biz suçluları işte böyle cezalandırırız.

لَهم Onlar için مِن جهنم cehennemden مِهاد bir yatak ومِن فَوقِهم üstlerinde غَواش örtüler vardır وكَذَلِك işte böyle نَجزِي Biz الظالِمِين zalimleri cezalandırırız

41) Onlar için cehennemden bir yatak, üstlerinde örtüler vardır. Biz zalimleri işte böyle cezalandırırız.

و Ve الذِين ki آمنُوا iman edip وعمِلُوا amel işleyenler var ya الصالِحاتِ salih لَا نُكَلف yükleriz نَفْسا bir nefse إِلا ancak وسعها gücünün yettiğini أُولَئِك işte onlar أَصحاب ehlidirler الْجنةِ cennet هم onlar فِيها orada خَالِدون daimi kalıcıdırlar

42) Ve iman edip salih amel işleyenler var ya –ki bir nefse ancak gücünün yettiğini yükleriz- işte onlar cennet ehlidirler; onlar orada daimi kalıcıdırlar.

و Ve نَزعنَا söküp atmışızdır ما her ne varsa فِي صدورِ sinelerinde هِم onların مِن غِلٍّ kinden تَجرِي akar مِن تَحتِهِم Altlarından الْأَنْهار nehirler وقَالُوا Derler ki الْحمد hamdolsun لِلهِ ki Allah'a الذِي bizi هدانَا iletti لِهذَا buna وما كُنا bize لِنَهتَدِي bulamazdık bunu لَولَا vermeseydi أَن هدانَا hidayet الله Allah لَقَد Andolsun ki جاءتْ geldiler رسلُ Resulleri ربنَا Rabbimizin بِالْحق hak ile ونُودوا seslenilir diye أَن تِلْكُم İşte bu الْجنةُ cennettir أُورِثْتُموها mirasçı olduğunuz بِما karşılık كُنتُم تَعملُون yaptıklarınıza

43) Ve biz onların sinelerinde kinden her ne varsa söküp atmışızdır. Altlarından nehirler akar. Derler ki: "Allah'a hamdolsun ki bizi buna iletti. Allah bize hidayet vermeseydi bunu bulamazdık. Andolsun ki Rabbimizin Resulleri hak ile geldiler." Onlara: "İşte bu, yaptıklarınıza karşılık mirasçı olduğunuz cennettir" diye seslenilir.

(*)Yukarıdaki âyetler, gerek eşyada kendini gösteren belgeleri, gerekse Peygamber'in (a.s.) tebliğ ettiği âyetleri akıl ve idrak süzgecinden geçirmeyip ret ve inkâr edenlere göklerin rahmet kapıları açılmayacağı açıklandı. Ölmeden önce dönüş yapmadıkları takdirde ebedî bir azaba kendilerini lâyık gördükleri haber verildi. Dosdoğru imân edenlerin dünyalarının huzurlu, âhiretlerinin sonsuz mutluluklarla dolu olduğu müjdelendi.

Cennetالْجنةِ ehli deأَصحابَ diye seslenirlerنَادى Veو
bulduklوجدنَا Kuşkusuzقدْ أَن cehennemالنارِ ehlineأَصحابَ
فَهلْ gerçekحقا Rabbimizinربنَا bize vaadettiğiniما وعدنَا
ربكُم vaadettiğiniما وعد siz de buldunuz mu?وجدتُم
diye seslenir فَأذن Evetنَعم derlerقَالُوا gerçekحقا Rabbinizin
Allah’ınاللهِ lanetiلَعنَةُ أَن aralarında بينَهم bir münadiمؤَذن
zalimlerinالظالِمين üzerine olsunعلَى

44) Ve cennet ehli de cehennem ehline: “Kuşkusuz Rabbimizin bize vaadettiğini gerçek bulduk; siz de Rabbinizin vaadettiğini gerçek buldunuz mu?” diye seslenirler. Onlar da: “Evet” derler, aralarında bir münadi: “Allah’ın laneti zalimlerin üzerine olsun” diye seslenir.

اللهِ yolundanعن سبِيلِ alıkoyanlarيصدون Onlar kiالذِين
Onlar وهم eğriltmekعِوجا onu isteyenlerdirويبغُونَها Allah
inkâr ederlerdiكَافِرون ahireti deبِالْآخِرةِ

45) Onlar ki Allah yolundan alıkoyanlar, onu eğriltmek isteyenlerdir. Onlar ahireti de inkâr ederlerdi.

علَى ve و perde vardırحِجاب Onların arasındaوبينَهما
tanıyanيعرفُون adamlar vardırرِجالٌ A’rafالْأَعرافِ üzerinde
diye seslenirler kiونَادوا yüzlerindenبِسِيماهم hepsiniكُلًّا
لَم aleykumعلَيكُم Selamunسلَام أَن Cennetالْجنةِ ehlineأَصحابَ
يطْمعون bunlarوهم henüz oraya girememişlerdirيدخُلُوها
unutulmamakla birlikte

46) Onların arasında perde vardır ve A’raf üzerinde hepsini yüzlerinden tanıyan adamlar vardır. Cennet ehline: “Selamun aleykum” diye seslenirler ki bunlar unutulmamakla birlikte henüz oraya girememişlerdir.

Peygamberimiz (a.s.)'e iyilikleriyle kötülükleri denk gelenlerin durumu sorulduğu zaman, Hz. Peygamber, "Onlar A'râf'ta bulunacaklardır. Onlar oraya isteyerek girmemişlerdir." buyurmuştur. Daha sonra bunlar Allah'ın lûtfuyla Cennet'e gireceklerdir.[317]

تِلْقَاءَ gözleriأَبصارهم çevrildiğiصرِفَتْ zaman dalإِذَا Veو
Rabbimiz ربنَا derlerقَالُوا ateşالنارِ halkınaأَصحابِ yakınlaşıp
topluluğuylaالْقَومِ birlikteمع bulundurmaتَجعلْنَا لَا bizi
zalimlerالظالِمين

47) Ve gözleri ateş halkına yakınlaşıp çevrildiği zaman da: “Rabbimiz bizi zalimler topluluğuyla birlikte bulundurma” derler.

رِجالًا A’rafالْأَعرافِ halkıأَصحاب seslenerekنَادى Ve و
قَالُوا simalarındanبِسِيماهم tanıdıklarıيعرفُونَهم adamlara
جمعكُم sizeعنكُم bir faydasıأَغْنَى olmadıما derler ki
kibirlenmenizinتَستَكْبِرون sizeكُنتُم ما ve و Topladıklarınızın

48) Ve A’raf halkı simalarından tanıdıkları adamlara seslenerek: “Topladıklarınızın ve kibirlenmenizin size bir faydası olmadı” derler.

yemin ettiğiniz أَقْسمتُم kendileriniالذِين Bunlar mıydıأَهؤُلَاءِ
بِرحمةٍ Allah’ınالله eriştirmeyeceğineينَالُهم لَا kimseler?
hiçbir korku خَوفٌ لَا cenneteالْجنةَ Girinادخُلُوا rahmetine
siz üzülecek تَحزنُون değilsinizأَنتُم ولَا sizin içinعلَيكُم yoktur
de

ونادى أصحاب الجنةِ أصحاب النار أنْ قد وجدنا ما وعدنا
ربنا حقا فهلْ وجدتم ما وعد ربكُم حقا قالُوا نعم فأذنَ مؤذنٌ
بينهم أنْ لعنةُ اللهِ على الظالِمِ (٤٤) الذِين يصدونَ عن
سبِيل اللهِ ويبغونها عِوجا وهم بِالآخِرةِ كافِرونَ (٤٥) وبينهما
حِجاب وعلى الأعرافِ رِجالٌ يعرفُونَ كُلا بِسِيماهم ونادوا
أصحاب الجنةِ أنْ سلام عليكُم لم يدخلُوها وهم يطمعونَ
(٤٦) وإذَا صرفت أبصارهم تِلقاءَ أصحابِ النار قالُوا ربنا لا
تجعلنا مع القومِ الظالِمِ (٤٧) ونادى أصحاب الأعرافِ
رِجالًا يعرفُونهم بِسِيماهم قالُوا ما أغنى عنكُم جمعكُم وما
كُنتم تستكبِرونَ (٤٨) أهؤلاءِ الذِين أقسمتم لا ينالُهم الله
بِرحمةٍ ادخلُوا الجنةَ لا خوف عليكُم ولا أنتم تحزنونَ
(٤٩) ونادى أصحاب النار أصحاب الجنةِ أنْ أفِيضوا علينا
مِن الماءِ أو مِما رزقكُم الله قالُوا إِن الله حرمهما على
الكافِرين (٥٠) الذِين اتخذُوا دِينهم لهوا ولعِبا وغرتهم الحياةُ
الدنيا فاليوم ننساهم كما نسوا لِقاءَ يومِهم هذَا وما كانُوا
بِآياتنا يجحدونَ (٥٠)

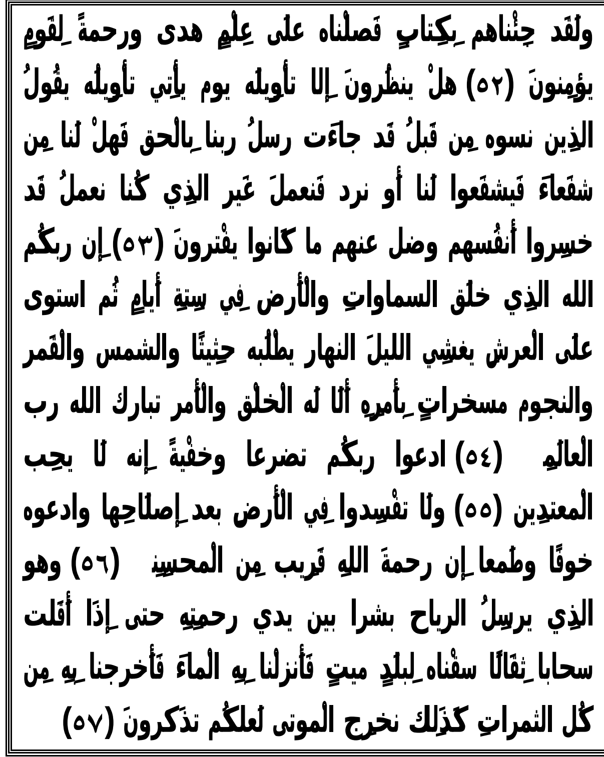
49) “Bunlar mıydı kendilerini Allah’ın rahmetine eriştirmeyeceğine yemin ettiğiniz kimseler? Girin cennete, sizin için hiçbir korku yoktur; siz üzülecek de değilsiniz.”

Cehennemالنارِ ehliأَصحابُ diye nida ederlerنَادى Veو
size verdiğiعلَينَا aktarınأَفِيضوا أَن cennetالْجنةِ ehlineأَصحابَ
Allah’ınالله rızıktanرزَقَكُم مِما ya daأَو Bize biraz suالْماءِ مِن
bunları حرمهما Allahالله Kuşkusuzإِن Onlar da derlerقَالُوا
kâfirlereالْكَافِرِين علَى haram kılmıştır

50) Ve cehennem ehli cennet ehline: “Bize biraz su ya da Allah’ın size verdiği rızıktan aktarın” diye nida ederler. Onlar da: “Kuşkusuz Allah bunları kâfirlere haram kılmıştır” derler.

bir لَهوا dinleriniدِينَهم edinirlerdi deاتَّخَذُوا Onlar kiالذِين
kendilerini aldatmıştırوغَرتْهم bir oyunلَعِبا ve و eğlence
Onların نَنساهم biz de bugünفَالْيوم dünyaالدنْيا hayatıالْحياةُ
kavuşacaklarınıلِقَاءَ onları unuturuzنَسوا كَما unuttukları
ayetlerimiziبِآياتِنَا gibiكَانُوا ما ve و buهذَا günleriyleيومِهِم
yalanladıklarıيجحدون

51) Onlar ki dinlerini bir eğlence ve bir oyun edinirlerdi de dünya hayatı kendilerini aldatmıştır. Onların bu günleriyle kavuşacaklarını unuttukları ve ayetlerimizi yalanladıkları gibi biz de bugün onları unuturuz.

ولقد جئناهم بكتاب فصلناه على علم هدى ورحمة لقوم
يؤمنون (٥٢) هل ينظرون إلا تأويله يوم يأتي تأويله يقول
الذين نسوه من قبل قد جاءت رسل ربنا بالحق فهل لنا من
شفعاء فيشفعوا لنا أو نرد فنعمل غير الذي كنا نعمل قد
خسروا أنفسهم وضل عنهم ما كانوا يفترون (٥٣) إن ربكم
الله الذي خلق السماوات والأرض في ستة أيام ثم استوى
على العرش يغشي الليل النهار يطلبه حثيثا والشمس والقمر
والنجوم مسخرات بأمره ألا له الخلق والأمر تبارك الله رب
العالمين (٥٤) ادعوا ربكم تضرعا وخفية إنه لا يحب
المعتدين (٥٥) ولا تفسدوا في الأرض بعد إصلاحها وادعوه
خوفا وطمعا إن رحمة الله قريب من المحسنين (٥٦) وهو
الذي يرسل الرياح بشرا بين يدي رحمته حتى إذا أقلت
سحابا ثقالا سقناه لبلد ميت فأنزلنا به الماء فأخرجنا به من
كل الثمرات كذلك نخرج الموتى لعلكم تذكرون (٥٧)

فَصَّلْنَاهُ kitap بِكِتَابٍ biz onlara gönderdik جِئْنَاهُمْ Andolsun وَلَقَدْ
رَحْمَةً ve و hidayet هُدًى ilimle عِلْمٍ عَلَى onu açıkladık ki
iman eden يُؤْمِنُونَ bir topluluğa لِقَوْمٍ rahmettir

52) Andolsun biz onlara kitap gönderdik onu ilimle açıkladık ki iman eden bir topluluğa hidayet ve rahmettir.

Onlar onun تَأْوِيلَهُ sadece إِلَّا mi gözetiyorlar? يَنْظُرُونَ هَلْ
يَقُولُ O'nun tevilinin تَأْوِيلُهُ geleceği يَأْتِي gün يَوْمَ tevilini
قَدْ daha önce قَبْلُ مِنْ onu unutanlar نَسُوهُ الَّذِينَ diyecekler ki
رَبِّنَا resulleri رُسُلُ getirmişler جَاءَتْ Gerçekten de
Şimdi bize kimse var لَنَا فَهَلْ bize hakkı بِالْحَقِّ Rabbimizin
bize لَنَا şefaat etsinler فَيَشْفَعُوا şefaatçilerden شُفَعَاءَ مِنْ mı ki
فَنَعْمَلَ geri döndürülür müyüz ki نُرَدُّ ya da أَوْ
قَدْ yapsak? نَعْمَلُ كُنَّا الَّذِي başkasını غَيْرَ yaptıklarımızdan
onlar أَنْفُسَهُمْ hüsrana uğratanlardır خَسِرُوا Muhakkak ki
مَا onlardan عَنْهُمْ uzaklaşıp kaybolmuştur وَضَلَّ kendilerini
uydurmakta يَفْتَرُونَ oldukları كَانُوا şeyler de

53) Onlar sadece onun tevilini mi gözetiyorlar? O'nun tevilinin geleceği gün daha önce onu unutanlar diyecekler ki: "Gerçekten de Rabbimizin resulleri bize hakkı getirmişler. Şimdi bize şefaatçilerden kimse var mı ki bize şefaat etsinler ya da geri döndürülür müyüz ki yaptıklarımızdan başkasını yapsak?" Muhakkak ki onlar kendilerini hüsrana uğratanlardır, uydurmakta oldukları şeyler de onlardan uzaklaşıp kaybolmuştur.

(*)Yukarıda geçen âyetler, Kur'ân'ın ilimle sarmaşdolaş olduğu. Kes bilgiler verdiği ve ilâhî muradı bir bir açıklayıp şüpheleri giderici bir ilik taşıdığı açıklandı. Sonra da Kur'ân'ın hem dünya, hem de âhiret kitabı olduğunun anlaşılabilmesi için mutlaka ilim ve insaf gözüyle incelenmesinin gereğine işaret edildi.

خَلَقَ ki الَّذِي Allah'tır اللَّهُ sizin Rabbiniz رَبَّكُمُ Muhakkak إِنَّ
günde أَيَّامٍ altı سِتَّةِ فِي yeri الْأَرْضَ ve و gökleri السَّمَاوَاتِ yarattı
اللَّيْلَ örten يُغْشِي Arş'a الْعَرْشِ عَلَى istiva etti اسْتَوَى sonra ثُمَّ
حَثِيثًا kendisini kovalayan يَطْلُبُهُ Gündüzü النَّهَارَ geceyle
yıldızlara النُّجُومَ ve و aya وَالْقَمَرَ güneşe وَالشَّمْسَ süratle
لَهُ Dikkat edin أَلَا O'dur بِ emriyle أَمْرِهِ başeğdiren مُسَخَّرَاتٍ
ne تَبَارَكَ emretmek de وَالْأَمْرُ yaratmak da الْخَلْقُ O'na aittir
Alemlerin الْعَالَمِينَ Rabbi olan رَبُّ Allah اللَّهُ yücedir

54) Muhakkak sizin Rabbiniz Allah'tır ki altı günde gökleri ve yeri yarattı sonra Arş'a istiva etti. Gündüzü süratle kendisini kovalayan geceyle örten, güneşe, aya ve yıldızlara emriyle başeğdiren O'dur. Dikkat edin, yaratmak da emretmek de yalnız O'na aittir. Alemlerin Rabbi olan Allah ne yücedir.

(*)Sözlükte istiva "bir konuda iki şeyin birbirine eşit olması", "alâ" bağlacıyla kullanıldığında ise "karar kılmak, yükselmek, yüksek olmak, yüksek bir yere kurulmak" gibi anlamlara gelir. Arş'm sözlük anlamı "tavan"dır. Bu anlamdan hareketle bir zeminden, mekândan veya makamdan daha üstte, daha yukarıda olan mekân veya makama arş denilmiştir. Ancak istiva kelimesi istiare veya temsil yoluyla "üstün bir konumda hükmedip yönetme"; arş ise yine aynı yolla "en üstün yönetim ve hükümdarlık mevkii" anlamında kullanılır. Buna göre "İstevâ ale'l-arş"ın anlamı "Arşa yükselip kuruldu" demekse de, bütün müfesstrler bunu fiziksel ve cİsmanî mânada anlamamak gerektiğinde irtifak etmişlerdir. Bununla birlikte, Selef denilen ilk dönem âlimleri, genel tefsir metotlarının gereği olarak, âyetin verdiği bilgiye tartışmasız inanıp te'vil ve yoruma gitmemek, asıl anlamını Allah'a havale etmek gerektiğini savunurlar. Nitekim İmam Mâlik'e "arşa istivâ"nın ne anlama geldiği sorulduğunda "İstiva malûm, keyfiyeti meçhul, buna inanmak zorunlu, soru sormak da bid'attır" dediği rivayet olunur.[159]

ve و yalvara yalvara تَضَرُّعًا Rabbinize رَبَّكُمْ dua edin ادْعُوا
haddi الْمُعْتَدِينَ sevmez يُحِبُّ لَا Muhakkak O, إِنَّهُ gizlice خُفْيَةً
aşanları

55) Rabbinize yalvara yalvara ve gizlice dua edin. Muhakkak O, haddi aşanları sevmez.

sonra بَعْدَ yeryüzünde الْأَرْضِ فِي fesat çıkarmayın تُفْسِدُوا وَلَا
خَوْفًا O'na dua edin وَادْعُوهُ Orası ıslah edildikten إِصْلَاحِهَا
اللَّهِ rahmeti رَحْمَةَ Muhakkak إِنَّ umarak طَمَعًا ve و Korkarak
güzel davrananlara الْمُحْسِنِينَ مِنَ yakındır قَرِيبٌ Allah'ın

56) Orası ıslah edildikten sonra yeryüzünde fesat çıkarmayın. Korkarak ve umarak O'na dua edin. Muhakkak Allah'ın rahmeti güzel davrananlara yakındır.

بُشْرًا rüzgarları الرِّيَاحَ gönderen يُرْسِلُ الَّذِي O'dur هُوَ Ve و
kadar حَتَّى rahmetinin رَحْمَتِهِ üzerinde يَدَيْ بَيْنَ müjde olarak
سُقْنَاهُ ağır yüklü ثِقَالًا bulutları سَحَابًا kaldırdığı أَقَلَّتْ zaman إِذَا
بِهِ indiririz فَأَنْزَلْنَا ölmüş مَيِّتٍ bir yere لِبَلَدٍ onları sürükleriz
كُلِّ مِنْ Böylece بِهِ çıkartırız فَأَخْرَجْنَا su الْمَاءَ bununla oraya
الْمَوْتَى çıkarırız نُخْرِجُ işte böyle كَذَلِكَ ürünü الثَّمَرَاتِ her türlü
ibret alırsınız تَذَكَّرُونَ umulur ki لَعَلَّكُمْ Biz ölüleri de

57) Ve rahmetinin üzerinde rüzgarları müjde olarak gönderen O'dur. Bunlar ağır yüklü bulutları kaldırdığı zaman onları ölmüş bir yere kadar sürükleriz ve bununla oraya su indiririz. Böylece her türlü ürünü çıkartırız. Biz ölüleri de işte böyle çıkarırız, umulur ki ibret alırsınız.

والبلد الطيب يخرج نباته بإذن ربه والذي خبث لا يخرج إلا
نكدا كذلك نصرف الآيات لقوم يشكرون (٥٨) لقد أرسلنا
نوحا إلى قومه فقال ياقوم اعبدوا الله ما لكم من إله غيره إني
أخاف عليكم عذاب يوم عظيم (٥٩) قال الملأ من قومه إنا
لنراك في ضلال مبين (٦٠) قال ياقوم ليس بي ضلالة ولكني
رسول من رب العالمين (٦١) أبلغكم رسالات ربي وأنصح
لكم وأعلم من الله ما لا تعلمون (٦٢) أوعجبتم أن جاءكم
ذكر من ربكم على رجل منكم لينذركم ولتتقوا ولعلكم
ترحمون (٦٣) فكذبوه فأنجيناه والذين معه في الفلك وأغرقنا
الذين كذبوا بآياتنا إنهم كانوا قوما عمين (٦٤) وإلى عاد
أخاهم هودا قال ياقوم اعبدوا الله ما لكم من إله غيره أفلا
تتقون (٦٥) قال الملأ الذين كفروا من قومه إنا لنراك في
سفاهة وإنا لنظنك من الكاذبين (٦٦) قال ياقوم ليس بي
سفاهة ولكني رسول من رب العالمين (٦٧)

Veو البلدşehrin الطيبiyi يخرجçıkar نباتهbitkisi بإذنizniyle ربهRabbinin وve الذيkötü olandan خبثise لا يخرج çıkmaz إلاbaşka bir şey نكداzorluktan كذلكBiz işte böyle نصرفçeşitli şekillerde açıklıyoruz الآياتayetleri لقومbir topluluk için يشكرونşükreden

58) Ve Rabbinin izniyle iyi (temiz) şehrin bitkisi çıkar ve kötü olandan ise zorluktan başka bir şey çıkmaz. Biz şükreden bir topluluk için ayetleri işte böyle çeşitli şekillerde açıklıyoruz.

لقدAndolsun أرسلناbiz gönderdik نوحاNuh'u إلى قومهkavmine فقالdedi ياEy قومkavmim اعبدواibadet edin اللهAllah'a ماyoktur لكم من إلهilahınız غيرهO'ndan başka إنيDoğrusu ben أخافkorkmaktayım عليكمsizin için عذابazabından يومbir günün عظيمbüyük

59) Andolsun biz Nuh'u kavmine gönderdik de: "Ey kavmim Allah'a ibadet edin, sizin O'ndan başka ilahınız yoktur. Doğrusu ben sizin için büyük bir günün azabından korkmaktayım." dedi.

قالdediler الملأileri gelenleri من قومهKavminin إناGerçekten de biz لنراكseni görüyoruz فيiçinde ضلالbir sapıklık مبينapaçık

60) Kavminin ileri gelenleri: "Gerçekten de biz seni apaçık bir sapıklık içinde görüyoruz" dediler.

قالO şöyle dedi ياEy قومkavmim ليسyoktur بيbende ضلالةhiçbir sapıklık ولكنيfakat ben رسولbir Resulüm منRabbinden ربRabbinden العالمينalemlerin

61) O şöyle dedi: "Ey kavmim, bende hiçbir sapıklık yoktur, fakat ben alemlerin Rabbinden bir Resulüm."

أبلغكمSize tebliğ ediyorum رسالاتrisaletini ربيRabbimin وve أنصحöğüt veriyorum لكمsize وأعلمÇünkü ben biliyorum من اللهAllah'tan ما لا تعلمونsizin bilmediğinizi

62) "Size Rabbimin risaletini tebliğ ediyorum ve size öğüt veriyorum. Çünkü ben Allah'tan sizin bilmediğinizi biliyorum."

أوعجبتمmi şaşırdınız أن جاءكمgelmesine ذكرzikir من ربكمRabbinizin على رجلbir adama منكمiçinizden لينذركمuyarılmak için ولتتقواSakınırsınız وve لعلكمbelki ترحمونrahmete erersiniz diye

63) Sakınırsınız ve belki rahmete erersiniz diye uyarılmak için Rabbinizin içinizden bir adama zikir gelmesine mi şaşırdınız.

(*)Yukarıdaki âyetler, inkâr, azgınlık ve ahlâksızlığı kendine şiar edinen Nûh kavminin hazin sonu, kalblere neşter vururcasına işlendi. Kalbleri körelmiş bir milletin kendi akibetini tayin ettiğine işaretle, yaşamakta olan toplum ve milletlere ibret alınacak tarihi bir tablo gösterildi.

فكذبوهyalanladılar Onu فأنجيناهBiz de kurtardık Onu وve الذينbulunanları معهonunla beraber فيiçinde الفلكgemide وأغرقناboğduk الذين كذبواyalanlayanları بآياتناayetlerimizi إنهمÇünkü onlar كانواidiler قوماbir topluluk عمينgörmeyen

64) Onu yalanladılar. Biz de onu ve gemide içinde onunla beraber bulunanları kurtardık, ayetlerimizi yalanlayanları ise boğduk. Çünkü onlar görmeyen bir topluluk idiler.

Veو إلى عادAd'a da أخاهمkardeşleri هوداHud'u قالDedi ki ياEy قومkavmim اعبدواibadet edin اللهAllah'a ماyoktur لكمsizin من إلهilahınız غيرهO'ndan başka أفلاHalâ mısınız? تتقونsakınmayacak

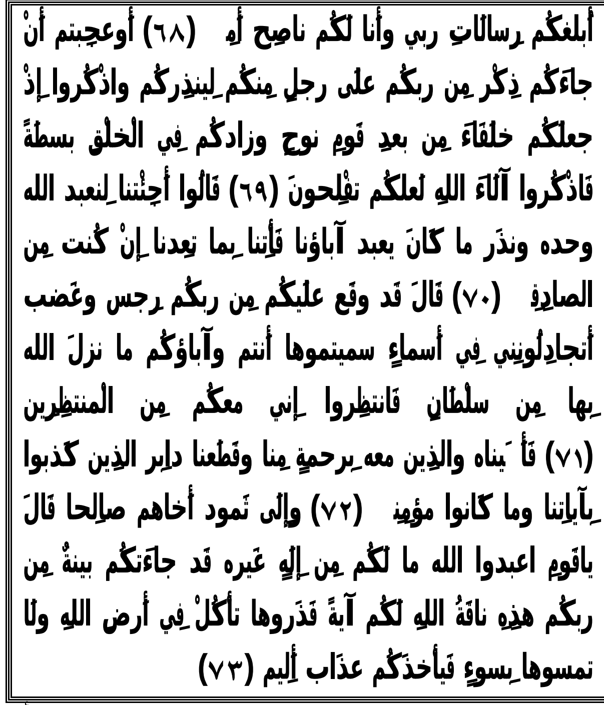
65) Ve Ad'a da kardeşleri Hud'u... Dedi ki: "Ey kavmim, Allah'a ibadet edin, sizin O'ndan başka ilahınız yoktur! Halâ sakınmayacak mısınız?"

قالdediler ki الملأileri gelenlerinden الذين كفرواkâfirler من قومهKavminin إناGerçekten de biz لنراكseni görüyoruz فيiçinde سفاهةakılsızlık وإناdoğrusu لنظنكbiz seni sanıyoruz من الكاذبينyalancılardan

66) Kavminin ileri gelenlerinden kâfirler dediler ki: "Gerçekten de biz seni akılsızlık içinde görüyoruz doğrusu biz seni yalancılardan sanıyoruz."

قالDedi ki ياEy قومkavmim ليسyoktur بيBende سفاهةakıl yetersizliği ولكنيfakat ben gerçekten de رسولbir Resulüm من ربRabbinden العالمينalemlerin

67) Dedi ki: "Ey kavmim! Bende akıl yetersizliği yoktur, fakat ben gerçekten de alemlerin Rabbinden bir Resulüm."

أبلغكم رسالات ربي وأنا لكم ناصح أمين (٦٨) أوعجبتم أن
جاءكم ذكر من ربكم على رجل منكم لينذركم واذكروا إذ
جعلكم خلفاء من بعد قوم نوح وزادكم في الخلق بسطة
فاذكروا آلاء الله لعلكم تفلحون (٦٩) قالوا أجئتنا لنعبد الله
وحده ونذر ما كان يعبد آباؤنا فأتنا بما تعدنا إن كنت من
الصادقين (٧٠) قال قد وقع عليكم من ربكم رجس وغضب
أتجادلونني في أسماء سميتموها أنتم وآباؤكم ما نزل الله
بها من سلطان فانتظروا إني معكم من المنتظرين
(٧١) فأنجيناه والذين معه برحمة منا وقطعنا دابر الذين كذبوا
بآياتنا وما كانوا مؤمنين (٧٢) وإلى ثمود أخاهم صالحا قال
ياقوم اعبدوا الله ما لكم من إله غيره قد جاءتكم بينة من
ربكم هذه ناقة الله لكم آية فذروها تأكل في أرض الله ولا
تمسوها بسوء فيأخذكم عذاب أليم (٧٣)

وأنا Rabiminربي risaletiniرسالات Size tebliğ ediyorumأبلغكم
güvenilirأمين bir nasihatçıyımناصح sizin içinلكم Ben

68) “Size Rabimin risaletini tebliğ ediyorum. Ben sizin için güvenilir bir nasihatçıyım.”

من ربكم zikirذكر gelmesineأن جاءكم mi şaşırdınız?أوعجبتم
Sizi لينذركم içinizdenمنكم bir adamaعلى رجل Rabbinizden
O sizi جعلكم zamanإذ düşünün kiاذكروا Veو uyarmak için
Nuhنوح kavmindenقوم sonraمن بعد halifelerخلفاء kıldığı
genişlik verdiبسطة yaratılışçaفي الخلق size fazlalıkوزادكم
umulur kiلعلكم Allah’ınالله O haldeآلاء düşününفاذكروا
kurtuluşa erersinizتفلحون

69) “Sizi uyarmak için Rabbinizden içinizden bir adama zikir gelmesine mi şaşırdınız? Ve düşünün ki O sizi Nuh kavminden sonra halifeler kıldığı zaman, size yaratılışça fazlalık, genişlik verdi. O halde Allah’ın nimetlerini düşünün, umulur ki kurtuluşa erersiniz.”

ibadet لنعبد Sen bize mi geldin?أجئتنا Dediler kiقالوا
ما كان terk etmemizونذر tekوحده Allah’aالله etmemiz
O فأتنا atalarımızınآباؤنا ibadet etmekteيعبد olduklarını
من isenكنت إن bize vaad ettiğinتعدنا şeyiبما halde getir
doğru kimselerdenالصادقين

70) Dediler ki: “Sen bize tek Allah’a ibadet etmemiz ve atalarımızın ibadet etmekte olduklarını terk etmemiz için mi geldin? O halde doğru kimselerden isen bize vaad ettiğin şeyi getir.”

من ربكم sizeعليكم gelecektirوقع Andolsunقد Dedi kiقال
أتجادلونني gazapغضب ve و bir azapرجس Rabbinizden
isimler hakkında mıأسماء في benimle tartışıyorsunuz?
atalarınızınآباؤكم ve و sizinأنتم onları adlandırdığınسميتموها
من سلطان haklarındaبها Allah’ınالله indirmediğiنزل ما
Muhakkak ben deإني O halde bekleyinفانتظروا hiçbir delil
bekleyenlerdenimمن المنتظرين sizlerle beraberمعكم

71) Dedi ki: “Andolsun size Rabbinizden bir azap ve gazap gelecektir. Allah’ın, haklarında hiçbir delil indirmediği, sizin ve atalarınızın onları adlandırdığı isimler hakkında mı benimle tartışıyorsunuz? O halde bekleyin. Muhakkak ben de sizlerle beraber bekleyenlerdenim.”

onunla معه الذين ve و Ardından onu kurtardıkفأنجيناه
وقطعنا katımızdanمنا bir rahmet ileبرحمة beraber olanları
Ayetlerimiziبآياتنا yalanlayarakالذين كذبوا kökünüدابر kestik
imanمؤمنين etmeyenlerinوما كانوا

72) Ardından onu ve onunla beraber olanları katımızdan bir rahmet ile kurtardık. Ayetlerimizi yalanlayarak iman etmeyenlerin kökünü kestik.

(*)Yukarıda geçen âyetler, Hakk'a baş kaldırıp inkârda ısrar eden ve gönderilen peygamberi yalanlayıp hayvanı bir hayat sürmeyi tercih eden Âd kavminin ibretli safhalarından bir kaçı açıklandı.

Dedi kiقال Salih’iصالحا kardeşleriأخاهم Semud’a daإلى ثمود Veو
sizin yokturما لكم Allah’aالله ibadet edinاعبدوا kavmimقوم Ey يا
size gelmiştirجاءتكم Kuşkusuzقد O’ndan başkaغيره ilahınızمن إله
dişi devesiناقة İşte buهذه Rabbinizdenمن ربكم apaçık bir delilبينة
تأكل Onu bırakın daفذروها bir delildirآية sizeلكم Allah’ınالله
Ona dokunmayınتمسوها ولا Allah’ınالله arzındaفي أرض otlasın
acıklıأليم bir azapعذاب sonra sizi yakalarفيأخذكم bir kötülükleبسوء

73) Ve Semud’a da kardeşleri Salih’i... Dedi ki: “Ey kavmim! Allah’a ibadet edin, sizin O’ndan başka ilahınız yoktur. Kuşkusuz Rabbinizden size apaçık bir delil gelmiştir. İşte bu Allah’ın dişi devesi size bir delildir. Onu bırakın da Allah’ın arzında otlasın. Ona bir kötülükle dokunmayın, sonra sizi acıklı bir azap yakalar.”

(*)Semûd, Hz. Salih'in peygamber olarak gönderildiği eski bir Arap top-lumunun adıdır. Nuh'un oğlu Sâm'ın soyundan gelmiştir. Dedeleri Semûd'un adıyla anflırlar. Suriye ile Hicaz arasında bulunan Hicr'de yaşamışlardır. Kur'an'da Ashâbü'l-Hicr diye de anılır. Arap kaynaklı olmayan ba-zı vesikalarda da bu isimde bir kavmin varlığından ve yaşadıkları bölgeden söz edilmektedir. Bunlar, Vâdilkurâ'daka-yaları oyarak evler (Fecr 89/9), düz arazide de saraylar yapan bir Arap toplumu idi.

Salih peygamberin şeceresi İslâm kaynaklarında Nuh oğlu Sâm oğlu İrem oğlu Âmir (Âbir) oğlu, Semûd oğlu HâzÎr oğlu Ubeyd oğlu Mâşih (Mâsih) oğlu Esif (Âsif) oğlu Ubeyd oğlu Salih şeklinde Hz. Nuh'a bağlanır. Kavminin helak edilmesi üzerine Salih ve ona inanan topluluğun Mekke'ye göç ettikleri rivayet edilir.

sizi خُلَفَاءَ yaptığı جعلكم zaman إِذْ Düşünün ki واذْكُروا
sizi yerleştirdi بوأكم ve و Ad'dan عادٍ sonra بعدِ مِن halifeler
مِن سهولها kuruyor تتخِذُون yeryüzünde الأرض فِي
الْجِبالَ yontuyordunuz وتنْحِتُون köşkler قُصورا Ovalarında
آلاءَ O halde düşünün de فَاذْكُروا evler بيوتًا dağlarında
فِي taşkınlık yapmayın ولا تعثَوا Allah'ın اللهِ nimetlerini
bozguncular olup مفْسِدِين yeryüzünde الأرض

74) "Düşünün ki Ad (kavmi)'dan sonra sizi halifeler yaptığı zaman ve sizi yeryüzünde yerleştirdi. Ovalarında köşkler kuruyor, dağlarında evler yontuyordunuz. O halde Allah'ın nimetlerini düşünün de bozguncular olup yeryüzünde taşkınlık yapmayın."

büyüklük استكبروا الذِين ileri gelenlerinden الملأُ dediler ki قالَ
zayıf استُضعِفُوا içlerinden لِلذِين Kavminin مِن قومِهِ taslayanlar
Onlar da مِنهم iman edenlere آمن kimselere لِمن bırakılanlara
مرسلٌ Salih'in صالِحا gerçekten أن biliyor musunuz? أتعلمون
Biz إنا dediler قالُوا Rabbi tarafından مِن ربهِ gönderildiğini
iman مؤمِنُون onunla بِهِ gönderilene بِما أُرسِلَ gerçekten edenleriz

75) Kavminin ileri gelenlerinden büyüklük taslayanlar içlerinden iman eden kimselere zayıf bırakılanlara dediler ki: "Salih'in gerçekten Rabbi tarafından gönderildiğini biliyor musunuz?" Onlar da: "Biz gerçekten onunla gönderilene iman edenleriz" dediler.

Elbette biz إنا Büyüklenenler de الذِين استكبروا dediler ki قالَ
inkâr كافِرون sizin بِهِ iman ettiğiniz آمنتم şeyi بِالذِي de edenleriz

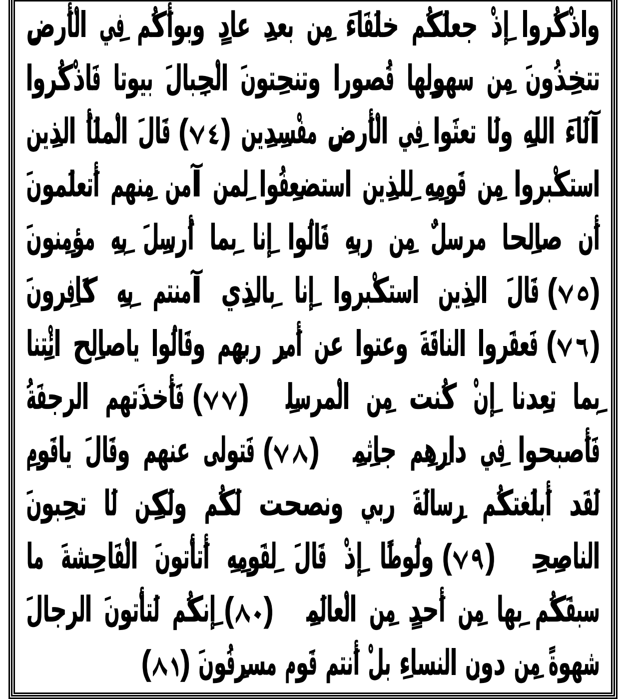
76) Büyüklenenler de dediler ki: "Elbette biz de sizin iman ettiğiniz şeyi inkâr edenleriz."

karşı وعتَوا o dişi deveyi النَّاقةَ Ardından kestiler de فعقَروا
dediler وقالُوا Rablerinin ربهم emirlerine عن أمرِ isyan ederek
bize تعِدنا şeyi بِما sen gerçekten getir ائْتِنا Salih صالِح Ey يا
resullerden مِن المرسلِين isen كُنتَ إن vaad ettiğin

77) Ardından o dişi deveyi kestiler de Rablerinin emirlerine karşı isyan ederek: "Ey Salih, sen gerçekten resullerden isen bize vaad ettiğin şeyi getir" dediler.

şiddetli الرجفَةُ Bunun üzerine onları yakalayıverdi de فَأخذَتْهم
جاثِمِين yurtlarında فِي دارِهِم çöke kaldılar فأصبحوا bir sarsıntı diz üstü

78) Bunun üzerine onları şiddetli bir sarsıntı yakalayıverdi de yurtlarında diz üstü çöke kaldılar.

واذْكُروا إِذْ جعلكُم خلفَاءَ مِن بعدِ عادٍ وبوأكُم فِي الأرض تتخِذُونَ مِن سهولِها قُصورا وتنحِتونَ الْجِبالَ بيوتا فَاذْكُروا آلاءَ اللهِ ولا تعثَوا فِي الأرض مفْسِدِين (٧٤) قالَ الملأُ الذِين استكبروا مِن قومِهِ لِلذِين استضعِفُوا لِمن آمن مِنهم أتعلمونَ أن صالِحا مرسلٌ مِن ربهِ قالُوا إِنا بِما أُرسِلَ بِهِ مؤمِنونَ (٧٥) قالَ الذِين استكبروا إِنا بِالذِي آمنتم بِهِ كافِرونَ (٧٦) فعقَروا النَّاقةَ وعتوا عن أمرِ ربهِم وقالُوا ياصالِح ائْتِنا بِما تعِدنا إِنْ كُنت مِن المرسلِين (٧٧) فَأخذَتْهم الرجفَةُ فَأصبحوا فِي دارِهِم جاثِمِين (٧٨) فَتولى عنهم وقالَ ياقَومِ لَقَد أبلغتكُم رِسالَةَ ربي ونصحت لَكُم ولكِن لا تحِبونَ الناصِحِين (٧٩) ولُوطًا إِذْ قالَ لِقَومِهِ أتأتونَ الْفَاحِشَةَ ما سبقَكُم بِها مِن أحدٍ مِن العالَمِين (٨٠) إِنكُم لَتأتونَ الرجالَ شهوةً مِن دونِ النساءِ بلْ أنتم قَوم مسرِفُونَ (٨١)

Ey يا şöyle dedi وقالَ onlardan عنهم O da yüz çevirerek فَتولى
ben size tebliğ ettim أبلغتكُم muhakkak ki لَقَد kavmim قَومِ
لَكُم nasihat ettim نَصحتُ ve و Rabbimin ربي risaletini رِسالَةَ
siz öğüt الناصِحِين sevmiyorsunuz لا تحِبون fakat و لكِن size verenleri

79) O da onlardan yüz çevirerek şöyle dedi: "Ey kavmim, muhakkak ki ben size Rabbimin risaletini tebliğ ettim ve size nasihat ettim fakat siz öğüt verenleri sevmiyorsunuz."

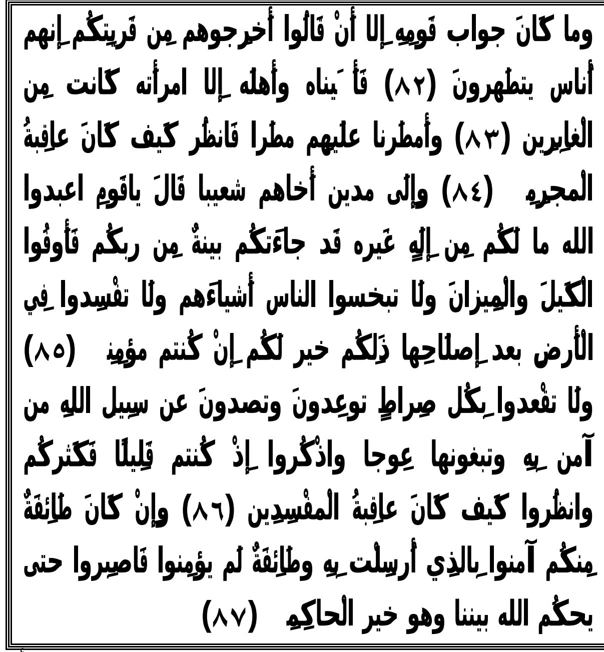
(*)Yukarıdaki âyetler, gelip geçen kavimlerden, peygamberin getirdiği ilâhi buyrukları inkâr edip azgınlığını artıran Semûd kavminin yok edildiği misal verildi.

kavmine لِقَومِهِ demişti ki قالَ Hani إِذْ Lut'u da لُوطًا Ve و
Sizden بِها ما سبقَكُم hayasızlığı الْفَاحِشَةَ mı yapıyorsunuz? أتأتون
مِن العالَمِين hiçbir kimsenin مِن أحدٍ önce yapmadığı alemlerden

80) Ve Lut'u da... Hani kavmine demişti ki: "Sizden önce alemlerden hiçbir kimsenin yapmadığı hayasızlığı mı yapıyorsunuz?"

erkeklere الرجال yaklaşıyorsunuz لتأتون Siz gerçekten de إِنكُم
siz أنتم Hayır بل kadınları النساءِ bırakıp مِن دون şehvetle شهوةً
haddi aşan مسرِفُون bir topluluksunuz قَوم

81) "Siz gerçekten de kadınları bırakıp şehvetle erkeklere yaklaşıyorsunuz. Hayır, siz haddi aşan bir topluluksunuz."

Ve ما كان oldu جواب cevabı قومه kavminin إلا yalnızca أن
قالوا demeleri أخرجوا çıkarın هم Onları من قريتكم ülkenizden
إنهم çünkü bunlar أناس insanlarmış يتطهرون çok temiz

82) Ve kavminin cevabı; yalnızca: "Onları ülkenizden çıkarın, çünkü bunlar çok temiz insanlarmış." demeleri oldu.

فأنجيناه Nihayet biz onu kurtardık و ve أهله ehlini إلا ancak
امرأته karısı müstesna كانت O oldu من الغابرين geride kalanlardan

83) Nihayet biz onu ve ehlini kurtardık, ancak karısı müstesna. O geride kalanlardan oldu.

Ve أمطرنا yağdırdık عليهم onların üzerine مطرا bir sağanak
فانظر bir bak كيف nasıl olduğuna كان عاقبة sonunun
المجرمين Günahkârların

84) Ve onların üzerine bir sağanak yağdırdık. Günahkârların sonunun nasıl olduğuna bir bak.

(*)Yukarıdaki âyetler, cinsel sapıklığın en çirkinini işleyen ve gönderilen peygamberi dinlemeyip ona karşı azgınlık ve nefretle çıkan Lût kavminin ibretli akibeti açıklandı ve ahlâksızlığa pas veren kadrolar, idareciler uyarıldı.

Ve إلى مدين Medyene'de أخاهم kardeşleri شعيبا Şuayb'ı قال
Dedi ki ياقوم kavmim اعبدوا ibadet edin الله Allah'a ما لكم
sizin yoktur من إله ilahınız غيره O'ndan başka قد Kuşkusuz
جاءتكم size gelmiştir بينة apaçık bir belge من ربكم
Rabbinizden فأوفوا tam yapın الكيل tartıyı و ve الميزان
Ölçüyü ولا تبخسوا eksiltmeyin الناس İnsanların أشياءهم
eşyasını ولا تفسدوا bozgunculuk yapmayın في الأرض
yeryüzünde بعد sonra إصلاحها Islah edildikten ذلكم bu sizin
خير لكم için daha hayırlıdır إن كنتم iseniz مؤمنين İman edenler

85) Ve Medyene'de kardeşleri Şuayb'ı... Dedi ki: "Ey kavmim, Allah'a ibadet edin, sizin O'ndan başka ilahınız yoktur. Kuşkusuz size Rabbinizden apaçık bir belge gelmiştir. Ölçüyü ve tartıyı tam yapın. İnsanların eşyasını eksiltmeyin. Islah edildikten sonra yeryüzünde bozgunculuk yapmayın. İman edenler iseniz bu sizin için daha hayırlıdır."

ولا تقعدوا oturmayın بكل her صراط yolun başında توعدون
tehdit ederek وتصدون alıkoymak için عن سبيل yolundan الله
Allah'ın من آمن iman edenleri به O'na و ve تبغونها arayarak
عوجا eğrilik Ve اذكروا hatırlayın ki إذ de كنتم siz idiniz قليلا
çok az فكثر çoğalttı كم sizi وانظروا bir bakın كيف nasıl كان
olduğuna عاقبة sonunun المفسدين Bozgunculuk yapanların

86) "O'na iman edenleri tehdit ederek ve eğrilik arayarak Allah'ın yolundan alıkoymak için her yolun başında oturmayın! Ve hatırlayın ki siz çok az idiniz de sizi çoğalttı. Bozgunculuk yapanların sonunun nasıl olduğuna bir bakın!"

Ve إن كان طائفة bir grup منكم İçinizden آمنوا iman etmiş
بالذي kendisiyle أرسلت gönderildiğim به şeye وطائفة bir grup
da لم يؤمنوا iman etmediğine göre فاصبروا artık sabredin
حتى kadar يحكم hüküm verinceye الله Allah بيننا bizim
aramızda وهو Şüphesiz O خير en hayırlısıdır الحاكمين
hüküm verenlerin

87) "Ve içinizden bir grup kendisiyle gönderildiğim şeye iman etmiş, bir grup da iman etmediğine göre artık Allah bizim aramızda hüküm verinceye kadar sabredin. Şüphesiz O, hüküm verenlerin en hayırlısıdır."

(*)Medyen, Mısır ile Filistin arasında, Sînâ yarımadasının kuzeyindeki bölgenin adıdır. Hz. Şuayb döneminde buralarda Araplar'ın Emur (Amorite) koluna mensup kabileler oturuyordu.

İslâmî kaynaklarda Medyen'le ilgili daha farklı bilgiler de verilmektedir. Bir görüşe göre Medyen'in, Hz. İbrahim'in oğlunun ismi olduğu, zamanla onun soyundan gelenlerin de bu isimle anıldığı söylenir. Akabe körfezinin doğu kıyısındaki Maan yakınlarında bulunan eski bir şehir bu adı taşımaktaydı.

Medyen halkı Şuayb aleyhisselâm döneminde Mısır krallarına bağlıydı. Araplar'la yakın ilişkileri neticesinde zamanla Araplaşmalardır. Aynı soydan gelen Şuayb'm şeceresi İslâm kaynaklarında İbrahim oğlu Medyen oğlu Yeşcur oğlu Mîkâil oğlu Şuayb şeklinde verilir. Şeceresi hakkında farklı bilgiler de vardır. Tefsirlerde anlatıldığına göre Hz. Mûsâ Mısır'dan çıktıktan sonra Medyen'e gelmiş, Hz. Şuayb ile tanışarak on yıl kadar onun işinde çalışmış; sonunda Şuayb Musa'yı kızıyla evlendirmiştir.

استكبروا الذين ileri gelenlerinden الملأ dediler قال
seni çıkaracağız لنخرجنك Kavminin قومه من büyüklenenler
seninle معك iman edenleri الذين آمنوا ve و Ey Şuayb ياشعيب
mutlaka لتعودن ya da أو ya ülkemizden قريتنا من birlikte
de mi? أولو Dedi ki قال bizim dinimize ملتنا في döneceksiniz
istemesek كارهين Biz كنا

88) Kavminin ileri gelenlerinden büyüklenenler: "Ey Şuayb, seni ve seninle birlikte iman edenleri ya ülkemizden çıkaracağız ya da mutlaka bizim dinimize döneceksiniz?" dediler. Dedi ki: "Biz istemesek de mi?"

كذبا Allah'a على الله iftira etmiş oluruz افترينا Kuşkusuz قد
إذ sonra بعد sizin dininize ملتكم في dönersek عدنا إن yalan
yoktur وما يكون ondan منها Allah الله bizi kurtardıktan نجانا
ancak إلا sizin dininize فيها dönmek نعود أن Bizim için لنا
وسع Rabbimizin ربنا Allah'ın الله dilemesi يشاء أن müstesna
ilmi علما şeyi شيء her كل Rabbimizin ربنا vasi'dir
Biz yalnız tevekkül ettik توكلنا Allah'a على الله kuşatmıştır
arasında وبين bizimle بيننا hüküm ver افتح Rabbimiz ربنا
en hayırlısısın خير sen وأنت hak ile بالحق kavmimiz قومنا
Şüphesiz sen hüküm verenlerin الفاتحين

89) "Kuşkusuz, Allah bizi ondan kurtardıktan sonra sizin dininize dönersek Allah'a yalan iftira etmiş oluruz. Bizim için sizin dininize dönmek yoktur, ancak Allah'ın dilemesi müstesna. Rabbimiz vasi'dir. Rabbimizin ilmi her şeyi kuşatmıştır. Biz yalnız Allah'a tevekkül ettik. Rabbimiz, bizimle kavmimiz arasında sen hak ile hüküm ver! Şüphesiz sen hüküm verenlerin en hayırlısısın."

kâfir الذين كفروا ileri gelenlerinden الملأ dediler ki قال Ve و
uyarsanız اتبعتم Andolsun لئن kavminin قومه من olanlar
hüsrana لخاسرون إذا mutlaka olursunuz إنكم Şuayb'a شعيبا
uğrayanlardan

90) Ve kavminin ileri gelenlerinden kâfir olanlar dediler ki: "Andolsun Şuayb'a uyarsanız mutlaka hüsrana uğrayanlardan olursunuz."

şiddetli bir الرجفة Nihayet onları yakalayıverdi فأخذتهم
diz جاثمين yurtlarında في دارهم çöke kaldılar فأصبحوا sarsıntı
üstü çöke kaldılar

91) Nihayet onları şiddetli bir sarsıntı yakalayıverdi de yurtlarında diz üstü çöke kaldılar.

لم يغنوا sanki كأن Şuayb'ı شعيبا yalanlayanlar الذين كذبوا
شعيبا yalanlayanlar var ya الذين كذبوا orada فيها oturmadılar
hüsrana uğrayanlar الخاسرين onlar هم oldular كانوا Şuayb'ı

92) Şuayb'ı yalanlayanlar sanki orada oturmadılar. Şuayb'ı yalanlayanlar var ya, işte onlar hüsrana uğrayanlar oldular.

قال الملأ الذين استكبروا من قومه لنخرجنك ياشعيب والذين
آمنوا معك من قريتنا أو لتعودن في ملتنا قال أولو كنا
كارهين (٨٨) قد افترينا على الله كذبا إن عدنا في ملتكم
بعد إذ نجانا الله منها وما يكون لنا أن نعود فيها إلا أن يشاء
الله ربنا وسع ربنا كل شيء علما على الله توكلنا ربنا افتح
بيننا وبين قومنا بالحق وأنت خير الفاتحين (٨٩) وقال الملأ
الذين كفروا من قومه لئن اتبعتم شعيبا إنكم إذا لخاسرون
(٩٠) فأخذتهم الرجفة فأصبحوا في دارهم جاثمين
(٩١) الذين كذبوا شعيبا كأن لم يغنوا فيها الذين كذبوا شعيبا
كانوا هم الخاسرين (٩٢) فتولى عنهم وقال ياقوم لقد
أبلغتكم رسالات ربي ونصحت لكم فكيف آسى على قوم
كافرين (٩٣) وما أرسلنا في قرية من نبي إلا أخذنا أهلها
بالبأساء والضراء لعلهم يضرعون (٩٤) ثم بدلنا مكان السيئة
الحسنة حتى عفوا وقالوا قد مس آباءنا الضراء والسراء
فأخذناهم بغتة وهم لا يشعرون (٩٥)

ياقوم dedi ki قال ve و O da onlardan عنهم yüz çevirerek فتولى
رسالات ben size tebliğ ettim أبلغتكم andolsun لقد Ey kavmim
size لكم öğüt verdim نصحت ve و Rabbimin ربي risaletini
كافرين bir topluluğa على قوم acırım.? آسى artık ben nasıl فكيف
kâfir

93) O da onlardan yüz çevirerek ve dedi ki: "Ey kavmim, andolsun ben size Rabbimin risaletini tebliğ ettim ve size öğüt verdim, artık ben kâfir bir topluluğa nasıl acırım."

(*)Yukarıda geçen âyetler, kendilerini bütünüyle dünyalığa verip nefis ve şehvetleri doğrultusunda yaratıldıkları yüksek gayeden uzaklaşan inkarcı azgın milletlerin sonlarının felâketle noktalandığı belirtildi.

من memlekete في قرية biz gönderdiysek أرسلنا hangi ما Ve و
oranın أهلها yakalamışızdır ki أخذنا mutlaka إلا nebi نبي
يضرعون diye لعلهم zorlukla الضراء ve و sıkıntı بالبأساء halkını
yalvarıp yakarsınlar

94) Ve biz hangi memlekete bir nebi gönderdiysek, oranın halkını mutlaka sıkıntı ve zorlukla yakalamışızdır ki yalvarıp yakarsınlar diye.

iyilik الحسنة kötülük السيئة yerine مكان verdik بدلنا Sonra da ثم
مس kuşkusuz قد dediler قالوا ve و çoğaldılar عفوا ta ki حتى
و şiddetli sıkıntılar الضراء atalarımız da آباءنا dokunmuştu
Nihayet biz de هم yakalayıverdik فأخذنا genişlik السراء ve
farkında يشعرون لا kendileri وهم ansızın بغتة onları
değillerken

95) Sonra da kötülük yerine iyilik verdik, ta ki çoğaldılar ve kuşkusuz, atalarımıza da şiddetli sıkıntılar ve genişlik dokunmuştu" dediler. Nihayet biz de kendileri farkında değillerken onları ansızın yakalayıverdik.

ولو أن أهلَ القُرى آمنوا واتقَوا لفتحنا عليهم بركاتٍ مِن
السماءِ والأرض ولكِن كذبوا فأخذناهم بِما كانوا يكسِبونَ
(٩٦) أفأمِن أهلُ القُرى أنْ يأتِيهم بأسنا بياتا وهم نائمونَ
(٩٧) أوأمِن أهلُ القُرى أنْ يأتِيهم بأسنا ضحى وهم يلعبونَ
(٩٨) أفأمِنوا مكْر اللهِ فلا يأمن مكْر اللهِ إلا القوم الخاسِرونَ
(٩٩) أولم يهدِ لِلذِين يرِثُونَ الأرض مِن بعدِ أهلِها أنْ لو
نشاءُ أصبناهم بِذُنوبِهم ونطبع على قُلوبِهم فهم لا يسمعونَ
(١٠٠) تِلكَ القُرى نقُص عليك مِن أنبائها ولقَد جاءَتهم
رسلُهم بِالبيناتِ فما كانوا لِيؤمنوا بِما كذبوا مِن قبلُ كذلِكَ
يطبع الله على قُلوبِ الكافِرين (١٠١) وما وجدنا لِأكثَرِهم مِن
عهدٍ وإنْ وجدنا أكثَرهم لفَاسِقِين (١٠٢) ثُم بعثْنا مِن بعدِهِم
موسى بِآياتِنا إلى فِرعونَ وملَئِهِ فظَلموا بِها فانظر كيف كانَ
عاقِبةُ المُفسِدِين (١٠٣) وقالَ موسى يافِرعونُ إني رسولٌ مِن
رب العالَمِ (١٠٤)

آمنُوا o ülkelerin الْقُرى halkı أهلَ elbette أنَ şayet لَو Ve و
üzerine عليهم açardık لَفَتَحنَا sakınsalardı واتقَوا iman edip
الْأرض ve و gökten de مِن السماءِ bereketler بركاتٍ onların
biz de فَأخَذْنَا onlar yalanladılar كذبوا fakat ولكِن yerden de
يكْسِبون oldukları كانُوا sebebiyle بِما onları هم yakalayıverdik
kazanmakta

96) Ve şayet o ülkelerin halkı iman edip sakınsalardı elbette onların üzerine gökten de ve yerden de bereketler açardık, fakat onlar yalanladılar, biz de onları kazanmakta oldukları sebebiyle yakalayıverdik.

يأتِيهم أنْ O ülkelerin الْقُرى halkı أهلُ emin mi oldular? أفأمِن
وهم geceleyin بياتًا azabımızın بأسنَا gelmeyeceğinden
uyurlarken نَائِمون kendilerine

97) O ülkelerin halkı geceleyin uyurlarken kendilerine azabımızın gelmeyeceğinden emin mi oldular?

أنْ o ülkelerin الْقُرى halkı أهلُ Ya da emin mi oldular? أوأمِن
kuşluk vakti ضحى azabımızın بأسنَا gelmeyeceğinden يأتِيهم
eğlenirlerken يلْعبون kendilerine وهم

98) Ya da o ülkelerin halkı kuşluk vakti eğlenirlerken kendilerine azabımızın gelmeyeceğinden emin mi oldular?

اللهِ tuzağından مكْر Yoksa onlar emin mi oldular? أفَأمِنُوا
Allah'ın اللهِ tuzağından مكْر emin olamaz! فَلَا يأمن Allah'ın
Hüsrana uğrayanlar الْخَاسِرون topluluğundan الْقَوم başkası إلا

99) Yoksa onlar Allah'ın tuzağından emin mi oldular? Hüsrana uğrayanlar topluluğundan başkası Allah'ın tuzağından emin olamaz.

mirasçı يرِثُون olanları لِلذِين doğruya erdirmeye mi? أولَم يهدِ
لَو Eğer أنْ Sakinlerinden أهلِها sonra مِن بعدِ yeryüzüne الْأرض
بِذُنُوبِهِم musibet isabet ettirirdik أصبنَاهم dilemiş نَشَاءُ olsaydık
kalplerine على قُلُوبِهم damgalar vururduk da نَطْبع ve و onlara
işitmeyenler olurlardı يسمعون لَا onlar böylelikle فَهم

100) Sakinlerinden sonra yeryüzüne mirasçı olanları doğruya erdirmeye mi? Eğer biz dilemiş olsaydık onlara günahları nedeniyle bir musibet isabet ettirirdik; ve kalplerine damgalar vururduk da onlar böylelikle işitmeyenler olurlardı.

sana عليك anlatıyoruz نَقُص o memleketler ki الْقُرى İşte تِلْكَ
جاءَتْهم Doğrusu ولَقَد biz onların haberlerinden مِن أنْبائِها
فَما apaçık delillerle بِالْبينَاتِ Resulleri رسلُهم onlara gelmişlerdi
yalanladıkları için بِما كذبوا fakat iman etmediler كانُوا لِيؤْمِنُوا
Allah الله mühürler يطْبع işte böyle كَذَلِك daha önce مِن قَبلُ
kâfirlerin الْكَافِرِين kalplerini على قُلُوبِ

101) İşte o memleketler ki biz onların haberlerinden sana anlatıyoruz. Doğrusu Resulleri onlara apaçık delillerle gelmişlerdi, fakat daha önce yalanladıkları için iman etmediler. Allah kâfirlerin kalplerini işte böyle mühürler.

مِن عهدٍ onların pek çoğunda لِأكْثَرِهم görmedik ما وجدنَا Ve و
Onların pek أكْثَرهم gördük وجدنَا olarak وإِنْ ahde vefa
fasıklar لَفَاسِقِين çoğunu

102) Ve onların pek çoğunda ahde vefa görmedik. Onların pek çoğunu fasıklar olarak gördük.

(*)Yukarıda geçen âyetler, insanların nefis ve İblîs'in şer ikliminden uzaklaştırılıp kutsî âlemin ferahlatıcı, umut ve huzur, güven ve kalb yatışkanlığı verici iklimine eriştirmek için her kavim ve millete birer uyarıcı ve yüce âlemden saadet müjdesini haber veren bir peygamber gönderildiği konu edildi. Sonra da inkâr ve tuğyanda ısrar edenlerin, dönüş yaparlar diye bir takım sıkıntılarla denendikleri anlatıldı.İmân edip ahlâkını güzelleştiren her milletin maddî ve manevî alanlarda göklerin ve yerin bereketlerine lâyık oldukları belirtildi.

موسى onların ardından مِن بعدِهِم gönderdik بعثْنَا Sonra ثُم
ileri ملَئِهِ ve و Firavun'a إلَى فِرعون ayetlerimizle بِآياتِنَا Musa'yı
كَيفَ Bak فَانظُر onlar بِها fakat zulmettiler فَظَلَموا gelenlerine
fesatçıların الْمفْسِدِين sonu عاقِبةُ oldu? كَان nasıl

103) Sonra onların ardından Musa'yı ayetlerimizle Firavun'a ve ileri gelenlerine gönderdik, fakat onlar zulmettiler. Bak fesatçıların sonu nasıl oldu?

إنِي Firavun فِرعون Ey يا Musa موسى dedi ki قَالَ Ve و
الْعالَمِين Rabbinden مِن رب bir resulüm رسولٌ muhakkak ben
alemlerin

104) Ve Musa dedi ki: "Ey Firavun, muhakkak ben alemlerin Rabbinden bir resulüm."

على söylememektirأقولَ لا أن Benimعلى yükümlülüğümحقيقٌ
Gerçekten قد haktanالحق başkasınıإلا Allahالله hakkında
من ربكم apaçık bir delil ileببينةٍ size geldimجئتكم de
بني إسرائيل benimleمعي Artık gönderفأرسل Rabbinizden
İsrailoğullarını

105) "Benim yükümlülüğüm Allah hakkında haktan başkasını söylememektir. Gerçekten de size Rabbinizden apaçık bir delil ile geldim. Artık İsrailoğullarını benimle gönder."

bir ayet ileبآيةٍ gelmişsenجئتَ Senكنتَ eğerإن Dedi kiقال
doğru من الصادقين isen isenكنتَ o haldeإن onuبها getirفأتِ
söyleyenlerden

106) Dedi ki: "Sen bir ayet ile gelmişsen eğer doğru söyleyenlerden isen o halde onu getir!"

o hemenهي Bunun üzerineفإذا asasınıعصاه bıraktı da فألقى
açıkçaمبين ejderha oluverdiثعبان

107) Bunun üzerine asasını bıraktı da o hemen açıkça ejderha oluverdi.

bembeyaz بيضاء o daهي hemenفإذا Eliniيده çıkardıونزع
bakanlaraللناظرين parlayıverdi

108) Elini çıkardı, o da hemen bakanlara bembeyaz parlayıverdi.

فرعون kavmininقوم من ileri gelenleriالملأ dediler kiقال
bir لساحر buهذا Doğrusu gerçekten deإن Firavun
bilgiliعليم sihirbazdır

109) Firavun kavminin ileri gelenleri dediler ki: "Doğrusu bu gerçekten de bilgili bir sihirbazdır."

yurdunuzdanمن أرضكم Sizi çıkarmakأن يخرجكم istiyorيريد
buyurursunuz?تأمرون O halde neفماذا

110) "Sizi yurdunuzdan çıkarmak istiyor. O halde ne buyurursunuz?"

وأرسل kardeşiniأخاه ve و Onu alıkoyأرجه Dediler kiقالوا
toplayıcılarحاشرين Şehirlere deفي المدائن yolla

111) Dediler ki: "Onu ve kardeşini alıkoy. Şehirlere de toplayıcılar yolla."

عليم sihirbazlarınساحر hepsiniبكل sana getirsinlerيأتوك
Bilgili

112) "Bilgili sihirbazların hepsini sana getirsinler."

Bu âyetler, o dönemde sihrin yaygın olduğunu ve insanların sihir yarışmalarına alışık bulunduğunu göstermektedir. Kelâm bilginleri, çeşitli devirlerdeki peygamberlerin gösterdikleri mucizelerin, daha çok o devirlerdeki toplumların değer verip ilgi duydukları konulara ilişkin olduğunu belirtirler.

قالوا Firavun'aفرعون sihirbazlarالسحرة gelerekجاء Veو
var değil mi?كنا إن bir mükâfatلأجرا لنا mutlakaإن dediler
Galip gelirsekالغالبين bizeنحن

113) Ve sihirbazlar Firavun'a gelerek: "Galip gelirsek mutlaka bize bir mükâfat var değil mi?" dediler.

لمن ayrıca gerçekten de sizوإنكم Evetنعم dediقال
yakınlaşanlardanالمقربين olacaksınız

114) "Evet, ayrıca gerçekten de siz yakınlaşanlardan olacaksınız" dedi.

حقيق على أن لا أقول على الله إلا الحق قد جئتكم ببينة من
ربكم فأرسل معي بني إسرائيل (١٠٥) قال إن كنت جئت بآية
فأت بها إن كنت من الصادقين (١٠٦) فألقى عصاه فإذا هي
ثعبان مبين (١٠٧) ونزع يده فإذا هي بيضاء للناظرين
(١٠٨) قال الملأ من قوم فرعون إن هذا لساحر عليم
(١٠٩) يريد أن يخرجكم من أرضكم فماذا تأمرون
(١١٠) قالوا أرجه وأخاه وأرسل في المدائن حاشرين
(١١١) يأتوك بكل ساحر عليم (١١٢) وجاء السحرة فرعون
قالوا إن لنا لأجرا إن كنا نحن الغالبين (١١٣) قال نعم وإنكم
لمن المقربين (١١٤) قالوا يا موسى إما أن تلقي وإما أن نكون
نحن الملقين (١١٥) قال ألقوا فلما ألقوا سحروا أعين الناس
واسترهبوهم وجاءوا بسحر عظيم (١١٦) وأوحينا إلى موسى
أن ألق عصاك فإذا هي تلقف ما يأفكون (١١٧) فوقع الحق
وبطل ما كانوا يعملون (١١٨) فغلبوا هنالك وانقلبوا صاغرين
(١١٩) وألقي السحرة ساجدين (١٢٠)

Önce sen mi تلقي أن إما Ey Musaياموسى Dediler kiقالوا
atalım?الملقين biz miنحن نكون أن yoksaوإما atacaksın

115) Dediler ki: "Ey Musa! Önce sen mi atacaksın, yoksa biz mi atalım?"

büyüledilerسحروا atıncaألقوا Onlarفلما Siz atınألقوا dediقال
dehşete استرهبو ve و insanlarınالناس gözleriniأعين
عظيم bir sihirبسحر getirdilerوجاءوا onlarıهم düşürdüler de
büyük

116) "Siz atın." dedi. Onlar atınca insanların gözlerini büyülediler ve onları dehşete düşürdüler de büyük bir sihir getirdiler.

ألق diyeأن Musa'yaإلى موسى biz de vahyettikأوحينا Veو
تلقف onlarınهي Bir de baktılar kiفإذا Sen asanıعصاك atıver
yakalayıp yutuyorيأفكون ماuydurduklarını

117) Ve biz de Musa'ya: "Sen asanı atıver!" diye vahyettik. Bir de baktılar ki onların uydurduklarını yakalayıp yutuyor.

ما boşa çıktıبطل ve و hakالحق Böylece ortaya çıktıفوقع
yapmaktaيعملون oldukları daكانوا

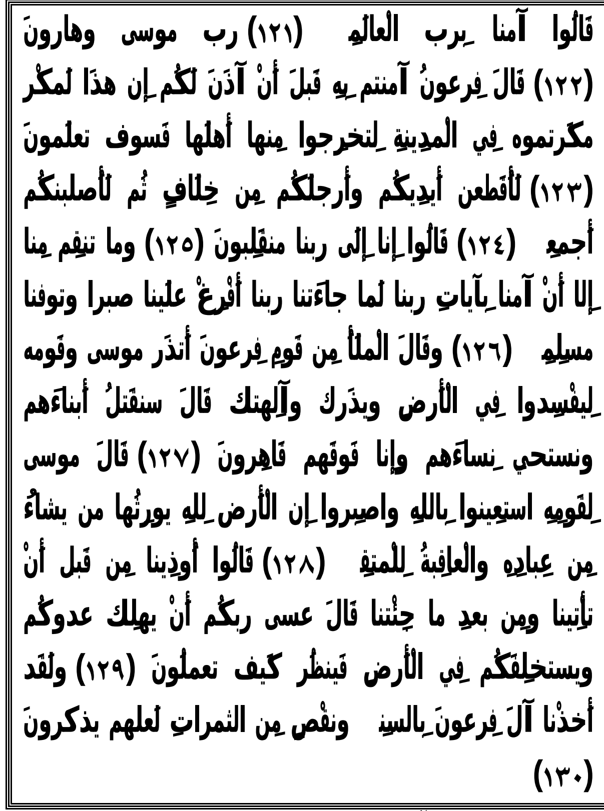
118) Böylece hak ortaya çıktı; ve yapmakta oldukları da boşa çıktı.

döndülerانقلبوا ve و oradaهنالك Artık yenilmiş oldularفغلبوا
küçülerekصاغرين

119) Artık orada yenilmiş oldular ve küçülerek döndüler.

secdeyeساجدين sihirbazlarالسحرة kapandılarألقي Veو

120) Ve sihirbazlar secdeye kapandılar.

قالوا آمنا برب العالمين (١٢١) رب موسى وهارون
(١٢٢) قال فرعون آمنتم به قبل أن آذن لكم إن هذا لمكر
مكرتموه في المدينة لتخرجوا منها أهلها فسوف تعلمون
(١٢٣) لأقطعن أيديكم وأرجلكم من خلاف ثم لأصلبنكم
أجمعين (١٢٤) قالوا إنا إلى ربنا منقلبون (١٢٥) وما تنقم منا
إلا أن آمنا بآيات ربنا لما جاءتنا ربنا أفرغ علينا صبرا وتوفنا
مسلمين (١٢٦) وقال الملأ من قوم فرعون أتذر موسى وقومه
ليفسدوا في الأرض ويذرك وآلهتك قال سنقتل أبناءهم
ونستحيي نساءهم وإنا فوقهم قاهرون (١٢٧) قال موسى
لقومه استعينوا بالله واصبروا إن الأرض لله يورثها من يشاء
من عباده والعاقبة للمتقين (١٢٨) قالوا أوذينا من قبل أن
تأتينا ومن بعد ما جئتنا قال عسى ربكم أن يهلك عدوكم
ويستخلفكم في الأرض فينظر كيف تعملون (١٢٩) ولقد
أخذنا آل فرعون بالسنين ونقص من الثمرات لعلهم يذكرون
(١٣٠)

الْعَالَمِينَ Rabbine بِرَبِّ iman ettik آمَنَّا Dediler ki قَالُوا Alemlerin

121) Dediler ki: "Alemlerin Rabbine iman ettik."

Harun'un هَارُونَ ve و Musa'nın مُوسَى Rabbine رَبِّ

122) "Musa'nın ve Harun'un Rabbine..."

O'na بِهِ iman mı ettiniz? آمَنْتُمْ Firavun da فِرْعَوْنُ dedi ki قَالَ هَذَا Mutlaka إِنَّ size لَكُمْ izin vermeden آذَنَ Ben أَنْ önce قَبْلَ şehirde فِي الْمَدِينَةِ kurduğunuz مَكَرْتُمُوهُ bir düzendir لَمَكْرٌ bu O فَسَوْفَ ahalisini أَهْلَهَا oradan مِنْهَا çıkarmak için لِتُخْرِجُوا bileceksiniz تَعْلَمُونَ halde yakında

123) Firavun da dedi ki: "Ben size izin vermeden önce O'na iman mı ettiniz? Mutlaka bu ahalisini oradan çıkarmak için şehirde kurduğunuz bir düzendir. O halde yakında bileceksiniz."

أَرْجُلَكُمْ ve و ellerinizi أَيْدِيَكُمْ Elbette ki kestireceğim لَأُقَطِّعَنَّ لَأُصَلِّبَنَّكُمْ sonra da ثُمَّ çaprazlama مِنْ خِلَافٍ ayaklarınızı hepinizi أَجْمَعِينَ astıracağım

124) "Elbette ki ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kestireceğim sonra da hepinizi astıracağım."

biz Rabbimize إِلَى رَبِّنَا Muhakkak ki إِنَّا Dediler ki قَالُوا döneceğiz مُنْقَلِبُونَ

125) Dediler ki: "Muhakkak ki biz Rabbimize döneceğiz."

(*)Firavun'un, öldürmeye kadar varan ağır tehditleri karşısında, eski sihirbazlar ve yeni müminler, hakikat üzere sebat gösterip inancına bağlı kalarak ölmenin, korkaklık göstererek münafıkça yaşamaktan daha şerefli bir tutum olduğunu cesaretle dile getirdiler ve bütün olacak kötü şeylere karşı metanetle diren-melerini sağlayacak bol sabırlar ihsan etmesi için Cenâb-ı Hakk'a niyazda bulundular.

أَنْ آمَنَّا ancak إِلَّا bizden مِنَّا Sen intikam alıyorsun مَا تَنْقِمُ Ve و لَمَّا جَاءَتْنَا Rabbimizin رَبِّنَا ayetlerine بِآيَاتِ iman ettiğimiz için üzerimize عَلَيْنَا yağdır أَفْرِغْ Rabbimiz رَبَّنَا bize geldiğinde müslümanlar مُسْلِمِينَ canımızı olarak al تَوَفَّنَا ve و sabır صَبْرًا

126) "Ve Sen bizden ancak onlar bize geldiğinde Rabbimizin ayetlerine iman ettiğimiz için intikam alıyorsun. Rabbimiz, üzerimize sabır yağdır ve canımızı müslümanlar olarak al."

فِرْعَوْنَ kavminin مِنْ قَوْمِ ileri gelenleri الْمَلَأُ dediler ki قَالَ Ve و ile kavmini وَقَوْمَهُ Musa مُوسَى mi bırakacaksın? أَتَذَرُ Firavun وَيَذَرَكَ yeryüzünde فِي الْأَرْضِ bozgunculuk yapmaları لِيُفْسِدُوا O da dedi قَالَ ilahlarını وَآلِهَتَكَ ve و seni terk etmeleri için نِسَاءَهُمْ sağ bırakırız وَنَسْتَحْيِي Oğullarını أَبْنَاءَهُمْ öldürür سَنُقَتِّلُ biz onlar üzerinde bir güce فَوْقَهُمْ elbette إِنَّا Ve و kadınlarını kahredici قَاهِرُونَ sahibiz

127) Ve Firavun kavminin ileri gelenleri dediler ki: "Musa ile kavmini yeryüzünde bozgunculuk yapmaları, seni ve ilahlarını terk etmeleri için mi bırakacaksın?" O da: "Oğullarını öldürür, kadınlarını sağ bırakırız. Ve elbette biz onlar üzerinde kahredici bir güce sahibiz" dedi.

yardım isteyin اسْتَعِينُوا kavmine لِقَوْمِهِ Musa مُوسَى dedi ki قَالَ الْأَرْضَ Elbette ki إِنَّ sabredin اصْبِرُوا ve و Allah'tan بِاللَّهِ مَنْ يَشَاءُ ona varis kılar يُورِثُهَا Allah'ındır لِلَّهِ yeryüzü لِلْمُتَّقِينَ Sonuç الْعَاقِبَةُ Ve و kullarından مِنْ عِبَادِهِ dilediğini muttakilerindir

128) Musa kavmine dedi ki: "Allah'tan yardım isteyin ve sabredin. Elbette ki yeryüzü Allah'ındır; kullarından dilediğini ona varis kılar. Ve sonuç muttakilerindir."

أَنْ تَأْتِيَنَا önce de مِنْ قَبْلِ eziyete uğratıldık أُوذِينَا Dediler ki قَالُوا قَالَ geldikten مَا جِئْتَنَا sonra da وَمِنْ بَعْدِ Sen bize gelmeden helak eder أَنْ يُهْلِكَ Rabbiniz رَبُّكُمْ Umulur ki عَسَى Dedi ki فِي الْأَرْضِ sizi halifeler kılar وَيَسْتَخْلِفَكُمْ ve و düşmanınızı عَدُوَّكُمْ تَعْمَلُونَ nasıl كَيْفَ Böylece bakacaktır فَيَنْظُرَ yeryüzünde davranacağınıza

129) Dediler ki: "Sen bize gelmeden önce de geldikten sonra da eziyete uğratıldık." Dedi ki: "Umulur ki Rabbiniz düşmanınızı helak eder ve sizi yeryüzünde halifeler kılar. Böylece nasıl davranacağınıza bakacaktır."

فِرْعَوْنَ hanedanını آلَ biz uğrattık أَخَذْنَا andolsun لَقَدْ Ve و لَعَلَّهُمْ ürün مِنَ الثَّمَرَاتِ darlığına وَنَقْصٍ yıllarca بِالسِّنِينَ Firavun düşünürler diye يَذَّكَّرُونَ belki

130) Ve andolsun biz Firavun hanedanını belki düşünürler diye yıllarca ürün darlığına uğrattık.

(*)Bu âyette de İsrâiloğulları'nın, peygamberleriyle birlikte eski yurtlarına dönmelerine izin vermeyen Firavun ve halkının -bu inatlarından vazgeçirmek üzere- şiddetli bir kuraklık ve ürün düşüklüğüyle cezalandırıldığından söz edilmekte olup senenin çoğulu olan sinin kelimesi kuraklıkla ilişkili bir anlamda kullanılmıştır.

dedilerقالوا bir iyilikالحسنة Onlara geldiğiجاءتهم zamanfaفإذا
onlara isabet ettiğinde deوإن تصبهم Bu içindirهذه bizimلنا
بموسى bir uğursuzluğu sayarlardıيطيروا bir kötülükسيئة
إنما Dikkat edinألا beraberindekilerinمعه من ve وonu Musa
ولكن Allahاللهkatındandırعند uğursuzlukطائرهم ancak
bilmezlerلا يعلمون onlarınهم çoğu أكثر fakat

131) Onlara bir iyilik geldiği zaman: "Bu bizim içindir." dediler, onlara bir kötülük isabet ettiğinde de onu Musa ve beraberindekilerin bir uğursuzluğu sayarlardı. Dikkat edin uğursuzluk ancak Allah katındandır, fakat onların çoğu bilmezler.

به Sen getirirsenتأتنا her neمهما dedilerقالوا Ve bir deو
asla فما edecekبها büyülemek لتسحرنا mucizeآية من bizi
iman بمؤمنين sanaلك bizنحن değiliz

132) Ve bir de: "Sen bizi büyülemek için her ne mucize getirirsen biz sana asla iman edecek değiliz" dediler.

الطوفان Bunun üzerine onlaraعليهم biz gönderdikفأرسلنا
والضفادع buğday güvesiوالقمل çekirgeوالجراد onlara tufan
مفصلات ayetler olmak üzereآيات kanالدم ve و kurbağalar
وكانوا Buna rağmen böbürlendiler deفاستكبروا ayrı ayrı
günahkârlarمجرمين topluluğuقوما oldular

133) Bunun üzerine biz onlara ayrı ayrı ayetler olmak üzere onlara tufan, çekirge, buğday güvesi, kurbağalar ve kan gönderdik. Buna rağmen böbürlendiler de günahkârlar topluluğu oldular.

(*)Firavun ve çevresi, bundan ders alacakları yerde, inkâr ve inatlarını daha da pekiştirdiler; bu uğurda bütün sıkıntılara katlanmaya hazır olduklarını açıklayarak âdeta Allah'a karşı meydan okudular. Yüce Allah da onları 133. âyette özetle bildirilen felâketlere mâruz bıraktı. Kur'ân-ı Kerîm'de Firavun ve Mısırlılar'ın inkârları, İsrâiloğullan'na karşı haksız tutumları ve onları serbest bırakmamaktaki ısrarları yüzünden başlarına türlü felâketler geldiği özetle anlatılmış; ibret alınması için bu kadarı yeterli görülmüştür.

azapالرجز üzerlerineعليهم çöktüوقع ne zaman kiلما Veو
ربك Bizim için dua et deلنا ادع Ey Musaياموسى dedilerقالوا
لئن sana olanعندك ahdi hürmetine bizdenبما عهد Rabbine
iman لنؤمنن azabıالرجز buعنا kaldırırsanكشفت andolsun ki
معك muhakkak göndereceğizلنرسلن ve و sanaلك edeceğiz
İsrailoğullarınıبني إسرائيل seninle beraber

134) Ve ne zaman ki üzerlerine azap çöktü, "Ey Musa! Bizim için Rabbine dua et de sana olan ahdi hürmetine bizden bu azabı kaldırırsan andolsun ki sana iman edeceğiz ve İsrailoğullarını muhakkak seninle beraber göndereceğiz" dediler.

إلى أجل azabıعنهم الرجز ahitlerini bozdularكشفنا derhalفلما
إذا هم Erişebilecekleriبالغوه kadarهم bir süreye
giderinceينكثون kendilerinden

135) Erişebilecekleri bir süreye kadar azabı kendilerinden giderince derhal ahitlerini bozdular.

فإذا جاءتهم الحسنة قالوا لنا هذه وإن تصبهم سيئة يطيروا
بموسى ومن معه ألا إنما طائرهم عند الله ولكن أكثرهم لا
يعلمون (١٣١) وقالوا مهما تأتنا به من آية لتسحرنا بها فما
نحن لك بمؤمنين (١٣٢) فأرسلنا عليهم الطوفان والجراد
والقمل والضفادع والدم آيات مفصلات فاستكبروا وكانوا
قوما مجرمين (١٣٣) ولما وقع عليهم الرجز قالوا ياموسى
ادع لنا ربك بما عهد عندك لئن كشفت عنا الرجز لنؤمنن
لك ولنرسلن معك بني إسرائيل (١٣٤) فلما كشفنا عنهم
الرجز إلى أجل هم بالغوه إذا هم ينكثون (١٣٥) فانتقمنا
منهم فأغرقناهم في اليم بأنهم كذبوا بآياتنا وكانوا عنها
غافلين (١٣٦) وأورثنا القوم الذين كانوا يستضعفون مشارق
الأرض ومغاربها التي باركنا فيها وتمت كلمة ربك الحسنى
على بني إسرائيل بما صبروا ودمرنا ما كان يصنع فرعون
وقومه وما كانوا يعرشون (١٣٧)

فأغرقناهم kendilerindenمنهم Biz de intikam aldık daفانتقمنا
بآياتنا yalanladıklarıكذبوا بأنهم hepsini في اليم boğduk
غافلين onlardanعنها oldukları içinكانوا ve و ayetlerimizi
gafil

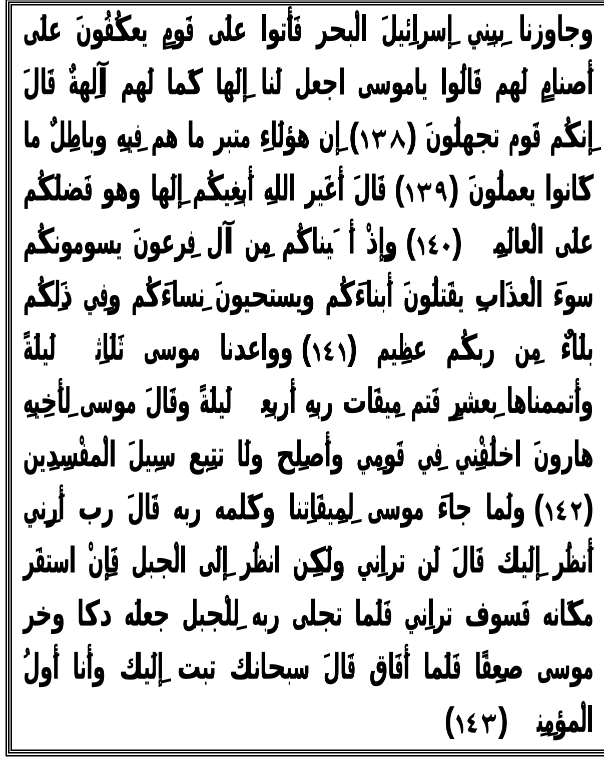
136) Biz de ayetlerimizi yalanladıkları ve onlardan gafil oldukları için kendilerinden intikam aldık da hepsini boğduk.

(*)Hz. Musa'nın duası üzerine başlarına gelen son musibet de kaldırılınca, Firavun ve adamları daha önce Mûsâ ve İsrâiloğullan'nın Mısır'ı terketmelerine izin vermiş olmalarına rağmen yine sözlerinden döndüler. Ne var ki Hz Mûsâ ve kavmi, bütün hazırlıklarını tamamlayarak geceleyin yola çıkmışlardı. Durumu öğrenen Firavun askerleriyle birlikte onların peşine düştü.

olanكانوا الذين topluluğu daالقوم varis kıldıkأورثنا Veو
yerinالأرض doğusuna daمشارق zayıf düşürülmüşيستضعفون
فيها bereketliباركنا kendisiniالتي batısına daومغاربها
الحسنى Rabbininربك vaadiكلمة tamamlandıوتمت kıldığımız
بما صبروا İsrailoğullarınaبني إسرائيل olanعلى o güzel
يصنع olduklarınıما كان harap ettikودمرنا sabrettikleri için
ما كانوا ve و kavmininوقومه ve و Firavunفرعونyapmakta
yükselttikleriniيعرشون

137) Ve zayıf düşürülmüş olan topluluğu da kendisini bereketli kıldığımız yerin doğusuna da batısına da varis kıldık. Rabbinin İsrailoğullarına olan o güzel vaadi sabrettikleri için tamamlandı. Firavun ve kavminin yapmakta olduklarını ve yükselttiklerini harap ettik.

(*)Firavun ve kavmi verdikleri sözü tutmadılar, döneklik yaptılar. Böylece mukadder sonuca gelmiş oldular. Âdil olan Allah, onlardan mazlumların intikamını aldı, hepsini denizde boğdu. Medeniyetleri de yerlebir edildi. İbret alınsın diye Firavun'ın cesedi bir kenara atıldı ve geriye bazı kalıntıları kaldı. Ve İsrailoğulları, Allah'ın o güzel vaadı olarak Arz-ı Mevûd'a gelip yerleşme lûtfu doğdu.

وجاوزنا ببني إسرائيل البحر فأتوا على قوم يعكفون على
أصنام لهم قالوا ياموسى اجعل لنا إلها كما لهم آلهة قال
إنكم قوم تجهلون (١٣٨) إن هؤلاء متبر ما هم فيه وباطل ما
كانوا يعملون (١٣٩) قال أغير الله أبغيكم إلها وهو فضلكم
على العالمين (١٤٠) وإذ أنجيناكم من آل فرعون يسومونكم
سوء العذاب يقتلون أبناءكم ويستحيون نساءكم وفي ذلكم
بلاء من ربكم عظيم (١٤١) وواعدنا موسى ثلاثين ليلة
وأتممناها بعشر فتم ميقات ربه أربعين ليلة وقال موسى لأخيه
هارون اخلفني في قومي وأصلح ولا تتبع سبيل المفسدين
(١٤٢) ولما جاء موسى لميقاتنا وكلمه ربه قال رب أرني
أنظر إليك قال لن تراني ولكن انظر إلى الجبل فإن استقر
مكانه فسوف تراني فلما تجلى ربه للجبل جعله دكا وخر
موسى صعقا فلما أفاق قال سبحانك تبت إليك وأنا أول
المؤمنين (١٤٣)

البحر İsrailoğullarını ببني إسرائيل geçirdik جاوزنا Veو
bir topluluğa قوم üzerinde على rastladılar فأتوا denizden
قالوا Onlar لهم Putları أصنام üzerinde على kararlı olan يعكفون
كما bir ilah إلها Bize لنا yap اجعل Ey Musa ياموسى dediler
Siz gerçekten de إنكم Dedi ki قال ilahları آلهة onların لهم gibi
cahillik eden تجهلون bir topluluksunuz قوم

138) Ve İsrailoğullarını denizden geçirdik. Putları üzerinde kararlı olan bir topluluğa rastladılar. Onlar “Ey Musa! Bize onların ilahları gibi bir ilah yap” dediler. Dedi ki: “Siz gerçekten de cahillik eden bir topluluksunuz.”

yıkılmaya متبر onların هؤلاء Çünkü kesinlikle إن
ما boşadır وباطل içinde فيه bulundukları ما هم mahkûmdur
yapmakta يعملون oldukları da كانوا

139) “Çünkü onların içinde bulundukları kesinlikle yıkılmaya mahkûmdur, yapmakta oldukları da boşadır.”

size mı أبغيكم Allah’tan الله Ben başka أغير Dedi ki قال
sizi üstün kıldı فضلكم Halbuki O وهو bir ilah إلها arayayım?
alemlere العالمين üzerine على

140) Dedi ki: “Ben size Allah’tan başka bir ilah mı arayayım? Halbuki O sizi alemlere üzerine üstün kıldı.”

(*)Maddeye ve dünya saltanatına lüzumundan fazla özenip önem veren İsrâtloğulları, bunca âyetler, mu'cizeler ve başlarına gelen musîbet ve sıkıntılara rağmen ilâhî kudretin sonsuzluğunu, sınırsızlığını, yüceliğini tam anlamıyla kavrayamamış; Allah'ın eş ve ortaktan, denk ve benzerden, madde ve eşyadan pâk ve münezzeh bulunduğunu anlayamamış olacaklar ki, altun ve benzeri madenden ilâh yapmasını Musa Peygamber'e teklîf etme cüretini göstererek ne kadar basiretsiz olduklarını ortaya koymuşlardı.

hanedanından من آل size kurtarmıştık أنجيناكم hani إذ Ve و
العذاب en kötüsünü سوء yaparak يسومونكم Firavun فرعون
sağ ويستحيون oğullarınızı أبناءكم öldürüp يقتلون işkencelerin
bunda sizin ذلكم için في Ve و kadınlarınızı نساءكم bırakan
büyük عظيم Rabbinizden من ربكم bir imtihan vardı بلاء

141) Ve hani size işkencelerin en kötüsünü yaparak, oğullarınızı öldürüp kadınlarınızı sağ bırakan Firavun hanedanından kurtarmıştık. Ve bunda sizin için Rabbinizden büyük bir imtihan vardı.

gece ليلة otuz ثلاثين Musa ile موسى sözleştik de واعدنا Ve و
Böylece فتم bir on بعشر daha ekledik وأتممناها için
kırk أربعين Rabbinin ربه belirlediği süre ميقات tamamlandı
هارون kardeşi لأخيه Musa موسى dedi قال Ve و geceye ليلة
Kavmim قومي içinde في benim yerime geç اخلفني Harun’a
المفسدين yoluna سبيل uyma تتبع ولا ıslah et de وأصلح
bozguncuların

142) Ve Musa ile otuz gece için sözleştik de ona bir on daha ekledik. Böylece Rabbinin belirlediği süre kırk geceye tamamlandı. Ve Musa kardeşi Harun’a: “Kavmim içinde benim yerime geç, ıslah et de bozguncuların yoluna uyma” dedi.

belirlediğimiz لميقاتنا Musa موسى gelip de جاء vakitte لما Ve و
Rabbim رب dedi ki قال Rabbi onunla ربه konuşunca وكلمه
O buyurdu قال sana إليك bakayım أنظر bana görün de أرني
إلى bak انظر fakat ولكن Beni asla göremezsin لن تراني ki
تراني sen de فسوف o yerinde مكانه استقر Şayet فإن dağa الجبل
للجبل Rabbi ربه tecelli تجلى edince فلما beni görebileceksin
موسى baygın وخر parça parça دكا onu ediverdi جعله dağa
سبحانك قال ayıldı أفاق Ne zaman ki فلما düştü صعقا Musa da
أول ben أنا ve و sana إليك tevbe ettim تبت Seni tenzih ederim
iman edenlerin المؤمنين ilkiyim

143) Ve Musa belirlediğimiz vakitte gelip de Rabbi onunla konuşunca dedi ki: “Rabbim, bana görün de sana bakayım.” O buyurdu ki: “Beni asla göremezsin, fakat dağa bak! Şayet o yerinde durabilirse sen de beni görebileceksin.” Rabbi dağa tecelli edince onu parça parça ediverdi. Musa da baygın düştü. Ne zaman ki ayıldı, “Seni tenzih ederim, sana tevbe ettim ve ben iman edenlerin ilkiyim” dedi.

(*)Âyette, itikadı mezhepler arasındaki önemli tartışmalara sebep olan kelâm (Allah'ın konuşması) ve rü'yetuliah (Allah'ın beden gözüyle görülmesi) söz konusu edilmiş; Allah'ın Musa'ya konuştuğu; Musa'nın O'nu görmek istemesi üzerine bunun asla mümkün olmadığı belirtilmiştir. Buna göre Allah konuşur ve O'nun seçkin kullan (peygamberler) bu konuşmayı işitebilir; fakat Allah asla görülmez.

seni üstün إِني اصطفَيتك Ey Musa ياموسى Buyurdu ki قَالَ
بِكلامي ve و risaletimle بِرسالاتي insanlara على الناس kıldım
ol كُن Ve و Sana verdiklerimi ما آتيتك al da فَخذْ konuşmamla
şükredenlerden مِن الشاكِرين

144) Buyurdu ki: “Ey Musa risaletimle ve konuşmamla seni insanlara üstün kıldım. Ve sana verdiklerimi al da şükredenlerden ol.”

شيءٍ her كُل مِن levhalarda فِي الألواح ona له yazdık كَتبنا Ve و
her لِكُل açıklamasını وتفْصِيلًا bir öğüt ile موعِظةً şeye dair
أمر ve و kuvvetle بِقُوةٍ Artık bunları tut فَخذْها şeyin شيءٍ
bunlara en بِأحسنِها sarılsınlar يأخذُوا kavmine قَومك emret ki
yurdunu دار Yakında size göstereceğim سأُريكُم güzeliyle
fasıkların الفَاسِقِين

145) Ve ona levhalarda her şeye dair bir öğüt ile her şeyin açıklamasını yazdık. “Artık bunları kuvvetle tut ve kavmine emret ki bunlara en güzeliyle sarılsınlar. Yakında fasıkların yurdunu size göstereceğim.”

الذِين يتكَبرون ayetlerimden عن آياتِي uzak tutacağım سأَصرف
و haksızca بِغير الحق Yeryüzünde فِي الأَرض büyüklenenleri
لا ayetleri آيةٍ bütün كُل görseler de يروا şayet onlar إِن Ve
görseler يروا şayet إِن Ve و onlara بِها iman etmezler يؤمِنوا
o yolu سبِيلًا tutmazlar يتخِذُوه لا Dosdoğru الرشد yolu سبِيل de
الغي yolunu سبِيل gördüklerinde ise يروا eğer إِن ve و
onların بِأَنهم Bu ذَلِك yol سبِيلًا onu edinirler يتخِذُوه azgınlık
nedeniyledir كانوا ve و ayetlerimizi بِآياتِنا yalanlamaları كَذبوا
gafil olmaları غَافِلِين onlardan عنها

146) Yeryüzünde haksızca büyüklenenleri ayetlerimden uzak tutacağım. Ve şayet onlar bütün ayetleri görseler de onlara iman etmezler. Ve şayet dosdoğru yolu görseler de, o yolu tutmazlar ve eğer azgınlık yolunu gördüklerinde ise onu yol edinirler. Bu onların ayetlerimizi yalanlamaları ve onlardan gafil olmaları nedeniyledir.

ve و ayetlerimizi بِآياتِنا yalanlayanlar كَذبوا var ya الذِين Ve و
أعمالُهم boşa çıkmıştır حبِطَت ahirete الآخِرةِ kavuşmayı لِقَاءِ
إِلا cezalandırılacaklar? يجزون mı هل onların amelleri
yaptıklarından يعملُون Onlar ما كانوا başkasıyla

147) Ve ayetlerimizi ve ahirete kavuşmayı yalanlayanlar var ya, onların amelleri boşa çıkmıştır. Onlar yaptıklarından başkasıyla mı cezalandırılacaklar?

(*)Bir görüşe göre bu iki (146-147.) âyet (son cümle hariç), yüce Allah'ın Hz. Musa'ya yukarıdaki hitabının devamıdır. Buna göre ilkindekî "âyetler"den maksat Mûsâ şeriatı, "arz"dan maksat Şam ülkesi, "arzda haksız yere böbürlenenler" de bu ülkede yaşayan Amâlika ve diğer kavimlerdir.

قَالَ ياموسى إِني اصطفَيتك على الناس بِرسالاتي وبِكلامي
فَخذْ ما آتيتك وكُن مِن الشاكِرين (١٤٤) وكَتبنا له فِي
الألواح مِن كُل شيءٍ موعِظةً وتفْصِيلًا لِكُل شيءٍ فَخذْها بِقُوةٍ
وأمر قَومك يأخذُوا بِأحسنِها سأُريكُم دار الفَاسِقِين
(١٤٥) سأَصرف عن آياتِي الذِين يتكَبرونَ فِي الأَرض بِغير
الحق وإنْ يروا كُل آيةٍ لا يؤمِنوا بِها وإنْ يروا سبِيلَ الرشدِ لا
يتخِذُوه سبِيلًا وإنْ يروا سبِيلَ الغي يتخِذُوه سبِيلًا ذَلِك بِأَنهم
كَذبوا بِآياتِنا وكانوا عنها غَافِلِين (١٤٦) والذِين كَذبوا بِآياتِنا
ولِقَاءِ الآخِرةِ حبِطَت أعمالُهم هلْ يجزونَ إِلا ما كانوا يعملُونَ
(١٤٧) واتخذَ قَوم موسى مِن بعدِهِ مِن حلِيهِم عِجلًا جسدا له
خوار ألم يروا أنه لا يكَلمهم ولا يهدِيهِم سبِيلًا اتخذُوه وكَانوا
ظَالِمِين (١٤٨) ولما سقِطَ فِي أَيدِيهِم ورأَوا أَنهم قَد ضلوا
قَالُوا لَئِن لم يرحمنا ربنا ويغفِر لنا لنكُونن مِن الخَاسِرِين
(١٤٩)

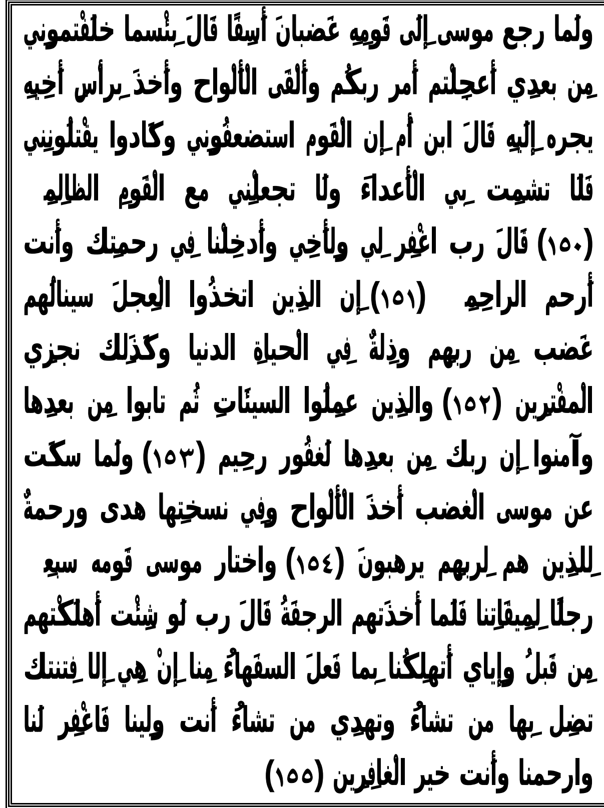
onun مِن بعدِهِ Musa’nın موسى kavmi قَوم edindiler اتخذَ Ve و
جسدا bir buzağı عِجلًا ziynet eşyalarından مِن حلِيهِم ardından
أنه görmediler mi? ألم يروا böğüren خوار onlar له heykeli
يهدِيهِم لا ve و konuşmadığını يكَلمهم لا Onun kendileriyle
وكَانوا Onu edinmekle اتخذُوه bir yol سبِيلًا göstermediğini
zalimlerden ظَالِمِين oldular

148) Ve Musa’nın kavmi onun ardından ziynet eşyalarından, böğüren bir buzağı heykeli edindiler. Onun kendileriyle konuşmadığını ve kendilerine bir yol göstermediğini görmediler mi? Onu (ilah) edinmekle zalimlerden oldular.

başları أَيدِيهِم içine فِي düşürüldü سقِطَ ne zaman ki لما Ve و
gerçekten قَد olduklarını أَنهم gördüler رأَوا ve و ellerinin
bize merhamet لم يرحمنا şayet لَئِن dediler قَالُوا sapmış ضلوا
لنكُونن bizi لنا bağışlamazsan يغفِر ve و Rabbimiz ربنا etmez
hüsrana uğrayanlardan الخَاسِرِين مِن muhakak ki olacağız

149) Ve ne zaman ki başları ellerinin içine düşürüldü ve gerçekten sapmış olduklarını gördüler, “Rabbimiz şayet bize merhamet etmez ve bizi bağışlamazsan muhakak ki hüsrana uğrayanlardan olacağız!” dediler.

(*)İsrâiloğulları daha önce Hz. Musa'dan, kendilerine, tapmaları için bir put temin etmesini istemişler, bu yüzden Mûsâ onları şiddetle eleştirmiş ve uyarmıştı. Bu defa da, Musa'nın kırk gün süren Tûr'da bulunuşu sırasında, Hz. Harun'un ısrarla karşı koymasına rağmen, böğürme şeklinde sesler de çıkarabilen bir buzağı heykelini tanrı edinerek ona tapmaya başladılar.

ولما رجع موسى إلى قومه غضبان أسفا قال بئسما خلفتموني
من بعدي أعجلتم أمر ربكم وألقى الألواح وأخذ برأس أخيه
يجره إليه قال ابن أم إن القوم استضعفوني وكادوا يقتلونني
فلا تشمت بي الأعداء ولا تجعلني مع القوم الظالمين
(١٥٠) قال رب اغفر لي ولأخي وأدخلنا في رحمتك وأنت
أرحم الراحمين (١٥١) إن الذين اتخذوا العجل سينالهم
غضب من ربهم وذلة في الحياة الدنيا وكذلك نجزي
المفترين (١٥٢) والذين عملوا السيئات ثم تابوا من بعدها
وآمنوا إن ربك من بعدها لغفور رحيم (١٥٣) ولما سكت
عن موسى الغضب أخذ الألواح وفي نسختها هدى ورحمة
للذين هم لربهم يرهبون (١٥٤) واختار موسى قومه سبعين
رجلا لميقاتنا فلما أخذتهم الرجفة قال رب لو شئت أهلكتهم
من قبل وإياي أتهلكنا بما فعل السفهاء منا إن هي إلا فتنتك
تضل بها من تشاء وتهدي من تشاء أنت ولينا فاغفر لنا
وارحمنا وأنت خير الغافرين (١٥٥)

إلى قومه Musa موسى dönünce رجع bir halde لما Ve و
kötü بئسما onlara dedi قال kederli أسفا öfkeli غضبان kavmine
من بعدي Benim ardımdan geldikten خلفتموني işler yaptınız
Rabbinizin ربكم emrine أمر acele mi ettiniz? أعجلتم sonra
başından برأس tutup وأخذ Levhaları الألواح bırakarak وألقى
O قال kendisine doğru إليه onu çekti يجره kardeşinin أخيه
bu topluluk القوم Kuşkusuz إن Anamın أم oğlu ابن dedi ki
beni يقتلونني Neredeyse وكادوا beni güçsüz bıraktı استضعفوني
Sen de bana sevindirecek bir şey فلا تشمت بي öldüreceklerdi
bir مع beni tutma تجعلني لا ve و düşmanları الأعداء yapma
zalimler الظالمين topluluğuyla القوم

150) Ve Musa kavmine öfkeli, kederli bir halde dönünce onlara: "Benim ardımdan geldikten sonra kötü işler yaptınız! Rabbinizin emrine acele mi ettiniz?" dedi. Levhaları bırakarak kardeşinin başından tutup onu kendisine doğru çekti. O dedi ki: "Anamın oğlu! Kuşkusuz bu topluluk beni güçsüz bıraktı. Neredeyse beni öldüreceklerdi. Sen de bana düşmanları sevindirecek bir şey yapma ve beni bu zalimler topluluğuyla bir tutma."

ولأخي beni de لي bağışla اغفر Rabbim رب Dedi ki قال
أنت ve rahmetine في رحمتك Bizi al وأدخلنا kardeşimi de
merhamet الراحمين en merhametlisisin أرحم şüphesiz sen
edenlerin

151) Dedi ki: "Rabbim, beni de kardeşimi de bağışla! Bizi rahmetine al; ve şüphesiz sen merhamet edenlerin en merhametlisisin."

سينالهم buzağıyı العجل edinenlere اتخذوا الذين Doğrusu إن
alçaklık وذلة Rablerinden من ربهم bir gazap غضب erişecektir
نجزي işte böyle وكذلك dünya الدنيا hayatında da في الحياة
iftira edenleri المفترين cezalandırırız

152) Doğrusu buzağıyı (ilah) edinenlere Rablerinden bir gazap dünya hayatında da alçaklık erişecektir. Biz iftira edenleri işte böyle cezalandırırız.

sonra ثم kötülükleri السيئات yaptıktan عملوا ederek الذين Ve و
إن iman edenler وآمنوا ardından من بعدها tevbe تابوا
لغفور bunun ardından من بعدها Rabbin ربك Muhakkak ki
Rahîm'dir رحيم Ğafûr'dur

153) Ve kötülükleri yaptıktan sonra ardından tevbe ederek iman edenler... Muhakkak ki Rabbin bunun ardından Ğafûr'dur, Rahîm'dir.

öfkesi الغضب Musa عن موسى sakinleştiği سكت vakit لما Ve و
هدى onun nüshasında في نسختها ve و levhaları الألواح aldı أخذ
لربهم onlar هم için للذين rahmet vardır رحمة ve و hidayet
korkanlar يرهبون Rablerinden

154) Ve Musa öfkesi sakinleştiği vakit levhaları aldı ve onun nüshasında Rablerinden korkanlar onlar için hidayet ve rahmet vardır.

yetmiş سبعين kavminden قومه Musa موسى seçti اختار Ve و
Ne zamanki فلما belirlediğimiz vakitte لميقاتنا adam رجلا
رب dedi ki قال şiddetli sarsıntı الرجفة Onları tutunca أخذتهم
من onları da helak ederdin أهلكتهم dileseydin لو شئت Rabbim
بما helak mı edeceksin? أتهلكنا beni de وإياي daha önce قبل
منا akılsızların السفهاء yaptıkları yüzünden فعل Aramızdaki
saptırır تضل senin imtihanındır فتنتك ancak إلا O هي إن bizi
hidayete erdirirsin وتهدي dilediğini تشاء من Sen onunla بها
فاغفر Bizim velimiz ولينا sensin أنت dilediğini de تشاء من
وأنت bize merhamet et ارحمنا ve و O halde bizi لنا bağışla
الغافرين en hayırlısısın! خير Çünkü Muhakkak ki sen
bağışlayanların

155) Ve Musa belirlediğimiz vakitte kavminden yetmiş adam seçti. Ne zamanki onları şiddetli sarsıntı tutunca dedi ki: "Rabbim, dileseydin onları da beni de daha önce helak ederdin. Aramızdaki akılsızların yaptıkları yüzünden bizi helak mı edeceksin? O ancak senin imtihanındır. Sen onunla dilediğini saptırır, dilediğini de hidayete erdirirsin. Bizim velimiz sensin. O halde bizi bağışla ve bize merhamet et. Çünkü Muhakkak ki sen bağışlayanların en hayırlısısın!"

(*)Allah Teâlâ'nın altın buzağıya tapanlara gazap etmesi, onları cezalandırması anlamına gelir; onların dünya hayatında zillete uğratılması ise, düşmanları karşısında mağlûp duruma düşmeleri veya isyankârlıkları sebebiyle, kendilerine vaad edilen kutsal topraklardan mahrum bırakılarak vatansız duruma düşürülmeleridir.

iyilik حسنَةً dünyada da الدنيا bu هذِهِ ِفي bize لَنا yaz اكْتب Ve و
ِإلَيك biz yöneldik هدنا muhakkak ki ِإنا ahirette de الْآخِرةِ وفِي
ettiririm ِبهِ isabet أُصِيب Azabımı عذَاِبي Buyurdu ki قَالَ sana
kuşatmıştır وسِعت rahmetim ise ورحمتِي dilediğime أَشاءُ من
sakınanlar يتقُونَ için ِللَّذِين yazacağım فَسأَكْتبها şeyi شيءٍ her كُلَّ
ِبآياتِنا Onu هم والَّذِين zekâtı الزكَاةَ verenlere ويؤتونَ
iman edenlere يؤمِنونَ ayetlerimize

156) "Ve bize bu dünyada da ahirette de iyilik yaz, muhakkak ki biz sana yöneldik." Buyurdu ki: "Azabımı dilediğime isabet ettiririm, rahmetim ise her şeyi kuşatmıştır. Onu sakınanlar için ve zekâtı verenlere, ayetlerimize iman edenlere yazacağım."

(*)Yüce Allah, kullarından ancak bir kısmının azaba mâruz kalacaklarını; buna karşılık bütün mevcudatın, dünyada varlık sahnesine çıkışlarından itibaren kendi rahmetinden pay aldıklarını ve liyakatlerine göre alacaklarını bildirmiştir. Şu halde başlangıçta rahmetten pay almayan hiçbir şey yoktur ve ancak azabı hak edenlere, ilâhî iradenin azaba müstahak gördüklerine, rahmetin ardından azap isabet edecektir. Sonuç olarak rahmet asıl, azap talîdir.

bir nebi النِبي Resule الرسولَ uyarlar, ki يتِبعونَ Onlar ki الَّذِين
عِندهم yazılı مكْتوبا bulacakları يجِدونه الَّذِي ümmi الْأُمي olan
o يأْمرهم İncil'de الْإِنجِيلِ ve و Tevrat'ta التوراةِ ِفي yanlarındaki
عن الْمنكَرِ yasaklar وينهاهم iyiliği ِبالْمعروفِ onlara emreder
ويحرم temiz şeyleri الطَّيباتِ onlara لَهم helâl ويحِلُّ kötülüğü
sırtlarındaki ويضع pis الْخبائِثَ olanları da علَيهِم haram kılar
عنهم ِإصرهم yükü الْأَغْلَالَ ve و zincirleri indirir الَّتِي كَانت علَيهِم
onu وعزروه Ona ِبهِ iman edenler فَالَّذِين آمنوا üzerlerindeki
tabi اتبعوا ve و ona yardım edenler ونصروه yüceltenler
أُولَئِك onunla معه indirilen أُنزِلَ الَّذِي nura النور olanlar var ya
kurtuluşa erenler الْمفْلِحونَ onlardır هم işte

157) Onlar ki yanlarındaki Tevrat'ta ve İncil'de yazılı bulacakları ümmi bir nebi olan Resule uyarlar, ki o onlara iyiliği emreder, kötülüğü yasaklar, temiz şeyleri onlara helâl, pis olanları da haram kılar, sırtlarındaki yükü ve üzerlerindeki zincirleri indirir. Ona iman edenler, onu yüceltenler, ona yardım edenler ve onunla indirilen nura tabi olanlar var ya, işte kurtuluşa erenler onlardır.

(*)Bu ve bundan sonra gelecek âyette Hz. Peygamber'in niteliği olarak kullanılan ümmî kelimesinin kökü ve anlamı hakkında üç farklı görüş ileri sürülmüştür: a) Ümmülkurâ (Mekke) ismine nispetle "Mekkeli" anlamında; b) Ümmet (millet) kelimesine nispetle "Arap milletinden" (çoğunluğu okuma-yazma bilmeyen bir topluma mensup) anlamında; c) Ümm (anne) kelimesine nispetle "annesinden doğduğu gibi" (okuma-yazma bilmeyen) anlamında.

واكْتب لنا ِفي هذِهِ الدنيا حسنةً وفِي الْآخِرةِ ِإنا هدنا ِإلَيك
قَالَ عذَاِبي أُصِيب ِبهِ من أَشاءُ ورحمتِي وسِعت كُلَّ شيءٍ
فَسأَكْتبها ِللَّذِين يتقُونَ ويؤتونَ الزكَاةَ والَّذِين هم ِبآياتِنا
يؤمِنونَ (١٥٦) الَّذِين يتِبعونَ الرسولَ النِبي الْأُمي الَّذِي
يجِدونه مكْتوبا عِندهم ِفي التوراةِ والْإِنجِيلِ يأْمرهم ِبالْمعروفِ
وينهاهم عن الْمنكَرِ ويحِلُّ لَهم الطَّيباتِ ويحرم علَيهِم
الْخبائِثَ ويضع عنهم ِإصرهم والْأَغْلَالَ الَّتِي كَانت علَيهِم
فَالَّذِين آمنوا ِبهِ وعزروه ونصروه واتبعوا النور الَّذِي أُنزِلَ معه
أُولَئِك هم الْمفْلِحونَ (١٥٧) قُلْ ياأَيها الناس ِإني رسولُ اللَّهِ
ِإلَيكُم جمِيعا الَّذِي لَه ملْك السماواتِ والْأَرضِ لَا ِإلَه ِإلَّا هو
يحيِي ويمِيت فَآمِنوا ِباللَّهِ ورسولِهِ النِبي الْأُمي الَّذِي يؤمِن ِباللَّهِ
وكَلِماتِهِ واتبِعوه لَعلَّكُم تهتدونَ (١٥٨) ومِن قَومِ موسى أُمةٌ
يهدونَ ِبالْحق وِبهِ يعدِلُونَ (١٥٩)

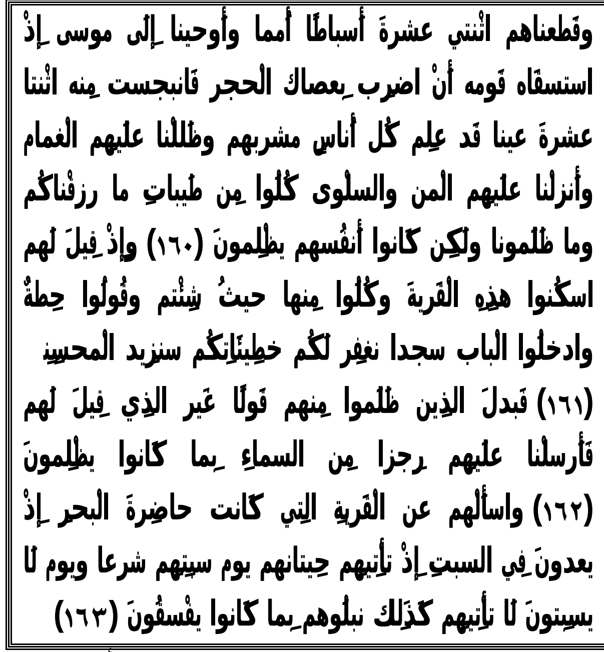
رسولُ kuşkusuz ben ِإني insanlar الناس Ey ياأَيها De ki قُلْ
الَّذِي hepinize جمِيعا gönderdiği ِإلَيكُم Allah'ın اللَّهِ Resulüyüm
الْأَرضِ ve و Göklerin السماواتِ mülkü ملْك yalnız O'nundur لَه
Dirilten يحيِي O'ndan هو başka ِإلَّا ilah ِإلَه yoktur لَا yerin
ِباللَّهِ O halde iman edin ki فَآمِنوا öldüren يمِيت ve و O'dur
الَّذِي ümmi الْأُمي nebi olan النِبي Resulü'ne ورسولِهِ ve و Allah'a
O'nun كَلِماتِهِ ve و Allah'a ِباللَّهِ iman etmektedir يؤمِن o da
hidayete تهتدونَ eresiniz لَعلَّكُم Ona uyun ki واتبِعوه kelamına

158) De ki: "Ey insanlar, kuşkusuz ben Allah'ın hepinize gönderdiği Resulüyüm." Göklerin ve yerin mülkü yalnız O'nundur, O'ndan başka ilah yoktur. Dirilten ve öldüren O'dur. O halde Allah'a ve ümmi nebi olan Resulü'ne iman edin ki o da Allah'a ve O'nun kelamına iman etmektedir. Ona uyun ki hidayete eresiniz.

(*)Bu âyet, Hz. Muhammed'in risâletinin, yalnız Araplar'ı değil, bütün insanları kapsadığını gösteren en kesin delillerdendir. Bu husus, Sebe! sûresinin 28. âyetinde de benzer bir üslûpla bildirilmiştir. Âyetin Mekke'de inmiş olması, Hz. Peygamber'in daha o zaman böyle bir evrensel risâletle şereflendirilmiş olduğu hususunda bilgilendirildiğini göstermektedir.

bir topluluk أُمةٌ Musa'nın موسى kavminden قَومِ مِن Ve و
adil يعدِلُونَ onunla ِبهِ ve و hakka ِبالْحق ileten يهدونَ vardır
davranan

159) Ve Musa'nın kavminden hakka ileten ve onunla adil davranan bir topluluk vardır.

وقطعناهم اثنتي عشرةَ أسباطًا أمما وأوحينا إلى موسى إذْ
استسقاه قومه أنْ اضرب بعصاك الحجر فانبجست منه اثنتا
عشرةَ عينا قد علِم كُل أناسٍ مشربهم وظلَّلنا عليهم الغمام
وأنزلنا عليهم المن والسلوى كُلوا مِن طيباتِ ما رزقْناكُم
وما ظلَمونا ولكِن كانوا أنفُسهم يظلِمونَ (١٦٠) وإذْ قِيلَ لهم
اسكُنوا هذِهِ القَريةَ وكُلوا مِنها حيثُ شِئْتم وقُولُوا حِطةٌ
وادخلُوا البابَ سجدا نغفِر لكُم خطِيئاتِكُم سنزيد المحسِنِين
(١٦١) فبدلَ الذِين ظلَموا مِنهم قولًا غَير الذِي قِيلَ لهم
فأرسلنا عليهم رِجزا مِن السماءِ بِما كانوا يظلِمونَ
(١٦٢) واسألهم عن القَريةِ التِي كانت حاضِرةَ البحرِ إذْ
يعدونَ فِي السبتِ إذْ تأتِيهم حِيتانهم يوم سبتِهم شرعا ويوم لا
يسبِتونَ لا تأتِيهم كذَلِك نبلوهم بِما كانوا يفسقُونَ (١٦٣)

ayrı أَسْبَاطًا on عَشْرَةَ iki اثْنَتَيْ biz onları ayırdık قَطَعْنَاهُمْ Ve وَ
إِلَى vahyettik de وَأَوْحَيْنَا ümmetler halinde أُمَمًا ayrı kola
قَوْمُهُ ondan su istediği اسْتَسْقَاهُ zaman إِذْ Musa'ya مُوسَى
فَانْبَجَسَتْ taşa الْحَجَرَ Asan ile بِعَصَاكَ vur اضْرِبْ أَنِ Kavmi
Kuşkusuz قَدْ pınar عَيْنًا on عَشْرَةَ iki اثْنَتَا ondan مِنْهُ fışkırdı
gölge وَظَلَّلْنَا içeceğini مَشْرَبَهُمْ su yeri أُنَاسٍ hepsi de كُلُّ bildi عَلِمَ
عَلَيْهِمُ indirdik وَأَنْزَلْنَا bulutla الْغَمَامَ Üzerlerine de عَلَيْهِمُ çektik
كُلُوا kudret helvası السَّلْوَى ve وَ bıldırcın الْمَنَّ kendilerine
Size رَزَقْنَاكُمْ مَا temiz olanlarından طَيِّبَاتِ مِنْ yeyin
وَلَٰكِنْ bize zulmetmediler ظَلَمُونَا وَمَا verdiğimiz rızıkların
يَظْلِمُونَ Onlar kendi nefislerine أَنْفُسَهُمْ كَانُوا fakat
zulmediyorlardı

160) Ve biz onları ayrı ayrı ümmetler halinde on iki kola ayırdık. Kavmi ondan su istediği zaman Musa'ya: "Asan ile taşa vur" diye vahyettik de ondan on iki pınar fışkırdı. Kuşkusuz hepsi de su içeceği yeri bildi. Üzerlerine de bulutla gölge çektik. "Size verdiğimiz rızıkların temiz olanlarından yeyin" diye kendilerine kudret helvası ve bıldırcın indirdik. Onlar bize zulmetmediler fakat kendi nefislerine zulmediyorlardı.

(*)Bilindiği gibi, Yakup Peygamber'in oniki oğlu bulunuyordu. İsrâiloğulları onlara ulaşmaktadırlar ve böylece oniki kabileye ayrılıyorlardı. Herbirine bir pınarın tahsisi, hem onları onore etmek, hem de aralarında izdihamı önleyip birlik ve beraberliklerini korumak içindi. Sibt, torun, evlâdın evlâdı anlamınaysa da burada Yakup Peygamber'in oniki oğullarının torunları demektir ve daha çok kabile mânasında kullanılmıştır. Aynı isim, Bakara 136, 140, Al-i İmrân 84 ve Nisa 163. âyetlerde de geçmektedir.

Bu هَٰذِهِ yerleşin اسْكُنُوا onlara لَهُمُ demiştik قِيلَ hani إِذْ Ve وَ
شِئْتُمْ yerden حَيْثُ orada مِنْهَا yiyin de كُلُوا ve وَ şehirde الْقَرْيَةَ
ادْخُلُوا ve وَ bağışlanma dileriz حِطَّةٌ deyin وَقُولُوا dilediğiniz
لَكُمْ نَغْفِرْ secde ederek سُجَّدًا kapısından الْبَابَ girin ki
daha da artıracağız سَنَزِيدُ günahlarınızı خَطِيئَاتِكُمْ bağışlayalım
Biz iyilik yapanlara الْمُحْسِنِينَ

161) Ve hani onlara: "Bu şehirde yerleşin ve orada dilediğiniz yerden yiyin de, bağışlanma dileriz deyin ve kapısından secde ederek girin ki günahlarınızı bağışlayalım. Biz iyilik yapanlara daha da artıracağız" demiştik.

Onlardan مِنْهُمْ zulmedenler ise ظَلَمُوا الَّذِينَ değiştirdiler فَبَدَّلَ
kendilerine لَهُمْ sözü قِيلَ الَّذِي başkasıyla غَيْرَ söylenenden قَوْلًا
مِنَ bir azap رِجْزًا üzerlerine عَلَيْهِمْ Biz de indirdik فَأَرْسَلْنَا
zulümleri يَظْلِمُونَ sebebiyle كَانُوا بِمَا gökten السَّمَاءِ

162) Onlardan zulmedenler ise sözü kendilerine söylenenden başkasıyla değiştirdiler. Biz de üzerlerine zulümleri sebebiyle gökten bir azap indirdik.

durumunu كَانَتْ الَّتِي şehrin الْقَرْيَةِ عَنِ Onlara sor وَاسْأَلْهُمْ
haddi يَعْدُونَ Hani إِذْ deniz الْبَحْرِ kıyısındaki حَاضِرَةَ
geliyor تَأْتِيهِمْ Yine إِذْ cumartesi gününde السَّبْتِ فِي aşıyorlardı
وَيَوْمَ akın akın شُرَّعًا cumartesi سَبْتِهِمْ gün يَوْمَ balıkları حِيتَانُهُمْ
dışında ise gelmiyorlardı تَأْتِيهِمْ لَا Cumartesi يَسْبِتُونَ لَا günü
كَانُوا بِمَا biz onları هُمْ imtihan ediyorduk نَبْلُو işte böyle كَذَٰلِكَ
Fıskları يَفْسُقُونَ sebebiyle

163) Onlara deniz kıyısındaki şehrin durumunu sor. Hani onlar cumartesi gününde haddi aşıyorlardı. Yine cumartesi günü balıkları akın akın geliyor. Cumartesi günü dışında ise gelmiyorlardı. Fıskları sebebiyle biz onları işte böyle imtihan ediyorduk.

160-161-162. İlk âyetin metnindeki esbât kelimesi "torun" anlamındaki sıbt kelimesinin çoğulu olup burada Hz. Ya'kub'un on iki oğlundan gelen nesilleri ifade etmek üzere "boy, oymak" mânasında kullanılmıştır.

Âyetlerde, Mûsâ İsrâiloğullan'nı kendilerine vaad edilen topraklara götürürken kırk yıl boyunca dolaştıkları Sînâ çölünde çektikleri sıkıntılarından, Allah'ın onlara verdiği bazı nimetlerden söz edilmekte; onların bu nimetlere şükür mahiyeti ıide iyilik etmeleri gerekirken içlerinden bir kısmının haksızlık ve nankörlük yolunu tutup sözü değiştirdiklerine yani Allah'ın buyruklarını bozmaya kalkışarak kendilerine söylenenlerin tersini yaptıklarına, sonuçta zulüm ve günahkârlıkları yüzünden ağır bir musibetle cezalandırıldıklarına işaret edilmektedir.

onlardanمِنْهُم bir toplulukأُمَّةٌ dedikleriقَالَتْ zamanإِذْ Ve و
الله bir topluluğaقوما öğüt veriyorsunuz?تَعِظُونَ ne diyeلِمَ
معذبهم ya daأَو kendilerini helak edeceğiمهلكهم Allah'ın
demişlerdiقَالُوا şiddetliشَدِيدا bir azap ileعذَابا uğratacağı
ve و Rabbinizeربكم karşıإِلَى onlar bir mazeret olurمعذِرةً
sakınırlarيتقُون belki onlarلعلهم

164) Ve onlardan bir topluluk: "Allah'ın kendilerini helak edeceği ya da şiddetli bir azap ile uğratacağı bir topluluğa ne diye öğüt veriyorsunuz?"dedikleri zaman onlar: "Rabbinize karşı bir mazeret olur ve belki onlar sakınırlar" demişlerdi.

ذُكروا kendilerineما unuttularنَسوا Ne zaman kiفلما
الذِين ينهون biz de kurtardıkأَنْجينَا onlarبِهِ hatırlatılanı
الذِين yakaladıkوأَخَذْنَا kötülüktenعن السوءِ sakındıranları
بِما كَانُوا şiddetliبِئِيس bir azaplaبِعذَابٍ zulmedenleri iseظَلَموا
fıskيفْسقُون sebebiyle

165) Ne zaman ki onlar kendilerine hatırlatılanı unuttular biz de kötülükten sakındıranları kurtardık, zulmedenleri ise fısk sebebiyle şiddetli bir azapla yakaladık.

عنْه o sakındırıldıklarıعن ما نُهوا ısrar edinceعتَوا Onlarفلما
maymunlarقِردةً olunكُونُوا onlaraلهم dedikقُلْنَا şeylerde
Aşağılıkخَاسِئِين

166) Onlar o sakındırıldıkları şeylerde ısrar edince onlara: "Aşağılık maymunlar olun" dedik.

(*)Bakara, Mâide ve A'raf sûrelerinde olmak üzere, iki yerde "aşağılık maymunlar olun," bir yerde de "Allah'ın lanetlediği, gazap edip kendilerinden maymunlar ve domuzlar meydana getirdiği kimseler" diye söz edilmektedir. Her üç âyet de azgınlık gösteren Yahudilerle ilgilidir.

ليبعثَن Rabbinربك bildirdiتأَذن o zamanإِذْ Veو
الْقِيامةِ gününeيومِ kadarإِلَى üzerlerineعليهم göndereceğini
سوء kendilerini en kötüيسومهم kimselerمن kıyamet
لَسرِيع Rabbinربك Muhakkak kiإِن azabaالْعذَابِ uğratacak
لَغفُور Muhakkak ki Oوإِنه azabıالْعِقَابِ çabuk olandır
Rahîm'dirرحِيم Ğafûr'dur

167) Ve o zaman Rabbin onlara kıyamet gününe kadar üzerlerine, kendilerini en kötü azaba uğratacak kimseler göndereceğini bildirdi. Muhakkak ki Rabbin azabı çabuk olandır. Muhakkak ki O, Ğafûr'dur, Rahîm'dir.

ayrı أمما yeryüzündeفِي الْأَرضِ onları getirdikقطعناهم Veو
Salihالصالِحون olanlar vardıمِنْهم ayrı topluluklar haline
bunlardanدون ذَلِك İçlerinden uzak olanlar da vardıومنهم
السيئَاتِ ve و hem iyiliklerleبِالْحسنَاتِ imtihan ettikوبلَوناهم
Dönsünler يرجِعون onları diyeلعلهم hem de kötülüklerle

168) Ve onları yeryüzünde ayrı ayrı topluluklar haline getirdik. Salih olanlar vardı. İçlerinden bunlardan uzak olanlar da vardı. Dönsünler diye onları hem iyiliklerle ve hem de kötülüklerle imtihan ettik.

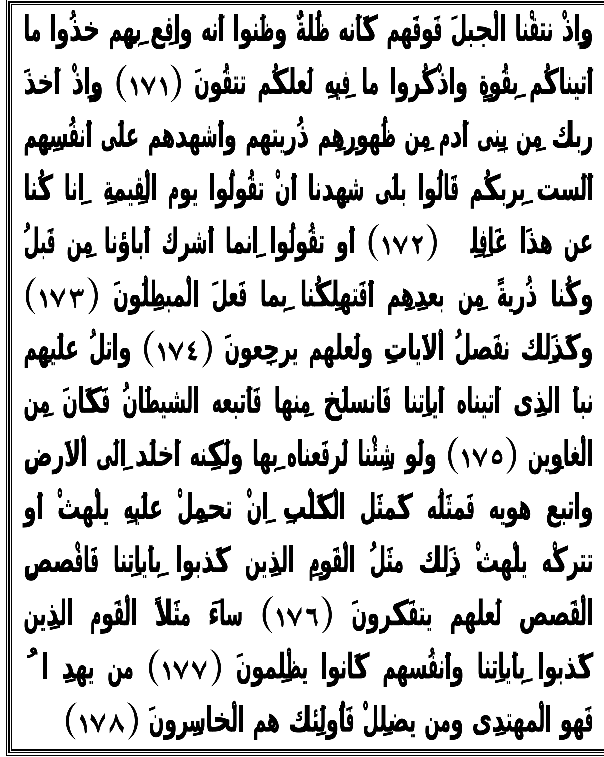
وإِذْ قَالَت أمةٌ مِنهم لِم تِعظُونَ قَوما الله مهلِكهم أو معذبهم
عذَابا شدِيدا قَالُوا معذِرةً إِلى ربكم ولَعلهم يتقُونَ (١٦٤) فَلَما
نسوا ما ذُكروا بِهِ أنجينا الذِين ينهونَ عن السوءِ وأخذْنا
الذِين ظَلَموا بِعذَابٍ بِئيس بِما كَانوا يفْسقُونَ (١٦٥) فَلَما
عتوا عن ما نهوا عنه قُلْنا لَهم كُونوا قِردةً خاسِئ (١٦٦) وإِذْ
تأذنَ ربك لَيبعثَن علَيهم إِلى يومِ الْقِيامةِ من يسومهم سوءَ
الْعذَابِ إِن ربك لَسرِيع الْعِقَابِ وإِنه لَغفُور رحِيم
(١٦٧) وقَطعناهم فِي الْأرض أمما مِنهم الصالِحونَ ومِنهم
دونَ ذَلِك وبلَوناهم بِالْحسناتِ والسيئَاتِ لَعلهم يرجِعونَ
(١٦٨) فَخلَف مِن بعدِهِم خلْف ورِثُوا الْكِتاب يأخذُونَ عرض
هذَا الْأدنى ويقُولُونَ سيغفَر لَنا وإِنْ يأتِهم عرض مِثْله يأخذُوه
ألَم يؤخذْ علَيهم مِيثَاق الْكِتابِ أنْ لَا يقُولُوا علَى اللهِ إِلا الْحق
ودرسوا ما فِيهِ والدار الْآخِرةُ خير لِلذِين يتقُونَ أفَلَا تعقِلُونَ
(١٦٩) والذِين يمسكُونَ بِالْكِتابِ وأقَاموا الصلَاةَ إِنا لَا نضِيع
أجر الْمصلِحِ (١٧٠)

birtakım خَلْفٌ Sonra onların مِن بعدِهِم ardındanفَخَلَفَ
Kitabaالْكِتَاب varis oldular daورِثُوا kimseler yerlerine geçti
değersiz malınıالْأَدنَى buهذَا dünyanınعرض alarakيأْخُذُون
ويقُولُون Şayetوإِن Bizلَنَا bağışlanacağızسيغْفَر diyorlardıيأْتِهم
onu da alırlarيأْخُذُوه onun gibiمِثْلُه bir şey yararعرض gelse
الْكِتَابِ misakıمِيثَاق Onlardanعلَيهِم alınmamış mıydı?أَلَم يؤْخَذْ
اللهِ hakkındaعلَى söylemeyeceklerineأَن لَا يقُولُوا o kitabın
okumaktadırlarدرسوا Veو haktanالْحق başkasınıإِلَّا Allah
daha خَير Ahiretالْآخِرةُ yurduوالدار onun içindekileriما فِيهِ
تَعقِلُون halaأَفَلَا sakınanlar يتَّقُون içinلِلذِين hayırlıdır
akletmeyecek misiniz?

169) Sonra onların ardından, birtakım kimseler yerlerine geçti. Kitaba varis oldular da bu dünyanın değersiz malını alarak: "Biz bağışlanacağız" diyorlardı. Şayet onun gibi bir şey yarar gelse onu da alırlar. Onlardan Allah hakkında haktan başkasını söylemeyeceklerine dair o kitabın misakı alınmamış mıydı? Ve onun içindekileri okumaktadırlar. Ahiret yurdu sakınanlar için daha hayırlıdır, hala akletmeyecek misiniz?

ve و kitabaبِالْكِتَابِ sımsıkı sarılanlarيمسكُون var yaالذِين Veو
لَا muhakkak ki bizإِنَّا namazıالصلَاةَ dosdoğru kılanlarأَقَاموا
salih الْمصلِحِين mükâfatınıأَجر boşa çıkarmayızنُضِيع
olanların

170) Ve kitaba sımsıkı sarılanlar ve namazı dosdoğru kılanlar var ya, muhakkak ki biz salih olanların mükâfatını boşa çıkarmayız.

واذْ نتقْنا الجبلَ فوقهم كانه ظلةٌ وظنوا انه واقع بهم خذوا ما
اتيناكم بقوة واذكروا ما فيه لعلكم تتقونَ (١٧١) واذْ اخذَ
ربك من بنى ادم من ظهورهم ذريتهم واشهدهم على انفسهم
الست بربكم قالوا بلى شهدنا انْ تقولوا يوم القيمة انا كنا
عن هذا غافلين (١٧٢) او تقولوا انما اشرك اباؤنا من قبلُ
وكنا ذريةً من بعدهم افتهلكنا بما فعلَ المبطلونَ (١٧٣)
وكذلك نفصلُ الايات ولعلهم يرجعونَ (١٧٤) واتلُ عليهم
نبأ الذى اتيناه اياتنا فانسلخ منها فاتبعه الشيطانُ فكانَ من
الغاوين (١٧٥) ولو شئنا لرفعناه بها ولكنه اخلد الى الارض
واتبع هويه فمثله كمثل الكلب انْ تحملْ عليه يلهثْ او
تتركه يلهثْ ذلك مثلُ القوم الذين كذبوا باياتنا فاقصص
القصص لعلهم يتفكرونَ (١٧٦) ساءَ مثلاً القوم الذين
كذبوا باياتنا وانفسهم كانوا يظلمونَ (١٧٧) من يهد ا
فهو المهتدى ومن يضلل فاولئك هم الخاسرونَ (١٧٨)

فَوقَهم dağıالْجَبَلَ biz kaldırmıştık daنَتَقْنَا haniإِذْ Veو
أَنه sanmışlardıوظَنوا bir gölgelikظُلَّةٌ gibiكَأَنه üzerlerine
ما آتَيناكُم sarılınخُذُوا üstlerine düşecekواقِع بِهِم onlar
ما فِيهِ düşününاذْكُروا ve و kuvvetle بِقُوةٍ verdiğimize
sakınırsınızتَتَّقُون umulur kiلَعلَّكُم ondakileri

171) Ve hani biz dağı bir gölgelik gibi üzerlerine kaldırmıştık da onlar üstlerine düşecek sanmışlardı. "Size verdiğimize kuvvetle sarılın ve ondakileri düşünün, umulur ki sakınırsınız."

مِن بنِي آدم Rabbinربك almışأَخَذَ haniإِذْ Veو
ذُريتَهم sırtlarındanظُهورِهِم مِن Ademoğullarının
karşıعلَى şahit tutmuştu da onlarأَشْهدهم ve و zürriyetlerini
sizin بِربكُم Ben değil miyim?أَلَستُ onları nefislerineأَنفُسِهِم
أَن تَقُولُوا şahit oldukشَهِدنَا Evetبلَى demişlerdiقَالُوا Rabbiniz
كُنا kuşkusuzإِنا kıyametالْقِيامةِ günüيوم dememeniz için
haberimiz yoktuغَافِلِين bundanعن هذَا bizim

172) Ve hani Rabbin Ademoğullarının sırtlarından zürriyetlerini almış ve kıyamet günü "kuşkusuz bizim bundan haberimiz yoktu." dememeniz için onları nefislerine karşı: "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" diye şahit tutmuştu da onlar: "Evet, şahit olduk." demişlerdi.

şirk أَشْرك Kuşkusuzإِنما demeyesinizتَقُولُوا Ya daأَو
ذُريةً biz iseوكُنا daha önceمِن قَبلُ atalarımızآباؤُنَا koşmuştu
onlardan sonra gelen bir nesildikمِن بعدِهِم bir nesildik
بِما فَعلَ O halde bizi mi helak edeceksin?أَفَتُهلِكُنَا
batıla sapanlarınالْمبطِلُون yaptıklarından dolayı

173) Ya da: "Kuşkusuz daha önce atalarımız şirk koşmuştu, biz ise onlardan sonra gelen bir nesildik. O halde batıla sapanların yaptıklarından dolayı bizi mi helak edeceksin?" demeyesiniz.

ولَعلَّهم ayetleriالْآياتِ biz açıklarızنُفَصلُ işte böyleكَذَلِك Veو
dönerlerيرجِعون umulur ki

174) Ve biz ayetleri işte böyle açıklarız, umulur ki dönerler.

آتَينَاه kendisineالَّذِي haberiniنَبأَ onlara علَيهِم sen okuاتْلُ Veو
مِنْها sıyrılanفَانسلَخَ ayetlerimiziآياتِنَا verdiğimiz halde
الشيطَان böylece kendisine uydurduğuفَأَتْبعه onlardan
azgınlardanمِن الْغَاوِين olan kimseninفَكَان şeytanın

175) Ve sen onlara kendisine ayetlerimizi verdiğimiz halde onlardan sıyrılan, böylece şeytanın kendisine uydurduğu, azgınlardan olan kimsenin haberini oku.

بِها onu yükseltirdikلَرفَعنَاه biz dileseydikشِئْنَا eğerلَو Veو
واتَّبع yereإِلَى الْأَرضِ meyletti deأَخْلَد ama oولَكِنَّه bunlarla
haline benzer كَمثَلِ Onun durumuفَمثَلُه hevasınaهواه uydu
dilini يلْهثْ üzerineعلَيهِ varsan daتَحمِلْ إِن o köpeğinالْكَلْبِ ki
solurيلْهثْ kendi haline bıraksan daتَتْركْه أَو sarkıtıp solur
الَّذِين كَذَّبوا topluluğunالْقَومِ durumuمثَلُ işte budurذَلِك
O halde sen anlatفَاقْصصِ Ayetlerimiziبِآياتِنَا yalanlayan
iyice düşünürlerيتَفَكَّرون umulur kiلَعلَّهم kıssayıالْقَصص

176) Ve eğer biz dileseydik onu bunlarla yükseltirdik, ama o yere meyletti de hevasına uydu. Onun durumu o köpeğin haline benzer ki, üzerine varsan da dilini sarkıtıp solur, kendi haline bıraksan da solur. Ayetlerimizi yalanlayan topluluğun durumu işte budur. O halde sen kıssayı anlat, umulur ki iyice düşünürler.

الَّذِين كَذَّبوا kavminالْقَوم durumuمثَلًا ne kötüdürساء
كَانُوا nefislerineأَنفُسهم ve و Ayetlerimiziبِآياتِنَا yalanlayarak
zulmetmekteيظْلِمون olan

177) Ayetlerimizi yalanlayarak ve nefislerine zulmetmekte olan kavmin durumu ne kötüdür.

الْمهتَدِي artık oفَهو Allahاللَّه hidayete erdirirseيهدِ kimiمن
saptırırsaيضْلِلْ her kimi deمن Veو doğru yolu bulmuştur
hüsrana الْخَاسِرون onlarهم işte ta kendileridirفَأُولَئِك
uğrayanların

178) Allah kimi hidayete erdirirse artık o doğru yolu bulmuştur. Ve her kimi de saptırırsa işte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

(*)Allah dileseydi o kişiyi âyetlerinden yararlandırarak yüceltirdi. Fakat o bunu istemedi, bulunduğu yere saplanıp kaldı, kendini dünyaya kaptırdı, yükselmeyi değil dünyaya saplanıp kalmayı tercih etti. Fıtratmdaki yüksek ruhî ve zihnî melekeler onu imana çağırırken o nefsânî tutkularının peşinden gitti. Bu durumda gerçek anlamda insanlık değerini ve ayrıcalığını da yitirdiği için 176. âyette böyle bir insanın psikolojik durumu, sıcaktan veya başka herhangi bir sıkıntıdan dolayı dilini sarkıtıp devamlı soluyan, kovulsa da kendi haline bırakılsa da durumunu değiştirmeyen köpeğin haline benzetilmiştir. Bunca işaretlere ve kanıtlara rağmen o gibi insanlar da durum ve tutumlarını değiştirmemektedir. 177. âyette de bu tip insanların böyle bir aşağılık duruma düşmelerinin, yüce Allah'ın âyetlerini yalanlamaktan, onları hiçe saymaktan başka bir sebebinin bulunmadığı, yıni insanın içine düştüğü kötülüğün sebebinin yine onun kendisi olduğu ifade buyurulmuştur. Ama -178. âyette de işaret edildiği gibi- en geniş planda hidayet de dalâlet de Allah'ın takdirine bağlıdır. Onun için insan daima Allah'a yönelmeli, her zaman O'nun yardım ve desteğine ihtiyacı olduğunun bilincinde olmalıdır.

pek كَثِيرًا cehennem için لِجَهَنَّمَ yarattık ki ذَرَأْنَا Andolsun وَلَقَدْ
onların لَهُمْ insanlardan الْإِنسِ ve و cinlerden مِنَ الْجِنِّ çoğunu
قُلُوبٌ kalpleri vardır لَا يَفْقَهُونَ anlamazlar بِهَا onunla وَلَهُمْ أَعْيُنٌ
وَلَهُمْ fakat onlarla بِهَا görmezler لَا يُبْصِرُونَ gözleri vardır
ama بِهَا işitmezler لَا يَسْمَعُونَ kulakları vardır آذَانٌ onların
هُمْ hatta بَلْ hayvan gibidirler كَالْأَنْعَامِ Bunlar أُولَٰئِكَ onlarla
هُمْ İşte ta kendileridir أُولَٰئِكَ daha da şaşkındırlar أَضَلُّ onlar
gafillerin الْغَافِلُونَ onlar

179) Andolsun, cinlerden ve insanlardan pek çoğunu cehennem için yarattık ki onların kalpleri vardır onunla anlamazlar, gözleri vardır fakat onlarla görmezler; onların kulakları vardır ama onlarla işitmezler. Bunlar hayvan gibidirler, hatta onlar daha da şaşkındırlar. İşte onlar gafillerin ta kendileridir.

O فَادْعُوهُ en güzel الْحُسْنَىٰ isimler الْأَسْمَاءُ Allah’ındır لِلَّهِ Ve و
الَّذِينَ يُلْحِدُونَ bırakın وَذَرُوا O’na bunlarla بِهَا halde dua edin
سَيُجْزَوْنَ O’nun isimlerinde أَسْمَائِهِ فِي ayrılığa düşenleri
يَعْمَلُونَ olduklarının كَانُوا مَا cezasını yakında göreceklerdir
Onlar yapmakta

180) Ve en güzel isimler Allah’ındır. O halde O’na bunlarla dua edin. O’nun isimlerinde ayrılığa düşenleri bırakın. Onlar yapmakta olduklarının cezasını yakında göreceklerdir.

bir ümmet de أُمَّةٌ yarattıklarımızdan خَلَقْنَا vardır ki مِمَّنْ Ve و
يَعْدِلُونَ onunla بِهِ ve و hak ile بِالْحَقِّ yol gösterirler يَهْدُونَ
adaletli davranırlar

181) Ve yarattıklarımızdan bir ümmet de vardır ki hak ile yol gösterirler ve onunla adaletli davranırlar.

ayetlerimizi بِآيَاتِنَا yalanlayanlar var ya الَّذِينَ كَذَّبُوا Ve و
مِنْ biz onları derece derece azaba yaklaştıracağız سَنَسْتَدْرِجُهُمْ
bilmeyecekleri لَا يَعْلَمُونَ bir yönden حَيْثُ

182) Ve ayetlerimizi yalanlayanlar var ya, biz onları bilmeyecekleri bir yönden derece derece azaba yaklaştıracağız.

Muhakkak ki إِنَّ onlara لَهُمْ ben mühlet veriyorum أُمْلِي Ve و
sağlamdır مَتِينٌ benim düzenim كَيْدِي

183) Ve ben onlara mühlet veriyorum. Muhakkak ki benim düzenim sağlamdır.

Onlar بِصَاحِبِهِمْ olmadığını مَا düşünmüyorlar mı? أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا
نَذِيرٌ ancak إِلَّا O هُوَ إِنْ hiçbir deliliğin مِنْ جِنَّةٍ arkadaşlarında
apaçık مُبِينٌ bir uyarıcıdır

184) Onlar arkadaşlarında hiçbir deliliğin olmadığını düşünmüyorlar mı? O ancak apaçık bir uyarıcıdır.

hükümranlığına مَلَكُوتِ فِي Onlar bakmıyorlar mı? أَوَلَمْ يَنظُرُوا
خَلَقَ herhangi وَمَا yerin الْأَرْضِ ve و göklerin السَّمَاوَاتِ
عَسَىٰ أَنْ ve و bir şeye مِن شَيْءٍ Allah’ın اللَّهُ yarattığı
ecellerinin أَجَلُهُمْ yaklaşmış قَدِ اقْتَرَبَ olma أَن يَكُونَ ihtimaline
يُؤْمِنُونَ sonra بَعْدَهُ söze حَدِيثٍ Artık bundan hangi فَبِأَيِّ
inanacaklar?

185) Onlar, göklerin ve yerin hükümranlığına, Allah’ın yarattığı herhangi bir şeye ve ecellerinin yaklaşmış olma ihtimaline hiç bakmıyorlar mı? Artık bundan sonra hangi söze inanacaklar?

ولقد ذرأنا لِجهنم كثِ ا مِن الجِن والاِنس لهم قلوب لا
يفقهونَ بِها ولهم اعين لا يبصِرونَ بِها ولهم اذانٌ لا يسمعونَ
بِها أولئك كالانعامِ بلْ هم اضل أولئك هم الغافِلونَ (١٧٩)
ولِلهِ الاسماءُ الحسنى فادعوه بِها وذروا الذِين يلحِدونَ فِى
اسمائِه سيجزونَ ما كانوا يعملونَ (١٨٠) ومِمن خلقنا أمةٌ
يهدونَ بِالحق وبِه يعدِلونَ (١٨١) والذِين كذبوا بِاياتِنا
سنستدرجهم مِن حيثُ لا يعلمونَ (١٨٢) واملِى لهم اِن
كيدِى مِتِ (١٨٣) اولم يتفكروا ما بِصاحِبِهم مِن جِنةٍ اِنْ
هو اِلا نذِير مبِ (١٨٤) اولم ينظروا فِى ملكوتِ السمواتِ
والارض وما خلق ا ُ مِن شىءٍ وانْ عسى انْ يكونَ قدِ
اقترب اجلهم فبِاى حدِيثٍ بعده يؤمِنونَ (١٨٥) من يضلِلِ
ا ُ فلا هادِى له ويذرهم فِى طغيانِهم يعمهونَ (١٨٦)
يسئلونك عن الساعةِ ايانَ مرسيها قلْ اِنما عِلمها عِند ربى لا
يجليها لِوقتِها اِلا هو ثقلت فِى السمواتِ والارض لا تأتِيكم
اِلا بغتةً يسئلونك كانك حفِى عنها قلْ اِنما عِلمها عِند ا ِ
ولكِن اكثر الناس لا يعلمونَ (١٨٧)

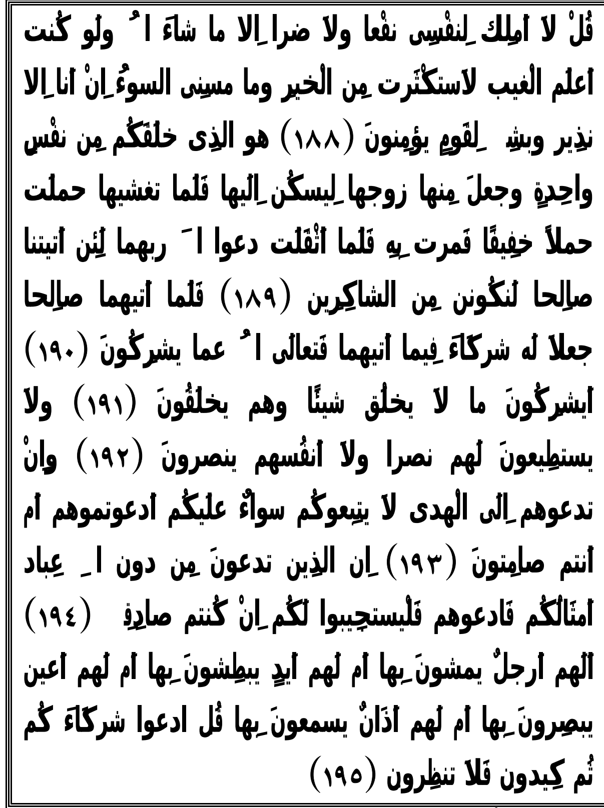
هَادِيَ yoktur فَلَا Allah اللَّهُ saptırırsa يُضْلِلِ her kimi مَن
فِي onları bırakıverir وَيَذَرُهُمْ artık onu لَهُ hidayete erdirecek
şaşkın bir halde يَعْمَهُونَ taşkınlıkları içerisinde طُغْيَانِهِمْ

186) Allah her kimi saptırırsa artık onu hidayete erdirecek yoktur, onları taşkınlıkları içerisinde şaşkın bir halde bırakıverir.

ne أَيَّانَ kıyamet-saatinin عَنِ السَّاعَةِ Sana sorarlar يَسْأَلُونَكَ
Onun عِلْمُهَا yalnızca إِنَّمَا De ki قُلْ çatacağını مُرْسَاهَا zaman
açıklayamaz لَا يُجَلِّيهَا Rabbimin رَبِّي katındadır عِندَ bilgisi
ağırdır ثَقُلَتْ O هُوَ O’ndan başkası إِلَّا Onun zamanını لِوَقْتِهَا
بَغْتَةً إِلَّا size تَأْتِيكُمْ لَا yerde الْأَرْضِ ve و göklerde السَّمَاوَاتِ فِي
haber حَفِيٌّ gibi كَأَنَّكَ sana soruyorlar يَسْأَلُونَكَ ansızın gelir
Onun عِلْمُهَا yalnızca إِنَّمَا De ki قُلْ Ondan عَنْهَا darmışsın
النَّاسِ çoğu أَكْثَرَ fakat وَلَٰكِنَّ Allah اللَّهِ katındadır عِندَ ilmi
bilmezler لَا يَعْلَمُونَ insanların

187) Sana kıyamet-saatinin ne zaman çatacağını sorarlar. De ki: “Onun bilgisi yalnızca Rabbimin katındadır. Onun zamanını O’ndan başkası açıklayamaz. O göklerde ve yerde ağırdır, size ansızın gelir. Ondan haberdarmışsın gibi sana soruyorlar.” De ki: “Onun ilmi yalnızca Allah katındadır, fakat insanların çoğu bilmezler.”

Hami b. Kuşeyr ve Semuel b. Zeyd, Resulullah (a.s.)'e: "Eğer sen, dediğin gibi bir peygambersen, kıyamet ne zaman kopacak bize haber ver, biz o nedir biliyoruz" dediler. Bunun üzerine bu ayet nazil oldu.[160]

bir نَفْعًا kendim için لِنَفْسِي Ben sahip değilim لَا أَمْلِكُ De ki قُلْ dilediğinden مَا شَاءَ başka إِلَّا bir zarara da ضَرًّا وَلَا yarara da bilseydim أَعْلَمُ elbetteki كُنْتُ eğer لَوْ Ve و Allah'ın الله الْغَيْبَ bana مَسَّنِيَ وَمَا ve و hayrı الْخَيْرِ مِنَ artırırdım لَاسْتَكْثَرْتُ gaybı نَذِيرٌ ancak إِلَّا Ben أَنَا إِنْ hiçbir kötülük السُّوءُ dokunmazdı bir topluluk için لِقَوْمٍ müjdeleyiciyim بَشِيرٌ ve و bir uyarıcı iman eden يُؤْمِنُونَ

188) De ki: "Ben kendim için Allah'ın dilediğinden başka bir yarara da bir zarara da sahip değilim. Ve eğer gaybı bilseydim elbetteki hayrı artırırdım ve bana hiçbir kötülük dokunmazdı. Ben ancak bir uyarıcı ve iman eden bir topluluk için müjdeleyiciyim."

Kelbî anlatıyor: Mekkeliler "Ey Muhammed, Rabbın fiyatlar ucuz iken sana haber vermez mi ki yükselmeden satın alıp kâr edesin; kuraklık ve kıtlık vereceği yeri sana haber vermez mi ki oradan bolluk ve bereket verdiği yere gidesin." dediler de bunun üzerine Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[318]

tek وَاحِدَةٍ bir nefisten نَفْسٍ مِنْ sizi yarattı خَلَقَكُمْ ki الَّذِي O هُوَ sükun bulması لِيَسْكُنَ eşini yarattı زَوْجَهَا ondan da مِنْهَا وَجَعَلَ onu bürüyünce تَغَشَّاهَا Ne zaman ki فَلَمَّا kendisiyle إِلَيْهَا için بِهِ gezindi فَمَرَّتْ hafif خَفِيفًا yüklendi de حَمْلًا yük حَمَلَتْ الله şöyle dua etti دَعَوَا ağırlaşınca أَثْقَلَتْ Nihayet فَلَمَّا bununla bize آتَيْتَنَا Eğer لَئِنْ her ikisi de Rableri olan رَبَّهُمَا Allah'a مِنَ andolsun ki olacağız لَنَكُونَنَّ salih-evlat صَالِحًا verirsen şükredenlerden الشَّاكِرِينَ

189) O ki, sizi tek bir nefisten yarattı, ondan da kendisiyle sükun bulması için eşini yarattı. Ne zaman ki, onu bürüyünce hafif bir yük yüklendi de bununla gezindi. Nihayet ağırlaşınca her ikisi de Rableri olan Allah'a şöyle dua etti: "Eğer bize salih-evlat verirsen andolsun ki şükredenlerden olacağız."

salih صَالِحًا onlara verdiğinde ise آتَاهُمَا Ne zaman ki فَلَمَّا kendisi فِيمَا şirk koşmaya شُرَكَاءَ O'na لَهُ başladılar جَعَلَا evlat عَمَّا Allah ise الله yücedir فَتَعَالَى verdiği آتَاهُمَا hakkında şirk koştuklarından يُشْرِكُونَ onların

190) Ne zaman ki, onlara salih evlat verdiğinde ise kendisi verdiği hakkında O'na şirk koşmaya başladılar. Allah ise onların şirk koştuklarından yücedir.

شَيْئًا yaratamayanları يَخْلُقُ لَا مَا mı şirk koşuyorlar!? أَيُشْرِكُونَ yaratılmış يُخْلَقُونَ Kendileri oldukları halde وَهُمْ hiçbir şey

191) Kendileri yaratılmış oldukları halde hiçbir şey yaratamayanları mı şirk koşuyorlar?

onlar kendilerine لَهُمْ halbuki güçte değiller يَسْتَطِيعُونَ لَا Ve و onlar أَنْفُسَهُمْ edemezler لَا ve و yardım edecek نَصْرًا yardım يَنْصُرُونَ kendilerine bile

192) Ve halbuki onlar kendilerine yardım edecek güçte değiller ve onlar kendilerine bile yardım edemezler.

doğru yola الْهُدَى إِلَى onları çağırırsanız تَدْعُوهُمْ eğer إِنْ Ve و أَدَعَوْتُمُوهُمْ sizin için عَلَيْكُمْ aynıdır سَوَاءٌ size uymazlar يَتَّبِعُوكُمْ لَا suskun صَامِتُونَ kalsanız da أَنْتُمْ yahut أَمْ onları çağırsanız da

193) Ve eğer onları doğru yola çağırırsanız size uymazlar; onları çağırsanız da yahut suskun kalsanız da sizin için aynıdır.

الله başka دُونِ مِنْ ibadet ettikleriniz تَدْعُونَ الَّذِينَ elbette ki إِنَّ هُمْ çağırın da فَادْعُوهُمْ sizin gibi أَمْثَالُكُمْ kullardır عِبَادٌ Allah'tan كُنْتُمْ Eğer إِنْ size لَكُمْ karşılık versinler فَلْيَسْتَجِيبُوا onları doğru صَادِقِينَ kimselerseniz

194) Allah'tan başka ibadet ettikleriniz elbette ki sizin gibi kullardır. Eğer doğru kimselerseniz onları çağırın da size karşılık versinler.

بِهَا yürüyecek يَمْشُونَ ayakları أَرْجُلٌ Onların mı var أَلَهُمْ يَبْطِشُونَ elleri mi var أَيْدٍ onların لَهُمْ ya da أَمْ kendileriyle أَعْيُنٌ onların لَهُمْ veya أَمْ kendileriyle بِهَا tutabilecekleri لَهُمْ yoksa أَمْ kendileriyle بِهَا görecek يُبْصِرُونَ gözleri mi var kendileriyle بِهَا işitecek يَسْمَعُونَ kulakları mı var? آذَانٌ onların sonra ثُمَّ şirk koştuklarınızı da شُرَكَاءَكُمْ Çağırın ادْعُوا De ki قُلْ bana göz تُنْظِرُونِ فَلَا bana bir düzen kurun da كِيدُونِ açtırmayın

195) Onların kendileriyle yürüyecek ayakları mı var, ya da onların kendileriyle tutabilecekleri elleri mi var, veya onların kendileriyle görecek gözleri mi var, yoksa onların kendileriyle işitecek kulakları mı var? De ki: "Çağırın şirk koştuklarınızı da sonra bana bir düzen kurun da bana göz açtırmayın."

(*)Yukarıdaki âyetler, insanın ilk menşei hakkında bilgi verildi. Dindar bir ailenin önemi üzerinde duruldu. İbâdet edilmeye, daha çok sevilmeye ancak Allah'ın lâyık olduğu açıklandı. Sonra da ilâhlaştırılan canlıcansız varlıkların sonradan yaratılmış birer cisim oldukları anlatılarak çok şerefli ve mükerrem olan insanın o gibi şeylere tapmasının makul hiçbir yanı olmadığına işaret ediliyor.

إِنَّ وَلِيِّيَ اللّٰهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ (١٩٦) وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَكُمْ وَلَا أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ (١٩٧) وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَسْمَعُوا وَتَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ (١٩٨) خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ (١٩٩) وَإِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (٢٠٠) إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ (٢٠١) وَإِخْوَانُهُمْ يَمُدُّونَهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ لَا يُقْصِرُونَ (٢٠٢) وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بِآيَةٍ قَالُوا لَوْلَا اجْتَبَيْتَهَا قُلْ إِنَّمَا أَتَّبِعُ مَا يُوحَى إِلَيَّ مِنْ رَبِّي هَذَا بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (٢٠٣) وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ (٢٠٤) وَاذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ (٢٠٥) إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيُسَبِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ (٢٠٦)

Muhakkak kiإِنَّ benim velimوَلِيِّيَ Allah'tırاللّٰه الَّذِي نَزَّلَ kitabıالْكِتَابَ indiren وَ ve Oهُوَ velisidirيَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ salihlerin

196) Muhakkak ki benim velim kitabı indiren Allah'tır ve O salihlerin velisidir.

Veوَ الَّذِينَ تَدْعُونَ iseدُونِهِ dua ettikleriniz مِنْ sizin O'nun yanısıraلَا يَسْتَطِيعُونَ yetiremezler güç نَصْرَكُمْ size de yardım وَلَا Ve edemezler أَنْفُسَهُمْ kendilerine de يَنْصُرُونَ edemeye yardım

197) Ve sizin O'nun yanısıra dua ettikleriniz ise size de yardım edemeye güç yetiremezler. Ve kendilerine de yardım edemezler.

Veوَ eğerإِنْ تَدْعُو da çağırsanız onlarıهُمْ إِلَى الْهُدَى doğru yolaلَا يَسْمَعُوا işitmezler وَتَرَاهُمْ onları görürsün يَنْظُرُونَ bakar sanaإِلَيْكَ وَهُمْ onlar لَا يُبْصِرُونَ görmezler

198) Ve eğer onları doğru yola çağırsanız da işitmezler, onları sana bakar görürsün, onlar görmezler.

Sen benimseخُذِ الْعَفْوَ affetmeyi وَأْمُرْ emret بِالْعُرْفِ iyiliği و veأَعْرِضْ yüz çevir عَنِ الْجَاهِلِينَ cahillerden

199) Sen affetmeyi benimse, iyiliği emret ve cahillerden yüz çevir.

Veوَ إِمَّا eğer يَنْزَغَنَّكَ sana vesveselerinde مِنَ الشَّيْطَانِ şeytandan نَزْغٌ bir vesvese gelirse فَاسْتَعِذْ hemen sığın بِاللّٰهِ Allah'a Şüphesiz Oإِنَّهُ سَمِيعٌ Semî'dir عَلِيمٌ Alîm'dir

200) Ve eğer sana şeytandan vesveselerinde bir vesvese gelirse hemen Allah'a sığın. Şüphesiz O, Semî'dir, Alîm'dir.

Kuşkusuzإِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا sakınanlara إِذَا zamanı مَسَّهُمْ iliştiği طَائِفٌ bir vesvese مِنَ الشَّيْطَانِ şeytandan تَذَكَّرُوا iyice düşünürler فَإِذَا takdirde o هُمْ مُبْصِرُونَ hemen görürler

201) Kuşkusuz sakınanlara şeytandan bir vesvese iliştiği zaman iyice düşünürler o takdirde hemen görürler.

Veوَ إِخْوَانُهُمْ kardeşlerine gelince يَمُدُّونَهُمْ onları da فِي الْغَيِّ sapıklığa sürüklerler ثُمَّ sonra da لَا يُقْصِرُونَ yakalarını bırakmazlar

202) Ve kardeşlerine gelince onları da sapıklığa sürüklerler sonra da yakalarını bırakmazlar.

Veوَ إِذَا zamanı لَمْ تَأْتِهِمْ onlara getirmediğin بِآيَةٍ bir ayet قَالُوا derler لَوْلَا ya اجْتَبَيْتَهَا Onu kendin derleseydin قُلْ De ki إِنَّمَا Ben ancak أَتَّبِعُ uyarım مَا يُوحَى vahyolunana إِلَيَّ bana مِنْ رَبِّي Rabbimden هَذَا Bu بَصَائِرُ basiretler مِنْ رَبِّكُمْ Rabbinizden gelen وَهُدًى hidayet و ve رَحْمَةٌ rahmettir لِقَوْمٍ bir topluluk için يُؤْمِنُونَ iman eden

203) Ve onlara bir ayet getirmediğin zaman: "Onu kendin derleseydin ya" derler. De ki: "Ben ancak Rabbimden bana vahyolunana uyarım. Bu, Rabbinizden gelen basiretler, iman eden bir topluluk için hidayet ve rahmettir."

Veوَ إِذَا zamanı قُرِئَ okunduğu الْقُرْآنُ Kur'an فَاسْتَمِعُوا لَهُ onu dinleyin و ve أَنْصِتُوا susun لَعَلَّكُمْ umulur ki تُرْحَمُونَ merhamet olunursunuz

204) Ve Kur'an okunduğu zaman onu dinleyin ve susun; umulur ki merhamet olunursunuz.

(*)İbni Ebi Hatim ve daha başkalarının Ebu Hureyre'den rivayetlerine göre, o şöyle demiştir: Peygamber (a.s.)'ın arkasında namaz kılarken, ses yükseltilmesi üzerine, ayet nazil oldu.[161]

Veوَ اذْكُرْ an da رَبَّكَ Rabbini فِي نَفْسِكَ kendi kendine تَضَرُّعًا yalvararak وَ ve خِيفَةً gizli bir sesle وَ ve دُونَ olmayan الْجَهْرِ yüksek مِنَ الْقَوْلِ bir sesle بِالْغُدُوِّ sabah وَالْآصَالِ akşam وَلَا تَكُنْ olma مِنَ الْغَافِلِينَ gafillerden

205) Ve kendi kendine yüksek olmayan ve gizli bir sesle yalvararak ve sabah akşam Rabbini an da gafillerden olma.

Doğrusuإِنَّ الَّذِينَ olanlar عِنْدَ katındaki رَبِّكَ Rabbinin لَا يَسْتَكْبِرُونَ asla büyüklenmezler عَنْ عِبَادَتِهِ O'na ibadet وَيُسَبِّحُونَهُ O'nu tesbih ederler و ve لَهُ O'na يَسْجُدُونَ secde ederler

206) Doğrusu Rabbinin katındaki olanlar O'na ibadet etmekten asla büyüklenmezler, O'nu tesbih ederler ve O'na secde ederler.*(Secde bkn:)*[162]

Bu sûrenin kapsadığı başlıca konuları şöyle özetliyebiliriz:

a) Tevhît İnancı'na ağırlık verilmiştir.

b) Vahiy ve semavî kitaplar hakkında, bazan kısa, bazan da geniş ölçüde bilgiler serpiştirilerek mü'minler aydınlatılmıştır.

c) Peygamberler ve peygamberlik hakkında aydınlatıcı bilgiler verilmiş ve Hz. Muhammed'in (a.s) risâletinin umumî bir özellik taşıdığı, akla ve vicdana neşter vururcasına işlenmiştir.

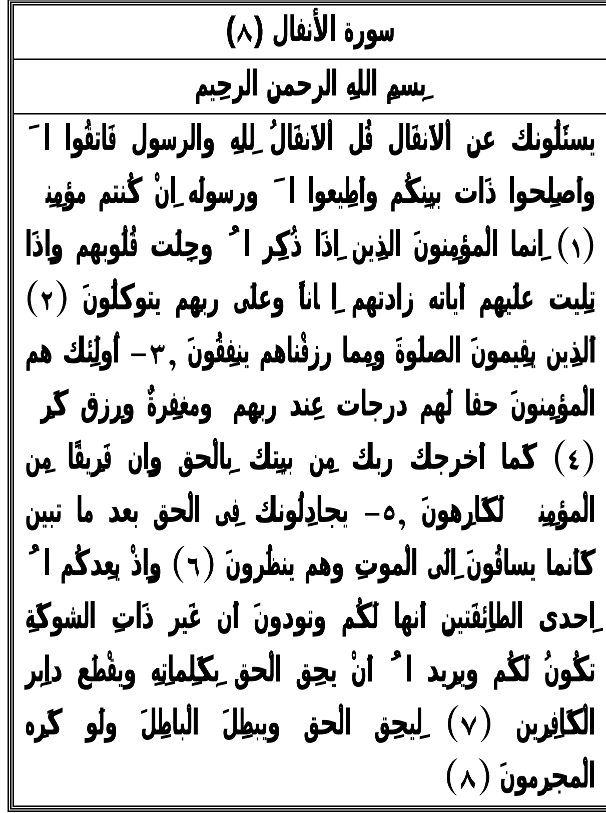
d) Âhiret hakkında, öldükten sonra dirilme ve kâinat düzeninin bozulduktan sonra yeniden kurulmasıyla ilgili açıklamalar yapılarak insan aklı ve idrâki harekete geçirilmek istenmiştir.

e) Kur'ân hükümleri hakkında kısa, fakat özlü bilgiler verilerek haram ve helâl konusu işlenerek şüpheler giderilmiştir.

f) İlâhî sünnete, kâinat düzenine sık sık dikkatler çekilerek akla ve ilme temel bilgi teşkil edecek malzeme sunulmuştur.

g) Mü'minlere kendi yüce davalarını yayma metodu verilerek, tebliğ ve irşat yolları gösterilmiştir.

h) Şeytan ve o niyetteki insanların tuzağına düşmemek için iyi bir hayat düzeni kurup sürdürmenin plân ve programı açıklanarak sosyal alanı inanmışların doldurması istenmiştir.

8 ENFAL SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 8. sûresi. 75 ayet, 1200 kelime, 5294 harftir. Medine'de Bakara suresinden sonra nâzil olmuştur. Sure, İslâm ile şirk düzeni arasındaki Bedir gazvesinden (Furkan gününden) sonra Hicrî ikinci yılda vahyedilmiştir. "Enfâl", harp ganimetleri demektir. Aynı zamanda nimet, bir asla yapılan fazlalık manalarına gelen "nefl" kelimesinin çoğuludur. Savaş ganimetleri denilen "ganâim" kelimesi yerine "enfâl" kelimesinin vahyedilmesi, ganimetler üzerinde kendi hakları olduğunu indî olarak savunan mü'minlere, ganimetin paylaşımının ve hükmün ancak Allah ve Resulü'ne ait olduğunu hatırlatmak içindir.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

قُلْ ganimetler hakkındaعن الْأَنْفَالِ Sana soruyorlarيسْأَلُونَكَ
الرسول ve و yalnız Allah'aلِلهِ Ganimetlerالْأَنْفَالُ De ki
Allah'tanالله O halde sakının daفَاتقُوا Resulüne aittir
أَطِيعوا Eğer و birbirinizle aranızıذَاتَ بينِكُمْ düzeltinوأَصلِحوا
isenizإِن كُنتُمْ Resulüne deورسولَه Allah'a daالله itaat edin
mü'minlerمؤْمِنِين

1) Sana ganimetler hakkında soruyorlar. De ki: "Ganimetler yalnız Allah'a ve Resulüne aittir. O halde Allah'tan sakının da birbirinizle aranızı düzeltin. Eğer mü'minler iseniz Allah'a da Resulüne de itaat edin."

إِذَا o kimselerdir kiالَّذِين mü'minlerالْمؤْمِنُون Gerçektenإِنما
yürekleriقُلُوبهم ürperirوجِلَتْ Allahالله anıldığıذُكِر zaman
زَادتْهم ayetleriآياتُه O'nunعلَيهِم okunduğuتُلِيتْ zamanوإِذَا
onlar yalnızca على ربهم ve و imanınıإِيمانًا onların artırır
tevekkül ederlerيتَوكَّلُون Rablerine

2) Gerçekten mü'minler o kimselerdir ki Allah anıldığı zaman yürekleri ürperir, O'nun ayetleri okunduğu zaman, onların imanını artırır ve onlar yalnızca Rablerine tevekkül ederler.

ve و namazıالصلَاةَ dosdoğru kılarlarيقِيمون Onlar kiالَّذِين
infak ينفِقُون rızıktanرزَقْنَاهم kendilerine verdiğimizمِما
ederler

3) Onlar ki, namazı dosdoğru kılarlar ve kendilerine verdiğimiz rızıktan infak ederler.

gerçektenحقا mü'minالْمؤْمِنُون olanlardır هم İşte onlarأُولَئِكَ
Rableriربهِم katındaعِنْد dereceler درجاتٌ onlar için لَهم
kerimكَرِيم bir rızık vardırرزْقٌ ve و bağışlanmaومغْفِرةٌ

4) İşte onlar gerçekten mü'min olanlardır. Rableri katında onlar için dereceler, bağışlanma ve kerim bir rızık vardır.

Resulullah (a.s.) şöyle buyurmuştur: "Bana beş şey verilmiştir ki, onlar benden önce hiç kimseye verilmemiştir- hadisi zikrettikten sonra şöyle dedi-: Bana ganimetler helâl kılındı. Onlar benden önce hiç kimseye helâl kılınmadı."[163]

مِن بيتِكَ Rabbinربكَ seni çıkardığındaأَخْرجكَ Nitekimكَما
bir grupفَرِيقًا gerçekten deوإِن hak uğrundaبِالْحق evinden
isteksizdiلَكَارِهون mü'minlerdenمِن الْمؤْمِنِين

5) Nitekim Rabbin seni hak uğrunda evinden çıkardığında gerçekten de mü'minlerden bir grup isteksizdi.

hakka الْحق فِي seninle mücadele ediyorlardıيجادِلُونَكَ
gibiكَأَنما ortaya çıktıktanتَبين ما sonra dahiبعد dair
وهم ينظُرون ölümeإِلَى الْموتِ sürükleniyorlarmışيساقُون
göz göre göre

6) Açıkça ortaya çıktıktan sonra dahi göz göre göre ölüme sürükleniyorlarmış gibi hakka dair seninle mücadele ediyorlardı.

إِحدى Allahالله vaad etmişti deيعِدكُم o zaman kiإِذْ Veو
muhakkak sizin olacağınıأَنها iki topluluktanالطَّائِفَتَينِ birinin
الشوكَةِ siz olanınأَن غَير ذَاتِ işitiyordunuzوتَودون sizeلَكُم
Allah iseالله istiyorduويرِيد sizinلَكُم olmasınıتَكُون güçsüz
ve و kelimeleriyleبِكَلِماتِهِ hakkıالْحق gerçekleştirmekأَن يحِق
kâfirlerinالْكَافِرِين arkasınıدابِر kesmekيقْطَع

7) Ve o zaman ki Allah size iki topluluktan birinin muhakkak sizin olacağını vaad etmişti de siz güçsüz olanın sizin olmasını işitiyordunuz. Allah ise kelimeleriyle hakkı gerçekleştirmek ve kâfirlerin arkasını kesmek istiyordu.

yok etsinيبطِلَ ve و hakkıالْحق Ta ki gerçekleştirsinلِيحِق
günahkârlarالْمجرِمون istemeseكَرِه bileولَو batılıالْباطِلَ

8) Ta ki -günahkârlar istemese bile- hakkı gerçekleştirsin ve batılı yok etsin.

(*)Allah Teâlâ, müslümanlann ya kervanı ele geçireceklerini veya savaştıkları takdirde düşmanı yeneceklerini, böylece iki kazançtan birinin müslümanlara ait olacağını vaad etmiş, bunu Peygamber'ine bildirmiş, o da müminlere müjdelemişti. Bedir'e geldiklerinde kervanın kaçıp kurtulduğunu, onu korumak üzere yola çıkan düşman kuvvetinin de oraya geldiğini öğrendiler. İlâhî vaad ile bu bilgi yan yana getirildiğinde ihtimal teke inmiş, savaşıldığı takdirde zaferin Allah tarafından garanti edilmiş bulunduğu açıkça ortaya çıkmıştı. Artık yenilgiye ve ölüme sürülen kimselerin korku ve ümitsizlik psikolojisini yaşamak müminlere yakışmazdı; onlara düşen büyük bir şevk ve heyecan, güçlü bir moral içinde düşmanın üzerine yürümekti.

رَبَّكُمْ yardım istiyordunuz da تَسْتَغِيثُونَ O zaman ki إِذْ
O أَنِّي siz لَكُمْ karşılık vermişti فَاسْتَجَابَ Rabbinizden
مِنَ الْمَلَائِكَةِ bin بِأَلْفٍ size birbiri ardınca مُمِدُّكُمْ Muhakkak ben
yardım ederim مُرْدِفِينَ melek ile

9) O zaman ki siz Rabbinizden yardım istiyordunuz da O: "Muhakkak ben size birbiri ardınca bin melek ile yardım ederim" diye karşılık vermişti.

bir müjde بُشْرَى yalnızca إِلَّا Allah اللَّهُ yapmıştı جَعَلَهُ ما Ve و
وَمَا النَّصْرُ kalpleriniz قُلُوبُكُمْ diye بِهِ yatışsın وَلِتَطْمَئِنَّ olsun
إِنَّ Allah اللَّهِ katındandır عِنْدِ مِنْ yalnız إِلَّا yardım ise
Hakîm'dir حَكِيمٌ Azîz'dir عَزِيزٌ Allah اللَّهَ Muhakkak

10) Ve Allah bunu yalnızca bir müjde olsun ve kalpleriniz yatışsın diye yapmıştı, yardım ise yalnız Allah katındandır. Muhakkak Allah Azîz'dir, Hakîm'dir.

bir أَمَنَةً bir uyuklama النُّعَاسَ sizi bürüyordu يُغَشِّيكُمُ Hani إِذْ
indiriyordu يُنَزِّلُ Ve و kendisinden مِنْهُ emniyet olmak üzere
sizi لِيُطَهِّرَكُمْ bir su مَاءً gökten مِنَ السَّمَاءِ üzerinize عَلَيْكُمْ
sizden عَنْكُمْ gidersin وَيُذْهِبَ Ki onunla بِهِ tertemiz yapsın
عَلَى قُلُوبِكُمْ pekiştirsin وَلِيَرْبِطَ şeytanın الشَّيْطَانِ pisliğini رِجْزَ
الْأَقْدَامَ onunla بِهِ sağlamlaştırsın يُثَبِّتَ ve و kalplerinizi
ayaklarınızı

11) Hani kendisinden bir emniyet olmak üzere sizi bir uyuklama bürüyordu. Ve üzerinize gökten bir su indiriyordu. Ki onunla sizi tertemiz yapsın sizden şeytanın pisliğini gidersin, kalplerinizi pekiştirsin ve onunla ayaklarınızı sağlamlaştırsın.

الْمَلَائِكَةِ şöyle إِلَى Rabbin رَبُّكَ vahyediyordu يُوحِي O zaman إِذْ
فَثَبِّتُوا sizinle beraberim مَعَكُمْ Muhakkak ben أَنِّي meleklere
فِي Ben salacağım سَأُلْقِي iman edenlere آمَنُوا الَّذِينَ sebat verin
O فَاضْرِبُوا korku الرُّعْبَ kâfirlerin الَّذِينَ كَفَرُوا kalplerine قُلُوبِ
boyunlarının الْأَعْنَاقِ üstüne فَوْقَ halde onların vurun
parmaklarına بَنَانٍ bütün كُلَّ onların مِنْهُمْ vurun وَاضْرِبُوا

12) O zaman Rabbin meleklere şöyle vahyediyordu: "Muhakkak ben sizinle beraberim iman edenlere sebat verin." "Ben kâfirlerin kalplerine korku salacağım. O halde onların boyunlarının üstüne vurun, onların bütün parmaklarına vurun."

aykırı davranmaları شَاقُّوا onların sebebiyledir بِأَنَّهُمْ Bu ذَلِكَ
يُشَاقِقْ her kim مَنْ Ve و Resulüne رَسُولَهُ ve و Allah'a اللَّهَ
فَإِنَّ Resulüne رَسُولَهُ ve و Allah'a اللَّهَ aykırı davranırsa
cezası الْعِقَابِ pek şiddetli olandır شَدِيدُ Allah اللَّهَ muhakkak

13) Bu, onların Allah'a ve Resulüne aykırı davranmaları sebebiyledir. Ve her kim Allah'a ve Resulüne aykırı davranırsa muhakkak Allah cezası pek şiddetli olandır.

لِلْكَافِرِينَ doğrusu أَنَّ Ve و tadın bunu فَذُوقُوهُ İşte bu sizin ذَلِكُمْ
bir de ateş النَّارِ azabı vardır عَذَابَ kâfirler için

14) İşte bu sizin; tadın bunu. Ve doğrusu kâfirler için bir de ateş azabı vardır.

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ بِأَلْفٍ مِنَ
الْمَلَائِكَةِ مُرْدِفِينَ (٩) وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَى وَلِتَطْمَئِنَّ بِهِ
قُلُوبُكُمْ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (١٠)
إِذْ يُغَشِّيكُمُ النُّعَاسَ أَمَنَةً مِنْهُ وَيُنَزِّلُ عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
لِيُطَهِّرَكُمْ بِهِ وَيُذْهِبَ عَنْكُمْ رِجْزَ الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلَى
قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ (١١) إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ
أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا سَأُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا
الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ (١٢)
ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ
شَدِيدُ الْعِقَابِ (١٣) ذَلِكُمْ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ النَّارِ
(١٤) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحْفًا فَلَا
تُوَلُّوهُمُ الْأَدْبَارَ (١٥) وَمَنْ يُوَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِقِتَالٍ
أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَى فِئَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ
الْمَصِيرُ (١٦)

karşılaştığınız لَقِيتُمُ zaman إِذَا iman آمَنُوا edenler الَّذِينَ Ey يَا أَيُّهَا
هُمْ dönmeyin تُوَلُّوا فَلَا toplu olarak زَحْفًا kâfirlerle الَّذِينَ كَفَرُوا
arkanızı الْأَدْبَارَ onlara

15) Ey iman edenler, toplu olarak kâfirlerle karşılaştığınız zaman onlara arkanızı dönmeyin.

böyle bir günde يَوْمَئِذٍ onlara çevirirse يُوَلِّهِمْ her kim مَنْ Ve و
لِقِتَالٍ bir yana çekilme مُتَحَرِّفًا müstesna إِلَّا onlara arkasını دُبُرَهُ
bir başka إِلَى فِئَةٍ katılma hali مُتَحَيِّزًا veya أَوْ çarpışmak için
مِنَ bir gazaba بِغَضَبٍ uğramıştır بَاءَ muhakkak o فَقَدْ bölüğe
وَبِئْسَ cehennemdir جَهَنَّمُ onun barınağı وَمَأْوَاهُ Allah'tan اللَّهِ
dönüş yeridir الْمَصِيرُ Orası ne kötü

16) Ve her kim çarpışmak için bir yana çekilme veya bir başka bölüğe katılma hali müstesna onlara böyle bir günde onlara arkasını çevirirse muhakkak o Allah'tan bir gazaba uğramıştır, onun barınağı cehennemdir. Orası ne kötü dönüş yeridir.

(*)Bedir Savaşı'ndan sonra ganimetlerin taksimi konusunda farklı beklenti ve görüşler ortaya çıkması üzerine gelen âyetler arasında bulunan ve savaştan kaçmanın sonuçlarını açıklayan bu âyetleri, savaştan önce inmiş kabul edenlerin tespit ve yorumlan vakıaya uygun düşmemektedir. Bedir'den önce küçük akıncı hareketleriyle başlayan çatışmalar bu savaştan sonra büyüyerek devam etmiştir. Bunun böyle olacağını bilen Allah Teâlâ, hem müminleri gerektiğinde savaşmaya ve bunun getirdiği acılara, zorluklara katlanmaya teşvik etmek hem de savaştan kaçmayı engelleyici müeyyide oluşturmak üzere bu âyetleri indirmiştir.

قَلَم تَقْتُلُوهم Onları هم siz öldürmediniz ولَكِن fakat الله Allah قَتَلَهم onları öldürdü وما رميتَ sen atmadın إِذْ da zaman رميتَ Attığın ولَكِن fakat الله Allah رمى attı ki وليبلي denemek için الْمؤْمِنِين mü'minleri مِنْهُ kendinden بلاءً bir imtihan ile حسنًا güzel إِنَّ Muhakkak ki الله Allah سميع Semî'dir عليم Alîm'dir

17) Onları siz öldürmediniz; fakat onları Allah öldürdü. Attığın zaman da sen atmadın fakat Allah attı ki mü'minleri kendinden güzel bir imtihan ile denemek için. Muhakkak ki Allah Semî'dir, Alîm'dir.

ذَلِكُم İşte bu sizin içindir و Ve أَنَّ muhakkak ki الله Allah موهِن boşa çıkarır كيد düzenlerini الْكَافِرِين kâfirlerin

18) İşte bu sizin içindir. Ve muhakkak ki Allah kâfirlerin düzenlerini boşa çıkarır.

إِن Şayet تَستَفْتِحوا siz fetih istiyorsanız فَقَد muhakkak ki جاءكُم size gelmiştir الْفَتْح fetih و Ve إِن تَنتَهوا vazgeçerseniz فَهو bu خَير daha hayırlıdır لَكُم sizin için وإِن eğer تَعودوا siz dönerseniz نَعد biz de döneriz و Ve لَن تُغْنِي sağlamaz عنكُم size فِئَتُكُم topluluğunuz شَيئًا hiçbir şey ولَو olsa كَثُرت çok da وأَن Çünkü الله Allah مع beraberdir الْمؤْمِنِين mü'minlerle

19) Şayet siz fetih istiyorsanız muhakkak ki size fetih gelmiştir. Ve vazgeçerseniz bu sizin için daha hayırlıdır, eğer siz dönerseniz biz de döneriz. Ve topluluğunuz çok da olsa size hiçbir şey sağlamaz. Çünkü Allah mü'minlerle beraberdir.

Müşrikler: Allahım! Biz Muhammed'in getirdiğini iyi görmüyoruz. Onunla aramızı hakla ayırt et, dediler. Bunun üzerine Allah, bu ayeti indirdi.[319]

يأَيها Ey الَّذِين edenler آمنُوا iman أَطِيعوا itaat edin الله Allah'a ورسولَه Resulüne de da ولَا تَولَّوا yüz çevirmeyin عنْه ondan وأَنْتُم halde تَسمعون İşitip durduğunuz

20) Ey iman edenler, Allah'a da Resulüne de itaat edin. İşitip durduğunuz halde ondan yüz çevirmeyin.

و Ve لَا تَكُونُوا olmayın كَالَّذِين gibi قَالُوا diyenler سمِعنَا işittik وهم halde لَا يسمعون dinlemedikleri

21) Ve dinlemedikleri halde "işittik" diyenler gibi olmayın.

إِن Doğrusu شَر en kötüsü الدواب canlıların عنْد yeryüzündeki الله Allah katında الصم dilsizlerdir الْبكْم sağırlar الَّذِين لَا يعقِلُون akletmeyen

22) Doğrusu Allah katında yeryüzündeki canlıların en kötüsü akletmeyen sağırlar, dilsizlerdir.

و لَو Çünkü علِم bilseydi الله Allah فِيهِم onlarda خَيرا bir hayır olduğunu لَأَسمعهم onlara mutlaka işittirirdi و ve لَو eğer أَسمعهم işittirse bile لَتَولَّوا yüz çevirerek وهم onlara معرِضُون arkalarını dönerlerdi

23) Çünkü Allah onlarda bir hayır olduğunu bilseydi onlara mutlaka işittirirdi ve eğer onlara işittirse bile yüz çevirerek arkalarını dönerlerdi.

(*) Yukarıdaki âyetler, Allah'a ve Peygamberine itaat emredildi ve ilâhi emirlere sağırlar, dilsizler gibi kayıtsız kalınmamasına dikkatler çekildi. Akıl ve benzeri yeteneklerini amacına uygun kullanmayanların nasıl basitleştiklerine atıflar yapılarak, kalblerinin, anlayış ve tutumlarına uygun mühürlendiği belirtiliyor.

يأَيها Ey الَّذِين edenler آمنُوا iman استَجِيبوا icabet edin لِلَّهِ Allah'a و ve لِلرسولِ Resulüne إِذَا zaman دعاكُم çağırdıkları لِما şeylere يحيِيكُم size hayat verecek و ve اعلَموا bilin ki أَن kuşkusuz الله Allah يحولُ girer بين arasına الْمرءِ kişi ile وقَلْبِهِ kalbi وأَنَّه elbette إِلَيهِ O'nun huzuruna تُحشَرون toplanacaksınız

24) Ey iman edenler, size hayat verecek şeylere sizi çağırdıkları zaman Allah'a ve Resulüne icabet edin ve bilin ki kuşkusuz Allah kişi ile kalbi arasına girer, elbette O'nun huzuruna toplanacaksınız.

و Ve اتَّقُوا sakının ki فِتْنَةً öyle bir fitneden de لَا تُصِيبن dokunmaz الَّذِين ظَلَموا zulmedenlere مِنْكُم içinizden خَاصةً yalnızca و Ve اعلَموا bilin ki أَن kuşkusuz الله Allah'ın شَدِيد pek şiddetli olandır الْعِقَابِ azabı

25) Ve öyle bir fitneden de sakının ki yalnızca içinizden zulmedenlere dokunmaz. Ve bilin ki kuşkusuz Allah'ın azabı pek şiddetli olandır.

İbni Abbas (r.a.) şöyle demiştir: Bu ayet, Resulullah (a.s.) hakkında nazil oldu. Allahü Teâlâ bu ayette müminlere, aralarında kötü şeyleri barındırmamalarını emretti. Aksi takdirde, Allah'ın azabının onları kuşatacağını bildirdi.[164]

bir قَلِيلٌ o zaman sizأَنْتُمْ إِذْ düşünün kiاذْكُرُوا Veو yeryüzündeفِي الْأَرْضِ mustazaf olanمُسْتَضْعَفُونَ azınlıktınız sizi yakalamalarındanيَتَخَطَّفَكُمُ أَنْ korkuyordunuz daتَخَافُونَ sizi destekledi وَأَيَّدَكُمْ sizi barındırdıفَآوَاكُمْ İnsanlarınالنَّاسُ temizمِنَ الطَّيِّبَاتِ Size rızık verdi وَرَزَقَكُمْ Oهِ yardımıylaبِنَصْرِ şükredesinizتَشْكُرُونَ bel kiلَعَلَّكُمْ

26) Ve düşünün ki o zaman siz yeryüzünde mustazaf olan bir azınlıktınız. İnsanların sizi yakalamalarından korkuyordunuz da O sizi barındırdı, sizi yardımıyla destekledi. Size temiz rızık verdi belki şükredesiniz...

ihanet etmeyin kiلَا تَخُونُوا imanآمَنُوا edenlerالَّذِينَ Eyيَاأَيُّهَا o halde ihanet وَتَخُونُوا Resulüneالرَّسُولَ ve و Allah'aاللَّهَ تَعْلَمُونَ kendiوَأَنْتُمْ emanetlerinizeأَمَانَاتِكُمْ etmiş olursunuz bile bile

27) Ey iman edenler, Allah'a ve Resulüne ihanet etmeyin ki o halde bile bile kendi emanetlerinize ihanet etmiş olursunuz.

وَأَوْلَادُكُمْ mallarınız daأَمْوَالُكُمْ ancakأَنَّمَا bilin kiاعْلَمُوا Veو Allahاللَّهَ muhakkak kiوَأَنَّ imtihandırفِتْنَةٌ evlatlarınız da Büyükعَظِيمٌ mükâfat iseأَجْرٌ katındadırعِنْدَهُ

28) Ve bilin ki mallarınız da evlatlarınız da ancak bir imtihandır. Büyük mükâfat ise muhakkak ki Allah katındadır.

اللَّهَ sakınırsanızتَتَّقُوا إِنْ imanآمَنُوا edenlerالَّذِينَ Eyيَاأَيُّهَا hak ile batılı فُرْقَانًا o sizeلَكُمْ verirيَجْعَلْ Allah'tan سَيِّئَاتِكُمْ عَنْكُمْ örterوَيُكَفِّرْ ayırdedecek bir anlayış اللَّهُ Şüphesiz و siziلَكُمْ bağışlarيَغْفِرْ ve و kötülüklerinizi büyükالْعَظِيمِ lütufالْفَضْلِ sahibidirذُو Allah

29) Ey iman edenler, Allah'tan sakınırsanız o size hak ile batılı ayırdedecek bir anlayış verir, kötülüklerinizi örter ve sizi bağışlar. Şüphesiz Allah büyük lütuf sahibidir.

الَّذِينَ tuzak kuruyorlardıبِكَ يَمْكُرُ hani bir zamanإِذْ Veو يَقْتُلُوكَ ya daأَوْ seni tutuklamakلِيُثْبِتُوكَ kâfirlerكَفَرُوا وَيَمْكُرُونَ seni sürgün etmek içinيُخْرِجُوكَ yahutأَوْ öldürmek ama اللَّهُ düzen kuruyorduوَيَمْكُرُ Onlar düzen kurarlardı الْمَاكِرِينَ en hayırlısıdırخَيْرُ Allahاللَّهُ Şüphesiz و Allah da düzen kuranların

30) Ve hani bir zaman kâfirler seni tutuklamak, ya da öldürmek, yahut seni sürgün etmek için tuzak kuruyorlardı. Onlar düzen kurarlardı ama Allah da düzen kuruyordu. Şüphesiz Allah düzen kuranların en hayırlısıdır.

Ebu Tâlib, Resûlullah (a.s)'a: "Kavmin senin hakkında ne düzenler kuruyor biliyor musun?" demiş de Allah'ın Resûlü (a.s): "Evet, bana büyü yapmak, beni öldür-mek ve beni yurdumdan çıkarmak istiyorlar." demiş. Ebu Talib: "Bunu sana kim haber verdi?" sorusuna da "Rabbım haber verdi." diye cevap verince Ebu Talib: "Senin o Rabbın ne güzel Rab imiş, ona hayır tavsiye et." demiş. Efendimiz (a.s): "Ben mi O'na hayır tavsiye edeceğim, hayır, tam tersine O bana hayır tavsiye eder." buyurmuş ve bunun üzerine "Hani küfredenler…" âyet-i kerimesi nazil olmuş.[320]

ayetlerimizآيَاتُنَا onlaraعَلَيْهِمْ okunduğuتُتْلَى zamanإِذَا Veو لَقُلْنَا dilesekنَشَاءُ لَوْ İşittikسَمِعْنَا Kuşkusuzقَدْ demişlerdiقَالُوا ancakإِلَّا Buهَذَا إِنْ bununهَذَا benzeriniمِثْلَ biz de söyleriz eskilerinالْأَوَّلِينَ masallarıdırأَسَاطِيرُ

31) Ve onlara ayetlerimiz okunduğu zaman: "Kuşkusuz işittik, dilesek biz de bunun benzerini söyleriz. Bu ancak eskilerin masallarıdır" demişlerdi.

İbn Cureyc'den rivayette o şöyle anlatıyor: Abdüddâr oğullarından en-Nadr ibnu'l-Hâris tüccar olarak İran'a gider gelirmiş. Bu yolculuklarının birinde İncil okuyan, rükû ve secde eden bir grup keşişe rastlamış. Mekke'ye geldiğinde bir de bakmış ki Muhammed'e vahiy gelmiş; o da rükû ve secde ediyor. İran yolculuğu sırasında rastladığı keşişlerden duyduklarını kastederek: "İşittik, istersek biz de bunun bir benzerini söyleriz." demiş ve bunun üzerine "Ayetlerimiz onlara okunduğu zaman "İşittik, istersek biz de bunun bir benzerini söyleriz..." âyet-i kerimesi nazil olmuş.[165]

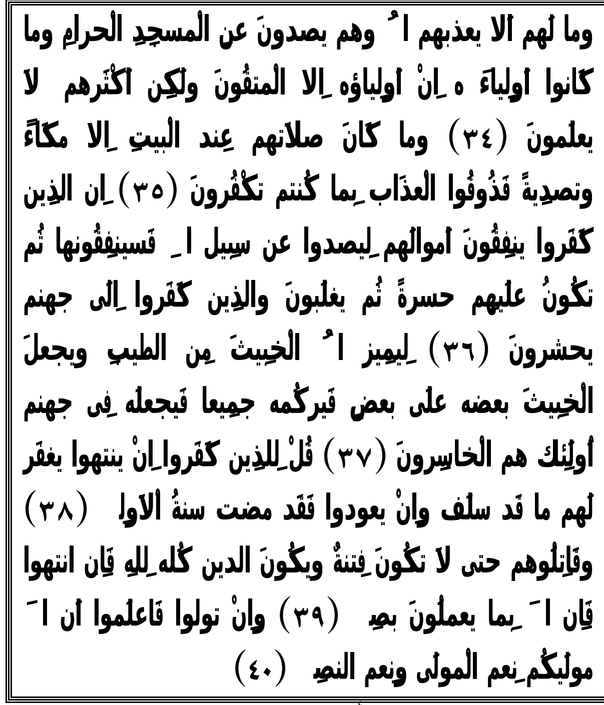
eğerإِنْ Allah'ımاللَّهُمَّ demişlerdiقَالُوا hani bir zamanإِذْ Veو senin katındanعِنْدِكَ مِنْ hakالْحَقَّ olanهُوَ buهَذَا iseكَانَ السَّمَاءِ مِنَ taşحِجَارَةً hemen üzerimizeعَلَيْنَا yağdırفَأَمْطِرْ daha أَلِيمٍ bir azapبِعَذَابٍ bize gönderائْتِنَا ya daأَوِ gökten acıklı

32) Ve hani bir zaman "Allah'ım, senin katından olan hak eğer bu ise hemen üzerimize gökten taş yağdır ya da bize daha acıklı bir azap gönder" demişlerdi.

onlara azap لِيُعَذِّبَهُمْ Allahاللَّهُ halbukiكَانَ değildirمَا Ve و كَانَ اللَّهُ değildirمَا ve و aralarındaykenفِيهِمْ senوَأَنْتَ edecek يَسْتَغْفِرُونَ onlaraوَهُمْ onlar azap edecekمُعَذِّبَهُمْ Allah bağışlanma dilemekte iken de

33) Ve halbuki sen aralarındayken Allah onlara azap edecek değildir ve onlar bağışlanma dilemekte iken de Allah onlara azap edecek değildir.

(*)Müşrikler Kur'an'm gerçek bir vahiy ürünü ve Allah'ın kitabı olmadığı konusundaki iddialarını, kitabın dili, içeriği veya -farzı muhal- varsa hatalarını ortaya koyarak kanıtlamak yerine, Allah'ın kanunlarına ve âdetine aykırı taleplerde bulunma yolunu seçtiler. planlarına göre bu talepleri yerine gelmezse kitabın Allah'tan gelmediği, dinin de hak olmadığı ortaya çıkmış olacaktı.

وما لهم الا يعذبهم ا ُ وهم يصدونَ عن المسجِدِ الحرامِ وما
كانوا اولياءَه اِنْ اولياؤه اِلا المتقونَ ولكِن اَكْثَرهم لا
يعلمونَ (٣٤) وما كانَ صلاتهم عِند البيتِ اِلا مكاءً
وتصدِيةً فَذُوقُوا العَذاب بِما كُنتم تكْفُرونَ (٣٥) اِن الذِين
كفَروا ينفِقُونَ اموالهم لِيصدوا عن سبِيل ا فَسينفِقُونها ثُم
تكُونُ عليهم حسرةً ثُم يغلَبونَ والذِين كفَروا اِلى جهنم
يحشرونَ (٣٦) لِيميز ا ُ الخبِيثَ مِن الطيبِ ويجعلَ
الخبِيثَ بعضه على بعض فَيركُمه جمِيعا فَيجعله فِى جهنم
اولئِك هم الخاسِرونَ (٣٧) قُلْ لِلذِين كفَروا اِنْ ينتهوا يغفَر
لَهم ما قَد سلف وانْ يعودوا فَقَد مضت سنةُ الاَولِ (٣٨)
وقَاتِلُوهم حتى لا تكُونَ فِتنةٌ ويكُونَ الدين كُله لِلهِ فَاِن انتهوا
فَاِن ا َ بِما يعملُونَ بصِير (٣٩) وانْ تولوا فَاعلَموا اَن ا َ
مولَيكُم نِعم المولى ونعم النصِير (٤٠)

Allahالله azabيعذبهم etmesin ki?الَّا onlaraلَهم niçinما Ve و
وهـم alıkoydukları haldeيصـدون hem onlar عـن المسـجِد
الحـرام Haram'dan و Çünkü Mescid-i كانُوا değillerdir
اَولياء O'nun velileriاولياؤه اِن O'nun velileriه المتقُون ancakالا
لا يعلمون onlarınهم pekçoğu اَكْثَر fakatولكِن muttakilerdir bilmez

34) Ve hem onlar Mescid-i Haram'dan alıkoydukları halde Allah onlara niçin azab etmesin ki? Çünkü O'nun velileri değillerdir. O'nun velileri ancak muttakilerdir, fakat onların pekçoğu bilmez.

yanındaعِنْد Onların dualarıصلاتهم bir şeyكان değildir وما
el تَصـدِيةً ve و ıslık çalmakمكاء başkaلا Beyt'inالبيـت
كُنـتم O haldeبمـا azabıالعـذَاب tadınفَذُوقُوا çırpmaktan
küfrünüzتكْفُرون sebebiyle

35) Onların Beyt'in yanında duaları ıslık çalmak ve el çırpmaktan başka bir şey değildir. O halde küfrünüz sebebiyle azabı tadın.

İbni Cerir et-Taberî, Said b. Cübeyr'in şöyle dediğini tahric etmiştir: Kureyş, Hz. Peygamber tavaf ederken, onunla alay ediyorlar, ıslık çalıp el çırpıyorlardı. Bunun üzerine bu ayet nazil oldu.[321]

için harcarlarينفِقُـون inkarكفَـروا edenlerالذِين Doğrusuاِن
اللـهِ yolundanعن سـبِيل alıkoymakلِيصدوا mallarınıاموالهم
تكُـون ama sonraثُـم Onlarها harcayacaklar فَسينفِقُو Allah
يغلَبـون Ardındanثُم bu hasretحسرةً onlaraعليهم olacaktır
cehennemeجهـنم اِلـى kâfirlerالذِين كفَروا veو yenilecekler
toplanacaklardırيحشَرون

36) Doğrusu inkar edenler mallarını Allah yolundan alıkoymak için harcarlar. Onlar harcayacaklar ama sonra onlara bu hasret olacaktır. Ardından yenilecekler ve kâfirler cehenneme toplanacaklardır.

İbni Abbas, Mücahid ve daha başkalarından rivayete göre, ayet Ebû Süfyan'ın Bedir'de müşriklere yaptığı harcama ve Uhud'da Resulullah'la savaşmak için ettiği yardım üzerine nazil oldu.[322]

ve و temizdenمِـن الطيـب pisiالْخَبِيثَ Allahالله ayırsınلِيمِيز
biri بعـض üstüne علَـى biriبعضه pis olanlarıالْخَبِيثَ يجعلَ
جهـنم فِي atsın diyeفَيجعله hepsiniجمِيعا yığsınفَيركُمه koyup
onlarıهـم İşte onlar ta kendileridirاُولئِك cehenneme
hüsrana uğrayanlarınالْخَاسِرون

37) Allah pisi temizden ayırsın ve pis olanları biri biri üstüne koyup hepsini yığsın, onları cehenneme atsın diye. İşte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

(*)Bedir Savaşı 'nda, başlarında Ebû Cehil olmak üzere on Kureyş zengini bizzat harbe katılmanın yanında her gün birer deve keserek savaşçılara ikrara ediyorlardı, buna rağmen yenildiler. Uhud Harbi'nde intikam almak istediler; Ebû Süfyân, taşradan gelip Mekke civarına yerleşen gariban takımından (ehâbîş) 2000 kişi kiralayarak savaşa sürdü, ancak bu savaşta da istedikleri sonuca ulaşamadılar; çünkü bu savaşta, kendilerine ulaşan bilginin aksine Hz. Peygamber, Ebû Bekir ve Ömer ölmemişlerdi. Arkadan Hendek Savaşı oldu, bu savaşta da Medine'yi günlerce kuşatma altında tuttular, fakat sonuç alamadan bırakıp gittiler.

ينتهـوا Şayetاِن İnkarكفَـروا edenlereلِلـذِين de kiقُـل
قَـد مـا kendilerindenلَهم bağışlanacaktırيغفَر vazgeçerlerse
elbetteفَقَد dönerlerseيعودوا yineاِن ve و geçmiştekilerسلَف
devam ederالْاَولِين sünnetiسنةُ öncekilerinمضت

38) İnkar edenlere de ki: "Şayet vazgeçerlerse geçmiştekiler kendilerinden bağışlanacaktır ve yine dönerlerse öncekilerin sünneti elbette devam eder."

فِتنَـةٌ hiçbirلَا تكُـون kadarحتى onlarlaهم savaşınقَاتِلُوا Veو
لِلـهِ bütünüyle كُلـه dinالدين oluncayaويكُون fitne kalmayıp
Allahالـلهَ elbetteفَاِن vazgeçerlerseانتَهوا eğerفَاِن Allah için
hakkıyla görendirبصِير yaptıklarınıبِما يعملُون

39) Ve hiçbir fitne kalmayıp din bütünüyle Allah için oluncaya kadar onlarla savaşın; eğer vazgeçerlerse elbette Allah yaptıklarını hakkıyla görendir.

(*)"Fitne ortadan kalkıncaya ve dinin tamamı Allah için oluncaya kadar..." kısmını iki şekilde anlamak mümkündür. 1. "Dünyada veya bölgede hiçbir müşrik kalmayıncaya ve herkes müslüman oluncaya kadar." 2. "Din ve vicdan hürriyeti yerleşinceye, herkesin serbestçe dinini yaşaması imkânı doğuncaya ve böylece hak olsun bâtıl olsun din seçimi ve dinî hayat baskıya değil, samimi inanca dayanıncaya kadar.

الله kuşkusuzاَن bilin kiفَاعلَموا yüz çevirirlerseتَولوا اِن Veو
ne ونِعم mevlaالْمولَى O ne güzelنِعم mevlanızمولَيكُم Allah'tır
yardımcıdırالنصِير güzel

40) Ve yüz çevirirlerse bilin ki sizin mevlanız kuşkusuz Allah'tır. O ne güzel mevla, ne güzel yardımcıdır.

(*)Müslüman olmayanlar müslümanlann dîn özgürlüklerine dokunmadıkça ve yurtlarına saldırmadıkça onlarla barış içinde yaşanır, hatta İnsanlık için hayırlı olan faaliyetlerde iş birliğine gidilir. Onlar barışı bozar, haksız çıkar veya dinî taassup gibi sebeplerle savaşmayı tercih ederlerse müminler de hukuku, dinlerini ve yurtlarını korumak için savaşacaklardır. Bu savaşı hak için, hürriyet için, erdem için yola çıkanlar kazanacaklardır; çünkü onların sığmağı, dayanağı, dostu, yardımcısı Allah'tır; O'ndan güzel dost, O'ndan güçlü yardımcı, O'ndan güvenli destek de yoktur.

واعلموا أنما غَنِمتم مِن شيءٍ فَأن لِلهِ خمسه وللرسول ولِذِى
الْقُر والْيتامى والْمساكِ ـِ وابن السبِيل اِنْ كُنتم آمنتم بِا ـِ
وما أنزلْنا على عبدِنا يوم الْفُرقَان يوم الْتقى الْجمعان وا ُ
على كُل شيءٍ قَدِير (٤١) اِذْ أنتم بِالْعدوةِ الدنيا وهم بِالْعدوةِ
الْقُصوى والركْب أسفَلَ مِنكُم ولو تواعدتم لاَختلَفْتم فِى
الْمِيعادِ ولَكِن لِيقْضِى ا ُ امرا كَانَ مفْعولاً لِيهلِك من هلَك
عن بينةٍ ويحيى من حى عن بينةٍ وإن ا ـَ لَسمِيع علِيم (٤٢)
اِذْ يريكَهم ا ُ فِى منامِك قَلِيلاً ولو أريكَهم
كَثِ ا لَفَشِلْتم ولَتنازعتم فِى الاَمرِ ولَكِن ا ـَ سلم اِنه علِيم
بِذَاتِ الصدور (٤٣) وإذْ يريكُموهم اِذِ الْتقَيتم فِى اَعيِنكُم
قَلِيلاً ويقَلِّلُكُم فِى اَعيِنهِم لِيقْضِى ا ُ امرا كَانَ مفْعولاً وإِلَى
ا ـِ ترجع الأمور (٤٤) ياأيها الذِين امنوا اِذَا لَقِيتم فِئَةً فَاثْبتوا
واذْكُروا ا ـَ كَثِ ا لَعلكُم تفْلِحونَ (٤٥)

و Ve اعلموا bilin ki أنما olarak aldığınız غَنِمتُم ganimet مِن شَيءٍ herhangi bir şeyin فَأن kuşkusuz لِلهِ Allah'a خُمسه beşte biri وللرسول Resulüne ولِذِي yakın الْقُربى akrabaya والْيتَامى yetimlere والْمساكِين yoksullara و ve ابن السبِيل yolculara aittir إِن eğer كُنتُم ediyorsanız آمنتُم iman بِالله Allah'a وما أَنزلْنَا indirdiğimize علَى عبدِنَا kulumuza يوم gün olan الْفُرقَان hak ile batılın birbirinden ayrıldığı يوم gün الْتَقَى karşılaştıkları الْجمعانِ iki topluluğun و Şüphesiz الله Allah علَى كُلِّ her شَيءٍ şeye قَدِير hakkıyla gücü yetendir

41) Ve Allah'a, hak ile batılın birbirinden ayrıldığı gün olan iki topluluğun karşılaştıkları gün kulumuza indirdiğimize eğer iman ediyorsanız bilin ki ganimet olarak aldığınız herhangi bir şeyin kuşkusuz beşte biri Allah'a, Resulüne, yakın akrabaya, yetimlere, yoksullara ve yolculara aittir. Şüphesiz Allah her şeye hakkıyla gücü yetendir.

Bu âyet-i kerime, bu surenin ilk âyeti olan "Sana ganimetleri soruyorlar..." âyetinden sonra nazil olmuştur. İbn Abdi'1-Berr, bu konuda icmâ olduğunu söyler.[323]

إِذْ O vakit أَنتُم siz بِالْعدوةِ vadinin الدنْيا yakın kenarında idiniz وهم Onlar بِالْعدوةِ vadinin الْقُصوى uzak kıyısında idiler والركْب Kervan أَسفَلَ daha aşağıda idi مِنكُم sizden ولَو Eğer تَواعدتم sözleşmiş olsaydınız لاَخْتَلَفْتُم anlaşmazlığa düşerdiniz فِي الْمِيعادِ miad vakti hususunda ولَكِن Ancak لِيقْضِي الله Allah'ın أَمرا bir emri كَان gerçekleşmesi gereken مفْعولاً yerine getirmesi içindir ki لِيهلِك böylece helak olan من هلَك helak olsun عن بينَةٍ apaçık delili ile ويحيا ve yaşayan من حي da عن بينَةٍ apaçık delili ile yaşasın وإِن Muhakkak الله Allah لَسمِيع Semî'dir علِيم Alîm'dir

42) O vakit siz vadinin yakın kenarında idiniz. Onlar vadinin uzak kıyısında idiler. Kervan sizden daha aşağıda idi. Eğer sözleşmiş olsaydınız miad vakti (belirlenen vakitte) hususunda anlaşmazlığa düşerdiniz. Ancak Allah'ın gerçekleşmesi gereken bir emri yerine getirmesi içindir ki böylece helak olan kimseler apaçık delili ile helak olsun ve yaşayan da apaçık delili ile yaşasın. Muhakkak Allah Semî'dir, Alîm'dir.

إِذْ Hani يرِيكَهم onları gösteriyordu الله Allah فِي منَامِك rüyanda قَلِيلًا az ولَو Eğer أَراكَهم sana onları gösterseydi كَثِيرا çok لَفَشِلْتُم muhakkak kaçacaktınız و ve لَتَنَازعتُم çekişecektiniz فِي الْأَمرِ iş hakkında ولَكِن Fakat الله Allah سلم selamet verdi إِنَّه Muhakkak O علِيم hakkıyla bilendir بِذَاتِ sahibini الصدورِ sinelerin

43) Hani Allah onları sana rüyanda az gösteriyordu. Eğer onları sana çok gösterseydi muhakkak kaçacaktınız ve iş hakkında çekişecektiniz. Fakat Allah selamet verdi. Muhakkak O sinelerin sahibini hakkıyla bilendir.

İbn Mesud şöyle der: Bedir savaşında düşman bizim gözümüze o kadar az gösterildi ki, ben bir adama: "Ne dersin, onlar yüz kadar mı?" diye sordum. Bu, savaş başlamadan önceydi. Savaş başlayınca, Allah müminleri, kafirlerin gözüne çok gösterdi. Kafirler apışıp kaldılar ve korkuya kapıldılar.[324]

و Ve إِذْ hani يرِيكُموهم onları gözlerinize إِذْ zaman الْتَقَيتُم karşılaştığınız فِي أَعينِكُم gösteriyordu قَلِيلًا az ويقَلِّلُكُم sizi de فِي أَعينِهِم onların gözlerinde azaltıyordu ki لِيقْضِي الله Allah أَمرا emri كَان gerçekleşecek olan مفْعولًا yerine getirsin وإِلَى Şüphesiz yalnızca اللهِ Allah'a تُرجع döndürülür الْأُمور işler

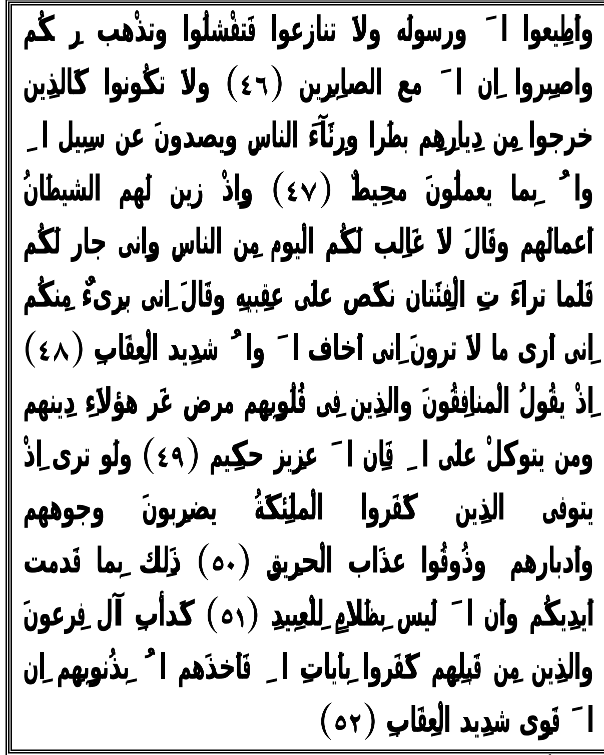
44) Ve hani karşılaştığınız zaman onları gözlerinize az gösteriyordu sizi de onların gözlerinde azaltıyordu ki Allah gerçekleşecek olan emri yerine getirsin. Şüphesiz işler yalnızca Allah'a döndürülür.

(*)Allah hem bu savaşın olmasını hem de müslümanların yenmelerini istediği için bunun maddî, stratejik ve psikolojik sebeplerini de hazırlamış ve yaratmıştır. Savaştan önce Resûlullah rüyasında düşman askerlerin sayısının az olduğunu müşahede etmişti. Rüyasım müslümanlara anlattı, fakat yorumlamadı. Dinleyenler anlatılanı olduğu gibi, açık bir bilgi olarak değerlendirdiler ve düşmanın sayısının az olduğunu anlayarak cesaret kazandılar. Halbuki rüya sembolik idi, yorumlanması gerekiyordu. Rüyadaki azlık, sayıca azlığa değil, zayıflık ve moralsizliğe delâlet ediyordu, ama Hz. Peygamber siyaseten rüyasını yorumlamadı.

ياأَيها Ey الَّذِين edenler آمنُوا iman إِذَا zaman لَقِيتُم karşılaştığınız فِئَةً bir toplulukla فَاثْبتُوا sebat edin و ve اذْكُروا anın الله Allah'ı كَثِيرا çokça لَعلَّكُم ki تُفْلِحون kurtulasınız

45) Ey iman edenler, bir toplulukla karşılaştığınız zaman sebat edin ve Allah'ı çokça anın ki kurtulasınız.

(*)Yani, ey müminler, kafirlerden bir toplulukla savaştığınızda onlarla savaşta sebat gösterin, bozulmayın. Allah'ı dilinizle çokça anın ki, onun yardım ve desteğine nail olasınız ve düşmanlara karşı zafer kazananınız.

واطِيعوا ا ً ورسوله ولا تنازعوا فَتفْشلُوا وتذْهب ر كُم
واصبِروا ۚاِن ا ً مع الصابِرين (٤٦) ولاَ تكُونوا كَالذِين
خرجوا ۚمِن دِيارِهِم بطَرا ورئَآءَ الناسِ ويصدونَ عن سبِيل ا ۚ
وا ُ ۚبِما يعملُونَ محِيطٌ (٤٧) واذْ زين لَهم الشيطَانُ
اَعمالَهم وقَالَ لاَ غَالِب لَكُم اليوم مِن الناسِ وانى جار لَكُم
فَلَما تراءَ تِ الْفِئَتانِ نكَص علَى عقِبيهِ وقَالَ ۚانى برِيءٌ ۚمِنكُم
ۚانى اَرى ما لاَ ترونَ ۚانى اَخاف ا ً وا ُ شدِيد الْعِقَابِ (٤٨)
ۚاِذْ يقُولُ الْمنافِقُونَ والذِين ۚفِى قُلُوبِهِم مرض غَر هؤلاَءِ دِينهم
ومن يتوكَلْ علَى ا ۚ فَاِن ا ً عزِيز حكِيم (٤٩) ولَو ترى ۚاِذْ
يتوفَّى الذِين كَفَروا الْملَئِكَةُ يضرِبونَ وجوههم
وادبارهم وذُوقُوا عذَاب الْحرِيقِ (٥٠) ذَلِك ۚبِما قَدمت
اَيدِيكُم واَن ا ً لَيس ۚبِظَلاَّمٍ ۚلِلْعبِيدِ (٥١) كَدأْبِ آلِ ۚفِرعونَ
والذِين ۚمِن قَبلِهِم كَفَروا ۚبِاياتِ ا ۚ فَاَخذَهم ا ُ ۚبِذُنوبِهِم ۚاِن
ا ً قَوِى شدِيد الْعِقَابِ (٥٢)

Veو أَطِيعوا itaat edin اللهAllah'a da ورسولهResulüne de و
ve لاَ تَنَازعواbirbirinizle çekişmeyin فَتَفْشَلُو o takdirde
korkuya düşersiniz da وتَذْهبgider ريحكُمgücünüz Veو
اصبِرواsabredin إِنmuhakkak ki اللهAllah معberaberdir
الصابِرينsabredenlerle

46) Ve Allah'a da Resulüne de itaat edin ve birbirinizle çekişmeyin; o takdirde korkuya düşersiniz de gücünüz gider. Ve sabredin, muhakkak ki Allah sabredenlerle beraberdir.

Veو لاَ تَكُونُوا olmayın كَالذِين gibi خَرجوا çıkan مِن دِيارِهِم
yurtlarından بطَرا çalım satarak و ve رِئَاءَ gösteriş yaparak
الناسinsanlara و ve يصدونalıkoyan kimseler عن سبِيل
اللهِyolundan اللهAllah Veو Allah يعملُونَ بِماyaptıklarını
محِيطٌkuşatıcıdır

47) Ve yurtlarından çalım satarak ve insanlara gösteriş yaparak çıkan ve Allah yolundan alıkoyan kimseler gibi olmayın. Ve Allah yaptıklarını kuşatıcıdır.

Veو إِذْ o zaman زينsüslemiş لَهمonlara الشيطَانşeytan
أَعمالَهمyaptıklarını و ve قَالَ demişti ki لاَ غَالِب yenebilecek
yoktur لَكُمsizi اليومBugün مِن الناسinsanlardan وإِني
Muhakkak ben de جارyardımcınızım لَكُمsizin فَلَما Ne
zaman ki تَراءَتْgördü birbirini الْفِئَتَانiki topluluk نَكَص
dönerek gerisin geri علَىüstünde عقِبيهِ o iki topuğu وقَالَ
demişti إِنيKuşkusuz ben بريءuzağım مِنْكُمsizden إِني
ben çünkü gerçekten أَرىgörüyorum ما لاَ تَرونَ sizin
göremediklerinizi إِنيMuhakkak ben أَخَافُkorkuyorum الله
Allah'tan و Çünkü اللهAllah شَدِيدçok şiddetli olandır الْعِقَابِ
cezası

48) Ve o zaman şeytan onlara yaptıklarını süslemiş ve demişti ki: "Bugün insanlardan sizi yenebilecek yoktur. Muhakkak ben de sizin yardımcınızım." Ne zaman ki iki topluluk birbirini gördü o, iki topuğu üstünde gerisin geri dönerek: "Kuşkusuz ben sizden uzağım, çünkü gerçekten ben sizin göremediklerinizi görüyorum. Muhakkak ben Allah'tan korkuyorum. Çünkü Allah, cezası çok şiddetli olandır" demişti.

47-48. Âyetler, Ebu Cehl'in şu sözlerine işaret etmektedir: Vallahi Bedr'e varmadan geri dönmeyeceğiz. Orada içki içecek, deve keseceğiz, şarkıcı kızlar bize şarkı söyleyecek, Araplar bizim şanımızı duyacak ve sürekli olarak bizden korkup saygı gösterecekler. Şeytan şöyle dedi: Bugün Muhammed ve arkadaşları asla sizi yenemeyecek. Ben de şüphesiz sizin yardımcınızım. İki grup karşılaşınca, şeytan geri dönüp kaçtı. Size verdiğim yardım sözünü yerine getiremiyeceğim. Çünkü ben sizin görmediklerinizi görüyorum. Ben, müminlere yardıma inen melekleri görüyorum. Siz ise onları görmüyorsunuz dedi.[166]

إِذْO vakit يقُولُdiyorlardı الْمنَافِقُونmünafıklar والذِينolan فِي
قُلُوبِهِمkalplerinde مرضhastalık غَرaldattı هؤُلاَءِonları İşte
دِينُهمdinleri ومنOysa her kim يتَوكَّلْtevekkül ederse علَى اللهِ
Allah'a فَإِنmuhakkak اللهAllah عزِيزAzîz'dir حكِيم
Hakîm'dir

49) O vakit kalplerinde hastalık olan münafıklar: "İşte onları dinleri aldattı" diyorlardı. Oysa her kim Allah'a tevekkül ederse muhakkak Allah Azîz'dir, Hakîm'dir.

و Ve لَوkeşke تَرىbir görsen إِذْzaman يتَوفَّى canlarını
aldıkları الذِين كَفَرواo kâfirlerin الْملَئِكَةُmeleklerin يضرِبون
vururken ve و جوههمyüzlerine وأَدبارهمsırtlarına وذُوقُوا tadın
diyerek عذَابazabı الْحرِيقِYakıcı

50) Ve keşke meleklerin o kâfirlerin yüzlerine ve sırtlarına vururken: "Yakıcı azabı tadın!" diyerek canlarını aldıkları zaman bir görsen.

ذَلِكİşte bu بِماsebebiyledir şeyler قَدمتْ sunduğumuz أَيدِيكُم
ellerinizle وأَنMuhakkak ki اللهAllah لَيسdeğildir بِظَلاَّمٍ
zulmedici لِلْعبِيدِkullarına

51) İşte bu, ellerinizle sunduğumuz şeyler sebebiyledir. Muhakkak ki Allah kullarına zulmedici değildir.

(*)Hak dîni inkâr edenlerin cezası kısmen dünyada, sonra can verirken ölüm meleklerinin elinde, nihayet kıyametten sonra ateşe atılarak cehennemde verilmektedir, "...bir görseydin!" ifadesi, olup bitenlerin dehşetine, görenleri şaşkınlık içinde bırakacak cinsten olaylar olduğuna işaret etmektedir. Bu cezaların hiçbiri, kulun mazeretsiz kusuru, suçu ve günahı olmadan Allah'ın verdiği cezalar değildi, hepsi hak edilmişti, Çünkü Allah zulümden münezzehtir; uyarmadan, kendini düzeltme imkânı vermeden hiçbir kulunu cezalandırmaz.

كَدأْبِTıpkı gidişi gibi آلِhanedanının فِرعونFiravun و ve
الذِينonlardan مِن قَبلِهِمöncekilerin كَفَرواinkâr onlar da
ettiler de بِآياتِayetlerini اللهِAllah'ın فَأَخَذَهمonları yakaladı
اللهAllah da بِذُنُوبِهِمgünahları yüzünden إِنMuhakkak ki الله
Allah قَوِيKaviyy'dir شَدِيدşiddetli olandır الْعِقَابِcezası

52) Tıpkı Firavun hanedanının ve onlardan öncekilerin gidişi gibi onlar da Allah'ın ayetlerini inkâr ettiler de Allah da onları günahları yüzünden yakaladı. Muhakkak ki Allah Kaviyy (sınırsız kuvvet sahibi)'dir, cezası şiddetli olandır.

ذَلِكَ İşte بِأَنَّ bunun sebebi الله Allah لَمْ asla يَكُ مُغَيِّرا değiştirmez نِعْمَةً nimetini أَنْعَمَهَا onlara olan عَلَى قَوْمٍ bir toplum حَتَّى kadar يُغَيِّرُوا değiştirmeyince مَا olanı بِأَنْفُسِهِمْ nefislerinde وَأَنَّ Muhakkak الله Allah سَمِيعٌ Semî'dir عَلِيمٌ Alîm'dir

53) İşte bunun sebebi, bir toplum nefislerinde olanı değiştirmeyince kadar Allah onlara olan nimetini asla değiştirmez. Muhakkak Allah Semî'dir, Alîm'dir.

كَدَأْبِ Tıpkı gidişi gibi آلِ hanedanının فِرْعَوْنَ Firavun و ve الَّذِينَ onlardan مِنْ قَبْلِهِمْ öncekilerin كَذَّبُوا onlar da بِآيَاتِ ayetlerini رَبِّهِمْ Rablerinin فَأَهْلَكْنَاهُمْ biz de onları helak etmiş بِذُنُوبِهِمْ günahları sebebiyle وَأَغْرَقْنَا boğmuştuk آلَ hanedanını فِرْعَوْنَ Firavun و Çünkü كُلٌّ onların hepsi كَانُوا idiler ظَالِمِينَ zalimler

54) Tıpkı Firavun hanedanının ve onlardan öncekilerin gidişi gibi onlar da Rablerinin ayetlerini yalanlamışlardı da biz de onları günahları sebebiyle helak etmiş, Firavun hanedanını boğmuştuk. Çünkü onların hepsi zalimler idiler.

إِنَّ Muhakkak شَرَّ en kötüsü الدَّوَابِّ canlıların عِنْدَ katında اللَّهِ Allah الَّذِينَ كَفَرُوا kâfirlerdir فَهُمْ Çünkü onlar لَا يُؤْمِنُونَ iman etmezler

55) Muhakkak Allah katında canlıların en kötüsü kâfirlerdir. Çünkü onlar iman etmezler.

الَّذِينَ Bunlar kimselerdir ki عَاهَدْتَ anlaşma yaptığın مِنْهُمْ içlerinden ثُمَّ sonra يَنْقُضُونَ bozarlar عَهْدَهُمْ ahidlerini فِي كُلِّ her مَرَّةٍ defasında وَهُمْ Onlar لَا يَتَّقُونَ sakınmazlar

56) Bunlar, içlerinden anlaşma yaptığın kimselerdir ki, sonra her defasında ahidlerini bozarlar. Onlar sakınmazlar.

فَإِمَّا Bundan dolayı تَثْقَفَنَّهُمْ onları yakalarsan فِي الْحَرْبِ savaşta فَشَرِّدْ بِهِمْ dağıt مَنْ kimseleri de خَلْفَهُمْ arkalarında bulunan لَعَلَّهُمْ onlar ile يَذَّكَّرُونَ ibret almaları için

57) Bundan dolayı, savaşta onları yakalarsan, ibret almaları için onlar ile arkalarında bulunan kimseleri de dağıt.

وَإِمَّا Ve edersen تَخَافَنَّ endişe edersen مِنْ قَوْمٍ bir kavmin خِيَانَةً sana ihanet etmesinden فَانْبِذْ sen de davran إِلَيْهِمْ onlara عَلَى سَوَاءٍ aynı şekilde إِنَّ Muhakkak ki الله Allah لَا يُحِبُّ sevmez الْخَائِنِينَ hainleri

58) Ve bir kavmin sana ihanet etmesinden endişe edersen sen de onlara aynı şekilde davran. Muhakkak ki Allah hainleri sevmez.

وَلَا Ve يَحْسَبَنَّ sanmasınlar الَّذِينَ kimseler كَفَرُوا inkar eden سَبَقُوا kaçabileceklerini إِنَّهُمْ elbette ki onlar لَا يُعْجِزُونَ bizi aciz bırakamazlar

59) Ve inkar eden kimseler kaçabileceklerini sanmasınlar, elbette ki onlar bizi aciz bırakamazlar.

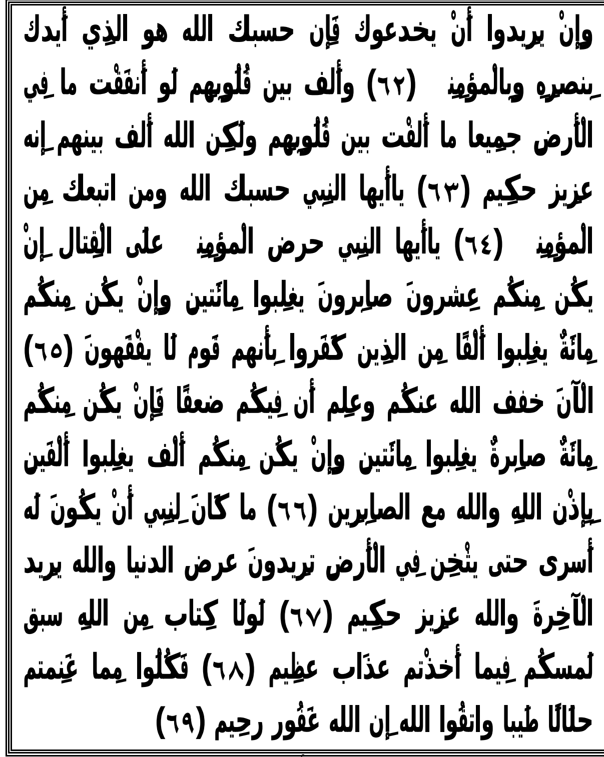
وَأَعِدُّوا Ve hazırlayın ki لَهُمْ onlara karşı مَا اسْتَطَعْتُمْ gücünüz yettiğince مِنْ قُوَّةٍ kuvvet و ve مِنْ رِبَاطِ besili الْخَيْلِ atlar تُرْهِبُونَ korkutasınız بِهِ bununla عَدُوَّ düşmanını اللَّهِ Allah'ın و ve عَدُوَّكُمْ sizin düşmanınızı و ve آخَرِينَ bunların dışında مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ sizin bilmediğiniz اللَّهُ Allah يَعْلَمُهُمْ başkalarını bildiği وَمَا تُنْفِقُوا infak ederseniz مِنْ شَيْءٍ her ne فِي سَبِيلِ yolunda اللَّهِ Allah يُوَفَّ tastamam ödenir إِلَيْكُمْ size و ve أَنْتُمْ siz لَا تُظْلَمُونَ zulme uğratılmazsınız

60) Ve onlara karşı gücünüz yettiğince, kuvvet ve besili atlar hazırlayın ki bununla Allah'ın düşmanını ve sizin düşmanınızı ve bunların dışında sizin bilmediğiniz Allah'ın bildiği başkalarını korkutasınız. Allah yolunda her ne infak ederseniz size tastamam ödenir ve siz zulme uğratılmazsınız.

وَإِنْ Ve şayet جَنَحُوا yanaşırlarsa لِلسَّلْمِ barışa فَاجْنَحْ sen de yanaş لَهَا ona و ve تَوَكَّلْ tevekkül et عَلَى اللَّهِ Allah'a إِنَّهُ Şüphesiz O هُوَ O'dur السَّمِيعُ Semî' الْعَلِيمُ Alîm olan

61) Ve şayet barışa yanaşırlarsa sen de ona yanaş ve Allah'a tevekkül et. Şüphesiz Semî', Alîm olan O'dur, O.

(*)İslâm'ın savaştan amacının ne olduğu bir de bu âyet vesilesiyle açıklanmış olmaktadır: Zulmü ve saldırı ihtimalini ortadan kaldırmak, meşru savunmada bulunmak. Bu zaruretler yüzünden başvurulan savaş, karşı tarafın zulüm ve saldırıdan vazgeçerek barışa yönelmesiyle gereksiz hale geleceği için buna olumlu cevap verilmesi, barışmak isteyenle barışılması emrolunmuştur.

وإنْ يريدوا أنْ يخدعوك فإن حسبك الله هو الذي أيدك
بنصره وبالمؤمنين (٦٢) وألف بين قلوبهم لو أنفقت ما في
الأرض جميعا ما ألفت بين قلوبهم ولكن الله ألف بينهم إنه
عزيز حكيم (٦٣) ياأيها النبي حسبك الله ومن اتبعك من
المؤمنين (٦٤) ياأيها النبي حرض المؤمنين على القتال إنْ
يكن منكم عشرونَ صابرونَ يغلبوا مائتين وإنْ يكن منكم
مائةٌ يغلبوا ألفًا من الذين كفروا بأنهم قوم لا يفقهونَ (٦٥)
الآن خفف الله عنكم وعلم أن فيكم ضعفًا فإنْ يكن منكم
مائةٌ صابرةٌ يغلبوا مائتين وإنْ يكن منكم ألف يغلبوا ألفين
بإذن الله والله مع الصابرين (٦٦) ما كانَ لنبي أنْ يكونَ له
أسرى حتى يثخن في الأرض تريدونَ عرض الدنيا والله يريد
الآخرةَ والله عزيز حكيم (٦٧) لولا كتاب من الله سبق
لمسكم فيما أخذتم عذاب عظيم (٦٨) فكلوا مما غنمتم
حلالًا طيبا واتقوا الله إن الله غفور رحيم (٦٩)

فَإِن seni aldatmakيَخْدَعوكَ أَن isterlerseيريدوا eğerإِن Veو
seni أَيدكَ الذِي Oهو Allahالله sana yeterحسبكَ muhakkak
mü'minlerleبِالْمُؤْمِنِينَ ve و yardımıylaبِنَصرِهِ destekledi

62) Ve eğer seni aldatmak isterlerse muhakkak Allah sana yeter. O seni yardımıyla ve mü'minlerle destekledi.

لَو onların kalplerininقُلُوبِهِم arasınıبين birleştirdi kiأَلَّفَ Veو
yeryüzündekiالأرض فِي her şeyiما harcasaydınأَنفَقْتَ eğer
arasınıبين yine de birleştiremezdinأَلَّفْتَ ما tamamıylaجميعا
أَلَّفَ Allahالله fakatلَكِن Veو onların kalplerininقُلُوبِهِم
عزيز Muhakkak Oإِنه onların aralarınıبينَهم birleştirdi
Hakîm'dirحكِيم Azîz'dir

63) Ve onların kalplerinin arasını birleştirdi ki eğer yeryüzündeki her şeyi tamamıyla harcasaydın yine de onların kalplerinin arasını birleştiremezdin. Ve fakat Allah onların aralarını birleştirdi. Muhakkak O, Azîz'dir, Hakîm'dir.

(*)Düşmanın iyi niyetli ve samimi olmaması, bir oyun, bir taktik olarak barış istemesi de mümkündür. Buna rağmen şartlar uygun düştüğünde barışa yanaşmak, oyun ihtimali karşısında da Allah'a güvenmek gerekmektedir. Burada Allah'a güvenmek, bilerek oyuna gelmek mânasını içermiyor, şartlar gerekli ve faydalı kıldığında barışa karar verirken zayıf olan, vehim derecesinde kalan olumsuz ihtimallere kulak asmadan Allah'ın izin ve emrine dayanıp güvenmeyi ifade ediyor. Bu güven duygusunu geliştirmek üzere de iki ilâhî lütuf hatırlatılıyor: a) Allah'ın hicret esnasında, Bedir'de vb. durumlarda vâki mucizevî yardımları; b) Medine'de yaşayan ve daha önce birbirine düşman olan Evs ve Hazrec kabileleri müslüman olunca onların gönüllerindeki düşmanlık, kin ve intikam duygularını gidererek yerine sevgi, dayanışma ve kardeşlik duygularını ikame etmesi.

olanومن Allahالله sana da yeterحسبكَ Nebiالنبي Eyياأيها
mü'minlere deالْمُؤْمِنِين مِن sana tabiاتبعكَ

64) Ey Nebi, sana da sana tabi olan mü'minlere de Allah yeter.

على Mü'minleriالْمُؤْمِنِين teşvik etحرض Nebiالنبي Eyياأيها
yirmi عِشْرون sizden مِنْكُم bulunursaيكُن Şayetإِن savaşaالْقِتَال
iki yüz kişiyeمِائَتَين galip gelirيغْلِبوا sabredenصابِرون kişi
galip يغْلِبوا yüz kişiمِائَةٌ sizdenمِنْكُم bulunursaيكُن eğerوإِن
inkar edenكَفَروا kimselerdenالذِين مِن bin kişiyeأَلْفًا gelir
anlamayanيفْقَهون لَا bir topluluktur قَوم Çünkü onlarبِأَنهم

65) Ey Nebi! Mü'minleri savaşa teşvik et! Şayet sizden sabreden yirmi kişi bulunursa iki yüz kişiye galip gelir, eğer sizden yüz kişi bulunursa inkar eden kimselerden bin kişiye galip gelir. Çünkü onlar anlamayan bir topluluktur.

bildi وعلِم olduğunuعنكُم Allahالله hafifletti خَفَّفَ Şimdiالآن
مِنْكُم olursaيكُن O haldeفَإِن zaafınızضعفًا sizdenفِيكُم أَن de
iki yüz مِائَتَين yenerيغْلِبوا sabredenصابِرةٌ yüz kişiمِائَةٌ sizden
يغْلِبوا bin kişiأَلْف sizdenمِنْكُم olursaيكُن eğer إِن ve و kişiyi
Şüphesiz و Allah'ınالله izniyleبِإِذْن iki bineأَلْفَين galip gelir
sabredenlerleالصابِرِين beraberdirمع Allahالله

66) Şimdi Allah zaafınız olduğunu bildi de sizden hafifletti. O halde sizden sabreden yüz kişi olursa iki yüz kişiyi yener ve eğer sizden bin kişi olursa Allah'ın izniyle iki bine galip gelir. Şüphesiz Allah sabredenlerle beraberdir.

(*)Savaşın amacı ne kadar meşru, hatta kutsal olursa olsun yine de istenmeyen, korkulan, acı ve ıstıraplara sebep olan bir harekettir; bu sebeple savaşanların maddimanevî teşvike ihtiyaçları vardır. Peygamberimiz savaşlarda bunu yapmış, Allah'ın gazilere, şehidlere vaad ettiği muhteşem ödülleri hatırlatarak askerlerine şevk vermiştir. Bu sünnet o günden bugüne bütün İslâm ordularında uygulanmış, kumandanlar askeri coşturmak için mehter gibi mûsiki dahil değişik yöntemlere başvurmuşlardır.

له أَسرى almasıيكُون أَن nebi içinلِنَبِي Hiçbirكان olamazما
yeryüzündeالأرض فِي ağır basıncayaيثْخِن kadarحتى esir
الدنْيا geçici menfaatiniعرض Siz istiyorsunuzتُرِيدون
و ahiretiالآخِرةَ istemektedirيرِيد Allah iseوالله dünyanın
Hakîm'dirحكِيم Azîz'dirعزِيز AllahاللهŞüphesiz

67) Hiçbir nebi için yeryüzünde ağır basıncaya kadar esir alması olamaz. Siz dünyanın geçici menfaatini istiyorsunuz. Allah ise ahireti istemektedir. Şüphesiz Allah Azîz'dir, Hakîm'dir.

geçmiştekiسبق Allah'ınالله مِن yazısıكِتَاب olmasaydıلَولَا
bir عذَاب aldıklarınızaأَخَذْتُم karşılıkفِيما size dokunurduلَمسكُم
büyükعظِيم azap

68) Allah'ın geçmişteki yazısı olmasaydı, aldıklarınıza karşılık size büyük bir azap dokunurdu.

طَيبا helâlحلَالًا ganimettenغَنِمتُم aldığınızمِما Artık yiyinفَكُلُوا
Muhakkakإِن Allah'tanالله sakınınاتقُوا ve و temiz olarak
Rahîm'dirرحِيم Ğafûrغَفُور Allahالله

69) Artık aldığınız ganimetten helâl, temiz olarak yiyin ve Allah'tan sakının. Muhakkak Allah Ğafûr, Rahîm'dir.

Hz. Ömer'den rivayette o şöyle anlatıyor: Bedr günü Hz. Peygamber (a.s) esirlerden fidye aldı da bunun üzerine Allah Tealâ: "size herhalde büyük bir azâb dokunurdu."ya kadar olmak üzere "Yeryüzünde küfrün belini kırıncaya kadar hiçbir peygambere esirleri olması yaraşmaz..." âyetlerini indirdi. Daha sonra Alah Tealâ onlara ganimetleri helâl kıldı.[167]

يآأيها النبى قُلْ لِمن فِى أيدِيكُم مِن الاسرى اِنْ يعلمِ ا ُ فِى
قُلوبِكُم خيرا يؤتِكُم خيرا مِما أخِذَ مِنكُم ويغفِر لكُم وا ُ
غفُور رحِيم (٧٠) وانْ يريدوا خِيانتك فقد خانوا ا َ مِن
قبلُ فأمكن مِنهم وا ُ علِيم حكِيم (٧١) اِن الذِين امنوا
وهاجروا وجاهدوا بِاموالِهم وانفُسِهم فِى سبِيل ا ِ والذِين
اووا ونصروا أولئِك بعضهم اولياءُ بعض والذِين امنوا ولم
يهاجِروا ما لكُم مِن ولايتِهم مِن شىءٍ حتى يهاجِروا وان
استنصروكُم فِى الدين فعليكُم النصر اِلا على قوم بينكُم
وبينهم مِيثاق وا ُ بِما تعملُونَ بصِير (٧٢) والذِين كفروا
بعضهم اولياءُ بعض اِلا تفعلُوه تكُن فِتنةٌ فِى الارض وفساد
كبِير (٧٣) والذِين امنوا وهاجروا وجاهدوا فِى سبِيل ا ِ
والذِين اووا ونصروا أولئِك هم المؤمِنونَ حقا لهم مغفِرةٌ
ورزق كرِيم (٧٤) والذِين امنوا مِن بعد وهاجروا وجاهدوا
معكُم فأولئِك مِنكُم وأولوا الارحامِ بعضهم اولى بِبعض فِى
كِتابِ ا ِ اِن ا َ بِكُل شىءٍ علِيم (٧٥)

يآأيها, Ey النبي Nebi قُلْ de ki لِمن kimselere فِي أيديكُم Elinizdeki مِن الْأسرى esirlere إِن يعلمِ ilmine göre الله Allah'ın فِي قُلُوبِكُم kalplerinizde خيرا bir hayır varsa يؤْتِكُم verir خيرا مِما أُخِذَ alınandan مِنْكُم sizden و ve يغْفِر daha hayırlısını لكُم sizi bağışlar و Şüphesiz الله Allah غفُور Ğafûr رحِيم Rahîm'dir

70) Ey Nebi! Elinizdeki esir kimselere de ki: "Allah'ın ilmine göre kalplerinizde bir hayır varsa, sizden alınandan daha hayırlısını verir ve sizi bağışlar. Şüphesiz Allah Ğafûr, Rahîm'dir."

و Ve إِن eğer يريدوا isterlerse خِيانتك sana ihanet etmek فقد kuşkusuz خانوا hainlik etmişlerdi de الله Allah'a مِن قبلُ daha önce de فأمكن O da imkan vermişti مِنهم onlara و Şüphesiz الله Allah عليم Alîm'dir حكِيم Hakîm'dir

71) Ve eğer sana ihanet etmek isterlerse, kuşkusuz daha önce de Allah'a hainlik etmişlerdi de O da onlara imkan vermişti. Şüphesiz Allah Alîm'dir, Hakîm'dir.

إِن Kuşkusuz الذِين var ya آمنُوا iman edip وهاجروا hicret eden و جاهدوا cihad edenler ile بِأموالِهِم mallarıyla و ve أنفُسِهِم canlarıyla فِي سبِيلِ yolunda اللهِ Allah والذِين آووا barındırıp ونصروا yardım edenler أُولٰئِك işte onlar بعضهم biri أولِياء birlerinin بعض velileridirler و Ve الذِين edip آمنُوا iman ولم يهاجِروا hicret etmeyenler de ما yoktur لكُم sizin için مِن ولايتِهِم onların velayetlerinden مِن شيءٍ hiçbir şey حتى kadar يهاجِروا hicret edinceye و Ve إِن fakat استنصروكُم sizden فِي الدين din konusunda yardım isterlerse فعليكُم sizin üzerinize borçtur النصر yardım etmek إِلا Ancak müstesna على aleyhine olması قومٍ bir toplum بينكُم sizinle kendileri وبينهم arasında مِيثاقٌ anlaşma bulunan و Şüphesiz الله Allah بِما تعملُون yaptıklarınızı بصِير hakkıyla görendir

72) Kuşkusuz iman edip hicret eden ve Allah yolunda canlarıyla ve mallarıyla cihad edenler ile barındırıp yardım edenler var ya, işte onlar biri birlerinin velileridirler. Ve iman edip hicret etmeyenler de hicret edinceye kadar sizin için onların velayetlerinden hiçbir şey yoktur. Ve fakat din konusunda sizden yardım isterlerse, yardım etmek sizin üzerinize borçtur. Ancak sizinle kendileri arasında anlaşma bulunan bir toplum aleyhine olması müstesna. Şüphesiz Allah yaptıklarınızı hakkıyla görendir.

و Ve الذِين كفروا inkar edenler de بعضهم birlerinin أولِياء biri بعض velileridir إِلا Ancak تفْعلُوه yapmazsanız ه siz de تكُن olur فِتْنةٌ fitne فِي الْأرضِ yeryüzünde و ve فساد bir fesat كبِير büyük

73) Ve inkar edenler de biri birlerinin velileridir. Ancak siz de böyle yapmazsanız yeryüzünde fitne ve büyük bir fesat olur.

Ebu Mâlik'ten rivayette o şöyle diyor: Bir adam: "Müşriklerden olan akrabalarımızı da mirasçı kılalım, mirasımızdan müşrik akrabalarımıza da pay verelim." dedi de bunun üzerine "Kâfirler ise birbirlerinin dostlarıdırlar..." âyet-i kerimesi nazil oldu.[325]

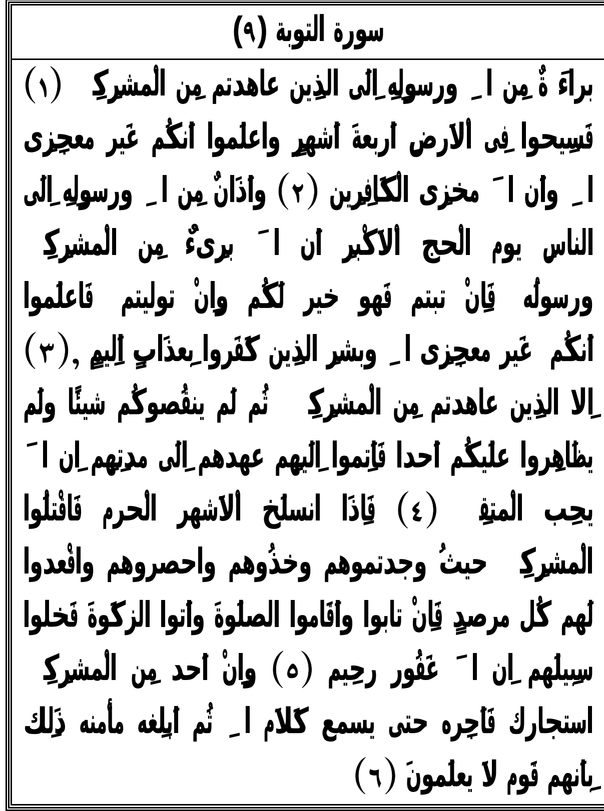
و Ve الذِين edip آمنُوا iman وهاجروا hicret edenler و ve جاهدوا cihad edenler ile فِي سبِيلِ yolunda اللهِ Allah والذِين آووا barındırıp ونصروا yardım edenler var ya أُولٰئِك işte هم onlar الْمؤْمِنُون mü'minlerdir حقا gerçek لهم Onlar için مغْفِرةٌ bağışlanma و ve رِزْقٌ rızık vardır كرِيم bol

74) Ve iman edip hicret edenler ve Allah yolunda cihad edenler ile, barındırıp yardım edenler var ya; işte onlar gerçek mü'minlerdir. Onlar için bağışlanma ve bol rızık vardır.

و Ve الذِين edip آمنُوا iman مِن بعد sonradan وهاجروا hicret edenler و ve جاهدوا cihad edenler معكُم onlar da فأُولٰئِك işte مِنْكُم sizdendir وأُولُوا الْأرحامِ Akrabalar بعضهم daha yakındır أولى birlerine بِبعضٍ biri فِي كِتابِ kitabına göre اللهِ Allah'ın إِن Muhakkak ki الله Allah بِكُل her شيءٍ şeyi عليم hakkıyla bilendir

75) Ve sonradan iman edip hicret edenler ve cihad edenler, işte onlar da sizdendir. Akrabalar Allah'ın kitabına göre biri birlerine daha yakındır. Muhakkak ki Allah her şeyi hakkıyla bilendir.

Ebu Davud et-Tayâlisfnin... İbn Abbâs'tan rivayetine göre Allah'ın Rasûlü (a.s) muhacirlerle ansan birer birer (dinde) kardeş yapınca birbirlerine mirasçı oldular da sonunda "Ülü'l-Erhâm (akrabalar) Allah'ın kitabınca birbirinin mirasına) daha evlâ (daha yakın)dırlar." âyeti nazil oldu. Böylece sadece neseb yoluyla akraba olanlar birbirine mirasçı oldular.[168]

9 TEVBE SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 9. suresi. 129 ayet, 1087 kelime ve 2479 harften ibarettir. Medenî surelerden olup, Maide suresinden sonra Hicri 9. yılda nâzil olmuştur. Adını yüzikinci ayetinde geçen "tövbe" kelimesinden almıştır. Ayrıca, birinci ayetin ilk kelimesi olan, "aklanmak, yükümlülükten kurtulmak" anlamlarına gelen "el-Berae" de surenin adı olarak kullanılmaktadır.

Rahimالرحِيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

رسولِهِ ve و Allah'tan اللهِ مِن bir ihtardır براءةٌ antlaşma عاهدتم kendileriyleالذِين إلىpeygamberinden müşriklere المشْرِكِين مِنyaptığınız

1) Allah'tan ve peygamberinden, kendileriyle antlaşma yaptığınız müşriklere bir ihtardır.

yeryüzündeفِي الأرضِ Bundan böyle rahat dolaşınفسِيحوا değilsinizغير sizأنكم bilin kiاعلموا Ve و ayأشهرٍ dörtأربعة الله gerçektenأن Veو Allah'ıاللهِ aciz bırakacakمعجِزي kâfirleriالكافِرِين hor kılıcıdırمخزِي Allah

2) Bundan böyle yeryüzünde dört ay rahat dolaşın. Ve siz bilin ki Allah'ı aciz bırakacak değilsiniz. Ve gerçekten Allah, kâfirleri hor kılıcıdır.

Hz. Peygamber (a.s) Ebu Bekir'i (hacc emîri olarak) gönderdi ve insanlara bu kelimeleri (Berâe Sûresinden nazil olan âyetleri) nida etmesini emretti. Sonra peşinden Ali'yi gönderdi. Ebu Bekir yolda Hz. Peygamber (a.s)'ın devesi Kasvâ" (başka bir rivayette Adbâ')nın sesini duydu. Telâşla çıktı, zannetmişti ki gelen Hz. Peygamber (a.s)'dir. Bir de baktı ki gelen Ali'dir. (Ona: "Emîr olarak mı. yoksa memur olarak mı geldin diye sordu; O: "bilâkis memur olarak geldim." dedi) ve Hz. Peygamber (a.s)'ın. mektubunu kendisine verdi. Mektupta bu kelimeleri insanlara nida etmesini Ali'ye emrediyordu. Birlikte yola devam ettiler, birlikte haccettiler, sonra teşrik günlerinde Ali kalktı ve insanlara şöyle seslendi: "Allah ve Resûlü'nün zimmeti bütün müşriklerden bendir, uzaktır. Yeryüzünde dört ay daha serbestçe dolaşın. Bu seneden sonra hiçbir müşrik haccetmeyecek, Beytullahı hiçbir çıplak tavaf etmeyecek, cennete ancak mü'min olan girecektir." Bunları Ali nida ediyor, o yorulunca Ebu Bekir kalkıyor O nida ediyordu.

إلى Resulündenرسولِهِ ve و Allahاللهِ مِن bir ilandırأذان Ve و kesin أن büyükالأكبر haccالحج günüيوم insanlaraالناس المشْرِكِين مِن uzak olduklarına dair برِيء Allahالله olarak tevbe تبتم Eğerفإن Resulününرسولهُ ve و müşriklerden إن Veو sizin içinلكم daha hayırlıdırخير buفهو ederseniz elbetteأنكم bilin kiفاعلموا yüz çevirirsenizتوليتم yok eğer بشر Veو Allah'ıاللهِ aciz bırakacakمعجِزي değilsinizغير can أليم bir azaplaبِعذاب inkar edenleriالذِين كفروا müjdele yakıcı

3) Ve büyük hacc günü, Allah ve Resulünden insanlara Allah ve Resulünün, müşriklerden kesin olarak uzak olduklarına dair bir ilandır. Eğer tevbe ederseniz bu sizin için daha hayırlıdır. Ve yok eğer yüz çevirirseniz, bilin ki Allah'ı elbette aciz bırakacak değilsiniz. Ve inkar edenleri can yakıcı bir azapla müjdele.

مِن Anlaşma imzaladığınızعاهدتم الذِين müstesnadırإلا size karşı bir ينقصوكم لم sonraثم müşriklerdenالمشْرِكِين yardım etmemiş يظاهِروا ولم şeyشيئا eksiklik yapmamış O halde فأتِموا kimseyeأحدا aleyhinizdeعليكم olanlar مدتِهِم إلى anlaşmalarınıعهدهم onlarınإليهِم tamamlayın severيحِب Allahالله Şüphesizإن süreleri bitinceye kadar muttakileriالمتقِين

4) Anlaşma imzaladığınız müşriklerden sonra size karşı bir şey eksiklik yapmamış, aleyhinizde kimseye yardım etmemiş olanlar müstesnadır. O halde onların anlaşmalarını, süreleri bitinceye kadar tamamlayın. Şüphesiz Allah muttakileri sever.

artık فاقتلوا O haramالحرم aylarالأشْهر çıktığıانسلخ zamanفإذا وجدتموهم yerdeحيث müşrikleriالمشْرِكِين öldürün onları واحصروهم onları tutuklayınوخذوهم bulduğunuz مرصدٍ bütünكل onlarınلهم kesip-tutunواقعدوا ve و kuşatın الصلاة kılarlarوأقاموا tevbe edipتابوا Eğerفإن geçit yerlerini serbest bırakınفخلوا zekâtıالزكاة verirlerseوآتوا ve و namaz رحِيم Ğafûr'durغفور Allahالله Gerçektenإن yollarınıسبِيلهم Rahîm'dir

5) O haram aylar çıktığı zaman artık müşrikleri bulduğunuz yerde öldürün, onları tutuklayın, onları kuşatın ve onların bütün geçit yerlerini kesip-tutun. Eğer tevbe edip namaz kılar ve zekât verirlerse, yollarını serbest bırakın. Gerçekten Allah Ğafûr'dur, Rahîm'dir.

استجارك müşriklerdenالمشْرِكِين مِن biriأحد eğerإن Veو يسمع öyle kiحتى ona eman verفأجِره senden eman isterse olacağı أبلِغه Sonraثم Allah'ınاللهِ sözünüكلام dinlemiş olsun elbette بِأنهم Buذلِك onu güvenlik içindeمأمنه yere ulaştır bilmeyenيعلمون لا bir topluluk قوم olmaları nedeniyledir

6) Ve eğer müşriklerden biri, senden eman isterse, ona eman ver; öyle ki Allah'ın sözünü dinlemiş olsun. Sonra onu güvenlik içinde olacağı yere ulaştır. Bu, onların elbette bilmeyen bir topluluk olmaları nedeniyledir.

عِنْدَ bir ahdi عَهْدٌ müşriklerin لِلْمُشْرِكِينَ olabilir? يَكُونُ nasıl كَيْفَ dışında إِلَّا Resulü رَسُولِهِ yanında عِنْدَ ve و Allah اللهِ katında الْمَسْجِدِ yanında عِنْدَ kendileriyle anlaştıklarınız الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ O halde doğru اسْتَقَامُوا sürece فَمَا Haram الْحَرَامِ Mescid-i siz de onlara doğrulukla فَاسْتَقِيمُوا size karşı لَكُمْ davrandıkları الْمُتَّقِينَ sever يُحِبُّ Allah اللهَ Şüphesiz ki إِنَّ onlar لَهُمْ davranın muttakileri

7) Mescid-i Haram yanında kendileriyle anlaştıklarınız dışında, müşriklerin Allah katında ve Resulü yanında nasıl bir ahdi olabilir? O halde onlar size karşı doğru davrandıkları sürece siz de onlara doğrulukla davranın. Şüphesiz ki Allah muttakileri sever.

üstünlük يَظْهَرُوا eğer إِنْ Ve و Nasıl olabilir ki كَيْفَ فِيكُمْ hiçbir yemin لَا يَرْقُبُوا size karşı عَلَيْكُمْ sağlarlarsa sizi يُرْضُونَكُمْ ahid gözetmezler وَلَا ذِمَّةً hiçbir إِلًّا hakkınızda isteksizdir وَتَأْبَى Dilleriyle بِأَفْوَاهِهِمْ hoşnut etmeye çalışırlar fasık فَاسِقُونَ Onların هُمْ çoğu وَأَكْثَرُ Kalpleri ise قُلُوبُهُمْ kimselerdir

8) Nasıl olabilir ki! Ve eğer size karşı üstünlük sağlarlarsa, hakkınızda hiçbir yemin, hiçbir ahid gözetmezler. Dilleriyle sizi hoşnut etmeye çalışırlar. Kalpleri ise isteksizdir. Onların çoğu fasık kimselerdir.

ثَمَنًا Allah'ın اللهِ ayetlerine karşılık بِآيَاتِ satın aldılar اشْتَرَوْا O'nun عَنْ سَبِيلِهِ Böylece alıkoydular فَصَدُّوا az bir قَلِيلًا değeri كَانُوا ne مَا kötüdür سَاءَ Onların gerçekten إِنَّهُمْ yolundan yapmakta يَعْمَلُونَ oldukları

9) Allah'ın ayetlerine karşılık az bir değeri satın aldılar. Böylece O'nun yolundan alıkoydular. Onların yapmakta oldukları gerçekten ne kötüdür.

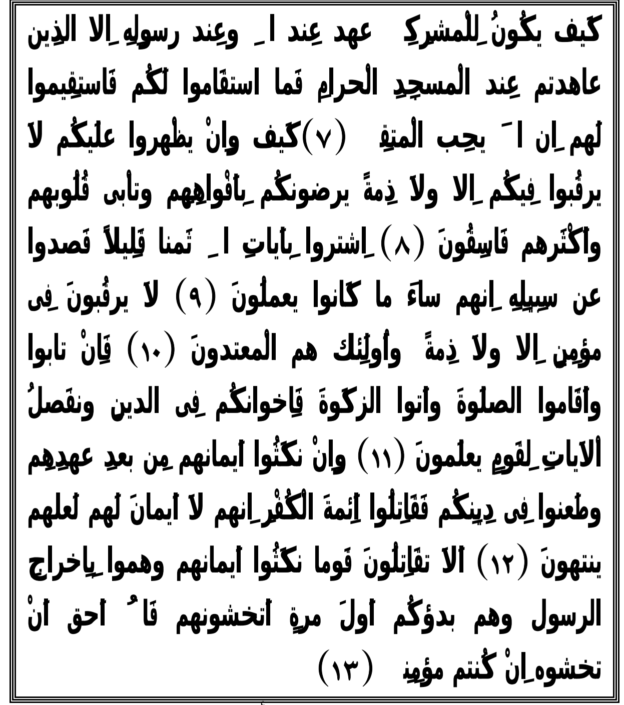
إِلًّا mü'min hakkında فِي مُؤْمِنٍ Onlar gözetmezler لَا يَرْقُبُونَ onlar هُمْ İşte ta kendileridir وَأُولَئِكَ ahid ذِمَّةً و لَا hiç bir haddi aşanların الْمُعْتَدُونَ

10) Onlar hiç bir mü'min hakkında ahid gözetmezler. İşte onlar haddi aşanların ta kendileridir.

آتَوُا ve و namazı الصَّلَاةَ kılar وَأَقَامُوا tevbe eder تَابُوا Eğer فَإِنْ فِي الدِّينِ artık kardeşlerinizdir فَإِخْوَانُكُمْ zekâtı الزَّكَاةَ verirlerse لِقَوْمٍ ayetleri böyle الْآيَاتِ uzun uzadıya açıklarız وَنُفَصِّلُ dinde Bilen يَعْلَمُونَ bir topluluk için

11) Eğer tevbe eder, namaz kılar ve zekât verirlerse, artık dinde kardeşlerinizdir. Bilen bir topluluk için ayetleri böyle uzun uzadıya açıklarız.

(*)Yukarıdaki âyetler, gerek müşriklerin, gerekse Yahudilerin andiaşmaları bozdukları, İslâm'a dil uzattıkları, böylece şartlar elverdiğinde onlarla savaşmanın gereği konu edildi. Ancak pişmanlık duyup iman ettikten sonra namaz kılan ve zekât verenlerin artık düşman değil, dost ve kardeş oldukları, onlarla savaşmaya neden kalmadığı belirtildi.

كيف يكون للمشركين عهد عند الله وعند رسوله الا الذين
عاهدتم عند المسجد الحرام فما استقاموا لكم فاستقيموا
لهم ان الله يحب المتقين (٧) كيف وان يظهروا عليكم لا
يرقبوا فيكم الا ولا ذمة يرضونكم بافواههم وتابى قلوبهم
واكثرهم فاسقون (٨) اشتروا بايات الله ثمنا قليلا فصدوا
عن سبيله انهم ساء ما كانوا يعملون (٩) لا يرقبون في
مؤمن الا ولا ذمة واولئك هم المعتدون (١٠) فان تابوا
واقاموا الصلوة واتوا الزكوة فاخوانكم في الدين ونفصل
الايات لقوم يعلمون (١١) وان نكثوا ايمانهم من بعد عهدهم
وطعنوا في دينكم فقاتلوا ائمة الكفر انهم لا ايمان لهم لعلهم
ينتهون (١٢) الا تقاتلون قوما نكثوا ايمانهم وهموا باخراج
الرسول وهم بدؤكم اول مرة اتخشونهم فالله احق ان
تخشوه ان كنتم مؤمنين (١٣)

مِنْ بَعْدِ yeminlerini أَيْمَانَهُمْ yine bozarlarsa نَكَثُوا eğer إِنْ Ve و فِي dil uzatırlarsa طَعَنُوا ve و antlaşmalarından عَهْدِهِمْ sonra أَئِمَّةَ bu durumda hemen öldürün فَقَاتِلُوا dininize دِينِكُمْ yeminleri yoktur لَا أَيْمَانَ Çünkü إِنَّهُمْ küfrün الْكُفْرِ önderlerini vazgeçerler يَنْتَهُونَ Olur ki لَعَلَّهُمْ onların لَهُمْ

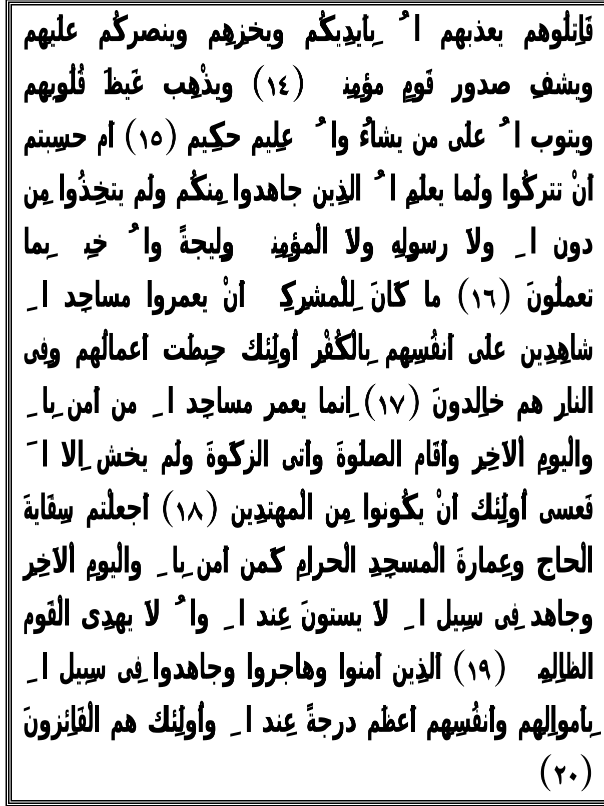
12) Ve eğer antlaşmalarından sonra, yine yeminlerini bozarlarsa ve dininize dil uzatırlarsa, bu durumda küfrün önderlerini hemen öldürün. Çünkü onların yeminleri yoktur. Olur ki vazgeçerler.

Allah'ın Resûlü (a.s) Hudeybiye'de Mekkelilerle, o sene Mekke'ye girmemek şartıyla antlaşma yapmışlardı. Bir süre sonra Hz. Peygamber (a.s)'ın eman ve garantisi altına girmiş oaln Huzâa ile Kureyş'in eman ve garantisi altına girmiş olan Bekr oğullan arasında savaş olunca Kureyş, emanlan altında olan Bekr oğullarına silâh ve yiyecek vererek yardım ettiler. Bunun üzerine Huzâalılar da Hz. Peygamber (a.s)'den yardım istediler de bu âyet-i kerime nazil oldu ve Allah'ın Resûlü (a.s)'ne emanı altında olanlara yardım etmesi emrolundu.[169]

bozan نَكَثُوا bir kavim ile قَوْمًا savaşmaz mısınız? أَلَا تُقَاتِلُونَ sürüp بِإِخْرَاجِ kalkışan هَمُّوا ve و Yeminlerini أَيْمَانَهُمْ أَوَّلَ sizinle başlayan بَدَءُوكُمْ o وَهُمْ Resulü الرَّسُولِ çıkarmaya Onlardan korkuyor أَتَخْشَوْنَهُمْ kendileri مَرَّةٍ ilk olarak korkmanız أَنْ تَخْشَوْهُ asıl أَحَقُّ Allah'tır فَاللهُ musunuz? mü'min مُؤْمِنِينَ kimseler iseniz كُنْتُمْ Eğer إِنْ gereken

13) Yeminlerini bozan, o Resulü sürüp çıkarmaya kalkışan ve ilk olarak sizinle kendileri başlayan bir kavim ile savaşmaz mısınız? Onlardan korkuyor musunuz? Eğer mü'min kimseler iseniz, asıl korkmanız gereken Allah'tır.

Bu âyet, mü'minleri kâfirlerle savaşmaya teşvik eder. Yani, Ey mü'minler topluluğu! Ahitleri bozup dininizi kötüleyen bir kavme karşı savaşmayacak mısınız? Onlar, peygamberi aranızdan çıkarmak üzere Dâru'n-nedve'de meşveret ettikleri zaman, onu Mekke'den sürgün etmeye kesin karar vermişlerdi, savaşı başlatan onlardır. Zira sizin müttefikleriniz Huzâalılara karşı savaşmışlardır. Savaş başlatan daha zâlimdir. O halde onlarla savaşmaktan, sizi alıkoyan ne? Yoksa onlardan korkuyor da, onlardan size bir zarar gelmesinden çekindiğiniz için, onlarla savaşmayı terk mi ediyorsunuz? Emrini terkettiğiniz takdirde, Allah'ın azabından korkmanız daha uygundur. Eğer onun azabına ve sevabına inanıyorsanız.[170]

قاتلوهم يعذبهم ا ُ بايديكم ويخزهم وينصركم عليهم
ويشف صدور قوم مؤمنين (١٤) ويذهب غيظ قلوبهم
ويتوب ا ُ على من يشاءُ وا ُ عليم حكيم (١٥) ام حسبتم
انْ تتركوا ولما يعلم ا ُ الذين جاهدوا منكم ولم يتخذوا من
دون ا ـ ولا رسوله ولا المؤمنين وليجةً وا ُ خبير بما
تعملونَ (١٦) ما كانَ للمشركين انْ يعمروا مساجد ا ـ
شاهدين على انفسهم بالكفر أولئك حبطت اعمالهم وفى
النار هم خالدونَ (١٧) انما يعمر مساجد ا ـ من امن با ـ
واليوم الاخر واقام الصلوةَ واتى الزكوةَ ولم يخش الا ا ـ
فعسى أولئك انْ يكونوا من المهتدين (١٨) اجعلتم سقايةَ
الحاج وعمارةَ المسجد الحرام كمن امن با ـ واليوم الاخر
وجاهد فى سبيل ا ـ لا يستونَ عند ا ـ وا ُ لا يهدى القوم
الظالمين (١٩) الذين امنوا وهاجروا وجاهدوا فى سبيل ا ـ
باموالهم وانفسهم اعظم درجةً عند ا ـ وأولئك هم الفائزون
(٢٠)

الله onları azaplandırsın يعذبهم Onlarla هم savaşın ki قَاتِلُوا
ينْصركُم و ve Onları rezil etsin ويخْزِهِم ellerinizle بِأَيْدِيكُم Allah
şifa versin يشْفِ و ve onlara karşı عليهم size zafer versin
mü'min مؤْمِنِين bir topluluğun قَوم gönüllerine صدور

14) Onlarla savaşın ki, Allah ellerinizle onları azaplandırsın. Onları rezil etsin ve onlara karşı size zafer versin ve mü'min bir topluluğun gönüllerine şifa versin.

ويتُوب kalplerindeki قُلُوبِهِم öfkeyi غَيظَ gidersin يذْهِب Ve و
و dilediğine على من يشَاء Allah الله tevbe nasip eder
Hakîm'dir حكِيم Alîm'dir علِيم Allah الله Şüphesiz

15) Ve kalplerindeki öfkeyi gidersin. Allah dilediğine tevbe nasip eder. Şüphesiz Allah Alîm'dir, Hakîm'dir.

bırakılıverileceğinizi أَن تُتْركُوا siz sandınız? حسِبتُم Yoksa أَم
منْكُم cihad edenleri الذِين جاهدوا Allah الله bilmeden ولما يعلم
اللهِ başkasını من دون edinmeyenleri ولم يتخِذُوا içinizden
mü'minlerden الْمؤْمِنِين ولَا Resulünden رسولِه ولَا Allah'tan
بِما تَعملُون haberdardır خَبِير Allah الله Ve و sırdaş ولِيجةً
yaptıklarınızdan

16) Yoksa siz, Allah içinizden cihad edenleri, Allah'tan, Resulünden ve mü'minlerden başkasını sırdaş edinmeyenleri bilmeden bırakılıverileceğinizi mi sandınız? Ve Allah yaptıklarınızdan haberdardır.

(*)Yukarıdaki âyetler, devamlı hıyanet düşünüp Müslümanlar aleyhine faaliyet gösteren, yapılan sözleşme ve andlaşmalara bağlı kalmayan müşriklerin özellikle elebaşılarının imha edilmesi emredilmiş ve savaşın mü'minler için ciddi bir sınav anlamı taşıdığına parmak basılarak bilgi verilmiş ve uyarılar yapılmıştır.

imar etme أَن يعمروا Müşriklerin لِلْمشْرِكِين كَان yoktur ما
على şahid iken شَاهِدِين Allah'ın اللهِ mescidlerini مساجِد hakları
İşte bunlar أُولَئِك kendi küfürlerine بِالْكُفْرِ kendileri أَنفُسِهِم
فِي النار و ve yaptıkları أَعمالُهم boşa gitmiş olanlardır حبِطَت
daimidirler خَالِدون bunlar هم ateşte

17) Müşriklerin, kendi küfürlerine kendileri şahid iken, Allah'ın mescidlerini imar etme hakları yoktur. İşte bunlar yaptıkları boşa gitmiş olanlardır ve bunlar ateşte daimidirler.

Bu âyet-i kerime de Efendimiz (a.s)'ın amcası Abbâs ibn Abdülmuttalib hakkında nazil olan âyetlerdendir. Müfessirlerin anlattıklarına göre Hz. Abbâs, Bedr Gazvesinde esir edilince müslümanlar "Allah'a inkâr ettiniz, akrabalık bağlarını kopardınız." diyerek onu ayıplamaya başlamışlar. Özellikle Hz. Ali ona çok sert şeyler söylemiş. Abbâs: "Hep kötülüklerimizi, kusurlarımızı sayıp döküyor da iyiliklerimizden hiç bahsetmiyorsunuz?" demiş. Hz. Ali: "Yanı sizin iyilikleriniz mi var?" diye sormuş; Abbâs: "Elbette var; bizler Mescid-i Haram'ı imar eder, onun perdedarlrğını yapar, hacılara su verir, (veya: hacılara yemek verir, onlara ikramda bulunur), köleleri esaretten kurtarırdık" demiş ve Allah Tealâ da Abbâs'a red makamında olmak üzere bu âyet-i kerimeyi indirmiş.[171]

من Allah'ın اللهِ mescidlerini مساجِد imar eder يعمر ancak إِنما
الْآخِرِ gününe الْيومِ و ve Allah'a بِاللهِ iman eden آمن kimseler
الزكَاةَ veren وآتَى namazı الصلَاةَ dosdoğru kılan وأَقَام ahiret
Allah'tan الله başkasından إِلَّا korkmayan لَم يخْشَ و ve zekâtı
مِن oldukları أَن يكُونُوا İşte bunlardır أُولَئِك umulanlar فَعسى
hidayete erenlerden الْمهتَدِين

18) Allah'ın mescidlerini, ancak Allah'a ve ahiret gününe iman eden, namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren ve Allah'tan başkasından korkmayan kimseler imar eder. İşte hidayete erenlerden oldukları umulanlar bunlardır.

عِمارةَ و ve Siz hacılara الْحاج su vermeyi سِقَايةَ saydınız? أَجعلْتُم
آمن gibi mi كَمن Haram'ı الْحرامِ Mescid-i الْمسجِدِ onarmayı
وجاهد ahiret الْآخِرِ gününe الْيومِ و ve Allah'a بِاللهِ iman eden
bir لَا يستَوون Allah اللهِ yolunda فِي سبِيلِ cihad eden
hidayete لَا يهدِي Allah والله Allah اللهِ katında عِنْد olamazlar
zulmedenler الظَّالِمِين topluluğunu الْقَوم erdirmez

19) Siz hacılara su vermeyi ve Mescid-i Haram'ı onarmayı, Allah'a ve ahiret gününe iman eden, Allah yolunda cihad eden gibi mi saydınız? Allah katında bir olamazlar. Allah zulmedenler topluluğunu hidayete erdirmez.

وجاهدوا و ve hicret edenler وهاجروا İman آمنُوا edenler الذِين
mallarıyla بِأَموالِهِم Allah اللهِ yolunda فِي سبِيلِ cihad edenlerin
عِنْد dereceleri vardır درجةً büyük أَعظَم canlarıyla أَنفُسِهِم و ve
الْفَائِزون bunlardır هم işte أُولَئِك Ve و Allah اللهِ katında
kurtuluşa erenler

20) İman edenler, hicret edenler ve Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cihad edenlerin Allah katında büyük dereceleri vardır. Ve işte kurtuluşa erenler bunlardır.

(*)Yukarıdaki âyetler, kutsal Kabe'yi ancak Allah'a ve Âhiret gününe imân eden mü'minlerin imar edeceği, cami ve mescitlerin de aynı hükmün kapsamına girdiği açıklandı. Temelinde imân ve ıhlâs bulunmayan amellerin Allah yanında hiçbir değer taşımayacağı hatırlatıldı. Sonra da imân edip Allah yolunda hicret edenlerin, Allah sözü daha yüce olsun diye savaşanların mükâfatlarının çok büyük olduğu ve asıl kurtuluşa erişenlerin de onlar bulunduğu açıklandı.

onları ِمنْه bir rahmetِبرحمةٍ Rableriربهم müjdelerيبشرهم
لهم cennetler ileوجناتٍ hoşnutlukورضوانٍ katından
kalıcıمقِيم nimetlerنعِيم orada ِفيها bulunan

21) Rableri onları katından bir rahmet, hoşnutluk, orada kalıcı nimetler bulunan cennetler ile müjdeler.

Şüphesizِإن ebedi olarakأبدا Oradaِفيها kalıcıdırlarخالِدين
büyükعظِيم mükâfatأجر katında olandırعِنْده Allahالله

22) Orada ebedi olarak kalıcıdırlar. Şüphesiz Allah, büyük mükâfat katında olandır.

آباءكُم edinmeyinتتخِذُوا لَا imanآمنُوا edenlerالذِين Eyياأيها
eğerِإن velilerأَولِياء kardeşlerinizi وإِخْوانَكُم ve و babalarınızı
الْإِيمانِ karşıعلى küfrüالْكُفْر sevip-tercih ediyorlarsaاستحبوا
فَأُولئك Sizdenمِنْكُم onları veli edinirseيتولهم kimومن imana
zalimlerinالظالِمون bunlarهم işte ta kendileridir

23) Ey iman edenler, eğer imana karşı küfrü sevip-tercih ediyorlarsa, babalarınızı ve kardeşlerinizi veliler edinmeyin. Sizden kim onları veli edinirse; işte bunlar zalimlerin ta kendileridir.

(*)Yukarıdaki âyetler, kutsal Kabe'yi ancak Allah'a ve Âhiret gününe imân eden mü'minlerin imar edeceği, cami ve mescitlerin de aynı hükmün kapsamına girdiği açıklandı. Temelinde imân ve ihlâs bulunmayan amelle-rin Allah yanında hiçbir değer taşımayacağı hatırlatıldı. Sonra da imân edip Allah yolunda hicret edenlerin, Allah sözü daha yüce olsun diye savaşanların mükâfatlarının çok büyük olduğu ve asıl kurtuluşa erişenlerin de onlar bulunduğu açıklandı.

oğullarınızوأَبناؤُكُم babalarınızآباؤُكُم كَان Eğerِإن De kiقُلْ
aşiretinizوعشِيرتُكُم eşlerinizوأَزواجكُم kardeşlerinizوإِخْوانُكُم
تخْشون ticaretوتِجارةٌ kazandığınızاقْترفْتُموها mallarوأَموالٌ
ومساكِن ve و durgunluğa uğramasındanكَسادها korktuğunuz
daha sevimli iseأَحب hoşunuza gidenترضونَها meskenler
وجِهادٍ ve و Resulündenورسولِهِ Allah'tanمِن اللهِ sizlereإِلَيكُم
o halde فَتربصوا O'nun yolundaفِي سبِيلِهِ cihad etmekten
Allah'ınالله emri gelinceyeيأْتِي kadarحتى bekleyedurun
topluluğunuالْقَوم hidayeteيهدِي erdirmezلَا Allahوالله بِأَمرِهِ
fasıklarالْفَاسِقِين

24) De ki: "Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, aşiretiniz, kazandığınız mallar, durgunluğa uğramasından korktuğunuz ticaret ve hoşunuza giden meskenler, sizlere Allah'tan, Resulünden ve O'nun yolunda cihad etmekten daha sevimli ise, o halde Allah'ın emri gelinceye kadar bekleyedurun. Allah fasıklar topluluğunu hidayete erdirmez."

Hz.Ali bir kısım insanlara: Hicret etmeyecek misiniz? Resulullah (a.s.)'e katılmayacak mısınız? dedi. Onlar da: Biz kardeşlerimizle, soy sopumuzla birlikte oturacağız, dediler. Bunun üzerine Cenab-ı Hak: "De ki: Eğer babalarınız..." ayetini indirdi.[326]

يبشرهم ربهم ِبرحمةٍ ِمنه ورضوانٍ وجناتٍ لهم ِفيها نعيم
مقِيم (٢١) خالِدين ِفيها ابدا ِان ا َ ِعنده اجر عظِيم (٢٢)
يآايها الذِين امنوا لا تتخِذوا اباءَ كُم واخوانكُم اولياءَ ِان
استحبوا الكُفْر على الاِيمان ومن يتولهم ِمنكُم فَاولئك هم
الظالِمونَ (٢٣) قُلْ ِانْ كَانَ اباؤكُم وابناؤكُم واخوانكُم
وازواجكُم وعشِ تكُم واموالٌ ِاقترفتُموها وتجارةٌ تخشونَ
كسادها ومساكِن ترضونها احب ِاليكُم ِمن ا ِ ورسولِهِ
وجِهادٍ ِفى سبِيلِهِ فَتربصوا حتى يأتِى ا ُ ِبامرِهِ وا ُ لا يهدِى
القَوم الفَاسِقِ (٢٤) لقَد نصركُم ا ُ ِفى مواطِن كَثِ ةٍ ويوم
حنينٍ ِاذْ اعجبتكُم كَثْرتكُم فَلم تغنِ عنكُم شيئًا وضاقَت
عليكُم الارض ِبما رحبت ثُم وليتم مدبِرين (٢٥) ثُم انزلَ ا ُ
سكِينته على رسولِهِ وعلى المؤمِنِ وانزلَ جنودا لم تروها
وعذب الذِين كفَروا وذٰلك جزاءُ الكَافِرِين (٢٦)

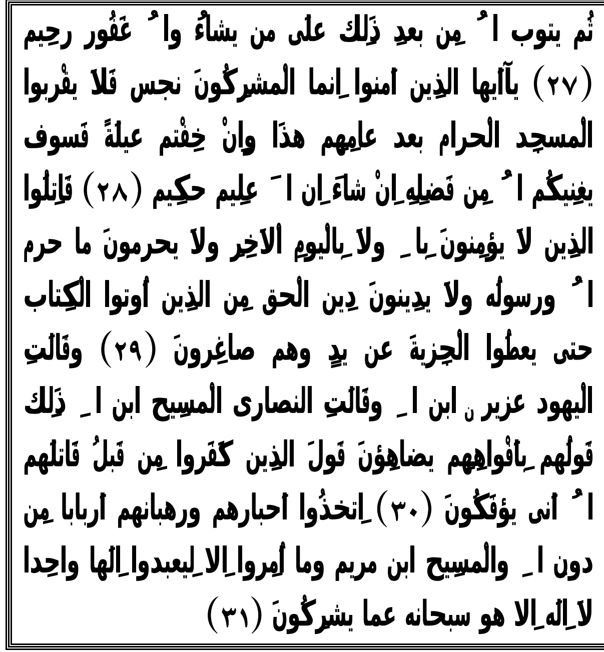
فِي مواطِن Allahالله size yardım ettiنَصركُم Andolsunلَقَد
Haniإِذْ Huneynحنينٍ gündeيومve و birçokكَثِيرةٍ yerlerde
çok sayıda oluşunuzكَثْرتُكُم sizi böbürlendirimişti deأَعجبتْكُم
وضاقَتْ hiçbirشيئًا bunun sizeعنْكُم faydası olmamıştıفَلَم تُغْنِ
بِما رحبتْ Yeryüzüالْأَرض başınızaعلَيكُم dar gelmişti
gerisin geri gitmiştinizولَّيتُم sonraثُم genişliğine rağmen
arkanıza dönüpمدبِرِين

25) Andolsun, Allah birçok yerlerde ve Huneyn gününde size yardım etti. Hani çok sayıda oluşunuz sizi böbürlendirimişti de bunun size hiçbir faydası olmamıştı. Yeryüzü, genişliğine rağmen başınıza dar gelmişti, sonra arkanıza dönüp gerisin geri gitmiştiniz.

Huneyn Gazvesinde 12 bin kişiye ulaşan İslâm ordusuna bakan bir adamın: "Bugün biz asla azlıktan (sayımızın az oluşundan) dolayı mağlup olmayız." demiş; bu. Hz. Peygamber (a.s)'in zoruna gitmiş ve Allah Tealâ da bunun üzerine bu âyet-i kerimeyi indirmiştir.[172]

علَى güven duygusuسكِينتَه Allahالله indirmişأَنْزلَ Sonraثُم
indirmişوأَنْزلَ mü'minlereعلَى الْمؤْمِنِين ve و Resulüneرسولِهِ
عذب ve و görmediğinizتروها لَم ordular daجنُودا
جزاء işte budurوذَلِك inkar edenleriالذِين كَفَروا azablandırdı
Kâfirlerinالْكَافِرِين cezası

26) Sonra Allah, Resulüne ve mü'minlere güven duygusu indirmiş; görmediğiniz ordular da indirmiş ve inkar edenleri azablandırdı. Kâfirlerin cezası işte budur.

ذَٰلِكَ ardından بعدِ مِن Allah الله tevbesini يَتُوبُ Sonra ثُمَّ
Allah الله Şüphesiz و dilediği يشَاءُ kimsenin مَن على bunun
Rahîm'dir رحِيم Ğafûr'dur غَفُور

27) Sonra Allah, bunun ardından dilediği kimsenin tevbesini kabul eder. Şüphesiz Allah Ğafûr'dur, Rahîm'dir.

الْمُشْرِكُون ancak إِنما iman آمَنُوا edenler الذِين Ey يَاأَيها
Onun için يقْرَبوا فَلَا bir pisliktir نَجَس müşrikler
بعد Haram'a الْحَرام artık Mescid-i الْمسجِد yaklaşmasınlar
korkarsanız خِفْتُم eğer إِن Ve و bu هذَا yıllarından عامِهِم sonra
الله zengin kılar يغْنِيكُم kalmaktan فَسوف ihtiyaç içinde عيلَةً
Şüphesiz إِن dilerse شَاءَ إِن kendi fazlından فَضلِهِ مِن Allah
Hakîm'dir حكِيم Alîm'dir علِيم Allah الله

28) Ey iman edenler, müşrikler ancak bir pisliktir. Onun için bu yıllarından sonra artık Mescid-i Haram'a yaklaşmasınlar. Ve eğer ihtiyaç içinde kalmaktan korkarsanız, Allah dilerse sizi kendi fazlından zengin kılar. Şüphesiz Allah Alîm'dir, Hakîm'dir.

(*)Ayette müşrikler için yapılan niteleme, onlara yasaklanan bölge ve yasağın kimleri kapsadığı hakkında değişik yorumlar yapılmıştır, Putperestlerin "neces" (pis, kirli) olmaları, âlimlerin çoğunluğuna göre manevî anlamdadır. Müşrikler, başta Allah'a ortak koşma yönündeki inançları olmak üzere, Kabe'yi çıplak tavaf etme, murdar et yeme, babasının eşiyle evlenme gibi çirkin davranışları nedeniy-le böyle nitelendirilmişlerdir.

لَا ve و Allah'a بِاللهِ iman etmeyen يُؤْمِنُون لَا الذِين savaşın قَاتِلُوا
ما haram tanımayan يحرمون ولَا ahiret الْآخِر gününe بِالْيوم
ve و Resulünün رسولُه ve و Allah'ın الله haram kıldığını حرم
مِن hak الْحق din دِين din olarak kabul etmeyenlerle يدِينُون لَا
يعطُوا kadar حتى kitap الْكِتَاب verilmiş أُوتُوا Kendilerine الذِين
olanlardan وهم kendi elleriyle يدٍ عن cizyeyi الْجِزية verinceye
küçük düşürülüp صاغِرون

29) Kendilerine kitap verilmiş olanlardan, Allah'a ve ahiret gününe iman etmeyen, Allah'ın ve Resulünün haram kıldığını haram tanımayan ve hak dinini din olarak kabul etmeyenlerle küçük düşürülüp cizyeyi kendi elleriyle verinceye kadar savaşın.

oğludur ابن Uzeyr عزير Yahudiler الْيهود dediler قَالَتْ Ve و
الْمسِيح Hıristiyanlar da النصارى dediler وقَالَتْ Allah'ın اللهِ
onların قَولُهم Bu ذَلِك Allah'ın اللهِ oğludur ابن Mesih
قَول dolaşan يضاهِئُون ağızlarında بِأَفْواهِهِم sözleridir ki
bundan قَبلُ مِن inkar eden كَفَروا kimselerin الذِين sözleridir
يؤْفَكُون Nasıl da أَنى Allah الله onları kahretsin قَاتَلَهم önceki
çevriliyorlar?

30) Ve Yahudiler: "Uzeyr Allah'ın oğludur" dediler. Hıristiyanlar da: "Mesih Allah'ın oğludur" dediler. Bu, onların ağızlarında dolaşan sözleridir ki, bundan önceki inkar eden kimselerin sözleridir. Allah onları kahretsin. Nasıl da çevriliyorlar?

(*)İslâmî kaynaklarda, Yahudilerce -henüz kendisi hayatta iken- Üzeyir'in Allah'ın oğlu olarak nitelenmesi konusunda başlıca iki rivayetle karşılaşılmaktadır. Bunlardan birine göre, önceleri Tevrat'a bağlı olan İsrâiloğulları, zamanla Tevrat'a göre yaşamayı terkeder olmuşlar, bunun sonucu olarak ilâhî bir ceza olmak üzere Tevrat hafızalardan silinmiş, onun muhafaza edildiği Tabut da (Ahid Sandığı) ellerinden alınmıştı. Buna çok üzülen Üzeyir, kendisine Tevrat'ı yeniden öğretmesi için Allah'a yalvarıyordu. Yine böyle bir dua esnasında Allah onun hafızasına Tevrat'ı tekrar yerleştirdi. Çok bilgili bir kimse olarak tanınan Üzeyir Tevrat'ı kavmine de öğretince onlar nezdinde daha bir itibar kazandı. Bazıları "Üzeyir Allah'ın oğludur" diyecek kadar ileri gittiler.
Hıristiyanların Hz. İsa'yı Allah'ın oğlu olarak nitelemeleri ise sadece Resûlullah döneminde karşılaşılan bir durum değildir. Hıristiyanlığın ilk dönemlerinden itibaren Hz. İsâ Allah'nın oğlu olarak kabul ediliyordu ve günümüzde de Hıristiyanlık'ta hâkim anlayış onun teslis inancının bîr öğesini oluşturduğu yönündedir.

رهبانَهم ve و Onlar bilginlerini أَحبارهم edindiler اتخَذُوا
الْمسِيح ve و Allah'ı اللهِ bırakıp دونِ مِن rabler أَربابا rahiplerini
Oysa أُمِروا bir şeyle وما Meryem مريم oğlu ابن Mesih'i de
إِلَها ibadet etmekten لِيعبدوا başka إِلَّا onlar emrolunmadılar
O'ndan هو başka إِلَّا ilah إِلَه yoktur لَا tek olan واحِدا ilaha
şirk يشْرِكُون bunların عما O şeylerden yücedir سبحانَه
koştukları

31) Onlar, Allah'ı bırakıp bilginlerini ve rahiplerini rabler edindiler ve Meryem oğlu Mesih'i de... Oysa onlar, tek olan bir ilaha ibadet etmekten başka bir şeyle emrolunmadılar. O'ndan başka ilah yoktur. O, bunların şirk koştukları şeylerden yücedir.

(*)Burada Yahudi ve Hıristiyanların Allah'ı bırakıp da insanları rab edinmeleri eleştirilmektedir. Yahudiler bakımından bu kimseler onların din bilginleridir. Hıristiyanlar bakımından ise bu kimseler onların rahipleri ve özellikle Hz. İsâ'dır.

يريدونَ انْ يطفِؤا نور ا ـ ِبافْواهِهم ويأبى ا ُ ـِالا انْ يتم نوره ولو كره الكافِرونَ (٣٢) هو الذِى ارسلَ رسوله ـِبالْهدى ودِين الحق ـِليظهره على الدين كُلِه ولو كره المشركُونَ (٣٣) يآايها الذِين امنوا ـِان كَثِ ا ـِمن الاحبار والرهبان لَيأكُلُونَ اموالَ الناس ـِبالْباطِل ويصدونَ عن سبِيل ا ـ والذِين يكْنِزونَ الذهب والفِضةَ ولا ينفِقُونها ـِفى سبِيل ا ـ فَبشرهم ـِبعذَابٍ الِيمٍ (٣٤) يوم يحمى عليها ـِفى نار جهنم فَتكْوى ـِبها جِباههم وجنوبهم وظُهورهم هذَا ما كَنزتم لانفُسِكُم فَذُوقُوا ما كُنتم تكْنِزونَ (٣٥) ـِان عِدةَ الشهور عِند ا ـ اثْنا عشر شهرا ـِفى كِتابِ ا ـ يوم خلق السمواتِ والارض ـِمنها اربعةٌ حرم ذَلِك الدين القَيم فَلا تظْلِموا ـِفيهن انفُسكُم وقَاتِلُوا المشركِ كَافةً كَما يقَاتِلُونكُم كَافةً واعلموا ان ا َ مع المتقِ (٣٦)

يريدون istiyorlar أَن söndürmek يطفِئوا نُور nurunu اللهِ Allah'ın بِأَفوَاهِهِم ağızlarıyla ويأبى Oysa istemiyor الله Allah إِلَّا başkasını أَن يتِم tamamlamaktan نُوره kendi nurunu ولو de كره istemese الْكَافِرون kâfirler

32) Allah'ın nurunu ağızlarıyla söndürmek istiyorlar. Oysa kâfirler istemese de Allah, kendi nurunu tamamlamaktan başkasını istemiyor.

هو O'dur الذِي أَرسل gönderen رسوله Resulünü بِالْهدى hidayetle و ve دِين din ile الْحق hak لِيظْهِره o üstün kılmak için الدين dini كُلِّه bütün ولو كره istemese de الْمشرِكُون Müşrikler

33) Müşrikler istemese de o dinini üstün kılmak için Resulünü hidayetle ve hak din ile gönderen O'dur.

(*)Bu âyette, herkesin kolayca tasavvur edebileceği bir benzetmeden yararlanılarak inkarcıların bir üfleme ile ilâhî ışığı söndürme arzusu içinde oldukları, ama Allah Teâlâ'nın buna müsaade etmeyeceği ve bu ışığı tamamlayacağı ifade edilmektedir. Bunu İslâm meşalesinin eninde sonunda herkesi aydınlatacağı şeklinde anlamak mümkündür. Nitekim tarihin her döneminde peygamberlerin getirdiği vahyin parıltısından rahatsız olup onlara inananları bir kaşık suda boğma istek ve çabası içinde olanlar görülmüştür. Fakat bu ışık, bu tür esintiler karsısında bazı dalgalanmalara ve zafiyetlere mâruz kalsa bile asla söndürülememiştir; insanlığın günümüzde ulaştığı nokta da, tevhıd inancına dayalı olan bu mesajın gitgide daha bir yaygınlık kazandığını, ilgiyle karşılandığını ve kısa bir süre içinde bu aydınlığın bütün beşeriyeti kuşatacağını göstermektedir.

يآأيها Ey الذِين edenler آمنوا iman إِن doğrusu كَثِيرا çoğu مِن الْأَحبار bilginlerden و ve الرهبان rahiplerden لَيأْكُلُون yerler أَموال malları الناس insanların بِالْباطِل haksızlıkla و ve يصدون alıkoyarlar عن سبِيل yolundan اللهِ Allah'ın والذِين يكْنِزون biriktirip de الذهب Altını و ve الْفِضةَ gümüşü ولا ينفِقُونها harcamayanlar فِي سبِيل yolunda اللهِ Allah فَبشرهم Onlara müjdele بِعذَابٍ bir azabı أَلِيمٍ acı

34) Ey iman edenler, doğrusu bilginlerden ve rahiplerden çoğu, insanların mallarını haksızlıkla yerler ve Allah'ın yolundan alıkoyarlar. Altını ve gümüşü biriktirip de Allah yolunda harcamayanlar... Onlara acı bir azabı müjdele.

Bu ayet, "Ey iman edenler! Şüphesiz hahamlardan ve rahiblerden bir çoğu..." ayeti, Kitap Ehli içinden halktan rüşvet alan din bilginleri ve rahipler hakkında nazil olmuştur.[327]

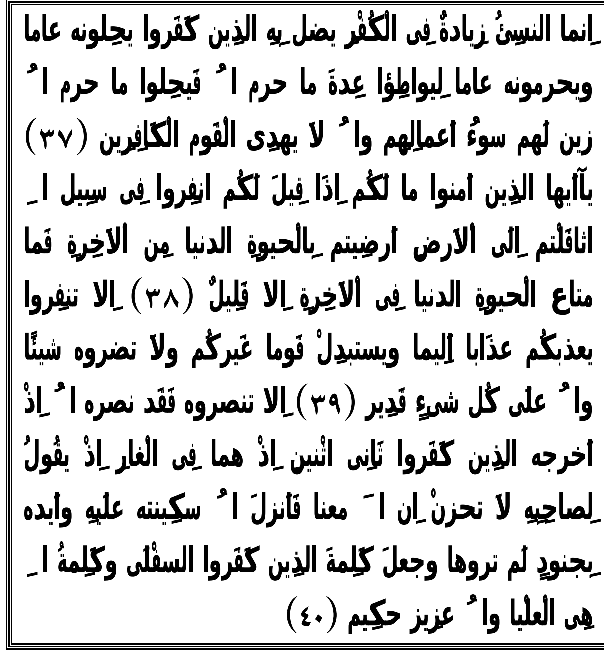
يوم gün يحمى kızdırılacağı علَيها Bunların üzerlerinin فِي نَار ateşinde جهنم cehennem فَتكْوى dağlanacak بِها bunlarla جِباههم alınları وجنوبهم böğürleri و ve ظُهورهم sırtları هذَا İşte bu ما كَنزتم sakladıklarınız! لِأَنفُسِكُم kendiniz için فَذُوقُوا tadın ما كُنتم Öyleyse تكْنِزون topladıklarınızı

35) Bunların üzerlerinin cehennem ateşinde kızdırılacağı gün, onların, alınları, böğürleri ve sırtları bunlarla dağlanacak. "İşte bu, kendiniz için sakladıklarınız. Öyleyse topladıklarınızı tadın."

إِن Gerçek şu ki عِدةَ sayısı الشهور ayların عِند katında اللهِ Allah اثْنَا iki عشر on شهرا aydır فِي كِتاب kitabında اللهِ Allah'ın يوم günden خَلَق yarattığı السماواتِ gökleri و ve الْأَرض yeri مِنْها Bunlardan أَربعةٌ dördü حرم haramdır ذَلِك İşte الدين din budur الْقَيم dosdoğru olan فَلَا تَظْلِموا Öyleyse zulmetmeyin فِيهِن bunlarda أَنْفُسكُم kendinize و ve قَاتِلُوا siz de savaşın الْمشرِكِين müşriklerle كَافَّةً topluca كَما gibi يقَاتِلُونَكُم sizlerle savaşması كَافَّةً topluca و Ve اعلَموا bilin ki أَن Allah الله kuşkusuz مع beraberdir الْمتقِين muttakilerle

36) Gerçek şu ki, Allah katında ayların sayısı, gökleri ve yeri yarattığı günden beri Allah'ın kitabında on iki aydır. Bunlardan dördü haramdır. İşte dosdoğru olan din budur. Öyleyse bunlarda kendinize zulmetmeyin ve onların sizlerle topluca savaşması gibi siz de müşriklerle topluca savaşın. Ve bilin ki kuşkusuz Allah muttakilerle beraberdir.

(*)Hz. İbrahim ve İsmail'in şeriatındakine uygun olarak Câhiliye dönemi Arapları da yılın dört ayını kutsal sayarlar, bu inanışa saygının bir işareti olarak savaştan ve her türlü saldırıdan kaçınırlardı. Zilkade, zilhicce, muharrem ve recebden oluşan bu aylar haram aylar (el-eşhuru'l-hurum) diye anılırdı. Bununla birlikte bazı kabileler bu dört aya bir dört daha ekleyerek sekiz ayı haram sayarken, diğer bazıları aylar arasında faik gözetmiyordu. Aynı şekilde, belirli kabileler arasında yaşayan Hıristiyanlar da haram ayların saygınlığını kabul etmiyorlar-dı. Bu anlayışı benimseyenlerin haram aylarla ilgili bir taahhütleri olmadığından, diğer kabileler onlara karşı dikkatli davranmak zorundaydı. Her türlü çatışmanın haram sayıldığı bu aylarda meydana gelen savaşlara, dinî yasaklar çiğnendiği için "ficâr savaşları" denmiştir.

اِنما النسئُ زيادةٌ فِى الكُفْرِ يضل بِهِ الذِين كفَروا يحِلونه عاما
ويحرمونه عاما لِيواطِؤا عِدةَ ما حرم ا ُ فيحِلوا ما حرم ا ُ
زين لهم سوءُ اعمالِهم وا ُ لا يهدِى القوم الكافِرين (٣٧)
يآايها الذِين امنوا ما لكُم اِذَا قِيلَ لكُم انفِروا فِى سبِيل ا ِ
اثاقَلتم اِلى الارض ارضِيتم بِالحيوةِ الدنيا مِن الاخِرةِ فَما
متاع الحيوةِ الدنيا فِى الاخِرةِ اِلا قَلِيلٌ (٣٨) اِلا تنفِروا
يعذبكُم عذَابا اَلِيما ويستبدِلْ قوما غَيركُم ولا تضروه شيئًا
وا ُ على كُل شىءٍ قَدِير (٣٩) اِلا تنصروه فَقَد نصره ا ُ اِذْ
اخرجه الذِين كفَروا ثَانِى اثْنين اِذْ هما فِى الغارِ اِذْ يقُولُ
لِصاحِبِهِ لا تحزنْ اِن ا َ معنا فَانزلَ ا ُ سكِينته عليهِ وايده
بِجنودٍ لم تروها وجعلَ كَلِمةَ الذِين كفَروا السفْلى وكَلِمةُ ا ِ
هِى العليا وا ُ عزِيز حكِيم (٤٠)

küfürde فِي الْكُفْرِ bir artıştır زِيَادَةٌ Ertelemek النَّسِيءُ ancak إِنَّمَا
يحِلونَه İnkar كَفَرُوا edenler الذِينَ bununla بِهِ saptırılır يضل
bir yıl عاما haram kılıyorlar ويحرمونَه bir yıl عاما onu helâl
حرم Böylelikle ما sayı bakımından عِدةَ uymak için لِيواطِئُوا
ما helâl kılmış oluyorlar فَيحِلوا Allah'ın الله haram kıldığını
لَهم süslü gösterilmiştir زين Allah'ın الله haram kıldığına حرم
لَا Allah والله Yaptıklarının أعمالِهم kötülüğü سوء kendilerine
الكافِرين topluluğunu القَوم asla hidayete erdirmez يهدِي
kâfirler

37) Ertelemek ancak küfürde bir artıştır. İnkar edenler bununla saptırılır. Allah'ın haram kıldığına sayı bakımından uymak için, onu bir yıl helâl, bir yıl haram kılıyorlar. Böylelikle Allah'ın haram kıldığını helâl kılmış oluyorlar. Yaptıklarının kötülüğü kendilerine süslü gösterilmiştir. Allah, kâfirler topluluğunu asla hidayete erdirmez.

İbni Cerir et-Taberî'nin Ebû Malik'ten tahric ettiğine göre, Araplar yılı on üç aya bölüyorlardı. Muharremi Safer yapıyor, onda haram olan şeyleri helâl sayıyorlardı. Bunun üzerine Cenab-ı Hak ayetini indirdi.[328]

إِذَا Size لَكُم ne oldu ki ما iman آمَنُوا edenler الذِينَ Ey ياأيها
فِي سبِيل savaşa çıkın انفِروا Size لَكُم denildiği قِيلَ zaman
yere الأرض إِلَى ağırlaşıp çakıldınız? اثاقَلْتُم Allah الله yolunda
مِن dünya الدنْيا hayatına بِالحياةِ mı razı oldunuz? أَرضِيتُم
hayatının الحياةِ faydası متَاع Fakat فَما Ahirete karşılık الآخِرةِ
pek azdır إِلا قَلِيلٌ ahirete göre فِي الآخِرةِ dünya الدنْيا

38) Ey iman edenler! Size ne oldu ki: "Size Allah yolunda savaşa çıkın." denildiği zaman ağırlaşıp yere çakıldınız? Ahirete karşılık dünya hayatına mı razı oldunuz? Fakat dünya hayatının faydası ahirete göre pek azdır.

Allah'ın Resûlü (a.s) Taif ve Huneyn seferinden döndükten sonra Medine-i Münevvere'de kısa bir ikametin ardından hicretin dokuzuncu senesi Receb ayında Rumlarla savaşmak üzere cihad ile emrolundu ve seferberlik ilân etti. Ancak zaman gazveye gitmek için en uygunsuz zamandı: Ülkede kıtlık ve kuraklık vardı, sıcaklar çok şiddetliydi; hurma ve meyveler olgunlaşmıştı ve insanlara gölgenin hoş geldiği bir mevsimdi. Bir de gidilecek mesafe çok uzak, üzerlerine gidilecek düşmanlar çok kalabalıktı. Dolayısıyla gazveye çıkmak insanların gözlerinde büyüdü, gölgede, evlerinde, çoluk çocuklarıyla kalmak daha sevimli, savaşa çıkmak da zor geldi. Allah Tealâ, insanların savaşa çıkmada ağır davrandıklarını bilince işte bu âyet-i kerimeyi indirdi.[173]

bir عذَابا sizi azaplandırır يعذبكُم Eğer çıkmazsanız إِلا تَنفِروا
bir kavmi قَوما Yerinize getirir ويستَبدِلْ can yakıcı أَلِيما azapla
siz O'na شَيئًا zarar veremezsiniz تَضروه لَا ve و başka غَيركُم
gücü قَدِير şeye شَيءٍ her كُل علَى Allah الله Şüphesiz و hiçbir
yetendir

39) Eğer çıkmazsanız sizi can yakıcı bir azapla azaplandırır. Yerinize başka bir kavmi getirir ve siz O'na hiçbir zarar veremezsiniz. Şüphesiz Allah her şeye gücü yetendir.

yardım نَصر Eğer فَقَد siz ona yardım etmezseniz تَنصروه إِلا
onu çıkardıklarında أَخْرجه Hani إِذْ Allah الله ona ه etmiştir
ikincisinden اثْنَينِ O ikinin ثَانِي inkar edenler الذِين كفَروا
O إِذْ mağaradaydılar فِي الْغَارِ onlar هما O zaman إِذْ ibaretti
إِن Tasalanma تَحزن لَا arkadaşına لِصاحِبِهِ Diyordu يقُولُ vakit
فَأَنزلَ bizimle beraberdir معنَا Allah الله hiç şüphe yok ki
ona علَيهِ duygusunu سكِينَتَه Allah الله Böylece indirmişti
sizin لَم تَروها ordularla بِجنُودٍ Onu desteklemiş وأَيده güvenlik
edenlerin الذِين sözünü كَلِمةَ kılmıştır وجعلَ göremediğiniz
O هِي Allah'ın اللهِ kelimesi ise وكَلِمةُ alçak السفْلَى inkar كَفَروا
حكِيم Azîz'dir عزِيز Allah الله Şüphesiz و en yüce olandır الْعلْيا
Hakîm'dir

40) Eğer siz ona yardım etmezseniz, Allah ona yardım etmiştir. Hani inkar edenler onu çıkardıklarında O, ikinin ikincisinden ibaretti. O zaman onlar mağaradaydılar. O vakit arkadaşına: "Tasalanma, hiç şüphe yok ki Allah bizimle beraberdir" diyordu. Böylece Allah ona güvenlik duygusunu indirmişti. Onu sizin göremediğiniz ordularla desteklemiş, inkar edenlerin sözünü alçak kılmıştır. Allah'ın kelimesi ise, O, en yüce olandır. Şüphesiz Allah Azîz'dir, Hakîm'dir.

Kureyşliler müslümanların Medine'ye gittiklerini görünce, bu artık taham-mül olunamayacak kadar büyük bir kötülüktür dediler, bunun için de Resûlullah (a.s)'ı öldürmeye karar verdiler. Geceleyin evinin etrafını sardılar ve çıktığı takdirde onu öldürmek kastıyla gece boyunca evinin kapısını gözetleyip durdular. Peygamber (a.s) da Ali b. Ebi Talib (r.a)'e yatağında uyumasını emretti, yüce Allah'a da izini görmemeleri için dua etti. Allah gözlerini bağladı ve uykunun onları bürümüş olduğu bir halde iken evden dışarı çıktı. Başlarına toprak saçıp ayrılıp gitti. Sabah olduğunda Ali (r.a) yanlarına çıktı, evde hiç kimsenin bulunmadığını onlara bildirdi. Böylelikle Resûlullah (a.s)'ın geçip kurtulmuş olduğunu öğrenmiş oldular.[174]

اِنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالاً وَجَاهِدُوا بِاَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ فِى سَبِيلِ اللّٰهِ
ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (٤١) لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا
وَسَفَرًا قَاصِدًا لَاتَّبَعُوكَ وَلٰكِنْ بَعُدَتْ عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ وَسَيَحْلِفُونَ
بِاللّٰهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ اَنْفُسَهُمْ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ
اِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ (٤٢) عَفَا اللّٰهُ عَنْكَ لِمَ اَذِنْتَ لَهُمْ حَتّٰى يَتَبَيَّنَ
لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَاذِبِينَ (٤٣) لَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ
يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ اَنْ يُجَاهِدُوا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ وَاللّٰهُ
عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ (٤٤) اِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ
وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِى رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ (٤٥)
وَلَوْ اَرَادُوا الْخُرُوجَ لَاَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلٰكِنْ كَرِهَ اللّٰهُ انْبِعَاثَهُمْ
فَثَبَّطَهُمْ وَقِيلَ اقْعُدُوا مَعَ الْقَاعِدِينَ (٤٦) لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ
مَا زَادُوكُمْ اِلَّا خَبَالاً وَلَاَوْضَعُوا خِلَالَكُمْ يَبْغُونَكُمُ الْفِتْنَةَ
وَفِيكُمْ سَمَّاعُونَ لَهُمْ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ (٤٧)

انْفِرُوا savaşa çıkın خِفَافًا ağırlıksız olarak و ve ثِقَالاً Ağırlıklı و
وَجَاهِدُوا ve cihad edin بِاَمْوَالِكُمْ mallarınızla و ve اَنْفُسِكُمْ
canlarınızla فِي سَبِيلِ اللّٰهِ Allah yolunda ذٰلِكُمْ Eğer خَيْرٌ daha
hayırlıdır لَكُمْ için اِنْ كُنْتُمْ bu sizin تَعْلَمُونَ bilirseniz

41) Ağırlıklı ve ağırlıksız olarak savaşa çıkın ve Allah yolunda mallarınızla ve canlarınızla cihad edin. Eğer bilirseniz, bu sizin için daha hayırlıdır.

Said b. el-Müseyyeb gözlerinden birisi kör olduğu halde gazaya çıktı. Kendisine: Sen hastasın denilince, o da şöyle cevap vermişti: Allah ağırlıklı olanın da ağırlıksız olanın da savaşa çıkmasını istedi. Savaşmak imkânını bulamasam dahi, müslümanların sayısını artırırım, geride bırakacakları eşyalarını korurum.[329]

لَوْ Eğer كَانَ عَرَضًا bir menfaat قَرِيبًا yakın وَسَفَرًا bir sefer
olsaydı قَاصِدًا orta yollu لَاتَّبَعُوكَ onlar mutlaka seni izlerlerdi
وَلٰكِنْ Fakat bu kadar بَعُدَتْ uzun عَلَيْهِمُ onlara bir mesafeyi
الشُّقَّةُ katetmek ağır geldi وَسَيَحْلِفُونَ yemin edeceklerdir بِاللّٰهِ
Allah adına لَوْ muhakkak اسْتَطَعْنَا Gücümüz yetseydi لَخَرَجْنَا
çıkardık مَعَكُمْ seninle birlikte يُهْلِكُونَ helaka sürüklüyorlar
اَنْفُسَهُمْ Kendilerini وَاللّٰهُ Allah يَعْلَمُ biliyor اِنَّهُمْ Onların
muhakkak لَكَاذِبُونَ yalancı olduklarını

42) Eğer yakın bir menfaat, orta yollu bir sefer olsaydı, onlar mutlaka seni izlerlerdi. Fakat bu kadar uzun bir mesafeyi katetmek onlara ağır geldi. "Gücümüz yetseydi muhakkak seninle birlikte çıkardık." diye Allah adına yemin edeceklerdir. Kendilerini helaka sürüklüyorlar. Onların muhakkak yalancı olduklarını Allah biliyor.

عَفَا affetsin اللّٰهُ Allah عَنْكَ seni لِمَ niçin اَذِنْتَ izin verdin? لَهُمْ
onlara حَتّٰى kadar يَتَبَيَّنَ açıkça belli oluncaya لَكَ sana الَّذِينَ
صَدَقُوا doğru söyleyenler و ve تَعْلَمَ öğreninceye الْكَاذِبِينَ
yalancıları da

43) Allah seni affetsin; doğru söyleyenler sana açıkça belli oluncaya ve yalancıları da öğreninceye kadar niçin onlara izin verdin?

لَا يَسْتَأْذِنُكَ senden izin istemezler الَّذِينَ edenler يُؤْمِنُونَ iman
بِاللّٰهِ Allah'a و ve الْيَوْمِ gününe الْاٰخِرِ ahiret اَنْ يُجَاهِدُوا cihad
etmekten بِاَمْوَالِهِمْ mallarıyla و ve اَنْفُسِهِمْ canlarıyla وَاللّٰهُ
Şüphesiz Allah عَلِيمٌ en iyi bilendir بِالْمُتَّقِينَ muttakileri

44) Allah'a ve ahiret gününe iman edenler mallarıyla ve canlarıyla cihad etmekten senden izin istemezler. Şüphesiz Allah muttakileri en iyi bilendir.

اِنَّمَا yalnızca يَسْتَأْذِنُكَ Senden izin isterler الَّذِينَ kimseler لَا
يُؤْمِنُونَ iman etmeyen بِاللّٰهِ Allah'a و ve الْيَوْمِ gününe الْاٰخِرِ
ahiret وَارْتَابَتْ şüpheye düşüp de قُلُوبُهُمْ kalpleri فَهُمْ kendileri
فِي رَيْبِهِمْ şüphelerinin içinde يَتَرَدَّدُونَ bocalayıp duran

45) Senden, yalnızca Allah'a ve ahiret gününe iman etmeyen, kalpleri şüpheye düşüp de kendileri şüphelerinin içinde bocalayıp duran kimseler izin isterler.

وَلَوْ Eğer اَرَادُوا isteselerdi الْخُرُوجَ çıkmak لَاَعَدُّوا yaparlardı لَهُ
عُدَّةً bir hazırlık elbette bunun için وَلٰكِنْ Ancak كَرِهَ çirkin
اللّٰهُ Allah gördü de انْبِعَاثَهُمْ gönderilmelerini فَثَبَّطَهُمْ ayaklarını
doladı و ve قِيلَ denildi اقْعُدُوا oturun مَعَ beraber الْقَاعِدِينَ
Oturanlarla

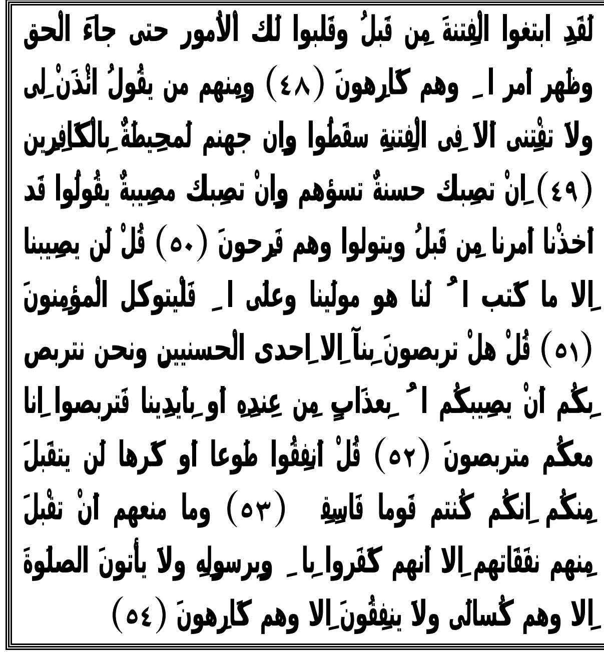
46) Eğer çıkmak isteselerdi elbette bunun için bir hazırlık yaparlardı. Ancak Allah, gönderilmelerini çirkin gördü de ayaklarını doladı ve: "Oturanlarla beraber oturun" denildi.

(*)Yukarıda geçen âyetler, Tebûk seferi konu edinildi. İslâm'ın şan ve şerefini, güç ve itibarını dünyaya tanıtacak bu seferin önemi üzerinde duruldu. Mü'minleri münafıklardan ciddi şekilde ayırt edecek bir kıstas anlamı taşıdığına işaretler yapıldı. Sonra da ikiyüzlü dönek bozguncuların Tebûk seferine katılmamalarının İslâm için hayırlı olduğu belirtilerek ancak dosdoğru imân etmiş bir orduyla savaşa çıkılabileceği hususuna parmak basılarak, mü'minlere en sağlam ölçü verilmiş oldu.

لَوْ Eğer خَرَجُوا çıksalardı فِيكُمْ sizinle birlikte مَا زَادُوكُمْ
artırmaktan sizde اِلَّا başka bir şey yapmazlar خَبَالاً şer و
ve لَاَوْضَعُوا fesadı خِلَالَكُمْ çaba yürütürlerdi يَبْغُونَكُمُ sokmak
içinizde الْفِتْنَةَ üzere fitne aranıza mutlaka وَفِيكُمْ İçinizde
سَمَّاعُونَ haber taşıyanlar vardır لَهُمْ onlara و Ve اللّٰهُ Allah عَلِيمٌ
bilir بِالظَّالِمِينَ zulmedenleri

47) Eğer sizinle birlikte çıksalardı sizde şer ve fesadı artırmaktan başka bir şey yapmazlar, aranıza mutlaka fitne sokmak üzere içinizde çaba yürütürlerdi. İçinizde onlara haber taşıyanlar vardır. Ve Allah zulmedenleri bilir.

İbn İshak'tan rivayete göre Hz. Peygamber (a.s)'den, Tebük Gazvesine çıkmamak için mazeret bildirerek izin isteyenler şerefli kimselerdendiler, Abdullah ibn Übeyy ibn Selûl ve Cedd ibn Kays da onlardan olup kavimleri içinde şerefli kimselerdi.[175]

لقد ابتغوا الفتنة من قبل وقلبوا لك الامور حتى جاء الحق
وظهر امر اـ وهم كارهون (٤٨) ومنهم من يقول ائذن لى
ولا تفتنى الا فى الفتنة سقطوا وان جهنم لمحيطة بالكافرين
(٤٩) ان تصبك حسنة تسؤهم وان تصبك مصيبة يقولوا قد
اخذنا امرنا من قبل ويتولوا وهم فرحون (٥٠) قل لن يصيبنا
الا ما كتب اـ لنا هو مولينا وعلى اـ فليتوكل المؤمنون
(٥١) قل هل تربصون بنا الا احدى الحسنيين ونحن نتربص
بكم ان يصيبكم اـ بعذاب من عنده او بايدينا فتربصوا انا
معكم متربصون (٥٢) قل انفقوا طوعا او كرها لن يتقبل
منكم انكم كنتم قوما فاسقين (٥٣) وما منعهم ان تقبل
منهم نفقاتهم الا انهم كفروا باـ وبرسوله ولا يأتون الصلوة
الا وهم كسالى ولا ينفقون الا وهم كارهون (٥٤)

مِن قَبلُ fitneالْفِتْنَةَ onlar aramışlarابتَغَوا Andolsun kiلَقَدِ
الْأمور sana karşı daلَكَ çevirmişlerdiوقلبوا bundan önce de
وظَهر ve و hakالْحقّ geldiجاء Nihayetحتى birtakım işler
كَارهون onlarوهم Allah'ınاللهِ emriأَمر üstün geldi
istemedikleri halde

48) Andolsun ki onlar bundan önce de fitne aramışlar, sana karşı da birtakım işler çevirmişlerdi. Nihayet hak geldi ve onlar istemedikleri halde Allah'ın emri üstün geldi.

Bana ائْذَن لِي derlerيقُولُ bir kısmıمن onlardanمِنْهم Ve و
فِي Bilin ki onlarألَا beni fitneye düşürmeتَفْتِني ولا izin ver
Hiç وإن ortasına düşmüşlerdirسَقَطُوا zaten fitneninالْفِتْنَةِ
mutlaka çepeçevre لَمحِيطَةٌ cehennemجهنم şüphesiz
kâfirleriبِالْكَافِرِين kuşatıcıdır

49) Ve onlardan bir kısmı: "Bana izin ver, beni fitneye düşürme!" derler. Bilin ki onlar zaten fitnenin ortasına düşmüşlerdir. Hiç şüphesiz cehennem, kâfirleri mutlaka çepeçevre kuşatıcıdır.

Resulullah (a.s.), Ced b. Kays'a: "Ey Ced! Bizanslılarla mücahedeye ne dersin?" buyurdu. Münafıkların önde gelenlerinden olan Ced: "Bana izin verir misin, ya Resulullah! Ben kadınları seven bir adamım. Eğer Bizans kadınlarını görürsem, fitneye düşeceğimden korkuyorum" dedi. Resulullah (a.s.) de ondan yüz çevirerek: "Sana izin verdim" buyurdu. Bunun üzerine bu ayet nazil oldu.[330]

bu onları تَسؤْهم iyilikحسنَةٌ sana isabet ederseتُصِبكَ Eğerإِن
bir مصِيبةٌ isabet edince iseتُصِبكَ eğerإِن veو fenalaştırır
أَمرنَا biz almıştıkأَخَذْنَا Kuşkusuzقَد derlerيقُولُوا musibet
وهم dönüp giderlerيتَولوا ve و önceden مِن قَبلُ tedbirimizi
sevinç içerisindeفَرِحون onlar

50) Eğer sana iyilik isabet ederse, bu onları fenalaştırır ve eğer bir musibet isabet edince ise: "Kuşkusuz biz önceden tedbirimizi almıştık" derler ve onlar sevinç içerisinde dönüp giderler.

ما كَتَب başkasıإِلَّا asla bize isabet etmezيصِيبنَا لَن De kiقُلْ
bizim مولَانَا Oهو bizim içinلَنَا Allah'ınالله yazdığından
tevekkül فَلْيتَوكَّلِ yalnızca Allah'aاللهِ وعلَى mevlamızdır
Onun için mü'minlerالْمؤْمِنُون etmelidirler

51) De ki: "Allah'ın bizim için yazdığından başkası asla bize isabet etmez. O, bizim mevlamızdır. Onun için mü'minler yalnızca Allah'a tevekkül etmelidirler."

إِلَّا Bizim içinبِنَا bekliyorsunuz?تَتَربصون mıهلْ De kiقُلْ
Veو iki güzellikten الْحسنَيينِ birininإِحدى dışında başkasını
dokunduracağınıأَن يصِيبكُم bekliyoruzبِكُم نَتَربص biz deنَحن
أَو kendi katındanمِن عِنْدِهِ size bir azapبِعذَابٍ Allah'ınالله
Öyleyse siz bekleyedurunفَتَربصوا bizim elimizleبِأَيدِينَا veya
متَربصون sizinle beraberمعكُم muhakkak biz deإِنَّا
bekleyenleriz

52) De ki: "Bizim için iki güzellikten birinin dışında başkasını mı bekliyorsunuz? Ve biz de, Allah'ın ya kendi katından veya bizim elimizle size bir azap dokunduracağını bekliyoruz. Öyleyse siz bekleyedurun; muhakkak biz de sizinle beraber bekleyenleriz."

كَرها veyaأَو İsteyerekطَوعا infak edinأَنْفِقُوا De kiقُلْ
sizdenمِنْكُم asla kabul olunmayacaktırيتَقَبلَ لَن istemeyerek
bir fasıklarفَاسِقِين topluluğuقَوما oldunuzكُنْتُم Çünkü sizإِنَّكُم

53) De ki: "İsteyerek veya istemeyerek infak edin; sizden asla kabul olunmayacaktır. Çünkü siz bir fasıklar topluluğu oldunuz."

Enes (r.a)'dan da şöyle dediği rivayet edilmiştir Resûlullah (a.s) buyurdu ki: "Şüphesiz Allah hiçbir mü'mine (mükâfatı eksik verilmek suretiyle) bir iyiliğinde dahi zulmetmez. Dünyada da onun karşılığı ona verilir. Ahirette de ondan dolayı ona mükâfat verilir. Kâfire gelince o, dünyada Allah için yapmış olduğu İyilikler karşılığında ona yemek yedirilir (ihsanda bulunulur). Nihayet âhirete gittiğinde, onun karşılığını görebileceği herhangi bir iyiliği kalmamış olur." İşte bu, (bu hususta) açık bir nasstır.[176]

مِنْهم kabulünüتُقْبلَ أَن engelleyenمنَعهم şeyما Veو
onlarınأَنَّهم ancakإِلَّا infak ettiklerininنَفَقَاتُهم kendilerinden
ولَا يأْتُون Resulünüبِرسولِهِ ve و Allah'ıبِاللهِ tanımamalarıكَفَروا
لَا ve و isteksizceكُسالَى وهم ancakإِلَّا namazaالصلَاةَ gelmeleri
hoşlarına كَارِهون onlarınوهم إِلَّا infak etmeleridirينْفِقُون
gitmiyorken

54) Ve infak ettiklerinin kendilerinden kabulünü engelleyen şey, onların Allah'ı ve Resulünü tanımamaları, namaza ancak isteksizce gelmeleri ve onların hoşlarına gitmiyorken infak etmeleridir.

(*)Yukarıdaki âyetler, münafıkların içyüzünü açığa vuran, karakterlerini ve renklerini belli eden ilâhî denemelerden söz edildi. Sonra da ilâhî takdîre rıza göstermenin lüzumu üzerinde duruldu. Sağlam bir imân ve iyi niyetle savaşa katılan mü'minlere iki iyilikten birinin mutlaka verileceği açıklandı. Allah yanında ancak imân temeli üzerinde gelişen amellerin makbul tutulacağı belirtilerek Hakk'ı inkâr edenlerin hiçbir iyilik ve yararlı işlerinin âhirette bir değer taşımıyacağına dikkatler çekildi.

onların mallarıأموالهم Şu halde seni imrendirmesinفَلَا تُعجبك
Allahالله isterيريد Doğrusuإنما çocuklarıأولادهم لَا ve و
فِي الْحياة bunlar yüzündenبها onları azaba uğratmayıليعذبهم
أنفسهم güçlükle çıkmasınıتزهق ve و dünyaالدنيا hayatında
kâfirlerكافرون olarakوهم canlarının

55) Şu halde onların malları ve çocukları seni imrendirmesin. Doğrusu Allah, bunlar yüzünden dünya hayatında onları azaba uğratmayı ve canlarının, kâfirler olarak, güçlükle çıkmasını ister.

لمنكم Gerçektenإنهم Allah adınaبالله yemin ederlerويحلفون
منكم Oysa onlarهم değildirlerوما sizden olduklarına dair
korkakيفرقون bir topluluktur قوم Ancak onlarولكنهم sizden

56) Gerçekten sizden olduklarına dair Allah adına yemin ederler. Oysa onlar sizden değildirler. Ancak onlar korkak bir topluluktur.

مغارات yahutأو sığınacakملجأ bir yerيجدون Eğerلو
o إليه yönelirlerdi لولوا sokulacakمدخلا veyaأو mağaralar
bir delik bulsalardıيجمحون onlarوهم tarafa

57) Eğer sığınacak bir yer yahut mağaralar veya onlar sokulacak bir delik bulsalardı o tarafa yönelirlerdi.

في seni yadırgayacaklarيلمزك vardırمن onlardanمنهم Veو
Ondan منها verilirseفإن أعطوا sadakalar konusundaالصدقات
لم يعطوا eğerإن ve و hoşlanırlarرضوا kendilerine
يسخطون bu seferهم zamanإذا kendilerineمنها verilmediği
gazablanırlar

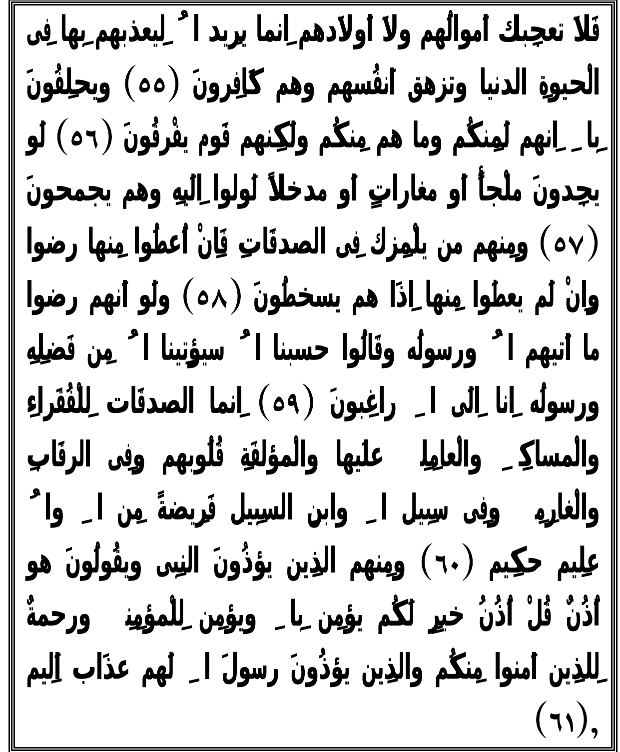
58) Ve onlardan sadakalar konusunda seni yadırgayacaklar vardır. Ondan kendilerine verilirse hoşlanırlar ve eğer kendilerine verilmediği zaman bu sefer gazablanırlar.

Peygamber (a.s.)'e bir miktar sadaka getirildi. O da şu şuraya, şu şuraya diye taksim etti, sadaka bitti. Bunu, ensardan bir adam gördü ve: Bu taksim adaletli değil, dedi. Bunun üzerine bu ayet nazil oldu.[331]

ما آتاهم razı olsalardı daرضوا onlarأنهم keşkeلو Ve و
Resulününورسوله ve و Allah'ınالله kendilerine verdiğine
pek yakında سيؤتينا Allahالله Bize yeterحسبنا deselerdiوقالوا
Resulü deورسوله fazlındanفضله من Allahالله bize verecek
umarızراغبون Allah'tanإلى الله Biz ancakإنا

59) Ve keşke onlar Allah'ın ve Resulünün kendilerine verdiğine razı olsalardı da: "Bize Allah yeter; Allah pek yakında bize fazlından verecek, Resulü de. Biz ancak Allah'tan umarız" deselerdi.

(*)Yukarıdaki âyetler, imânın tadını kalbine ve hücrelerine yerleştiremiyen ve o yüzden imânla küfür arasında bocalayıp kalan münafıkların gerek savaşa katılma, gerekse sadaka dağıtım konularında renklerini açığa vurdukları belirtildi. Allah ve Peygamberinin verdiğine razı olmadıkları kınanarak büyük fırsatları kaçırdıklarına işaret ediliyor.

فَلا تعجبك أموالهم ولا أولادهم إنما يريد ا ُ ليعذبهم بها فى
الحيوة الدنيا وتزهق أنفسهم وهم كافرون (٥٥) ويحلفون
بـا ـ إنهم لمنكم وما هم منكم ولكنهم قوم يفرقون (٥٦) لو
يجدون ملجأ أو مغارات أو مدخلا لولوا إليه وهم يجمحون
(٥٧) ومنهم من يلمزك فى الصدقات فإن أعطوا منها رضوا
وإن لم يعطوا منها إذا هم يسخطون (٥٨) ولو أنهم رضوا
ما آتيهم ا ُ ورسوله وقالوا حسبنا ا ُ سيؤتينا ا ُ من فضله
ورسوله إنا إلى ا ـ راغبون (٥٩) إنما الصدقات للفقراء
والمساكـ والعاملـ عليها والمؤلفة قلوبهم وفى الرقاب
والغارمـ وفى سبيل ا ـ وابن السبيل فريضة من ا ـ وا ُ
عليم حكيم (٦٠) ومنهم الذين يؤذون النبى ويقولون هو
أذن قل أذن خير لكم يؤمن با ـ ويؤمن للمؤمنـ ورحمة
للذين آمنوا منكم والذين يؤذون رسول ا ـ لهم عذاب أليم
(٦١),

والمساكين fakirlerللفقراء sadakalarالصدقات yalnızcaإنما
onu toplamaklaعليها görevlendirilenlerوالعاملين yoksullar
وفي الرقاب kalpleriقلوبهم ısındırılmak istenenlerوالمؤلفة
ve و Allahالله yolundaوفي سبيل borçlularوالغارمين köleler
من الله bir farz olarakفريضة yoldaالسبيل kalmış içindir ابن
Hakîm'dirحكيم Alîm'dirعليم Allahالله Şüphesiz و Allah'tan

60) Sadakalar, Allah'tan bir farz olarak yalnızca fakirler, yoksullar, onu toplamakla görevlendirilenler, kalpleri ısındırılmak istenenler, köleler, borçlular, Allah yolunda ve yolda kalmış içindir. Şüphesiz Allah Alîm'dir, Hakîm'dir.

(*)Bu ayette, yüce Allah bir takım insanlara kendisinden bir nimet olmak üzere mal ihsan etmekle özel bir lütufta bulunmuştur. Onlara vermiş olduğu bu nimetin şükrünü de malı bulunmayan kimselere ödemek üzere belli bir pay olarak çıkartıp vermelerini takdir buyurmuştur.

veو nebiyiالنبي incitenlerالذين يؤذون içlerindenمنهم Veو
kulağıdırأذن De kiقل bir kulaktırأذن Oهو diyenlerيقولون
Allah'aبالله iman ederيؤمن O sizin içinلكم bir hayırخير
bir rahmettirرحمة ve و mü'minlereللمؤمنين güvenirويؤمن
eziyet والذين يؤذون sizdenمنكم iman edenlerآمنوا içinللذين
bir عذاب Onlar içinلهم Allah'ınالله Resulüneرسول edenler
acıأليم azap vardır

61) Ve içlerinden nebiyi incitenler ve: "O bir kulaktır." diyenler vardır. De ki: "O sizin için bir hayır kulağıdır. Allah'a iman eder, mü'minlere güvenir ve sizden iman edenler için bir rahmettir. Allah'ın Resulüne eziyet edenler... Onlar için acı bir azap vardır."

Bir grup münafık Peygamber (a.s.) hakkında, yakışıksız sözler söylediler. Bunun üzerine birisi şöyle dedi: Yapmayın! Korkarız ki, söylediklerimiz ona ulaşır. Cülâs b. Süveyd b. Sâmit: "istediğimizi söyler, sonra ona gider, demedik diye yemin ederiz, o da sözümüzü kabul eder, Muhammed, sadece dinleyen bir kulak," dedi. Bunun üzerine, ayet nazil oldu.[177]

Sizi huzurunuzda لَكُمْ Allah'a بِاللهِ yemin ederler يحلِفُونَ
Resulü ورسولُه Allah الله Ve و hoşnut etmek için لِيرضوكُم
iseler كَانُوا إِن hoşnut edilmeye أَن يرضوه daha layıktır أَحق
mü'min مؤْمِنِين

62) Sizi hoşnut etmek için huzurunuzda Allah'a yemin ederler. Ve mü'min iseler, hoşnut edilmeye Allah ve Resulü daha layıktır.

Rivayete göre aralarında el-Cülâs b. Süveyd ile Vedîa b. Sâbit'in bulunduğu münafıklardan bir topluluk bir arada bulunuyordu. Yanlarında Ensar'dan Âmir b. Kays adında bir genç çocuk da vardı. Onu önemsemediler, ileri geri konuştular ve şöyle dediler: Eğer Muhammed'in dediği gerçekse biz elbette eşeklerden daha kötü bir durumdayız. Genç delikanlı buna kızdı ve: Allah'a and olsun ki onun söylediği gerçektir ve siz de eşeklerden daha kötüsünüz dedi. Peygamber (a.s)'e de onların söylediklerini bildirdi. Münafıklar ise Âmir'in yalan söylediğine dair yemin ettiler. Amir ise, hayır yalancılar onlardır, dedi ve buna dair yemin edip; Allah'ım, bizi birbirimizden ayrılmadan doğru söyleyenin doğruluğunu, yalan söyleyenin de yalancılığını ortaya çıkar, dedi. Bunun üzerine şanı yüce Allah, bu âyet-i kerimeyi]indirdi.[332]

her من kuşkusuz onlardan أَنه Bilmiyorlar mı ki أَلَم يعلَموا
رسولَه ve و Allah'a الله karşı koymaya çalışırsa يحادِد kim
جهنم ateşi vardır نَار onun için لَه gerçekten فَأَن Resulüne
İşte ذَلِك içinde فِيها daimi kalmak üzere خَالِدا cehennem
en büyük الْعظِيم aşağılanma budur الْخِزي

63) Bilmiyorlar mı ki, kuşkusuz onlardan her kim Allah'a ve Resulüne karşı koymaya çalışırsa, gerçekten onun için içinde daimi kalmak üzere cehennem ateşi vardır!? İşte en büyük aşağılanma budur.

تُنَزلَ أَن Münafıklar الْمنَافِقُون çekiniyorlar يحذَر
تُنَبئُهم bir sûrenin سورةٌ aleyhlerinde علَيهِم indirilmesinden
قُلْ kalplerinde فِي قُلُوبِهِم olanı بِما kendilerine haber verecek
Allah الله Şüphesiz إِن Siz alay edin bakalım استَهزِئُوا De ki
kaçınmakta olduklarınızı ما تَحذَرون açığa çıkarandır مخْرِج

64) Münafıklar, kalplerinde olanı kendilerine haber verecek bir sûrenin aleyhlerinde indirilmesinden çekiniyorlar. De ki: "Siz alay edin bakalım! Şüphesiz Allah kaçınmakta olduklarınızı açığa çıkarandır."

elbette şöyle لَيقُولُن onlara sorsan سأَلْتَهم eğer لَئِن Ve و
نَخُوض biz sadece كُنَّا Kuşkusuz إِنما diyecekler
وآياتِهِ Allah ile أَبِالله De ki قُلْ eğlenip ونَلْعب şakalaşıyorduk
تَستَهزِئُون mi كُنتُم Resulü ile ورسولِهِ ve و O'nun ayetleriyle
eğleniyordunuz

65) Ve eğer onlara sorsan, elbette şöyle diyecekler: "Kuşkusuz biz sadece eğlenip şakalaşıyorduk." De ki: "Allah ile, O'nun ayetleriyle ve Resulü ile mi eğleniyordunuz?"

küfre كَفَرتُم Kuşkusuz قَد Özür belirtmeyiniz تَعتَذِروا لَا
نَعفُ Eğer إِن siz iman ettikten إِيمانِكُم sonra بعد girdiniz
نُعذب sizden مِنْكُم bir grubu طَائِفَةٍ عن affetsek bile
كَانُوا nedeniyle بِأَنهم bir grubu طَائِفَةً azablandıracağız
günahkâr مجرِمِين olmaları

66) "Özür belirtmeyiniz. Kuşkusuz siz iman ettikten sonra küfre girdiniz. Eğer sizden bir grubu affetsek bile, günahkâr olmaları nedeniyle bir grubu azablandıracağız."

münafık kadınlar الْمنَافِقَاتُ ve و Münafık erkeklerle الْمنَافِقُون
emrederler يأْمرون birlerindendir مِن بعض biri بعضُهم da
iyilikten عن الْمعروفِ alıkoyarlar وينْهون kötülüğü بِالْمنْكَرِ
O da onları نَسوا ellerini de أَيدِيهم sımsıkı tutarlar ويقْبِضُون
Şüphesiz إِن Onlar unuttular فَنَسِيهم Allah'ı الله unuttular
fasıkların الْفَاسِقُون ta kendileridir هم münafıklar الْمنَافِقِين

67) Münafık erkeklerle ve münafık kadınlar da biri birlerindendir; kötülüğü emrederler, iyilikten alıkoyarlar, ellerini de sımsıkı tutarlar. Onlar Allah'ı unuttular; O da onları unuttu. Şüphesiz münafıklar fasıkların ta kendileridir.

erkek münafıklara da الْمنَافِقِين Allah الله vaad etti وعد Ve و
ateşini نَار kâfirlere de والْكُفَّار kadın münafıklara da والْمنَافِقَاتِ
olmak üzere فِيها içinde daimi kalıcılar خَالِدِين cehennem جهنم
الله onları lanetlemiştir ولَعنَهم onlara yeter حسبهم Bu هِي
bitip مقِيم bir azap vardır عذَاب onlar için لَهم ve و Allah
tükenmeyen

68) Ve Allah erkek münafıklara da, kadın münafıklara da kâfirlere de, içinde daimi kalıcılar olmak üzere cehennem ateşini vaad etti. Bu, onlara yeter. Allah onları lanetlemiştir ve onlar için bitip tükenmeyen bir azap vardır.

(*)Kur'ân, münafıklar arasındaki ortaklaşa kadere ve ruhî dengesizlikten doğan karakter benzerliğine dikkat çekiyor. Çünkü onların müşterek vasıfları şunlardır: Cehalet, kutsal değerlere ilgisizlik, kişisel çıkarlarını her zaman ön plâna almak ve bu hava içinde iman ile küfür arasında bocalamak. Kur'ân'da onların bu müşterek vasıflan dört madde halinde özetlenmiştir:

1-Kötülükleri emrederler, hep kötülüğü tavsiyede bulunurlar.

2-İyilikten, faziletten alıkoymaya çalışırlar.

3-Ellerini, cimrilikten dolayı hayra ve iyiliğe karşı sımsıkı tutarlar.

4-Allah'ın buyruklarını bir tarafa itip unuturlar. Allah da onları şüpheleri ve dengesizlikleri içinde bırakır da bocalayıp dururlar

أَشَدَّ Halbuki onlarكَانُوا öncekilerقَبْلِكُمْ مِنْ gibisinizكَالَّذِينَ
daha وَأَكْثَرَ kuvvet bakımındanقُوَّةً Siz deمِنْكُمْ daha güçlü
فَاسْتَمْتَعُوا çocuklar bakımındanأَوْلَادًا ve و malأَمْوَالًا çoktular
Onlar kendi paylarıylaبِخَلَاقِهِمْ yararlanmaya baktılar
اسْتَمْتَعَ gibiكَمَا siz de dalanlarبِخَلَاقِكُمْ daldınızفَاسْتَمْتَعْتُمْ
sizden öncekilerinقَبْلِكُمْ مِنْ الَّذِينَ yararlanmaya kalkışmaları
gibiكَالَّذِي siz de daldınızوَخُضْتُمْ kendi paylarıylaبِخَلَاقِهِمْ
أَعْمَالُهُمْ boşa çıkmıştırحَبِطَتْ İşteأُولَئِكَ dalanlarخَاضُوا
ahirette deوَالْآخِرَةِ dünyada daالدُّنْيَا فِي onların amelleri
zarara uğrayanlardırالْخَاسِرُونَ onlarهُمْ İşteوَأُولَئِكَ

69) Siz de öncekiler gibisiniz. Halbuki onlar kuvvet bakımından daha güçlü, mal ve çocuklar bakımından daha çoktular. Onlar kendi paylarıyla yararlanmaya baktılar; siz de, sizden öncekilerin kendi paylarıyla yararlanmaya kalkışmaları gibi, siz de dalanlar gibi daldınız. İşte onların dünyada da ahirette de amelleri boşa çıkmıştır. İşte onlar zarara uğrayanlardır.

قَبْلِهِمْ مِنْ الَّذِينَ haberiنَبَأُ Onlara gelmedi mi?يَأْتِهِمْ أَلَمْ
وَثَمُودَ Adوَعَادٍ Nuhنُوحٍ قَوْمِ kendilerinden öncekilerin
ahalisininوَأَصْحَابِ İbrahimإِبْرَاهِيمَ kavimlerininوَقَوْمِ Semud
onlara أَتَتْهُمْ yerle bir olanlarınوَالْمُؤْتَفِكَاتِ ve و Medyenمَدْيَنَ
فَمَا apaçık delillerleبِالْبَيِّنَاتِ Resulleriرُسُلُهُمْ gelmişlerdi
amaوَلَكِنْ onlara zulmediyorلِيَظْلِمَهُمْ Allahاللَّهُ كَانَ değildi
zulmediyorlardıيَظْلِمُونَ onlar kendi nefislerineأَنْفُسَهُمْ كَانُوا

70) Onlara kendilerinden öncekilerin; Nuh, Ad, Semud kavimlerinin, İbrahim, Medyen ahalisinin ve yerle bir olanların haberi gelmedi mi? Resulleri onlara apaçık delillerle gelmişlerdi. Allah, onlara zulmediyor değildi, ama onlar kendi nefislerine zulmediyorlardı.

69-70. âyetlerde, gerçekte inkarcı oldukları halde iman etmiş gibi görünen münafıkların akıbetlerinin açıktan açığa peygamberlere karşı mücadele veren inkarcılardan daha iyi olmayacağı belirtilmekte, güç ve servet sahibi olsalar da inkarcıların boş davalar uğruna yaptıklarının gerek dünyada gerekse âhirette ziyan olup gittiği hatırlatılıp münafıkların da bundan ders almaları gerektiği uyarısı yapılmaktadır.

mü'min وَالْمُؤْمِنَاتُ ve و mü'min erkeklerوَالْمُؤْمِنُونَ Ve
يَأْمُرُونَ biriبَعْضٍ velileridirlerأَوْلِيَاءُ birlerininبَعْضُهُمْ kadınlar
الْمُنْكَرِ عَنِ sakındırırlarوَيَنْهَوْنَ İyiliğiبِالْمَعْرُوفِ emreder
وَيُؤْتُونَ namazıالصَّلَاةَ dosdoğru kılarlarوَيُقِيمُونَ kötülükten
ve و Allah'aاللَّهَ itaat ederlerوَيُطِيعُونَ zekâtıالزَّكَاةَ verirler
kendilerine سَيَرْحَمُهُمُ İşte bunlardırأُولَئِكَ Resulüne deوَرَسُولَهُ
عَزِيزٌ Allahاللَّهَ Şüphesizإِنَّ Allah'ınاللَّهُ rahmet edeceği
Hakîm'dirحَكِيمٌ Azîz'dir

71) Ve mü'min erkekler ve mü'min kadınlar biri birlerinin velileridirler. İyiliği emreder, kötülükten sakındırırlar, namazı dosdoğru kılarlar, zekâtı verirler, Allah'a ve Resulüne de itaat ederler. İşte Allah'ın kendilerine rahmet edeceği bunlardır. Şüphesiz Allah Azîz'dir, Hakîm'dir.

كَالذِين مِن قَبلكُم كَانوا اشد مِنكُم قُوةً واكثَر اموالاً واولادا
فَاستمتعوا بِخلاقِهم فَاستمتعتم بِخلاقِكُم كَما استمتع الذِين
مِن قَبلكُم بِخلاقِهم وخضتم كَالذِى خاضوا أولئِك حبِطت
اعمالُهم فِى الدنيا والاخِرةِ وأولئِك هم الخاسِرونَ (٦٩) الم
يأتِهم نبأ الذِين مِن قَبلِهم قَومِ نوحٍ وعادٍ وثَمود وقَومِ ابرهِيم
واصحابِ مدين والمؤتفِكَاتِ اتتهم رسلُهم بِالبيناتِ فَما كَانَ
اُ لِيظلِمهم ولكِن كَانوا انفُسهم يظلِمونَ (٧٠) والمؤمِنونَ
والمؤمِنات بعضهم اولياءُ بعضٍ يأمرونَ بِالمعروفِ وينهونَ
عنِ المنكَرِ ويقِيمونَ الصلوةَ ويؤتونَ الزكَوةَ ويطِيعونَ اَ
ورسولَه أولئِك سيرحمهم اُ اِن اَ عزِيز حكِيم (٧١) وعد
اُ المؤمِنِ والمؤمِناتِ جناتٍ تجرِى مِن تحتِها الانهار
خالِدِين فِيها ومساكِن طيبةً فِى جناتِ عدنٍ ورضوانٌ مِن اِ
اكبر ذَلك هو الفَوز العظِيم (٧٢)

و mü'min erkeklereالْمُؤْمِنِينَ Allahاللَّهُ vaad etmiştirوَعَدَ Ve
مِنْ akanتَجْرِي cennetlerجَنَّاتٍ mü'min kadınlaraوَالْمُؤْمِنَاتِ ve
فِيهَا daimi kalmak üzereخَالِدِينَ nehirlerالْأَنْهَارُ altındanتَحْتِهَا
فِي جَنَّاتِ güzelطَيِّبَةً meskenlerوَمَسَاكِنَ ve و içinde
Allah'ınاللَّهِ مِنَ rızası iseوَرِضْوَانٌ Adnعَدْنٍ cennetlerinde
En الْعَظِيمُ kurtuluşالْفَوْزُ budurهُوَ işte ذَلِكَ en büyüktürأَكْبَرُ
büyük

72) Ve Allah, mü'min erkeklere ve mü'min kadınlara içinde daimi kalmak üzere, altından nehirler akan cennetler ve Adn cennetlerinde güzel meskenler vaad etmiştir. Allah'ın rızası ise en büyüktür. En büyük kurtuluş işte budur.

71-72. Ayetlerde münafıklardan söz edilirken 67. âyette erkeğiyle kadınıyla münafık karakterine işaret edilmek üzere her iki cins ayrı ayrı zikredilmişti. 71, âyette de müminlerin ortak niteliklerine değinildiğinden erkek ve kadınları ayrı ayrı anıl-mıştır. Bu sûrede her iki tip ve akıbetleri hakkında verilen bilgiler göz önüne alınırsa şöyle bir karşılaştırma yapılabilir.

يآايها النبى جاهد الكفار والمنافقين واغلظ عليهم ومأويهم
جهنم وبئس المصير (٧٣) يحلفون بالله ما قالوا ولقد قالوا
كلمة الكفر وكفروا بعد اسلامهم وهموا بما لم ينالوا وما
نقموا الا ان اغنيهم الله ورسوله من فضله فان يتوبوا يك
خيرا لهم وان يتولوا يعذبهم الله عذابا اليما فى الدنيا
والاخرة وما لهم فى الارض من ولى ولا نصير (٧٤)
ومنهم من عاهد الله لئن اتينا من فضله لنصدقن ولنكونن من
الصالحين (٧٥) فلما اتيهم من فضله بخلوا به وتولوا وهم
معرضون (٧٦) فاعقبهم نفاقا فى قلوبهم الى يوم يلقونه بما
اخلفوا الله ما وعدوه وبما كانوا يكذبون (٧٧) الم يعلموا
ان الله يعلم سرهم ونجويهم وان الله علام الغيوب (٧٨)
الذين يلمزون المطوعين من المؤمنين فى الصدقات والذين
لا يجدون الا جهدهم فيسخرون منهم سخر الله منهم ولهم
عذاب اليم (٧٩)

والْمُنَافِقِينَ kâfirlerle الْكُفَّارَ cihad et جَاهِدِ Nebi النَّبِيُّ Ey يَاأَيُّهَا
وَمَأْوَاهُمْ onlara karşı عَلَيْهِمْ sert ol اغْلُظْ ve و münafıklarla
O ne kötü وَبِئْسَ cehennemdir جَهَنَّمُ Onların barınma yerleri
bir dönüş yeridir الْمَصِيرُ

73) Ey Nebi, kâfirlerle ve münafıklarla cihad et ve onlara karşı sert ol! Onların barınma yerleri cehennemdir. O, ne kötü bir dönüş yeridir!

قَالُوا dair ما Allah'a بِاللَّهِ yemin ederler يَحْلِفُونَ
كَلِمَةَ söylediler قَالُوا Şüphe yok ki وَلَقَدْ Söylemediklerine
إِسْلَامِهِمْ sonra بَعْدَ küfre girdiler وَكَفَرُوا o küfür الْكُفْرِ sözünü
لَمْ يَنَالُوا bir şeye بِمَا وَهَمُّوا ve و onlar müslümanlıklarından
Halbuki نَقَمُوا yoktur وَمَا başaramadıkları yeltendiler
أَنْ başka bir sebep de إِلَّا intikam almaya kalkışmaları için
ve و Allah'ın اللَّهُ onları zenginleştirmiş olmasından أَغْنَاهُمُ
tevbe يَتُوبُوا Eğer فَإِنْ lütfuyla مِنْ فَضْلِهِ Resulünün وَرَسُولُهُ
eğer وَإِنْ kendileri için لَهُمْ hayırlı خَيْرًا olur يَكُ ederlerse
Allah اللَّهُ onları azablandırır يُعَذِّبْهُمُ yüz çevirirlerse يَتَوَلَّوْا
ahirette de وَالْآخِرَةِ dünyada da فِي الدُّنْيَا acı أَلِيمًا azabla عَذَابًا
ne bir velileri مِنْ وَلِيٍّ yeryüzünde فِي الْأَرْضِ Onların وَمَا لَهُمْ
ne de bir yardımcıları وَلَا نَصِيرٍ vardır

74) Söylemediklerine dair Allah'a yemin ederler. Şüphe yok ki o küfür sözünü söylediler, onlar müslümanlıklarından sonra küfre girdiler ve başaramadıkları bir şeye yeltendiler. Halbuki intikam almaya kalkışmaları için Allah'ın ve Resulünün lütfuyla onları zenginleştirmiş olmasından başka bir sebep de yoktur. Eğer tevbe ederlerse kendileri için hayırlı olur, eğer yüz çevirirlerse Allah onları dünyada da, ahirette de acı azabla azablandırır. Onların yeryüzünde ne bir velileri vardır, ne de bir yardımcıları.

Münafıklar, Resulullah (a.s.)'le beraber Tebük'e çıktılar. Birbirleriyle başbaşa kaldıkları zaman, Resulullah'a ve ashabına küfrettiler. Dine ta'n ettiler. Huzeyfe (r.a.) onların söylediklerini, Resulullah (a.s.)'e nakletti. Resulullah (a.s.): "Ey münafıklar! Sizden bana ulaşanlar nedir?" diye sordu. Bir şey söylemedikleri konusunda yemin ettiler. Bunun üzerine, onları yalanlamak için Cenab-ı Hak, bu ayeti indirdiri.[178]

اللَّهَ şöyle söz vermişti عَاهَدَ kimi de مَنْ içlerinden مِنْهُمْ Ve و
lütfundan مِنْ فَضْلِهِ bize ihsan ederse آتَانَا Eğer لَئِنْ Allah'a
muhakkak لَنَكُونَنَّ ve و andolsun ki sadaka vereceğiz لَنَصَّدَّقَنَّ
salihlerden olacağız مِنَ الصَّالِحِينَ ki

75) Ve içlerinden kimi de Allah'a şöyle söz vermişti: "Eğer bize lütfundan ihsan ederse andolsun ki sadaka vereceğiz ve muhakkak ki salihlerden olacağız."

مِنْ فَضْلِهِ kendilerine ihsan edince de آتَاهُمْ Ama فَلَمَّا
O وَهُمْ yüz çevirerek وَتَوَلَّوْا cimrilik edip بِهِ بَخِلُوا lütfundan
gerisin geriye döndüler مُعْرِضُونَ

76) Ama O, kendilerine lütfundan ihsan edince de cimrilik edip yüz çevirerek gerisin geriye döndüler.

فِي bir nifak sokarak نِفَاقًا Nihayet onları cezalandırdı فَأَعْقَبَهُمْ
O da يَلْقَوْنَهُ çıkacakları güne يَوْمِ kadar إِلَى kalplerine قُلُوبِهِمْ
مَا وَعَدُوهُ Allah'a اللَّهَ tutmadıkları أَخْلَفُوا بِمَا huzuruna
يَكْذِبُونَ söyleyegeldikleri كَانُوا için بِمَا ve و verdikleri sözlerini
yalan

77) Nihayet Allah'a verdikleri sözlerini tutmadıkları ve yalan söyleyegeldikleri için O da huzuruna çıkacakları güne kadar kalplerine bir nifak sokarak onları cezalandırdı.

يَعْلَمُ Allah اللَّهَ elbette أَنَّ Onlar bilmiyorlar mı ki أَلَمْ يَعْلَمُوا
وَنَجْوَاهُمْ onların هُمْ gizli tuttuklarını da سِرَّ biliyor
en iyi عَلَّامُ Allah اللَّهَ gerçekten أَنَّ Ve و fısıldaştıklarını da
bütün gaybları الْغُيُوبِ bilendir

78) Onlar bilmiyorlar mı ki, elbette Allah, onların gizli tuttuklarını da, fısıldaştıklarını da biliyor. Ve gerçekten Allah bütün gaybları en iyi bilendir.

مِنَ kaş göz işaretleriyle الْمُطَّوِّعِينَ ayıplayanlarla الَّذِينَ يَلْمِزُونَ
bağışlarda bulunanları فِي الصَّدَقَاتِ Mü'minlerden الْمُؤْمِنِينَ
جُهْدَهُمْ إِلَّا başkasını bulamayan يَجِدُونَ لَا kimselerle وَالَّذِينَ
onlar مِنْهُمْ eğlenenleri فَيَسْخَرُونَ güçlerinin yetebildiğinden
onlar لَهُمْ ve و onları مِنْهُمْ Allah اللَّهُ maskaraya çevirir سَخِرَ
pek acıklı أَلِيمٌ bir azab vardır عَذَابٌ için

79) Mü'minlerden bağışlarda bulunanları, kaş göz işaretleriyle ayıplayanlarla, onlar güçlerinin yetebildiğinden başkasını bulamayan kimselerle eğlenenleri Allah onları maskaraya çevirir ve onlar için pek acıklı bir azab vardır.

Ebû Mes'ûd el-Bedrî'den; Sadaka ayeti nazil olunca, biz sırtlarımızda yük taşıyorduk. Bir adam (ismi Habbâb olan Ebû Akîl), çok mal getirdi, "mûrâî" dediler. Bir sâ' tasadduk etti, "Allah, bunun sadakasına muhtaç değildir" dediler. Bunun üzerine ayet indi.[179]

ِاستغِفر لَهم اَو لاَ تستغِفر لَهم ِاِنْ تستغِفر لَهم سبعِ مرةً فَلَن
يغِفر ا ُ لَهم ذَلك ِبِاَنهم كَفَروا ِبا ِ ورسولِهِ وا ُ لاَ يهدِى
الْقَوم الْفَاسِقِ (٨٠) فَرِح الْمخلفُونَ ِبمقْعدِهِم خِلاَف رسول
ا ِ وكَرِهوا اَنْ يجاهِدوا ِباَموالِهِم واَنفُسِهِم ِفى سبِيل ا ِ
وقَالُوا لاَ تنفِروا ِفى الْحر قُلْ نار جهنم اَشد حرا لَو كَانوا
يفْقَهونَ (٨١) فَلْيضحكُوا قَلِيلاً ولْيبكُوا كَثِ ا جزاءً ِبما كَانوا
يكْسِبونَ (٨٢) فَاِنْ رجعك ا ُ ِاِلَى طَائِفَةٍ ِمنهم فَاستأْذَنوك
ِللْخروجِ فَقُلْ لَن تخرجوا مِعى اَبدا ولَن تقَاتِلُوا مِعى عدوا
ِاِنكُم رضِيتم ِبالْقُعودِ اَولَ مرةٍ فَاقْعدوا مع الْخالِفِ (٨٣)
ولاَ تصل علَى اَحدٍ ِمنهم مات اَبدا ولاَ تقُم علَى قَبرِهِ ِاِنهم
كَفَروا ِبا ِ ورسولِهِ وماتوا وهم فَاسِقُونَ (٨٤) ولاَ تعجِبك
اَموالُهم واَولاَدهم ِاِنما يرِيد ا ُ اَنْ يعذِبهم ِبها ِفى الدنيا
وتزهق اَنفُسهم وهم كَافِرونَ (٨٥) واِذَا اُنزِلَت سورةٌ اَنْ
اَمِنوا ِبا ِ وجاهِدوا مع رسولِهِ استأْذَنك اُولُوا الطول ِمنهم
وقَالُوا ذَرنا نكُن مع الْقَاعِدِين (٨٦)

اِستَغْفِر Onlar için لَهم ister mağfiret dile أَو veya لَا تَستَغْفِر لَهم Onlar için لَهم mağfiret dileme إِن تَستَغْفِر mağfiret dilesen de سبعِين yetmiş مرةً defa فَلَن يغْفِر kesinlikle bağışlamayacaktır الله yine Allah لَهم onları ذَلِك Bunun بِأَنهم sebebi كَفَروا inkâr بِاللهِ ورسولِهِ etmeleridir و Resulüne الله ve Şüphesiz Allah لَا يهدِي hidayete erdirmez الْقَوم topluluğunu الْفَاسِقِين fasıklar

80) Onlar için ister mağfiret dile veya mağfiret dileme! Onlar için yetmiş defa mağfiret dilesen de yine Allah onları kesinlikle bağışlamayacaktır. Bunun sebebi, Allah ve Resulüne inkâr etmeleridir. Şüphesiz Allah fasıklar topluluğunu hidayete erdirmez.

فَرِح sevindiler الْمخلَّفُون için muhalefet بِمقْعدِهِم oturmalarına خِلَافَ geri kalanlar رسولِ Resulüne اللهِ Allah'ın وكَرِهوا hoşlanmadılar أَن يجاهِدوا cihad etmekten بِأَموالِهِم mallarıyla وأَنفُسِهِم canlarıyla فِي سبِيلِ اللهِ yolunda Allah و ve قَالُوا dediler لَا تَنفِروا savaşa çıkmayın فِي الْحر Bu sıcakta قُلْ De ki نَار Cehennem جهنم ateşinin أَشد daha şiddetlidir حرا sıcaklığı لَو Keşke كَانُوا يفْقَهون kavrayabilselerdi

81) Allah'ın Resulüne muhalefet için geri kalanlar oturmalarına sevindiler. Allah yolunda mallarıyla, canlarıyla cihad etmekten hoşlanmadılar ve: "Bu sıcakta savaşa çıkmayın." dediler. De ki: "Cehennem ateşinin sıcaklığı daha şiddetlidir." Keşke kavrayabilselerdi.

Resulullah (a.s.) şiddetli bir sıcakta, Tebük'e gazaya çıktı. Seleme oğullarından bir adam, sıcakta çıkmayın dedi. Bunun üzerine Allahü Teâlâ: "De ki: "Cehennem ateşi daha sıcaktır" ayetini indirdi.[333]

فَلْيضحكُوا Öyleyse gülsünler قَلِيلًا az ولْيبكُوا ağlasınlar كَثِيرا çok جزاء cezası olarak بِما كَانُوا يكْسِبون kazandıklarının

82) Öyleyse kazandıklarının cezası olarak az gülsünler çok ağlasınlar.

فَإِن Bundan böyle رجعك seni döndürür de الله Allah إِلَى طَائِفَةٍ bir topluluğun yanına مِنْهم onlardan فَاستَأْذَنُوك senden لِلْخُروجِ çıkmak için izin isterlerse فَقُلْ de ki لَن تَخْرجوا Siz معِي benimle beraber أَبدا ebediyyen و ve لَن تُقَاتِلُوا kesin olarak savaşamazsınız معِي benimle عدوا bir düşmana karşı إِنَّكُم Çünkü رضِيتُم razı oldunuz بِالْقُعودِ oturmaya أَولَ ilk مرةٍ defasında فَاقْعدوا Artık siz geri مع beraber الْخَالِفِين kalanlarla oturun

asla çıkamazsınız

83) Bundan böyle, Allah seni onlardan bir topluluğun yanına döndürür de, çıkmak için senden izin isterlerse, de ki: "Siz, ebediyyen benimle beraber asla çıkamazsınız ve kesin olarak benimle bir düşmana karşı savaşamazsınız. Çünkü siz ilk defasında oturmaya razı oldunuz. Artık siz geri kalanlarla beraber oturun."

ولَا تُصلِّ namazını kılma علَى أَحدٍ hiçbir kimsenin مِنْهم Onlardan مات ölen أَبدا ebediyen ولَا تَقُم durma علَى başında قَبرِهِ kabrinin إِنَّهم Çünkü onlar كَفَروا inkâr ettiler بِاللهِ Allah'a و ve رسولِهِ Resulüne و ve ماتُوا öldüler وهم onlar فَاسِقُون fasık olarak

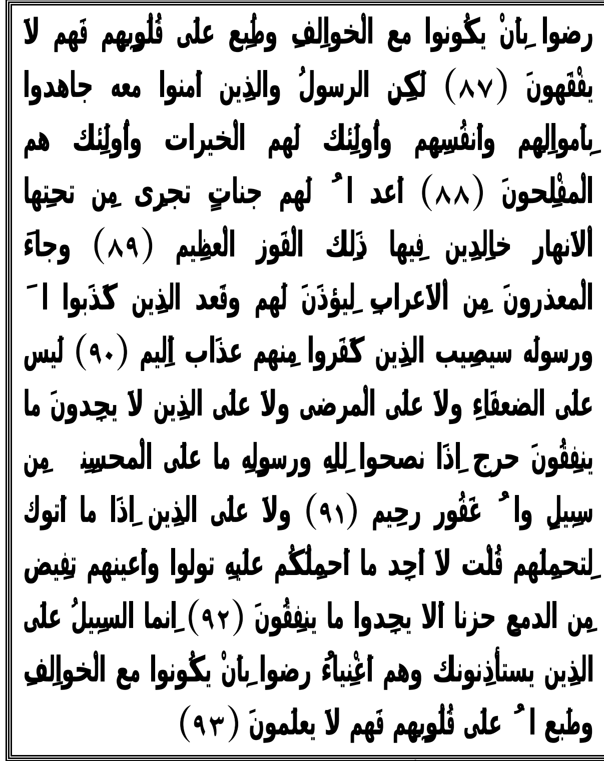
84) Onlardan ölen hiçbir kimsenin namazını ebediyen kılma, kabrinin başında da durma. Çünkü onlar Allah'a ve Resulünü inkâr ettiler ve onlar fasık olarak öldüler.

و Ve لَا تُعجِبك seni imrendirmesin أَموالُهم onların malları و ve أَولَادهم evlatları إِنَّما ancak يرِيد ister الله Allah أَن يعذِّبهم onları بِها bunlar sebebiyle bir azaba çarptırmayı فِي الدنْيا dünyada و ve تَزهقَ güçlükle çıkmasını أَنفُسهم canlarının وهم oldukları كَافِرون kâfir halde

85) Ve onların malları ve evlatları seni imrendirmesin. Allah onları dünyada bunlar sebebiyle ancak bir azaba çarptırmayı ve canlarının kâfir oldukları halde güçlükle çıkmasını ister.

و Ve إِذَا zaman أُنزِلَتْ indirildiği سورةٌ bir sûre أَن آمِنُوا iman بِاللهِ Allah'a edin وجاهِدوا cihad edin diye مع birlikte رسولِهِ Resulü ile استَأْذَنَك senden izin isteyip أُولُوا yetirenler الطَّولِ güç مِنْهم içlerinden وقَالُوا derler ذَرنَا Bizi bırak da نَكُن kalalım مع birlikte الْقَاعِدِين oturanlarla

86) "Ve Allah'a iman edin, Resulü ile birlikte cihad edin." diye bir sûre indirildiği zaman, içlerinden güç yetirenler senden izin isteyip: "Bizi bırak da oturanlarla birlikte kalalım." derler.

رضوا بِأنْ يكُونوا مع الخوالِفِ وطُبِع على قُلوبهم فهم لا
يفْقهونَ (٨٧) لكِن الرسولُ والذِين امنوا معه جاهدوا
بِاموالِهم وانفُسِهم وأُولئِك لهم الخيرات وأُولئِك هم
المفْلِحونَ (٨٨) أعد ا ُ لهم جناتٍ تجرى مِن تحتِها
الانهار خالِدِين فِيها ذلِك الفوز العظِيم (٨٩) وجاءَ
المعذرونَ مِن الاعرابِ لِيؤذَنَ لهم وقعد الذِين كذَبوا ا َ
ورسوله سيصِيب الذِين كفَروا مِنهم عذَاب ألِيم (٩٠) ليس
على الضعفاءِ ولا على المرضى ولا على الذِين لا يجِدونَ ما
ينفِقُونَ حرج اِذَا نصحوا لِلهِ ورسولِهِ ما على المحسِنِ مِن
سبِيلٍ وا ُ غفُور رحِيم (٩١) ولا على الذِين اِذَا ما اتوك
لِتحمِلهم قُلت لا اجِد ما احمِلكُم عليهِ تولوا واعينهم تفِيض
مِن الدمع حزنا الا يجِدوا ما ينفِقُونَ (٩٢) اِنما السبِيلُ على
الذِين يستأذِنونك وهم اغْنِياءُ رضوا بِانْ يكُونوا مع الخوالِفِ
وطبِع ا ُ على قُلوبهم فهم لا يعلمونَ (٩٣)

Geri الْخَوَالِفِ birlikteمع olmayaيَكُونُوا بِأَن razı oldularرضوا
قُلُوبِهِم üzerineعلى mühür vurulduوطُبِع kalanlarla
kavrayamazlarيَفْقَهُون لَا Bundan dolayı onlarفَهم Kalplerinin

87) Geri kalanlarla birlikte olmaya razı oldular. Kalplerinin üzerine mühür vuruldu. Bundan dolayı onlar kavrayamazlar.

معه mü'minlerآمَنُوا onunlaالذِين ve و Resulالرسولُ Amaلَكِن
أَنفُسِهِم ve و mallarıylaبِأَموالِهِم cihad ettilerجاهدوا birlikte olan
hayırlar الْخَيرَاتُ onlar içinلهم işteأُولَئِكَ Ve و canlarıyla
kurtuluşa الْمفْلِحون onlarهم ta kendileridirأُولَئِكَ ve و vardır
erenlerin

88) Ama Resul ve onunla birlikte olan mü'minler mallarıyla ve canlarıyla" cihad ettiler. Ve işte onlar için hayırlar vardır ve onlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.

cennetlerجناتٍ onlar içinلهم Allahالله hazırlamıştırأَعدّ
daimi خَالِدِين nehirlerالْأَنْهار altındanتَحتِها مِن akanتَجري
en الْعظِيم kurtuluşالْفَوز İşte budurذَلِك oradaفِيها kalacakları
büyük

89) Allah onlar için, daimi kalacakları, orada altından nehirler akan cennetler hazırlamıştır. İşte en büyük kurtuluş budur.

مِن özür belirtenlerالْمعذرون geldilerجاء Veو
kendilerineلهم izin verilmesi içinلِيؤْذَن bedevilerden الْأَعرابِ
الله yalan söyleyenler deكَذَبوا الذِين oturup kaldılarوقعد
الذِين isabet edecektirسيصِيب Resulüneرسوله ve و Allah'a
pek أَلِيم bir azapعذَاب İçlerindenمِنْهم inkar edenlereكَفَروا
acıklı

90) Ve bedevilerden özür belirtenler, kendilerine izin verilmesi için geldiler. Allah'a ve Resulüne yalan söyleyenler de oturup kaldılar. İçlerinden inkar edenlere pek acıklı bir azap isabet edecektir.

و hastalaraالْمرضى على ولَا zayıflaraالضعفَاءِ على yokturلَيس
ينفِقُون ما bir şey bulamayanlaraيجِدون لَا الذِين üzereعلى لَاve
samimi نَصحوا süreceإِذَا bir sorumlulukحرج infak etmek
على yokturما Resulüne karşıرسولِه ve و Allah'aلِلّه oldukları
والله bir yolسبِيل مِن İyilik edenlerinالْمحسِنِين aleyhine de
Rahîm'dirرحِيم Ğafûr'durغَفُور Şüphesiz Allah

91) Allah'a ve Resulüne karşı samimi oldukları sürece, zayıflara, hastalara ve infak etmek üzere bir şey bulamayanlara bir sorumluluk yoktur. İyilik edenlerin aleyhine de bir yol yoktur. Şüphesiz Allah Ğafûr'dur, Rahîm'dir.

sana أَتَوك ما zaman إِذَا bir de kendilerineالذِين على لَا Veو
أَجِد لَا dediğinقُلْتَ binek temin etmen içinلِتَحمِلَهم gelip de
تَولوا kimselere deعلَيهِ Size bir binek أَحمِلُكُم ما bulamıyorum
حزَنًا yaşالدمع مِن döke dökeتَفِيض gözleriوأَعينُهم geri dönen
ينفِقُون bir şeyما bulamadıklarındanيجِدوا أَلَّا üzülerek
harcayacak

92) Ve bir de sana, kendilerine binek temin etmen için gelip de: "Size bir binek bulamıyorum" dediğin zaman harcayacak bir şey bulamadıklarından üzülerek gözleri yaş döke döke geri dönen kimselere de...

senden يستَأْذِنُونَكَ الذِين aleyhinedirعلى Yolالسبِيلُ ancakإِنما
Onlar رضوا zenginأَغْنِياء oldukları haldeوهم izin isteyenleri
geri الْخَوَالِفِ birlikteمع olmayaيَكُونُوا بِأَن razı oldular
onların قُلُوبِهِم على Allah daالله mühürlediوطَبع kalanlarla
bilmezlerيعلَمون لَا Bundan dolayı onlarفَهم kalplerini

93) Yol, ancak, zengin oldukları halde senden izin isteyenlerin aleyhinedir. Onlar geri kalanlarla birlikte olmaya razı oldular. Allah da onların kalplerini mühürledi. Bundan dolayı onlar, bilmezler.

(*)Yukarıdaki âyetler, savaşa çağrının inananlarla inanmayanlar arasında bir kıstas olduğu belirtildi. Böylece mazeret uydurup din ve devletin selâmeti uğruna savaşa çıkmayanların katıksız münafık olduklarına dikkatler çekildi. Ciddi mazereti olanların ise, o yüzden kınanmayacaklarına atıf yapıldı. Binek ve azık bulamayanların savaşa çıkma imkânından mahrum kalmaları sebebiyle üzülüp ağlamalarının, samimiyetlerinin başlıca belgesi olduğuna işaretle, inanmayanların savaşa katılmalarının doğru olmayacağı hakkında bilgiler verildi.

geri رجعتم dediإذا sizeإليكم özür beyan edeceklerdir يعتذرون
Özür تعتذروا لا De kiقل Onlaraإليهم döndüğünüzde
قد sizeلكم kesin olarak inanmıyoruzنؤمن لن belirtmeyiniz
durumunuzuأخباركم من Allahالله bize haber vermiştirنبأنا
ورسوله Yaptıklarınızıعملكم Allahالله görecektirوسيرى
عالم إلى döndürüleceksinizتردون Sonraثم O'nun Resulü de
فينبئكم müşahade edilebileni deوالشهادة gaybı daالغيب bilene
yaptığınıتعملون şeyleriكنتم بما O da size haber verecektir

94) Onlara geri döndüğünüzde de size özür beyan edeceklerdir. De ki: "Özür belirtmeyiniz, size kesin olarak inanmıyoruz. Allah bize, durumunuzu haber vermiştir. Yaptıklarınızı Allah görecektir, O'nun Resulü de. Sonra gaybı da müşahade edilebileni de bilene döndürüleceksiniz. O da size yaptığınız şeyleri haber verecektir."

geri انقلبتم dediإذا sizeلكم Allah'aبالله and içeceklerسيحلفون
عنهم vazgeçmeniz içinلتعرضوا Onlaraإليهم döndüğünüz
عنهم ا O halde siz de yüz çevirinفأعرضوا onlardan
ومأواهم pistirlerرجس Onlar gerçektenإنهم onlardan
كانوا بما cezası جزاء cehennemdirجهنم varacakları yer de
Kazandıklarınınيكسبونolarak

95) Onlara geri döndüğünüzde de onlardan vazgeçmeniz için size Allah'a and içecekler. O halde siz de onlardan yüz çevirin. Onlar gerçekten pistirler. Kazandıklarının cezası olarak varacakları yer de cehennemdir.

hoşnut olmanız içinلترضوا sizeلكم yemin ederlerيحلفون
Siz عنهم hoşnut olsanızترضوا daفإن Kendilerindenعنهم
عن hoşnut olmazيرضى لا Allahالله şüphesizفإن onlardan
fasıklarالفاسقين topluluğundanالقوم

96) Kendilerinden hoşnut olmanız için size yemin ederler. Siz onlardan hoşnut olsanız da, şüphesiz Allah, fasıklar topluluğundan hoşnut olmaz.

Bu ayetler Abdullah b. Übeyy hakkında nazil oldu" demektedir. Çünkü İbni Übeyy savaştan geri kalmayacağına dair yemin etmiş ve Efendimiz (a.s.)'ın kendisinden razı olmasını istemiş, ancak Efendimiz (a.s.) bu teklifi kabul etmemişti.[367]

نفاقا ve و küfürكفرا daha beterdirأشد Bedevilerالأعراب
يعلموا ألا onlar daha elverişlidirوأجدر nifak bakımından
Allah'ınالله indirdiğiأنزل ما sınırlarıحدود bilmemeye de
حكيم Alîm'dirعليم Şüphesiz Allahوالله Resulüneرسوله على
Hakîm'dir

97) Bedeviler küfür ve nifak bakımından daha beterdir. Allah'ın Resulüne indirdiği sınırları bilmemeye de onlar daha elverişlidir. Şüphesiz Allah Alîm'dir, Hakîm'dir.

يتخذ من bedevilerden öyleleri de vardır kiالأعراب من Veو
ve و zorla ödenmişمغرما infak ettiğiniينفق ما bir borç sayar
عليهم musibetler الدوائر gelmesiniبكم bekler dururlarيتربص
والله En kötü belaالسوء kendi başlarına olsunدائرة başınıza
Alîm'dirعليم Semî'dirسميع Şüphesiz Allah

98) Ve bedevilerden öyleleri de vardır ki, infak ettiğini zorla ödenmiş bir borç sayar ve başınıza musibetler gelmesini bekler dururlar. En kötü bela kendi başlarına olsun. Şüphesiz Allah Semî'dir, Alîm'dir.

يؤمن من bedevilerden öyleleri de vardır kiالأعراب من Veو
ما ويتخذ ahiretالآخر gününeاليوم ve و Allah'aبالله iman eder
الله katındaعند bir yakınlaşmayaقربات infak ettiğiniينفق
İyi bilin kiألا Resulünالرسول dua edinirصلوات ve و Allah
onlar içinلهم bir yakınlaşmadırقربة bu gerçektenإنها
إن rahmetineرحمته في Allahالله onları alacaktırسيدخلهم
Rahîm'dirرحيم Ğafûr'durغفور Allahالله Şüphesiz

99) Ve bedevilerden öyleleri de vardır ki, Allah'a ve ahiret gününe iman eder, infak ettiğini Allah katında bir yakınlaşmaya ve Resulün dua edinir. İyi bilin ki bu, onlar için gerçekten bir yakınlaşmadır. Allah onları rahmetine alacaktır. Şüphesiz Allah Ğafûr'dur, Rahîm'dir.

(*)Yukarıdaki âyetler, İslâm'ın cahil bedevilerle nasıl bir mücadele verdiğine işaret edildi. İslâm'ın bütünüyle ilâhî metoda dayalı terbiye sisteminin olağanüstü bir başarı sağladığına atıf yapılarak son dinin büyük bir ıslâh hareketiyle işe başladığı belirtildi. Sonra da hırçın ve o nisbette kaba ve cahil bedevileri doğru yola getirmede izlenen irşat metodu kısmen açıklandı.

والسابِقُونَ الاَولُونَ مِن المهاجِرين والاَنصارِ والذِين اتبعوهم
بِاِحسانٍ رضِى ا ُ عنهم ورضوا عنه واعد لهم جناتٍ تجرِى
تحتها الاَنهار خالِدِين فِيها ابدا ذَلك الفَوز العظِيم (١٠٠)
ومِمن حولكُم مِن الاَعرابِ منافِقُونَ ومِن اهل المدِينةِ مردوا
على النفَاق لاَ تعلمهم نحن نعلمهم سنعذبهم مرتين ثُم
يردونَ اِلى عذَابٍ عظِيمٍ (١٠١) واخرونَ اعترفُوا بِذُنوبِهم
خلطُوا عملاً صالِحا واخر سيئًا عسى ا ُ انْ يتوب عليهم اِن
ا َ غَفُور رحِيم (١٠٢) خذْ مِن اموالِهم صدقَةً تطهرهم
وتزكيهم بِها وصل عليهم اِن صلاَتك سكَن لهم وا ُ سمِيع
علِيم (١٠٣) الَم يعلموا ان ا َ هو يقْبلُ التوبةَ عن عِبادِهِ
ويأخذُ الصدقَاتِ وان ا َ هو التواب الرحِيم (١٠٤) وقُل
اعملُوا فَسيرى ا ُ عملكُم ورسوله والمؤمِنونَ وستردونَ اِلى
عالِمِ الغيبِ والشهادةِ فَينبئُكُم بِما كُنتم تعملُونَ (١٠٥)
واخرونَ مرجونَ لاَمرِ ا ِ اِما يعذبهم واِما يتوب عليهم وا ُ
علِيم حكِيم (١٠٦)

والسابِقُون ileriye geçen الْأَولُون İlk مِن الْمهاجِرِين muhacir و ve
الْأنصار ensar والَذِين ile اتبعوهم onlara uyanlardan بِإِحسانٍ
güzellikle رضِي razı olmuştur الله Allah عنْهم Onlar da
ورضوا hoşnut olmuşlardır عنْه O'ndan وأَعد hazırlamıştır لَهم
جناتٍ cennetler تَجرِي akan تَحتَها altından الْأَنْهار
nehirler خَالِدِين üzere فِيها kalmak orada أَبدا ebediyyen ذَلِك
İşte budur الْفَوز kurtuluş الْعظِيم büyük

100) İlk ileriye geçen muhacir ve ensar ile onlara güzellikle uyanlardan Allah razı olmuştur. Onlar da O'ndan hoşnut olmuşlardır. Bunlar için orada ebediyyen kalmak üzere, altından nehirler akan cennetler hazırlamıştır. İşte büyük kurtuluş budur.

Ve ومِمن olanlar vardır حولَكُم çevrenizdeki مِن الْأَعرابِ
bedevilerden منَافِقُون münafık و ve مِن أَهل halkından da
الْمدِينَةِ Medine مردوا alışkanlığa çevirmiş olanlar vardır علَى
النِّفَاقِ nifakı لَا تَعلَمهم Sen onları bilmezsin نَحن biz نَعلَمهم
Onları biliriz سنُعذِّبهم Biz onları azaba uğratacağız مرتَينِ iki
kere ثُم Sonra da يردون döndürüleceklerdir إِلَى عذَابٍ bir
azaba عظِيمٍ büyük

101) Ve çevrenizdeki bedevilerden münafık olanlar vardır ve Medine halkından da nifakı alışkanlığa çevirmiş olanlar vardır. Sen onları bilmezsin. Onları biz biliriz. Biz onları iki kere azaba uğratacağız. Sonra da büyük bir azaba döndürüleceklerdir.

Medine halkından Cuheyne, Muzeyne, Eşca', Eslem ve Gıfâr hakkında nazil olmuştur ki bu (kabilelerin ismi verilerek onlardan olan) Abdullah ibn Übeyy, Cedd ibn Kays. Muattib ibn Kuşeyr. el-Culâs ibn Suveyd ve Ebu Amir er-Râhib kastedilmektedir.[368]

Ve وآخَرون diğer bir kısmı da اعتَرفُوا itiraf ettiler بِذُنُوبِهِم
günahlarını خَلَطُوا karıştırmışlardır عملًا bir ameli صالِحا salih
وآخَر bir başka سيئًا kötüyle عسى Umulur ki الله Allah أَن يتُوب
tevbelerini kabul eder علَيهِم Onlar إِن Şüphesiz الله Allah
غَفُور Ğafûr'dur رحِيم Rahîm'dir

102) Ve diğer bir kısmı da günahlarını itiraf ettiler. Onlar salih bir ameli bir başka kötüyle karıştırmışlardır. Umulur ki Allah tevbelerini kabul eder. Şüphesiz Allah Ğafûr'dur, Rahîm'dir.

خُذْ al ki مِن أَموالِهِم Mallarından صدقَةً bir sadaka تُطَهرهم
temizleyip هم kendilerini وتُزكِّيهِم arındırmış بِها bununla
وصلِّ dua da et علَيهِم Onlara إِن Doğrusu صلَاتَك senin duan
سكَن güvendir لَهم onlara والله Şüphesiz Allah سمِيع Semî'dir
علِيم Alîm'dir

103) Mallarından bir sadaka al ki, bununla kendilerini temizleyip arındırmış olasın. Onlara dua da et. Doğrusu senin duan onlara güvendir. Şüphesiz Allah Semî'dir, Alîm'dir.

أَلَم يعلَموا Onlar bilmiyorlar mı ki أَن gerçekten الله Allah هو
O'dur يقْبلُ kabul edecek التَّوبةَ tevbeleri عن عِبادِهِ kullarından
و ve يأْخُذُ alacak olan الصدقَاتِ sadakaları وأَن Şüphesiz الله
Allah هو O التَّواب Tevvab'dır الرحِيم Rahîm'dir

104) Onlar bilmiyorlar mı ki, gerçekten Allah kullarından tevbeleri kabul edecek ve sadakaları alacak olan O'dur. Şüphesiz O, Allah Tevvab'dır, Rahîm'dir.

وقُلْ De ki اعملُوا Yapın فَسيرى görecektir الله Allah عملَكُم sizin
ettiklerinizi ورسولُه Resulü و ve الْمؤْمِنُون mü'minler de
وستُردون Yakında döndürüleceksiniz إِلَى عالِمِ bilene الْغَيبِ
gaybı و ve الشَّهادةِ müşahade edilebileni فَينَبئُكُم haber
verecektir بِما كُنتُم size تَعملُون yaptıklarınızı

105) De ki: "Yapın. Allah sizin ettiklerinizi görecektir. Resulü ve mü'minler de. Yakında gaybı ve müşahade edilebileni bilene döndürüleceksiniz, size yaptıklarınızı haber verecektir."

Ve وآخَرون diğer bir kısmı da مرجون ertelenmişlerdir لِأَمرِ
emri için الله Allah'ın إِما bunları يعذِّبهم ya azaba uğratacak و
ve إِما yahut يتُوب tevbelerini kabul edecektir علَيهِم O والله
Şüphesiz Allah علِيم Alîm'dir حكِيم Hakîm'dir

106) Ve diğer bir kısmı da Allah'ın emri için ertelenmişlerdir. O, bunları ya azaba uğratacak ve yahut tevbelerini kabul edecektir. Şüphesiz Allah Alîm'dir, Hakîm'dir.

(*)Yukarıdaki âyetler, Medine ve çevresindeki ikiyüzlü dönek, kaypak karakterde olan kişiler üzerinde duruldu. Dosdoğru imân etmedikleri takdirde üç ayrı azap ile karşılık verileceği açıklandı. Tebûk seferine katılmayanlardan bazısının tevbelerinin kabul edileceği umudu belirtildi. Sonra da mü'minler arasında birlik ve beraberliği sağlamada önemli rolü otan zekât konusu kısmen açıklandı.

zarar ضِرَارًا mescidمَسْجِدًا edinenlerاتَّخَذُوا الَّذِينَ Veوَ
arasınaبَيْنَ ayrılık sokmakوَتَفْرِيقًا inkâr etmekوَكُفْرًا vermek
karşı حَارَبَ لِمَنْ gözlemek içinوَإِرْصَادًا ve و mü'minlerالْمُؤْمِنِينَ
daha önceقَبْلُ مِنْ Resulüneوَرَسُولَهُ ve و Allah'aاللَّهَ savaşanı
إِلَّا bir şey istemedikأَرَدْنَا إِنْ diye yemin edenlerلَيَحْلِفُنَّ veوَ
şahitlik يَشْهَدُ Allahوَاللَّهُ Biz iyiliktenالْحُسْنَى başka
yalancı olduklarınaلَكَاذِبُونَ onların şüphesizإِنَّهُمْ etmektedir

107) Ve zarar vermek, inkâr etmek, mü'minler arasına ayrılık sokmak ve daha önce Allah'a ve Resulüne karşı savaşanı gözlemek için mescid edinenler ve: "Biz iyilikten başka bir şey istemedik." diye yemin edenler, Allah onların şüphesiz yalancı olduklarına şahitlik etmektedir.

İbn Abbâs'tan rivayete göre bunlar, Ensardan bir takım kimselerdir ki Ebu Amir er-Râhib'in isteği ve direktifleri doğrultusunda bir mescid inşa etmişlerdi. Ebu Amir er-Râhib bunlara: "Mescidinizi yapın, gücünüzün yettiği kadar kuvvet ve silâh hazırlayın. Ben şimdi Rum kralı Kayser'e gidiyorum. Rumlardan bir ordu getireceğim ve Muhammed ve ashabını buradan çıkaracağım." demişti. Mescidlerini yapıp bitirince Hz. Peygamber (a.s)'e geldiler ve: "Mescidimizi yapmayı bitirdik; isteriz ki orada namaz kılasın ve bereketli olması için dua edesin." dediler de Allah Teâlâ: "Zarar vermek…" âyet-i kerimesini indirdi.[369]

لَمَسْجِدٌ hiçbir zamanأَبَدًا bunun içindeفِيهِ Sen durmaتَقُمْ لَا
أَوَّلِ مِنْ takvaالتَّقْوَى عَلَى temeli üzerine kurulanأُسِّسَ mescid
فِيهِ durmanaتَقُومَ أَنْ uygundurأَحَقُّ günündenيَوْمٍ Daha ilk
أَنْ seven يُحِبُّونَ adamlar vardırرِجَالٌ Oradaفِيهِ senin bunda
الْمُطَّهِّرِينَ severيُحِبُّ Şüphesiz Allahوَاللَّهُ arınmayıيَتَطَهَّرُوا
arınanları

108) Sen bunun içinde hiçbir zaman durma. Daha ilk gününden takva temeli üzerine kurulan mescid, senin bunda durmana daha uygundur. Orada arınmayı seven adamlar vardır. Şüphesiz Allah arınanları sever.

üzerineعَلَى Binasınıبُنْيَانَهُ kuranأَسَّسَ kimse miأَفَمَنْ
خَيْرٌ rızasıوَرِضْوَانٍ ve و Allahاللَّهِ مِنَ korkusuتَقْوَى
بُنْيَانَهُ kurup daأَسَّسَ kimse mi?مَنْ yoksaأَمْ hayırlıdır
yıkılmaya yüz tutmuşجُرُفٍ kenarınaشَفَا عَلَى binasını
onunla بِهِ yuvarlananفَانْهَارَ bir yarın kenarınaهَارٍ
Şüphesiz وَاللَّهُ cehennemجَهَنَّمَ ateşineنَارِ فِي birlikte
topluluğunuالْقَوْمَ hidayete erdirmezيَهْدِي لَا Allah
zalimlerالظَّالِمِينَ

109) Binasını Allah korkusu ve rızası üzerine kuran kimse mi hayırlıdır, yoksa binasını yıkılmaya yüz tutmuş bir yerin kenarına kurup da onunla birlikte kendisi de cehennem ateşine yuvarlanan kimse mi? Şüphesiz Allah zalimler topluluğunu hidayete erdirmez.

daimi devam edecektirبَنَوْا الَّذِي binaبُنْيَانُهُمُ kurdukları يَزَالُ لَا
إِلَّا kalplerinde قُلُوبِهِمْ فِي bir kuşku kaynağı olmayaرِيبَةً
Şüphesiz وَاللَّهُ Kalpleriقُلُوبُهُمْ parça parça تَقَطَّعَ أَنْ olmadıkça
Hakîm'dirحَكِيمٌ Alîm'dirعَلِيمٌ Allah

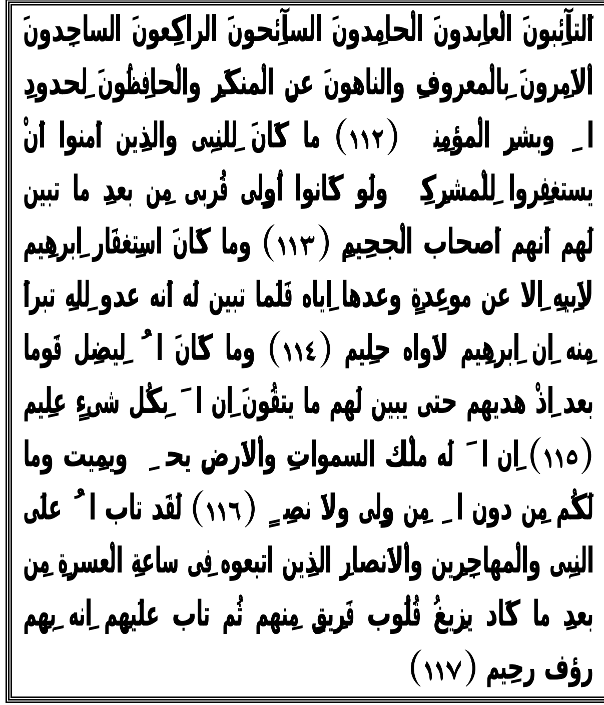
110) Kalpleri parça parça olmadıkça kurdukları bina kalplerinde daimi bir kuşku kaynağı olmaya devam edecektir. Şüphesiz Allah Alîm'dir, Hakîm'dir.

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ
وَإِرْصَادًا لِمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا
إِلَّا الْحُسْنَى وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ (١٠٧) لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا
لَمَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَى مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ فِيهِ
رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَّهِّرِينَ (١٠٨) أَفَمَنْ
أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَى تَقْوَى مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ مَنْ أَسَّسَ
بُنْيَانَهُ عَلَى شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (١٠٩) لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً
فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (١١٠) إِنَّ
اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ
يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي
التَّوْرَاةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ مِنَ
اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ
(١١١)

الْمُؤْمِنِينَ مِنَ satın almıştırاشْتَرَى Allahاللَّهَ Şüphesizإِنَّ
بِأَنَّ mallarınıوَأَمْوَالَهُمْ ve و canlarınıأَنْفُسَهُمْ mü'minlerden
سَبِيلِ فِي Onlar savaşırيُقَاتِلُونَ cennetالْجَنَّةَ onlarلَهُمُ elbette
öldürülürlerوَيُقْتَلُونَ ve و öldürürفَيَقْتُلُونَ Allahاللَّهِ yolunda
hakحَقًّا yerine getirmeyi taahhüt ettiğiعَلَيْهِ bir vaaddir وَعْدًا
وَمَنْ Kur'an'daوَالْقُرْآنِ ve و İncil'deوَالْإِنْجِيلِ Tevrat'taالتَّوْرَاةِ فِي
اللَّهِ مِنَ ahdineبِعَهْدِهِ vefa gösterecek olanأَوْفَى kimdir?
الَّذِي alış verişeبِبَيْعِكُمُ O halde sevininفَاسْتَبْشِرُوا Allah'tan
الْفَوْزُ budurهُوَ İşteوَذَلِكَ buبِهِ yapmış olduğunuzبَايَعْتُمْ
büyükالْعَظِيمُ kurtuluş

111) Şüphesiz Allah, mü'minlerden canlarını ve mallarını –elbette onlar cennet karşılığında- satın almıştır. Onlar Allah yolunda savaşır, öldürür ve öldürülürler. Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da yerine getirmeyi taahhüt ettiği hak bir vaaddir. Allah'tan ahdine vefa gösterecek olan kimdir? O halde yapmış olduğunuz bu alışverişe sevinin. İşte büyük kurtuluş budur.

(*)Evrendeki bütün varlıklar, bu arada insanlanın can ve malları Allah'ın hükümranlığı altında olmakla beraber, insanın yine İlâhî iradeyle tâbi tutulduğu sınavın bir uzantısı olarak yüce Allah "canlar"ı ve "mallar"ı müminlere izafe etmiş, onların bu sınavdaki seçme özgürlüğüne dikkat çekmiştir. Âyette müminler için kâr, kazanç, başarı kavramlarının dünya ile sınırlı olamayacağı, mutluluk anlayışının dünyevi hazlar içine hapsedilemeyeceği fikri, satım sözleşmesi benzetmesinden yola çıkan edebî bir üslûp kullanılarak işlenmektedir. Müslümanların kritik bir durumda bulundukları sırada onları düşmana karşı savaşmaya özendiren bu âyette dahi ölümü ve öldürmeyi göze almanın ancak Allah'ın rızâsını kazanma amacını taşıdığı ve Allah'ın huzurunda yapılan bir anlaşma çerçevesinde, yani O'nun koyduğu ilkelere uygun biçimde cereyan ettiği takdirde bir değer ifade edeceğinin belirtilmesi, beşerî ihtiraslar ve dünyevî çıkarlar uğrunda canını ortaya koymanın budalaca bir cengâverlik veya sonuçları dünya hayatıyla sınırlı bir kumarbazlık, bu amaçla başkalarının canına kıymanın da altından kalkılamaz bir vebal olduğunu gösterir.

التآئبونَ العابدونَ الحامدونَ السآئحونَ الراكعونَ الساجدونَ
الامرونَ بالمعروفِ والناهونَ عن المنكر والحافظونَ لحدودِ
ا ـ وبشر المؤمنِ (١١٢) ما كانَ للنبى والذين امنوا انْ
يستغفروا للمشركِ ولو كانوا أولى قربى من بعدِ ما تبين
لهم انهم اصحاب الجحيم (١١٣) وما كانَ استغفار ابرهيم
لابيهِ الا عن موعدةٍ وعدها اياه فلما تبين له انه عدو للهِ تبرأ
منه ان ابرهيم لاواه حليم (١١٤) وما كانَ ا ـ ليضل قوما
بعد اذْ هديهم حتى يبين لهم ما يتقونَ ان ا ـ بكل شيءٍ عليم
(١١٥) ان ا ـ له ملك السموات والارض يحـ ـ ويميت وما
لكم من دون ا ـ من ولى ولا نصيـ (١١٦) لقد تاب ا ـ على
النبى والمهاجرين والانصار الذين اتبعوه فى ساعةِ العسرةِ من
بعدِ ما كاد يزيغُ قلوب فريق منهم ثم تاب عليهم انه بهم
رؤف رحيم (١١٧)

hamd الْحَامِدُونَ ibadet edenlerالْعَابِدُونَ Tevbe edenlerالتَّائِبُونَ
rükû edenlerالرَّاكِعُونَ seyahat edenlerالسَّائِحُونَ edenler
iyiliğiبِالْمَعْرُوفِ emredenlerالْآمِرُونَ secde edenlerالسَّاجِدُونَ
الْحَافِظُونَ ve و kötülüktenعَنِ الْمُنْكَرِ sakındıranlarوَالنَّاهُونَ
müjdeleوَبَشِّرِ Allah'ınاللّٰهِ sınırlarınıلِحُدُودِ koruyanlardır
O mü'minleriالْمُؤْمِنِينَ

112) Tevbe edenler, ibadet edenler, hamd edenler, seyahat edenler, rükû edenler, secde edenler, iyiliği emredenler, kötülükten sakındıranlar ve Allah'ın sınırlarını koruyanlardır. O mü'minleri müjdele.

İbn Abbâs der ki: Bundan bir önceki âyet-i kerime nazil olunca bir adam: "Ey Allah'ın elçisi, hırsızlık yapsa, zina etse ve içki içse de mi?" diye sordu da bu âyet-i kerime nazil oldu.[370]

iman آمَنُوا deوَالَّذِينَ Nebiye deلِلنَّبِيِّ كَانَ yakışmazمَا
لِلْمُشْرِكِينَ bağışlanma dilemeleriأَنْ يَسْتَغْفِرُوا edenlere de
مِنْ بَعْدِ yakınlarıقُرْبَى أُولِي dahilكَانُوا olsaوَلَوْ müşrikler için
onlarınأَنَّهُمْ Kendilerineلَهُمْ açıklandıktanتَبَيَّنَ مَا sonra
çılgın ateşliالْجَحِيمِ ehli olduklarıأَصْحَابُ

113) Kendilerine onların çılgın ateş ehli oldukları açıklandıktan sonra –yakınları dahi olsa- müşrikler için bağışlanma dilemeleri Nebiye de iman edenlere de yakışmaz.

İbrahim'inإِبْرَاهِيمَ bağışlanma dilemesiاسْتِغْفَارُ كَانَ مَا Veو
bir söz dolayısıyla idiمَوْعِدَةٍ عَنْ yalnızcaإِلَّا babası içinلِأَبِيهِ
لَهُ açıklanıncaفَلَمَّا تَبَيَّنَ gerçektenإِيَّاهُ ona verdiğiوَعَدَهَا
تَبَرَّأَ Allah'aلِلّٰهِ düşman olduğuعَدُوٌّ onunأَنَّهُ Kendisine
çok لَأَوَّاهٌ İbrahimإِبْرَاهِيمَ Şüphesizإِنَّ ondanمِنْهُ uzaklaştı
yumuşak huyluyduحَلِيمٌ duygulu

114) Ve İbrahim'in, babası için bağışlanma dilemesi, yalnızca ona verdiği bir söz dolayısıyla idi. Kendisine, onun gerçekten Allah'a düşman olduğu açıklanınca ondan uzaklaştı. Şüphesiz İbrahim çok duygulu, yumuşak huyluydu.

Tirmizi'nin Abd ibn Humeyd kanalıyla... Hz. Ali'den rivayetinde o öyle anlatıyor: Bir adamı müşrik olan ana-babasına istiğfar ederken işittim de: "Müşrik oldukları halde ana-babana istiğfarda mı bulunuyorsun?" dedim. "İbrahim, babası müşrik olduğu halde onun lehine istiğfarda bulunmadı mı?" dedi. Gidip bunu Allah'ın Resûlü (a.s)'ne söyledim de "Ne Peygamberin, ne de mü'minlerin müşrikler lehine istiğfarda bulunması doğru değildir..." âyeti nazil oldu.[334]

bir قَوْمًا sapıklığaلِيُضِلَّ Allahاللّٰهُ كَانَ sürüklemezمَا Veو
حَتَّى kendilerineهُمْ hidayet verdiktenهَدَا إِذْ sonraبَعْدَ kavmi
يَتَّقُونَ şeyleriمَا kendilerineلَهُمْ açıklayıncayaيُبَيِّنَ kadar
en عَلِيمٌ şeyiشَيْءٍ herبِكُلِّ Allahاللّٰهَ Şüphesizإِنَّ sakınacakları
iyi bilendir

115) Ve Allah kendilerine hidayet verdikten sonra, sakınacakları şeyleri kendilerine açıklayıncaya kadar bir kavmi sapıklığa sürüklemez. Şüphesiz Allah her şeyi en iyi bilendir.

Bazı insanlar içki haram kılınmazdan ve kıble Ka'be'ye çevrilmezden önce Medine-i Münevvere'ye gelmiş, müslüman olmuş ve kabilelerine dönmüşlerdi. Onlar kendi kavimleri içinde, öğrendikleri şekilde yaşarlar ve yokluklarında inen âyetlerden haberdar değilken içki haram kılınmış, kıble (Ka'be'ye) çevrilmişti. Bir zaman sonra Medine'ye geldiklerinde bunları öğrendiler ve: "Ey Allah'ın elçisi, sen bir din üzeresin, biz başka bir din. Demek ki biz dalâletteyiz" dediler de Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[335]

و göklerinالسَّمَاوَاتِ mülküلَهُ مُلْكُ Allah'ındırاللّٰهَ Şüphesizإِنَّ
Sizinلَكُمْ وَمَا öldürürيُمِيتُ ve و Diriltirيُحْيِي yerinالْأَرْضِ ve
yokturوَلَا bir veliniz deوَلِيٍّ مِنْ Allah'tanاللّٰهِ başkaمِنْ دُونِ
bir yardımcınız daنَصِيرٍ

116) Şüphesiz göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. Diriltir ve öldürür. Sizin Allah'tan başka bir veliniz de bir yardımcınız da yoktur.

عَلَى Allahاللّٰهُ tevbeye muvaffak ettiتَابَ Andolsun kiلَقَدْ
ensarı daوَالْأَنْصَارِ muhacirlerleوَالْمُهَاجِرِينَ nebiyi deالنَّبِيِّ
مِنْ بَعْدِ zorالْعُسْرَةِ zamandaفِي سَاعَةِ ona tabi olanالَّذِينَ اتَّبَعُوهُ
bir فَرِيقٍ gönülleriقُلُوبُ eğrilmekيَزِيغُ üzere ikenكَادَ مَا sonra
tevbelerini kabul تَابَ Sonraثُمَّ içlerindenمِنْهُمْ grubun
رَءُوفٌ onlara karşıبِهِمْ Çünkü Oإِنَّهُ onlarınعَلَيْهِمْ buyurdu
Rahîm'dirرَحِيمٌ Raûf'tur

117) Andolsun ki Allah nebiyi de içlerinden bir grubun gönülleri eğrilmek üzere iken zor zamanda sonra ona tabi olan muhacirlerle ensarı da tevbeye muvaffak etti. Sonra onların tevbelerini kabul buyurdu. Çünkü O, onlara karşı Raûf'tur, Rahîm'dir.

(*)Yukarıdaki âyetler, küfrü açık olduğu halde tevbe ve istiğfar etmeden, dine yeniden dönmeden ölen kimseler için dua ve istiğfarda bulunmanın, cenaze namazlarını kılmanın caiz olmadığı belirtildi. İbrahim (a.s)'ın müşrik olan babası için yaptığı duanın nedeni açıklandı. Sonra da doğru yolu bulduktan ve kendilerine dinî hükümler açıklandıktan sonra asıl büyük sorumluluğun başlayacağı bildirildi ve bütün kuvvet ve kudretin Allah'a ait olduğu ifade edilerek kullar için ayrı bir sınır çizildiğine işaret ediliyor.

Ve على الثَّلَٰثَةِ üç de الذِين خُلِّفُوا geri bırakılan حتى Öyle إِذَا
بِما yeryüzü الْأَرض onlara عليهم dar gelmişti ضاقَتْ rağmen
عليهم sıktıkça sıkmıştı وضاقَتْ bütün genişliğine رحبت
أن لا ملجأ Nihayet وظنوا vicdanları أنفسهم kendilerini
من اللهِ sığınacak hiç bir şey olmadığını anlamışlardı
tevbe etsinler تاب Sonra ثُمَّ O'ndan إِليه başka إِلا Allah'tan
إن tevbeye muvaffak buyurdu لِيتوبوا onları عليهم diye
Rahîm'dir الرحيم Tevvab'dır التواب O هو Allah الله Şüphesiz

118) Ve geri bırakılan üç (kişi) de. Öyle ki, bütün genişliğine rağmen yeryüzü onlara dar gelmişti, vicdanları kendilerini sıktıkça sıkmıştı. Nihayet Allah'tan O'ndan başka sığınacak hiç bir şey olmadığını anlamışlardı. Sonra (O'na) tevbe etsinler diye onları tevbeye muvaffak buyurdu. Şüphesiz Allah O, Tevvab'dır, Rahîm'dir.

و Allah'tan الله sakının اتقوا iman آمنوا edenler الذين Ey يا أيها
sadıklarla الصادقين beraber مع olun كونوا ve

119) Ey iman edenler, Allah'tan sakının ve sadıklarla beraber olun.

17.18.1ve 19. Muhacirler. Mekke ve diğer beldelerden hicret edip Medine'de Resûlüllah'a katılan kimseler. Yardım edenler. Medine'nin Evs ve Hazreç kabilelerine mensup yerli halkı. Allah Resûlüne inanmış, ona yardım ettikleri için Ensar adını almışlardı. Güçlük saati. Tebük seferi sırasında, açlık, susuzluk ve kavurucu sıcakla iç içe geçen meşakkatli günler. Kalpler kayıyor. Durumun şiddetinden ve konumun dayanılmazlığmdan kalpleri haktan sapmak üzereyken. Geri kalan üç kişi. Savaştan geri bırakılan üç kişi. (Malik oğlu Ka'b, Rebi oğlu Mürare ve Ümeyye oğlu Hilâl.) Genişliğine ve rahatlığına rağmen. Sığınacak, kaçıp saklanacak bir yer yoktur. Sadıklar. Niyetleri, içleri ve işleri doğru olanlar. Ayetleri hepsi de ensardan olan Ka'b ibn Mâ-lik, Hilâl ibn Ümeyye ve Murâra ibnu'r-Rebî' hakkında nazil olmuştur.

çevresindeki حولهم و من ve Medine المدينة halkına ما كان لِأهل
من الأعراب bedevilere أن يتخلفوا geri kalmaları عن رسول
tercih etmeleri yakışmaz ولا يرغبوا Allah'ın الله Resulünden
Çünkü ذلك kendi nefislerini عن نفسه onun nefsine بأنفسهم
yorgunluk ولا نصب açlık ظمأ çekmeleri لا يصيبهم onların بأنهم
ولا يطئون Allah الله yolunda في سبيل susuzluk مخمصة
kâfirleri الكفار kızdıracak يغيظ bir yere موطئا ayak basmaları
نيلا bir düşmana karşı من عدو zafere ulaşmaları ولا ينالون
kendilerine به olarak لهم yazılır كتب mutlaka إلا karşılığında
لا يضيع Allah الله Şüphesiz إن salih صالح bir amel عمل
muhsinleri المحسنين mükâfatsız أجر bırakmaz

120) Medine halkına ve çevresindeki bedevilere, Allah'ın Resulünden geri kalmaları, kendi nefislerini onun nefsine tercih etmeleri yakışmaz. Çünkü onların Allah yolunda susuzluk, yorgunluk, açlık çekmeleri, kâfirleri kızdıracak bir yere ayak basmaları, bir düşmana karşı zafere ulaşmaları karşılığında mutlaka kendilerine salih bir amel olarak yazılır. Şüphesiz Allah muhsinleri mükâfatsız bırakmaz.

وعلى الثلثةِ الذِين خلفوا حتى إذا ضاقت عليهم الارض بما
رحبت وضاقت عليهم انفسهم وظنوا انْ لا ملجأ من ا إلا
إليه ثم تاب عليهم ليتوبوا إن ا هو التواب الرحيم (١١٨)
يأيها الذين امنوا اتقوا ا وكونوا مع الصادقين (١١٩) ما
كانَ لاهل المدينة ومن حولهم من الاعراب انْ يتخلفوا عن
رسول ا ولا يرغبوا بانفسهم عن نفسه ذلك بانهم لا
يصيبهم ظمأ ولا نصب ولا مخمصةٌ فى سبيل ا ولا يطؤنَ
موطئًا يغيظ الكفار ولا ينالونَ من عدو نيلاً الا كتب لهم به
عملٌ صالح إن ا لا يضيع اجر المحسنين (١٢٠) ولا
ينفقونَ نفقةً صغيرةً ولا كبيرةً ولا يقطعونَ واديا الا كتب
لهم ليجزيهم ا احسن ما كانوا يعملونَ (١٢١) وما كانَ
المؤمنونَ لينفروا كافةً فلولا نفر من كل فرقةٍ منهم طائفةٌ
ليتفقهوا فى الدين ولينذروا قومهم إذا رجعوا اليهم لعلهم
يحذرونَ (١٢٢)

ولا küçük صغيرة her nafaka نفقة infak ettikleri لا ينفقون Ve
mutlaka إلا her vadi واديا aştıkları و لا يقطعون ve büyük كبيرة
الله onlara karşılığını ليجزيهم onlar adına لهم yazılmıştır كتب
yaptıklarının ما كانوا يعملون daha güzeliyle أحسن Allah

121) Ve küçük, büyük infak ettikleri her nafaka ve aştıkları her vadi, mutlaka Allah yaptıklarının daha güzeliyle onlara karşılığını onlar adına yazılmıştır.

çıkmaları لينفروا Mü'minlerin المؤمنون كان gerekmez ما Ve
bir فرقة her كل من çıktığında نفر Öyleyse فلولا toplucaكافة
derin bir ليتفقهوا bir grup طائفة onlardan منهم topluluktan
uyarmak için ولينذروا ve و dinde في الدين kavrayış edinmek
إليهم geri döndüğünde إذا رجعوا kavimleri kendilerine قومهم
kaçınıp sakınırlar يحذرون Umulur ki onlar da لعلهم onları

122) Ve mü'minlerin topluca çıkmaları gerekmez. Öyleyse onlardan her bir topluluktan bir grup, çıktığında, dinde derin bir kavrayış edinmek ve kavimleri kendilerine geri döndüğünde onları uyarmak için. Umulur ki onlar da kaçınıp sakınırlar.

(*)Geçen âyetler itibarlı, şerefli, hür ve müstakil bir devlet olma hüviyetiyle ortaya çıkan İslâm Devleti'nin temeli en sağlam şekilde atılırken ve kötü niyetli düşmanlarının gözü korkutulurken Medine halkına ve çevresindeki bedevilere savaşa katılmamanın hiç yakışmıyacağı belirtiliyor. Çünkü kurulan bu kutsal devletin ilk nîmet ve şerefinin onlara ait olacağına işaret edilerek iyi düşünmeleri isteniliyor. Allah yolunda atacakları her adımdan, aşacakları her vadiden dolayı kendilerine büyük mükâfat ve sevap verileceği müjdeleniyor. Sonra da düşman savaş için seferber olunca, mü'minlerin de topyekûn savaşa çıkmaları, ancak ülkenin ilim ve irfanına hizmet eden ilim adamlarının bundan istisna edilmeleri bildiriliyor.

يآأيها الذِين امنوا قَاتِلُوا الذِين يلُونكُم مِن الْكُفارِ ولْيجِدوا
فِيكُم غِلْظَةً واعلَموا ان ا َ مع الْمتقِ (١٢٣) وإِذَا ما
انزِلَت سورةٌ فَمِنهم من يقُولُ ايكُم زادته هذِهِ اِ انا فَاما
الذِين امنوا فَزادتهم اِ انا وهم يستبشِرونَ (١٢٤) واما الذِين
فِى قُلُوبِهِم مرض فَزادتهم رِجسا اِلَى رِجسِهِم وماتوا وهم
كَافِرونَ (١٢٥) اولاَ يرونَ انهم يفْتنونَ فِى كُل عامٍ مرةً او
مرتين ثُم لاَ يتوبونَ ولاَ هم يذكرونَ (١٢٦) وإِذَا ما انزِلَت
سورةٌ نظَر بعضهم اِلَى بعضٍ هلْ يريكُم مِن احدٍ ثُم انصرفُوا
صرف ا ُ قُلُوبهم بِانهم قَوم لاَ يفْقَهونَ (١٢٧) لَقَد جاءَ كُم
رسولٌ مِن انفُسِكُم عزِيز علَيهِ ما عِنتم حرِيص علَيكُم
بِالْمؤمِنِ رؤف رحِيم (١٢٨) فَاِنْ تولوا فَقُلْ حسبِى ا ُ لاَ
اِلَه اِلا هو علَيهِ توكَلْت وهو رب الْعرشِ الْعظِيمِ (١٢٩)

olanlarlaالذِين savaşınقَاتِلُوا imanآمنُوا edenlerالذِين Eyياأيها
Onlar ولْيجِدوا kâfirlerdenمِن الْكُفارِ size en yakınيلُونَكُم
bilin kiاعلَموا ve و büyük bir azimغِلْظَةً sizdeفِيكُم bulsunlar
muttakilerleالْمتقِين beraberdirمع Allahالله gerçektenأن

123) Ey iman edenler, kâfirlerden size en yakın olanlarla savaşın. Onlar sizde büyük bir azim bulsunlar. Ve bilin ki gerçekten Allah muttakilerle beraberdir.

فَمِنْهم bir sûreسورةٌ indirildiğiأُنزِلَتْ ما zamanإِذَا Veو
زادتْه hanginizinأَيكُم derlerيقُولُ bazılarıمن içlerinden
آمنُوا edenlereالذِين gelinceفَأما imanınıإِيمانًا Buهذِهِ artırdı?
onlarهم ve و imanınıإِيمانًا onların artırmıştırفَزادتْهم İman
birbirleriyle müjdeleşirlerيستبشِرون

124) Ve bir sûre indirildiği zaman içlerinden bazıları: "Bu hanginizin imanını artırdı?" derler. İman edenlere gelince; onların imanını artırmıştır ve onlar birbirleriyle müjdeleşirler.

مرض kalplerindeفِي قُلُوبِهِم bulunanlaraالذِين gelinceأَما Veو
إِلَى iğrençliklerineرجسا onların artırdıفَزادتْهم hastalık
كَافِرون onlarوهم öldülerماتُوا ve و iğrençlik katıpرجسِهِم
kâfir olarak

125) Ve kalplerinde hastalık bulunanlara gelince; onların iğrençliklerine iğrençlik katıp artırdı ve onlar kâfir olarak öldüler.

(*)Yukarıdaki âyetler, kalblerinde nifak hastalığı bulunan ikiyüzlü döneklerin inen Kur'ân sûreleri karşısında inkâr ve inatlarının arttığına temas edildi. Onların aksine, inen her sûre ve âyetin gerçek mü'minlerin imân ve irfanını artırdığı belirtildi. Kalblerinde inkâr ve nifak hastalığının, hakkı bulanık ve deforme gördüğü, bu yüzden sadece murdarlıklarının arttığı, ilâhî teşhîs anlamında açıklanıyor.

يفْتَنُون gerçekten onlarأَنهم Görmüyorlar mı kiيرون أَولَا
أَو birمرةً yılعامٍ herكُل فِي onlar belaya çarptırılıyorlar da
لَا ve و tevbe etmiyorlarيتُوبون لَا sonraثُم iki defaمرتَين veya
düşünmüyorlarيذكرون onlarهم

126) Görmüyorlar mı ki, gerçekten onlar her yıl, bir veya iki defa belaya çarptırılıyorlar da sonra tevbe etmiyorlar ve onlar düşünmüyorlar.

نَظَر bir sûreسورةٌ indirildiğiأُنزِلَتْ ما zamanإِذَا Veو
Sizi görüyor mu يراكُم هلْ biriإِلَى بعضٍ birlerineبعضهم bakarlar
صرفَ sıvışıp giderlerانصرفُوا Sonraثُم bir kimseمِن أَحدٍ mu?
بِأَنهم onların kalpleriniقُلُوبهم Allahالله ters çevirmiştir
kavramayanيفْقَهون لَا bir topluluktularقَوم Çünkü onlar

127) Ve bir sûre indirildiği zaman biri birlerine bakarlar: "Sizi bir kimse görüyor mu?" Sonra sıvışıp giderler. Allah onların kalplerini ters çevirmiştir. Çünkü onlar kavramayan bir topluluktular.

مِن أَنفُسِكُم bir Resulرسولٌ size gelmiştirجاءكُم Andolsunلَقَد
sıkıntıya ما عنِتُم onunعلَيهِ gücüne gidenعزِيز içinizden
mü'minlereبِالْمؤْمِنِين sizeعلَيكُم pek düşkünحرِيص düşmeniz
esirgeyici olanرحِيم şefkatliرءوفٌ

128) Andolsun size, içinizden sıkıntıya düşmeniz onun gücüne giden, size pek düşkün, mü'minlere şefkatli, esirgeyici olan bir Resul gelmiştir.

الله Bana yeterحسبِي de kiفَقُلْ yüz çevirirlerseتَولوا Eğerفَإِن
ancak O'naعلَيهِ O'ndanهو başkaإِلَّا ilahإِلَه yokturلَا Allah
الْعرش Rabbiرب O'durهو ve و Ben tevekkül ettimتَوكَلْتُ
büyükالْعظِيمِ Arş'ın

129) Eğer yüz çevirirlerse de ki: "Bana Allah yeter. O'ndan başka ilah yoktur. Ben ancak O'na tevekkül ettim ve büyük Arş'ın Rabbi O'dur."

Resûl-i Ekrem'in müminlere karşı tutumuna ve hissiyatına ağırlık verilen 128. âyette o, Allah Teâlâ'nın iki güzel İsmi ile, "Raûf" ve "Rahîm" olarak nitelenmiştir; raûf "çok şefkatli", rahîm "çok merhametli" demektir. Yüce Allah'ın hiçbir peygamberini kendi isimlerinden ikisiyle birlikte anmamış olduğu dikkate alı-nırsa onun rabbimizin katındaki derecesi ve bütün bu açıklamalara rağmen ondan yüz çevirenlerin ne büyük ziyanda oldukları daha iyi anlaşılır. İşte 129. âyette Hz. Peygamber'den bu gibi bahtsızların tutumlarından üzüntü duymaması, sadece Allah'a güvenip dayandığını hatırlaması ve onlara da bunu duyurması istenmektedir.

Tevbe sûresine, yaptıkları andlaşmaları bozan müşriklere Allah ve Resulü tarafından ültimatom mahiyetinde verilen dört aylık süre ilân edilerek başlandı ve her türlü kolaylaştırıcı şartlara ve imkânlara rağmen Hak'tan yüzçevirenler olursa, Allah'ın Hz. Muhammed (a.s)'e yeterli yardımcı olduğu, O'ndan başka hiçbir ilâhın olmadığı açıklanarak noktalandı.

سورة يونس (١٠)

بِسم ا ـ الرحمن الرحِيم

الر ـ تلك ايات الكِتابِ الحكِيم (١) اكانَ لِلناس عجبا انْ
اوحينا الى رجلٍ منهم انْ انذِر الناس وبشر الذِين امنوا ان
لهم قدم صِدق عِند ربهم قالَ الكافِرونَ ان هذا لساحِر مبِ
(٢) ان ربكم ا ـ الذِى خلق السمواتِ والارض فِى سِتةِ ايامٍ
ثم استوى على العرش يدبر الامر ما من شفيعٍ الا من بعدِ
اِذْنِهِ ذلِكم ا ـ ربكم فاعبدوه افلا تذكرونَ (٣) اليهِ
مرجعكم جميعا وعد ا ـ حقا انه يبدؤا الخلق ثم يعيده
ليجزى الذِين امنوا وعمِلوا الصالِحاتِ بالقِسطِ والذِين كفَروا
لهم شراب من حميمٍ وعذاب اليم بما كانوا يكفُرونَ (٤)
هو الذِى جعلَ الشمس ضِياءً والقمر نورا وقدره منازِلَ
لِتعلموا عدد السنين والحِساب ما خلق ا ـ ذلِك الا بالحق
يفصلُ الاياتِ لِقومٍ يعلمونَ (٥) ان فِى اختِلافِ الليل والنهار
وما خلق ا ـ فِى السمواتِ والارض لاياتٍ لِقومٍ يتقُونَ (٦)

10 YUNUS SURESİ

Kur'ân-ı Kerîm'in 10. sûresi. 109 âyet, 1832 kelime ve 5567 harften ibarettir. Mekkî surelerden olup, İsra sûresinden sonra nâzil olmuştur. 40, 94, 95, âyetleri Medîne'de inmiştir. Mekke döneminin sonlarında, Mekkelilerin Müslümanlara yönelik baskılarının arttığı ve Hz. Muhammed'in son uyarılarını yaptığı bir dönemde nâzil olduğu anlaşılmaktadır.

Rahimالرحِيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Kitabınالْكِتَابِ ayetleridirآيَاتُ Bunlarتِلْكَ Raر Lamل Elifا hikmetliالْحَكِيمِ

1) Elif, Lam, Ra. Bunlar, hikmetli Kitabın ayetleridir.

diye أَوحينَا أَنْ şaşırtıcı mıعجبا insanlara لِلناسِ geldi?أَكَانَ أَنْ أَنْذِر İçlerindenمِنْهُم bir adamaرجلٍ إِلَى vahyetmemiz الَّذِين آمَنُوا olduğunu müjdeleبشر ve و İnsanlarıالناس uyar makam قَدم kendileri içinلهُم muhakkakأَنَّ iman edenlere الْكَافِرون dedilerقَالَ Rableriربهم katındaعِنْدَ gerçek birصِدقٍ مبين bir sihirbazdırلَساحِر buهَٰذَا Gerçektenإِنَّ Kâfirler apaçık

2) İçlerinden bir adama: 'İnsanları uyar ve iman edenlere, Rableri katında kendileri için muhakkak gerçek bir makam olduğunu müjdele' diye vahyetmemiz, insanlara şaşırtıcı mı geldi? Kâfirler: "Gerçekten bu, apaçık bir sihirbazdır" dediler.

İbn Abbâs der ki: Allah Tealâ, Muhammed (a.s)'ı elçisi olarak gönderdiği zaman araplar, ya da onlardan kâfir olanlar bunu inkâr ettiler ve: "Allah, elçisinin Muhammed gibi bir beşer olmasından uzak ve yücedir." ve "Allah, peygamber olarak göndermek üzere Ebu Talib'in yetiminden başkasını bulamadı mı?" dediler ve işte bunun üzerine Allah Tealâ bu" âyet-i kerimeyi indirdi.[371]

الَّذِي خَلَقَ Allah'tırالله sizin Rabbinizربكُم Şüphesiz kiإِنَّ أَيامٍ altıفِي سِتةِ yeriالْأَرض ve و gökleriالسماوات yaratan yerli يدبر Arş'aعلَى الْعرشِ istiva edenاستَوى sonraثُمَّ günde مِن شَفِيعٍ hiç kimse olamazما işleriالْأَمر yerince yöneten İşte ذَلِكُم O'nun izniإِذْنِهِ sonraمِن بعدِ olmadıkçaإِلَّا şefaatçi O ه ibadet edinفَاعبدو Rabbiniz olanربكُم Allahالله budur Düşünmeyecek misiniz?أَفَلَا تَذَكَّرون halde O'na

3) Şüphesiz ki sizin Rabbiniz, gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra Arş'a istiva eden, işleri yerli yerince yöneten Allah'tır. O'nun izni olmadıktan sonra hiç kimse şefaatçi olamaz. İşte Rabbiniz olan Allah budur. O halde O'na ibadet edin. Düşünmeyecek misiniz?

اللهِ vaadiوعد Hepinizinجمِيعا dönüşüşüمرجِعكُم O'nadırإِلَيهِ الْخَلْقَ İlkinيبدأُ şüphesiz O'durإِنَّه bir gerçektirحقا Allah'ın yaratmayı tekrarlayacak olanيعِيده sonra daثُمَّ yaratan وعمِلُوا iman edipالَّذِين آمنُوا mükâfatlandırmak içinلِيجزِي والَّذِين adaletiyleبِالْقِسطِ salihالصالِحاتِ amel işleyenleri bir içecekشَراب onlar içinلَهم İnkarكَفَروا edenlere gelince بِما acıأَلِيم bir azap vardırعذَاب ve و kaynar sudanمِن حمِيمٍ küfürleriيكْفُرون dolayısıylaكَانُوا

4) Hepinizin dönüşü O'nadır. Allah'ın vaadi bir gerçektir. İlkin yaratan, sonra da iman edip salih amel işleyenleri adaletiyle mükâfatlandırmak için yaratmayı tekrarlayacak olan şüphesiz O'dur. İnkar edenlere gelince; küfürleri dolayısıyla, onlar için kaynar sudan bir içecek ve acı bir azap vardır.

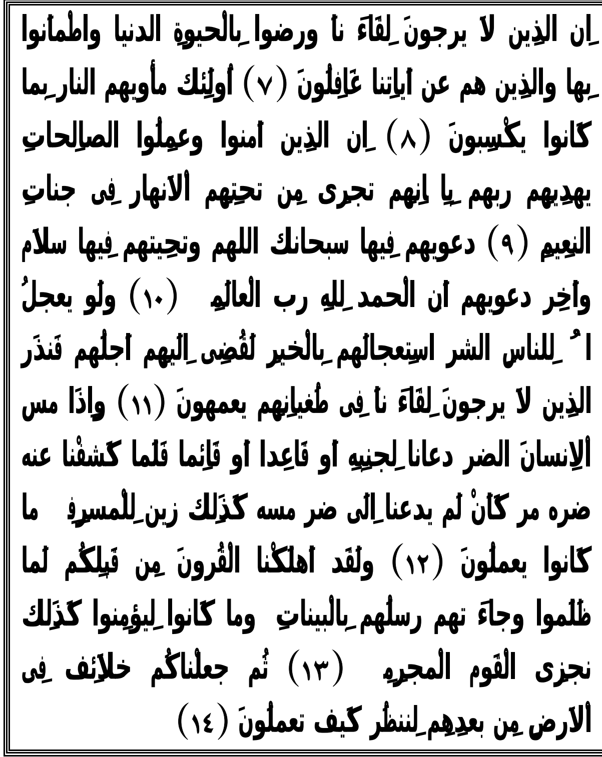
bir aydınlıkضِياء Güneşiالشمس kılanجعلَ الَّذِي O'durهو konak منَازِلَ ona belirleyenوقَدره bir nurنُورا ayıوالْقَمر ve و yıllarınالسنِين sayısınıعدد bilmeniz içinلِتَعلَمو yerleri إِلَّا bunlarıذَلِك Allahالله yaratmıştırما خَلَقَ hesabıالْحِساب ayetleriالْآياتِ geniş geniş açıklarيفَصلُ hak ileبِالْحق ancak Bilenيعلَمون bir topluluk içinلِقَومٍ

5) Güneşi bir aydınlık, ayı bir nur kılan, yılların sayısını ve hesabı bilmeniz için ona konak yerleri belirleyen O'dur. Allah, bunları ancak hak ile yaratmıştır. Bilen bir topluluk için ayetleri geniş geniş açıklar.

ile و geceاللَّيلِ ard arda gelişindeفِي اخْتِلَافِ Gerçektenإِنَّ فِي Allah'ınالله yarattığıخَلَقَ şeylerdeما ve و gündüzünالنَّهارِ elbette ayetler لَآياتٍ yerdeالْأَرضِ ve و göklerdeالسماواتِ sakınanيتَّقُون bir topluluk içinلِقَومٍ vardır

6) Gerçekten, gece ile gündüzün ard arda gelişinde ve Allah'ın göklerde ve yerde yarattığı şeylerde sakınan bir topluluk için elbette ayetler vardır.

(*)Yukarıdaki âyetler, Cenâb-ı Hakk'ın birliğine ve kudretinin sınırsızlı-ğına delâlet eden, insan aklına ışık tutan kevnî âyetlere yer verildi. İlim adamlarına ve araştırıcılara ana fikir verilerek varlık âleminin bütünüyle Hakk'ı tasdik etmekte olduğu belirtildi. Allah'ın varlığına, birliğine, sanatının benzersizliğine delâlet eden delil ve belgeler sıralandı. Güneş ve Ay'la ilgili ana fikirler verildi. Sonra da bunlardan ancak Allah'tan saygı ile korkup inkâr ve maddecilikten sakınan akıl sahiplerinin öğüt alacağı belirtiliyor.

إِنَّ الذين لا يرجونَ لِقَآءَ نا ورضوا بِالحيوة الدنيا واطمانوا
بِها والذين هم عن اٰياتنا غَافِلُونَ (٧) أولئك مأويهم النار بِما
كانوا يكسبونَ (٨) إن الذين امنوا وعملوا الصالحاتِ
يهديهم ربهم بِإيمانهم تجرى مِن تحتهم الانهار فِى جناتِ
النعيم (٩) دعويهم فِيها سبحانك اللهم وتحيتهم فِيها سلام
واخر دعويهم ان الحمد لِله رب العالمين (١٠) ولو يعجلُ
الله لِلناس الشر استعجالهم بِالخير لقضى الِيهم اجلهم فنذر
الذين لا يرجونَ لِقاءَ نا فِى طغيانهم يعمهونَ (١١) واذا مس
الانسانَ الضر دعانا لِجنبه او قاعدا او قائما فلما كشفنا عنه
ضره مر كأنْ لم يدعنا الى ضر مسه كذلك زين لِلمسرفين ما
كانوا يعملونَ (١٢) ولقد اهلكنا القرونَ مِن قبلكم لما
ظلموا وجاءتهم رسلهم بِالبيناتِ وما كانوا لِيؤمنوا كذلك
نجزى القوم المجرمين (١٣) ثم جعلناكم خلائف فِى
الارض مِن بعدهم لِننظر كيف تعملونَ (١٤)

bizimle لِقَاءَنَا ummayanlar يَرْجُونَ لَا الَّذِينَ Muhakkak ki إِنَّ
و dünya الدُّنْيَا hayatına بِالْحَيَاةِ razı olanlar وَرَضُوا karşılaşmayı
عَنْ olanlar هُمْ الَّذِينَ ve و bununla بِهَا tatmin olanlar وَاطْمَأَنُّوا ve
habersiz غَافِلُونَ ayetlerimizden آيَاتِنَا

7) Muhakkak ki bizimle karşılaşmayı ummayanlar, dünya hayatına razı olanlar ve bununla tatmin olanlar ve ayetlerimizden habersiz olanlar;

بِمَا كَانُوا ateştir النَّارُ barınma yerleri مَأْوَاهُمُ İşte bunların أُولَٰئِكَ
kazandıkları يَكْسِبُونَ dolayısıyla

8) İşte bunların kazandıkları dolayısıyla barınma yerleri ateştir.

amel işleyenlere وَعَمِلُوا iman آمَنُوا edip الَّذِينَ Kuşkusuz إِنَّ
بِإِيمَانِهِمْ Rableri رَبُّهُمْ eriştirir يَهْدِيهِمْ salih الصَّالِحَاتِ gelince
الْأَنْهَارُ altından تَحْتِهِمُ مِنْ akan تَجْرِي onları imanları sebebiyle
nimetlerle donatılmış النَّعِيمِ cennetlere جَنَّاتِ فِي nehirler

9) İman edip salih amel işleyenlere gelince; kuşkusuz Rableri onları imanları sebebiyle altından nehirler akan, nimetlerle donatılmış cennetlere eriştirir.

seni tesbih سُبْحَانَكَ Oradaki فِيهَا onların duaları دَعْوَاهُمْ
فِيهَا dirilik temennileri de وَتَحِيَّتُهُمْ Allah'ım اللَّهُمَّ ederim dir
أَنِ Dualarının دَعْوَاهُمْ sonu da وَآخِرُ Selam dır سَلَامٌ Oradaki
الْعَالَمِينَ Rabbi رَبِّ Allah içindir لِلَّهِ hamd الْحَمْدُ Gerçekten
alemlerin

10) Oradaki (cennete) onların duaları: "Allah'ım, seni tesbih ederim" dir. Oradaki dirilik temennileri de: "Selam" dır. Dualarının sonu da: "Gerçekten, hamd alemlerin Rabbi Allah içindir."

insanlara لِلنَّاسِ Allah اللَّهُ çabuklaştırsaydı يُعَجِّلُ eğer لَوْ Ve و
onların çarçabucak davrandıkları gibi اسْتِعْجَالَهُمْ şerri de الشَّرَّ
mutlaka إِلَيْهِمْ hüküm verilirdi لَقُضِيَ hayra ulaşmak için بِالْخَيْرِ
يَرْجُونَ لَا الَّذِينَ İşte bir durumda bırakırız فَنَذَرُ ecellerine أَجَلُهُمْ
biz böylece طُغْيَانِهِمْ فِي bize kavuşmayı لِقَاءَنَا ummayanları
şaşkınca dolaşır يَعْمَهُونَ azgınlıkları içinde

11) Ve eğer Allah, onların hayra ulaşmak için çarçabucak davrandıkları gibi insanlara şerri de çabuklaştırsaydı, mutlaka ecellerine hüküm verilirdi. İşte, bize kavuşmayı ummayanları biz böylece azgınlıkları içinde şaşkınca dolaşır bir durumda bırakırız.

Bu âyet-i kerimenin "Ey Allahım, eğer bu senin katından bir hak ise gökten başımıza taş yağdır" demiş olan en-Nadr ibnu'l-Hâris hakkında indiği söylenmiştir.[336]

bir zarar الضُّرُّ insana الْإِنْسَانَ dokunduğu مَسَّ zaman إِذَا Ve و
أَوْ otururken قَاعِدًا أَوْ yan yatarken لِجَنْبِهِ bize dua eder دَعَانَا
عَنْهُ kaldırdığımız كَشَفْنَا zaman ise فَلَمَّا ayaktayken قَائِمًا ya da
لَمْ يَدْعُنَا sanki gibi كَأَنْ döner gider مَرَّ zararını ضُرَّهُ üstünden
kendisine dokunan مَسَّهُ zarara ضُرٍّ إِلَىٰ bizi hiç çağırmamış
ölçüyü لِلْمُسْرِفِينَ böylece süslü gösterilir زُيِّنَ İşte كَذَٰلِكَ
yapmakta يَعْمَلُونَ oldukları كَانُوا مَا taşıranlara

12) Ve insana bir zarar dokunduğu zaman, yan yatarken, otururken ya da ayaktayken bize dua eder, zararını üstünden kaldırdığımız zaman ise; sanki kendisine dokunan zarara bizi hiç çağırmamış gibi döner gider. İşte, ölçüyü taşıranlara yapmakta oldukları böylece süslü gösterilir.

مِنْ nesilleri الْقُرُونَ biz helak ettik أَهْلَكْنَا andolsun ki لَقَدْ Ve و
getirdiği وَجَاءَتْهُمْ zulmettikleri ظَلَمُوا لَمَّا sizden önceki قَبْلِكُمْ
için كَانُوا مَا ve و apaçık deliller بِالْبَيِّنَاتِ Resulleri رُسُلُهُمْ halde
biz نَجْزِي İşte böyle كَذَٰلِكَ iman etmeyecekleri لِيُؤْمِنُوا
günahkâr olan الْمُجْرِمِينَ bir topluluğu الْقَوْمَ cezalandırırız

13) Ve andolsun ki biz, sizden önceki nesilleri, Resulleri kendilerine apaçık deliller getirdiği halde, zulmettikleri ve iman etmeyecekleri için helak ettik. İşte biz, günahkâr olan bir topluluğu böyle cezalandırırız.

الْأَرْضِ فِي halifeler خَلَائِفَ sizi kıldık جَعَلْنَاكُمْ Sonra ثُمَّ
كَيْفَ görmek için لِنَنْظُرَ onların هِمْ ardından بَعْدِ مِنْ yeryüzüne
yapacağınızı تَعْمَلُونَ nasıl

14) Sonra nasıl işler yapacağınızı görmek için, onların ardından sizi yeryüzüne halifeler kıldık.

13-14. Ayetlede insanın yaratılış amacı doğrultusunda geçen tarihi özetleniyor: Arka arkaya nesiller, peygamberlerin çağrılarına muhatap olan ümmetler gelip geçiyor, inkâr ve isyan yolunu seçenler tarih sahnesinden çekiliyor, yerlerine başkaları geliyor. Şimdi de son Peygamber'in ümmeti aynı imtihana tâbi tutuluyor. Çağrıya uyanlar icabet ümmeti, çeşitli bahanelerle çağrıya karşı direnenlerse, "davet edilmiş ve edilmekte olanlar" mânasında davet ümmeti olarak nöbetlerini geçirmiş oluyorlar. İmtihanın iki temel konusu tevhid ve adalettir. Tevhid inancına sadık kalan ve adalete riayet edenler imtihanı kazanmış, kendilerine tahsis edilen yur-dun, oradaki hayatın ve nimetlerin hakkını vermiş olacaklar; buna karşılık şirke ve zulme sapanlar ise kısmen dünyada, eksiksiz olarak da âhirette bunun cezasını çe-keceklerdir.

ayetlerimizآيَاتُنَا Onlaraعَلَيْهِمْ okunduğuتُتْلَى zamanإِذَا Ve و
يَرْجُونَ لَا kiالَّذِينَ derler قَالَ apaçık belgeler olarakبَيِّنَاتٍ
bir بِقُرْآنٍ getirائْتِ bizimle karşılaşmayıلِقَاءَنَا ummayanlar
قُلْ onu değiştirبَدِّلْهُ veyaأَوْ Bundanهَذَا başkaغَيْرِ Kur'an
Onu değiştirmemأُبَدِّلَهُ أَنْ kendiliğimdenلِي يَكُونُ مَا De ki
إِلَّا uyarımأَتَّبِعُ إِنْ benim için نَفْسِي olacak şey değilتِلْقَاءِ مِنْ
gerçekten ben إِنِّي banaإِلَيَّ Ben vahyolunanaيُوحَى مَا ancak
Rabbimeرَبِّي isyan edersemعَصَيْتُ Eğerإِنْ korkarımأَخَافُ
büyükعَظِيمٍ gününيَوْمٍ azabındanعَذَابَ

15) Ve onlara ayetlerimiz apaçık belgeler olarak okunduğu zaman, bizimle karşılaşmayı ummayanlar, derler ki: "Bundan başka bir Kur'an getir veya onu değiştir." De ki: "Onu kendiliğimden değiştirmem benim için olacak şey değil. Ben, ancak bana vahyolunana uyarım. Eğer Rabbime isyan edersem, gerçekten ben büyük günün azabından korkarım."

Mücahid bu âyet-i kerimenin Mekke müşrikleri hakkında nazil olduğunu söylerken Mukâtil bu âyet-i kerimenin, haklarında nazil olduğu beş kişinin isimlerini şöyle sıralar: Abdullah ibn Ebî Ümeyye el-Mahzûmî, el-Velîd ibnu'l-Muğîra, Mikrez ibn Hafs, Amr ibn Abdullah ibn Ebî Kays el-Amirî, el-As ibn Amir ibn Hişâm. Bunlar, Hz. Peygamber (a.s)'e: "Bize içinde Lât ve Uzzâ'ya ibadeti terketmemizin bulunmadığı bir Kur'ân getir." demişler de âyet-i kerime bunun üzerine nazil olmuş.[372]

onu تَلَوْتُهُ مَا Allahاللَّهُ dileseydiشَاءَ Eğerلَوْ De kiقُلْ
onuبِهِ size bildirmezdiأَدْرَاكُمْ لَا ve و sizeعَلَيْكُمْ okumazdım
bir ömürعُمُرًا aranızdaفِيكُمْ ben geçirdimلَبِثْتُ Elbetteفَقَدْ
Hâlâ akıllanmaz mısınız?تَعْقِلُونَ أَفَلَا bundan önceقَبْلِهِ مِنْ

16) De ki: "Eğer Allah dileseydi, onu size okumazdım ve onu size bildirmezdi. Elbette ben bundan önce aranızda bir ömür geçirdim. Hâlâ akıllanmaz mısınız?"

uydurarak iftira افْتَرَى مِمَّنِ daha zalim kim olabilir?أَظْلَمُ فَمَنْ
كَذَّبَ yahutأَوْ yalanكَذِبًا Allah'aاللَّهِ عَلَى edenden
يُفْلِحُ لَا Şüphesiz Oإِنَّهُ ayetleriniبِآيَاتِهِ yalanlayandan
günahkârlarıالْمُجْرِمُونَ kurtuluşa erdirmez

17) Allah'a yalan uydurarak iftira edenden yahut ayetlerini yalanlayandan daha zalim kim olabilir? Şüphesiz O, günahkârları kurtuluşa erdirmez.

لَا şeylereمَا Allah'ıاللَّهِ bırakıpدُونِ مِنْ ibadet ederlerيَعْبُدُونَ Ve و
yararları يَنْفَعُهُمْ لَا ve و kendilerine zarar vermeyecekيَضُرُّهُمْ
bizim شُفَعَاؤُنَا Bunlarهَؤُلَاءِ derlerيَقُولُونَ veو dokunmayacak
Siz haber أَتُنَبِّئُونَ De kiقُلْ Allahاللَّهِ katındaعِنْدَ şefaatçilerimizdir
فِي bilmeyeceğiيَعْلَمُ لَا bir şeyi miبِمَا Allah'aاللَّهَ veriyorsunuz?
Haşa O münezzehسُبْحَانَهُ yerdeالْأَرْضِ فِي لَا ve و göklerdeالسَّمَاوَاتِ
şirk يُشْرِكُونَ koştuklarınızdanعَمَّا yücedirتَعَالَى veو

18) Ve Allah'ı bırakıp kendilerine zarar vermeyecek ve yararları dokunmayacak şeylere ibadet ederler ve: "Bunlar Allah katında bizim şefaatçilerimizdir." derler. De ki: "Siz Allah'a göklerde ve yerde bilmeyeceği bir şeyi mi haber veriyorsunuz? Haşa, O, şirk koştuklarınızdan münezzeh ve yücedir."

(*)Yukarıda gecen âyetler, Kur'ân'ın lâhuti kudretini takdîr edemiyen cahil Arapların, "bize başka bir Kur'ân getir," demeleri üzerinde duruldu ve Peygamberin (a.s.) hiçbir zaman böyle bir yetkiye sahip olmadığı açıklandı. Sonra Peygamber (a.s.) Efendimizin tertemiz geçen hayatı misal verildi. Peygamberliğinden önce gecen kırk yıllık uzun bir süre içinde O'nun yalan söylediğine hiçbir kulun şahit olmadığına; iftiracı ve maceracı bir insan olduğunu ise hiç kimsenin iddia etmediğine işaret edildi. Sonra da Allah'a karşı yalan uydurmanın büyük bir zulüm ve ahlâksızlık sayılacağına atıf yapıldı.

وإذا تتلى عليهم آياتنا بينات قال الذين لا يرجون لقاءنا ائت
بقرآن غير هذا أو بدله قل ما يكون لي أن أبدله من تلقاء
نفسي إن أتبع إلا ما يوحى إلي إني أخاف إن عصيت ربي
عذاب يوم عظيم (١٥) قل لو شاء الله ما تلوته عليكم ولا
أدراكم به فقد لبثت فيكم عمرا من قبله أفلا تعقلون (١٦)
فمن أظلم ممن افترى على الله كذبا أو كذب بآياته إنه لا
يفلح المجرمون (١٧) ويعبدون من دون الله ما لا يضرهم
ولا ينفعهم ويقولون هؤلاء شفعاؤنا عند الله قل أتنبئون الله بما
لا يعلم في السموات ولا في الأرض سبحانه وتعالى عما
يشركون (١٨) وما كان الناس إلا أمة واحدة فاختلفوا ولولا
كلمة سبقت من ربك لقضي بينهم فيما فيه يختلفون (١٩)
ويقولون لولا أنزل عليه آية من ربه فقل إنما الغيب لله
فانتظروا إني معكم من المنتظرين (٢٠)

tekوَاحِدَةً bir ümmettiأُمَّةً ancakإِلَّا insanlarالنَّاسُ كَانَ مَا Ve و
bir söz كَلِمَةٌ لَا eğer لَوْ Veو Sonradan ayrılığa düştülerفَاخْتَلَفُوا
لَقُضِيَ Rabbinden mutlakaرَبِّكَ مِنْ geçmişسَبَقَتْ olmasaydı
فِيهِ konusundaفِيمَا aralarındaبَيْنَهُمْ hüküm verilmiş olurdu
anlaşmazlığa düştükleriيَخْتَلِفُونَ şey

19) Ve insanlar ancak tek bir ümmetti. Sonradan ayrılığa düştüler. Ve eğer Rabbinden geçmiş bir söz olmasaydı, anlaşmazlığa düştükleri şey konusunda mutlaka aralarında hüküm verilmiş olurdu.

(*)İnsanların inanç bakımından tek ümmet, aynı inancı paylaşan topluluk olmaları iki şekilde anlaşılmıştır:

a) Allah'ın insanlara verdiği akıl, onu şaşırtan başka faktörler devreye girmediği takdirde insanı Allah'ın varlık ve birliği inancına götürür. Bu bakımdan bütün insanlar potansiyel olarak tevhid inancını paylaşabilecek kabiliyette yaratılmışlardır, ancak akim doğru işletilmesini engelleyen iç ve dış faktörler devreye girmiş ve insanlar tevhid inancı konusunda farklılaşmışlardır.

b) Allah'ın yarattığı ilk insan ve ilk topluluk tevhid inancını paylaşmaktaydı, sonra birçok iç ve dış etki onların bir kısmını bu inançtan saptırdı, ihtilâfa düşürdü. Dünya imtihan dünyası olduğu, Allah insanların inanç ve amellerinin sonucunu âhirette açıklamayı, ödül ve cezayı da orada vermeyi murat ettiği, ezelde böyle dilediği için bu ihtilâf devam edecek, müminlerin yanında inkarcılar da olacak-tır.

عَلَيْهِ indirilse yaأُنْزِلَ لَا Eğerلَوْ bir de derler kiيَقُولُونَ Veو
yalnızcaإِنَّمَا De kiفَقُلْ Rabbindenرَبِّهِ مِنْ bir ayetآيَةٌ üzerine
إِنِّي O halde bekleyedurunفَانْتَظِرُوا Allah'ındırلِلَّهِ Gaybالْغَيْبُ
bekleyenlerdenimالْمُنْتَظِرِينَ مِنَ sizlerle birlikteمَعَكُمْ ben de

20) Ve bir de derler ki: "Eğer Rabbinden üzerine bir ayet indirilse ya" De ki: "Gayb yalnızca Allah'ındır. O halde bekleyedurun; ben de sizlerle birlikte bekleyenlerdenim."

وإذا أذقنا الناس رحمةً من بعدِ ضراءَ مستهم إذا لهم مكرٌ في آياتنا قلْ الله أسرع مكرًا إن رسلنا يكتبونَ ما تمكرونَ (٢١) هو الذي يسيركم في البر والبحر حتى إذا كنتم في الفُلكِ وجرين بهم بريحٍ طيبةٍ وفرحوا بها جاءَتها ريحٌ عاصفٌ وجاءَهم الموج من كل مكانٍ وظنوا أنهم أحيطَ بهم دعوا الله مخلصين له الدين لئن أنجيتنا من هذهِ لنكونن من الشاكرين (٢٢) فلما أنجاهم إذا هم يبغونَ في الأرض بغير الحق يا أيها الناس إنما بغيكم على أنفسكم متاع الحياةِ الدنيا ثم إلينا مرجعكم فننبئكم بما كنتم تعملونَ (٢٣) إنما مثلُ الحياةِ الدنيا كماءٍ أنزلناه من السماءِ فاختلطَ به نبات الأرض مما يأكلُ الناس والأنعام حتى إذا أخذَت الأرض زخرفَها وازينت وظن أهلها أنهم قادرونَ عليها أتاها أمرنا ليلًا أو نهارا فجعلناها حصيدا كأنْ لم تغن بالأمس كذلك نفصلُ الآياتِ لقومٍ يتفكرونَ (٢٤) والله يدعو إلى دارِ السلامِ ويهدي من يشاءُ إلى صراطٍ مستقيمٍ (٢٥)

رحمةً insanlara الناس dokundurduğumuz أذقنا zaman إذا Ve و مستهم şiddetli bir sıkıntı ضراء sonra من بعد bir rahmet hileli bir düzen مكر onlar لهم içindir إذا dokunduktan Allah الله De ki قل ayetlerimiz konusunda في آياتنا kurmak رسلنا Şüphesiz إن Düzen kurmada مكرا daha hızlıdır أسرع geliştirmekte olduğunuz ما yazmaktadırlar يكتبون elçilerimiz düzenleri تمكرون

21) Ve insanlara şiddetli bir sıkıntı dokunduktan sonra, bir rahmet dokundurduğumuz zaman, ayetlerimiz konusunda hileli bir düzen kurmak onlar içindir. De ki: "Düzen kurmada Allah daha hızlıdır. Şüphesiz elçilerimiz geliştirmekte olduğunuz düzenleri yazmaktadırlar."

Bu âyet-i kerimenin nüzul sebebi şudur: Hz. Peygamber (a.s) Mekke müşrikleri için "Allahım, Mudar üzerine baskınını şiddetlendir. Allahım onlara Yûsuf un yedi kıtlık seneleri gibi kıtlık seneleri ver." diye beddua ettiğinde yedi sene kıtlık ve sıkıntıya duçar kaldılar da Ebu Süfyân, Resülullah (a.s)"a gelip: "Allah'ın bize bolluk vermesi için dua et. Eğer bize bir bolluk verilirse seni tasdik edeceğiz." dedi de Resûlullah dua etti ve onlara yağmur yağdın idi. sulandılar ve fakat iman etmediler.[373]

البحر ve و Karada في البر sizi gezdiren الذي يسيركم O'dur هو siz في الفلك bulunduğunuz كنتم zaman إذا Hatta حتى denizde bir rüzgar بريح onlar da بهم içindekileri وجرين gemilerde gelip جاءتها bununla بها sevindikleri sırada وفرحوا güzel طيبة وجاءهم şiddetli hücum etmeye عاصف bir fırtına ريح çatar taraftan مكان Her كل من şiddetli dalgalar الموج ile götürüp çepeçevre أحيط ona أنهم sanmışlarken ظنوا ve و da الله dua etmeye başlarlar دعوا onlara بهم kuşatıldıklarını لئن dinde الدين O'na له muhlis olarak مخلصين Allah'a هذه من bizi kurtaracak olursan أنجيتنا Andolsun eğer sana şükredenlerden من الشاكرين muhakkak لنكونن bundan olacağız

22) Karada ve denizde sizi gezdiren O'dur. Hatta siz gemilerde bulunduğunuz zaman, onlar da içindekileri güzel bir rüzgar ile götürüp kendileri de bununla sevindikleri sırada ona şiddetli bir fırtına gelip çatar. Her taraftan da şiddetli dalgalar onlara hücum etmeye ve çepeçevre kuşatıldıklarını sanmışlarken, dinde O'na muhlis olarak Allah'a dua etmeye başlarlar. "Andolsun eğer bundan bizi kurtaracak olursan, muhakkak sana şükredenlerden olacağız."

يبغون onları هم hemen إذا kurtarınca أنجاهم Ama فلما الحق yere بغير yeryüzünde في الأرض taşkınlığa koyulurlar sizin بغيكم ancak إنما insanlar الناس Ey يا أيها haksız geçici متاع kendi aleyhinizedir أنفسكم على taşkınlığınız ancak إلينا Sonra ثم Dünya الدنيا hayatının الحياة metaıdır بما biz de haber vereceğiz فننبئكم dönüşünüz مرجعكم bizedir yaptıklarınızı تعملون size كنتم

23) Ama onları kurtarınca, hemen haksız yere yeryüzünde taşkınlığa koyulurlar. Ey insanlar, sizin taşkınlığınız ancak kendi aleyhinizedir. Dünya hayatının geçici metaıdır. Sonra dönüşünüz ancak bizedir, biz de yaptıklarınızı size haber vereceğiz.

bir su كماء Dünya الدنيا hayatının الحياة örneği مثل ancak إنما onunla به فاختلط gökten من السماء indirdiğimiz أنزلناه gibidir yediği يأكل مما yeryüzünün الأرض bitkisi نبات karışmış olan إذا Öyle ki حتى hayvanların الأنعام ve و insanların الناس وازينت güzelliğini زخرفها yeryüzü الأرض takınıp أخذت zaman gerçekten أنهم ahalisi أهلها sanmışlarken ظن ve و süslendiği أمرنا gelmiştir de أتاها ona عليها güç yetirdiğini قادرون ona bir durumda فجعلناها gündüz نهارا veya أو gece ليلا emrimiz yokmuş لم gibi كأن kökünden biçilip atılmış حصيدا kılmışız birer نفصل böyle كذلك dün sanki بالأمس hiçbir zenginliği تغن يتفكرون bir topluluk için لقوم biz ayetleri الآيات birer açıklarız Düşünen

24) Dünya hayatının örneği, ancak gökten indirdiğimiz, onunla insanların ve hayvanların yediği yeryüzünün bitkisi karışmış olan bir su gibidir. Öyle ki yeryüzü, güzelliğini takınıp süslendiği zaman ve ahalisi gerçekten ona güç yetirdiğini sanmışlarken gece veya gündüz ona emrimiz gelmiştir de, dün sanki hiçbir zenginliği yokmuş gibi, onu kökünden biçilip atılmış bir durumda kılmışız. Düşünen bir topluluk için biz, ayetleri böyle birer birer açıklarız.

(*)Bu âyette sözü edilen gafiller bir defa daha uyarılıyor. Dünya hayatının ne kadar önemsiz ve kısa olduğu bir misal ile açıklanarak insan idrâkinde silinmez bir iz bırakılıyor. Sonra da Allah'ın, indirdiği kitaplarla, gönderdiği peygamberlerle ve peygamberlerin yolunda yürüyen samimi mürşitlerle insanlar selâmet yurduna davet ediliyor, ebedî saadet kapılarının inananlara her zaman açık bulunduğuna işaretle en doğru yol gös-teriliyor

و barış السلام yurduna إلى دار çağırır يدعو Allah ise الله Ve و مستقيم yola إلى صراط dilerse يشاء kimi من yöneltir يهدي ve dosdoğru

25) Ve Allah ise barış yurduna çağırır ve kimi dilerse dosdoğru yola yöneltir.

ve و daha güzeli الْحسنَى İhsanda أَحسنُوا bulunanlar için لِلذِين
قَتَر Yüzlerini وجوههم ne sarar يرهقُ ولَا fazlası vardır زِيادةٌ
أَصحاب İşte أُولَئك ne bir zillet ذِلةٌ لَا ve و bir karartı
خَالِدون orada فِيها onlar هم cennetin الْجنةِ halkıdırlar
daimidirler

26) İhsanda bulunanlar için daha güzeli ve fazlası vardır. Yüzlerini ne bir karartı sarar ve ne bir zillet. İşte onlar cennetin halkıdırlar; orada daimidirler.

جزاء kötülükler السيئَاتِ kazanmış كَسبوا olanlar ise الذِين Ve و
Ve و kendi misliyledir بِمِثْلِها her bir kötülüğün سيئَةٍ karşılığı
Onları bir kimse de ما لَهم bir zillet ذِلةٌ bunları kaplar تَرهقُهم
gibidir كَأَنما kurtaracak مِن عاصِمٍ Allah'tan مِن اللهِ yoktur
مِن اللَيلِ parçalarına قِطَعا Yüzleri وجوههم bürünmüş أُغْشِيتْ
أَصحاب İşte bunlar أُولَئِك karanlık مظْلِما bir gecenin
daimidirler خَالِدون orada فِيها onlar هم ateşin النارِ halkıdırlar

27) Ve kötülükler kazanmış olanlar ise; her bir kötülüğün karşılığı, kendi misliyledir. Ve bunları bir zillet kaplar. Onları Allah'tan kurtaracak bir kimse de yoktur. Yüzleri karanlık bir gecenin parçalarına bürünmüş gibidir. İşte bunlar ateşin halkıdırlar; onlar orada daimidirler.

جمِيعا onların هم bir araya toplayacağız نَحشُر o gün يوم Ve و
şirk أَشْركُوا koşanlara لِلذِين diyeceğiz نَقُولُ sonra ثُم tümünü
şirk وشُركَاؤُكُم siz de أَنْتُم Yerinizden ayrılmayınız مكَانَكُم
onların arasını بينَهم Artık açmışızdır فَزيلْنَا koştuklarınız da
Siz كُنْتُم değildiniz ما Şirk koştukları شُركَاؤُهم derler ki وقَالَ
ibadet ediyor تَعبدون bize إِيانَا

28) Ve o gün, onların tümünü bir araya toplayacağız, sonra şirk koşanlara: "Yerinizden ayrılmayınız; siz de, şirk koştuklarınız da." diyeceğiz. Artık onların arasını açmışızdır. Şirk koştukları derler ki: "Siz bize ibadet ediyor değildiniz."

وبينَكُم Bizimle بينَنَا şahid olarak شَهِيدا Allah بِاللهِ yeter فَكَفَى
sizin عن عِبادتِكُم biz كُنَّا Şüphesiz إِن sizin aranızda
habersizdik لَغَافِلِين ibadetinizden

29) "Bizimle sizin aranızda şahid olarak Allah yeter. Şüphesiz biz, sizin ibadetinizden habersizdik."

yaptıklarıyla imtihana çekilmiş olacak تَبلُو İşte orada هنَالِك
ردوا ve و önceden أَسلَفَتْ ما nefis نَفْسٍ her كُلُّ
الْحق onlar mevlaları مولَاهم Allah'a إِلَى اللهِ döndürülecekler
عنْهم kaybolup uzaklaşacaklar وضل gerçek olan
Uydurdukları يفْتَرون da كَانُوا ما kendilerinden

30) İşte orada, her nefis önceden yaptıklarıyla imtihana çekilmiş olacak ve onlar gerçek mevlaları olan Allah'a döndürülecekler. Uydurdukları da kendilerinden kaybolup uzaklaşacaklar.

(*)Yukarıdaki âyetler, Allah'ı bırakıp putlara tapınanların kıyamet gününde putlarıyla biraraya getirilecekleri ve putların konuşturulacakları haber verildi. Sonra da putların, kendilerine ibâdet edildiklerinin farkında bile olmadıklarını açıklayarak şahit olarak Allah'ın yeterli olduğunu söyleyecekleri açıklandı. Böylece her şeyin eninde, sonunda Allah'a döndürüleceği belirtilerek inkarcıların iyi düşünmelerine işaret edildi.

لِلذِين احسنوا الْحسنى وزيادةٌ ولا يرهق وجوههم قتر ولا
ذِلةٌ اُولئك اصحاب الْجنةِ هم فِيها خالِدونَ (٢٦) والذِين
كسبوا السيئاتِ جزاءُ سيئةٍ بِمِثْلِها وترهقُهم ذِلةٌ ما لهم مِن
الله مِن عاصِمٍ كانما اُغْشِيت وجوههم قِطعا مِن الليل مظلِما
اُولئك اصحاب النارِ هم فِيها خالِدونَ (٢٧) ويوم نحشرهم
جمِيعا ثُم نقُولُ لِلذِين اشركُوا مكانكم انتم وشركاؤكم فزيلْنا
بينهم وقالَ شركاؤهم ما كُنتم اِيانا تعبدونَ (٢٨) فكفى بِالله
شهِيدا بيننا وبينكم اِنْ كُنا عن عِبادتِكم لغافِلِين (٢٩) هنالِك
تبلُو كُل نفْسٍ ما اسلفت وردوا اِلى الله مولىهم الْحق وضل
عنهم ما كانوا يفْترونَ (٣٠) قُلْ من يرزقُكم مِن السماءِ
والارض امن يملِك السمع والابصار ومن يخرِج الْحى مِن
الميتِ ويخرِج الميت مِن الْحى ومن يدبر الامر فسيقُولُونَ
الله فقُلْ افلا تتقُونَ (٣١) فذَلِكم الله ربكم الْحق فماذَا بعد
الْحق اِلا الضلالُ فانا تصرفُونَ (٣٢) كذَلِك حقت كلِمةُ
ربك على الذِين فسقُوا انهم لا يؤمِنونَ (٣٣)

gökten مِن السماءِ Size rızık veren يرزُقُكُم kimdir? من De ki قُلْ
السمع malik olan يملِك kimdir? أَمن yerden الْأَرضِ ve و
çıkaran يخْرِج kimdir? ومن gözlere الْأَبصار ve و Kulaklara
ölüyü الْميتَ çıkaran يخْرِج ve و Ölüden مِن الْميتِ diriyi الْحي
İşleri yerli الْأَمر yöneten يدبر kimdir? ومن diriden مِن الْحي
Öyleyse فَقُلْ Allah اللهُ Onlar diyeceklerdir فَسيقُولُون yerince
Sakınmayacak mısınız? أَفَلَا تَتَّقُون de ki

31) De ki: "Size gökten ve yerden rızık veren kimdir? Kulaklara ve gözlere malik olan kimdir? Ölüden diriyi çıkaran ve diriden ölüyü çıkaran kimdir? İşleri yerli yerince yöneten kimdir?" Onlar: "Allah" diyeceklerdir. Öyleyse de ki: "Sakınmayacak mısınız?"

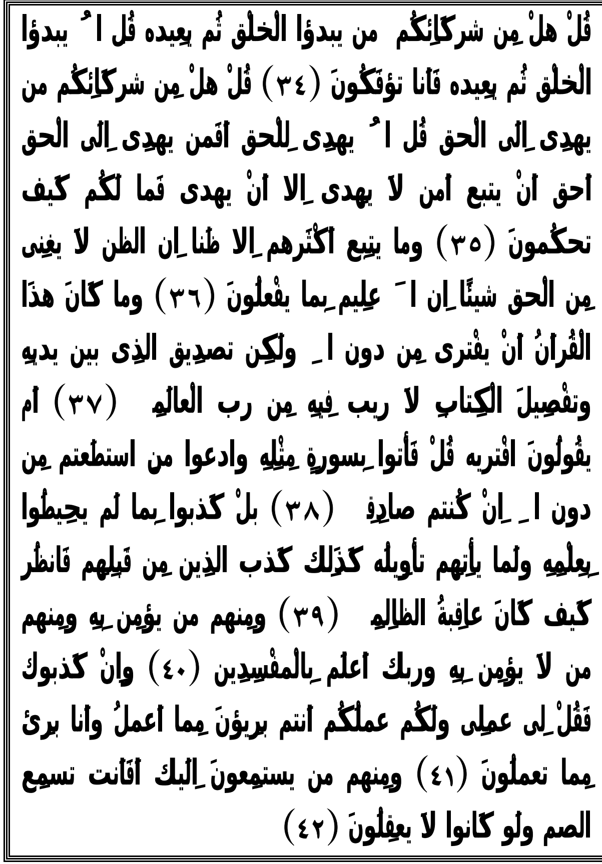
gerçek الْحق Rabbiniz olan ربكُم Allah اللهُ İşte budur فَذَلِكُم
الضلَالُ başka إِلَّا haktan الْحق sonra بعد Artık ne var? فَماذَا
çevriliyorsunuz? تُصرفُون O halde nasıl hâlâ فَأَنَّى sapıklıktan

32) İşte gerçek Rabbiniz olan Allah budur. Artık haktan sonra sapıklıktan başka ne var? O halde nasıl hâlâ çevriliyorsunuz?

Rabbinin ربك sözü كَلِمةُ gerçekleşmiştir ki حقَّتْ Böylece كَذَلِك
Onlar şüphesiz أَنهم o fasık فَسقُوا kimseler الذِين üzerinde علَى
iman etmezler لَا يؤْمِنُون

33) Böylece Rabbinin sözü o fasık kimseler üzerinde gerçekleşmiştir ki: "Onlar şüphesiz iman etmezler."

(*)Yukarıdaki âyetler, insan aklını harekete geçirmek ve hılkatındaki azizliğini bildirmek için ilâhî kudrete delâlet eden belgeler sıralandı. Aklını, idrâkini gerçeği bulup aramada kullanmayanları elim bir sonucun beklediği haber verildi.

قُلْ هلْ مِن شركآئكم من يبدؤا الخلق ثم يعيده قل ا ُ يبدؤا
الخلق ثم يعيده فانا تؤفكون (٣٤) قُلْ هلْ مِن شركآئكم من
يهدى الى الحق قل ا ُ يهدى للحق افمن يهدى الى الحق
احق انْ يتبع امن لا يهدى الا انْ يهدى فما لكم كيف
تحكمونَ (٣٥) وما يتبع اكثرهم الا ظنا ان الظن لا يغنى
من الحق شيئا ان ا َ عليم بما يفعلونَ (٣٦) وما كانَ هذا
القرانُ انْ يفترى من دون ا ِ ولكن تصديق الذى بين يديه
وتفصيلَ الكتاب لا ريب فيه من رب العالمِ (٣٧) ام
يقولونَ افتريه قلْ فأتوا بسورة مثله وادعوا من استطعتم من
دون ا ِ انْ كنتم صادقِ (٣٨) بلْ كذبوا بما لم يحيطوا
بعلمه ولما يأتهم تأويله كذلك كذب الذين من قبلهم فانظر
كيف كانَ عاقبةُ الظالمِ (٣٩) ومنهم من يؤمن به ومنهم
من لا يؤمن به وربك اعلم بالمفسدين (٤٠) وانْ كذبوك
فقلْ لى عملى ولكم عملكم انتم بريؤنَ مما اعملُ وانا برئ
مما تعملونَ (٤١) ومنهم من يستمعونَ اليك افانت تسمع
الصم ولو كانوا لا يعقلونَ (٤٢)

مَن يبدأُ Şirk koştuklarınızdan شُرَكَائِكُم مِن var mı? هَلْ De ki قُلْ
onu iade edecek olan يعيده sonra ثُمَّ yaratacak الْخَلْقَ ilk kez
يعيده sonra ثُمَّ yaratmayı الْخَلْقَ başlatır يبدأُ Allah الله De ki قُلْ
çevriliyorsunuz? تُؤْفَكُونَ Öyleyse nasıl فَأَنَّى onu iade eder

34) De ki: "Şirk koştuklarınızdan ilk kez yaratacak, sonra onu iade edecek olan var mı?" De ki: "Allah yaratmayı başlatır, sonra onu iade eder. Öyleyse nasıl çevriliyorsunuz?"

مَن Şirk koştuklarınızdan شُرَكَائِكُم مِن var mı? هَلْ De ki قُلْ
Allah'tır الله De ki قُلْ hakka الْحَقِّ إِلَى ulaştırabilecek يهدي
يهدي Öyleyse mı uyulmaya أَفَمَن Hakka لِلْحَقِّ ulaştıracak يهدي
يتبع yoksa أَن daha layıktır أَحَقُّ hakka الْحَقِّ إِلَى ulaştıran
أَن إِلَّا doğru yola ulaşmayan يهدي لَا mı? أَمَّن ulaştırılmadıkça
Nasıl كَيْفَ size? لَكُمْ Ne oluyor فَمَا hidayete يهدى kendisi
hükmediyorsunuz? تَحْكُمُونَ

35)De ki: "Şirk koştuklarınızdan hakka ulaştırabilecek var mı?" De ki: "Hakka ulaştıracak Allah'tır. Öyleyse, hakka ulaştıran mı uyulmaya daha layıktır, yoksa doğru yola ulaştırılmadıkça kendisi hidayete ulaşmayan mı? Ne oluyor size? Nasıl hükmediyorsunuz?"

ظَنًّا başkasına إِلَّا onların هُم çoğu أَكْثَرُ uymaz يتبع مَا Ve و
yerini tutmaz يغْنِي لَا Zann ise الظن hiç şüphesiz إِنَّ zandan
Allah الله Şüphesiz ki إِنَّ hiçbir şeyin شَيْئًا hak olan الْحَقِّ مِن
yaptıklarını يفْعَلُون بِمَا çok iyi bilendir عَلِيم

36) Ve onların çoğu zandan başkasına uymaz. Zann ise; hiç şüphesiz hak olan hiçbir şeyin yerini tutmaz. Şüphesiz ki Allah yaptıklarını çok iyi bilendir.

يُفْتَرَى أَن Kur'an الْقُرْآن bu هَذَا değildir كَانَ مَا Ve و
وَلَكِن Allah'tan اللهِ başkası tarafından دون مِن uydurulmuş
ve و önündekileri يديه بين الذي doğrulayan تَصْدِيقَ Ancak
şüphe رَيْبَ لَا kitabı الْكِتَابِ ayrıntılı olarak açıklayandır تَفْصِيلَ
Alemlerin الْعَالَمِين Rabbi'ndendir رب مِن Onda فِيهِ yoktur

37) Ve bu Kur'an, Allah'tan başkası tarafından uydurulmuş değildir. Ancak, önündekileri doğrulayan ve kitabı ayrıntılı olarak açıklayandır. Onda şüphe yoktur. Alemlerin Rabbi'ndendir.

ه kendiliğinden uydurdu افْتَرَ mu diyorlar? يقُولُون Yoksa أَمْ
onun مِثْلِهِ bir sûre بِسورة O halde getirin فَأْتُوا De ki قُلْ Onu
مِن çağırabildiklerinizi اسْتَطَعْتُم مَن çağırın ادعوا ve و benzeri
صَادِقِين gerçekten iseniz كُنتُمْ eğer إِن Allah'tan اللهِ başka دون
doğru sözlü

38) Yoksa: "Onu kendiliğinden uydurdu." mu diyorlar? De ki: "O halde onun benzeri bir sûre getirin ve eğer gerçekten doğru sözlü iseniz Allah'tan başka çağırabildiklerinizi çağırın."

يحِيطُوا لَمْ bir şeyi بِمَا yalanladılar كَذبوا Hayır بَلْ
henüz يأْتِهِم لَمَّا ve و onlar ilmini بِعِلْمِهِ kavrayamadıkları
كَذب böyle كَذَٰلِكَ te'vili kendilerine تَأْوِيلُهُ gelmemiş
bir فَانْظُر Onlardan öncekiler de قَبْلِهِم مِن الذِين yalanlamışlardı
الظالمِين sonunun عَاقِبَةُ olduğuna كَانَ nasıl كَيْفَ bak
Zalimlerin

39) Hayır, onlar ilmini kavrayamadıkları ve te'vili kendilerine henüz gelmemiş bir şeyi yalanladılar. Onlardan öncekiler de böyle yalanlamışlardı. Zalimlerin sonunun nasıl olduğuna bir bak!

بِهِ iman eden يؤْمِن kimseler de vardır مَن onlardan مِنْهُم Ve و
بِهِ iman etmeyenler يؤْمِن لَا vardır مَن olanlarda وَمِنْهُم ona
fesatçıları بِالْمُفْسِدِين en iyi bilendir أَعلَم Rabbin ربك Ve و ona

40) Ve onlardan ona iman eden kimseler de vardır, ona iman etmeyenler olanlarda vardır. Ve Rabbin fesatçıları en iyi bilendir.

bana aittir لِي de ki فَقُلْ seni yalanlarlarsa كَذبوك eğer إِن Ve و
sizin عَمَلُكُم size aittir وَلَكُم Benim yaptıklarım عَمَلِي
أَعمَلُ مِمَّا uzaksınız بَرِيئُون Siz benim أَنتُم yaptıklarınız
تَعمَلُون مِمَّا uzağım بَرِيء ben de sizin وَأَنَا yaptıklarımdan
yaptıklarınızdan

41)Ve eğer seni yalanlarlarsa, de ki: "Benim yaptıklarım bana aittir, sizin yaptıklarınız size aittir. Siz benim yaptıklarımdan uzaksınız, ben de sizin yaptıklarınızdan uzağım."

sana إِلَيْكَ kulak vardır يسْتَمِعُون مَن onlardan مِنْهُم Ve و
sağırlara الصم duyuracaksın تُسمِع sen mi أَفَأَنتَ verenler de
üstelik akıl da erdiremiyorlarsa يعقِلُون لَا كَانُوا Fakat وَلَو

42) Ve onlardan sana kulak verenler de vardır. Fakat sağırlara –üstelik akıl da erdiremiyorlarsa- sen mi duyuracaksın.

Medine Yahudiieri Resûlullah (a.s)'ın yanına gelirler, Kur'ân dinlerler; bu hoşlarına gider, dinlemek isterler ve fakat şekavetleri galip gelir de iman etmezlerdi. İşte bunun üzerine bu âyet-i kerime nazil oldu.[337]

sanaإِلَيْكَ bakanlar da vardırيَنْظُرُ مَن aralarındanمِنْهُم Veوَ
kör الْعُمْيَ doğru yola ulaştıracaksın?تَهْدِي sen mi أَفَأَنْتَ
basiretleri de yoksaيُبْصِرُونَ لَا üstelikكَانُوا Amaوَلَوْ olanları

43) Ve aralarından sana bakanlar da vardır. Ama kör olanları –üstelik basiretleri de yoksa- sen mi doğru yola ulaştıracaksın?

شَيْئًا insanlaraالنَّاسَ zulmetmezيَظْلِمُ لَا Allahاللّٰهَ Şüphesizإِنَّ
kendi أَنْفُسَهُمْ insanlarالنَّاسَ Ancakوَلٰكِنَّ hiçbir şeyle
zulmediyorlarيَظْلِمُونَ nefislerine

44) Şüphesiz Allah, insanlara hiçbir şeyle zulmetmez. Ancak insanlar, kendi nefislerine zulmediyorlar.

لَمْ sankiكَأَنْ Onları bir arada toplayacağıيَحْشُرُهُمْ gün وَيَوْمَ
gününالنَّهَارِ مِنَ bir saatiسَاعَةً kadarإِلَّا kaldıklarınıيَلْبَثُوا
hüsrana خَسِرَ gerçektenقَدْ birbirleriniبَيْنَهُمْ tanırlarيَتَعَارَفُونَ
اللّٰهِ kavuşmayıبِلِقَاءِ yalanlayanlarكَذَّبُوا الَّذِينَ uğramışlardır
Onlar hidayete مُهْتَدِينَ ermiş de كَانُوا değildiوَمَا Allah'a

45) Onları, sanki günün bir saati kadar kaldıklarını zanneder vaziyette, bir arada toplayacağı gün, birbirlerini tanırlar. Allah'a kavuşmayı yalanlayanlar gerçekten hüsrana uğramışlardır. Onlar hidayete ermiş de değildi.

(*)Yukarıdaki âyetler, herdevirde ve çağda tazeliğini koruyan Kur'ân'ın insan sözü olmasının imkânsızlığına işaret edildi. Daha önce indirilen Tevrat ve İncil asıllarının ilâhî olduğu belirtildi ve Kur'ân'ın bu kıstas çerçevesinde her iki kitabı tasdîk ettiğine atıf yapıldı. Sonra da ilmini kavrayamadıkları ilâhi kitabı yalanlayanların koyu bir bilgisizlik içinde bulunduğu anlatılarak, Kur'ân'ın ancak gerçeği gören ve araştıran ilimle anlaşılabileceğine işaret edildi.

نَعِدُهُمْ الَّذِي bir kısmınıبَعْضَ sana göstersekنُرِيَنَّكَ إِمَّا Ve وَ
senin ruhunu alsak نَتَوَفَّيَنَّكَ yahutأَوْ onlara vaad ettiğimizin
Sonraثُمَّ onların dönüşüمَرْجِعُهُمْ yine bize olacaktırفَإِلَيْنَا da
yaptıklarının يَفْعَلُونَ مَا üzerineعَلَىٰ şahittirشَهِيدٌ Allahاللّٰهُ

46) Ve onlara vaad ettiğimizin bir kısmını sana göstersek yahut senin ruhunu alsak da yine onların dönüşü bize olacaktır. Sonra Allah yaptıklarının üzerine şahittir.

فَإِذَا bir Resulü vardırرَسُولٌ ümmetinأُمَّةٍ herلِكُلِّ Ve وَ
بَيْنَهُمْ hükmedilirقُضِيَ Resulleriرَسُولُهُمْ geldiğiجَاءَ zaman
zulmedilmezيُظْلَمُونَ لَا veهُمْ ve وَ adaletleبِالْقِسْطِ aralarında

47) Ve her ümmetin bir Resulü vardır. Resulleri geldiği zaman aralarında adaletle hükmedilir ve onlara zulmedilmez.

إِنْ va'dıالْوَعْدُ buهٰذَا ne zamanmış?مَتَىٰ Derler kiوَيَقُولُونَ
doğruصَادِقِينَ isenizكُنْتُمْ Eğer

48) Derler ki: "Eğer doğru sözlü iseniz bu vaad ne zamanmış?"

bir zarar ضَرًّا kendimeلِنَفْسِي ne verebilirimأَمْلِكُ لَا De kiقُلْ
اللّٰهُ dilediğindenشَاءَ مَا başkaإِلَّا ne de bir faydaنَفْعًا وَلَا
zamanإِذَا bir eceli vardırأَجَلٌ ümmetinأُمَّةٍ Herلِكُلِّ Allah'ın
artık ertelenebilirlerيَسْتَأْخِرُونَ فَلَا Ecelleriأَجَلُهُمْ geldiğiجَاءَ
ne öne alınabilirlerيَسْتَقْدِمُونَ وَلَا ne bir saatسَاعَةً

49) De ki: "Allah'ın dilediğinden başka kendime ne bir zarar verebilirim ne de bir fayda sağlayabilirim. Her ümmetin bir eceli vardır. Ecelleri geldiği zaman, artık ne bir saat ertelenebilirler, ne öne alınabilirler."

ومنهم من ينظر اليك افانت تهدى العمى ولو كانوا لا
يبصرون (٤٣) ان الله لا يظلم الناس شيئا ولكن الناس
انفسهم يظلمون (٤٤) ويوم يحشرهم كان لم يلبثوا الا
ساعة من النهار يتعارفون بينهم قد خسر الذين كذبوا بلقاء
الله وما كانوا مهتدين (٤٥) واما نرينك بعض الذى نعدهم
او نتوفينك فالينا مرجعهم ثم الله شهيد على ما يفعلون (٤٦)
ولكل امة رسول فاذا جاء رسولهم قضى بينهم بالقسط وهم
لا يظلمون (٤٧) ويقولون متى هذا الوعد ان كنتم صادقين
(٤٨) قل لا املك لنفسى ضرا ولا نفعا الا ما شاء الله لكل
امة اجل اذا جاء اجلهم فلا يستأخرون ساعة ولا يستقدمون
(٤٩) قل ارايتم ان اتيكم عذابه بياتا او نهارا ماذا يستعجل
منه المجرمون (٥٠) اثم اذا ما وقع امنتم به آلئن وقد كنتم
به تستعجلون (٥١) ثم قيل للذين ظلموا ذوقوا عذاب الخلد
هل تجزون الا بما كنتم تكسبون (٥٢) ويستنبئونك احق هو
قل اى وربى انه لحق وما انتم بمعجزين (٥٣)

Ya O'nun عَذَابُهُ size gelipأَتَاكُمْ إِنْ çatarsaأَرَأَيْتُمْ De kiقُلْ
يَسْتَعْجِلُ nesiniماذَا gündüzünنَهَارًا veyaأَوْ geceبَيَاتًا azabı
günahkârlarالْمُجْرِمُونَ onunمِنْهُ acele isterler?

50) De ki: "Ya O'nun azabı gece veya gündüzün size gelip çatarsa; söyleyin bana o günahkârlar onun nesini acele isterler?"

iman آمَنْتُمْ Gerçekleştiği وَقَعَ مَا zamanإِذَا sonra mıأَثُمَّ
oysaقَدْ Ve وَ Hemen şimdi mi?آلْآنَ O'naبِهِ edeceksiniz?
erkence gelmesini istiyordunuzتَسْتَعْجِلُونَ onunبِهِ sizكُنْتُمْ

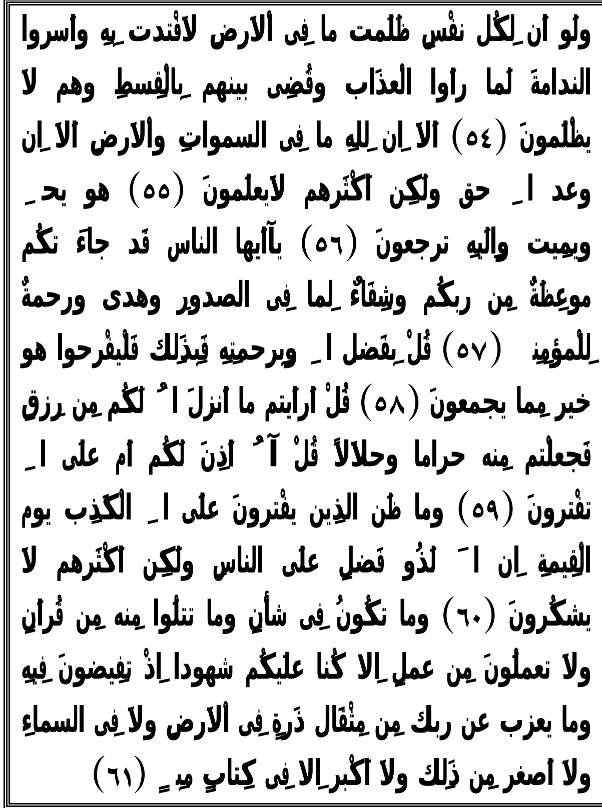
51) Gerçekleştiği zamandan sonra mı O'na iman edeceksiniz? Hemen şimdi mi? Ve oysa siz, onun erkence gelmesini istiyordunuz.

ذُوقُوا zulmeden ظَلَمُوا kimselereلِلَّذِينَ denilecekقِيلَ Sonraثُمَّ
تُجْزَوْنَ هَلْ Sürekliالْخُلْدِ azabıعَذَابَ tadın
كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ şeyle miبِمَا bir başka إِلَّا cezalandırılacaktınız?
Kazandıklarınız

52) Sonra zulmeden kimselere: "Sürekli azabı tadın!" denilecek. Kazandıklarınızdan başka şeyle mi cezalandırılacaktınız?

o gerçek أَحَقٌّ diye senden haber almak isterlerيَسْتَنْبِئُونَكَ Ve وَ
إِنَّهُ Rabbime andolsun kiوَرَبِّي Evetإِي De kiقُلْ oهُوَ midir?
aciz بِمُعْجِزِينَ sizlerأَنْتُمْ مَا ve وَ gerçektirلَحَقٌّ şüphesiz
bırakacak değilsiniz

53) "Ve o gerçek midir?" diye senden haber almak isterler. De ki: "Evet, Rabbime andolsun ki, şüphesiz gerçektir ve sizler (O'nu) aciz bırakacak değilsiniz."

ولو ان لكل نفس ظلمت ما فى الارض لافتدت به واسروا
الندامة لما راوا العذاب وقضى بينهم بالقسط وهم لا
يظلمونَ (٥٤) الا ان لله ما فى السموات والارض الا ان
وعد الله حق ولكن اكثرهم لايعلمونَ (٥٥) هو يحي
ويميت واليه ترجعونَ (٥٦) ياايها الناس قد جاءتكم
موعظةٌ من ربكم وشفاءٌ لما فى الصدور وهدى ورحمةٌ
للمؤمنين (٥٧) قُلْ بفضل الله وبرحمته فبذلك فليفرحوا هو
خير مما يجمعونَ (٥٨) قُلْ ارايتم ما انزلَ الله لكم من رزق
فجعلتم منه حراما وحلالاً قُلْ آلله اذنَ لكم ام على الله
تفترونَ (٥٩) وما ظن الذين يفترونَ على الله الكذب يوم
القيمة ان الله لذو فضل على الناس ولكن اكثرهم لا
يشكرونَ (٦٠) وما تكونُ فى شأن وما تتلوا منه من قران
ولاَ تعملونَ من عمل الا كنا عليكم شهودا اذْ تفيضونَ فيه
وما يعزب عن ربك من مثقال ذرة فى الارض ولاَ فى السماءِ
ولا اصغر من ذلك ولا اكبر الا فى كتاب مبين (٦١)

her ما zulmeden ظَلَمَتْ nefis نَفْسٍ her لِكُلِّ أَنَّ eğer لَوْ Ve و
fidye olarak لَافْتَدَتْ yeryüzünde bulunan فِي الْأَرْضِ şeye
لَمَّا pişmanlıklarını النَّدَامَةَ gizlerler وَأَسَرُّوا onu بِهِ verirdi
hükmedilmiştir وَقُضِيَ Azabı الْعَذَابَ görünce رَأَوُا elbette
لَا يُظْلَمُونَ onlar وَهُمْ adaletle بِالْقِسْطِ oysa aralarında بَيْنَهُمْ
haksızlığa uğratılmadan

54) Ve zulmeden her nefis, eğer yeryüzünde bulunan her şeye sahip olsaydı, elbette onu fidye olarak verirdi. Azabı görünce pişmanlıklarını gizlerler, oysa onlar haksızlığa uğratılmadan aralarında adaletle hükmedilmiştir.

ne varsa hepsi مَا Allah'ındır لِلَّهِ kuşkusuz إِنَّ İyi bilin ki أَلَا
Şunu da iyi bilin أَلَا yerde الْأَرْضِ ve و göklerde فِي السَّمَاوَاتِ
أَكْثَرَ Fakat وَلَكِنَّ haktır حَقٌّ Allah'ın اللَّهِ va'di وَعْدَ elbette إِنَّ ki
bilmezler لَا يَعْلَمُونَ onların هُمْ çoğu

55) İyi bilin ki; kuşkusuz göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Şunu da iyi bilin ki elbette Allah'ın vaadi haktır. Fakat onların çoğu bilmezler.

تُرْجَعُونَ O'na إِلَيْهِ Ve و öldürür وَيُمِيتُ ve و diriltir يُحْيِي O هُوَ
döndürüleceksiniz

56) O, diriltir ve öldürür. Ve O'na döndürüleceksiniz.

bir مَوْعِظَةٌ geldi جَاءَتْكُمْ kuşkusuz قَدْ insanlar النَّاسُ Ey يَا أَيُّهَا
فِي olana لِمَا bir şifa وَشِفَاءٌ Rabbinizden size مِنْ رَبِّكُمْ öğüt
لِلْمُؤْمِنِينَ rahmet وَرَحْمَةٌ ve و bir hidayet وَهُدًى sinelerde الصُّدُورِ
mü'minler için

57) Ey insanlar, kuşkusuz Rabbinizden size bir öğüt, sinelerde olana bir şifa ve mü'minler için bir hidayet ve rahmet geldi.

فَبِذَلِكَ rahmetiyle وَبِرَحْمَتِهِ ve و Allah'ın اللَّهِ lütfu بِفَضْلِ De ki قُلْ
daha خَيْرٌ Bu هُوَ sevinsinler فَلْيَفْرَحُوا yalnız bunlar ile
yığmakta يَجْمَعُونَ olduklarından مِمَّا hayırlıdır

58) De ki: "Allah'ın lütfu ve rahmetiyle ve yalnız bunlar ile sevinsinler. Bu, onların yığmakta olduklarından daha hayırlıdır."

لَكُمْ Allah'ın اللَّهُ indirdiği أَنْزَلَ مَا haber var mı? أَرَأَيْتُمْ De ki قُلْ
bir kısmını مِنْهُ kıldığınız فَجَعَلْتُمْ rızıktan مِنْ رِزْقٍ sizin için
أَذِنَ لَكُمْ Allah mı آللَّهُ De ki قُلْ helal حَلَالًا ve و haram حَرَامًا
iftira تَفْتَرُونَ Allah'a mı عَلَى اللَّهِ yoksa أَمْ size izin verdi
ediyorsunuz?

59) De ki: "Allah'ın sizin için indirdiği, sizin bir kısmını haram ve helâl kıldığınız rızıktan, haber var mı? De ki: "Allah mı size izin verdi, yoksa Allah'a mı iftira ediyorsunuz?"

عَلَى iftira edenlerin الَّذِينَ يَفْتَرُونَ zanları ظَنُّ nedir? مَا Ve و
إِنَّ kıyamet الْقِيَامَةِ gününde يَوْمَ yalan الْكَذِبَ Allah'a اللَّهِ karşı
عَلَى النَّاسِ lütufkârdır لَذُو فَضْلٍ Allah اللَّهَ Şüphesiz ki
لَا يَشْكُرُونَ onların هُمْ çoğu أَكْثَرَ Fakat وَلَكِنَّ insanlara
şükretmezler

60) Ve Allah'a karşı yalan iftira edenlerin kıyamet gününde zanları nedir? Şüphesiz ki Allah insanlara lütufkârdır. Fakat onların çoğu şükretmezler.

وَمَا تَتْلُو bir iş فِي شَأْنٍ herhangi تَكُونُ yoktur ki مَا Ve و
لَا ve Kur'an'dan مِنْ قُرْآنٍ onun hakkında مِنْهُ okuduğun
عَلَيْكُمْ biz كُنَّا mutlaka إِلَّا işe مِنْ عَمَلٍ sizin işlediğiniz تَعْمَلُونَ
وَمَا o فِيهِ daldığınız تُفِيضُونَ da إِذْ şahidiz شُهُودًا üzerinize
مِثْقَالِ مِنْ Rabbinden رَبِّكَ عَنْ bir şey gizli يَعْزُبُ kalmaz
وَلَا فِي السَّمَاءِ Yerde olsun فِي الْأَرْضِ zerre ذَرَّةٍ ağırlığınca
ve و bundan ذَلِكَ مِنْ daha küçüğü أَصْغَرَ لَا Ve و gökte olsun
مُبِينٍ kitaptadır فِي كِتَابٍ muhakkak إِلَّا daha büyüğü de أَكْبَرَ لَا
apaçık

61) Ve senin içinde olduğun herhangi bir durum, onun hakkında Kur'an'dan okuduğun herhangi bir şey ve sizin işlediğiniz herhangi bir iş yoktur ki, o işe daldığınızda biz mutlaka üzerinize şahidiz. Yerde olsun, gökte olsun zerre ağırlığınca bir şey Rabbinden gizli kalmaz. Ve bundan daha küçüğü ve daha büyüğü de muhakkak apaçık kitaptadır.

(*)Hz. Peygamber'in Kur'an'ı okuyup tebliğ etmesi de onun görevleri içinde yer almakla birlikte öneminden dolayı bu faaliyeti özellikle zikredilmiştir. Allah, yalnız Peygamber'in yaptıklarına değil, insanların bütün faaliyetlerine de şahit ve vâkıftır. Şu halde müminler, gizli açık bütün faaliyetlerini tam bir sorumluluk şuuruyla yerine getirmelidirler. Ayrıca âyet, bir yandan müminlerin yaptıkları güzel işlerin Allah tarafından bilindiğini, dolayısıyla zayi olmayacağını hatırlatarak onlara ümit ve güven aşılarken, diğer yandan, inkâr ve isyanlarım sorumsuzca sürdürenler için de bir uyarı ve tehdit anlamı taşımaktadır.

Allah'ınاللهِ velilerineأَولِيَاءَ şüphesizإِنَّ Haberiniz olsunأَلَا
onlarهُمْ değillerdirوَلَا hiçbirعَلَيْهِمْ korku yokturخَوْفٌ لَا
kederlenecek deيَحْزَنُونَ

62) Haberiniz olsun; şüphesiz Allah'ın velilerine hiçbir korku yoktur, onlar kederlenecek de değillerdir.

sakınanيَتَّقُونَ kimselerdirوَكَانُوا iman edipآمَنُوا Onlarالَّذِينَ

63) Onlar iman edip sakınan kimselerdir.

hayatında daالْحَيَاةِ فِي müjde vardırالْبُشْرَى Onlar içinلَهُمُ
asla تَبْدِيلَ olmazلَا ahirette deالْآخِرَةِ وَفِي dünyaالدُّنْيَا
ta هُوَ İşte buذَٰلِكَ Allah'ınاللهِ sözlerindeلِكَلِمَاتِ değişiklik
en büyükالْعَظِيمُ kurtuluşunالْفَوْزُ kendisidir

64) Onlar için dünya hayatında da ahirette de müjde vardır. Allah'ın sözlerinde asla değişiklik olmaz. İşte bu, en büyük kurtuluşun ta kendisidir.

إِنَّ onların söyledikleriقَوْلُهُمْ seni üzmesinيَحْزُنْكَ لَا Ve و
السَّمِيعُ Oهُوَ tümüجَمِيعًا Allah'ındırلِلَّهِ gücünالْعِزَّةَ Şüphesiz
Alîm'dirالْعَلِيمُ Semî'dir

65) Ve onların söyledikleri seni üzmesin. Şüphesiz gücün tümü Allah'ındır. O (Allah), Semî'dir, Alîm'dir.

kim varsaمَنْ Allah'ındırلِلَّهِ şüphesizإِنَّ Haberiniz olsunأَلَا
وَمَا يَتَّبِعُ yerdeالْأَرْضِ فِي kim varوَمَنْ göklerdeالسَّمَاوَاتِ فِي
مِنْ دُونِ tapanlar يَدْعُونَ bile الَّذِينَ şeylere uymuyorlar
إِنْ يَتَّبِعُونَ şirk koştuklarıشُرَكَاءَ Allah'tanاللهِ başkasına
ancakإِلَّا Onlarهُمْ إِنْ ve و zannaالظَّنَّ ancakإِلَّا uyarlar
yalan söylerlerيَخْرُصُونَ

66) Haberiniz olsun; şüphesiz göklerde kim var, yerde kim varsa Allah'ındır. Allah'tan başkasına tapanlar bile, şirk koştukları şeylere uymuyorlar. Onlar ancak zanna uyarlar ve ancak yalan söylerler.

لِتَسْكُنُوا Geceyiاللَّيْلَ sizinلَكُمُ yaratanجَعَلَ الَّذِي O'durهُوَ
مُبْصِرًا gündüzü iseوَالنَّهَارَ içindeفِيهِ dinlenmeniz için
ayetler لَآيَاتٍ bunda ذَٰلِكَ فِي Şüphesizإِنَّ aydınlık olarak
işitebilenيَسْمَعُونَ bir topluluk içinلِقَوْمٍ vardır

67) Geceyi, içinde sizin dinlenmeniz için, gündüzü ise aydınlık olarak yaratan O'dur. Şüphesiz işitebilen bir topluluk için bunda ayetler vardır.

yücedirسُبْحَانَهُ çocukوَلَدًا Allahاللهُ edindiاتَّخَذَ dedilerقَالُوا
مَا O'nundurلَهُ hiçbir şeye ihtiyacı olmayandırالْغَنِيُّ Oهُوَ
إِنْ yerdeالْأَرْضِ فِي وَمَا ve و Göklerdeالسَّمَاوَاتِ فِي ne varsa
buna بِهَٰذَا hiçbir delil var سُلْطَانٍ مِنْ Yanınızdaعِنْدَكُمْ mıdır
bir şey مَا Allah'aاللهِ karşıعَلَى söylüyorsunuz?أَتَقُولُونَ dair
bilmeyeceğinizتَعْلَمُونَ لَا mi

68) "Allah çocuk edindi." dediler. O, yücedir. O, hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır. Göklerde ve yerde ne varsa O'nundur. Yanınızda buna dair hiçbir delil var mıdır? Allah'a karşı bilmeyeceğiniz bir şey mi söylüyorsunuz?

الا اِن اَولياءَ اللّٰهِ لا خوف عليهم ولا هم يحزنونَ (٦٢)
الذين امنوا وكانوا يتقونَ (٦٣) لهم البشرى فِى الحيوةِ
الدنيا وفى الاخِرةِ لا تبديلَ لِكلماتِ اللّٰهِ ذلك هو الفوز
العظيم (٦٤) ولا يحزنك قولهم اِن العِزةَ لِلّهِ جميعا هو
السميع العليم (٦٥) الا اِن لِلّهِ من فِى السمواتِ ومن فِى
الارض وما يتبع الذين يدعونَ مِن دون اللّٰهِ شركاءَ اِنْ يتبعونَ
اِلا الظن واِنْ هم اِلا يخرصونَ (٦٦) هو الذى جعلَ لكمُ
الليلَ لِتسكنوا فِيهِ والنهار مبصِرا اِن فِى ذلك لاياتٍ لِقومٍ
يسمعونَ (٦٧) قالوا اتخذَ اللّٰهُ ولدا سبحانه هو الغنى له ما
فِى السمواتِ وما فِى الارض اِنْ عِندكم مِن سلطانٍ بِهذَا
اتقولون على اللّٰهِ ما لا تعلمونَ (٦٨) قلْ اِن الذين يفترونَ
على اللّٰهِ الكذب لا يفلِحونَ (٦٩) متاع فِى الدنيا ثم اِلينا
مرجِعهم ثم نذيقهم العذاب الشدِيد بِما كانوا يكفرونَ (٧٠)

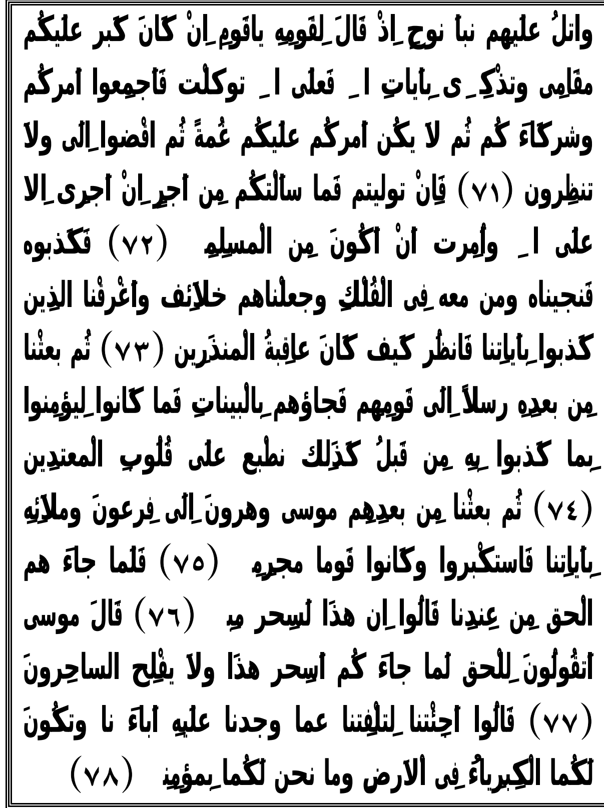
uydurup iftiraيَفْتَرُونَ edenlerالَّذِينَ Kuşkusuzإِنَّ De kiقُلْ
يُفْلِحُونَ eremezlerلَا yalanالْكَذِبَ Allah'aاللهِ karşıعَلَى
kurtuluşa

69) De ki: "Kuşkusuz Allah'a karşı yalan uydurup iftira edenler, kurtuluşa eremezler."

إِلَيْنَا sonraثُمَّ Dünyadaالدُّنْيَا فِي bir süre faydalanmadanمَتَاعٌ
نُذِيقُهُمُ Sonra daثُمَّ dönüşleriمَرْجِعُهُمْ ancak bize olacaktır
بِمَا كَانُوا en şiddetliالشَّدِيدَ azabıالْعَذَابَ onlara tattıracağız
inkâr etmeleriيَكْفُرُونَ sebebiyle

70) Dünyada bir süre faydalanmadan sonra, dönüşleri ancak bize olacaktır. Sonra da inkâr etmeleri sebebiyle onlara en şiddetli azabı tattıracağız.

(*)Putperest Araplar, genellikle kendi zenginlik ve soyluluklarını müslümanlara karşı bir meziyet, yollarının doğruluğuna bir kanıt olarak ileri sürerler; şirk anlamına gelen iddialarda bulunarak bâtıl dinlerini korumaya çalışırken dolaylı olarak bu statüleri yaşatmayı da amaçlarlardı. Âyette onların bu dünyada meziyet diye böbürlendikleri zenginlik ve soyluluk gibi imkân ve şartların geçici menfaatlerden ibaret olduğu hatırlatıldıktan sonra insanların bunlara aldanıp da böyle yalan yanlış inançlara kapılmamaları istenmektedir. Nihayet herkes gibi onlar da sonunda Allah'ın huzuruna dönecek, bu inkarcı ve zalimce tutumları nedeniyle şiddetle cezalandırılacaklardır.

واتلُ عليهم نبأ نوحٍ اِذْ قالَ لِقومِهِ ياقومِ اِنْ كانَ كبر عليكُم
مقامِى وتذكِيرى بِاياتِ ا_ فعلى ا_ توكلت فأجمِعوا امركُم
وشركاءَ كُم ثُم لا يكُن امركُم عليكُم غُمةً ثُم اقضوا اِلى ولا
تنظِرون (٧١) فَاِنْ توليتم فما سالْتكُم مِن اجرٍ اِنْ اجرى اِلا
على ا_ وأمِرت انْ اكُونَ مِن المسلِمِ (٧٢) فكذبوه
فنجيناه ومن معه فِى الفُلكِ وجعلْناهم خلائف واغْرقْنا الذِين
كذبوا بِاياتنا فانظر كيف كانَ عاقِبةُ المنذَرين (٧٣) ثُم بعثْنا
مِن بعدِهِ رسلاً اِلى قومِهم فجاؤهم بِالبينات فما كانوا لِيؤمِنوا
بِما كذبوا بِهِ مِن قبلُ كذَلك نطبع على قُلوبِ المعتدِين
(٧٤) ثُم بعثْنا مِن بعدِهِم موسى وهرونَ اِلى فِرعونَ وملائِهِ
بِاياتنا فاستكبروا وكانوا قوما مجرِمِ (٧٥) فلما جاءَ هم
الحق مِن عِندِنا قالُوا اِن هذَا لسِحر مبِ (٧٦) قالَ موسى
اتقولونَ لِلحق لما جاءَ كُم اسِحر هذَا ولا يفْلِح الساحِرونَ
(٧٧) قالُوا اجِئْتنا لِتلفِتنا عما وجدنا عليهِ اباءَ نا وتكُونَ
لكُما الكِبرياءُ فِى الارض وما نحن لكُما بِمؤمِنِ (٧٨)

إِذْ Nuh'un نُوحٍ haberini de نَبَأَ onlara عَلَيْهِمْ oku وَاتْلُ Ve و
eğer إِنْ Ey kavmim يَاقَوْمِ kavmine لِقَوْمِهِ demişti ki قَالَ Hani
kalmam مَقَامِي aranızda عَلَيْكُمْ size ağır كَبُرَ geliyorsa كَانَ
ki فَعَلَى Allah'ın اللّٰهِ ayetleriyle بِآيَاتِ öğüt verişim وَتَذْكِيرِي
sağlam فَأَجْمِعُوا tevekkül ederim تَوَكَّلْتُ Allah'a اللّٰهِ ben ancak
şirk koştuklarınızı da وَشُرَكَاءَكُمْ haydi işinizi أَمْرَكُمْ tutun
عَلَيْكُمْ işiniz أَمْرُكُمْ vermesin لَا يَكُنْ sonra ثُمَّ hazır bulunsun
hükmünüzü اقْضُوا Sonra da ثُمَّ hiçbir tasa غُمَّةً size
mühlet vermeksizin وَلَا تُنْظِرُونِي bana إِلَيَّ uygulayın

71) Ve onlara Nuh'un haberini de oku. Hani kavmine demişti ki: "Ey kavmim, eğer aranızda kalmam ve Allah'ın ayetleriyle öğüt verişim size ağır geliyorsa –ki ben ancak Allah'a tevekkül ederim- haydi işinizi sağlam tutun ve şirk koştuklarınız da hazır bulunsun, sonra işiniz size hiçbir tasa vermesin. Sonra da mühlet vermeksizin bana hükmünüzü uygulayın."

(*)Mekkeli müşriklere kardeşin Nuh'un yalanlayıcı kavmiyle olan haberini oku. Hani o, inatçı ve inkarcı kavmine şöyle demişti: "Ey kavmim! Eğer benim içinizde uzun süre kalmam, sizi Rabbimin ayetleriyle uyarıp korkutmam size ağır ve zor geldi ise ve beni kovmaya ve öldürmeye niyet ettiyseniz bilin ki ben yalnız Allah'a dayandım ve yalnız ona güvendim, size aldırış etmem. Artık siz ortak koştuklarınızı da çağırıp işinize karar verin ve bana tuzak kurmak için ne istiyorsanız düşünün. Sonra benim hakkımdaki tutumunuz kapalı değil, bilakis açık ve seçik olsun Sonra benim hakkımda istediğinizi uygulayın ve bana bir şart bile mühlet vermeyin.

ben sizden سَأَلْتُكُمْ zaten فَمَا yüz çevirirseniz تَوَلَّيْتُمْ Eğer فَإِنْ
إِلَّا Benim ecrimi أَجْرِيَ إِنْ bir ücret de مِنْ أَجْرٍ istemedim
ben emrolundum أُمِرْتُ Ve و Allah verecektir عَلَى اللّٰهِ ancak
müslümanlardan مِنَ الْمُسْلِمِينَ olmakla أَنْ أَكُونَ

72) "Eğer yüz çevirirseniz zaten ben sizden bir ücret de istemedim. Benim ecrimi ancak Allah verecektir. Ve ben, müslümanlardan olmakla emrolundum."

و biz de onu kurtardık فَنَجَّيْنَاهُ Fakat onu yalanladılar فَكَذَّبُوهُ
ve و gemide فِي الْفُلْكِ onunla birlikte مَعَهُ olanları وَمَنْ ve
كَذَّبُوا الَّذِينَ boğduk وَأَغْرَقْنَا halifeler خَلَائِفَ onları kıldık جَعَلْنَاهُمْ
nasıl كَيْفَ bir bak فَانْظُرْ Ayetlerimizi بِآيَاتِنَا yalanlayanları da
Uyarılanların الْمُنْذَرِينَ sonunun عَاقِبَةُ olduğuna كَانَ

73) Fakat onu yalanladılar, biz de onu ve gemide onunla birlikte olanları kurtardık ve onları halifeler kıldık. Ayetlerimizi yalanlayanları da boğduk. Uyarılanların sonunun nasıl olduğuna bir bak.

رُسُلًا onların ardından مِنْ بَعْدِهِ gönderdik بَعَثْنَا Sonra ثُمَّ
getirmişlerdi فَجَاءُوهُمْ kendi kavimlerine قَوْمِهِمْ nice إِلَى Resuller
nedeniyle كَانُوا Ama فَمَا apaçık belgeler بِالْبَيِّنَاتِ onlara هُمْ
مِنْ قَبْلُ onlar بِهِ yalanlamaları بِمَا كَذَّبُوا inanmadılar لِيُؤْمِنُوا
عَلَى قُلُوبِ biz mühürleriz نَطْبَعُ İşte böyle كَذَٰلِكَ daha önce
haddi aşanların الْمُعْتَدِينَ kalplerini

74) Sonra onların ardından kendi kavimlerine nice Resuller gönderdik; onlara apaçık belgeler getirmişlerdi. Ama daha önce yalanlamaları nedeniyle onlar inanmadılar. İşte biz, haddi aşanların kalplerini böyle mühürleriz.

(*)Yukarıda geçen âyetler, inkârı nifak ve şikakla, kin ve ihtirasla, bencillik ve tutuculukla birleştirip bütünleştiren Mekke müşrikleri ve sonra da inkarcı her grup uyarıldı. Aynı sakıncalı yolda yürüyen Nuh kavminin hazin akibeti perde perde yansıtıldı.

مُوسَى bunların ardından مِنْ بَعْدِهِمْ gönderdik بَعَثْنَا Sonra ثُمَّ
مَلَئِهِ ve و Firavun'a فِرْعَوْنَ إِلَى Harun'u هَارُونَ ve و Musa'yı
Fakat فَاسْتَكْبَرُوا ayetlerimizle بِآيَاتِنَا onun ileri gelenlerine
Onlar مُجْرِمِينَ bir kavimdi قَوْمًا وَكَانُوا onlar büyüklendiler
günahkâr

75) Sonra bunların ardından Firavun'a ve onun ileri gelenlerine Musa'yı ve Harun'u ayetlerimizle gönderdik. Fakat onlar büyüklendiler. Onlar günahkâr bir kavimdi.

مِنْ عِنْدِنَا hak الْحَقُّ Onlara هُمْ geldiği جَاءَ zaman فَلَمَّا
bir لَسِحْرٌ Bu هَٰذَا kuşkusuz إِنَّ dediler ki قَالُوا katımızdan
apaçık مُبِينٌ sihirdir

76) Onlara katımızdan hak geldiği zaman, dediler ki: "Bu, kuşkusuz apaçık bir sihirdir."

vakit mi لَمَّا hak لِلْحَقِّ söylersiniz? أَتَقُولُونَ Musa مُوسَى dedi قَالَ
لَا Ve و Bu هَٰذَا bir sihir midir? أَسِحْرٌ Size geldiği جَاءَكُمْ
sihirbazlar السَّاحِرُونَ oysa kurtuluşa يُفْلِحُ eremezler

77) Musa: "Size hak geldiği vakit mi söylersiniz? Bu bir sihir midir? Ve oysa sihirbazlar kurtuluşa eremezler." dedi.

Siz ikiniz لِتَلْفِتَنَا diye mi bize geldiniz? أَجِئْتَنَا dediler قَالُوا
آبَاءَنَا üzerinde عَلَيْهِ bulduğumuz وَجَدْنَا dan عَمَّا döndürmek
büyüklük الْكِبْرِيَاءُ sizin لَكُمَا olsun تَكُونَ ve و bizi atalarımızı
sizin ikinize لَكُمَا Biz نَحْنُ değiliz وَمَا yeryüzünde de فِي الْأَرْضِ
inanacak بِمُؤْمِنِينَ

78) Onlar: "Siz ikiniz; bizi, atalarımızı, üzerinde bulduğumuzdan döndürmek ve yeryüzünde de büyüklük sizin olsun diye mi bize geldiniz? Biz, sizin ikinize inanacak değiliz" dediler.

Bütünبِكُلِّ bana getirinائْتُونِي Firavunفِرْعَوْنُ dediقَالَ Veو
bilginعَلِيمٍ sihirbazlarıسَاحِرٍ

79) Ve Firavun: "Bütün bilgin sihirbazları bana getirin" dedi.

لَهُم dediقَالَ sihirbazlarالسَّحَرَةُ gelinceجَاءَ Nihayetفَلَمَّا
مُلْقُونَ Sizأَنْتُمْ her neمَا atınأَلْقُوا Musaمُوسَى onlara
atacaksanız

80) Nihayet sihirbazlar gelince Musa onlara: "Siz her ne atacaksanız atın" dedi.

Sizin جِئْتُمْ مَا Musaمُوسَى dedi kiقَالَ atıncaأَلْقَوْا Onlar فَلَمَّا
سَيُبْطِلُهُ Allahالله Şüphesizإِنَّ sihirdirالسِّحْرُ buبِهِ yaptığınız
لَا يُصْلِحُ Allahالله Elbetteإِنَّ onu boşa çıkaracaktır
bozgunculuk çıkaranlarınالْمُفْسِدِينَ işiniعَمَلَ düzeltmez

81) Onlar atınca, Musa dedi ki: "Sizin bu yaptığınız sihirdir. Şüphesiz Allah onu boşa çıkaracaktır. Elbette Allah, bozgunculuk çıkaranların işini düzeltmez."

بِكَلِمَاتِهِ hakkıالْحَقَّ Allahالله gerçekleştirecektirيُحِقُّ Veو
الْمُجْرِمُونَ istemese deكَرِهَ وَلَوْ kendi kelimeleriyle
günahkârlar

82) Ve Allah, günahkârlar istemese de, hakkı kendi kelimeleriyle gerçekleştirecektir.

إِلَّا Sonunda Musa'yaلِمُوسَى iman edenآمَنَ olmadıفَمَا
عَلَى kavmindenمِنْ قَوْمِهِ bir takım gençlerذُرِّيَّةٌ dışında
مَلَئِهِمْ ve و Firavunمِنْ فِرْعَوْنَ korkusuylaخَوْفٍ çevresinin
وَإِنَّ belalara çarptırmalarıيَفْتِنَهُمْ kendileriniأَنْ önde gelen
فِي الْأَرْضِ büyüklenenلَعَالٍ Firavunفِرْعَوْنَ Çünkü
bir zorba idiلَمِنَ الْمُسْرِفِينَ gerçektenوَإِنَّهُ yeryüzünde

83) Sonunda Musa'ya kavminden bir takım gençler dışında –Firavun ve önde gelen çevresinin kendilerini belalara çarptırmaları korkusuyla- iman eden olmadı. Çünkü Firavun, gerçekten yeryüzünde büyüklenen bir zorba idi.

كُنْتُمْ eğerإِنْ Ey kavmimيَا قَوْمِ Musaمُوسَى dedi kiقَالَ Veو
تَوَكَّلُوا yalnızca O'naفَعَلَيْهِ Allah'aبِاللهِ iman edipآمَنْتُمْ siz
müslümanمُسْلِمِينَ olmuşsanızكُنْتُمْ artıkإِنْ tevekkül edin

84) Ve Musa dedi ki: "Ey kavmim, eğer siz Allah'a iman edip müslüman olmuşsanız artık yalnızca O'na tevekkül edin."

Biz yalnızca tevekkül تَوَكَّلْنَا Allah'aعَلَى اللهِ Dediler kiفَقَالُوا
bir لِلْقَوْمِ bir fitneفِتْنَةً bizi kılmaتَجْعَلْنَا لَا Rabbimizرَبَّنَا ettik
zulmedenالظَّالِمِينَ kavim için

85) Dediler ki: "Biz yalnızca Allah'a tevekkül ettik. Rabbimiz, bizi zulmeden bir kavim için bir fitne kılma."

مِنَ الْقَوْمِ rahmetinleبِرَحْمَتِكَ bizi kurtarنَجِّنَا Ve و
o kâfirlerالْكَافِرِينَ topluluğundan

86) "Ve rahmetinle bizi o kâfirler topluluğundan kurtar."

(*)Geçen âyetler tarihin tekerrür ettiğine, ilâhî hükmün hiçbir zaman şaşmadığına delâlet eden Musa Peygamber ile Fir'avn kıssası önemli bölümleriyle açıklanıyor. İsrâiloğulları'nın Mısır'da mâruz kaldıkları sıkıntılı günlerin sonunda, Allah'a güvenip dayandıklarından ferahlatıcı günlerin geldiği hatırlatılarak mü'minlerin ancak Allah'a güvenip dayanmaları isteniyor ve başarının, kurtuluşun haktan yana olanların yüzüne güleceğine işaret ediliyor.

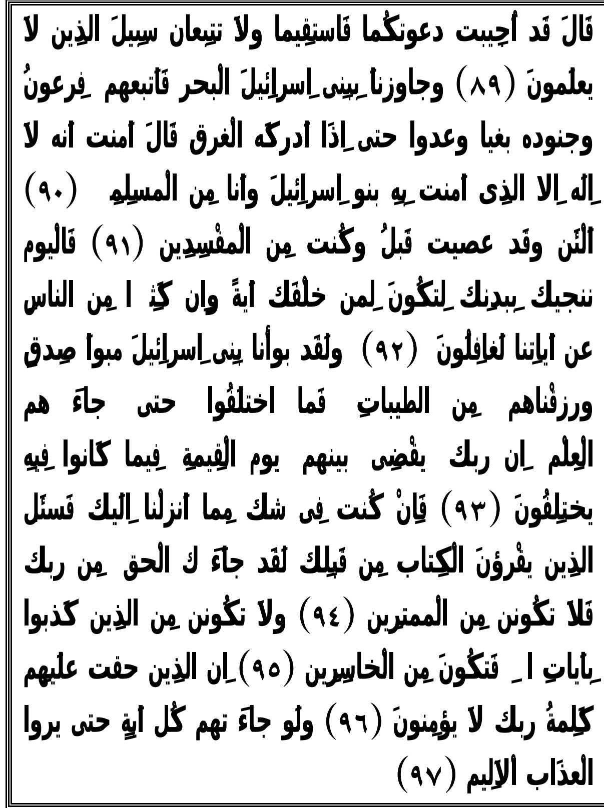
وقَالَ فِرعونُ ائْتونى بِكُل ساحِرٍ عِليمٍ (٧٩) فَلما جاءَ
السحرةُ قَالَ لهم موسى القُوا ما انتم ملقُونَ (٨٠) فَلما القَوا
قَالَ موسى ما جِئْتم بِهِ السحر اِن ا ـَ سيبطِلُه اِن ا ـَ لاَ يصلِح
عملَ المفْسِدِين (٨١) ويحِق ا ـُ الحق بِكَلِماتِهِ ولو كَرِه
المجرِمونَ (٨٢) فَما امن لِموسى اِلا ذُريةٌ مِن قَومِهِ على
خوفٍ مِن فِرعونَ وملاَئِهم انْ يفْتِنهم واِن فِرعونَ لعالٍ فِى
الاَرض واِنه لمِن المسرِفِ (٨٣) وقَالَ موسى ياقَومِ اِنْ
كُنتم امنتم بِا ـِ فَعلَيهِ توكلُوا اِنْ كُنتم مسلِمِ (٨٤) فَقَالُوا
على ا ـِ توكلْنا ربنا لاَ تجعلْنا فِتنةً لِلْقَومِ الظالِمِ (٨٥)
ونجنا بِرحمتِك مِن القَومِ الكَافِرِين (٨٦) واوحينا اِلى موسى
واخِيهِ انْ تبوا لِقَومِكُما بِمِصر بيوتا واجعلُوا بيوتكُم قِبلَةً
واَقِيموا الصلوةَ وبشرِ المؤمِنِ (٨٧) وقَالَ موسى ربنا اِنك
اتيت فِرعونَ وملأه زِينةً واموالاً فِى الحيوةِ الدنيا ربنا لِيضِلوا
عن سبِيلِك ربنا اطمِس على اموالِهم واشدد على قُلُوبِهم فَلاَ
يؤمِنوا حتى يروا العذَاب الاَلِيم (٨٨)

أَنْ kardeşineوَأَخِيهِ Musaإِلَى مُوسَى diye vahyettikأَوْحَيْنَا Veو
evlerبُيُوتًا Mısır'daبِمِصْرَ kavminizeلِقَوْمِكُمَا hazırlayınتَبَوَّآ
الصَّلَاةَ kılınanأَقِيمُوا yerlerقِبْلَةً evleriniziبُيُوتَكُمْ yapınوَاجْعَلُوا
Mü'minleri deالْمُؤْمِنِينَ müjdeleبَشِّرِ ve و namaz

87) Ve Musa, kardeşine: "Mısır'da kavminize evler hazırlayın, evlerinizi namaz kılınan yerler yapın. Mü'minleri de müjdele" diye vahyettik.

şüphesiz senإِنَّكَ Rabbimizرَبَّنَا Musaمُوسَى dedi kiقَالَ Veو
زِينَةً ileri gelenlerineمَلَأَهُ ve و Firavunفِرْعَوْنَ verdinآتَيْتَ
رَبَّنَا dünyaالدُّنْيَا hayatındaفِي الْحَيَاةِ mallarأَمْوَالًا ve و zinet
senin yolundanعَنْ سَبِيلِكَ sapsınlar diye mi?لِيُضِلُّوا Rabbimiz
mallarınıعَلَى أَمْوَالِهِمْ yerin dibine geçir اطْمِسْ Rabbimizرَبَّنَا
Çünkü onlar فَلَا يُؤْمِنُوا kalpleriniعَلَى قُلُوبِهِمْ mühürleوَاشْدُدْ
الْعَذَابَ görmeyinceyeيَرَوُا kadarحَتَّى iman etmeyeceklerdir
can yakıcıالْأَلِيمَ azabı

88) Ve Musa dedi ki: "Rabbimiz, şüphesiz sen Firavun ve ileri gelenlerine dünya hayatında zinet ve mallar verdin. Rabbimiz senin yolundan sapsınlar diye mi? Rabbimiz, mallarını yerin dibine geçir kalplerini mühürle. Çünkü onlar can yakıcı azabı görmeyinceye kadar iman etmeyeceklerdir."

قَالَ Buyurdu ki قَدْ Kuşkusuz أُجِيبَتْ kabul olundu دَعْوَتُكُمَا ikinizin de duası فَاسْتَقِيمَا O halde dosdoğru yürümeye devam edin وَلَا تَتَّبِعَانِّ Sakın uymayın سَبِيلَ yoluna الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ bilgisizlerin

89) Buyurdu ki: "Kuşkusuz ikinizin de duası kabul olundu. O halde dosdoğru yürümeye devam edin. Sakın bilgisizlerin yoluna uymayın."

و Ve جَاوَزْنَا geçirdik بِبَنِي إِسْرَائِيلَ israiloğullarını الْبَحْرَ denizden فَأَتْبَعَهُمْ peşlerine düştü فِرْعَوْنُ Firavun و ve جُنُودُهُ askerleri بَغْيًا azgınlıkla و عَدْوًا düşmanlıkla حَتَّى Nihayet إِذَا أَدْرَكَهُ anda الْغَرَقُ boğulacağı قَالَ şöyle dedi آمَنْتُ iman ettim أَنَّهُ Elbette o لَا olmadığına إِلَهَ ilah إِلَّا başka الَّذِي آمَنَتْ بِهِ kendisine inandığından بَنُو إِسْرَائِيلَ İsrailoğullarının و Ve أَنَا ben de مِنَ الْمُسْلِمِينَ müslümanlardanım

90) Ve israiloğullarını denizden geçirdik; Firavun ve askerleri azgınlıkla, düşmanlıkla peşlerine düştü. Nihayet boğulacağı anda şöyle dedi: "Elbette o israiloğullarının kendisine inandığından başka ilah olmadığına iman ettim. Ve ben de müslümanlardanım."

آلْآنَ Şimdi, öyle mi? وَقَدْ Halbuki عَصَيْتَ sen isyan etmiş قَبْلُ bundan önce و ve كُنْتَ olmuştun مِنَ الْمُفْسِدِينَ fesatçılardan

91) Şimdi, öyle mi? Halbuki sen bundan önce isyan etmiş ve fesatçılardan olmuştun.

فَالْيَوْمَ bugün نُنَجِّيكَ kurtaracağız بِبَدَنِكَ sadece senin bedenini لِتَكُونَ olman için لِمَنْ خَلْفَكَ Senden sonrakilere آيَةً bir ibret وَإِنَّ كَثِيرًا çoğu مِنَ النَّاسِ insanların عَنْ آيَاتِنَا ayetlerimizden لَغَافِلُونَ habersizdirler

92) Senden sonrakilere bir ibret olman için bugün sadece senin bedenini kurtaracağız. Gerçekten insanların çoğu, ayetlerimizden habersizdirler.

و Ve لَقَدْ andolsun ki بَوَّأْنَا andolsun ki yerleştirdik بَنِي إِسْرَائِيلَ İsrailoğullarını مُبَوَّأَ صِدْقٍ gerçekten çok güzel bir yere وَرَزَقْنَاهُمْ rızıklandırdık مِنَ الطَّيِّبَاتِ Onları temiz şeylerle فَمَا اخْتَلَفُوا anlaşmazlığa düşmediler حَتَّى kadar جَاءَهُمُ Kendilerine الْعِلْمُ ilim gelinceye إِنَّ Şüphesiz رَبَّكَ Rabbin يَقْضِي hüküm بَيْنَهُمْ aralarında يَوْمَ günü الْقِيَامَةِ kıyamet فِيمَا verecektir كَانُوا şey فِيهِ onlar يَخْتَلِفُونَ anlaşmazlığa düştükleri konusunda

93) Ve andolsun ki biz, İsrailoğullarını gerçekten çok güzel bir yere yerleştirdik. Onları temiz şeylerle rızıklandırdık. Kendilerine ilim gelinceye kadar anlaşmazlığa düşmediler. Şüphesiz Rabbin, onlar aralarında anlaşmazlığa düştükleri şey konusunda kıyamet günü hüküm verecektir.

فَإِنْ Eğer كُنْتَ isen فِي شَكٍّ şüphede مِمَّا أَنْزَلْنَا indirdiğimizden إِلَيْكَ sana فَاسْأَلِ sor الَّذِينَ kimselere يَقْرَءُونَ okuyanlara الْكِتَابَ kitabı مِنْ قَبْلِكَ senden önce لَقَدْ Andolsun ki جَاءَكَ sana الْحَقُّ hak مِنْ رَبِّكَ Rabbinden gelmiştir فَلَا olma تَكُونَنَّ O halde مِنَ الْمُمْتَرِينَ sakın edenlerden şüphe

94) Eğer sana indirdiğimizden şüphede isen, senden önce kitabı okuyan kimselere sor. Andolsun ki hak sana Rabbinden gelmiştir. O halde sakın şüphe edenlerden olma.

و Ve لَا تَكُونَنَّ sakın olma مِنَ الَّذِينَ da كَذَّبُوا yalanlayanlardan بِآيَاتِ ayetlerini اللَّهِ Allah'ın فَتَكُونَ Sonra olursun مِنَ الْخَاسِرِينَ zarara uğramışlardan

95) Ve sakın Allah'ın ayetlerini yalanlayanlardan da olma. Sonra zarara uğramışlardan olursun.

إِنَّ Doğrusu الَّذِينَ حَقَّتْ hak olmuş bulunanlar عَلَيْهِمْ üzerlerine كَلِمَتُ sözü رَبِّكَ Rabbinin لَا يُؤْمِنُونَ iman etmezler

96) Doğrusu üzerlerine Rabbinin sözü hak olmuş bulunanlar iman etmezler;

و Ve لَوْ bile جَاءَتْهُمْ Onlara getirilse كُلُّ her آيَةٍ ayet حَتَّى kadar يَرَوُا görünceye الْعَذَابَ azabı الْأَلِيمَ Acı

97) Ve onlara her ayet getirilse bile... Acı azabı görünceye kadar.

(*) Yukarrda geçen âyetler, Kur'ân'ı da, Hz. Muhammed (a.s)'ı de şüpheyle karşılayanların bir de Tevrat ve İncil'i çok iyi bilen ilim adamlarına sormaları tavsiye ediliyor. Zira her iki kitapta da son peygamberin geleceğinden bahsedildiğinde şüphe olmadığına işarette bulunuluyor.

فَنَفَعَهَا iman edip آمَنَتْ bir ülke قَرْيَةٌ Ama olsaydı كَانَتْ لَا ya فَلَوْ
قَوْمَ dışında إِلَّا imanı kendisine إِيمَانُهَا yarar sağlamış
كَشَفْنَا iman edince آمَنُوا لَمَّا Yunus يُونُسَ kavminin
الْخِزْيِ azabını عَذَابَ Onlar عَنْهُمْ üzerlerinden kaldırdık
onları مَتَّعْنَاهُمْ ve و dünya الدُّنْيَا hayatındaki فِي الْحَيَاةِ rüsvaylık
belli bir zamana حِينٍ kadar إِلَى yararlandırdık

98) Ama iman edip imanı kendisine yarar sağlamış –Yunus kavminin dışında- bir ülke olsaydı ya! Onlar iman edince üzerlerinden dünya hayatındaki rüsvaylık azabını kaldırdık ve onları belli bir zamana kadar yararlandırdık.

مَنْ iman ederdi لَآمَنَ Rabbin رَبُّكَ dileseydi شَاءَ eğer لَوْ Ve و
أَفَأَنْتَ topluca جَمِيعًا tümü كُلُّهُمْ yeryüzündekilerin فِي الْأَرْضِ
insanları النَّاسَ onlar zorlayacaksın? تُكْرِهُ Öyleyse sen mi
mü'min مُؤْمِنِينَ oluncaya يَكُونُوا kadar حَتَّى

99) Ve eğer Rabbin dileseydi, yeryüzündekilerin tümü, topluca iman ederdi. Öyleyse, onlar mü'min oluncaya kadar insanları sen mi zorlayacaksın?

أَنْ تُؤْمِنَ kimsenin لِنَفْسٍ hiçbir كَانَ mümkün değildir مَا Ve و
O يَجْعَلُ Ve و Allah'ın اللَّهِ izni بِإِذْنِ olmadan إِلَّا iman etmesi
akıl يَعْقِلُونَ لَا الَّذِينَ üzerine عَلَى bir pislik الرِّجْسَ kılar
erdiremeyenlerin

100) Ve Allah'ın izni olmadan hiçbir kimsenin iman etmesi mümkün değildir. Ve O, akıl erdiremeyenlerin üzerine bir pislik kılar.

فِي السَّمَاوَاتِ ne var? مَاذَا Bir bakıverin انْظُرُوا De ki قُلِ
الْآيَاتُ bir şey sağlamaz وَمَا تُغْنِي yerde الْأَرْضِ ve و Göklerde
لَا يُؤْمِنُونَ bir topluluğa عَنْ قَوْمٍ uyarmalar النُّذُرُ ve و ayetler
İman etmeyen

101) De ki: "Göklerde ve yerde ne var? Bir bakıverin. İman etmeyen bir topluluğa ayetler ve uyarmalar bir şey sağlamaz."

مِثْلَ başkasını إِلَّا Onlar bekliyorlar mı? فَهَلْ يَنْتَظِرُونَ
مِنْ قَبْلِهِمْ geçmiş olanların الَّذِينَ خَلَوْا günleri أَيَّامِ gibisinden
إِنِّي Haydi bekleyin فَانْتَظِرُوا De ki قُلْ kendilerinden önce
مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ sizlerle birlikte مَعَكُمْ Şüphesiz ben de
bekleyenlerdenim

102) Onlar, kendilerinden önce geçmiş olanların günleri gibisinden başkasını mı bekliyorlar? De ki: "Haydi bekleyin. Şüphesiz ben de sizlerle birlikte bekleyenlerdenim."

الَّذِينَ ve و Resullerimizi رُسُلَنَا biz kurtarırız نُنَجِّي Sonra ثُمَّ
üzerimize عَلَيْنَا bir haktır حَقًّا böyle كَذَلِكَ iman edenleri آمَنُوا
mü'minleri الْمُؤْمِنِينَ kurtarmamız نُنْجِ

103) Sonra biz, Resullerimizi ve iman edenleri böyle kurtarırız; mü'minleri kurtarmamız üzerimize bir haktır.

(*)Geçen âyetler, Yûnus Peygamberin kavminden söz edildi ve istisnai olarak, inen ilâhi azabın kaldırıldığı belirtildi. Bununla dosdoğru imân edenlere bir ölçü ve kıstas verildi. Sonra insanların melekler gibi günah ve kusurlardan temiz, şehevi duygulardan uzak bir özellikle yara tılmadıkları hatırlatılarak onlardaki akıl, irâde, idrâk gibi yeteneklerin öne mine işaret edildi.

فلولا كانت قرية آمنت فنفعها ايمانها الا قوم يونس لما آمنوا
كشفنا عنهم عذاب الخزى فى الحيوة الدنيا ومتعناهم الى
حين (٩٨) ولو شاء ربك لآمن من فى الارض كلهم جميعا
افانت تكره الناس حتى يكونوا مؤمنين (٩٩) وما كان لنفس
ان تؤمن الا باذن الله ويجعل الرجس على الذين لا يعقلون
(١٠٠) قل انظروا ماذا فى السموات والارض وما تغنى
الايات والنذر عن قوم لا يؤمنون (١٠١) فهل ينتظرون الا
مثل ايام الذين خلوا من قبلهم قل فانتظروا انى معكم من
المنتظرين (١٠٢) ثم ننجى رسلنا والذين آمنوا كذلك حقا
علينا ننج المؤمنين (١٠٣) قل يا ايها الناس ان كنتم فى شك
من دينى فلا اعبد الذين تعبدون من دون الله ولكن اعبد الله
الذى يتوفيكم وامرت ان اكون من المؤمنين (١٠٤) وان اقم
وجهك للدين حنيفا ولا تكونن من المشركين (١٠٥) ولا
تدع من دون الله ما لا ينفعك ولا يضرك فان فعلت فانك اذا
من الظالمين (١٠٦)

içinde فِي iseniz كُنْتُمْ eğer إِنْ insanlar النَّاسُ Ey يَا أَيُّهَا De ki قُلْ
ben أَعْبُدُ فَلَا benim dinimden yana مِنْ دِينِي bir şüphe شَكٍّ
مِنْ sizin ibadet ettiklerinize الَّذِينَ تَعْبُدُونَ ibadet etmiyorum
اللَّهَ ibadet ederim أَعْبُدُ ancak وَلَكِنْ Allah'tan اللَّهِ başka دُونِ
وَأُمِرْتُ sizin hayatınıza son verecek يَتَوَفَّاكُمْ olan الَّذِي Allah'a
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ olmakla أَكُونَ أَنْ Ben emrolundum
mü'minlerden

104) De ki: "Ey insanlar, eğer benim dinimden yana bir şüphe içinde iseniz, ben sizin Allah'tan başka ibadet ettiklerinize ibadet etmiyorum, ancak sizin hayatınıza son verecek olan Allah'a ibadet ederim. Ben, mü'minlerden olmakla emrolundum."

Bir حَنِيفًا dine doğru لِلدِّينِ yüzünü وَجْهَكَ yönelt أَقِمْ أَنْ Ve و
مِنَ الْمُشْرِكِينَ sakın olma تَكُونَنَّ لَا ve و hanif olarak
müşriklerden

105) Ve: "Bir hanif olarak yüzünü dine doğru yönelt ve sakın müşriklerden olma."

لَا şeylere مَا Allah'tan اللَّهِ başka دُونِ مِنْ dua etme تَدْعُ وَلَا
Eğer فَإِنْ zararı da olmayan يَضُرُّكَ وَلَا sana yararı da يَنْفَعُكَ
مِنَ o zaman إِذًا şüphesiz ki sen فَإِنَّكَ böyle yaparsan فَعَلْتَ
zalimlerden olursun الظَّالِمِينَ

106) "Allah'tan başka, sana yararı da, zararı da olmayan şeylere dua etme. Eğer böyle yaparsan, o zaman şüphesiz ki sen zalimlerden olursun."

(*)Geçen âyetler batılı temsil edenlerin geçici şatafatına aldanılmaması hatırlatılıyor; faziletin ve saadetin küfürde ve ahlâksızlıkta değil, imân ve irfanda, idrâk ve doğrulukta olduğuna atıf yapılarak insan aklına ve idrakine malzeme veriliyor. Batıldan uzak bütünüyle Hakk'a yönelmiş İslâmiyetin mutlak saadet vaadettiği haber verilerek, Allah'tan başkasına tapmanın hiç kimseyi aziz ve mutlu kılmadığı ve kılamıyacağı konu ediliyor.

وانْ يمسسك ا ُ بضر فلا كاشف له الا هو وانْ يردك بخير
فلا رآد لفضله يصيب به من يشاءُ من عباده وهو الغفور
الرحيم (١٠٧) قلْ ياايها الناس قد جاءَ كم الحق من
ربكم فمن اهتدى فانما يهتدى لنفسه ومن ضل فانما يضل
عليها وما انا عليكم بوكيل (١٠٨) واتبع ما يوحى اليك
واصبر حتى يحكم ا ُ وهو خير الحاكمين (١٠٩)

سورة هود (١١)

بسم ا الرحمن الرحيم

الر كتاب احكمت اياته ثم فصلت من لدنْ حكيم خبير (١)
الا تعبدوا الا ا انني لكم منه نذير وبشير (٢) وان
استغفروا ربكم ثم توبوا اليه يمتعكم متاعا حسنا الى اجل
مسمى ويؤت كل ذى فضل فضله وانْ تولوا فانى اخاف
عليكم عذاب يوم كبير (٣) الى ا مرجعكم وهو على كل
شىء قدير (٤) الا انهم يثنونَ صدورهم ليستخفوا منه الا
حين يستغشونَ ثيابهم يعلم ما يسرونَ وما يعلنونَ انه عليم
بذات الصدور (٥)

بِضر Allahالله sana dokunduracak olsaيمسسك eğerإن Veو
هو başkaإلا onuلهُ kimse gideremezكاشف فلا bir zarar
فلا راد bir hayırبخير sana isterseيردك eğerإن Ve و O'ndan
isabet يصيب O'nun lütfunuلفضله geri çevirecek de yoktur
من عباده dilediğineيشاء kimseyeمن bundan به ettirir
Rahîm'dirالرحيم Ğafûr'durالغفور Oهو Veو Kullarından

107) Ve eğer Allah sana bir zarar dokunduracak olsa, onu O'ndan başka kimse gideremez. Ve eğer sana bir hayır isterse, O'nun lütfunu geri çevirecek de yoktur. Kullarından dilediği kimseye bundan isabet ettirir. Ve O, Ğafûr'dur, Rahîm'dir.

size جاءكم şüphesizقد insanlarالناس Eyياأيها De kiقُلْ
اهتدى Artık kimفمن Rabbinizdenمن ربكم hakالحق gelmiştir
لنفسه hidayet bulmuşturيهتدي ancakفإنما hidayet bulursa o
يضل o daفإنما saparsaضل kimمن Ve و kendi nefsi için
sizin عليكم Benأنا değilimوما kendi aleyhineعليها sapmıştır
bir vekilبوكيل üzerinizde

108) De ki: "Ey insanlar, şüphesiz size Rabbinizden hak gelmiştir. Artık kim hidayet bulursa o, ancak kendi nefsi için hidayet bulmuştur. Ve kim saparsa, o da kendi aleyhine sapmıştır. Ben sizin üzerinizde bir vekil değilim."

sabretاصبر ve و sanaإليك vahyolunanaما يوحى uyاتبع Veو
Şüphesiz Oوهو Allahالله hükmedinceyeيحكم kadarحتى
hükmedenlerinالحاكمين en hayırlısıdırخير

109) Ve sana vahyolunana uy ve Allah hükmedinceye kadar sabret. Şüphesiz O, hükmedenlerin en hayırlısıdır.

11 HUD SURESİ

Kur'ân-ı Kerîm'in 11. sûresidir. 123 âyet, 1715 kelime, 7605 harftir. Mekkîdir. Sûre, adını elli ila altmışıncı âyetler arasında kıssası zikredilen Hz. Hûd'dan almıştır. Mirâc'tan sonra inen sûre, Kur'ân sûreleri içinde Miûn bölümünde yer alan yüz âyeti geçkin sûrelerdendir. Ana konusu, davet, korkutma, uyarma, Allah'ın kitabı ve Nuh, Hûd, Salih, Lut, Şuayb, Musa peygamberlerin kıssalarıdır. Sûrenin nüzulünden önce Rasûlullah'ı (a.s) koruyan amcası Ebu Talib ile Hz. Hatice vefat etmiş, müşriklerin baskıları artmış ve bu şartlarda Hz. Peygamber en sıkıntılı zamanlarını yaşamıştır.[338]

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınالله adıylaبسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

delillerle أُحكمتْ bir kitaptır kiكتاب Elif lâm râالر
apaçık فُصلتْ sonraثُم âyetleriآياتُه sağlamlaştırılmış
hikmet sâhibiحكيم katından inmedirلدن من bildirilmiştir
haberdâr olanخبير

1)Elif lâm Râ; (Kur'an) bir kitaptır ki, âyetleri, delillerle sağlamlaştırılmış, sonra apaçık bildirilmiştir, hikmet sâhibi haberdâr olan katından inmedir.

Allah'tanالله başkasınaإلا ibadet etmeyinتعبدوا Öyle kiألا
و uyaranنذير O'nun tarafındanمنهُ siziلكم Şüphesiz benإنني
müjdeleyenimبشير ve

2) Öyle ki, Allah'tan başkasına ibadet etmeyin. Şüphesiz ben, sizi O'nun tarafından uyaran ve müjdeleyenim.

sonraثُم Rabbinizdenربكم mağfiret dileyinاستغفروا أنْ Veو
metaلمتاعا metalandırsınيمتعكم O'naإليه tevbe edinتوبوا
يؤت ve و adı konulmuşمسمى vakteأجل kadarإلى güzelحسنًا
وإن lütfunuفضله faziletفضل sahibineذي herكُل versin
أخافُ muhakkak benفإني yüz çevirirsenizتولوا Eğer
كبير bir gününيوم azabındanعذاب sizin içinعليكم korkarım
büyük

3) Ve Rabbinizden mağfiret dileyin; sonra O'na tevbe edin. O da sizi, adı konulmuş bir vakte kadar güzel bir meta ile metalandırsın ve her fazilet sahibine kendi lütfunu versin. Eğer yüz çevirirseniz muhakkak ben sizin için büyük bir günün azabından korkarım.

على Oهو Veو Dönüşünüzمرجعكم Allah'adırالله ancakإلى
kadirdirقدير şeyeشيء herكُل

4)Dönüşünüz ancak Allah'a dır. Ve O, her şeye kadirdir.

صدورهم bükerlerيثنون gerçekten onlarإنهم İyi bilinkiألا
İyi bilinkiألا O'ndanمنهُ gizlenmek içinليستخفوا göğüslerini
يعلم onlar örtülerineثيابهم büründükleriيستغشون zamanحين
açığa vurduklarını وما يعلنون gizlediklerini deما يسرون bilir
الصدور özünde olanıبذات bilendirعليم Çünkü Oإنه da
sinelerin

5)İyi bilinki; gerçekten onlar, O'ndan gizlenmek için göğüslerini bükerler. İyi bilinki; onlar, örtülerine büründükleri zaman, gizlediklerini de açığa vurduklarını da bilir. Çünkü O, sinelerin özünde olanı bilendir.

Bu âyet-i kerime, hoş görünüşlü, tatlı sözlü, Resûlullah (a.s) ile karşılaştığında onun sevdiği şekilde davranıp kalbinde ona karşı (ondan hoşlanmadığı) duygular saklıyan el-Ahnes ibn Şerik hakkında nazil olmuştur. Bunu Kelbî şöyle ifade etmektedir: Ahnes ibn Şerik, Hz. Peygamber (a.s) ile oturduğu zamanlarda onu sevindirecek şeyler yapar, izhar eder ve fakat kalbinde, gösterdiğinin aksine duygular saklardı. İşte bunun üzerine Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[339]

yeryüzündeفِي الْأَرضِ hiçbir canlıمِن دابةٍ yoktur kiما Ve و
مستَقَرها bilirويعلم rızkıرزقُها Allah'aاللهِ aitعلى olmasınإلا
emanet مستَودعها veو Onların durdukları yerlerini de
مبِينٍ bir kitaptadırفِي كِتَابٍ Tümüكُلٌ edildikleri yerlerini de
apaçık

6) Ve yeryüzünde hiçbir canlı yoktur ki, rızkı Allah'a ait olmasın. Onların durdukları yerlerini de ve emanet edildikleri yerlerini de bilir. Tümü apaçık bir kitaptadır.

الأَرض ve و gökleriالسماواتِ yaratanخَلَقَ الذِي O'durهو Veو
üzerinde على Arş'ıعرشُه وكان gündeأيامٍ altı سِتةِ فِي yeri
daha أحسن hanginizinأَيكُم denemek içinليبلُوكُم suالماءِ iken
قُلتَ Andolsunولَئِن amel bakımındanعملًا iyi olduğunu
diriltileceksiniz مبعوثُون muhakkakإنكُم onlara diye sorsan
الذِين mutlaka derlerليقُولُن Ölümdenالموتِ sonraمِن بعدِ
bir سِحر başkası değildirإلا Buهذا إن inkar edenlerكفَروا
açıkçaمبِين sihirden

7) Ve Arş'ı su üzerinde iken amel bakımından hanginizin daha iyi olduğunu denemek için gökleri ve yeri altı günde yaratan O'dur. Andolsun onlara: "Ölümden sonra muhakkak diriltileceksiniz." diye sorsan inkar edenler mutlaka: "Bu, açıkça bir sihirden başkası değildir" derler.

الْعذَاب onlardanعنهُم ertelesekأخرنا andolsun eğerلَئِن Ve و
mutlaka ليقُولُن sayılı معدودةٍ bir vakteأُمةٍ kadarإلى azabı
يوم Haberiniz olsunألا Onu alıkoyan يحبِسه nedir?ما derler
geri مصروفًا değildirليس onlara bunun geleceğiيأتِيهِم gün
بِهِم çepeçevre kuşatacaktırوحاقَ onlardanعنهُم çevrilecek
Alay يستَهزِئُون etmekteبِهِ olduklarıكانُوا şey de ما onları

8) Ve andolsun, eğer onlardan azabı sayılı bir vakte kadar ertelesek, mutlaka: "Onu alıkoyan nedir?" derler. Haberiniz olsun; onlara bunun geleceği gün, onlardan geri çevrilecek değildir. Alay etmekte oldukları şey de onları çepeçevre kuşatacaktır.

İbnu'l-Munzir ve İbn Ebî Hatim'in Katâde'den rivayetlerinde o şöyle demiştir: "İnsanlara, hesaba çekilmeleri vakti yaklaştı..." (Enbiyâ, 21,1) âyet-i kerimesi nazil olunca insanlar günahlardan çekinmeye başladılar. Bir kısmı biraz çekindi, ama çok geçmeden daha önce yapmakta oldukları kötü amellere tekrar döndüler. Bunun üzerine Allah Tealâ: "Allah'ın emri geldi, binaenaleyh onun acele gelmesini istemeyin..." (Nahl, 16,1) âyet-i kerimesini indirdi. Dalâlet ehlinden bazı kimseler: "İşte Allah'ın emri bu, nihayet geldi." deyip kötü amelleri bıraktılar. Ama onlardan bir kısmı yine çok geçmeden kötü ameller işlemeye döndüler de bunun üzerine Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[374]

مِنا insanaالْإِنسان biz tattırıpأَذَقْنَا andolsunلَئِن Veو
kendisinden نَزعنَاها sonraثُم bir rahmetرحمةً tarafımızdan
bir كَفُور ümidini kesmişلَيئُوس şüphesiz oإنه bunuمِنْه alsak
nankör olur

9) Ve andolsun, biz insana tarafımızdan bir rahmet tattırıp sonra bunu kendisinden alsak, şüphesiz o, ümidini kesmiş bir nankör olur.

بعد bir rahmetنَعماء ona tattırsak أَذَقْنَاه andolsunلَئِن Ve و
ليقُولَن kendisine dokunanمسته bir sıkıntıdanضراء sonra
bendenعني Kötülüklerالسيئَاتُ gidiverdiذَهب kuşkusuz der
böbürlenendirفَخُور şımarıktırلَفَرِح Çünkü oإنه

وما من دآبة فى الارض الا على ا_ رزقها ويعلم مستقرها
ومستودعها كل فى كتاب مبـ_ (٦) وهو الذى خلق
السموات والارض فى ستة ايام وكان عرشه على الماء
ليبلوكم ايكم احسن عملا ولئن قلت انكم مبعوثون من بعد
الموت ليقولن الذين كفروا ان هذا الا سحر مبـ (٧) ولئن
اخرنا عنهم العذاب الى أمة معدودة ليقولن ما يحبسه الا يوم
يأتيهم ليس مصروفا عنهم وحاق بهم ما كانوا به يستهزؤن
(٨) ولئن اذقنا الانسان منا رحمة ثم نزعناها منه انه ليؤس
كفور (٩) ولئن اذقناه نعماء بعد ضراء مسته ليقولن ذهب
السيئات عنى انه لفرح فخور (١٠) الا الذين صبروا وعملوا
الصالحات أولئك لهم مغفرة واجر كبـ (١١) فلعلك تارك
بعض ما يوحى اليك وضائق به صدرك ان يقولوا لولا أنزل
عليه كنز او جاء معه ملك انما انت نذير وا على كل شيء
وكيل (١٢)

10) Ve andolsun, kendisine dokunan bir sıkıntıdan sonra, ona bir rahmet tattırsak, kuşkusuz; "Kötülükler benden gidiverdi" der. Çünkü o, şımarıktır, böbürlenendir.

9-10- İnsanın başına daha önce sıkıntı ve fakirlik, hastalık ve darlık gibi belâlar geldikten sonra, biz ona nimet ihsan etsek, elbette, "Fakirlik, yoksulluk ve musibetler artık kesildi. Bu günden sonra, asla onlar başıma gelmeyecek" der. Şüphesiz ki o, nimetlere aldanmış ve şımarmıştır. Kendisine verilen nimetlerle insanlara büyüklük taslar. Bu âyet, sıkıntılı anlarda ümitsizliğe düşen ve nimetler ihsan edildiğinde de şımaran kimseleri kınamaktadır. İnsanların âdeti budur.

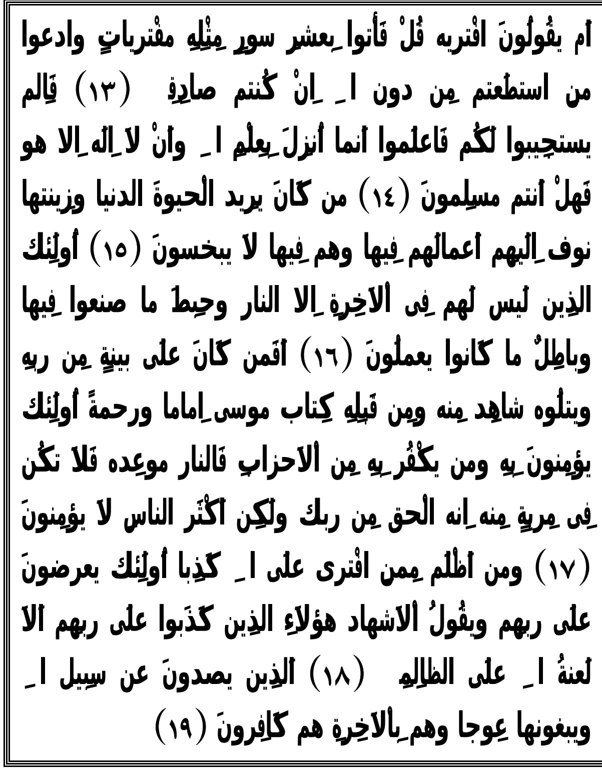
وعمِلُوا Sabredipصبروا bulunanlarالذِين müstesnadırإلا
mağfiretمغفِرةٌ onlaraلَهم İşteأُولَئِكَ salihالصالِحاتِ amellerde
büyükكَبِير bir mükâfat vardırأَجر ve و

11) Sabredip salih amellerde bulunanlar müstesnadır. İşte onlara mağfiret ve büyük bir mükâfat vardır.

ما bir kısmınıبعض terk تَارِك Şimdi sen mi edeceksin? فَلَعلَك
Onaبِهِ daralıpوضائِقٌ sanaإلَيك vahyolunanlardanيوحى
değil miydi?لَولا demeleriيقُولُوا dolayısıylaأن göğsünصدرك
جاء veyaأَو bir hazineكَنز onunla علَيه indirilmeliأُنزِلَ
Senأَنْتَ ancakإنما bir melekملَك onunla birlikteمعه gelmeli
وكِيلٌ şeyeشَيءٍ herكُل على Allahالله Veو bir uyarıcısınنَذِير
vekildir

12) Şimdi sen: "Ona bir hazine indirilmeli veya onunla birlikte bir melek gelmeli değil miydi?" demeleri dolayısıyla göğsün daralıp sana vahyolunanlardan bir kısmını terk mi edeceksin? Sen ancak bir uyarıcısın. Ve Allah ise her şeye vekildir.

İbni Abbas'tan rivayet edildiğine göre Mekke'nin ileri gelenleri "Ya Muhammed! Eğer peygambersen Mekke dağlarını bizim için altın eyle" dediler.[340]

ام يقولون افتريه قل فأتوا بعشر سور مثله مفتريات وادعوا
من استطعتم من دون الله ان كنتم صادقين (١٣) فإلم
يستجيبوا لكم فاعلموا انما انزل بعلم الله وان لا اله الا هو
فهل انتم مسلمون (١٤) من كان يريد الحيوة الدنيا وزينتها
نوف اليهم اعمالهم فيها وهم فيها لا يبخسون (١٥) اولئك
الذين ليس لهم في الآخرة الا النار وحبط ما صنعوا فيها
وباطل ما كانوا يعملون (١٦) افمن كان على بينة من ربه
ويتلوه شاهد منه ومن قبله كتاب موسى اماما ورحمة اولئك
يؤمنون به ومن يكفر به من الاحزاب فالنار موعده فلا تك
في مرية منه انه الحق من ربك ولكن اكثر الناس لا يؤمنون
(١٧) ومن اظلم ممن افترى على الله كذبا اولئك يعرضون
على ربهم ويقول الاشهاد هؤلاء الذين كذبوا على ربهم الا
لعنة الله على الظالمين (١٨) الذين يصدون عن سبيل الله
ويبغونها عوجا وهم بالآخرة هم كافرون (١٩)

قُلْ Onu kendisi uydurduافْتَرَاه mu diyorlar?يَقُولُونَ Yoksaأَمْ
onun مِثْلِهِ sûreسُوَرٍ onبِعَشْرِ Haydi siz de getirinفَأْتُوا De ki
مَنِ اسْتَطَعْتُمْ çağırınادْعُوا ve و uydurulmuşمُفْتَرَيَاتٍ benzeri
eğerإِنْ Allah'tanاللَّهِ başkaمِنْ دُونِ gücünüzün yettiğini de
doğruصَادِقِينَ sözlüyseniz كُنْتُمْ

13) Yoksa: "Onu kendisi uydurdu" mu diyorlar? De ki: "Haydi siz de onun benzeri uydurulmuş on sûre getirin ve eğer doğru sözlüyseniz, Allah'tan başka gücünüzün yettiğini de çağırın."

sizeلَكُمْ Eğer buna rağmen cevapيَسْتَجِيبُوا vermezlerseفَإِلَّمْ
بِعِلْمِ indirilmiştirأُنْزِلَ o gerçektenأَنَّمَا artık biliniz kiفَاعْلَمُوا
هُوَ başkaإِلَّا ilahإِلَٰهَ yokturلَا أَنْ ve و Allah'ınاللَّهِ ilmiyle
müslümanمُسْلِمُونَ oluyorأَنْتُمْ Artık musunuz?فَهَلْ O'ndan

14) Eğer buna rağmen size cevap vermezlerse, artık biliniz ki, o, gerçekten Allah'ın ilmiyle indirilmiştir ve O'ndan başka ilah yoktur. Artık müslüman oluyor musunuz?

زِينَتَهَا ve و dünyaالدُّنْيَا hayatınıالْحَيَاةَ isterseكَانَ يُرِيدُ Kimمَنْ
onlara إِلَيْهِمْ tamamen öderizنُوَفِّ onun çekiciliğini
فِيهَا onlarهُمْ ve و oradaفِيهَا amellerininأَعْمَالَهُمْ karşılığını
hiçbir eksikliğeيُبْخَسُونَ uğratılmazlarلَا bunda

15) Kim dünya hayatını ve onun çekiciliğini isterse, onlara amellerinin karşılığını orada tamamen öderiz ve onlar bunda hiçbir eksikliğe uğratılmazlar.

(*)Yukarıdaki âyetler, Allah'ın buyruklarının aynen tebliğinin gereği üzerinde durup ve Hz. Peygamber (a.s.) hayatından bizlere, yönlendirici bir misal verildi. Sonra da Kur'ân'ın bütünüyle Allah sözü olduğu konu edinilerek bir benzerinin insanlar tarafından meydana getirilmesinin mümkün olmadığı belirtildi.

فِي kendileri içinلَهُمْ yokturلَيْسَ bunlarınالَّذِينَ İşteأُولَٰئِكَ
geçersiz olmuşturحَبِطَ ateştenالنَّارُ başkasıإِلَّا ahiretteالْآخِرَةِ
بَاطِلٌ ve و Oradaفِيهَا yapmakta olduklarıصَنَعُوا şeyler deمَا
işledikleriيَعْمَلُونَ şeylerكَانُوا مَا boşa çıkmıştır

16) İşte bunların, ahirette kendileri için ateşten başkası yoktur. Orada işledikleri şeyler boşa çıkmıştır ve yapmakta oldukları şeyler de geçersiz olmuştur.

عَلَىٰ bulunup da gibiكَانَ Böyle bir kimse midir?أَفَمَنْ
yine وَيَتْلُوهُ Rabbindenرَبِّهِ مِنْ apaçık bir delilبَيِّنَةٍ üzerinde
daha وَمِنْ قَبْلِهِ onuمِنْهُ bir şahidشَاهِدٌ kendisinden takip eden
bir إِمَامًا Musa'nınمُوسَىٰ kitabı bulunan kimseكِتَابُ önce
iman يُؤْمِنُونَ İşte onlarأُولَٰئِكَ rahmet olan رَحْمَةً ve و önder
مِنَ onuبِهِ inkâr ederseيَكْفُرْ kimمَنْ Veو bunaبِهِ ederler
ona va'dedilenمَوْعِدُهُ yer ateştirفَالنَّارُ bu gruplardanالْأَحْزَابِ
Çünküإِنَّهُ bundanمِنْهُ kuşkudaمِرْيَةٍ فِي Öyleyse olmaفَلَا تَكُ
أَكْثَرَ fakatلَٰكِنَّ Veو Rabbindenرَبِّكَ مِنْ bir haktırالْحَقُّ o
iman etmezlerيُؤْمِنُونَ لَا insanlarınالنَّاسِ çoğu

17) Böyle bir kimse, Rabbinden apaçık bir delil üzerinde bulunup da onu yine kendisinden bir şahid takip eden, daha önce Musa'nın bir önder ve rahmet olan kitabı bulunan kimse gibi midir? İşte onlar buna iman ederler. Ve bu gruplardan kim onu inkâr ederse ona va'dedilen yer ateştir. Öyleyse, bundan kuşkuda olma. Çünkü o, Rabbinden bir haktır. Ve fakat insanların çoğu iman etmezler.

افْتَرَىٰ edendenمِمَّنِ daha zalimأَظْلَمُ kim olabilir?مَنْ Veو
İşte أُولَٰئِكَ yalan uydurupكَذِبًا Allah'aاللَّهِ karşıعَلَىiftira
derlerيَقُولُ Rablerineرَبِّهِمْ عَلَىٰ sunulacaklarيُعْرَضُونَ bunlar
yalan كَذَبُوا lerالَّذِينَ İşte bunlardırهَٰؤُلَاءِ Şahidler deالْأَشْهَادُ
لَعْنَةُ Haberiniz olsun kiأَلَا Rablerineرَبِّهِمْ karşıعَلَىٰ söyleyen
zalimlerinالظَّالِمِينَ üzerinedirعَلَى Allah'ınاللَّهِ laneti

18) Ve Allah'a karşı yalan uydurup iftira edenden daha zalim kim olabilir? İşte bunlar, Rablerine sunulacaklar. Şahidler de: "İşte Rablerine karşı yalan söyleyenler bunlardır." derler. Haberiniz olsun ki Allah'ın laneti zalimlerin üzerinedir.

اللَّهِ yolundanسَبِيلِ عَنْ engelleyenlerيَصُدُّونَ Bunlarالَّذِينَ
Ve و çarpıklıkعِوَجًا onda arayanlardırيَبْغُونَهَا ve و Allah'ın
kâfir كَافِرُونَ ta kendileridir هُمْ ahirete karşıبِالْآخِرَةِ onlarهُمْ
olanların

19) Bunlar Allah'ın yolundan engelleyenler ve onda çarpıklık arayanlardır. Ve onlar ahirete karşı kâfir olanların ta kendileridir.

18-19. Buradaki soru 13. âyette ifade edildiği üzere "Muhammed Kur'an'ı kendi uydurup Allah'a nispet ediyor" diyenlere bir reddiye mahiyetinde olup, Allah'a karşı böyle bir isnatta bulunmanın en büyük haksızlık olduğuna, Hz. Peygamber'in böyle bir haksızlık yapmasının mümkün olmadığına işaret eder. İşte bu zalimler âhirette Allah'ın huzuruna çıkarılacaklar ve dünyada işledikleri zulmün hesabını vereceklerdir. O zaman şahitler yani melekler, peygamberler, âlimler, sâlih müminler, bunların Allah'a karşı yalan uydurup iftira ettiklerine dair şahitlik edecekler ve bunların Allah'ın lanetine uğramalarını isteyeceklerdir. Çünkü bunlar yukarıda anlatılan suçları yanında, insanları Allah yolundan alıkoymaya, bu dosdoğru yolu eğri büğrü göstermeye çalışan ve âhireti inkâr eden kimselerdir.

فِي aciz bırakacak مُعْجِزِينَ değildir لَمْ يَكُونُوا Bunlar أُولَئِكَ
مِن دُونِ bunların لَهُم yoktur مَا كَانَ وَ ve yeryüzünde الْأَرْضِ
kat kat يُضَاعَفُ velileri مِن أَوْلِيَاءَ Allah'tan اللّٰهِ başka
Bunlar مَا كَانُوا azabları الْعَذَابُ Onların لَهُمُ verilecektir
مَا كَانُوا ve وَ işitmeye السَّمْعَ güç yetiremezlerdi يَسْتَطِيعُونَ
görmezlerdi de يُبْصِرُونَ

20) Bunlar, yeryüzünde aciz bırakacak değildir ve bunların Allah'tan başka velileri yoktur. Onların azabları kat kat verilecektir. Bunlar işitmeye güç yetiremezlerdi ve görmezlerdi de.

أَنفُسَهُم yazık خَسِرُوا edenlerdir الَّذِينَ İşte bunlar أُولَئِكَ
مَا onlardan عَنْهُم uzaklaşıp kaybolmuştur وَضَلَّ kendilerine
uydurmakta يَفْتَرُونَ oldukları كَانُوا şeyler de

21) İşte bunlar, kendilerine yazık edenlerdir, uydurmakta oldukları şeyler de onlardan uzaklaşıp kaybolmuştur.

فِي الْآخِرَةِ Hiç şüphesiz bunlar أَنَّهُم en çok zarara لَا جَرَمَ
uğrayacak olan الْأَخْسَرُونَ kimselerdir هُمُ ahirette

22) Hiç şüphesiz bunlar, ahirette en çok zarara uğrayacak olan kimselerdir.

amel işleyenler وَعَمِلُوا iman edip آمَنُوا الَّذِينَ Kuşkusuz إِنَّ
إِلَى رَبِّهِم gönülden boyun eğenler أَخْبَتُوا ve وَ salih الصَّالِحَاتِ
الْجَنَّةِ halkıdırlar أَصْحَابُ işte bunlar da أُولَئِكَ Rablerine
daimidirler خَالِدُونَ orada فِيهَا Onlar هُم cennetin

23) Kuşkusuz iman edip salih amel işleyenler ve Rablerine gönülden boyun eğenler, işte bunlar da cennetin halkıdırlar. Onlar orada daimidirler.

kör الْأَعْمَى haline benzer كَ Bu iki grubun الْفَرِيقَيْنِ örneği مَثَلُ
هَلْ işitenin السَّمِيعِ ve وَ gören وَالْبَصِيرِ sağırla الْأَصَمِّ ve وَ
Hâlâ misiniz? أَفَلَا Örnekçe مَثَلًا bunlar eşit olur mu? يَسْتَوِيَانِ
iyice düşünmez تَذَكَّرُونَ

24) Bu iki grubun örneği, kör ve sağırla, gören ve işitenin haline benzer. Örnekçe bunlar eşit olur mu? Hâlâ iyice düşünmez misiniz?

(*)Yukarıda geçen âyetler, Kur'ân'ın hak kitap, Hz. Muhammed (a.s.)'ın hak Resul olduğuna Tevrat'ın da şehadet ettiğine işaret edildi. Allah'a karşı yalan uyduranlardan daha zâlimin kimler olabileceği üzerinde durularak, Allah sözünün olduğu gibi korunmasının ve aynen tebliğ edilmesinin gereği belirtildi. Sonra o zâlimlerin vasıfları, tutumları ve görecekleri azabın bir iki safhası anlatıldı. Arkasından iman, sâlih amef ve kalp yatışkanlığıyla Allah'a yönelmenin bütün hayırları ve faziletleri beraberinde taşıdığına atıf yapılarak iki zümre için düşündürücü bir misal verildi.

إِلَى قَوْمِهِ Nuh'u نُوحًا biz gönderdik أَرْسَلْنَا Andolsun وَلَقَدْ
bir نَذِيرٌ sizin için لَكُم Şüphesiz ki ben إِنِّي kavmine
apaçık مُبِينٌ uyarıcıyım

25) Andolsun biz Nuh'u kavmine gönderdik: "Şüphesiz ki ben sizin için apaçık bir uyarıcıyım."

إِنِّي Allah'tan اللّٰهَ başkasına إِلَّا ibadet etmeyin أَن لَا تَعْبُدُوا
عَذَابَ sizin için عَلَيْكُم korkuyorum أَخَافُ Gerçekten ben
acıklı أَلِيمٍ bir günün يَوْمٍ azabından

26) "Allah'tan başkasına ibadet etmeyin. Gerçekten ben, sizin için acıklı bir günün azabından korkuyorum."

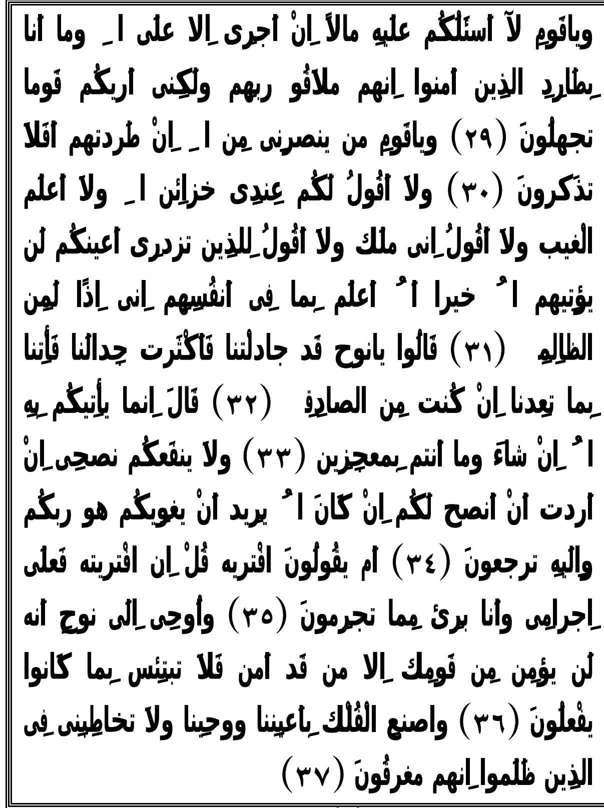

أولئك لم يكونوا معجزين في الأرض وما كان لهم من دون
الله من أولياء يضاعف لهم العذاب ما كانوا يستطيعون السمع
وما كانوا يبصرون (٢٠) أولئك الذين خسروا أنفسهم وضل
عنهم ما كانوا يفترون (٢١) لا جرم أنهم في الآخرة هم
الأخسرون (٢٢) إن الذين آمنوا وعملوا الصالحات وأخبتوا
إلى ربهم أولئك أصحاب الجنة هم فيها خالدون (٢٣) مثل
الفريقين كالأعمى والأصم والبصير والسميع هل يستويان
مثلا أفلا تذكرون (٢٤) ولقد أرسلنا نوحا إلى قومه إني لكم
نذير مبين (٢٥) أن لا تعبدوا إلا الله إني أخاف عليكم
عذاب يوم أليم (٢٦) فقال الملأ الذين كفروا من قومه ما
نراك إلا بشرا مثلنا وما نراك اتبعك إلا الذين هم أراذلنا
بادي الرأي وما نرى لكم علينا من فضل بل نظنكم كاذبين
(٢٧) قال يا قوم أرأيتم إن كنت على بينة من ربي وآتاني
رحمة من عنده فعميت عليكم أنلزمكموها وأنتم لها كارهون
(٢٨)

الَّذِينَ كَفَرُوا ileri gelenleri الْمَلَأُ Bunun üzerine dediler ki فَقَالَ
senin görüyoruz مَا نَرَاكَ kavminden مِن قَوْمِهِ inkar edenlerin
مَا Ve وَ kendimiz gibi مِثْلَنَا bir insan olduğunu بَشَرًا ancak إِلَّا
الَّذِينَ هُم ancak إِلَّا sana tabi olduklarını اتَّبَعَكَ görüyoruz نَرَاكَ
işin الرَّأْيِ kimselerin بَادِيَ ayak takımı أَرَاذِلُنَا içimizden
مِن فَضْلٍ bize عَلَيْنَا Sizin لَكُم görmüyoruz وَمَا نَرَى başından
biz sizi sanıyoruz نَظُنُّكُم Aksine بَلْ bir üstünlüğünüzü de
yalancılar كَاذِبِينَ

27) Bunun üzerine kavminden inkar edenlerin ileri gelenleri dediler ki: "Biz senin ancak kendimiz gibi bir insan olduğunu görüyoruz. Ve içimizden ancak ayak takımı kimselerin işin başından, sana tabi olduklarını görüyoruz. Sizin bize bir üstünlüğünüzü de görmüyoruz. Aksine biz sizi yalancılar sanıyoruz."

إِن görüşünüz nedir? أَرَأَيْتُم Ey kavmim يَا قَوْمِ Dedi ki قَالَ
مِن رَبِّي apaçık bir delil بَيِّنَةٍ üzerinde عَلَى ben isem كُنتُ Eğer
مِن bir rahmet رَحْمَةً bana vermiş de آتَانِي ve وَ Rabbimden
bunlar size عَلَيْكُم gizli kalmışsa فَعُمِّيَتْ O kendi katından عِندِهِ
لَهَا siz وَأَنتُم onu size zorla mı kabul ettireceğiz? أَنُلْزِمُكُمُوهَا
istemediğiniz halde كَارِهُونَ onu

28) Dedi ki: "Ey kavmim, görüşünüz nedir? Eğer ben Rabbimden apaçık bir delil üzerinde isem ve O, bana kendi katından bir rahmet vermiş de bunlar size gizli kalmışsa; siz onu istemediğiniz halde onu size zorla mı kabul ettireceğiz?"

ويٰقوم لآ اسئلكم عليه مالاً ان اجرى الا على ا ـ وما انا
بطارد الذين امنوا انهم ملاقو ربهم ولكنى اريكم قوما
تجهلونَ (٢٩) ويٰقوم من ينصرنى من ا ـ ان طردتهم افلا
تذكرونَ (٣٠) ولا اقولُ لكم عندى خزائن ا ـ ولا اعلم
الغيب ولا اقولُ انى ملك ولا اقولُ للذين تزدرى اعينكم لن
يؤتيهم ا ـ خيرا ا ـ اعلم بما فى انفسهم انى اذًا لمن
الظالمين (٣١) قالوا يانوح قد جادلتنا فاكثرت جدالنا فأتنا
بما تعدنا ان كنت من الصادقين (٣٢) قال انما يأتيكم به
ا ـ ان شاءَ وما انتم بمعجزين (٣٣) ولا ينفعكم نصحى ان
اردت ان انصح لكم ان كانَ ا ـ يريد ان يغويكم هو ربكم
واليه ترجعونَ (٣٤) ام يقولونَ افتريه قل ان افتريته فعلى
اجرامى وانا برئ مما تجرمونَ (٣٥) واوحى الى نوح انه
لن يؤمن من قومك الا من قد امن فلا تبتئس بما كانوا
يفعلونَ (٣٦) واصنع الفلك باعيننا ووحينا ولا تخاطبنى فى
الذين ظلموا انهم مغرقونَ (٣٧)

عليه ben sizden istemiyorumلا أسألكم Ey kavmimياقوم Veو
yalnızcaإلا Benim ecrimأجري إن bir malمالا buna karşılık
kovacak daبطارد Benأنا değilimوما Allah'aالله aittirعلى
ملاقو Onlar gerçektenإنهم iman edenleriآمنوا الذين
sizi أراكم Ne var kiولكني Rablerineربهم kavuşacaktır
cahillik edenتجهلون bir kavimقوما görüyorum

29) Ve "Ey kavmim, ben sizden buna karşılık bir mal istemiyorum. Benim ecrim yalnızca Allah'a aittir. Ben iman edenleri kovacak da değilim. Onlar gerçekten Rablerine kavuşacaktır. Ne var ki ben sizi cahillik eden bir kavim görüyorum."

من bana yardım eder? ينصرني kimمن Ey kavmimياقوم Ve و
الله ben onları kovarsamطردتهم إن Allah'a karşıالله أفلا تذكرون
Hiç düşünmez misiniz?

30) Ve "Ey kavmim, ben onları kovarsam Allah'a karşı bana kim yardım eder? Hiç düşünmez misiniz?"

خزائن yanımdadırعندي sizeلكم Ben demiyorumولا أقول
ولا gaybı daالغيب bilmiyorumولا أعلم Allah'ınالله hazineleri
أقول meleğim deملك muhakkak benإني demiyorumولا أقول
أعينكم hor gördüğüتزدري kimselereللذين demiyorum
خيرا Allahالله asla vermeyecektir deلن يؤتيهم gözlerinizin
في أنفسهم olanıبما en iyi bilendirأعلم Allahالله bir hayır
olurumلمن O takdirdeإذا ben şüphesizإني nefislerinde
zalimlerdenالظالمين

31) Ve "Ben size Allah'ın hazineleri yanımdadır demiyorum, gaybı da bilmiyorum, muhakkak ben bir meleğim de… Bununla beraber gözlerinizin hor gördüğü kimselere; Allah asla bir hayır vermeyecektir de demiyorum. Allah nefislerinde olanı en iyi bilendir. O takdirde ben şüphesiz zalimlerden olurum."

bizimle جادلتنا gerçektenقد Ey Nuhيانوح Dediler kiقالوا
Bizimle olan جدالنا çok uzattınفأكثرت mücadele ettin
Eğerإن bize vaad ettiğiniبما تعدنا getirفأتنا mücadeleni
doğru söylüyorمن الصادقين isenizكنت

32) Dediler ki: "Ey Nuh, bizimle gerçekten mücadele ettin. Bizimle olan mücadeleni çok uzattın. Eğer doğru söylüyor iseniz, bize vaad ettiğini getir."

إن Allahالله onuبه size getirirيأتيكم ancakإنما Dedi kiقال
aciz بمعجزين Sizأنتم değilsinizوما dilerseشاء Eğer
bırakabilecekler

33) Dedi ki: "Eğer dilerse, onu size ancak Allah getirir. Siz aciz bırakabilecekler değilsiniz."

Eğerإن öğüt vermek نصحي size yararı olmazينفعكم لا Veو
إن كان siziلكم öğüdümünأنصح أن ben size istesem deأردت
sizin ربكم Oهو azdırmayıيغويكم أن dilemişseيريد Allahالله
döndürüleceksinizترجعون ancak O'naإليه ve و Rabbinizdir

34) Ve "Eğer Allah sizi azdırmayı dilemişse, ben size öğüt vermek istesem de, öğüdümün size yararı olmaz. O, sizin Rabbinizdir ve ancak O'na döndürüleceksiniz."

De قل Onu kendisi uydurduافتراه diyorlar?يقولون Yoksaأم
bana aittirفعلي onu ben uydurduysamافتريته Eğerإن ki
sizin مما uzağımبريء Ben deوأنا günahıإجرامي
günahlardanتجرمون kazanmakta olduğunuz

35) Yoksa: "Onu kendisi uydurdu." mu diyorlar? De ki: "Eğer onu ben uydurduysam, günahı bana aittir. Ben de sizin kazanmakta olduğunuz günahlardan uzağım."

iman يؤمن لن aslaأنه Nuh'aنوح إلى vahyedildiأوحي Veو
olanlardanمن başkasıإلا Kavmindenقومك من etmeyecektir
بما O halde tasalanmaتبتئس فلا iman etmişآمن daha evvelقد
işlediklerineكانوا يفعلون

36) Ve Nuh'a vahyedildi: "Kavminden daha evvel iman etmiş olanlardan başkası asla iman etmeyecektir. O halde işlediklerine tasalanma."

ve و gözümüzün önündeبأعيننا gemiyiالفلك yapاصنع Veو
وحينا في الذين bana bir şey söylemeتخاطبني ولا vahyimizle
suda مغرقون Çünkü onlar إنهم zulmedenlerظلموا konusunda
boğulacaklardır

37) "Ve gözümüzün önünde ve vahyimizle gemiyi yap, zulmedenler konusunda bana bir şey söyleme. Çünkü onlar suda boğulacaklardır."

her مر ediyordu وكلما gemiyi الْفُلْكَ yapıyordu يصنع Ve و
مِن قَومِهِ ileri gelenleri ملأ kendisine عليه uğradığında
تَسخَروا Eğer إن Dedi ki قال onunla منه alay سخروا Kavminin
مِنْكُم alay edeceğiz نَسخَر biz de فإنا bizimle منا alay ederseniz
alay ettiğiniz تَسخَرون gibi كما sizlerle

38) Ve gemiyi yapıyordu. Kavminin ileri gelenleri kendisine her uğradığında onunla alay ediyordu. Dedi ki: "Eğer bizimle alay ederseniz, alay ettiğiniz gibi biz de sizlerle alay edeceğiz."

gelip يأتيه kime من bileceksiniz تعلمون Artık yakında فسوف
ve و kendisini rezil edecek يخزيه azabın عذاب çatacağını
kalıcı مقيم azabın da عذاب ineceğini عليه kimin başına يحل

39) "Artık kendisini rezil edecek azabın kime gelip çatacağını ve kalıcı azabın da kimin başına ineceğini yakında bileceksiniz."

feveran وفار emrimiz أمرنا gelip de جاء إذا Nihayet حتى
مِن كُلّ ona فيها yükle احمل dedik ki قلنا tandır التنور ettiğinde
من hariç إلا aileni أهلك ve و iki اثنين çift زوجين Herbirinden
آمن من ve و söz القول aleyhinde عليه geçmiş olanlar سبق
onunla معه iman etmişti آمن Zaten وما iman edenleri
çok az kimse قليل ancak إلا birlikte

40) Nihayet emrimiz gelip de tandır feveran ettiğinde dedik ki: "Herbirinden iki çift ve –aleyhinde söz geçmiş olanlar hariç- aileni ve iman edenleri ona yükle." Zaten onunla birlikte ancak çok az kimse iman etmişti.

الله adıyladır بسم içerisine فيها Binin اركبوا dedi ki قال Ve و
demir atması da ومرساها Onun yüzmesi de مجراها Allah'ın
رحيم Ğafûr'dur لغفور benim Rabbim ربي Şüphesiz إن
Rahîm'dir

41) Ve dedi ki: "Binin içerisine! Onun yüzmesi de, demir atması da Allah'ın adıyladır. Şüphesiz benim Rabbim Ğafûr'dur, Rahîm'dir."

بهم beraber akıp giderken تجري o içindekilerle هي Ve و
seslendi ونادى dağlar gibi كالجبال dalgalar موج في arasından
bir kenara في معزل çekilmiş olan وكان oğluna ابنه Nuh نوح
لا تكن ve و bizimle birlikte معنا bin اركب Ey oğlum يابني
kâfirlerle الكافرين birlikte مع olma

42) Ve o, içindekilerle beraber dağlar gibi dalgalar arasından akıp giderken Nuh, bir kenara çekilmiş olan oğluna seslendi: "Ey oğlum, bizimle birlikte bin ve kâfirlerle birlikte olma."

يعصمني bir dağa إلى جبل Ben sığınacağım سآوي Dedi ki قال
kurtaracak لا عاصم Dedi ki قال sudan من الماء o beni korur
başka إلا Allah'ın الله emrinden من أمر Bugün اليوم yoktur
بينهما Derken girdi وحال rahmet ettiği رحم kimselerden من
مِن böylece o da oldu فكان dalga girdi الموج ikisinin arasına
boğulanlardan المغرقين

ويصنع الفلك وكلما مر عليه ملأ من قومه سخروا منه قال
ان تسخروا منا فانا نسخر منكم كما تسخرون (٣٨)
فسوف تعلمون من يأتيه عذاب يخزيه ويحل عليه عذاب
مقيم (٣٩) حتى اذا جاء امرنا وفار التنور قلنا احمل فيها
من كل زوجين اثنين واهلك الا من سبق عليه القول ومن
امن وما امن معه الا قليل (٤٠) وقال اركبوا فيها بسم ا
مجريها ومرسيها ان ربى لغفور رحيم (٤١) وهى تجرى بهم
فى موج كالجبال ونادى نوح ابنه وكان فى معزل يابنى
اركب معنا ولا تكن مع الكافرين (٤٢) قال سأوى الى جبل
يعصمنى من الماء قال لا عاصم اليوم من امر ا الا من
رحم وحال بينهما الموج فكان من المغرقين (٤٣) وقيل
يا ارض ابلعى ماءك وياسماء اقلعى وغيض الماء وقضى الامر
واستوت على الجودى وقيل بعدا للقوم الظالمين (٤٤)
ونادى نوح ربه فقال رب ان ابنى من اهلى وان وعدك الحق
وانت احكم الحاكمين (٤٥)

43) Dedi ki: "Ben bir dağa sığınacağım, o beni sudan korur." Dedi ki: "Bugün –rahmet ettiği kimselerden başka- Allah'ın emrinden kurtaracak yoktur." Derken ikisinin arasına dalgalar girdi, böylece o da boğulanlardan oldu.

ve و suyunu ماءك yut ابلعي Ey yer ياأرض denildi ki قيل Ve و
وقضي Su الماء çekildi وغيض sen de tut أقلعي ey gök ياسماء
الجودي üzerinde على durdu استوت Ve و iş الأمر bitiriliverdi
topluluğuna da للقوم Uzak olsunlar بعدا denildi وقيل Cudi
Zalimler الظالمين

44) Ve denildi ki: "Ey yer, suyunu yut ve ey gök, sen de tut." Su çekildi, iş bitiriliverdi. Ve Cudi üzerinde durdu. Zalimler topluluğuna da: "Uzak olsunlar" denildi.

(*)Nuh'un gemisi Allah'ın dilediği kadar su üzerinde kaldıktan sonra yüce Allah göklere suyunu tutmasını, yerlere de suyu çekmesini emretti. Böylece sular çekildi, hüküm yerini bulmuş oldu, gemi Cûdî dağında karaya oturdu, Hz. Nuh'un duasında istediği gibi yeryüzünde yürüyen bir tek kâfir kalmamak üzere tamamı yok olup gitti. Âyetteki "zalimler" ifadesinden kavmin helak oluş nedeninin zulüm yani Allah'a ortak koşup putlara tapmak ve peygambere isyan etmek olduğu anlaşılmaktadır. Üzerinde Nuh'un gemisinin oturduğu bildirilen Cûdî dağı Güneydoğu Anadolu bölgesinde Türkiye Irak sınırına 15 km. uzaklıkta, Dicle ırmağının kıyısında bulunan Cizre'nin 32 km. kuzeydoğusunda, Şırnak il merkezine 17 km. mesafededir. Gerek Cûdî dağının yapısı gerekse konuyla ilgili tarihî bilgi ve rivayetler, âyette geminin "üzerine oturduğu" bildirilen Cûdi dağının bu dağ olduğu şeklindeki kanaati destekler mahiyettedir.

رب Dedi ki فقال Rabbine ربه Nuh نوح seslendi نادى Ve و
ailemdendir من أهلي benim oğlum ابني şüphesiz إن Rabbim
Sen أنت و haktır الحق senin va'din de وعدك doğrusu إن ve و
hakimlerin الحاكمين hakimisin أحكم

45) Ve Nuh, Rabbine seslendi. Dedi ki: "Rabbim, şüphesiz benim oğlum ailemdendir ve senin va'din de doğrusu haktır. Sen hakimlerin hakimisin."

قَالَ يانوح إِنه لَيس مِن أَهلِك إِنه عملٌ غَير صالِحٍ فَلَا تسأَلْنِي
ما لَيس لَك بِهِ عِلْم إِني أَعِظُك أَنْ تكُونَ مِن الْجاهِلِ (٤٦)
قَالَ رب إِني أَعوذُ بِك أَنْ أَسأَلَك ما لَيس لِي بِهِ عِلْم وإِلَا
تغفِر لِي وترحمنِي أَكُن مِن الْخاسِرِين (٤٧) قِيلَ يانوح اهبِطْ
بِسلَامٍ مِنا وبركَاتٍ علَيك وعلَى أُممٍ مِمن معك وأُمم
سنمتعهم ثُم يمسهم مِنا عذَاب أَلِيم (٤٨) تِلْك مِن أَنباءِ
الْغيبِ نوحِيها إِلَيك ما كُنت تعلَمها أَنت ولَا قَومك مِن قَبل
هذَا فَاصبِر إِن الْعاقِبةَ لِلْمتقِ (٤٩) وإِلَى عادٍ أَخاهم هودا
قَالَ ياقَومِ اعبدوا الله ما لَكُم مِن إِلَهٍ غَيره إِنْ أَنتم إِلَا مفْترونَ
(٥٠) ياقَومِ لَا أَسأَلُكُم علَيهِ أَجرا إِنْ أَجرِي إِلَا علَى الَّذِي
فَطَرنِي أَفَلَا تعقِلُونَ (٥١) وياقَومِ استغفِروا ربكُم ثُم توبوا إِلَيهِ
يرسِلْ السماءَ علَيكُم مِدرارا ويزِدكُم قُوةً إِلَى قُوتِكُم ولَا
تتولَوا مجرِمِ (٥٢) قَالُوا ياهود ما جِئْتنا بِبينةٍ وما نحن
بِتارِكِي آلِهتِنا عن قَولِك وما نحن لَك بِمؤمِنِ (٥٣)

مِن değildir لَيس kesinlikle o إِنه Ey Nuh يانُوح Buyurdu ki قَالَ
غَير bir ameldir عملٌ Çünkü o إِنه senin ailenden أَهلِك
ما Öyleyse benden isteme فَلَا تَسأَلْنِي salih صالِحٍ olmayan
Gerçekten إِني bilgin عِلْم hakkında بِهِ لَك olmayan لَيس şeyi
مِن olmayasın تَكُون diye أَن öğüt veriyorum أَعِظُك ben
cahillerden الْجاهِلِين

46) Buyurdu ki: “Ey Nuh, kesinlikle o senin ailenden değildir. Çünkü o salih olmayan bir ameldir. Öyleyse hakkında bilgin olmayan şeyi benden isteme. Gerçekten ben cahillerden olmayasın diye sana öğüt veriyorum.”

(*)Nuh'un oğlu iman etmediği için onun kendi ailesinden sayılmadığı, iman olmayınca tek başına kan bağının birçok hak ve ödev için yeterli olmadığı bildirilmektedir. Çünkü inkarcıları kurtarmak Hz. Nuh'un gönderiliş hikmetine aykırıydı.

sana بِك أَعوذُ kuşkusuz ben إِني Rabbim رب Dedi ki قَالَ
عِلْم بِهِ لِي olmayan لَيس şeyi ما istemekten أَسأَلَك أَن sığınırım
تَرحمنِي ve و beni لِي bağışlamaz تَغْفِر إِلَا Ve bilgim
zarara مِن الْخَاسِرِين olurum أَكُن merhamet etmezsen
uğrayanlardan

47) Dedi ki: “Rabbim, bilgim olmayan şeyi senden istemekten kuşkusuz ben sana sığınırım. Ve beni bağışlamaz ve merhamet etmezsen, zarara uğrayanlardan olurum.”

مِنا selametle بِسلَامٍ in اهبِط Ey Nuh يانُوح Denildi ki قِيلَ
وعلَى Sana علَيك bereketler olsun بركَاتٍ ve و katımızdan
أُمم Ve و seninle birlikte مِمن معك ümmetlere de أُممٍ bulunan
يمسهم sonra ثُم yararlandıracağız سنُمتعهم ümmetleri de
acı أَلِيم bir azab عذَاب bizden مِنا onlara dokunacaktır

48) Denildi ki: “Ey Nuh, katımızdan selametle in. Sana ve seninle birlikte bulunan ümmetlere de bereketler olsun. Ve ümmetleri de yararlandıracağız, sonra onlara bizden acı bir azab dokunacaktır.”

vahy نُوحِيها gayb الْغَيبِ haberlerindendir مِن أَنْباءِ Bunlar تِلْك
sen أَنْتَ Onları biliyordun تَعلَمها ne كُنتَ ما sana إِلَيك ettiğimiz
Şu halde هذَا bundan evvel مِن قَبل ne de kavmin ولَا قَومك
muttakilerindir لِلْمتقِين sonuç الْعاقِبةَ Şüphesiz إِن sabret فَاصبِر

49) Bunlar sana vahy ettiğimiz gayb haberlerindendir. Onları bundan evvel ne sen biliyordun ne de kavmin. Şu halde sabret. Şüphesiz sonuç muttakilerindir.

Dedi ki قَالَ Hud'u هودا kardeşleri أَخَاهم Ad'a da إِلَى عادٍ Ve و
لَكُم yoktur ما Allah'a الله ibadet edin اعبدوا Ey kavmim ياقَومِ
ancak إِلَا Siz أَنْتُم إِن O'ndan başka غَيره ilahınız مِن إِلَهٍ sizin
yalan uyduranlarsınız مفْتَرون

50) Ve Ad'a da kardeşleri Hud'u... Dedi ki: “Ey kavmim, Allah'a ibadet edin, sizin O'ndan başka ilahınız yoktur. Siz ancak yalan uyduranlarsınız.”

ben buna علَيهِ sizden istemiyorum لَا أَسأَلُكُم Ey kavmim ياقَومِ
ancak إِلَا Benim ücretim أَجرِي إِن hiçbir ücret أَجرا karşılık
تَعقِلُون Hâlâ mısınız? أَفَلَا beni yaratana فَطَرنِي الَّذِي aittir علَى
akıllanmayacak

51) “Ey kavmim, ben buna karşılık sizden hiçbir ücret istemiyorum. Benim ücretim ancak beni yaratana aittir. Hâlâ akıllanmayacak mısınız?”

50-51. Rivayetlere göre Âd, Hz. Nuh'un dördüncü kuşaktan torunu olup babası Avs'tır, Avs'ın babası İrem, onun babası Sâm, onun babası ise Nûh'dur. Âtın ismine nispetle söz konusu kavme de "Âd kavmi" denilmektedir. Hz. Nuh'tan sonra tarih sahnesine çıkmış olan bu kavim Yemen'de Uman ile Hadramut arasındaki bölgede yaşamış eski ve önemli bir Arap toplumudur. Nitekim Kur'ân-ı Kerim'de Hz. Hûd'un Ahkaf bölgesinde yaşayan bir kavme peygamber olarak gönderildiği anlatılmaktadır. Ahkaf ise Uman ile Hadramut arasında kalan geniş kum çöllerinin adıdır, Kur'an'ın verdiği bilgilere göre bunlar İrem adında benzeri görülmemiş bir şehir kurmuş, müreffeh bir şekilde yaşıyorlardı. Muhteşem sarayları, bağları, bahçeleri vardı. Ancak doğru yoldan sapmış, putperest olmuşlardı, ken-dilerine gönderilmiş olan peygamberi dinlemedikleri için helak olup tarih sahne-sinden silindiler.

ربكُم mağfiret dileyin استَغْفِروا Ey kavmim ياقَومِ Ve و
يرسِل O'na إِلَيهِ tevbe edin ki تُوبوا sonra ثُم Rabbinizden
bol bol مِدرارا üzerinize علَيكُم gökten السماء göndersin
ولَا gücünüze قُوتِكُم إِلَى güç قُوةً katsın يزِدكُم ve و yağmur
Günahkârlar olarak مجرِمِين yüz çevirmeyin تَتَولَوا

52) “Ve: Ey kavmim, Rabbinizden mağfiret dileyin, sonra O'na tevbe edin ki, üzerinize gökten bol bol yağmur göndersin ve gücünüze güç katsın. Günahkârlar olarak yüz çevirmeyin.”

بِبينَةٍ sen bize gelmedin ما جِئْتَنَا Ey Hud ياهود Dediler ki قَالُوا
terketmeyiz بِتَارِكِي biz de نَحن ما ve و apaçık bir belge ile
نَحن değiliz ما Ve و senin sözünle عن قَولِك ilahlarımızı آلِهتِنَا
iman edecek de بِمؤمِنِين sana لَك biz

53) Dediler ki: “Ey Hud, sen bize apaçık bir belge ile gelmedin ve biz de senin sözünle ilahlarımızı terk etmeyiz. Ve biz sana iman edecek de değiliz.”

biri بعض seni çarpmış اعتراك ancak إلا Biz deriz إن نقول
Şüphesiz ben إني Dedi ki قال fena بسوء İlahlarımızdan آلهتنا
siz de şahitler olun ki واشهدوا Allah'ı الله şahit tutarım أشهد
şirk تشركون sizin مما uzağım بريء gerçekten ben أني
koştuklarınızdan

54) "Biz ancak deriz: İlahlarımızdan biri seni fena çarpmış." Dedi ki: "Şüphesiz ben Allah'ı şahit tutarım, siz de şahitler olun ki, gerçekten ben, sizin şirk koştuklarınızdan uzağım."

Artık bana tuzak فكيدوني O'nun dışındakilerden من دونه
تنظرون vermeyin لا Bundan sonra ثم hepiniz جميعا kurun
bana bir mühlet de

55) "O'nun dışındakilerden. Artık hepiniz bana tuzak kurun. Bundan sonra bana bir mühlet de vermeyin."

ربي Allah'a الله على tevekkül ettim توكلت Şüphesiz ki ben إني
hiçbir canlı من دابة yoktur ما ve Rabbiniz olan وربكم Rabbim
إن alnından بناصيتها yakalayıp آخذ O'nun هو denetlemediği إلا
bir صراط üzeredir على Benim Rabbim ربي gerçekten
dosdoğru مستقيم yol

56)Şüphesiz ki ben, Rabbim ve Rabbiniz olan Allah'a tevekkül ettim. O'nun, alnından yakalayıp-denetlemediği hiçbir canlı yoktur. Benim Rabbim, gerçekten dosdoğru bir yol üzeredir.

size tebliğ ettim أبلغتكم artık فقد yüz çevirirseniz تولوا Eğer فإن
ويستخلف sizin إليكم kendisiyle به gönderildiğim أرسلت şeyi ما
ve و başka غيركم bir kavim قوما Rabbim ربي yerinize getirir
إن hiçbir شيئا siz O'na zarar veremezsiniz تضرونه لا
şeyin شيء her كل üstünde على Rabbim ربي Şüphesiz ki
gözetleyicidir حفيظ

57)Eğer yüz çevirirseniz, artık size kendisiyle gönderildiğim şeyi tebliğ ettim. Rabbim sizin yerinize başka bir kavim getirir ve siz O'na hiçbir zarar veremezsiniz. Şüphesiz ki Rabbim her şeyin üstünde gözetleyicidir.

نجينا emrimiz أمرنا geldiğinde جاء ne zaman ki لما Ve و
iman edenleri الذين آمنوا ve و Hud'u هودا kurtuluşa erdirdik
tarafımızdan منا bir rahmet ile برحمة O'nunla birlikte معه
çok غليظ bir azaptan da من عذاب Onları هم kurtardık ونجيناهم
ağır

58) Ve ne zaman ki emrimiz geldiğinde, tarafımızdan bir rahmet ile Hud'u ve O'nunla birlikte iman edenleri kurtuluşa erdirdik. Onları çok ağır bir azaptan da kurtardık.

بآيات bilerek inkâr ettiler جحدوا Ad عاد işte تلك Ve و
رسله isyan ettiler وعصوا Rablerinin ربهم ayetlerini
جبار her كل emri أمر ardınca gittiler اتبعوا ve و Resullerine
inatçı عنيد zorbanın

59) Ve işte Ad (kavmi)! Rablerinin ayetlerini bilerek inkâr ettiler, Resullerine isyan ettiler ve her inatçı zorbanın emri ardınca gittiler.

لعنة dünyada da الدنيا bu هذه في tabi tutuldular أتبعوا Ve و
Haberiniz olsun ألا kıyamet القيامة gününde de ويوم lanete
ألا Rablerine ربهم inkâr ettiler كفروا Ad عادا gerçekten إن
هود kavmi قوم Ad لعاد uzak kaldı بعدا Yine haberiniz olsun
Hud'un

إِنْ نَقُولُ إِلَّا اعْتَرَاكَ بَعْضُ آلِهَتِنَا بِسُوءٍ قَالَ إِنِّي أُشْهِدُ اللَّهَ
وَاشْهَدُوا أَنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ (٥٤) مِنْ دُونِهِ فَكِيدُونِي
جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنْظِرُونِ (٥٥) إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ
مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
(٥٦) فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ وَيَسْتَخْلِفُ
رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّونَهُ شَيْئًا إِنَّ رَبِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
حَفِيظٌ (٥٧) وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ
بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَنَجَّيْنَاهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ (٥٨) وَتِلْكَ عَادٌ
جَحَدُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ
(٥٩) وَأُتْبِعُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا إِنَّ عَادًا
كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا بُعْدًا لِعَادٍ قَوْمِ هُودٍ (٦٠) وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ
صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنْشَأَكُمْ
مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي
قَرِيبٌ مُجِيبٌ (٦١) قَالُوا يَا صَالِحُ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ
هَذَا أَتَنْهَانَا أَنْ نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّنَا لَفِي شَكٍّ مِمَّا تَدْعُونَا
إِلَيْهِ مُرِيبٍ (٦٢)

60) Ve bu dünyada da, kıyamet gününde de lanete tabi tutuldular. Haberiniz olsun; gerçekten Ad (kavmi) Rablerini inkâr ettiler. Yine haberiniz olsun; Hud'un kavmi olan Ad (Allah'ın rahmetinden) uzak kaldı.

قال Salih'i صالحا kardeşleri أخاهم Semud'a da ثمود إلى Ve و
ما Allah'a الله ibadet edin اعبدوا Ey kavmim ياقوم Dedi ki
O هو O'ndan başka غيره ilahınız من إله sizin لكم yoktur
sizi bir ömür واستعمركم yerden من الأرض sizi yaratıp أنشأكم
ه O halde mağfiret dileyin فاستغفروه orada فيها boyu yaşattı
Şüphesiz ki إن O'na إليه tevbe edin توبوا Sonra ثم O'ndan
kabul edendir مجيب yakındır قريب Rabbim ربي

61) Ve Semud'a da kardeşleri Salih'i... Dedi ki: "Ey kavmim, Allah'a ibadet edin, sizin O'ndan başka ilahınız yoktur. O, sizi yerden yaratıp sizi orada bir ömür boyu yaşattı. O halde O'ndan mağfiret dileyin. Sonra O'na tevbe edin. Şüphesiz ki Rabbim yakındır, kabul edendir."

61-62. Semûd kavmi, soyu kesilmiş eski bir Arap kabilesi olup rivayetlere göre adını Hz. Nuh'un oğlu Sâm'ın üçüncü kuşaktan torunu olan Semûd b. Câsir'den almıştır. Bir önceki kıssada anlatılan Âd kavmiyle aynı soydan olup Sâm'ın oğlu İrem'de birleşmektedirler. Suriye ile Hicaz arasında bulunan Hici'de yaşamışlardır. Salih aleyhisselâm Semûd'un soyundandır, bu kabileye Allah'ın dinini tebliğ etmek üzere gönderilmiş bir peygamberdir, Hûd'dan sonra Arap ırkından gelmiş ikinci peygamber olduğuna inanılmaktadır.

sen bir كنت ancak قد Ey Salih ياصالح Dediler ki قالوا
هذا evvel قبل ümit beslenen مرجوا aramızda فينا kimseydin
ibadet نعبد أن bizi engelleyecek misin? أتنهانا bundan
وإننا Atalarımızın آباؤنا ibadet ettiği يعبد şeylere ما etmekten
ettiğin مما senin bizi kuşku شك verici لفي Doğrusu biz
bir tereddüt مريب içindeyiz إليه davet تدعونا şeyden

62) Dediler ki: "Ey Salih, ancak sen bundan evvel aramızda ümit beslenen bir kimseydin. Atalarımızın ibadet ettiği şeylere ibadet etmekten bizi engelleyecek misin? Doğrusu biz, senin bizi davet ettiğin şeyden kuşku verici bir tereddüt içindeyiz."

قالَ ياقومِ أرأيتم إنْ كُنت على بينةٍ مِن ربي وآتاني مِنه رحمةً
فمن ينصرني مِن اللهِ إنْ عصيته فما تزيدونني غير تخسيرٍ
(٦٣) وياقومِ هذِهِ ناقةُ اللهِ لكم آيةً فذروها تأكُلْ فِي أرض
اللهِ ولا تمسوها بِسوءٍ فيأخذكم عذاب قريب (٦٤) فعقروها
فقالَ تمتعوا فِي داركم ثلاثةَ أيامٍ ذلك وعد غير مكذوبٍ
(٦٥) فلما جاءَ أمرنا نجينا صالحا والذين آمنوا معه بِرحمةٍ
مِنا ومن خزيِ يومئذٍ إن ربك هو القوي العزيز (٦٦) وأخذَ
الذين ظلموا الصيحةُ فأصبحوا فِي ديارهم جاثمين (٦٧)
كأنْ لم يغنوا فِيها ألا إن ثمود كفروا ربهم ألا بعدا لِثمود
(٦٨) ولقد جاءت رسلنا إبراهيم بِالبشرى قالوا سلاما قالَ
سلام فما لبثَ أنْ جاءَ بِعجلٍ حنيذٍ (٦٩) فلما رأى أيديهم لا
تصِلُ إليه نكرهم وأوجس مِنهم خيفةً قالوا لا تخف إنا أرسلنا
إلى قومِ لوطٍ (٧٠) وامرأته قائمةٌ فضحكت فبشرناها
بِإسحاق ومن وراءِ إسحاق يعقوب (٧١)

إِن görüşünüz nedir?أَرَأَيْتُمْ Ey kavmimيَاقَوْمِ Dedi kiقَالَ
مِن رَبِّي apaçık bir belgeبَيِّنَةٍ üzerindeعَلَى isemكُنتُ Eğer
tarafındanمِنْهُ bana vermişseآتَانِي ve و ben Rabbimden
bu durumda bana yardım يَنصُرُنِي kimفَمَن bir rahmetرَحْمَةً
O'na isyan عَصَيْتُهُ olursamإِنْ Allah'a karşıمِنَ اللّهِ edecektir?
غَيْرَ Şu halde kaybımı artırmaktanتَزِيدُونَنِي olmazفَمَاedecek
bana bir katkınızتَخْسِيرٍ başka

63) Dedi ki: "Ey kavmim, görüşünüz nedir? Eğer ben Rabbimden apaçık bir belge üzerinde isem ve bana tarafından bir rahmet vermişse, bu durumda O'na isyan edecek olursam Allah'a karşı kim bana yardım edecektir? Şu halde kaybımı artırmaktan başka bana bir katkınız olmaz."

لَكُمْ Allah'ınاللّهِ dişi devesiنَاقَةُ işte هَذِهِ Ey kavmimيَاقَوْمِ Ve و
Artık onu bırakın daفَذَرُوهَا bir ayet olmak üzereآيَةً size
Ona تَمَسُّوهَا وَلاَ Allah'ınاللّهِ arzındaفِي أَرْضِ otlasınتَأْكُلْ
Yoksa sizi sarıverirفَيَأْخُذَكُمْ kötülükleبِسُوءٍ dokunmayın
yakınقَرِيبٌ bir azabعَذَابٌ

64) Ve "Ey kavmim, işte size bir ayet olmak üzere Allah'ın dişi devesi. Artık onu bırakın da Allah'ın arzında otlasın. Ona kötülükle dokunmayın. Yoksa sizi yakın bir azab sarıverir."

فَقَالَ Derken onu ayaklarını keserek öldürdülerفَعَقَرُوهَا
فِي دَارِكُمْ daha yararlanınتَمَتَّعُواْ Bunun üzerine dedi ki
غَيْرُ bir vaaddirوَعْدٌ Buذَلِكَ günأَيَّامٍ üçثَلاَثَةَ Yurdunuzda
yalanlanmayacakمَكْذُوبٍ

65) Derken onu, ayaklarını keserek öldürdüler. Bunun üzerine dedi ki: "Yurdunuzda üç gün daha yararlanın. Bu, yalanlanmayacak bir vaaddir."

kurtardıkنَجَّيْنَا emrimizأَمْرُنَا gelinceجَاء Ne zaman kiفَلَمَّا
onunla مَعَهُ imanآمَنُواْ edenleriالَّذِينَ ve و Salih'iصَالِحًا
وَمِنْ خِزْيِ tarafımızdanمِّنَّا bir rahmetleبِرَحْمَةٍ birlikte
senin رَبَّكَ Şüphesizإِنَّ o gününيَوْمِئِذٍ aşağılatıcı azabından
Azîz'dirالْعَزِيزُ Kaviyy'dirالْقَوِيُّ Oهُوَ Rabbin

66) Ne zaman ki emrimiz gelince Salih'i ve onunla birlikte iman edenleri tarafımızdan bir rahmetle o günün aşağılatıcı azabından kurtardık. Şüphesiz senin Rabbin O, Kaviyy'dir, Azîz'dir.

الصَّيْحَةُ zulmedenleriظَلَمُواْ الَّذِينَ sarıverdi deأَخَذَ Veو
yurtlarındaفِي دِيَارِهِمْ sabahladılarفَأَصْبَحُواْ korkunç bir ses
dizüstü çökmüş olarakجَاثِمِينَ

67) Ve o zulmedenleri, korkunç bir ses sarıverdi de yurtlarında dizüstü çökmüş olarak sabahladılar.

Sanki فِيهَا hiç refah içerisinde yaşamamışlarلَّمْ يَغْنَوْاْ gibiكَأَن
كَفَرُواْ Semudثَمُودَ gerçekten إِنَّ Haberiniz olsunأَلاَ orada
بُعْدًا Yine haberiniz olsun kiأَلاَ Rablerineرَبَّهُمْ inkâr ettiler
Semud لِّثَمُودَ uzak kaldı

68) Sanki orada hiç refah içerisinde yaşamamışlar gibi. Haberiniz olsun; Semud (kavmi) gerçekten Rablerine inkâr ettiler. Yine haberiniz olsun ki Semud (kavmi Allah'ın rahmetinden) uzak kaldı.

إِبْرَاهِيمَ elçilerimizرُسُلُنَا geldiğindeجَاءتْ Andolsunوَلَقَدْ
O قَالَ Selamسَلاَمًا dedilerقَالُواْ müjde ileبِالْبُشْرَى İbrahim'e
getirdiجَاء أَن hemen gecikmedenلَبِثَ فَمَا Selamسَلاَمٌ da dedi
kızartılmışحَنِيذٍ bir buzağıبِعِجْلٍ

69) Andolsun elçilerimiz İbrahim'e müjde ile geldiğinde; "Selam." dediler. O da: "Selam." dedi hemen gecikmeden kızartılmış bir buzağı getirdi.

لاَ تَصِلُ ellerininأَيْدِيَهُمْ görünceرَأَى Ne zamankiفَلَمَّا
وَأَوْجَسَ ve و onlardanهُمْ çekindi نَكِرَ bunaإِلَيْهِ uzanmadığını
لاَ Dediler kiقَالُواْ korkup girdiخِيفَةً onlardanمِنْهُمْ titremeye
إِلَى قَوْمِ biz gönderildikأُرْسِلْنَا Şüphesizإِنَّا Korkmaتَخَفْ
Lutلُوطٍ kavmine

70) Ne zamanki ellerinin buna uzanmadığını görünce, onlardan çekindi ve onlardan korkup titremeye girdi. Dediler ki: "Korkma! Şüphesiz biz Lut kavmine gönderildik."

Lût, Güney Bâbil'deki Ur şehrinin yerlilerinden ve Hz. İbrahim'in kardeşi Haran'ın oğludur; İbrahim ile birlikte Irak'tan ayrılmış; daha sonra da Ölüdeniz (Lût gölü) kıyısındaki Sodom ve Gomore'ye yerleşmişti. Bu sebeple "Lût kavmi" tabiri Hz. Lût'un mensup olduğu kavmi ifade etmeyip onun aralarında yaşamaya karar verdiği ve peygamber olarak görevlendirildiği Sodom sakinlerini ifade etmektedir.

bunun üzerine فَضَحِكَتْ ayaktaydıقَآئِمَةٌ eşi deامْرَأَتُهُ Veو
مِن ve و İshak'ıبِإِسْحَاقَ Biz de ona müjdeledikفَبَشَّرْنَاهَا güldü
Yakub'uيَعْقُوبَ İshak'ınإِسْحَاقَ ardındanوَرَاء

71) Ve eşi de ayaktaydı, bunun üzerine güldü. Biz de ona İshak'ı ve İshak'ın ardından Yakub'u müjdeledik.

Hz. İbrahim 100 yaşında, eşi Sâre ise doksan yaşında bulunuyordu Hicr sûresinin 54. âyetinde Hz. İbrahim'in de yaşlılığı nedeniyle olayı yadırgadığı bildirilmektedir. Melekler, müjdeye şaşıran peygamber hanımını, bir mümininin Allah'ın işine şaşmaması gerektiğini söyleyerek teskin ettiler. Zira tabiat kanunlarını koyan Allah'tır; bu kanunlar kâinatta carî olmakla beraber Allah'ın iradesini sınırlayamaz; O, istisnaî tasarruflarla mucizeler yaratır ve peygamberlerini destekler.

ben mi doğuracakmışım?أَأَلِدُ Vay halimeيَاوَيْلَتَا Dedi kiقَالَتْ
eşim deبَعْلِي şuهَذَا ve و kocamış bir kadınعَجُوزٌ Ben وَأَنَا
عَجِيبٌ bir şeyلَشَيْءٌ buهَذَا Doğrusuإِنَّ bir ihtiyar ikenشَيْخًا
pek şaşılacak

72) Dedi ki: "Vay halime! Ben kocamış bir kadın ve şu eşim de bir ihtiyar iken, ben mi doğuracakmışım? Doğrusu bu pek şaşılacak bir şey!"

Allah'ınاللهِ işine miأَمْرِ مِنْ şaşıyorsun?أَتَعْجَبِينَ Dedi kiقَالُوا
sizin عَلَيْكُمْ bereketiوَبَرَكَاتُهُ ve و Allah'ınاللهِ rahmatرَحْمَةُ
حَمِيدٌ Şüphesiz Oإِنَّهُ haneالْبَيْتِ ey halkıأَهْلَ üzerinize olsun
Mecîd'dirمَجِيدٌ Hamîd'dir

73) Dediler ki: "Allah'ın işine mi şaşıyorsun? Allah'ın rahmet ve bereketi sizin üzerinize olsun ey hane halkı! Şüphesiz O, Hamîd'dir, Mecîd'dir."

الرَّوْعُ İbrahim'inإِبْرَاهِيمَ عَنْ gidipذَهَبَ Ne zamankiفَلَمَّا
يُجَادِلُنَا müjdeالْبُشْرَى kendisine gelinceوَجَاءَتْهُ korkusu
Lutلُوطٍ kavmi hakkındaقَوْمِ فِي bizimle tartışmaya koyuldu

74) Ne zamanki, İbrahim'in korkusu gidip kendisine müjde gelince, Lut kavmi hakkında bizimle tartışmaya koyuldu.

yumuşak huyluلَحَلِيمٌ İbrahimإِبْرَاهِيمَ Çünkü gerçektenإِنَّ
gönülden yönelen biriydiمُنِيبٌ duyguluأَوَّاهٌ

75) Çünkü İbrahim gerçekten yumuşak huylu, duygulu, gönülden yönelen biriydi.

إِنَّهُ şu kiهَذَا عَنْ bundan vazgeçأَعْرِضْ Ey İbrahimيَاإِبْرَاهِيمُ
رَبِّكَ emriأَمْرُ gelmiştirجَاءَ elbetteقَدْ Çünkü gerçek
bir عَذَابٌ gelmiştirآتِيهِمْ gerçekten onlaraإِنَّهُمْ ve و Rabbinin
geriمَرْدُودٍ çevrilmeyecekغَيْرُ azab

76) "Ey İbrahim, bundan vazgeç. Çünkü gerçek şu ki, Rabbinin emri elbette gelmiştir ve gerçekten onlara geri çevrilmeyecek bir azab gelmiştir."

سِيءَ Lut'aلُوطًا elçilerimizرُسُلُنَا geldiğindeجَاءَتْ لَمَّا Veو
بِهِمْ göğsünü bir sıkıntıوَضَاقَ onlardan بِهِمْ kaygılandı
zorluعَصِيبٌ bir günيَوْمٌ Buهَذَا dediوَقَالَ bastıذَرْعًا dolayı

77) Ve elçilerimiz Lut'a geldiğinde, onlardan dolayı kaygılandı, göğsünü bir sıkıntı bastı ve: "Bu, zorlu bir gün." dedi.

kendisine إِلَيْهِ koşarakيُهْرَعُونَ kavmiقَوْمُهُ geldiوَجَاءَهُ Ve و
يَعْمَلُونَ onlarكَانُوا daha öncedenقَبْلُ وَمِنْ doğru
Ey يَاقَوْمِ Dedi kiقَالَ kötülüklerالسَّيِّئَاتِ işlemekteydiler
daha أَطْهَرُ Onlarهُنَّ kızlarımبَنَاتِي işteهَؤُلَاءِ kavmim
ve و Allah'tanاللهَ Artık korkunفَاتَّقُوا sizin içinلَكُمْ temizdir
beni misafirlerimin ضَيْفِي فِي küçük düşürmeyinتُخْزُونِ لَا
hiç رَشِيدٌ bir adamرَجُلٌ İçinizdeمِنْكُمْ yok mu?أَلَيْسَ önünde
aklı başında olan

78) Ve kavmi kendisine doğru koşarak geldi; onlar daha önceden kötülükler işlemekteydiler. Dedi ki: "Ey kavmim, işte kızlarım. Onlar sizin için daha temizdir. Artık Allah'tan korkun ve beni misafirlerimin önünde küçük düşürmeyin. İçinizde hiç aklı başında olan bir adam yok mu?"

(*)Melekler Hz. Lût'un, karısı dışındaki aile fertlerini alıp gecenin bir vaktinde şehri terk etmesini istediler. Karısı iman etmediğinden o da kâfirlerle birlikte yok olacaktı.

قالت ياويلتا أألد وأنا عجوز وهذا بعلي شيخا إن هذا لشيء
عجيب (٧٢) قالوا أتعجبين من أمر الله رحمة الله وبركاته
عليكم أهل البيت إنه حميد مجيد (٧٣) فلما ذهب عن
إبراهيم الروع وجاءته البشرى يجادلنا في قوم لوط (٧٤) إن
إبراهيم لحليم أواه منيب (٧٥) ياإبراهيم أعرض عن هذا إنه
قد جاء أمر ربك وإنهم آتيهم عذاب غير مردود (٧٦) ولما
جاءت رسلنا لوطا سيء بهم وضاق بهم ذرعا وقال هذا يوم
عصيب (٧٧) وجاءه قومه يهرعون إليه ومن قبل كانوا
يعملون السيئات قال ياقوم هؤلاء بناتي هن أطهر لكم فاتقوا
الله ولا تخزون في ضيفي أليس منكم رجل رشيد (٧٨)
قالوا لقد علمت ما لنا في بناتك من حق وإنك لتعلم ما نريد
(٧٩) قال لو أن لي بكم قوة أو آوي إلى ركن شديد (٨٠)
قالوا يالوط إنا رسل ربك لن يصلوا إليك فأسر بأهلك بقطع
من الليل ولا يلتفت منكم أحد إلا امرأتك إنه مصيبها ما
أصابهم إن موعدهم الصبح أليس الصبح بقريب (٨١)

مَا لَنَا sen de biliyorsun kiعَلِمْتَ Andolsunلَقَدْ Dediler kiقَالُوا
مِنْ حَقٍّ senin kızlarındaبَنَاتِكَ فِي hiçbir hakkımız yoktur
istediğimiziنُرِيدُ neمَا bilirsinلَتَعْلَمُ Sen bizimوَإِنَّكَ gerçekten

79) Dediler ki: "Andolsun sen de biliyorsun ki senin kızlarında hiçbir hakkımız yoktur. Sen bizim ne istediğimizi gerçekten bilirsin."

أَوْ gücümقُوَّةً Sizeبِكُمْ yetecekلِي أَنَّ olsaydıلَوْ Dedi kiقَالَ
sağlamشَدِيدٍ bir yereرُكْنٍ إِلَى sığınabilseydimآوِي veya

80) Dedi ki: "Size yetecek gücüm olsaydı veya sağlam bir yere sığınabilseydim."

رَبِّكَ elçileriyizرُسُلُ bizإِنَّا Lutلُوطُ Eyيَا Dediler kiقَالُوا
فَأَسْرِ Onlar sanaإِلَيْكَ asla ulaşamazlarيَصِلُوا لَنْ Rabbimizin
اللَّيْلِ مِنَ bir parçasındaبِقِطْعٍ ailenle birlikteبِأَهْلِكَ yürü
مِنْكُمْ Sakın dönüp arkasına bakmasınيَلْتَفِتْ لَا Veو Gecenin
Çünkü إِنَّهُ senin eşinامْرَأَتَكَ fakat başka إِلَّا hiçbiriأَحَدٌ sizden
ona da isabet أَصَابَهُمْ مَا isabet edecek olanمُصِيبُهَا onlara
الصُّبْحُ onlara va'dolunanمَوْعِدَهُمُ Kuşkusuzإِنَّ edecektir
yakınبِقَرِيبٍ Sabah daالصُّبْحُ değil mi?أَلَيْسَ vakit sabahtır

81) Dediler ki: "Ey Lut, biz Rabbimizin elçileriyiz. Onlar sana asla ulaşamazlar. Gecenin bir parçasında ailenle birlikte yürü. Ve sakın, sizden hiçbiri dönüp arkasına bakmasın; fakat senin eşin başka. Çünkü onlara isabet edecek olan, ona da isabet edecektir. Kuşkusuz onlara vaadolunan vakit sabahtır. Sabah da yakın değil mi?"

فلما جاء أمرنا جعلنا عاليها سافلها وأمطرنا عليها حجارة من
سجيل منضود (٨٢) مسومة عند ربك وما هي من الظالمين
ببعيد (٨٣) وإلى مدين أخاهم شعيبا قال ياقوم اعبدوا الله ما
لكم من إله غيره ولا تنقصوا المكيال والميزان إني أراكم
بخير وإني أخاف عليكم عذاب يوم محيط (٨٤) وياقوم
أوفوا المكيال والميزان بالقسط ولا تبخسوا الناس أشياءهم
ولا تعثوا في الأرض مفسدين (٨٥) بقية الله خير لكم إن
كنتم مؤمنين وما أنا عليكم بحفيظ (٨٦) قالوا ياشعيب
أصلاتك تأمرك أن نترك ما يعبد آباؤنا أو أن نفعل في أموالنا
ما نشاء إنك لأنت الحليم الرشيد (٨٧) قال ياقوم أرأيتم إن
كنت على بينة من ربي ورزقني منه رزقا حسنا وما أريد أن
أخالفكم إلى ما أنهاكم عنه إن أريد إلا الإصلاح ما استطعت
وما توفيقي إلا بالله عليه توكلت وإليه أنيب (٨٨)

çevirdikجعلنا emrimizأمرنا geldiğiجاء Böylece zamanفلما
عليها yağdırdıkأمطرنا ve و altınaسافلها oranın üstünüعاليها
منضود balçıktan pişirilmiş من سجيل taşlar حجارة üzerlerine
birbiri ardınca

82) Böylece emrimiz geldiği zaman, oranın üstünü altına çevirdik ve üzerlerine balçıktan pişirilmiş, birbiri ardınca taşlar yağdırdık.

değildirوما Rabbininربك katındaعند işaretlenmiştiمسومة
uzakببعيد zalimlerdenمن الظالمين Bunlarهي

83) Rabbinin katında işaretlenmişti. Bunlar zalimlerden uzak değildir.

قال Şuayb'ıشعيبا kardeşleriأخاهم Medyen'e deإلى مدين Ve و
ما Allah'aالله ibadet edinاعبدوا Ey kavmimياقوم Dedi ki
ولا تنقصوا O'ndan başkaغيره ilahınızمن إله sizinلكم yoktur
Ben إني tartıyıالميزان ve و Ölçüyüالمكيال eksik tutmayın
Veو bir hayır içindeبخير sizi görüyorumأراكم gerçekten
عذاب sizi çepeçevreعليكم korkuyorumأخاف doğrusuإني
kuşatacak olanمحيط bir gününيوم azabından

84) Ve Medyen (kavmine) de kardeşleri Şuayb'ı (gönderdik.) Dedi ki: "Ey kavmim, Allah'a ibadet edin, sizin O'ndan başka ilahınız yoktur. Ölçüyü ve tartıyı eksik tutmayın. Ben, sizi gerçekten bir hayır içinde görüyorum. Ve doğrusu sizi çepeçevre kuşatacak olan bir günün azabından korkuyorum."

Medyen, Hicaz bölgesi ile Suriye ticaret yolu üzerinde, Akabe körfezine yakın bir yerleşim merkezi idi. Şuayb aleyhisselâm ise Medyen ve Eyke halkına gönderilmişi bîr peygamberdir. O da diğer peygamberler gibi inkarcı ve putperest halkına önce Allah'tan başka ilah olmadığını anlattı ve herkesi O'na kulluk etmeye çağırdı. Ancak Medyen halkı putperestliğinin yanında toplumsal ahlâk, özellikle ticaret ahlâkı bakımından da bozulmuştu. Esasen Medyen halkı bolluk içinde, müreffeh bir hayat yaşıyordu; yani onların böyle ahlâk dışı davranışlara sapmaları yoksulluktan kaynaklanmıyordu.

المكيال tastamam yerine getirinأوفوا Ey kavmimياقوم Veو
eksik تبخسوا ولا adaletleبالقسط tartıyıالميزان ve و ölçüyü
karışıklık تعثوا ولا eşyalarınıأشياءهم İnsanlaraالناس vermeyin
fesatçılar olarakمفسدين Yeryüzündeفي الأرض çıkarmayın

85) Ve "Ey kavmim, ölçüyü ve tartıyı adaletle tastamam yerine getirin. İnsanlara eşyalarını eksik vermeyin. Yeryüzünde fesatçılar olarak karışıklık çıkarmayın."

إن sizin içinلكم daha hayırlıdırخير Allah'ınالله bıraktığıبقية
Benأنا değilimوما mü'minمؤمنين kimselersenizكنتم Eğer
bir gözetleyiciبحفيظ sizin üzerinizdeعليكم

86) "Eğer mü'min kimselerseniz Allah'ın bıraktığı sizin için daha hayırlıdır. Ben, sizin üzerinizde bir gözetleyici değilim."

senin namazın mıأصلاتك Ey Şuaybياشعيب Dediler kiقالوا
taptığıيعبد şeyleriما bırakmamızıنترك أن emrediyor?تأمرك
davranmaktan نفعل أن ya daأو atalarımızınآباؤنا
نشاء ما mallarımızأموالنا konusundaفي vazgeçmemizi
sen bir kimsesinلأنت Çünkü muhakkakإنك dilediğimiz gibi
aklı başındaالرشيد yumuşak huyluالحليم

87) Dediler ki: "Ey Şuayb, atalarımızın taptığı şeyleri bırakmamızı ya da mallarımız konusunda dilediğimiz gibi davranmaktan vazgeçmemizi senin namazın mı emrediyor? Çünkü sen, muhakkak yumuşak huylu, aklı başında bir kimsesin."

görüşünüz nedir söyler أرأيتم Ey kavmimياقوم Dedi kiقال
apaçık bir بينة üzerindeعلى ben isemكنت Yaإن misiniz?
O منه beni bir rızık ileرزقني ve و Rabbimdenمن ربي belge
وما أريد güzelحسنا rızıklandırmışsa?رزقا da kendisinden
إلى ما أنهاكم size aykırı davranmak أخالفكم أن istemiyorum
إن أريد şeylereعنه Size yasakladığım kendim uymayarak
ما استطعت ıslah etmektirالإصلاح yalnızcaإلا Benim istediğim
بالله ancakإلا Benim başarımتوفيقي وما gücüm oranında
veو Ben yalnız tevekkül ettimتوكلت O'naعليه Allah iledir
yöneldimأنيب yalnız O'naإليه

88) Dedi ki: "Ey kavmim görüşünüz nedir söyler misiniz? Ya ben Rabbimden apaçık bir belge üzerinde isem ve O da beni kendisinden güzel bir rızık ile rızıklandırmışsa? Size yasakladığım şeylere kendim uymayarak size aykırı davranmak istemiyorum. Benim istediğim, gücüm oranında yalnızca ıslah etmektir. Benim başarım ancak Allah iledir; Ben yalnız O'na tevekkül ettim ve yalnız O'na yöneldim."

(*)Buna benzer âyetler (17,28,63) daha Önce Hz. Muhammed ve diğer pey-gamberlerle ilgili olarak geçmişti. Görüldüğü üzere diğer peygamberler gibi Hz. Şuayb da insanları çağırdığı tevhid inancı ve ahlâk ilkeleri konusunda kendisinin akli ve nakli delillere sahip olduğunu açıkladı; kavminin meseleyi bir de bu açıdan değerlendirmesini istedi, Allah tarafından kendisine verilen güzel rızıktan maksat maddi ihtiyaçlarını karşılayacağı helâl mal olabileceği gibi yüce ve manevi bir makam olan peygamberlik görevi de olabilir; her ikisini birlikte kastetmiş olması da mümkündür.

وياقوم لا يجرمنكم شِقَاقِي أَنْ يصيبكم مِثْلُ ما أصاب قوم
نوح أو قوم هودٍ أو قوم صالح وما قوم لوطٍ منكم ببعيدٍ
(٨٩) واستغفروا ربكم ثم توبوا إليه إن ربي رحيم ودود
(٩٠) قالوا ياشعيب ما نفقه كثيرا مما تقولُ وإنا لنراك فينا
ضعيفًا ولولا رهطك لرجمناك وما أنت علينا بعزيز (٩١) قالَ
ياقوم أرهطي أعز عليكم من الله واتخذتموه وراءكم ظهريا
إن ربي بما تعملونَ محيطٌ (٩٢) وياقوم اعملوا على مكانتكم
إني عاملٌ سوف تعلمونَ من يأتيه عذاب يخزيه ومن هو
كاذب وارتقبوا إني معكم رقيب (٩٣) ولما جاءَ أمرنا نجينا
شعيبا والذين آمنوا معه برحمةٍ منا وأخذَت الذين ظلموا
الصيحةُ فأصبحوا في ديارهم جاثمين (٩٤) كأنْ لم يغنوا فيها
ألا بعدا لمدين كما بعدت ثمود (٩٥) ولقد أرسلنا موسى
بآياتنا وسلطانٍ مبينٍ (٩٦) إلى فرعونَ وملئه فاتبعوا أمر
فرعونَ وما أمر فرعونَ برشيدٍ (٩٧)

bana شِقَاقِي sebeb olmasın لَا يجرمنكم Ey kavmim ياقوم Ve و
bir مِثْلُ başlarına gelen يصيبكم sakın أَنْ karşı gelişiniz
أو Nuh نُوحٍ kavminin قوم musibetlerin ما أصاب benzerinin
صالح kavminin قوم veya أو Hud هودٍ kavminin قوم ya da
ببعيد sizden منكم Lut لوطٍ kavmi de قوم değildir وما Salih
uzak

89) Ve "Ey kavmim, bana karşı gelişiniz, sakın Nuh kavminin ya da Hud kavminin veya Salih kavminin başlarına gelen musibetlerin bir benzerinin başınıza gelmesine sebeb olmasın. Lut kavmi de sizden uzak değildir."

sonra ثم Rabbinizden ربكم mağfiret dileyin استغفروا Ve و
benim Rabbim ربي Gerçekten إن O'na إليه tevbe edin توبوا
Vedûd'dur ودود Rahîm'dir رحيم

90) Ve "Rabbinizden mağfiret dileyin sonra O'na tevbe edin. Gerçekten benim Rabbim Rahîm (bağışlayan)'dir, Vedûd (çok seven)'dur."

biz نفقه anlamıyoruz ما Ey Şuayb ياشعيب Dediler ki قالوا
و söylediklerinden مما تقول bir çoğunu كثيرا senin kavrayıp
içimizde فينا biz seni biri görüyoruz لنراك doğrusu إنا Ve
لرجمناك aşiretin olmasaydı رهطك لا eğer لو Ve و zayıf ضعيفا
bize karşı علينا sen أنت değilsin ما Ve و seni taşa tutardık
güçlü بعزيز

91) Dediler ki: "Ey Şuayb, biz senin söylediklerinden bir çoğunu kavrayıp anlamıyoruz. Ve doğrusu biz seni içimizde zayıf biri görüyoruz. Ve eğer aşiretin olmasaydı seni taşa tutardık. Ve sen bize karşı güçlü değilsin."

sizce benim aşiretim أرهطي Ey kavmim ياقوم Dedi ki قال
bir واتخذتموه Allah'tan من الله daha mı عليكم üstündür ki أعز
unutuluvermiş ظهريا arkanızda وراءكم O'nu ه şey edindiniz
محيط yaptıklarınızı بما تعملون Rabbim ربي Şüphesiz إن
çepeçevre kuşatıcıdır

92) Dedi ki: "Ey kavmim, sizce benim aşiretim Allah'tan daha mı üstündür ki; O'nu, arkanızda unutuluvermiş bir şey edindiniz. Şüphesiz Rabbim yaptıklarınızı çepeçevre kuşatıcıdır."

elinizden على مكانتكم yapın اعملوا Ey kavmim ياقوم Ve و
Yakında سوف yapacağım عامل Muhakkak ben de إني geleni
عذاب geleceğini يأتيه azabın من kendisini bileceksiniz تعلمون
olduğunu هو kimin من ve و rüsvay edecek يخزيه azabın
معكم gerçekten ben de إني Gözetleyin وارتقبوا yalancı كاذب
gözetleyiciyim رقيب sizinle beraber

93) Ve "Ey kavmim, elinizden geleni yapın. Muhakkak ben de yapacağım. Yakında kendisini rüsvay edecek azabın kime geleceğini ve kimin yalancı olduğunu bileceksiniz. Gözetleyin, gerçekten ben de sizinle beraber gözetleyiciyim."

شعيبا kurtardık نجينا emrimiz أمرنا geldiği جاء vakit لما Ve و
beraberindeki معه iman آمنوا edenleri الذين ve و Şuayb'ı
yakalayıverdi de أخذت katımızdan منا bir rahmetle برحمة
الذين ظلموا o korkunç ses الصيحة Zulmedenleri ise فأصبحوا
dizüstü çökmüş جاثمين yurtlarında في ديارهم sabahladılar
olarak

94) Ve emrimiz geldiği vakit, Şuayb'ı ve beraberindeki iman edenleri katımızdan bir rahmetle kurtardık. Zulmedenleri ise o korkunç ses yakalayıverdi de yurtlarında dizüstü çökmüş olarak sabahladılar.

Haberiniz ألا orada فيها yaşamış değillerdi لم يغنوا Sanki كأن
uzaklık بعدت nasıl كما Medyen de لمدين uzaklaştı بعدا olsun
Semud'a ثمود verildiyse

95) Sanki orada yaşamış değillerdi. Haberiniz olsun; Semud (kavmin)'a nasıl uzaklık verildiyse Medyen (kavmine) de uzaklaştı.

بآياتنا Musa'yı موسى gönderdik أرسلنا Andolsun ولقد
apaçık مبين bir delille سلطان ve و ayetlerimizle

96) Andolsun Musa'yı ayetlerimizle ve apaçık bir delille gönderdik.

Onlar فاتبعوا ileri gelenlerine ملئه ve و Firavun'a إلى فرعون
hiç te değildi وما Firavun'un فرعون emrine أمر uymuşlardı
doğruyagötürücü برشيد Firavun'un فرعون emri أمر

97) Firavun'a ve ileri gelenlerine. Onlar Firavun'un emrine uymuşlardı. Firavun'un emri hiç de doğruya götürücü değildi.

(*)Bu âyetlerde Hz. Musa'nın önceki peygamberlerin tebliğ ettikleri dini ihya etmek üzere mucize ve delillerle Firavun'a ve ileri gelen çevresine gönderildiği ifade edilmektedir. Firavun ve çevresindekilerin inkarcılıkta direnmeleri sebebiyle sonlarının önceki kavimlerin sonuna benzediğine işaret edilmektedir.

يقدم قومه يوم القيامة فأوردهم النار وبئس الورد المورود
(٩٨) وأتبعوا في هذه لعنة ويوم القيامة بئس الرفد المرفود
(٩٩) ذلك من أنباء القرى نقصه عليك منها قائم وحصيد
(١٠٠) وما ظلمناهم ولكن ظلموا أنفسهم فما أغنت عنهم
آلهتهم التي يدعون من دون الله من شيء لما جاء أمر ربك
وما زادوهم غير تتبيب (١٠١) وكذلك أخذ ربك إذا أخذ
القرى وهي ظالمة إن أخذه أليم شديد (١٠٢) إن في ذلك
لآية لمن خاف عذاب الآخرة ذلك يوم مجموع له الناس
وذلك يوم مشهود (١٠٣) وما نؤخره إلا لأجل معدود (١٠٤)
يوم يأت لا تكلم نفس إلا بإذنه فمنهم شقي وسعيد (١٠٥)
فأما الذين شقوا ففي النار لهم فيها زف وشهيق (١٠٦)
خالدين فيها ما دامت السماوات والأرض إلا ما شاء ربك إن
ربك فعال لما يريد (١٠٧) وأما الذين سعدوا ففي الجنة
خالدين فيها ما دامت السماوات والأرض إلا ما شاء ربك
عطاء غير مجذوذ (١٠٨)

الْقِيامةِ günü يوم O kavminin قومه önüne düşecek يقْدم
ve و ateşe النار onları sürüklemiş olacaktır فأوردهم kıyamet
O varacakları yer الْمورود bir yerdir الْورد ne kötü بِئْس

98) O, kıyamet günü kavminin önüne düşecek ve onları ateşe sürüklemiş olacaktır. O varacakları yer, ne kötü bir yerdir.

ويوم lanete لعنةً Onlar burda da فِي هذِهِ tabi tutuldular وأُتْبِعوا
bir bağıştır الرِفْد ne kötü بِئْس kıyamet الْقِيامةِ gününde de
Yapılan bu bağış الْمرفُود

99) Onlar, burda da, kıyamet gününde de lanete tabi tutuldular. Yapılan bu bağış, ne kötü bir bağıştır.

ülkelere ait الْقُرى haberlerdendir مِن أَنْباءِ İşte bunlar ذَلِك
قائِم Onlardan مِنْها sana عليْك kıssa olarak anlattığımız نَقُصه
kimi de حصِيد ve و Onlardan kiminin izleri hâlâ duruyor
biçilmiştir

100) İşte bunlar sana kıssa olarak anlattığımız ülkelere ait haberlerdendir. Onlardan kiminin izleri hâlâ duruyor ve kimi de biçilmiştir.

ظلموا ancak ولكِن biz onlara zulmetmedik ما ظَلَمْناهم Ve و
Böylece فما أَغْنَتْ onlar kendi nefislerine أَنفُسهم zulmettiler
dua ettikleri التِي يدعون ilahları آلِهتُهم onlara عنْهم sağlamadı
لما جاء hiç bir şey مِن شيْءٍ Allah'ı اللهِ bırakıp da مِن دون
زادوهم bir işe yaramadı وما Rabbinin ربِك emri أَمر gelince
Kayıplarını تَتْبِيبٍ başka غيْر arttırmaktan

101) Ve biz onlara zulmetmedik, ancak onlar kendi nefislerine zulmettiler. Böylece Rabbinin emri gelince, Allah'ı bırakıp da dua ettikleri ilahları, onlara hiçbir şey sağlamadı. Kayıplarını arttırmaktan başka bir işe yaramadı.

أَخذَ إِذَا Rabbin ربك yakalar أَخْذُ işte böyle كَذَلِك Ve و
إِن zulüm ظَالِمةٌ yapan وهِي ülkeleri الْقُرى yakaladığı
pek شَدِيد pek acı أَلِيم O'nun yakalaması أَخْذَه Gerçekten
şiddetlidir

102) Ve Rabbin, zulüm yapan ülkeleri yakaladığı zaman işte böyle yakalar. Gerçekten O'nun yakalaması pek acı, pek şiddetlidir.

korkan خَاف için لِمن ayetler vardır لَآيةً bunda فِي ذَلِك kesin إِن
bir gündür يوم böylece ذَلِك Ahiret الْآخِرةِ azabından عذَاب
ذَلِك ve و insanların الناس O لَه kendisinde toplanacağı مجموع
gözlemlenebilen مشْهود bir gündür يوم böylece

103) Ahiret azabından korkan için bunda kesin ayetler vardır. O, böylece insanların kendisinde toplanacağı bir gündür ve böylece, gözlemlenebilen bir gündür.

bir zamana لِأَجلٍ ancak إِلا biz onu ه geciktiririz نُؤَخِر ما Ve و
sayısı belli معدودٍ kadar

104) Ve biz onu ancak sayısı belli bir zamana kadar geciktiririz.

hiç kimse نَفْس söz söyleyemez لَا تَكَلم gelince يأْتِ O gün يوم
شَقِي Artık onlardan kimi فَمِنْهم O'nun izni بِإِذْنِهِ olmaksızın إِلا
veya bahtiyardır وسعِيد bedbaht

105) O gün gelince, O'nun izni olmaksızın hiç kimse söz söyleyemez. Artık onlardan kimi bedbaht veya bahtiyardır.

onlar لَهم ateştedirler فَفِي النارِ Bedbaht شَقُوا olanlar فَأَما الذِين
inleyerek solurlar شَهِيقٌ ve و yüksek hırıltılarla زَفِير orada فِيها

106) Bedbaht olanlar ateştedirler, onlar orada yüksek hırıltılarla ve inleyerek solurlar.

sürüp gittikçe ما دامتْ orada فِيها Onlar daimidirler خَالِدِين
ربك dilemesi ما شَاءَ dışında إِلا yer الْأَرض ve و gökler السماوات
لِما يرِيد yapandır فَعالٌ Rabbin ربك Şüphesiz إِن Rabbinin
dilediğini

107) Onlar, Rabbinin dilemesi dışında gökler ve yer sürüp gittikçe, orada daimidirler. Şüphesiz Rabbin dilediğini yapandır.

و Ve أَما gelince الذِين olanlara سعِدوا O bahtiyar | فَفِي الْجنةِ
ما دامتْ orada فِيها daimidirler خَالِدِين onlar da cennettedirler
ما dışında إِلا yer الْأَرض ve و gökler السماوات sürüp gittikçe
olmayan غَيْر bir ihsandır عطَاءً Rabbinin ربك dilemesi شَاءَ
Kesintisi مجذُوذٍ

108) Ve o bahtiyar olanlara gelince; onlar da cennettedirler. Rabbinin dilemesi dışında gökler ve yer sürüp gittikçe, orada daimidirler. Kesintisi olmayan bir ihsandır.

(*)Yukarıdaki âyetler, tarihi kıssaların önemli safhalarının nakledilmesinin sebebi üzerinde duruldu. İbret alanlar ve almayanlar konu edilerek âhiret âleminden duygu ve düşünceleri yönlendirici iki safha anlatıldı.

فَلَا تك ِفي ِمريةٍ ِمما يعبد هؤلَاءِ ما يعبدونَ ِإلا كَما يعبد
آباؤهم ِمن قَبلُ وِإنا لَموفوهم نصِيبهم غَير منقُوصٍ (١٠٩)
ولَقَد آتينا موسى الْكِتاب فَاختِلف ِفيِه ولَولَا كَلِمةٌ سبقَت ِمن
ربك لَقُضِي بينهم وِإنهم لَفِي شك ِمنه مرِيبٍ (١١٠) وِإن كُلا
لَما لَيوفينهم ربك أعمالَهم ِإنه ِبما يعملُونَ خبِير (١١١) فَاستقِم
كَما أُمِرت ومن تاب معك ولَا تطْغوا ِإنه ِبما تعملُونَ بصِير
(١١٢) ولَا تركَنوا ِإلَى الذِين ظَلَموا فَتمسكُم النار وما لَكُم ِمن
دون اللهِ ِمن أولِياءَ ثُم لَا تنصرونَ (١١٣) وأَقِم الصلَاةَ طَرفَيِ
النهارِ وزلَفًا ِمن الليل ِإن الْحسناتِ يذْهِبن السيئَاتِ ذَلِك
ذِكْرى ِللذاكِرِين (١١٤) واصبِر فَِإن الله لَا يضِيع أجر
الْمحسِنِين (١١٥) فَلَولَا كَانَ ِمن الْقُرونِ ِمن قَبِلكُم أولُوا بقِيةٍ
ينهونَ عن الْفَسادِ ِفي الْأَرضِ ِإلا قَلِيلًا ِممن أنجينا ِمنهم واتبع
الذِين ظَلَموا ما أُترِفُوا ِفيِه وكَانوا مجرِمِين (١١٦) وما كَانَ
ربك ِليهلِك الْقُرى ِبظُلْمٍ وأهلُها مصلِحونَ (١١٧)

şeyler مِما kuşkuda فِي مِريةٍ Artık sakın olma فَلَا تَكُن
ما onların هؤُلَاءِ ibadet etmekte oldukları يعبد konusunda
ibadet يعبد nasıl كَما ancak ِإلا ibadet ediyor يعبدون idiyseler
ِإنا Ve و Daha önceleri ِمن قَبلُ ataları آباؤُهم ediyorlar
نَصِيبهم onlara ödeyecek olanlarız لَموفوهم şüphesiz biz
eksiltmeksizin غَير منقُوصٍ paylarını onların

109) Artık onların ibadet etmekte oldukları şeyler konusunda, sakın kuşkuda olma. Daha önceleri, ataları nasıl ibadet ediyor idiyseler, bunlar da ancak böyle ibadet ediyorlar. Ve şüphesiz biz, onların paylarını eksiltmeksizin onlara ödeyecek olanlarız.

kitabı الْكِتَاب Musa'ya موسى biz verdik آتَينَا Andolsun ولَقَد
لَا eğer لَو Ve و onda ِفيِه anlaşmazlığa düşüldü فَاختُلِفَ
Rabbinden ِمن ربك geçmiş سبقَتْ bir söz كَلِمةٌ olmasaydı
وِإنهم aralarında بينَهم hüküm verilmiş olacaktı لَقُضِي
ِمنْه bir tereddüt شَك içindedirler لَفِي Gerçekten onlar
kuşku verici مرِيبٍ bundan yana

110) Andolsun biz Musa'ya kitabı verdik, onda anlaşmazlığa düşüldü. Ve eğer Rabbinden bir söz geçmiş olmasaydı, aralarında hüküm verilmiş olacaktı. Gerçekten onlar, bundan yana kuşku verici bir tereddüt içindedirler.

onlara tastamam لَما لَيوفينهم herbirinin كُلا şüphesiz ِإن Ve و
ِإنه amellerinin karşılığını أَعمالَهم Rabbin ربك ödeyecektir
haberdardır خَبِير yaptıklarından ِبما يعملُون Çünkü O

111) Ve şüphesiz Rabbin, herbirinin amellerinin karşılığını onlara tastamam ödeyecektir. Çünkü O, yaptıklarından haberdardır.

(*)Daha önce Hz. Mûsâ'nm Firavun ve adamlarına mucizelerle gönderildiği bildirilmişti. Mûsâ Firavun'a karşı verdiği tevhid mücadelesinden sonra İsrâiloğullan'nı Mısır'dan çıkarıp Sînâ yarımadasındaki Tîh çölüne getirmeyi başardı. Burada Sînâ dağında kendisine Tevrat adındaki ilâhî kitap vahyedildi. İşte âyette Musa'ya verildiği bildirilen kitap budur. Ancak Hz. Musa'nın ümmeti onun Firavun'a karşı verdiği mücadeleyi ve gösterdiği mucizeleri bilmelerine rağmen bu kutsal kitabı anlama ve uygulama hakkında ihtilâfa düştüler. Kitabın bazı hükümlerini gizleyenler, onu istedikleri yönde yorumlayanlar, kendi fikirlerini kutsal kitabın içine katarak bunun Allah tarafından gönderilmiş olduğunu ileri sürenler oldu. "Daha önce verilmiş söz"den maksat, Allah'ın, kitap hakkında ihtilâfa düşenleri hemen cezalandırmayıp belirlenen zaman gelinceye kadar bekleyeceğine veya kıyamet gününe kadar onlara mühlet vereceğine dair sözüdür

أُمِرتَ gibi كَما Artık sen de dosdoğru ol فَاستَقِم
معك tevbe edenler تَاب de ومن emrolunduğun
ِبما Şüphesiz O ِإنه aşırı gitmeyin تَطْغَوا لَا Ve و beraberindeki
görendir بصِير yaptıklarınızı تَعملُون

112) Artık sen de beraberindeki tevbe edenler de emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Ve aşırı gitmeyin. Şüphesiz O, yaptıklarınızı görendir.

bir de ِإلَى الذِين ظَلَموا meyletmeyin تَركَنُوا لَا Ve و
ما Ve و ateş النار yoksa size dokunur فَتَمسكُم zulmedenlere
veliniz ِمن أَولِياء Allah'tan اللهِ başka ِمن دون sizin لَكُم yoktur
yardım göremezsiniz تُنصرون لَا sonra ثُم

113) Ve bir de zulmedenlere meyletmeyin, yoksa size ateş dokunur. Ve sizin Allah'tan başka veliniz yoktur, sonra yardım göremezsiniz.

النهارِ iki tarafında طَرفَيِ namazı الصلَاةَ dosdoğru kıl أَقِم Ve و
ِإن gecenin ِمن الليل yakın saatlerinde زلَفًا ve و gündüzün
kötülükleri السيئَاتِ giderir يذْهِبن iyilikler الْحسنَاتِ Şüphesiz
öğüt alanlara ِللذاكِرِين bir öğüttür ذِكْرى Bu ذَلِك

114) Ve gündüzün iki tarafında ve gecenin yakın saatlerinde namazı dosdoğru kıl. Şüphesiz iyilikler kötülükleri giderir. Bu, öğüt alanlara bir öğüttür.

zayi etmez يضِيع لَا Allah الله Çünkü فَِإن sabret اصبِر Ve و
muhsinlerin الْمحسِنِين mükafatını أَجر

115) Ve sabret! Çünkü Allah muhsinlerin mükafatını zayi etmez.

Sizden ِمن قَبلِكُم nesillerden الْقُرونِ ِمن كَان değil miydi? فَلَولَا
kişiler bulunmalı بقِيةٍ fazilet sahibi أُولُوا önceki
ِإلا yeryüzünde ِفي الْأَرضِ fesadı الْفَسادِ عن engelleyecek ينْهون
ِمنْهم kurtardığımızdan أَنْجينَا ِممن pek azı قَلِيلًا dışında
ما Zulmedenler ise الذِين ظَلَموا peşine düştüler واتبع onlardan
Onlar zaten idi وكَانُوا içinde ِفيِه bulundukları refahın أُتْرِفُوا
günahkârlar مجرِمِين

116)Sizden önceki nesillerden onlardan kurtardığımızdan pek azı dışında yeryüzünde fesadı engelleyecek fazilet sahibi kişiler bulunmalı değil miydi? Zulmedenler ise, içinde bulundukları refahın peşine düştüler. Onlar zaten günahkârlar idi.

helak edecek ِليهلِك senin Rabbin ربك كَان değildi ما Ve و
ıslah eden مصلِحون halkı وأَهلُها zulüm ile ِبظُلْمٍ o ülkeleri الْقُرى
kimseler iken

117) Ve halkı, ıslah eden kimseler iken, senin Rabbin o ülkeleri zulüm ile helak edecek değildi.

ولو شاءَ ربك لجعلَ الناس أمةً واحِدةً ولا يزالُونَ مختلِفِ
(١١٨) إلا من رحِم ربك ولذَلِك خلقهم وتمت كلِمةُ ربك
لأملأن جهنم مِن الجِنةِ والناس أجمعِ (١١٩) وكلا نقُص
عليك مِن أنباءِ الرسل ما نثبت بِهِ فُؤادك وجاءَك فِي هذِهِ
الحق وموعِظةٌ وذِكرى لِلمؤمِنِ (١٢٠) وقُلْ لِلذِين لا يؤمِنونَ
اعملُوا على مكانتِكم إنا عامِلُونَ (١٢١) وانتظِروا إنا منتظِرونَ
(١٢٢) ولِلهِ غيب السماواتِ والأرض وإليهِ يرجع الأمر كله
فاعبده وتوكلْ عليهِ وما ربك بِغافِلٍ عما تعملُونَ (١٢٣)

سورة يوسف (١٢)

بِسمِ اللهِ الرحمن الرحِيم

الر تِلك آيات الكِتابِ المبِين (١) إنا أنزلناه قُرآنا عربِيا
لعلكم تعقِلُونَ (٢) نحن نقُص عليك أحسن القصص بِما
أوحينا إليك هذا القُرآنَ وإنْ كُنت مِن قبلِهِ لمِن الغافِلِ (٣)
إِذْ قالَ يوسف لِأبِيهِ ياأبتِ إني رأيت أحد عشر كوكبا
والشمس والقمر رأيتهم لِي ساجِدِين (٤)

kılardı لجعلَ elbette Rabbin ربك dileseydi شاءَ eğer لو Ve و
onlarsa لا يزالُون Ve و tek bir واحِدةً ümmet أمةً insanları الناس
anlaşmazlık مختلِفين hâlâ içerisindedirler

118) Ve eğer Rabbin dileseydi, insanları elbette tek bir ümmet kılardı. Ve onlarsa hâlâ anlaşmazlık içerisindedirler.

لِذَلِك Ve و Rabbinin ربك rahmet رحِم ettikleri من müstesna إلا
Böylece وتمتْ onları yaratmıştır خلقهم zaten bunun için
لأملأن Rabbinin ربك sözü de كلِمةُ tümüyle gerçekleşmiştir
الناس ve و cinlerden مِن الجِنةِ cehennemi جهنم Kuşkusuz
tümüyle dolduracağım أجمعِين insanlardan

119) Rabbinin rahmet ettikleri müstesna. Ve zaten onları bunun için yaratmıştır. Böylece Rabbinin: "Kuşkusuz, cehennemi cinlerden ve insanlardan, tümüyle dolduracağım" sözü de tümüyle gerçekleşmiştir.

مِن أنباءِ sana عليك doğru haberler aktarıyoruz كلا نقُص Ve و
بِهِ sağlamlaştıracak ما نثبتُ Resullerin الرسل haberlerinden
Bunda da sana فِي هذِهِ gelmiştir وجاءك kalbini فُؤادك onunla
لِلمُؤمِنِين bir öğüt ذِكرى ve و bir uyarı وموعِظةٌ hak الحق
mü'minlere de

120) Ve sana Resullerin haberlerinden –onunla kalbini sağlamlaştıracak- doğru haberler aktarıyoruz. Bunda da sana hak, mü'minlere de bir öğüt ve bir uyarı gelmiştir.

yapın اعملُوا iman لا يؤمِنُون etmeyenlere لِلذِين de ki قُل Ve و
yapacağız عامِلُون biz de إنا Elinizden مكانتِكم geleni على

121) Ve iman etmeyenlere de ki: "Elinizden geleni yapın; biz de yapacağız."

منتظِرون gerçekten biz de إنا gözleyip durun انتظِروا Ve و
gözleyip duruyoruz

122) "Ve gözleyip durun, gerçekten biz de gözleyip duruyoruz."

الأرض ve و göklerin السماواتِ gaybı غيب Allah'ındır لِلهِ Ve و
فاعبده bütün كله işler الأمر döndürülür يرجع O'na وإليهِ yerin
وما O'na عليهِ tevekkül et توكل ve و öyleyse O'na ibadet et
عما تعملُون asla gafil بِغافِلٍ Rabbin ربك değildir
yaptıklarınızdan

123) Ve göklerin ve yerin gaybı Allah'ındır, bütün işler O'na döndürülür; öyleyse O'na ibadet et ve O'na tevekkül et. Rabbin yaptıklarınızdan asla gafil değildir.

12 YUSUF SURESİ

Kur'ân-ı Kerim'in 12. sûresi. 111 âyet, 1706 kelime, 7166 harftir. Sûre, Mekke döneminin sonlarında, Kureyş'in Hz. Peygamber'i öldürme, sürgün etme veya hapsetmeyi planladığı bir dönemde nâzil oldu. Müşrikler, yahudi bilginlerinden öğrendikleri üzere, Hz. Muhammed'e, "Madem ki Allah sana her şeyi öğretiyor, o halde bize haber ver; İsrailoğulları niçin Mısır'a gidip yerleştiler?" diye, bir soru sordular. Onların düşüncesine göre Muhammed (a.'s) bu soru karşısında sıkışıp kalacak, doğru dürüst cevap veremeyecekti. İşte Yûsuf sûresi bu olay üzerine nazil oldu. Adını, başından sonuna kadar Hz. Yûsuf'un kıssasını konu aldığı için onun adından almıştır.

Rahim الرحِيم Rahman الرحمن Allah'ın اللهِ adıyla بِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Kitab'ın الكِتاب ayetleridir آيات Bunlar تِلك Ra ر Lam ل Elif ا
apaçık المبِين

1) Elif, Lam, Ra. Bunlar apaçık Kitab'ın ayetleridir.

bir Kur'an olarak قُرآنا onu indirdik أنزلناه Gerçekten biz إنا
akıl تعقِلُون erdirirsiniz diye لعلكم Arapça عربِيا

2) Gerçekten biz, akıl erdirirsiniz diye, onu Arapça bir Kur'an olarak indirdik.

القصص en güzel أحسن sana عليك anlatacağız نقُص Biz نحن
Kur'an'ı القُرآن bu هذا sana إليك vahyetmekle أوحينا بِما kıssayı
bundan لمِن الغافِلِين daha önce مِن قبلِهِ sen كُنت oysa إن Ve و
haberi olmayanlardandın

3) Biz sana bu Kur'an'ı vahyetmekle en güzel kıssayı sana anlatacağız. Ve oysa sen, daha önce, bundan haberi olmayanlardandın.

Ey ياأبتِ babasına لِأبِيهِ Yusuf يوسف demişti قال Hani إِذْ
on عشر bir أحد gördüm رأيت gerçekten ben إني babacığım
Gördüm ki رأيتهم ayı القمر ve و güneşi والشمس yıldız كوكبا
secde ediyorlardı ساجِدِين bana لِي onlar

4) Hani Yusuf babasına: "Ey babacığım, gerçekten ben on bir yıldız, güneşi ve ayı gördüm. Gördüm ki onlar bana secde ediyorlardı." demişti.

Yûsuf, babası Yakub, babası İshak, babası İbrahim aleyhisselâm. Görüldüğü gibi Yûsuf, Hz. İbrahim'in dördüncü kuşaktan torunudur. Ya'kub ile eşi Rahil'den dünyaya gelmiştir. Resûlullah buyurmuşlardır ki: "İnsanların en şereflisi, Allah'ın peygamberi Yûsuf tur; o, Allah'ın peygamberinin oğludur; o da Allah'ın peygamberinin oğludur; o da Allah'ın dostunun (halîl) oğludur."[341]

رُؤْيَاكَ anlatma تَقْصُصْ لَا Ey yavrum يَابُنَيَّ Demişti ki قَالَ
sana لَكَ yoksa kurarlar فَيَكِيدُوا kardeşlerine عَلَى إِخْوَتِكَ rüyanı
bir عَدُوٌّ insanın لِلْإِنسَانِ şeytan الشَّيْطَانَ Çünkü إِنَّ bir tuzak كَيْدًا
apaçık مُبِينٌ düşmanıdır

5) Demişti ki: "Ey yavrum, rüyanı[375] kardeşlerine anlatma, yoksa sana bir tuzak kurarlar. Çünkü şeytan insanın apaçık bir düşmanıdır."

Rabbin رَبُّكَ seni beğenip seçecek يَجْتَبِيكَ böylece كَذَٰلِكَ Ve وَ
الْأَحَادِيثِ yorumuna dair مِن تَأْوِيلِ sana bilgi öğretecek وَيُعَلِّمُكَ
senin عَلَيْكَ nimetini نِعْمَتَهُ tamamlayacaktır يُتِمُّ ve وَ rüya
أَتَمَّهَا gibi كَمَا Yakup يَعْقُوبَ ailesinin وَعَلَىٰ آلِ üzerindeki
إِبْرَاهِيمَ daha önce مِن قَبْلُ ataların عَلَىٰ أَبَوَيْكَ tamamladığı
عَلِيمٌ Rabbin رَبَّكَ Şüphesiz ki إِنَّ İshak'a وَإِسْحَاقَ ve وَ İbrahim
Hakîm'dir حَكِيمٌ Alîm'dir

6) "Ve Rabbin seni böylece beğenip seçecek, sana rüya yorumuna dair bilgi öğretecek ve daha önce ataların İbrahim ve İshak'a tamamladığı gibi senin ve Yakup ailesinin üzerindeki nimetini tamamlayacaktır. Şüphesiz ki Rabbin Alîm'dir, Hakîm'dir."

(*)Yüce Allah, Hz. Yûsuf'u peygamber olarak seçtikten sonra ona hadiselerin yorumunu öğretecekti. Ayette geçen ehâdîs kelimesi, "sözler" anlamına geldiği kadar, "hâdiseler" yani sosyal olaylar manasına da gelmektedir. "Söz ve haberlerin yorumu" denirken, "istikbalde görülecek rüyaların yorumu" kendisine öğretilecek demektir.

إِخْوَتِهِ ve وَ Yusuf يُوسُفَ فِي vardır كَانَ Andolsun لَقَدْ
soranlar için لِلسَّائِلِينَ ayetler آيَاتٌ kardeşlerinde

7) Andolsun, Yusuf ve kardeşlerinde soranlar için ayetler vardır.

onlar أَخُوهُ ile وَ Yusuf لَيُوسُفُ şöyle demişlerdi قَالُوا Hani إِذْ
مِنَّا babamızın إِلَىٰ أَبِينَا bizden sevgilidir أَحَبُّ kardeşi
güçlü bir topluluk olduğumuz عُصْبَةٌ biz نَحْنُ Ve وَ nezdinde
bir ضَلَالٍ içindedir لَفِي babamız أَبَانَا Gerçekten إِنَّ halde
açıkça مُبِينٍ şaşkınlık

8)Hani onlar şöyle demişlerdi: "Ve biz, güçlü bir topluluk olduğumuz halde, babamızın nezdinde Yusuf ile kardeşi bizden daha sevgilidir. Gerçekten babamız, açıkça bir şaşkınlık içindedir."

onu ه atıverin اطْرَحُو Yahut أَوِ Yusuf'u يُوسُفَ öldürün اقْتُلُوا
sizi sevsin وَجْهُ yalnız size لَكُمْ yönelsin يَخْلُ bir yere أَرْضًا
bundan sonra da مِن بَعْدِهِ olursunuz وَتَكُونُوا Babanız أَبِيكُمْ
salih صَالِحِينَ bir topluluk قَوْمًا

9) "Yusuf'u öldürün. Yahut onu bir yere atıverin. Babanız yalnız size yönelsin, sizi sevsin, bundan sonra da salih bir topluluk olursunuz."

öldürmeyin تَقْتُلُوا لَا İçlerinden مِّنْهُمْ bir sözcü قَائِلٌ dedi ki قَالَ
الْجُبِّ kuyunun فِي غَيَابَتِ onu bırakın da وَأَلْقُوهُ Yusuf'u يُوسُفَ
yolcu السَّيَّارَةِ kafilesinden biri بَعْضُ onu alsın يَلْتَقِطْهُ dibine
yapacak فَاعِلِينَ iseniz كُنتُمْ Eğer إِن

10)İçlerinden bir sözcü dedi ki: "Yusuf'u öldürmeyin. Eğer yapacak iseniz, onu kuyunun dibine bırakın da yolcu kafilesinden biri onu alsın."

قَالَ يابني لا تقصص رؤياك على إخوتك فيكيدوا لك كيدا إن
الشيطان للإنسان عدو مبين (٥) وكذلك يجتبيك ربك
ويعلمك من تأويل الأحاديث ويتم نعمته عليك وعلى آل
يعقوب كما أتمها على أبويك من قبل إبراهيم وإسحاق إن
ربك عليم حكيم (٦) لقد كان في يوسف وإخوته آيات
للسائلين (٧) إذ قالوا ليوسف وأخوه أحب إلى أبينا منا
ونحن عصبة إن أبانا لفي ضلال مبين (٨) اقتلوا يوسف أو
اطرحوه أرضا يخل لكم وجه أبيكم وتكونوا من بعده قوما
صالحين (٩) قال قائل منهم لا تقتلوا يوسف وألقوه في غيابة
الجب يلتقطه بعض السيارة إن كنتم فاعلين (١٠) قالوا ياأبانا
ما لك لا تأمنا على يوسف وإنا له لناصحون (١١) أرسله معنا
غدا يرتع ويلعب وإنا له لحافظون (١٢) قال إني ليحزنني أن
تذهبوا به وأخاف أن يأكله الذئب وأنتم عنه غافلون (١٣)
قالوا لئن أكله الذئب ونحن عصبة إنا إذا لخاسرون (١٤)

لَا sana ne oluyor da مَا لَكَ Ey babamız يَاأَبَانَا Dediler ki قَالُوا
وَإِنَّا Yusuf يُوسُفَ hakkında عَلَىٰ bize güvenmiyorsun? تَأْمَنَّا
iyiliğini isteyenleriz لَنَاصِحُونَ onun لَهُ Oysa gerçekte biz

11) Dediler ki: "Ey babamız, sana ne oluyor da Yusuf hakkında bize güvenmiyorsun? Oysa gerçekte biz, onun iyiliğini isteyenleriz."

يَرْتَعْ gönlünce غَدًا bizimle مَعَنَا Sen onu gönder de أَرْسِلْهُ
لَحَافِظُونَ onu لَهُ biz إِنَّا Ve وَ oynasın يَلْعَبْ ve وَ gezsin
mutlaka koruruz

12)Sen onu bizimle gönder de gönlünce gezsin ve oynasın. Ve biz onu mutlaka koruruz.

تَذْهَبُوا أَن üzer لَيَحْزُنُنِي gerçekten beni إِنِّي Dedi ki قَالَ
onu يَأْكُلَهُ أَن korkuyorum أَخَافُ ve وَ Sizin onu بِهِ götürmeniz
habersiz غَافِلُونَ ondan عَنْهُ siz وَأَنتُمْ kurdun الذِّئْبُ yemesinden
iken

13) Dedi ki: "Sizin onu götürmeniz gerçekten beni üzer ve siz ondan habersiz iken onu kurdun yemesinden korkuyorum."

kurt الذِّئْبُ onu yerse أَكَلَهُ Andolsun ki لَئِنْ Dediler ki قَالُوا
إِذًا doğrusu biz إِنَّا güçlü bir topluluk iken عُصْبَةٌ biz وَنَحْنُ
zarara uğrayanlar oluruz لَخَاسِرُونَ

14) Dediler ki: "Andolsun ki, biz güçlü bir topluluk iken onu kurt yerse, doğrusu biz zarara uğrayanlar oluruz."

(*)"Niçin Yûsuf hakkında bize güvenmiyorsun?" şeklindeki sorulardan anlaşılıyor ki kardeşleri daha önce de Yûsuf'un kendileriyle beraber kıra çıkmasını istemişler fakat, babaları bu konuda onlara güvenmediği için buna izin vermemişti. Yakub aleyhisselâm aslında oğullarına güvenmediği halde, bunu hissetirmeme nezaketini göstermiş, gerekçe olarak, onlar farkında olmadan Yûsuf'u kurtların yiyebileceğinden korktuğunu ifade etmiştir.

فلما ذهبوا به وأجمعوا أنْ يجعلوه في غيابة الجب وأوحينا
إليه لتنبئنهم بأمرهم هذا وهم لا يشعرونَ (١٥) وجاءوا أباهم
عشاءً يبكون (١٦) قالوا ياأبانا إنا ذهبنا نستبق وتركنا يوسف
عند متاعنا فأكله الذئب وما أنت بمؤمن لنا ولو كنا صادقين
(١٧) وجاءوا على قميصه بدم كذب قالَ بلْ سولت لكم
أنفسكم أمرا فصبر جميلٌ والله المستعان على ما تصفونَ
(١٨) وجاءت سيارةٌ فأرسلوا واردهم فأدلى دلوه قالَ
يابشرى هذا غلام وأسروه بضاعةً والله عليم بما يعملونَ
(١٩) وشروه بثمن بخس دراهم معدودة وكانوا فيه من
الزاهدين (٢٠) وقالَ الذي اشتراه من مصر لامرأته أكرمي
مثواه عسى أنْ ينفعنا أو نتخذه ولدا وكذلك مكنا ليوسف
في الأرض ولنعلمه من تأويل الأحاديث والله غالب على أمره
ولكن أكثر الناس لا يعلمونَ (٢١) ولما بلغ أشده آتيناه
حكما وعلما وكذلك نجزي المحسنين (٢٢)

Nihayetفلما ذهبواalıp götürdüklerinde بهonu و ve أجمعوا kararlaştırdıklarında أن يجعلوه bırakmayı في غيابة kuyunun الجب dibine و Andolsun أوحينا vahyettik إليه biz de ona لتنبئنهم haber vereceksin diye بأمرهم yaptıklarını هذا bu وهم kendileri لا يشعرون farkında değilken

15) Nihayet onu alıp götürdüklerinde ve kuyunun dibine bırakmayı kararlaştırdıklarında, biz de ona: "Andolsun, sen onlara kendileri farkında değilken bu yaptıklarını haber vereceksin" diye vahyettik.

Ve جاءوا geldiler أباهم babalarına عشاء akşam üstü يبكون ağlar vaziyette

16) Ve akşam üstü babalarına ağlar vaziyette geldiler.

قالوا Dediler ki ياأبانا Ey babamız إنا gerçek şu ki ذهبنا biz gittik نستبق yarışıyorduk وتركنا bıraktık يوسف Yusuf'u عند yanında متاعنا yiyeceklerimizin da فأكله Fakat onu yemiş الذئب kurt وما Ne var ki değilsin أنت sen بمؤمن inanacak لنا biz ولو bile كنا söylesek صادقين doğruyu bize

17) Dediler ki: "Ey babamız, gerçek şu ki, biz gittik, yarışıyorduk. Yusuf'u da yiyeceklerimizin yanında bırakmıştık. Fakat onu kurt yemiş. Ne var ki biz doğruyu söylesek bile sen bize inanacak değilsin."

(*)İnsan yalandan bile ağlayabiliyor. Hz. Yûsuf'un kardeşlerinin gözünden yalanının akıttığı yaşlar vardı. Yalan yaşları, ağlamaları ile babalarını kandırmaya çalışıyorlardı. Babası, kötü niyetli çocuklarının sahte ağlamalarla kendisini nasıl kandırmaya çalıştıklarını bize tarihsel bir olgu olarak anlatırken, gelecek nesillerde de bunun olacağına dikkat çekmektedir. Babalarını kandıran gençlik yetişmiyor mu? Babalarının sahip olduğu değerleri bir tarafa atıp şeytanın yolunu seçen gençlik yok mu? Bu gençlik bu yola, babalarını kandırarak girip gitmiyorlar mı?

و Ve جاءوا getirdiler على üstüne قميصه gömleğini بدم kanlı كذب yalancıktan قال Dedi ki بل Hayır سولت aldatmış لكم sizi أنفسكم Nefsiniz أمرا bir işe sürüklemiş فصبر Artık bana düşen bir sabırdır جميل güzel والله Allah'tır المستعان yardım istenecek olan على karşı ما Sizin bu تصفون uydurduklarınıza

18) Ve üstüne yalancıktan kanlı gömleğini getirdiler. Dedi ki: "Hayır! Nefsiniz sizi aldatmış, bir işe sürüklemiş. Artık bana düşen güzel bir sabırdır. Sizin bu uydurduklarınıza karşı yardım istenecek olan Allah'tır."

وجاءت geldi سيارة Bir yolcu-kafilesi فأرسلوا gönderdiler واردهم sucularını فأدلى sarkıttı دلوه O da kovasını قال dedi يابشرى Hey müjde هذا Bu غلام bir çocuk وأسروه Onu بضاعة bir ticaret malı gibi sakladılar والله Oysa Allah عليم bilendi بما olduklarını يعملون yapmakta

19) Bir yolcu-kafilesi geldi, sucularını gönderdiler. O da kovasını sarkıttı. "Hey müjde... Bu bir çocuk." dedi. Onu bir ticaret malı gibi sakladılar. Oysa Allah, yapmakta olduklarını bilendi.

و Ve شروه onu sattılar بثمن bir fiyata بخس düşük دراهم dirheme معدودة sayısı belli و Ve كانوا pek فيه Onu من الزاهدين önemsemediler

20) Ve onu düşük bir fiyata, sayısı belli dirheme sattılar. Ve onu pek önemsemediler.

و Ve قال dedi الذي alan اشتراه onu satın من مصر Mısırlı لامرأته eşine أكرمي kıymet ver مثواه Buna iyi bak عسى Belki أن ينفعنا bize faydası dokunur أو Yahut نتخذه onu ediniriz ولدا evlat وكذلك İşte biz böylece مكنا imkân hazırladık ليوسف Yusuf'a في الأرض o yerde و ve لنعلمه ona öğrettik من تأويل yorumunu الأحاديث rüya والله Allah غالب galip على olandır أمره emrinde و ve لكن ancak أكثر çoğu الناس insanların لا يعلمون bilmezler

21) Ve onu satın alan Mısırlı eşine: "Buna kıymet ver, iyi bak. Belki bize faydası dokunur. Yahut onu evlat ediniriz" dedi. İşte biz böylece Yusuf'a o yerde imkân hazırladık ve ona rüya yorumunu öğrettik. Allah, emrinde galip olandır ve ancak insanların çoğu bilmezler.

(*)Bazı kaynaklarda onu satın alan şahsın, Mısır kralının maliye nâzırı veya Mısır (Menfis) şehrinin valisi ve polis teşkilâtının müdürü Potifar olduğu bildirilmek-tedir. Kur'an bu zatı ismiyle değil, "el-azîz" unvanıyla anar. Aziz'in karısının adı Zelîha veya Züleyha'dır. Yahudiler ona Raîl derler.

و Ve لما ne zamanki بلغ erişti أشده erginlik çağına آتيناه kendisine verdik حكما hüküm و ve علما ilim وكذلك İşte böyle نجزي biz ödüllendiririz المحسنين muhsinleri

22) Ve ne zamanki erginlik çağına erişti, kendisine hüküm ve ilim verdik. İşte biz, muhsinleri böyle ödüllendiririz.

(*)İktidarı vereceğimiz kimseler ona layık olan bilgi ve güzel davranışlara sahip olmalıdır. Muhsin denen, işini yerli yerinde yapan, iyi davranan insanlara siyâsî erk teslim edilebilir. Muhsin adam, hem bilir hem bildiğini uygular hem de ahlâka uygun hareket eder, yaptığı işlerde Allah'ın gözetiminde olduğunu bildiği için hatadan uzak durmaya çalışır. İşte Hz. Yûsuf ilâhî öğretim ve eğitimden geçerken bu nitelikleri kazanmıştı. Yakûb ailesinden kardeşleri kıskandıkları için kuyuya atılan Hz. Yûsuf, Mısır ülkesinde peygamberliğe ve devletin üst kademelerine yükseltilmiştir.

فِي بيتها kadın هو almak التي ondan istedi راودته Ve و
sımsıkı kapatarak غَلَّقَتْ ve و murat نَفْسِهِ عن evinde kalmakta
قَالَ senin içindir لَكَ İsteklerim هيتَ dedi وقالَتْ kapıları الْأَبواب
benim ربي Doğrusu o إِنه Allah'a اللهِ sığınırım معاذَ Dedi ki
إِنه yerimi مثْواي güzel tutmuştur أَحسن efendimdir
zalimler الظَالِمون kurtuluşa يفْلِح eremezler لَا Gerçekten

23) Ve evinde kalmakta olduğu kadın, ondan murat almak istedi ve kapıları sımsıkı kapatarak: "İsteklerim senin içindir, gelsene" dedi. Dedi ki: "Allah'a sığınırım. Doğrusu o, benim efendimdir, yerimi güzel tutmuştur. Gerçekten zalimler kurtuluşa eremezler."

(*)Yûsuf'un köle olarak bulunduğu evin hanımı Zelîha ona âşık oldu ve onunla birlikte olmak için planlarını hazırladı. Eşinin evde bulunmadığı bir sırada bütün kapıları kilitledi ve "haydi gel!" diyerek kendisini ona teslim etmeye hazır olduğunu bildirdi. Ancak kadının aklını başından alan bu tutkusuna karşılık Yûsuf, iradesine ve duygularına hakim oldu, peygamber namzedine yakışır bir şekilde cevap verdi ve Allah'ın haram kıldığı bir şeyi yapmayacağını bildirerek teklifi reddetti.

arzulamıştı وهم onu بِهِ kadın arzulamıştı همتْ Andolsun ولَقَد
kesin برهان görmeseydi رأى أَن eğer لولَا o da onu بِها
giderelim لِنَصرِفَ böyle yaptık كَذَلِك Rabbinin ربه kanıtını
Çünkü إِنه fuhşu الْفَحشَاء ve و fenalığı السوء Ondan عنه diye
muhlis الْمخْلَصِين kullarımızdandı عِبادِنَا مِن o

24) Andolsun kadın onu arzulamıştı –eğer Rabbinin kesin kanıtını görmeseydi- o da onu arzulamıştı. Ondan fenalığı ve fuhşu giderelim diye böyle yaptık. Çünkü o, muhlis kullarımızdandı.

Kadın وقَدتْ kapıya doğru الْباب ikisi de koştular استَبقَا Ve و
وأَلْفَيا arkadan دبرٍ مِن onun gömleğini قَمِيصه çekip yırttı
الْباب yanında لَدى kadının efendisiyle سيدها karşılaştılar
من cezası جزاء ne olabilir? ما Kadın dedi ki قَالَتْ Kapının
أن يسجن başka إلا kötülük سوءا Ailene بِأَهلِك isteyenin أراد
acı أَلِيم bir azabtan عذَاب veya أو zindana atılmaktan

25) Ve ikisi de kapıya doğru koştular. Kadın onun gömleğini arkadan çekip yırttı. Kapının yanında kadının efendisiyle karşılaştılar. Kadın dedi ki: "Ailene kötülük isteyenin, zindana atılmaktan veya acı bir azabtan başka cezası ne olabilir?"

عن نَفْسِي murad almak isteyen راودتْنِي odur هِي Dedi ki قَالَ
أَهلِها مِن bir şahid de شَاهِد şöyle şahitlik etti وشَهِد Benden
قُد gömleği قَمِيصه كَان Eğer إِن Kadının yakınlarından
kadın doğruyu فَصدقَتْ ön taraftan قُبلٍ مِن yırtılmışsa
yalancılardandır الْكَاذِبِين مِن kendisi ise وهو söylemiştir

26) Dedi ki: "Benden murad almak isteyen odur." Kadının yakınlarından bir şahid de şöyle şahitlik etti: "Eğer gömleği ön taraftan yırtılmışsa kadın doğruyu söylemiştir, kendisi ise yalancılardandır."

دبرٍ مِن yırtılmışsa قُد gömleği قَمِيصه كَان eğer إِن Ve و
مِن kendisi ise وهو kadın yalan söylemiştir فَكَذَبتْ arkadan
doğru söyleyenlerdendir الصادِقِين

27) "Ve eğer gömleği arkadan yırtılmışsa kadın yalan söylemiştir, kendisi ise doğru söyleyenlerdendir."

وراودته الِتي هو فِي بيتها عن نفْسِهِ وغَلقَت الْأبواب وقَالَت
هيت لَك قَالَ معاذَ اللهِ إِنه ربي أَحسن مثْواي إِنه لَا يفْلِح
الظاِلمونَ (٢٣) ولَقَد همت بِهِ وهم بِها لَولَا أَنْ رأى برهانَ
ربهِ كَذَلك لِنصرِف عنه السوءَ والْفَحشاءَ إِنه مِن عِبادِنا
الْمخلَصِ (٢٤) واستبقَا الْباب وقَدت قَمِيصه مِن دبرٍ وأَلْفَيا
سيدها لَدى الْبابِ قَالَت ما جزاءُ من أَراد بِأَهلِك سوءًا إِلا أَنْ
يسجن أَو عذَاب أَلِيم (٢٥) قَالَ هِي راودتِني عن نفْسِي
وشهد شاهِد مِن أَهلِها إِنْ كَانَ قَمِيصه قُد مِن قُبلٍ فَصدقَت
وهو مِن الْكَاذِبِ (٢٦) وإِنْ كَانَ قَمِيصه قُد مِن دبرٍ فَكَذَبت
وهو مِن الصادِقِ (٢٧) فَلَما رأى قَمِيصه قُد مِن دبرٍ قَالَ إِنه
مِن كَيدِكُن إِن كَيدكُن عظِيم (٢٨) يوسف أَعرِض عن هذَا
واستغفِري لِذَنبِك إِنكِ كُنتِ مِن الْخاطِئ (٢٩) وقَالَ نِسوةٌ
فِي الْمدِينةِ امرأَةُ الْعزِيزِ تراود فَتاها عن نفْسِهِ قَد شغفَها حبا
إِنا لَنراها فِي ضلَالٍ مبِ (٣٠)

قُد gömleğinin قَمِيصه görünce رأى Ne zamanki فَلَما
مِن Şüphesiz ki إِنه dedi ki قَالَ arkadan دبرٍ مِن yırtılmışsa yırtıldığını
siz كَيدكُن Gerçekten إِن bu sizin hilelerinizdendir كَيدِكُن
büyüktür عظِيم kadınların hilesi

28) Ne zamanki gömleğinin arkadan yırtıldığını görünce dedi ki: "Şüphesiz ki bu sizin hilelerinizdendir. Gerçekten siz kadınların hilesi büyüktür."

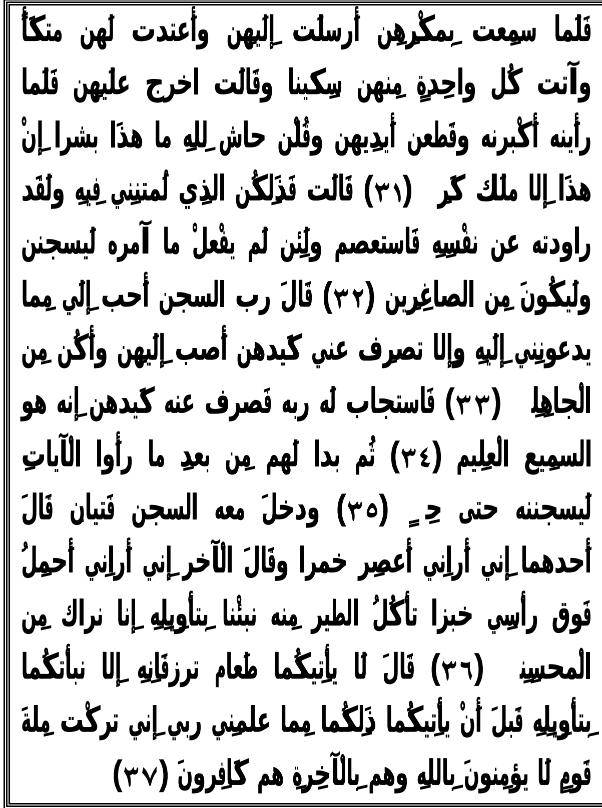
واستَغْفِرِي bundan هذَا عن sen vazgeç أَعرِض Yusuf يوسفُ
Çünkü sen إِنكِ Sen de günahının لِذَنْبِكِ bağışlanmasını dile
günahkârlardan الْخَاطِئِين مِن oldun كُنتِ

29) "Yusuf, sen bundan vazgeç. Sen de günahının bağışlanmasını dile. Çünkü sen günahkârlardan oldun."

karısı امرأَةُ şehirde الْمدِينَةِ فِي kadınlar نِسوةٌ dediler قَالَ Ve و
عن kendi uşağının فَتَاها almak istiyormuş تُراوِد Aziz'in الْعزِيزِ
onun bağrına sinmiş شَغَفَها Öyle ki قَد nefsinden murad نَفْسِهِ
içinde فِي onu görüyoruz لَنَراها Biz gerçekten إِنا sevgi حبا
apaçık مبِين bir şaşkınlık ضلَالٍ

30) Ve şehirde kadınlar: "Aziz'in karısı kendi uşağının nefsinden murad almak istiyormuş. Öyle ki sevgi onun bağrına sinmiş. Biz onu gerçekten apaçık bir şaşkınlık içinde görüyoruz." dediler.

(*)Burada dikkat çekici olay şudur: Mısır'ın ileri gelenlerinin hanımları, Zelîha'nın zina gibi çirkin bir fiile teşebbüs etmesini kınamış olmasına rağmen Zelîha, davet ettiği ha-nımlar içerisinde ihtiraslarını ve ahlâk dışı niyetlerini açıkça ilân etmekten çekinmemiştir. Nitekim ziyafet esnasında, kendisine âşık olduğu Yûsuf'u davetlilerin huzuruna çıkararak, böyle yakışıklı ve güzel bir köleye âşık olmanın, toplum değerleri açısından, kendisi için bir nakısa olmadığını vurgulamak istemiştir.

فلما سمعت بمكرهن أرسلت إليهن وأعتدت لهن متكأ
وآتت كل واحدة منهن سكينا وقالت اخرج عليهن فلما
رأينه أكبرنه وقطعن أيديهن وقلن حاش لله ما هذا بشرا إن
هذا إلا ملك كر (٣١) قالت فذلكن الذي لمتنني فيه ولقد
راودته عن نفسه فاستعصم ولئن لم يفعل ما آمره ليسجنن
وليكونَ من الصاغرين (٣٢) قالَ رب السجن أحب إلي مما
يدعونني إليه وإلا تصرف عني كيدهن أصب إليهن وأكن من
الجاهلين (٣٣) فاستجاب له ربه فصرف عنه كيدهن إنه هو
السميع العليم (٣٤) ثم بدا لهم من بعد ما رأوا الآيات
ليسجننه حتى حِ (٣٥) ودخلَ معه السجن فتيان قالَ
أحدهما إني أراني أعصر خمرا وقالَ الآخر إني أراني أحملُ
فوق رأسي خبزا تأكلُ الطير منه نبئنا بتأويله إنا نراك من
المحسنين (٣٦) قالَ لا يأتيكما طعام ترزقانه إلا نبأتكما
بتأويله قبلَ أنْ يأتيكما ذلكما مما علمني ربي إني تركت ملةَ
قوم لا يؤمنونَ بالله وهم بالآخرة هم كافرونَ (٣٧)

o kadınların بمكرهن işitinceسمعت Ne zaman kiفلما
وأعتدت kendilerineإليهن haber gönderdiأرسلت düzenlerini
eline آتت ve و oturup dayanacaklarıلهن متكأ yerler hazırladı
dediقالت ve و bıçakمنهن سكينا birininواحدة herكل verdi
onu رأينه Böylece onlarفلما karşılarınaعليهن Çıkاخرج
ve و ellerini أيديهن kestilerوقطعن büyüttülerأكبرنه görünce
Buهذا değildirما Allah'ıلله tenzih ederizحاش dediler kiقلن
çok كريم bir melektirملك ancakإلا Buهذا إن bir beşerبشرا
şerefli

31) Ne zaman ki o kadınların düzenlerini işitince, kendilerine haber gönderdi, oturup dayanacakları yerler hazırladı ve her birinin eline bıçak verdi ve: "Çık karşılarına" dedi. Böylece onlar onu görünce (gözlerinden) büyüttüler, ellerini kestiler ve dediler ki: "Allah'ı tenzih ederiz. Bu, bir beşer değildir. Bu ancak çok şerefli bir melektir."

beni ayıpladığınızلمتنني الذي işte budur فذلكن Dedi kiقالت
ondan راودته andolsunلقد Veو Kendisi dolayısıylaفيه
و o ise koruduفاستعصم ben muradعن نفسه almak istedim
kendisine ما آمره yapmazsaلم يفعل şayetلئن Ve
و ليكونا ve andolsun zindana atılacakليسجنن emredeceğimi
küçük düşürülenlerdenمن الصاغرين olacak

32) Dedi ki: "Kendisi dolayısıyla beni ayıpladığınız işte budur. Ve andolsun ben ondan murad almak istedim, o ise korudu. Ve şayet kendisine emredeceğimi yapmazsa, andolsun zindana atılacak ve küçük düşürülenlerden olacak."

daha sevimlidirأحب zindanالسجن Rabbimرب Dedi kiقال
إليه beni kendisine çağırdıklarıيدعونني şeydenمما banaإلي
كيدهن bendenعني uzaklaştırmazsanوإلا تصرف bunların
وأكن onlaraإليهن eğilim gösterirأصب Kurdukları düzeni
cahillerdenمن الجاهلين olurum

33) Dedi ki: "Rabbim, zindan bunların beni kendisine çağırdıkları şeyden bana daha sevimlidir. Kurdukları düzeni benden uzaklaştırmazsan, onlara eğilim gösterir, cahillerden olurum."

فصرف Rabbiربه onunله duasını kabul ettiفاستجاب
Onların hileli كيدهن kendisindenعنه uzaklaştırdı
Alîm العليم Semîالسميع Oهو Şüphesiz O'durإنه düzenlerini
olan

34) Rabbi, onun duasını kabul etti. Onların hileli düzenlerini kendisinden uzaklaştırdı. Şüphesiz Semî, Alîm olan O'dur, O.

ما رأوا yine deمن بعد onlarca لهم uygun görüldüبدا Sonraثم
onu zindana atmakليسجننه delilleriالآيات gördükleri halde
bir süreyeحين kadarحتى

35) Sonra delilleri gördükleri halde yine de onu bir süreye kadar zindana atmak onlarca uygun görüldü.

iki فتيان zindanaالسجن onunla birlikteمعه girmiştiدخل Veو
أراني Kuşkusuzإني Onlardan biriأحدهما dediقال genç de
الآخر dediوقال şarapخمرا sıkıyorkenأعصر ben gördüm
taşıyorkenأحمل ben de gördümأراني Kuşkusuzإني Öbürü
تأكل ekmekخبزا kendimi başımınرأسي üstündeفوق
بتأويله Bize haber verنبئنا ondanمنه kuş daالطير yemekteydi
من seni görüyoruzنراك Doğrusu bizإنا bunun yorumundan
muhsinlerdenالمحسنين

36) Ve onunla birlikte iki genç de zindana girmişti. Onlardan biri: "Kuşkusuz ben kendimi şarap sıkıyorken gördüm" dedi. Öbürü: "Kuşkusuz ben de kendimi başımın üstünde ekmek taşıyorken gördüm; kuş da ondan yemekteydi" dedi. "Bize bunun yorumundan haber ver. Doğrusu biz seni muhsinlerden görüyoruz."

ترزقانه bir yemekطعام Size gelecek olsaيأتيكما لا Dedi kiقال
size haber veririmنبأتكما ben mutlakaإلا rızıklanacağınız
daha gelmedenيأتيكما أن önceقبل onun ne olduğunu بتأويله
Rabbiminربي bana öğrettiklerindendirمما علمني Buذلكما
لا bir kavminقوم dininiملة terkettimتركت Doğrusu benإني
هم ahiretiبالآخرة هم ve و Allah'aبالله iman etmeyenيؤمنون
inkâr edenكافرون kendileri

37) Dedi ki: "Size rızıklanacağınız bir yemek gelecek olsa, ben mutlaka size daha gelmeden önce onun ne olduğunu haber veririm. Bu, Rabbimin bana öğrettiklerindendir. Doğrusu ben Allah'a iman etmeyen ve kendileri ahireti inkâr eden bir kavmin dinini terk ettim."

واتبعت مِلةَ آبائي إبراهيم وإسحاق ويعقُوب ما كانَ لنا أنْ
نشرك بالله مِن شيءٍ ذَلك مِن فَضل اللهِ علينا وعلى الناس
ولكِن أكْثَر الناس لا يشكُرونَ (٣٩) ياصاحِبي السجن أأرباب
متفَرقُونَ خير أم الله الواحِد القَهار (٣٩) ما تعبدونَ مِن دونِه
إلا أسماءً سميتموها أنتم وآباؤكُم ما أنزلَ الله بِها مِن سلْطانٍ
إنْ الحكْم إلا لِله أمر ألا تعبدوا إلا إياه ذَلك الدين القَيم
ولكِن أكْثَر الناس لا يعلمونَ (٤٠) ياصاحِبي السجن أما
أحدكُما فَيسقِي ربه خمرا وأما الآخر فَيصلب فَتأكُلُ الطير
مِن رأسِهِ قُضِي الأمر الذِي فِيهِ تستفْتِيان (٤١) وقَالَ لِلذِي ظَن
أنه ناجٍ مِنهما اذْكُرني عِند ربك فَأنساه الشيطانُ ذِكْر ربه
فَلَبِثَ فِي السجن بِضع سِنِ (٤٢) وقَالَ الْمِلكُ إني أرى سبع
بقَراتٍ سِمانٍ يأكُلُهن سبع عِجاف وسبع سنبلاتٍ خضرٍ وأُخر
يابِساتٍ ياأيها الْملأُ أفْتوني فِي رؤْياي إنْ كُنتم لِلرؤيا تعبرونَ
(٤٣)

Ve و uydum اتبعتُ dinine مِلةَ atalarım آبائي İbrahim إبراهيم
İshak وإسحاقَ ve و Yakub'un يعقُوب değildir ما şey كَان
olacak لَنا bizim için أن نُشْرِكَ şirk koşmamız بِاللهِ Allah'a مِن
şeyle شَيءٍ hiçbir ذَلِكَ Bu مِن فَضلِ bir lütfudur اللهِ Allah'ın
bize عَلَيْنَا ve و على الناس insanlara ولكِن Fakat أكْثَرَ çoğu الناس
insanların لا يشكُرون şükretmezler

38) "Ve atalarım İbrahim, İshak ve Yakub'un dinine uydum. Allah'a hiçbir şeyle şirk koşmamız bizim için olacak şey değildir. Bu, bize ve insanlara Allah'ın bir lütfudur. Fakat insanların çoğu şükretmezler."

Ey يا arkadaşlarım صاحِبي zindan السجن أأرباب Rabler mi
birbirinden ayrı متَفَرقُون daha hayırlıdır خَير yoksa أم الله
Allah mı? الواحِد bir tek القَهار kahhar olan

39) "Ey zindan arkadaşlarım, birbirinden ayrı Rabler mi daha hayırlıdır, yoksa Kahhar olan bir tek Allah mı?"

değildir ما تَعبدون ibadet ettikleriniz مِن دونِه Sizin O'ndan إلا
başkası أسماء adlandırdığı سميتُموها birtakım isimlerden أنتُم
kendinizin و ve آباؤكُم babalarınızın ما أنزلَ indirmemiştir الله
Allah بِها bunlara dair مِن سلْطَانٍ hiçbir delil إن الحكْم Hüküm
yalnızca إلا لِله Allah'ındır أمر emretmiştir ألا etmemenizi
تَعبدوا ibadet إلا başkasına إياه O kendisinden ذَلِكَ işte budur
الدين din القَيم Dosdoğru ولكِن Fakat أكْثَر çoğu الناس
insanların لا يعلمون bilmezler

40) "Sizin O'ndan başka ibadet ettikleriniz, kendinizin ve babalarınızın adlandırdığı birtakım isimlerden başkası değildir. Allah bunlara dair hiçbir delil indirmemiştir. Hüküm, yalnızca Allah'ındır. O, kendisinden başkasına ibadet etmemenizi emretmiştir. Dosdoğru din işte budur. Fakat insanların çoğu bilmezler."

Ey يا صاحِبي arkadaşlarım السجن zindan أما أحدكُما ikinizden
biri فَيسقِي sunacak ربه efendisine خَمرا şarap و ve أما ise
الآخر diğeri فَيصلب asılacak فَتأكُلُ yiyecek الطير kuş مِن رأسِهِ
onun başından قُضِي fetva olup bitmiştir الأمر iş الذِي فِيهِ
olduğunuz تَستَفْتِيان istemekte İşte hakkında

41) "Ey zindan arkadaşlarım, ikinizden biri efendisine şarap sunacak, ve diğeri ise asılacak, kuş onun başından yiyecek. İşte hakkında fetva istemekte olduğunuz iş olup bitmiştir."

(*)Hz. Yusuf (a.s) bir bakıma ümidini kurtulacağını söylediği delikanlıya bağlamak ve O'na: "Beni efendinin yanında an," demekle gaflete düşmüştür. Gerçek mevlasını, kendisini öldürülmekten, kuyunun karanlık dibinden ve kadınların baştan çıkarıcı düzenlerinden kurtaran dostunu unutmuştur. Bu da yedi yıl daha zindanda kalmasına neden olmuştur.

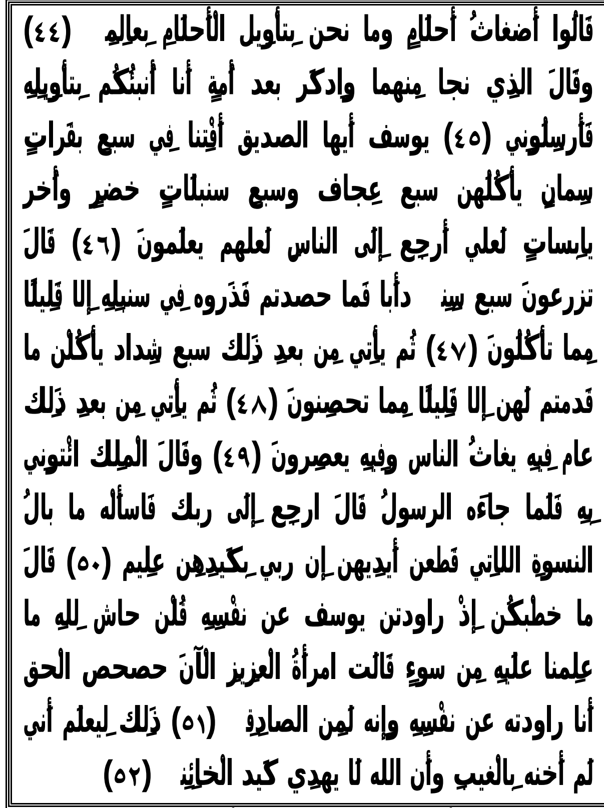
Ve و قَالَ لِلذِي ظَن sandığı أنه kişiye نَاجٍ kurtulacağını مِنْهما
ikisinden اذْكُرني Beni an عِنْدَ yanında ربك efendinin فَأنساه
unutturdu Fakat ona kendisini الشيطَان şeytan ذِكْر anmasını
ربه efendisinin yanında فَلَبِثَ kaldı Bu yüzden فِي السجن
zindanda بِضع daha nice سِنِين yıllar

42) Ve ikisinden kurtulacağını sandığı kişiye dedi ki: "Beni efendinin yanında an." Fakat şeytan ona kendisini efendisinin yanında anmasını unutturdu. Bu yüzden daha nice yıllar zindanda kaldı.

Ve و قَالَ dedi ki الْمِلكُ hükümdar إني أرى görüyorum سبع
Yedi بقَراتٍ ineğin سِمانٍ semiz يأكُلُهن yediğini سبع yedi عِجافٌ
zayıf وسبع yedi سنبلاتٍ başak خُضرٍ yeşil و ve أُخَرَ diğerleri ise
يابِساتٍ kupkuru ياأيها Ey الْملأُ ileri gelenler أفْتوني benim
çözüverin فِي رؤْياي bu rüyamı إن كُنتُم biliyorsanız لِلرؤْيا rüya
تَعبرون yorumunu

43) Ve hükümdar dedi ki: "Yedi zayıf ineğin, yedi semiz yediğini, yedi yeşil başak ve diğerleri ise kupkuru görüyorum. Ey ileri gelenler! Eğer rüya yorumunu biliyorsanız benim bu rüyamı çözüverin."

(*)Cenâb-ı Hak yüce sünnetiyle, eşsiz hikmetiyle Yusuf Peygamberi zindandan kurtarmayı ve onu temize çıkarıp lâyık olduğu yere oturtmayı murat etti. Onun için sebepleri harekete geçirip kolaylaştırdı. Yusuf ile birlikte zindana atılan iki gencin rüyalarını yorumlaması o sebeplerden biri idi. Gömleğinin arkadan yırtılmış olması bir diğer sebep olarak gerçekleşmişti. Zindanda iyice olgunlaşıp geniş tefekkür ve tecrübe sahibi olduktan sonra, devletin en üst kademesinde görevli kişilerin evinde ve hizmetinde bulunmak suretiyle Mısır halkının ihtiyaçlarını, idare edilme yöntemlerini, âdet ve geleneklerini, psikolojik yapılarını yakından öğrenerek olgun bir idareci vasıflarını da daha önce kazanmış bulunuyordu. Bu da sebeplerin bir diğer halkasını oluşturuyordu. Çektiği çileli hayat ise, onu insanlara karşı daha çok merhametli ve şefkatli bir düzeye getirmiş, Mısır'da devlet çarkının işleyişini yakından izleme fırsatını bularak ağırlığını her yerde hissetirecek yeteneklerini iyice geliştirmişti. Son olarak hükümdarın gördüğü rüya ve ev hanımının gerçeği itiraf etmesi, sebepler zincirini tamamlamış, Yusuf Peygamber için ikbal günleri başlamıştır

قالوا أضغاث أحلام وما نحن بتأويل الأحلام بعالمين (٤٤)
وقال الذي نجا منهما وادكر بعد أمة أنا أنبئكم بتأويله
فأرسلوني (٤٥) يوسف أيها الصديق أفتنا في سبع بقرات
سمان يأكلهن سبع عجاف وسبع سنبلات خضر وأخر
يابسات لعلي أرجع إلى الناس لعلهم يعلمون (٤٦) قال
تزرعون سبع سنين دأبا فما حصدتم فذروه في سنبله إلا قليلا
مما تأكلون (٤٧) ثم يأتي من بعد ذلك سبع شداد يأكلن ما
قدمتم لهن إلا قليلا مما تحصنون (٤٨) ثم يأتي من بعد ذلك
عام فيه يغاث الناس وفيه يعصرون (٤٩) وقال الملك ائتوني
به فلما جاءه الرسول قال ارجع إلى ربك فاسأله ما بال
النسوة اللاتي قطعن أيديهن إن ربي بكيدهن عليم (٥٠) قال
ما خطبكن إذ راودتن يوسف عن نفسه قلن حاش لله ما
علمنا عليه من سوء قالت امرأة العزيز الآن حصحص الحق
أنا راودته عن نفسه وإنه لمن الصادقين (٥١) ذلك ليعلم أني
لم أخنه بالغيب وأن الله لا يهدي كيد الخائنين (٥٢)

قالُوا Dediler أَضغَاثُ Karmakarışık أَحلَامٍ düşlerdir و Ve ما
بِعالِمِين değiliz نَحن biz böyle بِتَأْويل yorumunu الْأَحلَامِ düşlerin
bilenler

44) Dediler ki: "Karmakarışık düşlerdir. Ve biz böyle düşlerin yorumunu bilenler değiliz."

و Ve قالَ dedi ki الَّذِي olanı نَجَا kurtulmuş مِنْهُما o iki kişiden
وادكر hatırladı بعد sonra أُمةٍ nice zaman أَنَا Ben bunun أُنَبِّئُكُم
size haber veririm بِتَأْويلِه yorumunu فَأَرسِلُونِي hemen beni
gönderin

45) Ve o iki kişiden kurtulmuş olanı, nice zaman sonra hatırladı dedi ki: "Ben bunun yorumunu size haber veririm, hemen beni gönderin."

يوسفُ Yusuf أَيها ey الصديقُ doğru sözlü أَفْتِنَا bize söyler
misin ne demektir? فِي سبعِ yedi بقَراتٍ ineği سِمانٍ semiz
يَأْكُلهن yiyen سبعٌ yedi عِجافٌ zayıfı و ile سبعِ yedi سنْبُلاتٍ başak
خُضرٍ yeşil و ve أُخَرَ diğerleri يابِساتٍ kuru olan لعلي Umarım
ki أَرجِعُ dönerim إِلَى الناس insanlara da لعلهم belki onlar
يعلمون öğrenmiş olurlar

46) "Yusuf, ey doğru sözlü, bize söyler misin; yedi semiz ineği yiyen yedi zayıfı ile yedi yeşil başak ve diğerleri kuru olan ne demektir? Umarım ki insanlara da dönerim, belki onlar öğrenmiş olurlar."

قالَ Dedi ki تَزرعون ekin سبع Yedi سِنِين yıl دأَبا adetiniz üzere
فما حصدتُم biçtiklerinizi فَذَروه bırakın فِي سنْبُلِه başağında إِلَّا
dışında قَلِيلًا az bir kısmı مِما تَأْكُلون yediğinizin

47) Dedi ki: "Yedi yıl adetiniz üzere ekin, yediğinizin az bir kısmı dışında biçtiklerinizi başağında bırakın."

ثُمَّ Sonra يَأْتِي gelecektir مِن بعدِ ardından ذَلِك bunun سبع yedi
شِداد zorlu يَأْكُلْن yiyip ما قَدمتُم لهن biriktirdiğinizi daha önce إِلَّا
dışında قَلِيلًا az bir miktar مِما تُحصِنُون sakladığınız

48) "Sonra bunun (yedi yılın) ardından zorlu yedi (yıl) gelecektir, sakladığınız az bir miktar dışında, daha önce biriktirdiğinizi yiyip bitirecektir."

ثُمَّ Sonra يَأْتِي gelecek ki مِن بعدِ ardından da ذَلِك bunun عام
bir yıl فِيه onda يغَاثُ yağmura kavuşturulacak الناس insanlar
و ve فِيه onda يعصِرون sıkacaklar

49) "Sonra bunun ardından da bir yıl gelecek ki, insanlar onda yağmura kavuşturulacak ve onda (bol meyve) sıkacaklar."

و Ve قالَ dedi ki الْمَلِك hükümdar ائْتُونِي bana getirin بِهِ Onu
فَلَما Bunun üzerine جاءه gelince الرسولُ elçi قالَ dedi ki ارجِع
dön de إِلَى ربك Efendine فَاسأَلْه diye sor ما نe بالُ oldu النسوة
kadınlara اللاتِي قَطعن kesen أَيدِيهن ellerini إِن Doğrusu ربي
benim Rabbim بِكَيدِهِن onların hileli düzenlerini عَلِيم çok iyi
bilendir

50) Ve hükümdar dedi ki: "Onu bana getirin." Bunun üzerine elçi gelince dedi ki: "Efendine dön de o ellerini kesen kadınlara ne oldu, diye sor. Doğrusu benim Rabbim, onların hileli düzenlerini çok iyi bilendir."

قالَ Dedi ki ما neydi? خَطْبكُن sizin durumunuz إِذْ راودتن
murad almak istediğinizde يوسفَ Yusuf'un عن نَفْسِه
nefsinden قُلْن Dediler ki حاشَ Hâşâ لِلهِ Allah için ما علِمنَا biz
bilmiyoruz علَيه onun مِن سوءٍ hiçbir kötülüğünü قالَتْ dedi ki
امرأَةُ karısı الْعزِيزِ Aziz'in الْآن حصحص Şimdi ortaya çıktı
الْحق gerçek أَنَا ben راودته murad almak istemiştim عن نَفْسِه
onun nefsinden وإِنه O ise gerçekten لَمِن söyleyenlerdendir
الصادِقِين doğruyu s

51) Dedi ki: "Yusuf'un nefsinden murad almak istediğinizde sizin durumunuz neydi?" Dediler ki: "Hâşâ, Allah için biz onun hiçbir kötülüğünü bilmiyoruz." Aziz'in karısı dedi ki: "Şimdi gerçek ortaya çıktı; onun nefsinden ben murad almak istemiştim. O ise gerçekten doğruyu söyleyenlerdendir."

ذَلِك Bu لِيعلَم bilmesi içindi أَني onun da لَم أَخُنْه ona hıyanet
etmediğimi بِالْغَيبِ gıyabında و ve أَن şüphesiz اللهَ Allah'ın لَا
erdirmeyeceğini يهدِي hidayete كَيد hilesini الْخَائِنِين hainlerin

52) "Bu, gıyabında ona hıyanet etmediğimi ve Allah'ın, hainlerin hilesini şüphesiz hidayete erdirmeyeceğini onun da bilmesi içindi."

(*)Yukarıdaki âyetler, Yusuf Peygamberin ruhundaki asalet, kalbindeki köklü iman ve irfan, düşüncesindeki sadelik ve berraklık, duygularına hâkim olan takva ve Allah'a tevekkülün, ona parlak bir gelecek hazırladığı anlatıldı. Allah'ın ondan yana olan plân ve programının kusursuz şekilde hedefine ulaştığına işaret edildi.

Ve وما bununla beraber çıkarmıyorum أُبرِّئُ temize نَفْسِي ben nefsimi Çünkü gerçekten إِنَّ nefis النَّفْسَ var لَأمارةٌ gücüyle emredicidir بِالسوءِ kötülüğü إِلَّا müstesna ما ettiği رحِمَ rahmet ربي Rabbimin إِنَّ Şüphesiz ربي benim Rabbim غَفُور Ğafûr'dur رحِيم Rahîm'dir

53) "Ve bununla beraber ben nefsimi temize çıkarmıyorum. Çünkü gerçekten nefis, -Rabbimin rahmet ettiği müstesna-var gücüyle kötülüğü emredicidir. Şüphesiz benim Rabbim Ğafûr'dur, Rahîm'dir."

Ve و قَالَ dedi ki الملِكُ hükümdar ائْتُونِي bana getirin بِهِ Onu أَستَخْلِصه en yakınlardan kılayım لِنَفْسِي onu bana فَلَما vakit كلمه Onunla konuştuğu قَالَ dedi ki إِنك Sen اليوم bugün لَدينَا bizim yanımızda مكِين önemli bir yer sahibisin أَمِين güvenilirsin

54) Ve hükümdar dedi ki: "Onu bana getirin, onu bana en yakınlardan kılayım." Onunla konuştuğu vakit dedi ki: "Sen bugün bizim yanımızda önemli bir yer sahibisin, güvenilirsin."

قَالَ Dedi ki اجعلْنِي Beni tayin et على üzerine خَزَائِنِ hazineleri الأَرضِ ülkenin إِنِي Çünkü ben حفِيظٌ bir koruyucuyum عَلِيم bilen

55) Dedi ki: "Beni ülkenin hazineleri üzerine tayin et. Çünkü ben bir koruyucuyum, bilenim."

Ve و كَذَلِكَ işte böylece مكنا biz imkân verdik لِيوسفَ Yusuf'a فِي الأَرضِ yeryüzünde يتَبوأُ Öyle konaklardı ki مِنْهَا orada حيثُ yerde يشَاءُ dilediği نُصِيب veririz بِرحمتِنَا Rahmetimizi من نَشَاءُ dilediğimize ولَا نُضِيع zayi etmeyiz أَجر ecrini الْمحسِنِين Muhsinlerin de

56) Ve işte böylece biz yeryüzünde Yusuf'a imkân verdik. Öyle ki, orada dilediği yerde konaklardı. Rahmetimizi dilediğimize veririz. Muhsinlerin de ecrini zayi etmeyiz.

Ve ولَأَجر karşılığı ise الْآخِرةِ ahiretin خَير daha hayırlıdır لِلَّذِين için آمنُوا iman edenler و ve كَانُوا bulunanlar يتقُون takvada

57) Ve ahiretin karşılığı ise, iman edenler ve takvada bulunanlar için daha hayırlıdır.

Ve وجاءَ gelip إِخْوةُ kardeşleri يوسف Yusuf'un فَدخَلُوا huzuruna girdiler علَيهِ onun فَعرفَهم O kendilerini tanıdığı halde وهم onlar لَه onu منكِرون tanımadılar

58) Ve Yusuf'un kardeşleri gelip onun huzuruna girdiler. O kendilerini tanıdığı halde onlar onu tanımadılar.

Ve و لما ne zaman جهزهم onların erzak yüklerini بِجهازِهم hazırlayınca قَالَ dedi ki ائْتُونِي Bana getirin بِأَخٍ لَكُم kardeşinizi مِن أَبِيكُم babanızdan olan أَلَا ترون Görmüyor musunuz أَني ben أُوفِي tam tutarım الْكَيلَ ölçüyü و ve أَنَا ben خَير en hayırlısıyım الْمنزِلِين konukseverlerin

59) Ve ne zaman onların erzak yüklerini hazırlayınca dedi ki: "Bana babanızdan olan kardeşinizi getirin. Görmüyor musunuz, ben ölçüyü tam tutarım ve ben konukseverlerin en hayırlısıyım."

فَإِن Eğer لَم تَأْتُونِي bana getirmezseniz بِهِ onu فَلَا yoktur كَيلَ artık bir ölçek لَكُم sizin için عِندِي benim katımda و ve لَا تَقْربونِي bana da yaklaşmayın

60) "Eğer onu bana getirmezseniz, artık benim katımda sizin için bir ölçek yoktur ve bana da yaklaşmayın."

قَالُوا Dediler ki سنُراوِد istemeye çalışacağız عنْه Onu أَباه babasından و ve إِنا herhalde لَفَاعِلُون yaparız

61) Dediler ki: "Onu babasından istemeye çalışacağız ve herhalde yaparız."

Ve قَالَ dedi ki لِفِتْيانِهِ yardımcılarına اجعلُوا koyun بِضَاعتَهم Sermayelerini فِي رِحالِهِم yüklerinin içine لَعلَّهم Belki يعرِفُونَها bunun farkına varırlar da إِذَا انقَلَبوا dönünce إِلَى أَهلِهِم ailelerine لَعلَّهم dönerler يرجِعون yine geri

62) Ve yardımcılarına dedi ki: "Sermayelerini yüklerinin içine koyun. Belki ailelerine dönünce bunun farkına varırlar da yine geri dönerler."

فَلَما Böylelikle رجعوا döndüklerinde إِلَى أَبِيهِم babalarına قَالُوا dediler ki يا أَبانَا Ey babamız منِع engellendi مِنا bizden الْكَيلُ ölçek فَأَرسِلْ Bu durumda gönder de معنَا bizimle أَخَانَا kardeşimizi نَكْتَلْ erzağı alalım وإِنا mutlaka لَه Onu لَحافِظُون koruyacağız

63) Böylelikle babalarına döndüklerinde dediler ki: "Ey babamız, ölçek bizden engellendi. Bu durumda kardeşimizi bizimle gönder de erzağı alalım. Onu mutlaka koruyacağız."

قَالَ هَلْ آمنكُم عليهِ إلا كما أمِنتكُم على أخِيهِ مِن قبلُ فالله
خير حافِظًا وهو أرحم الراحِمِين (٦٤) ولما فتحوا متاعهم
وجدوا بِضاعتهم ردت إليهم قالوا ياأبانا ما نبغِي هذِهِ بِضاعتنا
ردت إلينا ونمِير أهلنا ونحفظُ أخانا ونزداد كيل بعِيرٍ ذلِك
كيلٌ يسِير (٦٥) قالَ لن أرسِله معكُم حتى تؤتونِ موثِقًا مِن
اللهِ لتأتُننِي بِهِ إلا أنْ يحاطَ بِكُم فلما آتوه موثِقهم قالَ الله
على ما نقولُ وكِيلٌ (٦٦) وقالَ يابنِي لا تدخلُوا مِن بابٍ
واحِدٍ وادخلُوا مِن أبوابٍ متفرِّقةٍ وما أغْنِي عنكُم مِن اللهِ مِن
شيءٍ إنْ الحكْم إلا لِلهِ عليهِ توكلت وعليهِ فليتوكلْ
المتوكلُونَ (٦٧) ولما دخلُوا مِن حيثُ أمرهم أبوهم ما كانَ
يغنِي عنهم مِن اللهِ مِن شيءٍ إلا حاجةً فِي نفْسِ يعقُوب قضاها
وإنه لذُو عِلمٍ لِما علمناه ولكِن أكْثر الناس لا يعلمونَ (٦٨)
ولما دخلُوا على يوسف آوى إليهِ أخاه قالَ إني أنا أخوك فلا
تبتئِس بِما كانوا يعملُونَ (٦٩)

o kadar size güvenebilirimآمنكُم değil mi?هلْ Dedi kiقالَ
size أمِنتُكُم ne kadarكما ancakإلا bunun hakkında daعليهِ
Daha مِن قبلُ kardeşiأخِيهِ hakkındaعلى güvendi isem
Veو koruyucudurحافِظًا en hayırlıخَير Allahفالله önceden
en merhametlisidirالراحِمِين merhametlilerinأرحم Oهو

64) Dedi ki: "Daha önceden kardeşi hakkında size ne kadar güvendi isem bunun hakkında da ancak o kadar size güvenebilirim, değil mi? Allah en hayırlı koruyucudur. Ve O, merhametlilerin en merhametlisidir."

وجدوا Erzak yükleriniمتاعهم açıp فتحوا daلما Veو
geriردتْ sermayelerinin kendilerineبِضاعتهم gördüklerinde
ما Ey babamızياأبانا dediler kiقالوا verilmiş olduğunuإليهم
geri ردتْ sermayemizبِضاعتُنا işteهذِهِ istiyoruzنبغِي daha ne
ونحفَظُ ailemizeأهلنا erzak getiririzونمِير bizeإلينا verilmiş
yükünü كيل ilave ederizنزداد ve و kardeşimiziأخانا koruruz
az birيسِير ölçektirكيلٌ Buذلِك bir deveبعِير de

65) Ve erzak yüklerini açıp da sermayelerinin kendilerine geri verilmiş olduğunu gördüklerinde, dediler ki: "Ey babamız, daha ne istiyoruz, işte sermayemiz bize geri verilmiş; ailemize erzak getiririz, kardeşimizi koruruz ve bir deve yükünü de ilave ederiz. Bu az bir ölçektir."

(*)Yukarıdaki âyetler, Yusuf'un sadakat ve fazîletini, bilgi ve irfanını yakından öğrenme imkânını bulan Mısır kralının ona gösterdiği yakın ilgi ve güven konu edildi. Sonra da Yusuf ile kardeşlerinin mülakatına temasla olayların gelişme seyri açıklandı. Böylece Allah'ın, takva ve doğruluktan ayrılmayan mü'min kulunu eninde, sonunda başarıya eriştireceği ve iki âlemde de onu şerefli ve aziz kılacağı anlatıldı.

حتى sizinleمعكُم onu asla göndermemأرسِله لن Dedi kiقالَ
مِن اللهِ adına kesin bir sözموثِقًا Bana verinceyeتؤتونِ kadar
بِهِ ne olursa olsun bana getireceğinize dairلتأتُننِي Allah
etrafınızın çepeçevre بِكُم أن يحاطَ dışında mutlakaإلا onu
kesin موثِقهم ona verinceآتوه Artıkفلما kuşatılması
نقُولُ ما على Allahالله dedi kiقالَ teminatlarını
vekildirوكِيلٌ söylediklerimize

66) Dedi ki: "Bana etrafınızın çepeçevre kuşatılması dışında, onu ne olursa olsun mutlaka bana getireceğinize dair Allah adına kesin bir söz verinceye kadar, onu sizinle asla göndermem." Artık ona kesin teminatlarını verince dedi ki: "Allah, söylediklerimize vekildir."

مِن بابٍ girmeyinلا تدخلُوا Ey oğullarımيابنِي dedi kiقالَ Veو
متفرِّقةٍ kapılardanمِن أبوابٍ girinوادخلُوا tek birواحِدٍ kapıdan
Allah'tanمِن اللهِ sizeعنكُم Ben sağlayamamوما أغْنِي ayrı ayrı
لِلهِ yalnızcaإلا Hükümإنِ الحكْم hiçbir şeyiمِن شيءٍ
وعليهِ tevekkül ettimتوكلتُ Ben yalnız O'naعليهِ Allah'ındır
tevekkül المتوكلُون Tevekkül edenler deفليتوكلْ yalnızca O'na
etmelidirler

67) Ve dedi ki: "Ey oğullarım, tek bir kapıdan girmeyin, ayrı ayrı kapılardan girin. Ben size Allah'tan hiçbir şeyi sağlayamam. Hüküm yalnızca Allah'ındır. Ben yalnız O'na tevekkül ettim. Tevekkül edenler de yalnızca O'na tevekkül etmelidirler."

kendilerine أمرهم şekildeمِن حيثُ girdilerدخلُوا لما Veو
onlara عنهم sağlamadıما كان يغنِي babalarınınأبوهم emrettiği
Sadeceإلا hiçbir şeyiمِن شيءٍ Allah'tanمِن اللهِ gelecek olan
o قضاها Yakub'unيعقُوب içindekiفِي نفْسِ bir dileği olupحاجةً
bir عِلمٍ sahibiydiلذُو Şüphesiz oوإنه da bunu açığa çıkardı
أكْثر Fakatولكِن kendisine öğrettiğimiz علمناه içinلِما ilim
bilmezlerلا يعلمون insanlarınالناس çoğu

68) Ve babalarının kendilerine emrettiği şekilde girdiler. Onlara Allah'tan gelecek olan hiçbir şeyi sağlamadı. Sadece Yakub'un içindeki bir dileği olup, o da bunu açığa çıkardı. Şüphesiz o, kendisine öğrettiğimiz için, bir ilim sahibiydi. Fakat insanların çoğu bilmezler.

يوسفَ huzurunaعلى girdiklerindeدخلُوا haniلما Veو
إني dediقالَ o kardeşiniأخاه bağrınaإليهِ bastıآوى Yusuf'un
Artık فلا تبتئِس senin kardeşiminأخوك Benأنا gerçekten
yaptıklarınaيعملُون onlarınكانوا بِما üzülme

69) Ve hani Yusuf'un huzuruna girdiklerinde, o, kardeşini bağrına bastı. "Ben senin gerçekten kardeşinim. Artık onların yaptıklarına üzülme" dedi.

(*)Rivayet edildiğine göre Hz. Yûsuf, kardeşlerine ziyafet verdi. Onları sofraya ikişer ikişer oturttu. Bünyâmin yalnız kalınca ağladı, dedi ki: "Kardeşim Yûsuf sağ olsaydı o da benimle beraber otururdu." Hz. Yûsuf onu kendi sofrasına aldı. Yemekten sonra kardeşlerini ikişer ikişer evlere misafir verdi. Bünyâmin yine yalnız kalmıştı. Yûsuf, "Bunun eşi yok, o halde benim yanımda kalsın" dedi. Böylece Bünyâmin onun yanında geceledi. Ona, "Ölen kardeşinin yerine beni kardeş olarak kabul eder misin?" diye sordu. Bünyâmin, "Senin gibi bir kardeşi kim bulabilir?; fakat seni babam Yakub ile annem Rahîl doğurmadı" diye cevap verdi. Hz. Yûsuf bunu işitince ağladı, kalkıp Bünyâmin'in boynuna sarıldı ve "Ben senin kardeşinim" dedi.

قَلَما جهزهم ِبجهازِهِم جعلَ السقَايةَ ِفي رحل أَخِيهِ ثُم أذنَ
مؤذنٌ أيتها الْعِ ِإنكُم لَسارِقُونَ (٧٠) قَالُوا وأَقْبلُوا علَيهم
ماذَا تفْقِدونَ (٧١) قَالُوا نفْقِد صواع الْمِلكِ ولمن جاَء ِبِهِ
حِملُ بعِ ٍ وأنا ِبِهِ زعِيم (٧٢) قَالُوا تاللهِ لَقَد عِلِمتم ما جِئْنا
ِلنفْسِد ِفي الْأَرض وما كُنا سارِقِ (٧٣) قَالُوا فَما جزاؤه ِإنْ
كُنتم كَاذِبِ (٧٤) قَالُوا جزاؤه من وجِد ِفي رحلِهِ فَهو
جزاؤه كَذَلِك نجزِي الظَالِمِ (٧٥) فَبدأَ ِبأَوعِيتِهم قَبلَ وِعاءِ
أَخِيهِ ثُم استخرجها ِمن وِعاءِ أَخِيهِ كَذَلِك كِدنا ِليوسف ما
كَانَ ِليأخذَ أخاه ِفي دِين الْمِلكِ ِإلا أنْ يشاَء الله نرفَع درجاتٍ
من نشاءُ وفَوق كُل ذِي عِلْمٍ علِيم (٧٦) قَالُوا ِإنْ يسرِق فَقَد
سرق أَخ لَه ِمن قَبلُ فَأَسرها يوسف ِفي نفْسِهِ ولَم يبدِها لَهم
قَالَ أنتم شر مكَانا والله أعلَم ِبما تصِفُونَ (٧٧) قَالُوا ياأَيها
الْعزِيز ِإن لَه أَبا شيخا كَبِ ا فَخذْ أَحدنا مكَانه ِإنا نراك ِمن
الْمحسِنِ (٧٨)

erzak yüklerini بِجَهَازِهِمْ hazırlayınca da جَهَّزَهُمْ Hani فَلَمَّا
yükü رَحْلِ içine فِي su kabını السِّقَايَةَ bıraktı جَعَلَ kendilerine
أَيَّتُهَا bir münadi مُؤَذِّنٌ seslendi أَذَّنَ sonra ثُمَّ kardeşinin أَخِيهِ
hırsızsınız لَسَارِقُونَ sizler gerçekten إِنَّكُمْ kafile الْعِيرُ Ey

70) Hani erzak yüklerini kendilerine hazırlayınca da, su kabını kardeşinin yükü içine bıraktı, sonra bir münadi seslendi: "Ey kafile, sizler gerçekten hırsızsınız."

Neyi مَاذَا Onlara عَلَيْهِمْ doğru yönelerek وَأَقْبَلُوا dediler قَالُوا
kaybettiniz تَفْقِدُونَ

71) Onlara doğru yönelerek: "neyi kaybettiniz?" dediler.

الْمَلِكِ su kabını صُوَاعَ kaybettik نَفْقِدُ Dediler ki قَالُوا
yükü حِمْلُ Onu بِهِ getiren جَاءَ kimseye وَلِمَنْ Hükümdarın
kefilim زَعِيمٌ buna بِهِ Ben de وَأَنَا bir deve بَعِيرٍ vardır

72) Dediler ki: "Hükümdarın su kabını kaybettik. Onu getiren kimseye bir deve yükü (erzak) vardır. Ben de buna kefilim."

sizin de عَلِمْتُمْ gibi لَقَدْ Allah'a andolsun ki تَاللَّهِ Dediler ki قَالُوا
فِي fesat çıkarmak için لِنُفْسِدَ biz gelmedik مَا جِئْنَا bildiğiniz
hırsız سَارِقِينَ biz كُنَّا değiliz مَا ve وَ yere الْأَرْضِ

73) Dediler ki: "Allah'a andolsun ki, -sizin de bildiğiniz gibi- biz yere fesat çıkarmak için gelmedik ve biz hırsız değiliz."

كُنْتُمْ eğer إِنْ cezası جَزَاؤُهُ Öyleyse nedir? فَمَا Dediler ki قَالُوا
yalan كَاذِبِينَ söylüyorsanız

74) Dediler ki: "Öyleyse eğer yalan söylüyorsanız cezası nedir?"

bulunan مَنْ وُجِدَ Bunun cezası جَزَاؤُهُ Dediler ki قَالُوا
karşılık جَزَاؤُهُ kendisinin فَهُوَ yükünde فِي رَحْلِهِ kimsenin
biz cezalandırırız نَجْزِي İşte böyle كَذَلِكَ olarak alınmasıdır
zalimleri الظَّالِمِينَ

75) Dediler ki: "Bunun cezası, yükünde bulunan kimsenin kendisinin karşılık olarak alınmasıdır. İşte biz zalimleri böyle cezalandırırız."

onların بِأَوْعِيَتِهِمْ Bunun üzerine aratmaya başladı فَبَدَأَ
Sonra ثُمَّ kardeşinin أَخِيهِ yükünden وِعَاءِ önce قَبْلَ yüklerini
kardeşinin أَخِيهِ yükü وِعَاءِ مِنْ arasından çıkardı اسْتَخْرَجَهَا
مَا Yusuf لِيُوسُفَ bir plan düzenledik كِدْنَا İşte biz böyle كَذَلِكَ
فِي o kardeşini أَخَاهُ Yoksa alıkoyabilecek كَانَ لِيَأْخُذَ değildi
يَشَاءَ أَنْ Bu ancak إِلَّا hükümdarın الْمَلِكِ dinine göre دِينِ
دَرَجَاتٍ yükseltiriz نَرْفَعُ Allah'ın اللَّهُ dilemesiyle oldu
üstünde وَفَوْقَ Biz dilediğimizi نَشَاءُ kimseleri مَنْ derecelerle
daha iyi bir bilen vardır عَلِيمٌ ilim عِلْمٍ sahibi ذِي Her كُلِّ

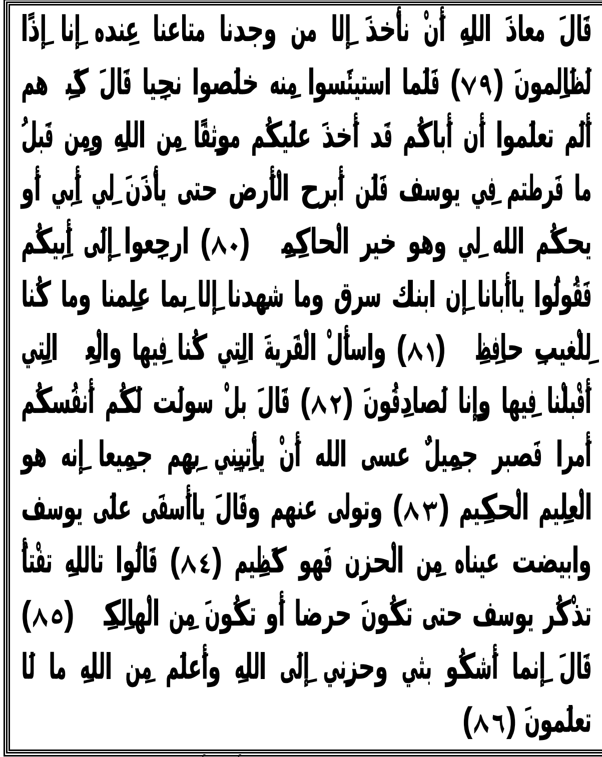
76) Bunun üzerine kardeşinin yükünden önce onların yüklerini aratmaya başladı. Sonra onu kardeşinin yükü arasından çıkardı. İşte biz Yusuf için böyle bir plan düzenledik. Yoksa o, hükümdarın dinine göre kardeşini alıkoyabilecek değildi. Bu, ancak Allah'ın dilemesiyle oldu. Biz dilediğimiz kimseleri derecelerle yükseltiriz. Her ilim sahibi üstünde daha iyi bir bilen vardır.

elbette فَقَدْ çalmış bulunuyorsa يَسْرِقْ Şayet إِنْ Dediler ki قَالُوا
bundan önce مِنْ قَبْلُ onun لَهُ kardeşi de أَخٌ çalmıştı سَرَقَ
و bunu kendi içinde فِي نَفْسِهِ Yusuf يُوسُفُ saklı tuttu فَأَسَرَّهَا
شَرٌّ Siz أَنْتُمْ dedi ki قَالَ bunu onlara لَهُمْ açıklamadı يُبْدِهَا لَمْ ve
daha iyi أَعْلَمُ Allah وَاللَّهُ bir konumdasınız مَكَانًا daha kötü
Sizin düzmekte تَصِفُونَ olduklarınızı بِمَا bilir

77) Dediler ki: "Şayet çalmış bulunuyorsa, elbette bundan önce onun kardeşi de çalmıştı." Yusuf bunu kendi içinde saklı tuttu ve bunu onlara açıklamadı dedi ki: "Siz daha kötü bir konumdasınız. Sizin düzmekte olduklarınızı Allah daha iyi bilir."

bunun لَهُ gerçek şu ki إِنَّ Aziz الْعَزِيزُ Ey يَاأَيُّهَا Dediler ki قَالُوا
أَحَدَنَا alıkoy فَخُذْ büyük كَبِيرًا yaşlı شَيْخًا bir babası var أَبًا
seni نَرَاكَ Doğrusu biz إِنَّا onun yerine مَكَانَهُ bizden birisini
muhsinlerden الْمُحْسِنِينَ مِنَ görmekteyiz

78) Dediler ki: "Ey Aziz, gerçek şu ki, bunun yaşlı büyük bir babası var; onun yerine bizden birisini alıkoy. Doğrusu biz seni muhsinlerden görmekteyiz."

قَالَ معاذَ اللهِ أَنْ نأخذَ إِلا من وجدنا متاعنا عِنده إِنا إِذًا
لظالمونَ (٧٩) فلما استيئسوا مِنه خلصوا نجيا قالَ كبيرهم
ألم تعلموا أن أباكم قد أخذَ عليكم موثقًا مِن اللهِ ومِن قبلُ
ما فرطتم فِي يوسف فلن أبرح الأرض حتى يأذنَ لِي أبي أو
يحكم الله لِي وهو خير الحاكمِين (٨٠) ارجعوا إِلى أبيكم
فقولوا ياأبانا إِن ابنك سرق وما شهدنا إِلا بِما علِمنا وما كنا
لِلغيب حافظِين (٨١) واسألْ القريةَ التِي كنا فِيها والعِير التِي
أقبلنا فِيها وإنا لصادِقونَ (٨٢) قالَ بلْ سولت لكم أنفسكم
أمرا فصبر جميلٌ عسى الله أنْ يأتِيني بِهم جميعا إِنه هو
العليم الحكِيم (٨٣) وتولى عنهم وقالَ ياأسفى على يوسف
وابيضت عيناه مِن الحزن فهو كظِيم (٨٤) قالوا تالله تفتأ
تذكر يوسف حتى تكونَ حرضا أو تكونَ مِن الهالكِين (٨٥)
قالَ إِنما أشكو بثي وحزني إِلى اللهِ وأعلم مِن اللهِ ما لا
تعلمونَ (٨٦)

alıkoymamızdanنَأْخُذَ أَنْ Allah'aاللهِ sığınırızمعاذَ Dedi kiقَالَ Eşyamızıمَتَاعَنَا bulduğumuzوجدنَا kimsedenمن başkasınıإِلا oluruzإِذًا Yoksa bu durumda kuşkusuz bizإِنا yanındaعِنْدَه zalimلَظَالِمونَ

79) Dedi ki: "Eşyamızı yanında bulduğumuz kimseden başkasını alıkoymamızdan Allah'a sığınırız. Yoksa bu durumda kuşkusuz biz zalim oluruz."

خَلَصوا Ondanمِنْهُ umutlarını kestikleriاستَيْئَسوا zamanفلما dedi قَالَ bu durumda kurtulmak içinنَجِيا bir yana çekildiler أَبَاكُم أَنَّ bilmez misiniz?تَعلموا أَلَم Büyükleriكَبِيرهم ki teminat موثِقًا sizdenعَلَيكُم almış olduğunuقَد أَخَذَ Babanızın işlediğiniz مَا فَرطتُم daha evvel deومِن قبلُ Allah adınaمِن اللهِ Artık katiyyen فَلَن أَبرح Yusuf hakkındaفِي يوسفَ kusuru verinceye حتى bulunduğunuz yerdenالْأَرض ayrılmam يَحكُم yahutأَو ya babamأَبِي لِي izinيَأْذَنَ kadar en خَير Oوهو benim içinلِي Allahالله hükmedinceye hüküm verenlerinالْحَاكِمِين hayırlısıdır

80) Ondan umutlarını kestikleri zaman, bu durumda kurtulmak için bir yana çekildiler. Büyükleri dedi ki: "Babanızın sizden Allah adına teminat almış olduğunu, daha evvel de Yusuf hakkında işlediğiniz kusuru bilmez misiniz? Artık ya babam izin verinceye yahut benim için Allah hükmedinceye kadar, katiyyen bulunduğunuz yerden ayrılmam. O, hüküm verenlerin en hayırlısıdır."

Ey يَاأَبَانَا deyin kiفَقُولُوا Babanızaأَبِيكُم إِلَى dönünارجِعوا وما hırsızlık ettiسرقَ senin oğlunابنَكَ gerçektenإِن babamız عَلِمنَا بِما başkasınaإِلا Biz şahitlikشَهِدنَا etmedik حَافِظِين gaybınلِلْغَيبِ Bizكُنَّا değilizوما bildiğimizden bekçileri de

81) "Babanıza dönün deyin ki: Ey babamız, senin oğlun gerçekten hırsızlık etti. Biz bildiğimizden başkasına şahitlik etmedik. Biz gaybın bekçileri de değiliz."

içindeفِيها bulunduğumuzكُنَّا الَّتِي şehreالْقَريةَ sorاسأَلْ Ve و biz إِنَّا Ve و beraberفِيها geldiğimizأَقْبَلْنَا الَّتِي kafileye deوالْعِير doğruyu söyleyenlerizلَصادِقُون gerçekten

82) "Ve içinde bulunduğumuz şehre, beraber geldiğimiz kafileye de sor. Ve biz gerçekten doğruyu söyleyenleriz."

أَنفُسكُم siziلَكُم yanıltıp sürüklemişسولَتْ Hayırبَلْ Dedi kiقَالَ جَمِيلٌ Bundan sonra bir sabırdırفَصبر bir işeأَمرا nefisleriniz بِهِم bana getirirيَأْتِيَنِي أَن Allahالله Umulur kiعسى güzel Alîmالْعلِيم Oهو Çünkü O'durإِنَّه tümünüجَمِيعا onların Hakîm olanالْحكِيم

83) Dedi ki: "Hayır, nefisleriniz sizi yanıltıp bir işe sürüklemiş. Bundan sonra güzel bir sabırdır. Umulur ki Allah onların tümünü bana getirir. Çünkü Alîm, Hakîm olan O'dur, O."

Ey يَاأَسفَى dediوقَالَ Onlardanعَنْهُم yüz çeviripتَولى Veو عَينَاه ak düştü.ابيضتْ ve و Yusuf'aيوسفَ karşıعلى kahrım hüznünü كَظِيم Artık oفَهو kederindenمِن الْحزن gözlerine açıklamayıp içinde saklıyordu

84) Ve onlardan yüz çevirip: "Ey Yusuf'a karşı kahrım." dedi ve kederinden gözlerine ak düştü. Artık o hüznünü açıklamayıp içinde saklıyordu.

anıp تَذْكُر hâlâتَفْتَأُ Allah'aلِله andolsun kiتَا Dediler kiقَالُوا eriyeceksinتَكُون Sonunda حتى Yusuf'uيوسفَ duruyorsun مِن olacaksınتَكُون yahutأَو kederinden hastalanıpحرضا ölüp gidenlerdenالْهالِكِين

85) Dediler ki: "Allah'a andolsun ki hâlâ Yusuf'u anıp duruyorsun. Sonunda ya kederinden hastalanıp eriyeceksin yahut ölüp gidenlerden olacaksın."

dayanılmaz بثي şikayet ediyorumأَشْكُو إِنما Dedi kiقَالَ Allah'aاللهِ yalnızcaإِلَى Ben üzüntümüحزنِي veو kahrımı sizin مَا لَا تَعلَمون Allah'tanمِن اللهِ Ben biliyorumوأَعلَم bilmediğinizi de

86) Dedi ki: "Ben, dayanılmaz kahrımı ve üzüntümü yalnızca Allah'a şikayet ediyorum. Ben Allah'tan sizin bilmediğinizi de biliyorum."

(*)Hz. Yakub, evlâtlarını yitirmenin ıstırabını kalbinin derinliklerinde hissettiğini ve üzüntülerini sadece yüce Allah'a arzettiğini ifade etmekle birlikte, "Ben, sizin bilemeyeceğiniz şeyleri Allah tarafından vahiyle biliyorum" demek suretiyle olayın perde arkasındaki hikmetlerini de bildiğine işaret etmiştir.

bir haber getirinفتحسسوا gidin deاذهبوا oğullarımبني Eyيا
ümit تيئسوا لا ve و kardeşindenوأخيه Yusuf ileمن يوسف
لا Çünkü o إنه Allah'ınالله rahmetindenمن روح kesmeyin
إلا Allah'ınالله rahmetindenمن روح ümit kesmezييئس
kâfirlerالكافرون topluluğundanالقوم başkası

87) "Ey oğullarım, gidin de Yusuf ile kardeşinden bir haber getirin ve Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Çünkü o kâfirler topluluğundan başkası Allah'ın rahmetinden ümit kesmez."

قالوا onun huzurunaعليه girdiklerindeدخلوا Böyleceفلما
ailemizeأهلنا ve و bizeمسنا Azizالعزيز Eyياأيها dediler ki
ببضاعة geldikوجئنا şiddetli bir darlık dokunduالضر
لنا yine tam verفأوف pek değeri olmayanمزجاة sermaye ile
إن bizeعلينا tasadduk da etتصدق ve و ölçekالكيل Bize
sadaka المتصدقين mükâfatlandırırيجزي Allahالله Çünkü
verenleri

88) Böylece onun huzuruna girdiklerinde dediler ki: "Ey Aziz, bize ve ailemize şiddetli bir darlık dokundu; pek değeri olmayan bir sermaye ile geldik. Bize yine tam ölçek ver ve ayrıca bize tasadduk da et. Çünkü Allah sadaka verenleri mükâfatlandırır."

فعلتم nelerما biliyor علمتم musunuz?هل Dedi kiقال
أنتم ikenإذ kardeşineأخيه ve و Yusuf'aبيوسف yaptığınızı
cahiller جاهلونSizler

89) Dedi ki: "Sizler, cahiller iken Yusuf'a ve kardeşine neler yaptığınızı biliyor musunuz?"

Sen لأنت gerçekten sensin öyle mi?أإنك Dediler kiقالوا
Yusuf'umيوسف Benأنا Dedi kiقال Yusufيوسف musun
lütufta bulunduمن Doğrusuقد kardeşimdirأخي bu daوهذا
ve و sakınırيتق kimمن Gerçek şu kiإنه bizeعلينا Allahالله
zayi etmezيضيع لا Allahالله şüphesizفإن sabrederseيصبر
muhsinlerinالمحسنين mükâfatlarınıأجر

90) Dediler ki: "Sen gerçekten Yusuf musun, sensin öyle mi?" Dedi ki: "Ben Yusuf'um, bu da kardeşimdir. Doğrusu Allah bize lütufta bulundu. Gerçek şu ki, kim sakınır ve sabrederse, şüphesiz Allah muhsinlerin mükâfatlarını zayi etmez."

آثرك gerçektenلقد Allah'aالله andolsun kiتا Dediler kiقالوا
إن كنا Veو bizden üstünعلينا Allahالله seni kılmıştır
hata işlemiştikلخاطئين doğrusu biz

91) Dediler ki: "Allah'a andolsun ki, Allah seni gerçekten bizden üstün kılmıştır. Ve doğrusu biz hata işlemiştik."

(*)Böylece Yûsuf kuyuya atıldığı zaman, kendisine vahyedilmiş olan, "Kardeşlerinin yaptıklarını bir gün onlara kendileri farkına varmadan mutlaka haber vereceksin" mealindeki 15. âyetin verdiği haber, gerçekleşmiş oldu. Kardeşleri kusurlarını itiraf edip özür dilediler. O da onları bağışladığını bildirdi. İnsanların kıskanması, Allah'ın bir kimse için takdir etmiş olduğu nimeti engelleyemez.

يابني اذهبوا فتحسسوا من يوسف وأخيه ولا تيئسوا من روح
الله إنه لا ييئس من روح الله إلا القوم الكافرون (٨٧) فلما
دخلوا عليه قالوا ياأيها العزيز مسنا وأهلنا الضر وجئنا
ببضاعة مزجاة فأوف لنا الكيل وتصدق علينا إن الله يجزي
المتصدقين (٨٨) قال هل علمتم ما فعلتم بيوسف وأخيه إذ
أنتم جاهلون (٨٩) قالوا أإنك لأنت يوسف قال أنا يوسف
وهذا أخي قد من الله علينا إنه من يتق ويصبر فإن الله لا
يضيع أجر المحسنين (٩٠) قالوا تالله لقد آثرك الله علينا
وإن كنا لخاطئين (٩١) قال لا تثريب عليكم اليوم يغفر الله
لكم وهو أرحم الراحمين (٩٢) اذهبوا بقميصي هذا فألقوه
على وجه أبي يأت بصيرا وأتوني بأهلكم أجمعين (٩٣) ولما
فصلت العير قال أبوهم إني لأجد ريح يوسف لولا أن
تفندون (٩٤) قالوا تالله إنك لفي ضلالك القديم (٩٥)

اليوم size karşıعليكم kınama yokturتثريب لا Dedi kiقال
Oهو Veو sizeلكم Allahالله mağfiret buyursunيغفر Bugün
en merhametlisidirالراحمين merhamet edenlerinأرحم

92) Dedi ki: "Bugün size karşı kınama yoktur. Allah size mağfiret buyursun. Ve O, merhamet edenlerin en merhametlisidir."

onu sürünفألقوه Şuهذا gömleğimiبقميصي götürün deاذهبوا
Hemen başlayacaktırيأت babamınأبي yüzüneعلى وجه
أجمعين ailenizi deبأهلكم bana getirinوأتوني görmeyeبصيرا
Bütün

93) "Şu gömleğimi götürün de onu babamın yüzüne sürün! Hemen görmeye başlayacaktır. Bütün ailenizi de bana getirin."

(*)Bizim buralarda, baba askere gider veya gurbete gider, çocuk hastalanır. Hastalığın adına da Ebilemiş derler manasını bilmezler. Yani babayı özlemiş de hastalanmış anlamında kullanılıyor. Biz burdan anlıyoruz ki Yâkub (a.s.) oğlunu özleyerek gözleri kör olmuş. Doktorlar da, üzüntünün insan vücudu üzerinde etkisi olduğunu söylüyorlar. İşte, kör olmuş bir gözün üzerine özlediği insanın bir eşyası koyulduğunda gözü açılıyor.

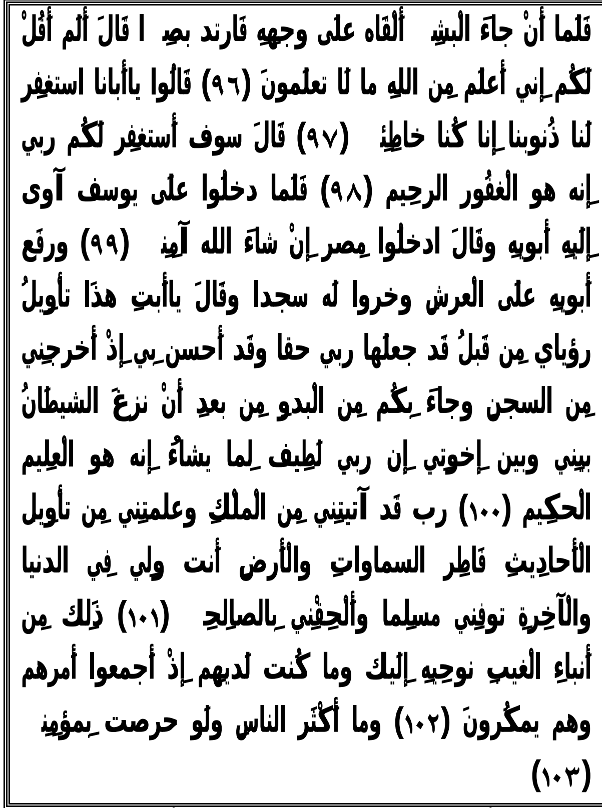
dedi kiقال kafileالعير ayrılıncaفصلت ne zaman kiلما Veو
يوسف kokusunuريح alıyorumلأجد beniإني babalarıأبوهم
bunamış saymıyorsanızتفندون لا أن Eğer لو Yusuf'un

94) Ve ne zaman ki kafile ayrılınca babaları dedi ki: "Eğer beni bunamış saymıyorsanız, Yusuf'un kokusunu alıyorum."

لفي şüphesiz senإنك Allah'aالله andolsun kiتا Dediler kiقالوا
eskiالقديم yanlışlığınضلالك hâlâ içindesin

95) Dediler ki: "Allah'a andolsun ki, şüphesiz sen hâlâ eski yanlışlığın içindesin."

(*)Hz. Yûsuf'un gömleğini getirmekte olan kafile, Mısır'dan ayrılıp Hz. Yakub'un ülkesi olan Ken'ân iline doğru yola çıkınca, beri tarafta bulunan Yakub, kendisine getirilmekte olan gömleğin kokusunu uzaktan hissederek, birkaç gün sonra alacağı müjdenin büyük sevincine yavaş yavaş hazırlanmış oldu.

فلما أنْ جاءَ البشِيرُ ألقاه على وجهه فارتد بصِيرا قالَ ألم أقلْ
لكُم إني أعلم مِن اللهِ ما لا تعلمونَ (٩٦) قالُوا ياأبانا استغفِر
لنا ذُنوبنا إنا كُنا خاطِئِينَ (٩٧) قالَ سوف أستغفِر لكُم ربي
إنه هو الغفُور الرحِيم (٩٨) فلما دخلُوا على يوسف آوى
إليه أبويه وقالَ ادخلُوا مِصر إنْ شاءَ الله آمِنِينَ (٩٩) ورفع
أبويه على العرش وخروا له سجدا وقالَ ياأبتِ هذا تأويلُ
رؤياي مِن قبلُ قد جعلها ربي حقا وقد أحسن بِي إذْ أخرجنِي
مِن السجن وجاءَ بِكُم مِن البدو مِن بعدِ أنْ نزغَ الشيطانُ
بيني وبين إخوتي إن ربي لطِيف لِما يشاءُ إنه هو العلِيم
الحكِيم (١٠٠) رب قد آتيتني مِن الملكِ وعلمتني مِن تأويل
الأحادِيثِ فاطِر السماواتِ والأرض أنت ولي في الدنيا
والآخِرة توفني مسلما وألحِقْني بِالصالحِينَ (١٠١) ذلك مِن
أنباءِ الغيبِ نوحِيهِ إليك وما كُنت لديهم إذْ أجمعوا أمرهم
وهم يمكُرونَ (١٠٢) وما أكْثر الناس ولو حرصت بِمؤمِنِينَ
(١٠٣)

onu sürdüğüألقاه Müjdeciالْبشِير gelip deأن جاء zamanفلما görmeye başladıبصِيرا derhalفارتد onun yüzüneعلى وجهه Ben size إني sizinلكُم dememişأقُل miydim?ألم dedi kiقال şeyleriما Allah'tanمِن الله biliyorum أعلم muhakkak لا تعلمون bilmeyeceğiniz

96) Müjdeci gelip de onu onun yüzüne sürdüğü zaman derhal görmeye başladı; dedi ki: "Ben size, sizin bilmeyeceğiniz şeyleri Allah'tan muhakkak biliyorum, dememiş miydim?"

لنا bağışlanmasını استغْفِر Ey babamızياأبانا Dediler kiقالُوا düşenler idikكُنا Biz gerçektenإنا günahlarımızınذُنُوبنا dile hatayaخاطِئين

97) Dediler ki: "Ey babamız, günahlarımızın bağışlanmasını dile. Biz gerçekten hataya düşenler idik."

لكُم mağfiret dileyeceğimأستغْفِر ileridesوف Dedi kiقال الْغفُور O'durهو Şüphesiz Oإنه Rabbimdenربي Sizin için Rahîm olanالرحِيم Ğafûr

98) Dedi ki: "Sizin için ileride Rabbimden mağfiret dileyeceğim. Şüphesiz Ğafûr, Rahîm olan O'dur,O!"

يوسف huzurunaعلى girdiklerindeدخلُوا Böylece onlarفلما ve و anne ve babasınıأبويه bağrınaإليه bastıآوى Yusuf'un الله dilemesiyleإن شاء Mısır'aمِصر girinادخلُوا dedi kiقال emin olarakآمِنين Allah'ın

99) Böylece onlar Yusuf'un huzuruna girdiklerinde, anne ve babasını bağrına bastı ve dedi ki: "Allah'ın dilemesiyle emin olarak Mısır'a girin."

üzerineعلى Babasını ve annesiniأبويه çıkartıp oturttuورفع سجدا Hepsi onun içinله kapandılarوخروا tahtınالْعرش تأْوِيلُ işte buهذا Ey babacığımياأبتِ Dedi kiوقال secdeye önceleriمِن قبلُ gördüğüm rüyanınرؤْياي gerçekleşmesidir قد Veو gerçekحقا Rabbim onuربي kıldıجعلها Elbetteقد beni أخْرجني Çünküإذْ banaبِي ihsan ettiأحسن Kuşkusuz مِن الْبدو siziبِكُم getirdiوجاء zindandanمِن السجن çıkardı بيني Şeytanالشيطان açtıktanنزغ أن sonraمِن بعد çölden ربي Şüphesizإن kardeşlerimininإخْوتي arasınıوبين benimle إنه dilediği şeyeيشاء karşıلما Latîf'dirلطِيف benim Rabbim Hakîmالْحكِيم Alîm olanالْعلِيم O'durهو Şüphesiz O

100) Babasını ve annesini tahtın üzerine çıkartıp oturttu. Hepsi onun için secdeye kapandılar. Dedi ki: "Ey babacığım, işte bu önceleri gördüğüm rüyanın gerçekleşmesidir. Elbette Rabbim onu gerçek kıldı. Ve Kuşkusuz bana ihsan etti. Çünkü beni zindandan çıkardı. Şeytan benimle kardeşlerimin arasını açtıktan sonra, çölden sizi getirdi. Şüphesiz benim Rabbim dilediği şeye karşı Latîf (çok yumuşak)'dir. Şüphesiz Alîm (bilen), Hakîm (güçlü) olan O'dur, O."

وعلمتني mülktenمِن الْملْكِ sen verdinقد آتيتني Rabbimرب فاطِر sözlerinالْأحادِيثِ yorumundanمِن تأْوِيل bana öğrettin ولي sensinأنْت yerinالْأرض ve و Göklerinالسماواتِ yaratıcısı توفني ahiretteالْآخِرة ve و dünyadaفِي الدنْيا benim velim الْحِقْني ve و Müslüman olarakمسلما benim hayatıma son ver salihlerin arasınaبِالصالِحِين beni kat

101) "Rabbim, sen bana mülkten verdin, sözlerin yorumundan öğrettin. Göklerin ve yerin yaratıcısı, dünyada ve ahirette benim velim sensin. Müslüman olarak benim hayatıma son ver ve beni salihlerin arasına kat."

نُوحِيه gaybالْغيْبِ haberlerindendirأنْباء مِن İşte buذلِك Yoksa لديهم senكُنت değildinوما sanaإليك vahyettiğimiz topluca karar verdikleriأجمعوا zamanإذْ onlar yanlarında o hileli-düzeni يمكُرون onlarوهم yapacakları işeأمرهم kurarlarken

102) İşte bu, sana vahyettiğimiz gayb haberlerindendir. Yoksa onlar, o hileli-düzeni kurarlarken, yapacakları işe topluca karar verdikleri zaman sen yanlarında değildin.

حرصت bileولو insanlarınالناس çoğuأكْثر değildirما Veو iman edecekبِمؤْمِنِين sen şiddetle arzu etsen

103) Ve sen şiddetle arzu etsen bile, insanların çoğu iman edecek değildir.

(*)Kureyş'in, "İsrâiloğulları Mısır'a niçin gitti?" şeklindeki sorusuna cevap olmak üzere inmiş olan bu kıssa ile Kur'an'ın bir mucize, Hz. Muhammed'in de bir peygamber olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte Kureyş'in çoğu inanmamıştır. Zira onlar gerçeği aramada samimi değillerdi. Yüce Allah, "Sen ne kadar inanmalarını istesen de insanların çoğu inanmazlar" buyurarak elçisini teselli etti.

وما تسألهم عليه من أجر إن هو إلا ذكر للعالمين (١٠٤)
وكأين من آية في السماوات والأرض يمرون عليها وهم عنها
معرضون (١٠٥) وما يؤمن أكثرهم بالله إلا وهم مشركون
(١٠٦) أفأمنوا أن تأتيهم غاشية من عذاب الله أو تأتيهم
الساعة بغتة وهم لا يشعرون (١٠٧) قل هذه سبيلي أدعو إلى
الله على بصيرة أنا ومن اتبعني وسبحان الله وما أنا من
المشركين (١٠٨) وما أرسلنا من قبلك إلا رجالا نوحي إليهم
من أهل القرى أفلم يسيروا في الأرض فينظروا كيف كان
عاقبة الذين من قبلهم ولدار الآخرة خير للذين اتقوا أفلا
تعقلون (١٠٩) حتى إذا استيأس الرسل وظنوا أنهم قد كذبوا
جاءهم نصرنا فنجي من نشاء ولا يرد بأسنا عن القوم
المجرمين (١١٠) لقد كان في قصصهم عبرة لأولي الألباب ما
كان حديثا يفترى ولكن تصديق الذي بين يديه وتفصيل كل
شيء وهدى ورحمة لقوم يؤمنون (١١١)

sen buna karşı عليه oysa ki istemiyorsun ما تسألهم Ve و
bir ذكر yalnızca إلا O هو إن bir ücret de من أجر onlardan
alemler için للعالمين hatırlatmadır

104) Ve oysa ki sen buna karşı onlardan bir ücret de istemiyorsun. O, alemler için yalnızca bir hatırlatmadır.

ve و Göklerde في السماوات ayetler من آية nice vardır ki وكأين
عنها ona وهم üzerinden عليها geçerler de يمرون yerde الأرض
sırtlarını dönüp معرضون giderler

105) Göklerde ve yerde nice ayetler vardır ki, üzerinden geçerler de, ona sırtlarını dönüp giderler.

إلا Allah'a بالله هم çoğu أكثر iman يؤمن etmezler ما Ve و
şirk مشركون onların وهم koşmaksızın

106) Ve onların çoğu şirk koşmaksızın Allah'a iman etmezler.

أن Şimdi bunlar kendilerini güvende mi buldular? أفأمنوا
kapsamlı bir غاشية kendilerine gelivermesinden تأتيهم
تأتيهم veya أو Allah'ın الله azabından من عذاب bürümenin
لا onlara وهم apansız بغتة saatin الساعة onların gelmesinden
hiç haberleri yokken يشعرون

107) Şimdi bunlar, kendilerine Allah'ın azabından kapsamlı bir bürümenin gelivermesinden veya onların hiç haberleri yokken onlara saatin apansız gelmesinden kendilerini güvende mi buldular?

davet أدعو benim yolumdur سبيلي İşte bu هذه De ki قل
أنا bir basiret بصيرة üzere على Ben Allah'a إلى الله ediyorum
الله tenzih ederim وسبحان bana uyanlar da اتبعني de ومن ben
müşriklerden المشركين من ben أنا değilim وما Allah'ı

108) De ki: "İşte bu, benim yolumdur. Ben Allah'a bir basiret üzere davet ediyorum; ben de bana uyanlar da. Allah'ı tenzih ederim, ben müşriklerden değilim."

إلا biz senden önce من قبلك göndermedik ما أرسلنا Ve و
kendilerine إليهم vahyettiğimiz نوحي kimseler رجالا dışında
Hiç dolaşmıyorlar أفلم يسيروا şehirlerin القرى halkına من أهل
كيف görmüş olsunlar? فينظروا yeryüzünde في الأرض mı
ki الذين من قبلهم bir sona uğradıklarını عاقبة كان nasıl
خير Ahiret الآخرة yurdu ولدار kendilerinden öncekilerin
أفلا sakınanlar اتقوا için للذين elbette daha hayırlıdır
Siz yine de akıl تعقلون erdirmeyecek misiniz?

109) Ve biz senden önce, (nice) şehirlerin halkına kendilerine vahyettiğimiz kimseler dışında göndermedik. Hiç yeryüzünde dolaşmıyorlar mı ki, kendilerinden öncekilerin nasıl bir sona uğradıklarını görmüş olsunlar? Ahiret yurdu sakınanlar için elbette daha hayırlıdır. Siz yine de akıl erdirmeyecek misiniz?

(*)Bu âyet-i kerîme, müşriklerin Hz. Peygamber'i kastederek "Ona bir melek indirilseydi ya! mealindeki sözlerine cevap olarak inmiştir. Bu ve benzeri âyetler, insanlara cin ve melek gibi insandan başka varlıklardan peygamber gönderilmediğini ifade eder.

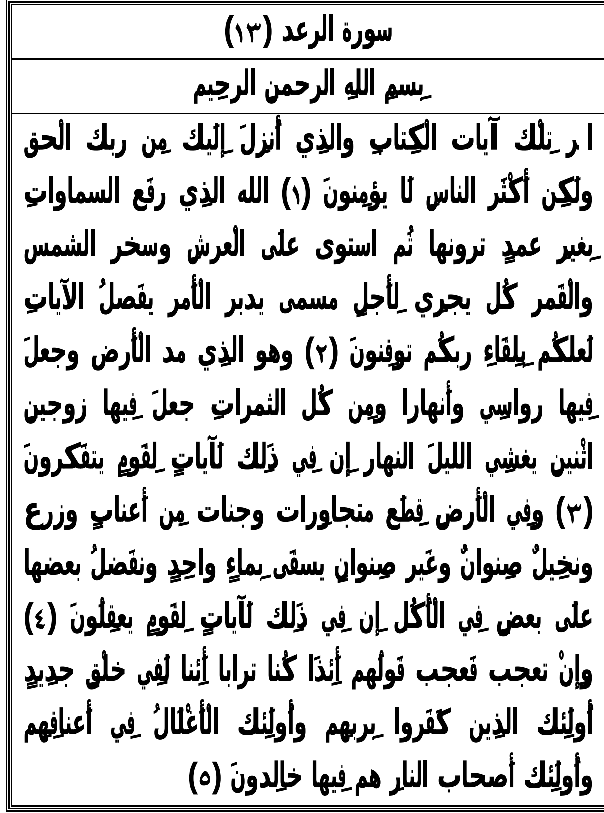
Resuller الرسل umutlarını kesip de استيئس إذا Öyle ki حتى
كذبوا gerçekten قد artık onların أنهم sandıkları وظنوا
bir sırada نصرنا onlara gelmiştir جاءهم yalanladıklarını
biz dilersek نشاء kimi من o kurtulmuştur فنجي yardımımız
zorlu بأسنا kesin olarak geri çevrilmeyecektir ولا يرد
Günahkârlar المجرمين topluluğundan عن القوم azabımız

110) Öyle ki Resuller, umutlarını kesip de, artık onların gerçekten yalanladıklarını sandıkları bir sırada onlara yardımımız gelmiştir; biz kimi dilersek o kurtulmuştur. Günahkârlar topluluğundan zorlu azabımız kesin olarak geri çevrilmeyecektir.

عبرة onların kıssalarında في قصصهم vardır كان Andolsun لقد
O كان değildir ما olgun akıl الألباب sahipleri için لأولي ibretler
تصديق ancak ولكن düzüp uydurulan يفترى bir söz حديثا
وتفصيل kendinden يديه öncekileri الذي بين doğrulayıcı
رحمة ve و bir hidayet وهدى şeyin شيء her كل açıklayıcısı
iman edecek يؤمنون bir topluluk için de لقوم rahmettir

111) Andolsun, onların kıssalarında olgun akıl sahipleri için ibretler vardır. O, düzüp uydurulan bir söz değildir, ancak kendinden öncekileri doğrulayıcı, her şeyin açıklayıcısı, iman edecek bir topluluk için de bir hidayet ve rahmettir.

Bu kıssa, Allah'ın takdirini hiç kimsenin önleyemeyeceğini göstermesi bakımından da ibret vericidir. Nitekim, kardeşlerinin Hz, Yûsuf'u kıskanmaları ve ona bunca kötülük etmeleri, onun yükselmesine engel olamamış, tam tersine buna zemin hazırlamıştır, Hz. Yûsuf, kendisim öldürmek isteyen ve kuyuya atan kardeşlerinden istediği gibi intikam alma imkânına sahip olduğu halde bunu yapmamış, kötülüğü iyilikle karşılamıştır. Kardeşleri onun huzurunda suçlarını itiraf ettikleri zaman, "Bugün sizi kınamak yok, Allah sizi affetsin! O, merhametlilerin en merhametlisidir" diyerek peygambere yakışır bir yücelik göstermiştir. Özü itibariyle kıssa, insanlığın serüvenine hakim olan, insanın öz benliğinde ve sosyal hayatta sürüp giden iyi ile kötünün mücadelesinden ilginç ve etkileyici bir kesit vermektedir.

سورة الرعد (١٣)

بِسمِ اللهِ الرحمنِ الرحِيم

ا ر ۚتِلْكَ آيات الْكِتابِ والذِي أُنزِلَ إِلَيكَ مِن ربكَ الْحق ولَكِن أَكْثَر الناس لَا يؤمِنونَ (١) الله الذِي رفَع السماواتِ بِغيرِ عمدٍ ترونها ثُم استوى علَى الْعرش وسخر الشمس والْقَمر كُل يجري لِأَجلٍ مسمى يدبر الْأَمر يفَصلُ الآياتِ لَعلَّكُم بِلِقَاءِ ربكُم توقِنونَ (٢) وهو الذِي مد الْأَرض وجعلَ فِيها رواسِي وأَنهارا ومِن كُل الثمراتِ جعلَ فِيها زوجينِ اثْنينِ يغشِي اللَّيلَ النهار إِن فِي ذَلِك لَآياتٍ لِقَومٍ يتفَكَّرونَ (٣) وفِي الْأَرضِ قِطَع متجاوِرات وجنات مِن أَعنابٍ وزرع ونخِيلٌ صِنوانٌ وغَير صِنوانٍ يسقَى بِماءٍ واحِدٍ ونفَضلُ بعضها علَى بعضٍ فِي الْأُكُلِ إِن فِي ذَلِك لَآياتٍ لِقَومٍ يعقِلُونَ (٤) وإِنْ تعجب فَعجب قَولُهم أَئِذَا كُنا ترابا أَئِنا لَفِي خلْقٍ جدِيدٍ أُولَئِك الذِين كَفَروا بِربهِم وأُولَئِك الْأَغْلَالُ فِي أَعناقِهِم وأُولَئِك أَصحاب النارِ هم فِيها خالِدونَ (٥)

13 RA’D SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 13. suresi. 43 ayet, 855 kelime ve 3506 harften ibarettir. Adını on üçüncü ayetinde geçen "er-ra'd" (gök gürültüsü) kelimesinden almış olup, bu adı alışının özel bir sebebi yoktur. Nerede nazil olduğu hakkında müfessirler arasında ihtilaf vardır. Bazılarına göre mekkî, diğer bazılarına göre medenî'dir. Alusî, İbn Abbas ve Ali b. Ebi Talib'den surenin Mekke'de nazil olduğunun rivâyet edildiğini ve Said b. Cübeyr'in de aynı kanaatte olduğunu zikrettikten sonra, Medine'de nâzil olduğu yolundaki rivâyetlere değinmekte ve bu konudaki görüş ayrılıklarının arasını "Bu sure, bazı ayetleri dışında Mekke'de nâzil olmuştur" diyerek telif etmektedir.[376] Surenin ele aldığı konular ve uslûbu incelendiği zaman mekkî olduğu kanaatının doğruluğu güç kazanmaktadır.

Rahimالرحِيم Rahmanالرحمن Allah’ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah’ın adıyla…

Kitab’ınالْكِتابِ ayetleridirآيات Bunlarتِلْكَ Raر Lamل Elifا
الْحق Rabbindenمِن ربكَ sanaإِلَيكَ indirilenأُنزِلَ الذِي Ve و
etmezlerلَا insanlarınالناس çoğuأَكْثَر Fakatولَكِن haktır
imanيؤمِنونَ

1) Elif, Lam, Ra. Bunlar Kitab’ın ayetleridir. Ve sana Rabbinden indirilen haktır. Fakat insanların çoğu iman etmezler.

"Sana Rabbinden indirilen" yani bu Kur'ân "haktır." Müşriklerin: Sen bunu kendiliğinden uydurmaktasın, dedikleri gibi değildir. O halde bu Kitaba sımsskı sarıl ve ondaki hükümler gereğince amel et. Mukatil der ki: Bu âyet-i kerîme müşrikler; Muhammed Kur'ân'ı kendiliğinden uydurmaktadır, demeleri üzerine inmiştir.[377]

gökleriالسماواتِ yükseltmiştirرفَع kiالذِي Allah O’durالله
بِغيرِ عمدٍ direksiz ترونها gördüğünüz şekilde ثُم Sonra استوى
emrine boyun eğdirmiştirوسخر Arş’aعلَى الْعرش istiva etti
akıp يجري Her biriكُل ayıالْقَمر ve و Güneşiالشمس
adı konulmuşمسمى bir süreye kadarلِأَجلٍ gitmektedirler
birer birer يفَصلُ Her işiالْأَمر yerli yerince düzenlerيدبر
kavuşacağınıza بِلِقَاءِ Umulur kiلَعلَّكُم ayetleriالآياتِ açıklar
kesin bilgiyle inanırsınızتوقِنونَ Rabbinizeربكُم

2) Allah O’dur ki, gökleri gördüğünüz şekilde direksiz yükseltmiştir. Sonra Arş’a istiva etti. Güneşi ve ayı emrine boyun eğdirmiştir. Her biri adı konulmuş bir süreye kadar akıp gitmektedirler. Her işi yerli yerince düzenler, ayetleri birer birer açıklar. Umulur ki, Rabbinize kavuşacağınıza kesin bilgiyle inanırsınız.

فِيها kılandırوجعلَ yeriالْأَرض yayıp uzatanمد الذِي Oهو Ve و
herكُل ومِن ırmaklarأَنهارا ve و sarsılmaz dağlarرواسِي onda
اثْنينِ çiftزوجينِ Oradaفِيها yaratmıştırجعلَ ürünlerinالثمراتِ
النهار geceyiاللَّيلَ bürümektedirيغشِي birinden ikişer
ayetler vardırلَآياتٍ bunlardaذَلِك فِي Şüphesizإِن gündüze
düşünenيتفَكَّرونَ bir topluluk içinلِقَومٍ

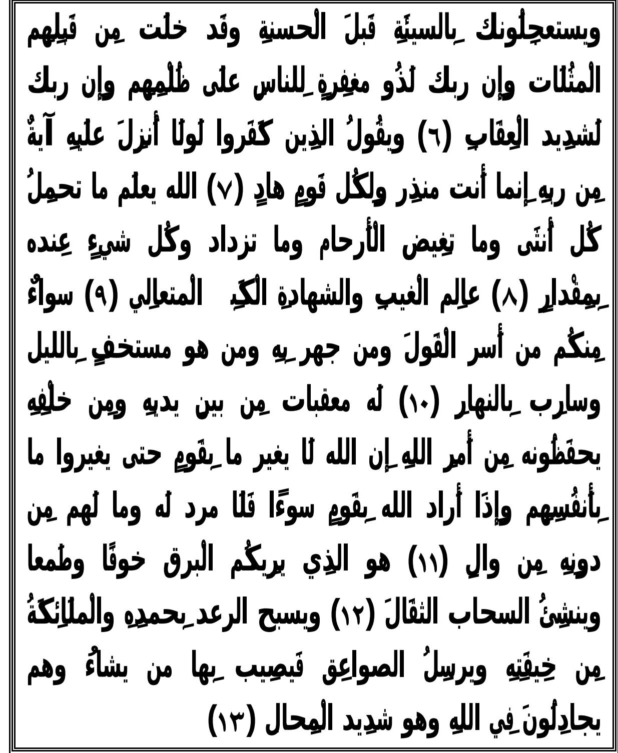
3) Ve O, yeri yayıp uzatan, onda sarsılmaz dağlar ve ırmaklar kılandır. Orada ürünlerin her birinden ikişer çift yaratmıştır; geceyi gündüze bürümektedir. Şüphesiz bunlarda düşünen bir topluluk için ayetler vardır.

متجاوِرات kıtalar vardırقِطَع yeryüzündeالْأَرضِ فِي Ve و
وزرع üzümمِن أَعنابٍ bağlarıوجنات birbirine yakın komşu
غَير ve و çatallıصِنوانٌ hurmalıklar da vardır kiونخِيلٌ ekinler
ونفَضلُ birواحِدٍ su ileبِماءٍ bunlar sulanırيسقَى çatalsızصِنوانٍ
فِي bazısınıعلَى بعضٍ bazısınaبعضها ama üstün kılıyoruz
ayetler لَآياتٍ bunlardaذَلِك فِي Şüphesizإِن ürünlerindeالْأُكُلِ
aklını kullananيعقِلُونَ bir topluluk içinلِقَومٍ vardır

4) Ve yeryüzünde birbirine yakın komşu kıtalar vardır; üzüm bağları, ekinler, çatallı ve çatalsız hurmalıklar da vardır ki, bunlar bir su ile sulanır; ama ürünlerinde bazısını bazısına üstün kılıyoruz. Şüphesiz bunlarda aklını kullanan bir topluluk için ayetler vardır.

قَولُهم asıl şaşılacak olanفَعجب şaşıyorsanتعجب إِنْ Ve و
لَفِي gerçektenأَئِنا toprak ikenترابا Bizكُنا mi أَئِذَا demeleridir
الذِين İşte onlarأُولَئِك yenidenجدِيدٍ yaratılacağız?خلْقٍ tekrar
الْأَغْلَالُ bunlardırأُولَئِك Rablerineبِربهِم inkar edenlerdirكَفَروا
وأُولَئِك Boyunlarındaأَعناقِهِم فِي demir halkalar olanlar da
oradaفِيها Onlarهم ateşالنارِ ehli deأَصحاب İşte bunlardır
daimidirlerخالِدونَ

5) Ve eğer şaşıyorsan asıl şaşılacak olan onların: “Biz toprak iken mi, gerçekten tekrar yeniden yaratılacağız?” demeleridir. İşte onlar Rablerine inkar edenlerdir. Boyunlarında demir halkalar olanlar da bunlardır. İşte ateş ehli de bunlardır. Onlar orada daimidirler.

ويستعجلونك بالسيئة قبل الحسنة وقد خلت من قبلهم
المثلات وإن ربك لذو مغفرة للناس على ظلمهم وإن ربك
لشديد العقاب (٦) ويقول الذين كفروا لولا أنزل عليه آية
من ربه إنما أنت منذر ولكل قوم هاد (٧) الله يعلم ما تحمل
كل أنثى وما تغيض الأرحام وما تزداد وكل شيء عنده
بمقدار (٨) عالم الغيب والشهادة الكبير المتعالي (٩) سواء
منكم من أسر القول ومن جهر به ومن هو مستخف بالليل
وسارب بالنهار (١٠) له معقبات من بين يديه ومن خلفه
يحفظونه من أمر الله إن الله لا يغير ما بقوم حتى يغيروا ما
بأنفسهم وإذا أراد الله بقوم سوءا فلا مرد له وما لهم من
دونه من وال (١١) هو الذي يريكم البرق خوفا وطمعا
وينشئ السحاب الثقال (١٢) ويسبح الرعد بحمده والملائكة
من خيفته ويرسل الصواعق فيصيب بها من يشاء وهم
يجادلون في الله وهو شديد المحال (١٣)

kötülüğüبالسيئة Onlar senden çabucak istiyorlarويستعجلونك nice gelip خلت Halbukiوقد iyiliktenالحسنة önceقبل ibret alınacak المثلات onlardan önce من قبلهم geçmiştir مغفرة sahibidirلذو Rabbinربك doğrusuإن Veو örnekleri onlar zülüm ظلمهم haldeعلى insanlar içinللناس mağfiret çok لشديد Rabbinin ربك kuşkusuz إن Ve و ettikleri azabı daالعقاب şiddetlidir

6) Onlar senden, iyilikten önce kötülüğü çabucak istiyorlar. Halbuki onlardan önce ibret alınacak nice örnekleri gelip geçmiştir. Ve doğrusu insanlar zülüm ettikleri halde Rabbin onlar için mağfiret sahibidir. Ve kuşkusuz Rabbinin azabı da çok şiddetlidir.

أنزل لا yaلو kâfirlerكفروا الذين diyorlar kiيقول Veو إنما Rabbindenمن ربه bir mucizeآية Onaعليه indirilseydi toplumunقوم herلكل ve و bir uyarıcısınمنذر senأنت ancak bir rehberi vardırهاد

7) Ve kâfirler diyorlar ki: Ona Rabbinden bir mucize indirilseydi ya! (Halbuki) sen ancak bir uyarıcısın ve her toplumun bir rehberi vardır.

أنثى Herكل gebe kalacağınıتحمل neyeما bilirيعلم Allahالله تزداد neyiوما rahimlerinالأرحام eksikتغيض neyiوما dişinin بمقدار Onun katındaعنده şeyشيء herوكل ziyade edeceğini ölçü iledir

8) Her dişinin neye gebe kalacağını, rahimlerin neyi eksik, neyi ziyade edeceğini Allah bilir. Onun katında her şey ölçü iledir.

الكبير görüleni deوالشهادة görülmeyeni deالغيب, bilir عالم yücedir المتعالي çok büyüktür

9) O, görüleni de görülmeyeni de bilir; çok büyüktür, yücedir.

ومن جهر sözüالقول gizleyenleمن أسر Sizdenمنكم eşittirسواء مستخف O'nunهو kim olursaومن onuبه açığa vuran gündüzünبالنهار yürüyen وسارب geceleyinبالليل gizlenenle

10) Sizden, sözü gizleyenle onu açığa vuran, geceleyin gizlenenle gündüzleyin yürüyen kim olursa O'nun yanında eşittir.

من ve و önündeمن بين يديه takipçiler vardırمعقبات Onunله الله emriyleمن أمر onuه koruyan يحفظو arkasındaخلفه بقوم ما onları değiştirmezيغير لا Allahالله elbetteإن Allah'ın بأنفسهم ما değiştirinceyeيغيروا kadarحتى Bir toplum Allahالله dilediğiأراد zamanإذاو kendilerindeki özellikleri artık geri مرد yokturفلا kötülükسوءا bir toplumaبقوم نه başka من دو Onlarınلهم yokturوما onun içinله çevrilme yardımcıları daمن وال O'ndan

11) Onun önünde ve arkasında Allah'ın emriyle onu koruyan takipçiler (melekler) vardır. Bir toplum kendilerindeki özellikleri değiştirinceye kadar Allah, elbette onları değiştirmez. Allah bir topluma kötülük dilediği zaman, artık onun için geri çevrilme yoktur. Onların O'ndan başka yardımcıları da yoktur.

هو الذي O يريكم size meydana getirendir البرق şimşeğiخوفا bulutlarıالسحاب gösterenوينشئ ümit içindeطمعا ve و korku ağırالثقال

12) O, size korku ve ümit içinde şimşeği gösteren ve ağır bulutları meydana getirendir.

ه hamd ileبحمد gök gürültüsü الرعد tesbih ederيسبح Ve و heybetinden dolayıخيفته من Melekler deوالملائكة O'nu بها çarparفيصيب O yıldırımlar الصواعق gönderipويرسل mücâdele edip يجادلون Onlarوهم dilediğiniمن يشاء onlarla pek şiddetli شديد Oهو Ve و Allah hakkındaفي الله dururken azabıالمحال olandır

13) Ve gök gürültüsü O'nu hamd ile tesbih eder. Melekler de O'nun heybetinden dolayı tesbih ederler. Onlar, Allah hakkında mücâdele edip dururken O, yıldırımlar gönderip onlarla dilediğini çarpar. Ve O, azabı pek şiddetli olandır.

Allah'ın Resûlü (a.s), arap zorbalarından birini yanına çağırması için birini göndermek istemişti. Ona gitmesini emrettiği elçisi: "Ey Allah'ın elçisi, o, sana gelmeyi kabul etmiyecek bir zorbadır, azgın birisidir." dedi. Resûlullah: "Git ve onu bana çağır." buyurdu.. Gönderilen elçi: "Allah'ın Resûlü (a.s) seni çağırıyor." dedi. Zorba kişi: "Allah'ın Resûlü de kimmiş, Allah da neymiş; Altından mı, gümüşten mi, demirden mi yoksa bakırdan mı?" deyip gelmeyi reddetti. Elçi geri dönüp Hz. Peygamber (a.s)'e geldi ve durumu haber verdi. Resûlullah (a.s) ikinci defa: "Ona geri dön ve onu bana çağır." buyurdular. Elçi, o zorbaya gidip tekrar çağırdıysa da durum değişmedi, adam gelmedi. Elçi Hz. Peygamber (a.s)'e dönüp durumu haber verdi. Resûl-i Ekrem (a.s) üçüncü kere: "Ona dön ve onu bana çağır." buyurdular. Elçi üçüncü kere o zorbanın yanına vardı ve onlar tartışırlarken Allah Teâlâ tam o zorbanın başı hizasına bir bulut gönderdi, buluttan şimşek çakıp bir yıldırım düştü de o zorbanın kafatasını alıp götürdü. İşte bunun üzerine Allah Teâlâ: "O, yıldırımları gönderir de onlarla dilediğini çarpar…." âyet-i kerimesini indirdi.[342]

له دعوةُ الحق والذِين يدعونَ مِن دونِه لا يستجِيبونَ لهم
بِشيءٍ إلا كباسِطِ كفيهِ إلى الماءِ لِيبلغَ فاه وما هو بِبالِغِه وما
دعاءُ الكافِرين إلا فِي ضلالٍ (١٤) ولله يسجد من فِي
السماواتِ والأرض طوعا وكرها وظِلالُهم بِالغدو والآصال
(١٥) قُلْ من رب السماواتِ والأرض قُلْ الله قُلْ أفاتخذتم
مِن دونِه أولياءَ لا يملِكونَ لِأنفسِهِم نفعا ولا ضرا قُلْ هلْ
يستوي الأعمى والبصِير أم هلْ تستوي الظلمات والنور أم
جعلوا لِله شركاءَ خلقوا كخلقِهِ فتشابه الخلق عليهم قُلْ الله
خالِق كُل شيءٍ وهو الواحِد القهار (١٦) أنزلَ مِن السماءِ ماءً
فسالت أوديةٌ بِقدرِها فاحتملَ السيلُ زبدا رابِيا ومِما يوقِدونَ
عليهِ فِي النار ابتِغاءَ حِليةٍ أو متاعٍ زبد مِثْلُه كذلِك يضرب
الله الحق والباطِلَ فأما الزبد فيذهب جفاءً وأما ما ينفع الناس
فيمكثُ فِي الأرض كذلِك يضرب الله الأمثالَ (١٧) لِلذِين
استجابوا لِربهم الحسنى والذِين لم يستجيبوا له لو أن لهم ما
فِي الأرض جمِيعا ومِثْلَه معه لافتدوا بِهِ أولئِك لهم سوءُ
الحِسابِ ومأواهم جهنم وبِئْس المِهاد (١٨)

والذِين lâyık olanالْحق Yalvarılmaya دعوةُ ancak O'dur له
لا يستجِيبون O'nun dışındaمِن دونِه dua ettikleriيدعون
إلا hiçbir şeyleبِشيءٍ onlarınلهم isteklerini karşılamazlar
doğruإلى iki avucunu كفيهِ açan kimse gibidirكباسِطِ ancak
هو değildirوما Onlar ağzınaفاه gelsin diyeلِيبلغَ suyaالماءِ
الكافِرين duasıوما دعاء ağzına girecekبِبالِغِهِ Halbuki onun
hedefini şaşırmıştırفِي ضلال kuşkusuzإلا Kâfirlerin

14) Yalvarılmaya lâyık olan ancak O'dur. O'nun dışında dua ettikleri onların isteklerini hiçbir şeyle karşılamazlar. Onlar ancak ağzına gelsin diye suya doğru iki avucunu açan kimse gibidir. Halbuki (suyu ağzına götürmedikçe) onun ağzına girecek değildir. Kâfirlerin duası kuşkusuz hedefini şaşırmıştır.

(*)İnsanoğlu daima kendisinden daha güçlü bir varlığa sığınma, tapınma, yalvarma ve yardım isteme ihtiyacında olmuştur, Allah'ın gönderdiği hak dine ve peygamberlere inananlar Allah'a sığınmış, O'na tapmış ve O'ndan yardım dilemişlerdir. Hak dine inanmayanlar ise çeşitli bâtıl tanrılara tapıp, onlardan yardım istemişlerdir. İşte âyet-i kerîme insanların bu durumunu bir benzetme ile tasvir ederek sonucu ortaya koymaktadır.

فِي bulunanlar daمن secde ederlerيسجد Allah'aلِله Veو
istemezوكرها isterطوعا yerdeالأرض ve و göklerdeالسماواتِ
akşamالآصال veو sabahبِالْغُدو onların gölgeleri deوظِلالُهم

15) Ve göklerde ve yerde bulunanlar da onların gölgeleri de sabah ve akşam ister istemez Allah'a secde ederler.

Secde, genellikle üç manada kullanılır: Üstün saygı duyup tazim makamında başı eğip alnı yere koymak. Baş eğip ilâhî buyruğa uymak, bağlı bulunduğu kanun doğrultusunda hareket etmek. Saygı duyup Allah'ın ibâdete lâyık olduğunu dile getirmek suretiyle O'nun yüksek kudreti karşısında mahviyet ve teslimiyet duymak.

ve و Göklerinالسماوات Rabbiرب kimdir?من De kiقُلْ
أفاتخذتم O halde de kiقُلْ Allah'tırالله De kiقُلْ yerinالأرض
لا يملِكون dostlar mıأولياء O'nu bırakıp daمِن دونِهِ edindiniz?
لا veو faydaنفْعا kendilerineلِأنفسِهِم gücüne sahip olmayan
الأعمى bir olurيستوي mu hiç?هل De kiقُلْ zarar vermeضرا
الظلُمات eşitتستوي olur mu?هل Ya daأم görenوالبصِير Körle
لِله buldular daجعلوا Yoksaأم aydınlıkوالنور karanlıklarla
فتشابه gibi yaratanكخلقِهِ yarattığıخلقوا ortaklarشُركاء Allah
De قُلْ göründü?عليهِم bu yaratmaالْخلْق birbirine benzer mi
Oهو Ve و şeyiشيءٍ herكُل yaratandırخالِق Allahالله ki
karşı durulamaz güç sahibidirالقهار birdirالواحِد

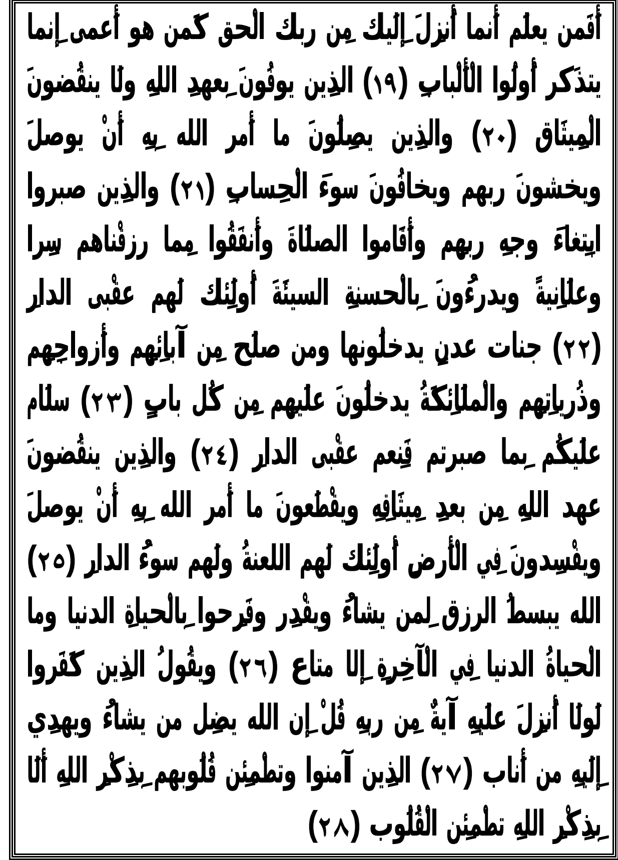
16) De ki: "Göklerin ve yerin Rabbi kimdir?" De ki: "Allah'tır." O halde de ki: "O'nu bırakıp da kendilerine fayda ve zarar verme gücüne sahip olmayan dostlar mı edindiniz?" De ki: "Körle gören bir olur mu hiç? Ya da karanlıklarla aydınlık eşit olur mu?" Yoksa Allah yarattığı gibi yaratan ortaklar buldular da bu yaratma onlarca birbirine benzer mi göründü? De ki: Allah her şeyi yaratandır. Ve O, birdir, karşı durulamaz güç sahibidir.

sel olup aktıفسالت suماء göktenمِن السماءِ O indirdi deأنزل
yüklenip فاحتمل kendi hacimlerinceبِقدرِها vâdilerأوديةٌ
ومِما üste çıkan رابِيا bir köpüğü زبدا Bu selالسيلُ götürdü
ateşteفِي النار isteyerekعليهِ erittikleriيوقِدون şeylerden de
مِثْلُه köpük olurزبد eşyaمتاعٍ veyaأو Süsحِليةٍ yapmak ابتِغاء
Allahالله misal verirيضرب İşte böyleكذلِك buna benzer
giderفيذهب köpükالزبد Fakatفأما bâtılaالباطِل ile و hakالْحق
الناس fayda verenينفع şeyeما gelinceأما Ve و atılıpجفاء
İşte böyleكذلِك yeryüzündeفِي الأرض o kalırفيمكثُ insanlara
misallerالأمثال Allahالله getirirيضرب

17) O, gökten su indirdi de vâdiler kendi hacimlerince sel olup aktı. Bu sel, üste çıkan bir köpüğü yüklenip götürdü. Süs veya (diğer) eşya yapmak isteyerek ateşte erittikleri şeylerden de buna benzer köpük olur. İşte Allah hak ile bâtıla böyle misal verir. Fakat köpük atılıp gider. Ve insanlara fayda veren şeye gelince, o yeryüzünde kalır. İşte Allah böyle misaller getirir.

Rablerininلِربهِم İşte emrine uyanlarاستجابوا için لِلذِين
uymayanlara والذِين لم يستجِيبوا Ve و en güzel vardırالحسنى
ما olanlarınلهم mutlakaأن eğerلو onaله gelince
ومِثْلَه tümü ileجمِيعا yeryüzündeفِي الأرض kendilerinin olsa
onuبِهِ feda ederlerلافتدوا bunun yanındaمعه bir misli daha
الْحِساب en kötüsüسوء onlaradır لهم İşte onlar var yaأولئِك
جهنم onlarınهم varacakları yer deمأوا Veو hesabın
yataktırالمِهاد O ne kötüوبِئْس cehennemdir

18) İşte Rablerinin emrine uyanlar için en güzel (mükâfat) vardır. Ve ona uymayanlara gelince, eğer yeryüzünde olanların tümü ile bunun yanında bir misli daha kendilerinin olsa, (kurtulmak için) onu mutlaka feda ederler. İşte onlar var ya, hesabın en kötüsü onlaradır. Ve onların varacakları yer de cehennemdir. O, ne kötü yataktır.

أفمن يعلم أنما أنزل إليك من ربك الحق كمن هو أعمى إنما
يتذكر أولوا الألباب (١٩) الذين يوفون بعهد الله ولا ينقضون
الميثاق (٢٠) والذين يصلون ما أمر الله به أن يوصل
ويخشون ربهم ويخافون سوء الحساب (٢١) والذين صبروا
ابتغاء وجه ربهم وأقاموا الصلاة وأنفقوا مما رزقناهم سرا
وعلانية ويدرءون بالحسنة السيئة أولئك لهم عقبى الدار
(٢٢) جنات عدن يدخلونها ومن صلح من آبائهم وأزواجهم
وذرياتهم والملائكة يدخلون عليهم من كل باب (٢٣) سلام
عليكم بما صبرتم فنعم عقبى الدار (٢٤) والذين ينقضون
عهد الله من بعد ميثاقه ويقطعون ما أمر الله به أن يوصل
ويفسدون في الأرض أولئك لهم اللعنة ولهم سوء الدار (٢٥)
الله يبسط الرزق لمن يشاء ويقدر وفرحوا بالحياة الدنيا وما
الحياة الدنيا في الآخرة إلا متاع (٢٦) ويقول الذين كفروا
لولا أنزل عليه آية من ربه قل إن الله يضل من يشاء ويهدي
إليه من أناب (٢٧) الذين آمنوا وتطمئن قلوبهم بذكر الله ألا
بذكر الله تطمئن القلوب (٢٨)

indirilenin أنزل Kuşkusuz أنما bilen يعلم kimse olur mu? أفمن
هو gibi كمن hak olduğunu الحق Rabbinden من ربك sana إليك
الألباب sahipleri أولوا anlar يتذكر Ancak إنما kör أعمى kimse
akıl

19) Kuşkusuz Rabbinden sana indirilenin hak olduğunu bilen kimse, kör kimse gibi olur mu? Ancak akıl sahipleri anlar.

و Allah'ın الله ahdini بعهد yerine getirenler يوفون Onlar الذين
verdikleri sözü الميثاق bozmayanlardır ينقضون لا ve

20) Onlar, Allah'ın ahdini yerine getirenler ve verdikleri sözü bozmayanlardır.

أمر şeyleri ما gözetilmesini يصلون kimselerdir الذين Ve و
ويخشون gözeten أن يوصل onlar به Allah'ın الله emrettiği
kötü سوء korkan يخافون ve و Rablerinden ربهم sakınan
hesaptan الحساب

21) Ve onlar Allah'ın gözetilmesini emrettiği şeyleri gözeten, Rablerinden sakınan ve kötü hesaptan korkan kimselerdir.

rızasını وجه isteyerek ابتغاء sabreden صبروا onlar الذين Ve و
harcayan وأنفقوا namazı الصلاة kılan وأقاموا Rablerinin ربهم
ve و gizli سرا rızıklardan رزقناهم kendilerine verdiğimiz مما
بالحسنة savan kimselerdir يدرءون ve و açık olarak علانية
onlarındır لهم İşte onlar var ya أولئك kötülüğü السيئة iyilikle
dünya yurdunun الدار sonu sadece عقبى

22) Ve onlar, Rablerinin rızasını isteyerek sabreden, namazı kılan, kendilerine verdiğimiz rızıklardan gizli ve açık olarak harcayan ve kötülüğü iyilikle savan kimselerdir. İşte onlar var ya, dünya yurdunun (güzel) sonu sadece onlarındır.

oraya beraber يدخلونها Adn عدن cennetleridir جنات
babalarından من آبائهم sâlih صلح olanlarla من ve girecekler
melekler والملائكة çocuklarından وذرياتهم eşlerinden وأزواجهم
باب her من كل onların yanına عليهم varacaklardır يدخلون de
kapıdan

23) Adn cennetleridir; oraya babalarından, eşlerinden ve çocuklarından sâlih olanlarla beraber girecekler, melekler de her kapıdan onların yanına varacaklardır.

Sabrettiğinize صبرتم karşılık بما size عليكم selam olsun سلام
Yurdunun الدار sonu عقبى ne güzeldir فنعم

24) (Melekler:) Sabrettiğinize karşılık size selam olsun! Yurdunun sonu (cennet olan) ne güzeldir! (derler).

Allah'a الله verdikleri sözü عهد bozanlar ينقضون الذين Ve و
terk ويقطعون kuvvetle pekiştirdikten ميثاقه sonra من بعد
riayet أن يوصل şeyleri به Allah'ın الله emrettiği ما أمر edenler
في الأرض fesat çıkaranlar يفسدون ve و edilmesini
لهم Ve و lânet اللعنة onlar içindir لهم işte أولئك yeryüzünde
yurt الدار kötü سوء onlarındır

25) Ve Allah'a verdikleri sözü kuvvetle pekiştirdikten sonra bozanlar, Allah'ın riayet edilmesini emrettiği şeyleri terk edenler ve yeryüzünde fesat çıkaranlar; işte lânet onlar içindir. Ve kötü yurt onlarındır.

dilediğine لمن يشاء rızkını الرزق bollaştırır da يبسط Allah الله
hayatıyla بالحياة Onlar şımardılar وفرحوا daraltır da ويقدر
الدنيا Oysa hayatı وما الحياة dünya الدنيا في الآخرة dünya
geçici bir متاع başka bir şey değildir إلا ahiretin yanında
faydadan

26) Allah dilediğine rızkını bollaştırır da daraltır da. Onlar dünya hayatıyla şımardılar. Oysa ahiretin yanında dünya hayatı, geçici bir faydadan başka bir şey değildir.

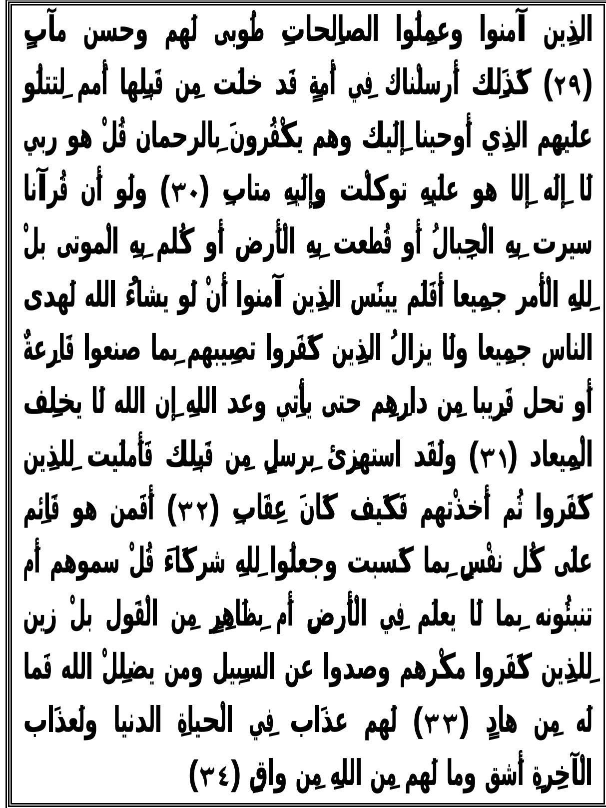
25-26.Bu âyet-i kerimelerden birincisi Mukâtil'den rivayete göre Ehl-i kitab (Yahudi ve Hristiyanlar); ikincisi de İbn Abbâs'tan rivayete göre Mekkeliler (Mekke müşrikleri) hakkında nazil olmuştur.[343]

değil miydi? لولا kâfir كفروا olanlar الذين diyorlar ki يقول Ve و
Rabbinden من ربه bir mucize آية Ona عليه indirilmeli أنزل
من يشاء saptırır يضل Allah الله Kuşkusuz إن De ki قل
من أناب kendisine إليه hidayete erdirir ويهدي dilediğini
yöneleni de

27) Ve kâfir olanlar diyorlar ki: Ona Rabbinden bir mucize indirilmeli değil miydi? De ki: Kuşkusuz Allah dilediğini saptırır, kendisine yöneleni de hidayete erdirir.

sükûnete تطمئن ve و iman edenler آمنوا Bunlar الذين
ألا Allah'ın الله zikriyle بذكر gönülleri قلوبهم erenlerdir
huzur تطمئن ancak Allah'ı الله anmakla بذكر Bilesiniz ki
kalpler القلوب bulur

28) Bunlar, iman edenler ve gönülleri Allah'ın zikriyle sükûnete erenlerdir. Bilesiniz ki, kalpler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur.

الذين آمنوا وعملوا الصالحات طوبى لهم وحسن مآب
(٢٩) كذلك أرسلناك في أمة قد خلت من قبلها أمم لتتلو
عليهم الذي أوحينا إليك وهم يكفرون بالرحمن قل هو ربي
لا إله إلا هو عليه توكلت وإليه متاب (٣٠) ولو أن قرآنا
سيرت به الجبال أو قطعت به الأرض أو كلم به الموتى بل
لله الأمر جميعا أفلم ييأس الذين آمنوا أن لو يشاء الله لهدى
الناس جميعا ولا يزال الذين كفروا تصيبهم بما صنعوا قارعة
أو تحل قريبا من دارهم حتى يأتي وعد الله إن الله لا يخلف
الميعاد (٣١) ولقد استهزئ برسل من قبلك فأمليت للذين
كفروا ثم أخذتهم فكيف كان عقاب (٣٢) أفمن هو قائم
على كل نفس بما كسبت وجعلوا لله شركاء قل سموهم أم
تنبئونه بما لا يعلم في الأرض أم بظاهر من القول بل زين
للذين كفروا مكرهم وصدوا عن السبيل ومن يضلل الله فما
له من هاد (٣٣) لهم عذاب في الحياة الدنيا ولعذاب
الآخرة أشق وما لهم من الله من واق (٣٤)

الذين آمنوا İman edip وعملوا işler yapanlara الصالحات iyi طوبى
ne mutlu لهم onlar içindir وحسن güzel مآب Varılacak yurt da

29) İman edip iyi işler yapanlara tuba[378] (ne mutlu)! Varılacak güzel yurt da onlar içindir.

كذلك İşte böylece أرسلناك seni gönderdik ki في أمة
ümmetlerin قد elbette خلت nice gelip geçtiği من قبلها
kendilerinden önce أمم bir ümmete لتتلو okuyasın عليهم
onlara الذي أوحينا vahyettiğimizi إليك sana و Ve هم onlar
يكفرون inkâr ediyorlar بالرحمن Rahman'ı قل De ki هو O ربي
benim Rabbimdir لا yoktur إله ilah إلا başka هو O'ndan عليه
tevekkül ettim توكلت ve و إليه sadece O'nadır Sadece O'na
dönüş متاب

30) İşte böylece elbette seni, kendilerinden önce nice ümmetlerin gelip geçtiği bir ümmete gönderdik ki, sana vahyettiğimizi onlara okuyasın. Ve onlar Rahman'ı inkâr ediyorlar. De ki: O benim Rabbimdir. O'ndan başka ilah yoktur. Sadece O'na tevekkül ettim ve dönüş sadece O'nadır.

(*)Müşrikler rahmeti her şeyi kuşatmış olan ve âlemlere rahmet olmak üzere Hz. Peygamber'i ve Kur'an'ı gönderen yüce Allah'ın rahman ismini inkâr ediyorlar, "Rahman da neymiş?" diyerek bu isimde bir ilâh tanımadıklarını söylüyorlardı. Bu nedenle Allah Teâlâ elçisine -âyette ifade edildiği üzere- Rahmân'ın, yüce Allah 'ın kendisi olduğunu onlara bildirmesini emretti.

و Ve لو eğer أن قرآنا okunan bir Kitapla سيرت به
yürütülseydi الجبال dağlar أو veya قطعت به parçalansaydı
onunla الأرض yer أو yahut كلم به konuşturulsaydı onunla
الموتى ölüler بل Fakat لله Allah'a aittir الأمر işler جميعا bütün
أفلم ييأس hâla bilmediler mi ki الذين edenler آمنوا İman أن لو
يشاء dileseydi الله Allah لهدى hidayete erdirirdi? الناس
الذين insanları جميعا bütün ولا يزال gelmeye devam edecek
edenlere كفروا inkâr تصيبهم bir bela بما صنعوا yaptıklarından
dolayı قارعة ya ansızın أو veya تحل inecek قريبا yakınına من
دارهم evlerinin حتى kadar يأتي gelinceye وعد vaadi الله
إن Kuşkusuz الله Allah لا يخلف asla dönmez الميعاد Allah'ın
vaadinden

31) Ve eğer okunan bir Kitapla dağlar yürütülseydi veya onunla yer parçalansaydı, yahut onunla ölüler konuşturulsaydı (o Kitap yine bu Kur'an olacaktı). Fakat bütün işler Allah'a aittir. İman edenler hâla bilmediler mi ki, Allah dileseydi bütün insanları hidayete erdirirdi? Allah'ın vaadi gelinceye kadar inkâr edenlere, yaptıklarından dolayı ya ansızın bir belâ gelmeye devam edecek veya evlerinin yakınına inecek. Kuşkusuz Allah, vaadinden asla dönmez.

İbn Abbâs şöyle anlatıyor: (Kureyş kâfirleri) Hz. Peygamber (a.s)'e: "Eğer gerçek senin söylediğin gibiyse bizim ölmüş olan ilk şeyhlerimizi bize göster de onlarla konuşalım, bizi sıkmakta olan şu Mekke dağlarını bizden uzaklaştır ve böylece alanı bizim için genişlet." dediler de " Ve eğer okunan bir Kitapla dağlar yürütülseydi veya onunla yer parçalansaydı..." âyet-i kerimesi nazil oldu.[344]

ولقد Andolsun استهزئ alay edildi de برسل peygamberlerle de
من قبلك senden önceki فأمليت mühlet verdim للذين كفروا inkâr
edenlere ثم sonra da أخذتهم onları yakaladım فكيف nasıl كان
imiş عقاب Azabım

32) Andolsun, senden önceki peygamberlerle de alay edildi de ben inkâr edenlere mühlet verdim, sonra da onları yakaladım. Azabım nasıl imiş!

أفمن olur mu? هو böyle قائم gözetleyip على كل نفس Herkesin
بما كسبت kazandığını وجعلوا edindiler لله Allah'a Onlar شركاء
ortaklar قل De ki سموهم Onlara ad verin أم Yoksa تنبئونه siz
O'na haber veriyorsunuz? بما bir şeyi mi لا يعلم bilemeyeceği
في الأرض Yeryüzünde أم Yahut بظاهر boş من القول laf mı
ediyorsunuz? بل Doğrusu زين süslü gösterildi للذين edenlere
كفروا inkâr مكرهم hileleri و ve صدوا onlar alıkonuldular عن
السبيل doğru yoldan ومن kimi يضلل saptırırsa الله Allah فما
yoktur له artık onu من هاد doğru yola iletecek

33) Herkesin kazandığını gözetleyip muhafaza eden, böyle olur mu?. Onlar Allah'a ortaklar edindiler. De ki: "Onlara ad verin (onlar necidir?). Yoksa siz O’na yeryüzünde bilemeyeceği bir şeyi mi haber veriyorsunuz? Yahut boş laf mı ediyorsunuz?" Doğrusu inkâr edenlere hileleri süslü gösterildi ve onlar doğru yoldan alıkonuldular. Allah kimi saptırırsa artık onu doğru yola iletecek yoktur.

لهم onlara عذاب sadece bir azap vardır في الحياة hayatında
الدنيا Dünya ولعذاب azabı ise الآخرة Ahiret أشق daha
şiddetlidir وما yoktur لهم Onları من الله Allah'tan من واق
koruyacak kimse de

34) Dünya hayatında onlara sadece bir azap vardır. Ahiret azabı ise daha şiddetlidir. Onları Allah'tan (onun azabından) koruyacak kimse de yoktur.

Takvâ الْمتقُون vâdolunanوعِد الَّتِي cennetinالْجنة özelliğiمثَلُ
الْأَنْهار zemininden تحْتِها مِن Onun akarتجْرِي sahiplerine
تِلْك gölgesiظِلُّها ve و süreklidirدائِم Yemişleriأُكُلُها ırmaklar
sonu iseوعقْبى sakınanlarınاتقَوا الَّذِين sonudurعقْبى İşte bu
الْكَافِرِين Kâfirlerinالنار ateştir

35) Takvâ sahiplerine vaad olunan cennetin özelliği (şudur): Onun zemininden ırmaklar akar. Yemişleri ve gölgesi süreklidir. İşte bu, (kötülüklerden) sakınanların (mutlu) sonudur. Kâfirlerin sonu ise ateştir.

kitapالْكِتاب kendilerine verdiğimiz آتيْناهم kimseler الَّذِين Ve و
vardırمِن Ve و sanaإِلَيْك indirilene أُنزِلَ بِما sevinirlerيفْرحون
onun bir بعضه inkâr eden deينكِر من guruplardanالْأَحزاب
أَعبد أَنْ Bana emrolunduأُمِرت sadece إِنما De kiقُلْ kısmını
O'naبِهِ koşmamamأُشْرِك لَا ve و Allah'aالله kulluk etmem
yalnız إِلَيْهِ ve و çağırıyorumأَدعو Ben yalnız O'naإِلَيْهِ
O'nadır مآب dönüş de

36) Ve kendilerine kitap verdiğimiz kimseler, sana indirilene (Kur'an'a) sevinirler. Ve (senin aleyhinde birleşen) gruplardan onun bir kısmını inkâr eden de vardır. De ki: "Bana, sadece Allah'a kulluk etmem ve O'na ortak koşmamam emrolundu. Ben yalnız O'na çağırıyorum ve dönüş de yalnız O'nadır.

Kur'ân ilk inmeye başladığı zamanlarda onda Rahman adı çok geçmiyordu. Abdullah ibn Selâm ve arkadaşları müslüman olunca Tevrat'ta çokça zikredildiği halde Rahmân'ın Kur'ân'da çok zikredilmemesinden memnun olmadılar ve bu durumu Hz. Peygamber (a.s)'e sordular da bunun üzerine Allah Tealâ: "De ki: Gerek Allah diye ad verip çağırın, gerek Rahman diye. Hangisi ile çağırırsanız nihayet en güzel isimler O'nundur..." (İsrâ, 17/110) âyet-i kerimesini indirdi. Bu âyet-i kerimenin nazil olması üzerine bu sefer Kureyş müşrikleri: 'Muhammed'e ne oluyor? Bir tek ilâha çağırıyordu, bugün ise iki ilâha çağırıyor: Allah'a ve Rahmân'a. Vallahi biz Rahman diye sadece Yemâme'nin Rahmân'ını biliyoruz." dediler. Bununla Müseylimetu'l-Kezzâb'ı kastetmekteydiler. İşte onların bu sözleri üzerine: "Halbuki O Rahman'in indirdiği Kur'ân'ı inkâr ile kâfir olanlar onlardır." (Enbiyâ, 36) ve "Onlar Rahmân'ı tanımazlar, inkâr ederler..." âyet-i kerimeleri indi. Bu âyetlerin inmesi ile de ehl-i kitabdan iken iman etmiş olan mü'minler sevindiler de Allah Teâlâ: "Kendilerine kitab verdiklerimiz sana indirilene sevinirler..." âyet-i kerimesini indirdi.[379]

bir hüküm حكْما biz onu indirdikأَنزلْناه böyleceكَذَلِك Ve و
أَهواء uyarsanاتبعت eğerلَئِنِ Veو Arapçaعربِيا olarak
الْعِلْمِ مِن sana gelenجاءك ما sonraبعد onlarınهم arzularına
senin ne bir ولِي مِن Allah اللهِ مِن tarafından لَك ما bu ilimden
ne de koruyucun vardırواقٍ ولَا dostun

37) Ve böylece biz onu Arapça bir hüküm (hikmetli bir söz) olarak indirdik. Ve eğer sana gelen bu ilimden sonra, onların arzularına uyarsan, (işte o zaman) Allah tarafından senin ne bir dostun ne de koruyucun vardır.

قَبلِك مِن peygamberlerرسلًا gönderdikأَرسلْنا Andolsunولَقَد
و eşlerأَزواجا onlara daلَهم verdikجعلْنا ve و senden önce de
hiçbir لِرسولٍ imkânıكَان yokturوما çocuklarذُريةً ve
بِإِذْنِ olmadanإِلَّا mucizeبِآيةٍ getirmeيأْتِي أَنْ peygamber için
bir kitap vardırكِتاب müddetinأَجلٍ Herلِكُلِّ Allah'ınاللهِ izni

38) Andolsun senden önce de peygamberler gönderdik ve onlara da eşler ve çocuklar verdik. Allah'ın izni olmadan hiçbir peygamber için mucize getirme imkânı yoktur. Her müddetin (yazıldığı) bir kitap vardır.

"Yahudiler, Resulullah (a.s.)'ı ayıplayarak şöyle dediler: Bu adamın, kadınlar ve evlenmekten başka bir düşüncesi olmadığını görüyoruz. Eğer iddia ettiği gibi peygamber olsaydı, peygamberlik görevi onun kadınlarla meşgul olmasını engellerdi. Bunun üzerine Allah Teâlâ, şu ayeti indirdi.[380]

sabit bırakırيثْبِت veو dilediğiniيشاء ما Allahالله silerيمحو
bütün kitaplarınالْكِتابِ aslıأُم onun yanındadırعِنده Veو

39) Allah dilediğini siler (dilediğini de) ve sabit bırakır. Ve bütün kitapların aslı onun yanındadır.

مثَلُ الْجنةِ الَّتِي وعِد الْمتقُونَ تجرِي مِن تحتِها الأَنهار أُكُلُها دائِم وظِلُّها تِلْك عقْبى الَّذِين اتقَوا وعقْبى الْكَافِرِين النار (٣٥) والَّذِين آتيناهم الْكِتاب يفْرحونَ بِما أُنزِلَ إِلَيك ومِن الأَحزابِ من ينكِر بعضه قُلْ إِنما أُمِرت أَنْ أَعبد الله ولَا أُشرِك بِهِ إِلَيهِ أَدعو وإِلَيهِ مآبِ (٣٦) وكَذَلِك أَنزلْناه حكْما عربِيا ولَئِنِ اتبعت أَهواءَهم بعدما جاءَك مِن الْعِلْمِ ما لَك مِن اللهِ مِن ولِي ولَا واقٍ (٣٧) ولَقَد أَرسلْنا رسلًا مِن قَبلِك وجعلْنا لَهم أَزواجا وذُريةً وما كَانَ لِرسولٍ أَنْ يأْتِي بِآيةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللهِ لِكُلِّ أَجلٍ كِتاب (٣٨) يمحوا الله ما يشاءُ ويثْبِت وعِنده أُم الْكِتابِ (٣٩) وإِنْ ما نرِينك بعض الَّذِي نعِدهم أَو نتوفَّينك فَإِنما علَيك الْبلَاغُ وعلَينا الْحِساب (٤٠) أَولَم يروا أَنا نأْتِي الأَرض ننقُصها مِن أَطْرافِها والله يحكُم لَا معقِّب لِحكْمِهِ وهو سرِيع الْحِسابِ (٤١) وقَد مكَر الَّذِين مِن قَبلِهِم فَلِلَّهِ الْمكْر جمِيعا يعلَم ما تكْسِب كُلُّ نفْسٍ وسيعلَم الْكُفَّار لِمن عقْبى الدارِ (٤٢)

الَّذِي bir kısmınıبعض sana göstersek deنرِينك ما إِنْ Veو
seni نتوفَّينك veyaأَو biz onlara vaad ettiğimizinنعِدهم
tebliğ etmek düşerالْبلَاغُ sanaعلَيك ancakفَإِنما öldürürsek de
Hesapالْحِساب yalnız bize aittirعلَينا Veو

40) Ve biz, onlara vaad ettiğimizin (azabın) bir kısmını sana göstersek de veya (ondan önce) seni öldürürsek de sana ancak (Allah'ın emirlerini) tebliğ etmek düşer. Ve hesap yalnız bize aittir.

الأَرض Bizim gelipنأْتِي أَنا görmediler mi?يرواأَولَم
onu uçlarındanأَطْرافِها مِن eksilttiğimiziننقُصها yeryüzüne
bozacak kimseمعقِّب yokturلَا hükmederيحكُم Allahوالله
çabuk görendirسرِيع Oهو Ve و O'nun hükmünüلِحكْمِهِ
hesabıالْحِسابِ

41) Bizim, yeryüzüne gelip, onu uçlarından eksilttiğimizi görmediler mi? Allah (dilediği gibi) hükmeder, O'nun hükmünü bozacak kimse yoktur. Ve O hesabı çabuk görendir.

onlardan قَبلِهِم مِن الَّذِين tuzak kurmuşlardıمكَر Kuşkusuzوقَد
جمِيعا tuzaklarالْمكْر halbuki Allah'a aittirفَلِلَّهِ öncekiler de
نفْسٍ كُلُّ ne kazanacağınıتكْسِب ما Çünkü O bilirيعلَم bütün
لِمن kâfirlerالْكُفَّار yakında bileceklerdirوسيعلَم herkesin
Bu yurdunالدارِ sonununعقْبى kimin olduğunu

42)Kuşkusuz onlardan öncekiler de (peygamberlerine) tuzak kurmuşlardı; halbuki bütün tuzaklar Allah'a aittir. Çünkü O, herkesin ne kazanacağını bilir. Bu yurdun (dünyanın) sonunun kimin olduğunu yakında kâfirler bileceklerdir!

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي
وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ (٤٣)

سُورَةُ إِبْرَاهِيمَ (١٤)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الر كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ (١) اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي
السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَوَيْلٌ لِلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ
(٢) الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ (٣) وَمَا
أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلُّ اللَّهُ مَنْ
يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (٤) وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا
مُوسَى بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
وَذَكِّرْهُمْ بِأَيَّامِ اللَّهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ (٥)

Sen biri لَسْتَ Kâfirكَفَرُوا olanlarالَّذِينَ derlerيَقُولُ Ve و
Allahبِاللَّهِ yeterكَفَى De kiقُلْ Resûl olacak مُرْسَلًا değilsin
مَنْ ve و sizin aranızdaوَبَيْنَكُمْ Benimleبَيْنِي şahit olarakشَهِيدًا
Kitab'ınالْكِتَابِ bilgisiعِلْمُ yanındaعِنْدَهُ olan

43) Ve kâfir olanlar: Sen Resûl olacak biri değilsin, derler. De ki: Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah ve yanında Kitab'ın bilgisi olan (Peygamber) yeter.

İbn Merdûye'nin İbn Abbâs'tan rivayetinde o şöyle anlatıyor: Resûlullah (a.s)'a Yemen'den bir papaz gelmişti. Efendimiz (a.s) ona: "Benim bir Resûl olduğumu İncil'de buluyor musunuz?" diye sordu da papaz: "Hayır, bulmuyoruz." dedi ve işte bunun üzerine Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[381]

14 İBRAHİM SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 14. sûresi 52 ayet; 855 kelime, 3434 harftir. Mekke'de inen surenin adı Hz. İbrahim (a.s)'ın şanını yüceltmek, hatırasını anmak için onun isminden alınmıştır. Sûrede Hz. İbrahim'den ve onun duasından söz edilmektedir.

Rahimالرَّحِيمِ Rahmanالرَّحْمَنِ Allah'ınاللَّهِ adıylaبِسْمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

إِلَيْكَ indirdiğimizأَنْزَلْنَاهُ bir kitaptırكِتَابٌ Râر Lâmل Elifا
مِنَ الظُّلُمَاتِ insanlarıالنَّاسَ çıkarman içinلِتُخْرِجَ O'nun sana
Rablerininرَبِّهِمْ izniyleبِإِذْنِ aydınlığaإِلَى النُّورِ karanlıklardan
övgüye lâyık الْحَمِيدِ her şeye galipالْعَزِيزِ yolunaإِلَى صِرَاطِ
olan

1) Elif. Lâm. Râ. (Bu Kur'an), Rablerinin izniyle insanları karanlıklardan aydınlığa, her şeye galip (ve) övgüye lâyık olan O'nun yoluna çıkarman için sana indirdiğimiz bir kitaptır.

(*)"Elif, Lâm, Râ" "Kitab" kelimesi ise onun haberidir. "Nas" ile kastedilen ise tüm insanlardır. Yani Allah Teâlâ, Kitab'ı Hz. Muhammed'e bütün insanları karanlıklardan (zulûmat) çıkarıp, aydınlığa (nur) kavuşturmak için indirmiştir. Kitabın satırıarmdaki, apaçık deliller ve "Bu kitab Allah katından gelmiştir" şeklinde açıkça ortaya konulan mucizeler bu işe yeterlidir. "Allah'ın izniyle olması," bunun kolaylaştırılması, onu muvaffak kılması demektir. Ya da, Allah'ın izni, O'nun emri, ilmi, iradesi demektir. "İzin" ile ilgili olarak bu anlamların hepsi kullanılmıştır. Ancak topluca bakıldığında, hepsinin de birbirine yakın mânâlar ihtiva ettiği görülür.

فِي السَّمَاوَاتِ ne varsaمَا O'nundurلَهُ kiالَّذِي O Allah اللَّهِ
لِلْكَافِرِينَ vay halineوَوَيْلٌ yerdeالْأَرْضِ مَا فِي ve و göklerde
Şiddetliشَدِيدٍ azaptan dolayıعَذَابٍ مِنْ kâfirlerin

2) O Allah ki, göklerde ve yerde ne varsa O'nundur. Şiddetli azaptan dolayı kâfirlerin vay haline!

عَلَى Dünyaالدُّنْيَا hayatınıالْحَيَاةَ tercih edenlerيَسْتَحِبُّونَ الَّذِينَ
yolundanسَبِيلِ عَنْ alıkoyanlarيَصُدُّونَ ahireteالْآخِرَةِ üzerine
eğriliğiniعِوَجًا onun isteyenler var yaيَبْغُونَهَا ve و Allahاللَّهِ
uzakبَعِيدٍ bir sapıklıkضَلَالٍ içindedirlerفِي işte onlarأُولَئِكَ

3) Dünya hayatını ahiret üzerine tercih edenler, Allah yolundan alıkoyanlar ve onun eğriliğini isteyenler var ya, işte onlar (haktan) uzak bir sapıklık içindedirler.

(*)"Tercih edenler" diye tercüme ettiğimiz yestehibbûne fiili, "sevmek" mânasındaki mahabbet kelimesinin türevlerinden olup inkarcıların dünya hayatını âhireti unutturacak derecede sevdiklerini, ona bağlandıklarını, bu sebeple onu âhiret hayatına tercih ettiklerini belirtmektedir. Âyette dünya hayatını ölçülü olarak sevenler değil, onu âhiret hayatına tercih edenler kınanmıştır. Zira Kur'an insanın, hayatı ve yaşamak için gerekli olan dünya nimetlerini sevmesini yasaklamamış, aksine dünya nimetlerinin insan için yaratıldığını bildirmiş, onlardan en güzel şekilde faydalanmasını teşvik etmiştir.

بِلِسَانِ yalnızإِلَّا her peygamberiرَسُولٍ مِنْ gönderdikأَرْسَلْنَا وَمَا
لَهُمْ iyice açıklasın diyeلِيُبَيِّنَ kendi kavminin قَوْمِهِ diliyle
وَيَهْدِي dilediğiniيَشَاءُ مَنْ Allahاللَّهُ Artık saptırırفَيُضِلُّ Onlara
الْعَزِيزُ Çünkü Oوَهُوَ dilediğini deيَشَاءُ مَنْ doğru yola iletir
hikmet sahibidirالْحَكِيمُ güç

4) Onlara iyice açıklasın diye her peygamberi yalnız kendi kavminin diliyle gönderdik. Artık Allah dilediğini saptırır, dilediğini de doğru yola iletir. Çünkü O, güç, hikmet sahibidir.

(*)Müşrikler Kur'an'dan önceki kutsal kitapların genellikle İbrânîce veya Süryânîce indirilmiş olduğunu duyuyor ve biliyorlardı. Bu nedenle bu dillerin ilâhî vahyin özel dili olduğunu sanan bazı kimseler Kur'an'm da Hz. Muhammed'e bu dillerden biriyle indirilmesi gerektiğine inanıyor, Arapça olarak indirilmiş olmasını yadırgıyorlardı. Bu yanlış anlayışı düzeltmek maksadıyla yüce Allah, peygamber hangi kavimden ise onlara iyice açıklasın diye mesajı o kavmin diliyle göndermiştir. Kur'an'ı tebliğ etmekle görevli Hz. Peygamber ve kavmi Arap olduğu için Kur'an Arapça olarak gönderilmiştir. Fakat bu durum, onun sadece Araplar'a indirilmiş olduğunu göstermez.

بِآيَاتِنَا Musa'yı daمُوسَى gönderdikأَرْسَلْنَا Andolsun kiوَلَقَدْ
مِنَ الظُّلُمَاتِ Kavminiقَوْمَكَ çıkarأَخْرِجْ أَنْ mucizelerimizle
onlara hatırlat ذَكِّرْهُمْ ve و aydınlığaإِلَى النُّورِ karanlıklardan
bundaذَلِكَ فِي Şüphesiz kiإِنَّ Allah'ınاللَّهِ günleriniبِأَيَّامِ diye
شَكُورٍ çok sabırlıصَبَّارٍ herkes için لِكُلِّ ibretler vardırلَآيَاتٍ
çok şükreden

5) Andolsun ki Musa'yı da: Kavmini karanlıklardan aydınlığa çıkar ve onlara Allah'ın günlerini hatırlat, diye mucizelerimizle gönderdik. Şüphesiz ki bunda çok sabırlı, çok şükreden herkes için ibretler vardır.

(*)Bir peygamberin kavmini karanlıklardan aydınlığa çıkarmasının ne anlama geldiği birinci âyetin tefsirinde açıklanmıştır. "Allah'ın günleri" tamamlamasındaki "günler" kelimesinin Arapça karşılığı olan eyyam, Câhiliye döneminde ve İslâm'ın ilk zamanlarında önemli tarihî olayları İfade eden bir deyim olarak kullanılmıştır. Buna göre "Allah'ın günleri", tarihte İsrâiloğulları'nın veya isyankâr kavimlerin başına gelen felâketleri ifade ettiği gibi, Allah'ın Zulmünden kurtarması, denizi yarıp onları Sînâ yarımadasına çıkarması, çölde üzerlerine bulut göndermesi gibi nimetleri de ifade eder.

Ve وإِذْ hani قَالَ ki demişti موسى Musa لِقَومِهِ kavmine اذْكُروا
hatırlayın نِعمةَ nimetini اللهِ Allah'ın عَلَيكُم üzerinizdeki إِذْ
Çünkü O أَنجاكُم sizi kurtardı مِن آلِ ailesinden فِرعَونَ
Firavun يَسومونَكُم sürmekte سوءَ en kötüsüne العَذَابِ
işkencenin و ve يُذَبِّحونَ kesip أَبنَاءَكُم oğullarınızı ويَستَحيونَ
bırakmakta olan نِسَاءَكُم kadınlarınızı وفي ذَلِكُم İşte bu
anlatılanlarda بلاءٌ bir imtihan vardır مِن رَبِّكُم Rabbinizden
عَظِيم büyük

6) Ve hani Musa kavmine demişti ki: "Allah'ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın. Çünkü O, sizi işkencenin en kötüsüne sürmekte ve oğullarınızı kesip, kadınlarınızı (kızlarınızı) bırakmakta olan Firavun ailesinden kurtardı. İşte bu size anlatılanlarda, Rabbinizden büyük bir imtihan vardır."

وVe إِذْ hatırlayın ki تَأَذَّنَ diye bildirmişti رَبُّكُم Rabbiniz size
لَئِن Eğer شَكَرتُم şükrederseniz لَأَزِيدَنَّكُم elbette size
artıracağım و ve لَئِن eğer كَفَرتُم nankörlük ederseniz إِن hiç
şüphesiz عذَابِي azabım لَشَدِيد çok şiddetlidir

7) "Ve hatırlayın ki Rabbiniz size: Eğer şükrederseniz, elbette size (nimetimi) artıracağım ve eğer nankörlük ederseniz hiç şüphesiz azabım çok şiddetlidir, diye bildirmişti."

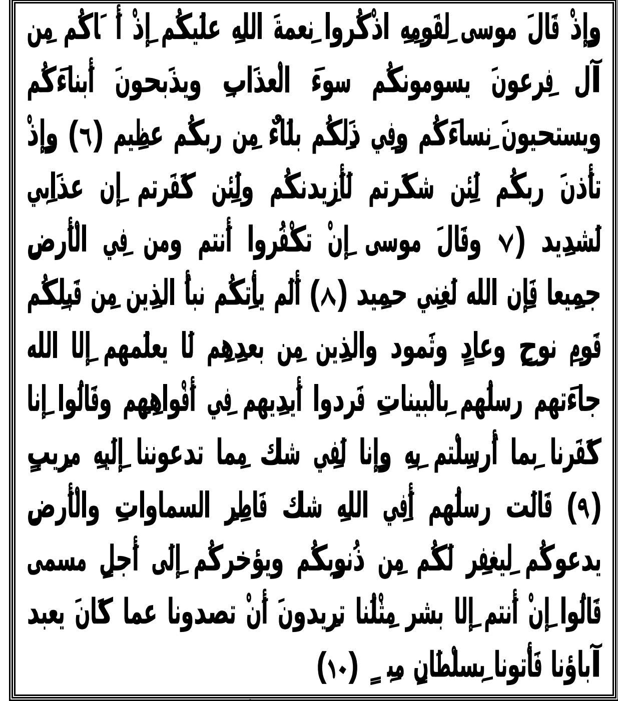
وVe قَالَ dedi ki موسى Musa إِن Eğer تَكْفُرُوا nankörlük
etseniz أَنتُم siz و ve مَن olanların فِي الأَرضِ yeryüzünde جميعا
hepsi فَإِنَّ bilin ki الله Allah لَغَنِيٌّ gerçekten zengindir حميد
hamdedilmeye lâyıktır

8) Ve Musa dedi ki: "Eğer siz ve yeryüzünde olanların hepsi nankörlük etseniz, bilin ki Allah gerçekten zengindir, hamdedilmeye lâyıktır."

أَلَم يَأْتِكُم size gelmedi mi? نَبَأُ haberleri الَّذِينَ مِن قَبلِكُم Sizden
öncekilerin قَومِ kavimlerinin نُوحٍ Nuh وعَادٍ Âd و ve ثَمود
Semûd و ve الَّذِينَ مِن بَعدِهِم onlardan sonrakilerin لا يَعلَمُهُم
bilmez إِلَّا Onları başkası الله Allah'tan جَاءَتهُم kendilerine
de getirdi رُسُلُهُم Peygamberleri بِالبَيِّنَاتِ mucizeler فَرَدُّوا
bastılar أَيدِيَهُم onlar ellerini فِي أَفوَاهِهِم ağızlarına و ve قَالُوا
dediler ki إِنَّا Biz كَفَرنَا inkâr ettik بِمَا أُرسِلتُم gönderileni بِهِ
size و ve إِنَّا bizi لَفِي içindeyiz شَكّ bir kuşku مِمَّا şeye karşı
تَدعُونَنَا çağırdığınız إِلَيهِ kendisine مُرِيبٍ derin

9) Sizden öncekilerin, Nuh, Âd ve Semûd kavimlerinin ve onlardan sonrakilerin haberleri size gelmedi mi? Onları Allah'tan başkası bilmez. Peygamberleri kendilerine mucizeler getirdi de onlar, ellerini ağızlarına bastılar ve dediler ki: Biz, size gönderileni inkâr ettik ve bizi kendisine çağırdığınız şeye karşı derin bir kuşku içindeyiz.

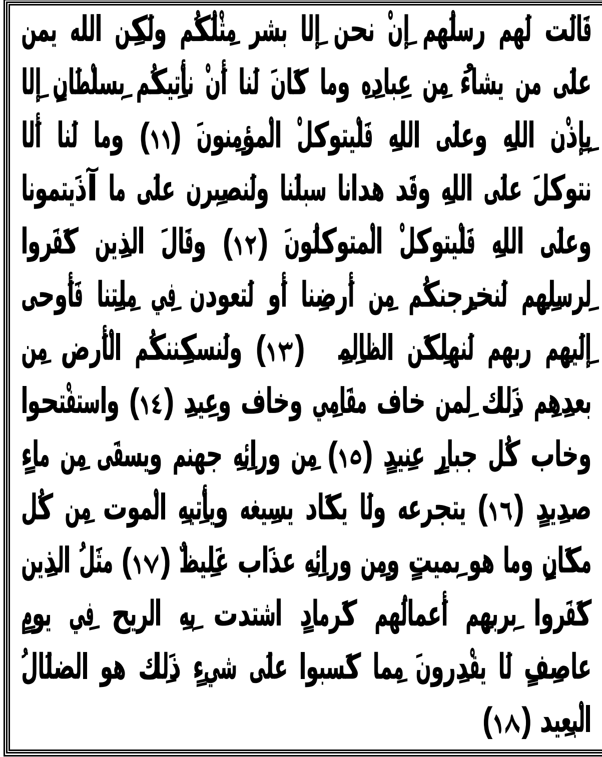
(*)Kur'an'da Medyen, Res, Tübba' gibi bazı kavimler hakkında çok kısa bilgi verilmekte, bir kısmının adları dahi geçmemektedir. Âyet bu kavimler hakkında insanların yeterli bilgilerinin bulunmadığına işaret etmekte, nasıl bir hayat sergilediklerini Allah'tan başka kimsenin bilmediğini haber vermektedir.

قَالَت dedi ki رُسُلُهُم Peygamberleri أَفِي mi var? اللهِ Allah
hakkında شَكٌّ şüphe فَاطِرِ yaratan السَّمَاوَاتِ Gökleri و ve
الأَرضِ yeri يَدعُوكُم Halbuki O sizi çağırıyor لِيَغفِرَ bağışlamak
لَكُم sizin مِن ذُنُوبِكُم günahlarınızdan و ve يُؤَخِّرَكُم sizi yaşatmak
için إِلَى kadar أَجَلٍ bir vakte مُسَمًّى muayyen قَالُوا Onlar
dediler ki إِن أَنتُم Siz de إِلَّا başka bir şey değilsiniz بَشَرٌ bir
insandan مِثلُنَا bizim gibi تُرِيدُونَ Siz أَن تَصُدُّونَا bizi
döndürmek istiyorsunuz عَمَّا şeylerden كَانَ يَعبُدُ tapmış
olduğu آبَاؤُنَا atalarımızın فَأْتُونَا Öyleyse bize getirin بِسُلطَانٍ
bir delil مُبِينٍ apaçık

10) Peygamberleri dedi ki: Gökleri ve yeri yaratan Allah hakkında şüphe mi var? Halbuki O, sizin günahlarınızdan bağışlamak ve sizi muayyen bir vakte kadar yaşatmak için sizi (hak dine) çağırıyor. Onlar dediler ki: Siz de bizim gibi bir insandan başka bir şey değilsiniz. Siz bizi atalarımızın tapmış olduğu şeylerden döndürmek istiyorsunuz. Öyleyse bize, apaçık bir delil getirin.

(*)Peygamberler, Allah'ın varlığını, birliğini ispatlayacak bunca akli delil varken insanların bu konuda şüpheye düşmelerinin yersiz ve anlamsız olduğunu vurgulamışlar, bu davranışı sergileyen inkarcıları kınamışlar, hakkı inkâr edenlerin bu dünyada başlarına gelmesi mukadder olan felâketlere işaret ederek Allah'ın, onları bağışlayıp helak olmaktan kurtulacakları bir yola davet ettiğini ve bu yolda yürüyebilmek için kendilerine gerekli süreyi verdiğini ifade etmektedir. Ancak inkarcılar Allah'ın insanla iletişim kurup ona vahiy göndereceğine inanmadıkları için peygamberlerin bu çağrısına kulak vermemişler; onlardan insan gücünün üstünde bir delil yani mucize getirmelerini istemişlerdir. Oysa insan olmak peygamberliğe engel değildir; nitekim insanlığa gönderilmiş olan peygamberlerin tamamı insandır.

قالت لهم رسلهم إن نحن إلا بشر مثلكم ولكن الله يمن
على من يشاء من عباده وما كان لنا أن نأتيكم بسلطان إلا
بإذن الله وعلى الله فليتوكل المؤمنون (١١) وما لنا ألا
نتوكل على الله وقد هدانا سبلنا ولنصبرن على ما آذيتمونا
وعلى الله فليتوكل المتوكلون (١٢) وقال الذين كفروا
لرسلهم لنخرجنكم من أرضنا أو لتعودن في ملتنا فأوحى
إليهم ربهم لنهلكن الظالمين (١٣) ولنسكننكم الأرض من
بعدهم ذلك لمن خاف مقامي وخاف وعيد (١٤) واستفتحوا
وخاب كل جبار عنيد (١٥) من ورائه جهنم ويسقى من ماء
صديد (١٦) يتجرعه ولا يكاد يسيغه ويأتيه الموت من كل
مكان وما هو بميت ومن ورائه عذاب غليظ (١٧) مثل الذين
كفروا بربهم أعمالهم كرماد اشتدت به الريح في يوم
عاصف لا يقدرون مما كسبوا على شيء ذلك هو الضلال
البعيد (١٨)

إلا biz نحن إن Peygamberleri رسلهم onlara لهم dediler ki قالت
لكن Ve و sizin gibi مثلكم bir insandan بشر başkası değiliz
dilediğine يشاء على من nimetini lütfeder يمن Allah الله fakat
أن نأتيكم bizim لنا imkân كان yoktur وما kullarından من عباده
الله izni بإذن olmadan إلا bir delil بسلطان size getirmemize
ancak dayansınlar فليتوكل Allah'a الله على Ve و Allah'ın
Müminler المؤمنون

11) Peygamberleri onlara dediler ki: "(Evet) biz sizin gibi bir insandan başkası değiliz. Ve fakat Allah nimetini kullarından dilediğine lütfeder. Allah'ın izni olmadan bizim size bir delil getirmemize imkân yoktur. Ve müminler ancak Allah'a dayansınlar."

ألا نتوكل على ne diye biz لنا hem güvenmeyelim? ما Ve و
bize göstermiş olduğu هدانا halde وقد Allah'a الله dayanıp
على ما آذيتمونا elbette katlanacağız ولنصبرن yollarımızı سبلنا
فليتوكل yalnız Allah'a وعلى الله bize verdiğiniz eziyete
tevekkül etsinler المتوكلون Tevekkül edenler

12) "Ve hem, bize yollarımızı göstermiş olduğu halde ne diye biz, Allah'a dayanıp güvenmeyelim? Sizin bize verdiğiniz eziyete elbette katlanacağız. Tevekkül edenler yalnız Allah'a tevekkül etsinler. "

(*)Peygamberler, Allah'ın varlığını, birliğini ispatlayacak bunca aklî delil varken insanların bu konuda şüpheye düşmelerinin yersiz ve anlamsız olduğunu vurgulamışlar, bu davranışı sergileyen inkarcıları kınamışlar, hakkı inkâr edenlerin bu dünyada başlarına gelmesi mukadder olan felâketlere işaret ederek Allah'ın, onları bağışlayıp helak olmaktan kurtulacakları bir yola davet ettiğini ve bu yolda yürüyebilmek için kendilerine gerekli süreyi verdiğini ifade etmektedir. Ancak inkarcılar Allah'ın insanla iletişim kurup ona vahiy göndereceğine inanmadıkları İçin peygamberlerin bu çağrısına kulak vermemişler; onlardan insan gücünün üstünde bir delil yani mucize getirmelerini istemişlerdir. Oysa insan olmak peygamberliğe engel değildir; nitekim insanlığa gönderilmiş olan peygamberlerin tamamı insandır.

لرسلهم kâfir كفروا olanlar الذين dediler ki قال Ve و
من أرضنا Elbette sizi çıkaracağız لنخرجنكم peygamberlerine
في ya da mutlaka döneceksiniz لتعودن أو ya yurdumuzdan
Rableri de ربهم onlara إليهم diye vahyetti فأوحى dinimize ملتنا
Zalimleri الظالمين mutlaka helâk edeceğiz لنهلكن

13) Ve kâfir olanlar peygamberlerine dediler ki: "Elbette sizi ya yurdumuzdan çıkaracağız, ya da mutlaka dinimize döneceksiniz" Rableri de onlara: "Zalimleri mutlaka helâk edeceğiz" diye vahyetti.

من o yerde الأرض sizi mutlaka yerleştireceğiz لنسكننكم Ve و
kimselere mahsustur لمن İşte bu ذلك onlardan sonra بعدهم
وعيد korkan خاف ve و makamımdan مقامي korkan خاف
tehdidimden

14) Ve onlardan sonra sizi mutlaka o yerde yerleştireceğiz. İşte bu, makamımdan korkan ve tehdidimden korkan kimselere mahsustur.

Her كل hüsrana uğradı وخاب fetih istediler استفتحوا Ve و
inatçı عنيد zorba da جبار

15) Ve fetih istediler. Her inatçı zorba da hüsrana uğradı.

ويسقى cehennem vardır جهنم Ardından da من ورائه
irinli صديد su'dan من ماء kendisine içirilecektir

16) Ardından da (o inatçı zorbaya) cehennem vardır; kendisine irinli su'dan içirilecektir!

fakat ولا يكاد Onu yudumlamaya çalışacak يتجرعه
الموت ona gelecek يأتيه ve و boğazından يسيغه geçiremeyecek
بميت oysa o هو değildir وما yandan مكان her من كل ölüm
غليظ bir azap da vardır عذاب Bundan ötede ومن ورائه ölecek
ağır

17) Onu yudumlamaya çalışacak, fakat boğazından geçiremeyecek ve ona her yandan ölüm gelecek, oysa o ölecek değildir (ki azaptan kurtulsun). Bundan ötede ağır bir azap da vardır.

أعمالهم Rablerini بربهم كفروا inkâr edenlerin الذين durumu مثل
şiddetle اشتدت küle benzer كرماد Onların amelleri
fırtınalı عاصف bir günde في يوم rüzgârın الريح به savurduğu
على Kazandıklarından مما كسبوا elde edemezler لا يقدرون
البعيد sapıtma الضلال budur هو işte ذلك hiçbir şeyi شيء
İyiden iyiye

18) Rablerini inkâr edenlerin durumu (şudur): Onların amelleri fırtınalı bir günde rüzgârın, şiddetle savurduğu küle benzer. Kazandıklarından hiçbir şeyi elde edemezler. İyiden iyiye sapıtma işte budur.

(*)Önceki âyetlerde Allah'ın birliğini inkâr edenlerin âhirette cezalandırılacağı bildirilince "bunların dünyada yaptıkları fakirlere yardım, misafir ağırlama ve benzeri dünya hayatında faydalı ve iyi işlerden yararlanıp yararlanamayacakları" sorusu akla gelmektedir. Yüce Allah, bu soruya cevap olmak üzere onların dünyada yaptıkları ve kazandıkları ne kadar çok ve iyi olursa olsun- fırtınalı bir günde rüzgârın şiddetle savurduğu kül yığınına benzeterek âhirette hiçbir değer ifade etmeyeceğini, bunun da telâfisi mümkün olmayan bir ziyan ve bir yanılgı olduğunu vurgulamıştır.

أَلم ترى أن الله خلق السماواتِ والأرض ِبالحق ِإنْ يشأ
يذْهِبكُم ويأتِ ِبخلْق جدِيدٍ (١٩) وما ذَلك على اللهِ ِبعزِيزٍ
(٢٠) وبرزوا ِللهِ جمِيعا فَقَالَ الضعفاءُ ِللذِين استكْبروا ِإنا كُنا
لكُم تبعا فَهلْ أَنتم مغنونَ عنا ِمن عذَابِ اللهِ ِمن شيءٍ قَالُوا لو
هدانا الله لَهديناكُم سواءٌ علَينا أَجزعنا أَم صبرنا ما لَنا ِمن
محِيص (٢١) وقَالَ الشيطَانُ لَما قُضِي الأَمر ِإن الله وعدكُم
وعد الْحق ووعدتكُم فَأَخلفْتكُم وما كَانَ ِلي عليكُم ِمن
سلْطَانٍ ِإلا أَنْ دعوتكُم فَاستجبتم ِلي فَلَا تلُوموني ولُوموا
أَنفُسكُم ما أَنا ِبمصرِخِكُم وما أَنتم ِبمصرِخِي ِإني كَفَرت ِبما
أَشركْتموني ِمن قَبلُ ِإن الظَالِمِين لَهم عذَاب أَلِيم (٢٢)
وأُدخِلَ الذِين آمنوا وعمِلُوا الصالِحاتِ جناتٍ تجرِي ِمن
تحتِها الأَنهار خالِدِين ِفيها ِبإِذْنِ ربهم تحِيتهم ِفيها سلَام (٢٣)
أَلم ترى كَيف ضرب الله مثَلًا كَلِمةً طَيبةً كَشجرةٍ طَيبةٍ
أَصلُها ثَابِت وفَرعها ِفي السماءِ (٢٤)

خَلَقَ Allah'ın الله kuşkusuz أَن görmedin mi? أَلم تَرى
إِن hak ile بِالْحَق yeri الأَرض ve و gökleri السماواتِ yarattığını
bir بِخَلْق getirir ويأتِ sizi ortadan kaldırıp يذْهِبكُم O dilerse يشأ
yepyeni جدِيدٍ halk

19) Allah'ın gökleri ve yeri hak ile kuşkusuz yarattığını görmedin mi? O dilerse sizi ortadan kaldırıp yepyeni bir halk getirir.

güç بِعزِيزٍ Allah'a اللهِ على bu ذَلك değildir ما Ve و

20) Ve bu, Allah'a güç değildir.

فَقَالَ hepsi جمِيعا Allah'ın لِلهِ huzuruna çıkacak برزوا Ve و
büyüklük استكْبروا o لِلذِين zayıflar الضعفاء diyecekler ki
tâbileriniz dik تبعا sizin لكُم biz كُنا Kuşkusuz إِنا taslayanlara
مِن herhangi عنا savabilir misiniz? مغنُون siz أَنتُم Şimdi فَهلْ
Onlar da قَالُوا bir şeyi مِن شيءٍ Allah'ın اللهِ azabından عذَابِ
Allah الله bizi hidayete erdirseydi هدانا Eğer لو diyecekler ki
Şimdi علَينا birdir سواء biz de sizi doğru yola iletirdik لَهديناكُم
لَنا yoktur ما sabretsek de صبرنا أَم sızlansak da أَجزعنا
sığınacak bir yer مِن محِيص Çünkü bizim için

21) Ve hepsi Allah'ın huzuruna çıkacak, zayıflar o büyüklük taslayanlara diyecekler ki: "Kuşkusuz biz sizin tâbilerinizdik. Şimdi siz, Allah'ın azabından herhangi bir şeyi bizden savabilir misiniz?" Onlar da diyecekler ki: "Eğer Allah bizi hidayete erdirseydi biz de sizi doğru yola iletirdik. Şimdi sızlansak da sabretsek de birdir. Çünkü bizim için sığınacak bir yer yoktur."

(*)Dünyada Allah'ın çağrısına kulak vermeyip O'nun emir ve yasaklarını dinlemeyenler, bu toplantı gerçekleştiğinde cezalandırılacaklarını anlayınca birbirlerini suçlamaya başlayacaklar. Özellikle dünyada iradelerini liderlerinin istekleri doğrultusunda kullanmış olan güçsüz kimseler, âhirette gerçeklerle karşılaştık-larında aldatılmış olduklarını anlayacaklar ve dünyada kendilerine uydukları için bu duruma düştüklerini söyleyerek önderlerini kınayacaklar.

iş الأَمر bitirilince لَما قُضِي şeytan الشيطَان diyecek ki قَالَ Ve و
gerçek الْحق vaadetti وعد size وعدكُم Allah الله Şüphesiz إِن
size yalancı فَأَخلَفتُكُم ben de size vaadettim ama ووعدتُكُم olanı
مِن benim size karşı كَان لِي عليكُم Zaten yoktu وما çıktım
sizi çağırdım أَن دعوتُكُم Ben sadece إِلا bir gücüm سلْطَان
فَلَا siz de benim لِي davetime hemen koştunuz فَاستَجبتُم
kendinizi yerin ولُوموا أَنفُسكُم O halde beni yermeyin تَلُوموني
ne de siz وما أَنتُم sizi kurtarabilirim بِمصرِخِكُم Ne ben ما أَنا
كَفَرتُ Kuşkusuz إِني beni kurtarabilirsiniz بِمصرِخِي
daha مِن قَبلُ beni ortak koşmanızı بِما أَشركْتُموني reddettim
bir عذَاب için لَهم zalimler الظَالِمِين Şüphesiz إِن önce ben
elem verici أَلِيم azap vardır

22) Ve iş bitirilince, Şeytan diyecek ki: "Şüphesiz Allah size gerçek olanı vaad etti, ben de size vaad ettim ama, size yalancı çıktım. Zaten benim size karşı bir gücüm yoktu. Ben, sadece sizi (inkâra) çağırdım, siz de benim davetime hemen koştunuz. O halde beni yermeyin, kendinizi yerin. Ne ben sizi kurtarabilirim, ne de siz beni kurtarabilirsiniz! Kuşkusuz daha önce ben, beni (Allah'a) ortak koşmanızı reddettim." Şüphesiz zalimler için elem verici bir azap vardır.

Şeytan: İnsanın kendi nefsi, arzu ve hevesleridir. İnsan nefsinde şehvete, boş ve bâtıl inançlara önceden bir eğilim ve yatkınlık olmasaydı bu şeytanî vesvese ve ayartmalar etkili olamazdı. İşte şeytan "Beni kınamayın, kendinizi kınayın" diyerek bu gerçeğe işaret etmek istemiştir.

وعمِلُوا iman edip de الذِين آمنُوا sokulacaklardır أُدخِلَ Ve و
مِن akan تَجرِي cennetlere جناتٍ iyi الصالِحاتِ işler yapanlar
فِيها ebedî kalacakları خَالِدِين ırmaklar الأَنهار zemininden تَحتِها
karşılaştıkça تَحِيتُهم Rablerinin ربهِم izniyle بِإِذْنِ içinde
selam dır سلَام Orada فِيها söyledikleri

23) Ve iman edip de iyi işler yapanlar, Rablerinin izniyle içinde ebedî kalacakları, zemininden ırmaklar akan cennetlere sokulacaklardır. Orada (birbirleriyle) karşılaştıkça söyledikleri "selam" dır.

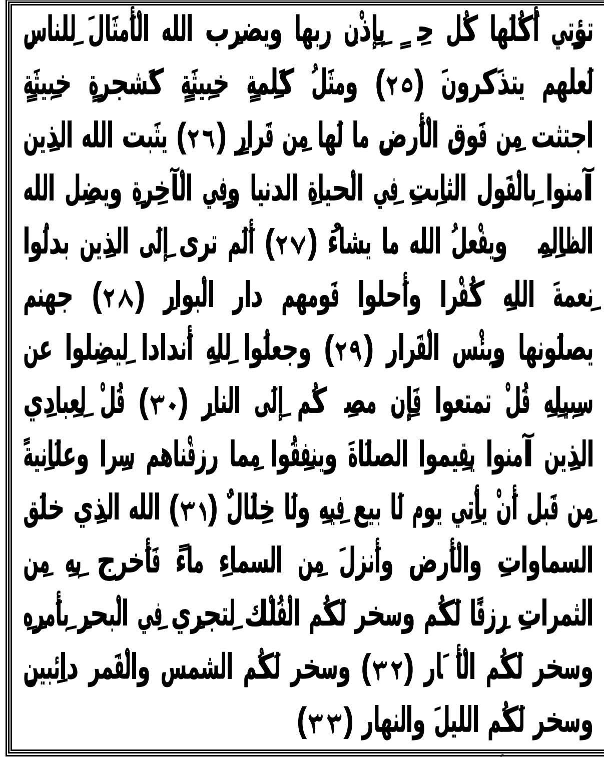
Selâm, "selâmet, esenlik, kurtuluş; maddî ve manevî her türlü zararlardan, kötülüklerden uzak kalma; dünyevî musibetlerden ve âhiret azabından kurtulma" anlamlarını topluca ifade eden bir terim olup birbiriyle karşılaşan müslümanlarm sevgi, dostluk, iyi niyet ve dileklerini ifade etmek üzere söyledikleri veya yazdıkları "selâmün aleyküm" veya "es-selâmü aleyküm" şeklindeki dua cümlesini kullanılır kî her ikisi de "selâm size!" anlamına gelir.

الله bir misal getirdi ضرب nasıl كَيف Görmedin mi أَلم تَرى
bir ağaca كَشجرةٍ Güzel طَيبةً bir sözü كَلِمةً benzetti مثَلًا Allah
طَيبةٍ güzel أَصلُها kökü ثَابِتٌ sabit وفَرعها dalları فِي السماءِ
gökte olan

24) Görmedin mi Allah nasıl bir misal getirdi: Güzel bir sözü, kökü (yerde) sabit, dalları gökte olan güzel bir ağaca benzetti.

Güzel söz çok yönlü bir tabirdir. Doğruluğu, zerafeti, güler yüzlülüğü, yakınlığı, kardeşliği, emniyeti ve huzuru telkîn eder. O bakımdan temelinde "Lâ ilahe illallah" bulunan güzel sözün birçok yararları söz konusudur. Onları şöyle özetleyebiliriz:

a) Ruhlara serinlik, gönüllere yatışkanlık verir. İç sıkıntılarını giderir.
b)Kötü duygu ve düşünceleri yönlendirir, iyiye, güzele ve doğruya çevirir.
c)Kardeşlik, dostluk ve yakınlık bağlarını kuvvetlendirir. Toplumu birbirine daha iyi kaynaştırıp bütünleştirir.
d) Aileye mutluluk, çevreye güven ve huzur havası estirir. O bakımdan sıcak bir ilgi ve güvenli bir yaklaşıma neden olur.
e) Devlet bünyesinde kişilere şeref, itibar, sevgi ve saygı kazandırır. Vatandaşla devlet kadrosu arasında güven havası estirir.

تؤتي أكلها كل حين بإذن ربها ويضرب الله الأمثال للناس
لعلهم يتذكرون (٢٥) ومثل كلمة خبيثة كشجرة خبيثة
اجتثت من فوق الأرض ما لها من قرار (٢٦) يثبت الله الذين
آمنوا بالقول الثابت في الحياة الدنيا وفي الآخرة ويضل الله
الظالمين ويفعل الله ما يشاء (٢٧) ألم تر إلى الذين بدلوا
نعمة الله كفرا وأحلوا قومهم دار البوار (٢٨) جهنم
يصلونها وبئس القرار (٢٩) وجعلوا لله أندادا ليضلوا عن
سبيله قل تمتعوا فإن مصيركم إلى النار (٣٠) قل لعبادي
الذين آمنوا يقيموا الصلاة وينفقوا مما رزقناهم سرا وعلانية
من قبل أن يأتي يوم لا بيع فيه ولا خلال (٣١) الله الذي خلق
السماوات والأرض وأنزل من السماء ماء فأخرج به من
الثمرات رزقا لكم وسخر لكم الفلك لتجري في البحر بأمره
وسخر لكم الأنهار (٣٢) وسخر لكم الشمس والقمر دائبين
وسخر لكم الليل والنهار (٣٣)

ربها izniyleبِإِذْنِ zamanحِينٍ herكُلَّ yemişiniأُكُلَهَا verirتُؤْتِي
لِلنَّاسِ misallerالْأَمْثَالَ Allahاللَّهُ getirirوَيَضْرِبُ Rabbinin
Öğüt alsınlarيَتَذَكَّرُونَ diyeلَعَلَّهُمْ insanlara

25) Rabbinin izniyle her zaman yemişini verir. Öğüt alsınlar diye Allah insanlara misaller getirir.

bir ağaca كَشَجَرَةٍ kötüخَبِيثَةٍ bir sözünكَلِمَةٍ misaliمَثَلُ Ve و
الْأَرْضِ koparılmışمِنْ فَوْقِ gövdesiاجْتُثَّتْ kötüخَبِيثَةٍ benzer
ayakta durma مِنْ قَرَارٍ o yüzdenلَهَا olmayanمَا yerden imkânı

26) Ve kötü bir sözün misali, gövdesi yerden koparılmış, o yüzden ayakta durma imkânı olmayan kötü bir ağaca benzer.

sözleبِالْقَوْلِ iman edenleriالَّذِينَ آمَنُوا Allahاللَّهُ sağlamيُثَبِّتُ
وَفِي dünyaالدُّنْيَا hayatındaفِي الْحَيَاةِ sapasağlam tutarالثَّابِتِ
الظَّالِمِينَ Allahاللَّهُ saptırırوَيُضِلُّ hem de ahiretteالْآخِرَةِ
dilediğiniمَا يَشَاءُ Allahاللَّهُ yaparوَيَفْعَلُ Zalimleri ise

27) Allah sağlam sözle iman edenleri hem dünya hayatında hem de ahirette sapasağlam tutar. Zalimleri ise Allah saptırır. Allah dilediğini yapar.

نِعْمَةَ karşılık بَدَّلُوا الَّذِينَ verenإِلَى görmedin mi?أَلَمْ تَرَ
أَحَلُّوا ve و nankörlükleكُفْرًا Allah'ınاللَّهِ nimetine
الْبَوَارِ yurdunaدَارَ sonunda kavimleriniقَوْمَهُمْ sürükleyenleri helâk

28) Allah'ın nimetine nankörlükle karşılık veren ve sonunda kavimlerini helâk yurduna sürükleyenleri görmedin mi?

(*)Yukarıdaki âyetler, güzel ve kötü sözler üzerinde durularak nefis bir benzetme yapıldı. Allah'ı inkâr eden nankör kimseler, kökleri kopuk kuru bir ağaca benzetilerek, öylelerinin ancak cehenneme yakıt olabileceklerine işaret edildi. Sonra da insanı kadirbilir yapan, imân temeli üzerinde filizlenerek insanî duyguları geliştiren ve topluma rahmet havası estiren iki önemli ibâdetten söz ediliyor.

O ne kötüوَبِئْسَ Onlar gireceklerيَصْلَوْنَهَا cehennemeجَهَنَّمَ
karargâhtırالْقَرَارُ

29) Onlar cehenneme girecekler. O ne kötü karargâhtır.

لِيُضِلُّوا O'na ortaklarأَنْدَادًا Allahلِلَّهِ koştularجَعَلُوا Veو
فَإِنَّ Yaşayınتَمَتَّعُوا De kiقُلْ yolundanعَنْ سَبِيلِهِ saptırmak için
ateşedirإِلَى النَّارِ dönüşünüzمَصِيرَكُمْ Çünkü

30) Ve Allah yolundan saptırmak için O'na ortaklar koştular. De ki: Yaşayın! Çünkü dönüşünüz ateşedir.

يُقِيمُوا İman edenالَّذِينَ آمَنُوا kullarımaلِعِبَادِيَ söyleقُلْ
مِمَّا harcasınlarوَيُنْفِقُوا Namazlarınıالصَّلَاةَ dosdoğru kılsınlar
وَعَلَانِيَةً gizliسِرًّا verdiğimiz rızıklardanرَزَقْنَاهُمْ kendilerine
ne لَا بَيْعٌ bir günيَوْمٌ gelmedenيَأْتِيَ أَنْ önceقَبْلِ مِنْ açık
ne de dostluk bulunanوَلَا خِلَالٌ kendisindeفِيهِ alışveriş

31) İman eden kullarıma söyle: Namazlarını dosdoğru kılsınlar, kendisinde ne alışveriş, ne de dostluk bulunan bir gün gelmeden önce, kendilerine verdiğimiz rızıklardan gizli-açık harcasınlar.

الْأَرْضَ ve و gökleriالسَّمَاوَاتِ yarattıخَلَقَ kiالَّذِي Allah'tır الله
بِهِ çıkardıفَأَخْرَجَ suyuمَاءً göktenمِنَ السَّمَاءِ indiripوَأَنْزَلَ yeri
rızık olarak sizeرِزْقًا لَكُمْ türlü meyvelerمِنَ الثَّمَرَاتِ onunla
yüzüp gitmeleri لِتَجْرِيَ gemileriالْفُلْكَ emrinize verdiوَسَخَّرَ لَكُمُ
sizinلَكُمُ için akıttıوَسَخَّرَ izni ileبِأَمْرِهِ denizdeفِي الْبَحْرِ için
nehirleri deالْأَنْهَارَ

32) Allah'tır ki, gökleri ve yeri yarattı, gökten suyu indirip onunla rızık olarak size türlü meyveler çıkardı; izni ile denizde yüzüp gitmeleri için gemileri emrinize verdi; nehirleri de sizin için akıttı.

(*)Göklerin ve yerin yaratılması, bulutlardan suyun indirilmesi, bu su sayesinde ölmüş olan yeryüzüne yeniden hayat verilmesi, burada canlılar için rızık olarak türlü türlü bitkilerin bitirilmesi olayı Allah'ın varlığı ve birliğini ispat konusunda Kur'an'ın sıkça başvurduğu delillerdendir.

ayıالْقَمَرَ ve و güneşiالشَّمْسَ size faydalı kıldı سَخَّرَ لَكُمُ Veو
اللَّيْلَ istifadenize verdiوَسَخَّرَ لَكُمُ düzenli seyredenدَائِبَيْنِ
gündüzü deالنَّهَارَ ve و geceyi

33) Ve düzenli seyreden güneşi ve ayı size faydalı kıldı; geceyi ve gündüzü de istifadenize verdi.

(*)Yukarıda geçen âyetlerle inkarcı sapıkların, şaşkın müşriklerin karşılaşacakları cezaya dikkatler çekildikten sonra; ilâhî rahmetin eseri olarak insan aklına ışık tutan, malzeme veren belgeler ve deliller sıralanıyor. Böylece belki o inkarcı haksızlar akıllarını kullanırlar da seçtikleri yanlış yoldan dönüş yaparlar umudu izhar ediliyor. Kur'ân'ın sıraladığı belgeler, günlük hayatımızda her dem karşılaştığımız türdendir.
Böylece her türlü şüpheleri giderecek kudrette yedi belge üzerinde ciddi şekilde düşünmemiz ve birtakım olumlu sonuçlar çıkarmamız isteniliyor:
1-Göklerin ve yerin yaratılması.
2-Gökten su indirilmesi.
3-Yerden ürün çıkarılması.
4-Gemileri insan buyruğuna vermesi.
5-Böylesine mükemmel ve yararlı hareketler ve Dünya'nın bu iki cisimle olan bağlantısı bize neyi hatırlatıyor? Ortada fiziksel ve matematiksel kanunlar kusursuz işlemektedir.
6-Nehirlerin de insanoğlunun buyruğuna verilmesi olayı.
7-Gece ile gündüzün musahhar kılınması..
İşte Kur'ân bu kadar açık gerçekleri sergilerken insan aklına yeterince ışık tutmayı, ona malzeme vermeyi planlamıştır. Bunlara bilgisiz ve ilgisiz kalmak, mükemmel eserden onu yapana geçiş sağlamamak büyük bir haksızlık ve aynı zamanda nankörlük sayılmaz mı?

istediğiniz ما سألتموه hepsinden مِن كُل size verdi آتاكم Ve و
نِعمةَ saymaya kalkışırsanız تعدوا eğer إن Ve و şeylerin
إن onları sayamazsınız تحصوها لا Allah'ın اللهِ nimetini
çok nankördür كفار çok zalim لظلُوم insan الإنسان Gerçekten

34) Ve size, kendisinden istediğiniz şeylerin hepsinden verdi. Ve eğer Allah'ın nimetini saymaya kalkışırsanız, onları sayamazsınız. Gerçekten insan çok zalim, çok nankördür.

(*)İnsan, hayatının her safhasında bu nimetlerden faydalanmaktadır. Elbette ki Allah'ın lütfettiği nimetler bunlardan ibaret değildir. O, insana maddî ve manevî daha nice nimetler bahsetmiştir. Nitekim bu 34. âyette Allah insanların istediği her şeyi verdiğini, bu nimetlerin sayılamayacak kadar çok olduğunu ifade buyurmuştur. Bütün bu nimetlerden faydalanan insanoğlunun her an Allah'a şükretmesi gerektiği halde o, nimetleri vereni görmezlikten gelerek nankörlük etmekte, O'na ortak koşmaktadır. Bu nedenle Allah "İnsanoğlu çok zalim, çok nankördür!" buyurarak onun fıtratındaki olumsuz özelliklerine dikkat çekmiştir.

Rabbim رب İbrahim إبراهِيم şöyle demişti قال hani إذْ Ve و
Beni de uzak واجنبني emniyetli آمِنا şehri البلد şu هذَا kıl اجعلْ
الأصنام kulluk etmekten نعبد أن oğullarımı da وبني tut
putlara

35) Ve hani İbrahim şöyle demişti: "Rabbim, şu şehri emniyetli kıl. Beni de oğullarımı da putlara kulluk etmekten uzak tut."

كثِيرا saptırdı أضللْن gerçekten onlar إنهن Rabbim رب
bana تبِعني Artık kim فمن insanlardan الناس مِن birçoğunu
bana isyan عصاني kim ومن bendendir مِني işte o فإنه uyarsa
Rahîm'sin رحِيم Ğafûr'sun غفُور gerçekten sen فإنك ederse

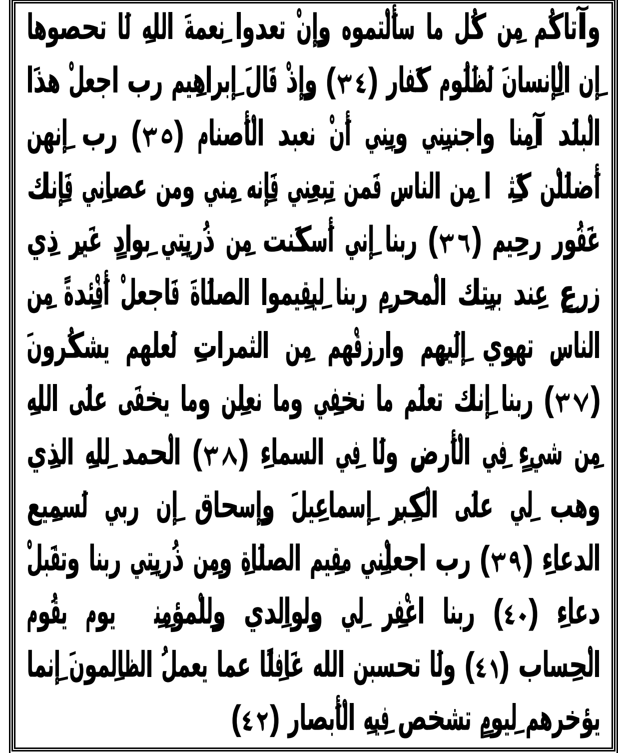
36) "Rabbim, gerçekten onlar insanlardan birçoğunu saptırdı. Artık kim bana uyarsa işte o, bendendir, kim bana isyan ederse gerçekten sen Ğafûr'sun, Rahîm'sin."

مِن yerleştirdim أسكنت gerçekten ben إني Rabbimiz ربنا
ekin ذِي زرع bitmez غير bir vadiye بِوادٍ zürriyetimden ذُريتي
ربنا senin mukaddes المحرمِ evinin بيتِك yanında عِند
فاجعلْ namazı الصلاةَ dosdoğru kılsınlar diye لِيقيموا Rabbimiz
تهوي insanlardan الناس مِن gönüllerini أفْئدةً Artık sen
مِن onları rızıklandır وارزقْهم ve و onlara إليهم meylettir
يشكُرون Umulur ki لعلهم bir takım ürünlerden الثمراتِ
şükrederler

37) "Rabbimiz, gerçekten ben zürriyetimden senin mukaddes evinin yanında ekin bitmez bir vadiye yerleştirdim. Rabbimiz, namazı dosdoğru kılsınlar diye. Artık sen insanlardan gönüllerini onlara meylettir ve onları bir takım ürünlerden rızıklandır. Umulur ki şükrederler."

bizim ما نخفِي bilirsin تعلم şüphesiz sen إنك Rabbimiz ربنا
وما açığa vurduklarımızı da وما نعلِن saklı tuttuklarımızı da
فِي hiçbir şey مِن شيءٍ Allah'a على اللهِ gizli kalmaz يخفَى
gökte السماءِ ولا فِي ve و Yerde الأرض

38) "Rabbimiz, şüphesiz sen, bizim saklı tuttuklarımızı da, açığa vurduklarımızı da bilirsin. Yerde ve gökte hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz."

وآتاكم مِن كُل ما سألتموه وإنْ تعدوا نِعمةَ اللهِ لا تحصوها
إن الإنسانَ لظلُوم كفار (٣٤) وإذْ قالَ إبراهيم رب اجعلْ هذَا
البلد آمِنا واجنبني وبني أنْ نعبد الأصنام (٣٥) رب إنهن
أضللْن كثِيرا مِن الناس فمن تبِعني فإنه مِني ومن عصاني فإنك
غفُور رحِيم (٣٦) ربنا إني أسكنت مِن ذُريتي بِوادٍ غير ذِي
زرع عِند بيتِك المحرمِ ربنا لِيقيموا الصلاةَ فاجعلْ أفْئدةً مِن
الناس تهوي إليهم وارزقْهم مِن الثمراتِ لعلهم يشكُرونَ
(٣٧) ربنا إنك تعلم ما نخفِي وما نعلِن وما يخفَى على اللهِ
مِن شيءٍ فِي الأرض ولا فِي السماءِ (٣٨) الحمد لِلهِ الذِي
وهب لِي على الكِبر إسماعِيلَ وإسحاق إن ربي لسميع
الدعاءِ (٣٩) رب اجعلْنِي مقِيم الصلاةِ ومِن ذُريتي ربنا وتقبلْ
دعاءِ (٤٠) ربنا اغْفِر لِي ولوالِدي وللمؤمنِين يوم يقُوم
الحِساب (٤١) ولا تحسبن الله غافِلا عما يعملُ الظالِمونَ إنما
يؤخرهم لِيومٍ تشخص فِيهِ الأبصار (٤٢)

Bana لِي bağışlayan وهب الذِي Allah'a لِلهِ hamd olsun الحمد
إسحاقَ ve و İsmail'i إسماعِيلَ ihtiyarlığıma rağmen على الكِبر
işitendir لسميع Rabbim gerçekten ربي Şüphesiz إن İshak'ı
duayı الدعاءِ

39) "Bana ihtiyarlığıma rağmen İsmail'i ve İshak'ı bağışlayan Allah'a hamd olsun. Şüphesiz Rabbim, gerçekten duayı işitendir."

dosdoğru kılanlardan مقِيم beni eyle اجعلْنِي Rabbim رب
Rabbimiz ربنا zürriyetimden ذُريتي مِن ve و namazı الصلاةِ
duamı دعاءِ kabul buyur وتقبلْ

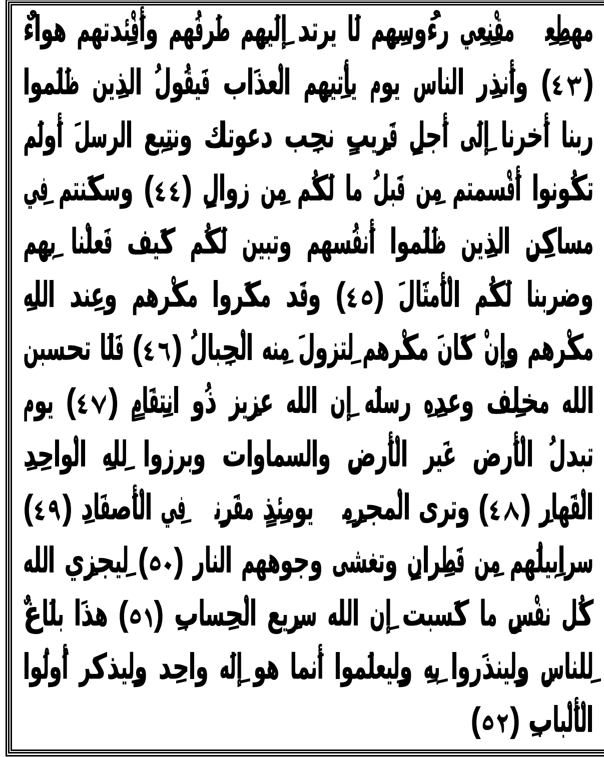
40) "Rabbim, beni ve zürriyetimden namazı dosdoğru kılanlardan eyle! Rabbimiz, duamı kabul buyur."

ve و anne babamı ولوالِدي beni لِي bağışla اغْفِر Rabbimiz ربنا
hesabın الحِساب yapılacağı يقُوم gün يوم mü'minleri لِلمؤمنِين

41) "Rabbimiz, hesabın yapılacağı gün, beni, anne babamı ve mü'minleri bağışla."

عما habersiz غافِلا Allah'ı الله sakın sanma تحسبن لا Ve و
onları يؤخرهم إنما zalimlerin الظالِمون işlediklerinden يعملُ
فِيهِ dehşetle belireceği تشخص bir güne لِيومٍ ertelemektedir
gözlerin الأبصار yalnızca

42) Ve sakın Allah'ı o zalimlerin işlediklerinden habersiz sanma, onları yalnızca gözlerin dehşetle belireceği bir güne ertelemektedir.

مهطِعِ مقنِعِي رءُوسِهم لَا يرتد إِليهم طرفُهم وأفئِدتهم هواءٌ (٤٣) وأنذِرِ الناس يوم يأتِيهم العذاب فيقولُ الذِين ظلموا ربنا أخرنا إِلى أجلٍ قرِيبٍ نجِب دعوتك ونتبِعِ الرسلَ أولم تكونوا أقسمتم مِن قبلُ ما لكم مِن زوالٍ (٤٤) وسكنتم فِي مساكِنِ الذِين ظلموا أنفسهم وتبين لكم كيف فعلنا بِهِم وضربنا لكم الأمثالَ (٤٥) وقد مكروا مكرهم وعِند اللهِ مكرهم وإِنْ كانَ مكرهم لِتزولَ مِنه الجِبالُ (٤٦) فلا تحسبن الله مخلِف وعدِهِ رسله إِن الله عزِيز ذو انتِقامٍ (٤٧) يوم تبدلُ الأرض غير الأرض والسماوات وبرزوا لِلهِ الواحِدِ القهار (٤٨) وترى المجرِمِين يومئِذٍ مقرنِين فِي الأصفادِ (٤٩) سرابِيلهم مِن قطِرانٍ وتغشى وجوههم النار (٥٠) لِيجزِي الله كل نفسٍ ما كسبت إِن الله سرِيع الحِسابِ (٥١) هذا بلاغٌ لِلناس ولِينذروا بِهِ ولِيعلموا أنما هو إِله واحِد ولِيذكر أولوا الألبابِ (٥٢)

لَا Zihinleri رءوسِهم bomboş olarak مقنِعِي koşarlar مهطِعِين
bir vaziyette طرفُهم durumda إِليهم dönüp bakamaz يرتد
kendilerine bile هواء gözleri göğe dikilmiş وأفئِدتهم

43) Zihinleri bomboş olarak kendilerine bile dönüp bakamaz durumda, gözleri göğe dikilmiş bir vaziyette koşarlar.

Kendilerine يأتِيهم gün hakkında يوم insanları الناس uyar وأنذِر
bu الذِين ظلموا diyecekleri فيقولُ azabın العذاب geleceği
bize süre ver de أخرنا Ey Rabbimiz ربنا yüzden zalimlerin
دعوتك uyalım نجِب Yakın قرِيبٍ bir müddete أجلٍ kadar إِلى
peygamberlere الرسل tâbi olalım نتبِع ve و senin davetine
Daha مِن قبلُ yemin أقسمتم etmemiş miydiniz? أولم تكونوا
bir zevâl مِن زوالٍ sizin için لكم olmadığına ما önce

44) Kendilerine azabın geleceği, bu yüzden zalimlerin: "Ey Rabbimiz! Yakın bir müddete kadar bize süre ver de senin davetine uyalım ve peygamberlere tâbi olalım" diyecekleri gün hakkında insanları uyar. "Daha önce, sizin için bir zevâl olmadığına, yemin etmemiş miydiniz? "

الذِين ظلموا yurtlarında فِي مساكِنِ oturdunuz سكنتم Ve و
لكم apaçık belli oldu وتبين kendilerine أنفسهم zulmedenlerin
Ve و Onlara بِهِم muamele ettiğimiz فعلنا nasıl كيف size
misaller de الأمثالَ size لكم verdik ضربنا

45) "Ve kendilerine zulmedenlerin yurtlarında oturdunuz. Onlara nasıl muamele ettiğimiz size apaçık belli oldu. Ve size misaller de verdik."

(*)Bu dünyada Allah'ın birliğine inanmayan, O'na ortak koşan, âhiret hayatını ve Allah'ın oradaki nihaî yargılamasını inkâr eden, dolayısıyla kendilerine kötülük eden kimseler âhiret azabını gördüklerinde dünyada yaptıklarına pişman olacaklar ve kaçırmış oldukları imkânı telâfi etmek için Allah'tan mühlet isteyeceklerdir. "Rabbimiz! Bize kısa bir süre daha ver" cümle zalimlerin, iman edip güzel işler yapmak, böylece âhiret azabından kurtulmak için dünyaya geri gönderilmek istediklerini ifade eder. "Sizin için bir yok oluş bulunmadığına daha önce yemin etmemiş miydiniz?" soru, kınama ve yerme mahiyetinde olup zalimlerin bu isteklerinin yerine getirilmeyeceğini gösterir, inkarcı zalimler bu yeminleriyle öldükten sonra dirilme olmayacağını ve herhangi bir cezaya çarptırılmayacaklannı iddia ediyorlardı.

وعِندَ tuzaklarını مكرهم kurmuşlardı مكروا kuşkusuz قد Ve و
Halbuki وإِن onlar hilelerinin مكرهم Allah اللهِ katında iken
مِنه gidecek değildi لِتزولَ onların hileleriyle مكرهم كان
dağlar الجِبالُ yerinden

46) Ve kuşkusuz hilelerinin cezası Allah katında iken, onlar, tuzaklarını kurmuşlardı. Halbuki onların hileleriyle dağlar yerinden gidecek değildi.

cayacağını مخلِف Allah'ın الله O halde sakın sanma فلا تحسبن
Çünkü mutlak إِن peygamberlerine رسله verdiği sözden وعدِهِ
kimsenin yaptığını yanına ذو انتِقامٍ üstündür عزِيز Allah الله
bırakmaz

47) O halde, sakın Allah'ın peygamberlerine verdiği sözden cayacağını sanma! Çünkü Allah mutlak üstündür, kimsenin yaptığını yanına bırakmaz.

bir الأرض başka غير Yer الأرض haline getirildiği تبدلُ gün يوم
لِلهِ huzuruna çıktıkları وبرزوا gökler de والسماوات yer
Kahhar olan القهار bir tek الواحِدِ Allah'ın

48) Yer başka bir yer, gökler de (başka gökler) haline getirildiği, Kahhar olan bir tek Allah'ın huzuruna çıktıkları gün.

o gün يومئِذٍ günahkârların المجرِمِين görürsün ترى Ve و
zincire الأصفادِ فِي vurulmuş olduğunu مقرنِين

49) Ve o gün, günahkârların zincire vurulmuş olduğunu görürsün.

وتغشى katrandandır قطِرانٍ مِن Onların gömlekleri سرابِيلهم
ateş النار yüzlerini de وجوههم bürümektedir

50) Onların gömlekleri katrandandır, yüzlerini de ateş bürümektedir.

(*)Bu âyetlerin lafzı anlamına göre o gün suçlular, katrandan giysiler içerisinde, zincirlere vurulmuş, yüzlerini ateş bürümüş olarak Allah'ın huzuruna çıkarılacaklar. Ancak bir yoruma göre 49. âyet, suçluların kendi kötü eylem ve temayüllerini, öte dünyada topluca içine düşecekleri genel umutsuzluğu anlatan bir mecazdır. 50. âyet de hesap gününde günahkâr ruhları kaplayacak olan anlatılamaz acıları, insanı dondurucu korkulan dile getiren temsilî bir ifadedir.

ما nefse نفسٍ her كل Allah الله karşılığını verecektir لِيجزِي
çabuk سرِيع Allah الله Kuşkusuz إِن kazandığının كسبت
hesabı الحِساب görendir

51) Allah her nefse kazandığının karşılığını verecektir. Kuşkusuz Allah, hesabı çabuk görendir.

uyarılsınlar ولِينذروا insanlara لِلناس bildiridir بلاغٌ İşte bu هذا
ilah إِله O هو ancak أنما bilsinler ولِيعلموا kendisiyle بِهِ
iyice düşünüp öğüt alsınlar لِيذكر ve و bir tek واحِد olduğunu
akıl الألباب sahipleri أولوا

52) İşte bu, kendisiyle uyarılsınlar, O'nun, ancak bir tek ilah olduğunu bilsinler ve akıl sahipleri iyice düşünüp öğüt alsınlar diye insanlara bildiridir.

(*)İbrahim Sûresinin son kısmında üç maddelik bir mesaj insanlara gönderilmekte, Allah ile kulları arasına engel olarak girmek isteyen inkarcı bozgunculara fırsat verilmemesi istenmekte ve insanın dünyaya getirilişinin amaç ve hikmetlerinden birine işaret edilerek sûre noktalanmaktadır:

1-Hakkı inkâr edip doğru yoldan sapan müşrikleri ve maddecileri uyarmak, insan ruhuna gıda veren doğru yolu gösterip yönlendirmek.

2-Allah'tan başka ilâh olmadığını ve olamayacağını birtakım aklî ve naklî delil ve belgelerle öğretmek. Allah'ın bütün iyiliklerin, hayırların, faziletlerin ve güzelliklerin kaynağı olduğunu belirtmek.

3-Aklını kullanabilen sağduyu sahiplerinin iyice düşünüp öğüt almalarını sağlamaya çalışmak, bunun için Kur'ân'ın belirlediği metot çerçevesinde hareket etmek.

15 HİCR SURESİ

Kur'an-ı kerim'in 15. sûresi. Mekke'de nazil olmuştur. Sadece seksen yedinci âyeti Medine'de inmiştir. 99 âyet, 654 kelime ve 1771 harftir. 80-84. âyetlerinde Hicr halkından bahsettiği için bu ismi almıştır. Hicr, Medine-Şam arasında bir yerdir. Semud kavminin başkenti olan bu şehrin harabeleri hâlen el-Ula şehri yakınlarındadır.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınالله adıylaبسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Kitab'ınالكتاب âyetleridirآيات Bunlarتلك Râر Lâmل Elifا
apaçıkمبين bir Kur'an'ınقرآن ve و

1) Elif. Lâm. Râ. Bunlar Kitab'ın ve apaçık bir Kur'an'ın âyetleridir.

İnkâr الذين كفروا diye arzu ederlerيود zaman zamanربما
müslüman olsaydıkمسلمين biz deكانوا keşkeلو edenler

2) İnkâr edenler zaman zaman, keşke biz de müslüman olsaydık, diye arzu ederler.

ve و eğlensinlerويتمتعوا yesinlerيأكلوا Onları bırakذرهم
Yakındaفسوف boş ümitالأمل onları oyalayadursunيلههم
bileceklerيعلمون

3) Onları bırak; yesinler, eğlensinler ve boş ümit onları oyalayadursun. Yakında bilecekler!

إلا hiçbir ülkeمن قرية helâk ettiğimizأهلكنا olmasın ما Ve و
bilinenمعلوم bir yazgı كتاب hakkında ولها yoktur ki elbette

4) Ve helâk ettiğimiz hiçbir ülke yoktur ki elbette hakkında bilinen bir yazgı olmasın.

و ecelininأجلها Hiçbir milletمن أمة önüne geçemezما تسبق
onu geciktiremezما يستأخرون ve

5) Hiçbir millet, ecelinin önüne geçemez ve onu geciktiremez.

عليه indirilenنزل الذي Eyياأيها dediler kiقالوا Veو
bir mecnunsunلمجنون Sen mutlakaإنك zikirالذكر kendisine

6) Ve dediler ki: "Ey kendisine zikir indirilen! Sen mutlaka bir mecnunsun!"

Katade diyor ki: (6. ve 7. ayette) belirtilen bu sözleri söyleyenler Kureyşin ileri gelenlerinden Abdullah b. Ümeyye, Nadr b. Haris, Nevfel b. Huveylid, Velid b. Mugîre idi.[382]

إن كنت melekleriبالملائكة bize getirmeliydinما تأتينا Eğerلو
doğru söyleyenlerdenمن الصادقين idiysen

7) "Eğer doğru söyleyenlerden idiysen, bize melekleri getirmeliydin."

hak ileبالحق ancakإلا Biz melekleriالملائكة indiririzما ننزل
mühletمنظرين O zamanإذا onlaraكانوا verilmezوما

8) Biz melekleri ancak hak ile indiririz. O zaman onlara mühlet verilmez.

له elbetteوإنا Zikriالذكر indirdikنزلنا bizنحن kesinlikleإنا
koruyacağızلحافظون biz onu yine

9) Zikri kesinlikle biz indirdik; elbette onu yine biz koruyacağız.

سورة ا جر (١٥)

بسم الله الرحمن الرحيم

الر تلك آيات الكتاب وقرآن مبين (١) ربما يود الذين كفروا
لو كانوا مسلمين (٢) ذرهم يأكلوا ويتمتعوا ويلههم الأمل
فسوف يعلمون (٣) وما أهلكنا من قرية إلا ولها كتاب معلوم
(٤) ما تسبق من أمة أجلها وما يستأخرون (٥) وقالوا ياأيها
الذي نزل عليه الذكر إنك لمجنون (٦) لو ما تأتينا بالملائكة
إن كنت من الصادقين (٧) ما ننزل الملائكة إلا بالحق وما
كانوا إذا منظرين (٨) إنا نحن نزلنا الذكر وإنا له لحافظون
(٩) ولقد أرسلنا من قبلك في شيع الأولين (١٠) وما يأتيهم
من رسول إلا كانوا به يستهزئون (١١) كذلك نسلكه في
قلوب المجرمين (١٢) لا يؤمنون به وقد خلت سنة الأولين
(١٣) ولو فتحنا عليهم بابا من السماء فظلوا فيه يعرجون
(١٤) لقالوا إنما سكرت أبصارنا بل نحن قوم مسحورون
(١٥)

في senden من قبلك elçiler gönderdikأرسلنا Andolsunولقد
önceki الأولين milletler arasında daشيع

10) Andolsun, senden önceki milletler arasında da elçiler gönderdik.

bir peygamberمن رسول onlara gelmeyedursunما يأتيهم Ve و
alay ederlerdiيستهزئون onunlaبه hemenإلا كانوا

11) Ve onlara bir peygamber gelmeyedursun, hemen onunla alay ederlerdi.

kalplerineفي قلوب biz onu sokarızنسلكه İşte böyleceكذلك
suçlularınالمجرمين

12) İşte böylece biz onu, suçluların kalplerine sokarız.

başına وقد خلت onlar hala bunaبه inanmıyorlarلا يؤمنون
Öncekilerinالأولين ders almaları gerekirkenسنة gelenlerden

13) Öncekilerin başına gelenlerden ders almaları gerekirken onlar hala buna inanmıyorlar.

من السماء bir kapıبابا onlaraعليهم açsak daفتحنا eğerلو Ve و
yukarıيعرجون oradanفيه çıksalarفظلوا gökten

14) Ve eğer onlara gökten bir kapı açsak da oradan yukarı çıksalar,

daha بل Gözlerimizأبصارنا boyandıإنما سكرت derlerلقالوا
büyülenenمسحورون kimselerden oldukقوم bizنحن doğrusu

15) "Gözlerimiz boyandı, daha doğrusu biz büyülenen kimselerden olduk" derler.

(*)Yukarıdaki âyetler, Mekkeli müşriklerin Hz. Peygamber (a.s)'a deli diyecek kadar akıllarını, vicdanlarını ve irfanlarını kaybettikleri konu edilerek inkâr ve kinin insanı haktan nasıl uzaklaştırdığına dikkatler çekildi ve bu durumda olanlara mu'cize göstermenin de bir yarar sağlamıyacağına işaret edilerek insan karakteri üzerinde duruldu.

ولقد جعلنا فِي السماءِ بروجا وزيناها لِلناظِرين (١٦)
وحفِظناها مِن كُل شيطانٍ رجِيمٍ (١٧) إِلا من استرق السمع
فأتبعه شِهاب مبِين (١٨) والأرض مددناها وألقينا فِيها رواسِي
وأنبتنا فِيها مِن كُل شيءٍ موزونٍ (١٩) وجعلنا لكُم فِيها
معايِش ومن لستم له بِرازِقِين (٢٠) وإِنْ مِن شيءٍ إِلا عِندنا
خزائِنه وما ننزله إِلا بِقدرٍ معلومٍ (٢١) وأرسلنا الرياح لواقِح
فأنزلنا مِن السماءِ ماءً فأسقيناكموه وما أنتم له بِخازِنِين
(٢٢) وإِنا لنحن نحيِي ونمِيت ونحن الوارِثونَ (٢٣) ولقد
عِلمنا المستقدِمِين مِنكم ولقد عِلمنا المستأخِرِين (٢٤) وإِن
ربك هو يحشرهم إِنه حكِيم عِلِيم (٢٥) ولقد خلقنا الإِنسانَ
مِن صلصالٍ مِن حمإٍ مسنونٍ (٢٦) والجان خلقناه مِن قبلُ
مِن نارِ السمومِ (٢٧) وإِذْ قالَ ربك لِلملائِكةِ إِني خالِق بشرا
مِن صلصالٍ مِن حمإٍ مسنونٍ (٢٨) فإِذا سويته ونفخت فِيهِ
مِن روحِي فقعوا له ساجِدِين (٢٩) فسجد الملائِكةُ كُلهم
أجمعونَ (٣٠) إِلا إِبلِيس أبى أنْ يكُونَ مع الساجِدِين (٣١)

بروجا gökte فِي السماءِ biz yarattık جعلنَا Andolsun ولقد
seyr لِلناظِرين onu süsledik زيناها ve و birtakım burçlar edenler

16) Andolsun, biz gökte birtakım burçlar[383] yarattık ve seyr edenler için onu süsledik.

şeytandan شيطانٍ her كُل مِن onları koruduk حفِظنَاها Ve و
taşlanmış رجِيمٍ

17) Ve onları, taşlanmış (kovulmuş) her şeytandan koruduk.

kulak السمع hırsızlığı eden استرق من Ancak müstesna إِلا
peşine مبِين bir alev sütunu شِهاب Onun da düşmüştür فأتبعه açık

18) Ancak kulak hırsızlığı eden müstesna. Onun da peşine açık bir alev sütunu düşmüştür.

فِيها yerleştirdik وألقينَا uzatıp yaydık مددنَاها yeri الأرض Ve و
مِن كُل yine orada فِيها bitirdik وأنبتنَا sabit dağlar رواسِي orada
ölçüsü belirli olan موزونٍ şey شيءٍ her

19) Ve yeri uzatıp yaydık, orada sabit dağlar yerleştirdik, yine orada ölçüsü belirli olan her şey bitirdik.

geçim معايِش orada فِيها hem sizin için لكُم yarattık جعلنَا Ve و
hem de بِرازِقِين ait له size olmayanlar لستُم için ومن vasıtaları rızıkları

20) Ve orada hem sizin için hem de rızıkları size ait olmayanlar için geçim vasıtaları yarattık.

(*)Yukarıdaki âyetler, Allah'ın varlığına, kudretinin eşsizliğine delâlet eden delil ve belgelere yer verildi. İnsan aklını hakka, doğruya ve iyiye çevirmek için gereken temel bilgiler, ana fikirler açıklandı. Sonra da Allah'ın mutlak tasarruf sahibi bulun'duğuna, kâinatta meydana gelen ve fakat bizim müşahede ve tecrübe sınırlarımızı aşan olayların birtakım sır ve hikmetlerinin söz konusu olduğuna atıflar yapıldı.

bizim yanımızdadır عِندنَا yalnız إِلا her şeyin شيءٍ مِن إِن Ve و
bir بِقدرٍ ancak إِلا Biz onu indiririz وما ننزله hazineleri خزائِنه
belli معلومٍ ölçüyle

21) Ve her şeyin hazineleri yalnız bizim yanımızdadır. Biz onu ancak belli bir ölçüyle indiririz.

aşılayıcı لواقِح rüzgârları الرياح biz gönderdik أرسلنَا Ve و
bir su ماءً gökten مِن السماءِ indirdik de فأنزلنَا olarak
له siz ما أنتُم Ve و onunla su ihtiyacınızı karşıladık فأسقينَاكموه
depolayamazdınız بِخازِنِين onu

22) Ve biz, rüzgârları aşılayıcı olarak gönderdik, gökten bir su indirdik de onunla su ihtiyacınızı karşıladık. Ve siz onu depolayamazdınız.

و öldürürüz نمِيت ve و diriltir نحيِي biz لنحن şüphesiz إِنا Ve و
her şeye vâris oluruz الوارِثون biz نحن Ve

23) Ve şüphesiz biz diriltir ve biz öldürürüz! Ve her şeye biz vâris oluruz.

önce gelip geçenleri de المستقدِمِين biz علِمنَا Andolsun ولقد
geri المستأخِرِين biliriz علِمنَا elbette لقد ve و sizden مِنكم
kalanları da

24) Andolsun biz, sizden önce gelip geçenleri de ve elbette geri kalanları da biliriz.

toplayacaktır يحشرهم onları هو Rabbin ربك şüphesiz إِن Ve و
alîmdir عِلِيم hakîmdir حكِيم Çünkü O إِنه

25) Ve şüphesiz Rabbin onları toplayacaktır. Çünkü O, Hakîm'dir, Alîm'dir.

kuru مِن صلصالٍ insanı الإِنسان biz yarattık خلقنَا Andolsun ولقد
şekillenmiş مسنونٍ kara balçıktan مِن حمإٍ bir çamurdan

26) Andolsun biz insanı, (pişmiş) kuru bir çamurdan, şekillenmiş kara balçıktan yarattık.

مِن daha önce قبلُ مِن yaratmıştık خلقنَاه Cinleri de الجان Ve و
zehirli السمومِ ateşten نارِ

27) Ve Cinleri de daha önce zehirli ateşten yaratmıştık.

إِني meleklere لِلملائِكةِ Rabbin ربك demişti ki قال hani إِذ Ve و
kupkuru bir مِن صلصالٍ bir insan بشرا yaratacağım خالِق Ben
şekillenmiş مسنونٍ kara balçıktan مِن حمإٍ çamurdan

28) Ve hani Rabbin meleklere demişti ki: "Ben kupkuru bir çamurdan, şekillenmiş kara balçıktan bir insan yaratacağım."

فِيهِ üflediğim نفخت ve و Ona şekil verdiğim سويته zaman فإِذا
ساجِدِين onun için له siz hemen فقعوا ruhumdan مِن روحِي ona
secdeye kapanın

29) "Ona şekil verdiğim ve ona ruhumdan üflediğim zaman, siz hemen onun için secdeye kapanın."

hepsi de كُلهم Meleklerin الملائِكةُ hemen secde ettiler فسجد
birden أجمعون

30) Meleklerin hepsi de birden hemen secde ettiler.

مع olmaktan يكُون أن O kaçındı أبى İblis إِبلِيس Fakat hariç إِلا
secde edenlerle الساجِدِين beraber

31) Fakat İblis hariç. O, secde edenlerle beraber olmaktan kaçındı.

قَالَ يإبليس ما لك ألا تكونَ مع الساجِدين (٣٢) قالَ لم أكن لِأسجد لِبشرٍ خلقته مِن صلصالٍ مِن حمإٍ مسنونٍ (٣٣) قالَ فاخرج مِنها فإنك رجيم (٣٤) وإن عليك اللعنةَ إلى يومِ الدين (٣٥) قالَ رب فأنظِرني إلى يومِ يبعثونَ (٣٦) قالَ فإنك مِن المنظرين (٣٧) إلى يومِ الوقتِ المعلومِ (٣٨) قالَ رب بِما أغويتني لأزينن لهم في الأرض ولأغوينهم أجمعِ (٣٩) إلا عِبادك مِنهم المخلصِ (٤٠) قالَ هذا صِراطٌ علي مستقِيم (٤١) إن عِبادِي ليس لك عليهم سلطانٌ إلا من اتبعك مِن الغاوين (٤٢) وإن جهنم لموعِدهم أجمعِ (٤٣) لها سبعةُ أبوابٍ لِكُل بابٍ مِنهم جزءٌ مقسوم (٤٤) إن المتقِ في جناتٍ وعيونٍ (٤٥) ادخلوها بِسلامٍ آمِنِ (٤٦) ونزعنا ما في صدورهِم مِن غِلٍ إخوانا على سررٍ متقابِلِ (٤٧) لا يمسهم فِيها نصب وما هم مِنها بِمخرجِ (٤٨) نبئْ عِبادِي أني أنا الغفور الرحِيم (٤٩) وأن عذابِي هو العذاب الأليم (٥٠) ونبئْهم عن ضيفِ إبراهِيم (٥١)

قالَ dedi ياإبليس Ey İblis ما nedir? لكَ sebebi ألَّا تَكُونَ Secde edenlerle السَّاجِدِينَ beraber مع olmayışının

32) **Ey İblis! Secde edenlerle beraber olmayışının sebebi nedir? dedi.**

قالَ dedi لَمْ أَكُنْ değilim لِأَسْجدَ Ben secde edecek لِبَشَرٍ bir insana خَلَقْتَهُ yarattığın مِنْ صَلْصَالٍ kuru bir çamurdan مِنْ حَمإٍ kara balçıktan مَسْنُونٍ şekillenmiş

33) **Ben kuru bir çamurdan, şekillenmiş kara balçıktan yarattığın bir insana secde edecek değilim, dedi.**

قالَ Dedi ki فَاخْرُجْ Öyle ise çık مِنْهَا oradan فَإِنَّكَ Artık sen رَجِيمٌ kovuldun

34) **Dedi ki: Öyle ise oradan çık! Artık sen kovuldun!**

و Ve إِنَّ Muhakkak ki عَلَيْكَ senin üzerine olacaktır اللعنَةَ lânet إِلَى kadar يَوْمِ gününe الدين din

35) **Muhakkak ki din gününe kadar lânet senin üzerine olacaktır!**

قالَ dedi رب Rabbim فَأَنْظِرْنِي Öyle ise bana mühlet ver إِلَى kadar يَوْمِ gününe يبعثُونَ tekrar diriliş

36) **(İblis:) Rabbim! Öyle ise, tekrar diriliş gününe kadar bana mühlet ver, dedi.**

قالَ buyurdu ki فَإِنَّكَ Kuşkusuz sen مِنَ الْمُنْظَرِينَ mühlet verilenlerdensin

37) **(Allah) buyurdu ki: "Kuşkusuz sen mühlet verilenlerdensin."**

إِلَى kadar يَوْمِ gününe الْوَقْتِ vaktin الْمَعْلُومِ Bilinen

38) **"Bilinen vaktin gününe kadar..."**

قالَ dedi ki رب Rabbim بِمَا karşılık أَغْوَيْتَنِي Beni azdırmana لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ onlara süsleyeceğim فِي الْأَرْضِ yeryüzünde و ve لَأُغْوِيَنَّهُمْ onların mutlaka azdıracağım أَجْمَعِينَ hepsini

39) **(İblis) dedi ki: Rabbim! Beni azdırmana karşılık yeryüzünde onlara (günahları) süsleyeceğim ve onların hepsini mutlaka azdıracağım.**

إِلَّا Ancak müstesna عِبَادَكَ kulların مِنْهُمُ onlardan الْمُخْلَصِينَ ihlâslı

40) **Ancak onlardan ihlâslı kulların müstesna.**

قالَ Dedi ki هَذَا budur صِرَاطٌ yol عَلَيَّ İşte bana varan مُسْتَقِيمٌ dosdoğru

41) **Dedi ki: "İşte bana varan dosdoğru yol budur."**

إِنَّ Şüphesiz عِبَادِي kullarım لَيْسَ yoktur لَكَ senin عَلَيْهِمْ üzerinde سُلْطَانٌ bir hakimiyetin إِلَّا Ancak müstesna مَنِ اتَّبَعَكَ sana uyanlar مِنَ الْغَاوِينَ azgınlardan

42) **"Şüphesiz kullarım üzerinde senin bir hakimiyetin yoktur. Ancak azgınlardan sana uyanlar müstesna."**

و Ve إِنَّ muhakkak جَهَنَّمَ cehennem لَمَوْعِدُهُمْ onların vaadolunan yerdir أَجْمَعِينَ hepsine

43) **Ve muhakkak cehennem, onların hepsine vaad olunan yerdir.**

لَهَا Onun سَبْعَةُ yedi أَبْوَابٍ kapısı vardır لِكُلِّ için بَابٍ her kapı مِنْهُمْ Onlardan جُزْءٌ birer gurup مَقْسُومٌ ayrılmıştır

44) **Onun yedi kapısı vardır. Onlardan her kapı için birer grup ayrılmıştır.**

إِنَّ mutlaka الْمُتَّقِينَ Takvâ sahipleri فِي جَنَّاتٍ cennetlerde و ve عُيُونٍ pınar başlarında olacaklar

45) **Takvâ sahipleri, mutlaka cennetlerde ve pınar başlarında olacaklar.**

ادْخُلُوهَا Oraya girin بِسَلَامٍ selâmetle آمِنِينَ emniyet

46) **"Oraya emniyet, selâmetle girin."**

و Ve نَزَعْنَا biz söküp attık مَا فِي صُدُورِهِمْ onların gönüllerindeki مِنْ غِلٍّ kini إِخْوَانًا onlar kardeşler olacaklar عَلَى üzerinde سُرُرٍ artık köşkler مُتَقَابِلِينَ karşı karşıya oturan

47) **Ve biz, onların gönüllerindeki kini söküp attık; onlar artık köşkler üzerinde karşı karşıya oturan kardeşler olacaklar.**

لَا يَمَسُّهُمْ Onlara gelmeyecek فِيهَا orada نَصَبٌ hiçbir yorgunluk و ve مَا هُمْ onlar مِنْهَا oradan بِمُخْرَجِينَ çıkarılmayacaklardır

48) **Onlara orada hiçbir yorgunluk gelmeyecek ve onlar, oradan çıkarılmayacaklardır.**

نَبِّئْ haber ver عِبَادِي Kullarıma أَنِّي kuşkusuz أَنَا benim الْغَفُورُ çok bağışlayıcı الرَّحِيمُ pek esirgeyici olduğumu

49) **Kullarıma, benim, kuşkusuz çok bağışlayıcı, pek esirgeyici olduğumu haber ver.**

و Ve أَنَّ kuşkusuz عَذَابِي benim azabımın هُوَ da الْعَذَابُ bir azap الْأَلِيمُ elem verici olduğunu

50) **Ve kuşkusuz benim azabımın elem verici bir azap olduğunu da..**

و Ve نَبِّئْهُمْ onlara haber ver عَنْ ضَيْفِ konuklarından da إِبْرَاهِيمَ İbrahim'in

51) **Ve onlara İbrahim'in konuklarından da haber ver.**

إِذْ دخلوا عليهِ فقالوا سلاما قالَ إنا مِنكم وجِلونَ (٥٢) قالوا
لا توجلْ إنا نبشرك بِغلامٍ عليمٍ (٥٣) قالَ أبشرتموني على أنْ
مسنِي الكِبر فبِم تبشرونَ (٥٤) قالوا بشرناك بِالحق فلا تكُن
مِن القانطِين (٥٥) قالَ ومن يقْنطُ مِن رحمةِ ربهِ إلا الضالونَ
(٥٦) قالَ فما خطبكُم أيها المرسلونَ (٥٧) قالوا إنا أرسِلنا
إلى قومٍ مجرمِين (٥٨) إلا آلَ لوطٍ إنا لمنجوهم أجمعِين
(٥٩) إلا امرأته قدرنا إنها لمِن الغابِرين (٦٠) فلما جاءَ آلَ
لوطٍ المرسلونَ (٦١) قالَ إنكُم قوم منكرونَ (٦٢) قالوا بلْ
جِئناك بِما كانوا فِيهِ يمترونَ (٦٣) وأتيناك بِالحق وإنا
لصادِقونَ (٦٤) فأسرِ بِأهلِك بِقطعٍ مِن الليلِ واتبِع أدبارهم
ولا يلتفِت مِنكُم أحد وامضوا حيثُ تؤمرونَ (٦٥) وقضينا
إليهِ ذلِك الأمر أن دابِر هؤلاءِ مقْطوع مصبِحِين (٦٦) وجاءَ
أهلُ المدِينةِ يستبشِرونَ (٦٧) قالَ إن هؤلاءِ ضيفِي فلا
تفْضحونِ (٦٨) واتقوا الله ولا تخزونِ (٦٩) قالوا أولم
ننهك عن العالمِين (٧٠)

إِذْ Hani دَخَلُوا girdiklerinde عَلَيْهِ yanına فَقَالُوا demişlerdi سَلَامًا Selam قَالَ O da demişti إِنَّا Gerçekten biz مِنْكُمْ sizden وَجِلُونَ korkmaktayız

52) Hani yanına girdiklerinde: "Selam" demişlerdi. O da: "Gerçekten biz sizden korkmaktayız." demişti.

قَالُوا Dediler ki لَا تَوْجَلْ Korkma إِنَّا Gerçekten biz نُبَشِّرُكَ sana müjdelemekteyiz بِغُلَامٍ bir çocuk عَلِيمٍ bilgin

53) Dediler ki: "Korkma! Gerçekten biz sana bilgin bir çocuk müjdelemekteyiz."

قَالَ Dedi ki أَبَشَّرْتُمُونِي Bana müjdeliyorsunuz عَلَى أَنْ مَسَّنِيَ الْكِبَرُ ihtiyarlık gelip çatmışken فَبِمَ Beni ne ile تُبَشِّرُونَ müjdelemektesiniz?

54) Dedi ki: "Bana ihtiyarlık gelip çatmışken mi müjdeliyorsunuz? Beni ne ile müjdelemektesiniz?"

قَالُوا Dediler ki بَشَّرْنَاكَ Seni müjdeledik بِالْحَقِّ gerçekle فَلَا تَكُنْ öyleyse sakın olma مِنَ الْقَانِطِينَ umut kesenlerden

55) Dediler ki: "Seni gerçekle müjdeledik; öyleyse sakın umut kesenlerden olma."

قَالَ Dedi ki وَمَنْ kim يَقْنَطُ ümit kesebilir? مِنْ رَحْمَةِ rahmetinden رَبِّهِ Rabbinin إِلَّا başka الضَّالُّونَ sapıklardan

56) Dedi ki: "Rabbinin rahmetinden sapıklardan başka kim ümit kesebilir?"

قَالَ Dedi ki فَمَا خَطْبُكُمْ İşiniz nedir? أَيُّهَا Ey الْمُرْسَلُونَ elçiler

57) Dedi ki: "Ey elçiler! İşiniz nedir?"

(*)Yukarıdaki âyetler, İbrahim Peygamber'e konuk olarak gelen meleklerden söz edildi ve İbrahim'in Allah'a ümit beslemesindeki inancına yer veriicfi. Böylece varlık âleminde cereyan eden olayların gelişigüzel meydana gelmediğine, belli programlara göre yürütüldüğüne dikkatler çekildi.

قَالُوا Dediler ki إِنَّا Gerçekten أُرْسِلْنَا biz gönderildik إِلَى قَوْمٍ bir kavme مُجْرِمِينَ suçlu

58) Dediler ki: "Gerçekten biz, suçlu bir kavme gönderildik."

إِلَّا Ancak hariçtir آلَ ailesi لُوطٍ Lût إِنَّا biz muhakkak لَمُنَجُّوهُمْ onların kurtaracağız أَجْمَعِينَ tümünü

59) "Ancak Lût ailesi hariçtir; biz onların tümünü muhakkak kurtaracağız."

إِلَّا Yalnız müstesna امْرَأَتَهُ karısı takdir ettik قَدَّرْنَا Biz إِنَّهَا onun لَمِنَ olmasını الْغَابِرِينَ geride kalanlardan

60) "Yalnız karısı müstesna. Biz onun geride kalanlardan olmasını takdir ettik."

فَلَمَّا Ne zaman ki جَاءَ gelince آلَ âilesine لُوطٍ Lût الْمُرْسَلُونَ elçiler

61) Ne zaman ki elçiler Lût âilesine gelince,

قَالَ Dedi ki إِنَّكُمْ Hakikaten siz قَوْمٌ kimselersiniz مُنْكَرُونَ tanınmayan

62) Dedi ki: "Hakikaten siz tanınmayan kimselersiniz"

قَالُوا Dediler ki بَلْ Bilakis جِئْنَاكَ biz sana getirdik بِمَا şeyi كَانُوا oldukları فِيهِ onların يَمْتَرُونَ şüphe etmekte

63) Dediler ki: "Bilakis, biz sana, onların şüphe etmekte oldukları şeyi (azabı ve helâkı) getirdik.

وَ Ve أَتَيْنَاكَ biz sana getirdik بِالْحَقِّ gerçeği وَإِنَّا hakikaten لَصَادِقُونَ doğru söyleyenleriz

64) Ve sana gerçeği getirdik; biz, hakikaten doğru söyleyenleriz.

فَأَسْرِ yola çıkar بِأَهْلِكَ aile fertlerini بِقِطْعٍ bir bölümünde مِنَ اللَّيْلِ Gecenin وَاتَّبِعْ sen de yürü أَدْبَارَهُمْ arkalarından وَلَا يَلْتَفِتْ sakın dönüp de ardına bakmasın مِنْكُمْ Sizden أَحَدٌ hiç kimse وَامْضُوا gidin حَيْثُ yere تُؤْمَرُونَ istenen

65) Gecenin bir bölümünde aile fertlerini yola çıkar, sen de arkalarından yürü. Sizden hiç kimse, sakın dönüp de ardına bakmasın, istenen yere gidin."

وَ Ve قَضَيْنَا hükmümüzü إِلَيْهِ ona ذَلِكَ الْأَمْرَ şu أَنَّ vahyettik دَابِرَ ardı هَؤُلَاءِ onların مَقْطُوعٌ kesilmiş olacaktır mutlaka مُصْبِحِينَ Sabaha çıkarlarken

66) Ve ona şu hükmümüzü vahyettik: "Sabaha çıkarlarken mutlaka onların ardı kesilmiş olacaktır."

وَ Ve جَاءَ geldiler أَهْلُ halkı الْمَدِينَةِ şehir يَسْتَبْشِرُونَ birbirlerini kutlayarak

67) Ve şehir halkı, birbirlerini kutlayarak, geldiler.

قَالَ Dedi ki إِنَّ Kuşkusuz هَؤُلَاءِ bunlar ضَيْفِي benim misafirimdir فَلَا تَفْضَحُونِ Sakın beni utandırmayın

68) Dedi ki: "Kuşkusuz bunlar benim misafirimdir. Sakın beni utandırmayın."

وَ Ve اتَّقُوا sakının اللَّهَ Allah'tan وَ ve لَا تُخْزُونِ beni rezil etmeyin

69) Ve Allah'tan sakının ve beni rezil etmeyin!"

قَالُوا dediler أَوَلَمْ نَنْهَكَ Biz seni men etmemiş miydik? عَنِ الْعَالَمِينَ elâlemin işine karışmaktan

70) "Biz seni, elâlemin işine karışmaktan men etmemiş miydik?" dediler.

كُنْتُم فَاعِلِين Eğerإِن kızlarımبَنَاتِي İşteهَؤُلَاءِ Dedi kiقَالَ yapacaksanız

71) Dedi ki: İşte kızlarım! Eğer yapacaksanız.

سَكْرَتِهِم içindeلَفِي hakkı için onlarإِنَّهُم Hayatınلَعَمْرُكَ bocalıyorlardıيَعْمَهُونَ sarhoşlukları

72) Hayatın hakkı için onlar, sarhoşlukları içinde bocalıyorlardı.

Güneş مُشْرِقِين o korkunç sesالصَّيْحَةُ onları yakaladıفَأَخَذَتْهُم doğarken

73) Güneş doğarken onları o korkunç ses yakaladı.

وَأَمْطَرْنَا altınaسَافِلَهَا üstünüعَالِيَهَا Böylece getirdikفَجَعَلْنَا مِن سِجِّيل taşlarحِجَارَةً Üzerlerine deعَلَيْهِم yağdırdık balçıktan pişirilmiş

74) Böylece üstünü altına getirdik. Üzerlerine de balçıktan pişirilmiş taşlar yağdırdık.

işaretler vardırلَآيَاتٍ işte bundaفِي ذَلِكَ Kuşkusuzإِنَّ ibret alanlar içinلِلْمُتَوَسِّمِين

75) Kuşkusuz işte bunda ibret alanlar için işaretler vardır.

hâla gözler مُقِيم bir yol üzerindedirlerلَبِسَبِيل onlarإِنَّهَا Ve و önünde duran

76) Ve onlar hâla gözler önünde duran bir yol üzerindedirler.

iman لِلْمُؤْمِنِين ibret vardırلَآيَةً bundaفِي ذَلِكَ Hakikatenإِنَّ edenler için

77) Hakikaten bunda iman edenler için bir ibret vardır.

Eykeالْأَيْكَةِ halkı daأَصْحَابُ idilerكَانَ gerçekten إِن Veو zalimلَظَالِمِين

78) Ve Eyke halkı da gerçekten zalim idiler.

Eyke: Hz. Şuayb (a.s.)'ın peygamber olarak gönderildiği, Mısır ile Filistin arasında, Sinâ yarımadasının kuzeyindeki bölgenin adı olan Medyen ile aynı yer olduğu, ağaçlık bir yer olması dolayısıyla buraya Eyke denildiği belirtilmektedir. Hz. Şuayb döneminde buralarda Araplar'ın Emur (Amorite) koluna mensup kabileler oturuyordu.

üzerindedirوَإِنَّهُمَا onlardan daمِنْهُم Biz intikam aldıkفَانْتَقَمْنَا açıkمُبِين bir yolلَبِإِمَامٍ

79) Biz onlardan da intikam aldık. İkisi de açık bir yol üzerindedir.

Hicrالْحِجْرِ halkı daأَصْحَابُ yalanlamıştı كَذَّبَ Andolsunوَلَقَدْ Resulleriالْمُرْسَلِين

80) Andolsun, Hicr halkı da Resulleri yalanlamıştı.

Hicr: Arap yarımadasının kuzeybatısında, Medine-Tebük yolu üzerinde Teyma'm yaklaşık 110 km. güneybatısında, içinden Hicaz demiryolunun geçtiği sarp kayalıklarla çevrili vadinin ve bu vadideki eski şehrin adıdır. Bugünkü Alâ adlı yerleşim merkezinin 15 km. kuzeyine düşmektedir. Kur'ân-ı Kerim'de olduğu gibi eski tarih ve coğrafya kitaplarında da Hicr diye anılmaktadır. Ayrıca Salih peygamberle ilgisi dolayısıyla buraya Medâinü Salih de denilmiştir.

فَكَانُوا mucizelerimiziآيَاتِنَا biz onlara vermiştikآتَيْنَاهُم Veو yüz çevirmişlerمُعْرِضِين onlardanعَنْهَا fakat idiler

81) Ve biz onlara mucizelerimizi vermiştik; fakat onlardan yüz çevirmişler idiler.

بُيُوتًا dağlardanمِنَ الْجِبَالِ oyarlardı يَنْحِتُونَ onlarكَانُوا Ve و emniyetآمِنِين içinde kalacakları evler

82) Ve onlar, dağlardan emniyet içinde kalacakları evler oyarlardı.

مُصْبِحِين o korkunç sesالصَّيْحَةُ Onları da yakaladıفَأَخَذَتْهُم sabaha çıkarlarken

83) Onları da sabaha çıkarlarken o korkunç ses yakaladı.

كَانُوا şeylerما onlara عَنْهُم hiçbir faydaأَغْنَى sağlamadıفَمَا Kazanmaktaيَكْسِبُونَ oldukları

84) Kazanmakta oldukları şeyler onlara hiçbir fayda sağlamadı.

قَالَ هؤلاءِ بناتي إنْ كُنتم فاعِلِين (٧١) لعمرك إنهم لَفي
سكْرتهم يعمهونَ (٧٢) فأخذَتهم الصيحةُ مشرِقِين (٧٣)
فجعلْنا عالِيها سافِلها وأمطرْنا عليهم حِجارةً مِن سِجيل (٧٤)
إن في ذَلك لآياتٍ لِلْمتوسمِين (٧٥) وإنها لَبِسبيل مقيم
(٧٦) إن في ذَلك لآيةً لِلْمؤمنِين (٧٧) وإنْ كانَ أصحاب
الأيكَةِ لظالِمِين (٧٨) فانتقمْنا منهم وإنهما لَبِإمامٍ مبِين (٧٩)
ولقد كذب أصحاب الحِجر المرسلِين (٨٠) وآتيناهم آياتنا
فكانوا عنها معرضِين (٨١) وكانوا ينحِتونَ مِن الجِبال بيوتا
آمنِين (٨٢) فأخذَتهم الصيحةُ مصبحِين (٨٣) فما أغْنى عنهم
ما كانوا يكْسِبونَ (٨٤) وما خلقْنا السماواتِ والأرض وما
بينهما إلا بالحق وإن الساعةَ لآتيةٌ فاصفَح الصفْح الجميلَ
(٨٥) إن ربك هو الخلاق العلِيم (٨٦) ولقد آتيناك سبعا من
المثاني والقرآنَ العظِيم (٨٧) لا تمدن عينيك إلى ما متعنا به
أزواجا منهم ولا تحزنْ عليهم واخفِض جناحك لِلْمؤمنِين
(٨٨) وقلْ إني أنا النذِير المبِين (٨٩) كما أنزلنا على
المقْتسِمين (٩٠)

وَمَا yeriالْأَرْض ve و gökleriالسَّمَاوَاتِ biz yarattıkمَا خَلَقْنَا Veو وَإِن hak ileبِالْحَقِّ ancakإِلَّا ikisinin arasındakileriبَيْنَهُمَا Şimdilik onlara فَاصْفَحِ gelecektirلَآتِيَةٌ O saat السَّاعَةَ mutlaka güzelالْجَمِيلَ muameleالصَّفْحَ et

85) Ve biz gökleri, yeri ve ikisinin arasındakileri ancak hak ile yarattık. O saat (kıyamet), mutlaka gelecektir. Şimdilik onlara güzel muamele et.

pek الْعَلِيم yaratanالْخَلَّاقُ hakkıylaهُوَ Rabbinرَبَّكَ Şüphesizإِنَّ iyi bilendir

86) Şüphesiz Rabbin hakkıyla yaratan pek iyi bilendir.

مِن yediسَبْعًا biz sana âyeti verdikآتَيْنَاكَ Andolsun kiوَلَقَدْ yüceالْعَظِيم Kur'an'ıالْقُرْآنَ ve و tekrarlananالْمَثَانِي

87) Andolsun ki, biz sana tekrarlanan yedi âyeti ve yüce Kur'an'ı verdik.

بِهِ dünya malınaمَتَّعْنَا إِلَى مَا gözعَيْنَيْكَ Sakın dikmeلَا تَمُدَّنَّ وَلَا تَحْزَن onlardanمِنْهُم bazı sınıflaraأَزْوَاجًا verdiğimiz alçak جَنَاحَكَ olاخْفِضْ ve و onlardan dolayıعَلَيْهِم üzülme müminlereلِلْمُؤْمِنِين gönüllü

88) Sakın onlardan bazı sınıflara verdiğimiz dünya malına göz dikme, onlardan dolayı üzülme ve müminlere alçak gönüllü ol.

الْمُبِين bir uyarıcıyımالنَّذِيرُ benأَنَا Şüphesizإِنِّي de kiقُلْ Veو apaçık

89) Ve de ki: Şüphesiz ben apaçık bir uyarıcıyım.

bölük bölük عَلَى الْمُقْتَسِمِين biz indirmişizdirأَنْزَلْنَا Nitekimكَمَا olanlara

90) Nitekim biz, bölük bölük olanlara da indirmişizdir.

الذين جعلوا القُرآنَ عِضِ (٩١) فَوربك لَنسألنهم أجمعِ
(٩٢) عما كَانوا يعملُونَ (٩٣) فَاصدع ـِبما تؤمر وأعرِض عن
المشركِ (٩٤) ـإنا كَفَيناك المستهزِئِ (٩٥) الذِين يجعلُونَ
مع اللهِ ـإلٰها آخر فَسوف يعلمونَ (٩٦) ولَقَد نعلَم أنك يضِيق
صدرك ـِبما يقُولُونَ (٩٧) فَسبح ـِبحمدِ ربك وكُن ـمِن
الساجِدِين (٩٨) واعبد ربك حتى يأتِيك اليقِ (٩٩)

سورة النحل (١٦)

ـِبسمِ اللهِ الرحمن الرحِيم

أتى أمر اللهِ فَلَا تستعجِلُوه سبحانه وتعالَى عما يشركُونَ (١)
ينزلُ الملَائِكَةَ ـِبالروحِ ـمِن أمرِهِ علَى من يشاءُ ـمِن عِبادِهِ أنْ
أنذِروا أنه لَا ـإلٰه ـإلا أنا فَاتقُونِي (٢) خلَق السماواتِ والأرض
ـِبالحق تعالَى عما يشركُونَ (٣) خلَق الإنسانَ ـمِن نطْفَةٍ فَإِذَا
هو خصِيم مبِ (٤) والأنعام خلَقَها لَكُم ـِفيها دِفْءٌ ومنافِع
ومِنها تأكُلُونَ (٥) ولَكُم ـِفيها جمالٌ حِ تر ونَ وحِ
تسرحونَ (٧)

bölüpعِضِين Kur'an'ıالْقُرآن ayıranlardırجعلُوا Onlarالذِين

91) Onlar, Kur'an'ı bölüp ayıranlardır.

mutlaka onların sorguya لَنسأَلَنهم Rabbin hakkı içinفَوربك hepsiniأجمعِين çekeceğiz

92) Rabbin hakkı için, mutlaka onların hepsini sorguya çekeceğiz.

Yaptıklarındanيعملُون كَانُوا dolayıعما

93) Yaptıklarından dolayı.

أعرِض ve و emrolunanıتُؤْمر ِبما Sana açıkça söyleفَاصدع ortak koşanlardanعن الْمشْرِكِين yüz çevir

94) Sana emrolunanı açıkça söyle ve ortak koşanlardan yüz çevir.

seninle alay الْمستَهزِئِين biz sana yeterizكَفَينَاك Kuşkusuzإِنا edenlere karşı

95) Kuşkusuz seninle alay edenlere karşı biz sana yeteriz.

إِلٰها Allah ileاللهِ beraberمع edinenlerdirيجعلُون Onlarالذِين bileceklerيعلَمون yakındaفَسوف başkaآخَر bir ilah

96) Onlar Allah ile beraber başka bir ilah edinenlerdir. Yakında bilecekler.

daraldığınıيضِيق senin أَنك biliyoruzنَعلَم andolsunلَقَد Ve و onların يقُولُون şeyler yüzündenِبما kalbininصدرك söyledikleri

97) Ve onların söyledikleri şeyler yüzünden senin kalbinin daraldığını andolsun biliyoruz.

كُن ve و Rabbiniربك hamd ileِبحمد Sen şimdi tesbih etفَسبح secde edenlerdenمِن الساجِدِين ol

98) Sen şimdi Rabbini hamd ile tesbih et ve secde edenlerden ol!

sana يأْتِيك kadarحتى Rabbineربك ibadet etاعبد Ve و yakînالْيقِين gelinceye

99) Ve sana yakîn gelinceye kadar Rabbine ibadet et.

Hicr sûresi noktalanırken Cenâb-ı Hak, başta Hz. Peygamber (a.s.) olmak üzere, bütün mü'minlere bir bir seslenerek üç emir vermiştir:
a) Allah'ı hamd ile tesbîh etmek
b) Namaz kılıp Hakk'a secde edenlerle birlikte secde etmek
c) Çocukluk dönemi dışında hayatın her gününde emredildiği şekilde ibâdete devam etmek.

16 NAHL SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 16. sûresi. 128 ayet, 1841 kelime ve 7707 harften ibarettir. Mekkî sûrelerden olup, Kehf sûresinden sonra nâzil olmuştur. Son üç ayeti Medenîdir. Adını, 68. ayetinde geçen, arı anlamındaki "Nahl" kelimesinden almıştır. Bu adı almasının özel bir sebebi yoktur. Buna Niam sûresi de denilmektedir. Genel üslubundan, Mekke döneminin sonlarına doğru nâzil olduğu anlaşılmaktadır.

Rahimالرحِيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaِبسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Artık onu تَستَعجِلُوه فَلَا Allah'ınاللهِ emriأَمر gelmiştirأَتَى
تَعالَى ve و O onların uzakسبحانَه istemekte acele etmeyin ortaklardanيشْرِكُون yücedirعما

1) Allah'ın emri gelmiştir. Artık onu istemekte acele etmeyin. O, onların koştukları ortaklardan uzak ve yücedir.

kendi أَمر مِن ruhlarıِبالروح melekleriالْملَائِكَةَ gönderirينَزلُ
مِن عِبادِه dilediğiيشَاء من kimseyeعلَى Oه emriyle
إِلَّا ilahإِلٰه olmadığına dairلَا أَنه uyarınأَنْذِروا أَن kullarından benden korkun diyeفَاتَّقُونِي Bendenأَنَا başka

2) O, kendi emriyle melekleri, ruhları kullarından dilediği kimseye, "Benden başka ilah olmadığına dair (kullarımı) uyarın, benden korkun" diye gönderir.

hak ileِبالْحق yeriالْأَرض ve و Gökleriالسماوات yarattıخَلَق
koştukları ortaklardanعما يشْرِكُون O münezzehtirتَعالَى

3) Gökleri ve yeri hak ile yarattı. O, koştukları ortaklardan münezzehtir.

Fakat فَإِذَا bir damla sudanمِن نُطْفَةٍ insanıالْإِنسان yarattıخَلَق
apaçıkمبِين bir hasım oluvermiştirخَصِيم Oهو bakarsın ki

4) O, insanı bir damla sudan yarattı. Fakat bakarsın ki, apaçık bir hasım oluvermiştir.

فِيها sizin içinلَكُم O yarattıخَلَقَها hayvanları daالْأَنْعام Ve و
ومِنْها birçok faydalar vardırمنَافِع veو ısıtıcıدِفْء Onlarda
bir kısmını da yersinizتَأْكُلُون Onlardan

5) Ve hayvanları da O yarattı. Onlarda sizin için ısıtıcı ve birçok faydalar vardır. Onlardan bir kısmını da yersiniz.

حِين bir güzellik vardırجمالٌ onlardanفِيها sizin içinلَكُم Ve و
getirirkenوحِين ayrıca sabahleyin تُرِيحون salıverirken akşamleyinتَسرحون

6) Ve sizin için onlardan ayrıca akşamleyin getirirken, sabahleyin salıverirken bir güzellik vardır.

و Ve تَحمِلُ taşırlar أَثْقَالَكُم sizin ağırlıklarınızı إِلى بلَدٍ memlekete لم تَكُونُوا بالِغِيهِ varabileceğiniz إِلا ancak بِشِقِّ güçlüklere الأَنْفُسِ katlanarak إِن Şüphesiz ربكُم Rabbiniz لَرءوفٌ çok şefkatli رحِيم pek merhametlidir

7) Ve sizin ağırlıklarınızı, ancak güçlüklere katlanarak varabileceğiniz bir memlekete taşırlar. Şüphesiz Rabbiniz çok şefkatli, pek merhametlidir.

و Ve الخَيلَ atları والبِغَالَ katırları و ve الحَمِيرَ eşekleri لِتَركَبُوها binmeniz و زِينَةً olsun diye و ve يخْلُقُ yaratır ما daha nice لا تَعلَمُونَ bilemeyeceğiniz şeyleri

8) Ve atları, katırları ve eşekleri binmeniz, zinet olsun ve bilemeyeceğiniz daha nice şeyleri yaratır.

و Ve على اللهِ Allah'ındır قصد doğrusu السبِيلِ yolun ومِنْهَا Yolun eğrisi de جائِرٌ vardır ولَو Eğer شَاءَ dileseydi لَهداكُم hepinizi أَجمعِين doğru yola iletirdi

9) Ve yolun doğrusu Allah'ındır. Yolun eğrisi de vardır. Eğer dileseydi hepinizi doğru yola iletirdi.

(*)Yukarıdaki âyetler, inkarcı şüphecilerin akıllarını harekete geçirmek, idrâklerini uyanık tutup doğruyu bulmaya yöneltmek için göklerin ve yerin hak ile yaratıldığı belirtilerek düşünce ufukları genişletildi. Sonra da insanın nutfeden yaratıldığı konu edilerek küçücük genlere, bu sanat harikası canlının bütün özelliklerini nakşeden O Yüce Kudret'in varlığına her biri delil gösterildi. Arkasından insanoğlu için yaratılan davarlara dikkatler çekilerek, çok kusursuz bir düzenlemenin mevcut bulunduğuna işaret edildi.

هو O'dur الذِي أَنزلَ indiren مِن السماءِ Gökten ماءً suyu لَكُم size مِنْهُ Ondan شَراب içecek vardır و ve مِنْهُ onda شَجر hem de فِيهِ bitkiler تُسِيمون hayvanlarınızı otlatacağınız

10) Gökten suyu indiren O'dur. Ondan hem size içecek vardır ve onda hem de hayvanlarınızı otlatacağınız bitkiler.

يُنْبِتُ bitirir لَكُم Sizin بِهِ için الزرع ekinler والزيتُونَ zeytinler والنخِيلَ hurmalar والأَعنَابَ üzümler و ve مِن كُلِّ hepsinden الثمراتِ meyvelerin إِن Kuşkusuz فِي ذَلِكَ işte bunlarda لَآيةً bir ibret vardır لِقَومٍ bir toplum için يتَفَكَّرون düşünen

11) Sizin için ekinler, zeytinler, hurmalar, üzümler ve meyvelerin hepsinden bitirir. Kuşkusuz işte bunlarda düşünen bir toplum için bir ibret vardır.

و Ve سخر hizmetinize verdi لَكُم O sizin الليلَ geceyi والنهار gündüzü والشمس güneşi و ve القَمر ayı والنجوم Yıldızlar da مسخراتٌ hareket ederler بِأَمرِهِ O'nun emri ile إِن Şüphesiz ki فِي ذَلِكَ bunlarda لَآياتٍ deliller vardır لِقَومٍ kullananlar için يعقِلُون aklını

12) Ve O, geceyi, gündüzü, güneşi ve ayı sizin hizmetinize verdi. Yıldızlar da O'nun emri ile hareket ederler. Şüphesiz ki bunlarda aklını kullananlar için deliller vardır.

و Ve ما ذَرأَ yarattıklarında da لَكُم sizin için فِي الأَرضِ yeryüzünde مخْتَلِفًا değişik أَلوانُه renklerden إِن gerçek فِي ذَلِكَ vardır لَآيةً bir ibret لِقَومٍ bir toplum için يذَّكَّرون öğüt alan

13) Ve yeryüzünde sizin için değişik renklerden yarattıklarında da öğüt alan bir toplum için gerçek bir ibret vardır.

(*)İşte bütün bu özellikleriyle gece ve gündüz, ay, güneş, yıldızlar ve yeryüzünün muhtelif bitkileri, doğru düşünmesini bilenleri metafizik hakikatlere yönelten deliller olarak Kur'ân-ı Kerîm'de sıklıkla tekrar edilmekte, insanın Allah'a inanıp şükretmesini gerektiren nimetler arasında zikredilmektedir. 11, âyetin sonunda "İşte bunda düşünen bir topluluk için büyük İbret vardır" denildikten sonra 12. âyetin sonunda "Bunda aklını kullanan bir topluluk İçin önemli ibretler vardır"; 13. âyetin sonunda da "Bunda düşünüp taşınan bir kavim için büyük ibret vardır" buyurularak insanın zihinsel kapasitesinin, âyetlerin metninde "tefekkür, akletme, tezekkür" kavramlarıyla ifade edilen işlevlerine dikkat çekilmektedir.

و Ve هو O'dur الذِي سخر emrinize veren البحر denizi لِتَأْكُلُوا yemeniz مِنْهُ içinden لَحما et طَرِيا taze و ve تَستَخْرِجوا çıkarmanız مِنْهُ için حِلْيةً bir süs تَلْبسونَها takacağınız وتَرى görüyorsun الفُلْكَ Gemilerin مواخِر yara yara فِيهِ denizde gittiklerini de ولِتَبتَغُوا aramanız مِن فَضْلِهِ Onun lütfunu و ve لَعلَّكُم içindir تَشْكُرون nimetine şükretmeniz

14) Ve içinden taze et yemeniz ve takacağınız bir süs çıkarmanız için denizi emrinize veren O'dur. Gemilerin denizde yara yara gittiklerini de görüyorsun. Onun lütfunu aramanız ve nimetine şükretmeniz içindir.

وألقى في الأرض رواسي أنْ تميد بكم وأنهارا وسبلا لعلكم تهتدونَ (١٥) وعلامات وبالنجم هم يهتدونَ (١٦) أفمن يخلق كمن لا يخلق أفلا تذكرونَ (١٧) وإنْ تعدوا نعمة الله لا تحصوها إن الله لغفور رحيم (١٨) والله يعلم ما تسرونَ وما تعلنونَ (١٩) والذين يدعونَ من دون الله لا يخلقونَ شيئًا وهم يخلقونَ (٢٠) أموات غير أحياء وما يشعرونَ أيانَ يبعثون (٢١) إلهكم إله واحد فالذين لا يؤمنون بالآخرة قلوبهم منكرةٌ وهم مستكبرونَ (٢٢) لا جرم أن الله يعلم ما يسرونَ وما يعلنونَ إنه لا يحب المستكبرين (٢٣) وإذا قيلَ لهم ماذا أنزلَ ربكم قالوا أساطير الأولين (٢٤) ليحملوا أوزارهم كاملةً يوم القيامة ومن أوزار الذين يضلونهم بغير علم ألا ساءَ ما يزرونَ (٢٥) قد مكر الذين من قبلهم فأتى الله بنيانهم من القواعد فخر عليهم السقف من فوقهم وأتاهم العذاب من حيثُ لا يشعرونَ (٢٦)

رواسي yeryüzünde في الأرض sarsmaması için ألقى Ve
yolları وسبلا ırmakları وأنهارا sizi sağlam أن تميد بكم dağları
yolunuzu تهتدون bulmanız için de لعلكم yarattı

15) Ve sizi sarsmaması için yeryüzünde sağlam dağları, yolunuzu bulmanız için de ırmakları, yolları yarattı.

هم yıldızlarla da وبالنجم daha nice alâmetler علامات Ve
yollarını doğrulturlar يهتدون Onlar

16) Ve daha nice alâmetler. Onlar, yıldızlarla da yollarını doğrulturlar.

لا يخلق gibi olur mu? كمن yaratan يخلق O halde أفمن
düşünmüyor musunuz? تذكرون Hâlâ أفلا yaratmayan

17) O halde, yaratan (Allah), yaratmayan (putlar) gibi olur mu? Hâla düşünmüyor musunuz?

لا Allah'ın الله nimetini نعمة saymaya kalksanız إن تعدوا Ve
çok لغفور Allah الله Hakikaten إن onu sayamazsınız تحصوها
pek esirgeyendir رحيم bağışlayan

18) Ve Allah'ın nimetini saymaya kalksanız, onu sayamazsınız. Hakikaten Allah çok bağışlayan, pek esirgeyendir.

وما تعلنون gizlediğinizi de ما تسرون bilir يعلم Allah الله Ve
açıkladığınızı da

19) Ve Allah, gizlediğinizi de açıkladığınızı da bilir.

لا Allah'ı الله bırakıp da من دون taptıkları الذين يدعون Ve
يخلقون Çünkü onlar وهم hiçbir şey شيئا yaratamazlar يخلقون
kendileri yaratılmışlardır

20) Ve Allah'ı bırakıp da taptıkları (putlar), hiçbir şey yaratamazlar. Çünkü onlar kendileri yaratılmışlardır.

Hz. Peygamber (a.s)'e, elinde çürümüş bir kemikle gelip: "Ey Muhammed, Allah'ın, çürüyüp ufalandıktan sonra şu kemiği dirilteceğini mi sanıyorsun."' diyen Übeyy ibn Halef el-Cumahî hakkında nazil olmuştur.[384]

وما يشعرون diriler أحياء değil غير Onlar ölülerdir أموات
diriltileceklerini de يبعثون Ne zaman أيان bilmezler

21) Onlar diriler değil, ölülerdir. Ne zaman diriltileceklerini de bilmezler.

لا يؤمنون var ya فالذين bir tek واحد İlahtır إله İlâhınız إلهكم
onların kalpleri قلوبهم Fakat ahirete بالآخرة inanmayanlar
böbürlenen مستكبرون kendileri de وهم inkârcı منكرة
kimselerdir

22) İlâhınız bir tek İlahtır. Fakat ahirete inanmayanlar var ya, onların kalpleri inkârcı, kendileri de böbürlenen kimselerdir.

ما bilir يعلم Allah'a الله Hiç şüphesiz أن gizli klamaz لا جرم
açıklayacaklarını وما يعلنون onların gizleyeceklerini de يسرون
büyüklük taslayanları المستكبرين asla sevmez لا يحب O إنه da

23) Hiç şüphesiz Allah'a gizli kalmaz, onların gizleyeceklerini de açıklayacaklarını da bilir. O, büyüklük taslayanları asla sevmez.

indirdi? أنزل ne ماذا onlara لهم denildiği قيل zaman إذا Ve و
الأولين masallarını أساطير derler قالوا Rabbiniz ربكم
Öncekilerin

24) Ve onlara: Rabbiniz ne indirdi? denildiği zaman, "Öncekilerin masallarını" derler.

kendi günahlarını أوزارهم taşıyıp yüklenmeleri için ليحملوا
من أوزار ve و Kıyamet القيامة gününde يوم tam olarak كاملة
saptırmakta يضلونهم kimselerin الذين günahlarından da
şey ما ne kötüdür ساء Bak ki ألا bilgisizce بغير علم oldukları
yüklenecekleri يزرون

25) Kıyamet gününde kendi günahlarını tam olarak taşıyıp ve bilgisizce saptırmakta oldukları kimselerin günahlarından da yüklenmeleri için. Bak ki yüklenecekleri şey ne kötüdür.

(*)Peygamberlerin davetini etkisiz kılmak, kendi bâtıl inançlarını ve hegemonyalarını sürdürmek için entrika yürütenler, dünyada başlarına felâket getirilerek cezalandırılmakla kalmayacak, âhirette de alçaltıcı durumlara düşürüleceklerdir. İlâh olduğu kabul edilen varlığın başta gelen özelliklerinden biri, kendisine inanıp bağlananların yanında olması, onları kötülüklere, istenmeyen durumlara karşı korumasıdır. Nitekim Allah Teâlâ'nın, kendisine inanıp yolundan gidenleri âhirette her türlü korku, kaygı, üzüntü ve dertten koruyacağına, en güzel mükâfat-lara mazhar kılacağına dair yüzlerce âyet vardır. Konumuz olan âyette yüce Allah'ın, kendisini inkâr edenlere veya O'nu bırakıp da başka birtakım varlıklara kul olanlara yönelteceği, "Uğruna mücadele ettiğiniz ortaklarım hani nerede!" sorusu bu mantığa dayanmaktadır. İnkarcıların bu soruya verecek cevaplarının bulunma-ması onlar için kahır üstüne kahır olacak; bu sebeple "ilim sahibi kılınmış olan-lar", yani dünyadayken hakkı hak olarak tanıyıp gereğince hareket etme basiretini gösteren; bu yüzden inkarcıların alay, hakaret ve saldırılarına mâruz kalan mü-minler (veya peygamberler), "Şüphesiz bugün rezillik ve kötülük inkâr edenlerin başına!" diyecekler, böylece adalet yerini bulacaktır.

Onlardan الذين من قبلهم hile yapmışlardı مكر Kuşkusuz قد
onların بنيانهم Allah da الله Sonunda فأتى öncekiler de
عليهم söktü فخر temellerinden القواعد من binalarını
وأتاهم tepelerine من فوقهم tavan da çöktü السقف üstlerindeki
لا يشعرون bir yerden من حيث azap العذاب Bu onlara gelmişti
farkedemedikleri

26) Kuşkusuz onlardan öncekiler de hile yapmışlardı. Sonunda Allah da onların binalarını temellerinden söktü üstlerindeki tavan da tepelerine çöktü. Bu azap onlara, farkedemedikleri bir yerden gelmişti.

ثُم يوم الْقِيامةِ يخزيهم ويقُولُ أين شركائِي الذِين كُنتم
تشاقونَ فِيهم قَالَ الذِين أوتوا الْعِلْم إِن الْخِزي الْيوم والسوءَ
علَى الْكَافِرِين (٢٧) الذِين تتوفاهم الْملاَئِكَةُ ظَالِمِي أنفُسِهِم
فَألْقَوا السلَم ما كُنا نعملُ مِن سوءٍ بلَى إِن الله علِيم بِما كُنتم
تعملُونَ (٢٨) فَادخلُوا أبواب جهنم خالِدِين فِيها فَلَبِئْس
مثْوى الْمتكَبرِين (٢٩) وقِيلَ لِلذِين اتقَوا ماذَا أنزلَ ربكُم قَالُوا
خيرا لِلذِين أحسنوا فِي هذِهِ الدنيا حسنةٌ ولَدار الآخِرةِ خير
ولَنِعم دار الْمتقِين (٣٠) جنات عدنٍ يدخلُونها تجرِي مِن
تحتِها الأَنهار لَهم فِيها ما يشاؤُونَ كَذَلِك يجزِي الله الْمتقِين
(٣١) الذِين تتوفاهم الْملاَئِكَةُ طَيبِين يقُولُونَ سلاَم علَيكُم
ادخلُوا الْجنةَ بِما كُنتم تعملُونَ (٣٢) هلْ ينظُرونَ إِلا أنْ
تأتِيهم الْملاَئِكَةُ أو يأتِي أمر ربك كَذَلِك فَعلَ الذِين مِن قَبلِهِم
وما ظَلَمهم الله ولَكِن كَانوا أنفُسهم يظْلِمونَ (٣٣) فَأصابهم
سيئَات ما عمِلُوا وحاق بِهِم ما كَانوا بِهِ يستهزِئُون (٣٤)

onları rezil ederيخْزِيهِم kıyametالْقِيامةِ gündeيوم Sonraثُم الذِين ortaklarımشُركَائِي nerede?أَين der kiيقُولُ veو قَالَ hakkındaفِيهِم düşmanتُشَاقُّونَ kesildiğinizكُنتُم Kendileri إِن ilimالْعِلْم verilmiş olanlarأُوتُوا Kendilerineالذِين derler ki علَى kötülükالسوءَ ve و bugünالْيوم rezillikالْخِزي Şüphesiz kâfirleredirالْكَافِرِين

27) Sonra kıyamet gününde, onları rezil eder ve der ki: "Kendileri hakkında düşman kesildiğiniz ortaklarım nerede?" Kendilerine ilim verilmiş olanlar derler ki: "Şüphesiz bugün rezillik ve kötülük kâfirleredir."

meleklerinالْملاَئِكَةُ canlarını aldıklarıتَتَوفَّاهم kimselerالذِين diyerekفَأَلْقَوا Kendilerineأَنفُسِهِم haksızlık ederlerkenظَالِمِي مِن سوءٍ yapmıyordukنَعملُ Bizما كُنَّا teslim olurlarالسلَم çok iyi علِيم Allahالله elbetteإِن Hayırبلَى hiçbir kötülük yaptıklarınızıتَعملُون sizinبِما كُنتُم bilendir

28) Kendilerine haksızlık ederlerken meleklerin canlarını aldıkları kimseler: Biz hiçbir kötülük yapmıyorduk, diyerek teslim olurlar. "Hayır, Allah, sizin yaptıklarınızı elbette çok iyi bilendir."

cehenneminجهنم kapılarındanأَبواب O halde girinفَادخُلُوا مثْوى ne kötüdürفَلَبِئْس içindeفِيها ebedî kalacağınızخَالِدِين Kibirlenenlerinالْمتَكَبرِين yeri

29) "O halde, içinde ebedî kalacağınız cehennemin kapılarından girin! Kibirlenenlerin yeri ne kötüdür."

(*)Yukarıdaki âyetler, Allah'ı bırakıp başka şeylere tapanlar için elim bir akibetin hazırlandığı haber verildi. Ölüm anında meleklerin inmesiyle gerçeği anlamaya başlayan inkarcı sapıkların ister istemez teslimiyet gösterip Allah'ı anmalarının hiçbir yararı olmayacağı hatırlatılarak, ölmeden önce, ümitsizlik gelip kapıyı henüz çalmadan Hakk'a dönmenin ancak yararlı olacağına dikkatler çekildi.

neماذَا sakınanاتَّقَوا kimselereلِلذِين denildiğindeقِيلَ Veو لِلذِين Hayırخَيرا derlerقَالُوا Rabbinizربكُم indirdi?أَنزَلَ الدنْيا Buفِي هذِهِ güzel mükâfat vardırأَحسنُوا davrananlar için daha خَير Ahiretالْآخِرةِ yurdu iseولَدار güzelحسنَةٌ dünyada Takvâ الْمتَّقِين yurduدار gerçekten güzeldirولَنِعم hayırlıdır sahiplerinin

30) Ve sakınan kimselere: Rabbiniz ne indirdi? denildiğinde, "Hayır" derler. Bu dünyada güzel davrananlar için, güzel mükâfat vardır. Ahiret yurdu ise daha hayırlıdır. Takvâ sahiplerinin yurdu gerçekten güzeldir!

akanتَجرِي Gireceklerini يدخُلُونَها Adnعدنٍ cennetleridirجنَّاتُ oradaفِيها Onlar içinلَهم ırmaklarالْأَنْهار zemininindenمِن تَحتِها İşte كَذَلِك kendilerine diledikleri her şey vardırما يشَاءون takvâ الْمتَّقِين Allahالله mükâfatlandırırيجزِي böyle sahiplerini

31) Girecekleri, zemininden ırmaklar akan Adn cennetleridir. Onlar için orada kendilerine diledikleri her şey vardır. İşte Allah, takvâ sahiplerini böyle mükâfatlandırır.

الْملاَئِكَةُ Onlar canlarını aldıkları تَتَوفَّاهم kimselerdir الذِين selâm سلَام diyerekيقُولُون tertemiz olarakطَيبِين meleklerin iyi كُنتُم karşılıkبِما cenneteالْجنَّةَ girinادخُلُوا Sizeعلَيكُم olsun Yapmış olduğunuzتَعملُونişlere

32) Onlar, meleklerin, "Size selâm olsun. Yapmış olduğunuz iyi işlere karşılık cennete girin" diyerek tertemiz olarak canlarını aldıkları kimselerdir.

(*)Yukarıdaki âyetler, Allah'tan indirilen âyetleri mutlak iyilik ve hayır kabul edip iyi, yararlı amellerde bulunan mü'minlere büyük mükâfatların hazırlandığı açıklandı. Ölüm anında rahmet meleklerinin onları cennet ve saadetle müjdeleyecekleri haber verilerek mü'minlerin çok huzurlu bir hava içinde ruhlarını gelen meleklere teslim edeceğine işarette bulunuldu.

تَأْتِيهم أَن başkaإِلَّا bekliyorlar?ينظُرون bir şey miهلْ يأْتِي veyaأَو meleklerinالْملاَئِكَةُ Kendilerine gelmesinden فَعلَ böyleكَذَلِك Rablerininربك emrininأَمر gelmesinden وما ظَلَمهم Onlardan öncekiler deالذِين مِن قَبلِهِم yapmışlardı onlar كَانُوا أَنْفُسهم fakatولَكِن Allahالله zulmetmedi zulmediyorlardıيظْلِمون kendilerine

33) Kendilerine meleklerin gelmesinden veya Rablerinin emrinin gelmesinden başka bir şey mi bekliyorlar? Onlardan öncekiler de böyle yapmışlardı. Allah onlara zulmetmedi, fakat onlar kendilerine zulmediyorlardı.

ما عمِلُوا kötülüklerinسيئَاتُ cezası onlara ulaştıفَأَصابهم onları çepeçevre حاقَ بِهِم ve و Sonunda yaptıklarının alay etmekteيستَهزِئُون olduklarıكَانُوا بِهِ şeyما kuşatıverdi

34) Sonunda yaptıkları kötülüklerin cezası onlara ulaştı ve alay etmekte oldukları şey onları çepeçevre kuşatıverdi.

33-34-Bu âyetler, inkârcı azgınların, sapık müşriklerin çoğunun ancak ölüm geldiğinde uyanabilecekleri konu edildi. İşleyegeldikleri kötülüklerin, sergiledikleri zulüm ve rüsvaylığın bir gün kendilerini çepeçevre kuşatacağı hatırlatılarak ölmeden önce hakikati görüp dönüş yapmalarının kendi lehlerine olacağına işaret edildi.

وقالَ الذِين أشركُوا لَو شاءَ الله ما عبدنا مِن دونِهِ مِن شيءٍ نحن ولا آباؤنا ولا حرمنا مِن دونِهِ مِن شيءٍ كَذَلِكَ فَعلَ الذِين مِن قَبلِهِم فَهلْ على الرسلِ إلا البلاغُ المبِين (٣٥) ولقد بعثْنا فِي كُلِ أُمةٍ رسولًا أنْ أعبدوا الله واجتنبوا الطاغُوت فَمِنهم من هدى الله ومِنهم من حقت عليهِ الضلالةُ فَسِيروا فِي الأرض فَانظُروا كَيف كانَ عاقِبةُ المكَذِبِين (٣٦) إنْ تحرص على هداهم فَإن الله لا يهدِي من يضِل وما لهم مِن ناصِرِين (٣٧) وأقْسموا بِاللهِ جهد أيمانِهِم لا يبعثُ الله من يموت بلى وعدا عليهِ حقا ولَكِن أكْثَر الناس لا يعلمونَ (٣٨) لِيبين لهم الذِي يختلِفُونَ فِيهِ وليعلم الذِين كَفَروا أنهم كانوا كاذِبِين (٣٩) إنما قَولُنا لِشيءٍ إذَا أردناه أنْ نقُولَ له كُن فَيكُونُ (٤٠) والذِين هاجروا فِي اللهِ مِن بعدِ ما ظُلِموا لنبوئَنهم فِي الدنيا حسنةً ولأجر الآخِرةِ أكْبر لَو كانوا يعلمونَ (٤١) الذِين صبروا وعلى ربهِم يتوكلُونَ (٤٢)

و Ve قَالَ dediler ki الَّذِينَ أَشْرَكُوا ortak koşanlar لَوْ شَاءَ dileseydi الله Allah مَا عَبَدْنَا tapardık مِنْ دُونِهِ ondan başka مِنْ شَيْءٍ bir şeye نَحْنُ ne biz وَلَا آبَاؤُنَا ne de babalarımız وَلَا حَرَّمْنَا haram kılmazdık مِنْ دُونِهِ Onun emri olmadan مِنْ شَيْءٍ hiçbir şeyi de كَذَٰلِكَ böyle فَعَلَ yapmışlardı الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ Onlardan öncekiler de فَهَلْ düşer mi عَلَى üzerine الرُّسُلِ Peygamberlerin إِلَّا başka bir şey الْبَلَاغُ tebliğden الْمُبِينُ açık seçik

35) Ve ortak koşanlar dediler ki: "Allah dileseydi ne biz ne de babalarımız ondan başka bir şeye tapardık. Onun emri olmadan hiçbir şeyi de haram kılmazdık." Onlardan öncekiler de böyle yapmışlardı. Peygamberlerin üzerine açık seçik tebliğden başka bir şey düşer mi?

وَلَقَدْ Andolsun ki بَعَثْنَا biz gönderdik فِي كُلِّ diye her أُمَّةٍ ümmete رَسُولًا bir peygamber أَنِ اعْبُدُوا kulluk edin الله Allah'a و ve اجْتَنِبُوا sakının الطَّاغُوتَ Tâğut'tan فَمِنْهُمْ onlardan مَنْ bir kısmını هَدَى doğru yola iletti الله Allah وَمِنْهُمْ Onlardan مَنْ bir kısmı da حَقَّتْ hak ettiler عَلَيْهِ kendi الضَّلَالَةُ sapıklığı üzerlerine فَسِيرُوا gezin de فِي الْأَرْضِ Yeryüzünde فَانْظُرُوا görün كَيْفَ nasıl olmuştur كَانَ عَاقِبَةُ sonu الْمُكَذِّبِينَ yalanlayanların

36) Andolsun ki biz, "Allah'a kulluk edin ve Tâğut'tan sakının" diye her ümmete bir peygamber gönderdik. Allah, onlardan bir kısmını doğru yola iletti. Onlardan bir kısmı da sapıklığı kendi üzerlerine hak ettiler. Yeryüzünde gezin de görün, yalanlayanların sonu nasıl olmuştur.

إِنْ Şayet تَحْرِصْ sen çok düşkünlük göstersen de عَلَى üzerine هُدَاهُمْ onların hidayete ermeleri فَإِنَّ bil ki الله Allah لَا يَهْدِي hidayete erdirmez مَنْ kimseyi يُضِلُّ saptırdığı وَمَا لَهُمْ Onların مِنْ نَاصِرِينَ yardımcıları da yoktur

37) Şayet sen, onların hidayete ermeleri üzerine çok düşkünlük göstersen de bil ki Allah, saptırdığı kimseyi hidayete erdirmez. Onların yardımcıları da yoktur.

و Ve أَقْسَمُوا and içtiler بِاللهِ Allah'a جَهْدَ güçleriyle أَيْمَانِهِمْ onlar لَا يَبْعَثُ diriltmez diye الله Allah مَنْ bir kimseyi يَمُوتُ ölen بَلَى Aksine وَعْدًا bir vaadidir عَلَيْهِ bu O'nun bizzat حَقًّا gerçek kendisine karşı وَلَٰكِنَّ Fakat أَكْثَرَ çoğu النَّاسِ insanların لَا يَعْلَمُونَ bilmez

38) Ve onlar: "Allah ölen bir kimseyi diriltmez" diye olanca güçleriyle Allah'a and içtiler. Aksine, bu O'nun bizzat kendisine karşı gerçek bir vaadidir. Fakat insanların çoğu bilmez.

Ebu'l-Aliye'den rivayetle Rebî ibn Enes der ki: Bir müslümanın müşriklerden bir adamdan alacağı vardı ve onu istemeye gelmişti. Konuşma arasında müslüman: "Ölümden sonra öyle umuyorum ki..." deyince müşrik: "Sen, ölümünden sonra tekrar diriltileceğim mi sanıyorsun?" deyip "Vallahi Allah ölenleri yeniden diriltecek değildir."diye yemin etti de bunun üzerine Allah Teala bu âyet-i kerimeyi indirdi.[345]

لِيُبَيِّنَ açıklaması لَهُمُ onlara الَّذِي şeyi يَخْتَلِفُونَ فِيهِ ihtilaf ettikleri و ve لِيَعْلَمَ bilmeleri içindir الَّذِينَ olanların da كَفَرُوا kâfir أَنَّهُمْ kendilerinin كَانُوا olduklarını كَاذِبِينَ yalancılar

39) Hakkında ihtilaf ettikleri şeyi onlara açıklaması ve kâfir olanların da kendilerinin yalancılar olduklarını bilmeleri içindir.

إِنَّمَا sadece قَوْلُنَا Biz dememizdir لِشَيْءٍ bir şeyin olmasını إِذَا zaman أَرَدْنَاهُ istediğimiz أَنْ نَقُولَ sözümüz لَهُ ona كُنْ Ol فَيَكُونُ Hemen oluverir

40) Biz, bir şeyin olmasını istediğimiz zaman, ona sözümüz sadece "Ol" dememizdir. Hemen oluverir.

و Ve الَّذِينَ gelince هَاجَرُوا hicret edenlere فِي اللهِ Allah yolunda مِنْ بَعْدِ sonra مَا ظُلِمُوا zulme uğradıktan لَنُبَوِّئَنَّهُمْ onları yerleştireceğiz فِي الدُّنْيَا dünyada حَسَنَةً güzel bir şekilde وَلَأَجْرُ mükâfatı الْآخِرَةِ ahiretin أَكْبَرُ daha büyüktür لَوْ كَانُوا Eğer يَعْلَمُونَ bilirlerse

41) Ve zulme uğradıktan sonra Allah yolunda hicret edenlere gelince, onları dünyada güzel bir şekilde yerleştireceğiz. Eğer bilirlerse ahiretin mükâfatı daha büyüktür.

الَّذِينَ Onlar sadece صَبَرُوا sabredenlerdir وَعَلَى رَبِّهِمْ Rablerine يَتَوَكَّلُونَ tevekkül ederek

42)Onlar sadece Rablerine tevekkül ederek sabredenlerdir.

Hz. Peygamber'in ashabından Mekke'de iken müşriklerin işkencelerine maruz kalan Bilâl, Ammâr, Suheyb, Habbâb İbnu'l-Eret, Kureyşlilerin kölelerinden Aiş ve Cebr ile Ebu Cendel ibn Süheyl ibn Amr hakkında nazil olmuştur.[346]

و Ve مَا أَرْسَلْنَا göndermedik مِنْ قَبْلِكَ senden önce de إِلَّا başkasını رِجَالًا kişilerden نُوحِي vahyettiğimiz إِلَيْهِمْ kendilerine فَاسْأَلُوا sorun أَهْلَ ehline الذِّكْرِ zikir إِنْ Eğer كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ bilmiyorsanız

43) Ve senden önce de, kendilerine vahyettiğimiz kişilerden başkasını peygamber olarak göndermedik. Eğer bilmiyorsanız, zikir ehline sorun.

أَنزلنَا ve و kitaplarla الزبر ve و Apaçık mucize بِالْبيناتِ
açıklaman için لِتُبين anlasınlar الذكْر sana da إِلَيكَ indirileni
diye ولعلهم kendilerine إِلَيهم indirdik ما نُزلَ insanlara لِلناسِ
düşünüp يتَفَكرون

44) Apaçık mucize ve kitaplarla, insanlara, kendilerine indirileni açıklaman için ve düşünüp anlasınlar diye sana da indirdik.

السيئَاتِ tuzakları kuranlar الذِين مكروا emin mi oldular? أَفَأَمِن
بِهِم Allah'ın الله geçirmeyeceğinden يخْسِفَ أَنْ Kötülük
الْعذَاب gelmeyeceğinden يأْتِيهم veya أَو yere الْأَرض kendilerini
kendilerine لَا يشْعرون bir yerden حيثُ مِن azabın
bilemeyecekleri

45) Kötülük tuzakları kuranlar, Allah'ın, kendilerini yere geçirmeyeceğinden veya kendilerine bilemeyecekleri bir yerden azabın gelmeyeceğinden emin mi oldular?

فِي تَقَلُّبِهِم kendilerini yakalamayacağından يأْخُذَهم Yahut أَو
بِمعجِزِين Onlar هم değillerdir فَما onlar dönüp dolaşırlarken
âciz bırakacak

46) Yahut onlar dönüp dolaşırlarken kendilerini yakalamayacağından (emin mi oldular?) Onlar âciz bırakacak değillerdir.

علَى kendilerini cezalandırmayacağından يأْخُذَهم Yoksa أَو
Rabbin ربكُم Kuşkusuz فَإِن yavaş yavaş tüketerek تَخَوفٍ
pek merhametlidir رحِيم çok şefkatli لَرءُوفٌ

47) Yoksa kendilerini yavaş yavaş tüketerek cezalandırmayacağından (emin mi oldular)? Kuşkusuz Rabbin çok şefkatli, pek merhametlidir.

مِن Allah'ın الله yarattığı إِلَى ما خَلَقَ görmediler mi? أَولَم يروا
Onun gölgeleri ظِلَالُه küçülerek يتَفَيأُ herhangi bir şeyi شَيءٍ
Allah'a لِلهِ secde ederek سجدا sola الشمائِل ve و sağa عن الْيمِين
döner وهم داخِرون

48) Allah'ın yarattığı herhangi bir şeyi görmediler mi? Onun gölgeleri, küçülerek ve Allah'a secde ederek sağa sola döner.

فِي السماواتِ bulunanlar ما secde ederler يسجد Allah'a ولِلهِ
الْملَائِكَةُ ve و canlılar مِن دابةٍ yerdeki وما فِي الْأَرض göklerde
büyüklük taslamadan وهم لَا يستَكْبِرون bütün melekler

49) Ve göklerde bulunanlar, yerdeki canlılar ve bütün melekler, büyüklük taslamadan Allah'a secde ederler.

مِن فَوقِهِم Onlar Rablerinden ربهم korkarlar يخَافُون
يؤْمرون kendilerine ما onu yaparlar يفْعلُون ve و üstlerindeki
emrolunursa

50) Onlar, üstlerindeki Rablerinden korkarlar ve kendilerine ne emrolunursa onu yaparlar.

(*)Yukarıdaki âyetler, kâinat plânında yer alan eşyanın mutlak anlamda Cenâb-ı Hakk'a baş eğip inkiyat içinde oldukları konu edildi. Göklerdeki meleklerin, yeryüzündeki canlı yaratıkların, ilâhî kudret ve azamet karşısında korkup emrolundukları şeyi yerine getirdikleri belirtilerek insanların da böylesine bir itaat ve inkıyat içinde olmalarına işaret ediliyor.

وما أرسلنا مِن قبلِك إلا رجالًا نوحي إليهم فاسألوا أهلَ الذكْر
إنْ كُنتم لا تعلمونَ (٤٣) بالبيناتِ والزبر وأنزلنا إليك الذكْر
لِتبين لِلناس ما نزلَ إليهم ولعلهم يتفكرونَ (٤٤) أفأمِن الذِين
مكروا السيئاتِ أنْ يخسِف الله بِهِم الأرض أو يأتِيهم العذاب
مِن حيثُ لا يشعرونَ (٤٥) أو يأخذَهم فِي تقلبِهم فما هم
بِمعجِزين (٤٦) أو يأخذَهم على تخوفٍ فإن ربكم لرءُوف
رحِيم (٤٧) أولم يروا إلى ما خلق الله مِن شيءٍ يتفيأ ظِلالُه
عن اليمِينِ والشمائِل سجدا لِلهِ وهم داخِرونَ (٤٨) ولِلهِ
يسجد ما فِي السماواتِ وما فِي الأرض مِن دابةٍ والملائكةُ
وهم لا يستكبِرونَ (٤٩) يخافُونَ ربهم مِن فوقِهم ويفعلُونَ ما
يؤمرونَ (٥٠) وقالَ الله لا تتخِذُوا إلهين اثنين إنما هو إله
واحِد فإياي فارهبونِ (٥١) وله ما فِي السماواتِ والأرض
وله الدين واصِبا أفغير اللهِ تتقُونَ (٥٢) وما بِكم مِن نِعمةٍ
فمِن اللهِ ثم إذا مسكم الضر فإليهِ تجأرونَ (٥٣) ثم إذا
كشف الضر عنكم إذا فريق مِنكم بِربهم يشركُونَ (٥٤)

ilah إِلَهينِ edinmeyin لَا تَتَخِذُوا Allah الله buyurdu ki قَالَ Ve و
O halde فَإِياي tek واحِد İlahtır إِلَه O هو ancak إِنما İki اثْنَينِ
benden korkun فَارهبونِي yalnız

51) Ve Allah buyurdu ki: İki ilah edinmeyin! O ancak tek İlahtır. O halde yalnız benden korkun!

ve و göklerde فِي السماواتِ ne varsa ما O'nundur لَه Ve و
O halde واصِبا din de الدين yalnız O'nundur ولَه yerde الْأَرضِ
korkuyorsunuz? تَتَّقُون Allah'tan اللهِ başkasından mı أَفَغَير

52) Ve göklerde ve yerde ne varsa, O'nundur, din de yalnız O'nundur. O halde Allah'tan başkasından mı korkuyorsunuz?

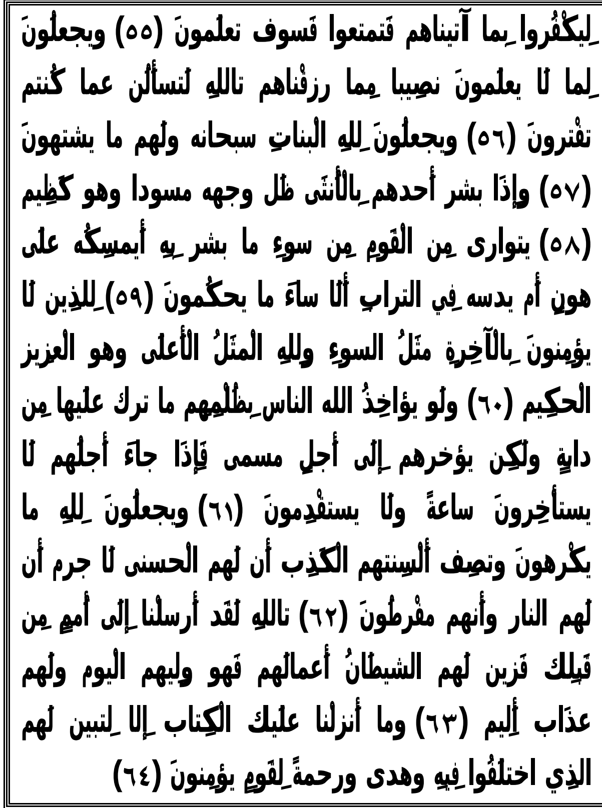
فَمِن اللهِ nimet olarak مِن نِعمةٍ size ulaşan بِكُم ne varsa ما Ve و
size dokunduğu مسكُم zaman da إِذَا Sonra ثُم Allah'tandır
yalvarırsınız تَجأَرون yalnız O'na فَإِلَيهِ bir zarar الضر

53) Ve nimet olarak size ulaşan ne varsa, Allah'tandır. Sonra size bir zarar dokunduğu zaman da yalnız O'na yalvarırsınız.

عنْكُم o zararı الضر giderdiği كَشَفَ zaman da إِذَا Sonra da ثُم
بِربهِم içinizden مِنْكُم bir zümre فَرِيقٌ o zaman إِذَا sizden
ortak koşarlar يشْرِكُون Rablerine

54) Sonra da sizden o zararı giderdiği zaman da, içinizden bir zümre, o zaman Rablerine ortak koşarlar.

(*)Yukarıdaki âyetler, varlık âleminde hemen her şeyin ilâhî kudret karşısında baş eğdiği, O'nun koyduğu kanunlara bağlı kalıp gayesine uygun hizmet verdiği konu edildi. Bu gerçeği anlamanın hakiki dindarlık olduğuna işaretle, dinin Allah'a has kılınmasının gereği üzerinde duruldu. Sonra da bütün nimetlerin Allah'a ait olduğu belirtilerek neyin nereden geldiğine dikkat etmemiz hatırlatılıyor.

لِيكفُروا بِما آتيناهم فتمتعوا فَسوف تعلمونَ (٥٥) ويجعلُونَ
لِما لا يعلمونَ نصِيبا مِما رزقْناهم تاللهِ لتسألن عما كُنتم
تفْترون (٥٦) ويجعلُونَ لِلهِ البناتِ سبحانه ولهم ما يشتهونَ
(٥٧) وإذَا بشر أحدهم بِالأنثَى ظَل وجهه مسودا وهو كَظِيم
(٥٨) يتوارى مِن القَومِ مِن سوءِ ما بشر بِهِ أيمسِكُه على
هونٍ أم يدسه فِي التراب ألا ساءَ ما يحكُمونَ (٥٩) لِلذِين لا
يؤمِنونَ بِالآخِرةِ مثَلُ السوءِ ولِلهِ المثَلُ الأعلى وهو العزيز
الحكِيم (٦٠) ولو يؤاخِذُ الله الناس بِظُلمِهم ما ترك عليها مِن
دابةٍ ولكِن يؤخرهم إلى أجلٍ مسمى فَإذَا جاءَ أجلُهم لا
يستأخِرونَ ساعةً ولا يستقْدِمونَ (٦١) ويجعلُونَ لِلهِ ما
يكْرهونَ وتصِف ألسِنتهم الكَذِب أن لهم الحسنى لا جرم أن
لهم النار وأنهم مفْرطُونَ (٦٢) تاللهِ لقد أرسلنا إلى أممٍ مِن
قَبلِك فَزين لهم الشيطانُ أعمالهم فَهو ولِيهم اليوم ولهم
عذَاب ألِيم (٦٣) وما أنزلنا عليك الكِتاب إلا لِتبين لهم
الذِي اختلفُوا فِيهِ وهدى ورحمةً لِقَومٍ يؤمِنونَ (٦٤)

Kendilerine آتَيناهم karşılık بِما nankörlük etmeleri için لِيكفُروا
O halde bir süre daha faydalanın فَتمتعوا verdiklerimize
bileceksiniz تَعلمون fakat yakında فَسوفَ

55) Kendilerine verdiklerimize karşılık nankörlük etmeleri için. O halde bir süre daha faydalanın; fakat yakında bileceksiniz!

bilmedikleri يعلمون لا mahiyetini لِما ayırıyorlar ويجعلُون
rızık olarak رزقْنَاهم Bir de kendilerine مِما şeylere pay نَصِيبا
mutlaka لَتُسألُن Allah'a للهِ andolsun ki تَا verdiklerimizden
تَفْتَرون olduğunuz كُنْتُم şeylerden عما sorguya çekileceksiniz
iftira etmekte

56) Bir de kendilerine rızık olarak verdiklerimizden, mahiyetini bilmedikleri şeylere pay ayırıyorlar. Allah'a andolsun ki, iftira etmekte olduğunuz şeylerden mutlaka sorguya çekileceksiniz.

Allah'a ait olduğunu لِلهِ onlar iddia ediyorlar يجعلُون Ve و
ولهم Hâşâ O bundan münezzehtir سبحانَه kızların الْبنَاتِ
Beğendikleri de يشْتَهون kendilerinin ما oluyor

57) Ve onlar, kızların Allah'a ait olduğunu iddia ediyorlar. Hâşâ! O bundan münezzehtir. Beğendikleri de kendilerinin oluyor.

onlardan birine أحدهم müjdelendiği بشر zaman إذَا Ve و
olarak وهو kesilir مسودا yüzü وجهه kapkara ظَل kız بِالأنثَى
öfkelenmiş كَظِيم

58) Ve onlardan birine kız müjdelendiği zaman öfkelenmiş olarak yüzü kapkara kesilir.

kötülüğünden سوءِ مِن kavminden الْقَومِ مِن gizlenir يتَوارى
Onu أيمسِكُه Kendisine بِهِ verilen müjdenin ما بشر dolayı
yoksa أم aşağılık duygusu içinde هونٍ على yanında mı tutsun
ne ساء Bakın ki ألا toprağa mı التراب فِي gömsün يدسه
verdikleri hüküm يحكُمون ما kötüdür

59) Kendisine verilen müjdenin kötülüğünden dolayı kavminden gizlenir. Onu, aşağılık duygusu içinde yanında mı tutsun, yoksa toprağa mı gömsün! Bakın ki, verdikleri hüküm ne kötüdür!

sıfat مثَلُ ahirete بِالآخِرةِ inanmayanlar يؤْمِنُون لا içindir لِلذِين
En yüce الأعلى sıfatlar ise الْمثَلُ Allah'a aittir ولِلهِ Kötü السوءِ
hikmet الْحكِيم her şeyden üstün الْعزِيز Çünkü O وهو
sahibidir

60) Kötü sıfat, ahirete inanmayanlar içindir. En yüce sıfatlar ise Allah'a aittir. Çünkü O, her şeyden üstün, hikmet sahibidir.

الناس Allah الله cezalandıracak olsaydı يؤَاخِذُ eğer لَو Ve و
عليها bırakmazdı ما تَرك zulümleri yüzünden بِظُلْمِهم insanları
هم erteliyor يؤَخر Fakat و لَكِن hiçbir canlı دابةٍ مِن yeryüzünde
جاء zaman فَإذَا bir müddete مسمى kadar أجلٍ إلى onları
ساعةً onlar geri kalabilirler يستأْخِرون لا Ecelleri أجلُهم geldiği
ne de öne geçebilirler يستقْدِمون ولا ne bir saat

61) Ve eğer Allah, insanları zulümleri yüzünden cezalandıracak olsaydı, yeryüzünde hiçbir canlı bırakmazdı. Fakat onları bir müddete kadar erteliyor. Ecelleri geldiği zaman onlar ne bir saat geri kalabilirler ne de öne geçebilirler.

يكْرهون şeyleri ما Allah'a لِلهِ ediyorlar يجعلُون Ve و
anlatan ألْسِنَتُهم isnat وتَصِفُ kendilerinin hoşlarına gitmeyen
kendilerinin لَهم أن yalanın örneğini veriyor الْكَذِب dilleri de
Hiç şüphesiz أن sonucun جرم لا En güzel الْحسنَى olduğunu
مفْرطُون onlar أنَهم ve و ateş vardır النار onlar için لَهم
terkolunacaklar

62) Ve kendilerinin hoşlarına gitmeyen şeyleri Allah'a isnat ediyorlar. En güzel sonucun kendilerinin olduğunu anlatan dilleri de yalanın örneğini veriyor. Hiç şüphesiz onlar için sadece ateş vardır ve onlar, terkolunacaklar.

إلى göndermişizdir أرسلْنَا elbette لَقَد Allah'a للهِ andolsun تَا
Fakat süslü فَزين senden önceki قَبلِك مِن ümmetlere de أُممٍ
İşte فَهو işlerini أعمالَهم şeytan الشيطَان onlara لَهم gösterdi de
عذَاب onlar için لَهم Ve و bugün الْيوم onların velisidir ولِيهم o
elem verici ألِيم bir azap vardır

63) Allah'a andolsun, elbette senden önceki ümmetlere de göndermişizdir. Fakat şeytan onlara işlerini süslü gösterdi de. İşte o, bugün onların velisidir. Ve onlar için elem verici bir azap vardır.

لِتُبين إلا bu Kitab'ı الْكِتَاب sana علَيك biz indirdik أنزلْنَا ما Ve و
فِيهِ ihtilafa düştükleri اخْتَلَفُوا şeyi الذِي onlara لَهم açıklayasın
لِقَومٍ rahmet olsun diye رحمةً ve و hidayet هدى ve و hakkında
iman eden يؤْمِنُون bir topluma da

64) Ve biz bu Kitab'ı sana hakkında ihtilafa düştükleri şeyi onlara açıklayasın ve iman eden bir topluma da hidayet ve rahmet olsun diye indirdik.

Ve و Allah الله indirdi أنزلَ gökten مِن السماءِ su ماءً فأحيا
diriltti onunla بِهِ yeryüzünü الأرض sonra بعد موتها
ölümünden Şüphesiz ki إن bunda فِي ذَلِكَ bir ibret vardır لآيةً
toplum için لِقَوْمٍ dinleyen يسمعون

65) Ve Allah gökten bir su indirdi, onunla yeryüzünü ölümünden sonra diriltti. Şüphesiz ki bunda dinleyen toplum için bir ibret vardır.

Ve و kuşkusuz إن sizin için لكم فِي الأنعام hayvanlarda da
bir ibret vardır لعبرةً Zira size içiriyoruz نسقيكم مما فِي بطونه
onların karınlarındaki مِن بين arasından فرثٍ dışkı ile ودمٍ
kan bir süt لبنا hâlis خالصا boğazından kolayca geçen سائغا
içenlerin للشاربين

66) Ve kuşkusuz sizin için hayvanlarda da bir ibret vardır. Zira size, onların karınlarındaki dışkı ile kan arasından, içenlerin boğazından kolayca geçen hâlis bir süt içiriyoruz.

Ve و meyvelerden مِن ثمرات hurma النخيل ve و üzüm الأعناب
gibi edinirsiniz تتخذون onlarda منه hem içki سكرا ورزقًا
gıdalar hem de güzel حسنا İşte إن bunlarda da فِي ذَلِكَ لآيةً
ibretler vardır kimseler için لقوم aklını kullanan يعقلون

67) Ve hurma ve üzüm gibi meyvelerden onlarda hem içki hem de güzel gıdalar edinirsiniz. İşte bunlarda da aklını kullanan kimseler için ibretler vardır.

Ve و diye ilham etti أوحى Rabbin ربك bal arısına إلى النحل
edin أن اتخذي Dağlardan مِن الجبال evler بيوتا ومِن الشجر
ağaçlardan ve و kendine مما yaptıkları çardaklardan يعرشون

68) Ve Rabbin bal arısına: Dağlardan, ağaçlardan ve yaptıkları çardaklardan kendine evler (kovanlar) edin diye ilham etti.

(*)Bal arısı, Allah'ın verdiği ilham veya içgüdü sayesinde, bizzat kendisinin ürettiği bal mumuyla kendi yuvasını yapmakta, dalak içine milimetrik ölçülerle altıgen prizma şeklinde gözcükler yerleştirmektedir. Ayetteki deyimiyle "her türlü besleyici ürünlerden nektar denilen bal ham maddesi ve çiçek tozu toplayarak bunları hem kendi tüketimi için hem de bal ve bal mumu yapmak için değerlendirmektedir. Bu arada meyve, sebze ve ekinlerde tozlaşmayı sağlama konusunda da bütün diğer böceklerin toplamından daha fazla iş görmektedir.

Sonra ثم ye كلي her birinden مِن كل meyvelerin الثمرات
فاسلكي sana kolaylaştırdığı yollarına gir سبل Rabbinin ربك
ذللا yaylım çıkar ki يخرج مِن Onların karınlarından بطونها
bir şerbet شراب çeşitli مختلف renkleri ألوانه onda فيه şifa شفاء
vardır insanlar için للناس Elbette إن bunda فِي ذَلِكَ bir لآيةً
ibret vardır bir kavim için لقوم düşünen يتفكرون

69) Sonra meyvelerin her birinden ye, Rabbinin sana kolaylaştırdığı yaylım yollarına gir. Onların karınlarından renkleri çeşitli bir şerbet (bal) çıkar ki, onda insanlar için şifa vardır. Elbette bunda düşünen bir kavim için bir ibret vardır.

Ve و Allah الله Sizi yarattı خلقكم sonra ثم sizi vefat يتوفاكم
ettirecek sizden ومنكم bazı kimseler مَن yaşatılacak يرد إلى
kadar en kötü çağına أرذل ömrün العمر hale gelsin diye لكي
لا bilmez يعلم Daha önce بعد bilgili iken علم hiçbir şeyi شيئا
şüphesiz ki إن Allah الله bilgilidir عليم kudretlidir قدير

والله أنزلَ مِن السماءِ ماءً فأحيا بِهِ الأرض بعد موتها إن فِي
ذَلك لآيةً لِقومٍ يسمعونَ (٦٥) وإن لكم فِي الأنعامِ لعبرةً
نسقيكم مما فِي بطونه مِن بين فرثٍ ودمٍ لبنا خالصا سائغا
للشاربِ (٦٦) ومِن ثمراتِ النخيلِ والأعنابِ تتخذونَ مِنه
سكرا ورزقًا حسنا إن فِي ذَلك لآيةً لِقومٍ يعقلونَ (٦٧)
وأوحى ربك إلى النحل أنْ اتخذي مِن الجبال بيوتا ومِن
الشجرِ ومما يعرشونَ (٦٨) ثم كلي مِن كل الثمراتِ
فاسلكي سبلَ ربكِ ذللا يخرج مِن بطونها شراب مختلف
ألوانه فِيه شفاءٌ للناس إن فِي ذَلك لآيةً لِقومٍ يتفكرونَ (٦٩)
والله خلقكم ثم يتوفاكم ومنكم من يرد إلى أرذَل العمرِ لكي
لا يعلم بعد عِلمٍ شيئًا إن الله عليم قدير (٧٠) والله فضلَ
بعضكم على بعضٍ فِي الرزق فما الذِين فضلوا برادي رزقهم
على ما ملكت أيمانهم فهم فِيه سواءٌ أفبنعمةِ اللهِ يجحدونَ
(٧١) والله جعلَ لكم مِن أنفسِكم أزواجا وجعلَ لكم مِن
أزواجِكم بنين وحفدةً ورزقكم مِن الطيباتِ أفبالباطِل يؤمنونَ
وبنعمةِ اللهِ هم يكفرونَ (٧٢)

70) Ve sizi Allah yarattı; sonra sizi vefat ettirecek. Daha önce bilgili iken hiçbir şeyi bilmez hale gelsin diye sizden bazı kimseler ömrün en kötü çağına kadar yaşatılacak şüphesiz ki Allah bilgilidir, kudretlidir.

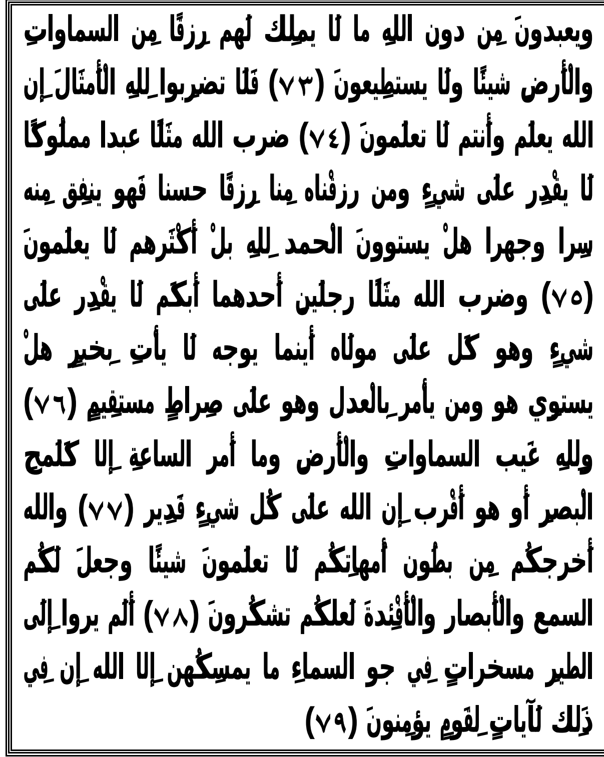
Ve و Allah الله daha bol فضل kiminize بعضكم على بعض
kiminizden فِي الرزق rızık verdi فما الذِين kendilerini
kılmazlar Bol rızık verilenler فضلوا verip برادي رزقهم
rızıklarını على ما ملكت altındakilere verip de ellerinin أيمانهم
فهم bu hususta onlara فيه eşit سواء Durum böyle iken أفبنعمة
nimetini Allah'ın الله inkâr mı ediyorlar? يجحدون

71) Ve Allah kiminize kiminizden daha bol rızık verdi. Bol rızık verilenler, rızıklarını ellerinin altındakilere verip de bu hususta kendilerini onlara eşit kılmazlar. Durum böyle iken Allah'ın nimetini inkâr mı ediyorlar?

İbn Abbâs'tan rivayete göre bu âyet-i kerime de Hz. İsa'nın Allah olduğunu iddia eden Necran Hristiyanlarının bu iddiaları üzerine inen âyet-i kerimelerdendir.[347]

Ve و Allah الله yarattı جعل size لكم مِن أنفسكم kendi
nefislerinizden eşler أزواجا yarattı وجعل sizin için لكم مِن
eşlerinizden de أزواجكم oğullar بنين ve و torunlar حفدة ve
sizi rızıklandırdı رزقكم temiz gıdalarla مِن الطيبات أفبالباطل
hâla bâtıla inanıp يؤمنون nimetine وبنعمة Allah'ın الله هم
Onlar nankörlük mü ediyorlar? يكفرون

72) Ve Allah size kendi nefislerinizden eşler yarattı, eşlerinizden de sizin için oğullar ve torunlar yarattı ve sizi temiz gıdalarla rızıklandırdı. Onlar hâla bâtıla inanıp Allah'ın nimetine nankörlük mü ediyorlar?

ويعبدونَ مِن دون اللهِ ما لا يملِك لهم رزقًا مِن السماواتِ والأرض شيئًا ولا يستطِيعونَ (٧٣) فلا تضربوا لِلهِ الأمثالَ إن الله يعلم وأنتم لا تعلمونَ (٧٤) ضرب الله مثلًا عبدا مملوكًا لا يقْدِر على شيءٍ ومن رزقْناه مِنا رزقًا حسنا فهو ينفِق مِنه سِرا وجهرا هلْ يستوونَ الْحمد لِلهِ بلْ أكْثرهم لا يعلمونَ (٧٥) وضرب الله مثلًا رجلين أحدهما أبكم لا يقْدِر على شيءٍ وهو كل على مولاه أينما يوجه لا يأتِ بِخيرٍ هلْ يستوي هو ومن يأمر بِالعدل وهو على صِراطٍ مستقِيمٍ (٧٦) ولِلهِ غيب السماواتِ والأرض وما أمر الساعةِ إلا كلمحِ البصر أو هو أقْرب إن الله على كل شيءٍ قدِير (٧٧) والله أخرجكْم مِن بطونِ أمهاتِكم لا تعلمونَ شيئًا وجعلَ لكم السمع والأبصار والأفْئِدةَ لعلكم تشكرونَ (٧٨) ألم يروا إلى الطير مسخراتٍ فِي جو السماءِ ما يمسِكهن إلا الله إن فِي ذَلِك لآياتٍ لِقومٍ يؤمِنونَ (٧٩)

Ve و tapıyorlarيعبدون دونِمِن bırakıp daاللهِ Allah'ı ما لا يملِك
veremeyen لهمkendilerine رزقًا rızıktan olan مِن السماواتِ
göklerde و ve الأرضyerde شيئًاhiçbir şey و ve لا يستطِيعون
asla güçleri yetmeyen şeylere

73) Ve Allah'ı bırakıp da kendilerine göklerde ve yerde olan rızıktan hiçbir şey veremeyen ve buna asla güçleri yetmeyen şeylere (putlara) tapıyorlar.

فلا تضربوا icat etmeyin لِلهِ Allah'a الأمثالbirtakım benzerler
إنChünkü اللهAllah يعلمbilir وأنتمsiz ise لا تعلمون
bilemezsiniz

74) Allah'a birtakım benzerler icat etmeyin. Çünkü Allah bilir, siz ise bilemezsiniz.

ضربverir اللهAllah مثلًاmisal عبداbir köle ile مملوكًا
başkasının malı olmuş لا يقْدِرgücü yetmeyen على شيءٍ
hiçbir şeye ومنkendisine رزقْناه verdiğimiz مِناkatımızdan
رزقًاrızıktan حسنًاgüzel فهو ينفِقharcayan مِنْهbir kimseyi
سِراgizli و ve جهراaçık olarak هلْolurlar mı? يستوون Bunlar
hiç eşit الْحمدhamd Doğrusu لِلهِ Allah'a mahsustur بلْFakat
أكْثرçoğu همonların لا يعلمونbilmezler

75) Allah, hiçbir şeye gücü yetmeyen, başkasının malı olmuş bir köle ile katımızdan kendisine verdiğimiz güzel rızıktan gizli ve açık olarak harcayan (hür) bir kimseyi misal verir. Bunlar hiç eşit olurlar mı? Doğrusu hamd Allah'a mahsustur. Fakat onların çoğu (bunu) bilmezler.

İbn Abbâs'tan rivayette o şöyle demiştir: "Allah sîze bir misal verir.." âyet-i kerimesi, gizli ve açıkta malından infakta bulunan Hişâm ibn Amr ibnu'l-Hâris hakkında nazil olmuştur. Kölesi Ebu'l-Cevzâ ise onu bundan men ederdi ki işte bunun üzerine de "Allah, iki kişiyi de misal veriyor..." âyet-i kerimesi nazil oldu.[385]

Veو ضربverir اللهAllah مثلًاmisal رجلينşu iki kişiyi de
أحدهماOnlardan biri أبكمdilsizdir لا يقْدِرbeceremez على شيءٍ
hiçbir şey و ve هو كلbir yüktür علىüstüne مولاهefendisinin
أينماOnu nereye يوجهgönderse لا يأتِgetiremez بِخيرٍ bir
hayır هلْŞimdi يستويeşit olur mu? هوbu adamla ومن
kimse يأمرemreden بِالعدلadaleti وهوyürüyerek على صِراطٍ
مستقِيمٍdoğru yolda

76) Ve Allah, şu iki kişiyi de misal verir: Onlardan biri dilsizdir, hiçbir şey beceremez ve efendisinin üstüne bir yüktür. Onu nereye gönderse bir hayır getiremez. Şimdi, bu adamla, doğru yolda yürüyerek adaleti emreden kimse eşit olur mu?

Veو لِلهِAllah'a aittir غيبgaybı السماواتِgöklerin و ve
الأرضyerin وما أمرkopması ise الساعةِKıyametin إلا كلمحِ
البصرgöz açıp kapama gibi أوveya هوondan أقْربdaha
azdır إنŞüphesiz اللهAllah على كلher شيءٍşeye قدِير
kadirdir

77) Ve göklerin ve yerin gaybı Allah'a aittir. Kıyametin kopması ise, göz açıp kapama gibi veya ondan daha azdır. Şüphesiz Allah, her şeye kadirdir.

(*)İnkârda ve şirkte direnerek gönlünde ve hayatında gerçek bir din şuuruna, kaygısına ve sorumluluğuna yer vermek istemeyen bir zihniyete karşı Allah'ın varlığını, birliğini, ilminin ve kudretinin sınırsızlığını dile getiren ve bunlarla ilgili kanıtlar sergileyen yukarıdaki âyetler grubunun ilkinde, Allah'ın özellikle evrenin sırlarını kuşatan ilmine ve dünya hayatına son verecek kadar geniş boyutlu bir olay olan kıyametin kopmasını sağlayacak mükemmellikteki kudretine dikkat çekilmektedir.

Veو اللهAllah أخْرجكُمsiz çıkardı مِن بطونِkarnından أمهاتِكم
analarınızın لا تعلمونbilmezken شيئًاhiçbir şey وجعل
verdi لكُمsize السمعkulaklar والأبصارgözler و ve الأفْئِدةَkalpler
لعلكمdiye تشكرونşükredesiniz

78) Ve siz, hiçbir şey bilmezken Allah, sizi analarınızın karnından çıkardı; şükredesiniz diye size kulaklar, gözler ve kalpler verdi.

ألم يرواgörmediler mi? إلى الطيرuçuşan kuşları مسخراتٍ
emre boyun eğdirilmiş olarak فِي جوboşluğunda السماءِ
Göğün ما يمسِكهنOnları orada tutamaz إلاbaşkası الله
Allah'tan إنKuşkusuz فِي ذَلِكbunda لآياتٍibretler vardır
لِقومٍbir toplum için يؤْمِنونinanan

79) Göğün boşluğunda emre boyun eğdirilmiş olarak uçuşan kuşları görmediler mi? Onları orada Allah'tan başkası tutamaz. Kuşkusuz bunda inanan bir toplum için ibretler vardır.

(*)Yukarıdaki âyetler, ilâhi kudretin sınırsızlığına değinilerek kıyamet olayının çok ani meydana geleceği açıklandı. Kâinatta her şeyin plân ve programa göre yürütüldüğü, gelişigüzel hiçbir olayın vücut bulmadığına işaret edildi. Sonra da Allah'ın mutlak düzen sahibi olduğu konu edilerek kuşların havada uçmalarına dikkatler çekildi ve arkasından insanın medeni tabiatlı yaratıldığı belirtilerek şehircilik üzerinde duruldu. Sonra da hayvancılığa, ziraatçılığa ve sanayi'e önem vermemiz tavsiye ediliyor.

evlerinizi بِيوتِكُم مِن sizin için لَكُم yaptı جعل Allah الله Ve و
sizin için لَكُم meydana getirdi جعل ve و bir huzur yeri سكَنًا
kolayca تَستَخِفونَها evler بيوتًا davar الْأَنْعامِ derilerinden مِن جلُودِ
ويوم gerek göç ظَعنِكُم gününüzde يوم taşıyacağınız
ومِن أَصوافِها gerekse konaklama إِقامتِكُم gününüzde
kıllarından أَشْعارِها ve و yapağılarından وَأَوبارِها yünlerinden
bir süreye حِين kadar إِلى faydalanacağınız ومتَاعا eşya أَثاثًا

80) Ve Allah, evlerinizi sizin için bir huzur yeri yaptı ve sizin için davar derilerinden gerek göç gününüzde, gerekse konaklama gününüzde, kolayca taşıyacağınız evler; yünlerinden, yapağılarından (tüylerinden) ve kıllarından bir süreye kadar faydalanacağınız eşya meydana getirdi.

مِما خَلَقَ sizin için لَكُم kıldı جعل Allah الله Ve و
مِن sizin için لَكُم yarattı وجعل gölgeler ظِلَالًا yarattıklarından
Sizi لَكُم yarattı وجعل barınaklar أَكْنَانًا Dağlarda da الْجِبالِ
سرابِيلَ ve و sıcaktan الْحر koruyacak تَقِيكُم elbiseler سرابِيلَ
İşte böylece كَذَٰلِكَ savaşta بأْسكُم sizi koruyacak تَقِيكُم zırhlar
olmanız لَعلَّكُم üzerinize علَيكُم nimetini نِعمتَه tamamlıyor يتِم
müslüman تُسلِمون için

81) Ve Allah, yarattıklarından sizin için gölgeler kıldı. Dağlarda da sizin için barınaklar yarattı. Sizi sıcaktan koruyacak elbiseler ve savaşta sizi koruyacak zırhlar yarattı. İşte böylece, müslüman olmanız için üzerinize nimetini tamamlıyor.

sana علَيكَ artık ancak فَإِنما yüz çevirirlerse تَولوا Şayet فَإِن
açık الْمبِين bir tebliğden ibarettir الْبلَاغُ düşen

82) Şayet yüz çevirirlerse, artık sana düşen ancak açık bir tebliğden ibarettir.

Sonra da ثُم Allah'ın اللهِ nimetini نِعمةَ Onlar bilirler يعرِفُون
الْكَافِرون Onların هم çoğu وأَكْثَر onu inkâr ederler ينكِرونَها
kâfirdir

83) Onlar Allah'ın nimetini bilirler. Sonra da onu inkâr ederler. Onların çoğu kâfirdir.

İbn Ebî Hâtim'in Mücâhid'den rivayetle tahricine göre bir bedevî Hz. Peygamber (a.s)'e gelmiş ve ondan (kendisine bir şeyler vermesini) istemiş. Allah'ın Resûlü (a.s) ona: "Ve size hayvan derilerinden.." (âyet: 80) âyet-i kerimesini okumuş, bedevi: "Evet." demiş. Sonra âyet-i kerimenin devamını okumuş, bedevi hep evet, diyormuş. Sonunda "Müslüman olasınız diye size olan nimetini işte böylece tamamlamıştır." (âyet: 81) kısmına ulaşınca bedevi (kızarak) kalkıp arkasını dönmüş gitmiş ve işte bunun üzerine Allah Tealâ: "Allah'ın nimetini hem bilirler…" âyet-i kerimesini indirmiştir.[386]

ümmetten أُمةٍ her كُل مِن göndereceğimiz نَبعثُ gün يوم Ve و
olanlara لِلذِين ne izin verilir يؤْذَنُ لَا artık ثُم bir şahit شَهِيدا
özür dilemeleri يستَعتَبون onların هم ne de لَا ve و kâfir كَفَروا
istenir

84) Ve her ümmetten bir şahit göndereceğimiz gün, artık ne kâfir olanlara izin verilir ve ne de onların özür dilemeleri istenir.

o zulmedenler الذِين ظَلَموا gördükleri رأَى zaman إِذَا Ve و
ولَا onlardan عنْهم artık hafifletilmez فَلَا يخَفَّفُ azabı الْعذَاب
mühlet de ينظَرون onlara هم verilmez

85) Ve o zulmedenler azabı gördükleri zaman, artık onlardan hafifletilmez, onlara mühlet de verilmez.

والله جعلَ لَكُم مِن بيوتِكُم سكَنا وجعلَ لَكُم مِن جلُودِ الْأَنعامِ
بيوتا تستخِفونها يوم ظَعنِكُم ويوم إِقامتِكُم ومِن أَصوافِها
وأَوبارِها وأَشعارِها أَثاثًا ومتاعا إِلى حِينٍ (٨٠) والله جعلَ لَكُم
مِما خلَق ظِلَالًا وجعلَ لَكُم مِن الْجِبالِ أَكْنانا وجعلَ لَكُم
سرابِيلَ تَقِيكُم الْحر وسرابِيلَ تَقِيكُم بأْسكُم كَذَٰلِكَ يتِم نِعمته
علَيكُم لَعلَّكُم تسلِمونَ (٨١) فَإِنْ تولوا فَإِنما علَيكَ الْبلَاغُ
الْمبِين (٨٢) يعرِفُونَ نِعمةَ اللهِ ثُم ينكِرونها وأَكْثَرهم
الْكَافِرونَ (٨٣) ويوم نبعثُ مِن كُل أُمةٍ شهِيدا ثُم لَا يؤْذَنُ
لِلذِين كَفَروا ولَا هم يستعتبونَ (٨٤) وإِذَا رأَى الذِين ظَلَموا
الْعذَاب فَلَا يخفف عنهم ولَا هم ينظَرونَ (٨٥) وإِذَا رأَى
الذِين أَشركُوا شركَاءَهم قَالُوا ربنا هؤُلَاءِ شركَاؤُنا الذِين كُنا
ندعو مِن دونِك فَأَلْقَوا إِلَيهِم الْقَولَ إِنكُم لَكَاذِبونَ (٨٦)
وأَلْقَوا إِلَى اللهِ يومئِذٍ السلَم وضلَّ عنهم ما كَانوا يفْترونَ
(٨٧)

ortak أَشْركُوا şeyleri الذِين gördükleri رأَى zaman إِذَا Ve و
ربنَا derler ki قَالُوا ortak koşanlar شُركَاءهم koştukları
الذِين كُنا ortaklarımızdır شُركَاؤُنَا İşte bunlar هؤُلَاءِ Rabbimiz
Onlar فَأَلْقَوا seni bırakıp da دونِكَ مِن tapmış نَدعو olduğumuz
لَكَاذِبون Siz mutlaka إِنكُم söz الْقَولَ bunlara إِلَيهِم da atarlar
yalancılarsınız diye

86) Ve ortak koşanlar, ortak koştukları şeyleri gördükleri zaman derler ki: "Rabbimiz! İşte bunlar, seni bırakıp da tapmış olduğumuz ortaklarımızdır." Onlar da bunlara: "Siz mutlaka yalancılarsınız" diye söz atarlar.

(*)Müşriklerin tanrısal nitelikler yükleyip taptıkları varlıklar, Allah'ın iradesi uyarınca konuşma yeteneği kazanıp kendilerine tapanlara, "Siz gerçekten yalancısınız" diyerek aslında kendilerinden böyle bir şey istenmediği halde putperestliği onların uydurduğuna bir bakıma şahitlik edeceklerdir, Yûnus sûresinin 28. âyetinde yine âhiretteki bu sahnenin tasviri sırasında müşriklerin Allah'a ortak koştukları varlıklara isnat edilen "Siz bize ibadet etmiyordunuz" ifadesi dikkate alınarak konumuz olan âyetteki "Siz gerçekten yalancısınız" sözünü, "Siz aslında bize değil kendi hevâ ve hevesinize tapıyordunuz" anlamında yorumlamak da mümkündür.

و teslim السلَم o gün يومئِذٍ Allah'a اللهِ إِلَى çekerler أَلْقَوا Ve و
oldukları كَانُوا şeyler ما onlardan عنْهم kaybolup gider ضلَّ ve
uydurmakta يفْتَرون

87) Ve o gün Allah'a teslim (bayrağını) çekerler ve uydurmakta oldukları şeyler onlardan kaybolup gider.

(*)Yukarıdaki âyetle, ilâhî rahmetin açık bir belirtisi olarak, insanlara, ümmet ve milletlere doğru yolu gösteren peygamberler gönderildiği konu edilerek, dünyada onların çağrısına kulak vermeyenlerin âhirette hiçbir özür beyanına fırsat tanınmayacağı ve şahit olarak peygamberlerin getirileceği, Hz. Muhammed (a.s.)'ın de bütün peygamberler lehine şahitlik edeceği haber verilerek, ölmeden önce her inkarcının gerçeği anlayıp dönüş yapması hatırlatıldı.

الذين كفروا وصدوا عن سبيل الله زدناهم عذابا فوق
العذاب بما كانوا يفسدون (٨٨) ويوم نبعث في كل أمة
شهيدا عليهم من أنفسهم وجئنا بك شهيدا على هؤلاء ونزلنا
عليك الكتاب تبيانا لكل شيء وهدى ورحمة وبشرى
للمسلمين (٨٩) إن الله يأمر بالعدل والإحسان وإيتاء ذي
القربى وينهى عن الفحشاء والمنكر والبغي يعظكم لعلكم
تذكرون (٩٠) وأوفوا بعهد الله إذا عاهدتم ولا تنقضوا
الأيمان بعد توكيدها وقد جعلتم الله عليكم كفيلا إن الله
يعلم ما تفعلون (٩١) ولا تكونوا كالتي نقضت غزلها من بعد
قوة أنكاثا تتخذون أيمانكم دخلا بينكم أن تكون أمة هي
أربى من أمة إنما يبلوكم الله به وليبينن لكم يوم القيامة ما
كنتم فيه تختلفون (٩٢) ولو شاء الله لجعلكم أمة واحدة
ولكن يضل من يشاء ويهدي من يشاء ولتسألن عما كنتم
تعملون (٩٣)

عن سبيل alıkoyanlarوصدوا İnkâr edip de كفروا var yaالذين
عذابا işte onlara artıracağızزدناهم Allahالله yolundan
sebebiyleكانوا بما azaplarını العذاب kat katفوق azaplarını
bozgunculuklarيفسدون

88) İnkâr edip de (insanları) Allah yolundan alıkoyanlar var ya, işte onlara, bozgunculuklar sebebiyle, azaplarını kat kat artıracağız.

ümmetinأمة herكل في göndereceğizنبعث o günيوم Veو
وجئنا kendilerineأنفسهم من içindenعليهم birer şahitشهيدا
هؤلاء üzerineعلى şahit olarakشهيدا Seni deبك getireceğiz
bu Kitab'ı daالكتاب sanaعليك indirdikنزلنا Veو hepsinin
ve و bir hidayetوهدى şeyشيء her içinلكل bir açıklamaتبيانا
للمسلمين bir müjde olarakبشرى ve و rahmet kaynağıرحمة
müslümanlar için

89) Ve o gün her ümmetin içinden kendilerine birer şahit göndereceğiz. Seni de hepsinin üzerine şahit olarak getireceğiz. Ve bu Kitab'ı da sana, her şey için bir açıklama, bir hidayet ve rahmet kaynağı ve müslümanlar için bir müjde olarak indirdik.

adaletiبالعدل emrederيأمر Allahالله Muhakkak kiإن
وينهى akrabayaذي القربى yardım etmeyi وإيتاء iyiliğiوالإحسان
البغي ve و fenalıkوالمنكر çirkin işleriالفحشاء عن yasaklar
تذكرون diye sizeلعلكم O öğüt veriyorيعظكم azgınlığı da
düşünüp tutasınız

90) Muhakkak ki Allah, adaleti, iyiliği, akrabaya yardım etmeyi emreder, çirkin işleri, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor.

(*)Adalet kişinin Allah'a ortak koşmaktan sakınması, ihsan Allah'ı görür gibi ibadet etmesi ve kendisi için istediği iyilikleri başkaları için de istemesi.

zamanإذا Allah'ınالله ahdiniبعهد yerine getirinأوفوا Veو
الأيمان bozmayınتنقضوا لا ve و Antlaşma yaptığınızعاهدتم
tutarakجعلتم وقد pekiştirdiktenتوكيدها sonraبعد yeminleri
Allahالله Şüphesizإن kefilكفيلا üzerinizeعليكم Allah'ıالله
yapacağınızتفعلون şeyleriما pek iyi bilirيعلم

91) Ve Antlaşma yaptığınız zaman, Allah'ın ahdini yerine getirin ve Allah'ı üzerinize kefil tutarak, pekiştirdikten sonra yeminleri bozmayın. Şüphesiz Allah, yapacağınız şeyleri pek iyi bilir.

(*)Bir önceki âyette başta adalet olmak üzere temel buyruklar ve yasakların ortaya konmasından sonra adaletin bir gereği olan ahde vefa ve yeminlere sadakat gösterilmesi emredilmektedir. "Allah'a verdiğiniz söz" konusunda "ashabın Hz. Peygamber'le yaptıkları biat, cihad,malî ibadetler, Allah adına yapılan yemin" gibi açıklamalar yapılmışsa da bunun her türlü meşru vaadi kapsadığı yolundaki görüş en mâkul olanıdır. Bu vaadlerin, "Allah'a söz verme" şeklinde ifade edilmesi bunların ahlâk ve hukuk bakımından olduğu kadar dinî bakımdan da bağlayıcı olduğunu ve Allah katında sorumluluğu gerektirdiğini gösterir. Aynı şekilde yeminlerin bağlayıcılığı da önemle vurgulanmakta olup âyetin son cümlesi insanlara bu konularda sorumluluğunu hatırlatan önemli bir uyarı anlamı taşımaktadır.

من çözüpغزلها bozanنقضت gibiكالتي olmayınتكونوا لا Veو
تتخذون ipliğini büktüktenأنكاثا sağlamcaقوة sonraبعد
بينكم bir fesat aracıدخلا yeminleriniziأيمانكم edinerek
daha çok أربى diğerهي bir toplumأمة أن تكون aranızda
sizi imtihan يبلوكم إنما bir toplumdanأمة من olduğu için
Hakkında mutlaka وليبينن bununlaبه Allahالله etmektedir
كنتم şeyiما kıyametالقيامة günündeيوم sizeلكم açıklayacaktır
ihtilafaتختلفون düşmekteفيه olduğunuz

92) Ve bir toplum diğer bir toplumdan (sayıca ve malca) daha çok olduğu için yeminlerinizi, aranızda bir fesat aracı edinerek ipliğini sağlamca büktükten sonra, çözüp bozan (kadın) gibi olmayın. Allah, bununla sizi imtihan etmektedir. Hakkında ihtilafa düşmekte olduğunuz şeyi kıyamet gününde mutlaka size açıklayacaktır.

İbni Ebî Hatim, Ebubekir b. Ebî Hafs'dan rivayet ediyor: Saîde el-Esediyye mecnun bir kadındır. Kıl ve lif toplardı. Bunun üzerine: "İpliğini sağlam eğirip de sonra onu söküp bozan (şaşkın) kadın gibi olmayın." ayeti nazil oldu.[348]

أمة sizi kılardıلجعلكم Allahالله dileseydiشاء şayetلو Veو
من يشاء saptırırيضل fakat Oلكن veو bir tekواحدة ümmet
ولتسألن dilediğini deمن يشاء doğru yola iletirويهدي dilediğini
تعملون كنتم mutlakaعما sorumlu tutulacaksınız
Yaptıklarınızdan

93) Ve şayet Allah dileseydi sizi bir tek ümmet kılardı; ve fakat O, dilediğini saptırır, dilediğini de doğru yola iletir. Yaptıklarınızdan mutlaka sorumlu tutulacaksınız.

ولا تتخذوا أيمانكم دخلا بينكم فتزل قدم بعد ثبوتها وتذوقوا
السوء بما صددتم عن سبيل الله ولكم عذاب عظيم (٩٤)
ولا تشتروا بعهد الله ثمنا قليلا إنما عند الله هو خير لكم إن
كنتم تعلمون (٩٥) ما عندكم ينفد وما عند الله باق ولنجزين
الذين صبروا أجرهم بأحسن ما كانوا يعملون (٩٦) من عمل
صالحا من ذكر أو أنثى وهو مؤمن فلنحيينه حياة طيبة
ولنجزينهم أجرهم بأحسن ما كانوا يعملون (٩٧) فإذا قرأت
القرآن فاستعذ بالله من الشيطان الرجيم (٩٨) إنه ليس له
سلطان على الذين آمنوا وعلى ربهم يتوكلون (٩٩) إنما
سلطانه على الذين يتولونه والذين هم به مشركون (١٠٠) وإذا
بدلنا آية مكان آية والله أعلم بما ينزل قالوا إنما أنت مفتر
بل أكثرهم لا يعلمون (١٠١) قل نزله روح القدس من ربك
بالحق ليثبت الذين آمنوا وهدى وبشرى للمسلمين (١٠٢)

fesada دخلا yeminlerinizi أيمانكم edinmeyin لا تتخذوا Ve و
بعد ayağınız قدم aksi halde kayar da فتزل aranızda بينكم araç
بما kötülüğü السوء tadarsınız وتذوقوا sebat ثبوتها etmişken
Allah الله yolundan عن سبيل alıkoymanız صددتم sebebiyle
büyük عظيم bir azap vardır عذاب Sizin için ولكم

94) Ve yeminlerinizi aranızda fesada araç edinmeyin, aksi halde (İslâm'da) sebat etmişken ayağınız kayar da Allah yolundan alıkoymanız sebebiyle kötülüğü tadarsınız. Sizin için (ahirette de) büyük bir azap vardır.

ثمنا Allah'ın الله ahdini بعهد değişmeyin لا تشتروا Ve و
هو Allah الله katında عند şüphesiz إنما az bir قليلا karşılığa
kimseler كنتم Şayet إن sizin için لكم daha hayırlıdır خير olan
bilen تعلمون iseniz

95) Ve Allah'ın ahdini az bir karşılığa değişmeyin! Şayet bilen kimseler iseniz, şüphesiz Allah katında olan sizin için daha hayırlıdır.

katındakiler ise وما عند tükenir ينفد Sizin yanınızdaki ما عندكم
الذين صبروا Elbette vereceğiz ولنجزين bâkidir باق Allah الله
en güzeliyle بأحسن mükâfatlarını أجرهم sabırlı davrananlara
yapmakta يعملون olduklarının ما كانوا

96) Sizin yanınızdaki tükenir, Allah katındakiler ise bâkidir. Elbette sabırlı davrananlara yapmakta olduklarının en güzeliyle mükâfatlarını vereceğiz.

أنثى veya أو Erkek من ذكر iyi صالحا amel işlerse عمل kim من
onu mutlaka yaşatırız فلنحيينه mümin مؤمن olarak وهو kadın
elbette لنجزينهم Ve و güzel طيبة bir hayat ile حياة
ما كانوا en güzeli ile بأحسن veririz أجرهم mükâfatlarını
yapmakta يعملون olduklarının

97) Erkek veya kadın, mümin olarak kim iyi amel işlerse, onu mutlaka güzel bir hayat ile yaşatırız. Ve mükâfatlarını, elbette yapmakta olduklarının en güzeli ile veririz.

بالله sığın فاستعذ Kur'an القرآن okuduğun قرأت zaman فإذا
o kovulmuş الرجيم şeytandan من الشيطان Allah'a

98) Kur'an okuduğun zaman o kovulmuş şeytandan Allah'a sığın!

(*)Kur'an'ın rehberliğinden yararlanabilmek için âyette "kovulmuş şeytan"ın vesveselerine karşı Allah Teâlâ'ya sığınmamız öğütlenmekte; böylece dolaylı olarak zihin ve kalbimizi kötü duygu ve düşüncelerden uzaklaştırıp Kur'an'ın ışığına açmamız gerektiğine işaret edilmektedir. Bu öğüt dolayısıyla müslümanların Kur'an okumaya başlarken "besmele"den önce "eûzü" çekmeleri gerekli olmuştur.

bir hakimiyeti سلطان onun له yoktur ليس Gerçek şu ki إنه
yalnız ربهم üzerinde وعلى İman edip de على الذين آمنوا
tevekkül edenler يتوكلون Rablerine

99) Gerçek şu ki: İman edip de yalnız Rablerine tevekkül edenler üzerinde onun (şeytanın) bir hakimiyeti yoktur.

edinenlere على الذين Onun hakimiyeti سلطانه ancak إنما
ortak مشركون O'na به onu هم الذين ve و onu dost يتولونه
koşanlaradır

100) Onun hakimiyeti, ancak onu dost edinenlere ve onu O'na ortak koşanlaradır.

مكان bir âyetin آية biz başka getirdiğimiz بدلنا zaman إذا Ve و
ينزل neyi بما çok iyi bilir أعلم Allah والله bir âyeti آية yerine
bir iftiracısın مفتر Sen أنت ancak إنما dediler قالوا indireceğini
bilmezler لا يعلمون onların çoğu أكثرهم Hayır بل

101) Ve biz bir âyetin yerine başka bir âyeti getirdiğimiz zaman -ki Allah, neyi indireceğini çok iyi bilir- "Sen ancak bir iftiracısın" dediler. Hayır; onların çoğu bilmezler.

من ربك Mukaddes القدس Rûh روح Onu indirdi نزله De ki قل
الذين sebat vermek ليثبت katından hak olarak بالحق Rabbin
بشرى ve و doğru yola iletmek وهدى iman edenlere آمنوا
müslümanları للمسلمين onlara müjde vermek için

102) De ki: Onu, Mukaddes Rûh (Cebrail), iman edenlere sebat vermek, müslümanları doğru yola iletmek ve onlara müjde vermek için, Rabbinin katından hak olarak indirdi.

Ruhulkudüs, kelime olarak : Üzerinde en küçük bir leke bulunmayan, arınmış tertemiz, takdîse lâyık ruh demektir. İsim olarak : Melek Cebrail hakkında kullanılır. Cebrail (a.s) büyük bir enerji ve hayat kaynağı olduğu ve meleklerin en büyüğü bulunduğu için kendisine bu isim verilmiştir. Böylece o çok arınmış, tertemiz kutsal ruh, Kur'ân'ı beşer hayatının gerçek yanıyla tam uyum halinde, insan ruhunun ihtiyaç duyduğu manevî gıdaların en ölçülü ve yararlı düzeyinde, doğruluğun en üst noktasında Rabbından alıp son peygamber Hz. Muhammed'e (a.s) indirmiştir. İnsan düşüncesi ve sözü ona karıştırılmamıştır.

ولقد نعلم أنهم يقولونَ إنما يعلمه بشر لسانُ الذي يلحِدونَ إليه أعجمي وهذا لسانٌ عربي مبِ (١٠٣) إن الذين لا يؤمنونَ بآياتِ اللهِ لا يهدِيهم الله ولهم عذاب أليم (١٠٤) إنما يفتري الكذب الذين لا يؤمنونَ بآياتِ اللهِ وأولئك هم الكاذبونَ (١٠٥) من كفر باللهِ من بعدِ إيمانه إلا من أكره وقلبه مطمئن بالإيمان ولكن من شرح بالكفر صدرا فعليهم غضب من اللهِ ولهم عذاب عظِيم (١٠٦) ذلك بأنهم استحبوا الحياةَ الدنيا على الآخِرةِ وأن الله لا يهدِي القوم الكافرين (١٠٧) أولئك الذين طبع الله على قلوبهم وسمعِهم وأبصارهِم وأولئك هم الغافلونَ (١٠٨) لا جرم أنهم في الآخِرةِ هم الخاسِرونَ (١٠٩) ثم إن ربك للذين هاجروا من بعدِ ما فتِنوا ثم جاهدوا وصبروا إن ربك من بعدِها لغفور رحِيم (١١٠)

و Ve لقد şüphesiz نعلم biz biliyoruz أنهم onların يقولون dediklerini إنما ancak يعلمه Ona öğretiyor بشر bir insan لسان dili الذي يلحدون nisbet ettikleri şahsın إليه Kendisine أعجمي yabancıdır وهذا Halbuki bu لسان lisanıdır عربي Arapça bir apaçık مبين

103) Ve şüphesiz biz onların: "Ona ancak bir insan öğretiyor" dediklerini biliyoruz. Kendisine nisbet ettikleri şahsın dili yabancıdır. Halbuki bu (Kur'an) apaçık bir Arapça lisanıdır.

İbni Ebî Hatim, Husayn tarikiyle Abdullah b. Müslim el-Hadramî'den naklediyor: Bizim iki kölemiz vardı. Birisine Yesar diğerine Cebr deniyordu. Bunlar Sicilyalı (Hıristiyan) idiler. Her ikisi de kendi kitaplarını okuyorlar, bu kitapların ilmini biliyorlardı. Rasulullah (a.s.) da bunlara uğrar. Onların okuduklarını dinlerdi. Bunun üzerine müşrikler: Muhammed (a.s.) bunlardan ilim öğreniyor, dediler. Bu sebeple bu ayet indi.[387]

إن kuşkusuz الذين yok mu لا يؤمنون inanmayanlar بآيات âyetlerine الله Allah'ın لا يهديهم onları doğru yola iletmez الله Allah و ve لهم onlar için عذاب bir azap vardır أليم elem verici

104) Allah'ın âyetlerine inanmayanlar yok mu, kuşkusuz Allah onları doğru yola iletmez ve onlar için elem verici bir azap vardır.

إنما ancak يفتري uydurur الكذب yalan الذين لا يؤمنون inanmayanlar بآيات âyetlerine الله Allah'ın وأولئك İşte هم onlar الكاذبون yalancıların kendileridir

105) Allah'ın âyetlerine inanmayanlar, ancak yalan uydurur. İşte onlar, yalancıların kendileridir.

(*)Yukarıdaki âyetler Kur'ân'da meydana gelen nesih olayı konu edildi. Bir âyetin hükmünün diğer bir âyetle değiştirilmesi üzerinde dikkatle durmamız ilham edilerek ana fikir verildi. Sonra da Kur'ân'ın Ruhulkudüs aracılığıyla Hz. Muhammed (a.s.)'a indirildiği belirtilerek bir insanın böyle bir kitap yazmasının ve ona benzer söz meydana getirmesinin imkânsızlığına işaret edilerek ilâhî kudretin her alanda erişilmez olduğu anlatıldı.

من Kim كفر inkâr ederse بالله Allah'ı من بعد sonra إيمانه iman إلا başka من أكره zorlanan وقلبه kalbi مطمئن dolu بالإيمان iman ile olduğu halde ولكن fakat من kim شرح açarsa بالكفر kâfirliğe صدرا kalbini فعليهم bunlaradır غضب gazabı من الله işte Allah'ın ولهم onlar için عذاب bir azap vardır عظيم büyük

106) Kim iman ettikten sonra Allah'ı inkâr ederse -kalbi iman ile dolu olduğu halde (inkâra) zorlanan başka- fakat kim kalbini kâfirliğe açarsa, işte Allah'ın gazabı bunlaradır; onlar için büyük bir azap vardır.

Peygamberimiz (a.s.) Medine'ye hicret etmek istedikleri zaman Bilâl, Habbab ve Ammar b. Yasir'e eziyet ettiler." Ammar işkenceden kendini korumak için onların hoşuna gidecek bir söz söyledi. Peygamberimiz (a.s.)'e müracaat edip durumu anlatınca Efendimiz (a.s.):

-Bu sözü söylerken kalbin nasıldı? Söylediğin sözden kalbin razı mıydı? Ammar:

-Hayır, dedi. Bunun üzerine Cenab-ı Hak: "Kalbi imanla huzur bulduğu halde inkâra zorlanan kimse müstesna..." ayetini indirdi.[349]

ذلك Bu بأنهم onların ötürüdür استحبوا tercih etmelerinden الحياة hayatını الدنيا dünya على الآخرة ahirete و ve أن kuşkusuz الله Allah'ın لا يهدي hidayete erdirmemesinden القوم topluluğunu الكافرين kâfirler

107) Bu (azap), onların dünya hayatını ahirete tercih etmelerinden ve kuşkusuz Allah'ın kâfirler topluluğunu hidayete erdirmemesinden ötürüdür.

أولئك İşte onlar الذين kimselerdir طبع mühürlediği الله Allah'ın على قلوبهم kalplerini وسمعهم kulaklarını و ve أبصارهم gözlerini و Ve أولئك onlar هم kendileridir الغافلون gafillerin

108) İşte onlar Allah'ın, kalplerini, kulaklarını ve gözlerini mühürlediği kimselerdir. Ve onlar gafillerin kendileridir.

لا جرم Hiç şüphesiz أنهم onlar في الآخرة ahirette هم ta kendileridir الخاسرون ziyana uğrayanların

109) Hiç şüphesiz onlar ahirette ziyana uğrayanların ta kendileridir.

ثم Sonra إن şüphesiz ربك Rabbin للذين yardımcısıdır هاجروا hicret edip من بعد sonra ما فتنوا eziyet edildikten ثم ardından جاهدوا cihad edenlerin da وصبروا sabrederek إن elbette ربك Rabbin من بعدها Bütün bunlardan sonra لغفور çok bağışlayan رحيم pek esirgeyendir

110) Sonra şüphesiz Rabbin, eziyet edildikten sonra hicret edip, ardından da sabrederek cihad edenlerin yardımcısıdır. Bütün bunlardan sonra Rabbin elbette çok bağışlayan, pek esirgeyendir.

(*)Yukarıdaki âyetler, ölüm tehdidi altında kalan bir mü'minin -kalbi imân ile yatışmış bulunduğu halde- diliyle küfre delâlet eden bir söz söylemesinde bir sakınca olmadığı açıklandı. Ancak hiçbir zorlama söz konusu değilken inandıktan sonra küfre dönenlerin ilâhî gazaba çarpılacakları hatırlatılıyor.

kurtarmak için تُجادِلُ nefis نَفْسٍ her كُلُّ gelip تَأْتِي O gün يومَ
karşılığı eksiksiz تُوفى ve و kendi canını عَن نَفْسِها uğraşır
لَا onlara وهم yaptığının عمِلَتْ ما nefse نَفْسٍ her كُلُّ ödenir
asla zulmedilmez يظْلَمون

111) O gün, her nefis gelip kendi canını kurtarmak için uğraşır ve her nefse yaptığının karşılığı eksiksiz ödenir, onlara asla zulmedilmez.

Bu كانَتْ bir ülkeyi قَرية örnek مثَلًا Allah الله verdi ضرب Ve و
ona rızkı رِزقُها gelirdi يأْتِيها huzurlu مطْمئِنةً güvenli آمِنَةً idi
Sonra onlar فَكَفَرتْ yerden مكانٍ her كُلِّ مِن bol bol رغَدًا
فَأَذَاقَها Allah'ın اللهِ nimetlerine karşı بِأَنْعُمِ nankörlük ettiler
ve و açlık الْجوعِ sıkıntısını لِباسَ Allah da الله onlara tattırdı
yaptıklarından يصنَعون ötürü بِما كانُوا korku الْخَوفِ

112) Ve Allah, bir ülkeyi örnek verdi: Bu güvenli, huzurlu idi; ona rızkı her yerden bol bol gelirdi. Sonra onlar Allah'ın nimetlerine karşı nankörlük ettiler. Allah da onlara, yaptıklarından ötürü açlık ve korku sıkıntısını tattırdı.

peygamber رسولٌ onlara geldi de جاءهم Andolsun ki ولَقَدْ
onları فَأَخَذَهم onu ه yalanladılar فَكذبو kendilerinden مِنْهم
zulmederlerken ظَالِمون Onlar وهم azap الْعذَابُ yakalayıverdi

113) Andolsun ki, onlara kendilerinden peygamber geldi de onu yalanladılar. Onlar zulmederlerken azap onları yakalayıverdi.

11-12-13-Bu âyetler, her şeylerini Allah yoluna adayıp hicret eden mü'minlerin kadri yüceltildi. Nankör Mekkeli'ierin ilâhi nimetlere karşı kayıtsız ve ilgisiz kalmaları kınanarak, o yüzden kendilerine iki ayrı azabın dokunduğu konu edildi. Sonra da Medineli'lere o kasaba halkının tutumu misal verilerek çok dikkatli olmaları istenildi.

Allah'ın الله size rızıktan رزقَكُم verdiğin مِما Artık yiyin فَكُلُوا
onun نِعمةَ şükredin اشْكُروا ve و temiz olarak طَيِّبا helâl حلَالًا
yalnız إِياه ediyorsanız كُنْتُم eğer إِنْ Allah'a اللهِ nimetine
ibadet تَعبدون

114) Artık, Allah'ın size verdiği rızıktan helâl ve temiz olarak yiyin, eğer yalnız Allah'a ibadet ediyorsanız, onun nimetine şükredin.

والدم ölü hayvanı الْمَيتَةَ Size علَيكُم haram kıldı حرم sadece إِنما
adına kesilen ما أُهِلَّ ve و domuz الْخِنْزِير etini ولَحم kanı
اضطُر Kim فَمن adına بِهِ Allah'tan اللهِ başkası لِغَير hayvanı
sınırı da ولَا عادٍ saldırmaksızın غَير باغٍ mecbur kalırsa
pek رحِيم çok bağışlayan غَفُور Allah الله Çünkü فَإِن aşmadan
esirgeyendir

115) Size, sadece ölü hayvanı, kanı, domuz etini ve Allah'tan başkası adına kesilen hayvanı haram kıldı. Kim mecbur kalırsa saldırmaksızın, sınırı da aşmadan. Çünkü Allah çok bağışlayan, pek esirgeyendir.

(*)Yukarıda geçen âyetler, Medineli'lere misal verilerek, ilâhî nîmetlerin kıymetini bilip şükrünü yerine getirmeleri öğütlenirken, aynı tavsiyenin bütün mü'minlere yapıldığına işaret edildi. Sonra da helâl ve haram kılma yetkisinin Allah'a ait olduğuna atıf yapılarak dört önemli şeyin haram kılındığına dikkatler çekildi.

يوم تأتي كل نفس تجادل عن نفسها وتوفى كل نفس ما
عملت وهم لا يظلمون (١١١) وضرب الله مثلا قرية كانت
آمنة مطمئنة يأتيها رزقها رغدا من كل مكان فكفرت بأنعم
الله فأذاقها الله لباس الجوع والخوف بما كانوا يصنعون
(١١٢) ولقد جاءهم رسول منهم فكذبوه فأخذهم العذاب
وهم ظالمون (١١٣) فكلوا مما رزقكم الله حلالا طيبا
واشكروا نعمة الله إن كنتم إياه تعبدون (١١٤) إنما حرم
عليكم الميتة والدم ولحم الخنزير وما أهل لغير الله به فمن
اضطر غير باغ ولا عاد فإن الله غفور رحيم (١١٥) ولا تقولوا
لما تصف ألسنتكم الكذب هذا حلال وهذا حرام لتفتروا
على الله الكذب إن الذين يفترون على الله الكذب لا
يفلحون (١١٦) متاع قليل ولهم عذاب أليم (١١٧) وعلى
الذين هادوا حرمنا ما قصصنا عليك من قبل وما ظلمناهم
ولكن كانوا أنفسهم يظلمون (١١٨)

dillerinizin أَلْسِنَتُكُم dayanarak لِما تَصِفُ demeyin لَا تَقُولُوا Ve و
حرام şu da وهذَا helâldir حلَالٌ Bu هذَا uydurduğu yalana الْكَذِب
اللهِ karşı علَى çünkü uydurmuş oluyorsunuz لِتَفْتَروا haramdır
علَى uyduranlar الذِين يفْتَرون Kuşkusuz إِن yalan الْكَذِب Allah'a
kurtuluşa eremezler لَا يفْلِحون yalan الْكَذِب Allah'a اللهِ karşı

116) Ve dillerinizin uydurduğu yalana dayanarak "Bu helâldir, şu da haramdır" demeyin, çünkü Allah'a karşı yalan uydurmuş oluyorsunuz. Kuşkusuz Allah'a karşı yalan uyduranlar kurtuluşa eremezler.

(*)Allah'ın hükümlerini önemsemeyip de haram ve helâl konusunu hafife alarak, aslında kendi keyfi arzularıyla uluorta hükümler koyup bunları Allah'ın hükümleriymiş gibi göstermeye kalkışmak, "az bir faydalanma" yani önemsiz dünya menfaatleri uğruna "Allah üzerine yalan uydurmak", insanı ebedi kurtuluştan mahrum bırakacak ve "elemli bir azab"a götürecek ölçüde ağır bir suçtur.

عذَاب Halbuki onlar için ولَهم Pek az قَلِيلٌ bir menfaattir متَاع
elem verici أَلِيم bir azap vardır

117) Pek az bir menfaattir. Halbuki onlar için elem verici bir azap vardır.

haram حرمنَا yahudi هادوا olanlara da الذِين علَى Ve و
daha مِن قَبلُ sana علَيك anlattıklarımızı ما قَصصنَا kılmıştık
كَانُوا fakat ولَكِن Biz onlara zulmetmedik وما ظَلَمنَاهم önce
haksızlık ediyorlardı يظْلِمون onlar kendilerine أَنْفُسهم

118) Ve sana anlattıklarımızı, daha önce, yahudi olanlara da haram kılmıştık. Biz onlara zulmetmedik, fakat, onlar kendilerine haksızlık ediyorlardı.

(*)En'âm sûresinin 146. âyetinde şöyle sıralanmaktadır: "Yahudilere mahsus olmak üzere bütün tırnaklı hayvanları haram kıldık. Sırtlarında yahut bağırsaklarında taşıdıkları ya da kemiğe kansan yağlar hariç olmak üzere, sığır ve koyunun iç yağ-larını da onlara haram kıldık.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهَالَةٍ Sonra şüphesiz Rabbin yapan kötülük cahillik sebebiyle sonra da tevbe edip bunun ardından durumunu düzeltenleri Kuşkusuz Rabbin onların sonra çok bağışlayan pek esirgeyendir

119) Sonra şüphesiz Rabbin, cahillik sebebiyle kötülük yapan, sonra da bunun ardından tevbe edip durumunu düzeltenleri. Kuşkusuz Rabbin onların (yaptıklarına karşı) sonra çok bağışlayan, pek esirgeyendir.

Gerçekten İbrahim bir ümmetti Allah'a itaatkârdı Hanifti ve değildi müşriklerden de

120) Gerçekten İbrahim bir ümmetti. Allah'a itaatkârdı. Hanifti ve müşriklerden de değildi.

O'nun nimetlerine şükrediciydi Onu seçti ve iletti bir yola doğru

121) O'nun nimetlerine şükrediciydi. Onu seçti ve doğru bir yola iletti.

Ve biz ona verdik dünyada bir güzellik Şüphesiz o ahirette de elbette salihlerdendir

122) Ve biz ona dünyada bir güzellik verdik. Şüphesiz o, ahirette de elbette salihlerdendir.

Bu âyetler, Yahudilerin İslâm'a karşı hasmane tutumları kınanıyor. İbrahim Peygamber'! sevdiklerini iddia ettikleri halde Onun Hanîf dinine uymadıkları konu ediliyor. Sonra da İbrahim Peygamber'in bazı özellikleri üzerinde durularak, neden Hz. Peygamber'in (a.s.) onun dinine uyduğunun sebep ve hikmeti açıklanıyor.

Sonra vahyettik sana uy dinine İbrahim'in Hanif olan O değildi müşriklerden

123) Sonra sana vahyettik: "Hanif olan İbrahim'in dinine uy. O, müşriklerden değildi."

ancak kılınmıştı Cumartesi tatili ihtilaf edenlere onda muhakkak Rabbin hüküm verecektir aralarında günü Kıyamet hakkında şey düştükleri ihtilafa

124) Cumartesi tatili, ancak onda ihtilaf edenlere (farz) kılınmıştı. Kıyamet günü Rabbin, muhakkak onların ihtilafa düştükleri şey hakkında aralarında hüküm verecektir.

Sen çağır yoluna Rabbinin hikmet ve öğütle güzel ve mücadele et onlarla şekilde en güzel Kuşkusuz Rabbin en iyi bilendir kimseleri sapan kendi yolundan ve O çok iyi bilir hidayete erenleri de

125) Sen, Rabbinin yoluna hikmet ve güzel öğütle çağır ve onlarla en güzel şekilde mücadele et! Kuşkusuz Rabbin, kendi yolundan sapan kimseleri en iyi bilendir ve O, hidayete erenleri de çok iyi bilir.

Ve eğer ceza verecekseniz ceza verin misliyle size yapılan işkencenin Ama sabrederseniz elbette o daha hayırlıdır sabredenler için

126) Ve eğer ceza verecekseniz, size yapılan işkencenin misliyle ceza verin. Ama sabrederseniz, elbette o, sabredenler için daha hayırlıdır.

Ve sabret Senin sabrın da ancak Allah'tandır Onlardan dolayı kederlenme duyma kaygı kurmakta oldukları tuzaktan

127) Ve sabret! Senin sabrın da ancak Allah'tandır. Onlardan dolayı kederlenme; kurmakta oldukları tuzaktan kaygı duyma!

Çünkü Allah beraberdir sakınanlar ve ihsan edenlerle

128) Çünkü Allah, sakınanlar ve ihsan edenlerle beraberdir.

(*)Sabrın, kulun Allah ile kurduğu şuur, tefekkür, duygu ve eylem ilişkisine bağlanması hem bu erdemin dinamiğine hem de yüksekliğine İnce bir işarettir. Hz. Peygamber'in, davetini hikmetle ve güzel öğütlerle sürdürmesine, gerektiğinde tartışmalarını da en güzel üslûpla yapmasına, baskı ve eziyetlere karşı sabırlı ve hoşgörülü bir tavır izlemesine ve bunu bir erdem saymasına rağmen düşmanları yine de onu derinden üzecek davranışta bulunuyor; aleyhinde tuzaklar kuruyorlardı. Sûrenin son âyetinde yüce Allah'ın, takva sahiplerinin, yani rabbine derinden saygı duyup her türlü tutum ve davranışlarında O'na karşı sorumlu olduğu bilincini daima canlı tutanların ve güzel işler yapanların, yaptıklarını da güzel yapanların yanında olduğu müjdesini vermektedir.

17 İSRA SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 17. sûresi. İlk ayetinde Peygamberimizin Miracından bahsedildiği için "gece yürütmek" anlamına gelen "İsra" adını almıştır. Bu sureye "Subhân" ve "Benû İsrail" sûresi de denilmiştir. Ayetlerinin sayısı, Kûfelilere göre 111, diğerlerine göre 110'dur. 26, 32, 33 ve 57. ayetlerle 73-80 arası ayetler. Medine'de, diğerleri Mekke'de inmiştir. Kelime sayısı 1563, harf sayısı ise 6460'dır. Ayet sonlarına ahenk veren fasılaları "elif" ve "râ" harfleridir.

Rahim الرحيم Rahman الرحمن Allah'ın اللهِ adıyla بِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

götüren أَسرى الذِي noksan sıfatlardan münezzehtir سبحان
الحرامِ Mescid-i المسجِدِ مِن Bir gece ليلًا kulunu بِعبدِهِ
الذِي باركْنا Aksâ'ya الأقْصى Mescid-i المسجِدِ إِلى Harâm'dan
kendisine bir لِنُرِيه çevresini حولَه mübarek kıldığımız
إِنه âyetlerimizden آياتِنا مِن kısmını gösterelim diye
görendir البصِير işitendir السمِيع O هو gerçekten

1) Bir gece, kendisine âyetlerimizden bir kısmını gösterelim diye (Muhammed) kulunu Mescid-i Harâm'dan, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksâ'ya götüren noksan sıfatlardan münezzehtir; O, gerçekten işitendir, görendir.

Resûlullah (a.s), (İsrâ ve Mi'râc'da) yüksek derecelere, yüce makamlara ulaştığında Allah Tealâ ona vahyetti: "Ey Muhammed, seni ne ile şereflendireyim?" Hz. Peygamber (a.s): "Sana kul olmam nisbetiyle (Sana kul olma şerefiyle şereflendir) Rabbim." dedi de bunun üzerine Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[388]

جعلْناه ve و Kitab'ı الكِتابَ Musa'ya موسى Biz verdik آتينا Ve و
ألا İsrailoğullarına لِبنِي إِسرائِيلَ bir hidayet rehberi هدى kıldık
vekil وكِيلًا Benden başkasını مِن دونِي edinmeyin تتخِذُوا

2) Ve Biz, Musa'ya Kitab'ı verdik ve İsrailoğullarına: "Benden başkasını vekil edinmeyin" diye bir hidayet rehberi kıldık.

نُوحٍ birlikte مع taşıdığımız حملْنا kimselerin من nesli ذُرِية
çok شكُورا bir kul عبدا o idi كان Şunu bilin ki إِنه Nuh ile şükreden

3) (Ey) Nuh ile birlikte (gemide) taşıdığımız kimselerin nesli! Şunu bilin ki o, çok şükreden bir kul idi.

فِي İsrailoğullarına إِلى بنِي إِسرائِيلَ biz bildirdik قضينا Ve و
فِي الأرضِ Sizler fesat çıkaracaksınız لتُفْسِدن Kitap'ta الكِتابِ
علُوا kapılacaksınız diye لتعلُن ve و iki defa مرتينِ yeryüzünde
bir kibre كبِيرا azgınlık derecesinde

4) Ve biz, Kitap'ta İsrailoğullarına: Sizler, yeryüzünde iki defa fesat çıkaracaksınız ve azgınlık derecesinde bir kibre kapılacaksınız, diye bildirdik.

بعثْنا Bunlardan ilkinin أُولاهما zamanı وعد gelince فإِذا جاء
بأْسٍ أُولِي kullarımızı عِبادا لنا üzerinize عليكُم gönderdik
خِلالَ Bunlar dolaşarak aradılar فجاسوا güçlü شدِيدٍ kuvvetli
yerine مفْعولًا bir vaad وعدا Bu idi وكان evlerin الديارِ arasında getirilmiş

سورة الإسراء (١٧)
بسم اللهِ الرحمن الرحِيم
سبحانَ الذِي أسرى بِعبدِهِ ليلًا مِن المسجِدِ الحرامِ إِلى
المسجِدِ الأقْصى الذِي باركْنا حولَه لِنرِيه مِن آياتِنا إِنه هو
السمِيع البصِير (١) وآتينا موسى الكِتاب وجعلْناه هدى لِبنِي
إِسرائِيلَ ألا تتخِذُوا مِن دونِي وكِيلًا (٢) ذُريةَ من حملْنا مع
نوحٍ إِنه كانَ عبدا شكُورا (٣) وقضينا إِلى بنِي إِسرائِيلَ فِي
الكِتابِ لتفْسِدن فِي الأرضِ مرتينِ ولتعلُن علُوا كبِيرا (٤) فإِذا
جاءَ وعد أولاهما بعثْنا عليكُم عِبادا لنا أُولِي بأسٍ شدِيدٍ
فجاسوا خِلالَ الديارِ وكانَ وعدا مفْعولًا (٥) ثُم رددنا لكُم
الكرةَ عليهِم وأمددناكُم بِأموالٍ وبنِين وجعلْناكُم أكْثر نفِيرا
(٦) إِنْ أحسنتم أحسنتم لِأنفُسِكُم وإِنْ أسأْتم فلها فإِذا جاءَ
وعد الآخِرةِ لِيسوءُوا وجوهكُم ولِيدخلُوا المسجِد كما
دخلُوه أولَ مرةٍ ولِيتبروا ما علوا تتبِيرا (٧)

5) Bunlardan ilkinin zamanı gelince, üzerinize güçlü kuvvetli kullarımızı gönderdik. Bunlar, evlerin arasında dolaşarak (sizi) aradılar. Bu, yerine getirilmiş bir vaad idi.

onlara karşı عليهِم tekrar الكرةَ size لكُم verdik رددنا Sonra ثُم
oğullarla بنِين ve و servet بِأموالٍ gücünüzü arttırdık وأمددناكُم
sayınızı نفِيرا daha da أكْثر çoğalttık وجعلْناكُم

6) Sonra onlara karşı size tekrar (galibiyet ve zafer) verdik; servet ve oğullarla gücünüzü arttırdık; sayınızı daha da çoğalttık.

kendinize لِأنفُسِكُم etmiş أحسنتم iyilik ederseniz أحسنتم Eğer إِن
yine kendinize etmiş فلها kötülük ederseniz أسأْتم şayet وإِن
cezalandırma وعد gelince جاء Artık zamanı فإِذا olursunuz
ولِيدخلُوا yüzünüzü وجوهكُم kara etsinler لِيسوءُوا diğer الآخِرةِ
أولَ مرةٍ girdikleri دخلُوه gibi كما yine Mescid'e المسجِد girsinler
علوا her şeyi ما ellerine geçirdikleri لِيتبروا ve و daha önce
tahrip etsinler تتبِيرا büsbütün

7) Eğer iyilik ederseniz kendinize etmiş, şayet kötülük ederseniz yine kendinize etmiş olursunuz. Artık diğer cezalandırma zamanı gelince, yüzünüzü kara etsinler, daha önce girdikleri gibi yine Mescid'e girsinler ve ellerine geçirdikleri her şeyi büsbütün tahrip etsinler.

2-3-4-5-6-7. Ey İsrâiloğulları! Eğer iyi amel işlerseniz, bu ameliniz sizin içindir. Faydası size aittir. Allah onlardan hiçbir şekilde yararlanmaz. Eğer kötü amel işlerseniz, o da aleyhinizedir. Allah, onlardan hiçbir şekilde zarar görmez. Onun, kullarına ihtiyacı yoktur. O'na, ne itaat fayda sağlar, ne de masiyet zarar verir. Yahya (a.s)'yı öldürmek ve Allah'ın haram kıldığı şeyleri yaparak fesat çıkarma zamanınız geldiğinde, tekrar üzerinize düşmanlarınızı gönderdik ki, size hakaret etsinler ve sizi zelil kılmak ve ezmek suretiyle, kötülük ve eziyetlerin izlerini yüzlerinizde görünür hale getirsinler. Beyt-i Makdis'e girip ilk defa onu harap ettikleri gibi yine harap etsinler, Üstün geldikleri her şeyi helak edip yok etsinler. Yüce Allah onlara, bu sefer İran ateşperestlerini musallat etti. Ateşperestler onları yeryüzünde sürgün ettiler, öldürdüler, yurtlarını da harap ettiler

وإن size merhamet ederيرحمكم أن Rabbinizربكم Belkiعسى biz de sizi yine عدنا siz eğer yine dönersenizعدتم fakat للكافرين cehennemiجهنم Biz yaptık وجعلنا cezalandırırız hapishaneحصيرا kâfirler için

8) Belki Rabbiniz size merhamet eder; fakat siz eğer yine (fesatçılığa) dönerseniz, biz de sizi yine cezalandırırız. Biz cehennemi kâfirler için bir hapishane yaptık.

iletirهي للتي yola يهدي Kur'anالقرآن buهذا Şüphesiz kiإن أقوم en doğruوبشر müjdelerالمؤمنين müminlereالذين يعملون kendileri için لهم أن iyiالصالحات davranışlarda bulunan büyükكبيرا bir mükâfatأجرا olduğunu

9) Şüphesiz ki bu Kur'an en doğru yola iletir; iyi davranışlarda bulunan müminlere, kendileri için büyük bir mükâfat olduğunu müjdeler.

inanmayanlaraيؤمنون لا gelinceالذين kuşkusuzأن Veو bir عذابا onlar için deلهم hazırlamışızdırأعتدنا ahireteبالآخرة elemliأليما azap

10) Ve kuşkusuz ahirete inanmayanlara gelince, onlar için de elemli bir azap hazırlamışızdır.

istediği kadarدعاءه şerri de بالشر insanالإنسان ister يدع Ve و pek acelecidirعجولا İnsanالإنسان وكان hayrıبالخير

11) Ve insan hayrı istediği kadar şerri de ister. İnsan pek acelecidir.

آيتين gündüzü النهار ve و geceyiالليل biz yarattıkجعلنا Ve و الليل silipآية Nitekim karanlığını فمحونا birer âyet olarak ayrıca مبصرة gündüzünالنهار آية getirdik وجعلنا gecenin من ربكم nimetleriniفضلا araştırmanızlلتبتغوا aydınlığını yıllarınالسنين sayıعدد bilmeniz içinولتعلموا Rabbinizin açık تفصيلا İşte bizفصلناه şeyiشيء herوكل hesabınıوالحساب açık anlattık

12) Ve biz, geceyi ve gündüzü birer âyet (delil) olarak yarattık. Nitekim, Rabbinizin nimetlerini araştırmanız, ayrıca, yılların sayı ve hesabını bilmeniz için gecenin karanlığını silip, aydınlatan gündüzün aydınlığını getirdik. İşte biz, her şeyi açık açık anlattık.

في bağladıkطائره amelini ألزمناه insanınإنسان herكل Ve و günündeيوم Onun içinله çıkarırızونخرج boynunaعنقه منشورا önüne konacakيلقاه bir kitap كتابا kıyametالقيامة açılmış olarak

13) Ve her insanın amelini boynuna bağladık. Onun için kıyamet gününde, açılmış olarak önüne konacak bir kitap çıkarırız.

اليوم kendi nefsinبنفسك yeterكفى Kitabınıكتابك okuاقرأ hesap sorucu olarakحسيبا sanaعليك Bugün

14) Kitabını oku! Bugün sana hesap sorucu olarak kendi nefsin yeter.

seçmiş يهتدي bunu ancakفإنما hidayet yolunuاهتدى Kimمن kim de ضل kim deومن kendi iyiliği içinلنفسه olur kendi عليها sapmışيضل olurفإنما doğruluktan saparsa Hiçbir günahkârوازرة yükünü üslenmez تزر ولا zararına azap معذبين Bizكنا değilizوما başkasınınأخرى günahوزر bir peygamberرسولا göndermedikçeحتى نبعث edecek

15) Kim hidayet yolunu seçerse, bunu ancak kendi iyiliği için seçmiş olur; kim de doğruluktan saparsa, kendi zararına sapmış olur. Hiçbir günahkâr, başkasının günah yükünü üslenmez. Biz, bir peygamber göndermedikçe azap edecek değiliz.

Bu ayet-i kerime: "Ey Mekke halkı, Muhammed'e itaat etmeyin. Bu günah ise günahınız boynuma olsun," diyen Velîd hakkında nazil olmuştur.[350]

bir قرية helâk etmekنهلك أن istediğimizأردنا zamanإذا Veو şımarmışفسقوا elebaşılarına مترفيها emrederizأمرنا ülkeyi helâkeالقول Böyleceعليها müstahak olur فحق orada فيها darmadağın ederizتدميرا biz de orayıفدمرناها

16) Ve bir ülkeyi helâk etmek istediğimiz zaman, orada şımarmış elebaşılarına (iyilikleri) emrederiz; Böylece, helâke müstahak olur; biz de orayı darmadağın ederiz.

من nesillerdenالقرون من helâk ettikأهلكنا nicelerini كم Veو Rabbinبربك yeterlidirكفى ve و Nuh'tanنوح sonrakiبعد بصيرا haberdarخبيرا Kullarınınعباده günahlarından بذنوب gören olarak

17) Ve Nuh'tan sonraki nesillerden nicelerini helâk ettik. Kullarının günahlarından haberdar ve gören olarak Rabbin yeterlidir.

من كَانَ يرِيد الْعاجِلَةَ عجلْنا لَه فِيها ما نشاءُ لِمن نرِيد ثُم
جعلْنا لَه جهنم يصلَاها مذْموما مدحورا (١٨) ومن أَراد
الْآخِرةَ وسعى لَها سعيها وهو مؤمِن فَأُولَئِك كَانَ سعيهم
مشكُورا (١٩) كُلًا نمِد هؤلَاء وهؤلَاءِ مِن عطَاءِ ربك وما كَانَ
عطَاءُ ربك محظُورا (٢٠) انظُر كَيف فَضلْنا بعضهم علَى
بعضٍ ولَلْآخِرةُ أَكْبر درجاتٍ وأَكْبر تفْضِيلًا (٢١) لَا تجعلْ مع
اللهِ إِلَها آخر فَتقْعد مذْموما مخذُولًا (٢٢) وقَضى ربك أَلَا
تعبدوا إِلَا إِياه وبِالْوالِدين إِحسانا إِما يبلُغن عِندك الْكِبر
أَحدهما أَو كِلَاهما فَلَا تقُلْ لَهما أُف ولَا تنهرهما وقُلْ لَهما
قَولًا كَرِ ا (٢٣) واخفِض لَهما جناح الذل مِن الرحمةِ وقُلْ
رب ارحمهما كَما ربيانِي صغِ ا (٢٤) ربكُم أَعلَم بِما فِي
نفُوسِكُم إِنْ تكُونوا صالِحِ فَإِنه كَانَ لِلْأَوابِ غَفُورا (٢٥)
وآتِ ذَا الْقُربى حقه والْمِسكِ وابن السبِيل ولَا تبذر تبذِيرا
(٢٦) إِن الْمبذرين كَانوا إِخوانَ الشياطِ وكَانَ الشيطَانُ لِربهِ
كَفُورا (٢٧)

عجلْنَا geçenالْعاجِلَةَ hayatı dilerseيرِيد كَان Her kimمن
نُرِيد kimseyeلِمن dilediğimizنَشَاء ما onuفِيها buلَه çarçabuk
cehennemeجهنم onuلَه gireceğiجعلْنَا sonra daثُم veririz
kovulmuş olarakمدحورا kınanmışمذْموما sokarızيصلَاها

18) Her kim bu çarçabuk geçen hayatı dilerse onu, dilediğimiz kimseye veririz, sonra da onu, kınanmış, kovulmuş olarak gireceği cehenneme sokarız.

لَها çalışırsaسعى ve و ahiretiالْآخِرةَ dilerأَراد kim deمن Ve و
bir mümin مؤمِن olarak وهو yaraşır bir çaba ileسعيها ona
makbuldürمشكُورا çalışmalarıسعيهم كَان işte bunlarınفَأُولَئِك

19) Ve kim de ahireti diler ve bir mü'min olarak ona yaraşır bir çaba ile çalışırsa, işte bunların çalışmaları makbuldür.

مِن bunlara daوهؤُلَاءِ onlara daهؤُلَاء veririzنُمِد Hepsineكُلًا
ihsanıعطَاء değildirوما كَان Rabbininربك ihsanındanعطَاءِ
kısıtlanmışمحظُورا Rabbininربك

20) Hepsine, onlara da bunlara da Rabbinin ihsanından (istediklerini) veririz. Rabbinin ihsanı kısıtlanmış değildir.

kiminiبعضهم biz kılmışızdırفَضلْنَا nasılكَيف Baksanaانظُر
daha أَكْبر Elbette ki ahiretولَلْآخِرةُ kimindenبعض üstünعلَى
farkları تَفْضِيلًا üstünlükأَكْبر ve و dereceدرجاتٍ büyüktür
bakımından

21) Baksana, biz kimini kiminden nasıl üstün kılmışızdır! Elbette ki ahiret, derece ve üstünlük farkları bakımından daha büyüktür.

آخَر bir ilâhإِلَها Allah ileاللهِ birlikteمع daha tanımaتَجعلْ لَا
terk مخْذُولًا kınanmışمذْموما kendi başına kalırsınفَتَقْعد Sonra
edilmiş olarak

22) Allah ile birlikte bir ilâh daha tanıma! Sonra kınanmış, kendi başına terk edilmiş olarak kalırsın.

kendisine تَعبدوا sadeceأَلَّا Rabbinربك emrettiقَضى Veو
ana-وبِالْوالِدين kesinإِياه bir şekildeإِلَّا kulluk etmenizi
عِنْدك gelirseيبلُغَن إِما iyi davranmanızıإِحسانًا babanıza da
veyaأَو Onlardan biriأَحدهما yaşlanırsaالْكِبر senin yanında
ولَا ofأُف kendilerineلَهما bile demeتَقُلْ فَلَا her ikisiكِلَاهما
sözقَولًا ikisine deلَهما söyleوقُلْ onları azarlamaتَنْهرهما
güzelكَرِيما

23) Ve Rabbin, sadece kendisine kulluk etmenizi, ana-babanıza da iyi davranmanızı kesin bir şekilde emretti. Onlardan biri veya her ikisi senin yanında yaşlılık gelirse, kendilerine "of" bile deme; onları azarlama; ikisine de güzel söz söyle.

(*)Yukarıdaki âyetlerle dünyayı kendilerine amaç seçip gününü gün edenler kınandı. Bir ülkenin yıkılıp yok olmasının başlıca nedenleri üzerinde durularak, refah içinde yüzen şımarık zenginlerin her türlü kutsal değerlere sırt çevirmeleri ve ahlâkî kuralları çiğnemeleri misal verildi. Sonra da Nuh (a.s.) kavmine dikkatler çekilerek yıkılıp yok edilmelerinin sebepleri üzerinde düşünmemiz istendi.

üzerlerine الذل kanatجنَاح onlarıلَهما esirgeyerekاخْفِض Ve و
رب diyerekقُلْ veو alçak gönüllülükleمِن الرحمةِ ger
كَما şimdi de sen onlara rahmet et ارحمهما Rabbim dua et
Küçüklüğümdeصغِيرا onlar beni nasıl yetiştirmişlerse ربيانِي

24) Ve onları esirgeyerek alçak gönüllülükle üzerlerine kanat ger ve: "Rabbim! Küçüklüğümde onlar beni nasıl yetiştirmişlerse, şimdi de sen onlara (öyle) rahmet et!" diyerek dua et.

sizin نُفُوسِكُم فِي بِما çok iyi bilirأَعلَم Rabbinizربكُم
فَإِنَّه siz iyiصالِحِين olursanızتَكُونُوا Eğerإِن kalplerinizdekini
غَفُورا tevbeye yönelenleriلِلْأَوابِين كَان şunu bilin ki O
bağışlayıcıdır

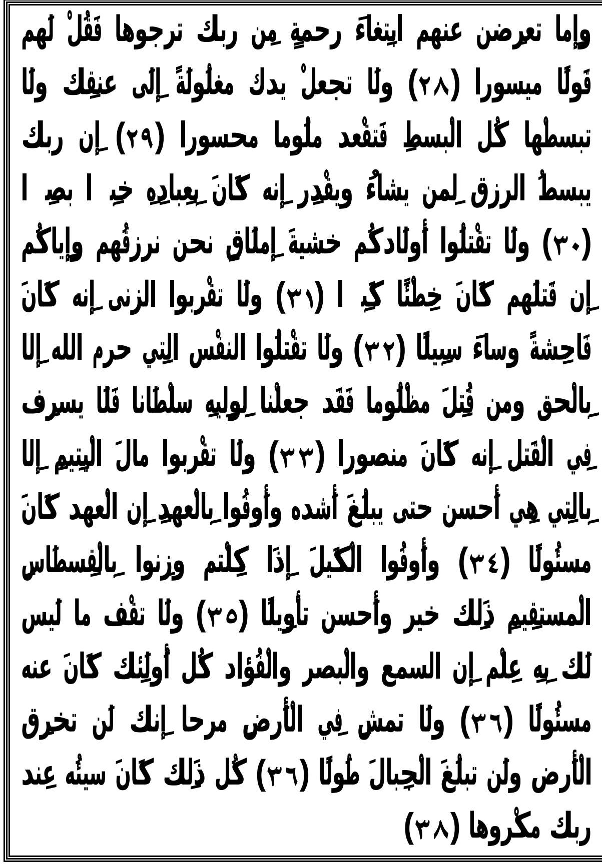
25) Rabbiniz sizin kalplerinizdekini çok iyi bilir. Eğer siz iyi olursanız, şunu bilin ki O, tevbeye yönelenleri bağışlayıcıdır.

والْمِسكِين hakkınıحقَّه bir de akrabayaذَا الْقُربى verآتِ Veو
saçıp savurmaتُبذِّر لَا Ve و yolda kalmışaوابن السبِيل yoksula
gereksiz yere deتَبذِيرا

26) Ve bir de akrabaya, yoksula, yolda kalmışa hakkını ver. Ve gereksiz yere de saçıp savurma.

إِخْوان böylesineكَانُوا saçıp savuranlarالْمبذِّرِين Kuşkusuzإِن
Şeytan iseالشيطَان idiوكَان şeytanlarınالشياطِين kardeşleridir
çok nankörكَفُورا Rabbine karşıلِربهِ

27) Kuşkusuz böylesine saçıp savuranlar şeytanların kardeşleridir. Şeytan ise Rabbine karşı çok nankör idi.

وإما تعرضن عنهم ابتغاءَ رحمةٍ من ربك ترجوها فقُلْ لهم
قولًا ميسورا (٢٨) ولا تجعلْ يدك مغلولةً إلى عنقك ولا
تبسطها كُل البسطِ فتقعُد ملوما محسورا (٢٩) إن ربك
يبسطُ الرزق لمن يشاءُ ويقْدِر إنه كانَ بعبادِه خبيرا بصيرا
(٣٠) ولا تقتلوا أولادكُم خشيةَ إملاق نحن نرزقُهم وإياكُم
إن قتلهم كانَ خِطئًا كبيرا (٣١) ولا تقْربوا الزنى إنه كانَ
فَاحِشةً وساءَ سبيلًا (٣٢) ولا تقْتلوا النفْس التي حرم الله إلا
بالحق ومن قُتِلَ مظلوما فقد جعلنا لوليه سلطانا فلا يسرف
في القتل إنه كانَ منصورا (٣٣) ولا تقْربوا مالَ اليتيم إلا
بالتي هي أحسن حتى يبلغَ أشده وأوفوا بالعهدِ إن العهد كانَ
مسئولًا (٣٤) وأوفوا الكيلَ إذَا كِلتم وزنوا بالقسطاس
المستقيم ذَلك خير وأحسن تأويلا (٣٥) ولا تقْف ما ليس
لك به علم إن السمع والبصر والفؤاد كُل أولئك كانَ عنه
مسئولًا (٣٦) ولا تمش في الأرض مرحا إنك لن تخرق
الأرض ولن تبلغَ الجبالَ طولًا (٣٦) كُل ذَلك كانَ سيئه عند
ربك مكْروها (٣٨)

onlarınعنْهم yüzlerine bakamıyorsanتُعرضن eğerإماVeو
Rabbindenمن ربك bir rahmet içinرحمةٍ kavuşmasını ابتِغَاء
قولًا hiç olmazsa kendilerine söyle فقُلْ لهم umduğun تَرجوها
gönül alıcıميسوراbir söz

28) Ve eğer Rabbinden kavuşmasını umduğun bir rahmet için onların yüzlerine bakamıyorsan, hiç olmazsa kendilerine gönül alıcı bir söz söyle.

إلى عنُقِك bağlayıp sıkı مغْلولةً eliniيدك olmaتَجعل لا Veو
فتَقْعُد eli açık daالبسطِ büsbütünكُل olmaتَبسطْها ولا boynuna
hasretini çekerمحسورا kınanırملوما Sonra durursun

29) Ve elini boynuna bağlayıp sıkı (cimri) olma; büsbütün eli açık da (müsrif) olma. Sonra kınanır, hasretini çeker durursun.

لِمن يشَاء rızkıالرزقَ bol verirيبسطُ Rabbinربك Kuşkusuzإن
كان Şüphesiz ki Oإنه dilediğine daraltırويقْدِر dilediğine
çok iyi görürبصيرا haberdardırخَبيرا kullarındanبِعبادِه

30) Kuşkusuz Rabbin rızkı dilediğine bol verir, dilediğine daraltır. Şüphesiz ki O, kullarından haberdardır, (onları) çok iyi görür.

خَشْيةَ çocuklarınızınأَولادَكُم canına kıymayınتَقْتُلُوا لا Veو
onların da rızkınızı نَرزقُهم Bizنَحن geçimإملاق endişesi ile
Onları öldürmekقتْلَهم gerçektenإن sizin deوإياكُم veririz
büyükكَبيرا bir suçturخِطْئًا كان

31) Ve geçim endişesi ile çocuklarınızın canına kıymayın. Biz, onların da sizin de rızkınızı veririz. Onları öldürmek gerçekten büyük bir suçtur.

فَاحِشَةً كان Zira oإنه zinayaالزنَى yaklaşmayınتَقْربوا لا Veو
bir yoldurسبيلًا çok kötüساء ve و hayâsızlıktır

32) Ve zinaya yaklaşmayın. Zira o, bir hayâsızlıktır ve çok kötü bir yoldur.

muhteremحرم kıldığıالتِي canaالنفْس kıymayınتَقْتُلُوا لا Ve و
Bir ومن haklı bir sebepبِالْحق olmadıkçaإلا Allah'ınالله
verdikجعلْنَا ancakفَقَد zulmenمظلُوما öldürülürseقُتِلَ kimse
Ancak ileri gitmesinيسرفْ فلَا yetkiسلْطَانًا onun velîsineلِوليه
alacağını almıştırمنصورا كان Zaten oإنه kısastaفِي القَتْل

33) Ve haklı bir sebep olmadıkça Allah'ın muhterem kıldığı cana kıymayın. Bir kimse zulmen öldürülürse, ancak onun velîsine yetki verdik. Ancak kısasta ileri gitmesin. Zaten o, alacağını almıştır.

بِالتِي ancakإلا yetiminالْيتيم malınaمالَ yaklaşınتَقْربوا لا Ve و
أَشُدَه erinceyeيبلُغَ kadarحتى en güzelأَحسن هِي bir niyetle
إن Verdiğiniz sözü deبِالْعهد yerine getirinوأَوفُوا rüşdüne
sorumluluğuمسئُولًا gerektirirكان verilen sözالعهد Çünkü

34) Ve yetimin malına, rüşdüne erinceye kadar, ancak en güzel bir niyetle yaklaşın. Verdiğiniz sözü de yerine getirin. Çünkü verilen söz, sorumluluğu gerektirir.

و ölçtüğünüzكِلْتُم zamanإذَا ölçünالْكَيلَ tastamamأَوفُوا Veو
خَير Buذَلك doğruالْمستَقِيم ile tartınبِالْقِسطَاس teraziوزِنُوا ve
hem de neticesi تَأْوِيلًا hem daha iyidirوأَحسن daha hayırlıdır
bakımından

35) Ve ölçtüğünüz zaman tastamam ölçün ve doğru terazi ile tartın. Bu, hem daha iyidir hem de neticesi bakımından daha hayırlıdır.

بِهِ ardınaلَك bulunmayanلَيس şeyinما düşmeتَقْفُ لا Ve و
ve و gözوالْبصر kulakالسمع Çünküإن bilginعِلْم hakkında
مسئُولًا ondanعنْه كان bunlarınأُولَئِك hepsiكُل gönülالْفُؤَاد
sorumludur

36) Ve hakkında bilgin bulunmayan şeyin ardına düşme. Çünkü kulak, göz ve gönül, bunların hepsi ondan sorumludur.

مرحا yeryüzündeفِي الْأَرض dolaşmaتَمش لا Ve و
ne yeriالْأَرض yarabilirتَخْرِقَ لَن Çünkü senإنك böbürlenerek
ululukطُولًا ne de dağlarlaالْجِبالَ yarışına girebilirsinولَن تَبلُغَ

37) Ve yeryüzünde böbürlenerek dolaşma. Çünkü sen ne yeri yarabilir ne de dağlarla ululuk yarışına girebilirsin.

nezdindeعِنْد kötüسيئُه olanlarıكان bunlarذَلِك Bütünكُل
sevimsizdirمكْروها Rabbininربك

38) Bütün bunlar kötü olanları, Rabbinin nezdinde sevimsizdir.

Yukarıdaki âyetlerde geçen dinî ve ahlâkî buyrukları şöylece sıralamak mümkündür:

1,Allah'ın birliğini tanımak, bir olan Allah'a inanmak. 2,Ana babaya iyi davranmak. 3,Akrabaya ve muhtaçlara iyilik etmek, hayır yapmak, 4,Hem cimrilikten hem israftan sakınmak. 5,Çocukların hayatını korumak. 6,Zinadan, fuhuştan kaçınmak. 7,Adam öldürmemek. 8,Yetim malı yememek. 9,Verilen sözü tutmak. 10,Ölçüyü ve tartıyı tam yapmak. 11,Bitmediği şeyin peşine düşmemek, bilgisiz hüküm vermemek. 12,Büyüklük taslamaktan sakınmak.

Rabbininربك sanaإليك vahyettiğiمما أوحى İşte bunlarذلك
الله ile birlikteمع edinmeولا تجعل hikmetlerdirمن الحكمة
في جهنم sonra atılırsınفتلقى başkaآخر ilâhإلها Allah
uzaklaştırılmış olarakمدحورا kınanmışملوما cehenneme

39) İşte bunlar, Rabbinin sana vahyettiği hikmetlerdir. Allah ile birlikte başka ilâh edinme; sonra kınanmış, uzaklaştırılmış olarak cehenneme atılırsın.

erkek بالبنين Rabbinizربكم sizin için ayırdı daأفأصفاكم
kendisi meleklerdenمن الملائكة mı edindiواتخذçocukları
söylüyorsunuzلتقولون Gerçekten sizإنكم kız çocuklarإناثا
çok büyükعظيما bir sözقولا

40) Rabbiniz, erkek çocukları sizin için ayırdı da, kendisi meleklerden kız çocuklar mı edindi! Gerçekten siz, (vebali) çok büyük bir söz söylüyorsunuz.

في هذا biz türlü şekillerde tekrar ettikصرفنا Andolsunولقد
onların akıllarını başlarına ليذكروا Kur'an'daالقرآن bu
إلا onlara bir şey sağlamıyorما يزيدهم Veو toplamaları için
daha da kaçıp uzaklaşmaktanنفورا başka

41) Andolsun biz, onların akıllarını başlarına toplamaları için bu Kur'an'da türlü şekillerde tekrar ettik. Ve onlara, daha da kaçıp uzaklaşmaktan başka bir şey sağlamıyor.

birlikte başka ilâhlar daمعه bulunsaydıكان Eğerلو De kiقل
o takdirde onlarإذا söyledikleriيقولون gibiكما Allahآلهة
سبيلا Arş'ınالعرش sahibi olanaإلى ذي ulaşmak içinلابتغوا
çareler arayacaklardı

42) De ki: Eğer söyledikleri gibi Allah ile birlikte başka ilâhlar da bulunsaydı, o takdirde onlar, Arş'ın sahibi olana ulaşmak için çareler arayacaklardı.

يقولون şeylerdenعما O وتعالى onların münezzehtir سبحانه
son derece yücedirكبيرا uludurعلواsöyledikleri

43) O, onların söyledikleri şeylerden münezzehtir; son derece yücedir, uludur.

Yediالسبع gökالسماوات herkes O'nuله tesbih ederتسبح
وإن من شيء bunlarda bulunanمن فيهن ve و yerوالأرض
ه övgü ileبحمد tesbih etmeyenيسبح yokturإلا hiçbir şey
تسبيحهم anlamazsınızتفقهون لا Ne var ki sizولكن O'nu
غفورا halîmdirحليما كان Oإنه onların tesbihini
bağışlayıcıdır

44) Yedi gök, yer ve bunlar (arasın)da bulunan herkes O'nu tesbih eder. O'nu övgü ile tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur. Ne var ki siz, onların tesbihini anlamazsınız. O, halîmdir, bağışlayıcıdır.

biz جعلنا Kur'anالقرآن okuduğunقرأت zamanإذا Ve و
الذين لا يؤمنون arasınaوبين seninleبينك çekeriz
gizleyiciمستورا bir örtüحجابا ahireteبالآخرة inanmayanların

45) Ve biz, Kur'an okuduğun zaman, seninle ahirete inanmayanların arasına gizleyici bir örtü çekeriz.

ذلك مما أوحى إليك ربك من الحكمة ولا تجعل مع الله إلها
آخر فتلقى في جهنم ملوما مدحورا (٣٩) أفأصفاكم ربكم
بالبنين واتخذ من الملائكة إناثا إنكم لتقولون قولا عظيما (٤٠)
ولقد صرفنا في هذا القرآن ليذكروا وما يزيدهم إلا نفورا (٤١)
قل لو كان معه آلهة كما يقولون إذا لابتغوا إلى ذي العرش
سبيلا (٤٢) سبحانه وتعالى عما يقولون علوا كبيرا (٤٣) تسبح
له السماوات السبع والأرض ومن فيهن وإن من شيء إلا يسبح
بحمده ولكن لا تفقهون تسبيحهم إنه كان حليما غفورا (٤٤)
وإذا قرأت القرآن جعلنا بينك وبين الذين لا يؤمنون بالآخرة
حجابا مستورا (٤٥) وجعلنا على قلوبهم أكنة أن يفقهوه وفي
آذانهم وقرا وإذا ذكرت ربك في القرآن وحده ولوا على
أدبارهم نفورا (٤٦) نحن أعلم بما يستمعون به إذ يستمعون
إليك وإذ هم نجوى إذ يقول الظالمون إن تتبعون إلا رجلا
مسحورا (٤٧) انظر كيف ضربوا لك الأمثال فضلوا فلا
يستطيعون سبيلا (٤٨) وقالوا أئذا كنا عظاما ورفاتا أئنا
لمبعوثون خلقا جديدا (٤٩)

أن bir kapalılıkأكنة ayrıca kalplerineقلوبهم جعلنا على Veو
وقرا kulaklarınaفي آذانهم ve و onu anlamamaları içinيفقهوه
ربك sen yâdettiğinذكرت zamanإذا Veو bir ağırlık veririz
gerisin geriولوا birliğiniوحده Kur'an'daفي القرآن Rabbinin
canları sıkılmış haldeنفورا onlarهم dönüp giderlerعلى أدبار

46) Ve ayrıca, onu anlamamaları için kalplerine bir kapalılık ve kulaklarına bir ağırlık veririz. Ve sen, Kur'an'da Rabbinin birliğini yâdettiğin zaman onlar, canları sıkılmış halde, gerisin geri dönüp giderler.

ne إذ onlarınبه dinlediklerininبما يستمعون biliriz أعلم Bizنحن
kendiهم zamanوإذ seniإليك dinlerkenيستمعون maksatla
dedikleriيقول zamanإذ aralarında fısıldaştıklarıنجوى
başkasınaإلا uymuyorsunuzتتبعون إن o zalimlerinالظالمون
büyülenmişمسحورا bir adamdanرجلا

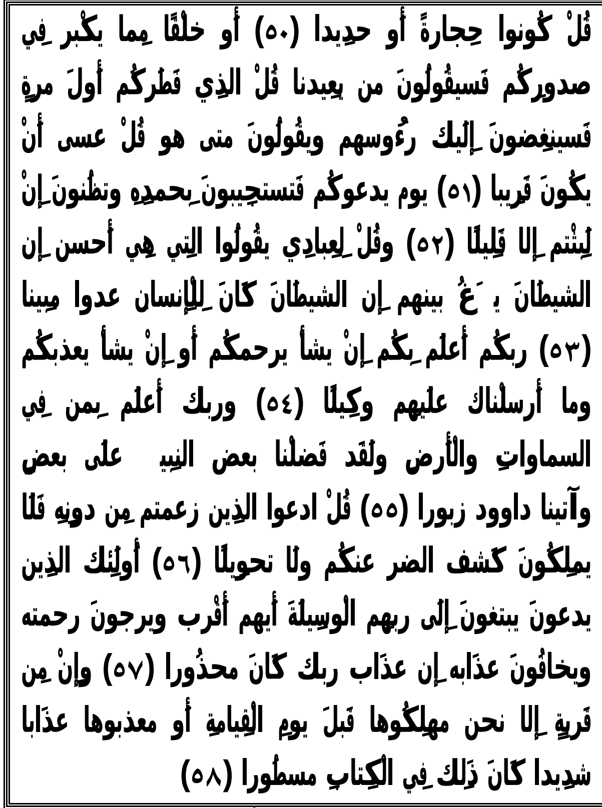
47) Biz, onların seni dinlerken ne maksatla dinlediklerini, kendi aralarında fısıldaştıkları zaman o zalimlerin: "Siz, büyülenmiş bir adamdan başkasına uymuyorsunuz" dedikleri zaman biliriz.

senin içinلك yaptılarضربوا ne türlüكيف Baksanaانظر
فلا يستطيعون Bu yüzden saptılar kiفضلوا benzetmelerالأمثال
yoluسبيلا artık bulamayacaklardır

48) Baksana; senin için ne türlü benzetmeler yaptılar! Bu yüzden, saptılar ki, artık yolu bulamayacaklardır.

عظاما Sahi bizكنا öyle miأئذا onlar dediler kiقالوا Ve و
olmuş ikenأئنا kokuşmuş toprak ورفاتا ve و kemik yığını
yepyeniجديدا bir hilkatteخلقا diriltileceğizلمبعوثون

49) Ve onlar dediler ki: Sahi biz, bir kemik yığını ve kokuşmuş toprak olmuş iken, yepyeni bir hilkatte diriltileceğiz, öyle mi?

قُلْ كُونوا حِجارةً أو حدِيدا (٥٠) أو خلقًا مِما يكْبر فِي
صدورِكُم فسيقُولُونَ من يعِيدنا قُلْ الذِي فطركُم أولَ مرةٍ
فسينغِضونَ إليك رءُوسهم ويقُولُونَ متى هو قُلْ عسى أنْ
يكُونَ قريبا (٥١) يوم يدعوكُم فتستجِيبونَ بِحمدِهِ وتظُنونَ إنْ
لبِثْتم إلا قلِيلًا (٥٢) وقُلْ لِعِبادِي يقُولُوا التِي هِي أحسن إن
الشيطانَ ينزغُ بينهم إن الشيطانَ كانَ لِلْإِنسانِ عدوا مبِينا
(٥٣) ربكُم أعلَم بِكُم إنْ يشأ يرحمكُم أو إنْ يشأ يعذبكُم
وما أرسلْناك عليهِم وكِيلًا (٥٤) وربك أعلَم بِمن فِي
السماواتِ والْأَرضِ ولَقد فضلْنا بعض النبِيين على بعضٍ
وآتينا داوود زبورا (٥٥) قُلْ ادعوا الذِين زعمتم مِن دونِهِ فلَا
يملِكُونَ كشف الضر عنكُم ولَا تحوِيلًا (٥٦) أولَئِك الذِين
يدعونَ يبتغونَ إلَى ربهِم الْوسِيلَةَ أيهم أقْرب ويرجونَ رحمته
ويخافُونَ عذابه إن عذاب ربك كانَ محذُورا (٥٧) وإنْ مِن
قريةٍ إلا نحن مهلِكُوها قبلَ يومِ الْقِيامةِ أو معذبوها عذابا
شدِيدا كانَ ذَلِك فِي الْكِتابِ مسطُورا (٥٨)

demir حدِيدا ister أو İster taş حِجارةً olun كُونوا De ki قُلْ

50) De ki: "İster taş olun, ister demir",

imkânsız يكْبر isterse herhangi مِما bir yaratık خلْقًا Yahut أو
Diyecekler ki فسيقُولُونَ gönlünüzde فِي صدورِكُم gibi görünen
الذِي فطركُم De ki قُلْ Bizi tekrar döndürecek? يعِيدنا kim من
Bunun üzerine alaylı فسينْغِضون kez مرةٍ ilk أولَ Sizi yaratan
ve و onlar başlarını sallayacak رءُوسهم sana إليك bir tarzda
عسى De ki قُلْ o? هو Ne zamanmış متى diyecekler يقُولُون
Yakın قريبا olsa يكُون أن gerek

51) Yahut isterse gönlünüzde imkânsız gibi görünen herhangi bir yaratık! Diyecekler ki: "Bizi tekrar (hayata) kim döndürecek?" De ki: Sizi ilk kez yaratan. Bunun üzerine onlar sana alaylı bir tarzda başlarını sallayacak ve "Ne zamanmış o?" diyecekler. De ki: Yakın olsa gerek.

çağrısına uyarsınız فتستجِيبون sizi çağıracağı يدعوكُم gün يوم
إن لبِثْتم sanırsınız تظُنون ve و O kendisine hamdederek بِحمدِهِ
çok az إلا قلِيلًا kaldığınızı

52) O, sizi çağıracağı gün, kendisine hamdederek çağrısına uyarsınız ve (dirilmeden önceki halinizde) çok az kaldığınızı sanırsınız.

التِي هِي söylesinler يقُولُوا kullarıma لِعِبادِي söyle قُلْ Ve و
bozar ينزغُ şeytan الشيطان Elbette إن en güzelini أحسن sözün
insanın كان لِلْإِنسان şeytan الشيطان Çünkü إن aralarını بينهم
apaçık مبِينًا düşmanıdır عدوا

53) Ve kullarıma söyle, sözün en güzelini söylesinler. Elbette şeytan aralarını bozar. Çünkü şeytan, insanın apaçık düşmanıdır.

dilerse يشأ Eğer إن sizi بِكُم en iyi bilendir أعلَم Rabbiniz ربكُم
sizi يعذبكُم dilerse إن يشأ veya أو size merhamet eder يرحمكُم
onların عليهِم Biz seni göndermedik وما أرسلْناك cezalandırır
bir vekil olarak وكِيلًا üstüne

54) Rabbiniz, sizi en iyi bilendir. Eğer dilerse size merhamet eder; veya dilerse sizi cezalandırır. Biz, seni onların üstüne bir vekil olarak göndermedik.

فِي السماواتِ herkesi بِمن en iyi bilendir أعلَم Rabbin ربك Ve و
biz فضلْنا Gerçekten ولَقد yerde olan الْأَرض ve و göklerde
بعض üstün على peygamberlerin النبِيين kimini بعض kıldık
Zebur'u زبورا Davud'a da داوود verdik وآتينا kiminden

55) Ve Rabbin, göklerde ve yerde olan herkesi en iyi bilendir. Gerçekten biz, peygamberlerin kimini kiminden üstün kıldık; Davud'a da Zebur'u verdik.

مِن ileri sürdükleriniz زعمتم الذِين yalvarın ادعوا De ki قُلْ
كشف ne güç yetirebilirler فلَا يملِكُون O'nu bırakıp da دونِهِ
ولَا Ne var ki onlar sizin عنكُم sıkıntınızı الضر uzaklaştırabilir
ne de değiştirebilmeye تحوِيلًا

56) De ki: "O'nu bırakıp da (ilâh olduğunu) ileri sürdüklerinize yalvarın. Ne var ki onlar, sizin sıkıntınızı ne uzaklaştırabilir, ne de değiştirebilmeye güç yetirebilirler."

bu varlıklar يبتغُون yalvardıkları الذِين يدعون Onların أولَئِك
أقْرب hangisi أيهم vesile الْوسِيلَةَ Rablerine إلَى ربهِم ararlar
O'nun رحمته umarlar ويرجون daha yakın olacak diye
Çünkü إن azabından عذابه korkarlar يخافُون ve و rahmetini
sakınılacak محذُورا bir şeydir كان Rabbinin ربك azabı عذاب

57) Onların yalvardıkları bu varlıklar Rablerine -hangisi daha yakın olacak diye- vesile ararlar; O'nun rahmetini umarlar ve azabından korkarlar. Çünkü Rabbinin azabı, sakınılacak bir şeydir.

(*)Müşrikler taptıkları putları ve heykelleri meleklerin sembolleri olarak kabul eder, onların şahsında meleklere taptıklarını söylerlerdi. İşte âyet bu batıl inancın ne kadar çürük olduğunu ortaya koymaktadır. Çünkü melekler de dahil olmak üzere Allah'tan başka hiçbir varlık, Allah'ın yardımı ve yaratması olmadan kendisini zarardan koruma imkânına dahi sahip değildir.

biz hepsini إلا نحن ülke varsa قريةٍ مِن ne kadar إن Ve و
الْقِيامةِ gününden يوم önce قبلَ ya helâk edecek مهلِكُوها
bir şekilde عذابا azaplandıracağız معذبوها veya أو kıyamet
yazılıdır مسطُورا Kitap'ta فِي الْكِتاب Bu كان ذَلِك en çetin شدِيدا

58) Ve ne kadar ülke varsa biz hepsini kıyamet gününden önce ya helâk edecek veya en çetin bir şekilde azaplandıracağız. Bu, Kitap'ta (levh-i mahfuz'da) yazılıdır.

(*)Allah'ın emrine isyan eden ve peygamberleri yalanlayan kafir şehirlerden hiçbir şehir yoktur ki, kıyamet günü gelmeden Allah onları helak etmiş olmasın. Bu helak etme, ya tamamen yok etmek veya halkına şiddetli azap etmek suretiyle olur. Bu, Levh-i Mahfuz'da yazılı bir hükümdür, değişmez.

وما منعنا أنْ نرسِلَ ـِبالآياتِ ـِإلا أنْ كذب ـِبها الأولونَ وآتينا
ثمود الناقةَ مبصِرةً فظلموا ـِبها وما نرسِلُ ـِبالآياتِ ـِإلا تخويفًا
(٥٩) وإذْ قلنا لكَ ـِإن ربك أحاطَ ـِبالناس وما جعلنا الرؤيا
التِي أريناك ـِإلا ـِفتنةً ـِللناس والشجرةَ الملعونةَ ـِفي القرآن
ونخوفهم فما يزيدهم ـِإلا طغيانا كبِـ ا (٦٠) وإذْ قلنا ـِللملائكةِ
اسجدوا ـِلآدم فسجدوا ـِإلا ـِإبليس قالَ أأسجد ـِلمن خلقتَ ـِطينا
(٦١) قالَ أرأيتك هذا الذِي كرمت علي لئِن أخرتنِي ـِإلى يومِ
القِيامةِ لأحتنِكن ذريته ـِإلا قلِيلا (٦٢) قالَ اذهب فمن تبِعك
ـِمنهم فإِن جهنم جزاؤكم جزاءً موفورا (٦٣) واستفزز من
استطعت ـِمنهم ـِبصوتك وأجلب عليهم ـِبخيلك ورجِلك
وشاركهم ـِفي الأموال والأولادِ وعِدهم وما يعدهم الشيطانُ ـِإلا
غرورا (٦٤) ـِإن عِبادِي ليس لك عليهم سلطانٌ وكفى ـِبربك
وكِيلا (٦٥) ربكم الذِي يزجِي لكم الفلك ـِفي البحرِ ـِلتبتغوا
ـِمن فضلِهِ ـِإنه كانَ ـِبكم رحِيما (٦٦)

göndermektenنُرسِلَ أَن bizi alıkoyan tek şeyمنعنَا ما Ve و
الأولون buبِها yalanlamışكذب أَن olmasıdırإِلا âyetlerبِالآيات
الناقة Nitekim Semûd kavmineثمود veriştikوآتينا öncekilerin
açık bir mucize olmak üzereمبصِرةً bir dişi deve vermiştik
وما نرسِلُ Onlar iseبِها bu yüzden zalim oldularفظلموا
تخويفًا ancakإِلا Oysa biz âyetleriبِالآيات göndeririz korkutmak için

59) Ve bizi, âyetler (mucizeler) göndermekten alıkoyan tek şey, öncekilerin bu âyetleri yalanlamış olmasıdır. Nitekim Semûd kavmine, açık bir mucize olmak üzere bir dişi deve vermiştik. Onlar ise, (bu deveyi boğazladılar ve) bu yüzden zalim oldular. Oysa biz âyetleri ancak korkutmak için göndeririz.

أحاط Rabbinربك إِن sanaلك demiştikقلنا haniإِذْ Ve و
meydana وما جعلنا insanlarıبالناس çepeçevre kuşatmıştır
إِلا Sana gösterdiğimizالتي أريناك o rüyayıالرؤيا getirdik
ağacıالشجرة ve و insanlarıلِلناس sınamak içinفِتنةً ancak
Biz onları ونخوفهم Kur'an'daفِي القرآن lânetlenenالملعونة
إِلا bu onlara bir şey sağlamaz فما يزيدهم korkuturuz da
büyükكبيرا bir azgınlıktanطغيانا başka

60) Ve hani sana: Rabbin, insanları çepeçevre kuşatmıştır, demiştik. Sana gösterdiğimiz o rüyayı ve Kur'an'da lânetlenen ağacı, ancak insanları sınamak için meydana getirdik. Biz onları korkuturuz da, bu onlara, büyük bir azgınlıktan başka bir şey sağlamaz.

Sehl ibn Sa'd'den, o şöyle anlatıyor: Allah'ın Resûlü (a.s) bir gün rüyasında filân oğulları (kabilesi)nin minberi üzerinde maymunlar gibi zıpladıklarını görerek bunu hayra yormamış ve ölünceye kadar da bir daha gülmemişti. İşte onun gördüğü bu rüya üzerine Allah Teâlâ: "Sonra sana göstermiş olduğumuz o rüyayı..." âyet-i kerimesini indirmiş.

secde اسجدوا meleklereلِلملائكة Dediğimiz قلنا zamanإِذْ Ve و
إِبليس dışındaإِلا hepsi secde ettilerفسجدوا Âdem'eلِآدم edin
bir kimseyeلِمن secde mi ederimأأسجد Dediقال İblis'in
çamurdanطِينا yarattığınخلقت

61) Ve meleklere: Âdem'e secde edin! Dediğimiz zaman. İblis'in dışında hepsi secde ettiler."Dedi, çamurdan yarattığın bir kimseye secde mi ederim."

üstün kıldığına كرمت الذِي Şuهذا bir bakأرأيتك Dedi kiقال
Yemin ederim ki beni tehir أخرتنِي eğerلئِن bendenعلي da
لأحتنِكن kıyametالقِيامة gününeيوم kadarإِلى edersen
قلِيلا dışındaإِلا onun nesliniذريته kendime bağlayacağım
pek azı

62) Dedi ki: "Şu benden üstün kıldığına da bir bak! Yemin ederim ki, eğer beni kıyamet gününe kadar tehir edersen, pek azı dışında, onun neslini kendime bağlayacağım."

مِنهم sana uyarsaتبِعك kimفمن Gitاذهب buyurduقال
hepinizin جزاؤكم cehennemdirجهنم iyi bilin kiفإِن Onlardan
Tamموفورا bir cezaجزاء cezası

63) (Allah) buyurdu: Git! Onlardan kim sana uyarsa, iyi bilin ki hepinizin cezası cehennemdir. (Hemde) tam bir ceza.

مِنهم gücünün yettiğiاستطعت kimseleriمن şaşırtاستفزز Ve و
بِخيلك onlarıعليهم boğوأجلب dâvetinleبِصوتك onlardan
ortak olوشاركهم süvarilerinle, yayalarınlaورجِلك yaygaraya
kendilerine وعِدهم evlâtlarınaوالأولاد mallarınaفِي الأموال
Şeytanالشيطان bir şey vaad etmezوما يعدهم vaadlerde bulun
aldatmadanغرورا başkaإِلا

64) Ve onlardan gücünün yettiği kimseleri dâvetinle şaşırt; süvarilerinle, yayalarınla onları yaygaraya boğ; mallarına, evlâtlarına ortak ol, kendilerine vaadlerde bulun. Şeytan, aldatmadan başka bir şey vaad etmez.

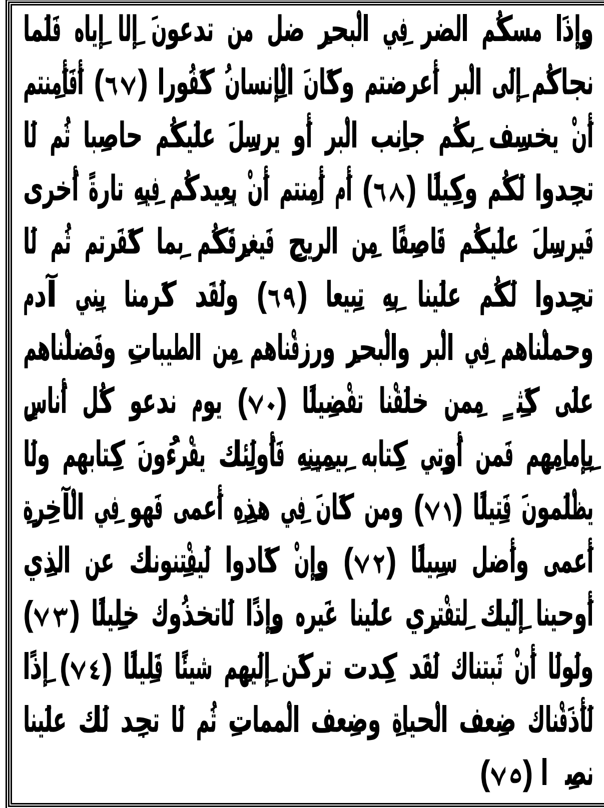
ليس benim kullarımعِبادِي Şurası muhakkak kiإِن
hiçbir ağırlığınسلطان üzerindeعليهم seninلك olmayacaktır
koruyucu olarakوكِيلا Rabbinبِربك yeterوكفى

65) Şurası muhakkak ki, benim kullarım üzerinde senin hiçbir ağırlığın olmayacaktır. (Onları) koruyucu olarak Rabbin yeter.

الفلك sizin içinلكم yüzdürendirالذِي يزجِي Rabbinizربكم
مِن فضلِهِ nâil olmanız içinلِتبتغوا denizdeفِي البحر gemileri
çok رحِيما sizin içinبِكم كان Doğrusu Oإِنه lütfuna
merhametlidir

66) Rabbiniz, lütfuna nâil olmanız için denizde gemileri sizin için yüzdürendir. Doğrusu O, sizin için çok merhametlidir.

(*)Yukarıdaki âyetler, milletleri azdırıp saptıran; imân nurundan mahrum kişiler üzerinde saltanat kuran İblis'ten söz edildi. Gerçek mü'minler üzerinde hiçbir sultası olmıyacağı bildirilerek, ondan korunup kurtulmanın asıl çaresi açıklandı.

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَن تَدْعُونَ إِلَّا إِيَّاهُ فَلَمَّا
نَجَّاكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنسَانُ كَفُورًا (٦٧) أَفَأَمِنتُمْ
أَن يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا
تَجِدُوا لَكُمْ وَكِيلًا (٦٨) أَمْ أَمِنتُمْ أَن يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَى
فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِّنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُم بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا
تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا (٦٩) وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ
وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ
عَلَى كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا (٧٠) يَوْمَ نَدْعُو كُلَّ أُنَاسٍ
بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُولَئِكَ يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا
يُظْلَمُونَ فَتِيلًا (٧١) وَمَن كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَى فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ
أَعْمَى وَأَضَلُّ سَبِيلًا (٧٢) وَإِن كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي
أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهُ وَإِذًا لَّاتَّخَذُوكَ خَلِيلًا (٧٣)
وَلَوْلَا أَن ثَبَّتْنَاكَ لَقَدْ كِدتَّ تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا (٧٤) إِذًا
لَّأَذَقْنَاكَ ضِعْفَ الْحَيَاةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا
نَصِيرًا (٧٥)

فِي bir musibet الضُّرُّ başınıza geldiği مَسَّكُمُ zaman إِذَا Ve وَ
yalvardıklarınız تَدْعُونَ مَن kaybolup gider ضَلَّ denizde الْبَحْرِ
O sizi kurtarıp نَجَّاكُمْ çıkardığında فَلَمَّا O'ndan إِيَّاهُ başka إِلَّا
İnsanoğlu وَكَانَ الْإِنسَانُ dönersiniz أَعْرَضْتُمْ karaya إِلَى الْبَرِّ
çok nankördür كَفُورًا

67) Ve denizde başınıza bir musibet geldiği zaman, O'ndan başka bütün yalvardıklarınız kaybolup gider. O sizi kurtarıp karaya çıkardığında, (yine eski halinize) dönersiniz. İnsanoğlu çok nankördür.

sizi dibine بِكُمْ يَخْسِفَ أَن emin misiniz? أَفَأَمِنتُمْ
يُرْسِلَ yahut أَوْ kara الْبَرِّ tarafında جَانِبَ geçirmeyeceğinden
ثُمَّ taş حَاصِبًا O'nun üstünüze عَلَيْكُمْ yağdırmayacağından
bir koruyucu وَكِيلًا kendinize لَكُمْ bulamazsınız لَا تَجِدُوا Sonra
da

68) O'nun, sizi kara tarafında yerin dibine geçirmeyeceğinden, yahut üstünüze taş yağdırmayacağından emin misiniz? Sonra kendinize bir koruyucu da bulamazsınız.

فِيهِ sizi döndürerek يُعِيدَكُمْ أَن emin misiniz? أَمِنتُمْ Yahut أَمْ
عَلَيْكُمْ gönderip فَيُرْسِلَ daha oraya أُخْرَى bir kez تَارَةً O'nun
izi فَيُغْرِقَكُم bir kasırga مِّنَ الرِّيحِ yollayarak قَاصِفًا üzerinize
ثُمَّ inkâr etmiş olmanız كَفَرْتُمْ sebebiyle بِمَا boğmayacağından
bizi arayıp عَلَيْنَا kendinize لَكُمْ bulamazsınız لَا تَجِدُوا Sonra
bir destekçi de تَبِيعًا bundan dolayı بِهِ soracak

69) Yahut O'nun, sizi bir kez daha oraya (denize) gönderip üzerinize bir kasırga yollayıp döndürerek, inkâr etmiş olmanız sebebiyle sizi boğmayacağından emin misiniz? Sonra, bundan dolayı kendinize bizi arayıp soracak bir destekçi de bulamazsınız.

آدَمَ oğlunu بَنِي Biz şeref sahibi kıldık كَرَّمْنَا hakikaten وَلَقَدْ
الْبَحْرِ ve و karada فِي الْبَرِّ Onları هُمْ taşıdık وَحَمَلْنَا Adem
مِّنَ الطَّيِّبَاتِ kendilerine هُمْ rızıklar verdik وَرَزَقْنَا denizde
كَثِيرٍ عَلَى yine onları üstün هُمْ وَفَضَّلْنَا güzel güzel
kıldık تَفْضِيلًا yarattıklarımızın خَلَقْنَا cidden مِّمَّنْ birçoğundan

70) Biz, hakikaten Ademoğlunu şeref sahibi kıldık. Onları, karada ve denizde taşıdık; kendilerine güzel güzel rızıklar verdik; yine onları, yarattıklarımızın birçoğundan cidden üstün kıldık.

insan أُنَاسٍ Her كُلَّ çağıracağımız نَدْعُو o günde يَوْمَ
أُوتِيَ kimlerin فَمَنْ önderleri ile birlikte بِإِمَامِهِمْ topluluğunu
يَقْرَءُونَ onlar فَأُولَئِكَ sağından بِيَمِينِهِ amel defteri كِتَابَهُ verilirse
bir haksızlığa يُظْلَمُونَ وَلَا amel defterlerini كِتَابَهُمْ okuyacaklar
en küçük فَتِيلًا uğramamış olarak

71) Her insan topluluğunu önderleri ile birlikte çağıracağımız o günde kimlerin amel defteri sağından verilirse, onlar, en küçük bir haksızlığa uğramamış olarak amel defterlerini okuyacaklar.

فِي الْآخِرَةِ فَهُوَ o kör أَعْمَى bu هَذِهِ فِي olursa كَانَ kim مَن Ve وَ
üstelik iyice سَبِيلًا şaşırmıştır وَأَضَلُّ kördür أَعْمَى ahirette
yolunu

72) Ve kim bu (dünyada) kör olursa o, ahirette de kördür; üstelik iyice yolunu şaşırmıştır.

أَوْحَيْنَا عَنِ الَّذِي seni yalan yere لَيَفْتِنُونَكَ nerdeyse كَادُوا إِن Ve و
عَلَيْنَا bize isnat etmen için لِتَفْتَرِيَ sana إِلَيْكَ vahyettiğimizden
seni لَّاتَّخَذُوكَ ancak o takdirde إِذًا ve و başka غَيْرَهُ bir şeyi
candan dost خَلِيلًا kabul edeceklerdi

73) Ve sana vahyettiğimizden başka bir şeyi yalan yere bize isnat etmen için seni, nerdeyse saptıracaklar ve ancak o takdirde seni candan dost kabul edeceklerdi.

لَقَدْ seni sebatkâr ثَبَّتْنَاكَ أَن eğer kılmasaydık لَوْلَا Ve وَ
onlara إِلَيْهِمْ meyledecektin تَرْكَنُ nerdeyse كِدتَّ gerçekten
birazcık شَيْئًا قَلِيلًا

74) Ve eğer seni sebatkâr kılmasaydık, gerçekten, nerdeyse onlara birazcık meyledecektin.

الْحَيَاةِ kat kat ضِعْفَ sana tattırırdık لَّأَذَقْنَاكَ O zaman إِذًا
لَا تَجِدُ sonra ثُمَّ ölümün الْمَمَاتِ sıkıntılarını ضِعْفَ ve و hayatın
bir نَصِيرًا bize karşı عَلَيْنَا kendin için لَكَ bulamazdın
yardımcı da

75) O zaman, sana hayatın ve ölümün sıkıntılarını kat kat tattırırdık; sonra bize karşı kendin için bir yardımcı da bulamazdın.

Sakif kabilesinden bir heyet, Peygamber (a.s.) Efendimize gelerek dediler ki:

-Bize üç değişik imtiyaz verdiğin takdirde sana bey'at ederiz! Peygamber (a.s):

- İstediğiniz üç imtiyaz nelerdir? diye sorunca; dediler ki:

-Namazda rükû' ve secdeler için eğilmiyeceğiz. Putlarımızı kendi elimizle kırmayacağız ve Lât adındaki büyük puttan -ona tapınmaksızın-bir yıl yararlanmamıza müsaade edeceksin.. Peygamber (a.s.) Efendimiz onlara:

-İçinde rükû' ve secde bulunmayan bir dinde hayır yoktur. Putlarınızı ellerinizle kırmamanız mümkündür, (başkasına kıvırtabilirsiniz). Lât ve Uzzâ adındaki putlara gelince: Onlardan yararlanmanıza elbette göz yumamayız, buyurdu. Bu kesin cevap üzerine onlar şunu ilâve ettiler:

Bizim isteğimiz şu ki:

-Başkasına vermediğin imtiyazı bize verdiğini Araplara duyurmandır. Bunun üzerine Resûlüllah (a.s.) Efendimiz susup cevap vermedi. Derken 73, 74 ve 75. âyetler indi.[351]

وإنْ كادوا ليستفِزونك ِمن الأرض ِليخرجوك ِمنها وإذًا لا
يلبثُونَ خِلافَك ِإلا قَليلًا (٧٦) سنةَ من قد أرسلنا قبلك ِمن
رسِلنا ولا تجِد ِلسنتِنا تحويلًا (٧٧) أقِم الصلاةَ ِلدلوكِ
الشمس ِإلى غسق الليل وقرآنَ الفجر ِإن قرآنَ الفجرِ كانَ
مشهودا (٧٨) ومِن الليل فتهجد ِبهِ نافلةً لك عسى أنْ يبعثَك
ربك مقاما محمودا (٧٩) وقُلْ رب أدخِلني مدخلَ صِدقٍ
وأخرِجني مخرج صِدقٍ واجعلْ ِلي ِمن لدنك سلطانا نصِ ا
(٨٠) وقُلْ جاءَ الحق وزهق الباطِلُ ِإن الباطِلَ كانَ زهوقًا
(٨١) وننزلُ ِمن القُرآن ما هو شِفاءٌ ورحمةٌ ِللمؤمِنِ ولا يزيد
الظالِمِ ِإلا خسارا (٨٢) وإذَا أنعمنا على الإنسان أعرض
ونأى ِبجانِبِهِ وإذَا مسه الشر كانَ يئُوسا (٨٣) قُلْ كُل يعملُ
على شاكِلتِهِ فربكُم أعلم ِبمن هو أهدى سبِيلًا (٨٤)
ويسألُونك عن الروح قُلْ الروح ِمن أمر ربي وما أُوتيتم ِمن
العِلمِ ِإلا قليلًا (٨٥) ولئِن شِئْنا لنذهبن ِبالذِي أوحينا ِإليك ثُم
لا تجِد لك ِبهِ علينا وكِيلًا (٨٦)

و Ve إِن كَادُوا yine nerdeyse لَيَسْتَفِزُّونَكَ dünyayı başına dar getirecekler مِنَ الْأَرْضِ yurdundan لِيُخْرِجُوكَ seni çıkarmak için مِنْهَا onlar وَإِذًا O takdirde لَا يَلْبَثُونَ kalamazlar خِلَافَكَ senin ardından إِلَّا قَلِيلًا kendileri de fazla

76) Ve yine onlar, seni yurdundan çıkarmak için nerdeyse dünyayı başına dar getirecekler. O takdirde, senin ardından kendileri de fazla kalamazlar.

سُنَّةَ kanun da budur مَن hakkındaki قَدْ Kuşkusuz أَرْسَلْنَا gönderdiğimiz قَبْلَكَ Senden önce مِن رُسُلِنَا peygamberler وَلَا bulamazsın تَجِدُ لِسُنَّتِنَا Bizim kanunumuzda تَحْوِيلًا hiçbir değişiklik

77) Kuşkusuz senden önce gönderdiğimiz peygamberler hakkındaki kanun da budur. Bizim kanunumuzda hiçbir değişiklik bulamazsın.

أَقِمِ kıl الصَّلَاةَ namaz لِدُلُوكِ Gündüzün dönüp الشَّمْسِ güneş إِلَى غَسَقِ kadar karanlığı bastırıncaya اللَّيْلِ gecenin وَقُرْآنَ oku الْفَجْرِ bir de sabah إِنَّ Çünkü قُرْآنَ okunan الْفَجْرِ sabah كَانَ مَشْهُودًا şahitlik eder

78) Gündüzün güneş dönüp gecenin karanlığı bastırıncaya kadar (belli vakitlerde) namaz kıl; bir de sabah oku. Çünkü sabah okunan (Kur'an) şahitlik eder.

و Ve مِنَ اللَّيْلِ gecede فَتَهَجَّدْ teheccüd kıl بِهِ mahsus نَافِلَةً bir nafile olmak üzere لَكَ sana عَسَى umabilirsin أَن يَبْعَثَكَ seni رَبُّكَ Rabbinin göndereceğini مَقَامًا bir makama مَّحْمُودًا övgüye değer

79) Ve gecede, sana mahsus bir nafile olmak üzere teheccüd (namazın) kıl. (Böylece) Rabbinin, seni, övgüye değer bir makama göndereceğini umabilirsin.

و Ve قُل şöyle niyaz et رَّبِّ Rabbim أَدْخِلْنِي Gireceğim yere مُدْخَلَ girmemi sağla صِدْقٍ dürüstlükle وَأَخْرِجْنِي çıkacağım yerden de مُخْرَجَ çıkmamı sağla صِدْقٍ dürüstlükle وَاجْعَل ver لِّي Bana مِن لَّدُنكَ tarafından سُلْطَانًا bir kuvvet نَّصِيرًا hakkıyla yardım edici

80) Ve şöyle niyaz et: Rabbim! Gireceğim yere dürüstlükle girmemi sağla; çıkacağım yerden de dürüstlükle çıkmamı sağla. Bana tarafından, hakkıyla yardım edici bir kuvvet ver.

و Yine قُلْ de ki جَاءَ geldi الْحَقُّ Hak وَزَهَقَ yıkılıp gitti الْبَاطِلُ bâtıl إِنَّ Zaten الْبَاطِلَ bâtıl كَانَ idi زَهُوقًا yıkılmaya mahkum

81) Yine de ki: Hak geldi; bâtıl yıkılıp gitti. Zaten bâtıl yıkılmaya mahkum idi.

و Ve نُنَزِّلُ biz indiriyoruz ki مِنَ الْقُرْآنِ Kur'an'dan مَا öyle bir şey هُوَ o شِفَاءٌ şifa و ve رَحْمَةٌ rahmettir لِّلْمُؤْمِنِينَ müminler için وَلَا يَزِيدُ artırır الظَّالِمِينَ zalimlerin ise إِلَّا yalnızca خَسَارًا ziyanını

82) Ve biz, Kur'an'dan öyle bir şey indiriyoruz ki o, müminler için şifa ve rahmettir; zalimlerin ise yalnızca ziyanını artırır.

و Ve إِذَا zaman أَنْعَمْنَا nimet verdiğimiz عَلَى الْإِنسَانِ insana أَعْرَضَ yüz çevirip وَنَأَى çizer بِجَانِبِهِ yan وَإِذَا olsa مَسَّهُ الشَّرُّ dokunacak ona bir de zarar ziyan كَانَ düşer يَئُوسًا iyice karamsarlığa

83) Ve insana nimet verdiğimiz zaman (bizden) yüz çevirip yan çizer; ona bir de zarar ziyan dokunacak olsa iyice karamsarlığa düşer.

قُلْ De ki كُلٌّ Herkes يَعْمَلُ iş yapar عَلَى شَاكِلَتِهِ kendi meşrebine göre فَرَبُّكُمْ Rabbiniz أَعْلَمُ en iyi bilendir بِمَنْ kimin هُوَ Bu durumda أَهْدَى doğru سَبِيلًا bir yol tuttuğunu

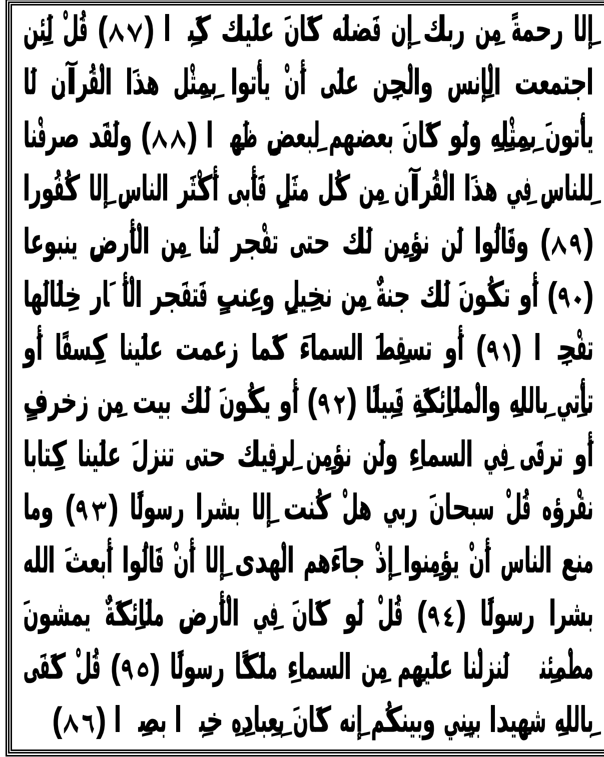
84) De ki: Herkes, kendi meşrebine göre iş yapar. Bu durumda kimin doğru bir yol tuttuğunu Rabbiniz en iyi bilendir.

و Ve يَسْأَلُونَكَ sana soru sorarlar عَنِ الرُّوحِ ruh hakkında قُلِ De ki الرُّوحُ Ruh مِنْ أَمْرِ emrindendir رَبِّي Rabbimin وَمَا أُوتِيتُم Size verilmiştir مِّنَ الْعِلْمِ bir bilgi إِلَّا ancak قَلِيلًا az

85) Ve sana ruh hakkında soru sorarlar. De ki: Ruh, Rabbimin emrindendir. Size ancak az bir bilgi verilmiştir.

و Ve لَئِن hakikaten شِئْنَا biz dilersek لَنَذْهَبَنَّ kaldırırız بِالَّذِي أَوْحَيْنَا vahyettiğimizi ortadan إِلَيْكَ sana ثُمَّ sonra لَا تَجِدُ bulamazsın لَكَ sen de بِهِ bu durumda عَلَيْنَا bize karşı وَكِيلًا hiçbir koruyucu

86) Ve hakikaten, biz dilersek sana vahyettiğimizi ortadan kaldırırız; sonra bu durumda sen de bize karşı hiçbir koruyucu bulamazsın.

إلا رحمةً مِن ربك إِن فضله كانَ عليك كِبِ ا (٨٧) قُلْ لئِن
اجتمعت الإِنس والجِن على أنْ يأتوا بِمِثْل هذَا القُرآن لَا
يأتونَ بِمِثْلِهِ ولو كَانَ بعضهم لِبعض ظَهِ ا (٨٨) ولقد صرفْنا
لِلناس فِي هذَا القُرآن مِن كُل مثَل فَأبى أكْثَر الناس إلا كُفُورا
(٨٩) وقَالُوا لَن نؤمِن لَك حتى تفْجر لَنا مِن الأَرض ينبوعا
(٩٠) أو تكُونَ لَك جنةٌ مِن نخِيلٍ وعِنبٍ فتفَجر الأ َار خِلَالَها
تفْجِ ا (٩١) أو تسقِطَ السماءَ كَما زعمت علَينا كِسفًا أو
تأتِي بِاللهِ والملَائِكَةِ قَبِيلًا (٩٢) أو يكُونَ لَك بيت مِن زخرفٍ
أو ترقَى فِي السماءِ ولَن نؤمِن لِرقِيك حتى تنزلَ علَينا كِتابا
نقْرؤه قُلْ سبحانَ ربي هلْ كُنت إلا بشرا رسولًا (٩٣) وما
منع الناس أنْ يؤمِنوا إذْ جاءَهم الهدى إلا أنْ قَالُوا أبعثَ الله
بشرا رسولًا (٩٤) قُلْ لَو كَانَ فِي الأَرض ملَائِكَةٌ يمشونَ
مطْمئِن لَنزلنا علَيهم مِن السماءِ ملَكًا رسولًا (٩٥) قُلْ كَفَى
بِاللهِ شهيدا بيني وبينكُم إنه كَانَ بِعِبادِهِ خَبِ ا بصِ ا (٩٦)

Ancakإلا rahmetiرحمةً Rabbininمِن ربك Çünküإِن فَضلَه
çok büyüktürكَبِيرا sanaعلَيك كَان O'nun lütufkârlığı

87) Ancak Rabbinin rahmeti (onu gidermemiş). Çünkü O'nun sana lütufkârlığı çok büyüktür.

De kiقُلْ Andolsunلَئِن bir araya gelselerاجتَمعت insüالإِنس
cinوالجِن üzereعلَى ortaya koymakأَن يأْتُوا bir بِمِثْلِ
benzerini buهذَا Kur'an'ınالقُرآنِ ortaya getiremezlerلَا يأْتُونَ
ve onun benzeriniبِمِثْلِهِ eğerلَو veو birlerineكَان بعضهم لِبعض
biri destek de olsalarظَهِيرا

88) De ki: Andolsun, bu Kur'an'ın bir benzerini ortaya koymak üzere insücin bir araya gelseler ve eğer biribirlerine destek de olsalar, onun benzerini ortaya getiremezler.

Muhakkak kiولَقَد anlattıkصرفْنا biz çeşitli şekillerde لِلناس
insanlara فِي هذَا buKur'an'daالقُرآنِ مِن كُلِّ her türlü مثَلٍ
misali Yine de kabullenmedilerفَأَبى çoğuأَكْثَر الناس
insanların başkasınıإلا inkârcılıktanكُفُورا

89) Muhakkak ki biz, bu Kur'an'da insanlara her türlü misali çeşitli şekillerde anlattık. Yine de insanların çoğu inkârcılıktan başkasını kabullenmediler.

Ve وقَالُوا onlar dedilerلَن نُؤْمِن inanmayacağızلَك sana حتى
asla fışkırtmadıkçaتَفْجر bizim içinلَنا مِن الأَرضِ yerden
bir kaynakينبوعا

90) Ve onlar: "Sen, dediler, bizim için yerden bir kaynak fışkırtmadıkça sana asla inanmayacağız."

(*)Yukarıdaki âyetler, insanoğlunun bildiğinden daha çok bilmediği şeylerin bulunduğuna işaret edildi. Ruhla beyin arasındaki bağlantıya deği-nilerek konu üzerinde düşünmemiz istenildi. Sonra Kur'ân'ın insandan yana bütün lüzumlu bilgilerle donatılarak indirildiği ve her kelimesiyle ilâhi kudreti yansıttığı belirtildi. O bakımdan Kur'ân'ın bir benzerini hazırlayıp ortaya koymanın beşer kudretinin çok ötesinde bulunduğu hatırlatılarak, Allah ile boy ölçmenin mümkün olamıyacağına işaret edildi.

Veyaأَو تَكُون senin لَك bahçenجنةٌ مِن نَخِيلٍ bir hurma وve
üzüm bağın olmalıعِنَبٍ öyle ki akıtmalısınفَتُفَجر الأَنهار
ırmaklar içlerindenخِلَالَها gürül gürülتَفْجِيرا

91) "Veya senin bir hurma bahçen ve üzüm bağın olmalı; öyle ki, içlerinden gürül gürül ırmaklar akıtmalısın."

Yahutأَو تُسقِطَ yağdırmalısınالسماءَ göktenكَما gibi زعمتَ
iddia ettiğin علَينا üzerimizeكِسفًا parçalarأَو veya تَأْتِي
getirmelisin بِاللهِ Allah'ı و ve الملَائِكَةِ melekleri قَبِيلًا
gözümüzün önüne

92) "Yahut, iddia ettiğin gibi, üzerimize gökten parçalar yağdırmalısın veya Allah'ı ve melekleri gözümüzün önüne getirmelisin."

Yahut daأَو يكُون olmalıلَك seninبيتٌ bir evin مِن زخْرفٍ
altındanأَو ya daتَرقَى çıkmalısınفِي السماءِ göğe ولَن نُؤْمِن
asla inanmayızلِرقِيك çıktığına daحتى sürece تُنَزِّلَ
indirmediğinعلَينا Bizeكِتَابا bir kitapنَقْرؤُه okuyacağımız قُلْ
De kiسبحان tenzih ederimربي Rabbimi هلْ كُنْتُ Ben إلا
sadeceبشَرا beşerرسولًا bir elçiyim

93) "Yahut da senin altından bir evin olmalı, ya da göğe çıkmalısın. Bize, okuyacağımız bir kitap indirmediğin sürece (göğe) çıktığına da asla inanmayız." De ki: Rabbimi tenzih ederim. Ben, sadece beşer bir elçiyim.

Ve وما zatenمنَع sırf engellemiştirالناس insanlarınأَن يؤْمِنُوا
inanmalarını إِذْ zamanجاءهم kendilerineالهدى hidayet
rehberi إلا أَن قَالُوا demeleriniأَبعثَ mi gönderdi?الله Allah
beşeriبشَرا bir رسولًا peygamber olarak

94) Ve zaten, kendilerine hidayet rehberi geldiği zaman, insanların (buna) inanmalarını sırf, "Allah, peygamber olarak bir beşeri mi gönderdi?" demelerini engellemiştir.

Şunu söyleقُلْ Eğerلَو olsaydıكَان فِي الأَرضِ yeryüzünde
meleklerملَائِكَةٌ gezip dolaşanيمشُون yerleşmişمطْمئِنِّين لَنَزلْنَا
elbette onlaraعلَيهِم مِن السماءِ gökten ملَكًا bir melek
gönderirdik رسولًا peygamber olarak

95) Şunu söyle: Eğer yeryüzünde yerleşmiş gezip dolaşan melekler olsaydı, elbette onlara gökten, peygamber olarak bir melek gönderirdik.

De kiقُلْ kâfidirكَفَى Allahبِاللهِ gerçek şahit olarakشَهِيدا بينِي
Benimle وبينَكُم sizin aranızdaإنه Zira Oكَان بِعِبادِهِ
kullarındanخَبِيرا haberdar olup بصِيرا görmektedir

96) De ki: Benimle sizin aranızda gerçek şahit olarak Allah kâfidir. Zira O, kullarından haberdar olup, görmektedir.

(*)Bu âyetler, putperest müşriklerin Hz. Peygamber'den akıl ve mantık dışı birtakım olağan şeyler getirmesini istedikleri konu edildi. Böylece onların peygamberlik konusunda ciddi bir bilgilerinin olmadığına işaret edilerek, konunun iç yüzünü düşünüp hikmetini anlamaya çalışmamız kapalı şekilde istendi.

المهتدي odur فهو Allah الله hidayet verirse يهد kime من Ve و
hidayetten uzak يضلِلْ kimi de ومن işte doğru yolu bulan
مِن dostlar أولياءَ artık onlara لهم bulamazsın فلن تجد tutarsa
gününde يوم onları هم haşrederiz ونحشر Ondan başka دونِهِ
kör عميا bir halde yüzükoyun على وجوههم Kıyamet القيامةِ
جهنم Onların kalacağı yer مأواهم sağır صما ve و dilsiz وبكما
onun زدناهم ateşi yavaşladıkça خبت كلما cehennemdir ki
alevini سعيرا artırırız

97) Ve Allah kime hidayet verirse, işte doğru yolu bulan odur; kimi de hidayetten uzak tutarsa, artık onlara, Ondan başka dostlar bulamazsın. Kıyamet gününde onları kör, dilsiz ve sağır bir halde yüzükoyun haşrederiz. Onların kalacağı yer cehennemdir ki, ateşi yavaşladıkça onun alevini artırırız.

inkâr كفروا Çünkü onlar بأنهم Cezaları جزاؤهم işte budur ذَلِكَ
أإذا demişlerdir قالوا ve و âyetlerimizi بآياتنا etmişler
yığını ورفاتا bir kemik عِظاما Sahi bizler كنا olduktan sonra
جديدا bir yaratılışla خلقًا diriltilmiş لمبعوثونَ mi olacağız? أإنا
yeni

98) Cezaları işte budur! Çünkü onlar, âyetlerimizi inkâr etmişler ve: "Sahi bizler, bir kemik yığını olduktan sonra yeni bir yaratılışla diriltilmiş mi olacağız?" demişlerdir.

olan الذي Allah الله kuşkusuz أن Görmediler mi ki أولم يروا
kadirdir قادِر yeri الأرض ve و gökleri السماواتِ yaratmış خلق
وجعلَ kendilerinin benzerini مِثْلهم yaratmaya da على أن يخلق
şüphe yoktur لا ريب bir vâde أجلًا onlar için لهم O takdir etti
إلا zalimler الظالمونَ Ama kabullenmediler فأبى Bunda فِيهِ
inkârcılıktan كفورا başkasını

99) Görmediler mi ki, kuşkusuz gökleri ve yeri yaratmış olan Allah, kendilerinin benzerini yaratmaya da kadirdir! O, onlar için bir vâde takdir etti. Bunda şüphe yoktur. Ama zalimler, inkârcılıktan başkasını kabullenmediler.

خزائن sahip تملِكُونَ olsaydınız أنتم eğer لو De ki قلْ
لأمسكْتم o vakit إذًا Rabbimin ربي rahmet رحمةِ hazinesine
وكانَ harcanır الإنفاق korkusuyla خشيةَ kıstıkça kısardınız
eli pek sıkıdır قتورا İnsanoğlu da الإنسانُ

100) De ki: Rabbimin rahmet hazinesine eğer siz sahip olsaydınız, harcanır korkusuyla o vakit kıstıkça kısardınız. İnsanoğlu da eli pek sıkıdır.

آياتٍ dokuz تسع Musa'ya موسى biz verdik آتينا Andolsun ولقد
بني إسرائيلَ Haydi sor فاسألْ açık açık بيناتٍ âyet
له dedi فقالَ Onlara هم geldiği جاء zaman إذْ İsrailoğullarına
Ey ياموسى senin sanıyorum إني لأظنك Firavun فِرعونُ ona
büyülenmiş olduğunu مسحورا Musa

101) Andolsun biz, Musa'ya açık açık dokuz âyet verdik. Haydi İsrailoğullarına sor. Onlara geldiği zaman Firavun ona, "Ey Musa! dedi, senin büyülenmiş olduğunu sanıyorum."

ومن يهدِ الله فهو المهتدي ومن يضلِلْ فلن تجد لهم أولياءَ
مِن دونِهِ ونحشرهم يوم القيامةِ على وجوهِهم عميا وبكما
وصما مأواهم جهنم كلما خبت زدناهم سعيرا (٩٧) ذَلِكَ
جزاؤهم بأنهم كفروا بآياتنا وقالوا أإذا كنا عِظاما ورفاتا أإنا
لمبعوثونَ خلقًا جديدا (٩٨) أولم يروا أن الله الذي خلق
السماواتِ والأرض قادِر على أنْ يخلق مِثْلهم وجعلَ لهم
أجلًا لا ريب فِيهِ فأبى الظالمونَ إلا كفورا (٩٩) قلْ لو أنتم
تملِكُونَ خزائن رحمةِ ربي إذًا لأمسكْتم خشيةَ الإنفاق وكانَ
الإنسانُ قتورا (١٠٠) ولقد آتينا موسى تسع آياتٍ بيناتٍ
فاسألْ بني إسرائيلَ إذْ جاءَهم فقالَ له فِرعونُ إني لأظنك
ياموسى مسحورا (١٠١) قالَ لقد علِمت ما أنزلَ هؤلاء إلا
رب السماواتِ والأرض بصائر وإني لأظنك يافِرعونُ مثْبورا
(١٠٢) فأراد أنْ يستفزهم مِن الأرض فأغرقْناه ومن معه جميعا
(١٠٣) وقلنا مِن بعدِهِ لبني إسرائيلَ اسكنوا الأرض فإذا جاءَ
وعد الآخِرةِ جِئْنا بِكم لفيفًا (١٠٤)

هؤلاء indirdi ما أنزلَ biliyorsun ki علِمت Pekâlâ لقد dedi قالَ
الأرض ve و göklerin السماواتِ Rabbi رب ancak إلا bunları
senin لأظنك Ben de وإني birer ibret olmak üzere بصائر yerin
hakikaten مثْبورا Ey Firavun يافِرعونُ sanıyorum
mahvolduğunu

102) "Pekâlâ biliyorsun ki, dedi, bunları, birer ibret olmak üzere, ancak, göklerin ve yerin Rabbi indirdi. Ey Firavun! Ben de senin hakikaten mahvolduğunu sanıyorum."

مِن الأرض onları çıkarmak يستفزهم أن Derken istedi فأراد
ومن معه ve و Bu yüzden biz onu boğduk فأغرقْناه ülkeden
hepsini جميعا maiyyetindekilerin

103) Derken, onları ülkeden çıkarmak istedi. Bu yüzden biz onu ve maiyyetindekilerin hepsini (denizde) boğduk.

İsrailoğullarına لبني إسرائيلَ Arkasından da مِن بعدِهِ dedik وقلنا
tahakkuk جاء kadar فإذا O topraklarda الأرض oturun اسكنوا
لفيفًا sizi getireceğiz جِئْنا بِكم Ahiret الآخِرةِ vaadi وعد edinceye
bir araya

104) Arkasından da İsrailoğullarına: "O topraklarda oturun! Ahiret vaadi tahakkuk edinceye kadar, sizi bir araya getireceğiz" dedik.

(*)Bu âyetler, Firavun Musa Peygamber'e: "Doğrusu seni büyülenmiş sanıyorum" dediği gibi, Mekkeli müşriklerin de Hz. Muhammed (a.s.)'e "Büyülenmiş adam" dedikleri anlatılarak benzetme yapıldı. Sonra da Musa Peygamber'in getirdiği dokuz âyete temas edilerek, beyni yıkanmış müşriklerin, inkarcı maddecilerin mucizeyle yola gelmiyeceklerine dikkatler çekildi. O bakımdan Hz. Peygamber'den birtakım akıl almaz mu'cizeler isteyen Mekkeli'lere en susturucu cevap verilmiş oldu.

وبالحق أنزلناه وبالحق نزلَ وما أرسلناك ـإلا مبشرا ونذِيرا (١٠٥) وقرآنا فرقناه ـلتقرأه على الناس على مكْثٍ ونزلناه تـ ـنزيلا (١٠٦) قلْ آمِنوا ـبه أو لا تؤمِنوا ـإن الذِين أوتوا العِلم مِن قبلِه ـإذا يتلى عليهم يخِرونَ ـللأذْقان سجدا (١٠٧) ويقولونَ سبحانَ ربنا ـإنْ كانَ وعد ربنا لمفعولا (١٠٨) ويخِرونَ ـللأذقان يبكونَ ويزيدهم خشوعا (١٠٩) قلْ ادعوا الله أو ادعوا الرحمانَ أيا ما تدعوا فله الأسماءُ الحسنى ولا تجهر ـبصلاتك ولا تخافِت ـبها وابتغ بين ذَلك سبِيلا (١١٠) وقلْ الحمد ـللهِ الذِي لم يتخِذْ ولدا ولم يكن له شريك ـفِي الملكِ ولم يكن له ولي مِن الذل وكبره تكبِيرا (١١١)

سورة الكهف (١٨)

ـبسم اللهِ الرحمن الرحِيم

الحمد ـللهِ الذِي أنزلَ على عبدِهِ الكِتاب ولم يجعلْ له عِوجا (١) قيما ـلينذِر بأسا شدِيدا مِن لدنه ويبشر المؤمِنِين الذِين يعملونَ الصالِحاتِ أن لهم أجرا حسنا (٢) ماكِثِين ـفِيهِ أبدا (٣) وينذِر الذِين قالوا اتخذَ الله ولدا (٤)

o da وبالْحق onu ه biz indirdikأنزلْناه hak olarakوبالْحق Ve و ancakإلا Seni de gönderdikوما أرسلْناك getirdiنَزلَ hakkı uyarıcı olarakنَذِيرا ve و müjdeleyiciمبشرا

105) Ve biz onu hak olarak indirdik; o da hakkı getirdi. Seni de ancak müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik.

لِتَقْرأَه biz onu diye ayırdıkفرقْناه Kur'an olarakوقُرآنًا Ve و نَزلْنَاه ve و dura duraعلَى مكْثٍ insanlaraعلَى الناس okuyasın indirdikتَنْزِيلًا onu peyderpey

106) Ve biz onu, Kur'an olarak, insanlara dura dura okuyasın diye ayırdık; ve onu peyderpey indirdik.

لَا تُؤْمِنُوا veyaأَو Siz onaبِهِ ister inanınآمِنُوا De kiقُلْ أُوتُوا kimselereالذِين şu bir gerçek kiإِن inanmayın إِذَا يتْلَى bundan önceمِن قَبلِهِ ilimالْعِلْم kendilerine verilen yüz üstü لِلْأَذْقَان derhal kapanırlar يخِرون oعلَيهِم okununca secdeyeسجدا

107) De ki: Siz ona ister inanın veya inanmayın; şu bir gerçek ki, bundan önce kendilerine ilim verilen kimselere o okununca, derhal yüz üstü secdeye kapanırlar.

إِن Rabbimiziربنَا tesbih ederizسبحان derlerdi kiويقُولُون Ve و yerine getirilirلَمفْعولًا Rabbimizinربنَا vâdiوعد كَان mutlaka

108) Ve derlerdi ki: Rabbimizi tesbih ederiz. Rabbimizin vâdi mutlaka yerine getirilir.

ağlayarakيبكُون yüz üstüلِلْأَذْقَان yere kapanırlarويخِرون Ve و saygısınıخُشُوعا onların artırırويزِيدهم

109) Ve ağlayarak yüz üstü yere kapanırlar. (Kur'an okumak) onların saygısını artırır.

ister deyinادعوا yahutأَو Allahالله İster deyinادعوا De kiقُلْ فَلَه deseniz olurتَدعوا ما Hangisiniأَيا Rahmanالرحمان ولَا تَجهر en güzelالْحسنَى isimlerالْأَسماء Çünkü O'na hastır sesini fazla ولَا تُخَافِتْ Namazındaبِصلَاتِك yüksek sesle okuma سبِيلًا böyleceذَلِك ikisinin arasıبين tutوابتَغِ ondaبِها da kısma bir yol

110) De ki: "İster Allah deyin yahut ister Rahman deyin. Hangisini deseniz olur. Çünkü en güzel isimler O'na hastır." Namazında yüksek sesle okuma; onda sesini fazla da kısma; böylece ikisinin arası bir yol tut.

الذِي لَم يتخِذْ Allah'aلِلهِ hamdederimالْحمد deقُلْ Ve و فِي ortağıلَه شَرِيك bulunmayanولَم يكُن çocukولَدا edinmeyen bir dostaولِي Oلَه ihtiyacı olmayanولَم يكُن hakimiyetteالْملْكِ O'nun şanını yücelt وكَبره ve و âcizlikten ötürüالذل مِن da tekbir getirerekتَكْبِيرا

111) "Ve çocuk edinmeyen, hakimiyette ortağı bulunmayan, âcizlikten ötürü O, bir dosta da ihtiyacı olmayan Allah'a hamdederim" de ve tekbir getirerek O'nun şanını yücelt.

İsrâ suresine, Allah'ı her türlü noksanlıktan, beşeri sıfatlardan tenzih ile başlanır; O'na hamd etmek ve büyüklüğünü anmak sözleriyle bitirilir. Çünkü Allah'ın yüceliğini, kudretinin sınırsızlığını, ilminin de her şeyi kapsayıp kuşattığını bilmeyenler, O'nu tenzih ve tesbih etmeyi düşünmezler. İmânın tadını ve zevkini kalbinin derinliğine indirip gönlünü Allah sevgi ve saygısıyla dolduran takva sahipleri ise, eriştikleri derece gereği, Allah'ın mülkünde ortağı ve yardımcısı olmadığını idrâk ederler ve bu hava içinde sık sık O'na hamd ederler. Büyüklüğünün kıyas ve nisbete girmediğini an-layarak "Allah-u Ekber" diyerek teslimiyet gösterirler.

18 KEHF SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 18. Sûresi. Bir bölümünde ashâb-ı kehf'den bahsettiği için bu adı almıştır. Mekke'de nâzil olmuştur. 110 âyet, 1577 kelime ve 6360 harften ibârettir. Âyet sonlarına ahenk veren fâsılası "elif" harfidir. Yirmi sekizinci âyetin Medine'de indiği rivâyet edilir. Kehf, dağda geniş mağara anlamına gelir. Sûrede üç önemli kıssa yer alır. Ashâb-ı Kehf, Musa ve Hızır (a.s) kıssası ve Zülkarneyn kıssası.

Rahimالرحِيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

علَى عبدِهِ indirdiأَنزلَ kiالذِي Allah'aلِلهِ Hamd olsunالْحمد عِوجا onaلَه koymadıلَم يجعلْ ve و Kitab'ıالْكِتَاب kuluna hiçbir eğrilik

1) Hamd olsun Allah'a ki kuluna, Kitab'ı indirdi ve ona hiçbir eğrilik koymadı.

azaba karşıبأْسا Onu uyarmakلِينْذِر dosdoğru olarakقَيما ويبشر ve و indirdi ki katından gelecekمِن لَدنْه şiddetliشَدِيدا kendileri içinالذِين müminlereالْمؤْمِنِين müjdelemek için أَجرا bulunduğunuأَن لَهم yararlıالصالِحاتِ işler yapanيعملُون güzelحسنًا mükafat

2) Onu dosdoğru olarak indirdi ki katından gelecek şiddetli azaba karşı uyarmak ve yararlı işler yapan müminlere kendileri için güzel mükafat bulunduğunu müjdelemek için.

ebedîأَبدا Onlar oradaفِيهِ kalacaklarlardırماكِثِين

3) Onlar orada ebedî kalacaklarlardır.

الله edindiاتَّخَذَ diyenleri deقَالُوا الذِين uyarmak içinينذِر Ve و evlâtولَدا Allah

4) Ve "Allah evlât edindi" diyenleri de uyarmak için.

hiçbir bilgisi yokturعِلْمٍ مِن bu konudaبِهِ onlarınلَهُم Neمَا
bu sözكَلِمَةً ne büyük olduكَبُرَتْ ne de atalarınınوَلَا لِآبَائِهِمْ
يَقُولُونَ bir şeyإِن Ağızlarındanأَفْوَاهِهِمْ مِنْ çıkanتَخْرُجُ
Yalandanكَذِبًا başkaإِلَّا söylemiyorlar

5) Ne onların, ne de atalarının bu konuda hiçbir bilgisi yoktur. Ağızlarından çıkan bu söz ne büyük oldu! Yalandan başka bir şey söylemiyorlar.

عَلَى kendiniنَفْسَكَ harap edeceksinبَاخِعٌ neredeyseفَلَعَلَّكَ
Bu بِهَذَا inanmazlarsaلَمْ يُؤْمِنُوا eğerإِن arkalarındanآثَارِهِمْ
üzüntüyleأَسَفًا sözeالْحَدِيثِ

6) Bu (yeni) (Kur'an)söze inanmazlarsa eğer arkalarından üzüntüyle neredeyse kendini harap edeceksin.

Utbe ibn Rabîa, Şeybe ibn Rabîa, Ebu Cehl ibn Hişâm, en-Nadr ibnu'l-Hâris, Ümeyye ibn Halef, el-As ibn Vâil, el-Esved ibnu'l-Muttalib ve Ebu'l-Bahteri, bir grup Kureyşli içinde bir araya gelmişler (konuşuyorlardı). Allah'ın Resûlü (a.s)'e, kavminden görmekte olduğu bu muhalefet, onlara getirmiş olduğu bu öğütleri inkâr etmeleri çok ağır gelmiş ve onu çok üzmüştü. İşte bunun üzerine Allah Tealâ, bu ayet-i kerimeyi indirdi.[389]

yeryüzündekiمَا عَلَى الْأَرْضِ biz yaptıkجَعَلْنَا Kuşkusuzإِنَّا
أَيُّهُمْ deneyelim diyeلِنَبْلُوَهُمْ her şeyiلَهَا bir zinetزِينَةً
amel edeceğiniعَمَلًا daha güzelأَحْسَنُ hangisinin

7) Kuşkusuz biz, hangisinin daha güzel amel edeceğini deneyelim diye yeryüzündeki her şeyi bir zinet yaptık.

عَلَيْهَا her şeyiمَا yapacağızلَجَاعِلُونَ biz mutlakaإِنَّا Ve و
kupkuruجُرُزًا bir toprakصَعِيدًا oradaki

8) Ve biz mutlaka oradaki her şeyi kupkuru bir toprak yapacağız.

الْكَهْفِ ashabınıأَصْحَابَ أَنَّ mi sandın?حَسِبْتَ Yoksa senأَمْ
عَجَبًا ayetlerimizdenكَانُوا مِنْ آيَاتِنَا Rakîmالرَّقِيمِ ve و Kehf
bizim şaşılacak

9) Yoksa sen, Kehf ve Rakîm[390] ashabını bizim şaşılacak ayetlerimizden mi sandın?

Kehf "dağda bulunan büyük ve geniş mağara"; Ashâb-ı Kehf ise, "mağara arkadaşları" demek olup bir mağarada yıllarca uyutulduktan sonra tekrar uy and ırıldıkıarı haber verilen kişiler" hakkında kullanılmıştır.

إِلَى الْكَهْفِ O gençlerالْفِتْيَةُ sığındıklarıأَوَى zamanإِذْ
آتِنَا مِن لَّدُنكَ Rabbimizرَبَّنَا demişlerdi kiفَقَالُوا mağaraya
مِنْ أَمْرِنَا Bizeلَنَا verهَيِّئْ ve و rahmetرَحْمَةً tarafından
bize doğruyu bulma başarısı verرَشَدًا işimizden

10) O gençler mağaraya sığındıkları zaman demişlerdi ki: "Rabbimiz! Bize tarafından rahmet ver ve işimizden bize doğruyu bulma başarısı ver."

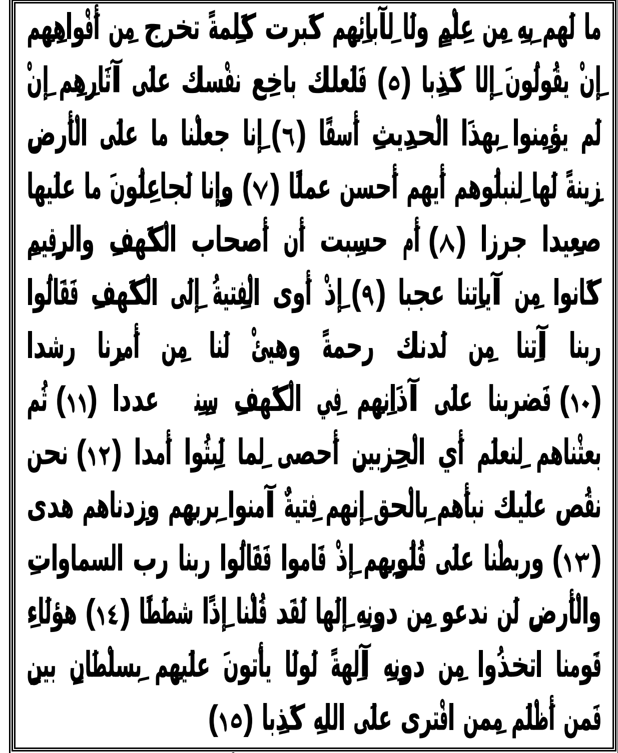
(*)Putperest bir kavmin içinde Allah'ın varlığına ve birliğine inanan birkaç genç, bu inançlarını dile getirip putperestliğe karşı çıkmış, onların kötülüklerinden korunmak için bir mağaraya sığınmışlar; yanlarındaki köpekleriyle birlikte mağarada derin bir uykuya dalan bu gençler muhtemelen 309 yıl sonra uyanmışlardır. Burada bir gün veya daha kısa bir süre uyuduklarını sanan gençler, içlerinden birini yiyecek almak üzere şehre gönderdiklerinde, onların durumunu öğrenen insanlar Allah'ın vaadinin hak olduğuna ve kıyametin mutlaka geleceğine inanmışlardır. Kıssanın ana hatları bu olup ileride âyetlerin tefsirinde daha geniş olarak tekrar ele alınacaktır.

فِي الْكَهْفِ kulaklarınaعَلَى آذَانِهِمْ Böylelikle vurdukفَضَرَبْنَا
niceعَدَدًا yıllarسِنِينَ mağarada

11) Böylelikle mağarada nice yıllar kulaklarına vurduk.

الْحِزْبَيْنِ hangisininأَيُّ لِنَعْلَمَ kaldıkları süreyiبَعَثْنَاهُمْ Sonraثُمَّ
لَبِثُوا onlarıلِمَا daha iyi hesap ettiğiniأَحْصَى iki guruptan
uyandırdıkأَمَدًا ayırdedelim

12) Sonra iki guruptan hangisinin kaldıkları süreyi daha iyi hesap ettiğini ayırdedelim diye onları uyandırdık.

ما لهم به من علم ولا لآبائهم كبرت كلمة تخرج من أفواههم
إن يقولون إلا كذبا (٥) فلعلك باخع نفسك على آثارهم إن
لم يؤمنوا بهذا الحديث أسفا (٦) إنا جعلنا ما على الأرض
زينة لها لنبلوهم أيهم أحسن عملا (٧) وإنا لجاعلون ما عليها
صعيدا جرزا (٨) أم حسبت أن أصحاب الكهف والرقيم
كانوا من آياتنا عجبا (٩) إذ أوى الفتية إلى الكهف فقالوا
ربنا آتنا من لدنك رحمة وهيئ لنا من أمرنا رشدا
(١٠) فضربنا على آذانهم في الكهف سنين عددا (١١) ثم
بعثناهم لنعلم أي الحزبين أحصى لما لبثوا أمدا (١٢) نحن
نقص عليك نبأهم بالحق إنهم فتية آمنوا بربهم وزدناهم هدى
(١٣) وربطنا على قلوبهم إذ قاموا فقالوا ربنا رب السماوات
والأرض لن ندعو من دونه إلها لقد قلنا إذا شططا (١٤) هؤلاء
قومنا اتخذوا من دونه آلهة لولا يأتون عليهم بسلطان بين
فمن أظلم ممن افترى على الله كذبا (١٥)

onların haberleriniنَبَأَهُم sanaعَلَيْكَ anlatıyoruzنَقُصُّ Bizنَحْنُ
آمَنُوا gençlerdiفِتْيَةٌ Gerçekten onlarإِنَّهُمْ gerçek olarakبِالْحَقِّ
Biz de onların arttırmıştıkوَزِدْنَاهُمْ Rablerineبِرَبِّهِمْ inanmış
hidayetleriniهُدًى

13) Biz sana onların haberlerini gerçek olarak anlatıyoruz. Gerçekten onlar, Rablerine inanmış gençlerdi. Biz de onların hidayetlerini arttırmıştık.

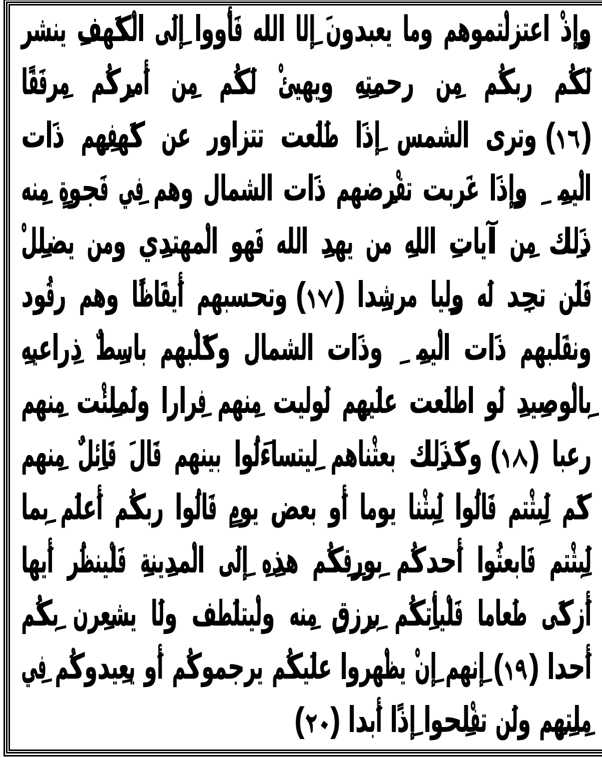
قَامُوا zamanإِذْ kalpleriniقُلُوبِهِمْ عَلَى metîn kıldıkرَبَطْنَا Veو
رَبُّ Rabbimizرَبَّنَا demişlerdi kiفَقَالُوا Kıyam ettikleri
لَن نَّدْعُوَ yerinالْأَرْضِ ve و göklerinالسَّمَاوَاتِ Rabbidir
Yoksaلَقَدْ ilah diyeإِلَهًا O'ndan başkasınıمِن دُونِهِ çağırmayız
saçma sapanشَطَطًا oluruzإِذًا Biz konuşmuşقُلْنَا

14) Ve kalplerini metîn kıldık. Kıyam ettikleri zaman demişlerdi ki: "Rabbimiz, göklerin ve yerin Rabbidir. Biz, O'ndan başkasını ilah diye çağırmayız. Yoksa saçmasapan konuşmuş oluruz."

مِن دُونِهِ edindilerاتَّخَذُوا kavmimizقَوْمُنَا Şu bizimهَؤُلَاءِ
عَلَيْهِم getirselerdiيَأْتُونَ Bariلَوْلَا ilahlarآلِهَةً O'ndan başka
daha أَظْلَمُ kimdir?فَمَنْ açıkبَيِّنٍ bir delilبِسُلْطَانٍ onlara dair
كَذِبًا Allahاللَّهِ hakkındaعَلَى uydurandanافْتَرَى مِمَّنِ zalim
yalan

15) "Şu bizim kavmimiz O'ndan başka ilahlar edindiler. Bari onlara dair açık bir delil getirselerdi. Öyle ise Allah hakkında yalan uydurandan daha zalim kimdir?"

(*)Din ve vicdan hürriyeti bulunmayan bir toplumda yaşayan bu gençler, putperest kavimlerine karşı çıkıp göklerin ve yerin rabbinden başkasına ibadet etmeyeceklerini açıkladılar, Ancak gelişmeler karşısında kavimleri arasında Allah'a olan imanlarını serbestçe ifade etme ve inançlarının gereğini yerine getirme imkânı bulamayacaklarını, hatta onların arasında hayat hakkına dahi sahip olamayacaklarını anlayınca, köpeklerini de yanlarına alarak mağaraya sığındılar.

وَإِذِ اعْتَزَلْتُمُوهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَأْوُوا إِلَى الْكَهْفِ يَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيُهَيِّئْ لَكُمْ مِنْ أَمْرِكُمْ مِرْفَقًا (١٦) وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَزَاوَرُ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَتْ تَقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ مِنْهُ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِي وَمَنْ يُضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا (١٧) وَتَحْسَبُهُمْ أَيْقَاظًا وَهُمْ رُقُودٌ وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ وَكَلْبُهُمْ بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَلَمُلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا (١٨) وَكَذَلِكَ بَعَثْنَاهُمْ لِيَتَسَاءَلُوا بَيْنَهُمْ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ فَابْعَثُوا أَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هَذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ فَلْيَنْظُرْ أَيُّهَا أَزْكَى طَعَامًا فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ أَحَدًا (١٩) إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوا إِذًا أَبَدًا (٢٠)

ve و siz onlardan uzaklaştınız اعْتَزَلْتُمُوهُمْ madem ki إِذْ Ve و Allah'ın اللّٰهَ dışında إِلَّا onların tapmakta oldukları مَا يَعْبُدُونَ yaysın يَنْشُرْ mağaraya إِلَى الْكَهْفِ o halde sığının ki فَأْوُوا لَكُمْ sağlasın يُهَيِّئْ ve و rahmetini مِنْ رَحْمَتِهِ Rabbiniz رَبُّكُمْ size لَكُمْ kolaylık مِرْفَقًا işinizde مِنْ أَمْرِكُمْ sizin için

16) "Ve madem ki siz onlardan ve onların Allah'ın dışında tapmakta oldukları varlıklardan uzaklaştınız, o halde mağaraya sığının ki, Rabbiniz size rahmetini yaysın ve işinizde sizin için kolaylık sağlasın."

Doğduğu طَلَعَتْ zaman إِذَا güneşi الشَّمْسَ görürdün تَرَى Ve و sağına ذَاتَ الْيَمِينِ mağaralarının عَنْ كَهْفِهِمْ meyleder تَزَاوَرُ و ذَاتَ isabet etmeden geçerdi تَقْرِضُهُمْ batarken غَرَبَتْ de إِذَا ve مِنْهُ bir köşesinde فِي فَجْوَةٍ onlara وَهُمْ sol taraftan الشِّمَالِ مِنْ Allah'ın اللّٰهِ âyetlerindendir مِنْ آيَاتِ İşte bu ذَلِكَ Onlar hakka الْمُهْتَدِي işte o فَهُوَ Allah اللّٰهُ hidayet ederse يَهْدِ kime فَلَنْ hidayetten mahrum ederse يُضْلِلْ kimi de وَمَنْ ulaşmıştır doğruya مُرْشِدًا bir dost وَلِيًّا onu لَهُ artık bulamazsın تَجِدَ yöneltecek

17) Ve güneşi görürdün: Doğduğu zaman mağaralarının sağına meyleder; ve batarken de sol taraftan onlara isabet etmeden geçerdi. Onlar bir köşesinde. İşte bu, Allah'ın âyetlerindendir. Allah kime hidayet ederse, işte o, hakka ulaşmıştır, kimi de hidayetten mahrum ederse artık onu doğruya yöneltecek bir dost bulamazsın.

(*)Âyetlerin tasvirinden anlaşıldığına göre mağaranın ağzı kuzey ile kuzey-batı arasında bir noktaya bakmaktadır. Zira sabah güneşi sağ tarafından doğmakta ve batmcaya kadar güneş ışınları mağaranın içine düşmemektedir. Ancak akşam güneşi, çok kısa bir süre mağaranın kapısından içeri vurmakta, fakat onlar mağaranın ortasında oldukları için bundan etkilenmemektedirler.

kendileri وَهُمْ uyanık أَيْقَاظًا sen onları sanırdın تَحْسَبُهُمْ Ve و ذَاتَ onları çevirirdik نُقَلِّبُهُمْ Ve و uykuda oldukları halde رُقُودٌ بَاسِطٌ Köpekleri de وَكَلْبُهُمْ sola وَذَاتَ الشِّمَالِ sağa الْيَمِينِ yatmakta idi بِالْوَصِيدِ ön ayaklarını uzatmış ذِرَاعَيْهِ girişinde onların durumlarına عَلَيْهِمْ muttali olsa idin اطَّلَعْتَ Eğer لَوِ için لَمُلِئْتَ ve و kaçardın فِرَارًا onlardan مِنْهُمْ dönüp لَوَلَّيْتَ korku ile رُعْبًا gördüklerin yüzünden مِنْهُمْ dolardı

18) Ve kendileri uykuda oldukları halde sen onları uyanık sanırdın. Ve onları sağa sola çevirirdik. Köpekleri de (mağaranın) girişinde ön ayaklarını uzatmış yatmakta idi. Eğer onların durumlarına muttali olsa idin dönüp onlardan kaçardın ve gördüklerin yüzünden için korku ile dolardı.

لِيَتَسَاءَلُوا onları هُمْ biz uyandırdık بَعَثْنَا böylece كَذَلِكَ Ve و مِنْهُمْ dedi قَائِلٌ قَالَ aralarında بَيْنَهُمْ birbirlerine sormaları için لَبِثْنَا dediler قَالُوا kaldınız لَبِثْتُمْ Ne kadar كَمْ İçlerinden biri يَوْمٍ bir parçası بَعْضَ ya da أَوْ Bir gün يَوْمًا kadar kaldık بِمَا daha iyi bilir أَعْلَمُ Rabbiniz رَبُّكُمْ şöyle dediler قَالُوا günün أَحَدَكُمْ Şimdi siz gönderin de فَابْعَثُوا kaldığınız لَبِثْتُمْ müddeti الْمَدِينَةِ إِلَى şu هَذِهِ gümüş paranızla بِوَرِقِكُمْ içinizden birini طَعَامًا daha temiz ise أَزْكَى hangi أَيُّهَا baksın فَلْيَنْظُرْ şehre ve و ondan مِنْهُ erzak بِرِزْقٍ size getirsin فَلْيَأْتِكُمْ yiyeceği بِكُمْ sakın sezdirmesin لَا يُشْعِرَنَّ Ve و nâzik davransın وَلْيَتَلَطَّفْ bir kimseye أَحَدًا sizi

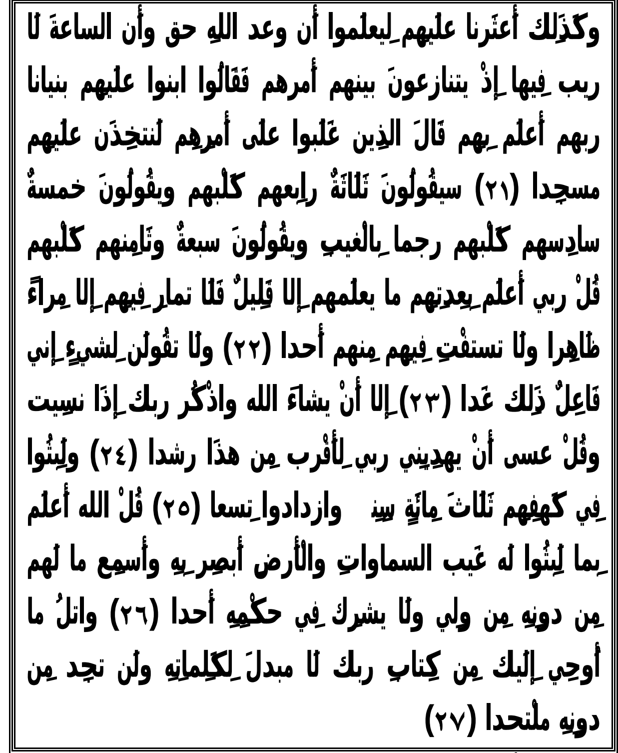
19) Ve böylece biz, aralarında birbirlerine sormaları için onları uyandırdık: İçlerinden biri: "Ne kadar kaldınız?" dedi. (Kimi) "Bir gün ya da günün bir parçası kadar kaldık" dediler; (kimileri de) şöyle dedi: "Rabbiniz, kaldığınız müddeti daha iyi bilir. Şimdi siz, içinizden birini şu gümüş paranızla şehre gönderin de, baksın, (şehrin) hangi yiyeceği daha temiz ise size ondan erzak getirsin; ve nâzik davransın. Ve sakın sizi bir kimseye sezdirmesin."

(*)Yüce Allah'ın, mağaradaki gençleri hiçbir gıda almadıkları halde bedenlerinde herhangi bir bozulma olmadan uzun süre uyuttuktan sonra tekrar uyandırması O'nun insanları öldükten sonra tekrar diriltebileceğine dair bir misal ve delildir. Uyandıktan sonra gençler uykuda geçirdikleri süre hakkında birbirleriyle tartışmışlar; geçen süreyi ve dünyada meydana gelen değişiklikleri bilmedikleri için inkarcıların kendileri hakkındaki tehditlerinin devam ettiğini sanmışlardı. Bu sebeple yiyecek almak üzere şehre gönderdikleri arkadaşlarını dikkatli olması hususunda uyarmışlardı. Ancak gencin asırlar öncesine ait kıyafeti, elindeki para ve konuşmasındaki farklılık onu ele verdi.

size عَلَيْكُمْ muttali olurlarsa يَظْهَرُوا eğer إِنْ Çünkü onlar إِنَّهُمْ çevirirler يُعِيدُوكُمْ veya أَوْ ya sizi taşlayarak öldürürler يَرْجُمُوكُمْ o إِذًا iflah olmazsınız وَلَنْ تُفْلِحُوا kendi dinlerine فِي مِلَّتِهِمْ ki ebediyyen أَبَدًا zaman

20) "Çünkü onlar eğer size muttali olurlarsa, ya sizi taşlayarak öldürürler veya kendi dinlerine çevirirler ki o zaman ebediyyen iflah olmazsınız."

(*)Bu âyetler, Mekke'de mü'minleri tedirgin edip din ve vicdan hürriyeti tanımayan müşriklerin eza ve cefasına tahammül etmeğe çalışan mü'minleri teselli etmek ve yakında hicret olayının meydana geleceğini kapalı bir şekilde haber vermek üzere Ashab-ı-Kehf misal verildi. Önemli safhaları anlatılarak mü'minlere birtakım mesajlar iletildi.

وكذلك أعثرنا عليهم ليعلموا أن وعد الله حق وأن الساعة لا
ريب فيها إذ يتنازعون بينهم أمرهم فقالوا ابنوا عليهم بنيانا
ربهم أعلم بهم قال الذين غلبوا على أمرهم لنتخذن عليهم
مسجدا (٢١) سيقولون ثلاثة رابعهم كلبهم ويقولون خمسة
سادسهم كلبهم رجما بالغيب ويقولون سبعة وثامنهم كلبهم
قل ربي أعلم بعدتهم ما يعلمهم إلا قليل فلا تمار فيهم إلا مراء
ظاهرا ولا تستفت فيهم منهم أحدا (٢٢) ولا تقولن لشيء إني
فاعل ذلك غدا (٢٣) إلا أن يشاء الله واذكر ربك إذا نسيت
وقل عسى أن يهدين ربي لأقرب من هذا رشدا (٢٤) ولبثوا
في كهفهم ثلاث مائة سنين وازدادوا تسعا (٢٥) قل الله أعلم
بما لبثوا له غيب السماوات والأرض أبصر به وأسمع ما لهم
من دونه من ولي ولا يشرك في حكمه أحدا (٢٦) واتل ما
أوحي إليك من كتاب ربك لا مبدل لكلماته ولن تجد من
دونه ملتحدا (٢٧)

onlardan عليهم haberdar ettik ki أعثرنا böylece كذلك Ve و Allah'ın الله vaadinin وعد kuşkusuz أن bilsinler ليعلموا حق şüphe لا ريب kıyametin الساعة elbette أن ve و hak olduğunu بينهم tartışıyorlardı يتنازعون Hani إذ olduğunu فيها götürmez yapın ابنوا Dediler ki فقالوا durumunu أمرهم onlar aralarında daha iyi bilir أعلم Rableri ربهم bir bina بنيانا Üzerlerine عليهم على أمرهم vâkıf olanlar غلبوا ise الذين dediler قال onları بهم عليهم kesinlikle yanıbaşlarına لنتخذن Onların durumuna bir mescit yapacağız مسجدا Bizler onların

21) Ve böylece (insanları) onlardan haberdar ettik ki, kuşkusuz Allah'ın vaadinin hak olduğunu ve elbette kıyametin şüphe götürmez olduğunu bilsinler. Hani onlar aralarında (Ashâb-ı Kehfin) durumunu tartışıyorlardı. Dediler ki: "Üzerlerine bir bina yapın. Rableri onları daha iyi bilir." Onların durumuna vâkıf olanlar ise: "Bizler, kesinlikle onların yanıbaşlarına bir mescit yapacağız" dediler.

dördüncüleri رابعهم Onlar üç kişidir ثلاثة diyecekler سيقولون Beş خمسة diyecekler يقولون yine و köpekleridir كلبهم de tahmin رجما köpekleridir كلبهم altıncıları سادسهم kişidir derler يقولون Ve و bilinmeyen hakkında بالغيب yürütmektir köpekleridir كلبهم sekizincisi وثامنهم Onlar yedi kişidir سبعة Onların بعدتهم daha iyi bilir أعلم Rabbim ربي De ki قل çok إلا قليل onlar hakkında bilgisi olan ما يعلمهم sayılarını Öyle ise onlar فيهم bir münakaşaya girişme فلا تمار azdır ve و açık olması ظاهرا delillerin مراء haricinde إلا hakkında kimselerin منهم onlar hakkında فيهم malumat isteme لا تستفت hiçbirinden أحدا

22) "Onlar üç kişidir; dördüncüleri de köpekleridir" diyecekler; yine: "Beş kişidir; altıncıları köpekleridir" diyecekler. (Bunlar) bilinmeyen hakkında tahmin yürütmektir. (Kimileri de:) "Ve onlar yedi kişidir; sekizincisi köpekleridir" derler. De ki: Onların sayılarını Rabbim daha iyi bilir. Onlar hakkında bilgisi olan çok azdır. Öyle ise onlar (Ashâb-ı Kehf) hakkında, delillerin açık olması haricinde bir münakaşaya girişme ve onlar hakkında (ileri geri konuşan) kimselerin hiçbirinden malumat isteme.

فاعل Elbette ben إني hiçbir şey için لشيء deme تقولن لا Ve و yarın غدا bunu ذلك yapacağım

23) Ve hiçbir şey için "Elbette ben bunu yarın yapacağım" deme.

İbni Abbas'tan şöyle dediğini nakletmektedir: Peygamber (a.s.) bir şeye dair yemin etti, üzerinden ondört gün geçtikten sonra Yüce Allah "Bir şey hakkında ben bunu yarın mutlaka yapacağım deme..." ayeti nazil oldu.[391]

Herhangi bir şey hususunda "İnşallah" demek, işi Allah'ın iradesine bırakmak manasını taşır. Bu, Allah tarafından Peygamberimize bir öğüt ve öğretidir. İleride yapılması planlanan işler için inşallah denilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Çünkü insanın azim ve iradesi bir şeyin meydana gelmesi için yeterli değildir. "Hiç bu kimse yarın ne kazanacağını bilemez " (Lokmân, 31/32).

Rabbini ربك an اذكر Ve و Allah الله dilerse يشاء أن Ancak إلا أن Umarım عسى de قل ve و Unuttuğun نسيت zaman إذا من هذا daha yakın لأقرب Rabbim ربي beni doğruya يهدين eriştirir رشدا olana

24) Ancak Allah dilerse (yapacağım de). Ve unuttuğun zaman Rabbini an ve "Umarım Rabbim beni, doğruya daha yakın olana eriştirir"de.

üç ثلاث onlar mağaralarında في كهفهم kadar kaldılar لبثوا Ve و تسعا yıl da buna ilave etmişlerdir ازدادوا ve و yıl سنين yüz مائة dokuz

25) Ve onlar mağaralarında üç yüz yıl kadar kaldılar ve dokuz yıl da buna ilave etmişlerdir.

لبثوا Ne kadar بما daha iyi bilir أعلم Allah الله De ki قل و Göklerin السماوات gizlilikleri غيب O'na aittir له kaldıklarını işitmesi de وأسمع O'nun به görmesi de أبصر yerin الأرض ve bir velisi من ولي O'ndan başka من دونه onların لهم yoktur ما أحدا O kendi hükümranlığına في حكمه ortak etmez ولا يشرك bir kimseyi

26) De ki: Ne kadar kaldıklarını Allah daha iyi bilir. Göklerin ve yerin gizlilikleri O'na aittir. O'nun görmesi de, işitmesi de, onların, O'ndan başka bir velisi yoktur. O, kendi hükümranlığına bir kimseyi ortak etmez.

من كتاب sana إليك vahyedileni ما أوحي oku اتل Ve و değiştirebilecek مبدل yoktur لا Rabbinin ربك Kitabı'ndan من دونه bulamazsın لن تجد Ve و Onun kelimelerini لكلماته bir sığınak da ملتحدا O'ndan başka

27) Ve Rabbinin Kitabı'ndan sana vahyedileni oku. Onun kelimelerini değiştirebilecek yoktur. Ve O'ndan başka bir sığınak da bulamazsın.

(*)Hz. Peygamber müşriklerin sorularına cevap verdikçe onlar yeni sorular sorup yeni isteklerde bulunuyorlardı. Nitekim Ashâb-ı Kehf ve Zülkarneyn hakkındaki sorularına cevap verilmişti. Bu defa da Hz. Peygamber'den, eğer çağrısını kabul etmelerini istiyorsa Kur'an'da, kendilerinin ve atalarının âdetlerini ve inançlarını destekler nitelikte bazı değişiklikler yapmasını istediler. Söz konusu âyet, onların bu tür isteklerini reddetmek üzere inmiş ve Peygamber'e, kendisine vahyedileni okuması ve ona uyması emredilmiştir.

واصبِر نفْسك مع الذِين يدعونَ ربهم ِبالغداةِ والعشِي يريدونَ
وجهه ولا تعد عيناك عنهم تريد ِزينةَ الحياةِ الدنيا ولا تطِع من
أغفَلنا قلبه عن ذِكرِنا واتبع هواه وكانَ أمره فُرطًا (٢٨) وقُلْ
الحق ِمن ربكم فمن شاءَ فليؤمِن ومن شاءَ فليكفُر ِإنا أعتدنا
ِللظالِمِ نارا أحاطَ ِبهم سرادِقُها وإنْ يستغِيثُوا يغاثُوا ِبماءٍ
كالمهل يشوي الوجوه ِبئس الشراب وساءَت مرتفقًا (٢٩)
ِإن الذِين آمنوا وعمِلوا الصالِحاتِ ِإنا لا نضِيع أجر من
أحسن عملًا (٣٩) أولِئك لهم جنات عدنٍ تجري ِمن تحتِهم
الأنهار يحلونَ ِفيها ِمن أساور ِمن ذَهبٍ ويلبسونَ ِثيابا خضرا
ِمن سندسٍ وإستبرقٍ متكِئِ ِفيها على الأرائِكِ ِنعم الثواب
وحسنت مرتفقًا (٣١) واضرب لهم مثلًا رجلين جعلنا
ِلأحدِهِما جنتين ِمن أعنابٍ وحففْناهما ِبنخلٍ وجعلنا بينهما
زرعا (٣٢) كِلتا الجنتين آتت أكُلها ولم تظلِم ِمنه شيئًا
وفجرنا خِلالَهما نهرا (٣٣) وكانَ له ثمر فقالَ ِلصاحِبِهِ وهو
يحاوِره أنا أكثَر ِمنك مالًا وأعز نفرا (٣٤)

edenlerle الذِين birlikte مع candan نفْسك sebat et اصبِر Ve و
يريدون akşam والعشِي sabah ِبالغداةِ Rablerine ربهم dua يدعون
عيناك çevirme تعد ولا O'nun rızasını وجهه dileyerek
الحياةِ süsünü زِينةَ isteyerek تريد onlardan عنهم gözlerini
أغفَلنا kimseye من boyun eğme تطِع ولا Dünya الدنيا hayatının
اتبع ve و bizi anmaktan عن ذِكرِنا Kalbini قلبه gafil kıldığımız
فُرطًا işi gücü أمره olan كان ve و arzularına هواه uymuş aşırılık

28) Ve sabah akşam Rablerine, O'nun rızasını dileyerek dua edenlerle birlikte candan sebat et. Dünya hayatının süsünü isteyerek gözlerini onlardan çevirme. Kalbini bizi anmaktan gafil kıldığımız ve arzularına uymuş ve işi gücü aşırılık olan kimseye boyun eğme.

Öyle فمن Rabbinizdendir ِمن ربكم Hak الحق de ki قُل Ve و
dileyen شاء kimse de ومن iman etsin فليؤمِن dileyen شاء ise
ِللظالِمِين biz hazırladık ki أعتدنا Kuşkusuz ِإنا inkâr etsin فليكفُر
kendilerini çepe çevre ِبهم أحاط öyle bir ateş نارا zalimlere
يستغِيثُوا eğer ِإن Ve و onun duvarları سرادِقُها kuşatmıştır
bir su ile ِبماءٍ imdatlarına يغاثُوا imdat dileyecek olsalar
الوجوه haşlayan يشوي erimiş maden gibi كالمهل cevap verilir
مرتفقًا ne kötü ساءت ve و içecek الشراب Ne fena ِبئس yüzleri bir kalma yeri

29) Ve de ki: Hak, Rabbinizdendir. Öyle ise dileyen iman etsin, dileyen kimse de inkâr etsin. Kuşkusuz biz, zalimlere öyle bir ateş hazırladık ki, onun duvarları kendilerini çepeçevre kuşatmıştır. Ve eğer imdat dileyecek olsalar imdatlarına, erimiş maden gibi yüzleri haşlayan bir su ile cevap verilir. Ne fena bir içecek ve ne kötü bir kalma yeri.

(*)Yüce Allah önceki âyette Hz. Peygamber'e, sımarık zenginlerin keyfi için fakir müminleri ihmal etmemesini ve bunlardan yüz çevirmemesini emretmişti. Burada da Resûlullah'ın onlara şu gerçekleri hatırlatması istenmektedir: Bu din, Allah katından gelmiş bir dindir. Bunun karşısında zengin-fakir, güzel-çirkin, ünlü-ünsüz, güçlü-güçsüz ayırımı yapmaksızın herkes eşittir. Kur'an, insanlar arasında hiçbir ayırım gözetmeksizin herkese aynı şekilde ve eşit olarak hitap eder.

davranışlarda وعمِلوا iman edip آمنوا de الذِين Kuşkusuz ِإن
zâyi نضِيع لا elbette biz ِإنا güzel الصالِحاتِ bulunanlar
işler عملًا güzel أحسن yapanların من ecrini أجر etmeyiz

30) Kuşkusuz iman edip de güzel davranışlarda bulunanlara, elbette biz, güzel işler yapanların ecrini zâyi etmeyiz.

تجري Adn عدن cennetleri vardır جنات onlara لهم İşte أولِئك
يحلون ırmaklar الأنهار alt taraflarından ِمن تحتِهم akan
altın ِمن ذَهبٍ bileziklerle ِمن أساور Onlar ِفيها bezenecekler
kalın ِمن سندسٍ yeşil خضرا elbiseler ِثيابا giyecekler ويلبسون
على orada ِفيها kurularak متكِئِين ince إستبرقٍ ve و dîbâdan
حسنت ve و karşılık الثواب ne güzel ِنعم tahtlar الأرائِكِ üzerine
kalma yeri مرتفقًا Ne güzel

31) İşte onlara, alt taraflarından ırmaklar akan Adn cennetleri vardır. Onlar tahtlar üzerine kurularak orada altın bileziklerle bezenecekler; ince ve kalın dîbâdan yeşil elbiseler giyecekler. Ne güzel karşılık ve ne güzel kalma yeri!

(*)Allah Teâlâ bir önceki âyette iman etmeyenlere verilecek cezayı belirttikten sonra 30. âyette de "Biz, güzel iş yapanların ecrini asla zayi etmeyiz" buyurarak kendisinin adaletine işaret etmekte, inanıp iyi işler yapanların emeklerinin boşa gitmeyeceğini, karşılıklarının eksiksiz olarak kendilerine verileceğini ifade buyurmaktadır. 31. âyette ise iman edip iyi işler yapanlara verilecek karşılığın neler olduğu bildirilmektedir. Âhirct hayatı ve burada müminlere verilecek nimetler öz ve yapı itibariyle dünyada bilmen nesnelerden farklı olduğu için insanlar tarafından bilinmemektedir. Burada ve benzeri diğer âyetlerdeki tasvirler ise müminler için ebedî hayatın konforu, canlılığı ve rahatlığının temsilî birer anlatımıdır.

şu iki رجلين misal olarak مثلًا onlara لهم anlat اضرب Ve و
iki bağı جنتين Bunlardan birine ِلأحدِهِما vermiş جعلنا adamı
ِبنخلٍ her ikisinin de etrafını وحففْناهما üzüm ِمن أعنابٍ
aralarında da بينهما bitirmiştik وجعلنا hurmalarla donatmış
ekinler زرعا

32) Ve onlara, şu iki adamı misal olarak anlat: Bunlardan birine iki üzüm bağı vermiş, her ikisinin de etrafını hurmalarla donatmış, aralarında da ekinler bitirmiştik.

(*)Bu olay inananla inanmayan insanın iç dünyalarını anlatan bir temsildir. Burada inanmanın insan ruhuna verdiği güven ve huzur ile inançsızlığın sebep olduğu güvensizlik ve huzursuzluk anlatılarak Mekkeli zengin müşriklerle yoksul müslümanların ruh halleri tasvir edilmiştir. Yoksul insanlarla beraber oturmaya tenezzül etmeyen zenginlerin tutumlarını kınayan ve Hz. Peygambere onların sözlerine uymamasını emreden âyetlerden sonra bu misalin getirilmesi, müşriklerin sonunun o bahçe sahibi zenginin sonuna benzeyeceğine işaret etmektedir.

ولم yemişlerini أكُلها vermiş آتت İki bağın الجنتين ikisi de كِلتا
وفجرنا hiçbirini شيئًا onların ِمنه eksik bırakmamıştı تظلِم
bir de ırmak نهرا İkisinin arasından خِلالَهما fışkırtmıştık

33) İki bağın ikisi de yemişlerini vermiş, onların hiçbirini eksik bırakmamıştı. İkisinin arasından bir de ırmak fışkırtmıştık.

şöyle فقال başka geliri de ثمر bu adamın له vardı كان Ve و
يحاوِره ona وهو Bu yüzden arkadaşıyla ِلصاحِبِهِ dedi
مالًا senden ِمنك daha zenginim أكثَر Ben أنا konuşurken
insan sayısı نفرا senden daha güçlüyüm وأعز servetçe
bakımından da

34) Ve bu adamın başka geliri de vardı. Bu yüzden arkadaşıyla konuşurken ona şöyle dedi: "Ben, servetçe senden daha zenginim; insan sayısı bakımından da senden daha güçlüyüm."

ودخلَ جنته وهو ظالِم لِنفْسِهِ قالَ ما أظُن أنْ تبِيد هذِهِ أبدا
(٣٥) وما أظُن الساعةَ قائِمةً ولئِن رددت إلى ربي لأجِدن
خيرا مِنها منقلبا (٣٦) قالَ له صاحِبه وهو يحاوره أكفَرت
بِالذِي خلقك مِن ترابٍ ثُم مِن نطفَةٍ ثُم سواك رجلا (٣٧)
لكِنا هو الله ربي ولا أشرك بِربي أحدا (٣٨) ولولا إذْ دخلت
جنتك قُلت ما شاءَ الله لا قُوةَ إلا بِالله إنْ ترني أنا أقل مِنك
مالا وولدا (٣٩) فَعسى ربي أنْ يؤتِيني خيرا مِن جنتِك
ويرسِلَ عليها حسبانا مِن السماءِ فَتصبِح صعِيدا زلَقًا (٤٠) أو
يصبِح ماؤها غَورا فَلن تستطِيع له طلَبا (٤١) وأحِيطَ بِثَمرِهِ
فَأصبح يقلب كفيهِ على ما أنفَق فِيها وهِي خاوِيةٌ على
عروشِها ويقُولُ يالَيتنِي لم أشرك بِربي أحدا (٤٢) ولم تكُن له
فِئَةٌ ينصرونه مِن دون اللهِ وما كانَ منتصِرا (٤٣) هنالِك
الولايةُ لِلهِ الحق هو خير ثَوابا وخير عقْبا (٤٤) واضرب لهم
مثَلَ الحياةِ الدنيا كماءٍ أنزلناه مِن السماءِ فَاختلط بِهِ نبات
الأرض فَأصبح هشِيما تذْروه الرياح وكانَ الله على كُل شيءٍ
مقْتدِرا (٤٥)

لِنَفْسِهِ zulmederek ظَالِمٌ o وهو bağına جنته girdi دخَلَ Ve و
yok olacağını تَبِيدَ أنْ sanmam ما أظُن Şöyle dedi قالَ nefsine
hiçbir zaman أبدا Bunun هذِهِ

35) Ve o nefsine zulmederek bağına girdi. Şöyle dedi: "Bunun, hiçbir zaman yok olacağını sanmam."

kopacağını قَائِمةً kıyametin الساعةَ sanmıyorum ما أظُن Ve و
ربي huzuruna إلى götürülürsem رددت şayet لئِن Ve و da
daha خَيرا hiç şüphem yok ki bulurum لأجِدن Rabbimin
bir akıbet منقلبا bundan مِنْها hayırlı

36) "Ve kıyametin kopacağını da sanmıyorum. Ve şayet Rabbimin huzuruna götürülürsem, hiç şüphem yok ki, (orada) bundan daha hayırlı bir akıbet bulurum."

ona hitaben وهو arkadaşı صاحِبه Sen Allah'ı له dedi قالَ
خَلَقَكَ بِالذِي inkâr mı ettin? أكفَرتَ Karşılıklı konuşan يحاوره
ثُم nutfeden نُطْفَةٍ مِن sonra ثُم topraktan تُرابٍ مِن seni yaratan
bir adam رجلا seni biçimine sokan سواك daha sonra

37) Karşılıklı konuşan arkadaşı ona hitaben: "Sen, dedi, seni topraktan, sonra nutfeden (spermadan) yaratan, daha sonra seni bir adam biçimine sokan Allah'ı inkâr mı ettin?"

لا ve و benim Rabbimdir ربي Allah الله O هو Fakat لكِنا
hiçbir şeyi أحدا ben Rabbime بِربي ortak koşmam أشْرِكُ

38) "Fakat O Allah benim Rabbimdir ve ben Rabbime hiçbir şeyi ortak koşmam."

قُلْتَ bağına جنتَك girdiğinde دخلْتَ zaman إذْ ya لولا Ve و
بِالله yalnız إلا Kuvvet قُوةَ لا Mâşâallah ما شَاءَ الله deseydin
مِنْكَ güçsüz أقَل beni أنَا görüyorsan تُرنِي Eğer إن Allah'ındır
evlâtça ولدا ve و malca مالا kendinden

39) "Ve bağına girdiği zaman: Mâşâallah! Kuvvet yalnız Allah'ındır, deseydin ya! Eğer malca ve evlâtça beni kendinden güçsüz görüyorsan. "

daha خَيرا verir أن يؤْتِيني Rabbim bana ربي Belki فَعسى
de عليها gönderir ويرسِلَ senin bağından جنتِك مِن iyisini
toprak صعِيدا gelir فَتُصبِح gökten السماءِ مِن yıldırımlar حسبانا
bağ kupkuru زلَقًا haline

40) "Belki Rabbim bana, senin bağından daha iyisini verir; gökten yıldırımlar gönderir de bağ kupkuru bir toprak haline gelir."

فَلَن dibe çekilir de غَورا suyu ماؤُها bağının يصبِح Yahut أو
arayıp طلَبا bir daha onu له bulamazsın تَستَطِيع

41) "Yahut, bağının suyu dibe çekilir de bir daha onu arayıp bulamazsın."

onun serveti بِثَمرِهِ derken kuşatılıp yok edildi أُحِيطَ Ve و
ellerini كَفيهِ oğuşturup kaldı يقَلب Böylece bağı uğruna فَأصبح
خَاوِيةٌ Bağın وهِي ötürü فِيها yaptığı masraflardan على ما أنفَق
diyordu يقُولُ Ve و yere çökmüştü على عروشِها çardakları
ben بِربي ortak koşmamış لَم أُشْرِكْ ah keşke olsaydım ياليتَنِي
hiçbir أحدا Rabbime

42) Ve derken onun serveti kuşatılıp yok edildi. Böylece, bağı uğruna yaptığı masraflardan ötürü ellerini oğuşturup kaldı. Bağın çardakları yere çökmüştü. "Ve ah, diyordu, keşke ben Rabbime hiçbir ortak koşmamış olsaydım."

kurtaracak فِئَةٌ kendisine له kendini de değildi لم تكُن Ve و
وما Allah'tan اللهِ başka دون مِن yardım edecek ينصرونه güçte
destekçileri olmadığı منتَصِرا gibi كان

43) Ve kendisine Allah'tan başka yardım edecek destekçileri olmadığı gibi kendi kendini de kurtaracak güçte değildi.

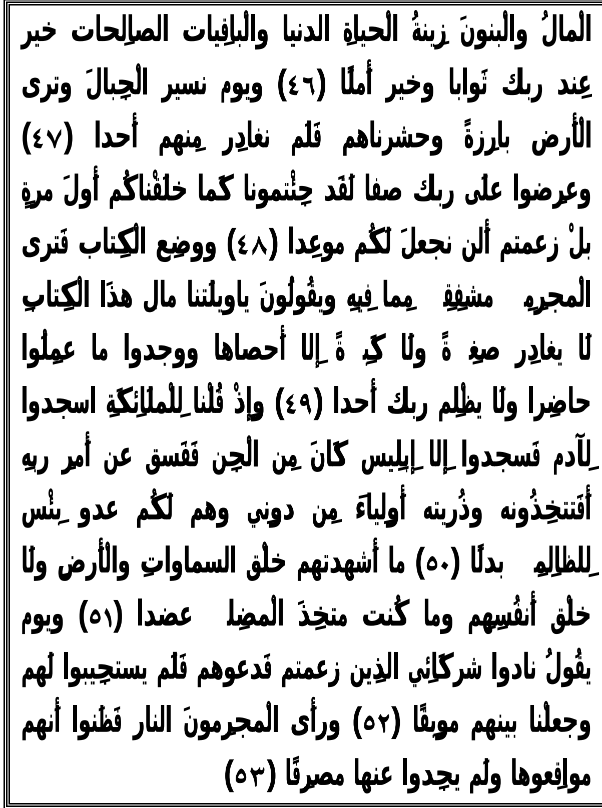
الْحق Allah'a mahsustur لِلهِ dostluk الْولايةُ İşte burada هنَالِك
وخَير Mükâfatı ثَوابا en iyi olan خَير yine O'dur هو hak olan
âkıbeti veren عقْبا en güzel

44) İşte burada dostluk, hak olan Allah'a mahsustur. Mükâfatı en iyi olan, en güzel âkıbeti veren yine O'dur.

(*)Bu olay inananla inanmayan insanın iç dünyalarını anlatan bir temsildir. Burada inanmanın insan ruhuna verdiği güven ve huzur ile inançsızlığın sebep olduğu güvensizlik ve huzursuzluk anlatılarak Mekkeli zengin müşriklerle yoksul müslümanların ruh halleri tasvir edilmiştir. Yoksul insanlarla beraber oturmaya tenezzül etmeyen zenginlerin tutumlarını kınayan ve Hz. Peygamber'e onların sözlerine uymamasını emreden âyetlerden sonra bu misalin getirilmesi, müşriklerin sonunun o bahçe sahibi zenginin sonuna benzeyeceğine işaret etmektedir.

hayatı الْحياةِ misal مثَلَ onlara لهم şunu da göster اضرب Ve و
السماءِ مِن indirdiğimiz أنزلْنَاه bir su gibidir ki كماءٍ Dünya الدنْيا
نَباتُ bunun sayesinde بِهِ birbirine karışmış فَاخْتَلَطَ gökten
çerçöp هشِيما gelmiş bağları فَأصبح yeryüzünün الأرض bitkisi
وكان الله rüzgârın الرياح arkasından savurduğu تَذْروه haline
iktidar sahibidir مقْتَدِرا şey شَيءٍ her كُل üzerinde على Allah

45) Ve onlara şunu da misal göster: Dünya hayatı, gökten indirdiğimiz bir su gibidir ki, bunun sayesinde yeryüzünün bitkisi (önce gelişip) birbirine karışmış; arkasından rüzgârın savurduğu çerçöp haline gelmiş bağları. Allah, her şey üzerinde iktidar sahibidir.

الْمالُ والبنونَ زِينةُ الْحياةِ الدنيا والْباقِيات الصالِحات خير
عِند ربك ثَوابا وخير أملًا (٤٦) ويوم نسير الْجِبالَ وترى
الْأرض بارِزةً وحشرناهم فَلَم نغادِر مِنهم أحدا (٤٧)
وعرِضوا على ربك صفا لقد جِئْتمونا كما خلقْناكُم أولَ مرةٍ
بلْ زعمتم ألن نجعلَ لكُم موعِدا (٤٨) ووضِع الْكِتاب فترى
الْمجرِمِ مشفِقِ مِما فِيهِ ويقُولُونَ ياويلتنا مال هذَا الْكِتابِ
لا يغادِر صغِ ةً ولا كَبِ ةً إِلا أحصاها ووجدوا ما عمِلُوا
حاضِرا ولا يظْلِم ربك أحدا (٤٩) وإِذْ قُلْنا لِلْملائِكَةِ اسجدوا
لِآدم فَسجدوا إِلا إِبلِيس كانَ مِن الْجِن فَفَسق عن أمر ربهِ
أفَتتخِذُونه وذُريته أولِياءَ مِن دوني وهم لكُم عدو بِئْس
لِلظالِمِ بدلًا (٥٠) ما أشهدتهم خلْق السماواتِ والْأرض ولا
خلْق أنفُسِهِم وما كُنت متخِذَ الْمضِلِ عضدا (٥١) ويوم
يقُولُ نادوا شركَائِي الذِين زعمتم فَدعوهم فَلَم يستجِيبوا لهم
وجعلْنا بينهم موبِقًا (٥٢) ورأى الْمجرمونَ النار فَظَنوا أنهم
مواقِعوها ولَم يجِدوا عنها مصرِفًا (٥٣)

hayatının الْحياةِ süsüdür زِينةُ oğullar الْبنُون ve و Servet الْمالُ
الدنْيا dünya والْباقِيات ölümsüz olan الصالِحات iyi işler ise خَير
hem sevapça ثَوابا Rabbinin ربكَ nezdinde عِنْد daha hayırlı
hem de ümit bağlamaya أملًا daha lâyıktır وخَير

46) Servet ve oğullar, dünya hayatının süsüdür; ölümsüz olan iyi işler ise Rabbinin nezdinde hem sevapça daha hayırlı, hem de ümit bağlamaya daha lâyıktır.

(*)Mekkeli bazı zenginler, mal ve evlâtlarının çokluğu sebebiyle şımardıkları için tevhid dinine girmeye tenezzül etmiyor, hayatın sadece dünyadan ibaret olduğunu iddia ediyorlardı. Yüce Allah, onların şımarmasına sebep olan dünya hayatının durumunu; sularıyla, ağaçlarıyla, çiçekleriyle ve yeşillikleriyle son derecede güzel olan ve fakat bir süre sonra kuruyup harap olan bitki örtüsünün bünyesine girip ona hayat veren suya benzetiyor; fakir müslümanları küçümseyen, onlara karşı mal ve evlâtlarının çokluğu ile övünen Mekkeli zenginler başta olmak üzere güvenen ve âhireti inkâr edenlerin bundan ibret almalarını istiyor. Cenâb-ı Allah, insanları aldatan dünya hayatının mal ve evlâtların da bu dünyanın bir süsü olduğunu, kısa bir süre sonra ellerinden çıkacağını, asıl kalıcı ve hayırlı olanın sâlih amel olduğunu bildiriyor.

ve و dağları الْجِبالَ yerinden götürürüz نُسير o gün يوم Ve و
çırılçıplak olduğunu بارِزةً yeryüzünün الْأرض görürsün تَرى
فَلَم نُغَادِر mahşerde toplamış olacağız وحشَرنَاهم
Hiçbirini أحدا onları مِنْهم bırakmaksızın

47) Ve o gün, dağları yerinden götürürüz ve yeryüzünün çırılçıplak olduğunu görürsün. Hiçbirini bırakmaksızın onları (tüm ölüleri) mahşerde toplamış olacağız.

Rabbinin ربكَ huzuruna على çıkarılmışlardır عرِضوا Ve و
كَما bize geldiniz جِئْتُمونَا Andolsun ki لَقَد hepsi sıra sıra صفا
Oysa بلْ defasında مرةٍ ilk أولَ sizi yarattığımız خَلَقْنَاكُم şekilde
لَكُم bir zaman tayin etmediğimizi أَلَّن نَجعلَ sanmıştınız زعمتُم
vaadedilenlerin موعِدا size

48) Ve hepsi sıra sıra Rabbinin huzuruna çıkarılmışlardır: Andolsun ki sizi ilk defasında yarattığımız şekilde bize geldiniz. Oysa size vaad edilenlerin bir zaman tayin etmediğimizi sanmıştınız.

görürsün فَتَرى kitap الْكِتَاب ortaya konmuştur وضِع Ve و
onda فِيهِ مِما korkmuş olduklarını مشْفِقِين Suçluların الْمجرِمِين
الْكِتَابِ bu هذَا nasıl مالِ Vay halimize ياويلَتَنَا derler ويقُولُون
büyük كَبِيرةً ولَا Küçük صغِيرةً bırakmaksızın لَا يغَادِر kitapmış
ووجدوا Ve و hepsini sayıp dökmüş أَحصاها hiçbir şey إِلَّا
karşılarında حاضِرا yaptıklarını عمِلُوا ما böylece
hiç أَحدا Senin Rabbin ربكَ zulmetmez يظْلِم ولَا bulmuşlardır
bir kimseye

49) Ve kitap ortaya konmuştur: Suçluların, onda korkmuş olduklarını görürsün. "Vay halimize! derler, bu nasıl kitapmış. Küçük büyük hiçbir şey bırakmaksızın (yaptıklarımızın) hepsini sayıp dökmüş." Ve böylece yaptıklarını karşılarında bulmuşlardır. Senin Rabbin hiçbir kimseye zulmetmez.

(*)Bu ve benzeri âyetler, insa-noğlunun dünyada başı boş bırakılmadığını, yapmış olduğu iyi veya kötü, büyük veya küçük her türlü amelin, mahiyetini bilmediğimiz bir şekilde yazılıp korunduğunu ifade etmektedir. İnkarcıların hesaba katmadıkları âhiret gününde herkesin amel defteri önüne konacak ve dünyada yapmış olduğu büyük-küçük ne ameli varsa orada zaptedilmiş olduğunu görecektir. Dünyada günaha batmış olanlar o gün yapmış oldukları kötülüklerin sayılıp dökülmesinden dehşete kapılacaklar, Allah'ın vereceği cezadan ve insanlar karşısında rezil olmaktan korkacaklardır.

secde اسجدوا meleklere لِلْملَائِكَةِ biz demiştik قُلْنَا hani إِذْ Ve و
hariç إِلَّا onlar hemen secde ettiler فَسجدوا Âdem'e لِآدم edin
فَفَسقَ O cinlerden مِن الْجِن idi كَان İblis إِبلِيس olmak üzere
Şimdi siz أَفَتَتَخِذُونَه Rabbinin ربهِ emrinden عن أَمرِ dışarı çıktı
dost ediniyorsunuz? أَولِياء onun soyunu ذُريتَه ve و onu mu
عدو sizin لَكُم Oysa onlar وهم beni bırakıp da مِن دونِي
bir بدلًا Zalimler için لِلظَّالِمِين bu ne fena بِئْس düşmanınızdır
değişmedir

50) Ve hani biz meleklere: Âdem'e secde edin, demiştik; İblis hariç olmak üzere, onlar hemen secde ettiler. O cinlerden idi; Rabbinin emrinden dışarı çıktı. Şimdi siz, beni bırakıp da onu ve onun soyunu mu dost ediniyorsunuz? Oysa onlar sizin düşmanınızdır. Zalimler için bu ne fena bir değişmedir.

السماواتِ yaratılışına خَلْقَ Ben onları şahit tuttum ما أَشْهدتُّهم
ne de أَنفُسِهِم yaratılışına خَلْقَ ولَا yerin الْأَرضِ ve و ne göklerin
edinecek متَّخِذَ ben değilim كُنتُ ما Ve و bizzat kendilerinin
yardımcı عضدا yoldan çıkaranları الْمضِلِّين

51) Ben onları ne göklerin ve yerin yaratılışına, ne de bizzat kendilerinin yaratılışına şahit tuttum. Ve ben yoldan çıkaranları yardımcı edinecek değilim.

Benim شُركَائِي çağırın نَادوا buyurur يقُولُ o günü يوم Ve و
olduklarını ileri sürdüğünüz زعمتُم şeyleri الَّذِين ortaklarım
fakat cevap فَلَم يستَجِيبوا Çağırmışlardır onları فَدعوهم
بينَهم biz koyduk جعلْنَا Ve و kendilerine لَهم vermemişlerdir
tehlikeli bir uçurum موبِقًا onların arasına

52) Ve o günü: Benim ortaklarım olduklarını ileri sürdüğünüz şeyleri çağırın! buyurur. Çağırmışlardır onları; fakat kendilerine cevap vermemişlerdir. Ve biz onların arasına tehlikeli bir uçurum koyduk.

iyice فَظَنُّوا ateşi النَّار suçlular الْمجرِمون görür görmez رأَى Ve و
ولَم يجِدوا boylayacaklarını مواقِعوها orayı أَنَّهم anladılar
kurtuluş yolu da مصرِفًا ondan عنْها bulamadılar

53) Ve suçlular ateşi görür görmez, orayı boylayacaklarını iyice anladılar; ondan kurtuluş yolu da bulamadılar.

bulذَا فِي هٰ biz sayıp dökmüşüzdür صرفْنَا hakikaten لَقَدْ Ve و
مثَلٍ her türlü كُلِّ مِن insanlar için لِلناس Kur'an'da الْقُرآن
شَيءٍ en çok düşkün أَكْثَر insandır الْإنسان Fakat وكَان misali
tartışmaya جدَلًا şey

54) Ve hakikaten biz bu Kur'an'da insanlar için her türlü misali sayıp dökmüşüzdür. Fakat tartışmaya en çok düşkün şey insandır.

iman يؤْمِنُوا أَن insanları الناس alıkoyan şey منَع ما Ve و
hidayet الْهدى kendilerine هم geldiği جاء zaman إِذْ etmekten
إِلا Rablerinden ربهم mağfiret talep etmekten يستَغْفِروا ve و
başına سنةُ kendi başlarına da gelmesini تأْتِيهم أَن sadece
kendilerine يأْتِيهم yahut أَو öncekilerinin الْأَولِين gelenlerin
göz göre göre قُبلًا azabın الْعذَاب gelmesini beklemeleridir

55) Ve kendilerine hidayet geldiği zaman insanları iman etmekten ve Rablerinden mağfiret talep etmekten alıkoyan şey, sadece, öncekilerinin başına gelenlerin kendi başlarına da gelmesini, yahut azabın göz göre göre kendilerine gelmesini beklemeleridir!

مبشرِين sadece إِلا Resulleri الْمرسلِين göndeririz نُرسِلُ ما Ve و
mücadele ويجادِلُ uyarıcılar olarak منذِرِين ve و müjdeleyiciler
bâtıla dayanarak بِالْباطِلِ Kâfir olanlar كَفَروا ise الذِين verirler
و hakkı الْحق bâtıl yolla بِهِ ortadan kaldırmak için لِيدحِضوا
أُنْذِروا şeyleri ما ve و âyetlerimizi آياتِي almışlardır اتخَذُوا Ve
alaya هزوا uyarıldıkları

56) Ve Resulleri, sadece müjdeleyiciler ve uyarıcılar olarak göndeririz. Kâfir olanlar ise, hakkı bâtıla dayanarak ortadan kaldırmak için bâtıl yolla mücadele verirler. Ve âyetlerimizi ve uyarıldıkları şeyleri alaya almışlardır.

(*)Bu misallerin verilmesindeki gaye insanların öğüt ve ibret alarak gerçeğe inanmalarını sağlamaktır. Allah Teâlâ, insanlar ibret alsınlar diye Kur'an'da çokça misal vermiştir. Sivri sinekten, akıllara durgunluk veren uçsuz bucaksız göklerin yaratılışından, dünya hayatının fâniliğinden ve kâinattaki iyi ve kötü şeylerden örnekler vermiştir ki, insanlar düşünüp gerçeği anlasın ve kabul etsinler. Fakat insanlardan bir kısmının inat ve inkârları, bencillik ve çıkar hesapları onları, hak dine ve peygambere karşı kör bir mücadeleye itmiş, hak ve hidayet karşısında inat ve ısrarla direnerek inkârlarını sürdürmüşlerdir. Akıl ve nakil delillerinden yararlanırken iman etmek ve Allah'tan bağışlanmayı dilemek yerine öncekilerin başlarına gelen felâketlerin kendi başlarına da gelmesini beklemiş veya kendilerine vaad edilen azabı açık seçik görmek istemişlerdir.

ذُكِر kendisine مِمن daha zalim أَظْلَم kim vardır من Ve و
sırt فَأَعرض Rabbinin ربهِ âyetleri بِآياتِ hatırlatılıp da
يداه yaptığını ما قَدمتْ unutandan ونَسِي ona عنْها çeviren
قُلُوبِهِم علَى biz verdik جعلْنَا Kuşkusuz إِنا kendi elleriyle
bunu يفْقَهوه أَن bir ağırlık أَكِنةً onların kalplerine
وقْرا kulaklarına da آذَانِهِم وفِي anlamalarına engel olan
الْهدى da إِلَى sen onları çağırsan تَدعهم eğer إِن Ve و sağırlık
أَبدا artık إِذًا hidayete eremeyeceklerdir فَلَن يهتَدوا hidayete
ebediyen

57) Ve kendisine Rabbinin âyetleri hatırlatılıp da ona sırt çeviren, kendi elleriyle yaptığını unutandan daha zalim kim vardır! Kuşkusuz biz onların kalplerine, bunu anlamalarına engel olan bir ağırlık, kulaklarına da sağırlık verdik. Ve eğer sen onları hidayete çağırsan da artık ebediyen hidayete eremeyeceklerdir.

(*)Şüphesiz ki Allah'ın âyetleri kendisine hatırlatıldığı halde kibirlenip onlara sırt çeviren ve yapmış olduğu kötülükleri unutup hatırlamazlıktan gelen kimse, kendisine en büyük zulmü yapmıştır. Böylelerinden daha zalim kimse yoktur. Çünkü onun bu davranışı, ebedî hayatının azap içinde geçmesine sebep olmaktadır.

ولقد صرفنا فِي هذا القُرآن لِلناس مِن كُل مثَلٍ وكانَ الإنسانُ
أكثَر شيءٍ جدلًا (٥٤) وما منع الناس أنْ يؤمنوا إذْ جاءَهم
الهدى ويستغفِروا ربهم إلا أنْ تأتيهم سنةُ الأولِ أو يأتيهم
العذاب قُبلًا (٥٥) وما نرسِلُ المرسلِ إلا مبشرين ومنذِرين
ويجادِلُ الذِين كفَروا بِالباطِلِ لِيدحِضوا بِهِ الحق واتخذُوا
آياتِي وما أُنذِروا هزوا (٥٦) ومن أظلم مِمن ذُكِر بِآياتِ ربهِ
فأعرض عنها ونسِي ما قدمت يداه إنا جعلنا على قُلوبهِم أكِنةً
أنْ يفْقَهوه وفِي آذَانِهِم وقْرا وإنْ تدعهم إلى الهدى فَلَن
يهتدوا إذًا أبدا (٥٧) وربك الغفُور ذُو الرحمةِ لو يؤاخِذُهم
بِما كسبوا لَعجلَ لَهم العذَاب بلْ لَهم موعِد لَن يجِدوا مِن
دونِهِ موئِلًا (٥٨) وتِلك القُرى أهلكْنَاهم لَما ظَلَموا وجعلنا
لِمهلِكِهِم موعِدا (٥٩) وإذْ قَالَ موسى لِفَتَاه لَا أبرح حتى أبلُغَ
مجمع البحرين أو أمضِي حقُبا (٦٠) فَلَما بلَغا مجمع بينِهِما
نسِيا حوتَهما فَاتخذَ سبِيلَه فِي البحرِ سربا (٦١)

sahibidir ذُو bağışı bol olan الْغَفُور senin Rabbin وربك Ve و
بِما onları muaheze edecek يؤَاخِذُهم şayet لَو merhamet الرحمةِ
لَهم çarçabuk verirdi لَعجلَ yaptıkları yüzünden كَسبوا olsaydı
tanınmış موعِد kendilerine لَهم Fakat بلْ azabı الْعذَاب onlara
مِن دونِهِ bulamayacaklardır لَن يجِدوا belli bir süre vardır ki
kaçıp kurtulacakları bir sığınak موئِلًا artık bundan

58) Ve senin, bağışı bol olan Rabbin merhamet sahibidir; şayet yaptıkları yüzünden onları (hemen) muaheze edecek olsaydı, onlara azabı çarçabuk verirdi. Fakat kendilerine tanınmış belli bir süre vardır ki, artık bundan kaçıp kurtulacakları bir sığınak bulamayacaklardır.

لَما onları هم helâk ettik أَهلَكْنَا ülkeler الْقُرى işte şu تِلْكَ Ve و
Onları لِمهلِكِهِم etmiştik وجعلْنَا zulmettikleri ظَلَموا zaman
belli bir zaman tayin موعِدا helâk etmek için de

59) Ve işte şu ülkeler; zulmettikleri zaman onları helâk ettik. Onları helâk etmek için de belli bir zaman tayin etmiştik.

genç لِفَتَاه Musa موسى demişti ki قَالَ bir vakit إِذْ Ve و
أَبلُغَ tâ kadar حتى Durup dinlenmeyeceğim لَا أَبرح adamına
yahut أَو iki denizin الْبحرينِ birleştiği yere مجمع varacağım
senelerce حقُبا yürüyeceğim أَمضِي

60) Ve bir vakit Musa genç adamına demişti ki: "Durup dinlenmeyeceğim; tâ iki denizin birleştiği yere kadar varacağım, yahut senelerce yürüyeceğim."

(*)Kıssada geçen Musa'dan maksat, İsrâiloğullarına peygamber olarak gönderilmiş ve kendisine Tevrat verilmiş olan Hz. Musa'dır. Delikanlı da Hz. Yûsuf'un torunlarından Yûşâ b. Nûn olup Hz. Mûsâ'nın kız kardeşinin oğlu olduğu rivayet edilir.

iki بينِهِما birleştiği yere مجمع varınca بلَغا Her ikisi فَلَما
bir سبِيلَه tutup فَاتخَذَ balıklarını حوتَهما unuttular نَسِيا (denizin)
gitmişti سربا denizde فِي الْبحرِ yol

61) Her ikisi, iki (denizin) birleştiği yere varınca balıklarını unuttular. Balık, denizde bir yol tutup gitmişti.

(*)Kıssada geçen ve Hz. Musa'ya ledünnî ilim (gayb ilmi) hakkında bilgi veren üçüncü şahsın kimliğine dair Kur'an'da bilgi verilmemiş olup, sadece 65. âyette "kullarımızdan bir kul" seklinde geçmektedir. Ancak müfessirlerin çoğunluğu bu şahsın Hızır (a.s) olduğu görüşündedir.

فلما جاوزا قال لفتاه آتنا غداءنا لقد لقينا من سفرنا هذا
نصبا (٦٢) قال أرأيت إذ أوينا إلى الصخرة فإني نسيت
الحوت وما أنساني إلا الشيطان أن أذكره واتخذ سبيله في
البحر عجبا (٦٣) قال ذلك ما كنا نبغ فارتدا على آثارهما
قصصا (٦٤) فوجدا عبدا من عبادنا آتيناه رحمة من عندنا
وعلمناه من لدنا علما (٦٥) قال له موسى هل أتبعك على أن
تعلمني مما علمت رشدا (٦٦) قال إنك لن تستطيع معي
صبرا (٦٧) وكيف تصبر على ما لم تحط به خبرا (٦٨) قال
ستجدني إن شاء الله صابرا ولا أعصي لك أمرا (٦٩) قال
فإن اتبعتني فلا تسألني عن شيء حتى أحدث لك منه ذكرا
(٧٠) فانطلقا حتى إذا ركبا في السفينة خرقها قال أخرقتها
لتغرق أهلها لقد جئت شيئا إمرا (٧١) قال ألم أقل إنك لن
تستطيع معي صبرا (٧٢) قال لا تؤاخذني بما نسيت ولا
ترهقني من أمري عسرا (٧٣) فانطلقا حتى إذا لقيا غلاما
فقتله قال أقتلت نفسا زكية بغير نفس لقد جئت شيئا نكرا
(٧٤)

فلما vakit جاوزا Geçip gittikleri قال لفتاه genç adamına آتنا
getir bize غداءنا Kuşluk yemeğimizi لقد Hakikaten لقينا
sıkıntı geldi من سفرنا yolculuğumuz yüzünden هذا şu نصبا başımıza

62)Geçip gittikleri vakit, (Musa) genç adamına: Kuşluk yemeğimizi bize getir. Hakikaten şu yolculuğumuz yüzünden başımıza (epeyce) sıkıntı geldi, dedi.

قال dedi أرأيت Gördün mü إذ sırada أوينا sığındığımız إلى
الصخرة kayaya فإني gerçekten نسيت unuttum الحوت balığı وما
أنساني bana unutturmadı إلا başkası الشيطان şeytandan أن
أذكره Onu hatırlamamı واتخذ tutup gitmişti سبيله O yolunu
في البحر denizde عجبا şaşılacak bir şekilde

63)(Genç adam:) Gördün mü! dedi, kayaya sığındığımız sırada gerçekten balığı unuttum. Onu hatırlamamı bana şeytandan başkası unutturmadı. O, şaşılacak bir şekilde denizde yolunu tutup gitmişti.

قال dedi ذلك İşte ما كنا o idi نبغ aradığımız فارتدا Hemen
döndüler على üzerine آثارهما izlerinin قصصا geri

64)Musa: İşte aradığımız o idi, dedi. Hemen izlerinin üzerine geri döndüler.

فوجدا Derken buldular ki عبدا bir kul من عبادنا kullarımızdan
آتيناه ona vermiş رحمة bir rahmet من عندنا katımızdan وعلمناه
yine ona öğretmiştik من لدنا tarafımızdan علما bir ilim

65) Derken, kullarımızdan bir kul buldular ki, ona katımızdan bir rahmet vermiş, yine ona tarafımızdan bir ilim öğretmiştik.

"Ona nezdimizden bir ilim öğretmiştik" cümle, Hızır'a öğretilmiş olan ilmin özel bir İlim olduğunu ifade eder. Tefsirciler, kıssadaki âyetlerden hareketle bunun "gayb ve sır ilmi" olduğunu söylemişlerdir. Allah Teâlâ tarafından olağan üstü yollarla öğretildiği için İslâmî literatürde bu ilme söz konusu âyetin lafzından hareketle "ledünnî ilim" denilmiştir. Bu mânada peygamberlere vahyedilen ilimlerin tamamı ledünnî ilim olmakla birlikte, âyetteki anlatım tarzı Hrzır'a öğretilmiş olan ilmin özel bir ilim olduğunu gösterir.[392]

قال dedi له ona موسى Musa هل أتبعك sana tâbi olayım mı? على
أن تعلمني Sana öğretilenden مما için علمت bana bir bilgi
رشدا doğruyu bulmama yardım edecek öğretmen

66) Musa ona: Sana öğretilenden, bana, doğruyu bulmama yardım edecek bir bilgi öğretmen için sana tâbi olayım mı? dedi.

قال Dedi ki إنك Doğrusu sen لن تستطيع yetirmezsin معي
benimle beraberliğe صبرا güç

67) Dedi ki: Doğrusu sen benimle beraberliğe güç yetirmezsin (sabredemezsin).

و Ve كيف nasıl تصبر sabredersin? على ما لم تحط
kavrayamadığın به onu خبرا bir bilgiye

68)Ve onu kavrayamadığın bir bilgiye nasıl sabredersin?

قال dedi ستجدني sen beni bulacaksın إن شاء الله İnşaallah
صابرا sabreder و Ve لا أعصي karşı gelmem لك senin أمرا
emrine de

69) İnşaallah, dedi, sen beni sabreder bulacaksın. Ve senin emrine de karşı gelmem.

قال فإن Eğer اتبعتني bana tâbi olursan فلا تسألني bana soru
sorma عن شيء hakkında hiçbir şey حتى kadar أحدث söz
verinceye لك sana منه o konuda ذكرا hakkı

70) Eğer bana tâbi olursan, sana o konuda söz hakkı verinceye kadar hiçbir şey hakkında bana soru sorma! dedi.

فانطلقا Bunun üzerine yürüdüler حتى Nihayet إذا zaman ركبا
bindikleri في السفينة gemiye خرقها onu deldi قال dedi أخرقتها
onu deldin? لتغرق mi boğmak için أهلها Halkını لقد
Gerçekten جئت sen yaptın شيئا acayip إمرا bir iş

71)Bunun üzerine yürüdüler. Nihayet gemiye bindikleri zaman onu deldi. Musa: Halkını boğmak için mi onu deldin? Gerçekten sen acayip bir iş yaptın! dedi.

قال ألم أقل Ben demedim mi? إنك sana لن تستطيع gücün
yetmez معي benimle beraberliğe صبرا sabretmeye

72) Ben sana, benimle beraberliğe sabretmeye gücün yetmez, demedim mi? dedi.

قال dedi لا تؤاخذني beni muaheze etme بما şeyden dolayı
نسيت Unuttuğum ولا ترهقني bana çıkarma من أمري işimde
عسرا güçlük

73) Musa: Unuttuğum şeyden dolayı beni muaheze etme; işimde bana güçlük çıkarma, dedi.

فانطلقا Yine yürüdüler حتى Nihayet إذا لقيا rastladıklarında
غلاما bir erkek çocuğa فقتله hemen onu öldürdü قال dedi ki
أقتلت katlettin ha نفسا bir canı زكية Tertemiz بغير karşılığı
نفس olmaksızın bir can لقد Gerçekten جئت sen yaptın شيئا
bir şey نكرا fena

74) Yine yürüdüler. Nihayet bir erkek çocuğa rastladıklarında hemen onu öldürdü. Musa dedi ki: Tertemiz bir canı, bir can karşılığı olmaksızın katlettin ha! Gerçekten sen fena bir şey yaptın.

elbette seninإنكَ Ben sana demedim mi?لكَ أقُلْ ألَم dediقالَ
صبرا benimle beraberمعي gücün yetmezلَن تَستَطيع
sabretmeye

75) (Hızır:) Ben sana, elbette senin benimle beraber (olacaklara) sabretmeye gücün yetmez, demedim mi? dedi.

بعدها bir şeyعن شيءٍ sana sorarsamسألتُك Eğerإن dediقالَ
قَد artık bana arkadaşlık etmeفَلا تُصاحِبني bundan sonra
benim tarafımdanمن لَدني sonuna ulaştınبلَغتَ Hakikaten
mazeretinعذْرا

76) Musa: Eğer, dedi, bundan sonra sana bir şey sorarsam artık bana arkadaşlık etme. Hakikaten benim tarafımdan mazeretin sonuna ulaştın.

أهلَ istedilerأتَيا varıpإذَا Nihayetحتى Yine yürüdülerفَانطلَقا
Ancak أهلَها onlardan yiyecekاستَطعما bir köyقَريةٍ halkına
onları misafir أن يضيفُوهما kaçındılarفَأبوا köy halkı
bir جدارا Derken oradaفِيها karşılaştılarفَوجدا etmekten
ينقَض hemenأن yıkılmak üzere bulunanيريد duvarla
Dileseydinشِئتَ لَو dediقالَ onu doğrulttuفَأقامه dayanarak
bir ücretأجرا elbet buna karşıعليه alırdınلَاتخذْتَ

77) Yine yürüdüler. Nihayet bir köy halkına varıp onlardan yiyecek istediler. Ancak köy halkı onları misafir etmekten kaçındılar. Derken orada yıkılmak üzere bulunan bir duvarla karşılaştılar. (Hızır) hemen dayanarak onu doğrulttu. Musa: Dileseydin, elbet buna karşı bir ücret alırdın, dedi.

benimleبيني ayrılmasıdırفِراقُ İşte buهذَا şöyle dediقالَ
Şimdi sana haber vereceğimسأُنَبئُكَ senin aramızınوبينِكَ
عليه güç yetiremediğinلَم تَستَطِع şeylerinما içyüzünüبِتَأويلِ
sabır etmeyeصبرا üzerine

78) (Hızır) şöyle dedi: "İşte bu, benimle senin aramızın ayrılmasıdır. Şimdi sana, üzerine sabır etmeye güç yetiremediğin şeylerin içyüzünü haber vereceğim."

yoksulلِمساكِين o kimselerindiفَكانَت Gemiالسفِينةُ var yaأما
kılmakأن istedimفَأردتُ denizdeفِي البحر çalışanيعملُون
مِلك onların arkasındaوراءهم vardıوكان Onu kusurluأعِيبها
gasb edip غَصبا gemiyiسفِينةٍ herكُل alanيأخُذُ bir kral

79) "Gemi var ya, o, denizde çalışan yoksul kimselerindi. Onu kusurlu kılmak istedim. (Çünkü) onların arkasında, her (sağlam) gemiyi gasb edip alan bir kral vardı."

أبواه kimselerdiفَكان erkek çocuğaالغُلام gelinceأما Veو
Bunun için korktukفَخَشِينَا müminمؤمِنين onun ana-babası
كُفْرا ve و azgınlıkطُغيانًا onları boğmasındanأن يرهِقَهما
nankörlüğe

80) "Ve erkek çocuğa gelince, onun anababası, mümin kimselerdi. Bunun için (çocuğun) onları azgınlık ve nankörlüğe boğmasından korktuk."

onun yerine kendilerine أن يبدِلَهما Böylece istedik kiفَأردنَا
زكاةً ondan مِنه daha hayırlısınıخَيرا Rableriربهما versin
merhametlisiniرحما yakınأقْرب ve و daha temiz

81) "Böylece istedik ki, Rableri onun yerine kendilerine, ondan daha temiz daha hayırlısını ve daha yakın merhametlisini versin."

قالَ ألم أقُلْ لكَ ـإنكَ لن تستطِيع معِي صبرا (٧٥) قالَ ـإنْ
سألتُك عن شيءٍ بعدها فَلا تصاحِبني قَد بلغت ـمِن لَدني عذْرا
(٧٦) فَانطلَقا حتى ـإذَا أتيا أهلَ قَريةٍ استطعما أهلَها فَأبوا أنْ
يضيفُوهما فَوجدا ـفِيها جِدارا يريد أنْ ينقَض فَأقامه قالَ لو
شِئْت لَاتخذْت عليه أجرا (٧٧) قالَ هذَا ـفِراق بيني وبينك
سأنبئُك ـبتأويل ما لم تستطِع عليه صبرا (٧٨) أما السفِينةُ
فَكانت ـلِمساكِين يعملُونَ ـفِي البحر فَأردت أنْ أعِيبها وكانَ
وراءَهم مِلك يأخذُ كُل سفِينةٍ غَصبا (٧٩) وأما الغُلام فَكانَ
أبواه مؤمِنين فَخشِينا أنْ يرهِقَهما طُغيانا وكُفْرا (٨٠) فَأردنا
أنْ يبدِلَهما ربهما خيرا ـمِنه زكاةً وأقْرب رحما (٨١) وأما
الجِدار فَكانَ ـلِغلامين يتيمين ـفِي المدِينةِ وكانَ تحته كنز لهما
وكانَ أبوهما صالِحا فَأراد ربك أنْ يبلُغا أشدهما ويستخرِجا
كنزهما رحمةً ـمِن ربك وما فَعلته عن أمري ذَلِك تأويلُ ما لم
نستطِع عليه صبرا (٨٢) ويسألُونك عن ذِي القَرنين قُلْ
سأتلُو عليكُم ـمِنه ذِكْرا (٨٣)

فَكان لِغُلامين duvara gelinceالجِدار ne zaman kiأما Veو
vardıكان ve şehirdeفِي المدِينَةِ iki yetimيتيمين çocuğun idi
أبوهما idiوكان onlara aitلهما bir hazineكنز altında daتَحتَه
أن Rabbinربك istedi kiفَأراد iyi bir kimseصالِحا babaları ise
يستَخْرِجا ve و o iki çocuk güçlüأشُدهما çağlarına erişsinlerيبلُغَا
مِن bir rahmet olarakرحمةً hazinelerini كنزهما çıkarsınlar
عن أمري kendiliğimden yapmadımوما فَعلتُه Rabbindenربك
لَم şeylerinما iç yüzüتَأوِيلُ İşte budurذَلِك Ben bunu da
sabretmeyeصبرا hakkındaعليه güç yetiremediğinتَستَطِع

82) "Ve ne zaman ki duvara gelince, şehirde iki yetim çocuğun idi; ve altında da onlara ait bir hazine vardı; babaları ise iyi bir kimse idi. Rabbin istedi ki, o iki çocuk güçlü çağlarına erişsinler ve Rabbinden bir rahmet olarak hazinelerini çıkarsınlar. Ben bunu da kendiliğimden yapmadım. İşte, hakkında sabretmeye güç yetiremediğin şeylerin iç yüzü budur."

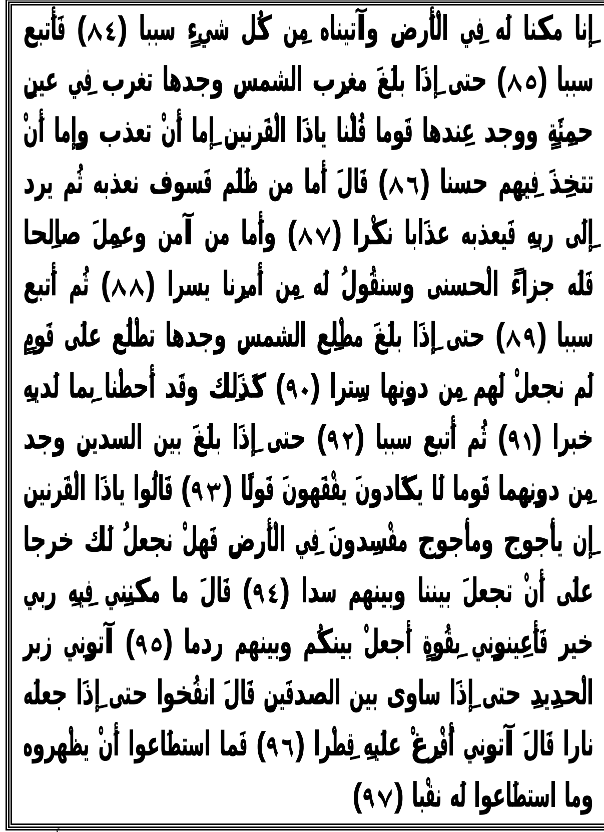
Denildiğine göre Hızır, Musa (as)dan ayrılmak isteyince Musa ona: Bana tavsiyede bulun, demiş. O da şunları söylemiş: Çokça tebessüm et, ama çok gülme. Israrı bırak. Gereksiz hiçbir işi yapma. Hata edenleri yaptıkları hatalar dolayısıyla ayıplama. Ey İmran'ın oğlu hatan dolayısıyla da ağla.[352]

ذِي القَرنَين hakkındaعن sana soru sorarlarيسألُونَكَ Ve و
ondanمِنْه Sizeعليكُم okuyacağımسأتْلُو De kiقُلْ Zülkarneyn
bir hatıraذِكْرا

83) Ve sana Zülkarneyn hakkında soru sorarlar. De ki: Size ondan bir hatıra okuyacağım.

Yahudiler, Hz.Peygamber (a.s) Zülkarneyn'i sordular da Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.

Zülkarneyn'in bir peygamber veya Allah'tan ilham alan bir kimse olduğu anlamına gelmediğini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte onun ilim ve hikmet sahibi, mümin ve sâlih bir hükümdar olduğu konusunda hemen hemen ittifak vardır. Hz. İbrahim'in irşadı ile müslüman olduğu, onunla birlikte Kabe'yi tavaf ettiği ve onun duası bereketiyle harikulade başarılar kazandığı da söylenmiştir..[353]

إنا مكنا له في الأرض وآتيناه من كل شيء سببا (٨٤) فأتبع
سببا (٨٥) حتى إذا بلغ مغرب الشمس وجدها تغرب في عين
حمئة ووجد عندها قوما قلنا ياذا القرنين إما أن تعذب وإما أن
تتخذ فيهم حسنا (٨٦) قال أما من ظلم فسوف نعذبه ثم يرد
إلى ربه فيعذبه عذابا نكرا (٨٧) وأما من آمن وعمل صالحا
فله جزاء الحسنى وسنقول له من أمرنا يسرا (٨٨) ثم أتبع
سببا (٨٩) حتى إذا بلغ مطلع الشمس وجدها تطلع على قوم
لم نجعل لهم من دونها سترا (٩٠) كذلك وقد أحطنا بما لديه
خبرا (٩١) ثم أتبع سببا (٩٢) حتى إذا بلغ بين السدين وجد
من دونهما قوما لا يكادون يفقهون قولا (٩٣) قالوا ياذا القرنين
إن يأجوج ومأجوج مفسدون في الأرض فهل نجعل لك خرجا
على أن تجعل بيننا وبينهم سدا (٩٤) قال ما مكني فيه ربي
خير فأعينوني بقوة أجعل بينكم وبينهم ردما (٩٥) آتوني زبر
الحديد حتى إذا ساوى بين الصدفين قال انفخوا حتى إذا جعله
نارا قال آتوني أفرغ عليه قطرا (٩٦) فما اسطاعوا أن يظهروه
وما استطاعوا له نقبا (٩٧)

فِي الْأَرْضِ onuلَهُ biz iktidar sahibi kıldıkمكنا Gerçektenإِنَّا
bir sebep سببا şey içinشَيْءٍ herكُلِّ مِن onaوآتيناه yeryüzünde verdik

84) Gerçekten biz onu yeryüzünde iktidar sahibi kıldık, ona her şey için bir sebep verdik.

O da bir yolسببا tutup gittiفَأَتْبَعَ

85) O da bir yol tutup gitti.

"Sebeb (mealde; yol)" ise halat ve ip demektir. Kendisi vasıtası île bir şeye ulaşılan her şey hakkında istiare yoluyla kullanılır olmuştur.[393]

الشمس battığı yereمَغْرِبَ vardığıبَلَغَ zamanإِذَا Nihayetحتى
bir balçıktaفِي عَيْنٍ batarتَغْرُبُ onu bulduوجدها güneşin
bir kavmeقوما Onun yanındaعِنْدَهَا rastladıووجد karaحَمِئَةٍ
إِمَّا Zülkarneynذَا الْقَرْنَيْنِ Ey يا Bunun üzerine dedik bizقُلْنَا
yolunu تَتَّخِذَ أَن veyaوإما azap edecekتُعَذِّبَ أَن Kuşkusuz ya
haklarında iyilik etmeحسنًا onlaraفِيهِمْ seçeceksin

86) Nihayet güneşin battığı yere vardığı zaman, onu kara bir balçıkta batar buldu. Onun yanında (orada) bir kavme rastladı. Bunun üzerine biz: Ey Zülkarneyn! Kuşkusuz onlara ya azap edecek veya haklarında iyilik etme yolunu seçeceksin, dedik.

فَسَوْفَ haksızlıkظَلَمَ edeniمن Amaأَمَّا O, şöyle dediقَالَ
إِلَى gönderilecekيرد sonraثُمَّ cezalandıracağızنُعَذِّبُهُ sonra
bir azapعذابا O'da ona uygulayacakفيعذبه o Rabbineربه
korkunçنُكْرًا

87) O, şöyle dedi: "Ama haksızlık edeni cezalandıracağız; sonra o, Rabbine gönderilecek; sonra O'da ona korkunç bir azap uygulayacak."

وعمل iman edip deآمن kimseyeمن gelinceأَمَّا Ve و
bir karşılık vardırجزاء onun için deفله iyiصالحا davranan
مِنْ أَمْرِنَا onaلَهُ buyruğumuzdanسَنَقُولُ Ve و en güzelالْحُسْنَى
kolay olanınıيسرا söyleyeceğiz

88) "Ve iman edip de iyi davranan kimseye gelince, onun için de en güzel bir karşılık vardır. Ve buyruğumuzdan, ona kolay olanını söyleyeceğiz."

bir sebebeسببا tutunduأَتْبَعَ Sonra yineثُمَّ

89) Sonra yine bir sebebe tutundu.

الشمس doğduğu yereمطلع ulaştığıبَلَغَ zamanإِذَا Nihayetحتى
öyle bir قَوْمٍ üzerineعلى doğarتَطْلُعُ onu buldu kiوجدها güneşin
سِتْرًا ona karşıمِن دونها onlar içinلهم yapmamıştıkلَمْ نَجْعَل kavim
bir örtü

90) Nihayet güneşin doğduğu yere ulaştığı zaman, onu öyle bir kavim üzerine doğar buldu ki, onlar için ona karşı bir örtü yapmamıştık.

لَدَيْهِ her şeyden بِمَا ilgiliأَحَطْنَا kuşkusuzوقد İşte böyleceكَذَٰلِكَ
haberdardıkخُبْرًا onunla

91) İşte böylece kuşkusuz onunla ilgili her şeyden haberdardık.

bir sebebeسببا tutunduأَتْبَعَ Sonra yineثُمَّ

92) Sonra yine bir sebebe tutundu.

iki dağالسدين arasınaبين ulaştığıبَلَغَ zamanإِذَا Nihayetحتى
لَا يَكَادُونَ bir kavimقوما onların önündeمِن دونهما bulduوجد
hiçbir sözüقَوْلًا anlamayanيَفْقَهُونَ

93) Nihayet iki dağ arasına ulaştığı zaman onların önünde, hiçbir sözü anlamayan bir kavim buldu.

Kuşkusuzإِنَّ Zülkarneynذَا الْقَرْنَيْنِ Ey يا Dediler kiقَالُوا
bozgunculuk مُفْسِدُونَ Me'cûcمَأْجُوجَ ve و Ye'cûcيَأْجُوجَ
نَجْعَلُ mi?فَهَلْ bu memlekketteفِي الْأَرْضِ yapmaktadırlar
بَيْنَنَا yapman içinعَلَى أَن تَجْعَلَ bir vergiخَرْجًا sanaلَكَ verelim
bir sedسدا onlar arasındaوبينهم Bizimle

94) Dediler ki: Ey Zülkarneyn! Kuşkusuz bu memlekette Ye'cûc ve Me'cûc bozgunculuk yapmaktadırlar. Bizimle onlar arasında bir sed yapman için sana bir vergi verelim mi?

Ye'cüc ve Me'cüc kelimeleri Arapçaya başka bir dilden girmiştir. Frenkler buna "Yağuğ ve Mağuğ" demişler, Şeytanın zürriyeti olduğuna inanmışlardır. Bazı kimseler de yeryüzündeki insanların onda dokuzunun Ye'cüc ve Me'cüc olduğunu söylemişleridir. İslâm inancına göre ise, Ye'cüc ve Me'cüc, eşrât-ı saattan (Kıyametin kopacağına işaret sayılan büyük alâmetler)dir. Ye'cüc ve Me'cüc Kitap ve Sünnetle sabittir.

ربي içindeفِيهِ beni bulundurduğu nimetما مكني Dedi kiقَالَ
Siz bana destek olun daفَأَعِينُونِي hayırlıdırخَيْرٌ Rabbimin
onlar وبينهم sizinle بينكم bana yapayımأَجْعَلْ kuvvetinizleبِقُوَّةٍ
aşılmaz bir engelردما arasına

95) Dedi ki: "Rabbimin beni içinde bulundurduğu nimet, hayırlıdır. Siz bana kuvvetinizle destek olun da, sizinle onlar arasına aşılmaz bir engel yapayım."

إِذَا Nihayetحتى demirالْحَدِيدِ kütleleriزبر Bana getirinآتُونِي
iki الصدفين arasınıبين dağın aynı seviyeyeساوى getirince
onu sokuncaجعله Artıkإِذَا حتى Üfleyinانفُخُوا dediقَالَ yanı
عليه dökeyimأُفْرِغْ bana Getirinآتُونِي قَالَ kor halineنارا
bir miktar bakırقِطْرًا üzerine

96) "Bana, demir kütleleri getirin." Nihayet dağın iki yanı arasını aynı seviyeye getirince: "Üfleyin" dedi. Artık onu kor haline sokunca: "Getirin bana, üzerine bir miktar bakır dökeyim" dedi.

أَن يَظْهَرُوهُ Bu sebeple ne muktedir oldularفَمَا اسْطَاعُوا
نَقْبًا onuلَهُ ne de güçyetirebilirlerوما استطاعوا onuaşmaya
delmeye

97) Bu sebeple onu ne aşmaya muktedir oldular ne de onu delmeye güçyetirebilirler.

قالَ هذا رحمةٌ مِن ربي فَإِذَا جاءَ وعد ربي جعله دكاءَ وكانَ
وعد ربي حقا (٩٨) وتركْنا بعضهم يومئِذٍ يموج فِي بعض ونفِخ
فِي الصور فَجمعناهم جمعا (٩٩) وعرضنا جهنم يومئِذٍ
لِلْكافِرين عرضا (١٠٠) الذِين كانت أعينهم فِي غِطاءٍ عن ذِكْري
وكانوا لا يستطِيعونَ سمعا (١٠١) أفَحسِب الذِين كفَروا أنْ
يتخِذُوا عِبادِي مِن دوني أولياءَ إنا أعتدنا جهنم لِلْكافِرين نزلا
(١٠٢) قُلْ هلْ ننبئُكُم بِالأخسرين أعمالا (١٠٣) الذِين ضل
سعيهم فِي الْحياةِ الدنيا وهم يحسبونَ أنهم يحسِنونَ صنعا
(١٠٤) أولئِك الذِين كفَروا بِآياتِ ربهم ولقائِه فَحبِطت أعمالُهم
فَلا نقِيم لهم يوم الْقِيامةِ وزنا (١٠٥) ذَلِك جزاؤُهم جهنم بِما
كفَروا واتخذُوا آياتِي ورسلِي هزوا (١٠٦) إن الذِين آمنوا
وعمِلُوا الصالِحاتِ كانت لهم جنات الْفِردوس نزلا (١٠٧)
خالِدِين فِيها لا يبغونَ عنها حِولا (١٠٨) قُلْ لو كانَ البحر مِدادا
لِكَلِماتِ ربي لنفِد البحر قبلَ أنْ تنفد كَلِمات ربي ولو جِئْنا
بِمِثْلِهِ مددا (١٠٩) قُلْ إنما أنا بشر مِثْلُكُم يوحى إلي أنما إلهكُم
إله واحِد فَمن كانَ يرجوا لِقاءَ ربهِ فَلْيعملْ عملا صالِحا ولا
يشرِك بِعبادةِ ربهِ أحدا (١١٠)

قالَ dedi هذا Bu رحمةٌ bir rahmettir مِن ربي Rabbimden فَإِذَا Fakat جاءَ gelince وعد vaadi ربي Rabbimin جعله O eder دكاءَ bunu yerle bir وكانَ olur وعد vaadi ربي Rabbimin حقا hak

98) Bu, Rabbimden bir rahmettir. Fakat Rabbimin vaadi gelince, O, bunu yerle bir eder. Rabbimin vaadi hak olur, dedi.

و Ve تَركْنَا biz bir halde bırakmışızdır بعضهم onları birine يومئِذٍ o gün يموج çarparak çalkalanır فِي بعض biri ونُفِخَ Sûr'a da فِي الصور üfürülmüş فَجمعنَا bir araya getirmişizdir هم böylece onları جمعا bütünüyle

99) Ve o gün biz onları, biri birine çarparak çalkalanır bir halde bırakmışızdır. Sûr'a da üfürülmüş, böylece onları bütünüyle bir araya getirmişizdir.

و Ve عرضنَا getirmişizdir جهنم cehennemle يومئِذٍ o gün لِلْكافِرين kâfirleri عرضا yüz yüze

100) Ve kâfirleri o gün cehennemle yüz yüze getirmişizdir.

الذِين Onların كانَتْ bulunan أعينُهم Gözleri فِي غِطاءٍ beni عن ذِكْري zikrime görmeye kapalı وكانُوا olan لا يستَطِيعون tahammül edemez سمعا kulak vermeye de

101) Onların gözleri beni görmeye kapalı bulunan, zikrime kulak vermeye de tahammül edemez.

أفَحسِب mi sandılar? الذِين كفَروا Kâfirler أن يتخِذُوا edineceklerini عِبادِي kullarımı مِن دوني beni bırakıp da أولياء dostlar إنا Kuşkusuz biz أعتَدنَا جهنم cehennemi لِلْكافِرين kâfirlere نُزُلا bir konak olarak hazırladık

102) Kâfirler, beni bırakıp da kullarımı dostlar edineceklerini mi sandılar? Kuşkusuz biz cehennemi kâfirlere bir konak olarak hazırladık.

قُلْ De ki هل mi? نُنَبِّئُكُم Size bildirelim بِالأخْسرِين en çok ziyana uğrayanları أعمالا işler bakımından

103) De ki: Size, işler bakımından en çok ziyana uğrayanları bildirelim mi?

الذِين kimselerdir ضل boşa giden سعيهم çabaları فِي الْحياةِ dünya الدنْيا hayatında وهم Onlar يحسبون sandıkları halde أنهم oysa onların يحسِنُون iyi صنْعا işler yaptıklarını

104) Onlar iyi işler yaptıklarını sandıkları halde, oysa onların dünya hayatında çabaları boşa giden kimselerdir.

أولئِك İşte onlar الذِين kimselerdir ki كفَروا inkâr eden بِآياتِ ربهم Rablerinin âyetlerini و ve لِقَائِهِ O'na kavuşmayı فَحبِطَتْ bu yüzden boşa giden أعمالُهم amelleri فَلا نُقِيم tutmayacağız لهم biz onlar için يوم gününde الْقِيامةِ kıyamet وزنًا hiçbir ölçü

105) İşte onlar, Rablerinin âyetlerini ve O'na kavuşmayı inkâr eden, bu yüzden amelleri boşa giden kimselerdir ki, biz onlar için kıyamet gününde hiçbir ölçü tutmayacağız.

ذَلِك İşte جزاؤُ cezası هم onların جهنم cehennemdir بِما için كفَروا inkâr ettikleri واتخَذُوا آياتِي âyetlerimi و ve رسلِي Resûllerimi هزوا alaya aldıkları

106) İşte, inkâr ettikleri, âyetlerimi ve Resûllerimi alaya aldıkları için onların cezası cehennemdir.

İnsanlar, davranışlarında daima bir amaç gözetip ona göre çaba harcarlar. Meselâ kişinin hedefi Allah'ın rızâsını ve âhireti kazanmak İse bu hedefe ulaşmak için çaba gösterir ve ona göre çalışır. Eğer kişi yüce değerlerle ilgilenmeyip sadece dünyevî menfaat elde etmek istiyorsa gayretini de o yönde sarfeder. Allah'a ortak koşanlar tanrılarının kendilerini Allah'a yaklaştıracağını ve Allah katında küfür sayılan bu davranışlarının Allah'a itaat olduğunu sanmaktadırlar. Oysa Allah kendisine ortak koşanların amellerinin hiçbir değeri olmadığını bildir-miştir. Bu sebeple dünyada yapıp ettikleri boşa gitmiştir; âhirette Allah tarafından hiçbir değer verilmeyecektir. Hz. Peygamber'in hadisinde: "Kıyamet gününde şişman ve iri cüsseli nice adamlar gelir ki Allah katında sivri sineğin kanadı kadar ağırlığı yoktur."[394]

إن Kuşkusuz الذِين gelince آمنُوا iman edip وعمِلُوا davranışlarda الصالِحاتِ iyi كانَتْ vardır لهم onlara جناتُ bulunanlara الْفِردوس Firdevs cennetleri نُزُلا makam olarak

107) Kuşkusuz iman edip iyi davranışlarda bulunanlara gelince, onlara makam olarak Firdevs cennetleri vardır.

خَالِدِين ebedî kalacaklardır فِيها Orada لا يبغُون istemezler عنْها Oradan حِولا hiç ayrılmak

108) Orada ebedî kalacaklardır. Oradan hiç ayrılmak istemezler.

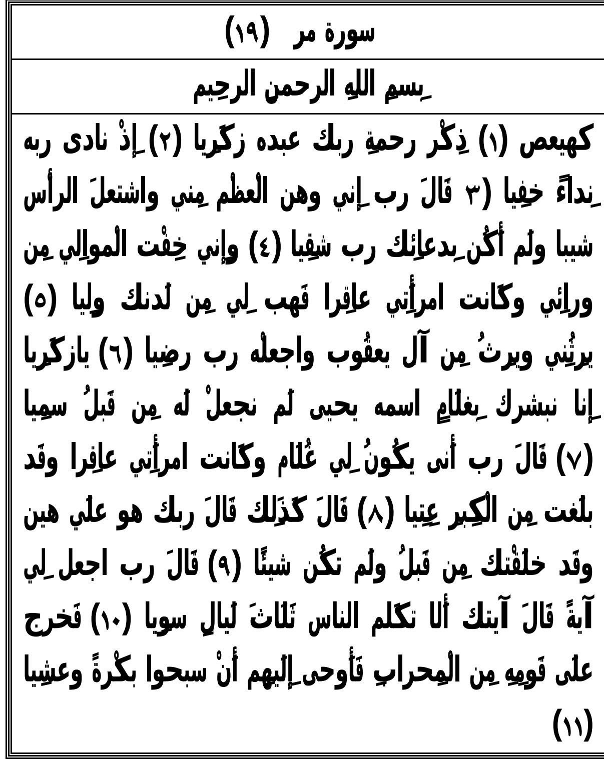
قُلْ De ki لو Eğer كَانَ olsa البحر derya مِدادا mürekkep لِكَلِماتِ Rabbimin sözleri için ربي Rabbimin لنَفِد tükenecektir البحر deniz قَبلَ önce أن تَنفَد bitmeden كَلِماتُ sözleri ربي Rabbimin و ve لو جِئْنَا getirsek dahi بِمِثْلِهِ bir o kadar da مددا ilâve

109) De ki: Eğer Rabbimin sözleri için derya mürekkep olsa ve bir o kadar da ilâve getirsek dahi, Rabbimin sözleri bitmeden önce deniz tükenecektir.

قُلْ De ki إنما Kuşkusuz أنَا ben بشر bir beşerim مِثْلُكُم sizin gibi يوحى vahyolunuyor إلي bana أنما sadece إلهكُم İlâh'ınızın إله İlâh olduğu واحِد bir فَمن her kim كَانَ Artık يرجوا umuyorsa لِقَاءَ kavuşmayı ربهِ Rabbine فَلْيعمل yapsın عملًا iş صالِحا iyi و ve لا يشرِك şeyi ortak koşmasın بِعبادةِ ibadette ربهِ Rabbine أحدا hiçbir

110) De ki: Kuşkusuz ben, yalnızca sizin gibi bir beşerim. bana, İlâh'ınızın, sadece bir İlâh olduğu bana vahyolunuyor. Artık her kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa, iyi iş yapsın ve Rabbine ibadette hiçbir şeyi ortak koşmasın.

Kehf sûresi, Allah'a hamd ile başlandı ve Allah'a ibâdette hiçbir şeyi O'na ortak koşmamakla noktalandı. En güzel övgülere lâyık olan Rabbımız her türlü ortaktan, benzerden ve noksanlıktan pak ve yücedir.

سورة مر (١٩)

بِسم اللهِ الرحمن الرحِيم

كهيعص (١) ذِكْر رحمةِ ربك عبده زكريا (٢) إِذْ نادى ربه
نِداءً خفِيا (٣ قالَ رب إِني وهن العظم مِني واشتعلَ الرأس
شيبا ولم أكُن بِدعائِك رب شقِيا (٤) وإني خِفْت الموالِي مِن
ورائِي وكانت امرأتي عاقِرا فهب لِي مِن لَدنك وليا (٥)
يرثُني ويرثُ مِن آل يعقُوب واجعله رب رضِيا (٦) يازكريا
إِنا نبشرك بِغلامٍ اسمه يحيى لم نجعلْ له مِن قبلُ سمِيا
(٧) قالَ رب أنى يكُونُ لِي غُلام وكانت امرأتي عاقِرا وقد
بلغت مِن الكِبر عِتيا (٨) قالَ كذَلِك قالَ ربك هو علي هين
وقد خلقْتك مِن قبلُ ولم تكُن شيئًا (٩) قالَ رب اجعل لِي
آيةً قالَ آيتك ألا تكلم الناس ثَلاثَ ليالٍ سويا (١٠) فخرج
على قومِهِ مِن المِحرابِ فأوحى إِليهم أنْ سبحوا بكْرةً وعشِيا
(١١)

19 MERYEM SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 19. sûresi. 98 âyet, 962 kelime ve 3802 harften ibarettir. Mekkî sûrelerden olup, Fatır sûresinden sonra nâzil olmuştur. 58 ve 71. âyetleri Medenîdir. Adını onaltıncı âyetinde geçen Meryem kelimesinden almıştır.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Sâdص Aynع Yâي Hâه Kâfك

1) Kâf. Hâ. Yâ. Ayn. Sâd.

زكريا kuluعبده Rabbininربك rahmetleرحمةِ anışıdırذِكْر Zekeriyya'yı

2) Rabbinin, kulu Zekeriyya'yı rahmetle anışıdır.

Zekeriyyâ (a.s): İsrâiloğulları'na gönderilmiş son peygamberlerden biridir. Ancak kendisine müstakil bir kitap verilmemiş, Hz, Musa'nın şeriatıyla amel etmiştir. Kaynaklarda, Hz. Meryem'in teyzesinin kocası ve Beyt-i Makdis'in reisidir.

خفِيا seslendiğindeنِداءً o Rabbineربه dua ileنادى Haniإِذْ gizlice

3) Hani o, dua ile Rabbine gizlice seslendiğinde:

العظم gevşediوهن şüphesizإِني Rabbimرب Demişti kiقالَ başالرأس yaşlılık aleviyleاشتعلَ ve و benimمِني kemiklerim sana بِدعائِك sayesindeأكُن olmadımلم Veو tutuştuشيبا bedbahtشقِيا Rabbimرب duam

4) Demişti ki: "Rabbim, şüphesiz benim kemiklerim gevşedi ve baş yaşlılık aleviyle tutuştu. Ve Rabbim, sana duam sayesinde hiç bedbaht olmadım."

gelecek الموالِي korkuya kapıldımخِفْت doğrusu benإِني Veو امرأتي كانت Veو arkamdanورائِي مِن yakınlarım adına Bundan dolayı bana لِي فهب kısırdırعاقِرا Hanımım da bir veliوليا kendi katındanلَدنك مِن bağışla

5) "Ve doğrusu ben, arkamdan gelecek yakınlarım adına korkuya kapıldım. Ve hanımım da kısırdır. Bundan dolayı bana kendi katından bir veli bağışla."

آل مِن mirasçı olsunيرثُ Veو Bana mirasçı olsunيرثُني رب onu lâyık kılواجعله Ya'kubيعقُوب Hanedanı'na da rızanaرضِيا Rabbim

6) "Bana mirasçı olsun. Ve Ya'kub Hanedanı'na da mirasçı olsun. Rabbim, onu rızana lâyık kıl."

seni نبشرك Şüphesiz bizإِنا Ey Zekeriyyaيازكريا Yahya olanيحيى adıاسمه bir çocuklaبِغلامٍ müjdelemekteyiz kimseyi سمِيا Daha önceقبلُ مِن onaله yapmadıkنجعلْ لم adaş

7) "Ey Zekeriyya! Şüphesiz biz seni, adı Yahya olan bir çocukla müjdelemekteyiz. Daha önce ona kimseyi adaş yapmadık."

غُلام benimلِي nasılيكُونُ olabilir? أنى Rabbimرب Dedi kiقالَ haldeوقد kısırعاقِرا hanımımامرأتي olduğuوكانت oğlum son sınırınaعِتيا ben de ihtiyarlığınالكِبر مِن vardığımبلغت

8) Dedi ki: "Rabbim, hanımım kısır olduğu, ben de ihtiyarlığın son sınırına vardığım halde, benim nasıl oğlum olabilir?"

Buهو Rabbinربك buyurduقالَ İşte böyleكذَلِك Dedi kiقالَ seni de خلقْتك kuşkusuzقد Veو kolaydırهين benim içinعلي شيئًا değilkenتكُن ولم sen daha önceقبلُ مِنyaratmıştım hiçbir şey

9) Dedi ki: "İşte böyle. Rabbin: 'Bu benim için kolaydır. Ve daha önce sen hiçbir şey değilken, kuşkusuz seni de yaratmıştım.' buyurdu."

قالَ bir alâmetآيةً banaلِي kılاجعل Rabbimرب Dedi kiقالَ تكلم haldeألا Senin alâmetinآيتك Buyurdu ki سويا geceليالٍ üçثَلاثَ insanlarlaالناس konuşamamandır sapasağlam olduğun

10) Dedi ki: "Rabbim, bana bir alâmet kıl." Buyurdu ki: "Senin alâmetin, sapasağlam olduğun halde üç gece insanlarla konuşamamandır."

(*)Hz. Zekeriyya özellikle çocuk değil, kendisine manen vâris olacak bir halef istemişti, Allah çocuk vereceğini müjdeleyince sevinç şaşkınlığı içinde "Rabbim! Karım kısır olduğu, ben de ihtiyarlığın son sınırına vardığım halde, benim nasıl oğlum olabilir?" deyiverdi. Allah da alâmet olarak sapasağlam olmasına rağmen, üç gece insanlarla konuşamayacağını haber verdi. Al-i İmrân sûresinde ise insanlarla üç gün, işaretten başka bîr şekilde konuşamayacağı ifade buyurulmuştur. Şu halde burada geceler gündüzleriyle birlikte, Âl-i İmrân'da ise günler geceleriyle birlikte kastedilmektedir.

مِن kavmininقومِهِ karşısınaعلى Bunun üzerine çıkarakفخرج سبحوا أنْ onlaraإِليهم işaret verdiفأوحى mâbettenالمِحرابِ akşamعشِيا ve و Sabahبكْرةً tesbih edin diye

11) Bunun üzerine, mâbetten kavminin karşısına çıkarak onlara: "Sabah ve akşam (Rabbinizi) tesbih edin" diye işaret verdi.

(*)Mâbed diye tercüme ettiğimiz mihrâb, "özel ibadet yeri" anlamına gelmektedir. Burada Zekeriyyâ'nın özel ibadet ve dualarını yaptığı yeri ifade eder; Zekeriyyâ özel ibadetlerini burada yapar, toplu ibadet için Beyt-i Makdis'e çıkardı. Kendisine bir oğlu olacağına dair müjde bumda verilmiştir. Bunun üzerine Zekeriyyâ Beyt-i Makdis'teki ibadet yerinden çıkarak halkm yanına gelmiş ve işaret yoluyla onlardan sabah akşam Allah'ı anmalarını, O'nu tesbih etmelerini istemiştir.

يايحيى خذْ الْكِتاب ِبقُوةٍ وآتيناه الحكْم صبِيا (١٢) وحنانا ِمِن
لدنا وزكاةً وكانَ تقِيا (١٣) وبرا ِبوالِديهِ ولم يكُن جبارا
عصِيا (١٤) وسلام عليهِ يوم ولد ويوم يموت ويوم يبعثُ حيا
(١٥) واذْكُر ِفي الْكِتابِ مريم ِإذْ انتبذَت ِمن أهلِها مكانا
شرقيا (١٦) فاتخذَت ِمن دونهِم حِجابا فأَرسلنا ِإليها روحنا
فتمثلَ لها بشرا سويا (١٧) قالت ِإني أعوذُ ِبالرحمان ِمنك ِإنْ
كُنت تقِيا (١٨) قالَ ِإنما أنا رسولُ ربكِ ِلأهب لكِ غُلاما
زكِيا (١٩) قالت أنى يكُونُ ِلي غُلام ولم يمسسنِي بشر ولم
أكُن بغِيا (٢٠) قالَ كذَلكِ قالَ ربكِ هو علي هين ولنجعله
آيةً ِللناس ورحمةً ِمنا وكانَ أمرا مقْضِيا (٢١) فحملته
فانتبذَت ِبهِ مكانا قصِيا (٢٢) فأجاءَها المخاض ِإلى جِذْعِ
النخلةِ قالت ياليتنِي ِمت قبلَ هذَا وكُنت نسيا منسِيا
(٢٣) فناداها ِمن تحتِها ألا تحزنِي قد جعلَ ربكِ تحتكِ سرِيا
(٢٤) وهزِي ِإليكِ ِبجِذْعِ النخلةِ تساقِطْ عليكِ رطبا جنِيا
(٢٥)

يايحيى Ey Yahya خُذْ sarıl الْكِتَاب Kitab'a بِقُوةٍ vargücünle وآتَيناه
Daha çocuk iken صبِيا hikmet الْحكْم ona verdik

12) "Ey Yahya! Kitab'a vargücünle sarıl." Daha çocuk iken ona hikmet verdik.

و حنَانًا Ve ona bir kalp inceliği مِن لدنا katımızdan و ve زكَاةً
temizlik de و Ve كَان bir kimse idi تَقِيا çok sakınan

13) Ve katımızdan ona bir kalp inceliği ve temizlik de (verdik). Ve (Yahya)çok sakınan bir kimse idi.

وVe برا çok iyi davranırdı بِوالِديهِ ana-babasına و ve لَم يكُن
değildi جبارا bir zorbal عصِيا isyankâr

14) Ve ana-babasına çok iyi davranırdı; ve isyankâr bir zorba değildi.

وVe سلام selam olsun عليهِ ona يوم gün ولد doğduğu ويوم
gün يموتُ öleceği ويوم gün يبعثُ kaldırılacağı حيا diri olarak

15) Ve doğduğu gün, öleceği gün ve diri olarak kaldırılacağı gün ona selam olsun.

و Ve اذْكُر an فِي الْكِتَاب kitap'ta مريم Meryem'i de إِذْ Hani
انتَبذَتْ ayrılıp مِن أَهلِها o ailesinden مكَانًا bir yere çekilmişti
شَرقِيا doğu tarafında

16) Ve kitap'ta Meryem'i de an. Hani o, ailesinden ayrılıp doğu tarafında bir yere çekilmişti.

(*)Mucizevî olaylarla dolu olan Meryem sûresinin başlangıcında bir mukaddime olarak Zekeriyyâ (a.s) ile oğlu Yahya'nın kıssaları kısaca anlatıldıktan sonra, bu bölümde sûrenin asıl konusu olan Hz. Meryem'e geçilmektedir. Bu kıssa öncekinden daha ilginçtir. Çünkü öncekinde kısır ve ihtiyar bir kadının, yaşlı da olsa eşinden bir çocuğu dünyaya getirmesi söz konusu idi. Burada ise bakire bir kızın babasız bir çocuk dünyaya getirmesi anlatılmaktadır. Daha ana rahminde iken annesi tarafından mabede hizmetçi olarak adanmış olan Hz. Meryem, çocukluğundan itibaren mabedin doğu yönünde tenha bir köşede bulunuyor ve vaktini ibadetle geçiriyordu. İnsanlar tarafından rahatsız edilmeden kendini tam anlamıyla ibadet ve tefekküre verebilmesi için bulunduğu yeri bir perde ile ayırmıştı. 16. âyette ifade edilen doğu tarafından maksat ya Kudüs'teki Beyt-i Mak-dis'tir veya Meryem'in evinin doğu tarafıdır. Hıristiyanların kıble olarak doğuya yönelmelerinin buradan kaynaklandığını söyleyenler vardır.

فَاتخَذَتْ çekmişti مِن دونِهِم Onlarla kendi arasına حِجابا bir
perde فَأَرسلْنَا Derken biz gönderdik de إِلَيها ona روحنَا
ruhumuzu فَتَمثَّلَ şeklinde görünmüştü لَها o kendisine بشَرا
bir insan سوِيا tastamam

17) Onlarla kendi arasına bir perde çekmişti. Derken, biz ona ruhumuzu gönderdik de o, kendisine tastamam bir insan şeklinde görünmüştü.

قَالَتْ Dedi ki إِنِّي Gerçekten ben أَعوذُ sığınırım بِالرحمان
Rahman'a مِنْكَ senden إِن Eğer كُنْتَ bir kimse isen تَقِيا
sakınan

18) Dedi ki: "Gerçekten ben, senden, Rahman'a sığınırım. Eğer sakınan bir kimse isen."

قَالَ Dedi ki إِنَّما yalnızca أَنَا Ben رسولُ bir elçisiyim ربكِ
Rabbinin لِأَهب bağışlamam için لَكِ sana غُلَاما bir erkek
çocuk زكِيا tertemiz

19) Dedi ki: "Ben, yalnızca, sana tertemiz bir erkek çocuk bağışlamam için Rabbinin bir elçisiyim."

قَالَتْ Dedi ki أَنى Bana يكُون nasıl لِي benim غُلَام çocuğum
olabilir? و ve لَم يمسسنِي eli değmediği بشَر insan ولَم أَكُن
halde olmadığım بغِيا iffetsiz de

20) Dedi ki: "Bana bir insan eli değmediği ve iffetsiz de olmadığım halde benim nasıl çocuğum olabilir?"

(*)Yukarıdaki âyetler, Cenâb-ı Hak, sebep ve illetleri ortadan kaldırıp kudretini izhar ederek, Meryem'in bir erkekle evlenmediği, temas kurmadığı halde Melek Cebrail'in nefhasıyla gebe kaldığını açıklıyor ve Meryem'in doğum safhalarından ibretli yanları belirterek mü'minlere birtakım mesajlar veriyor.

قَالَ Dedi ki كَذَلِكِ İşte böyle قَالَ buyurdu ربكِ Rabbin هو Bu
علَي benim için هين kolaydır و Ve لِنَجعلَه biz onu kılacağız آيةً
bir ayet لِلناس insanlar için و ve رحمةً bir rahmet مِنا bizden و
ve كَان idi أَمرا Bu bir iş مقْضِيا karara bağlanmış hüküm

21) Dedi ki: "İşte böyle. Rabbin: 'Bu benim için kolaydır. Ve biz, onu insanlar için bir ayet ve bizden bir rahmet kılacağız.' buyurdu. Bu, hüküm ve karara bağlanmış bir iş idi."

فَحملَتْه Böylelikle ona hamile kaldı فَانْتَبذَتْ çekildi بِهِ sonra
onunla مكَانًا bir yere قَصِيا ıssız

22) Böylelikle ona hamile kaldı, sonra onunla ıssız bir yere çekildi.

فَأَجاءها Derken onu sürükledi الْمخَاض doğum sancısı إِلَى جِذْعِ
kuru النَّخْلَةِ bir hurma ağacına قَالَتْ Dedi ki يالَيتَنِي Keşke مِت
unutulup ölseydim de قَبلَ önce هذَا bundan وكُنتُ idim نَسيا gitse منْسِيا

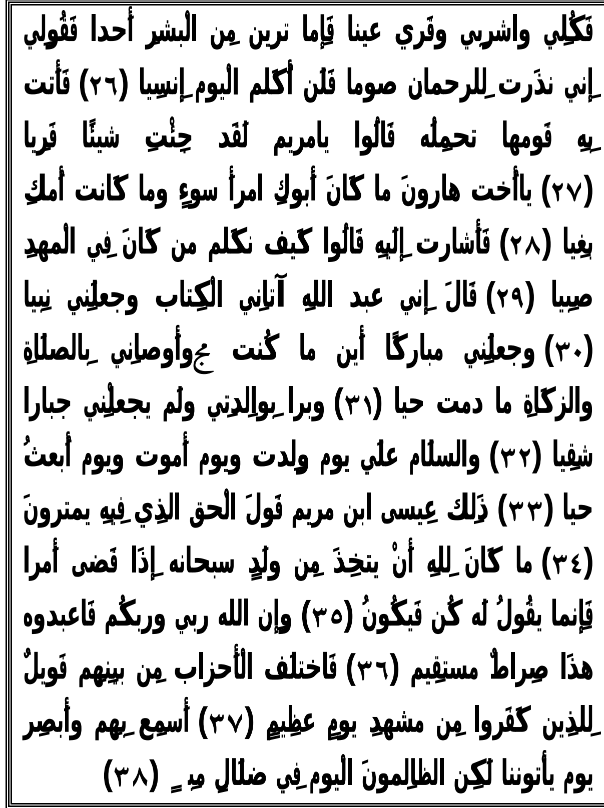
23) Derken doğum sancısı onu kuru bir hurma ağacına sürükledi. Dedi ki: "Keşke, bundan önce ölseydim de unutulup gitse idim."

فَنَاداها ona şöyle seslendi مِن تَحتِها Aşağısından أَلَّا تَحزنِي
Tasalanma قَد Kuşkusuz جعلَ kılmıştır ربكِ Rabbin تَحتَكِ
senin altında سرِيا bir ark

24) Aşağısından ona şöyle seslendi: "Tasalanma! Kuşkusuz Rabbin senin altında bir ark kılmıştır."

و Ve هزِي silkele ki إِلَيكِ kendine doğru بِجِذْعِ dalını النَّخْلَةِ
hurma تُساقِطْ dökülsün علَيكِ üzerine رطَبا hurma جنِيا olgun
taze

25) "Ve hurma dalını kendine doğru silkele ki, üzerine taze, olgun hurma dökülsün."

فَكُلِي واشربي وقري عينا فإما ترين من البشر أحدا فقولي
إني نذرت للرحمان صوما فلن أكلم اليوم إنسيا (٢٦) فأتت
به قومها تحمله قالوا يامريم لقد جئت شيئا فريا
(٢٧) ياأخت هارونَ ما كانَ أبوك امرأ سوء وما كانت أمك
بغيا (٢٨) فأشارت إليه قالوا كيف نكلم من كانَ في المهد
صبيا (٢٩) قالَ إني عبد الله آتاني الكتاب وجعلني نبيا
(٣٠) وجعلني مباركا أين ما كنت وأوصاني بالصلاة
والزكاة ما دمت حيا (٣١) وبرا بوالدتي ولم يجعلني جبارا
شقيا (٣٢) والسلام علي يوم ولدت ويوم أموت ويوم أبعثُ
حيا (٣٣) ذلك عيسى ابن مريم قولَ الحق الذي فيه يمترونَ
(٣٤) ما كانَ لله أنْ يتخذ من ولد سبحانه إذا قضى أمرا
فإنما يقولُ له كن فيكونُ (٣٥) وإن الله ربي وربكم فاعبدوه
هذا صراطٌ مستقيم (٣٦) فاختلف الأحزاب من بينهم فويلٌ
للذين كفروا من مشهد يوم عظيم (٣٧) أسمع بهم وأبصر
يوم يأتوننا لكن الظالمونَ اليوم في ضلال مبين (٣٨)

فَإِمَّا gözün عَيْنًا aydın olsun وَقَرِّي iç وَاشْرَبِي Artık ye فَكُلِي
bir أَحَدًا herhangi beşer مِنَ الْبَشَرِ görecek olursan تَرَيِنَّ Eğer
صَوْمًا Rahman'a لِلرَّحْمَانِ adadım نَذَرْتُ Ben إِنِّي de ki فَقُولِي
hiçbir إِنْسِيًّا artık bugün الْيَوْمَ konuşmayacağım فَلَنْ أُكَلِّمَ oruç insanla

26) "Artık ye, iç, gözün aydın olsun! Eğer herhangi bir beşer görecek olursan de ki: Ben, Rahman'a oruç adadım; artık bugün hiçbir insanla konuşmayacağım."

(*)Doğum yapan kadına taze hurma, yoksa kuru hurma, bu da yoksa tatlı bir madde verilmesi, kendini toparliyabilmesi bakımından uygun olur. Nitekim günümüzde gelişen koruyucu hekimlikte de buna yer verilmekte ve birtakım tavsiyeler önerilmektedir. Doğum sırasında büyük bir güc harcamış, terlemiş, yorulmuş olan anneye, çoğunlukla doğumdan hemen sonra, kuvvetii bir titreme gelir, bazan ateşinin bile yükseldiği görülür. İlk tedbir olarak anne rahat bir yatağa alınarak üzeri iyice örtülür. Arkasından şekerli sıcak çay, ıhlamur gibi sıvılar; muhallebi, komposto gibi yumuşak tatlı yemekler verilir.

taşıyarak تَحْمِلُهُ kavmine getirdi قَوْمَهَا onu بِهِ Böylece فَأَتَتْ
sen جِئْتِ Hakikaten لَقَدْ Meryem مَرْيَمُ Ey يَا Dediler ki قَالُوا
iğrenç فَرِيًّا bir şey شَيْئًا yaptın

27) Böylece onu taşıyarak kavmine getirdi. Dediler ki: "Ey Meryem! Hakikaten sen iğrenç bir şey yaptın."

أَبُوكِ değildi مَا كَانَ Harun'un هَارُونَ kız kardeşi أُخْتَ Ey يَا
أُمُّكِ değildi وَمَا كَانَتْ kötü سَوْءٍ bir kişi امْرَأَ Senin baban
iffetsiz بَغِيًّا annen de

28) "Ey Harun'un kız kardeşi! Senin baban kötü bir kişi değildi; annen de iffetsiz değildi."

كَيْفَ dediler ki قَالُوا ona إِلَيْهِ Bunun üzerine işaret etti فَأَشَارَتْ
صَبِيًّا beşikteki كَانَ فِي الْمَهْدِ ile مَنْ konuşuruz? نُكَلِّمُ Biz nasıl bir sabî

29) Bunun üzerine ona işaret etti. dediler ki: "Biz, beşikteki bir sabî ile nasıl konuşuruz?"

verdi آتَانِيَ Allah'ın اللَّهِ kuluyum عَبْدُ Ben إِنِّي Dedi ki قَالَ
nebi نَبِيًّا beni kıldı جَعَلَنِي ve و Kitab'ı الْكِتَابَ Bana

30) Dedi ki: "Ben Allah'ın kuluyum. Bana Kitab'ı verdi ve beni nebi kıldı."

مَا كُنْتُ nerede أَيْنَ mübarek مُبَارَكًا beni kıldı جَعَلَنِي Ve و
و namazı بِالصَّلَاةِ bana emretti أَوْصَانِي ve و olursam olayım
yaşadığım حَيًّا sürece مَا دُمْتُ zekâtı الزَّكَاةِ ve

31) "Ve nerede olursam olayım, beni mübarek kıldı; ve yaşadığım sürece bana namazı ve zekâtı emretti."

beni يَجْعَلْنِي لَمْ ve و beni anneme بِوَالِدَتِي saygılı kıldı بَرًّا Ve و
bedbaht شَقِيًّا bir zorba جَبَّارًا kılmadı

32) "Ve beni anneme saygılı kıldı; ve beni bedbaht bir zorba kılmadı. "

وَيَوْمَ doğduğum وُلِدْتُ gün يَوْمَ banadır عَلَيَّ selam السَّلَامُ Ve و
diri حَيًّا kaldırılacağım أُبْعَثُ gün يَوْمَ ve و öleceğim أَمُوتُ gün olarak

33) "Ve doğduğum gün, öleceğim gün ve diri olarak kaldırılacağım gün selam banadır."

الْحَقِّ söz olarak قَوْلَ Meryem مَرْيَمَ oğlu ابْنُ İsa عِيسَى İşte ذَلِكَ
şüphe ettikleri يَمْتَرُونَ hakkında فِيهِ الَّذِي hak

34) İşte, hakkında şüphe ettikleri Meryem oğlu İsa -hak söz olarak- budur.

(*)Kur'ân-ı Kerîm'de izlenen ilâhî metot gereği, anlatılan her konu ve kıssada mutlaka mü'minleri teselli eden birçok mesajlar vardır. Ayrıca geçmişten ders alarak geleceği ona göre hazırlama uyarısı söz konusudur. O bakımdan Meryem ile İsa (a.s) kıssasında bizlere yönlendirici, düşünce ufkumuzu genişletici, Hakk'ın kuvvet ve kudretini daha iyi anlamamızı sağlayıcı birtakım ibretler vardır.

مِنْ وَلَدٍ edinmesi أَنْ يَتَّخِذَ Allah'ın لِلَّهِ olacak şey değil مَا كَانَ
Bir işe أَمْرًا hükmettiğinde إِذَا قَضَى O yücedir سُبْحَانَهُ çocuk
o da hemen oluverir فَيَكُونُ Ol كُنْ ona لَهُ der يَقُولُ sadece فَإِنَّمَا

35) Allah'ın çocuk edinmesi, olacak şey değil. O, yücedir. Bir işe hükmettiğinde ona sadece "Ol" der o da hemen oluverir.

وَرَبُّكُمْ benim de Rabbim رَبِّي Allah اللَّهَ muhakkak ki إِنَّ Ve و
Öyleyse sadece O'na ibadet فَاعْبُدُوهُ sizin de Rabbinizdir
Dosdoğru مُسْتَقِيمٌ yol صِرَاطٌ budur هَذَا ediniz

36) "Ve muhakkak ki Allah, benim de Rabbim, sizin de Rabbinizdir. Öyleyse sadece O'na ibadet ediniz. Dosdoğru yol budur."

مِنْ بَيْنِهِمْ guruplar الْأَحْزَابُ Sonra ayrılığa düştüler فَاخْتَلَفَ
مِنْ o inkar edenlerin لِلَّذِينَ كَفَرُوا vay haline فَوَيْلٌ aralarında
Büyük عَظِيمٍ güne يَوْمٍ şahit olunduğunda مَشْهَدِ

37) Sonra guruplar kendi aralarında ayrılığa düştüler. Büyük güne şahit olunduğunda vay o inkar edenlerin haline!

günde يَوْمَ nasıl görürler أَبْصِرْ ve و nasıl بِهِمْ işitirler أَسْمِعْ
الْيَوْمَ o zalimler الظَّالِمُونَ Fakat لَكِنِ Bize gelecekleri يَأْتُونَنَا
açık مُبِينٍ bir sapıklık ضَلَالٍ içindedirler فِي bugün

38) Bize gelecekleri günde nasıl işitirler ve nasıl görürler! Fakat o zalimler bugün açık bir sapıklık içindedirler.

(*)Yukarıdaki âyetler, Hz. İsa Peygamber hakkında farklı görüş ortaya koyup Kur'ân'm getirdiği en doğru bilgilere inanmayan Hıristiyanlara, âhiret gününde ilâhî adaletin tecellisiyle bütün ihtilâfların çözüleceği hatırlatılarak bir defa daha uyarıldılar. Ölüm olayı meydana gelmeden dönüş yapmalarının kendileri için çok faydalı sonuçlar doğuracağına işaret edilerek dünya nimetlerine aldanmamaları tenbıh edildi.

وأنذرهم يوم الحسرة إذ قضي الأمر وهم في غفلة وهم لا يؤمنون (٣٩) إنا نحن نرث الأرض ومن عليها وإلينا يرجعون (٤٠) واذكر في الكتاب إبراهيم إنه كان صديقا نبيا (٤١) إذ قال لأبيه ياأبت لم تعبد ما لا يسمع ولا يبصر ولا يغني عنك شيئا (٤٢) ياأبت إني قد جاءني من العلم ما لم يأتك فاتبعني أهدك صراطا سويا (٤٣) ياأبت لا تعبد الشيطان إن الشيطان كان للرحمان عصيا (٤٤) ياأبت إني أخاف أن يمسك عذاب من الرحمان فتكون للشيطان وليا (٤٥) قال أراغب أنت عن آلهتي ياإبراهيم لئن لم تنته لأرجمنك واهجرني مليا (٤٦) قال سلام عليك سأستغفر لك ربي إنه كان بي حفيا (٤٧) وأعتزلكم وما تدعون من دون الله وأدعو ربي عسى ألا أكون بدعاء ربي شقيا (٤٨) فلما اعتزلهم وما يعبدون من دون الله وهبنا له إسحاق ويعقوب وكلا جعلنا نبيا (٤٩) ووهبنا لهم من رحمتنا وجعلنا لهم لسان صدق عليا (٥٠) واذكر في الكتاب موسى إنه كان مخلصا وكان رسولا نبيا (٥١)

إذ hasret الحسرة günü hakkında يوم Sen onları uyar وأنذرهم
içine في Çünkü onlar وهم iş olup الأمر bitmiştir قضي halde
iman etmemişken يؤمنون لا henüz هم ve و bir gafletin غفلة

39) Sen onları hasret günü hakkında uyar. Çünkü onlar bir gafletin içine (dalmış oldukları halde) ve henüz iman etmemişken iş olup bitmiştir.

ve و Yeryüzüne الأرض mirasçı oluruz نرث biz نحن ancak إنا
يرجعون ancak bize إلينا ve و üzerindekilere عليها من
döndürülürler

40) Yeryüzüne ve üzerindekilere ancak biz mirasçı oluruz ve onlar ancak bize döndürülürler.

çünkü إنه İbrahim'i de إبراهيم kitab'ta في الكتاب an اذكر Ve و
bir nebi نبيا doğru صديقا idi كان o

41) Ve kitab'ta İbrahim'i de an; çünkü o, doğru bir nebi idi.

تعبد niçin لم Babacığım ياأبت Babasına لأبيه demişti قال ki إذ
و görmeyen ولا يبصر işitmeyen ما لا يسمع ibadet ediyorsun?
şeylere شيئا sana عنك hiçbir faydası olmayan يغني ve ولا

42) Babasına demişti ki: "Babacığım, işitmeyen, görmeyen ve sana hiçbir faydası olmayan şeylere niçin ibadet ediyorsun?"

من العلم bana geldi جاءني şu ki قد gerçek إني Babacığım ياأبت
artık bana uy ki فاتبعني sana gelmeyen ما لم يأتك bir bilgi
düzgün سويا bir yola صراطا seni ileteyim أهدك

43) "Babacığım, gerçek şu ki, bana sana gelmeyen bir bilgi geldi; artık bana uy ki, seni düzgün bir yola ileteyim."

çünkü إن şeytana الشيطان ibadet etme لا تعبد Babacığım ياأبت
isyan etmiş عصيا Rahman'a للرحمان idi كان şeytan الشيطان

44) "Babacığım, şeytana ibadet etme, çünkü şeytan Rahman'a isyan etmiş idi."

أن korkuyorum أخاف gerçekten ben إني Babacığım ياأبت
من الرحمان bir azabın عذاب sana dokunmasından يمسك
وليا şeytanın للشيطان O zaman olursun فتكون Rahman'dan
dostu

45) "Babacığım, gerçekten ben sana Rahman'dan bir azabın dokunmasından korkuyorum. O zaman, şeytanın dostu olursun."

(*)Bu âyetler, evlâdın ana babaya karşı tavrının nasıl olması gerektiğini göstermesi bakımından ilgi çekicidir. Hz. İbrahim, babası Âzer'e her sözünün başında "babacığım" diye hitap etmekte, -ilerideki âyetlerden anlaşılacağı üzere- babası müşrik olmasına, kendisine karşı son derece kaba ve tehditkâr ifadeler kullanmasına rağmen ona karşı saygıda kusur etmediği görülmektedir. Âyetlerden aynı zamanda küçüğün de büyüğe öğüt verebileceği ve din konusunda insanları doğru yola iletecek gerçek bilginin ilâhi vahiy olduğu anlaşılmaktadır. 44. âyette, Allah'ın emrine aykırı olmasına rağmen şeytanın emrine itaat etmek, "ona tapma" olarak değerlendirilmiştir. Kur'an akla, hakikate ve ahlâka aykırı olan her türlü hareketi şeytanî olarak; ve şeytanî sâiklere teslimiyet yönünde ortaya konan her bilinçli eylemi de "şeytana tapma" olarak tanımlamaktadır.

عن آلهتي Sen أنت yüz mü çeviriyorsun? أراغب Dedi ki قال
لم تنته Eğer لئن Ey İbrahim ياإبراهيم benim ilahlarımdan
اهجرني Ve و andolsun seni taşlarım لأرجمنك vazgeçmezsen
uzun süre مليا benden ayrıl git

46) Dedi ki: "Ey İbrahim! Sen benim ilahlarımdan yüz mü çeviriyorsun? Eğer vazgeçmezsen, andolsun seni taşlarım. Ve uzun süre benden ayrıl git."

bağışlanma سأستغفر sana عليك Selam سلام Dedi ki قال
كان Çünkü O إنه Rabbimden ربي Senin için لك dileyeceğim
çok lütufkâr حفيا bana بي dır

47) Dedi ki: "Selam sana! Senin için Rabbimden bağışlanma dileyeceğim. Çünkü O, bana çok lütufkârdır."

dua وما تدعون sizden de ayrılıyor أعتزلكم Ve و
dua أدعو ve و Allah'tan الله başka من دون ettiklerinizden de
أكون yalnız ألا Umarım ki عسى Rabbime ربي ediyorum
bahtsız شقيا Rabbime ربي dua etmekle بدعاء olmam

48) "Ve sizden de Allah'tan başka dua ettiklerinizden de ayrılıyor ve yalnız Rabbime dua ediyorum. Umarım ki Rabbime dua etmekle bahtsız olmam."

ibadet ما يعبدون ve و onlardan ayrılınca اعتزلهم İşte فلما
biz armağan وهبنا Allah'tan الله başka من دون ettiklerinden
كلا ve و Yakub'u يعقوب ve و İshak'ı إسحاق ona له ettik
nebi نبيا kıldık جعلنا hepsini de

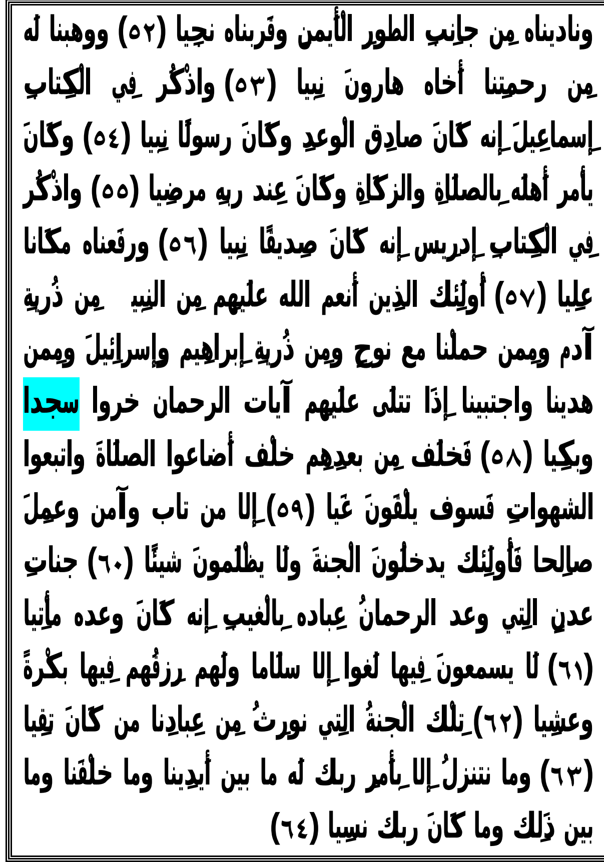
49) İşte onlardan ve Allah'tan başka ibadet ettiklerinden ayrılınca biz ona İshak'ı ve Yakub'u armağan ettik ve hepsini de nebi kıldık.

rahmetimizden من رحمتنا onlara لهم armağan ettik وهبنا Ve و
bir doğruluk صدق dili لسان onlar için لهم verdik جعلنا ve و
yüce عليا

50) Ve onlara rahmetimizden armağan ettik ve onlar için yüce bir doğruluk dili verdik.

Çünkü o إنه Musa'yı da موسى kitap'ta في الكتاب an اذكر Ve و
نبيا bir Resul رسولا idi كان ve و ihlasa erdirilmiş مخلصا كان
bir nebi

51) Ve kitap'ta Musa'yı da an. Çünkü o ihlasa erdirilmiş bir Resul ve bir nebi idi.

Tûr'un الطور yanından جَانِبِ مِن ona seslendik نَادَيْنَاهُ Ve و gizlice söyleşmek نَجِيًّا onu yakınlaştırdık قَرَّبْنَاهُ ve و sağ الْأَيْمَنِ için

52) Ve ona Tûr'un sağ yanından seslendik ve gizlice söyleşmek için onu yakınlaştırdık.

أَخَاهُ rahmetimizden رَحْمَتِنَا مِن ona لَهُ bağışladık وَهَبْنَا Ve و nebi olarak نَبِيًّا Harun'u هَارُونَ kardeşi

53) Ve ona rahmetimizden kardeşi Harun'u nebi olarak bağışladık.

(*)Meryem sûresinin dördüncü kıssası Ya'kub (a.s)'ın soyundan gelen Hz. Musa'nın kıssasıdır. Hz. Mûsâ İsrâiloğullan'na gönderilmiş olup, "ülü'1-azim" tabirini büyük peygamberler (daha çok beş büyük peygamber) anlamında kabul edenlere göre o da bu guruptaki peygamberlerden biridir. Hz, Musa'nın özelliği olarak gerçek ve "ihlâslı" diye tercüme ettiğimiz muhlas kelimesi, "seçilmiş, özel bir yakınlıkla tanınmış kişi" anlamlarına da gelmektedir.

Çünkü o إِنَّهُ İsmail'i de إِسْمَاعِيلَ kitap'ta الْكِتَابِ فِي an اذْكُرْ Ve و bir Resul رَسُولًا idi كَانَ ve و sözlü الْوَعْدِ doğru صَادِقَ كَانَ o bir nebi نَبِيًّا

54) Ve kitap'ta İsmail'i de an. Çünkü o doğru sözlü bir Resul ve bir nebi idi.

ve و namazı بِالصَّلَاةِ ehline أَهْلَهُ emrediyordu يَأْمُرُ كَانَ Ve و مَرْضِيًّا o Rabbi رَبِّهِ katında عِندَ idi كَانَ ve و zekâtı الزَّكَاةِ kendisinden razı

55) Ve ehline namazı ve zekâtı emrediyordu ve o, Rabbi katında kendisinden razı olunan idi.

(*)Burada sözünde durmanın önemine işaret edilmektedir. Hz. İsmail ahde vefa erdemiyle temayüz etmiş bir kimseydi, sözünde durmaya özen gösterirdi. Öte yandan halkın dinîn direği olan namazı kılmaya ve toplumsal dayanışmayı sağlayan zekâtı vermeye teşvik ederdi.

Çünkü o إِنَّهُ İdris'i de إِدْرِيسَ kitap'ta الْكِتَابِ فِي an اذْكُرْ Ve و bir nebi نَبِيًّا doğru صِدِّيقًا idi كَانَ

56) Ve kitap'ta İdris'i de an. Çünkü o doğru bir nebi idi.

yüce عَلِيًّا bir mekâna مَكَانًا biz onu yükselttik رَفَعْنَاهُ Ve و

57) Ve biz onu yüce bir mekâna yükselttik.

(*)Tefsircilerin belirttiğine göre, İdris asıl adı Uhnûh olup Hz. Nuh'un üçüncü batından dedesidir. Hz. Şit'ten sonra kendisine otuz sayfa vahiy indirile- rek peygamberlik görevi verilmiştir. Kitaplı dinlerde ortak rivayet ve inanışa göre İdrîs ilmin, medeniyetin ve aklî sistemlerin ilk kurucusudur. "Remil ilmî, hey'et, nücûrn, hesap, tıp, nebatların sırları, garip sanatlar, yazı yazmak, dikiş dikmek, terazi kullanmak gibi meslek ve sanatları İdris icat etmiştir. Sahifelerinde semavî sırlar, ruhanîlere hükmetmenin yöntemleri, varlıkların özellikleri gibi konulara dair bilgiler vardı. Çok sayıda talebesi olan İdrîs demiri keşfedip ondan aletler yapmış, ziraatı geliştirmiş, deri ve kumaşlardan elbise dikmiştir."

عَلَيْهِم Allah'ın اللَّهُ nimet verdiği أَنْعَمَ الَّذِينَ İşte bunlar أُولَٰئِكَ آدَمَ soyundan ذُرِّيَّةِ مِن nebilerdendir النَّبِيِّينَ مِنَ kendilerine Nûh نُوحٍ ile مَعَ taşıdıklarımızın حَمَلْنَا olan وَمِمَّنْ Âdem'in Ve و İsrail إِسْرَائِيلَ ve و İbrahim إِبْرَاهِيمَ soyundan ذُرِّيَّةِ وَمِن اجْتَبَيْنَا ve و bizim doğru yola هَدَيْنَا ilettiğimiz وَمِمَّنْ Onlara عَلَيْهِمْ okunduğu تُتْلَىٰ zaman إِذَا seçtiklerimizdendir سُجَّدًا kapanırlardı خَرُّوا Rahmân'ın الرَّحْمَٰنِ ayetleri آيَاتُ ağlayarak وَبُكِيًّا secdeye

58) İşte bunlar Allah'ın kendilerine nimet verdiği Âdem'in soyundan, Nûh ile taşıdıklarımızın, İbrahim ve İsrail soyundan olan nebilerdendir. Ve bizim doğru yola ilettiğimiz ve seçtiklerimizdendir. Onlara Rahmân'ın ayetleri okunduğu zaman ağlayarak secdeye kapanırlardı.

خَلْفٌ Nihayet onların بَعْدِهِمْ مِن öyleleri geldi ki فَخَلَفَ وَاتَّبَعُوا namazı الصَّلَاةَ bunlar bıraktılar أَضَاعُوا peşinden Bu yüzden فَسَوْفَ nefislerinin الشَّهَوَاتِ arzularına uydular sapıklıklarının غَيًّا cezasını çekecekler يَلْقَوْنَ ileride

59) Nihayet onların peşinden öyleleri geldi ki, bunlar namazı bıraktılar; nefislerinin arzularına uydular. Bu yüzden ileride sapıklıklarının cezasını çekecekler.

iman وَآمَنَ tevbe edip تَابَ kimseler مَن Ancak hariçtir إِلَّا Bunlar فَأُولَٰئِكَ iyi صَالِحًا davranışta bulunan عَمِلَ ve و eden haksızlığa يُظْلَمُونَ لَا Ve و cennete الْجَنَّةَ girecekler يَدْخُلُونَ hiç bir شَيْئًا uğratılmayacaklardır

60) Ancak tevbe edip, iman eden ve iyi davranışta bulunan kimseler hariçtir. Bunlar, cennete, girecekler. Ve hiçbir haksızlığa uğratılmayacaklardır.

vâad ettiği وَعَدَ cennetleridir الَّتِي Adn عَدْنٍ cennet جَنَّاتِ gıyaben بِالْغَيْبِ O kullarına عِبَادَهُ çok merhametli olan الرَّحْمَٰنُ yerini bulacaktır مَأْتِيًّا vâadi وَعْدُهُ كَانَ Şüphesiz O'nun إِنَّهُ

61) O cennet, çok merhametli olan, kullarına gıyaben vâad ettiği Adn cennetleridir. Şüphesiz O'nun vâadi yerini bulacaktır.

سَلَامًا duyarlar إِلَّا boş söz لَغْوًا Orada فِيهَا işitmezler يَسْمَعُونَ لَا kendilerine فِيهَا rızıkları vardır رِزْقُهُمْ orada لَهُمْ Ve و hoş söz akşam عَشِيًّا ve و sabah بُكْرَةً ait

62) Orada boş söz işitmezler, hoş söz duyarlar. Ve orada, sabah ve akşam kendilerine ait rızıkları vardır.

مِن miras نُورِثُ verdiğimiz الَّتِي cennet الْجَنَّةُ işte budur تِلْكَ takvâ تَقِيًّا sahibi كَانَ kimselere مَن Kullarımızdan عِبَادِنَا

63) Kullarımızdan, takvâ sahibi kimselere miras verdiğimiz cennet işte budur.

Rabbinin رَبِّكَ emri ile بِأَمْرِ ancak إِلَّا biz ineriz نَتَنَزَّلُ مَا Ve و ve و arkamızda خَلْفَنَا وَمَا Önümüzde أَيْدِينَا بَيْنَ مَا O'na aittir لَهُ رَبُّكَ değildir كَانَ وَمَا bunlar ذَٰلِكَ arasında بَيْنَ olan her şey مَا unutkan نَسِيًّا Senin Rabbin

64) Ve biz ancak Rabbinin emri ile ineriz. Önümüzde, arkamızda ve bunlar arasında olan her şey O'na aittir. Senin Rabbin unutkan değildir.

رب السماواتِ والأرض وما بينهما فاعبده واصطبر لِعبادتِهِ
هلْ تعلم له سميا (٦٥) ويقولُ الإنسانُ أإذَا ما مِت لسوف
أخرج حيا (٦٦) أولا يذكُر الإنسانُ أنا خلقْناه مِن قبلُ ولم
يكُن شيئًا (٦٧) فوربك لنحشرنهم والشياطِ ثم لنحضِرنهم
حولَ جهنم جِثيا (٦٨) ثم لنـ ـعن مِن كُل شِيعةٍ أيهم أشد
على الرحمان عِتيا (٦٩) ثم لنحن أعلم بِالذِين هم أولى بِها
صِليا (٧٠) وإنْ مِنكُم إلا واردها كانَ على ربك حتما مقْضِيا
(٧١) ثم ننجي الذِين اتقَوا ونذَر الظالِم فِيها جِثيا
(٧٢) وإذَا تتلى عليهم آياتنا بيناتٍ قالَ الذِين كفَروا لِلذِين
آمنوا أي الفَرِيقَين خير مقاما وأحسن نديا (٧٣) وكم أهلكْنا
قبلهم مِن قَرنٍ هم أحسن أثاثًا ورئْيا (٧٤) قُلْ من كانَ فِي
الضلالةِ فَليمدد له الرحمانُ مدا حتى إذَا رأَوا ما يوعدونَ إما
العذَاب وإما الساعةَ فَسيعلمونَ من هو شر مكانا وأضعف
جندا (٧٥) ويزِيد الله الذِين اهتدوا هدى والباقِيات
الصالِحات خير عِند ربك ثَوابا وخير مردا (٧٦)

ربRabbidir السماواتِ göklerin والأرضِ yerin و ve ماşeylerin
بينَهماikisi arasındaki فَاعبده O'na kulluk et و ve Şu halde
اصطَبِرsabırlı ol لِعبادتِهِ O'na kulluk etmek için هل تَعلَم
لهO'nun سمِياbir adaşı olduğunu biliyor musun?

65) (O) göklerin, yerin ve ikisi arasındaki şeylerin Rabbidir. Şu halde O'na kulluk et; O'na kulluk etmek için sabırlı ol. O'nun bir adaşı (benzeri) olduğunu biliyor musun?.

و Ve يقُولُder ki الإنسانُinsan أإذَا?zaman mıyım مِتُّ ما
Öldüğüm لسوفَsonra أُخْرَجُçıkarılacak حياdiri olarak

66) Ve insan der ki: "Öldüğüm zaman sahi diri olarak sonra çıkarılacak mıyım?"

أولا يذكُرdüşünmez mi ki الإنسانُİnsan أناbiz خلَقْناهkendisini
مِن قبلُdaha önce ولم يكُن شيئًاo hiçbir şey yaratmışızdır? olmadığı halde

67) İnsan düşünmez mi ki, daha önce o hiçbir şey olmadığı halde biz kendisini yaratmışızdır?

فَوربكÖyle ise Rabbine andolsun ki لنَحشُرنهمmuhakkak surette onları والشياطِين birlikte mahşerde toplayacağız ثُمsonra şeytanlarla لنُحضِرنهمonları hazır bulunduracağız حولçevresinde جهنمcehennemin جِثياdiz üstü çökmüş vaziyette

68) Öyle ise, Rabbine andolsun ki, muhakkak surette onları şeytanlarla birlikte mahşerde toplayacağız; sonra onları diz üstü çökmüş vaziyette cehennemin çevresinde hazır bulunduracağız.

ثُمSonra لنَنزِعنçekip ayıracağız مِن كُلher شِيعةٍmilletten أيهمhangileri ise أشَدen çok على الرحمانrahmana عِتياâsi olanlar

69) Sonra her milletten, rahmana en çok âsi olanlar hangileri ise çekip ayıracağız.

ثُمSonra لنَحنelbette biz أعلَمdaha iyi biliriz بِالذِين همolanları أولىdaha çok müstahak بِهاorayı صِلِياboylamaya

70) Sonra, orayı boylamaya daha çok müstahak olanları elbette biz daha iyi biliriz.

و Ve إن مِنكُمiçinizden إلاhiçbir kimse yoktur واردهاoraya كانBu على ربكRabbin için حتْماkesinleşmiş uğramayacak مقْضِياbir hükümdür

71) Ve içinizden, oraya uğramayacak hiçbir kimse yoktur. Bu, Rabbin için kesinleşmiş bir hükümdür.

ثُمSonra نُنَجيbiz kurtarırız الذِين اتقَواsakınanları ونَذَرbırakırız الظالِمينzalimleri de فِيهاorada جِثياdiz üstü çökmüş olarak

72) Sonra biz, sakınanları kurtarırız; zalimleri de diz üstü çökmüş olarak orada bırakırız.

(*)Yukarıdaki âyetlerle, öldükten sonra dirilip kalkmaya inanmayanların düşünce ve akıllarına seslenilerek temel bilgiler verildi. Kurulan düzenin mutlaka vakti saati gelince bozulacağına ve hemen arkasından yeni bir düzenin kurulacağına ve ölülerin diriltilip kaldırılacağına dikkatler çekildi. Sonra da her insanın mutlaka cehenneme uğrayacağı hatırlatılarak, oradan kurtulmanın ancak imân ve sâlih amelle mümkün olabileceğine işaret edildi.

و Ve إذَاzaman تُتلىokunduğu عليهمkendilerine آياتُنَا âyetlerimiz بينَاتٍayan beyan قالdediler الذِينedenler كفَروا inkâr لِلذِينedenlere آمنُواiman أيhangisinin الفَرِيقَينİki topluluktan خَيرdaha hayırlı مقَاماmakamı وأحسنdaha güzeldir? نَدِياtopluluğu

73) Ve kendilerine âyetlerimiz ayan beyan okunduğu zaman inkâr edenler, iman edenlere: İki topluluktan hangisinin (hangimizin) makamı daha hayırlı, topluluğu daha güzeldir? dediler.

و Ve كمnice أهلكْنَاhelâk ettik قبلهمonlardan önce de مِن قَرنٍ nesiller همolan أحسنdaha güzel أثَاثًاeşya bakımından و ve رِئْياgörünüş

74) Ve onlardan önce de, eşya ve görünüş bakımından daha güzel olan nice nesiller helâk ettik.

قُلْDe ki منKim كانise فِي الضلالةِsapıklıkta فَليمددmühlet versin لهona الرحمانçok merhametli olan مداçok حتىNihayet إذَاzaman رأَواgördükleri ماşeyi يوعدونkendilerine vâdolunan إماya العذَابazabı وإماveya الساعةَkıyameti فَسيعلَمونöğreneceklerdir منkim هوolduğunu شَرdaha kötü مكَانًاmakamı و ve أضعفُdaha zayıf olanın جنداaskeri

75) De ki: Kim sapıklıkta ise, çok merhametli olan ona mühlet versin. Nihayet kendilerine vaad olunan şeyi -ya azabı veya kıyameti- gördükleri zaman, makamı daha kötü askeri daha zayıf olanın kim olduğunu öğreneceklerdir.

وVe يزِيدartırır اللهAllah الذِين اهتَدواdoğru yola gidenlerin هدىhidayetini وVe البَاقِياتُsürekli kalan الصالِحاتُiyi işler خَيرdaha hayırlı عِنْدnezdinde ربكRabbinin ثَواباhem mükâfat bakımından وخَيرdaha iyidir مرداhem de âkıbetçe

76) Ve Allah, doğru yola gidenlerin hidayetini artırır. Ve sürekli kalan iyi işler, Rabbinin nezdinde hem mükâfat bakımından daha hayırlı, hem de âkıbetçe daha iyidir.

أفرأيت الذي كفر بآياتنا وقالَ لأوتين مالا وولدا (٧٧) أأطلع
الغيب أم اتخذَ عِند الرحمان عهدا (٧٨) كلا سنكتب ما
يقولُ ونمد له مِن العذابِ مدا (٧٩) ونرثه ما يقولُ ويأتينا
فردا (٨٠) واتخذوا مِن دون اللهِ آلهةً لِيكونوا لهم عِزا
(٨١) كلا سيكفرونَ بِعبادتِهم ويكونونَ عليهم ضِدا
(٨٢) ألم ترى أنا أرسلنا الشياطِ على الكافِرين تؤزهم أزا
(٨٣) فلا تعجلْ عليهم إنما نعد لهم عدا (٨٤) يوم نحشر
المتقِ إلى الرحمان وفدا (٨٥) ونسوق المجرِم إلى
جهنم وردا (٨٦) لا يملِكونَ الشفاعةَ إلا من اتخذَ عِند
الرحمان عهدا (٨٧) وقالوا اتخذَ الرحمانُ ولدا (٨٨) لقد
جِئتم شيئا إدا (٨٩) تكاد السماوات يتفطرنَ مِنه وتنشق
الأرض وتخِر الجِبالُ هدا (٩٠) أنْ دعوا لِلرحمان ولدا
(٩١) وما ينبغِي لِلرحمان أنْ يتخِذَ ولدا (٩٢) إنْ كل من فِي
السماواتِ والأرض إلا آتِي الرحمان عبدا (٩٣) لقد
أحصاهم وعدهم عدا (٩٤) وكلهم آتِيهِ يوم القِيامةِ فردا
(٩٥)

و Âyetlerimizi بِآياتِنا inkâr eden الذِي كفَر gördün mü? أفرأيت
ve و mal مالا Muhakkak surette verilecek لأوتين diyeni قال ve
evlât ولدا

77) Âyetlerimizi inkâr eden ve "Muhakkak surette bana mal ve evlât verilecek" diyeni gördün mü?

عِنْد mü aldı? اتخذ yoksa أم Gaybı الغيب mı bildi أطلع
bir söz عهدا Rahmanın الرحمان katından

78) Gaybı mı bildi, yoksa Rahmanın katından bir söz mü aldı?

و söylediğini يقول ما Biz yazacağız سنكتب Kesinlikle hayır كلا
uzatacağız مدا azabını مِن العذاب onun له uzattıkça نمد ve

79) Kesinlikle hayır! Biz onun söylediğini yazacağız ve azabını uzattıkça uzatacağız.

bize ويأتينا dediğine يقول onun ما biz vâris oluruz نرثه Ve و
kendisi de yapayalnız فردا gelir

80) Ve onun dediğine biz vâris oluruz; kendisi de bize yapayalnız gelir.

ilahlar آلهة Allah'tan اللهِ başka مِن دون edindiler اتخذوا Ve و
kendilerine itibar عِزا onlar لهم olsun diye ليكونوا

81) Ve onlar, kendilerine itibar olsun diye Allah'tan başka ilahlar edindiler.

onların ibadetlerini بِعبادتهم tanımayacaklar سيكفرون Hayır كلا
hasım ضِدا onlara عليهم olacaklar يكونون ve و

82)Hayır! (Taptıkları), onların ibadetlerini tanımayacaklar ve onlara hasım olacaklar.

الشياطين gönderdik أرسلنا Biz أنا Görmedin mi? ألم ترى
هم sevkeden تؤز kâfirlerin الكافِرين üzerine على şeytanları
iyice أزا kendilerini

83) Görmedin mi? Biz, kâfirlerin üzerine, kendilerini iyice (isyankârlığa) sevkeden şeytanları gönderdik.

إنما Öyle ise onlar hakkında عليهم acele تعجل etme فلا
teker teker عدا biz onlar için لهم sayıyoruz نعد Kuşkusuz

84) Öyle ise onlar hakkında acele etme. Kuşkusuz biz onlar için (günlerini) teker teker sayıyoruz.

إلى Takvâ sahiplerini المتقين toplayacağımız نحشر gün يوم
heyet وفدا çok merhametli olanın الرحمان huzurunda
halinde

85) Takvâ sahiplerini heyet halinde çok merhametli olanın huzurunda toplayacağımız gün.

إلى جهنم günahkârları da المجرمين susuz olarak نسوق Ve و
süreceğiz وردا cehenneme

86) Ve günahkârları da susuz olarak cehenneme süreceğiz.

başkalarının إلا şefâata الشفاعة güçleri يملكون yetmeyecektir لا
Rahmân الرحمان nezdinde عِنْد izin alan اتخذ kimselerden من
söz عهدا

87) Rahmân (olan Allah)'ın nezdinde söz, izin alan kimselerden başkalarının şefâata güçleri yetmeyecektir.

çocuk ولدا Rahmân الرحمان edindi اتخذ dediler قالوا Ve و

88) "Ve Rahmân çocuk edindi" dediler.

pek çirkin إدا bir şey شيئا siz ortaya attınız جئتم Hakikaten لقد

89) Hakikaten siz, pek çirkin bir şey ortaya attınız.

يتفطرن gökler السماوات Bundan dolayı neredeyse تكاد
وتخر yer الأرض yarılacak وتنشق ondan dolayı منه çatlayacak
yıkılıp هدا dağlar الجبال düşecektir

90) Bundan dolayı, neredeyse gökler çatlayacak, ondan dolayı yer yarılacak, dağlar yıkılıp düşecektir!

Rahmân'a للرحمان isnadında bulunmaları دعوا yüzünden أن
çocuk ولدا

91) Rahmân'a çocuk isnadında bulunmaları yüzünden.

أن يتخذ Rahmân'ın للرحمان şanına yakışmaz ما ينبغي Ve و
halbuki çocuk ولدا edinmek

92) Ve halbuki çocuk edinmek Rahmân'ın şanına yakışmaz.

(*)Müşrikler, "Melekler Allah'ın kızlarıdır" diyerek Allah'a çocuk isnadında bulunurken yahudüerin bir kısmı "Üzeyir Allah'ın oğludur", hıristiyantar da "Mesîh Allah'ın oğludur" demek suretiyle O'na çocuk isnat ederek son derecede çirkin bir iddiada bulunmuşlardır. Nitekim 90 ve 91. âyetlerde bu yakıştırmaların ne derecede çirkin olduğu vurgulanmıştır. Oysa çocuk ihtiyaçtan dolayı istenir ve ana babasının cinsinden olur. Allah ise ihtiyaçtan da bir benzerinin bulunmasından da münezzehtir.

ve و göklerde فِي السماوات kim varsa من her كل Eğer إن
الرحمان gelecektir آتي istisnasız إلا yerde olan الأرض
kul olarak عبدا Rahmân'a

93) Eğer göklerde ve yerde olan her kim varsa istisnasız, kul olarak Rahmân'a gelecektir.

عدهم ve و bunların hepsini kuşatmış أحصاهم Kuşkusuz لقد
tesbit etmiştir عدا onların sayılarını

94) Kuşkusuz bunların hepsini kuşatmış ve onların sayılarını tesbit etmiştir.

O'nun huzuruna gelecektir آتيه bunların hepsi de كلهم Ve و
tek başına فردا kıyamet القيامة gününde يوم

95) Ve bunların hepsi de kıyamet gününde O'nun huzuruna tek başına (yapayalnız) gelecektir.

وعمِلُوا iman edip de آمنُوا gelince الذِين Kuşkusuz اِن
yaratacaktır سيجعلُ iyi الصالحاتِ davranışlarda bulunanlara
bir sevgi ودا çok merhametli olan الرحمان onlar için لهم

96) Kuşkusuz iman edip de iyi davranışlarda bulunanlara gelince, onlar için çok merhametli olan, bir sevgi yaratacaktır.

senin بِلسانِكَ onunla kolaylaştırdık يسرنَاه Biz sadece فَاِنما
ve و sakınanları المتقِين O'ndan بِهِ müjdeliyesin لِتبشر dilinle
şiddetle karşı لُدا bir topluluğu قَوما diye بِهِ uyarasın تُنذِر
çıkan

97) Biz sadece, onun (Kur'an)la O'ndan sakınanları müjdeliyesin ve şiddetle karşı çıkan bir topluluğu uyarasın diye senin dilinle kolaylaştırdık.

مِن قَرن onlardan önce قَبلهم biz helâk ettik أَهلكْنَا nice كَم Ve و
مِن onlardan مِنْهم Sen hissediyor تُحِس musun? هَلْ nesilleri
onlara ait لَهم işitiyor تَسمع veya أَو herhangi birinden أَحدٍ
cılız bir ses رِكْزا

98) Ve biz, onlardan önce nice nesilleri helâk ettik. Sen, onlardan herhangi birinden hissediyor veya onlara ait cılız bir ses işitiyor musun?

Meryem Suresi, ilâhî şifre ile başlandı. Zekeriya Peygambere sunulan nimetler ve ilâhi inayetler anıldı. Allah'ın kudretinin yüceliği dile getirilerek erişilmez olduğuna dikkatler çekildi. Bu kudreti idrak etmiyen inkarcı milletlerin nasıl yok edildikleri çok duyarlı bir anlatımla açıklanarak sure noktalandı.

20 TAHA SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in yirminci sûresi. Mekke'de inmiş olup 135 ayet, 1641 kelime, 5242 harften ibarettir. 130, 131'inci ayetler Medîne'de inmiştir. Bu sûre Hz. Peygamber'e hitapla başlayıp, yine O'na hitapla son bulmaktadır. "Tâ Hâ" sözcüğü müteşâbih ayetlerden olup gerçek anlamını ancak Allah bilir.

Rahim الرحِيم Rahman الرحمن Allah'ın اللهِ adıyla بِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Hâ ه Tâ ط

1) Tâ. Hâ.

لِتَشْقَى Kur'an'ı الْقُرآنَ sana علَيك Biz indirmedik ما أَنْزَلْنَا
güçlük çekesin diye

2) Biz, Kur'an'ı sana, güçlük çekesin diye indirmedik.

İbni Merdüveyh'in de İbni Abbas'tan rivayetine göre Rasulullah (a.s.)'a vahiy ilk olarak nazil olduğunda namaz kıldığında ayakta okurdu. Bunun üzerine Yüce Allah: "Tâ-Hâ. Biz sana Kur'an-ı sıkıntı çekesin diye indirmedik." buyruğunu indirdi.[395]

يخْشَى kimselere لِمن bir öğüt olsun diye تَذْكِرةً Ancak اِلا
korkan

3) Ancak korkan kimselere bir öğüt olsun diye..

و Yeri الْأَرض yaratan خَلَقَ tarafından مِمن indirilmiştir تَنزِيلًا
yüce الْعلَا gökleri السماواتِ ve

4)Yeri ve yüce gökleri yaratan tarafından indirilmiştir.

istivâ etmiştir استَوى Arş'a علَى الْعرشِ Rahmân الرحمان

5) Rahmân, Arş'a istivâ etmiştir.

و ما فِي الْأَرض ve Göklerde ما فِي السماواتِ hep O'nundur لَه
وما تَحتَ ikisi arasında bulunan بينَهما şeyler ile وما yerde
toprağın الثرى altında olanlar

6) Göklerde, yerde ve ikisi arasında bulunan şeyler ile toprağın altında olanlar hep O'nundur.

اِن الذِين امنوا وعمِلوا الصالحاتِ سيجعلُ لهم الرحمن ودا (٩٦) فَاِنما يسرناه بِلسانِك لِتبشر بِه الْمتقِين وتنذِر بِه قَوما لُدا (٩٧) وكَم اَهلكْنا قَبلهم مِن قَرن هلْ تحِس مِنهم مِن احدٍ او تسمع لهم رِكْزا (٩٨)

سورة طه (٢٠)

بِسمِ اللهِ الرحمن الرحِيم

طه (١) ما انزلْنا عليك الْقُراٰنَ لِتشقى (٢) اِلا تذْكِرةً لِمن يخشى (٣) تنزيلاً مِمن خلق الارض والسمواتِ الْعلى (٤) الرحمن على الْعرش استوى (٥) له ما فِى السمواتِ وما فِى الارض وما بينهما وما تحت الثرى (٦) وانْ تجهر بِالْقَول فَاِنه يعلم السر واخفى (٧) الله لا اِله اِلا هو له الاسماءُ الحسنى (٨) وهلْ اتيك حدِيثُ موسى (٩) اِذْ را نارا فَقَالَ لاهلِهِ امكُثُوا اِنى انست نارا لَعلى اٰتِيكُم مِنها بِقَبس او اجِد على النار هدى (١٠) فَلما اتيها نودِى ياموسى (١١) اِنى انا ربك فَاخلع نعليك اِنك بِالْوادِ المقدس طوى (١٢)

فَاِنه söylersen بِالْقَولِ sen sözü açıktan تَجهر eğer اِن Ve و
gizliyi de وأَخْفَى gizlinin gizlisini de السر bilir يعلَم bilesin ki O

7) Ve eğer sen, sözü açıktan söylersen, bilesin ki O, gizliyi de, gizlinin gizlisini de bilir.

لَه kendisinden هو başka اِلا ilâh اِلَه olmayandır لَا Allah الله
En güzel الْحسنَى isimler الْأَسماء O'na mahsustur

8) Allah, kendisinden başka ilâh olmayandır. En güzel isimler O'na mahsustur.

Musa'nın موسى haberi حدِيثُ sana ulaştı أَتَاكَ mı? هلْ Ve و

9) Ve Musa'nın haberi sana ulaştı mı?

ailesine لِأَهلِهِ demişti فَقَالَ bir ateş نَارا görmüş رأَى Hani o اِذْ
Belki لَعلي bir ateş نَارا gördüm آنَستُ Ben اِني Bekleyin امكُثُوا
أَجِد veya أَو bir meş'ale بِقَبسٍ ondan مِنْها size getiririm آتِيكُم
bir rehber هدى ateşin النار yanında علَى bulurum

10) Hani o, bir ateş görmüş, ailesine: Bekleyin! Ben bir ateş gördüm. Belki ondan size bir meş'ale getiririm veya ateşin yanında bir rehber bulurum, demişti.

kendisine نُودِي oraya vardığında أَتَاها Ne zaman ki فَلَما
Ey Musa ياموسى seslenildi

11) Ne zaman ki oraya vardığında kendisine: Ey Musa! diye seslenildi:

Hemen فَاخْلَع senin Rabbinim ربكَ ben أَنَا Muhakkak ki اِني
الْمقَدس vâdi بِالْوادِي Çünkü sen اِنكَ pabuçlarını نَعلَيكَ çıkar
Tuvâ'dasın طُوى kutsal

12) Muhakkak ki ben, senin Rabbinim! Hemen pabuçlarını çıkar. Çünkü sen kutsal vâdi Tuvâ'dasın.

Şimdi kulak ver فَاسْتَمِعْ seni seçtim اخْتَرْتُكَ ben أَنَا Ve و
sana vahy يُوحَى edilene لِمَا

13) Ve ben seni seçtim. Şimdi sana vahyedilene kulak ver.

إِلَّا ilâh إِلَٰهَ yoktur لَا Allah'ım اللَّهُ ben أَنَا Muhakkak ki إِنَّنِي
kıl أَقِمِ ve و Bana kulluk et فَاعْبُدْنِي Benden أَنَا yalnızca başka
beni anmak için لِذِكْرِي namaz الصَّلَاةَ

14) Muhakkak ki ben, yalnızca Allah'ım. Benden başka ilâh yoktur. Bana kulluk et; ve beni anmak için namaz kıl.

أَكَادُ gelecektir آتِيَةٌ Kıyamet günü السَّاعَةَ mutlaka إِنَّ
karşılığını bulsun لِتُجْزَى onu gizleyeceğim أُخْفِيهَا neredeyse
peşinde koştuğu تَسْعَى şeyin بِمَا kesin نَفْسٍ Her كُلُّ diye

15) Kıyamet günü mutlaka gelecektir. Herkesin peşinde koştuğu şeyin karşılığını bulsun diye neredeyse onu gizleyeceğim.

مَنْ لَا يُؤْمِنُ ondan عَنْهَا sakın seni alıkoymasın فَلَا يَصُدَّنَّكَ
nefsinin هَوَاهُ uyan kimseler اتَّبَعَ ve و Ona بِهَا inanmayan
sonra mahvolursun فَتَرْدَى arzularına

16) Ona inanmayan ve nefsinin arzularına uyan kimseler sakın seni ondan alıkoymasın; sonra mahvolursun.

Musa? مُوسَى ey يَا sağ elindeki بِيَمِينِكَ nedir تِلْكَ مَا Ve و

17) Ve şu sağ elindeki nedir, ey Musa?

عَلَيْهَا dayanırım أَتَوَكَّأُ benim asamdır عَصَايَ O هِيَ dedi قَالَ
عَلَى غَنَمِي onunla بِهَا yaprak silkelerim وَأَهُشُّ ona
ihtiyaçlarım da مَآرِبُ ona فِيهَا benim لِي ve و davarlarıma
başkaca أُخْرَى vardır

18) O, benim asamdır, dedi, ona dayanırım, onunla davarlarıma yaprak silkelerim; ve benim ona başkaca ihtiyaçlarım da vardır.

Musa مُوسَى ey يَا Yere at onu أَلْقِهَا dedi قَالَ

19) Yere at onu, ey Musa! dedi.

Bir de ne görsün هِيَ değil mi فَإِذَا Onu hemen yere attı فَأَلْقَاهَا
hızla sürünen تَسْعَى bir yılan حَيَّةٌ

20) Onu hemen yere attı. Bir de ne görsün, hızla sürünen bir yılan değil mi?

Biz onu sokacağız سَنُعِيدُهَا Korkma وَلَا تَخَفْ Al onu خُذْهَا قَالَ
şimdi ilk الْأُولَى haline سِيرَتَهَا

21) Al onu! Korkma! Biz onu şimdi ilk haline sokacağız.

إِلَى جَنَاحِكَ bir de elini يَدَكَ altına sok ki اضْمُمْ Ve و
مِنْ غَيْرِ سُوءٍ beyazlıkta بَيْضَاءَ çıksın تَخْرُجْ koltuğunun
bir başka أُخْرَى mucize olmak üzere o آيَةً kusursuz

22) Ve bir de elini koltuğunun altına sok ki, bir başka mucize olmak üzere o, kusursuz beyazlıkta çıksın.

âyetlerimizden bazılarını مِنْ آيَاتِنَا Ta ki sana gösterelim لِنُرِيَكَ
en büyük الْكُبْرَى

23) Ta ki, sana, en büyük âyetlerimizden bazılarını gösterelim.

iyice azdı طَغَى Çünkü o إِنَّهُ Firavun'a إِلَى فِرْعَوْنَ git اذْهَبْ

24) Firavun'a git. Çünkü o iyice azdı.

yüreğime لِي صَدْرِي genişlik ver اشْرَحْ Rabbim رَبِّ dedi قَالَ

25) Rabbim! dedi, yüreğime genişlik ver.

işimi أَمْرِي bana لِي kolaylaştır يَسِّرْ Ve و

26) Ve işimi bana kolaylaştır.

dilimden مِنْ لِسَانِي bağı عُقْدَةً çöz احْلُلْ Ve و

27) Ve dilimden (şu) bağı çöz.

sözümü قَوْلِي Ki anlasınlar يَفْقَهُوا

28) Ki sözümü anlasınlar.

ailemden مِنْ أَهْلِي bir de vezir وَزِيرًا bana لِي ver اجْعَلْ Ve و

29) Ve bana ailemden bir de vezir (yardımcı) ver,

Kardeşim أَخِي Harun'u هَارُونَ

30) Kardeşim Harun'u.

arkamı أَزْرِي Onun sayesinde بِهِ kuvvetlendir اشْدُدْ

31) Onun sayesinde arkamı kuvvetlendir.

işime فِي أَمْرِي onu ortak kıl أَشْرِكْهُ Ve و

32) Ve onu işime ortak kıl.

bol bol كَثِيرًا seni tesbih نُسَبِّحَكَ Böylece edelim كَيْ

3) Böylece seni bol bol tesbih edelim.

çok çok كَثِيرًا analım seni نَذْكُرَكَ Ve و

34) Ve çok çok analım seni.

görmektesin بَصِيرًا bizi بِنَا كُنْتَ Şüphesiz sen إِنَّكَ

35) Şüphesiz sen bizi görmektesin.

يَا مُوسَى istediğin sana سُؤْلَكَ verildi أُوتِيتَ kuşkusuz قَدْ dedi قَالَ
Ey Musa

36) Ey Musa! dedi, kuşkusuz istediğin sana verildi.

مَرَّةً sana bulunmuştuk عَلَيْكَ biz lütufta مَنَنَّا Andolsun وَلَقَدْ
daha أُخْرَى bir defa

37) Andolsun biz sana bir defa daha lütufta bulunmuştuk.

اِذْ اَوحينا اِلى اُمك ما يوحى (٣٨) اَن اقْذِفيه فِى التابوتِ
فَاقْذِفيه فِى اليم فَلْيلْقِهِ اليم بِالساحِل يأخذْه عدو لِى وعدو له
والقيت عليك محبةً مِنى ولتصنع على عينى (٣٩) اِذْ تمشى
اُختك فتقُولُ هلْ ادلكم على من يكْفُله فَرجعناك اِلى اُمك
كَى تقر عينها ولا تحزنَ وقتلت نفْسا فنجيناك مِن الغم
وفتناك فُتونا فَلبثْت سِنين فِى اهل مدين ثُم جِئْت على قَدرٍ
ياموسى (٤٠) واصطنعتك لِنفْسِى (٤١) اِذْهب انت واخوك
بِاياتِى ولا تنِيا فِى ذِكْرى (٤٢) اِذْهبا اِلى فِرعونَ اِنه طغى
(٤٣) فقُولا له قولاً لينا لعله يتذكر او يخشى (٤٤) قالا
ربنا اِننا نخاف انْ يفْرطَ علينا او انْ يطغى (٤٥) قالَ لا
تخافا اِننِى معكما اسمع وارى (٤٦) فَأتِياه فقُولا اِنا رسولا
ربك فَارسِلْ معنا بنِى اِسرائيلَ ولا تعذبهم قد جِئْناك بِاية مِن
ربك والسلام على من اتبع الْهدى (٤٧) اِنا قد اُوحِى اِلينا
ان العذاب على من كذب وتولى (٤٨) قالَ فمن ربكما
ياموسى (٤٩) قالَ ربنا الذِى اعطى كُل شىءٍ خلْقه ثُم هدى
(٥٠) قالَ فما بالُ القُرون الْاولى (٥١)

يوحى şeyi ما annene إِلَى أُمِّكَ vahyedilecek أَوْحَيْنَا Bir zaman إِذْ vahyetmiştik

38) Bir zaman, vahyedilecek şeyi annene (şöyle) vahyetmiştik.

sonra onu bırak فَاقْذِفِيهِ sandığa فِي التَّابُوتِ Onu koy أَنِ اقْذِفِيهِ
يَأْخُذْهُ kıyıya بِالسَّاحِلِ deniz الْيَمُّ onu atsın da فَلْيُلْقِهِ denize فِي الْيَمِّ
düşmanı عدو ve و benim لِي düşmanım عدو biri onu alsın
مِني sevgi مَحَبَّةً sana عَلَيْكَ verdim أَلْقَيْتُ Ve و onun لَه olan
benim عَلَى عَيْنِي yetiştirilmen için وَلِتُصْنَعَ kendimden nezaretimde

39) Onu sandığa koy; sonra onu denize bırak; deniz onu kıyıya atsın da, benim düşmanım ve onun düşmanı olan biri onu alsın. Ve benim nezaretimde yetiştirilmen için sana kendimden sevgi verdim.

mı? هَلْ diyordu فَتَقُولُ kız kardeşin أُخْتُكَ gidip تَمْشِي Hani إِذْ
فَرَجَعْنَاكَ Ona bakacak يَكْفُلُهُ birini على من size bulayım أَدُلُّكُمْ
mutluluk كَي annene إِلَى أُمِّكَ Böylece seni geri verdik
و üzülmesin diye تَحْزَنَ لَا ve و gözü عَيْنُهَا gönlü تَقَرَّ dolsun
مِن seni kurtardık فَنَجَّيْنَاكَ birini نَفْسًا sen öldürdün de قَتَلْتَ Ve
iyiden فُتُونًا Seni denemeden geçirdik وَفَتَنَّاكَ endişeden الْغَمِّ
أَهْلِ arasında فِي yıllarca سِنِينَ Bunun için kaldın لَبِثْتَ iyiye
takdire göre عَلَى قَدَرٍ geldin جِئْتَ Sonra ثُمَّ Medyen مَدْيَنَ halkı
ey Musa يَامُوسَى

40) Hani, kız kardeşin gidip "Ona bakacak birini size bulayım mı?" diyordu. Böylece seni, gözü gönlü mutluluk dolsun ve üzülmesin diye annene geri verdik. Ve sen, birini öldürdün de seni endişeden kurtardık. Seni iyiden iyiye denemeden geçirdik. Bunun için yıllarca Medyen halkı arasında kaldın. Sonra takdire göre (bu makama) geldin ey Musa!

kendim için لِنَفْسِي seni seçtim اصْطَنَعْتُكَ Ve و

41) Ve seni, kendim için seçtim.

و âyetlerimi بِآيَاتِي kardeşin أَخُوكَ ve و Sen أَنْتَ götürün اذْهَبْ
beni anmayı فِي ذِكْرِي ihmal etmeyin تَنِيَا لَا Ve

42) Sen ve kardeşin âyetlerimi götürün. Ve beni anmayı ihmal etmeyin.

iyiden iyiye طَغَى Çünkü o إِنَّهُ Firavun'a إِلَى فِرْعَوْنَ gidin اذْهَبَا azdı

43) Firavun'a gidin. Çünkü o, iyiden iyiye azdı.

يَتَذَكَّرُ Belki o لَعَلَّهُ yumuşak لَيِّنًا söyleyin قَوْلًا Ona لَهُ söz فَقُولَا
korkar يَخْشَى veya أَوْ aklını başına alır

44) Ona yumuşak söz söyleyin. Belki o, aklını başına alır veya korkar.

endişe نَخَافُ Doğrusu biz إِنَّنَا Rabbimiz رَبَّنَا Dediler ki قَالَا
عَلَيْنَا aşırı derecede kötü davranmasından أَنْ يَفْرُطَ ediyoruz
iyice azmasından أَنْ يَطْغَى yahut أَوْ onun bize

45) Dediler ki: Rabbimiz! Doğrusu biz, onun bize aşırı derecede kötü davranmasından yahut iyice azmasından endişe ediyoruz.

مَعَكُمَا çünkü ben إِنَّنِي Korkmayın تَخَافَا لَا Buyurdu ki قَالَ
görürüm أَرَى ve و işitir أَسْمَعُ sizinle beraberim

46) Buyurdu ki: Korkmayın, çünkü ben sizinle beraberim; işitir ve görürüm.

elçileriyiz رَسُولَا Biz إِنَّا deyin ki فَقُولَا Haydi ona gidin de فَأْتِيَاهُ
بَنِي bizimle birlikte مَعَنَا hemen gönder فَأَرْسِلْ Rabbinin رَبِّكَ
قَدْ onlara eziyet etme تُعَذِّبْهُمْ وَلَا İsrailoğullarını إِسْرَائِيلَ
مِنْ رَبِّكَ bir âyet بِآيَةٍ biz senin getirdik جِئْنَاكَ Kuşkusuz
مَن üzerinedir عَلَى kurtuluş السَّلَامُ Ve و Rabbinden
hidayete الْهُدَى uyan اتَّبَعَ kimselerin

47) Haydi, ona gidin de deyin ki: Biz, senin Rabbinin elçileriyiz. İsrailoğullarını hemen bizimle birlikte gönder; onlara eziyet etme. Kuşkusuz biz, senin Rabbinden bir âyet getirdik. Ve kurtuluş, hidayete uyan kimselerin üzerinedir.

Kuşkusuz أَنَّ bize إِلَيْنَا vahyolundu أُوحِيَ ki قَدْ Hakikaten إِنَّا
و yalanlayan كَذَّبَ kimselere عَلَى مَن azap edilecektir الْعَذَابَ
yüz çeviren تَوَلَّى ve

48) Hakikaten bize vahyolundu ki: Kuşkusuz yalanlayan ve yüz çeviren kimselere azap edilecektir.

ey Musa? يَامُوسَى Rabbiniz de رَبُّكُمَا kimmiş فَمَن dedi قَالَ

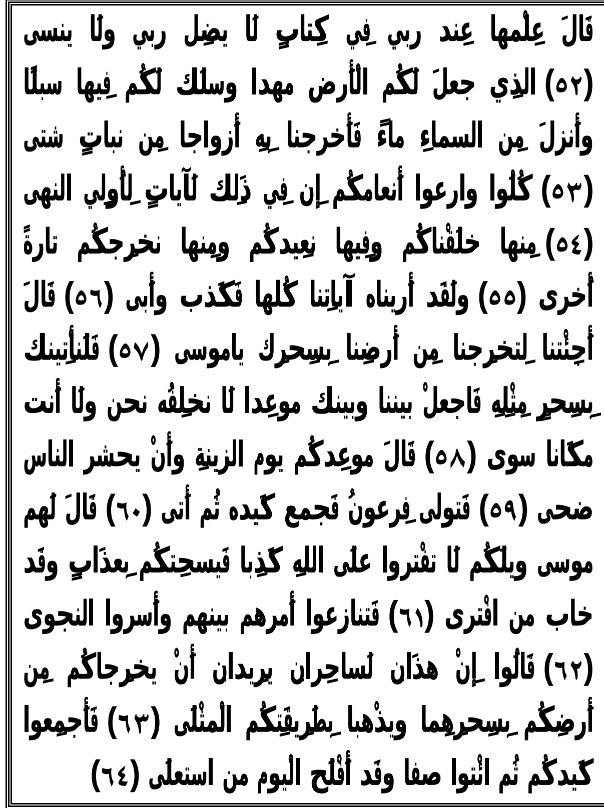
49) Rabbiniz de kimmiş, ey Musa? dedi.

شَيْءٍ her كُلَّ veren أَعْطَى الَّذِي Bizim Rabbimiz رَبُّنَا dedi قَالَ
doğru yolu gösterendir هَدَى sonra da ثُمَّ hılkatini خَلْقَهُ şeye

50) Bizim Rabbimiz, her şeye hilkatini veren, sonra da doğru yolu gösterendir, dedi.

milletlerin الْقُرُونِ Öyle ise hali بَالُ ne olacak? فَمَا dedi قَالَ
önceki الْأُولَى

51) Öyle ise, önceki milletlerin hali ne olacak? dedi.

قالَ عِلمها عِند ربي فِي كِتابٍ لا يضِل ربي ولا ينسى
(٥٢) الذِي جعلَ لكُم الأرض مهدا وسلك لكُم فِيها سبلًا
وأنزلَ مِن السماءِ ماءً فأخرجنا بِهِ أزواجا مِن نباتٍ شتى
(٥٣) كُلوا وارعوا أنعامكُم إن فِي ذَلِك لآياتٍ لأولي النهى
(٥٤) مِنها خلقْناكُم وفِيها نعِيدكُم ومِنها نخرجكُم تارةً
أخرى (٥٥) ولقَد أريناه آياتنا كُلها فكَذب وأبى (٥٦) قالَ
أجِئْتنا لتخرجنا مِن أرضِنا بِسِحرِك ياموسى (٥٧) فَلنأتِينك
بِسِحرٍ مِثْلِهِ فَاجعلْ بيننا وبينك موعِدا لا نخلِفُه نحن ولا أنت
مكَانا سوى (٥٨) قالَ موعِدكُم يوم الزينةِ وأنْ يحشر الناس
ضحى (٥٩) فتولى فِرعونُ فَجمع كَيده ثُم أتى (٦٠) قالَ لهم
موسى ويلكُم لا تفْتروا على اللهِ كَذِبا فَيسحِتكُم بِعذَابٍ وقَد
خاب من افْترى (٦١) فَتنازعوا أمرهم بينهم وأسروا النجوى
(٦٢) قالُوا إنْ هذَان لَساحِران يريدان أنْ يخرجاكُم مِن
أرضِكُم بِسِحرِهِما ويذْهبا بِطرِيقَتِكُم الْمثْلى (٦٣) فَأجمِعوا
كَيدكُم ثُم ائْتوا صفا وقَد أفْلح الْيوم من استعلى (٦٤)

قالَ dedi عِلمها Onlar hakkındaki bilgi عِنْدَ yanında ربي
Rabbimin في bulunur كِتَابٍ bir kitapta لا يضِل ne yanılır ربي
Rabbim و ve لا ينسى ne de unutur

52) Onlar hakkındaki bilgi, Rabbimin yanında bir kitapta bulunur. Rabbim, ne yanılır ve ne de unutur, dedi.

الذي O جعلَ yapan لكُم size الأرض yeri مهدا beşik و ve سلك
açan لكُم size فِيها onda سبلًا yollar وأنزلَ indirendir مِن السماءِ
gökten de ماءً su فَأَخْرَجنَا biz çıkardık بِهِ Onunla أزواجا
çiftler مِن نَبَاتٍ bitkilerden شَتَى çeşitli

53) O, yeri size beşik yapan ve onda size yollar açan, gökten de su indirendir. Onunla biz çeşitli bitkilerden çiftler çıkardık.

كُلُوا Yeyiniz وارعوا otlatınız أنْعامكُم hayvanlarınızı إن
Şüphesiz فِي ذَلِكَ bunda لآياتٍ işaretler vardır لأولي sahipleri
için النهى akıl

54) Yiyiniz; hayvanlarınızı otlatınız. Şüphesiz bunda akıl sahipleri için (Allah'ın kudretine) işaretler vardır.

مِنْهَا ondan خَلَقْنَاكُم Sizi yarattık و ve فِيها oraya نُعِيدكُم sizi
döndüreceğiz و ve مِنْهَا ondan نُخْرِجكُم sizi çıkaracağız تَارةً
bir kez daha أُخْرَى sonra

55) Sizi ondan (topraktan) yarattık; ve sizi oraya döndüreceğiz ve sonra bir kez daha sizi ondan çıkaracağız.

ولَقَد Andolsun أَرينَاه biz ona gösterdik آياتِنَا delillerimizi كُلها
bütün فَكَذب yine de yalanladı و ve أَبى diretti

56) Andolsun biz ona (Firavun'a) bütün (bu) delillerimizi gösterdik; yine de yalanladı ve diretti.

قالَ Dedi ki أَجِئْتَنَا diye mi geldin لِتُخْرِجنَا çıkarasın مِن أَرضِنَا
Bizi yurdumuzdan بِسِحرِكَ yaptığın büyü ile ياموسى ey
Musa?

57) Dedi ki: Bizi, yaptığın büyü ile yurdumuzdan çıkarasın diye mi geldin, ey Musa?

فَلَنَأْتِيَنكَ Muhakkak biz de sana getireceğiz بِسِحرٍ bir büyü مِثْلِهِ
aynen onun gibi فَاجعلْ Şimdi sen ayarla بيننَا bizim aramızda
وبينَكَ seninle موعِدا buluşma zamanı لا نُخْلِفُهُ muhalefet
etmeyeceğimiz نَحن ne de bizim ولا أَنْتَ ne senin مكَانًا bir
yerde سوى uygun

58) Muhakkak biz de sana, aynen onun gibi bir büyü getireceğiz. Şimdi sen, seninle bizim aramızda, ne senin, ne de bizim muhalefet etmeyeceğimiz uygun bir yerde buluşma zamanı ayarla.

قالَ dedi موعِدكُم Buluşma zamanınız يوم günü الزينَةِ bayram
وأن olsun يحشَر toplanma zamanı الناس insanların ضحى
kuşluk vaktinde

59) Buluşma zamanınız, bayram günü, kuşluk vaktinde insanların toplanma zamanı olsun, dedi.

فَتَولى dönüp gitti فِرعون Firavun Bunun üzerine فَجمع
topladı كَيدهُ Hilesini ثُم sonra أَتَى geri geldi

60) Bunun üzerine Firavun dönüp gitti. Hilesini (sihirbazlarını) topladı; sonra geri geldi.

قالَ dedi لهم onlara موسى Musa ويلَكُم Yazık size لا تَفْتَروا
uydurmayın على hakkında اللهِ Allah كَذِبا yalan فَيسحِتَكُم Sonra
O kökünüzü keser بِعذَابٍ bir azap ile وقَد muhakkak خَاب
perişan olur من eden افْتَرى İftira

61) Musa onlara: Yazık size! dedi, Allah hakkında yalan uydurmayın! Sonra O, bir azap ile kökünüzü keser! İftira eden, muhakkak perişan olur.

فَتَنَازعوا Bunun üzerine tartıştılar أَمرهم durumlarını onlar
بينَهم aralarında وأسروا gizli gizli النجوى fısıldaştılar

62) Bunun üzerine onlar, durumlarını aralarında tartıştılar; gizli gizli fısıldaştılar.

قَالُوا Şöyle dediler إن muhakkak ki هذَان Bu ikisi لَساحِران
sihirleriyle يرِيدان isteyen أَن sadece يخْرِجاكُم sizi çıkarmak مِن
yurdunuzdan أَرضِكُم بِسِحرِهِما iki sihirbazdırlar و ve يذْهبا
ortadan kaldırmak بِطَرِيقَتِكُم sizin yolunuzu الْمثْلى örnek

63) Şöyle dediler: "Bu ikisi, muhakkak ki, sihirleriyle sizi yurdunuzdan çıkarmak ve sizin örnek yolunuzu ortadan kaldırmak isteyen iki sihirbazdırlar sadece."

فَأَجمِعوا Öyle ise kurun كَيدكُم hilenizi ثُم sonra ائْتُوا gelin صفا
sıra halinde و Ve قَد muhakkak ki أَفْلَح kazanmıştır الْيوم
bugün من gelen استَعلى üstün

64) "Öyle ise hilenizi kurun; sonra sıra halinde gelin! Ve muhakkak ki bugün, üstün gelen kazanmıştır."

Sihir: İnsana yönelik olarak tabiat üstü gizli güçlerin yardımı ve aracılığıyla belli bir maksadı gerçekleştirmek ve belli bir gayeye ulaşmak için uygulanan ve etkili olduğu kabul edilen eylem; bir şeyin veya olayın gerçek hüviyetinden uzak olarak başka bir halinin gösterilmesi. Sihir, İslâm'ın kesin olarak yasaklayıp reddettiği bir inanç ve işlem olup tabiat kuvvetleriyle insanlara bir takım etkilerin yapıldığı söylenen ilkel bir anlayış ve olgudur.

قَالُوا يَامُوسَى Dediler ki Ey Musa إِمَّا Ya أَنْ تُلْقِيَ sen at وَإِمَّا veya أَنْ نَكُونَ olalım أَوَّلَ önce مَنْ biz أَلْقَى atan

65) Dediler ki: Ey Musa! Ya sen at veya önce atan biz olalım.

قَالَ dedi بَلْ Hayır أَلْقُوا siz atın فَإِذَا Bir de baktı ki حِبَالُهُمْ ipleri وَ ve عِصِيُّهُمْ sopaları يُخَيَّلُ gibi görünüyor إِلَيْهِ kendisine مِنْ سِحْرِهِمْ büyüleri sayesinde أَنَّهَا gerçekten تَسْعَى koşuyor

66) Hayır, siz atın, dedi. Bir de baktı ki, büyüleri sayesinde ipleri ve sopaları, kendisine gerçekten koşuyor gibi görünüyor.

فَأَوْجَسَ duydu فِي نَفْسِهِ içinde خِيفَةً birden bir korku مُوسَى Musa

67) Musa, birden içinde bir korku duydu.

قُلْنَا dedik لَا تَخَفْ Korkma إِنَّكَ kesinlikle أَنْتَ sensin الْأَعْلَى üstün gelecek olan

68) "Korkma! dedik, üstün gelecek olan kesinlikle sensin."

وَ Ve أَلْقِ at da مَا فِي يَمِينِكَ sağ elindekini تَلْقَفْ yutsun مَا صَنَعُوا onların yaptıklarını إِنَّمَا sadece صَنَعُوا Zaten yaptıkları كَيْدُ hilesidir سَاحِرٍ bir büyücü وَلَا يُفْلِحُ iflah olmaz السَّاحِرُ Büyücü ise حَيْثُ nereye أَتَى varsa

69) "Ve sağ elindekini at da, onların yaptıklarını yutsun. Zaten yaptıkları, sadece bir büyücü hilesidir. Büyücü ise, nereye varsa (ne yapsa) iflah olmaz."

فَأُلْقِيَ Bunun üzerine kapandılar السَّحَرَةُ sihirbazlar سُجَّدًا secdeye قَالُوا dediler آمَنَّا iman ettik بِرَبِّ Rabbine هَارُونَ Harun'un وَ ve مُوسَى Musa'nın

70) Bunun üzerine sihirbazlar secdeye kapandılar; "Harun'un ve Musa'nın Rabbine iman ettik" dediler.

قَالَ Şöyle dedi آمَنْتُمْ inandınız öyle mi لَهُ ona قَبْلَ önce أَنْ آذَنَ izin vermeden لَكُمْ Ben size إِنَّهُ Hakikat şu ki o لَكَبِيرُكُمْ ulunuzdur الَّذِي عَلَّمَكُمُ size öğreten السِّحْرَ büyü فَلَأُقَطِّعَنَّ tereddüt etmeden keseceğim أَيْدِيَكُمْ Şimdi elleriniz وَ ile أَرْجُلَكُمْ ayaklarınızı مِنْ خِلَافٍ çaprazlama وَ ve لَأُصَلِّبَنَّكُمْ sizi فِي جُذُوعِ asacağım dallarına النَّخْلِ hurma وَلَتَعْلَمُنَّ Böylece iyice anlayacaksınız أَيُّنَا hangimizin أَشَدُّ daha şiddetli عَذَابًا azabının وَ ve أَبْقَى sürekli olduğunu

71) Şöyle dedi: Ben size izin vermeden önce ona inandınız öyle mi! Hakikat şu ki o, size büyü öğreten ulunuzdur. Şimdi elleriniz ile ayaklarınızı tereddüt etmeden çaprazlama keseceğim ve sizi hurma dallarına asacağım. Böylece, hangimizin azabının daha şiddetli ve sürekli olduğunu iyice anlayacaksınız.

قَالُوا Dediler ki لَنْ نُؤْثِرَكَ Seni tercih edemeyiz عَلَى مَا جَاءَنَا bize gelen مِنَ الْبَيِّنَاتِ açık açık mucizelere وَ ve الَّذِي فَطَرَنَا bizi yaratana فَاقْضِ Öyle ise yap مَا أَنْتَ sen قَاضٍ yapacağını إِنَّمَا Sen ancak تَقْضِي hükmünü geçirebilirsin هَذِهِ bu الْحَيَاةَ hayatında الدُّنْيَا dünya

72) Dediler ki: "Seni, bize gelen açık açık mucizelere ve bizi yaratana tercih edemeyiz. Öyle ise sen yapacağını yap. Sen, ancak bu dünya hayatında hükmünü geçirebilirsin."

إِنَّا Bize آمَنَّا iman ettik بِرَبِّنَا Rabbimize لِيَغْفِرَ bağışlaması için لَنَا bize خَطَايَانَا hatalarımızı وَ ve مَا أَكْرَهْتَنَا senin zorla عَلَيْهِ yaptırdığın مِنَ السِّحْرِ büyüyü وَاللَّهُ Allah خَيْرٌ en hayırlı وَ ve أَبْقَى en sürekli olandır

73) "Bize, hatalarımızı ve senin bize zorla yaptırdığın büyüyü bağışlaması için Rabbimize iman ettik. Allah, (mükâfatı) en hayırlı ve (cezası) sürekli olandır."

إِنَّهُ Şurası muhakkak ki مَنْ kim يَأْتِ varırsa رَبَّهُ Rabbine مُجْرِمًا günahkâr olarak فَإِنَّ sadece لَهُ onun içindir جَهَنَّمَ cehennem لَا يَمُوتُ ne ölür فِيهَا O ise orada وَلَا يَحْيَا ne de yaşar

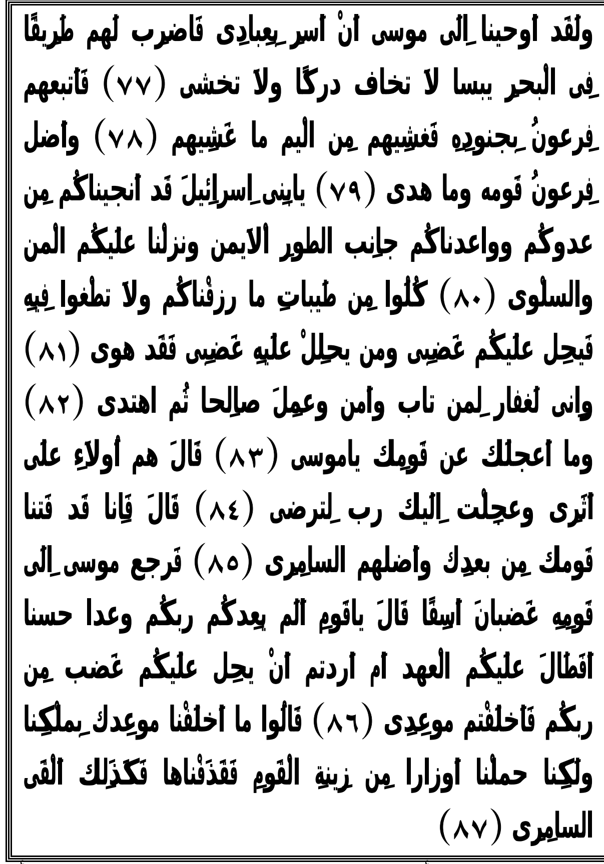
74) Şurası muhakkak ki, kim Rabbine günahkâr olarak varırsa, cehennem sadece onun içindir. O ise orada ne ölür ne de yaşar.

وَ Ve مَنْ kim de يَأْتِهِ O'na varırsa مُؤْمِنًا bir mümin olarak قَدْ عَمِلَ bulunmuş الصَّالِحَاتِ iyi davranışlarda فَأُولَئِكَ işte لَهُمُ bunlar içindir الدَّرَجَاتُ dereceler الْعُلَا üstün

75) Ve kim de iyi davranışlarda bulunmuş bir mümin olarak O'na varırsa, üstün dereceler işte sırf bunlar içindir.

جَنَّاتُ cennetleridir عَدْنٍ Adn تَجْرِي akan مِنْ تَحْتِهَا zemininden الْأَنْهَارُ ırmaklar خَالِدِينَ ebedî kalacakları فِيهَا İçinde وَ Ve ذَلِكَ işte budur جَزَاءُ mükâfatı مَنْ kimselerin تَزَكَّى arınan

76) İçinde ebedî kalacakları, zemininden ırmaklar akan Adn cennetleridir. Ve işte arınan kimselerin mükâfatı budur.

ولقد أوحينا إلى موسى أنْ أسر بعبادى فاضرب لهم طريقًا
في البحر يبسا لا تخاف دركًا ولا تخشى (٧٧) فأتبعهم
فرعونُ بجنوده فغشيهم من اليم ما غشيهم (٧٨) وأضل
فرعونُ قومه وما هدى (٧٩) يابنى إسرائيلَ قد أنجيناكم من
عدوكم وواعدناكم جانب الطور الايمن ونزلنا عليكم المن
والسلوى (٨٠) كلوا من طيباتِ ما رزقناكم ولا تطغوا فيه
فيحل عليكم غضبى ومن يحلِلْ عليه غضبى فقد هوى (٨١)
وانى لغفار لمن تاب وامن وعمِلَ صالحا ثم اهتدى (٨٢)
وما أعجلك عن قومك ياموسى (٨٣) قالَ هم أولاء على
أثرى وعجلت إليك رب لترضى (٨٤) قالَ فإنا قد فتنا
قومك من بعدِك وأضلهم السامِرى (٨٥) فرجع موسى إلى
قومه غضبانَ أسفًا قالَ ياقومِ ألم يعدكم ربكم وعدا حسنا
أفطالَ عليكم العهد أم أردتم أنْ يحل عليكم غضب من
ربكم فأخلفتم موعِدى (٨٦) قالوا ما أخلفنا موعدك بملكنا
ولكنا حملنا أوزارا من زينة القوم فقذفناها فكذلك ألقى
السامِرى (٨٧)

أَنْ Musa'ya إِلَى مُوسـى vahyetmiştik أَوحينَا Andolsun ki وَلَقَدْ
aç فَاضْرِب Kullarımla birlikte بِعِبَادِي geceleyin düşün de أَسْرِ
لَا تَخَـافُ kuru يَبسا denizde فِي الْبَحرِ bir yol طَرِيقًا onlara لَهُم
endişe تَخْشَـى لَـا ve و yetişilmesinden دَرَكًا korkmaksızın etmeksizin

77) Andolsun ki biz Musa'ya: Kullarımla birlikte geceleyin yola düşün de (size) yetişilmesinden korkmaksızın ve (boğulmaktan) endişe etmeksizin onlara denizde kuru bir yol aç, diye vahyetmiştik.

Firavun فِرعَـون Bunun üzerine onların peşine düştü فَأَتْبَعهم
مَا Deniz مِن اليَمِّ boğuverdi فَغَشِيهُم askerleri ile birlikte بِجنُودِهِ
onları gömüp غَشِيهُم

78) Bunun üzerine Firavun, askerleri ile birlikte onların peşine düştü. Deniz onları gömüp boğuverdi.

مَا هَدى ve و kavmini قَومَه Firavun فِرعَون saptırdı أَضَل Ve و
doğru yola sevketmedi

79) Ve Firavun, kavmini saptırdı ve doğru yola sevk etmedi.

sizi أَنجَينَـاكُم Kuşkusuz قَـد İsrailoğulları يَبَنِي إِسـرَائِيلَ Ey يَا
size süre وَوَاعَـدنَاكُم düşmanınızdan مِـن عَـدُوِّكُم kurtardık
نَزَّلنَـا ve و sağ الأَيمَن Tûr'un الطُّـور tarafına جَانِب tanıdık
kudret السَّـلوَى ile و bıldırcın eti المَـن size عَلَـيكُم lütfettik helvası

80) Ey İsrailoğulları! Kuşkusuz sizi düşmanınızdan kurtardık; Tûr'un (dağının) sağ tarafına (gelmeniz için) size süre tanıdık ve size kudret helvası ile bıldırcın eti lütfettik.

verdiklerimizin مَـا temiz olanlarından مِن طَيِّبَاتِ yiyiniz كُلُوا
فِيهِ taşkınlık de etmeyiniz وَلَا تَطْغَوا Size rızık olarak رَزَقْنَاكُم
ve و gazabım غَضَبِي sonra sizi عَلَيكُم çarpar فَيَحِل bu hususta
gazabım غَضَـبِي kendisini عَلَيهِ çarparsa يَحلِل Her kim ki مَن
yıkılıp gitmiştir هَوى hakikaten o فَقَد

81) Size rızık olarak verdiklerimizin temiz olanlarından yiyiniz, bu hususta taşkınlık da etmeyiniz; sonra sizi gazabım çarpar. Her kim ki kendisini gazabım çarparsa, hakikaten o, yıkılıp gitmiştir.

لِمَـن bağışlarım لَغَفَّـار şu da muhakkak ki ben إِنِّـي Ve و
صَالِحًا iş yapan عَمِل ve و inanan وَآمَن tevbe eden تَاب kimseyi
doğru yolda giden اهتَدَى sonra ثُمَّ yararlı

82) Ve şu da muhakkak ki ben, tevbe eden, inanan ve yararlı iş yapan, sonra (böylece) doğru yolda giden kimseyi bağışlarım.

kavminden قَومِـك عَـن seni acele ile أَعجَـلَك nedir مَا Ve و
Musa مُوسى ey يَا ayrılmaya sevkeden

83) Ve seni acele ile kavminden ayrılmaya sevk eden nedir, ey Musa!

و benim peşimdeler عَلَى أَثَرِي İşte أُولَاءِ onlar da هُم dedi قَال
لِتَرضَى Rabbim رَب sana إِلَيك ben acele ile geldim عَجِلْتُ Ve
memnun olasın diye

84) İşte, dedi, onlar da benim peşimdeler. Ve ben, memnun olasın diye sana acele ile geldim Rabbim.

قَومَـك biz imtihan ettik فَتَنَّا قَد Kuşkusuz فَإِنَّا Buyurdu ki قَال
onları yoldan أَضَـلَّهُم ve و senden sonra مِن بَعـدِك kavmini
Sâmirî السَّامِرِي çıkardı

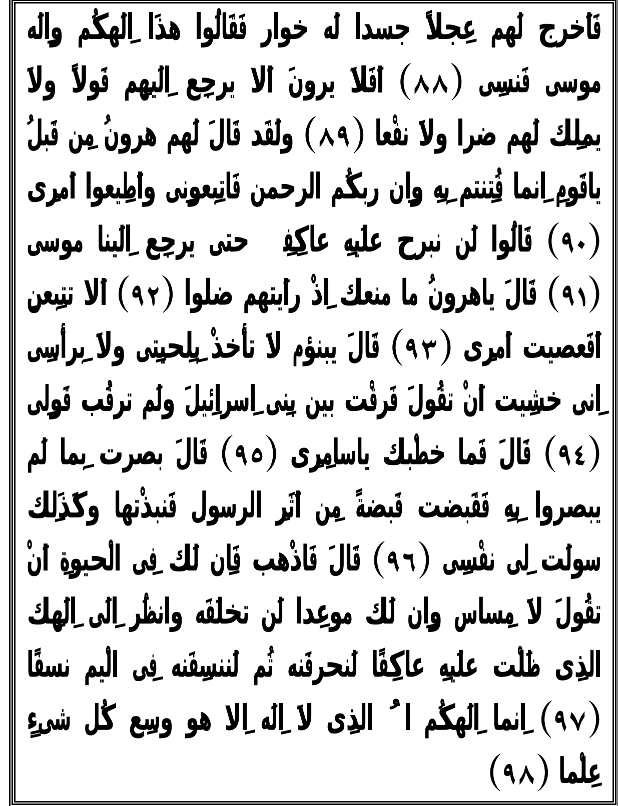
85) Buyurdu ki: Kuşkusuz senden sonra biz, kavmini imtihan ettik ve Sâmirî onları yoldan çıkardı.

kavmine إِلَى قَومِـهِ Bunun üzerine Musa مُوسَى döndü فَرَجَع
Ey kavmim يَاقَوم dedi قَال üzüntülü olarak أَسِفًا öfkeli غَضبَان
bir وَعـدًا Rabbiniz رَبُّكُم size bulunmamış يَعِدكُم mıydı? أَلَم
Şu halde عَلَـيكُم mı çok uzun geldi أَفَطَال güzel حَسَنًا vaadde
inmesini mi أَن يَحِل istediniz ki أَرَدتُم yoksa أَم zaman العَهد size
وَأَخلَفْتُم Rabbinizin مِن رَبِّكُم gazabının غَضَب üstünüze عَلَيكُم
bana olan vâadinizden مَوعِدِي döndünüz?

86) Bunun üzerine Musa, öfkeli, üzüntülü olarak kavmine döndü. Ey kavmim! dedi, Rabbiniz size güzel bir vaadde bulunmamış mıydı? Şu halde size zaman mı çok uzun geldi, yoksa üstünüze Rabbinizin gazabının inmesini mi istediniz ki, bana olan vâadinizden döndünüz?

sana olan مَوعِـدَك Biz dönmedik أَخْلَفْنَـا مَـا Dediler ki قَالُوا
حَمَلنَـا fakat biz لَكِنَّـا Ve و iredemizle بِمَلْكِنَـا vâdimizden
zinet زِينَـةِ مِــن bir takım ağırlıklar أَوزَارًا yüklenmiş
sonra da onları atmıştık فَقَـذَفْنَاهَا kavmin القَـوم eşyasından
Sâmirî de السَّامِرِي atmıştı أَلقَى aynı şekilde فَكَذَلِك

87) Dediler ki: Biz sana olan vaadimizden, iredemizle dönmedik. Ve fakat biz, kavmin zinet eşyasından bir takım ağırlıklar yüklenmiş, sonra da onları atmıştık; aynı şekilde Sâmirî de atmıştı.

فاخرج لهم عجلا جسدا له خوار فقالوا هذا الهكم واله
موسى فنسى (٨٨) افلا يرون الا يرجع اليهم قولا ولا
يملك لهم ضرا ولا نفعا (٨٩) ولقد قال لهم هرون من قبل
ياقوم انما فتنتم به وان ربكم الرحمن فاتبعونى واطيعوا امرى
(٩٠) قالوا لن نبرح عليه عاكفين حتى يرجع الينا موسى
(٩١) قال ياهرون ما منعك اذ رايتهم ضلوا (٩٢) الا تتبعن
افعصيت امرى (٩٣) قال يبنؤم لا تأخذ بلحيتى ولا برأسى
انى خشيت ان تقول فرقت بين بنى اسرائيل ولم ترقب قولى
(٩٤) قال فما خطبك ياسامرى (٩٥) قال بصرت بما لم
يبصروا به فقبضت قبضة من اثر الرسول فنبذتها وكذلك
سولت لى نفسى (٩٦) قال فاذهب فان لك فى الحيوة ان
تقول لا مساس وان لك موعدا لن تخلفه وانظر الى الهك
الذى ظلت عليه عاكفا لنحرقنه ثم لننسفنه فى اليم نسفا
(٩٧) انما الهكم الله الذى لا اله الا هو وسع كل شىء
علما (٩٨)

لَهُ heykeli جسدا bir buzağı عِجلًا onlar için لهم icat etti فَأَخْرَجَ
İşte bu هٰذا Bunun üzerine dediler فَقَالُوا böğürebilen خُوار o
فَنَسِيَ Musa'nın da موسى ilahıdır وَإِلٰه sizin de ilahınız إِلٰهكُم
Fakat onu unuttu

88) Onlar için, o böğürebilen bir buzağı heykeli icat etti. Bunun üzerine: İşte, dediler, bu, sizin de ilahınız, Musa'nın da ilahıdır. Fakat onu unuttu.

mukabele edemeyeceğini يرجِع أَلَّا görmezler mi? أَفَلَا يرون
gücünde يملِك ولَا hiçbir sözle قَولًا O şeyin kendilerine إِلَيهِم
ne نَفْعًا لَا ve و ne bir zarar ضرا kendilerine لهم olmadığını
de bir fayda vermek

89) O şeyin, kendilerine hiçbir sözle mukabele edemeyeceğini, kendilerine ne bir zarar ve ne de bir fayda verebilcek güçte olmadığını görmezler mi?

مِن Harun هارون onlara لهم demişti قَالَ hakikaten لَقَد Ve و
fitneye فُتِنتُم sadece إِنما Ey kavmim ياقَومِ daha önce قَبلُ
Sizin ربكُم şüphesiz وإِن siz bunun yüzünden بِهِ uğradınız
Şu halde فَاتبعوني çok merhametli olandır الرحمان Rabbiniz
emrime أَمري itaat ediniz أَطِيعوا ve و bana uyunuz

90) Ve hakikaten Harun, onlara daha önce: Ey kavmim! demişti, siz bunun yüzünden sadece fitneye uğradınız. Sizin Rabbiniz şüphesiz çok merhametli olandır. Şu halde bana uyunuz ve emrime itaat ediniz.

عاكِفِين buna عليه asla vazgeçmeyeceğiz لَن نَبرح dediler قَالُوا
موسى aramıza إِلَينَا dönünceye يرجِع kadar حتى tapmaktan
Musa

91) Biz, Musa aramıza dönünceye kadar buna tapmaktan asla vazgeçmeyeceğiz dediler.

seni engelleyen منَعكَ ne oldu ما Harun هارون Ey يا Dedi قَالَ
dalâlete düştüklerini ضلوا Bunların gördüğün رأَيتهم vakit إِذْ

92) Dedi: Ey Harun! Bunların dalâlete düştüklerini gördüğün vakit seni engelleyen ne oldu.

âsi mi أَفَعصيتَ Benim yolumu takip تَتبِعني etmedin? أَلَّا
Emrime أَمري oldun?

93) Benim yolumu takip etmedin. Emrime âsi mi oldun?

sakalımı بِلِحيتي yolma تَأْخُذْ لَا Ey annemin oğlu يبنَؤُم dedi قَالَ
أَن تَقُولَ korktum خَشِيتُ Ben senin إِني saçımı بِرأْسِي لَا ve و
بنِي إِسرائِيلَ arasına بين ayrılık düşürdün فَرقْتَ demenden
sözümü قَولِي tutmadın ولَم تَرقُب İsrailoğullarının

94) Ey annemin oğlu dedi, saçımı ve sakalımı, yolma. Ben, senin: "İsrailoğullarının arasına ayrılık düşürdün; sözümü tutmadın" demenden korktum.

Sâmirî? ساموِري ey يا senin zorun خَطْبكَ nedir فَما dedi قَالَ

95) Ya senin zorun nedir, ey Sâmirî? dedi.

Samiri: Kendilerini Firavun'un zulmünden kurtarıp Mısır'dan çıkaran peygamberleri Hz. Musa'dan, tapınmak için put isteyen İsrailoğullarına, Hz. Musa Allah'tan emir almaya gidip kendilerinden ayrıldığı bir sırada, fırsattan istifade ile istedikleri putu altından buzağı şeklinde yapan. Kur'an-ı Kerim'in dört ayrı süresinde Samiri'den ve yaptığı "altın buzağı"dan söz edilir; ancak Hz. Peygamber'in hadis-i şeriflerinde onun hakkında herhangi bir bilgi yoktur.

بِهِ görmediklerini بِما لَم يبصروا Ben gördüm بصرتُ dedi قَالَ
الرسول izinden مِن أَثَرِ alıp قَبضةً Zira bir avuç فَقَبضتُ onların
hoş سولَتْ bunu böyle كَذَٰلِكَ Ve و onu attım فَنَبذْتُها elçinin
nefsim نَفْسِي bana لِي gösterdi

96) Ben, onların görmediklerini gördüm. Zira, elçinin izinden bir avuç (toprak) alıp onu (erimiş mücevheratın içine) attım. Ve bunu böyle nefsim bana hoş gösterdi, dedi.

فِي الْحياةِ artık sen لَكَ kuşkusuz فَإِن Defol فَاذْهب dedi قَالَ
Bana مِساس لَا diyeceksin تَقُولَ أَن hayatın boyunca
bir ceza موعِدا senin için لَكَ gerçekten إِن Ve و dokunmayın
إِلَى إِلٰهِكَ bak انظُرْ Ve و kurtulamayacağın لَن تُخْلَفَهُ günü var
tapmakta عاكِفًا olduğun عليهِ zelil olup ظَلْتَ الذِي ilahına da
لَنُحرقَنه sonra da ثُم Yemin ederim biz onu yakacağız لَنَنسِفَنه
savuracağız نَسفًا denize اليم فِي onu parça parça edip

97) Defol! dedi, kuşkusuz artık hayatın boyunca sen: "Bana dokunmayın" diyeceksin. Ve gerçekten senin için, kurtulamayacağın bir ceza günü var. Ve zelil olup tapmakta olduğun ilahına da bak! Yemin ederim, biz onu yakacağız; sonra da onu parça parça edip denize savuracağız.

olmayan لَا الذِي Allah'tır الله Sizin ilâhınız إِلٰهكُم yalnızca إِنما
شَيءٍ her كُلَّ kuşatmıştır وسِع kendisinden هو başka إِلَّا ilâh إِلٰه
O'nun ilmi عِلْما şeyi

98) Sizin ilâhınız, yalnızca, kendisinden başka ilâh olmayan Allah'tır. O'nun ilmi her şeyi kuşatmıştır.

كذلك نقص عليك من انباء ما قد سبق وقد آتيناك من لدنا
ذكرا (٩٩) من اعرض عنه فإنه يحمل يوم القيمة وزرا
(١٠٠) خالدين فيه وساء لهم يوم القيمة حملا (١٠١) يوم
ينفخ في الصور ونحشر المجرمين يومئذ زرقا (١٠٢)
يتخافتون بينهم ان لبثتم الا عشرا (١٠٣) نحن اعلم بما
يقولون اذ يقول امثلهم طريقة ان لبثتم الا يوما (١٠٤)
ويسئلونك عن الجبال فقل ينسفها ربى نسفا (١٠٥) فيذرها
قاعا صفصفا (١٠٦) لا ترى فيها عوجا ولا امتا (١٠٧)
يومئذ يتبعون الداعي لا عوج له وخشعت الاصوات للرحمن
فلا تسمع الا همسا (١٠٨) يومئذ لا تنفع الشفاعة الا من
اذن له الرحمن ورضى له قولا (١٠٩) يعلم ما بين ايديهم
وما خلفهم ولا يحيطون به علما (١١٠) وعنت الوجوه للحى
القيوم وقد خاب من حمل ظلما (١١١) ومن يعمل من
الصالحات وهو مؤمن فلا يخاف ظلما ولا هضما (١١٢)
وكذلك انزلناه قرانا عربيا وصرفنا فيه من الوعيد لعلهم
يتقون او يحدث لهم ذكرا (١١٣)

مِن bir kısmını sanaعَلَيكَ anlatıyoruzنَقُصّ İşte böyleكَذَٰلِكَ
Şüphesiz وقَد geçmiştekilerinسبقَ مَا قَد haberlerindenأَنۢبَاءِ
zikirذِكْرًا tarafımızdanمِن لَدنا sana verdikآتَيْنَاكَ

99) İşte böyle geçmiştekilerin haberlerinden bir kısmını sana anlatıyoruz. Şüphesiz, tarafımızdan sana zikir verdik.

يحمِلُ şüphesiz kiفَإِنه ondanعَنْهُ yüz çevirirseأَعرض Kimمن
ağır bir وزرا kıyametالْقِيامةِ gününde يوم yüklenecektir
günah yükünü

100) Kim ondan yüz çevirirse, şüphesiz ki kıyamet gününde ağır bir günah yükünü yüklenecektir.

bu ne kötüوساءَ Bu kimseler ondaفِيهِ ebedî kalırlarخَالِدِينَ
bir yüktürحِملًا kıyametالْقِيامةِ günündeيوم Onlar içinلهم

101) Bu kimseler, onda ebedî kalırlar. Onlar için kıyamet gününde bu ne kötü bir yüktür.

نَحشُرُ ve و Sûr'aفِي الصورِ üflenirيُنْفَخُ O gündeيوم
biz o günيومئِذٍ günahkârlarıالْمجرمِين mahşerde toplarız
gözleri göğermiş bir haldeزرقًا

102) O günde Sûr'a üflenir ve biz o gün günahkârları, gözleri göğermiş bir halde mahşerde toplarız.

إِنْ لَبِثْتُم Aralarındaبينهم birbirlerine gizlice şöyle derlerيتخافتونَ
on günعشرا sadeceإِلَّا Dünyada kaldınız

103) Aralarında birbirlerine gizlice şöyle derler: "Dünyada sadece on gün kaldınız."

يقُولُون Aralarındaبِما daha iyi bilirizأَعلَم bizنَحن
Onların en أَمثَلُهم derيقُولُ o zamanإِذْ konuştukları konuyu
Bir يوما başkaإِلَّا kalmadınızلَبِثْتُم إِن akıllı olanıطَرِيقَةً olgun
günden

104) Aralarında konuştukları konuyu biz daha iyi biliriz. Onların en olgun, akıllı olanı o zaman: "Bir günden başka kalmadınız" der.

De فَقُلْ dağlar hakkındaعن الْجِبالِ sana sorarlarيسأَلُونَكَ Veو
ufalayıpنَسفًا Rabbimربي onları savuracakينسِفُها ki

105) Ve sana dağlar hakkında sorarlar. De ki: Rabbim onları ufalayıp savuracak.

bomboş صفْصفًا yerleriniقَاعا Böylece dümdüzفَيذَرها
bırakacaktır

106) Böylece yerlerini dümdüz, bomboş bırakacaktır.

أَمتًا لَا veو ne bir inişعِوجا Oradaفِيها görebileceksinلَا تَرى
ne de bir yokuş

107) Orada ne bir iniş ve ne de bir yokuş görebileceksin.

karşı عِوج لَا dâvetçiyeالداعِي uyacaklarيتبِعون O günيومئِذٍ
الْأَصواتُ Artık kısılmıştırوخَشَعتْ Onaلَهُ yan çizmek yoktur
bir ses تَسمع فَلَا çok esirgeyici hürmetineلِلرحمانِ sesler
Fısıltıdanهمسا başkaإِلَّا işitemezsin

108) O gün, dâvetçiye uyacaklar. Ona karşı yan çizmek yoktur. Artık, çok esirgeyici hürmetine sesler kısılmıştır. Fısıltıdan başka bir ses işitemezsin.

başkasınınإِلَّا şefaatiالشفَاعةُ fayda vermezتَنفَع لَا O günيومئِذٍ
ve و Rahmân'ınالرحمانُ kendilerineلَهُ izinأَذِنَ kimselerمن
sözündenقَولًا onlaraلَهُ hoşlandığındanرضِي

109) O gün, Rahmân'ın kendilerine izin verdiği kimseler ve onlara sözünden hoşlandığından başkasının şefaati fayda vermez.

geçmişlerini وما خَلْفَهم Geleceklerini deما بين أَيدِيهِم bilirيعلَم
ilmi iseعِلْما Onlarınبِهِ bunu kapsayamazولَا يحِيطُون de

110) Geleceklerini de geçmişlerini de bilir. Onların ilmi ise bunu kapsayamaz.

bütün yüzlerالْوجوه için eğilip boyun bükmüştürعنَتِ Ve و
خَاب gerçektenوقَد ve و her şeye hakim olanالْقَيومِ diriلِلْحيِّ
Zulümظُلْما yüklenenحمل kimseمن perişan olmuştur

111) Ve bütün yüzler, diri ve her şeye hakim olan için eğilip boyun bükmüştür. Zulüm yüklenen kimse, gerçekten perişan olmuştur.

iyi olanالصالِحاتِ مِن işlerden yaparsaيعمل her kimمن Ve و
ne ظُلْما korkarيخَاف فَلَا mümin olarakمؤْمِن artık oوهو
ne de hakkının çiğnenmesindenولَا هضما zulümden

112) Ve her kim, mümin olarak iyi olan işlerden yaparsa, artık o, ne zulümden ne de hakkının çiğnenmesinden korkar.

bir Kur'an قُرآنًا biz onu indirdikأَنزلْنَاه böyleceكَذَٰلِكَ Ve و
فِيهِ tekrar tekrar açıkladıkصرفْنَا ve و Arapçaعربِيا olarak
يتقُون Umulur ki onlarلَعلَّهم ikazlarıالْوعِيدِ مِن onda
kendileri لَهم ortaya koyarيحدِثُ yahut da oأَو korunurlar
bir ibretذِكْرًا için

113) Ve biz onu böylece Arapça bir Kur'an olarak indirdik ve onda ikazları tekrar tekrar açıkladık. Umulur ki onlar korunurlar; yahut da o kendileri için bir ibret ortaya koyar.

و Gerçekالْحق hükümdar olanالْمِلكُ Allahالله yücedirفَتَعالى
أَن يقْضى önceمِن قبل Kur'an'ıبِالْقُرآن acele etmeتَعجلْ لا Ve
deقُلْ ve و O'nun vahyiوحيه sanaإِلَيكَ tamamlanmazdan
ilmimiعِلْما benim artırزدني Rabbimرب

114) Gerçek hükümdar olan Allah, yücedir. Ve sana O'nun vahyi tamamlanmazdan önce Kur'an'ı (okumakta) acele etme ve "Rabbim, benim ilmimi artır" de.

Cebrail bir ayet okudukça, Hz. Peygamber de Kur'ân'ı ezberlemeye olan aşırı tutkusundan dolayı, onunla birlikte okurdu. Yüce Allah burada kendisine ağırlık ve sıkıntı vermemesi için hakkında daha kolay ve daha hafif olanı göstermektedir.[396]

مِن قبلُ Âdem'eإِلى آدم biz ahit vermiştikعهدنا Andolsunولقد
له bulmadıkولم نجِد Ne var ki o unuttuفَنسِي daha önce de
azim deعزما Onda

115) Andolsun biz, daha önce de Âdem'e ahit vermiştik. Ne var ki o, unuttu. Onda azim de bulmadık.

اسجدوا meleklereلِلملٰئِكةِ biz demiştikقُلْنا bir zamanإِذْ Veو
إِلا Onlar hemen secde ettilerفَسجدوا Âdem'eلِآدم secde edin
hariçأَبى İblisإِبلِيس ancak

116) Ve bir zaman biz meleklere: Âdem'e secde edin! demiştik. Onlar hemen secde ettiler; ancak İblis hariç.

bu هٰذا kuşkusuzإِن Ey Âdemيا آدم Bunun üzerine dedikفَقُلْنا
hem de eşin ولِزوجِك hem senin içinلَك bir düşmandırعدو
cennettenمِن الْجنةِ sakın sizi çıkarmasınفَلا يخْرِجنكُما için
sıkıntı çekersinفَتَشْقَى

117) Bunun üzerine: "Ey Âdem" Dedik. "Kuşkusuz bu, hem senin için hem de eşin için bir düşmandır. (İblis) sakın sizi cennetten çıkarmasın; sıkıntı çekersin."

فِيها ne acıkmak vardırتَجوع أَلا senin içinلَك Kuşkusuzإِن
ne de çıplak kalmakولا تَعرى Şimdi burada

118) Kuşkusuz şimdi burada senin için ne acıkmak vardır, ne de çıplak kalmak.

ولا buradaفِيها susuzluk çekmeyeceksinتَظْمأُ لا Yine senوأَنك
sıcaktan da bunalmayacaksınتَضحى

119) Yine burada sen, susuzluk çekmeyecek, sıcaktan da bunalmayacaksın.

قَالَ şeytanالشيطان onunaإِلَيهِ Derken aklını karıştırıpفَوسوس
على شَجرةِ sana göstereyim أَدلُّك mi?هلْ Ey Ademيا آدم dedi
sonu لا يبلى bir saltanatıملْكٍ ve و ebedîlikالْخُلْدِ ağacını
gelmez

120) Derken şeytan onun aklını karıştırıp "Ey Adem! dedi, sana ebedîlik ağacını ve sonu gelmez bir saltanatı göstereyim mi?"

Bunun üzerine فَبدتْ ondanمِنْها Nihayet yedilerفَأَكَلا
çalıştılarوطَفِقَا ayıp yerleriسوآتُهما kendilerineلَهما göründü
الْجنةِ yaprağı ileمِن ورقِ Üstleriniعلَيهِما örtmeyeيخْصِفَانِ
yolunu فَغَوى Rabbineربه Âdemآدم âsi olupوعصى cennet
şaşırdı

فتعالى الله الملك الحق ولا تعجل بالقرءان من قبل ان يقضى
اليك وحيه وقل رب زدنى علما (١١٤) ولقد عهدنا الى ادم
من قبل فنسى ولم نجد له عزما (١١٥) واذ قلنا للملئكة
اسجدوا لادم فسجدوا الا ابليس ابى (١١٦) فقلنا ياادم ان
هذا عدو لك ولزوجك فلا يخرجنكما من الجنة فتشقى
(١١٧) ان لك الا تجوع فيها ولا تعرى (١١٨) وانك لا
تظمؤا فيها ولا تضحى (١١٩) فوسوس اليه الشيطان قال
ياادم هل ادلك على شجرة الخلد وملك لا يبلى (١٢٠)
فأكلا منها فبدت لهما سوءتهما وطفقا يخصفان عليهما من
ورق الجنة وعصى ادم ربه فغوى (١٢١) ثم اجتبيه ربه فتاب
عليه وهدى (١٢٢) قال اهبطا منها جميعا بعضكم لبعض
عدو فاما يأتينكم منى هدى فمن اتبع هداى فلا يضل ولا
يشقى (١٢٣) ومن اعرض عن ذكرى فان له معيشة ضنكا
ونحشره يوم القيمة اعمى (١٢٤) قال رب لم حشرتنى
اعمى وقد كنت بصيرا (١٢٥)

121) Nihayet ondan yediler. Bunun üzerine kendilerine ayıp yerleri göründü. Üstlerini cennet yaprağı ile örtmeye çalıştılar. Âdem Rabbine âsi olup yolunu şaşırdı.

tevbesini فَتَاب Rabbiربه onu seçkin kıldıاجتَباه Sonraثُم
doğru yola yönelttiهدى ve و onlarınعلَيهِ kabul etti

122) Sonra Rabbi onu seçkin kıldı; onların tevbesini kabul etti ve doğru yola yöneltti.

بعضُكُم hepinizجمِيعا oradanمِنْها ininاهبِطَا Dedi kiقَالَ
size يأْتِينَّكُم Artıkفَإِما düşman olarakعدو Biriلِبعضٍ birinize
هداي uyarsaاتبع kimفَمن hidayetهدى bendenمِني geldiğinde
bedbaht يشْقَى لا ve و o sapmazيضِلُّ فَلا benim hidayetime
olmaz

123) Dedi ki: Biri birinize düşman olarak hepiniz oradan inin! Artık benden size hidayet geldiğinde, kim benim hidayetime uyarsa o sapmaz ve bedbaht olmaz.

beni عن ذِكْرِي yüz çevirirseأَعرض kim deمن Ve و
ضنكًا bir hayatı olacakمعِيشَةً onunلَه şüphesizفَإِن anmaktan
الْقِيامةِ günüيوم biz onu haşredeceğizنَحشُره ve و sıkıntılı
kör olarakأَعمى kıyamet

124) Ve kim de beni anmaktan yüz çevirirse şüphesiz onun sıkıntılı bir hayatı olacak ve biz onu, kıyamet günü kör olarak haşredeceğiz.

أَعمى Beni haşrettin?حشَرتَنِي niçinلِم Rabbimرب derقَالَ
görürبصِيرا idimكُنْتُ hakikatenقَد Veو kör olarak

125) Rabbim! Beni niçin kör olarak haşrettin? Ve hakikaten görür idim, der.

قالَ كذَلك أتتك اياتنا فنسيتها وكذَلك اليوم تنسى (١٢٦)
وكذَلك نجزى من أسرف ولم يؤمن ِباياتِ ربه ولعذاب
الاخرة أشد وأبقى (١٢٧) أفلم يهدِ لهم كم أهلكْنا قبلهم
مِن القرون يمشونَ ِفى مساكِنهم ِإن ِفى ذَلك لاياتٍ لأولى
النهى (١٢٨) ولولا كلِمةٌ سبقت مِن ربك لكانَ ِلزاما وأجلٌ
مسمى (١٢٩) فاصبِر على ما يقولونَ وسبح ِبحمدِ ربك قبلَ
طلوع الشمس وقبلَ غروبها ومن اناءِ الليل فسبح وأطراف
النهار لعلك ترضى (١٣٠) ولا تمدن عينيك ِإلى ما متعنا ِبهِ
أزواجا مِنهم زهرةَ الحيوةِ الدنيا ِلنفتِنهم ِفيهِ ورزق ربك خير
وأبقى (١٣١) وأمر أهلك ِبالصلوةِ واصطبِر عليها لا نسئلك
رزقا نحن نرزقك والعاقبةُ ِللتقوى (١٣٢) وقالوا لولا يأتينا
ِبايةٍ مِن ربه أولم تأتِهم بينةُ ما ِفى الصحفِ الأولى (١٣٣)
ولو أنا أهلكْناهم ِبعذابٍ مِن قبلِهِ لقالوا ربنا لولا أرسلت ِإلينا
رسولاً فنتبِع اياتك مِن قبل أنْ نذِل ونخزى (١٣٤) قلْ كل
متربص فتربصوا فستعلمونَ من أصحاب الصراطِ السوى
ومن اهتدى (١٣٥)

قَالَ Buyurur ki كَذَٰلِكَ İşte böyle أَتَتْكَ Çünkü sana geldi آيَاتُنَا âyetlerimiz فَنَسِيتَهَا ama sen onları unuttun و Ve كَذَٰلِكَ aynı şekilde الْيَوْمَ bugün de تُنسَى sen unutuluyorsun

126) Buyurur ki: İşte böyle. Çünkü sana âyetlerimiz geldi; ama sen onları unuttun. Ve bugün de aynı şekilde sen unutuluyorsun.

و Ve كَذَٰلِكَ işte böyle نَجْزِي cezalandırırız مَن kimseyi أَسْرَفَ doğru yoldan sapan و ve لَمْ يُؤْمِن inanmayanı بِآيَاتِ âyetlerine رَبِّهِ Rabbinin وَلَعَذَابُ azabı الْآخِرَةِ Ahiret أَشَدُّ elbette daha şiddetli و ve أَبْقَى daha süreklidir

127) Ve doğru yoldan sapan kimseyi ve Rabbinin âyetlerine inanmayanı işte böyle cezalandırırız. Ahiret azabı, elbette daha şiddetli ve daha süreklidir.

أَفَلَمْ mi? يَهْدِ yola getirmedi لَهُمْ kendilerini كَمْ nice أَهْلَكْنَا helâk etmiş olmamız قَبْلَهُم onlardan önce مِنَ الْقُرُونِ nesilleri يَمْشُونَ gezip dolaşırlar فِي مَسَاكِنِهِمْ Halbuki onların yurtlarında إِنَّ elbette ki فِي ذَٰلِكَ Bunda لَآيَاتٍ nice ibretler vardır لِأُولِي için النُّهَى akıl sahipleri

128) Bizim, onlardan önce nice nesilleri helâk etmiş olmamız kendilerini yola getirmedi mi? Halbuki onların yurtlarında gezip dolaşırlar. Bunda, elbette ki akıl sahipleri için nice ibretler vardır.

و Ve لَوْ eğer لَا olmasaydı كَلِمَةٌ bir söz سَبَقَتْ sâdır olmuş مِن daha önce رَبِّكَ Rabbinden لَكَانَ olurdu لِزَامًا kaçınılmaz وَأَجَلٌ bir vâde مُسَمًّى tayin edilmiş

129) Ve eğer Rabbinden, daha önce sâdır olmuş bir söz tayin edilmiş bir vâde olmasaydı, kaçınılmaz olurdu.

فَاصْبِرْ sabret عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ onların söylediklerine وَسَبِّحْ tesbih et بِحَمْدِ övgü ile رَبِّكَ Sen Rabbini قَبْلَ önce de طُلُوعِ doğmasından الشَّمْسِ Güneşin وَقَبْلَ önce de غُرُوبِهَا batmasından وَمِنْ آنَاءِ bir kısım ile اللَّيْلِ gecenin فَسَبِّحْ tesbih et وَأَطْرَافَ etrafında da النَّهَارِ gündüzün لَعَلَّكَ ki sen olasın تَرْضَى hoşnut olasın

130) Sen, onların söylediklerine sabret. Güneşin doğmasından önce de batmasından önce de Rabbini övgü ile tesbih et; gecenin bir kısım ile gündüzün etrafında da tesbih et ki sen, hoşnut olasın.

و Ve لَا تَمُدَّنَّ sakın dikme عَيْنَيْكَ gözlerini إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا faydalandırdığımız بِهِ onlardan أَزْوَاجًا bir kesimi مِنْهُمْ onlardan زَهْرَةَ çekiciliğine الْحَيَاةِ hayatının الدُّنْيَا dünya لِنَفْتِنَهُمْ denemek için فِيهِ kendilerini وَرِزْقُ nimeti رَبِّكَ Rabbinin خَيْرٌ hem daha hayırlı وَأَبْقَى hem de daha süreklidir

131) Ve sakın, kendilerini denemek için onlardan bir kesimi faydalandırdığımız dünya hayatının çekiciliğine gözlerini dikme! Rabbinin nimeti hem daha hayırlı, hem de daha süreklidir.

و Ve أْمُرْ emret أَهْلَكَ ailene بِالصَّلَاةِ namazı وَاصْطَبِرْ sabırla devam et عَلَيْهَا kendin de ona لَا نَسْأَلُكَ Senden رِزْقًا rızık istemiyoruz نَحْنُ biz نَرْزُقُكَ seni rızıklandırıyoruz وَالْعَاقِبَةُ Güzel sonuç لِلتَّقْوَى takvâ iledir

132) Ve ailene namazı emret; kendin de ona sabırla devam et. Senden rızık istemiyoruz; (aksine) biz seni rızıklandırıyoruz. Güzel sonuç, takvâ iledir.

وَقَالُوا dediler لَوْلَا değil miydi? يَأْتِينَا bize getirmeli بِآيَةٍ bir mucize مِّن رَّبِّهِ Rabbinden أَوَلَمْ تَأْتِهِم onlara gelmedi mi? بَيِّنَةُ apaçık delili مَا فِي الصُّحُفِ kitaplardakinin الْأُولَى Önce gelen

133) Ve bize Rabbinden bir mucize getirmeli değil miydi? dediler. Önce gelen kitaplardakinin apaçık delili onlara gelmedi mi?

و Ve لَوْ eğer أَنَّا muhakkak ki أَهْلَكْنَاهُم biz helâk etseydik بِعَذَابٍ onları bir azapla مِّن قَبْلِهِ bundan önce لَقَالُوا şöyle رَبَّنَا diyeceklerdi Ya Rabbi لَوْلَا أَرْسَلْتَ gönderseydin de إِلَيْنَا Bize رَسُولًا bir elçi فَنَتَّبِعَ uysaydık آيَاتِكَ âyetlerine مِن قَبْلِ önce أَن نَّذِلَّ şu aşağılığa و ve نَخْزَى rüsvalığa düşmeden

134) Ve eğer biz, bundan önce onları bir azapla helâk etseydik, muhakkak ki şöyle diyeceklerdi: Ya Rabbi! Bize bir elçi gönderseydin de, şu aşağılığa ve rüsvalığa düşmeden önce âyetlerine uysaydık.

قُلْ De ki كُلٌّ Herkes مُّتَرَبِّصٌ beklemektedir فَتَرَبَّصُوا Öyle ise siz de bekleyin فَسَتَعْلَمُونَ Yakında bileceksiniz مَنْ kimmiş أَصْحَابُ yolcuları الصِّرَاطِ yolun السَّوِيِّ düzgün و ve مَنِ kimmiş اهْتَدَى hidayette olan

135) De ki: Herkes beklemektedir: Öyle ise siz de bekleyin. Yakında bileceksiniz; düzgün yolun yolcuları kimmiş ve hidayette olan kimmiş.

21 ENBİYA SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 21. suresi. Mekke'de nâzil olan bu surenin ayetleri 112, kelimeleri 1168, harfleri 4890. Sure, bazı peygamberlerden ve onların kavimleri ile olan münâsebetlerinden söz ettiği için bu ismi almıştır. "Enbiyâ"; "nebî" kelimesinin çoğuludur. Nebî; kendisine kitap veya sâhife verilmeyen, bir önceki peygamberin şerîati ile amel eden ve onu tebliğ etmekle görevli olan peygamberdir. Bu manası ile nebî terimi resul teriminden daha geniş anlamlıdır. Çünkü Resul, nebîlerin içinde, kendilerine kitap veya sahife verilip tebliğ ile görevlendirilen peygamberlere denir. Buna göre bütün peygamberler nebîdir. Fakat her nebî Resul değildir.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

hesaba çekilecekleriحِسابهم İnsanlarınلِلناس yaklaştıاقْتَرب yüz معرضون gaflet غَفْلَةٍ içindeفِي Hal böyle iken onlarوهم çevirdiler

1) İnsanların hesaba çekilecekleri (gün) yaklaştı. Hal böyle iken onlar, gaflet içinde yüz çevirdiler.

مِن ربهم bir ihtarمِن ذِكْرٍ kendilerine gelseيَأْتِيهم ne zamanما onlar bunuوهم dinlerlerاستمعوه إلا yeniمحدثٍ Rablerinden hep alaya alarakيلعبون

2) Rablerinden kendilerine ne zaman yeni bir ihtar gelse, onlar bunu, hep alaya alarak dinlerler.

fısıltıyı النجوى şu gizliوأسروا Kalpleriقُلُوبهم eğlencedeلَاهِيَةً olmaktan إلا Bu هذا هل hem o zalimlerالذين ظلموا yaptılar أفتأتون sizin gibiمِثْلُكم bir beşerبشر başka nedir ki تبصرون Siz şimdiوأنتم büyüye miالسحر kapılıyorsunuz? gözünüz göre göre

3) Kalpleri hep eğlencede, hem o zalimler şu gizli fısıltıyı yaptılar: Bu, sizin gibi bir beşer olmaktan başka nedir ki! Siz şimdi gözünüz göre göre büyüye mi kapılıyorsunuz?

فِي السماءِ her sözüالْقَوْل bilirيعلم Rabbimربي Dedi kiقال hakkıyla işitendirالسميع Oهو Veو yerdeالأرض ve و gökte bilendirالعليم

4) Dedi ki: Rabbim, yerde ve gökte her sözü bilir. Ve O, hakkıyla işitendir, bilendir.

بل saçma sapanأحلام rüyalardırأضغاث dedilerقالوا Hayırبل هو belki deبل onu kendisi uydurmuşturافتراه bilakis أرسل benzeriكما bir âyet بِآيَةٍ getirsinفَلْيَأْتِنَا şairdirشاعر Bize hemen öncekilereالأولون gönderilenin

5) "Hayır, dediler, saçma sapan rüyalardır; bilakis onu kendisi uydurmuştur; belki de o, şairdir. Bize hemen, öncekilere gönderilenin benzeri bir âyet getirsin."

hiçbir مِن قرية Bunlardan önceقبلهم iman etmemiştiما آمنت يؤمنون şimdi bunlar mıأفهم helâk ettiğimizأهلكناها belde iman edecekler?

6) Bunlardan önce helâk ettiğimiz hiçbir belde iman etmemişti; şimdi bunlar mı iman edecekler?

senden قبلك peygamber olarak göndermedikما أرسلنا Veو vahiy verdiğimizنُوحِي kişilerdenرجالا başkasınıإلا önce de إن zikirالذكر ehlindenأهل sorunuzفاسألوا kendilerineإليهم Eğer لا تعلمون isenizكنتم

7) Ve biz, senden önce de, kendilerine vahiy verdiğimiz kişilerden başkasını peygamber olarak göndermedik. Eğer bilmiyor iseniz zikir ehlinden (bilenlerden) sorunuz.

لا ceset olarakجسدا biz onları yaratmadıkما جعلناهم Veو onlarكانوا değillerdirما Veو yemekالطعام yemezيأكلون ebedî deخالدين

8) Ve biz onları, yemek yemez birer ceset olarak yaratmadık. Ve onlar ebedî de değillerdir.

فأنجيناهم sözüالوعد onlara yerine getirdikصدقناهم Sonraثم kimseleriمن ve böylece hem onları kurtuluşa erdirdik müsrifleri المسرفين helâk ettikوأهلكنا hem de dilediğimizنشاء de

9) Sonra onlara sözü yerine getirdik; böylece, hem onları ve hem de dilediğimiz (başka) kimseleri kurtuluşa erdirdik; müsrifleri de helâk ettik.

içinde فيه bir kitapكتابا sizeإليكم indirdikأنزلنا Andolsunلقد Hâla akıllanmaz أفلا تعقلون sizin için öğütذكركم bulunan mısınız?

10) Andolsun, size içinde sizin için öğüt bulunan bir kitap indirdik. Hâla akıllanmaz mısınız?

(*)Yukarıdaki âyetler, hesap verme gününün yaklaştığına dikkatler çekilerek kıyamet olayına işaret edildi. İnkarcıların gerek indirilen âyetler, gerekse gönderilen son peygamberle ilgili düşünce ve tavırları konu edilerek, hesap günü gelmeden dönüş yapmaları hatırlatıldı. Daha önce gelip geçen inkarcı kavim ve milletlerden yok edilenlerin sonlarının ne olduğuna bakmaları ve ona göre dünya hayatlarını düzenlemeleri istenildi. Peygamberlerin bazı önemli vasıfları ile inkarcıların bu konuda çok yanlış düşüncelere ve iddialara sahip oldukları üzerinde durularak aydınlatıcı bilgiler veriliyor.

وVe كمnice قصمناhelâk ettik de من قريةşehirleri كانت ظالمةzulmeden وانشأناyarattık بعدهاondan sonra قوماtoplulukları اخرينdiğer

11) Ve zulmeden nice şehirleri helâk ettik de ondan sonra diğer toplulukları yarattık.

فلما احسواhissettiler mi بأسناAzâbımızı اذاhemen هم منهاondan يركضونkaçmaya başlıyorlardı

12) Azâbımızı hissettiler mi hemen kaçmaya başlıyorlardı ondan.

لا تركضواKaçmayın وارجعواdönün الى ما اترفتم فيهsâhip olduğunuz ومساكنكمevlere لعلكمçünkü تسئلونsorguya çekileceksiniz

13) Kaçmayın, dönün sâhip olduğunuz evlere; çünkü sorguya çekileceksiniz.

قالواderler ياويلناYazıklar olsun bize اناgerçekten de كناbiz ظالمينzulmetmiştik

14) Yazıklar olsun bize derler, gerçekten de zulmetmiştik biz.

فما زالتsürüp gider تلكbu دعواهمferyatları حتىkadar جعلناهمBiz kendilerini حصيداkuruyup biçilmiş ekine خامدينsönmüş ateşe çevirinceye

15) Biz kendilerini, kuruyup biçilmiş ekine, sönmüş ateşe çevirinceye kadar bu feryatları sürüp gider.

وما خلقناVe biz yaratmadık السماءgöğü والأرضyeri وve ما بينهماbunlar arasındakileri لاعبينoyuncular olarak

16) Ve biz, göğü, yeri ve bunlar arasındakileri, oyuncular olarak yaratmadık.

لوEğer أردناisteseydik أن نتخذedinmek لهواbir eğlence لاتخذناهonu edinirdik من لدناkendi tarafımızdan إن كناBiz فاعلينyapanlardan değiliz

17) Eğer bir eğlence edinmek isteseydik, onu kendi tarafımızdan edinirdik. Biz yapanlardan değiliz.

بلBilakis نقذفbindiririz de بالحقhakkı علىtepesine الباطلbâtılın فيدمغهo bâtılın işini bitirir فاذاBir de bakarsınız ki هوo زاهقyok olup gitmiştir وVe لكمsize الويلyazıklar مماdolayı تصفونyakıştırdığınız sıfatlardan olsun

18) Bilakis, hakkı bâtılın tepesine bindiririz de o, bâtılın işini bitirir. Bir de bakarsınız ki, o yok olup gitmiştir. Ve yakıştırdığınız sıfatlardan dolayı yazıklar olsun size.

وVe لهO'na aittir منkimler varsa في السماواتgöklerde وve الأرضyerde ومنbulunanlar عندهO'nun huzurunda لا يستكبرونkibirlenmezler عن عبادتهO'na ibadet hususunda وve لا يستحسرونyorulmazlar

19) Ve göklerde ve yerde kimler varsa O'na aittir. O'nun huzurunda bulunanlar, O'na ibadet hususunda kibirlenmezler ve yorulmazlar.

يسبحونtesbih ederler الليلgece وve النهارgündüz لا يفترونBıkıp usanmaksızın

20)Bıkıp usanmaksızın gece ve gündüz tesbih ederler.

وكم قصمنا من قرية كانت ظالمة وانشأنا بعدها قوما اخرين
(١١) فلما احسوا بأسنا اذا هم منها يركضون (١٢) لا
تركضوا وارجعوا الى ما اترفتم فيه ومساكنكم لعلكم
تسئلون (١٣) قالوا ياويلنا انا كنا ظالمين (١٤) فما زالت
تلك دعويهم حتى جعلناهم حصيدا خامدين (١٥) وما خلقنا
السماء والارض وما بينهما لاعبين (١٦) لو اردنا ان نتخذ
لهوا لاتخذناه من لدنا ان كنا فاعلين (١٧) بل نقذف بالحق
على الباطل فيدمغه فاذا هو زاهق ولكم الويل مما تصفون
(١٨) وله من فى السموات والارض ومن عنده لا
يستكبرون عن عبادته ولا يستحسرون (١٩) يسبحون الليل
والنهار لا يفترون (٢٠) ام اتخذوا الهة من الارض هم
ينشرون (٢١) لو كان فيهما الهة الا الله لفسدتا فسبحان الـ
رب العرش عما يصفون (٢٢) لا يسئل عما يفعل وهم
يسئلون (٢٣) ام اتخذوا من دونه الهة قل هاتوا برهانكم
هذا ذكر من معى وذكر من قبلى بل اكثرهم لا يعلمون الحق
فهم معرضون (٢٤)

أمYoksa اتخذواedindiler de آلهةbirtakım ilahlar من الأرضyerden همonlar mı ينشرونdiriltecekler?

21) Yoksa, yerden birtakım ilahlar edindiler de, onlar mı diriltecekler?

لوEğer كان فيهماbulunsaydı آلهةilahlar إلاbaşka اللهAllah'tan لفسدتاkesinlikle bozulup gitmişti فسبحانDemek ki اللهAllah münezzehtir ربRabbi olan العرشArş'ın عماonların يصفونyakıştırdıkları sıfatlardan

22) Eğer Allah'tan başka ilahlar bulunsaydı, kesinlikle (evren) bozulup gitmişti. Demek ki Arş'ın Rabbi olan Allah, onların yakıştırdıkları sıfatlardan münezzehtir.

لا يسألtutulamaz عماsorumlu يفعلYaptığından وve همonlar ise يسألونsorguya çekileceklerdir

23)Yaptığından sorumlu tutulamaz; ve onlar ise sorguya çekileceklerdir.

أمYoksa اتخذواedindiler? من دونهO'ndan başka آلهةbirtakım ilahlar mı قلDe ki هاتواHaydi getirin برهانكمdelillerinizi هذاİşte ذكرKitab'ı منolanların معيbenimle وve beraber ذكرKitab'ı منbenden قبليöncekilerin بلHayır أكثرهمonların çoğu لا يعلمونbilmezler الحقhakkı فهمbu yüzden de معرضونyüz çevirirler

24) Yoksa O'ndan başka birtakım ilahlar mı edindiler? De ki: Haydi delillerinizi getirin. İşte benimle beraber olanların Kitab'ı ve benden öncekilerin Kitab'ı. Hayır, onların çoğu hakkı bilmezler; bu yüzden de yüz çevirirler.

Veوما أرسلنا ki göndermedik مِن قبلِك senden önce مِن
Resûlرسول hiçbir إلا başka olmayalım نُوحِي diye vahyetmiş
إليه ona أنه Benden لا yoktur إله İlâh إلا başka şu halde أنا
bana فاعبدوني kulluk edin

25) Ve senden önce hiçbir Resûl göndermedik ki ona: "Benden başka İlâh yoktur; şu halde bana kulluk edin" diye vahyetmiş olmayalım.

و Ve قالوا dediler اتخذ edindi الرحمن Rahmân ولدا evlât
سبحانه Hâşâ! O bundan münezzehtir بل Bilakis عباد
kullardır مكرمون ihsana mazhar olmuş

26) Ve Rahmân evlât edindi, dediler. Hâşâ! O, bundan münezzehtir. Bilakis, ihsana mazhar olmuş kullardır.

لا يسبقونه önce (emir almazdan) O'ndan بالقول konuşmazlar
وهم onlar, sadece بأمره emri ile O'nun يعملون hareket ederler

27) O'ndan (emir almazdan) önce konuşmazlar; onlar, sadece O'nun emri ile hareket ederler.

يعلم O bilir ما بين أيديهم onların önlerindekini de وما خلفهم
arkalarındakini de Ve ولا يشفعون şefaat etmezler إلا
لمن başkasına olanlardan ارتضى rızasına ulaşmış Ve وهم
onlar من خشيته O'nun korkusundan مشفقون titrerler

28) O, onların önlerindekini de, arkalarındakini de bilir. Ve rızasına ulaşmış olanlardan başkasına şefaat etmezler. Ve onlar, O'nun korkusundan titrerler.

Veو من her kim يقل derse منهم onlardan إني benim إله İlah
من دونه O değil فذلك böylece نجزيه biz onu cezalandırırız
جهنم cehennemle كذلك İşte böyle نجزي biz ceza veririz
الظالمين zalimlere

29) Ve onlardan her kim: "İlah O değil, benim" derse, böylece biz onu cehennemle cezalandırırız. İşte biz, zalimlere böyle ceza veririz.

(*)Yukarıdaki âyetlerle, Tevhîd inancı'nı zedeleyen her türlü iddia ve yakıştırmalar reddedildi. Allah'ın dengi, benzeri, ortağı ve yardımcısı olmadığı gibi, oğul ve kız edinmekten de çok pâk ve yüce olduğu açıklanıyor.

أولم يرى görmediler mi? الذين كفروا İnkâr edenler أن
kuşkusuz السماوات göklerle والأرض yer كانتا bir halde ikenl
رتقا bitişik ففتقناهما onları birbirinden kopardığımızı و ve
جعلنا yarattığımızı من الماء sudan كل her شيء şeyi حي canlı
أفلا يؤمنون Yine de inanmazlar mı?

30) İnkâr edenler, kuşkusuz göklerle yer bitişik bir halde iken bizim, onları birbirinden kopardığımızı ve her canlı şeyi sudan yarattığımızı görmediler mi? Yine de inanmazlar mı?

و Ve جعلنا diktik في الأرض yeryüzünde رواسي bir takım
dağlar أن تميد بهم onları sarsmasın diye وجعلنا açtıkl فيها
Orada فجاجا geniş genişl سبلا yollar لعلهم ta ki يهتدون
maksatlarına ulaşsınlar

31) Ve onları sarsmasın diye yeryüzünde bir takım dağlar diktik. Orada geniş geniş yollar açtık; ta ki maksatlarına ulaşsınlar.

وما أرسلنا مِن قبلِك مِن رسولٍ إلا نوحِي إليهِ أنه لا إله إلا أنا فاعبدون (٢٥) وقالوا اتخذَ الرحمن ولدا سبحانه بلْ عِباد مكْرمونَ (٢٦) لا يسبِقُونه بالقولِ وهم بأمرِهِ يعملُونَ (٢٧) يعلَم ما بين أيدِيهم وما خلْفهم ولا يشفَعونَ إلا لِمن ارتضى وهم مِن خشيتِهِ مشفِقُونَ (٢٨) ومن يقُلْ مِنهم إنى إله مِن دونِهِ فذَلِك نجزيهِ جهنم كذَلِك نجزى الظالِمِ (٢٩) أولم يرَ الذِين كفَروا أن السمواتِ والارض كانتا رتقًا ففتقْناهما وجعلْنا مِن الْماءِ كُل شىءٍ حى أفلا يؤمِنونَ (٣٠) وجعلْنا فِى الارض رواسِى انْ تمِيد بِهم وجعلْنا فِيها فِجاجا سبلاً لعلهم يهتدونَ (٣١) وجعلْنا السماءَ سقْفًا محفُوظًا وهم عن اياتِها معرضونَ (٣٢) وهو الذِى خلق الليلَ والنهار والشمس والْقمر كُل فِى فَلَكٍ يسبحونَ (٣٣) وما جعلْنا لِبشرٍ مِن قبلِك الخلْد افإِين مِت فهم الخالِدونَ (٣٤) كُل نفْسٍ ذَائِقةُ الْموتِ ونبلُوكُم بِالشر والْخيرِ فِتنةً والينا ترجعونَ (٣٥)

Veو جعلنا biz yaptık السماء gökyüzünü سقفا bir tavan gibi
محفوظا korunmuş Ve وهم onlar ise عن آياتها âyetlerinden
معرضون yüz çevirirler

32) Ve biz, gökyüzünü korunmuş bir tavan gibi yaptık. Ve onlar ise, âyetlerimden yüz çevirirler.

و Ve هو O الذي خلق yaratandır الليل geceyi والنهار gündüzü
والشمس güneşi والقمر ayı كل Her biri في فلك bir yörüngede
يسبحون yüzmektedirler

33) Ve O, geceyi, gündüzü, güneşi, ayı... yaratandır. Herbiri bir yörüngede yüzmektedirler.

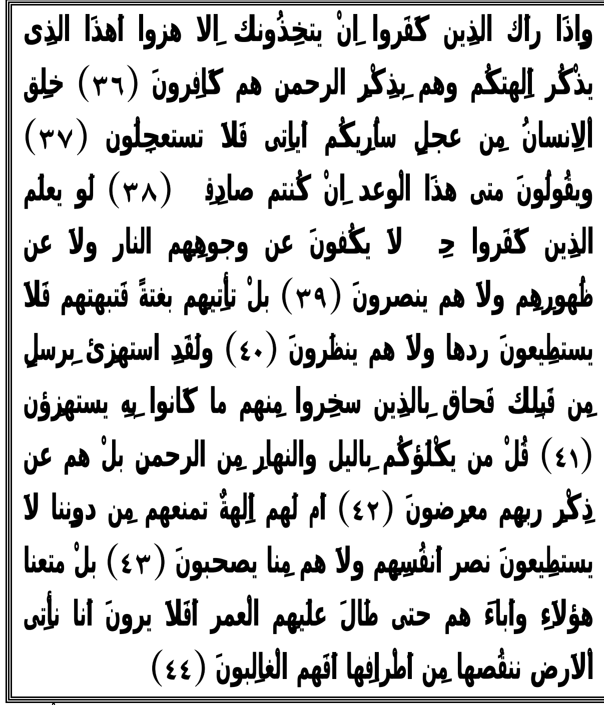
و Ve ما جعلنا biz vermedik لبشر hiçbir beşere من قبلك senden
önce de الخلد ebedîlik أفإين kalacaklar? مت Şimdi sen ölürsen
فهم sanki onlar الخالدون ebedî mi

34) Ve biz, senden önce de hiçbir beşere ebedîlik vermedik. Şimdi sen ölürsen, sanki onlar ebedî mi kalacaklar?

كل Her نفس canlı ذائقة tadar الموت ölümü ونبلوكم Bir deneme
olarak sizi بالشر şerle de والخير hayırla da فتنة imtihan ederiz
Ve إلينا ancak bize ترجعون döndürüleceksiniz

35) Her canlı, ölümü tadar. Bir deneme olarak sizi hayırla da, şerle de imtihan ederiz. Ve ancak bize döndürüleceksiniz.

(*)Bu âyet, insana ölümlülüğü, hayatın iyi ve kötü yönleriyle bir sınav alanı olduğu, sonunda herkesin Hakk'ın huzuruna varıp hesap vereceği gerçeğinin yalın fakat etkili bir ifadesidir.

واذا راك الذين كفروا ان يتخذونك الا هزوا اهذا الذى
يذكر الهتكم وهم بذكر الرحمن هم كافرون (٣٦) خلق
الانسان من عجل سأريكم اياتى فلا تستعجلون (٣٧)
ويقولون متى هذا الوعد ان كنتم صادقين (٣٨) لو يعلم
الذين كفروا حين لا يكفون عن وجوههم النار ولا عن
ظهورهم ولا هم ينصرون (٣٩) بل تأتيهم بغتة فتبهتهم فلا
يستطيعون ردها ولا هم ينظرون (٤٠) ولقد استهزئ برسل
من قبلك فحاق بالذين سخروا منهم ما كانوا به يستهزؤن
(٤١) قل من يكلؤكم بالليل والنهار من الرحمن بل هم عن
ذكر ربهم معرضون (٤٢) ام لهم الهة تمنعهم من دوننا لا
يستطيعون نصر انفسهم ولا هم منا يصحبون (٤٣) بل متعنا
هؤلاء واباءهم حتى طال عليهم العمر افلا يرون انا نأتى
الارض ننقصها من اطرافها افهم الغالبون (٤٤)

وَاِذَا رَاٰكَ seni görünce الَّذِينَ كَفَرُوا Kâfir olanlar اِنْ يَتَّخِذُونَكَ anan الَّذِى يَذْكُرُ bu mudur اَهٰذَا alaya هُزُوًا ancak اِلَّا alırlar rahmânı الرَّحْمٰنِ anmayı بِذِكْرِ halbuki وَهُمْ mâbutlarınızı اٰلِهَتَكُمْ inkar ediyorlar كَافِرُونَ onlar هُمْ

36) Kâfir olanlar, seni görünce ancak alaya alırlar, bu mudur, mâbutlarınızı anan, halbuki onlar rahmânı anmayı onlar inkar ediyorlar.

Size سَاُرِيكُمْ aceleci عَجَلٍ مِنْ İnsan الْاِنْسَانُ yaratılmıştır خُلِقَ benden acele تَسْتَعْجِلُونِ فَلَا âyetlerimi اٰيَاتِى göstereceğim istemeyin

37) İnsan, aceleci yaratılmıştır. Size âyetlerimi göstereceğim; benden acele istemeyin.

اِنْ tehdit? الْوَعْدُ bu هٰذَا ne zaman مَتٰى diyorlar يَقُولُونَ Ve وَ doğru صَادِقِينَ iseniz كُنْتُمْ eğer

38) "Ve eğer, diyorlar, doğru iseniz, ne zaman bu tehdit?"

حِينَ inkâr edenler الَّذِينَ كَفَرُوا bir bilselerdi يَعْلَمُ Keşke لَوْ yüzlerinden وُجُوهِهِمْ عَنْ و savamayacakları يَكُفُّونَ لَا zamanı edilmeyeceği لَا ve و sırtlarından ظُهُورِهِمْ عَنْ لَا ve و ateşi النَّارَ yardım dahi يُنْصَرُونَ kendilerine هُمْ

39) Keşke inkâr edenler, yüzlerinden ve sırtlarından ateşi savamayacakları ve kendilerine yardım dahi edilmeyeceği zamanı bir bilselerdi.

فَتَبْهَتُهُمْ o öyle âni بَغْتَةً kendilerine gelir ki تَأْتِيهِمْ Bilâkis بَلْ ne رَدَّهَا Artık güçleri yeter يَسْتَطِيعُونَ فَلَا onları şaşırtır يُنْظَرُونَ kendilerine هُمْ ne de لَا ve و reddedebilmeye onu mühlet verilir

40) Bilâkis kendilerine o öyle âni gelir ki, onları şaşırtır. Artık, ne reddedebilmeye güçleri yeter onu ve ne de kendilerine mühlet verilir.

مِنْ peygamberlerle de بِرُسُلٍ alay edildi اسْتُهْزِئَ Andolsun وَلَقَدِ مِنْهُمْ alaya سَخِرُوا alanları بِالَّذِينَ ama فَحَاقَ senden önceki قَبْلِكَ alay konusu ettikleri يَسْتَهْزِؤُنَ o بِهِ كَانُوا şey مَا onları kuşatıverdi

41) Andolsun, senden önceki peygamberlerle de alay edildi; ama onları alaya alanları, o alay konusu ettikleri şey kuşatıverdi.

gece بِاللَّيْلِ karşı sizi koruyacak? يَكْلَؤُكُمْ kim مَنْ De ki: قُلْ هُمْ Buna rağmen بَلْ Rahmana الرَّحْمٰنِ مِنَ gündüz وَالنَّهَارِ yüz مُعْرِضُونَ Rablerini رَبِّهِمْ anmaktan ذِكْرِ عَنْ onlar çevirirler

42) De ki: Rahmana karşı sizi gece gündüz kim koruyacak? Buna rağmen onlar Rablerini anmaktan yüz çevirirler.

تَمْنَعُهُمْ birtakım ilâhları mı var? اٰلِهَةٌ kendilerini لَهُمْ Yoksa اَمْ güçte değildirler يَسْتَطِيعُونَ لَا bize karşı دُونِنَا مِنْ savunacak لَا Ve و Kendilerine bile اَنْفُسِهِمْ yardım edecek نَصْرَ destek يُصْحَبُونَ bizden de مِنَّا onlar هُمْ görmezler

43) Yoksa kendilerini bize karşı savunacak birtakım ilâhları mı var? Kendilerine bile yardım edecek güçte değildirler. Ve onlar bizden de destek görmezler.

(*)"Sizi gece gündüz Rahman'a karşı kim koruyabilir?" diye çevrilen cümle "Sizi gece gündüz Rahmân'dan başka kim koruyabilir?" şeklinde de tercüme edilebilir. Her iki anlamda da yaratılmışlara karşı Allah'ın şefkat ve merhametini tecelli ettiren rahman ismine atıfta bulunulması, yaratılmışları Allah'tan başka koruyacak kimsenin bulunmadığına, tek ve biricik koruyucunun Allah olduğuna işaret eder. Ancak kalpleri kararmış olan inkarcılar bunun farkında olamadıktan için Rahman'in anılmasına dahi tahammül edemezler. Oysa korumasına sığındıkları tanrılar Allah'ın azabına karşı kendilerini dahi koruyacak güce sahip değillerdir.

atalarını da وَاٰبَاءَهُمْ onları da هٰؤُلَاءِ barındırdık مَتَّعْنَا Evet بَلْ اَفَلَا ömür الْعُمُرُ kendilerine عَلَيْهِمُ uzun geldi طَالَ Nihayet حَتّٰى الْاَرْضَ bizim gelip نَأْتِي Oysa onlar اَنَّا görmezler mi? يَرَوْنَ Şu اَفَهُمُ çevresinden اَطْرَافِهَا مِنْ eksilteceğimizi نَنْقُصُهَا araziyi üstün gelen الْغَالِبُونَ halde onlar mı?

44) Evet, onları da, atalarını da barındırdık. Nihayet ömür kendilerine uzun geldi. Oysa onlar, bizim gelip arazilerinin çevresinden eksilteceğimizi görmezler mi? Şu halde, üstün gelen onlar mı?

(*)Yukarıdaki âyetler, birkaç günlük refahın kimseleri aldatmaması konu edilerek, inkarcılar uyarılıyor. Kur'ân'dan yüzçevirmenin hiç kimseye saadet ve rahmet getirmiyeceği belirtilerek, ilâhî nizama uymanın gereği üzerinde duruluyor. Sonra da İslâm'ın yakın gelecekte yeryüzünü yavaş yavaş kâfirlere daraltacakları haber veriliyor. Aynı zamanda yerkürenin kutuplardan basık olduğuna işarette bulunuluyor.

قُلْ اِنما أنذركم بِالوحى ولا يسمع الصم الدعاءَ اِذا ما
ينذَرونَ (٤٥) ولِئن مستهم نفْحةٌ مِن عذَابِ ربك ليقولُن
ياويلنا اِنا كُنا ظَالِمِ (٤٦) ونضع الموازين القِسط لِيومِ
القِيمةِ فَلا تظْلم نفْس شيئًا وانْ كانَ مِثْقَالَ حبةٍ مِن خردلٍ
اتينا بِها وكفَى بِنا حاسِبِ (٤٧) ولقد اتينا موسى وهرونَ
الفُرقانَ وضِياءً وذِكْرا لِلمتقِ (٤٨) الذِين يخشونَ ربهم
بِالغيبِ وهم مِن الساعةِ مشفِقُونَ (٤٩) وهذَا ذِكْر مبارك
انزلناه افَانتم له منكِرونَ (٥٠) ولقد اتينا اِبرهيم رشده مِن
قبلُ وكُنا بِهِ عالِمِ (٥١) اِذْ قَالَ لابِيهِ وقومِهِ ما هذِهِ التماثِيلُ
التِى انتم لها عاكِفُونَ (٥٢) قَالُوا وجدنا اباءَ نا لها عابِدِين
(٥٣) قَالَ لقد كُنتم انتم واباؤكُم فِى ضلالٍ مبِينٍ (٥٤)
قَالُوا اجِئْتنا بِالحق ام انت مِن اللاعِبِ (٥٥) قَالَ بل ربكُم
رب السمواتِ والارضِ الذِى فَطرهن وانا على ذَلِكُم مِن
الشاهِدِين (٥٦) وتاللهِ لاكِيدن اصنامكُم بعد انْ تولوا
مدبِرِين (٥٧)

قُلْ De ki إِنَّمَا Ben sadece أُنذِرُكُم sizi ikaz ediyorum بِالْوَحْيِ vahiy ile وَ Ve لَا يَسْمَعُ duymazlar الصُّمُّ sağır olanlar الدُّعَاءَ bu çağrıyı إِذَا zaman مَا يُنذَرُونَ ikaz edildikleri

45) De ki: Ben, sadece vahiy ile sizi ikaz ediyorum. Ve sağır olanlar, ikaz edildikleri zaman bu çağrıyı duymazlar.

وَلَئِن Andolsun مَسَّتْهُم onlara dokunsa نَفْحَةٌ ufak bir esinti مِنْ عَذَابِ azabından رَبِّكَ Rabbinin لَيَقُولُنَّ derler يَا وَيْلَنَا Vah bize إِنَّا hiç şüphesiz كُنَّا biz kimselermişiz ظَالِمِينَ Hakikaten zalim

46) Andolsun, onlara Rabbinin azabından ufak bir esinti dokunsa, hiç şüphesiz, "Vah bize! Hakikaten biz zalim kimselermişiz" derler.

وَ Ve نَضَعُ kurarız الْمَوَازِينَ terazileri الْقِسْطَ adalet لِيَوْمِ günü الْقِيَامَةِ kıyamet için فَلَا تُظْلَمُ Artık haksızlık edilmez نَفْسٌ kimseye شَيْئًا hiçbir şekilde وَ Ve إِن bile كَانَ olsa مِثْقَالَ kadar حَبَّةٍ tanesi مِّنْ خَرْدَلٍ bir hardal أَتَيْنَا getiririz بِهَا onu وَكَفَى dahi بِنَا yeteriz biz حَاسِبِينَ Hesap gören olarak

47) Ve kıyamet günü için adalet terazileri kurarız. Artık kimseye, hiçbir şekilde haksızlık edilmez. Ve bir hardal tanesi kadar dahi olsa bile, onu getiririz. Hesap gören olarak biz yeteriz.

وَلَقَدْ Andolsun آتَيْنَا biz verdik مُوسَى Musa و ve هَارُونَ Harun'a الْفُرْقَانَ Furkan'ı و ve ضِيَاءً bir ışık وَذِكْرًا bir öğüt لِلْمُتَّقِينَ takvâ sahipleri için

48) Andolsun biz, Musa ve Harun'a, takvâ sahipleri için bir ışık, bir öğüt ve Furkan'ı verdik.

الَّذِينَ Onlar يَخْشَوْنَ candan saygı gösterirler رَبَّهُم Rablerine بِالْغَيْبِ görmedikleri halde وَهُم Yine onlar مِّنَ السَّاعَةِ kıyametten مُشْفِقُونَ korkan kimselerdir

49) Onlar, görmedikleri halde Rablerine candan saygı gösterirler. Yine onlar, kıyametten korkan kimselerdir.

وَ Ve هَٰذَا işte bu da ذِكْرٌ bir öğüttür مُّبَارَكٌ hayırlı أَنزَلْنَاهُ bizim indirdiğimiz أَفَأَنتُمْ Şimdi onu لَهُ مُنكِرُونَ inkâr ediyorsunuz? mı

50) Ve işte bu da, bizim indirdiğimiz hayırlı bir öğüttür. Şimdi onu inkâr mı ediyorsunuz?

وَلَقَدْ Andolsun آتَيْنَا vermiştik إِبْرَاهِيمَ İbrahim'e رُشْدَهُ doğru yolu bulma imkanı مِن قَبْلُ daha önceden و ve كُنَّا idik بِهِ onu عَالِمِينَ bilenler

51) Andolsun ki İbrahim'e daha önceden, doğru yolu bulma imkanı vermiştik ve biz onu bilenler idik.

إِذْ Hani قَالَ demişti ki لِأَبِيهِ babasına و ve قَوْمِهِ kavmine مَا ne هَٰذِهِ bu التَّمَاثِيلُ heykeller de الَّتِي أَنتُمْ لَهَا durduğunuz عَاكِفُونَ İbadet edip oluyor?

52) Hani babasına ve kavmine demişti ki: "İbadet edip durduğunuz bu heykeller de ne oluyor?"

قَالُوا Dediler وَجَدْنَا bulduk آبَاءَنَا Atalarımızı لَهَا bunlara عَابِدِينَ ibadet ederken

53) "Atalarımızı bunlara ibadet ederken bulduk." Dediler.

قَالَ Dedi ki لَقَدْ Andolsun كُنتُمْ siniz أَنتُمْ siz و ve آبَاؤُكُمْ atalarınız فِي içinde ضَلَالٍ bir sapıklık مُّبِينٍ apaçık

54) Dedi ki: "Andolsun siz ve atalarınız apaçık bir sapıklık içindesiniz."

قَالُوا dediler أَجِئْتَنَا bize getirdin بِالْحَقِّ gerçeği mi أَمْ yoksa أَنتَ Sen مِنَ اللَّاعِبِينَ oyun oynayanlardan mısın?

55) "Sen bize gerçeği mi getirdin, yoksa oyun oynayanlardan mısın?" dediler.

قَالَ Dedi ki بَل Hayır رَبُّكُمْ sizin Rabbiniz رَبُّ Rabbidir السَّمَاوَاتِ göklerin و ve الْأَرْضِ yerin الَّذِي فَطَرَهُنَّ onları kendisi yaratmıştır و ve أَنَا ben de عَلَىٰ ذَٰلِكُم buna مِّنَ الشَّاهِدِينَ şahitlik edenlerdenim

56) Dedi ki: "Hayır, sizin Rabbiniz göklerin ve yerin Rabbidir, onları kendisi yaratmıştır ve ben de buna şahitlik edenlerdenim."

و Ve تَا andolsun لله Allah'a لَأَكِيدَنَّ muhakkak bir tuzak أَصْنَامَكُم sizin putlarınıza kuracağım بَعْدَ sonra أَن eğer تُوَلُّوا gittikten مُدْبِرِينَ arkanızı dönüp

57) "Ve andolsun Allah'a, eğer arkanızı dönüp gittikten sonra, ben sizin putlarınıza muhakkak bir tuzak kuracağım."

فَجعلهم جذاذًا اِلا كَبِيرا لهم لعلهم اِليه يرجِعونَ (٥٨)
قالُوا من فَعلَ هذا بِاٰلِهتِنا اِنه لَمِن الظالِمِين (٥٩) قالُوا سمِعنا
فَتى يذكُرهم يقالُ له اِبرهِيم (٦٠) قالُوا فَأتوا بِهِ على اعين
الناس لعلهم يشهدونَ (٦١) قالُوا ءَ انت فَعلت هذا بِاٰلِهتِنا
يآابرهِيم (٦٢) قالَ بلْ فَعله كَبِيرهم هذا فَاسئلُوهم اِنْ كانوا
ينطِقُونَ (٦٣) فَرجعوا اِلى انفُسِهم فَقالُوا اِنكُم انتم
الظالِمونَ (٦٤) ثُم نكِسوا على رؤسِهم لقَد عِلِمت ما هؤلاءِ
ينطِقُونَ (٦٥) قالَ افَتعبدونَ مِن دون اللهِ ما لا ينفَعكُم شيئًا
ولا يضركُم (٦٦) اُف لكُم ولِما تعبدونَ مِن دون اللهِ افَلا
تعقِلُونَ (٦٧) قالُوا حرقُوه وانصروا اٰلِهتكُم اِنْ كُنتم فَاعِلِين
(٦٨) قُلْنا يانار كُونِى بردا وسلاما على اِبرهِيم (٦٩)
وارادوا بِهِ كَيدا فَجعلْناهم الاخسرين (٧٠) ونجيناه ولُوطًا
اِلى الارض الّتِى باركْنا فِيها لِلْعالَمِين (٧١) ووهبنا له اِسحق
ويعقُوب نافِلَةً وكُلا جعلْنا صالِحِين (٧٢)

فَجعلَهم hepsini etti جذَاذًا paramparça إلَّا dışında كَبِيرا büyükleri لَهم onların لعلَهم belki إلَيهِ Ona يرجِعون başvururlar diye

58)Ona belki başvururlar diye büyükleri dışında onların hepsini paramparça etti.

قَالُوا Dediler ki من kim فَعلَ yaptı? هذَا bunu بِآلِهتِنَا İlahlarımıza إنه o Şüphesiz لَمِن الظَالِمِين zalimlerdendir

59) Dediler ki: "İlahlarımıza bunu kim yaptı? Şüphesiz o zalimlerdendir."

قَالُوا Dediler ki سمِعنَا işittik فَتًى bir gencin يذْكُرهم bunları diline doladığını يقَالُ denilen لَه Kendisine إبراهِيم İbrahim

60) Dediler ki: "Kendisine İbrahim denilen bir gencin bunları diline doladığını işittik."

قَالُوا Dediler ki فَأْتُوا Öyleyse getirin ki بِهِ onu علَى أَعينِ gözü önüne الناسِ insanların لَعلَهم ona olsunlar يشْهدون şahid

61) Dediler ki: "Öyleyse, onu insanların gözü önüne getirin ki ona şahid olsunlar."

قَالُوا Dediler ki أَأَنْت sen mi فَعلْت yaptın? هذَا bunu بِآلِهتِنَا ilahlarımıza يا إبراهِيم Ey İbrahim

62) Dediler ki: "Ey İbrahim, bunu ilahlarımıza sen mi yaptın?"

قَالَ Dedi ki بلْ Hayır فَعلَه bu yapmıştır كَبِير büyükleridir هم onların هذَا bu فَاسأَلُوا soruverin هم onlara إن eğer كَانُوا ينطِقُون konuşabiliyorsa

63) Dedi ki: "Hayır, bu yapmıştır, bu onların büyükleridir; eğer konuşabiliyorsa, onlara soruverin."

فَرجعوا dönerek إلَى أَنفُسِهِم Kendi vicdanlarına فَقَالُوا dediler ki إنَّكُم Muhakkak أَنْتُم sizlersiniz الظَالِمون asıl zalimler

64) Kendi vicdanlarına dönerek dediler ki: "Muhakkak asıl zalimler sizlersiniz."

ثُم Sonra نُكِسوا edildiler de علَى رءوسِهِم başaşağı لَقَد Kuşkusuz علِمت sen de çok iyi bilirsin ki ما هؤُلَاءِ bunlar ينطِقُون konuşamazlar

65) Sonra başaşağı edildiler de: "Kuşkusuz sen de çok iyi bilirsin ki bunlar konuşamazlar."

قَالَ Dedi ki أَفَتَعبدون O halde mi ibadet ediyorsunuz? مِن دونِ اللهِ Allah'ı bırakıp da ما لَا ينفَعكُم sizlere yararı olmayan شَيئًا şeylere و ve لَا يضُركُم zararı dokunmayan

66) Dedi ki: "O halde, Allah'ı bırakıp da sizlere yararı olmayan ve zararı dokunmayan şeylere mi ibadet ediyorsunuz?"

أُف Yuh لَكُم size و ve لِما تَعبدون ibadet ettiklerinize مِن دونِ اللهِ Allah'tan başka أَفَلَا تَعقِلُون Hâlâ akıllanmayacak mısınız?

67) "Yuh size ve Allah'tan başka ibadet ettiklerinize. Hâlâ akıllanmayacak mısınız?"

قَالُوا Dediler ki حرقُوه onu yakın و ve انصروا yardımda bulunun آلِهتَكُم ilahlarınıza إن Eğer كُنتُم isenız فَاعِلِين yapacak

68) Dediler ki: "Eğer yapacak isenız, onu yakın ve ilahlarınıza yardımda bulunun."

قُلْنَا dedik يا نَار Ey ateş كُونِي ol بردا serin و ve سلَاما selamet علَى karşı إبراهِيم İbrahim'e

69) "Ey ateş, İbrahim'e karşı serin ve selamet ol!" dedik.

و Ve أَرادوا istediler بِهِ Ona كَيدا bir tuzak kurmak فَجعلْنَا fakat هم onları biz kıldık الْأَخْسرِين daha çok hüsrana uğrayanlar

70) Ve ona bir tuzak kurmak istediler, fakat biz onları daha çok hüsrana uğrayanlar kıldık.

و Ve نَجينَاه onu kurtarıp و ve لُوطًا Lut'u إلَى çıkardık الْأَرضِ yere الَّتِي باركْنَا bereketlendirdiğimiz فِيها içinde لِلْعالَمِين alemler için

71) Ve onu ve Lut'u kurtarıp içinde, alemler için bereketlendirdiğimiz yere çıkardık.

و Ve وهبنَا bağışladık لَه ona إسحاق İshak'ı ويعقُوب Yakub'u نَافِلَةً üstüne de وكُلًّا her birini جعلْنَا kıldık صالِحِين salihler

72) Ve ona İshak'ı bağışladık, üstüne de Yakub'u; her birini salihler kıldık.

(*)Yukarıda gecen âyetler, Mekke'de çetin mücadele verip küfrün saldırısına uğrayan mü'minler teselli edildi. Bunun için Musa Peygamber'e (a.s.) indirilen Tevrat'ın ışık ve sağlam bir kıstas olduğuna dikkatler çekilerek, Yahudilerin bu kitapla amel etmediklerine, son peygamberle ilgili belgeleri değiştirdiklerine işaret edildi. Arkasından İbrahim (a.s.)ın kıssasına geniş yer verilerek hem müşriklerin iddiaları reddedildi, hem de mü'minlere on iki kadar mesaj verildi.

doğru yolu يهدون önderlerأَئِمةً onları kıldıkجعلْنَاهم Ve و
فِعلَ Onlaraإِلَيهِمْ vahyettikوَأَوحينَا emrimizleبِأَمرنَا gösteren
الصلاةِ dosdoğru kılmayıوإقامةَ hayırlarالْخَيراتِ yapmayı
kimselerdiوكانُوا zekâtıالزكاةِ vermeleriniإِيتَاءَ ve و namazı
Onlar ibadet edenعابِدِين yalnızca bizeلَنَا

73) Ve onları, emrimizle doğru yolu gösteren önderler kıldık. Onlara hayırlar yapmayı, namazı dosdoğru kılmayı ve zekâtı vermelerini vahyettik. Onlar yalnızca bize ibadet eden kimselerdi.

ve و hükümحكْماً ona da verdikآتَينَاه Lût'a gelinceلُوطاً Veو
التِي memlekettenمِن الْقَريةِ onu kurtardıkونَجينَاه ilimعِلْماً
Zira onlar إِنهم çirkin işlerالْخَبائِثَ yapmakta olanكَانَتْ تعملُ
fena işler فَاسِقِين kötü سوءٍ bir kavimقوم idiكَانُوا gerçekten yapan

74) Ve Lût'a gelince, ona da hüküm ve ilim verdik; onu, çirkin işler yapmakta olan memleketten kurtardık. Zira onlar, gerçekten fena işler yapan kötü bir kavim idi.

çünkü إِنه rahmetimizeفِي رحمتِنَا onu kabul ettikأَدخَلْنَاه Ve و
sâlihlerdendiمِن الصالِحِين o

75) Ve onu rahmetimize kabul ettik; çünkü o, sâlihlerdendi.

daha önceمِن قَبلُ dua etmişنَادى إِذْ Nuh daنُوحاً Veو
Böylece فَنَجينَاه onunaلَه biz duasını kabul etmiştikفَاستَجبنَا
مِن الْكَربِ yakınlarınıأَهلَه ve و kendisini kurtarmıştık
büyükالْعظِيمِ sıkıntıdan

76) Ve daha önce Nuh da dua etmiş, biz onun duasını kabul etmiştik. Böylece, kendisini ve yakınlarını büyük sıkıntıdan kurtarmıştık.

الذِين كَذَّبوا kavimdenمِن الْقَومِ onu koruduknَصرنَاه Ve و
idiكَانُوا Gerçekten onlarإِنهم âyetlerimiziبِآياتِنَا yalanlayan
أَجمعِين bu yüzden gömdükفَأَغْرقْنَاهم fenaسوءٍ bir kavimقوم
topunu birden

77) Ve onu, âyetlerimizi yalanlayan kavimden koruduk. Gerçekten onlar, fena bir kavim idi; bu yüzden topunu birden gömdük.

Bir zamanإِذْ Süleyman'ı daسلَيمان ve و Davudداوود Veو
إِذْ bir ekin konusundaفِي الْحرثِ hüküm veriyorlardıيحكُمانِ
ekinin içine غَنَم buفِيهِ geceleyin başıboş bir vaziyetteنَفَشَتْ
biz idikكُنَّا Veو bir kavminالْقَومِ dağılıp ziyan vermişti
şahitشَاهِدِين onların hükmünüلِحكْمِهِم

78) Ve Davud ve Süleyman'ı da. Bir zaman, bir ekin konusunda hüküm veriyorlardı: bir kavmin, geceleyin başıboş bir vaziyette bu ekinin içine dağılıp ziyan vermişti. Ve biz onların hükmünü görüp şahit idik.

(*) Bu ayetler, küfür ve cehaletin amansız saldırısına uğrayan iki peygamberin mücadelesinin ve sonra da kavimlerinin yok edilmesinin özeti verilerek Mekkeli'ler ve yaşamakta olan inkarcı toplum ve milletler uyarıldı.

وجعلناهم ائمةً يهدونَ بامرنا واوحينا اليهم فعلَ الخيراتِ
واقام الصلوة وايتاءَ الزكوة وكانوا لنا عابدين (٧٣) ولوطاً
اتيناه حكماً وعلماً ونجيناه من القرية التى كانت تعملُ
الخبائثَ انهم كانوا قوم سوءٍ فاسقين (٧٤) وادخلناه فى
رحمتنا انه من الصالحين (٧٥) ونوحا اذْ نادى من قبلُ
فاستجبنا له فنجيناه واهله من الكرب العظيم (٧٦) ونصرناه
من القوم الذين كذبوا باياتنا انهم كانوا قوم سوءٍ فاغرقناهم
اجمعين (٧٧) وداود وسليمن اذْ يحكمان فى الحرثِ اذْ
نفشت فيه غنم القومِ وكنا لحكمهم شاهدين (٧٨)
ففهمناها سليمن وكلا اتينا حكماً وعلماً وسخرنا مع داود
الجبالَ يسبحن والطير وكنا فاعلين (٧٩) وعلمناه صنعةَ
لبوس لكم لتحصنكم من بأسكم فهل انتم شاكرونَ (٨٠)
ولسليمن الريح عاصفةً تجرى بامره الى الارض التى باركنا
فيها وكنا بكل شيءٍ عالمين (٨١)

سلَيمان Böylece bunu biz anlamasını sağlamıştıkفَفَهمنَاها
حكْماً biz verdikآتَينَا onların her birineكُلا Veو Süleyman'a
beraberindeمع boyun eğdirdikوسخرنَا ilimعِلْماً ve و hüküm
الطير ve و tesbih edenيسبحن dağları daالْجِبالَ Davud'aداوود
yapmaktayızفَاعِلِين bizكُنَّا Veو Kuşları

79) Böylece bunu Süleyman'a biz anlamasını sağlamıştık.Ve biz, onların her birine hüküm ve ilim verdik. Kuşları ve tesbih eden dağları da Davud'a beraberinde boyun eğdirdik. Ve biz yapmaktayız.

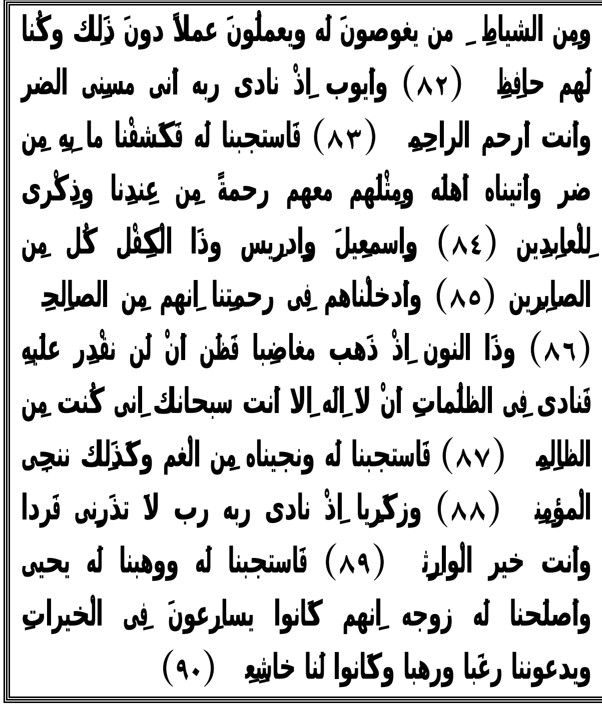
siziلَكُم zırhلَبوسٍ yapmayıصنْعةَ ona öğrettikعلمنَاه Ve و
Artık فَهلْ sıkıntılarınızdanمِن بأْسِكُم koruması içinلِتُحصِنَكُم
şükredecekشَاكِرون sizأَنتُم misiniz?

80) Ve ona, sıkıntılarınızdan sizi koruması için zırh yapmayı öğrettik. Artık siz şükredecek misiniz?

تَجرِي kasırgaعاصِفَةً rüzgârıالريح Süleyman'ınلِسلَيمان Veو
içindeالتِي yere doğruإِلَى الْأَرضِ emrine deبِأَمرِهِ eserdi
herبِكُلِّ bizكُنَّا Ve و onunفِيها bereketler yarattığımızبارَكْنَا
bilirizعالِمِين şeyiشَيءٍ

81) Ve Süleyman'ın emrine de kasırga rüzgârı verdik; onun içinde bereketler yarattığımız yere doğru eserdi. Ve biz her şeyi biliriz.

(*)Yukarıdaki âyetler, Yahudilere altın devri yaşatan Davud (a.s.) ile Oğlu Süleyman (a.s.)dan bahsedildi. Allah'ın onlara verdiği yüksek nimetlere dikkatler çekildi ve bu arada tarihî bilgiler aktarıldı. Mü'minlerin teknolojiye çok önem vermeleri ve günün şartlarına göre donatılmış ordulara sahip bulunmaları ilham edildi.

ومن الشياطين من يغوصون له ويعملون عملا دون ذلك وكنا
لهم حافظين (٨٢) وأيوب إذ نادى ربه أني مسني الضر
وأنت أرحم الراحمين (٨٣) فاستجبنا له فكشفنا ما به من
ضر وآتيناه أهله ومثلهم معهم رحمة من عندنا وذكرى
للعابدين (٨٤) وإسماعيل وإدريس وذا الكفل كل من
الصابرين (٨٥) وأدخلناهم في رحمتنا إنهم من الصالحين
(٨٦) وذا النون إذ ذهب مغاضبا فظن أن لن نقدر عليه
فنادى في الظلمات أن لا إله إلا أنت سبحانك إني كنت من
الظالمين (٨٧) فاستجبنا له ونجيناه من الغم وكذلك ننجي
المؤمنين (٨٨) وزكريا إذ نادى ربه رب لا تذرني فردا
وأنت خير الوارثين (٨٩) فاستجبنا له ووهبنا له يحيى
وأصلحنا له زوجه إنهم كانوا يسارعون في الخيرات
ويدعوننا رغبا ورهبا وكانوا لنا خاشعين (٩٠)

dalgıçlık edenيغوصون vardıمن Şeytanlarمن الشياطين Veو
ذلك başka دون işlerعملا bilenlerيعملون veو onun içinله
gözetim altında حافظين onlarıلهم bizكنا Ve و bundan tutuyorduk

82) Ve Şeytanlar onun için dalgıçlık eden ve bundan başka işler bilenler vardı. Ve biz onları gözetim altında tutuyorduk.

ربه niyaz etmiştiنادى Haniإذ Eyyub'u daأيوب Veو
senأنت Veو bu dertالضر geldiمسني Başımaأني Rabbine
en merhametlisisin diyeالراحمين merhametlilerinأرحم

83) Ve Eyyub'u da hani Rabbine: "Başıma bu dert geldi. Ve sen, merhametlilerin en merhametlisisin" diye niyaz etmişti.

فكشفنا onunaله Bunun üzerine biz duasını kabul ettikفاستجبنا
آتيناه ve و dertضر من kendisindeبه ما ne varsa giderdik
ayrıca معهم bir misliniمثلهم ve و ona aile efradınıأهله verdik
ve و tarafımızdanعندنا من bir rahmetرحمة bunlarla birlikte
kulluk edenler içinللعابدين bir hatıra olmak üzereذكرى

84) Bunun üzerine biz, tarafımızdan bir rahmet ve kulluk edenler için bir hatıra olmak üzere onun duasını kabul ettik; kendisinde dert ve sıkıntı olarak ne varsa giderdik ve ona aile efradını, ayrıca bunlarla birlikte bir mislini daha verdik.

Zülkifi deالكفل ذا ve و İdris'iوإدريس İsmail'iإسماعيل Veو
sabreden kimselerdendiالصابرين من Hepsi deكل

85) Ve İsmail'i, İdris'i ve Zülkifi de (yâdet). Hepsi de sabreden kimselerdendi.

إنهم rahmetimizeرحمتنا في onlarıهم kabul ettikأدخلنا Ve و
iyi kimselerdendiالصالحين من Onlar

86) Ve onları rahmetimize kabul ettik. Onlar iyi kimselerdendi.

مغاضبا geçip gittiğiذهب zamanإذ Zünnûn'u daالنون ذا Veو
asla نقدر لن أن zannetmiştiفظن Öfkeli bir halde
Nihayet فنادى bizim kendisiniعليه sıkıştırmayacağımızı
إلا ilahإله yokturلا أن karanlıklarالظلمات içindeفي niyaz etti
Gerçekten إني Seni tenzih ederimسبحانك Sendenأنت başka
zalimlerdenالظالمين من oldum diyeكنت ben

87) Ve Zünnûn'u da. Öfkeli bir halde geçip gittiği zaman; bizim kendisini asla sıkıştırmayacağımızı zannetmişti. Nihayet karanlıklar içinde: "Senden başka hiçbir ilah yoktur. Seni tenzih ederim. Gerçekten ben zalimlerden oldum!" diye niyaz etti.

نجيناه ve و Bunun üzerine onunله duasını kabul ettikفاستجبنا
ننجي işte böyleكذلك Veو kederdenالغم من onu kurtardık
müminleriالمؤمنين biz kurtarırız

88) Bunun üzerine onun duasını kabul ettik ve onu kederden kurtardık. Ve işte biz müminleri böyle kurtarırız.

(*)Zinnûn, Yûnus peygamberin lakabıdır. Balık tarafından yutulduğu için kendisine Zinnûn lakabı verildiği söylenir. Putlara tapan Nînevâ halkını tevhid dinine davet etmekle görevlendirilmiş olan Hz. Yûnus, halkı uzun süre dine davet etmesine rağmen kendisine çok az kimse iman etmişti. Bu durum karşısında ümidini yitiren Yûnus, kavmine kızmış, onların başına gelecek bir musibetten kendisini kurtarmak için gemiye binip şehirden uzaklaşmıştır. Bindiği gemi, yükünün fazla olması sebebiyle batmaya yüz tutunca geminin yükünü hafifletmek üzere çekilen kura neticesinde denize atılmış ve bir balık tarafından yutulmuştur. İşte Yûnus'un karanlıklar içinde yaptığı duadan maksat bu balığın karnında iken yaptığı duadır, Yüce Allah Yûnus'un duasını kabul ederek onu bu sıkıntıdan kurtarmış, balık onu hasta bir halde açık bir yere bırakmıştır; Yûnus iyileştikten sonra tekrar kavmine dönmüştür. Kendilerinden ümit keserek terkettiği kavmi ise, sonunda gerçeği görerek putperestliği bırakmışlar, tövbe edip Allah'ın birliği inancına döndükleri için azaptan kurtulmuşlardır.

şöyle niyaz etmiştiنادى Hani oإذ Zekeriyya'yı daزكريا Veو
و yalnızفردا Beni bırakmaتذرني لا Rabbim رب Rabbineربه
vârislerinالوارثين en hayırlısısınخير senأنت Ve

89) Ve Zekeriyya'yı da (an). Hani o, Rabbine şöyle niyaz etmişti: Rabbim! Beni yalnız bırakma! Ve sen, vârislerin en hayırlısısın.

verdikوهبنا ve و onun daله Biz duasını kabul ettikفاستجبنا
kendisi içinله elverişli kıldıkوأصلحنا Yahya'yıيحيى onaله
في koşuşurlarيسارعون idiكانوا Onlarإنهم eşini deزوجه
رغبا bize yalvarırlardıويدعوننا hayır işlerindeالخيرات
خاشعين bize karşıلنا idilerوكانوا umarakرهبا ve و korkarak
derin saygı içinde

90) Biz onun da duasını kabul ettik ve ona Yahya'yı verdik; eşini de kendisi için elverişli kıldık. Onlar, hayır işlerinde koşuşurlar idi, umarak ve korkarak bize yalvarırlardı; bize karşı derin saygı içinde idiler.

Biz فَنَفَخْنَا ırzını فَرجها korumuşأَحصنَتْ olanıالّتِي Veو
و onu kıldıkوجعلْنَاها ruhumuzdanمِن روحِنَا onaفِيها üfledik
cümle âlem içinلِلْعالمِين ibretآيةً oğlunuابنَها ve

91) Ve ırzını (iffetle) korumuş olanı (Meryem'i de an.) Biz ona ruhumuzdan üfledik; onu ve oğlunu cümle âlem için bir ibret kıldık.

ümmet أُمةً sizin ümmetinizdirأُمتُكُم buهذِهِ Hakikatenإِنَّ
sizin Rabbinizimربكُم ben deأَنَا Veو bir tekواحِدةً olarak
Öyle ise bana kulluk edinفَاعبدونِي

92) Hakikaten bu bir tek ümmet olarak sizin ümmetinizdir. Ve ben de sizin Rabbinizim. Öyle ise bana kulluk edin.

kendi بينَهم işlerinin birliğiniأَمرهم bozdularتَقَطَّعوا Ve و
döneceklerdirراجِعون bizeإِلَينَا Halbuki hepsiكُلٌّ aralarında

93) Ve kendi aralarında işlerinin birliğini bozdular. Halbuki hepsi bize döneceklerdir.

مِن davranışlar yaparsaيعملْ Bu durumda her kimفَمن
فَلَا كُفْران mümin olarakمؤْمِن onunوهو iyiالصالِحاتِ
لَه bizإِنَّا Zira و çabasınıلِسعيِهِ görmezlikten gelmek olmaz
yazmaktayızكَاتِبون onu

94) Bu durumda her kim mümin olarak iyi davranışlar yaparsa onun çabasını görmezlikten gelmek olmaz. Zira biz onu yazmaktayız.

أَهلَكْنَاها bir belde içinعلَى قَريةٍ artık imkânsızdırحرام Veو
geri يرجِعون لَا çünkü onlarأَنَّهم helâk ettiğimiz
dönemeyeceklerdir

95) Ve helâk ettiğimiz bir belde için artık (yeniden mâmur olmak) imkânsızdır; çünkü onlar geri dönemeyeceklerdir.

ve و Ye'cûcيأْجوج açıldığıفُتِحتْ zamanإِذَا Nihayetحتَّى
ينسِلُون tepedenحدبٍ herكُلِّ مِن onlarهم ve و Me'cûcمأْجوج
akın ettiği

96) Nihayet Ye'cûc ve Me'cûc açıldığı ve onlar her tepeden akın ettiği zaman.

(*)Yaygın yoruma göre Ye'cûc ve Me'cûc'ün önünün açılması ve bunların her taraftan akın edip dünyada fesat çıkarmaları kıyamet alâmetlerindendir. Buna göre âyet Ye'cûc ve Me'cûc'ün soyunun veya onların karakterine sahip toplulukların kıyamete kadar devam edeceğini ifade eder. Bunlar zaman zaman fitne çıkarmakta ve dünyayı kana bulamaktadırlar.

هِي zamanفَإِذَا gerçekالْحق vaadالْوعد yaklaştrğıاقْترب Ve و
inkâr كَفَروا الَّذِين gözleriأَبصار donakalırشَاخِصةٌ birden
فِي bizكُنَّا gerçektenقَد Yazıklar olsun bizeياويلَنَا edenlerin
biz كُنَّا hattaبلْ bu durumdanهذَا مِن habersizmişizغَفْلَةٍ
zalimظَالِمِين kimselermişiz

والتى احصنت فَرجها فَنفَخنا فِيها مِن روحِنا وجعلْناها وابنهآ
اٰيةً لِلْعالَمِ (٩١) اِن هذِهِ اُمتكُم اُمةً واحِدةً وانا ربكُم
فَاعبدون (٩٢) وتقَطعوا امرهم بينهم كُل اِلَينا راجِعونَ
(٩٣) فَمن يعملْ مِن الصالِحاتِ وهو مؤمِن فَلاَ كُفْرانَ
لِسعيِهِ وانا لَه كَاتِبونَ (٩٤) وحرام علَى قَريةٍ اَهلَكْناها انهم
لاَ يرجِعونَ (٩٥) حتى اِذَا فُتِحت يأجوج ومأجوج وهم مِن
كُل حدبٍ ينسِلُونَ (٩٦) واقْترب الْوعد الْحق فَاِذَا هِى
شاخِصةٌ ابصار الذِين كَفَروا ياويلَنا قَد كُنا فِى غَفْلَةٍ مِن هذَا
بلْ كُنا ظَالِمِ (٩٧) اِنكُم وما تعبدونَ مِن دونِ ا ـ حصب
جهنم انتم لَها وارِدونَ (٩٨) لَو كَانَ هؤلاَءِ اٰلِهةً ما وردوها
وكُل فِيها خالِدونَ (٩٩) لَهم فِيها زفِ وهم فِيها لاَ يسمعونَ
(١٠٠) اِن الذِين سبقَت لَهم مِنا الْحسنى اُولٰئِك عنها مبعدونَ
(١٠١)

97) Ve gerçek vaad yaklaştığı zaman, birden, inkâr edenlerin gözleri donakalır. "Yazıklar olsun bize! (derler), gerçekten biz, bu durumdan habersizmişiz; hatta biz zalim kimselermişiz."

اللهِ dışındaدونِ مِن taptığınızتَعبدون şeylerما ve و Sizإِنَّكُم
orayaلَها Sizأَنْتُم cehennemجهنَّم yakıtısınızحصب Allah'ın
gireceksinizوارِدون

98) Siz ve Allah'ın dışında taptığınız şeyler cehennem yakıtısınız. Siz oraya gireceksiniz.

ما وردو birer ilahآلِهةً onlarهؤُلَاءِ olsalardıكَان Eğerلَو
خَالِدون oradaفِيها Halbuki hepsiوكُلٌّ orayaها girmezlerdi
ebedî kalacaklardır

99) Eğer onlar birer ilah olsalardı oraya girmezlerdi. Halbuki hepsi orada ebedî kalacaklardır.

هم Veو inim inim inlemek düşerزفِير Oradaفِيها onlaraلَهم
duymazlarيسمعون لَا oradaفِيها onlar

100) Orada onlara inim inim inlemek düşer. Ve onlar orada duymazlar.

âkıbet takdir سبقَتْ olanlara gelinceالَّذِين Kuşkusuzإِنَّ
أُولَئِك güzelالْحسنَى tarafımızdanمِنَّا kendilerineلَهم edilmiş
uzak tutulurlarمبعدون oradan عنْها işte bunlar

101) Kuşkusuz tarafımızdan kendilerine güzel âkıbet takdir edilmiş olanlara gelince, işte bunlar oradan uzak tutulurlar.

(*)Yukarıdaki âyetler, kıyamet alâmetlerinden biri hatırlatıldı ve ar-kasından o günde diriltilip kaldırılacak inkârcı sapıkların gözlerinin nasıl belerip-şaşkınlık içinde kalacaklarına dikkatler çekildi. Sonra da imân ve irfansız kalan bir bedenin Cehennem'e yakıt olmaktan başka bir şeye yaramıyacağı ve başka bir değer taşımayacağı belirtilerek, o ilâhî emâneti ilim, imân ve ahlâk ile donatmamız ilham edildi.

لا يسمعونَ حسيسها وهم فِى ما اشتهت انفسهم خالدونَ
(١٠٢) لا يحزنهم الفزع الاكبر وتتلقيهم الملئكةُ هذا
يومكم الذى كنتم توعدونَ (١٠٣) يوم نطوى السماءَ كطى
السجل لِلكتب كما بدأنآ اولَ خلق نعيده وعدا علينا انا كنا
فاعلِين (١٠٤) ولقد كتبنا فِى الزبور مِن بعدِ الذكر ان
الارض يرثها عبادِى الصالحونَ (١٠٥) اِن فِى هذا لبلاغًا
لِقوم عابدين (١٠٦) وما ارسلناك الا رحمةً لِلعالمِين (١٠٧)
قلْ انما يوحى الى انمآ الهكم اله واحد فهلْ انتم مسلمونَ
(١٠٨) فان تولوا فقلْ اذنتكم على سواء وانْ ادرى اقريب
ام بعيد ما توعدونَ (١٠٩) انه يعلم الجهر مِن القول ويعلم
ما تكتمونَ (١١٠) وانْ ادرى لعله فتنةٌ لكم ومتاع الى حين
(١١١) قالَ رب احكم بالحق وربنا الرحمن المستعانُ على
ما تصفونَ (١١٢)

veو onun uğultusunuحسيسها Bunlar duymazlarلا يسمعون
أنفسهم gönüllerinin dilediğiاشْتَهتْ ما içindeفي onlarهم
ebedî kalırlarخالدون nimetler

102) Bunlar onun uğultusunu duymazlar; ve onlar gönüllerinin dilediği nimetler içinde ebedî kalırlar.

En الْأكْبر dehşet dahiالْفَزع onları tasalandırmazلا يحزنهم
Meleklerالْملائِكَةُ kendilerini şöyle karşılarتتلقاهم Veو büyük
vaad تُوعدون olanكُنتم الذي size günündürيومكم İşte buهذا
edilmiş

103) En büyük dehşet dahi onları tasalandırmaz. Ve Melekler kendilerini şöyle karşılar: İşte bu size vaad edilmiş olan gününüzdür.

dürer كطي göğüالسماء toplayıp düreririzنطْوي O gün kiيوم
بدأْنا Tıpkı gibiكما yazılı kâğıtlarınلِلْكُتب tomarınıالسجل gibi
onu tekrar o hale نعيده yaratmayaخلق أول ilk başladığımız
إنا üzerimize aldığımızعلينا bir vaad olduعدا Veو getiririz
yaparızفاعلين bizكنا Kuşkusuz

104) O gün ki, yazılı kâğıtların tomarını dürer gibi göğü toplayıp düreriz. Tıpkı ilk yaratmaya başladığımız gibi onu tekrar o hale getiririz. Ve üzerimize aldığımız bir vaad oldu. Kuşkusuz biz, yaparız.

من بعد Zebur'da daفي الزبور yazmıştıkكتبنا Andolsunولقد
يرثها yeryüzüneالأرض Kuşkusuzأن Zikir'denالذكر sonra
iyiالصالحون kullarımعبادي vâris olacaktır diye

105) Andolsun Zikir'den sonra Zebur'da da: "Kuşkusuz yeryüzüne iyi kullarım vâris olacaktır" diye yazmıştık.

Zebur, sözlükte: Kalınca geniş muhtevalı kitaba denilir. Çoğulu "zu-bur" gelir. Bu, Davud'a (a.s.) indirilen ve daha çok ilâhîleri-içeren kitabın özel ismidir. Tamamı 150 fasıldan veya baptan oluşmaktadır. "Kötülerin öğüdü ile yürümeyen kimsenin mutlu olduğunu" belirterek başlar ve "Rabbe hamd edin" sözüyle biter.

bir kavim لقوم bir mesaj vardırلبلاغا bundaهذا في İşteإن
kulluk edenعابدين için

106) İşte bunda, (bize) kulluk eden bir kavim için bir mesaj vardır.

rahmet رحمة ancakإلا biz seni gönderdikأرسلناك ما Veو
âlemlereلِلْعالمين olarak

107) Ve biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.

(*)İnsana, insan olmanın hikmet ve anlamını öğreten, ona yaratanını tanıtan; insanla Allah arasındaki yolu işlek duruma getiren ve aradaki engelleri kaldıran; kalbe sağlam inanç, güven ve ümit aşılayan son peygamber Hz, Muhammed (a.s.) Efendimiz, elbette ki bütün milletlere rah-met olarak gönderilmiştir.

أنما olduğuإلي Bana vahyedildiيوحى sadeceإنما De kiقل
mısınız?فهل bir tekواحد ilah إله sizin ilâhınızınإلهكم ancak
müslümanمسلمون Hâla siz olmayacakأنتم

108) De ki: Bana sadece, sizin ilâhınızın ancak bir tek ilah olduğu vahyedildi. Hâla siz müslüman olmayacak mısınız?

على açıkladımآذنتكم de kiفقل yüz çevirirlerseتولوا Eğerفإن
yakın أقريب bilmiyorumأدري artıkإن Veو Hepinizeسواء
size vaadolunanتوعدون şeyما uzak mıبعيد yoksaأم mı

109) Eğer yüz çevirirlerse de ki: Hepinize açıkladım. Ve artık size vaadolunan şey yakın mı yoksa uzak mı, bilmiyorum.

ويعلم sözünالقول من açığını daالْجهر bilirيعلم Şüphesiz Oإنه
gizli tuttuklarınızı daتكتمون ما bilir

110) Şüphesiz O, sözün açığını da bilir, gizli tuttuklarınızı da bilir.

فتْنةٌ o belki deلعله bilmiyorumأدري içindir إن Veو
حين kadarإلى sizi faydalandırmakمتاع ve و siziلكم denemek
bir zamana

111) Ve bilmiyorum, belki de o, sizi denemek ve bir zamana kadar sizi faydalandırmak içindir.

(*)Sûrenin ana konularından olan tevhid ve nübüvvet meseleleri, sûre sona ererken özet olarak tekrar ele alınmaktadır. Ayrıca Hz. Peygamber'in bilgilerinin tamamen vahye dayandığına dikkat çekilmekte ve konu hakkında getirilen delillerden sonra insanların artık iman etmelerinin gereğine işaret edilmektedir. Hz, Peygamber Allah'ın dinini ayırım gözetmeksizin ulaşabildiği herkese tebliğ ettiği gibi ümmetine de bu görevi sürdürmelerini emretmiştir. İnkarcılara yapılan uyanlar, yani kıyametin kopması veya gelecekte müslümanlann inkarcılara galip gelmesi olayı gayb haberlerinden olduğu için yakın mı uzak mı olduğunu Allah bildirmedikçe peygamberin dahi bilemeyeceği ifade buyurulmuştur.

وربنا Hak ileبالْحق hükmünü verاحكم Rabbimرب dediقال
yardımı الْمستعان Rahmân'dırالرحمان Bizim Rabbimiz
Sizin anlattıklarınızaتصفون ما karşıعلى umulandır

112) Rabbim! Hak ile hükmünü ver. Bizim Rabbimiz Rahmân'dır. Sizin anlattıklarınıza karşı yardımı umulandır, dedi.

22 HACC SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 22. suresi. 78 ayet, 1291 kelime, 50205 harften meydana gelir. Fâsılası hemze, cim, dal, ra, ze, zı, kaf, lam ve nun harfleridir. İçerisinde hacdan ve onun bazı hükümlerinden söz edildiği için "hacc" suresi adını almıştır. Ayetlerinin bir kısmı Mekkî, diğer bir kısmı da Medenîdir. Surede kıyamet'in dehşeti; insanın ilk yaratılışında ve tabiatın her yıl canlanışında olduğu gibi ölülerin de tekrar diriltileceği; tek Allah'a inanmak gerektiği; inkârcıların ise azaba uğrayacakları bildirilmekte; ayrıca, haccın hükümlerinden, Kâbe'den, Allah'ın verdiği rızıklardan, inkârcı toplumların acı akıbetlerinden, cihada izin verilmesinden, Allah yolunda gidenlerin mükafatlarından, Allah'ın yüce kudretinden ve insanın acizliğinden bahsedilmektedir.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

إِن Rabbinizdenربكُم sakınınاتقُوا insanlarالناس Ey يأأيها bir شَيء kıyamet vaktininالساعةِ depremiزلزلةَ Çünkü büyük عظِيم şeydir

1) Ey insanlar! Rabbinizden sakının! Çünkü kıyamet vaktinin depremi büyük bir şeydir.

مرضِعةٍ herكُل unuturتَذْهَلُ Onu gördüğünüzتَرونَها günيوم düşürürوتَضع emzikli kadınأَرضعتْ عما emzirdiği çocuğu وتَرى gebe kadınحملَها gebe kaldığıحملٍ çocuğuذَاتِ herكُل ما Ve و sarhoş bir haldeسكارى İnsanları daالناس görürsün اللهِ azabıعذَاب fakatولكِن sarhoş değillerdirبِسكارى onlarهم çok dehşetlidirشَدِيد Allah'ın

2) Onu gördüğünüz gün, her emzikli kadın emzirdiği çocuğu unutur, her gebe kadın gebe kaldığı çocuğu düşürür. İnsanları da sarhoş bir halde görürsün. Ve onlar sarhoş değillerdir; fakat Allah'ın azabı çok dehşetlidir.

1. ve 2. ayetlerin nüzul sebebi: Bu iki ayet Benî Mustalık Gazvesi'nde geceleyin nazil olmuş, peygamberimiz (a.s.) de bu ayetleri ashabına okumuştu. Resulullah (a.s.) bu geceden başka bir gecede bu kadar çok ağlar halde görülmemişti. İnsanlar ise ya ağlıyorlar ya da oturmuş düşünceli ve mahzun bir halde idiler.[397]

يجادِلُ kimseler vardırمن insanlardanالناس مِن Ve و عِلمٍ olmaksızınبِغَير Allahاللهِ hakkındaفِي tartışmaya giren مرِيدٍ şeytanaشَيطَانٍ herكُل uyan birtakımيتبِع ve و bilgisi inatçı

3) Ve insanlardan, bilgisi olmaksızın Allah hakkında tartışmaya giren ve her inatçı şeytana uyan birtakım kimseler vardır.

تَولاه Kimمن Onunأَنه hakkındaعليهِ şöyle yazılmıştırكُتِب و kendisini saptıracakيضِله bilsin kiفَأَنه onu yoldaş edinirse alevliالسعِير azabınaعذَابِ إِلى sürükleyecektirيهدِيهِve

4) Onun (şeytan) hakkında şöyle yazılmıştır: Kim onu yoldaş edinirse bilsin ki (şeytan) kendisini saptıracak ve alevli azabına sürükleyecektir.

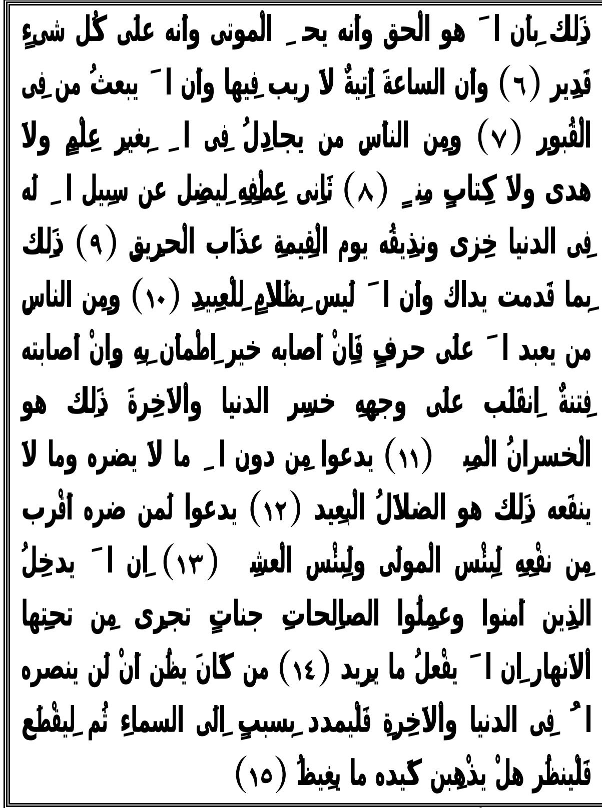
سورة الحج (٢٢)

بِسمِ اللهِ الرحمنِ الرحِيمِ

يأأيها الناس اتقُوا ربكُم إِن زلزلةَ الساعةِ شيءٌ عظِيم (١) يوم تَرونها تَذْهلُ كُل مرضِعةٍ عما أَرضعت وتَضع كُل ذَاتِ حملٍ حملَها وتَرى الناس سكارى وما هم بِسكارى ولكِن عذَاب اللهِ شَدِيد (٢) ومِن الناس من يجادِلُ فِي اللهِ بِغَير عِلمٍ ويتبِع كُل شَيطَانٍ مرِيدٍ (٣) كُتِب عليهِ أَنه من تَولاه فَأَنه يضِله ويهدِيهِ إِلى عذَابِ السعِيرِ (٤) يأأيها الناس إِن كُنتُم فِي ريبٍ مِن البعثِ فَإِنا خَلَقْنَاكُم مِن تُرابٍ ثُم مِن نُطْفَةٍ ثُم مِن علَقَةٍ ثُم مِن مضغَةٍ مخَلَّقَةٍ وغَيرِ مخَلَّقَةٍ لِنُبين لَكُم ونُقِر فِي الأَرحامِ ما نَشَاء إِلى أَجلٍ مسمى ثُم نُخْرِجكُم طِفْلاً ثُم لِتَبلُغُوا أَشُدكُم ومِنْكُم من يتَوفى ومِنْكُم من يرد إِلى أَرذَلِ العمرِ لِكَيلا يعلَم مِن بعدِ عِلمٍ شَيئًا وتَرى الأَرض هامِدةً فَإِذَا أَنزلْنَا عليها الماء اهتَزت وربت وأَنبتَت مِن كُل زوجٍ بهِيجٍ (٥)

şüphedeرِيبٍ فِي isenizكُنْتُم Eğerإِن insanlarالناس Eyيأأيها biz sizi خَلَقْنَاكُم şunu bilin kiفَإِنا yeniden dirilmektenالْبعثِ مِن ثُم nutfedenنُطْفَةٍ مِن sonraثُم topraktanتُرابٍ مِن yarattık ki et parçasındanمضغَةٍ مِن sonraثُم alakadanعلَقَةٍ مِن sonra لَكُم gösterelimلِنُبين uzuvlarıمخَلَّقَةٍ belirsizوغَير canlıمخَلَّقَةٍ نَشَاء ما rahimlerdeالأَرحامِ فِي bekletirizنُقِر Ve و size ثُم belirlenmişمسمى bir süreyeأَجلٍ kadarإِلى dilediğimizi ثُم bir bebek olarakطِفْلاً sizi dışarı çıkarırızنُخْرِجكُم sonra ومِنْكُم güçlü çağınızaأَشُدكُم ulaşmanız içinلِتَبلُغُوا Sonra من içinizdenمِنْكُم yine و vefat ederيتَوفى kimiمن İçinizden en verimsiz çağınaأَرذَلِ kadarإِلى götürülürيرد kimi de olduktan بعدِ مِن bilmez يعلَم ta ki hale gelsinلِكَيلا ömrünالْعمرِ Sen görürsünوتَرى bir şey شَيئًا bilen bir kimseعِلمٍ sonra Biz أَنزلْنَا zamanفَإِذَا kupkuruهامِدةً yeryüzünü deالأَرض وربتْ kıpırdanırاهتَزتْ suالْماء o üzerineعليها indirdiğimiz بهِيجٍ çeşittenزوجٍ herكُل مِن bitkiler verirأَنْبتَتْ ve و kabarır iç açıcı

5) Ey insanlar! Eğer yeniden dirilmekten şüphede iseniz, şunu bilin ki, biz sizi topraktan, sonra nutfeden, sonra alakadan, sonra uzuvları (önce) belirsiz, canlı et parçasından yarattık ki size gösterelim. Ve dilediğimizi, belirlenmiş bir süreye kadar rahimlerde bekletiriz; sonra sizi bir bebek olarak dışarı çıkarırız. Sonra güçlü çağınıza ulaşmanız için. İçinizden kimi vefat eder; yine içinizden kimi de ömrün en verimsiz çağına kadar götürülür; ta ki bilen bir kimse olduktan sonra bir şey bilmez hale gelsin. Sen, yeryüzünü de kupkuru görürsün; Biz, üzerine su indirdiğimiz zaman o, kıpırdanır, kabarır ve her çeşitten iç açıcı bitkiler verir.

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِي الْمَوْتَى وَأَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (٦) وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ (٧) وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ (٨) ثَانِيَ عِطْفِهِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنُذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ (٩) ذَلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدَاكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ (١٠) وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ (١١) يَدْعُو مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا يَنْفَعُهُ ذَلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ (١٢) يَدْعُو لَمَنْ ضَرُّهُ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ لَبِئْسَ الْمَوْلَى وَلَبِئْسَ الْعَشِيرُ (١٣) إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ (١٤) مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَنْ لَنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ (١٥)

Veو hakkınالْحَقّ kendisidirهو Allahاللّه taبِأَنَّ Çünküذَلِكَ عَلَى yine Oأنه Veو ölüleriالْمَوْتَى diriltirيحي çünkü Oأنه kadirdirقَدِيرٌ şeyeشَيْءٍ herكُلِّ hakkıyla

6) Çünkü Allah hakkın ta kendisidir; Ve çünkü O, ölüleri diriltir; Ve yine O, her şeye hakkıyla kadirdir.

لَا gelecektirآتِيَةٌ kıyamet vakti deالساعةَ kuşkusuzأنَّ Ve و Allahاللّه kuşkusuzأنَّ Veو bundaفِيها şüpheريب yoktur kabirlerdekiفِي الْقُبُورِ kimseleriمن kaldıracaktırيبعثُ

7) Ve kuşkusuz kıyamet vakti de gelecektir; bunda şüphe yoktur. Ve kuşkusuz Allah kabirlerdeki kimseleri kaldıracaktır.

فِي tartışırيجادِلُ bazısıمن insanlardanالناس مِن Ve و ولا bir bilgisiعِلْمٍ dayanmaksızınبِغَيْرِ Allahاللّهِ hakkında aydınlatıcıمنيرٍ bir kitabaكِتَابٍ لَا ve و bir rehberiهدى

8) Ve insanlardan bazısı, bir bilgisi, bir rehberi ve aydınlatıcı bir kitaba dayanmaksızın, Allah hakkında tartışır.

O'nun hakında tartışmaya عِطْفِهِ yanını eğip bükerekثَانِيَ له Allahاللّهِ yolundanعن سبيل saptırmak içinلِيضِلَّ kalkar ونُذِيقُه bir rezillik vardırخِزيٌ dünyadaفِي الدنْيا Onun için azabıعذَاب kıyametالْقِيامةِ gününde iseيوم ona tattıracağız yakıcıالْحريق

9) Allah yolundan saptırmak için yanını eğip bükerek, O'nun hakında tartışmaya kalkar. Onun için dünyada bir rezillik vardır; kıyamet gününde ise ona yakıcı azabı tattıracağız.

elleriyle يداك öncedenقَدمتْ yüzündendirبِما İşte buذَلِكَ بِظَلَّامٍ değildirلَيس Allahاللّه elbetteأَنَّ Veو ettiklerin kullarınaلِلْعبِيدِ haksızlık edici

10) İşte bu, önceden yapıp elleriyle ettiklerin yüzündendir. Ve elbette Allah kullarına haksızlık edici değildir.

اللّه kulluk ederيعبد kimiمن insanlardanالناس مِن Veو Şöyle ki فَإِنْ أَصابه bir harfحرفٍ üzerineعلى Allah'a بِهِ buna pek memnun olurاطْمَأَنَّ bir iyilikخَيرٌ dokunursa انقَلَبَ uğrarsaفِتْنَةٌ musibete أَصابتْه bir deإن veو Kendisine dünyasını daالدنْيا kaybetmiştirخَسِرَ çehresiوجهِه علىdeğişir الْخُسران ta kendisidirهو İşte buذَلِكَ ahiretini deوالْآخِرةَ apaçıkالْمبِين ziyanın

11) Ve insanlardan kimi Allah'a bir harf üzerine kulluk eder. Şöyle ki: Kendisine bir iyilik dokunursa buna pek memnun olur, ve bir de musibete uğrarsa çehresi değişir. dünyasını da, ahiretini de kaybetmiştir. İşte bu, apaçık ziyanın ta kendisidir.

Buharî, İbni Abbas'tan (r.a.) naklediyor: Adam Medine'ye geliyor, müslüman oluyordu. Bundan sonra hanımı erkek evlât dünyaya getirir, atının da yavrusu olursa: "Bu güzel bir dindir." diyordu. Hanımı erkek evlât dünyaya getirmez, atının yavrusu olmazsa: "Bu kötü bir dindir." diyordu. Bunun üzerine Cenab-ı Hak "İnsanlardan bir kısmı da Allah 'a bir uçurum kenarında ibadet eder." ayetini indirdi.[354]

لَا يضره şeylereما Allah'ıاللّهِ bırakıpدون مِن yalvarırيدعوا ne وما لَا ينْفَعه kendisine ne de zararı dokunacak olan uzak الْبعِيد sapıklığınالضلَالُ ta kendisidirهو Buذَلِكَ faydası olan

12) Allah'ı bırakıp, kendisine ne faydası, ne de zararı dokunacak olan şeylere yalvarır. Bu, uzak olan sapıklığın ta kendisidir.

مِن yakın olanأَقْرب Zararıضره bir varlığaلَمن yalvarırيدعوا ولَبِئْس bir dosttturالْمولى Ne kötüلَبِئْس faydasından dahaنَفْعِه bir yardımcıالْعشِير ne kötü

13) Zararı faydasından daha (akla) yakın olan bir varlığa yalvarır. Ne kötü bir yardımcı, ne kötü bir dosttur.

bulunan الَّذِين kabul ederيدخِلُ Allahاللّه Kuşkusuzإن iyiالصالِحاتِ davranışlardaوعمِلُوا iman edipآمنُوا kimseleri الْأَنْهار zeminindenتَحتِها مِن akanتَجرِي cennetlereجناتٍ dilediğiيرِيد şeyiما yaparيفْعلُ Allahاللّه Şüphesizإن ırmaklar

14)Kuşkusuz Allah, iman edip iyi davranışlarda bulunan kimseleri, zemininden ırmaklar akan cennetlere kabul eder. Şüphesiz Allah dilediği şeyi yapar.

ona asla ينصره لَن أَن zannetmekteيظُن iseكَان Her kimمن والْآخِرةِ ve و dünyaفِي الدنْيا Allah'ınاللّه yardım etmeyeceğini ثُم semayaإِلَى السماءِ sebepبِسببٍ artık uzatsınفَلْيمدد ahirette mi?هلْ Şimdi bu kimse baksınفَلْينظُر kessinلِيقْطَع sonra da يغِيظُ şeyiما hilesiكَيده Acaba gerçekten engelleyecekيذْهِبن öfke duyduğu

15) Her kim, Allah'ın, dünya ve ahirette ona asla yardım etmeyeceğini zannetmekte ise, artık semaya sebep (bir ip) uzatsın; sonra da kessin. Şimdi bu kimse baksın. Acaba, hilesi, öfke duyduğu şeyi gerçekten engelleyecek mi?

وكذلك انزلناه ايات بينات وان الله يهدى من يريد (١٦) ان
الذين امنوا والذين هادوا والصابئين والنصارى والمجوس
والذين اشركوا ان الله يفصل بينهم يوم القيمة ان الله على
كل شيء شهيد (١٧) الم تر ان الله يسجد له من فى
السموات ومن فى الارض والشمس والقمر والنجوم والجبال
والشجر والدواب وكثير من الناس وكثير حق عليه العذاب
ومن يهن الله فما له من مكرم ان الله يفعل ما يشاء (١٨)
هذان خصمان اختصموا فى ربهم فالذين كفروا قطعت لهم
ثياب من نار يصب من فوق رؤسهم الحميم (١٩) يصهر به
ما فى بطونهم والجلود (٢٠) ولهم مقامع من حديد (٢١)
كلما ارادوا ان يخرجوا منها من غم اعيدوا فيها وذوقوا
عذاب الحريق (٢٢) ان الله يدخل الذين امنوا وعملوا
الصالحات جنات تجرى من تحتها الانهار يحلون فيها من
اساور من ذهب ولؤلؤا ولباسهم فيها حرير (٢٣)

Ve و işte böylece كَذَلِكَ biz o indirdik أَنزَلْنَاه âyetler آيَاتٍ açık seçik بَيِّنَاتٍ halinde Gerçek şu ki وَأَنَّ Allah الله dilediği يُرِيدُ kimseyi مَن doğru yola sevk eder يَهْدِي

16) Ve işte böylece biz o (Kur'an'ı) açık seçik âyetler halinde indirdik. Gerçek şu ki Allah dilediği kimseyi doğru yola sevk eder.

Kuşkusuz إِنَّ olanlar الَّذِينَ mümin آمَنُوا olanlar وَالَّذِينَ هَادُوا yahudi sâbiîler وَالصَّابِئِينَ hıristiyanlar وَالنَّصَارَى ve و الْمَجُوسَ mecûsîler ve و الَّذِينَ olanlara gelince أَشْرَكُوا müşrik إِنَّ muhakkak ki الله Allah يَفْصِلُ ayrı ayrı hükmünü verir بَيْنَهُمْ bunlar arasında يَوْمَ gününde الْقِيَامَةِ kıyamet إِنَّ Kuşkusuz الله Allah عَلَى her كُلِّ şeye شَيْءٍ şahittir شَهِيدٌ

17) Kuşkusuz mümin olanlar, Yahudi olanlar, Sâbiîler, Hıristiyanlar, mecûsîler ve müşrik olanlara gelince, muhakkak ki Allah, bunlar arasında kıyamet gününde ayrı ayrı hükmünü verir. Kuşkusuz Allah her şeye şahittir.

أَلَمْ misin تَرَى Görmez أَنَّ kuşkusuz الله Allah'a يَسْجُدُ secde لَهُ O'na ediyor مَن olanlar فِي السَّمَاوَاتِ göklerde و ve مَن olanlar فِي الْأَرْضِ yerde وَالشَّمْسُ güneş وَالْقَمَرُ ay وَالنُّجُومُ yıldızlar وَالْجِبَالُ dağlar وَالشَّجَرُ ağaçlar وَالدَّوَابُّ hayvanlar و ve كَثِيرٌ birçoğu مِنَ النَّاسِ insanların وَكَثِيرٌ birçoğunun حَقَّ hak عَلَيْهِ üzerine de الْعَذَابُ azap olmuştur وَمَن kimi يُهِنِ hakir الله Allah kılarsa فَمَا bir kimse yoktur لَهُ artık onu مِن مُكْرِمٍ değerli kılacak إِنَّ Şüphesiz الله Allah يَفْعَلُ yapar مَا يَشَاءُ dilediğini

18) Görmez misin kuşkusuz, göklerde olanlar ve yerde olanlar, güneş, ay, yıldızlar, dağlar, ağaçlar, hayvanlar ve insanların birçoğu O'na, Allah'a secde ediyor; birçoğunun üzerine de azap hak olmuştur. Allah kimi hakir kılarsa, artık onu değerli kılacak bir kimse yoktur. Şüphesiz Allah dilediğini yapar.

هَذَانِ Şu iki grup خَصْمَانِ iki hasımdır اخْتَصَمُوا çekişen فِي رَبِّهِمْ Rableri hakkında فَالَّذِينَ Şimdi edenler için كَفَرُوا inkâr قُطِّعَتْ biçilmiştir لَهُمْ ثِيَابٌ bir elbise مِن نَارٍ ateşten يُصَبُّ dökülecektir مِن فَوْقِ üstünden رُءُوسِهِمُ Onların başlarının الْحَمِيمُ kaynar su

19) Şu iki grup, Rableri hakkında çekişen iki hasımdır: Şimdi, inkâr edenler için ateşten bir elbise biçilmiştir. Onların başlarının üstünden kaynar su dökülecektir!

يُصْهَرُ eritilecektir بِهِ Bununla مَا فِي içindeki بُطُونِهِمْ karınlarının و ve الْجُلُودُ derileri

20) Bununla, karınlarının içindeki (organlar) ve derileri eritilecektir.

و Ve لَهُمْ bir de onlar için مَقَامِعُ kamçılar vardır مِن حَدِيدٍ demir

21) Ve bir de onlar için demir kamçılar vardır.

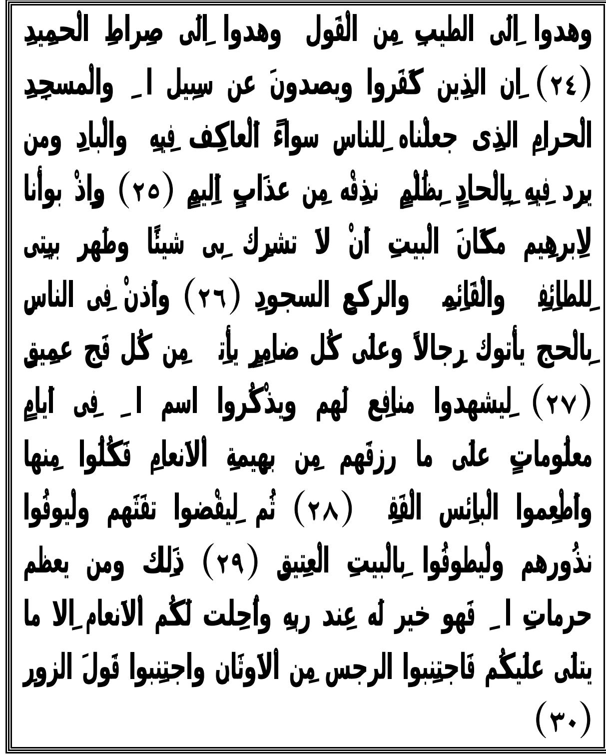
كُلَّمَا Ne zaman ki أَرَادُوا istediklerinde أَن يَخْرُجُوا çıkmak مِنْهَا oradan مِن غَمٍّ Izdıraptan dolayı أُعِيدُوا geri döndürülürler فِيهَا oraya و ve ذُوقُوا Tadın عَذَابَ azabı الْحَرِيقِ bu yakıcı

22) Ne zaman ki ızdıraptan dolayı oradan her çıkmak istediklerinde, oraya geri döndürülürler ve: "Tadın bu yakıcı azabı" (denilir).

إِنَّ Muhakkak ki الله Allah يُدْخِلُ kabul eder الَّذِينَ bulunanları آمَنُوا iman edip وَعَمِلُوا davranışlarda الصَّالِحَاتِ iyi جَنَّاتٍ cennetlere تَجْرِي akan مِن تَحْتِهَا zemininden الْأَنْهَارُ ırmaklar يُحَلَّوْنَ Bunlar bezenirler فِيهَا orada مِنْ أَسَاوِرَ bileziklerle مِن ذَهَبٍ altın و ve لُؤْلُؤًا incilerle وَلِبَاسُهُمْ giyecekleri ise فِيهَا Orada حَرِيرٌ ipektir

23) Muhakkak ki Allah, iman edip iyi davranışlarda bulunanları, zemininden ırmaklar akan cennetlere kabul eder. Bunlar orada altın bileziklerle ve incilerle bezenirler. Orada giyecekleri ise ipektir.

(*)Kur'an'ın birçok âyetinde olduğu gibi burada da, evrendeki zorunlu itaat yasaları uyarınca Allah'a boyun eğen varlıklara dikkat çekilmekte, insanların ise sınav ortamının icabı olarak hür iradeleriyle baş başa bırakılmaları neticesinde topyekün bir teslimiyet ve itaat içinde olmadıkları, dolayısıyla birçok insan Allah'a itaat edip kurtuluşa ererken nicelerinin de azabı hak etmiş olacağı uyarısı yapılmaktadır. Âyetlerde yer alan tasvirlerde açıkça görüldüğü üzere, dünyadakinden başka bir hayat tanımayıp inkarcılıkta direnen ve rableri hakkında çekişme içine girenlerin Öteki dünyadaki akıbetleri pek acı olacaktır. İman edip Allah'ın hoşnutluğuna uygun davranışlarda bulunanların mükâfatı ise dünyada en cazip görünen nimetlere eriştirilmekten ibaret değildir. Çünkü onlar her türlü övgüye lâyık olan Allah katında en itibarlı mevkiye, Allah'ın yoluna iletilmiş ve sözlerin en güzeline yöneltilmişlerdir ki bu da mutlulukların en büyüğüdür.

وهدوا الى الطيب من القول وهدوا الى صراط الحميد
(٢٤) ان الذين كفروا ويصدون عن سبيل ا ـ والمسجد
الحرام الذى جعلناه للناس سواءً العاكف فيه والباد ومن
يرد فيه بالحاد بظلم نذقه من عذاب اليم (٢٥) واذْ بوأنا
لابرهيم مكانَ البيت انْ لا تشرك بى شيئًا وطهر بيتى
للطائف والقائم والركع السجود (٢٦) واذنْ فى الناس
بالحج يأتوك رجالاً وعلى كل ضامر يأ من كل فج عميق
(٢٧) ليشهدوا منافع لهم ويذكروا اسم ا ـ فى ايام
معلومات على ما رزقهم من بهيمة الانعام فكلوا منها
واطعموا البائس الفق (٢٨) ثم ليقضوا تفثهم وليوفوا
نذورهم وليطوفوا بالبيت العتيق (٢٩) ذلك ومن يعظم
حرمات ا ـ فهو خير له عند ربه واحلت لكم الانعام الا ما
يتلى عليكم فاجتنبوا الرجس من الاوثان واجتنبوا قول الزور
(٣٠)

و هدواVe yöneltilmişlerإِلَى الطيـبِ en güzeline مِـنَ القَـول
sözün وهدواolanın iletilmişlerdirإِلَى صِراطِyolunaالْحمِيـدِ
övgüye lâyık

24) Ve sözün en güzeline yöneltilmişler, övgüye lâyık olanın yoluna iletilmişlerdir.

إِنKuşkusuzالذِينedenlerكَفَرواİnkârويصدونalıkoymaya
kalkanlarعـن سـبيلyolundanاللـهAllah'ınوve المسـجِد
Mescid-iالحرامHarâm'danالذِي جعلْنَاهkıldığımızلِلناسbütün
insanlaraسواءeşitالْعاكِفُziyâret için gelenفِيهِorayıوالْبادِي
orada yurt tutanlaومنkimيـردisterseفِيـهِoradaبِإِلْحـادٍ
haktan sapmakبِظُلْمٍzulüm ileنُذِقْهُona tattırırızمِن عـذَابٍ
azaptanأَلِيمٍacı

25) Kuşkusuz İnkâr edenler, Allah'ın yolundan ve orada yurt tutanla orayı ziyâret için gelen bütün insanlara eşit kıldığımız Mescid-i Harâm'dan alıkoymaya kalkanlar kim orada (böyle) zulüm ile haktan sapmak isterse ona acı azaptan tattırırız.

İbn Ebî Hatim'in İbn Abbâs'tan rivayetinde o şöyle demiştir: "Zulüm ile ilhada yeltenenlere elîm bir azâbdan tattırırız." âyet-i kerimesi Abdullah ibn Üneys hakkında nazil oldu. Rasûlullah (a.s), birisi Ansardan, diğeri muhacirlerden olmak üzere iki kişiyle birlikte bu Abdullah ibn Üneys'i bir yere göndermişti. Yolda nesebleri hakkında birbirlerine karşı övünmeye kalktılar da Abdullah ibn Üneys kızıp Ensardan olan yol arkadaşını öldürdü, sonra irtidad edip Mekke'ye kaçıp gitti. İşte bu hadise üzerine onun hakkında "Zulüm ile ilhada yeltenenlere elîm bir azâbdan tattırırız" âyet-i kerimesi nazil oldu.[398]

وVe إِذْhani بوأْنَاbiz tayin etmişلِـإِبراهِيمİbrahim'eمكـان
yeriniالْبيتِEvinأَن لَا تُشْرِك بِيBana şirk koşmaشَيئًاhiçbir
şeyiوطَهرtertemiz tutبيتِيevimiلِلطائِفِينtavaf edenler için
والْقَائِمِينkıyam edenlerو ve الركعrükûالسجودِsucûd edenler

26) Ve hani biz İbrahim'e Evin yerini tayin etmiş "Bana hiçbir şeyi şirk koşma, tavaf edenler, kıyam edenler, rükû ve sucûd edenler için evimi tertemiz tut."

و Ve أذنilân etفِي النـاسinsanlarالْحجـبِـhaccıيـأْتُوكsana
gelsinlerرِجالًاGerek yayaوعلَىüstündeكُـلِّgelenضـامِرٍ
develerيأْتِينyorgun düşmüşمِن كُلِّgerekseفَـجٍّyollardan
gelenعمِيقٍuzak

27) "Ve insanlara haccı ilân et! Gerek yaya, gerekse uzak yollardan gelen yorgun düşmüş develer üstünde sana gelsinler."

İbn Cerîr'in Mücâhid'den rivayetinde o şöyle anlatıyor: Cahiliye halkı hacca giderken binitlerine binmez ve sadece yaya olarak gelirlerdi. Allah Teâlâ: "Gerek yaya, gerek arık binekler üzerinde çok uzak vadilerden ve yollardan sana gelsinler." âyet-i kerimesini indirerek hacc yolculuğu için azık edinmelerini emredip hacc yolculuğunda binitlerine binerek yolculuğa ruhsat verdi.[355]

لِيشْهدواşahid olsunlarمنَافِعbirtakım yararlaraلَهمKendileri
içinو ve يذْكُرواansınlarاسـمadınıاللـهAllah'ınفِـي أَيـامٍ
günlerdeمعلُوماتٍbelliعلَىüzerineما رزقَهمkendilerine rızık
olarakمِن بهِيمةِdört ayaklıالْأَنْعامِhayvanlarفَكُلُـواArtık yiyin
مِنْهاbunlardanو ve أَطْعِمواdoyurunالْبائِسzorluk çekenالْفَقِير
yoksulu da

28) Kendileri için birtakım yararlara şahid olsunlar ve kendilerine rızık olarak verdiği dört ayaklı hayvanlar üzerine belli günlerde Allah'ın adını ansınlar. Artık bunlardan yiyin ve zorluk çeken yoksulu da doyurun.

ثُمSonraلِيقْضواgidersinlerتَفَـثَهمkirleriniولْيوفُـواyerlerine
getirsinlerنُذُورهمadaklarınıو ve لْيطَّوفُواtavaf etsinlerبِالْبيتِ
Beyt-iالْعتِيقِAtik'i

29) Sonra kirlerini gidersinler, adaklarını yerlerine getirsinler ve Beyt-i Atik'i tavaf etsinler.

ذَلِكDurum böyleوVeمـنher kimيعظِّـمsaygı gösterirse
حرماتِemir ve yasaklarınaاللـهAllah'ınفَهـوbuخَيـرdaha
hayırlıdırلَهkendisi içinعِنْدkatındaربهRabbininوأُحِلَّتْ لَكُم
Size helâl kılındıالْأَنْعامhayvanlarıإِلَّاkalan dışında kalanمـا
okunanlarınيتْلَىsizeعلَيكُمO halde sakınınفَاجتَنِبواالـرجس
pislikten مِن الْأَوثَانputlardanواجتَنِبـواsakınınقَـولsözden
yalanالزورِ

30) Durum böyle. Ve her kim, Allah'ın emir ve yasaklarına saygı gösterirse, bu, Rabbinin katında kendisi için daha hayırlıdır. Size okunanların dışında kalan hayvanlar helâl kılındı. O halde, pislikten, putlardan sakının; yalan sözden sakının.

(*)Allah'ın dünya ve âhiretimize; ruh ve bedenimize zararlı olan şeyleri haram kılması, şüphesiz ki bize olan rahmetinin gereğidir. O'nun yasaklarına uymak elbette bizim için mutlak anlamda hayırlıdır. Özellikle Mekke'de hac ve umre ibâdetinde yasaklanan hususlardan kaçınmak, samimi bir saygının ve ta'zimin, sağlam bir imânın belirtisidir. Hac ibâdetini yerine getirirken dikkat edilecek birçok hususlar söz konusudur. İhramlı bulunduğumuz sürece yasaklanan bazı şeyler olmakla beraber, ihramdan çıktıktan sonra yine riâyet edeceğimiz birtakım yasaklar vardır. Bunların geniş açıklaması fıkıh kitaplarında yapılmıştır. Hac-mimiz müsait olmadığından buraya almadık. Unutmamak gerekir ki, ilâhî yasaklar ve tahrîmler nisbî ve izafidir, yani bizimle ilgili hükümlerdir; yoksa Allah'a göre helâl ve haram söz konusu değildir; o mutlak ganîdir. Yarattığı eşyayı kendisi için değil, insan için var kılmıştır. Yasaklar hem kulun imân derecesinin tesbitine, hem de sabrının ölçüsüne yarayan şeylerdir. Aynı zamanda denge ve düzenin korunmasında birtakım yararları da söz konusudur.

بِهِ ortak مشْرِكِين koşmaksızın غَيْر Allah'ın لِلهِ hanifleri حنَفَاء
Allah'a بِالله ortak koşarsa يشْرِك kim من Ve و Kendisine
gökten مِنَ السماءِ düşüp parçalanmış da خَرَّ sanki o فَكَأنما
فَتَخْطَفُهُ yahut أو kuşlar الطير kendisini kapmışa تَهْوِي
سحِيق bir yere فِي مكانٍ rüzgâr الريح onu بِهِ sürüklemiş gibidir uzak

31) Kendisine ortak koşmaksızın Allah'ın hanifleri. Ve kim Allah'a ortak koşarsa sanki o, gökten düşüp parçalanmış da kendisini kuşlar kapmış, yahut rüzgâr onu uzak bir yere sürüklemiş gibidir.

saygı gösterirse يعظِّم her kim من Ve و Durum öyledir ذَلِك
مِن تَقْوى şüphesiz bu فَإنها Allah'ın الله simgelerine شَعائِر
kalplerin الْقُلُوب takvâsındandır

32) Durum öyledir. Ve her kim Allah'ın simgelerine saygı gösterirse, şüphesiz bu, kalplerin takvâsındandır.

إِلَى birtakım yararlar vardır منَافِع Onlarda فِيها sizin için لَكُم
bunların محِلها Sonra ثُمَّ belli مسمى bir süreye أجل kadar
Eski الْعتِيق Ev'e الْبيت kadardır إِلَى varacakları yer

33) Onlarda sizin için belli bir süreye kadar birtakım yararlar vardır. Sonra bunların varacakları yer, Eski Ev'e kadardır.

منْسكًا biz gerekli kıldık جعلْنَا ümmete أمة her لِكُلِّ Ve و
Allah'ın الله adını اسم ansınlar diye لِيذْكُروا kurban kesmeyi
kendilerine rızık olarak verdiklerimiz ما رزقهم üzerine على
İlah'tır إِله İlâhınız فَإِلَهكُم hayvan الْأنْعام cinsinden مِن بهِيمة
واحِد teslim olun أسلِموا Öyle ise O'na فَلَه bir tek وبشِّر
İhlaslı olanları الْمخْبِتِين müjdele

34) Ve biz, her ümmete -(Kurban kesmeye uygun) hayvan cinsinden kendilerine rızık olarak verdiklerimiz üzerine Allah'ın adını ansınlar diye kurban kesmeyi gerekli kıldık. Şimdi, İlâhınız, bir tek İlah'tır. Öyle ise, O'na teslim olun. İhlaslı olanları müjdele.

Allah الله anıldığı ذُكِر zaman إِذَا Onlar öyle kimseler ki الذِين
على ما sabrederler والصابِرِين kalpleri قُلُوبهم titrer وجِلَتْ
مِما ve و namaz الصلَاة kılarlar والْمقِيمِي başlarına gelene أصابهم
kendilerine هم rızık olarak verdiğimiz şeylerden رزَقْنَا ancak
harcarlar ينْفِقُون

35) Onlar öyle kimseler ki, Allah anıldığı zaman kalpleri titrer; başlarına gelene sabrederler, namaz kılarlar ve ancak kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden harcarlar.

مِن شَعائِر size لَكُم biz kıldık جعلْنَاها kurban الْبدن Ve و
خَير Onlarda فِيها sizin için لَكُم Allah'ın اللهِ işaretlerinden
اللهِ ismini اسم Şu halde onlar anınız فَاذْكُروا hayır vardır
وجبتْ ise فَإِذَا ayakları صواف üzerine dururken علَيها Allah'ın
artık hem kendiniz فَكُلُوا Yan üstü جنُوبها yere düştüklerinde
والْمعتَر fakirlere الْقَانِع yedirin وأطْعِموا onlardan مِنْها yiyin
سخرنَاها İşte bu كَذَلِك hem de ihtiyacını gizleyen-gizlemeyen
şükredesiniz تَشْكُرون diye لَعلَّكُم sizin لَكُم istifadenize verdik

حنفآء لِلهِ غير مشركين بهِ ومن يشرك بالـ فكأنما خر من
السماءِ فتخطفه الطير او تهوى به الريح فى مكان سحيق
(٣١) ذلك ومن يعظم شعائر ا ـ فإنها من تقوى القلوب
(٣٢) لكم فيها منافع الى اجل مسمى ثم محلها الى البيت
العتيق (٣٣) ولكل امة جعلنا منسكا ليذكروا اسم ا ـ على
ما رزقهم من بهيمة الانعام فإلهكم اله واحد فله اسلموا وبشر
المخبتين (٣٤) الذين اذا ذكر ا ـ وجلت قلوبهم والصابرين
على ما اصابهم والمقيمى الصلوة ومما رزقناهم ينفقون
(٣٥) والبدن جعلناها لكم من شعائر ا ـ لكم فيها خير
فاذكروا اسم ا ـ عليها صواف فإذا وجبت جنوبها فكلوا
منها واطعموا القانع والمعتر كذلك سخرناها لكم لعلكم
تشكرون (٣٦) لن ينال ا ـ لحومها ولا دماؤها ولكن يناله
التقوى منكم كذلك سخرها لكم لتكبروا ا ـ على ما هديكم
وبشر المحسنين (٣٧) ان ا ـ يدافع عن الذين امنوا ان ا ـ
لا يحب كل خوان كفور (٣٨)

36) Ve biz, sizin için Allah'ın (dininin) işaretlerinden size kurban kıldık. Onlarda sizin için hayır vardır. Şu halde onlar, ayakları üzerine dururken Allah'ın ismini anınız. Yan üstü yere düştüklerinde ise, artık onlardan hem kendiniz yiyin, hem de ihtiyacını gizleyen fakirlere yedirin. İşte bu şükredesiniz diye sizin istifadenize verdik.

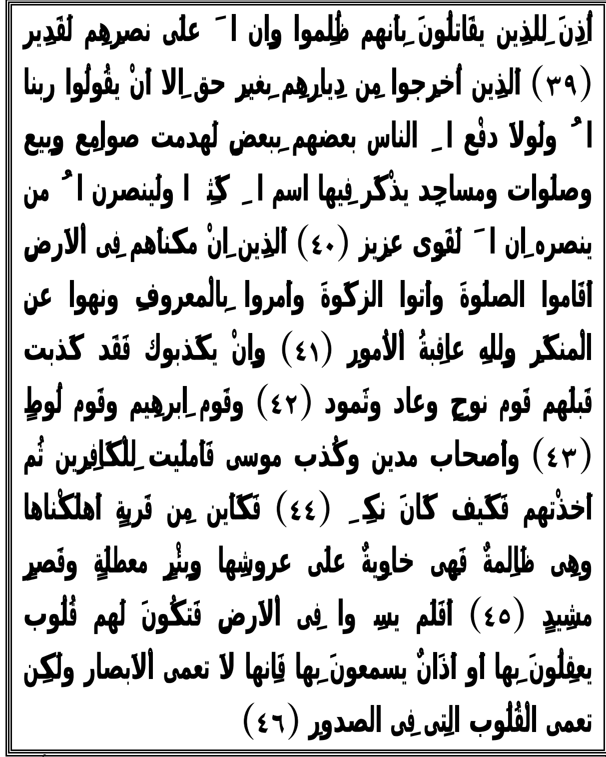
ne ولَا دِماؤُها Onların etleri لُحومها Allah'a الله ne ulaşır لَن ينَالَ
مِنْكُم takvânız التَّقْوى sadece ulaşır ينَالُه fakat ولَكِن de kanları
لَكُم böylece istifadenize verdi سخرها İşte böyle كَذَلِك sizin
hidayete على ما هداكُم Allah'ı الله büyük لِتُكَبروا sizi
Güzel الْمحسِنِين müjdele وبشِّر erdirdiğinden dolayı davrananları

37) Onların ne etleri ne de kanları Allah'a ulaşır; fakat O'na sadece sizin takvânız ulaşır. İşte böyle sizi hidayete erdirdiğinden dolayı Allah'ı büyük tanıyasınız diye böylece istifadenize verdi. Güzel davrananları müjdele!

İbni Ebî Hatim, İbni Cüreyc'ten naklediyor. Cahiliyet ehli Beytullah'ı develerin etleri ve kanlarıyla boyuyorlardı. Peygamberimiz (a.s.) ashabı: Biz Beytullah'ı boyamaya onlardan daha lâyığız, dediler. Bunun üzerine Cenab-ı Hak "Kurbanların ne etleri ne de kanları hiçbir zaman Allah'a ulaşmaz." ayetini indirdi.[356]

iman آمنُوا عنِ الَّذِين korur يدافِع Allah الله Kuşkusuz إِن
sevgisinden لَا يحِب Allah الله Şu da muhakkak ki إِن edenleri
nankör olan كَفُور hain خَوان herkesi كُل mahrum eder

38) Kuşkusuz Allah, iman edenleri korur. Şu da muhakkak ki Allah, hain, nankör olan herkesi sevgisinden mahrum eder.

أُذِنَ izin verildi لِلَّذِينَ Kendileriyle يُقَاتَلُونَ savaşılanlara بِأَنَّهُم
sebebiyle olmaları ظُلِمُوا zulme uğramış وَإِنَّ Şüphe yok ki
اللّٰه Allah عَلٰى نَصْرِ yardıma هِمْ onlara لَقَدِيرٌ kadirdir

39) Kendileriyle savaşılanlara, zulme uğramış olmaları sebebiyle, izin verildi. Şüphe yok ki Allah, onlara yardıma kadirdir.

الَّذِينَ kimselerdir أُخْرِجُوا çıkarılmış مِن دِيَارِهِم Onlar
yurtlarından بِغَيْرِ yere حَقٍّ haksız إِلَّا başka değil أَن يَقُولُوا
dedikleri için رَبُّنَا sırf Rabbimiz اللّٰهُ Allah'tır وَ Ve لَوْلَا eğer
önlemeseydi دَفْعُ defedip اللّٰهِ Allah النَّاسَ insanları بَعْضَهُم
bir kısım بِبَعْضٍ diğer bir kısım ile لَهُدِّمَتْ mutlak surette
yıkılır giderdi صَوَامِعُ manastırlar وَبِيَعٌ kiliseler وَصَلَوَاتٌ
havralar و مَسَاجِدُ mescidler يُذْكَرُ anılan فِيهَا içlerinde اسْمُ
ismi اللّٰهِ Allah'ın كَثِيرًا bol bol وَلَيَنصُرَنَّ muhakkak surette
yardım eder اللّٰهُ Allah مَن kendisine يَنصُرُهُ yardım edenlere
إِنَّ Hiç şüphesiz اللّٰهَ Allah لَقَوِيٌّ güçlüdür عَزِيزٌ galiptir

40) Onlar, başka değil, sırf "Rabbimiz Allah'tır" dedikleri için haksız yere yurtlarından çıkarılmış kimselerdir. Ve eğer Allah, bir kısım insanları diğer bir kısmı ile defedip önlemeseydi, mutlak surette, içlerinde Allah'ın ismi bol bol anılan manastırlar, kiliseler, havralar ve mescidler yıkılır giderdi. Allah, kendisine yardım edenlere muhakkak surette yardım eder. Hiç şüphesiz Allah, güçlüdür, galiptir.

İbn Abbâs'tan rivayet ediliyor: Hz. Peygamber (a.s) Mekke'den müşrikler tarafından çıkarılınca Hz. Ebu Bekir: "Peygamberlerini çıkardılar. İnnâ lillâh ve innâ ileyhi râciûn, mutlaka helak olacaklar." dedi de bu âyet-i kerime nazil oldu. Bu âyet-i kerimenin nüzulü üzerine Hz. Ebu Bekir: "Anladım ki savaş olacak." demiştir. İbn Abbâs der ki: Savaş hakkında ilk nazil olan âyet budur.[399]

الَّذِينَ Onlar ki إِن eğer مَكَّنَّاهُمْ kendilerine iktidar verirsek فِي
الْأَرْضِ yeryüzünde أَقَامُوا kılar الصَّلَاةَ namazı وَآتَوُا verirler
الزَّكَاةَ zekâtı وَأَمَرُوا emreder بِالْمَعْرُوفِ iyiliği و نَهَوْا ve
nehyederler عَنِ الْمُنْكَرِ kötülükten وَلِلّٰهِ Allah'a varır عَاقِبَةُ
sonu الْأُمُورِ İşlerin

41) Onlar ki, eğer kendilerine yeryüzünde iktidar verirsek namazı kılar, zekâtı verirler, iyiliği emreder ve kötülükten nehyederler. İşlerin sonu Allah'a varır.

و Ve إِن eğer يُكَذِّبُوكَ onlar seni yalanlıyorlarsa فَقَدْ gerçekten
كَذَّبَتْ yalanladılar قَبْلَهُمْ onlardan önce قَوْمُ kavmi نُوحٍ Nuh'un
وَعَادٌ Ad و وَثَمُودُ ve Semûd

42) Ve eğer onlar seni yalanlıyorlarsa, gerçekten onlardan önce Nuh'un, Ad ve Semûd kavmi yalanladılar.

و Ve قَوْمُ kavmi إِبْرَاهِيمَ İbrahim'in و ve قَوْمُ kavmi de لُوطٍ
Lût'un

43) Ve İbrahim'in kavmi ve Lût'un kavmi de.

و Ve أَصْحَابُ halkı da مَدْيَنَ medyen وَكُذِّبَ yalanladılar مُوسَى
Musa da فَأَمْلَيْتُ İşte ben süre tanıdım لِلْكَافِرِينَ o kâfirlere ثُمَّ
sonra أَخَذْتُهُمْ onları yakaladım فَكَيْفَ Nasıl كَانَ oldu نَكِيرِ
benim onları reddim

44) Ve medyen halkı da yalanladılar. Musa da (yalanlandı). İşte ben o kâfirlere süre tanıdım, sonra onları yakaladım. benim onları reddim nasıl oldu.

فَكَأَيِّن Nitekim birçok vardı ki مِن قَرْيَةٍ memleket أَهْلَكْنَاهَا biz
onları helâk ettik وَهِيَ onlar ظَالِمَةٌ zulmetmekte iken فَهِيَ
Şimdi o خَاوِيَةٌ duvarlar yıkılmıştır عَلَى üzerine عُرُوشِهَا
tavanların وَبِئْرٍ kuyular مُعَطَّلَةٍ Nice kullanılmaz hale gelmiş
و ve قَصْرٍ saraylar vardır مَشِيدٍ ulu

45) Nitekim, birçok memleket vardı ki, onlar zulmetmekte iken, biz onları helâk ettik. Şimdi o duvarlar, (çökmüş) tavanların üzerine yıkılmıştır. Nice kullanılmaz hale gelmiş kuyular ve ulu saraylar vardır.

أَفَلَمْ يَسِيرُوا Hiç dolaşmadılar mı? فِي الْأَرْضِ yeryüzünde فَتَكُونَ
Zira olurdu لَهُمْ onların قُلُوبٌ kalpleri يَعْقِلُونَ بِهَا düşünecek أَوْ
veya آذَانٌ kulakları يَسْمَعُونَ işitecek بِهَا onların فَإِنَّهَا Ama
gerçek şu ki لَا تَعْمَى kör olmaz الْأَبْصَارُ gözler و ve لٰكِن lâkin
تَعْمَى kör olur الْقُلُوبُ kalpler الَّتِي فِي içindeki الصُّدُورِ göğüsler

46) Hiç yeryüzünde dolaşmadılar mı? Zira onların düşünecek kalpleri veya onların işitecek kulakları olurdu. Ama gerçek şu ki, gözler kör olmaz; ve lâkin göğüsler içindeki kalpler kör olur.

(*)Bu âyetler, tarih boyunca gönderilen her peygamberin, inkarcı sapıklar tarafından yalanlandığı, tehdit edildiği ve çirkin suçlamalara maruz bırakıldığı belirtildi. Böylece Hz. Muhammed (a.s.) ve Onun yolunda yürüyenler teselli edildi. Ancak küfürde ısrar edip işi zulme ve saldırıya vardıranların günlerinin sayılı olduğuna işaretle, hakkın mutlaka başarıya eriştirileceğine atıf yapıldı. Sonra da tarihin tekerrür edeceği konu edilerek ayakta duran tarihî kalıntıların, dinî, ahlâkî ve sosyal yönden incelenmesinin çok yararlı olacağı hatırlatıldı.

ويستعجلونك بالعذاب ولن يخلف الله وعده وإن يوما عند
ربك كألف سنة مما تعدون (٤٧) وكأين من قرية أمليت لها
وهي ظالمة ثم أخذتها وإلي المصير (٤٨) قل يا أيها الناس
إنما أنا لكم نذير مبين (٤٩) فالذين آمنوا وعملوا الصالحات
لهم مغفرة ورزق كريم (٥٠) والذين سعوا في آياتنا معاجزين
أولئك أصحاب الجحيم (٥١) وما أرسلنا من قبلك من
رسول ولا نبي إلا إذا تمنى ألقى الشيطان في أمنيته فينسخ
الله ما يلقي الشيطان ثم يحكم الله آياته والله عليم حكيم
(٥٢) ليجعل ما يلقي الشيطان فتنة للذين في قلوبهم مرض
والقاسية قلوبهم وإن الظالمين لفي شقاق بعيد (٥٣) وليعلم
الذين أوتوا العلم أنه الحق من ربك فيؤمنوا به فتخبت له
قلوبهم وإن الله لهاد الذين آمنوا إلى صراط مستقيم (٥٤)
ولا يزال الذين كفروا في مرية منه حتى تأتيهم الساعة بغتة أو
يأتيهم عذاب يوم عقيم (٥٥)

onlar senden çabuk gelmesini istiyorlarيَسْتَعْجِلُونَكَ Veو
azabınبِالْعَذَابِ Allahالله asla dönmezوَلَنْ يُخْلِفَ وعده
muhakkak kiإِنَّ Ve و vaadinden bir günيوما nezdindeعِنْدَ
Rabbininرَبِّكَ bin gibidirكَأَلْفِ yılıسَنَةٍ olduklarınızdanمِمَّا
sizin saymaktaتَعُدُّونَ

47) Ve onlar senden azabın çabuk gelmesini istiyorlar. Allah vaadinden asla dönmez. Ve muhakkak ki, Rabbinin nezdinde birgün sizin saymakta olduklarınızdan bin yıl gibidir.

Ve و nice var kiكَأَيِّنْ ülkelerمِنْ قَرْيَةٍ mühlet verdimأَمْلَيْتُ لَهَا
onlara وَهِيَ dururlarken ظَالِمَةٌ zulmedip ثُمَّ Sonunda أَخَذْتُهَا
onları yakaladım Veو إِلَيَّ yalnız banadır الْمَصِيرُ dönüş

48) Ve nice ülkeler var ki, zulmedip dururlarken onlara mühlet verdim. Sonunda onları yakaladım. Ve dönüş yalnız banadır.

De kiقُلْ يَا أَيُّهَا Ey الناس insanlar إِنَّمَا ancak أَنَا Ben لَكُمْ sizin
için نَذِيرٌ bir uyarıcıyım مُبِينٌ apaçık

49) De ki: Ey insanlar! Ben ancak sizin için apaçık bir uyarıcıyım.

فَالَّذِينَ آمَنُوا İman edip وَعَمِلُوا ameller işleyen الصَّالِحَاتِ sâlih
لَهُمْ kimseler için مَغْفِرَةٌ mağfiret و ve رِزْقٌ كَرِيمٌ bol rızık
vardır

50) İman edip sâlih ameller işleyen kimseler için mağfiret ve bol rızık vardır.

Veو الَّذِينَ سَعَوْا yarışanlara gelince فِي hakkında آيَاتِنَا
ayetlerimiz مُعَاجِزِينَ birbirlerini geri bırakırcasına أُولَئِكَ işte
bunlar أَصْحَابُ ashabıdırlar الْجَحِيمِ cehennem

51) Ve ayetlerimiz hakkında birbirlerini geri bırakırcasına yarışanlara gelince, işte bunlar, cehennem ashabıdırlar.

Ve و مَا أَرْسَلْنَا biz göndermedik ki مِنْ قَبْلِكَ senden önce مِنْ
رَسُولٍ hiçbir Resûl و ve لَا نَبِيٍّ nebî إِلَّا ille de إِذَا
bulunduğunda تَمَنَّى bir temennide أَلْقَى katmaya
kalkışmasın الشَّيْطَانُ şeytan فِي أُمْنِيَّتِهِ onun dileğine فَيَنْسَخُ Ne
var ki iptal eder الله Allah مَا şeyi يُلْقِي katacağı الشَّيْطَانُ
şeytanın ثُمَّ Sonra يُحْكِمُ sağlam olarak yerleştirir الله Allah
آيَاتِهِ kendi âyetlerini والله Allah عَلِيمٌ hakkıyla bilendir حَكِيمٌ
hikmet sahibidir

52) Ve biz, senden önce hiçbir Resûl ve nebî göndermedik ki, bir temennide bulunduğunda, şeytan (onun dileğine ille de katmaya kalkışmasın). Ne var ki Allah, şeytanın katacağı şeyi iptal eder. Sonra Allah, kendi âyetlerini sağlam olarak yerleştirir. Allah, hakkıyla bilendir, hikmet sahibidir.

(*)Bu âyetler, vaadedilen azabın çabuk inmesini isteyen inkarcıların bu ve benzeri sözlerinin Allah'ı âciz bırakmıyacağı; O'nun yanında her şeyin belli bir süresinin bulunduğu, her fert ve milletin yazılı bir ecelinin söz konusu olduğu üzerinde duruluyor. İnkarcılara biraz mühlet verilmesinin sebebine işaretle, Peygamber (a.s)'ın ancak açık bir uyarıcı olduğu hatırlatılıyor. Azabı ise ancak Allah'ın indireceğine dikkatler çekiliyor.

لِيَجْعَلَ yapsın مَا يُلْقِي kattığı şeyi الشَّيْطَانُ şeytanın فِتْنَةً bir
deneme لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ Kalplerinde olanlar مَرَضٌ hastalık و
ve الْقَاسِيَةِ katılaşanlar için قُلُوبُهُمْ kalpleri Veو إِنَّ gerçekten
الظَّالِمِينَ zalimler لَفِي içindedirler شِقَاقٍ bir ayrılık بَعِيدٍ oldukça
uzak

53) Kalplerinde hastalık olanlar ve kalpleri katılaşanlar için, şeytanın kattığı şeyi bir deneme yapsın. Ve zalimler, gerçekten oldukça uzak bir ayrılık içindedirler.

Veلِيَعْلَمَ bilsinler الَّذِينَ أُوتُوا verilenler الْعِلْمَ kendilerine ilim
de أَنَّهُ onun bir gerçek olduğunu الْحَقُّ hakikaten مِنْ رَبِّكَ
Rabbin tarafından gelmiş فَيُؤْمِنُوا inansınlar بِهِ ona فَتُخْبِتَ
bu sayede لَهُ tatmine kavuşsun قُلُوبُهُمْ kalpleri و Ve إِنَّ
şüphesiz ki الله Allah لَهَادِ yöneltir الَّذِينَ آمَنُوا iman edenleri
إِلَى صِرَاطٍ bir yola مُسْتَقِيمٍ dosdoğru

54) Ve kendilerine ilim verilenler, onun hakikaten Rabbin tarafından gelmiş bir gerçek olduğunu bilsinler de ona inansınlar, bu sayede kalpleri tatmine kavuşsun. Ve şüphesiz ki Allah, iman edenleri, dosdoğru bir yola yöneltir.

Ve و لَا يَزَالُ çatmadıkça الَّذِينَ edenler كَفَرُوا inkâr فِي
içindedirler مِرْيَةٍ hep şüphe مِنْهُ onun hakkında حَتَّى kadar
تَأْتِيَهُمُ kendilerine gelip السَّاعَةُ o saat بَغْتَةً ansızın أَوْ yahut da
يَأْتِيَهُمْ gelinceye عَذَابُ azabı يَوْمٍ bir günün عَقِيمٍ kısır

55) Ve inkâr edenler, kendilerine o saat ansızın gelip çatmadıkça, yahut da kısır bir günün azabı gelinceye kadar onun hakkında hep şüphe içindedirler.

الملك يومئذ لله يحكم بينهم فالذين امنوا وعملوا
الصالحات في جنات النعيم (٥٦) والذين كفروا وكذبوا
بايتنا فأولئك لهم عذاب مهين (٥٧) والذين هاجروا في
سبيل الله ثم قتلوا او ماتوا ليرزقنهم الله رزقا حسنا وان الله
لهو خير الرازقين (٥٨) ليدخلنهم مدخلا يرضونه وان الله
لعليم حليم (٥٩) ذلك ومن عاقب بمثل ما عوقب به ثم
بغى عليه لينصرنه الله ان الله لعفو غفور (٦٠) ذلك بان الله
يولج الليل في النهار ويولج النهار في الليل وان الله سميع
بصير (٦١) ذلك بان الله هو الحق وان ما يدعون من دونه
هو الباطل وان الله هو العلي الكبير (٦٢) الم تر ان الله انزل
من السماء ماء فتصبح الارض مخضرة ان الله لطيف خبير
(٦٣) له ما في السموات وما في الارض وان الله لهو الغني
الحميد (٦٤)

بينهم hüküm verirيحكم Allah'ındırلله O günيومئذ mülkالملك
davranışlarda وعملوا İmanآمنوا edipفالذين Onların arasında
cennetlerininجنات içindedirlerفي iyiالصالحات bulunanlar
Naîmالنعيم

56) O gün, mülk Allah'ındır. Onların arasında hüküm verir. İman edip iyi davranışlarda bulunanlar Naîm cennetlerinin içindedirler.

بآياتنا yalanlayanlaraوكذبوا inkârكفروا edipالذين Ve و
bir azap vardırعذاب onlar içinلهم işteفأولئك âyetlerimizi
alçaltıcıمهين

57) Ve inkâr edip âyetlerimizi yalanlayanlara gelince, işte onlar için alçaltıcı bir azap vardır.

ثم Allahالله yolundaفي سبيل hicret edipالذين هاجروا Veو
hiç ليرزقنهم ölenleriماتوا yahutأو öldürülenقتلوا sonra
حسنا bir rızıklaرزقا Allahالله şüphesiz rızıklandıracaktır
en خير evet Oلهو Allahالله şüphesizإن Veو güzel
rızık verenlerinالرازقين hayırlısıdır

58) Ve Allah yolunda hicret edip sonra öldürülen yahut ölenleri hiç şüphesiz Allah güzel bir rızıkla rızıklandıracaktır. Ve şüphesiz Allah, evet O, rızık verenlerin en hayırlısıdır.

يرضونه bir girilecekمدخلا Herhalde sokacaktırليدخلنهم
tam لعليم Allahالله kesinlikleإن Veو memnun kalacakları
halîmdirحليم bir bilgi sahibidir

59) Herhalde memnun kalacakları, bir girilecek yere sokacaktır. Ve Allah, kesinlikle tam bir bilgi sahibidir, Halîm'dir.

Mücahid de bu ayetin Mekke'den Medine'ye hicret için yola çıkan müşriklerin takip edip onlarla savaştıkları bir grup müslüman hakkında nazil olduğunu rivayet etti.[400]

ما عوقب dengi ileبمثل عاقب kimمن Veو İşte böyleذلك
bir بغي bundan sonraثم kendisine verilenبه eziyetin
emin لينصرنه kendisine yineعليه tecavüz vaki olursa
إن Allahالله olmalıdır ki ona mutlaka yardım edecektir
mağfiret غفور çok bağışlayıcıلعفو Allahالله Hakikaten
edicidir

60) İşte böyle. Ve kim, kendisine verilen eziyetin dengi ile, bundan sonra kendisine yine bir tecavüz vaki olursa, emin olmalıdır ki, Allah ona mutlaka yardım edecektir. Hakikaten Allah çok bağışlayıcı, mağfiret edicidir.

في geceyiالليل katarيولج Allahالله Çünküبأن İşte böyleذلك
وأن geceyeفي الليل gündüzüالنهار katarويولج gündüzeالنهار
بصير hakkıyla işitenسميع Allahالله Şu da muhakkak ki
görendir

61) İşte böyle. Çünkü Allah, geceyi gündüze katar, gündüzü geceye katar. Şu da muhakkak ki Allah, hakkıyla işiten, görendir.

الحق ta kendisidirهو Allahالله Çünküبأن Böyledirذلك
O'nun من دونه taptıkları iseما يدعون elbetteأن Veو hakkın
gerçek şu kiأن Veو bâtılınالباطل ta kendisidirهو dışındaki
büyüktürالكبير uludurالعلي evet Oهو Allahالله

62) Böyledir. Çünkü Allah, hakkın ta kendisidir. Ve elbette O'nun dışındaki taptıkları ise bâtılın ta kendisidir. Ve gerçek şu ki Allah, evet O, uludur, büyüktür.

indirdi deأنزل Allahالله kuşkusuzأن Görmedin miألم تر
yeryüzüالأرض yeşeriyorفتصبح suماء göktenمن السماء
çok لطيف Allahالله Gerçektenإن bu sayedeمخضرة
Her şeyden haberdardırخبير lütufkârdır

63) Görmedin mi, kuşkusuz Allah, gökten su indirdi de bu sayede yeryüzü yeşeriyor. Gerçekten Allah çok lütufkârdır. Her şeyden haberdardır.

و ما في ve Göklerdeفي السماوات ne varsaما O'nundurله
الغني yalnız Oلهو Allahالله hakikatenإن Veو yerdeالأرض
övgüye değerdirالحميد zengindir

64) Göklerde ve yerde ne varsa O'nundur. Ve hakikaten Allah, yalnız O zengindir, övgüye değerdir.

(*) Bu âyetler, Allah yolunda hicret eden mü'minlerle yine o yolda ölen veya şehit edilenler övülüyor; onlar için büyük mükâfatların hazırlandığı haber veriliyor. Haksız tecavüze uğrayanların, gerektiğinde misliyle karşılık vermelerinde bir sakınca olmadığı üzerinde duruluyor ve aynı tecavüzün tekrarı halinde Cenâb-ı Hakk'ın mü'minlere yardım edeceği vaad ediliyor. Arkasından Allah'ın kudretine dikkatler çekilerek gece-gündüzün birbirini izlemesi üzerinde düşünmemiz isteniliyor. Sonra do insan aklını harekete geçirip ona ön bilgi vermek üzere ilmî konulara geçiliyor.

الم تر ان ا َ سخر لكم ما فى الارض والفلك تجرى فى
البحر بامره ويمسك السماءَ انْ تقع على الارض الا باذنه ان
ا َ بالناس لرؤف رحيم (٦٥) وهو الذى احياكم ثم يميتكم
ثم يحييكم ان الانسانَ لكفور (٦٦) لكل امة جعلنا منسكًا
هم ناسكوه فلا ينازعنك فى الامر وادع الى ربك انك لعلى
هدى مستقيم (٦٧) وانْ جادلوك فقل ا ُ اعلم بما تعملونَ
(٦٨) ا ُ يحكم بينكم يوم القيمة فيما كنتم فيه
تختلفونَ (٦٩) الم تعلم ان ا َ يعلم ما فى السماء والارض
ان ذلك فى كتاب ان ذلك على ا ِ يسير (٧٠) ويعبدونَ من
دون ا ِ ما لم ينزلْ به سلطانا وما ليس لهم به علم وما
للظالمين من نصير (٧١) واذا تتلى عليهم اياتنا بينات تعرف
فى وجوه الذين كفروا المنكر يكادونَ يسطونَ بالذين يتلونَ
عليهم اياتنا قلْ افانبئكم بشر من ذلكم النار وعدها ا ُ الذين
كفروا وبئس المصير (٧٢)

أَلَم تَرى Görmedin mi أَنَّ kuşkusuz الله Allah سخر لكُم ما
eşyayı فِي الْأَرضِ yerdeki وَ ve الْفُلْكَ gemileri verdi تَجري
yüzen فِي الْبحرِ denizde بِأَمرِهِ emri uyarınca ويمسِكُ korur
السماءَ Göğü de أَنْ تَقَعَ düşmekten علَى üzerine الْأَرضِ yer إِلَّا
olmadıkça بِإِذْنِهِ kendi izni إِنَّ Çünkü الله Allah بِالناسِ
insanlara لَرءوفٌ çok şefkatli رحِيمٌ çok merhametlidir

65) Görmedin mi, kuşkusuz Allah, yerdeki eşyayı ve emri uyarınca denizde yüzen gemileri sizin hizmetinize verdi. Göğü de, kendi izni olmadıkça yer üzerine düşmekten korur. Çünkü Allah, insanlara çok şefkatli, çok merhametlidir.

و Ve هوَ O الَّذِي أَحياكُم size hayat veren ثُمَّ sonra يمِيتُكُم sizi
öldürecek ثُمَّ sonra yine يحيِيكُم diriltecek olandır إِنَّ
Gerçekten الْإِنسانَ insan لَكَفُور çok nankördür

66) Ve O, size hayat veren, sonra sizi öldürecek, sonra yine diriltecek olandır. Gerçekten insan, çok nankördür.

لِكُلِّ her أُمةٍ ümmete جعلْنَا Biz gösterdik منسكًا bir ibadet tarzı
هم oldukları نَاسِكُوهُ uygulamakta فَلَا ينَازِعنَّكَ Öyle ise onlar
seninle çekişmesinler فِي الْأَمرِ bu işte وادعُ davet et إِلَى ربكَ
Sen Rabbine إِنَّكَ Zira sen لَعلَى hakikaten هدى bir yoldasın
مستَقِيمٍ dosdoğru

67) Biz, her ümmete, uygulamakta oldukları bir ibadet tarzı gösterdik. Öyle ise onlar bu işte seninle çekişmesinler. Sen, Rabbine davet et. Zira sen, hakikaten dosdoğru bir yoldasın.

و Ve إِنْ eğer جادلُوكَ seninle münakaşaya girişirlerse فَقُلِ de
الله Allah أَعلَمُ çok iyi bilmektedir بِما تَعملُونَ yaptığınızı

68) Ve eğer seninle münakaşaya girişirlerse: "Allah yaptığınızı çok iyi bilmektedir" de.

الله Allah يحكُم hüküm verecektir بينَكُم aranızda يوم gününde
الْقِيامةِ kıyamet فِيما konulara dair كُنْتُم olduğunuz فِيهِ etmekte
تَخْتَلِفُون ihtilâf

69) Allah kıyamet gününde, ihtilâf etmekte olduğunuz konulara dair aranızda hüküm verecektir.

Mukatil der ki: Allah Tealâ bu âyet-i kerimeleri, Hz. Peygamber (a.s)'e Mi'râc gecesi yedinci semâda O, Allah Tealâ'mn huzurunda iken ve Rabbının en büyük âyetlerini gördüğünde kendisine vahyetmiştir.[401]

أَلَم Bilmez misin ki تَعلَم أَنَّ kuşkusuz الله Allah يعلَم bilir? ما
ne varsa فِي السماءِ gökte و ve فِي الْأَرضِ yerde إِنَّ Elbette ذَلِكَ bu
فِي كِتَابٍ kitapta mevcuttur إِنَّ İşte ذَلِكَ bu علَى için اللهِ Allah
يسِير çok kolaydır

70) Bilmez misin ki, kuşkusuz Allah, yerde ve gökte ne varsa bilir? Elbette bu, bir kitapta mevcuttur. İşte bu, Allah için çok kolaydır.

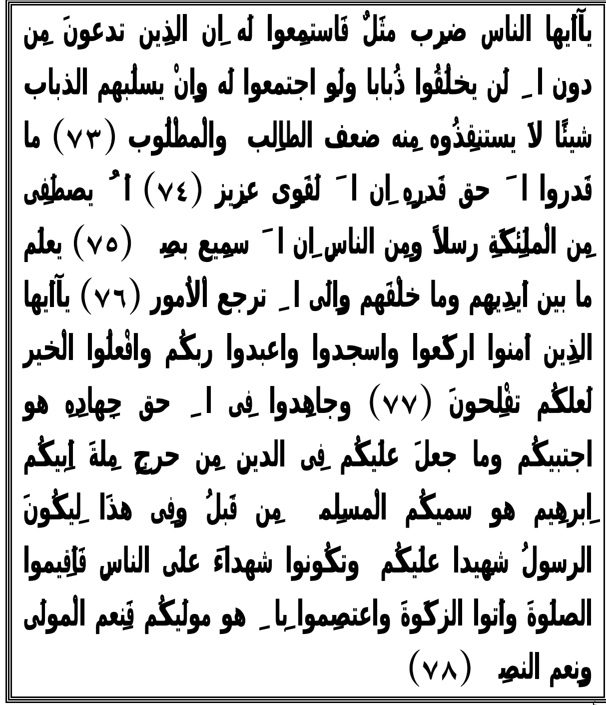
و Ve يعبدون tapıyorlar مِن دونِ bırakıp اللهِ Allah'ı ما لَم ينَزِّلْ
indirmediği بِهِ kendisine سلْطَانًا hiçbir delil وما şeylere لَيس
olmadıkları لَهم dahi بِهِ kendilerinin عِلْم hakkında bilgi sahibi
وما yoktur لِلظَّالِمِين Zalimlerin مِن نَصِيرٍ hiç yardımcısı

71) Ve Allah'ı bırakıp, kendisine hiçbir delil indirmediği, kendilerinin dahi hakkında bilgi sahibi olmadıkları şeylere tapıyorlar. Zalimlerin hiç yardımcısı yoktur.

و Ve إِذَا zaman تُتْلَى okunduğu علَيهِم kendilerine آياتُنَا
ayetlerimiz بينَاتٍ açık açık تَعرِفُ sezersin فِي وجوهِ
suratlarında الَّذِين كَفَروا kâfirlerin الْمنْكَر hoşnutsuzluk يكَادون
neredeyse يسطُون saldırırlar بِالَّذِين üzerlerine يتْلُون
okuyanların علَيهِم Onlar آياتِنَا âyetlerimizi kendilerine قُلْ De
ki أَفَأُنَبئُكُم Size bildireyim mi? بِشَر daha kötüsünü مِن ذَلِكُم
bundan النَّار Ateş وعدها onu vaadetti الله Allah الَّذِين كَفَروا
kâfirlere وبِئْس O ne kötü الْمصِير sondur

72) Ve ayetlerimiz açık açık kendilerine okunduğu zaman, kâfirlerin suratlarında hoşnutsuzluk sezersin. Onlar, kendilerine âyetlerimizi okuyanların neredeyse üzerlerine saldırırlar. De ki: Size bundan daha kötüsünü bildireyim mi? Ateş! Allah, onu kâfirlere vaad etti. O, ne kötü sondur.

(*)Bu âyetler, duygu ve düşüncelere seslenilip yönlendirme yapılırken, bu defa inkarcıların aklını harekete geçirmek için temel bilgi mahiyetinde birkaç konuya yer veriliyor. Sonra da bütün dinlerin esasta birleşmesine işaret ediliyor ve ancak fer'i meselelerde, ibâdetle ilgili konu-larda ayrıldıkları belirtiliyor. Arkasından, bu incelikleri düşünmeyip dinlerin İslâmiyetle son bulduğuna akıl erdiremiyen inkarcıların ortaya attıkları görüş ve iddiaların dünyada çözülmediği takdirde âhirette çözüleceği, hakkın bâtıldan ayırt edileceği haber veriliyor.

يأيها الناس إِلىَّ ... Eyيأيها insanlarالناس verildiضرب bir misalمثلٌ فاستمعوا şimdi onuله dinleyin إن kuşkusuz الذين تدعون Allah'ıالله bırakıp daمن دون yalvardıklarınız لن يخلقوا dahi bir sineğiذبابا yaratamazlar ولو bile اجتمعوا bir araya gelseler لهbunun için وإن يسلبهم onlardan kapsa Sinekالذباب bir شيئا şey لا يستنقذوه bunu geri de alamazlar ondanمنه âcizضعف İsteyen deالطالب والمطلوب kendinden istenen de

73) Ey insanlar! (Size) bir misal verildi; şimdi onu dinleyin: kuşkusuz Allah'ı bırakıp da yalvardıklarınız bunun için bir araya gelseler bile bir sineği dahi yaratamazlar. Sinek onlardan bir şey kapsa, bunu ondan geri de alamazlar. İsteyen de âciz, kendinden istenen de.

ما قدروا takdir edemediler Allah'ınالله hakkıylaحق قدره kadrini Hiç şüphesizإن Allahالله çok kuvvetlidirلقوي عزيز çok üstündür

74) Allah'ın kadrini hakkıyla takdir edemediler. Hiç şüphesiz Allah, çok kuvvetlidir, çok üstündür.

(*)İnsanların tek bir tanrısı bulunduğunu ikna edici biçimde ortaya koyan ve Allah'tan başkasına ibadet etmenin boş bir davranış olduğunu hatırlatan delillerden, öğüt ve uyanlardan sonra burada da, sahte tanrıların ve onlara tapanların durumunu özlü biçimde anlatan bir misal getirilmiştir. Bu temsilî anlatımda, öncelikle muhataplar bir an için, aklî muhakemelerini kısıtlayan önyargılardan ve esiri oldukları alışkanlıklardan sıyrılıp akıllarını kullanmaya, verilen örneği cankulağıyla dinlemeye davet edilmektedir. Örnek şudur: Allah'tan başka kendilerine tapılan, yalvarılan bütün varlıklar birleşseler yine de bir sinek dahi yaratamazlar, hatta onlar sineğin kapıp götürdüğünü bile geri alma kudretine sahip değildirler. Kendinden istenen âcizdir, çünkü temizliği ve bakımı için dahi başkasına muhtaçtır; isteyen de âcizdir, çünkü yalvardığı varlığın kendisine bile hayrı yoktur, o halde isteyen de eli boş kalmaya mahkûmdur.

Allahالله يصطفي seçer من الملائكة meleklerden de رسلا elçiler ومن الناس insanlardan da إن Şüphesiz Allahالله سميع işitendir بصير görendir

75) Allah meleklerden de insanlardan da elçiler seçer,. Şüphesiz Allah işitendir, görendir.

يعلم bilir ما بين أيديهم Onların önlerindekini de وما خلفهم arkalarındakini de وإلى الله Allah'a ترجع döndürülür الأمور Bütün işler

76) Onların önlerindekini de, arkalarındakini de bilir. Bütün işler Allah'a döndürülür.

(*)Geçen âyetlerle, yaratma kudretinin ancak Allah'a ait olduğu konu edildi. İlâhlaştırılan şeylerin bir sinek yaratmaya kudretlerinin yetmediği belirtilerek, Allah'ın insanlardan yana yaratıp istifade alanına getirdiği eşyayı Allah'a benzetmenin, O'na ortak koşmanın küfür ve basiretsizlik olduğuna işaret edildi. Böylece inkarcı zâlimlerin Cenâb-ı Hakk'ın kadr kıymetini anlayacak bir ruha sahip olmadıkları hatırlatılarak, hakkı ve hakikati ancak Peygamber'in (a.s.) en doğru anlamda tebliğ ettiğine işarette bulunuldu.

يأيها Ey الذين edenler آمنوا iman اركعوا Rükû edin واسجدوا secdeye kapanın واعبدوا ibadet edin ربكم Rabbinize وافعلوا الخير hayır işleyin ki لعلكم eresiniz تفلحون kurtuluşa

77) Ey iman edenler! Rükû edin; secdeye kapanın; Rabbinize ibadet edin; hayır işleyin ki kurtuluşa eresiniz.

Veو جاهدوا cihad edin في الله Allah için حق gerçekten جهاده gerektiği gibi هو O اجتباكم sizleri seçmiş و ve ما جعل عليكم üzerinize في الدين din konusunda حرج bir güçlük yüklememiştir ملة size milletine أبيكم Atanız إبراهيم İbrahim'in هو Bundan سماكم sizi adlandırdı المسلمين müslümanlar olarak من قبل daha önce de وفي هذا bunda da ليكون Taki الرسول Resul شهيدا şahid olsun عليكم size وتكونوا siz de شهداء şahidlik edesiniz على الناس insanlara karşı فأقيموا Artık dosdoğru kılın الصلاة namazı وآتوا verin الزكاة zekâtı و ve اعتصموا sarılın بالله Allah'a هو O'dur مولاكم Mevlanız فنعم İşte ne güzel المولى mevla و ve نعم ne güzel النصير yardımcı

78) Ve Allah için gerçekten gerektiği gibi cihad edin. O, sizleri seçmiş ve din konusunda sizin üzerinize bir güçlük yüklememiştir. Atanız İbrahim'in milletine (dinine). Bundan daha önce de, bunda da sizi müslümanlar olarak adlandırdı. Ta ki Resul size şahid olsun, siz de insanlara karşı şahidlik edesiniz. Artık namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin ve Allah'a sarılın. Mevlanız O'dur. İşte, ne güzel mevla ve ne güzel yardımcı.

Hac Sûresi biterken şu üç emirle noktalanıyor: Namaz, zekât ve Allah'a sımsıkı bağlanıp güvenmek.. Zira namaz kulu ilâhî huzura kavuşturur, O'nunla konuşma şerefine eriştirir. Zekât onun sadakatini ortaya koyup toplumun kopmaz bir parçası bulunduğunu ve yalnız kendisi için değil, toplum içinde çalıştığını isbatlar. Allah'a sımsıkı bağlanıp güvenmek ise, insanı kulluk mertebesinin doruğuna yükseltir.

23 MÜ'MİNUN SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 23. sûresi. 118 âyet, 1840 kelime ve 4840 harften ibarettir. Kûfeliler'in dışındakiler, 117 ayet olduğu görüşündedirler. Mekkî sûrelerden olup, Enbiyâ sûresinden sonra nâzil olmuştur. Adını ilk ayetinde geçen Allah'a iman edenler anlamındaki "el-Mü'minûn" kelimesinden almıştır.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

müminlerالْمُؤْمِنُونَ kurtuluşa ermiştirأَفْلَحَ Gerçektenقَدْ

1) Gerçekten müminler kurtuluşa ermiştir;

namazlarındaصَلَاتِهِمْ içindedirlerفِي Onlarهُمْ kiالَّذِينَ huşû خَاشِعُونَ

2) Onlar ki, namazlarında huşû içindedirler;

Efendimiz (a.s.) namazda sakalıyla oynayan bir adam gördü. Buyurdu ki: "Eğer bunun kalbi huşu dolu olsaydı azaları da huşu ile dolardı."[402]

مُعْرِضُونَ yararsız şeylerdenعَنِ اللَّغْوِ onlarهُمْ kiالَّذِينَ Ve و yüz çevirirler

3) Ve onlar ki, yararsız şeylerden yüz çevirirler;

verirlerفَاعِلُونَ zekâtıلِلزَّكَاةِ onlarهُمْ kiالَّذِينَ Ve و

4) Ve onlar ki, zekâtı verirler;

korurlarحَافِظُونَ iffetleriniلِفُرُوجِهِمْ onlarهُمْ kiالَّذِينَ Ve و

5) Ve onlar ki, iffetlerini korurlar;

sahip مَا مَلَكَتْ veyaأَوْ eşleriأَزْوَاجِهِمْ عَلَى Ancak hariçإِلَّا değillerdirغَيْرُ Kuşkusuz onlarفَإِنَّهُمْ ellerininأَيْمَانُهُمْ olduğu kınanmışمَلُومِينَ

6) Ancak eşleri veya ellerinin sahip olduğu (câriyeleri) hariç. Kuşkusuz onlar kınanmış değillerdir.

ذَلِكَ bunun ötesineوَرَاءَ gitmek isterseابْتَغَى Her kimفَمَنِ haddi aşanالْعَادُونَ kimselerdirهُمْ bunlarأُولَئِكَ işteفَ

7) Her kim bunun ötesine gitmek isterse, işte bunlar, haddi aşan kimselerdir.

عَهْدِهِمْ ve و emanetlerineلِأَمَانَاتِهِمْ onlarهُمْ kiالَّذِينَ Veو riayet ederlerرَاعُونَ ahidlerine

8) Ve onlar ki, emanetlerine ve ahidlerine riayet ederler;

يُحَافِظُونَ namazlarınaعَلَى صَلَوَاتِهِمْ onlarهُمْ kiالَّذِينَ Ve و devam ederler

9) Ve onlar ki, namazlarına devam ederler.

vâris olacaklardırالْوَارِثُونَ asıl bunlarهُمْ İşteأُولَئِكَ

10) İşte, asıl bunlar vâris olacaklardır;

Peygamber (a.s)'a vahiy indirildiğinde yüzünün yakınlarında arı vızıltısı gibi bir ses işitilirdi. Bir gün ona vahiy indirildi, biz de bir süre onun yanında durduk. Sonra üzerinden vahiy hali geçti, kıbleye döndü, ellerini kaldırıp dedi ki: "Allah'ım üzerimizdeki nimetlerini arttır, üzerimizdeki nimetlerinden bir şey eksiltme. Bizi razı kıl ve bizden de razı ol. -Sonra şöyle buyurdu:- Bana on âyet-i kerîme indirildi ki, onları gereği gibi uygulayan bir kimse cennete girer. Mü'minun suresinin bu on âyet-i kerime sona erinceye kadar okudu.[403]

فِيهَا buهُمْ Firdevs'eالْفِرْدَوْسَ vâris olanيَرِثُونَ kimselerالَّذِينَ ebedî kalıcıdırlarخَالِدُونَ orada

11) Firdevs'e vâris olan bu kimseler, orada ebedî kalıcıdırlar.

süzme مِنْ سُلَالَةٍ insanıالْإِنْسَانَ biz yarattıkخَلَقْنَا Andolsunوَلَقَدْ çamurdanمِنْ طِينٍ bir

12) Andolsun biz insanı, süzme bir çamurdan yarattık.

سورة المؤمنون (٢٣)

بِسمِ اللهِ الرحمن الرحِيم

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ (١) الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ (٢)
وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ (٣) وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ
فَاعِلُونَ (٤) وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ (٥) إِلَّا عَلَى
أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ (٦) فَمَنِ
ابْتَغَى وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ (٧) وَالَّذِينَ هُمْ
لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ (٨) وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَوَاتِهِمْ
يُحَافِظُونَ (٩) أُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ (١٠) الَّذِينَ يَرِثُونَ
الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (١١) وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ
سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ (١٢) ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَكِينٍ (١٣) ثُمَّ
خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا
فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ
الْخَالِقِينَ (١٤) ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيِّتُونَ (١٥) ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ (١٦) وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا
عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ (١٧)

bir قَرَارٍ فِي nutfe halineنُطْفَةً onu getirdikجَعَلْنَاهُ Sonraثُمَّ sağlamمَكِينٍ karargâhta

13) Sonra onu sağlam bir karargâhta nutfe haline getirdik.

Peşindenفَخَلَقْنَا alakaعَلَقَةً nutfeyiالنُّطْفَةَ yaptıkخَلَقْنَا Sonraثُمَّ فَخَلَقْنَا bir parçacık et haline soktukمُضْغَةً alakayıالْعَلَقَةَ فَكَسَوْنَا kemiklere عِظَامًا bu bir parçacık etiالْمُضْغَةَ ardında أَنْشَأْنَاهُ Sonraثُمَّ etle kapladıkلَحْمًا bu kemikleriالْعِظَامَ çevirdik pek فَتَبَارَكَ başkaآخَرَ bir yaratışlaخَلْقًا onu meydana getirdik Yapıp الْخَالِقِينَ en güzeli olanأَحْسَنُ Allahاللهُ yücedir yaratanların

14) Sonra nutfeyi alaka yaptık. Peşinden alakayı, ardında bir parçacık et haline soktuk; bu bir parçacık eti kemiklere çevirdik; bu kemikleri etle kapladık. Sonra onu başka bir yaratılışla meydana getirdik. Yapıp yaratanların en güzeli olan Allah pek yücedir.

لَمَيِّتُونَ bununذَلِكَ ardındanبَعْدَ muhakkak ki sizإِنَّكُمْ Sonraثُمَّ elbet öleceksiniz

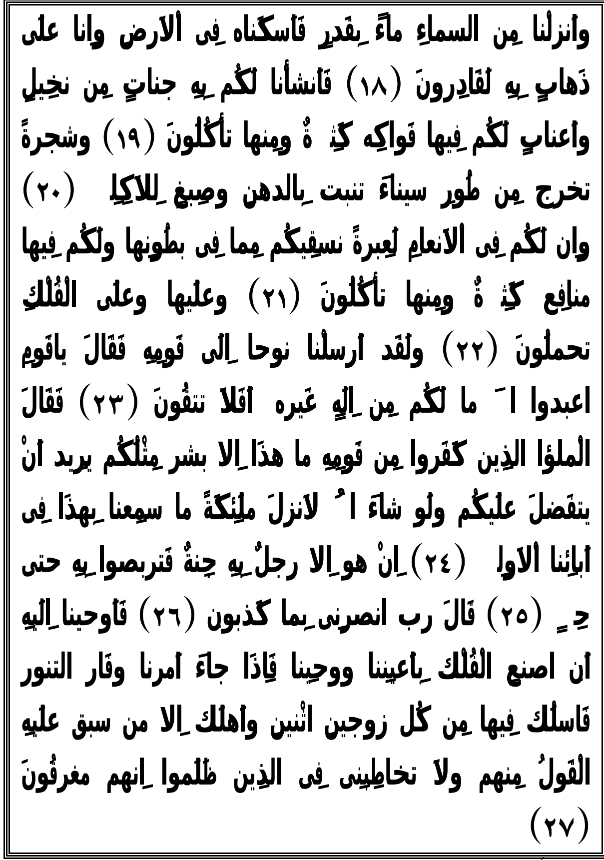
15) Sonra, muhakkak ki siz, bunun ardından elbet öleceksiniz.

kıyametالْقِيَامَةِ günündeيَوْمَ şüphesiz sizlerإِنَّكُمْ Sonra daثُمَّ tekrar diriltileceksinizتُبْعَثُونَ

16) Sonra da şüphesiz, sizler kıyamet gününde tekrar diriltileceksiniz.

سَبْعَ sizin üstünüzdeفَوْقَكُمْ biz yarattıkخَلَقْنَا Andolsunوَلَقَدْ yaratmaktanعَنِ الْخَلْقِ biz değilizمَا كُنَّا Veو yolطَرَائِقَ yedi habersizغَافِلِينَ

17) Andolsun biz, sizin üstünüzde yedi yol yarattık. Ve biz yaratmaktan habersiz değiliz.

و Ve أَنزَلْنَا indirip مِنَ السَّمَاءِ gökten مَاءً su بِقَدَرٍ uygun bir ölçüde فَأَسْكَنَّاهُ onu durdurduk فِي الْأَرْضِ arzda و Ve إِنَّا elbet bizim عَلَى ذَهَابٍ gidermeye de بِهِ onu لَقَادِرُونَ gücümüz yeter

18) Ve gökten uygun bir ölçüde su indirip onu arzda durdurduk. Ve bizim onu gidermeye de elbet gücümüz yeter.

فَأَنشَأْنَا لَكُم Böylece onun بِهِ sayesinde sizin meydana getirdik جَنَّاتٍ bahçeleri مِن نَخِيلٍ hurma و ve أَعْنَابٍ üzüm bağları لَكُمْ فِيهَا Bunlarda sizin için فَوَاكِهُ meyveler vardır كَثِيرَةٌ birçok و ve مِنْهَا siz onlardan تَأْكُلُونَ yersiniz

19) Böylece onun sayesinde sizin yararınıza hurma bahçeleri ve üzüm bağları meydana getirdik. Bunlarda sizin için birçok meyveler vardır ve siz onlardan yersiniz.

و Ve شَجَرَةً bir ağaç تَخْرُجُ yetişen daha meydana getirdik ki مِن طُورِ Tûr-i سَيْنَاءَ Sînâ'da da تَنبُتُ bu ağaç بِالدُّهْنِ ekmeğine وَصِبْغٍ hem yağ لِّلْآكِلِينَ hem de yiyenlerin katık verir

20) Ve Tûr-i Sînâ'da da yetişen bir ağaç daha meydana getirdik ki, bu ağaç hem yağ hem de yiyenlerin ekmeğine katık verir.

و Ve إِنَّ elbette لَكُمْ sizin için فِي الْأَنْعَامِ hayvanlarda لَعِبْرَةً ibretler vardır نُّسْقِيكُم size içiririz مِّمَّا فِي بُطُونِهَا Onların karınlarındakinden وَلَكُمْ sizin için فِيهَا Onlarda مَنَافِعُ faydalar كَثِيرَةٌ birçok daha vardır و ve مِنْهَا onlardan da تَأْكُلُونَ yersiniz

21) Ve hayvanlarda sizin için elbette ibretler vardır. Onların karınlarındakinden (sütlerinden) size içiririz. Onlarda sizin için birçok faydalar daha vardır; ve onlardan da yersiniz.

و Ve عَلَيْهَا onların üzerinde و ve عَلَى üzerinde الْفُلْكِ gemilerin تُحْمَلُونَ taşınırsınız

22) Ve onların üzerinde ve gemilerin üzerinde taşınırsınız.

وَلَقَدْ Andolsun ki أَرْسَلْنَا gönderdik نُوحًا Nuh'u إِلَى قَوْمِهِ kavmine فَقَالَ dedi يَا قَوْمِ Ey kavmim اعْبُدُوا kulluk edin اللَّهَ Allah'a مَا yoktur لَكُم Sizin için مِّنْ إِلَٰهٍ ilah غَيْرُهُ O'ndan başka أَفَلَا mısınız? تَتَّقُونَ Hâla sakınmaz

23) Andolsun ki, Nuh'u kavmine gönderdik: Ey kavmim! Allah'a kulluk edin. Sizin için O'ndan başka bir ilah yoktur. Hâla sakınmaz mısınız? dedi.

فَقَالَ şöyle dediler الْمَلَأُ ileri gelenleri الَّذِينَ كَفَرُوا inkarcı مِن قَوْمِهِ Kavminin مَا bir şey değildir هَٰذَا Bu إِلَّا başka بَشَرٌ beşer مِّثْلُكُمْ tıpkı sizin gibi يُرِيدُ istiyor أَن يَتَفَضَّلَ hâkim olmaktan عَلَيْكُمْ Size üstün و ve لَوْ Eğer شَاءَ isteseydi اللَّهُ Allah لَأَنزَلَ muhakkak ki gönderirdi مَلَائِكَةً melekler مَّا سَمِعْنَا duymadık بِهَٰذَا böyle bir şey فِي آبَائِنَا Biz atalarımızdan الْأَوَّلِينَ geçmişteki

24) Kavminin inkarcı ileri gelenleri şöyle dediler: "Bu, tıpkı sizin gibi bir beşer olmaktan başka bir şey değildir. Size üstün ve hâkim olmak istiyor. Eğer Allah isteseydi, muhakkak ki melekler gönderirdi. Biz geçmişteki atalarımızdan böyle bir şey duymadık."

إِنْ هُوَ Bu bir إِلَّا yalnızca رَجُلٌ adamdır بِهِ kendisinde جِنَّةٌ delilik bulunan فَتَرَبَّصُوا katlanıp bekleyin bakalım بِهِ Öyle ise ona حَتَّىٰ kadar حِينٍ bir süreye

25) "Bu, yalnızca kendisinde delilik bulunan bir adamdır. Öyle ise, bir süreye kadar ona katlanıp bekleyin bakalım."

قَالَ dedi رَبِّ Rabbim انصُرْنِي bana yardım et بِمَا karşı كَذَّبُونِ beni yalanlamalarına

26) Rabbim! dedi, beni yalanlamalarına karşı bana yardım et!

فَأَوْحَيْنَا şöyle vahyettik إِلَيْهِ Bunun üzerine ona أَنِ اصْنَعِ yap الْفُلْكَ gemiyi بِأَعْيُنِنَا Gözlerimizin önünde و ve وَحْيِنَا bildirdiğimiz şekilde فَإِذَا zaman جَاءَ gelip de أَمْرُنَا Bizim emrimiz وَفَارَ sular coşup التَّنُّورُ yükselmeye başladığı فَاسْلُكْ al فِيهَا oraya مِن كُلٍّ her زَوْجَيْنِ cinsten eşler halinde اثْنَيْنِ iki tane و ve أَهْلَكَ aileni إِلَّا dışındaki مَن kendisi سَبَقَ daha önce عَلَيْهِ aleyhinde الْقَوْلُ hüküm verilmiş مِنْهُمْ olanların وَلَا تُخَاطِبْنِي bana hiç yalvarma فِي الَّذِينَ konusunda ظَلَمُوا Zulmetmiş olanlar إِنَّهُم Zira onlar kesinlikle مُّغْرَقُونَ boğulacaklardır

27) Bunun üzerine ona şöyle vahyettik: Gözlerimizin önünde ve bildirdiğimiz şekilde gemiyi yap. Bizim emrimiz gelip de sular coşup yükselmeye başladığı zaman her cinsten eşler halinde iki tane ve bir de, içlerinden, daha önce kendisi aleyhinde hüküm verilmiş olanların dışındaki aileni oraya (gemiye) al. Zulmetmiş olanlar konusunda bana hiç yalvarma! Zira onlar kesinlikle boğulacaklardır.

فَإِذَا zamanlı اسْتَوَيْتَ yerleştiğin أَنْتَ Sen وَمَن birlikte مَعَكَ
عَلَى الْفُلْكِ gemiye فَقُلْ de الْحَمْدُ hamdolsun لِلَّهِ
Allah'a الَّذِي نَجَّانَا Bizi kurtaran مِنَ الْقَوْمِ topluluğundan
الظَّالِمِينَ zalimler

28) Sen, yanındakilerle birlikte gemiye yerleştiğin zaman: "Bizi zalimler topluluğundan kurtaran Allah'a hamdolsun" de.

و Ve قُلْ de ki رَبِّ Rabbim أَنْزِلْنِي Beni indir مُنْزَلًا bir yere
مُبَارَكًا bereketli و Ve أَنْتَ sen خَيْرُ en hayırlısısın الْمُنْزِلِينَ
iskân edenlerin

29) Ve de ki: Rabbim! Beni bereketli bir yere indir. Ve sen, iskân edenlerin en hayırlısısın.

إِنَّ Şüphesiz فِي ذَٰلِكَ bunda لَآيَاتٍ birtakım ibretler vardır و
Ve إِنْ كُنَّا hakikaten biz لَمُبْتَلِينَ deneriz

30) Şüphesiz bunda birtakım ibretler vardır. Ve hakikaten biz deneriz.

ثُمَّ Sonra أَنْشَأْنَا meydana getirdik مِنْ بَعْدِ ardından هِمْ onların
قَرْنًا nesil آخَرِينَ bir başka

31) Sonra onların ardından bir başka nesil meydana getirdik.

فَأَرْسَلْنَا gönderdik فِيهِمْ Onlar arasından رَسُولًا bir peygamber
مِنْهُمْ kendilerine أَنِ اعْبُدُوا kulluk edin اللَّهَ Allah'a مَا yoktur
لَكُمْ Sizin مِنْ إِلَٰهٍ ilahınız غَيْرُهُ O'ndan başka أَفَلَا تَتَّقُونَ Hâla
sakınmaz mısınız?

32) Onlar arasından kendilerine: "Allah'a kulluk edin. Sizin O'ndan başka bir ilahınız yoktur. Hâla sakınmaz mısınız?" bir peygamber gönderdik.

و Ve قَالَ dediler الْمَلَأُ varlıklı kişiler مِنْ قَوْمِهِ onun
kavminden الَّذِينَ كَفَرُوا kâfir olup وَكَذَّبُوا yalanlayan بِلِقَاءِ
ulaşmayı الْآخِرَةِ ahirete و ve أَتْرَفْنَاهُمْ kendilerine refah
verdiğimiz فِي الْحَيَاةِ hayatında الدُّنْيَا dünya مَا هَٰذَا Bu إِلَّا
sadece بَشَرٌ bir insandır مِثْلُكُمْ sizin gibi يَأْكُلُ yer مِمَّا تَأْكُلُونَ
yediğinizden مِنْهُ sizin وَيَشْرَبُ içer مِمَّا sizin تَشْرَبُونَ
içtiğinizden

33) Ve onun kavminden, kâfir olup ahirete ulaşmayı yalanlayan ve dünya hayatında kendilerine refah verdiğimiz varlıklı kişiler: "Bu, dediler, sadece sizin gibi bir insandır; sizin yediğinizden yer, sizin içtiğinizden içer."

و Ve لَئِنْ gerçekten أَطَعْتُمْ itaat ederseniz بَشَرًا bir beşere مِثْلَكُمْ
sizin gibi إِنَّكُمْ kuşkusuz siz إِذًا herhalde لَخَاسِرُونَ ziyan
edersiniz

34) "Ve gerçekten, sizin gibi bir beşere itaat ederseniz, kuşkusuz siz herhalde ziyan edersiniz."

أَيَعِدُكُمْ mı vaad ediyor? أَنَّكُمْ Size إِذَا zamanlı مِتُّمْ öldüğünüz
وَكُنْتُمْ geldiğiniz تُرَابًا toprak و ve عِظَامًا kemik yığını haline
أَنَّكُمْ mutlak surette sizin مُخْرَجُونَ çıkarılacağınızı

35) "Size, öldüğünüz, toprak ve kemik yığını haline geldiğiniz zaman, mutlak surette sizin çıkarılacağınızı mı vaad ediyor?"

هَيْهَاتَ çok uzak هَيْهَاتَ gerçekten uzak لِمَا şey تُوعَدُونَ Size
vaad edilen

36) "Size vaad edilen şey, gerçekten uzak, çok uzak."

فَإِذَا استويت انت ومن معك على الْفُلْكِ فَقُل الحمد لِلهِ
الذى نجينا مِن الْقومِ الظالِمِ (٢٨) وقُلْ رب أنزلِنى منزلاً
مباركًا وانت خير الْمنزلِ (٢٩) اِن فِى ذَلك لاياتٍ وانْ كُنا
لَمبتلِ (٣٠) ثُم انشأنا مِن بعدِهِم قَرنا اخرين (٣١) فَارسلنا
فِيهم رسولاً مِنهم أن اعبدوا الله ما لكُم مِن اِلهٍ غَيره أفَلا
تتقُونَ (٣٢) وقالَ الْملأُ مِن قومِهِ الذِين كفَروا وكذبوا بِلِقاءِ
الاخِرةِ واترفْناهم فِى الحيوةِ الدنيا ما هذَا اِلا بشر مِثْلُكم
يأكُلُ مِما تأكلُونَ مِنه ويشرب مِما تشربونَ (٣٣) ولئِن
اطَعتم بشرا مِثْلكم اِنكم اِذًا لخاسِرونَ (٣٤) ايعدكُم انكُم
اِذَا مِتم وكُنتم ترابا وعِظَاما انكُم مخرجونَ (٣٥) هيهات
هيهات لِما توعدونَ (٣٦) اِنْ هِى اِلا حياتنا الدنيا نموت
ونحيا وما نحن بِمبعوثِين (٣٧) اِنْ هو اِلا رجلٌ اِفْترى على
الله كَذِبا وما نحن له بِمؤمِنِين (٣٨) قالَ رب انصرنى بِما
كَذبون (٣٩) قالَ عما قَلِيلٍ ليصبِحن نادِمِين (٤٠) فَاخذَتهم
الصيحةُ بِالحق فَجعلناهم غُثَاءً فبعدا لِلقومِ الظالِمِين (٤١) ثُم
انشأنا مِن بعدِهِم قُرونا اخرين (٤٢)

إِنْ şu هِيَ إِلَّا ancak حَيَاتُنَا Hayat ibarettir الدُّنْيَا dünya
hayatımızdan نَمُوتُ ölürüz وَنَحْيَا yaşarız وَمَا نَحْنُ biz değiliz
بِمَبْعُوثِينَ bir daha diriltilecek de

37) "Hayat, ancak şu dünya hayatımızdan ibarettir. ölürüz, yaşarız; biz bir daha diriltilecek de değiliz."

إِنْ bir kimsedir هُوَ Bu إِلَّا sadece رَجُلٌ adam افْتَرَىٰ uyduran
عَلَى hakkında اللَّهِ Allah كَذِبًا yalan وَمَا değiliz نَحْنُ biz لَهُ ona
بِمُؤْمِنِينَ inanacak

38) "Bu adam, sadece Allah hakkında yalan uyduran bir kimsedir; biz ona inanacak değiliz."

قَالَ dedi رَبِّ Rabbim انْصُرْنِي bana yardımcı ol بِمَا karşılık
كَذَّبُونِ beni yalanlamalarına

39) Rabbim! Beni yalanlamalarına karşılık bana yardımcı ol! dedi.

قَالَ Allah şöyle buyurdu عَمَّا قَلِيلٍ Pek yakında لَيُصْبِحُنَّ onlar
mutlaka نَادِمِينَ pişman olacaklar

40) Allah şöyle buyurdu: Pek yakında onlar mutlaka pişman olacaklar.

فَأَخَذَتْهُمُ Nitekim yakalayıverdi الصَّيْحَةُ vukuu korkunç bir ses
بِالْحَقِّ kaçınılmaz olan فَجَعَلْنَاهُمْ Kendilerini çevirdik غُثَاءً
süprüntüsüne sel hemen فَبُعْدًا cehenneme canı لِلْقَوْمِ
topluluğunun الظَّالِمِينَ Zalimler

41) Nitekim, vukuu kaçınılmaz olan korkunç bir ses yakalayıverdi onları! Kendilerini hemen sel süprüntüsüne çevirdik. Zalimler topluluğunun canı cehenneme!

ثُمَّ Sonra أَنْشَأْنَا getirdik مِنْ بَعْدِ ardından هِمْ onların قُرُونًا
nesiller آخَرِينَ başka

42) Sonra onların ardından başka nesiller getirdik.

ما تسبق من أمة أجلها وما يستأخرون (٤٣) ثم أرسلنا
رسلنا تترا كلما جاء أمة رسولها كذبوه فأتبعنا بعضهم بعضا
وجعلناهم أحاديث فبعدا لقوم لا يؤمنون (٤٤) ثم أرسلنا
موسى وأخاه هرون بآياتنا وسلطان مبين (٤٥) إلى فرعون
وملإيه فاستكبروا وكانوا قوما عالين (٤٦) فقالوا أنؤمن
لبشرين مثلنا وقومهما لنا عابدون (٤٧) فكذبوهما فكانوا
من المهلكين (٤٨) ولقد آتينا موسى الكتاب لعلهم يهتدون
(٤٩) وجعلنا ابن مريم وأمه آية وآويناهما إلى ربوة ذات
قرار ومعين (٥٠) يا أيها الرسل كلوا من الطيبات واعملوا
صالحا إني بما تعملون عليم (٥١) وإن هذه أمتكم أمة
واحدة وأنا ربكم فاتقون (٥٢) فتقطعوا أمرهم بينهم زبرا
كل حزب بما لديهم فرحون (٥٣) فذرهم في غمرتهم حتى
حين (٥٤) أيحسبون أنما نمدهم به من مال وبنين (٥٥)
نسارع لهم في الخيرات بل لا يشعرون (٥٦) إن الذين هم
من خشية ربهم مشفقون (٥٧) والذين هم بآيات ربهم
يؤمنون (٥٨) والذين هم بربهم لا يشركون (٥٩)

وما eceliniأجلها Hiçbir ümmetمن أمة öne alabilirتسبق neما
erteleyebilirيستأخرون ne de

43) Hiçbir ümmet, ecelini ne öne alabilir, ne de erteleyebilir.

تترى peygamberlerimiziرسلنا biz gönderdikأرسلنا Sonraثم
Herhangi bir أمة geldiğiما جاء her defasındaكل peyderpey
onlar yalanladılarكذبوه peygamberlerininرسولها ümmete
و biriبعضا onları biriبعضهم biz de ardından yok ettikفأتبعنا
فبعدا ibret hikâyelerineأحاديث onları dönüştürdükجعلناهم ve
Artık iman etmeyenيؤمنون لا kavminلقوم canı cehenneme

44) Sonra biz peyderpey peygamberlerimizi gönderdik. Herhangi bir ümmete peygamberlerinin geldiği her defasında, onlar yalanladılar; biz de onları biri biri ardından yok ettik ve onları ibret hikâyelerine dönüştürdük. Artık iman etmeyen kavmin canı cehenneme.

kardeşiأخاه ve و Musaموسى gönderdikأرسلنا Sonraثم
bir fermanlaسلطان ve و âyetlerimizleبآياتنا Harun'uهارون
apaçıkمبين

45) Sonra âyetlerimizle ve apaçık bir fermanla Musa ve kardeşi Harun'u gönderdik.

فاستكبروا ileri gelenlerine deملإيه ve و Firavun'aإلى فرعون
bir kavimقوما oldularكانوا ve و Onlar ise kibire kapıldılar
ululuk taslayanعالين

46) Firavun'a ve ileri gelenlerine de. Onlar ise kibire kapıldılar ve ululuk taslayan bir kavim oldular.

bu iki لبشرين inanır mıyız?أنؤمن Bu yüzden dediler kiفقالوا
عابدون bizeلنا Kavimleriوقومهما bizim gibi olanمثلنا adama
kölelik ederken

47) Bu yüzden dediler ki: Kavimleri bize kölelik ederken, bizim gibi olan bu iki adama inanır mıyız?

bu sebeple oldularفكانوا Böylece onlarıهما yalanladılar فكذبو
helâk edilenlerdenمن المهلكين

48) Böylece onları yalanladılar, bu sebeple helâk edilenlerden oldular.

Kitab'ıالكتاب Musa'yaموسى biz verdikآتينا Andolsunولقد
yola gelirler diyeيهتدون belki onlarلعلهم

49) Andolsun biz Musa'ya, belki onlar yola gelirler diye, Kitab'ı verdik.

annesini أمه ve و Meryemمريم oğlunuابن kıldıkجعلنا Veو
ذات tepeyeربوة إلى yerleştirdikآويناهما bir alâmetآية de
suyu bulunanمعين yerleşmeye قرار elverişli

50) Ve Meryem oğlunu ve annesini de bir alâmet kıldık; onları, yerleşmeye elverişli, suyu bulunan tepeye yerleştirdik.

Temiz olan من الطيبات yiyinكلوا Peygamberالرسل Eyيا أيها
بما Ben sizinإني güzelصالحا işler yapınواعملوا şeylerden
hakkıyle bilmekteyimعليم yaptıklarınızıتعملون

51) "Ey Peygamber! Temiz olan şeylerden yiyin; güzel işler yapın. Ben sizin yaptıklarınızı hakkıyle bilmekteyim."

ümmet أمة sizin ümmetinizdirأمتكم buهذه şüphesizإن Veو
فاتقوني sizin Rabbinizimربكم ben deأنا bir tekواحدة olarak
Öyle ise benden sakının

52) "Ve şüphesiz bu bir tek ümmet olarak sizin ümmetinizdir; ben de sizin Rabbinizim. Öyle ise benden sakının."

parça زبرا aralarındakiبينهم işleriniأمرهم Ne var kiفتقطعوا
لديهم ileبما Her gurupحزب bütünكل parça böldüler
sevinirlerفرحون kendilerinde bulunan

53) Ne var ki aralarındaki bütün işlerini parça parça böldüler. Her gurup kendilerinde bulunan ile sevinirler.

sapıklıkları في غمرتهم Şimdi sen onlarıهم başbaşa bırakذر
bir zamanaحين kadarحتى ile

54) Şimdi sen onları bir zamana kadar gaflet, sapıklıkları ile başbaşa bırak!

من onlaraبه verdiğimiz نمدهم أنما Sanıyorlar mı kiأيحسبون
oğullar ileبنين ve و servetمال

55) Sanıyorlar mı ki, onlara verdiğimiz servet ve oğullar ile.

faydalar في الخيرات Kendilerineلهم can atıyoruz? نسارع
onlar farkına varamıyorlarيشعرون لا Hayırبل sağlamak için

56) Kendilerine faydalar sağlamak için can atıyoruz? Hayır, onlar farkına varamıyorlar.

ربهم saygıdan dolayıمن خشية onlarهم الذين Kuşkusuzإن
kötülükten sakınanlarمشفقون Rablerine olan

57) Kuşkusuz onlar Rablerine olan saygıdan dolayı kötülükten sakınanlar;

يؤمنون Rablerininربهم âyetlerineبآيات onlarهم الذين Veو
inananlar

58) Ve onlar Rablerinin âyetlerine inananlar;

ortak يشركون لا Rablerineبربهم onlarهم الذين Veو
tanımayanlar

59) Ve onlar Rablerine ortak tanımayanlar;

والذين يؤتونَ ما اتوا وقُلوبهم وجِلةٌ انهم اِلى ربهم راجعونَ
(٦٠) اُولئك يسارعونَ فِى الخيراتِ وهم لها سابِقُونَ (٦١)
ولا نكلف نفْسا اِلا وسعها ولدينا كِتاب ينطِق بِالْحق وهم لا
يظلمونَ (٦٢) بلْ قُلوبهم فِى غمرةٍ مِن هذا ولهم اعمالٌ مِن
دون ذَلك هم لها عامِلونَ (٦٣) حتى اِذَا اخذْنا مترفيهم
بِالعذابِ اِذَا هم يجئرونَ (٦٤) لا تجئروا اليوم اِنكم مِنا لا
تنصرونَ (٦٥) قَد كانت اياتِى تتلى عليكم فَكنتم على
اعقابِكم تنكِصونَ (٦٦) مستكبِرين بِهِ سامِرا تهجرونَ
(٦٧) افَلم يدبروا القَولَ ام جاءَ هم ما لم يأتِ اباءَ هم
الاولِ (٦٨) ام لم يعرفُوا رسولهم فَهم له منكِرونَ (٦٩)
ام يقُولونَ بِهِ جِنةٌ بلْ جاءَ هم بِالحق واكثَرهم لِلحق كارهونَ
(٧٠) ولو اتبع الحق اهواءَ هم لفَسدتِ السموات والارض
ومن فِيهن بلْ اتيناهم بِذِكْرِهم فَهم عن ذِكْرِهم معرضونَ
(٧١) ام تسئلهم خرجا فَخراج ربك خير وهو خير الرازِقِين
(٧٢) وانك لَتدعوهم اِلى صِراطٍ مستقيمٍ (٧٣) وان الذِين
لا يؤمِنونَ بِالاخِرةِ عن الصراطِ لناكِبونَ (٧٤)

yapmakta oldukları işleri آتَوا ما yapanlar يؤْتُون الذِين Ve و
وقُلُوبهم kalpleri وجِلَةٌ çarparak أَنهم kuşkusuz onlar إِلَى ربهم Rablerine راجِعون dönecekleri için

60) Ve kuşkusuz onlar Rablerine dönecekleri için yapmakta oldukları işleri kalpleri çarparak yapanlar;

أُولَئِك İşte onlar يسارعون koşuşurlar فِي الْخَيراتِ iyiliklere و ve هم onlar لها سابِقُون öncü olanlardır

61) İşte onlar, iyiliklere koşuşurlar ve onlar öncü olanlardır.

و Ve لا نُكَلِّفُ yükümlü kılmayız نَفْسا hiçkimseyi إِلا ile başkası وسعها gücünün yettiğinden ولَدينَا Nezdimizde كِتَاب bir kitap ينطِق söyleyen بِالْحق hakkı و ve هم onlar لا يظْلَمون haksızlığa uğratılmazlar

62) Ve biz hiçkimseyi gücünün yettiğinden başkası ile yükümlü kılmayız. Nezdimizde hakkı söyleyen bir kitap vardır ve onlar haksızlığa uğratılmazlar.

بلْ Hayır قُلُوبهم onların kalpleri فِي içindedir غَمرةٍ cehâlet مِن bu hususta هذَا ولَهم Ayrıca onların أَعمالٌ birtakım işleri مِن دون bundan öte ذَلِك vardır ki هم onlar لَها bu işleri yapar عامِلُون dururlar

63) Hayır, onların kalpleri bu hususta cehâlet içindedir. Ayrıca onların bundan öte birtakım işleri vardır ki, onlar bu işleri yapar dururlar.

حتى En nihayet إِذَا zaman أَخَذْنَا uğrattığımız مترفِيهِم bolluk içinde olanlarını بِالْعذَابِ azaba إِذَا kil bakarsın هم onlar يجأَرون feryadı basarlar

64) En nihayet, bolluk içinde olanlarını azaba uğrattığımız zaman, bakarsın ki onlar feryadı basarlar.

لَا تَجأَروا boşuna sızlanmayın الْيوم Bugün إِنكُم Zira siz مِنا bizden لَا تُنصرون yardım göremeyeceksiniz

65) Bugün boşuna sızlanmayın. Zira siz bizden yardım göremeyeceksiniz.

قَد Çünkü كَانَتْ da آياتِي âyetlerim تُتْلَى okunurdu علَيكُم size فَكُنتُم oldunuz علَى أَعقَابِكُم döner تَنكِصون gerisin geriye

66) Çünkü âyetlerim size okunurdu da gerisin geriye döner oldunuz.

مستَكْبِرِين ululanırdınız بِهِ Orada سامِرا ulu-orta söylenirdiniz تَهجرون geceleyin de

67) Orada ululanırdınız, geceleyin de ulu-orta söylenirdiniz.

أَفَلَم mi? يدبروا hiç düşünmediler الْقَولَ bu sözü Onlar أَم Yoksa جاءهم kendilerine gelmeyen ما لَم يأْتِ bir şey mi آباءهم geçmişteki atalarına الْأَولِين daha önce geldi?

68) Onlar bu sözü hiç düşünmediler mi? Yoksa kendilerine, daha önce geçmişteki atalarına gelmeyen bir şey mi geldi?

أَم Yoksa لَم يعرِفُوا da henüz tanımadılar رسولَهم Peygamberlerini فَهم bu yüzden mi لَه onu منكِرون inkâr ediyorlar?

69) Yoksa Peygamberlerini henüz tanımadılar da bu yüzden mi onu inkâr ediyorlar?

أَم Yoksa يقُولُون söylüyorlar? بِهِ onda جِنةٌ bir cinnet olduğunu mu بلْ Hayır جاءهم o kendilerine getirmiştir بِالْحق hakkı وأَكْثَرهم Onların çoğu ise لِلْحق haktan كَارِهون hoşlanmamaktadırlar

70) Yoksa onda bir cinnet olduğunu mu söylüyorlar? Hayır; o, kendilerine hakkı getirmiştir. Onların çoğu ise haktan hoşlanmamaktadırlar.

و Ve لَوِ eğer اتَّبع uysaydı الْحق hak أَهواءهم onların kötü isteklerine لَفَسدتِ bozulur giderdi السماوات gökler و ve الْأَرض yer ile ومن bunlarda فِيهِن bulunanlar بلْ Hayır أَتَينَاهم biz getirdik بِذِكْرِهِم zikri فَهم fakat onlar عن ذِكْرِهِم bu zikirden معرِضون sırt çevirdiler

71) Ve eğer hak, onların kötü isteklerine uysaydı, mutlaka gökler ve yer ile bunlarda bulunanlar bozulur giderdi. Hayır, biz onlara zikri getirdik; fakat onlar bu zikirden sırt çevirdiler.

أَم Yoksa تَسأَلُهم sen onlardan istiyorsun? خَرجا bir karşılık فَخَراج vereceği ربك Rabbinin خَير daha hayırlıdır و Ve هو O خَير الرازِقِين rızık verenlerin en hayırlısıdır

72) Yoksa sen onlardan bir karşılık mı istiyorsun? Rabbinin vereceği daha hayırlıdır. Ve O, rızık verenlerin en hayırlısıdır.

و Ve إِنكَ gerçek şu ki sen لَتَدعوهم çağırıyorsun onları إِلَى صِراطٍ bir yola مستَقِيمٍ doğru

73) Ve gerçek şu ki sen onları doğru bir yola çağırıyorsun.

و Ve إِن kuşkusuz الذِين لَا يؤْمِنُون inanmayanlar بِالْآخِرةِ ahirete عنِ الصراطِ yoldan لَنَاكِبون çıkmaktadırlar

74) Ve kuşkusuz ahirete inanmayanlar, yoldan çıkmaktadırlar.

ولو رحمناهم وكشفنا ما بهم من ضر للجوا في طغيانهم
يعمهونَ (٧٥) ولقد اخذناهم بالعذاب فما استكانوا لربهم
وما يتضرعونَ (٧٦) حتى اذا فتحنا عليهم بابا ذا عذابٍ
شديدٍ اذا هم فيه مبلسونَ (٧٧) وهو الذى انشا لكم
السمع والابصار والافئدةَ قليلاً ما تشكرونَ (٧٨) وهو
الذى ذراكم فى الارض واليه تحشرونَ (٧٩) وهو الذى
يحى ويميت وله اختلاف الليل والنهار افلا تعقلونَ (٨٠)
بلْ قالوا مثلَ ما قالَ الاولونَ (٨١) قالوا ءاذا متنا وكنا ترابا
وعظاما ءانا لمبعوثونَ (٨٢) لقد وعدنا نحن واباؤنا هذا
من قبلُ انْ هذا الا اساطيرُ الاولينَ (٨٣) قلْ لمن الارض
ومن فيها انْ كنتم تعلمونَ (٨٤) سيقولونَ لله قلْ افلا
تذكرونَ (٨٥) قلْ من رب السمواتِ السبع ورب العرش
العظيم (٨٦) سيقولونَ لله قلْ افلا تتقونَ (٨٧) قلْ من
بيده ملكوت كل شىءٍ وهو يجيرُ ولا يجار عليه انْ كنتم
تعلمونَ (٨٨) سيقولونَ لله قلْ فانى تسحرونَ (٨٩)

و Ve لَوْ eğer رَحِمْنَاهُمْ onlara acıyıp da وَكَشَفْنَا giderseydik مَا بِهِمْ içinde bulundukları مِنْ ضُرٍّ sıkıntıyı لَلَجُّوا iyice فِي طُغْيَانِهِمْ azgınlıklarında يَعْمَهُونَ körleşerek direnirlerdi

75) Ve eğer onlara acıyıp da içinde bulundukları sıkıntıyı giderseydik, iyice körleşerek azgınlıklarında direnirlerdi.

وَلَقَدْ Andolsun أَخَذْنَاهُمْ biz onları düşürdük de بِالْعَذَابِ sıkıntıya فَمَا اسْتَكَانُوا boyun eğmediler لِرَبِّهِمْ yine Rablerine وَمَا يَتَضَرَّعُونَ niyazda da bulunmuyorlar

76) Andolsun, biz onları sıkıntıya düşürdük de yine Rablerine boyun eğmediler, niyazda da bulunmuyorlar.

حَتَّى En nihayet إِذَا zaman فَتَحْنَا açtığımız عَلَيْهِمْ üzerlerine بَابًا bir kapı ذَا عَذَابٍ azabı شَدِيدٍ çok şiddetli إِذَا bir de bakarsın ki هُمْ onlar فِيهِ orada مُبْلِسُونَ ümitsiz kalmışlardır

77) En nihayet üzerlerine, azabı çok şiddetli bir kapı açtığımız zaman, bir de bakarsın ki onlar orada ümitsiz kalmışlardır.

و Ve هُوَ O الَّذِي أَنشَأَ yaratandır لَكُمُ sizin için السَّمْعَ kulakları وَالْأَبْصَارَ gözleri و ve الْأَفْئِدَةَ gönülleri قَلِيلًا az مَا Ne de تَشْكُرُونَ şükrediyorsunuz

78) Ve O, sizin için kulakları, gözleri ve gönülleri yaratandır. Ne de az şükrediyorsunuz.

و Ve هُوَ O الَّذِي ذَرَأَكُمْ sizi yaratıp türetendir فِي الْأَرْضِ yeryüzünde وَإِلَيْهِ Sırf O'nun huzurunda تُحْشَرُونَ toplanacaksınız

79) Ve O, sizi yeryüzünde yaratıp türetendir. Sırf O'nun huzurunda toplanacaksınız.

و Ve هُوَ O الَّذِي يُحْيِي yaşatan و ve يُمِيتُ öldürendir وَلَهُ O'nun اخْتِلَافُ değişmesi اللَّيْلِ gecenin و ve النَّهَارِ gündüzün eseridir أَفَلَا Hâla mısınız تَعْقِلُونَ aklınızı kullanmaz

80) Ve O, yaşatan ve öldürendir; gecenin ve gündüzün değişmesi O'nun eseridir. Hâla aklınızı kullanmaz mısınız.

بَلْ Buna rağmen onlar قَالُوا dediler مِثْلَ gibi مَا قَالَ dedikleri الْأَوَّلُونَ öncekilerin

81) Buna rağmen onlar, öncekilerin dedikleri gibi dediler.

قَالُوا Dediler ki أَإِذَا öyle mi? مِتْنَا yeniden وَكُنَّا Sahi biz تُرَابًا bir toprak و ve عِظَامًا kemik yığını haline gelmişken أَإِنَّا mutlaka لَمَبْعُوثُونَ diriltileceğiz

82) Dediler ki: Sahi biz, ölüp de bir toprak ve kemik yığını haline gelmişken, mutlaka yeniden diriltileceğiz öyle mi?

لَقَدْ Hakikaten وُعِدْنَا bir vaadde نَحْنُ gerek و bize آبَاؤُنَا atalarımıza هَذَا böyle مِنْ قَبْلُ gerekse daha önce إِنْ bu إِلَّا başka bir şey değildir أَسَاطِيرُ masallarından الْأَوَّلِينَ geçmiştekilerin

83) Hakikaten, gerek bize, gerekse daha önce atalarımıza böyle bir vaadde bulunuldu; (fakat) bu geçmiştekilerin masallarından başka bir şey değildir!

قُلْ De ki لِمَنِ bulunanlar الْأَرْضُ bu dünya و ve مَنْ kime فِيهَا onda aittir? إِنْ Eğer كُنْتُمْ idiyseniz تَعْلَمُونَ biliyor

84) De ki: Eğer biliyor idiyseniz, bu dünya ve onda bulunanlar kime aittir?

سَيَقُولُونَ diyecekler لِلَّهِ Allah'a aittir قُلْ Deki أَفَلَا öyle ise siz hiç تَذَكَّرُونَ düşünüp taşınmaz mısınız

85) "Allah'a aittir" diyecekler. Deki, öyle ise siz hiç düşünüp taşınmaz mısınız?

قُلْ Deki مَنْ kimdir? رَبُّ Rabbi السَّمَاوَاتِ kat göklerin السَّبْعِ yedi وَرَبُّ Rabbi الْعَرْشِ Arş'ın الْعَظِيمِ azametli

86) Deki, yedi kat göklerin Rabbi, azametli Arş'ın Rabbi kimdir?

سَيَقُولُونَ diyecekler لِلَّهِ Allah'ındır قُلْ Deki أَفَلَا şu halde siz hiç تَتَّقُونَ korkmaz mısınız

87) "Allah'ındır" diyecekler. Deki, şu halde siz hiç korkmaz mısınız.

قُلْ مَنْ kimdir? بِيَدِهِ kendisinin elinde olan مَلَكُوتُ melekûtu كُلِّ her شَيْءٍ şeyin و ve هُوَ kendisi يُجِيرُ her şeyi koruyup kollayan وَلَا يُجَارُ korunmayan عَلَيْهِ kendisi إِنْ Eğer كُنْتُمْ iseniz تَعْلَمُونَ biliyor

88) Eğer biliyor iseniz, her şeyin melekûtu kendisinin elinde olan ve kendisi her şeyi koruyup kollayan ve kendisi korunmayan kimdir? de.

سَيَقُولُونَ diyecekler لِلَّهِ Allah'tır قُلْ Deki فَأَنَّى öyle ise nasıl olup da تُسْحَرُونَ büyüye kapılıyorsunuz?

89) "Allah'tır" diyecekler. Deki, öyle ise nasıl olup da büyüye kapılıyorsunuz?

بلْ أتيناهم بِالْحق وإنهم لَكَاذِبونَ (٩٠) ما اتخذَ ا ُ مِن ولَدٍ
وما كَانَ معه مِن اِلَهٍ اِذًا لَذَهب كُل اِلَهٍ بِما خلَق ولَعلاَ بعضهم
علَى بعضٍ سبحانَ ا ِ عما يصِفُونَ (٩١) عالِمِ الْغيبِ
والشهادةِ فَتعالَى عما يشرِكُونَ (٩٢) قُلْ رب اِما ترِينى ما
يوعدونَ (٩٣) رب فَلاَ تجعلْنِى فِى الْقَومِ الظَّالِمِ
(٩٤) وإنا علَى أنْ نرِيك ما نعِدهم لَقَادِرونَ (٩٥) اِدفَع
بِالَّتِى هِى أحسن السيئَةَ نحن أعلَم بِما يصِفُونَ (٩٦) وقُلْ
رب أعوذُ بِك مِن همزاتِ الشياطِ ِ (٩٧) وأعوذُ بِك رب
أنْ يحضرون (٩٨) حتى اِذَا جاءَ أحدهم الْموت قَالَ رب
ارجِعون (٩٩) لَعلى أعملُ صالِحا فِيما تركْت كَلاَّ اِنها كَلِمةٌ
هو قَائِلُها ومِن ورآئِهم برزخ اِلَى يومِ يبعثُونَ (١٠٠) فَاِذَا نفِخ
فِى الصورِ فَلاَ أنساب بينهم يومئِذٍ ولاَ يتساءَلُونَ (١٠١) فَمن
ثَقُلَت موازِينه فَأُولَئِك هم الْمفْلِحونَ (١٠٢) ومن خفَّت
موازِينه فَأُولَئِك الَّذِين خسِروا أنفُسهم فِى جهنم خالِدونَ
(١٠٣) تلْفَح وجوههم النار وهم فِيها كَالِحونَ (١٠٤)

وإنهم gerçeğiبِالْحق biz onlara getirdikأَتَيْنَاهم Doğrusuبل hakikaten yalancılardırلَكَاذِبون onlar ise

90) Doğrusu biz onlara gerçeği getirdik; onlar ise hakikaten yalancılardır.

كَان yokturوما evlâtوَلَدٍ مِن Allahالله edinmemiştirاتَّخَذَ ما Aksi takdirdeإِذًا hiçbir ilah daإِلَهٍ مِن O'nunla beraberمعه خَلَقَ kendiبِما ilahإِلَهٍ herكُلّ sevk ve idare ederلَذَهب mutlaka onlardan بعضهم galebe çalardıلَعلا ve و yarattığını عما Allahالله münezzehtirسبحان diğerineعلى بعض biri onların yakıştırdıklarıيصِفُون şeylerden

91) Allah evlât edinmemiştir; O'nunla beraber hiçbir ilah da yoktur. Aksi takdirde her ilah kendi yarattığını sevk ve idare eder ve mutlaka onlardan biri diğerine galebe çalardı. Allah, onların yakıştırdıkları şeylerden münezzehtir.

O فَتَعالَى şehâdeti deوالشهادة Gaybı daالْغَيبِ bilendirعالِمِ müşriklerin يشْرِكُون şeylerdenعما çok yüce ve münezzehtir ortak koştukları

92) Gaybı da şehâdeti de bilendir. O, müşriklerin ortak koştukları şeylerden çok yüce ve münezzehtir.

mutlaka bana تُرِيني Eğer onlaraإما Rabbimرب De kiقُلْ yöneltilen tehdidiما يوعدون göstereceksen

93) De ki: "Rabbim! Eğer onlara yöneltilen tehdidi mutlaka bana göstereceksen.

الْقَومِ içindeفِي Beni bulundurmaتَجعلْني فَلا Rabbimرب zalimlerالظالِمِين topluluğunun

94) Rabbim! Beni zalimler topluluğunun içinde bulundurma."

ما نَعِدهم sana göstermeyeنُرِيك على أن biz elbette kiإنا Veو kadirizلَقَادِرون onlara yönelttiğimiz tehdidi

95) Ve biz, onlara yönelttiğimiz tehdidi sana göstermeye elbette ki kadiriz.

en أَحسن onlarınهِي bir tutumlaبِالَّتِي Sen savادفع çok iyi bilmekteyizأَعلَم Bizنَحن kötülüğüالسيئَةَ güzel yakıştırmaktaيصِفُون oldukları şeyiبِما

96) Sen, onların kötülüğünü en güzel bir tutumla sav. Biz onların yakıştırmakta oldukları şeyi çok iyi bilmekteyiz.

مِن sana sığınırımبِك أَعوذُ Rabbimرب de kiقُلْ Veو Şeytanlarınالشياطِين kışkırtmalarındanهمزاتِ

97) Ve de ki: Rabbim! Şeytanların kışkırtmalarından sana sığınırım.

أَن يحضرونِي Rabbimرب sana sığınırımبِك أَعوذُ Ve و onların yanımda bulunmalarından da

98) Ve onların yanımda bulunmalarından da sana sığınırım, Rabbim!

هم birine أَحد gelip çattığıجاء zamanإِذَا Nihayetحتى ارجِعونِي Rabbimرب derقَالَ ölümالْموتُ onlardan beni geri gönder

99) Nihayet onlardan birine ölüm gelip çattığı zaman: "Rabbim! Beni geri gönder; " der.

boşa تَركْتُ şeyler ileفِيما iyiصالِحا iş yapayımأَعملُ Ta kiلَعلي هو söz laftan ibarettirكَلِمةٌ Onunإنها Hayırكلا geçirdiğim Onların gerisinde iseورائِهم ومِن Onun söylediğiقَائِلُها bu yeniden يبعثُون güneيومِ kadarإِلَى bir berzah vardırبرزخٌ dirilecekleri

100) "Ta ki boşa geçirdiğim şeyler ile iyi iş yapayım." Hayır! Onun söylediği bu söz laftan ibarettir. Onların gerisinde ise, yeniden dirilecekleri güne kadar bir berzah vardır.

akrabalık أَنساب فَلا Sûraالصورِ فِي üflendiğiنُفِخَ zamanفَإِذَا ولا işte o günيومئِذٍ artık aralarındaبينهم bağları kalmamıştır birbirlerini de arayıp sormazlarيتَساءلُون

101) Sûra üflendiği zaman artık aralarında akrabalık bağları kalmamıştır; işte o gün birbirlerini de arayıp sormazlar.

işte فَأُولَئِك tartılanموازِينُه ağır basarsaثَقُلَتْ Artık kimlerinفَمن kurtuluşaالْمفْلِحون erenlerdirهم asıl bunlar

102) Artık kimlerin tartılan (sevab)ağır basarsa, işte asıl bunlar kurtuluşa erenlerdir.

فَأُولَئِك tartılarıموازِينُه hafif gelirseخَفَّتْ kimlerin deمن Ve و أَنفُسهم yazık etmişlerdirخَسِروا الَّذِين artık bunlar da ebedîخَالِدون cehennemdedirlerفِي جهنم kendilerine

103) Ve kimlerin de tartıları hafif gelirse, artık bunlar da kendilerine yazık etmişlerdir; ebedî cehennemdedirler.

bir halde وهـم Ateşالنـار yüzleriniوجـوههم yakarتَلْفَـح suratları çirkin ve gülünçكَالِحون oradaفِيها bulunurlar

104) Ateş yüzlerini yakar; orada suratları çirkin ve gülünç bir halde bulunurlar.

أَلَمْ تَكُنْ اٰيَاتِى تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ (١٠٥) قَالُوا
رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالّٖينَ (١٠٦) رَبَّنَا اَخْرِجْنَا
مِنْهَا فَاِنْ عُدْنَا فَاِنَّا ظَالِمُونَ (١٠٧) قَالَ اخْسَؤُا فٖيهَا وَلَا
تُكَلِّمُونِ (١٠٨) اِنَّهُ كَانَ فَرٖيقٌ مِنْ عِبَادٖى يَقُولُونَ رَبَّنَا اٰمَنَّا
فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَاَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمٖينَ (١٠٩) فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ
سِخْرِيًّا حَتّٰى اَنْسَوْكُمْ ذِكْرٖى وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ (١١٠)
اِنّٖى جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا اَنَّهُمْ هُمُ الْفَائِزُونَ (١١١) قَالَ
كَمْ لَبِثْتُمْ فِى الْاَرْضِ عَدَدَ سِنٖينَ (١١٢) قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا اَوْ
بَعْضَ يَوْمٍ فَسْئَلِ الْعَادّٖينَ (١١٣) قَالَ اِنْ لَبِثْتُمْ اِلَّا قَلٖيلًا لَوْ
اَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (١١٤) اَفَحَسِبْتُمْ اَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا
وَاَنَّكُمْ اِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ (١١٥) فَتَعَالَى اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا اِلٰهَ
اِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرٖيمِ (١١٦) وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ
لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهٖ فَاِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهٖ اِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ
(١١٧) وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمٖينَ (١١٨)

Sizeعَلَيْكُمْ okunurdu daتُتْلٰى âyetlerimاٰيَاتٖى değilتَكُنْ mi?اَلَمْ
yalanlardınızتُكَذِّبُونَ onlarıبِهَا sizفَكُنْتُمْ

105) Size âyetlerim okunurdu da, siz onları yalanlardınız değil mi?

شِقْوَتُنَا biziعَلَيْنَا alt ettiغَلَبَتْ Rabbimizرَبَّنَا Derler kiقَالُوا
bir ضَالّٖينَ topluluğuقَوْمًا biz idikكُنَّا veو Azgınlığımız sapıklar

106) Derler ki: Rabbimiz! Azgınlığımız bizi alt etti ve biz, bir sapıklar topluluğu idik.

عُدْنَا Eğerفَاِنْ buradanمِنْهَا Bizi çıkarاَخْرِجْنَا Rabbimizرَبَّنَا
zalim ظَالِمُونَ artık belli ki bizفَاِنَّا bir daha dönersek kimseleriz

107) Rabbimiz! Bizi buradan çıkar. Eğer bir daha dönersek, artık belli ki biz zalim kimseleriz.

لَا Veو oradaفٖيهَا Alçaldıkça alçalınاخْسَؤُا Buyurur kiقَالَ
bana karşı konuşmayın artıkتُكَلِّمُونِ

108) Buyurur ki: Alçaldıkça alçalın orada. Ve bana karşı konuşmayın artık.

يَقُولُونَ kullarımdanعِبَادٖى مِنْ bir zümreفَرٖيقٌ كَانَ Zira oاِنَّهُ
لَنَا affetفَاغْفِرْ Biz iman ettikاٰمَنَّا Rabbimizرَبَّنَاdemişlerdi
en iyisisinخَيْرُ senاَنْتَ Veو bize acıوَارْحَمْنَا öyle ise bizi
merhametlilerinالرَّاحِمٖينَ

109) Zira o kullarımdan bir zümre: Rabbimiz! Biz iman ettik; öyle ise bizi affet; bize acı! Ve sen, merhametlilerin en iyisisin, demişlerdi.

sonundaحَتّٰى alayaسِخْرِيًّا İşte siz onları aldınız فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ
sizوَكُنْتُمْ beni yâdetmeyiذِكْرٖى size onlar unutturduاَنْسَوْكُمْ
gülüyordunuzتَضْحَكُونَ onlara مِنْهُمْ

110) İşte siz onları alaya aldınız; sonunda onlar size beni yâd etmeyi unutturdu, siz onlara gülüyordunuz.

بِمَا Bugünالْيَوْمَ onlara karşılığını verdimجَزَيْتُهُمُ benاِنّٖى
الْفَائِزُونَ onlarهُمُ kuşkusuzاَنَّهُمْ sabrettiklerininصَبَرُوا
muratlarına erenlerdir

111) Bugün ben onlara, sabrettiklerinin karşılığını verdim; kuşkusuz onlar, muratlarına erenlerdir.

عَدَدَ Yeryüzündeالْاَرْضِ فِى kaldınız?لَبِثْتُمْ kaçكَمْ denilirقَالَ
yılسِنٖينَ sayısınca

112) "Yeryüzünde kaç yıl sayısınca kaldınız?" denilir.

bir بَعْضَ veyaاَوْ Bir gün kadarيَوْمًا kaldıkلَبِثْنَا derlerقَالُوا
sayanlaraالْعَادّٖينَ İşte sorفَسْئَلِ gününيَوْمٍ kısmı

113) "Bir gün veya günün bir kısmı kadar kaldık. İşte sayanlara sor" derler.

لَوْ az bir süreقَلٖيلًا Sadeceاِلَّا kaldınızلَبِثْتُمْ اِنْ Buyururقَالَ
bilmişتَعْلَمُونَ olsaydınızكُنْتُمْ sizاَنَّكُمْ keşke

114) Buyurur: Sadece az bir süre kaldınız; keşke siz (bunu) bilmiş olsaydınız.

عَبَثًا Sizi yarattığımızıخَلَقْنَاكُمْ sadeceاَنَّمَا mi sandınız?اَفَحَسِبْتُمْ
تُرْجَعُونَ لَا huzurumuzaاِلَيْنَا sizin hakikatenاَنَّكُمْ ve و boş yere
geri getirilmeyeceğinizi

115) Sizi sadece boş yere yarattığımızı ve sizin hakikaten huzurumuza geri getirilmeyeceğinizi mi sandınız?

hak الْحَقُّ Mutlak hakimالْمَلِكُ Allahاللّٰهُ çok yücedir فَتَعَالَى
Rabbidirرَبُّ O'ndanهُوَ başkaاِلَّا ilahاِلٰهَ yokturلَا olan
yüceالْكَرٖيمِ Arş'ınالْعَرْشِ

116) Mutlak hakim, hak olan Allah, çok yücedir. O'ndan başka ilah yoktur, yüce Arş'ın Rabbidir.

bir اِلٰهًا Allahاللّٰهِ ile birlikteمَعَ taparsaيَدْعُ her kimمَنْ Veو
بِهٖ hususla ilgiliلَهُ hiçbir delili yokturبُرْهَانَ لَا diğerاٰخَرَ ilaha
nezdindedirعِنْدَ o kimsenin hesabıحِسَابُهُ ancakفَاِنَّمَا ki bu
iflah olmazيُفْلِحُ لَا Şurası muhakkak kiاِنَّهُ Rabbininرَبِّهٖ
kâfirlerالْكَافِرُونَ

117) Ve her kim Allah ile birlikte diğer bir ilaha taparsa, -ki bu hususla ilgili hiçbir delili yoktur- o kimsenin hesabı ancak Rabbinin nezdindedir. Şurası muhakkak ki kâfirler iflah olmaz.

merhamet ارْحَمْ ve و Bağışlaاغْفِرْ Rabbimرَبِّ de kiقُلْ Veو
merhametlilerinالرَّاحِمٖينَ en iyisisinخَيْرُ senاَنْتَ Veو et

118) Ve de ki: Bağışla ve merhamet et Rabbim! Ve sen merhametlilerin en iyisisin.

(*)Bu son âyetler, sûrenin bütünü içinde ele alınan Allah'ın birliği ve aşkın kudretiyle âhiret hayatının gerçekliği konularında insanlara uyarılarda bulunmaktadır: Mutlak güç ve iktidar sahibi olan Allah, her bakımdan eşsizdir, yüceler yücesidir; arşın (hükümranlık makamı) ortaksız sahibidir. Bunun aksini benimseyenlerin kesinlikle kanıtları bulunamaz. Buna rağmen inkâra sapanlar kurtuluş imkânını kaybetmişlerdir. Sûrenin son âyeti, bu kadar büyük bir kayıptan koruması için Allah Teâlâ'nın sonsuz bağış ve merhametine sığınmayı telkin etmektedir.

24 NUR SURESİ

Kuran-ı Kerimin 24. suresi. 64 ayet, 1316 kelime ve 5330 harften ibarettir. Medenî surelerden olup, Haşr suresinden sonra nâzil olmuştur. Adını Allah'ın nurunu tasvir eden otuz beşinci ayetinden almıştır.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

وَفَرَضنَاهَا ve Bizim inzâl ettiğimizأَنزَلنَاهَا bir sûredirسُورَةٌ açık بَيِّنَاتٍ âyetlerآيَاتٍ ondaفِيهَا indirdikوَأَنزَلنَا farz kıldığımız öğüt alırsınız diyeتَذَكَّرُونَ Belkiلَعَلَّكُمْ

1) Bizim inzâl ettiğimiz ve farz kıldığımız bir sûredir. Belki öğüt alırsınız diye onda açık âyetler indirdik.

فَاجْلِدُوا zina eden erkektenالزَّانِي ve و Zina eden kadınالزَّانِيَةُ وَلَا sopaجَلْدَةٍ yüzمِائَةَ onlardanمِنْهُمَا birineوَاحِدٍ herكُلَّ vurun dinindeدِينِ فِي acıyacağınızرَأْفَةٌ onlaraبِهِمَا tutmasınتَأْخُذْكُمْ و Allah'aبِاللهِ inanıyorتُؤْمِنُونَ isenizكُنتُمْ eğerإِنْ Allah'ınاللهِ onlara عَذَابَهُمَا şahit olsunوَلْيَشْهَدْ ahiretالْآخِرِ gününeالْيَوْمِve مِنَ الْمُؤْمِنِينَ bir gurup daطَائِفَةٌ uygulanan cezaya Müminlerden

2) Zina eden kadın ve zina eden erkekten onlardan her birine yüz sopa vurun; eğer Allah'a ve ahiret gününe inanıyor iseniz, Allah'ın dininde onlara acıyacağınız tutmasın. Müminlerden bir gurup da onlara uygulanan cezaya şahit olsun.

زَانِيَةً başkası ileإِلَّا evlenmezلَا يَنكِحُ Zina eden erkekالزَّانِي وَالزَّانِيَةُ müşrik olan bir kadındanمُشْرِكَةً veyaأَوْ zina eden zina edenزَانٍ إِلَّا evlenirيَنكِحُهَا ancakلَا zina eden kadınla da عَلَى Buذَٰلِكَ haramdırوَحُرِّمَ müşrik olan erkekمُشْرِكٌ veyaأَوْ müminlerinالْمُؤْمِنِينَüzerine

3) Zina eden erkek, zina eden veya müşrik olan bir kadından başkası ile evlenmez; zina eden kadınla da ancak zina eden veya müşrik olan erkek evlenir. Bu, müminlerin üzerine haram kılınmıştır.

Ümmü Mahzul (veya Ümmü Mehdûn) denilen bir kadın vardı. Bu kadın zina ediyordu. Peygamberimiz (a.s.)'ın sahabilerinden biri bununla evlenmek istedi. Bunun üzerine Cenab-ı Hak bu ayeti indirdi.[404]

namuslu الْمُحْصَنَاتِ zina isnadında bulunupالَّذِينَ يَرْمُونَ Veو şahitشُهَدَاءَ dörtبِأَرْبَعَةِ getiremeyenلَمْ يَأْتُوا sonraثُمَّ kadınlara فَاجْلِدُوا kimselereهُمْ vurun ثَمَانِينَ seksenجَلْدَةً sopaو ve لَا تَقْبَلُوا hiçbir أَبَدًا şahitliğiniشَهَادَةً artık onlarınلَهُمْ kabul etmeyin günahkârdırlarالْفَاسِقُونَ onlarهُمُ işteأُولَٰئِكَ Ve و zaman

4) Ve namuslu kadınlara zina isnadında bulunup, sonra dört şahit getiremeyen kimselere seksen sopa vurun ve artık onların şahitliğini hiçbir zaman kabul etmeyin. Ve onlar işte günahkârdırlar.

ذَٰلِكَ sonraمِن بَعْدِ tevbe edipالَّذِينَ تَابُوا Ancak müstesnadırإِلَّا غَفُورٌ Allahاللهَ Kuşkusuzفَإِنَّ ıslah olanlarوَأَصْلَحُوا bundan merhametlidirرَّحِيمٌ bağışlayıcı

5) Ancak bundan sonra tevbe edip ıslah olanlar müstesnadır. Kuşkusuz Allah çok bağışlayıcı, merhametlidir.

eşlerineأَزْوَاجَهُمْ zina isnadında bulunup daالَّذِينَ يَرْمُونَ Veو أَنفُسُهُمْ başkaإِلَّا şahitleriشُهَدَاءُ olmayanlara gelinceوَلَمْ يَكُن لَّهُمْ أَرْبَعُ onların her birininأَحَدِهِمْ şahitliğiفَشَهَادَةُ kendilerinden Allah adına yemin بِاللهِ şahitlik etmesidirشَهَادَاتٍ dört defa doğru الصَّادِقِينَ olduğuna dairلَمِنَ kendisininإِنَّهُ ederek söyleyenlerden

سورة النور (٢٤)
بِسمِ اللهِ الرحمن الرحِيمِ
سورةٌ انزلناها وفرضناها وانزلنا فِيها اياتٍ بيناتٍ لعلكُم تذكرونَ (١) الزانِيةُ والزانِى فَاجلِدوا كُل واحِدٍ مِنهما مِائةَ جلدةٍ ولا تأخذكُم بِهِما رأفةٌ فِى دِينِ اللهِ اِنْ كُنتم تؤمِنونَ بِاللهِ واليومِ الاخِرِ وليشهد عذابهما طائِفةٌ مِن المؤمِنِين (٢) الزانى لا ينكِح اِلا زانِيةً او مشركةً والزانِيةُ لا ينكِحها اِلا زانٍ او مشرِك وحرم ذلِك على المؤمِنِين (٣) والذِين يرمونَ المحصناتِ ثُم لم يأتوا بِاربعةِ شهداءَ فَاجلِدوهم ثمانِين جلدةً ولا تقبلوا لهم شهادةً ابدا واولئِك هم الفاسِقونَ (٤) اِلا الذِين تابوا مِن بعدِ ذلِك واصلحوا فَاِن اللهَ غفور رحِيم (٥) والذِين يرمونَ ازواجهم ولم يكُن لهم شهداءُ اِلا انفُسهم فَشهادةُ احدِهِم اربع شهاداتٍ بِاللهِ اِنه لمِن الصادِقِين (٦) والخامِسةُ ان لعنةَ اللهِ عليهِ اِنْ كانَ مِن الكاذِبِين (٧) ويدرؤا عنها العذاب انْ تشهد اربع شهاداتٍ بِاللهِ اِنه لمِن الكاذِبِين (٨) والخامِسةَ ان غضب اللهِ عليها اِنْ كانَ مِن الصادِقِين (٩) ولولا فضلُ اللهِ عليكُم ورحمته وان اللهَ تواب حكِيم (١٠)

6) Ve eşlerine zina isnadında bulunup da kendilerinden başka şahitleri olmayanlara gelince, onların herbirinin şahitliği, kendisinin doğru söyleyenlerden olduğuna dair dört defa Allah adına yemin ederek şahitlik etmesidir.

اللهِ lânetininلَعْنَةَ kuşkusuzأَنَّ beşinci defa daالْخَامِسَةُ Ve و مِنَ iseكَانَ eğerإِن üzerine olmasını dilemesidirعَلَيْهِ Allah'ın yalan söyleyenlerdenالْكَاذِبِينَ

7) Ve beşinci defa da: eğer yalan söyleyenlerden ise kuşkusuz Allah'ın lânetinin kendi üzerine olmasını dilemesidir.

تَشْهَدَ أَن cezayıالْعَذَابَ kendisindenعَنْهَا kaldırırيَدْرَأُ Ve و Allah adına yeminبِاللهِ defa شَهَادَاتٍ dört أَرْبَعَ şahitlik etmesi yalan söyleyenlerdenالْكَاذِبِينَ olduğuna dairلَمِنَ kocasınınإِنَّهُ

8) Ve kadının, kocasının yalan söyleyenlerden olduğuna dair dört defa Allah adına yeminle şahitlik etmesi, kendisinden cezayı kaldırır.

gazabınınغَضَبَ kuşkusuzأَنَّ beşinci defa daالْخَامِسَةَ Veو iseكَانَ eğerإِن kendi üzerine olmasını dilerعَلَيْهَا Allah'ınاللهِ doğru söyleyenlerdenمِنَ الصَّادِقِينَ

9) Ve beşinci defa da, eğer doğru söyleyenlerden ise kuşkusuz Allah'ın gazabının kendi üzerine olmasını diler.

ve و sizeعَلَيْكُمْ Allah'ınاللهِ bol lütfuفَضْلُ olmasaydı لَوْلَا Veو tevbeleri تَوَّابٌ Allahاللهَ kuşkusuzأَنَّ ve و merhametiرَحْمَتُهُ hikmet sahibidirحَكِيمٌ kabul eden

10) Ve Allah'ın size bol lütfu ve merhameti olmasaydı. Kuşkusuz Allah, tevbeleri kabul eden hikmet sahibidir.

اِن الذِين جآؤ ِبالافْك عصبةٌ ِمنكم لا تحسبوه شرا لكم بلْ
هو خير لكم ِلكل امرِئٍ ِمنهم ما اكْتسب ِمن الاِثْم والذِى
تولى كِبره ِمنهم له عذاب عظِيم (١١) لولا اِذْ سمِعتموه ظن
المؤمِنونَ والمؤمِنات ِبانفُسِهم خيرا وقالُوا هذا اِفْك مبِين
(١٢) لولا جآؤ عليه ِباربعةِ شهداءَ فاِذْ لم يأتوا ِبالشهداءِ
فاولئك عِند الله هم الكاذِبونَ (١٣) ولولا فضلُ الله عليكم
ورحمته فِى الدنيا والاخِرة لمسكم فِى ما افَضتم فِيه عذاب
عظِيم (١٤) اِذْ تلقونه ِبالسِنتِكم وتقولونَ ِبافْواهِكم ما ليس
لكم ِبهِ عِلم وتحسبونه هينا وهو عِند الله عظِيم (١٥) ولولا
اِذْ سمِعتموه قُلتم ما يكونُ لنا انْ نتكلم ِبهذا سبحانك هذا
بهتانٌ عظِيم (١٦) يعظكم الله انْ تعودوا لِمثْلِه ابدا اِنْ كُنتم
مؤمِنِين (١٧) ويبين الله لكم الايات والله علِيم حكِيم (١٨)
اِن الذِين يحِبونَ انْ تشِيع الفاحِشةُ فِى الذِين امنوا لهم
عذاب الِيم فِى الدنيا والاخِرة والله يعلم وانتم لا تعلمونَ
(١٩) ولولا فضلُ الله عليكم ورحمته وان الله رؤف رحِيم
(٢٠)

Bu عصبةٌ iftirayı بِالْإِفْكِ uyduranlar الَّذِينَ جَاءُوا şüphesiz إِنَّ bir شَرًّا Bunu sanmayın تَحْسَبُوهُ لَا sizin içinizdedir مِنْكُمْ ağır لَكُمْ bir iyiliktir خَيْرٌ o هُوَ aksine بَلْ kendiniz için لَكُمْ kötülük مَا Onlardan مِنْهُمْ ne işleyip امْرِئٍ her bir kişiye لِكُلِّ sizin için وَالَّذِي günah olarak مِنَ الْإِثْمِ kazanmış ise vardır اكْتَسَبَ ne مِنْهُمْ büyüklüğünü كِبْرَهُ yüklenen تَوَلَّى kimse için de çok büyük عَظِيمٌ bir azap vardır عَذَابٌ bunun لَهُ Onlardan

11) Bu ağır iftirayı uyduranlar şüphesiz sizin içinizdedir. Bunu kendiniz için bir kötülük sanmayın, aksine o, sizin için bir iyiliktir. Onlardan herbir kişiye, günah olarak ne işleyip kazanmış ise (karşılığı) vardır. Onlardan bunun büyüklüğünü yüklenen kimse için de çok büyük bir azap vardır.

Bu iftirayı işittiğiniz سَمِعْتُمُوهُ zaman إِذْ gerekmez miydi? لَوْلَا kadın الْمُؤْمِنَاتُ ve وَ erkek الْمُؤْمِنُونَ zanda bulunup da ظَنَّ وَقَالُوا hayırlı خَيْرًا kendi vicdanları ile بِأَنْفُسِهِمْ müminlerin apaçık مُبِينٌ iftiradır إِفْكٌ Bu هَذَا demeleri

12) Bu iftirayı işittiğiniz zaman erkek ve kadın müminlerin, kendi vicdanları ile hayırlı zanda bulunup da: "Bu, apaçık iftiradır" demeleri gerekmez miydi?

Onların da bu عَلَيْهِ getirmeleri جَاءُوا gerekmez miydi? لَوْلَا لَمْ يَأْتُوا Mademki فَإِذْ şahit شُهَدَاءَ dört بِأَرْبَعَةِ konuda عِنْدَ öyle ise onlar فَأُولَئِكَ şahitler بِالشُّهَدَاءِ getiremediler yalancıların الْكَاذِبُونَ ta kendisidirler هُمُ Allah اللَّهِ nezdinde

13) Onların da bu konuda dört şahit getirmeleri gerekmez miydi? Mademki şahitler getiremediler, öyle ise onlar Allah nezdinde yalancıların ta kendisidirler.

عَلَيْكُمْ Allah'ın اللَّهِ lütuf فَضْلُ eğer olmasaydı لَوْلَا Ve وَ ve وَ dünyada فِي الدُّنْيَا merhameti رَحْمَتُهُ ve وَ üstünüzde الْآخِرَةِ فِي مَا أَفَضْتُمْ size mutlaka isabet ederdi لَمَسَّكُمْ ahirette عَظِيمٌ bir azap عَذَابٌ içine daldığınız فِيهِ bu iftiradan dolayı büyük

14) Ve eğer dünyada ve ahirette Allah'ın lütuf ve merhameti üstünüzde olmasaydı, içine daldığınız bu iftiradan dolayı size mutlaka büyük bir azap isabet ederdi.

siz dilden dile birbirinize بِأَلْسِنَتِكُمْ aktarıyor تَلَقَّوْنَهُ Çünkü إِذْ şeyi مَا ağızlarınızda بِأَفْوَاهِكُمْ geveleyip duruyorsunuz وَتَقُولُونَ وَتَحْسَبُونَهُ bilgi عِلْمٌ hakkında بِهِ sahibi لَكُمْ olmadığınız لَيْسَ هُوَ Ve وَ önemsiz olduğunu هَيِّنًا Bunun sanıyorsunuz çok büyük عَظِيمٌ Allah اللَّهِ katında عِنْدَ halbuki bu

15) Çünkü siz, dilden dile birbirinize aktarıyor, hakkında bilgi sahibi olmadığınız şeyi ağızlarınızda geveleyip duruyorsunuz. Bunun önemsiz olduğunu sanıyorsunuz. Ve halbuki bu, Allah katında çok büyük (bir suç) tur.

onu سَمِعْتُمُوهُ zaman إِذْ değil miydiniz? لَوْلَا Ve وَ أَنْ نَتَكَلَّمَ bize yakışmaz لَنَا مَا يَكُونُ demeli قُلْتُمْ duyduğunuzda bir بُهْتَانٌ Bu هَذَا Hâşâ سُبْحَانَكَ Bunu بِهَذَا konuşup yaymamız çok büyük عَظِيمٌ iftiradır

16) Ve onu duyduğunuz zaman: "Bunu konuşup yaymamız bize yakışmaz. Hâşâ! Bu, çok büyük bir iftiradır" demeli değil miydiniz?

أَنْ تَعُودُوا Allah اللَّهُ sizi sakındırıp uyarır يَعِظُكُمُ إِنْ bir daha أَبَدًا buna benzer tutumu لِمِثْلِهِ tekrarlamaktan inanmış مُؤْمِنِينَ iseniz كُنْتُمْ Eğer

17) Eğer inanmış iseniz, Allah, bir daha buna benzer tutumu tekrarlamaktan sizi sakındırıp uyarır.

Allah وَاللَّهُ âyetleri الْآيَاتِ size لَكُمُ Allah اللَّهُ açıklıyor يُبَيِّنُ Ve و hikmet sahibidir حَكِيمٌ çok iyi bilir عَلِيمٌ

18) Ve Allah âyetleri size açıklıyor. Allah, çok iyi bilir, hikmet sahibidir.

الْفَاحِشَةُ yayılmasını أَنْ تَشِيعَ arzulayan الَّذِينَ يُحِبُّونَ Kuşkusuz إِنَّ kimseler لَهُمْ inananlar آمَنُوا arasında فِي الَّذِينَ çirkin şeylerin dünyada da فِي الدُّنْيَا çetin أَلِيمٌ bir ceza vardır عَذَابٌ için لَا تَعْلَمُونَ siz وَأَنْتُمْ bilir يَعْلَمُ Allah اللَّهُ Ve وَ ahirette de وَالْآخِرَةِ bilmezsiniz

19) Kuşkusuz inananlar arasında çirkin şeylerin yayılmasını arzulayan kimseler için dünyada da ahirette de çetin bir ceza vardır. Ve Allah bilir, siz bilmezsiniz.

sizin عَلَيْكُمْ Allah'ın اللَّهِ lütfu فَضْلُ olmasaydı لَوْلَا Ve وَ Allah اللَّهَ kuşkusuz أَنَّ Ve وَ merhameti رَحْمَتُهُ ve وَ üstünüze merhametlidir رَحِيمٌ çok şefkatlidir رَءُوفٌ

20) Ve sizin üstünüze Allah'ın lütfu ve merhameti olmasaydı (ne yapardınız). Ve kuşkusuz Allah çok şefkatlidir, merhametlidir.

(*)Hem Hz. Peygamber'in aile hayatını ve yakınlarıyla ilişkilerini daha iyi anlayıp kavramamızı sağlamak hem de aile hayatına, iffet ve namusa değer veren topluluklarda çokça rastlanan iftira olayı karşısında müminlerin nasıl bir tavır ve yaklaşım içinde olmaları gerektiği konusunda yol göstermek için indirilmiş olan bu âyetler, Hz. Âişe'nin de katıldığı bir yolculuk olayına ve bazı münafıkların bunu fırsat bilerek onun hakkında uydurdukları bir düzmeceye atıfta bulunmaktadır.

takip etmeyin تتبعوا لا iman آمنوا edenler الذين Ey يأأيها
takip يتبع kim من Ve و Şeytanın الشيطان adımlarını خطوات
muhakkak ki فإنه şeytanın الشيطان adımlarını خطوات ederse
و kötülüğü المنكر ve و edepsizliği بالفحشاء emreder يأمر o
üstünüzde عليكم Allah'ın الله lütfu فضل olmasaydı ولولا Eğer
منكم temize زكى çıkamazdı ما merhameti رحمته ve و
Allah الله Fakat لكن و asla أبدا hiçbir kimse من أحد içinizden
سميع Allah الله Ve و dilediğini يشاء من arındırır يزكي
bilendir عليم işitendir

21) Ey iman edenler! Şeytanın adımlarını takip etmeyin. Ve kim şeytanın adımlarını takip ederse, muhakkak ki o, edepsizliği ve kötülüğü emreder. Eğer üstünüzde Allah'ın lütfu ve merhameti olmasaydı, içinizden hiçbir kimse asla temize çıkamazdı. Fakat Allah dilediğini arındırır. Ve Allah işitendir, bilendir.

sahibi أولوا vermeyeceklerine yemin etmesinler يأتل لا Ve و
يؤتوا أن servet السعة ve و içinizden منكم faziletli الفضل
والمساكين akrabaya القربى أولي kimseler göstersinler
الله yolunda سبيل في göç edenlere والمهاجرين yoksullara
تحبون ألا feragat وليصفحوا bağışlasınlar وليعفوا Allah
sizi لكم Allah'ın الله bağışlamasını يغفر أن arzulamaz mısınız?
çok رحيم çok bağışlayandır غفور Allah الله Ve و
merhametlidir

22) Ve içinizden faziletli ve servet sahibi kimseler akrabaya, yoksullara, Allah yolunda göç edenlere vermeyeceklerine yemin etmesinler; bağışlasınlar; feragat göstersinler. Allah'ın sizi bağışlamasını arzulamaz mısınız? Ve Allah çok bağışlayandır, çok merhametlidir.

zina isnadında يرمون bulunanlar الذين Kuşkusuz إن
المؤمنات kötülüklerden habersiz الغافلات namuslu المحصنات
ve و dünya في الدنيا lânetlenmişlerdir لعنوا mümin kadınlara
عظيم bir azap vardır عذاب onlar için لهم Ve و ahirette الآخرة
çok büyük

23) Kuşkusuz namuslu, kötülüklerden habersiz mümin kadınlara zina isnadında bulunanlar, dünya ve ahirette lânetlenmişlerdir. Ve onlar için çok büyük bir azap vardır.

ألسنتهم aleyhlerinde عليهم şahitlik edecektir تشهد O gün يوم
كانوا dolayı بما ayakları أرجلهم ve و elleri وأيديهم dilleri
yapmış يعملون olduklarından

24) O gün dilleri, elleri ve ayakları, yapmış olduklarından dolayı aleyhlerinde şahitlik edecektir.

onlara دينهم Allah الله tastamam verecek يوفيهم O gün يومئذ
kuşkusuz أن bileceklerdir يعلمون ve و gerçek الحق cezalarını
apaçık المبين gerçek olduğunu الحق onlar هو Allah'ın الله

25) O gün Allah onlara gerçek cezalarını tastamam verecek ve kuşkusuz onlar Allah'ın apaçık gerçek (mabud) olduğunu bileceklerdir.

(*)İftiraya uğrayanlar her zaman Hz. Âişe kadar şanslı olamazlar, kendilerini temize çıkaramaz, iftiranın izini silemezler. Bu sebeple hem iftiraya uğrayıp temize çıkamayanların teselliye ihtiyaçları vardır hem de dünyada ettiklerinin yanlarına kaldığını zannedenlere bir manevî yaptırım gerekmektedir. Bu dünya fânidir, ebedî âlemde hesap, kitap, mahkeme, şaşmaz adalet, reddi kabil olmayan tanıklıklar, ispat vasıtaları, dünyadaki ile kıyas kabul etmez büyük cezalar vardır. İftira edenlerin imanları varsa bunları ve dünya hayatını lanet içinde geçirdiklerini düşünmeleri gerekir. İftiraya uğrayanlar da bu dünyada masum olduklarını ispat edemedikleri için üzülseler bile kendilerini yiyip bitirmesinler; bilsinler ki Allah, dünyada yakalarını kurtaran iftiracılara cezalarının tamamını âhirette verecek, onları cümle alemin önünde rezil rüsvâ edecektir.

يآأيها الذين امنوا لا تتبعوا خطوات الشيطان ومن يتبع
خطوات الشيطان فإنه يأمر بالفحشاء والمنكر ولولا فضل ا ـ
عليكم ورحمته ما زكى منكم من احد ابدا ولكن ا ـ يزكى
من يشاء وا ـ سميع عليم (٢١) ولا يأتل أولوا الفضل منكم
والسعة انْ يؤتوا أولى القربى والمساكين والمهاجرين فى
سبيل ا ـ وليعفوا وليصفحوا الا تحبونَ انْ يغفر ا ـ لكم وا ـ
غفور رحيم (٢٢) ان الذين يرمونَ المحصنات الغافلات
المؤمنات لعنوا فى الدنيا والآخرة ولهم عذاب عظيم (٢٣)
يوم تشهد عليهم السنتهم وايديهم وارجلهم بما كانوا
يعملونَ (٢٤) يومئذٍ يوفيهم ا ـ دينهم الحق ويعلمونَ ان ا ـ
هو الحق المبين (٢٥) الخبيثات للخبيثين والخبيثونَ
للخبيثات والطيبات للطيبين والطيبونَ للطيبات أولئك مبرؤنَ
مما يقولونَ لهم مغفرةٌ ورزق كريم (٢٦) يآأيها الذين امنوا
لا تدخلوا بيوتا غير بيوتكم حتى تستأنسوا وتسلموا على
اهلها ذلكم خير لكم لعلكم تذكرونَ (٢٧)

kötü والخبيثون kötü erkeklere للخبيثين Kötü kadınlar الخبيثات
temiz الطيبات ve و kötü kadınlara للخبيثات erkekler ise
temiz erkekler de والطيبون temiz erkeklere للطيبين kadınlar
sonuncular مبرءون Bu أولئك temiz kadınlara yaraşır للطيبات
Kendileri için لهم söylediklerinden يقولون مما çok uzaktırlar
güzel كريم bir rızık vardır رزق ve و bağışlanma مغفرة

26) Kötü kadınlar kötü erkeklere, kötü erkekler ise kötü kadınlara; ve temiz kadınlar temiz erkeklere, temiz erkekler de temiz kadınlara yaraşır. Bu sonuncular, söylediklerinden çok uzaktırlar. Kendileri için bağışlanma ve güzel bir rızık vardır.

Halk Hz. Aişe (r.anha)'nın meselesini konuşunca Resulullah (a.s.) Hz. Aişe'ye haber gönderip şöyle dedi:
- Ya Aişe! İnsanlar ne diyorlar? Hz. Aişe:
-Mazeretim semadan ininceye kadar ben hiçbir şekilde özür dilemeyeceğim, dedi. Bunun üzerine Cenab-ı Hak Nur suresinden 15 ayet indirdi. Sonra da 26. ayetin sonuna kadar okudu.[357]

evlere بيوتا girmeyin تدخلوا لا iman آمنوا edenler الذين Ey يأأيها
تستأنسوا taki حتى Kendi evinizden بيوتكم başka غير
ذلكم ev halkına أهلها على selâm تسلموا ile و selamlamadıkça
تذكرون herhalde لعلكم daha iyidir لكم خير Bu sizin için
düşünüp anlarsınız

27) Ey iman edenler! Kendi evinizden başka evlere taki ev halkına selâm ile selamlamadıkça girmeyin. Bu sizin için daha iyidir; herhalde düşünüp anlarsınız.

(*)İffet ve namusla ilgili iftirayı yasaklayan, bu davranışın ne kadar büyük bir günah ve ağır bir suç teşkil ettiğini açıklayan âyetlerden sonra ve iffeti korumak için tedbirler getiren âyetlerden önce her iki konuyla da sebep-sonuç ilişkisi bulunan bir konuya yer verilmektedir: Başkalarının evlerine girip çıkma kuralları. Başkalarının evlerine girme konusunda bazı kurallara ve ihtiyat tedbirlerine uyulmaması halinde hem girip çıkanları görenlerin suizanna kapılmaları ve tecessüs duygularının tahrik edilmesi hem de girip çıkanların bazı aile sırlarına vâkıf olmaları, ailenin görülmesini istemediği bazı şeyleri görmeleri, o anda veya ileride bazı olumsuz ve yasak duyguların, niyetlerin oluşması gibi kötü sonuçlar ortaya çıkmaktadır.

فَإِنْ لم تجِدوا فِيها أحدا فلا تدخلُوها حتى يؤذَنَ لكُم وإنْ
قِيلَ لكُم ارجِعوا فارجِعوا هو أزكى لكُم وا ُ بِما تعملُونَ
علِيم (٢٨) ليس عليكُم جناح أنْ تدخلُوا بيوتا غَير مسكُونةٍ
فِيها متاع لكُم وا ُ يعلم ما تبدونَ وما تكْتمونَ (٢٩) قُلْ
لِلْمؤمِنِ يغضوا مِن أبصارِهِم ويحفَظُوا فُروجهم ذَلِك أزكى
لهم إِن ا َ خبِ بِما يصنعونَ (٣٠) وقُلْ لِلْمؤمِناتِ يغضضن
مِن أبصارِهِن ويحفَظْن فُروجهن ولا يبدِين زِينتهن إِلا ما ظَهر
مِنها وليضرِبن بِخمرِهِن على جيوبِهِن ولا يبدِين زِينتهن إِلا
لِبعولَتِهِن أو آبائِهِن أو آباءِ بعولَتِهِن أو أبنائِهِن أو أبناءِ بعولَتِهِن
أو إِخوانِهِن أو بنِي إِخوانِهِن أو بنِي أخواتِهِن أو نِسائِهِن أو ما
ملَكَت أيمانهن أو التابِعِ غَير أُولِي الإِربةِ مِن الرجالِ أو
الطِّفْلِ الَّذِين لم يظْهروا على عوراتِ النساءِ ولا يضرِبن
بِأَرجلِهِن لِيعلم ما يخفِ مِن زِينتِهِن وتوبوا إِلى ا ِ جمِيعا أيها
المؤمِنونَ لعلَّكُم تفْلِحونَ (٣١)

hiçbir kimseأَحدا oradaفِيها bulamadınızsaلَم تَجِدوا Şayetفَإِن
size izin يؤْذَن لَكُم kadarحتى oraya girmeyinفَلَا تَدخُلُوها
Geri ارجِعوا sizeلَكُم denilirseقِيلَ eğerإِن Veو verilinceye
daha أَزكَى Çünkü buهو hemen dönünفَارجِعوا dönün
şeyleriبِما Allahالله Veو sizin içinلَكُم nezih bir davranıştır
bilirعلِيم yaptığınızتَعملُون

28) Şayet orada hiçbir kimse bulamadınızsa, size izin verilinceye kadar oraya girmeyin. Ve eğer size, "Geri dönün" denilirse, hemen dönün. Çünkü bu, sizin için daha nezih bir davranıştır. Ve Allah, yaptığınız şeyleri bilir.

أَن تَدخُلُوا bir sakıncaجنَاح üzerinizdeعلَيكُم yokturلَيس
İçindeفِيها oturulmayanغَير مسكُونَةٍ evlereبيوتًا girmenizde
يعلَم Allahالله Veو kendinize aitلَكُم eşyanın bulunduğuمتَاع
وما تَكْتُمون sizin açığa vurduklarınızı daما تُبدون bilir
gizlediklerinizi de

29) İçinde kendinize ait eşyanın bulunduğu oturulmayan evlere girmenizde üzerinizde bir sakınca yoktur. Ve Allah, sizin açığa vurduklarınızı da, gizlediklerinizi de bilir.

Ensar'dan bir kadın geldi ve şöyle dedi: "Ya Rasulallah! Ben evimde kimsenin beni görmesini istemediğim bir şekilde duruyorum. Ben bu durumda iken ailemden biri benim yanıma giriyor. Ben nasıl hareket edeyim?" Bunun üzerine 27-28-29. ayetler nazil oldu.[405]

مِن dikmemeleriniيغُضوا Mümin erkeklereلِلْمؤْمِنِين söyleقُلْ
ذَلِك ırzlarını daفُروجهم korumalarınıويحفَظُوا gözleriniأَبصارِهِم
إِن kendileri içinلَهم temiz bir davranıştırأَزكَىÇünkü bu
onların بِما haberdardırخَبِير Allahالله Şüphesiz
yapmaktaيصنَعون olduklarından

30) Mümin erkeklere, gözlerini (harama) dikmemelerini, ırzlarını da korumalarını söyle. Çünkü bu, kendileri için daha temiz bir davranıştır. Şüphesiz Allah, onların yapmakta olduklarından haberdardır.

"Ademoğluna (kendi iradesi doğrultusunda) zinadan ulaşacak payı yazılmıştır; bundan kurtuluş yoktur. İki gözün zinası (harama) bakmaktır. Dilin zinası, (o gibi müstehcen şeyi) konuşmaktır. Kulağın zinası, (o gibi müstehcen şeyleri) dinlemektir. Ellerin zinası, (o gibi şeyleri) tutmaktır. Ayakların zinası, (o gibi şeylere doğru) adım atmaktır. Nefis ise, (o gibi şeyleri) temenni edip ilgi duyar; utanç yeri ise, ya onu doğrular, ya da yalanlar." [406]

يغْضضن mümin kadınlara daلِلْمؤْمِنَاتِ söyleقُلْ Veو
esirgesinlerويحفَظْن Gözleriniأَبصارِهِن مِن korusunlar
zinetleriniزِينَتَهن teşhir etmesinlerولَا يبدِين iffetlerineفُروجهن
مِنْها görünen kısımlarıما ظَهر müstesna olmak üzereإِلَّا
علَى Baş örtüleriniبِخُمرِهِن örtsünlerولْيضرِبن Ondan
زِينَتَهن göstermesinlerولَا يبدِين yakalarınınجيوبِهِن üzerine
أَو babalarıآبائِهِن أَو Kocalarıبعولَتِهِن لِ başkasınaإِلَّا zinetlerini
أَو kendi oğullarıأَبنَائِهِن أَو kocalarının babalarıآباءِ بعولَتِهِن
أَو erkek kardeşleriإِخْوانِهِن أَو kocalarının oğullarıأَبنَاءِ بعولَتِهِن
أَو erkek kardeşlerinin, kız kardeşlerinin oğulları بنِي إِخْوانِهِن
أَيمانُهن altında bulunanlarملَكَت أَو ما kendi kadınlarıنِسائِهِن
şehvet duymayan غَير tâbi kimselerالتَّابِعِين أَو ellerinin
أَو erkeklerdenمِن الرجالِ ailenin kadınınaأُولِي الْإِربةِ hizmetçi
farkında olmayanالَّذِين لَم يظْهروا çocuklardanالطِّفْلِ yahut
henüz النِّساءِ gizli kadınlık hususiyetlerininعلَى عوراتِ
لِيعلَم ayaklarınıبِأَرجلِهِن yere vurmasınlarولَا يضرِبن kadınların
مِن زِينَتِهِن Gizlemekte olduklarıما يخْفِين anlaşılsın diye
Hep جمِيعا Allah'aإِلَى اللَّهِ tevbe ediniz kiوتُوبوا zinetleri
تُفْلِحون eresinizلَعلَّكُم müminlerالْمؤْمِنُون Eyأَيها birden
kurtuluşa

31) Ve mümin kadınlara da söyle: Gözlerini korusunlar; iffetlerini esirgesinler. Ondan görünen kısımları müstesna olmak üzere, zinetlerini teşhir etmesinler. Başörtülerini, yakalarının üzerine (kadar) örtsünler. Kocaları, babaları, kocalarının babaları, kendi oğulları, kocalarının oğulları, erkek kardeşleri, erkek kardeşlerinin oğulları ve kız kardeşlerinin oğulları, kendi kadınları, ellerinin altında bulunanlar (köleleri), erkeklerden, ailenin kadınına şehvet duymayan hizmetçi vb. tâbi kimseler, yahut henüz kadınların gizli kadınlık hususiyetlerinin farkında olmayan çocuklardan başkasına zinetlerini göstermesinler. Gizlemekte oldukları zinetleri anlaşılsın diye ayaklarını yere vurmasınlar. Ey müminler! Hep birden Allah'a tevbe ediniz ki kurtuluşa eresiniz.

Bize Cabir b. Abdillah'tan ulaşan habere göre Esma binti. Mersel kendisine ait bir hurma bahçesinde idi. Bazı kadınlar onun yanına izarlarını (eteklerini) tam örtmeden giriyorlar, ayaklarının halkaları görünüyor, göğüsleri ve saçları belli oluyordu. Esma: "Bu ne çirkin durum!" dedi. Bunun üzerine Allah bu hususta bu ayetleri 30-31. indirdi.[358]

"Süslerini göstermesinler" cümlesinin hemen arından "başörtülerini yakalarının üzerinden bağlasınlar" buyruğu mantık bağından zorunlu olarak, kadın vücudunun (nassa göre boyun, gerdan ve göğsü) ziynet, yani süs ve avret olduğu sonucu çıkmaktadır.

Bir önceki âyette erkeklere, sadece gözlerini harama bakmaktan ve cinsel organlarını meşru olmayan ilişkiden korumalarını emrederken, bu âyette kadına ilâve hükümler getirmektedir.

a) Kadınlar da gözlerini harama dikmekten koruyacaktır.

b) Cinsel organları koruma bakımından da erkeklere verilen emir, onlar için de geçerlidir.

c) "Görünen kısımları hariç olmak üzere zinetlerini teşhir etmesinler."

d) "Başörtülerini, yakalarının üzerine salsınlar."

"el-HUMUR" kelimesi, "baş örtüleri" anlamına gelmektedir. "el-**CÜYÛB**" da "gömleğin göğüs yırtmacı" anlamına gelen el-ceyb kelimesinin çoğuludur. O zaman bu cümle, "başörtülerini yakalarının, omuzlarının üstüne kadar indirmeleri" emredilmiş olmaktadır. Bu durum kültürden kültüre değişebilir. Eğer bedenin boğaza kadar giyilen elbisesi boğazı örtüyorsa başörtüsünün göğüslere inmesi şart olmayabilir. Çünkü göğüsler ve boğaz kapanmıştır.

Câhiliyye döneminde kadın, bugün modern Câhiliyye döneminde olduğu gibi, erkeklerin yanından göğsü, gerdanı ve kolları açık olarak geçerdi. Çok zaman da erkekleri baştan çıkarmak için, bedenin güzel yerlerini ve saç örgülerini gösterirdi. Baş örtülerini arkalarına salıverirler, göğüsleri açık ve çıplak kalırdı. Dolayısıyla mü'min kadınlara, baş örtüleri-ni önlerinden sarkıtmaları emredildi ki göğüslerini de kapasınlar ve kötülerin kötülüğünü kendilerinden uzaklaştırsınlar. Allah'ın, açılmasını haram kıldığı gizli zinetlerini kocalarından başka kimseye göstermesinler.[359]

Veو أَنكِحوا evlendirin الْأَيامى bekârları مِنْكُم sizden والصالِحين
olanları elverişli مِن عِبادِكُم kölelerinizden و ve إِمائِكُم
cariyelerinizden إِن Eğer يكُونُوا bunlar iseler فُقَرَاء fakir يغْنِهِم
zenginleştirir onları الله Allah مِن فَضلِهِ kendi lütfu ile والله
Allah و ve واسِع geniş olan عليم bilendir

32) Ve sizden bekârları, kölelerinizden ve cariyelerinizden elverişli olanları evlendirin. Eğer bunlar fakir iseler, Allah kendi lütfu ile onları zenginleştirir. Allah, Vasi' olan ve Bilen'dir.

İbn Mesud: 'Nikahlanarak zenginliği arayanız" dedi ve bu âyeti okudu. Hadiste şöyle buyurulmuştur: "Üç kişi vardır ki, onlara yardım etmek Allah üzerine bir haktır. İffetini koruma isteğiyle evlenen, borcunu ödeme niyetiyle, hürriyeti için efendisiyle anlaşma yapan köle ve Allah yolunda savaşan gazi." [407]

Veو لْيستَعْفِف korusunlar iffetlerini الذِين لَا يجِدون
bulamayanlar ise نِكَاحا evlenme imkânını حتى kadar يغْنِيهم
kılıncaya varlıklı kendilerini الله Allah مِن فَضلِهِ lütfu ile Veو
الذِين يبتَغُون isteyenlerle yapmak الْكِتَاب mükâtebe مِما
bulunanlardan ملَكَتْ altında أَيمانُكُم ellerinizin فَكَاتِبوهم hemen
yapın mükâtebe إِن eğer علِمتُم görüyorsanız فِيهِم
kendilerinde خَيرا bir hayır وآتُوهم verin siz de onlara مِن مال
malından الله Allah'ın الذِي آتَاكُم size vermiş olduğu ولَا تُكْرِهوا
zorlamayın فَتَياتِكُم câriyelerinizi على الْبِغَاءِ fuhşa إِن أَردن
isteyen تَحصنًا namuslu kalmak لِتَبتَغُوا elde menfaatlerini
diye edeceksiniz عرض geçici الْحياة hayatının الدنْيا Dünya و
Ve ومن kim يكْرِههن onları zorda bırakırsa فَإِن bilinmelidir ki
Allah الله مِن بعدِ sonra إِكْراهِهِن zorlanmalarından غَفُور çok
bağışlayıcı رحِيم merhametlidir

33) Ve evlenme imkânını bulamayanlar ise; Allah, lütfu ile kendilerini varlıklı kılıncaya kadar iffetlerini korusunlar. Ve ellerinizin altında bulunanlardan (köleler ve câriyelerden) mükâtebe yapmak isteyenlerle, eğer kendilerinde bir hayır, görüyorsanız, hemen mükâtebe yapın. Allah'ın size vermiş olduğu malından siz de onlara verin. Dünya hayatının geçici menfaatlerini elde edeceksiniz diye, namuslu kalmak isteyen câriyelerinizi fuhşa zorlamayın. Ve kim onları zorda bırakırsa, bilinmelidir ki zorlanmalarından sonra Allah çok bağışlayıcı, merhametlidir.

Câbir'den rivayet ediliyor ki o şöyle anlatmıştır: Abdullah ibn Übeyy ibn Selûl cariyelerinden birisine: "Git ve bize bir şeyler kazan getir." diyerek onu zina etmeye zorladı da Allah Tealâ: "Şayet iffetli olmak isterlerse cariyelerinizi, dünya hayatının geçimliğini kazanacaksınız diye, fuhşa zorlamayın…" âyet-i kerimesini indirdi.[408]

ولَقَد Andolsun ki أَنزلْنَا biz indirdik إِلَيكُم size آياتٍ âyetler
مبينَاتٍ açık açık bildiren ومثَلًا örnekler مِن الذِين olanlardan
خَلَوا yaşayıp gitmiş مِن قَبلِكُم sizden önce و örnekler موعِظَةً
öğütler لِلْمتقِين için takvâya ulaşmış kimseler

34) Andolsun ki biz size (gerekeni) açık açık bildiren âyetler, sizden önce yaşayıp gitmiş olanlardan örnekler ve takvâya ulaşmış kimseler için öğütler indirdik.

"Andolsun biz size açık açık bildiren ayetler indirdik" cümlesindeki «Beyyinat» kelimesi, eğer ismi fail okunursa (mü-beyyinat) açıklayıcı ayetler anlamına gelir. Yani sizin muhtaç olduğunuz hükümleri, edebleri, kaide ve kuralları açıklayan ayetler indirdik demek oluyor. Eğer ismi mef'ul olarak "Mübeyyenat" şeklinde okunursa o vakit "Andolsun, açıklanan ayetleri size indirdik" demek olur. Yani size Allah tarafından açıklanmış hükümler ve cezalara ve diğer meselelere açıkça delâlet eden tarzda getirilmiş, lügat şeklinde çıkarılmış ayetler indirdik. "Sizden önce yaşayıp gitmiş olanlardan örnekler indirdik." Yani sizden öncekilerin mesellerine benzer bir mesel. Meselâ Hz. Aişe'nin misali, Hz. Yusuf'un ve Hz. Meryem'in misaline benzer. Çünkü onlara da zina iftirası yapılmıştır.

وانكحوا الايامى منكم والصالحين من عبادكم وامائكم ان
يكونوا فقراء يغنهم الله من فضله والله واسع عليم (٣٢)
وليستعفف الذين لا يجدون نكاحا حتى يغنيهم الله من فضله
والذين يبتغون الكتاب مما ملكت ايمانكم فكاتبوهم ان
علمتم فيهم خيرا واتوهم من مال الله الذى اتيكم ولا تكرهوا
فتياتكم على البغاء ان اردن تحصنا لتبتغوا عرض الحيوة
الدنيا ومن يكرههن فان الله من بعد اكراههن غفور رحيم
(٣٣) ولقد انزلنا اليكم ايات مبينات ومثلا من الذين خلوا
من قبلكم وموعظة للمتقين (٣٤) الله نور السموات والارض
مثل نوره كمشكوة فيها مصباح المصباح فى زجاجة
الزجاجة كانها كوكب درى يوقد من شجرة مباركة
زيتونة لا شرقية ولا غربية يكاد زيتها يضئ ولو لم تمسسه
نار نور على نور يهدى الله لنوره من يشاء ويضرب الله
الامثال للناس والله بكل شىء عليم (٣٥) فى بيوت اذن الله
ان ترفع ويذكر فيها اسمه يسبح له فيها بالغدو والاصال
(٣٦)

Allah الله نُور nûrudur السماوات göklerin و ve الْأَرض yerin مثَلُ
temsili نُورِهِ O'nun nûrunun كَمِشْكَاةٍ bir kandillik gibidir فِيها
içinde مِصباح lamba bulunan الْمِصباح lamba O فِي içindedir
زجاجةٍ kristal bir fanus الزجاجةُ o fanus da كَأَنها sanki كَوكَب
ki bir yıldız gibidir دري inciye benzer يوقَد tutuşturulur مِن
شَجرةٍ bir ağaçtan مباركَةٍ nisbet edilemeyen mübarek زيتُونِةٍ
yani zeytinden لَا شَرقِيةٍ doğuya da ولَا غَربِيةٍ batıya da يكَاد
verir زيتُها Onun yağı يضِيء ışık ولَو dahi لَم تَمسسه kendisine
değmese نَار ateş نُور nûr على üstüne نُور nûrdur يهدِي
eriştirir الله Allah لِنُورِهِ nûruna من يشَاء kimseyi dilediği
ويضرِب getirir الله Allah الْأَمثَال temsiller لِلناسِ insanlara والله
Allah بِكُلِّ her شَيءٍ şeyi عليم bilir

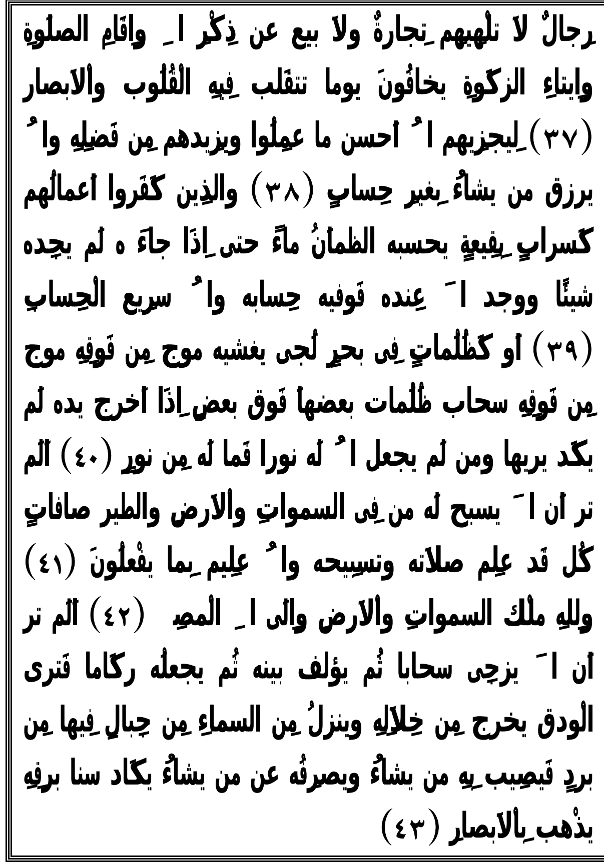
35) Allah, göklerin ve yerin nûrudur. O'nun nûrunun temsili, içinde lamba bulunan bir kandillik gibidir. O lamba kristal bir fanus içindedir; o fanus da sanki inciye benzer bir yıldız gibidir ki, doğuya da, batıya da nisbet edilemeyen mübarek bir ağaçtan, yani zeytin (yağın)den tutuşturulur. Onun yağı, neredeyse, kendisine ateş değmese dahi ışık verir. (Bu,) nûr üstüne nûrdur. Allah dilediği kimseyi nûruna eriştirir. Allah insanlara (işte böyle) temsiller getirir. Allah her şeyi bilir.

(*)Yüce Allah, gökleri ve yeri nurlandırandır. Gökleri parlak yıldızlarla; yeri de şeriatler, hükümler ve değerli peygam-berler göndererek aydınlattı.

فِي بيوتٍ Birtakım evlerdedir ki أَذِن izin vermiştir الله Allah أَن
تُرفَع yücelmesine و ve يذْكَر anılmasına فِيها içlerinde اسمه
isminin يسبح tesbih eder ki لَه O'nu فِيها Orada بِالْغُدو akşam
و ve الْآصال sabah

36) (Bu ışık) birtakım evlerdedir ki, Allah yücelmesine ve içlerinde isminin anılmasına izin vermiştir. Orada sabah ve akşam O'nu tesbih eder.

Hz. Peygamber (a.s): "Bir topluluk, evlerinden birinde bir araya gelip Allah'ın kitabını okudukları ve aralarında müzakere ettikleri sürece durmadan üzerlerine sekînet iner, onları rahmet çepeçevre kuşatır ve Allah onları, nezdinde olanların içinde anar" buyurmuştur.[360]

Onlar kendilerini alıkoyamadığı تُلْهِيهِمْ لَا insanlardır رِجَالٌ
anmaktan ذِكْرِ عَن ne de alış-verişin وَلَا بَيْعٌ ne ticaret تِجَارَةٌ
vermekten إِيتَاءِ ve و namaz الصَّلَاةِ kılmaktan وَإِقَامِ Allah'ı اللهِ
allak تَتَقَلَّبُ bir günden يَوْمًا korkarlar يَخَافُونَ zekât الزَّكَاةِ
ve و الْأَبْصَارُ kalplerin الْقُلُوبُ Onlar فِيهِ bullak olduğu gözlerin

37) Onlar, ne ticaret ne de alışverişin kendilerini Allah'ı anmaktan, namaz kılmaktan ve zekât vermekten alıkoyamadığı insanlardır. Onlar, kalplerin ve gözlerin allak bullak olduğu bir günden korkarlar.

Abdulah ibn Ömer, bir gün çarşıda iken ezan okunmuş, çarşıdaki dükkân sahipleri hemen dükkânlarını kapatıp Mescid-i nebeviye gitmişler. İbn Ömer der ki: İşte onlar hakkında bu âyet-i kerime nazil oldu.[409]

en أَحْسَنَ Allah اللهُ Çünkü onları mükâfatlandıracak لِيَجْزِيَهُمُ
onlara fazlasıyla يَزِيدَهُمْ ve و yaptıklarının عَمِلُوا مَا güzeli ile
يَرْزُقُ Allah اللهُ Ve و lütfundan فَضْلِهِ مِنْ verecektir
hesapsız بِغَيْرِ حِسَابٍ dilediğini يَشَاءُ مَنْ rızıklandırır

38) Çünkü (o günde) Allah, onları yaptıklarının en güzeli ile mükâfatlandıracak ve lütfundan onlara fazlasıyla verecektir. Ve Allah, dilediğini hesapsız rızıklandırır.

onların أَعْمَالُهُمْ inkâr edenlere كَفَرُوا gelince الَّذِينَ Ve و
يَحْسَبُهُ ıssız çöllerdeki بِقِيعَةٍ serap gibidir ki كَسَرَابٍ amelleri
zamanı إِذَا nihayet حَتَّى su مَاءً susayan الظَّمْآنُ onu zanneder
herhangi bir شَيْئًا orada bulamamış يَجِدْهُ لَمْ ona vardığı جَاءَهُ
üstelik yanıbaşında da عِنْدَهُ Allah'ı اللهَ bulmuştur وَوَجَدَ şey
وَاللهُ onun hesabını حِسَابَهُ O ise tastamam görmüştür فَوَفَّاهُ
hesabı الْحِسَابِ çok çabuk görür سَرِيعُ Allah

39) Ve inkâr edenlere gelince, onların amelleri, ıssız çöllerdeki serap gibidir ki susayan onu su zanneder; nihayet ona vardığı zaman orada herhangi bir şey bulamamış, üstelik yanıbaşında da Allah'ı bulmuştur; O ise, onun hesabını tastamam görmüştür. Allah hesabı çok çabuk görür.

لُجِّيٍّ denizdeki بَحْرٍ فِي karanlıklar gibidir كَظُلُمَاتٍ Yahut أَوْ
onu فَوْقِهِ مِنْ Ne ki dalga üstüne مَوْجٌ yoğun يَغْشَاهُ engin bir
ظُلُمَاتٌ bulut سَحَابٌ üstünde de فَوْقِهِ مِنْ dalga مَوْجٌ kaplıyor
أَخْرَجَ zaman إِذَا Biri بَعْضٍ üstüne فَوْقَ biri بَعْضُهَا karanlıklar
onu يَرَاهَا neredeyse dahi يَكَدْ لَمْ Elini uzattığı يَدَهُ çıkarıp
اللهُ nasibi yoktur يَجْعَلِ لَمْ bir kimseye مَنْ Ve و göremez
مِنْ artık o لَهُ kimsenin فَمَا nûr vermemişse نُورًا ona لَهُ Allah
aydınlıktan نُورٍ

40) Yahut engin bir denizdeki yoğun karanlıklar gibidir; Ne ki, onu dalga üstüne dalga kaplıyor; üstünde de bulut... Biri biri üstüne karanlıklar... Elini çıkarıp uzattığı zaman, neredeyse onu dahi göremez. Ve bir kimseye Allah ona nûr vermemişse, artık o kimsenin aydınlıktan nasibi yoktur.

Bu 39-40.ayetleri Utbe b. Rebîa b. Ümeyye hakkında nazil olmuştur. Utbe cahiliyette Hristiyanlığa göre ibadet etmiş, papaz elbisesi giymiş ve din yoluna girmişti. İslâm gelince de İslâm'ı reddetmişti.[361]

tesbih يُسَبِّحُ Allah'ı اللهَ Kuşkusuz أَنَّ görmez misin? تَرَ أَلَمْ
ve و Göklerde السَّمَاوَاتِ فِي bulunanlarla مَنْ لَهُ ettiklerini
قَدْ Herkes كُلٌّ dizi dizi صَافَّاتٍ kuşların وَالطَّيْرُ yerde الْأَرْضِ
تَسْبِيحَهُ ve و kendi duasını صَلَاتَهُ bilmiştir عَلِمَ elbette
olduklarını بِمَا hakkıyle bilir عَلِيمٌ Allah اللهُ Ve و tesbihini
yapmakta يَفْعَلُونَ

41) Kuşkusuz göklerde ve yerde bulunanlarla dizi dizi kuşların Allah'ı tesbih ettiklerini görmez misin? Herkes elbette kendi duasını ve tesbihini bilmiştir. Ve Allah, yapmakta olduklarını hakkıyle bilir.

الْأَرْضِ ve و göklerin السَّمَاوَاتِ mülkü مُلْكُ Allah'ındır لِلَّهِ Ve و
dönüş de الْمَصِيرُ Allah'adır اللهِ ancak وَإِلَى yerin

42) Ve göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır; dönüş de ancak Allah'adır.

يُزْجِي Allah اللهَ kuşkusuz أَنَّ Görmez misin ki تَرَ أَلَمْ
birleştiriyor يُؤَلِّفُ sonra ثُمَّ birtakım bulutları سَحَابًا sürüyor
yığın رُكَامًا getirmededir يَجْعَلُهُ Sonra ثُمَّ bir araya getirip بَيْنَهُ
çıkıyor يَخْرُجُ yağmur الْوَدْقَ İşte görüyorsun ki فَتَرَى haline
مِنْ Gökten السَّمَاءِ مِنْ indirir وَيُنَزِّلُ bunlar arasından خِلَالِهِ مِنْ
isabet ettirir فَيُصِيبُ dolu بَرَدٍ مِنْ oradaki فِيهَا dağlardan جِبَالٍ
عَنْ onu uzak tutar وَيَصْرِفُهُ dilediğine يَشَاءُ مَنْ Artık onu بِهِ
بَرْقِهِ parıltısı سَنَا neredeyse يَكَادُ dilediğinden de يَشَاءُ مَنْ
gözleri بِالْأَبْصَارِ alır يَذْهَبُ şimşeğinin

43) Görmez misin ki kuşkusuz Allah birtakım bulutları (çıkarıp) sürüyor; sonra onları bir araya getirip birleştiriyor. Sonra yığın haline getirmededir. İşte görüyorsun ki bunlar arasından yağmur çıkıyor. Gökten, oradaki dağlardan dolu indirir. Artık onu dilediğine isabet ettirir; dilediğinden de onu uzak tutar; şimşeğinin parıltısı neredeyse gözleri alır!

(*)Bütün mahlûkat Allah'ı tesbih eder yani O'nu noksan sıfatlardan tenzih eder, O'nu celâl ve kemal sıfatlarıyla tavsif eder. Allah onların tesbihlerini, dualarını ve ibadetlerini gayet iyi bilir. Namaz kılanın namazını, tesbih edenin tesbihini gayet iyi bilir. Mahlûkatın itaat ve tesbihleri O'na gizli kalmaz. Allah Tealâ göklerde ve yerde olan mülkün gerçek sahibidir. O bütün mahlûkatta tasarrufta bulunan hakiki hüküm sahibi ve idare edicidir. Kıyamet gününde yaratıkların dönüşü O'nadır. Hepsi Allah'ın kuludurlar. Hepsi hesaba çekilecek, hüküm vericinin, muhakeme edicinin önünde güçsüz ve zelildirler. Hayret verici şekilde yağmur yağdırılmasıdır.

Yağmur, su buharlarının yükseklere çıkmasıyla oluşmaya başlar ve Allah'ın kudretiyle havanın yüksek tabakalarına taşınır. Bu durumda hava tabakalarında bulutlar toplanır. Bulutları rüzgârlar hareket ettirir, aşılar ve soğuk hava tabakası bulutlara tesir eder.

النهار ile و gece الليلَ Allah الله birbirine çeviriyor يقلّب
bir ibret vardır لَعِبرةً bunda ذَلِكَ فِي Şüphesiz إِنَّ gündüzü
basiret الأَبصار sahipleri için لِأُولي

44) Allah, gece ile gündüzü birbirine çeviriyor. Şüphesiz bunda basiret sahipleri için bir ibret vardır.

sudan مِن ماءٍ canlıyı دابةٍ her كُلّ yarattı خَلَقَ Allah الله Ve و
üstünde على sürünür يمشي kimi من İşte bunlardan فَمِنْهُم
على yürür يمشي kimi من onlardan مِنْهُم ve و karnı بطْنِهِ
يمشي kimi من onlardan مِنْهُم ve و iki ayağı رِجلين üstünde
ما Allah الله yaratır يخْلُقُ dört ayağı أَربعٍ üstünde على yürür
şeye شَيءٍ her على كُلّ Allah الله şüphesiz إِنَّ dilediğini يشاء
kadirdir قَدِير

45) Ve Allah, her canlıyı sudan yarattı. İşte bunlardan kimi karnı üstünde sürünür ve onlardan kimi iki ayağı üstünde yürür ve onlardan kimi dört ayağı üstünde yürür... Allah dilediğini yaratır; şüphesiz Allah her şeye kadirdir.

açık seçik مبينَاتٍ âyetler آياتٍ biz indirdik أَنزلْنا Andolsun لَقَد
dilediği يشاء kimseyi من iletir يهدي Allah الله Ve و bildiren
doğru مستَقِيمٍ yola صِراطٍ إِلى

46) Andolsun biz açık seçik bildiren âyetler indirdik. Ve Allah, dilediği kimseyi doğru yola iletir.

بِالرسول ve و Allah'a بِاللهِ inandık آمنا diyorlar يقُولُون Ve و
yüz يتَولى sonra ثُمَّ itaat ettik أَطَعنَا ve و Peygamber'e
sonra مِن بعدِ ondan مِنْهُم içlerinden bir grup فَريقٌ çeviriyor
بِالْمؤْمِنين bunlar أُولَئِكَ değillerdir ما Ve و işte böyle ذَلِكَ da
inanmış

47) "Ve Allah'a ve Peygamber'e inandık ve itaat ettik" diyorlar; ondan sonra da içlerinden bir grup sonra işte böyle yüz çeviriyor. Ve bunlar inanmış değillerdir.

رسولِهِ ve و Allah'a اللهِ إِلى çağırıldıkları دعوا zaman إِذَا Ve و
onlar بينَهم hüküm vermesi için لِيحكُمَ Peygamber'e
içlerinden مِنْهُم bir kısmı فَرِيقٌ bakarsın ki إِذَا aralarında
yüz çevirip dönerler معرِضون

48) Ve onlar, aralarında hüküm vermesi için Allah'a ve Peygamber'e çağırıldıkları zaman, bakarsın ki içlerinden bir kısmı yüz çevirip dönerler.

gelirler يأْتُوا hak الْحقُّ kendi lehlerine لَهم ise يكُن eğer إِن Ve و
boyun eğip مذْعِنِين ona إِلَيهِ

49) Ve eğer hak kendi lehlerine ise, ona boyun eğip gelirler.

yoksa أَم bir hastalık مرض Kalplerinde قُلُوبِهِم mı var أَفِي
أَن korkuyorlar? يخَافُون yahut أَم şüphe içinde midirler ارتَابوا
و kendilerine علَيهِم Allah الله haksızlık edeceğinden mi يحِيفَ
الظالمون kendileridir هم asıl أُولَئِكَ Hayır بل Resûlünün رسولُه ve

50) Kalplerinde bir hastalık mı var yoksa şüphe içinde midirler, yahut Allah ve Resûlünün kendilerine haksızlık edeceğinden mi korkuyorlar? Hayır, asıl zalimler kendileridir.

Adı Bişr olan münafıklardan biri ile yahudilerden bir adam arasında bir arazi hakkında anlaşmazlık vardı. Yahudi Rasûlullah (a.s)ın huzurunda mahkemeleşmeye, onun hükmüne başvurmaya çağırdı onu. Münafık haksız idi, o bunu kabul etmeyerek: Muhammed bize haksızlık yapar. Bunun yerine biz Ka'b b. el-Eşref in hakemliğine başvuralım, dedi. Bu âyet onun hakkında nazil oldu.[410]

يقلب الله الليلَ والنهار ان فى ذلك لعبرةً لأولى الابصار
(٤٤) والله خلق كل دابةٍ من ماءٍ فمنهم من يمشى على بطنه
ومنهم من يمشى على رجلين ومنهم من يمشى على أربع
يخلق الله ما يشاءُ ان الله على كل شيءٍ قدير (٤٥) لقد انزلنا
اياتٍ مبيناتٍ والله يهدى من يشاءُ الى صراطٍ مستقيمٍ (٤٦)
ويقولونَ امنا بالله وبالرسول واطعنا ثم يتولى فريق منهم من
بعد ذلك وما أولئك بالمؤمنين (٤٧) واذا دعوا الى الله
ورسوله ليحكم بينهم اذا فريق منهم معرضونَ (٤٨) وانْ
يكن لهم الحق يأتوآ اليه مذعنين (٤٩) أفى قلوبهم مرض أم
ارتابوآ ام يخافونَ انْ يحيف الله عليهم ورسوله بلْ أولئك هم
الظالمونَ (٥٠) انما كانَ قولَ المؤمنين اذا دعوا الى الله
ورسوله ليحكم بينهم انْ يقولوا سمعنا واطعنا وأولئك هم
المفلحونَ (٥١) ومن يطع الله ورسوله ويخش الله ويتقه
فأولئك هم الفائزونَ (٥٢) واقسموا بالله جهد ايمانهم لئن
امرتهم ليخرجن قلْ لا تقسموا طاعةٌ معروفةٌ ان الله خبير بما
تعملونَ (٥٣)

إِذَا müminlerin الْمؤْمِنِين demeleridir قَولَ كَان Ne zaman ki إِنَّما
Resûlüne رسولِهِ ve و Allah'a اللهِ إِلى davet edildiklerinde دعوا
يقُولُوا ancak أَن aralarında بينَهم hüküm vermesi için لِيحكُمَ
asıl هم işte أُولَئِكَ Ve و itaat ettik أَطَعنَا ve و İşittik سمِعنَا sözü
kurtuluşa erenlerdir الْمفْلِحون bunlar

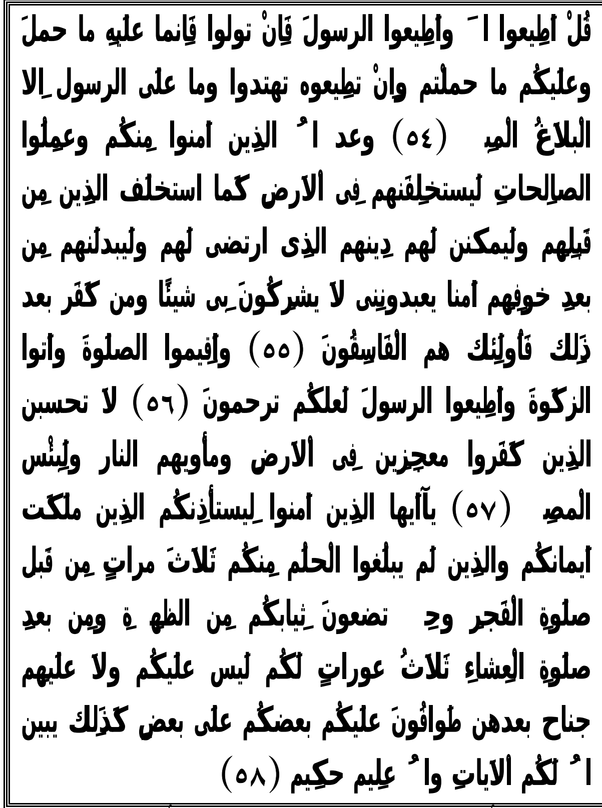
51) Ne zaman ki aralarında hüküm vermesi için Allah'a ve Resûlüne davet edildiklerinde, müminlerin sözü ancak "İşittik ve itaat ettik" demeleridir. Ve işte asıl bunlar kurtuluşa erenlerdir.

رسولَه ve و Allah'a الله itaat eder يطِعِ her kim من Ve و
O'ndan يتَّقِهِ ve و Allah'a الله saygı duyar يخْشَ و Resûlüne
mutluluğa الْفَائِزون asıl bunlar هم işte فَأُولَئِكَ sakınırsa
erenlerdir

52) Ve her kim Allah'a ve Resûlüne itaat eder, Allah'a saygı duyar ve O'ndan sakınırsa, işte asıl bunlar mutluluğa erenlerdir.

أَيمانِهِم en ağır جهد Allah'a بِاللهِ yemin ettiler أَقْسموا Ve و
sen kendilerine emrettiğin أَمرتَهم hakikaten لَئِن yeminleri ile
لا تُقْسِموا De ki قُلْ mutlaka çıkacaklarına dair لَيخْرجن takdirde
Bilin ki إِنَّ malûmdur معروفَةٌ İtaatiniz طَاعةٌ Yemin etmeyin
yaptıklarınızdan بِما تَعملُون haberdardır خَبِير Allah الله

53) Ve sen hakikaten kendilerine emrettiğin takdirde mutlaka (savaşa) çıkacaklarına dair, en ağır yeminleri ile Allah'a yemin ettiler. De ki: Yemin etmeyin. İtaatiniz malûmdur. Bilin ki Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

قُلْ اَطِيعوا ا َ واَطِيعوا الرسولَ فَاِنْ تولوا فَاِنما عليهِ ما حملَ
وعليكُم ما حملتم واِنْ تطِيعوه تهتدوا وما على الرسول ِالا
البلاغُ المِبِ (٥٤) وعد ا ُ الذِين امنوا ِمنكُم وعمِلوا
الصالِحاتِ ليستخلِفنّهم ِفِى الارض كما استخلف الذِين ِمن
قبلِهم وليمكنن لهم دِينهم الذِى ارتضى لهم وليبدلنهم ِمن
بعدِ خوفِهم امنا يعبدونِنى لا يشركُونَ ِبى شيئًا ومن كفَر بعد
ذَلك فَاولئِك هم الفَاسِقُونَ (٥٥) واقِيموا الصلوةَ واتوا
الزكَوةَ واَطِيعوا الرسولَ لعلكُم ترحمونَ (٥٦) لا تحسبن
الذِين كفَروا معجِزِين ِفِى الارض ومأويهم النار ولِبئس
المصِي (٥٧) يآايها الذِين امنوا ِليستأذِنكُم الذِين ملكت
ايمانكُم والذِين لم يبلُغوا الحلُم ِمنكُم ثَلاثَ مراتٍ ِمن قبل
صلوةِ الفَجر وحِ تضعونَ ِثيابكُم ِمن الظه ةِ ومِن بعدِ
صلوةِ العِشاءِ ثَلاثُ عوراتٍ لكُم ليس عليكُم ولا عليهم
جناح بعدهن طوافُونَ عليكُم بعضكُم على بعض كذَلك يبين
ا ُ لكُم الايات وا ُ عليم حكِيم (٥٨)

itaat edinوَأَطِيعوا Allah'aاللَّه itaat edinأَطِيعوا De kiقُلْ
فَإِنما yüz çevirirsenizتَولوا Eğerفَإِن Peygamber'e deالرسولَ
kendisine ما حمل onun sorumluluğuعليهِ şunu bilin ki
size ما حملتُم sizin sorumluluğunuz daوعليكُم yüklenen
تَهتَدوا ona itaat edersenizتُطِيعوه eğerإِن Veوyüklenendir
الرسول düşenعلى وما doğru yolu bulmuş olursunuz
açık-seçikالْمبِين duyurmaktırالْبلَاغُ sadeceإِلَّاPeygamber'e

54) De ki: Allah'a itaat edin; Peygamber'e de itaat edin. Eğer yüz çevirirseniz şunu bilin ki, onun sorumluluğu kendisine yüklenen, sizin sorumluluğunuz da size yüklenendir. Ve eğer ona itaat ederseniz, doğru yolu bulmuş olursunuz. Peygamber'e düşen, sadece açık-seçik duyurmaktır.

sizlerdenمِنكُم imanآمنُوا edipالَّذِين Allahاللَّه vaadettiوعد و
لَيستَخْلِفَنَّهم iyiالصالِحاتِ davranışlarda bulunanlara وعمِلُوا
gibiكما yeryüzüneفِي الْأَرضِ onları da sahip kılacağını
kendilerinden öncekileriالَّذِين مِن قَبلِهِم sahip kıldığı استَخْلَفَ
iyiliğineارتَضى الَّذِي diniدِينَهم onlar içinلَهم iyiliğineولَيمكِّنَنَّ
لَهم koruyacağınıمِن beğenip seçtiğiولَيبدِّلَنَّهم ve و onların بعدِ
onlara güven أَمنًا korku dönemindenخَوفِهِمsonra
لَا Çünkü onlar bana kulluk ederlerيعبدونَنِي sağlayacağını
kimمن Artık و hiçbir şeyiشَيئًا bana eş tutmazlarيشْرِكُون بِي
هم işte bunlarفَأُولَئِك bundanذَلِك sonraبعد inkâr ederseكَفَر
büyük günahkârlardırالْفَاسِقُون asıl

55) Allah, sizlerden iman edip iyi davranışlarda bulunanlara, kendilerinden öncekileri sahip kıldığı gibi onları da yeryüzüne sahip kılacağını, onlar için beğenip seçtiği dini (İslâm'ı) onların iyiliğine yerleştirip koruyacağını ve korku döneminden sonra, bunun yerine onlara güven sağlayacağını vaad etti. Çünkü onlar bana kulluk ederler; hiçbir şeyi bana eş tutmazlar. Artık bundan sonra kim inkâr ederse, işte bunlar asıl büyük günahkârlardır.

وأَطِيعوا zekâtıالزكَاةَ verinوآتُوا namazıالصلَاةَ kılınأَقِيموا Veو
تُرحمون göresinizلَعلَّكُم Peygamber'eالرسول itaat edin ki merhamet

56) Ve namazı kılın; zekâtı verin; Peygamber'e itaat edin ki merhamet göresiniz.

O'nu معجِزِين İnkârkَفَروا edenlerinالَّذِين sanmayasınتَحسبن لَا
varacağı yerومأْواهم yeryüzündeفِي الْأَرضِ âciz bırakacaklarını
الْمصِير ne kötüلَبِئْس Veو cehennemdirالنار Onlarınهم
varış yeri

57) İnkâr edenlerin, yeryüzünde O'nu âciz bırakacaklarını sanmayasın. Onların varacağı yer cehennemdir. Ve ne kötü varış yeri.

الَّذِين izin istesinlerلِيستَأْذِنْكُم müminlerآمنُوا الَّذِين Eyيا أَيها
لَم olanlarالَّذِين ve و Ellerinizinأَيمانُكُم altındaملَكَتْ bulunan
içinizdenمِنكُم henüz ergenlikالْحلُم çağına girmemişيبلُغُوا
الْفَجرِ namazındanصلَاةِ önceمِن قَبلِ sizden defaمراتٍ üçثَلَاثَ
elbiselerinizi ثِيابكُم soyunduğunuzتَضعون vakitوحِين sabah
الْعِشَاءِ namazındanصلَاةِ sonraمِن بعدِ ve و öğleyinمِن الظَّهِيرةِ
halde لَكُم Bunlar mahremعوراتٍ üç vakittir ثَلَاثُ yatsı
ne ولَا علَيهِم ne sizin içinعلَيكُم yokturلَيس bulunabileceğiniz
Bu vakitlerin dışındaبعدهن bir mahzurجنَاح de onlar için
طَوافُون birinizinبعضُكُم yanınaعلَيكُم girip çıkabilirsinizعلَى
الْآياتِ sizeلَكُم Allahاللَّه açıklarيبين İşte böyleكَذَلِك Biriبعضٍ
hikmet sahibidirحكِيم bilendirعلِيم Allahاللَّه Veو âyetleri

58) Ey müminler! Ellerinizin altında bulunan (köle ve cariyeleriniz) ve içinizden henüz ergenlik çağına girmemiş olanlar, sabah namazından önce, öğleyin elbiselerinizi soyunduğunuz vakit ve yatsı namazından sonra sizden üç defa izin istesinler. Bunlar, mahrem (kapanmamış) halde bulunabileceğiniz üç vakittir. Bu vakitlerin dışında ne sizin için ne de onlar için bir mahzur yoktur. Biri birinizin yanına girip çıkabilirsiniz. İşte Allah âyetleri size böyle açıklar. Ve Allah, (her şeyi) bilendir, hikmet sahibidir.

İbn Abbâs anlatıyor: Hz. Peygamber (sa), ansardan bir Müdellic ibn Amr adında bir çocuğu öğle uykusu zamanında çağırması için Hz. Ömer'e göndermişti. Çocuk, önce kapıyı çaldı ise de Hz. Ömer uyumakta olduğu için duymadı ve çocuk, Hz. Ömer'in yanına girdi de onu, görülmesinden hoşlanmadığı bir şekilde gördü. O (Hz. Ömer), Hz. Peygamber (a.s)'e geldiğinde: "Ey Allah'ın elçisi, isterdim ki Allah Tealâ (yanımıza girileceğinde izin isteme ile ilgili) emir ve yasaklar koysa." dedi ve onun bu sözleri üzerine Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[362]

sizinمِنْكُم çocuklarınızالْأَطْفَالُ girdikleriبَلَغَ zamanإِذَا Veوَ
gibiكَمَا onlar da izin istesinlerفَلْيَسْتَأْذِنُوا ergenlik çağınaالْحُلُمَ
kendilerinden öncekilerالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ izin istedikleriاسْتَأْذَنَ
وَ âyetleriniآيَاتِهِ sizeلَكُمُ Allahاللَّهُ açıklarيُبَيِّنُ İşte böyleكَذَٰلِكَ
hakîmdirحَكِيمٌ alîmdirعَلِيمٌ Allahاللَّهُ Ve

59) Ve sizin çocuklarınız ergenlik çağına girdikleri zaman, kendilerinden öncekiler (büyükleri) izin istedikleri gibi onlar da izin istesinler. İşte Allah, âyetlerini size böyle açıklar. Ve Allah Alîm'dir, Hakîm'dir.

yaşlı kadınlarınمِنَ النِّسَاءِ çocuktan kesilmişالْقَوَاعِدُ Veوَ
yokturفَلَيْسَ bir nikâhنِكَاحًا ümidi beslemeyenاللَّاتِي لَا يَرْجُونَ
çıkarmalarındaأَن يَضَعْنَ bir vebalجُنَاحٌ kendilerineعَلَيْهِنَّ
بِزِينَةٍ teşhir مُتَبَرِّجَاتٍ etmeksizinغَيْرَ elbiselerininثِيَابَهُنَّ
kendileri خَيْرٌ لَهُنَّ İffetli davranmalarıوَأَن يَسْتَعْفِفْنَ zinetleri
عَلِيمٌ işitendirسَمِيعٌ Allahاللَّهُ Veوَ için daha hayırlıdır bilendir

60) Ve bir nikâh ümidi beslemeyen, çocuktan kesilmiş yaşlı kadınların, zinetleri teşhir etmeksizin (bazı) elbiselerini çıkarmalarında kendilerine bir vebal yoktur. İffetli davranmaları kendileri için daha hayırlıdır. Ve Allah işitendir, bilendir.

وَلَا güçlükحَرَجٌ Âmâyaالْأَعْمَىٰ üzerineعَلَى yokturلَيْسَ
عَلَى yokturوَلَا güçlükحَرَجٌ topalaالْأَعْرَجِ üzerineعَلَى yoktur
bir sakınca وَلَا güçlükحَرَجٌ hastaya daالْمَرِيضِ üzerine
أَن تَأْكُلُوا Sizin için deأَنفُسِكُمْ üzerinizdeعَلَى yoktur
gerekseأَوْ gerek kendi evlerinizdenمِن بُيُوتِكُمْ yemenizde
evlerindenأَوْ بُيُوتِ babalarınızınآبَائِكُمْ evlerindenبُيُوتِ
erkek إِخْوَانِكُمْ evlerindenأَوْ بُيُوتِ annelerinizinأُمَّهَاتِكُمْ
kız kardeşlerininأَخَوَاتِكُمْ evlerindenأَوْ بُيُوتِ kardeşlerinizin
evlerindenأَوْ بُيُوتِ amcalarınızınأَعْمَامِكُمْ evlerindenأَوْ بُيُوتِ
dayılarınızınأَخْوَالِكُمْ evlerindenأَوْ بُيُوتِ halalarınızınعَمَّاتِكُمْ
أَوْ مَا مَلَكْتُم veyaأَوْ teyzelerinizinخَالَاتِكُمْ evlerindenأَوْ بُيُوتِ
anahtarlarınıمَفَاتِحَهُ uhdenizde bulundurduğunuz yerlerden
üzerinizdeعَلَيْكُمْ yokturلَيْسَ dostlarınızınصَدِيقِكُمْ yahutأَوْ
أَوْ Toplu haldeجَمِيعًا yemenizde deأَن تَأْكُلُوا bir sakıncaجُنَاحٌ
Evlereبُيُوتًا girdiğinizدَخَلْتُم zamanفَإِذَا ayrı ayrıأَشْتَاتًا veya
bir yaşama تَحِيَّةً kendinizeعَلَىٰ أَنفُسِكُمْ selâm verinفَسَلِّمُوا
mübarekمُبَارَكَةً Allahاللَّهِ tarafındanمِّنْ عِندِ dileği olarak
لَكُمُ Allahاللَّهُ açıklarيُبَيِّنُ İşte böyleكَذَٰلِكَ ve pek güzelطَيِّبَةً
düşünüp anlayasınızتَعْقِلُونَ diyeلَعَلَّكُمْ âyetleriالْآيَاتِ size

واذا بلغَ الاطفالُ مِنكم الحلم فليستأذِنوا كما استأذنَ الذِين
مِن قبلِهم كذلك يبين ا ُ لكم اياتِهِ وا ُ عليم حكِيم (٥٩)
والقواعِد مِن النساءِ التِى لا يرجونَ نِكاحا فليس عليهن جناح
انْ يضعن ثِيابهن غير متبرجاتٍ بِزينةٍ وانْ يستعفِفْن خير لهن
وا ُ سميع عليم (٦٠) ليس على الاعمى حرج ولا على
الاعرج حرج ولا على المريض حرج ولا على انفسِكم انْ
تأكلوا مِن بيوتكم او بيوتِ ابائكم او بيوتِ امهاتكم او بيوتِ
اِخوانكم او بيوتِ اخواتكم او بيوتِ اعمامكم او بيوتِ
عماتكم او بيوتِ اخوالكم او بيوتِ خالاتكم او ما ملكتم
مفاتحه او صديقِكم ليس عليكم جناح انْ تأكلوا جميعا او
اشتاتا فاذا دخلتم بيوتا فسلموا على انفسكم تحيةً مِن عِند
ا ِ مباركةً طيبةً كذلك يبين ا ُ لكم الايات لعلكم تعقلونَ
(٦١)

61) Âmâya üzerine güçlük yoktur; topala üzerine güçlük yoktur; hastaya da üzerine güçlük yoktur. Sizin için de, gerek kendi evlerinizden, gerekse babalarınızın evlerinden, annelerinizin evlerinden, erkek kardeşlerinizin evlerinden, kız kardeşlerinizin evlerinden, amcalarınızın evlerinden, halalarınızın evlerinden, dayılarınızın evlerinden, teyzelerinizin evlerinden, veya anahtarlarını uhdenizde bulundurduğunuz yerlerden, yahut dostlarınızın (yemeğini) yemenizde üzerinizde bir sakınca yoktur. Toplu halde veya ayrı ayrı yemenizde de üzerinizde bir sakınca yoktur. Evlere girdiğiniz zaman, Allah tarafından mübarek ve pek güzel bir yaşama dileği olarak kendinize (birbirinize) selâm verin. İşte Allah, düşünüp anlayasınız diye size âyetleri böyle açıklar.

(*)Yani Allah Tealâ yemek yemekten razı ve memnun olduklarını, cimri olmadıklarını ve üzüntü duymadıklarını bildiğimiz onbir yerden açık izin alın-maksızın yemek yememizi bize mubah kıldı. Eğer bu ev sahipleri sıkılır, oflar yahut rahatsızlık duyarsa ev sahiplerinin yokluğunda yemeklerinden yemeyiz, bu durumda sakınmaları talep edilir. Ayette geçen bu yerler şunlardır:

- Evlerimiz ve daha önce beyan ettiğimiz çocuklarımızın evleri,
- Babalarımızın ve dedelerimizin evleri,
- Annelerimizin ve ninelerimizin evleri,
- Kardeşlerimizin evleri,
- Kızkardeşlerimizin evleri
- Amcalarımızın evleri,
- Halalarımızın evleri,
- Dayılarımızın evleri,
- Teyzelerimizin evleri,
- Ev sahiplerinden vekâlet yoluyla anahtarlarını elimizde bulundurduğumuz evler,
- Arkadaşlarımızın evleri…

اِنما المؤمنونَ الذِين امنوا بِا ورسولِه واذا كانوا معه على
امرٍ جامِعٍ لم يذْهبوا حتى يستأذِنوه اِن الذِين يستأذِنونك
اولِئك الذِين يؤمنونَ بِا ورسولِه فَاِذا استأذَنوك لِبعض
شأنِهم فَأذَنْ لِمن شِئْت مِنهم واستغفِر لهم ا اِن ا غفُور
رحِيم (٦٢) لا تجعلوا دعآءَ الرسول بينكم كدعآءِ بعضِكم
بعضا قد يعلم ا الذِين يتسللونَ مِنكم لِواذًا فَليحذَر الذِين
يخالِفُونَ عن امرِه انْ تصِيبهم فِتنةٌ او يصِيبهم عذَاب الِيم
(٦٣) الا اِن لِلهِ ما فِى السمواتِ والارض قد يعلم ما انتم
عليهِ ويوم يرجعونَ اِليهِ فَينبئُهم بِما عمِلوا وا بِكل شىءٍ
علِيم (٦٤)

سورة الفرقان (٢٥)

بِسم ا الرحمن الرحِيم

تبارك الذِى نزلَ الفُرقانَ على عبدِهِ لِيكُونَ لِلعالَمِين نذِيرا
(١) الذِى له ملك السمواتِ والارض ولم يتخِذْ ولدا ولم
يكُن له شرِيك فِى الملْكِ وخلق كُل شىءٍ فَقَدره تقْدِيرا (٢)

inanmışآمَنُوا kimselerdirالَّذِينَ Müminlerالْمُؤْمِنُونَ ancakإِنَّمَا Onlar كَانُوا معه ikenوَإِذَا Resûlüneوَرَسُولِهِ ve و Allah'aبِاللَّهِ لَمْ يَذْهَبُوا ortakجَامِعٍ bir işأَمْرٍ üzerindeykenعَلَى onun ile إِنَّ ondan izin istemedikçeحَتَّى يَسْتَأْذِنُوهُ bırakıp gitmezler senden izin isteyenlerيَسْتَأْذِنُونَكَ kimselerdirالَّذِينَ hakikaten وَرَسُولِهِ ve و Allah'aبِاللَّهِ iman يُؤْمِنُونَ etmişالَّذِينَ Şuأُولَئِكَ senden izin istediklerindeاسْتَأْذَنُوكَ Öyle iseفَإِذَا Resûlüne kimselereلِمَنْ sen de izin verفَأْذَنْ işleri içinشَأْنِهِمْ bazıلِبَعْضِ onlar içinلَهُمُ bağış dileوَاسْتَغْفِرْ onlardanمِنْهُمْ dilediğinشِئْتَ mağfiret edicidirغَفُورٌ Allahاللَّهَ kuşkusuzإِنَّ Allah'tanاللَّهَ merhametlidirرَحِيمٌ

62) Müminler, ancak Allah'a ve Resûlüne inanmış kimselerdir. Onlar, onun ile ortak bir iş üzerinde iken ondan izin istemedikçe bırakıp gitmezler. Şu senden izin isteyenler, hakikaten Allah'a ve Resûlüne iman etmiş kimselerdir. Öyle ise, bazı işleri için senden izin istediklerinde, sen de onlardan dilediğin kimselere izin ver; onlar için Allah'tan bağış dile; kuşkusuz Allah mağfiret edicidir, merhametlidir.

kendi بَيْنَكُمْ Peygamber'iالرَّسُولِ çağırıدُعَاءَ mayınلَا تَجْعَلُوا قَدْ biriبَعْضًا birinizin بَعْضِكُمْ çağırır gibiكَدُعَاءِ aranızda birini يَتَسَلَّلُونَ الَّذِينَ Allahاللَّهُ bilmektedirيَعْلَمُ muhakkak ki فَلْيَحْذَرِ sıvışıp gidenleriلِوَاذًا İçinizdenمِنْكُمْ siper edinerek عَنْ aykırı davrananlarيُخَالِفُونَ Bu sebepleالَّذِينَ sakınsınlar bir فِتْنَةٌ başlarına gelmesindenأَنْ تُصِيبَهُمْ onun emrineأَمْرِهِ bir عَذَابٌ kendilerine isabet etmesindenيُصِيبَهُمْ veyaأَوْ belâ çok elemliأَلِيمٌ azap

63) Peygamber'i, kendi aranızda birbirinizi çağırır gibi çağırmayın. İçinizden, birini siper edinerek sıvışıp gidenleri muhakkak ki Allah bilmektedir. Bu sebeple, onun emrine aykırı davrananlar, başlarına bir belâ gelmesinden veya kendilerine çok elemli bir azap isabet etmesinden sakınsınlar.

varsaفِي neمَا Allah'ındırلِلَّهِ kuşkusuzإِنَّ Bilmiş olun kiأَلَا مَا iyi bilirيَعْلَمُ Elbetteقَدْ yerdeالْأَرْضِ ve و göklerdeالسَّمَاوَاتِ günيَوْمَ Veو üzerine olduğunuzu عَلَيْهِ sizinأَنْتُمْ neyin onlara فَيُنَبِّئُهُمْ O'nun huzurunaإِلَيْهِ döndürüldükleriيُرْجَعُونَ Allahاللَّهُ Veو yapmış عَمِلُوا olduklarınıبِمَا hemen bildirir hakkıyla bilendirعَلِيمٌ şeyiشَيْءٍ herبِكُلِّ

64) Bilmiş olun ki, kuşkusuz göklerde ve yerde ne varsa Allah'ındır. Elbette sizin neyin üzerine olduğunuzu iyi bilir. Ve O'nun huzuruna döndürüldükleri gün yapmış olduklarını onlara hemen bildirir. Ve Allah, her şeyi hakkıyla bilendir.

Nûr Sûresine, içinde yer alan hükümlerin farz olduğu ifade edilerek başlandı ve dünyada işlediklerimizi Cenâb-ı Hakk'ın âhirette bize bir bir haber vereceği belirtilip ilâhî hükümlere bağlı ve sadık kalmamız emredilerek atıf yapıldı ve Allah'ın her şeyi hakkıyla bildiği açıklanarak sûre noktalandı.

25 FURKAN SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 25. suresi. Mekkî surelerdendir. Ayetleri 77, kelimeleri 1872 ve harf sayısı 3733. Sure; adını birinci ayette geçen ve "ayırmak, ayırdetmek, mühim davaları çözüme kavuşturan kesin delil, mûcize gibi manalara gelen "furkân" kelimesinden almıştır. "el-Furkân", aynı zamanda Kur'an-ı Kerîm'in isimlerinden birisidir.

Rahimالرَّحِيمِ Rahmanالرَّحْمَنِ Allah'ınاللَّهِ adıylaبِسْمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

عَلَى Furkan'ıالْفُرْقَانَ indirenنَزَّلَ الَّذِي yüceler yücesidirتَبَارَكَ uyarıcı نَذِيرًا Âlemlereلِلْعَالَمِينَ olsun diyeلِيَكُونَ kuluna عَبْدِهِ

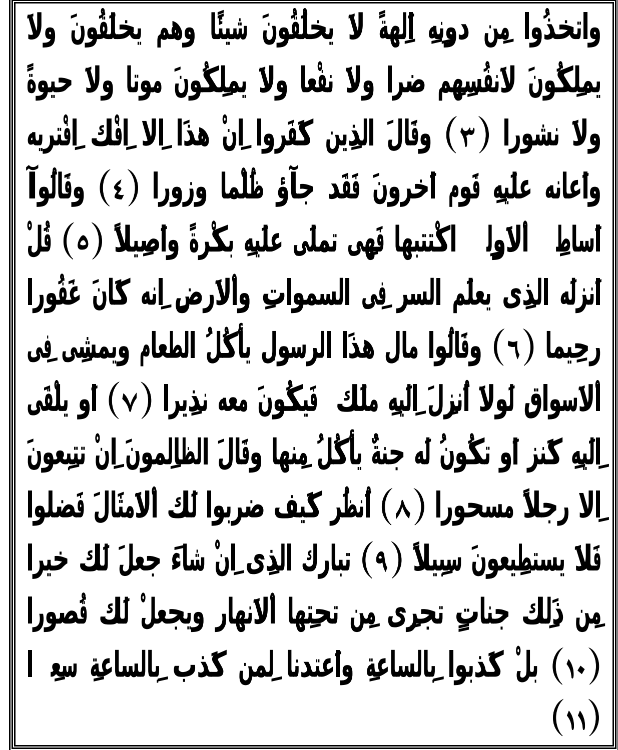
1) Âlemlere uyarıcı olsun diye kuluna Furkan'ı (Kur'an-ı) indiren, yüceler yücesidir.

(*)Kur'ân-ı Kerîm'e Furkan adının verilmesi iki türlü açıklanmıştır. Birincisine göre bu ismin veriliş sebebi, hak ile batılı, mü'min ile kâfiri birbirinden ayırdetmiş olmasıdır. İkincisine göre de bunun sebebi, bu kitapta haram ve helal gibi şer'î hükümler açıklanmış olmasıdır.

وَلَمْ yerinالْأَرْضِ ve و Göklerinالسَّمَاوَاتِ mülküمُلْكُ O'nundurلَهُ الَّذِي شَرِيكٌ O'nun لَهُ yokturوَلَمْ يَكُنْ bir çocukوَلَدًا edinmemiştirيَتَّخِذْ فَقَدَّرَ şeyiشَيْءٍ herكُلَّ yaratmışخَلَقَ Veو mülkündeفِي الْمُلْكِ ortağı düzenتَقْدِيرًا onaهُ ölçü vermiştir

2) Göklerin ve yerin mülkü O'nundur. O, bir çocuk edinmemiştir, mülkünde ortağı yoktur. Ve her şeyi yaratmış, ona ölçü, düzen vermiştir.

Yüce Allah, göklerde ve yerde ne varsa, hepsinin sahibidir. Hepsi onun yaratığı, mülkü ve kuludur. Yahudi ve Hristiyanların iddia ettiği gibi, onun hergangi bir çocuğu yoktur. Puta tapanların dediği gibi, onunla birlikte herhangi bir ilâh da yoktur. Her şeyi kudretiyle sağlam ve muh-kem bir şekilde vücûda getirdi. Yüce Allah kendisini dört tür büyüklük sıfatı ile niteledi: Birincisi: O, göklerin ve yerin sahibidir. Bu sıfat, O'nun varlığına bir nevi dikkat çekmedir. İkincisi: O, sonsuza kadar ma'bûddur. Üçüncüsü, Tek ilâhtır. Dördüncüsü: Bütün eşyayı hikmetle ve tedbîrle yaratandır.[363]

لاَ ilahlarآلِهَةً O'nu bırakıpمِن دونِهِ edindilerاتَّخَذُوا Veو bilakis kendileriوهم hiçbir şeyشَيْئًا yaratamayanيخْلُقُون kendilerineلِأَنفُسِهِم verebilenولا يملِكُون yaratılmış olanيخْلَقُون güçleriولا يملِكُون ne de faydaولا نَفْعًا ne zararضرا bile لاَ ve و hayat vermeyeولا حياةً öldürmeyeموتًا yetmeyen yeniden diriltip kabirden çıkarmayaنُشُورا

3) Ve O'nu (Allah'ı) bırakıp, hiçbir şey yaratamayan, bilakis kendileri yaratılmış olan, kendilerine bile ne zarar ne de fayda verebilen, öldürmeye, hayat vermeye ve yeniden diriltip kabirden çıkarmaya güçleri yetmeyen ilahlar edindiler.

Buهذَا olsa olsaإِن inkârكَفَروا edenlerالذِين dedilerقَال Veو kendisineوأَعانَه onun bir yalandırافْتَرا uydurduğuإِلا إِفْك bir zümre deآخَرون bu hususta قومعليه yardım etmiştir و haksızlığaظُلْما başvurmuşlardırجاءوا Böyleceفَقَد Başka iftirayaزورا ve

4) Ve inkâr edenler: Bu (Kur'an), olsa olsa onun (Muhammed'in) uydurduğu bir yalandır. Başka bir zümre de bu hususta kendisine yardım etmiştir, dediler. Böylece haksızlığa ve iftiraya başvurmuşlardır.

الأَولِين masallardırأَساطِير yine onlar dediler kiقَالُوا Veو تُملَى kendisineفَهِي yazdırıp daاكْتَتَبها öncekilere ait وأَصِيلًا akşamبكْرةً başkasına onunعلَيه okunmakta olan sabah

5) Ve yine onlar dediler ki: (Bu âyetler), onun, başkasına yazdırıp da kendisine sabah-akşam okunmakta olan, öncekilere ait masallardır.

فِي gizlilikleriالسر bilenالذِي يعلَم Onu indirdiأَنزلَه De kiقُل كَان Şüphesiz Oإِنه yerdekiالأَرض ve و göklerdeالسماوات engin merhametرحِيما çok bağışlayıcıdırغَفُورا sahibidir

6) De ki: Onu göklerde ve yerdeki gizlilikleri bilen indirdi. Şüphesiz O, çok bağışlayıcıdır, engin merhamet sahibidir.

يأْكُلُ peygamberالرسول Buهذَا ne biçimمال dedilerقَالُوا Veو لَولَا çarşılardaفِي الأَسواق dolaşıyorويمشِي yemekالطَّعام yiyor معه olmalı idiفَيكُون bir melekملَك Onaإِلَيه indirilmeliأُنزِلَ o da uyarıcıنَذِيرا kendisiyle birlikte

7) Ve dediler: Bu ne biçim peygamber; yemek yiyor, çarşılarda dolaşıyor. Ona bir melek indirilmeli, kendisiyle birlikte o da uyarıcı olmalı idi.

(*)Mekke Müşrikleri: Sen Allah'ın Resûlü olduğun halde, nasıl olur da yemek yiyiyor ve çarşı pazarlarda duruyorsun? Bu sözleriyle yemek yediği için (akılları sıra) onu ayıpladılar, zira onlar Resûlün bir melek olmasını istiyorlardı. Kisra'ların, Kayser'lerin ve diğer zorba hükümdarların çarşıpazarlarda dolaşmaya tenezzül etmediklerini gördüklerinden de çarşıpazarlarda dolaşmasını ayıpladılar.

veyaأَو bir hazineكَنز kendisineإِلَيه verilmeliيلْقَى Yahutأَو مِنْها yiyipيأْكُلُ bir bahçesiجنَّةٌ içindenلَه olmalıydıتَكُون تَتَّبِعون إِن o zalimlerالظَّالِمون dedilerقَال Ve و orada büyüyeمسحورا bir adamaرجلًا Ancakإِلَّا uymaktasınız tutulmuş

8) Yahut kendisine bir hazine verilmeli veya orada içinden yiyip (besleneceği) bir bahçesi olmalıydı. Ve o zalimler: Ancak büyüye tutulmuş bir adama uymaktasınız! dediler.

Senin hakkındaلَك getirdilerضربوا ne biçimكَيف bakانظُر الْأَمثَالَ فَلَا يستَطِيعون Artık onlar sapmışlardırفَضلُّوا temsiller hiçbir yol daسبِيلًا bulamazlar

9) Senin hakkında bak ne biçim temsiller getirdiler! Artık onlar sapmışlardır, hiçbir yol da bulamazlar.

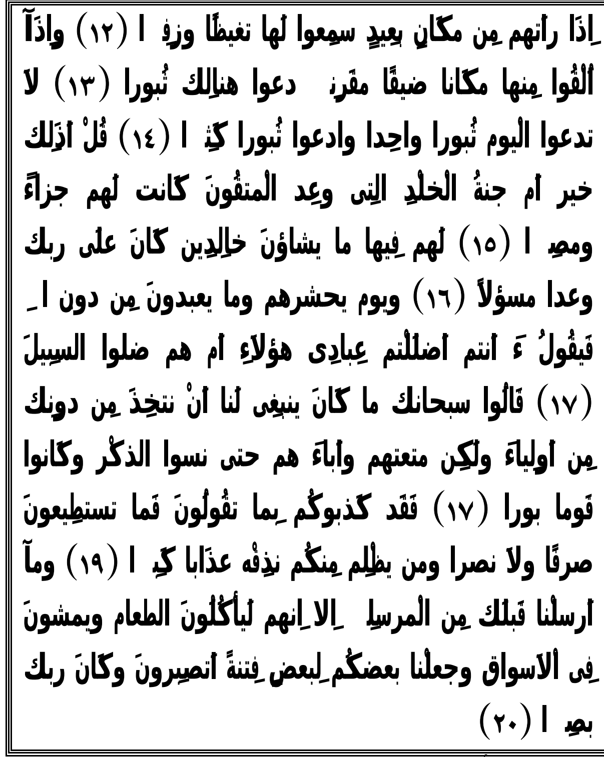
sanaلَك verecekجعلَ Dilerseالذِي إِن شَاء şanı yücedirتَبارك تَجرِي cennetleriجنَّاتٍ bunlardanمِن ذَلِك daha iyisiniخَيرا ihsan يجعل ve و ırmaklarالْأَنْهار altlarındanمِن تَحتِها akan saraylarقُصورا sanaلَك edecek olanın

10) Dilerse sana bunlardan daha iyisini, altlarından ırmaklar akan cennetleri verecek ve sana saraylar ihsan edecek olanın şanı yücedir.

İbn Abbâs'tan rivayette o şöyle anlatıyor: Müşrikler, Hz. Peygamber (a.s)'ı fakirliğinden dolayı ayıplayıp: "Ne oluyor şu Resûl'e! (bizim gibi) yemek yiyor ve çarşılarda dolaşıyor!" dediklerinde Allah'ın Resûlü (a.s) buna çok üzüldü. Onu teselli etmek üzere Rabbı katından Cibrîl geldi ve şöyle dedi: "Selâm sana ey Allah'ın elçisi, Rabbu'l-İzzet sana selâm söylüyor ve buyuruyor ki: "Senden önce gönderdiğimiz bütün peygamberler de şüphesiz yemek yerler, sokaklarda gezinirlerdi." yani dünyada geçim ve rızık peşine düşerlerdi.[364]

أَعتَدنَا Veو kıyameti deبِالساعةِ yalan saydılarكَذَّبوا Üstelikبلْ kıyametiبِالساعةِ yalanlayanlarكَذَّب içinلِمن biz ise hazırladık alevli bir ateşسعِيرا

11) Üstelik kıyameti de yalan saydılar. Ve biz ise, kıyameti yalanlayanlar için alevli bir ateş hazırladık.

mesafeden مِن مَكَانٍ kendilerini gördüğü رَأَتْهُم zaman إِذَا
بَعِيدٍ Uzak سَمِعُوا işitirler لَهَا onun تَغَيُّظًا öfkelenişini و ve زَفِيرًا uğultusunu

12) Uzak bir mesafeden kendilerini göründüğü zaman, onun öfkelenişini ve uğultusunu işitirler.

و Ve إِذَا zaman أُلْقُوا atıldıkları مِنْهَا onun مَكَانًا yerine ضَيِّقًا bir dar مُقَرَّنِينَ elleri boyunlarına bağlı olarak دَعَوْا oracıkta هُنَالِكَ isterler ثُبُورًا yok olmayı

13) Ve elleri boyunlarına bağlı olarak onun (cehennemin) dar bir yerine atıldıkları zaman, oracıkta yok olmayı isterler.

لَا تَدْعُوا istemeyin الْيَوْمَ Bugün ثُبُورًا yok olmayı وَاحِدًا bir defa وَادْعُوا isteyin ثُبُورًا aksine yok olmayı كَثِيرًا birçok defalar

14) Bugün bir defa yok olmayı istemeyin; aksine birçok defalar yok olmayı isteyin.

قُلْ De ki أَذَٰلِكَ Bu mu خَيْرٌ daha iyi أَمْ yoksa جَنَّةُ cenneti mi? الْخُلْدِ ebedilik الَّتِي وُعِدَ vâdedilen الْمُتَّقُونَ takvâ sahiplerine كَانَتْ Orası yeridir لَهُمْ onlar için جَزَاءً bir mükâfat و ve مَصِيرًا bir varış

15) De ki: Bu mu daha iyi, yoksa takvâ sahiplerine vaadedilen ebedilik cenneti mi? Orası, onlar için bir mükâfat ve bir varış yeridir.

لَهُمْ Onlar için فِيهَا orada مَا يَشَاءُونَ diledikleri her şey vardır خَالِدِينَ ebedî kalmak üzere كَانَ عَلَىٰ üzerine رَبِّكَ Rabbinin وَعْدًا istenen مَسْئُولًا bir vaaddir

16) Onlar için orada ebedî kalmak üzere diledikleri her şey vardır. Rabbinin üzerine istenen bir vaaddir.

و Ve يَوْمَ o gün يَحْشُرُ toplar da هُمْ onları وَمَا يَعْبُدُونَ taptıkları مِن دُونِ başka اللَّهِ Allah'tan فَيَقُولُ der ki أَأَنتُمْ siz mi أَضْلَلْتُمْ saptırdınız عِبَادِي kullarımı هَٰؤُلَاءِ Şu kullarımı أَمْ yoksa هُمْ kendileri ضَلُّوا çıktılar? السَّبِيلَ yoldan

17) Ve o gün Rabbin onları ve Allah'tan başka taptıkları şeyleri toplar da, der ki: Şu kullarımı siz mi saptırdınız, yoksa kendileri mi yoldan çıktılar?

قَالُوا derler سُبْحَانَكَ Seni tenzih ederiz مَا yaraşmaz كَانَ يَنبَغِي لَنَا bize أَن نَّتَّخِذَ edinmek مِن دُونِكَ sen başka مِنْ أَوْلِيَاءَ dostlar و لَٰكِن Fakat مَتَّعْتَهُمْ sen onlara bol nimet و ve آبَاءَهُمْ o atalarına حَتَّىٰ kadar نَسُوا sonunda الذِّكْرَ anmayı unuttular و ve كَانُوا oldular قَوْمًا bir kavim بُورًا helâkı hak eden

18) Seni tenzih ederiz. Seni bırakıp da sen başka dostlar edinmek bize yaraşmaz. Fakat sen onlara ve atalarına o kadar bol nimet verdin ki, sonunda anmayı unuttular ve helâkı hak eden bir kavim oldular, derler.

فَقَدْ İşte كَذَّبُوكُم sizi yalancı çıkardılar بِمَا تَقُولُونَ söylediklerinizde فَمَا تَسْتَطِيعُونَ Artık ne temin edebilirsiniz صَرْفًا geri çevirebilir وَلَا نَصْرًا ne de bir yardım و ve مَن يَظْلِم zulmedenlere مِّنكُمْ içinizden نُذِقْهُ tattıracağız عَذَابًا bir azap كَبِيرًا büyük

19) İşte, söylediklerinizde sizi yalancı çıkardılar. Artık ne geri çevirebilir, ne de bir yardım temin edebilirsiniz. Ve içinizden zulmedenlere büyük bir azap tattıracağız.

و Ve مَا أَرْسَلْنَا gönderdiğimiz قَبْلَكَ Senden önce مِنَ الْمُرْسَلِينَ bütün peygamberler de إِلَّا إِنَّهُمْ hiç şüphesiz onlar لَيَأْكُلُونَ yerler الطَّعَامَ yemek وَيَمْشُونَ dolaşırlardı فِي الْأَسْوَاقِ çarşılarda و Ve جَعَلْنَا kıldık بَعْضَكُمْ sizin bir kısmınızı لِبَعْضٍ diğer bir فِتْنَةً kısmınıza imtihan أَتَصْبِرُونَ sabredecek misiniz? وَكَانَ رَبُّكَ Rabbin بَصِيرًا her şeyi hakkıyla görmektedir

20) Ve senden önce gönderdiğimiz bütün peygamberler de hiç şüphesiz onlar yemek yerler, çarşılarda dolaşırlardı. Ve sizin bir kısmınızı diğer bir kısmınıza imtihan kıldık; (bakalım) sabredecek misiniz? Rabbin her şeyi hakkıyla görmektedir.

İbni Abbas'tan (r.a.) naklediyorlar: Müşrikler Resulullah'ı (a.s.) fakirlikle ayıpladıkları zaman ve "Bu ne biçim peygamber ki yemek yiyor, çarşılarda geziyor?" dedikleri zaman Resulullah (a.s.) üzülmüştü. Bunun üzerine bu ayet nazil oldu.[365]

وقالَ الذِين لا يرجونَ لِقاءَ نا لولا أنزلَ علينا الملٰئكةُ او نرى
ربنا لقَدِ استكْبروا فِى انفُسِهم وعتوا عتوا كَبِيـ ا (٢١) يوم
يرونَ الملٰئكَةَ لا بشرى يومئِذٍ لِلمجرِمِ ويقُولُونَ حِجرا
محجورا (٢٢) وقَدِمنا اِلى ما عمِلُوا مِن عملٍ فَجعلْناه هبآءً
منثُورا (٢٣) أصحاب الجنةِ يومئِذٍ خير مستقرا وأحسن
مقِيلاً (٢٤) ويوم تشقق السماءُ بِالغمامِ ونزلَ الملٰئكةُ تنزيلاً
(٢٥) الملك يومئِذٍ الحق لِلرحمن وكانَ يوما على الكافِرين
عسِيـ ا (٢٦) ويوم يعض الظالِم على يديهِ يقُولُ ياليتنى
اتخذْت مع الرسول سبِيلاً (٢٧) ياويلتى ليتنى لم اتخِذْ فُلانا
خلِيلاً (٢٧) لقَد اضلنِى عن الذكْر بعد اِذْ جاءَ نى وكانَ
الشيطانُ لِلإنسان خذُولاً (٢٩) وقالَ الرسولُ يارب اِن قومِى
اتخذُوا هذَا القُرانَ مهجورا (٣٠) وكذٰلك جعلنا لِكُل نبِى
عدوا مِن المجرِمِ وكفَى بِربك هادِيا ونصِيـ ا (٣١) وقالَ
الذِين كفَروا لولا نزلَ عليهِ القُرانُ جملةً واحِدةً كذٰلك لِنثبت
بِهِ فُؤادك ورتلْناه ترتيلاً (٣٢)

Veو قَالَ dediler الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ ummayanlar لِقَاءَنَا bizimle لَوْلَا أُنْزِلَ indirilmeliydi عَلَيْنَا Bize الْمَلَائِكَةُ ya karşılaşmayı أَوْ ya da نَرَى görmeliydik رَبَّنَا Rabbimizi لَقَدِ melekler اسْتَكْبَرُوا kibire فِي أَنْفُسِهِمْ onlar kendileri Andolsun ki وَ ve عَتَوْا gitmişlerdir عُتُوًّا azgınlıkta كَبِيرًا pek ileri hakkında

21) Ve bizimle karşılaşmayı ummayanlar: Bize ya melekler indirilmeliydi ya da Rabbimizi görmeliydik, dediler. Andolsun ki onlar kendileri hakkında kibire kapılmışlar ve azgınlıkta pek ileri gitmişlerdir.

يَوْمَ gün يَرَوْنَ görecekleri الْمَلَائِكَةَ Melekleri لَا بُشْرَى hiçbir يَوْمَئِذٍ o gün لِلْمُجْرِمِينَ günahkârlara وَ ve sevinç haberi yoktur يَقُولُونَ diyeceklerdir حِجْرًا yasak مَحْجُورًا Yasaktır

22) Melekleri görecekleri gün, günahkârlara o gün hiçbir sevinç haberi yoktur ve (Melekler): Yasaktır, yasak! diyeceklerdir.

Ve و قَدِمْنَا ele alırız إِلَى مَا عَمِلُوا yaptıkları مِنْ عَمَلٍ her bir işi فَجَعَلْنَاهُ onu getiririz هَبَاءً saçılmış مَنْثُورًا zerreler haline

23) Ve yaptıkları herbir işi ele alırız, onu saçılmış zerreler haline getiririz.

أَصْحَابُ ehlinin الْجَنَّةِ cennet يَوْمَئِذٍ O gün خَيْرٌ çok huzurlu مُسْتَقَرًّا kalacakları yer و ve أَحْسَنُ pek güzeldir مَقِيلًا dinlenecekleri yer

24) O gün cennet ehlinin kalacakları yer çok huzurlu ve dinlenecekleri yer pek güzeldir.

Veو يَوْمَ o gün تَشَقَّقُ yarılacak السَّمَاءُ gökyüzü بِالْغَمَامِ beyaz bulutlar ile و ve نُزِّلَ indirileceklerdir الْمَلَائِكَةُ melekler تَنْزِيلًا bölük bölük

25) Ve o gün gökyüzü beyaz bulutlar ile yarılacak ve melekler bölük bölük indirileceklerdir.

الْمُلْكُ mülk يَوْمَئِذٍ İşte o gün الْحَقُّ gerçek لِلرَّحْمَانِ çok merhametli olana aittir وَكَانَ يَوْمًا bir gündür o عَلَى الْكَافِرِينَ Kâfirler için de عَسِيرًا pek çetin

26) İşte o gün, gerçek mülk çok merhametli olana aittir. Kâfirler için de pek çetin bir gündür o.

Veو يَوْمَ o gün يَعَضُّ ısırıp الظَّالِمُ zalim kimse عَلَى يَدَيْهِ ellerini يَقُولُ şöyle der يَا لَيْتَنِي Keşke o اتَّخَذْتُ tutsaydım مَعَ birlikte الرَّسُولِ peygamberle سَبِيلًا bir yol

27) Ve o gün, zalim kimse ellerini ısırıp şöyle der: Keşke o peygamberle birlikte bir yol tutsaydım.

يَا وَيْلَتَى Yazık bana لَيْتَنِي Keşke لَمْ أَتَّخِذْ edinmeseydim فُلَانًا falancayı خَلِيلًا dost

28) Yazık bana.! Keşke falancayı dost edinmeseydim.

لَقَدْ Çünkü hakikaten أَضَلَّنِي beni ondan saptırdı عَنِ الذِّكْرِ zikir بَعْدَ sonra إِذْ zaman جَاءَنِي bana geldiği وَ Ve كَانَ eder الشَّيْطَانُ Şeytan لِلْإِنْسَانِ insanı خَذُولًا yüzüstü bırakıp rezil rüsvay

29) Çünkü zikir bana geldiği zaman, hakikaten sonra beni ondan saptırdı. Ve Şeytan insanı yüzüstü bırakıp rezil rüsvay eder.

Ve و قَالَ der ki الرَّسُولُ Peygamber يَا رَبِّ Ey Rabbim إِنَّ Kuşkusuz قَوْمِي kavmim اتَّخَذُوا terkettiler هَذَا bu الْقُرْآنَ Kur'an'ı مَهْجُورًا büsbütün

30) Ve peygamber der ki: Ey Rabbim! Kuşkusuz kavmim bu Kur'an'ı büsbütün terk ettiler.

Veو كَذَلِكَ işte böylece جَعَلْنَا biz peydâ ettik لِكُلِّ her نَبِيٍّ peygamber için عَدُوًّا düşmanlar مِنَ الْمُجْرِمِينَ suçlulardan و Ve كَفَى yeter بِرَبِّكَ Rabbin هَادِيًا hidayet verici و ve نَصِيرًا yardımcı olarak

31) Ve işte biz böylece her peygamber için suçlulardan düşmanlar peydâ ettik. Ve hidayet verici ve yardımcı olarak Rabbin yeter.

(*)Yani ey Muhammed! Senin kavminin müşrikleri arasından -İbn Abbas'ın görüşüne göre bu kişi Ebu Cehil'dir--düşman kimseler kıldığımız gibi, senden önceki herbir peygamber için de kavminin müşriklerinden düşmanlar kılmı sızdır. O bakımdan onla-rın sabrettikleri gibi sen de Benim emrim üzerinde sabret. Çünkü Ben seni doğru yola ileteceğim, sana karşı çıkan herkese karşı yardımcı olacağım.

Ve و قَالَ dediler الَّذِينَ edenler كَفَرُوا inkâr لَوْلَا değil miydi? نُزِّلَ indirilmeli عَلَيْهِ ona الْقُرْآنُ Kur'an جُمْلَةً topluca وَاحِدَةً bir defada كَذَلِكَ Biz لِنُثَبِّتَ iyice yerleştirmek için بِهِ onu فُؤَادَكَ senin kalbine وَ ve رَتَّلْنَاهُ onu tane tane تَرْتِيلًا okuduk

32) Ve inkâr edenler: "Kur'an ona bir defada topluca indirilmeli değil miydi?" dediler. Biz onu senin kalbine iyice yerleştirmek için ve onu tane tane okuduk.

(*)Müşrikler Kur'ân-ı Kerîm'in kısım kısım indirildiğini görünce: Niye bu Kur'ân Tevrat'ın Musa'ya, İncil'in İsa'ya, Zebur'un da Davud'a indirildiği şekilde ona tek bir defada indirilmedi, dediler.

ولا يأتونك بمثل الا جئناك بالحق واحسن تفسيرا (٣٣)
الذين يحشرون على وجوههم الى جهنم اولئك شر مكانا
واضل سبيلا (٣٤) ولقد اتينا موسى الكتاب وجعلنا معه
اخاه هرون وزيرا (٣٥) فقلنا اذهبا الى القوم الذين كذبوا
بآياتنا فدمرناهم تدميرا (٣٦) وقوم نوح لما كذبوا الرسل
اغرقناهم وجعلناهم للناس اية واعتدنا للظالمين عذابا اليما
(٣٧) وعادا وثمود واصحاب الرس وقرونا بين ذلك كثيرا
(٣٨) وكلا ضربنا له الامثال وكلا تبرنا تتبيرا (٣٩) ولقد
اتوا على القرية التى امطرت مطر السوء افلم يكونوا
يرونها بل كانوا لا يرجون نشورا (٤٠) واذا راوك ان
يتخذونك الا هزوا اهذا الذى بعث الله رسولا (٤١) ان كاد
ليضلنا عن الهتنا لولا ان صبرنا عليها وسوف يعلمون حين
يرون العذاب من اضل سبيلا (٤٢) ارايت من اتخذ الهه
هويه افانت تكون عليه وكيلا (٤٣)

و Ve لَا يَأْتُونَكَ onların sana getirdikleri بِمَثَلٍ hiçbir temsil إِلَّا
ve و doğrusunu بِالْحَقِّ sana getirmeyelim جِئْنَاكَ yoktur ki
açığını تَفْسِيرًا daha iyi أَحْسَنَ

33) Ve onların sana getirdikleri hiçbir temsil (misal) yoktur ki, sana doğrusunu ve daha iyi açığını getirmeyelim.

الَّذِينَ يُحْشَرُونَ toplanacak olanlar عَلَى وُجُوهِهِمْ Yüzükoyun إِلَى
جَهَنَّمَ cehenneme أُولَٰئِكَ işte onlar شَرٌّ en kötü مَكَانًا yerleri
وَأَضَلُّ en sapık olanlardır سَبِيلًا yolları

34) Yüzükoyun cehenneme toplanacak olanlar; işte onlar, yerleri en kötü, yolları en sapık olanlardır.

وَلَقَدْ Andolsun آتَيْنَا biz verdik مُوسَى Musa'ya الْكِتَابَ Kitab'ı
وَجَعَلْنَا yaptık مَعَهُ ona أَخَاهُ kardeşi هَارُونَ Harun'u da وَزِيرًا
yardımcı

35) Andolsun biz Musa'ya Kitab'ı verdik, kardeşi Harun'u da ona yardımcı yaptık.

فَقُلْنَا dedik اذْهَبَا kavme إِلَى الْقَوْمِ kavme الَّذِينَ كَذَّبُوا yalan sayan
بِآيَاتِنَا Ayetlerimizi فَدَمَّرْنَاهُمْ Sonunda onları bir ediverdik
تَدْمِيرًا yerle

36) "Ayetlerimizi yalan sayan kavme gidin" dedik. Sonunda, onları yerle bir ediverdik.

وَ Ve قَوْمَ kavmine نُوحٍ Nuh لَمَّا itham ettiklerinde كَذَّبُوا
الرُّسُلَ peygamberleri yalancılıkla أَغْرَقْنَاهُمْ onları suda
boğduk وَ ve جَعَلْنَاهُمْ kendilerini yaptık لِلنَّاسِ insanlar için آيَةً
bir ibret وَأَعْتَدْنَا hazırladık لِلظَّالِمِينَ Zalimler için عَذَابًا bir
azap أَلِيمًا acıklı

37) Ve Nuh kavmine, peygamberleri yalancılıkla itham ettiklerinde onları, suda boğduk ve kendilerini insanlar için bir ibret yaptık. Zalimler için acıklı bir azap hazırladık.

وَ Ve عَادًا Ad'ı وَثَمُودَ Semûd'u وَأَصْحَابَ halkını الرَّسِّ Ress و
ve وَقُرُونًا nesilleri de بَيْنَ arasında ذَٰلِكَ bunlar كَثِيرًا daha birçok

38) Ve Ad'ı, Semûd'u, Ress halkını ve bunlar arasında daha birçok nesilleri de (yok ettik).

Ress: Bunlar Yasin kıssasında kendilerinden söz edilen Antakya ahalisidir. er-Ress, Antakya'daki bir kuyudur. O kuyuda Habib en-Neccar'ı yani Yasin'de sözü edilen mü'min kimseyi öldürdüler. O bakımdan o kuyuya nisbet edilerek anıldılar. (Bak.Yasin,36\20)

وَ Ve كُلًّا her birine ضَرَبْنَا getirdik لَهُ onlarına الْأَمْثَالَ misaller
وَكُلًّا hepsini تَبَّرْنَا kırdık تَتْبِيرًا geçirdik

39) Ve onların herbirine misaller getirdik; hepsini kırdık geçirdik.

وَلَقَدْ Andolsun أَتَوْا uğramışlardır عَلَى الْقَرْيَةِ o beldeye الَّتِي
olan أُمْطِرَتْ tutulmuş مَطَرَ yağmuruna السَّوْءِ felâket belâ أَفَلَمْ
يَكُونُوا mıydı? يَرَوْنَهَا Peki onu görmmüyorlar بَلْ Hayır كَانُوا
idirler لَا يَرْجُونَ ummamakta نُشُورًا onlar öldükten sonra
dirilmeyi

40) Andolsun, belâ, felâket yağmuruna tutulmuş olan o beldeye uğramışlardır. Peki onu görmüyorlar mıydı? Hayır, onlar öldükten sonra dirilmeyi ummamakta idirler.

وَ Ve إِذَا zaman رَأَوْكَ seni gördükleri إِنْ يَتَّخِذُونَكَ hep seni
alıyorlar إِلَّا diyerek هُزُوًا alaya أَهَٰذَا Bu mu الَّذِي بَعَثَ
gönderdiği اللَّهُ Allah'ın رَسُولًا peygamber olarak

41) Ve seni gördükleri zaman: "Bu mu Allah'ın peygamber olarak gönderdiği!" diyerek hep seni alaya alıyorlar.

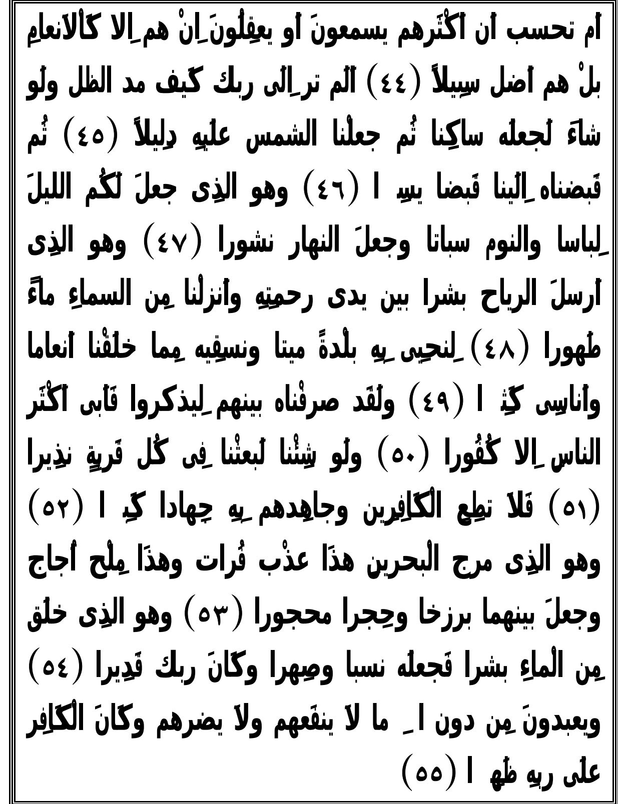
إِنْ Şayet كَادَ neredeyse لَيُضِلُّنَا gerçekten bizi saptıracaktı عَنْ
آلِهَتِنَا ilahlarımızdan لَوْلَا seydik أَنْ صَبَرْنَا sebat göstermе عَلَيْهَا
ilahlarımıza وَسَوْفَ sonra يَعْلَمُونَ bilecekler حِينَ zaman يَرَوْنَ
gördükleri الْعَذَابَ Azabı مَنْ kimin أَضَلُّ sapık olduğunu سَبِيلًا
yolunun

42) "Şayet ilahlarımıza sebat göstermeseydik, gerçekten bizi neredeyse ilahlarımızdan saptıracaktı." Sonra azabı gördükleri zaman, kimin yolunun sapık olduğunu bilecekler.

أَرَأَيْتَ gördün mü? مَنِ kimseyi اتَّخَذَ edinen إِلَٰهَهُ kendisine ilah
هَوَاهُ Kötü duygularını أَفَأَنْتَ Sen olabilir misin? تَكُونُ عَلَيْهِ ona
وَكِيلًا koruyucu

43) Kötü duygularını kendisine ilah edinen kimseyi gördün mü? Sen ona koruyucu olabilir misin?

(*)Yüce Allah, onların, kalplerinde şirki muhafaza etmelerine rağmen ve onun üzerinde ısrar etmelerinin hayret edilecek bir hal olduğunu peygamberine bildirmektedir. Bununla birlikte onlardan herhangi bir kimse, herhangi bir delil olmaksızın bir taşa yöneiip, ibadet edebiliyordu.

أم تحسب أن أكثرهم يسمعونَ أو يعقلونَ إنْ هم إلا كالانعامِ
بلْ هم اضل سبيلاً (٤٤) الم تر إلى ربك كيف مد الظل ولو
شاءَ لجعله ساكِنا ثُم جعلنا الشمس عليهِ دليلاً (٤٥) ثُم
قبضناه إلينا قبضا يسيرا (٤٦) وهو الذى جعلَ لكُم الليلَ
لِباسا والنوم سباتا وجعلَ النهار نشورا (٤٧) وهو الذى
ارسلَ الرياح بشرا بين يدى رحمتِهِ وانزلنا مِن السماءِ ماءً
طهورا (٤٨) لِنحيِى بِهِ بلدةً ميتا ونسقِيه مِما خلقنا انعاما
واناسِى كثِيرا (٤٩) ولقد صرفناه بينهم لِيذكروا فابى اكثر
الناس إلا كفورا (٥٠) ولو شِئنا لبعثنا فِى كُل قريةٍ نذيرا
(٥١) فلا تطِع الكافِرين وجاهِدهم بِهِ جِهادا كبيرا (٥٢)
وهو الذى مرج البحرين هذا عذب فرات وهذا مِلح اجاج
وجعلَ بينهما برزخا وحِجرا محجورا (٥٣) وهو الذى خلق
مِن الماءِ بشرا فجعله نسبا وصِهرا وكانَ ربك قدِيرا (٥٤)
ويعبدونَ مِن دون الله ما لا ينفعهم ولا يضرهم وكانَ الكافِر
على ربهِ ظهيرا (٥٥)

أَكْثَرَ gerçektenأَنَّ sen mi sanıyorsun?تَحْسَبُ Yoksaأَمْ
يَعْقِلُونَ yahutأَوْ dinleyeceğiniيَسْمَعُونَ onlarınهُمْçoğunun
hayvanlar gibidirكَالْأَنْعَامِ hatta إِلَّا onlarهُمْ إِنْ düşüneceğini
yolcaسَبِيلًا daha da sapıktırlarأَضَلُّ onlarهُمْ Hayırبَلْ

44) Yoksa sen, onların çoğunun gerçekten dinleyeceğini yahut düşüneceğini mi sanıyorsun? Hayır, onlar hayvanlar gibidir, hatta onlar yolca daha da sapıktırlar.

مَدَّ nasılكَيْفَ Rabbininرَبِّكَ إِلَى görmedin mi?أَلَمْ تَرَ
onu لَجَعَلَهُ dileseydiشَاءَ eğerلَوْ Veوَ gölgeyiالظِّلَّ uzattığını
الشَّمْسَ biz kıldıkجَعَلْنَا Sonraثُمَّ hareketsizسَاكِنًا kılardı
delilدَلِيلًا onaعَلَيْهِ güneşi

45) Rabbinin gölgeyi nasıl uzattığını görmedin mi? Ve eğer dileseydi, onu hareketsiz kılardı. Sonra biz güneşi, ona delil kıldık.

yavaş yavaşقَبْضًا kendimizeإِلَيْنَا onuه çektik قَبَضْنَا Sonraثُمَّ
kolaycaيَسِيرًا

46) Sonra onu kolayca ve yavaş yavaş kendimize çektik.

لِبَاسًا geceyiاللَّيْلَ sizin içinلَكُمُ kılanجَعَلَ الَّذِي O'durهُوَ Veوَ
gündüzü النَّهَارَ yapanجَعَلَ istirahatسُبَاتًا uykuyuوَالنَّوْمَ örtü
dağılıp çalışmaنُشُورًا de

47) Ve sizin için geceyi örtü, uykuyu istirahat kılan, gündüzü de dağılıp çalışma yapan, O'dur.

بُشْرًا rüzgârlarıالرِّيَاحَ gönderenأَرْسَلَ الَّذِي O'durهُوَ Veوَ
أَنْزَلْنَا Veوَ rahmetininرَحْمَتِهِ önündeبَيْنَ يَدَيْ müjdeci olarak
tertemizطَهُورًا suمَاءً göktenالسَّمَاءِ مِنَ biz indirdik

48) Ve rüzgârları rahmetinin önünde müjdeci olarak gönderen O'dur. Ve biz, gökten tertemiz su indirdik.

su وَنُسْقِيَهُ ölüمَيْتًا toprağaبَلْدَةً o بِهِ Biz can vermekلِنُحْيِيَ
ve وَ hayvanlaraأَنْعَامًا yarattığımızخَلَقْنَا niceمِمَّا vermek için
niceكَثِيرًا insanlaraأَنَاسِيَّ

49) Biz, o ölü toprağa (beldeye) can vermek, yarattığımız nice hayvanlara ve nice insanlara su vermek için (böyle yaptık).

bunuه çeşitli şekillerde anlatmışızdırصَرَّفْنَا Andolsunوَلَقَدْ
ama فَأَبَى öğüt almaları içinلِيَذَّكَّرُوا aralarındaبَيْنَهُمْ
nankörlük كُفُورًا illeإِلَّا insanlarınالنَّاسِ çoğuأَكْثَرُ diretmiştir edip

50) Andolsun bunu, öğüt almaları için, aralarında çeşitli şekillerde anlatmışızdır; ama insanların çoğu illa nankörlük edip diretmiştir.

فِي كُلِّ elbet gönderirdikلَبَعَثْنَا dileseydikشِئْنَا şayetلَوْ Veوَ
bir uyarıcıنَذِيرًا ülkeyeقَرْيَةٍ her

51) Ve şayet dileseydik, elbet her ülkeye bir uyarıcı gönderirdik.

(*)Yani senin üzerinde peygamberliğin yükleri hafiflesin diye yağmuru paylaştırdığımız gibi onları uyarıp korkutacak bir Resûl "gönderirdik." Ancak bizler böyle yapmadık, bilakis seni herkes için bir uyarıcı kıldık. Böylelikle senin derecen yükselsin istedik. O halde Allah'ın senin üzerindeki nimetine şükretmelisin.

bir بِهِ جَاهِدْهُمْ ve وَ kâfirlereالْكَافِرِينَ O halde boyun eğmeفَلَا تُطِعِ
karşı olanca gücünleجِهَادًا bununlaبِهِ onlaraهُمْ savaş ver
büyükكَبِيرًا

52) O halde, kâfirlere boyun eğme ve bununla onlara karşı olanca gücünle büyük bir savaş ver.!

هَذَا iki deniziالْبَحْرَيْنِ salıverenمَرَجَ الَّذِي O'durهُوَ Veوَ
diğerininkiهَذَا ve وَ tatlıفُرَاتٌ susuzluğu gidericiعَذْبٌ birinin
bir بَرْزَخًا aralarınaبَيْنَهُمَا koyanجَعَلَ ve وَ acı أُجَاجٌ tuzlu مِلْحٌ
bir sınır مَحْجُورًا aşılmazوَحِجْرًا engel

53) Ve birinin tatlı, susuzluğu giderici, diğerininki tuzlu ve acı iki denizi salıveren ve aralarına bir engel, aşılmaz bir sınır koyan O'dur.

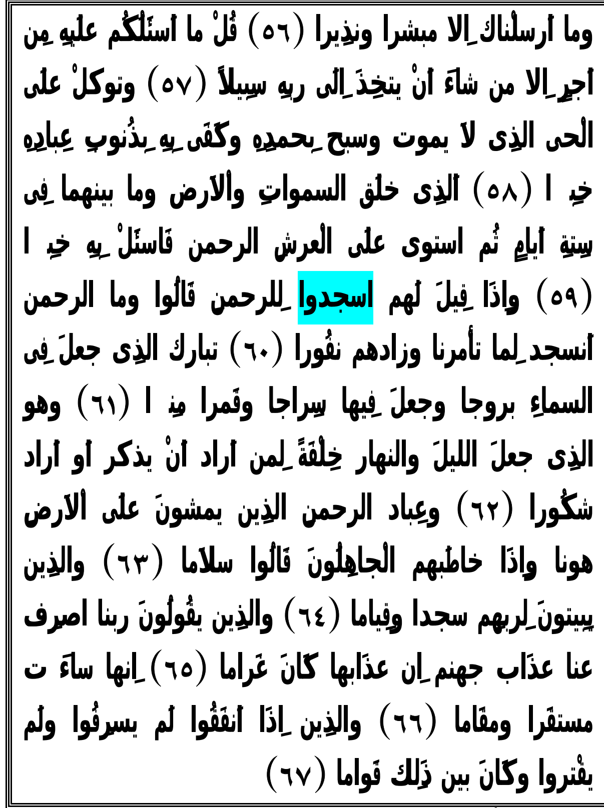
bir insanبَشَرًا sudanالْمَاءِ مِنَ yaratıpخَلَقَ الَّذِي O'durهُوَ Veوَ
Veوَ yakınlığaصِهْرًا veوَ nesepنَسَبًا onu dönüştürenفَجَعَلَهُ
gücü yetirendirقَدِيرًا Rabbininرَبُّكَ كَانَ

54) Ve sudan (meniden) bir insan yaratıp onu nesep ve yakınlığa dönüştüren O'dur. Ve Rabbin gücü yetirendir.

مَا Allah'ıاللَّهِ bırakıpمِنْ دُونِ kulluk ediyorlarيَعْبُدُونَ Veوَ
ne de zarar يَضُرُّهُمْ وَلَا kendilerine ne faydaيَنْفَعُهُمْ لَا şeylere
Rabbineرَبِّهِ karşıعَلَى inkârcı daالْكَافِرُ كَانَ Ve وَ verebilen
uğraşıp durmaktadırظَهِيرًا

55) Ve Allah'ı bırakıp kendilerine ne fayda ne de zarar verebilen şeylere kulluk ediyorlar. Ve inkârcı da Rabbine karşı uğraşıp durmaktadır.

(*) Yüce Allah, nimetlerini sayıp, döktükten ve kudretinin kemalini açıkladıktan sonra müşriklerin sonra herhangi bir fayda sağlamaya, zarar vermeye gücü yetmeyen varlıkları, kendisine ortak koşmalarının hayret edilecek bir iş olduğunu bu buyruğu ile ifade etmektedir.

Ve وما biz seni gönderdik أرسلناك ancak إلا müjdeleyici مبشرا ve و uyarıcı olarak نذيرا

56) Ve biz seni ancak müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik.

De ki قل Buna karşılık عليه sizden istemiyorum ما أسألكم herhangi bir ücret أجر dışında إلا dileyen kimseler من شاء Rabbine إلى ربه bir yol سبيلا tutmayı يتخذ

57) De ki: Buna karşılık, sizden, Rabbine bir yol tutmayı dileyen kimseler (olmanız) dışında herhangi bir ücret istemiyorum.

Ve dayan توكل daima diri olan على الحي ölümsüz الذي لا يموت ve و tesbih et سبح O'nu hamd ile بحمده yeter وكفى O'nun به günahlarına بذنوب Kullarının عباده haberdar خبيرا olması

58) Ve ölümsüz ve daima diri olana dayan. O'nu hamd ile tesbih et. Kullarının günahlarına O'nun haberdar olması yeter.

yaratan الذي خلق Gökleri السماوات yeri والأرض ve و ما بينهما ikisinin arasındakileri altı في ستة günde أيام sonra ثم استوى Arş'a على العرش istivâ eden Rahmân'dır الرحمن sor فاسأل به Bunu bir bilene خبيرا

59) Gökleri, yeri ve ikisinin arasındakileri altı günde yaratan, sonra Arş'a istivâ eden (ona hükmeden) Rahmân'dır. Bunu bir bilene sor.

Ve zaman إذا denildiği قيل onlara لهم secde edin اسجدوا Rahmân'a للرحمن derler قالوا neymiş وما Rahmân الرحمن hiç أنسجد secde eder miyiz şeye لما Bize emrettiğin تأمرنا و ve arttırır زاد bu هم o kimselerin nefretini نفورا

60) Ve onlara: Rahmân'a secde edin, denildiği zaman: "Rahmân da neymiş. Bize emrettiğin şeye secde eder miyiz hiç" derler ve bu o kimselerin nefretini arttırır.

yüceler yücesidir تبارك الذي جعل var eden في السماء Gökte burçları بروجا barındıran وجعل onların içinde فيها bir سراجا çerağ ve و قمرا bir ay منيرا nurlu

61) Gökte burçları var eden, onların içinde bir çerağ (güneş) ve nurlu bir ay barındıran, yüceler yücesidir.

Ve O'dur هو الذي جعل getiren de الليل gece و ile النهار gündüzü خلفة birbiri ardınca لمن kimseler için أراد isteyen أن يذكر ibret almak أو veya أراد dileyen شكورا şükretmek

62) Ve ibret almak isteyen veya şükretmek dileyen kimseler için gece ile gündüzü birbiri ardınca getiren de O'dur.

Ve عباد kulları الرحمن Rahmân'ın الذين onlardır ki يمشون yürürler على الأرض yeryüzünde هونا tevazu ile و ve إذا zaman خاطبهم laf attığı الجاهلون kendini bilmez kimseler قالوا derler سلاما Selam

63) Ve Rahmân'ın (has) kulları onlardır ki, yeryüzünde tevazu ile yürürler ve kendini bilmez kimseler onlara laf attığı zaman "Selam" derler.

(*)Yüce Allah müşriklerin cahilliklerini Kur'ân-ı Kerîm'e ve peygamberliğe dil uzatmalarını söz konusu ettikten sonra; "Rahman'ın kulları yeryüzünde ağır ve vakur yürürler" buyruktan ile de mü'min kullarını ve onların niteliklerini söz konusu edip, kendilerini şereflendirmek maksadıyla da kendisine kul olmakla nitelendirmiştir.

Ve الذين يبيتون gecelerini geçirirler لربهم Rablerine سجدا secde ederek و ve قياما kıyamda durarak

64) Ve gecelerini Rablerine secde ederek ve kıyamda durarak geçirirler.

Ve الذين onlar ki يقولون ربنا Rabbimiz اصرف sav عنا üzerimizden عذاب azabını جهنم Cehennem إن Doğrusu عذابها onun azabı كان غراما devamlıdır

65) Ve onlar ki şöyle derler: Rabbimiz! Cehennem azabını üzerimizden sav. Doğrusu onun azabı devamlıdır.

إنها Orası cidden ساءت ne kötü مستقرا bir yerleşme و ve مقاما ikamet yeridir

66) Orası cidden ne kötü bir yerleşme ve ikamet yeridir.

Ve الذين إذا zaman أنفقوا harcadıkları لم يسرفوا ne israf ولم ne de cimrilik ederler يقتروا وكان tutarlar بين ikisi arasında ذلك قواما orta bir yol

67) Ve harcadıkları zaman ne israf ne de cimrilik ederler; ikisi arasında orta bir yol tutarlar.

والذِين لا يدعونَ مع ا ـ الٰها اخر ولا يقْتلُونَ النفْس الِتى
حرم ا ُ ـاِلا ـبِالْحق ولا يزنونَ ومن يفْعلْ ذَٰلك يلْق اَثاما
(٦٨) يضاعف له الْعذَاب يوم الْقِيمةِ ويخلُد ـفِيه مهانا (٦٩)
ـاِلا من تاب وامن وعمِلَ عملاً صالِحا فَاُولٰئك يبدلُ ا ُ
سيِئاتِهم حسناتٍ وكانَ ا ُ غفُورا رحِيما (٧٠) ومن تاب
وعمِلَ صالِحا فَاِنه يتوب ـاِلى ا ـ متابا (٧١) والذِين لا
يشهدونَ الزور واذَا مروا ـبِاللغو مروا ـكِراما (٧٢) والذِين
ـاِذا ذُكروا ـبِاياتِ ربهم لم يخِروا عليها صما وعميانا (٧٣)
والذِين يقُولُونَ ربنا هب لنا ـمِن ازواجِنا وذُرياتِنا قُرةَ اعين
واجعلْنا ـلِلْمتقِينَ ـاِماما (٧٤) اُولٰئك يجزونَ الغرفةَ ـبِما صبروا
ويلقونَ ـفِيها تحِيةً وسلاما (٧٥) خالِدِين ـفِيها حسنت مستقرا
ومقاما (٧٦) قُلْ ما يعبؤا ـبِكُم ربى لولا دعآؤكم فقد كذبتم
فَسوف يكُونُ ـلِزاما (٧٧)

اللهِ ile beraber مع yalvarmazlar لَا يدعون onlar ki الذِين Ve و
cana النفْس kıymazlar ولَا يقْتُلُون başka آخَر bir ilaha إِلٰها Allah
ve و haksız yere إِلَا بِالْحق Allah'ın الله haram kıldığı التِي حرم
bunları ذَٰلِك yaparsa يفْعلْ kim من Ve و zina etmezler لَا يزنُون
günahının أَثَاما cezasını bulur يلْقَ

68) Ve onlar ki, Allah ile beraber (tuttukları) başka bir ilaha yalvarmazlar, Allah'ın haram kıldığı cana haksız yere kıymazlar ve zina etmezler. Ve kim bunları yaparsa, günahının cezasını bulur.

الْقِيامةِ günü يوم azabı الْعذَاب onlara لَه kat kat arttırılır يضاعفْ
alçaltılmış مهانًا onda فِيهِ devamlı kalır يخْلُد ve و Kıyamet
olarak

69) Kıyamet günü onlara azab kat kat arttırılır ve onda (azapta) alçaltılmış olarak devamlı kalır.

iman آمن ve و tevbe تَاب kimseler من Ancak başkadır إِلَا
onların فَأُولَٰئِك iyi صالِحا bulunan عملًا davranışta وعمِلَ edip
iyiliklere حسنَاتٍ kötülüklerini سيئَاتِهِم Allah الله çevirir يبدلُ
engin رحِيما çok bağışlayıcıdır غَفُورا Allah الله وكان
merhamet sahibidir

70) Ancak tevbe ve iman edip iyi davranışta bulunan kimseler başkadır; Allah, onların kötülüklerini iyiliklere çevirir. Allah çok bağışlayıcıdır, engin merhamet sahibidir.

صالِحا davranış gösterirse وعمِلَ tevbe edip تَاب kim من Ve و
متَابا Allah'a اللهِ döner إِلَى tevbesi يتُوب şüphesiz o فَإِنه iyi
kabul edilmiş olarak

71) Ve kim tevbe edip iyi davranış gösterirse, şüphesiz o, tevbesi kabul edilmiş olarak Allah'a döner.

ve و yalan yere الزور şahitlik etmezler لَا يشْهدون الذِين Ve و
geçip مروا boş sözlerle بِاللغْوِ karşılaştıkları مروا zaman إِذَا
vakar ile كِراما giderler

72) Ve yalan yere şahitlik etmezler ve boş sözlerle karşılaştıkları zaman vakar ile (oradan) geçip giderler.

بِآياتِ hatırlatıldığı ذُكِروا zaman ise إِذَا kendilerine الذِين Ve و
onlara علَيها davranmazlar لَم يخِروا Rablerinin ربهِم âyetleri
körlük عميانًا ve و sağır صما

73) Ve kendilerine Rablerinin âyetleri hatırlatıldığı zaman ise, onlara karşı sağır ve kör davranmazlar;

مِن Bize bağışla هب لَنَا Rabbimiz ربنَا derler يقُولُون الذِين Ve و
أَعينٍ aydınlatacak قُرةَ zürriyetler ذُرياتِنَا ve و eşler أَزواجِنَا
إِماما takvâ sahiplerine لِلْمتقِين bizi kıl اجعلْنَا ve و gözümüzü
önder

74) Ve Rabbimiz! Bize gözümüzü aydınlatacak eşler ve zürriyetler bağışla ve bizi takvâ sahiplerine önder kıl! derler.

en yüksek makamı الْغُرفَةَ verilecek يجزون İşte onlara أُولَٰئِك
karşılanacaklardır ويلَقَّون sabretmelerine صبروا karşılık بِما
selamla سلَاما ve و hürmet تَحِيةً orada فِيها

75) İşte onlara, sabretmelerine karşılık (cennetin) en yüksek makamı verilecek, orada hürmet ve selamla karşılanacaklardır.

Orası ne güzel حسنَتْ Orada فِيها ebedî kalacaklardır خَالِدِين
ikamet yeridir مقَاما ve و bir yerleşme مستَقَرا

76) Orada ebedî kalacaklardır. Orası ne güzel bir yerleşme ve ikamet yeridir.

Rabbim ربي size بِكُم ne diye değer versin? ما يعبأُ De ki قُلْ
yalan كَذَّبتُم Kesinkes فَقَد Yalvarmanız دعاؤُكُم olmasa لَولَا
kaçınılmaz لِزاما olacaktır يكُون artık فَسوفَ saydınız

77) De ki: Yalvarmanız olmasa, Rabbim size ne diye değer versin? Kesinkes yalan saydınız; artık (azap) kaçınılmaz olacaktır.

(*)Zaten Rabbimize kulluğumuzun dışında bizim değerli olan neyimiz varki? Altına, gümüşe, yakuta, inciye, mercana, ve dünya nimetlerine sahip olanlar bilsinlerki; bu nimetleri yaratan Allah'dır. Bunlara sahip olmak Allah katında değer kazandırmaz. Ancak bu dünyada her hareketimizi Rabbin istediği doğrultuda yaparsak Rabbimiz katında kulluğumuzun ve dualarımızın bir değeri olur.

26 ŞUARA SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 26. sûresi. 227 âyet, 1299 kelime ve 4542 harften ibarettir. Fasılası nun, lam ve mim harfleridir. Mekke döneminin ortalarında "Vakıa" sûresinden sonra nâzil olmuştur. Son dört âyetin Medine'de nâzil olduğu bildirilmektedir. Mukatil, İsrailoğulları alimlerinden bahseden 197. ayetin de Medine'de nâzil olduğunu söylemiştir.[411] Adını 224. âyetinde geçen "Şuara" (Şairler) kelimesinden almıştır. İmâm Mâlik'in tefsirinde bu sûre, el-Camia (toplayıcı) adıyla adlandırılmıştır.[412]

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınالله adıylaبسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Mîmم Sînس Tâط

1) Tâ. Sîn. Mîm.

apaçıkالْمبين Kitab'ınالْكِتَابِ âyetleridirآياتُ Bunlarتِلْكَ

2) Bunlar, apaçık Kitab'ın âyetleridir.

أَلَّا يكُونُوا kendineنَفْسكَ kıyacaksınباخِع neredeyseلَعلكَ İmanمؤْمِنين etmiyorlar diye

3) İman etmiyorlar diye neredeyse kendine kıyacaksın.

مِن onların üzerineعليهم indiririz deنُنَزِّلْ dilesekنَشَأْ Eğerإِنْ لها boyunlarıأَعْنَاقُهم kalırفَظَلَّتْ bir mucizeآيةً göktenالسماءِ eğilipخَاضِعين ona

4) Eğer dilesek, onların üzerine gökten bir mucize indiririz de, ona boyunları eğilip kalır.

من الرحمان öğütذِكْرٍ مِن kendilerine gelmez kiيأْتِيهم ما Ve و ondanعنْه كَانُوا hiçbirإلا yeniمحدثٍ o çok esirgeyici olan yüz çevirmesinlerمعرِضين

5) Ve kendilerine, o çok esirgeyici olan hiçbir yeni öğüt gelmez ki, ondan yüz çevirmesinler.

fakat yakında onlara فسيأْتِيهم yalandırكَذَّبوا Kuşkusuzفَقَدْ durduklarıبِهِ şeylerinما كَانُوا haberleriأَنْبَاءُ gelecektir alay edipيستَهزِئُون

6) "Kuşkusuz yalandır" fakat alay edip durdukları şeylerin haberleri yakında onlara gelecektir.

niceكَم Yeryüzüneالْأَرْضِ إِلَى bir bakmazlar mı!أَولَم يروا كَرِيمٍ çifttenزوجٍ herكُلِّ مِن Oradaفِيها bitkiler yetiştirdikأَنْبتْنَا güzel

7) Yeryüzüne bir bakmazlar mı! Orada her güzel çiftten nice bitkiler yetiştirdik.

ما veو bir nişâne vardırلَآيةً bunlardaذَلِكَ فِي Şüphesizإِنَّ imanمؤْمِنين onlarınهم çoğu أَكْثَر كَان etmezler

8) Şüphesiz bunlarda bir nişâne vardır; ve onların çoğu iman etmezler.

الْعزِيز sahibidirلَهو Rabbinربكَ şüphe yok kiإِنَّ Ve و engin merhametالرحيم mutlak galip

9) Ve şüphe yok ki Rabbin, mutlak galip, engin merhamet sahibidir.

موسى Rabbinربكَ diye seslenmiştiنَادى haniإِذْ Veو O zalimlerالظَّالِمِين güruhunaالْقَوم gitأَنِ ائْتِ Musa'ya

10) Ve hani Rabbin Musa'ya: O zalimler güruhuna, git diye seslenmişti.

يتَّقُون Hâla mı onlar?أَلَا Firavun'unفِرعون kavmineقَوم sakınmayacaklar

11) Firavun'un kavmine. Hâla sakınmayacaklar mı onlar?.

أَن korkuyorumأَخَافُ Doğrusu beniإِنِّي Rabbimرب Dediقَالَ beni yalancılıkla suçlamalarındanيكَذِّبونِ

12) Dedi: Rabbim! Doğrusu, beni yalancılıkla suçlamalarından korkuyorum.

سورة الشعراء (٢٦)

بسم ا ـ الرحمن الرحيم

طسم (١) تِلْكَ آيات الكِتاب المبين (٢) لعلك باخِع نفْسك
الا يكُونوا مؤمنين (٣) اِنْ نشأ ننزلْ عليهم مِن السماءِ آيةً
فَظلت اعناقُهم لها خاضعين (٤) وما يأتيهم مِن ذِكْرٍ مِن
الرحمن محدثٍ اِلا كانوا عنه معرضين (٥) فَقد كذبوا
فَسيأتيهم انبؤا ما كانوا بِهِ يستهزؤن (٦) اولم يروا اِلى الارض
كم انبتنا فِيها مِن كُل زوجٍ كريمٍ (٧) اِن فِى ذَلك لآيةً وما
كانَ اكْثَرهم مؤمنين (٨) وان ربك لهو العزيز الرحيم (٩)
واذْ نادى ربك موسى ان ائتِ القوم الظالِمين (١٠) قوم فِرعونَ
الا يتقُونَ (١١) قالَ رب اِنى اخاف انْ يكذبون (١٢) ويضيق
صدرى ولا ينطلِق لِسانى فَارسِلْ اِلى هرونَ (١٣) ولهم على
ذَنب فَاخاف انْ يقْتلُون (١٤) قالَ كلا فاذْهبا بِاياتنا اِنا معكُم
مستمِعونَ (١٥) فَأتيا فِرعونَ فقُولا اِنا رسولُ رب العالمِين
(١٦) انْ ارسِلْ معنا بنِى اِسرائيلَ (١٧) قالَ الم نربك فِينا
وليدا ولبِثْت فِينا مِن عمرك سنين (١٨) وفعلْت فَعلتك التى
فَعلْت وانت مِن الكافِرين (١٩)

dilimلِسانِي dönmezيَنْطَلِقُ ولَا içimصدرِي daralırيضِيقُ Ve و Harun'a daهارون إِلَى elçilik verفَأَرسِلْ

13) Ve içim daralır, dilim dönmez; Harun'a da elçilik ver.

bir suç da varذَنْب bana isnad ettikleriعلَي onlarınلَهم Ve و Beni öldürmelerindenيقْتُلُونِ أَن korkuyorumفَأَخَافُ

14) Ve onların bana isnad ettikleri bir suç da var. Beni öldürmelerinden korkuyorum.

بِآياتِنَا İkiniz gidinفَاذْهبا Hayırكَلَّا buyurduقَالَ biz sizinle beraberiz,معكُم Şüphesiz kiإِنَّا mucizelerimizle işitmekteyizمستَمِعون

15) (Allah) buyurdu: Hayır! İkiniz mucizelerimizle gidin. Şüphesiz ki, biz sizinle beraberiz, işitmekteyiz.

Gerçekten إِنَّا deyin kiفَقُولَا Firavun'aفِرعون Haydi gidipفَأْتِيا âlemlerinالْعالَمِين Rabbi'ninرب elçisiyizرسولُ biz

16) Haydi Firavun'a gidip deyin ki: Gerçekten biz, âlemlerin Rabbi'nin elçisiyiz;

israiloğullarınıإِسرائِيلَ بنِي bizimle معنَا gönderأَرسِلْ أَن

17) İsrailoğullarını bizimle gönder.

seni himayemize alıp büyütmedik mi?نُربكَ أَلَم Dedi kiقَالَ مِن aramızdaفِينَا geçirmedin mi?ولَبِثْتَ çocukkenوليدا Bizفِينَا birçok yıllarınıسِنِين Hayatınınعمرِكَ

18) Dedi ki: Biz seni çocukken himayemize alıp büyütmedik mi? Hayatının birçok yıllarını aramızda geçirmedin mi?

و yaptığınالَّتِي فَعلْتَ işi de yaptınفَعلَتَكَ sonunda oفَعلْتَ Veو nankörün birisinالْكَافِرِين مِن senأَنْتَ Ve

19) Ve sonunda o yaptığın (kötü) işi de yaptın. Ve sen nankörün birisin!

قَالَ فَعلْتهآ ۪اذًا وأنا ۪مِن الضالّ (٢٠) فَفَررت ۪مِنكُم لَما
خِفْتكُم فَوهب ۪لى ربى حكْما وجعلِنى ۪مِن الْمرسلِ (٢١)
وتلْك ۪نعمةٌ تمنها علَى انْ عبدت بنِى ۪اسرائِيلَ (٢٢) قَالَ
۪فرعونُ وما رب الْعالَمِ (٢٣) قَالَ رب السمواتِ والْارض
وما بينهما ۪انْ كُنتم موقِنِ (٢٤) قَالَ ۪لمن حولَه الَا تستمِعونَ
(٢٥) قَالَ ربكُم ورب ابائِكُم الْاولِ (٢٦) قَالَ ۪ان
رسولَكُم الذِى أرسِلَ ۪الَيكُم لَمجنونٌ (٢٧) قَالَ رب
الْمشرِق والْمغرِبِ وما بينهما ۪انْ كُنتم تعقِلُونَ (٢٨) قَالَ
لَئِنِ اتخذْت ۪الَهاً غَيرِى لَاجعلَنك ۪مِن الْمسجونِ (٢٩) قَالَ
اولَو جِئْتك ۪بشىءٍ مبِينٍ (٣٠) قَالَ فَأتِ ۪بِه ۪انْ كُنت ۪مِن
الصادِقِ (٣١) فَالْقَى عصاه فَاِذَا هِى ثُعبانٌ مبِ (٣٢)
ونزع يده فَاِذَا هِى بيضاءُ ۪للناظِرِين (٣٣) قَالَ ۪للْملَاِ
حولَه ۪ان هذَا لَساحِر عليم (٣٤) يرِيد انْ يخرِجكُم ۪مِن
ارضِكُم ۪بسِحرِهِ فَماذَا تأمرونَ (٣٥) قَالُوآ ارجِه واخاه
وابعثْ ۪فى الْمدائِنِ حاشِرِين (٣٦) يأتوك ۪بكُل سحارٍ عليمٍ
(٣٧) فَجمِع السحرةُ ۪لميقَاتِ يومٍ معلُومٍ (٣٨) وقِيلَ
۪للناس هلْ أنتم مجتمِعونَ (٣٩)

قَالَ Dedi ki فَعلْتُها onu yaptığım إِذًا zaman وأَنَا Ve ben مِن
الضالين şaşkınlardandım
20) Dedi ki: Ve ben onu yaptığım zaman şaşkınlardandım.
فَفَررتُ kaçtım مِنكُم aranızdan لما hemen خِفْتُكُم Sizden
korkunca da فَوهبَ bahşetti لِي ربي Rabbim bana حكْما
hikmet و ve جعلَنِي beni kıldı مِن الْمرسلِين peygamberlerden
21) Sizden korkunca da hemen aranızdan kaçtım. Rabbim bana hikmet bahşetti ve beni peygamberlerden kıldı.
وتِلْكَ Ve etmendir نِعمةٌ nimet تَمنها ise o kaktığın علَي
başıma أَنْ عبدتَ kendine kul köle بنِي إِسرائِيلَ İsrailoğullarını
22) Ve o nimet diye başıma kaktığın ise, İsrailoğullarını kendine kul köle etmendir.
قَالَ dedi ki فِرعونُ Firavun وما dediğin de nedir? رب Rabbi
الْعالَمِين Âlemlerin
23) Firavun dedi ki: Âlemlerin Rabbi dediğin de nedir?
قَالَ dedi رب Rabbidir السماواتِ göklerin و ve الْأَرضِ yerin وما
بينَهما her şeyin ikisi arasında bulunan إِن Eğer كُنتُم kişiler
موقِنِين olsanız işin gerçeğini düşünüp anlayan
24) (Musa) dedi: Eğer işin gerçeğini düşünüp anlayan kişiler olsanız, göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunan her şeyin Rabbidir.
قَالَ Dedi ki لِمن bulunanlara حولَه Etrafında أَلَا musunuz?
تَستَمِعون İşitiyor
25) Etrafında bulunanlara: Dedi ki: İşitiyor musunuz?
قَالَ dedi ki ربكُم Sizin de Rabbiniz ورب Rabbidir آبائِكُم
atalarınızın da الْأَولِين daha önceki
26) (Musa) dedi ki: Sizin de Rabbiniz, daha önceki atalarınızın da Rabbidir.
قَالَ Dedi ki إِن mutlaka رسولَكُم elçiniz الذِي bu أُرسِلَ
gönderilen إِلَيكُم Size لَمجنُون delidir
27) Dedi ki: Size gönderilen bu elçiniz mutlaka delidir,
قَالَ Dedi ki رب Rabbidir الْمشْرِقِ doğunun والْمغْرِبِ batının و
ve ما بينَهما ikisinin arasında bulunanların إِن Şayet كُنْتُم
تَعقِلُون aklınızı kullansanız
28) Dedi ki:: Şayet aklınızı kullansanız, doğunun, batının ve ikisinin arasında bulunanların Rabbidir.
قَالَ dedi لَئِنِ andolsun ki اتخَذْتَ edinirsen إِلَهًا ilah غَيرِي
Benden başkasını لَأَجعلَنكَ seni ederim مِن الْمسجونِين
zindanlıklardan
29) (Firavun:) "Benden başkasını ilah edinirsen, andolsun ki seni zindanlıklardan ederim" dedi.
قَالَ dedi ki أَولَو olsam da mı? جِئْتُكَ Sana getirmiş بِشَيءٍ bir
şey مبِينٍ apaçık
30) (Musa) dedi ki: Sana apaçık bir şey getirmiş olsam da mı?
قَالَ dedi فَأْتِ haydi getir بِهِ onu إِن Şayet كُنْتَ isen مِن الصادِقِين
doğru söyleyenlerden
31) (Firavun:) Şayet doğru söyleyenlerden isen, haydi getir onu! dedi.
فَأَلْقَى atıverdi عصاه asâsını Bunun üzerine فَإِذَا zaman هِي o
olduğu ثُعبان koca bir yılan مبِين apaçık

32) Bunun üzerine asâsını atıverdi; o apaçık koca bir yılan olduğu zaman.
ونَزع Ve çıkardı يده elini فَإِذَا zaman هِي o da olduğu بيضاء
bembeyaz لِلناظِرِين seyredenlere
33) Ve elini de çıkardı; o da seyredenlere bembeyaz olduğu zaman.
قَالَ dedi لِلْملَإِ ileri gelenlere حولَه çevresindeki إِن doğrusu هذَا
Bu لَساحِر bir sihirbaz علِيم çok bilgili
34) (Firavun,) çevresindeki ileri gelenlere: "Bu, doğrusu çok bilgili bir sihirbaz" dedi.
يرِيد istiyor أَن يخْرِجكُم Sizi çıkarmak مِن أَرضِكُم yurdunuzdan
بِسِحرِهِ sihiriyle فَماذَا Şimdi ne تَأْمرون buyurursunuz?
35) Sizi sihiriyle yurdunuzdan çıkarmak istiyor. Şimdi ne buyurursunuz?
قَالُوا Dediler ki أَرجِه Onu eğle وأَخَاه kardeşini و ve ابعثْ
gönder فِي الْمدائِنِ şehirlere حاشِرِين toplayıcı görevliler
36) Dediler ki: Onu ve kardeşini eğle ve şehirlere toplayıcı görevliler gönder;
يأْتُوكَ sana getirsinler بِكُلِّ Ne kadar سحار sihirbaz varsa علِيمٍ
bilgisi
37) Ne kadar bilgisi derin sihirbaz varsa sana getirsinler.
فَجمِع biraraya getirildi السحرةُ Sihirbazlar لِمِيقَاتِ tayin edilen
يومٍ bir günün vaktinde معلُومٍ belli
38) Sihirbazlar belli bir günün tayin edilen vaktinde biraraya getirildi.
وقِيلَ Ve denildi لِلناسِ insanlar için هلْ musunuz أَنْتُم siz de
مجتَمِعون toplanıyor
39) Ve insanlar için siz de toplanıyor musunuz, denildi.

لعلنا نتبع السحرة ان كانوا هم الغلبين (٤٠) فلما جاء
السحرة قالوا لفرعون ائن لنا لاجرا ان كنا نحن الغلبين
(٤١) قال نعم وانكم اذا لمن المقربين (٤٢) قال لهم
موسى القوا ما انتم ملقون (٤٣) فالقوا حبالهم وعصيهم
وقالوا بعزة فرعون انا لنحن الغلبون (٤٤) فالقى موسى
عصاه فاذا هى تلقف ما يأفكون (٤٥) فالقى السحرة
ساجدين (٤٦) قالوا امنا برب العالمين (٣٧) رب موسى
وهرون (٤٨) قال امنتم له قبل ان اذن لكم انه لكبيركم
الذى علمكم السحر فلسوف تعلمون لاقطعن ايديكم
وارجلكم من خلاف ولاصلبنكم اجمعين (٤٩) قالوا لا ضير
انا الى ربنا منقلبون (٥٠) انا نطمع ان يغفر لنا ربنا خطايانا
ان كنا اول المؤمنين (٥١) واوحينا الى موسى ان اسر
بعبادى انكم متبعون (٥٢) فارسل فرعون فى المدائن
حاشرين (٥٣) ان هؤلاء لشرذمة قليلون (٥٤) وانهم لنا
لغائظون (٥٥) وانا لجميع حاذرون (٥٦) فاخرجناهم من
جنات وعيون (٥٧) وكنوز ومقام كريم (٥٨) كذلك
واورثناها بنى اسرائيل (٥٩) فاتبعوهم مشرقين (٦٠)

لَعَلَّنَا herhalde biz نَتَّبِعُ uyarız السَّحَرَةَ sihirbazlara إِنْ Eğer كَانُوا
هُمْ onlar الْغَالِبِينَ üstün gelirlerse

40) Eğer onlar üstün gelirlerse, herhalde biz sihirbazlara uyarız.

فَلَمَّا zaman جَاءَ geldikleri السَّحَرَةُ Sihirbazlar قَالُوا dediler
لِفِرْعَوْنَ Firavun'a أَئِنَّ değil mi? لَنَا muhakkak bize لَأَجْرًا bir
إِنْ Şayet كُنَّا gelirsek نَحْنُ biz الْغَالِبِينَ üstün ücret vardır

41) Sihirbazlar geldikleri zaman Firavun'a: Şayet biz üstün gelirsek, muhakkak bize bir ücret vardır değil mi? dediler.

قَالَ dedi ki نَعَمْ Evet وَإِنَّكُمْ hiç şüphe etmeyin إِذًا o takdirde
لَمِنَ olacaksınız الْمُقَرَّبِينَ gözde kimselerden de

42) (Firavun) dedi ki: Evet, o takdirde hiç şüphe etmeyin, gözde kimselerden de olacaksınız.

قَالَ dedi لَهُمْ onlara مُوسَى Musa أَلْقُوا Haydi atın مَا ne أَنْتُمْ siz
مُلْقُونَ atacaksanız

43) Musa onlara: Haydi siz ne atacaksanız atın! dedi.

فَأَلْقَوْا attılar حِبَالَهُمْ İplerini و ve عِصِيَّهُمْ değneklerini و ve قَالُوا
dediler بِعِزَّةِ kudreti hakkı için فِرْعَوْنَ Firavun'un إِنَّا elbette
لَنَحْنُ bizler الْغَالِبُونَ galip geleceğiz

44) İplerini ve değneklerini attılar ve: Firavun'un kudreti hakkı için elbette bizler galip geleceğiz, dediler.

فَأَلْقَى attı مُوسَى Musa عَصَاهُ asâsını فَإِذَا bir de ne görsünler
هِيَ onların تَلْقَفُ uydurduklarını مَا يَأْفِكُونَ yutuveriyor

45) Musa asâsını attı; bir de ne görsünler, onların uydurduklarını yutuveriyor.

فَأُلْقِيَ kapandılar السَّحَرَةُ Sihirbazlar سَاجِدِينَ derhal secdeye

46) Sihirbazlar derhal secdeye kapandılar.

قَالُوا dediler آمَنَّا iman ettik بِرَبِّ Rabbine الْعَالَمِينَ Alemlerin

47) "Alemlerin Rabbine, iman ettik" dediler.

رَبِّ Rabbine مُوسَى Musa و ve هَارُونَ Harun'un

48) "Musa ve Harun'un Rabbine. "

قَالَ Dedi ki آمَنْتُمْ ha iman ettiniz لَهُ ona قَبْلَ önce أَنْ آذَنَ Ben
لَكُمْ size إِنَّهُ o Demek لَكَبِيرُكُمُ büyüğünüzmüş
الَّذِي عَلَّمَكُمُ Size öğreten السِّحْرَ sihiri فَلَسَوْفَ Ama şimdi تَعْلَمُونَ
bileceksiniz لَأُقَطِّعَنَّ Andolsun kestireceğim أَيْدِيَكُمْ ellerinizi و
ve أَرْجُلَكُمْ ayaklarınızı مِنْ خِلَافٍ çaprazlama kestireceğim
وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ astıracağım أَجْمَعِينَ hepinizi

49) Dedi ki: Ben size izin vermeden önce ona iman ettiniz ha! Demek size sihiri öğreten büyüğünüzmüş o! Ama şimdi bileceksiniz: Andolsun, ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kestireceğim, hepinizi astıracağım!

قَالُوا dediler لَا ضَيْرَ Zararı yok إِنَّا biz şüphesiz إِلَى رَبِّنَا
Rabbimize مُنْقَلِبُونَ döneceğiz

50) "Zararı yok, biz şüphesiz Rabbimize döneceğiz" dediler.

إِنَّا kuşkusuz نَطْمَعُ umarız أَنْ يَغْفِرَ bağışlayacağını لَنَا bizim
رَبُّنَا Rabbimiz خَطَايَانَا hatalarımızı أَنْ كُنَّا Biz olduğumuz için
أَوَّلَ ilk الْمُؤْمِنِينَ iman edenler

51) "Biz, ilk iman edenler olduğumuz için kuşkusuz Rabbimiz bizim hatalarımızı bağışlayacağını umarız."

وَ Ve أَوْحَيْنَا vahyettik إِلَى مُوسَى Musa'ya أَنْ أَسْرِ geceleyin yola
çıkar بِعِبَادِي Kullarımı إِنَّكُمْ çünkü مُتَّبَعُونَ takip edileceksiniz

52) Ve Musa'ya: Kullarımı geceleyin yola çıkar; çünkü takip edileceksiniz, diye vahyettik.

فَأَرْسَلَ gönderdi فِرْعَوْنُ Firavun da فِي الْمَدَائِنِ şehirlere حَاشِرِينَ
toplayıcılar

53) Firavun da şehirlere (asker) toplayıcılar gönderdi:

إِنَّ Esasen هَؤُلَاءِ bunlar لَشِرْذِمَةٌ bölük pörçük bir cemaattır
قَلِيلُونَ sayıları az

54) "Esasen bunlar, sayıları az, bölük pörçük bir cemaattır."

وَ Ve إِنَّهُمْ onlar kesinkes لَنَا bizi لَغَائِظُونَ öfkelendirmişlerdir

55) "Ve onlar kesinkes bizi öfkelendirmişlerdir."

وَ Ve إِنَّا biz ise elbette لَجَمِيعٌ bir cemaatız حَاذِرُونَ uyanık

56) "Ve biz ise, elbette uyanık bir cemaatız."

فَأَخْرَجْنَا çıkardık هُمْ Ama biz onları مِنْ جَنَّاتٍ bahçelerden و
ve عُيُونٍ pınarlardan

57) Ama biz onları, bahçelerden ve pınarlardan, çıkardık.

وَ Ve كُنُوزٍ hazinelerden وَمَقَامٍ bir yerlerden كَرِيمٍ değerli

58) Ve hazinelerden, değerli bir yerlerden.

كَذَلِكَ Böylece وَأَوْرَثْنَاهَا bunlara mirasçı yaptık بَنِي إِسْرَائِيلَ
İsrailoğullarını

59) Böylece, bunlara İsrailoğullarını mirasçı yaptık.

فَأَتْبَعُو ardına düştüler هُمْ Derken onların مُشْرِقِينَ gün
doğumunda

60) Derken gün doğumunda onların ardına düştüler.

iki الْجمعان birbirini görünceتَرَاءى Ne zaman kiفَلَمَّا
İşteإِنَّا Musa'nınموسى adamlarıأَصحاب dedilerقَالَ topluluk
yakalandıkلَمُدرَكُونَ

61) Ne zaman ki, iki topluluk birbirini görünce, Musa'nın adamları: İşte yakalandık! dediler.

ربي benimledirمعِي şüphesizإِنَّ Aslaكَلَّا Dedi kiقَالَ
bana yol gösterecektirسيهدِينِي Rabbim

62) Dedi ki: Asla! Rabbim şüphesiz benimledir, bana yol gösterecektir.

بِعصاك vurاضرب أَن Musa'yaموسى إِلَى vahyettikفَأَوحينَا
herكُلّ olduفَكَانَ derhal yarıldıفَانفَلَقَ denizeالْبحر Asân ile
kocaالْعظِيم bir dağ gibiكَالطَّودِ bölükفِرقٍ

63) Musa'ya: Asân ile denize vur! diye vahyettik. derhal yarıldı, her bölük koca bir dağ gibi oldu.

ötekilerini deالْآخَرِين orayaثَمَّ yaklaştırdıkأَزلَفْنَا Veو

64) Ve ötekilerini de oraya yaklaştırdık.

معه bulunanlarınومن Musaموسى kurtardıkأَنْجينَا ve و
hepsiniأَجمعِين beraberinde

65) Musa ve beraberinde bulunanların hepsini kurtardık.

ötekileriniالْآخَرِين suda boğdukأَغْرقْنَا Sonraثُمَّ

66) Sonra ötekilerini suda boğduk.

ما veو bir ibret vardırلَآيةً bundaفِي ذَلِك Şüphesizإِنَّ
imanمؤْمِنِين etmişهم çoklarıأَكْثَر idiكَان değiller

67) Şüphesiz bunda bir ibret vardır ve çokları iman etmiş değiller idi.

Aziz'dirالْعزِيز işte Oلَهو Rabbinربك şüphesizإِنَّ Veو
Rahim'dirالرحِيم

68) Ve şüphesiz Rabbin, işte O, Aziz'dir, Rahim'dir.

İbrahim'inإِبراهِيم haberini deنَبأَ onlaraعلَيهِم okuاتْلُ Veو

69) Ve onlara İbrahim'in haberini de oku.

Neye ما kavmineقَومِهِ ve و babasınaلِأَبِيهِ demiştiقَالَ Haniإِذْ
ibadet ediyorsunuz?تَعبدون

70) Hani, babasına ve kavmine: "Neye ibadet ediyorsunuz?" demişti.

فَنَظَلُّ Putlaraأَصنَاما ibadet ediyoruzنَعبد Demişlerdi kiقَالُوا
sürekli onların عاكِفِين bunun içinلَها bel büküp eğiliyoruz
önünde

71) Demişlerdi ki: "Putlara ibadet ediyoruz, bunun için sürekli onların önünde bel büküp eğiliyoruz."

إِذْ onlar sizi işitiyorlar mı?يسمعونَكُم Pekiهلْ Dedi kiقَالَ
dua ettiğinizتَدعون zaman

72) Dedi ki: "Peki, dua ettiğiniz zaman onlar sizi işitiyorlar mı?"

zararları يضرون veyaأَو bir yararlarıينْفَعونَكُم Ya daأَو
dokunuyor mu?

73) "Ya da size bir yararları veya zararları dokunuyor mu?"

atalarımızıآباءنَا Biz bulduk وجدنَا ve و Hayırبلْ dediler kiقَالُوا
yaparيفْعلُون böyleكَذَلِك

74) "Hayır" dediler: "Biz atalarımızı böyle yapar bulduk."

Şimdiكُنْتُم neyeما gördünüz mü?أَفَرأَيتُم Dedi kiقَالَ
ibadet ettiğiniziتَعبدون

75) Dedi ki: "Şimdi neye ibadet ettiğinizi gördünüz mü?"

فلما ترآءَ الجمعان قالَ اصحاب موسى انا لمدركُونَ (٦١)
قالَ كلا ان معِى ربى سيهدِين (٦٢) فاوحينا الى موسى ان
اضرب بعصاك البحر فانفلق فكانَ كُل فِرقٍ كالطودِ العظِيم
(٦٣) وازلفْنا ثم الاخرين (٦٤) وانجينا موسى ومن معه
اجمعِ (٦٥) ثم اغرقْنا الاخرين (٦٦) ان فى ذلك لاية وما
كانَ اكثرهم مؤمِنِ (٦٧) وان ربك لهو العزيز الرحِيم
(٦٨) واتلُ عليهم نبأ ابرهيم (٦٩) اذْ قالَ لابيه وقومِه ما
تعبدونَ (٧٠) قالوا نعبد اصناما فنظل لها عاكِفِ (٧١) قالَ
هلْ يسمعونكم اذْ تدعونَ (٧٢) او ينفعونكم او يضرونَ
(٧٣) قالوا بلْ وجدنا اباءَ نا كذلك يفْعلونَ (٧٤) قالَ
افرايتم ما كُنتم تعبدونَ (٧٥) انتم واباؤكم الاقدمونَ (٧٦)
فانهم عدو لى الا رب العالمِ (٧٧) الذى خلقنى فهو
يهدِين (٧٨) والذى هو يطعِمنى ويسقِ (٧٩) واذا
مرضت فهو يشفِ (٨٠) والذى يميتنى ثم يحيِ (٨١)
والذى اطمع انْ يغفِر لى خطِيئتى يوم الدين (٨٢) رب هب
لى حكْما والحِقْنى بالصالحِ (٨٣)

eskiالْأَقْدمون hem de atalarınızوآباؤُكُم Hem sizأَنْتُم

76) "Hem siz, hem de eski atalarınız?"

إِلَّا benimلِي düşmanımdırعدو İşte bunlar gerçektenفَإِنَّهم
alemlerinالْعالَمِين Rabbiرب yalnızca hariç

77) "İşte bunlar, gerçekten benim düşmanımdır; yalnızca alemlerin Rabbi hariç."

bana hidayet يهدِينِي O'durفَهو beni yaratanخَلَقَنِي Kiالَّذِي
veren

78) "Ki beni yaratan, bana hidayet veren O'dur."

içirenيسقِينِي ve و bana yedirenيطْعِمنِي O'durهو الَّذِي Veو

79) "Ve bana yediren ve içiren O'dur."

bana يشْفِينِي O'durفَهو hastalandığımمرِضت zamanإِذَا Veو
şifa veren

80) "Ve hastalandığım zaman bana şifa veren O'dur."

diriltecek olan يحيِين sonraثُمَّ beni öldürecekيمِيتُنِي الَّذِي Veو
da

81) "Ve beni öldürecek, sonra diriltecek olan da."

لِي bağışlayacağınıيغْفِر أَن umduğum daأَطْمع الَّذِي Veو
dinالدين günüيوم hatalarımıخَطِيئَتِي

82)"Ve din günü hatalarımı bağışlayacağını umduğum da ."

أَلْحِقْنِي ve و hükümحكْما banaلِي bağışlaهب Rabbimرب
salihlereبِالصالِحِين beni kat

83) "Rabbim, bana hüküm bağışla ve beni salihlere kat."

(*)Yukarıdaki âyetlerle, İbrahim Peygamber'in (a.s.) kendi kavmi ile seviyeli tartışmasına ve her mü'min için ölçü ve kıstas olacak şekilde onun dileklerine yer verildik Böylece sıkıntılı günler geçirmekte olan Hz. Peygamber (a.s.) ve arkadaşlarına zaferin yakın olduğu müjdesi kapalı bir anlatımla haber verildi.

واجعلْ لِى لسانَ صدقٍ فِى الاخِرين (٨٤) واجعلْنِى مِن ورثة
جنة النعيم (٨٥) واغْفِر لابِى انه كانَ مِن الضاا (٨٦) ولا
تخزنى يوم يبعثُونَ (٨٧) يوم لا ينفع مالٌ ولا بنونَ (٨٨) الا
من اتى ا - بقلبٍ سليمٍ (٨٩) وأزلفتِ الجنةُ للمتقِ (٩٠)
وبرزتِ الجحيم للغاوين (٩١) وقيلَ لهم اين ما كُنتم تعبدونَ
(٩٢) مِن دون ا - هلْ ينصرونكُم او ينتصِرونَ (٩٣)
فكبكِبوا فيها هم والغاونَ (٩٤) وجنود ابليس اجمعونَ (٩٥)
قالُوا وهم فيها يختصِمونَ (٩٦) تا - انْ كُنا لفى ضلالٍ مبِ
(٩٧) اذْ نسويكُم برب العالمِ (٩٨) وما اضلنا الا
المجرمونَ (٩٩) فما لنا مِن شافِعٍ (١٠٠) ولا صديقٍ حميمٍ
(١٠١) فلو أن لنا كرةً فنكُونَ مِن المؤمِنِ (١٠٢) ان فى ذَلك
لايةً وما كانَ اكثَرهم مؤمنِ (١٠٣) وان ربك لهو العزيز
الرحيم (١٠٤) كذبت قوم نوح المرسلِ (١٠٥) اذْ قالَ لهم
اخوهم نوح الا تتقُونَ (١٠٦) انى لكُم رسولٌ امِ (١٠٧)
فاتقُوا ا - واطِيعون (١٠٨) وما اسئلكُم عليهِ مِن اجرٍ انْ اجرى
الا على رب العالمِ (١٠٩) فاتقُوا ا - واطِيعون (١١٠) قالُوا
انؤمن لك واتبعك الارذَلُونَ (١١١)

arasındaفِي doğrulukصِدق diliلِسان banaلِي verاجعل Veو
Sonrakilerالْآخِرين

84) "Ve sonrakiler arasında bana doğruluk dili ver."

cennetininجنة mirasçılarındanمِن ورثة beni kılاجعلني Veو
Na'îmالنعيم

85) "Ve beni Na'îm cennetinin mirasçılarından kıl."

مِن idiكان Çünkü oإنه babamı daلِأبي bağışlaاغْفِر Veو
sapıtanlardanالضالين

86) "Ve babamı da bağışla. Çünkü o, sapıtanlardan idi."

يبعثُون günيوم beni küçük düşürmeتُخْزِني لَا Veو
diriltilecekleri

87) "Ve beni diriltilecekleri gün küçük düşürme."

ولَا Malın daمالٌ bir yarar sağlayamadığıينْفَع لَا bir gündeيوم
çocukların daبنُون

88) Malın da, çocukların da yarar sağlayamadığı bir günde.

kalb ileبِقَلْبٍ Allah'aالله gelmişأَتَى olanlarمن müstesnaإلا
selimسليم

89) "Allah'a selim kalp ile gelmiş olanlar müstesna."

takva sahiplerineلِلْمتقِين Cennetالْجنةُ yaklaştırılırأُزْلِفَتْ Veو

90) Ve cennet takva sahiplerine yaklaştırılır.

azgınlar لِلْغَاوِين cehennem deالْجحِيم sergilenirبرزتْ Veو

91) Ve cehennem de azgınlara sergilenir.

كُنتُم olduklarınızما nerede?أين onlaraلهم denilir kiقِيل Ve و
İbadetتعبدون etmekte

92) Ve onlara denilir ki: "İbadet etmekte olduklarınız nerede?"

dokunuyor muهل Allah'ınاللهِ dışında olanlarمِن دون
kendilerine ينْتَصِرون veyaأو sizeنَكُم yardımları ينْصرو
yardımları oluyor mu?

93) "Allah'ın dışında olanlar; size yardımları dokunuyor mu veya kendilerine yardımları oluyor mu?"

الْغَاوون ve و onlarهم onun içine فِيها dökülüverilmiştirفَكُبكِبوا
azgınlar

94) Onlar ve azgınlar onun içine dökülüverilmiştir.

bütün أَجمعون İblis'inإِبلِيس orduları daجنُود Veو

95) Ve İblis'in bütün orduları da.

tartışarakيخْتَصِمون oradaفِيها onlarهم Veو derler kiقَالُوا

96) Ve onlar orada tartışarak derler ki:

içindeلَفِي biz gerçektenكُنَّا imişizإِن Allah'aاللهِ Andolsun تَا
apaçıkمبِين bir sapıklıkضَلَالٍ

97) "Andolsun Allah'a, biz gerçekten apaçık bir sapıklık içinde imişiz."

الْعالَمِين Rabbi ileبِرب sizi eşit tutuyordukنُسوِيكُم Çünküإِذْ
alemlerin

98) "Çünkü sizi alemlerin Rabbi ile eşit tutuyorduk."

suçlulardanالْمجرِمون başkasıإلَّا bizi saptırmadıأَضلَّنَا ما Veو

99) "Ve bizi suçlulardan başkası saptırmadı."

bir şefatçiشَافِعِين مِن Artık bizim içinلَنَا ne varفَما

100) "Artık bizim için ne bir şefatçi var."

yakınحمِيمٍ bir dostصدِيقٍ ne deلَا Veو

101) "Ve ne de yakın bir dost."

bir kere daha كَرةً bizim içinلَنَا Kuşkusuzأَن olsaydı daفَلَو
müminlerden الْمؤْمِنِين مِن olabilseydikفَنَكُون dönüş

102) "Kuşkusuz bizim için bir kere daha dönüş olsaydı da müminlerden olabilseydik."

ما Veو bir âyet vardırلَآيةً bundaذَلِك فِي Şüphe yok kiإِن
mü'minمؤْمِنِين onların çoğuأَكْثَرهم كَان değillerdi

103) Şüphe yok ki bunda bir âyet vardır. Ve onların çoğu mü'min değillerdi.

Azîz'dirالْعزِيز O'durلَهو Rabbinربك muhakkakإِن Veو
Rahîm olanالرحِيم

104) Ve muhakkak Rabbin Azîz'dir, Rahîm olan O'dur.

الْمرسلِين Nuhنُوحٍ kavmi deقَوم yalancılıkla suçladılarكَذَّبتْ
peygamberlerini

105) Nuh kavmi de peygamberlerini yalancılıkla suçladılar.

أَلَا Nuhنُوح Kardeşleriأَخُوهم onlaraلَهم dediğiقَالَ zamanإِذْ
sakınmazتَتَّقُون mısınız?

106)Kardeşleri Nuh onlara dediği zaman:sakınmaz mısınız?

güvenilirأَمِين bir elçiyimرسولٌ sizinلَكُم Bilin ki benإِني

107) Bilin ki ben, sizin için güvenilir bir elçiyim.

bana أَطِيعونِي ve و Allah'a karşı gelmektenالله sakınınفَاتَّقُوا
itaat edin

108) Allah'a karşı gelmekten sakının ve bana itaat edin.

مِن أَجرٍ buna karşıعلَيهِ sizden istemiyorumأَسأَلُكُم ما Veو
ancakإلَّا Benim ecrimi verecekأَجرِي olanإِن hiçbir ücret
âlemlerinالْعالَمِين Rabbidirعلَى رب

109) Ve buna karşı sizden hiçbir ücret istemiyorum. Benim ecrimi verecek olan, ancak âlemlerin Rabbidir.

bana itaat edinأَطِيعونِي ve و Allah'tanالله sakınınفَاتَّقُوا

110) Allah'tan sakının ve bana itaat edin.

واتبعك sana لَك biz iman eder miyiz hiçأَنُؤْمِن Dediler قَالُوا
düşük seviyeli kimselerالْأَرذَلُونSana tâbi olurken

111) Dediler: Sana düşük seviyeli kimseler tâbi olup dururken, biz sana iman eder miyiz hiç!

قالَ وما عِلْمِى بِما كانوا يعملونَ (١١٢) اِنْ حِسابهم اِلا على
ربى لو تشعرونَ (١١٣) وما انا بِطارِدِ المؤمِنِ (١١٤) اِنْ انا
اِلا نذير مبِ (١١٥) قالوا لئن لم تنته يانوح لتكونن مِن
المرجومِ (١١٦) قالَ رب اِن قومى كذبون (١١٧) فافتح
بينى وبينهم فتحا ونجنى ومن معِى مِن المؤمِن (١١٨) فانجيناه
ومن معه فِى الفُلكِ المشحون (١١٩) ثم اغرقنا بعد الباقِ
(١٢٠) اِن فِى ذلِك لاية وما كانَ اكثرهم مؤمِن (١٢١) وان
ربك لهو العزيز الرحِيم (١٢٢) كذبت عاد المرسلِ (١٢٣)
اِذْ قالَ لهم اخوهم هود الا تتقونَ (١٢٤) اِنى لكم رسولٌ امِ
(١٢٥) فاتقوا ا َ واطِيعون (١٢٦) وما اسئلكم عليه مِن اجرٍ
اِنْ اجرى اِلا على رب العالمِ (١٢٧) اتبنونَ بِكل ريع ايةً
تعبثونَ (١٢٨) وتتخِذُونَ مصانِع لعلكم تخلدونَ (١٢٩) واذا
بطشتم بطشتم جبارين (١٣٠) فاتقوا ا َ واطِيعون (١٣١)
واتقوا الذِى امدكم بِما تعلمونَ (١٣٢) امدكم بِانعامٍ وبنِ
(١٣٣) وجناتٍ وعيونٍ (١٣٤) اِنى اخاف عليكم عذاب يومٍ
عظِيمٍ (١٣٥) قالوا سواءٌ علينا اوعظت ام لم تكن مِن الواعِظِ
(١٣٦)

قالَ Dedi ki وَ Ve مَا yoktur عِلْمِي bilgim بِمَا hakkında كَانُوا yaptıkları يَعْمَلُونَ onların

112) Dedi ki: Ve onların yaptıkları hakkında bilgim yoktur.

إِنْ حِسَابُهُمْ Onların hesabı إِلَّا ancak عَلَى aittir رَبِّي Rabbime لَوْ Keşke تَشْعُرُونَ düşünebilseniz

113) Onların hesabı ancak Rabbime aittir. Keşke düşünebilseniz!

وَ Ve مَا değilim أَنَا ben بِطَارِدِ kovacak الْمُؤْمِنِينَ iman eden kimseleri

114) Ve ben iman eden kimseleri kovacak değilim.

إِنْ أَنَا Ben إِلَّا ancak نَذِيرٌ bir uyarıcıyım مُبِينٌ apaçık

115) Ben ancak apaçık bir uyarıcıyım.

قَالُوا Dediler ki لَئِنْ Şayet لَمْ تَنْتَهِ vazgeçmezsen يَانُوحُ Ey Nuh لَتَكُونَنَّ iyi bil ki olacaksın مِنَ الْمَرْجُومِينَ taşlanmışlardan

116) Dediler ki: Ey Nuh! Şayet vazgeçmezsen, iyi bil ki, taşlanmışlardan olacaksın!

قَالَ dedi رَبِّ Rabbim إِنَّ Kuşkusuz قَوْمِي kavmim كَذَّبُونِي beni yalancılıkla suçladı

117) Rabbim: "Kuşkusuz kavmim beni yalancılıkla suçladı." Dedi.

فَافْتَحْ Artık sen ver بَيْنِي benimle وَبَيْنَهُمْ onların arasında فَتْحًا hükmünü و ve نَجِّنِي Beni kurtar وَمَنْ olan مَعِي beraberimde مِنَ الْمُؤْمِنِينَ müminleri

118) Artık benimle onların arasında sen hükmünü ver. Beni ve beraberimde olan müminleri kurtar.

فَأَنْجَيْنَاهُ Biz onu kurtardık و ve مَن olanları مَعَهُ beraberinde فِي içinde الْفُلْكِ geminin الْمَشْحُونِ o dolu

119) Biz onu ve beraberinde olanları, o dolu geminin içinde kurtardık.

ثُمَّ Sonra da أَغْرَقْنَا suda boğduk بَعْدُ geri الْبَاقِينَ kalanları

120) Sonra da geri kalanları suda boğduk.

إِنَّ Doğrusu فِي ذَٰلِكَ bunda لَآيَةً bir ders vardır وَ Ve مَا değillerdir كَانَ edici أَكْثَرُهُم onların çokları مُؤْمِنِينَ iman

121) Doğrusu bunda bir ders vardır; Ve onların çokları iman edici değillerdir.

وَ Ve إِنَّ şüphesiz رَبَّكَ Rabbin لَهُوَ işte O الْعَزِيزُ mutlak galip الرَّحِيمُ engin merhamet sahibidir

122) Ve şüphesiz Rabbin, işte O, mutlak galip, engin merhamet sahibidir.

كَذَّبَتْ yalancılıkla suçladı عَادٌ Âd de الْمُرْسَلِينَ peygamberleri

123) Âd (kavmi)de peygamberleri yalancılıkla suçladı.

إِذْ idi قَالَ şöyle demiş لَهُمْ onlara أَخُوهُمْ Kardeşleri هُودٌ Hûd أَلَا mısınız? تَتَّقُونَ sakınmaz

124) Kardeşleri Hûd onlara şöyle demiş idi: sakınmaz mısınız?

إِنِّي Bilin ki ben لَكُمْ size رَسُولٌ gönderilmiş bir elçiyim أَمِينٌ güvenilir

125) Bilin ki, ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim.

فَاتَّقُوا sakının اللَّهَ Allah'a karşı gelmekten و ve أَطِيعُونِ bana itaat edin

126) Allah'a karşı gelmekten sakının ve bana itaat edin.

وَ Ve مَا أَسْأَلُكُمْ sizden istemiyorum عَلَيْهِ buna karşı مِنْ أَجْرٍ hiçbir ücret إِنْ olan أَجْرِيَ Benim ecrimi verecek إِلَّا ancak عَلَىٰ رَبِّ Rabbidir الْعَالَمِينَ âlemlerin

127) Ve buna karşı sizden hiçbir ücret istemiyorum. Benim ecrimi verecek olan, ancak âlemlerin Rabbidir.

أَتَبْنُونَ eğleniyor musunuz? بِكُلِّ Siz her رِيعٍ yüksek yere آيَةً bir alâmet تَعْبَثُونَ dikerek

128) Siz her yüksek yere bir alâmet dikerek eğleniyor musunuz?

وَ Ve تَتَّخِذُونَ mı ediniyorsunuz? مَصَانِعَ sağlam yapılar لَعَلَّكُمْ umarak تَخْلُدُونَ temelli kalacağınızı

129) Ve temelli kalacağınızı umarak sağlam yapılar mı ediniyorsunuz?

وَ Ve إِذَا zaman بَطَشْتُمْ yakaladığınız بَطَشْتُمْ mi yakalıyorsunuz? جَبَّارِينَ zorbalar gibi

130) Ve yakaladığınız zaman, zorbalar gibi mi yakalıyorsunuz?

فَاتَّقُوا sakının اللَّهَ Allah'tan و ve أَطِيعُونِ bana itaat edin

131) Artık Allah'tan sakının ve bana itaat edin.

وَ Ve اتَّقُوا sakının الَّذِي أَمَدَّكُمْ size bol bol verenden بِمَا şeyleri تَعْلَمُونَ bildiğiniz

132) Ve bildiğiniz şeyleri size bol bol verenden sakının.

أَمَدَّكُمْ Size verdi بِأَنْعَامٍ davarlar وَبَنِينَ oğullar

133) Size davarlar, oğullar verdi.

وَ Ve جَنَّاتٍ bahçeler وَعُيُونٍ çeşmeler

134) Ve bahçeler çeşmeler.

إِنِّي Doğrusu ben أَخَافُ endişe ediyorum عَلَيْكُمْ sizin hakkınızda عَذَابَ azabından يَوْمٍ bir günün عَظِيمٍ muazzam

135) Doğrusu ben sizin hakkınızda muazzam bir günün azabından endişe ediyorum.

قَالُوا Şöyle dediler سَوَاءٌ bizce birdir عَلَيْنَا Sen أَوَعَظْتَ öğüt versen de أَمْ لَمْ تَكُنْ vermesen de مِنَ الْوَاعِظِينَ öğüt

136) Şöyle dediler: Sen öğüt versen de, öğüt vermesen de bizce birdir.

اِنْ هذَا اِلا خلُق الاولِ (١٣٧) وما نحن بِمعذبِ (١٣٨)
فكذبوه فاهلكْناهم اِن فِى ذَلك لايةً وما كانَ اكْثَرهم مؤمِنِ
(١٣٩) وان ربك لهو العزيز الرحِيم (١٤٠) كذبت ثمود
المرسلِ (١٤١) اِذْ قالَ لهم اخوهم صالِح الا تتقُونَ (١٤٢)
اِنى لكُم رسولٌ امِ (١٤٣) فاتقُوا ا َ واطِيعون (١٤٤) وما
اسئلكُم عليه مِن اجرِ اِنْ اجرى اِلا على رب العالمِ (١٤٥)
اتتركُونَ فِى ما ههنا امِن (١٤٦) فِى جناتٍ وعيونِ (١٤٧)
وزروعٍ ونخلٍ طلْعها هضِيم (١٤٨) وتنحِتونَ مِن الجِبال بيوتا
فارهِ (١٤٩) فاتقُوا ا َ واطِيعون (١٥٠) ولا تطِيعوا امر
المسرفِ (١٥١) الذِين يفْسِدونَ فِى الارض ولا يصلِحونَ
(١٥٢) قالُوا اِنما انت مِن المسحرين (١٥٣) ما انت اِلا بشر
مِثْلنا فأتِ بِايةٍ اِنْ كُنت مِن الصادِقِ (١٥٤) قالَ هذِهِ ناقةٌ لها
شِرب ولكُم شِرب يومٍ معلُومٍ (١٥٥) ولا تمسوها بِسوءٍ
فيأخذَكُم عذاب يومٍ عظِيمٍ (١٥٦) فعقَروها فاصبحوا نادِمِ
(١٥٧) فاخذَهم الْعذَاب اِن فِى ذَلك لايةً وما كانَ اكْثَرهم
مؤمِنِ (١٥٨) وان ربك لهو العزيز الرحِيم (١٥٩)

geleneğinden خُلُقُ başka bir şey değildir اِلَّا bu هذَا Elbette اِنْ
öncekilerin الْاَوَّلِينَ

137) Elbette bu, öncekilerin geleneğinden başka bir şey değildir.

azaba uğratılacak da بِمُعَذَّبِينَ biz نَحْنُ değiliz مَا Ve وَ

138) Ve biz azaba uğratılacak da değiliz.

biz de فَأَهْلَكْنَاهُمْ Böylece onu yalancılıkla suçladılar فَكَذَّبُوهُ
bir لَآيَةً bunda فِي ذَلِكَ Doğrusu اِنَّ kendilerini helâk ettik
iman مُؤْمِنِينَ çokları أَكْثَرُهُمْ كَانَ etmezler مَا ve وَ ibret vardır

139) Böylece onu yalancılıkla suçladılar; biz de kendilerini helâk ettik. Doğrusu bunda bir ibret vardır; ve çokları iman etmezler.

Aziz'dir الْعَزِيزُ işte O لَهُوَ Rabbin رَبَّكَ şüphesiz اِنَّ Ve وَ
Rahim'dir الرَّحِيمُ

140) Ve şüphesiz Rabbin, işte O, Aziz'dir, Rahim'dir.

الْمُرْسَلِينَ Semûd da ثَمُودُ yalancılıkla suçladı كَذَّبَتْ
peygamberlerini

141) Semûd (kavmi)da peygamberlerini yalancılıkla suçladı.

أَلَا Sâlih صَالِحٌ Kardeşleri أَخُوهُمْ onlara لَهُمْ şöyle demişti إِذْ قَالَ
sakınmaz تَتَّقُونَ mısınız?

142) Kardeşleri Sâlih onlara şöyle demişti: sakınmaz mısınız?

أَمِينٌ gönderilmiş bir elçiyim رَسُولٌ size لَكُمْ Bilin ki ben إِنِّي
güvenilir

143) Bilin ki, ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim.

أَطِيعُونِ ve وَ Allah'a karşı gelmekten اللّٰهَ Artık sakının فَاتَّقُوا
bana itaat edin

144) Artık Allah'a karşı gelmekten sakının ve bana itaat edin.

مِنْ أَجْرٍ buna karşı عَلَيْهِ sizden istemiyorum أَسْأَلُكُمْ مَا Ve وَ
ancak اِلَّا Benim ecrimi verecek أَجْرِيَ olan إِنْ hiçbir ücret
âlemlerin الْعَالَمِينَ Rabbidir عَلَى رَبِّ

145) Ve buna karşı sizden hiçbir ücret istemiyorum. Benim ecrimi verecek olan, ancak âlemlerin Rabbidir.

Siz burada هَاهُنَا مَا içinde فِي bırakılacak mısınız? أَتُتْرَكُونَ
güven آمِنِينَ

146) Siz burada, güven içinde bırakılacak mısınız?

çeşme başlarında ? عُيُونٍ ve وَ bahçelerde جَنَّاتٍ Böyle فِي

147) "Böyle bahçelerde ve çeşme başlarında ?"

طَلْعُهَا hurmalıkların arasında? وَنَخْلٍ ekinlerin زُرُوعٍ Ve وَ
sarkmış هَضِيمٌ salkımları

148) "Ve ekinlerin, salkımları sarkmış hurmalıkların arasında?"

evler بُيُوتًا dağlardan مِنَ الْجِبَالِ yontuyorsunuz تَنْحِتُونَ Ve وَ
ustaca فَارِهِينَ

149) Ve dağlardan ustaca evler yontuyorsunuz

bana itaat edin أَطِيعُونِ ve وَ Allah'tan اللّٰهَ Artık sakının فَاتَّقُوا

150) Artık Allah'tan sakının ve bana itaat edin.

aşırıların الْمُسْرِفِينَ emrine أَمْرَ uymayın تُطِيعُوا لَا Ve وَ

151) "Ve aşırıların emrine uymayın."

ve وَ Yeryüzünde فِي الْأَرْضِ bozgunculuk yapıp يُفْسِدُونَ الَّذِينَ
dirlik düzenlik vermeyenler.in يُصْلِحُونَ لَا

152) "Yeryüzünde bozgunculuk yapıp ve dirlik düzenlik vermeyenlerin.(sözüyle hareket etmeyin).

iyice مِنَ الْمُسَحَّرِينَ Sen أَنْتَ olsa olsa birisin إِنَّمَا Dediler ki قَالُوا
büyülenmiş

153) Dediler ki: Sen, olsa olsa iyice büyülenmiş birisin!

فَأْتِ bizim gibi مِثْلُنَا bir insansın بَشَرٌ ancak اِلَّا Sen de أَنْتَ مَا
مِنَ الصَّادِقِينَ isen كُنْتَ Eğer إِنْ bize bir mucize بِآيَةٍ haydi getir
doğru söyleyenlerden

154) Sen de ancak bizim gibi bir insansın. Eğer doğru söyleyenlerden isen, haydi bize bir mucize getir.

bir su شِرْبٌ onun لَهَا dişi devedir نَاقَةٌ İşte bu هَذِهِ dedi قَالَ
bir يَوْمٍ içme hakkı da شِرْبُ sizindir وَلَكُمْ içme hakkı vardır
belli مَعْلُومٍ günün

155) İşte bu dişi devedir; onun bir su içme hakkı vardır, belli bir günün içme hakkı da sizindir, dedi.

sizi فَيَأْخُذَكُمْ bir kötülükle بِسُوءٍ ona ilişmeyin تَمَسُّوهَا لَا Ve وَ
muazzam عَظِيمٍ bir günün يَوْمٍ azabı عَذَابُ yakalayıverir

156) Ve ona bir kötülükle ilişmeyin, sizi muazzam bir günün azabı yakalayıverir.

pişman da نَادِمِينَ oldular فَأَصْبَحُوا Onlar onu kestiler فَعَقَرُوهَا

157) Onlar onu kestiler; pişman da oldular.

bunda فِي ذَلِكَ Doğrusu إِنَّ azap الْعَذَابُ Onları yakaladı فَأَخَذَهُمُ
onların çoğu أَكْثَرُهُمْ كَانَ etmezler وَمَا bir ders vardır لَآيَةً
iman مُؤْمِنِينَ

158) Onları azap yakaladı. Doğrusu bunda, bir ders vardır; ve onların çoğu iman etmezler.

Aziz'dir الْعَزِيزُ işte O لَهُوَ Rabbin رَبَّكَ şüphesiz إِنَّ Ve وَ
Rahim'dir الرَّحِيمُ

159) Ve şüphesiz Rabbin, işte O, Aziz'dir, Rahim'dir.

(*)Geçen âyetler, yine hem Resûlüllah (a.s.)'ı, hem yaşamakta olup haksızlığa uğrayan mü'minleri teselli etmek; mü'minlere haksızlıkta bulunmayı sanat haline getiren zalimleri uyarmak için Semûd Kavmi misal veriliyor. İlâhî sese kulak tıkayanların enindesonunda yıkılıp silineceğine atıflarda bulunuluyor..

كَذبت قَوم لُوطٍ الْمرسلِ (١٦٠) اِذْ قَالَ لَهم اَخوهم لُوطٌ اَلاَ
تتقُونَ (١٦١) اِنى لَكُم رسولٌ اَمِ (١٦٢) فَاتقُوا ا ¯ واَطِيعون
(١٦٣) وما اَسئَلُكُم علَيهِ مِن اَجرٍ اِنْ اَجرى اِلا علَى رب
الْعالَمِ (١٦٤) اَتأتونَ الذكْرانَ مِن الْعالَمِ (١٦٥) وتذَرونَ ما
خلَق لَكُم ربكُم مِن اَزواجِكُم بلْ اَنتم قَوم عادونَ (١٦٦) قَالُوا
لَئِن لَم تنتهِ يالُوطُ لَتكُونن مِن الْمخرجِ (١٦٧) قَالَ اِنى
لِعملِكُم مِن الْقَالِ (١٦٨) رب نجِنى واَهلِى مِما يعملُونَ
(١٦٩) فَنجيناه واَهلَه اَجمعِ (١٧٠) اِلا عجوزا فِى الْغابِرين
(١٧١) ثُم دمرنا الاَخرين (١٧٢) واَمطَرنا علَيهم مطَرا فَساءَ
مطَر الْمنذَرين (١٧٣) اِن فِى ذَلك لاَيةً وما كَانَ اَكْثَرهم
مؤمِنِ (١٧٤) وان ربك لَهو الْعزيز الرحِيم (١٧٥) كَذب
اَصحاب لَئيكَةِ الْمرسلِ (١٧٦) اِذْ قَالَ لَهم شعيب اَلاَ تتقُونَ
(١٧٧) اِنى لَكُم رسولٌ اَمِ (١٧٨) فَاتقُوا ا ¯ واَطِيعون
(١٧٩) وما اَسئَلُكُم علَيهِ مِن اَجرٍ اِنْ اَجرى اِلا علَى رب
الْعالَمِ (١٨٠) اَوفُوا الْكَيلَ ولاَ تكُونوا مِن الْمخسِرين (١٨١)
وزِنوا بِالْقِسطَاسِ الْمستقِيمِ (١٨٢) ولاَ تبخسوا الناس اَشياءَهم
ولاَ تعثَوا فِى الاَرضِ مفْسِدِين (١٨٣)

كَذبتْ yalancılıkla suçladı قَومُ kavmi de لُوطٍ Lût الْمرسلِين peygamberlerini

160) Lût kavmi de peygamberlerini yalancılıkla suçladı.

إِذْ idi قَالَ demiş لهم onlara أَخُوهم Kardeşleri لُوطٌ Lût أَلَا تَتقُون sakınmaz mısınız?

161) Kardeşleri Lût onlara şöyle demiş idi: sakınmaz mısınız?

إِني Bilin ki ben لَكُم size رسولٌ gönderilmiş bir elçiyim أَمِين güvenilir

162) Bilin ki, ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim.

فَاتقُوا Artık sakının الله Allah'a karşı gelmekten و ve أَطِيعونِي bana itaat edin

163) Artık Allah'a karşı gelmekten sakının ve bana itaat edin.

و Ve ما أَسأَلُكُم sizden istemiyorum علَيهِ buna karşı مِن أَجرٍ hiçbir ücret إِن olan أَجرِي Benim ecrimi verecek إِلَّا ancak علَى ربِّ Rabbidir الْعالَمِين âlemlerin

164) Ve buna karşı sizden hiçbir ücret istemiyorum. Benim ecrimi verecek olan, ancak âlemlerin Rabbidir.

أَتأْتُون mi gidiyorsunuz? الذُّكْران erkeklere مِن الْعالَمِين Âlemlerin içinde

165) Âlemlerin içinde erkeklere mi gidiyorsunuz?

و Ve تَذَرون bırakıyorsunuz? ما خَلَقَ yarattığı لَكُم sizin için ربكُم Rabbinizin مِن أَزواجِكُم eşlerinizi بلْ Hayır أَنتُم Siz قَوم kavimsiniz عادون sınırı aşan

166) Ve Rabbinizin sizin için yarattığı eşlerinizi bırakıyorsunuz? Hayır. Siz sınırı aşan bir kavimsiniz.

قَالُوا Şöyle dediler لَئِن Eğer لَم تَنتَهِ vazgeçmezsen يالُوطُ Ey Lût لَتَكُونَن olacaksın iyi bil ki مِن الْمخْرجِين sürgün edilmişlerden

167) Şöyle dediler: Ey Lût! Eğer vazgeçmezsen, iyi bil ki, sürgün edilmişlerden olacaksın!

قَالَ dedi إِني Doğrusu ben لِعملِكُم sizin bu işinizden مِن الْقَالِين tiksinmekteyim

168) Doğrusu, ben sizin bu işinizden tiksinmekteyim, dedi.

رب Rabbim نَجِني Beni kurtar و ve أَهلِي ailemi مِما onların يعملُون yapageldiklerinden

169) Rabbim! Beni ve ailemi, onların yapageldiklerinden kurtar.

فَنَجيناه Onu kurtardık و ve أَهلَه ailesini أَجمعِين bütün

170) Onu ve bütün ailesini kurtardık.

إِلَّا Ancak müstesna عجوزا bir kocakarı فِي الْغَابِرِين O geride kalanlardan

171) Ancak bir kocakarı müstesna. O, geride kalanlardan.

ثُم Sonra دمرنَا helâk ettik الْآخَرِين diğerlerini

172) Sonra diğerlerini helâk ettik.

و Ve أَمطَرنَا yağdırdık ki علَيهِم üzerlerine مطَرا öyle bir yağmur فَساءَ ne de kötü مطَر yağmuru الْمنذَرِين Uyarılanların

173) Ve üzerlerine öyle bir yağmur yağdırdık ki... Uyarılanların yağmuru ne de kötü!

إِن Elbet فِي ذَلِك bunda لَآيةً bir ibret vardır و Ve ما etmezler كَان أَكْثَرهم çokları مؤْمِنِين iman

174) Elbet bunda bir ibret vardır; Ve çokları iman etmezler.

و Ve إِن şüphesiz ربك Rabbin لَهو işte O الْعزِيز mutlak galip الرحِيم engin merhamet sahibidir

175) Ve şüphesiz Rabbin, işte O, mutlak galip, engin merhamet sahibidir.

كَذب yalancılıkla suçladı أَصحاب halkı da الْأَيكَةِ Eyke الْمرسلِين peygamberleri

176) Eyke halkı da peygamberlerini yalancılıkla suçladı.

إِذْ قَالَ şöyle demişti لَهم onlara شُعيب Şuayb أَلَا mısınız? تَتقُون sakınmaz

177) Şuayb onlara şöyle demişti: sakınmaz mısınız?

إِني Bilin ki ben لَكُم size رسولٌ gönderilmiş bir elçiyim أَمِين güvenilir

178) Bilin ki, ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim.

فَاتقُوا Artık sakının الله Allah'a karşı gelmekten و ve أَطِيعونِي bana itaat edin

179) Artık Allah'a karşı gelmekten sakının ve bana itaat edin.

وما أَسأَلُكُم sizden istemiyorum علَيهِ Buna karşı مِن أَجرٍ hiçbir ücret إِن olan أَجرِي Benim ücretimi verecek إِلَّا ancak علَى ربِّ Rabbidir الْعالَمِين âlemlerin

180) Buna karşı sizden hiçbir ücret istemiyorum. Benim ücretimi verecek olan, ancak âlemlerin Rabbidir.

أَوفُوا tastamam yapın الْكَيلَ Ölçüyü ولَا تَكُونُوا olmayın مِن الْمخْسِرِين eksik verenlerden

181) Ölçüyü tastamam yapın, eksik verenlerden olmayın.

و Ve زِنُوا tartın بِالْقِسطَاسِ terazi ile الْمستَقِيمِ doğru

182) Ve doğru terazi ile tartın.

و Ve لَا تَبخَسوا kısmayın الناس insanların أَشْياءهم hakkı olan şeyleri ولَا تَعثَوا karışıklık çıkarmayın فِي الْأَرضِ Yeryüzünde مفْسِدِين bozgunculuk yaparak

183) Ve insanların hakkı olan şeyleri kısmayın. Yeryüzünde bozgunculuk yaparak karışıklık çıkarmayın.

واتقوا الذى خلقكم والجبلة الاولين (١٨٤) قالوا انما انت من
المسحرين (١٨٥) وما انت الا بشر مثلنا وان نظنك لمن
الكاذبين (١٨٦) فاسقط علينا كسفا من السماء ان كنت من
الصادقين (١٨٧) قال ربى اعلم بما تعملون (١٨٨) فكذبوه
فاخذهم عذاب يوم الظلة انه كان عذاب يوم عظيم (١٨٩) ان
فى ذلك لاية وما كان اكثرهم مؤمنين (١٩٠) وان ربك لهو
العزيز الرحيم (١٩١) وانه لتنزيل رب العالمين (١٩٢) نزل به
الروح الامين (١٩٣) على قلبك لتكون من المنذرين (١٩٤)
بلسان عربى مبين (١٩٥) وانه لفى زبر الاولين (١٩٦) اولم
يكن لهم اية ان يعلمه علماء بنى اسرائيل (١٩٧) ولو نزلناه
على بعض الاعجمين (١٩٨) فقراه عليهم ما كانوا به مؤمنين
(١٩٩) كذلك سلكناه فى قلوب المجرمين (٢٠٠) لا يؤمنون
به حتى يروا العذاب الاليم (٢٠١) فيأتيهم بغتة وهم لا
يشعرون (٢٠٢) فيقولوا هل نحن منظرون (٢٠٣) افبعذابنا
يستعجلون (٢٠٤) افرايت ان متعناهم سنين (٢٠٥) ثم جاء
هم ما كانوا يوعدون (٢٠٦)

وve اتقواsakının الذي خلقكمsizi yaratandan والجبلةnesilleri الأولينönceki

184) Sizi ve önceki nesilleri yaratandan sakının.

قالواŞöyle dediler إنماolsa olsa أنتSen birisin من المسحرينiyice büyülenmiş

185) Şöyle dediler: Sen, olsa olsa iyice büyülenmiş birisin.

وVe ما أنتsen de إلاancak بشرbir beşersin مثلناbizim gibi وVe إنbilki نظنكbiz seni ancak biri sayıyoruz لمن الكاذبينyalancılardan

186) Ve sen de, ancak bizim gibi bir beşersin. Ve bilki, biz seni ancak yalancılardan biri sayıyoruz.

فأسقطyağdır عليناüstümüze كسفاazap من السماءgökten إن كنتŞayet isen من الصادقينdoğru sözlülerden

187) Şayet doğru sözlülerden isen, üstümüze gökten azap yağdır.

قالdedi ربيRabbim أعلمen iyi bilendir بما تعملونyaptıklarınızı

188) (Şuayb:) Rabbim yaptıklarınızı en iyi bilendir, dedi.

فكذبوهda yalancı saydılar هOnu فأخذهمkendilerini عذابyakalayıverdi azabı يومgününün الظلةgölge إنهGerçekten o كانidi عذابazabı يومbir günün عظيمmuazzam

189) Onu yalancı saydılar da, kendilerini gölge gününün azabı yakalayıverdi. Gerçekten o, muazzam bir günün azabı idi!

إنDoğrusu فيiçinde ذلكbunun لآيةbir ders vardır وve ماetmezler كانçokları أكثرonların همimanمؤمنين

190) Doğrusu bunun içinde bir ders vardır ve onların çokları iman etmezler.

وVe إنşüphesiz ربكRabbin لهوişte O العزيزmutlak galip الرحيمengin merhamet sahibidir

191) Ve şüphesiz Rabbin, işte O, mutlak galip, engin merhamet sahibidir.

وVe إنهmuhakkak ki o لتنزيلindirmesidir ربRabbinin العالمينâlemlerin

192) Ve muhakkak ki o âlemlerin Rabbinin indirmesidir.

نزلindirdi بهOnu الروحRûhu'l الأمينemîn

193) Onu Rûhu'l-emîn (Cebrail) indirdi.

علىüzerine قلبكSenin kalbinin لتكونolman için من المنذرينuyarıcılardan

194) Senin kalbinin üzerine; uyarıcılardan olman için,

بلسانbir dille عربيArapça مبينApaçık

195) Apaçık Arapça bir dille.

وVe إنهO şüphesiz لفيvardır زبرkitaplarında da الأولينdaha öncekilerin

196) Ve O, şüphesiz daha öncekilerin kitaplarında da vardır.

أولمmidir? يكنdeğil لهمonlar için آيةbir delil أن يعلمهonu bilmesi علماءbilginlerinin بني إسرائيلBenî İsrail

197) Benî İsrail bilginlerinin onu bilmesi, onlar için bir delil değil midir?

وVe لوde نزلناهbiz onu indirseydik على بعضbirine الأعجمينArapça bilmeyenlerden

198) Ve biz onu Arapça bilmeyenlerden birine indirseydik de,

فقرأهo okusaydı عليهمBunu onlara ماetmezlerdi كانوا بهyine ona مؤمنينiman

199) Bunu onlara o okusaydı, yine ona iman etmezlerdi.

كذلكböyle سلكناهOnu soktuk في قلوبkalplerine المجرمينgünahkârların

200) Onu günahkârların kalplerine böyle soktuk.

لا يؤمنون بهOnun için ona iman etmezler حتىkadar يرواgörünceye العذابazabı الأليمacıklı

201) Onun için, acıklı azabı görünceye kadar ona iman etmezler.

فيأتيهمİşte bu onlara geliverecektir بغتةansızın وهمkendileri لا يشعرونfarkında olmadan

202) İşte bu onlara, kendileri farkında olmadan, ansızın geliverecektir.

فيقولواdiyeceklerdir هلmi acaba? نحنBize منظرونmühlet verilir

203) Bize mühlet verilir mi acaba? diyeceklerdir.

أفبعذابناOnlar bizim azabımızı mı يستعجلونçarçabuk istiyorlardı?

204) Onlar bizim azabımızı mı çarçabuk istiyorlardı?

أفرأيتNe dersin! إنEğer متعناهمbiz onları yaşatsak سنينyıllarca

205) Ne dersin! Eğer biz onları yıllarca yaşatsak.

ثمSonra جاءهمbaşlarına gelse ما كانواoldukları يوعدونtehdit edilmekte

206) Sonra tehdit edilmekte oldukları başlarına gelse.

(*)Zahiren 203. âyet ile 204. âyet arasında bir çelişki varmış gibi gözükmektedir. ZIra ilk bakışta birinden, ansızın gelen azap karşısında İnkarcıların mühlet istedikleri, diğerinden ise azabın çabucak gelmesini talep ettikleri anlaşılmaktadır. Gerçekte ise çelişki ifadede değil, inkarcıların bu ifadelerle özetlenen tutumlarındadır. Çünkü 203. âyete göre onlar, beklemedikleri azapla âhirette karşılaşınca azaplarının ertelenerek, yanlışlarını telafi etmeleri için kendilerine yeni bir hayat, yeni bir fırsat tanınmasını isteyeceklerdir.

يمتعون ما كانُوا onlara عنْهم hiç yarar sağlamayacaktır ما أَغنَى
Faydalandırıldıkları nimetler

207) Faydalandırıldıkları nimetler onlara hiç yarar sağlamayacaktır.

اِلا hangi memleketi قريةٍ مِن helak ettikse أَهلكْنا ما Ve و
uyarıcı gelmiştir منذِرون onlara لها muhakkak

208) Ve hangi memleketi, helak ettikse muhakkak onlara uyarıcı gelmiştir.

ظالِمين biz كُنا değilizdir ما ve و İhtar edilmiştir ذِكرى
zülmetmiş

209) İhtar edilmiştir ve biz zülmetmiş değilizdir.

şeytanlar الشياطِين O'nu بِهِ indirmedi تنزلتْ ما Ve و

210) Ve O'nu (Kur'an'ı) şeytanlar indirmedi.

güçleri يستطِيعون ما Ve و onlara لهم bu düşmez ينْبغِي ما Ve و
de yetmez

211) Ve bu onlara düşmez; Ve güçleri de yetmez.

vahyi uzun لمعزولون işitmekten عن السمع Şüphesiz onlar اِنهم
tutulmuşlardır

212) Şüphesiz onlar, vahyi işitmekten uzak tutulmuşlardır.

اِلها Allah اللهِ ile beraber مع kulluk edip yalvarma تدع فلا
azap المعذبين مِن olursun فتكُون sonra آخَر başka ilahlara
edilenlerden

213) Allah ile beraber başka ilahlara kulluk edip yalvarma, sonra azap edilenlerden olursun.

akrabanı الْأَقْربِين yakın عشِيرتَك uyar أَنذِر Ve و

214) Ve en yakın akrabanı uyar.

مِن sana uyan اتبعك لِمن kanadını جناحك indir اخْفِض Ve و
müminlere الْمؤْمِنِين

215) Ve sana uyan müminlere (merhamet) kanadını indir.

İbni Cerir et-Taberî İbni Cüreyc'den naklediyor: "Yakın akrabalarını uyar." 214. ayeti inince Rasulullah (a.s.) uyarıya ailesi ve kabilesinden başladı. Bu müslümanlara ağır geldi. Bunun üzerine Cenab-ı Hak 215. ayeti indirdi.[413]

اِني de ki فقُلْ sana karşı gelirlerse عصوك Şayet فإِن
تعملُون sizin مِما uzağım بريء muhakkak ki Ben
yaptıklarınızdan

216) Şayet sana karşı gelirlerse de ki: Ben sizin yaptıklarınızdan muhakkak ki uzağım.

الرحِيم mutlak galip الْعزِيزِ على sen güvenip dayan توكلْ Ve و
engin merhamet sahibine

217) Ve sen mutlak galip, engin merhamet sahibine güvenip dayan.

kalktığın تقُوم zaman حِين seni görüyor يراك O ki الذِي

218) O ki, kalktığın zaman seni görüyor.

secde edenler الساجِدِين فِي arasında dolaşmanı da تقلُبك Ve و

219) Ve secde edenler arasında dolaşmanı da.

her şeyi bilen الْعلِيم her şeyi işiten السمِيع O'dur هو Çünkü إِنه

220) Çünkü, her şeyi işiten, her şeyi bilen O'dur.

ineceğini تنزلُ kime من على size haber أُنبئُكُم vereyim mi? هلْ
Şeytanların ise الشياطِين

221) Şeytanların ise kime ineceğini size haber vereyim mi?

iftiraya düşkün أَفاكٍ herkesin كُل üstüne على inerler تنزلُ
Günaha أَثِيمٍ olan

222) Günaha, iftiraya düşkün olan herkesin üstüne inerler.

كاذِبون onların çoğu أَكْثرهم ve و Kulak السمع verirler يلْقُون
yalancıdırlar

ما اغنى عنهم ما كانوا يمتعونَ (٢٠٧) وما اهلكنا مِن قريةٍ
اِلا لها منذِرونَ (٢٠٨) ذِكرى وما كنا ظالِمِ (٢٠٩) وما
تنزلت بِهِ الشياطِ (٢١٠) وما ينبغى لهم وما يستطِيعونَ
(٢١١) اِنهم عن السمع لمعزولونَ (٢١٢) فلا تدع مع ا ـ
اِلها اخر فتكونَ مِن المعذِ (٢١٣) وانذِر عشِ تك
الاقرِ (٢١٤) واخفِض جناحك لِمن اتبعك مِن المؤمِنِ
(٢١٥) فاِنْ عصوك فقلْ اِنى برىءٌ مِما تعملونَ (٢١٦)
وتوكلْ على العزيز الرحِيم (٢١٧) الذِى يريك حِ تقوم
(٢١٨) وتقلبك فِى الساجِدِين (٢١٩) اِنه هو السمِيع العلِيم
(٢٢٠) هلْ انبئكم على من تنزلُ الشياطِ (٢٢١) تنزلُ على
كل افاكٍ اثيمٍ (٢٢٢) يلقونَ السمع واكثرهم كاذِبونَ
(٢٢٣) والشعراءُ يتبِعهم الغاونَ (٢٢٤) الم تر انهم فِى كل
وادٍ يهيمونَ (٢٢٥) وانهم يقولونَ ما لا يفعلونَ (٢٢٦) اِلا
الذِين امنوا وعمِلوا الصالِحاتِ وذكروا ا كثِ ا وانتصروا
مِن بعدِ ما ظلِموا وسيعلم الذِين ظلموا اى منقلبٍ ينقلِبونَ
(٢٢٧)

223) Kulak verirler ve onların çoğu yalancıdırlar.

الْغاوون onlara da uyarlar يتبِعهم şairlere gelince الشعراء Ve و
sapıklar

224) Ve şairlere gelince, onlara da sapıklar uyarlar.

şaşkın يهِيمون vâdide وادٍ her كُل فِي onlar أَنهم Baksana تر أَلم
şaşkın dolaşırlar

225) Baksana onlar her vâdide şaşkın şaşkın dolaşırlar.

يفْعلُون لا şeyleri ما söylerler يقُولُون kuşkusuz onlar أَنهم Ve و
yapamayacakları

226) Ve kuşkusuz onlar yapamayacakları şeyleri söylerler.

işler yapanlar وعمِلُوا iman آمنُوا الذِين Ancak başkadır إِلا
الصالِحاتِ iyi وذكروا ananlar الله Allah'ı كثِيرا çok çok وانتصروا
ظلِموا ما uğratıldıklarında بعدِ مِن kendilerini savunanlar
ظلموا edenler الذِين yakında bileceklerdir وسيعلم haksızlığa
dönüşe ينقلِبون döndürüleceklerini منقلَبٍ hangi أَي Haksızlık

227) Ancak iman edip iyi işler yapanlar, Allah'ı çok çok ananlar ve haksızlığa uğratıldıklarında kendilerini savunanlar başkadır. Haksızlık edenler, hangi dönüşe döndürüleceklerini yakında bileceklerdir.

Bu ayet indiği zaman Abdullah b. Ravaha, Ka'b b. Malik ve Hassan b. Sabit gelip:

- Ya Rasulallah! Allah'a yemin olsun ki Allah bizim şair olduğumuzu bildiği halde bu ayeti indirdi. Biz helak olduk, dediler. Bunun üzerine Cenab-ı Hak "Ancak iman edenler, salih amel işleyenler müstesna." ayetini indirdi. Resulullah (a.s.) onları çağırdı ve onlara bu ayetleri okudu.[366]

Şuârâ Sûresi'ne, Kur'ân âyetlerinin son derece açık-seçik olduğuna ve o bakımdan akıllarını kullananlar için her âyetin yeterli delil bulunduğuna değinilerek başlanıldı. İnkarcı zorbaların imân etmemelerinden dolayı mü'minlerin fazla üzülmesine gerek olmadığı açıklanarak peygamber (a.s.) ve O'nun izinde yürüyen din mürşitlerinin kendilerine düşen tebliğ ve irşat hizmetini sürdürmeleri istendi.Zalim zorbaların, saldırgan inkarcıların -dönüş yapmadıkları takdirde-ergeç inkılâba uğratılıp baş aşağı edilecekleri haber verilerek sûre noktalandı.

سورة النمل (٢٧)

بِسمِ ا ِ الرحمن الرحِيمِ

طس ِتلْكَ آيات الْقُرآن وكِتابٍ مبِينٍ (١) هدى وبشرى لِلْمؤمِنِينَ (٢) الَّذِين يقِيمونَ الصلوةَ ويؤتونَ الزكوةَ وهم بِالاخِرةِ هم يوقِنونَ (٣) اِن الَّذِين لا يؤمِنونَ بِالاخِرةِ زينا لَهم أعمالَهم فَهم يعمهونَ (٤) أُولئِك الَّذِين لَهم سوءُ الْعذَابِ وهم فِى الاخِرةِ هم الاخسرونَ (٥) وانك لَتلقى الْقُرآنَ مِن لَدنْ حكِيمٍ علِيمٍ (٦) اِذْ قَالَ موسى لاهلِهِ اِنى آنست نارا سآتِيكُم مِنها بِخبرٍ او آتِيكُم بِشِهابٍ قَبسٍ لَعلَّكُم تصطَلُونَ (٧) فَلَما جاءَ ها نودِى أنْ بورِك من فِى النارِ ومن حولَها وسبحانَ ا ِ رب الْعالَمِين (٨) ياموسى اِنه أنا ا ُ الْعزِيز الْحكِيم (٩) والْقِ عصاك فَلَما رآها تهتز كَأنها جان ولى مدبِرا ولَم يعقِّب ياموسى لا تخف اِنى لا يخاف لَدى الْمرسلُونَ (١٠) اِلا من ظَلَم ثُم بدلَ حسناً بعد سوءٍ فَاِنى غَفُور رحِيم (١١) وأدخِلْ يدك فِى جيبِك تخرج بيضاءَ مِن غَيرِ سوءٍ فِى تِسعِ آياتٍ اِلَى فِرعونَ وقَومِهِ اِنهم كَانوا قَوما فَاسِقِين (١٢) فَلَما جاءَتهم آياتنا مبصِرةً قَالُوا هذَا سِحر مبِين (١٣)

27 NEML SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 27. suresi. 93 ayet, 1109 kelime ve 4699 harften ibarettir. Ayetlerinin sayısı, Basra ve Şamlılara göre 94, Hicazlılara göre ise 95. Mekkî surelerden olup, Şuara suresinden sonra nazil olmuştur. Fasılası "mim" ve "nun" harfleridir. On sekizinci ayetinde Hz. Süleyman'ın ordusuna yol veren karıncalardan bahsedildiği için sureye, karınca anlamında "Neml" adı verilmiştir.

Rahimالرحِيمِ Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

veو Kur'an'ınالْقُرآنِ âyetleridirآياتُ Bunlarتِلْكَ Sînس Tâط açıklayanمبِينٍ Kitab'ınكِتَابٍ

1) Tâ. Sîn. Bunlar Kur'an'ın ve açıklayan Kitab'ın âyetleridir.

لِلْمؤْمِنِين bir müjdedirبشْرى ve و bir hidayet rehberiهدى İman eden müminler için

2) İman eden müminler için bir hidayet rehberi ve bir müjdedir.

verirlerويؤْتُونَ namazıالصلَاةَ kılarlar يقِيمون Onlar kiالَّذِين الزكَاةَ zekâtı و ve هم onlar بِالْآخِرةِ ahirete de هم olarak يوقِنُون kesin inanırlar

3) Onlar ki, namazı kılarlar, zekâtı verirler ve onlar ahirete de kesin olarak inanırlar.

زينا ahireteبِالْآخِرةِ inanmayanlarınيؤْمِنُون لَا الَّذِين Şüphesizإِن o فَهم işleriniأَعمالَهم kendilerineلَهم biz süslü gösterdik bocalar dururlarيعمهون yüzden

4) Şüphesiz biz, ahirete inanmayanların işlerini kendilerine süslü gösterdik; o yüzden bocalar dururlar.

azabıالْعذَابِ en ağırسوء olanlardırلَهم الَّذِين İşte bunlarأُولَئِك الْأَخْسرون onlarهم ahirette الْآخِرةِ فِي ta kendileridirوهم ziyana uğrayacakların

5) İşte bunlar, azabı en ağır olanlardır; ahirette onlar ziyana uğrayacakların ta kendileridir.

الْقُرآن sana verilmektedirلَتُلَقَّى şüphesiz ki buإِنَّك Ve و her şeyi علِيمٍ hikmet sahibiحكِيمٍ tarafındanلَدنْ مِن Kur'an bilen

6) Ve şüphesiz ki bu Kur'an, hikmet sahibi, her şeyi bilen tarafından sana verilmektedir.

إِنِّي ailesineلِأَهلِهِ Musaموسى şöyle demiştiقَالَ Haniإِذْ Size سآتِيكُم bir ateşنَارا gördümآنَستُ Gerçekten ben آتِيكُم yahutأَو bir haberبِخَبرٍ oradanمِنْها getireceğim umarım kiلَعلَّكُم parçasıقَبسٍ bir ateşبِشِهابٍ getireceğim ısınırsınızتَصطَلُون

7) Hani Musa, ailesine şöyle demişti: Gerçekten ben bir ateş gördüm. Size oradan bir haber getireceğim, yahut bir ateş parçası getireceğim, umarım ki ısınırsınız!

şöyle seslenildiنُودِي oraya geldiğindeجاءها Ne zaman kiفَلَما النَّارِ فِي bulunduğu yerdekiمن mübarek kılınmıştırبورِك أَن eksikliklerden وسبحان çevresindekilerحولَها من ve و Ateşin Âlemlerinالْعالَمِين Rabbi olanرب Allahاللهِ münezzehtir

8) Ne zaman ki, oraya geldiğinde şöyle seslenildi: Ateşin bulunduğu yerdeki ve çevresindekiler mübarek kılınmıştır. Âlemlerin Rabbi olan Allah, eksikliklerden münezzehtir.

الْعزِيز Allah'ımالله benأَنَا İyi bil kiإِنَّه Ey Musaياموسى hikmet sahibi olanالْحكِيم mutlak galip

9) Ey Musa! İyi bil ki, ben, mutlak galip, hikmet sahibi olan Allah'ım!

onu görünceرآها Ne zaman kiفَلَما asânıعصاك atأَلْقِ Veو arkasınaمدبِرا dönüpولى yılanجان gibiكَأَنَّها deprenirتَهتَز Korkmaتَخَفْ لَا Ey Musa ياموسى bakmadan kaçtıيعقِّب ولَم الْمرسلُون huzurumdaلَدي korkmazيخَاف لَا çünkü benim إِنِّي peygamberler

10) Ve asânı at! Ne zaman ki, onu yılan gibi deprenir görünce dönüp arkasına bakmadan kaçtı. Ey Musa! Korkma; çünkü benim huzurumda peygamberler korkmaz.

yaparsaبدلَ sonraثُم haksızlık ederظَلَم kimمن Ancakإِلَّا bilsin ki benفَإِنِّي işlediği kötülükسوءٍ yerineبعد iyilikحسنًا Rahim'imرحِيم Ğafur'umغَفُور

11) Ancak, kim haksızlık eder, sonra işlediği kötülük yerine iyilik yaparsa, bilsin ki ben Ğafur'um, Rahim'im.

çıksınتَخْرج koynunaجيبِك فِي eliniيدك sok daأَدخِلْ Veو آياتٍ Dokuzتِسعِ فِي kusursuzسوءٍ غَيرِ مِن bembeyazبيضاء Çünkü إِنَّهم kavmineوقَومِهِ ve و Firavunفِرعون إِلَى mucize ile yoldan فَاسِقِين bir kavimقَوما artık olmuşlardırكَانُوا onlar çıkmış

12) Ve elini koynuna sok da kusursuz bembeyaz çıksın. Dokuz mucize ile Firavun ve kavmine (git). Çünkü onlar artık yoldan çıkmış bir kavim olmuşlardır.

mucizelerimizآياتُنَا onların serilinceجاءتْهم Ne zaman kiفَلَما bir büyüdürسِحر Buهذَا dedilerقَالُوا gözleri önüneمبصِرةً apaçıkمبِين

13) Ne zaman ki, mucizelerimiz onların gözleri önüne serilince: "Bu, apaçık bir büyüdür" dediler.

(*)Yukarıdaki âyetlerle, yaşamakta olan inkarcı sapıklara, şaşkın maddecilere, Musa (a.s.) ile Fir'avun kıssasının önemli ve düşündürücü, aynı zamanda öğüt ve ibret alınacak yanı açıklandıktan sonra hem Mekke'de sıkıntılı günler geçiren mü'minler, hem de haksızlığa uğrayıp Allah'ın yardımını bekleyen mü'minler teselli edildi.

yakînen واستَيقَنَتْها onları بِها inkâr ettiler جحدوا Ve و
و zulüm ظُلْما kendileri de bunlara أَنْفُسهم inandıkları halde
nice olduğuna كَيفَ bir bak فَانظُر kibirlerinden ötürü علُوا ve
Bozguncuların المفْسِدِين sonunun عاقِبةُ كَان

14) Ve kendileri de bunlara yakînen inandıkları halde, zulüm ve kibirlerinden ötürü onları inkâr ettiler. Bozguncuların sonunun nice olduğuna bir bak!

سلَيمان ve و Davud'a داوود biz verdik آتَينَا Andolsun ki ولَقَد
لِلهِ hamd olsun الْحمد dediler وقَالَا ilim عِلْما Süleyman'a
على كَثِيرٍ Bizi üstün kılan فَضلَنَا Onlar الذِي Allah'a
mümin الْمؤْمِنِين kullarının عِبادِه مِن birçoğundan

15) Andolsun ki biz, Davud'a ve Süleyman'a ilim verdik. Onlar: Bizi, mümin kullarının birçoğundan üstün kılan Allah'a hamd olsun, dediler.

ve و Davud'a داوود Süleyman سلَيمان vâris oldu ورِثَ Ve و
منطِقَ Bize öğretildi علِّمنَا insanlar النَّاس Ey يا أَيها dedi ki قَالَ
şeyden شَيءٍ her كُلِّ مِن bize verildi أُوتِينَا ve و kuş الطَّير dili
apaçık الْمبِين bir lütuftur لَهو الْفَضلُ bu هذَا Doğrusu إِنَّ

16) Ve Süleyman Davud'a vâris oldu ve dedi ki: Ey insanlar! Bize kuş dili öğretildi ve bize her şeyden (nasip) verildi. Doğrusu bu apaçık bir lütuftur.

Peygamberlik, ilim ve hükümdarlıkta babalarına, diğer evlatları değil, sadece Süleyman vâris oldu. Kelbî şöyle der: "Dâvûd' un 19 oğlu vardı. Bunların arasından peygamberlik ve hükümdarlığa sadece Süleyman vâris oldu. Bu veraset, peygamberlik ve hükümdarlık değil de mal veraseti olsaydı, şüphesiz bu hususta bütün çocukları eşit olurdu." Süleyman, Allah'ın nimetini anmak için, "Ey İnsanlar! Yüce Allah bize ikramda bulundu da, kuşların konuşmasını ve bütün hayvanların çıkardığı seslerin ne anlama geldiğini bize öğretti. Allah bize, hükümdarlara ve büyük insanlara verilen, dünya nimetlerinden verdi. Bize verilenler ve Allah'ın bize tahsis ettiği çeşitli nimetler kuşkusuz, apaçık bir lütuftur. Süleyman (a.s.) bu sözü, üstünlük ve böbürlenme yoluyla değil, Allah'a şükür ve hamd yoluyla söyledi.[414]

müteşekkil جنُوده Süleyman'ın لِسلَيمان toplandı حشِر Ve و
الطَّير ve و insanlardan والْإِنْسِ cinlerden الْجِن مِن orduları
düzenli olarak sevk يوزعون hepsi birarada فَهم kuşlardan
ediliyordu

17) Ve Süleyman'ın, cinlerden, insanlardan ve kuşlardan müteşekkil orduları toplandı; hepsi birarada (onun tarafından) düzenli olarak sevk ediliyordu.

النمل vâdisine على وادِي geldikleri أَتَوا zaman إِذَا Nihayet حتى
karıncalar النَّملُ Ey يا أَيها bir karınca نَملَةٌ dedi قَالَتْ Karınca
sizi ezmesin يحطِمنَّكُم لَا Yuvalarınıza مساكِنَكُم girin ادخُلُوا
يشْعرون لَا onlar وهم ordusu جنُوده ve و Süleyman سلَيمان
farkına varmadan

18) Nihayet Karınca vâdisine geldikleri zaman, bir karınca: Ey karıncalar! Yuvalarınıza girin; Süleyman ve ordusu onlar farkına varmadan sizi ezmesin, dedi.

(*) Karınca vadisinin Şam bölgesinde veya Tâif te yahut Yemen'de karinemi çok olan bir yerin adı olduğu bildirilmektedir.

onun قَولِها مِن gülümsedi ضاحِكًا tebessüm ederek فَتَبسم
gerek أَو Ey Rabbim رب dedi ki قَالَ ve و sözünden dolayı
نِعمتَك şükretmeye أَشْكُر gerekse أَن muvaffak kıl زِعنِي
ana- والِدي على ve و bana علَي nimete أَنْعمتَ التِي verdiğin
hoşnut تَرضاه iyi صالِحا işler yapmaya أَعملَ وأَن babama
عِبادِك فِي Rahmetinle بِرحمتِك beni kat وأَدخِلْنِي olacağın
iyi الصالِحِين kulların arasına

وجحدوا بها واستيقنتها انفسهم ظلما وعلوا فانظر كيف كان
عاقبة المفسدين (١٤) ولقد اتينا داود وسليمن علما وقالا
الحمد لله الذى فضلنا على كثير من عباده المؤمنين (١٥)
وورث سليمن داود وقال يآيها الناس علمنا منطق الطير
واوتينا من كل شىء ان هذا لهو الفضل المبين (١٦) وحشر
لسليمن جنوده من الجن والانس والطير فهم يوزعون (١٧)
حتى اذا اتوا على واد النمل قالت نملة يآيها النمل ادخلوا
مساكنكم لا يحطمنكم سليمن وجنوده وهم لا يشعرون
(١٨) فتبسم ضاحكا من قولها وقال رب اوزعنى ان اشكر
نعمتك التى انعمت على وعلى والدى وان اعمل صالحا
ترضيه وادخلنى برحمتك فى عبادك الصالحين (١٩) وتفقد
الطير فقال ما لى لا ارى الهدهد ام كان من الغائبين (٢٠)
لاعذبنه عذابا شديدا او لاذبحنه او ليأتينى بسلطان مبين
(٢١) فمكث غير بعيد فقال احطت بما لم تحط به وجئتك
من سبإ بنبإ يقين (٢٢)

19) (Süleyman) onun sözünden dolayı tebessüm ederek gülümsedi ve dedi ki: Ey Rabbim! Beni, gerek bana gerekse ana-babama verdiğin nimete şükretmeye ve hoşnut olacağın iyi işler yapmaya muvaffak kıl. Rahmetinle, beni iyi kulların arasına kat.

ما لِي şöyle dedi فَقَالَ kuşları الطَّير gözden geçirdi تَفَقَّد ve و
كَان مِن Yoksa أَم Hüdhüd'ü الْهدهد göremiyorum? لَا أَرى niçin
kayıplara mı karıştı? الْغَائِبِين

20) (Süleyman) kuşları gözden geçirdi ve şöyle dedi: Hüdhüd'ü niçin göremiyorum? Yoksa kayıplara mı karıştı?

Hüdhüd, çavuş kuşu denilen ve kendisine özgü nağmelerle öten bir kuş türünün adıdır. Bu âyette zikredilen hüdhüdün ise Süleyman'ın emrine verilmiş özel bir yaratık olduğu anlaşılmaktadır. Hz. Süleyman'ın hüdhüdü bilhassa çöllerde su bulmada istihdam ettiğini belirtiyorlar.

لَأَذْبحنَّه yahut أَو iyice شَدِيدا azapla عذَابا onun yakacağım لَأُعذِّبنَّه
Ya bana getirecek لَيأْتِينِّي ya da أَو onu boğazlayacağım
apaçık مبِينٍ bir delil بِسلْطَانٍ

21) Ya bana apaçık bir delil getirecek ya da onun azapla iyice yakacağım yahut onu boğazlayacağım.

Ben أَحطْتُ dedi فَقَالَ Çok geçmeden غَير بعِيدٍ gelip فَمكَثَ
sana وجِئْتُك senin بِه bilmediğin لَم تُحِطْ bir şeyi بِما öğrendim
çok doğru يقِينٍ bir haber بِنَبإٍ Sebe'den سبإٍ مِن getirdim

22) Çok geçmeden (Hüdhüd) gelip: Ben, dedi, senin bilmediğin bir şeyi öğrendim. Sebe (kavmin)'den sana çok doğru (ve önemli) bir haber getirdim.

Sebe' (Saba), aslında bir hanedan veya kabile ismi olup sonradan Yemen'deki Sebe' Devleti'nin ve başşehri Me'rib'in adı olmuştur.

إِنِّى وجدت امرأةً تملكهم وأوتيت من كل شىءٍ ولها عرش
عظيم (٢٣) وجدتها وقومها يسجدونَ للشمس من دون ا ـ
وزين لهم الشيطانُ أعمالهم فصدهم عن السبيل فهم لا
يهتدونَ (٢٤) الا يسجدوا لله الذى يخرج الخبءَ فى
السموات والارض ويعلم ما تخفونَ وما تعلنونَ (٢٥) ا ـ لا
إله الا هو رب العرش العظيم (٢٦) قالَ سننظر أصدقت أم
كنت من الكاذبين (٢٧) اذهب بكتابى هذا فألقه اليهم ثم
تول عنهم فانظر ماذا يرجعونَ (٢٨) قالت يآأيها المَلؤا انى
ألقى الى كتاب كريم (٢٩) انه من سليمن وانه بسم ا ـ
الرحمن الرحيم (٣٠) الا تعلوا على وأتونى مسلمين (٣١)
قالت يآأيها الملؤا افتونى فى امرى ما كنت قاطعةً امرا حتى
تشهدون (٣٢) قالوا نحن أولوا قوة وأولوا بأس شديد
والامر اليك فانظرى ماذا تأمرين (٣٣) قالت ان الملوك اذا
دخلوا قريةً افسدوها وجعلوا اعزةَ اهلها اذلةً وكذلك
يفعلونَ (٣٤) وانى مرسلةٌ اليهم بهدية فناظرةٌ بم يرجع
المرسلونَ (٣٥)

إِنِّي Gerçekten وَجَدْتُ karşılaştım امْرَأَةً bir kadınla تَمْلِكُهُمْ onlara hükümdarlık eden وَأُوتِيَتْ kendisine verilmiş مِنْ كُلِّ her شَيْءٍ şey وَ ve لَهَا olan عَرْشٌ bir tahtı عَظِيمٌ büyük

23) Gerçekten, onlara (Sebe'lilere) hükümdarlık eden, kendisine her şey verilmiş ve büyük bir tahtı olan bir kadınla karşılaştım.

و ve جدتُها gördüm وقَومها Onun kavminin يسجدون secde ettiklerini لِلشمس güneşe مِن دون bırakıp اللهِ Allah'ı وزين süslü göstermiş de لهم kendilerine الشيطان Şeytan أعمالهم yaptıklarını فصدهم onları alıkoymuş عن السبيل doğru yoldan فهم Bunun için لا يهتدون doğru yolu bulamıyorlar

24) Onun ve kavminin, Allah'ı bırakıp güneşe secde ettiklerini gördüm. Şeytan, kendilerine yaptıklarını süslü göstermiş de onları doğru yoldan alıkoymuş. Bunun için doğru yolu bulamıyorlar.

ألا etmesinler يسجدوا secde لِلهِ Allah'a الذي يخرج çıkaran الخبء açığa في السماوات Göklerde و ve الأرض yerde ويعلم bilen ما تخفون gizleneni و ve ما تعلنون açıkladığınızı

25) Göklerde ve yerde gizleneni açığa çıkaran, gizlediğinizi ve açıkladığınızı bilen Allah'a secde etmesinler.

الله Allah'tan لا yoktur إله ilah إلا başka هو olan رب sahibi العرش Arş'ın العظيم büyük

26) (Halbuki) büyük Arş'ın sahibi olan Allah'tan başka ilah yoktur.

قال dedi ki سننظر bakacağız أصدقت Doğru mu söyledin أم yoksa كنت mısın من الكاذبين yalancılardan

27) (Süleyman Hüdhüd'e) dedi ki: Doğru mu söyledin, yoksa yalancılardan mısın, bakacağız.

اذهب götür بكتابي mektubumu هذا Şu فألقه onu ver إليهم kendilerine ثم sonra تول biraz çekil de عنهم onlardan فانظر bak ماذا ne sonuca يرجعون varacaklarına

28) Şu mektubumu götür, onu kendilerine ver, sonra onlardan biraz çekil de, ne sonuca varacaklarına bak.

قالت dedi يا أيها Beyler الملأ ulular إني Bana أُلقي bırakıldı إلي كتاب bir mektup كريم çok önemli

29) (Süleyman'ın mektubunu alan Sebe' melikesi,) "Beyler, ulular! Bana çok önemli bir mektup bırakıldı" dedi.

إنه Kuşkusuz bu من سليمان Süleyman'dandır و Ve إنه kuşkusuz bu بسم adıyla الله Allah'ın الرحمن rahmân الرحيم rahîm olan

30) "Kuşkusuz bu, Süleyman'dandır. Ve kuşkusuz bu Rahmân, Rahîm olan Allah'ın adıyla (başlamakta) dır."

ألا تعلوا kaldırmayın علي Bana baş و ve أتوني bana gelin مسلمين teslimiyet gösterip

31) "Bana baş kaldırmayın ve teslimiyet gösterip bana gelin, diye (yazmaktadır)".

قالت dedi ki يا أيها Beyler الملأ ulular أفتوني bir fikir verin في أمري işimde ما atmam كنت siz قاطعة kestirip أمرا hiçbir işi حتى sürece تشهدون yanımda olmadığınız

32) (Sonra Melike) dedi ki: Beyler, ulular! Bu işimde bana bir fikir verin. Siz yanımda olmadığınız sürece hiçbir işi kestirip atmam.

قالوا şu cevabı verdiler نحن Biz أولوا kimseleriz قوة kuvvetli وأولوا savaş erbabıyız بأس zorlu شديد güçlü والأمر buyruk ise إليك senindir فانظري artık sen düşün ماذا ne تأمرين buyuracağını

33) Onlar, şu cevabı verdiler: Biz güçlü kuvvetli kimseleriz, zorlu savaş erbabıyız; buyruk ise senindir; artık ne buyuracağını sen düşün.

قالت dedi إن Kuşkusuz الملوك Hükümdarlar إذا دخلوا girdiler قرية bir memlekete mi أفسدوها orayı perişan ederler و ve جعلوا kılarlar أعزة ulularını أهلها halkının أذلة alçak و Ve كذلك onlar da böyle يفعلون yapacaklardır

34) Melike: Kuşkusuz hükümdarlar bir memlekete girdiler mi, orayı perişan ederler ve halkının ulularını alçak kılarlar. Ve onlar da böyle yapacaklardır, dedi.

و Ve إني ben مرسلة göndereyim de إليهم onlara بهدية bir hediye فناظرة bakayım بم ne ile يرجع dönecekler المرسلون elçiler

35) Ve ben onlara bir hediye göndereyim de, bakayım elçiler ne ile dönecekler.

(*)Geçen ayetler, Süleyman Peygamber ite Sebe' melikesi arasında gidip gelen elçilerden söz edildi ve son olarak Süleyman Peygamber'in takdim edilen hediyeleri kabul etmeyip -Hakk'a baş eğip teslimiyet göstermedikleri takdirde- mutlak surette savaşmak üzere hareket edeceğini bildirmesi üzerinde duruldu.

قَالَ Süleyman'a سليمان geldiklerinde جاءَ Ne zaman ki فَلَما
بِمالٍ Siz bana yardım mı ediyorsunuz? أَتُمِدونَنِي şöyle dedi
مِما daha iyidir خَيرٌ Allah'ın اللهُ bana verdiği فَما آتَانِيَ mal ile
Hediyenizle بِهدِيتِكُم siz أَنْتُمْ Hayır بَلْ size verdiğinden آتَاكُم
sevinirsiniz تَفْرحونَ

36) Ne zaman ki, Süleyman'a geldiklerinde şöyle dedi: Siz bana mal ile yardım mı ediyorsunuz? Allah'ın bana verdiği, size verdiğinden daha iyidir. Hayır. Hediyenizle siz sevinirsiniz.

بِجنُودٍ iyi bilsinler ki gelir فَلَنَأْتِينهم Onlara إِلَيهِم dön ارجِع
بِها asla karşı koyamayacakları لَهم لَا قِبلَ ordularla
مِنْها muhakkak surette çıkarırız ولَنُخْرِجنهم kendilerine
hor صاغِرونَ onları وهم hakir halde أَذِلَّةً oradan

37) Onlara dön; iyi bilsinler ki, kendilerine asla karşı koyamayacakları ordularla gelir, onları muhakkak surette hakir, hor halde oradan çıkarırız!

bana يأْتِينِي hanginiz أَيكُم ulular الْملَأُ Ey يا أَيها Dedi ki قَالَ
Onlar يأْتُونِي أَن önce قَبلَ onun tahtını بِعرشِها getirebilir?
teslimiyet gösterip مسلِمِين bana gelmeden

38) Dedi ki: Ey ulular! Onlar teslimiyet gösterip bana gelmeden önce, hanginiz onun (melikenin) tahtını bana getirebilir?

sana آتِيك ben أَنَا Cinlerden مِن الْجِن bir ifrit عِفْرِيتٌ dedi قَالَ
Sen مِن مقَامِك kalkmadan أَن تَقُوم önce قَبلَ onu بِهِ getiririm
لَقَوِي bu işe علَيهِ bana gerçekten إِني Ve و makamından
güvenebilirsiniz أَمِين gücüm yeter

39) Cinlerden bir ifrit: Sen makamından kalkmadan önce ben onu sana getiririm. Ve gerçekten bu işe gücüm yeter, bana güvenebilirsiniz, dedi.

مِن bir ilmi olan عِلْم Yanında عِنْده kimse ise الَّذِي dedi قَالَ
أَن يرتَد önce قَبلَ onu بِهِ getiririm آتِيك ben أَنَا Kitaptan الْكِتَابِ
ne zaman ki فَلَما Gözünü طَرفُك sana إِلَيك açıp kapamadan
قَالَ yanıbaşına عِنْده yerleşmiş olarak مستَقِرا onu görünce رآه
beni لِيبلُونِي Rabbimin ربي lütfundandır مِن فَضلِ Bu هذَا dedi
أَكْفُر yoksa أَم şükür mü edeceğim أَأَشْكُر sınamak üzere
şükrederse شَكَر kim من Ve و nankörlük mü edeceğim diye
من ve و kendisi için لِنَفْسِهِ şükretmiş olur يشْكُر ancak فَإِنَّما
غَنِي Rabbimin ربي o bilsin ki فَإِن nankörlük ederse كَفَر kim
çok kerem sahibidir كَرِيم hiçbir şeye ihtiyacı yoktur

40) Yanında kitaptan bir ilmi olan kimse ise: Gözünü açıp kapamadan önce ben onu sana getiririm, dedi. (Süleyman) ne zaman ki, onu yanıbaşına yerleşmiş olarak görünce: Bu, dedi, şükür mü edeceğim, yoksa nankörlük mü edeceğim diye beni sınamak üzere Rabbimin lütfundandır. Ve kim şükrederse ancak kendisi için şükretmiş olur ve kim nankörlük ederse, o bilsin ki, Rabbimin hiçbir şeye ihtiyacı yoktur, çok kerem sahibidir.

عرشَها bir hale getirin لَها bilemeyeceği نَكِّروا dedi ki قَالَ
yoksa أَم tanıyacak mı أَتَهتَدِي bakalım نَنظُر Onun tahtını
tanıyamayanlar لَا يهتَدونَ arasında mı مِن الَّذِين olacak تَكُونُ

فَلَما جاءَ سلَيمن قَالَ اتمِدونن بِمالٍ فَمآ اتانِى ا ُ خير مِما
اتيكُم بلْ انتم بِهدِيتكُم تفْرحونَ (٣٦) اِرجِع اِليهم فَلنأْتينهم
بِجنودٍ لاَ قِبلَ لهم بِها ولنخرِجنهم مِنها اَذِلةً وهم صاغِرونَ
(٣٧) قَالَ يآايها الْملؤا ايكُم يأتِينى بِعرشِها قَبلَ انْ يأتونى
مسلِمِ (٣٨) قَالَ عِفْريت مِن الْجِن انا اَتيك بِهِ قَبلَ انْ
تقُوم مِن مقَامِك وانى علَيهِ لقَوى اَمِ (٣٩) قَالَ الذِى عِنده
عِلْم مِن الْكِتابِ انا اَتيك بِهِ قَبلَ انْ يرتد اِلَيك طَرفُك فَلَما
رآه مستقِرا عِنده قَالَ هذَا مِن فَضل ربى لِيبلُونى ءَ اشكُر ام
اكْفُر ومن شكَر فَاِنما يشكُر لِنفْسِهِ ومن كَفَر فَاِن ربى غَنِى
كَرِ (٤٠) قَالَ نكروا لَها عرشها ننظُر اتهتدِى ام تكُونُ مِن
الذِين لاَ يهتدونَ (٤١) فَلَما جاءَ ت قِيلَ اهكَذَا عرشكِ قَالَت
كَانه هو واوتينا الْعِلْم مِن قَبلِها وكُنا مسلِمِ (٤٢) وصدها
ما كَانت تعبد مِن دون ا ِ اِنها كَانت مِن قَومٍ كَافِرين (٤٣)
قِيلَ لَها ادخلِى الصرح فَلَما راته حسِبته لُجةً وكَشفَت عن
ساقَيها قَالَ اِنه صرح ممرد مِن قَوارير قَالَت رب اِنى ظَلَمت
نفْسِى واسلَمت مع سلَيمن لِلهِ رب الْعالَمِ (٤٤)

41) (Süleyman devamla) dedi ki: Onun tahtını bilemeyeceği bir hale getirin; bakalım tanıyacak mı, yoksa tanıyamayanlar arasında mı olacak.

عرشُكِ böyle mi? أَهكَذَا dendi قِيلَ gelince جاءتْ Vakta ki فَلَما
bize أُوتِينَا Ve و o هو Tıpkı كَأَنه dedi قَالَتْ Senin tahtın da
biz olmuştuk كُنا ve و daha önce مِن قَبلِها bilgi الْعِلْم verilmiş
müslüman مسلِمِين

42) Vakta ki, (Melike) gelince: Senin tahtın da böyle mi? dendi. Tıpkı o! dedi. (Süleyman şöyle dedi): Ve bize daha önce bilgi verilmiş ve biz müslüman olmuştuk.

تَعبد olduğunuz كَانَتْ şeyler ما onu alıkoymuştu صدها Ve و
كَانَتْ Çünkü kendisi إِنها Allah'tan اللهِ başka دونِ مِن tapmakta
inkârcı كَافِرِين bir kavimden مِن قَومٍ idi

43) Ve onu, Allah'tan başka tapmakta olduğunuz şeyler alıkoymuştu. Çünkü kendisi inkârcı bir kavimden idi.

Ne zaman ki فَلَما Köşke الصرح gir ادخُلِي Ona لَها dendi قِيلَ
رأَتْه ve و derin bir su لُجةً sandı حسِبتْه onu görünce كَشَفَتْ
billûrdan صرح Bu إِنه dedi قَالَ eteğini عن ساقَيها yukarı çekti
رب de di ki قَالَتْ bir zemindir مِن قَوارِير şeffaf ممرد yapılmış
نَفْسِي yazık etmişim ظَلَمتُ Ben gerçekten إِني Rabbim
Süleymanla سلَيمان beraber مع teslim oldum وأَسلَمتُ kendime
âlemlerin الْعالَمِين Rabbi olan رب Allah'a لِلهِ

44) Ona: Köşke gir! dendi. Ne zaman ki, onu görünce derin bir su sandı ve eteğini yukarı çekti. (Süleyman): Bu, billûrdan yapılmış, şeffaf bir zemindir, dedi. (Melike) de di ki: Rabbim! Ben gerçekten kendime yazık etmişim. Süleymanla beraber âlemlerin Rabbi olan Allah'a teslim oldum.

ولقد أرسلنا إلى ثمود أخاهم صالحا أن اعبدوا ا¯ فإذا هم
فريقان يختصمونَ (٤٥) قالَ ياقومِ لِم تستعجِلونَ بالسيئةِ
قبلَ الحسنةِ لولا تستغفِرونَ ا¯ لعلكم ترحمونَ (٤٦) قالوا
اطيرنا بِك وبمن معك قالَ طائركم عِند ا_ بلْ أنتم قوم
تفتنونَ (٤٧) وكانَ فِى المدينةِ تسعةُ رهطٍ يفسِدونَ فِى
الارض ولا يصلِحونَ (٤٨) قالوا تقاسموا بِا_ لنبيتنه وأهله
ثم لنقولن لوليهِ ما شهدنا مهلك أهلِهِ وإنا لصادِقونَ (٤٩)
ومكروا مكرا ومكرنا مكرا وهم لا يشعرونَ (٥٠) فانظر
كيف كانَ عاقِبةُ مكرِهِم أنا دمرناهم وقومهم أجمعِ (٥١)
فتلك بيوتهم خاويةً بِما ظلموا إن فِى ذلك لآيةً لِقومٍ يعلمونَ
(٥٢) وأنجينا الذين امنوا وكانوا يتقونَ (٥٣) ولوطا إذْ
قالَ لِقومِهِ أتأتونَ الفاحِشةَ وأنتم تبصِرونَ (٥٤) إئنكم لتأتونَ
الرجالَ شهوةً مِن دون النساءِ بلْ أنتم قوم تجهلونَ (٥٥)

أَخَاهُم Semûd ثَمُودَ إِلَى gönderdik أَرْسَلْنَا Andolsun ki وَلَقَدْ
فَإِذَا Allah'a اللّه kulluk edin اعْبُدوا أَنِ Sâlih'i صَالِحًا kardeşleri
birbiriyle يَخْتَصِمُونَ iki zümre فَرِيقَانِ Onlar هُم oluverdiler
çekişen

45) Andolsun ki, "Allah'a kulluk edin!" Semûd (kavmin)'a kardeşleri Sâlih'i gönderdik. Onlar birbiriyle çekişen iki zümre oluverdiler.

تَسْتَعْجِلُونَ niçin لِمَ Ey kavmim يَاقَوْمِ dedi ki قَالَ
İyilik الْحَسَنَةِ dururken قَبْلَ kötülüğe بِالسَّيِّئَةِ koşuyorsunuz?
لَعَلَّكُم Allah'tan اللّه mağfiret dileseniz تَسْتَغْفِرُونَ olmaz mı? لَوْلَا
merhamet edilir تُرْحَمُونَ Belki size

46) (Sâlih) dedi ki: Ey kavmim! İyilik dururken (önce) niçin kötülüğe koşuyorsunuz? Allah'tan mağfiret dileseniz olmaz mı? Belki size merhamet edilir.

ve وَ Senin بِكَ uğursuzluğa uğradık اطَّيَّرْنَا Şöyle dediler قَالُوا
Size طَائِرُكُم dedi قَالَ beraberindekilerin مَعَكَ yüzünden بِمَن
siz أَنْتُمْ Hayır بَلْ Allah اللّهِ katındadır عِنْدَ çöken uğursuzluk
imtihana çekilen تُفْتَنُونَ bir kavimsiniz قَوْمٌ

47) Şöyle dediler: Senin ve beraberindekilerin yüzünden uğursuzluğa uğradık. (Sâlih): Size çöken uğursuzluk, Allah katındadır. Hayır, siz imtihana çekilen bir kavimsiniz, dedi.

رَهْطٍ dokuz kişi تِسْعَةُ o şehirde فِي الْمَدِينَةِ vardı ki كَانَ Ve و
فِي الْأَرْضِ bozgunculuk يُفْسِدُونَ bunlar yapıyorlar
hiç düzelmiyorlardı لَا يُصْلِحُونَ ve و yeryüzünde

48) Ve o şehirde dokuz kişi vardı ki, bunlar yeryüzünde bozgunculuk yapıyorlar ve hiç düzelmiyorlardı.

Ona لَنُبَيِّتَنَّهُ Allah'a بِاللّهِ and içerek تَقَاسَمُوا şöyle dediler قَالُوا
diyelim لَنَقُولَنَّ sonra da ثُمَّ ailesine أَهْلَهُ ve و baskın yapalım
yok edilişi مَهْلِكَ Biz orada değildik مَا شَهِدْنَا velisine لِوَلِيِّهِ
doğru لَصَادِقُونَ inanın ki وَإِنَّا ailesinin أَهْلِهِ sırasında
söylüyoruz

49) Allah'a and içerek şöyle dediler: Ona ve ailesine baskın yapalım; sonra da velisine: "Biz (Sâlih) ailesinin yok edilişi sırasında orada değildik, inanın ki doğru söylüyoruz" diyelim.

مَكْرًا Ve و bir tuzak مَكْرًا onlar böyle kurdular مَكَرُوا Ve و
لَا يَشْعُرُونَ onların وَهُمْ planlarını مَكْرًا biz de altüst ettik
kendileri farkında olmadan

50) Ve onlar böyle bir tuzak kurdular. Ve biz de kendileri farkında olmadan, onların planlarını altüst ettik.

مَكْرِهِم âkıbeti عَاقِبَةُ oldu كَانَ nice كَيْفَ Bak işte فَانْظُرْ
Onları helâk ettik da دَمَّرْنَاهُم kuşkusuz biz أَنَّا tuzaklarının
toptan أَجْمَعِينَ kavimlerini de وَقَوْمَهُم

51) Bak işte, tuzaklarının âkıbeti nice oldu: Onları da; kuşkusuz biz kavimlerini de (nasıl) toptan helâk ettik!

ظَلَمُوا yüzünden بِمَا çökmüş خَاوِيَةً evleri بُيُوتُهُم İşte فَتِلْكَ
لِقَوْمٍ bir ibret vardır لَآيَةً bunda فِي ذَلِكَ elbette إِنَّ haksızlıkları
Bilen يَعْلَمُونَ bir kavim için

52) İşte haksızlıkları yüzünden çökmüş evleri! Bilen bir kavim için elbette bunda bir ibret vardır.

يَتَّقُونَ ise وَكَانُوا iman آمَنُوا edip الَّذِينَ kurtardık أَنْجَيْنَا Ve و
sakınanları

53) Ve iman edip sakınanları ise kurtardık.

أَتَأْتُونَ kavmine لِقَوْمِهِ şöyle demiş قَالَ idi إِذْ Lût da لُوطًا Ve و
تُبْصِرُونَ Siz وَأَنْتُمْ hâla o hayâsızlığı الْفَاحِشَةَ yapacak mısınız?
göz göre göre

54) Ve Lût da kavmine şöyle demiş idi: Siz göz göre göre hâla o hayâsızlığı yapacak mısınız?

شَهْوَةً erkeklere الرِّجَالَ yaklaşacak لَتَأْتُونَ Siz mısınız? أَئِنَّكُم
Doğrusu بَلْ ille de kadınları النِّسَاءِ bırakıp مِن دُونِ şehvetle
beyinsizlikte devam تَجْهَلُونَ bir kavimsiniz قَوْمٌ siz أَنْتُمْ
edegelen

55) Siz, ille de kadınları bırakıp şehvetle erkeklere yaklaşacak mısınız? Doğrusu siz, beyinsizlikte devam edegelen bir kavimsiniz.

(*)Geçen âyetler, cinsel sapıklıkta başka bir milletin açmadığı en çirkin yolu açıp hayasızlığın en şenisini işleyen Lût Kavmi'nin akibeti gözler önüne seriliyor. Böylece, bir kadının birkaç erkekle birarada bulunmasını hoş gören, eşlerini bir süre birbirleriyle değiştokuş yapacak kadar ahlâksızlaşan ve böyle bir bataklık içinde bocalarken Hz. Muhammed'in (a.s.) uyarı ve irşadlarına, davet ve tebliğlerine kulak tıkayan ve sonra da onu Mekke'den çıkarmayı, değilse vücudunu ortadan kaldırmayı plânlayacak kadar da şuurlarını kaybeden Mekkeli putperestler ve o karakterdeki inkarcılar uyarılıyor. Allah'ı inkâr edip ruhu ve vicdanı boşlukta bırakmanın hiçbir kavim ve millete rahmet ve mutluluk vaadetmediği dolaylı biçimde hatırlatılıyor

فما كانَ جواب قومِهِ اِلا انْ قالُوا اخرجوا آلَ لُوطٍ مِن قريتكُم
اِنهم أناس يتطهرونَ (٥٦) فانجيناه واهله اِلا امرأته قدرناها
مِن الغابِرين (٥٧) وامطرنا عليهم مطرا فساءَ مطر المنذَرين
(٥٨) قُل الحمد لِلهِ وسلام على عِبادِهِ الذِين اصطفى ا ُ
خير اما يشركُونَ (٥٩) امن خلق السمواتِ والارض وانزل
لكُم مِن السماءِ ماءً فانبتنا بِهِ حدائق ذَات بهجةٍ ما كانَ لكُم
انْ تنبتوا شجرها ءَ اِله مع ا ـ بلْ هم قوم يعدِلُونَ (٦٠) امن
جعلَ الارض قرارا وجعلَ خِلالَها انهارا وجعلَ لها رواسِى
وجعلَ بين البحرين حاجِزا ءَ اِله مع ا ـ بلْ اكثَرهم لا يعلمونَ
(٦١) امن يجِيب المضطر اِذَا دعاه ويكْشِف السوءَ
ويجعلكُم خلفاءَ الارض ءَ اِله مع ا ـ قليلاً ما تذكرونَ (٦٢)
امن يهدِيكُم فِى ظُلماتِ البر والبحر ومن يرسِلُ الرياح بشرا
بين يدى رحمتِهِ ءَ اِله مع ا ـ تعالى ا ُ عما يشركُونَ (٦٣)

أَن sadeceاِلَّا Kavmininقَوْمِهِ cevabıجَوَابَ olduكَانَ ibaret فَمَا
مِن Lûtلُوطٍ ailesiniآلَ çıkarınأَخْرِجُوا demelerindenقَالُوا
insanlarmışأُنَاسٌ çünkü onlarإِنَّهُمْ memleketinizdenقَرْيَتِكُمْ
temiz kalmak isteyenيَتَطَهَّرُونَ

56) Kavminin cevabı sadece: "Lût ailesini memleketinizden çıkarın; çünkü onlar temizl kalmak isteyen insanlarmış!" demelerinden ibaret oldu.

Yalnız müstesnaإِلَّا ailesiniأَهْلَهُ ve و Onuهُ kurtardıkفَأَنجَيْنَا
geride مِنَ الْغَابِرِينَ onun takdir ettikقَدَّرْنَاهَا karısıامْرَأَتَهُ
kalmasını

57) Onu ve ailesini kurtardık. Yalnız karısı müstesna; onun geride kalmasını takdir ettik.

müthiş مَطَرًا onların üzerlerineعَلَيْهِم indirdikأَمْطَرْنَا Veو
الْمُنذَرِينَ yağmuruمَطَرُ ne kötü olmuşturفَسَاءَ bir yağmur
Uyarılanların

58) Ve onların üzerlerine müthiş bir yağmur indirdik. Uyarılanların yağmuru ne kötü olmuştur!

عَلَى selam olsunوَسَلَامٌ Allah'aلِلَّهِ Hamd olsunالْحَمْدُ De kiقُلِ
خَيْرٌ Allah mıآللَّهُ seçkin kıldığıالَّذِينَ اصْطَفَى kullarınaعِبَادِهِ
ortaklar koştukları يُشْرِكُونَ yoksa mı?أَمَّا daha hayırlı

59) De ki: Hamd olsun Allah'a, selam olsun seçkin kıldığı kullarına. Allah mı daha hayırlı, yoksa (Allah'a) ortaklar koştukları mı?

yeriالْأَرْضَ ve و gökleriالسماواتِ yaratanخَلَقَ Yoksaأَمَّنْ
فَأَنبَتْنَا suماءً göktenمِنَ السَّمَاءِ sizeلَكُم indiren mi?وَأَنزَلَ
güzel güzelذَاتَ بَهْجَةٍ bahçelerحَدَائِقَ Onunlaبِهِ bitirmeye مَا
bir شَجَرَهَا bitirdikأَن تُنبِتُوا gücünüzün yetmediğiلَكُمْ كَانَ
بَلْ Allah'tanاللَّهِ başkaمَعَ bir ilah mı varأَئِلَهٌ ağacını bile
sapıklıkta devam يَعْدِلُونَ bir güruhturقَوْمٌ onlarهُمْ Doğrusu
eden

60) Yoksa gökleri ve yeri yaratan, gökten size su indiren mi? Onunla, bir ağacını bile bitirmeye gücünüzün yetmediği güzel güzel bahçeler bitirdik. Allah'tan başka bir ilah mı var! Doğrusu onlar sapıklıkta devam eden bir güruhtur.

oturmaya قَرَارًا yeryüzünüالْأَرْضَ kılanجَعَلَ Yoksa mı?أَمَّنْ
nehirlerأَنْهَارًا aralarındanخِلَالَهَا akıtanجَعَلَ ve و elverişli
بَيْنَ koyan وَجَعَلَ sabit dağlarرَوَاسِيَ arz içinلَهَا yaratanوَجَعَلَ
مَعَ bir ilah mı var!أَئِلَهٌ engelحَاجِزًا iki denizالْبَحْرَيْنِ arasına
لَا onlarınهُمْ çoğu أَكْثَرُ Doğrusuبَلْ Allah'tanاللَّهِ başka
bilmiyorlarيَعْلَمُونَ

61) Yoksa yeryüzünü oturmaya elverişli kılan ve aralarından nehirler akıtan, arz için sabit dağlar yaratan, iki deniz arasına engel koyan mı? Allah'tan başka bir ilah mı var! Doğrusu onların çoğu bilmiyorlar.

إِذَا darda kalanaالْمُضْطَرَّ karşılık verenيُجِيبُ Yoksaأَمَّنْ
السُّوءَ giderenيَكْشِفُ ve و kendine yalvardığıدَعَاهُ zaman
الْأَرْضِ halifesiخُلَفَاءَ sizi kılan mı?وَيَجْعَلُكُمْ sıkıntıyı
kıtقَلِيلًا Allah'tanاللَّهِ başkaمَعَ bir ilah mı varأَئِلَهٌ yeryüzünün
düşünüyorsunuzتَذَكَّرُونَ Ne kadar daمَا

62) Yoksa darda kalana kendine yalvardığı zaman karşılık veren ve sıkıntıyı gideren, sizi yeryüzünün halifesi kılan mı? Allah'tan başka bir ilah mı var? Ne kadar da kıt düşünüyorsunuz.

ظُلُمَاتِ içindeفِي size yolu bulduranيَهْدِيكُمْ Yoksaأَمَّنْ
يُرْسِلُ kim?وَمَن denizinالْبَحْرِ ve و karanınالْبَرِّ karanlıkları
بَيْنَ يَدَيْ müjdeci olarakبُشْرًا rüzgârlarıالرِّيَاحَ gönderen
اللَّهِ başkaمَعَ bir ilah mı varأَئِلَهٌ rahmetininرَحْمَتِهِ önünde
يُشْرِكُونَ onlarınعَمَّا Allahاللَّهُ çok yücedirتَعَالَى Allah'tan
koştukları ortaklardan

63) Yoksa karanın ve denizin karanlıkları içinde size yolu bulduran, rahmetinin önünde rüzgârları müjdeci olarak gönderen kim? Allah'tan başka bir ilah mı var! Allah, onların koştukları ortaklardan çok yücedir.

(*)Sûrenin başından buraya kadar anlatılan kıssalarda peygamberlerin ve getirdikleri mesajın önemi vurgulandıktan sonra bu âyetlerde de Allah'ın varlığı, birliği ve sonsuz kudretini gösteren kozmik deliller sıralanmakta, müşriklerin âhiret hakkındaki inanç ve tutumları tenkit edilmektedir. 59. âyette Allah, Hz. Peygamber'e bu âyetleri okumaya başlarken kendisine lütfettiği peygamberlik ve diğer nimetlerinden dolayı Allah'a hamd etmesini ve davetini tebliğ etmesi için seçtiği peygamberlere salâtü selâm getirmesini emretmektedir.

onu يعيده sonraثمّ yaratanالْخَلْقَ ilk baştanيبدأ Yoksaأمّن
من السماءِ sizi rızıklandıranيرزقكم kim?من ve و tekrar eden
مع bir ilah mı varأءِلَه hem yerdenوالْأرض hem gökten
siz kesin برهانكم getirinهاتوا De kiقُلْ Allah'tanالله başka
doğru söylüyorصادقين isenizكنتم Eğerإن delilinizi

64) Yoksa ilk baştan yaratan, sonra onu tekrar eden ve sizi hem gökten hem yerden rızıklandıran kim? Allah'tan başka bir ilah mı var! De ki: Eğer doğru söylüyor iseniz siz kesin delilinizi getirin!

ve و Göklerdeفي السماوات kimseمن bilmezلا يعلم De kiقُلْ
ما Ve و Allah'tanالله başkaإلا gaybıالْغيب yerdeالْأرض
يبعثون ne zamanأيان onlar farkında olmazlarيشعرون
diriltileceklerinin de

65) De ki: Göklerde ve yerde, Allah'tan başka kimse gaybı bilmez. Ve onlar ne zaman diriltileceklerinin de farkında olmazlar.

onların hakkındaki علمهم yetersiz kalmıştırادارك Hayırبل
içindedirlerفي onlar هم Dahasıبل ahiretفي الْآخرة bilgileri
onlarهم Bunun da ötesindeبل bu husustaمنها şüpheشك
kördürlerعمون oradan yanaمنها

66) Hayır; onların ahiret hakkındaki bilgileri yetersiz kalmıştır. Dahası, onlar bu hususta şüphe içindedirler. Bunun da ötesinde, onlar oradan yana kördürler.

biz كنا Sahiأءِذا inkârcılarالذين كفروا dediler kiقال Veو
atalarımızآباؤنا ve و toprak olduktan sonraترابا gerçekten
çıkarılacakلمخرجون mıyız?أءِنا

67) Ve inkârcılar dediler ki: Sahi, biz ve atalarımız, toprak olduktan sonra, gerçekten çıkarılacak mıyız?

bizeنحن buهذا tehdit yapıldığı gibiوعدنا Andolsun kiلقد
إن daha önceمن قبل atalarımıza da yapılmıştırوآباؤنا
أساطير başka bir şey değildirإلا buهذا Kuşkusuz
öncekilerinالْأولين masallarından

68) Andolsun ki, bu tehdit bize yapıldığı gibi, daha önce atalarımıza da yapılmıştır. Kuşkusuz bu, öncekilerin masallarından başka bir şey değildir.

görününفانظروا Yeryüzündeفي الْأرض gezin deسيروا De kiقُلْ
günahkârlarınالْمجرمين âkıbetiعاقبة olduكان niceكيف

69) De ki: Yeryüzünde gezin de, günahkârların âkıbeti nice oldu, görün!

ولا تكن onların yüzündenعليهم tasalanmaلا تحزن Veو
يمكرون kurmakta olduklarıمما sıkıntıفي ضيق duyma
tuzaklardan ötürü

70) Ve onların yüzünden tasalanma, kurmakta oldukları tuzaklardan ötürü sıkıntı duyma.

الْوعد buهذا ne zaman gerçekleşecek?متى derlerيقولون Veو
doğru sözlüصادقين isenizكنتم eğerإن tehdit

71) Ve eğer doğru sözlü iseniz bu tehdit ne zaman gerçekleşecek? derler.

لكم yakında ردف gelecektirيكون أن herhaldeعسى De kiقُلْ
Çabucak gelmesini تستعجلون şeyinالذي bir kısmıبعض size
istediğiniz

72) De ki: Çabucak gelmesini istediğiniz şeyin bir kısmı herhalde yakında size gelecektir.

على lütufفضل sahibidirلذو Rabbinربك şüphesizإن Veو
لا onlarınهم çoğu أكثر Fakatو لكن insanlaraالناس karşı
şükretmezlerيشكرون

73) Ve şüphesiz Rabbin, insanlara karşı lütuf sahibidir. Fakat onların çoğu şükretmezler.

gizlediklerini deما تكن bilirليعلم Rabbinربك elbetteإن Veو
açığa vurduklarını daوما يعلنون onlarınهم kalplerinin صدور

74) Ve Rabbin elbette onların kalplerinin gizlediklerini de, açığa vurduklarını da bilir.

hiçbir şeyفي göze görünmeyenمن غائبة yoktur kiما Veو
bir في كتاب bulunmasınإلا yerdeالْأرض ve و gökteالسماء
apaçıkمبين kitapta

75) Ve gökte ve yerde göze görünmeyen hiçbir şey yoktur ki, apaçık bir kitapta bulunmasın.

على anlatmaktadırيقص Kur'anالْقرآن buهذا Doğrusuإن
الذي هم pek çoğunuأكثر İsrailoğullarınaبني إسرائيل hakkında
ihtilâfيختلفون edegeldikleriفيه şeylerin

76) Doğrusu bu Kur'an, İsrailoğullarına, hakkında ihtilâf edegeldikleri şeylerin pekçoğunu anlatmaktadır.

(*)Geçen âyetler, müşriklerin ikinci hayata inanmadıklarına değiniliyor. Sonra da kendilerinden önoe gelip geçen milletlerin kalıntılarını gezip görmeleri, inceleyip araştırmaları; suçlu günahkâr kavim ve toplulukların sonlarının ne olduklarına bakmaları tavsiye ediliyor. Arkasından Peygamber'e (a.s.) ve Onun izinde yürüyen mü'minlere, inkarcıların katı tutumlarından, bilgisizce taassuplarından dolayı üzülmemeleri hatırlatılarak ilâhî hükmün inmesini, beklemeleri dolaylı şekilde emrediliyor. Allah'ın, inkâr ve günah içinde ömürlerini harcayanlara azap etmekte aceleci olmadığına da atıf yapılarak her şeyin belirlenmiş bir vakti, hazırlanmış bir süresi olduğuna işarette bulunuluyor

و Ve إِنه o gerçekten لهدى bir hidayet rehberi و ve رحمةٌ rahmettir لِلْمؤْمنين müminler için

77) Ve o, müminler için gerçekten bir hidayet rehberi ve rahmettir.

إِن şüphesiz ربك Rabbin يقْضي verecektir بينَهم onlar arasında بِحكْمهِ hükmünü و Ve هو O الْعزيز mutlak galiptir الْعليم her şeyi bilendir

78) Rabbin şüphesiz, onlar arasında hükmünü verecektir. Ve O, mutlak galiptir, her şeyi bilendir.

فَتَوكَّلْ güvenip dayan علَى اللهِ Allah'a إِنَّك Çünkü sen علَى الْحق hakikat الْمبِين apaçık üzeresin

79) Allah'a güvenip dayan. Çünkü sen apaçık hakikat üzeresin.

إِنَّك Bil ki sen لَا تُسمع işittiremezsin الْموتَى ölülere ولَا تُسمع الصم sağırlara da الدعاء dâveti إِذَا zaman ولَّوا dönüp gittikleri مدبِرِين arkalarını duyuramazsın

80) Bil ki sen ölülere işittiremezsin, arkalarını dönüp gittikleri zaman sağırlara da dâveti duyuramazsın.

و Ve ما getiremezsin أَنْتَ sen بِهادي doğru yola الْعمي körleri عن ضلَالَتهِم sapıklıklarından çevirip إِن تُسمع duyurabilirsin إِلَّا Ancak من يؤْمن بِآياتنَا âyetlerimize inanıp فَهم olanlara مسلمون da

81) Ve sen körleri sapıklıklarından çevirip doğru yola getiremezsin. Ancak âyetlerimize inanıp da teslim olanlara duyurabilirsin.

و Ve إِذَا zaman وقَع geldiği الْقَولُ o söz علَيهِم başlarına أَخْرجنَا çıkarırız da لَهم onlara دابةً bir dâbbe من الْأَرضِ yerden تُكَلِّمهم söyler أَن kuşkusuz onlara النَّاس insanların كَانُوا olduklarını بِآياتنَا âyetlerimize لَا يوقنُون kesin bir iman getirmemiş

82) Ve o söz başlarına geldiği zaman, onlara yerden bir dâbbe çıkarırız da, kuşkusuz onlara insanların âyetlerimize kesin bir iman getirmemiş olduklarını söyler.

و Ve يوم o gün نَحشُر toplarız da من كُلِّ her أُمة ümmet فَوجا bir cemaat ممن sayanlardan يكَذِّب yalan بِآياتنَا âyetlerimizi içinden فَهم onlar يوزعون toplu olarak sevkedilirler

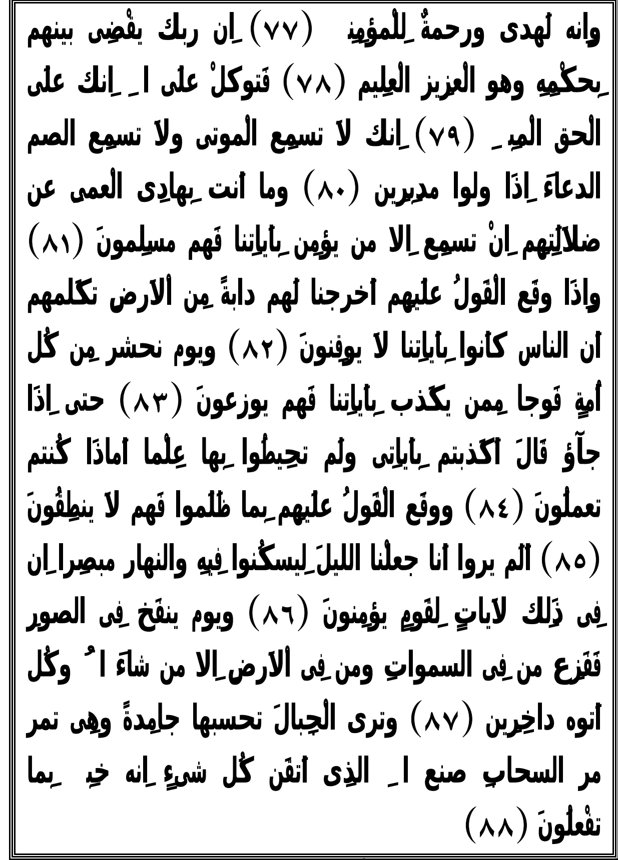
83) Ve o gün, her ümmet içinden âyetlerimizi yalan sayanlardan bir cemaat toplarız da onlar toplu olarak sevk edilirler.

حتى Nihayet إِذَا zaman جاءوا geldikleri قَالَ Allah buyurur أَكَذَّبتُم Siz yalan بِآياتي benim âyetlerimi ولَم تُحيطُوا saydınız بِها ne olduğunu علْما bilmeden أَماذَا öyle mi? Değilse neydi? كُنْتُم olduğunuz تَعملُون yapmakta

84) Nihayet, geldikleri zaman Allah buyurur: Siz benim âyetlerimi ne olduğunu bilmeden yalan saydınız öyle mi? Değilse yapmakta olduğunuz neydi?

و Ve وقَع gerçekleşmiştir الْقَولُ söz علَيهِم üzerlerine بِما dolayı ظَلَموا haksızlıklarından فَهم onlar artık لَا ينْطقُون konuşamazlar

85) Ve haksızlıklarından dolayı üzerlerine söz gerçekleşmiştir; artık onlar konuşamazlar.

أَلَم mi? يروا görmediler أَنَّا kuşkusuz جعلْنَا kıldığımızı اللَّيلَ geceyi لِيسكُنُوا dinlensinler diye فيه Onda و ve النَّهار gündüzü مبصرا aydınlık إِن elbette في ذَلِك bunda لَآيات birçok ibretler لِقَوم bir kavim için يؤْمنُون İman eden vardır

86) Onda dinlensinler diye kuşkusuz geceyi ve gündüzü aydınlık kıldığımızı görmediler mi? İman eden bir kavim için elbette bunda birçok ibretler vardır.

و Ve يوم gün ينْفَخُ üfürüldüğü في الصورِ Sûr'a فَفَزِع hep dehşete kapılır من bulunanlar في السماوات göklerde و ve من bulunanlar في الْأَرضِ إِلَّا müstesna من kimseler شَاء dilediği الله Allah'ın و Ve كُلٌّ hepsi أَتَوه O'na gelirler داخرِين boyunları bükük olarak

87) Ve sûr'a üfürüldüğü gün, -Allah'ın dilediği kimseler müstesna-, göklerde ve yerde bulunanlar hep dehşete kapılır. Ve hepsi boyunları bükük olarak O'na gelirler.

و Ve تَرى sen görürsün de الْجِبالَ dağları تَحسبها onları sanırsın جامدةً yerinde durur وهي Oysa onlar تَمر yürümesi مر gibi yürümektedirler السحابِ bulutların صنْع sanatıdır اللهِ Allah'ın الَّذي yapan أَتْقَن sapasağlam كُلَّ Her شَيء şeyi إِنَّه Şüphesiz ki O خَبِير haberdardır بِما tamamıyla تَفْعلُون yaptıklarınızdan

88) Ve sen dağları görürsün de, onları yerinde durur sanırsın. Oysa onlar bulutların yürümesi gibi yürümektedirler. Her şeyi sapasağlam yapan Allah'ın sanatıdır. Şüphesiz ki O, yaptıklarınızdan tamamıyla haberdardır.

من جآءَ ِبالحسنةِ فلَه خير ِمنها وهم ِمن فَزعٍ يومئِذٍ اٰمِنونَ
(٨٩) ومن جآءَ ِبالسيئَةِ فَكُبت وجوههم ِفى النار هلْ
تجزونَ ِالا ما كُنتم تعملُونَ (٩٠) ِانما اُمِرت انْ اعبد رب
هٰذِهِ البلْدةِ الذِى حرمها ولَه كُل شىءٍ واُمِرت انْ اكُونَ ِمن
المسلِمِ (٩١) وانْ اتلُو القُرانَ فَمن اهتدى فَاِنما يهتدِى
ِلنفْسِهِ ومن ضل فَقُلْ ِانما انا ِمن المنذِرين (٩٢) وقُلِ الْحمد
ِللهِ سيريكُم اياتِهِ فَتعرِفُونها وما ربك ِبغافِلٍ عما تعملُونَ
(٩٣)

سورة القصص (٢٨)

ِبسمِ ا ِ الرحمنِ الرحِيمِ

طسم (١) ِتلْك ايات الْكِتابِ المبِ ِ (٢) نتلُوا عليك ِمن نبإِ
موسى وفِرعونَ ِبالْحق ِلقَومٍ يؤمِنونَ (٣) ِان فِرعونَ علا ِفى
الارضِ وجعلَ اهلَها شِيعا يستضعِف طَاۤئِفَةً ِمنهم يذَبح ابناۤءَ
هم ويستحيِى ِنساۤءَ هم ِانه كانَ ِمن المفْسِدِين (٤) ونرِيد انْ
نمن على الذِين استضعِفُوا ِفى الارضِ ونجعلَهم اَئِمةً
ونجعلَهم الوارِثِ (٥)

daha iyisi خَيْرٌ onaفَلَهُ iyilikleبِالْحَسَنَةِ gelirseجاءَ Kimمن
korkudan kalırlarمِنْ فَزَعٍ onlarهم Ve و ondanمِنْهَا verilir
eminآمِنُونَ o günيَوْمَئِذٍ

89) Kim iyilikle gelirse, ona ondan daha iyisi verilir. Ve onlar o gün korkudan emin kalırlar.

atılırlarفَكُبَّتْ kötülükleبِالسَّيِّئَةِ gelenجاءَ kimseler iseمن Veو
karşılığını هَلْ تُجْزَوْنَ ateşeفِي النَّارِ yüzükoyunوجوههم
yaptıklarınızınمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ Ancakإِلَّا görmektesiniz

90) Ve kötülükle gelen kimseler ise yüzü koyun ateşe atılırlar. (Onlara) "Ancak yaptıklarınızın karşılığını görmektesiniz"(denir).

kulluk etmekleأَعْبُدَ أَنْ emrolundumأُمِرْتُ Ben ancakإِنَّمَا
O burayı حَرَّمَهَا kiالَّذِي şehrinالْبَلْدَةِ buهَٰذِهِ Rabbineرَبَّ
شَيْءٍ herكُلُّ zaten O'na aittirلَهُ Veو dokunulmaz kılmıştır
مِنَ الْمُسْلِمِينَ olmamأَكُونَ أَنْ bana emredildiأُمِرْتُ Veو şey de
müslümanlardan

91) Ben ancak, bu şehrin Rabbine -ki O burayı dokunulmaz kılmıştır- kulluk etmekle emrolundum. Ve her şey de zaten O'na aittir. Ve bana müslümanlardan olmam " emredildi.

اهْتَدَىٰ Artık kimفَمَنِ Kur'an'ıالْقُرْآنَ okumamأَتْلُوَ أَنْ Ve و
kendisi لِنَفْسِهِ gelmiş olurيَهْتَدِي yalnızفَإِنَّمَا doğru yola gelirse
مِنَ Benأَنَا sadeceإِنَّمَا de kiفَقُلْ saparsaضَلَّ kim deومن için
uyarıcılardanımالْمُنْذِرِينَ

92) "Ve Kur'an'ı okumam. Artık kim doğru yola gelirse, yalnız kendisi için gelmiş olur; kim de saparsa ona de ki: Ben sadece uyarıcılardanım.

سَيُرِيكُمْ Allah'a mahsusturلِلَّهِ Hamdالْحَمْدُ şöyle deقُلِ Ve و
siz de onları فَتَعْرِفُونَهَا O âyetleriniآيَاتِهِ size gösterecek
بِغَافِلٍ Rabbinرَبُّكَ değildirمَا Ve و görüp tanıyacaksınız
yaptıklarınızdanعَمَّا تَعْمَلُونَ habersiz

93) Ve şöyle de: Hamd Allah'a mahsustur. O, âyetlerini size gösterecek, siz de onları görüp tanıyacaksınız. Ve Rabbin, yaptıklarınızdan habersiz değildir.

Neml Sûresine, açık ve açıklayıcı olan Kur'ân'ın insanlara doğru yol ve müjde olduğu belirtilerek başlandı. Yine Kur'ân'ın okunması emredildikten sonra insana enfüste ve afakta âyet ve belgelerini gösteren Allah'a hamd edilerek sûre noktalandı.

28 KASAS SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 28. sûresi. Mekke'de nazil olmuştur. 88 âyet 1141 kelime ve 8500 harften ibarettir. Hz. Mûsa'nın doğduğu andan itibaren yaşadığı alışılmamış olaylar ve Firavun'a karşı verdiği mücadeleler, peşpeşe sıralanan bir dizi halinde, bu sürede genişçe anlatıldığından ve 23. âyette "el-Kasas" kelimesi geçtiğinden dolayı bu sûrey'e "el-Kasas" ismi verilmiştir. Kasas dilde, kıssa, hikaye ve rivayet anlamdadır.

Rahimالرَّحِيمِ Rahmanالرَّحْمَٰنِ Allah'ınاللَّهِ adıylaبِسْمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Mîmم Sînس Tâط

1) Tâ. Sîn. Mîm.

apaçıkالْمُبِينِ Kitab'ınالْكِتَابِ âyetleridirآيَاتُ Bunlarتِلْكَ

2) Bunlar, apaçık Kitab'ın âyetleridir.

Musaموسى haberlerindenمِنْ نَبَإِ sanaعَلَيْكَ nakledeceğizنَتْلُو
bir kavim لِقَوْمٍ gerçek şekliyleبِالْحَقِّ Firavun'unفِرْعَوْنَ ile و
İman edenيُؤْمِنُونَ için

3) İman eden bir kavim için Musa ile Firavun'un haberlerinden sana gerçek şekliyle nakledeceğiz.

yeryüzündeفِي الْأَرْضِ azmışعَلَا Firavunفِرْعَوْنَ gerçektenإِنَّ
çeşitli zümrelereشِيَعًا halkınıأَهْلَهَا bölmüştüوَجَعَلَ يَسْتَضْعِفُ
يُذَبِّحُ Onlardanمِنْهُمْ bir zümreyiطَائِفَةً güçsüz buluyor
sağ bırakıyorduوَيَسْتَحْيِي bunların oğullarınıأَبْنَاءَهُمْ boğazlıyor
مِنَ الْمُفْسِدِينَ idiكَانَ Çünkü oإِنَّهُ kızlarını iseنِسَاءَهُمْ
bozgunculardan

4) Firavun, yeryüzünde gerçekten azmış, halkını çeşitli zümrelere bölmüştü. Onlardan bir zümreyi güçsüz buluyor, bunların oğullarını boğazlıyor, kızlarını ise sağ bırakıyordu. Çünkü o bozgunculardan idi.

عَلَى الَّذِينَ lütufta bulunmakنَمُنَّ أَنْ istiyordukنُرِيدُ Veو
وَنَجْعَلَهُمْ o yerdeفِي الْأَرْضِ güçsüz düşürülenlereاسْتُضْعِفُوا
onları kılmakنَجْعَلَهُمْ ve و önderler yapmakأَئِمَّةً onları
vârisالْوَارِثِينَ

5) Ve o yerde güçsüz düşürülenlere lütufta bulunmak, onları önderler yapmak ve onları vâris kılmak istiyorduk.

(*)Kur'an'da Hz. Musa'nın hayat hikâyesine bazan kısa bazan da geniş bir şekilde yer verilmiştir. Kasas sûresinde de konu oldukça ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır.

Mûsâ dünyaya geldiği sırada Mısır'ın yönetimini elinde bulunduran Firavun (II. Ramses), ülkesinin sınırlarını genişletmiş, bu durum onu şımartmıştı. Bu yüzden donemin despotlarından biri haline geldi.

ونمكن لهم فى الارض ونرى فرعونَ وهامانَ وجنودهما منهم ما كانوا يحذَرونَ (٦) واوحينا الى أم موسى انْ ارضعيه فاذا خفْتِ عليه فالقيه فى اليم ولا تخافى ولا تحزنى انا رآدوه اليك وجاعلوه من المرسلين (٧) فالتقطه آلُ فرعونَ ليكونَ لهم عدوا وحزنا ان فرعونَ وهامانَ وجنودهما كانوا خاطئين (٨) وقالتِ امراةُ فرعونَ قرةُ عينٍ لى ولك لا تقتلوه عسى انْ ينفعنا او نتخذه ولدا وهم لا يشعرونَ (٩) واصبح فؤاد أم موسى فارغًا انْ كادت لتبدى به لولا انْ ربطنا على قلبها لتكونَ من المؤمنين (١٠) وقالت لأخته قصيه فبصرت به عن جنبٍ وهم لا يشعرونَ (١١) وحرمنا عليه المراضع من قبلُ فقالت هلْ ادلكم على اهل بيتٍ يكفلونه لكم وهم له ناصحونَ (١٢) فرددناه الى أمه كى تقر عينها ولا تحزنَ ولتعلم ان وعد الله حق ولكن اكثرهم لا يعلمونَ (١٣)

و نُمكّن Ve hakim kılmak لهم onları فِي الْأَرض o yerde ونُري
و Firavun فِرعون ile هامان Hâmân'a و ve جنُودهما ordularına
منْهم onlardan ما şeyi كانُوا göstermek يحذَرون korktukları istiyorduk

6) Ve o yerde onları hakim kılmak; Firavun ile Hâmân'a ve ordularına, onlardan korktukları şeyi göstermek istiyorduk.

وَ Ve أَوحينَا vahyettik إِلى أُمّ anasına موسى Musa'nın أَن diye أَرضِعيه Onu emzir فَإِذَا zaman خِفْتِ endişelendiğin عليه kendisine zarar geleceğini فَأَلقِيه onu bırakıver فِي اليم denize ولَا تَخَافِي hiç korkup ولَا تَحزنِي kaygılanma إِنا çünkü biz رادوه onu geri vereceğiz إِلَيكِ sana وجاعِلُوه biri yapacağız مِن الْمرسلِين peygamberlerden

7) Ve Musa'nın anasına: Onu emzir, kendisine zarar geleceğini endişelendiğin zaman onu denize bırakıver, hiç korkup kaygılanma, çünkü biz onu sana geri vereceğiz ve onu peygamberlerden biri yapacağız, diye vahyettik.

فَالْتَقَطه Nihayet onu yitik çocuk olarak aldı آلُ ailesi فِرعون Firavun لِيكُون olacaktı لهم kendileri için عدوا bir düşman و ve حزنًا bir tasa إِن Şüphesiz فِرعون Firavun و هامان Hâmân و ve جنُودهما askerleri كانُوا idiler خَاطِئِين yanlış yolda

8) Nihayet Firavun'un ailesi onu yitik çocuk olarak aldı. kendileri için bir düşman ve bir tasa olacaktı. Şüphesiz Firavun, Hâmân ve askerleri yanlış yolda idiler.

(*)Hâmân, Firavun'un veziri veya saraydaki önemli şahsiyetlerden biri olup adı Kur'an'da altı yerde Firavun'la birlikte anılmaktadır.

وَ Ve قَالَتْ dedi امرأَةُ karısı فِرعون Firavun'un قُرةُ aydınlığıdır عينٍ göz لِي Benim و ve لَكَ senin için لَا تَقْتُلُوه Onu öldürmeyin عسى belki أَن ينفَعنَا bize faydası dokunur أَو ya نَتَّخِذَه onu ediniriz ولَدا evlât وَ Ve هم onlar لَا يشْعرون da sezemiyorlardı

9) Ve Firavun'un karısı: Benim ve senin için göz aydınlığıdır. Onu öldürmeyin, belki bize faydası dokunur, ya da onu evlât ediniriz, dedi. Ve onlar farkında değillerdi.

وَ Ve أَصبح kaldı فُؤَاد yüreğinde tasası أُم anasının موسى Musa'nın فَارِغًا yalnızca çocuğunun إِن Eğer كَادتْ neredeyse لَتُبدِي işi meydana çıkaracaktı بِه لَولَا olsaydık أَن ربطْنَا biz pekiştirmemiş علَى قَلْبِها onun kalbini لِتَكُون olması için مِن الْمؤْمِنِين inananlardan

10) Ve Musa'nın anasının yüreğinde yalnızca çocuğunun tasası kaldı. Eğer biz, inananlardan olması için onun kalbini pekiştirmemiş olsaydık, neredeyse işi meydana çıkaracaktı.

وَ Ve قَالَتْ dedi لِأُخْتِه ablasına قُصيه izini takip et فَبصرتْ gözetledi بِه Onun عن جنُبٍ uzaktan kardeşini وهم Onlar لَا يشْعرون farkına varmadan

11) Ve (annesi Musa'nın) ablasına: Onun izini takip et, dedi. Onlar farkına varmadan uzaktan kardeşini gözetledi.

وَ Ve حرمنَا biz müsaade etmedik عليه onun الْمراضِع süt analarını مِن قَبلُ daha önceden فَقَالَتْ Ablası dedi هلْ أَدلُّكُم göstereyim mi? علَى üstlenecek أَهلِ بيتٍ bir aile يكْفُلُونَه onun bakımını namınıza لَكُم Size وهم hem de لَه ona نَاصِحون iyi davranacak

12) Ve biz daha önceden onun süt analarını kabulüne (emmesine) müsaade etmedik. Ablası: Size, onun bakımını namınıza üstlenecek, hem de ona iyi davranacak bir aile göstereyim mi? dedi.

فَرددنَاه Biz onu geri verdik إِلَى أُمه anasına كَي olsun تَقَر aydın عينُها gözü ولَا تَحزن gam çekmesin و ve لِتَعلَم bilsin diye أَن وعد vâdinin اللهِ Allah'ın حق gerçek olduğunu ولَكِن kuşkusuz أَكْثَر Fakat pek çoğu هم onların لَا يعلَمون bilmezler

13) Biz onu, anasına, gözü aydın olsun, gam çekmesin ve kuşkusuz Allah'ın vâdinin gerçek olduğunu bilsin diye geri verdik. Fakat onların pek çoğu bilmezler.

(*)Musa'nın annesinin üzüntüden aklı başından gitmiş, ne olup bittiğinden haber alamadığı için dehşete kapılmıştı. Haber almak için gösterdiği telâş sebebiyle neredeyse durumu ifşa edecekti, fakat Allah gönlünü pekiştirdi, ona sabretme gücü verdi ve sonunda çocuğuna kavuşacağı inancında karar kıldı. Musa'nın ablasına, gelişmeleri uzaktan takip etmesini söylemişti. O da hemen nehrin kenarında kardeşinin peşine düşmüş, Firavun'un adamlarına hissettirmeden, Musa'nın Firavun'un sarayına götürülüşünü izlemişti.

Firavun'un hanımı çocuğa sütannesi aramaya başladı; ancak Allah Teâlâ izin vermediği için Mûsâ saraya getirilen kadınlardan hiçbirinin memesini emmedi. Bu hususun 12. âyette "Biz önceden onun, başka sütanneleri kabul etmesini engellemiştik" şeklinde ifade buyurulması, olayın tesadüfi bir gelişme olmayıp ilâhî irade tarafından özel olarak planlandığını göstermektedir. Durumu öğrenen ablası emzikli bir kadın olarak "annesini" tavsiye etti; teklifi kabul edildi ve Mûsâ emzirilmek üzere annesine iade edildi.

ولما بلغَ اشده واستوى اتيناه حكْما وعِلْما وكذَلك نجزى المحسِنِ (١٤) ودخلَ المدِينةَ على حِـ ـ غفْلةٍ مِن اهلِها فوجد فِيها رجلين يقْتِتلان هذا مِن شِيعتِهِ وهذا مِن عدوه فاستغاثه الذِى مِن شِيعتِهِ على الذِى مِن عدوه فوكزه موسى فقضى عليهِ قالَ هذا مِن عمل الشيطان انه عدو مضِل مبِ (١٥) قالَ رب انى ظلمت نفْسِى فاغْفِرلى فغفر له انه هو الغفُور الرحِيم (١٦) قالَ رب بِما انعمت على فلن اكُونَ ظهِ الِلْمجرِم (١٧) فاصبح فِى المدِينةِ خائِفًا يترقب فإذا الذِى استنصره بِالامس يستصرخه قالَ له موسى انك لغوى مبِ (١٨) فلما انْ اراد انْ يبطِش بِالذِى هو عدو لهما قالَ ياموسى اتريد انْ تقْتلِنى كما قتلت نفْسا بِالامس انْ تريد الا انْ تكُونَ جبارا فِى الارض وما تريد انْ تكُونَ مِن المصلِحِ (١٩) وجاۤء رجلٌ مِن اقْصى المدِينةِ يسعى قالَ ياموسى ان الملأ يأتمِرونَ بِك لِيقْتلوك فاخرج انى لك مِن الناصِحِ (٢٠) فخرج مِنها خائِفًا يترقب قالَ رب نجِنى مِن القَومِ الظالِمِ (٢١)

Veو lammaلما vakit belağaبلغَ olgunlaştığı eşuddehuأَشُدَّه o çağına erip vesteva واستَوى
Veو ateynahuآتَينَاه biz ona verdik hukmenحكْما hikmet ve و ilmenعِلْما ilim Veو yiğitlik
ve kezalikeكذَلِكَ işte böylece neczîنَجزي biz mükâfatlandırırız el-muhsinîneالْمحسِنِين güzel davrananları

14) Ve o yiğitlik çağına erip olgunlaştığı vakit, biz ona hikmet ve ilim verdik. Ve işte güzel davrananları biz böylece mükâfatlandırırız.

Veو dehaleدخَلَ girdi el-medîneteالْمدِينَةَ şehre ala hîniعلى حِين bir sırada ğafletinغَفْلَةٍ habersiz
min ehlihaمِن أَهلِها ahalisinin olduğu fevecedeفوجد buldu fîhaفِيها Orada raculeynirجلَين iki
yaktetilaniيقْتَتِلَانِ birbiriyle dövüşür hazaهذَا biri min şîatihiمِن شِيعتِهِ kendi adamı
ve hazaوهذَا diğeri min aduvvihiمِن عدوه düşman tarafından olan tarafından
festeğasehuفَاستَغَاثَه ondan yardım diledi ellezîالَّذِي min şîatihiمِن شِيعتِهِ Kendi tarafından
alaعلى karşı ellezîالَّذِي min aduvvihiمِن عدوه düşmana fevekezehuفوكزه ölümüne sebep olanı
Musaموسى da fekadaفقَضى oldu aleyhiعلَيهِ ötekine bir yumruk vurup
kaleقَالَ dedi hazaهذَا Bu min ameliمِن عملِ işidir eş-şeytaniالشيطَان şeytan innehuإِنه O gerçekten
aduvvunعدو bir düşman mudillunمضِلّ saptırıcı mubînunمبِين apaçık

15) Ve ahalisinin habersiz olduğu bir sırada şehre girdi. Orada, biri kendi tarafından, diğeri düşman tarafından olan iki adamı birbiriyle dövüşür buldu. Kendi tarafından olanı, düşmana karşı ondan yardım diledi. Musa da ötekine bir yumruk vurup ölümüne sebep oldu. Bu şeytan işidir. O, gerçekten saptırıcı, apaçık bir düşman, dedi.

kaleقَالَ dedi rabbiرب Rabbim inneeإِنِّي Doğrusu zalemtuظَلَمتُ zulmettim nefsîنَفْسِي
kendime fağfirفَاغْفِر bağışla lîلِي Beni fegaferaفَغَفَر bağışladı lehuله O'da onu innehuإِنه
Çünkü ancak huveهو O'dur el-ğafûruالْغَفُور çok bağışlayıcı er-rahîmuالرحِيم çok
esirgeyici olan

16) Rabbim! Doğrusu kendime zulmettim. Beni bağışla dedi, O'da onu bağışladı. Çünkü, çok bağışlayıcı, çok esirgeyici olan ancak O'dur.

kaleقَالَ dedi rabbiرب Rabbim bimaبِما lütfettiğin en'amteأَنْعمتَ nimetlere aleyyaعلَي
Bana felenفَلَن artık asla çıkmayacağım ekûneأَكُون zahîranظَهِيرا arka lil-mucrimîneلِلْمجرِمِين
suçlulara

17) Rabbim! Bana lütfettiğin nimetlere, artık suçlulara asla arka çıkmayacağım, dedi.

fesbehaفَأَصبح sabahladı fîفِي el-medîneتiالْمدِينَةِ Şehirde hâifenخَائِفًا korku içinde yeterakkabuيتَرقَّب
gözetleyerek fe izaفَإِذَا Bir de ellezîالَّذِي istensarahuاستَنصره ne görsün bil-emsiبِالْأَمسِ dün
imdat yestasrihuhuيستَصرِخُه kendisinden yardım isteyen yine ondan
istiyor kaleقَالَ dedi ki lehuله ona Musaموسى Musa innekeإِنَّك Doğrusu sen leğavviyyunلَغَوِي
bir azgınsın mubînunمبِين besbelli

18) Şehirde korku içinde, gözetleyerek sabahladı. Bir de ne görsün, dün kendisinden yardım isteyen, yine ondan imdat istiyor. Musa ona dedi ki: Doğrusu sen, besbelli bir azgınsın.

felemmaفَلَما Ne zaman ki enأَن erade أَرادisteyince enأَن yebtışaيبطِش yakalamak bil-lezîبِالَّذِي
huveهو kimseyi aduvvunعدو düşmanı olan lehumaلَهما ikisinin de kaleقَالَ dedi ki yaيا
Musaموسى Ey Musa eturîduأَتُرِيد istiyorsun? enأَن taktulenîتَقْتُلَنِي bana da mı kıymak
kemaكَما gibi katelteقَتَلْتَ kıydığın Demek nefsenنَفْسا bir cana bil-emsiبِالْأَمسِ Dün inإِن
turîduتُرِيد arzuluyorsun sen illaإِلَّا ille enأَن tekûneتَكُون olmayı cebbarenجبارا bir yaman
zorba fîفِي el-ardıالْأَرضِ bu yerde ve maوما turîduتُرِيد istemiyor da enأَن tekûneتَكُون
olmak mine'l-muslihîneمِن الْمصلِحِين düzelticilerden

19) Ne zaman ki, ikisinin de düşmanı olan kimseyi yakalamak isteyince, dedi ki: Ey Musa! Dün bir cana kıydığın gibi, bana da mı kıymak istiyorsun? Demek, düzelticilerden olmak istemiyor da, bu yerde ille yaman bir zorba olmayı arzuluyorsun sen!

Ve وcaeجاء geldi raculunرجلٌ bir adam min aksaمِن أَقْصى öbür ucundan el-medîneteالْمدِينَةِ
şehrin yes'aيسعى koşarak kaleقَالَ dedi yaيا Ey Musaموسى Musa inneإِن Kuşkusuz
el-meleeالْملَأَ ileri gelenler ye'temirûneيأْتَمِرون müzakere ediyorlar bikeبِك hakkında
liyaktulûkeلِيقْتُلُوك seni öldürmek için fahrucفَاخْرج Derhal çık inneeإِنِّي İnan ki ben
lekeلَك senin mine'n-nasihîneمِن الناصِحِين iyiliğini isteyenlerdenim

20) Ve şehrin öbür ucundan bir adam koşarak geldi: Ey Musa! Kuşkusuz ileri gelenler seni öldürmek için hakkında müzakere ediyorlar. Derhal çık. İnan ki ben senin iyiliğini isteyenlerdenim, dedi.

feharacaفَخَرج çıktı minhaمِنْها oradan hâifenخَائِفًا Korka korka yeterakkabuيتَرقَّب gözetleyerek
kaleقَالَ dedi rabbiرب Rabbim neccinîنَجنِي Beni kurtar mine'l-kavmiمِن الْقَومِ güruhundan
ez-zalimîneالظَّالِمِين zalimler

21) Korka korka, gözetleyerek oradan çıktı. "Rabbim! Beni zalimler güruhundan kurtar" dedi.

(*)Geçen âyetler, Musa Peygamber (a.s)'ın kâfirleri Hakk'a davet için olgunluk çağına girmesinin; ilim ve hikmetle donatılmasının lüzumu üzerinde duruldu. Sonra da cereyan eden olaylar sebebiyle Mısır'ı terketmesi konu edilerek aydınlatıcı bilgiler verildi.

قَالَ Medyen'eمدين doğru تِلْقَاءَ yöneldiği تَوجه vakitلما Veو
سواء beni doğruيهدِيني أَن Rabbimربي Umarımعسى dedi
yolaالسبيل iletir

22) Ve Medyen'e doğru yöneldiği vakit: Umarım, Rabbim beni doğru yola iletir, dedi.

bulduوجد Medyenمدين suyunaماء varıncaلما ورد Veو
ووجد sulayanيسقُون insanمِن الناس bir çokأمةً oradaعليه
تذُودان iki kadınامرأتين Onların gerisinde deمِن دونهم gördü
Şöyle قالتا Derdinizخَطْبُكُما nedir?ما dediقَالَ engelleyen
sulayıp يصدِر takiحتى biz sulamayız لَا نَسقِي cevap verdiler
شَيخٌ babamız daوأبونا ve Çobanlarالرعاء çekilmeden
çokكبير yaşlıdır

23) Ve Medyen suyuna varınca, orada sulayan bir çok insan buldu. Onların gerisinde de, engelleyen iki kadın gördü. Derdiniz nedir? dedi. Şöyle cevap verdiler: Çobanlar taki sulayıp çekilmeden biz sulamayız; ve babamız da çok yaşlıdır.

إِلَى çekildiتَولى Sonraثُمَّ Onların yerineلهما sulayıverdiفَسقَى
لِما Doğrusu banaإِني Rabbimرب dediفَقَالَ gölgeyeالظل
muhtacımفَقِير hayraمِن خَيرٍ banaإِلَي indireceğinأَنزلتَ her

24) Onların yerine sulayıverdi. Sonra gölgeye çekildi: Rabbim! Doğrusu bana indireceğin her hayra muhtacım, dedi.

(*)Medyen, Akabe körfezinin kuzeyindeki Maan yakınlarında ve Mısır'a yaya yürüyüşü ile sekiz günlük mesafede bulunan eski bir şehirdir. Buranın halkı Arap asıllı olduğu için Hz. Musa'nın soyundan olan İbrânîler'e hem ırk hem de dil bakımından yakındılar, dolayısıyla ona yardım etmiş olmaları tarihen mümkündür.

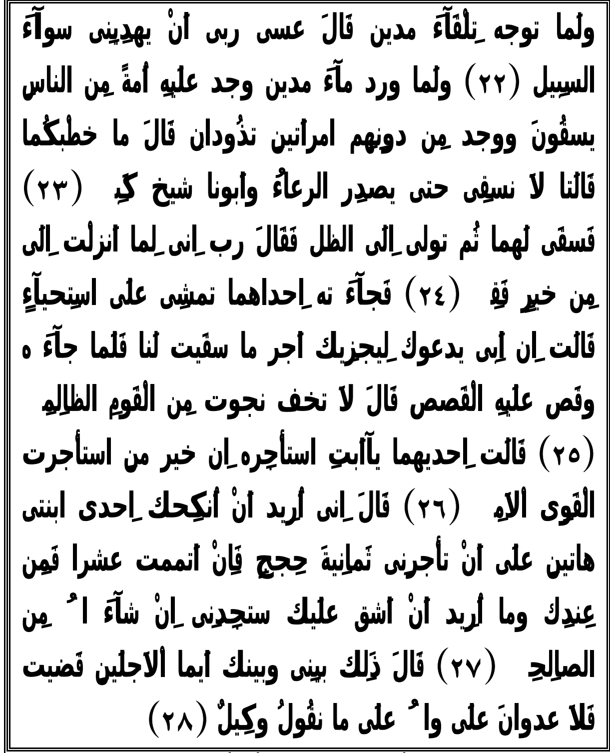
yürüyerekتَمشِي O iki kadından biriإِحداهما ona geldiفَجاءته
babamأَبِي Kuşkusuzإِن dediقَالَتْ utana utanaعلى استِحياءٍ
ما karşılığınıأَجر ödemek içinلِيجزِيك seni çağırıyorيدعوك
وقَص gelipجاءه Takiفَلَما bizim yerimizeلَنا sulamanınسقَيتَ
لَا تَخَفْ dediقَالَ başından geçeniالْقَصص onaعلَيهِ anlatınca
zalimالظالمين kavimdenمِن الْقَومِ kurtuldunنَجوتَ Korkma

25) O iki kadından biri utana utana yürüyerek ona geldi: "Kuşkusuz babam, bizim yerimize sulamanın karşılığını ödemek için seni çağırıyor." Dedi. Taki, ona gelip başından geçeni anlatınca: Korkma, zalim kavimden kurtuldun, dedi.

استأْجِره Babacığımيا أَبتِ iki kızından biriإِحداهما dediقَالَتْ
استأْجرتَ kimseمن en iyiخَير Çünküإن Onu ücretle tut
الْأَمِين güçlü olandırالْقَوِي ücretle istihdam edeceğin
güvenilir

26) (Şuayb'ın) iki kızından biri: Babacığım! Onu ücretle tut. Çünkü ücretle istihdam edeceğin en iyi kimse, güçlü, güvenilir olandır, dedi.

(*)Müfessirlerin çoğu ise, A'raf Sûresi 85, Hud Sûresi, 84 ve Ankebût Sûresi 36. âyetlere dayanarak o yaşlı babanın Şuayb Peygamber olduğunu söylemişlerdir. Zira sözü edilen üç âyette "Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı peygamber olarak gönderdik" denilmektedir.

ولما توجه تلقاء مدين قال عسى ربي أن يهديني سواء السبيل (٢٢) ولما ورد ماء مدين وجد عليه أمة من الناس يسقون ووجد من دونهم امرأتين تذودان قال ما خطبكما قالتا لا نسقي حتى يصدر الرعاء وأبونا شيخ كبير (٢٣) فسقى لهما ثم تولى إلى الظل فقال رب إني لما أنزلت إلي من خير فقير (٢٤) فجاءته إحداهما تمشي على استحياء قالت إن أبي يدعوك ليجزيك أجر ما سقيت لنا فلما جاءه وقص عليه القصص قال لا تخف نجوت من القوم الظالمين (٢٥) قالت إحداهما يا أبت استأجره إن خير من استأجرت القوي الأمين (٢٦) قال إني أريد أن أنكحك إحدى ابنتي هاتين على أن تأجرني ثماني حجج فإن أتممت عشرا فمن عندك وما أريد أن أشق عليك ستجدني إن شاء الله من الصالحين (٢٧) قال ذلك بيني وبينك أيما الأجلين قضيت فلا عدوان علي والله على ما نقول وكيل (٢٨)

sana nikâhlamakأَنْ أُنكِحكَ istiyorumأُرِيد Banaإِني dedi kiقَالَ
أَن تَأْجرنِي karşılıkعلى şu ikiهاتين kızımdanابنتَي biriniإِحدى
tamamlarsanأَتْممتَ Eğerفَإِن yılحِجج sekizثَمانِيةَ çalışmana
vermek وما أُرِيد ve artık o kendindenفَمِن عِنْدِك on yılaعشْرا
إِن beni bulacaksınستَجِدنِي sanaعلَيك ağırlıkأَن أَشُقَّ istemem
iyi kimselerdenمِن الصالحين İnşallahشاء الله

27) (Şuayb) dedi ki: Bana sekiz yıl çalışmana karşılık şu iki kızımdan birini sana nikâhlamak istiyorum. Eğer on yıla tamamlarsan artık o kendinden; ve sana ağırlık vermek istemem. İnşallah beni iyi kimselerden bulacaksın.

أَيما seninleوبينَك benim aramdadırبيني Buذَلِك dedi kiقَالَ
doldurursam قَضيتُ iki süredenالْأَجلَين Bu hangisini
demek ki bana karşıعلي husumetعدوان yokفَلَا dolduraym
وكِيلٌ söylediklerimizeنَقُولُ ما karşıعلى Allahالله Veو
vekîldir

28) (Musa) dedi ki: Bu seninle benim aramdadır. Bu iki süreden hangisini doldurursam doldurayım, demek ki bana karşı husumet yok. Ve söylediklerimize karşı Allah vekîldir.

(*)Kızlar babalarına gidip Musa'nın kendilerine yaptığı iyiliği anlatınca babaları da bu iyiliğin karşılığını ödemek için kızlarından birini gönderip Musa'yı evine davet etmiş; Mûsâ başından geçenleri ve Mısır'dan kaçış sebebini anlatınca o zat da artık korkmamasını, zira Firavun'un zulmünden kurtulup emin bir beldedeye gelmiş olduğunu ifade etmiş ve kızlardan birinin teklifi üzerine âyette belirtildiği şekilde bir hizmet sözleşmesi yapılmıştır.

فلما قضى موسى الاجلَ وسار باهله آنس من جانب الطور
نارا قالَ لاهله امكثوا انى انست نارا لعلى آتيكم منها بخبر
او جذوة من النار لعلكم تصطلونَ (٢٩) فلمآ اتيها نودى
من شاطىء الواد الايمن فى البقعة المباركة من الشجرة انْ
ياموسى انى انا ا ُ رب العالم (٣٠) وانْ الق عصاك فلما
رآها تهتز كأنها جآن ولى مدبرا ولم يعقب ياموسى اقبلْ ولا
تخف انك من الامن (٣١) اسلك يدك فى جيبك تخرج
بيضاءَ من غير سوء واضمم اليك جناحك من الرهب فذانك
برهانان من ربك الى فرعونَ وملائه انهم كانوا قوما فاسق
(٣٢) قالَ رب انى قتلت منهم نفسا فاخاف انْ يقتلون
(٣٣) واخى هرونُ هو افصح منى لسانا فارسله معى ردء ا
يصدقنى انى اخاف انْ يكذبون (٣٤) قالَ سنشد عضدك
باخيك ونجعلُ لكما سلطانا فلا يصلونَ اليكما بآياتنا انتما
ومن اتبعكما الغالبونَ (٣٥)

وسار süreyiالْأَجَلَ Musaموسى doldurupقَضَى Sonundaفَلَمَّا
tarafındanجَانِبِ مِن gördüآنَسَ ailesiyleبِأَهْلِهِ yola çıkınca
Siz امْكُثُوا Ailesineلِأَهْلِهِ dediقَالَ bir ateşنَارًا Tûrالطور
آتِيكُم belkiلَعَلِّي bir ateşنَارًا gördümآنَسْتُ benإِنِّي bekleyin
جَذْوَةٍ yahutأَوْ bir haberبِخَبَرٍ oradanمِنْهَا size getiririm
ısınmanız içinتَصْطَلُونَ belkiلَعَلَّكُم bir ateşالنَّارِ مِنَ parçası

29) Sonunda Musa süreyi doldurup ailesiyle yola çıkınca, Tûr (dağı) tarafından bir ateş gördü. Ailesine: Siz bekleyin; ben bir ateş gördüm, belki oradan size bir haber yahut belki ısınmanız için bir ateş parçası getiririm, dedi.

kendisine şöyle seslenildiنُودِيَ Oraya geldiğiأَتَاهَا vakitفَلَمَّا
yerdekiالْبُقْعَةِ فِي sağالْأَيْمَنِ vâdininالْوَادِي kıyısındanشَاطِئِ مِن
موسى Ey يَا أَن ağaç tarafındanالشَّجَرَةِ مِنَ o mübarek الْمُبَارَكَةِ
الْعَالَمِينَ Rabbi olanرَبُّ Allah'ımاللَّهُ benأَنَا Bil kiإِنِّي Musa
bütün âlemlerin

30) Oraya geldiği vakit, o mübarek yerdeki vâdinin sağ kıyısından, ağaç tarafından kendisine şöyle seslenildi: Ey Musa! Bil ki ben, bütün âlemlerin Rabbi olan Allah'ım.

تَهْتَزُّ görünceرَآهَا Öyle kiفَلَمَّا Asânıعَصَاكَ atأَلْقِ أَنْ Ve و
وَلَمْ arkasınaمُدْبِرًا dönüpوَلَّى yılanجَانٌّ gibiكَأَنَّهَا deprenir
وَلَا تَخَفْ Beri gelأَقْبِلْ Musaموسى Ey يَا bakmadan kaçtıيُعَقِّبْ
emniyette olanlardansınالْآمِنِينَ مِنَ Çünkü senإِنَّكَ korkma

31) Ve "Asânı at". Öyle ki, yılan gibi deprenir görünce, dönüp arkasına bakmadan kaçtı. "Ey Musa! Beri gel, korkma. Çünkü sen emniyette olanlardansın."

بَيْضَاءَ çıkacaktırتَخْرُجْ koynunaجَيْبِكَ فِي Eliniيَدَكَ koyاسْلُكْ
kendineإِلَيْكَ çekوَاضْمُمْ kusursuz سُوءٍ غَيْرِ مِنْ bembeyaz
İşte bu ikisiفَذَانِكَ Korkusuzcaالرَّهْبِ مِنَ kollarınıجَنَاحَكَ
karşıإِلَى Rabbin tarafındanرَبِّكَ مِن iki kesin delildirبُرْهَانَانِ
Çünkü onlarإِنَّهُمْ onun adamlarınaمَلَئِهِ ve و Firavunفِرْعَوْنَ
yoldan çıkanفَاسِقِينَ bir kavimقَوْمًا olmuşlardırكَانُوا

32) "Elini koynuna koy; kusursuz, bembeyaz çıkacaktır. Korkusuzca kollarını kendine çek. İşte bu ikisi Firavun ve onun adamlarına karşı Rabbin tarafından iki kesin delildir. Çünkü onlar, yoldan çıkan bir kavim olmuşlardır."

مِنْهُمْ öldürmüştümقَتَلْتُ Benإِنِّي Rabbimرَبِّ dedi kiقَالَ
beni يَقْتُلُونِ أَنْ korkuyorumفَأَخَافُ biriniنَفْسًا onlardan
öldürmelerinden

33) (Musa) dedi ki: Rabbim! Ben onlardan birini öldürmüştüm, beni öldürmelerinden korkuyorum.

أَفْصَحُ onunهُوَ Harun'unهَارُونُ kardeşimأَخِي Ve و
Onu da gönderفَأَرْسِلْهُ diliلِسَانًا benimkindenمِنِّي düzgündür
beni يُصَدِّقُنِي bir yardımcı olarakرِدْءًا benimle birlikte مَعِيَ
يُكَذِّبُونِ أَنْ endişe ediyorumأَخَافُ Zira banaإِنِّي doğrulayan
yalancılık ithamında bulunmalarından

34) Ve kardeşim Harun, onun dili benimkinden daha düzgündür. Onu da beni doğrulayan bir yardımcı olarak benimle birlikte gönder. Zira bana yalancılık ithamında bulunmalarından endişe ediyorum.

Seni بِأَخِيكَ vereceğizعَضُدَكَ destekسَنَشُدُّ Allah buyurduقَالَ
bir سُلْطَانًا size öyleلَكُمَا vereceğiz kiنَجْعَلُ ve و kardeşinle
بِآيَاتِنَا onlar sizeإِلَيْكُمَا erişemeyeceklerيَصِلُونَ فَلَا kudret
tâbi olanlarاتَّبَعَكُمَا sizeمَنِ ve و Sizأَنْتُمَا âyetlerimiz sayesinde
üstün geleceksinizالْغَالِبُونَ

35) Allah buyurdu: Seni kardeşinle destek vereceğiz ve size öyle bir kudret vereceğiz ki, âyetlerimiz sayesinde onlar size erişemeyecekler. Siz ve size tâbi olanlar üstün geleceksiniz.

(*)Yukarıdaki âyetlerle, Musa Peygamber'in Medyen'den çıkışı ve yolda kendisine tecelli eden ilâhî vahiy konu edildi. Sonra da Fir'avn ve kavmini Hakk'a davet ile emrolunduğu, bunun için hem kendisine iki mu'cize verildiği, hem de yardımcı olarak Harun Peygamber'in görevlendirildiği belirtildi.

بِآيَاتِنَا Musaموسى onlara getirdiğiجاءهم vakitفلما
إِلَّا Buهَٰذَا olsa olsaما dedilerقَالُوا apaçıkبَيِّنَاتٍ âyetlerimizi
biz سمعنا ما Veو uydurulmuşمُفْتَرًى bir sihirdirسِحر ancak
الْأَوَّلِينَ atalarımızdanآبَائِنَا فِي böylesiniبِهَٰذَا işitmemiştik
önceki

36) Musa onlara apaçık âyetlerimizi getirdiği vakit: Bu, olsa olsa ancak uydurulmuş bir sihirdir. Ve biz önceki atalarımızdan böylesini işitmemiştik, dediler.

en iyi أَعْلَمُ Rabbimربي Musaموسى şöyle dediقَالَ Veو
عِنْدِهِ مِنْ hidayetبِالْهُدَىٰ getirdiğiniجاء kiminبِمن bilendir
عَاقِبَةُ nasipلَهُ olacağınıتَكُونُ kimeمن ve و kendi katından
iflâhيُفْلِحُ olmazlarلَا Muhakkak kiإِنَّهُ hayırlıالدار âkıbetin
zalimlerالظَّالِمُونَ

37) Ve Musa şöyle dedi: Rabbim, kendi katından kimin hidayet getirdiğini ve hayırlı âkıbetin kime nasip olacağını en iyi bilendir. Muhakkak ki, zalimler iflâh olmazlar.

ما ileri gelenlerالْمَلَأُ Eyيَاأَيُّهَا Firavunفِرْعَوْنُ dediقَالَ Veو
benden غَيْرِي bir ilâhإِلَٰهٍ مِنْ Sizin içinلَكُمْ bilmiyorumعَلِمْتُ
Hâmânهامان Ey يا Haydi benim içinلِي ateş yakفَأَوْقِدْ başka
bir kuleصرحا banaلِي yap فَاجْعَلْ çamurالطين üzerineعلى
veو Musa'nınموسى ilahınaإِلَٰهِ إِلَىٰ çıkayımأَطَّلِعُ belkiلَعَلِّي
yalan الْكَاذِبِينَ مِنَ ama sanıyorumلَأَظُنُّهُ benإِنِّي
söyleyenlerdendir

38) Ve Firavun: Ey ileri gelenler! Sizin için benden başka bir ilâh bilmiyorum. Ey Hâmân! Haydi benim için çamur üzerine ateş yak, bana bir kule yap belki Musa'nın ilahına çıkayım; ve ben sanıyorum (Musa) yalan söyleyenlerdendir, dedi.

فِي askerleriوَجُنُودُهُ Oهُوَ büyüklük tasladılarاستكبر ve و
sandılarظَنُّوا ve و haksızالْحَقِّ yereبِغَيْرِ yeryüzündeالْأَرْضِ
يرجعون لَا bizeإِلَيْنَا gerçekten onlarأَنَّهُمْ
döndürülmeyeceklerini

39) O ve askerleri, yeryüzünde haksız yere büyüklük tasladılar ve gerçekten onlar bize döndürülmeyeceklerini sandılar.

فَنَبَذْنَاهُمْ askerleriniجُنُودَهُ ve و Biz de onu yakalayıpفَأَخَذْنَاهُ
olduكَانَ niceكَيْفَ Bak işteفَانْظُرْ denizeالْيَمِّ فِي atıverdik
zalimlerinالظَّالِمِينَ sonuعَاقِبَةُ

40) Biz de onu ve askerlerini yakalayıp denize atıverdik. Bak işte, zalimlerin sonu nice oldu.

إِلَى çağıranيدعون öncülerأَئِمَّةً onlarıهم kıldıkجعلنا Veو
yardım ينصرون لَا kıyametالْقِيَامَةِ günüيوم Ve و ateşeالنار
görmeyeceklerdir

41) Ve onları, ateşe çağıran öncüler kıldık. Ve kıyamet günü yardım görmeyeceklerdir.

(*)Yukarıdaki âyetler, Musa Peygamberle Fir'avn arasında geçen tartışmanın ibretli safhaları anlatıldı. Böylece Mekkeli müşrikler uyarılarak tarihin tekerrür edeceğine işarette bulunuldu. Sonra da Tevrat'ın üç vasfı üzerinde durularak Yahudilerin iyice düşünüp insafa gelmeleri istendi.

فلما جآءَ هم موسى بِايٰتنا بينٰتٍ قالوا ما هذا الا سِحر مفْترى
وما سمعنا بِهذا فِى ابآئنا الاولِ (٣٦) وقالَ موسى ربى
اعلم بِمن جآءَ بِالهدى مِن عِندِهِ ومن تكُونُ له عاقِبةُ الدارِ انه
لا يفْلِح الظٰلِمونَ (٣٧) وقالَ فِرعونُ يآايها الملأُ ما عَلِمت
لكُم مِن الٰهٍ غَيرى فَاوقِد لِى ياهامانُ على الطِّـ فَاجعل لِى
صرحا لعلى اطلِع الى الٰهِ موسى وانى لاظنه مِن الكاذِبِ
(٣٨) واستكْبر هو وجنوده فِى الارض بِغير الحق وظنوا
انهم الينا لا يرجعونَ (٣٩) فاخذْناه وجنوده فنبذْناهم فِى
اليم فانظُر كيف كانَ عاقِبةُ الظالِمِ (٤٠) وجعلناهم ائِمةً
يدعونَ الى النار ويوم القِيمةِ لا ينصرونَ (٤١) واتبعناهم فِى
هذِهِ الدنيا لعنةً ويوم القِيمةِ هم مِن المقْبوحِ (٤٢) ولقد
اتينا موسى الكِتاب مِن بعدِ ما اهلكْنا القرونَ الاولى بصائِر
لِلناس وهدى ورحمةً لعلهم يتذكرونَ (٤٣)

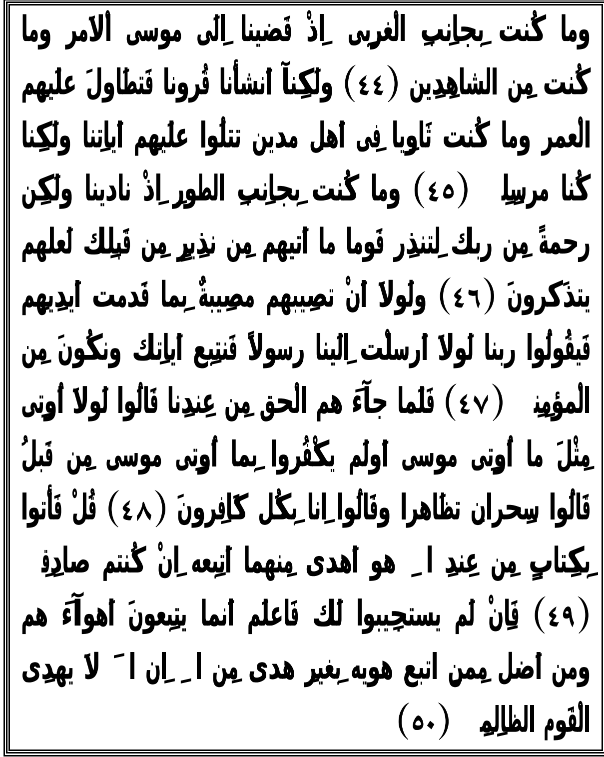
الدُّنْيَا buهَٰذِهِ فِي onların arkalarına taktıkأَتْبَعْنَاهُمْ Veو
هم kıyametالْقِيَامَةِ gününde deيوم Ve و lânet لَعْنَةً dünyada
kötülenmişler arasındadırالْمَقْبُوحِينَ مِنَ onlar

42) Ve bu dünyada onların arkalarına lânet taktık. Ve onlar, kıyamet gününde de kötülenmişler arasındadır.

الْكِتَابَ Musa'yaموسى biz vermişizdirآتَيْنَا Andolsunوَلَقَدْ
nesilleriالْقُرُونَ yok ettiktenأَهْلَكْنَا ما sonraبعد مِنْ Kitab'ı
وهدى insanlar içinلِلنَّاسِ apaçık delillerبصائر ilkالْأُولَىٰ
alsınlar diyeلعلهم rahmet olarakرحمة ve و hidayet rehberi
düşünüp öğütيَتَذَكَّرُونَ

43) Andolsun biz, ilk nesilleri yok ettikten sonra Musa'ya, -düşünüp öğüt alsınlar diye- insanlar için apaçık deliller, hidayet rehberi ve rahmet olarak Kitab'ı vermişizdir.

(*)Yukarıdaki âyetler, Musa Peygamberle Fir'avn arasında geçen tartışmanın ibretli safhaları anlatıldı. Böylece Mekkeli müşrikler uyarılarak tarihin tekerrür edeceğine işarette bulunuldu. Sonra da Tevrat'ın üç vasfı üzerinde durularak Yahudilerin iyice düşünüp insafa gelmeleri istendi.

وما كنت بجانب الغربى اذ قضينا الى موسى الامر وما
كنت من الشاهدين (٤٤) ولكنا انشأنا قرونا فتطاول عليهم
العمر وما كنت ثاويا فى اهل مدين تتلوا عليهم اياتنا ولكنا
كنا مرسلين (٤٥) وما كنت بجانب الطور اذ نادينا ولكن
رحمة من ربك لتنذر قوما ما اتيهم من نذير من قبلك لعلهم
يتذكرون (٤٦) ولولا ان تصيبهم مصيبة بما قدمت ايديهم
فيقولوا ربنا لولا ارسلت الينا رسولا فنتبع اياتك ونكون من
المؤمنين (٤٧) فلما جاءهم الحق من عندنا قالوا لولا اوتى
مثل ما اوتى موسى اولم يكفروا بما اوتى موسى من قبل
قالوا سحران تظاهرا وقالوا انا بكل كافرون (٤٨) قل فأتوا
بكتاب من عند الله هو اهدى منهما اتبعه ان كنتم صادقين
(٤٩) فان لم يستجيبوا لك فاعلم انما يتبعون اهواءهم
ومن اضل ممن اتبع هويه بغير هدى من الله ان الله لا يهدى
القوم الظالمين (٥٠)

batı الْغَرْبِيِّ yönünde بِجَانِبِ sen bulun كُنْتَ muyordun ما Ve و الْأَمْرَ Musa'ya مُوسَى إِلَى vahyettiğimiz قَضَيْنَا sırada إِذْ görenlerden مِنَ الشَّاهِدِينَ sen كُنْتَ değildin ما ve و emrimizi de

44) Ve Musa'ya emrimizi vahyettiğimiz sırada, sen batı yönünde bulunmuyordun ve sen görenlerden de değildin.

nice nesiller قُرُونًا var ettik de أَنْشَأْنَا bilakis biz لَكِنَّا Ve و geçti الْعُمُرُ onların üzerinden عَلَيْهِمُ uzun zamanlar فَتَطَاوَلَ و فِي أَهْلِ arasında oturmuş da ثَاوِيًا sen كُنْتَ değilsin ما Ve عَلَيْهِمْ okuyarak öğrenmek üzere تَتْلُو Medyen مَدْيَنَ halkı biziz كُنَّا aksine لَكِنَّا ve و âyetlerimizi آيَاتِنَا kendilerinden gönderen مُرْسِلِينَ

45) Ve bilakis biz nice nesiller var ettik de, onların üzerinden uzun zamanlar geçti. Ve sen, âyetlerimizi kendilerinden okuyarak öğrenmek üzere Medyen halkı arasında oturmuş da değilsin; ve aksine gönderen biziz.

إِذْ Tûr'un الطُّورِ yanında بِجَانِبِ sen كُنْتَ değildin ما Ve و bir رَحْمَةً bilakis لَكِنْ Ve و Seslendiğimiz نَادَيْنَا zaman da bir قَوْمًا uyarıcı لِتُنْذِرَ Rabbinden مِنْ رَبِّكَ rahmet olarak uyarman için مِنْ نَذِيرٍ kendilerine gelmeyen مَا أَتَاهُمْ kavmi düşünüp يَتَذَكَّرُونَ ola ki alırlar لَعَلَّهُمْ senden önce مِنْ قَبْلِكَ öğüt

46) Ve seslendiğimiz zaman da, sen Tûr'un yanında değildin. Ve bilakis, senden önce kendilerine uyarıcı gelmeyen bir kavmi uyarman için Rabbinden bir rahmet olarak; ola ki düşünüp öğüt alırlar.

başlarına bir تُصِيبَهُمْ أَنْ şayet diyecek olmasalardı لَوْلَا Ve و yaptıklarından قَدَّمَتْ dolayı بِمَا geldiğinde مُصِيبَةٌ musibet Ne لَوْلَا Rabbimiz رَبَّنَا diyecek فَيَقُولُوا kendi elleriyle أَيْدِيهِمْ bir peygamber رَسُولًا bize إِلَيْنَا gönderseydin de أَرْسَلْتَ olurdu فَنَتَّبِعَ âyetlerine آيَاتِكَ uysak مِنَ الْمُؤْمِنِينَ olsaydık نَكُونَ ve و müminlerden

47) Ve bizzat kendi elleriyle yaptıklarından dolayı şayet başlarına bir musibet geldiğinde: Rabbimiz! Ne olurdu bize bir peygamber gönderseydin de, âyetlerine uysak ve müminlerden olsaydık! diyecek olmasalardı.

مِنْ عِنْدِنَا hak الْحَقُّ onlara هُمُ gelince جَاءَ Vakta ki فَلَمَّا ona da أُوتِيَ değil miydi? لَوْلَا dediler قَالُوا tarafımızdan أَوَلَمْ يَكْفُرُوا Musa'ya مُوسَى verilen أُوتِيَ مَا gibi مِثْلَ verilmeli Musa'ya مُوسَى verileni أُوتِيَ de بِمَا inkâr etmemişler miydi? تَظَاهَرَا iki sihir سِحْرَانِ demişler قَالُوا Daha önce مِنْ قَبْلُ إِنَّا şunu söylemişlerdi قَالُوا ve و Birbirini destekleyen inanmıyoruz كَافِرُونَ hiçbirine بِكُلٍّ Doğrusu biz

48) Vakta ki, onlara tarafımızdan hak gelince: "Musa'ya verilen gibi ona da verilmeli değil miydi?" dediler. Daha önce Musa'ya verileni de inkâr etmemişler miydi? "Birbirini destekleyen iki sihir" demişler ve şunu söylemişlerdi: Doğrusu biz hiçbirine inanmıyoruz.

اللَّهِ katında مِنْ عِنْدِ bir kitap بِكِتَابٍ getirin de فَأْتُوا De ki قُلْ أَتَّبِعْهُ bu ikisinden مِنْهُمَا daha doğru أَهْدَى ona هُوَ Allah doğru sözlüler صَادِقِينَ iseniz كُنْتُمْ Eğer إِنْ uyayım

49) De ki: Eğer doğru sözlüler iseniz, Allah katında bu ikisinden daha doğru bir kitap getirin de ben ona uyayım!

bil ki فَاعْلَمْ sana لَكَ cevap veremezlerse لَمْ يَسْتَجِيبُوا Eğer فَإِنْ onlar sırf أَهْوَاءَهُمْ uymaktadırlar يَتَّبِعُونَ kesinlikle أَنَّمَا اتَّبَعَ olabilir مِمَّنِ daha sapık أَضَلُّ kim وَمَنْ heveslerine bir yol هُدًى olmaksızın بِغَيْرِ kendi hevesine هَوَاهُ uyandan doğru لَا يَهْدِي Allah اللَّهَ Elbette إِنَّ Allah'tan مِنَ اللَّهِ gösterici zalim الظَّالِمِينَ kavmi الْقَوْمَ yola iletmez

50) Eğer sana cevap veremezlerse, bil ki kesinlikle onlar, sırf heveslerine uymaktadırlar. Allah'tan bir yol gösterici olmaksızın, kendi hevesine uyandan daha sapık kim olabilir! Elbette Allah zalim kavmi doğru yola iletmez.

Kur'ân'da özet mahiyetinde verilen bilgileri daha çok altı maddede toplamak mümkündür. Şöyle ki:

1- Tarihe ışık tutmak, geçen olayların ibret ve öğüt alınacak safhaları üzerindeki esrar perdesini kaldırmak,

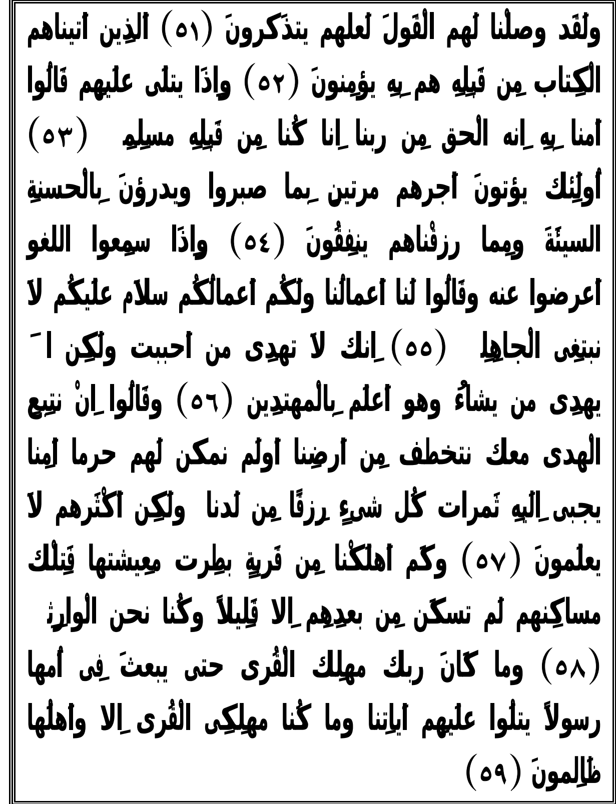
2- Yıkılıp yok olan milletlerin yıkılış sebeplerine parmak basıp geçmişle gelecek arasında köprü oluşturmak,

3-İnkâr, zulüm ve azgınlığın birçok milletlerin haritadan silinmesine sebep olduğunu göstermek,

4-Yıkılıp yok olan kavim ve milletlerin kalıntıları üzerinde araştırma ve inceleme yaparken çanak ve çömlekle meşgul olmaktan ziyade, onların neden yıkılıp silindiklerinin sebeplerini tesbite çalışmak,

5-Her türlü uydurma veya abartılmış ya da tahrif edilmiş rivayetleri reddedip tarih felsefesi perspektifiyle olayların içyüzünü, önemli bölümle-rini, can alıcı noktalarını tesbit edip ortaya koymak,

6-Bir tarihçi ve araştırıcı olmayan, fakat Allah'tan alıp öylece konuşan ve haber veren Hz. Muhammed (a.s.)'in bu en doğru tarihî bilgileri kendi kafasından veya bir tarihçiden, bir vakanüvisten değil, âlemlerin Rabbından öylece alıp açıkladığını kanıtlamak.

biz birbiri ardınca yetiştirmişizdir وَصَّلْنَا ve Andolsun ki وَلَقَدْ düşünüp يَتَذَكَّرُونَ alsınlar diye لَعَلَّهُمْ sözü الْقَوْلَ onlara لَهُمْ öğüt

51) Andolsun ki biz, onlara düşünüp öğüt alsınlar diye, sözü birbiri ardınca yetiştirmişizdir.

مِنْ قَبْلِهِ kitap الْكِتَابَ kendilerine verdiklerimiz الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ iman ederler يُؤْمِنُونَ ona da بِهِ Ondan هُمْ önce

52) Ondan önce kendilerine kitap verdiklerimiz, ona da iman ederler.

آمَنَّا derler قَالُوا onlara عَلَيْهِمْ okunduğu يُتْلَى zaman إِذَا Ve وَ مِنْ رَبِّنَا hakikattir الْحَقُّ Çünkü o إِنَّهُ Ona بِهِ iman ettik daha önce de مِنْ قَبْلِهِ biz idik كُنَّا Esasen إِنَّا Rabbimizden müslüman مُسْلِمِينَ

53) Ve onlara okunduğu zaman: Ona iman ettik. Çünkü o Rabbimizden hakikattir. Esasen biz daha önce de müslüman idik, derler.

مَرَّتَيْنِ mükâfatları أَجْرَهُمْ verilecektir يُؤْتَوْنَ İşte onlara أُولَئِكَ يَدْرَءُونَ Ve وَ sabretmelerinden صَبَرُوا ötürü بِمَا iki defa kendilerine وَمِمَّا kötülüğü السَّيِّئَةَ iyilikle بِالْحَسَنَةِ savarlar harcarlar يُنْفِقُونَ verdiğimiz rızıktan da رَزَقْنَاهُمْ

54) İşte onlara, sabretmelerinden ötürü, mükâfatları iki defa verilecektir. Ve kötülüğü iyilikle savarlar, kendilerine verdiğimiz rızıktan da harcarlar.

yüz أَعْرَضُوا boş söz اللَّغْوَ işittikleri سَمِعُوا zaman إِذَا Ve وَ Bizim أَعْمَالُنَا bize لَنَا derler قَالُوا ve وَ ondan عَنْهُ çevirirler selam olsun سَلَامٌ işleriniz size أَعْمَالُكُمْ sizin وَلَكُمْ işlerimiz kendini bilmezleri الْجَاهِلِينَ Biz istemeyiz لَا نَبْتَغِي Size عَلَيْكُمْ

55) Ve boş söz işittikleri zaman ondan yüz çevirirler ve: Bizim işlerimiz bize, sizin işleriniz size. Size selam olsun. Biz kendini bilmezleri istemeyiz, derler.

(*)İbni Cerir, Katade'den naklediyor: Biz aramızda bu ayetin Ehl-i Kitap'tan hak yol üzerinde bulunan bazı kimseler hakkında nazil olduğunu konuşuyorduk. Nihayet Allah Hz. Muhammed (a.s.) gönderdi. Onlar da ona iman ettiler. Selman el-Farisi ve Abdullah b. Sellâm bunlardandı.[415]

مَنْ أَحْبَبْتَ hidayete erdiremezsin لَا تَهْدِي Kuşkusuz sen إِنَّكَ مَنْ يَشَاءُ hidayet verir يَهْدِي Allah اللَّهَ bilakis وَلَكِنَّ sevdiğini hidayete بِالْمُهْتَدِينَ en iyi bilir أَعْلَمُ O هُوَ ve وَ dilediğine girecek olanları

56) Kuşkusuz sen sevdiğini hidayete erdiremezsin; bilakis, Allah dilediğine hidayet verir ve hidayete girecek olanları en iyi O bilir.

Said ibnu'l-Museyyeb'den rivayete göre Hz. Peygamber (a.s)'ın, amcası Ebu Talib'in ölüm hastalığı sırasında onun İslâm'a girmesi konusundaki arzusu ile "Amca bir kelimeyi, kelime-i tevhidi söyle ki âhirette sana şefaatte bulunmak için elimde bir delil olsun." diye onun islâmında ısrar etmesi üzerine ve Ebu Talib hakkında nazil olmuştur.[416]

مَعَكَ doğru yola الْهُدَى uyarsak نَتَّبِعِ şayet إِنْ dediler قَالُوا Ve وَ أَوَلَمْ yurdumuzdan مِنْ أَرْضِنَا atılırız نُتَخَطَّفْ seninle beraber dokunulmaz bir حَرَمًا Biz onları لَهُمْ yerleştirmedik mi? نُمَكِّنْ ثَمَرَاتُ getirildiği إِلَيْهِ toplanıp يُجْبَى güvenli آمِنًا yere مِنْ لَدُنَّا bir rızık olarak رِزْقًا şeyin شَيْءٍ her كُلِّ ürünlerinin لَا يَعْلَمُونَ onların هُمْ çoğu أَكْثَرَ Fakat وَلَكِنَّ kendi katımızdan bilmezler

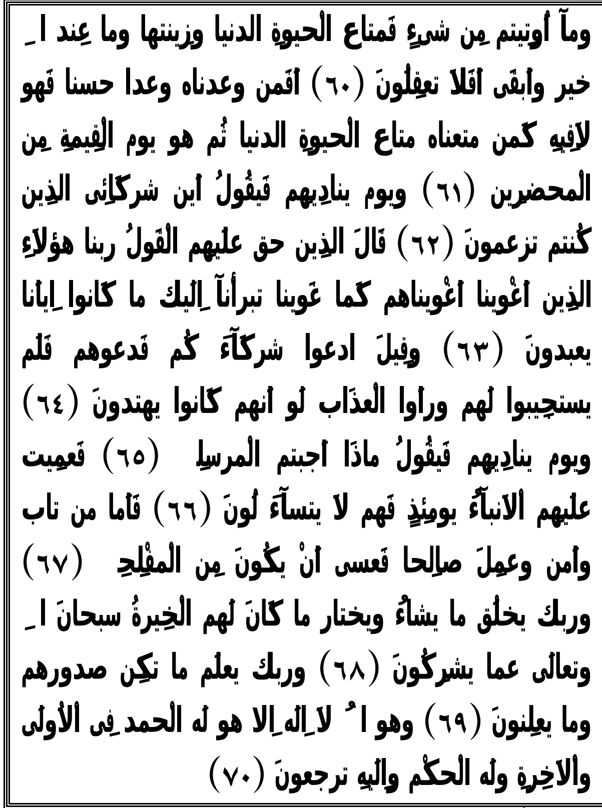
57) "Ve şayet seninle beraber doğru yola uyarsak, yurdumuzdan atılırız" dediler. Biz onları, kendi katımızdan bir rızık olarak her şeyin ürünlerinin toplanıp getirildiği, güvenli, dokunulmaz bir yere yerleştirmedik mi? Fakat onların çoğu bilmezler.

memleketi مِنْ قَرْيَةٍ biz helâk etmişizdir أَهْلَكْنَا nice كَمْ Ve وَ لَمْ yerleri مَسَاكِنُهُمْ İşte فَتِلْكَ refahından مَعِيشَتَهَا şımarmış بَطِرَتْ Kendilerinden sonra oralarda مِنْ بَعْدِهِمْ oturulabilmiştir تُسْكَنْ إِلَّا قَلِيلًا biz نَحْنُ onlara olmuşuzdur كُنَّا Ve وَ pek az الْوَارِثِينَ vâris

58) Ve biz, refahından şımarmış nice memleketi helâk etmişizdir. İşte yerleri. Kendilerinden sonra oralarda pek az oturulabilmiştir. Ve onlara biz vâris olmuşuzdur.

o الْقُرَى helâk مُهْلِكَ Rabbin رَبُّكَ edici كَانَ değildir مَا Ve وَ فِي أُمِّهَا göndermedikçe يَبْعَثَ taki حَتَّى memleketleri يَتْلُوا bir peygamberi رَسُولًا memleketlerin ana merkezine biz مَا كُنَّا Ve وَ âyetlerimizi آيَاتِنَا kendilerine عَلَيْهِمْ okuyan وَأَهْلُهَا ancak إِلَّا memleketleri الْقُرَى helâk مُهْلِكِي etmişizdir zalim olan ظَالِمُونَ halkı

59) Ve Rabbin, kendilerine âyetlerimizi okuyan bir peygamberi taki memleketlerin ana merkezine göndermedikçe, o memleketleri helâk edici değildir. Ve biz ancak halkı zalim olan memleketleri helâk etmişizdir.

geçim vasıtası فَمَتَاعُ şeyler مِنْ شَيْءٍ size verilen وَمَا أُوتِيتُمْ Ve
الْحَيَاةِ hayatının الدُّنْيَا dünya و ve زِينَتُهَا süsüdür Ve وَمَا
أَبْقَى ve daha hayırlı خَيْرٌ Allah اللَّهِ katında عِنْدَ olanlar ise
Hâla buna aklınız تَعْقِلُونَ ermeyecek mi? أَفَلَا daha kalıcıdır

60) Ve size verilen şeyler, dünya hayatının geçim vasıtası ve süsüdür. Ve Allah katında olanlar ise, daha hayırlı ve daha kalıcıdır. Hâla buna aklınız ermeyecek mi?

وَعْدًا Kendisine bulunduğumuz وَعَدْنَاهُ kimse gibi midir? أَفَمَنْ
مَتَّعْنَاهُ kimse كَمَنْ kavuşan لَاقِيهِ ona فَهُوَ güzel حَسَنًا bir vaadde
dünya الدُّنْيَا hayatının الْحَيَاةِ geçici menfaat مَتَاعَ yaşattığımız
مِنَ الْمُحْضَرِينَ kıyamet الْقِيَامَةِ gününde يَوْمَ onu هُوَ sonra ثُمَّ
huzurumuza getirilenler arasında bulunan

61) Kendisine güzel bir vaadde bulunduğumuz ve ardından ona kavuşan kimse, dünya hayatının geçici menfaat yaşattığımız, sonra onu kıyamet gününde huzurumuza getirilenler arasında bulunan kimse gibi midir?

أَيْنَ diyecektir فَيَقُولُ onları çağırarak يُنَادِيهِمْ o gün يَوْمَ Ve وَ
الَّذِينَ كُنْتُمْ Benim ortaklarım olduklarını شُرَكَائِيَ hani nerede?
iddia تَزْعُمُونَ ettikleriniz

62) Ve o gün onları çağırarak: Benim ortaklarım olduklarını iddia ettikleriniz hani nerede? diyecektir.

60-61. Ayetlerde Mekke müşriklerine hitap edilerek onların sahip olduğu dünya nimet ve zînetlerinin geçici, Allah'ın âhirette vereceği nimetlerin ise daha hayırlı ve kalıcı olduğu ifade edilmekte, ardından da 62. âyette bu iki farklı nimetten faydalanacak olan iki grup mukayese edilmektedir. Bu mukayesede, dünyevî sıkıntılara göğüs gererek kararlı bir şekilde doğru yolda yürüyüp bu sayede Allah'ın kendilerine vaad ettiği âhiretteki kalıcı ve güzel nimetlere kavuşacak olanların orada mutlu bîr hayat yaşayacaklarına; dünyanın geçici zevklerine aldanıp da âhireti unutanların, kendilerine bahşedilen dünyevî nimetleri kaybetme korkusuyla inanç ve yaşayışta haktan sapanların, böylece o nimetleri kötüye kullananların, nihayet nimetleri Allah'tan başka güçlere isnat ettikleri için Allah huzurunda yargılanacak olanların da mutsuz ve bedbaht olacaklarına işaret edilmektedir.

Aleyhlerine عَلَيْهِمُ gerçekleşmiş حَقَّ olanlar الَّذِينَ derler قَالَ
الْقَوْلُ söz رَبَّنَا Rabbimiz هَؤُلَاءِ Şunlar الَّذِينَ kimselerdir أَغْوَيْنَا
Biz غَوَيْنَا öylece كَمَا onları da azdırdık أَغْوَيْنَاهُمْ azdırdığımız
sana إِلَيْكَ Berî olduğumuzu تَبَرَّأْنَا nasıl azmışsak onları da
يَعْبُدُونَ onlar aslında bize إِيَّانَا Zaten مَا كَانُوا arzederiz
tapmıyorlardı

63) Aleyhlerine söz gerçekleşmiş olanlar: Rabbimiz! Şunlar azdırdığımız kimselerdir. Biz nasıl azmışsak onları da öylece azdırdık. Berî olduğumuzu sana arzederiz. Zaten onlar aslında bize tapmıyorlardı, derler.

فَدَعَوْهُمْ ortaklarınızı شُرَكَاءَكُمْ çağırın ادْعُوا denir قِيلَ Ve وَ
لَهُمْ fakat cevap vermezler فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا onlar da çağırırlar
أَنَّهُمْ Ne olurdu لَوْ azabı الْعَذَابَ görürler رَأَوُا ve و kendilerine
doğru yola يَهْتَدُونَ girselerdi كَانُوا onlar

64) "Ve ortaklarınızı çağırın" denir, onlar da çağırırlar; fakat kendilerine cevap vermezler ve azabı görürler. Ne olurdu onlar doğru yola girselerdi.

ne مَاذَا diyecektir فَيَقُولُ onları çağırarak يُنَادِيهِمْ o gün يَوْمَ Ve وَ
Peygamberlere الْمُرْسَلِينَ cevap verdiniz? أَجَبْتُمُ

65) Ve o gün onları çağırarak: Peygamberlere ne cevap verdiniz? diyecektir.

bütün haberler الْأَنْبَاءُ onlara عَلَيْهِمُ İşte körleşmiştir فَعَمِيَتْ
birbirlerine de يَتَسَاءَلُونَ لَا onlar فَهُمْ o gün يَوْمَئِذٍ
soramayacaklardır

66) İşte o gün onlara bütün haberler körleşmiştir; onlar birbirlerine de soramayacaklardır.

iman وَآمَنَ tevbe eden تَابَ kimseye مَنْ Fakat gelince فَأَمَّا
أَنْ يَكُونَ umulur فَعَسَى iyi صَالِحًا işler yapan وَعَمِلَ edip
kurtuluşa erenler مِنَ الْمُفْلِحِينَ arasında olması

67) Fakat tevbe eden, iman edip iyi işler yapan kimseye gelince, kurtuluşa erenler arasında olması umulur.

يَخْتَارُ ve و dilediğini مَا يَشَاءُ yaratır يَخْلُقُ Rabbin رَبُّكَ Ve وَ
سُبْحَانَ seçim hakkı الْخِيَرَةُ Onların كَانَ لَهُمُ yoktur مَا seçer
onların عَمَّا şânı yücedir تَعَالَى ve و Allah اللَّهِ münezzehtir
ortak koştuklarından يُشْرِكُونَ

68) Ve Rabbin, dilediğini yaratır ve seçer. Onların seçim hakkı yoktur. Allah, onların ortak koştuklarından münezzehtir ve şânı yücedir.

صُدُورُ gizlediklerini de مَا تُكِنُّ bilir يَعْلَمُ Rabbin رَبُّكَ Ve وَ
açığa vurduklarını da وَمَا يُعْلِنُونَ onların هُمْ sînelerinde

69) Ve Rabbin, onların, sînelerinde gizlediklerini de, açığa vurduklarını da bilir.

هُوَ başka إِلَّا ilah إِلَهَ yoktur لَا Allah'tır اللَّهُ işte O هُوَ Ve وَ
Önünde de فِي الْأُولَى hamd الْحَمْدُ O'nundur لَهُ O'ndan
وَالْآخِرَةِ Ve وَ hüküm الْحُكْمُ O'nundur وَلَهُ sonunda da إِلَيْهِ
döndürüleceksiniz تُرْجَعُونَ ancak O'na

70) Ve işte O, Allah'tır. O'ndan başka ilah yoktur. Önünde de, sonunda da hamd O'nundur, hüküm O'nundur. Ve ancak O'na döndürüleceksiniz.

(*)Her gelişin bir gidiş ve dönüşü söz konusudur. Varlıkta her şey eninde-sonunda aslına rücu' eder, yani döner. Bedenimiz topraktan alınan gıdalarla gelişip ölçüsünü bulduğu için sonunda toprağa, ruhumuz ilâhî kudretin bir tezahürü olarak ruhlar âleminden geldiği için sonunda oraya döner ve sonra da bizi var kılıp varlık alanına getiren Allah'a dönmek suretiyle bu yolouluk biter.

قُلْ De ki أَرَأَيتُمْ Düşündünüz mü hiç إِن eğer جعلَ ettirse الله Allah عليكُم üzerinizde الليلَ geceyi سرمدا aralıksız devam إِلى kıyamet الْقِيامةِ gününe يومِ kadar من kimdir? إِله ilah غَير başka اللهِ Allah'tan يأتيكُم getirecek بِضِياءٍ size bir ışık أَفَلَا Hâla misiniz? تَسمعون işitmeyecek

71) De ki: Düşündünüz mü hiç, eğer Allah üzerinizde geceyi ta kıyamet gününe kadar aralıksız devam ettirse, Allah'tan başka size bir ışık getirecek ilah kimdir? Hâla işitmeyecek misiniz?

قُلْ De ki أَرَأَيتُمْ Söyleyin bakalım إِن eğer جعلَ ettirse الله Allah عليكُم üzerinizde النهار gündüzü سرمدا aralıksız devam إِلى kadar يومِ gününe الْقِيامةِ ta kıyamet من kimdir? إِله ilah غَير başka اللهِ Allah'tan يأتيكُم size getirecek بِلَيلٍ geceyi تَسكُنُون istirahat edeceğiniz فِيهِ içinde أَفَلَا Hâla misiniz? تُبصِرون görmeyecek

72) De ki: Söyleyin bakalım, eğer Allah üzerinizde gündüzü ta kıyamet gününe kadar aralıksız devam ettirse, Allah'tan başka, içinde istirahat edeceğiniz geceyi size getirecek ilah kimdir? Hâla görmeyecek misiniz?

و Ve مِن رحمتِهِ Rahmetinden ötürü جعلَ yarattı ki لَكُم size الليلَ geceyi و ve النهار gündüzü لِتَسكُنُوا dinlenesiniz فِيهِ onda ولِتَبتَغُوا arayasınız مِن فَضلِهِ O'nun fazlu kereminden و ve لَعلَّكُم taki تَشكُرون şükredesiniz

73) Ve Rahmetinden ötürü, geceyi ve gündüzü size yarattı ki onda dinlenesiniz, O'nun fazlu kereminden arayasınız ve taki şükredesiniz.

و Ve يوم o gün ينَادِيهِم onları çağırarak فَيقُولُ diyecektir أَين hani nerede? شُركَائِي Benim ortaklarım oldukları الذِين كُنتُم iddia تَزعمون ettikleriniz

74) Ve o gün onları çağırarak: Benim ortaklarım olduklarını iddia ettikleriniz hani nerede? diyecektir.

و Ve نَزعنَا çıkarır مِن كُلِّ her أُمةٍ ümmetten شَهِيدا bir şahit فَقُلْنَا deriz هاتُوا getirin برهانَكُم Delilinizi فَعلِموا bilirler ki أَن Kuşkusuz الْحق hakikat لِلهِ Allah'a aittir و ve ضلَّ ayrılıp عنْهم kendilerinden ما şeyler كَانُوا يفْتَرون kaybolmuşlardır uydurageldikleri

75) Ve her ümmetten bir şahit çıkarır. Delilinizi getirin! deriz. Kuşkusuz bilirler ki hakikat Allah'a aittir ve uydurageldikleri şeyler kendilerinden ayrılıp kaybolmuşlardır.

(*)Yukarıdaki âyetler, insan aklına ve düşüncesine ışık tutan iki delile yer verildi ve ayrıca âhirette meydana gelecek iki önemli safhaya dikkatler çekilerek doğruyu aramanın, hakkı bulmanın mutluluk vaadettiğine işaret edildi.

قُلْ اَرَاَيتُم اِنْ جعلَ ا ُ عليكُم الليلَ سرمدا اِلى يومِ الْقِيمةِ من
اِله غير ا ِ يأتيكُم بِضيآءٍ افلا تسمعونَ (٧١) قُلْ اَرَايتم اِنْ
جعلَ ا ُ عليكُم النهار سرمدا اِلى يومِ الْقِيمةِ من اِله غير ا ِ
يأتيكُم بِليلٍ تسكُنونَ فِيهِ افلا تبصِرونَ (٧٢) ومِن رحمتِهِ
جعلَ لكُم الليلَ والنهار لِتسكُنوا فِيهِ ولِتبتغوا مِن فَضلِهِ
ولعلكُم تشكُرونَ (٧٣) ويوم ينادِيهم فَيقُولُ اين شركآئِى
الذِين كُنتم تزعمونَ (٧٤) ونزعنا مِن كُل اُمةٍ شهيدا فقُلْنا
هاتوا برهانكُم فَعلِموا ان الحق لِلهِ وضل عنهم ما كانوا
يفْترونَ (٧٥) اِن قارونَ كانَ مِن قومِ موسى فَبغى عليهم
واتيناه مِن الكُنوزِ ما اِن مفَاتِحه لَتنوءُ بِالعصبةِ اُولى القُوةِ اِذْ
قالَ له قومه لا تفْرح اِن ا َ لا يحِب الفَرِحِين (٧٦) وابتغ
فِيما اتيك ا ُ الدار الاخِرةَ ولا تنس نصِيبك مِن
الدنيا واحسِن كمآ احسن ا ُ اِليك ولا تبغِ الفَساد فِى
الارضِ اِن ا َ لا يحِب المفْسِدِين (٧٧)

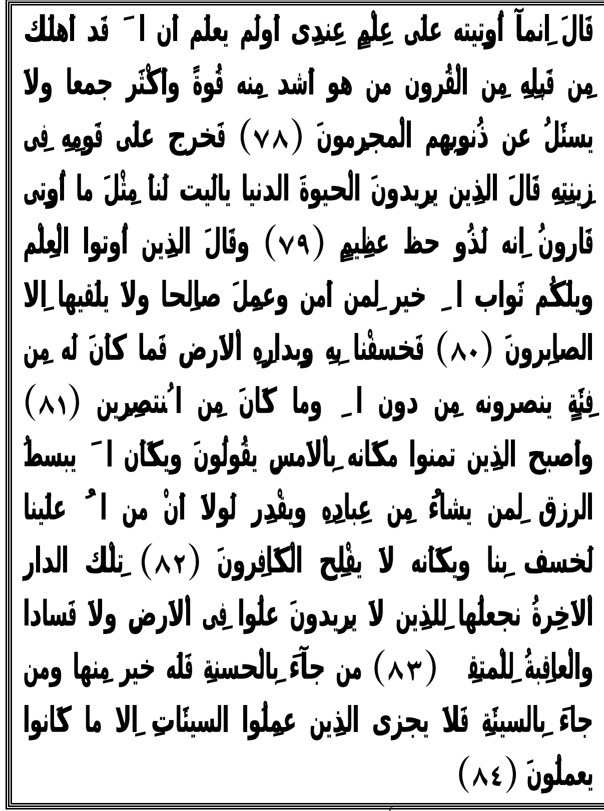
إِن Kuşkusuz قَارون Karun كَان idi de مِن قَومِ kavminden موسى Musa'nın فَبغَى azgınlık etmişti عليهِم onlara karşı وآتَينَاه Biz ona vermiştik ki مِن الْكُنُوزِ hazineler ما öyle إِن gerçekten مفَاتِحه anahtarlarını لَتَنُوءُ taşırdı بِالْعصبةِ zor أُولِي bir topluluk الْقُوةِ güçlükuvvetli إِذْ قَالَ şöyle demişti لَه ona قَومه Kavmi لَا تَفْرح Şımarma إِن Bil ki الله Allah لَا يحِب sevmez الْفَرِحِين şımarıkları

76) Kuşkusuz Karun, Musa'nın kavminden idi de, onlara karşı azgınlık etmişti. Biz ona öyle hazineler vermiştik ki, gerçekten anahtarlarını güçlükuvvetli bir topluluk zor taşırdı. Kavmi ona şöyle demişti: Şımarma! Bil ki Allah şımarıkları sevmez.

و Ve ابتَغِ iste فِيما آتَاك sana verdiğinden الله Allah'ın الدار yurdunu الْآخِرةَ ahiret و ve لَا تَنس unutma نَصِيبك nasibini مِن الدنْيا dünyadan da وأَحسِن sen de iyilik et كَما ettiği أَحسن ihsan الله Allah إِلَيك sana ولَا تَبغِ arzulama الْفَساد bozgunculuğu فِي الْأَرضِ Yeryüzünde إِن Şüphesiz ki الله Allah لَا يحِب sevmez الْمفْسِدِين bozguncuları

77) Ve Allah'ın sana verdiğinden ahiret yurdunu iste; ve dünyadan da nasibini unutma. Allah sana ihsan ettiği gibi, sen de iyilik et. Yeryüzünde bozgunculuğu arzulama. Şüphesiz ki Allah, bozguncuları sevmez.

(*)Tefsirlerde Karun, Hz. Musa'nın amcasının oğlu ve Firavun'un yük seviyede bir görevlisi olarak tanıtılmakta, İsrâiloğulları'na karşı zalimlik ve taşkınlık ettiği rivayet edilmektedir. Hz. Musa'ya önce iman etmiş, fakat daha sonra hırsı ve kıskançlığı yüzünden ona karşı çıkmıştır. İlmi ve servetiyle övünür, soydaşlarına karşı büyüklük taslardı. Rivayete göre İsrâiloğulları içinde dinî mâlûmatı en geniş olan kimseydi. Ne var ki inançsızlığı, kibir ve gururu yüzünden helâk olup gitmiştir.

قَالَ إنمآ أوتيته على علمٍ عندى أولم يعلم أن ا ـ قد أهلك
من قبله من القرون من هو أشد منه قوةً وأكثر جمعا ولا
يسئلُ عن ذنوبهم المجرمونَ (٧٨) فخرج على قومه في
زينته قالَ الذين يريدونَ الحيوةَ الدنيا ياليت لنا مثلَ ما أوتى
قارونُ إنه لذو حظ عظيم (٧٩) وقالَ الذين أوتوا العلم
ويلكم ثواب ا ـ خير لمن آمن وعملَ صالحا ولا يلقيها إلا
الصابرونَ (٨٠) فخسفنا به وبداره الارض فما كانَ له من
فئةٍ ينصرونه من دون ا ـ وما كانَ من المنتصرين (٨١)
وأصبح الذين تمنوا مكانه بالامس يقولونَ ويكأن ا ـ يبسطُ
الرزق لمن يشاءُ من عباده ويقدر لولا أنْ من ا ـ علينا
لخسف بنا ويكأنه لا يفلح الكافرونَ (٨٢) تلك الدار
الاخرةُ نجعلها للذين لا يريدونَ علوا في الارض ولا فسادا
والعاقبةُ للمتقين (٨٣) من جآءَ بالحسنةِ فله خير منها ومن
جاءَ بالسيئةِ فلا يجزى الذين عملوا السيئاتِ إلا ما كانوا
يعملونَ (٨٤)

عِلْمٍ sayesindeعلى O bana verildiأُوتِيتُهُ ancakإِنمَا demiştiقَالَ
أَنَ Bilmiyorيعلم muydu kiأَولَم kendimdekiعِندِي bilgi
مِن قَبلِهِ helâk etmiştiأَهلَكَ elbetteقَد Allahالله gerçekten
أَشَدّ kimseleri مَن هو nesillereمِنَ القُرُونِ kendinden önceki
جمعا daha çokوَأَكثَرُ kuvvetliقُوَّةً ondanمِنهُ daha güçlü
günahlarıذُنُوبِهِم عَن sorulmazيُسأَلُ وَلَا taraftarı olan
Günahkârlardanالمجرمون

78) O bana ancak kendimdeki bilgi sayesinde verildi, demişti. Bilmiyor muydu ki gerçekten Allah, kendinden önceki nesillere, ondan daha güçlü, ondan daha çok taraftarı olan kuvvetli kimseleri elbette helâk etmişti. Ve günahkârlardan günahları sorulmaz.

زِينَتِهِ içindeفِي kavmininقَومِهِ karşısınaعَلَى çıktıفَخَرَجَ
hayatınıالْحَياةَ arzulayanlarالذِينَ يُرِيدونَ dedilerقَالَ İhtişamı
مَا benzeriمِثْلَ bizim deلَنَا Keşke olsaydıيَالَيتَ Dünyaالدنيا
حظ sahibiلَذُو doğrusu oإِنهُ Karun'aقَارون verileninأُوتِيَ
o çokعَظِيمٍ zevk

79) İhtişamı içinde kavminin karşısına çıktı. Dünya hayatını arzulayanlar: Keşke Karun'a verilenin benzeri bizim de olsaydı; doğrusu o çok zevk sahibi! dediler.

(*)Kur'ân'da, geniş servetiyle ün yapan Karun misal verilirken, hem Mekke'li zengin putperestler, hem de yaşamakta olan şımarık ve azgın zenginler uyarılmakta ve mü'minlerin servet edinirken onu sadece bir araç görmeleri telkin edilmektedir. Aynı zamanda hakiki mutluluğun, gerçek anlamda insan olmanın ölçü ve kıstasının mal ve geniş servet olmadığına işaretle; insanı insan yapan şeyin, kalbinde kök salan sağlam iman ve irfanı, doğruyu bulan selim aklı ve haktan yana gelişen vicdanı olduğu hatırlatılıyor. Zira mal ve makam, şöhret ve servet arızî şeylerdir ve amaca yönelik araçlardır. İyi ve yararlı yolda kullanılırsa sahibini her iki âlemde mutlu ve bahtiyar eder; kötü ve zararlı yolda kullanılırsa, sahibini felâkete sürükler. Nitekim geniş servet ve nîmeti amaç edinen ve onu şımarma ve böbürlenme, inkâr ve tuğyan vasıta ve vesîlesi yapan Karun'un nasıl bir sonuçla baş aşağı geldiği en duyarlı şekilde anlatılmakta ve ondan ibret almamız tavsiye edilmektedir.

ilimالعلم verilmişأُوتُوا olanlar iseالذِينَ şöyle dedilerقَالَ Veو
daha خَيرٌ Allah'ınاللهِ mükâfatıثَوابُ Yazıklar olsun sizeوَيلَكُم
işler yapanوَعَمِلَ İman edipآمَنَ kimselereلِمَن üstündür
الصابِرون ancakإِلَّا Ona da kavuşabilirيُلَقَّاهَا وَلَا iyiصَالِحًا
sabredenler

80) Ve ilim verilmiş olanlar ise şöyle dediler: Yazıklar olsun size! İman edip iyi işler yapan kimselere Allah'ın mükâfatı daha üstündür. Ona da ancak sabredenler kavuşabilir.

sarayını وَبِدارِهِ onu daبِهِ Nihayet biz dibine geçirdikفَخَسَفْنَا
avanesiفِئَةٍ مِن olmadığıلَهُ gibiكَانَ Artıkفَمَا yerinالْأَرضَ da
değildiوَمَا Allah'aاللهِ karşıدُونِ مِن yardım edecekيَنصُرُونَهُ
kendini savunup المُنْتَصِرِين مِنَ kimselerden deكَانَ
kurtarabilecek

81) Nihayet biz, onu da, sarayını da yerin dibine geçirdik. Artık Allah'a karşı kendisine yardım edecek avanesi olmadığı gibi, kendini savunup kurtarabilecek kimselerden de değildi.

olmayı isteyenlerتَمَنَّوا الذِينَ demeye başladılarأَصبَحَ Veو
وَيكَأَنَّ Demek kiيَقُولُونَ daha dünبِالأَمسِ onun yerindeمَكَانَهُ
مِن dilediğineيَشَاءُ لِمَن rızkıالرزقَ bolيَبسُطُ Allahالله veriyor
أَن olmasaydıلَولَا dilediğine de azوَيَقْدِرُ kullarındanعِبَادِهِ
yerin لَخَسَفَ bizeعَلَينَا Allahالله lütufta bulunmuşمَن Şayet
olmazmışلَا Vay Demek kiوَيكَأَنَّهُ bizi deبِنَا dibine geçirirdi
inkârcılarالكَافِرُونَ iflâhيُفلِحُ

82) Ve daha dün onun yerinde olmayı isteyenler: Demek ki, Allah rızkı, kullarından dilediğine bol veriyor, dilediğine de az. Şayet Allah bize lütufta bulunmuş olmasaydı, bizi de yerin dibine geçirirdi. Vay! Demek ki inkârcılar iflâh olmazmış! demeye başladılar.

لِلذِينَ Biz onu veririzنَجعَلُهَا ahiretالآخِرَةُ yurduالدار İşteتِلْكَ
فِي الأَرضِ böbürlenmeyiعُلُوًّا arzulamayanلَا يُرِيدُونَ kimselere
لِلمُتَّقِينَ Akıbetوَالعَاقِبَةُ bozgunculuğuفَسَادًا لَا ve و yeryüzünde
takvâ sahiplerinindir

83) İşte ahiret yurdu! Biz onu yeryüzünde böbürlenmeyi ve bozgunculuğu arzulamayan kimselere veririz. Akıbet, takvâ sahiplerinindir.

ona karşılık vardır فَلَهُ bir iyilikبِالحَسَنَةِ getirirseجَاءَ Kimمَن
getirirseجَاءَ kimمَن Veو bundan مِنهَا daha hayırlıخَيرٌ
işleyenlerعَمِلُوا الذِينَ ceza görürlerيُجزَى فَلَا bir kötülükبِالسَّيِّئَةِ
yaptıklarıيَعمَلُونَ kadarكَانُوا مَا ancakإِلَّا o kötülükleriالسَّيِّئَاتِ

84) Kim bir iyilik getirirse ona bundan daha hayırlı karşılık vardır. Ve kim bir kötülük getirirse, o kötülükleri işleyenler, ancak yaptıkları kadar ceza görürler.

(*)Yukarıdaki âyetler, serveti tek amaç seçip onunla böbürlenen Karun'un ibretli akıbeti konu edildi. Hayatın hikmet ve amacını bilen mü'minler için mutluluk va'deden âhiret yurdunun hazırlandığına dikkatler çekildi. İyiliğe kat kat karşılık verileceği; kötülüğe ise misliyle ceza takdir edileceği bildirilerek iyilerin çoğalmasında her bakımdan büyük faydaların söz konusu olduğuna atıf yapıldı.

إِنَّ الَّذِى فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَى مَعَادٍ قُلْ رَبِّى أَعْلَمُ مَنْ جَآءَ بِالْهُدَى وَمَنْ هُوَ فِى ضَلَالٍ مُبِينٍ (٨٥) وَمَا كُنْتَ تَرْجُوا أَنْ يُلْقَى إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِلْكَافِرِينَ (٨٦) وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنْ آيَاتِ اللّٰهِ بَعْدَ إِذْ أُنْزِلَتْ إِلَيْكَ وَادْعُ إِلَى رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ (٨٧) وَلَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ إِلٰهًا آخَرَ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (٨٨)

سورة العنكبوت (٢٩)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الم (١) أَحَسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ (٢) وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللّٰهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ (٣) أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ (٤) مَنْ كَانَ يَرْجُو لِقَآءَ اللّٰهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللّٰهِ لَآتٍ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (٥) وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللّٰهَ لَغَنِىٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ (٦)

Kur'an'ıالْقُرْآنَ sanaعَلَيْكَ farz kılanفَرَضَ الَّذِي elbetteإِنَّ De kiقُلْ döndürecektirمَعَادٍ yereإِلَى seni dönülecekلَرَادُّكَ getirdiğiniجَاءَ kiminمَن en iyi bilendirأَعْلَمُ Rabbimرَبِّي içinde olduğunuفِي Oهُوَ kiminمَن ve و hidayetiبِالْهُدَى apaçıkمُبِينٍ bir sapıklıkضَلَالٍ

85) Kur'an'ı sana farz kılan, elbette seni dönülecek yere döndürecektir. De ki: Rabbim, kimin hidayeti getirdiğini ve kimin apaçık bir sapıklık içinde olduğunu O, (Allah) en iyi bilendir.

(*)İbni Ebî Hatim, Dahhak'tan rivayet ediyor: Peygamberimiz (a.s.) Mekke'den çıkıp da Cuhfe'ye ulaşınca Mekke'ye hasret duydu. Bunun üzerine bu ayet nazil oldu.[417]

يُلْقَى أَن ummuyordunتَرْجُوا senكُنتَ مَا Veو bir رَحْمَةً Ancakإِلَّا Kitab'ınالْكِتَابُ sanaإِلَيْكَ vahyolunacağını O halde sakınتَكُونَنَّ olma فَلَا Rabbindenمِن رَبِّكَ rahmettir kâfirlereلِلْكَافِرِينَ arkaظَهِيرًا

86) Ve sen, bu Kitab'ın sana vahyolunacağını ummuyordun. Ancak Rabbinden bir rahmettir. O halde sakın kâfirlere arka olma!

اللّٰهِ âyetleriآيَاتِ عَن artık seni alıkoymasınlarيَصُدُّنَّكَ لَا Veو وَادْعُ sanaإِلَيْكَ indirildiğiأُنزِلَتْ zamanإِذْ sonraبَعْدَ Allah'ın مِن asla olmaتَكُونَنَّ لَا Veو Rabbineرَبِّكَ إِلَى davet et müşriklerdenالْمُشْرِكِينَ

87) Ve Allah'ın âyetleri sana indirildiği zaman sonra, artık seni alıkoymasınlar. Rabbine davet et. Ve asla müşriklerden olma!

ilahإِلٰهًا Allahاللّٰهِ ile birlikteمَعَ tapıp yalvarmaتَدْعُ لَا Ve و شَيْءٍ herكُلُّ O'ndanهُوَ başkaإِلَّا ilahإِلٰهَ yokturلَا başkaآخَرَ لَهُ O'nun zâtındanوَجْهَهُ başkaإِلَّا yok olacaktırهَالِكٌ şey تُرْجَعُونَ siz ancak O'naإِلَيْهِ ve و Hükümالْحُكْمُ O'nundur döndürüleceksiniz

88) Ve Allah ile birlikte başka bir İlah tapıp yalvarma! O'ndan başka ilah yoktur. O'nun zâtından başka her şey yok olacaktır. Hüküm O'nundur ve siz ancak O'na döndürüleceksiniz.

29 ANKEBUT SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 29. suresi. Mekke'de nazil olmuştur. 69 ayet, 785 kelime, 4211 harften ibarettir. Adını 41. ayetinde geçen "Ankebût" kelimesinden almıştır. Ankebût, örümcek demektir.

Rahimالرَّحِيمِ Rahmanالرَّحْمٰنِ Allah'ınاللّٰهِ adıylaبِسْمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Mîmم Lâmل Elifا

1) Elif. Lâm. Mîm.

يُتْرَكُوا أَن İnsanlarالنَّاسُ mi sandılar?أَحَسِبَ İman آمَنَّا demeleriyleيَقُولُوا sadeceأَن bırakılıvereceklerini imtihandanيُفْتَنُونَ geçirilmedenلَا onlarهُم ve و ettik

2) İnsanlar, imtihandan geçirilmeden ve onlar sadece "İman ettik" demeleriyle bırakılıvereceklerini mi sandılar?

Şa'bî der ki: İslâm'ı kabul edip de Mekke'de kalan bir takım insanlar hakkında nazil olmuştur. Hz. Peygamber (a.s)'ın Medine-i Münevvere'de bulunan ashabı bunlara: "Hicret etmedikçe ne ikrarlarının, ne islâmlarının kendilerinden kabul edilmiyeceğini" yazdılar. Onlar da bunun üzerine hicret etmek üzere yola çıktılar. Ancak müşrikler peşlerine düşerek bunları yakaladılar, onlara eziyet ettiler ve geri çevirdiler. İşte bunun üzerine onlar hakkında bu âyet-i kerime nazil oldu.[418]

مِن الَّذِينَ biz imtihandan geçirmişizdirفَتَنَّا Andolsun kiوَلَقَدْ Elbette ortaya çıkaracakفَلَيَعْلَمَنَّ onlardan öncekileri deقَبْلِهِمْ mutlaka ortaya لَيَعْلَمَنَّ veو doğrularıصَدَقُوا الَّذِينَ Allahاللّٰهُ yalancıları daالْكَاذِبِينَ koyacaktır

3) Andolsun ki, biz onlardan öncekileri de imtihandan geçirmişizdir. Elbette Allah, doğruları ortaya çıkaracak ve yalancıları da mutlaka ortaya koyacaktır.

السَّيِّئَاتِ yapanlarيَعْمَلُونَ الَّذِينَ mi sandılar?حَسِبَ Yoksaأَمْ مَا kötüسَاءَ bizden kaçabilecekleriniيَسْبِقُونَا أَن kötülükleri hüküm veriyorlarيَحْكُمُونَ Ne kadar

4) Yoksa kötülükleri yapanlar bizden kaçabileceklerini mi sandılar? Ne kadar kötü hüküm veriyorlar.

فَإِنَّ Allah'aاللّٰهِ kavuşmayıلِقَاءَ umuyorsaكَانَ يَرْجُو Kimمَن elbet لَآتٍ Allah'ınاللّٰهِ tayin ettiği o vakitأَجَلَ bilsin ki bilendirالْعَلِيمُ her şeyi işitenالسَّمِيعُ Oهُوَ Veو gelecektir

5) Kim Allah'a kavuşmayı umuyorsa, bilsin ki Allah'ın tayin ettiği o vakit elbet gelecektir. Ve O, her şeyi işiten, bilendir.

cihad etmiş يُجَاهِدُ ancakفَإِنَّمَا cihad ederse جَاهَدَ kimمَن Veو لَغَنِيٌّ Allahاللّٰهَ Şüphesizإِنَّ kendisi içinلِنَفْسِهِ olur âlemlerdenالْعَالَمِينَ عَنِ müstağnîdir

6) Ve kim cihad ederse, ancak kendisi için cihad etmiş olur. Şüphesiz Allah, âlemlerden müstağnîdir.

(*)Putperestlerin başta Bilâl-i Habeşî, Ammâr ve Yâsir gibi kimsesizler olmak üzere, müslümanlara uyguladıkları baskı ve zulümlerin dayanılmaz noktalara ulaştığı Mekke döneminin sonlarında inen bu âyetler, gerçek mümin ve müslüman olmanın anlamım ve şartlarını ana çizgileriyle ortaya koyması bakımından büyük önem taşımaktadır. Buna göre insanların sorumluluklarım yerine getirmiş sayılmaları, dolayısıyla gerçek mânada müslüman olmaları için yalnızca "inandık" diyerek sözlü bir iman ikrarında bulunmaları yeterli değildir. Asıl dindarlık, Allah'ın insanları inançları uğrunda bazı güçlüklerle imtihan ettiğinde ortaya çıkar.

والذين امنوا وعملوا الصالحاتِ لنكفرن عنهم سيئاتهم
ولنجزينهم احسن الذى كانوا يعملونَ (٧) ووصينا الانسانَ
بوالديه حسنا وانْ جاهداك لتشرك بى ما ليس لك به علم
فلا تطعهما الى مرجعكم فأنبئكم بما كنتم تعملونَ (٨)
والذين امنوا وعملوا الصالحاتِ لندخلنهم فى الصالحِ
(٩) ومن الناس من يقولُ امنا با فاذآ اوذى فى ا جعلَ
فتنة الناس كعذابِ ا ولئن جآءَ نصر من ربك ليقولن انا كنا
معكم اوليس ا باعلم بما فى صدور العالمِ (١٠) وليعلمن
ا الذين امنوا وليعلمن المنافق (١١) وقالَ الذين كفروا
للذين امنوا اتبعوا سبيلنا ولنحملْ خطاياكم وما هم بحاملِ
من خطاياهم من شيءٍ انهم لكاذبونَ (١٢) وليحملن اثقالهم
واثقالاً مع اثقالهم وليسئلن يوم القيمةِ عما كانوا يفترونَ
(١٣) ولقد ارسلنا نوحا الى قومه فلبثَ فيهم الف سنةٍ الا
خمسين عاما فأخذهم الطوفانُ وهم ظالمونَ (١٤)

iyiالصَّالِحَاتِ işler yapanlarınوَعَمِلُوا iman edipالَّذِينَ آمَنُوا Veوَ
ve و kötülüklerininسَيِّئَاتِهِمْ onlaraعَنْهُمْ elbette örterizلَنُكَفِّرَنَّ
الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ daha güzeli ileأَحْسَنَ karşılık veririzلَنَجْزِيَنَّهُمْ
yaptıklarının

7) Ve iman edip iyi işler yapanların kötülüklerini elbette örteriz ve onlara, yaptıklarının daha güzeli ile karşılık veririz.

(*)Rivayet olunduğuna göre, bu ayetler müşriklerin eziyetlerinden dehşete kapılan sahabeden bir gurup müslüman hakkında -bir başka görüşe göre Ammar hakkında- nazil olmuştur.[419]

ana-بِوَالِدَيْهِ insanaالْإِنْسَانَ biz tavsiye etmişizdirوَوَصَّيْنَا Veوَ
جَاهَدَاكَ eğerإِنْ Veوَ iyi davranmasınıحُسْنًا babasına
لَيْسَ bir şeyiمَا bana ortak koşman içinلِتُشْرِكَ بِي zorlarlarsa
تُطِعْهُمَا etmeفَلَا bilginعِلْمٌ onlar hakkındaبِهِ seniلَكَ olmayan
فَأُنَبِّئُكُمْ Dönüşünüzمَرْجِعُكُمْ ancak banadırإِلَيَّ onlara itaat
yapmışتَعْمَلُونَ olduklarınızıكُنْتُمْ بِمَا Size haber vereceğim

8) Ve biz, insana, ana-babasına iyi davranmasını tavsiye etmişizdir. Ve eğer onlar, seni, hakkında bilgin olmayan bir şeyi bana ortak koşman için zorlarlarsa, onlara itaat etme. Dönüşünüz ancak banadır. Size yapmış olduklarınızı haber vereceğim.

Sa'd b. Ebî Vakkâs'ın şöyle dediği rivayet olunur: Ben anneme iyi davranan bir kimseydim. Müslüman olunca annem dedi ki: Ey Sa'd! Bu, ortaya yeni çıkardığın din nedir? Ya bu dinini bırakırsın, ya da, ben ölünceye kadar ne yer ne içerim. Sonra ölürüm de, bu yüzden kınanırsın ve sana : "Ey annesinin katili" diye hitap edilir. Ben dedim ki: Anneciğim bunu yapma. Ben, bu dinimi asla hiçbir şey için bırakmam. Sa'd diyor ki: Annem, hiçbir şey yemeden bir gün bir gece durdu. Dolayısıyle halsiz düştü. Sonra yine yemeden, bir gün bir gece daha durdu. Bunu görünce dedim ki: Anneciğim, vallahi sen biliyorsun ki, senin yüz canın olsa ve birer, birer çıksalar, ben bu dinimi asla bırakmam. İster ye, isler yeme. Annem bunu görünce, yemeği yedi. Bunun üzerine Yüce Allah şu âyeti indirdi: "Biz insana, ana-babasma iyi davranmasını tavsiye etmişizdir. Eğer onlar, seni, hakkında bilgin olmayan bir şeyi bana ortak koşman için zorlarlarsa, onlara itaat etme..."[420]

iyiالصَّالِحَاتِ işler yapanlarıوَعَمِلُوا iman edipالَّذِينَ آمَنُوا Veوَ
sâlihlerالصَّالِحِينَ içineفِي muhakkak katarızلَنُدْخِلَنَّهُمْ

9) Ve iman edip iyi işler yapanları, muhakkak sâlihler içine katarız.

آمَنَّا derيَقُولُ kimiمَنْ insanlardan vardır kiمِنَ النَّاسِ Veوَ
fakat eziyete uğratıldığıأُوذِيَ zamanفَإِذَا Allah'aبِاللَّهِ inandık
النَّاسِ işkencesiniفِتْنَةَ tutarجَعَلَ Allahاللَّهِ uğrundaفِي
جَاءَ Halbukiوَلَئِنْ Allah'ınاللَّهِ azabı gibiكَعَذَابِ insanların
لَيَقُولُنَّ Rabbindenرَبِّكَ مِنْ bir nusretنَصْرٌ gelecek olsa
sizinle beraberdikمَعَكُمْ biz deكُنَّا Doğrusuإِنَّا mutlaka derler
بِمَا en iyi bilenبِأَعْلَمَ Allahاللَّهُ İyi de değil midir?أَوَلَيْسَ
bilenالْعَالَمِينَ kalbindekileriصُدُورِ فِي herkesin

10) Ve insanlardan kimi vardır ki: "Allah'a inandık" der; fakat Allah uğrunda eziyete uğratıldığı zaman, insanların işkencesini Allah'ın azabı gibi tutar. Halbuki Rabbinden bir nusret gelecek olsa, mutlaka, "Doğrusu biz de sizinle beraberdik" derler. İyi de, Allah, herkesin kalbindekileri en iyi bilen değil midir?

iman edenleri deالَّذِينَ آمَنُوا Allahاللَّهُ elbette bilirلَيَعْلَمَنَّ Veوَ
iki yüzlüleri deالْمُنَافِقِينَ bilirوَلَيَعْلَمَنَّ

11) Ve Allah, elbette iman edenleri de bilir, iki yüzlüleri de bilir.

iman edenlereلِلَّذِينَ آمَنُوا kâfirlerالَّذِينَ كَفَرُوا derlerقَالَ Veوَ
biz yüklenelimوَلْنَحْمِلْ Bizim yolumuzaسَبِيلَنَا uyunاتَّبِعُوا
onlarınهُمْ değillerdirمَا Veوَ sizin günahlarınızıخَطَايَاكُمْ
إِنَّهُمْ hiçbirشَيْءٍ مِنْ günahınıخَطَايَاهُمْ مِنْ yüklenecekبِحَامِلِينَ
yalancıdırlarلَكَاذِبُونَ Gerçekte onlar

12) Ve kâfirler, iman edenlere: Bizim yolumuza uyun, sizin günahlarınızı biz yüklenelim, derler. Ve onların hiçbir günahını yüklenecek değillerdir. Gerçekte onlar, yalancıdırlar.

وَأَثْقَالًا kendi yükleriniأَثْقَالَهُمْ elbette taşıyacaklarلَيَحْمِلُنَّ Veوَ
لَيُسْأَلُنَّ ve و kendi yükleriyleأَثْقَالِهِمْ birlikteمَعَ nice yükleri
عَمَّا kıyametالْقِيَامَةِ günüيَوْمَ mutlaka sorguya çekileceklerdir
uydurupيَفْتَرُونَ durduklarıكَانُوا şeylerden

13) Ve elbette kendi yüklerini, kendi yükleriyle birlikte nice yükleri taşıyacaklar ve uydurup durdukları şeylerden kıyamet günü mutlaka sorguya çekileceklerdir.

إِلَىٰ قَوْمِهِ Nuh'uنُوحًا biz gönderdik deأَرْسَلْنَا Andolsun kiوَلَقَدْ
سَنَةٍ binأَلْفَ onlarınفِيهِمْ arasında kaldıفَلَبِثَ kendi kavmine
Sonunda فَأَخَذَهُمُ bir süre عَامًا elli yılخَمْسِينَ eksikإِلَّا yıldan
ظَالِمُونَ onlarوَهُمْ tufanالطُّوفَانُ kendilerini yakalayıverdi
zulümlerini sürdürürken

14) Andolsun ki biz Nuh'u kendi kavmine gönderdik de bin yıldan elli yıl eksik bir süre onların arasında kaldı. Sonunda onlar zulümlerini sürdürürken tufan kendilerini yakalayıverdi.

(*)Yukarıdaki âyetler, imân nimetine erişen mü'minin, Allah yolunda şerefli hizmetlerde bulunurken, birtakım eza ve cefalara uğramasının mukadder olduğu konu edildi. Kalpte kök salan bir imânın bu gibi sıkıntı veren olaylar karşısında sarsılmayacağına işaretle yaşamakta olan mü'minlere bu konuda ölçü verildi. Arkasından inkarcı sapıkların zayıf imanlı kişileri Allah yolundan alıkoyma gayretlerine dikkat çekilerek aydınlatıcı bilgiler verildi.

فَأَنجيناه Fakat biz onu kurtardık و ve أَصحاب kimseleri السفينة gemideki و ve جعلناها bunu yaptık آيةً bir ibret لِلْعالمين âlemlere

15) Fakat biz onu ve gemideki kimseleri kurtardık ve bunu âlemlere bir ibret yaptık.

و Ve إبراهيم İbrahim de إِذْ hani قال demişti ki لِقومه kavmine اعبدوا ibadet edin الله Allah'a و ve اتقوه O'ndan sakının ذَلِكُم bu خير daha hayırlıdır لكم sizin için إِن eğer كنتم iseniz تعلمون bilir

16) Ve İbrahim de; hani kavmine demişti ki: "Allah'a ibadet edin ve O'ndan sakının, eğer bilir iseniz bu sizin için daha hayırlıdır."

إنما Siz yalnızca تعبدون ibadet ediyor من دون başka الله Allah'tan أوثانا birtakım putlara و ve تخلقون düzüyorsunuz إفكا aslı olmayan yalanlar إن Gerçek şu ki الذين تعبدون ibadet من دون başka الله Allah'tan ettikleriniz لا يملكون güç yetiremezler لكم size رزقا rızık vermeye فابتغوا öyleyse عند katında الله Allah'ın الرزق rızkı واعبدوه ibadet edin و ve اشكروا şükredin له O'na إليه O'na Yalnız ترجعون döndürüleceksiniz

17) "Siz yalnızca Allah'tan başka birtakım putlara ibadet ediyor ve aslı olmayan yalanlar düzüyorsunuz. Gerçek şu ki, Allah'tan başka ibadet ettikleriniz, size rızık vermeye güç yetiremezler; öyleyse rızkı Allah'ın katında arayın, O'na ibadet edin ve O'na şükredin. Yalnız O'na döndürüleceksiniz."

و Ve إن eğer تكذبوا yalanlarsanız فقد gerçekten كذب yalanlamışlardır أمم ümmetler de من قبلكم sizden önceki وما على düşen ise الرسول Rasule إلا yalnızca البلاغ bir tebliğdir المبين açık

18) "Ve eğer yalanlarsanız, gerçekten sizden önceki ümmetler de yalanlamışlardır. Rasule düşen ise, yalnızca açık bir tebliğdir."

أ mi? ولم يروا görmediler كيف nasıl يبدئ ilk baştan الله Allah'ın الخلق yaratılanı ثم sonra يعيده bunu tekrarladığını إن Şüphesiz ذلك bu على göre الله Allah'a يسير kolaydır

19) Allah'ın, yaratılanı ilk baştan nasıl (yarattığını), sonra bunu tekrarladığını görmediler mi? Şüphesiz bu, Allah'a göre kolaydır.

قل De ki سيروا gezip dolaşın da في الأرض Yeryüzünde فانظروا bir bakın كيف nasıl بدأ ilk baştan الخلق yaratmış ثم sonra الله Allah ينشئ bundan النشأة yaratacaktır الآخرة ahiret hayatını da إن Gerçekten الله Allah على كل her شيء şeye قدير kadirdir

20) De ki: Yeryüzünde gezip dolaşın da, ilk baştan nasıl yaratmış bir bakın. Allah bundan sonra ahiret hayatını da yaratacaktır. Gerçekten Allah her şeye kadirdir.

فَأنجيناه وأصحاب السفينة وجعلناها آيةً لِلعالمين (١٥)
وإبراهيم إذ قال لقومه اعبدوا الله واتقوه ذلكم خير لكم إن
كنتم تعلمون (١٦) إنما تعبدون من دون الله أوثانا وتخلقون
إفكا إن الذين تعبدون من دون الله لا يملكون لكم رزقا
فابتغوا عند الله الرزق واعبدوه واشكروا له إليه ترجعون
(١٧) وإن تكذبوا فقد كذب أمم من قبلكم وما على
الرسول إلا البلاغ المبين (١٨) أولم يروا كيف يبدئ الله
الخلق ثم يعيده إن ذلك على الله يسير (١٩) قل سيروا في
الأرض فانظروا كيف بدأ الخلق ثم الله ينشئ النشأة الآخرة
إن الله على كل شيء قدير (٢٠) يعذب من يشاء ويرحم من
يشاء وإليه تقلبون (٢١) وما أنتم بمعجزين في الأرض ولا
في السماء وما لكم من دون الله من ولي ولا نصير (٢٢)
والذين كفروا بآيات الله ولقائه أولئك يئسوا من رحمتي
وأولئك لهم عذاب أليم (٢٣)

يعذب azabeder من kimseye يشاء Dilediği ويرحم esirger من kimseyi de يشاء dilediğini وإليه Ancak O'na تقلبون döndürüleceksiniz

21) Dilediği kimseye azap eder, dilediği kimseyi de esirger. Ancak O'na döndürüleceksiniz.

و Ve ما ne أنتم siz بمعجزين âciz bırakamazsınız في الأرض yeryüzünde و ve لا ne de في السماء gökte وما لكم bulamazsınız من دون başka الله Allah'tan من ولي bir dost و ve لا نصير yardımcı da

22) Ve siz (Allah'ı) ne yeryüzünde ve ne de gökte âciz bırakamazsınız. Allah'tan başka bir dost ve yardımcı da bulamazsınız.

و Ve الذين كفروا inkâr edenler بآيات âyetlerini الله Allah'ın و ve لقائه O'na kavuşmayı أولئك işte onlar يئسوا ümitlerini من رحمتي benim rahmetimden kesmişlerdir و ve أولئك işte لهم onlar için orada عذاب bir azap vardır أليم acıklı

23) Ve Allah'ın âyetlerini ve O'na kavuşmayı inkâr edenler - işte onlar- benim rahmetimden ümitlerini kesmişlerdir ve işte onlar için orada acıklı bir azap vardır.

(*)Bu bölümün, Hz. İbrahim ve onun halkıyla ilgili önceki âyetlerin devamı sayılabileceği gibi -bir tür parantez içi ifadesi olarak- Hz. Peygamber ve onun kavmiyle ilgili olabileceği de belirtilmektedir. Her iki durumda da önemli olan, varlığı, oluşu ve hayatı başlatanın da devam ettirenin de Allah olduğunun ortaya konmasıdır. Bu gerçeğin "... görmezler mi?" şeklinde soru ifadesiyle dile getirilmesi ise insanın duyu ve zihin imkânlarını kullanmasının gerekliğine işaret etinektedir. Ayrıca sağlıklı bir şekilde incelenip üzerinde düşünüldüğünde varlığın arkasındaki hikmeti, planı ve o planın sahibini anlama imkânının elde edilebileceğine de işaret vardır. Bu yaratılış olgusunun hatırlatılmasında, -Kur'an'da değişik vesilelerle sık sık altı çizildiği gibi- aynı yaratıcı kudretin âhiret denilen ikinci hayatı gerçekleştirmeye de muktedir olduğuna bir ima bulunmaktadır.

فما كانَ جواب قومِهِ اِلا انْ قالُوا اقْتلُوه او حرقُوه فانجيه
ا ُ مِن النار اِن فِى ذَلك لايات لِقوم يؤمنونَ (٢٤) وقالَ
اِنما اتخذْتم مِن دون ا ـ أوثانا مودةَ بينكم فِى الحيوة
الدنيا ثم يوم القِيمة يكفر بعضكم ببعض ويلعن بعضكم
بعضا ومأويكم النار وما لكم مِن ناصِرين (٢٥) فآمن له
لوطٌ وقالَ اِنى مهاجِر اِلى ربى اِنه هو العزيز الحكِيم
(٢٦) ووهبنا له اِسحق ويعقوب وجعلنا فِى ذريتِهِ النبوةَ
والكِتاب واتيناه اجره فِى الدنيا وانه فِى الاخِرة لمِن
الصالِحِ (٢٧) ولوطا اِذ قالَ لِقومِهِ اِنكم لتأتونَ الفاحِشةَ
ما سبقكم بِها مِن احدٍ مِن العالمِ (٢٨) ائِنكم لتأتونَ
الرجالَ وتقطعونَ السبِيلَ وتأتونَ فِى نادِيكم المنكر فما
كانَ جواب قومِهِ اِلا انْ قالُوا ائتِنا بِعذاب ا ـ اِنْ كنت مِن
الصادِقِ (٢٩) قالَ رب انصرنى على القومِ المفسِدِين
(٣٠)

Bunun فما üzerine كان cevabı جواب kavminin قومه إلا
yalnızca أن oldu قالوا demek اقتلوه Onu öldürün أو ya da
حرقوه yakın onu فأنجاه Böylece onu kurtardı الله Allah من
النار ateşten إن Şüphesiz في ذلك bunda لآيات ayetler vardır
لقوم bir kavim için يؤمنون iman eden

24) Bunun üzerine kavminin cevabı yalnızca: "Onu öldürün ya da onu yakın." demek oldu. Böylece Allah onu ateşten kurtardı. Şüphesiz bunda, iman eden bir kavim için ayetler vardır.

Ve و قال dedi ki إنما ancak اتخذتم Siz edindiniz من دون başka
الله Allah'tan أوثانا bir takım putları مودة bir dostluk için
بينكم kendi aranızda في الحياة hayatında الدنيا dünya ثم Sonra
يوم gününde القيامة kıyamet يكفر inkâr edecek بعضكم
كم kiminizi ببعض kiminiz و ve يلعن lanet edecektir بعضكم
kiminize بعضا kiminiz ومأواكم Barınağınız النار ateştir وما
yoktur لكم sizin من ناصرين yardımcılarınız da

25) Ve dedi ki: "Siz ancak dünya hayatında kendi aranızda bir dostluk için, Allah'tan başka birtakım putları (dost) edindiniz. Sonra kıyamet gününde kiminiz kiminizi inkâr edecek ve kiminiz kiminize lanet edecektir. Barınağınız ateştir, sizin yardımcılarınız da yoktur."

(*)Hz. İbrahim, kavminin bayram şenliği için kasabanın dışına çıktığı bir sırada, en büyükleri dışındaki bütün putlarını kırmış, bu yüzden onu ateşe atarak cezalandırmaya kalkıştıklarında Allah Teâlâ bir mucize gerçekleştirip, o dehşetli ateşi serinliğe dönüştürmüştü, İbrahim de sağ salim kurtulmuştu.

فآمن iman etti له ona لوط Lut و ve قال dedi ki إني Gerçekten
ben مهاجر hicret edeceğim إلى ربي Rabbime إنه Şüphe yok
ki هو O العزيز Azîz'dir الحكيم Hakîm'dir

26) Lut ona iman etti ve dedi ki: "Gerçekten ben Rabbime hicret edeceğim. Şüphe yok ki O, Azîz'dir, Hakîm'dir."

Ve ووهبنا biz bağışladık له ona إسحاق İshak'ı و ve يعقوب
Yakub'u و ve جعلنا kıldık في ذريته onun soyunda النبوة
nebiliği و ve الكتاب kitabı وآتيناه Ve ona verdik أجره
mükâfatını في الدنيا dünyada وإنه Şüphesiz o في الآخرة
ahirette de لمن الصالحين salihlerdendir

27) Ve biz ona İshak'ı ve Yakub'u bağışladık ve onun soyunda nebiliği ve kitabı kıldık. Ve ona mükâfatını dünyada verdik. Şüphesiz o, ahirette de salihlerdendir.

Ve ولوطا Lût'u da إذ قال demişti ki لقومه O kavmine إنكم
Gerçekten siz لتأتون yapıyorsunuz الفاحشة hayâsızlığı ما سبقكم
بها daha önce yapmadığı من أحد hiçbir kimsenin من العالمين
alemden

28) Ve Lût'u da. O, kavmine demişti ki: Gerçekten siz, daha önce alemden hiçbir kimsenin yapmadığı bir hayâsızlığı yapıyorsunuz!

أئنكم Siz ille de mısınız لتأتون yaklaşacak الرجال erkeklere
وتقطعون kesecek السبيل yol و ve تأتون yapacak في ناديكم
toplantılarınızda المنكر edepsizlikler فما كان ise جواب cevabı
قومه Kavminin إلا ibaret oldu أن قالوا şöyle demelerinden
ائتنا getir bize بعذاب azabını الله Allah'ın إن Şayet كنت isen من
الصادقين doğru söyleyenlerden

29) Siz, ille de erkeklere yaklaşacak, yol kesecek ve toplantılarınızda edepsizlikler yapacak mısınız? Kavminin cevabı ise, şöyle demelerinden ibaret oldu: Şayet doğru söyleyenlerden isen, Allah'ın azabını getir bize.

قال dedi رب Rabbim انصرني bana yardım eyle على karşı القوم
güruhuna المفسدين fesatçılar

30) Fesatçılar güruhuna karşı bana yardım eyle Rabbim! dedi.

(*)Bu âyetlerde aktarılan Lût aleyhisselâm ve kavmiyle ilgili bilgiler, önemli ölçüde önceki bazı sûrelerde de yeri geldikçe birbirine yakın ifadelerle verilmiştir; ayrıca oralarda konuyla ilgili gerekli açıklama ve yorumlan da sunmuş bulunuyoruz. Şu kadarını bir defa daha hatırlatalım ki, Allah Teâlâ varlık düzeni içinde doğal üremeyi ve cinsel hayatı erkekle dişi arasındaki birleşmeye bağlamıştır. Gerek burada gerekse diğer sûrelerin ilgili bölümlerinde Hz. Lût, erkekler için tek meşru ilişki yolunun kadınlarla evlenme olduğunu açıkça belirtmiş; aynı yerlerde eşcinsellik kesin bir dille yasaklanmış; bu ahlâksızlığın yaygınlık kazandığı toplumu bekleyen akıbetin ağır bir felâket olduğu bildirilmiştir.

ولما جآءَ ت رسلنآ ٳبرهيم بالبشرى قالوا ٳنا مهلكو اهل هذه
القرية ٳن اهلها كانوا ظالمين (٣١) قالَ ٳن فيها لوطا قالوا
نحن اعلم بمن فيها لننجينه واهله ٳلا امراته كانت من
الغابرين (٣٢) ولمآ انْ جآءَ ت رسلنا لوطا سيءَ بهم وضاق
بهم ذرعا وقالوا لا تخف ولا تحزنْ ٳنا منجوك واهلك ٳلا
امراتك كانت من الغابرين (٣٣) ٳنا منزلونَ على اهل هذه
القرية رجزا من السمآءِ بما كانوا يفسقونَ (٣٤) ولقد تركنا
منها ايةً بينةً لقوم يعقلونَ (٣٥) والى مدين اخاهم شعيبا
فقالَ ياقوم اعبدوا اللهَ وارجوا اليوم الاخر ولا تعثوا فى
الارض مفسدين (٣٦) فكذبوه فاخذتهم الرجفةُ فاصبحوا
فى دارهم جاثمين (٣٧) وعادا وثمود وقد تبين لكم من
مساكنهم وزين لهم الشيطانُ اعمالهم فصدهم عن السبيل
وكانوا مستبصرين (٣٨)

و Ve لَمّا vakit جَاءَتْ geldikleri رُسُلُنَا Elçilerimiz إِبْرَاهِيمَ İbrahim'e بِالْبُشْرَى bir müjde ile قَالُوا dediler ki إِنَّا Muhakkak biz مُهْلِكُو helâk edeceğiz أَهْلِ halkını هَذِهِ şu الْقَرْيَةِ kasaba إِنَّ Çünkü أَهْلَهَا onun halkı كَانُوا oldular ظَالِمِينَ zalim

31) Ve elçilerimiz İbrahim'e bir müjde ile geldikleri vakit, dediler ki: "Muhakkak ki biz şu kasaba halkını helâk edeceğiz. Çünkü onun halkı zalim oldular."

قَالَ Dedi ki إِنَّ Kuşkusuz فِيهَا onun içinde لُوطًا Lût da vardır قَالُوا Dediler ki نَحْنُ biz أَعْلَمُ daha iyi biliriz بِمَنْ kimin فِيهَا Onun içinde olduğunu لَنُنَجِّيَنَّهُ onu muhakkak kurtaracağız و ve أَهْلَهُ ailesini إِلَّا dışında امْرَأَتَهُ Kendi karısı كَانَتْ kalacaklardandır مِنَ الْغَابِرِينَ geride

32) Dedi ki: "Kuşkusuz onun içinde Lût da vardır." Dediler ki: "Onun içinde kimin olduğunu biz daha iyi biliriz. Kendi karısı dışında, onu ve ailesini muhakkak kurtaracağız. (Karısı) geride kalacaklardandır."

و Ve لَمَّا vakit أَنْ جَاءَتْ geldiği رُسُلُنَا elçilerimiz لُوطًا Lût'a سِيءَ tasalandı بِهِمْ onlar hakkında و ve ضَاقَ بِهِمْ ne ذَرْعًا bilemedi yapacağını و Ve قَالُوا dediler لَا تَخَفْ korkma وَلَا تَحْزَنْ tasalanma إِنَّا Çünkü biz مُنَجُّوكَ seni de kurtaracağız وَأَهْلَكَ aileni de إِلَّا Yalnız müstesna امْرَأَتَكَ karın كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ kalacaklar arasında bulunan

33) Ve elçilerimiz Lût'a geldiği vakit, onlar hakkında tasalandı ve ne yapacağını bilemedi. Ve korkma, tasalanma! Çünkü biz seni de aileni de kurtaracağız. Yalnız, kalacaklar arasında bulunan karın müstesna, dediler.

إِنَّا Biz şüphesiz مُنْزِلُونَ indireceğiz عَلَى üzerine أَهْلِ halkının هَذِهِ bu الْقَرْيَةِ memleket رِجْزًا bir azap مِنَ السَّمَاءِ gökten بِمَا karşılık كَانُوا çıkmalarına يَفْسُقُونَ yoldan

34) "Biz, şüphesiz, bu memleket halkının üzerine, yoldan çıkmalarına karşılık gökten bir azap indireceğiz."

و لَقَدْ Andolsun ki تَرَكْنَا biz bırakmışızdır مِنْهَا oradan آيَةً bir بَيِّنَةً apaçık ibret nişânesi لِقَوْمٍ bir kavim için يَعْقِلُونَ aklını kullanacak

35) Andolsun ki, biz, aklını kullanacak bir kavim için oradan apaçık bir ibret nişânesi bırakmışızdır.

(*)Bu âyetlerde aktarılan Lût aleyhisselâm ve kavmiyle ilgili bilgiler, önemli ölçüde önceki bazı sûrelerde de yeri geldikçe birbirine yakın ifadelerle verilmiştir; ayrıca oralarda konuyla ilgili gerekli açıklama ve yorumları da sunmuş bulunuyoruz. Şu kadarını bir defa daha hatırlatalım ki, Allah Teâlâ varlık düzeni içinde doğal üremeyi ve cinsel hayatı erkekle dişi arasındaki birleşmeye bağlamıştır. Gerek burada gerekse diğer sûrelerin ilgili bölümlerinde Hz. Lût, erkekler için tek meşru ilişki yolunun kadınlarla evlenme olduğunu açıkça belirtmiş; aynı yerlerde eşcinsellik kesin bir dille yasaklanmış; bu ahlâksızlığın yaygınlık kazandığı toplumu bekleyen akıbetin ağır bir felâket olduğu bildirilmiştir.

و Ve إِلَى مَدْيَنَ Medyen'e de أَخَاهُمْ kardeşleri شُعَيْبًا Şuayb'ı فَقَالَ dedi يَا Ey قَوْمِ kavmim اعْبُدُوا kulluk edin اللَّهَ Allah'a و ve ارْجُوا umut bağlayın الْيَوْمَ gününe الْآخِرَ ahiret وَلَا تَعْثَوْا karışıklık çıkarmayın فِي الْأَرْضِ yeryüzünde مُفْسِدِينَ bozgunculuk yaparak

36) Ve Medyen'e (kavmine)de kardeşleri Şuayb: Ey kavmim! Allah'a kulluk edin, ahiret gününe umut bağlayın, yeryüzünde bozgunculuk yaparak karışıklık çıkarmayın! dedi.

فَكَذَّبُوهُ Fakat onu yalancılıkla itham ettiler فَأَخَذَتْهُمُ Kendilerini الرَّجْفَةُ bir sarsıntı yakalayıverdi فَأَصْبَحُوا çöke kaldılar فِي دَارِهِمْ yurtlarında جَاثِمِينَ diz üstü

37) Fakat onu yalancılıkla itham ettiler. Kendilerini bir sarsıntı yakalayıverdi, yurtlarında diz üstü çöke kaldılar.

(*)Kur'ân-ı Kerîm'de Hz. Şuayb'ın ismi zikredilmeden anlatılmakta, tefsirlerde ise Hz. Şuayb'ın kayınpederinin Şuayb aleyhisselâm olduğu bildirilmektedir. Sînâ yarımadasının kuzeyindeki bölgenin adı olan Medyen'de peygamber olmuş; fakat onun bütün gayretlerine rağmen halkı, başka günahları yanında özellikle iş ve ticaret hayatında hukuk ve ahlâk kurallarını çiğnedikleri, insanların yolunu kesip hak dini öğrenmelerine engel oldukları için helak olmuşlardır.

و Ve عَادًا Âd'ı و ve ثَمُودَ Semûd'u da قَدْ Ve تَبَيَّنَ gerçekten لَكُمْ sizin için apaçık anlaşılmaktadır مِنْ مَسَاكِنِهِمْ oturdukları yerlerden وَزَيَّنَ güzel gösterip لَهُمُ onlara الشَّيْطَانُ Şeytan أَعْمَالَهُمْ yaptıkları işleri فَصَدَّهُمْ onları çıkardı عَنِ السَّبِيلِ yoldan و Ve كَانُوا durumdaydılar مُسْتَبْصِرِينَ bakıp görebilecek

38) Ve Âd ve Semûd'u (kavmin)da. Ve gerçekten sizin için, oturdukları yerlerden apaçık anlaşılmaktadır. Şeytan onlara yaptıkları işleri güzel gösterip onları yoldan çıkardı. Ve bakıp görebilecek durumdaydılar.

(*)Âd ve Semûd iki eski Arap kavmidir. İlkine Hûd aleyhisselâm, ikincisine de Hz. Salih peygamber olmuştur. Âyette şeytanın, bu toplulukların yapıp ettikleri üzerindeki etkisinden söz edilmekle birlikte, aslında onların gerçeği görme yeteneğine (istibsâr) sahip olduktan özellikle belirtilmektedir.

وقَارونَ وفِرعونَ وهامانَ ولَقَد جآءَ هم موسى بِالْبيناتِ
فَاستكْبروا فِى الْاَرض وما كَانوا سابِقِ (٣٩) فَكُلا اَخذْنا
بِذَنبِهِ فَمِنهم من اَرسلْنا علَيهِ حاصِبا ومِنهم من اَخذَته الصيحةُ
ومِنهم من خسفْنا بِهِ الْاَرض ومِنهم من اَغْرقْنا وما كَانَ اللّٰهُ
لِيظْلِمهم ولَكِن كَانوا اَنفُسهم يظْلِمونَ (٤٠) مثَلُ الذِين
اتخذُوا مِن دون اللّٰهِ اَولِياءَ كَمثَل الْعنكَبوتِ اتخذَت بيتا وإِن
اَوهن الْبيوتِ لَبيت الْعنكَبوتِ لَو كَانوا يعلَمونَ (٤١) اِن اللّٰهَ
يعلَم ما يدعونَ مِن دونِهِ مِن شىءٍ وهو الْعزِيز الْحكِيم (٤٢)
وتِلْك الْاَمثَالُ نضرِبها لِلناس وما يعقِلُها اِلا الْعالِمونَ (٤٣)
خلَق اللّٰهُ السموات والْاَرض بِالْحق اِن فِى ذَلِك لَاَيةً لِلْمؤمِنِ
(٤٤) اُتلُ مآ اُوحِى اِلَيك مِن الْكِتابِ واَقِمِ الصلَوةَ اِن
الصلَوةَ تنهى عن الْفَحشاءِ والْمنكَرِ ولَذِكْر اللّٰهِ اَكْبر واللّٰهُ
يعلَم ما تصنعونَ (٤٥)

Ve و قَارون Karun'u وفِرعون Firavun'u و ve هامان Hâmân'ı
da ولَقَد Andolsun ki جاءهم onlara getirmişti de موسى Musa
بِالْبينَاتِ apaçık deliller فَاستكْبروا büyüklük taslamışlardı فِي
الْأَرضِ yeryüzünde وما Ve değillerdi كَانُوا سابِقِين geçebilecek

39) Ve Karun'u, Firavun'u ve Hâmân'ı da. Andolsun ki, Musa onlara apaçık deliller getirmişti de yeryüzünde büyüklük taslamışlardı. Ve (azabımızdan kurtulup) geçebilecek değillerdi.

فَكُلا Nitekim أَخذْنَا her birini cezalandırdık بِذَنبِهِ günahı
sebebiyle فَمِنْهم onlardan من Kiminin أَرسلْنا gönderdik علَيهِ
üzerine حاصِبا taşlar savuran rüzgârlar ومِنْهم onlardan من
kimini أَخذَتْه yakaladı الصيحةُ korkunç bir ses ومِنْهم onlardan
من kimini خسفْنَا geçirdik بِهِ dibine الْأَرض yerin ومِنْهم
onlardan من kimini de أَغْرقْنَا suda boğduk وما Ve كَان الله
Allah لِيظْلِمهم onlara zulmetmiyor ولَكِن asıl كَانُوا أَنفُسهم onlar
kendilerine يظْلِمون zulmediyorlardı

40) Nitekim, onlardan herbirini günahı sebebiyle cezalandırdık. Kiminin üzerine taşlar savuran rüzgârlar gönderdik, onlardan kimini korkunç bir ses yakaladı, onlardan kimini yerin dibine geçirdik, onlardan kimini de suda boğduk. Ve Allah onlara zulmetmiyor, asıl onlar kendilerine zulmediyorlardı.

(*)Ayetteki arz kelimesi Kur'an'da çoğunlukla hakkında bilgi verilen kişi veya topluluğun yaşadığı yeri, şehri veya ülkeyi ifade etmekte; dolayısıyla burada Mısır kastedilmektedir. Âyette zikri geçen kişiler, Hz, Musa'nın davetini etkisiz kılmaya çalışan bu ülkenin yöneticileridir. Bu yöneticilerin eleştirilecek birçok kötülüğü bulunmakla birlikte âyette istikbâr kavramıyla ululuk taslamaları, kendilerini herkesten üstün görmeleri, özellikle hak din mensuplarına tepeden bakıp onların inançlarını aşağılamaları söz konusu edilmiştir. Bu da açıkça Kur'an'ın ilke olarak baskıcı ve despot yönetimlere karşı tavrının somut bir örneğini ortaya koymaktadır. Âyetin sonundaki "Oysa (Allah'tan) kaçıp kurtulma imkânları yoktu" cümlesi, bütün baskıcı yöneticilerin er veya geç Allah katında hak ettikleri cezayı görmekten kurtulamayacaklarını ifade etmekte, 40. âyette de bu baskıcı kesimlerden bazılarının, kötülük ve inkârları yüzünden başlarına gelen felâketlerden örnekler verilmektedir.

مثَلُ durumu الَّذِين اتخَذُوا edinenlerin مِن دون başka اللهِ
Allah'tan أَولِياء dostlar كَمثَلِ durumu gibidir الْعنكَبوتِ
örümceğin اتخَذَتْ edinir بيتًا bir yuva و ve إِن şüphesiz أَوهن
en çürüğü الْبيوتِ yuvaların halbuki لَبيتُ yuvasıdır الْعنْكَبوتِ
Örümcek لَو Keşke كَانُوا idi يعلَمون bilseler

41) Allah'tan başka dostlar edinenlerin durumu, örümceğin durumu gibidir. Örümcek bir yuva edinir; ve halbuki yuvaların en çürüğü şüphesiz örümcek yuvasıdır. Keşke bilseler idi!

إِن şüphesiz الله Allah يعلَم bilir ما يدعون yalvardıklarını مِن
دونِهِ da onlar'ın kendisini bırakıp مِن شَيءٍ hangi şeye و Ve
هو O الْعزِيز mutlak güç الْحكِيم hikmet sahibidir

42) Allah, onlar'ın kendisini bırakıp da hangi şeye yalvardıklarını şüphesiz bilir. Ve O, mutlak güç, hikmet sahibidir.

Ve تِلْك işte biz الْأَمثَالُ bu temsilleri نَضرِبها getiriyoruz لِلناسِ
insanlar için و ما يعقِلُها Fakat onları düşünüp anlayabilir إِلَّا
ancak الْعالِمون bilenler

43) Ve işte biz, bu temsilleri insanlar için getiriyoruz. Fakat onları ancak bilenler düşünüp anlayabilir.

خلَق yarattı الله Allah السماواتِ gökleri و ve الْأَرض yeri بِالْحق
hak olarak إِن Şüphesiz فِي ذَلِك bunda لَآيةً bir nişâne
bulunmaktadır لِلْمؤْمِنِين iman edenler için

44) Allah, gökleri ve yeri hak olarak yarattı. Şüphesiz bunda, iman edenler için bir nişâne bulunmaktadır.

اتْلُ oku ما أُوحِي vahyedilen إِلَيك Sana مِن الْكِتَابِ Kitab'ı و ve
أَقِمِ kıl الصلَاةَ namazı إِن Muhakkak ki الصلَاةَ namaz تَنْهى
alıkoyar عنِ الْفَحشَاءِ hayâsızlıktan و ve الْمنْكَرِ kötülükten
ولَذِكْر anmak اللهِ Allah'ı أَكْبر elbette en büyüğüdür و Ve الله
Allah يعلَم bilir ما تَصنَعون yaptıklarınızı

45) Sana vahyedilen Kitab'ı oku ve namazı kıl. Muhakkak ki, namaz, hayâsızlıktan ve kötülükten alıkoyar. Allah'ı anmak elbette (ibadetlerin) en büyüğüdür. Ve Allah yaptıklarınızı bilir.

(*)Kitaptan maksat Kur'ân-ı Kerîm'dir. Her ne kadar burada, "Kur'an'dan önce indirilmiş Tevrat ve ekleri"nin kastedildiğini ileri sürmüşse de, bu yorum, her şeyden önce âyetin lafzına uymamaktadır. Çünkü burada açıkça Hz. Muhammed'e hitap edilerek "kitaptan sana indirilen" denilmektedir.

kitaplaالْكِتَابِ ehl-iأَهْلَ ancak mücadele edinتُجَادِلُوا لَا Veو
bir yanaإِلَّا en güzelأَحْسَنُ onlarlaهِيَ yoldanبِالَّتِي ancakإِلَّا
deyin kiقُولُوا ve و içlerindenمِنْهُمْ zulmedenleriظَلَمُوا الَّذِينَ
وَأُنْزِلَ Bize إِلَيْنَا indirilene deأُنْزِلَ بِالَّذِي iman ettikآمَنَّا
sizin وَإِلَٰهُكُمْ Bizim ilahımız daوَإِلَٰهُنَا sizeإِلَيْكُمْ indirilene de
teslim مُسْلِمُونَ O'naلَهُ bizنَحْنُ ve و birdirوَاحِدٌ ilahınız da olmuşuzdur

46) Ve ancak içlerinden zulmedenleri bir yana, ehl-i kitapla ancak onlarla en güzel yoldan mücadele edin ve deyin ki: Bize indirilene de, size indirilene de iman ettik. Bizim ilahımız da sizin ilahınız da birdir ve biz O'na teslim olmuşuzdur.

bu الْكِتَابَ sanaإِلَيْكَ indirdikأَنْزَلْنَا işte böyleceكَذَٰلِكَ Veو
kendilerine verdiklerimizآتَيْنَاهُمُ Onun içinفَالَّذِينَ Kitab'ı
وَمِنْ هَٰؤُلَاءِ onaبِهِ iman ediyorlarيُؤْمِنُونَ kitapالْكِتَابَ
بِهِ iman edenيُؤْمِنُ مَنْ Şunlardan da nice kimseler vardır
إِلَّا ayetlerimiziبِآيَاتِنَا bile bile inkâr ederيَجْحَدُ مَا Veو ona
kâfirlerالْكَافِرُونَ ancak

47) Ve işte böylece sana bu (öncekileri tasdik edici) Kitab'ı indirdik. Onun için, kendilerine kitap verdiklerimiz ona iman ediyorlar. Şunlardan (bedeviler)da ona iman eden nice kimseler vardır. Ve ayetlerimizi, ancak kâfirler bile bile inkâr eder.

مِنْ كِتَابٍ bundan önceمِنْ قَبْلِهِ okurتَتْلُو senكُنْتَ neمَا Veو
إِذًا elinleبِيَمِينِكَ onu yazardınتَخُطُّهُ ne deلَا veو bir yazı
bâtıla uyanlarالْمُبْطِلُونَ kuşku duyarlardıلَارْتَابَ Öyle olsaydı

48) Ve sen bundan önce ne bir yazı okur ve ne de elinle onu yazardın. Öyle olsaydı, bâtıla uyanlar kuşku duyarlardı.

فِي صُدُورِ apaçıkبَيِّنَاتٌ âyetlerdirآيَاتٌ oهُوَ Hayırبَلْ
Veو ilimالْعِلْمَ verilenlerinأُوتُوا kendilerineالَّذِينَ sînelerinde
ancakإِلَّا ayetlerimiziبِآيَاتِنَا bile bile inkâr ederيَجْحَدُ مَا
zalimlerالظَّالِمُونَ

49) Hayır, o (Kur'an), kendilerine ilim verilenlerin sînelerinde apaçık âyetlerdir. Ve ayetlerimizi, ancak zalimler bile bile inkâr eder.

onaعَلَيْهِ indirilmeliأُنْزِلَ değil miydi?لَوْلَا derlerقَالُوا Veو
الْآيَاتُ ancakإِنَّمَا De kiقُلْ Rabbindenمِنْ رَبِّهِ mucizelerآيَاتٌ
أَنَا sadeceإِنَّمَا Veو Allah'ınاللَّهِ katındadırعِنْدَ Mucizeler
apaçıkمُبِينٌ bir uyarıcıyımنَذِيرٌ ben ise

50) "Ve ona Rabbinden mucizeler indirilmeli değil miydi?" derler. De ki: Mucizeler ancak Allah'ın katındadır. Ve ben ise sadece apaçık bir uyarıcıyım.

(*)Yukarıdaki âyetler, Kitap Ehli olan Yahudi ve Hiristiyanlarla, aşırı taassuba kapılıp lüzumsuz tartışmalara; kırıcı, üzücü, nefret uyandırıcı mücadelelere girmenin doğru olmayacağı hatırlatıldı. Onlarla seviyeli, vakarlı ve bilimsel açıdan bazı konular üzerinde fikir teatisi yapılabileceğine işaret edildi. Sonra da kendilerine daha önce kitap verilenlerden gerçekçi ilim adamları üzerinde durularak onlardan bir kısmının tereddüt etmeden İslâm'ı din olarak seçtiklerine dikkatler çekildi. Arkasından, mu'cize isteyenlere Kur'ân'ın en büyük ve en kalıcı mu'cize olduğu bildirilerek bu ilâhî kitabı bilimsel bir gözle incelemeleri tavsiye edildi.

ولا تجادلوآ اهلَ الكِتابِ اِلا بِالِتى هِى احسن اِلا الذِين
ظلموا مِنهم وقولوا امنا بِالذِى انزِلَ اِلينا وانزِلَ اِليكم والٰهنا
والٰهكم واحِد ونحن له مسلِمونَ (٤٦) وكذٰلِك انزلنا اِليك
الكِتاب فالذِين اتيناهم الكِتاب يؤمِنونَ بِهِ ومِن هؤلاءِ من
يؤمِن بِهِ وما يجحد بِاٰياتِنا اِلا الكافِرونَ (٤٧) وما كنت تتلو
مِن قبلِهِ مِن كِتابٍ ولا تخطه بِيمِينِك اِذًا لارتاب المبطِلونَ
(٤٨) بلْ هو اٰيات بينات فِى صدورِ الذِين اوتوا العِلم وما
يجحد بِاٰياتِنا اِلا الظالِمونَ (٤٩) وقالوا لولا انزِلَ عليهِ اٰيات
مِن ربِهِ قلْ اِنما الاٰيات عِند الله وانما انا نذِير مبِين (٥٠)
اولم يكفِهِم انآ انزلنا عليك الكِتاب يتلى عليهِم اِن فِى ذٰلِك
لرحمةً وذِكرى لِقومٍ يؤمِنونَ (٥١) قلْ كفٰى بِالله بينِى وبينكم
شهِيدا يعلم ما فِى السموٰاتِ والارضِ والذِين امنوا بِالباطِلِ
وكفروا بِالله اولٰئِك هم الخاسِرونَ (٥٢)

indirmemizأَنْزَلْنَا elbetteأَنَّا onlara yetmemişيَكْفِهِمْ mi?أَوَلَمْ
عَلَيْهِمْ okunmakta olanيُتْلَىٰ Kitab'ıالْكِتَابَ sanaعَلَيْكَ
ve و rahmetلَرَحْمَةً ondaذَٰلِكَ فِي Kuşkusuzإِنَّ Kendilerine
iman edenيُؤْمِنُونَ bir kavim içinلِقَوْمٍ ibret vardırذِكْرَىٰ

51) Kendilerine okunmakta olan Kitab'ı elbette sana indirmemiz onlara yetmemiş mi? Kuşkusuz iman eden bir kavim için onda rahmet ve ibret vardır.

sizin وَبَيْنَكُمْ Benimleبَيْنِي Allahبِاللَّهِ yeterكَفَىٰ De kiقُلْ
فِي السَّمَاوَاتِ ne varsaمَا bilirيَعْلَمُ şahit olarakشَهِيدًا aranızda
بِالْبَاطِلِ inanıpآمَنُوا الَّذِينَ Veو yerdeالْأَرْضِ ve و Göklerde
onlardırهُمُ işteأُولَٰئِكَ Allah'ıبِاللَّهِ inkâr edenlerوَكَفَرُوا bâtıla
ziyana uğrayacaklarالْخَاسِرُونَ

52) De ki: Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah yeter. Göklerde ve yerde ne varsa bilir. Ve bâtıla inanıp Allah'ı inkâr edenler, işte ziyana uğrayacaklar onlardır.

(*)Hz.Peygamber dönemindeki inkarcılar, genellikle iyi niyetli olarak Resûl-i Ekrem'in gerçekten peygamber olup olmadığım öğrenmek, dolayısıyla gerçeği anlamak için değil, fakat sırf akıllarınca onu güç durumda bırakmak maksadıyla sık sık geçmişteki bazı peygamberler gibi onun da hissî (duyulara hitap eden) mucizeler göstermesini isterlerdi. 50. âyette öncelikle mucize göstermenin Allah'a ait olduğu, Peygamber'in görevinin ise insanları inanç ve amel hayatı konusunda uyarmak ve aydınlatmaktan ibaret bulunduğu bildirilmekte; 51. âyette ise çok önemli bir noktaya dikkat çekilmektedir: "Kendilerine okunan bu kitabı sana göndermiş olmamız onlara yetmiyor mu?" Şu halde Peygamber efendimizin en büyük mucizesi Kur'an'dır; insanlara asıl gerekli olan, gelip geçici hissî mucizeler değil, benzerini asla ortaya koyamayacakları, hayatın her anında feyzinden yararlanmaları mümkün olan bu ebedî mucizedir. Öteki mucizeler duyulara hitap eder, gelip geçicidir; Kur'an ise okunan mucizedir, akla hitap eder.

ويستعجلونك بالعذاب ولولا اجلٌ مسمى لجآءَ هم العذاب
وليأتينهم بغتةً وهم لا يشعرونَ (٥٣) يستعجلونك بالعذاب
وان جهنم لمحيطةٌ بالكافرين (٥٤) يوم يغشيهم العذاب من
فوقهم ومن تحتِ ارجلهم ويقولُ ذوقوا ما كُنتم تعملونَ
(٥٥) ياعبادى الذين امنوا ان ارضى واسعةٌ فاياى فاعبدون
(٥٦) كل نفس ذآئقةُ الموتِ ثم الينا ترجعونَ (٥٧)
والذين امنوا وعملوا الصالحاتِ لنبوئنهم من الجنةِ غُرفًا
تجرى من تحتها الانهار خالدين فيها نعم اجر العاملين (٥٨)
الذين صبروا وعلى ربهم يتوكلونَ (٥٩) وكاين من دابةٍ لا
تحملُ رزقها اللهُ يرزقها واياكم وهو السميع العليم (٦٠)
ولئن سالتهم من خلق السمواتِ والارض وسخر الشمس
والقمر ليقولن اللهُ فانى يؤفكونَ (٦١) اللهُ يبسطُ الرزق لمن
يشآءُ من عبادهِ ويقدر لهُ ان اللهَ بكل شيءٍ عليم (٦٢) ولئن
سالتهم من نزلَ من السماءِ ماءً فاحيا به الارض من بعد موتها
ليقولن اللهُ قل الحمد للهِ بلْ اكثرهم لا يعقلونَ (٦٣)

Ve و azabıبِالْعذَابِ senden çarçabuk istiyorlarيستعجلونَكَ Veو
önceden tayin مسمى bir vadeأَجلٌ eğer olmasaydıلولا
azapالْعذَاب elbette onlara gelip çatmıştı لَجاءهمedilmiş
هم Ve و o ansızın بغْتَةً kendilerine geliverecektir وليَأْتِينهم
farkında değilkenلَا يشْعرون onlar

53) Ve senden, azabı çarçabuk istiyorlar. Ve eğer önceden tayin edilmiş bir vaade olmasaydı, azap elbette onlara gelip çatmıştı. Ve onlar farkında değilken, o ansızın kendilerine geliverecektir.

إِن Ve و azabıبِالْعذَابِ Senden çarçabuk istiyorlarيستعجلونَكَ
çepeçevre لَمحِيطَةٌ cehennemجهنم hiç şüpheleri olmasın
kâfirleriبِالْكَافِرِين kuşatacaktır

54) Senden azabı çarçabuk istiyorlar. Ve hiç şüpheleri olmasın, cehennem kâfirleri çepeçevre kuşatacaktır.

hem مِن فَوقِهم azapالْعذَاب onları saracakيغْشَاهم O gündeيوم
ve و ayaklarınınأَرجلِهِم hem altındanومِن تَحتِ üstlerinden
Yaptıklarınızıتَعملُون ما كُنْتُم tadınذُوقُوا diyecektirيقُولُ

55) O günde azap, onları hem üstlerinden hem ayaklarının altından saracak ve: "Yaptıklarınızı tadın" diyecektir.

أَرضِي Şüphesizإِن iman edenالَّذِين آمنُوا kullarımعِبادِي Ey يا
فَاعبدونِي O halde yalnızفَإِياي geniştirواسِعةٌ benim arzım
bana kulluk edin

56) Ey iman eden kullarım! Şüphesiz, benim arzım geniştir. O halde yalnız bana kulluk edin.

Sonundaثُم ölümüالموتِ tadacaktırذَائِقَةُ nefisنَفْسٍ Herكُلُّ
döndürüleceksinizتُرجعون bizeإِلَينَا

57) Her nefis ölümü tadacaktır. Sonunda bize döndürüleceksiniz.

الصالحاتِ işler yapanlarıوعمِلُوا iman edip الَّذِين آمنُوا Veو
مِن الْجنةِ muhakkak ki onları yerleştireceğizلَنُبوئَنهم güzel
الْأَنْهار altlarındanمِن تَحتِها akanتَجرِي köşklerineغُرفًا cennet
ne نِعم içindeفِيها ebedî kalmak üzereخَالِدِين ırmaklar
İşler yapanlarınالْعامِلِين mükâfatıأَجر güzeldir

58) Ve iman edip güzel işler yapanları, muhakkak ki onları, içinde ebedî kalmak üzere altlarından ırmaklar akan cennet köşklerine yerleştireceğiz. (Güzel) işler yapanların mükâfatı ne güzeldir!

ربهِم yalnızعلى ve و sabredenصبروا Onlar kimselerdirالذين
güvenip dayanmaktadırlarيتَوكَّلُون Rablerine

59) Onlar, sabreden kimselerdir ve yalnız Rablerine güvenip dayanmaktadırlar.

رزقَها taşımıyorلَا تَحمِلُ canlı var kiمِن دابةٍ niceوكَأَين Veو
size وإِياكُم Onlara da rızık verenيرزقُها Allah'tırالله rızkını
bilirالْعلِيم her şeyi işitirالسمِيع Oهو Veو de

60) Ve nice canlı var ki, rızkını taşımıyor. Onlara da size de rızık veren Allah'tır. Ve O, her şeyi işitir, bilir.

İbn Abbas'tan rivayet olunduğuna göre, müşrikler mü'minlere eziyet ettiklerinde, Rasulullah (a.s) mü'minlere, hicret etmelerini emrederek şöyle buyurdu: "Çıkıp Medine'ye hicret edin. Bu zâlimlere komşu olmayın." Mü'minler dediler ki: "Bizim orada kalacak hiç bir yerimiz ve emlâkimiz yok. Bizi yedirecek içirecek kimse de yok." Bunun üzerine şu âyet indi: "Nice hayvan var ki, rızkını (beraberinde) taşımıyor. Onların da, sizin de rızkınızı Allah veriyor..."[421]

خَلَقَ kimdir?من onlara diye sorsanسأَلْتَهم Andolsun kiولَئِن
buyruğu وسخر yeriالْأَرض ve و Gökleriالسماواتِ yaratan
mutlaka لَيقُولُن ayıالْقَمر ve و güneşiالشمس altında tutan
çevrilip يؤْفَكُون O halde nasılفَأَنَّى Allahالله derler
döndürülüyorlar?

61) Andolsun ki onlara: "Gökleri ve yeri yaratan, güneşi ve ayı buyruğu altında tutan kimdir?" diye sorsan, mutlaka, "Allah" derler. O halde nasıl çevrilip döndürülüyorlar?

dilediğineلِمن يشَاء rızkıالرزقَ bol bol verirيبسطُ Allahالله
الله Şüphesizإِن onlardan لَه kısarويقْدِر kullarındanمِن عِبادِهِ
hakkıyla bilendirعلِيم şeyiشَيءٍ herبِكُلِّ Allah

62) Allah rızkı kullarından dilediğine bol bol verir, onlardan (bazılarında da) kısar. Şüphesiz Allah her şeyi hakkıyla bilendir.

نَزلَ kimdir?من onlara diye sorsanسأَلْتَهم Andolsun kiولَئِن
onunlaبِهِ canlandıranفَأَحيا suماءً Göktenمِن السماءِ indirip
لَيقُولُن ölümününموتِها ardındanمِن بعدِ yeryüzünüالْأَرض
Allah'a لِلَّهِ hamd daالْحمد De ki قُلِ Allahالله mutlaka derler
لَا يعقِلُون onlarınهم çoğu أَكْثَر Fakatبلْ mahsustur
düşünmezler

63) Andolsun ki onlara: "Gökten su indirip onunla ölümünün ardından yeryüzünü canlandıran kimdir?" diye sorsan, mutlaka, "Allah" derler. De ki: hamd da Allah'a mahsustur. Fakat onların çoğu düşünmezler.

bir لهو sadeceإِلا dünyaالدنيا hayatıالْحيوة buهذه ما Veو
الدار elbetteإِن Veو bir oyundan ibarettirولعب eğlenceden
لو asıl yaşamaالْحيوان odurلهي Ahiretالآخرة yurduna gelince
bilmişيعلمون olsalardıكانوا Keşke

64) Ve bu dünya hayatı sadece bir eğlenceden, bir oyundan ibarettir. Ve elbette ahiret yurduna gelince, işte asıl yaşama odur. Keşke bilmiş olsalardı.

yalvarırlarدعوا Gemiyeالْفلك في bindikleriركبوا zamanفإذا
فلما diniالدين yalnız O'naله has kılarakمخلصين Allah'aالله
bir هم إذا sâlimen karayaالبر إلى onları çıkarıncaنجاهم Fakat
ortak koşmaktadırlarيشركون bakarsın ki

65) Gemiye bindikleri zaman, dini yalnız O'na has kılarak Allah'a yalvarırlar. Fakat onları sâlimen karaya çıkarınca, bir bakarsın ki, ortak koşmaktadırlar.

Kendilerine آتيناهم karşıبما nankörlük etsinlerليكفروا
Ama فسوف sefa sürsünler ليتمتعوا ve وverdiklerimize
bileceklerيعلمون yakında

66) Kendilerine verdiklerimize karşı nankörlük etsinler ve sefa sürsünler! Ama yakında bilecekler.

bizim yaptığımızıجعلنا elbetteأنا görmediler mi? أولم يروا
kapılıp ويتخطف güven içindeآمنا kudsî bir yerحرما
أفبالباطل Çevrelerindeمن حولهم insanlarالناس götürülürken
يكفرون Allah'ınالله nimetineوبنعمة inanıpيؤمنون Hâla bâtıla
nankörlük mü ediyorlar?

67) Çevrelerinde insanlar kapılıp götürülürken, elbette bizim güven içinde kudsî bir yer yaptığımızı görmediler mi? Hâla bâtıla inanıp Allah'ın nimetine nankörlük mü ediyorlar?

افترى sayandanممن daha zalimiأظلم kimdir?من Veو
onu كذب yahutأو yalanكذبا Allah'aالله karşıعلى uyduran
في mi yokأليس gelmişkenلما جاءه kendisine hakبالحق yalan
kâfirlereللكافرين yerمثوى Cehennemdeجهنم

68) Ve Allah'a karşı yalan uyduran yahut kendisine hak gelmişken onu yalan sayandan daha zalimi kimdir? Cehennemde kâfirlere yer mi yok.

bizim uğrumuzdaفينا cihad edenleriالذين جاهدوا Veو
إن Veو kendi yollarımızaسبلنا elbette eriştireceğizلنهدينهم
iyi المحسنين beraberdirلمع Allahالله hiç şüphe yok ki
davrananlarla

69) Ve bizim uğrumuzda cihad edenleri elbette kendi yollarımıza eriştireceğiz. Ve hiç şüphe yok ki Allah iyi davrananlarla beraberdir.

Ankebût Sûresi'ne, "İnandık dedikten sonra insanları çetin sınavların beklediği" hikmetli ve düşündürücü sözle başlanmakta ve Allah yolunda cihâd edenlerin inayet ve rahmet, başarı ve güven yollarına eriştirileceği; aynı zamanda Cenâb-ı Hakk'ın, sâlih amellerde bulunup iyiliği, güzelliği huy edinenlerle beraber olduğu belirtilerek sûre noktalanmaktadır.

30 RUM SURESİ

Kur'ân-ı Kerim'in 30. suresi. 60 ayet, 819 kelime, 3514 harften ibarettir. Fasılası, mim, nun ve vav harfleridir. Mekkî surelerden olup, İnşikak suresinden sonra nazil olmuştur. Adını ikinci âyetinde geçen, "Rum" kelimesinden almaktadır.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınالله adıylaبسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Mîmم Lâmل Elifا

1) Elif. Lâm. Mîm.

Rumlarالروم yenildiغلبت

2) Rumlar, yenildi.

من بعد fakat onlarهم veو bir yerdeالأرض En yakınأدنى في
galip olacaklarسيغلبون bu mağlûbiyetten غلبهم sonra

3) En yakın bir yerde, fakat onlar bu mağlûbiyetten sonra galip olacaklar.

من قبل emirالأمر Allah'ınلله yılسنين Birkaçبضع içindeفي
sevinecekيفرح o günيومئذ ve و sonundaومن بعد eninde
inananlarالمؤمنون

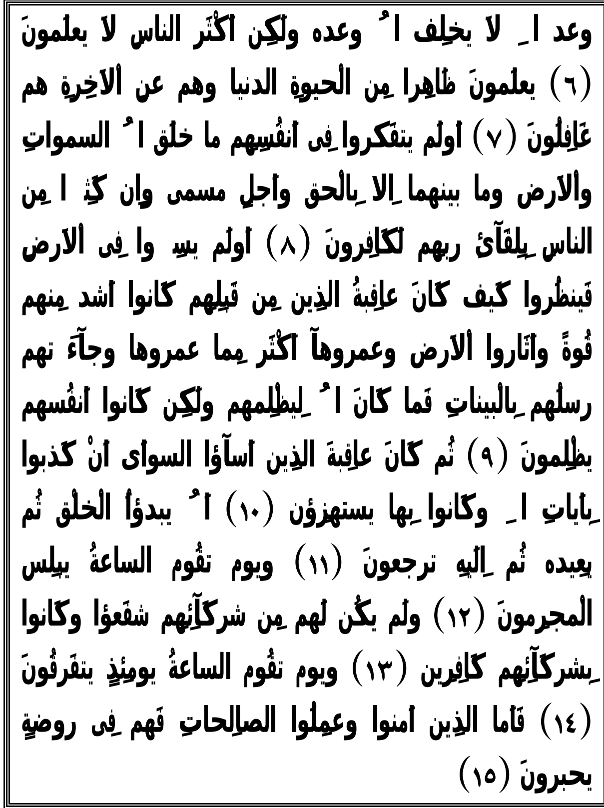
4) Birkaç yıl içinde; emir, eninde Allah'ın, sonunda ve o gün inananlar, sevinecek.

(*)Romalıların Farsları mağlûp edeceğine aittir. 616 da İranlılar, Mısır'ı, Suriye'yi ve Nil vâdisini almışlardı. Doğu Roma imparatorluğu, İran'ın ağır barış şartlarını kabule mecbur olmuştu. Romalılar Hıristiyan oldukları için müşrikler, sizin Kitap Ehli olarak tanıdığınız Romalıları Farslar mağlûp etti diye söylenmeye ve sevinmeye başlamışlar, bu âyetler o münasebetle vahyedilmiştir. 621 de Roma ordusu İran'ı mağlûp etti.

من يشاء yardım ederينصر Allahالله galip kılarبنصر
çok الرحيم mutlak güç sahibidirالعزيز Oهو Veو dilediğine
esirgeyicidir

5) Allah, dilediğine yardım eder, galip kılar. Ve O, mutlak güç sahibidir, çok esirgeyicidir.

İbn Abbas şöyle der: Bedir günü, hem putperestlerin hem de ateşperestlerin yenilgiye uğradıkları bir gündür. Allah, kullarından dilediğine yardım eder. O, düşmanlarından intikam alma hususunda güçlü, dost ve sevdiklerine karşı da merhametlidir.[422]

وعد الله لا يخلف الله وعده ولكن اكثر الناس لا يعلمون (٦) يعلمون ظاهرا من الحيوة الدنيا وهم عن الاخرة هم غافلون (٧) اولم يتفكروا فى انفسهم ما خلق الله السموات والارض وما بينهما الا بالحق واجل مسمى وان كثيرا من الناس بلقآئ ربهم لكافرون (٨) اولم يسيروا فى الارض فينظروا كيف كان عاقبة الذين من قبلهم كانوا اشد منهم قوة واثاروا الارض وعمروهآ اكثر مما عمروها وجآءتهم رسلهم بالبينات فما كان الله ليظلمهم ولكن كانوا انفسهم يظلمون (٩) ثم كان عاقبة الذين اسآؤا السوآى ان كذبوا بايات الله وكانوا بها يستهزؤن (١٠) الله يبدؤا الخلق ثم يعيده ثم اليه ترجعون (١١) ويوم تقوم الساعة يبلس المجرمون (١٢) ولم يكن لهم من شركآئهم شفعؤا وكانوا بشركآئهم كافرين (١٣) ويوم تقوم الساعة يومئذ يتفرقون (١٤) فاما الذين امنوا وعملوا الصالحات فهم فى روضة يحبرون (١٥)

Allahالله caymazلَا يُخْلِفُ Allah'ınاللهِ vaad ettiğidirوَعْدَ Ve و
لَا insanlarınالناس çoğuأَكْثَرَ fakatولكن vaadindenوعده
bilmezlerيعلمون

6) Ve Allah'ın vaad ettiğidir. Allah vaadinden caymaz; fakat insanların çoğu bilmezler.

الدنْيا hayatınınمِنَ الْحَيَاةِ görünen yüzünüظَاهِرًا bilirlerيعلمون
غَافِلُونَ onlarهم Ahiretten iseعن الْآخِرَةِ Onlarوهم dünya
tamamen gafildirler

7) Onlar, dünya hayatının görünen yüzünü bilirler. Ahiretten ise, onlar tamamen gafildirler.

(*)İbni Şihabi'z-Zührî'den naklediyor: Bize ulaştığına göre müslümanlar Mekke'de iken ve Peygamberimiz (a.s.) henüz Mekke'den çıkmadan önce müşrikler müslümanlarla münakaşa ediyorlar ve Rumlar kendilerinin Ehli Kitap olduklarını söylüyorlar. Halbuki Mecusîler onları mağlup ettiler. Siz de Peygamberinize indirilen kitapla bize galip geleceğinizi iddia ediyorsunuz. Ehl-i Kitap oldukları halde Mecusîler nasıl Rumları yendiler? İranlıların Rumları yendikleri gibi, biz de sizi yeneceğiz, diyorlardı. Bunun üzerine bu ayetler nazil oldu.[487]

Kendiأَنفُسِهِم içlerindeفِي hiç düşünmediler mi?أَولَم يَتَفَكَّروا
yeriوالْأَرضَ gökleriالسماواتِ Allah'ınالله yarattığınıمَا خَلَقَ و
hak بِالْحَقِّ ancakإِلَّا ikisinin arasındaبينَهما bulunanlarıوما ve
إِنَّ Veو muayyenمسمى bir süre içinأَجَلٍ ve و olarak
kavuşmayıبِلِقَاءِ insanlarınمِنَ الناس birçoğuكَثِيرًا kuşkusuz
inkâr etmektedirlerلَكَافِرُونَ Rablerineربهم

8) Kendi içlerinde, Allah'ın, gökleri, yeri ve ikisinin arasında bulunanları ancak hak olarak ve muayyen bir süre için yarattığını hiç düşünmediler mi? Ve kuşkusuz insanların birçoğu, Rablerine kavuşmayı inkâr etmektedirler.

فَيَنظُرُوا yeryüzündeفِي الْأَرضِ Onlar gezip de mı?أَولَم يَسِيرُوا
الَّذِينَ âkıbetlerininعَاقِبَةُ كَانَ nice olduğunaكَيفَ bakmadılar
أَشَدَّ Ki onlar idilerكَانُوا kendilerinden öncekilerinمِن قَبلِهِم
kazıp altüst وَأَثَارُوا güçlüقُوَّةً kendilerindenمِنهُم daha güçlü
أَكْثَرَ onu imar etmişlerdiوعمروها yeryüzünüالْأَرضَ etmişler
وجاءتهم imar ettiklerindenعمروها bunlarınمِما daha çok
açık بِالْبَيِّنَاتِ Peygamberleriرُسُلُهُم onlara da getirmişlerdi
onlara لِيَظْلِمَهُم Allahالله كَانَ Zaten değildiفَمَا deliller
onlar kendi kendilerineأَنفُسَهُم كَانُوا fakatولكن zulmedecek
zulmetmekteydilerيَظْلِمُونَ

9) Onlar, yeryüzünde gezip de kendilerinden öncekilerin âkıbetlerinin nice olduğuna bakmadılar mı? Ki onlar, kendilerinden daha güçlü idiler; yeryüzünü kazıp altüst etmişler, onu bunların imar ettiklerinden daha çok imar etmişlerdi. Peygamberleri, onlara da açık deliller getirmişlerdi. Zaten Allah onlara zulmedecek değildi; fakat onlar kendi kendilerine zulmetmekteydiler.

pek fena أَساءوا الَّذِينَ âkıbetleriعَاقِبَةَ olduكَانَ Sonundaثُمَّ
بِآيَاتِ yalanıكذبوا sayarakأَن kötülük yapanlarınالسوءى
يَستَهزِئُونَ onlarıبِهَا alarakكَانُوا ve و Allah'ınاللهِ âyetlerini
alaya

10) Sonunda, Allah'ın âyetlerini yalan sayarak ve onları alaya alarak kötülük yapanların âkıbetleri pek fena oldu.

ه tekrarlarيعيد sonra daثُمَّ yaratırالْخَلْقَ ilkinيبدأ Allahالله
döndürüleceksinizتُرجَعُونَ hep O'naإِلَيهِ Sonundaثُمَّ bunu

11) Allah, ilkin yaratır, sonra da bunu, tekrarlar. Sonunda hep O'na döndürüleceksiniz.

يُبلِسُ kıyametinالساعةُ kopacağıتَقُومُ günيومَ Veو
günahkârlarالْمجرمون susacaklardır

12) Ve kıyametin kopacağı gün, günahkârlar susacaklardır.

شُرَكَائِهِم مِن kendilerineلَهُم çıkmayacaktırيَكُن ولَم
edeceklerdirكَانُوا Veو hiçbir şefaatçıشُفَعَاءُ Ortaklarından
inkârكَافِرِينَ onlar ortaklarını daبِشُرَكَائِهِم

13) Ortaklarından kendilerine hiçbir şefaatçı çıkmayacaktır. Ve onlar, ortaklarını da inkâr edeceklerdir.

işte o günيَومَئِذٍ kıyametالساعةُ kopacağıتَقُومُ günيومَ Veو
birbirlerinden ayrılacaklardırيَتَفَرَّقُونَ

14) Ve kıyamet kopacağı gün, işte o gün birbirlerinden ayrılacaklardır.

işler yapanlaraوعملوا İman edipآمَنُوا الَّذِينَ gelinceفَأَمَّا
mazhar يحبرون nimetlereفِي رَوضَةٍ onlarفَهُم iyiالصالحاتِ
olacaklardır

15) İman edip iyi işler yapanlara gelince, onlar, nimetlere mazhar olacaklardır.

(*)Yukarıdaki âyetler, Allah'ın yaratmaya başladığı gibi, öldürüp düzeni bozduktan sonra yeniden diriltererek ikinci hayatı başlatacağı konu edildi. Bu gerçeğe kalp ve kulaklarını tıkayanların ilâhi azaba hazır duruma getirilecekleri açıklanarak gereken uyan yapıldı.

yalan sayanlarوَكَذَّبُوا inkârكَفَرُوا edenlerالَّذِينَ iseأَمَّا Ve
بِآيَاتِنَا ahiretالْآخِرَةِ buluşmasınıلِقَاءِ ve و âyetlerimiziفَأُولَٰئِكَ
yüzyüze مُحْضَرُونَ azaplaالْعَذَابِ فِي işte onlar bırakılacaklardır

16) Ve inkâr edenler, âyetlerimizi ve ahiret buluşmasını yalan sayanlar ise, işte onlar azapla yüzyüze bırakılacaklardır.

تُمْسُونَ ulaştığınızdaحِينَ Allah'ıاللَّهِ tesbih edin فَسُبْحَانَ
sabahaتُصْبِحُونَ kavuştuğunuzdaحِينَ veو Akşama

17) Akşama ulaştığınızda ve sabaha kavuştuğunuzda, Allah'ı tesbih edin.

و göklerdeالسَّمَاوَاتِ فِي hamdالْحَمْدُ O'na mahsusturلَهُ Ve
vaktine حِينَ ve و günün sonundaوَعَشِيًّا yerdeالْأَرْضِve
öğleتُظْهِرُونَ eriştiğinizde

18) Ve günün sonunda ve öğle vaktine eriştiğinizde göklerde ve yerde hamd O'na mahsustur.

çıkarıyorوَيُخْرِجُ Ölüdenالْمَيِّتِ مِنَ diriyiالْحَيَّ çıkaranيُخْرِجُ
الْأَرْضَ canlandırıyorوَيُحْيِي diriden deالْحَيِّ مِنَ ölüyüالْمَيِّتَ
işte siz كَذَٰلِكَ Veو ölümününمَوْتِهَا ardındanبَعْدَ yeryüzünü
böyle çıkarılacaksınızتُخْرَجُونَ de

19) Ölüden diriyi çıkaran, diriden de ölüyü çıkarıyor; yeryüzünü ölümünün ardından canlandırıyor. Ve işte siz de böyle çıkarılacaksınız.

sizi yaratmasıخَلَقَكُمْ أَنْ O'nun delillerindendirآيَاتِهِ مِنْ Veو
بَشَرٌ sizأَنْتُمْ oluverdinizإِذَا Sonraثُمَّ topraktanتُرَابٍ مِنْ
dağılanتَنْتَشِرُونَ insanlar

20) Ve sizi topraktan yaratması, O'nun delillerindendir. Sonra siz, dağılan insanlar oluverdiniz.

sizeلَكُمْ yaratıpخَلَقَ أَنْ O'nun delillerindendirآيَاتِهِ مِنْ Veو
kaynaşmanız لِتَسْكُنُوا eşlerأَزْوَاجًا kendi cinsinizden أَنْفُسِكُمْ مِنْ
aranızdaبَيْنَكُمْ peydâ etmesi deوَجَعَلَ birbirinizleإِلَيْهَا için
bundaذَٰلِكَ فِي Doğrusuإِنَّ merhametوَرَحْمَةً ve و sevgiمَوَدَّةً
iyi düşünenيَتَفَكَّرُونَ bir kavim içinلِقَوْمٍ ibretler vardırلَآيَاتٍ

21) Ve birbirinizle kaynaşmanız için size kendi cinsinizden eşler yaratıp aranızda sevgi ve merhamet peydâ etmesi de O'nun delillerindendir. Doğrusu bunda, iyi düşünen bir kavim için ibretler vardır.

Onun büyüklüğünü ve gücünün sonsuzluğunu gösteren alâmetlerden biri de, sizin için, kendi cinsinizden sizin gibi Âdemoğullarından kadınlar yaratması ve onları farklı bir cinsten yaratmamış olmasıdır. İbn Kesir şöyle der: Eğer Yüce Allah kadınları, başka bir cinsten, cinlerden ve hayvanlardan yaratmış olsaydı, erkeklerle eşle-ri arasında bu sıcaklık meydana gelmez bilakis aralarında nefret oluşurdu. Eşlerin aynı cinsten olması. Allah'ın Âdemoğullarma sonsuz rahmetindendir. Onlara meyledesiniz ve birbirinize ısınasmız diye böyle yarattı. Eşler arasında da şefkat ve sevgi meydana getirdi.[488]

yaratmasıخَلْقُ O'nun delillerinden biri deآيَاتِهِ مِنْ Veو
değişik olmasıdırوَاخْتِلَافُ yeriالْأَرْضِ ve و gökleriالسَّمَاوَاتِ
فِي Şüphesizإِنَّ renklerinizinأَلْوَانِكُمْ ve و lisanlarınızınأَلْسِنَتِكُمْ
bilenler içinلِلْعَالِمِينَ dersler vardırلَآيَاتٍ bundaذَٰلِكَ

22) Ve O'nun delillerinden biri de, gökleri ve yeri yaratması, lisanlarınızın ve renklerinizin değişik olmasıdır. Şüphesiz bunda bilenler için dersler vardır.

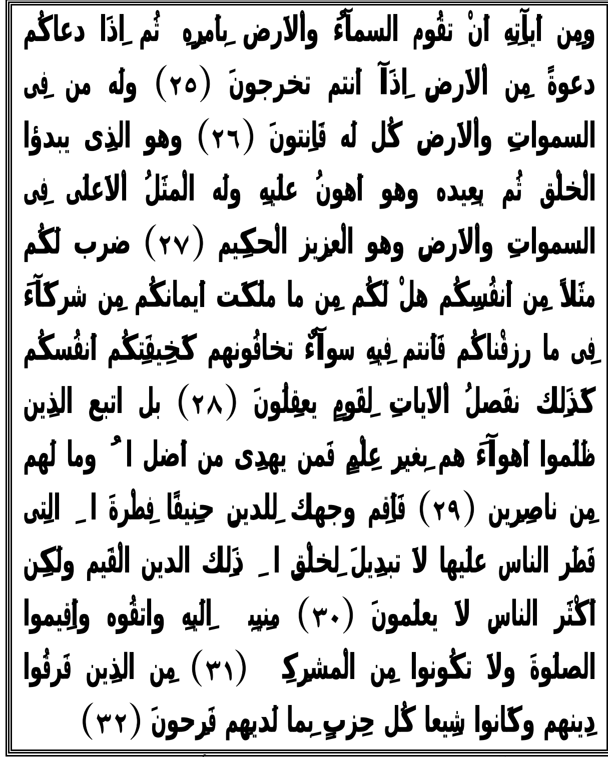
بِاللَّيْلِ uyumanızمَنَامُكُمْ O'nun delillerindendirآيَاتِهِ مِنْ Veو
aramanız وَابْتِغَاؤُكُمْ ve و gündüz olsunوَالنَّهَارِ veو gece olsun
bundaذَٰلِكَ فِي Gerçektenإِنَّ O'nun lütfundanفَضْلِهِ مِنْ da
işitenيَسْمَعُونَ bir kavim içinلِقَوْمٍ ibretler vardırلَآيَاتٍ

23) Ve gece olsun ve gündüz olsun, uyumanız ve O'nun lütfundan aramanız da O'nun delillerindendir. Gerçekten bunda, işiten bir kavim için ibretler vardır.

(*)Âyet, çalışma konusuna sadece insan hayatındaki önemi açısından değinmiş olmayıp şu mesajları da içermektedir:
a) İnsan çalışmalı, fakat elde ettiği nasibi kendinden bilmememeli, Allah'ın lütfü olduğu bilincini taşımalıdır,
b) "Allah'ın lütfundan" şeklinde çevirilen "min fadlihî" ifadesinde "ziyade ve artma" anlamı vardır; şu halde kişi her gün kendini geliştirme, yükselme ve mevcut imkanlarını daha da arttırma çabası içinde olmalıdır,
c) Nasibi aramaya koyulmak Allah'ın lütfunu sezmek ve ummaktır, hatta çalışarak kısmeti arayabilmenin kendisi bile Allah'ın fazlındandır.

size gösteriyorيُرِيكُمُ O'nun delillerindendir kiآيَاتِهِ مِنْ Veو
وَيُنَزِّلُ ümit vermek üzereوَطَمَعًا ve و korkuخَوْفًا şimşeğiالْبَرْقَ
onunlaبِهِ diriltiyorفَيُحْيِي suمَاءً göktenالسَّمَاءِ مِنَ indirip
ذَٰلِكَ فِي Doğrusuإِنَّ ölümününمَوْتِهَا ardındanبَعْدَ arzıالْأَرْضَ
aklını يَعْقِلُونَ bir kavim içinلِقَوْمٍ dersler vardırلَآيَاتٍ bunda kullanan

24) Ve O'nun delillerindendir ki, size korku ve ümit vermek üzere şimşeği gösteriyor, gökten su indirip ölümünün ardından arzı onunla diriltiyor. Doğrusu bunda, aklını kullanan bir kavim için dersler vardır.

ومن اياتِه ان تقوم السماءُ والارض بامره ثم اذا دعاكم
دعوةً من الارض اذآ انتم تخرجونَ (٢٥) وله من فى
السمواتِ والارض كل له قانتونَ (٢٦) وهو الذى يبدؤا
الخلق ثم يعيده وهو اهونُ عليه وله المثلُ الاعلى فى
السمواتِ والارض وهو العزيز الحكيم (٢٧) ضرب لكم
مثلاً من انفسكم هلْ لكم من ما ملكت ايمانكم من شركآءَ
فى ما رزقناكم فانتم فيه سوآءٌ تخافونهم كخيفتكم انفسكم
كذلك نفصلُ الاياتِ لقومٍ يعقلونَ (٢٨) بل اتبع الذين
ظلموا اهوآءَ هم بغير علمٍ فمن يهدى من اضل الله وما لهم
من ناصرين (٢٩) فاقم وجهك للدين حنيفًا فطرةَ الله التى
فطر الناس عليها لا تبديلَ لخلق الله ذلك الدين القيم ولكن
اكثر الناس لا يعلمونَ (٣٠) منيبين اليه واتقوه واقيموا
الصلوةَ ولا تكونوا من المشركين (٣١) من الذين فرقوا
دينهم وكانوا شيعا كل حزبٍ بما لديهم فرحونَ (٣٢)

durması daتَقُومَ أَنْ O'nun delillerindendirمِنْ آيَاتِهِ Veو
Sonraثُمَّ O'nun buyruğu ileبِأَمْرِهِ yerinو الْأَرْض göğünالسماء
إِذَا topraktanالْأَرْض مِنَ bir çağırdı mıدعوةً sizi إِذَا دعاكُم
çıkıverirsinizتَخْرُجون sizأَنْتُمْ hemen

25) Ve göğün, yerin O'nun buyruğu ile durması da O'nun delillerindendir. Sonra sizi topraktan bir çağırdı mı siz hemen çıkıverirsiniz.

ve و göklerdeفِي السماواتِ olanlarمن O'nundurلهُ Veو
boyun eğmiştirقَانِتُون O'naلهُ Hepsiكُلٌّ yerde الْأَرْض

26) Ve göklerde ve yerde olanlar O'nundur. Hepsi O'na boyun eğmiştir.

bunu يعِيده sonraثُمَّ yaratıpالْخَلْقَ ilkinالَّذِي يبدأ O'durهو Veو
وله üzerineعليه pek kolaydırأهون O'nunوهو tekrarlayan
و Göklerdeفِي السماواتِ en yüceالْأَعلى sıfatالْمَثَلُ O'nundur
hikmet الْحَكِيم mutlak güçالْعَزِيز Oهو Veو yerdeالْأَرض ve sahibidir

27) Ve ilkin yaratıp sonra bunu tekrarlayan O'dur, ki bu, O'nun üzerine pek kolaydır. Göklerde ve yerde en yüce sıfat O'nundur. Ve O, mutlak güç, hikmet sahibidir.

(*)Yukarıdaki âyetler, kurduğu mükemmel düzen, koyduğu sağlam ölçüler; hazırladığı kusursuz plânla varlığını, birliğini ve kudretinin her şeye yettiğini belgelerle isbatlayıp ortaya koyan Cenâb-ı Hakk'ın çok yüce, çok üstün olduğu açıklandı. Gerçek anlamda örneksiz ve misalsiz yaratmanın O'na mahsus olduğu belirtildi.

مِنْ أَنْفُسِكُم bir temsilمَثَلًا Sizeلَكُمْ getirmektedirضرب
Mülkiyetinizملكتْ altındaما مِن var mı?هلْ لَكُم kendinizden
فِي ما ortaklarınızشُرَكاء مِن bulunan köleler içindeأيمانُكُم
eşitسواء فِيه sizinleفَأَنْتُم size verdiğimiz rızıklardaرزقْنَاكُم
çekineceğiniz كَخِيفَتِكُم birbirinizden çekineceğinizتَخَافُونَهم
açıklıyoruzنُفَصِّلُ İşte böyleceكَذَلِكَ kendilerindenأَنفُسَكُم gibi
aklını kullanacakيعقِلُون bir kavim içinلِقَوْمٍ âyetlerimiziالْآيَاتِ

28) Size kendinizden bir temsil getirmektedir: Mülkiyetiniz altında bulunan köleler içinde, size verdiğimiz rızıklarda - birbirinizden çekindiğiniz gibi kendilerinden çekineceğiniz sizinle eşit- ortaklarınız var mı? İşte âyetlerimizi, aklını kullanacak bir kavim için böylece açıklıyoruz.

Taberânî'nin İbn Abbâs'tan rivayetle tahric ettiği bir haberde o şöyle anlatıyor: Şirk ehli müşrikler telbiyelerinde "Buyur ey Allahım, buyur; senin hiçbir ortağın yok. Ancak sana ait olan, kendisine ve sahip olduklarına Senin sahip olduğun bir ortağın müstesna." diyerek telbiye yaparlardı. İşte bunun üzerine Allah Teâlâ: “Size verdiğimiz rızıklarda…” âyet-i kerimesini indirdi.[423]

haksızlık edenlerظَلَمُوا الَّذِين uydularاتبع Gel gör kiبَلْ
eriştirebilir?فَمن bilgisizceبِغَيْرِ عِلْمٍ kötü arzularınaأهواءهم
Veو Allah'ınالله saptırdığınıأضل kimمن doğru yolaيهدي
bir yardımcıمِنْ نَاصِرِين onlar içinلهم yokturما

29) Gel gör ki haksızlık edenler, bilgisizce kötü arzularına uydular. Allah'ın saptırdığını kim doğru yola eriştirebilir? Ve onlar için bir yardımcı yoktur.

فِطْرَةَ hanîf olarakحَنِيفًا dineلِلدِّين Sen yüzünüوجهك çevirفَأَقِم
insanlarıالناس fıtratفَطَرَ hangiالَّتِي Allahالله yaratmış ise
الله yaratışındaلِخَلْقِ değişme yokturلَا تَبْدِيل ona üzereعليها
fakatولكن dosdoğruالْقَيِّم dinالدين İşte budurذَلِكَ Allah'ın
bilmezlerلَا يعلمون insanlarınالناس çoğuأَكْثَر

30) Sen yüzünü hanîf olarak dine, Allah insanları hangi fıtrat üzere yaratmış ise ona çevir. Allah'ın yaratışında değişme yoktur. İşte dosdoğru din budur; fakat insanların çoğu bilmezler.

O'ndan ه sakınınواتقوه O'naإِلَيه Hepiniz yönelerekمنيبين
مِنَ الْمُشْرِكِين olmayınولَا تَكُونُوا namazı الصلاةَ kılın وأقيموا
müşriklerden

31) Hepiniz O'na yönelerek O'ndan sakının, namazı kılın; müşriklerden olmayın.

olanlardanكانوا ve و Dinleriniدِينَهم parçalayanفَرَّقُوا مِنَ الَّذِين
لديهم olan ileبِمَا fırkaحِزْبٍ herكُلُّ bölük bölükشيعا
sevinmektedirفرحون kendilerinde

32) Dinlerini parçalayan ve bölük bölük olanlardan her fırka, kendilerinde olan ile sevinmektedir.

Dinlerini değiştirip bozan ve bir kısmına inanıp bir kısmına inanmayan müşriklerden olmayın. Yahudiler, hristiyanlar; ateşprestler, putperestler ve İslamın dışında kalan diğer bâtıl din mensupları böyledir. Bizden önceki dinlerin mensupları, dinleri hususunda çeşitli bâtıl görüşlere ayrıldılar. Onlardan her grup, kendilerinin doğru yolda olduklarını iddia ederler.[424]

وإذا مس الناس ضر دعوا ربهم منيبين إليه ثم إذا أذاقهم منه رحمة إذا فريق منهم بربهم يشركون (٣٣) ليكفروا بما آتيناهم فتمتعوا فسوف تعلمون (٣٤) أم أنزلنا عليهم سلطانا فهو يتكلم بما كانوا به يشركون (٣٥) وإذا أذقنا الناس رحمة فرحوا بها وإن تصبهم سيئة بما قدمت أيديهم إذا هم يقنطون (٣٦) أولم يروا أن الله يبسط الرزق لمن يشاء ويقدر إن في ذلك لآيات لقوم يؤمنون (٣٧) فآت ذا القربى حقه والمسكين وابن السبيل ذلك خير للذين يريدون وجه الله وأولئك هم المفلحون (٣٨) وما آتيتم من ربا ليربوا في أموال الناس فلا يربوا عند الله وما آتيتم من زكوة تريدون وجه الله فأولئك هم المضعفون (٣٩) الله الذي خلقكم ثم رزقكم ثم يميتكم ثم يحييكم هل من شركائكم من يفعل من ذلكم من شيء سبحانه وتعالى عما يشركون (٤٠) ظهر الفساد في البر والبحر بما كسبت أيدي الناس ليذيقهم بعض الذي عملوا لعلهم يرجعون (٤١)

bir sıkıntı ضر insanların الناس başına مس gelince إذا Ve و O'na إليه yönelerek منيبين Rablerine ربهم yalvarırlar دعوا ثم bir rahmet رحمة O'na منه tattırdığımız أذاقهم إذا Sonra yine بربهم onlardan منهم bir grup فريق bakarsınız ki ortak koşuyorlar يشركون Rablerine

33) Ve insanların başına bir sıkıntı gelince, Rablerine yönelerek O'na yalvarırlar. Sonra O'na, bir rahmet tattırdığımız zaman, bakarsınız ki onlardan bir grup yine Rablerine ortak koşuyorlar.

Kendilerine آتيناهم etsinler bakalım بما nankörlük ليكفروا ama yakında فسوف Haydi sefa sürün فتمتعوا verdiklerimize bileceksiniz تعلمون

34) Kendilerine verdiklerimize nankörlük etsinler bakalım! Haydi sefa sürün; ama yakında bileceksiniz.

bir kesin delil سلطانا onlara عليهم indirdik de أنزلنا Yoksa أم o delil به olmalarını mı بما كانوا söylüyor? يتكلم onların فهو müşrik يشركون

35) Yoksa onlara kesin bir delil indirdik de, o delil, onların müşrik olmalarını mı söylüyor?

bir رحمة insanlara الناس tattırdığımız أذقنا zaman إذا Ve و تصبهم şayet إن Ve و ona بها sevinirler فرحوا rahmet yaptıklarından قدمت ötürü بما bir fenalık سيئة başlarına gelse ümitsizliğe يقنطون onlar هم düşüverirler إذا elleriyle أيديهم

36) Ve insanlara bir rahmet tattırdığımız zaman ona sevinirler. Ve şayet elleriyle yaptıklarından ötürü başlarına bir fenalık gelse onlar ümitsizliğe düşüverirler.

bol bol يبسط Allah الله elbette أن Görmediler mi ki أولم يروا ve و dilediğine يشاء لمن rızkı الرزق vermekte ibretler لآيات bunda ذلك في Şüphesiz إن daraltmaktadır يقدر imanlı يؤمنون bir kavim için لقوم vardır

37) Görmediler mi ki elbette Allah, rızkı dilediğine bol bol vermekte ve (dilediğine) daraltmaktadır. Şüphesiz imanlı bir kavim için bunda ibretler vardır.

والمسكين hakkını حقه akrabaya ذا القربى O halde sen ver فآت en hayırlısıdır خير bu ذلك yolda kalmışa وابن السبيل yoksula وأولئك Allah'ın الله rızasını وجه isteyenler يريدون için للذين kurtuluşa المفلحون onlar هم İşte erenlerdir

38) O halde sen, akrabaya, yoksula, yolda kalmışa hakkını ver. Allah'ın rızasını isteyenler için bu, en hayırlısıdır. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir.

artış ليربوا herhangi bir faiz من ربا verdiğiniz ما آتيتم Ve و فلا يربوا insanların الناس mallarında في أموال olsun diye من verdiğiniz آتيتم gelince وما Allah الله katında عند artmaz فأولئك Allah'ın الله rızasını وجه isteyerek تريدون zekât زكاة kat kat arttıranlardır المضعفون onlar هم işte

39) Ve insanların mallarında artış olsun diye verdiğiniz herhangi bir faiz, Allah katında artmaz. Allah'ın rızasını isteyerek verdiğiniz zekâta gelince, işte onlar kat kat arttıranlardır.

Ey zenginler topluluğu! Malınız artsın ve çoğalsın diye faizle verdiğiniz mallarınız, Allah katında ne artar, ne de çoğalır, Çünkü o pis bir kazançtır. Allah onun bereketini vermez.[425]

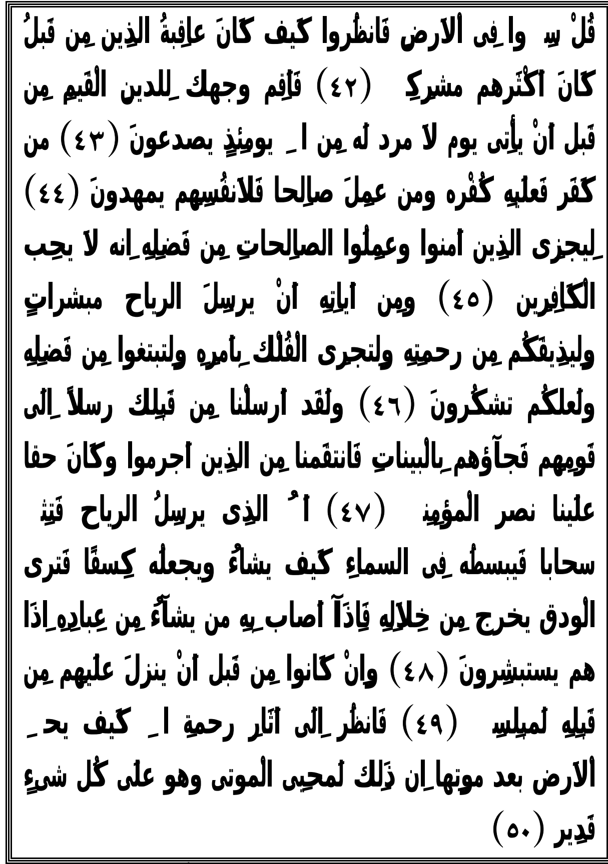
رزقكم sonra ثم sizi yaratmış خلقكم ki الذي Allah الله ثم hayatınızı sona erdirecek يميتكم sonra ثم rızıklandırmıştır Peki شركائكم من var mı? هل sizi diriltecektir يحييكم sonra da من ذلكم yapabilecek يفعل kimse من sizin ortaklarınız içinde تعالى ve و O münezzehtir سبحانه bir şey من شيء bunlardan koştuklarından يشركون onların عما yücedir

40) Allah, ki sizi yaratmış, sonra rızıklandırmıştır; sonra, hayatınızı sona erdirecek, daha sonra da sizi diriltecektir. Peki sizin ortaklarınız içinde bunlardan bir şey yapabilecek kimse var mı? O, onların ortak koştuklarından münezzehtir ve yücedir.

denizde البحر ve و karada في البر bozuldu الفساد düzen ظهر الناس elleriyle أيدي kendi işledikleri كسبت yüzünden بما ki الذي bir kısmını بعض onlara tattırsın ليذيقهم İnsanların dönerler يرجعون belki de لعلهم yaptıklarının عملوا

41) İnsanların elleriyle kendi işledikleri yüzünden karada ve denizde düzen bozuldu ki yaptıklarının bir kısmını onlara tattırsın; belki de dönerler.

Âyette geçen fesattan maksat, insanların günahları ve isyanları yüzünden kıtlık, yangın, sel felaketlerinin çoğalması bereketin kalkması ve zararların çoğalmasıdır.[426]

قُلْ سِيرُوا فِي الارض فَانظُروا كيف كانَ عاقِبةُ الذِين مِن قبلُ كانَ اكْثرهم مشركِين (٤٢) فَاَقِم وجهك لِلدين الْقيم مِن قبل انْ يأتِى يوم لا مرد له مِن الله يومئِذٍ يصدعونَ (٤٣) من كفَر فَعليه كُفْره ومن عمِلَ صالِحا فَلانفُسِهم يمهدونَ (٤٤) لِيجزى الذِين امنوا وعمِلُوا الصالِحاتِ مِن فَضلِه انه لا يحِب الكافِرين (٤٥) ومن اياتِه انْ يرسِلَ الرياح مبشراتٍ وليذِيقكُم مِن رحمتِه ولتجرى الفُلْك بِامرِه ولتبتغوا مِن فَضلِه ولعلكُم تشكُرونَ (٤٦) ولقَد ارسلْنا مِن قَبلِك رسلاً اِلى قومِهم فَجآؤهم بِالبيناتِ فَانتقَمنا مِن الذِين اجرموا وكانَ حقا علينا نصر المؤمِنِين (٤٧) اَللهُ الذِى يرسِلُ الرياح فَتثِير سحابا فَيبسطُه فِى السماءِ كَيف يشاۤءُ ويجعلُه كِسفًا فَترى الودق يخرج مِن خِلالِه فَاِذَآ اصاب بِهِ من يشاۤءُ مِن عِبادِه اِذَا هم يستبشِرونَ (٤٨) وانْ كانُوا مِن قَبل انْ ينزلَ عليهم مِن قَبلِه لَمبلِسِين (٤٩) فَانظُر اِلى آثارِ رحمةِ اللهِ كَيف يحىِ الارض بعد موتِها اِن ذَلِك لَمحيِى الموتى وهو على كُل شىءٍ قَدِير (٥٠)

De kiقُلْ سِيروا dolaşın da gezip فِي الْأَرضِ Yeryüzünde
الذِين مِن قَبلُ görünفَانظُروا nice olduكَيفَ كَانَ âkıbetleriعَاقِبةُ
daha öncekilerin كَانَ idiأَكْثَر çoğu هم Onlarınمشْرِكِين
müşrik

42) De ki: Yeryüzünde gezip dolaşın da, daha öncekilerin âkıbetleri nice oldu, görün. Onların çoğu müşrik idi.

çevirفَأَقِم yönünüوجهك dineلِلدين gerçekالْقَيِمِ önceمِن قبل أَن
gelmedenيَأْتِي bir günيوم olmayanلَا مرد dönüşü له
katındanمِن اللهِ Allah O günيومئِذٍ bölük bölük يصدعون
ayrılacaklardır

43) Allah katından, dönüşü olmayan bir gün gelmeden önce yönünü gerçek dine çevir. O gün bölük bölük ayrılacaklardır.

Kimمن inkâr edersecَفَر kendi aleyhine olurفَعلَيه كُفْره
inkârı gelinceومن işler yapanlaraعمِلَ İyiصالِحا فَلِأَنفُسِهم
onlar da kendileri için hazırlamış olurlarيمهدون

44) Kim inkâr ederse, inkârı kendi aleyhine olur. İyi işler yapanlara gelince, onlar da kendileri için (cenneteki yerlerini) hazırlamış olurlar.

Zira O karşılık verecektirلِيجزِي iman ediplالذِين آمنُوا وعمِلُوا
işler yapanlara iyiالصالِحاتِ مِن فَضلِه kendi lütfundan إِنه
Şüphesiz O لَا يحِب sevmez الْكَافِرِين kâfirleri

45) Zira O, iman edip iyi işler yapanlara kendi lütfundan karşılık verecektir. Şüphesiz O (Allah), kâfirleri sevmez.

Veو مِن آياتِه O'nun delillerindendir أَن يرسِلَ göndermesi de
الرياح rüzgârları مبشراتٍ müjdecileri olarak وليذِيقَكُم size
tattırsın مِن رحمتِه rahmetinden ولِتَجرِي yüzsün الْفُلْك gemiler
بِأَمرِه emriyle ولِتَبتَغُوا arayasınız مِن فَضلِه fazlından و ve لَعلَّكُم
تَشْكُرون şükredesiniz diye

46) Ve size rahmetinden tattırsın, emriyle gemiler yüzsün, fazlından arayasınız ve şükredesiniz diye müjdecileri olarak rüzgârları göndermesi de O'nun delillerindendir.

ولَقَد Andolsun ki أَرسلْنَا biz gönderdik مِن قَبلِك senden
önce رسلًا peygamberler إِلَى قَومِهِم kendi kavimlerine فَجاءوهم
onlara getirdiler بِالْبيِناتِ açık deliller فَانتَقَمنَا cezalarını مِن الذِين
dalanların ise أَجرموا Günaha وكَان vermişizdir حقا hakkıyla
علَينَا bize düşer نَصر yardım etmek de الْمؤْمِنِين Müminlere

47) Andolsun ki, biz senden önce kendi kavimlerine peygamberler gönderdik de onlara açık deliller getirdiler. Günaha dalanların ise cezalarını hakkıyla vermişizdir. Müminlere yardım etmek de bize düşer.

اللهُ Allah O'dur الذِي ki يرسِلُ gönderir الرياح rüzgârları فَتُثِير
kaldırır سحابا bulutu فَيبسطُه Onu yayar فِي السماءِ gökte كَيفَ
gibi يشَاء dilediği و ve يجعلُه eder كِسفًا parça parça فَتَرى
görürsün nihayet الْودقَ yağmurun يخْرج çıktığını مِن خِلَالِه
arasından فَإِذَا edince أَصاب nasip بِهِ O مَن يشَاء dilediği مِن
عِبادِه kullarına إِذَا verirler هم onlar يستَبشِرون sevini

48) Allah O'dur ki, rüzgârları gönderir, bulutu kaldırır. Onu gökte dilediği gibi yayar ve parça parça eder; nihayet arasından yağmurun çıktığını görürsün. O, dilediği kullarına nasip edince, onlar seviniverirler.

Bu âyet, Peygamber (a.s)'ı teselli etmek için, rüzgarla ilgili hükümleri açıklayan âyetler arasında bir ara cümle olarak gelmiştir. Yüce Allah'ın, "rüzgârları müjdeci olarak göndermesi onun alâmetlerindendir" mealindeki âyetle, "Allah odur ki, rüzgârları gönderir. Onlar da bulutu sevkeder" âyeti arasında gelmiş bir ara cümlesi olup Peygamberi (a.s) rahatlatmak, teselli etmek, ona yardım vaat etmek ve inkarcıları tehdit etmek için gelmiştir.[427]

Veو إِن oysa كَانُوا مِن قَبلِ daha önce أَن ينَزلَ inmesinden
علَيهِم üzerine مِن قَبلِه evvel لَمبلِسِين umutlarını kesmişlerdi

49) Ve oysa daha önce, (yağmurun) üzerine inmesinden evvel umutlarını kesmişlerdi.

فَانظُر bir bak إِلَى آثَارِ eserlerine رحمةِ rahmetinin اللهِ Allah'ın
كَيفَ nasıl يحيِي diriltiyor الْأَرض Arzı بعد ardından موتِها
الْموتَى ölümünün إِن Şüphesiz ذَلِك böylece لَمحيِي diriltecektir
ölüleri de وهو Ve O علَى كُلِّ her شَيءٍ şeye قَدِير kadirdir

50) Allah'ın rahmetinin eserlerine bir bak: Arzı, ölümünün ardından nasıl diriltiyor. Şüphesiz böylece ölüleri de diriltecektir. Ve O (Allah), her şeye Kadir (güç yetiren)'dir.

(*)Geçen âyetler, kıyamet olayı henüz meydana gelmeden Tevhîd inanci'na dönülmesi ve ona göre Cenâb-ı Hakk'a ibâdet edilmesi emrediliyor. Buna uymayıp inkârda ısrar edenlerin kendilerine haksızlık edecekleri hatırlatılarak kurtuluş yolu gösteriliyor. Sonra da Allah'ın birliğine ve kudretinin sınırsızlığına delâlet eden belgeler sıralanarak akla malzeme veriliyor

ولئن ارسلنا ر ا فرأوه مصفرا لظلوا من بعده يكفرون (٥١)
فانك لا تسمع الموتى ولا تسمع الصم الدعاء اذا ولوا
مدبرين (٥٢) وما انت بهاد العمى عن ضلالتهم ان تسمع
الا من يؤمن بآياتنا فهم مسلمون (٥٣) ا الذى خلقكم من
ضعف ثم جعل من بعد ضعف قوة ثم جعل من بعد قوة ضعفا
وشيبة يخلق ما يشاء وهو العليم القدير (٥٤) ويوم تقوم
الساعة يقسم المجرمون ما لبثوا غير ساعة كذلك كانوا
يؤفكون (٥٥) وقال الذين أوتوا العلم والايمان لقد لبثتم فى
كتاب ا الى يوم البعث فهذا يوم البعث ولكنكم كنتم لا
تعلمون (٥٦) فيومئذ لا ينفع الذين ظلموا معذرتهم ولا هم
يستعتبون (٥٧) ولقد ضربنا للناس فى هذا القرآن من كل
مثل ولئن جئتهم بآية ليقولن الذين كفروا ان انتم الا مبطلون
(٥٨) كذلك يطبع ا على قلوب الذين لا يعلمون (٥٩)
فاصبر ان وعد ا حق ولا يستخفنك الذين لا يوقنون (٦٠)

فرأوه bir rüzgârريحا göndersek deأرسلنا Andolsun kiولئن onuه görseler sararmışمصفرا başlarlarلظلوا من بعده ardından nankörlüğeيكفرون

51) Andolsun ki, bir rüzgâr göndersek de onu sararmış görseler, ardından muhakkak nankörlüğe başlarlar.

فإنك Elbette senلا تسمع duyuramazsınالموتى ölülereولا تسمع işittiremezsinالصم sağırlaraالدعاء davetiإذا giderlerkenولوا dönüpمدبرين arkalarını

52) Elbette sen ölülere duyuramazsın; arkalarını dönüp giderlerken sağırlara daveti işittiremezsin.

Veوما أنت iletemezsinبهادي doğru yolaالعمي körleri deعن ضلالتهم sapıklıklarındanإن تسمع duyurabilirsinإلا Ancakمن يؤمن iman edenlereبآياتنا âyetlerimizeفهم göstererekمسلمون teslimiyet

53) Ve körleri de sapıklıklarından doğru yola iletemezsin. Ancak teslimiyet göstererek âyetlerimize iman edenlere duyurabilirsin.

الله Allah'tırالذي خلقكم Sizi yaratanمن ضعف güçsüzثم sonra جعل verenمن بعد ardındanضعف güçsüzlüğünقوة kuvvetثم sonra جعل verenمن بعد ardındanقوة kuvvetinضعفا güçsüzlük ve وشيبة ihtiyarlıkيخلق yaratırما يشاء Dilediğini Veهو Oالعليم hakkıyla bilendirالقدير üstün kudret sahibidir

54) Sizi güçsüz yaratan, sonra güçsüzlüğün ardından kuvvet veren sonra kuvvetin ardından güçsüzlük ve ihtiyarlık veren, Allah'tır. Dilediğini yaratır. Ve O, hakkıyla bilendir, üstün kudret sahibidir.

Veيوم günتقوم koptuğuالساعة kıyametيقسم yemin ederlerالمجرمون günahkârlarما لبثوا kaldıklarınaغير ساعة ancak pek kısa bir süreكذلك İşte onlarكانوا böyleيؤفكون döndürülüyorlardı

55) Ve kıyamet koptuğu gün, günahkârlar, ancak pek kısa bir süre kaldıklarına yemin ederler. İşte onlar, böyle döndürülüyorlardı.

Veقال şöyle derlerالذين kendilerineأوتوا verilenlerالعلم ilim ve الإيمان imanلقد Andolsun kiلبثتم kaldınızفي كتاب الله Allah'ın yazısındaإلى kadarيوم gününeالبعث yenidenفهذا İşteيوم gününeالبعث yeniden dirilmeولكنكم fakat onu sizكنتم لا تعلمون tanımıyordunuz

56) Ve kendilerine ilim ve iman verilenler şöyle derler: Andolsun ki Allah'ın yazısında yeniden dirilme gününe kadar kaldınız. İşte yeniden dirilme günüdür; fakat siz onu tanımıyordunuz.

فيومئذ Artık o günلا ينفع fayda vermeyeceğiالذين ظلموا zulmedenlerinمعذرتهم mazeretleriولا istenmezهم onlardanيستعتبون hoşnut etmeye çalışmaları da

57) Artık o gün, zulmedenlerin mazeretleri fayda vermeyeceği, onlardan hoşnut etmeye çalışmaları da istenmez.

ولقد Andolsun kiضربنا biz yer vermişizdirللناس insanlar içinفي هذا bu القرآن Kur'an'daمن كل her çeşitمثل misaleولئن Şayetجئتهم onlara getirsenبآية bir mucizeليقولن kesinlikle şöyle diyeceklerdirالذين كفروا inkârcılarإن Bilkiأنتم sizإلا ancakمبطلون bâtıl şeyler ortaya atmaktasınız

58) Andolsun ki biz, bu Kur'an'da insanlar için her çeşit misale yer vermişizdir. Şayet onlara bir mucize getirsen inkârcılar kesinlikle şöyle diyeceklerdir: Bilki siz ancak bâtıl şeyler ortaya atmaktasınız.

كذلك İşte böyleceيطبع mühürlerالله Allahعلى قلوب kalpleriniالذين لا يعلمون bilmeyenlerin

59) İşte bilmeyenlerin kalplerini Allah böylece mühürler.

فاصبر Sen şimdi sabretإن Bil kiوعد vâdiالله Allah'ınحق gerçektirولا يستخفنك sakın seni gevşekliğe sevketmesinالذين لا يوقنون İyice inanmamış olanlar

60) Sen şimdi sabret. Bil ki Allah'ın vaadi gerçektir. İyice inanmamış olanlar, sakın seni gevşekliğe sevketmesin.

Rûm Sûresi'ne, ileride meydana gelecek bir olaydan haber verilerek başlandı. Böylece Hz. Muhammed (a.s)'ın mu'cizelerinden biri daha inkarcıların gözleri önüne serilerek insaf ve idrâke davet edildiler. Bilgisizlik, körü körüne taklit yerildi; olaylara karşı iman gücünü kullanmak suretiyle sabredilmesi ve kesin şekilde inanmayanların sataşmasına önem verilmemesi tavsiye edilerek sûre noktalandı.

سورة لقمان (٣١)

بسم ا ـ الرحمن الرحيم

ا (١) تلك آيات الكتاب الحكيم (٢) هدى ورحمةً للمحسنين (٣) الذين يقيمونَ الصلوةَ ويؤتونَ الزكوةَ وهم بالاخرة هم يوقنونَ (٤) أولئك على هدى من ربهم وأولئك هم المفلحونَ (٥) ومن الناس من يشترى لهو الحديث ليضل عن سبيل ا ـ بغير علمٍ ويتخذها هزوا أولئك لهم عذاب مه (٦) واذا تتلى عليه اياتنا ولى مستكبرا كأنْ لم يسمعها كأن فى أذنيه وقرا فبشره بعذابٍ أليمٍ (٧) ان الذين امنوا وعملوا الصالحاتِ لهم جنات النعيم (٨) خالدين فيها وعد ا ـ حقا وهو العزيز الحكيم (٩) خلق السمواتِ بغير عمدٍ ترونها والقى فى الارض رواسى أنْ تميد بكم وبث فيها من كل دابةٍ وانزلنا من السماء ماءً فانبتنا فيها من كل زوج كر ـ (١٠) هذا خلق ا ـ فاروني ماذا خلق الذين من دونه بل الظالمونَ فى ضلالٍ مبـ ـ (١١)

31 LOKMAN SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 31. suresi, 34 ayet, 548 kelime ve 2110 harften ibarettir. Hicazlılar bu surenin 33 ayet olduğu görüşündedirler. Mekke'de nâzil olmuştur. 27,28 ve 29. ayetlerinin Medenî olduğu rivayet edilmektedir.[489] 12 ve 13. âyette Hz. Lokmân'ın adı geçtiği için Lokman adını almıştır.. Lokmân'ın oğluna öğütlerini içeren âyetlerde özetlenen şirk inancının yasaklanması, ana babaya saygı gösterip meşru buyruklarına uyma, sorumluluk duygusu, iyilik için çalışma, sabır, tevazu gibi dinî ve ahlâkî ödevlerdir. Ayet sonlarına ahenk veren fasılaları dâl, râ, zi, mim ve nun harflerdir. Saffât suresinden sonra nazil olmuştur.[490]

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınالله adıylaبسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Mîmم Lâmل Elifا

1) Elif. Lâm. Mîm.

hikmet doluالْحَكِيمِ Kitab'ınالْكِتَابِ âyetleridir آيَاتُ İşte buتِلْكَ

2) İşte bu, hikmet dolu Kitab'ın âyetleridir.

rahmet olmak üzereرَحْمَةً ve و bir hidayet rehberiهُدًى Güzel davrananlar içinلِلْمُحْسِنِينَ

3) Güzel davrananlar için bir hidayet rehberi ve rahmet olmak üzere.

verirlerوَيُؤْتُونَ namazıالصَّلَاةَ kılarlarيُقِيمُونَ O kimselerالَّذِينَ يُوقِنُونَ ederlerهُمْ ahirete deبِالْآخِرَةِ onlarهُمْ veو zekâtıالزَّكَاةَ kesin olarak iman

4) O kimseler, namazı kılarlar, zekâtı verirler; ve onlar ahirete de kesin olarak iman ederler.

مِنْ رَبِّهِمْ doğru yolهُدًى üzeredirlerعَلَى İşte onlarأُولَئِكَ kurtuluşaالْمُفْلِحُونَ erenlerdirهُمُ onlarأُولَئِكَ ve و Rablerinden

5) İşte onlar, Rablerinden doğru yol üzeredirler ve onlar kurtuluşa erenlerdir.

satın alırيَشْتَرِي مَنْ insanlardan öylesi var kiالنَّاسِ مِنَ Veو اللَّهِ yolundanسَبِيلِ عَنْ saptırmakلِيُضِلَّ lafıالْحَدِيثِ boşلَهْوَ ve و herhangi bir ilmîعِلْمٍ delile dayanmadanبِغَيْرِ Allah عَذَابٌ onlaraلَهُمْ İşteأُولَئِكَ alay هُزُوًا onunla etmek içinيَتَّخِذَهَا rüsva ediciمُهِينٌ bir azap vardır

6) Ve insanlardan öylesi var ki, herhangi bir ilmî delile dayanmadan Allah yolundan saptırmak ve onunla alay etmek için boş lafı satın alır. İşte onlara rüsva edici bir azap vardır.

(*)Bu ayet, Nadr b. Haris hakkında nazil olmuştur. Nadr tüccar olarak İran'a gidiyor. Acemlerin kitaplarını satın alıyor, bu kitapları anlatıyor ve şöyle diyordu: "Muhammed size Ad ve Semûd kavimlerinin haberlerini anlatıyor. Ben de size Rüstem ve İsfendiyar'ın, kisraların haberlerini anlatıyorum." derdi. Kureyşliler de onun sözlerinden hoşlanıyor, Kur'an'ı dinlemeyi terkediyorlardı.[428]

وَلَّى âyetlerimizآيَاتُنَا onaعَلَيْهِ okunduğuتُتْلَى zamanإِذَا Veو لَمْ يَسْمَعْهَا sankiكَأَنْ büyüklük taslayarakمُسْتَكْبِرًا yüz çevirir وَقْرًا kulaklarındaأُذُنَيْهِ فِي sanki gibiكَأَنَّ bunları işitmemiş bir بِعَذَابٍ Sen de onaهُ müjdesini verفَبَشِّرْ ağırlık varmış acıklıأَلِيمٍ azabın

7) Ve ona âyetlerimiz okunduğu zaman, sanki bunları işitmemiş, sanki kulaklarında ağırlık varmış gibi büyüklük taslayarak yüz çevirir. Sen de ona acıklı bir azabın müjdesini ver.

davranışlarda وَعَمِلُوا iman edip deآمَنُوا الَّذِينَ Şüphesizإِنَّ cennetlerجَنَّاتُ vardırلَهُمْ güzelالصَّالِحَاتِ bulunanlar için nimetleri bolالنَّعِيمِ

8) Şüphesiz, iman edip de güzel davranışlarda bulunanlar için, nimetleri bol cennetler vardır.

Allah'ın اللَّهِ sözdürوَعْدَ Oradaفِيهَا ebedi kalacaklardırخَالِدِينَ الْحَكِيمُ mutlak güçالْعَزِيزُ Oهُوَ Veو gerçekحَقًّا verdiği hikmet sahibidir

9) Orada ebedi kalacaklardır. Allah'ın verdiği gerçek sözdür. Ve O, mutlak güç, hikmet sahibidir.

bir direkعَمَدٍ olmaksızınبِغَيْرِ Gökleriالسَّمَاوَاتِ yarattıخَلَقَ ulu رَوَاسِيَ yereالْأَرْضِ فِي koyduوَأَلْقَى görebildiğinizتَرَوْنَهَا oradaفِيهَا yaydıبَثَّ ve و siziبِكُمْ sarsmasın diyeتَمِيدَ أَنْ dağlar مِنَ السَّمَاءِ biz indiripأَنْزَلْنَا Veو canlıyıدَابَّةٍ her çeşitكُلِّ مِنْ مِنْ كُلِّ orada bitirdikفِيهَا nebattanفَأَنْبَتْنَا suمَاءً gökyüzünden faydalıكَرِيمٍ çift çiftزَوْجٍ her

10) Gökleri görebildiğiniz bir direk olmaksızın yarattı, sizi sarsmasın diye yere de ulu dağlar koydu ve orada her çeşit canlıyı yaydı. Ve biz gökyüzünden su indirip, orada her faydalı nebattan çift çift bitirdik.

Şimdi فَأَرُونِي Allah'ınاللَّهِ yarattıklarıdırخَلْقُ İşte bunlarهَذَا O'ndan دُونِهِ مِنْ الَّذِينَ yarattığınıخَلَقَ neماذَا bana gösterin ضَلَالٍ içindedirlerفِي Zalimlerالظَّالِمُونَ Hayırبَلِ başkasının açıkمُبِينٍ bir sapıklık

11) İşte bunlar Allah'ın yarattıklarıdır. Şimdi O'ndan başkasının ne yarattığını bana gösterin! Hayır! Zalimler açık bir sapıklık içindedirler.

(*)Yukarıdaki âyetler, Kur'ân'ın insanlar için doğru yolun rehberi ve bütünüyle rahmet kaynağı olduğu belirtildi. Sonra da inkarcı sapıklarla, imân eden sâlih mü'minlerin durumu açıklandı ve Allah'ın varlığına, birliğine, kudretinin erişilmezliğine delâlet eden belgelere yer verildi.

ولقد اتينا لقمن الحكمة ان اشكر لله ومن يشكر فانما يشكر
لنفسه ومن كفر فان الله غنى حميد (١٢) واذ قال لقمن
لابنه وهو يعظه يابنى لا تشرك بالله ان الشرك لظلم عظيم
(١٣) ووصينا الانسان بوالديه حملته امه وهنا على وهن
وفصاله فى عامين ان اشكر لى ولوالديك الى المصير (١٤)
وان جاهداك على ان تشرك بى ما ليس لك به علم فلا
تطعهما وصاحبهما فى الدنيا معروفا واتبع سبيل من اناب الى
ثم الى مرجعكم فانبئكم بما كنتم تعملون (١٥) يابنى انها ان
تك مثقال حبة من خردل فتكن فى صخرة او فى السموات
او فى الارض يأت بها الله ان الله لطيف خبير (١٦) يابنى اقم
الصلوة وأمر بالمعروف وانه عن المنكر واصبر على ما
اصابك ان ذلك من عزم الامور (١٧) ولا تصعر خدك
للناس ولا تمش فى الارض مرحا ان الله لا يحب كل مختال
فخور (١٨) واقصد فى مشيك واغضض من صوتك ان
انكر الاصوات لصوت الحمير (١٩)

hikmet الْحِكْمَةَ Lokman'a لُقْمَانَ biz verdik آتَيْنَا Andolsun وَلَقَدْ
يَشْكُرْ kimsedir وَمَنْ Allah'a لِلَّهِ şükret اشْكُرْ diyerek أَنِ
Ve و kendisi için لِنَفْسِهِ şükretmiş يَشْكُرُ ancak فَإِنَّمَا Şükreden
hiçbir غَنِيٌّ Allah اللَّهَ bilsin ki فَإِنَّ nankörlük كَفَرَ eden de مَنْ
her türlü övgüye lâyıktır حَمِيدٌ şeye muhtaç değildir

12) Andolsun biz Lokman'a: Allah'a şükret, diyerek hikmet verdik. Şükreden ancak kendisi için şükretmiş kimsedir. Ve nankörlük eden de bilsin ki, Allah hiçbir şeye muhtaç değildir, her türlü övgüye lâyıktır.

şu وَهُوَ oğluna لِابْنِهِ Lokman لُقْمَانُ demişti قَالَ vererek إِذْ Ve و
بِاللَّهِ ortak koşma تُشْرِكْ لَا Yavrucuğum يَابُنَيَّ öğütleri يَعِظُهُ
عَظِيمٌ bir zulümdür لَظُلْمٌ şirk الشِّرْكَ Doğrusu إِنَّ Allah'a
büyük

13) Ve Lokman, oğluna şu öğütleri vererek: Yavrucuğum! Allah'a ortak koşma! Doğrusu şirk, büyük bir zulümdür, demişti.

ana- بِوَالِدَيْهِ insana الْإِنْسَانَ biz tavsiye etmişizdir وَصَّيْنَا Ve و
عَلَى katlanarak وَهْنًا Anası أُمُّهُ onu katlanarak حَمَلَتْهُ babasına
içinde فِي Sütten ayrılması da وَفِصَالُهُ sıkıntılara وَهْنٍ nice
لِوَالِدَيْكَ ve و önce bana لِي şükret اشْكُرْ أَنِ iki yıl عَامَيْنِ olur
Dönüş ancak الْمَصِيرُ banadır إِلَيَّ ana-babana

14) Ve biz insana, ana-babasına tavsiye etmişizdir. Anası onu nice sıkıntılara katlanarak taşımıştır. Sütten ayrılması da iki yıl içinde olur. (İşte bunun için) önce bana ve ana-babana şükret. Dönüş ancak banadır.

ortak تُشْرِكَ أَنْ için عَلَى seni zorlarlarsa جَاهَدَاكَ eğer إِنْ Ve و
بِهِ hakkında لَكَ olmayan لَيْسَ bir şeyi مَا bana بِي koşman
وَصَاحِبْهُمَا onlara itaat etme تُطِعْهُمَا فَلَا bilgin عِلْمٌ onlar
سَبِيلَ uy وَاتَّبِعْ iyi geçin مَعْرُوفًا dünyada فِي الدُّنْيَا Arkadaşlarınla
ancak إِلَيَّ Sonunda ثُمَّ Bana إِلَيَّ yönelenlerin أَنَابَ yoluna مَنْ
O zaman size haber فَأُنَبِّئُكُمْ dönüşünüz مَرْجِعُكُمْ banadır
yapmış تَعْمَلُونَ olduklarınızı بِمَا كُنْتُمْ veririm

15) Ve eğer onlar seni, hakkında bilgin olmayan bir şeyi bana ortak koşman için zorlarlarsa, onlara itaat etme. Arkadaşlarınla dünyada iyi geçin. Bana yönelenlerin yoluna uy. Sonunda dönüşünüz ancak banadır. O zaman size, yapmış olduklarınızı haber veririm.

olsa تَكُ bile إِنْ Elbette yaptığın şey إِنَّهَا Yavrucuğum يَابُنَيَّ
bulunsa فَتَكُنْ bir hardal مِنْ خَرْدَلٍ tanesi حَبَّةٍ ağırlığında مِثْقَالَ
أَوْ göklerde فِي السَّمَاوَاتِ veya أَوْ bir kayanın صَخْرَةٍ içinde فِي
yine de onu يَأْتِ بِهَا yerin الْأَرْضِ derinliklerinde فِي yahut
en ince işleri لَطِيفٌ Allah اللَّهَ Doğrusu إِنَّ Allah اللَّهُ getirir
her şeyden haberdardır خَبِيرٌ görüp bilmektedir

16) Yavrucuğum! Elbette yaptığın şey, bir hardal tanesi ağırlığında bile olsa, bir kayanın içinde veya göklerde yahut yerin derinliklerinde bulunsa, yine de Allah onu getirir. Doğrusu Allah, en ince işleri görüp bilmektedir, her şeyden haberdardır.

بِالْمَعْرُوفِ emret وَأْمُرْ Namazı الصَّلَاةَ kıl أَقِمِ Yavrucuğum يَابُنَيَّ
وَاصْبِرْ kötülükten عَنِ الْمُنْكَرِ vazgeçirmeye çalış وَانْهَ iyiliği
bunlar ذَٰلِكَ Doğrusu إِنَّ gelenlere مَا أَصَابَكَ başına عَلَى sabret
değer işlerdir الْأُمُورِ azmedilmeye مِنْ عَزْمِ

17) Yavrucuğum! Namazı kıl, iyiliği emret, kötülükten vazgeçirmeye çalış, başına gelenlere sabret. Doğrusu bunlar, azmedilmeye değer işlerdir.

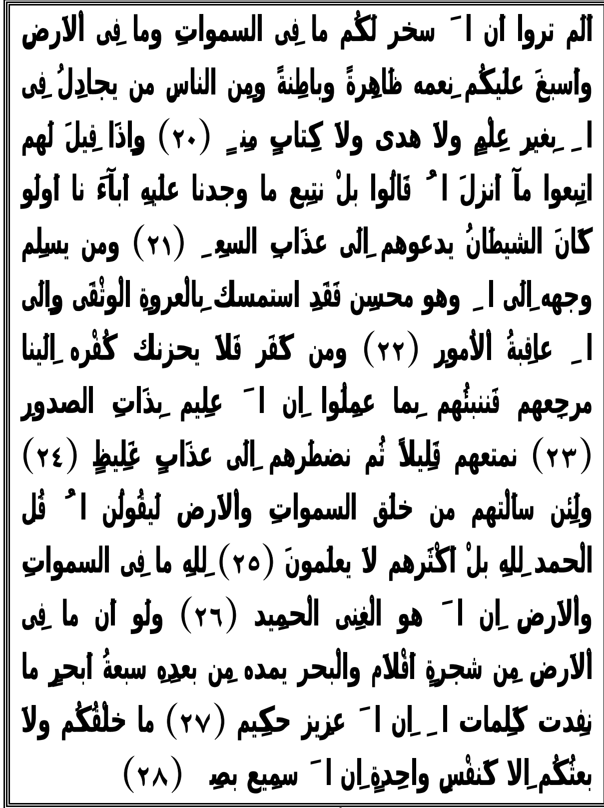
لِلنَّاسِ yüz çevirme خَدَّكَ küçümseyerek تُصَعِّرْ لَا Ve و
مَرَحًا yeryüzünde فِي الْأَرْضِ yürüme تَمْشِ لَا ve و insanlardan
كُلَّ asla sevmez يُحِبُّ لَا Allah اللَّهَ Zira إِنَّ böbürlenerek
kendini beğenmiş فَخُورٍ övünüp duran kimseleri مُخْتَالٍ her

18) Ve küçümseyerek insanlardan yüz çevirme ve yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Zira Allah, her kendini beğenmiş övünüp duran kimseleri asla sevmez.

مِنْ alçalt وَاغْضُضْ yürüyüşünde فِي مَشْيِكَ tabiî ol وَاقْصِدْ Ve و
seslerin الْأَصْوَاتِ en çirkini أَنْكَرَ Unutma ki إِنَّ sesini صَوْتِكَ
merkeplerin الْحَمِيرِ sesidir لَصَوْتُ

19) Ve yürüyüşünde tabiî ol, sesini alçalt. Unutma ki, seslerin en çirkini merkeplerin sesidir.

(*)Lokmân'ın oğluna yönelttiği bu öğütler de Allah'ın ona verdiği hikmetin meyveleridir. Kuşkusuz insanın yaptığı her şey -ne kadar saklanırsa saklansın- Allah'ın mutlaka onu bildiği, dolayısıyla onun hesabını soracağı İnancı ve bilinci ile bundan doğan sorumluluk duygusu ve kaygısı ahlâkî hayatın temelidir. Nitekim meşhur bir özdeyişte "Hikmetin başı Allah korkusudur" denilmiştir. Büyük şairimiz Mehmed Akif'in, "Ne irfandır veren ahlâka yükseklik ne vicdandır Fazilet hissi insanlarda Allah korkusundandır" şeklindeki beyti de bu gerçeğin güzel bir ifadesidir.

الم تروا ان ا ً سخر لكم ما في السموات وما في الارض
واسبغ عليكم نعمه ظاهرة وباطنة ومن الناس من يجادل في
ا بغير علم ولا هدى ولا كتاب منير (٢٠) واذا قيل لهم
اتبعوا ما انزل ا قالوا بل نتبع ما وجدنا عليه اباءنا اولو
كان الشيطان يدعوهم الى عذاب السعير (٢١) ومن يسلم
وجهه الى ا وهو محسن فقد استمسك بالعروة الوثقى والى
ا عاقبة الامور (٢٢) ومن كفر فلا يحزنك كفره الينا
مرجعهم فننبئهم بما عملوا ان ا عليم بذات الصدور
(٢٣) نمتعهم قليلا ثم نضطرهم الى عذاب غليظ (٢٤)
ولئن سالتهم من خلق السموات والارض ليقولن ا قل
الحمد لله بل اكثرهم لا يعلمون (٢٥) لله ما في السموات
والارض ان ا هو الغني الحميد (٢٦) ولو ان ما في
الارض من شجرة اقلام والبحر يمده من بعده سبعة ابحر ما
نفدت كلمات ا ان ا عزيز حكيم (٢٧) ما خلقكم ولا
بعثكم الا كنفس واحدة ان ا سميع بصير (٢٨)

أَلَم تَروا görmediniz mi? أَن Kuşkusuz الله Allah'ın سخر
emrinize verdiği لَكُم sizin مَا فِي السماوات göklerde و ve مَا فِي
الأَرض yerdekileri وَأَسبغ bolca ihsan ettiğini عَلَيكُم size نِعمه
nimetlerini ظَاهِرَةً açık و ve بَاطِنَةً gizli olarak وَمِن النَاس
İnsanlar içinde مَن kimseler vardır يجادِلُ tartışan فِي
الله Allah hakkında بِغَير yokken عِلمٍ bilgisi وَلَا هدى rehberi و
وَلَا ve كِتَاب bir kitabı مُنِير aydınlatıcı

20) Kuşkusuz Allah'ın, göklerde ve yerdekileri sizin emrinize verdiği nimetlerini, açık ve gizli olarak size bolca ihsan ettiğini görmediniz mi? İnsanlar içinde, -bilgisi, rehberi ve aydınlatıcı bir kitabı yokken- Allah hakkında tartışan kimseler vardır.

و Ve إِذَا zaman قِيلَ dendiği لَهُم onlara اتبعوا uyun مَا أَنزَلَ
الله Allah'ın indirdiğine قَالُوا derler بَل Hayır نَتبِع uyarız مَا
وَجدنَا bulduğuna عَلَيه üzerinde آبَاءنَا babalarımızı أَولَو
كَان idiyse يا Ya الشيطان şeytan يدعو çağırıyor هم onları إِلَى
عذَاب azabına السعير alevli ateşin

21) Ve onlara "Allah'ın indirdiğine uyun" dendiği zaman: Hayır, biz babalarımızı üzerinde bulduğuna uyarız, derler. Ya şeytan; onları alevli ateşin azabına çağırıyor idiyse.

و Ve مَن kimse يسلِم veren bütünüyle وَجهه kendini إِلَى اللهِ
Allah'a وَهو içinde محسِن iyi davranışlar فَقَد gerçekten استَمسك
yapışmıştır بِالعروة kulpa الوثقَى en sağlam و Zaten إِلَى varır
اللهِ Allah'a عَاقِبَةُ sonu الأُمور bütün işlerin

22) Ve iyi davranışlar içinde kendini bütünüyle Allah'a veren kimse, gerçekten en sağlam kulpa yapışmıştır. Zaten bütün işlerin sonu Allah'a varır.

و Ve مَن kimsenin كَفَر inkâr eden فَلَا يحزنك seni üzmesin
كُفْرُه inkârı إِلَينَا ancak bizedir مرجِعهم Onların dönüşü فَنُنَبِّئُهم
haber veririz kendilerine بِمَا İşte o zaman عمِلُوا yaptıklarını
إِن Kuşkusuz الله Allah عَلِيم çok iyi bilir بِذَات olanı الصدور
kalplerde

23) Ve inkâr eden kimsenin inkârı seni üzmesin. Onların dönüşü ancak bizedir. İşte o zaman yaptıklarını kendilerine haber veririz. Kuşkusuz Allah kalplerde olanı çok iyi bilir.

نُمتِعهم Onları faydalandırır قَلِيلًا biraz ثُم sonra نَضطَر
sürükleriz هم kendilerini إِلَى عذَاب bir azaba غَلِيظ ağır

24) Onları biraz faydalandırır, sonra kendilerini ağır bir azaba sürükleriz.

وَلَئِن Andolsun ki سأَلتَهم sorsan مَن onlara diye kim خَلَق
yarattı? السماوات Gökleri و ve الأَرض yeri لَيقُولُن mutlaka
derler الله Allah قُل De ki الحمد Övgü de لِلهِ yalnız Allah'a
mahsustur بَل ama أَكثَر çoğu هم onların لَا يعلَمون bilmezler

25) Andolsun ki onlara, "Gökleri ve yeri kim yarattı?" diye sorsan, mutlaka "Allah..." derler. De ki: Övgü de yalnız Allah'a mahsustur, ama onların çoğu bilmezler.

لِلهِ hepsi Allah'ındır مَا ne varsa فِي السماوات Göklerde و ve
الأَرض yerde إِن Bilinmeli ki الله Allah'tır هو olan الغَنِي asıl
ganî الحمِيد övülmeye lâyık

26) Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi Allah'ındır. Bilinmeli ki, asıl ganî, övülmeye lâyık olan Allah'tır.

و Ve لَو şayet أَنما فِي الأَرض yeryüzündeki مِن شَجرة ağaçlar
أَقلَام kalem وَ ve البحر deniz يمده katılarak مِن بعده arkasından
سبعة yedi أَبحر deniz مَا نَفِدت tükenmez كَلِمات sözleri الله yine
إِن Şüphe yok ki الله Allah عزِيز mutlak galip حكِيم
hikmet sahibidir

27) Ve şayet yeryüzündeki ağaçlar kalem, deniz ve arkasından yedi deniz katılarak (mürekkep olsa) yine Allah'ın sözleri (yazmakla) tükenmez. Şüphe yok ki Allah mutlak galip, hikmet sahibidir.

مَا خَلقُكُم Sizin yaratılmanız و ve لَا بعثُكُم diriltilmeniz إِلَّا ancak
كَنَفس kişinin gibidir واحِدة tek bir إِن Unutulmasın ki الله
Allah سمِيع her şeyi işiten بصِير görendir

28) Sizin yaratılmanız ve diriltilmeniz, ancak tek bir kişinin (yaratılması, diriltilmesi) gibidir. Unutulmasın ki, Allah her şeyi işiten, görendir.

(*)Putperest Araplar, aslında Allah'ın varlığına inanıyor, sorulduğunda O'nun yaratici kudretini tanıdıklarını ifade ediyorlardı; fakat putlarını aracı tanrılar saydıkları için Allah'ı bırakıp putlara tapıyor, onlara sığınıyor, böylelikle şirk inancına sapıyorlardı. 25. âyetteki "Bütün övgüler Allah'a mahsustur" ifadesi, Allah'tan başka hiçbir varlığa tanrılık sıfatı, işlevi ve kutsallığı yüklenemeyeceği, sûrenin sonuna kadar devam eden kısım, neden bütün övgülerin Allah'a mahsus olduğu sorununun âdeta cevabı mahiyetindedir.

katmakta يولج Allah الله kuşkusuz أنّ Gömez misin ki ألم تَرى
النهار katmakta يولج ve و gündüze فِي النهار geceyi الليل
buyruğu altına almıştır سخر Ve و geceye فِي الليل gündüzü
يجري Bunların her biri كُلّ ayı da و القَمر güneşi الشمس
belli مسمى bir vaadeye أجَل kadar إلى hareketine devam eder
تَعملُون tamamen بِما Allah الله kuşkusuz أنّ Ve و
haberdardır خَبِير yaptıklarınızdan

29) Görmez misin ki, kuşkusuz Allah, geceyi gündüze katmakta ve gündüzü geceye (katmaktadır). Ve güneşi, ayı da buyruğu altına almıştır. Bunların her biri belli bir vaadeye kadar hareketine devam eder. Ve kuşkusuz Allah, yaptıklarınızdan tamamen haberdardır.

hakkın الْحق ta kendisidir هو Allah الله elbette بِأن Çünkü ذَلِك
O'ndan başka مِن دونِهِ taptıkları ise ما يدعون şüphesiz وأن
olandır هو çok uludur. الله gerçekten أنّ Ve و bâtıldır الْباطِلُ
çok ulu الْكبِير çok yüce العلِي

30) Çünkü elbette Allah, hakkın ta kendisidir; O'ndan başka taptıkları ise hiç şüphesiz bâtıldır. Ve gerçekten Allah çok yüce, çok ulu olandır.

تَجري gemilerin الْفُلْك Kuşkusuz أنّ görmedin mi? ألم تَرى
لِيرِيكُم Allah'ın اللهِ lütfuyla بِنِعمةِ denizde فِي الْبحر yüzdüğünü
إِن varlığının delillerini آياتِهِ مِن Size göstermesi için
herkes için لِكُلِّ ibretler vardır لَآياتٍ bunda فِي ذَلِك Şüphesiz
şükreden شَكُور sabreden صبار

31) Kuşkusuz size varlığının delillerini göstermesi için, Allah'ın lütfuyla gemilerin denizde yüzdüğünü görmedin mi? Şüphesiz bunda, sabreden, şükreden herkes için ibretler vardır.

O'na yalvarırlar موج onları kuşattığı غَشِيهم zaman إِذَا Ve و
Allah'a الله O'na yalvarırlar دعوا dağlar gibi dalgalar كَالظلَل
نَجاهم vakit فَلَما dini الدين tamamen لَه has kılarak مخْلِصِين
bir مقْتَصِد Onları فَمِنْهم karaya الْبر çıkararak إلى kurtardığı
بِآياتِنَا bilerek inkâr eder ما يجحد Ve و kısmı orta yolu tutar
nankör كَفُور hâinler خَتار hep كُلّ ancak إلا bizim âyetlerimizi

32) Ve dağlar gibi dalgalar onları kuşattığı zaman, dini tamamen Allah'a has kılarak, O'na yalvarırlar. Onları karaya çıkararak kurtardığı vakit içlerinden bir kısmı orta yolu tutar. Ve bizim âyetlerimizi, ancak hep nankör hâinler bilerek inkâr eder.

ربكُم karşı gelmekten sakının اتقُوا İnsanlar الناس Ey يا أيها
bir şey لَا يجزي günden يوما çekinin واخْشَوا Rabbinize
ولَا evlâdın عن ولَدِهِ Ne babanın evlâdı والِد ödeyemeyeceği
bir şey شَيئًا babası عن والِدِهِ nâmına هو جازٍ ne babası مولُود
فَلَا تَغُرنكُم gerçektir حق Allah'ın اللهِ verdiği söz وعد Bilin ki إِن
لَا يغُرنكُم ve و dünya الدنْيا hayatı الْحياةُ Sakın sizi aldatmasın
affına güvendirerek الْغَرور Allah'ın بِاللهِ sizi kandırmasın

الم تر ان ا ۤ يولج الليلَ ِفى النهار ويولج النهار ِفى الليل
وسخر الشمس والْقمر كُل يجرى ِالى اجلٍ مسمى وان ا ۤ
ِبما تعملُونَ خبِ (٢٩) ذَلِك ِبان ا ۤ هو الْحق وان ما يدعونَ
ِمن دونِه الْباطِلُ وان ا ۤ هو الْعلِى الْكبِ (٣٠) الم تر ان
الْفلْك تجرى ِفى الْبحرِ ِبنعمةِ ا ِ ِليرِيكُم ِمن اياتِه ِان ِفى ذَلِك
لاياتٍ ِلكُل صبارٍ شكُورٍ (٣١) واذَا غَشِيهم موج كَالظلَل
دعوا ا ۤ مخلِصِ له الدين فلما نجيهم ِالى الْبر فَمنهم
مقْتصِد وما يجحد ِباياتنا ِالا كُل ختارٍ كفُورٍ (٣٢) يآايها
الناس اتقُوا ربكُم واخشوا يوما لا يجزى والِد عن ولَدِه ولا
مولُود هو جازٍ عن والِدِه شيئًا ِان وعد ا ِ حق فَلا تغرنكُم
الحيوةُ الدنيا ولا يغرنكُم ِبا ِ الْغرور (٣٣) ِان ا ۤ عِندَه
عِلْم الساعةِ وينزلُ الْغيثَ ويعلم ما ِفى الارحامِ وما تدرى
نفْس ماذَا تكْسِب غَدا وما تدرى نفْس ِباى ارضٍ تموت ِان
ا ۤ علِيم خبِ (٣٤)

33) Ey İnsanlar! Rabbinize karşı gelmekten sakının. Ne babanın evlâdı, ne evlâdın babası nâmına bir şey ödeyemeyeceği günden çekinin. Bilin ki, Allah'ın verdiği söz gerçektir. Sakın dünya hayatı sizi aldatmasın ve Allah'ın affına güvendirerek sizi kandırmasın.

Kıyamet السَّاعةِ bilgi عِلْم katındadır عِنْدَه Allah'ın الله ancak إِن
O ويعلَم Yağmuru الْغَيثَ O yağdırır وينَزلُ vakti hakkındaki
نَفْس Hiç bilemez وما تَدرِي rahimlerde فِي الْأَرحامِ olanı ما bilir
Yine hiç وما تَدرِي yarın غَدا kazanacağını تَكْسِب ne ماذَا kimse
تَموتُ yerde أَرض hangi بِأَي Yine hiç kimse نَفْس bilemez
her خَبِير her şeyi bilendir علِيم Allah الله bilemez إِن öleceğini
şeyden haberdardır

34) Kıyamet vakti hakkındaki bilgi, ancak Allah'ın katındadır. Yağmuru O yağdırır, rahimlerde olanı O bilir. Hiç kimse yarın ne kazanacağını bilemez. Yine hiç kimse hangi yerde öleceğini bilemez. Şüphesiz Allah, her şeyi bilendir, her şeyden haberdardır.

Cerir ve İbni Ebî Hatim, Mücahid'den naklediyor ki: Badiye'den Haris b. Amr isimli bir adam geldi. Peygamberimiz (a.s.)'e: Benim hanımım hamiledir. Doğuracağı çocuğu bana haber ver. Bizim beldemiz kuraktır. Yağmurun ne zaman yağacağını bana haber ver. Ben ne zaman doğduğumu öğrendim. Bana ne zaman öleceğimi de sen haber ver, dedi. Bunun üzerine Allah "Kıyametin bilgisi Allah katındadır...." 34. ayeti indirdi.[429]

Lokman Sûresi, Allah'ın ilminin ve kudretinin kusursuzluğunu özetleyen ve ilâhî bilgi ile insan bilgisi arasındaki büyük farkı gösteren ifadelerle son bulmaktadır. Klasik tefsirlerde bu âyete dayanılarak, kıyametin ne zaman kopacağını, yağmurun ne zaman yağacağını, rahimlerdeki cinsiyetini ve ten renginin ne olduğunu, insanın ileride neler elde edeceğini, gelecekte ne gibi durumlarla karşılaşacağını ve ne zaman nerede öleceğini Allah'tan başkasının bilemeyeceği ileri sürülmüş, dolayısıyla bunlara "mugayyebât-ı hams" (beş bilinmeyen) denilmiştir.

سورة السجدة (٣٢)

بِسمِ اللّٰهِ الرحمن الرحِيم

الٓمٓ (١) تنزيلُ الْكِتابِ لا ريبَ فِيهِ مِن ربِّ الْعالَمِين (٢) أم
يقُولُونَ افْتريه بلْ هو الْحق مِن ربك لِتنذِر قوما ما اتيهم مِن
نذِيرٍ مِن قبلك لعلهم يهتدونَ (٣) اَللّٰهُ الذِى خلق السمواتِ
والارض وما بينهما فِى سِتةِ ايامٍ ثُم استوى على الْعرش ما
لكُم مِن دونِه مِن ولى ولا شفِيعٍ افَلا تتذكَّرونَ (٤) يدبر
الامر مِن السمآءِ اِلى الارض ثُم يعرج اِليهِ فِى يومٍ كانَ
مِقْداره الْف سنةٍ مِما تعدونَ (٥) ذٰلِك عالِم الغيبِ والشهادةِ
العزِيز الرحِيم (٦) الذِى احسن كُل شىءٍ خلقَه وبدأ خلق
الإنسان مِن طِينٍ (٧) ثُم جعلَ نسله مِن سلالةٍ مِن مآءٍ مهِينٍ
(٨) ثُم سويه ونفخ فِيهِ مِن روحِهِ وجعلَ لكُم السمع
والابصار والافْئِدةَ قَلِيلاً ما تشكُرونَ (٩) وقالوآ ءَاِذا ضللْنا
فِى الارض ءَاِنا لَفِى خلق جدِيدٍ بلْ هم بِلِقآءِ ربهم كافِرونَ
(١٠) قُلْ يتوفيكُم ملك الموتِ الذِى وكلَ بِكُم ثُم اِلى ربكُم
ترجعونَ (١١)

32 SECDE SURESİ

Kuran-ı Kerimin 32. sûresi. 30 âyet, 380 kelime ve 1518 harften ibarettir. Fasılası, mim, nûn, lâm harfleridir. Mekkî sûrelerden olup Müminûn sûresinden sonra nazil olmuştur. 18, 19 ve 20. âyetlerinin Medinede nazil olduğu rivayet edilmektedir. Adını on beşinci ayetinde geçen secde kelimesinden almış olup, içinde secde ayeti bulunan sûrelerden biridi. Diğer bir adı da el-Mecadi" dir. Kur'anda Secde Sûresi" olarak adlandırılan iki sûre vardır. Bunlardın birisi bu sûredir; diğeri de Fussilet sûresidir. İkisini birbirinden ayırdetmek için bu sûreye Lokman Secdesi, diğerine de Hamim Secdesi adı verilmiştir.[491]

Rahimالرحِيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Mîmم Lâmل Elifا

1) Elif. Lâm. Mîm.

asla şüpheريب yokturلَا Bu Kitab'ınالْكِتَابِ indirilmişتَنزِيلُ
âlemlerinالْعالَمِين Rabbi tarafındanمِن رب olduğundaفِيهِ

2) Bu Kitab'ın, âlemlerin Rabbi tarafından indirilmiş olduğunda asla şüphe yoktur.

بَلْ Onu kendisi uydurduافْتَرَاه diyorlarيَقُولُون öyle mi?أَم
uyarman لِتُنذِر Rabbindenمِن ربك haktırالحق Oهو Hayır
مِن kendilerine hiçbir gelmemişما أَتَاهم bir kavmiقوما için
يهتَدون bulurlar diyeلعلهم senden önceمِن قبلِك uyarıcıنَذِير
doğru yolu

3) "Onu kendisi uydurdu" diyorlar öyle mi? Hayır! O, senden önce kendilerine hiçbir uyarıcı gelmemiş bir kavmi uyarman için -doğru yolu bulurlar diye- Rabbinden haktır.

و yeriوالْأَرض Gökleriالسماوات yaratanخَلَقَ الذِي Allah'tırالله
ثُم gündeأيامٍ altıفِي سِتةِ bunların arasındakileriبينهما maveو
مِن دونِهِ sizinما لَكُم arşaعلى العرش istivâ edenاستوى sonra
ne de bir ولا شفيع ne bir dostمِن ولي O'ndan başka
Artık düşünüp öğütتَتَذَكَّرون almaz mısınız?أفلا şefaatçınız

4) Gökleri, yeri ve bunların arasındakileri altı günde yaratan, sonra arşa istivâ eden Allah'tır. O'ndan başka sizin ne bir dost ne de bir şefaatçınız vardır. Artık düşünüp öğüt almaz mısınız?

إِلى Göktenمِن السماءِ her işiالْأَمر düzenleyip yönetirيدبر
فِي O'nun nezdineإِلَيهِ çıkarيعرج Sonraثُم yereالْأَرض kadar
مِما yılıسنةٍ binأَلْف sayageldiklerinizeمقداره كان bir gündeيوم
tutanتَعدون

5) Gökten yere kadar her işi düzenleyip yönetir. Sonra sayageldiklerinize göre bin yıl tutan bir günde O'nun nezdine çıkar.

görüleni deوالشهادة görülmeyeni deالْغَيبِ bilenعالِم İşteذَلِك
merhamet sahibidirالرحِيم mutlak galipالْعزِيز

6) İşte, görülmeyeni de görüleni de bilen, mutlak galip, merhamet sahibidir.

و yarattığıخَلَقَه şeyiشَيءٍ herكُل güzel yapmışأحسن O kiالذِي
مِن طِين insanıالْإِنسان yaratmıştırخَلَقَ ilk baştaبدأ ve
çamurdan

7) O ki, yarattığı her şeyi güzel yapmış ve ilk başta insanı çamurdan yaratmıştır.

مِن سلَالَةٍ onun zürryetiniنَسلَه üretmiştirجعل Sonraثُم
dayanıksızمهِين bir suyunمِن ماءٍ özünden

8) Sonra onun zürryetini, dayanıksız bir suyun özünden üretmiştir.

üflemiştirونَفَخ onu tamamlayıp şekillendirmişسواه Sonraثُم
لَكُم yaratmıştırجعل Ve و kendi ruhundanمِن روحِهِ onaفِيهِ
azقَلِيلًا kalplerالْأَفْئِدة gözlerوالْأَبصار kulaklarالسمع sizin için
şükrediyorsunuzتَشْكُرون Ne kadarما

9) Sonra onu tamamlayıp şekillendirmiş, ona kendi ruhundan üflemiştir. Ve sizin için kulaklar, gözler, kalpler yaratmıştır. Ne kadar az şükrediyorsunuz.

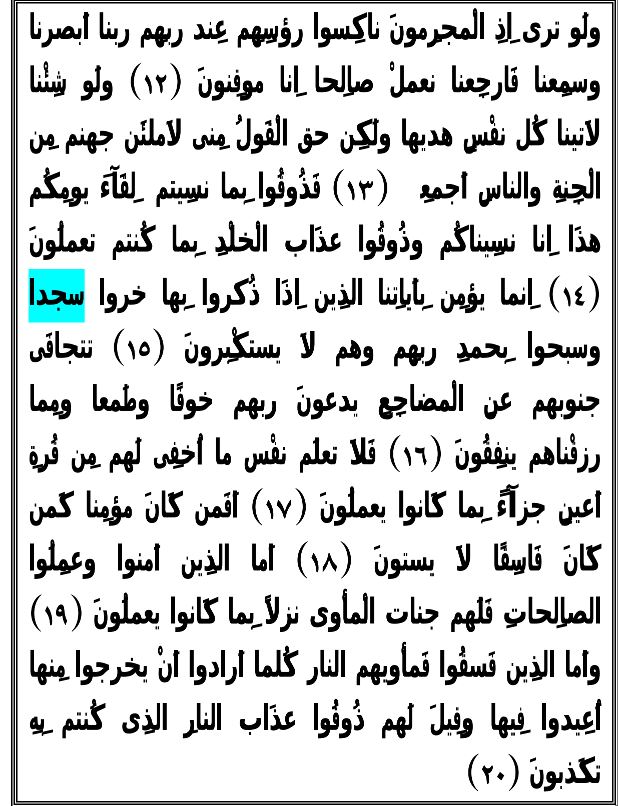
(*)Geçen ayetler, Cenâb-ı Hakk'ın kurduğu mükemmel düzene değinildi. Doğruyu araştırıp bulması için insan aklına ışık tutuldu, malzeme verildi. Sonra da Allah'ın kudret elinden çıkan her şeyin en güzel şekilde yaratıldığına dikkatler çekilerek, eşyada O'nun damgasını görmemiz istenildi. Arkasından Âdem ve soyunun yaratılma konusu üzerinde durularak hareket noktası belirlendi.

içindeفِي kaybolduğumuzضَلَلْنَا zamanأَإِذَا derlerقَالُوا Veو
yaratılacağız?لَفِي خَلْق gerçekten biz miأَإِنَّا toprağınالْأَرض
ربهِم kavuşmayıبِلِقَاءِ onlarهم Doğrusuبل yenidenجدِيد
inkâr etmektedirlerكَافِرون Rablerine

10) "Ve toprağın içinde kaybolduğumuz zaman, gerçekten biz mi yeniden yaratılacağız?" derler. Doğrusu onlar Rablerine kavuşmayı inkâr etmektedirler.

الذِي ölümالْموت meleğiملَك canınızı alacakيتَوفاكُم De kiقُلْ
تُرجعون Rabbinizeإِلَى ربكُم sonraثُم Sizeبِكُم vekil kılınanوكل
döndürüleceksiniz

11) De ki: Size vekil kılınan ölüm meleği canınızı alacak, sonra Rabbinize döndürüleceksiniz.

ولو ترى اِذِ المجرمونَ ناكِسوا رؤسِهم عِند ربهم ربنا ابصرنا
وسمعنا فَارجِعنا نعملْ صالِحا اِنا موقنونَ (١٢) ولو شِئْنا
لاتينا كُل نفْسٍ هديها ولكِن حق القولُ مِنى لاملئَن جهنم مِن
الجِنةِ والناس اجمعِ (١٣) فَذُوقُوا بِما نسيتم لِقاۤءَ يومِكُم
هذا اِنا نسيناكُم وذُوقُوا عذاب الخلدِ بِما كُنتم تعملُونَ
(١٤) اِنما يؤمِن بِاياتِنا الذِين اِذا ذُكِروا بِها خروا سجدا
وسبحوا بِحمدِ ربهِم وهم لا يستكبِرونَ (١٥) تتجافى
جنوبهم عن المضاجِعِ يدعونَ ربهم خوفا وطمعا ومِما
رزقْناهم ينفِقُونَ (١٦) فَلا تعلم نفْس ما اُخفِى لهم مِن قُرةِ
اعينٍ جزاۤءً بِما كانوا يعملُونَ (١٧) افَمن كانَ مؤمِنا كَمن
كانَ فَاسِقًا لا يستونَ (١٨) اما الذِين امنوا وعمِلُوا
الصالِحاتِ فَلهم جنات المأوى نزلاً بِما كانوا يعملُونَ (١٩)
واما الذِين فَسقُوا فَمأويهم النار كُلما ارادوا انْ يخرجوا مِنها
اُعِيدوا فِيها وقِيلَ لهم ذُوقُوا عذاب النار الذِى كُنتم بِهِ
تكَذِّبونَ (٢٠)

الْمجرمون diyecekleri zamanı اِذْ bir görsen ترى لَو Veو
عِنْدَ başlarını رءوسِهم öne eğecekleri نَاكِسوا günahkârların
Gördük اَبصرنَا Rabbimiz ربنَا Rableri ربهم huzurunda
işler نَعملْ şimdi bizi geri gönder de فَارجِعنَا duyduk وسمِعنَا
inandık موقِنُون artık kesin olarak اِنَا iyi صالِحا yapalım

12) Ve günahkârların, Rableri huzurunda başlarını öne eğecekleri, "Rabbimiz! Gördük duyduk, şimdi bizi geri gönder de, iyi işler yapalım, artık kesin olarak inandık" diyecekleri zamanı bir görsen.

نَفْسٍ elbette كُلَّ verirdik لَآتَينَا biz dilesek شِئْنَا eğer لَو Veو
söz الْقَولُ kesin حق Fakat ولَكِن hidayetini هداها herkese
جهنم dolduracağım لَاَملَاَن diye benden مِنِي çıkmıştır
hem insanlardan والناس hem cinlerden الْجِنَةِ مِن Cehennemi
bir kısmıyla اَجمعِين

13) Ve eğer biz dilesek, elbette herkese hidayetini verirdik. Fakat, "Cehennemi hem cinlerden hem insanlardan bir kısmıyla dolduracağım" diye benden kesin söz çıkmıştır.

لِقَاء unutmanızın نَسِيتُم بِما şimdi tadın bakalım فَذُوقُوا
biz de sizi نَسِينَاكُم Doğrusu اِنَا Bu هذَا güne يومِكُم kavuşmayı
ötürü كُنْتُم بِما ebedî الْخُلْدِ azabı عذَاب tadın وذُوقُوا unuttuk
yaptıklarınızdan تَعملُون

14) Bugüne kavuşmayı unutmanızın cezasını şimdi tadın bakalım! Doğrusu biz de sizi unuttuk; yaptıklarınızdan ötürü ebedî azabı tadın.

o الَّذِين Bizim âyetlerimize بِآياتِنَا inanırlar ki يؤْمِن ancak اِنَما
خَروا bunlarla بِها öğüt verildiği ذُكِروا zaman اِذَا kimseler
hamd بِحمدِ tesbih ederler سبحوا ve و secdeye سجدا kapanırlar
büyüklük taslamadan يستَكْبِرون لَا onlar وهم Rablerini ربهِم ile

15) Bizim âyetlerimize ancak o kimseler inanırlar ki, bunlarla öğüt verildiği zaman, onlar büyüklük taslamadan secdeye kapanırlar ve Rablerini hamd ile tesbih ederler.

yataklardan الْمضَاجِعِ عنِ vücutları جنُوبهم uzak kalır تَتَجافَى
ve و Korkuyla خَوفًا Rablerine ربهم yalvarmak üzere يدعون
هم verdiğimiz rızıktan رزَقْنَا مِما ve و umutla طَمعا
harcarlar ينْفِقُون kendilerine

16) Korkuyla ve umutla Rablerine yalvarmak üzere, vücutları yataklardan uzak kalır ve kendilerine verdiğimiz rızıktan harcarlar.

onlar لَهم saklandığını اُخْفِي ما hiç kimse نَفْس bilemez تَعلَم فَلَا
كَانُوا بِما karşılık جزاء gözleri اَعينٍ aydınlatacak قُرةِ مِن için
Yaptıklarına يعملُون olarak

17) Yaptıklarına karşılık olarak, onlar için gözleri aydınlatacak (ne mutluluklar) saklandığını hiç kimse bilemez.

(*)Geçen âyetler, Allah'ın âyetlerine kimlerin dosdoğru inanacağı konu ediliyor ve onların bazı özellikleri üzerinde durularak mü'minlere ubu-diyetin en zevkli yanlarından biri misal veriliyor. Sonra da ilâhî düzene uyanlarla, uymayıp bozgunculuk yapanlar ve helâl-haram sınırlarını birbirine karıştıranlara dikkatler çekilerek, âhirette onlar için hazırlanan ceza ve mükâfatlar haber veriliyor. Sonra da belki dönerler diye inkarcı sapıklara, bozguncu azgınlara azap verileceği hatırlatılarak ölmeden önce pişmanlık duymaları isteniliyor.

كَان kimse midir? كَمن mümin مؤْمِنًا olan كَان Öyle ya اَفَمن
elbette bir olamazlar يستَوون لَا yoldan çıkmış فَاسِقًا gibi

18) Öyle ya, mümin olan, yoldan çıkmış kimse gibi midir? elbette bir olamazlar.

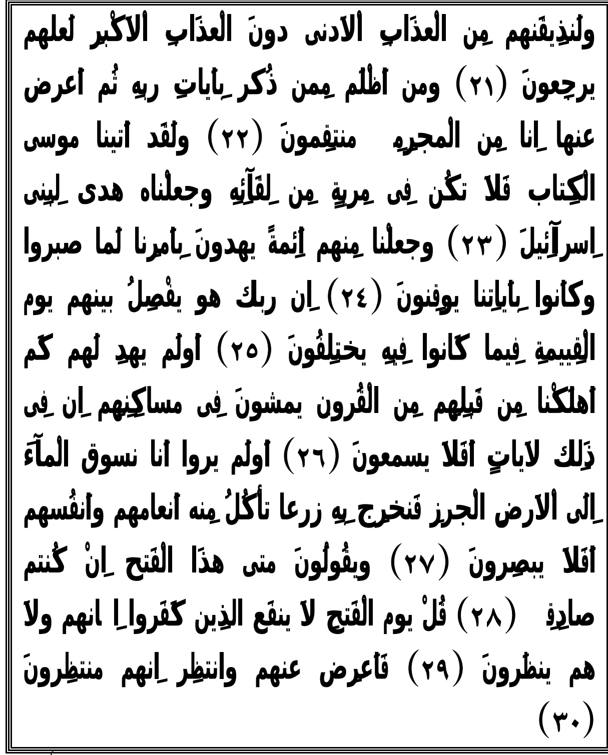
işler yapanlara وعمِلُوا İman edip de آمنُوا الَّذِين gelince اَما
varıp الْمأْوى cennet جنَات onlar için فَلَهم iyi الصالِحاتِ
olarak كَانُوا karşılık بِما konakları vardır نُزُلًا kalacakları
yaptıklarına يعملُون

19) İman edip de, iyi işler yapanlara gelince, onlar için yaptıklarına karşılık olarak varıp kalacakları cennet konakları vardır.

onların هم yer فَمأْوا yoldan çıkanlar فَسقُوا الَّذِين ise اَما Veو
اَنْ istediklerinde اَرادوا her كُلَّما ateştir النَار varacakları
oradan فِيها geri çevrilirler اُعِيدوا Oradan مِنْها çıkmak يخْرجوا
azabını عذَاب tadın ذُوقُوا kendilerine لَهم denir قِيلَ ve و
Yalandır deyip تُكَذِّبون durduğunuz بِهِ كُنْتُم الَّذِي ateşin النَار

20) Ve yoldan çıkanlar ise, onların varacakları yer ateştir. Oradan her çıkmak istediklerinde oradan geri çevrilirler ve kendilerine: Yalandır deyip durduğunuz ateşin azabını tadın, denir.

(*)İnkarcıların hakikatleri açık seçik gördükten sonra "Artık kesin olarak inandık" diyeceklerim, ama bunun Allah katında bir değer taşımayacağını bildiren âyetleri takiben, kimlerin gerçek mânada iman etmiş sayılacakları açıklanmakta, bu kapsamdakilerin övgüye lâyık hallerinden ve kendileri için hazırlanan nimetlerin eşsizliğinden söz edilmektedir. Buna göre gerçek müminler Allah'ın âyetlerine sırf O'nun katından gelmiş olduğu için teslimiyet gösterenlerdir. Müminlerin övgüyle anılan özelliklerinin başında kibirden uzak olmaları, Allah'ın âyetlerine derin bir saygı duymaları ve rablerini hamd ile tesbih etmeleri gelmektedir. Bu da kişinin ancak, kendisi için en büyük değerin yüce yaratıcıya kul olma idrakinde yattığını anlaması halinde evrendeki yerini iyi belirleyebileceğini ve insana yaraşır bir hayat sürmeyi başarabileceğini göstermektedir.

ولنذيقنهم من العذاب الادنى دون العذاب الاكبر لعلهم
يرجعون (٢١) ومن اظلم ممن ذكر بايات ربه ثم اعرض
عنها انا من المجرمين منتقمون (٢٢) ولقد اتينا موسى
الكتاب فلا تكن فى مرية من لقائه وجعلناه هدى لبنى
اسرائيل (٢٣) وجعلنا منهم ائمة يهدون بامرنا لما صبروا
وكانوا باياتنا يوقنون (٢٤) ان ربك هو يفصل بينهم يوم
القيمة فيما كانوا فيه يختلفون (٢٥) اولم يهد لهم كم
اهلكنا من قبلهم من القرون يمشون فى مساكنهم ان فى
ذلك لايات افلا يسمعون (٢٦) اولم يروا انا نسوق الماء
الى الارض الجرز فنخرج به زرعا تأكل منه انعامهم وانفسهم
افلا يبصرون (٢٧) ويقولون متى هذا الفتح ان كنتم
صادقين (٢٨) قل يوم الفتح لا ينفع الذين كفروا ايمانهم ولا
هم ينظرون (٢٩) فاعرض عنهم وانتظر انهم منتظرون
(٣٠)

Veو لَنُذِيقَنهم onlara tattıracağız مِن الْعَذَابِ azaptan الْأَدنَى en yakın دون önce الْعَذَابِ azaptan الْأَكْبَرِ en büyük لعلهم olur ki يرجعون dönerler

21) Ve en büyük azaptan önce, onlara mutlaka en yakın azaptan tattıracağız; olur ki dönerler.

و Ve من kim أظلم daha zalim ممن olabilir ذُكِّرَ hatırlatıldıktan بِآيَاتِ âyetleri ربه kendisine Rabbinin ثُمَّ sonra أعرض yüz عنها onlardan إِنا Muhakkak ki biz مِن الْمجرمين günahkârlara منتقمون lâyık oldukları cezayı veririz

22) Ve kendisine Rabbinin âyetleri hatırlatıldıktan sonra onlardan yüz çevirenden daha zalim kim olabilir! Muhakkak ki biz, günahkârlara, lâyık oldukları cezayı veririz.

ولَقَدْ Andolsun آتَيْنَا biz verdik موسى Musa'ya الْكِتَابَ Kitap فَلَا تَكُن sen etme فِي مِرية şüphe مِن لِقَائِهِ ona kavuşacağından و ve جعلنا kıldık ه onu هدى hidayet rehberi لِبَنِي إِسرائِيلَ İsrailoğullarına

23) Andolsun biz Musa'ya Kitap verdik, -sen ona kavuşacağından şüphe etme- ve onu İsrailoğullarına hidayet rehberi kıldık.

(*)Ayette sûrenin başında değinilen hususu yani Kur'an'ın âlemlerin rabbi olan Allah tarafından indirildiği gerçeğini teyit için Hz. Mûsâ örneğine yer verilmektedir. Şu halde burada Yûnus sûresinin 94. âyetinde olduğu gibi, Hz. Muhammed'e, yakın çevresindekilerin bildiği üzere önceki bazı peygamberlere nasıl Allah tarafından vahiy ve kitap verilmişse kendisine de yine O'nun katından bir kitap verilmekte olduğu ve Hz. Mûsâ gibi kendisinin de bu vahyin tamamını alacağından şüphe duymaması gerektiği bildirilmektedir.

وVe جعلنا tayin etmiştik منهم onların içinden أَئِمَّةً rehberler يهدون doğru yola ileten بِأَمْرِنَا buyruğumuzla لما zaman صبروا sabredip و ve كانوا بِآيَاتِنَا âyetlerimize يوقنون kesinlikle inandıkları

24) Ve sabredip, âyetlerimize kesinlikle inandıkları zaman, onların içinden, buyruğumuzla doğru yola ileten rehberler tayin etmiştik.

إِن Muhakkak ki ربك Rabbin هو edecektir يفْصِلُ hüküm بينهم onların aralarında يوم günü الْقِيامةِ kıyamet فِيما şeyler كانوا oldukları فِيهِ etmekte يخْتَلِفُون ihtilâf hakkında

25) Muhakkak ki Rabbin, ihtilâf etmekte oldukları şeyler hakkında kıyamet günü onların aralarında hüküm edecektir.

أَولم sevketmedi mi? يهد doğru yola لهم onları كم nice أَهلَكْنَا helâk edişimiz مِن قَبلِهِم kendilerinden önceki مِن الْقُرونِ nesilleri يمشُون gezip dolaştıkları فِي مساكِنِهِم yurtlarında إِن elbette فِي ذَلِكَ Bunlarda لَآياتٍ ibretler vardır أَفَلَا Hâla يسمعون kulak vermezler mi?

26) Halen yurtlarında gezip dolaştıkları kendilerinden önceki nice nesilleri helâk edişimiz onları doğru yola sevketmedi mi? Bunlarda elbette ibretler vardır. Hâla kulak vermezler mi?

أَولم يروا görmediler mi? أَنا Elbette نَسوقُ ulaştırdığımızı الْماء suyu إِلَى الْأَرضِ yerlere الْجرزِ Kupkuru فَنُخْرِج çıkarmakta بِهِ olduğumuzu da onunla زرعا ekini تَأْكُلُ yemekte مِنْهُ oldukları أَنْعامهم hayvanlarının gerek وأَنفُسهم gerekse kendilerinin أَفَلَا يبصِرون Hâla da göremeyecekler mi?

27) Elbette kupkuru yerlere suyu ulaştırdığımızı, onunla gerek hayvanlarının gerekse kendilerinin yemekte oldukları ekini çıkarmakta olduğumuzu da görmediler mi? Hâla da göremeyecekler mi?

وVe يقُولُون derler متَى hani ne zaman? هذَا bu الْفَتْح fetih إِن eğer كُنْتُم söylüyorsanız صادِقِين doğru

28) Ve eğer doğru söylüyorsanız, bu fetih hani ne zaman? derler.

قُلْ De ki يوم gününde الْفَتْحِ Fetih لَا ينفَع fayda vermeyecek الَّذِين كَفَروا inkârcılara إِيمانُهم imanları و ve لَا tanınmayacaktır هم kendilerine ينْظَرون mühlet de

29) De ki: Fetih gününde inkârcılara imanları fayda vermeyecek ve kendilerine mühlet de tanınmayacaktır.

فَأَعرِض Artık sen bırak عنْهم onları و ve انْتَظِر bekle إِنهم Zaten onlar da منتَظِرون beklemektedirler

30) Artık sen onları bırak ve bekle. Zaten onlar da beklemektedirler.

Secde Suresi, Allah katından gelen bildirimleri düzmece olarak niteleyen inkarcılara evrendeki olaylar ve bunlara yön veren yüce kudret üzerinde düşünme çağrısı yaparak başlayan sûre, buna paralel bir içerikle, fakat bütün bu uyarı ve yol göstenler için acı akıbetin kaçınılmaz olduğu ve Peygamber'in de bu hususta başka yapacak bir şeyi bulunmadığı bildirilerek sona ermektedir.

33 AHZAB SURESİ

Kur'an-Kerîm'in 33. suresi. Medine'de nazil olmuş, 73 ayet, 1180 kelime ve 5796 harften ibarettir. Fasılası elif ve lâm'dır. Sure, adını yirminci ayette gecen "Ahzab" kelimesinden almıştır. Medine İslam devletini yok etmek için bir araya gelen ve Müslümanlara karşı tek bir cephe oluşturan müşrik kabilelerinden müteşekkil kâfir topluluğuna "Ahzab" denmiştir.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

ولَا تُطِعِ Allah'tanالله korkاتقِ Peygamberالنبي Eyيأَيها إِن münafıklaraالْمنَافِقِين ve و kâfirlereالْكَافِرِين boyun eğme Hakimdir حكِيما Bilendir علِيما كان Allahالله Elbette

1) Ey Peygamber! Allah'tan kork, kâfirlere ve münafıklara boyun eğme. Elbette Allah Bilendir, Hakimdir.

مِن ربك sanaإِلَيك vahyedileneما يوحى uyاتبِع Veو تعملُون bütünبِما كان Allahالله Şüphesizإِن Rabbinden haberdardırخَبِيرا yaptıklarınızdan

2) Ve Rabbinden sana vahyedilene uy. Şüphesiz Allah, bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

وكِيلًا Allahبِاللهِ yeterوكَفَى Allah'aعلَى اللهِ güvenتوكَّلْ Veو Vekîl olarak

3) Ve Allah'a güven. Vekîl olarak Allah yeter.

فِي iki kalpمِن قَلْبين bir kişiyeلِرجلٍ Allahالله vermediما جعلَ أَزواجكُم koymadıما جعلَ ve و göğsününجوفِهِ içinde مِنْهن أُمهاتِكُم zıhârتُظَاهِرون yerineاللَّائِي eşlerinizi de evlâtlıklarınızıأَدعِياءكُم halk etmediما جعلَ ve و analarınız lâflarقَولُكُم bunlar sizinذَلِكُم öz oğullarınız olarakأَبنَاءكُم الْحق söylerيقُولُ Allahالله ve و ağızlarınızdakiبِأَفْواهِكُم yoluالسبِيلَ doğru gösterir يهدِي oهو ve و doğruyu

4) Allah, bir kişiye göğsünün içinde iki kalp vermedi ve zıhâr yaptığınız eşlerinizi de analarınız yerine koymadı ve evlâtlıklarınızı öz oğullarınız olarak halk etmedi; bunlar, sizin ağızlarınızdaki lâflar ve Allah, doğruyu söyler ve o, doğru yolu gösterir.

Zıhâr, bir erkeğin, karısına senin sırtın, anamın sırtı gibi demesi, karısını anası yerine koymasıdır. Cahiliyye devrinde, bu sözü söyleyen kişinin karısı, kendisinden boş düşerdi. Evlâtlığın karısı da Câhiliyye devrinde alınamazdı. Halbuki Hz. Muhammed (a.s), oğulluğu olan Zeyd'in boşadığı zevcesi Hz. Zeyneb'i almıştı Zıhar için 58. sûrenin 1-4. âyetlerinin izahına bakınız.

هو babalarınaلِآبائِهِم Onlarıهم nisbet ederek çağırınادعو لَم Eğerفَإِن Allahاللهِ yanındaعِنْد en doğrusuأَقْسطُ budur فَإِخْوانُكُم babalarınınآباءهم kim olduğunu bilmiyorsanızتَعلَموا ولَيس görüp gözetinموالِيكُم ve و dinفِي الدينِ kardeşleriniz yanılarakأَخْطَأْتُم yaptıklarınızdaفِيما vebalجنَاح sizeعلَيكُم yok bile bile yöneldiğindeما تَعمدت fakatولَكِن Bu konudaبِهِ رحِيما bağışlayandırغَفُورا Allahوكَان الله kalplerinizinقُلُوبكُم esirgeyendir

سورة الأحزاب (٣٣)

بِسمِ ا ِ الرحمنِ الرحِيمِ

يآأيها النبى اتق ا َ ولا تطِع الكافِرين والمنافِقِ ِان ا َ كانَ
عليما حكِيما (١) واتبِع ما يوحى اِليك مِن ربك اِن ا َ كانَ
بِما تعملونَ خيِ ا (٢) وتوكلْ على ا ِ وكفى بِا ِ وكِيلاً
(٣) ما جعلَ ا ُ لِرجلٍ مِن قلبين فِى جوفِهِ وما جعلَ
أزواجكُم الئى تظاهِرونَ مِنهن أمهاتكُم وما جعلَ ادعِيآءَ كُم
ابنآءَ كُم ذَلكُم قولكُم بِافْواهِكُم وا ُ يقُولُ الحق وهو يهدِى
السبِيلَ (٤) أدعوهم لابآئِهِم هو اقسطُ عِند ا ِ فَاِنْ لم
تعلموا ابآءَ هم فَاِخوانكُم فِى الدين ومواليكُم وليس عليكُم
جناح فِيما اخطأتم بِهِ ولكِن ما تعمدت قُلُوبكُم وكانَ ا ُ
غفُورا رحِيما (٥) النبِى اولى بِالمؤمِنِ مِن انفُسِهِم وازواجه
أمهاتهم وأولوا الارحامِ بعضهم اولى بِبعضٍ فِى كِتابِ ا ِ مِن
المؤمِنِ والمهاجِرين اِلا انْ تفْعلُوا اِلى اولِيآئِكُم معروفًا كانَ
ذَلِك فِى الكِتابِ مسطُورا (٦)

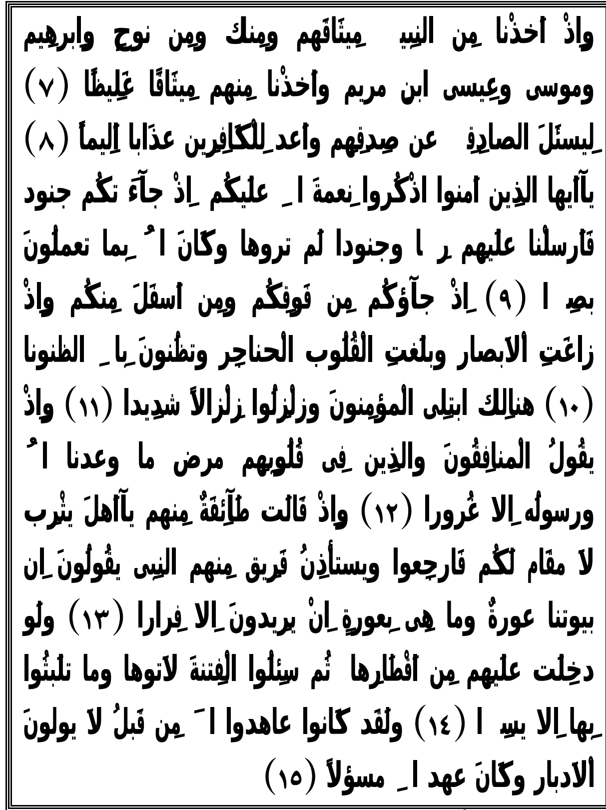
5) Onları babalarına nisbet ederek çağırın. Allah yanında en doğrusu budur. Eğer babalarının kim olduğunu bilmiyorsanız, din kardeşleriniz ve görüp gözetin. Bu konuda yanılarak yaptıklarınızda size vebal yok; fakat kalplerinizin bile bile yöneldiğinde hariç. Allah bağışlayandır, esirgeyendir.

(*)İbni Ömer'den rivayet ediyorlar: Biz Zeyd b. Harise'yi Zeyd b. Muhammed diye çağırıyorduk. Nihayet Kur'an'da şu ayet indi: "Evlatlıkları babalarına nisbetle çağırın... " Bunun üzerine Peygamberimiz (a.s.) Zeyd'e hitaben: "Sen Zeyd b. Harise b. Şerahil" dedi.[430]

مِن müminlereبِالْمؤْمِنِين daha yakındırأَولَى Peygamberالنبِي onların أُمهاتُهم Eşleriوأَزواجه kendi canlarındanأَنْفُسِهِم أَولَى birlerineبعضهم Akraba الْأَرحامِ olanlarوأُولُو analarıdır اللهِ Kitabına göreكِتَابِ فِي biriبِبعضٍ daha yakındırlar مِن الْمؤْمِنِين ve و diğer müminlerdenالْمهاجِرِين Allah'ın إِلَى yapmanızتَفْعلُوا أَن ancak müstesnadırإِلَّا muhacirlerden كَان uygun bir vasiyet معروفًا dostlarınızaأَولِيائِكُم yazılıمسطُورا Kitap'taالْكِتَابِ فِي Bunlarذَلِك bulunmaktadır

6) Peygamber, müminlere kendi canlarından daha yakındır. Eşleri, onların analarıdır. Akraba olanlar, Allah'ın Kitabına göre, biri birlerine diğer müminlerden ve muhacirlerden daha yakındırlar; ancak, dostlarınıza uygun bir vasiyet yapmanız müstesnadır. Bunlar Kitap'ta yazılı bulunmaktadır.

Rivayete göre Hz. Peygamber (a.s), Tebük gazvesi'ne çıkmak istediğinde müslümanlara, bu sefere çıkmalarını emretti. Bazı kimseler: "Annelerimiz ve babalarımızdan izin isteyelim." dediler de bunun üzerine "O Peygamber, mü'minler için kendi canlarından daha yakındır… " âyet-i kerimesi nazil oldu.[431]

و Ve إِذْ hani أَخَذْنَا biz almıştık مِنَ النَّبِيِّينَ nebilerden مِيثَاقَهُمْ kesin sözlerini وَمِنْكَ senden وَمِنْ نُوحٍ Nuh'tan وَإِبْرَاهِيمَ İbrahim'den وَمُوسَى Musa'dan و ve عِيسَى İsa'-dan ابْنِ oğlu مَرْيَمَ Meryem وَ Ve أَخَذْنَا biz almıştık مِنْهُمْ onlardan مِيثَاقًا bir غَلِيظًا sapasağlam söz almıştık

7) Ve hani biz nebilerden kesin sözlerini almıştık; senden, Nuh'tan, İbrahim'den, Musa'dan ve Meryem oğlu İsa'dan. Ve biz onlardan sapasağlam bir söz almıştık.

لِيَسْأَلَ sorumlu kılmak için aldı الصَّادِقِينَ Bu sözü doğruları عَنْ صِدْقِهِمْ doğruluklarıyla وَأَعَدَّ hazırladı لِلْكَافِرِينَ Kâfirler için عَذَابًا bir azap أَلِيمًا çok acıklı de

8) Bu sözü doğruları doğruluklarıyla sorumlu kılmak için aldı. Kâfirler için de çok acıklı bir azap hazırladı.

(*)Ahzâb Savaşı, bu savaşta müminlerin geçirdiği çetin imtihan, münafıkların ve müşriklerin, hak dine ve gerçek peygambere karşı yapıp ettikleri anlatılacağı için bir giriş olmak üzere ezelde veya her bir peygamber vazifelendirilirken yapılan kutsal sözleşme hatırlatılmıştır.

يَاأَيُّهَا Ey الَّذِينَ آمَنُوا iman edenler اذْكُرُوا hatırlayın نِعْمَةَ nimetini اللَّهِ Allah'ın عَلَيْكُمْ size olan إِذْ hani جَاءَتْكُمْ size جُنُودٌ ordular saldırmıştı da فَأَرْسَلْنَا göndermiştik عَلَيْهِمْ onlara رِيحًا bir rüzgâr karşı و ve جُنُودًا ordular لَمْ تَرَوْهَا sizin görmediğiniz وَكَانَ اللَّهُ Allah بِمَا ne تَعْمَلُونَ yaptığınızı بَصِيرًا çok iyi görmekteydi

9) Ey iman edenler! Allah'ın size olan nimetini hatırlayın; hani size ordular saldırmıştı da, onlara karşı bir rüzgâr ve sizin görmediğiniz ordular göndermiştik. Allah ne yaptığınızı çok iyi görmekteydi.

إِذْ Hani zaman جَاءُوكُمْ yürüdükleri مِنْ فَوْقِكُمْ hem yukarınızdan وَمِنْ أَسْفَلَ hem aşağı tarafınızdan مِنْكُمْ size وَإِذْ zaman زَاغَتِ yıldığı الْأَبْصَارُ gözler وَبَلَغَتِ geldiği الْقُلُوبُ yürekler الْحَنَاجِرَ gırtlağa و ve تَظُنُّونَ düşündüğünüz بِاللَّهِ siz Allah hakkında الظُّنُونَا türlü türlü şeyler

10) Hani size hem yukarınızdan hem aşağı tarafınızdan yürüdükleri zaman; gözler yıldığı, yürekler gırtlağa geldiği ve siz Allah hakkında türlü türlü şeyler düşündüğünüz zaman;

هُنَالِكَ İşte orada ابْتُلِيَ imtihandan geçirilmiş الْمُؤْمِنُونَ iman sahipleri و ve زُلْزِلُوا uğratılmışlardı زِلْزَالًا bir sarsıntıya شَدِيدًا şiddetli

11) İşte orada iman sahipleri imtihandan geçirilmiş ve şiddetli bir sarsıntıya uğratılmışlardı.

(*)Birçok hüküm ve hikmet öğretimine vesile olmak üzere buradan 27.âyete kadar anlatılan olay Hendek adıyla da anılan Ahzâb Savaşı, bu savaşta müminlerin ve münafıkların geçirdikleri büyük imtihandır. İfadeden, âyetler geldiğinde Hendek Savaşı'ntn geride kalmış olduğu anlaşılmaktadır. Yakında geçirilmiş olan bu tecrübe hatırlatılmakta ve sûrenin ileride gelecek olan âyetlerinde bahse konu olacak münafık davranışına karşı müminlerin nasıl bir tutum takınmaları gerektiğine işaret edilmekte, topluluk buna hazırlanmaktadır.

و Ve إِذْ o zaman يَقُولُ diyorlardı الْمُنَافِقُونَ münafıklar ile وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ kalplerinde bulunanlar مَرَضٌ hastalık مَا وَعَدَنَا bize اللَّهُ Allah و ve رَسُولُهُ Resûlü إِلَّا vaadlerde bulunmuşlar غُرُورًا sadece kuru

12) Ve o zaman, münafıklar ile kalplerinde hastalık bulunanlar: Allah ve Resûlü bize sadece kuru vaadlerde bulunmuşlar! diyorlardı.

وَإِذْ Ve قَالَتْ ki demişti طَائِفَةٌ bir grup da مِنْهُمْ onlardan يَا Ey أَهْلَ ehli يَثْرِبَ Yesrib لَا değil مُقَامَ durmanın sırası لَكُمْ Artık sizin için فَارْجِعُوا haydi dönün وَيَسْتَأْذِنُ izin istiyordu فَرِيقٌ bir kısmı ise مِنْهُمْ İçlerinden النَّبِيَّ Peygamber'den يَقُولُونَ diyerek إِنَّ Gerçekten بُيُوتَنَا evlerimiz عَوْرَةٌ emniyette değil وَمَا هِيَ oysa evleri değildi بِعَوْرَةٍ tehlikede إِنْ يُرِيدُونَ arzuluyorlardı إِلَّا sadece فِرَارًا kaçmayı

13) Ve onlardan bir grup da demişti ki: Ey Yesrib ehli! Artık sizin için durmanın sırası değil, haydi dönün! İçlerinden bir kısmı ise: Gerçekten evlerimiz emniyette değil, diyerek Peygamber'den izin istiyordu; oysa evleri tehlikede değildi, sadece kaçmayı arzuluyorlardı.

وَ Ve لَوْ eğer olsaydı دُخِلَتْ girilseydi عَلَيْهِمْ onlara مِنْ أَقْطَارِهَا yanından ثُمَّ sonra da سُئِلُوا istenmiş الْفِتْنَةَ fitne لَآتَوْهَا buna yanaşır وَمَا تَلَبَّثُوا kalmazlardı بِهَا kendilerinden إِلَّا dışında يَسِيرًا pek az

14) Ve eğer onlara yanından girilseydi sonra da kendilerinden fitne istenmiş olsaydı, buna yanaşır, pek az dışında kalmazlardı.

وَلَقَدْ Andolsun ki كَانُوا onlar عَاهَدُوا söz vermişlerdi اللَّهَ Allah'a مِنْ قَبْلُ daha önce لَا يُوَلُّونَ kaçmayacaklarına dair الْأَدْبَارَ sırt çevirip وَكَانَ gerektirir عَهْدُ verilen söz اللَّهِ Allah'a مَسْئُولًا mesuliyeti

15) Andolsun ki daha önce onlar, sırt çevirip kaçmayacaklarına dair Allah'a söz vermişlerdi. Allah'a verilen söz mesuliyeti gerektirir.

قُلْ لَن يَنفَعَكُمُ الْفِرَارُ إِن فَرَرْتُم مِّنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذًا لَّا
تُمَتَّعُونَ إِلَّا قَلِيلًا (١٦) قُلْ مَن ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُم مِّنَ ا ـ إِنْ
أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ
ا ـ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا (١٧) قَدْ يَعْلَمُ ا ُ الْمُعَوِّقِينَ مِنكُمْ
وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا (١٨)
أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ
أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَىٰ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ
سَلَقُوكُم بِأَلْسِنَةٍ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ أُولَٰئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا
فَأَحْبَطَ ا ُ أَعْمَالَهُمْ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ا ـ يَسِيرًا (١٩)
يَحْسَبُونَ الْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَإِن يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّوا لَوْ
أَنَّهُم بَادُونَ فِي الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ أَنبَائِكُمْ وَلَوْ كَانُوا فِيكُم
مَّا قَاتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا (٢٠) لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ ا ـ أُسْوَةٌ
حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو ا َ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ ا َ كَثِيرًا (٢١)
وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَٰذَا مَا وَعَدَنَا ا ُ وَرَسُولُهُ
وَصَدَقَ ا ُ وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا (٢٢)

قُلْ De ki لَن olmaz يَنفَعَكُمُ asla faydası الْفِرَارُ kaçmanın إِن Eğer فَرَرْتُم kaçıyorsanız مِّنَ الْمَوْتِ ölümden أَوِ veya الْقَتْلِ öldürülmekten وَإِذًا O takdirde de لَّا değildir تُمَتَّعُونَ yaşatılacağınız إِلَّا süre قَلِيلًا çok

16) De ki: Eğer ölümden veya öldürülmekten kaçıyorsanız, kaçmanın size asla faydası olmaz! O takdirde de, yaşatılacağınız süre çok değildir.

قُلْ De ki مَن kim ذَا الَّذِي O'na karşı يَعْصِمُكُم sizi korur مِّنَ اللَّهِ Allah إِنْ أَرَادَ dilerse بِكُمْ size سُوءًا bir kötülük أَوْ ya da أَرَادَ dilerse بِكُمْ size رَحْمَةً rahmet وَلَا يَجِدُونَ لَهُم Onlar ne bulurlar مِّن دُونِ kendilerine başka اللَّهِ Allah'tan وَلِيًّا bir dost وَلَا نَصِيرًا ne de bir yardımcı

17) De ki: Allah size bir kötülük dilerse, O'na karşı sizi kim korur; ya da size rahmet dilerse? Onlar, kendilerine Allah'tan başka ne bir dost bulurlar ne de bir yardımcı.

قَدْ gerçekten يَعْلَمُ biliyor اللَّهُ Allah الْمُعَوِّقِينَ alıkoyanları مِنكُمْ içinizden وَالْقَائِلِينَ diyenleri لِإِخْوَانِهِمْ yandaşlarına هَلُمَّ katılın إِلَيْنَا Bize و Ve لَا يَأْتُونَ gelmez الْبَأْسَ savaşa إِلَّا hariç قَلِيلًا pek azı

18) Allah, içinizden alıkoyanları, yandaşlarına: "Bize katılın" diyenleri gerçekten biliyor. Ve pek azı hariç savaşa gelmez.

أَشِحَّةً pek cimridirler عَلَيْكُمْ Size karşı فَإِذَا Hele çattı mı جَاءَ الْخَوْفُ korku gelip رَأَيْتَهُمْ görürsün يَنظُرُونَ baktıklarını إِلَيْكَ sana تَدُورُ dönerek أَعْيُنُهُمْ gözleri كَالَّذِي gibi يُغْشَىٰ baygınlığı عَلَيْهِ üzerine مِنَ الْمَوْتِ ölüm فَإِذَا ise ذَهَبَ gidince الْخَوْفُ Korku سَلَقُوكُم sizi incitirler بِأَلْسِنَةٍ dilleri ile حِدَادٍ sivri أَشِحَّةً düşkün عَلَى göstererek الْخَيْرِ hayra أُولَٰئِكَ Onlar لَمْ يُؤْمِنُوا iman etmiş değillerdir فَأَحْبَطَ boşa çıkarmıştır اللَّهُ Allah أَعْمَالَهُمْ onların yaptıklarını وَكَانَ ذَٰلِكَ Bu عَلَى اللَّهِ Allah'a göre يَسِيرًا kolaydır

19) Size karşı pek cimridirler. Hele korku gelip çattı mı, üzerine ölüm baygınlığı çökmüş gibi gözleri dönerek sana baktıklarını görürsün. Korku gidince ise, hayra düşkünlük göstererek sizi sivri dilleri ile incitirler. Onlar iman etmiş değillerdir; Allah onların yaptıklarını boşa çıkarmıştır. Bu, Allah'a göre kolaydır.

يَحْسَبُونَ sanıyorlar الْأَحْزَابَ Düşman birliklerinin لَمْ يَذْهَبُوا bozulup gitmediklerini و Ve إِن olsa يَأْتِ gelecek الْأَحْزَابُ müttefikler ordusu يَوَدُّوا isterler ki لَوْ أَنَّهُم onlar bulunsunlar بَادُونَ göçebe فِي içinde الْأَعْرَابِ Araplar يَسْأَلُونَ sorsunlar عَنْ أَنبَائِكُمْ sizin haberlerinizi و Ve لَوْ zaten كَانُوا bulunsalardı فِيكُم içinizde مَّا değillerdi قَاتَلُوا savaşacak إِلَّا bile قَلِيلًا pek

20) Düşman birliklerinin bozulup gitmediklerini sanıyorlar. Ve müttefikler ordusu yine gelecek olsa, onlar isterler ki, çölde göçebe Araplar içinde bulunsunlar da, sizin haberlerinizi sorsunlar. Ve zaten içinizde bulunsalardı bile pek savaşacak değillerdi.

لَقَدْ Andolsun ki كَانَ لَكُمْ sizin için فِي رَسُولِ اللَّهِ Resulullah أُسْوَةٌ bir örnektir حَسَنَةٌ güzel لِمَن كَانَ يَرْجُو umanlar اللَّهَ Allah'a و ve الْيَوْمَ gününe الْآخِرَ ahiret و ve ذَكَرَ kavuşmayı اللَّهَ Allah'ı كَثِيرًا çok zikredenler için

21) Andolsun ki, Resulullah, sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok zikredenler için güzel bir örnektir.

و Ve لَمَّا vakit رَأَى gördükleri الْمُؤْمِنُونَ müminler ise الْأَحْزَابَ düşman birliklerini قَالُوا dediler هَٰذَا İşte مَا وَعَدَنَا bize vâdettiği اللَّهُ Allah و ve رَسُولُهُ Resûlü'nün وَصَدَقَ doğru اللَّهُ Allah و ve رَسُولُهُ Resûlü وَمَا زَادَهُمْ söylemiştir Onların إِلَّا ancak إِيمَانًا imanlarını و ve تَسْلِيمًا bağlılıklarını arttırdı

22) Ve müminler ise, düşman birliklerini gördükleri vakit: İşte Allah ve Resûlü'nün bize vaad ettiği! Allah ve Resûlü doğru söylemiştir, dediler. Onların ancak imanlarını ve bağlılıklarını arttırdı.

(*)İnsanlar dünyada amaçlarına ulaşabilmek için uygun örnek ve rehberler edinirler, bunların yollarını izleyerek, tavsiyelerine uyarak hareket edip istediklerini elde etmeye çalışırlar. Allah'a iman edip O'nun rızâsını isteyen, âhirette lütfedeceği emsalsiz nimetlere mazhar olmayı uman ve daima Allah sevgisiyle yaşamak isteyen insanlar için eşi bulunmaz örnek, O'nun sevgili kulu, elçisi, rahmeti, şahidi, müjdecisi, davetçisi, ışığı olan Muhammed Mustafa'dır. Onun örnekliği yalnızca Hendek savaşındaki davranışlarında değil müminlerin bütün hayatlarında geçerlidir.

مِن الْمؤمِن رِجالٌ صدقُوا ما عاهدوا ا ً عليهِ فَمِنهم من
قَضى نحبه ومِنهم من ينتظِر وما بدلُوا تبدِيلاً (٢٣) لِيجزى
ا ُ الصادِقِ بِصِدقِهم ويعذب المنافِقِ اِنْ شآءَ او يتوب
عليهم اِن ا ً كَانَ غَفُورا رحِيما (٢٤) ورد ا ُ الذِين كَفَروا
بِغيظِهم لَم ينالُوا خيرا وكَفَى ا ُ المؤمِن الْقِتالَ وكَانَ ا ُ
قَوِياً عزِيزا (٢٥) وانزلَ الذِين ظَاهروهم مِن اهل الْكِتابِ مِن
صياصِيهم وقَذَف فِى قُلُوبِهم الرعب فَرِيقًا تقْتلُونَ وتاسِرونَ
فَرِيقًا (٢٦) واورثَكُم ارضهم ودِيارهم واموالَهم وارضا لَم
تطَؤها وكَانَ ا ُ على كُل شىءٍ قَدِيرا (٢٧) ياآيها النبِى قُلْ
لاَزواجِك اِنْ كُنتن تردنَ الْحيوةَ الدنيا وزِينتها فَتعالَين
أُمتعكُن وأُسرحكُن سراحا جمِيلاً (٢٨) واِنْ كُنتن تردنَ ا ً
ورسولَه والدار الاَخِرةَ فَاِن ا ً اعد لِلْمحسِناتِ مِنكُن اجرا
عظِيما (٢٩) يانِسآءَ النبِى من يأتِ مِنكُن بِفَاحِشةٍ مبينةٍ
يضاعف لَها الْعذَاب ضِعفَين وكَانَ ذَلِك على ا ِ يسِيرا
(٣٠)

مِن الْمؤْمِنِين Müminler رِجالٌ nice erler var صدقُوا duran ما
عاهدوا verdikleri sözde الله Allah'a عليهِ içinde فَمِنْهم İşte
onlardan من kimi قَضى canını vermiştir نَحبه sözünü yerine
getirip o yolda ومِنْهم kimi de من ينْتظِر beklemektedir و Ve
ما بدلُوا değiştirmemişlerdir تَبدِيلًا hiçbir şekilde onlar

23) Müminler içinde Allah'a verdikleri sözde duran nice erler var. İşte onlardan kimi, sözünü yerine getirip o yolda canını vermiştir; kimi de (şehitliği) beklemektedir. Ve onlar hiçbir şekilde (sözlerini) değiştirmemişlerdir.

لِيجزي Çünkü mükâfatlandıracak الله Allah الصادِقِين sadâkat
gösterenleri بِصِدقِهم sadâkatları sebebiyle ويعذب azap edecek
الْمنَافِقِين münafıklara إِن شَاء dilerse أَو yahut da يتُوب
tevbelerini kabul عليهم edecektir إِن Şüphesiz الله Allah كَان
غَفُورا bağışlayandır رحِيما esirgeyendir

24) Çünkü Allah sadâkat gösterenleri sadâkatları sebebiyle mükâfatlandıracak, münafıklara -dilerse- azap edecek yahut da tevbelerini kabul edecektir. Şüphesiz Allah, bağışlayandır, esirgeyendir.

و Ve رد geri çevirdi الله Allah الذِين كَفَروا o inkâr edenleri
بِغيظِهم öfkeleri ile لَم ينالُوا elde edemeden خيرا hiçbir fayda
وكَفَى yetti الله Allah الْمؤْمِنِين müminlere الْقِتَالَ savaşta وكَان الله
Allah قَوِيا güçlüdür عزِيزا mutlak galiptir

25) Ve Allah, o inkâr edenleri hiçbir fayda elde edemeden öfkeleri ile geri çevirdi. Allah savaşta müminlere yetti. Allah güçlüdür, mutlak galiptir.

وأَنْزلَ indirdi الذِين ظَاهروهم onlara yardım eden leri مِن أَهل
الْكِتَابِ Ehl-i kitaptan مِن صياصِيهِم kalelerinden و ve قَذَفَ
düşürdü فِي قُلُوبِهِم kalplerine الرعب korku فَرِيقًا bir kısmını
تَقْتُلُون öldürüyor وتَأْسِرون esir alıyordunuz فَرِيقًا bir kısmını
da

26) Ve ehl-i kitaptan, onlara yardım edenleri kalelerinden indirdi ve kalplerine korku düşürdü; bir kısmını öldürüyor, bir kısmını da esir alıyordunuz.

و Ve أَورثَكُم sizi mirasçı yaptı أَرضهم topraklara ودِيار
yerlerine هم onların وأَموالَهم mallarına و ve أَرضا yurtlarına لَم
تَطَئُوها basmadığınız وكَان الله Allah'ın علَى كُلِّ her شَيءٍ şeye
قَدِيرا gücü yeter

27) Ve onların yerlerine, yurtlarına, mallarına ve ayak basmadığınız topraklara sizi mirasçı yaptı. Allah'ın her şeye gücü yeter.

يا أَيها Ey النبِي Peygamber قُل söyle لِأَزواجِك Eşlerine şöyle إِن
كُنْتُن Eğer iseniz تُرِدن istiyor الْحياةَ dirliğini الدنْيا dünya و ve
زِينَتَها süsünü فَتَعالَين gelin أُمتِّعكُن size boşanma وأُسرحكُن
bedellerinizi vereyim de سراحا sizi salıvereyim جمِيلًا
güzellikle

28) Ey Peygamber! Eşlerine şöyle söyle: Eğer dünya dirliğini ve süsünü istiyor iseniz, gelin size boşanma bedellerinizi vereyim de, sizi güzellikle salıvereyim.

و Ve إِن eğer كُنْتُن iseniz تُرِدن diliyor الله Allah'ı ورسولَه
Peygamberini و ve الدار yurdunu الْآخِرةَ ahireti فَإِن bilin ki الله
Allah أَعد hazırlamıştır لِلْمحسِنَاتِ güzel davrananlar için مِنْكُن
içinizden أَجرا bir mükâfat عظِيما büyük

29) Ve eğer Allah'ı, Peygamberini ve ahiret yurdunu diliyor iseniz, bilin ki, Allah, içinizden güzel davrananlar için büyük bir mükâfat hazırlamıştır.

يا Ey نِساء hanımları النبِي peygamber من kim يأْتِ yaparsa
مِنْكُن Sizden بِفَاحِشَةٍ bir hayâsızlık مبينَةٍ açık يضاعف çıkarılır
لَها onun الْعذَاب azabı ضِعفَينِ iki katına وكَان ذَلِك Bu علَى göre
الله Allah'a يسِيرا kolaydır

30) Ey peygamber hanımları! Sizden kim açık bir hayâsızlık yaparsa, onun azabı iki katına çıkarılır. Bu, Allah'a göre kolaydır.

Tefsircilere göre bu âyetin geliş sebebi, Hz. Peygamber'in eşlerinin ondan, lüks, ziynet kabilinden bazı şeyler istemek, birbirlerini kıskanmak suretiyle kendisini üzmeleri, bunun üzerine Hz. Peygamber'in bir ay onlara yaklaşmamak üzere yemin edip (ilâ) ayrı yaşamaya karar vermesidir. Ay dolunca, "eşlerine seçme hakkı verildiği" için bu mânada "tahyîr" adıyla anılan âyet nazil olmuştur. Ayet gelince Hz. Peygamber, ogün nikâhı altında bulunan eşlerini toplamış ve kendilerine seçim imkânı tanımıştır (tahyîrde bulunmuştur). Eşleri bu durum karşısında heyecanlanmış, Hz. Peygamber kendilerini boşamadığı için sevinç göz yaşları dökerek "Allah ve Resulü'nü tercih ettiklerini" ifade etmişlerdir.[432]

ve وَ Allah'a لِلّٰهِ sizden مِنْكُنَّ itaat eder يَقْنُتْ kim مَن Ve و
نُؤْتِهَا yararlı صَالِحًا iş yaparsa تَعْمَلْ ve وَ Resûlüne رَسُولِهِ
أَعْتَدْنَا Ve وَ iki kat مَرَّتَيْنِ ona mükâfatını أَجْرَهَا veririz
bol كَرِيمًا rızık رِزْقًا ona لَهَا hazırlamışızdır

31) Ve sizden kim, Allah'a ve Resûlüne itaat eder ve yararlı iş yaparsa ona mükâfatını iki kat veririz. Ve ona bol rızık hazırlamışızdır.

كَأَحَدٍ Siz değilsiniz لَسْتُنَّ Peygamber النَّبِيِّ hanımları نِسَاءَ Ey يَا
اتَّقَيْتُنَّ Eğer إِنِ kadınlardan مِنَ النِّسَاءِ herhangi biri gibi
بِالْقَوْلِ çekici bir eda ile تَخْضَعْنَ فَلَا korkuyorsanız
فِي قَلْبِهِ kimse الَّذِي sonra ümide kapılır فَيَطْمَعَ konuşmayın
söz قَوْلًا söyleyin وَقُلْنَ hastalık bulunan مَرَضٌ kalbinde
Güzel مَعْرُوفًا

32) Ey Peygamber hanımları! Siz, kadınlardan herhangi biri gibi değilsiniz. Eğer korkuyorsanız, çekici bir eda ile konuşmayın; sonra kalbinde hastalık bulunan kimse ümide kapılır. Güzel söz söyleyin.

açılıp تَبَرَّجْنَ وَلَا evlerinizde فِي بُيُوتِكُنَّ oturun وَقَرْنَ Ve و
الْأُولَى cahiliye الْجَاهِلِيَّةِ âdetinde olduğu gibi تَبَرُّجَ saçılmayın
وَأَطِعْنَ zekâtı الزَّكَاةَ verin وَآتِينَ Namazı الصَّلَاةَ kılın وَأَقِمْنَ eski
يُرِيدُ sadece إِنَّمَا Resûlüne رَسُولَهُ ve وَ Allah'a اللَّهَ itaat edin
günahı الرِّجْسَ sizden عَنْكُمُ gidermek لِيُذْهِبَ Allah اللَّهُ istiyor
yapmak تَطْهِيرًا sizi كُمْ tertemiz يُطَهِّرَ ve وَ Beyt الْبَيْتِ Ehl-i أَهْلَ

33) Ve evlerinizde oturun, eski cahiliye âdetinde olduğu gibi açılıp saçılmayın. Namazı kılın, zekâtı verin, Allah'a ve Resûlüne itaat edin. Ehl-i Beyt! Allah sizden, sadece günahı gidermek ve sizi tertemiz yapmak istiyor.

evlerinizde فِي بُيُوتِكُنَّ okunan مَا يُتْلَى hatırlayın اذْكُرْنَ Ve و
إِنَّ hikmeti الْحِكْمَةِ ve وَ Allah'ın اللَّهِ âyetlerini مِنْ آيَاتِ
her şeyin iç yüzünü لَطِيفًا olandır كَانَ Allah اللَّهَ Şüphesiz
her şeyden haberi خَبِيرًا bilendir

34) Ve evlerinizde okunan Allah'ın âyetlerini ve hikmeti hatırlayın. Şüphesiz Allah, her şeyin iç yüzünü bilendir, her şeyden haberi olandır.

(*)Peygamber hanımlarının taşıdıkları şeref ve nail olacakları mükâfat, Allah'ın lütfü yanında kendilerinin de önemli bir katkısına bağlanmıştır. Bu katkı ittikadır, yani kendilerine yakışmayan her türlü kötülük, çirkinlik ve günahtan sakınmalarıdır. Başkalarıyla konuşurken takınacakları tavra ve seslerinin tonuna, seçecekleri kelimelerin etkisine, gerektiren bir durum olmadıkça evlerinden dışarı çıkmamaya varıncaya kadar buna riayet etmelidirler ki kimse, kendilerine dil uzatmaya, haklarında kötü fikirler kurmaya cesaret edemesin. Onların sorumlulukları yalnızca kötü olanı yapmamak, yani kötü ve zararlı olmamak değil, ayrıca iyi, erdemli ve itaatli olmaktır; namazı kılmak, zekâtı vermek, Allah ve Resulü'nün rızâları doğrultusunda bir hayat sürmektir.

ومن يقنت منكن لله ورسوله وتعمل صالحا نؤتها أجرها
مرتين وأعتدنا لها رزقا كريما (٣١) يا نساء النبي لستن كأحد
من النساء إن اتقيتن فلا تخضعن بالقول فيطمع الذي في قلبه
مرض وقلن قولا معروفا (٣٢) وقرن في بيوتكن ولا تبرجن
تبرج الجاهلية الأولى وأقمن الصلوة وآتين الزكوة وأطعن الله
ورسوله إنما يريد الله ليذهب عنكم الرجس أهل البيت
ويطهركم تطهيرا (٣٣) واذكرن ما يتلى في بيوتكن من
آيات الله والحكمة إن الله كان لطيفا خبيرا (٣٤) إن
المسلمين والمسلمات والمؤمنين والمؤمنات والقانتين
والقانتات والصادقين والصادقات والصابرين والصابرات
والخاشعين والخاشعات والمتصدقين والمتصدقات
والصائمين والصائمات والحافظين فروجهم والحافظات
والذاكرين الله كثيرا والذاكرات أعد الله لهم مغفرة وأجرا
عظيما (٣٥)

ve وَ müslüman erkekler الْمُسْلِمِينَ Kuşkusuz var ya إِنَّ
ve وَ mümin erkekler وَالْمُؤْمِنِينَ müslüman kadınlar الْمُسْلِمَاتِ
taata devam eden erkekler وَالْقَانِتِينَ mümin kadınlar الْمُؤْمِنَاتِ
doğru وَالصَّادِقِينَ taata devam eden kadınlar الْقَانِتَاتِ ve و
sabreden وَالصَّابِرِينَ doğru kadınlar الصَّادِقَاتِ ve وَ erkekler
mütevazi وَالْخَاشِعِينَ sabreden kadınlar الصَّابِرَاتِ ve وَ erkekler
sadaka وَالْمُتَصَدِّقِينَ mütevazi kadınlar الْخَاشِعَاتِ ve و erkekler
sadaka veren kadınlar الْمُتَصَدِّقَاتِ ve وَ veren erkekler
oruç tutan الصَّائِمَاتِ ve وَ oruç tutan erkekler وَالصَّائِمِينَ
ırzlarını فُرُوجَهُمْ ırzlarını koruyan erkekler وَالْحَافِظِينَ kadınlar
اللَّهَ zikreden erkekler وَالذَّاكِرِينَ koruyan kadınlar وَالْحَافِظَاتِ
أَعَدَّ zikreden kadınlar الذَّاكِرَاتِ ve وَ çok كَثِيرًا Allah'ı
وَ bir mağfiret مَغْفِرَةً bunlar için لَهُمْ Allah اللَّهُ hazırlamıştır
büyük عَظِيمًا bir mükâfat أَجْرًا ve

35) Kuşkusuz müslüman erkekler ve müslüman kadınlar, mümin erkekler ve mümin kadınlar, taata devam eden erkekler ve taata devam eden kadınlar, doğru erkekler ve doğru kadınlar, sabreden erkekler ve sabreden kadınlar, mütevazi erkekler ve mütevazi kadınlar, sadaka veren erkekler ve sadaka veren kadınlar, oruç tutan erkekler ve oruç tutan kadınlar, ırzlarını koruyan erkekler ve ırzlarını koruyan kadınlar, Allah'ı çok zikreden erkekler ve zikreden kadınlar var ya; işte Allah, bunlar için bir mağfiret ve büyük bir mükâfat hazırlamıştır.

İbni Sa'd, Katade'den naklediyor: Cenab-ı Hak, Hz. Peygamber (a.s.)'ın hanımları zikrettiği zaman kadınlar:

- Bizde hayır olsaydı, bizi de zikrederdi, dediler. Bunun üzerine Cenab-ı Hak "Müslüman erkekler ve müslüman kadınlar..." ayetini indirdi.[433]

و ما yoktur كان olur لِمؤْمِنٍ inanmış bir erkek و ve لَا مؤْمِنَةٍ
و inanmış kadına إِذَا zaman قضى hüküm verdiği الله Allah
و ve رسوله Resûlü أمرا bir işe أن يكُون isteklerine göre لهم
الْخِيرةُ kendi seçme hakkı مِن أمرِهِم o işi و Ve من kim يعص
الله Allah'a و ve رسوله Resûlüne karşı gelirse فقد elbette ضل
bir sapıklığa ضلالًا düşmüş olurlar مبينًا apaçık

36) Allah ve Resûlü bir işe hüküm verdiği zaman, inanmış bir erkek ve inanmış kadına o işi kendi isteklerine göre seçme hakkı yoktur. Ve kim Allah ve Resûlüne karşı gelirse, elbette apaçık bir sapıklığa düşmüş olur.

İbn Abbâs'tan rivayete göre Resûlullah (a.s), halasının kızı olan Zeyneb bint Cahş el-Esediyye'yi evlâtlığı Zeyd ibn Harise için istemeye gitmiş, yanına girip onu istemiş. Zeyneb: "Hayır, onunla evlenecek değilim." demiş, Resûlullah (a.s) ısrar etmiş, Zeyneb: "Ey Allah'ın elçisi, durumum hakkında bir istişare edeyim." demiş. O sırada Allah Tealâ, Resûlü'ne bu "Allah ve Resûlü bir şeye hükmettiği zaman ne mü'min erkekler için, ne de mü'min kadınlar için artık işlerinde bir seçme hakkı olamaz..." âyet-i kerimesini indirmiş.[492]

و Ve إِذْ hani تَقُولُ diyordun لِلَّذِي kimseye أَنْعمَ nimet verdiği
الله Allah'ın عليهِ üzerine وأَنْعمتَ senin de iyilik ettiğin عليهِ
kendisine أمسِك tut عليك yanında زوجك Eşini واتق sakın الله
Allah'tan وتُخْفِي gizliyordun فِي نَفْسِك içinde ما şeyi الله
Allah'ın مبدِيهِ açığa vuracağı وتَخْشَى çekinerek الناس
insanlardan والله Oysa Allah'tır أحق lâyık olan أن تَخْشَاه asıl
korkmana فلما قضى kesince زيد Zeyd مِنْها o kadından وطرا
ilişkisini زوجناكها biz onu sana nikâhladık ki لِكي لَا يكُون
olmasın على الْمؤْمِنِين müminlere حرج bir güçlük فِي أزواجِ
karılarıyla أدعِيائِهِم evlâtlıkları إِذَا zaman قضوا kestikleri مِنْهن
ilişkilerini وطرا و كان أمر emri الله Allah'ın مفْعولًا yerine
getirilmiştir

37) Ve hani Allah'ın üzerine nimet verdiği, senin de kendisine iyilik ettiğin kimseye: Eşini yanında tut, Allah'tan sakın! diyordun. Allah'ın açığa vuracağı şeyi, insanlardan çekinerek içinde gizliyordun. Oysa asıl korkmana lâyık olan Allah'tır. Zeyd, o kadından ilişkisini kesince biz onu sana nikâhladık ki evlâtlıkları, karılarıyla ilişkilerini kestikleri zaman müminlere bir güçlük olmasın. Allah'ın emri yerine getirilmiştir.

ما yoktur كان idi على النبي Peygamber'e مِن حرج bir vebâl
فِيما herhangi şeyde فرض helâl kıldığı الله Allah'ın له
الذِين arasında da فِي Allah'ın الله âdeti böyle سنة kendisine
mutlaka yerine gelecek وكان Önce مِن قبلُ gelip geçenler خلوا
أمر emri الله Allah'ın قدرا bir kaderdir مقْدورا yazılmış

38) Allah'ın, kendisine helâl kıldığı şeyde Peygamber'e herhangi bir vebâl yoktur. Önce gelip geçenler arasında da Allah'ın âdeti böyle idi. Allah'ın emri mutlaka yerine gelecek, yazılmış bir kaderdir.

الذِين Onlar ki يبلغُون emirleri duyururlar رسالاتِ gönderdiği
الله Allah'ın ويخْشَونَه O'ndan korkarlar و ve لَا يخْشَون
korkmazlar أحدا kimseden إِلَّا başka الله Allah'tan وكفَى yeter
بِالله Allah حسِيبا Hesap görücü olarak

39) Onlar ki, Allah'ın gönderdiği emirleri duyururlar, O'ndan korkarlar ve Allah'tan başka kimseden korkmazlar. Hesap görücü olarak Allah yeter.

ما değildir كان محمد Muhammed أبا babası أحدٍ hiçbirinin مِن
رجالِكُم sizin erkeklerinizden ولكِن Fakat رسول Resûlü الله
و ve خاتَم sonuncusudur النبِيين peygamberlerin وكان Allah'ın
الله Allah بِكُل her شَيءٍ şeyi علِيما hakkıyla bilendir

40) Muhammed, sizin erkeklerinizden hiçbirinin babası değildir. Fakat Allah'ın Resûlü ve peygamberlerin sonuncusudur. Allah her şeyi hakkıyla bilendir.

Tirmizî, Hz. Aişe'den naklediyor: Hz. Peygamber (a.s.) Zeyneb bt. Cahş ile evlenince bazıları: Oğlunun (yani evlâtlığının) eski hanımı ile evlendi, dediler. Bunun üzerine ayet nazil oldu.[434]

ياأيها Ey الذِين آمنُوا inananlar اذْكُروا anarak الله Allah'ı ذِكْرا
zikredin كثِيرا çokça

41) Ey inananlar! Allah'ı anarak çokça zikredin.

و Ve سبحوه O'nu tesbih edin بكْرةً sabah وأصِيلًا akşam

42) Ve O'nu sabah-akşam tesbih edin.

هو O'dur الذِي يصلي size istiğfar eder عليكُم üzerinize وملَائِكَتُه
Melekleri de لِيخْرِجكُم Sizi çıkarmak için مِن الظلُماتِ
karanlıklardan إِلَى النورِ aydınlığa وكان karşı بِالْمؤْمِنِين
Müminlere رحِيما çok merhametlidir

43) Sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için üzerinize rahmetini gönderen O'dur. Melekleri de size istiğfar eder. Müminlere karşı çok merhametlidir.

İbn Abbâs'tan rivayete göre ise sanki "Şüphesiz Allah ve Melekleri O Peygamber'e salât ederler. Ey iman edenler siz de O'na salât ve selâmda bulunun." âyet-i kerimesi nazil olunca ashab-ı kiram serzenişte bulunmuş ve: "Ey Allah'ın elçisi, bu sadece sana mahsus, bize bir şey yok." demişler de bunun üzerine bu âyet-i kerime nazil olmuş.[435]

Kendisine kavuştuklarıيلْقَونَه günيوم onlara iltifatıتَحِيتُهم
mükâfatأَجرا Onlaraلَهم hazırlamıştırوأَعد selâm' dırسلَام
çok değerliكَريما

44) Kendisine kavuştukları gün, onlara iltifatı, "selâm" dır. Onlara çok değerli mükâfat hazırlamıştır.

Biz seni أَرسلْنَاك hakikatenإِنا Peygamberالنبِي Eyيأَيها
نَذِيرا ve و bir müjdeleyiciومبشرا bir şahitشَاهِدا gönderdik
bir uyarıcı olarak

45) Ey Peygamber! Biz seni hakikaten bir şahit, bir müjdeleyici ve bir uyarıcı olarak gönderdik.

سِراجا ve و izniyleبِإِذْنِه Allah'ınإِلَى اللهِ bir davetçiداعِيا Veو
nûr saçanمنِيرا bir kandildir

46) Ve Allah'ın izniyle, bir davetçi ve nûr saçan bir kandildir.

(*)Buradan itibaren on iki âyette, Hz. Peygamber'in maddî ve manevî özellikleri, Allah katındaki değeri, bir fâninin altından kalkamayacağı kadar ağır yükü ve kutsal görevi sebebiyle Allah tarafından kendisine lütfedilen istisnaî (kendine özgü) inayetler, hüküm ve kurallar açıklanmaktadır. Resûlullah'ın üstün nitelikleri, görev ve işlevinden kaynaklanan güzel isimleri burada sayılanlardan ibaret değildir.

مِن erecekleriniبِأَن لَهم müminlereالْمؤْمِنِين müjdeleبشر Veو
büyükكَبِيرا bir lütfaفَضلًا Allah'tanاللهِ

47) Ve Allah'tan büyük bir lütfa ereceklerini müminlere müjdele.

الْمنَافِقِين ve و kâfirlereالْكَافِرِين boyun eğmeتُطِعِ لَا Veو
وتَوكَّلْ Onlarınهم eziyetlerine أَذَا aldırmaودع münafıklara
وكِيلًا Allahبِاللهِ yeterكَفَى ve و Allah'aعلَى اللهِ güvenip dayan
vekîl olarak

48) Ve kâfirlere ve münafıklara boyun eğme. Onların eziyetlerine aldırma. Allah'a güvenip dayan, vekîl olarak Allah yeter.

nikâhlayıpنَكَحتُم dalإِذَا iman edenlerالَّذِين آمنُوا Eyيأَيها
onları هن bir iddetطَلَّقْتُموه sonraثُم Mümin kadınlarıالْمؤْمِنَاتِ
فَما zifafa girmedenتَمسوهن أَن önceقَبلِ مِن boşarsanız
sayacağınızعِدةٍ مِن bekletme hakkınızعلَيهِن لَكُم yoktur
O halde onları فَمتعوهن onları bir iddet süresinceتَعتَدونَها
serbestسراحا onları bırakınسرحوهن ve و memnun edin
güzel bir şekildeجمِيلًا

49) Ey iman edenler! Mümin kadınları nikâhlayıp da, sonra zifafa girmeden önce onları boşarsanız, onları sayacağınız bir iddet süresince bekletme hakkınız yoktur. O halde onları memnun edin ve onları güzel bir şekilde serbest bırakın.

(*)Müminler çektikleri bunca eziyete karşı bu dünyada Allah'ın rahmeti olan bir Peygamber'i tanıdıkları ve onunla beraber yaşama lütfuna erdikleri, âhirette ise birçok akla hayale gelmez nimete nail olacakları için rahat ve mutlu olmalıdırlar. Resûlullah da Allah'a dayandığı, güvendiği; başına gelenler, kâfirlerin ve münafıkların isteklerini değil, O'nun emrini yerine getirmek için çırpınırken geldiği için acılara katlanmalı, felâketlere dayanmalıdır; çünkü dayanıp güvenmeye Allah'tan ziyade lâyık olan hiçbir varlık yoktur.

تحيتهم يوم يلقونه سلام وأعد لهم أجرا كريما (٤٤) يآأيها
النبى إنآ أرسلناك شاهدا ومبشرا ونذيرا (٤٥) وداعيا إلى ا ـ
بإذنه وسراجا منيرا (٤٦) وبشر المؤمنين بأن لهم من ا ـ
فضلا كبيرا (٤٧) ولا تطع الكافرين والمنافقين ودع أذىهم
وتوكل على ا ـ وكفى با ـ وكيلا (٤٨) يآأيها الذين آمنوا
إذا نكحتم المؤمنات ثم طلقتموهن من قبل أن تمسوهن فما
لكم عليهن من عدة تعتدونها فمتعوهن وسرحوهن سراحا
جميلا (٤٩) يآأيها النبى إنا أحللنا لك أزواجك اللاتى آتيت
أجورهن وما ملكت يمينك مما أفآء ا عليك وبنات عمك
وبنات عماتك وبنات خالك وبنات خالاتك اللاتى هاجرن
معك وامرأة مؤمنة إن وهبت نفسها للنبى إن أراد النبى أن
يستنكحها خالصة لك من دون المؤمنين قد علمنا ما فرضنا
عليهم فى أزواجهم وما ملكت أيمانهم لكيلا يكون عليك
حرج وكان ا غفورا رحيما (٥٠)

sanaلَك helâl kıldıkأَحلَلْنَا elbetteإِنا Peygamberالنبِي Eyيأَيها
و Mehirleriniأُجورهن verdiğinآتَيتَ اللَّاتِي hanımlarınıأَزواجك
verdiğiمِما elininيمِينُك altında bulunan cariyeleriملَكَتْ ماve
أَفَاء kızlarını وبنَاتِ sanaعلَيك Allah'ınالله ganimet olarak عمك
ve و dayınınخَالِك kızıوبنَاتِ halaعماتِك kızıوبنَاتِ amcanın
seninle معك göçهاجرن اللَّاتِي teyzeninخَالَاتِك kızıبنَاتِ
نَفْسها hibeوهبتْ edenإِن mümineمؤْمِنَةً kadınıوامرأَةً beraber
istediği takdirdeأَراد Bir deإِن peygambereلِلنبِي kendisini
sırf خَالِصةً kendisiyle evlenmekيستَنكِحها أَن Peygamberالنبِي
الْمؤْمِنِين diğer değilدون مِن sanaلَك mahsus olmak üzere
farz فَرضنَا neyiما biz biliriz عَلِمنَا Kuşkusuzقد müminlere
ما ملَكَتْ ve و hanımlarıأَزواجِهِم فِي hakkındaعلَيهِم kıldığımızı
olmasınيكُون لِكَيلَا ellerininأَيمانُهم altında bulunan cariyeleri
غَفُورا Allahالله edendirكَان Veو bir zorlukحرج sanaعلَيك
merhametرحِيما bağışlayandır

50) Ey Peygamber! Mehirlerini verdiğin hanımlarını, Allah'ın sana ganimet olarak verdiği ve elinin altında bulunan cariyeleri, amcanın kızı, halanın kızı, dayının kızı ve teyzenin seninle beraber göç eden kızlarını elbette sana helâl kıldık. Bir de Peygamber kendisiyle evlenmek istediği takdirde, kendisini peygambere hibe eden mümine kadını, diğer müminlere değil, sırf sana mahsus olmak üzere. Kuşkusuz biz, hanımları ve ellerinin altında bulunan cariyeleri hakkında neyi farz kıldığımızı biliriz. ki, sana bir zorluk olmasın. Ve Allah bağışlayandır, merhamet edendir.

(*)Hz. Peygamber'in hiç olmazsa aile hayatında rahat olabilmesi, birden fazla eşiyle yaşarken sıkıntıya düşmemesi için kendisine özgü olmak üzere bahşedilen ruhsatlar, kolaylıklar bu âyetten itibaren bazı açıklamalarla birlikte şöyle sıralanmıştır: Dörtten fazla olan eşlerle evlenmesinin helâl olması, isteyen kadınlarla mehirsiz evlenmesinin caiz olması, kadınlarının yanlarında kalma sürelerini eşit tutma (buna fıkıh kitaplarında, paylaştırma mânasında kasm denilmektedir) mecburiyetinin bulunmaması, bu âyetler geldiğinde evli bulunduğu kadınlardan başka kadınla evlenmesinin ve bunlardan birini boşayarak yerine bir başka kadını almasının caiz olmaması, vefat ettiğinde veya boşadığımda eşleriyle başkalarının evlenmesinin caiz olmaması ve eşlerinin bundan sonra yabancılara karşı daima perde arkasında bulunmaları.

ترجى من تشآء منهن وتؤوى اليك من تشآء ومن ابتغيت
ممن عزلت فلا جناح عليك ذلك ادنى انْ تقر اعينهن ولا
يحزن ويرضين بما اتيتهن كلهن وا ُ يعلم ما فى قلوبكم
وكانَ ا ُ عليما حليما (٥١) لا يحل لك النسآء من بعد ولا
انْ تبدلَ بهن من ازواج ولو اعجبك حسنهن الا ما ملكت
يمينك وكانَ ا ُ على كل شىء رقيبا (٥٢) يآايها الذين
امنوا لا تدخلوا بيوت النبى الا انْ يؤذنَ لكم الى طعام غير
ناظرين انيه ولكن اذا دعيتم فادخلوا فاذا طعمتم فانتشروا
ولا مستأنسين لحديث ان ذلكم كانَ يؤذى النبى فيستحي
منكم وا ُ لا يستحي من الحق واذا سالتموهن متاعا
فاسئلوهن من ورآء حجاب ذلكم اطهر لقلوبكم وقلوبهن
وما كانَ لكم انْ تؤذوا رسولَ ا ِ ولا انْ تنكحوا ازواجه من
بعده ابدا ان ذلكم كانَ عند ا ِ عظيما (٥٣) انْ تبدوا شيئا
او تخفوه فان ا َ كانَ بكل شىء عليما (٥٤)

تُرجِي geriye bırakır مَن تَشَاءُ dilediğini مِنْهُنّ Onlardan وتُؤْوِي yanına إِلَيْكَ alırsın مَن تَشَاءُ dilediğini de ومَن hanımlarından ابتَغَيتَ tekrar yanına almanda مِمَن arzu ettiğini عَزَلْتَ Boşadığın فَلَا yoktur جُنَاحَ bir günah عَلَيْكَ senin üzerine ذَلِكَ Böyle yapman أَدنَى uygundur أَن تَقَرَّ daha أَعيُنُهن olmalarına onların mutlu ولَا يحزن üzülmemelerine و ve يرضون razı بِمَا olmalarına آتَيتَهن senin verdiklerine كُلّهن hepsinin و Ve الله Allah يعلم bilir مَا olanı فِي قُلُوبِكُم kalplerinizde و Ve كان الله Allah عليما hakkıyla bilendir حليما halîmdir

51) Onlardan dilediğini geriye bırakır, dilediğini de yanına alırsın. Boşadığın hanımlarından arzu ettiğini tekrar yanına almanda, senin üzerine bir günah yoktur. Böyle yapman onların mutlu olmalarına, üzülmemelerine ve hepsinin, senin verdiklerine razı olmalarına daha uygundur. Ve Allah, kalplerinizde olanı bilir. Ve Allah hakkıyla bilendir, halîmdir.

لَا değildir يحِل helâl لَكَ sana النساء başka kadınlarla مِن بعد Bundan sonra artık ولَا أَن تَبَدّلَ başka yerine بِهِن bunların مِن أَزواجٍ hanımlar alman ولَو bile أَعجبَكَ hoşuna حسنُهن güzellikleri gitse إِلَّا hariç مَا ملَكَتْ altında bulunan يمِينُكَ elinin cariyeler وكان الله Allah علَى كُلِّ her شَيءٍ şeyi رقيبا gözetler

52) Bundan sonra artık başka kadınlarla evlenmen, elinin altında bulunan cariyeler hariç, güzellikleri hoşuna gitse bile, bunların yerine başka hanımlar alman sana helâl değildir. Allah her şeyi gözetler.

İbn Sa'd'ın İkrime'den rivayetine göre Hz. Peygamber (a.s), İlâ hadisesinde kadınlarını dünyalıkla Allah, Resûlü ve âhiret hayatının zenginlikleri arasında muhayyer bırakmasını emreden âyet-i kerimenin nüzûlüyle onları muhayyer bırakıp onlar da Allah'ı Resûlü'nü ve âhiret yurdunun zenginliklerini tercih edince Allah Teâlâ bu: "Bundan sonra artık sana (başka) kadınlarla evlenmek ve güzellikleri hoşuna gitse de cariyelerin dışında hiçbirini başka bir eşle değiştirmek helâl değildir." âyet-i kerimesini indirdi.[493]

يأَيها Ey الذِين edenler آمنُوا iman لَا تَدخُلُوا girmeyin بيوتَ evlerine النبِي Peygamber'in إِلَّا sürece أَن يؤْذَنَ izin لَكُم Siz إِلَى طَعامٍ bir yemeğe غَير نَاظِرِين verilmediği إِنَاه zamanını gözetmelsizin ولَكِن Ancak إِذَا vakit دعِيتُم davet edildiğiniz فَادخُلُوا girin فَإِذَا zaman طَعِمتُم Yemeği yediğiniz فَانْتَشِروا hemen dağılın ولَا مستَأْنِسِين dalmayın لِحدِيثٍ sohbete إِن Çünkü ذَلِكُم bu كَان يؤْذِي üzmekte النبِي Peygamber'i فَيستَحيِي utanmaktadır مِنْكُم sizden و Ve الله Allah لَا يستَحيِي çekinmez مِن الْحق hakkı söylemekten وإِذَا zaman سأَلْتُموهن istediğiniz متَاعا bir şey فَاسأَلُوهن Onun hanımlarından isteyin مِن وراءِ arkasından حِجابٍ perde ذَلِكُم Bu أَطْهر daha لِقُلُوبِكُم temiz kalpleriniz hem sizin وقُلُوبِهِن hem de onların kalpleri için وما كَان لَكُم Sizin أَن تُؤْذُوا üzmeniz رسولَ Resûlünü اللهِ Allah'ın و ve لَا olamaz أَن تَنْكِحوا nikâhlamanız أَزواجه hanımlarını مِن بعدِهِ sonra onun أَبدا asla إِن Çünkü ذَلِكُم bu كَان عِنْد katında اللهِ Allah عظِيما büyük

53) Ey iman edenler! Siz zamanını gözetlemeksizin, bir yemeğe izin verilmediği sürece, Peygamber'in evlerine girmeyin. Ancak davet edildiğiniz vakit girin. Yemeği yediğiniz zaman hemen dağılın, sohbete dalmayın. Çünkü bu Peygamber'i üzmekte, sizden utanmaktadır. Ve Allah, hakkı söylemekten çekinmez. Onun hanımlarından bir şey istediğiniz zaman perde arkasından isteyin. Bu, hem sizin kalpleriniz, hem de onların kalpleri için daha temizdir. Sizin Allah'ın Resûlünü üzmeniz ve kendisinden sonra onun hanımlarını nikâhlamanız asla (caiz) olamaz. Çünkü bu, Allah katında büyük (bir günah) tır.

إِن Şayet تُبدوا açığa vursanız da شَيئًا bir şeyi أَو تُخْفُوه gizleseniz de فَإِن şüphe yok ki الله Allah كَان بِكُلِّ her شَيءٍ şeyi علِيما gayet iyi bilmektedir

54) Şayet bir şeyi açığa vursanız da, gizleseniz de şüphe yok ki Allah, her şeyi gayet iyi bilmektedir.

Hicâb (perde, örtü) âyeti diye anılan 53. âyet ile onu takip eden iki âyetin gelmesine sebep olarak iki olay nakledilmektedir. Bunlardan birincisine göre Hz. Peygamber'in kayınpederi de olan Hz. Ömer, "Evinize iyiler de kötüler de girip çıkıyor, eşlerine perde arkasında olmalarını söyleseniz!" deyip duruyordu, sonunda hicâb âyeti nazil oldu. En detaylı bir şekilde olayın şahidi Enes b. Mâlik tarafından anlatılan ikinci olay, Hz. Peygamber'in Zeyneb ile evlendiği günün akşamında verdiği düğün yemeği ile ilgilidir. Yemek yendikten sonra davetliler kendi aralarında sohbete dalmışlar, yeni evlileri bir türlü baş başa bırakmamışlardı. Hz. Peygamber birkaç kere dışarı çıkıp girerek rahatsız olduğunu bildirmek istediyse de fayda vermedi, bilhassa sona kalan üç kişi oldukça geç vakitte kalkıp gittiler, Resûlullah tam yatak odasına girmek üzere idi ki bu âyet vahyedildi.[436]

لاجناح عليهن فى ابآئهن ولا ابنآئهن ولا اخوانهن ولا ابنآء
اخوانهن ولا ابنآء اخواتهن ولا نسآئهن ولا ما ملكت
ايمانهن واتقين ا ـ ان ا ـ كان على كل شىء شهيدا (٥٥)
ان ا ـ وملئكته يصلون على النبى يآايها الذين امنوا صلوا
عليه وسلموا تسليما (٥٦) ان الذين يؤذون ا ـ ورسوله
لعنهم ا ـ فى الدنيا والاخرة واعد لهم عذابا مهينا (٥٧)
والذين يؤذون المؤمنين والمؤمنات بغير ما اكتسبوا فقد
احتملوا بهتانا واثما مبينا (٥٨) يآايها النبى قل لازواجك
وبناتك ونسآء المؤمنين يدنين عليهن من جلابيبهن ذلك ادنى
ان يعرفن فلا يؤذين وكان ا ـ غفورا رحيما (٥٩) لئن لم
ينته المنافقون والذين فى قلوبهم مرض والمرجفون فى
المدينة لنغرينك بهم ثم لا يجاورونك فيها الا قليلا (٦٠)
ملعونين اينما ثقفوا اخذوا وقتلوا تقتيلا (٦١) سنة ا ـ فى
الذين خلوا من قبل ولن تجد لسنة ا ـ تبديلا (٦٢)

لَا yoktur جُنَاحَ bir günah عَلَيْهِنَّ Onlara فِي آبَائِهِنَّ babaları وَلَا
أَبْنَائِهِنَّ oğulları وَلَا إِخْوَانِهِنَّ kardeşleri وَلَا أَبْنَاءِ oğulları إِخْوَانِهِنَّ
kardeşlerinin وَلَا أَبْنَاءِ oğulları أَخَوَاتِهِنَّ kız kardeşlerinin وَلَا
نِسَائِهِنَّ kadınları و ve لَا مَا مَلَكَتْ altında bulunan
أَيْمَانُهُنَّ câriyelerinden dolayı ellerinin و Ve اتَّقِينَ sakının اللَّهَ
إِنَّ şüphesiz اللَّهَ Allah'tan Allah كَانَ عَلَىٰ كُلِّ her شَيْءٍ şeye
شَهِيدًا şahittir

55) Onlara, babaları, oğulları, kardeşleri, kardeşlerinin oğulları, kız kardeşlerinin oğulları, kadınları ve ellerinin altında bulunan câriyelerinden dolayı bir günah yoktur. Ve Allah'tan sakının; şüphesiz Allah, her şeye şahittir.

إِنَّ Kuşkusuz اللَّهَ Allah و ve مَلَائِكَتَهُ melekleri يُصَلُّونَ salevât
getirirler عَلَى النَّبِيِّ Peygamber'e يَا أَيُّهَا Ey الَّذِينَ آمَنُوا müminler
صَلُّوا salevât getirin عَلَيْهِ Siz de ona و ve سَلِّمُوا selam verin
تَسْلِيمًا bir teslimiyetle

56) Kuşkusuz Allah ve melekleri, Peygamber'e salevât getirirler. Ey müminler! Siz de ona salevât getirin ve bir teslimiyetle selam verin.

إِنَّ Kuşkusuz الَّذِينَ يُؤْذُونَ incitenlere اللَّهَ Allah و ve رَسُولَهُ
Resûlünü لَعَنَهُمُ lânet etmiş اللَّهُ Allah فِي الدُّنْيَا dünyada و ve
الْآخِرَةِ ahirette و ve أَعَدَّ hazırlamıştır لَهُمْ onlar için عَذَابًا bir
azap مُهِينًا horlayıcı

57) Kuşkusuz Allah ve Resûlünü incitenlere Allah, dünyada ve ahirette lânet etmiş ve onlar için horlayıcı bir azap hazırlamıştır.

Ve الَّذِينَ edenler يُؤْذُونَ eziyet الْمُؤْمِنِينَ mümin erkeklere و
ve الْمُؤْمِنَاتِ mümin kadınlara بِغَيْرِ bir şeyden dolayı مَا اكْتَسَبُوا
yapmadıkları فَقَدِ şüphesiz احْتَمَلُوا yüklenmişlerdir بُهْتَانًا iftira
و ve إِثْمًا bir günah مُبِينًا apaçık

58) Ve mümin erkeklere ve mümin kadınlara, yapmadıkları bir şeyden dolayı eziyet edenler, şüphesiz bir iftira ve apaçık bir günah yüklenmişlerdir.

يَا أَيُّهَا Ey النَّبِيُّ Peygamber قُلْ söyle لِأَزْوَاجِكَ Hanımlarına
وَبَنَاتِكَ kızlarına و ve نِسَاءِ müminlerin الْمُؤْمِنِينَ müminlerin
يُدْنِينَ almalarını عَلَيْهِنَّ üstlerine مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ dış örtülerini ذَٰلِكَ
budur أَدْنَىٰ en elverişli olan أَنْ يُعْرَفْنَ Onların tanınması فَلَا
يُؤْذَيْنَ incitilmemesi için و ve كَانَ اللَّهُ Allah غَفُورًا
bağışlayandır رَحِيمًا esirgeyendir

59) Ey Peygamber! Hanımlarına, kızlarına ve müminlerin kadınlarına dış örtülerini üstlerine almalarını söyle. Onların tanınması ve incitilmemesi için en elverişli olan budur. Allah bağışlayandır, esirgeyendir.

İbni Sa'd Tabakat'ta Ebû Malik'ten nakalediyor: Peygamberimiz (a.s.)ın hanımları geceleri ihtiyaç için dışarı çıkıyorlardı. Münafıklardan bazı kimseler onların peşinden yürüyor, onlar da bundan rahatsız oluyorlardı. Bunu Peygamberimiz'e şikâyet ettiler. Münafıklara bu durum iletildi. Münafıklar: Biz sadece cariyelerin peşinden gidiyoruz, dediler. Bunun üzerine bu ayet nazil oldu.[494]

لَئِنْ Şayet لَمْ يَنْتَهِ vazgeçmezlerse الْمُنَافِقُونَ iki yüzlüler وَالَّذِينَ
bulunanlar فِي قُلُوبِهِمْ kalplerinde مَرَضٌ hastalık وَالْمُرْجِفُونَ
kötü haber yayanlar فِي الْمَدِينَةِ şehirde لَنُغْرِيَنَّكَ seni musallat
ederiz بِهِمْ onlara ثُمَّ sonra لَا يُجَاوِرُونَكَ senin yanında فِيهَا
orada إِلَّا ancak قَلِيلًا az bir zaman kalabilirler

60)Şayet iki yüzlüler, kalplerinde hastalık bulunanlar, şehirde kötü haber yayanlar vazgeçmezlerse, seni onlara musallat ederiz; sonra orada, senin yanında ancak az bir zaman kalabilirler.

مَلْعُونِينَ Lânetlenmiş olarak أَيْنَمَا nerede ثُقِفُوا ele geçirilirlerse
أُخِذُوا yakalanır و ve قُتِّلُوا öldürülürler تَقْتِيلًا ölümüne

61) Lânetlenmiş olarak nerede ele geçirilirlerse, yakalanır ve ölümüne öldürülürler.

سُنَّةَ kanunu budur اللَّهِ Allah'ın فِي hakkındaki الَّذِينَ خَلَوْا
geçenler مِنْ قَبْلُ önceden وَلَنْ تَجِدَ asla bulamazsın لِسُنَّةِ
kanununda اللَّهِ Allah'ın تَبْدِيلًا bir değişiklik

62) Allah'ın önceden geçen (kavim)ler hakkındaki kanunu budur. Allah'ın kanununda asla bir değişiklik bulamazsın.

(*)Medine'de bulunan münafıklarla kalplerinde çürüklük bulunanlar; yani iman-inkâr arasında gidip gelenler, sûrenin başından beri örnekleri verilen çeşitli kötü fiilleri işlemişlerdi. Bunlar içinde halkın moralini bozmak için durmadan asılsız haber yayanlar, müslüman akıncılann harekâtı hakkında olumsuz yalan bilgiler verenler de vardı. Âyetler bunlara bir ders vermenin zamanın geldiğini bildiriyor ve gerekli uyarıyı yapıyor.

kıyametin عن الساعةِ İnsanlarالناس sana soruyorlarيسألُك
عِنْدَ Onun bilgisiعِلمها ancakإنما De kiقُلْ zamanını
الساعةَ belki deلعل Ne bilirsinوما يدريك Allahاللهِ katındadır
yakındırقريبا تكونsaatin zamanı

63) İnsanlar sana kıyametin zamanını soruyorlar. De ki: Onun ancak bilgisi Allah katındadır. Ne bilirsin, belki de saatin zamanı yakındır.

rahmetinden kovmuşلعن Allahالله Şu muhakkak kiإن
çılgın سعيرا onlaraلهم hazırlamıştırأعد ve و kâfirleriالكافرين
bir ateş

64) Şu muhakkak ki, Allah kâfirleri rahmetinden kovmuş ve onlara çılgın bir ateş hazırlamıştır.

Ne لا يجدون ebedî olarakأبدا Oradaفيها kalacaklarخالدين
ne de bir yardımcıولا نصيرا bir dostوليا bulacaklardır

65) Orada ebedî olarak kalacaklar, Ne bir dost ne de bir yardımcı bulacaklardır.

ateşteفي النار Yüzleriوجوههم evrilip çevrildiğiتُقَلَّب günيوم
Allah'aالله itaat etseydikأطعنا Eyvah bizeياليتنا derlerيقولون
Peygamber'eالرسول itaat etseydikوأطعنا

66) Yüzleri ateşte evrilip çevrildiği gün: Eyvah bize! Allah'a itaat etseydik, Peygamber'e de itaat etseydik! derler.

Biz uydukأطعنا Kuşkusuzإنا Rabbimizربنا derlerقالوا Ve و
bizi فأضلونا büyüklerimizeكبراءنا ve و reislerimizeسادتنا da
yoldaالسبيل saptırdılar

67) Ve Rabbimiz! Kuşkusuz biz reislerimize ve büyüklerimize uyduk da, bizi yolda saptırdılar, derler.

و azapالعذاب من iki katضعفين Onlara verآتهم Rabbimizربنا
büyükكبيرا bir lânetleلعنا onları kovالعنهمve

68) Rabbimiz! Onlara iki kat azap ver ve onları büyük bir lânetle kov.

Siz de olmayınلا تكونوا imanآمنوا edenlerالذين Eyياأيها
temize قبرأ Musa'yaموسى eziyetآذوا edenler gibiكالذين
عند idiوكان dedikleriقالوا şeydenمما Allahالله onuه çıkardı
şerefliوجيها Allahالله yanında

69) Ey iman edenler! Siz de Musa'ya eziyet edenler gibi olmayın. Allah onu, dedikleri şeyden temize çıkardı. Allah yanında şerefli idi.

و Allah'tanالله sakınınاتقوا imanآمنوا edenlerالذين Eyياأيها
doğruسديدا sözقولا söyleyinقولواve

70) Ey iman edenler! Allah'tan sakının ve doğru söz söyleyin.

ذنوبكم bağışlarلكم يغفرve و işlerinizi أعمالكم لكم düzeltirيصلح
ve و Allahالله itaat ederseيطع Veمن Ve و günahlarınızı
ermiş olurفوزا bir kurtuluşaفاز elbetteفقد Resûlüneرسوله
büyükعظيما

71) İşlerinizi düzeltir ve günahlarınızı bağışlar. Ve kim Allah ve Resûlüne itaat ederse elbette büyük bir kurtuluşa ermiş olur.

على emanetiالأمانة biz teklif ettik de عرضنا Kuşkusuzإنا
فأبين dağlaraالجبال ve و yereوالأرض göklereالسماوات
korktularوأشفقن onlar yüklenmektenيحملنها أن çekindiler
Doğrusu oإنه insanالإنسان Onu yüklendiوحملها bunu منها
çok cahildirجهولا çok zalimظلوما كان

72) Kuşkusuz biz emaneti, göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar bunu yüklenmekten çekindiler, korktular. Onu insan yüklendi. Doğrusu çok zalim, çok cahildir.

ve و Münafık erkekleregeالمنافقين Allahالله azap edecekليعذب
و müşrik erkeklereوالمشركين münafık kadınlaraالمنافقات
tevbesini kabul ويتوب müşrik kadınlaraوالمشركاتve
veو inanan erkeklerinالمؤمنين على Allahالله buyuracaktır
غفورا Allahالله edendirوكان inanan kadınların daالمؤمنات
merhametرحيما bağışlayandır

73) Allah, münafık erkeklere ve münafık kadınlara, müşrik erkeklere ve müşrik kadınlara azap edecek. Allah, inanan erkeklerin ve inanan kadınların da tevbesini kabul buyuracaktır. Allah bağışlayandır, merhamet edendir.

Ahzab sure'sinin ana konularından biri münafıkların ve müşriklerin Hz. Peygamber'e ve müminlere karşı kurdukları tuzaklar, çektirdikleri eziyetler, bunlar sebebiyle hem müminleri hem ötekileri iki cihanda bekleyen akıbetler idi. Son âyetlerde emanetin mahiyet ve önemine temas edildikten sonra, insana bunu yüklenmesinin hikmetine, onu iyi koruyan müminlerin mutlu sonuna, kötüye kullanan münafıkların ve müşriklerin de acı sonlarına işaret edilerek ana konu bir daha vurgulanmıştır.

34 SEBE SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 34. süresi. 54 âyet 883 kelime, 3512 harf' ten ibarettir. Fasılası ra, nun, mim, dal, ba, lam ve zi" harfleridir. Mekkî surelerden olup Lokman süresinden sonra nâzil olmuştur. Altıncı âyetinin Medenî olduğu da rivayet edilmektedir. Adını on beşinci âyetinde geçen "Sebe" kelimesinden almaktadır. [495]

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللہ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

hepsinin لہ olanالذي Allah'a mahsusturللہ Hamdالحمد ما في الأرض ve و göklerdeفي السماوات bulunanlarınسahibi Ahirette deفي الآخرة hamdالحمد O'na mahsusturوله yerde haberi olandırالخبير hikmet sahibidirالحكيم Oهو Veو

1) Hamd, göklerde ve yerde bulunanların hepsinin sahibi olan Allah'a mahsustur. Ahirette de hamd O'na mahsustur. Ve O, hikmet sahibidir, haberi olandır.

ما يخرج ve و Yerinالأرض içine في gireniما يلج bilirيعلم وما يعرج göktenالسماء من ineniما ينزل ondanمنها çıkanı الغفور esirgeyendirالرحيم Oهو Veو orayaفيها çıkanı bağışlayandır

2) Yerin içine gireni ve ondan çıkanı; gökten ineni, oraya çıkanı bilir. Ve O, esirgeyendir, bağışlayandır.

bize gelmeyecekلا تأتينا inkârcılarالذين كفروا dedilerقال Ve و لتأتينكم Rabbimوربي Hayırبلى De kiقل Kıyametالساعة gizli لا يعزب Gaybıالغيب bilenعالم mutlaka size gelecektir في السماوات zerreذرة miktarı bileمثقال O'ndanعنه kalmaz من daha küçükأصغر ولا yerdeفي الأرض ve و Göklerde في كتاب şüphesizإلا daha büyüğü deلا أكبر ve و Bundanذلك apaçıkمبين kitaptadır

3) Ve inkârcılar: Kıyamet bize gelmeyecek, dediler. De ki: Hayır! Gaybı bilen Rabbim mutlaka size gelecektir. Göklerde ve yerde zerre miktarı bile O'ndan gizli kalmaz. Bundan daha küçük ve daha büyüğü de şüphesiz, apaçık kitaptadır.

işler وعملوا İnanıpالذين آمنوا mükâfatlandırmak içinليجزي bir مغفرة onlar içinلهم İşteأولئك iyiالصالحات yapanları güzelكريم bir rızık vardırرزق ve و mağfiret

4) İnanıp iyi işler yapanları mükâfatlandırmak için. İşte onlar için bir mağfiret ve güzel bir rızık vardır.

(*)İlk âyette yüce Allah'ın ilmiyle ilgili bir tasvire yer verilmiştir. Bu tasvire göre insanın yakın çevresinde mevcut bulunan veya olup biten maddî ve manevî, açık ve gizli bütün varlık ve olaylar Allah Teâlâ'nın bilgisi dahilindedi. Şu halde O'ndan başkasına kulluk etmek insana yaraşmaz. "Ona yükselen" anlamına gelen cümlede "İlâ" değil "fi" edatının kullanılmasındaki incelik şöyle açıklanır: "İlâ" sona ulaşmayı, "fi" ise içine girip nüfuz etmeyi ifade eder. Bu kullanımda, iyi amellerin göğe yükselip orada kalmayacağına, göğü aşıp Allah katında kabul göreceğine İşaret vardır. Allah'ın -insanın kendi imkânlarıyla bilgisine ulaşamayacağı bir alan olan- gaybı da bildiği, evrendeki bütün varlık ve olayların en küçük ayrıntısına kadar açık bir kitapta kayıtlı olduğu belirtilmektedir.

سورة سبأ (٣٤)

بسم ا ـ الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى له ما فى السموات وما فى الارض وله
الحمد فى الاخرة وهو الحكيم الخبير (١) يعلم ما يلج فى
الارض وما يخرج منها وما ينزل من السمآء وما يعرج فيها
وهو الرحيم الغفور (٢) وقال الذين كفروا لا تأتينا الساعة
قل بلى وربى لتأتينكم عالم الغيب لا يعزب عنه مثقال ذرة
فى السموات ولا فى الارض ولا اصغر من ذلك ولا اكبر
الا فى كتاب مبين (٣) ليجزى الذين امنوا وعملوا
الصالحات أولئك لهم مغفرة ورزق كريم (٤) والذين سعو
فى اياتنا معاجزين أولئك لهم عذاب من رجز اليم (٥)
ويرى الذين أوتوا العلم الذى أنزل اليك من ربك هو الحق
ويهدى الى صراط العزيز الحميد (٦) وقال الذين كفروا
هل ندلكم على رجل ينبئكم اذا مزقتم كل ممزق انكم لفى
خلق جديد (٧)

في آياتنا yarışırcasına uğraşanlar سعوا için deالذين Veو لهم işteأولئك hükümsüz bırakmak içinمعاجزين ayetlerimizi أليم en kötüsündenمن رجز bir azap vardırعذاب onlar için elem verici

5) Ve ayetlerimizi hükümsüz bırakmak için yarışırcasına uğraşanlar için de, işte onlar için en kötüsünden, elem verici bir azap vardır.

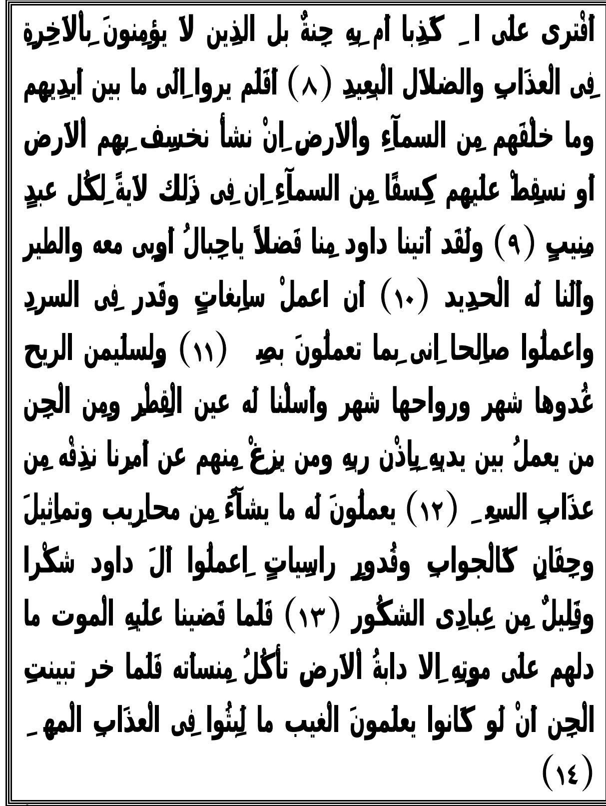
bilgiالعلم verilenlerأوتوا kendilerineالذين görürlerيرى Ve و onunهو Rabbindenمن ربك sanaإليك indirileninالذي أنزل yolunaإلى صراط ilettiğiniيهدي veو gerçek olduğunuالحق övgüye lâyık olanالحميد mutlak galipالعزيز

6) Ve kendilerine bilgi verilenler, Rabbinden sana indirilenin onun gerçek olduğunu; mutlak galip, övgüye lâyık olan yoluna ilettiğini görürler.

ندلكم mi?هل Kâfirكفروا olanlarالذين şöyle dedilerقال Ve و مزقتم vakitإذا haber verenينبئكم kişiyiعلى رجل gösterelim إنكم çürüyüpممزق Hepinizكل paramparça olduğunuz yenidenجديد dirileceğiniziخلق söyleyerekلفي gerçekten sizi

7) Ve kâfir olanlar şöyle dediler: Hepiniz çürüyüp paramparça olduğunuz vakit gerçekten sizi yeniden dirileceğinizi söyleyerek haber veren kişiyi gösterelim mi?

(*)Yukarıdaki âyetler, kâinatın bütünüyle Allah'a ait olduğu ve o ba-kımdan O'nun her zaman övülmeğe lâyık bulunduğu konu edildi. Kıyâmet'e inanmayanlar bu konuda uyarılarak, ikinci hayatın mutlaka başlatılacağı açıklanarak, ölmeden önoe hakka yönelmeleri tavsiye edildi. Sonra da imanla sâlih amelleri birleştirip bütünleştiren mü'minler müjdelendi ve Kur'ân'ı ilim ve insaf gözüyle okuyan ilim adamlarının inkârda ısrar etmedikleri, hakikati anlayınca hemen dönüş yapıp Allah'a yöneldikleri misal verilerek ilme ve ilim adamına takdir sunuldu.

أفترى على ا ـ كذبا أم بِهِ جنةٌ بل الذين لا يؤمنونَ بالاخرة
فى العذاب والضلال البعيد (٨) أفلم يروا الى ما بين أيديهم
وما خلفهم من السماء والارض ان نشأ نخسف بهم الارض
أو نسقط عليهم كسفًا من السماء ان فى ذلك لاية لكل عبد
منيب (٩) ولقد اتينا داود منا فضلا ياجبال اوبى معه والطير
والنا له الحديد (١٠) ان اعمل سابغات وقدر فى السرد
واعملوا صالحا انى بما تعملونَ بصير (١١) ولسليمن الريح
غدوها شهر ورواحها شهر واسلنا له عين القطر ومن الجن
من يعمل بين يديه باذن ربه ومن يزغ منهم عن امرنا نذقه من
عذاب السعير (١٢) يعملونَ له ما يشاء من محاريب وتماثيل
وجفان كالجواب وقدور راسيات اعملوا ال داود شكرا
وقليل من عبادى الشكور (١٣) فلما قضينا عليه الموت ما
دلهم على موته الا دابة الارض تأكل منسأته فلما خر تبينت
الجن ان لو كانوا يعلمون الغيب ما لبثوا فى العذاب المهين
(١٤)

أَم yalanكَذِبًا Allah'aاللّهِ yereعَلَى iftira mı etmiştir?أَفْتَرَى
الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ Hayırبَلْ delilik mi var?جِنَّةٌ onda بِهِYoksa
ve و azaptadırlarفِي الْعَذَابِ Ahireteبِالْآخِرَةِ inanmayanlar
derinالْبَعِيدِ bir sapıklık içindedirlerالضَّلَالِ

8) "Yalan yere Allah'a iftira mı etmiştir? Yoksa onda delilik mi var?" Hayır! Ahirete inanmayanlar azaptadırlar ve derin bir sapıklık içindedirler.

ما ve و önlerineإِلَى مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ bakmıyorlar mı?أَفَلَمْ يَرَوْا
Şayetإِن yerdeالْأَرْضِ ve و Gökteمِنَ السَّمَاءِ arkalarınaخَلْفَهُم
ya daأَوْ yereالْأَرْضَ onlarıبِهِمُ batırırızنَخْسِفْ dilesekنَشَأْ
مِنَ السَّمَاءِ parçalarكِسَفًا üzerlerineعَلَيْهِمْ düşürürüzنُسْقِطْ
لِكُلِّ bir ibret vardırلَآيَةً bundaفِي ذَٰلِكَ Şüphesizإِنَّ gökten
yönelenمُنِيبٍ kul içinعَبْدٍ her

9) Gökte ve yerde önlerine ve arkalarına bakmıyorlar mı? Şayet dilesek onları yere batırırız, ya da üzerlerine gökten parçalar düşürürüz. Şüphesiz bunda yönelen her kul için bir ibret vardır.

tarafımızdanمِنَّا Davud'aدَاوُودَ verdikآتَيْنَا Andolsunوَلَقَدْ
مَعَهُ tesbih edinأَوِّبِي dağlarجِبَالُ Ey يَا bir üstünlükفَضْلًا
Onaلَهُ yumuşattıkوَأَلَنَّا kuşlarالطَّيْرَ ve و Onunla beraber
demiriالْحَدِيدَ

10) Andolsun, Davud'a tarafımızdan bir üstünlük verdik. "Ey dağlar ve kuşlar! Onunla beraber tesbih edin." Ona demiri yumuşattık.

(*)Yukarıdaki âyetler, öldükten sonra ikinci hayatı inkâr edenler üzerinde duruldu ve bu yüzden Hz. Muhammed (a.s.) suçlayanlara dikkatler çekildi. Sonra da insan aklını harekete geçirip onu gerçeğe yöneltmek için gök ve yer konu edilerek bunlardaki açık belgelere dikkatler çekiliyor.

فِي السَّرْدِ ölçülü yapوَقَدِّرْ Geniş zırhlarسَابِغَاتٍ imal etاعْمَلْ أَنِ
Kuşkusuz benإِنِّي İyiصَالِحًا işler yapınوَاعْمَلُوا dokumasını
görmekteyimبَصِيرٌ yaptıklarınızıبِمَا تَعْمَلُونَ

11) Geniş zırhlar imal et, dokumasını ölçülü yap. İyi işler yapın. Kuşkusuz ben, yaptıklarınızı görmekteyim.

sabah غُدُوُّهَا rüzgârı daالرِّيحَ Süleyman'a verdikلِسُلَيْمَانَ Veو
yine شَهْرٌ akşam dönüşüوَرَوَاحُهَا bir aylık mesafeشَهْرٌ gidişi
onun içinلَهُ sel gibi akıttıkأَسَلْنَا ve و bir aylık mesafe olan
مَن cinlerden وَمِنَ الْجِنِّ bakırı erimişالْقِطْرِ kaynağındanعَيْنَ
رَبِّهِ izniyleبِإِذْنِ onun önündeبَيْنَ يَدَيْهِ çalışırdıيَعْمَلُ bir kısmı
عَنْ أَمْرِنَا Onlardanمِنْهُمْ sapsaيَزِغْ kimوَمَن Rabbinin
alevliالسَّعِيرِ azabıعَذَابِ مِنْ ona tattırırdıkنُذِقْهُ emrimizden

12) Ve sabah gidişi bir aylık mesafe, akşam dönüşü yine bir aylık mesafe olan rüzgârı da Süleyman'a verdik ve onun için erimiş bakırı kaynağından sel gibi akıttık. Rabbinin izniyle cinlerden bir kısmı, onun önünde çalışırdı. Onlardan kim emrimizden sapsa, ona alevli azabı tattırırdık.

مِن مَحَارِيبَ dilerseيَشَاءُ neمَا Onlarلَهُ yaparlardıيَعْمَلُونَ
كَالْجَوَابِ leğenlerdenوَجِفَانٍ heykellerdenوَتَمَاثِيلَ kalelerden
اعْمَلُوا kazanlardanرَاسِيَاتٍ sabitوَقُدُورٍ havuzlar kadar
azdırوَقَلِيلٌ Şükredinشُكْرًا Davudدَاوُودَ ailesiآلَ yaparlardı
şükredenالشَّكُورُ Kullarımdanمِنْ عِبَادِيَ

13) Onlar kalelerden, heykellerden, havuzlar kadar leğenlerden, sabit kazanlardan ne dilerse yaparlardı. Davud ailesi! Şükredin. Kullarımdan şükreden azdır.

الْمَوْتَ üzerineعَلَيْهِ hükmettiğimizقَضَيْنَا zamanفَلَمَّا
ancakإِلَّا onun öldüğünüعَلَىٰ مَوْتِهِ gösterdiدَلَّهُمْ مَا Ölümüne
فَلَمَّا değneğiniمِنسَأَتَهُ yiyenتَأْكُلُ bir ağaçالْأَرْضِ kurduدَابَّةُ
olsalardıلَوْ أَن cinlerالْجِنُّ anlaşıldı kiتَبَيَّنَتِ Yıkıldığıخَرَّ vakit
içindeفِي kalmazlardıمَا لَبِثُوا gaybıالْغَيْبَ bilmiş كَانُوا يَعْلَمُونَ
o küçük düşürücüالْمُهِينِ azapالْعَذَابِ

14) Ölümüne üzerine hükmettiğimiz zaman, onun öldüğünü, ancak değneğini yiyen bir ağaç kurdu gösterdi. Yıkıldığı vakit anlaşıldı ki cinler gaybı bilmiş olsalardı, o küçük düşürücü azap içinde kalmazlardı.

(*) Hz. Süleyman'ın, sopasına dayanmış olduğu halde vefat ettiği, kurt, sopayı yiyince sopanın kırılarak kendisinin yere düştüğü anlatılmaktadır. O zamana kadar kendisini hayatta sananlar, ağır ve yorucu olan işlerine devam etmişlerdi.

oturduğu فِي مسكَنِهم Sebe'لِسبإٍ vardırكَان Andolsunلَقَدْ
Biri عن يمِينٍ iki bahçeleri vardıجنتَان bir ibret آيةٌ yerlerde
ربكُم rızkındanمِن رزقِ yiyinكُلُوا diğeri soldaوشِمالٍ sağda
bir memleketبلْدةٌ O'naلَهُ şükredinاشكُروا ve و Rabbinizin
çok bağışlayanغَفُور bir Rabرب ve و İşte güzelطيبةٌ

15) Andolsun, Sebe' (kavminin) oturduğu yerlerde bir ibret vardır. Biri sağda, diğeri solda iki bahçeleri vardı. Rabbinizin rızkından yiyin ve O'na şükredin. İşte güzel bir memleket ve çok bağışlayan bir Rab.

عليهم gönderdikفَأَرسلْنَا Onlar yüz çevirdilerفَأَعرضوا
بِجنتَيهِم çevirdikوبدلْنَاهم Arimالْعرِم seliniسيلَ Üzerlerine
acı خَمطٍ yemişliأُكُلٍ burukذَواتَى Onların iki bahçesiniجنتَين
قَلِيلٍ sedirسِدرٍ مِن içindeوشيءٍ ağacı bulunanأَثْلٍ veو ılgınlı biraz da

16) Onlar yüz çevirdiler. Üzerlerine Arim selini gönderdik. Onların iki bahçesini, buruk yemişli, acı ılgınlı ve içinde biraz da sedir ağacı bulunan iki bahçeye çevirdik.

كَفَروا ettikleri içinبِما cezalandırdıkجزيناهم böyleذَلِك
başkasınıإِلَّا Biz cezalandırırنُجازِي mıyızوهلْ Nankörlük
nankördenالْكَفُور

17) Nankörlük ettikleri için onları böyle cezalandırdık. Biz nankörden başkasını cezalandırır mıyız.

الْقُرى arasındaوبين Kendileriyle بينَهم var ettikجعلْنَا Veو
içlerinde فِيها bereketler باركْنَا kıldığımız الَّتِي memleketler
فِيها takdir ettikقَدرنَا ve و görünebilenظَاهِرةً şehirler قُرى
لَيالِي Oralardaفِيها gezip dolaşın سِيروا yürümeyi السير orada
güvenlik içindeآمِنِين gündüzleriأَياما ve و geceleri

18) Kendileriyle, içlerinde bereketler kıldığımız memleketler arasında görünebilen şehirler var ettik ve orada yürüme takdir ettik: "Oralarda geceleri ve gündüzleri güvenlik içinde gezip dolaşın."

arasını بين uzaklaştırبَاعِد Ey Rabbimizربنَا dedilerفَقَالُوا
أَنفُسهم yazık ettilerظَلَموا ve و Aralarında yolculukأَسفَارِنَا
ibret أَحادِيثَ Biz de onlarıهم getirdik فَجعلْنَا kendilerine
ممزقٍ büsbütünكُلَّ onlarıهم parça مزقْنَا ve و kıssaları haline
ibretler vardırلَآياتٍ bundaذَلِك فِي Şüphesizإِن parça ettik
çok şükredenشَكُورٍ çok sabredenصبارٍ herkes içinلِكُلِّ

19) Ey Rabbimiz! Aralarında yolculuk arasını uzaklaştır, dediler ve kendilerine yazık ettiler. Biz de onları, ibret kıssaları haline getirdik ve onları büsbütün parça parça ettik. Şüphesiz bunda, çok sabreden, çok şükreden herkes için ibretler vardır.

(*)Yukarıdaki âyetler, ülkelerinde köpürüp duran nimetlere erişen Sebe'li'lerin nankörlüğü konu edilerek, nimetin hangi ellerle hazırlanıp takdim edildiğine bakmadan onu kötü yollarda sarfeden aile, kavim ve milletler uyarıldı. Daha çok üc büyük nimete kalp gözlerini kapalı tutup tuğyan ve isyan eden Mekkeli müşriklerin sonunun çok elim olacağı dolaylı şekilde hatırlatılıyor.

لَقَد كَانَ لِسبإٍ فِى مسكَنِهم ايةٌ جنتان عن يمِينٍ وشِمالٍ كُلُوا
مِن رزق ربكُم واشكُروا له بلْدةٌ طَيبةٌ ورب غَفُور (١٥)
فَأعرضوا فَأرسلْنا عليهم سيلَ الْعرِمِ وبدلْناهم بِجنتيهم جنتين
ذَواتى أكُلٍ خمطٍ واَثْلٍ وشيءٍ مِن سِدرٍ قَلِيلٍ (١٦) ذَلك
جزيناهم بِما كَفَروا وهلْ نجازِى اِلا الْكَفُور (١٧) وجعلْنا
بينهم وبين الْقُرى الِتى باركْنا فِيها قُرى ظَاهِرةً وقَدرنا فِيها
السير سِيروا فِيها لَيالِى واَياما آمِنِين (١٨) فَقَالُوا ربنا باعِد
بين اَسفَارِنا وظَلَموا انفُسهم فَجعلْناهم احادِيثَ ومزقْناهم كُل
ممزقٍ اِن فِى ذَلك لآياتٍ لِكُل صبارٍ شكُورٍ (١٩) ولَقَد
صدق عليهم اِبلِيس ظَنه فَاتبعوه اِلا فَرِيقًا مِن الْمؤمِنِين (٢٠)
وما كَانَ له عليهم مِن سلْطَانٍ اِلا لِنعلَم من يؤمِن بِالآخِرةِ
مِمن هو مِنها فِى شك وربك على كُل شيءٍ حفِيظٌ (٢١) قُل
ادعوا الذِين زعمتم مِن دون اللهِ لاَ يملِكُونَ مِثْقَالَ ذَرةٍ فِى
السموات ولاَ فِى الاَرض وما لَهم فِيهما مِن شِركٍ وما له
مِنهم مِن ظَهِيرٍ (٢٢)

onlar hakkındakiعلَيهِم doğruya çıkardıصدقَ Andolsunولَقَد
فَرِيقًا dışındaإِلَّا ona uydularفَاتبعوه tahmininiظَنه İblisإِبلِيس
İnananمِن الْمؤْمِنِين bir zümrenin

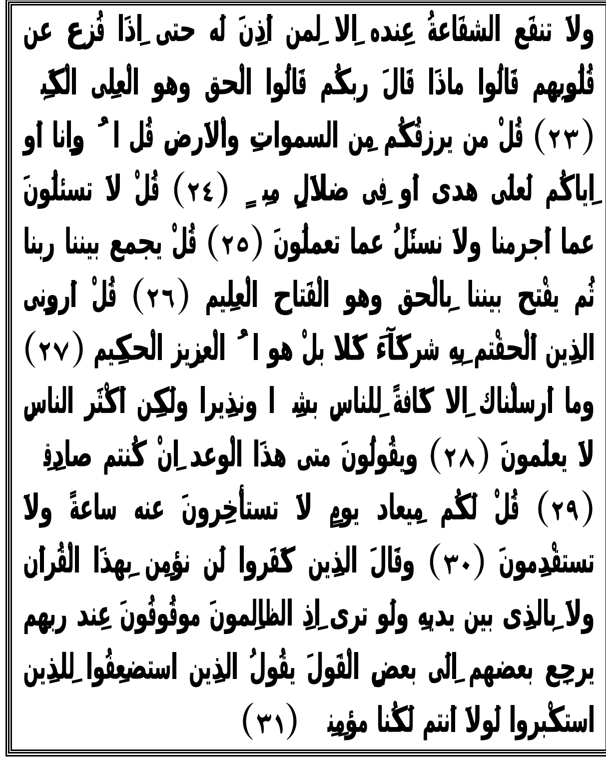
20) Andolsun İblis, onlar hakkındaki tahminini doğruya çıkardı. İnanan bir zümrenin dışında ona uydular.

hiçbir مِن سلْطَانٍ üzerindeعلَيهِم onlaraلَه كَان yoktuما Ve و
بِالْآخِرةِ inananıمن يؤْمِن bilelim diyeلِنَعلَم Ancakإِلَّا nüfuzu
şüpheشَك içindeفِي kalandanهو مِنْها ayırdedipمِمن ahirete
koruyandırحفِيظٌ şeyiشَيءٍ herكُلِّ على Rabbinربك Veو

21) Ve onlar üzerinde hiçbir nüfuzu yoktu. Ancak ahirete inananı, şüphe içinde kalandan ayırdedip bilelim diye. Ve Rabbin her şeyi koruyandır.

مِن دونِ saydığınızزعمتُم şeyleriالَّذِين çağırınادعوا De kiقُلْ
مِثْقَالَ Ne bir şeye sahiptirlerيملِكُون لَا Allah'tanاللَّهِ başka
ne de ولَا فِي الْأَرضِ göklerdeفِي السماواتِ zerreذَرةٍ ağırlığınca
hiçbir مِن شِركٍ Onlarınفِيهِما Onlarınلَهم yokturوما yerde
bir مِن ظَهِيرٍ onlaraمِنْهم O'ndanلَه yoktuوما ortaklığı
yardımcısı da

22) De ki: Allah'tan başka saydığınız şeyleri çağırın! Ne göklerde ne de yerde zerre ağırlığınca bir şeye sahiptirler. Onların buralarda hiçbir ortaklığı yoktur, O'ndan onlara bir yardımcısı da yoktu.

ولا تنفع الشفاعةُ عِنده الا لمن اَذِنَ له حتى اذَا فُزِع عن
قُلوبهم قالُوا ماذَا قالَ ربكُم قالُوا الحق وهو العِلى الكَبِ
(٢٣) قُلْ من يرزقُكُم مِن السمواتِ والارض قُل ا ُ وانا او
اياكُم لعلى هدى او فِى ضلال مبِ (٢٤) قُلْ لا تسئلُونَ
عما اجرمنا ولا نسئلُ عما تعملُونَ (٢٥) قُلْ يجمع بيننا ربنا
ثُم يفْتح بيننا بالحق وهو الفَتاح العَليم (٢٦) قُلْ اَرونى
الذِين الحقْتم بِه شركآءَ كلا بلْ هو ا ُ العزيز الحكِيم (٢٧)
وما ارسلْناكَ الا كافةً للناس بشِ ا ونذِيرا ولكِن اكْثر الناس
لا يعلمونَ (٢٨) ويقُولُونَ متى هذَا الوعد انْ كُنتم صادِقِ
(٢٩) قُلْ لكُم مِيعاد يومٍ لا تستأخِرونَ عنه ساعةً ولا
تستقْدِمونَ (٣٠) وقالَ الذِين كفَروا لن نؤمِن بهذَا القُرآن
ولا بالذِى بين يديهِ ولو ترى اذِ الظالِمونَ موقُوفُونَ عِند ربهم
يرجِع بعضهم الى بعض القَولَ يقُولُ الذِين استضعِفُوا للذِين
استكْبروا لولا انتم لكُنا مؤمِنِ (٣١)

ه huzurunda عِنْدَ şefâati الشفَاعَةُ fayda vermez لَا تَنفَعُ Ve و
لَهُ izin verdiği أَذِنَ kimselerden لِمَن başkasının إِلَّا O'nun
عَن قُلُوبِهِم korku فُزِّعَ giderilince إِذَا Nihayet حتى kendisinin
رَبُّكُم buyurdu? قَالَ ne مَاذَا derler قَالُوا onların yüreklerinden
yücedir العَلِي O هُوَ Ve و Hak olanı الْحقّ derler قَالُوا Rabbiniz
büyüktür الْكَبِيرُ

23) Ve O'nun huzurunda, kendisinin izin verdiği kimselerden başkasının şefâati fayda vermez. Nihayet onların yüreklerinden korku giderilince: Rabbiniz ne buyurdu? denir. Hak olanı, derler. Ve O, yücedir, büyüktür.

مِن السماوَاتِ size rızık veren يَرزُقُكُم kimdir? مَن De ki قُلْ
O وَإِنَّا Allah الله De ki قُلْ yerden الْأَرضِ ve و Göklerden
هُدى üzerinde لَعَلَى siz ikimizden biri إِيَّاكُم veya أَو halde biz
açık مُبِينٍ bir sapıklık ضَلَالٍ içindedir فِي veya أَو doğru yol

24) De ki: Göklerden ve yerden size rızık veren kimdir? De ki: Allah! O halde biz veya siz, ikimizden biri, doğru yol üzerinde veya açık bir sapıklık içindedir.

işlediğimiz عَمَّا siz sorumlu değilsiniz لَا تُسأَلُونَ De ki قُلْ
biz de عَمَّا sorulacak نُسأَلُ değiliz وَلَا Bizim suçtan أَجرَمنَا
işlediğinizden تَعمَلُونَ sizin

25) De ki: Bizim işlediğimiz suçtan siz sorumlu değilsiniz; biz de sizin işlediğinizden sorulacak değiliz.

رَبنَا bir araya بَينَنَا hepimizi toplayacak يَجمَعُ De ki قُلْ
بِالْحق aramızda بَينَنَا hükmedecektir يَفْتَحُ sonra ثُمَّ Rabbimiz
hakkıyla الْعَلِيم en âdil hüküm veren الْفَتَّاح O هُوَ Ve و hak ile
bilendir

26) De ki: Rabbimiz hepimizi bir araya toplayacak, sonra aramızda hak ile hükmedecektir. Ve O, en âdil hüküm veren, hakkıyla bilendir.

O'na بِهِ kattığınız أَلْحَقْتُم الَّذِينَ bana gösterin أَرُونِي De ki قُلْ
Allah'tır الله ancak هُوَ Bilakis بَلْ Hayır كَلَّا ortaklarınızı شُرَكَاءَ
her şeyi hikmetle idare eden الْحَكِيم yegâne galip الْعَزِيز

27) De ki: O'na kattığınız ortaklarınızı bana gösterin. Hayır! Bilakis, yegâne galip, her şeyi hikmetle idare eden ancak Allah'tır.

لِلنَّاسِ bütün كَافَّةً ancak إِلَّا biz seni gönderdik أَرسَلْنَاكَ مَا Ve و
وَ لَكِن uyarıcı olarak نَذِيرًا ve و müjdeleyici بَشِيرًا insanlara
bunu bilmezler لَا يَعلَمُونَ insanların النَّاسِ çoğu أَكْثَرَ Fakat

28) Ve biz seni bütün insanlara ancak müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik. Fakat insanların çoğu bunu bilmezler.

vâdettiğiniz الْوَعدُ bu هَذَا ne zaman? مَتَى derler يَقُولُونَ Ve و
sözünüzde doğru صَادِقِينَ iseniz كُنتُم eğer إِن

29) Ve eğer sözünüzde doğru iseniz bu vaad ettiğiniz ne zaman? derler.

لَا öyle bir gün يَومٍ vâdedilmiştir ki مِيعَادُ Size لَكُم De ki قُلْ
وَلَا bir saat kalabilirsiniz سَاعَةً ondan عَنْهُ ne geri تَستَأْخِرُونَ
ne de ileri geçebilirsiniz تَستَقْدِمُونَ

30) De ki: Size öyle bir gün vaad edilmiştir ki, ondan ne bir saat geri kalabilirsiniz, ne de ileri geçebilirsiniz.

Hiçbir لَن نُؤمِن Kâfir كَفَرُوا olanlar الَّذِينَ dediler ki قَالَ Ve و
وَلَا بِالَّذِي بَينَ Kur'an'a الْقُرآن bu بِهَذَا zaman inanmayacağız
إِذِ sen bir görsen وَلَو تَرَى Ve و bundan önce يَدَيهِ gelenlere
رَبِّهِم huzurunda عِندَ tutuklanmış مَوقُوفُونَ o zalimleri الظَّالِمُونَ
biri بَعضٍ إِلَى birlerine بَعضُهُم atarlarken يَرجِعُ Rablerinin
Zayıf اسْتُضعِفُوا sayılanlar الَّذِينَ derler يَقُولُ söz الْقَولَ
Siz أَنتُم olmasaydınız لَولَا büyüklük اسْتَكْبَرُوا taslayanlara لِلَّذِينَ
inanan مُؤْمِنِينَ elbette biz olurduk لَكُنَّا

31) Ve kâfir olanlar dediler ki: Hiçbir zaman bu Kur'an'a ve bundan önce gelenlere inanmayacağız. Ve sen o zalimleri, Rablerinin huzurunda tutuklanmış, biri birlerine söz atarlarken bir görsen. Zayıf sayılanlar, büyüklük taslayanlara: Siz olmasaydınız, elbette biz inanan olurduk, derler.

(*)Geçen âyetler, Allah'ı bırakıp bâtılın peşine takılan ve canlı-cansız eşyayı ilâhlaştıran sapık maddecilerin akıl ve vicdanlarına seslenil-di. Bu konuda uyarıcı bilgi verilerek, insanlardan yana kudret eliyle hazırlanan rızka dikkatler çekildi. Sonra da insanlık için Allah'ın en büyük nimeti olan Hz. Muhammed (a.s)'ın bütün insanlara peygamber olarak gönderildiği açıklanarak, O'nun getirdiği esaslar ve prensipler üzerinde iyice araştırma yapmaları tavsiye edildi.

قَالَ الذِين استكْبروا ِللذِين استضعِفُوا أنحن صددناكُم عن
الْهدى بعد ِاذْ جآءَ كُم بلْ كُنتم مجرِمِ (٣٢) وقَالَ الذِين
استضعِفُوا ِللذِين استكْبروا بلْ مكْر الليل والنهارِ ِاذْ تأمروننآ
انْ نكْفُر ِبا ِ ونجعلَ له اندادا وأسروا الندامةَ لما رأوا
الْعذَاب وجعلْنا الاَغْلاَلَ ِفى أعناق الذِين كَفَروا هلْ يجزونَ
ِالا ما كَانوا يعملُونَ (٣٣) ومآ ارسلْنا ِفى قَريةٍ ِمن نذِيرٍ ِالا
قَالَ مترفُوهآ ِانا ِبمآ أرسِلْتم ِبهِ كَافِرونَ (٣٤) وقَالُوا نحن
اَكْثَر اموالاً واولاَدا وما نحن ِبمعذِبِ (٣٥) قُلْ ِان ربى
يبسطُ الرزق ِلمن يشآءُ ويقْدِر ولَكِن اَكْثَر الناس لاَ يعلَمونَ
(٣٦) ومآ اموالُكُم ولآ اولاَدكُم ِبالِتى تقَربكُم عِندنا زلْفَى
ِالا من امن وعمِلَ صالِحا فَأولِئك لَهم جزآءُ الضعفِ ِبما
عمِلُوا وهم ِفى الْغرفَاتِ امِنونَ (٣٧) والذِين يسعونَ ِفى
اياتِنا معاجِزين أولِئك ِفى الْعذَابِ محضرونَ (٣٨) قُلْ ِان
ربى يبسطُ الرزق ِلمن يشآءُ ِمن عِبادِهِ ويقْدِر له وما انفَقْتم
ِمن شىءٍ فَهو يخلِفُه وهو خير الرازِقِ (٣٩)

sayılanlaraلِلَّذِينَ Büyüklükاسْتَكْبَرُوا taslayanlaraالَّذِينَ derlerقَالَ
عَنِ الْهُدَى Size çevirdik?صَدَدْنَاكُمْ biz miأَنَحْنُ zayıfاسْتُضْعِفُوا
Bilakisبَلْ sizi geldiktenجَاءَكُمْ ondanإِذْ sonraبَعْدَ hidayet
suç işliyordunuzمُجْرِمِينَ sizكُنْتُمْ

32) Büyüklük taslayanlar, zayıf sayılanlara: Size hidayet geldikten sonra sizi ondan biz mi çevirdik? Bilakis siz suç işliyordunuz, derler.

لِلَّذِينَ zayıfاسْتُضْعِفُوا sayılanlar daالَّذِينَ derlerقَالَ Veوَ
tuzak kurmaktıمَكْرُ Hayırبَلْ büyüklükاسْتَكْبَرُوا taslayanlara
siz bizeتَأْمُرُونَنَا Çünküإِذْ gündüzالنَّهَارِ veوَ Geceاللَّيْلِ
Allah'ıبِاللَّهِ inkâr etmemiziنَكْفُرَ daimaأَنْ emrederdiniz
yanarlarأَسَرُّوا Veوَ ortaklarأَنْدَادًا O'naلَهُ edinmemiziوَنَجْعَلَ
veوَ جَعَلْنَا azabıالْعَذَابَ gördüklerindeلَمَّا رَأَوُا için içinالنَّدَامَةَ
boyunlarınaفِي أَعْنَاقِ demir halkalarالْأَغْلَالَ biz de takarız
إِلَّا cezalandırılırlarهَلْ يُجْزَوْنَ inkâr edenlerinالَّذِينَ كَفَرُوا
yapmaktaيَعْمَلُونَ olduklarıكَانُوا yüzündenمَا Ancak

33) Ve zayıf sayılanlar da büyüklük taslayanlara: Hayır! Gece ve gündüz tuzak kurmaktı, derler. Çünkü siz daima Allah'ı inkâr etmemizi, O'na ortaklar edinmemizi bize emrederdiniz. Ve azabı gördüklerinde, için için yanarlar ve biz de inkâr edenlerin boyunlarına demir halkalar takarız. Ancak yapmakta oldukları yüzünden cezalandırılırlar.

مِنْ نَذِيرٍ hangi ülkeyeفِي قَرْيَةٍ biz göndermişsekأَرْسَلْنَا مَا Veوَ
oranın varlıklıمُتْرَفُوهَا demişlerdirقَالَ mutlakaإِلَّا bir uyarıcı
بِهِ size gönderilmişأُرْسِلْتُمْ olanبِمَا Kuşkusuz bizإِنَّا kişileri
inkâr ediyoruzكَافِرُونَ şeyi

34) Ve biz hangi ülkeye bir uyarıcı göndermişsek mutlaka oranın varlıklı kişileri: Kuşkusuz biz, size gönderilmiş olan şeyi inkâr ediyoruz, demişlerdir.

İbn Ebî Hatim'in Ebu Razîn'den rivayetle tahricine göre o şöyle anlatıyor: Ortak iki kişi vardı. Bunlardan birisi ticaret için sahil tarafına (veya Şam'a) doğ-ru çıkıp gitti, diğeri de Mekke'de kaldı. Hz. Muhammed peygamber olarak gönderilince bu Mekke'de kalanı, ortağına yazdı ki "Burada şöyle şöyle birisi çıktı, bunun hakkında ne dersin?" Sahil tarafına ticaret yapmaya çıkıp giden de cevaben: "O ne yaptı, ne yapıyor?" diye hakkında biraz daha bilgi vermesini istedi. Mekke'de kalanı: "Kureyş'ten kimse ona tabi olmadı, hep zayıflar ve yoksullar ona tabi oldular." diye yazdı. Sahil tarafına çıkıp giden ticaretini bırakıp geri döndü, arkadaşına geldi. O, bazı kitapları okurdu. Arkadaşına: "Bana o adamı (peygamberi) göster." dedi ve onun delaletiyle Hz. Peygamber (a.s)'e geldi, ona: "Neye çağırıyorsun?" diye sordu. Hz. Peygamber (a.s) de "Şuna şuna çağırıyorum." diye davetini ona anlattı. Adam: "Ben şehadet ederim ki sen Al-lah'ın Resûlü'sün." diye şehadet getirip müslüman oldu. Arkadaşı: "O'nun Allah'ın elçisi olduğunu nereden bildin?" diye sordu. O: "Allah her ne zaman bir peygamber gönderdiyse hep kavimlerinin güçsüzleri ve yoksulları onlara iman etmişlerdir." dedi. İşte bunun üzerine Allah Tealâ bu: "Uyarıcı gönderdiğimiz…" âyet-i kerimesini indirdi. Resûlullah (a.s) o kişiye haber gönderip çağırttı ve ona: "Allah, senin söylediğinin tasdiki olarak bana şu âyeti indirdi" buyurdu.[496]

وَ malcaأَمْوَالًا daha çoğuzأَكْثَرُ Bizنَحْنُ dediler kiقَالُوا Ve وَ
azabaبِمُعَذَّبِينَ bizنَحْنُ değilizمَا veوَ evlâtçaأَوْلَادًا ve
uğratılacak da

35) Ve dediler ki: Biz malca ve evlâtça daha çoğuz ve biz azaba uğratılacak da değiliz.

الرِّزْقَ bol verirيَبْسُطُ Rabbimرَبِّي Kuşkusuzإِنَّ De kiقُلْ
çoğuأَكْثَرَ fakatوَلَٰكِنَّ kısarيَقْدِرُ ve وَ dilediğineلِمَنْ يَشَاءُ rızık
bilmezlerلَا يَعْلَمُونَ insanlarınالنَّاسِ

36) De ki: Kuşkusuz Rabbim, dilediğine bol rızık verir ve (dilediğinden) kısar; fakat insanların çoğu bilmezler.

ne de وَلَا أَوْلَادُكُمْ sizi ne mallarınızdırأَمْوَالُكُمْ مَا Veوَ
huzurumuzaعِنْدَنَا yaklaştıracak olanبِالَّتِي تُقَرِّبُكُمْ evlâtlarınız
وَعَمِلَ iman edipآمَنَ bulunanlar مَنْ müstesnaإِلَّا bizimزُلْفَىٰ
جَزَاءُ vardırلَهُمْ onlaraفَأُولَٰئِكَ iyiصَالِحًا amelde bulunanlar
Veوَ yaptıklarınınبِمَا عَمِلُوا kat kat fazlasıالضِّعْفِ mükâfat
güvenآمِنُونَ odalarındaالْغُرُفَاتِ içindedirlerفِي onlarهُمْ

37) Ve sizi bizim huzurumuza yaklaştıracak olan ne mallarınızdır ne de evlâtlarınız. Ancak iman edip iyi amelde bulunanlar müstesna; onlara yaptıklarının kat kat fazlası mükâfat vardır. Ve onlar odalarında güven içindedirler.

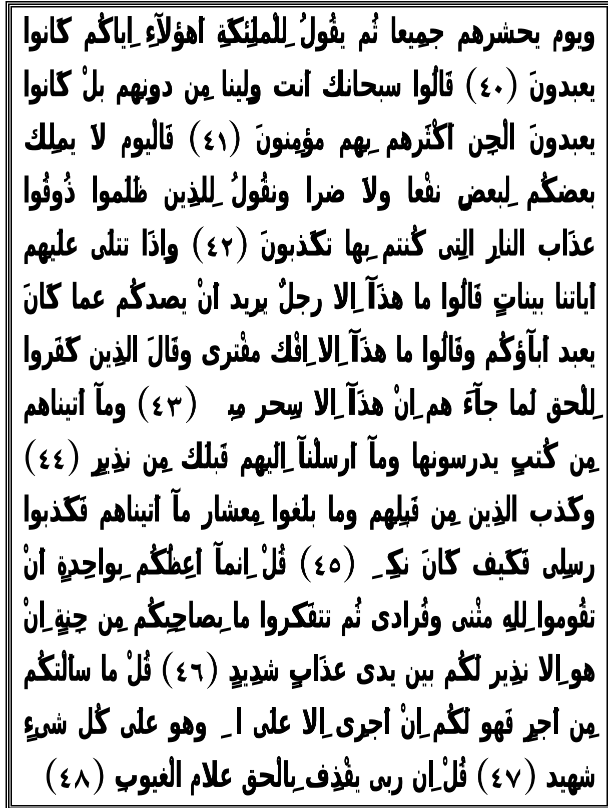
مُعَاجِزِينَ ayetlerimiziفِي آيَاتِنَا çalışanlaraيَسْعَوْنَ الَّذِينَ Veوَ
yüz مُحْضَرُونَ azaplaفِي الْعَذَابِ onlar daأُولَٰئِكَ boşa çıkarmaya
yüze bırakılacaklardır

38) Ve ayetlerimizi boşa çıkarmaya çalışanlara gelince, onlar da azapla yüz yüze bırakılacaklardır.

الرِّزْقَ bol verirيَبْسُطُ Rabbimرَبِّي Kuşkusuzإِنَّ De kiقُلْ
ve وَ kullarındanمِنْ عِبَادِهِ dilediğiيَشَاءُ kimselereلِمَنْ rızık
şeyiمِنْ شَيْءٍ Siz harcarsanızأَنْفَقْتُمْ hangiوَمَا Oلَهُ kısarيَقْدِرُ
en خَيْرُ Oهُوَ Veوَ yerine başkasını verirيُخْلِفُهُ onunفَهُوَ
rızık verenlerinالرَّازِقِينَ hayırlısıdır

39) De ki: Kuşkusuz Rabbim, kullarından dilediği kimselere bol rızık verir ve O (dilediğinde de), kısar. Siz hayıra hangi şeyi harcarsanız, onun yerine başkasını verir. Ve O, rızık verenlerin en hayırlısıdır.

(*)Yukarıdaki âyetler, gönderilen her peygamberin karşısına, devamlı ülkenin şımarık zenginlerinin, meşru ileri gelenlerinin çıktığı ve halkın ahlâkını daha çok bu iki grubun bozup dengesizlik ve düzensizlik meydana getirdikleri konu edildi. Mal ve evlât çokluğuyla övünüp böbürlenmenin inançsızlıktan ve cehaletten kaynaklandığına işaretle Allah yanında değer taşıyan şeyin, imân doğrultusunda yapılan sâlih ameller olduğuna dikkatler çekildi.

ويوم يحشرهم جميعا ثم يقولُ لِلملئكةِ اهؤلآءِ اياكم كانوا
يعبدونَ (٤٠) قالوا سبحانك انت ولينا مِن دونهم بلْ كانوا
يعبدونَ الجِن اكثرهم بِهم مؤمنونَ (٤١) فاليوم لا يملِك
بعضكم لِبعض نفعا ولا ضرا ونقولُ لِلذِين ظلموا ذوقوا
عذاب النارِ التِى كُنتم بِها تكذبونَ (٤٢) واذا تتلى عليهم
اياتنا بيناتٍ قالوا ما هذآ الا رجلٌ يريد انْ يصدكم عما كانَ
يعبد اباؤكم وقالوا ما هذآ الا افك مفترى وقالَ الذِين كفروا
لِلحق لما جاۤءهم انْ هذآ الا سِحر مب (٤٣) ومآ اتيناهم
مِن كُتبٍ يدرسونها ومآ ارسلنآ اليهم قبلك مِن نذِيرٍ (٤٤)
وكذب الذِين مِن قبلِهم وما بلغوا مِعشار مآ اتيناهم فكذبوا
رسلى فكيف كانَ نكـ (٤٥) قلْ انمآ اعِظكم بِواحِدةٍ انْ
تقوموا لِلهِ مثنى وفرادى ثم تتفكروا ما بِصاحِبكم مِن جِنةٍ انْ
هو الا نذِير لكم بين يدى عذابٍ شدِيدٍ (٤٦) قلْ ما سالتكم
مِن اجرٍ فهو لكم انْ اجرى الا على ا ـ وهو على كل شىءٍ
شهيد (٤٧) قلْ ان ربى يقذِف بِالحق علام الغيوبِ (٤٨)

ثُمَّ hepsiniجميعا onların toplayacakيحشُرهم o günيوم Veو
bunlar mıydı?أهؤُلَاءِ meleklereلِلْمَلَائِكَةِ diyecekيقُولُ sonra
tapanlarيعبدون كَانُوا Sizeإِيَّاكُم

40) Ve o gün onların hepsini toplayacak; sonra meleklere: Size tapanlar bunlar mıydı? diyecek.

bizim وليّنَا sensin أَنْتَ Sen yücesiسبحانَكَ diyeceklerقَالُوا
idiكَانُوا Belkiبلْ onlar değilمِن دونِهِم dostumuz يعبدون
onlara بِهِم مؤْمِنُون هم Çoğu أَكْثَر cinlereالْجِن tapıyorlardı
inanmıştı

41) Sen yücesin, bizim dostumuz onlar değil, sensin. Belki onlar cinlere tapıyorlar idi. Çoğu onlara inanmıştı; diyecekler.

birinizeبعضكُم vermeye gücünüz yeterلَا يمِلك Bugünفَالْيوم
biz نَقُولُ Veو ne de zararولَا ضرا ne faydaنَفْعا biriلِبعضٍ
azabınıعذَابَ tadınذُوقُوا zalimظَلَموا olanlaraلِلَّذِين diyeceğiz
yalanlamaktaتُكَذِّبُون olduğunuzالَّتِي كُنْتُم بِهَا ateşالنَّار

42) Bugün biri birinize ne fayda, ne de zarar vermeye gücünüz yeter. Ve biz zalim olanlara, yalanlamakta olduğunuz ateş azabını tadın! diyeceğiz.

âyetlerimizآياتُنَا onlaraعليهم okunduğuتُتْلَى zamanإِذَا Veو
başkasıإلَّا Buهذَا değildirمَا demişlerdi kiقَالُوا apaçıkبينَاتٍ
عما sizi çevirmekيصدكُم أَن isteyenيرِيد bir adamdanرجلٌ
مَا dedilerقَالُوا Ve و babalarınızınآباؤُكُم taptığından كَان يعبد
bir مفْتَرى uydurulmuşإِفْكٌ başka bir şey değildirإِلَّا buهذَا
onu inkârكَفَروا edenler deالَّذِين dedilerقَالَ Veو yalandan
başka إِلَّا Buهذَا إِن kendilerine geldiğindeلَمَّا جاءهم hakلِلْحق
apaçıkمبِين bir büyüdenسِحر bir şey değildir

43) Ve onlara apaçık âyetlerimiz okunduğu zaman demişlerdi ki: Bu, sizi babalarınızın taptığından çevirmek isteyen bir adamdan başkası değildir. Ve bu (Kur'an) da uydurulmuş bir yalandan başka bir şey değildir, dediler. Ve hak kendilerine geldiğinde onu inkâr edenler de: Bu, apaçık bir büyüden başka bir şey değildir, dediler.

مِن كُتُبٍ halbuki biz onlara vermediğimizآتَيناهم gibiمَا Veو
göndermemiştikأَرسلْنَا مَا veو okuyacaklarıيدرسونَهَا kitaplar
bir uyarıcı daمِن نَذِيرٍ senden önceقَبلَكَ onlaraإِلَيهِم

44) Ve halbuki biz onlara okuyacakları kitaplar vermediğimiz gibi ve senden önce onlara bir uyarıcı da göndermemiştik.

onlardan öncekiler الَّذِين مِن قَبلِهِم inkâr etmişlerdiكَذَّب Veو
مَا آتَينَاهم onda birineمِعشَار erişmemişlerdiمَا بلَغُوا Veو de
رسلِي yalanladılarفَكَذَّبوا öncekilere verdiklerimizin
benim نَكِير verdiğimكَانَ nasıl olmuştuفَكَيفَ Peygamberimi
karşılık olarak

45) Ve onlardan öncekiler de inkâr etmişlerdi. Ve öncekilere verdiklerimizin onda birine erişmemişlerdi. Peygamberimi yalanladılar; benim karşılık olarak verdiğim nasıl olmuştu.

أَن bir tekبِواحِدةٍ Size öğütأَعِظُكُم vereceğimإِنَّمَا De kiقُلْ
فُرادى ve و ikişer ikişerمثْنَى Allah içinلِلَّهِ ayağa kalkınتَقُوموا
بِصاحِبِكُم yokturمَا düşününتَتَفَكَّروا sonra daثُمَّ teker teker
ancakإِلَّا Oهو Evetإِن hiçbir delilikمِن جِنَّةٍ Arkadaşınızda
gelip يدي evvelبين siziلَكُم uyaran bir peygamberdirنَذِير
şiddetliشَدِيدٍ bir azapعذَابٍ çatmadan

46) De ki: Size bir tek öğüt vereceğim: Allah için ikişer ikişer ve teker teker ayağa kalkın, sonra da düşünün! Arkadaşınızda hiçbir delilik yoktur! Evet O ancak şiddetli bir azap gelip çatmadan evvel sizi uyaran bir peygamberdir.

bir ücretمِن أَجرٍ Ben sizden istemişsemمَا سأَلْتُكُم De kiقُلْ
علَى yalnızإِلَّا Benim ücretimإِن أَجرِي sizinلَكُم o olsunفَهو
شَهِيد şeyeشَيءٍ herكُلِّ علَى Oهو Veو Allah'aاللَّهِ aittir
şahittir

47) De ki: Ben sizden bir ücret istemişsem, o sizin olsun. Benim ücretim yalnız Allah'a aittir. Ve O, her şeye şahittir.

بِالْحق ortaya koyarيقْذِفُ Rabbimربي Kuşkusuzإِن De kiقُلْ
gaybıالْغُيوبِ çok iyi bilendirعلَّام gerçeği

48) De ki: Kuşkusuz, Rabbim gerçeği ortaya koyar. gaybı çok iyi bilendir.

(*)Yukarıdaki âyetler, Allah'ı bırakıp bâtıl ilâhlar icad eden inkarcı sapıklardan bir kısmının ruhanîleri ilâh edindikleri üzerinde durularak yönlendirici uyarılarda bulunuldu. Sonra da Hz. Muhammed (a.s.)'ı küçük düşürecek anlamda birtakım yakışıksız sözlere dikkatler çekilerek kutsal kitaplara bakmaları önerildi. Böylece hakkın karşısına çıkan nankörler uhrevî azapla tehdit edilerek duygu ve düşünceleri yönlendirilmek istendi.

قُلْ جآءَ الحق وما يبدِئ الباطِلُ وما يعيد (٤٩) قُلْ اِنْ ضللْت فَاِنمآ اَضِل على نفْسِى واِن اهتديت فَبِما يوحِى اِلى ربى اِنه سمِيع قَرِيب (٥٠) ولو ترى اِذْ فَزِعوا فَلا فَوت واُخِذُوا مِن مكَانٍ قَرِيبٍ (٥١) وقَالُوآ امنا بِهِ وانى لَهم التناوش مِن مكَانٍ بعِيدٍ (٥٢) وقَد كَفَروا بِهِ مِن قَبلُ ويقْذِفُونَ بِالْغيبِ مِن مكَانٍ بعِيدٍ (٥٣) وحِيلَ بينهم وبين ما يشتهونَ كَما فُعِلَ بِاَشياعِهِم مِن قَبلُ اِنهم كَانوا فِى شك مرِيبٍ (٥٤)

سورة فاطر (٣٥)

بِسمِ ا ـ الرحمن الرحِيم

الْحمد لِلهِ فَاطِرِ السمواتِ والارض جاعِلِ الْملَئكَةِ رسلاً اُولِى اَجنِحةٍ مثْنى وثُلاثَ ورباع يزِيد فِى الْخلْقِ ما يشآءُ اِن ا ـ على كُلِّ شىءٍ قَدِير (١) ما يفْتحِ ا ـ لِلناسِ مِن رحمةٍ فَلا ممسِك لَها وما يمسِك فَلا مرسِلَ لَه مِن بعدِهِ وهو الْعزِيز الْحكِيم (٢) يآاَيها الناس اذْكُروا نِعمةَ ا ـ علَيكُم هلْ مِن خالِقٍ غَير ا ـ يرزُقُكُم مِن السمآءِ والارض لآ اِلَه اِلا هو فَانى تؤفَكُونَ (٣)

ne bir şeyi ortaya يبدِئُ ما ve و Hak الحق geldi جاء De ki قُلْ
ne de geri getirebilir وما يعيد artık bâtıl الْباطِلُ çıkarabilir

49) De ki: Hak geldi; artık bâtıl ne bir şeyi ortaya çıkarabilir ne de geri getirebilir.

sapmış أَضِلُ olurum فَإنما saparsam ضَلَلْتُ Eğer إن De ki قُلْ
doğru yolu اهْتَدَيتُ eğer إن Ve و kendi نَفْسِي aleyhime على
bana إلَي vahyettiği يوحِي bu da sayesindedir فَبِما bulursam
yakındır قَرِيب işitendir سمِيع Şüphesiz O إنه Rabbimin ربي

50) De ki: Eğer saparsam, kendi aleyhime sapmış olurum. Ve eğer doğru yolu bulursam, bu da Rabbimin bana vahyettiği sayesindedir. Şüphesiz O, işitendir, yakındır.

فَلا telaşa düştükleri فَزِعوا zaman إذْ bir görsen ترَى لو Ve و
مِن مكَانٍ yakalanmışlardır وأُخِذُوا Artık kurtuluş yoktur فَوتَ
yakın قَرِيبٍ bir yerden

51) Ve telaşa düştükleri zaman, bir görsen! Artık kurtuluş yoktur, yakın bir yerden yakalanmışlardır.

nasıl أنى ama و ona بِهِ inandık آمنا demişlerdir قَالُوا Ve و
مِن imana kavuşmak التَّنَاوشُ onlar için لَهم mümkün olur?
uzak بعِيدٍ yerden مكَانٍ

52) "Ve ona inandık" demişlerdir, ama uzak yerden imana kavuşmak onlar için nasıl mümkün olur?

daha مِن قَبلُ onu بِهِ inkâr etmişlerdi كَفَروا halbuki قَد Ve و
مِن gayb hakkında بِالْغَيبِ atıp tutuyorlardı يقْذِفُون Ve و önce
uzak بعِيدٍ bir yerden مكَانٍ

53) Ve halbuki daha önce onu inkâr etmişlerdi. Ve uzak bir yerden gayb hakkında atıp tutuyorlardı.

ما kendileriyle وبين arasına بينَهم perde çekilmiştir حِيلَ Ve و
بِأَشْياعِهِم yapıldığı فُعِلَ gibi كَما arzu ettikleri يشْتَهون şey
كَانُوا Şüphesiz onlar إنهم bundan önce قَبلُ مِن benzerlerine
bir مرِيبٍ endişeye düşüren شَك kendilerini içinde فِي idiler
korku

54) Ve bundan önce benzerlerine yapıldığı gibi, kendileriyle arzu ettikleri şey arasına perde çekilmiştir. Şüphesiz onlar, kendilerini endişeye düşüren bir korku içinde idiler.

35 FATIR SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 35. sûresi. Mekke'de nazil olmuştur. 45 ayet, 777 kelime, 3130 harftir. Fasılası, Râ, Mim, Nun, Dal, Zı, Be, Elif harfleridir. Allah'ın insanlara sünneti, nimetleri, varlığının ve büyüklüğünün delillerine ait tabiattan hatırlatıcı ayetler, küfredenlerle iman edenlerin karşılaştırılması, şeytan, melekler, mü'minler için yeni bir hayat ve düzenin ilkeleri, sıkıntıların sonu, ahiret, kozmoloji, yaratılış gibi hususları konu edinmektedir.

Rahim الرحِيم Rahman الرحمن Allah'ın اللهِ adıyla بِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

و Gökleri السماواتِ yaratan فَاطِرِ Allah'a لِلهِ hamdolsun الحمد
أُولِي elçiler رسلًا melekleri الْملَائِكَةِ yapan جاعِلِ yeri الْأَرضِ ve
يزِيد dörder ورباع üçer وثُلَاثَ ikişer مثْنَى kanatlı أَجنِحةٍ
إن dilediği ما يشَاء Yaratmada فِي الْخَلْقِ arttırmayı yapar
gücü yetendir قَدِير şeye شَيءٍ her كُلِّ على Allah الله Şüphesiz

1) Gökleri ve yeri yaratan, melekleri ikişer, üçer, dörder kanatlı elçiler yapan Allah'a hamdolsun. Yaratmada dilediği arttırmayı yapar. Şüphesiz Allah, her şeye gücü yetendir.

مِن رحمةٍ insanlara لِلناسِ Allah'ın الله açacağı يفْتَحِ olamaz ما
وما O'nun لَها tutup hapseden فَلَا ممسِكَ herhangi bir rahmeti
مِن O'ndan لَه salıverecek de مرسِلَ yoktur فَلَا tuttuğunu يمسِك
hikmet sahibidir الْحكِيم üstündür الْعزِيز O هو Ve و sonra بعدِهِ

2) Allah'ın insanlara açacağı herhangi bir rahmeti tutup hapseden olamaz. O'nun tuttuğunu O'ndan sonra salıverecek de yoktur. Ve O, üstündür, hikmet sahibidir.

اللهِ nimetini نِعمةَ hatırlayın اذْكُروا insanlar الناس Ey يا أَيها
غَير bir yaratıcı مِن خَالِقٍ var mı? هلْ size olan علَيكُم Allah'ın
مِن السماءِ size rızık verecek يرزُقُكُم Allah'tan الله başka
هو başka إلا ilah إلَه yoktur لَا yerden الْأَرضِ ve و gökten
çevriliyorsunuz تُؤْفَكُون Nasıl oluyor da فَأَنى O'ndan

3) Ey insanlar! Allah'ın size olan nimetini hatırlayın; Allah'tan başka size gökten ve yerden rızık verecek bir yaratıcı var mı? O'ndan başka ilah yoktur. Nasıl oluyor da (O'ndan) çevriliyorsunuz.

(*)Mekke döneminin ilk yıllarında inen sûrenin bu ilk âyetlerinde, tek ilah inancını zedeleyen telakkilerin yıkılması ve bu konudaki muhakeme azalarının onarılması hedeflenmekte; yüce Allah'ın mutlak kudret ve egemenliği ile ilgili uyarılar yapılmaktadır. Bunları şöyle özetlemek mümkündür: 1. Hamd, evrendeki bütün varlıkların yegâne yaratıcısı ve sahibi olan yüce Allah'a mahsustur. 2. Melekleri yaratan, onlara dilediği yapıyı veren ve görevlerini belirleyen O'dur. 3. Hayır kapılarını açma ve kapama O'nun irade ve kudretine bağlıdır; kula yaraşan, başkalarından değil yalnız O'nun lütfundan istemektir. 4. Nimetlerin asıl kaynağı O olduğuna göre, şükre layık olan da O'dur. 5. Tevhid mücadelesinde en ağır yükleri taşıyan peygamberlerin karşılaştığı ortak tavır, yalancılıkla itham edilmek olmuş, fakat bu önyargılı tutum iman nurunu söndürmeye yetmemiştir. 6. Yüce Allah olup bitenlerden haberdardır; her işin inceden inceye hesabının görüleceği bir gün mutlaka gelecektir.

وإِنْ يُكَذِّبُوكَ elbette فَقَدْ seni يُكَذِّبُو yalanlıyorlarsa eğer إِنْ Ve senden önceki مِنْ قَبْلِكَ peygamberler de رُسُلٌ yalanlanmıştır Bütün الْأُمُورُ yalnızca döndürülecektir تُرْجَعُ Allah'a وَإِلَى اللَّهِ işler

4) Ve eğer seni yalanlıyorlarsa; elbette senden önceki peygamberler de yalanlanmıştır. Bütün işler yalnızca Allah'a döndürülecektir.

يَاأَيُّهَا الناس insanlar Ey إِنَّ Kuşkusuz وعد vâdi اللَّهِ Allah'ın حق gerçektir فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ sakın sizi aldatmasın الْحَيَاةُ hayatı الدُّنْيَا dünya و ve لَا يَغُرَّنَّكُمْ sizi kandırmasın بِاللَّهِ Allah hakkında الْغَرُورُ aldatıcı da

5) Ey insanlar! Kuşkusuz Allah'ın vaadi gerçektir, sakın dünya hayatı sizi aldatmasın ve aldatıcı (şeytan) da Allah hakkında sizi kandırmasın.

إِنَّ Çünkü الشَّيْطَانَ şeytan لَكُمْ sizin عَدُوٌّ düşmanınızdır فَاتَّخِذُوهُ siz de onu sayın عَدُوًّا düşman إِنَّمَا يَدْعُو çağırır حِزْبَهُ O kendi taraftarlarını لِيَكُونُوا olmaya مِنْ أَصْحَابِ ehlinden السَّعِيرِ ateş

6) Çünkü şeytan, sizin düşmanınızdır, siz de onu düşman sayın. O, kendi taraftarlarını ateş ehlinden olmaya çağırır.

الَّذِينَ edenler كَفَرُوا İnkâr لَهُمْ onlar için عَذَابٌ bir azap var شَدِيدٌ çetin وَالَّذِينَ edip آمَنُوا iman وَعَمِلُوا da işler yapanlara الصَّالِحَاتِ iyi لَهُمْ vardır مَغْفِرَةٌ mağfiret و ve أَجْرٌ bir mükâfat كَبِيرٌ büyük

7) İnkâr edenler onlar için çetin bir azap var, iman edip iyi işler yapanlara da mağfiret ve büyük bir mükâfat vardır.

أَفَمَنْ kimse mi? زُيِّنَ de güzel gösterilip لَهُ kendisine سُوءُ عَمَلِهِ işi فَرَآهُ onu gören حَسَنًا güzel فَإِنَّ Kuşkusuz اللَّهَ Kötü Allah يُضِلُّ sapıklığa مَنْ yöneltir يَشَاءُ dilediğini وَيَهْدِي doğru yola مَنْ يَشَاءُ dilediğini iletir فَلَا تَذْهَبْ O halde helak etme نَفْسُكَ kendini عَلَيْهِمْ onlar için حَسَرَاتٍ üzülerek إِنَّ Gerçekten اللَّهَ Allah عَلِيمٌ biliyor بِمَا onların ne يَصْنَعُونَ yaptıklarını

8) Kötü işi kendisine güzel gösterilip de onu güzel gören kimse mi? Kuşkusuz Allah dilediğini sapıklığa yöneltir, dilediğini doğru yola iletir. O halde onlar için üzülerek kendini helak etme. Gerçekten Allah onların ne yaptıklarını biliyor.

و Ve اللَّهُ الَّذِي Allah'tır أَرْسَلَ gönderip de الرِّيَاحَ rüzgârları فَتُثِيرُ harekete geçiren سَحَابًا bulutu فَسُقْنَاهُ Biz onu göndeririz إِلَى بَلَدٍ bir bölgeye مَيِّتٍ ölü فَأَحْيَيْنَا hayat veririz بِهِ onunla الْأَرْضَ toprağa بَعْدَ sonra مَوْتِهَا ölümünden كَذَلِكَ böyle النُّشُورُ Yeniden dirilmesi de olacaktır

9) Ve rüzgârları gönderip de bulutu harekete geçiren Allah'tır. Biz onu ölü bir bölgeye göndeririz de ölümünden sonra toprağa onunla hayat veririz. Yeniden dirilmesi de böyle olacaktır.

مَنْ Kim كَانَ idiyse يُرِيدُ istiyor الْعِزَّةَ izzet فَلِلَّهِ Allah'ındır الْعِزَّةُ izzetin جَمِيعًا hepsi إِلَيْهِ O'na يَصْعَدُ yükselir الْكَلِمُ sözler الطَّيِّبُ güzel و Ve الْعَمَلُ amel-i الصَّالِحُ sâlih يَرْفَعُهُ onları da O'na ulaştırır وَالَّذِينَ gelince يَمْكُرُونَ tuzak kuranlara السَّيِّئَاتِ Kötülüklerle لَهُمْ onlar için عَذَابٌ bir azap vardır شَدِيدٌ çetin و ve مَكْرُ tuzağı أُولَئِكَ onların هُوَ işte böyle يَبُورُ bozulur

10) Kim izzet istiyor idiyse, izzetin hepsi Allah'ındır. O'na güzel sözler yükselir (ulaşır). Ve onları da O'na amel-i sâlih ulaştırır. Kötülüklerle tuzak kuranlara gelince, onlar için çetin bir azap vardır ve onların tuzağı işte böyle bozulur.

و Ve اللَّهُ Allah خَلَقَكُمْ sizi yarattı مِنْ تُرَابٍ topraktan ثُمَّ sonra مِنْ نُطْفَةٍ meniden ثُمَّ Sonra جَعَلَكُمْ sizi kıldı أَزْوَاجًا çiftler وَمَا ne تَحْمِلُ gebe kalır مِنْ أُنْثَى hiçbir dişi وَلَا ne de تَضَعُ doğurur إِلَّا بِعِلْمِهِ olmadan O'nun bilgisi وَمَا يُعَمَّرُ Bir canlıya مِنْ مُعَمَّرٍ ömür verilmesi de وَلَا يُنْقَصُ azaltılması da مِنْ عُمُرِهِ onun ömründen إِلَّا mutlaka فِي كِتَابٍ bir kitaptadır إِنَّ Şüphesiz ذَلِكَ bunlar عَلَى اللَّهِ Allah'a يَسِيرٌ kolaydır

11) Ve Allah sizi (önce) topraktan, sonra meniden yarattı. Sonra sizi çiftler (erkek-dişi) kıldı. O'nun bilgisi olmadan hiçbir dişi ne gebe kalır ne de doğurur. Bir canlıya ömür verilmesi de, onun ömründen azaltılması da mutlaka bir kitaptadır. Şüphesiz bunlar, Allah'a kolaydır.

(*)Ayet, bir taraftan Cenâb-ı Hakk'ın yaratıcılık sıfatma değinilirken, diğer taraftan da O'nun bütün yaratılmışlara ait ayrıntıların bilgisine sahip olduğu belirtilmektedir. Bu çerçevede, bir dişinin gebe kalması ve doğurması yani yeni bir canimin dünyaya gelmesinden her bir canlının ömrünün ne kadar olduğuna kadar evrende olup biten bütün olaylar ve incelikleri O'nun nezdinde malumdur. Bir insanın ömrü uzun da tutulsa kısa da tutulsa, bir kimsenin ömrü diğerine göre uzun da olsa kısa da olsa, bu tesadüfe yahut kendiliğinden oluşan değil Allah'ın iradesine bağlıdır; bu irade değişmemek üzere levh-i mahfuz diye bilinen özel bir kayıt sistemine de bağlanmıştır.

وما يستوى الْبحران هذَا عذْب فُرات سآئِغٌ شرابه وهذَا مِلْح
أجاج ومِن كُل تاكُلُونَ لَحما طَريا وتستخرجونَ حِلْيةً
تلْبسونها وترى الْفُلْك فِيهِ مواخِر لِتبتغوا مِن فَضلِهِ ولَعلكُم
تشكُرونَ (١٢) يولج الليلَ فِى النهار ويولج النهار فِى الليل
وسخر الشمس والْقَمر كُل يجرى لاَجلٍ مسمى ذَلِكُم اللّهُ
ربكُم لَه الْملْك والذِين تدعونَ مِن دونِهِ ما يملِكُونَ مِن
قِطْمِيرٍ (١٣) اِنْ تدعوهم لاَ يسمعوا دعآءَكُم ولَو سمِعوا ما
استجابوا لَكُم ويوم الْقِيمةِ يكْفُرونَ بِشِركِكُم ولاَ ينبئُك مِثْلُ
خبِيرٍ (١٤) ياَيها الناس انتم الْفُقَرآءُ اِلَى اللّهِ واللّهُ هو الْغنِى
الْحمِيد (١٥) اِنْ يشأ يذْهِبكُم ويأتِ بِخلْق جدِيدٍ (١٦) وما
ذَلِك على اللّهِ بِعزِيزٍ (١٧) ولاَ تزر وازِرةٌ وِزر أُخرى واِنْ
تدع مثْقَلَةٌ اِلَى حِملِها لاَ يحملْ مِنه شىءٌ ولَو كَانَ ذَا قُربى
اِنما تنذِر الذِين يخشونَ ربهم بِالغيبِ واَقَاموا الصلَوةَ ومن
تزكى فَاِنما يتزكى لِنفْسِهِ واِلَى اللّهِ الْمصِير (١٨)

Buهذَا iki denizالْبحران birbirine eşit يستَوي olmazما Veو
içilmesi شَرابه keserسائِغٌ susuzluğuفُراتٌ tatlıdırعذْب
ve و tazeطَريا etلَحما yersinizتَأْكُلُون Hepsinden de
giyeceğinizتَلْبسونَها süs eşyasıحِلْيةً çıkarırsınızتَستَخْرجون
denizi yarıp مواخِر O'nunفِيهِ gemilerinالْفُلْك görürsünوتَرى
içinولَعلَّكُم lütfundanمِن فَضلِهِ arayıp daلِتَبتَغُوا gittiğini
şükretmenizتَشْكُرون

12) Ve iki deniz birbirine eşit olmaz. Bu tatlıdır, susuzluğu keser, içilmesi kolaydır. Şu da tuzludur, acıdır. Hepsinden de taze et (balık) yersiniz ve giyeceğiniz süs eşyası çıkarırsınız. O'nun lütfundan arayıp da şükretmeniz için gemilerin, denizi yarıp gittiğini görürsün.

sokarيولِج gündüzünالنهار içineفِي Geceyiاللَّيل sokarيولِج
emri altına وسخر gecenin اللَّيل içineفِي gündüzü deالنهار
akıp يجري Her biriكُلٌّ ayıالْقَمر ve و güneşالشمس almıştır
الله İşteذَلِكُم bir süreye kadarمسمى belirtilmişلِأَجلٍ gider
والَّذِين تَدعون Mülkالْملْك O'nundurلَه Rabbinizربكُم Allah'tır
ما O'nu bırakıp daمِن دونِهِ kendilerine taptıklarınız ise
bir çekirdek kabuğuna bileمِن قِطْمِيرٍ sahip değillerdirيملِكُون

13) Geceyi gündüzün içine sokar, gündüzü de gecenin içine sokar; güneş ve ayı emri altına almıştır. Her biri belirtilmiş bir süreye kadar akıp gider. İşte Rabbiniz Allah'tır. Mülk O'nundur. O'nu bırakıp da kendilerine taptıklarınız ise, bir çekirdek kabuğuna bile sahip değillerdir.

دعاءَكُم işitmezlerلَا يسمعوا onlarıهم çağırırsanızتَدعو Eğerإِن
ما استَجابوا işitseler bileسمِعوا Şayetولَو sizin çağırmanızı
Kıyametالْقِيامةِ günü deويوم sizeلَكُم cevap veremezler
لَا Veو sizin ortak koşmanızıبِشِركِكُم reddederlerيكْفُرون
her şeyden خَبِيرٍ gibiمِثْلُ sana hiç kimse haber veremezينَبئُك
haberi olan

14) Eğer onları (putları) çağırırsanız, sizin çağırmanızı işitmezler. Şayet işitseler bile, size cevap veremezler. Kıyamet günü de sizin ortak koşmanızı reddederler. Ve sana, her şeyden haberi olan (Allah) gibi hiç kimse haber veremez.

إِلَى اللَّهِ muhtaç olanالْفُقَراءُ sizsinizأَنْتُم insanlarالناس Eyياأَيها
الْحمِيد zenginالْغَنِي ancakهو Allah'tırالله Veو Allah'a
övülmeye lâyık olan

15) Ey insanlar! Allah'a muhtaç olan sizsiniz. Ve zengin, övülmeye lâyık olan ancak Allah'dır.

(*)İnsanı yaratan ve onun ihtiyaçlarını en iyi bilen Cenâb-ı Allah bütün beşeriyete yönelik bir uyarıda bulunmaktadır: Allah'a muhtaç olan insanlardır, Allah ise hiçbir şeye ve hiç kimseye muhtaç değildir. Üstelik yaratılmışlar üzerindeki üstün nimetlerinden ötürü hamdedilmeye layık olan yalnız O'dur. Bu uyandan, ibadetin insanın buna muhtaç olmasından dolayı emredildiği, dolayısıyla din duygusunun ve Allah'a ibadet etme eğiliminin fıtrî olduğu ve baskı yöntemleriyle yok edilmesinin mümkün olmadığı anlaşılmaktadır.

yerinize يأْتِ ve و sizi yok ederيذْهِبكُم dilerseيشَأْ Şayetإِن
yeniجدِيدٍ bir halkبِخَلْقٍ getirir

16) Şayet dilerse sizi yok eder ve yerinize yeni bir halk getirir.

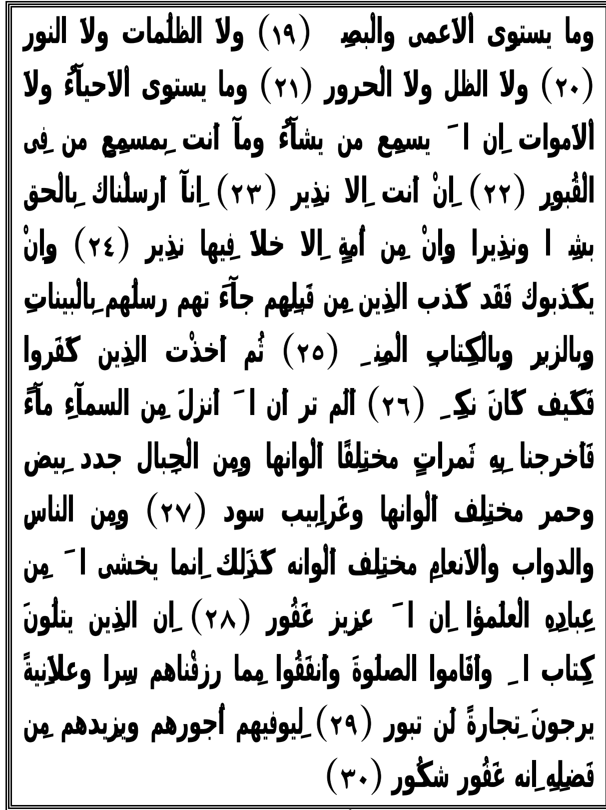
güç bir şeyبِعزِيزٍ Allah'aعلَى اللَّهِ bu daذَلِك değildirما Veو

17) Ve bu da Allah'a güç bir şey değildir.

günahınıوِزر hiçbir günahkârوازِرةٌ yüklenmezلَا تَزِر Veو
yükü ağır مثْقَلَةٌ çağırsaتَدع eğerإِن Veو başkasınınأُخْرى
yüklenmezيحملْ لَا onu taşımakحِملِها içinإِلَى gelen kimse
akrabası da قُربى olsaذَا كَان şayetولَو bir şeyشَيءٌ ondan مِنْه
ربهم korkanlarıالَّذِين يخْشَون Sen uyarabilirsinتُنْذِر ancakإِنَّما
الصلَاةَ kılanlarıأَقَاموا ve و görmedenبِالْغَيبِ Rablerinden
يتَزكَّى ancakفَإِنَّما temizlenirseتَزكَّى kimمن Ve و namazı
إِلَى اللَّهِ Veو kendi menfaatineلِنَفْسِهِ temizlenmiş olur
dönüşالْمصِير Allah'adır

18) Ve hiçbir günahkâr başkasının günahını yüklenmez. Ve eğer yükü ağır gelen kimse onu taşımak için (başkasını) çağırsa, şayet akrabası da olsa, ondan bir şey yüklenmez. Sen ancak görmeden Rablerinden korkanları ve namazı kılanları uyarabilirsin. Ve kim temizlenirse, ancak kendi menfaatine temizlenmiş olur. Ve dönüş Allah'adır.

(*)İlk cümle sorumlulukla ilgili önemli bir ilkenin ifadesidir. Dinî sorumluluğun, kişinin âhirette vereceği hesabın temel ölçütlerinden birini ortaya koyan bu ifade aynı zamanda bir hukuk vecizesi niteliğindedir. Batı dünyası cezaların şahsîliği ilkesine ancak yakın zamanlarda ulaşabilmiştir; buna karşılık, birçok âyette değişik vesilelerle ifade edilen bu esas ilk dönemlerden itibaren İslâm âlimlerinin hukuk tefekkürünü etkilemiştir.

و ما يستوي Ve الْأَعمى bir olmaz والْبصِير körle gören

19) Ve körle, gören bir olmaz.

و لَا Ve الظُّلُماتُ bir olmaz ولَا النور karanlıkla aydınlık da

20) Ve karanlıkla aydınlık da bir olmaz.

و لَا Ve الظل bir olmaz و لَا الْحرور gölge ile sıcak da

21) Ve gölge ile sıcak da bir olmaz.

و ما يستوي Ve الْأَحياء bir olmaz ولَا الْأَموات dirilerle ölüler de

إِن Şüphesiz الله Allah يسمع işittirir من kimseye يشاء dilediği

و ما أَنْت Ve sen بِمسمِعٍ işittiremezsin من kimselere فِي الْقُبور kabirlerdeki

22) Ve dirilerle ölüler de bir olmaz. Şüphesiz Allah, dilediği kimseye işittirir. Ve sen kabirlerdeki kimselere işittiremezsin.

إِن Ancak أَنْت sen إِلَّا sadece نَذِير bir uyarıcısın

23) Ancak sen sadece bir uyarıcısın.

إِنا Biz ancak أَرسلْنَاك seni gönderdik بِالْحق hak ile بشِيرا müjdeleyici و نَذِيرا ve uyarıcı olarak و إِن Ve ancak مِن أُمةٍ her millet için إِلَّا mutlaka خلَا bulunmuştur فِيها onlara نَذِير bir uyarıcı

24) Biz ancak seni müjdeleyici ve uyarıcı olarak hak ile gönderdik. Ve ancak her millet için mutlaka onlara bir uyarıcı bulunmuştur.

(*)Bu âyetlerde kendisine, ilâhi mesajı bütün insanlığa ulaştırma gibi ağır bir görev yüklenmiş olan ve yakın çevresindeki birçok insanın şirk batağından çıkmamak için direndiklerini gördüğü için ruhen daralmış bulunan Resûl-i Ekrem teselli edilmekte, onun, insanları uyarmakla görevli olduğu ve herkesi imana getirmek gibi bir vazifesinin bulunmadığı bildirilmekte, önceki peygamberlerin durumları hatırlatılarak maneviyatını yüksek tutması istenmektedir.

و إِن Ve eğer يكَذِّبوك seni yalanlıyorlarsa فَقَد gerçekten كَذَّب yalanlamışlardı الَّذِين مِن قَبلِهِم onlardan öncekiler de جاءتْهم onlara getirmişlerdi رسلُهم Peygamberleri بِالْبينَاتِ açık âyetler وبِالزبرِ sahifeler و بِالْكِتَابِ ve kitap الْمنِيرِ aydınlatıcı

25) Ve eğer seni yalanlıyorlarsa, gerçekten onlardan öncekiler de yalanlamışlardı. Peygamberleri onlara açık âyetler, sahifeler ve aydınlatıcı kitap getirmişlerdi.

ثُم Sonra أَخذْتُ ben yakaladım الَّذِين كَفَروا inkâr edenleri فَكَيف nasıl كَان oldu نَكِيرِ Cezam

26) Sonra ben, inkâr edenleri yakaladım. Cezam nasıl oldu!

أَلَم تَر görmedin mi أَن Kuşkusuz الله Allah أَنْزلَ indirdi مِن السماءِ gökten ماء su فَأَخْرجنَا çıkardık بِهِ Onunla ثَمراتٍ meyveler مخْتَلِفًا çeşit çeşit أَلْوانُها renkleri و Ve مِن الْجِبالِ dağlardan جدد geçen بِيض beyaz وحمر kırmızı مخْتَلِفٌ degişik أَلْوانُها renklerde و ve غَرابِيب yollar سود simsiyah

27) Kuşkusuz görmedin mi Allah gökten su indirdi. Onunla renkleri çeşit çeşit meyveler çıkardık. Ve dağlardan geçen beyaz, kırmızı, değişik renklerde ve simsiyah yollar (yaptık).

و Ve مِن الناسِ insanlardan و ve الدواب davarlardan da والْأَنْعامِ hayvanlardan مخْتَلِفٌ yine böyle türlü أَلْوانُه renkte olanlar كَذَلِك İşte böyle إِنما ancak يخْشَى korkar الله Allah'tan مِن عِبادِهِ Kulları içinden الْعلَماء âlimler إِن Şüphesiz الله Allah عزِيز daima üstündür غَفُور çok bağışlayandır

28) Ve insanlardan, hayvanlardan ve davarlardan da yine böyle türlü renkte olanlar var. İşte böyle kulları içinden ancak âlimler, Allah'tan korkar. Şüphesiz Allah, daima üstündür, çok bağışlayandır.

(*)"Allah'tan ancak alimler korkar" diyor. İmansızlar zannedersinizki korkmazlar. Hatta derlerki; "Allah varsa beni dövsün, bana vursun." Şunu unutmamak gerekirki aslandan ceylanlar korkar, sinekler hiç korkmazlar, hatta sinek, aslanın sırtına gözüne v.s. konar. Ceylan korkar, çünkü ceylanlar aslanın ne olduğunu, nasıl güçlü olduğunu bilmek-tedir**.** Kafirlerin korkmaması ise, sinek tabiatlı oluşlarındandır. Alim derken burada sadece hoca dediğimiz insanlar kastedilmiyor. Tüm mü'minler kastediliyor, çünkü herkes bildiğinin alimidir, hocasıdır. Allah (c.c.) "Rahman" ve "Kahhar'dır"**.** Allah'tan korkuyoruz derken; hani çocuk annenin tokadından korkar da yinede Annenin kucağına gelir ya, işte o korkmayı kastediyoruz. Sevdiğimizin sevgisini yitirme korkusu gibi bir korku

إِن Kuşkusuz الَّذِين يتْلُون okuyanlar كِتَاب kitabını اللَّهِ Allah'ın وأَقَاموا kılanlar الصلَاةَ namazı و ve أَنْفَقُوا sarfedenler مِما رزقْنَاهم verdiğimiz rızıktan kendilerine سِرا gizli و ve علَانِيةً açık يرجون umabilirler تِجارةً bir kazanç لَن تَبور zarara uğramayacak

29) Kuşkusuz Allah'ın kitabını okuyanlar, namazı kılanlar ve kendilerine verdiğimiz rızıktan gizli ve açık sarfedenler, zarara uğramayacak bir kazanç umabilirler.

لِيوفِّيهم Çünkü tam öder أُجورهم onların mükâfatlarını و ve يزِيدهم fazlasını da verir مِن فَضلِهِ lütfundan onlara إِنَّه Şüphesiz O غَفُور çok bağışlayan شَكُور şükrün karşılığını bol bol verendir

30) Çünkü onların mükâfatlarını tam öder ve lütfundan onlara fazlasını da verir. Şüphesiz O, çok bağışlayan, şükrün karşılığını bol bol verendir.

Ve وَ الَّذِي أَوْحَيْنَا vahyettiğimiz إِلَيْكَ sana مِنَ الْكِتَابِ kitap هُوَ
الْحَقُّ gerçektir مُصَدِّقًا doğrulayıcı olarak لِمَا بَيْنَ gelen
يَدَيْهِ öncekini kendinden إِنَّ Kuşkusuz اللَّهَ Allah بِعِبَادِهِ
kullarının لَخَبِيرٌ haberdardır بَصِيرٌ görendir

31) Ve sana vahyettiğimiz kitap, kendinden öncekini doğrulayıcı olarak gelen gerçek (bir kitap)tır. Kuşkusuz Allah, kullarının (yaptıklarından) haberdardır, (onları) görendir.

ثُمَّ Sonra أَوْرَثْنَا varis ettik الْكِتَابَ Kitab'ı الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا
arasından seçtiklerimize مِنْ عِبَادِنَا kullarımız فَمِنْهُمْ Onlardan
ظَالِمٌ zulmeder لِنَفْسِهِ kendisine وَمِنْهُمْ kimi مُقْتَصِدٌ kimi
ortadadır وَمِنْهُمْ kimi de سَابِقٌ yarışır öne geçmek için
بِالْخَيْرَاتِ hayırlarda بِإِذْنِ izniyle اللَّهِ Allah'ın ذَلِكَ İşte هُوَ budur
الْفَضْلُ fazilet الْكَبِيرُ büyük

32) Sonra Kitab'ı, kullarımız arasından seçtiklerimize varis ettik. Onlardan kimi kendisine zulmeder, kimi ortadadır, kimi de Allah'ın izniyle hayırlarda öne geçmek için yarışır. İşte büyük fazilet budur.

جَنَّاتُ cennetleridir عَدْنٍ Adn يَدْخُلُونَهَا İçine girecekleri يُحَلَّوْنَ
süslenirler فِيهَا Orada مِنْ أَسَاوِرَ bilezikler مِنْ ذَهَبٍ altın وَ ve
لُؤْلُؤًا incilerle وَلِبَاسُهُمْ giyecekleri elbiseleri de فِيهَا Orada حَرِيرٌ
ipektir

33) İçine girecekleri Adn cennetleridir. Orada altın bilezikler ve incilerle süslenirler. Orada giyecekleri elbiseleri de ipektir.

Ve وَ قَالُوا derler الْحَمْدُ hamdolsun لِلَّهِ Allah'a الَّذِي أَذْهَبَ
gideren عَنَّا Bizden الْحَزَنَ tasayı إِنَّ Doğrusu رَبَّنَا Rabbimiz
لَغَفُورٌ çok bağışlayan شَكُورٌ çok nimet verendir

34) Ve derler: Bizden tasayı gideren Allah'a hamdolsun. Doğrusu Rabbimiz çok bağışlayan, çok nimet verendir.

الَّذِي O ki أَحَلَّنَا bizi yerleştirdi دَارَ yurda الْمُقَامَةِ asıl oturulacak
مِنْ فَضْلِهِ lütfuyla لَا يَمَسُّنَا Artık bize dokunacak فِيهَا orada
نَصَبٌ ne bir yorgunluk وَلَا يَمَسُّنَا ne de bize gelecektir فِيهَا
orada لُغُوبٌ bir usanç

35) O, ki lütfuyla bizi asıl oturulacak yurda (cennete) yerleştirdi. Artık orada bize ne bir yorgunluk dokunacak ne de orada bize bir usanç gelecektir.

وَ Ve الَّذِينَ كَفَرُوا inkârlar edenlere de لَهُمْ vardır نَارُ ateşi جَهَنَّمَ
cehennem لَا يُقْضَى öldürülmezler ki عَلَيْهِمْ Orada فَيَمُوتُوا
ölsünler وَلَا يُخَفَّفُ biraz olsun hafifletilmez عَنْهُمْ onlara مِنْ
عَذَابِهَا azabı da كَذَلِكَ İşte böyle نَجْزِي biz cezalandırırız كُلَّ
her كَفُورٍ inkar edenleri

36) Ve inkâr edenlere de cehennem ateşi vardır. Orada öldürülmezler ki ölsünler, azabı da onlara biraz olsun hafifletilmez. İşte biz, inkar edenleri böyle cezalandırırız.

(*)Yukarıda geçen âyetler, kendisinden önceki semavî kitapları tasdik eden Kur'ân'ın hak olduğu belirtildi. Arkasından bu hak kitaba üç sınıf insanın vâris kılındığına dikkatler çekildi ve mü'minlerle kâfirlerin âhiret günündeki karşılaşacakları durum kısaca tasvîr edilerek uyarıcı ve müjdeleyici bilgiler veriliyor.

والذى اوحينآ اليك من الكتاب هو الحق مصدقا لما بين يديه
ان اللّٰه بعباده لخبير بصير (٣١) ثم اورثنا الكتاب الذين
اصطفينا من عبادنا فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم
سابق بالخيرات باذن اللّٰه ذلك هو الفضل الكبير (٣٢)
جنات عدن يدخلونها يحلون فيها من اساور من ذهب ولؤلؤا
ولباسهم فيها حرير (٣٣) وقالوا الحمد لله الذى اذهب عنا
الحزن ان ربنا لغفور شكور (٣٤) الذى احلنا دار المقامة
من فضله لا يمسنا فيها نصب ولا يمسنا فيها لغوب (٣٥)
والذين كفروا لهم نار جهنم لا يقضى عليهم فيموتوا ولا
يخفف عنهم من عذابها كذلك نجزى كل كفور (٣٦) وهم
يصطرخون فيها ربنا اخرجنا نعمل صالحا غير الذى كنا
نعمل اولم نعمركم ما يتذكر فيه من تذكر وجاءكم النذير
فذوقوا فما للظالمين من نصير (٣٧) ان اللّٰه عالم غيب
السموات والارض انه عليم بذات الصدور (٣٨)

و Ve هُمْ onlar يَصْطَرِخُونَ feryad ederler فِيهَا onlar رَبَّنَا
Rabbimiz أَخْرِجْنَا Bizi çıkar نَعْمَلْ işler صَالِحًا iyi غَيْرَ yerine
الَّذِي كُنَّا yapalım نَعْمَلُ yaptığımızın diye أَوَلَمْ vermedik mi?
نُعَمِّرْكُمْ bir ömür Size مَا يَتَذَكَّرُ düşünebileceği فِيهِ kadar مَنْ
تَذَكَّرَ kimsenin düşünecek وَجَاءَكُمُ Size gelmedi mi? النَّذِيرُ
uyarıcı da فَذُوقُوا Şimdi tadın فَمَا yoktur لِلظَّالِمِينَ Zalimlerin
مِنْ نَصِيرٍ yardımcısı

37) Ve onlar orada: Rabbimiz! Bizi çıkar, (önce) yaptığımızın yerine iyi işler yapalım! diye feryad ederler. Size düşünecek kimsenin düşünebileceği kadar bir ömür vermedik mi? Size uyarıcı da gelmedi mi? Şimdi tadın! Zalimlerin yardımcısı yoktur.

(*)Âhiret sahnelerine yer veren bu ve benzeri âyetlerde, dünyada iken yapılan uyanları hafife alan inkarcıların kötü akıbetle karşılaştıklarında kendilerine yeni bir fırsat verilmesi için çırpınmaları tasvir edilir ve bu feryatların hiç bir yarar sağlamayacağı vurgulanır.

إِنَّ Kuşkusuz اللَّهَ Allah عَالِمُ bilir غَيْبِ gaybını السَّمَاوَاتِ
göklerin و ve الْأَرْضِ yerin إِنَّهُ Elbette O عَلِيمٌ hakkıyla
bilendir بِذَاتِ ne varsa الصُّدُورِ kalplerin içinde

38) Kuşkusuz Allah, göklerin ve yerin gaybını bilir. Elbette O, kalplerin içinde ne varsa hakkıyla bilendir.

(*)Bundan sonra devam eden ayetlerde Allah(cc), cennetin özellikle-rini veriyor. "O cennette yorulmak yok, bıkmak da yok". Engüzel yerler bizlere verilse bıkarız, bıkmak vardır bu inkar edilemez. Ama Cennette bıkmak, usanmak yoktur.

هو الذى جعلكم خلائف فى الارض فمن كفر فعليه كفره ولا يزيد الكافرين كفرهم عند ربهم الا مقتا ولا يزيد الكافرين كفرهم الا خسارا (٣٩) قل ارايتم شركاءكم الذين تدعون من دون الله ارونى ماذا خلقوا من الارض ام لهم شرك فى السموات ام اتيناهم كتابا فهم على بينة منه بل ان يعد الظالمون بعضهم بعضا الا غرورا (٤٠) ان الله يمسك السموات والارض ان تزولا ولئن زالتا ان امسكهما من احد من بعده انه كان حليما غفورا (٤١) واقسموا بالله جهد ايمانهم لئن جاءهم نذير ليكونن اهدى من احدى الامم فلما جاءهم نذير ما زادهم الا نفورا (٤٢) استكبارا فى الارض ومكر السيئ ولا يحيق المكر السيئ الا باهله فهل ينظرون الا سنة الاولين فلن تجد لسنة الله تبديلا ولن تجد لسنة الله تحويلا (٤٣) اولم يسيروا فى الارض فينظروا كيف كان عاقبة الذين من قبلهم وكانوا اشد منهم قوة وما كان الله ليعجزه من شىء فى السموات ولا فى الارض انه كان عليما قديرا (٤٤)

هو O'dur الَّذِي جعلَكُم Sizi yapan خَلَائِفَ halifeler فِي الْأَرضِ yeryüzünde فَمنْ kim كَفَرَ inkâr ederse فَعلَيهِ Onun zararınadır كُفْرُه inkârı ولَا يزِيد arttırır الْكَافِرِين kendileri için كُفْرُهم küfrü عِنْد katında ربهِم Rableri إِلَّا ancak مقْتًا gazabı ولَا يزِيد bir şey getirmez الْكَافِرِين Kâfirlerin كُفْرُهم küfrü إِلَّا kendilerine başka خَسارا ziyandan

39) Sizi yeryüzünde halifeler yapan O'dur. Onun için kim inkâr ederse, inkârı kendi zararınadır. Kâfirlerin küfrü, Rableri katında kendileri için ancak gazabı arttırır. Kâfirlerin küfrü, kendilerine ziyandan başka bir şey getirmez.

قُلْ De ki أَرأَيتُم gördünüz mü? شُركَاءكُم ortaklarınızı الَّذِين تَدعون taptığınız مِن دونِ bırakıp da اللَّهِ Allah'ı أَرونِي Gösterin bana ماذَا hangi şeyi خَلَقُوا Onlar yarattılar مِن الْأَرضِ yerdeki أَم Yoksa لَهم onların mı شِرك bir ortaklıkları فِي السماواتِ göklerde var أَم Yahut آتَينَاهم verdik de هم biz كِتَابا bir kitap mı فَهم onlar علَى dayanıyorlar? بينَةٍ bir delile مِنْه ondan بلْ Hayır إِن bir şey يعِد vaad etmiyorlar الظَّالِمون zalimler بعضُهم birbirlerine بعضًا biri إِلَّا başka غُرورا aldatmadan

40) De ki: Allah'ı bırakıp da taptığınız, ortaklarınızı gördünüz mü? Gösterin bana. Onlar yerdeki hangi şeyi yarattılar! Yoksa onların göklerde mi bir ortaklıkları var. Yahut biz onlara, bir kitap mı verdik de onlar, ondan bir delile dayanıyorlar? Hayır! zalimler birbirlerine, aldatmadan başka bir şey vaad etmiyorlar.

إِن Şüphesiz اللَّه Allah يمسِك tutuyor السماواتِ gökleri و ve الْأَرض yeri أَن تَزولَا diye nizamları bozulmasın ولَئِن Andolsun ki زالَتَا eğer bir bozulursa إِن onların nizamı أَمسكَهما tutamaz onları مِن أَحدٍ hiçbir مِن بعدِهِ kimse إِنَّه Şüphesiz O kendisinden başka كَان حلِيما halîmdir غَفُورا çok bağışlayıcıdır

41) Şüphesiz Allah gökleri ve yeri, nizamları bozulmasın diye tutuyor. Andolsun ki onların nizamı eğer bir bozulursa, kendisinden başka hiçbir kimse onları tutamaz. Şüphesiz O, halîmdir, çok bağışlayıcıdır.

و Ve أَقْسموا yemin etmişlerdi بِاللَّهِ Allah'a جهد أَيمانِهِم bütün güçleriyle لَئِن جاءهم kendilerine gelirse نَذِير bir uyarıcı لَيكُونُن olacaklarına dair أَهدى daha çok doğru yolda مِن إِحدى herhangi bir الْأُممِ milletten فَلَما Fakat جاءهم onlara gelince نَذِير uyarıcı ما زادهم bir şeyi arttırmadı هم bu onların إِلَّا başka نُفُورا haktan uzaklaşmalarından

42) Ve kendilerine bir uyarıcı gelirse, herhangi bir milletten daha çok doğru yolda olacaklarına dair bütün güçleriyle Allah'a yemin etmişlerdi. Fakat onlara uyarıcı gelince, bu, onların haktan uzaklaşmalarından başka bir şeyi arttırmadı.

استِكْبارا büyüklük taslıyor فِي الْأَرضِ Yeryüzünde و ve مكْر tuzaklar kuruyorlardı السيئِ kötü و Ve لَا يحِيقُ kuşatmaz الْمكْر düzen السيئُ hileli إِلَّا başkasını بِأَهلِهِ kendi sahibinden فَهلْ mı ينْظُرون bekliyorlar? إِلَّا başkasını سنَّةَ kanunundan الْأَولِين Öncekilerin فَلَن تَجِد bulamazsın لِسنَّةِ kanununda اللَّهِ Allah'ın تَبدِيلًا asla bir değişme ولَن تَجِد kesinlikle bulamazsın لِسنَّةِ kanununda اللَّهِ Allah'ın تَحوِيلًا bir sapma da

43) Yeryüzünde büyüklük taslıyor ve kötü tuzaklar kuruyorlardı. Ve hileli düzen, kendi sahibinden başkasını kuşatmaz. Öncekilerin kanunundan başkasını mı bekliyorlar? Allah'ın kanununda asla bir değişme bulamazsın, Allah'ın kanununda kesinlikle bir sapma da bulamazsın.

أَولَم mi? يسِيروا Bunlar gezip de فِي الْأَرضِ yeryüzünde فَينْظُروا görmediler كَيف nasıl كَان olduğunu عاقِبةُ sonunun الَّذِين مِن قَبلِهِم kendilerinden öncekilerin و Ve كَانُوا idiler أَشَد daha مِنْهم onlar قُوةً kuvvet bakımından و Ve ما ne كَان vardır اللَّه Allah'ı لِيعجِزه âciz bırakacak مِن شَيءٍ bir güç فِي السماواتِ göklerde ولَا ne de فِي الْأَرضِ yerde إِنَّه Kuşkusuz O كَان علِيما bilendir قَدِيرا güçlüdür

44) Bunlar yeryüzünde gezip de kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğunu görmediler mi? Ve onlar, kuvvet bakımından daha güçlü idiler. Ve ne göklerde ne de yerde Allah'ı âciz bırakacak bir güç vardır. Kuşkusuz O, bilendir, güçlüdür.

(*)Geçen âyetler, hakkı inkâr edenlerin kendi aleyhlerine bir durum meydana getirdikleri konu ediliyor. Sonra da Allah'ı bırakıp bazı cisimleri ilâhlaştıranlar uyarılarak akıllarına ışık tutuluyor. Sonra da Mekkeli müşriklerin hep peygamber beklemekte olduklarına değinilerek, Hz. Muhammed (a.s.) gönderilince; onların, gururlarına yediremeyip inkâr ve azgınlığa sapmalarına dikkatler çekiliyor. Kendilerinden önceki inkarcı azgınların kalıntılarını gezip görmeleri tavsiye edilerek tarihin tekerrür edeceğine işarette bulunuluyor

insanlarıالناس Allahالله cezalandırsaydıيُؤَاخِذُ eğerلَوْ Veو
عَلَى ظَهْرِهَا bırakmazdıمَا تَرَكَ yaptıklarıكَسَبُوا yüzündenبِمَا
يُؤَخِّرُ Fakatوَلَكِنْ hiçbir canlı yaratıkمِنْ دَابَّةٍ yeryüzünde
مُسَمًّى bir süreyeأَجَلٍ kadarإِلَى O onlarıهُمْ erteliyor
فَإِنَّ Vakitleriأَجَلُهُمْ geldiğiجَاءَ zamanفَإِذَا belirtilmiş
görmektedirبَصِيرًا kullarınıبِعِبَادِهِ كَانَ Allahالله Kuşkusuz

45) Ve eğer Allah, yaptıkları yüzünden insanları (hemen) cezalandırsaydı, yeryüzünde hiçbir canlı yaratık bırakmazdı. Fakat O, onları belirtilmiş bir süreye kadar erteliyor. Vakitleri geldiği zaman. Kuşkusuz Allah, kullarını görmektedir.

Fâtır Sûresi'ne, Allah'a hamd ile başlandı ve O'nun kullarının her ha-linden, günah ve kusurlarından haberdar olduğu belirtilerek sûre noktalandı.

36 YASİN SURESİ

Kur'ân-ı Kerîm'in 36. suresi. 83 âyet, 727 kelime ve 3000 harftir. Fasılası nun ve mim harfleridir. Mekkî surelerden olup Cin sûresinden sonra nazil olmuştur. On iki ve kırk beşinci âyetlerinin Medine'de nazil olduğuna dair rivâyetler vardır. (Yâsin sûresi, ilk âyetinde bulunan yâ ve sin harflerinden dolayı bu ismi almıştır. Bununla berâber "Azime", "Muimme", "Müdafi'ai kadiye" ve "Kalbu'l-Kur'an" isimleri de kullanılmıştır. Kalbu'l-Kur'an, Kur'an'ın kalbi, Müdafi'ai kadiye, sahibinden (onu okuyan ve onunla amel eden kişilerden) her türlü fenalığı defeden, Muimme, sahibine dünya ve ahiretin hayatım kazandıran, ondan dünya ve ahiretin korkularını gideren ve Azme ise, sahibi Allah'ın yanında şerefli olarak zikredilen demektir[497].

Rahimالرَّحِيمِ Rahmanالرَّحْمَنِ Allah'ınاللَّهِ adıylaبِسْمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Sînس Yâي

1) Yâ, Sîn,

hikmet doluالْحَكِيمِ Kur'an'aالْقُرْآنِ Andolsun و

2) Andolsun hikmet dolu Kur'an'a,

peygamberlerdensinلَمِنَ الْمُرْسَلِينَ Sen şüphesizإِنَّكَ

3) Sen şüphesiz peygamberlerdensin.

Doğruمُسْتَقِيمٍ yolصِرَاطٍ üzerindesinعَلَى

4) Doğru yol üzerindesin.

çok merhametliالرَّحِيمِ Üstün olanالْعَزِيزِ indirilmiştirتَنْزِيلَ

5) Üstün, çok merhametli olan (Allah'tan) indirilmiştir.

uyarılmamışمَا أُنْذِرَ bir toplumuقَوْمًا uyarman içinلِتُنْذِرَ
gaflet içinde غَافِلُونَ bu yüzden kendileri deفَهُمْ Atalarıآبَاؤُهُمْ kalmış

6) Ataları uyarılmamış, bu yüzden kendileri de gaflet içinde kalmış bir toplumu uyarman için.

عَلَى أَكْثَرِ cezasınıالْقَوْلُ hak etmişlerdirحَقَّ Andolsun kiلَقَدْ
imanيُؤْمِنُونَ etmiyorlarلَا Çünkü onlarفَهُمْ onlarınهِمْ çoğu

7) Andolsun ki onların çoğu cezasını hak etmişlerdir. Çünkü onlar (artık) iman etmiyorlar.

onların boyunlarına فِي أَعْنَاقِهِمْ biz geçirdikجَعَلْنَا Kuşkusuzإِنَّا
çenelerine الْأَذْقَانِ kadarإِلَى O halkalarفَهِيَ halkalarأَغْلَالًا
kafaları yukarı مُقْمَحُونَ Bu yüzdenفَهُمْ dayanmaktadır kalkıktır

8) Kuşkusuz biz, onların boyunlarına halkalar geçirdik. O halkalar çenelerine kadar dayanmaktadır. Bu yüzden kafaları yukarı kalkıktır.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا (٤٥)
سورة يس (٣٦)
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يس (١) وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ (٢) إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ (٣) عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (٤) تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ (٥) لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَا أُنْذِرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ (٦) لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَى أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (٧) إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ (٨) وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ (٩) وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (١٠) إِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ بِالْغَيْبِ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ (١١) إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَى وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَآثَارَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ (١٢)

ve و bir setسَدًّا önlerindenمِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ çektik deجَعَلْنَا Ve و
فَهُمْ onları kapattıkفَأَغْشَيْنَاهُمْ bir setسَدًّا arkalarındanمِنْ خَلْفِهِمْ
göremezlerلَا يُبْصِرُونَ artık onlar

9) Ve önlerinden bir set ve arkalarından bir set çektik de onları kapattık, artık onlar göremezler.

أَمْ onları uyarsan daأَأَنْذَرْتَهُمْ onlar için عَلَيْهِمْ birdirسَوَاءٌ Ve و
inanmazlarلَا يُؤْمِنُونَ onları uyarmasan daلَمْ تُنْذِرْهُمْ

10) Ve onları uyarsan da onları uyarmasan da onlar için birdir, inanmazlar.

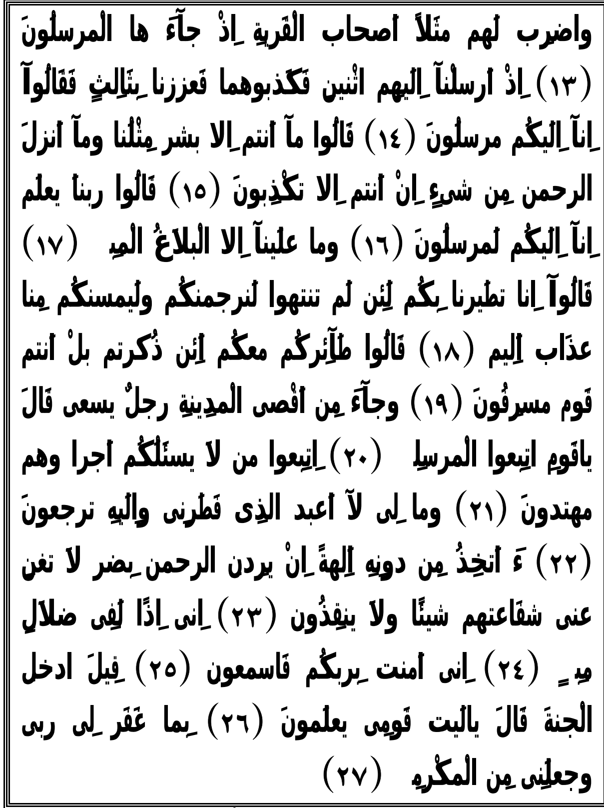
الذِّكْرَ uyanاتَّبَعَ kimseyiمَنِ uyarabilirsinتُنْذِرُ Sen ancakإِنَّمَا
بِالْغَيْبِ Rahmân'danالرَّحْمَنَ korkanخَشِيَ ve و zikre
و bir mağfiretبِمَغْفِرَةٍ İşte böylesini müjdeleفَبَشِّرْهُ görmeden
güzelكَرِيمٍ bir mükâfatlaأَجْرٍ ve

11) Sen ancak zikre uyan ve görmeden Rahmân'dan korkan kimseyi uyarabilirsin. İşte böylesini, bir mağfiret ve güzel bir mükâfatla müjdele.

وَنَكْتُبُ ölüleriالْمَوْتَى diriltirizنُحْيِي bizنَحْنُ Şüphesiz ancakإِنَّا
و Onlarınهُمْ her iziوَآثَارَ yaptıkları her işiمَا قَدَّمُوا yazarız
bir فِي إِمَامٍ biz saymışızdırأَحْصَيْنَاهُ şeyiشَيْءٍ herكُلَّ Ve
apaçıkمُبِينٍ kitapta

12) Şüphesiz ölüleri ancak biz diriltiriz. Onların yaptıkları her işi, bıraktıkları her izi yazarız. Ve biz, her şeyi apaçık bir kitapta saymışızdır.

Selimeoğulları Resulullah (a.s.)'e evlerinin mescide uzaklığından şikayet ettiler. Bunu üzerine Cenab-ı Hak "Biz onların dünyada yaptıklarını ve arkada bıraktıkları eserlerini kaydederiz." ayetini indirdi. Peygamberimiz (a.s.) de: "Yerlerinizden ayrılmayın. Adımlarınız yazılmaktadır." buyurdu.[437]

واضرب لهم مثلاً اصحاب القرية اذْ جآءَ ها المرسلونَ
(١٣) اذْ ارسلنآ اليهم اثْنين فكذبوهما فعززنا بثالثٍ فقالوآ
انآ اليكم مرسلونَ (١٤) قالوا مآ انتم الا بشر مثْلنا ومآ انزلَ
الرحمن من شيءٍ انْ انتم الا تكْذبونَ (١٥) قالوا ربنا يعلم
انآ اليكم لمرسلونَ (١٦) وما علينآ الا البلاغُ المبين (١٧)
قالوآ انا تطيرنا بكم لئن لم تنتهوا لنرجمنكم وليمسنكم منا
عذاب اليم (١٨) قالوا طآئركم معكم ائن ذُكرتم بلْ انتم
قوم مسرفُونَ (١٩) وجآءَ من اقْصى المدينة رجلٌ يسعى قالَ
ياقوم اتبعوا المرسلين (٢٠) اتبعوا من لا يسئلكم اجرا وهم
مهتدونَ (٢١) وما لى لآ اعبد الذى فطرنى واليه ترجعونَ
(٢٢) ءَ اتخذُ من دونه الهةً انْ يردن الرحمن بضر لا تغن
عنى شفاعتهم شيئًا ولا ينقذُون (٢٣) انى اذًا لفى ضلالٍ
مبين (٢٤) انى امنت بربكم فاسمعون (٢٥) قيلَ ادخل
الجنةَ قالَ ياليت قومى يعلمونَ (٢٦) بما غفر لى ربى
وجعلنى من المكْرمين (٢٧)

şu الْقَرْيَةِ halkını أَصْحَابَ misal مَثَلًا onlara لَهُمْ getir اضْرِبْ Ve و
elçiler الْمُرْسَلُونَ onlara gelmişti جَاءَهَا Hani إِذْ şehir

13) Ve onlara, şu şehir halkını misal getir: Hani onlara elçiler gelmişti.

فَكَذَّبُو iki اثْنَيْنِ onlara إِلَيْهِمُ Biz elçi göndermiş أَرْسَلْنَا idik إِذْ
بِثَالِثٍ Bunun destekledik فَعَزَّزْنَا Onları هما yalanladılar
مُرْسَلُونَ size إِلَيْكُمْ Kuşkusuz biz إِنَّا dediler فَقَالُوا üçüncü
gönderilmiş elçileriyiz

14) Biz, onlara iki elçi göndermiş idik. Onları yalanladılar. Bunun (üzerine) üçüncü (bir elçi ile) destekledik. Kuşkusuz biz size gönderilmiş (İsa'nın) elçileriyiz! dediler.

birer insansınız بَشَرٌ ancak إِلَّا Siz de مَا أَنْتُمْ Dediler ki قَالُوا
مِنْ شَيْءٍ Rahmân الرَّحْمَٰنُ indirmedi وَمَا أَنْزَلَ bizim gibi مِثْلُنَا
yalan تَكْذِبُونَ ancak إِلَّا siz أَنْتُمْ Evet إِنْ herhangi bir şey
söylüyorsunuz

15) Dediler ki: Siz de ancak bizim gibi birer insansınız. Rahmân, herhangi bir şey indirmedi. Evet siz ancak yalan söylüyorsunuz.

biz gerçekten إِنَّا biliyor يَعْلَمُ Rabbimiz رَبُّنَا Dediler ki قَالُوا
gönderilmiş elçileriz لَمُرْسَلُونَ size إِلَيْكُمْ

16) Dediler ki: Rabbimiz biliyor; biz gerçekten size gönderilmiş elçileriz.

الْبَلَاغُ başka bir şey إِلَّا bizim vazifemiz عَلَيْنَا değildir مَا Ve و
açık bir şekilde الْمُبِينُ size tebliğ etmekten

17)"Ve bizim vazifemiz, açık bir şekilde size (nasihat) tebliğ etmekten başka bir şey değildir."

siz بِكُمْ bize uğursuz geldiniz تَطَيَّرْنَا Doğrusu إِنَّا dediler قَالُوا
andolsun لَنَرْجُمَنَّكُمْ bu işten vazgeçmezseniz لَمْ تَنْتَهُوا Eğer لَئِنْ
bizden مِنَّا size mutlaka dokunur لَيَمَسَّنَّكُمْ Ve و sizi taşlarız
fena أَلِيمٌ bir kötülük عَذَابٌ

18) Doğrusu siz bize uğursuz geldiniz. Eğer bu işten vazgeçmezseniz, andolsun sizi taşlarız. Ve bizden size mutlaka fena bir kötülük dokunur, dediler.

sizinle مَعَكُمْ Sizin uğursuzluğunuz طَائِرُكُمْ verdiler قَالُوا
بَلْ size nasihat ذُكِّرْتُمْ Biz ancak ediyoruz? أَئِنْ beraberdir
aşırı giden مُسْرِفُونَ bir milletsiniz قَوْمٌ siz أَنْتُمْ Bilakis

19) (Şöyle cevap) verdiler: Sizin uğursuzluğunuz sizinle beraberdir. Biz ancak size nasihat ediyoruz? Bilakis, siz aşırı giden bir milletsiniz.

bir رَجُلٌ şehrin الْمَدِينَةِ öbür ucundan مِنْ أَقْصَى geldi جَاءَ Ve و
uyunuz اتَّبِعُوا kavmim قَوْمِ Ey يَا dedi قَالَ koşarak يَسْعَىٰ adam
bu elçilere الْمُرْسَلِينَ

20) Ve şehrin öbür ucundan bir adam koşarak geldi. "Ey kavmim! dedi, bu elçilere uyunuz!"

أَجْرًا Sizden istemeyen يَسْأَلُكُمْ لَا kimselere مَنْ tâbi olun اتَّبِعُوا
hidayete ermişlerdir مُهْتَدُونَ onlar هُمْ ve و herhangi bir ücret

21) "Sizden herhangi bir ücret istemeyen kimselere tâbi olun, ve onlar hidayete ermişlerdir."

ibadet etmeyecekmişim لَا أَعْبُدُ bana olmuş ki لِيَ ne مَا Ve و
تُرْجَعُونَ hepiniz O'na إِلَيْهِ Ve و beni yaratana الَّذِي فَطَرَنِي
döndürüleceksiniz

22) "Ve bana ne olmuş ki, beni yaratana ibadet etmeyecekmişim! Ve hepiniz O'na döndürüleceksiniz."

eğer إِنْ ilah آلِهَةً O'ndan başka مِنْ دُونِهِ mı edineyim? أَأَتَّخِذُ
لَا bir zarar بِضُرٍّ O çok esirgeyici الرَّحْمَٰنُ bana dilerse يُرِدْنِ
شَيْئًا onların şefâati شَفَاعَتُهُمْ bana عَنِّي fayda vermez تُغْنِ
beni kurtaramazlar وَلَا يُنْقِذُونِ hiçbir

23) "O'ndan başka ilah mı edineyim? O çok esirgeyici, eğer bana bir zarar dilerse onların şefâati bana hiçbir fayda vermez, beni kurtaramazlar."

bir ضَلَالٍ içinde لَفِي o zaman إِذًا İşte ben olurum إِنِّي
apaçık مُبِينٍ sapıklığın

24) "İşte o zaman ben apaçık bir sapıklığın içinde olurum."

فَاسْمَعُونِ Rabbinize بِرَبِّكُمْ inandım آمَنْتُ Şüphesiz ben إِنِّي
beni dinleyin

25) "Şüphesiz ben, Rabbinize inandım, beni dinleyin."

Keşke يَا لَيْتَ dedi قَالَ "Cennete الْجَنَّةَ gir ادْخُلِ denilince قِيلَ
bilseydi يَعْلَمُونَ kavmim قَوْمِي

26) "Cennete gir" denilince. "Keşke, dedi, kavmim bilseydi."

beni جَعَلَنِي ve و Rabbimin رَبِّي beni لِي bağışladığını بِمَا غَفَرَ
ikrama mazhar olanlardan مِنَ الْمُكْرَمِينَ kıldığını

27) "Rabbimin beni bağışladığını ve beni ikrama mazhar olanlardan kıldığını."

(*)Kur'ân-ı Kerîm hak uğrunda canını vermek suretiyle şehitlik mertebesine yükselen gerçek bir mü'minin ne kadar aziz ve şuurlu olduğunu bize öğretirken, hak uğrunda öldürülen, kasabanın yerli halkından o mü'mini misal vermekte; öldürüldükten sonra da onun, sağ kalanlar hakkındaki güzel temennisini naklederek Allah'ın gerçek bir mü'mine olan geniş lütuf, inayet ve rahmetini bir defa daha hatırlatmaktadır.

onun قَوْمِهِ üzerlerine عَلَى biz indirmedik مَا أَنْزَلْنَا Ve وَ
مِن herhangi bir ordu مِنْ جُنْدٍ ondan sonra مِنْ بَعْدِهِ milletini
indirecek de مُنْزِلِينَ değildik وَ مَا كُنَّا ve göktenالسَّمَاءِ

28) Ve biz ondan sonra, onun milletini üzerlerine gökten herhangi bir ordu indirmedik ve indirecek de değildik.

Ve وَ Korkunç sesten صَيْحَةً başka değildi إِلَّا bir şey إِنْ كَانَتْ
sönüverdiler خَامِدُونَ o هُمْ zaman فَإِذَا birdenbire وَاحِدَةً

29) Korkunç sesten başka bir şey değildi. Ve birdenbire o zaman sönüverdiler.

gelmeyegörsün مَا يَأْتِيهِمْ kullara عَلَى الْعِبَادِ Ne yazık şu يَا حَسْرَةً
onunla بِهِ kalkışırlar كَانُوا ille de إِلَّا Bir peygamber مِنْ رَسُولٍ
alay etmeye يَسْتَهْزِئُونَ

30) Ne yazık şu kullara. Bir peygamber gelmeyegörsün, ille de onunla alay etmeye kalkışırlar.

قَبْلَهُمْ helâk ettik أَهْلَكْنَا nice كَمْ Görmüyorlar mı ki أَلَمْ يَرَوْا
إِلَيْهِمْ Gerçekten onlar أَنَّهُمْ kavimler مِنَ الْقُرُونِ onlardan önce
tekrar dönüp de gelmezler لَا يَرْجِعُونَ bunlara

31) Görmüyorlar mı ki, onlardan önce nice kavimler helâk ettik. Gerçekten onlar tekrar dönüp de bunlara gelmezler.

karşımızda لَدَيْنَا hepsi جَمِيعٌ Elbette لَمَّا hepsi إِنْ كُلٌّ Ve وَ
hazır bulunacaklar مُحْضَرُونَ

32) Ve elbette hepsi karşımızda hazır bulunacaklar.

الْمَيْتَةُ toprak الْأَرْضُ onlar için لَهُمُ mühim bir delildir آيَةٌ Ve وَ
مِنْهَا çıkardık أَخْرَجْنَا ve وَ Biz ona hayat verdik أَحْيَيْنَاهَا ölü
bundan yerler يَأْكُلُونَ İşte onlar فَمِنْهُ taneler حَبًّا ondan

33) Ve ölü toprak onlar için mühim bir delildir. Biz ona hayat verdik ve ondan taneler çıkardık. İşte onlar bundan yerler.

nice مِنْ نَخِيلٍ bahçeleri جَنَّاتٍ orada فِيهَا biz yarattık جَعَلْنَا Ve وَ
فِيهَا fışkırttık فَجَّرْنَا ve وَ üzüm bağları وَأَعْنَابٍ nice hurma
pınarlar مِنَ الْعُيُونِ oralarda

34) Ve biz, orada nice nice hurma bahçeleri, üzüm bağları yarattık ve oralarda pınarlar fışkırttık.

مَا عَمِلَتْهُ ve وَ Onların meyvelerinden مِنْ ثَمَرِهِ yesinler لِيَأْكُلُوا
Hâla mi? أَفَلَا elleriyle أَيْدِيهِمْ bunlardan imal ettiklerinden
şükretmeyecekler يَشْكُرُونَ

35) Onların meyvelerinden ve elleriyle bunlardan imal ettiklerinden yesinler. Hâla şükretmeyecekler mi?

كُلَّهَا مِمَّا çiftleri الْأَزْوَاجَ yaratan الَّذِي خَلَقَ tesbih ederim سُبْحَانَ
وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ Yerin الْأَرْضُ bitirdiklerinden تُنْبِتُ şeylerden
لَا يَعْلَمُونَ henüz mahiyetini مِمَّا ve وَ kendilerinden
bilmedikleri

36) Yerin bitirdiklerinden, kendilerinden ve henüz mahiyetini bilmedikleri şeylerden çiftleri yaratanı tesbih ederim.

وماۤ انزلْنا علٰى قَومِهِ ـِمن بعدِهِ ـِمن جندٍ ـِمن السماۤءِ وما كُنا
منزِلِ (٢٨) ـِانْ كَانت ـِالا صيحةً واحِدةً فَإِذَا هم خامِدونَ
(٢٩) ياحسرةً علٰى الْعِبادِ ما يأْتِيهم ـِمن رسولٍ ـِالا كَانوا ـِبهِ
يستهزؤن (٣٠) اَلم يروا كَم اَهلَكْنا قَبلَهم ـِمن الْقُرون انهم
ـِالَيهم لاَ يرجِعونَ (٣١) وانْ كُل لَما جمِيع لَدينا محضرونَ
(٣٢) وايةٌ لَهم اْلاَرض الْميتةُ احييناها واخرجنا ـِمنها حبا
فَمِنه يأكُلُونَ (٣٣) وجعلْنا ـِفيها جناتٍ ـِمن نخِيلٍ واعنابٍ
وفَجرنا ـِفيها ـِمن الْعيون (٣٤) ـِليأكُلُوا ـِمن ثَمرِهِ وما عمِلَته
ايدِيهم اَفَلاَ يشكُرونَ (٣٥) سبحانَ الذِى خلَق الاَزواج
كُلها ـِمما تنبِت الاَرض ومِن انفُسِهم ومِما لاَ يعلَمونَ (٣٦)
وايةٌ لَهم الليلُ نسلَخ ـِمنه النهار فَإِذَا هم مظْلِمونَ (٣٧)
والشمس تجرى ـِلمستقَر لَها ذَٰلك تقْدِير العزِيز الْعلِيمِ (٣٨)
والْقَمر قَدرناه منازِلَ حتى عاد كَالْعرجون الْقَدِـ (٣٩) لاَ
الشمس ينبغِى لَها انْ تدرك الْقَمر ولاَ الليلُ سابِق النهارِ وكُل
ـِفى فَلَكٍ يسبحونَ (٤٠)

نَسْلَخُ Gece de اللَّيْلُ onlar için لَهُمُ bir ibret alâmetidir وَآيَةٌ
onlar هُمْ فَإِذَا gündüzü النَّهَارَ Ondan مِنْهُ sıyırıp çekeriz de
karanlıklara gömülürler مُظْلِمُونَ

37) Gece de onlar için bir ibret alâmetidir. Ondan gündüzü sıyırıp çekeriz de onlar karanlıklara gömülürler.

لَهَا belirlenen yerde لِمُسْتَقَرٍّ akar تَجْرِي güneş الشَّمْسُ Ve وَ
Azîz olanın الْعَزِيزِ takdiridir تَقْدِيرُ İşte bu ذَٰلِكَ kendisi için
Alîm olan الْعَلِيمِ

38) Ve güneş, kendisi için belirlenen yerde akar. İşte bu, Azîz, Alîm olanın takdiridir.

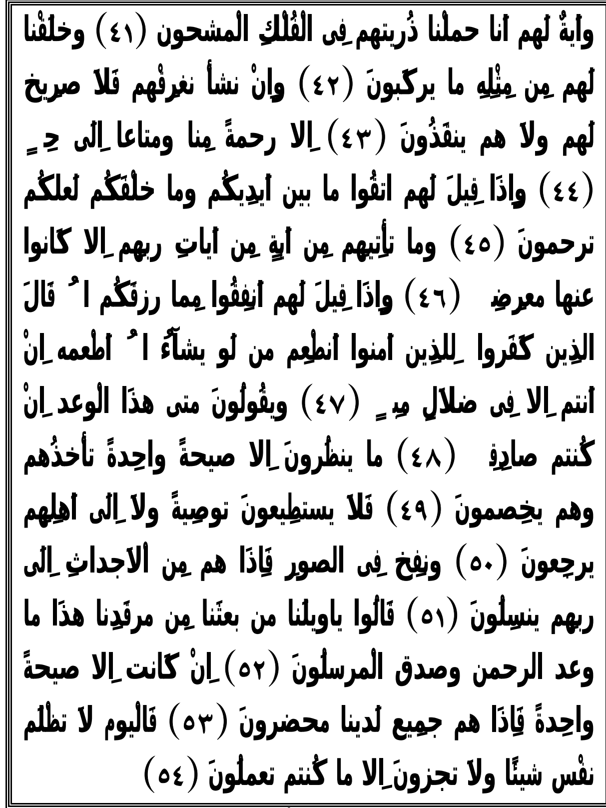
birtakım مَنَازِلَ tayin ettik قَدَّرْنَاهُ Ay için de الْقَمَرَ Ve وَ
hurma كَالْعُرْجُونِ gibi كَ geri döner عَادَ Nihayet حَتَّىٰ menziller
eğri الْقَدِيمِ dalı

39) Ve Ay için de birtakım menziller tayin ettik. Nihayet, eğri hurma dalı gibi (hilâl) olur da geri döner.

geçebilir أَنْ تُدْرِكَ ona لَهَا yetişip يَنْبَغِي Ne güneş لَا الشَّمْسُ
وَ gündüzü النَّهَارِ geçebilir سَابِقُ gece اللَّيْلُ ne de وَلَا aya الْقَمَرَ
yüzerler يَسْبَحُونَ bir yörüngede فِي فَلَكٍ her biri كُلٌّ Ve

40) Ne güneş aya yetişip geçebilir ne de gece gündüzü geçebilir. Ve her biri bir yörüngede yüzerler.

(*)Güneş, yerin ve güneş sisteminin diğer üyelerinin çevresinde dolandı klan yıldızın adı olup, güneş sistemi Samanyolu galaksisi içinde yer alan yıldız sistemlerinden biridir. Samanyolu da, sayısı milyarlarla ifade edilen galaksilerden (gökada) sadece birisidir. Astronomi alanındaki incelemeler güneşin hem parlaklık hem büyüklük açısından vasat, sıradan bir yıldız olduğunu, fakat yere en yakın yıldız olpıası sebebiyle diğer yıldızlardan daha büyük ve parlak göründüğünü ortaya koymuştur.

وايةٌ لهم انا حملنا ذُريتهم فِى الفُلكِ المشحون (٤١) وخلقْنا
لهم مِن مِثْلِه ما يركَبونَ (٤٢) وانْ نشأ نغرقْهم فَلا صريخ
لهم ولا هم ينقذُونَ (٤٣) اِلا رحمةً مِنا ومتاعا اِلى حِينٍ
(٤٤) واذَا قِيلَ لهم اتقُوا ما بين ايدِيكم وما خلفكم لعلكم
ترحمونَ (٤٥) وما تأتِيهم مِن ايةٍ مِن اياتِ ربهم اِلا كانوا
عنها معرضِين (٤٦) واذَا قِيلَ لهم انفِقُوا مِما رزقكم الله قالَ
الذِين كفَروا لِلذِين امنوا انطعِم من لو يشآءُ الله اطعمه اِنْ
أنتم اِلا فِى ضلالٍ مبِينٍ (٤٧) ويقُولُونَ متى هذَا الوعد اِنْ
كُنتم صادِقِين (٤٨) ما ينظُرونَ اِلا صيحةً واحِدةً تأخذُهم
وهم يخِصمونَ (٤٩) فَلا يستطِيعونَ توصِيةً ولا اِلى اهلِهم
يرجِعونَ (٥٠) ونفِخ فِى الصور فَاِذَا هم مِن الاجداثِ اِلى
ربهم ينسِلُونَ (٥١) قالُوا ياويلنا من بعثَنا مِن مرقَدِنا هذَا ما
وعد الرحمن وصدق المرسلُونَ (٥٢) اِنْ كانت اِلا صيحةً
واحِدةً فَاِذَا هم جمِيع لَدينا محضرونَ (٥٣) فَاليوم لا تظلَم
نفْس شيئًا ولا تجزونَ اِلا ما كُنتم تعملُونَ (٥٤)

و Ve آيةٌ bir ibrettir لهم onların أَنا حملنا taşımamız da ذُريتَهم zürriyetlerini فِي الْفُلْكِ bir gemide الْمشْحونِ dopdolu

41) Ve onların zürriyetlerini dopdolu bir gemide taşımamız da bir ibrettir.

و Ve خَلَقْنَا yarattık لَهم onlar için مِن مِثْلِه bunun gibi ما şeyler يركَبون binecekleri de

42) Ve onlar için, bunun gibi binecekleri şeyler de yarattık.

و Ve إِن şayet نَشَأْ dilesek نُغْرِقْهم onları suda boğarız فَلَا Ne صرِيخَ imdadına koşan olur لَهم onların ولَا ne de هم onlar ينقَذُون kurtarılırlar

43) Ve şayet dilesek onları suda boğarız. Ne onların imdadına koşan olur, ne de onlar kurtarılırlar.

إِلَّا Ancak müstesnadır رحمةً bir rahmet مِنا bizim tarafımızdan و ve متَاعا faydalandırmamız إِلَى kadar حِينٍ belli bir zamana

44) Ancak bizim tarafımızdan bir rahmet ve belli bir zamana kadar faydalandırmamız müstesnadır.

و Ve إِذَا zaman قِيلَ denildiği لَهم onlara اتقُوا sakının ما بين ellerinizle أَيدِيكم yapmakta olduğunuz و ve ما خَلْفَكُم yapıp arkada bıraktığınız işlerde لَعلَّكُم umulur ki تُرحمون size merhamet olunur

45) Ve onlara ellerinizle yapmakta olduğunuz ve yapıp arkada bıraktığınız işlerde sakının; umulur ki size merhamet olunur denildiği zaman (aldırmazlar).

و Ve ما تَأْتِيهِم onlara gelmeyedursun مِن آيةٍ bir âyet مِن آياتِ âyetlerinden ربهِم Rablerinin إِلَّا ille de كَانُوا عنْها ondan معرِضِين yüz çevirmişlerdir

46) Ve onlara Rablerinin âyetlerinden bir âyet gelmeyedursun, ille de ondan yüz çevirmişlerdir.

و Ve إِذَا zaman قِيلَ dediler ki لَهم onlara أَنفِقُوا sarfediniz مِما Allah'ın الله size rızık olarak رزَقَكُم verdiklerinden قَالَ الَّذِين kâfirler كَفَروا لِلَّذِين müminlere آمنُوا أَنُطْعِم doyuracağı من kimseleri لَو takdirde يشَاء dilediği الله Allah'ın أَطْعمه biz mi doyuracağız? إِن Evet أَنتُم siz إِلَّا gerçekten فِي içindesiniz ضلَالٍ bir sapıklık مبِينٍ apaçık

47) Ve onlara Allah'ın size rızık olarak verdiklerinden sarfediniz, denildiği zaman, kâfirler müminlere dediler ki: Allah'ın dilediği takdirde doyuracağı kimseleri biz mi doyuracağız? Evet siz gerçekten apaçık bir sapıklık içindesiniz.

و Ve يقُولُون derler متَى ne zaman هذَا bu الْوعد tehdit إِن eğer كُنتُم iseniz صادِقِين doğru söylüyor

48) Ve eğer doğru söylüyor iseniz, bu tehdit ne zaman gerçekleşecektir? derler.

ما ينظُرون bekliyorlar إِلَّا ancak صيحةً korkunç sesi واحِدةً bir تَأْخُذُهم kendilerini ansızın yakalayacak وهم Onlar يخِصمون birbirleriyle çekişip dururken

49) Onlar, birbirleriyle çekişip dururken ancak kendilerini ansızın yakalayacak korkunç bir sesi bekliyorlar.

فَلَا يستَطِيعون bulunabilirler تَوصِيةً ne bir vasiyyette ولَا ne de إِلَى أَهلِهِم Onlar ailelerine يرجِعون dönebilirler

50) Onlar ne bir vasiyyette bulunabilirler, ne de ailelerine dönebilirler.

و Ve نُفِخَ nihayet üfürülecek فِي الصورِ Sûr'a فَإِذَا Bir de bakarsın ki هم onlar مِن الْأَجداثِ kalkıp koşarak إِلَى ربهِم Rablerine ينسِلُون giderler

51) Ve nihayet Sûr'a üfürülecek. Bir de bakarsın ki onlar kalkıp koşarak Rablerine giderler.

قَالُوا derler يا ويلَنَا Eyvah eyvah من kim بعثَنَا kaldırdı? مِن مرقَدِنَا Bizi kabrimizden هذَا Bu ما وعد vaad ettiğidir الرحمن Rahmân'ın وصدقَ doğru söylemişler الْمرسلُون Peygamberler

52) Eyvah, eyvah! Bizi kabrimizden kim kaldırdı? Bu, Rahmân'ın vaad ettiğidir. Peygamberler doğru söylemişler! derler.

إِن Olan كَانَتْ ibarettir إِلَّا صيحةً sesten واحِدةً bir müthiş فَإِذَا Bunun üzerine هم onların جمِيع hepsi لَدينَا hemen huzurumuzda محضرون hazır bulunurlar

53) Olan müthiş bir sesten ibarettir. Bunun üzerine onların hepsi hemen huzurumuzda hazır bulunurlar.

فَالْيوم O gün لَا تُظْلَم uğramaz نَفْس kimse شَيئًا bir haksızlığa hiçbir ولَا تُجزون karşılığını alırsınız إِلَّا ancak ما كُنتُم Siz orada تَعملُون yaptıklarınızın

54) O gün hiçbir kimse bir haksızlığa uğramaz. Siz orada ancak yaptıklarınızın karşılığını alırsınız.

اِن اصحاب الجنة اليوم فِى شغلٍ فٰكِهونَ (٥٥) هم
وازواجهم فِى ظِلالٍ على الارآئك متكِؤنَ (٥٦) لهم فِيها
فٰكِهةٌ ولهم ما يدعونَ (٥٧) سلام قولاً مِن رب رحِيمٍ
(٥٨) وامتازوا اليوم ايها المجرمونَ (٥٩) الم اعهد اِليكم
يابنى ادم انْ لا تعبدوا الشيطانَ اِنه لكم عدو مبِين (٦٠) وان
اعبدونى هذا صِراطٌ مستقِيم (٦١) ولقد اضل مِنكم جِبلا
كثِيرا افلم تكونوا تعقِلونَ (٦٢) هذِهِ جهنم التِى كنتم
توعدونَ (٦٣) اِصلوها اليوم بِما كنتم تكفرونَ (٦٤) اليوم
نختِم على افواهِهم وتكلمنا ايدِيهم وتشهد ارجلهم بِما كانوا
يكسِبونَ (٦٥) ولو نشآء لطمسنا على اعينِهم فاستبقوا
الصراطَ فانى يبصِرونَ (٦٦) ولو نشآء لمسخناهم على
مكانتِهم فما استطاعوا مضِيا ولا يرجِعونَ (٦٧) ومن نعمره
ننكسه فِى الخلق افلا يعقِلونَ (٦٨) وما علمناه الشعر وما
ينبغِى له اِنْ هو اِلا ذِكر وقرانٌ مبِين (٦٩) لِينذِر من كانَ حيا
ويحِق القولُ على الكافِرِين (٧٠)

إِنَّ gerçekten أَصحابَ ehli الْجنةِ cennet الْيومَ O gün فِي içinde شُغُلٍ nimetler فَاكِهونَ safa sürerler

55) O gün cennet ehli, gerçekten nimetler içinde safa sürerler.

هم Onlar و ve أَزواجهم eşleri فِي ظِلَالٍ gölgeler على altında الْأَرائِكِ tahtlara متكِئُون kurulurlar

56) Onlar ve eşleri gölgeler altında tahtlara kurulurlar.

لهم onlar için فِيها Orada فَاكِهةٌ meyve vardır و Ve لهم onların ما her arzuları يدعون yerine getirilir

57) Orada onlar için meyve vardır. Ve onların her arzuları yerine getirilir.

سلام selam vardır قولًا söylediği مِن رب Rabb'in رحِيمٍ Merhametli

58) Merhametli Rabb'in söylediği selam vardır.

و Ve امتازوا ayrılın bir tarafa الْيومَ bugün أَيها ey الْمجرِمون günahkârlar

59) "Ve ayrılın bir tarafa bugün, ey günahkârlar."

أَلَم أَعهد demedim mi? إِلَيكُم Size يا Ey بنِي oğulları آدم Adem أَن لَا تَعبدوا tapmayın الشيطَان şeytana إِنه o çünkü لَكُم sizin عدو bir düşmanınızdır مبِين apaçık

60) "Ey Adem oğulları! Size şeytana tapmayın, çünkü o sizin apaçık bir düşmanınızdır" demedim mi?

و Ve أَن اعبدونِي bana kulluk ediniz هذَا budur صِراطٌ yol مستَقِيم doğru

61) "Ve bana kulluk ediniz, doğru yol budur."

و Ve لَقَد gerçekten أَضل saptırdı مِنكُم sizden جِبِلًّا milleti كَثِيرا pek çok أَفَلَم Hâla musunuz? تَكُونُوا تَعقِلُون akıl erdiremiyor

62) Ve gerçekten sizden pek çok milleti saptırdı. Hâla akıl erdiremiyor musunuz?

هذِهِ İşte bu جهنم cehennemdir الَّتِي كُنتُم size تُوعدون vaad edilen

63) İşte, bu size vaad edilen cehennemdir.

اصلَوها oraya girin الْيومَ bugün بِما كُنتُم sebebiyle تَكْفُرون İnkârınız

64) İnkârınız sebebiyle bugün oraya girin.

الْيومَ O gün نَختِم mühürleriz على أَفْواهِهِم onların ağızlarını وتُكَلِّمنَا bize anlatır أَيدِيهِم elleri وتَشهد şahitlik eder أَرجلُهم ayakları da بِما şeyleri كَانُوا يكْسِبون yaptıkları

65) O gün onların ağızlarını mühürleriz; yaptıkları şeyleri bize elleri anlatır, ayakları da şahitlik eder.

و Ve لَو şayet نَشاء dilesek لَطَمسنَا kör ederdik على büsbütün أَعينِهِم onların gözlerini فَاستَبقُوا bulmaya koşuşurlar الصراطَ Doğru yolu فَأَنَّى ama nasıl يبصِرون göreceklerdi?

66) Ve şayet dilesek onların gözlerini büsbütün kör ederdik. Doğru yolu bulmaya koşuşurlar, ama nasıl göreceklerdi?

و Ve لَو eğer نَشاء dilesek لَمسخْنَاهم onların şekillerini على مكَانَتِهِم oldukları yerde değiştirirdik de فَما استَطَاعوا ne مضِيا ileriye gitmeye güçleri yeterdi و ve لَا ne de يرجِعون geri gelmeye

67) Ve eğer dilesek oldukları yerde onların şekillerini değiştirirdik de ne ileriye gitmeye güçleri yeterdi ve ne de geri gelmeye.

و Ve من kime نُعمره uzun ömür verirsek نُنَكِّسه onun tersine فِي الْخَلْقِ gelişmesini çeviririz أَفَلَا Hiç mı? يعقِلُون düşünmüyorlar

68) Ve kime uzun ömür verirsek onun gelişmesini tersine çeviririz. Hiç düşünmüyorlar mı?

و Ve ما علَّمنَاه biz ona öğretmedik الشعر şiir و Ve ما ينبغِي ona لَه yaraşmazdı da إِن Evet هو onun إِلَّا ancak ذِكْر bir öğüt و ve قُرآن bir Kur'an'dır مبِين apaçık

69) Ve biz ona (Peygamber'e) şiir öğretmedik. Ve ona yaraşmazdı da. Evet onun (okuduğu) ancak bir öğüt ve apaçık bir Kur'an'dır.

لِينذِر uyarsın من olanları كَان حيا Diri و ve يحِق hak ettiklerini الْقَولُ bulsunlar diye على الْكَافِرِين kâfirler

70) Diri olanları uyarsın ve kâfirler hak ettiklerini bulsunlar diye.

(*)Yukarıdaki âyetler, âhiret âleminde mü'minlere hazırlanan nimetler konu edildi; inkâr ve tuğyanda ısrar edip dönüş yapmadan ölen kâfirler için hazırlanan azaptan bir kaç safha nakledilerek yönlendirici bir anlatım tarzı uygulandı. Sonra da Kur'ân'ın yüceliği ve benzersizliği üzerinde durularak Hz. Muhammed'in (a.s.) şâir olmadığı, ancak Allah'tan alıp öylece tebliğde bulunduğu belirtilerek aydınlatıcı bilgi verildi.

biz yarattıkخَلَقْنَا elbette bizأَنَّا Görmüyorlar mı kiأَوَلَمْ يَرَوْا kudretimizinأَيْدِينَا eseri olmakعَمِلَتْ üzereمِمَّا onlar içinلَهُمْ sahip مَالِكُونَ bunlaraلَهَا Onlarفَهُمْ birçok hayvanأَنْعَامًا olmuşlardır

71) Görmüyorlar mı ki, elbette biz kudretimizin eseri olmak üzere onlar için birçok hayvan yarattık. Onlar bunlara sahip olmuşlardır.

Onların bazısını فَمِنْهَا onlarınلَهُمْ emrine verdikذَلَّلْنَاهَا Veو onların bazısını مِنْهَا ve و binek olarak kullanırlarرَكُوبُهُمْ yerlerيَأْكُلُونَ

72) Ve bunları onların emrine verdik. Onların bazısını binek olarak kullanırlar ve onların bazısını yerler.

مَشَارِبُ ve و faydalarمَنَافِعُ bunlarıفِيهَا onlar içinلَهُمْ Ve و şükretmezlerيَشْكُرُونَ Hâla mi?أَفَلَا içilecek vardır

73) Ve bunları onlar için nice faydalar ve içilecek (sütler) vardır. Hâla şükretmezler mi?

ilâhlarآلِهَةً Allah'tanاللَّهِ başkaمِنْ دُونِ edindilerاتَّخَذُوا Ve و yardım göreceklerini يُنْصَرُونَ onlar umarakلَعَلَّهُمْ

74) Ve onlar yardım göreceklerini umarak Allah'tan başka ilâhlar edindiler.

و Onlaraهُمْ yardım etmeyeنَصْرَ güçleri yetmezلَا يَسْتَطِيعُونَ مُحْضَرُونَ askerlerdirجُنْدٌ bunlar içinلَهُمْ kendileriهُمْVe yardıma hazır

75) Onlara yardım etmeye güçleri yetmez. Ve kendileri bunlar için yardıma hazır askerlerdir.

(*)Geçen âyetler, ilâhî kudret ve tasarrufa delâlet eden davarlar konu ediliyor ve onların münhasıran insanlar için yaratıldığına değinilerek ilâhî lütuf ve ihsana dikkatler çekiliyor. Sonra da insanın nutfeden yaratılmasına parmak basılarak biyolojik açıdan konuyu incelememiz İsteniliyor. Bilâhare Cenâb-ı Hakk'ın varlığına delâlet eden birkaç belge açıklanarak insan aklına ışık tutuluyor.

إِنَّا Onların sözleriقَوْلُهُمْ sakın seni üzmesinفَلَا يَحْزُنْكَ يُسِرُّونَ olduklarını daمَا biliyoruzنَعْلَمُ Kuşkusuz biz açığaيُعْلِنُونَ vurduklarını daوَمَا gizlemekte

76) Onların sözleri sakın seni üzmesin. Kuşkusuz biz, gizlemekte olduklarını da, açığa vurduklarını da biliyoruz.

biz onu خَلَقْنَاهُ gerçektenأَنَّا İnsanالْإِنْسَانُ görmez mi kiأَوَلَمْ يَرَ oهُوَ Bir de bakıyorsun kiفَإِذَا menidenمِنْ نُطْفَةٍ yarattık apaçıkمُبِينٌ düşman kesilmişخَصِيمٌ

77) İnsan görmez mi ki, gerçekten biz onu meniden yarattık. Bir de bakıyorsun ki, o apaçık düşman kesilmiş.

وَنَسِيَ misal getirmeyeمَثَلًا bize karşıلَنَا kalkışıyorضَرَبَ Ve و يُحْيِي kimمَنْ diyorقَالَ kendi yaratılışınıخَلْقَهُ unutarak çürümüşرَمِيمٌ şuهِيَ Ve و kemikleriالْعِظَامَ diriltecek?

78) Ve kendi yaratılışını unutarak bize karşı misal getirmeye kalkışıyor: "Ve şu çürümüş kemikleri kim diriltecek?" diyor.

أَوَّلَ Onları yaratmış olanالَّذِي أَنْشَأَهَا diriltecekيُحْيِيهَا De kiقُلْ iyi عَلِيمٌ yaratmayıخَلْقٍ her türlüبِكُلِّ Oهُوَ Ve و defaمَرَّةٍ ilk bilir

79) De ki: Onları ilk defa yaratmış olan diriltecek. Ve O, her türlü yaratmayı iyi bilir.

ağaçtanمِنَ الشَّجَرِ sizin içinلَكُمْ çıkaranجَعَلَ Öyle kiالَّذِي تُوقِدُونَ ondanمِنْهُ sizأَنْتُمْ işteفَإِذَا ateşنَارًا yeşilالْأَخْضَرِ yakıyorsunuz

80) Öyle ki, yeşil ağaçtan sizin için ateş çıkaran, işte siz ateşi ondan yakıyorsunuz.

ve و Gökleriالسَّمَاوَاتِ yaratanالَّذِي خَلَقَ değil midir?أَوَلَيْسَ onların مِثْلَهُمْ yaratmayaعَلَى أَنْ يَخْلُقَ kadirبِقَادِرٍ yeriالْأَرْضَ bilenالْعَلِيمُ yaratıcıdırالْخَلَّاقُ Oهُوَ Veو Evetبَلَى benzerlerini

81) Gökleri ve yeri yaratan, onların benzerlerini yaratmaya kadir değil midir? Evet! Ve O, bilen yaratıcıdır.

Bir şeyشَيْئًا istediğiأَرَادَ zamanإِذَا yaratmakأَمْرُهُ ancakإِنَّمَا Hemen فَيَكُونُ Olكُنْ onaلَهُ demekten يَقُولَ ibarettirأَنْ oluverir

82) Bir şey yaratmak istediği zaman ancak ona "Ol" demekten ibarettir. Hemen oluverir.

kendi elinde olanالَّذِي بِيَدِهِ şanı ne kadar yücedirفَسُبْحَانَ siz de O'naإِلَيْهِ Veو şeyinشَيْءٍ Herكُلِّ mülküمَلَكُوتُ döneceksinizتُرْجَعُونَ

83) Her şeyin mülkü kendi elinde olan şanı ne kadar yücedir. Ve siz de O'na döneceksiniz.

Yâsîn Sûresi'ne, Hz. Muhammed (a.s)'ın peygamberliği, and içilip, te'yid ve te'kid edilerek başlanıldı. Her şeyin mülkü tasarrufunu kudret elinde bulunduran Cenâb-ı Hak tesbih ve tenzih edilerek sûre noktalandı.

سورة الصافات (٣٧)

بِسمِ اللهِ الرحمن الرحِيم

والصآفاتِ صفا (١) فَالزاجِراتِ زجرا (٢) فَالتالِياتِ ذِكْرا
(٣) اِن اِلٰهكُم لَواحِد (٤) رب السمواتِ والارض وما
بينهما ورب المشارق (٥) اِنا زينا السماءَ الدنيا بِزينةٍ
الكواكِب (٦) وحِفْظًا مِن كُل شيطان مارِدٍ (٧) لا
يسمعونَ اِلى الملإِ الاعلى ويقْذَفُونَ مِن كُل جانِبٍ (٨)
دحورا ولهم عذاب واصِب (٩) اِلا من خطِف الخطفَةَ
فَاتبعه شِهاب ثَاقِب (١٠) فَاستفْتِهِم اهم اشد خلقًا ام من
خلقْنا اِنا خلقْناهم مِن طِينٍ لازِبٍ (١١) بلْ عجِبت ويسخرونَ
(١٢) واِذَا ذُكِروا لا يذْكُرونَ (١٣) واِذَا رأَوا آيةً
يستسخِرونَ (١٤) وقَالُوآ اِنْ هذَآ اِلا سِحر مبِين (١٥) ءَاِذَا
مِتنا وكُنا ترابا وعِظاما ءَاِنا لَمبعوثُونَ (١٦) اَوآباَؤُنا الاولُونَ
(١٧) قُلْ نعم واَنتم داخِرونَ (١٨) فَاِنما هِى زجرةٌ واحِدةٌ
فَاِذَا هم ينظُرونَ (١٩) وقَالُوا ياويلنا هذَا يوم الدين (٢٠)
هذَا يوم الفَصل الذِى كُنتم بِهِ تكَذبونَ (٢١) اُحشروا الذِين
ظلَموا واَزواجهم وما كَانوا يعبدونَ (٢٢) مِن دون اللهِ
فَاهدوهم اِلى صِراطِ الجحِيم (٢٣) وقِفُوهم اِنهم مسؤلُونَ
(٢٤)

37 SAFFAT SURESİ

Kur'ân-ı Kerim'in 37. suresi. 182 ayet, 860 kelime ve 3820 harften ibarettir. Fasılası elif, dal, kaf, ba, nun ve mim harfleridir. Mekkî surelerden olup En'âm suresinden sonra nâzil olmuştur.

Rahimالرحِيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

dizilenlereصفا saf safالصافاتِ Andolsunو

1) Andolsun saf saf dizilenlere,

sürükleyenlereزجرا Haykırıpفَالزاجِراتِ

2) Haykırıp sürükleyenlere,

Zikirذِكْرا okuyanlaraفَالتالِياتِ

3) Zikir okuyanlara,

birdirلَواحِد ilâhınızاِلٰهكُم Kuşkusuzاِن

4) Kuşkusuz ilâhınız birdir.

رب السماواتِ Hem göklerin وveالأَرض yerin و ve ما بينَهما ikisi arasındakilerin و ve ربRabbi الْمشَارِق doğuların

5) Hem göklerin ve yerin ve ikisi arasındakilerin ve doğuların Rabbi.

اِنا Gerçekten زينا biz bir süsle السماء göğü الدنيا yakın بِزِينةٍ الْكواكِب yıldızlarla süsledik

6) Gerçekten biz yakın göğü, bir süsle, yıldızlarla süsledik.

وVe حِفْظًا koruduk مِن كُل her شيطَان şeytandan مارِدٍ itaat dışına çıkan

7) Ve itaat dışına çıkan her şeytandan koruduk.

لا يسمعون Artık kulak veremezler اِلى الملإِ mele-i الأَعلى a'lâ'ya ويقْذَفُون taşlanırlar مِن كُل Her جانِبٍ taraftan

8) Artık mele-i a'lâ'ya kulak veremezler. Her taraftan taşlanırlar.

دحورا Kovulup atılırlar و Ve لهم onlar için عذَاب bir azap واصِب sürekli vardır

9) Kovulup atılırlar. Ve onlar için sürekli bir azap vardır.

اِلا Ancak من kim خطِف bir söz الخَطْفَةَ kapan olursa فَأَتْبعه onu شِهاب bir parlak ışık ثَاقِب delip geçen da takip eder

10) Ancak kim bir söz (hırsızlayıp) kapan olursa, onu da delip geçen bir parlak ışık (taş) takip eder.

فَاستفْتِهِم Şimdi onlara sor أَهم onlar mı أَشد daha zor خَلْقًا Yaratma bakımından أَم yoksa من mı? خَلَقْنَا bizim yarattığımız اِنا Şüphesiz خَلَقْنَا biz yarattık هم kendilerini مِن طِين bir çamurdan لازِب yapışkan

11) Şimdi sor onlara! Yaratma bakımından onlar mı daha zor, yoksa bizim yarattığımız mı? Şüphesiz biz kendilerini yapışkan bir çamurdan yarattık.

بل Hayır عجِبت sen şaşıyorsun و Ve يسخَرون alay ediyorlar

12) Hayır, sen şaşıyorsun. Ve alay ediyorlar.

و Ve اِذَا vakit ذُكِروا kendilerine öğüt verildiği لا almazlar يذْكُرون öğüt

13) Ve kendilerine öğüt verildiği vakit öğüt almazlar.

و Ve اِذَا zaman رأَوا gördükleri آيةً bir mucize يستَسخِرون alay ederler

14) Ve bir mucize gördükleri zaman alay ederler.

و Ve قَالُوا derler اِن هذَا bu اِلا ancak سِحر bir büyüdür مبِين açık

15) Ve bu ancak açık bir büyüdür, derler.

أَئِذَا zaman mı مِتْنَا öldüğümüz وكُنا Gerçekten biz تُرابا toprak و ve عِظَاما kemik olduğumuz أَئِنا böylece mi لَمبعوثُون diriltileceğiz?

16) "Gerçekten biz öldüğümüz, toprak ve kemik olduğumuz zaman mı, böylece mi diriltileceğiz?"

أَوآباؤُنَا atalarımızda mı? الأَولُون İlk

17) "İlk atalarımızda mı?"

قُل De ki نعم Evet وأَنْتُم hem de siz داخِرون hakir olarak

18) De ki: Evet, hem de siz hakir olarak.

فَإِنما ibaret olacak هِي O زجرةٌ korkunç واحِدةٌ bir sesten فَإِذَا o anda هم hemen onlar ينظُرون etrafa bakacaklar

19) O (diriltme) korkunç bir sesten ibaret olacak, o anda hemen onlar etrafa bakacaklar.

و Ve قَالُوا derler ياويلَنَا eyvah bize هذَا Bu يوم günüdür الدين ceza

20) Ve eyvah bize! Bu ceza günüdür, derler.

هذَا İşte bu يوم günüdür الْفَصل hüküm الذِي كُنتُم olduğunuz بِهِ o تُكَذبون yalanlamış

21) İşte bu; o yalanlamış olduğunuz hüküm günüdür.

احشُروا "toplayın الذِين ظَلَموا Zalimleri وأَزواجهم onların aynı yoldaki arkadaşlarını و ve ما كَانُوا olduklarını يعبدون tapmış

22) "Zalimleri, onların aynı yoldaki arkadaşlarını ve tapmış olduklarını toplayın."

مِن دون başka اللهِ Allah'tan فَاهدوا "gösterin هم Onlara إِلى صِراطِ yolunu الْجحِيم cehennemin

23) "Allah'tan başka. Onlara cehennemin yolunu gösterin.'

و Ve قِفُوا "tutuklayın هم onları إِنهم çünkü onlar مسئُولُون sorguya çekilecekler

24) "Ve onları tutuklayın, çünkü onlar sorguya çekilecekler.

ما لكم لا تناصرونَ (٢٥) بلْ هم اليوم مستسلِمونَ (٢٦)
وأقْبلَ بعضهم على بعض يتساءَ لونَ (٢٧) قالُوآ اِنكم كُنتم
تأتوننا عن اليمِـ (٢٨) قالُوا بلْ لم تكُونوا مؤمِنِ (٢٩)
وما كانَ لنا عليكُم مِن سلْطانٍ بلْ كُنتم قوما طاغِ (٣٠)
فَحق علينا قولُ ربنا اِنا لذآئِقُونَ (٣١) فَاَغْويناكُم اِنا كُنا
غاوِين (٣٢) فَاِنهم يومئِذٍ فِى الْعذابِ مشتركُونَ (٣٣) اِنا
كذلِك نفْعلُ بِالمجرِمِ (٣٤) اِنهم كانوآ اِذا قِيلَ لهم لا اِله
اِلا اُ يستكْبِرونَ (٣٥) ويقُولُونَ اَئِنا لتارِكُوآ اٰلِهتنا لِشاعِرٍ
مجنونٍ (٣٦) بلْ جآءَ بِالحق وصدق المرسلِ (٣٧) اِنكم
لذآئِقُوا الْعذابِ الاَلِيمِ (٣٨) وما تجزونَ اِلا ما كُنتم
تعملُونَ (٣٩) اِلا عِباد اـِ المخلَصِ (٤٠) اُولٰئِك لهم
رِزق معلُوم (٤١) فَواكِه وهم مكْرمونَ (٤٢) فِى جناتِ
النعِيم (٤٣) على سررٍ متقَابِلِ (٤٤) يطاف عليهم بِكأس
مِن مع ـِ (٤٥) بيضآءَ لذةٍ لِلشارِ (٤٦) لا فِيها غَولٌ ولا
هم عنها ينزفُونَ (٤٧) وعِندهم قَاصِرات الطرفِ عِ
(٤٨) كَاَنهن بيض مكْنونٌ (٤٩) فَاَقْبلَ بعضهم على بعض
يتساءَ لونَ (٥٠) قَالَ قَآئِلٌ مِنهم اِنى كانَ لِى قَرِين (٥١)

مَا لَكُمْ Size ne oldu ki لَا تَنَاصَرُونَ birbirinize yardım etmiyorsunuz?

25) Size ne oldu ki birbirinize yardım etmiyorsunuz?

بَلْ Evet هُمْ onlar الْيَوْمَ o gün مُسْتَسْلِمُونَ zilletle boyun eğeceklerdir

26) Evet, onlar o gün zilletle boyun eğeceklerdir.

و Ve أَقْبَلَ yönelir بَعْضُهُمْ onlardan bir kısmı عَلَى بَعْضٍ diğerlerine يَتَسَاءَلُونَ birbirlerini sorumlu tutmaya çalışırlar

27) Ve onlardan bir kısmı, diğerlerine yönelir, birbirlerini sorumlu tutmaya çalışırlar.

قَالُوا derler إِنَّكُمْ Siz كُنْتُمْ idiniz تَأْتُونَنَا bize gelir عَنِ الْيَمِينِ sağdan

28) Siz bize sağdan gelir idiniz derler.

قَالُوا derler بَلْ Bilâkis لَمْ تَكُونُوا siz kimseler değildiniz مُؤْمِنِينَ inanan

29) "Bilâkis, derler, siz inanan kimseler değildiniz."

و Ve مَا yoktu كَانَ لَنَا bizim عَلَيْكُمْ sizi مِنْ سُلْطَانٍ zorlayacak bir gücümüz بَلْ Fakat كُنْتُمْ siz idiniz قَوْمًا bir toplum طَاغِينَ azgın

30) "Ve bizim sizi zorlayacak bir gücümüz yoktu. Fakat siz azgın bir toplum idiniz."

فَحَقَّ hak oldu عَلَيْنَا bize قَوْلُ hükmü رَبِّنَا Rabbimizin إِنَّا Biz لَذَائِقُونَ mutlaka tadacağız

31) "Rabbimizin hükmü bize hak oldu. Biz mutlaka tadacağız."

فَأَغْوَيْنَاكُمْ Biz sizi azdırdık إِنَّا Çünkü كُنَّا kendimiz de غَاوِينَ azmıştık

32) "Biz sizi azdırdık. Çünkü kendimiz de azmıştık."

فَإِنَّهُمْ Şüphesiz onlar يَوْمَئِذٍ o gün فِي الْعَذَابِ azapta مُشْتَرِكُونَ ortaktırlar

33) Şüphesiz o gün onlar azapta ortaktırlar.

إِنَّا biz كَذَٰلِكَ İşte böyle نَفْعَلُ yaparız بِالْمُجْرِمِينَ suçlulara

34) İşte biz, suçlulara böyle yaparız.

إِنَّهُمْ Çünkü onlar كَانُوا idi إِذَا zaman قِيلَ denildiği لَهُمْ onlara لَا yoktur إِلَٰهَ ilah إِلَّا başka اللَّهُ Allah'tan يَسْتَكْبِرُونَ kibirle direnirler

35) Çünkü onlara: Allah'tan başka ilah yoktur, denildiği zaman (onlar) kibirle direnirler idi.

و Ve يَقُولُونَ derlerdi أَئِنَّا mıyız? لَتَارِكُوا bırakacak آلِهَتِنَا ilahlarımızı لِشَاعِرٍ bir şair için مَجْنُونٍ mecnun

36) "Ve mecnun bir şair için biz ilahlarımızı bırakacak mıyız?" derlerdi.

بَلْ Hayır جَاءَ getirdi بِالْحَقِّ Gerçeği و ve صَدَّقَ doğruladı الْمُرْسَلِينَ peygamberleri de

37) Hayır! Gerçeği getirdi ve peygamberleri de doğruladı.

إِنَّكُمْ Kuşkusuz siz لَذَائِقُو tadacaksınız الْعَذَابِ azabı الْأَلِيمِ acı

38) Kuşkusuz siz acı azabı tadacaksınız.

و Ve مَا değildir تُجْزَوْنَ çekeceğiniz ceza إِلَّا başkası مَا كُنْتُمْ olduğunuzdan تَعْمَلُونَ yapmakta

39) Ve çekeceğiniz ceza yapmakta olduğunuzdan başkası değildir.

إِلَّا Ancak istisnâ عِبَادَ kulları اللَّهِ Allah'ın الْمُخْلَصِينَ hâlis

40) Ancak Allah'ın hâlis kulları istisnâ.

أُولَٰئِكَ Onlar لَهُمْ için رِزْقٌ bir rızık vardır مَعْلُومٌ bilinen

41) Onlar için bilinen bir rızık vardır.

فَوَاكِهُ Onlara meyveler vardır و Ve هُمْ onlar مُكْرَمُونَ ağırlanırlar

42) Onlara meyveler vardır. Ve onlar ağırlanırlar.

فِي içinde جَنَّاتِ cennetleri النَّعِيمِ Naîm

43) Naîm cennetleri içinde.

عَلَىٰ üzerinde سُرُرٍ Tahtlar مُتَقَابِلِينَ karşılıklı otururlar

44) Tahtlar üzerinde karşılıklı otururlar.

يُطَافُ dolaştırılır عَلَيْهِمْ Onlara بِكَأْسٍ kadehler مِنْ مَعِينٍ pınardan

45) Onlara pınardan kadehler dolaştırılır.

بَيْضَاءَ Berraktır لَذَّةٍ lezzet verir لِلشَّارِبِينَ içenlere

46) Berraktır, içenlere lezzet verir.

لَا فِيهَا Onda ne غَوْلٌ sersemletme vardır و ve لَا ne de هُمْ onlar عَنْهَا onunla يُنْزَفُونَ sarhoş olurlar

47) Onda ne sersemletme vardır ve ne de onlar onunla sarhoş olurlar.

و Ve عِنْدَهُمْ yanlarında قَاصِرَاتُ bakışlarını tahsis etmiş eşler الطَّرْفِ yalnız onlara عِينٌ iri gözlü vardır

48) Ve yanlarında bakışlarını yalnız onlara tahsis etmiş, iri gözlü eşler vardır.

كَأَنَّهُنَّ Onlar yumurta gibi بَيْضٌ bembeyazdır مَكْنُونٌ gün yüzü görmemiş

49) Onlar, gün yüzü görmemiş yumurta gibi bembeyazdır.

فَأَقْبَلَ dönerek بَعْضُهُمْ birlerine عَلَىٰ بَعْضٍ Biri يَتَسَاءَلُونَ soracaklar

50) Biri birlerine dönerek soracaklar.

قَالَ der قَائِلٌ biri مِنْهُمْ İçlerinden إِنِّي Benim, كَانَ idi لِي var قَرِينٌ bir arkadaşım

51) İçlerinden biri: "Benim, bir arkadaşım var idi" der.

inananlardan mısın? لَمِنَ الْمُصَدِّقِينَ Sen de أَئِنَّكَ Derdi ki يَقُولُ

52) Derdi ki: Sen de inananlardan mısın?

toprak تُرَابًا haline geldiğimiz وَكُنَّا Biz ölüp مِتْنَا zaman أَئِذَا
cezalanacak لَمَدِينُونَ mıyız? أَئِنَّا kemik وَعِظَامًا

53) Biz ölüp kemik, toprak haline geldiğimiz zaman cezalanacak mıyız?

işin gerçeğine vâkıf مُطَّلِعُونَ Siz أَنْتُمْ mısınız? هَلْ dedi قَالَ

54) Siz işin gerçeğine vâkıf mısınız? dedi.

cehennemin الْجَحِيمِ ortasında فِي سَوَاءِ gördü فَرَآهُ Baktı فَاطَّلَعَ

55) Baktı, cehennemin ortasında gördü.

لَتُرْدِينِ sen az daha كِدْتَ إِنْ Yemin ederim ki تَاللَّهِ dedi قَالَ
beni de helâk edecektin

56) "Yemin ederim ki, sen az daha beni de helâk edecektin, dedi.

şimdi لَكُنْتُ Rabbimin رَبِّي nimeti نِعْمَةُ olmasaydı وَلَوْلَا Ve
getirilenlerden olurdum الْمُحْضَرِينَ مِنَ ben de

57) Ve Rabbimin nimeti olmasaydı, şimdi ben de (cehenneme) getirilenlerden olurdum."

Bir daha ölmeyecek بِمَيِّتِينَ biz نَحْنُ miyiz? أَفَمَا

58) Bir daha biz ölmeyecek miyiz?

بِمُعَذَّبِينَ biz نَحْنُ ha? وَمَا ilk الْأُولَى ölümümüz مَوْتَتَنَا Yalnız إِلَّا
azâba da uğratılmayacağız

59) Yalnız ilk ölümümüz, biz azâba da uğratılmayacağız ha.

الْعَظِيمُ kurtuluşun الْفَوْزُ ta kendisidir لَهُوَ bu هَذَا Şüphesiz إِنَّ
büyük

60) Şüphesiz bu, büyük kurtuluşun ta kendisidir.

Çalışanlar الْعَامِلُونَ çalışsınlar فَلْيَعْمَلِ bu هَذَا misli لِمِثْلِ

61) Çalışanlar, bu misli çalışsınlar.

أَمْ bir konaklanma mı نُزُلًا daha hayırlı خَيْرٌ Nasıl böyle أَذَٰلِكَ
zakkum الزَّقُّومِ ağacı mı? شَجَرَةُ yoksa

62) Nasıl, böyle bir konaklanma mı daha hayırlı yoksa zakkum ağacı mı?

Zakkum: Kur'ân'ın üç yerinde anılmaktadır.. Zakkum ağacı, daha çok bâdiyede yetişir. Yasemine benzer çiçekleri vardır; yapraklarının çok acı olduğu söylenir. Cehennem'de yetişen ve dalları her tarafa uzanıp yayılan fena kokulu ve son derece acı ve tiksindirici bir ağaca bu ismin verilmesi, bizim anlamamızı kolaylaştırmak içindir. Nitekim Cennet'te dalları her tarafa ulaşıp yayılan ve ferahlatıcı gölgesi olan Tûbâ Ağacından söz edilmektedir.[498]

لِلظَّالِمِينَ bir fitne فِتْنَةً onu هَا biz kıldık جَعَلْنَا Gerçekten إِنَّا
zalimler için

63) Gerçekten biz onu zalimler için bir fitne kıldık.

فِي أَصْلِ bitip yetişen تَخْرُجُ bir ağaçtır شَجَرَةٌ Zira o إِنَّهَا
cehennemin الْجَحِيمِ dibinde

64) Zira o, cehennemin dibinde bitip yetişen bir ağaçtır.

الشَّيَاطِينِ başları رُءُوسُ sanki gibidir كَأَنَّهُ Tomurcukları طَلْعُهَا
şeytanların

65) Tomurcukları sanki şeytanların başları gibidir.

فَمَالِئُونَ ondan مِنْهَا yerler لَآكِلُونَ Kuşkusuz onlar فَإِنَّهُمْ
karınlarını الْبُطُونَ ondan مِنْهَا doldururlar

66) Kuşkusuz onlar ondan yerler, karınlarını ondan doldururlar.

bir içecek لَشَوْبًا orada عَلَيْهَا onlar için لَهُمْ elbette إِنَّ Sonra ثُمَّ
kaynar su ile karıştırılmış حَمِيمٍ مِنْ vardır

67) Sonra elbette orada onlar için, kaynar su ile karıştırılmış bir içecek vardır.

olacaktır لَإِلَى onların dönüşü مَرْجِعَهُمْ kesinlikle إِنَّ Sonra ثُمَّ
çılgın ateşe الْجَحِيمِ

68) Sonra kesinlikle onların dönüşü, çılgın ateşe olacaktır.

ضَالِّينَ atalarını آبَاءَهُمْ buldular أَلْفَوْا Kuşkusuz onlar إِنَّهُمْ
dalâlette

69) Kuşkusuz onlar atalarını dalâlette buldular .

onların هِمْ peşlerinden آثَارِ kendileri عَلَى Şimdi de فَهُمْ
koşturuyorlar يُهْرَعُونَ

70) Şimdi de kendileri onların peşlerinden koşturuyorlar.

أَكْثَرُ onlardan önce قَبْلَهُمْ dalâlete düştü ضَلَّ Andolsun ki وَلَقَدْ
evvelkilerin الْأَوَّلِينَ çoğu

71) Andolsun ki, onlardan önce evvelkilerin çoğu dalâlete düştü.

مُنْذِرِينَ onlara فِيهِمْ biz göndermiştik أَرْسَلْنَا Kuşkusuz وَلَقَدْ
uyarıcılar

72) Kuşkusuz, biz onlara uyarıcılar göndermiştik.

الْمُنْذَرِينَ âkıbetinin عَاقِبَةُ كَانَ ne olduğuna كَيْفَ bir bak فَانْظُرْ
Uyarılanların

73) Uyarılanların âkıbetinin ne olduğuna bir bak.

ihlâslı الْمُخْلَصِينَ Allah'ın اللَّهِ kulları عِبَادَ müstesna إِلَّا

74) Allah'ın ihlâslı kulları müstesna.

ne فَلَنِعْمَ Nuh نُوحٌ bize yalvarıp yakardı نَادَانَا Andolsun وَلَقَدْ
icabet الْمُجِيبُونَ güzel

75) Andolsun, Nuh bize yalvarıp yakardı. (Biz) ne güzel (du edenlere) icabet ederiz.

مِنَ الْكَرْبِ ailesini أَهْلَهُ وَ kendisini kurtardık نَجَّيْنَاهُ Ve وَ
büyük الْعَظِيمِ felâketten

76) Ve kendisini, ailesini büyük felâketten kurtardık.

وجعلنا ذريته هم الباقين (٧٧) وتركنا عليه في الاخرين
(٧٨) سلام على نوح في العالمين (٧٩) انا كذلك نجزى
المحسنين (٨٠) انه من عبادنا المؤمنين (٨١) ثم اغرقنا
الاخرين (٨٢) وان من شيعته لابرهيم (٨٣) اذ جاء ربه
بقلب سليم (٨٤) اذ قال لابيه وقومه ماذا تعبدون (٨٥)
ائفكا آلهة دون الله تريدون (٨٦) فما ظنكم برب العالمين
(٨٧) فنظر نظرة في النجوم (٨٨) فقال انى سقيم (٨٩)
فتولوا عنه مدبرين (٩٠) فراغ الى الهتهم فقال الا تأكلون
(٩١) ما لكم لا تنطقون (٩٢) فراغ عليهم ضربا باليمين
(٩٣) فاقبلوا اليه يزفون (٩٤) قال اتعبدون ما تنحتون
(٩٥) والله خلقكم وما تعملون (٩٦) قالوا ابنوا له بنيانا
فالقوه في الجحيم (٩٧) فارادوا به كيدا فجعلناهم الاسفلين
(٩٨) وقال انى ذاهب الى ربى سيهدين (٩٩) رب هب لى
من الصالحين (١٠٠) فبشرناه بغلام حليم (١٠١) فلما بلغ
معه السعى قال يابنى انى ارى في المنام انى اذبحك فانظر
ماذا ترى قال يا ابت افعل ما تؤمر ستجدنى ان شاء الله من
الصابرين (١٠٢)

Veو bizجعلْنَا soyunuذُرِيتَه onunهم yalnız kalıcı الْبَاقِين kıldık

77) Ve biz yalnız onun soyunu kalıcı kıldık.

Veو iyi bir nam bıraktıkتَرَكْنَا onaعلَيهِ içindeفِي sonradan gelenlerالْآخِرِين

78) Ve sonradan gelenler içinde ona iyi bir nam bıraktık

selam olsunسلَام Nuh'aعلَى نُوحٍ Bütün âlemlerdenفِي الْعَالَمِين

79) Bütün âlemlerden Nuh'a selam olsun.

Gerçekten bizإِنَّا böyleكَذَلِك mükâfatlandırırızنَجزِي iyileriالْمحسِنِين

80) Gerçekten biz iyileri böyle mükâfatlandırırız.

Zira oإِنَه bizim kullarımızdan idiمِن عِبادِنَا inanmışالْمؤْمِنِين

81) Zira o, bizim inanmış kullarımızdan idi.

Nihayetثُم suda boğdukأَغْرقْنَا ötekileriالْآخَرِين

82) Nihayet ötekileri suda boğduk.

Veو doğrusuإِن onun bir kolundandırمِن شِيعتِهِ İbrahim deلَإِبراهِيم

83) Ve doğrusu İbrahim de onun bir kolundandır.

Çünküإِذْ gelmiştiجاء o Rabbineربه bir kalp ileبِقَلْبٍ selimسلِيمٍ

84) Çünkü o, Rabbine selim bir kalp ile gelmişti.

Haniإِذْ demişti kiقَال babasınaلِأَبِيه kavmineوقَومِه Nelereمَاذَا ibadet ediyorsunuz?تَعبدون

85) Hani babasına ve kavmine demişti ki: "Nelere ibadet ediyorsunuz?"

Bir takım uydurma yalanlar için miأَئِفْكًا ilahlarآلِهةً Allah'tan başkaدون اللَّهِ istiyorsunuz?تُرِيدون

86) Bir takım uydurma yalanlar için mi Allah'tan başka ilahlar istiyorsunuz?

nedir?فَمَا zannınızظَنُّكُم Alemlerin Rabbi hakkındakiبِرب الْعَالَمِين

87) Alemlerin Rabbi hakkındaki zannınız nedir?

baktıفَنَظَر göz atarakنَظْرةً Yıldızlaraفِي النُّجومِ

88) Yıldızlara göz atarak baktı.

dediفَقَال Benإِنِّي hastayımسقِيم

89) "Ben, hastayım." dedi.

yüz çeviripفَتَولَّوا Hemen ondanعنْه uzaklaştılarمدبِرِين

90) Hemen ondan yüz çevirip uzaklaştılar.

Gizlice varıpفَراغَ putlarınaإِلَى آلِهتِهِم dediفَقَال misinizأَلَا Yemezتَأْكُلُون

91) Gizlice putlarına varıp: "Yemez misiniz?" dedi.

Size ne oluyor kiما لَكُم konuşmuyorsunuz?لَا تَنطِقُون

92) "Size ne oluyor ki konuşmuyorsunuz?"

yürüyüpفَراغَ Onların üstüneعلَيهِم bir darbe indirdiضربا sağ eliyleبِالْيمِين

93) Onların üstüne yürüyüp sağ eliyle bir darbe indirdi.

geldilerفَأَقْبلُوا ona yönelipإِلَيهِ Hızlıcaيزِفُّون

94) Hızlıca ona yönelip geldiler.

dediقَال ibadet ediyorsunuz?أَتَعبدون şeylere miما Yonttuğunuzتَنْحِتُون

95) "Yonttuğunuz şeylere mi ibadet ediyorsunuz?"dedi.

Veو Allahاللَّه sizi de yaratmıştırخَلَقَكُم veو daما yapmakta olduklarınızıتَعملُون

96) "Ve sizi de ve yapmakta olduklarınızı da Allah yaratmıştır."

Dediler kiقَالُوا yapın daابنُوا Onun içinلَه bir binaبنْيانًا onu atınفَأَلْقُوه alevli ateşinفِي الْجحِيمِ

97) Dediler ki: "Onun için bir bina yapın da onu alevli ateşin içine atın."

hazırlamak istedilerفَأَرادوا Onaبِهِ bir tuzakكَيدا kıldıkفَجعلْنَا Biz de onlarıهم en aşağılıklarالْأَسفَلِين

98) Ona bir tuzak hazırlamak istediler. Biz de onları en aşağılıklar kıldık.

Veو dedi kiقَال Şüphesiz benإِنِّي gidiciyimذَاهِب Rabbimeإِلَى ربِي pek yakında beni hidayete erdirecektirسيهدِينِ

99) Ve dedi ki: "Şüphesiz ben, Rabbime gidiciyim; pek yakında beni hidayete erdirecektir."

Rabbimرب bana bağışlaهب لِي salihlerdenمِن الصالِحِين

100) "Rabbim, bana salihlerden bağışla."

Biz de onu müjdeledikفَبشَّرنَاه bir çocuklaبِغُلَامٍ itaatkârحلِيمٍ

101) Biz de onu itaatkâr bir çocukla müjdeledik.

erişinceفَلَما çağaبلَغَ Onun yanındaمعه koşabilecekالسعي dedi kiقَال Oğlumيابنَي gerçekten benإِنِّي görüyorumأَرى rüyamdaفِي الْمنَامِ benأَنِّي boğazladığımıأَذْبحك Bak artıkفَانْظُر sen neماذَا düşünürsün?تَرى Dedi kiقَال Babacığımيا أَبتِ yapافْعلْ şeyiما emrolunduğunتُؤْمر beni bulacaksınستَجِدنِي İnşaإِن شَاء Allahاللَّه sabredenlerdenمِن الصابِرِين

102) Onun yanında koşabilecek çağa erişince dedi ki: "Oğlum, gerçekten ben rüyamda seni boğazladığımı görüyorum. Bak artık, sen ne düşünürsün?" Dedi ki: "Babacığım, emrolunduğun şeyi yap! İnşa- Allah beni sabredenlerden bulacaksın."

onu yatırdı تَلَّهُ ve وَ ikisi de teslim olup أَسْلَمَا Böylece فَلَمَّا alnı üzerine لِلْجَبِينِ
103) Böylece ikisi de teslim olup ve onu alnı üzerine yatırdı.
İbrahim إِبْرَاهِيمُ Ey يَا diye أَنْ biz ona seslendik نَادَيْنَاهُ Ve وَ
104) Ve biz ona: "Ey İbrahim!" diye seslendik.
Şüphesiz إِنَّا rüyayı الرُّؤْيَا sen doğruladın صَدَّقْتَ Gerçekten قَدْ ihsanda الْمُحْسِنِينَ ödüllendiririz نَجْزِي böyle كَذَٰلِكَ biz bulunanları
105) "Gerçekten sen, rüyayı doğruladın. Şüphesiz biz, ihsanda bulunanları böyle ödüllendiririz."
apaçık الْمُبِينُ bir imtihan الْبَلَاءُ idi لَهُوَ bu هَٰذَا Doğrusu إِنَّ
106) "Doğrusu bu, apaçık bir imtihan idi."
عَظِيمٍ bir kurbanı بِذِبْحٍ ona fidye olarak verdik فَدَيْنَاهُ Ve وَ büyük
107) "Ve ona büyük bir kurbanı fidye olarak verdik."
Sonra gelenler الْآخِرِينَ فِي arasında ona عَلَيْهِ bıraktık وَتَرَكْنَا
108) Ve Sonra gelenler arasında ona bıraktık.
İbrahim'in إِبْرَاهِيمَ üzerine عَلَىٰ selâm olsun سَلَامٌ
109) İbrahim'in üzerine selâm olsun.
ihsanda الْمُحْسِنِينَ Biz ödüllendiririz نَجْزِي böyle كَذَٰلِكَ bulunanları
110) Biz, ihsanda bulunanları böyle ödüllendiririz.
mü'min الْمُؤْمِنِينَ kullarımızdandı عِبَادِنَا مِنْ Şüphesiz o إِنَّهُ
111) Şüphesiz o, mü'min kullarımızdandı.
bir nebi نَبِيًّا İshak'ı بِإِسْحَاقَ biz ona bağışladık بَشَّرْنَاهُ Ve وَ salihlerden الصَّالِحِينَ مِنَ olarak
112) Ve biz ona, salihlerden bir nebi olarak İshak'ı bağışladık.
و İshak'a وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ Ona عَلَيْهِ bereketler verdik بَارَكْنَا ve وَ ihsanda bulunan da مُحْسِنٌ ikisinin soyundan ذُرِّيَّتِهِمَا مِنْ Ve açıkça مُبِينٌ kendi nefsine لِنَفْسِهِ zulmeden de وَظَالِمٌ var
113) Ona ve İshak'a bereketler verdik. Ve ikisinin soyundan, ihsanda bulunan da var; açıkça kendi nefsine zulmeden de.
Musa'ya da مُوسَىٰ عَلَىٰ biz nimetler verdik مَنَنَّا Andolsun وَلَقَدْ Harun'a da وَهَارُونَ
114) Andolsun biz Musa'ya da Harun'a da nimetler verdik.
مِنَ kavimlerini قَوْمَهُمَا ve وَ onları kurtardık نَجَّيْنَاهُمَا Ve وَ o büyük الْعَظِيمِ sıkıntıdan الْكَرْبِ
115) Ve onları ve kavimlerini o büyük sıkıntıdan kurtardık.
هُمُ oldu فَكَانُوا kendilerine هُمْ yardım ettik de نَصَرْنَا Ve وَ galip gelen الْغَالِبِينَ onlar
116) Ve kendilerine yardım ettik de galip gelen onlar oldu.
الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ Her ikisine de bir kitabı verdik آتَيْنَاهُمَا Ve وَ apaçık anlaşılan
117) Ve her ikisine de apaçık anlaşılan bir kitabı verdik.
doğru الْمُسْتَقِيمَ yola الصِّرَاطَ her ikisini de ilettik هَدَيْنَاهُمَا Ve وَ
118) Ve her ikisini de doğru yola ilettik.

(*)Yukarıdaki âyetler, Mekke'de üzücü olaylarla karşılaşan ve putperestlerin aralıksız saldırılarına uğrayan Resûlüllah (a.s.) Efendimiz teselli edilmek ve kurtuluşun, daha doğrusu hicretin yakın olduğu kendisine bil-dirilmek üzere, İbrahim Peygamber (a.s.)'ın kıssasından önemli birkaç safhaya yer verildi ve böylece aydınlatıcı, yatıştırıcı ve Hakk'a teslimiyeti sağlayıcı misaller açıklandı.

فَلَمَّآ أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ (١٠٣) وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَآ إِبْرَهِيمُ (١٠٤)
قَدْ صَدَّقْتَ الرُّءْيَآ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِينَ (١٠٥) إِنَّ
هَٰذَا لَهُوَ الْبَلَٰٓؤُا الْمُبِينُ (١٠٦) وَفَدَيْنَاهُ بِذِبْحٍ عَظِيمٍ (١٠٧)
وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِى الْاٰخِرِينَ (١٠٨) سَلَامٌ عَلَىٰ إِبْرَهِيمَ (١٠٩)
كَذَٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِينَ (١١٠) إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ
(١١١) وَبَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَٰقَ نَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ (١١٢) وَبَارَكْنَا
عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَٰقَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِنَفْسِهِ مُبِينٌ
(١١٣) وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ (١١٤) وَنَجَّيْنَاهُمَا
وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ (١١٥) وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ
الْغَالِبِينَ (١١٦) وَاٰتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ (١١٧)
وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ (١١٨) وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِى
الْاٰخِرِينَ (١١٩) سَلَامٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ (١٢٠) إِنَّا كَذَٰلِكَ
نَجْزِى الْمُحْسِنِينَ (١٢١) إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ (١٢٢)
وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ (١٢٣) إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ
(١٢٤) أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ (١٢٥) اللَّهَ
رَبَّكُمْ وَرَبَّ اٰبَآئِكُمُ الْأَوَّلِينَ (١٢٦)

Ve وَ şunu bıraktık تَرَكْنَا namlarına عَلَيْهِمَا içinde فِي الْآخِرِينَ sonra gelenler
119) Ve sonra gelenler içinde, namlarına şunu bıraktık.
selam olsun سَلَامٌ üzerine عَلَىٰ Musa مُوسَىٰ ve وَ هَارُونَ Harun'un
120) Musa ve Harun'un üzerine selam olsun.
Doğrusu إِنَّا böylece كَذَٰلِكَ biz mükâfatlandırırız نَجْزِي iyileri الْمُحْسِنِينَ
121) Doğrusu biz, iyileri böylece mükâfatlandırırız.
Şüphesiz ikisi de إِنَّهُمَا مِنْ kullarımızdandı عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ mümin
122) Şüphesiz, ikisi de mümin kullarımızdandı.
Ve وَ şüphe yok ki إِنَّ İlyas da إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ peygamberlerdendi
123) Ve İlyas da şüphe yok ki, peygamberlerdendi.
Hani إِذْ demişti قَالَ milletine لِقَوْمِهِ mısınız? أَلَا تَتَّقُونَ sakınmaz
124) Hani milletine: sakınmaz mısınız? demişti.
tapar sınız? أَتَدْعُونَ Ba'l'e mi بَعْلًا bırakıp da وَتَذَرُونَ en أَحْسَنَ iyisini الْخَالِقِينَ Yaratanların
125) Yaratanların en iyisini bırakıp da Ba'l'e (buzağa) mi taparsınız?
Allah'ı اللَّهَ Sizin de Rabbiniz رَبَّكُمْ Rabbi olan وَرَبَّ آبَائِكُمُ sizden atalarınızın da الْأَوَّلِينَ önce gelen
126) "Sizin de Rabbiniz, sizden önce gelen atalarınızın da Rabbi olan Allah'ı?"

فكذبوه فإنهم لمحضرونَ (١٢٧) إلا عِباد ا ـ المخلصِ
(١٢٨) وتركنا عليه في الآخِرين (١٢٩) سلام على إلْ
ياسِ (١٣٠) إنا كذلك نجزى المحسنِ (١٣١) إنه مِن
عِبادِنا المؤمنِ (١٣٢) وإن لوطا لمِن المرسلِ (١٣٣) إذْ
نجيناه وأهله أجمعِ (١٣٤) إلا عجوزا في الغابرين (١٣٥)
ثم دمرنا الآخرين (١٣٦) وإنكم لتمرونَ عليهم مصبحِ
(١٣٧) وبالليل أفلا تعقلونَ (١٣٨) وإن يونس لمِن
المرسلِ (١٣٩) إذْ أبق إلى الفلكِ المشحون (١٤٠)
فساهم فكانَ مِن المدحضِ (١٤١) فالتقمه الحوت وهو
مليم (١٤٢) فلولآ أنه كانَ مِن المسبحِ (١٤٣) للبثَ في
بطنه إلى يوم يبعثونَ (١٤٤) فنبذناه بالعرآء وهو سقيم
(١٤٥) وأنبتنا عليه شجرةً مِن يقطِ ـ (١٤٦) وأرسلناه إلى
مِائة ألفٍ أو يزيدونَ (١٤٧) فآمنوا فمتعناهم إلى حِ ـ
(١٤٨) فاستفتهم ألربك البنات ولهم البنونَ (١٤٩) أم
خلقنا الملئكةَ إناثا وهم شاهدونَ (١٥٠) ألآ إنهم مِن إفكهم
ليقولونَ (١٥١) ولد ا ـ وإنهم لكاذبونَ (١٥٢) أصطفى
البناتِ على البنِ (١٥٣)

Onun için onların hepsi فَإِنَّهُمْ Onu yalanladılar فَكَذَّبُوهُ götürüleceklerdir لَمُحْضَرُونَ

127) Onu yalanladılar. Onun için onların hepsi götürüleceklerdir.

ihlâslı الْمُخْلَصِينَ Allah'ın اللَّهِ kulları عِبَادَ Ancak müstesna إِلَّا

128) Ancak Allah'ın ihlâslı kulları müstesna.

الْآخِرِينَ içinde فِي kendisine عَلَيْهِ bir ün bıraktık تَرَكْنَا Ve و sonra gelenler

129) Ve sonra gelenler içinde, kendisine bir ün bıraktık,

İlyas'ın إِلْ يَاسِينَ üzerine عَلَى selâm olsun سَلَامٌ

130) "İlyas'ın üzerine selâm olsun!"

Şüphesiz نَجْزِي işte böyle كَذَٰلِكَ Şüphesiz إِنَّا iyileri الْمُحْسِنِينَ mükâfatlandırırız

131) Şüphesiz biz, iyileri işte böyle mükâfatlandırırız.

mümin الْمُؤْمِنِينَ bizim kullarımızdandı عِبَادِنَا مِنْ Çünkü o إِنَّهُ

132) Çünkü o, bizim mümin kullarımızdandı.

peygamberlerdendi الْمُرْسَلِينَ لَمِنَ Lût da لُوطًا elbette إِنَّ Ve و

133) Ve Lût da elbette peygamberlerdendi.

hepsini أَجْمَعِينَ ailesinin أَهْلَهُ ve و onu kurtardık نَجَّيْنَاهُ Hani إِذْ

134) Hani biz onu ve ailesinin hepsini kurtardık.

فِي الْغَابِرِينَ kalan yaşlı bir kadın عَجُوزًا Ancak dışında إِلَّا geridekiler arasında

135) Ancak geridekiler arasında kalan yaşlı bir kadın dışında,

diğerlerini الْآخَرِينَ yok ettik دَمَّرْنَا Sonra ثُمَّ

136) Sonra diğerlerini yok ettik.

عَلَيْهِمْ geçip gidiyorsunuz لَتَمُرُّونَ gerçekten siz إِنَّكُمْ Ve و sabahleyin مُصْبِحِينَ onların yanlarından

137) Ve gerçekten siz onların yanlarından geçip gidiyorsunuz: sabahleyin

akıllanmayacak تَعْقِلُونَ Hâla mısınız? أَفَلَا geceleyin بِاللَّيْلِ Ve و

138) Ve geceleyin. Hâla akıllanmayacak mısınız?

gönderilen الْمُرْسَلِينَ لَمِنَ Yunus da يُونُسَ doğrusu إِنَّ Ve و peygamberlerdendi

139) Ve doğrusu Yunus da gönderilen peygamberlerdendi.

dolu الْمَشْحُونِ gemiye الْفُلْكِ إِلَى binip kaçmıştı أَبَقَ Hani o إِذْ

140) Hani o, dolu gemiye binip kaçmıştı.

مِنَ oldu فَكَانَ Onlarla karşılıklı kur'a çektiler de فَسَاهَمَ kaybedenlerden الْمُدْحَضِينَ

141) Onlarla karşılıklı kurra çektiler de kaybedenlerden oldu.

Kendini kınayıp مُلِيمٌ onu وَهُوَ bir balık الْحُوتُ yuttu فَالْتَقَمَهُ dururken

142) Kendini kınayıp dururken onu bir balık yuttu.

الْمُسَبِّحِينَ مِنَ كَانَ gerçekten O'nu أَنَّهُ Eğer olmasaydı فَلَوْلَا tesbih edenlerden

143) Eğer gerçekten O'nu tesbih edenlerden olmasaydı,

يُبْعَثُونَ güne يَوْمِ kadar إِلَى onun karnında بَطْنِهِ فِي kalırdı لَلَبِثَ Tekrar diriltilecekleri

144) Tekrar diriltilecekleri güne kadar onun karnında kalırdı.

Halsiz bir سَقِيمٌ kendisini وَهُوَ dışarı بِالْعَرَاءِ çıkardık فَنَبَذْنَاهُ vaziyette

145) Halsiz bir vaziyette kendisini dışarı çıkardık.

geniş yapraklı bir nebat شَجَرَةً üstüne عَلَيْهِ bitirdik أَنْبَتْنَا Ve و kabak türünden يَقْطِينٍ مِنْ

146) Ve üstüne kabak türünden geniş yapraklı bir nebat bitirdik.

yüz مِائَةِ إِلَى onu ه peygamber olarak gönderdik أَرْسَلْنَا Ve و daha çok kişiye يَزِيدُونَ veya أَوْ bin أَلْفٍ

147) Ve onu, yüz bin veya daha çok kişiye peygamber olarak gönderdik.

إِلَى biz de onları yaşattık فَمَتَّعْنَاهُمْ Ona iman ettiler فَآمَنُوا bir süreye حِينٍ kadar

148) Ona iman ettiler, biz de onları bir süreye kadar yaşattık.

وَلَهُمُ Kızlar الْبَنَاتُ Rabbinin de أَلِرَبِّكَ Onlara sor فَاسْتَفْتِهِمْ erkekler الْبَنُونَ onların mı?

149) Onlara sor: Kızlar Rabbinin de erkekler onların mı?

kız olarak إِنَاثًا melekleri الْمَلَائِكَةَ biz yarattık? خَلَقْنَا Yoksa أَمْ gözü önünde شَاهِدُونَ onların وَهُمْ mı

150) Yoksa biz melekleri onların gözü önünde kız olarak mı yarattık?

yalan uydurup إِفْكِهِمْ مِنْ kesinlikle onlar إِنَّهُمْ Dikkat edin أَلَا söylüyorlar ki لَيَقُولُونَ

151) Dikkat edin, kesinlikle onlar yalan uydurup söylüyorlar ki;

لَكَاذِبُونَ onlar şüphesiz إِنَّهُمْ Ve و Allah اللَّهُ doğurdu وَلَدَ Ve و yalancıdırlar

152) "Ve Allah doğurdu" Ve onlar şüphesiz yalancıdırlar.

الْبَنِينَ üzerine عَلَى Kızları الْبَنَاتِ tercih mi etmiş أَصْطَفَى oğullara

153) Kızları oğullarının üzerine tercih mi etmiş.

hükmediyorsunuz? تحكمون Nasıl كيف oluyor size? لكم Ne ما

154) Ne oluyor size? Nasıl hükmediyorsunuz?

düşünmüyor تذكرون Hiç musunuz? أفلا

155) Hiç düşünmüyor musunuz?

açık مبين bir deliliniz mi var? سلطان sizin لكم Yoksa أم

156) Yoksa sizin açık bir deliliniz mi var?

doğru صادقين iseniz كنتم Eğer إن kitabınızı بكتابكم getirin فأتوا sözlülerden

157) Eğer doğru sözlülerden iseniz, kitabınızı getirin!

الجنة arasında da وبين O'nun ile بينه uydurdular جعلوا Ve و
الجنة bilirler علمت Andolsun ولقد bir soy birliği نسبا cinler
hesap yerine لمحضرون kendilerinin إنهم cinler de götürüleceklerini

158) Ve O'nun ile cinler arasında da bir soy birliği uydurdular. Andolsun, cinler de kendilerinin hesap yerine götürüleceklerini bilirler.

isnat يصفون onların عما Allah الله münezzehtir سبحان edegeldiklerinden

159) Allah, onların isnat edegeldiklerinden münezzehtir.

ihlâsa المخلصين Allah'ın الله kulları عباد müstesnadır إلا erdirilmiş

160) Allah'ın ihlâsa erdirilmiş kulları müstesnadır.

taptığınız şeyler ما تعبدون ve و Gerçekten sizler فإنكم

161) Gerçekten sizler ve taptığınız şeyler.

saptıramazsınız بفاتنين O'na karşı عليه Hiçbiriniz ما أنتم

162) Hiçbiriniz, O'na karşı saptıramazsınız.

الجحيم girecek صالي olan هو kimseden من başkasını إلا Cehenneme

163) Cehenneme girecek olan kimseden başkasını.

bir makam مقام bizim orada له إلا herbirimiz için ما منا Ve و bilinen معلوم vardır

164) "Ve bizim herbirimiz için orada, bilinen bir makam vardır."

sıra sıra dururuz الصافون biz لنحن şüphesiz إنا Ve و

165) "Ve şüphesiz biz, sıra sıra dururuz."

tesbih ederiz المسبحون biz لنحن şüphesiz إنا Ve و

166) "Ve şüphesiz biz tesbih ederiz."

diyorlar ليقولون idi كانوا إن Ve و

167) "Ve (Putperestler) diyorlar idi."

من bir kitap ذكرا yanımızda عندنا Kuşkusuz أن olsaydı لو öncekilere verilenlerden الأولين

168) "Kuşkusuz öncekilere verilenlerden yanımızda bir kitap olsaydı",

ihlâslı المخلصين Allah'ın الله kulları عباد olurduk لكنا

169) " Allah'ın ihlâslı kulları olurdu."

Ama ileride فسوف İşte şimdi onu به inkâr ettiler فكفروا bileceklerdir يعلمون

170) İşte şimdi onu inkâr ettiler. Ama ileride bileceklerdir.

لعبادنا söz كلمتنا vermişizdir سبقت Andolsun ki ولقد peygamber المرسلين kullarımıza

171) Andolsun ki, peygamber kullarımıza söz vermişizdir:

zafere ulaşacaklardır المنصورون Onlar لهم mutlaka إنهم

172) Onlar mutlaka zafere ulaşacaklardır.

الغالبون onlar لهم bizim ordumuz جندنا şüphesiz إن Ve و üstün gelecektir

173) Ve bizim ordumuz şüphesiz onlar üstün gelecektir.

ما لكم كيف تحكمونَ (١٥٤) افَلاَ تذكرونَ (١٥٥) ام لكُم
سلطَانٌ مبِ (١٥٦) فَأتوا بِكِتابِكُم اِنْ كُنتم صادِقِ (١٥٧)
وجعلُوا بينه وبين الْجِنةِ نسبا ولَقَد عِلمتِ الْجِنةُ اِنهم
لَمحضرونَ (١٥٨) سبحانَ ا ـِ عما يصِفُونَ (١٥٩) اِلا عِباد
ا ـِ المخلَصِ (١٦٠) فَاِنكُم وما تعبدونَ (١٦١) مآ انتم علَيهِ
بِفَاتِنِ (١٦٢) اِلا من هو صال الْجحِيمِ (١٦٣) وما مِناۤ اِلا
لَه مقَام معلُوم (١٦٤) واِنا لَنحن الصافونَ (١٦٥) واِنا لَنحن
الْمسبحونَ (١٦٦) واِنْ كَانوا لَيقُولُونَ (١٦٧) لَو انَ عِندنا
ذِكْرا مِن الاَولِ (١٦٨) لَكُنا عِباد ا ـِ المخلَصِ (١٦٩)
فَكَفَروا بِهِ فَسوف يعلَمونَ (١٧٠) ولَقَد سبقَت كَلِمتنا لِعِبادِنا
الْمرسلِ (١٧١) اِنهم لَهم الْمنصورونَ (١٧٢) واِن جندنا
لَهم الْغالِبونَ (١٧٣) فَتول عنهم حتى حِ ـٍ (١٧٤)
وابصِرهم فَسوف يبصِرونَ (١٧٥) افَبِعذَابِنا يستعجِلُونَ
(١٧٦) فَاِذَا نزلَ بِساحتِهِم فَسآءَ صباح الْمنذَرِين (١٧٧)
وتول عنهم حتى حِ ـٍ (١٧٨) وابصِر فَسوف يبصِرونَ
(١٧٩) سبحانَ ربك رب الْعِزةِ عما يصِفُونَ (١٨٠) وسلاَم
علَى الْمرسلِ (١٨١) والْحمد لِلهِ رب الْعالَمِ (١٨٢)

bir حين kadar حتى Onun için عنهم sen onlara aldırma فتول süreye

174) Onun için sen bir süreye kadar onlara aldırma.

يبصرون onlar da فسوف onların هم halini gör أبصر Ve و görecekler

175) Ve onların halini gör, onlar da görecekler.

acele mi istiyorlar? يستعجلون Azabımızı أفبعذابنا

176) Azabımızı acele mi istiyorlar?

ne kötü olur فساء Yurtlarına بساحتهم indiği نزل zaman فإذا uyarılanların المنذرين sabahı صباح

177) Yurtlarına indiği zaman, uyarılanların sabahı ne kötü olur.

bir zamana حين kadar حتى onlara عنهم sen aldırma تول Ve و

178) Ve sen bir zamana kadar onlara aldırma.

يبصرون onlar da فسوف onların halini gör أبصر Ve و göreceklerdir

179) Ve onların halini gör, onlar da göreceklerdir.

izzet العزة Rabbin رب yücedir ربك münezzehtir سبحان
onların isnat etmekte oldukları يصفون Senin عما sahibi vasıflardan

180) Senin izzet sahibi Rabbin, onların isnat etmekte oldukları vasıflardan yücedir, münezzehtir.

gönderilen المرسلين üzerine على selam olsun سلام Ve و peygamberlerin

181) Ve gönderilen peygamberlerin üzerine selam olsun.

العالمين Rabbi olan رب Allah'a da لله hamd olsun والحمد Alemlerin

182) Alemlerin Rabbi olan Allah'a da hamd olsun.

سورة ص (٣٨)

بسم ا ـ الرحمن الرحيم

ص والقرآن ذى الذكر (١) بل الذين كفروا فى عزة وشقاق
(٢) كم اهلكنا من قبلهم من قرن فنادوا ولات حين مناص
(٣) وعجبوا ان جاءهم منذر منهم وقال الكافرون هذا
ساحر كذاب (٤) اجعل الالهة الها واحدا ان هذا لشئ
عجاب (٥) وانطلق الملأ منهم ان امشوا واصبروا على
الهتكم ان هذا لشئ يراد (٦) ما سمعنا بهذا فى الملة
الاخرة ان هذا الا اختلاق (٧) ءانزل عليه الذكر من بيننا
بل هم فى شك من ذكرى بل لما يذوقوا عذاب (٨) ام
عندهم خزائن رحمة ربك العزيز الوهاب (٩) ام لهم ملك
السموات والارض وما بينهما فليرتقوا فى الاسباب (١٠)
جند ما هنالك مهزوم من الاحزاب (١١) كذبت قبلهم قوم
نوح وعاد وفرعون ذو الاوتاد (١٢) وثمود وقوم لوط
واصحاب لئيكة اولئك الاحزاب (١٣) ان كل الا كذب
الرسل فحق عقاب (١٤) وما ينظر هؤلاء الا صيحة واحدة
ما لها من فواق (١٥) وقالوا ربنا عجل لنا قطنا قبل يوم
الحساب (١٦)

38 SAD SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 38. suresi. 88 âyet, 732 kelime, 3069 harften ibarettir. Fasılası "ba, cim, dal, ra, sad, tı, kaf, lam, mim ve nun" harfleridir. Mekkî surelerden olup, Kamer suresinden sonra nâzil olmuştur. Adını birinci âyetin ilk harfi olan "Sad" harfinden almaktadır.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

الذكر verenذِي Kur'an'aالْقُرآن yemin ederim kiو Sâdص Öğüt

1) Sâd. Öğüt veren Kur'an'a yemin ederim ki,

عِزةٍ içindedirlerفِي Küfredenlerالذِين كفَروا aksineبل tefrikaشِقَاق ve و birgurur

2) Küfredenler, aksine, bir gurur ve tefrika içindedirler.

مِن قَرنٍ Onlardan önceمِن قَبلِهِم helâk ettikأَهلكنَا niceكم حِين artık değildiلَات Veو Feryat ettilerفَنَادوا nesilleri kurtulmaمَنَاص zamanı

3) Onlardan önce nice nesilleri helâk ettik. Feryat ettiler. Ve artık kurtulma zamanı değildi.

bir uyarıcınınمُنْذِر gelmesineأَن جاءهم şaştılarعجِبوا Veو ساحِر Buهٰذَا kâfirlerالْكَافِرون dedilerقَال ve و kendilerineمِنْهم pek yalancıكذاب bir sihirbazdır

4) Ve kendilerine bir uyarıcının gelmesine şaştılar ve kâfirler: Bu pek yalancı bir sihirbazdır! dediler.

Doğrusuإِن tekواحِدا tek ilah إِلٰهاilahları الْآلِهةَ mı yaptı?أَجعل tuhafعجاب bir şeydirلَشَيء buهٰذَا

5) İlahları, tek ilah mı yaptı? Doğrusu bu tuhaf bir şeydir.

أَن امشُوا onlardanمِنْهم ileri gelenlerالْملأُ Yürüyünانطَلَقَ Ve و şüphesizإِن tanrılarınızaآلِهتِكم علٰى direninواصبِروا bağlılıkta istenenيراد sizdenلَشَيء budurهٰذَا

6) Ve onlardan ileri gelenler: Yürüyün, tanrılarınıza bağlılıkta direnin, sizden istenen şüphesiz budur.

إِن Sonالْآخِرةِ dinde deالْمِلةِ فِي bunuبِهٰذَا işitmedikما سمِعنَا bir uydurmadırاخْتِلَاقٌ ancakإِلا buهٰذَا Evet

7) Son dinde de bunu işitmedik. Evet bu, ancak bir uydurmadır.

aramızdanمِن بينِنَا Kur'anالذكر onaعلَيهِ mi indirildi?أَؤُنزِل مِن ذِكرِي şüpheشَك içine düştülerفِي bunlarهم Belkiبل henüz يذُوقُوا Elbetteلَما Hayırبل Kur'an'ım hakkında azabımıعذَابِ tatmadılar

8) Kur'an aramızdan ona (Muhammed'e) mi indirildi?. Belki, bunlar Kur'an'ım hakkında şüphe içine düştüler. Hayır! Elbette azabımı henüz tatmadılar.

رحمةِ hazineleriخَزائِن onların yanında mıdırعِنْدهم Yoksaأَم lütufkâr olanالْوهابِ azîzالْعزِيزِ Rabbininربك rahmet

9) Yoksa Azîz, lütufkâr olan Rabbinin rahmet hazineleri onların yanında mıdır!

السماواتِ hükümranlığıملْك onların elinde midir?لَهم Yahutأَم ikisi arasında ما بينَهما ve و yerinوالْأَرضِ göklerin الْأَسبابِ فِي Öyleyse yükselsinlerفَلْيرتَقُوا bulunanların yollarında

10) Yahut göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunanların hükümranlığı onların elinde midir? Öyleyse yollarında yükselsinler.

bozguna مهزوم işte şuradaهنَالِك ما bir ordudurجنْد Çeşitli gruplardan oluşmuşمِن الْأَحزابِ uğratılacaklardır

11) Çeşitli gruplardan oluşmuş bir ordudur; işte şurada bozguna uğratılacaklardır.

Nuhنُوحٍ kavmiقَوم Onlardan önceقَبلَهم yalanladılarكذَّبت kazıklarالْأَوتَادِ sahibiذُو Firavun daوفِرعون Âdوعاد

12) Onlardan önce Nuh kavmi, Âd (kavmi), kazıklar sahibi Firavun da, yalanladılar.

Firavun, işkence yapmak istediği kimsenin ellerine ve ayaklarına 4 tane kazık çaktığı ve ölünceye kadar öylece bıraktığı için, "kazıklı" mânâsına gelen "evted" diye isimlendirilmiştir. Bir görüşe göre de, yer yüzünde kazıklar gibi sabit duran büyük ehram (pramitler) ve binaları olduğu için, ona bu isim verilmiştir.[438]

halkı daو أَصحاب Lûtلُوطٍ kavmiوقَوم Semûdثَمود Veو birleşen الْأَحزاب İşte bunlar daأُولٰئِك Eykeالْأَيكةِ topluluklardır

13) Ve Semûd (kavmi), Lût kavmi ve Eyke halkı da. İşte bunlar da birleşen topluluklardır.

الرسل yalanladılar إِلا كذب onların her biriكُل Evetإِن azabımعِقَابِ hak olduفَحق gönderilen peygamberleri

14) Evet onların herbiri gönderilen peygamberleri yalanladılar da azabım hak oldu.

ancakإِلا bunlar daهٰؤُلَاءِ beklemektedirlerما ينْظُر Ve و مِن فَواقٍ bir anلَها olmayanما birواحِدةً korkunç sesصيحةً gecikmesi

15) Ve bunlar da ancak, bir an gecikmesi olmayan korkunç bir ses beklemektedirler.

قِطنَا Bizimلَنَا verعجل Rabbimizربنَا dedilerقَالُوا Ve و hesapالْحِسابِ günündenيومِ önceقَبل payımızı

16) Ve Rabbimiz! Bizim payımızı hesap gününden önce ver, dediler.

عبدنَا hatırlaواذْكُرْ Söylediklerineعلى ما يقُولُون sabretاصبِر
O إنه o kuvvet sahibi الْأيدِ zatıذَا Davud'uداوود kulumuz
yönelirdiأوابhep

17) Söylediklerine sabret, kulumuz Davud'u, o kuvvet sahibi zatı hatırla. O, hep (Allah'a) yönelirdi.

dağlarıالْجبالَ biz onun vermiştik emrineسخرنَا Kuşkusuzإنا
Akşamبِالْعشِي tesbih ederlerdi يسبحن onunla beraber معه
sabahوالْإشْراق

18) Kuşkusuz biz, dağları onun emrine vermiştik. Akşam sabah onunla beraber tesbih ederlerdi.

ona لَه hepsi deكُلٌّ toplu haldeمحشُورةً kuşları daالطير Ve و
tesbih ederlerdiأواب uyarak

19) Ve kuşları da toplu halde, hepsi de ona uyarak tesbih ederlerdi.

وآتَيناه onun hükümranlığınıملْكَه kuvvetlendirmişشَددنَا Veو
الْخِطَاب güzelفَصلَ ve و hikmetالْحِكْمةَ ona vermiştik
konuşma

20) Ve onun hükümranlığını kuvvetlendirmiş; ona hikmet ve güzel konuşma vermiştik.

إذْ davacılarınالْخَصمِ haberiنَبأُ sana ulaştıأتَاك mı?هلْ Veو
Mâbedin duvarınaالْمِحراب tırmanmışlarتَسوروا idi

21) Ve sana davacıların haberi ulaştı mı? Mâbedin duvarına tırmanmışlar idi.

فَفَزِع Davud'unداوود yanınaعلَى girmişlerdi دخَلُوا deإذْ
Korkmaتَخَفْ لَا dedilerقَالُوا onlardanمِنْهم korkmuştu
على بعض Biz birineبعضنَا davacıyızبغَى iki hasımخَصمان
ولَا تُشْطِطْ adaletle بِالْحق aramızdaبينَنَا hükmetفَاحكُم biri
yoluالصراط doğruسواء إلَى bize gösterواهدِنَا haksızlık etme

22) Davud'un yanına girmişlerdi de onlardan korkmuştu. "Korkma! Biz biri birine hasım iki davacıyız, aramızda adaletle hükmet, haksızlık etme; bize doğru yolu göster" dediler.

doksanتِسع Onunلَه kardeşimdirأخِي buهذَا Kuşkusuzإن
نَعجةٌ benimseلِي Veو koyunu varنَعجةً dokuzوتِسعون
Böyle iken Onu أَكْفِلْنِيها dediفَقَالَ bir tekواحِدةٌ koyunum var
tartışmadaفِي الْخِطَاب beni yendiعزنِي ve و da bana ver

23) Kuşkusuz bu, kardeşimdir. Onun doksan dokuz koyunu var. Ve benimse bir tek koyunum var. Böyle iken "Onu da bana ver" dedi ve tartışmada beni yendi.

Tefsirciler şöyle der: Bazen "na'ce" kelimesi, kadından kinaye olarak kullanılabilir. "Bu takdirde, maksat şu olur: Onun 99 karısı, benim ise bir karım var. Böyleyken "Onu da benim mülküme ve kefaletim altına ver" dedi. Tartışmada bana baskın çıktı, sert ve katı söz söyledi.[499]

sana haksızlıkta bulunmuşturظَلَمك Andolsun kiلَقَد dediقَالَ
إلَى نِعاجِهِ senin koyununuنَعجتِك katmak istemekleبِسؤَالِ
مِن الْخُلَطَاء çoğuكَثِيرا doğrusuإن Veو kendi koyunlarına
birlerininبعضهم haklarına tecâvüz ederlerلَيبغِي ortakçıların
iman edip deالَّذِين آمنُوا Yalnız müstesnaإلَّا biriعلَى بعض
ما هم ne kadar azوقَلِيلٌ iyiالصالِحات işler yapanlarوعمِلُوا
kendisini فَتَنَّاه أَنما Davudداوود sandıظَن Veو Bunlar da
وخَر Rabbindenربه mağfiret dileyerekفَاستَغْفَر denediğimizi
Allah'a yöneldiوأَنَاب rukua kapandıراكِعا eğilip

اصبِر على ما يقُولُونَ واذْكُر عبدنا داود ذَا الْايدِ اِنه اَواب
(١٧) اِنا سخرنا الْجِبالَ معه يسبحن بِالْعشِى والْاِشراق
(١٨) والطير محشورةً كُلّ لَه اَواب (١٩) وشددنا ملْكَه
واَتيناه الْحِكْمةَ وفَصلَ الْخِطَابِ (٢٠) وهلْ اَتيك نبؤا
الْخصمِ اِذْ تسوروا الْمِحراب (٢١) اِذْ دخلُوا علَى داود
فَفَزِع مِنهم قَالُوا لاَ تخف خصمانِ بغى بعضنا علَى بعضٍ
فَاحكُم بيننا بِالْحق ولاَ تشطِطْ واهدِنآ اِلَى سوآءِ الصراطِ
(٢٢) اِن هذَآ اَخِى لَه تِسع وتسعونَ نعجةً ولِى نعجةٌ واحِدةٌ
فَقَالَ اَكْفِلْنِيها وعزنِى فِى الْخِطَابِ (٢٣) قَالَ لَقَد ظَلَمك
بِسؤالِ نعجتِك اِلَى نِعاجِهِ واِن كَثِيرا مِن الْخلَطَآءِ لَيبغِى
بعضهم علَى بعضٍ اِلا الَّذِين اَمنوا وعمِلُوا الصالِحاتِ وقَلِيلٌ
ما هم وظَن داود اَنما فَتناه فَاستغفَر ربه وخر راكِعا واَناب
(٢٤) فَغفَرنا لَه ذَلِك واِن لَه عِندنا لَزلْفَى وحسن مابٍ
(٢٥) ياداود اِنا جعلْناك خلِيفَةً فِى الْاَرضِ فَاحكُم بين الناسِ
بِالْحق ولاَ تتبِعِ الْهوى فَيضِلَّك عن سبِيلِ اللّٰهِ اِن الَّذِين يضِلُّونَ
عن سبِيلِ اللّٰهِ لَهم عذَاب شدِيد بِما نسوا يوم الْحِسابِ
(٢٦)

24) Andolsun ki, senin koyununu kendi koyunlarına katmak istemekle sana haksızlıkta bulunmuştur. Ve doğrusu ortakçıların çoğu, biri birlerinin haklarına tecâvüz ederler. Yalnız iman edip de iyi işler yapanlar müstesna. "Bunlar da ne kadar az" dedi. Ve Davud, kendisini denediğimizi sandı, Rabbinden mağfiret dileyerek eğilip rukûya kapandı, Allah'a yöneldi.

إن Veو Bu tutumundan dolayı ذَلِك onuلَه bağışladıkفَغَفَرنَا
yüksek bir makamıلَزلْفَى yanımızdaعِنْدنَا onunلَه kuşkusuz
bir geleceği vardırمآبٍ güzelحسن ve و

25) Bu tutumundan dolayı onu bağışladık. Ve kuşkusuz yanımızda onun yüksek bir makamı ve güzel bir geleceği vardır.

خَلِيفَةً biz seni yaptıkجعلْنَاك Gerçektenإنا Davudداوود Ey يا
النَّاس arasındaبين hükmetفَاحكُم yeryüzündeفِي الْأَرض halife
الْهوى uymaتَتَّبِع لَا Veو adaletleبِالْحق O halde insanlar
اللَّهِ yolundanسبِيلِ عن bu seni saptırırفَيضِلَّك hevâ-hevese
عن سبِيلِ sapanlaraيضِلُّون الَّذِين Doğrusuإن Allah'ın
بِما çetinشَدِيد azapعذَاب vardırلَهم Allah'ınاللَّهِ yolundan
hesapالْحِساب gününüيوم unutmalarınaنَسوا karşılık

26) Ey Davud! Gerçekten biz seni yeryüzünde halife yaptık. O halde insanlar arasında adaletle hükmet. Ve hevâ-hevese uyma, bu seni Allah'ın yolundan saptırır. Doğrusu Allah'ın yolundan sapanlara, hesap gününü unutmalarına karşılık çetin bir azap vardır.

(*)Yukarıdaki âyetler, mal, makam ve serveti amaç seçip Allah'ı ve âhireti unutanların eninde-sonunda ilâhî tokadı yiyecekleri hatırlatılarak Karun'un âkîbeti misal getirildi. Sonra da âhiret yurdunda hazırlanan yüksek ve ferahlatıcı nîmetlere kimlerin lâyık olduğu hakkında aydınlatıcı bilgiler verildi.

وما خلقنا السماء والارض وما بينهما باطلاً ذلك ظن الذين
كفروا فويل للذين كفروا من النار (٢٧) ام نجعل الذين
امنوا وعملوا الصالحات كالمفسدين فى الارض ام نجعل
المتقين كالفجار (٢٨) كتاب انزلناه اليك مبارك ليدبروا
اياته وليتذكر أولوا الالباب (٢٩) ووهبنا لداود سليمن نعم
العبد انه اواب (٣٠) اذ عرض عليه بالعشى الصافنات
الجياد (٣١) فقال انى احببت حب الخير عن ذكر ربى
حتى توارت بالحجاب (٣٢) ردوها على فطفق مسحا
بالسوق والاعناق (٣٣) ولقد فتنا سليمن والقينا على
كرسيه جسدا ثم اناب (٣٤) قال رب اغفر لى وهب لى
ملكا لا ينبغى لاحد من بعدى انك انت الوهاب (٣٥)
فسخرنا له الريح تجرى بامره رخاء حيث اصاب (٣٦)
والشياطين كل بناء وغواص (٣٧) واخرين مقرنين فى
الاصفاد (٣٨) هذا عطاؤنا فامنن او امسك بغير حساب
(٣٩) وان له عندنا لزلفى وحسن ماب (٤٠) واذكر عبدنا
ايوب اذ نادى ربه انى مسنى الشيطان بنصب وعذاب (٤١)
اركض برجلك هذا مغتسل بارد وشراب (٤٢)

ما ve و yeriوالْأَرضَ göğüالسماء biz yaratmadıkخَلَقْنَا ما Veو
zannıdırظَنّ Buذَٰلِكَ boş yereبَاطِلًا ikisi arasındakileriبينَهما
o inkâr لِلذِينَ كَفَرُوا Vay haline فَوَيلٌ inkâr edenlerinالذِينَ كَفَرُوا
ateştekiمِنَ النار edenlerin

27) Ve göğü, yeri ve ikisi arasındakileri biz boş yere yaratmadık. Bu, inkâr edenlerin zannıdır. Vay o inkâr edenlerin ateşteki haline.

iman edip deالذِينَ آمَنُوا biz mi tutacağız?نَجعَلُ Yoksaأَم
لمفْسِدِين gibi كَا iyiالصالِحاتِ işler yapanlarıوعمِلُوا
mi أَم yeryüzündeفِي الْأَرضِ bozgunculuk yapanlar
لفُجار gibi كَا sakınanlarıالْمتقِين mi sayacağız?نَجعلُ tutacağız?
yoldan çıkanlar

28) Yoksa biz, iman edip de iyi işler yapanları, yeryüzünde bozgunculuk yapanlar gibi mi tutacağız? Veya sakınanları yoldan çıkanlar gibi mi sayacağız?

mübarekمبارك Sanaإِلَيكَ bu indirdikأَنزلْنَاه Kitab'ıكِتَاب
öğüt alsınlar لِيتَذَكر ve و âyetleriniآياتِه düşünsünlerلِيدبروا
aklıالْأَلْبَابِ olanlarأُولُو diye

29) Sana bu mübarek Kitab'ı, âyetlerini düşünsünler ve aklı olanlar öğüt alsınlar diye indirdik.

نِعم Süleyman'ıسلَيمان Davud'aلِداوود biz verdikوهبنَا Veو
daima yönelirdiأَواب Doğrusu oإِنه bir kulduالْعبد Ne güzel

30) Ve biz Davud'a Süleyman'ı verdik. Ne güzel bir kuldu! Doğrusu o, daima (Allah'a) yönelirdi.

bir ayağını tırnağı üstüne عليه sunulmuştuعرِض Haniإِذْ
öbür üç ayağıyla الصافِنَاتُ ona akşama yakınبِالْعشِي diken
yağız atlarالْجِياد toprağı kazıyan

31) Hani ona akşama yakın, bir ayağını tırnağı üstüne diken, öbür üç ayağıyla toprağı kazıyan, yağız atlar sunulmuştu.

istedimحب sevgisiniأَحببت Gerçekten benإِني dediفَقَالَ
تَوارتْ Nihayetحتى Rabbimiربي anmakذِكْرِ عن malالْخَيرِ
perdelendiبِالْحِجابِ güneş

32) Gerçekten ben mal sevgisini, Rabbimi anmak için istedim, dedi. Nihayet güneş perdelendi.

مسحا başladıفَطَفِق banaعلَي Onları geri getirinردوها
boyunlarınıالْأَعنَاقِ ve و Bacaklarınıبِالسوقِ okşamaya

33) "Onları bana geri getirin" (dedi). Bacaklarını ve boyunlarını okşamaya başladı.

bırakıverdik وأَلْقَينَا Süleyman'ıسلَيمان bizفَتَنَّا Andolsunولَقَد
أَنَاب sonra oثُم bir ceset جسدا Tahtınınكُرسِيه üstüneعلَى
eski haline döndü

34) Andolsun biz Süleyman'ı imtihan ettik. Tahtının üstüne bir ceset bırakıverdik, sonra o, eski haline döndü.

لِي armağan etهب ve و beniلِي bağışlaاغْفِر Rabbimرب قَالَ
hiçbir kimseyeلِأَحدٍ nasib olmayanينْبغِي لَا mülküملْكًا bana
الْوهاب senأَنْت Şüphesizإِنَّكَ benden sonraمِن بعدِي
karşılıksız armağan edensin

35) "Rabbim, beni bağışla ve benden sonra hiçbir kimseye nasib olmayan bir mülkü bana armağan et. Şüphesiz sen, karşılıksız armağan edensin"dedi.

تَجرِي بِأَمرِه rüzgarıالريح onunaلَه Biz emrine verdikفَسخرنَا
أَصاب istediği yereحيثُ yumuşacık رخَاء Onun emriyle
akardı

36) Biz rüzgarı onun emrine verdik. Onun emriyle istediği yere yumuşacık akardı.

ve و ustasınıبنَّاءٍ her binaكُلَّ şeytanları daالشياطِين Veو
dalgıç olanıغَواصٍ

37) Ve şeytanları da; her bina ustasını ve dalgıç olanı.

فِي الْأَصفَادِ birbirine bağlanmışمقَرنِين diğerleriniآخَرِين Ve و
sağlam kementlerle

38)" Ve sağlam kementlerle birbirine bağlanmış diğerlerini.

veyaأَو İster verفَامنُن bizim bağışımızdırعطَاؤُنَا İşte buهذَا
hesapsızبِغَيرِ حِسابٍ ister tutأَمسِك

39) "İşte bu bizim hesapsız bağışımızdır. İster ver veya ister tut."

büyük لَزلْفَى bizim katımızdaعِنْدنَا onunaلَه doğrusuإِن Veو
bir yeri vardırمآبٍ güzelحسن ve و bir değeri

40) Ve doğrusu onun, bizim katımızda büyük bir değeri ve güzel bir yeri vardır.

diye نَادى idiإِذْ Eyyub'u daأَيوب kulumuzعبدنَا anاذْكُر Veو
bana verdiمسنِي Doğrusuأَني O Rabbineربه seslenmiş
eziyetعذَابٍ ve و yorgunlukبِنُصبٍ şeytanالشيطَان

41) Ve kulumuz Eyyub'u da an. O, Rabbine: Doğrusu şeytan bana bir yorgunluk ve eziyet verdi, diye seslenmiş idi.

بارِد yıkanacakمغْتَسلٌ İşteهذَا Ayağınıبِرِجلِكَ yere vurاركُض
içilecekوشَراب soğuk bir su

42) Ayağını yere vur! İşte yıkanacak, içilecek soğuk bir su.

ووهبنا له اهله ومثلهم معهم رحمة منا وذكرى لأولى
الالباب (٤٣) وخذ بيدك ضغثا فاضرب به ولا تحنث انا
وجدناه صابرا نعم العبد انه اواب (٤٤) واذكر عبادنا
ابرهيم واسحق ويعقوب أولى الايدى والابصار (٤٥) انآ
اخلصناهم بخالصة ذكرى الدار (٤٦) وانهم عندنا لمن
المصطفين الاخيار (٤٧) واذكر اسمعيل واليسع وذا الكفل
وكل من الاخيار (٤٨) هذا ذكر وان للمتقين لحسن ماب
(٤٩) جنات عدن مفتحة لهم الابواب (٥٠) متكئين فيها
يدعون فيها بفاكهة كثيرة وشراب (٥١) وعندهم قاصرات
الطرف أتراب (٥٢) هذا ما توعدون ليوم الحساب (٥٣)
ان هذا لرزقنا ما له من نفاد (٥٤) هذا وان للطاغين لشر
ماب (٥٥) جهنم يصلونها فبئس المهاد (٥٦) هذا
فليذوقوه حميم وغساق (٥٧) وآخر من شكله ازواج
(٥٨) هذا فوج مقتحم معكم لا مرحبا بهم انهم صالوا النار
(٥٩) قالوا بل انتم لا مرحبا بكم انتم قدمتموه لنا فبئس
القرار (٦٠) قالوا ربنا من قدم لنا هذا فزده عذابا ضعفا فى
النار (٦١)

bir وَمِثْلَهُم hem ailesini أَهلَه ona لَه bağışladık وَهبنَا Ve و
مِنا bir rahmet رَحمَةً hem de onlarla beraber مَعهم mislini
sahipleri için لِأُولِي bir ibret olmak üzere ذِكْرَى ve و bizden
olgun akıl الْأَلْبَاب de

43) Ve bizden bir rahmet ve olgun akıl sahipleri için de bir ibret olmak üzere ona hem ailesini hem de onlarla beraber bir mislini bağışladık.

بِهِ vur فَاضْرِب bir demet sap ضِغْثًا eline بِيَدِكَ al da خُذْ Ve و
Gerçekten إِنَّا yeminini böyle yerine getir تَحْنَثْ ولَا onunla
الْعَبد Ne iyi نِعمَ sabırlı صَابِرًا onu ه biz bulmuştuk وَجدنَا
yönelirdi أَوَّاب Gerçekten o إِنَّه kuldu

44) Ve eline bir demet sap al da onunla vur, yeminini böyle yerine getir. Gerçekten biz onu sabırlı bulmuştuk. Ne iyi kuldu! Gerçekten o (Allah'a) yönelirdi.

و İshak'ı وَإِسحاقَ İbrahim إِبرَاهِيمَ kullarımızı عِبادَنَا an اذْكُر Ve و
basiretli الْأَبصَار ve و güçlü الْأَيْدِي أُولِي Yakub'u da يَعقُوب ve

45) Ve güçlü ve basiretli kullarımız İbrahim, İshak ve Yakub'u da an.

onları هم ihlas sahipleri kıldık أَخْلَصنَا Gerçekten biz إِنَّا
yurdu الدار düşünen ذِكْرَى katıksızca بِخَالِصةٍ

46) Gerçekten biz onları, katıksızca yurdu düşünen ihlas sahipleri kıldık.

لَمِن bizim katımızda عِنْدَنَا gerçekten onlar إِنهم Ve و
hayırlı الْأَخْيَار seçkinlerden الْمصطَفَين olanlardandır

47) Ve gerçekten onlar, bizim katımızda seçkinlerden, hayırlı olanlardandır.

و ذَا الْكِفْل Elyesa'ı وَالْيسع İsmail'i إِسماعِيل an اذْكُر Ve و
hayırlılardandı الْأَخْيَار مِن hepsi de كُلٌّ Ve و Zülkifl'i de

48) Ve İsmail'i, Elyesa'ı ve Zülkifl'i de an. Ve hepsi de hayırlılardandı.

لِلْمتقِين doğrusu إِنَّ Ve و hatırlatmadır ذِكْر İşte bu هذَا
bir gelecek vardır مآبٍ güzel لَحسن sakınanlar için

49) İşte bu, bir hatırlatmadır. Ve doğrusu sakınanlar için güzel bir gelecek vardır.

yalnızca لَهم açılmış مفَتَّحةً Adn عدنٍ cennetleri vardır جنات
Kapıları الْأَبواب kendilerine

50) Kapıları yalnızca kendilerine açılmış Adn cennetleri vardır.

isterler يدعون Onlar فِيهَا koltuklara yaslanıp kurularak متكِئِين
içecekler شَرَابٍ ve و bir çok كَثِيرةٍ meyveler بِفَاكِهةٍ orada فِيها

51) Onlar koltuklara yaslanıp kurularak orada bir çok meyveler ve içecekler isterler.

eşlerinden başkasına قَاصِرات yanlarında عِنْدهم Ve و
güzeller vardır أَتْرَاب kendilerine yaşıt الطرف bakmayan

52) Ve yanlarında, eşlerinden başkasına bakmayan, kendilerine yaşıt güzeller vardır.

günü لِيومِ vaad olunan تُوعدون şeyler ما İşte bunlardır هذَا
hesap الْحِساب için

53) İşte, hesap günü için vaad olunan şeyler bunlardır.

yoktur ما bizim verdiğimiz rızıktır لَرِزْقُنَا bu هذَا Şüphesiz إِنَّ
tükenmek نَفَادٍ مِن Ona لَه

54) Şüphesiz bu, bizim verdiğimiz rızıktır. Ona tükenmek yoktur.

kötü لَشَرَّ azgınlar için لِلطَّاغِين elbette إِنَّ ve و Bu böyle هذَا
bir gelecek vardır مآبٍ

55) Bu böyle; ve elbette azgınlar için kötü bir gelecek vardır.

Orası ne فَبِئْس Onlar girecekler يصلَونَها cehenneme جهنم
bir kalma yeridir الْمِهاد kötü

56) Onlar cehenneme girecekler. Orası ne kötü bir kalma yeridir.

غَسَّاقٌ ve و kaynar su حمِيم Onu tatsınlar فَلْيذُوقُوه İşte bu هذَا
irindir

57) İşte bu; kaynar su ve irindir. Onu tatsınlar.

أَزواج buna benzer شَكْلِه مِن başkaları da vardır آخَر Ve و
türlü türlü

58) Ve buna benzer daha türlü türlü başkaları da vardır.

معكُم cehenneme girecek مقْتَحِم topluluktur فَوج İşte bu هذَا
Onlar إِنهم Onlar بِهِم rahat yüzü görmesin مرحبا لَا beraber
ateşe النار gireceklerdir صالُوا mutlaka

59) İşte bu sizinle beraber cehenneme girecek topluluktur Onlar rahat yüzü görmesin. Onlar mutlaka ateşe gireceklerdir.

rahat yüzü görmeyin مرحبا لَا asıl siz أَنْتُم Hayır بلْ derler قَالُوا
Ne kötü فَبِئْس bize لَنَا Onu ه sundunuz قَدمتُمو أَنْتُم siz بِكُم
bir yerdir الْقَرار

60) Hayır, asıl siz rahat yüzü görmeyin siz! Onu bize siz sundunuz! Ne kötü bir yerdir! derler.

önümüze قَدم kim من Rabbimiz ربنَا Dediler ki قَالُوا
azabını عذَابا onun artır فَزِده Bunu هذَا bizim لَنَا getirdiyse
ateşteki فِي النار iki kat ضِعفًا

61) Dediler ki: Rabbimiz! Bunu bizim önümüze kim getirdiyse onun ateşteki azabını iki kat artır.

وقالوا ما لنا لا نرى رجالاً كنا نعدهم من الاشرار (٦٢)
اتخذناهم سخريا ام زاغت عنهم الابصار (٦٣) ان ذلك
لحق تخاصم اهل النار (٦٤) قل انمآ انا منذر وما من اله الا
الله الواحد القهار (٦٥) رب السموات والارض وما بينهما
العزيز الغفار (٦٦) قل هو نبؤا عظيم (٦٧) انتم عنه
معرضون (٦٨) ما كان لى من علم بالملأ الاعلى اذ
يختصمون (٦٩) ان يوحى الى الا انمآ انا نذير مبـ (٧٠)
اذ قال ربك للملئكة انى خالق بشرا من طـ (٧١) فاذا
سويته ونفخت فيه من روحى فقعوا له ساجدين (٧٢)
فسجد الملئكة كلهم اجمعون (٧٣) الا ابليس استكبر
وكان من الكافرين (٧٤) قال يا ابليس ما منعك ان تسجد
لما خلقت بيدى استكبرت ام كنت من العالـ (٧٥) قال
انا خير منه خلقتنى من نار وخلقته من طـ (٧٦) قال
فاخرج منها فانك رجيم (٧٧) وان عليك لعنتى الى يوم
الدين (٧٨) قال رب فانظرنى الى يوم يبعثون (٧٩) قال
فانك من المنظرين (٨٠) الى يوم الوقت المعلوم (٨١) قال
فبعزتك لاغوينهم اجمعـ (٨٢) الا عبادك منهم المخلصـ
(٨٣)

görmüyoruz?لَا نَرى buradaلَنَا niçinماَ derler kiقَالُوا Veو
رجالاًadamları كُنّا Kendilerini نَعدهم saydığımız مِن الْأَشْرَار kötülerden

62) Ve derler ki: Kendilerini (dünyada iken) kötülerden saydığımız adamları burada niçin görmüyoruz?

Yoksaأَم Alayaسِخْرِيا onlarهم aldığımız değil miydi? أَتَّخَذْنَا
gözden miالْأَبصار onlarıعنْهم kaçırdık?زاغَت

63) Alaya aldığımız onlar değil miydi? Yoksa onları gözden mi kaçırdık?

tartışmasıتَخَاصم bir gerçektirلحق İşte buذَلِك şüphesizإِن
ateşالنار ehlininأهل

64) İşte bu, ateş ehlinin tartışması, şüphesiz bir gerçektir.

ما ve و bir uyarıcıyımمنذِر Benأَنَا sadeceإنما De kiقُلْ
الْقَهار Tekالْواحِد Allah'tanالله başkaإلا bir ilahمِن إِلَهٍ yoktur
kahhâr olan

65) De ki: Ben sadece bir uyarıcıyım. Tek ve Kahhâr olan Allah'tan başka bir ilah yoktur.

ما ve و yerinوالْأَرض Göklerinالسماوات Rabbiرب
الْغَفار üstündürالْعزِيز ikisi arasındaبينهما bulunanların
bağışlayıcıdır

66) Göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunanların Rabbi üstündür, bağışlayıcıdır.

büyükعظِيم bir haberdirنَبأٌ Buهو De kiقُلْ

67) De ki: "Bu büyük bir haberdir."

yüz çeviriyorsunuzمعرِضون ondanعنْه Sizأَنْتُم

68) "Siz ondan yüz çeviriyorsunuz."

mele-i بِالْملَإِ bilgimعِلْمٍ مِن benimلِي كَانhiçbir yoktu ما
Onlar tartıştığıيخْتَصِمون zamanإِذْ a'lâالْأَعلَى hakkında

69) Onlar tartıştığı zaman benim mele-i a'lâ hakkında hiçbir bilgim yoktu.

bir نَذِير أَنَاأنما ancak إلا Banaإِلَي vahyolunmaktadırيوحى إِن
apaçıkمبِين uyarıcı olduğum

70) "Bana ancak, apaçık bir uyarıcı olduğum vahyolunmaktadır.."

إِنِّي meleklereلِلْملَائِكَةِ Rabbinربك buyurduğuقَالَzaman إِذْ
مِن طِينٍ bir insanبشَرا yaratacağımخَالِقٌ Ben muhakkak
çamurdan

71) Rabbin meleklere buyurduğu zaman: Ben muhakkak çamurdan bir insan yaratacağım.

فِيهِ üfürdüğümونَفَخْتُ Onu tamamlayıpسويتُه zamanفَإِذَا
derhal onaلَه kapanınفَقَعوا ruhumdanمِن روحِي içine de
secdeyeساجِدِين

72) Onu tamamlayıp, içine de ruhumdan üfürdüğüm zaman, derhal ona secdeye kapanın.

toptanأَجمعون Bütünكُلُّهم meleklerالْملَائِكَةُ secde ettilerفَسجد

73) Bütün melekler toptan secde ettiler.

مِن olduكَان ve و büyüklük tasladıاستَكْبر İblisإِبلِيس Yalnızإِلَّا
kâfirlerdenالْكَافِرِين

74) Yalnız İblis büyüklük tasladı ve kâfirlerden oldu.

أَن seni menedenمنَعك nedir?ما İblisإِبلِيس Eyيا buyurduقَالَ
İki elimleبِيدي yarattığımaخَلَقْتُ لِما secde etmektenتَسجد
مِن الْعالِين misin?كُنْتَ yoksaأَم Böbürlendin miأَستَكْبرتَ
yücelerden

75) Ey İblis! İki elimle yarattığıma secde etmekten seni meneden nedir? Böbürlendin mi, yoksa yücelerden misin? buyurdu.

Beni خَلَقْتَنِي ondanمِنْه hayırlıyımخَير Benأَنَا dediقَالَ
çamurdanمِن طِينٍ onu yarattınوخَلَقْتَه ateştenمِن نَارٍ yarattın

76) Ben ondan hayırlıyım! Beni ateşten yarattın, onu çamurdan yarattın, dedi.

رجِيم Sen artıkفَإِنَّك oradanمِنْها Çıkفَاخْرج buyurduقَالَ
kovulmuş birisin

77) Çık oradan! Sen artık kovulmuş birisin, buyurdu.

إِلَى lânetimلَعنَتِي senin üzerindedirعلَيك kuşkusuzإِن Veو
cezaالدِين gününeيومِ kadar

78) Ve kuşkusuz ceza gününe kadar lânetim senin üzerindedir.

إِلَى O halde bana mühlet verفَأَنْظِرنِي Rabbimرب dediقَالَ
tekrar diriltilecekleriيبعثُون güneيومِ kadar

79) Rabbim! O halde tekrar diriltilecekleri güne kadar bana mühlet ver, dedi.

mühlet verilenlerdensinمِن الْمنْظَرِين Senفَإِنَّك buyurduقَالَ

80) "Sen mühlet verilenlerdensin" buyurdu.

Malumالْمعلُومِ belirlenenالْوقْتِ güneيومِ kadarإِلَى

81) "Malum belirlenen güne kadar."

لَأُغْوِينَّهم Senin mutlak kudretine andolsun kiفَبِعِزَّتِك dediقَالَ
hepsiniأَجمعِين onların mutlaka azdıracağım

82) Senin mutlak kudretine andolsun ki, onların hepsini mutlaka azdıracağım"dedi

ihlâslıالْمخْلَصِين onlardanمِنْهم kullarınعِبادك Ancak hariçإِلَّا

83) "Ancak onlardan ihlâslı kulların hariç."

قَالَ Dedi ki قَالْحَق İşte bu haktır و ve الْحَق ben hakkı أَقُولُ söylerim

84) Dedi ki: " İşte bu haktır ve ben hakkı söylerim."

لَأَمْلَأَنَّ Mutlaka dolduracağım جَهَنَّمَ cehennemi مِنْكَ sen و sen مِمَّن تَبِعَكَ sana uyan مِنْهُمْ kimselerin أَجْمَعِينَ hepsiyle

85) "Mutlaka sen ve sana uyan kimselerin hepsiyle cehennemi dolduracağım."

قُلْ De ki مَا أَسْأَلُكُمْ sizden istemiyorum عَلَيْهِ Buna karşılık مِنْ أَجْرٍ bir ücret و Ve مَا değilim أَنَا ben مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ olduğundan başka türlü görünenlerden de

86) De ki: Buna karşılık ben sizden bir ücret istemiyorum. Ve ben olduğundan başka türlü görünenlerden de değilim.

إِنْ Evet هُوَ bu إِلَّا ancak ذِكْرٌ bir öğüttür لِلْعَالَمِينَ âlemler için

87) Evet bu ancak âlemler için bir öğüttür.

و Ve لَتَعْلَمُنَّ çok iyi öğreneceksiniz نَبَأَهُ onun verdiği haberin doğruluğunu بَعْدَ sonra حِينٍ bir zaman

88) Ve onun verdiği haberin doğruluğunu bir zaman sonra çok iyi öğreneceksiniz.

قَالَ فَالحق والحق اقولُ (٨٤) لاملئن جهنم مِنك ومِمن
تبعك مِنهم اجمعِ (٨٥) قُلْ مآ اسئلكم عليهِ مِن اجرٍ ومآ
انا مِن المتكلفِ (٨٦) اِنْ هو اِلا ذِكْر لِلعالمِ (٨٧)
ولتعلمن نباه بعد حِ (٨٨)

39 ZÜMER SURESİ

Kur'ân-ı Kerîm'in 39. sûresi. 75 âyet, 1170 kelime ve 4708 harftir. Fasılası, mim, nun, lam, ye, be, dal ve ra harfleridir. Mekkî surelerden olup Sebe sûresinden sonra nâzil olmuştur. 52 ve 54. âyetlerinin Medine'de nazil olduğuna dair rivâyetler vardır. Adını yetmişbirinci âyetinde geçen Zümer kelimesinden almıştır. Zümer kelimesi, zümrenin çoğuludur. Zümre, topluluk, cemâat demektir. Buna göre zümer, topluluk, cemâatler, demektir. 71,72, ve 73. âyetlerinde cehenneme ve cennete sevkedilecek cemâatlerden söz edildiği için, sûreye bu isim verilmiştir. Aynı zamanda sûreye Ğuref sûresi de denir. Ğuref kelimesi, ğurfe'nin çoğuludur. Ğuref ise, oda demektir. Sûrenin 20. âyetinde, cennet ehli olanlar için, cennette yapılan ve altlarından ırmaklar akan odalardan bahsedildiği için, sûreye ğuref sûresi de denmiştir.[500]

سورة الزمر (٣٩)

بِسمِ ا ِ الرحمن الرحِيم

بِسمِ adıyla اللهِ Allah'ın الرحمن Rahman الرحِيم Rahim

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

تَنْزِيلُ indirilmiştir الْكِتَابِ Kitap مِنَ اللهِ Allah katından الْعَزِيزِ izzet sahibi الْحَكِيمِ hikmet

1) (Bu) Kitap izzet, hikmet sahibi Allah katından indirilmiştir.

إِنَّا Şüphesiz ki أَنزَلْنَا indirdik إِلَيْكَ sana الْكِتَابَ Kitab'ı بِالْحَقِّ hak olarak فَاعْبُدِ O halde sen de kulluk et اللهَ Allah'a مُخْلِصًا has kılarak لَهُ الدِّينَ dini

2) Şüphesiz ki Kitab'ı sana hak olarak indirdik. O halde sen de dini Allah'a has kılarak kulluk et.

(*)Yani: Ey Peygamber! Biz sana, içinde hiçbir şüphe olmayan, bâtıl veya boş şeyin karışmadığı doğruyu kapsayan o yüce Kur'an'ı indirdik. İbadetini bir olan Allah'a tahsis ederek O'na kulluk et. Amelinde ve niyetinde Rabbinden başkasını kastetme.

أَلَا Dikkat et لِلَّهِ yalnız Allah'ındır الدِّينُ din الْخَالِصُ hâlis وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا edinenler مِن دُونِهِ O'nu bırakıp أَوْلِيَاءَ bir takım dostlar مَا نَعْبُدُهُمْ Onlara kulluk ediyoruz إِلَّا sadece لِيُقَرِّبُونَا bizi إِلَى اللهِ Allah'a yaklaştırsınlar diye زُلْفَى yükseltsinler إِنَّ اللهَ Allah يَحْكُمُ hüküm verecektir بَيْنَهُمْ aralarında فِي مَا şeylerde هُمْ onların فِيهِ düştükleri يَخْتَلِفُونَ ayrılığa إِنَّ اللهَ Şüphesiz Allah لَا يَهْدِي doğru yola iletmez مَنْ kimseyi هُوَ olan كَاذِبٌ yalancı كَفَّارٌ inkârcı

تنزيلُ الكِتابِ مِن ا ِ العزيز الحكِيم (١) اِنآ انزلنآ اِليك
الكِتاب بِالحق فاعبدِ ا َ مخلِصا له الدين (٢) الا لِلهِ الدين
الخالِص والذِين اتخذُوا مِن دونِهِ اولياآء ما نعبدهم اِلا
لِيقربونآ اِلى ا ِ زلفى اِن ا َ يحكم بينهم فِى ما هم فِيهِ
يختلِفونَ اِن ا َ لا يهدِى من هو كاذِب كفار (٣) لو اراد
ا ُ انْ يتخِذَ ولدا لاصطفى مِما يخلق ما يشآءُ سبحانه هو ا ُ
الواحِد القهار (٤) خلق السموات والارض بِالحق يكور
الليلَ على النهار ويكور النهار على الليل وسخر الشمس
والقمر كل يجرى لاجلٍ مسمى الا هو العزيز الغفار (٥)

3) Dikkat et, hâlis din yalnız Allah'ındır. O'nu bırakıp bir takım dostlar edinenler: Onlara, bizi sadece Allah'a yaklaştırsınlar, yükseltsinler diye kulluk ediyoruz. Doğrusu Allah, ayrılığa düştükleri şeylerde onların aralarında hüküm verecektir. Şüphesiz Allah, yalancı, inkârcı olan kimseyi doğru yola iletmez.

Cüveybir, İbni Abbâs (r.a.)'dan şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Bu ayet üç kabile hakkında nazil oldu: Âmir, Kinâne ve Benû Seleme. Bunlar putlara kulluk ediyorlar ve "Melekler O'nun kızlarıdır." diyorlardı. Putlara kulluk ederken iddiaları şuydu: "Biz o putlara, sadece bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye tapıyoruz."[439]

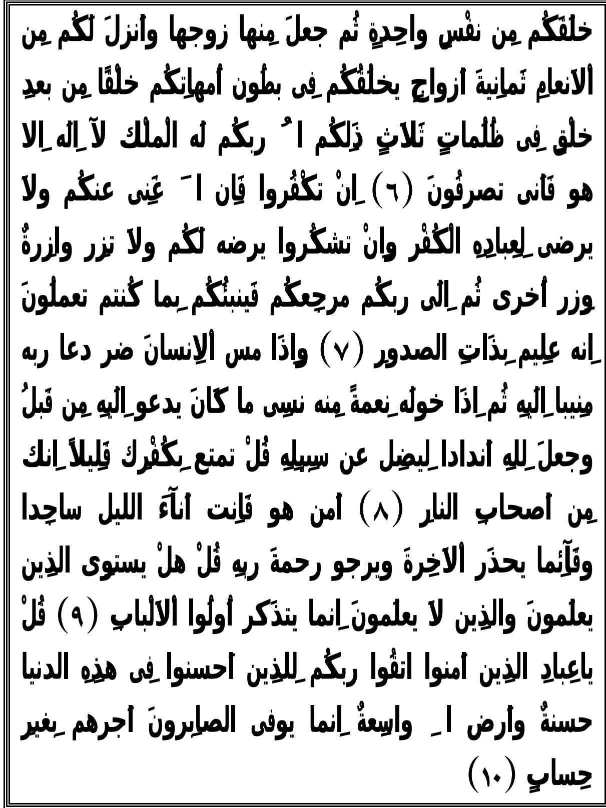
لَوْ Eğer أَرَادَ isteseydi اللهُ Allah أَن يَتَّخِذَ edinmek وَلَدًا bir evlât لَاصْطَفَى seçerdi مِمَّا elbette يَخْلُقُ yarattıklarından مَا يَشَاءُ dilediğini سُبْحَانَهُ O yücedir هُوَ O اللهُ Allah'tır الْوَاحِدُ tek الْقَهَّارُ kahhâr olan

4) Eğer Allah bir evlât edinmek isteseydi, elbette yarattıklarından dilediğini seçerdi. O yücedir. O, tek, Kahhâr olan Allah'tır.

خَلَقَ yarattı السَّمَاوَاتِ Gökleri و ve الْأَرْضَ yeri بِالْحَقِّ hak ile يُكَوِّرُ örtüyor اللَّيْلَ Geceyi عَلَى üzerine النَّهَارِ gündüzün وَيُكَوِّرُ Ve النَّهَارَ gündüzü de عَلَى üzerine اللَّيْلِ gecenin sarıyor سَخَّرَ emri altına almıştır الشَّمْسَ güneşi و ve الْقَمَرَ ayı كُلٌّ Her biri يَجْرِي akıp gider لِأَجَلٍ bir süreye kadar مُسَمًّى belli أَلَا Dikkat et هُوَ O الْعَزِيزُ azîzdir الْغَفَّارُ bağışlayandır

5) Gökleri ve yeri hak ile yarattı. Geceyi gündüzün üzerine örtüyor, gündüzü de gecenin üzerine sarıyor. Ve güneşi ve ayı emri altına almıştır. Her biri belli bir süreye kadar akıp gider. Dikkat et! O, Azîz'dir, bağışlayandır.

(*)Yukarıdaki âyetler, insanların kafa ve kalplerini, yol ve izlerini aydınlatan Kur'ân'ın Allah'tan indirilme bir kitap olduğu, aynı zamanda hak ile indirildiği belirtilerek onu bu açıdan değerlendirmemiz istenildi. Sonra da kulluk ve ibâdetimizi ıhlâs üzere yapmamız emredilerek, ilâhî rızaya dikkatimiz çekildi. Putları Allah'a ortak koşanlar uyarılarak yönlendirici bilgiler verildi.

خلقكم من نفس واحدة ثم جعل منها زوجها وانزل لكم من
الانعام ثمانية ازواج يخلقكم فى بطون امهاتكم خلقا من بعد
خلق فى ظلمات ثلاث ذلكم الله ربكم له الملك لا اله الا
هو فانى تصرفون (٦) ان تكفروا فان الله غنى عنكم ولا
يرضى لعباده الكفر وان تشكروا يرضه لكم ولا تزر وازرة
وزر اخرى ثم الى ربكم مرجعكم فينبئكم بما كنتم تعملون
انه عليم بذات الصدور (٧) واذا مس الانسان ضر دعا ربه
منيبا اليه ثم اذا خوله نعمة منه نسى ما كان يدعو اليه من قبل
وجعل لله اندادا ليضل عن سبيله قل تمتع بكفرك قليلا انك
من اصحاب النار (٨) امن هو قانت اناء الليل ساجدا
وقائما يحذر الاخرة ويرجو رحمة ربه قل هل يستوى الذين
يعلمون والذين لا يعلمون انما يتذكر اولوا الالباب (٩) قل
يا عباد الذين امنوا اتقوا ربكم للذين احسنوا فى هذه الدنيا
حسنة وارض الله واسعة انما يوفى الصابرون اجرهم بغير
حساب (١٠)

جعل sonraثُمَّ bir tekوَاحِدَةٍ nefistenمِنْ نَفْسٍ Sizi yarattıخَلَقَكُمْ
لَكُمْ meydana getirdiوَأَنْزَلَ eşiniزَوْجَهَا ondan daمِنْهَا yarattı
يَخْلُقُكُمْ eşأَزْوَاجٍ sekizثَمَانِيَةَ hayvanlardanمِنَ الْأَنْعَامِ Sizin için
خَلْقًا annelerinizinأُمَّهَاتِكُمْ karınlarındaفِي بُطُونِ Sizi de
içindeفِي bir yaratılıştan خَلْقٍ sonraمِنْ بَعْدِ yaratmaktadır
رَبُّكُمْ Allah'tırاللَّهُ İşte buذَلِكُمُ üç ثَلَاثٍ karanlıkظُلُمَاتٍ
başkaإِلَّا ilahإِلَهَ yokturلَا Mülkالْمُلْكُ O'nundurلَهُ Rabbiniz
تُصْرَفُونَ Öyleyken nasıl oluyor daفَأَنَّى O'ndanهُوَ
çevriliyorsunuz?

6) Sizi bir tek nefisten (Âdem'den) yarattı, sonra ondan da eşini yarattı. Sizin için hayvanlardan sekiz eş meydana getirdi. Sizi annelerinizin karınlarında, üç karanlık içinde, bir yaratılıştan sonra yaratmaktadır. İşte bu, Rabbiniz Allah'tır. Mülk O'nundur. O'ndan başka ilah yoktur. Öyleyken nasıl oluyor da (O'ndan) çevriliyorsunuz?

غَنِيٌّ Allahاللَّهَ şüphesizفَإِنَّ inkâr ederseniz تَكْفُرُوا Eğerإِنْ
لِعِبَادِهِ razı olmazيَرْضَى لَا Veو sizeعَنْكُمْ muhtaç değildir
şükrederseniz تَشْكُرُوا إِنْ Veو küfrüneالْكُفْرَ Oكullarının
Hiçbir çekmezتَزِرُ وَلَا sizdenلَكُمْ bunu kabul ederيَرْضَهُ
إِلَى Nihayetثُمَّ diğerininأُخْرَى günahınıوِزْرَ günahkârوَازِرَةٌ
بِمَا كُنْتُمْ haber verirفَيُنَبِّئُكُمْ dönüşüمَرْجِعُكُمْ Rabbinizedirرَبِّكُمْ
hakkıyla bilendirعَلِيمٌ Çünkü Oإِنَّهُ Yaptıklarınızıتَعْمَلُونَ size
kalplerdeالصُّدُورِ olanıبِذَاتِ

7) Eğer inkâr ederseniz, şüphesiz Allah, size muhtaç değildir. Ve O, kullarının küfrüne razı olmaz. Ve eğer şükrederseniz sizden bunu kabul eder. Hiçbir günahkâr diğerinin günahını çekmez. Nihayet dönüşü, Rabbinizedir. Yaptıklarınızı size haber verir. Çünkü O, kalplerde olanı hakkıyla bilendir.

دَعَا bir sıkıntıضُرٌّ insanınالْإِنْسَانَ başınaمَسَّ gelinceإِذَا Veو
إِذَا Sonraثُمَّ O'naإِلَيْهِ yönelerekمُنِيبًا Rabbineرَبَّهُ yalvarır
kendisindenمِنْهُ bir nimetنِعْمَةً ona verildiğiخَوَّلَهُ zaman
مِنْ قَبْلُ O'naإِلَيْهِ yalvarmışيَدْعُو olduğunuمَا كَانَ unuturنَسِيَ
saptırmak لِيُضِلَّ eşlerأَنْدَادًا Allah'ınلِلَّهِ koşarوَجَعَلَ önceden
بِكُفْرِكَ eğlenedurتَمَتَّعْ De kiقُلْ yolundanسَبِيلِهِ عَنْ için
مِنْ أَصْحَابِ çünkü sen muhakkakإِنَّكَ birazقَلِيلًا Küfrünle
ateşالنَّارِ ehlindensin

8) Ve insanın başına bir sıkıntı gelince, Rabbine yönelerek O'na yalvarır. Sonra kendisinden ona bir nimet verildiği zaman, önceden yalvarmış olduğunu unutur. Allah'ın yolundan saptırmak için O'na eşler koşar. De ki: Küfrünle biraz eğlenedur; çünkü sen, muhakkak ateş ehlindensin.

آنَاءَ gönülden itaat edenقَانِتٌ kimseهُوَ Yoksa midir?أَمَّنْ
kıyamda قَائِمًا ve و secde سَاجِدًا geceleyinاللَّيْلِ kalkıp da
dileyenيَرْجُو ve و ahirettenالْآخِرَةَ çekinenيَحْذَرُ durarak
Hiç يَسْتَوِي mu?هَلْ De kiقُلْ Rabbininرَبِّهِ rahmetiniرَحْمَةَ
إِنَّمَا bilmeyenlerيَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا bilenlerleالَّذِينَ يَعْلَمُونَ bir olur
أُولُو bunları hakkıyla düşünürيَتَذَكَّرُ Doğrusu ancak
akılالْأَلْبَابِ sahipleri

9) Yoksa gönülden itaat eden geceleyin kalkıp da secde ederek ve kıyamda durarak ibadet eden, ahiretten çekinen ve Rabbinin rahmetini dileyen kimse midir? De ki: Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Doğrusu ancak akıl sahipleri bunları hakkıyla düşünür.

(*)"Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu" ifadesindeki "bilme"den maksat, bu âyetler bağlamında öncelikle, yalnız zor durumda kalındığı zaman değil, her zaman Allah'ı bilip tanımayı (ma'rifatullah), bu irfan sayesinde yaratılmışlara kul olmaktan kurtulup yaratana kul olmanın önemini kavramayı ifade eder. Bununla birlikte "Hİç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu" cümlesi, daha genel olarak -hangi konuda olursa olsun- ilmin yani doğru bilginin Allah katında mutlak bir değer olduğuna işaret eder. Esasen iman da ilim sayesinde kazanılır.

karşı اتَّقُوا inananآمَنُوا الَّذِينَ kullarımعِبَادِ Ey يَا Dekiقُلْ
iyilikأَحْسَنُوا vardırلِلَّذِينَ Rabbinizeرَبَّكُمْ gelmekten sakının
yeryüzüوَأَرْضُ iyilik yapanlaraحَسَنَةٌ dünyadaالدُّنْيَا Buهَذِهِ فِي
ödenecektirيُوَفَّى Yalnızإِنَّمَا geniştirوَاسِعَةٌ Allah'ınاللَّهِ
hesapsızبِغَيْرِ حِسَابٍ mükâfatlarıأَجْرَهُمْ sabredenlereالصَّابِرُونَ

10) Deki: Ey inanan kullarım! Rabbinize karşı gelmekten sakının. Bu dünyada iyilik yapanlara iyilik vardır. Allah'ın yeryüzü geniştir. Yalnız sabredenlere, mükâfatları hesapsız ödenecektir.

Beyhaki'nin ve Musned'inde Ebu Hatim el-Busti'nin İbn Ömer'den rivayetle tahriclerinde o şöyle demiştir: "Mallarını Allah yolunda harcıyanların misali bir dâne gibidir ki o dâne yedi başak bitirir..." âyeti nazil olunca Hz. Peygamber (a.s): "Rabbim ümmetime artır dedi de "Kimdir o ki Allah'a güzel bir ödünç versin de Allah onu kat kat, birçok katlar artırsın." (Bakara, 2/245) âyeti nazil oldu. Efendimiz (a.s): "Rabbim ümmetime daha artır." dedi de bu sefer "Sabredenlere ecirleri elbette hesapsız olarak verilecektir." âyeti nazil oldu.[440]

قُلْ De ki إِنِّي Bana أُمِرتُ emrolundu أَنْ أَعبد kulluk etmem
الله Allah'a مُخْلِصًا hâlis لَهُ O'na الدين dini

11) De ki: Bana, dini Allah'a hâlis kılarak O'na kulluk etmem emrolundu.

و Ve أُمِرتُ emrolundu لِأَن bana أَكُون olmam أَوَّل ilki الْمسلِمِين müslümanların

12) Ve bana müslümanların ilki olmam emrolundu.

قُلْ De ki إِنِّي doğrusu أَخَافُ korkarım إِن عصيتُ karşı gelirsem ربي Rabbime عذاب azabından يومٍ gününün عظِيمٍ büyük

13) De ki: Rabbime karşı gelirsem, doğrusu büyük günün azabından korkarım.

قُلْ De ki الله Allah'a أعبد ibadet ederim مُخْلِصًا ihlâs ile له ancak دِينِي Ben dinimde

14) De ki: Ben dinimde ihlâs ile ancak Allah'a ibadet ederim.

فَاعبدوا tapın ما شِئْتُم Siz de dilediğinize مِن دونِهِ O'ndan başka
قُلْ De ki إِن Gerçekten الْخَاسِرِين hüsrana uğrayanlar الذِين ziyana sokanlardır خَسِروا أَنْفُسهم hem kendilerini وأَهلِيهِم hem de ailelerini يوم günü الْقِيامةِ kıyamet أَلَا Bilesiniz ki ذَٰلِكَ işte هو bu الْخُسران hüsrandır الْمبِين apaçık

15) Siz de O'ndan başka dilediğinize tapın! De ki: Gerçekten hüsrana uğrayanlar, kıyamet günü hem kendilerini, hem de ailelerini ziyana sokanlardır. Bilesiniz ki, işte bu apaçık hüsrandır.

لهم Onların مِن فَوقِهِم üstlerinde ظُلَلٌ tabakalar مِن النار ateşten ومِن تَحتِهِم altlarında da ظُلَلٌ tabakalar var ذَٰلِكَ İşte يخَوفُ korkutuyor الله Allah بِهِ bununla عِبادهُ kullarını يا Ey عِبادِ kullarım فَاتقُونِي Yalnızca benden sakının

16) Onların üstlerinde ateşten tabakalar, altlarında da tabakalar var. İşte Allah kullarını bununla korkutuyor. Ey kullarım! Yalnızca benden sakının.

و Ve الذِين اجْتَنَبوا kaçınıp الطاغُوتَ Tâğut'a أَن يعبدوها kulluk etmekten وأَنَابوا yönelenlere إِلَى اللهِ Allah'a لهم vardır الْبشْرى müjde فَبشر müjdele عِبادِي Kullarımı

17) Ve Tâğut'a kulluk etmekten kaçınıp, Allah'a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı müjdele:

الذِين Onlar ki يستَمِعون dinlerler الْقَول sözü فَيتبِعون uyarlar أَحسنَهُ en güzeline أُولَٰئِكَ İşte onlar الذِين kimselerdir هداهم الله Allah'ın doğru yola ilettiği وأُولَٰئِكَ onlardır هم Gerçek أُولُوا sahipleri de الْأَلْبابِ akıl

18) Onlar ki, sözü dinlerler, en güzeline uyarlar. İşte onlar, Allah'ın doğru yola ilettiği kimselerdir. Gerçek akıl sahipleri de onlardır.

İbn Zeyd, bu âyet-i kerimenin, câhiliye devrinde bir tek Allah'a kulluk eden, "Yegâne ilâh Allah'tır." diyen üç kişi hakkında; Zeyd ibn Amr ibn Nüfeyl, Ebu Zerr el-Ğıfarî ve Selman el-Fârisî hakkında nazil olduğunu söylemiştir.

İbn Kesîr der ki: Sahîh olan bu âyet-i kerimenin hem onlara, hem de onlar gibi Tâğût'a, putlara tapınmaktan sakınıp Allah'a dönen herkese şamil olmasıdır.[501]

أَفَمن kimseyi حق Hakkında عليهِ gerçekleşmiş كَلِمةُ hükmü الْعذَابِ azap أَفَأَنْتَ sen mi تُنقِذُ kurtaracaksın من olanı فِي النار ateşte

قُلْ اِنّى اُمِرتُ اَنْ اَعبُدَ اللّٰهَ مُخلِصًا لَهُ الدّينَ (١١) وَاُمِرتُ لِاَنْ
اَكُونَ اَوَّلَ المُسلِمينَ (١٢) قُلْ اِنّى اَخافُ اِنْ عَصَيتُ رَبّى
عَذابَ يَومٍ عَظيمٍ (١٣) قُلِ اللّٰهَ اَعبُدُ مُخلِصًا لَهُ دينى (١٤)
فَاعبُدوا ما شِئتُم مِن دونِهِ قُلْ اِنَّ الخاسِرينَ الَّذينَ خَسِروٓا
اَنفُسَهُم وَاَهليهِم يَومَ القِيٰمَةِ اَلَا ذٰلِكَ هُوَ الخُسرانُ المُبينُ
(١٥) لَهُم مِن فَوقِهِم ظُلَلٌ مِنَ النّارِ وَمِن تَحتِهِم ظُلَلٌ ذٰلِكَ
يُخَوِّفُ اللّٰهُ بِهِ عِبادَهُ يا عِبادِ فَاتَّقونِ (١٦) وَالَّذينَ اجتَنَبُوا
الطّاغوتَ اَنْ يَعبُدوها وَاَنابوٓا اِلَى اللّٰهِ لَهُمُ البُشرٰى فَبَشِّر عِبادِ
(١٧) اَلَّذينَ يَستَمِعونَ القَولَ فَيَتَّبِعونَ اَحسَنَهُ اُولٰئِكَ الَّذينَ
هَدٰيهُمُ اللّٰهُ وَاُولٰئِكَ هُم اُولُوا الاَلبابِ (١٨) اَفَمَن حَقَّ عَلَيهِ
كَلِمَةُ العَذابِ اَفَاَنتَ تُنقِذُ مَن فِى النّارِ (١٩) لٰكِنِ الَّذينَ اتَّقَوا
رَبَّهُم لَهُم غُرَفٌ مِن فَوقِها غُرَفٌ مَبنِيَّةٌ تَجرى مِن تَحتِهَا
الاَنهارُ وَعدَ اللّٰهِ لا يُخلِفُ اللّٰهُ الميعادَ (٢٠) اَلَم تَرَ اَنَّ اللّٰهَ
اَنزَلَ مِنَ السَّماءِ ماءً فَسَلَكَهُ يَنابيعَ فِى الاَرضِ ثُمَّ يُخرِجُ بِهِ
زَرعًا مُختَلِفًا اَلوانُهُ ثُمَّ يَهيجُ فَتَريهُ مُصفَرًّا ثُمَّ يَجعَلُهُ حُطامًا اِنَّ
فى ذٰلِكَ لَذِكرٰى لِاُولِى الاَلبابِ (٢١)

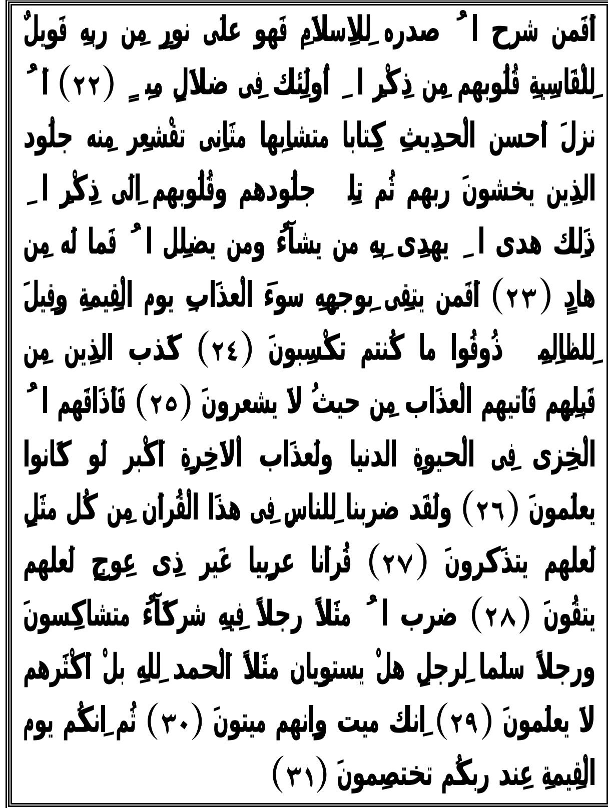
19) Hakkında azap hükmü gerçekleşmiş kimseyi, ateşte olanı sen mi kurtaracaksın.

لَكِن Fakat الذِين اتقَوا sakınanlara ربهم Rablerinden لهم onlara غُرفٌ yüksek köşkler vardır مِن فَوقِها onların üstünde de غُرفٌ yüksek köşkler مبنِيةٌ bina edilmiştir تَجرِي akmaktadır مِن تَحتِها Altlarından الْأَنْهار ırmaklar و Ve عد verdiği sözdür الله Allah'ın لَا يخْلِفُ caymaz الله Allah الْمِيعاد verdiği sözden

20) Fakat Rablerinden sakınanlara, onlara yüksek köşkler vardır, onların üstünde de yüksek köşkler bina edilmiştir. Altlarından ırmaklar akmaktadır. Ve Allah'ın verdiği sözdür. Allah, verdiği sözden caymaz.

أَلَم تَرى Görmedin mi? أَن Kuşkusuz الله Allah أَنْزلَ indirdi مِن السماءِ gökten ماء bir su فَسلَكَه onu ينَابِيع kaynaklara فِي الْأَرضِ yerdeki ثُم sonra يخْرِج yetiştiriyor بِهِ onunla زرعا ekinler مخْتَلِفًا türlü türlü أَلْوانُه renklerde ثُم Sonra يهِيج kurur da فَتَرا görürsün ه onları مصفَرا sapsarı ثُم Sonra da يجعلُه onu bir kırıntı yapar حطَاما kuru إِن Şüphesiz فِي ذَٰلِكَ bunlarda لَذِكْرى bir öğüt vardır لِأُولِي sahipleri için الْأَلْبابِ akıl

21) Görmedin mi? Kuşkusuz Allah gökten bir su indirdi, onu yerdeki kaynaklara yerleştirdi, sonra onunla türlü türlü renklerde ekinler yetiştiriyor. Sonra onlar kurur da sapsarı olduklarını görürsün. Sonra da onu kuru bir kırıntı yapar. Şüphesiz bunlarda akıl sahipleri için bir öğüt vardır.

افمن شرح ا ُ صدره ِللاسلامِ فهو على نورٍ ِمن ربه فويلٌ
ِللقاسيةِ قلوبهم ِمن ِذكْرِ ا ِ أولئك ِفى ضلالٍ مبِ ٍ (٢٢) ا ُ
نزلَ احسن الحديثِ كِتابا متشابِها مثانِى تقشعِر ِمنه جلود
الذِين يخشونَ ربهم ثم تلِ جلودهم وقلوبهم ِالى ِذكْر ا ِ
ذَلك هدى ا ِ يهدِى ِبهِ من يشآءُ ومن يضلِل ا ُ فما له ِمن
هادٍ (٢٣) افمن يتقِى ِبوجهِهِ سوءَ العذابِ يوم القِيمةِ وقيلَ
ِللظالِمِ ذوقوا ما كنتم تكسِبونَ (٢٤) كذب الذِين ِمن
قبلِهم فاتيهم العذاب ِمن حيثُ لا يشعرونَ (٢٥) فاذاقهم ا ُ
الخِزى ِفى الحيوةِ الدنيا ولعذاب الاخِرةِ اكبر لو كانوا
يعلمونَ (٢٦) ولقد ضربنا ِللناس ِفى هذا القران ِمن كل مثلٍ
لعلهم يتذكرونَ (٢٧) قرانا عربيا غير ذِى عِوجٍ لعلهم
يتقونَ (٢٨) ضرب ا ُ مثلاً رجلاً ِفيهِ شركآءُ متشاكِسونَ
ورجلاً سلما ِلرجلٍ هلْ يستويان مثلاً الحمد ِللهِ بلْ اكثرهم
لا يعلمونَ (٢٩) ِانك ميت وانهم ميتونَ (٣٠) ثم ِانكم يوم
القِيمةِ عِند ربكم تختصِمونَ (٣١)

أفمن kimin شَرَحَ açmışsa الله Allah صدره gönlünü لِلْإِسْلَامِ
فهو İslâm'a o değil midir? على üzerinde نُورٍ bir nûr مِن ربهِ
Rabbinden فويلٌ yazıklar olsun لِلْقَاسِيَةِ katılaşmış قُلُوبهم
kalpleri olanlara مِن ذِكْرِ anmak hususunda اللهِ Allah'ı أُولَٰئِكَ
İşte bunlar فِي içindedirler ضَلَالٍ bir sapıklık مبِينٍ apaçık

22) Allah kimin gönlünü İslâm'a açmışsa o, Rabbinden bir nûr üzerinde değil midir? Allah'ı anmak hususunda kalpleri katılaşmış olanlara yazıklar olsun! İşte bunlar apaçık bir sapıklık içindedirler.

الله Allah نَزَّلَ indirdi أَحسن en güzelini الْحَدِيثِ sözün كِتَابًا bir
kitap olarak مُتَشَابِهًا birbiriyle uyumlu مَثَانِيَ bıkılmadan tekrar tekrar okunan
birbiriyle uyumlu تَقْشَعِرُّ ürperir مِنْهُ onun etkisinden جُلُود
tüyleri الذِين يَخْشَوْنَ korkanların ربهم Rablerinden ثُمَّ sonra
تَلِينُ ısınıp yumuşar جُلُودهم hem bedenleri و ve قُلُوبهم hem de
gönülleri إِلَىٰ ذِكْرِ zikrine اللهِ Allah'ın ذَٰلِكَ İşte bu هدى iletti ği
hidayet rehberidir اللهِ Allah'ın يهدِي doğru yola بِهِ kendisiyle
من kimseyi يشَاءُ dilediği ومن kimi de يضلِلِ saptırırsa الله
Allah فما olmaz له artık ona مِن هادٍ yol gösteren

23) Allah sözün en güzelini, birbiriyle uyumlu, bıkılmadan tekrar tekrar okunan bir kitap olarak indirdi. Rablerinden korkanların, onun etkisinden tüyleri ürperir, sonra hem bedenleri ve hem de gönülleri Allah'ın zikrine ısınıp yumuşar. İşte bu Allah'ın, dilediği kimseyi kendisiyle doğru yola ilettiği hidayet rehberidir. Allah kimi de saptırırsa artık ona yol gösteren olmaz.

İbni Abbas'dan rivayete göre Rasûlullah (a.s) şöyle buyurmuştur: "Allah korkusundan dolayı mü'minin derisi ürperecek olursa, çürümüş ağacın yapraklan nasıl dökülüyorsa, onun günahları da öylece dökülür.."[502]

أَفمن kimse midir? يتقِي korumaya çalışan بِوجهِهِ yüzünü سوء
şiddetinden الْعذَابِ azabın يوم gününde الْقِيامةِ Kıyamet و Ve
قِيلَ denilir لِلظالِمِين zalimlere ذُوقُوا tadın ما كُنْتُم olduklarınızı
تَكْسِبون Kazanmış

24) Kıyamet gününde yüzünü azabın şiddetinden korumaya çalışan kimse midir? Ve zalimlere "Kazanmış olduklarınızı tadın" denilir.

كذب yalanladılar da الذِين مِن قبلِهم Onlardan öncekiler فَأَتَا
çattı هم onlara الْعذَابِ azap مِن حيثُ bir yerden لَا يشْعرون
farkına varmadıkları

25) Onlardan öncekiler yalanladılar da farkına varmadıkları bir yerden onlara azap çattı.

فَأَذَاقهم tattırdı onlara الله Allah الْخِزيَ rezilliği فِي الْحياةِ
hayatında الدنْيا dünya ولعذَابِ azabı الْآخِرةِ Ahiret أَكْبر daha
büyüktür لو Keşke كَانُوا idi يعلمون bilseler

26) Allah, dünya hayatında onlara rezilliği tattırdı. Ahiret azabı daha büyüktür. Keşke bilseler idi.

ولَقَد Andolsun ki ضربنَا biz verdik لِلناسِ insanlara فِي هذَا bu
الْقُرآنِ Kur'an'da مِن كُلِّ her türlü مثَلٍ misali لَعلهم diye alsınlar
يتَذَكرون öğüt

27) Andolsun ki biz, öğüt alsınlar diye, bu Kur'an'da insanlara her türlü misali verdik.

قُرآنًا Kur'an عربِيا Arapça غَير ذِي عِوجٍ pürüzsüz لَعلهم diye
يتقُون Korunsunlar

28) Korunsunlar diye, pürüzsüz Arapça bir Kur'an.

ضرب verir الله Allah مثَلًا misal olarak رجلًا bir adam ile فِيهِ
olduğu sahip شُركَاءُ birçok ortakların مُتَشَاكِسون çekişip
duran و ve رجلًا bir adamı bağlı olan سلَما yalnız لِرجلٍ bir
kişiye هلْ midir? يستَوِيانِ ikisi eşit مثَلًا Bu الْحمد Hamd
mahsustur لِلهِ Allah'a بلْ Fakat أَكْثَر çoğu هم onların لَا يعلمون
bilmezler

29) Allah, çekişip duran birçok ortakların sahip olduğu bir adam (köle) ile ve yalnız bir kişiye bağlı olan bir adamı misal olarak verir. Bu ikisi eşit midir? Hamd Allah'a mahsustur. Fakat onların çoğu bilmezler.

إِنكَ Muhakkak sen de ميتٌ öleceksin وإِنهم onlar da ميتُون
ölecekler

30) Muhakkak sen de öleceksin, onlar da ölecekler.

ثُم Sonra إِنكُم şüphesiz siz de يوم günü الْقِيامةِ kıyamet عِنْدَ
huzurunda ربكُم Rabbinizin تَخْتَصِمون davalaşacaksınız

31) Sonra şüphesiz, siz de kıyamet günü, Rabbinizin huzurunda hesaplaşacaksınız.

(*)Yukarıdaki âyetler, kalbini İslâmiyete açan mü'minler konu edildi. Bu irfandan kendini mahrum bırakanlar uyarıldı. Sonra da Kur'ân'ın bazı özellikleri üzerinde durularak düşündürücü bilgiler verildi. Birçok kimsenin kölesi olan bir adamla, bir kişinin kölesi olan bir adam misal veriliyor. Sonra da Peygamber (a.s.) dahil her kişinin öleceği bildirilerek asıl hesaplaşmanın yarın Allah yanında gerçekleşeceği hatırlatılıyor. Allah'ı ve doğru olanı yalanlayan kimseden daha zâlimin bulunmayacağına değinilerek zâlimler tehdit ediliyor.

فَمن اظْلم ِممن كَذَب علٰى ا ِ وكَذب ِبالصدق ِاذْ جآءَ ه
اَليس ِفى جهنم مثْوى ِللْكَاِفرين (٣٢) والذِى جآءَ ِبالصدق
وصدق ِبِهِ اُولٰئِك هم الْمتقُونَ (٣٣) لَهم ما يشآؤنَ ِعند
ربهم ذَٰلك جزآءُ الْمحسِنِ (٣٤) ِليكَفر ا ُ عنهم اسوا
الذِى عمِلُوا ويجزِيهم اجرهم ِباحسن الذِى كَانوا يعملُونَ
(٣٥) اَليس ا ُ ِبكَافٍ عبده ويخوفُونك ِبالذِين ِمن دونِهِ
ومن يضِلل ا ُ فَما له ِمن هادٍ (٣٦) ومن يهدِ ا ُ فَما له ِمن
مضِل اَليس ا ُ ِبعزِيزٍ ذِى انِتقَامٍ (٣٧) ولئِن سالْتهم من خلَق
السموات والاَرض ليقُولُن ا ُ قُلْ اَفَرايتم ما تدعونَ ِمن دون
ا ِ ِانْ ارادِنى ا ُ ِبضر هلْ هن كَاِشفَات ضرِهِ او ارادِنى
ِبرحمةٍ هلْ هن ممسِكَات رحمتِهِ قُلْ حسِبى ا ُ عليهِ يتوكلُ
الْمتوكلُونَ (٣٨) قُلْ ياقَومِ اعملُوا علٰى مكَانِتكُم ِانى عاِملٌ
فَسوف تعلمونَ (٣٩) من يأِتيهِ عذَاب يخزِيهِ ويحِل عليهِ
عذَاب مِقيم (٤٠)

فَمَن kimdir? أَظْلَمُ daha zalim مِمَّن sayandan كَذَّبَ yalan
عَلَى karşı اللهِ Allah'a وَكَذَّبَ yalan بِالصِّدْقِ gerçeği إِذْ
جَاءَهُ kendisine gelen أَلَيْسَ değil mi? فِي جَهَنَّمَ cehennemde
مَثْوًى yeri لِلْكَافِرِينَ Kâfirlerin

32) Allah'a karşı yalan uyduran, kendisine gelen gerçeği (Kur'an'ı) yalan sayandan daha zalim kimdir? Kâfirlerin yeri cehennemde değil mi?

وَ Ve الَّذِي var ya جَاءَ getiren بِالصِّدْقِ doğruyu وَ ve صَدَّقَ
بِهِ onu tasdik edenler أُولَٰئِكَ işte هُمْ onlardır الْمُتَّقُونَ sakınanlar

33) Ve doğruyu getiren ve onu tasdik edenler var ya, işte sakınanlar onlardır.

لَهُمْ Onlar için مَا her şey vardır يَشَاءُونَ diledikleri عِنْدَ
رَبِّهِمْ Rableri yanında ذَٰلِكَ İşte bu جَزَاءُ mükâfatıdır الْمُحْسِنِينَ
iyilik edenlerin

34) Onlar için Rableri yanında diledikleri her şey vardır. İşte bu, iyilik edenlerin mükâfatıdır.

لِيُكَفِّرَ örtecek اللهُ Allah عَنْهُمْ onların أَسْوَأَ kötülükleri الَّذِي
عَمِلُوا yaptıkları وَ ve يَجْزِيَهُمْ mükâfatlarını أَجْرَهُمْ denk olarak
بِأَحْسَنِ verecektir en güzeline الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ yaptıklarının

35) Allah, onların yaptıkları kötülükleri örtecek ve yaptıklarının en güzeline denk olarak mükâfatlarını verecektir.

أَلَيْسَ değil midir? اللهُ Allah بِكَافٍ kâfi عَبْدَهُ kuluna وَيُخَوِّفُونَكَ
Seni korkutuyorlar بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ O'ndan başkalarıyla وَمَنْ
kimi يُضْلِلِ saptırırsa اللهُ Allah فَمَا yoktur لَهُ onun artık مِنْ
هَادٍ yolunu doğrultacak biri

36) Allah kuluna kâfi değil midir? Seni O'ndan başkalarıyla korkutuyorlar. Allah, kimi saptırırsa artık onun yolunu doğrultacak biri yoktur.

Müşrikler Hz. Peygamber'e, "Ya putlarımız hakkında kötü söz söylemekten vaz geçersin, ya da onlardan, seni çarpmalarını isteriz" dediler. Bunun üzerine "Seni O'ndan başkasıyla korkutuyorlar" ayeti indi."[503]

وَ Ve مَنْ kime de يَهْدِ hidayet ederse اللهُ Allah فَمَا yoktur لَهُ
artık onu مِنْ مُضِلٍّ saptıracak أَلَيْسَ değil midir? اللهُ Allah
بِعَزِيزٍ mutlak güç sahibi ذِي انْتِقَامٍ intikam alıcı

37) Ve Allah kime de hidayet ederse, artık onu saptıracak yoktur. Allah, mutlak güç sahibi, intikam alıcı değil midir?

(*)Tefsirlerde belirtildiğine göre Kureyş putperestleri, Hz. Peygamber'e, "Sen putlarımız hakkında kötü sözler söylüyorsun ama biz putlarımızın seni çarpmasından, hastalandırmasından kaygı duyuyoruz" diyerek onu korkutmaya çalışırlardı. 36. âyetle bu hususta onun gönlünün rahatlatılması amaçlanmış ve bu tür inançların birer sapkınlık alameti olduğu bildirilmiştir; 37. âyette ise Allah'ın yolundan gideni hiçbir gücün bu yoldan sap-tıramayacağı hatırlatılmıştır.

وَلَئِنْ Andolsun ki سَأَلْتَهُمْ onlara diye sorsan مَنْ kim خَلَقَ
yarattı? السَّمَاوَاتِ Gökleri وَ ve الْأَرْضَ yeri لَيَقُولُنَّ derler اللهُ
Allah'tır قُلْ De ki أَفَرَأَيْتُمْ Öyleyse bana söyler misiniz? مَا
تَدْعُونَ taptıklarınız مِنْ دُونِ bırakıp da اللهِ Allah'ı إِنْ أَرَادَنِيَ
bana vermek isterse اللهُ Allah بِضُرٍّ bir zarar هَلْ mi? هُنَّ
onlar كَاشِفَاتُ giderebilir ضُرِّهِ O'nun verdiği zararı أَوْ Yahut
أَرَادَنِي bana dilerse بِرَحْمَةٍ bir rahmet هَلْ mi? هُنَّ dilerse
مُمْسِكَاتُ önleyebilirler رَحْمَتِهِ O'nun bu rahmetini قُلْ De ki
حَسْبِيَ Bana yeter اللهُ Allah عَلَيْهِ ancak O'na يَتَوَكَّلُ güvenip
dayanırlar الْمُتَوَكِّلُونَ Tevekkül edenler

38) Andolsun ki onlara: Gökleri ve yeri kim yarattı? diye sorsan, elbette "Allah'tır" derler. De ki: Öyleyse bana söyler misiniz? Allah bana bir zarar vermek isterse, Allah'ı bırakıp da taptıklarınız, onlar O'nun verdiği zararı giderebilir mi? Yahut Allah, bana bir rahmet dilerse, onlar O'nun bu rahmetini önleyebilirler mi? De ki: Bana Allah yeter. Tevekkül edenler, ancak O'na güvenip dayanırlar.

قُلْ De ki يَا Ey قَوْمِ kavmim اعْمَلُوا yapın عَلَى مَكَانَتِكُمْ elinizden
geleni إِنِّي doğrusu ben de عَامِلٌ yapacağım فَسَوْفَ Artık
yakında تَعْلَمُونَ bileceksiniz

39) De ki: "Ey kavmim. Elinizden geleni yapın; doğrusu ben de yapacağım. Artık yakında bileceksiniz."

مَنْ kime يَأْتِيهِ geleceğini عَذَابٌ azabın يُخْزِيهِ Kendisini rezil
edecek وَ ve يَحِلُّ konacağını عَلَيْهِ kimin üzerine عَذَابٌ bir
azabın مُقِيمٌ sürekli

40) "Kendisini rezil edecek azabın kime geleceğini ve sürekli bir azabın kimin üzerine konacağını."

(*)Putperest Araplar, aslında Allah'ın varlığına inanıyor, sorulduğunda O'nun yaratıcı kudretini tanıdıklarını ifade ediyorlardı; fakat putlarını aracı tanrılar saydıkları için Allah'ı bırakıp putlara tapıyor, onlara sığınıyor, onlardan yardım istiyor, böylelikle şirk inancına sapıyorlardı. Oysa onların insanlara yardım etmek şöyle dursun, Allah'tan gelen bir zararı veya bir rahmeti, nimet ve bereketi önleme güç ve imkanları yoktu.

إِنَّآ أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنِ اهْتَدَى فَلِنَفْسِهِ
وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَآ أَنتَ عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ (٤١) اللَّهُ
يَتَوَفَّى الْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا فَيُمْسِكُ
الَّتِي قَضَى عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأُخْرَى إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى إِنَّ
فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ (٤٢) أَمِ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ
شُفَعَآءَ قُلْ أَوَلَوْ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ (٤٣) قُلْ
لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ
تُرْجَعُونَ (٤٤) وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا
يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِن دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ
(٤٥) قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةِ أَنتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ
(٤٦) وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ
لَافْتَدَوْا بِهِ مِن سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَبَدَا لَهُم مِّنَ اللَّهِ مَا لَمْ
يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ (٤٧)

لِلنَّاسِ Kitab'ı الْكِتَابَ sana عَلَيْكَ biz indirdik أَنْزَلْنَا Şüphesiz إِنَّا Artık doğru اهْتَدَى kim فَمَن hak olarak بِالْحَقِّ insanlar için saparsa ضَلَّ kim de وَمَن kendi lehinedir فَلِنَفْسِهِ yolu seçerse Sen أَنْتَ وَمَا kendi aleyhine عَلَيْهَا sapmış olur يَضِلُّ ancak فَإِنَّمَا vekil değilsin بِوَكِيلٍ onların üzerinde عَلَيْهِمْ

41) Şüphesiz biz Kitab'ı sana, insanlar için hak olarak indirdik. Artık kim doğru yolu seçerse kendi lehinedir; kim de saparsa ancak kendi aleyhine sapmış olur. Sen onların üzerinde vekil değilsin.

zamanı gelince حِينَ canı alır الْأَنْفُسَ ölenin يَتَوَفَّى Allah اللَّهُ فِي مَنَامِهَا ölmeyenin de لَمْ تَمُتْ iken وَالَّتِي ölüm مَوْتِهَا عَلَيْهَا hükmettiği الَّتِي قَضَى canlarını alır da فَيُمْسِكُ uykusunda أَجَلٍ kadar إِلَى ötekini الْأُخْرَى bırakır وَيُرْسِلُ ölümüne الْمَوْتَ bunda ذَلِكَ فِي Şüphe yok ki إِنَّ muayyen مُسَمًّى bir vakte iyi düşünecek يَتَفَكَّرُونَ bir kavim için لِقَوْمٍ ibretler vardır لَآيَاتٍ

42) Allah, ölenin ölüm zamanı gelince, ölmeyenin de uykusunda iken canlarını alır da ölümüne hükmettiği canı alır, ötekini muayyen bir vakte kadar bırakır. Şüphe yok ki, bunda iyi düşünecek bir kavim için ibretler vardır.

(*)Yukarıdaki âyetler, putları Cenâb-ı Hakk'a ortak koşan Mekkeli müşriklerin çoğunun Allah hakkında az da olsa bilgilerinin bulunduğuna değinildi ve arkasından düşüncelerini yönlendirme metodu uygulandı. Başarıya erişip İslâm meşalesini yakmanın çok yakın olduğuna işaretle, müşriklere son uyarılar yapıldı ve Kur'ân'ın bütünüyle hak üzere indirildiği açıklanarak Onun insanın maddî ve manevî yapısına şifa verecek, denge sağlayacak hükümleri getirdiğine dikkatler çekildi.

Allah'tan اللَّهِ başkasını مِن دُونِ mı edindiler? اتَّخَذُوا Yoksa أَمِ güç لَا يَمْلِكُونَ Hiçbir mi? أَوَلَوْ كَانُوا De ki قُلْ şefaatçılar شُفَعَاءَ akıl erdiremezlerse de لَا يَعْقِلُونَ ve و şeye شَيْئًا yetiremezler

43) Yoksa Allah'tan başkasını şefaatçılar mı edindiler? De ki: Hiçbir şeye güç yetiremezler ve akıl erdiremezlerse de mi?

لَهُ Bütün جَمِيعًا şefâat الشَّفَاعَةُ Allah'ındır لِلَّهِ De ki قُلْ الْأَرْضِ ve و Göklerin السَّمَاوَاتِ hükümranlığı مُلْكُ O'nundur döndürüleceksiniz تُرْجَعُونَ O'na إِلَيْهِ Sonra ثُمَّ yerin

44) De ki: Bütün şefâat Allah'ındır. Göklerin ve yerin hükümranlığı O'nundur. Sonra O'na döndürüleceksiniz.

اشْمَأَزَّتْ tek olarak وَحْدَهُ Allah اللَّهُ anıldığı ذُكِرَ zaman إِذَا Ve و inanmayanların الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ içlerine قُلُوبُ sıkıntı basar مِن دُونِهِ الَّذِينَ anıldığı ذُكِرَ zaman إِذَا Ve و ahirete بِالْآخِرَةِ yüzleri güler يَسْتَبْشِرُونَ onlar هُمْ hemen إِذَا O'ndan başkası

45) Ve Allah, tek olarak anıldığı zaman, ahirete inanmayanların içlerine sıkıntı basar. Ve O'ndan başkası anıldığı zaman onlar hemen yüzleri güler.

ve و gökleri السَّمَاوَاتِ yaratan فَاطِرَ Ey Allah اللَّهُمَّ De ki قُلْ أَنْتَ aşikârı da وَالشَّهَادَةِ gizliyi de الْغَيْبِ bilen عَالِمَ yeri الْأَرْضِ Kullarının عِبَادِكَ arasında بَيْنَ hükmünü تَحْكُمُ sen vereceksin ayrılığa يَخْتَلِفُونَ düştükleri كَانُوا فِيهِ şeyin فِي مَا

46) De ki: Ey gökleri ve yeri yaratan, gizliyi de aşikârı da bilen Allah! Kullarının arasında, ayrılığa düştükleri şeyin hükmünü sen vereceksin.

ne مَا o zulmedenlerin لِلَّذِينَ ظَلَمُوا elbette أَنَّ olsaydı لَوْ Ve و مَعَهُ bir misli daha مِثْلَهُ ve و hepsi جَمِيعًا yerde فِي الْأَرْضِ varsa مِن سُوءِ bunları بِهِ fedâ ederlerdi لَافْتَدَوْا onunla birlikte Ve و kıyamet الْقِيَامَةِ gününde يَوْمَ azabın الْعَذَابِ fenalığından مَا Âllah tarafından مِنَ اللَّهِ onlar için لَهُمْ ortaya çıkmıştır بَدَا hiç hesaba يَحْتَسِبُونَ katmadıkları لَمْ يَكُونُوا şeyler

47) Ve elbette yerde ne varsa hepsi ve onunla birlikte bir misli daha o zulmedenlerin olsaydı, kıyamet gününde azabın fenalığından bunları fedâ ederlerdi. Ve onlar için, Âllah tarafından, hiç hesaba katmadıkları şeyler ortaya çıkmıştır.

(*)Yukarıdaki âyetler, ilâhi kudretin kusursuz düzenleme ve plânına delâlet eden uyku ve ölüm olayları üzerinde duruldu. Tapınmak için şekillendirilmiş basit cisimlerden, ilâhlaştırılan canlılardan şefaat ummanın ilâhî azaba yol açacağı hatırlatıldı ve her olayda Allah'ın yaratma kudretinin izlerini görmemize işaretle dönüşümüzün mutlaka Allah'a olacağı haber verildi.

Ve وَ açığa çıkmıştı بَدَا onların لَهُمْ kötülükler سَيِّئَاتُ ما كَسَبُوا kazandıkları وَحَاقَ sarmıştır بِهِمْ kendilerini ما كَانُوا بِهِ aldıkları يَسْتَهْزِئُونَ alaya

48) Ve onların kazandıkları kötülükler açığa çıkmış, alaya aldıkları şey, kendilerini sarmıştır.

فَإِذَا zaman مَسَّ dokunduğu الْإِنْسَانَ İnsana ضُرٌّ bir zarar دَعَانَا bize yalvarır ثُمَّ Sonra إِذَا vakit خَوَّلْنَاهُ kendisine verdiğimiz نِعْمَةً bir nimet مِنَّا tarafımızdan قَالَ der إِنَّمَا ancak أُوتِيتُهُ Bu bana verilmiştir عَلَى dolayı عِلْمٍ bilgimden بَلْ Hayır هِيَ o فِتْنَةٌ bir imtihandır وَلَكِنَّ fakat أَكْثَرَ çoğu هُمْ onların لَا يَعْلَمُونَ bilmezler

49) İnsana bir zarar dokunduğu zaman bize yalvarır. Sonra, kendisine tarafımızdan bir nimet verdiğimiz vakit, "Bu bana ancak bilgimden dolayı verilmiştir" der. Hayır o, bir imtihandır, fakat onların çoğu bilmezler.

قَدْ Gerçekten قَالَهَا bunları söylemişti الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ onlardan öncekiler de فَمَا أَغْنَى ama fayda vermedi عَنْهُمْ onlara مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ kazandıkları şeyler

50) Gerçekten bunları onlardan öncekiler de söylemişti; ama kazandıkları şeyler onlara fayda vermedi.

فَأَصَابَهُمْ onları yakaladı سَيِّئَاتُ kötülüklerin vebali مَا كَسَبُوا Yaptıkları وَ Ve الَّذِينَ ظَلَمُوا zulmedenlerin مِنْ هَؤُلَاءِ gelecektir سَيُصِيبُهُمْ başlarına سَيِّئَاتُ kötülükler مَا كَسَبُوا işledikleri وَ Ve مَا هُمْ O'nu بِمُعْجِزِينَ âciz bırakamazlar

51) Yaptıkları kötülüklerin vebali onları yakaladı. Ve zulmedenlerin işledikleri kötülükler, başlarına gelecektir. Ve O'nu âciz bırakamazlar.

أَوَلَمْ يَعْلَمُوا Bilmiyorlar mı ki أَنَّ elbette اللَّهَ Allah يَبْسُطُ bol bol الرِّزْقَ rızkı لِمَنْ يَشَاءُ dilediğine وَ ve يَقْدِرُ kısar إِنَّ Şüphesiz فِي ذَلِكَ bunda لَآيَاتٍ ibretler vardır لِقَوْمٍ bir kavim يُؤْمِنُونَ inanan için

52) Bilmiyorlar mı ki elbette Allah, rızkı dilediğine bol bol verir ve (dilediğine) kısar. Şüphesiz bunda inanan bir kavim için ibretler vardır.

قُلْ De ki يَا Ey عِبَادِيَ kullarım الَّذِينَ أَسْرَفُوا haddi aşan عَلَى aleyhine أَنْفُسِهِمْ kendi nefisleri لَا تَقْنَطُوا ümit kesmeyin مِنْ رَحْمَةِ rahmetinden اللَّهِ Allah'ın إِنَّ Çünkü اللَّهَ Allah يَغْفِرُ bağışlar الذُّنُوبَ günahları جَمِيعًا bütün إِنَّهُ Şüphesiz ki هُوَ O الْغَفُورُ çok bağışlayan الرَّحِيمُ çok esirgeyendir

53) De ki: Ey kendi nefisleri aleyhine haddi aşan kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin! Çünkü Allah bütün günahları bağışlar. Şüphesiz ki O, çok bağışlayan, çok esirgeyendir.

İbn Abbâs'tan rivayete göre şirk ehlinden bir çok kişiyi öldürmüş, çok zina yapmış bazı kimseler Muhammed (a.s)'a geldiler ve: "Senin söylediklerin ve kendisine çağırdığın şey güzel. Keşke bizim yapmış olduğumuz günahların bir keffâreti olduğunu bize haber verebilsen (de biz de müslüman olsak)." dediler de "Onlar ki Allah ile beraber başka bir tanrıya tapmazlar, Allah'ın haram kıldığı cana haksız yere kıymazlar, zina etmezler..." (Fürkan, 25/68) ve "De ki: "Ey kendi nefislerine karşı ölçüyü aşan kullarım…" âyet-i kerimeleri nazil oldu.[504]

وبدا لهم سيئات ما كسبوا وحاق بهم ما كانوا به يستهزؤن
(٤٨) فإذا مس الإنسان ضر دعانا ثم إذا خولناه نعمة منا
قال إنما أوتيته على علم بل هى فتنة ولكن أكثرهم لا
يعلمون (٤٩) قد قالها الذين من قبلهم فما اغنى عنهم ما
كانوا يكسبون (٥٠) فأصابهم سيئات ما كسبوا والذين
ظلموا من هؤلاء سيصيبهم سيئات ما كسبوا وما هم
بمعجزين (٥١) أولم يعلموا أن الله يبسط الرزق لمن يشاء
ويقدر إن فى ذلك لايات لقوم يؤمنون (٥٢) قل ياعبادى
الذين أسرفوا على أنفسهم لا تقنطوا من رحمة الله إن الله
يغفر الذنوب جميعا إنه هو الغفور الرحيم (٥٣) وأنيبوا إلى
ربكم وأسلموا له من قبل أن يأتيكم العذاب ثم لا تنصرون
(٥٤) واتبعوا احسن ما أنزل إليكم من ربكم من قبل أن
يأتيكم العذاب بغتة وانتم لا تشعرون (٥٥) أن تقول نفس
ياحسرتا على ما فرطت فى جنب الله وإن كنت لمن
الساخرين (٥٦)

Ve وَ أَنِيبُوا dönün إِلَى رَبِّكُمْ Rabbinize وَأَسْلِمُوا teslim olun لَهُ O'na مِنْ قَبْلِ önce أَنْ يَأْتِيَكُمْ size çatmadan الْعَذَابُ azap ثُمَّ sonra لَا تُنْصَرُونَ size yardım edilmez

54) Ve size azap gelip çatmadan önce Rabbinize dönün, O'na teslim olun, sonra size yardım edilmez.

(*)Allah'ın kudretinin yüceliğine delâlet eden belgelerden bir kısmı sıralanıp kendine ve çevresine inkâr ve azgınlıklarıyla haksızlık edenlerin elim bir azaba nasıl sürüklenecekleri anlatıldıktan ve insanın nimet ile müsibet karşısında nasıl ters dönüşler yaptığı belirtildikten sonra, ilâhi rahmet ve mağfirete davet yapılmakta ve arkasından insana yakışan üç vasıf sıralanarak yaratılışın amacı üzerinde durulmaktadır.

Üç emir, üç sıfat:

1-İnâbet.

2-Teslimiyet.

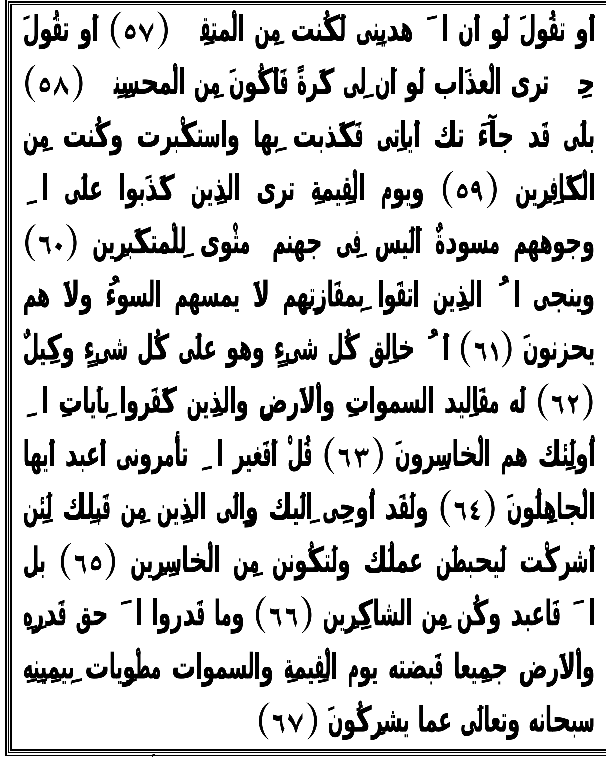
3-En güzel söze uymak.

Ve وَ اتَّبِعُوا tâbi olun أَحْسَنَ en güzeline مَا أُنْزِلَ indirilenin إِلَيْكُمْ size مِنْ رَبِّكُمْ Rabbinizden مِنْ قَبْلِ önce أَنْ يَأْتِيَكُمْ gelmezden الْعَذَابُ azap بَغْتَةً ansızın başınıza وَأَنْتُمْ siz لَا تَشْعُرُونَ farkında olmadan

55) Ve siz farkında olmadan, ansızın başınıza azap gelmezden önce, Rabbinizden size indirilenin en güzeline tâbi olun.

أَنْ تَقُولَ diyeceğiniz نَفْسٌ bana يَا حَسْرَتَا yazıklar olsun عَلَى dolayı مَا فَرَّطْتُ gitmemden فِي جَنْبِ karşı aşırı اللَّهِ Allah'a وَ Ve إِنْ gerçekten كُنْتُ ben لَمِنَ السَّاخِرِينَ alay edenlerdendim

56) Allah'a karşı aşırı gitmemden dolayı bana yazıklar olsun! Ve gerçekten ben alay edenlerdendim, diyeceğiniz (günden sakının!)

أو تقولَ لو ان ا هدينى لكنت من المتق (٥٧) أو تقولَ
ح ترى العذاب لو ان لى كرةً فاكونَ من المحسن (٥٨)
بلى قد جآءتك اياتى فكذبت بها واستكبرت وكنت من
الكافرين (٥٩) ويوم القيمة ترى الذين كذبوا على ا
وجوههم مسودةٌ أليس فى جهنم مثوى للمتكبرين (٦٠)
وينجى ا الذين اتقوا بمفازتهم لا يمسهم السوءُ ولا هم
يحزنونَ (٦١) ا خالق كل شىءٍ وهو على كل شىءٍ وكيلٌ
(٦٢) له مقاليد السمواتِ والارض والذين كفروا بآياتِ ا
أولئك هم الخاسرونَ (٦٣) قلْ افغير ا تأمرونى اعبد ايها
الجاهلونَ (٦٤) ولقد أوحى اليك والى الذين من قبلك لئن
اشركت ليحبطن عملك ولتكونن من الخاسرين (٦٥) بل
ا فاعبد وكن من الشاكرين (٦٦) وما قدروا ا حق قدره
والارض جميعا قبضته يوم القيمة والسموات مطويات بيمينه
سبحانه وتعالى عما يشركونَ (٦٧)

أوYahut تَقُولَşöyle diyecektir لَوْverseydi أَنَّelbette الله Allah هداني bana hidayet لَكُنْتُolurdum مِنَ الْمتقِين sakınanlardan

57) Yahut şöyle diyecektir: "Allah bana hidayet verseydi, elbette sakınanlardan olurdum."

أوVeya تَقُولَdemesinden حِينَvakit تَرىgördüğü الْعذَاب azabı لَوْ olsam أَنَّKeşke لِيbenim için كَرَّةًbir kez فَأَكُونَda imkân bulunsa مِنَ الْمحسِنِينَiyilerden

58) Veya azabı gördüğü vakit: Keşke benim için bir kez imkân bulunsa da iyilerden olsam" demesinden.

بلىHayır قَدْda جاءَتْكَ sana gelmişti آياتيÂyetlerim فَكَذبتَ yalanlamış بِهاonları واستَكْبرتَbüyüklük taslamış و ve كُنْتَ olmuştun مِنَ الْكَافِرِينَinkârcılardan

59) Hayır! Âyetlerim sana gelmişti de sen onları yalanlamış, büyüklük taslamış ve inkârcılardan olmuştun.

وVe يومgününde الْقِيامةِkıyamet تَرىgörürsün الذِين كَذَبوا yalan علىhakkında اللهAllah وجوههمyüzlerinin مسودةٌ kapkara olduğunu أَلَيسdeğil midir? فِي جهنمcehennem مثْوى kalacağı yer لِلْمتَكَبرِينَKibirlenenlerin

60) Ve kıyamet gününde Allah hakkında yalan (söyleyenlerin) yüzlerinin kapkara olduğunu görürsün. Kibirlenenlerin kalacağı yer cehennem değil midir?

(*)Yukarıdaki âyetler, akla ve sağlam idrâke seslenilerek gereken belge ve malzeme verildi. İnkarcılar kınandı; inkârın doğuracağı zararlar ve getireceği azaplar çok duyarlı bir anlatımla işlendi. İmanın ise mutlak anlamda mutluluk olduğu belirtilerek mü'minler parlak bir gelecekle, sonsuz saadetle müjdelendi.

وVe ينَجيerdirir اللهAllah الذِين اتقَواtakvâ sahiplerini بِمفَازتِهمkurtuluşa لَا يمسهمOnlara dokunmaz السوءhiçbir fenalık وVe لَاolmazlar همonlar يحزنُونَmahzun da

61) Ve Allah, takvâ sahiplerini kurtuluşa erdirir. Onlara hiçbir fenalık dokunmaz. Ve onlar mahzun da olmazlar.

اللهAllah خَالِقُyaratıcısıdır كُلِّher شَيءٍşeyin وVe هوO علىher كُلِّ her شَيءٍşeye وكِيلٌvekîldir

62) Allah her şeyin yaratıcısıdır. Ve O, her şeye vekîldir.

لَهO'nundur مقَالِيدanahtarları السماواتِGöklerin و ve الْأَرضِyerin وVe الذِينَedenler كَفَروا inkâr بِآياتِâyetlerini اللهِAllah'ın أُولَئِكَişte همonlar الْخَاسِرونَhüsrana uğrayanlardır

63) Göklerin ve yerin anahtarları O'nundur. Ve Allah'ın âyetlerini inkâr edenler, işte onlar hüsrana uğrayanlardır.

قُلْDe ki أَفَغَيرbaşkasına اللهِAllah'tan تَأْمرونِّيBana emrediyorsunuz? أَعبدkulluk etmemi mi أَيهاEy الْجاهِلُونَ cahiller

64) De ki: Ey cahiller! Bana Allah'tan başkasına kulluk etmemi mi emrediyorsunuz?

ولَقَدAndolsun أُوحِيvahyolunmuştur ki إِلَيكَsana da وve إِلَى الذِينَ مِن قَبلِكَsenden öncekilere de لَئِنْŞüphesiz أَشْركْتَortak koşarsan لَيحبطَنmutlaka boşa gider عملُكَişlerin و ve لَتَكُونَنَّ kalanlardan olursun مِنَ الْخَاسِرِينَhüsranda

65) Şüphesiz sana da ve senden öncekilere de vahyolunmuştur ki: Andolsun ortak koşarsan, işlerin mutlaka boşa gider ve hüsranda kalanlardan olursun.

İbn Ebî Hatim ve başkaları bu âyet-i kerimenin nüzul sebebinde İbn Abbâs'tan şöyle' naklederler: Mekke müşrikleri, bilgisizliklerinden, Hz. Peygamber (a.s)'ı kendi ilâhlarına ibadet etmeye çağırdılar ve dediler ki: "Sen bizim ilâhlarımıza ibadet edersen biz de seninle birlikte senin ilâhına ibadet ederiz." İşte bunun üzerine "De ki: "Bana, Allah'tan başkasına kulluk etmemi mi emrediyorsunuz ey cahiller?" Andolsun sana da, senden öncekilere de vahyolunmuştur ki eğer Allah'a ortak koşarsan şüphesiz amellerin boşa gider ve muhakkak hüsrana uğrıyanlardan olursun." âyet-i kerimeleri nazil oldu.[441]

بلِHayır اللهAllah'a فَاعبدkulluk et و ve كُنْol مِن الشَّاكِرِينَşükredenlerden

66) Hayır! Allah'a kulluk et ve şükredenlerden ol.

و ماVe قَدرواbilemediler اللهAllah'ı حقhakkıyla قَدرِهonlar و Ve الْأَرضyeryüzü جمِيعاbütün قَبضَتُهO'nun يومgünü الْقِيامةِkıyamet وVe السماواتُtanıyıp tasarrufundadır مطْوِياتٌdürülmüş olacaktır بِيمِينِهkudret eliyle سبحانَهgökler و ve تَعالَىyüce عماkoşmalarından يشْرِكُونَO münezzehtir müşriklerin ortak

67) Ve onlar Allah'ı hakkıyla tanıyıp bilemediler. Ve kıyamet günü bütün yeryüzü O'nun tasarrufundadır. Ve gökler kudret eliyle dürülmüş olacaktır. O, müşriklerin ortak koşmalarından yüce ve münezzehtir.

Ammâr kanalıyla Rebî'den rivayet edildiğine göre "O'nun kürsüsü gökleri ve yeri kucaklamış, o kadar geniştir." (Bakara, 2/255) âyeti nazil olduğunda Hz. Peygamber (a.s)'ın ashabı: "Ey Allah'ın elçisi, bu Kürsî gökleri ve yeri kuşatacak kadar geniş. Peki Arş nasıldır?" diye sordular da bunun üzerine Allah Tealâ: "Allah'ı hakkıyla takdir edemediler... " âyetini indirdi.[442]

Veو نُفِخَ üflenince فِي الصور Sûr'a فَصَعِقَ hepsi ölecektir من
ne فِي السماواتِ göklerde و ve من varsa فِي الْأَرضِ yerde إِلا
üzere olmak müstesna من شَاءَ diledikleri الله Allah'ın ثُمَّ
Sonra نُفِخَ üflenince فِيهِ ona أُخْرَى bir daha فَإِذَا هم onlar قِيَام
ayağa kalkmış يَنْظُرون bakıyorlar

68) Ve Sûr'a üflenince, Allah'ın diledikleri müstesna olmak üzere göklerde ve yerde ne varsa hepsi ölecektir. Sonra ona bir daha üflenince, onlar ayağa kalkmış bakıyorlar.

و Ve أَشْرَقَتْ aydınlanır الْأَرض yeryüzü بِنُور nûru ile ربها
Rabbinin ووضع konulur الْكِتَاب kitap وجيء getirilir بِالنبيين
peygamberler و ve الشهداءِ şahitler و ve قُضِيَ hüküm verilir
بينهم aralarında بِالْحق hakkaniyetle و Ve هم onlara لَا يظْلمون
asla zulmedilmez

69) Ve yeryüzü, Rabbinin nûru ile aydınlanır, kitap konulur, peygamberler ve şahitler getirilir ve aralarında hakkaniyetle hüküm verilir. Ve onlara asla zulmedilmez.

Veو وفيتْ verilir tastamam كُلّ her نَفْس nefse ما ne عملتْ
yaptıysa و Ve هو O أَعلَم en iyi bilendir بِما يفْعلُون onların
yaptıklarını

70) Ve her nefse ne yaptıysa, karşılığı tastamam verilir. Ve O, onların yaptıklarını en iyi bilendir.

و Ve سِيقَ sürülür الذِين كَفَروا küfredenler إِلى جهنم cehenneme
زمرا bölük halinde حتى Nihayet إِذَا zaman جاءوها oraya
geldikleri فُتِحتْ açılır أَبوابها kapıları وقَالَ derler لَهم onlara
خَزنَتُها bekçileri أَلَم يأْتِكُم gelmedi mi? رسلٌ peygamberler مِنْكُم
Size يتْلُون okuyan عليكُم içinizden آياتِ âyetlerini ربكُم
Rabbinizin و ve ينْذِرونكُم ihtar eden لِقَاءَ kavuşacağınızı يومِكُم
güne هذَا bu قَالُوا derler بلى Evet ولَكِن ama حقتْ hak
olmuştur كَلِمةُ sözü الْعذَابِ azab على üzerine الْكَافِرِين
kâfirlerin

71) Ve o küfredenler, bölük halinde cehenneme sürülür. Nihayet oraya (cehenneme) geldikleri zaman kapıları açılır, bekçileri onlara: Size, içinizden Rabbinizin âyetlerini okuyan ve bu güne kavuşacağınızı ihtar eden peygamberler gelmedi mi? derler. "Evet " derler ama, azap sözü kâfirlerin üzerine hak olmuştur.

قِيلَ denilir ادخُلُوا girin أَبواب kapılarından جهنم cehennemin
خَالِدِين ebedî kalacağınız فِيها İçinde فَبِئْس ne kötü مثْوى yeri
الْمتَكَبرِين kibirlenenlerin

72) İçinde ebedî kalacağınız cehennemin kapılarından girin; kibirlenenlerin yeri ne kötü! denilir.

(*)Yukarıdaki âyetler, kıyamet olayı üzerinde durularak aydınlatıcı anlamda bir iki safhası konu edinildi. Amel defterlerinin ortaya konulacağı hatırlatılarak, o defterlere yalnız iyilikler, sevaplar ve doğruluklar yazdırmamız istenildi.

ونفخ فى الصور فصعق من فى السموات ومن فى الارض الا
من شآء ا ُ ثم نفخ فيه اخرى فاذا هم قيام ينظرون (٦٨)
واشرقت الارض بنور ربها ووضع الكتاب وجئ بالنبين
والشهدآء وقضى بينهم بالحق وهم لا يظلمون (٦٩)
ووفيت كل نفس ما عملت وهو اعلم بما يفعلون (٧٠)
وسيق الذين كفروا الى جهنم زمرا حتى اذا جآؤها فتحت
ابوابها وقال لهم خزنتها الم يأتكم رسل منكم يتلون عليكم
ايات ربكم وينذرونكم لقآء يومكم هذا قالوا بلى ولكن
حقت كلمة العذاب على الكافرين (٧١) قيل ادخلوا ابواب
جهنم خالدين فيها فبئس مثوى المتكبرين (٧٢) وسيق
الذين اتقوا ربهم الى الجنة زمرا حتى اذا جآؤها وفتحت
ابوابها وقال لهم خزنتها سلام عليكم طبتم فادخلوها خالدين
(٧٣) وقالوا الحمد لله الذى صدقنا وعده واورثنا الارض
نتبوأ من الجنة حيث نشآء فنعم اجر العاملين (٧٤)

Veو سِيقَ sevk edilir الذِين اتقَوا ise karşı gelmekten sakınanlar
ربهم Rablerine إِلى الْجنةِ cennete زمرا bölük bölük حتى
nihayet إِذَا vakit جاءوها oraya vardıkları وفُتِحتْ açıldığında
أَبوابها kapıları وقَالَ derler لَهم onlara خَزنَتُها bekçileri سلَام
Selam عليكُم size طِبتُم Tertemiz geldiniz فَادخُلُوها girin buraya
خَالِدِين Artık ebedî kalmak üzere

73) Ve Rablerine karşı gelmekten sakınanlar ise, bölük bölük cennete sevk edilir, nihayet oraya vardıkları vakit (cennetin) kapıları açıldığında bekçileri onlara: Selam size! Tertemiz geldiniz. Artık ebedî kalmak üzere girin buraya, derler.

و Ve قَالُوا derler الْحمد hamdolsun لِلهِ Allah'a الذِي صدقَنَا bize
sadık olan وعده verdiği sözde و ve أَورثَنَا vâris kılan bizi
الْأَرض yurduna نَتَبوأُ oturacağımız مِن الْجنةِ bu cennet حيثُ
yerinde نَشَاءُ dilediğimiz فَنِعم ne güzelmiş أَجر mükâfatı
الْعامِلِين İyi amelde bulunanların

74) Ve bize verdiği sözde sadık olan ve bizi, dilediğimiz yerinde oturacağımız bu cennet yurduna vâris kılan Allah'a hamdolsun. İyi amelde bulunanların mükâfatı ne güzelmiş derler.

(*)Geçen âyetler, kâinatta ilâhî adalet terazisini göremiyen şaşkınların, âhirette zümre zümre Cehennem'e sevkedileceği; bu teraziyi görüp kendini Hakk'a veren mü'minlerin ise Cennet'e grup grup gireceği haber veriliyor ve kalpleri hakka çevirecek açıklamalar yapılıyor. O gün meleklerin de Arş'ın çevresini çevirmiş halde Allah'a hamd edecekleri belirtilerek, dünyada iken namaz, tevaf ve benzeri ibâdetlerin önemine işarette bulunuluyor.

و Ve تَرى görürsün ki الْمَلٰئِكَةَ melekleri حَافّينَ kuşatmışlardır مِنْ حَوْلِ etrafını الْعَرْشِ Arş'ın يُسَبِّحُونَ tesbih ederek بِحَمْدِ hamd ile رَبِّهِمْ Rablerine وَقُضِيَ Artık hükmolunmuş بَيْنَهُمْ aralarında بِالْحَقِّ adaletle و ve قيلَ denilmiştir الْحَمْدُ لِلّٰهِ Allah'a hamdolsun رَبِّ Rabbi olan الْعَالَمينَ alemlerin

75) Ve melekleri görürsün ki, Rablerine hamd ile tesbih ederek Arş'ın etrafını kuşatmışlardır. Artık aralarında adaletle hükmolunmuş ve "alemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun" denilmiştir.

Zümer Sûresi, hamd ile başlandı ve yine hamd ile bitirildi.

40 ĞÂFIR (MÜ'MİN) SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 40. sûresi. 85 âyet, 1199 kelime ve 4970 harften ibarettir. Fasılası be, dal, ra, ayn, kaf, lam, mim ve nun harfleridir. Âyetlerinin sayısını Basralılar 82, Hicazlılar ise 84 olarak kabul ederler. Mekkî sûrelerden olup, Zümer sûresinden sonra nâzil olmuştur. Adını yirmi sekizinci âyetinde geçen, "iman eden kimse" anlamındaki "mü'min" kelimesinden almıştır. Gâfir ve Tavl adlarıyla da anılır. Sûre, hâ, mim, harfleriyle başlamaktâdır. Bu harflerle başlayan ve "Âlu Hâmîm" denilen yedi sûrenin ilkidir. Fazileti hakkında hadis varid olan sûrelerdendir. Bir hadis-i şerifte şöyle buyurulmaktadır: "Kim sabaha ulaştığında "el-Mü'min" sûresinin başındaki, "Hâ mim" den başlayıp, üçüncü âyetin sonuna kadar okur ve arkasından da Âyetü'l-Kürsi'yi okursa, o kimse bu ikisi ile akşama kadar korunur. Kim bunları akşama erdiğinde okursa; sabaha kadar muhafaza edilir" [505]

بِسْمِ adıyla اللّٰهِ Allah'ın الرَّحْمٰنِ Rahman الرَّحيمِ Rahim

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

حٰ Hâ مٓ Mîm

1) Hâ. Mîm.

تَنْزيلُ indirilmiştir الْكِتَابِ Bu Kitap مِنَ اللّٰهِ Allah tarafından الْعَزيزِ mutlak galip الْعَليمِ hakkıyla bilen

2) Bu Kitap mutlak galip, hakkıyla bilen, Allah tarafından indirilmiştir.

غَافِرِ bağışlar الذَّنْبِ Günahı وَقَابِلِ kabul eden التَّوْبِ tevbeyi شَديدِ çetin الْعِقَابِ azabı ذِي sahibi الطَّوْلِ lütuf لَا yoktur إِلٰهَ hiçbir ilâh إِلَّا başka هُوَ O'ndan إِلَيْهِ O'nadır الْمَصيرُ ancak dönüş

3) Günahı bağışlayan, tevbeyi kabul eden, azabı çetin, lütuf sahibi. O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur, dönüş ancak O'nadır.

مَا يُجَادِلُ tartışmaz فِي hakkında آيَاتِ âyetleri اللّٰهِ Allah'ın إِلَّا müstesna الَّذينَ edenler كَفَرُوا İnkâr فَلَا يَغْرُرْكَ seni aldatmasın تَقَلُّبُهُمْ Onların gezip dolaşması فِي الْبِلَادِ şehirlerde

4) İnkâr edenler müstesna, Allah'ın âyetleri hakkında tartışmaz. Onların şehirlerde gezip dolaşması seni aldatmasın.

كَذَّبَتْ yalanlamaya قَبْلَهُمْ Onlardan önce قَوْمُ kavmi نُوحٍ Nuh و ve الْأَحْزَابُ topluluklar da مِنْ بَعْدِهِمْ bunlardan sonraki وَهَمَّتْ ve azmetmişti كُلُّ her أُمَّةٍ ümmet بِرَسُولِهِمْ kendi peygamberini لِيَأْخُذُوهُ yakalamaya و Ve جَادَلُوا mücadele etmişlerdi بِالْبَاطِلِ bâtılı لِيُدْحِضُوا koymak için بِهِ yerine الْحَقَّ hakkın فَأَخَذْتُهُمْ Onları kıskıvrak yakaladım فَكَيْفَ İşte nasıl كَانَ imiş عِقَابِ cezalandırmam

5) Onlardan önce Nuh kavmi ve bunlardan sonraki topluluklar da yalanlamaya, her ümmet kendi peygamberini yakalamaya azmetmişti. Ve bâtılı hakkın yerine koymak için mücadele etmişlerdi. Onları kıskıvrak yakaladım. İşte, cezalandırmam nasıl imiş.

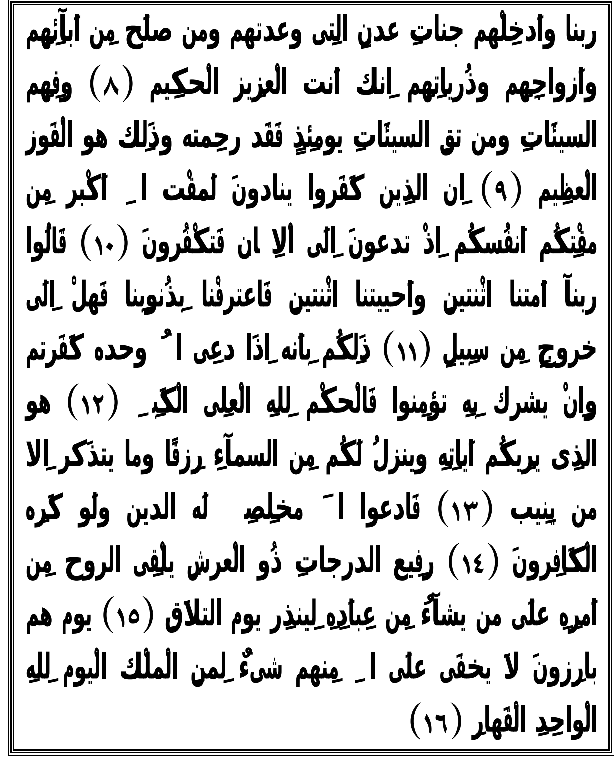
و Ve كَذٰلِكَ böylece حَقَّتْ gerçekleşti كَلِمَةُ sözü رَبِّكَ Rabbinin عَلَى الَّذينَ edenlerin كَفَرُوا İnkâr أَنَّهُمْ olduklarına dair أَصْحَابُ ehli النَّارِ ateş

6) Ve inkâr edenlerin ateş ehli olduklarına dair Rabbinin sözü böylece gerçekleşti.

الَّذينَ يَحْمِلُونَ yüklenen الْعَرْشَ Arş'ı و ve مَنْ bir de bulunanlar حَوْلَهُ onun çevresinde يُسَبِّحُونَ tesbih ederler بِحَمْدِ hamd ile رَبِّهِمْ Rablerini وَيُؤْمِنُونَ iman ederler بِهِ O'na وَيَسْتَغْفِرُونَ bağışlanmasını isterler لِلَّذينَ آمَنُوا Müminlerin de رَبَّنَا Ey Rabbimiz وَسِعْتَ kuşatmıştır كُلَّ her شَيْءٍ şeyi رَحْمَةً Rahmet و ve عِلْمًا ilmin فَاغْفِرْ bağışla لِلَّذينَ eden تَابُوا Tevbe و ve اتَّبَعُوا gidenleri سَبيلَكَ senin yoluna وَقِهِمْ onları koru عَذَابَ azabından الْجَحيمِ cehennem

7) Arş'ı yüklenen ve bir de onun çevresinde bulunanlar, Rablerini hamd ile tesbih ederler, O'na iman ederler. Müminlerin de bağışlanmasını isterler: Ey Rabbimiz! Rahmet ve ilmin her şeyi kuşatmıştır. Tevbe eden ve senin yoluna gidenleri bağışla, onları cehennem azabından koru.

Arşın etrafında yetmişbin saf melek vardır. Bunlar tehlil ve tekbir getirerek etrafında tavaf ederler. Onların arkasında da yetmiş bin saf ayakta dururlar, ellerini omuzlarına koymuşlar, seslerini tehlil ve tekbir ile yükseltmişlerdir. Onların arkasında yüzbin saf sağ ellerini, sol ellerine koymuşlar ve onların herbiri mutlaka diğerinden ayrı bir tesbih ile tesbih edip dururlar. Cabir b. Abdillah el-Ensari'den dedi ki: Resûlullah (a.s) buyurdu ki: "Bana Arş'ın taşıyıcılarından olup Allah'ın meleklerinden bir melek hakkında (sizlere) sözetmem için izin verildi. Onun kulağının yumuşağı ile omuzu arasındaki mesafeyediyüz yıldır."[443]

عدنٍ cennetlerine جناتِ Onları da koy وأدخِلْهم Rabbimiz ربنا olanları da ومن kendilerine vaad ettiğin التي وعدتهم Adn zevcelerinden وأزواجِهم onların atalarından مِن آبائِهم iyi صلح azîz العزيز sensin أنْتَ Şüphesiz sen إنكَ nesillerinden وذُرياتِهم hakîm olan الْحكِيم

8) Rabbimiz! Onları da, onların atalarından, zevcelerinden, nesillerinden iyi olanları da kendilerine vaad ettiğin Adn cennetlerine koy. Şüphesiz sen, Azîz, Hakîm olan sensin.

مِن Ve و her türlü kötülüklerden السيئَاتِ onları koru قِهِم Ve و فقد o gün يومئِذٍ kötülüklerden السيئَاتِ sen korursan تَقِي kimi و onu rahmetine mazhar etmiş olursun رحِمتَه muhakkak ki en büyük العظِيم kurtuluştur الْفَوز bu هو işte ذَلِكَ Ve

9) Ve onları, her türlü kötülüklerden koru. Ve o gün sen kimi kötülüklerden korursan muhakkak ki onu rahmetine mazhar etmiş olursun. Ve işte bu en büyük kurtuluştur.

şöyle seslenilir ينَادون inkâr كفَروا edenlere الذِين Gerçekten إن مِن مقْتِكُم daha büyüktür أكْبر Allah'ın اللهِ gazabı لمقْتُ تُدعون Zira إذْ sizin kendinize olan أنفُسَكُم kötülüğünüzden fakat inkâr فَتَكْفُرون imana إلَى الْإيمان davet ediliyorsunuz ediyorsunuz

10) Gerçekten inkâr edenlere şöyle seslenilir: Allah'ın gazabı, sizin kendinize olan kötülüğünüzden daha büyüktür. Zira imana davet ediliyorsunuz, fakat inkâr ediyorsunuz.

iki defa اثْنَتَين bizi öldürdün أمتنَا Rabbimiz ربنَا derler قَالُوا Biz de بِذُنُوبنَا itiraf ettik فَاعتَرفْنَا iki defa اثْنَتَين dirilttin وأحييتَنَا مِن Bir daha çıkmaya إلَى خُروجٍ var mıdır? فَهلْ günahlarımızı yol سبِيلٍ

11) Rabbimiz, bizi iki defa öldürdün, iki defa dirilttin. Biz de günahlarımızı itiraf ettik. Bir daha çıkmaya yol var mıdır? derler.

(*)İki defe ölme ve dirilme: Bunlar önce babalarının sulblerin-de ölü idiler. Sonra Allah onları diriltti, sonra dünyada kaçınılmaz olan ölüm ile onları öldürdü. Sonra da ba's ve kıyamet için onları diriltti. İşte iki hayat ve iki ölüm bunlardır.

çağrıldığı دعِي zaman إذَا sebebi şudur بِأنه İşte bunun ذَلِكُم إن يشْرك Ve و inkâr edersiniz كفَرتُم Tek وحده Allah'a الله Artık فَالْحكْم iman edersiniz تُؤْمِنُوا O'na بِهِ ortak koşulunca yücelerin الْكَبِير yücesi العلِي Allah'ındır لِلهِ hüküm

12) İşte bunun sebebi şudur: Tek Allah'a çağrıldığı zaman inkâr edersiniz. Ve O'na ortak koşulunca iman edersiniz. Artık hüküm, yücelerin yücesi Allah'ındır.

وينَزلُ âyetlerini آياتِهِ Size gösteren الذِي يرِيكُم O'dur هو و rızık indiren رزقًا gökten مِن السماءِ sizin için لَكُم indiren yönelenden مَن ينِيب başkası إلَّا ibret almaz ما يتَذَكر Ve

13) Size âyetlerini gösteren, sizin için gökten rızık indiren O'dur. Ve (Allah'a) yönelenden başkası ibret almaz.

O'na لَه ihlâslı olarak مخْلِصِين Allah için الله dua edin فَادعوا الْكَافِرون hoşuna كَره gitmese de لَو ve و dindar الدين Kâfirlerin

14) Kâfirlerin hoşuna gitmese de, Allah için dindar ve ihlâslı olarak O'na dua edin.

يلْقِي Arş'ın الْعرشِ sahibi ذُو Dereceleri الدرجاتِ yükselten رفِيع علَى من يشَاء kendi emrinden olan مِن أمرِهِ ruhu الروح indirir يوم korkutmak için لِينْذِر kullarından مِن عِبادِهِ dilediğine kavuşma التَّلَاقِ günüyle

15) Dereceleri yükselten, Arş'ın sahibi, kavuşma günüyle korkutmak için kendi emrinden olan ruhu kullarından dilediğine indirir.

(*)Yüce Allah'ın buna "ruh" adını vermesi insanların bununla hayat bulmalarından dolayıdır. Yani bedenler ruhlarla hayat buldukları gibi, ölüm demek olan küfürden de onunla (vahiy ve nübüvvetle) hayat bulurlar.

gizli يخْفَى لَا meydana çıkarlar بارزون onlar هم O gün يوم لِمن hiçbir şeyi شَيء Onların مِنْهم Allah'a علَى اللهِ kalmaz Allah'ındır لِلهِ Bugün الْيوم hükümranlık الْملْك kimindir? Kahhâr olan الْقَهار tek الْواحِدِ

16) O gün onlar meydana çıkarlar. Onların hiçbir şeyi Allah'a gizli kalmaz. Bugün hükümranlık kimindir? Kahhâr olan tek Allah'ındır.

(*)Geçen âyetler, kendilerine haksızlık eden müşriklere, Allah'ın gazabının daha şiddetli olacağı bildiriliyor ve âhiret gününde onların bir çıkış ve kurtuluş yolu arayacakları haber verilerek, ölmeden önce Hakk'a dönmeleri tavsiye ediliyor. Sonra da Cenâb-ı Hakk'ın âyetlerinden bir kısmı hatırlatılıyor ve aydınlatıcı bilgiler verilerek ilâhî kudretin yüceliği üzerinde duruluyor.

اليوم تجزى كل نفس بما كسبت لا ظلم اليوم ان ا سريع
الحساب (١٧) وانذرهم يوم الازفة اذ القلوب لدى الحناجر
كاظمين ما للظالمين من حميم ولا شفيع يطاع (١٨) يعلم
خائنة الاعين وما تخفى الصدور (١٩) وا يقضى بالحق
والذين يدعون من دونه لا يقضون بشىء ان ا هو السميع
البصير (٢٠) او لم يسيروا فى الارض فينظروا كيف كان
عاقبة الذين كانوا من قبلهم كانوا هم اشد منهم قوة وآثارا
فى الارض فاخذهم ا بذنوبهم وما كان لهم من ا من واق
(٢١) ذلك بانهم كانت تأتيهم رسلهم بالبينات فكفروا
فاخذهم ا انه قوى شديد العقاب (٢٢) ولقد ارسلنا موسى
بآياتنا وسلطان مبين (٢٣) الى فرعون وهامان وقارون
فقالوا ساحر كذاب (٢٤) فلما جاءهم بالحق من عندنا
قالوا اقتلوا ابناء الذين آمنوا معه واستحيوا نساءهم وما
كيد الكافرين الا فى ضلال (٢٥)

اليوم Bugün تُجزى karşılığı verilir كُلّ her نَفْسٍ nefse بِما كَسبتْ kazandığının لَا ظُلْمَ haksızlık yoktur اليوم Bugün إِنّ Şüphesiz الله Allah سريع çarçabuk görendir الْحِساب hesabı

17) Bugün her nefse kazandığının karşılığı verilir. Bugün haksızlık yoktur. Şüphesiz Allah, hesabı çarçabuk görendir.

و Ve أَنذِر uyar هم onları يوم gün hususunda الْآزِفَةِ yaklaşan إِذْ Çünkü o الْقُلُوب yürekleri لَدى gelmiştir الْحَنَاجِرِ ağızlarına كَاظِمِين dehşet içinde yutkunurken ما ne لِلظَّالِمِين Zalimlerin مِن حَمِيمٍ dostu و ve لَا ne de شَفِيعٍ şefaatçısı vardır يُطَاعُ sözü dinlenir

18) Ve yaklaşan gün hususunda onları uyar! Çünkü o dehşet içinde yutkunurken yürekleri ağızlarına gelmiştir. Zalimlerin ne dostu ve ne de sözü dinlenir şefaatçısı vardır.

يعلم bilir خَائِنَةَ hain الْأَعين Gözlerin bakışını و ve ما تُخْفِي gizlediğini الصدور kalplerin

19) Gözlerin hain bakışını ve kalplerin gizlediğini bilir.

و Andolsun الله Allah يَقْضِي hükmeder بِالْحق adaletle والَّذِين يدعون taptıkları ise مِن دونِه O'nu bırakıp لَا يَقْضون hükmedemezler بِشَيْءٍ hiçbir şeye إِنّ Şüphesiz الله Allah هو السميع hakkıyla işiten الْبَصِير görendir

20) Andolsun Allah, adaletle hükmeder. O'nu bırakıp taptıkları ise, hiçbir şeye hükmedemezler. Şüphesiz Allah, hakkıyla işiten, görendir.

(*)Geçen âyetler, mevcut imkân ve yeteneklerini hakkı arayıp bul-ma yolunda kullanmayıp kendilerine zulmeden inkarcı sapıkların, âhiret gününde gerçeği görüp anlayınca bir çıkış yolu arayacakları konu edildi. Sonra da ilâhî kudretin yüceliğine delâlet eden belgelere yer verilerek birtakım uyarılar yapıldı. Hesapların çarçabuk görüleceği gün gelmeden önce, insanın kendi kendini hesaba çekip hayatını ilâhî düzene uydurmasının gereği üzerinde duruldu.

أَوَ لَمْ يسيروا gezip dolaşmadılar mı ki فِي الْأَرض Yeryüzünde فَينظُروا görsünler كَيفَ nasıl كَان olduğunu عاقِبةُ âkıbetinin الَّذِين مِن قَبلِهم kendilerinden öncekilerin كَانُوا هم Onlar أَشَدَّ kuvvet مِنْهم bunlardan قُوَّةً üstündüler و ve آثَارًا eserleri فِي الْأَرض yeryüzündeki فَأَخَذَهم yakaladı الله Allah بِذُنُوبِهِم onları günahları ile وما olmadı كَان koruyan da لَهم Onları مِن الله Allah'ın مِن واقٍ gazabından

21) Yeryüzünde gezip dolaşmadılar mı ki, kendilerinden öncekilerin âkıbetinin nasıl olduğunu görsünler. Onlar, kuvvet ve yeryüzündeki eserleri (bakımından) bunlardan daha da üstündü. Allah onları günahları ile yakaladı. Onları Allah'ın gazabından koruyan da olmadı.

ذَٰلِك Bunun sebebi بِأَنهم kendilerine كَانَتْ halde idi تَأْتِيهِم getirdikleri رسلهم peygamberleri بِالْبينات apaçık mucizeler فَكَفَروا inkâr etmeleri فَأَخَذَهم kendilerini tutup yakalayıverdi الله Allah da إِنّه Doğrusu O قَوِي kuvvetlidir شَدِيد pek الْعِقَاب azabı da çetindir

22) Bunun sebebi, peygamberleri kendilerine apaçık mucizeler getirdikleri halde, inkâr etmeleri idi. Allah da kendilerini tutup yakalayıverdi. Doğrusu O, kuvvetlidir; azabı da pek çetindir.

ولَقَد Andolsun ki أَرسلْنَا gönderdik موسى Musa'yı بِآيَاتِنَا mucizelerimiz و ve سلْطَان hüccetle مبِين apaçık

23) Andolsun ki biz Musa'yı mucizelerimiz ve apaçık hüccetle, gönderdik.

إِلَى فِرعون Firavun'a وهامان Hâmân'a وقَارون Karun'a da فَقَالُوا Bu dediler ساحِر bir sihirbazdır كَذَّاب çok yalancı

24) Firavun'a, Hâmân'a ve Karun'a da: "Bu, çok yalancı bir sihirbazdır"dediler.

(*)"Firavun'a, Haman'a ve Karun'a" özellikle bunların sözkonusu edilmesi Musa (a.s)'a yapılan düşmanlığın düzenlenip, uygulamaya konulmasının esasını onların teşkil etmelerinden dolayıdır. Firavun kral, Haman vezir, Karun ise mal ve hazinelerin sahibiydi. Allah onu da öbürleriyle birlikte sözkonusu etmiştir. Çünkü onun küfür ve yalanlamak hususunda yaptıkları, diğer ikisinin yaptıkları gibi idi.

فَلَما İşte o جاءهم kendilerine getirince بِالْحق hakkı مِن عِنْدِنَا tarafımızdan قَالُوا dediler اقْتُلُوا öldürün أَبنَاء oğullarını الَّذِين آمنُوا iman edenlerin معه Onunla beraber واستَحيوا sağ نِساءهم kadınları bırakın و Ama ما كَيد tuzağı الْكَافِرِين kâfirlerin إِلَّا elbette فِي ضَلَالٍ boşa çıkar

25) İşte o (Musa), tarafımızdan kendilerine hakkı getirince: Onunla beraber iman edenlerin oğullarını öldürün, kadınları sağ bırakın dediler. Ama kâfirlerin tuzağı elbette boşa çıkar.

(*)Geçen âyetler, inkarcı zâlimler Âhiret azabıyla tehdit edilerek, ölmeden önce Hakk'a dönmelerine işarette bulunuldu. İlâhî adaletin hakkaniyetle tecelli edeceği güne dikkatler çekildikten sonra, inkâr ve zulümleri sebebiyle yıkılıp yok edilen milletlerin kalıntılarını gezip görmeleri tavsiye edilerek, tarihin tekerrür edeceği dolaylı şekilde hatırlatıldı.

öldüreyimأَقْتُلْ Bırakın beniذَرُونِي Firavunفِرْعَوْنُ dediوَقَالَ
Çünkü ben إِنِّي Rabbineرَبَّهُ yalvarsınوَلْيَدْعُ Musa'yıمُوسَى
دِينَكُمْ değiştireceğindenيُبَدِّلَ أَنْ korkuyorumأَخَافُ onun
فِي الْأَرْضِ çıkaracağındanيُظْهِرَ أَنْ yahutأَوْ dininizi
fesatالْفَسَادَ yeryüzünde

26) Firavun: Bırakın beni, dedi. Musa'yı öldüreyim; (Kurtarabilirse) Rabbine yalvarsın. Çünkü ben onun, dininizi değiştireceğinden, yahut yeryüzünde fesat çıkaracağından korkuyorum.

بِرَبِّي sığındımعُذْتُ Benإِنِّي Musa daمُوسَى dediقَالَ Veوَ
مُتَكَبِّرٍ herكُلِّ مِنْ sizin de Rabbinizeوَرَبِّكُمْ benim de Rabbim
hesapالْحِسَابِ gününeبِيَوْمِ inanmayanيُؤْمِنُ لَا kibirliden

27) Ve Musa da: Ben, hesap gününe inanmayan her kibirliden, benim de Rabbim, sizin de Rabbinize sığındım, dedi.

مِنْ آلِ bir müminمُؤْمِنٌ adamرَجُلٌ şöyle dediقَالَ Veوَ
imanınıإِيمَانَهُ gizleyenيَكْتُمُ Firavunفِرْعَوْنَ ailesinden olup
يَقُولَ diyeأَنْ Siz bir adamıرَجُلًا öldürecek misiniz?أَتَقْتُلُونَ
size جَاءَكُمْ Halbuki oوَقَدْ Allah'tırاللَّهُ Rabbimرَبِّيَ diyor
وَ Rabbinizdenرَبِّكُمْ مِنْ apaçık mucizelerبِالْبَيِّنَاتِ getirmiştir
yalanıكَذِبُهُ kendisinedirفَعَلَيْهِ yalancı كَاذِبًا o iseيَكُ eğerإِنْ Ve
gelip size يُصِبْكُمْ doğru söylüyorsaصَادِقًا siziيَكُ eğerإِنْ Veوَ
إِنَّ tehdit ettiğininيَعِدُكُمْ الَّذِي bir kısmı olsunبَعْضُ çatar
kimseyiمَنْ doğru yola eriştirmezيَهْدِي لَا Allahاللَّهَ Şüphesiz
هُوَ yalancıكَذَّابٌ haddi aşanمُسْرِفٌ o

28) Ve Firavun ailesinden olup, imanını gizleyen bir mümin adam şöyle dedi: Siz bir adamı "Rabbim Allah'tır" diyor diye öldürecek misiniz? Halbuki o, size Rabbinizden apaçık mucizeler getirmiştir. Ve eğer o yalancı ise yalanı kendisinedir. Ve eğer doğru söylüyorsa sizi tehdit ettiğinin, bir kısmı olsun gelip size çatar. Şüphesiz Allah, o haddi aşan, yalancı kimseyi doğru yola eriştirmez.

Hz. Peygamber (a.s)'dan da şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir: "Sıddîklar Yasin Sûresi'nde iman eden kişi olduğu belirtilen Habib en-Neccar, Rabbim Allah'tır dediği için bir adamı öldürecek misiniz diyen Firavun ailesinden iman eden kişi ile üçüncüleri olan Ebu Bekir es-Sıddîktır. Bu da onların en faziletlisidir."[506]

Bugünالْيَوْمَ hükümranlıkالْمُلْكُ sizindirلَكُمُ kavmimقَوْمِ Ey يَا
Ama فَمَنْ yeryüzüneفِي الْأَرْضِ hakim kimseler olarakظَاهِرِينَ
azabı bize gelip بَأْسِ مِنْ bize yardım eder?يَنْصُرُنَا kim
فِرْعَوْنُ dedi قَالَ Ben kendiجَاءَنَا إِنْ Allah'ınاللَّهِ çatarsa
söylüyorum أَرَى مَاkendi إِلَّا size görüşümü أُرِيكُمْ مَا Firavun
gösteriyorumالرَّشَادِ yoluسَبِيلَ ancakإِلَّا size doğruأَهْدِيكُمْ وَمَا

29) Ey kavmim! Bugün, yeryüzüne hakim kimseler olarak hükümranlık sizindir. Ama Allah'ın azabı bize gelip çatarsa, kim bize yardım eder? Firavun: Ben size kendi görüşümü söylüyorum, size ancak doğru yolu gösteriyorum dedi.

(*)Yukarıdaki âyetler, inkarcı zâlimler Âhiret azabıyla tehdit edilerek, ölmeden önce Hakk'a dönmelerine işarette bulunuldu. İlâhî adaletin hakkaniyetle tecelli edeceği güne dikkatler çekildikten sonra, inkâr ve zulümleri sebebiyle yıkılıp yok edilen milletlerin kalıntılarını gezip görmeleri tavsiye edilerek, tarihin tekerrür edeceği dolaylı şekilde hatırlatıldı.

وقَالَ ﭬفِرعونُ ذَرونى اَقْتلْ موسى ولْيدع ربه ﭐِنى اَخاف اَنْ
يبدلَ دِينكُم اَو اَنْ يظْهر ﭬفِى اَلاَرض الْفَساد (٢٦) وقَالَ
موسى ﭐِنى عذْت ﭑِربى وربكُم ﭐمِن كُل متكَبِرٍ لاَ يؤمِن ﭑِبِيومِ
الْحِسابِ (٢٧) وقَالَ رجلٌ مؤمِن ﭐمِن اَل ﭬفِرعونَ يكْتم
ﭐِ انه اَتقْتلُونَ رجلاً اَنْ يقُولَ ربى ا ُ وقَد جآءَ كُم ﭑِبالْبينات
ﭐمِن ربكُم وِانْ يك كَاذِبا فَعلَيهِ كَذِبه وِانْ يك صادِقًا
يصِبكُم بعض الذِى يعِدكُم ﭐِن ا َ لاَ يهدِى من هو مسرِف
كَذاب (٢٨) ياقَومِ لَكُم الْملْك الْيوم ظَاهِرِين ﭬفِى اَلاَرض
فَمن ينصرنا ﭐمِن بأس ا ِ ﭐِنْ جآءَ نا قَالَ ﭬفِرعونُ مآ اُرِيكُم
ﭐِلا مآ اَرى ومآ اَهدِيكُم ﭐِلا سبِيلَ الرشادِ (٢٩) وقَالَ الذِى
اَمن ياقَومِ ﭐِنى اَخاف علَيكُم ﭐمِثْلَ يومِ اَلاَحزابِ (٣٠) ﭐمِثْلَ
دأبِ قَومِ نوحٍ وعادٍ وثَمود والذِين ﭐمِن بعدِهِم وما ا ُ يرِيد
ظُلْما ﭐِلِلْعِبادِ (٣١) وياقَومِ ﭐِنى اَخاف علَيكُم يوم التنادِ
(٣٢) يوم تولُّونَ مدبِرِين ما لَكُم ﭐمِن ا ِ ﭐمِن عاصِمٍ ومن
يضلِلِ ا ُ فَما لَه ﭐمِن هادٍ (٣٣)

kavmimقَوْمِ Ey يَا iman etmiş olanآمَنَ الَّذِي dedi kiقَالَ Ve وَ
مِثْلَ üzerinizeعَلَيْكُمْ korkuyorumأَخَافُ Doğrusu benإِنِّي
topluluklarınالْأَحْزَابِ günüيَوْمِ önceki gibi

30) Ve iman etmiş olan dedi ki : "Ey kavmim! Doğrusu ben, üzerinize önceki toplulukların günü gibi, (günün gelmesinden) korkuyorum."

وَعَادٍ Nuhنُوحٍ kavmininقَوْمِ gelenlerinدَأْبِ durumu gibiمِثْلَ
وَمَا onlardan sonraبَعْدِهِمْ مِنْ الَّذِينَ ve وَ Semudوَثَمُودَ Âd
لِلْعِبَادِ bir zulümظُلْمًا dileyecekيُرِيدُ Allahاللَّهُ değildir
kullarına

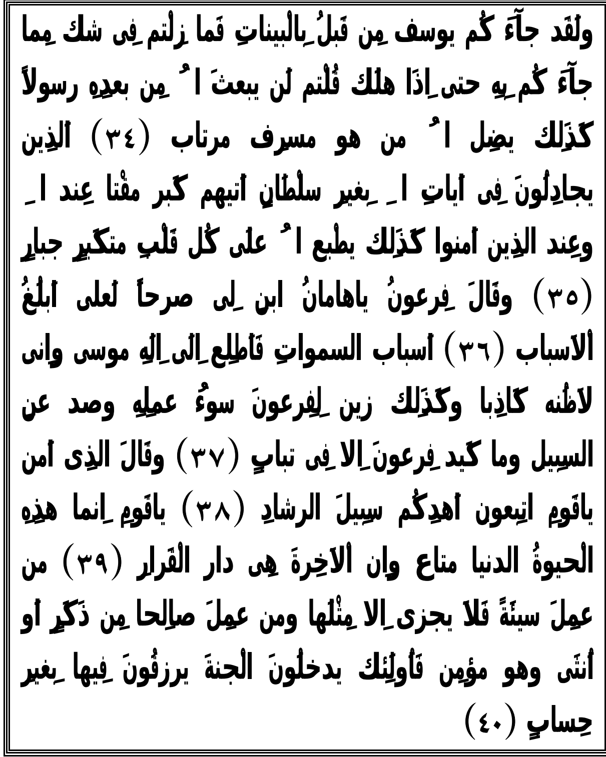
31) "Nuh kavminin, Âd, Semud ve onlardan sonra gelen (kavimlerin) durumu gibi, Allah, kullarına bir zulüm dileyecek değildir."

korkuyorumأَخَافُ Gerçektenإِنِّي kavmimقَوْمِ ey يَا Veوَ
o bağrışıp çağrışmaالتَّنَادِ günündenيَوْمَ sizin içinعَلَيْكُمْ

32) "Ve ey kavmim! Gerçekten sizin için o bağrışıp çağrışma gününden, korkuyorum.

مَا arkanızaمُدْبِرِينَ dönüp kaçacaksınızتُوَلُّونَ O günيَوْمَ
kurtaracak عَاصِمٍ مِنْ Allah'tanاللَّهِ مِنَ Fakat siziلَكُمْ yoktur
لَهُ artık yokturفَمَا Allahاللَّهُ saptırırsaيُضْلِلِ kimiوَمَنْ kimse
doğru yola iletecek deهَادٍ مِنْ onu

33) "O gün arkanıza dönüp kaçacaksınız. Fakat sizi Allah'tan kurtaracak kimse yoktur. Allah kimi saptırırsa, artık onu doğru yola iletecek de yoktur."

ولَقَد Andolsun ki جاءكُم size getirmişti يوسفُ Yusuf da مِن قَبلُ önce بِالْبَيِّنَاتِ açık deliller فَما زِلْتُم edip durmuştunuz فِي شَكٍّ şüphe مِمَّا şeyler hakkında جاءكُم size getirdiği بِهِ Onun حتى Nihayet إِذَا o هلَكَ vefat edince قُلْتُم dediniz لَن يبعثَ göndermez الله Allah مِن بعدِهِ ondan sonra رسولًا peygamber كَذَٰلِكَ İşte böyle يضِلّ saptırır الله Allah مَن هوَ o مسرِفٌ aşırı مرتَابٌ şüphecileri giden

34) Andolsun ki, önce Yusuf da size açık deliller getirmişti. Onun size getirdiği şeyler hakkında şüphe edip durmuştunuz. Nihayet o vefat edince "Allah ondan sonra peygamber göndermez" dediniz. İşte Allah o aşırı giden şüphecileri böyle saptırır.

(*)Andolsun ki, Musa'dan önce de Yakûb oğlu Yûsuf apaçık mucizelerle gelmişti. Siz hâlâ onun peygamberliği hususunda kuşkulusunuz. Allah katından getirdiklerini inkâr etmektesiniz. Tefsirciler, "Maksat babaları ve atalarıdır" derler. Nihayet Yûsuf (a.s.) öldüğünde, bir delil ve hüccetiniz olmadan, sadece arzu ve temenni yoluyla: "Yûsuf'tan sonra peygamberlik iddia edecek her hangi biri asla gelmeyecek" dediniz. Ebû Hayyân şöyle der: Bu, Yûsufun peygamberliğini tasdik etmek değildir. Nasıl olsun ki hâlâ onun hakkında kuşku içersindedirler.

الَّذِينَ edenler يجادِلُونَ mücadele فِي آياتِ hakkında âyetleri اللهِ Allah'ın بِغَيرِ halde olmadığı سلْطَانٍ hiçbir delil أَتَاهم Kendilerine gelmiş كَبر büyük مقْتًا bir nefretle karşılanır عِنْدَ yanında الله gerek Allah وعِنْدَ yanında الَّذِينَ edenler آمنُوا gerekse iman كَذَٰلِكَ işte böyle يطْبع mühürler الله Allah علَى her كُلِّ kalbini قَلْبِ zorbanın متَكَبِّرٍ büyüklük taslayan جبارٍ

35) Kendilerine gelmiş hiçbir delil olmadığı halde Allah'ın âyetleri hakkında mücadele edenler gerek Allah yanında, gerekse iman edenler yanında büyük bir nefretle karşılanır. Allah, büyüklük taslayan her zorbanın kalbini işte böyle mühürler.

و Ve قَالَ dedi فِرعونُ Firavun يا Ey هامانُ Hâmân ابنِ yap لِي bana صرحًا yüksek bir kule لَعلِّي belki أَبلُغُ erişirim الْأَسباب bu yolla

36) Ve Firavun:" Ey Hâmân, bana yüksek bir kule yap; belki bu yolla erişirim" dedi.

(*)Firavun ailesine mensub iman eden kişi sözlerini söyleyip Firavun da mü'min kişinin bu sözlerinin, çevresinde bulunanların kalplerini etkilemesinden korkuya kapılınca, Musa'nın getirdiği tevhidi sınayacağını ve eğer doğru olduğu ortaya çıkarsa, bunu çevresindekilerden gizlemeyeceğini, doğru olmadığı ortaya çıkarsa da dinleri üzerinde sabit kalmalarını sağlayacağını hissettirmek maksadı ile: "Firavun dedi ki: Ey Haman! Benim için yüksek bir köşk yap" sözleri ile veziri Haman'a yüksekçe köşk yapması emrini verdi.

أَسباب yollarına السماواتِ Göklerin فَأَطَّلِع erişirim de görürüm إِلَى إِلَٰهِ İlahına موسى Musa'nın و Ve إِنِّي doğrusu ben لَأَظُنّه onu sanıyorum كَاذِبًا yalancı و Ve كَذَٰلِكَ böylece زين süslü لِفِرعونَ Firavun'a سوء kötü iş عملِهِ yaptığı و ve صد gösterildi عنِ السبِيلِ yoldan saptırıldı وما كَيد tuzağı فِرعونَ Firavun'un إِلَّا tamamen فِي تَبابٍ boşa çıktı

37) "Göklerin yollarına erişirim de Musa'nın İlahına görürüm! Ve doğrusu ben onu, yalancı sanıyorum. Ve böylece Firavun'a, yaptığı kötü iş süslü gösterildi ve yoldan saptırıldı. Firavun'un tuzağı tamamen boşa çıktı.

و Ve قَالَ dedi الَّذِي kimse آمن iman eden يا Ey قَومِ kavmim اتَّبِعونِي bana uyun أَهدِكُم sizi doğru سبِيلَ yola الرشَادِ götüreceğim

38) Ve iman eden kimse: Ey kavmim! dedi, bana uyun, sizi doğru yola götüreceğim.

يا Ey قَومِ kavmim إِنَّما Şüphesiz هذِهِ bu الْحياةُ hayatı الدنْيا dünya متَاع geçici bir eğlencedir و Ve إِن gerçekten الْآخِرةَ ahiret هِي orası دار yurttur الْقَرارِ kalınacak

39) Ey kavmim! Şüphesiz bu dünya hayatı, geçici bir eğlencedir. Ve ahiret, gerçekten orası kalınacak yurttur.

من Kim عمِلَ işlerse سيئَةً bir kötülük فَلَا يجزى ceza görür إِلَّا ancak مِثْلَها onun misli و Ve من kim de عمِلَ bir iş yaparsa صالِحا faydalı مِن ذَكَرٍ erkek أَو veya أُنْثَى kadın و ve هو o مؤْمِن mümin olarak فَأُولَٰئِكَ işte onlar يدخُلُونَ girecekler الْجنَّةَ cennete يرزَقُونَ rızık verilecektir فِيها orada بِغَيرِ حِسابٍ hesapsız

40) Kim bir kötülük işlerse, ancak onun misli ceza görür. Ve kim de kadın veya erkek ve o mümin olarak faydalı bir iş yaparsa işte onlar, cennete girecekler, orada hesapsız rızık verilecektir.

(*)Kim bu dünyada kötülük yaparsa, âhirette Allah'ın kullara bir rahmeti olarak, herhangi bir artırma olmakızm sadece kötülüğü kadar ceza görür. İman etmiş olmak şartıyla, erkek olsun kadın olsun kim dünyada iyi iş yaparsa İşte o iyi iş yapanlar var ya, onlar naîm cennetlerine girer ve kendilerine, yaptıklarının karşılığı ölçüsüz olarak verilir. Hattâ Allah'ın bir lütuf ve ikramı olarak kat kat fazla verilir. Çünkü onun lutfu, kötülüklerin değil, iyiliklerin karşılığının kat kat verilmesini gerektirir.

ويٰقوم ما لى ادعوكم الى النجوة وتدعوننى الى النار (٤١)
تدعوننى لاكفر با ـ واشرك به ما ليس لى به علم وانا
ادعوكم الى العزيز الغفار (٤٢) لا جرم انما تدعوننى اليه
ليس له دعوة فى الدنيا ولا فى الاخرة وان مردنا الى ا ـ وان
المسرفين هم اصحاب النار (٤٣) فستذكرون ما اقول لكم
وافوض امرى الى ا ـ ان ا ـ بصير بالعباد (٤٤) فوقيه ا
سيئات ما مكروا وحاق بال فرعون سوء العذاب (٤٥) النار
يعرضون عليها غدوا وعشيا ويوم تقوم الساعة ادخلوا ال
فرعون اشد العذاب (٤٦) واذ يتحاجون فى النار فيقول
الضعفؤا للذين استكبروا انا كنا لكم تبعا فهل انتم مغنون
عنا نصيبا من النار (٤٧) قال الذين استكبروا انا كل فيها
ان ا ـ قد حكم بين العباد (٤٨) وقال الذين فى النار لخزنة
جهنم ادعوا ربكم يخفف عنا يوما من العذاب (٤٩)

Veو ey يا kavmimقَوْمِ Nedirما bu hal?لِي Sizi أَدْعُوكُمْ kurtuluşaإِلَى النجاةِ çağırıyorum siz beni وَتَدْعُونَنِي ateşeإِلَى النارِ çağırıyorsunuz

41) Ve ey kavmim! Nedir bu hal? Sizi kurtuluşa çağırıyorum, siz beni ateşe çağırıyorsunuz.

Siz beni çağırıyorsunuzتَدْعُونَنِي inkâr etmeyeلِأَكْفُرَ بِاللهِ ve Allah'ı و أُشْرِكَ ortak koşmaya بِهِ O'na مَا لَيْسَ hiç لِي بِهِ bilmediğimعِلْمٌ nesneleri Veو ben iseأَنَا sizi davet أَدْعُوكُمْ ediyorumإِلَى الْعَزِيزِ azîz الْغَفَّارِ çok bağışlayana

42) Siz beni, Allah'ı inkâr etmeye ve hiç bilmediğim nesneleri O'na ortak koşmaya çağırıyorsunuz. Ve ben ise sizi, azîz, çok bağışlayana davet ediyorum.

لَا جَرَمَ أَنَّمَا Gerçek şu ki تَدْعُونَنِي sizin beni davet ettiğiniz إِلَيْهِ kendisine لَيْسَ yoktur لَهُ bir tarafı değer دَعْوَةٌ davete فِي الدُّنْيَا dünyada da وَلَا فِي الْآخِرَةِ ahirette de وَ Ve أَنَّ kuşkusuz مَرَدَّنَا dönüşümüz إِلَى اللهِ Allah'adır وَ ve أَنَّ elbette الْمُسْرِفِينَ aşırı gidenler de هُمْ kendileridir أَصْحَابُ ehlinin النَّارِ ateş

43) Gerçek şu ki, sizin beni kendisine davet ettiğiniz, dünyada da ahirette de davete değer bir tarafı yoktur. Ve kuşkusuz dönüşümüz Allah'adır ve elbette aşırı gidenler de, ateş ehlinin kendileridir.

فَسَتَذْكُرُونَ yakında hatırlayacaksınız مَا أَقُولُ söylediklerimi لَكُمْ Size وَأُفَوِّضُ havale ediyorum أَمْرِي işimi Ben إِلَى اللهِ Allah'a إِنَّ Şüphesiz اللهَ Allah بَصِيرٌ çok iyi görendir بِالْعِبَادِ kullarını

44) Size söylediklerimi yakında hatırlayacaksınız. Ben işimi Allah'a havale ediyorum. Şüphesiz Allah, kullarını çok iyi görendir.

فَوَقَاهُ bu zatı korudu اللهُ Allah سَيِّئَاتِ kötülüklerinden مَا مَكَرُوا kurdukları tuzakların وَحَاقَ kuşatıverdi بِآلِ kavmini ise فِرْعَوْنَ Firavun'un سُوءُ kötü الْعَذَابِ azap

45) Allah, kurdukları tuzakların kötülüklerinden bu zatı korudu, Firavun'un kavmini ise kötü azap kuşatıverdi.

(*)Tefsirlerin çoğunda, Firavun taraftarlarının, bu kişinin Hz. Musa'yı tasdik ettiğini öğrenince onu öldürmeye veya işkence etmeye karar verdikleri, ancak Hz. Mûsâ ve İsrâiloğulları'yla birlikte bu zâtın da Mısır'ı terk ederek kurtulduğu belirtilir.

النَّارُ ateşe يُعْرَضُونَ sokulurlar عَلَيْهَا Onlar غُدُوًّا sabah وَعَشِيًّا akşam وَيَوْمَ gün de تَقُومُ kopacağı السَّاعَةُ Kıyametin أَدْخِلُوا sokun آلَ ailesini فِرْعَوْنَ Firavun أَشَدَّ en çetinine الْعَذَابِ azabın

46) Onlar sabah akşam ateşe sokulurlar. Kıyametin kopacağı gün de: Firavun ailesini azabın en çetinine sokun.

(*)Geçen âyetler, kendini ilâhlaştıran Fir'avn'ın hakka karşı birtakım tertiplere baş vurduğu belirtildi. Ona karşı çıkan ve uyarıda bulunan kahraman bir mü'minden söz edilerek misal verildi ve bu arada hem Mekkeli'ler, hem de yaşamakta olan inkarcı sapıklar uyarıldı.

Veو إِذْ birbirleriyle çekişirlerken يَتَحَاجُّونَ içinde فِي النَّارِ Ateşin فَيَقُولُ derler الضُّعَفَاءُ zayıf olanlar لِلَّذِينَ taslayanlara اسْتَكْبَرُوا büyüklük إِنَّا Gerçekten كُنَّا biz لَكُمْ size تَبَعًا uymuştuk فَهَلْ misiniz? أَنْتُمْ Şimdi مُغْنُونَ savabilir عَنَّا bizden نَصِيبًا birazını مِنَ النَّارِ ateşin

47) Ve ateşin içinde birbirleriyle çekişirlerken zayıf olanlar, büyüklük taslayanlara: Gerçekten biz size uymuştuk. Şimdi ateşin birazını bizden savabilir misiniz? derler.

قَالَ derler الَّذِينَ taslayanlar ise اسْتَكْبَرُوا Büyüklük إِنَّا Doğrusu كُلٌّ hepimiz فِيهَا bunun içindeyiz إِنَّ Şüphe yok ki اللهَ Allah قَدْ elbette حَكَمَ verdi hükmü vereceği بَيْنَ arasında الْعِبَادِ kulları

48) Büyüklük taslayanlar ise: Doğrusu hepimiz bunun içindeyiz. Şüphe yok ki Allah elbette kulları arasında vereceği hükmü verdi, derler.

Veو قَالَ diyecekler الَّذِينَ bulunanlar فِي النَّارِ ateşte لِخَزَنَةِ bekçilerine جَهَنَّمَ cehennem ادْعُوا dua edin رَبَّكُمْ Rabbinize يُخَفِّفْ hafifletsin عَنَّا bizden يَوْمًا bir gün olsun مِنَ الْعَذَابِ azabı

49) Ve ateşte bulunanlar cehennem bekçilerine: Rabbinize dua edin, bizden, bir gün olsun azabı hafifletsin! diyecekler.

(*)Yukarıdaki âyetler, hak ile bâtılın devamlı sürtüşme halinde olduğu konu edildi ve bâtılı temsîl edenlerin peşine takılıp şahsiyetini kaybeden inkarcı sapıkların âhirette biraraya getirileceği ve aralarında tartışma çıkacağı belirtilerek, dünyada inkarcı zâlimlerden uzak kalmaları hatırlatıldı.

قَالُوا derlerأَو لَم تَكُ getirmediler mi?تَأْتِيكُم Size gelmediرُسُلُكُم kendi peygamberleriniz بِالْبَيِّنَاتِ açık açık delillerقَالُوا derlerبَلَى Evetقَالُوا derlerفَادْعُوا Kendiniz yalvarınو Veمَا دُعَاءُ yalvarmasıالْكَافِرِينَ kâfirlerinإِلَّا ancakفِي ضَلَالٍ boşunadır

50) (Bekçiler): Size kendi peygamberleriniz gelip, açık açık deliller getirmediler mi? derler. Evet derler. (Bekçiler): Kendiniz yalvarın, derler. Ve kâfirlerin yalvarması ancak boşunadır.

إِنَّا Şüphesizلَنَنصُرُ yardım ederizرُسُلَنَا peygamberlerimizeو veالَّذِينَ edenlereآمَنُوا imanفِي الْحَيَاةِ hayatındaالدُّنْيَا hem dünyaويَوْمَ gündeيَقُومُ edeceklerالْأَشْهَادُ hem şahitlik

51) Şüphesiz peygamberlerimize ve iman edenlere, hem dünya hayatında, hem şahitlik edecekleri günde yardım ederiz.

Peygamber (a.s)'dan şöyle buyurduğu nakledilmiştir: 'Her kim mü'min bir kimseyi onu gıybet eden bir münafığa karşı koruyacak olursa, yüce Allah kıyamet gününde o kişiyi cehennem ateşine karşı koruyacak bir melek gönderir. Her kim bir müslümandan onu küçük düşürecek bir şekilde sözedecek olursa, yüce Allah onu o söylediğinden çıkıncaya (cezasını çekinceye) kadar cehennemdeki bir köprü üzerinde durduracaktır.[507]

يَوْمَ O günلَا يَنفَعُ hiçbir fayda sağlamazالظَّالِمِينَ zalimlereمَعْذِرَتُهُمْ özür dilemeleriو Veلَهُمُ onlarındırاللَّعْنَةُ lânet deوَلَهُمْ onlarındırسُوءُ kötüالدَّارِ yurt da

52) O gün zalimlere, özür dilemeleri hiçbir fayda sağlamaz. Ve lânet de onlarındır, kötü yurt da onlarındır!

وَلَقَدْ Andolsun kiآتَيْنَا biz verdikمُوسَى Musa'yaالْهُدَى hidayetiو veأَوْرَثْنَا miras bıraktıkبَنِي إِسْرَائِيلَ İsrailoğullarınaالْكِتَابَ Kitab'ı

53) Andolsun ki biz Musa'ya hidayeti verdik ve İsrailoğullarına, Kitab'ı miras bıraktık.

هُدًى doğruluk rehberidirو veذِكْرَى bir öğütلِأُولِي sahipleriالْأَلْبَابِ Akıl için

54) Akıl sahipleri için bir öğüt ve doğruluk rehberidir.

فَاصْبِرْ Şimdi sen sabretإِنَّ Çünküوَعْدَ vâdiاللَّهِ Allah'ınحَقٌّ gerçektirوَاسْتَغْفِرْ bağışlanmasını isteلِذَنبِكَ Günahınınوَسَبِّحْ tesbîh etبِحَمْدِ hamd ileرَبِّكَ Rabbiniبِالْعَشِيِّ Akşamوَالْإِبْكَارِ sabah

55) Şimdi sen sabret. Çünkü Allah'ın vaadi gerçektir. Günahının bağışlanmasını iste. Akşam-sabah Rabbini hamd ile tesbîh et.

إِنَّ Kuşkusuzالَّذِينَ var yaيُجَادِلُونَ münakaşaفِي آيَاتِ âyetleri hakkındaاللَّهِ Allah'ınبِغَيْرِ olmaksızınسُلْطَانٍ kesin bir delilأَتَاهُمْ Kendilerine gelmişإِن hiç şüphe yok kiفِي صُدُورِ kalplerindeهِمْ onlarınإِلَّا başka bir şey yokturكِبْرٌ bir büyüklüktenمَا هُم onlarınبِبَالِغِيهِ asla yetişemeyecekleriفَاسْتَعِذْ Sen sığınبِاللَّهِ Allah'aإِنَّهُ Kuşkusuz Oهُوَ Oالسَّمِيعُ işitenالْبَصِيرُ görendir

56) Kuşkusuz kendilerine gelmiş kesin bir delil olmaksızın, Allah'ın âyetleri hakkında münakaşa edenler var ya, hiç şüphe yok ki, onların kalplerinde, onların asla yetişemeyecekleri bir büyüklükten başka bir şey yoktur. Sen Allah'a sığın. Kuşkusuz O, işitendir ve O,görendir.

لَخَلْقُ yaratılmasıالسَّمَاوَاتِ Göklerinو veالْأَرْضِ yerinأَكْبَرُ daha büyükمِنْ خَلْقِ yaratılmasındanالنَّاسِ insanlarınو لَكِنَّ fakatأَكْثَرَ çoğuالنَّاسِ insanlarınلَا يَعْلَمُونَ bilmezler

57) Göklerin ve yerin yaratılması, insanların yaratılmasından daha büyüktür. Fakat insanların çoğu bilmezler.

و Veمَا olmazيَسْتَوِي birالْأَعْمَى körleوَالْبَصِيرُ görenوَالَّذِينَ bulunanlaآمَنُوا inanıpوَعَمِلُوا amellerdeالصَّالِحَاتِ iyiوَلَا yapanالْمُسِيءُ kötülükقَلِيلًا azمَا Ne kadarتَتَذَكَّرُونَ düşünüyorsunuz

58) Ve körle gören, inanıp iyi amellerde bulunanla kötülük yapan bir olmaz. Ne kadar az düşünüyorsunuz.

(*)Yukarıdaki âyetler, Cenâb-ı Hakk'ın peygamberlere ve onların yolunda yürüyen mü'minlere dünyada da, âhirette de yardım edeceği haber verilerek mü'minlerin morali yükseltildi. Kibir ve gururlarından bâtılın peşine takılarak hakka karşı gelen zâlimlerin âhirette hiçbir mazeretlerinin kabul edilmiyeceği açıklandı ve başarıya erişebilmek için sağlam imândan gelen bir sabırla dayanma gücünü ortaya koymanın lüzumu belirtildi.

hiç لَا رَيب gelecektirلَآتِيةٌ (Kıyamet) saatiالساعةَ mutlakaإِن
الناس çoğuأَكْثَر Fakatلَكِن و bundaفِيها şüphe yoktur
inanmazlarلَا يؤْمِنُون insanların

59) (Kıyamet) saati mutlaka gelecektir, bunda hiç şüphe yoktur. Fakat insanların çoğu inanmazlar.

Bana dua edinادعوني Rabbinizربكُم şöyle buyurduقَالَ Ve وَ
يستَكْبِرون الذِين Çünküإِن Sizلَكُم kabul edeyimأَستَجِب
سيدخُلُون bana ibadeti bırakıpعن عِبادتِي büyüklük taslayanlar
aşağılanarakداخِرين cehennemeجهنم gireceklerdir

60) Ve Rabbiniz şöyle buyurdu: Siz bana dua edin, kabul edeyim. Çünkü bana ibadeti bırakıp büyüklük taslayanlar aşağılanarak cehenneme gireceklerdir.

لِتَسكُنُوا geceyiاللَيلَ sizeلَكُم yaratanالذِي جعلَ Allah'tırالله
مبصِرا gündüzüوالنهار İçindeفِيهِ dinlenesiniz diye
lütufkârdırلَذُو فَضلٍ Allahالله Şüphesizإِن görmeniz için de
الناس çoğuأَكْثَر Fakatلَكِن و insanlaraالناسِ karşıعلَى
şükretmezlerلَا يشْكُرون insanların

61) İçinde dinlenesiniz diye geceyi, size görmeniz için de gündüzü yaratan Allah'tır. Şüphesiz Allah, insanlara karşı lütufkârdır. Fakat insanların çoğu şükretmezler.

كُلِّ yaratıcısı olanخَالِقُ Rabbinizربكُم Allah'dırالله İşteذَلِكُم
فَأَنا O'ndanهو O'ndanإِلا ilahإِلَه yokturلَا şeyinشَيءٍ her
döndürülüyorsunuzتُؤْفَكُون Nasıl olup da

62) İşte her şeyin yaratıcısı olan Rabbiniz Allah'dır. O'ndan başka ilah yoktur. Nasıl olup da (Rabbinizden) döndürülüyorsunuz.

inkârıكَانُوا edenlerالذِين döndürülüyorlarيؤْفَك işte böyleكَذَلِك
inatlaيجحدون Allah'ınاللهِ âyetleriniبِآيات

63) Allah'ın âyetlerini inatla inkâr edenler işte böyle döndürülüyorlar.

قَرارا Yeriالأَرض sizin içinلَكُم kılanالذِي جعلَ Allah'tırالله
size şekil وصوركُم binaبِناء göğü deوالسماء yerleşim alanı
sizi رزقَكُم ve و şeklinizicصوركُم güzel yapanفَأَحسن verip de
Allahالله İşteذَلِكُم temizالطيباتِ مِنbesinlerle rızıklandıran
Allahالله yücelerden yücedirفَتَبارك sizin Rabbinizdirربكُم
Alemlerinالعالَمِين Rabbiرب

64) Yeri sizin için yerleşim alanı, göğü de bir bina kılan, size şekil verip de şeklinizi güzel yapan ve sizi temiz besinlerle rızıklandıran Allah'tır. İşte Allah, sizin Rabbinizdir. Alemlerin Rabbi Allah, yücelerden yücedir.

(*)Yukarıdaki âyetler, ikinci hayatın mutlaka gerçekleşeceği üzerinde duruldu ve buna delil olarak da göklerin ve yerin yaratılıp denge ve düzende tutulması gösterildi. Sonra da kalp gözü açık olup hakikati görüp anlayanlarla, kalp gözü kör olup gerçeği bir türlü göremiyen nankörlerin bir ol-madığına değinilerek insanın Allah yanındaki değer ölçüsünün nelerden ibaret olduğuna işarette bulunuldu.

اِن الساعةَ لآتيةٌ لا ريب فِيها ولكِن اَكْثَر الناس لا يؤمنونَ
(٥٩) وقَالَ ربكُم ادعونى اَستجِب لكُم اِن الذِين
يستكْبِرونَ عن عِبادتى سيدخلُونَ جهنم داخِرِين (٦٠) ا ُ
الذِى جعلَ لكُم الليلَ لِتسكُنوا فِيهِ والنهار مبصِرا اِن ا َ
لذُو فَضلٍ على الناس ولكِن اَكْثَر الناس لا يشكُرونَ (٦١)
ذَلكُم ا ُ ربكُم خالِق كُل شىءٍ لآ اِلهَ اِلا هو فَانا تؤفَكُونَ
(٦٢) كَذَلك يؤفَك الذِين كَانوا بِاياتِ ا ِ يجحدونَ
(٦٣) ا ُ الذِى جعلَ لكُم الارض قَرارا والسماءَ بِناءً
وصوركُم فَاحسن صوركُم ورزقَكُم مِن الطيباتِ ذَلِكُم ا ُ
ربكُم فَتبارك ا ُ رب العالَمِين (٦٤) هو الْحى لآ اِلهَ اِلا
هو فَادعوه مخلِصِين له الدين الْحمد لِلهِ رب العالَمِين
(٦٥) قُلْ اِنى نهيت اَنْ اَعبد الذِين تدعونَ مِن دون
ا ِ لما جاءَنِى البينات مِن ربى واُمِرت اَنْ اُسلِم لِرب
العالَمِين (٦٦)

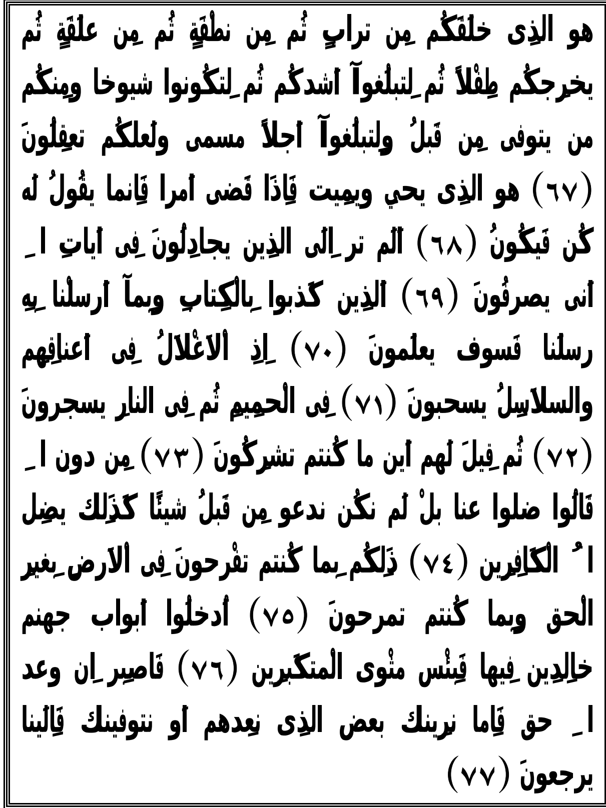
هو başkaإِلا hiçbir ilahإِلَه yokturلَا daima diridirالْحي Oهو
O'naلَه halis kılarak مخْلِصِين O'naه dua edinفَادعو O'ndan
رب Allah'a mahsusturلِلهِ Övgüye layıkالْحمد Diniالدين
âlemlerinالْعالَمِين Rabbi

65) O daima diridir; O'ndan başka hiçbir ilah yoktur. Dini O'na halis kılarak O'na dua edin. Övgüye layık âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur.

الذِين kulluk etmemأَعبد أَن yasaklandıنُهِيتُ bana إِني De kiقُلْ
جاءَنِي vakitلَما Allah'ıاللهِ bırakıpمِن دون taptıklarınızaتَدعون
ve و Rabbimdenمِن ربي apaçık delillerالْبينَاتُ Bana geldiği
Rabbineلِرب teslim olmamأُسلِم أَن bana emredildiأُمِرتُ
âlemlerinالْعالَمِين

66) De ki: Bana Rabbimden apaçık deliller geldiği vakit, Allah'ı bırakıp taptıklarınıza kulluk etmem bana yasaklandı ve bana âlemlerin Rabbine teslim olmam emredildi.

(*)Hz. Muhammed (a.s) peygamberlikten önce ve sonra, hayatının hiçbir döneminde puta tapmamış; daima Allah'ın birliğine inanmıştır. Bu nedenle müfessirler, "Rabbimden bana açık kanıtlar gelince sizin Allah'ın dışında dua ettiğiniz şeylere tapmam bana yasaklandı" cümlesinden, bu kanıtlar gelmeden önce Peygamber'in Allah'tan başka bir şeye taptığı gibi bir anlam çıkarılmaması gerektiğini önemle belirtmişlerdir. Hz. Peygamber, kendisine vahiy gelmeden önce de aklıyla Allah'ın birliği inancına ulaşmış, daha sonra bu inancı onaylayan ve şirki yasaklayan vahiy gelmiştir.

هو الذي خلقكم من تراب ثم من نطفة ثم من علقة ثم يخرجكم طفلا ثم لتبلغوا أشدكم ثم لتكونوا شيوخا ومنكم من يتوفى من قبل ولتبلغوا أجلا مسمى ولعلكم تعقلون (٦٧) هو الذي يحيي ويميت فإذا قضى أمرا فإنما يقول له كن فيكون (٦٨) ألم تر إلى الذين يجادلون في آيات الله أنى يصرفون (٦٩) الذين كذبوا بالكتاب وبما أرسلنا به رسلنا فسوف يعلمون (٧٠) إذ الأغلال في أعناقهم والسلاسل يسحبون (٧١) في الحميم ثم في النار يسجرون (٧٢) ثم قيل لهم أين ما كنتم تشركون (٧٣) من دون الله قالوا ضلوا عنا بل لم نكن ندعو من قبل شيئا كذلك يضل الله الكافرين (٧٤) ذلكم بما كنتم تفرحون في الأرض بغير الحق وبما كنتم تمرحون (٧٥) ادخلوا أبواب جهنم خالدين فيها فبئس مثوى المتكبرين (٧٦) فاصبر إن وعد الله حق فإما نريك بعض الذي نعدهم أو نتوفينك فإلينا يرجعون (٧٧)

هو O'dur الَّذِي خَلَقَكُم Sizi yaratan مِن تُرَابٍ topraktan ثُمَّ sonra مِن نُطْفَةٍ meniden ثُمَّ sonra مِن عَلَقَةٍ alakdan ثُمَّ sonra يُخْرِجُكُم çıkaran طِفْلًا bebek olarak ثُمَّ sonra لِتَبْلُغُوا bir çağa erişmeniz أَشُدَّكُمْ sizi güçlü ثُمَّ sonra da لِتَكُونُوا sizi yaşatan شُيُوخًا ihtiyarlamanız وَمِنكُم içinizden مَن de edenler يُتَوَفَّى vefat مِن قَبْلُ daha önce vardır و ve لِتَبْلُغُوا ulaşmanız için أَجَلًا bir مُسَمًّى belli vakte و Ve لَعَلَّكُمْ umulur ki تَعْقِلُونَ düşünürsünüz

67) Sizi topraktan, sonra meniden, sonra alakdan yaratan sonra bebek olarak çıkaran, sonra sizi güçlü bir çağa erişmeniz, sonra da ihtiyarlamanız -ki içinizden daha önce vefat edenler de vardır- ve belli bir vakte ulaşmanız için sizi yaşatan O'dur. Ve umulur ki düşünürsünüz.

هو O الَّذِي يُحيِي hem dirilten وَيُمِيتُ hem de öldürendir فَإِذَا zaman قَضَى O olmasını dilediği أَمرًا herhangi bir işin فَإِنَّمَا yalnız يَقُولُ der لَهُ o da كُن Ol فَيَكُونُ oluverir

68) O, hem dirilten hem de öldürendir. O, herhangi bir işin olmasını dilediği zaman yalnız "Ol" der, o da oluverir.

أَلَمْ تَرَى bakmadın mı? إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ tartışanlara فِي آيَاتِ اللَّهِ Allah'ın âyetleri hakkında أَنَّى Nasıl يُصْرَفُونَ döndürülüyorlar

69) Allah'ın âyetleri hakkında tartışanlara bakmadın mı? Nasıl döndürülüyorlar.

(*)Yukarıdaki âyetler, Cenâb-ı Hakk'ın varlığına, kudretinin sınırsızlığına ve külli irâde sahibi olduğuna delâlet eden belgeler ve olaylara yer verildi. Kâinatın bütünüyle O'nun tasarrufu altında bulunduğu belirtilerek, insana cüz'i bir irâde verildiğine işaret edildi.

الَّذِينَ كَذَّبُوا yalanlayanlardır بِالْكِتَابِ Kitab'ı و ve بِمَا أَرْسَلْنَا gönderdiklerimizi بِهِ Onlar رُسُلَنَا peygamberlerimize فَسَوْفَ Yakında يَعْلَمُونَ bilecekler

70) Onlar, Kitab'ı ve peygamberlerimize gönderdiklerimizi yalanlayanlardır. Yakında bilecekler.

إِذْ O zaman الْأَغْلَالُ zincirler olduğu halde فِي أَعْنَاقِهِمْ boyunlarında و ve السَّلَاسِلُ demir halkalar يُسْحَبُونَ sürüklenecekler

71) O zaman boyunlarında demir halkalar ve zincirler olduğu halde, sürüklenecekler,

فِي الْحَمِيمِ Kaynar suda ثُمَّ sonra da فِي النَّارِ ateşte يُسْجَرُونَ yakılacaklardır

72) Kaynar suda, sonra da ateşte yakılacaklardır.

ثُمَّ Sonra قِيلَ denilecek لَهُمْ onlara أَيْنَ nerededir? مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ Koştuğunuz ortaklar

73) Sonra onlara: Koştuğunuz ortaklar nerededir? denilecek.

مِن دُونِ başka اللَّهِ Allah'tan قَالُوا onlar da diyecekler ضَلُّوا uzaklaştılar عَنَّا Bizden بَلْ zaten لَمْ نَكُن نَدْعُو tapmıyorduk مِن قَبْلُ önceleri شَيْئًا hiçbir şeye كَذَلِكَ İşte böyle يُضِلُّ şaşırtır اللَّهُ Allah الْكَافِرِينَ kâfirleri

74) Allah'tan başka (taptıkları) onlar da: "Bizden uzaklaştılar, zaten önceleri hiçbir şeye tapmıyorduk", diyecekler. İşte Allah kâfirleri böyle şaşırtır.

ذَلِكُمْ Bu بِمَا كُنْتُمْ sizin تَفْرَحُونَ sevinip فِي الْأَرْضِ yeryüzünde بِغَيْرِ olarak الْحَقِّ haksız وَبِمَا كُنْتُمْ ötürüdür تَمْرَحُونَ böbürlenmenizden

75) Bu, sizin yeryüzünde haksız olarak sevinip böbürlenmenizden ötürüdür.

ادْخُلُوا girin أَبْوَابَ kapılarından جَهَنَّمَ cehennemin خَالِدِينَ ebedî فِيهَا İçinde kalmak üzere فَبِئْسَ ne çirkindir مَثْوَى gidecekleri yer الْمُتَكَبِّرِينَ Kibirlenenlerin

76) İçinde ebedî kalmak üzere cehennemin kapılarından girin! Kibirlenenlerin gidecekleri yer ne çirkindir.

فَاصْبِرْ Sen sabret إِنَّ Şüphesiz وَعْدَ vaadi اللَّهِ Allah'ın حَقٌّ gerçektir فَإِمَّا ya نُرِيَنَّكَ sana gösteririz بَعْضَ bir kısmını الَّذِي نَعِدُهُمْ Söz verdiğimiz azabın أَوْ yahut نَتَوَفَّيَنَّكَ seni daha önce vefat ettiririz فَإِلَيْنَا Nasıl olsa onlar bize يُرْجَعُونَ döneceklerdir

77) Sen sabret! Şüphesiz Allah'ın vaadi gerçektir. Söz verdiğimiz azabın bir kısmını ya sana gösteririz, yahut seni daha önce vefat ettiririz. Nasıl olsa onlar bize döneceklerdir.

(*)Yukarıdaki âyetler, Allah'ın âyetleri üzerinde bilgisizce, inatla tartışan inkarcı zâlimler uyarıldı. Dönüş yapmadıkları takdirde kendilerine çok elim bir azabın hazırlandığı haber verilerek âhiret âleminde cereyan edecek azap safhalarından birkaç tanesine dikkatler çekilerek yönlendirici bilgiler verildi. Peygamber (a.s)'a bir tesellidir. Yani şüphesiz bizler ya sen hayatta iken yahut ahirette onlardan senin intikamını alacağız.

ولقد Andolsun أَرسلْنَا gönderdik رسلًا peygamberler مِن قَبلِكَ senden önce de مِنْهُم Onlardan مَن kimseler de var قَصصنَا anlattığımız عَليْكَ sana ومِنْهُم durumlarını مَن kimseler de var لَم نَقْصص bildirmediğimiz عَليْكَ sana وما كَانَ لِرسولٍ Hiçbir peygamber أَن يَأْتِيَ kendiliğinden getiremez بِآيَةٍ herhangi bir âyeti إِلَّا بِإِذْنِ izni olmaksızın اللهِ Allah'ın فَإِذَا zaman جاء geldiği أَمر emri اللهِ Allah'ın قُضِيَ uygulanır بِالْحقِّ hak و ve خَسِر hüsrana uğrayacaklardır هُنَالِكَ seçenler الْمبطِلُونَ bâtılı

78) Andolsun, senden önce de peygamberler gönderdik. Onlardan sana kıssalarını anlattığımız kimseler de var, durumlarını sana bildirmediğimiz kimseler de var. Hiçbir peygamber Allah'ın izni olmaksızın herhangi bir âyeti kendiliğinden getiremez. Allah'ın emri geldiği zaman hak uygulanır ve bâtılı seçenler hüsrana uğrayacaklardır.

الله Allah الَّذِي جعلَ yaratandır لَكُم sizin için الْأَنْعام hayvanları لِتَركَبوا binesiniz مِنْهَا kimine ومِنْهَا kimini تَأْكُلُون yiyesiniz

79) Allah, kimine binesiniz, kimini yiyesiniz diye sizin için hayvanları yaratandır.

و Ve لَكُم sizin için فِيهَا onlarda منَافِع daha nice faydalar و Ve لِتَبلُغُوا binerek ulaşırsınız علَيهَا onlara حاجةً bir arzuya فِي صدورِكُم gönüllerinizdeki و Ve علَيهَا onlara وعلَى الْفُلْكِ gemilerin üstünde تُحملُون taşınırsınız

80) Ve onlarda sizin için daha nice faydalar vardır. Ve gönüllerinizdeki bir arzuya, onlara binerek ulaşırsınız. Ve onlara (binip), gemilerin üstünde taşınırsınız.

و Ve يرِيكُم size gösteriyor آياتِهِ âyetlerini فَأَي Şimdi hangisini آياتِ âyetlerinden اللهِ Allah'ın تُنْكِرون inkâr edersiniz?

81) Ve size âyetlerini gösteriyor. Şimdi, Allah'ın âyetlerinden hangisini inkâr edersiniz?

أَفَلَم يسِيروا Onlar gezip dolaşmadılar mı ki فِي الْأَرضِ yeryüzünde فَينظُروا görsünler كَيفَ nasıl كَان olmuştur عاقِبةُ sonu الَّذِين مِن قَبلِهِم kendilerinden öncekilerin كَانُوا idiler أَكْثَر daha çoktu مِنْهُم Onlar bunlardan وأَشَد daha sağlam قُوةً kuvvetçe و ve آثَارا eserleri bakımından da فِي الْأَرضِ yeryüzündeki فَما أَغْنَى asla fayda vermemiştir عنْهم onlara ما كَانُوا يكْسِبون kazandıkları şeyler

82) Onlar yeryüzünde gezip dolaşmadılar mı ki, kendilerinden öncekilerin sonu nasıl olmuştur, görsünler! Onlar bunlardan daha çoktu, kuvvetçe ve yeryüzündeki eserleri bakımından da daha sağlam idiler. Kazandıkları şeyler onlara asla fayda vermemiştir.

(*)Bu bir istifhâmı inkâridir. Yani, o müşrikler azgın kibirlilerin sonunun ne olduğunu ve kendilerinden önceki toplumların kalıntılarını görüp tanımak için yeryüzünün her tarafını dolaşmadılar mı? İnkârları ve yalanlamalarından dolayı onların başına gelen azap ve helaki görmediler mi? Onlar Mekke halkından, sayıca daha çok, kuvvetçe daha üstün idiler. Onlardan sonra kalıntıları yani binalar, köşkler ve büyük yapıların kalıntıları halâ devam etmektedir, Onların kazanmış oldukları mallar ve yapmış oldukları binalar kendilerine ne bir fayda sağladı, ne de onlardan azabı savdı.

فَلَما vakit جاءتْهم getirdiği رسلُهم Peygamberleri بِالْبيِّنَاتِ apaçık bilgiler فَرِحوا şımardılar بِما bulunan عِنْدهم onlar kendilerinde مِن الْعِلْمِ bilgiyle و Ve حاقَ boğuverdi بِهِم kendilerini ما كَانُوا بِهِ şey يستَهزِئُون alaya aldıkları

83) Peygamberleri onlara apaçık bilgiler getirdiği vakit, onlar kendilerinde bulunan bilgiyle şımardılar. Ve alaya aldıkları şey kendilerini boğuverdi.

فَلَما zaman رأَوا gördükleri بأْسنَا azabımızı قَالُوا derler آمنا inandık بِاللهِ Allah'ın وحده tek olduğuna و ve كَفَرنَا inkâr ettik بِما كُنَّا şeyleri بِهِ O'na مشْرِكِين ortak koştuğumuz

84) (Artık) azabımızı gördükleri zaman: Allah'ın tek olduğuna inandık ve O'na ortak koştuğumuz şeyleri inkâr ettik, derler.

فَلَم يك vermeyecektir ينْفَعهم kendilerine bir fayda إِيمانُهم imanları لَما zaman رأَوا gördükleri بأْسنَا Azabımızı سنَّةَ âdeti اللهِ Allah'ın الَّتِي budur قَد elbette خَلَتْ süregelen فِي عِبادِهِ kulları hakkında و Ve خَسِر hüsrana هُنَالِكَ uğrayacaklardır الْكَافِرون kâfirler

85) Azabımızı gördükleri zaman imanları kendilerine bir fayda vermeyecektir. Allah'ın elbette kulları hakkında süregelen âdeti budur. Ve kâfirler hüsrana uğrayacaklardır.

(*)Vaktiyle maddi güçlerini, eserlerini, sosyal ve siyasi konumlarını haklılıklarının dayanağı zanneden azgın topluluklar, nihayet sapkınlık ve zulümlerinin sonucu olarak çeşitli felâketlerle yüz yüze gelince güçlerinin kendilerini kurtaramadığını görmüşler; peygamberlerinin ortaya koyduğu tevhid inancını benimsediklerini açıklamışlarsa da "inanmaları kendilerine fayda vermemiştir." Çünkü bu, özgürce ve gayba inanma değil, zorunlu ve görüneni, yaşananı bir kabul idi, bu sebeple de inanmalarına itibar edilmemiştir. Sûre, bunun ilâhî bir yasa olduğunu, bu yasayı dikkate almayıp inkârlarını sürdürenlerin hüsrana uğradıklarını belirten önemli uyarıyla son bulmaktadır.

Mü'min Sûresi'ne, Kur'ân'ın, o yegâne üstün, yegâne güçlü, yegâne hikmet sahibi; günahları bağışlayan, tevbeyi kabul eden; cezası şiddetli olan; lütuf ve ihsanı bol olan Allah'tan indirilmiş olduğu belirtilerek başlandı ve bu kitaba inanmayanların ilâhi sünnet gereği hüsrana uğrayacakları haber verilerek noktalandı.

41 FUSSİLET SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 41. suresi. Mekke'de nâzil olmuştur. 54 ayet ve Kelimeleri 796, harfleri 3350' dir; fâsılası: Dât, Zı, Tı, Sâd, Be, Zı, Rı, Dâl, Nun, Mîm harfleridir. "Fussilet, uzun uzun ve ayrıntılı olarak anlatmak demektir. Sure adını üçüncü ayette geçen "Teğabün Fussilet" (Tafsilâtlı Kitap) lâfzından almıştır.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Mîmم Hâح

1) Hâ. Mîm.

rahîm الرحِيمِ rahmân katındanمِن الرحمان indirilmiştirتَنزيلٌ olan

2) (Kur'an) Rahmân, Rahîm katından indirilmiştir.

okunarakقُرآنًا âyetleriآياتُه açıklanmışفُصِّلَتْ bir kitaptırكِتَاب bilenيعلَمون bir kavim içinلِقَومٍ Arapçaعربِيًا

3) Bilen bir kavim için, âyetleri Arapça okunarak açıklanmış bir kitaptır.

yüz çevirdiفَأَعرضَ uyarıcıdırنَذِيرا ve و Müjdeleyiciبشِيرا dinlemezlerيسمعون لَا Artık onlarفَهمْ Onlarınهم çoğu أَكْثَر

4) Müjdeleyici ve uyarıcıdır. Onların çoğu yüz çevirdi. Artık onlar dinlemezler.

1. Ayetten geçen, "İndîrilmiştir"den maksat Kur'ân-ı Kerîm veya özellikle bu sûredir. Muhataplara bu hatırlatmanın yapılmasının sebebi, okunanın İlâhî kelâm olduğunu bilerek onu lâyık olduğu şekilde derin bir saygıyla dinlemeleri gerektiğini onlara hissettirmektir. Ayrıca bu ifade, bilhassa Kur'an'ın Allah tarafından indirildiğini kabul etmeyen, onu Hz. Muhammed'in yakıştırdığını ileri süren inkarcılara cevap teşkil etmektedir. Bu cevapta Kur'an'ın başlıca şu özelliklerine dikkat çekildiği görülüyor: Kur'an, Allah katından indirilmiştir, ilâhî vahiydir; onun Hz. Muhammed'in kendi sözü olduğu iddiası tamamen asılsızdır. Kur'an, Allah'ın Rahman ve Rahim isimlerinin tecellisidir, dolayısıyla insanlık için bir rahmet ve lütuftur. O bir "kitap"tır, yani sadece söylenip geçen bir söz değil, aynı zamanda yazıya geçirilerek korunması gereken ve korunan ölümsüz bir belgedir.

kapalıdırأَكِنَّةٍ فِي Bizi kalplerimizقُلُوبنَا dediler kiقَالُوا Ve و karşıمِما çağırdığınتَدعونَا şeyeإِلَيهِ Ve و فِي آذَانِنَا bizimleبينِنَا مِن Veو bir ağırlık vardırوقْرٌ kulaklarımızda da bir perde bulunmaktadırحِجاب senin arandaوبينِكَ فَاعمَلْ yapmaktayızعامِلُون biz deإِنَّنَا Onun için sen yap

5) Ve dediler ki: Bizi çağırdığın şeye karşı kalplerimiz kapalıdır. Ve kulaklarımızda da bir ağırlık vardır. Ve bizimle senin aranda bir perde bulunmaktadır. Onun için sen yap, biz de yapmaktayız.

sizin gibiمِثْلُكُم bir insanımبشَر Ben deأَنَا ancakإِنمَا De kiقُلْ إِلَه ilâhınızınإِلَهُكُمْ ancakأَنمَا Banaإِلَي vahyolunuyorيوحى Artık O'naإِلَيهِ yönelinفَاستَقِيموا bir tekواحِد İlâh olduğu vay haline ويلٌ Veو O'ndan mağfiret dileyinواستَغْفِروه ortak koşanlarınلِلْمشْرِكِين

6) De ki: Ben de ancak sizin gibi bir insanım. Bana ancak ilâhınızın bir tek İlâh olduğu vahyolunuyor. Artık O'na yönelin, O'ndan mağfiret dileyin. Ve ortak koşanların vay haline.

بِالْآخِرةِ Onlar هم veو zekâtıالزكَاةَ vermezlerيؤْتُون لَا الَّذِين inkâr edenler deكَافِرون onlardırهم ahireti

7) Onlar zekâtı vermezler; ve ahireti inkâr edenler de onlardır.

iş yapanlar içinوعمِلُوا imanآمنُوا edipالَّذِين Şüphesizإِن غَير ممنُون bir mükâfat varأَجر onlaraلَهم iyiالصالِحاتِ tükenmeyen

8) Şüphesiz iman edip iyi iş yapanlar için onlara tükenmeyen bir mükâfat var.

بِالَّذِي خَلَقَ inkâr edipلَتَكْفُرون Gerçekten sizأَئِنكُمْ De kiقُلْ وتَجعلُون iki gündeيومين فِي yeriالْأَرض yaratanı رب İşte Oذَلِكَ ortaklar mıأَنداداً O'naلَه koşuyorsunuz? âlemlerinالْعالَمِين Rabbidir

9) De ki: Gerçekten siz, yeri iki günde yaratanı inkâr edip O'na ortaklar mı koşuyorsunuz? İşte O, âlemlerin Rabbidir.

مِن فَوقِها dağlar yerleştirdiرواسِي orayaفِيها yarattıجعلَ Ve و فِيها takdir ettiقَدر ve و Oradaفِيها bereketlerوبارك sabit fark سواء gündeأَيامٍ tam dörtأَربعةِ فِي gıdalarأَقْواتَها orada isteyenler içinلِلسائِلِين gözetmeden

10) Ve oraya sabit dağlar yerleştirdi. Orada bereketler yarattı ve orada tam dört günde isteyenler için fark gözetmeden gıdalar takdir etti.

halinde olanوهِي göğeالسماءِ إِلَى yöneldiاستَوى Sonraثُم gelinأئْتِيا yerküreyeلِلْأَرضِ ve و onaلَها dediفَقَالَ dumanدخَان İkisi de dedilerقَالَتَا istemeyerekكَرها veyaأَو İsteyerekطَوعا İsteyerekطَائِعِين geldikأَتَينَا

11) Sonra duman halinde olan göğe yöneldi, ona ve yerküreye: İsteyerek veya istemeyerek, gelin! dedi. İkisi de "İsteyerek geldik" dediler.

فَقَضيهن سبع سموات فِى يومين واوحى فِى كُل سمآءٍ امرها
وزينا السمآءَ الدنيا بِمصابِيح وحِفْظًا ذَلك تقْدِير العزيز العلِيم
(١٢) فَإنْ اعرضوا فَقُلْ انذرتكُم صاعِقةً مِثْلَ صاعِقةِ عادٍ
وثَمود (١٣) اِذْ جآءَ تهم الرسلُ مِن بين ايدِيهم ومِن خلفِهم
الا تعبدوآ اِلا ا ـ قالوا لو شآءَ ربنا لانزلَ ملئكةً فَإنا بِمآ
أرسِلتم بِهِ كافِرونَ (١٤) فَاما عاد فَاستكبروا فِى الارض بِغير
الحق وقَالوا من اشد مِنا قُوةً اولم يروا ان ا ـ الذِى خلقهم
هو اشد مِنهم قُوةً وكانوا بِاياتِنا يجحدونَ (١٥) فَارسلنا
عليهم ر ا صرصرا فِى ايامٍ نحِساتٍ لِنذِيقَهم عذاب الخِزى
فِى الحيوةِ الدنيا ولعذاب الاخِرةِ اخزى وهم لا ينصرونَ
(١٦) واما ثَمود فَهديناهم فَاستحبوا العمى على الهدى
فَاخذَتهم صاعِقةُ العذابِ الهون بِما كانوا يكْسِبونَ (١٧)
ونجينا الذِين امنوا وكانوا يتقُونَ (١٨) ويوم يحشر اعدآءُ
ا ـ اِلى النارِ فَهم يوزعونَ (١٩) حتى اِذَا ما جآؤها شهد
عليهم سمعهم وابصارهم وجلودهم بِما كانوا يعملُونَ (٢٠)

فِي gök olarak سماواتٍ yedi سبع Böylece onları yarattı فقضاهن
أمرها göğe سماءٍ her كُلِّ فِي vahyetti أوحى ve و iki günde يومين
yakın الدنيا semayı السماء biz donattık زينا Ve و görevini
تقْدِير İşte bu ذَلِكَ koruduk وحِفْظًا kandillerle بِمصابِيح
alîm olanın العلِيم azîz العزيز takdiridir

12) Böylece onları, iki günde yedi gök olarak yarattı ve her göğe görevini vahyetti. Ve biz, yakın (dünya) semâyı kandillerle donattık, koruduk. İşte bu, Azîz, Alîm olanın takdiridir.

İşte أنذرتُكُم de ki فَقُلْ onlar yüz çevirirlerse أعرضوا Eğer فَإن
صاعِقَة benzer مِثْلَ bir kasırgaya karşı صاعِقَةً sizi uyarıyorum
Semûd'un ثمود ve و Ad عادٍ başına gelen kasırgaya

13) Eğer onlar yüz çevirirlerse de ki: İşte sizi Ad ve Semûd (kavminin) başına gelen kasırgaya benzer bir kasırgaya karşı uyarıyorum.

مِن بين Peygamberler الرسلُ onlara gelerek جاءتْهم zaman إذْ
kulluk تعبدوا ألا arkalarından مِن خَلْفِهِم ve و Önlerinden أيدِيهم
لو شاء dedikleri قالُوا Allah'tan الله başkasına إلا etmeyin
فإنا melekler ملئكةً indirirdi لأنزلَ Rabbimiz ربنا dileseydi
Onun için بِهِ sizinle gönderilen أُرسِلتُم şeyleri بِما elbette biz
inkâr ediyoruz كافِرون

14) Peygamberler onlara: Önlerinden ve arkalarından gelerek Allah'tan başkasına kulluk etmeyin, dedikleri zaman, "Rabbimiz dileseydi elbette melekler indirirdi. Onun için biz sizinle gönderilen şeyleri inkâr ediyoruz."

فِي الأرض büyüklük tasladılar فاستكبروا Ad عاد gelince فأما
kim من dediler قالُوا ve و haksız الحق yere بِغير yeryüzünde
Onlar أولم يروا kuvvetli قُوةً Bizden مِنا daha güçlü أشَد var?
الذي خَلَقَهم Allah'ın الله kuşkusuz أن görmediler mi?
مِنْهُم daha güçlü أشَد olduğunu هو kendilerini yaratan
Onlar bizim بِآياتِنَا ediyorlardı وكانُوا kuvvetli قُوةً onlardan
inkar يجحدون âyetlerimizi

15) Ad (kavmine) gelince, yeryüzünde haksız yere büyüklük tasladılar ve Bizden daha güçlü, kuvvetli kim var? dediler. Onlar kuşkusuz kendilerini yaratan Allah'ın, onlardan daha güçlü, kuvvetli olduğunu görmediler mi? Onlar bizim âyetlerimizi inkâr ediyorlardı.

bir rüzgâr ريحا Bundan dolayı عليهم biz de gönderdik فَأرسلنا
لِنُذِيقَهم uğursuz نَحِساتٍ günlerde فِي أيامٍ soğuk صرصرا
hayatında فِي الحياة zillet الخِزي azâbını عذاب tattırmak için
rüsva أخْزى Ahiret الآخِرة azabı لعذاب Ve و dünya الدنيا
yardım da edilmez لا ينصرون onlara هم Ve و edicidir

16) Bundan dolayı biz de onlara dünya hayatında zillet azâbını tattırmak için uğursuz günlerde soğuk bir rüzgâr gönderdik. Ve Ahiret azabı rüsva edicidir. Ve onlara yardım da edilmez.

15-16.Kur'an, gerek Arap putperestlerinin gerekse eski kavimlerin ilâhî dinlere inanmamalarının temelinde akli ve fikri sebeplerden ziyade büyüklük taslama, mevki ve menfaat hırsı gibi duygusal sebeplerin yattığına sık sık vurgu yapar. Âd kavminin, peygamberleri Hûd'un risâletini reddetmelerinin de aynı psikolojik temele dayandığı görülmektedir. Âd kavminin, "Bizden daha güçlü kim var!" şeklindeki küstahça iddialarına karşı onlara, kendilerini de yaratmış olan Allah'ın sonsuz gücü hatırlatılmaktadır. Âd kavmi de Allah'ın gücünün sınırsızlığına inanıyordu. Şu halde her şeye gücü yeten Allah'ın kendilerinden daha güçlü topluluklar meydana getirmeye muktedir olduğunu düşünememeleri bir ahmaklık işareti idi. Böylece onların beşeri duyguları akıllarına galip gelmiş ve kendilerini inkâra sürüklemiş; bu da dünyada felakete uğrayarak yok olmalarına, âhirette de azabı hak etmelerine sebep olmuştur.

هم doğru yolu gösterdik فَهدينَا Semûd'a ثمود gelince أما Ve و
على körlüğü العمى ama onlar tercih ettiler فاستَحبوا onlara
العذَاب yıldırımı صاعِقَةُ onları çarptı فأخَذَتْهم doğru yola الهدى
oldukları كانُوا şeylerden dolayı بِما alçaltıcı الهون azabın
Yapmakta يكْسِبون

17) Ve Semûd (kavmine) gelince onlara doğru yolu gösterdik, ama onlar körlüğü doğru yola tercih ettiler. Yapmakta oldukları şeylerden dolayı alçaltıcı azabın yıldırımı onları çarptı.

يتقُون idi كانُوا Ve و inananları الذِين آمنُوا kurtardık نَجينَا Ve و
onlar korkuyorlar

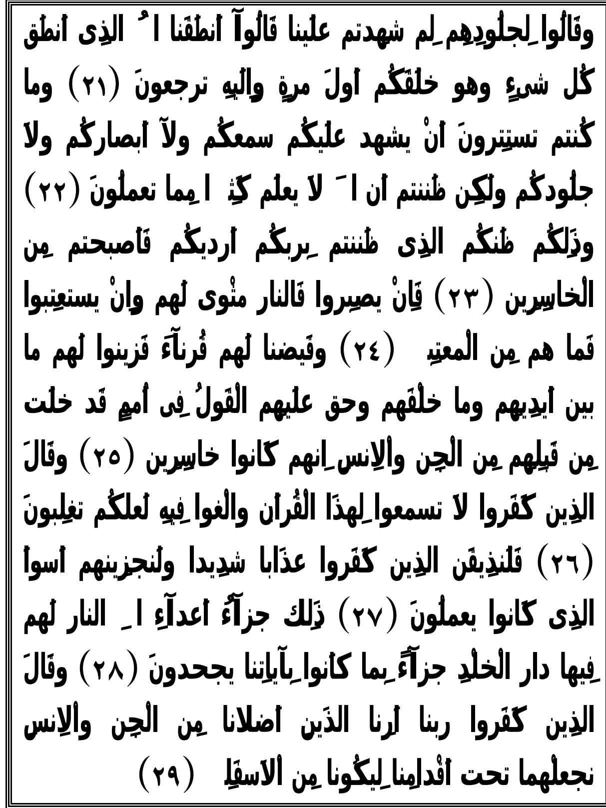
18) Ve inananları kurtardık. Ve onlar korkuyorlar idi.

اللهِ düşmanları أعداء toplandıkları يحشَر gün يوم Ve و
bir يوزعون hepsi فَهم ateşe النار sürülmek üzere إلى Allah'ın
araya getirilirler

19) Ve Allah'ın düşmanları, ateşe sürülmek üzere toplandıkları gün, hepsi bir araya getirilirler.

şahitlik شَهِد oraya geldikleri ما جاءوها zaman إذَا Nihayet حتى
وأبصارهم kulakları سمعهم onların aleyhine عليهم edecektir
يعملُون karşı كانُوا şeye بِما derileri جلُودهم ve و gözleri
işledikleri

20) Nihayet oraya geldikleri zaman kulakları, gözleri ve derileri, işledikleri şeye karşı onların aleyhine şahitlik edecektir.

وَ Ve قَالُوا derlerl لِجُلُودِهِمْ derilerine لِمَ Niçin شَهِدْتُمْ şahitlik
ettiniz? عَلَيْنَا aleyhimize قَالُوا derlerl أَنْطَقَنَا bizi de
konuşturdu اللهُ Allah الَّذِي أَنْطَقَ konuşturan كُلَّ Her شَيْءٍ
şeyi وَهُوَ o خَلَقَكُمْ sizi yaratmıştır أَوَّلَ İlk مَرَّةٍ defa وَ Ve إِلَيْهِ
O'na تُرْجَعُونَ döndürülüyorsunuz

21) Ve derilerine: Niçin aleyhimize şahitlik ettiniz? derler. Her şeyi konuşturan Allah, bizi de konuşturdu. İlk defa sizi o yaratmıştır. Ve O'na döndürülüyorsunuz, derler.

Enes b. Malik'ten şöyle dediği rivayet edilmektedir: Resûlullah (a.s)'ın yanında bulunuyorduk. Bu arada güldü ve: "Niye güldüğümü biliyor musunuz?" dedi. Biz: Allah ve Resûlü daha iyi bilir, dedik. Şöyle buyurdu: "Kulun Rabbine hitab ederek, Rabbim Sen beni zulümden alıkoymadın mı diye söylemesinden. Bunun üzerine yüce Allah: Evet diye buyuracak. Bu sefer kul şöyle diyecek: Ben kendi aleyhime ancak benden olup tanıklık edecek kimseyi kabul ederim. Yüce Allah da: Kendi nefsine karşı bugün sen şahid olarak ve Kiramen Kâtibin de şahidler olarak yetersiniz. (Peygamber devamla) buyurdu ki: Ağzına mühür vurulur ve organlarına: Konuş denilir. Onlar da yaptıklarını söylerler. Sonra kendisi de serbestçe konuşmak üzere bırakılır. O (azalarına) der ki: Benden uzak olunuz, benden uzak durunuz. Ben sizin için mücadele edip, duruyordum."[508]

وَ Ve مَا كُنْتُمْ siz تَسْتَتِرُونَ sakınmıyordunuz أَنْ يَشْهَدَ şahitlik
etmesinden عَلَيْكُمْ aleyhinize سَمْعُكُمْ kulaklarınızın وَلَا ne
أَبْصَارُكُمْ gözlerinizin وَلَا ne de جُلُودُكُمْ derilerinizin وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ
sanıyordunuz أَنَّ elbette اللهَ Allah'ın لَا يَعْلَمُ bilmeyeceğini
كَثِيرًا çoğunu مِمَّا تَعْمَلُونَ yaptıklarınızdan

22) Ve siz ne kulaklarınızın, ne gözlerinizin, ne de derilerinizin aleyhinize şahitlik etmesinden sakınmıyordunuz, elbette yaptıklarınızdan çoğunu Allah'ın bilmeyeceğini sanıyordunuz.

وَ Ve ذَلِكُمْ ya var ظَنُّكُمْ beslediğiniz الَّذِي ظَنَنْتُمْ zan بِرَبِّكُمْ
Rabbiniz hakkında أَرْدَاكُمْ sizi işte فَأَصْبَحْتُمْ o mahvetti مِنَ
الْخَاسِرِينَ ziyana uğrayanlardan oldunuz

23) Ve Rabbiniz hakkında beslediğiniz zan var ya, işte sizi o mahvetti, ziyana uğrayanlardan oldunuz.

Buhârî'nin... Abdullah ibn Mes'ûd'dan rivayetine göre Karın yağları çok (şişman), kalblerinin anlayışı kıt iki Kureyşli ve Sakîf'ten bir hısımları veya iki Sakîfli ve Kureyş'ten bir hısımları bir evde oturmuş konuşuyorlardı. Birbirleri-ne: "Ne dersin, acaba Allah bizim sözlerimizi duyuyor mudur ki?" dediler. Birisi: "Herhalde bazısını duyar, bazısını duymaz." dedi. Bir diğerleri: "Eğer bir kısmını duyuyor idiyse hiç şüphesiz hepsini duyar; ya da açıktan söylediğimizi duyuyorsa gizli söylediklerimizi de duyar" dedi de bunun üzerine "Siz, ne kulaklarınız, ne gözleriniz, ne de derileriniz sizin aleyhinize şahitlik eder diye düşünüp Sakınmadınız..." âyeti indirildi.[444]

فَإِنْ Şimdi eğer يَصْبِرُوا dayanabilirlerse فَالنَّارُ ateştir مَثْوًى yeri
لَهُمْ onların وَ Ve إِنْ يَسْتَعْتِبُوا hoşnut etmek isterlerse فَمَا
edilecek هُمْ onlar مِنَ الْمُعْتَبِينَ memnun edilecek

24) Şimdi eğer dayanabilirlerse, onların yeri ateştir. Ve eğer hoşnut etmek isterlerse, onlar memnun edilecek değillerdir.

وَ Ve قَيَّضْنَا de biz musallat ettik لَهُمْ onlara قُرَنَاءَ birtakım
arkadaşlar فَزَيَّنُوا bunlara süslü gösterdiler لَهُمْ onlar مَا بَيْنَ
أَيْدِيهِمْ önlerinde وَ ve مَا ne varsa خَلْفَهُمْ arkalarında وَحَقَّ gerekli
olmuştur عَلَيْهِمُ da onlara الْقَوْلُ azap فِي أُمَمٍ önce قَدْ
Kendilerinden خَلَتْ geçmiş مِنْ قَبْلِهِمْ gelip مِنَ الْجِنِّ cinler وَ
الْإِنْسِ insanlar için إِنَّهُمْ Kuşkusuz onlar كَانُوا hüsranal خَاسِرِينَ
hüsrana

25) Ve biz onlara birtakım arkadaşlar musallat ettik de onlar önlerinde ve arkalarında ne varsa bunlara süslü gösterdiler. Kendilerinden önce gelip geçmiş olan cinler ve insanlar için azap onlara da gerekli olmuştur. Kuşkusuz onlar hüsrana düşenlerdi.

وَ Ve قَالَ dediler الَّذِينَ كَفَرُوا inkâredenler لَا تَسْمَعُوا dinlemeyin
لِهَذَا Bu الْقُرْآنِ Kur'an'ı وَالْغَوْا gürültü yapın فِيهِ onlara لَعَلَّكُمْ
Umulur ki تَغْلِبُونَ bastırırsınız

26) Ve inkâr edenler: Bu Kur'an'ı dinlemeyin, onlara gürültü yapın. Umulur ki bastırırsınız, dediler.

فَلَنُذِيقَنَّ tattıracağız الَّذِينَ edenlere كَفَرُوا İnkâr عَذَابًا azabı bir
شَدِيدًا şiddetli وَ ve لَنَجْزِيَنَّهُمْ onları cezalandıracağız أَسْوَأَ en
kötüsüyle الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ yaptıklarının

27) İnkâr edenlere şiddetli bir azabı tattıracağız ve onları yaptıklarının en kötüsüyle cezalandıracağız.

ذَلِكَ İşte bu جَزَاءُ cezası أَعْدَاءِ düşmanlarının اللهِ Allah النَّارُ
ateştir لَهُمْ onlara فِيهَا orada دَارُ yurt vardır الْخُلْدِ ebedî
kalacakları جَزَاءً ceza olarak بِمَا dolayı كَانُوا بِآيَاتِنَا Ayetlerimizi
يَجْحَدُونَ inkâr etmelerinden

28) İşte bu, Allah düşmanlarının cezası, ateştir. Ayetlerimizi inkâr etmelerinden dolayı, orada onlara ceza olarak ebedî kalacakları yurt vardır.

وَ Ve قَالَ diyecekler الَّذِينَ كَفَرُوا Kâfirler رَبَّنَا Rabbimiz أَرِنَا
bize göster de الَّذَيْنِ أَضَلَّانَا bizi saptıranları مِنَ الْجِنِّ Cinlerden
وَ ve الْإِنْسِ insanlardan نَجْعَلْهُمَا alalım تَحْتَ altına أَقْدَامِنَا
ayaklarımızın لِيَكُونَا diye olsunlar مِنَ الْأَسْفَلِينَ
aşağılanmışlardan

29) Ve kâfirler: Rabbimiz! Cinlerden ve insanlardan bizi saptıranları bize göster de aşağılanmışlardan olsunlar diye onları ayaklarımızın altına alalım! diyecekler.

ثُمَّ Allah'tırاللهُ Rabbimizربّنَا derlerقَالُوا الَّذِينَ Şüphesizإِنَّ inerتَتَنَزَّلُ dosdoğru yolda yürüyenlerinاسْتَقَامُوا sonra da عَلَيْهِمُ üzerineالْمَلَٰئِكَةُ meleklerأَلَّا تَخَافُوا Korkmayınوَلَا تَحْزَنُوا üzülmeyin وَأَبْشِرُوا sevininبِالْجَنَّةِ cennetleالَّتِي كُنْتُمْ size تُوعَدُونَ vâad olunan

30) Şüphesiz, Rabbimiz Allah'tır, sonra da dosdoğru yolda yürüyenlerin üzerine melekler iner. Korkmayın, üzülmeyin, size vâad olunan cennetle sevinin! derler.

İbn Abbâs'tan rivayetle Atâ şöyle der: Bu âyet-i kerime Hz. Ebu Bekr hakkında nazil olmuştur. Müşrikler: "Rabbımız Allah'tır, melekler de onun kızlarıdır ve bizim O'nun katında şefaatçilerimizde." deyip dosdoğru yolu bulamadılar. Yahudiler: "Rabbımız Allah'tır ve Uzeyr O'nun oğludur. Muhammed de peygamber filân değildir.' deyip onlar da dosdoğru yolu bulamadılar. Ebu Bekr ise: "Rabbim! Allah'tır ve hiçbir ortağı da yoktur. Muhamed de O"nun kulu ve elçisidir." deyip başına gelen bütün belâ, musibet ve mihnetlere dayanıp dosdoğru solu tutturdu, doğru yoldan hiçbir şekilde ayrılmadı.[509]

نَحْنُ Bizأَوْلِيَاؤُكُمْ sizin dostlarınızızفِي الْحَيَاةِ daالدُّنْيَا hayatında dünya وَفِي الْآخِرَةِ Ve ahirette deفِيهَا orada لَكُمْ sizin için ما her şey تَشْتَهِي çektiğiأَنْفُسُكُمْ canlarınızın و ve لَكُمْ var فِيهَا oradaمَا her şeyتَدَّعُونَ istediğiniz sizindir

31) Biz dünya hayatında da, ahirette de sizin dostlarınızız. Ve orada sizin için canlarınızın çektiği her şey var ve istediğiniz her şey orada sizindir.

نُزُلًا ikramıdırمِنْ غَفُورٍ Gafûr olanınرَحِيمٍ rahîm olan

32) Gafûr, Rahîm olan (Allah'ın) ikramıdır.

Veمن kiminأَحْسَنُ daha güzeldir?قَوْلًا sözüمِمَّنْ diyenden دعا çağıranإِلَى اللَّهِ Allah'a و ve عَمِلَ iş yapanصَالِحًا iyiوَقَالَ إِنَّنِي Benمِنَ الْمُسْلِمِينَ müslümanlardanım

33) Ve Allah'a çağıran, iyi iş yapan ve "Ben müslümanlardanım" diyenden kimin sözü daha güzeldir?

و Veلَا تَسْتَوِي bir olmazالْحَسَنَةُ iyilikleوَلَا السَّيِّئَةُ kötülük ادفع Sen önleبِالَّتِي هِيَ şekildeأَحْسَنُ en güzelفَإِذَا O zamanالَّذِي بينَكَ seninleوَبَيْنَهُ arasındaعَدَاوَةٌ düşmanlık bulunanكَأَنَّهُ sanki وَلِيٌّ bir dost olurحَمِيمٌ candan

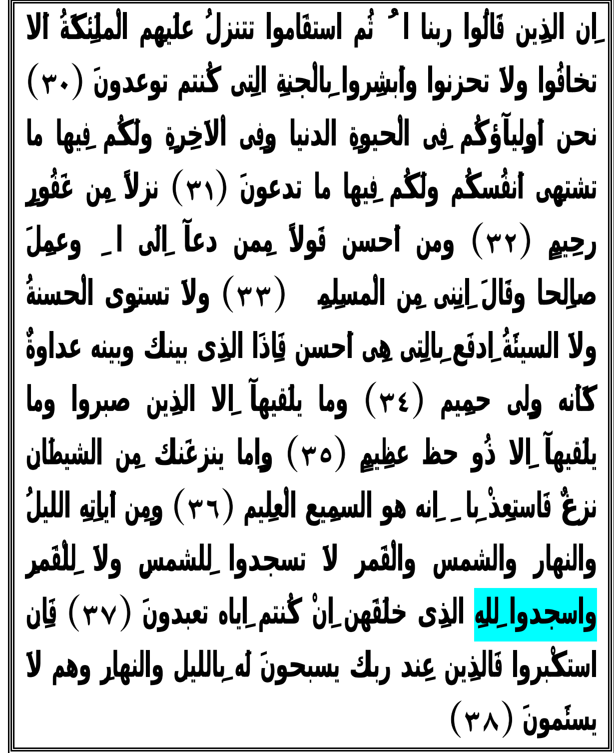
34) Ve iyilikle kötülük bir olmaz, Sen en güzel bir şekilde önle. O zaman seninle arasında düşmanlık bulunan kimse, sanki candan bir dost olur.

Veما يُلَقَّاهَا buna kavuşturulurإِلَّا ancakالَّذِينَ صَبَرُوا sabredenler وve ما يُلَقَّاهَا buna kavuşturulurإِلَّا ancak ذُو kimseحَظٍّ nasibi olanعَظِيمٍ büyük

35) Ve buna ancak sabredenler kavuşturulur; ve buna ancak büyük nasibi olan kimse kavuşturulur.

Veإِمَّا eğerيَنْزَغَنَّكَ seni dürtecek olursaمِنَ الشَّيْطَانِ şeytandanنَزْغٌ gelen kötü bir düşünceفَاسْتَعِذْ hemen sığın بِاللَّهِ Allah'aإِنَّهُ Çünküهُوَ Oالسَّمِيعُ İşitenالْعَلِيمُ Bilendir

36) Ve eğer şeytandan gelen kötü bir düşünce seni dürtecek olursa, hemen Allah'a sığın. Çünkü O, İşiten, bilendir.

Veمِنْ آيَاتِهِ O'nun âyetlerindendirاللَّيْلُ gece و ve النهار gündüzوالشمس güneşو ve الْقَمَرُ ayلَا تَسْجُدُوا secde etmeyin لِلشَّمْسِ güneşeوَلَا لِلْقَمَرِ aya daوَاسْجُدُوا secde edinلِلَّهِ Allah'a الَّذِي خَلَقَهُنَّ Onları yaratanإِنْ Eğerكُنْتُمْ istiyorsanızإِيَّاهُ O'na تَعْبُدُونَ ibadet etmek

37) Ve gece ve gündüz, güneş ve ay O'nun âyetlerindendir. Eğer O'na ibadet etmek istiyorsanız, güneşe de aya da secde etmeyin. Onları yaratan Allah'a secde edin.

فَإِنِ Eğerاسْتَكْبَرُوا büyüklük taslarlarsaفَالَّذِينَ bulunanعِنْدَ رَبِّكَ Rabbininيُسَبِّحُونَ tesbih ederlerلَهُ onlaraبِاللَّيْلِ gece وَالنَّهَارِ gündüzوَهُمْ onlarلَا يَسْأَمُونَ hiç usanmadan

38) Eğer büyüklük taslarlarsa Rabbinin yanında bulunan hiç usanmadan, onlar gece gündüz O'nu tesbih ederler.

(*)Mekke'nin aristokrat kesiminin İslâm'ı reddetmelerinin temel sebeplerinden biri de Hz. Peygamber'e tâbi olmayı ve onun etrafında toplanan sıradan insanlar arasına katılmayı, onlarla birlikte Allah'a secde etmeyi kendilerine yedirernemeleri şeklindeki ilkel bir benlik duygusuydu; bunu bizzat kendileri de ifade ederlerdi. İşte âyette bu zihniyete değinilmekte ve Allah'ın, onların secdelerine, ibadetlerine ihtiyacı olmadığı, esasen O'nun bıkıp usanmadan kendisine ibadet eden başka kullarının bulunduğu bildirilmektedir.

ومن اياتِه انك ترى الارض خاشِعةً فَإذآ انزلنا عليها المآءَ اهتزت وربت ـاِن الذِى احياها لمحيِى الموتى ـاِنه على كُل شىءٍ قَدِير (٣٩) ـاِن الذِين يلحِدونَ ـفِى اياتِنا لا يخفَونَ علينا افَمن يلقَى ـفِى النار خير ام من يأتِى اٰمِنا يوم القِيمةِ اعملوا ما شِئتم ـاِنه ـبِما تعملونَ بصِير (٤٠) ـاِن الذِين كفَروا ـبِالذكرِ لما جآءَ هم وانه لكِتاب عزِيز (٤١) لا يأتِيهِ الباطِلُ ـمِن بين يديهِ ولا ـمِن خلفِهِ تنزِيلٌ ـمِن حكِيمٍ حمِيدٍ (٤٢) ما يقالُ لكَ ـاِلا ما قَد ـقِيلَ ـلِلرسل ـمِن قَبلِك ـاِن ربك لذُو مغفِرةٍ وذُو عِقَابٍ الِيمٍ (٤٣) ولو جعلناه قُرانا اعجمِيا لقَالوا لولا فُصلت اياته ءَ اعجمِى وعربِى قُلْ هو ـلِلذِين امنوا هدى وشِفَآءٌ والذِين لا يؤمِنونَ ـفِى اٰذَانِهم وقْر وهو عليهِم عمى اُولئِك ينادونَ ـمِن مكانٍ بعِيدٍ (٤٤) ولقَد اٰتينا موسى الكِتاب فَاختلِف ـفِيهِ ولولا كَلِمةٌ سبقت ـمِن ربك لقُضِى بينهم وانهم لفِى شك ـمِنه مرِيبٍ (٤٥) من عمِلَ صالِحا فَلِنفْسِهِ ومن اسآءَ فَعليها وما ربك ـبِظَلامٍ ـلِلعبِيدِ (٤٦)

Veو ـمِن آيَاتِهِ O'nun âyetlerindendir أَنَّكَ senin تَرَى görmen
الْأَرْضَ yeryüzünü خَاشِعَةً kupkuru فَإِذَا zaman أَنزَلْنَا Biz
عَلَيْهَا onun üzerine الْمَاءَ suyu اهْتَزَّتْ harekete
وَرَبَتْ kabarır إِنَّ Kuşkusuz الَّذِي أَحْيَاهَا ona can veren geçip
لَمُحْيِي diriltir الْمَوْتَى ölüleri de إِنَّهُ elbette O عَلَى كُلِّ her شَيْءٍ
şeye قَدِيرٌ kadirdir

39) Ve senin yeryüzünü kupkuru görmen de O'nun âyetlerindendir. Biz onun üzerine suyu indirdiğimiz zaman, harekete geçip kabarır. Kuşkusuz ona can veren, elbette ölüleri de diriltir. O, her şeye kadirdir.

(*)Müşrik Araplar'ın İslâm karşısındaki temel bir tutumları da herkesin bu dünyada benimsediği inanç, tutum ve davranışlarının hesabını vereceği âhiret hayatını, dolayısıyla yeniden dirilmeyi inkâr etmeleriydi. Âyette kuru toprağa can veren gücün insanı yeniden diriltmeye de muktedir olduğu hatırlatılmaktadır. Ancak, âyette Allah'ın ölüleri dirilten gücü mutlak ifade edildiğinden, burada sadece insanların öldükten sonra diriltilmesi kastedilmeyip bunun yanında mutlak olarak canlılık, sağlık, zindelik, verimlilik, üretkenlik, zihin açıklığı, kalp aydınlığı gibi her türlü olumlu yetenek ve aktiviteleri verenin Allah olduğuna işaret edildiği de düşünülebilir.

إِنَّ Kuşkusuz الَّذِينَ يُلْحِدُونَ eğriliğe ayrılıp doğruluktan
sapanlar فِي آيَاتِنَا hakkında ayetlerimiz لَا يَخْفَوْنَ kalmaz gizli
عَلَيْنَا bize أَفَمَن يُلْقَى atılan mı فِي içine النَّارِ Ateşin خَيْرٌ daha
iyidir أَم yoksa مَن gelen يَأْتِي mi? آمِنًا güvenle يَوْمَ günü الْقِيَامَةِ
kıyamet اعْمَلُوا yapın مَا شِئْتُمْ Dilediğinizi إِنَّهُ Kuşkusuz O بِمَا
تَعْمَلُونَ yaptıklarınızı بَصِيرٌ görmektedir

40) Kuşkusuz ayetlerimiz hakkında doğruluktan ayrılıp eğriliğe sapanlar bize gizli kalmaz. Ateşin içine atılan mı daha iyidir, yoksa kıyamet günü güvenle gelen mi? Dilediğinizi yapın. Kuşkusuz O, yaptıklarınızı görmektedir.

إِنَّ Gerçekten الَّذِينَ kendilerine كَفَرُوا inkâr ederler بِالذِّكْرِ zikir
لَمَّا zaman جَاءَهُمْ geldiğinde وَإِنَّهُ Halbuki o لَكِتَابٌ bir kitaptır
عَزِيزٌ eşsiz

41) Gerçekten kendilerine zikir (Kitap) geldiği zaman inkâr ederler. Halbuki o, eşsiz bir kitaptır.

لَا يَأْتِيهِ gelemez الْبَاطِلُ bâtıl مِن بَيْنِ يَدَيْهِ Ona önünden de وَلَا
مِنْ خَلْفِهِ ardından da تَنزِيلٌ indirilmiştir مِّنْ حَكِيمٍ Hikmet
sahibi حَمِيدٍ çok övülen tarafından

42) Ona önünden de ardından da bâtıl gelemez. Hikmet sahibi, çok övülen tarafından indirilmiştir.

مَا يُقَالُ söylenen لَكَ Sana إِلَّا başka مَا olandan değildir bir şey
قَدْ elbette قِيلَ söylenmiş لِلرُّسُلِ peygamberlere مِن قَبْلِكَ
senden önceki إِنَّ Elbette ki رَبَّكَ senin Rabbin لَذُو sahibi
مَغْفِرَةٍ hem mağfiret وَ ve ذُو sahibidir عِقَابٍ bir azap أَلِيمٍ acı

43) Sana söylenen, elbette senden önceki peygamberlere söylenmiş olandan başka bir şey değildir. Elbette ki senin Rabbin, hem mağfiret sahibi ve acı bir azap sahibidir.

وَ Ve لَوْ eğer جَعَلْنَاهُ kılsaydık onu قُرْآنًا bir Kur'an أَعْجَمِيًّا
yabancı dilden لَقَالُوا diyeceklerdi ki لَوْلَا değil miydi? فُصِّلَتْ
açıklanmalı tafsilatlı şekilde آيَاتُهُ Ayetleri أَأَعْجَمِيٌّ yabancı
dilden olur mu? وَعَرَبِيٌّ Arab'a قُلْ De ki هُوَ O لِلَّذِينَ için آمَنُوا
inananlar هُدًى doğru yolu gösteren وَشِفَاءٌ şifadır وَالَّذِينَ
gelince لَا يُؤْمِنُونَ İnanmayanlara فِي آذَانِهِمْ onların
kulaklarında وَقْرٌ bir ağırlık vardır وَ ve هُوَ o عَلَيْهِمْ onlara
عَمًى kapalıdır أُولَٰئِكَ Onlara يُنَادَوْنَ bağırılıyor مِن مَّكَانٍ bir
yerden بَعِيدٍ uzak

44) Ve eğer biz onu, yabancı dilden bir Kur'an kılsaydık, diyeceklerdi ki: Ayetleri tafsilatlı (anlayacağımız) şekilde açıklanmalı değil miydi? Arap'a yabancı dilden olur mu? De ki: O, inananlar için doğru yolu gösteren şifadır. İnanmayanlara gelince, onların kulaklarında bir ağırlık vardır ve o onlara kapalıdır. Onlara uzak bir yerden bağırılıyor.

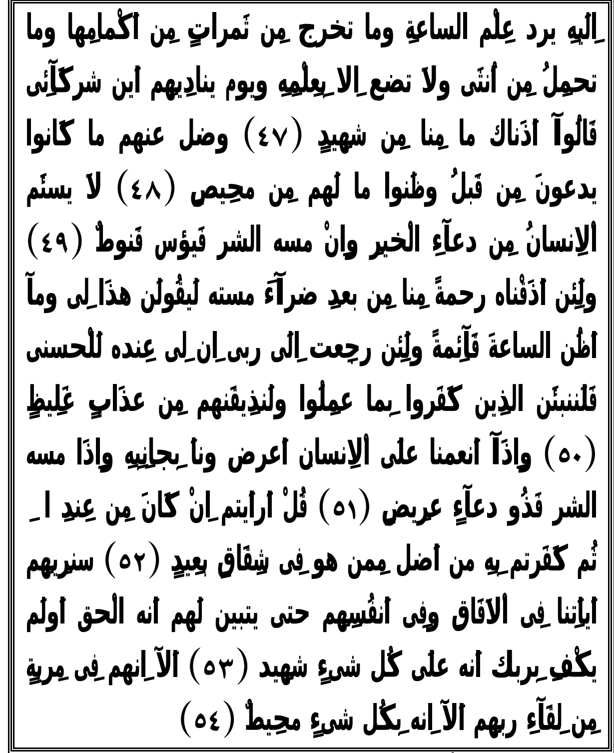
Kureyşliler sırf inat ve inkârlarından "Kur'ân hem Arapça, hem de Yabancı bir dilde indirilseydi; bazı âyetleri Arapça, diğer bazı âyetleri de yabancı bir dilde olsaydı." dediler de bunun üzerine bu âyet-i kerime nazil oldu. Saîd ibn Cübeyr'den rivayete göre o şöyle demiştir: Kureyşliler sırf inat ve inkârlarından "Kur'ân hem Arapça, hem de Yabancı bir dilde indirilseydi; bazı âyetleri Arapça, diğer bazı âyetleri de yabancı bir dilde olsaydı." dediler de bu-nun üzerine bu âyet-i kerime nazil oldu[445]

وَلَقَدْ Andolsun آتَيْنَا biz verdik مُوسَى Musa'ya الْكِتَابَ Kitab'ı
فَاخْتُلِفَ ayrılığa düşüldü فِيهِ onda da وَ Ve لَوْلَا eğer كَلِمَةٌ bir
söz سَبَقَتْ geçmiş olmasaydı مِن رَّبِّكَ Rabbinden لَقُضِيَ derhal
hükmedilirdi بَيْنَهُمْ aralarında وَ Ve إِنَّهُمْ onlar لَفِي içindedirler
شَكٍّ bir şüphe مِّنْهُ onun hakkında مُرِيبٍ derin

45) Andolsun biz Musa'ya Kitab'ı verdik, onda da ayrılığa düşüldü. Ve eğer Rabbinden bir söz geçmiş olmasaydı, aralarında derhal hükmedilirdi. Ve onlar onun hakkında derin bir şüphe içindedirler.

مَنْ Kim عَمِلَ bir iş yaparsa صَالِحًا iyi فَلِنَفْسِهِ bu kendi
lehinedir وَ Ve مَنْ kim de أَسَاءَ kötülük yaparsa فَعَلَيْهَا
aleyhinedir وَ Ve مَا değildir رَبُّكَ Rabbin بِظَلَّامٍ zulmedici
لِلْعَبِيدِ kullara

46) Kim iyi bir iş yaparsa, bu kendi lehinedir. Ve kim de kötülük yaparsa aleyhinedir. Ve Rabbin kullara zulmedici değildir.

إِلَيهِ يرد عِلم الساعةِ وما تخرج مِن ثَمراتٍ مِن أكمامِها وما
تحمِلُ مِن أنثى ولا تضع إلا بِعِلمِهِ ويوم يناديهم أين شركآئى
قالوآ آذناك ما مِنا مِن شهيدٍ (٤٧) وضل عنهم ما كانوا
يدعونَ مِن قبلُ وظنوا ما لهم مِن محِيص (٤٨) لا يسئم
الإنسانُ مِن دعآءِ الخير وإنْ مسه الشر فيؤس قنوطٌ (٤٩)
ولئِن أذقْناه رحمةً مِنا مِن بعدِ ضرآءَ مسته ليقُولن هذا لِى وما
أظن الساعةَ قآئمةً ولئِن رجِعت إلى ربى إن لِى عِنده للحسنى
فلننبئن الذِين كفروا بِما عمِلوا ولنذِيقنهم مِن عذابٍ غليظٍ
(٥٠) وإذآ أنعمنا على الإنسان أعرض ونأ بجانِبِهِ وإذا مسه
الشر فذو دعآءٍ عريض (٥١) قُلْ أرايتم إنْ كانَ مِن عِندِ ا ـ
ثُم كفرتم بِهِ من أضل مِمن هو فِى شِقاقٍ بعِيدٍ (٥٢) سنريهم
اياتنا فِى الآفاق وفِى أنفُسِهم حتى يتبين لهم أنه الحق أولم
يكْفِ بِربك أنه على كُل شىءٍ شهيد (٥٣) ألآ إنهم فِى مِريةٍ
مِن لِقآءِ ربهم ألآ إنه بِكُل شىءٍ محِيطٌ (٥٤)

وما Kıyametinِالساعة bilgisiعِلْمُ havale edilirيرد O'na إِلَيهِ
تَخْرُجُ hiçbir meyveمِن ثَمَراتٍ yarıp çıkamazمِن أَكْمَامِهَا
لَا ve و hiçbir dişiمِن أُنثَى gebe kalmazوما تَحمِلُ kabuğunu
günيوم Veو O'nun bilgisiبِعِلْمِهِ dışındaإلا doğurmazتَضَعُ
Ortaklarımشُرَكَائِي neredeأَينَ onlara diye seslendiğiيُنَادِيهِم
Buna dair مِنا olmadığınıما sana arzederizآذَنَّاكَ derlerقَالُوا
hiçbir şahitمِن شَهِيدٍ bizden

47) Kıyametin bilgisi, O'na havale edilir. O'nun bilgisi dışında hiçbir meyve kabuğunu yarıp çıkamaz, hiçbir dişi gebe kalmaz ve doğurmaz. Ve onlara: Ortaklarım nerede! diye seslendiği gün: Buna dair bizden hiçbir şahit olmadığını sana arzederiz, derler.

durduklarıما كَانُوا onlardanعَنْهُم uzaklaşmıştırضَلَّ Ve و
ما anlamışlardırظَنُّوا Ve و öncedenمِن قَبلُ yalvarıpيدعون
kaçacak yerleriمِن مَحِيصٍ kendilerininلَهُم olmadığını

48) Ve önceden yalvarıp durdukları onlardan uzaklaşmıştır. Ve kendilerinin kaçacak yerleri olmadığını anlamışlardır.

hayırالْخَيرِ istemektenمِن دعَاءِ İnsanالإِنْسَانُ usanmazلَا يسأم
فَيَئُوس bir kötülükالشر kendisine dokunursaمسه Fakatوإن
üzülüverirقَنُوطٌ hemen ümitsizliğe düşer

49) İnsan hayır istemekten usanmaz. Fakat kendisine bir kötülük dokunursa hemen ümitsizliğe düşer, üzülüverir.

biz مِنا bir rahmetرحمةً tattırırsakأَذَقْنَاهُ Andolsun kiولَئِن
kendisine مسته bir zarardanضراء sonraمِن بعدِ ona
وما أَظُن benim hakkımdırلِي Buهَذَا derليقُولن dokunan
olsam وَلَئِن kopacağınıقَائِمَةً kıyametinالساعة sanmıyorum
لِي muhakkakإن Rabbimeإِلَى ربي döndürülmüşرجعت bile
benim için daha güzel şeyler لَلْحسنَى O'nun katındaعِنْدَه
edenlereالذِين Biz mutlaka haber vereceğizفَلَنُنَبِّئَن vardır
muhakkak لَنُذِيقَنَّهم ve و yaptıklarınıبِما عمِلُوا inkârكَفَروا
ağırغَلِيظٍ azaptanمِن عذابٍ onlara tattıracağız

50) Andolsun ki, kendisine dokunan bir zarardan sonra biz ona bir rahmet tattırırsak: Bu, benim hakkımdır, kıyametin kopacağını sanmıyorum, Rabbime döndürülmüş olsam bile muhakkak O'nun katında benim için daha güzel şeyler vardır, der. Biz, inkâr edenlere yaptıklarını mutlaka haber vereceğiz ve muhakkak onlara ağır azaptan tattıracağız.

(*)Yani Allah benim amelimden razı olduğundan ötürü zaten benim hakettiğim bir şeydir. Böylelikle o Allah'ın kendisine bu nimeti vermesini, Allah'ın üzerindeki bir hakkından dolayı olduğu görüşüne kapılır. Yüce Allah'ın nimetlerle, sıkıntılarla onu sınayıp böylelikle onun şükredip, sabreden bir kişi olup olmadığını ortaya çıkarmak istediğini bilmez.

insanaعلَى الإِنْسانِ bir nimet verdiğimizأَنْعمنَا zamanإذا Ve و
zaman daإذا Veو yan çizerنَأَى بِجانِبِهِ ve و yüz çevirirأَعرض
yalvarıpدعاءٍ dururفَذُو bir şerالشر ona dokunduğuمسه
içtenعرِيض

51) Ve insana bir nimet verdiğimiz zaman yüz çevirir ve yan çizer. Ve ona bir şer dokunduğu zaman da içten yalvarıp durur.

اللهِ tarafındanكان مِن عِنْدِ eğerإن Ne dersinizأَرأَيتُم De kiقُلْ
kim مَن onuبِهِ siz de inkâr etmişsenizكَفَرتُم sonraثُم Allah
bir ayrılığa فِي شِقَاقٍ o haldeهو vardır?مِمن daha sapıkأَضل
uzakبعِيدٍ düşenden

52) De ki: Ne dersiniz, eğer Allah tarafından ise sonra siz de onu inkâr etmişseniz, o halde uzak bir ayrılığa düşenden daha sapık kim vardır?

و Ufuklardaفِي الآفَاقِ âyetlerimiziآياتِنَا göstereceğiz kiسنُرِيهِم
iyice belli يتَبين ta kiحتى kendi nefislerindeأَنْفُسِهِم فِيve
أَولَم gerçek olduğuالْحق onunأَنه onlaraلَهم olsun
شَيءٍ herكُل علَى Çünkü Oأَنه Rabbininبِربك yetmez mi?يكْفِ
şahittirشَهِيد şeye

53) Ufuklarda ve kendi nefislerinde âyetlerimizi göstereceğiz ki, ta ki onun gerçek olduğu, onlara iyice belli olsun. Rabbi yetmez mi? Çünkü O, her şeye şahittir.

مِن لِقَاءِ şüpheمِريةٍ içindedirlerفِي onlarإِنهم Dikkat edinأَلَا
بِكُل Bilesiniz ki Oإِنه أَلَا Rablerineربهِم kavuşma konusunda
kuşatmıştırمحِيطٌ şeyiشَيءٍ her

54) Dikkat edin; onlar, Rablerine kavuşma konusunda şüphe içindedirler. Bilesiniz ki O, her şeyi kuşatmıştır.

(*)Kudreti bütün mahlukatını kuşatan O'dur. Bilgisi herşeyi kuşatan O'dur. Herşeyi sayısıyla bilen O'dur. Yüce Allah'ın bu ismi çoğunlukla tehdit ifade eden buyruklarla birlikte gelir. Gerçek anlamı ise herşeyi kuşatıcı olması ve kuşatılan şeyin kökten imha edilmesidir.

سورة الشورى (٤٢)

بِسم ا ِ الرحمن الرحِيم

حم (١) عسق (٢) كَذَلك يوحِى اِليك والى الذِين مِن قَبلك
ا ُ العزِيز الحكِيم (٣) له ما فِى السموات وما فِى الارض
وهو العِلى العظِيم (٤) تكَاد السموات يتفَطرنَ مِن فَوقِهن
والملئِكَةُ يسبحونَ بِحمدِ ربهم ويستغفِرونَ لِمن فِى الارض
الا اِن ا َ هو الغفُور الرحِيم (٥) والذِين اتخذُوا مِن دونِهِ
اولياَء ا ُ حفِيظٌ عليهم ومآ انت عليهم بِوكِيلٍ (٦) وكَذَلك
اوحيناآ اِليك قُرانا عربِيا لِتنذِر أم القُرى ومن حولها وتنذِر يوم
الجمعِ لا ريب فِيهِ فَرِيق فِى الجنةِ وفَرِيق فِى السعِ ِ (٧)
ولو شاَء ا ُ لجعلهم أمةً واحِدةً ولكِن يدخِلُ من يشاُء فِى
رحمتِهِ والظالمونَ ما لهم مِن ولى ولا نصِ ٍ (٨) امِ اتخذُوا
مِن دونِهِ اولياَء فَا ُ هو الولى وهو يح ِ الموتى وهو على
كُل شىءٍ قَدِير (٩) وما اختلفْتم فِيهِ مِن شىءٍ فَحكْمه اِلى
ا ِ ذَلكُم ا ُ ربى عليهِ توكلت والِيهِ أنِيب (١٠)

42 ŞURA SURESİ

Kur'an'ın 42. sûresi. 53 âyet, 866 kelime ve 3088 harften ibarettir. Fasılası mim, kaf, lam, ra, be, dal, ze ve nun harfleridir. Mekki sûrelerden olup, Fussilet sûresinden sonra nâzil olmuştur. 23, 24, 25 ve 27. âyetleri Medenîdir. Adını otuzsekizinci âyetinde geçen, "istişare etme, danışma" anlamındaki "şûrâ" kelimesinden almıştır. Bu adı alışının özel bir sebebi yoktur.

Rahimالرحِيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Mimم Haح

1) Ha, Mim.

Kafق Sinس Aynع

2) Ayn, Sin, Kaf.

الذِين إِلَى ve و sanaإِلَيكَ vahyetmektedirيوحِي İşte böyleكَذَٰلِكَ
الْحكِيم Azîzالْعزِيز Allahالله senden öncekilereمِن قَبلِكَ
Hakîm

3) İşte Azîz, Hakîm Allah, sana ve senden öncekilere böyle vahyetmektedir.

yerde مَا فِي الْأَرضِ ve و Göklerdeمَا فِي السماوات O'nundurلَهُ
Azîm'dirالْعظِيم Aliyy'dirالْعلِي Şüphesiz Oوهو olanlar

4) Göklerde ve yerde olanlar O'nundur. Şüphesiz O, Aliyy'dir, Azîm'dir.

Cenâb-i Hak hemen her peygambere şu esasları da vahiy yoluyla bildirmiş ve korunmasını; insanlara tebliğ edilmesini emretmiştir:

1-Önce Allah'ın varlığına ve birliğine imâna,

2-Sonra gönderilen peygambere ve onun gönderilmesinin lüzumuna inanmaya,

3-Âhiret gününe imâna,

4-İnsanları, bütün güzellik ve faziletleri kendinde toplayan din ahlâkına bağlanmaya,

5-İnsanları kötülüklerden uzaklaştırıp insanlıklarına yakışanı yapmaya,

6-Dünya hayatından amaç ve maksadın ne olduğunu öğrenmeye,

7-Allah'ın yegâne üstün, yegâne güçlü ve hikmet sahibi olduğunu anlayıp kavramaya davet edip bu konuda onları eğitip yetiştirmek.

çatlayıp-يتفَطَّرنَ Göklerالسماوات neredeyseتكَاد
melekler deوالْملَائِكَةُ üstlerindenمِن فَوقِهِن parçalanacaklar
ويستغفِرونَ Rablerini ربهِم hamd ileبِحمدِ tesbih ederlerيسبحونَ
Şunu أَلَا yeryüzündeفِي الْأَرضِ olanlaraلِمن mağfiret dilerler
Ğafûrالْغَفُور O'landırهو Allahالله gerçektenإِن bilin ki
Rahîmالرحِيم

5) Gökler, neredeyse üstlerinden çatlayıp-parçalanacaklar; melekler de Rablerini hamd ile tesbih ederler, yeryüzünde olanlara mağfiret dilerler. Şunu bilin ki, gerçekten Allah Ğafûr, Rahîm O'landır.

O'nun dışındaمِن دونِهِ edinenlereاتخذُوا gelinceالذِين Veو
onların علَيهِم gözetleyicidirحفِيظٌ Allahالله velilerأَولِياء
onların üzerindeعلَيهِم Sen iseأَنتَ değilsinوما üzerinde
bir vekilبِوكِيلٍ

6) Ve O'nun dışında veliler edinenlere gelince; Allah onların üzerinde gözetleyicidir. Sen ise onların üzerinde bir vekil değilsin.

bir قُرآنًا sana daإِلَيكَ vahyettikأَوحينا böyleceكَذَٰلِكَ Ve و
الْقُرى anasınıأُم korkutasın diyeلِتنذِر arapçaعربِيا Kur'an
وتنذِر onun etrafındaحولَها bulunanlarıمن ve و şehirlerin
şüphe لَا ريب toplanmaالْجمعِ günü ileيوم korkutasın
فِي الْجنةِ bir bölümüفَرِيقٌ kendisindeفِيهِ bulunmayan
السعِيرِ içerisindedirler فِي bir bölümüوفَرِيقٌ cennette
çılgınca yanan ateşin

7) Ve şehirlerin anasını ve onun etrafında bulunanları korkutasın, hem de kendisinde şüphe bulunmayan toplanma günü ile korkutasın diye, sana da böylece arapça bir Kur'an vahyettik. (Ogün onların) bir bölümü cennette, bir bölümü çılgınca yanan ateşin içerisindedirler.

أُمةً onları kılardıلَجعلَهم Allahالله dileseydiشَاء eğerلَو Ve و
kimseyiمن girdirirيدخِلُ Fakatولَكِن tekواحِدةً bir ümmet
zalimlere الظَّالِمونَ Veو rahmetineفِي رحمتِهِ dilediğiيشَاء
نَصِيرٍ neولَا bir veli vardırمِن ولِي onlar içinلَهم neما gelince
bir yardımcı

8) Ve eğer Allah dileseydi, onları tek bir ümmet kılardı. Fakat dilediği kimseyi rahmetine girdirir. Ve zalimlere gelince; onlar için ne bir veli vardır, ne bir yardımcı.

أَولِياء O'nun dışındaمِن دونِهِ mi edindiler?اتخذُوا Yoksaأَم
وهو veliالْولِي O'durهو İşte Allahفَالله bir takım veliler
علَى كُلِّ Şüphesiz Oوهو ölüleriالْموتَى diriltenيحيِي O'dur
kadirdirقَدِير şeyeشَيءٍ her

9) Yoksa O'nun dışında birtakım veliler mi edindiler? İşte Allah; veli O'dur, ölüleri dirilten O'dur. Şüphesiz O, her şeye kadirdir.

مِن شَيءٍ hakkındaفِيهِ ihtilafa düşersenizاختلَفْتم ما Ve و
إِلَى onun hakkında hüküm vermekفَحكْمه herhangi bir şey
Ben علَيهِ Rabbim olanربي Allahالله İşteذَٰلِكُم Allah'ındırاللهِ
أُنِيب yalnızca O'naإِلَيهِ ve و tevekkül ettimتوكَّلْت O'na
yönelirim

10) Ve herhangi bir şey hakkında ihtilafa düşerseniz, onun hakkında hüküm vermek Allah'ındır. İşte Rabbim olan Allah. Ben O'na tevekkül ettim ve yalnızca O'na yönelirim.

جعل yerinالْأَرض ve و Göklerinالسماواتِ yaratıcısıdırفَاطِر
eşlerأَزواجا kendi nefislerinizdenمِن أَنْفُسِكُمْ Sizeلَكُم var etti
sizi üretip يَذْرَؤُكُمْ çiftlerأَزواجا davarlardan daومِن الْأَنْعامِ
O'nun benzeri كَمِثْلِهِ yokturلَيس O bu yollaفِيهِ çoğaltıyor
البصِير Semî'dirالسمِيع Şüphesiz Oوهو hiçbir şeyشَيء gibi
Basîr'dir

11) Göklerin ve yerin yaratıcısıdır. Size kendi nefislerinizden eşler, davarlardan da çiftler var etti. O, sizi bu yolla üretip çoğaltıyor. O'nun benzeri gibi olan hiçbir şey yoktur. Şüphesiz O, Semî'dir, Basîr'dir.

الْأَرض ve و Göklerinالسماواتِ anahtarlarıمقَالِيد O'nundurلَهُ
و Dilediğineيشَاءُ لِمن rızkıالرزق genişletip-yayarيبسطُ yerin
en iyi عَلِيم şeyiشَيءٍ herبِكُلِّ Çünkü Oإِنَّهُ kısar daويقْدِر ve
bilendir

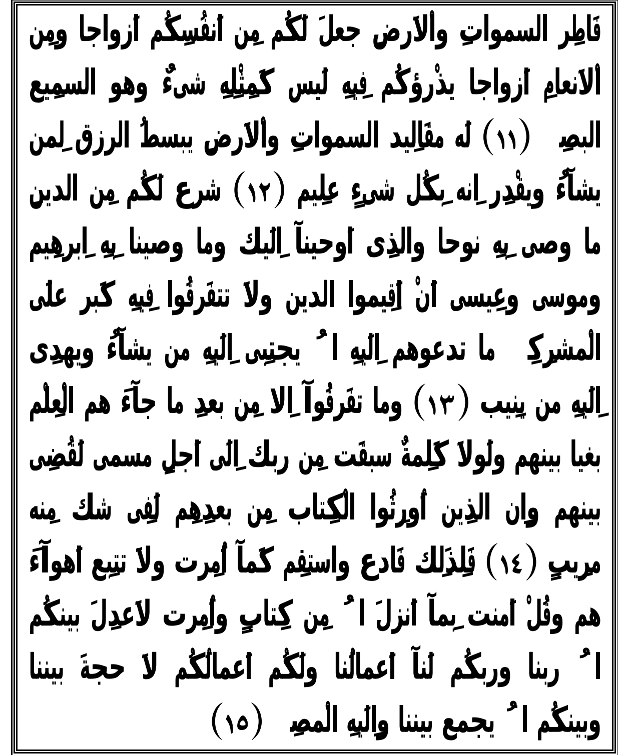
12) Göklerin ve yerin anahtarları O'nundur. Dilediğine rızkı genişletip-yayar ve kısar da. Çünkü O, her şeyi en iyi bilendir.

ما وصى بِهِ dindenالدينِ مِن size deلَكُم şeriat yaptıشَرع
vahyettiğimiziأَوحينَا الَّذِي ve و Nuh'aنُوحا vasiyet ettiğini
İbrahim'eإِبراهِيم vasiyet ettiğimiziبِهِ وما وصينَا sanaإِلَيك
dosdoğru ayakta أَقِيموا أَن İsa'yaوعِيسى ve و Musa'yaوموسى
فِيهِ ayrılığa düşmeyinتَتَفَرقُوا لَا ve و Diniالدين tutun diye
تَدعو şeyما müşriklereالْمشْرِكِين علَى ağır geldiكَبر onda
إِلَيهِ seçerيجتَبِي Allahاللَّه Seninإِلَيهِ kendileriniهم çağırdığın
إِلَيهِ hidayete يهدِي ve و dilediğiniيشَاءُ bunaمن erdirir
içten yöneleniينِيب من kendisine

13) 'Dini dosdoğru ayakta tutun ve onda ayrılığa düşmeyin.' diye dinden Nuh'a vasiyet ettiğini ve sana vahyettiğimizi, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya vasiyet ettiğimizi size de şeriat yaptı. Senin kendilerini çağırdığın şey, müşriklere ağır geldi. Allah, dilediğini buna seçer ve içten kendisine yöneleni hidayete erdirir.

(*)Yukarıdaki âyetler, hem Mekkeli'leri, hem de o merkezin dışında kalıp kutuplara kadar bütün ülke halklarını uyarmak için Arapça Kur'ân indirildiği açıklandı. Sonra da dinî konularda ihtilâf zuhur ettiği takdirde onu Allah'ın kitabına, Peygamberin sünnetine çevirmemiz; dinler arasında ihtilâf ortaya çıktığında ise, onu âhirete bırakmamız emrediliyor.

ما sonraبعدِ مِن yalnızcaإِلَّا ayrılığa düştülerتَفَرقُوا ما Ve و
haksızlık بغْيا ilimالْعِلْم kendilerine geldiktenجاءهم
كَلِمةٌ Eğer olmasaydıلَولَا ve و aralarındakiبينَهم dolayısıyla
bir أَجلٍ kadarإِلَى Rabbindenربك مِن geçmişسبقَتْ söz
و aralarındaبينَهم hüküm verilmiştiلَقُضِي belirliمسمى süreye
Kitabaالْكِتَاب mirasçıأُورِثُوا olanlar iseالَّذِين şüphesizإِنVe
مِنْه bir şüpheشَك içindedirlerلَفِي onların ardındanبعدِهِم مِن
tereddütمرِيب onun hakkında

14) Ve kendilerine ilim geldikten sonra, yalnızca aralarındaki haksızlık dolayısıyla ayrılığa düştüler. Eğer Rabbinden, belirli bir süreye kadar bir söz geçmiş olmasaydı, aralarında hüküm verilmişti. Ve şüphesiz onların ardından Kitaba mirasçı olanlar ise, onun hakkında bir şüphe, tereddüt içindedirler.

كَما dosdoğru olاستَقِم ve و davet etفَادع Şu halde, senفَلِذَلِك
Onların أَهواءهم uymaتَتَّبِع ولَا emrolunduğunأُمِرتَ gibi
أَنْزلَ herبِما iman ettimآمنْتُ de kiقُلْ ve و arzularına
emrolundumأُمِرتُ و kitabaكِتَابٍ مِن Allah'ınاللَّه indirdiği
bizim de ربنَا Allahاللَّه Aranızdaبينَكُم adaletli olmaklaلِأَعدِلَ
Bizim أَعمالُنَا bizimلَنَا sizin de Rabbinizdirوربكُم Rabbimiz
bir حجةَ لَا sizin amellerinizأَعمالُكُم sizindirولَكُم amellerimiz
اللَّه sizin aranızdaوبينَكُم Bizimleبينَنَا delile gerek yoktur
إِلَيهِ ve و bir aradaبينَنَا hepimizi toplayacaktırيجمع Allah
dönüş yalnızالْمصِير O'nadır

15) Şu halde, sen davet et ve emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Onların arzularına uyma ve de ki: "Allah'ın indirdiği her kitaba iman ettim. Aranızda adaletli olmakla emrolundum. Allah, bizim de Rabbimiz, sizin de Rabbinizdir. Bizim amellerimiz bizim, sizin amelleriniz sizindir. Bizimle sizin aranızda bir delile gerek yoktur. Allah hepimizi bir arada toplayacaktır ve dönüş yalnız O'nadır."

Bu âyet-i kerimenin el-Velîd ibnu'l-Muğîra ve Şeybe ibn Rabia hakkında nazil olduğu söylenir. Davetinden vazgeçmesi ve atalarının yani Kureyş'in dinine dönmesi karşılığında bunlardan el-Velîd ibnu'l-Muğîra malının yarısını Hz. Peygamber (a.s)'e vermeyi, Şeybe ibn Rabîa da O'nu kızıyla evlendirmeyi teklif etmişlerdi.[446]

والذِين يحآجونَ فِى ا ـ مِن بعدِ ما استجِيب له حجتهم
داحِضةٌ عِند ربهم وعليهم غضب ولهم عذاب شدِيد (١٦)
ا ُ الذِى انزلَ الكِتاب بِالحق والميزانَ وما يدرِيك لعل
الساعةَ قرِيب (١٧) يستعجِلُ بِها الذِين لا يؤمِنونَ بِها والذِين
امنوا مشفِقُونَ مِنها ويعلمونَ انها الحق الآ ان الذِين يمارونَ
فِى الساعةِ لفِى ضلالٍ بعِيدٍ (١٨) ا ُ لطِيف بِعبادِهِ يرزق من
يشآءُ وهو القوِى العزِيز (١٩) من كانَ يرِيد حرثَ الاخِرةِ
نزد له فِى حرثِهِ ومن كانَ يرِيد حرثَ الدنيا نؤتِهِ مِنها وما له
فِى الاخِرةِ مِن نصِيبٍ (٢٠) ام لهم شركآءُ شرعوا لهم مِن
الدين ما لم يأذَنْ بِهِ ا ُ ولولا كلِمةُ الفصل لقُضِى بينهم وان
الظالِمِ لهم عذاب الِيم (٢١) ترى الظالِمِ مشفِقِ مِما
كسبوا وهو واقِع بِهِم والذِين امنوا وعمِلوا الصالِحاتِ فِى
روضاتِ الجناتِ لهم ما يشآؤنَ عِند ربهم ذلك هو الفضلُ
الكبِ (٢٢)

مِن بعدِ Allah hakkındaفي اللهِ tartışanlarınالذِين يحاجون Veو
حجتُهم O'nunaلهُ çağrısı kabul edildiktenما استُجِيب sonra
وعليهم Rableriربهم katındaعِنْدَ geçersizdirداحِضةٌ delilleri
onlaradırلهم ve و bir gazap vardırغضب Onların üzerinde
şiddetliشدِيد bir azapعذاب

16) Ve O'nun çağrısı kabul edildikten sonra, Allah hakkında tartışanların delilleri Rableri katında geçersizdir. Onların üzerinde bir gazap vardır ve şiddetli bir azap onlaradır.

ve و hak ileبِالحق Kitabıالكِتاب indirdiأنْزلَ الذي Allahالله
الساعةَ belki deلعل bilirsinيدرِيك neما Ve و mizanıالميزان
yakındırقرِيب kıyamet-saati

17) Allah hak ile Kitabı ve mizanı indirdi. Ve ne bilirsin; kıyamet-saati belki de pek yakındır.

الذِين لا يؤمِنون onunبِها alelacele gelmesini isterlerيستعجِلُ
imanlآمنوا edenler iseالذِين Ve و Onaبِها iman etmeyenler
يعلمون ve و ona karşıمِنْها bir korku içindedirlerمشفِقون
İyi ألا bir hak olduğunuالحق onun gerçektenأنها bilirler
في hakkında tartışanlarيمارون الذِين gerçektenإن bilin ki
بعِيد bir sapıklıkضلال içindedirlerلفي kıyamet-saatiالساعة
uzak

18) Ona iman etmeyenler, onun alelacele gelmesini isterler. Ve iman edenler ise, ona karşı bir korku içindedirler ve onun gerçekten bir hak olduğunu bilirler. İyi bilin ki kıyamet-saati hakkında tartışanlar, gerçekten uzak bir sapıklık içindedirler.

(*)Yukarıdaki âyetler, Kitap Ehli'nin yersiz ve haksız iddialarına değinilerek aydınlatıcı biigiler verildi. Kur'ân'ın insan hayatını düzene sokacak hükümlerle hak üzere indirildiği bildirildi ve Allah'a inananların dengeli, düzenli bir hayat sürmeleri dolaylı şekilde emredildi. Yalnız dünya hayatını arzu edenlere âhirette bir nasip olmayacağı bildirilerek, iki hayatın birbirini tamamlayıp birinin diğerine anlam ve hikmet kazandırdığına işarette bulunuluyor.

يرزقُ kullarına karşıبِعِبادِهِ çok lütufkârdırلطِيفٌ Allahالله
القَوِي Oهو Ve و dilediğiيشاء kimselereمن rızık verir
Azîz'dirالعزِيز Kaviyy'dir

19) Allah, kullarına karşı çok lütufkârdır, dilediği kimselere rızık verir. Ve O, Kaviyy'dir, Azîz'dir.

Biz نزد ahiretالآخِرة ekininiحرثَ isterseيرِيد كان Kimمن
من Ve و kendi ekinindeفِي حرثِهِ onaلهُ artırmalar yaparız
نؤتِهِ dünyaالدنيا ekininiحرثَ isterseيرِيد كان kim de
له yokturما Veو ondanمِنْها kendisine bir şeyler veririz
hiç bir payıمِن نصِيب ahirette iseفِي الآخِرة onun

20) Kim ahiret ekinini isterse, Biz ona kendi ekininde artırmalar yaparız. Ve kim de dünya ekinini isterse kendisine ondan bir şeyler veririz. Ve ahirette ise onun hiç bir payı yoktur.

birtakım ortakları mı var kiشركاء onlarınلهم Yoksaأم
ما dindenمِن الدين kendilerineلهم bir şeriat kıldılar?شرعوا
لو Ve و Allah'ınالله onlaraبِهِ izin vermediğiلم يأذَن şeyleri
hüküm لقُضِي ayırdediciالفصل söz olmasaydıكلِمةُ لاeğer
zalimler الظالِمِين gerçektenإن Ve و aralarındaبينهم verilirdi
can yakıcıألِيم bir azap vardırعذاب oلهم için

21) Yoksa onların birtakım ortakları mı var ki, Allah'ın onlara izin vermediği şeyleri, dinden kendilerine bir şeriat kıldılar? Ve eğer ayırdedici söz olmasaydı, aralarında hüküm verilirdi. Ve gerçekten o zalimler için can yakıcı bir azap vardır.

korkuyla titrerlerkenمشفِقِين Zalimleriالظالِمِين görürsünترى
بِهِم واقِع o daهو veو kazandıklarıكسبوا dolayısıylaمِما
وعمِلوا iman edipآمنوا الذِين Ve و üstlerine çöküvermiştir
روضاتِ içindedirlerفِي salihالصالِحاتِ amel işleyenler ise
ما Onlar içinلهم cennet bahçeleri الجناتِ razı olacakları
ذلك Rableriربهم katındaعِنْدَ istedikleri her şey vardırيشاءون
büyükالكبِير lütfunالفضلُ ta kendisidirهو İşte bu

22) Zalimleri kazandıkları dolayısıyla korkuyla titrerlerken görürsün; ve o da üstlerine çöküvermiştir. Ve iman edip salih amel işleyenler ise, razı olacakları cennet bahçeleri içindedirler. Onlar için Rableri katında istedikleri her şey vardır. İşte bu, büyük lütfun ta kendisidir.

İbn Abbas (r.a.), Mücahid ve Katade'ye göre : İslâm Dini tebliğ edilip Allah'ın hidâyet nasîp buyurduğu kişiler imân edince, gerek putperest müşrikler, gerekse Yahudi ve Hıristiyanlar, imân edenlerin yanlış bir din seçtiklerini ileri sürerek kendi inançlarının ve dinlerinin hak olduğunu, başka dine gerek bulunmadığını isbata çalıştılar ve kendilerine göre birtakım uydurma deliller getirdiler. Bunun üzerine yukarıdaki âyetler indi.[447]

عِباده Allahالله müjde vermektedirيبشر الذِي İşte böyleذَلِك
الصالِحاتِ amel işleyenleriوعمِلُوا iman edipآمنُوا الذِين kullarına
buna عليهِ Ben sizden istememأَسأَلُكُم لَا De kiقُلْ salih
فِي الْقُربى sevgidenالْمودةَ başkaإِلَّا bir ücretأَجرا karşılık
نَزِد bir iyilikحسنَةً kazanırsaيقْتَرِفْ kimمن Ve و akrabalıkta
Allahالله gerçektenإِن iyiliğiحسنًا ondakiفِيها bizلَه artırırız
Şekûr'durشَكُور Ğafûr'durغَفُور

23) İşte Allah, iman edip salih amel işleyen kullarına böyle müjde vermektedir. De ki: "Ben sizden buna karşılık akrabalıkta sevgiden başka bir ücret istemem." Ve kim bir iyilik kazanırsa, biz ondaki iyiliği artırırız. Gerçekten Allah Ğafûr (günahları affeden)'dur, Şekûr (şükre layık)'dur.

اللهِ karşıعلَى iftira ettiافْتَرى mi diyorlar?يقُولُون Yoksaأَم
يخْتِم Allahالله dilerseيشَأِ Oysaفَإِن yalanكَذِبا Allah'a
yok edip-يمح Veو senin de kalbiniقَلْبِك علَى mühürler
hak olarak يحِق ve و batılıالْباطِلَ Allahالله ortadan kaldırır
إِنه kendi kelimeleriyleبِكَلِماتِهِ hakkıالْحق gerçekleştirir
الصدور özünde olanıبِذَاتِ çok iyi bilendirعلِيم Çünkü O
sinelerin

24) Yoksa 'Allah'a karşı yalan iftira etti' mi diyorlar? Oysa Allah dilerse senin de kalbini mühürler. Ve Allah, batılı yok edip-ortadan kaldırır ve kendi kelimeleriyle hakkı hak olarak gerçekleştirir. Çünkü O, sinelerin özünde olanı çok iyi bilendir.

عن عِبادِهِ tevbeyi التَّوبةَ kabul edenيقْبلُ الذِي O'durهو Ve و
يعلَم ve و kötülükleriالسيئَاتِ عن affedenويعفُو kullarından
işlediklerinizi تَفْعلُون ما bilen

25) Ve kullarından tevbeyi kabul eden, kötülükleri affeden ve işlediklerinizi bilen O (Allah)'dur.

amel وعمِلُوا imanآمنُوا edipالذِين icabet ederيستَجِيب Ve و
هم daha fazlasını da verirويزِيد salihالصالِحاتِ işleyenlere
لَهم kâfirlere gelinceالْكَافِرون Ve و lütfundanمِن فَضلِهِ onlara
şiddetliشَدِيد bir azap vardırعذَاب onlara

26) Ve iman edip salih amel işleyenlere icabet eder ve onlara lütfundan daha fazlasını da verir. Ve kâfirlere gelince; onlara şiddetli bir azap vardır.

rızkıالرزقَ Allahالله geniş tutup-yaysaydıبسطَ eğerلَو Ve و
ولَكِن yeryüzündeالْأَرضِ فِي azarlardıلَبغَوا kulları içinلِعِبادِهِ
إِنه Dilediğiيشَاء ما miktar ileبِقَدرٍ indirirينَزلُ Fakat
بصِير Habîr'dirخَبِير kullarına karşıبِعِبادِهِ Şüphesiz O
Basîr'dir

27) Ve eğer Allah, kulları için rızkı geniş yaysaydı, yeryüzünde azarlardı. Fakat dilediği miktar ile indirir. Şüphesiz O, kullarına karşı Habîr (herşeyden haberdar)'dir, Basîr (herşeyi gören)'dir.

Habbâb ibnu'l-Eret der ki: Bu âyet-i kerime bizim hakkımızda nazil oldu. Kurayza, Kaynukâ' ve Nadîr oğullarının zenginliğini gördüğümüzde biz de böyle mallarımız olmasını temenni ettik de Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[510]

ذَلِك الذى يبشر ا ُ عِباده الذِين امنوا وعمِلوا الصالِحاتِ قُلْ
لآ اسئلكم عليهِ اجرا اِلا المودةَ فِى القُربى ومن يقْترف
حسنةً نزد له فِيها حسنا اِن ا َ غفُور شكُور (٢٣) ام
يقُولُونَ افْترى على ا ِ كذِبا فَاِنْ يشأ ا ُ يختِم على قَلْبِك
ويمح ا ُ الْباطِلَ ويحِق الْحق بِكَلِماتِهِ اِنه علِيم بِذَاتِ الصدور
(٢٤) وهو الذِى يقْبلُ التوبةَ عن عِبادِهِ ويعفُوا عن السيئاتِ
ويعلم ما تفْعلُونَ (٢٥) ويستجِيب الذِين امنوا وعمِلُوا
الصالِحاتِ ويزيدهم مِن فَضلِهِ والْكَافِرونَ لهم عذَاب شدِيد
(٢٦) ولو بسطَ ا ُ الرزق لِعِبادِهِ لبغوا فِى الارض ولكِن
ينزلُ بِقَدرٍ ما يشآءُ اِنه بِعِبادِهِ خبِ بصِ (٢٧) وهو الذِى
ينزلُ الغيثَ مِن بعدِ ما قنطُوا وينشر رحمته وهو الولى
الحمِيد (٢٨) ومِن اياتِهِ خلْق السمواتِ والارض وما بث
فِيهِما مِن دابةٍ وهو على جمعِهِم اِذَا يشآءُ قَدِير (٢٩) ومآ
اصابكُم مِن مصِيبةٍ فَبِما كسبت ايدِيكُم ويعفُوا عن كَثِ
(٣٠) ومآ انتم بِمعجِزِين فِى الارض وما لكُم مِن دون ا ِ
مِن ولِى ولا نصِ (٣١)

sonraمِن بعدِ yağmuruالْغَيثَ indirenينَزلُ الذِي O'durهو Ve و
serip-yayanينشُر ve و ümitsizliğe düşmelerindenقَنَطُوا ما
الْحمِيد Veliyy'dirالْولِي Şüphesiz Oهو و rahmetiniرحمتَه
Hamîd'dir

28) Ve ümitsizliğe düşmelerinden sonra yağmuru indiren ve rahmetini serip-yayan O'dur. Şüphesiz O (Allah), Veliyy (dost)'dir, Hamîd (hamd edilmeye layık)'dir.

yaratılması ileخَلْقُ O'nun ayetlerindendirمِن آياتِهِ Ve و
türetip-yaymasıبثَّ وما yerinالْأَرضِ ve و göklerinالسماواتِ
علَى جمعِهِم O هو Ve و her canlıdanمِن دابةٍ onlardaفِيهِما
قَدِير dileyeceğiيشَاء zamanإِذَا onların hepsini toplamaya
kadirdir

29) Ve göklerin ve yerin yaratılması ile onlarda her canlıdan türetip yayması O'nun ayetlerindendir. Ve O (Allah), dileyeceği zaman onların hepsini toplamaya kadirdir.

فَبِما her musibetمِن مصِيبةٍ size isabet edenأَصابكُم ما Veو
affederويعفُو ellerinizinأَيدِيكُم kazandığıكَسبتْ dolayısıyladır
Çoğunu daعن كَثِيرٍ

30) Ve size isabet eden her musibet, ellerinizin kazandığı dolayısıyladır. Çoğunu da (Allah) affeder.

فِي aciz bırakabileceklerبِمعجِزِين sizأَنْتُم değilsinizما Ve و
اللهِ dışındaمِن دونِ sizinلَكُم ما Ve و yeryüzündeالْأَرضِ
ne bir نَصِيرٍ ولَا ne bir veliniz vardırمِن ولِي Allah'ın
yardımcınız

31) Ve siz, yeryüzünde (Allah'ı) aciz bırakabilecekler değilsiniz. Ve sizin Allah'ın dışında ne bir veliniz vardır, ne bir yardımcınız.

ومن اياتِه الجوارِ فِى البحر كالاعلامِ (٣٢) اِنْ يشأ يسكِن
الريح فيظلَلن رواكِد على ظهرِه اِن فِى ذَلك لايات لِكُل
صبارٍ شكُورٍ (٣٣) او يوبِقهن بِما كسبوا ويعف عن كثِ ـ
(٣٤) ويعلم الذِين يجادِلونَ فِى اياتنا ما لهم مِن محِيص
(٣٥) فمآ أوتيتم مِن شيءٍ فمتاع الحيوةِ الدنيا وما عِند ا ـ
خير وابقى لِلذِين امنوا وعلى ربهم يتوكلُونَ (٣٦) والذِين
يجتنبونَ كبآئر الاِثمِ والفواحِش واذَا ما غضِبوا هم يغفِرونَ
(٣٧) والذِين استجابوا لِربهم واقاموا الصلوةَ وامرهم
شورى بينهم ومِما رزقناهم ينفِقونَ (٣٨) والذِين اِذَآ
اصابهم البغى هم ينتصِرونَ (٣٩) وجزآءُ سيئةٍ سيئةٌ مِثلُها
فمن عفا واصلح فاجره على ا ـ اِنه لا يحِب الظالِمِ (٤٠)
ولمن انتصر بعد ظلمِهِ فاولئك ما عليهم مِن سبِيل (٤١) اِنما
السبِيلُ على الذِين يظلِمونَ الناس ويبغونَ فِى الارض بِغير
الحق اولئك لهم عذاب اليم (٤٢) ولمن صبر وغفر اِن
ذَلك لمِن عزمِ الامور (٤٣) ومن يضلِل ا ـ فما له مِن ولى
مِن بعدِه وترى الظالِمِ لما راوا العذاب يقولونَ هل اِلى مرد
مِن سبِيل (٤٤)

و Ve مِن آيَاتِهِ O'nun ayetlerindendir الْجَوَارِ akıp giden فِي
الْبَحْرِ denizlerde كَالْأَعْلَامِ yüksek dağlar gibi

32) Ve denizlerde yüksek dağlar gibi akıp giden (gemiler de) O'nun ayetlerindendir.

إِن Eğer يَشَأْ dileyecek olsa يُسْكِنِ durdurur الرِّيحَ rüzgarı فَيَظْلَلْنَ
رَوَاكِدَ böylece kalakalırlar عَلَىٰ ظَهْرِهِ denizin üstünde onlar
إِنَّ Şüphesiz ki فِي ذَٰلِكَ bunlarda لَآيَاتٍ ayetler vardır لِّكُلِّ
kimse için صَبَّارٍ sabreden شَكُورٍ şükreden

33) Eğer dileyecek olsa, rüzgarı durdurur, böylece onlar denizin üstünde kalakalırlar. Şüphesiz ki bunlarda sabreden, şükreden kimse için ayetler vardır.

أَوْ Ya da يُوبِقْهُنَّ onları yok eder بِمَا dolayısıyla كَسَبُوا
kazandıkları وَيَعْفُ affeder عَن كَثِيرٍ bir çoğunu da

34) Ya da kazandıkları dolayısıyla onları yok eder, bir çoğunu da affeder.

و Ve يَعْلَمَ bilip-öğrensinler الَّذِينَ يُجَادِلُونَ mücadele edenler فِي
آيَاتِنَا ayetlerimiz hakkında مَا لَهُم kendileri için مِّن مَّحِيصٍ
kaçacakları bir yer olmadığını

35) Ve ayetlerimiz hakkında mücadele edenler, kendileri için kaçacakları bir yer olmadığını bilip öğrensinler.

فَمَا أُوتِيتُم Size verilen مِّن شَيْءٍ herhangi bir şey فَمَتَاعُ
الْحَيَاةِ geçimliğidir الدُّنْيَا hayatının dünya وَمَا عِندَ katında olan
اللَّهِ Allah ise خَيْرٌ daha hayırlı و ve أَبْقَىٰ daha kalıcıdır لِلَّذِينَ
آمَنُوا için iman edip وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ Rablerine يَتَوَكَّلُونَ tevekkül
edenler

36) Size verilen herhangi bir şey dünya hayatının geçimliğidir. Allah katında olan ise, iman edip Rablerine tevekkül edenler için daha hayırlı ve daha kalıcıdır.

و Ve الَّذِينَ onlar ki يَجْتَنِبُونَ uzak dururlar كَبَائِرَ büyük الْإِثْمِ
günahlardan و ve الْفَوَاحِشَ hayasızca davranışlardan و ve إِذَا
zaman مَا غَضِبُوا öfkelendikleri هُمْ onlar يَغْفِرُونَ bağışlarlar

37) Ve onlar ki, büyük günahlardan ve hayasızca davranışlardan uzak dururlar ve onlar öfkelendikleri zaman bağışlarlar.

و Ve الَّذِينَ onlar ki اسْتَجَابُوا çağrısını kabul ederler لِرَبِّهِمْ
Rablerinin وَأَقَامُوا dosdoğru kılarlar الصَّلَاةَ namazı وَأَمْرُهُمْ
işleri de شُورَىٰ şûra iledir بَيْنَهُمْ aralarında وَمِمَّا şeylerden de
رَزَقْنَاهُمْ rızık olarak verdiğimiz هُمْ kendilerine يُنفِقُونَ infak
ederler

38) Ve onlar ki, Rablerinin çağrısını kabul ederler, namazı dosdoğru kılarlar, işleri de aralarında şûra iledir, kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden de infak ederler.[448]

و Ve الَّذِينَ onlar ki إِذَا zaman أَصَابَهُمُ haklarına tecavüz
edildiği الْبَغْيُ karşı koyarlar هُمْ birbirleriyle يَنتَصِرُونَ
yardımlaşarak

39) Ve onlar ki, haklarına tecavüz edildiği zaman birbirleriyle yardımlaşarak karşı koyarlar.

وَ Ve جَزَاءُ cezası سَيِّئَةٍ bir kötülüğün سَيِّئَةٌ bir kötülüktür مِّثْلُهَا
onun gibi فَمَنْ Kim عَفَا affeder و ve أَصْلَحَ ıslah ederse فَأَجْرُهُ
artık onun ecri عَلَى aittir اللَّهِ Allah'a إِنَّهُ Şüphe yok ki O لَا
يُحِبُّ sevmez الظَّالِمِينَ zalimleri

40) Ve bir kötülüğün cezası onun gibi bir kötülüktür. Kim affeder ve ıslah ederse, artık onun ecri Allah'a aittir. Şüphe yok ki O, zalimleri sevmez.

و Ve لَمَنِ kim de انتَصَرَ intikamını alırsa بَعْدَ sonra ظُلْمِهِ
zulme uğradıktan فَأُولَٰئِكَ artık onlar için مَا yoktur عَلَيْهِم
aleyhlerinde مِّن سَبِيلٍ bir yol

41) Ve kim de zulme uğradıktan sonra intikamını alırsa, artık onlar için aleyhlerinde bir yol yoktur.

إِنَّمَا Ancak السَّبِيلُ yol vardır عَلَى aleyhine الَّذِينَ يَظْلِمُونَ
zulmedenler النَّاسَ insanlara و ve يَبْغُونَ taşkınlık gösterenler
فِي الْأَرْضِ yeryüzünde بِغَيْرِ yere الْحَقِّ haksız أُولَٰئِكَ İşte bunlar
لَهُمْ için عَذَابٌ bir azap vardır أَلِيمٌ çok acıklı

42) Ancak insanlara zulmedenler ve yeryüzünde haksız yere taşkınlık gösterenler aleyhine yol vardır. İşte bunlar için çok acıklı bir azap vardır.

و Ve لَمَن kim de صَبَرَ sabreder و ve غَفَرَ bağışlarsa إِنَّ
muhakkak ذَٰلِكَ bu لَمِنْ değer عَزْمِ üzerinde kararlılıkla
durmaya الْأُمُورِ işlerdendir

43) Ve kim de sabreder ve bağışlarsa, muhakkak bu, üzerinde kararlılıkla durmaya değer işlerdendir.

Müfessirlerden Kelbi ve Ferra'nın zirkettiğine göre 41 ve 43. ayetler de Ebu Bekir Sıddık (r.a.) hakkında nazil olmuştur. Ensar'dan biri ona kötü sözler sarfetmiş, Ebu Bekir de ona karşılık vermiş, sonra da susmuştur.[449]

وَ Ve مَن kimi يُضْلِلِ saptırırsa اللَّهُ Allah فَمَا yoktur لَهُ onun
مِن وَلِيٍّ hiç bir velisi مِّن بَعْدِهِ artık bundan sonra وَ Ve تَرَى
الظَّالِمِينَ o zalimleri bir görsen لَمَّا zaman رَأَوُا gördükleri
الْعَذَابَ azabı يَقُولُونَ derler هَلْ var mı? إِلَىٰ مَرَدٍّ Geri dönmeye
مِّن سَبِيلٍ bir yol

44) Ve Allah, kimi saptırırsa, artık bundan sonra onun hiç bir velisi yoktur. Ve azabı gördükleri zaman, o zalimleri bir görsen: "Geri dönmeye bir yol var mı?" derler.

وتريهم يعرضونَ عليها خاشِعِ ِمن الذل ينظُرونَ ِمن طَرفٍ
خفِى وقَالَ الذِين امنوآ ِان الْخاسِرين الذِين خسِروآ انفُسهم
واهِليهم يوم الْقِيمةِ الآ ِان الظالِمِ ِفى عذَابٍ مقِيمٍ (٤٥)
وما كَانَ لهم ِمن اولِيآءَ ينصرونهم ِمن دون ا ِ ومن يضلِل
ا ُ فَما له ِمن سبِيلٍ (٤٦) ِاستجِيبوا ِلربكُم ِمن قَبل انْ يأتِى
يوم لاَ مرد له ِمن ا ِ ما لَكُم ِمن ملْجإٍ يومئِذٍ وما لَكُم ِمن
نكِ ٍ (٤٧) فَاِنْ اعرضوا فَمآ ارسلْناك عليهم حفِيظًا ِانْ
عليك ِالا الْبلاَغُ واِنآ ِاذَآ اذَقْنا الاِنسانَ ِمنا رحمةً فَرِح ِبها
واِنْ تصِبهم سيئَةٌ ِبما قَدمت ايدِيهم فَاِن الاِنسانَ كَفُور (٤٨)
ِللهِ ملْك السموات والاَرض يخلُق ما يشآءُ يهب ِلمن يشآءُ
ِاناثًا ويهب ِلمن يشآءُ الذكُور (٤٩) او يزوجهم ذُكْرانا
واِناثًا ويجعلُ من يشآءُ عقِيما ِانه علِيم قَدِير (٥٠) وما كَانَ
ِلبشرٍ انْ يكَلمه ا ُ ِالا وحيا او ِمن ورآءِ حِجابٍ او يرسِلَ
رسولاً فَيوحِى ِباِذْنِهِ ما يشآءُ ِانه علِى حكِيم (٥١)

Ve و تَرَاهُمْ onları görürsün يُعْرَضُونَ arzolunduklarında عَلَيْهَا ona خَاشِعِينَ boyunlarını bükmüş مِنَ الذُّلِّ zilletten يَنْظُرُونَ baktıklarını مِنْ طَرْفٍ göz ucuyla خَفِيٍّ gizlice Ve و قَالَ dediler الَّذِينَ edenler de آمَنُوا iman إِنَّ Gerçekten الْخَاسِرِينَ hüsrana الَّذِينَ uğrayanlar خَسِرُوا hüsrana uğratmışlardır أَنْفُسَهُمْ hem kendi nefislerini وَأَهْلِيهِمْ hem yakın akrabalarını da يَوْمَ günü الْقِيَامَةِ kıyamet أَلَا Haberiniz olsun إِنَّ gerçekten الظَّالِمِينَ zalimler فِي içindedirler عَذَابٍ bir azap مُقِيمٍ kalıcı

45) Ve onları, ona arzolunduklarında zilletten boyunlarını bükmüş, göz ucuyla gizlice baktıklarını görürsün. Ve iman edenler de: "Gerçekten hüsrana uğrayanlar, kıyamet günü hem kendi nefislerini, hem yakın akrabalarını da hüsrana uğratmışlardır." dediler. Haberiniz olsun; gerçekten zalimler, kalıcı bir azap içindedirler.

Ve و مَا yoktur كَانَ لَهُمْ onların مِنْ أَوْلِيَاءَ velileri de يَنْصُرُونَهُمْ kendilerine yardım edecek مِنْ دُونِ dışında اللَّهِ Allah'ın و Ve مَنْ kimselerin يُضْلِلِ saptırdığı اللَّهُ Allah'ın فَمَا imkan لَهُ bulmalarına yoktur مِنْ سَبِيلٍ yol

46) Ve onların Allah'ın dışında kendilerine yardım edecek velileri de yoktur. Ve Allah'ın saptırdığı kimselerin yol bulmalarına imkan yoktur.

اسْتَجِيبُوا icabet edin لِرَبِّكُمْ Rabbinize مِنْ قَبْلِ evvel أَنْ يَأْتِيَ gelmeden يَوْمٌ bir gün لَا olmayan مَرَدَّ لَهُ geri çevrilmesi مِنَ اللَّهِ Allah'tan مَا olmaz لَكُمْ bir yeriniz de مِنْ مَلْجَإٍ sığınacak يَوْمَئِذٍ O günde وَمَا edemezsiniz لَكُمْ sizin مِنْ نَكِيرٍ hiç inkâr da

47) Allah'tan, geri çevrilmesi olmayan bir gün gelmeden evvel, Rabbinize icabet edin. O günde sizin sığınacak bir yeriniz de olmaz, hiç inkâr da edemezsiniz.

فَإِنْ Eğer أَعْرَضُوا yüz çevirecek olurlarsa فَمَا أَرْسَلْنَاكَ Biz seni göndermedik عَلَيْهِمْ onların üzerine حَفِيظًا bir gözetleyici olarak إِنْ عَلَيْكَ Sana düşen إِلَّا yalnızca الْبَلَاغُ tebliğdir وَإِنَّا Gerçek şu ki إِذَا zaman أَذَقْنَا Biz taddırdığımız الْإِنْسَانَ insana مِنَّا tarafımızdan رَحْمَةً bir rahmet فَرِحَ sevinir بِهَا bundan dolayı Ve و إِنْ şayet تُصِبْهُمْ onlara isabet etse سَيِّئَةٌ bir kötülük بِمَا sebebi ile قَدَّمَتْ önden gönderdikleri أَيْدِيهِمْ ellerinin فَإِنَّ şüphesiz الْإِنْسَانَ insan كَفُورٌ bir nankör kesiliverir

48) Eğer yüz çevirecek olurlarsa, Biz seni onların üzerine bir gözetleyici olarak göndermedik. Sana düşen, yalnızca tebliğdir. Gerçek şu ki, Biz insana tarafımızdan bir rahmet taddırdığımız zaman, bundan dolayı sevinir. Ve şayet ellerinin önden gönderdikleri sebebi ile onlara bir kötülük isabet etse, insan şüphesiz bir nankör kesiliverir.

(*)Yukarıdaki âyetler, ölmeden önce pişmanlık duyup dönüş yapmanın mutluluk va'dettiği konu edilerek, haksızlık yapanlar uyarıldı. Bu arada Peygamber'in koruyan bir gözetleyici olmadığı açıklanarak, peygamber ve mürşitlerin görevlerinin sınırı belirleniyor. Unutmamak gerekir ki, insanoğlu, doğuştan taşıdığı bazı özelliklerle hayata gözlerini açar. Peygamber, kitap, mürşit ve din âlimleri ondaki özellikleri, diğer bir anlatımla, ondaki fıtrî cevheri asıl amacına çevirip geliştirirler. İnkarcı nankörler ise, o cevheri küfrün ve ahlâksızlığın kiriyle karartıp belirsiz hale sokarlar.

لِلَّهِ Allah'ındır مُلْكُ mülkü السَّمَاوَاتِ Göklerin و ve الْأَرْضِ yerin يَخْلُقُ yaratır مَا يَشَاءُ Dilediğini يَهَبُ armağan eder لِمَنْ يَشَاءُ Dilediğine إِنَاثًا dişiler وَيَهَبُ armağan eder لِمَنْ يَشَاءُ dilediğine de الذُّكُورَ erkek

49) Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. Dilediğini yaratır. Dilediğine dişiler armağan eder, dilediğine de erkek armağan eder.

أَوْ Veya يُزَوِّجُهُمْ çift verir ذُكْرَانًا erkekler و ve إِنَاثًا dişiler olarak و Ve يَجْعَلُ bırakır مَنْ يَشَاءُ dilediğini de عَقِيمًا kısır إِنَّهُ Gerçekten O عَلِيمٌ Alîm'dir قَدِيرٌ Kadîr'dir

50) Veya erkekler ve dişiler olarak çift verir. Ve dilediğini de kısır bırakır. Gerçekten O (Allah), Alîm (bilici)'dir, Kadîr (güç yetiren)'dir.

Bu âyeti kerime -hükmü umumi olmakla birlikte- özellikle peygamberler hakkında inmiştir. Yüce Allah Lut'a erkek evlat vermeksizin sadece kız evlat vermişti. İbrahim'e de sırf erkek evlat vermiş ve kız çocuk vermemişti. İsmail ve İshak'a hem erkek, hem kız evlat vermişti. İsa ve Yahya ise kısır idiler.

Ve و مَا değildir كَانَ olacak şey لِبَشَرٍ bir beşer için أَنْ يُكَلِّمَهُ kendisiyle konuşması اللَّهُ Allah'ın إِلَّا başka وَحْيًا ancak vahiy أَوْ ile ya da مِنْ وَرَاءِ arkasından حِجَابٍ perde أَوْ veya يُرْسِلَ gönderip رَسُولًا bir elçi فَيُوحِيَ vahyetmesi بِإِذْنِهِ kendi izniyle مَا يَشَاءُ dilediğine إِنَّهُ Şüphesiz O عَلِيٌّ Aliyy'dir حَكِيمٌ Hakîm'dir

51) Ve kendisiyle Allah'ın konuşması, bir beşer için olacak şey değildir; ancak bir vahiy ile ya da perde arkasından veya bir elçi gönderip kendi izniyle dilediğine vahyetmesi başka. Şüphesiz O (Allah), Aliyy (yüce)'dir, Hakîm (kuvvetli)'dir.

Yahudiler Hz. Peygamber (a.s)'e: "Eğer gerçekten peygamber isen Musa'nın yaptığı gibi sen de Allah'ı görerek, O'na bakarak O'nunla konuşsan ya. Sen bunu yapmadıkça elbette sana iman edecek değiliz." demişlerdi. Hz. Peygamber (a.s) de "Musa Allah'a bakıp O'nu görmedi ki." buyurdu da bu âyet-i kerime nazil oldu.[450]

وكذلك أوحينآ إليك روحا من أمرنا ما كنت تدرى ما
الكتاب ولا الإ انُ ولكن جعلناه نورا نهدى به من نشآءُ من
عبادنا وانك لتهدى إلى صراط مستقيم (٥٢) صراط ا ـ
الذى له ما فى السموات وما فى الارض ألآ إلى ا ـ تصير
الأمور (٥٣)

سورة الزخرف (٤٣)

بسم ا ـ الرحمن الرحيم

حم (١) والكتاب المبـ ـ (٢) إنا جعلناه قرآنا عربيا لعلكم
تعقلونَ (٣) وانه فى أم الكتاب لدينا لعلى حكيم (٤)
أفنضرب عنكم الذكر صفحا انْ كنتم قوما مسرفـ (٥)
وكم أرسلنا من نبى فى الاولـ (٦) وما يأتيهم من نبى إلا
كانوا به يستهزؤن (٧) فأهلكنا أشد منهم بطشا ومضى مثلُ
الاولـ (٨) ولئن سألتهم من خلق السموات والارض
ليقولن خلقهن العزيز العليم (٩) الذى جعلَ لكم الارض
مهدا وجعلَ لكم فيها سبلاً لعلكم تهتدونَ (١٠)

مِنْ bir ruh رُوحًا sana إِلَيْكَ vahyettik أَوْحَيْنَا böylece كَذَٰلِكَ Ve وَ
nedir مَا bilmiyordun تَدْرِي Sen كُنْتَ مَا emrimizden أَمْرِنَا
Biz onu جَعَلْنَاهُ Ancak وَلَٰكِنْ iman الْإِيمَانُ nedir وَلَا kitap الْكِتَابُ
مَنْ kendisiyle بِهِ hidayete ilettiğimiz نَهْدِي bir nur نُورًا kıldık
Şüphesiz sen وَإِنَّكَ kullarımızdan عِبَادِنَا مِنْ dilediğimizi نَشَاءُ
dosdoğru مُسْتَقِيمٍ bir yola صِرَاطٍ إِلَىٰ hidayet edersin لَتَهْدِي

52) Ve böylece sana emrimizden bir ruh vahyettik. Sen, kitap nedir, iman nedir bilmiyordun. Ancak Biz onu, kendisiyle kullarımızdan dilediğimizi hidayete ilettiğimiz bir nur kıldık. Şüphesiz sen dosdoğru bir yola hidayet edersin.

مَا kendisine ait olan لَهُ الَّذِي Allah'ın اللَّهِ yoluna صِرَاطِ
أَلَا yerde الْأَرْضِ فِي مَا ve و Göklerde السَّمَاوَاتِ فِي bulunanlar
bütün الْأُمُورُ döner تَصِيرُ Allah'a اللَّهِ إِلَى Haberiniz olsun
işler

53) Göklerde ve yerde bulunanlar kendisine ait olan Allah'ın yoluna. Haberiniz olsun; bütün işler Allah'a döner.

Şûra Sûresi'ne, Azîz ve Hakîm olan Allah'ın hem Muhammed (a.s.), hem de ondan önceki peygamberlere vahyettiği konu edilerek başlandı ve ilâhî vahyin hayat verici ve aydınlatıcı olduğu belirtilerek, Hz. Muhammed (a.s.) bu düzeyde insanları Allah'ın dosdoğru yoluna davet ettiği haber verilerek noktalandı.

43 ZUHRUF SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 43. suresi. 89 ayet, 833 kelime ve 3400 harfdir.Fasılası mim, lam ve nun harfleridir. Mekkî sûrelerden olup Fussilet ve Şûra sûresi ile aynı dönemde nâzil olmuştur. Bu sûrelerin konulan, bir zincirin halkaları gibi birbirine benzemektedirler. Adını otuz beşinci âyetinde geçen Zuhruf kelimesinden almıştır.Süs, altın ve mücevher demektir. Çoğulu zehârif'tir.

Rahim الرَّحِيمِ Rahman الرَّحْمَٰنِ Allah'ın اللَّهِ adıyla بِسْمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Mim م Ha ح

1) Ha, Mim.

Apaçık الْمُبِينِ Kitab'a الْكِتَابِ andolsun و

2) Apaçık Kitab'a andolsun;

عَرَبِيًّا bir Kur'an قُرْآنًا Biz onu kıldık جَعَلْنَاهُ Gerçekten إِنَّا
aklınızı kullanırsınız diye تَعْقِلُونَ belki لَعَلَّكُمْ Arapça

3) Gerçekten Biz onu, belki aklınızı kullanırsınız diye Arapça bir Kur'an kıldık.

Bizim لَدَيْنَا Kitap'tadır الْكِتَابِ Ana أُمِّ فِي şüphesiz o إِنَّهُ Ve و
hikmet doludur حَكِيمٌ çok yücedir لَعَلِيٌّ katımızdaki

4) Ve şüphesiz o, Bizim katımızdaki Ana Kitap'tadır; çok yücedir, hüküm, hikmet doludur.

vaz mı صَفْحًا Zikr'i الذِّكْرَ size عَنْكُمُ bildirmekten أَفَنَضْرِبُ
haddi مُسْرِفِينَ bir kavimsiniz diye قَوْمًا Siz كُنْتُمْ أَنْ geçelim?
aşan

5) Siz haddi aşan bir kavimsiniz diye, Zikr'i size bildirmekten vaz mı geçelim?

içinde فِي nebi نَبِيٍّ مِنْ biz gönderdik أَرْسَلْنَا nice كَمْ Ve و
öncekiler الْأَوَّلِينَ

6) Ve biz, öncekiler içinde nice nebi gönderdik.

إِلَّا bir nebi نَبِيٍّ مِنْ onlara gelmeyiversin يَأْتِيهِمْ مَا Ve و
alay يَسْتَهْزِئُونَ onunla بِهِ ederlerdi كَانُوا mutlaka

7) Ve onlara bir nebi gelmeyiversin, mutlaka onunla alay ederlerdi.

بَطْشًا onlardan مِنْهُمْ kuvvet itibarı ile أَشَدَّ Bz helak ettik فَأَهْلَكْنَا
مَثَلُ daha evvel geçmiştir مَضَىٰ Ve و daha çetin olanları
öncekilerin الْأَوَّلِينَ misali

8) Biz, onlardan kuvvet itibarı ile daha çetin olanları helak ettik. Ve öncekilerin misali daha evvel geçmiştir.

yarattı? خَلَقَ kim مَنْ onlara sorsan سَأَلْتَهُمْ Andolsun ki وَلَئِنْ
elbette derler لَيَقُولُنَّ yeri الْأَرْضَ ve و Gökleri السَّمَاوَاتِ diye
Alîm olan الْعَلِيمُ Azîz الْعَزِيزُ Onları yarattı خَلَقَهُنَّ

9) Andolsun ki onlara: "Gökleri ve yeri kim yarattı?" diye sorsan, elbette: "Onları, Azîz, Alîm olan yarattı." derler.

و bir beşik مَهْدًا yeryüzünü الْأَرْضَ sizin için لَكُمُ جَعَلَ O ki الَّذِي
لَعَلَّكُمْ yollar سُبُلًا orada فِيهَا sizler için لَكُمْ var etti جَعَلَ ve
yolunuzu تَهْتَدُونَ bulabilmeniz için

10) O ki, yeryüzünü sizin için bir beşik kıldı ve yolunuzu bulabilmeniz için orada sizler için yollar var etti.

(*)Yukarıdaki âyetler, putperest müşriklerin Allah hakkında az bilgileri bulunduğu ve ancak putlarını O'na ortak gösterip sapıklığa yöneldikleri konu edildi. Hem onların, hem de yaşamakta olan inkarcıların 'Tevhîd İnancı'nı zedeleyen ve bazan da yıkan bu gibi inanç ve düşünceden vazgeç-melerinde sayısız yararların bulunduğuna işaret edildi ve bu acıdan hareketle, akıllarını iyice kullanabilmeleri için de Allah'ın varlığına ve birliğine delâlet eden birkaç belgeye yer veriliyor.

و Ve الذي نَزَّلَ indirendir مِن السماءِ gökten ماءً su بِقَدَرٍ belli bir miktar ile فَأَنشَرنَا canlandırdık بِهِ Onunla بلدةً bir beldeyi ميتًا ölmüş كذلك İşte siz de böyle تُخْرَجون çıkarılacaksınız

11) Ve gökten belli bir miktar ile su indirendir. Onunla ölmüş bir beldeyi canlandırdık. İşte siz de böyle çıkarılacaksınız.

و Ve الذي خَلَقَ yarattı الأزواج çiftleri كلها bütün و ve جعل var etti لكم sizin için مِن الفُلْكِ gemilerden و ve الأنعامِ hayvanlardan ما şeyleri تَركبون bineceğiniz

12) Ve bütün çiftleri yarattı ve sizin için gemilerden ve hayvanlardan bineceğiniz şeyleri var etti.

لِتَستَوُوا doğrulmanız على ظُهورِهِ Onların sırtlarına binip ثُمَّ sonra تَذْكُروا zikretmeniz نِعمةَ nimetini ربكم Rabbinizin إِذَا zaman استَويتُم doğrulduğunuz عليهِ ondan و ve تَقُولُوا demeniz için سبحان ne yücedir الذي سخر boyun eğdiren لَنَا bizlere هذا Bunları و Ve ما كُنّا yoksa bizim له bunlara مقْرنين gücümüz yetmezdi

13) Onların sırtlarına binip doğrulmanız, sonra ondan doğrulduğunuz zaman, Rabbinizin nimetini zikretmeniz ve: "Bunları bizlere boyun eğdiren ne yücedir. Ve yoksa bizim bunlara gücümüz yetmezdi." demeniz için.

İbn Ömer (r.a.) anlatıyor: Resûlüllah (a.s.) Efendimiz sefere çıkarken, bineğine binip üzerinde iyice doğrulunca, üç defa Allah'a hamd eder, üç defa «sübhanellah» der, üç defa «Allahu Ekber» diyerek tekbîr getirir ve sonra da şöyle duâ ederdi: "Bunu bizim buyruğumuza verip baş eğdiren (Allah çok) yücedir, münezzehtir. Öyle olmasaydı biz buna yaklaşamazdık. Şüphesiz ki biz dönüp dolaşıp sonunda Rabbımıza döneceğiz. Allahım, şu yolculuğumda senden iyilik ve takva (duygusunu ve idrâkini bize vermeni) istiyoruz. Amelden de senin razı olacağını diliyoruz. Allahım, bu yolculuğumuzu kolaylaştır. Yolculuğumuzdan sonra da bizi itaatkâr kıl. Allahım, yolculukta asıl sahip, çoluk çocuğumuz arasında asıl halîfe sensin. Allahım, seferin şiddetinden, üzüntü ve sıkıntı veren görüntüsünden; aile ve malda kötü bir inkılaptan sana sığınırım."[511]

و Ve إِنّا esasen biz elbette إِلَى ربنَا Rabbimize لَمنقلبون döneceğiz

14) "Ve esasen biz, elbette Rabbimize döneceğiz."

و Ve جعلوا yakıştırdılar لهُ O'na مِن عِبادِهِ kendi kullarından جزءا bir parça إِن Doğrusu الإنسان insan لَكفُور bir nankördür مبين apaçık

15) Ve kendi kullarından O'na bir parça yakıştırdılar. Doğrusu insan, apaçık bir nankördür.

أَم Yoksa اتخذ edindi مِما يخلُق yarattıklarından بنَاتٍ kızları و ve أَصفَاكم size mi ayırdı? بِالبنين erkekleri

16) Yoksa yarattıklarından kızları edindi ve erkekleri size mi ayırdı?

و Ve إِذَا verilirse بُشر müjdesi أَحدهم onlardan birine بِما şeyin ضرب isnad ettiği لِلرحمان Rahman'a مثلًا örnek ظل kesilmiş وجهه yüzü مسودا simsiyah و ve هو o كظيم olarak kahrından yutkundukça yutkunur

17) Ve onlardan birine Rahman'a isnad ettiği şeyin örnek müjdesi verilirse, yüzü simsiyah kesilmiş olarak ve o kahrından yutkundukça yutkunur.

أَومن mı? ينَشَّأُ yetiştirilmekte olan فِي الحِليةِ Süs içinde و ve هو في الخِصامِ tartışma sırasında غير مبين açıklayamayanları

18) Süs içinde yetiştirilmekte olan ve tartışma sırasında açıklayamayanları mı?

والذى نزلَ مِن السمآءِ مآءً بِقدرٍ فانشرنا بِهِ بلدةً ميتا كذلك تخرجونَ (١١) والذى خلق الازواج كلها وجعلَ لكم مِن الفلكِ والانعامِ ما تركبونَ (١٢) لِتستوا على ظهورِهِ ثم تذكروا نِعمةَ ربكم اِذا استويتم عليهِ وتقولوا سبحانَ الذى سخر لنا هذا وما كنا له مقرنين (١٣) وانآ اِلى ربنا لمنقلِبونَ (١٤) وجعلوا له مِن عِبادِهِ جزءا اِن الاِنسانَ لكفور مبين (١٥) امِ اتخذَ مِما يخلق بناتٍ واصفيكم بِالبنين (١٦) واذا بشر احدهم بِما ضرب لِلرحمن مثلا ظل وجهه مسودا وهو كظِيم (١٧) اومن ينشؤا فِى الحِليةِ وهو فِى الخِصامِ غير مبين (١٨) وجعلوا الملئِكةَ الذين هم عِباد الرحمن اِناثا اشهدوا خلقهم ستكتب شهادتهم ويسئلونَ (١٩) وقالوا لو شآءَ الرحمن ما عبدناهم ما لهم بِذلك مِن عِلمٍ اِنْ هم اِلا يخرصونَ (٢٠) ام اتيناهم كِتابا مِن قبلِهِ فهم بِهِ مستمسِكونَ (٢١) بلْ قالوآ اِنا وجدنآ ابآءَ نا على امةٍ وانا على اثارِهِم مهتدونَ (٢٢)

و Ve جعلوا kıldılar المَلائِكةَ melekleri الذين هم onlar عِباد kulları الرحمان Rahman'ın إِناثًا dişiler أَشهِدوا şahit mi oldular!? خَلقَهم Kendileri yaratılışlarına ستُكتب yazılacaktır شهادتُهم Onların bu şahitlikleri و ve يسأَلون sorgulanacaklardır

19) Ve onlar, Rahman'ın kulları olan melekleri dişiler kıldılar. Kendileri yaratılışlarına şahit mi oldular!? Onların bu şahitlikleri yazılacaktır ve sorgulanacaklardır.

Münafıklardan bazıları, Allah'ın cinlerle akrabalık kurduğunu, bu akrabalıktan da meleklerin olduğunu, ileri sürmüşler; yukarıdaki ayet de, onlar hakkında nazil olmuştur.[451]

و Ve قالوا dediler ki لو شاء dilese idi الرحمان Rahman ما عبدنا biz onlara هم ibadet etmezdik ما yoktur لهم Onların بِذلك bu hususta مِن عِلمٍ bir bilgileri إِن هم Onlar إِلا Onlar يخرصون temelsiz bir zanda bulunuyorlar

20) Ve dediler ki: "Rahman dilese idi, biz onlara ibadet etmezdik." Onların bu hususta hiçbir bilgileri yoktur. Onlar ancak temelsiz bir zanda bulunuyorlar.

أَم Yoksa آتَينَاهم Biz kendilerine verdik de كِتَابًا bir kitap مِن قَبلِهِ bundan önce فهم mı بِهِ ona مستمسِكون şimdi tutunuyorlar?

21) Yoksa Biz, bundan önce kendilerine bir kitap verdik de şimdi ona mı tutunuyorlar?

بل Hayır قالوا dediler ki إِنا Gerçekten وجدنا biz bulduk آباءنا atalarımızı على üzere أُمةٍ bir din و ve إِنا doğrusu على آثار izleri هم onların مهتدون üstünde doğru olana yönelmişleriz

22) Hayır; dediler ki: "Gerçekten atalarımızı bir din üzere bulduk ve doğrusu biz onların izleri üstünde doğru olana yönelmişleriz."

وكذلك ما أرسلنا من قبلك فى قرية من نذير إلا قال
مترفوها إنا وجدنا آباءنا على أمة وإنا على آثارهم مقتدون
(٢٣) قال أولو جئتكم بأهدى مما وجدتم عليه آباءكم
قالوا إنا بما أرسلتم به كافرون (٢٤) فانتقمنا منهم فانظر
كيف كان عاقبة المكذبين (٢٥) وإذ قال إبراهيم لأبيه وقومه
إننى براء مما تعبدون (٢٦) إلا الذى فطرنى فإنه سيهدين
(٢٧) وجعلها كلمة باقية فى عقبه لعلهم يرجعون (٢٨) بل
متعت هؤلاء وآباءهم حتى جاءهم الحق ورسول مبين
(٢٩) ولما جاءهم الحق قالوا هذا سحر وإنا به كافرون
(٣٠) وقالوا لولا نزل هذا القرآن على رجل من القريتين
عظيم (٣١) أهم يقسمون رحمت ربك نحن قسمنا بينهم
معيشتهم فى الحيوة الدنيا ورفعنا بعضهم فوق بعض درجات
ليتخذ بعضهم بعضا سخريا ورحمت ربك خير مما يجمعون
(٣٢) ولولا أن يكون الناس أمة واحدة لجعلنا لمن يكفر
بالرحمن لبيوتهم سقفا من فضة ومعارج عليها يظهرون
(٣٣)

senden قَبْلِكَ مِن gönderdiysek أَرْسَلْنَا مَا işte böyle كَذَٰلِكَ Ve و
إِلَّا bir uyarıcı نَذِيرٍ مِّن bir memlekete قَرْيَةٍ فِي önce de
إِنَّا oranın önde gelenleri مُتْرَفُوهَا demişlerdir قَالَ mutlaka
üzerinde عَلَىٰ atalarımızı آبَاءَنَا biz bulduk وَجَدْنَا Gerçekten
هِم izlerine آثَارِ عَلَىٰ muhakkak bizler إِنَّا ve و bir din أُمَّةٍ
uyanlarız مُّقْتَدُونَ onların

23) Ve işte böyle, senden önce de bir memlekete bir uyarıcı gönderdiysek, mutlaka oranın önde gelenleri: "Gerçekten biz atalarımızı bir din üzerinde bulduk ve muhakkak bizler, onların izlerine uyanlarız." demişlerdir.

بِأَهْدَىٰ Ben getirmiş جِئْتُكُم olsam da mı? أَوَلَوْ Dediler ki قَالَ
عَلَيْهِ bulduğunuz وَجَدتُّمْ şeyden مِمَّا daha doğru olanını
بِمَا Doğrusu biz إِنَّا قَالُوا size atalarınızı آبَاءَكُمْ üzerinde
kâfir كَافِرُونَ kendisiyle بِهِ gönderildiğiniz أُرْسِلْتُم şeylere
olanlarız

24) "Ben size atalarınızı üzerinde bulduğunuz şeyden daha doğru olanını getirmiş olsam da mı?" dedi. Dediler ki: "Doğrusu biz, kendisiyle gönderildiğiniz şeylere kâfir olanlarız."

Öyleyse bir فَانظُرْ onlardan مِنْهُمْ Biz de intikam aldık فَانتَقَمْنَا
yalan sayanların الْمُكَذِّبِينَ sonu عَاقِبَةُ oldu? كَانَ nasıl كَيْفَ bak

25) Biz de onlardan intikam aldık. Öyleyse, bir bak; yalan sayanların sonu nasıl oldu?

(*)Geçen âyetlerle, müşriklerin, kendileri kız babaları olmayı bir nakise ve utanç vesilesi saydıkları halde, Allah'a kız çocuğu nisbet etmeleri üzerinde duruluyor ve aydınlatıcı, yönlendirici bilgiler veriliyor. Allah'a ibâdet etmemelerinin kendi irâdeleri dahilinde olmadığını, putlara ibâdet et-melerini hâşâ Allah'ın dilediğini ileri süren inkarcı müşriklerin nasıl koyu bir cehalet içinde bocaladıklarına atıfta bulunuluyor ve atalarının dinine körü körüne bağlanan o insanlar kınanarak, daha geniş çapta düşünmeleri isteniliyor.

ve و babasına لِأَبِيهِ İbrahim إِبْرَاهِيمُ demişti ki قَالَ hani إِذْ Ve و
olduğunuz مِّمَّا uzağım بَرَاءٌ Şüphesiz ben إِنَّنِي kavmine وَقَوْمِهِ
ibadet etmekte تَعْبُدُونَ şeylerden

26) Ve hani İbrahim babasına ve kavmine demişti ki: "Şüphesiz ben ibadet etmekte olduğunuz şeylerden uzağım."

سَيَهْدِينِ Gerçekten O فَإِنَّهُ Beni yaratan فَطَرَنِي الَّذِي başka إِلَّا
beni hidayete kavuşturacaktır

27) "Beni yaratan başka (ben ancak O'na ibadet ederim). Gerçekten O, beni hidayete kavuşturacaktır."

فِي kalıcı بَاقِيَةً bir kelime olarak كَلِمَةً bunu bıraktı جَعَلَهَا Ve و
dönerler diye يَرْجِعُونَ belki لَعَلَّهُمْ ardında عَقِبِهِ

28) Ve bunu belki dönerler diye ardında kalıcı bir kelime olarak bıraktı.

آبَاءَهُمْ ve و onları هَٰؤُلَاءِ Ben faydalandırdım مَتَّعْتُ Hayır بَلْ
و hak الْحَقُّ kendilerine gelinceye جَاءَهُمُ kadar حَتَّىٰ atalarını
açıklayan مُّبِينٌ bir Resul رَسُولٌ ve

29) Hayır; Ben onları ve atalarını, kendilerine hak ve açıklayan bir Resul gelinceye kadar faydalandırdım.

قَالُوا hak الْحَقُّ kendilerine هُمُ gelince جَاءَ ancak لَمَّا Ve و
biz ona بِهِ doğrusu وَإِنَّا bir sihirdir سِحْرٌ Bu هَٰذَا dediler ki
kâfir olanlarız كَافِرُونَ

30) Ve ancak kendilerine hak gelince, dediler ki: "Bu bir sihirdir, doğrusu biz ona kâfir olanlarız."

Bu هَٰذَا indirilmeli نُزِّلَ değil miydi? لَوْلَا dediler ki قَالُوا Ve و
iki şehirden الْقَرْيَتَيْنِ مِّنَ bir adamına رَجُلٍ عَلَىٰ Kur'an الْقُرْآنُ
büyük عَظِيمٍ birinin

31) Ve dediler ki: "Bu Kur'an, iki şehirden birinin büyük bir adamına indirilmeli değil miydi?"

(*)Velid b. el-Muğire -ki Kureyş'in reyhanı diye adlandırılırdı- şöyle derdi: Eğer Muhammed'in söylediği hak ise bunun ya bana ya da Ebu Mesud'a inmesi gerekirdi.

رَبِّكَ rahmetini رَحْمَتَ paylaştırıyorlar? يَقْسِمُونَ onlar mı أَهُمْ
aralarında بَيْنَهُم Biz paylaştırdık قَسَمْنَا Biz نَحْنُ Rabbinin
وَرَفَعْنَا Dünya الدُّنْيَا hayatında الْحَيَاةِ فِي geçimliklerini مَّعِيشَتَهُمْ
بَعْضٍ yükselttik فَوْقَ Onların bir kısmı بَعْضَهُمْ yüklesin diye
بَعْضُهُم yüklesin لِّيَتَّخِذَ derecelerle دَرَجَاتٍ diğer bir kısmına
وَرَحْمَتُ iş gördürüp sorumluluk سُخْرِيًّا kimine بَعْضًا kimini
يَجْمَعُونَ مِّمَّا daha hayırlıdır خَيْرٌ Rabbinin رَبِّكَ rahmeti
yığdıklarından

32) Rabbinin rahmetini onlar mı paylaştırıyorlar? Dünya hayatında, geçimliklerini aralarında Biz paylaştırdık. Onların bir kısmı diğer bir kısmına iş gördürüp, sorumluluk yüklesin diye, kimini kimine derecelerle yükselttik. Rabbinin rahmeti yığdıklarından daha hayırlıdır.

bir أُمَّةً insanlar النَّاسُ olacak olmasaydı يَكُونَ أَن لَا eğer لَوْ Ve و
kâfir يَكْفُرُ olanların لِمَن yapardık لَّجَعَلْنَا tek وَاحِدَةً ümmet
مِّن tavanlar سُقُفًا evlerine لِبُيُوتِهِمْ Rahman'a بِالرَّحْمَٰنِ olanların
üzerinde عَلَيْهَا merdivenler وَمَعَارِجَ ve و gümüşten فِضَّةٍ
çıkıp yükselecekleri يَظْهَرُونَ

33) Ve eğer insanlar tek bir ümmet olacak olmasaydı, Rahman'a kâfir olanların evlerine gümüşten tavanlar ve üzerinde çıkıp yükselecekleri merdivenler yapardık.

(*)Yüce Allah dünyanın değersizliğini, öneminin azlığını sözkonusu ederek, eğer dünya sevgisi kalblere baskın gelip, bu da insanları küfre itmeyecek olsaydı, kâfirlerin evlerini ve basamaklarını altın ve gümüşten kılacak kadar nezdinde önemsiz olduğunu anlatmaktadır.

عليها koltuklar سررا و kapılar أبوابا evlerine لبيوتهم Ve و
dayanacakları يتكئون üzerinde

34) Ve evlerine kapılar ve üzerinde dayanacakları koltuklar,

bunlar ذلك bütün كل eğer إن Ve و çekici süsler زخرفا Ve و
والآخرة dünya الدنيا hayatının الحياة metaıdır متاع yalnızca لما
muttakiler للمتقين Rabbinin ربك katında عند Ahiret ise
içindir

35) Ve çekici süsler. Ve eğer bütün bunlar, yalnızca dünya hayatının metaıdır. Ahiret ise, Rabbinin katında muttakiler içindir.

zikrini ذكر عن görmezlikten gelirse يعش kim من Ve و
Biz شيطانا ona له musallat ederiz نقيض Rahman'ın الرحمان
bir yakın dostudur قرين onun له Artık bu فهو bir şeytanı

36) Ve kim Rahman'ın zikrini görmezlikten gelirse, Biz ona bir şeytanı musallat ederiz. Artık bu, onun bir yakın dostudur.

(*)Biz size zikri ulaştırmaya devam edeceğiz. Her kim ondan yüz çevirmek sureti ile Zikri görmezlikten gelip saptırıcıların söz ve batıllarına yönelecek olursa "Biz ona bir şeytanı musallat ederiz" küfrünün bir cezası olmak üzere ona bir şeytan veririz, "artık bu onun" denildiğine göre dünyada "ayrılmaz arkadaşıdır." Onu helalden alıkoyar, harama iter, itaat yapmasını engeller, masiyet işlemesini emreder.

عن onları alıkoyarlar ليصدونهم gerçekten bunlar إنهم Ve و
مهتدون onlar ise gerçekten أنهم sanırlar ويحسبون yoldan السبيل
hidayette olduklarını

37) Ve gerçekten bunlar, onları yoldan alıkoyarlar; onlar ise gerçekten hidayette olduklarını sanırlar.

ياليت der ki قال bize geldiği جاءنا zaman إذا Sonunda حتى
uzaklığı olsaydı بعد senin aranda وبينك benimle بيني Keşke
bir arkadaşmışsın القرين Sen ne kötü فبئس iki doğu المشرقين

38) Sonunda bize geldiği zaman, der ki: "Keşke benimle senin aranda iki doğu uzaklığı olsaydı. Sen ne kötü bir arkadaşmışsın."

إذ ظلمتم bugün اليوم bir yarar sağlamaz ينفعكم لن Ve و
Azapta في العذاب Çünkü size kesin olarak أنكم zulmettiniz
ortaksınız مشتركون da

39) Ve bugün size kesin olarak bir yarar sağlamaz. Çünkü zulmettiniz. Azapta da ortaksınız.

تهدي Yahut أو Sağırlara الصم işittireceksin? تسمع sen mi أفأنت
من ve و kör olanları العمي sen mi hidayete erdireceksin?
apaçık مبين bir sapıklık ضلال içerisinde في كان bulunanları

40) Sağırlara sen mi işittireceksin? Yahut kör olanları ve apaçık bir sapıklık içerisinde bulunanları sen mi hidayete erdireceksin?

منهم elbette فإنا seni بك Biz götürürsek نذهبن Şu halde فإما
intikam alacağız منتقمون onlardan

41) Şu halde Biz seni götürürsek, elbette onlardan intikam alacağız.

kendilerine وعدناهم şeyi الذي sana gösteririz ki نرينك Ya da أو
onların üstünde عليهم biz gerçekten فإنا vaad ettiğimiz
güç yetirenleriz مقتدرون

42) Ya da kendilerine vaad ettiğimiz şeyi sana gösteririz ki, biz gerçekten onların üstünde güç yetirenleriz.

ولبيوتهم ابوابا وسررا عليها يتكؤن (٣٤) وزخرفا وانْ كل
ذلك لما متاع الحيوة الدنيا والاخرة عند ربك للمتقين
(٣٥) ومن يعش عن ذكر الرحمن نقيض له شيطانا فهو له
قرين (٣٦) وانهم ليصدونهم عن السبيل ويحسبونَ انهم
مهتدونَ (٣٧) حتى اذا جاءَنا قال ياليت بينى وبينك بعد
المشرقين فبئس القرين (٣٨) ولن ينفعكم اليوم اذْ ظلمتم
انكم فى العذاب مشتركون (٣٩) افانت تسمع الصم او
تهدى العمى ومن كانَ فى ضلال مبين (٤٠) فاما نذهبن بك
فانا منهم منتقمونَ (٤١) او نرينك الذى وعدناهم فانا عليهم
مقتدرونَ (٤٢) فاستمسك بالذى أوحى اليك انك على
صراط مستقيم (٤٣) وانه لذكر لك ولقومك وسوف
تسئلونَ (٤٤) واسئلْ من ارسلنا من قبلك من رسلنآ اجعلنا
من دون الرحمن الهةً يعبدونَ (٤٥) ولقد ارسلنا موسى
باياتنآ الى فرعونَ وملئه فقالَ انى رسولُ رب العالمين (٤٦)
فلما جاءَهم باياتنآ اذا هم منها يضحكونَ (٤٧)

إليك vahyolunana بالذي أوحي O halde kuvvetle sarıl فاستمسك
مستقيم bir yol صراط üzerindesin على Çünkü sen إنك sana
dosdoğru

43) O halde sana vahyolunana kuvvetle sarıl. Çünkü sen dosdoğru bir yol üzerindesin.

ولقومك ve و senin لك bir zikirdir لذكر şüphesiz o إنه Ve و
sorguya تسألون yakında سوف Ve و kavmin için
çekileceksiniz

44) Ve şüphesiz o, senin ve kavmin için bir zikirdir. Ve yakında sorguya çekileceksiniz.

senden önce من قبلك gönderdiğimiz أرسلنا من sor اسأل Ve و
من دون Biz kıldık mı? أجعلنا Resullerimizden من رسلنا
يعبدون bir takım ilahlar آلهة Rahman'ın الرحمان dışında
ibadet edilecek

45) Ve senden önce gönderdiğimiz Resullerimizden sor: "Biz Rahman'ın dışında ibadet edilecek bir takım ilahlar kıldık mı?"

بآياتنا Musa'yı موسى Biz gönderdik أرسلنا Andolsun ki ولقد
onun önde gelen ملئه ve و Firavun'a إلى فرعون ayetlerimizle
elçisiyim رسول Gerçekten ben إني Dedi ki فقال çevresine
alemlerin العالمين Rabbinin رب

46) Andolsun ki Biz Musa'yı, Firavun'a ve onun önde gelen çevresine ayetlerimizle gönderdik. Dedi ki: "Gerçekten ben, alemlerin Rabbinin elçisiyim."

zaman إذا ayetlerimizle بآياتنا onlara geldiği جاءهم Fakat فلما
gülüyorlar يضحكون bunlara منها onlar هم

47) Fakat onlara ayetlerimizle geldiği zaman, onlar bunlara gülüyorlar.

Ve و ما نُرِيهِمْ göstermedik مِنْ آيَةٍ hiç bir ayet إِلَّا هِيَ olmayan أَكْبَرُ daha büyük مِنْ أُخْتِهَا onlara biri ötekinden وَأَخَذْنَاهُمْ onları بِالْعَذَابِ azapla yakalayıverdik لَعَلَّهُمْ Belki يَرْجِعُونَ dönerler diye

48) Ve onlara biri ötekinden daha büyük olmayan hiç bir ayet göstermedik. Belki dönerler diye, onları azapla yakalayıverdik.

و Ve قَالُوا dediler ki يَاأَيُّهَا Ey السَّاحِرُ sihirbaz ادْعُ dua et لَنَا sana olan رَبَّكَ Rabbine بِمَا gereği عَهِدَ ahdi عِنْدَكَ senin yanında إِنَّنَا Gerçekten bizler لَمُهْتَدُونَ hidayet bulanlar oluruz

49) Ve dediler ki: "Ey sihirbaz, senin yanında sana olan ahdi gereği Rabbine dua et! Gerçekten bizler hidayet bulanlar oluruz."

فَلَمَّا Fakat كَشَفْنَا giderince عَنْهُمُ onlardan الْعَذَابَ azabı إِذَا هُمْ onlar يَنْكُثُونَ verdikleri sözü bozuyorlar

50) Fakat onlardan azabı giderince, onlar verdikleri sözü bozuyorlar.

Ve نَادَى bağırdı فِرْعَوْنُ Firavun فِي قَوْمِهِ kendi kavmi içinde قَالَ dedi يَا Ey قَوْمِ kavmim أَلَيْسَ değil mi? لِي benim مُلْكُ mülkü مِصْرَ Mısır و ve هَذِهِ şu الْأَنْهَارُ nehirler تَجْرِي akan مِنْ تَحْتِي altımdan أَفَلَا Yine de misiniz? تُبْصِرُونَ görmeyecek

51) Ve Firavun, kendi kavmi içinde bağırdı: "Ey kavmim Mısır mülkü ve altımdan akan şu nehirler benim değil mi? Yine de görmeyecek misiniz?"dedi.

(*)Yukarıdaki âyetler, Allah'ı bırakıp başka şeylere tapanların ancak şeytanı dost ve arkadaş edindikleri konu edildi ve aydınlatıcı bilgiler verildi. Mekkeli'lerin bir takrm yersiz ve anlamsız iddiaları üzerinde durularak hiçbir peygamberin "Tevhid İnancı"ndan sapmadığına işaret edildi. Aynı meseleler düzeyinde Kur'ân'ın Araplar için şeref ve kalıcı bir anı olduğuna dikkatler çekildi.

أَمْ değil miyim? أَنَا Ben خَيْرٌ daha hayırlı مِنْ هَذَا şu الَّذِي هُوَ olandan مَهِينٌ aşağılık و ve لَا يَكَادُ nerede ise يُبِينُ açıklamadan yoksun olandan

52) "Ben şu aşağılık olandan ve nerede ise açıklamadan yoksun olandan daha hayırlı değil miyim?"

فَلَوْلَا değil miydi? أُلْقِيَ bırakılmalı عَلَيْهِ Hem üzerine أَسْوِرَةٌ bilezikler مِنْ ذَهَبٍ altın أَوْ veya جَاءَ gelmeli مَعَهُ onunla الْمَلَائِكَةُ melekler مُقْتَرِنِينَ birlikte yakınında yer almış

53) "Hem üzerine altın bilezikler bırakılmalı veya yakınında yer almış onunla birlikte melekler gelmeli değil miydi?"

فَاسْتَخَفَّ hafife aldı قَوْمَهُ Kendi kavmini فَأَطَاعُوهُ ona itaat ettiler إِنَّهُمْ Çünkü onlar كَانُوا olan قَوْمًا bir kavimdi فَاسِقِينَ fasık

54) Kendi kavmini hafife aldı, ona itaat ettiler. Çünkü onlar fasık olan bir kavimdi.

فَلَمَّا Sonunda آسَفُونَا bizi öfkelendirince انْتَقَمْنَا biz de intikam aldık مِنْهُمْ onlardan فَأَغْرَقْنَاهُمْ suda boğduk onları أَجْمَعِينَ toplu olarak

55) Sonunda bizi öfkelendirince, biz de onlardan intikam aldık, onları toplu olarak suda boğduk.

فَجَعَلْنَاهُمْ kıldık سَلَفًا Sonradan gelenler için bir geçmiş و ve مَثَلًا bir örnek لِلْآخِرِينَ

56) Sonradan gelenler için bir geçmiş ve bir örnek kıldık.

و Ve لَمَّا ضُرِبَ verilince ابْنُ oğlu مَرْيَمَ Meryem مَثَلًا bir misal olarak إِذَا قَوْمُكَ senin kavmin مِنْهُ hemen ondan يَصِدُّونَ kahkahalarla gülüyorlar

57) Ve Meryem oğlu bir misal olarak verilince, senin kavmin hemen ondan kahkahalarla gülüyorlar.

و Ve قَالُوا dediler أَآلِهَتُنَا Bizim ilahlarımız mı خَيْرٌ daha hayırlı أَمْ yoksa هُوَ o mu? مَا ضَرَبُوهُ Onu örnek gösterdiler لَكَ sana إِلَّا yalnızca جَدَلًا bir tartışma konusu olsun diye بَلْ Hayır هُمْ onlar قَوْمٌ bir kavimdir خَصِمُونَ tartışmacı

58) Ve: "Bizim ilahlarımız mı daha hayırlı, yoksa o mu?" dediler. Onu yalnızca sana bir tartışma konusu olsun diye örnek gösterdiler. Hayır, onlar tartışmacı bir kavimdir.

Abdullah ibn Ziba'râ es-Sehmi bir gün Hz. Peygamber (a.s)'e geldi ve: "Allah'ın sana, "Siz ve Allah'tan başta taptıklarınız cehennem odunusunuz ve siz ona varacaksınız." (Enbiyâ, 21/98) şeklinde bir âyet indirdiğini mi sanıyorsun?" diye sordu. Hz. Peygamber'in "evet." cevabı üzerine: "Güneşe, aya, yıldızlara, meleklere, Uzeyr'e ve Meryem oğlu İsa'ya da tapınılmıştır. Bütün bunlar bizimle birlikte cehennemde mi olacaklar?" dedi ve bunun üzerine "Meryem oğlu İsa bir misal olarak atılınca hemen senin kavmin bundan şımarıp haykıra haykıra gülüyorlar. Dediler ki: Bizim tanrılarımız mı hayırlı, yoksa O mu? Ey Habibim, bunu sana, bâtıl bir mücadeleden başka maksatla irad etmediler. Daha doğrusu onlar çok düşman bir kavimdir." âyet-i kerimesi nazil oldu.[452]

إِنْ Evet هُوَ o إِلَّا ancak عَبْدٌ bir kuldur أَنْعَمْنَا nimet verdiğimiz عَلَيْهِ kendisine و Ve جَعَلْنَاهُ Biz onu kıldık مَثَلًا bir örnek لِبَنِي إِسْرَائِيلَ İsrailoğullarına

59) Evet o ancak kendisine nimet verdiğimiz bir kuldur. Ve Biz onu İsrailoğullarına bir örnek kıldık.

و Ve لَوْ eğer نَشَاءُ dilemiş olsaydık لَجَعَلْنَا biz getirirdik مِنْكُمْ sizin yerinize مَلَائِكَةً melekler فِي الْأَرْضِ yeryüzünde يَخْلُفُونَ halifelik yapacak

60) Ve eğer biz dilemiş olsaydık, sizin yerinize yeryüzünde halifelik yapacak melekler getirirdik.

قلا saati içinلِلساعةِ bir ilimdirلَعِلمٌ şüphesiz oإِنه Ve و
ve و Öyleyse ondanبِها hiçbir kuşkuyaتَمتَرن kapılmayın
Dosdoğruمستقيم yolصِراطٌ işte budurهذا bana uyunاتبعوني

61) Ve şüphesiz o, (kıyamet) saati için bir ilimdir. Öyleyse ondan yana hiçbir kuşkuya kapılmayın ve bana uyun. Dosdoğru yol işte budur.

إِنه Şeytanالشيطان sizi sakın alıkoymasınلا يصدنكم Veو
apaçıkمبين bir düşmandırعدو sizin içinلكم Gerçekten o

62) Ve Şeytan sizi sakın alıkoymasın. Gerçekten o, sizin için apaçık bir düşmandır.

apaçık belgelerleبِالبينات İsaعيسى geldiğiجاء zamanلما Veو
bir hikmetleبِالحكمة geldimجئتكم Gerçektenقد dedi kiقال
ولأبين bir kısmınıبعض sizeلكم açıklamak içinالذي تختلفون
الله Artık sakınınفاتقوا hakkındaفيه ihtilafa düştüklerinizin
bana itaat edinأطيعوني ve و Allah'tan

63) Ve İsa, apaçık belgelerle geldiği zaman, dedi ki: "Gerçekten hakkında ihtilafa düştüklerinizin bir kısmını size açıklamak için bir hikmetle geldim. Artık Allah'tan sakının ve bana itaat edin."

وربكم benim de Rabbimربي Oهو Allahالله Şüphesizإِن
هذا şu halde O'naه ibadet edinفاعبدو sizin de Rabbinizdir
Dosdoğruمستقيم yolصراط işte budur

64) "Şüphesiz Allah, O, benim de Rabbim, sizin de Rabbinizdir; şu halde O'na ibadet edin. Dosdoğru yol işte budur."

من بينهم birtakım fırkalarالأحزاب ihtilafa düştüفاختلف
zulmedenlerظلموا kimselereلِلذين veyl olsunفويل İçlerinden
Çok acıklıأليم bir gününيوم azabından dolayıمن عذاب

65) İçlerinden birtakım fırkalar ihtilafa düştü. Çok acıklı bir günün azabından dolayı zulmeden kimselere veyl olsun!

أن saatindenالساعة başkasınıإلا gözlüyorlar?ينظرون mıهل
لا Onlar,وهم apansızبغتة kendilerine geliverecek olanتأتيهم
hiç şuurunda değilkenيشعرون

66) Onlar, hiç şuurunda değilken kendilerine apansız geliverecek olan (kıyamet) saatinden başkasını mı gözlüyorlar?

عدو kimiلِبعض kimineبعضهم o günيومئذ dostlarınالأخلاء
Muttakîlerالمتقين hariç olmak üzereإلا düşmandır

67) Muttakîler hariç olmak üzere, o gün, dostların kimi kimine düşmandır.

Nakkaş bu âyet-i kerimenin, çok iyi arkadaş olan Ümeyye ibn Halef el-Cumahî ve Ukbe ibn Ebî Muayt hakkında nazil olduğunu nakleder. Buna göre Ukbe, Hz. Peygamber (a.s)'ın meclisine gelir, onlarla oturur-muş. Bunu duyan arkadaşı Ümeyye: "Muhammed'le karşılaşır da yüzüne tükürmezsen yüzüm yüzüne haram olsun." demiş, o da Hz. Peygamber (a.s)'le karşılaştığında arkada-şının bu isteğini yerine getirmiş. Hz. Peygamber de: "İnşaallah ben seni öldürü-rüm." buyurmuş ve nitekim Ukbe Bedr'de esir edilenler arasında imiş ve Hz. Peygamber (a.s)'ın o sözü yerine getirilerek öldürülmüş. Ümeyye de zaten Bedr'de öldürülenler arasında imiş. İşte Allah Tealâ onların bu durumu hakkın-da nazil olmuştur[512]

اليوم sizin içinعليكم korku yokturلا خوف kullarımعباد Eyيا
mahzun olmayacaksınızتحزنون sizأنتم ve و لا bugün

68) "Ey kullarım, bugün sizin için korku yoktur ve siz mahzun olmayacaksınız."

benim بِآياتنا iman edenlerآمنوا Ki onlarالذين
müslümanمسلمين olanlardırكانوا ve و ayetlerime

69) "Ki onlar, benim ayetlerime iman edenler ve müslüman olanlardır."

تحبرون eşlerinizأزواجكم ve و Sizأنتم cenneteالجنة girinادخلوا
neşe içerisinde

70) "Siz ve eşleriniz neşe içerisinde cennete girin."

و altınمن ذهب tepsilerبِصحاف Onlarınعليهم etrafındaيطاف
arzu ما تشتهيه oradaفيها ve و testilerle dolaşılırوأكواب ve
الأعين lezzet aldığı şeyler de vardırوتلذ nefislerinالأنفس ettiği
daimi kalıcılarsınızخالدون oradaفيها sizlerأنتم Ve و gözlerin

71) "Onların etrafında altın tepsiler ve testilerle dolaşılır; ve orada nefislerin arzu ettiği gözlerin lezzet aldığı şeyler de vardır. Ve sizler orada daimi kalıcılarsınız."

mirasçı أورثتموها التي cennetالجنة işte budurتلك Ve و
yaptıklarınızتعملون dolayısıylaبما كنتم kılındığınız

72) "Ve işte yaptıklarınız dolayısıyla mirasçı kılındığınız cennet budur."

birçokكثيرة meyveler vardırفاكهة Ordaفيها sizin içinلكم
yersinizتأكلون Siz onlardanمنها

73) "Orda sizin için birçok meyveler vardır. Siz onlardan yersiniz."

(*)Geçen âyetler, kıyametin ansızın kopması konu ediliyor. Sonra da âhiret gününde ancak Allah'tan korkup fenalıklardan kaçınmak suretiyle takva derecesine yükselen mü'minlerin dostluğunun fayda vereceği açıklanıyor. Arkasından bu mü'minlere hazırlanan sonsuz nimetlerden birkaç misâl verilerek ilâhî lütuf ve inayetin mü'minlerden yana olduğuna işarette bulunuluyor.

اِن المجرمين فى عذاب جهنم خالدونَ (٧٤) لا يفتر عنهم وهم فيه مبلسونَ (٧٥) وما ظلمناهم ولكن كانوا هم الظالمين (٧٦) ونادوا يامالك ليقض علينا ربك قالَ اِنكم ماكثونَ (٧٧) لقد جئناكم بالحق ولكن اكثركم للحق كارهونَ (٧٨) ام ابرموآ امرا فانا مبرمونَ (٧٩) ام يحسبونَ انا لا نسمع سرهم ونجويهم بلى ورسلنا لديهم يكتبون (٨٠) قلْ اِنْ كانَ للرحمن ولد فانا اولُ العابدين (٨١) سبحانَ رب السموات والارض رب العرش عما يصفونَ (٨٢) فذرهم يخوضوا ويلعبوا حتى يلاقوا يومهم الذى يوعدونَ (٨٣) وهو الذى فى السماءِ اِله وفى الارض اِله وهو الحكيم العليم (٨٤) وتبارك الذى له ملك السموات والارض وما بينهما وعنده علم الساعةِ واليه ترجعونَ (٨٥) ولا يملك الذين يدعونَ من دونه الشفاعةَ اِلا من شهد بالحق وهم يعلمونَ (٨٦) ولئن سالتهم من خلقهم ليقولن الله فانى يؤفكونَ (٨٧) وقيله يارب اِن هؤلآءِ قوم لا يؤمنونَ (٨٨) فاصفح عنهم وقلْ سلام فسوف يعلمونَ (٨٩)

جهنم azabı عَذَابِ içinde فِي günahkârlar الْمُجْرِمِينَ Şüphesiz إِنَّ
daimi kalacaklardır خَالِدُونَ cehennem

74) Şüphesiz günahkârlar, cehennem azabı içinde daimi kalacaklardır.

onlar هُم ve وَ Onlardan عَنْهُمْ hafifletilmeyecek لَا يُفَتَّرُ
umutlarını kesmiş مُبْلِسُونَ orda فِيهِ kimselerdir

75) Onlardan (cehennem azabı) hafifletilmeyecek ve orda onlar umutlarını kesmiş kimselerdir.

كَانُوا هُم ancak وَلَكِن onlara هُم Biz zulmetmedik مَا ظَلَمْنَا Ve وَ
kendileri zalimlerdir الظَّالِمِينَ onların

76) Ve Biz onlara zulmetmedik; ancak onların kendileri zalimlerdir.

hüküm versin لِيَقْضِ Malik مَالِكُ ey يَا haykırdılar نَادَوْا Ve وَ
Gerçek şu ki إِنَّكُم dedi قَالَ Rabbin رَبُّكَ hakkımızda عَلَيْنَا diye
kalacak kimselersiniz مَاكِثُونَ siz

77) "Ve ey Malik, Rabbin hakkımızda hüküm versin." diye haykırdılar. "Gerçek şu ki siz (azapta) kalacak kimselersiniz." dedi.

fakat وَلَكِنَّ hakkı بِالْحَقِّ Biz size getirdik جِئْنَاكُم Andolsun لَقَدْ
hoş görmeyenler idiniz كَارِهُونَ hakkı لِلْحَقِّ çoğunuz أَكْثَرَكُم

78) Andolsun Biz size hakkı getirdik, fakat çoğunuz hakkı hoş görmeyenler idiniz.

İşte şüphesiz biz فَإِنَّا işi أَمْرًا sıkı mı tuttular? أَبْرَمُوا Yoksa أَمْ
işi sıkı tutanlarız مُبْرِمُونَ de

79) Yoksa işi sıkı mı tuttular? İşte şüphesiz biz de işi sıkı tutanlarız.

لَا نَسْمَعُ gerçekten bizim أَنَّا mi sanıyorlar? يَحْسَبُونَ Yoksa أَمْ
نَجْوَاهُم ve وَ onlar sır tuttuklarını سِرَّهُم işitmediğimizi
elçilerimiz وَرُسُلُنَا Öyle değil بَلَى aralarındaki fısıldaşmalarını
yazıp duruyorlar يَكْتُبُونَ yanlarındadır لَدَيْهِم de

80) Yoksa onlar; gerçekten bizim, sır tuttuklarını ve aralarındaki fısıldaşmalarını işitmediğimizi mi sanıyorlar? Öyle değil elçilerimiz de yanlarındadır, yazıp duruyorlar.

çocuğu وَلَدٌ Rahman'ın لِلرَّحْمَنِ olsaydı كَانَ Eğer إِنْ De ki قُلْ
ona ibadet edenlerin الْعَابِدِينَ ilki أَوَّلُ ben olurdum فَأَنَا

81) De ki: "Eğer Rahman'ın bir çocuğu olsaydı, ona ibadet edenlerin ilki ben olurdum."

ve وَ Göklerin السَّمَاوَاتِ Rabbi ile رَبِّ münezzehtir سُبْحَانَ
عَمَّا يَصِفُونَ Arş'ın الْعَرْشِ Rabbi رَبِّ yerin الْأَرْضِ
nitelendirdiklerinden

82) Göklerin ve yerin Rabbi ile Arş'ın Rabbi onların nitelendirdiklerinden münezzehtir.

يَلْعَبُوا ve وَ dalsınlar يَخُوضُوا Artık onları bırak فَذَرْهُم
يَوْمَهُم kavuşuncaya يُلَاقُوا kadar حَتَّى oynayadursunlar
vaad oldundukları الَّذِي يُوعَدُونَ günlerine

83) Artık onları bırak; vaad olundukları günlerine kavuşuncaya kadar dalsınlar ve oynayadursunlar.

وَفِي الْأَرْضِ ilah إِلَهٌ göklerde فِي السَّمَاءِ الَّذِي O'dur هُوَ Ve وَ
الْعَلِيمُ Hakîm'dir الْحَكِيمُ Şüphesiz O وَهُوَ ilah إِلَهٌ yerde
Alîm'dir

84) Ve göklerde ilah, yerde ilah O'dur. Şüphesiz O, Hakîm'dir, Alîm'dir.

mülkü مُلْكُ kendisinin olan لَهُ الَّذِي ne yücedir تَبَارَكَ Ve وَ
بَيْنَهُمَا bulunanların مَا ve وَ yerin الْأَرْضِ göklerin السَّمَاوَاتِ
saatinin السَّاعَةِ ilmi عِلْمُ O'nun katındadır وَعِنْدَهُ ikisi arasında
döndürüleceksiniz تُرْجَعُونَ yalnız O'na إِلَيْهِ ve وَ

85) Ve göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunanların mülkü kendisinin olan (Allah'ın şanı) ne yücedir. (Kıyamet) saatinin ilmi O'nun katındadır ve yalnız O'na döndürüleceksiniz.

مِن دُونِهِ dua ettikleri الَّذِينَ يَدْعُونَ malik değildir لَا يَمْلِكُ Ve وَ
مَن ancak müstesna إِلَّا şefaate الشَّفَاعَةَ O'nun dışında
bilerek يَعْلَمُونَ edenler وَهُم hakka بِالْحَقِّ şahitlik شَهِدَ kendileri

86) Ve O'nun dışında dua ettikleri şefaate malik değildir; ancak kendileri bilerek hakka şahitlik edenler müstesna.

kim مَن onlara diye soracak olsan سَأَلْتَهُم Andolsun ki وَلَئِن
Allah اللَّهُ elbette diyeceklerdir لَيَقُولُنَّ Kendilerini yarattı خَلَقَهُم
çevriliyorlar? يُؤْفَكُونَ Öyleyse nasıl olur da فَأَنَّى

87) Andolsun ki onlara: "Kendilerini kim yarattı?" diye soracak olsan, elbette: "Allah." diyeceklerdir. Öyleyse nasıl olur da (O'ndan) çevriliyorlar?

هَؤُلَاءِ şüphesiz إِنَّ Rabbi رَبِّ Ya يَا onun demesine وَقِيلِهِ Ve وَ
iman يُؤْمِنُونَ etmeyen لَا bir topluluktur قَوْمٌ onlar

88) Ve onun: "Ya Rabbi!" demesine, şüphesiz onlar iman etmeyen bir topluluktur.

onlardan عَنْهُمْ Şimdi sen aldırış etmeksizin yüz çevir فَاصْفَحْ
bileceklerdir يَعْلَمُونَ Yakında فَسَوْفَ Selam سَلَامٌ de قُلْ ve وَ

89) Şimdi sen aldırış etmeksizin onlardan yüz çevir ve: "Selam" de. Yakında bileceklerdir.

44 DUHAN SURESİ

Kur'ân'ın 44. sûresi. 59 âyettir. 340 kelime, 1440 harften müteşekkil olup fasılası mim ve nûn harfleridir. Mekke'de nazil olmuştur. Sûre; onuncu âyetinde geçen "duhân" (duman)kelimesinden dolayı bu isimle adlandırılmıştır.

Rahimالرحِيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Mimم Haح

1) Ha, Mim.

Apaçıkالْمبِين Kitabaالْكِتَابِ andolsunو

2) Apaçık Kitaba andolsun;

bir gecedeلَيلَةٍ فِي biz onu indirdikأَنزلْنَاه Gerçektenإِنَّا uyaranlarızمنذِرِين bizكُنَّا şüphesizإِنَّا mübarekمباركَةٍ

3) Gerçekten biz onu mübarek bir (kadir) gecede indirdik, şüphesiz biz uyaranlarız.

Vasile'den o Peygamber (a.s)'dan şöyle dediğini rivayet etmektedir: "İbrahim'in sahifeleri ramazanın ilk gecesi indirildi. Tevrat, ramazanın altıncı gecesi indirildi. Zebur, ramazanın onikinci gecesi indirildi. İncil, ramazanın onsekizinci gecesi indirildi. Kur'ân ise ramazanın yirmidördüncü gecesinden sonraki gece indirildi."[513]

hikmetliحكِيمٍ işأَمرٍ herكُلُّ ayrılırيفْرقُ Ki ondaفِيها

4) Ki onda her hikmetli iş ayrılır.

bizكُنَّا doğrusuإِنَّا Katımızdanعِندِنَا مِن bir emir ileأَمرا gönderenlerizمرسِلِين

5) Katımızdan bir emir ile; doğrusu biz gönderenleriz.

Şüphesiz Oإِنَّه Rabbindenمِن ربك bir rahmet olarakرحمةً Alîm olanالْعلِيم Semi'السمِيع O'durهو

6) Rabbinden bir rahmet olarak. Şüphesiz Semi', Alîm olan O'dur, O!

ما ve و yerinوالْأَرضِ göklerinالسماواتِ Rabbidirرب كُنتُم Eğerإِن bu ikisi arasındaبينَهما bulunanların kesin bir bilgiyleموقِنِين inanıyorsanız

7) Eğer kesin bir bilgiyle inanıyorsanız, göklerin, yerin ve bu ikisi arasında bulunanların Rabbidir.

يمِيتُ ve و diriltirيحيِي O'ndanهو başkaإِلَّا ilahإِلَه yokturلَا آبائِكُم Rabbidirورب Sizin de Rabbinizdirربكُم öldürür geçmişالْأَولِين atalarınızın da

8) O'ndan başka ilah yoktur; diriltir ve öldürür. Sizin de Rabbinizdir, geçmiş atalarınızın da Rabbidir.

يلْعبون şüpheشَكٍّ içindedirlerفِي onlarهم Hayırبلْ oyalanıyorlar

9) Hayır, onlar şüphe içindedirler oyalanıyorlar.

السماء getireceğiتَأْتِي günüيوم Öyleyse sen gözleفَارتَقِب açıkçaمبِين bir dumanبِدخَانٍ göğün

10) Öyleyse sen, göğün açıkça bir duman getireceği günü gözle.

bir azaptırعذَاب işte buهذَا İnsanlarıالناس kuşatıverirيغْشَى acıأَلِيم

11) İnsanları kuşatıverir; işte bu, acı bir azaptır.

إِنَّا azabıالْعذَاب üstümüzdenعنَّا giderاكْشِفْ Rabbimizربنَا iman edicilerizمؤْمِنُون çünkü biz

12) "Rabbimiz, azabı üstümüzden gider; çünkü biz iman edicileriz."

سورة الدخان (٤٤)

ِبسم ا ـ الرحمن الرحِيم

حم (١) والكِتابِ المبِـ (٢) ِانآ انزلناه ِفى لَيلةٍ مباركةٍ ِانا
كُنا منذِرين (٣) ِفيها يفْرق كُل أمرٍ حكِيمٍ (٤) أمرا ِمن
عِندِنآ ِانا كُنا مرسِلِ (٥) رحمةً ِمن ربك ِانه هو السمِيع
العلِيم (٦) رب السمواتِ والارض وما بينهمآ ِانْ كُنتم
موقِنِ (٧) لآ ِاله ِالا هو يحـ ويمِيت ربكم ورب ابآئِكم
الاولِ (٨) بلْ هم ِفى شك يلعبونَ (٩) فَارتقِب يوم تأتى
السمآءُ ِبدخانٍ مبِـ (١٠) يغشى الناس هذَا عذاب الِيم (١١)
ربنا اكْشِف عنا العذَاب ِانا مؤمِنونَ (١٢) انى لهم الذكْرى
وقَد جآءَ هم رسولٌ مبِـ (١٣) ثُم تولوا عنه وقَالُوا معلم
مجنونٌ (١٤) ِانا كَاشِفُوا العذَابِ قَلِيلاً ِانكُم عآئِدونَ (١٥)
يوم نبطِش البطشةَ الكُبرى ِانا منتقِمونَ (١٦) ولقَد فَتنا قَبلهم
قَوم ِفرعونَ وجآءَ هم رسولٌ كَرِ (١٧) انْ ادوآ ِالَى عِباد
ا ـ ِانى لكُم رسولٌ امِـ (١٨)

وقَد öğüt (alıp) düşünmekالذِّكْرى Onlar içinلَهم nerede?أَنَّى مبِين bir Resulرسولٌ Onlara gelmiştiجاءهم gerçekten açıklayan

13) Onlar için öğüt (alıp) düşünmek nerede? Onlara gerçekten açıklayan bir Resul gelmişti.

dediler kiقَالُوا ve و ondanعنْه yüz çevirdilerتَولَّوا Sonraثُم bir delidirمجنُون Öğretilmiştirمعلَّم

14) Sonra, ondan yüz çevirdiler ve dediler ki: "Öğretilmiştir, bir delidir."

fakat إِنَّكُم birazقَلِيلًا bu azabıالْعذَابِ gidereceğizكَاشِفُوا Bizإِنَّا yine geri dönenlersinizعائِدون şüphesiz siz

15) Biz bu azabı biraz gidereceğiz; fakat şüphesiz siz, yine geri dönenlersiniz.

الْكُبرى bir şiddetleالْبطْشَةَ yakalayacağımızنَبطِشُ günيوم intikam alacağızمنتَقِمون elbette bizإِنَّا Büyük

16) Büyük bir şiddetle yakalayacağımız gün; elbette biz intikam alacağız.

قَوم kendilerinden önceقَبلَهم biz denedikفَتَنَّا Andolsunولَقَد Onlara gelmiştiجاءهم ve و Firavun'unفِرعون kavmini de çok yüceكَرِيم şerefli bir Resulرسولٌ

17) Andolsun biz kendilerinden önce, Firavun'un kavmini de denedik. Onlara çok yüce ve şerefli bir Resul gelmişti.

إِنِّي Allah'ınاللهِ kullarınıعِباد إِلَي bana geri verinأَدوا أَن çok أَمِين bir Resulümرسولٌ sizeلَكُم Şüphesiz ki ben güvenilir

18) "Allah'ın kullarını bana geri verin. Şüphesiz ki ben size çok güvenilir bir Resulüm."

وانْ لاَ تعلُوا على ا ـ ـانى اٰتيكُم ـبسلْطانٍ مبـ ـ (١٩) وانى
عذْت ـبربى وربكُم انْ ترجمون (٢٠) وانْ لم تؤمنوا ـلى
فَاعتزلُون (٢١) فَدعا ربه ان هؤلآءِ قَوم مجرمونَ (٢٢)
فَاسر ـبعبادِى ليلاً ـانكُم متبعونَ (٢٣) واترك البحر رهوا
ـانهم جند مغرقُونَ (٢٤) كَم تركُوا ـمن جناتٍ وعيونٍ (٢٥)
وزروعٍ ومقَامٍ كَر ـ (٢٦) ونعمةٍ كَانوا ـفيها فَاكِهـ (٢٧)
كَذَلك واورثْناها قَوما اخرين (٢٨) فَما بكَت عليهم السماۤءُ
والاَرض وما كَانوا منظَرين (٢٩) ولَقَد نجينا بنى ـاسرآئيلَ
ـمن العذَابِ المهـ ـ (٣٠) ـمن ـفرعونَ ـانه كَانَ عالِيا ـمن
المسرفـ (٣١) ولَقَدِ اخترناهم على عِلْمٍ على العالَمـ
(٣٢) واتيناهم ـمن الاَياتِ ما ـفيهِ بلآءٌ مبـ (٣٣) ـان هؤلآءِ
ليقُولُونَ (٣٤) ـانْ هِى ـالا موتتنا الاُولى وما نحن ـبمنشرين
(٣٥) فَأتوا ـبابآئنآ ـانْ كُنتم صادقـ (٣٦) اهم خير ام قَوم
تبعٍ والذِين ـمن قَبلِهم اهلَكْناهم ـانهم كَانوا مجرمـ (٣٧)
وما خلَقْنا السمواتِ والاَرض وما بينهما لاَعبـ (٣٨) ما
خلَقْناهمآ ـالا ـبالحق ولَكِن اكْثَرهم لاَ يعلَمونَ (٣٩)

إني Allah'a اللهِ karşı علَى büyüklenmeyin أَن لَا تَعلُوا Ve و
apaçık مبِينٍ bir delil بِسلْطَانٍ size getiriyorum آتِيكُم şüphesiz

19) "Ve Allah'a karşı büyüklenmeyin; şüphesiz size apaçık bir delil getiriyorum."

benim de Rabbim بِربي sığındım عذْتُ doğrusu ben إني Ve و
sizin taşa ترجمونِ أَن sizin de Rabbiniz olana وربكُم
tutmanızdan

20) "Ve doğrusu ben, sizin taşa tutmanızdan benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olana sığındım."

فَاعتزِلُونِي bana لِي inanmıyorsanız لَم تُؤْمِنُوا eğer إن Ve و
benden ayrılın

21) "Ve eğer bana inanmıyorsanız, benden ayrılın."

هؤُلَاءِ Gerçekten أَن Rabbine ربه Sonunda diye dua etti فَدعا
günahkar مجرِمون bir kavimdirler قَوم bunlar

22) Sonunda Rabbine: "Gerçekten bunlar, günahkar bir kavimdirler." diye dua etti.

geceleyin لَيلًا kullarımı بِعِبادِي Öyleyse yürüyüşe geçir فَأَسرِ
takip edileceksiniz متبعون muhakkak إنكُم

23) "Öyleyse, kullarımı geceleyin yürüyüşe geçir, muhakkak takip edileceksiniz."

Çünkü إنهم durgun رهوا denizi الْبحر açık bırak اتْرك Ve و
suda boğulacak مغْرقُون bir ordudur جند

24) "Ve denizi durgun, açık bırak. Çünkü suda boğulacak bir ordudur."

ve و bahçeler مِن جناتٍ terketmişlerdi تَركُوا Onlar nice كَم
pınarlar عيونٍ

25) Onlar nice bahçeler ve pınarlar terketmişlerdi;

güzel كَرِيمٍ konaklar ومقَامٍ ekinler زروعٍ Ve و

26) Ve ekinler, güzel konaklar,

فَاكِهِين içlerinde كَانُوا فِيها yaşadıkları nimetler نَعمةٍ Ve و
mutluluk içinde

27) Ve içlerinde mutluluk içinde yaşadıkları nimetler,

قَوما biz bunları miras olarak verdik وأَورثْنَاها İşte böyle كَذَلِك
başka آخَرِين bir kavme

28) İşte böyle; biz bunları başka bir kavme miras olarak verdik.

ne والْأَرض ne gök السماء Onlar için علَيهِم ağlamadı فَما بكَتْ
ertelenmedi منظَرِين onlar كَانُوا ve و ما yer

29) Onlar için ne gök, ne yer ağlamadı ve onlar ertelenmedi.

İsrailoğullarını بنِي إسرائِيلَ biz kurtardık نَجينَا Andolsun ولَقَد
alçaltıcı الْمهِين azabtan مِن الْعذَابِ

30) Andolsun, biz İsrailoğullarını alçaltıcı azabtan kurtardık.

bir عالِيا idi كَان Çünkü o إنه Firavun'dan مِن فِرعون
ölçüyü taşıran مِن الْمسرِفِين mütekebbir

31) Firavun'dan. Çünkü o, ölçüyü taşıran bir mütekebbir idi.

bir عِلْمٍ üzere علَى biz onları kıldık اخْتَرنَاهم Andolsun ولَقَد
alemlere الْعالَمِين üstün علَى ilim

32) Andolsun, biz onları bir ilim üzere alemlere üstün kıldık.

فِيهِ bulunan ما ayetler مِن الْآياتِ onlara هم verdik آتَينَا Ve و
açık مبِين birer imtihan بلَاء her birinde

33) Ve onlara, her birinde açık birer imtihan bulunan ayetler verdik.

diyorlar ki لَيقُولُون bunlar da هؤُلَاءِ Muhakkak إن

34) Muhakkak, bunlar da diyorlar ki:

وما ilk الْأُولَى ölümümüzdür موتَتُنَا yalnızca إلَّا Bizim إن هِي
yeniden (diriltilip) kaldırılacak بِمنشَرِين biz نَحن değiliz

35) "Bizim yalnızca ilk ölümümüzdür; biz yeniden (diriltilip) kaldırılacak değiliz."

كُنتُم Eğer إن atalarımızı بِآبائِنَا şu halde getirin bakalım فَأْتُوا
doğru söylüyorsanız صادِقِين

36) "Eğer doğru söylüyorsanız iseniz, şu halde atalarımızı getirin bakalım."

ve و Tubba' تُبعٍ kavmi قَوم yoksa أَم hayırlı خَير Onlar mı أَهم
هم Biz helak ettik أَهلَكْنَا onlardan öncekiler mi? الَّذِين مِن قَبلِهِم
günahkâr مجرِمِين idi كَانُوا Çünkü onlar إنهم onları

37) Onlar mı hayırlı, yoksa Tubba' kavmi ve onlardan öncekiler mi? Biz onları helak ettik. Çünkü onlar günahkâr idi.

Tubba ile kastedilen tek bir şahıs değildir. Bununla bütün Yemen hükümdarları kastedilir. Onlar hükümdarlarına "Tubba'" adını verirlerdi.

و yeri والْأَرض gökleri السماواتِ Biz yaratmadık ما خَلَقْنَا Ve و
bir oyalanma لَاعِبِين ikisi arasında بينَهما bulunanları ما ve
konusu olsun diye

38) Ve Biz, gökleri, yeri ve ikisi arasında bulunanları bir oyalanma konusu olsun diye yaratmadık.

ولَكِن hak ile بِالْحق yalnızca إلَّا onları هما Biz yarattık ما خَلَقْنَا
bilmezler لَا يعلَمون onların هم çoğu أَكْثَر Ancak

39) Biz onları yalnızca hak ile yarattık. Ancak onların çoğu bilmezler.

إِنَّ Şüphesiz يَوْمَ günü الْفَصْلِ ayırma مِيقَاتُهُمْ vakitleridir أَجْمَعِينَ hepsinin

40) Şüphesiz ayırma günü, hepsinin vakitleridir.

يَوْمَ O gün لَا يُغْنِي yarar sağlayamaz مَوْلًى bir dost عَنْ مَوْلًى dosttan yana شَيْئًا herhangi bir şeyle وَ Ve لَا edilmez هُمْ onlara يُنْصَرُونَ yardım

41) O gün bir dost dosttan yana herhangi bir şeyle yarar sağlayamaz. Ve onlara yardım edilmez.

إِلَّا Ancak başka مَنْ kimse رَحِمَ rahmet ettiği اللَّهُ Allah'ın إِنَّهُ Şüphesiz O هُوَ O'dur الْعَزِيزُ Azîz الرَّحِيمُ Rahîm olan

42) Ancak Allah'ın rahmet ettiği kimse başka. Şüphesiz Azîz, Rahîm olan O'dur, O!

إِنَّ Doğrusu شَجَرَةَ ağacı الزَّقُّومِ o zakkum

43) Doğrusu, o zakkum ağacı;

طَعَامُ yiyeceğidir الْأَثِيمِ olanın Günahkar

44) Günahkar olanın yiyeceğidir.

Ebu Cehil hurma ve tereyağı getiriyor ve şöyle diyordu: "Yiyiniz. Bu, Muhammed'in sizi tehdit ettiği zakkumdur." Bunun üzerine "Şüphesiz o zakkum ağacı, günahkârların yemeğidir." ayeti nazil oldu.[514]

كَالْمُهْلِ Pota gibi يَغْلِي kaynar فِي içinde الْبُطُونِ karınların

45) Pota (erimiş bakır) gibi karınların içinde kaynar (durur);

كَغَلْيِ kaynaması gibi الْحَمِيمِ Kaynar suyun

46) Kaynar suyun kaynaması gibi.

خُذُوهُ Onu tutun da فَاعْتِلُوهُ sürükleyin إِلَى سَوَاءِ orta yerine الْجَحِيمِ cehennemin

47) "Onu tutun da cehennemin orta yerine sürükleyin."

ثُمَّ Sonra صُبُّوا dökün فَوْقَ üstüne رَأْسِهِ başının مِنْ عَذَابِ azabından الْحَمِيمِ kaynar suyun

48) "Sonra kaynar suyun azabından başının üstüne dökün;"

ذُقْ Tad إِنَّكَ çünkü أَنْتَ sen الْعَزِيزُ üstün الْكَرِيمُ onurluydun

49) "Tad; çünkü sen, üstün, onurluydun."

إِنَّ Gerçekten هَذَا bu مَا şeydir كُنْتُمْ sizin بِهِ kapıldığınız تَمْتَرُونَ kuşkuya

50) "Gerçekten bu, sizin kuşkuya kapıldığınız şeydir."

Katâde der ki: Bu âyet-i kerimeler Ebu Cehl hakkında nazil oldu. "Muhammed beni azâb ile mi tehdit ediyor? Vallahi Mekke'nin iki dağı arasındaki en güçlü kişi benim." demesi üzerine Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[515]

إِنَّ muhakkak الْمُتَّقِينَ Muttakilere gelince onlar فِي مَقَامٍ bir أَمِينٍ güvenli makamdadırlar

51) Muttakilere gelince; muhakkak onlar, güvenli bir makamdadırlar.

فِي جَنَّاتٍ Cennetlerde وَ ve عُيُونٍ pınarlarda

52) Cennetlerde ve pınarlarda.

يَلْبَسُونَ giyinirler مِنْ سُنْدُسٍ Hafif ipekten وَإِسْتَبْرَقٍ işlenmiş atlastan مُتَقَابِلِينَ karşılıklı otururlar

53) Hafif ipekten işlenmiş atlastan giyinirler, karşılıklı otururlar.

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ (٤٠) يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى عَنْ مَوْلًى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ (٤١) إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (٤٢) إِنَّ شَجَرَةَ الزَّقُّومِ (٤٣) طَعَامُ الْأَثِيمِ (٤٤) كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ (٤٥) كَغَلْيِ الْحَمِيمِ (٤٦) خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَى سَوَاءِ الْجَحِيمِ (٤٧) ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ (٤٨) ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ (٤٩) إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ (٥٠) إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ (٥١) فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ (٥٢) يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ (٥٣) كَذَلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ (٥٤) يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ آمِنِينَ (٥٥) لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَى وَوَقَاهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ (٥٦) فَضْلًا مِنْ رَبِّكَ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (٥٧) فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ (٥٨) فَارْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُرْتَقِبُونَ (٥٩)

كَذَلِكَ İşte böyle وَ ve زَوَّجْنَاهُمْ biz onları evlendirmişizdir بِحُورٍ hurilerle عِينٍ iri gözlü

54) İşte böyle; ve biz onları iri gözlü hurilerle evlendirmişizdir.

يَدْعُونَ istiyorlar فِيهَا Orda بِكُلِّ her فَاكِهَةٍ türlü meyveyi آمِنِينَ güvenlik içinde

55) Orda, güvenlik içinde her türlü meyveyi istiyorlar.

لَا يَذُوقُونَ tatmazlar فِيهَا Orda الْمَوْتَ ölüm إِلَّا başka dışında الْمَوْتَةَ ölümün الْأُولَى ilk وَ Ve وَقَاهُمْ korumuştur هُمْ onları عَذَابَ azabından الْجَحِيمِ cehennem

56) Orda, ilk ölümün dışında başka ölüm tatmazlar. Ve onları cehennem azabından korumuştur.

فَضْلًا bir lütuf olarak مِنْ رَبِّكَ Senin Rabbinden ذَلِكَ İşte هُوَ budur الْفَوْزُ kurtuluş الْعَظِيمُ büyük

57) Senin Rabbinden bir lütuf olarak. İşte büyük kurtuluş budur.

فَإِنَّمَا elbette يَسَّرْنَاهُ biz onu kolaylaştırdık بِلِسَانِكَ senin dilinle لَعَلَّهُمْ Belki onlar يَتَذَكَّرُونَ öğüt alıp düşünürler diye

58) Belki onlar öğüt alıp düşünürler diye, elbette biz onu senin dilinle kolaylaştırdık.

فَارْتَقِبْ Öyleyse sen gözleyip bekle إِنَّهُمْ elbette onlar da مُرْتَقِبُونَ gözleyip bekliyorlar

59) Öyleyse sen gözleyip bekle; elbette onlar da gözleyip bekliyorlar.

Duhân Sûresi'ne, "Kitab-ı Mübîn"e yemin edilerek başlandr ve bu kitabın çok mübarek bir geeede indirildiği belirtilerek konuya geçiş yapıldı. Zafer ve başarının, Allah'a dayanıp güvenen ve sabretmesini bilen mü'minlerden yana tecelli edeceğine işaret edilerek sûre noktalandı.

سورة ا اثية (٤٥)

بِسم ا ِ الرحمن الرحِيم

حم (١) تنزيلُ الكِتابِ مِن ا ِ العزيز الحكِيم (٢) اِن فِى
السموات والارض لاياتٍ لِلمؤمِنِ (٣) وفِى خلقِكم وما
يبث مِن دابةٍ ايات لِقومٍ يوقِنونَ (٤) واختِلافِ الليل والنهار
ومآ انزلَ ا ُ مِن السمآءِ مِن رزق فَاحيا بِهِ الارض بعد موتها
وتصريفِ الرياح ايات لِقومٍ يعقِلونَ (٥) تِلْك ايات ا ِ
نتلوها عليك بِالحق فَبِاى حدِيثٍ بعد ا ِ وآياتِهِ يؤمِنونَ (٦)
ويلٌ لِكل افاكٍ اثِيمٍ (٧) يسمع اياتِ ا ِ تتلى عليهِ ثم يصِر
مستكبِرا كانْ لم يسمعها فَبشره بِعذَابٍ اليمٍ (٨) واذَا عِلم
مِن اياتِنا شيئًا اتخذَها هزوا أولئك لهم عذاب مه (٩) مِن
ورآئِهم جهنم ولا يغنِى عنهم ما كسبوا شيئًا ولا ما اتخذُوا
مِن دون ا ِ اولياءَ ولهم عذاب عظِيم (١٠) هذَا هدى
والذِين كفَروا بِاياتِ ربهم لهم عذاب مِن رجزٍ الِيم (١١) ا ُ
الذِى سخر لكم البحر لِتجرى الفُلك فِيهِ بِامرِهِ ولتبتغوا مِن
فَضلِهِ ولعلكم تشكُرونَ (١٢) وسخر لكم ما فِى السمواتِ
وما فِى الارض جمِيعا مِنه اِن فِى ذَلِك لاياتٍ لِقومٍ يتفكرونَ
(١٣)

45 CASİYE SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 45. suresi. Buna aynı zamanda "Şerîât" ve "Dehr" suresi de denir. 37 ayet, 488 kelime ve 2161 harften ibarettir. 14. ayeti Medine'de, geri kalanı Mekke'de ve Duhan suresinden sonra nazil olmuştur[516].

بِسمِ adıyla اللهِ Allah'ın الرحمن Rahman الرحِيم Rahim

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

ح Hâ م Mim

1) Hâ Mim.

تَنزِيلُ Bu indirilmiştir الْكِتَابِ kitap مِن اللهِ Allah tarafından
الْعزِيز üstün الْحكِيم her şeye hakim

2) Bu kitap (Kur'an), Üstün, her şeye Hakim Allah tarafından indirilmiştir.

إِن Şüphe yok ki فِي السماواتِ göklerde و ve الأَرض
yeryüzünde لَآياتٍ ayet var لِلْمؤْمِنِين elbet inananlara

3) Şüphe yok ki göklerde ve yeryüzünde ayet var elbet inananlara.

و Ve فِي خَلْقِكُم sizin yaratılışınızda و ما يبث ve yürüyen مِن دابةٍ
mahlûkatı yayışında آياتٌ deliller var لِقَومٍ topluluğa يوقِنُون
iyice inanıp anlamış

4) Ve sizin yaratılışınızda ve yürüyen mahlûkatı yayışında iyice inanıp anlamış topluluğa deliller var.

و Ve اخْتِلَافِ birbiri ardınca gelip gitmesi اللَّيلِ geceyle والنهار
gündüzün و ما أَنزلَ ve اللهُ Allah'ın yağdırıp مِن السماءِ gökten
مِن رزقٍ rızka âit فَأَحيا diriltmesi بِهِ o sayede الْأَرض yeryüzünü
بعد sonra موتِها ölümünden و ve تَصرِيفِ dilediği yerden
الرياحِ rüzgârı dilediği yere estirmesi آياتٌ delillerdir لِقَومٍ
topluluğa يعقِلُون akıl eden

5) Ve geceyle gündüzün, birbiri ardınca gelip gitmesi ve Allah'ın, gökten, rızka âit (yağmur) yağdırıp da o sâyede ölümünden sonra yeryüzünü diriltmesi ve rüzgârı dilediği yerden dilediği yere estirmesi, (bütün bunlar) akıl eden topluluğa delillerdir.

تِلْكَ İşte bunlar آياتُ âyetleridir ki اللهِ Allah'ın نَتْلُوها okuyoruz
علَيكَ sana بِالْحق gerçek olarak فَبِأَي hangi حدِيثٍ sözünden بعد
اللهِ Allah'ın sonra و ve آياتِهِ delillerinden يؤْمِنُون inanırlar ki?

6) İşte bunlar, Allah'ın âyetleridir ki gerçek olarak okuyoruz sana; Allah'ın sözünden ve delillerinden sonra hangi söze inanırlar ki?

ويلٌ Yazık لِكُلِّ her seferinde أَفاكٍ durmadan أَثِيمٍ suç işleyene

7) Yazık her seferinde durmadan suç işleyene.

يسمع dinler de آياتِ âyetlerini اللهِ Allah'ın تُتْلَى okununca علَيهِ
ثُم Ona sonra يصِر ısrâr eder مستَكْبِرا ululanıp كَأَن gibi لَم
يسمعها yine hiç duymamış فَبشره artık onu müjdele بِعذَابٍ bir
أَلِيمٍ azapla elemli

8) Ona okununca Allah'ın âyetlerini dinler de sonra yine hiç duymamış gibi ululanıp ısrâr eder; artık onu elemli müjdele bir azapla.

و Ve إِذَا zaman علِم öğrendikleri مِن آياتِنَا âyetlerimizden شَيئًا
bir şey اتَّخَذَها onu alır هزوا alaya أُولَٰئِكَ öyle kişilerdir ki لَهم
onlaradır عذَاب azap مهِين aşağılatıcı

9) Ve âyetlerimizden bir şey öğrendikleri zaman onu alaya alır; onlar, öyle kişilerdir ki aşağılatıcı azap onlaradır.

مِن ورائِهِم Bulundukları hâlin ardında da جهنَّم cehennem var
و ve لَا يغْنِي defedebilir عنْهم onların ما كَسبوا ne kazandıkları
شَيئًا bir şey ولَا ما اتَّخَذُوا ne kabul ettikleri مِن دونِ bırakıp da
اللهِ ne Allah'ı أَولِياءَ mâbutlar و ve لَهم onlaradır عذَاب bir azap
عظِيم pek büyük

10) Bulundukları hâlin ardında da cehennem var ve onların ne kazandıkları, azaplarından bir şey defedebilir, ne Allah'ı bırakıp da kabûl ettikleri mâbutlar ve pek büyük bir azap onlaradır.

هذَا Bu هدى doğru yolu gösterir و ve الَّذِين edenlere كَفَروا
inkâr بِآياتِ âyetlerini ربهِم Rablerinin لَهم Onlaradır عذَاب
azâbın مِن رِجزٍ cezâsı أَلِيم elemli

11) Bu (Kur'ân,) doğru yolu gösterir ve Rablerinin âyetlerini inkâr edenlere gelince: Onlaradır elemli azâbın cezâsı.

الله bir Allah'tır ki الَّذِي Öyle سخر râm etmiştir لَكُم size الْبحر
denizi لِتَجرِي kayıp gitsin الْفُلْكُ gemi فِيهِ onun بِأَمرِهِ emriyle
ولِتَبتَغُوا de arayıp elde edin مِن فَضلِهِ lûtfundan ولَعلَّكُم diye
تَشْكُرون şükreyleyin

12) Öyle bir Allah'tır ki denizi size üstünde gemi, onun emriyle kayıp gitsin ve siz de lûtfundan arayıp elde edin de şükreyleyin diye râm (emrinize) etmiştir.

و Ve سخر râm etmiştir لَكُم size ما فِي ne varsa السماواتِ
göklerde و ما فِي ne varsa الْأَرضِ yeryüzünde جمِيعا hepsi de
مِنْه ondandır إِن şüphe yok ki فِي ذَٰلِكَ bunda da لَآياتٍ deliller
vardır لِقَومٍ topluluğa يتَفَكَّرون düşünen

13) Ve göklerde ne varsa, yeryüzünde ne varsa, râm etmiştir size, hepsi de ondandır, şüphe yok ki düşünen topluluğa bunda da deliller vardır.

لِلَّذِينَ örtsünler يَغْفِرُوا Îmân آمَنُوا edenlere لِلَّذِينَ de ki قُلْ
أَيَّامَ gelip çatacağını ummayanların يَرْجُونَ لَا şimdilik
قَوْمًا cezâ vermesi için لِيَجْزِيَ Allah'ın اللَّهِ günlerinin
karşılık suçlarını يَكْسِبُونَ İşlediklerine كَانُوا بِمَا topuluğa

14) Îmân edenlere de ki: İşlediklerine karşılık cezâ vermesi için, Allah'ın günlerinin gelip çatacağını ummayan topuluğa suçlarını, şimdilik örtsünler.

(*)Allah'ın günleri, azâbın gelip çatacağı günler, yahut gündelik ibadetlere dikkattir. 14. sûrenin 5. âyetinde de eski ümmetlere gelip çatan azâbı an mealinde Allah günlerini hatırlat, an onlara denilmektedir.

مَنْ ve وَ kendisinedir فَلِنَفْسِهِ iyilik صَالِحًا ederse عَمِلَ Kim مَنْ
sonra ثُمَّ yine kendisine فَعَلَيْهَا kötülükte bulunursa أَسَاءَ kim
dönüp varırsınız تُرْجَعُونَ Rabbinizine إِلَى رَبِّكُمْ da

15) Kim iyilik ederse kendisinedir ve kim kötülükte bulunursa yine kendisine, sonra da dönüp Rabbinizine varırsınız.

إِسْرَائِيلَ oğullarına بَنِي biz verdik آتَيْنَا Ve andolsun ki وَلَقَدْ
peygamberlik النُّبُوَّةَ ve وَ hüküm الْحُكْمَ ve وَ kitap الْكِتَابَ İsrail
وَ temiz şeylerle مِنَ الطَّيِّبَاتِ onları rızıklandırdık رَزَقْنَاهُمْ ve وَ
âlemlere عَلَى الْعَالَمِينَ üstün ettik فَضَّلْنَاهُمْ ve

16) Ve andolsun ki biz, İsrailoğullarına kitap ve hüküm ve peygamberlik verdik ve onları, temiz şeylerle rızıklandırdık ve âlemlere üstün ettik.

işe مِنَ الْأَمْرِ apaçık deliller بَيِّنَاتٍ gösterdik onlara آتَيْنَاهُمْ Ve وَ
sonradır ki مِنْ بَعْدِ ancak إِلَّا ayrılığa düştüler فَمَا اخْتَلَفُوا âit de
بَيْنَهُمْ hırs ve haset yüzünden بَغْيًا bilgi الْعِلْمُ geldikten مَا جَاءَهُمُ
hüküm يَقْضِي Rabbin رَبَّكَ şüphe yok ki إِنَّ aralarındaki
فِيمَا كَانُوا kıyâmet الْقِيَامَةِ gününde يَوْمَ aralarında بَيْنَهُمْ verecek
ayrılığa düştükleri يَخْتَلِفُونَ hakkında فِيهِ şeyler

17) Ve sonradan olacak işe âit de apaçık deliller gösterdik onlara; derken, o hususta kendilerine bir bilgi geldikten sonradır ki ancak aralarındaki hırs ve haset yüzünden ayrılığa düştüler; şüphe yok ki Rabbin, kıyâmet gününde, ayrılığa düştükleri şeyler hakkında, aralarında hüküm verecek.

مِنَ bir şerîata sâhip عَلَى شَرِيعَةٍ seni ettik جَعَلْنَاكَ Sonra ثُمَّ
أَهْوَاءَ uyma تَتَّبِعْ لَا ve وَ artık uy ona فَاتَّبِعْهَا dîne âit الْأَمْرِ
bilmeyenlerin الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ dileklerine

18) Sonra seni, dine âit bir şeriata sâhip ettik, artık ona uy ve bilmeyenlerin dileklerine uyma.

Kelbî der ki: Kureyş'in ileri gelenleri Mekke'de iken Hz. Peygamber (a.s)'e: "Atalarının dinine dön. Elbette onlar senden daha faziletli ve senden daha yaşlıdırlar." demişler de bunun üzerine Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirmiştir.[517]

قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا
بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (١٤) مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ
فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَى رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ (١٥) وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ
الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ
عَلَى الْعَالَمِينَ (١٦) وَآتَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ مِنَ الْأَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا
مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ (١٧) ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَى شَرِيعَةٍ
مِنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ (١٨) إِنَّهُمْ
لَنْ يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ
وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ (١٩) هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ
لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ (٢٠) أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ
نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَحْيَاهُمْ
وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ (٢١) وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ (٢٢)

senden عَنْكَ defedemezler لَنْ يُغْنُوا Şüphe yok ki onlar إِنَّهُمْ
مِنَ الظَّالِمِينَ şüphe yok ki إِنَّ ve وَ hiçbir şeyi شَيْئًا Allah'ın اللَّهِ
bir بَعْضٍ yardım eder أَوْلِيَاءُ bir kısmı بَعْضُهُمْ zulmedenlerin
الْمُتَّقِينَ yardımcısıdır وَلِيُّ Allah ise اللَّهُ ve وَ kısmına
sakınanların

19) Şüphe yok ki onlar, senden Allah'ın azâbına âit hiçbir şeyi defedemezler ve şüphe yok ki zulmedenlerin bir kısmı, bir kısmına yardım eder ve Allah ise, sakınanların yardımcısıdır.

doğru yolu هُدًى ve وَ insanlar için لِلنَّاسِ basiret بَصَائِرُ Bu هَذَا
yakinen يُوقِنُونَ topluluğa لِقَوْمٍ rahmettir رَحْمَةٌ وَ gösterir
inanıp anlamış

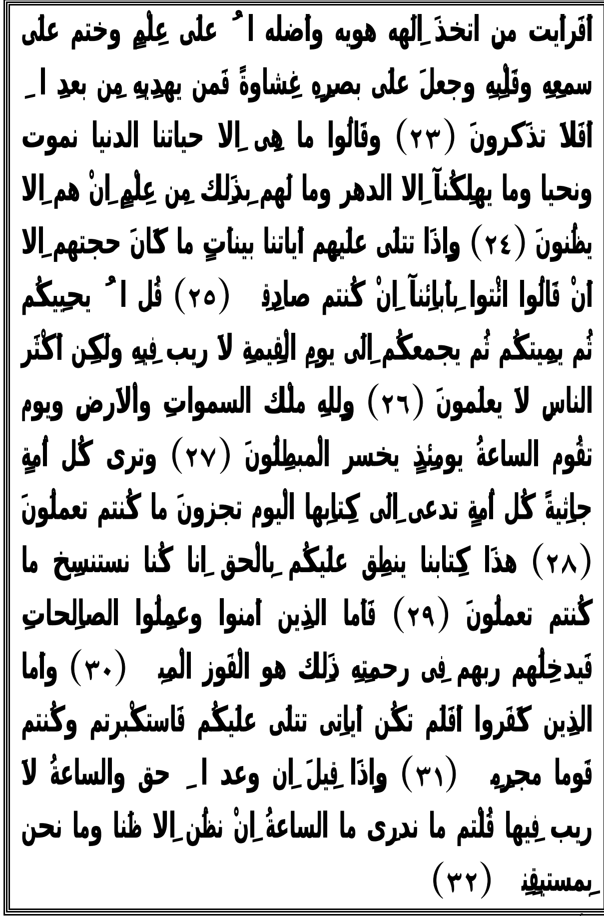
20) Bu (Kur'an), insanlar için basiret (gözleridir), yakinen inanıp anlamış topluluğa doğru yolu gösterir ve rahmettir.

kazananlar الَّذِينَ اجْتَرَحُوا eşit mi sanıyorlar حَسِبَ Yoksa أَمْ
وَ îmân edenler كَالَّذِينَ آمَنُوا tutacağız أَنْ نَجْعَلَهُمْ kötülük السَّيِّئَاتِ
onlarla bir سَوَاءً iyi الصَّالِحَاتِ işlerde bulunanlarla عَمِلُوا ve
مَا kötü سَاءَ ölümleri de وَمَمَاتُهُمْ dirileri de مَحْيَاهُمْ olacak mı
hükmediyorlar يَحْكُمُونَ Ne de

21) Yoksa kötülük kazananlar, kendilerini de îmân edenler ve iyi işlerde bulunanlarla eşit mi tutacağız, dirileri de, ölümleri de onlarla bir olacak mı sanıyorlar? Ne de kötü hükmediyorlar.

الْأَرْضَ ve وَ gökleri السَّمَاوَاتِ Allah اللَّهُ halk etmiştir خَلَقَ Ve وَ
karşılık bulsun لِتُجْزَى ve وَ gerçek olarak بِالْحَقِّ yeryüzünü
لَا onlara هُمْ ve وَ kazancına göre بِمَا كَسَبَتْ herkes كُلُّ نَفْسٍ diye
zulmedilmez يُظْلَمُونَ

22) Ve Allah gökleri ve yeryüzünü gerçek olarak halk etmiştir ve herkes, kazancına göre karşılık bulsun diye ve onlara zulmedilmez.

أفرايت من اتخذ الهه هويه واضله ا على علم وختم على
سمعه وقلبه وجعل على بصره غشاوة فمن يهديه من بعد ا
افلا تذكرون (٢٣) وقالوا ما هى الا حياتنا الدنيا نموت
ونحيا وما يهلكنا الا الدهر وما لهم بذلك من علم ان هم الا
يظنون (٢٤) واذا تتلى عليهم اياتنا بينات ما كان حجتهم الا
ان قالوا ائتوا بابائنا ان كنتم صادق (٢٥) قل ا يحييكم
ثم يميتكم ثم يجمعكم الى يوم القيمة لا ريب فيه ولكن اكثر
الناس لا يعلمون (٢٦) ولله ملك السموات والارض ويوم
تقوم الساعة يومئذ يخسر المبطلون (٢٧) وترى كل امة
جاثية كل امة تدعى الى كتابها اليوم تجزون ما كنتم تعملون
(٢٨) هذا كتابنا ينطق عليكم بالحق انا كنا نستنسخ ما
كنتم تعملون (٢٩) فاما الذين امنوا وعملوا الصالحات
فيدخلهم ربهم فى رحمته ذلك هو الفوز الم (٣٠) واما
الذين كفروا افلم تكن اياتى تتلى عليكم فاستكبرتم وكنتم
قوما مجره (٣١) واذا قيل ان وعد ا حق والساعة لا
ريب فيها قلتم ما ندرى ما الساعة ان نظن الا ظنا وما نحن
بمستيقن (٣٢)

dileğini هواه mâbûd إلهه edineni اتخذ من Gördün mü أفرأيت
و ve أضله sapıklığa terkedileni الله Allah على hâlini علم
onun سمعه على mühürlemiştir ختم ve و bildiği halde
و ve جعل çekmiştir على بصره kalbini قلبه ve و kulağını
doğru yolu يهديه artık kim فمن perde غشاوة gözüne de
Hâlâ mı أفلا Allah'tan الله sonra من بعد gösterebilir ona?
ibret almazsınız? تذكرون

23) Gördün mü dileğini mâbûd edineni ve hâlini bildiği halde Allah tarafından sapıklığa terk edileni ve onun kulağını ve kalbini mühürlemiştir ve gözüne de perde çekmiştir; artık Allah'tan sonra kim doğru yolu gösterebilir ona? Hâlâ mı ibret almazsınız?

و Ve قالوا dediler ki ما هي yaşayışımızdan ibâret إلا ancak
حياتنا Yaşayış الدنيا bu dünyâdaki نموت ölürüz و ve نحيا
و ve ما يهلكنا bizi öldürmez إلا başka bir şey الدهر diriliriz
zamândan وما yoktur لهم onların بذلك bu hususta من علم bir
bilgileri إن onlar هم yalnız إلا يظنون zanna kapılmışlardır

24) Ve dediler ki: Yaşayış, ancak bu dünyâdaki yaşayışımızdan ibâret, ölürüz ve diriliriz ve bizi zamândan başka bir şey öldürmez ve onların bu hususta bir bilgileri yoktur, onlar yalnız zanna kapılmışlardır.

Cahiliyye dönemindeki insanlar şöyle derlerdi: Bizi, ancak gece ve gündüz helak eder. Bunun üzerine Allah, "Dediler ki: Hayat ancak, bu dünyada yaşadığımızdır. Ölürüz ve yaşarız. Bizi ancak zaman helak eder." ayetini indirdi.[518]

و Ve إذا zaman تتلى apaçık okunduğu عليهم onlara آياتنا بينات
âyetlerimiz ما كان حجتهم kesin delilleri إلا ancak أن قالوا
demelerinden ibârettir ائتوا getirin بآبائنا atalarımızı bize إن
كنتم صادقين doğru söylüyorsanız

25) Ve onlara apaçık âyetlerimiz okunduğu zaman kesin delilleri, ancak doğru söylüyorsanız (ölmüş) atalarımızı bize getirin demelerinden ibârettir.

قل De ki الله Allah يحييكم diriltir sizi ثم sonra يميتكم öldürür ثم
sonra da يجمعكم toplar إلى يوم günü القيامة kıyâmet لا ريب
şüphe olmayan فيه و ve لكن fakat sizi أكثر çoğu الناس
insanların لا يعلمون bilmez

26) De ki: Allah sizi diriltir, sonra öldürür, sonra da şüphe olmayan o kıyâmet günü, sizi toplar ve fakat insanların çoğu bilmez.

و Ve لله Allah'ındır ملك mülk السماوات göklerin و ve الأرض
yeryüzünün و ve يوم gün تقوم koptuğu الساعة kıyâmetin يومئذ
işte o gün يخسر yaptıklarını المبطلون ziyan ederler

27) Ve göklerin ve yeryüzünün mülk Allah'ındır ve kıyâmetin koptuğu gün, işte o gün yaptıklarını ziyan ederler.

و Ve ترى görürsün ki كل her أمة ümmet جاثية diz çökmüş
كل her أمة ümmet تدعى çağrılmada إلى كتابها kendi kitabına
اليوم O gün تجزون karşılığı verilecektir ما ne كنتم sizlere
تعملون işleyegeldiğiniz amellerinizin

28) Ve görürsün ki her ümmet, diz çökmüş, her ümmet kendi kitabına çağrılmada. O gün sizlere işleyegeldiğiniz amellerinizin karşılığı verilecektir.

هذا Bu كتابنا kitabımız ينطق söyler عليكم size بالحق gerçeği إنا
şüphe yok ki كنا biz نستنسخ yazdırmışızdır ما ne كنتم hepsini
تعملون yaptıysanız

29) Bu kitabımız, size gerçeği söyler; şüphe yok ki biz, ne yaptıysanız hepsini yazdırmışızdır.

فأما artık الذين bulunanları آمنوا İnanan و ve عملوا işlerde
الصالحات iyi فيدخلهم alır ربهم Rableri في رحمته rahmetine ذلك
هو ta kendisi budur الفوز kurtuluşun المبين apaçık

30) İnanan ve iyi işlerde bulunanları, artık Rableri, rahmetine alır, apaçık kurtuluşun, ta kendisi budur.

و أما Ama الذين gelince كفروا kâfir olanlara أفلم تكن muydu?
آياتي Âyetlerim تتلى okunmuyor عليكم üzerinize Sizin
فاستكبرتم ululandınız Derken و ve كنتم oldunuz قوما bir
topluluk مجرمين mücrim

31) Ama kâfir olanlara gelince: Sizin üzerinize ayetlerim okunmuyor muydu? Derken ululandınız ve mücrim bir topluluk oldunuz.

و Ve إذا mi قيل size dendi إن şüphe yok ki وعد vaadi الله
Allah'ın حق gerçektir و ve الساعة kıyâmette لا ريب şüphe
yoktur فيها derdiniz قلتم ما ندري bilmiyoruz ki ما nedir
الساعة kıyâmet إن نظن bir zanda bulunmadayız إلا ancak ظنا
iyiden iyiye و ve ما نحن biz بمستيقنين anlamadık ki

32) Ve size, şüphe yok ki Allah'ın vaadi gerçektir ve o kıyâmette şüphe yoktur dendi mi, kıyâmet nedir derdiniz, bilmiyoruz ki, ancak bir zanda bulunmadayız ve biz, iyiden iyiye (bilmedik), anlamadık ki.

و Ve بدا görünür لهم onlara سيئات kötülükleri ما عملوا
yaptıkları işlerin و ve حاق بهم başlarına gelir ما كانوا şey به
ettikleri يستهزؤن alay

33) Ve onlara yaptıkları işlerin kötülükleri görünür (belirir) ve alay ettikleri şey başlarına gelir.

و Ve قيل denir ki اليوم bugün de ننسيكم biz sizi unuttuk كما
نسيتم nasıl unuttuysanız لقاء kavuşacağınızı يومكم Siz güne
هذا bu ومأويكم yurdunuz النار ateştir و ve ما لكم size yoktur
من ناصرين bir yardımcı da

34) Ve denir ki: Siz nasıl bu güne kavuşacağınızı unuttuysanız bugün de biz, sizi unuttuk ve yurdunuz ateştir ve size bir yardımcı da yoktur.

ذلكم Bunun nedeni şudur بانكم Çünkü siz اتخذتم edindiniz
آيات ayetlerini الله Allah'ın هزوا alay konusu وغرتكم sizi
aldattı الحيوة hayatı da الدنيا dünya فاليوم Bugün artık لا
يخرجون çıkarılırlar منها oradan و ve لا هم ne orada
يستعتبون dilekleri kabul edilir

35) "Bunun nedeni şudur: Çünkü siz Allah'ın ayetlerini alay konusu edindiniz; dünya hayatı da sizi aldattı." Bugün artık ne oradan çıkarılırlar ve ne orada dilekleri kabul edilir.

فلله Allah'ındır الحمد hamd Şu halde رب Rabbi السماوات
göklerin ورب Rabbi الأرض yerin رب Rabbi العالمين
alemlerin

36) Şu halde hamd, göklerin Rabbi, yerin Rabbi ve alemlerin Rabbi Allah'ındır.

و Ve له onundur الكبرياء ululuk في السماوات göklerde و ve
الأرض yeryüzünde و ve هو odur العزيز üstün, hüküm الحكيم
hikmet sâhibi

37) Ve göklerde ve yeryüzünde ululuk onundur ve üstün, hüküm, hikmet sâhibi O'dur.

Câsiye Sûresi'ne, Allah'ın Azîz ve Hakîm sıfatlarıyla başlanmış ve yine O'nun bu sıfatlarının tecellisi konu edilerek sûre noktalanmıştır.

46 AHKAF SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 46. suresi. Surenin 10-, 15 ve 35 ayetleri hariç geri kalanı Mekke'de nazil olmuştur. Sure, 27. ayetinde söz konusu edilen Âd kavminin bulunduğu bölge olan Ahkâf'tan adını almıştır. Sure Ha-Mim şeklinde huruf-u mukattaa ile başlayan yedi surenin sonuncusudur. 35 ayetten ibaret olan Ahkâf suresi 344 kelime ve 2300 harften meydana gelmiş olup fasılaları nûn ve mim harfleridir[519].

بسم adıyla الله Allah'ın الرحمن Rahman الرحيم Rahim

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

ح Ha م Mim

1) Ha, Mim.

تنزيل Bu indirilmesi الكتاب Kitab'ın من الله Allah'tandır العزيز
Azîz الحكيم Hakîm olan

2) Bu Kitab (Kur'an)'ın indirilmesi Azîz, Hakîm olan Allah'tandır.

ما خلقنا Biz yaratttık السماوات gökleri و ve الأرض yeri وما بينهما
ikisi arasında bulunanları إلا ancak بالحق hak ile و ve أجل
için süre مسمى belli bir والذين كفروا Küfürler ise عما
şeylerden أنذروا uyarılıp korkutuldukları معرضون yüz
çevirmektedirler

وبدا لهم سيئات ما عملوا وحاق بهم ما كانوا به يستهزؤن
(٣٣) وقيل اليوم ننسيكم كما نسيتم لقاء يومكم هذا
ومأويكم النار وما لكم من ناصرين (٣٤) ذلكم بانكم
اتخذتم ايات الله هزوا وغرتكم الحيوة الدنيا فاليوم لا
يخرجون منها ولا هم يستعتبون (٣٥) فلله الحمد رب
السموات ورب الارض رب العالمين (٣٦) وله الكبرياء في
السموات والارض وهو العزيز الحكيم (٣٧)

سورة الأحقاف (٤٦)

بسم الله الرحمن الرحيم

حم (١) تنزيل الكتاب من الله العزيز الحكيم (٢) ما خلقنا
السموات والارض وما بينهما الا بالحق واجل مسمى والذين
كفروا عما انذروا معرضون (٣) قل ارايتم ما تدعون من
دون الله اروني ماذا خلقوا من الارض ام لهم شرك في
السموات ايتوني بكتاب من قبل هذا او اثارة من علم ان
كنتم صادقين (٤) ومن اضل ممن يدعو من دون الله من لا
يستجيب له الى يوم القيمة وهم عن دعائهم غافلون (٥)

3) Biz gökleri, yeri ve ikisi arasında bulunanları ancak hak ile ve belli bir süre için yarattık. Küfürler ise, uyarılıp korkutuldukları şeylerden yüz çevirmektedirler.

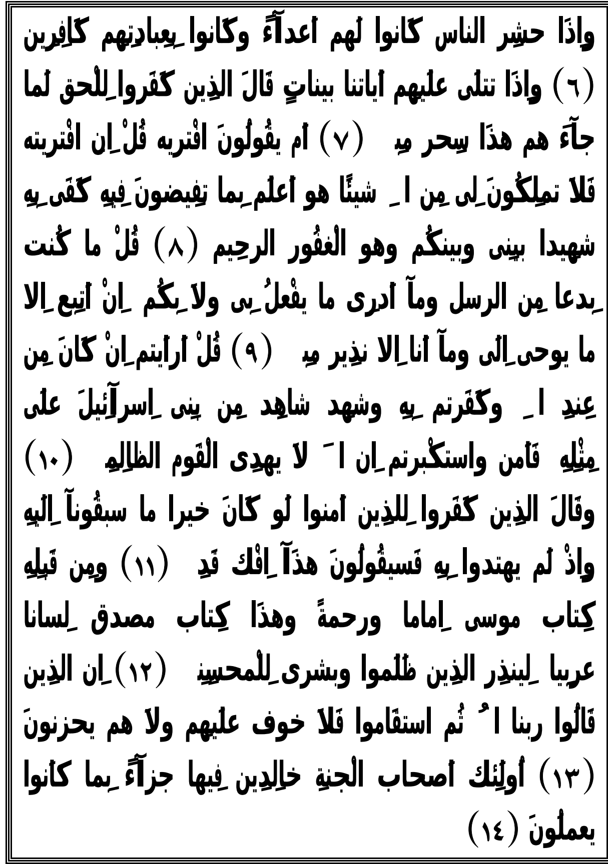
قل De ki أرأيتم Gördünüz mü ما تدعون kendilerine dua
ettikleriniz من دون başka الله Allah'tan أروني bana gösterin?
ماذا neyi خلقوا yaratmışlar من الأرض yeryüzünden أم Yoksa
لهم onların شرك bir ortaklığı mı var? في السماوات göklerde
ائتوني bana getirin بكتاب bir kitap من قبل öncekilere ait هذا
bundan أو veya أثارة kalıntısı من علم bir ilim إن Eğer كنتم
iseniz صادقين doğru söyleyenler

4) De ki: "Gördünüz mü, Allah'tan başka kendilerine dua ettikleriniz yeryüzünden neyi yaratmışlar, bana gösterin? Yoksa onların göklerde bir ortaklığı mı var? Eğer doğru söyleyenler iseniz, bir kitap veya bundan öncekilere ait bir ilim kalıntısı varsa, bana getirin."

ومن kim olabilir? أضل daha sapık ممن kendilerine يدعو
duadan من دون yapılan başka الله Allah'tan من kendisine لا
يستجيب cevap veremeyecek olan له onlara إلى يوم gününe
القيامة kadar kıyamet و ve هم kimselere عن دعائهم duadan
غافلون habersiz olan

5) Allah'tan başka kendisine kıyamet gününe kadar onlara cevap veremeyecek olan ve kendilerine yapılan duadan habersiz olan kimselere dua eden kişiden daha sapık kim olabilir?

(*)Yukarıdaki âyetler, Kur'ân'ın o çok güçlü, çok üstün yüce kudretten indirildiği belirtilerek. Onu bu açıdan değerlendirmemiz istendi. Sonra da Hakk'ın varlığına delâlet eden ve hak ölçüleriyle yaratılan kâinatta hâkim olan mutlak düzen ve dengeyi iyioe düşünüp olumlu sonuçlar elde etmemiz önerildi. Allah'tan başka ilâh edinilen eşyanın hiçbir şey yaratmaya güç ve kudretlerinin olmadığı üzerinde durularak, onlardan çok üstün meziyetlerle yaratılan insanoğlunun bu derece küçülmesi kınandı. Kıyamet gününde taptıkları canlı-çansiz eşya ile aralarında büyük bir düşmanlığın doğacı hatırlatılarak inkarcılar uyarıldı.

واذا حشر الناس كانوا لهم اعدآء وكانوا بعبادتهم كافرين
(٦) واذا تتلى عليهم اياتنا بينات قال الذين كفروا للحق لما
جآءهم هذا سحر مبين (٧) ام يقولون افتريه قل ان افتريته
فلا تملكون لى من الله شيئا هو اعلم بما تفيضون فيه كفى به
شهيدا بينى وبينكم وهو الغفور الرحيم (٨) قل ما كنت
بدعا من الرسل ومآ ادرى ما يفعل بى ولا بكم ان اتبع الا
ما يوحى الى ومآ انا الا نذير مبين (٩) قل ارايتم ان كان من
عند الله وكفرتم به وشهد شاهد من بنى اسرآئيل على
مثله فامن واستكبرتم ان الله لا يهدى القوم الظالمين (١٠)
وقال الذين كفروا للذين امنوا لو كان خيرا ما سبقونآ اليه
واذ لم يهتدوا به فسيقولون هذآ افك قديم (١١) ومن قبله
كتاب موسى اماما ورحمة وهذا كتاب مصدق لسانا
عربيا لينذر الذين ظلموا وبشرى للمحسنين (١٢) ان الذين
قالوا ربنا الله ثم استقاموا فلا خوف عليهم ولا هم يحزنون
(١٣) اولئك اصحاب الجنة خالدين فيها جزآء بما كانوا
يعملون (١٤)

و Ve إِذَا zaman حشِر haşrolunduğu الناس insanlar كانُوا
لَهم onlara أعداء düşman و ve كانُوا olurlar بِعِبادتهم
ibadet etmelerini de كافِرين inkar edenler

6) Ve insanlar haşrolunduğu zaman, onlara düşman kesilirler ve ibadet etmelerini de inkar edenler olurlar.

وإِذَا zaman تُتْلَى okunduğu عليهم Onlara آياتُنَا ayetlerimiz
بيِّنَاتٍ olarak açık belgeler قَالَ dediler ki الذِين كفَرُوا kafirler
لِلْحق için hak لما kendilerine جاءهم gelmiş هذَا Bu سِحر bir
مبين apaçık sihirdir

7) Onlara açık belgeler olarak ayetlerimiz okunduğu zaman, kafirler kendilerine gelmiş hak için dediler ki: "Bu, apaçık bir sihirdir."

أَم Yoksa يقُولُون mu diyorlar? افْتَرَاه uydurdu onu Kendisi قُلْ
De ki إِن Eğer افْتَرَيتُه uydurdumsa ben فَلَا تَملِكُون malik
olamazsınız لِي مِن bana اللهِ Allah'tan شَيئًا hiç bir şeye هو O
أعلَم iyi bilendir بِما ne kadar تُفِيضون ileri gittiğinizi فِيه O كفَى
yeter بِه O شَهِيدا olarak şahid بيني Benimle وبينَكُم sizin
aranızda وهو O Şüphesiz الْغَفُور Ğafur'dur الرحِيم Rahim'dir

8) Yoksa: "Kendisi onu uydurdu." mu diyorlar? De ki: "Eğer ben uydurdumsa, bu durumda siz Allah'tan bana hiç bir şeye malik olamazsınız. O, sizin onun hakkında ne kadar ileri gittiğinizi iyi bilendir. Benimle sizin aranızda şahid olarak O yeter. Şüphesiz O, Ğafur'dur, Rahim'dir."

(*)Yoksa, "Muhammed bu Kur'an'ı kendiliğinden uydurdu mu?" diyorlar. Bu soru ret ve kınama ifade eder. De ki, farzedelim ki onu ben uydurdum, öyleyse bu hususta Allah bana yeter. Ona iftiradan dolayı beni cezalandıracak olan O'dur Siz, O'nun azabını benden çeviremezsiniz. O halde ben, sizin için nasıl O'na iftira eder de, kendimi O'nun azabına atarım. Yüce Allah, Kur'an hakkında yaptığınız dedikoduları ve "O bir sihirdir, bir uydurmadır, bir şiirdir" şeklindeki kötüleyici sözlerinizi ve diğer kötüleme usullerini bilir. Benimle sizin aranızda, Yüce Allah'ın şahit olması yeter. O benim doğru söylediğime ve tebliğ görevimi yaptığıma, sizin de yalancı ve inkarcı olduğunuza şahitlik eder.

قُلْ De ki ما كُنْتُ Ben değilim بِدعا bir türedi مِن الرسل
Resullerden و ve ما أدري bilemiyorum ما ne يفْعل
yapılacağını da بِي bana ولَا بِكُم başkası değilim إِن أَتبِع
uyuyorum إِلَّا yalnızca ما يوحى olana vahyedilmekte إِلَي Ben
و ve ما değilim أَنَا ben إِلَّا başkası نَذِير uyarıcıdan مبِين apaçık
bir

9) De ki: "Ben Resullerden bir türedi değilim, bana ve size ne yapılacağını da bilemiyorum. Ben, yalnızca bana vahyedilmekte olana uyuyorum ve ben, apaçık bir uyarıcıdan başkası değilim."

قُلْ De ki أَرأَيتُم Gördünüz mü إِن eğer كان ise مِن عِنْدِ
اللهِ katından Allah وكفَرتُم inkar etmişseniz ثُم de siz بِه onu و
ve شهِد edip şahitlik شَاهِد bir şahit مِن بنِي إِسرائِيل
İsrailoğullarından على مِثْلِه bir benzerine bunun فَآمن iman
etmişse و ve استَكْبرتُم büyüklük taslamışsanız? siz de إِن
Şüphesiz الله Allah لَا يهدِي hidayete erdirmez الْقَوم kavmi
الظَّالِمِين zalim

10) De ki: "Gördünüz mü; eğer o Allah katından ise, siz de onu inkar etmişseniz ve İsrailoğullarından bir şahid bunun bir benzerine şahitlik edip iman etmişse ve siz de büyüklük taslamışsanız? Şüphesiz Allah zalim bir kavmi hidayete erdirmez."

و Ve قَالَ dediler الذِين ki كفَروا inkar edenler لِلذِين için آمنُوا
iman edenler لَو Eğer كان olsaydı خَيرا bir şey hayırlı o ما
سبقُونَا koşup-yetişemezlerdi önce bizden إِلَيه ona وإِذْ Oysa
لَم يهتَدوا hidayete eremediklerinden بِه onunla فَسيقُولُون onlar
هذَا Bu إِفْك uydurmadır قَدِيم eski bir diyeceklerdir

11) Ve inkar edenler, iman edenler için dediler ki: "Eğer o hayırlı bir şey olsaydı, ona bizden önce koşup-yetişemezlerdi." Oysa onlar, onunla hidayete eremediklerinden: "Bu, eski bir uydurmadır." diyeceklerdir.

ومِن قَبلِه Bundan önce de كِتَاب var موسى Musa'nın kitabı
إِماما bir rehber و ve رحمةً bir rahmet olarak وهذَا Bu ise كِتَاب
bir kitaptır مصدق doğrulayıcı لِسانًا ile bir dil عربِيا Arapça
olan لِينْذِر uyarmak الذِين ظَلَموا zulmedenleri وبشْرى bir
müjde olmak لِلْمحسِنِين ihsan edenlere

12) Bundan önce de, bir rehber ve bir rahmet olarak Musa'nın kitabı var. Bu ise, zulmedenleri uyarmak ve ihsan edenlere bir müjde olmak üzere doğrulayıcı ve Arapça bir dil ile olan bir kitaptır.

إِن Şüphesiz الذِين edenler قَالُوا deyip ربنَا Rabbimiz الله
Allah'tır ثُم sonra استَقَاموا hareket dosdoğru فَلَا خَوفٌ artık
korku yoktur عليهِم onlar için ولَا هم onlar يحزنُون üzülmezler
de

13) Şüphesiz: "Rabbimiz Allah'tır." deyip sonra dosdoğru hareket edenler; artık onlar için korku yoktur, onlar üzülmezler de.

أُولَئِك İşte onlar أَصحاب halkıdır الْجنةِ cennet خَالِدِين daimi
olarak فِيها içinde kalacaklardır جزاء karşılık بِما كانُوا olmak
üzere يعملُون karşılık yaptıklarına

14) İşte onlar, cennet halkıdır; yaptıklarına karşılık olmak üzere, içinde daimi olarak kalacaklardır.

ووصينا الإنسانَ بِوالِديهِ إحسانا حملته أمه كُرها ووضعته كُرها وحمله وفِصاله ثلاثونَ شهرا حتى إذا بلغَ أشده وبلغَ أربعِينَ سنةً قالَ رب أوزِعنى أنْ أشكُرَ نعمتك التِى أنعمت علىَّ وعلى والِدى وأنْ أعملَ صالِحا ترضيه وأصلِح لِى فِى ذُريتى إنى تبت إليك وإنى مِن المسلِمِين (١٥) أولئِك الذِين نتقبَلُ عنهم أحسن ما عمِلوا ونتجاوز عن سيئاتِهم فِى أصحابِ الجنةِ وعد الصدق الذِى كانوا يوعدونَ (١٦) والذِى قالَ لِوالِديهِ أف لكُما أتعِدانِنِى أنْ أخرج وقد خلتِ القُرونُ مِن قبلِى وهما يستغِيثانِ الله ويلك آمِن إن وعد الله حق فيقُولُ ما هذا إلا أساطِير الأولِين (١٧) أولئِك الذِين حق عليهم القولُ فِى أممٍ قد خلت مِن قبلِهم مِن الجِن والإنسِ إنهم كانوا خاسِرِين (١٨) ولِكُل درجات مِما عمِلوا وليوفيهم أعمالهم وهم لا يظلمونَ (١٩) ويوم يعرض الذِين كفَروا على النارِ أذهبتم طيباتِكم فِى حياتِكم الدنيا واستمتعتم بِها فاليوم تجزونَ عذاب الهون بِما كُنتم تستكبِرونَ فِى الأرضِ بِغيرِ الحق وبِما كُنتم تفسُقُونَ (٢٠)

ووصينَا Biz tavsiye ettik الإِنْسانَ insana بِوالِديهِ anne ve babasına إِحسانًا iyilikte bulunmasını حملَتْهُ taşıdı أُمه Annesi كُرهًا güçlükle و ve وضعتْهُ onu doğurdu كُرهًا güçlükle onu وحملُهُ ve Onun taşınması وفِصالُهُ sütten kesilmesi ثَلاثُونَ otuz شَهرًا aydır حتى Nihayet إِذَا بلَغَ ulaşınca أَشُدَّهُ güçlü çağına وبلَغَ erip أَربعِين kırk سنَةً yıla قَالَ dedi ki رب Rabbim أَوزِعنِي أَنْ أَشْكُرَ şükretmemi نِعمتَكَ nimete التِي أَنْعمتَ verdiğin علَيَّ bana وعلَى والِدَيَّ anne ve babama وأَنْ أَعملَ amel işlememi صالِحا salih تَرضاهُ senin razı olacağın وأَصلِحْ لِي فِي ذُريتِي soyumdan ilham et إِنِّي Gerçekten ben تُبتُ tevbe edip إِلَيكَ sana yöneldim و ve إِنِّي gerçekten ben مِن المسلِمِين müslümanlardanım

15) Biz insana anne ve babasına iyilikte bulunmasını tavsiye ettik. Annesi onu güçlükle taşıdı ve onu güçlükle doğurdu. Onun taşınması ve sütten kesilmesi, otuz aydır. Nihayet güçlü çağına erip kırk yıla ulaşınca, dedi ki: "Rabbim, bana, anne ve babama verdiğin nimete şükretmemi ve senin razı olacağın salih amel işlememi bana ilham et ve soyumdan gelenleri de salih kimseler kıl. Gerçekten ben tevbe edip sana yöneldim ve gerçekten ben müslümanlardanım."

أُولَئِكَ İşte الذِين نَتَقَبلُ kabul ettiğimiz عنْهم bunlar أَحسن en güzeli ile ما عمِلُوا yaptıklarını ونَتَجاوز af ettiğimiz عن سيئَاتِهم kötülüklerini فِي أَصحابِ الجنَةِ cennetlikler arasında kimselerdir وعد bir vaaddir الصدق doğru الذِي كَانُوا Onlara يوعدون vaad olunan

16) İşte bunlar yaptıklarını en güzeli ile kabul ettiğimiz, cennetlikler arasında kötülüklerini af ettiğimiz kimselerdir. Onlara vaad olunan doğru bir vaaddir.

والذِي O kimse ki قَالَ dedi لِوالِديهِ anne ve babasına أُفٍّ Öf لَكُما size أَتَعِدانِنِي tehdit ediyorsunuz? أَنْ أُخْرج beni mi çıkarılmakla وقَد خَلَتِ nice gelip geçmişken القُرون nesiller مِن قَبلِي benden önce وهما O ikisi يستَغِيثَانِ yakararak الله Allah'a ويلَكَ Yazık sana آمِن imana gel إِن Şüphesiz ki وعد vaadi اللهِ Allah'ın حق haktır فَيقُولُ O ise der ki ما değildir هذَا Bu إِلا başkası أَساطِير masallarından الأَولِين geçmişlerin

17) O kimse ki, anne ve babasına: "Öf size, benden önce nice nesiller gelip geçmişken, beni çıkarılmakla (yeniden dirilmekle) mı tehdit ediyorsunuz?" dedi. O ikisi Allah'a yakararak: "Yazık sana, imana gel! Şüphesiz ki Allah'ın vaadi haktır." O ise der ki: "Bu, geçmişlerin masallarından başkası değildir."

Ebû Bekir Sıddik (r.a)'ın oğlu Abdurrahman, babasıyla birlikte İslama girmeyip ona muhalefet etti ve: "Üf be ikinize! Benden önce nice kuşaklar gelip geçtiği halde siz beni öldükten sonra dirilip topraktan çıkarılacağımla mı tehdit ediyorsunuz?" diyerek sert çıkışta bulundu. Ebû Bekir (r.a) ile eşi ona: "Yazıklar olsun sana! İmân et. Şüphen olmasın ki Allah'ın verdiği söz haktır" diyerek uyarılarını tekrarladılar ve bu hususta Allah'a sığınıp O'nun yardımını dilediler. Ayet bu sebeple indi.[520]

أُولَئِكَ İşte bunlar الذِين kimselerdir حق hak olmuş علَيهِم aleyhlerine القَولُ söz فِي içinde أُممٍ ümmetler قَد خَلَتْ gelip-geçmiş مِن قَبلِهِم kendilerinden evvel مِن الجِن cinlerden و ve الإِنْسِ insanlardan إِنَّهم Gerçekten onlar كَانُوا خَاسِرِين ziyana uğrayanlardır

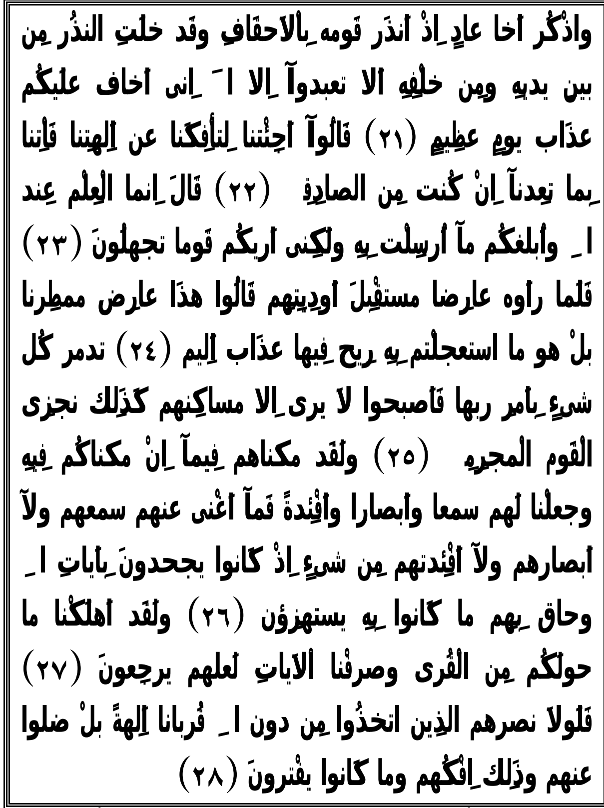
18) İşte bunlar, cinlerden ve insanlardan kendilerinden evvel gelip-geçmiş ümmetler içinde aleyhlerine söz hak olmuş kimselerdir. Gerçekten onlar, ziyana uğrayanlardır.

ولِكُلٍّ Her biri için درجاتٌ dereceler vardır مِما dolayı عمِلُوا yaptıklarından ولِيوفيهم öyle ki eksiksizce ödensin أَعمالَهم amelleri kendilerine و ve هم onlar لا يظْلَمون zulme de uğratılmazlar

19) Herbiri için, yaptıklarından dolayı dereceler vardır; öyle ki amelleri kendilerine eksiksizce ödensin ve onlar zulme de uğratılmazlar.

و Ve يوم gün يعرض arzolunacakları الذِين كَفَروا kafirler علَى النَّارِ ateşe أَذْهبتُم Siz tüketip-yok ettiniz طَيباتِكُم bütün güzellikleriniz فِي حياتِكُم hayatınızda الدنْيا dünya واستَمتَعتُم بِها onlarla zevk sürdünüz فَاليوم bugün تُجزون cezalandırılacaksınız عذَاب bir azab ile الهونِ alçaltıcı بِما كُنْتُم تَستَكْبِرون büyüklenmeniz فِي الأَرضِ yeryüzünde بِغَيرِ الحق haksız yere و ve بِما dolayı كُنْتُم bulunmanızdan تَفْسقُون fasıklıkta İşte

20) Ve kafirler, ateşe arzolunacakları gün: "Siz, dünya hayatınızda bütün güzellikleriniz ve zevklerinizi tüketip-yok ettiniz, onlarla zevk sürdünüz. İşte yeryüzünde haksız yere büyüklenmeniz ve fasıklıkta bulunmanızdan dolayı, bugün alçaltıcı bir azab ile cezalandırılacaksınız."

واذْكُر اخا عادٍ اِذْ انذَر قومه بِالاحقافِ وقد خلتِ النذُر مِن
بين يديهِ ومن خلْفِهِ الا تعبدوآ اِلا ا ۤ اِنى اخاف عليكم
عذاب يومٍ عظِيمٍ (٢١) قالُوآ اجِئْتنا لِتأفِكنا عن آلِهتنا فأْتِنا
بِما تعِدنآ اِنْ كُنت مِن الصادِقِ (٢٢) قالَ اِنما الْعِلْم عِند
ا ـ وأبلغكم مآ أُرسِلت بِهِ ولكِنى اريكم قوما تجهلُونَ (٢٣)
فلما راوه عارِضا مستقبِلَ اودِيتهم قالُوا هذا عارِض ممطِرنا
بلْ هو ما استعجلْتم بِهِ رِيح فِيها عذاب اليم (٢٤) تدمر كُل
شىءٍ بِامر ربها فاصبحوا لا يرى اِلا مساكِنهم كذلك نجزى
القوم المجرِ (٢٥) ولقد مكناهم فِيمآ اِنْ مكناكم فِيهِ
وجعلْنا لهم سمعا وابصارا وافْئِدةً فمآ اغْنى عنهم سمعهم ولآ
ابصارهم ولآ افْئِدتهم مِن شىءٍ اِذْ كانوا يجحدونَ بِاياتِ ا ـ
وحاق بِهِم ما كانوا بِهِ يستهزؤن (٢٦) ولقد اهلكْنا ما
حولكُم مِن القُرى وصرفْنا الاياتِ لعلهم يرجِعونَ (٢٧)
فلولا نصرهم الذِين اتخذُوا مِن دون ا ـ قُربانا آلِهةً بلْ ضلوا
عنهم وذلِك اِفْكُهم وما كانوا يفْترونَ (٢٨)

diye أَنْذَرَ nice إِذْ Ad'ın عَادٍ kardeşini de أَخَا hatırla وَاذْكُرْ
gelip خَلَتْ وَقَدْ Ahkaf'taki بِالْأَحْقَافِ kavmini قَوْمَهُ uyarmıştı
مِنْ خَلْفِهِ ve و önünden مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ uyarıcılar النُّذُرُ geçmişti
الله başkasına إِلَّا ibadet etmeyin أَلَّا تَعْبُدُوا onun ardından
sizin için عَلَيْكُمْ korkarım أَخَافُ gerçekten ben إِنِّي Allah'tan
büyük عَظِيمٍ bir günün يَوْمٍ azabından عَذَابَ

21) Ad'ın kardeşini de hatırla; onun önünden ve ardından nice uyarıcılar gelip geçmişti; hani o, Ahkaf'taki kavmini: "Allah'tan başkasına ibadet etmeyin; gerçekten ben, sizin için büyük bir günün azabından korkarım." diye uyarmıştı.

bizi çevirmek لِتَأْفِكَنَا Sen için mi geldin? أَجِئْتَنَا Dediler ki قَالُوا
عَنْ آلِهَتِنَا ettiğin şeyi بِمَا bize getir فَأْتِنَا ilahlarımızdan تَعِدُنَا
doğru söylüyorsan مِنَ الصَّادِقِينَ Şu halde كُنْتَ eğer إِنْ tehdit

22) Dediler ki: "Sen, bizi ilahlarımızdan çevirmek için mi geldin? Şu halde eğer doğru söylüyorsan tehdit ettiğin şeyi bize getir."

Allah اللَّهِ katındadır عِنْدَ İlim الْعِلْمُ ancak إِنَّمَا Dedi ki قَالَ
بِهِ Ben gönderildiğim مَا أُرْسِلْتُ size tebliğ ediyorum وَأُبَلِّغُكُمْ
bir kavim olarak قَوْمًا sizi görüyorum أَرَاكُمْ ancak وَلَكِنِّي şeyi
cahillik eden تَجْهَلُونَ

23) Dedi ki: "İlim ancak Allah katındadır. Ben size gönderildiğim şeyi tebliğ ediyorum; ancak sizi cahillik eden bir kavim olarak görüyorum."

bir bulut عَارِضًا onu gördükleri zaman رَأَوْهُ Derken فَلَمَّا
قَالُوا vadilerine doğru أَوْدِيَتِهِمْ yönelerek gelen مُسْتَقْبِلَ şeklinde
bize yağmur مُمْطِرُنَا bir buluttur عَارِضٌ Bu هَذَا dediler
بِهِ acele ettiğiniz şeydir اسْتَعْجَلْتُمْ مَا o هُوَ Hayır بَلْ yağdıracak
bir azab عَذَابٌ onda فِيهَا Bir rüzgardır ki رِيحٌ kendisi için
çok acıklı أَلِيمٌ vardır

24) Derken, onu vadilerine doğru yönelerek gelen bir bulut şeklinde gördükleri zaman, "Bu bize yağmur yağdıracak bir buluttur." dediler. Hayır, o, kendisi için acele ettiğiniz şeydir. Bir rüzgardır ki onda çok acıklı bir azab vardır.

رَبِّهَا emriyle بِأَمْرِ şeyi شَيْءٍ her كُلَّ yerle bir eder تُدَمِّرُ
hiçbir şey يُرَى لَا Böylece oluverdi فَأَصْبَحُوا Rabbinin
işte böyle كَذَلِكَ meskenlerinden مَسَاكِنُهُمْ başka إِلَّا görünmez
الْمُجْرِمِينَ topluluğunu الْقَوْمَ Biz cezalandırırız نَجْزِي
günahkarlar

25) Rabbinin emriyle her şeyi yerle bir eder. Böylece meskenlerinden başka hiçbir şey görünmez oluverdi. Biz günahkarlar topluluğunu işte böyle cezalandırırız.

إِنْ imkanları فِيمَا onlara هُمْ vermiş idik مَكَّنَّا Andolsun ki وَلَقَدْ
سَمْعًا Onlara لَهُمْ verdik وَجَعَلْنَا size vermediğimiz مَكَّنَّاكُمْ فِيهِ
Ancak فَمَا أَغْنَى gönüller وَأَفْئِدَةً görme وَأَبْصَارًا işitme
ne وَلَا أَبْصَارُهُمْ ne işitme سَمْعُهُمْ kendilerine عَنْهُمْ sağlamadı
إِذْ herhangi bir şey مِنْ شَيْءٍ gönülleri أَفْئِدَتُهُمْ لَا ve و görme
بِآيَاتِ bile bile inkar ediyorlardı يَجْحَدُونَ Çünkü onlar كَانُوا
بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ çepeçevre kuşattı وَحَاقَ Allah'ın اللَّهِ ayetlerini
Alay edegeldikleri şey يَسْتَهْزِئُونَ onları

26) Andolsun ki size vermediğimiz imkanları onlara vermiş idik. Onlara işitme, görme ve gönüller verdik. Ancak ne işitme, ne görme ve ne gönülleri kendilerine herhangi bir şey sağlamadı. Çünkü onlar Allah'ın ayetlerini bile bile inkar ediyorlardı. Alay edegeldikleri şey, onları çepeçevre kuşattı.

çevrenizde مَا حَوْلَكُمْ biz helak ettik أَهْلَكْنَا Andolsun وَلَقَدْ
çeşitli صَرَّفْنَا ve و bir kısmını ülkelerden مِنَ الْقُرَى bulunan
dönerler يَرْجِعُونَ belki لَعَلَّهُمْ ayetleri الْآيَاتِ şekillerde açıkladık
diye

27) Andolsun, biz çevrenizde bulunan ülkelerden bir kısmını helak ettik ve belki dönerler diye ayetleri çeşitli şekillerde açıkladık.

edindikleri الَّذِينَ اتَّخَذُوا onlara yardım نَصَرَهُمُ etselerdi ya فَلَوْلَا
بَلْ ilahlar آلِهَةً yakınlık için قُرْبَانًا Allah'ı اللَّهِ bırakıp مِنْ دُونِ
إِفْكُهُمْ Bu وَذَلِكَ onlar عَنْهُمْ kaybolup gittiler ضَلُّوا Hayır
uydurduklarıdır يَفْتَرُونَ مَا كَانُوا ve و onların yalanları

28) Bu durumda, Allah'ı bırakıp yakınlık için edindikleri ilahlar, onlara yardım etselerdi ya. Hayır, onlar kendilerinden kaybolup gittiler. Bu, onların yalanları ve uydurduklarıdır.

(*)Yukarıdaki âyetler, Âd Kavmi'nin hakkı yalanlayıp inkâr ve haksızlıkta ısrar etmeleri, yönlendirici misal olarak verildi. Mekke çevresindeki tarihî kalıntılara dikkatler çekilerek, benzeri inanç ve tutumların benzeri hükümlerin inmesine neden olacağı bir defa daha hatırlatıldı.

واذْ صرفْنآ اِلَيك نفَرا مِن الْجِن يستمِعونَ الْقُرانَ فَلَما
حضروه قَالُوآ انصِتوا فَلَما قُضِى ولوا اِلَى قَومِهم منذِرِين
(٢٩) قَالُوا ياقَومنآ اِنا سمِعنا كِتابا انزِلَ مِن بعدِ موسى
مصدقًا لِما بين يديهِ يهدِى اِلَى الْحق والَى طَرِيق مستقِيمٍ
(٣٠) ياقَومنآ اجِيبوا داعِى ا ـِ وامِنوا بِهِ يغفِر لَكُم مِن
ذُنوبِكُم ويجِركُم مِن عذَابٍ اَلِيمٍ (٣١) ومن لاَ يجِب داعِى
ا ـِ فَلَيس بِمعجِزٍ فِى الاَرض ولَيس لَه مِن دونِهِ اولِيآءُ اُولَئِك
فِى ضلاَلٍ مبِ ـٍ (٣٢) اولَم يروا ان ا ـَ الَّذِى خلَق السموات
والاَرض ولَم يعى بِخلْقِهن بِقَادِرٍ على انْ يحيِى الْموتى بلَى
اِنه على كُل شىءٍ قَدِير (٣٣) ويوم يعرض الَّذِين كَفَروا
على النارِ اَلَيس هذَا بِالْحق قَالُوا بلَى وربنا قَالَ فَذُوقُوا
الْعذَاب بِما كُنتم تكْفُرونَ (٣٤) فَاصبِر كَما صبر اُولُوا
الْعزمِ مِن الرسل ولاَ تستعجِلْ لَهم كَاَنهم يوم يرونَ ما
يوعدونَ لَم يلْبثُوآ اِلا ساعةً مِن نهارٍ بلاَغٌ فَهلْ يهلَك اِلا
الْقَوم الْفَاسِقُونَ (٣٥)

مِن الْجِن bir grubu نَفَرًا sana إِلَيْكَ yöneltmiştik صَرَفْنَا Hani وَإِذْ
فَلَمَّا Kur'an'ı الْقُرْآنَ dinlemek üzere يَسْتَمِعُونَ cinlerden
قَالُوا onun حَضَرُوهُ huzuruna geldikleri Böylece zaman
وَلَّوْا bitirince قُضِيَ Sonra فَلَمَّا Kulak verin أَنْصِتُوا dediler ki
uyarıcılar olarak مُنْذِرِينَ kavimlerine إِلَى قَوْمِهِمْ döndüler

29) Hani cinlerden bir grubu, Kur'an'ı dinlemek üzere sana yöneltmiştik. Böylece onun huzuruna geldikleri zaman, dediler ki: "Kulak verin." Sonra bitirince kendi kavimlerine uyarıcılar olarak döndüler.

سَمِعْنَا gerçekten biz إِنَّا kavmimiz قَوْمَنَا Ey يَا Dediler ki قَالُوا
مُوسَى sonra مِنْ بَعْدِ indirilen أُنْزِلَ Kitap كِتَابًا dinledik
kendinden بَيْنَ يَدَيْهِ لِمَا doğrulayan مُصَدِّقًا Musa'dan
yola طَرِيقٍ إِلَى ve وَ hakka إِلَى الْحَقِّ ileten يَهْدِي öncekileri
doğru مُسْتَقِيمٍ

30) Dediler ki: "Ey kavmimiz, gerçekten biz, Musa'dan sonra indirilen, kendinden öncekileri doğrulayan, hakka ve doğru yola ileten bir Kitap dinledik."

اللَّهِ davet edene دَاعِيَ icabet edin أَجِيبُوا kavmimiz قَوْمَنَا Ey يَا
bir kısmını يَغْفِرْ لَكُمْ O'na بِهِ iman edin آمِنُوا ve وَ Allah'a
sizi يُجِرْكُمْ ve وَ günahlarınızdan مِنْ ذُنُوبِكُمْ bağışlasın
acıklı أَلِيمٍ bir azabtan مِنْ عَذَابٍ kurtarsın

31) "Ey kavmimiz, Allah'a davet edene icabet edin ve O'na iman edin; günahlarınızdan bir kısmını bağışlasın ve sizi acıklı bir azabtan kurtarsın."

اللَّهِ davet edene دَاعِيَ icabet etmezse لَا يُجِبْ Kim وَمَنْ
فِي الْأَرْضِ aciz bırakacak بِمُعْجِزٍ değildir فَلَيْسَ Allah'a
أَوْلِيَاءُ başka مِنْ دُونِهِ O'ndan لَهُ yoktur وَلَيْسَ yeryüzünde
مُبِينٍ bir sapıklık içindedirler فِي ضَلَالٍ İşte onlar أُولَئِكَ velileri
apaçık

32) "Kim Allah'a davet edene icabet etmezse, artık o, yeryüzünde aciz bırakacak değildir ve onun O'ndan başka velileri yoktur. İşte onlar apaçık bir sapıklık içindedirler."

Peygamber (a.s.), Batn-ı Nahle denilen yerde Kur'an okurken cinler peygamberin yanına gelmişler, onun Kur'an okuduğunu duyunca, birbirlerine: "Susun" demişlerdir. Onlardan biri: Zevbea'dır. Bunun üzerine Allah Teala 29. ayetten itibaren 32. ayete kadar olan bölümü indirmiştir. [521]

الَّذِي خَلَقَ Allah'ın اللَّهَ أَنَّ Peki görmezler mi? أَوَلَمْ يَرَوْا
yorulmamış وَلَمْ يَعْيَ yeri وَالْأَرْضَ göklerle السَّمَاوَاتِ yaratmış
عَلَى أَنْ يُحْيِيَ kadir olduğunu بِقَادِرٍ yaratmaktan dolayı بِخَلْقِهِنَّ
عَلَى muhakkak ki o إِنَّهُ Evet بَلَى ölüleri الْمَوْتَى diriltmeye de
güç yetirendir قَدِيرٌ şeye شَيْءٍ her كُلِّ

33) Peki, göklerle yeri yaratmış ve onları yaratmaktan dolayı yorulmamış olan Allah'ın, ölüleri diriltmeye de kadir olduğunu görmezler mi? Evet, muhakkak ki o, her şeye güç yetirendir.

(*)Geçen âyetler, cinlerden bir grubun gelip Kur'ân dinlemesi ve ilâhi davetin azameti karşısında doğruyu görüp anlaması, sonra da imân edip kendi cinslerine bu hakikati tebliğe çalışması konu edilmekte ve böylece, cinlerden çok üstün yaratılan insanlardan çoğunun, hâlâ Hakk'ın ışığına gözlerini kapalı tutmaları hayretle karşılanmaktadır. Arkasından insanoğlunun aklını harekete geçirmek için göklerin ve yerin yaratılması delil gösteriliyor ve Âhiret Âlemi'nden uyarıcı ve düşündürücü bir tablo gözler önüne konuluyor.

عَلَى النَّارِ Kafirler الَّذِينَ كَفَرُوا sunulacakları يُعْرَضُ günde وَيَوْمَ
بَلَى derler قَالُوا gerçek بِالْحَقِّ Bu هَذَا değil miymiş? أَلَيْسَ ateşe
Öyleyse tadın فَذُوقُوا dedi قَالَ Rabbimize andolsun وَرَبِّنَا evet
inkar تَكْفُرُونَ ettiklerinizden كُنْتُمْ dolayı بِمَا azabı الْعَذَابَ

34) Kafirler ateşe sunulacakları günde: "Bu gerçek değil miymiş?" Onlar: "Rabbimize andolsun, evet." derler. "Öyleyse inkar ettiklerinizden dolayı azabı tadın." dedi.

أُولُو sabrettikleri صَبَرَ gibi كَمَا Artık sen sabret فَاصْبِرْ
وَلَا تَسْتَعْجِلْ Resullerden مِنَ الرُّسُلِ azim الْعَزْمِ sahiplerinin
يَرَوْنَ gün يَوْمَ Onlar كَأَنَّهُمْ Onlar için de لَهُمْ acele etme
لَمْ يَلْبَثُوا tehdit edildikleri şeyi يُوعَدُونَ مَا gördükleri
sanki مِنْ نَهَارٍ bir saati kadar سَاعَةً yalnızca إِلَّا yaşamışlardır
Artık helak يُهْلَكُ mi ki? فَهَلْ Bir tebliğdir بَلَاغٌ gündüzün
fasıklar الْفَاسِقُونَ topluluğundan الْقَوْمُ başkası إِلَّا edilir

35) Artık sen sabret; Resullerden azim sahiplerinin sabrettikleri gibi. Onlar için de acele etme. Onlar, tehdit edildikleri şeyi gördükleri gün, sanki gündüzün yalnızca bir saati kadar yaşamışlardır. Bir tebliğdir. Artık fasıklar topluluğundan başkası helak edilir mi ki?

Ahkâf Sûresi'ne, Kur'ân'ın Azîz ve Hakîm olan Allah'tan indirildiği konu edilerek başlandı ve bu kitabın her yönüyle yönlendirici, doğru yolu gösterici ve kalpleri aydınlatıcı ilâhi belâğ olduğu belirtilerek sûre noktalandı.

سورة مد (٤٧)

ِبسمِ ا ِـ الرحمنِ الرحِيمِ

اَلذِين كَفَروا وصدوا عن سِبِيلِ ا ِـ اَضل اَعمالَهم (١) والذِين
اَمنوا وعمِلُوا الصالِحاتِ واَمنوا ِبما نزلَ علَى محمدٍ وهو
الْحق مِن ربهِم كَفر عنهم سيئَاتِهِم واَصلَح بالَهم (٢) ذَلِك
ِباَن الذِين كَفَروا اتبعوا الْباطِلَ واَن الذِين اَمنوا اتبعوا الْحق
مِن ربهِم كَذَلِك يضرِب ا ُ ِللناسِ اَمثَالَهم (٣) فَاِذا لَقِيتم
الذِين كَفَروا فَضرب الرقَابِ حتى ِاِذَاۤ اَثْخنتموهم فَشدوا
الْوثَاق فَاِما منا بعد واِما ِفداۤءً حتى تضع الْحرب اَوزارها
ذَلِك ولَو يشاۤءُ ا ُ لَانتصر مِنهم ولَكِن ِليبلُو بعضكُم ِببعضٍ
والذِين قُتِلُوا ِفى سِبِيلِ ا ِـ فَلَن يضِل اَعمالَهم (٤) سيهدِيهِم
ويصلِح بالَهم (٥) ويدخِلُهم الْجنةَ عرفَها لَهم (٦) ياۤاَيها
الذِين اَمنوۤا ِاِنْ تنصروا ا َـ ينصركُم ويثَبت اَقْدامكُم (٧)
والذِين كَفَروا فَتعسا لَهم واَضل اَعمالَهم (٨) ذَلِك ِباَنهم
كَرِهوا ماۤ اَنزلَ ا ُ فَاَحبطَ اَعمالَهم (٩) اَفَلَم يسِ وا ِفى
الْاَرضِ فَينظُروا كَيف كَانَ عاِقبةُ الذِين مِن قَبلِهِم دمر ا ُ
علَيهِم ولِلْكَافِرِين اَمثَالُها (١٠) ذَلِك ِباَن ا َـ مولَى الذِين اَمنوا
واَن الْكَافِرِين لَا مولَى لَهم (١١)

47 MUHAMMED SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 47. sûresi. 38 âyet, 540 kelime ve 2349 harften ibarettir. Medenî sûrelerden olup Hadîd sûresinden sonra nazil olmuştur. Adını ikinci âyetinde geçen, Peygamber Efendimiz'in adından almaktadır. Aynı zamanda Kıtal (savaş) Sûresi adıyla da anılmaktadır. Bu isim de, savaştan söz eden, yirminci âyetten alınmıştır.[522]

Rahimالرحِيمِ Rahmanالرحمنِ Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

عن سبِيلِ alıkoyanlarınوصدوا Kafir olanكَفَروا kimselerالذِين
أَعمالَهم boşa çıkarmıştırأَضل Allah'ınاللهِ yolundan
amellerini

1) Kafir olan kimseler Allah'ın yolundan alıkoyanların amellerini boşa çıkarmıştır.

و salihالصالِحاتِ amel işleyenlerوعمِلُوا İmanآمنوا edipوالذِين
علَى محمدٍ indirileneنُزلَ بِما iman edenlerin iseآمنواve
مِن ربهِم hakkın ta kendisidirالْحق ki oوهو Muhammed'e
و günahlarınıعنْهم سيئَاتِهِم bağışlarكَفر Rabblerinden gelen
hallerini düzeltipبالَهم ıslah ederأَصلَحve

2) İman edip salih amel işleyenler ve Muhammed'e indirilene –ki o Rabblerinden gelen hakkın ta kendisidir- iman edenlerin ise günahlarını bağışlar ve hallerini düzeltip (ıslah) eder.

اتبعوا inkar edenlerالذِين كَفَروا hiç şüphesizبِأَن İşte böyleذَلِك
iman الذِين آمنُوا hiç şüphesizأَن ve و batılaالْباطِلَ uymuşlar
Rablerindenمِن ربهِم hakkaالْحق uymuşlardırاتبعوا edenler
أَمثَالَهم insanlaraلِلناسِ Allahالله böyle açıklarيضرِب İşteكَذَلِك
misallerini

3) İşte böyle; hiç şüphesiz, inkar edenler batıla uymuşlar; ve hiç şüphesiz iman edenler Rablerinden olan hakka uymuşlardır. İşte Allah insanlara misallerini böyle açıklar.

الذِين كَفَروا Öyleyse karşı karşıya geldiğinizلَقِيتم zamanفَإِذا
حتى boyunlarınıالرقَابِ hemen vurunفَضرب inkar edenlerle
الْوثَاقَ sımsıkıفَشدوا onların artık tutunأَثْخنتموهم إِذَا sonunda
veyaوإِما sonraبعد ya bir lutuf olarakمنا Bundan فَإِما bağını
أَوزارها savaşالْحرب bıraksınتَضع Öyle kiحتى bir fidyeفِداء
الله dilemiş olsaydıيشاء eğerولَو İşte böyleذَلِك ağırlıklarını
Ancakولَكِن onlardanمِنْهم elbette intikam alırdıلَانتَصر Allah
والذِين birbirinizleبِبعضٍ sizleriبعضكُم denemesi içindirلِيبلُو
قُتِلُوا Allahاللهِ yolundaفِي سبِيلِ öldürülenlerin iseفَلَن يضِل
amellerini ise kesin olarakأَعمالَهم boşa çıkarmaz

4) Öyleyse inkar edenlerle karşı karşıya geldiğiniz zaman, hemen boyunlarını vurun; sonunda onların artık bağını sımsıkı tutun. Bundan sonra ya bir lutuf olarak veya bir fidye. Öyle ki savaş ağırlıklarını bıraksın. İşte böyle; eğer Allah dilemiş olsaydı, elbette onlardan intikam alırdı. Ancak sizleri birbirinizle denemesi içindir. Allah yolunda öldürülenlerin ise kesin olarak amellerini boşa çıkarmaz.

düzeltecektirيصلِح ve و Onları doğru yola iletecekسيهدِيهِم
hallerini بالَهم

5) Onları doğru yola iletecek ve hallerini düzeltecektir.

kendilerine عرفَها cenneteالْجنةَ girdirecektirيدخِلُهم Ve و
onlarıلَهم tanıttığı

6) Ve onları kendilerine tanıttığı cennete girdirecektir.

siz yardım تَنْصروا eğerإِن iman edenlerالذِين آمنُوا Eyيا أَيها
ve و O da size yardım ederينصركُم Allah'aالله ederseniz
ayaklarınızıأَقْدامكُم sağlamlaştırırيثَبتْ

7) Ey iman edenler, eğer siz Allah'a yardım ederseniz, O da size yardım eder ve ayaklarınızı sağlamlaştırır.

لَهم yüzükoyun düşüşفَتَعسا inkarكَفَروا edenler iseالذِين Ve و
amellerini deأَعمالَهم boşa çıkartmıştırوأَضل onlara olsun

8) Ve inkar edenler ise, yüzükoyun düşüş onlara olsun; amellerini de boşa çıkartmıştır.

ما çirkin gördülerكَرِهوا çünkü onlarبِأَنهم İşte böyle;ذَلِك
أَعمالَهم boşa çıkardıفَأَحبطَ Allah'ınالله indirdiğiniأَنزلَ
bundan dolayı O da onların amellerini

9) İşte böyle; çünkü onlar Allah'ın indirdiğini çirkin gördüler, bundan dolayı O da, onların amellerini boşa çıkardı.

فِي الْأَرضِ Onlar gezip dolaşmıyorlarيسِيروا mı kiأَفَلَم
عاقِبةُ كَانَ nasılكَيف görsünlerفَينظُروا yeryüzünde
دمر kendilerinden öncekilerinقَبلِهِم الذِين مِن uğradıklarını
kafirler için deولِلْكَافِرِين onlarıعلَيهِم Allahالله yerle bir etti
O benzeri vardırأَمثَالُها

10) Onlar, yeryüzünde gezip dolaşmıyorlar mı ki, kendilerinden öncekilerin nasıl bir sona uğradıklarını görsünler. Allah onları yerle bir etti. O kafirler için de bunun bir benzeri vardır.

الذِين velisidirمولَى Allahالله çünküبِأَن İşte böyleذَلِك
لَا مولَى لَهم kafirlerinالْكَافِرِين iseوأَن imanآمنُوا edenlerin
velisi yoktur

11) İşte böyle; çünkü Allah, iman edenlerin velisidir; kafirlerin ise velisi yoktur.

iman edipآمَنُوا الَّذِينَ girdiriryُدْخِلُ Allahالله Şüphesizإِنَّ
cennetlereجَنَّاتٍ تَجْرِي salihالصَّالِحَاتِ amel işleyenleriوَعَمِلُوا
İnkar كَفَرُوا والَّذِينَ nehirlerالْأَنْهَارُ altlarındanمِن تَحْتِهَا akan
gibiكَمَا yerlerيَأْكُلُونَ ve و faydalanırlarيَتَمَتَّعُونَ edenler ise
bir konaklama مَثْوًى ateşوالنَّارُ hayvanlarınالْأَنْعَامُ yemesiتَأْكُلُ
onlar içinلَهُمْ yeridir

12) Şüphesiz Allah iman edip salih amel işleyenleri altlarından nehirler akan cennetlere girdirir. İnkar edenler ise, (dünyada) faydalanırlar ve hayvanların yemesi gibi yerler; ateş onlar için bir konaklama yeridir.

üstünأَشَدُّ dahaهِيَ memleketlerمِن قَرْيَةٍ nice vardır kiوَكَأَيِّن
قُوَّةً kuvvet bakımındanمِن قَرْيَتِكَ memleketindenالَّتِي أَخْرَجَتْكَ
bir نَاصِرَ yoktuفَلَا onlarıهُمْ biz helak ettik أَهْلَكْنَا Seni sürüp
Kendileri içinلَهُمْ yardımcıları da

13) Seni sürüp (çıkaran) memleketinden kuvvet bakımından daha üstün nice memleketler vardır ki, biz onları helak ettik. Kendileri için bir yardımcıları da yoktu.

apaçık bir بَيِّنَةٍ üzerindeكَانَ عَلَى Şimdi bulunan kimseأَفَمَن
süslü ve çekiciزُيِّنَ gibi midir?كَمَن Rabbindenمِن رَبِّهِ belge
uyan اتَّبَعُوا ve و ameliعَمَلِهِ kötüسُوءُ kendisine gösterilmişلَهُ
kendi hevalarınaأَهْوَاءَهُمْ kimseler

14) Şimdi Rabbinden apaçık bir belge üzerinde bulunan kimse, kötü ameli kendisine süslü ve çekici gösterilmiş ve kendi hevalarına uyan kimseler gibi midir?

الْمُتَّقُونَ vaad edilenوُعِدَ الَّتِي cennetinالْجَنَّةِ misaliمَثَلُ
غَيْرِ آسِنٍ sudanمِن مَاءٍ nehirlerأَنْهَارٌ içindeفِيهَا Muttakilere
لَمْ يَتَغَيَّرْ süttenمِن لَبَنٍ nehirlerوَأَنْهَارٌ bozulmayan
لَذَّةٍ şaraptanمِن خَمْرٍ nehirlerوَأَنْهَارٌ tadıطَعْمُهُ değişmeyen
مِن nehirler vardırأَنْهَارٌ ve و içenler içinلِلشَّارِبِينَ lezzet veren
her مِن كُلِّ ordaفِيهَا onlarلَهُمْ ve و süzmeمُصَفًّى baldanعَسَلٍ
bir mağfiret مَغْفِرَةٌ ve و meyvelerinالثَّمَرَاتِ türlüsünden
هُوَ Hiç gibi olur mu?كَمَن Rablerindenمِن رَبِّهِمْ vardır
ve و ateşin içindeفِي النَّارِ daimi olarak kalanخَالِدٌ kimseler
parça parça فَقَطَّعَ kaynarحَمِيمًا sudanمَاءً içirilenسُقُوا
bağırsaklarınıأَمْعَاءَهُمْ koparan

15) Muttakilere vaad edilen cennetin misali; içinde bozulmayan sudan nehirler, tadı değişmeyen sütten nehirler, içenler için lezzet veren şaraptan nehirler ve süzme baldan nehirler vardır ve orda onlar için meyvelerin her türlüsünden ve Rablerinden bir mağfiret vardır. Hiç ateşin içinde daimi olarak kalan ve bağırsaklarını parça parça koparan kaynar sudan içirilen kimseler gibi olur mu?

(*)Yukarıdaki âyetler, yaşamakta olan inkarcıların, gelip geçen inkarcı milletlerden yok edilenlerin harabelerini gezip görmeleri ve ibret almaları hatırlatıldı. Kâfirlerin dünya hayatına ne kadar hırslı olduklarına dikkatler çekilerek, her iki hayatı ilâhî nzaya uygun şekilde kucaklayıp yürüten mü'minlerin uhrevî mükâfatları açıklandı. Sonra da Cenâb-ı Hakk'ın o gibi mü'minlerin dostu ve sahibi olduğu müjdelendi.

حَتَّى gelip seniإِلَيْكَ dinlerيَسْتَمِعُ kimiمَن Onlardanوَمِنْهُم
قَالُوا yanındanمِن عِندِكَ gittikleriخَرَجُوا zamanإِذَا Nitekim
ne söyledi?مَاذَا ilimالْعِلْمَ verilenlereلِلَّذِينَ أُوتُوا derler ki
الَّذِينَ طَبَعَ İşte onlarأُولَٰئِكَ O biraz önceآنِفًا derler kiقَالَ
ve و onların kalpleriniقُلُوبِهِمْ عَلَى Allahالله mühürlemiştir
onlar kendi hevalarınaأَهْوَاءَهُمْ uymuşlardırاتَّبَعُوا

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي
مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ
الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ (١٢) وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً
مِّن قَرْيَتِكَ الَّتِي أَخْرَجَتْكَ أَهْلَكْنَاهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ (١٣)
أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِ كَمَن زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ وَاتَّبَعُوا
أَهْوَاءَهُم (١٤) مَّثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِّن
مَّاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِّن لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِّنْ خَمْرٍ
لَّذَّةٍ لِّلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِن كُلِّ
الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً
حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ (١٥) وَمِنْهُم مَّن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّىٰ
إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِندِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ آنِفًا
أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ (١٦)
وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَآتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ (١٧) فَهَلْ
يَنظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُم بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنَّىٰ لَهُمْ
إِذَا جَاءَتْهُمْ ذِكْرَاهُمْ (١٨) فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ
لِذَنبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ
(١٩)

16) Onlardan kimi gelip seni dinler. Nitekim yanından gittikleri zaman, ilim verilenlere derler ki: "O biraz önce ne söyledi?" İşte onlar; Allah, onların kalplerini mühürlemiştir ve onlar kendi hevalarına uymuşlardır.

artırmışزَادَهُمْ Hidayeti bulmuşهْتَدَوْا olanlara gelinceوَالَّذِينَ
takvalarınıتَقْوَاهُمْ vermiştirآتَاهُمْ ve و hidayetleriniهُدًى

17) Hidayeti bulmuş olanlara gelince; hidayetlerini artırmış ve takvalarını vermiştir.

السَّاعَةَ başkasınıإِلَّا Artık gözlüyorlar?يَنظُرُونَ mıفَهَلْ
kendilerine بَغْتَةً onlar gelmesindenأَن تَأْتِيَهُم kıyamet-saatinin
فَأَنَّى onun işaretleriأَشْرَاطُهَا gelmiştirجَاءَ İşteفَقَدْ apansız
kendilerine جَاءَتْهُمْ zamanإِذَا onlaraلَهُمْ Fakat neyi sağlar?
öğüt alıp-düşünmeleriذِكْرَاهُمْ geldiği

18) Artık onlar kıyamet (saatinin) kendilerine apansız gelmesinden başkasını mı gözlüyorlar? İşte onun işaretleri gelmiştir. Fakat kendilerine geldiği zaman öğüt alıp-düşünmeleri onlara neyi sağlar?

hiç bir ilahإِلَٰهَ yoktur لَا Onun için gerçektenأَنَّهُ bil kiفَاعْلَمْ
Hem kendi لِذَنبِكَ mağfiret dileوَاسْتَغْفِرْ Allah'tanالله başka إِلَّا
وَالْمُؤْمِنَاتِ ve و hem mü'min erkeklerوَلِلْمُؤْمِنِينَ günahın
مُتَقَلَّبَكُمْ bilirيَعْلَمُ Şüphesiz Allahوَاللَّهُ mü'min kadınlar için
konaklama yerinizi مَثْوَاكُمْ ve و sizin dönüp dolaşacağınız yeri
de

19) Onun için bil ki; gerçekten Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur. Hem kendi günahın, hem mü'min erkekler ve mü'min kadınlar için mağfiret dile. Şüphesiz Allah, sizin dönüp dolaşacağınız yeri bilir ve konaklama yerinizi de.

ويقول الذين امنوا لولا نزلت سورة فاذآ انزلت سورة
محكمة وذكر فيها القتال رايت الذين فى قلوبهم مرض
ينظرون اليك نظر المغشى عليه من الموت فاولى لهم (٢٠)
طاعة وقول معروف فاذا عزم الامر فلو صدقوا الله لكان
خيرا لهم (٢١) فهل عسيتم ان توليتم ان تفسدوا فى الارض
وتقطعوآ ارحامكم (٢٢) اولئك الذين لعنهم الله فاصمهم
واعمى ابصارهم (٢٣) افلا يتدبرون القران ام على قلوب
اقفالها (٢٤) ان الذين ارتدوا على ادبارهم من بعد ما تبين
لهم الهدى الشيطان سول لهم واملى لهم (٢٥) ذلك بانهم
قالوا للذين كرهوا ما نزل الله سنطيعكم فى بعض الامر والله
يعلم اسرارهم (٢٦) فكيف اذا توفتهم الملئكة يضربون
وجوههم وادبارهم (٢٧) ذلك بانهم اتبعوا مآ اسخط الله
وكرهوا رضوانه فاحبط اعمالهم (٢٨) ام حسب الذين فى
قلوبهم مرض ان لن يخرج الله اضغانهم (٢٩)

نُزِّلَتْ değil miydi?لَوْلَا İman edenlerالَّذِينَ آمَنُوا derler kiوَيَقُولُ indirildiğiأُنْزِلَتْ Fakat zamanفَإِذَا Bir sûreسُورَةٌ indirilmeli savaşالْقِتَالُ içindeفِيهَا zikriوَذُكِرَ geçenمُحْكَمَةٌ bir sûreسُورَةٌ hastalık مَرَضٌ kalplerindeفِي قُلُوبِهِمْ الَّذِينَ görürsünرَأَيْتَ الْمَغْشِيِّ bakışı gibiنَظَرَ sanaإِلَيْكَ baktıklarını يَنْظُرُونَ olanların ölüm مِنَ الْمَوْتِ üzerineعَلَيْهِ baygınlığı çökmüş olanların onlaraلَهُمْ Oysa evlaفَأَوْلَى

20) İman edenler derler ki: "Bir sûre indirilmeli değil miydi?" Fakat, içinde savaş zikri geçen bir sûre indirildiği zaman, kalplerinde hastalık olanların, üzerine ölüm baygınlığı çökmüş olanların bakışı gibi sana baktıklarını görürsün. Oysa onlara evla:

عَزَمَ zamanفَإِذَا ma'rufمَعْرُوفٌ sözdüوَقَوْلٌ ve و İtaatطَاعَةٌ sadakat صَدَقُوا şayetفَلَوْ Fakat işالْأَمْرُ kesinlik gerektirdiği daha خَيْرًا şüphesiz olurduلَكَانَ Allah'aاللَّهَ gösterselerdi onlar içinلَهُمْ hayırlı

21) İtaat ve ma'ruf sözdü. Fakat iş, kesinlik gerektirdiği zaman, şayet Allah'a sadakat gösterselerdi, şüphesiz onlar için daha hayırlı olurdu.

yönetimi تَوَلَّيْتُمْ إِنْ iş başına geçipعَسَيْتُمْ Demek öyle mi?فَهَلْ yeryüzündeفِي الْأَرْضِ fesat çıkaracakتُفْسِدُوا أَنْ ele alırsanız akrabalık أَرْحَامَكُمْ koparıp parçalayacaksınızتُقَطِّعُوا ve و bağlarınızı

22) Demek, iş başına geçip yönetimi ele alırsanız hemen yeryüzünde fesat çıkaracak ve akrabalık bağlarınızı koparıp parçalayacaksınız, öyle mi?

اللَّهُ lanetlediğiلَعَنَهُمُ kendileriniالَّذِينَ İşte böyleleriأُولَٰئِكَ kör ettiği أَعْمَىٰ ve و sağırlaştırdığıفَأَصَمَّهُمْ Allah'ın gözleriniأَبْصَارَهُمْ kimselerdir

23) İşte böyleleri Allah'ın kendilerini lanetlediği, sağırlaştırdığı ve gözlerini kör ettiği kimselerdir.

Kur'an'ıالْقُرْآنَ düşünmezler miydi?يَتَدَبَّرُونَ Öyle olmasaأَفَلَا kilitler أَقْفَالُهَا bir takım kalplerقُلُوبٍ üzerindeعَلَىٰ Yoksaأَمْ mi vurulmuş?

24) Öyle olmasa Kur'an'ı düşünmezler miydi? Yoksa bir takım kalpler üzerinde kilitler mi vurulmuş?

عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ dönenleriارْتَدُّوا kendilerineالَّذِينَ Şüphesizإِنَّ الْهُدَى açıkça belli olduktanمَا تَبَيَّنَ لَهُمُ sonraمِنْ بَعْدِ gerisi geri uzun أَمْلَىٰ لَهُمْ ve و kışkırtmışسَوَّلَ لَهُمْ şeytanالشَّيْطَانُ hidayet emellere kaptırmıştır

25) Şüphesiz kendilerine hidayet açıkça belli olduktan sonra, gerisi geri dönenleri, şeytan kışkırtmış ve uzun emellere kaptırmıştır.

لِلَّذِينَ كَرِهُوا dediler kiقَالُوا gerçekten onlarبِأَنَّهُمْ İşte böyleذَٰلِكَ سَنُطِيعُكُمْ Allah'ınاللَّهُ indirdiğiniنَزَّلَ مَا çirkin karşılayanlara Oysa وَاللَّهُ işlerdeالْأَمْرِ bazıبَعْضِ فِي Size itaat edeceğiz sakladıkları şeyleriإِسْرَارَهُمْ biliyorيَعْلَمُ Allah

26) İşte böyle; gerçekten onlar, Allah'ın indirdiğini çirkin karşılayanlara dediler ki: "Size bazı işlerde itaat edeceğiz." Oysa Allah sakladıkları şeyleri biliyor.

canlarını تَوَفَّتْهُمُ zamanإِذَا Öyleyse nasıl olacak?فَكَيْفَ yüzlerineوُجُوهَهُمْ vura vuraيَضْرِبُونَ meleklerالْمَلَائِكَةُ aldıkları arkalarınaوَأَدْبَارَهُمْ

27) Öyleyse melekler, yüzlerine, arkalarına vura vura canlarını aldıkları zaman nasıl olacak?

مَا uydularاتَّبَعُوا çünkü gerçekten onlarبِأَنَّهُمُ İşte böyleذَٰلِكَ çirkin كَرِهُوا ve و Allah'ıاللَّهَ gazablandıranأَسْخَطَ şeye boşa فَأَحْبَطَ O'nu razı edecek şeyleriرِضْوَانَهُ karşıladılar bundan dolayı amelleriniأَعْمَالَهُمْ çıkardı

28) İşte böyle; çünkü gerçekten onlar, Allah'ı gazablandıran şeye uydular ve O'nu razı edecek şeyleri çirkin karşıladılar; bundan dolayı amellerini boşa çıkardı.

مَرَضٌ kalplerindeفِي قُلُوبِهِمْ الَّذِينَ sandılarحَسِبَ Yoksa mı?أَمْ أَضْغَانَهُمْ Allah'ınاللَّهُ çıkarmayacağınıيُخْرِجَ أَنْ لَنْ hastalık kinlerini hiç

29) Yoksa kalplerinde hastalık bulunanlar, Allah'ın kinlerini hiç çıkarmayacağını mı sandılar?

(*)Yukarıdaki âyetler, münafıklar üzerinde duruldu. Kur'ân-ı Kerîm'in ciddi ve tarafsız olarak okunup incelenmesi tavsiye edildi. Kitap Ehli'nin yanlış ve kışkırtıcı tutumlarına değinilerek, hem mü'minlere bilgi verildi, hem de Yahudilerle Hıristiyanlar uyarıldı. Ölümleri anında meleklerin onlara nasıl davranacağı haber verilerek, ölmeden önce hakka dönmeleri öğütlendi. Sonra da birbirini izleyen olayların birer sınav anlamında cere-yan ettiğine atıf yapılarak mü'minler ciddiyete, münafıklar samimiyete davet edildi.

ولو Eğer نَشَاءُ dilersek لَأَرَيْنَاكَهُم biz gösteririz sana onları
elbette فَلَعَرَفْتَهُم tanırsın böylelikle بِسِيمَاهُم onları
simalarından وَ Andolsun لَتَعْرِفَنَّهُم sen onları tanırsın فِي لَحْنِ
tarzından da الْقَوْل sözlerin والله Şüphesiz Allah يعلَمُ bilir
أَعمالَكُم amellerinizi

30) Eğer biz dilersek, sana onları elbette gösteririz, böylelikle onları simalarından tanırsın. Andolsun, sen onları, sözlerin söyleniş tarzından da tanırsın. Şüphesiz Allah, amellerinizi bilir.

و Andolsun لَنَبْلُوَنَّكُم biz sınayacağız حتى kadar نَعلَمَ bilinceye
الْمُجَاهِدِين mücahidlerle مِنكُم sizden والصابِرين sabredenleri و
ve نَبلُو deneyeceğiz أَخْبَارَكُم haberlerinizi

31) Andolsun, biz sizden mücahidlerle sabredenleri bilinceye kadar, deneyeceğiz ve haberlerinizi sınayacağız.

إن Şüphesiz الَّذِين كَفَرُوا inkar edenler وصدوا alıkoyanlar عن
سبيل yolundan اللهِ Allah'ın و ve شَاقُّوا zorluk çıkaranlar
الرسول Resûl'e مِن بعدِ sonra ما تَبين لهم açıkça belli olduktan
الهدى hidayet لَن يضروا zarar veremezler الله Allah'a شَيئًا
hiçbir şeyle وسيحبطُ boşa çıkaracaktır أَعمالَهم Onların
amellerini

32) Şüphesiz inkar edenler, Allah'ın yolundan alıkoyanlar ve kendilerine hidayet açıkça belli olduktan sonra Resûl'e zorluk çıkaranlar, kesin olarak Allah'a hiçbir şeyle zarar veremezler. Onların amellerini boşa çıkaracaktır.

Bu âyet-i kerimenin el-Hâris ibn Süveyd ve Vahvah el-Ansârî haklarında nazil olduğunu; bu ikisinin irtidad ettiklerini, Hâris'in daha sonra pişman olarak dönüp Hz. Peygamber (a.s)'e geldiğini, diğerinin ise küfründe musir olarak öldüğünü söylemiştir.[523]

يأَيها Ey الَّذِين آمنُوا iman edenler أَطِيعوا itaat edin الله Allah'a
و ve أَطِيعوا itaat edin الرسول Resûl'e و ve لَا تُبطِلُوا boşa
çıkarmayın أَعمالَكُم amellerinizi

33) Ey iman edenler, Allah'a itaat edin, Resûl'e itaat edin ve amellerinizi boşa çıkarmayın.

İbn Ebî Hâtim'in ve İmam Muhammed ibn Nasr el-Mervezî'nin Kitâbu's-Salât'da Ebu'l-Aliye'den rivayetinde o şöyle demiştir: Resûlullah (a.s)'ın ashabı, şirkle birlikte güzel amellerin fayda vermediği gibi lâ ilahe illallah'la (yani imanla) birlikte günahlar bir zarar vermez sanırlardı. İşte bunun üzerine bu âyet-i kerime nazil oldu.[524]

إن Şüphesiz الَّذِين edenler كَفَرُوا inkar وصدوا alıkoyanlar عن
سبيل yolundan اللهِ Allah'ın ثُمَّ sonra ماتُوا ölenler وهم onlara
كُفّار kafir olarak فَلَن kesinlikle etmeyecektir يغفِر mağfiret الله
Allah لهم onlara

34) Şüphesiz inkar edenler, Allah'ın yolundan alıkoyanlar, sonra kafir olarak ölenler; işte Allah onlara kesinlikle mağfiret etmeyecektir.

فَلَا تَهِنُوا Öyleyse gevşekliğe düşmeyin وتَدعوا çağırmak
suretiyle إِلَى السلمِ barışa وأَنتُم siz الأعلَون üstün iken والله
Şüphesiz Allah معكُم sizinle beraberdir ولَن يتِركُم asla
eksiltmez أَعمالَكُم amellerinizi

35) Öyleyse siz, üstün iken, barışa çağırmak suretiyle gevşekliğe düşmeyin. Şüphesiz Allah sizinle beraberdir; amellerinizi asla eksiltmez.

(*)Geçen âyetler, hak apaçık belli olduktan sonra inkâr ve azgınlıkta ısrar edenlerin Allah'a hiçbir şekilde zarar veremiyecekleri ve bununla beraber amellerinin boşa çıkarılacağı konu ediliyor. Mü'minler ise mutlak itaate çağrılıyor. Dünya hayatının önemsizliği üzerinde durularak, en yüce amaca yönelmenin lüzumu belirtiliyor. Sonra da Allah için cömert davranmanın yararına değinilerek en doğru ve en sağlam yol gösteriliyor..

ولو نشاء لاريناكهم فلعرفتهم بسيميهم ولتعرفنهم في لحن
القول والله يعلم اعمالكم (٣٠) ولنبلونكم حتى نعلم
المجاهدين منكم والصابرين ونبلو اخباركم (٣١) ان الذين
كفروا وصدوا عن سبيل الله وشاقوا الرسول من بعد ما تبين
لهم الهدى لن يضروا الله شيئا وسيحبط اعمالهم (٣٢)
يا ايها الذين امنوا اطيعوا الله واطيعوا الرسول ولا تبطلوا
اعمالكم (٣٣) ان الذين كفروا وصدوا عن سبيل الله ثم
ماتوا وهم كفار فلن يغفر الله لهم (٣٤) فلا تهنوا وتدعوا
الى السلم وانتم الاعلون والله معكم ولن يتركم اعمالكم
(٣٥) انما الحيوة الدنيا لعب ولهو وان تؤمنوا وتتقوا يؤتكم
اجوركم ولا يسئلكم اموالكم (٣٦) ان يسئلكموها
فيحفكم تبخلوا ويخرج اضغانكم (٣٧) ها انتم هؤلاء
تدعون لتنفقوا في سبيل الله فمنكم من يبخل ومن يبخل فانما
يبخل عن نفسه والله الغني وانتم الفقراء وان تتولوا يستبدل
قوما غيركم ثم لا يكونوا امثالكم (٣٨)

إنما Gerçekten الحياةُ hayatı الدنْيا dünya لَعِب bir oyun و ve لَهو
eğlencedir وإِن Eğer تُؤْمِنُوا iman ederseniz و ve تَتقُوا
sakınırsanız يؤْتِكُم verir أُجورَكُم ecirlerinizi و ve لَا يسأَلْكُم
istemez أَموالَكُم mallarınızı da

36) Gerçekten dünya hayatı bir oyun ve bir eğlencedir. Eğer iman ederseniz ve sakınırsanız, ecirlerinizi verir ve mallarınızı da istemez.

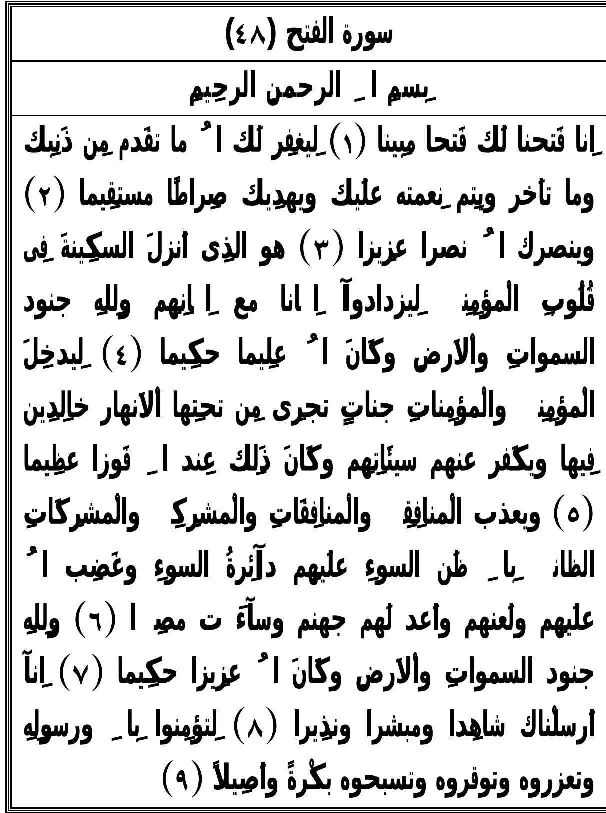
إن Eğer يسأَلْكُموها sizden onları istese فَيحفِكُم sizi zora koşsa
تَبخَلُوا cimrilik edersiniz و ve يخرِج açığa çıkarır أَضغَانَكُم
kinlerinizi

37) Eğer sizden onları istese ve sizi zora koşsa, cimrilik edersiniz, bu da kinlerinizi açığa çıkarır.

هاأَنْتُم İşte siz هؤُلَاءِ böylesiniz تُدعون çağrılıyorsunuz لِتُنفِقُوا
infak etmeye فِي سبِيل yolunda اللهِ Allah فَمِنكُم buna rağmen
bazılarınız من يبخَلُ cimrilik ediyor ومن Kim يبخَلْ cimrilik
ederse فَإِنَّما artık o ancak يبخَلُ cimrilik eder عن نَفْسِهِ kendi
nefsine والله Allah ise الْغَنِي Ğaniyy'dir وأَنْتُم sizlersiniz الْفُقَرَاء
fakir olan وإِن Eğer تَتَولوا yüz çevirecek olursanız يستَبدِلْ
getirir قَوما bir kavmi غَير başka كُم sizden ثُم Sonra لَا يكُونُوا
olmazlar أَمثَالَكُم onlar sizin benzeriniz de

38) İşte siz böylesiniz; Allah yolunda infak etmeye çağrılıyorsunuz; buna rağmen bazılarınız cimrilik ediyor. Kim cimrilik ederse, artık o, ancak kendi nefsine cimrilik eder. Allah ise Ğaniyy'dir; fakir olan sizlersiniz. Eğer siz yüz çevirecek olursanız, sizden başka bir kavmi getirir (değiştirir). Sonra onlar sizin benzeriniz de olmazlar.

(*)Allah yolunda infak hususunda cimrilik etmek, cimrileri kötü akibetle uyarmak, Allah'ın gazabının sonucu kendilerini yok edip, başkalannı yerlerine getirerek yaptığı tehditle ilgili ayetlerin verdiği mesajlar oldukça manidardır. Çünkü bu mesaj, Allah yolunda infak işinin önemini, onun kaçınılmaz bir zaruret olduğunu, infak etmeyenlerin akıl ve imanlarının zayıf olduğunu vurgulayan direktifler içeriyor. Bu hususu destekleyen ayetlerde bazı örnekler daha önce geçmişti.

48 FETİH SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 48. suresi. Medine'de, Hudeybiye antlaşmasından sonra Hicret'in altıncı yılında nâzil olmuştur. 29 ayet, 560 kelime, 2403 harftir. Adı surede geçen Feth kelimesine dayanır: **"Biz sana apaçık bir fetih müjdeledik"** (Ayet I) Fetih: Bir yeri almak, zaptetmek, ele geçirmek demektir. Surenin konusu, kendisinden önce yer alan Muhammed sûresindeki gibi savaş ve fethin müjdelenmesidir.[525]

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

apaçıkمبِينًا bir fetihفَتْحًا sanaلَكَ biz verdikفَتَحنَا Şüphesizإِنا

1) Şüphesiz, biz sana apaçık bir fetih verdik.

مِن gelecekما تَقَدَّم Allahالله seninلَكَ Öyle ki bağışlasınلِيغْفِر نِعمتَه tamamlasınويتِم geçmişما تَأَخر ve و günahınıذَنْبِكَ bir yolaصِراطًا iletsinيهدِيكَ ve و üzerindekiعلَيكَ nimetini dosdoğruمستَقِيما

2) Öyle ki, Allah, senin geçmiş ve gelecek günahını bağışlasın, üzerindeki nimetini tamamlasın ve seni dosdoğru bir yola iletsin.

bir zaferleنَصرا Allahالله sanaكَ yardım etsinينْصر Ve و üstünعزِيزا

3) Ve Allah, sana üstün, bir zaferle yardım etsin.

Zeyd ibn Eslem'den, onun da babasından rivayette şöyle anlatmış: Rasûlullah (a.s) seferlerinden birinde (Hudeybiye dönüşü olmalı) yol alırken Hz. Ömer de yanında gidiyormuş. Ömer, Efendimiz'e bir şey sormuş, Hz. Peygamber (a.s) cevap vermemiş. Biraz sonra tekrar sorduğunda da cevap vermemiş. Ömer üçüncü kere sorduğunda Hz. Peygamber (a.s) yine cevap vermeyince Ömer'in aklı başına gelmiş ve: "Rasûlullah'a cevap vermediği halde üç kere sorarak ısrar ettim; korkarım şimdi benim hakkımda bir âyet iner." diye düşünüp devesini hızlandırıp Efendimiz (a.s)'in yanından ayrılmış, insanların önüne geçmiş. O şöyle anlatır: Çok geçmeden birisinin beni çağırdığım duyunca benim hakkımda Kur'ân'dan bir âyet indiğini zannettim ve Resûlullah (a.s)'ın yanına geldim ve O'na selâm verdim. "Bu gece bana öyle bir sûre nazil oldu ki o bana, üzerine güneş doğan herşeyden daha sevgilidir." buyurup "Hiç kuşkusuz Biz Azîmüşşan sana apaçık bir fetih bahşeyledik."i okudular.[526]

فِي قُلُوبِ güven duygusuالسكِينَةَ indirenأَنْزلَ الذِي O'durهو إِيمانًا artırsınlar diye لِيزدادوا Mü'minlerinالْمؤْمِنِين kalplerine جنُود Allah'ındırوللهِ iman إِيمانِهِم katıp مع imanlarına الله olandırوكَان yerinالْأَرضِ ve و Göklerinالسماواتِ orduları Hakîmحكِيما Alîmعلِيما Şüphesiz Allah

4) Mü'minlerin kalplerine, imanlarına iman katıp artırsınlar diye, güven duygusu indiren O'dur. Göklerin ve yerin orduları Allah'ındır. Şüphesiz Allah Alîm, Hakîm olandır.

(*)Kur'ân-ı Kerim'de geçen her bir "sekinet" sükun ve huzur demektir.

والْمؤْمِنَاتِ ve و Mü'min erkekleriالْمؤْمِنِين girdirmesiلِيدخِلَ مِن تَحتِها akanتَجرِي cennetlereجنَّاتٍ mü'min kadınları içindeفِيها daimi olmak üzereخَالِدِين nehirlerالْأَنْهار altından وكَان kötülükleriniسيئَاتِهِم onlarınعنْهم örtmesi يكَفِّر ve و büyükعظِيما kurtuluşturفَوزا Allahاللهِ katındaعِنْد İşte buذَلِكَ

5) Mü'min erkekleri ve mü'min kadınları, içinde daimi olmak üzere, altından nehirler akan cennetlere girdirmesi ve onların kötülüklerini örtmesi içindir. İşte bu, Allah katında büyük kurtuluştur.

münafık erkeklerleالْمنَافِقِين Bir de azaplandırması içinويعذِّب müşrik erkeklerleالْمشْرِكِين ve و münafık kadınlarıوالْمنَافِقَاتِ Allah بِاللهِ zanda bulunanالظَّانِّين müşrik kadınlarıوالْمشْرِكَاتِ دائِرةُ tepelerineعلَيهِم kötü birالسوءِ zan ileظَنَّ hakkında الله gazaplanmışوغَضِب O kötülükالسوءِ çemberi insin وأَعد لَهم ve و onları lanetlemişولَعنَهم onlara karşıعلَيهِم Allah مصِيرا kötüdürوساءتْ cehennemiجهنَّم onlara hazırlamıştır Varacakları yer

6) Bir de; Allah hakkında kötü bir zan ile zanda bulunan münafık erkeklerle münafık kadınları ve müşrik erkeklerle müşrik kadınları azaplandırması için. O kötülük çemberi, tepelerine insin. Allah, onlara karşı gazaplanmış, onları lanetlemiş ve onlara cehennemi hazırlamıştır. Varacakları yer ne kötüdür.

الْأَرضِ ve و Göklerinالسماواتِ ordularıجنُود Allah'ındırوللهِ حكِيما Azîzعزِيزا Şüphesiz Allahالله olandırوكَان yerin Hakîm

7) Göklerin ve yerin orduları Allah'ındır. Şüphesiz Allah Azîz, Hakîm olandır.

(*)Göklerle yerin orduları" buyruğundaki "göklerin ordularından kasıt meleklerdir, "yerin orduları" ise müminlerdir.

ومبشِّرا bir şahitشَاهِدا seni gönderdikأَرسلْنَاكَ Şüphesiz bizإِنا bir uyarıcıنَذِيرا ve و bir müjdeleyici

8) Şüphesiz biz seni bir şahit, bir müjdeleyici ve bir uyarıcı olarak gönderdik.

(*)Ümmetine tebliğ ettiğine dair bir şahid. Onların itaat ya da amel türünden işledikleri amelleriyte üzerlerine bir şahid, diye de açıklanmıştır. Seninle kendilerine göndermiş olduklarımızı onlara bir açıklayıcı olarak gönder-dik, diye de açıklanmıştır.

Resulü'neورسولِهِ ve و Allah'aبِاللهِ Ki iman etmenizلِتُؤْمِنُوا O'nu وتُوقِّروه O'nu en saygıyla yüceltmenizوتُعزروه O'nu tesbih etmeniz وتُسبحوه ve و savunup-desteklemeniz akşamوأَصِيلًا sabahبكْرةً için

9) Ki Allah'a ve Resulü'ne iman etmeniz, O'nu savunup-desteklemeniz, O'nu saygıyla yüceltmeniz ve sabah akşam O'nu tesbih etmeniz için.

يبايعون ancakإنما sana biat edenlerيبايعونك الذين Şüphesizإن
فوق Allah'ınالله eliيد Allah'aالله biat etmişlerdir
نكث Şu halde, kimفمن onların ellerininأيديهم üzerindedir
على ahdini bozmuş olurينكث artık oفإنما ahdini bozarsa
بما عاهد vefa gösterirseأوفى Kim deومن kendi نفسه aleyhine
artık O da verecektirفسيؤتيه Allah'aالله verdiğiعليه ahdine
ona büyükعظيما bir ecir أجرا

10) Şüphesiz sana biat edenler, ancak Allah'a biat etmişlerdir. Allah'ın eli, onların ellerinin üzerindedir. Şu halde, kim ahdini bozarsa, artık o, ancak kendi aleyhine ahdini bozmuş olur. Kim de Allah'a verdiği ahdine vefa gösterirse, artık O da, ona büyük bir ecir verecektir.

(*)"Allah'ın eli onların eli üzerindedir." Bir görüşe göre O'nun sevab vermek hususundaki Eli (lütuf ve nimeti) onların verdikleri söze bağlı kalmak hususundaki ellerinin (gayretlerinin) üstündedir, O'nun kendilerine hidayette bulunmak suretiyle verdiği lütuf itaatte bulunmak suretiyle ortaya koyduklarından çok üstündür.

من geride bırakılanlarالمخلفون sanaلك diyecekler kiسيقول
Bizi mallarımızأموالنا meşgul ettiشغلتنا Bedevilerdenالأعراب
Bundan dolayı bizim için فاستغفر لنا ailelerimizأهلونا ve و
ما Onlar dilleriyleبألسنتهم söylüyorlarيقولون mağfiret dile
kimفمن De kiقل kalplerindeفي قلوبهم olmayanليس şeyi
herhangi شيئا Allahمن الله Şimdi sizeلكم güç yetirebilir?يملك
أراد ya daأو bir zarar ضرا sizeبكم isteyecekإن أراد bir şeyle
بما Allahكان الله Hayırبل bir yararنفعا dileyecek olsaبكم
haberdardırخبيرا yaptıklarınızdanتعملون hakkıyla

11) Bedevilerden geride bırakılanlar, sana diyecekler ki: "Bizi mallarımız ve ailelerimiz meşgul etti. Bundan dolayı bizim için mağfiret dile." Onlar kalplerinde olmayan şeyi dilleriyle söylüyorlar. De ki: "Şimdi Allah size bir zarar isteyecek ya da bir yarar dileyecek olsa, sizin için Allah'a karşı kim herhangi bir şeyle güç yetirebilir? Hayır, Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır."

Bu âyet-i kerime ile Gıfâr, Müzeyne, Cüheyne, Eşlem, Eşca' bedevîleri kastedilmektedir. Bunlar, Medine-i Münevvere çevresinde bulunan bedevilerdir. Hz. Peygamber (a.s), Hudeybiye senesi umre için ihrama girip kurbanlık hayvanları da yanlarına alıp yola çıktıklarında onların da kendileriyle birlikte gelmelerini emretmiş; onlar ise Kureyş'ten korkularından işi ağırdan alarak ve işlerinin çokluğundan dem vurarak çıkmak istemeyip geride bırakılmışlar, hattâ "Muhammed'le kendi evinde savaşmış ve onun ashabını öldürmüş olan bir kavme karşı mı gidip savaşacağız? Muhammed ve ashabı bu seferlerinden asla dönemiyecekler." gibi lâflar etmişler ve işte bunun üzerine bu âyet-i kerime onlar hakkında nazil olmuştur.[527]

dönmeyecekleriniينقلب أن لن siz zannettinizظننتم Hayırبل
أهليهم إلى mü'minlerinالمؤمنون ve و Resul'ünالرسول
في buذلك çekici kılındıوزين ebedi olarakأبدا ailelerine
bir ظن zanda bulundunuz daظننتم ve و kalplerinizdeقلوبكم
yıkıma بورا bir toplumقوما oldunuzوكنتم kötüالسوء zan ile
uğramış

12) Hayır, siz Resul'ün ve mü'minlerin, ailelerine ebedi olarak dönmeyeceklerini zannettiniz; bu, kalplerinizde çekici kılındı ve kötü bir zan ile zanda bulundunuz da yıkıma uğramış bir toplum oldunuz.

رسوله ve و Allah'aبالله iman etmezseيؤمن لم Kimومن
للكافرين biz hazırlamışızdırأعتدنا gerçektenفإنا Resul'üne
çılgınca bir ateşسعيرا kafirler için

13) Kim Allah'a ve Resul'üne iman etmezse, gerçekten biz, kafirler için çılgınca bir ateş hazırlamışızdır.

إن الذين يبايعونك إنما يبايعون ا ً يد ا ـ فوق أيديهم فمن
نكث فإنما ينكث على نفسه ومن أوفى بما عاهد عليه ا ً
فسيؤتيه أجرا عظيما (١٠) سيقول لك المخلفون من
الاعراب شغلتنا أموالنا وأهلونا فاستغفر لنا يقولون بألسنتهم
ما ليس في قلوبهم قل فمن يملك لكم من ا ـ شيئا إن أراد
بكم ضرا أو أراد بكم نفعا بل كان ا ُ بما تعملون خي ا
(١١) بل ظننتم أن لن ينقلب الرسول والمؤمنون إلى أهليهم
أبدا وزين ذلك في قلوبكم وظننتم ظن السوء وكنتم قوما
بورا (١٢) ومن لم يؤمن با ـ ورسوله فإنا أعتدنا للكافرين
سع ا (١٣) ولله ملك السموات والارض يغفر لمن يشاء
ويعذب من يشاء وكان ا ُ غفورا رحيما (١٤) سيقول
المخلفون إذا انطلقتم إلى مغانم لتأخذوها ذرونا نتبعكم
يريدون أن يبدلوا كلام ا ـ قل لن تتبعونا كذلكم قال ا ُ من
قبل فسيقولون بل تحسدوننا بل كانوا لا يفقهون إلا قليلا
(١٥)

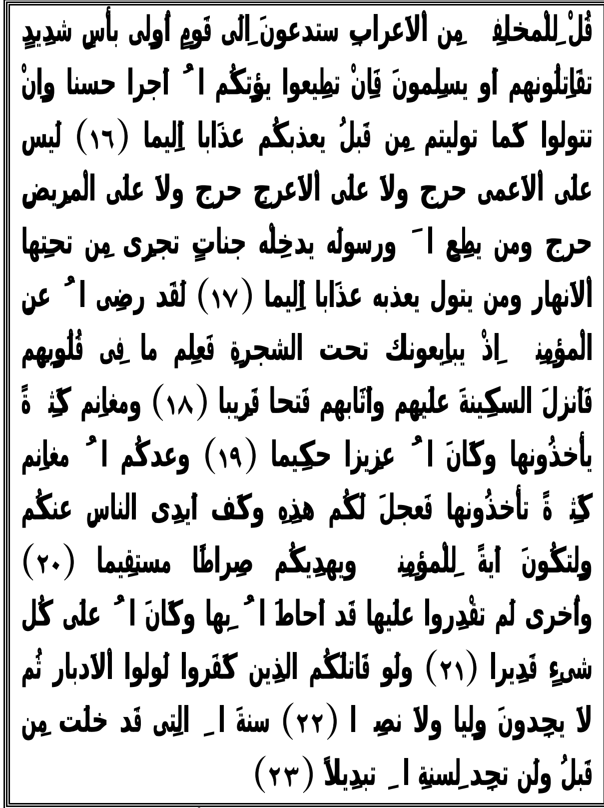
الأرض ve و Göklerinالسماوات mülküملك Allah'ındırولله
ويعذب dilediğineلمن يشاء mağfiret ederيغفر yerin
Şüphesiz الله olandırوكان dilediğiniمن يشاء azaplandırır
Rahîmرحيما Ğafûrغفورا Allah

14) Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır; dilediğine mağfiret eder, dilediğini azaplandırır. Şüphesiz Allah Ğafûr, Rahîm olandır.

zamanإذا Geride bırakılanlarالمخلفون diyeceklerdir kiسيقول
ذرونا almayaلتأخذوها ganimetleriإلى مغانم siz gittiğinizانطلقتم
أن يبدلوا istiyorlarيريدون sizi izleyelimنتبعكم Bizi bırakın da
لن De kiقل Allah'ınالله kelamınıكلام Onlar değiştirmek
Siz, kesin olarak كذلكم bizim izimizden gelemezsinizتتبعونا
فسيقولون önceden böyleمن قبل Allahالله buyurmuşturقال
Hayırبل bizi kıskanıyorsunuzتحسدوننا Hayırبل diyecekler
pek azإلا قليلا onlar anlayan لا يفقهون kimselerdirكانوا

15) Geride bırakılanlar, siz ganimetleri almaya gittiğiniz zaman diyeceklerdir ki: "Bizi bırakın da sizi izleyelim." Onlar, Allah'ın kelamını değiştirmek istiyorlar. De ki: "Siz, kesin olarak bizim izimizden gelemezsiniz. Allah, daha önceden böyle buyurmuştur." Bunun üzerine: "Hayır, bizi kıskanıyorsunuz." diyecekler. Hayır, onlar pek az anlayan kimselerdir.

(*)Yukarıdaki âyetler, Hz. Muhammed (a.s.)'ın üç önemli vasfı üzerinde durulurken, mü'minlere düşen görev beş madde halinde özetlendi. Sonra da bedevilerden döneklik yapanların tutumu kınandı ve tavırları tasvir edilerek açıklayıcı bilgiler veriliyor.

قُلْ لِلمخلفِ مِن الاعراب ستدعونَ إلى قومٍ أولى بأسٍ شديدٍ
تقاتلونهم أو يسلمونَ فَإنْ تطيعوا يؤتكم ا ُ أجرا حسنا وإنْ
تتولوا كما توليتم مِن قبلُ يعذبكم عذابا أليما (١٦) ليس
على الاعمى حرج ولا على الاعرج حرج ولا على المريض
حرج ومن يطِع ا َ ورسوله يدخِله جناتٍ تجرى مِن تحتِها
الانهار ومن يتول يعذبه عذابا أليما (١٧) لقد رضِى ا ُ عن
المؤمِن إذْ يبايعونك تحت الشجرةِ فَعلِم ما فِى قلوبهم
فَأنزلَ السكِينةَ عليهم وأثابهم فتحا قريبا (١٨) ومغانم كثِ ةً
يأخذُونها وكانَ ا ُ عزيزا حكِيما (١٩) وعدكُم ا ُ مغانم
كثِ ةً تأخذُونها فَعجلَ لكُم هذِهِ وكَف أيدِى الناس عنكُم
ولتكُونَ آيةً لِلمؤمِن وبهدِيكُم صِراطًا مستقِيما (٢٠)
وأخرى لم تقدِروا عليها قد أحاطَ ا ُ بها وكانَ ا ُ على كُل
شىءٍ قدِيرا (٢١) ولو قاتلكُم الذِين كفَروا لولوا الادبار ثُم
لا يجِدونَ وليا ولا نصِ ا (٢٢) سنةَ ا ِ التِى قد خلت مِن
قبلُ ولن تجِد لِسنةِ ا ِ تبدِيلاً (٢٣)

Bedevilerden مِنَ الْأَعْرَابِ geride bırakılanlara لِلْمُخَلَّفِينَ de ki قُلْ
yakında أُولِي bir kavme إِلَىٰ قَوْمٍ Siz çağrılacaksınız سَتُدْعَوْنَ
ya أَوْ onlarla savaşırsınız تُقَاتِلُونَهُمْ zorlu شَدِيدٍ savaşçı olan بَأْسٍ
itaat ederseniz تُطِيعُوا Eğer فَإِنْ müslüman olurlar يُسْلِمُونَ da
eğer وَإِنْ güzel حَسَنًا bir ecir أَجْرًا Allah اللَّهُ size verir يُؤْتِكُمُ
مِنْ قَبْلُ sırt çevirdiğiniz تَوَلَّيْتُمْ gibi كَمَا sırt çevirirseniz تَتَوَلَّوْا
أَلِيمًا bir azap ile عَذَابًا siz azaplandırır يُعَذِّبْكُمْ bundan önce
acı

16) Bedeviler (sefer)den geride bırakılanlara de ki: "Siz yakında zorlu savaşçı olan bir kavme (karşı) çağrılacaksınız; onlarla savaşırsınız ya da müslüman olurlar. Eğer itaat ederseniz, Allah size güzel bir ecir verir; eğer bundan önce sırt çevirdiğiniz gibi sırt çevirirseniz, sizi acı bir azap ile azaplandırır."

عَلَى yoktur وَلَا güçlük حَرَجٌ Kör الْأَعْمَىٰ olana عَلَى yoktur لَيْسَ
olana da عَلَى yoktur وَلَا güçlük حَرَجٌ topal الْأَعْرَجِ olana
اللَّهَ itaat ederse يُطِعِ Kim وَمَنْ güçlük حَرَجٌ hasta الْمَرِيضِ
جَنَّاتٍ onu girdirir يُدْخِلْهُ Resulü'ne وَرَسُولَهُ ve و Allah'a
nehirler الْأَنْهَارُ altlarından مِنْ تَحْتِهَا akan تَجْرِي cennetlere
عَذَابًا onu azaplandırır يُعَذِّبْهُ sırt çevirirse يَتَوَلَّ Kim de وَمَنْ
acı أَلِيمًا bir azap ile

17) Kör olana güçlük yoktur, topal olana güçlük yoktur, hasta olana da güçlük yoktur. Kim Allah'a ve Resulü'ne itaat ederse, onu altlarından nehirler akan cennetlere girdirir. Kim de sırt çevirirse, onu acı bir azap ile azaplandırır.

(*)Yani körlükleri, kötürümlükleri ve zayıflıkları sebebiyle cihattan geri kalmalarından ötürü onlar için günah sözkonusu değildir

عَنِ الْمُؤْمِنِينَ Allah اللَّهُ razı olmuştur رَضِيَ Andolsun لَقَدْ
altında تَحْتَ sana biat يُبَايِعُونَكَ ederlerken إِذْ mü'minlerden
kalplerinde olanı مَا فِي قُلُوبِهِمْ bilmiş فَعَلِمَ o ağacın الشَّجَرَةِ
ve و üzerlerine عَلَيْهِمْ güven duygusu السَّكِينَةَ indirmiş فَأَنْزَلَ
yakın قَرِيبًا bir fetih ile فَتْحًا onları mükafatlandırmıştır أَثَابَهُمْ

18) Andolsun, Allah, sana o ağacın altında biat ederlerken mü'minlerden razı olmuştur, kalplerinde olanı bilmiş ve böylece üzerlerine güven duygusu indirmiş ve onları yakın bir fetih ile mükafatlandırmıştır.

Ahmed, Müslim, Tirmizi ve Ebu Davud Cabir'den şöyle rivayet etmektedir: Resulullah (a.s.) "Ağacın altında biat edenlerden hiçbiri cehenneme gitmez." buyurmuştur.[453]

alacakları يَأْخُذُونَهَا bir çok كَثِيرَةً ganimetlerle de مَغَانِمَ Ve و
Hakîm حَكِيمًا Azîz عَزِيزًا Şüphesiz Allah اللَّهُ olandır وَكَانَ

19) Ve alacakları birçok ganimetlerle de. Şüphesiz Allah Azîz, Hakîm olandır.

daha كَثِيرَةً ganimetleri مَغَانِمَ Allah اللَّهُ size vaad etti وَعَدَكُمُ
ve و bunu هَٰذِهِ size لَكُمْ verdi فَعَجَّلَ alacağınız تَأْخُذُونَهَا birçok
وَلِتَكُونَ sizden عَنْكُمْ insanların النَّاسِ ellerini أَيْدِيَ çekti ki وَكَفَّ
iletsin يَهْدِيَكُمْ ve و mü'minler için لِلْمُؤْمِنِينَ ayet olsun آيَةً
dosdoğru مُسْتَقِيمًا bir yola صِرَاطًا

20) Allah, alacağınız daha birçok ganimetleri size vaad etti, bunu size hemencecik verdi ve insanların ellerini sizden çekti ki, mü'minler için ayet olsun ve sizi dosdoğru bir yola iletsin.

عَلَيْهَا güç yetiremediğiniz لَمْ تَقْدِرُوا diğerlerini de وَأُخْرَىٰ
onları بِهَا Allah اللَّهُ kuşatmıştır أَحَاطَ Gerçekten قَدْ Henüz
قَدِيرًا şeye شَيْءٍ her كُلِّ عَلَىٰ Şüphesiz Allah اللَّهُ yetirendir وَكَانَ
güç

21) Henüz güç yetiremediğiniz diğerlerini de. Gerçekten Allah onları kuşatmıştır. Şüphesiz Allah, her şeye güç yetirendir.

İnkar edenler الَّذِينَ كَفَرُوا sizinle savaşmış قَاتَلَكُمُ olsalardı وَلَوْ
لَا يَجِدُونَ sonra ثُمَّ arkalarını الْأَدْبَارَ dönüp kaçarlardı لَوَلَّوُا
ne bir yardımcı وَلَا نَصِيرًا ne bir veli وَلِيًّا bulamazlardı

22) İnkar edenler, sizinle savaşmış olsalardı, arkalarını dönüp kaçarlardı; sonra ne bir veli ne bir yardımcı bulamazlardı.

مِنْ قَبْلُ süregelen الَّتِي قَدْ خَلَتْ Allah'ın اللَّهِ sünnetidir سُنَّةَ
اللَّهِ sünnetinde لِسُنَّةِ Sen bulamazsın وَلَنْ تَجِدَ öteden beri
bir değişiklik تَبْدِيلًا Allah'ın

23) Allah'ın öteden beri süregelen bir sünnetidir. Sen Allah'ın sünnetinde kesinlikle bir değişiklik bulamazsın.

(*)Yukarıdaki âyetler, Hudeybiye'de ağaç altında Resûlüllah'a (a.s) bey'at eden mü'minler konu edildi ve bunun yakın bir fethe anahtar teşkil ettiğine dikkatler çekildikten sonra ileride daha birçok fetihlerin müyesser olacağı müjdeleniyor.

ve و sizden عَنْكُم ellerinizi أَيدِيهِم çeken كَفّ الَّذِي O'dur وَهُو
مَكَّةَ göbeğinde بِبَطْنِ ondan عَنْهُم sizin ellerinizi de أَيدِيكُم
عَلَيهِم size zafer verdikten أَظْفَرَكُم أَن sonra مِن بَعْدِ Mekke'nin
بِمَا تَعْمَلُون Şüphesiz Allah وكَان الله Onlara karşı
hakkıyla görendir بَصِيرا yaptıklarınızı

24) Onlara karşı size zafer verdikten sonra, Mekke'nin göbeğinde ellerinizi sizden ve sizin ellerinizi de ondan çeken O'dur. Şüphesiz Allah yaptıklarınızı hakkıyla görendir.

Enes'den rivayete göre Ci'râne'de sabah namazı sırasında (onlar sabah namazını kılarlarken) Mekke halkından seksen kişi Hz. Peygamber ve ashabını öldürmek üzere üzerlerine inmiş ve saldırmışlar, ancak isteklerine ulaşamadan Hz. Peygamber onları esir almış, daha sonra da azat buyurmuş. İşte bunun üzerine bu âyet-i kerime indi.[528]

عن sizi alıkoydular وَصَدُّوكُم inkar ettiler الَّذِين كَفَرُوا Onlar هُم
مَعْكُوفًا hediyeleri الْهَدْي ve و Haram'dan الْحَرَامِ Mescid الْمَسجِدِ
وَلَولَا yerlerine مَحِلَّه varmaktan أَن يَبْلُغَ durdurulmakta olan
kadınları نِسَاء ve و mü'min مُؤْمِنُون erkekler رِجَالٌ olsaydı
تَطَئُوهُم أَن هُم bilmediğiniz لَم تَعْلَمُو mü'min مُؤْمِنَاتٌ
مِنْهُم مَعَرَّةٌ dokunmayacak فَتُصِيبَكُم darmadağın edip de
Ta لِيُدْخِلَ bilgisizlik عِلْمٍ dolayısıyla بِغَيرِ dayanılmaz bir sıkıntı
dilediği مَن يَشَاء rahmetine فِي رَحْمَتِه Allah الله ki soksun
لَعَذَّبنَا seçilip ayrılmış تَزَيَّلُوا Eğer olsalardı لَو kimseyi
inkar الَّذِين كَفَرُوا muhakkak içlerinden azaplandırırdık
acı أَلِيمًا azap ile عَذَابًا مِنْهُم edenleri

25) Onlar inkar ettiler, sizi Mescid-i Haram'dan ve durdurulmakta olan hediyeleri yerlerine varmaktan alıkoydular. Eğer kendilerini bilmediğiniz mü'min erkekler ve mü'min kadınları, bilgisizlik dolayısıyla darmadağın edip de bu yüzden size dayanılmaz bir sıkıntı dokunmayacak olsaydı. Ta ki Allah dilediği kimseyi rahmetine soksun. Eğer seçilip ayrılmış olsalardı, muhakkak içlerinden inkar edenleri acı bir azap ile azaplandırırdık.

فِي inkar edenler الَّذِين كَفَرُوا koymuşlardı da جَعَلَ Hani إِذْ
الْجَاهِلِيَةِ kibrini حَمِيَّةَ taassub الْحَمِيَّةَ kendi kalplerinde قُلُوبِهِم
hemen güven سَكِينَتَه Allah da الله indirdi فَأَنْزَلَ cahiliyye
الْمُؤْمِنِين üzerine عَلَى ve و Resulü'nün عَلَى رَسُولِه duygusunu
التَّقْوَى sözü كَلِمَةَ onları ayakta tuttu أَلْزَمَهُم ve و mü'minlerin
ehil أَهْلَهَا ve و onlar da بِهَا layık أَحَقّ Zaten idiler وَكَانُوا takva
hakkıyla عَلِيمًا şeyi شَيءٍ her بِكُلِّ Şüphesiz Allah وكَان الله
bilendir

26) Hani o inkar edenler, kendi kalplerinde cahiliyye taassub ve kibrini koymuşlardı da Allah da hemen güven duygusunu Resulü'nün ve mü'minlerin üzerine indirdi ve onları takva sözü ayakta tuttu. Zaten onlar da buna layık ve ehil idiler. Şüphesiz Allah her şeyi hakkıyla bilendir.

وهو الذى كف ايديهم عنكم وايديكم عنهم ببطن مكة من
بعد ان اظفركم عليهم وكان الله بما تعملون بصيرا (٢٤)
هم الذين كفروا وصدوكم عن المسجد الحرام والهدى
معكوفا ان يبلغ محله ولولا رجال مؤمنون ونساء مؤمنات لم
تعلموهم ان تطؤهم فتصيبكم منهم معرة بغير علم ليدخل الله
فى رحمته من يشاء لو تزيلوا لعذبنا الذين كفروا منهم عذابا
اليما (٢٥) اذ جعل الذين كفروا فى قلوبهم الحمية حمية
الجاهلية فانزل الله سكينته على رسوله وعلى المؤمنين
والزمهم كلمة التقوى وكانوا احق بها واهلها وكان الله بكل
شىء عليما (٢٦) لقد صدق الله رسوله الرؤيا بالحق لتدخلن
المسجد الحرام ان شاء الله امنين محلقين رؤسكم ومقصرين
لا تخافون فعلم ما لم تعلموا فجعل من دون ذلك فتحا قريبا
(٢٧) هو الذى ارسل رسوله بالهدى ودين الحق ليظهره
على الدين كله وكفى بالله شهيدا (٢٨)

Resulünün رَسُولَه Allah الله doğruladı صَدَقَ Andolsun لَقَدْ
mutlaka لَتَدْخُلُن hak olduğunu بِالْحَق gördüğü rüyanın الرُّؤْيَا
شَاء Eğer إِن Haram'a الْحَرَام Mescid-i الْمَسجِد siz gireceksiniz
رُءُوسَكُم tıraş etmiş مُحَلِّقِين güven içinde آمِنِين Allah الله dilerse
korkusuzca لَا تَخَافُون kısaltmış olarak وَمُقَصِّرِين saçlarınızı
مِن böylece kıldı فَجَعَلَ sizin bilmediğinizi مَا لَم تَعْلَمُوا bildi فَعَلِم
size yakın قَرِيبًا bir fetih فَتْحًا bundan ذَلِك önce دُون

27) Andolsun Allah, Resulünün gördüğü rüyanın hak olduğunu doğruladı. Eğer Allah dilerse, mutlaka siz Mescid-i Haram'a güven içinde, saçlarınızı tıraş etmiş, kısaltmış olarak korkusuzca gireceksiniz. Fakat sizin bilmediğinizi bildi, böylece bundan önce size yakın bir fetih kıldı.

Resûlullah (a.s) rüyasında bu şekilde Mekke'ye gireceğini görmüştü. Hudeybiye'de Kureyşlilerle barış yapınca münafıklar şüpheye düştüler. Nihayet Resûlullah (a.s) Mekke'ye gireceğini söyledi. Yüce Allah da: "Andolsun Allah Resûlüne gösterdiği rüyayı hak ile tasdik etmiştir" buyruğunu indirerek onlara bir başka senede Mekke'ye gireceklerini ve Resûlullah (a.s)'ın rüyasının gerçek olduğunu bildirdi[454].

بِالْهُدَى Resulü'nü رَسُولَه gönderdi أَرسَلَ Ki الَّذِي O هُو
üstün kılmak için لِيُظْهِرَه hak الْحَق din ile دِين ve و hidayetle
Allah بِالله yeter وَكَفَى diğer bütün كُلِّه dinlere الدِّين karşı عَلَى
Şahit olarak شَهِيدًا

28) Ki O, Resulü'nü hidayetle ve hak din ile, diğer bütün dinlere karşı üstün kılmak için gönderdi. Şahit olarak Allah yeter.

محمد رسولُ ا ـ والذِين معه اشِداۤءُ على الكُفار رحماۤءُ بينهم تريهم ركعا سجدا يبتغونَ فَضلاً ـمِن ا ـ ورضوانا سِيماهم ـفِى وجوهِهم ـمِن اثَرِ السجودِ ذَلِك مثَلُهم ـفِى التورية ومثَلُهم ـفِى الاِنجِيل كَزرعٍ اخرج شطْئَه فَازره فَاستغلَظَ فَاستوى على سوقِهِ يعجِب الزراع ـلِيغيظَ ـبِهم الكُفار وعد ا ُ الذِين امنوا وعمِلُوا الصالحاتِ ـمِنهم مغفِرةً واجرا عظِيما (٢٩)

سورة الحجرات (٤٩)

ـبِسم ا ـ الرحمن الرحِيم

يآايها الذِين امنوا لا تقَدموا بين يدى ا ـ ورسولِهِ واتقُوا ا َ اِن ا َ سميع علِيم (١) يآايها الذِين امنوا لا ترفَعوآ اصواتكُم فَوق صوتِ النبِى ولا تجهروا له ـبِالقَول كَجهر بعضِكُم ـلِبعض انْ تحبطَ اعمالُكُم وانتم لا تشعرونَ (٢) ـاِن الذِين يغضون اصواتهم عِند رسول ا ـ اُولئِك الذِين امتحن ا ُ قُلُوبهم ـلِلتقْوى لَهم مغفِرةٌ واجر عظِيم (٣) ـاِن الذِين ينادونك ـمِن ورآءِ الحجراتِ اكْثَرهم لا يعقِلُونَ (٤)

محمدMuhammed رسولُResulü'dür اللهِAllah'ın و Ve الذِينolanlar da معهonunla birlikte أَشِداءkatı علىkarşı الْكُفارkafirlere رحماءmerhametlidirler بينهمkendi aralarında ise تَراهمOnları görürsün ركعاrüku edenler سجداsecde edenler olarak يبتغُونarayıp-isterler فَضلًاbir lütuf مِن اللهِAllah'tan و رضوانًاhoşnutluk ve سِيماهمBelirtileri فِي وجوهِهمyüzlerindedir مِن أَثَرizinden السجودِsecde ذَلِكİşte budur مثَلُهمonların فِي التوراةTevrat'taki ومثَلُهمvasıfları فِي الْإِنْجِيلİncil'deki ise كَزرعٍSanki bir ekin أَخْرجçıkarmış شَطْأَهfilizini فَآزرهonu kuvvetlendirmiş فَاستَغْلَظَderken kalınlaşmış فَاستَوىderken على سوقِهِsapları üzerinde boy atmış يعجِبhoşuna gider الزراعekicilerin لِيغِيظَöfkelendirmek içindir بِهمOnunla الْكُفارkafirleri وعدvaad etmiştir اللهAllah الذِين آمنُواiman edip وعمِلُواamel işleyenlere الصالحاتِsalih مِنْهمiçlerinden مغْفِرةًbir mağfiret و أَجراve bir ecir عظِيماbüyük

29) Muhammed, Allah'ın Resulü'dür. Ve onunla birlikte olanlar da kafirlere karşı katı, kendi aralarında ise merhametlidirler. Onları, rüku edenler, secde edenler olarak görürsün; onlar, Allah'tan bir lütuf ve hoşnutluk arayıp-isterler. Belirtileri, secde izinden yüzlerindedir. İşte onların Tevrat'taki vasıfları budur; İncil'deki ise: Sanki bir ekin; filizini çıkarmış, derken onu kuvvetlendirmiş, derken kalınlaşmış, sonra sapları üzerinde boy atmış, ekicilerin hoşuna gider. Onunla kafirleri öfkelendirmek içindir. Allah, içlerinden iman edip salih amel işleyenlere bir mağfiret ve büyük bir ecir vaad etmiştir.

Fetih Sûresi'ne, "feth-i mübîn" müjdesiyle başlanıldı ve imân edip sâlih amellerde bulunan mücahidlere ilâhî mağfiret ve büyük ecir va'd edilerek sûre noktalandı.

49 HUCURAT SURESİ

Kur'ân-ı Kerîm'in 49. sûresi, Medine'de nazil olmuştur. 18 âyet, 340 kelime, 1476 harftir. Dördüncü âyetinde geçen "hucurât" (odalar) kelimesinin sûreye ad olarak verilmesi şu olaydan kaynaklanır. Hz. Peygamberimiz (a.s)'ın Medine'de eşlerine ait dokuz oda vardı ve bunlar mescide bitişikti. Hicrî 9. yılda, henüz müslüman olmamış Temîmoğulları kabilesinden bir grup mescide gelerek, Hz. Peygamber'in eşlerinin bulunduğu odaların arkasından bağıra bağıra "Muhammed! Muhammed" diye Hz. Peygamber'i çağırdılar ve şiir okumak istediler. Araplar da bazı sorunlar şiirle çözümlenir, kim daha güzel şiir okursa onun tezi kabul edilirdi. Temîm kabilesinin şiirlerine karşılık Hassan b. Sâbit şiir okudu ve bu kabilenin ileri gelenlerinden Akra b. Hâbis müslüman oldu. İşte dördüncü âyette "odaların arkasından sana seslenenlerin çoğunun akılları ermez" buyruğu bu olayla ilgilidir[455].

بِسمِadıyla اللهِAllah'ın الرحمنRahman الرحِيمِRahim

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

يا أَيهاEy الذِين آمنُواiman edenler لَا تُقَدمواöne geçmeyin بين يديhuzurunda اللهِAllah'ın و رسولِهِResulü'nün ve اتقُواsakının اللهAllah'tan إِنŞüphesiz اللهAllah سمِيعSemî'dir علِيمAlîm'dir

1) Ey iman edenler, Allah'ın ve Resulü'nün huzurunda öne geçmeyin ve Allah'tan sakının. Şüphesiz Allah Semî'dir, Alîm'dir.

(*)Yani sizler Allah'ın huzurunda ve Resûlünün sözü ve fiili bulunup da sizin alıp uygulamanız gereken din ve dünya emirle-rine dair hallerde sözünüzle de, davranışlarınızla da öne geçmeyesiniz. Her kim sözünü ve davranışını Resûlullah (a.s)'ın önünde tutarsa, o bunu Allah'ın da önüne geçirmiş olur. Çünkü Resûlullah (a.s), ancak Allah'tan aldığı emirlerden hareketle emir verir.

يا أَيهاEy الذِين آمنُواiman edenler لَا تَرفَعواyükseltmeyin أَصواتَكُمseslerinizi فَوقَüstünde صوتِsesi النبِيResul'ün و لَاve تَجهرواbağırıp-söylemeyin لَهona بِالْقَولsözle كَجهرbağırdığınız gibi بعضِكُمbazılarınız لِبعضbazılarınıza أَنْ تَحبطَyoksa أَعمالُكُمamelleriniz boşa gider وأَنْتُمsiz لَا تَشْعرونşuurunda değilken

2) Ey iman edenler, seslerinizi Resul'ün sesi üstünde yükseltmeyin ve bazılarınız bazılarınıza bağırdığınız gibi, ona sözle bağırıp (söylemeyin); yoksa siz şuurunda değilken, amelleriniz boşa gider.

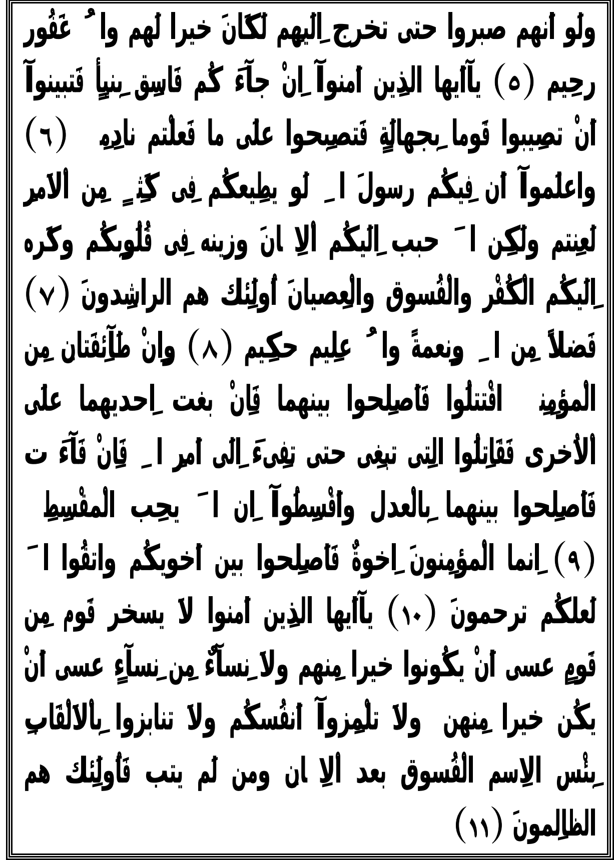
إِنŞüphesiz الذِين يغُضونalçak tutanlar أَصواتَهمseslerini عِنْدyanında رسولResulü'nün اللهِAllah'ın أُولَئِكiştе الذِين امتَحنimtihan etmiştir اللهAllah قُلُوبهمonlar kalplerini لِلتقْوىtakva için لَهمOnlar için مغْفِرةٌmağfiret و أَجرve ecir vardır عظِيمbüyük bir

3) Şüphesiz, Allah'ın Resulü'nün yanında seslerini alçak tutanlar; işte onlar, Allah kalplerini takva için imtihan etmiştir. Onlar için mağfiret ve büyük bir ecir vardır.

Ey iman etmiş olanlar, seslerinizi O Peygamber'in sesinden yüksek çıkarmayın." âyet-i kerimesi nazil olunca Ebu Bekr, Hz. Peygamber'le ancak sırdaş olanın konuştuğu gibi çok alçak sesle konuşmaya başladı da Allah Tealâ Ebu Bekr hakkında bu âyet-i kerimeyi indirdi.[456]

إِنŞüphesiz الذِين ينَادونَكseslenenler de كَsana مِن وراءِardından الْحجراتِodaların أَكْثَرçoğu همonların لَا يعقِلُونaklını kullanmıyor

4) Şüphesiz odaların ardından sana seslenenler de, onların çoğu aklını kullanmıyor.

ولو انهم صبروا حتى تخرج اليهم لكان خيرا لهم والله غفور
رحيم (٥) يآايها الذين امنوآ ان جآءكم فاسق بنبإ فتبينوآ
ان تصيبوا قوما بجهالة فتصبحوا على ما فعلتم نادمين (٦)
واعلموآ ان فيكم رسول الله لو يطيعكم فى كثير من الامر
لعنتم ولكن الله حبب اليكم الايمان وزينه فى قلوبكم وكره
اليكم الكفر والفسوق والعصيان اولئك هم الراشدون (٧)
فضلا من الله ونعمة والله عليم حكيم (٨) وان طآئفتان من
المؤمنين اقتتلوا فاصلحوا بينهما فان بغت احديهما على
الأخرى فقاتلوا التى تبغى حتى تفيء الى امر الله فان فآءت
فاصلحوا بينهما بالعدل واقسطوآ ان الله يحب المقسطين
(٩) انما المؤمنون اخوة فاصلحوا بين اخويكم واتقوا الله
لعلكم ترحمون (١٠) يآايها الذين امنوا لا يسخر قوم من
قوم عسى ان يكونوا خيرا منهم ولا نسآء من نسآء عسى ان
يكن خيرا منهن ولا تلمزوآ انفسكم ولا تنابزوا بالالقاب
بئس الاسم الفسوق بعد الايمان ومن لم يتب فاولئك هم
الظالمون (١١)

kadarحتى sabretmişlerصبروا olsalardı gerçektenأنهم Eğerولو
daha hayırlıخيرا olurduلكان yanlarınaإليهم çıkıncayaتخرج
رحيم Ğafûr'durغفور Şüphesiz Allahوالله kendileri içinلهم
Rahîm'dir

5) Eğer gerçekten, yanlarına çıkıncaya kadar sabretmiş olsalardı, kendileri için daha hayırlı olurdu. Şüphesiz Allah Ğafûr'dur, Rahîm'dir.

size getirirseجاءكم eğerإن iman edenlerآمنوا الذين Eyياأيها
أن onu iyice araştırınفتبينوا bir haberبنبإ bir fasıkفاسق
بجهالة kavmeقوما kötülükte bulunursunuz daتصيبوا Yoksa
işlediklerinizeفعلتم ما على sonraفتصبحوا cehalet sonucu
pişman olursunuzنادمين

6) Ey iman edenler, eğer bir fasık, size bir haber getirirse, onu iyice araştırın. Yoksa cehalet sonucu, bir kavme kötülükte bulunursunuz da, sonra işlediklerinize pişman olursunuz.

الله Resulüرسول içinizdedirفيكم أن bilin kiاعلموا Ve وا
من birçokكثير في o, size uysaydıيطيعكم Eğerلو Allah'ın
الله Ancakولكن elbette sıkıntıya düşerdinizلعنتم işlerdeالأمر
onu çekici وزينه imanıالإيمان sizeإليكم sevdirdiحبب Allah
Size إليكم çirkin gösterdiوكره kalplerinizdeقلوبكم في kıldı
هم İşteأولئك isyanıالعصيان ve و fıskıالفسوق küfrüالكفر
doğru yolu bulanların ta kendileridirالراشدون onlar

7) Ve bilin ki Allah'ın Resulü içinizdedir. Eğer o, size birçok işlerde uysaydı, elbette sıkıntıya düşerdiniz. Ancak Allah size imanı sevdirdi, onu kalplerinizde çekici kıldı. Size küfrü, fıskı ve isyanı çirkin gösterdi. İşte onlar doğru yolu bulanların ta kendileridir.

والله nimet olarakنعمة ve و Allah'tanالله من bir lütufفضلا
Hakîm'dirحكيم Alîm'dirعليم Şüphesiz Allah

8) Allah'tan bir lütuf ve nimet olarak. Şüphesiz Allah Alîm'dir, Hakîm'dir.

Mü'minlerdenالمؤمنين من iki toplulukطائفتان olursaوإن
فإن aralarınıبينهما aralarını düzeltinفأصلحوا çarpışacak اقتتلوا
على biriإحداهما tecavüzde bulunacak olursaبغت Şayet
artık tecavüzde تبغي التي savaşınفقاتلوا diğerineالأخرى
الله emrineأمر إلى dönünceyeتفيء kadarحتى bulunanla
bu durumda فأصلحوا dönerseفاءت dönünceyeفإن Allah'ın
adil davranınوأقسطوا ve و adaletleبالعدل aralarınıبينهما bulun
adil olanlarıالمقسطين severيحب Allahالله Şüphesizإن

9) Mü'minlerden iki topluluk çarpışacak olursa aralarını düzeltin. Şayet biri diğerine tecavüzde bulunacak olursa, artık tecavüzde bulunanla, Allah'ın emrine dönünceye kadar savaşın; eğer sonunda dönerse, bu durumda adaletle aralarını bulun ve adil davranın. Şüphesiz Allah, adil olanları sever.

فأصلحوا kardeştirlerإخوة Mü'minlerالمؤمنون ancakإنما
واتقوا kardeşlerinizinأخويكم arasınıبين Öyleyse düzeltin
rahmet ترحمون umulur kiلعلكم Allah'tanالله sakının
olunursunuz

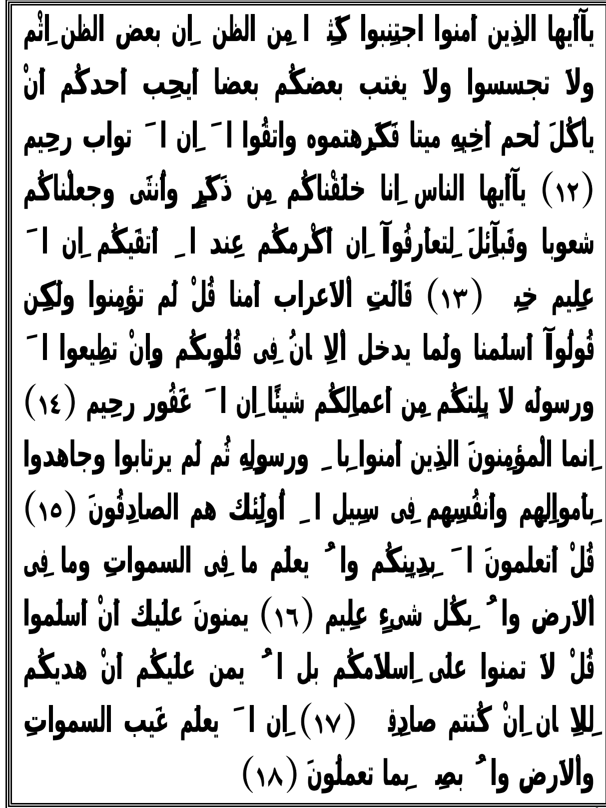
10) Mü'minler ancak kardeştirler. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin ve Allah'tan sakının; umulur ki rahmet olunursunuz.

(*)Yani nesebte değil de dinde ve haklarının saygınlığında (hürmet hususunda) birbirlerinin kardeşleridirler. Bundan dolayı, din kardeşliği, neseb kardeşliğinden daha sağlamdır, denilmiştir. Çünkü neseb kardeşliği din ayrılığı halinde kesintiye uğrar, din kardeşliği ise neseblerin farklılığı dolayısıyla kesintiye uğramaz.

bir قوم alay etmesinيسخر لا iman edenlerآمنوا الذين Eyياأيها
خيرا dahaيكونوا أن belkiعسى kavimleقوم من kavim
kadınlarlaنساء من kadınlarلاولا kendilerindenمنهم hayırlıdırlar
منهن hayırlıdırlarخيرا dahaيكن أن belkiعسى kadınlar da
Kendi أنفسكم yadırgayıp düşürmeyinتلمزوا ولا kendilerinden
kötü بالألقاب birbirinizi çağırmayınتنابزوا لا ve و nefislerinizi
بعد fasıklıkالفسوق bir isimdirالإسم ne kötü بئس lakaplarla
فأولئك tevbe etmezseيتب لم Kimومن İmandanالإيمان sonra
zalim olanların ta kendileridirالظالمون onlarهم işte

11) Ey iman edenler, bir kavim (başka bir) kavimle alay etmesin, belki kendilerinden daha hayırlıdırlar; kadınlar da kadınlarla, belki kendilerinden daha hayırlıdırlar. Kendi nefislerinizi yadırgayıp (küçük) düşürmeyin ve birbirinizi olmadık kötü lakaplarla çağırmayın. İmandan sonra fasıklık ne kötü bir isimdir. Kim tevbe etmezse, işte onlar, zalim olanların ta kendileridir.

(*)Herhangi bir kimsenin mümin bir kişiye, üstü başı berbat yahut bedeninde bir hastaılk gördüğü yahut konuşmasını muntazam görmediği gördüğü kimselerle alay etme cesaretini göstermemelidir. Olur ki böyle bir kimse, bu niteliklerin aksine sahib olanlara göre vicdanen daha temiz, kalbi daha an duru bir kimse olabilir. O vakit alay eden kimse Allah'ın üstün kıldığı birisini küçümsemekle, yücelttiği birisi ile alay etmekle kendi kendisine zulmetmiş olur.

يآأيها الذين امنوا اجتنبوا كثيرا من الظن ان بعض الظن اثم ولا تجسسوا ولا يغتب بعضكم بعضا أيحب أحدكم أنْ يأكلَ لحم اخيه ميتا فكرهتموه واتقوا ا َ ان ا َ تواب رحيم (١٢) يآأيها الناس انا خلقناكم من ذكرٍ وأنثى وجعلناكم شعوبا وقبآئلَ لتعارفوآ ان اكرمكم عند ا ِ اتقيكم ان ا َ عليم خبير (١٣) قالتِ الاعراب امنا قُلْ لم تؤمنوا ولكن قولوآ اسلمنا ولما يدخل الايمان فى قلوبكم وانْ تطيعوا ا َ ورسوله لا يلتكم من اعمالكم شيئا ان ا َ غفور رحيم (١٤) انما المؤمنونَ الذين امنوا با ِ ورسوله ثم لم يرتابوا وجاهدوا باموالهم وانفسهم فى سبيل ا ِ اولئك هم الصادقونَ (١٥) قُلْ اتعلمونَ ا َ بدينكم وا ُ يعلم ما فى السموات وما فى الارض وا ُ بكل شيءٍ عليم (١٦) يمنونَ عليك انْ اسلموا قُلْ لا تمنوا على اسلامكم بل ا ُ يمن عليكم انْ هديكم للايمان انْ كنتم صادقين (١٧) ان ا َ يعلم غيب السموات والارض وا ُ بصير بما تعملونَ (١٨)

مِن çok كَثِيرًا kaçınınاجْتَنِبُوا iman edenlerالَّذِينَ آمَنُوا Eyيَاأَيُّهَا
إِثْمٌ zannınالظَّنِّ bir kısmıبَعْضَ çünküإِنَّ zandanالظَّنِّ
gizli yönlerini Birbirinizin araştırmayınوَلَا تَجَسَّسُوا günahtır
Kiminiz بَعْضًا kiminizinبَعْضُكُمْ gıybetini yapmasın وَلَا يَغْتَبْ
etiniلَحْمَ yemeyiأَنْ يَأْكُلَ Sizden birinizأَحَدُكُمْ sever mi?أَيُحِبُّ
وَاتَّقُوا bundan tiksindinizفَكَرِهْتُمُوهُ ölüمَيْتًا kardeşininأَخِيهِ
Tevvab'dırتَوَّابٌ Allahاللَّهَ Şüphesizإِنَّ Allah'tanاللَّهَ sakının.
Rahîm'dirرَحِيمٌ

12) Ey iman edenler, zandan çok kaçının; çünkü zannın bir kısmı günahtır. Birbirinizin gizli yönlerini araştırmayın. Kiminiz kiminizin gıybetini yapmasın. Sizden biriniz ölü kardeşinin etini yemeyi sever mi? İşte, bundan tiksindiniz. Allah'tan sakının. Şüphesiz Allah Tevvab'dır, Rahîm'dir.

(*)Ayet-i kerimede "zan" ithamdır. Sakınılması istenen ve yasaklanan konu itham altında tutmaktır, yok-sa bunu gerektiren bir sebebin bulunması değildir. Mesela, bir kimsenin böyle bir itham altında tutulmasını gerektiren bir durumu ortaya çıkmadığı halde fuhuş işlemekle yahut içki içmekle itham edilmesi gibi.

biz sizi yarattıkخَلَقْنَاكُمْ gerçektenإِنَّا insanlarالنَّاسُ Eyيَاأَيُّهَا
sizi kıldıkوَجَعَلْنَاكُمْ bir dişidenأُنْثَى ve وَ bir erkekذَكَرٍ مِنْ
birbirinizle لِتَعَارَفُوا kabilelerقَبَائِلَ veوَ halklarشُعُوبًا
sizin en üstün olanınızأَكْرَمَكُمْ Şüphesizإِنَّ tanışmanız için
إِنَّ takvaca en ileride olanınızdırأَتْقَاكُمْ Allahاللَّهِ katındaعِنْدَ
Habîr'dirخَبِيرٌ Alîm'dirعَلِيمٌ Allahاللَّهَ Şüphesiz

13) Ey insanlar, gerçekten, biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık ve birbirinizle tanışmanız için sizi halklar ve kabileler kıldık. Şüphesiz, Allah katında sizin en üstün olanınız takvaca en ileride olanınızdır. Şüphesiz Allah Alîm'dir, Habîr'dir.

Peygamber buyurdu ki: "Ey insanlar! Şüphesiz ki sizin Rabbiniz birdir. Şüphesiz ki sîzin babanız da birdir. Şunu bilin ki arab olan birisinin arab olmayana, arab olmayan birisinin arab olana, siyahın kırmızıya, kırmızının siyaha, takva ile olması hali müstesna, hiçbir üstünlüğü yoktur. [529]

لَمْ De kiقُلْ İman ettikآمَنَّا Bedevilerالْأَعْرَابُ dedi kiقَالَتِ
teslim أَسْلَمْنَا deyinقُولُوا fakatوَلَكِنْ Siz iman etmedinizتُؤْمِنُوا
فِي قُلُوبِكُمْ İman henüzالْإِيمَانُ girmiş değildirيَدْخُلِ وَلَمَّا olduk
ve وَ Allah'aاللَّهَ itaat edersenizتُطِيعُوا Eğerوَإِنْ kalplerinize
sizin أَعْمَالِكُمْ مِنْ eksiltmezيَلِتْكُمْ لَا Resulü'neرَسُولَهُ
غَفُورٌ Allahاللَّهَ Şüphesizإِنَّ hiçbir şeyiشَيْئًا amellerinizden
Rahîm'dirرَحِيمٌ Ğafûr'dur

14) Bedeviler dedi ki: "İman ettik." De ki: "Siz iman etmediniz; fakat teslim olduk, deyin. İman henüz kalplerinize girmiş değildir. Eğer Allah'a ve Resulü'ne itaat ederseniz, O, sizin amellerinizden hiçbir şeyi eksiltmez. Şüphesiz Allah Ğafûr'dur, Rahîm'dir."

Bedeviler kıtlık yılında Medine'ye gelip kalben iman etmedikleri halde kelime-i şehadet getiren ve Rasulullah (s.a.)'a "Biz bütün yüklerimiz ve çocuklarımızla sana geldik. Falan kabile gibi sana karşı savaşmadık da. Zekât gelirlerinden bize de ver." deyip sonra müslüman olmalarını Resulullah (a.s)ın başıma kakmaya başlayan Esed b. Huzeyme oğullarından bir grup hakkında Allah Tealâ bu ayeti indirmiştir.[457]

آمَنُوا o kimselerdir kiالَّذِينَ Mü'min olanlarالْمُؤْمِنُونَ ancakإِنَّمَا
لَمْ sonraثُمَّ Resul'üneوَرَسُولِهِ ve وَ Allah'aبِاللَّهِ iman ettiler
cihad ettilerوَجَاهَدُوا hiçbir kuşkuya kapılmadanيَرْتَابُوا
اللَّهِ yolundaفِي سَبِيلِ canlarıylaأَنْفُسِهِمْ ve وَ mallarıylaبِأَمْوَالِهِمْ
sadık olanların ta الصَّادِقُونَ onlarهُمْ İşteأُولَئِكَ Allah
kendileridir

15) Mü'min olanlar, ancak o kimselerdir ki, onlar, Allah'a ve Resul'üne iman ettiler, sonra hiçbir kuşkuya kapılmadan Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cihad ettiler. İşte onlar, sadık olanların ta kendileridir.

(*)Yani tasdik edip şüpheye düşmeyen, cihad ve salih amellerle de bunları gerçekleştiren, tahkike ulaştıran "kimselerdir. İşte onlar" imanlarında "sadık olanların ta kendileridir." Yoksa öldürülmek korkusu ve kazanç elde etmek ümidi ile müslüman olanlannki değildir.

Siz بِدِينِكُمْ Allah'aاللَّهَ mi öğreteceksiniz?أَتُعَلِّمُونَ De kiقُلْ
مَا فِي السَّمَاوَاتِ olanı bilirيَعْلَمُ Oysa Allahوَاللَّهُ dininizi
بِكُلِّ Şüphesiz Allahوَاللَّهُ yerdeمَا فِي الْأَرْضِ ve وَ göklerde
en iyi bilendirعَلِيمٌ şeyiشَيْءٍ her

16) De ki: "Siz Allah'a dininizi mi öğreteceksiniz? Oysa Allah, göklerde ve yerde olanı bilir. Şüphesiz Allah her şeyi en iyi bilendir."

Müslüman أَسْلَمُوا أَنْ sanaعَلَيْكَ minnet etmektedirlerيَمُنُّونَ
bana karşıعَلَيَّ minnet etmeyinتَمُنُّوا لَا De kiقُلْ oldular diye
يَمُنُّ Allahاللَّهُ Tam tersineبَلِ Müslümanlığınızıإِسْلَامَكُمْ
siziكُمْ yönelttiği içinهَدَا أَنْ sizeعَلَيْكُمْ minnet etmektedir
doğru sözlülerصَادِقِينَ isenizكُنْتُمْ Eğerإِنْ imanaلِلْإِيمَانِ

17) Müslüman oldular diye sana minnet etmektedirler. De ki: "Müslümanlığınızı bana karşı minnet etmeyin. Tam tersine sizi imana yönelttiği için Allah sizi minnet (altında bırakır) etmektedir. Eğer doğru sözlüler iseniz."

(*)Ortada sözü edilecek bir iyilik, bir lütuf varsa bu, onların teslim (İslâm) olmaları değil, bu sayede elde ettikleri idi; bundan dolayı asıl minnettar olması gerekenler kendileriydi.

göklerinالسَّمَاوَاتِ gaybınıغَيْبَ bilirيَعْلَمُ Allahاللَّهَ Şüphesizإِنَّ
çok iyi görendirبَصِيرٌ Şüphesiz Allahوَاللَّهُ yerinالْأَرْضِ ve وَ
yaptıklarınızıبِمَا تَعْمَلُونَ

18) Şüphesiz Allah, göklerin ve yerin gaybını bilir. Şüphesiz Allah yaptıklarınızı çok iyi görendir.

50 KAF SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 50. sûresi. 45 âyet; 375 kelime ve 1477 harftir. Mekke'de inen sûre, ismini başındaki hurûfu mukatta'dan olan "kâf" harfinden almaktadır. Kâf yüce Allah'ın kadir, kahir, karib, kadî ve kabıd (pek muktedir, gücü herşeyi kahreden, pek yakın, istediği hükmü veren ve alan anlamlarındaki) isimlerinin baş harflerini teşkil eder.[530]

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınالله adıylaبسم
Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Çok şerefliالمجيد Kur'an'aالقرآن andolsunو Kaafق
1) Kaf.[531] Çok şerefli Kur'an'a andolsun.

bir منذر onlara gelmesineأن جاءهم şaştılar daعجبوا Hayırبل
هذا o kafirlerالكافرون dedilerفقال kendilerindenمنهم uyarıcı
şaşılacakعجيب bir şeydirشيء Bu
2) Hayır, onlara kendilerinden bir uyarıcı gelmesine şaştılar da, o kafirler: "Bu, şaşılacak bir şeydir." dediler.

toprakترابا olduktanكنا ve و Biz öldüktenمتنا sonra mı?أإذا
uzakبعيد bir dönüştürرجع Buذلك
3) "Biz öldükten ve toprak olduktan sonra mı? Bu, uzak bir dönüştür."

eksilttiğiniتنقص neما bilmişizdirعلمنا Doğrusu bizقد
bir kitap كتاب Katımızdaعندنا وonlardanمنهم yerinالأرض
koruyanحفيظ vardır
4) Doğrusu biz, yerin onlardan ne eksilttiğini bilmişizdir. Katımızda koruyan bir kitap vardır.

kendilerine لما جاءهم hakبالحق yalanladılarكذبوا Hayırبل
bir أمر içindeفي Şimdi onlar bulunuyorlarفهم geldiğinde
derinمريج sarsıntı
5) Hayır, hak kendilerine geldiğinde yalanladılar. Şimdi onlar, derin bir sarsıntı içinde bulunuyorlar.

فوقهم göğeالسماء إلى bakmıyorlar mı?ينظروا أفلم
زيناها ve و Biz onu bina ettikبنيناها nasılكيف Üzerlerindeki
çatlağıفروج من Onun hiçbirلها yokوما onu nasıl süsledik?
6) Üzerlerindeki göğe bakmıyorlar mı? Biz onu nasıl bina ettik ve onu nasıl süsledik? Onun hiçbir çatlağı yok.

رواسي Ondaفيها bıraktıkوألقينا yaydıkمددناها Yeri deوالأرض
زوج herكل من ondaفيها bitirdikأنبتنا ve و sarsılmaz dağlar
iç açıcıبهيج çiftten
7) Yeri de yaydık. Onda sarsılmaz dağlar bıraktık ve onda iç açıcı her çiftten bitirdik.

her لكل bir zikirdirوذكرى hikmetle bakan bir iç gözتبصرة
İçten yönelenمنيب kulعبد için
8) İçten yönelen her kul için hikmetle bakan bir iç göz ve bir zikirdir.

mübarekمباركا suماء göktenمن السماء indirdikنزلنا Ve و
حب ve و bahçelerجنات onunlaبه böylece bitirdikفأنبتنا
biçilecekالحصيد taneler
9) Ve gökten mübarek su indirdik; böylece onunla bahçeler ve biçilecek taneler bitirdik.

(*)Yukarıdaki âyetler, peygamberin gönderilmesine şaşan inkarcıların tutum ve anlayışları konu edildi. Sonra da öldükten sonra ikinci hayata kalkmayı akıllarına sığdıramıyan maddecilerin düşünce ufkunu genişletmek ve akıllarını çalıştırmak için birtakım bilimsel belgeler ve temel bilgiler sıralandı

سورة ق (٥٠)
بسم ا _ الرحمن الرحيم
ق والقران المجيد (١) بل عجبوا ان جاء هم منذر منهم
فقال الكافرون هذا شئ عجيب (٢) ءاذا متنا وكنا ترابا
ذلك رجع بعيد (٣) قد علمنا ما تنقص الارض منهم وعندنا
كتاب حفيظ (٤) بل كذبوا بالحق لما جاء هم فهم فى امر
مريج (٥) افلم ينظروا الى السماء فوقهم كيف بنيناها
وزيناها وما لها من فروج (٦) والارض مددناها والقينا فيها
رواسى وانبتنا فيها من كل زوج بهيج (٧) تبصرة وذكرى
لكل عبد منيب (٨) ونزلنا من السماء ماء مباركا فانبتنا به
جنات وحب الحصيد (٩) والنخل باسقات لها طلع نضيد
(١٠) رزقا للعباد واحيينا به بلدة ميتا كذلك الخروج (١١)
كذبت قبلهم قوم نوح واصحاب الرس وثمود (١٢) وعاد
وفرعون واخوان لوط (١٣) واصحاب الايكة وقوم تبع كل
كذب الرسل فحق وعيد (١٤) افعيينا بالخلق الاول بل هم
فى لبس من خلق جديد (١٥)

üst üste لها طلع büyükباسقات hurma ağaçları daالنخل Ve و
tomurcuklarıنضيد binmiş
10) Ve tomurcukları üst üste binmiş, büyük hurma ağaçları da (yetiştirdik.)

به diriltttikأحيينا Ve و Kullaraللعباد rızık olmak üzereرزقا
çıkış الخروج İşte böyledirكذلك ölüمیتا bir şehriبلدة onunla da
11) Kullara rızık olmak üzere. Ve onunla ölü bir şehri dirilttik. İşte çıkış da böyledir.

Nuhنوح kavmiقوم Onlardan önceقبلهم yalanladıكذبت
Semud daثمود ve و Ressالرس halkıوأصحاب
12) Onlardan önce Nuh kavmi, Ress halkı ve Semud (kavmi)da yalanladı.

Ress: Arabistan'ın orta bölgesinde yaşamış, Semûd kavminin Nabatî koluna bağlı bir topluluktur.

لوط kardeşleriإخوان ve و Firavunوفرعون Adعاد Veو
Lut'un
13) Ve Ad (kavmi); Firavun ve Lut'un kardeşleri,

كل Tubba'تبع kavmi deقوم ve و Eykeالأيكة halkıوأصحاب
böylece benim hak فحق Resulleriالرسل yalanladıكذب Hepsi
tehdidimوعيد oldu
14) Eyke halkı ve Tubba' kavmi de. Hepsi Resulleri yalanladı; böylece benim tehdidim hak oldu.

بل İlkالأول yaratmadaبالخلق biz acizlik mi gösterdik?أفعيينا
bir من خلق kuşku لبس içindedirlerفي onlarهم Hayır
yeniجديد yaratılışta
15) İlk yaratmada biz acizlik mi gösterdik? Hayır, onlar yeni bir yaratılışta kuşku içindedirler.

(*)Yukarıdaki âyetler, tarihin tekerrür edeceği hatırlatılarak inkarcı az-gınlar uyarıldı ve sekiz kavmin elim akibeti misal verildi. Sonra da ilâhî kudretin ikinci hayatı mutlak surette meydana getireceği belirtildi.

ولَقَد Andolsun خَلَقْنَا biz yarattık الْإِنْسان insanı ونَعلَم biliriz ما nefsinin نَفْسه ona بِهِ vesveseler vermekte تُوسوس ne olduğunu ونَحن Zira biz أَقْرب daha yakınız إِليهِ ona مِن حبل şah الْورِيدِ damarından

16) Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin ona ne vesveseler vermekte olduğunu biliriz. Zira biz ona şah damarından daha yakınız.

إِذْ يتلَقى yaptıklarını tespit eden الْمتلَقيان iki melek vardır عن الْيمين sağında و ve عن الشمال solunda قَعِيد oturan

17) Sağında ve solunda oturan, yaptıklarını tespit eden iki melek vardır.

ما يلْفظُ söylemeye dursun مِن قَولٍ O bir söz إِلا mutlaka لَديهِ onun yanında رقِيب görüp gözetlemeye عتِيد hazır biri vardır

18) O bir söz söylemeye dursun, mutlaka onun yanında görüp gözetlemeye hazır biri vardır.

وجاءت gelmiş olacaktır سكْرةُ Derken sarhoşluğu الْموتِ ölüm بِالْحق bir hak olarak ذَلِك işte budur ما كُنْت Kendisinden مِنْه kaçtığın şey تَحِيد nefret edip

19) Derken ölüm sarhoşluğu bir hak olarak gelmiş olacaktır. "Kendisinden nefret edip kaçtığın şey işte budur."

ونُفِخَ üfürülmüştür فِي الصورِ Sur'a da ذَلِك İşte bu يوم gündür الْوعِيدِ korkutulan

20) Sur'a da üfürülmüştür. İşte bu korkutulan gündür.

وجاءت gelmiştir كُلُّ Her نَفْسٍ bir nefis معها yanında سائِقٌ sürücü و ve شَهِيد şahit ile

21) Her bir nefis, yanında bir sürücü ve şahit ile gelmiştir.

لَقَد Andolsun كُنْت sen idin فِي غَفْلَةٍ gaflet içerisinde مِن هذَا bundan فَكَشَفْنَا kaldırdık عنْك Şimdi senden غِطَاءك perdeni فَبصرك gözün pek الْيوم Bugün حدِيد keskindir

22) "Andolsun sen bundan gaflet içerisinde idin. Şimdi senden perdeni kaldırdık. Bugün gözün pek keskindir."

و Ve قَالَ dedi ki قَرِينُه onun yakını هذَا Benim ما لَدي işte عتِيد yanımdaki hazırdır

23)Ve onun yakını dedi ki: Benim yanımdaki işte hazırdır.

أَلْقِيا Siz ikiniz atın فِي içine جهنَّم cehennemin كُلَّ her كَفَّارٍ nankörü عنِيدٍ inatçı

24) "Siz ikiniz her inatçı nankörü atın cehennemin içine,"

منَّاعٍ engel olan لِلْخَيرِ Hayra معتَدٍ saldırgan مرِيبٍ şüpheciyi

25) "Hayra engel olan, saldırgan şüpheciyi,"

الَّذِي Ki o جعلَ edinmişti مع ile beraber اللَّهِ Allah إِلَها bir ilah آخَر başka فَأَلْقِياه Artık ikiniz atın onu فِي içine الْعذَابِ azabın الشدِيدِ en şiddetli olan

26) "Ki o, Allah ile beraber başka bir ilah edinmişti. Artık ikiniz onu en şiddetli olan azabın içine atın."

قَالَ dedi ki قَرِينُه Onun yakını ربنَا Rabbimiz ما أَطْغَيتُه ben onu kışkırtıp-azdırmadım ولَكِن Ancak kendisi كَان فِي içindeydi ضَلَالٍ bir sapıklık بعِيدٍ uzak

27) Onun yakını dedi ki: "Rabbimiz, ben onu kışkırtıp-azdırmadım. Ancak kendisi uzak bir sapıklık içindeydi."

قَالَ Buyuracak ki لَا تَخْتَصِموا çekişip durmayın لَدي Benim huzurumda وقَد Çünkü ben قَدمت daha önce göndermiştim إِلَيكُم size بِالْوعِيدِ kesin bir uyarı

28) Buyuracak ki: "Benim huzurumda çekişip durmayın. Çünkü ben size daha önce kesin bir uyarı göndermiştim."

ما يبدلُ değişikliğe uğratılmaz الْقَولُ söz لَدي Huzurumda و ve ما asla değilim أَنَا ben بِظَلَّامٍ zulmedici de لِلْعبِيدِ kullara

29) "Huzurumda söz değişikliğe uğratılmaz ve ben kullara asla zulmedici de değilim."

يوم O gün نَقُولُ diyeceğiz لِجهنَّم cehenneme هلْ امتَلَأْتِ Doldun mu? وتَقُولُ O da diyecek هلْ var mı? مِن مزِيدٍ Daha fazlası

30) O gün cehenneme diyeceğiz: "Doldun mu?" O da: "Daha fazlası var mı?" diyecek.

و ve أُزْلِفَت yakınlaştırılmıştır الْجنَّةُ Cennet لِلْمتَّقِين muttakilere غَير değildir بعِيدٍ uzakta

31)Cennet muttakilere uzakta değildir ve yakınlaştırılmıştır.

هذَا İşte bu ما تُوعدون vaad olunduğunuzdur لِكُلِّ herkes أَوابٍ içten yönelen حفِيظٍ koruyan

32) İşte bu, içten yönelen, koruyan herkes için vaad olunduğunuzdur.

من içindir خَشِي titreyerek korku duyan الرحمن Rahman'a بِالْغَيبِ Görmediği halde karşı و ve جاء gelen بِقَلْبٍ bir kalb ile منِيبٍ içten yönelmiş

33) Görmediği halde Rahman'a karşı içi titreyerek korku duyan ve içten yönelmiş bir kalb ile gelen içindir.

ادخُلُوها Oraya girin بِسلَامٍ selametle ذَلِك Bu يوم günüdür الْخُلُودِ ebedilik

34) "Oraya selametle girin. Bu, ebedilik günüdür."

لَهم onlarındır ما يشَاءون diledikleri her şey فِيها Orada ولَدينَا katımızda daha مزِيد daha fazlası da var

35) Orada diledikleri her şey onlarındır; katımızda daha fazlası da var.

هم kasabaları مِن قَرنٍ önce قبلهم Biz helak ettik أَهلَكْنَا nice وكم
güce sahip بطْشًا kendilerinden مِنْهم daha çetin أَشَدّ bunlardan
yer buldular هل مِن Yeri فِي الْبِلَادِ delik deşik etmişlerdi فَنَقبوا
Kaçıp sığınacak مَحِيصٍ mı?

36) Biz, bunlardan önce kendilerinden daha çetin güce sahip nice kasabaları helak ettik. Yeri delik deşik etmişlerdi. Kaçıp sığınacak yer buldular mı?

لِمَن bir öğüt vardır لَذِكْرَى bunda فِي ذَلِكَ Hiç şüphesiz إِنّ
السمع veren أَلْقَى ya da أَو kalbi olan كان له قَلْبٌ kimse için
şahid شَهِيد olarak وهو kulak

37) Hiç şüphesiz bunda, kalbi olan ya da bir şahid olarak kulak veren kimse için elbette bir öğüt vardır.

الأَرض ve و gökleri السماوات biz yarattık خَلَقْنَا Andolsun ولَقَد
أَيامٍ altı فِي سِتةِ ikisi arasında بينَهما bulunanlarıla ما ve و yeri
hiç bir yorgunluk مِن لُغُوبٍ bize dokunmadı وما مسنَا günde

38) Andolsun, biz gökleri, yeri ve ikisi arasında bulunanları altı günde yarattık; bize hiçbir yorgunluk da dokunmadı.

ما يقُولُون onların عَلَى Öyleyse sen sabret فَاصْبِر
Rabbini رَبك hamd ile بِحمدِ tesbih et سبح ve و söylediklerine
önce قَبلَ ve و güneşin الشمس doğuşundan طُلُوع önce قَبلَ
batışından الْغُروب

39) Öyleyse sen, onların söylediklerine sabret ve Rabbini güneşin doğuşundan önce ve batışından önce hamd ile tesbih et.

ve و O'nu tesbih et فَسبحه Gecenin bir bölümünde ومِن الليل
secdelerin السجود arkasından da أَدبار

40) Gecenin bir bölümünde ve secdelerin arkasından da O'nu tesbih et.

الْمنَادِي çağrıda bulunacağı ينَادِ güne يوم kulak ver واستَمِع
yakın قَرِيبٍ bir yerden مِن مكانٍ Çağırıcının

41) Çağırıcının, yakın bir yerden çağrıda bulunacağı güne kulak ver;

bir gerçek بِالْحق o çığlığı الصيحةَ işitirler يسمعون O gün يوم
çıkış الْخُروجِ günüdür يوم İşte bu ذَلِكَ olarak

42) O gün, o çığlığı bir gerçek olarak işitirler. İşte bu çıkış günüdür.

نُمِيتُ ve و dirilten نُحيِي biziz, biz نَحن Gerçek şu ki إِنا
dönüş de الْمصِير yalnızca bize aittir إِلَينَا Ve و öldüren

43) Gerçek şu ki, dirilten ve öldüren biziz, biz. Ve dönüş de yalnızca bize aittir.

onlardan عنْهم yer الأَرض çatlayıp ayrılır da تَشَقَّقُ O gün يوم
علَينَا bir toplamadır حشْر İşte bu ذَلِكَ hızla koşarlar سِراعا
kolay olan يسِير bize göre

44) O gün yer, onlardan çatlayıp ayrılır da hızla koşarlar. İşte bu, bize göre oldukça kolay olan bir toplamadır.

يقُولُون onların neler بِما daha iyi biliriz أَعلَم Biz نَحن
onların üzerinde علَيهِم Sen değilsin وما أَنْتَ söylediklerini
şu halde من Kur'an ile بِالْقُرآنِ öğüt ver فَذَكِّر bir zorba بِجبارٍ
benim kesin tehdidimden وعِيدِ korkanlara يخَافُ

45) Biz onların neler söylediklerini daha iyi biliriz. Sen onların üzerinde bir zorba değilsin; şu halde, benim kesin tehdidimden korkanlara Kur'an ile öğüt ver.

وكم اهلكنا قبلهم من قرن هم اشد منهم بطشا فنقبوا فى
البلاد هل من محيص (٣٦) ان فى ذلك لذكرى لمن كان
له قلب او القى السمع وهو شهيد (٣٧) ولقد خلقنا
السموات والارض وما بينهما فى ستة ايام وما مسنا من
لغوب (٣٨) فاصبر على ما يقولون وسبح بحمد ربك قبل
طلوع الشمس وقبل الغروب (٣٩) ومن الليل فسبحه
وادبار السجود (٤٠) واستمع يوم يناد المنادى من مكان
قريب (٤١) يوم يسمعون الصيحة بالحق ذلك يوم الخروج
(٤٢) انا نحن نحيى ونميت والينا المصير (٤٣) يوم تشقق
الارض عنهم سراعا ذلك حشر علينا يسير (٤٤) نحن اعلم
بما يقولون وما انت عليهم بجبار فذكر بالقران من يخاف
وعيد (٤٥)

سورة الذاريات (٥١)

بسم الله الرحمن الرحيم

والذاريات ذروا (١) فالحاملات وقرا (٢) فالجاريات يسرا
(٣) فالمقسمات امرا (٤) انما توعدون لصادق (٥) وان
الدين لواقع (٦)

51 ZARİYAT SURESİ

Kur'ân-ı Kerîm'in 51. sûresi. 60 âyet, 370 kelime ve 1286 harftir. Mekkî sûrelerden olup, Ahkaf sûresinden sonra nâzil olmuştur. Adı birinci âyetinin ilk kelimesi olan "ez-Zâriyât" tan alınmıştır. Zâriyât kelimesi, zâriyetün kelimesinin çoğuludur ve şiddetli rüzgâr demektir.[458]

Rahim الرحِيمِ Rahman الرحمن Allah'ın اللهِ adıyla بِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

tozu dumana ذَرواً katıp savuranlara الذاريات Andolsun و

1) Andolsun tozu dumana katıp savuranlara,

taşıyanlara وِقْرا Derken ağır yük فَالْحامِلَات

2) Derken ağır yük taşıyanlara,

kolaylıkla يسرا Sonra akıp gidenlere فَالْجارِيات

3) Sonra kolaylıkla akıp gidenlere,

işi أَمرا Sonra taksim edenlere ki فَالْمقَسمات

4) Sonra işi taksim edenlere ki,

doğrudur لَصادِقٌ vaadedilen تُوعدون Kuşkusuz إِنما

5) Kuşkusuz vaadedilen doğrudur..

elbette gerçekleşecektir لَواقِع din الدين Ve şüphesiz ki وإِن

6) Ve şüphesiz ki din (hesab günü) elbette gerçekleşecektir.

(*)İlk kurulan şu düzeni Allah'a nisbet etmiyenlerin, ikinci hayatı ve düzeni kabul etmeleri veya öyle bir günün geleceğine inanmaları pek düşünülemez. O bakımdan Kur'ân, sık sık mevcut düzendeki belgelere yer vermekte ve insan aklına malzeme takdim ederek yol göstermekte; temel bilgi verip ilmî araştırmaya teşvikte bulunmaktadır. Zira âhirete inanmanın yolu, mevcut düzenin Allah tarafından yaratıldığına inanmaktan geçer. Dünya her yanıyla teklif, imân, sâlih amel ve olgunlaşma dönemidir. Âhiret ise, hesap ve ceza günüdür. O bakımdan ona "yevmü'ddîn" denilmektedir.

والسمآءِ ذَاتِ الحبكِ (٧) اِنكم لَفِى قولٍ مختلِفٍ (٨)
يؤفَكُ عنه من أفِكَ (٩) قُتِلَ الخراصونَ (١٠) الَّذِين هم فِى
غمرةٍ ساهونَ (١١) يسئلُونَ ايانَ يوم الدين (١٢) يوم هم
على النارِ يفْتنونَ (١٣) ذُوقُوا فِتنتكم هذَا الذِى كُنتم بِهِ
تستعجِلُونَ (١٤) اِن المتقِينَ فِى جناتٍ وعيونٍ (١٥) اخِذِين
مآ اتيهم ربهم اِنهم كانوا قبلَ ذَلِك محسِنِينَ (١٦) كانوا
قَلِيلاً مِن الليل ما يهجعونَ (١٧) وبالاسحارِ هم يستغفِرونَ
(١٨) وفِى اموالِهم حق لِلسآئِل والمحرومِ (١٩) وفِى
الارض ايات لِلموقِنِينَ (٢٠) وفِى انفُسِكُم افَلا تبصِرونَ
(٢١) وفِى السمآءِ رِزقُكُم وما توعدونَ (٢٢) فَورب
السمآءِ والارض اِنه لحق مِثْلَ مآ انكُم تنطِقُونَ (٢٣) هلْ
اتيك حدِيثُ ضيفِ اِبرهِيم المكرمِينَ (٢٤) اِذْ دخلُوا عليهِ
فَقَالُوا سلاما قَالَ سلام قوم منكرونَ (٢٥) فَراغَ اِلى اهلِهِ
فَجآءَ بِعِجلٍ سمِينٍ (٢٦) فَقربه اِليهم قَالَ الا تأكُلُونَ (٢٧)
فَاوجس مِنهم خِيفَةً قَالُوا لا تخف وبشروه بِغلامٍ علِيمٍ (٢٨)
فَاقْبلَتِ امراته فِى صرةٍ فَصكت وجهها وقَالَت عجوز عقِيم
(٢٩) قَالُوا كذَلِك قَالَ ربكِ اِنه هو الحكِيم العلِيم (٣٠)

yörüngeleri olan الْحبكِ İçinde ذَاتِ göğe السماءِ andolsun ki و
7) İçinde yörüngeleri olan göğe andolsun ki,
çelişkili مخْتَلِفٍ sözler söylüyorsunuz لَفِي قَولٍ Siz إِنكُم
8)Siz çelişkili sözler söylüyorsunuz.
dönen مَن أُفِكَ Ondan عنْهُ döndürülür يؤْفَكُ
9)Ondan (Kur'an'dan veya imandan) dönen döndürülür (engellenmez).
o koyu yalancılar! الْخَراصون Kahrolsun قُتِلَ
10) Kahrolsun o koyu yalancılar!
ساهون cehalet içerisinde kalmış فِي غَمرةٍ Onlar الذِين هم gafillerdir
11) Onlar cehalet içerisinde kalmış gafillerdir.
cezâ الدين günü? يوم Ne zaman gelecek أَيان Sorarlar يسأَلُون
12) Sorarlar: Ne zaman gelecek cezâ günü?
sınanırlar يفْتَنُون ateşe atılıp على النار onlar هم O gün يوم
13) O gün onlar, ateşe atılıp sınanırlar.
الذِي كُنتُم بِهِ işte buydu هذَا belanızı فِتْنَتَكُم Tadın ذُوقُوا
çabucak gelmesini تَستَعجِلُون istediğiniz
14) Tadın belanızı; işte buydu çabucak gelmesini istediğiniz.
cennetlerdedir فِي جناتٍ çekinenler الْمتقِين Şüphe yok ki إِن
pınar başlarında وعيونٍ
15) Şüphe yok ki çekinenler, cennetlerdedir, pınar başlarında.
Rablerinin ربهم kendilerine verdiklerini ما آتَاهم Alırlar آخِذِين
bundan ذَلِكَ önce قَبلَ ederlerdi كَانُوا şüphe yok ki onlar إِنهم
iyilik محسِنِين

16) Rablerinin, kendilerine verdiklerini alırlar; şüphe yok ki onlar, bundan önce, iyilik ederlerdi.
ما يهجعون Gecelerin الليل مِن az bir kısmında قَلِيلًا كَانُوا
uyurlardı
17) Gecelerin az bir kısmında uyurlardı.
bağışlanma يستَغْفِرون onlar هم seher vakti بِالْأَسحار Ve و
18) Ve onlar seher vakti, bağışlanma dilerlerdi.
و dileyene لِلسائِلِ bir hak vardı حق mallarında فِي أَموالِهِم Ve و
mahrûm olana الْمحروم ve
19) Ve mallarında, dileyene ve mahrûm olana bir hak vardı.
inananlar لِلْموقِنِين deliller var آيات yeryüzünde فِي الْأَرض Ve و
için
20) Ve yeryüzünde inananlar için deliller var.
تُبصِرون hâlâ mı أَفَلَا kendi özünüzde de فِي أَنفُسِكُم Ve و
görmezsiniz?
21) Ve kendi özünüzde de, hâlâ mı görmezsiniz?
ما تُوعدون ve و size rızkınız رِزقُكُم gökte de فِي السماءِ Ve و
vaadedilen var
22) Ve gökte de rızkınız ve size vaad edilen var.
الْأَرض ve و göğün السماءِ Andolsun Rabbine ki فَورب
ما nasıl مِثْلَ gerçektir o لَحق hiç şüphe yok إِنه yeryüzünün
konuşup söylüyorsunuz تَنطِقُون siz أَنكُم
23) Andolsun göğün ve yeryüzünün Rabbine ki hiç şüphe yok, gerçektir o, nasıl siz konuşup söylüyorsunuz.
konuklarına ضيفِ âit haber حدِيثُ sana? أَتَاكَ geldi mi هلْ
ağırlanan الْمكْرمِين İbrâhîm'in إِبراهِيم
24) İbrâhîm'in, ağırlanan konuklarına âit haber, geldi mi sana?
demişlerdi فَقَالُوا kapısına علَيهِ girmişlerdi de دخَلُوا Hani إِذْ
قَوم esenlik size سلَام o da demişti قَالَ esenlik sana سلَاما
ey yabancılar منكَرون
25) Hani, kapısına girmişlerdi de esenlik sana demişlerdi; o da esenlik size demişti, ey yabancılar.
بِعِجلٍ getirmişti فَجاءَ Ailesinin yanına إِلَى أَهلِهِ gitmişti de فَراغَ
bir semiz سمِينٍ dana
26) Ailesinin yanına gitmişti de bir semiz dana getirmişti.
أَلَا تَأْكُلُون demişti قَالَ Onların إِلَيهِم önüne koymuştu da فَقَربه
yemez misiniz
27) Onların önüne koymuştu da yemez misiniz demişti.
قَالُوا bir korku خِيفَةً onlardan, içine مِنْهم düşmüştü فَأَوجس
ona ه müjdelemişlerdi بشروه ve و korkma لَا تَخَفْ demişlerdi
bilgi sahibi علِيمٍ bir oğlu olacağını بِغُلَامٍ
28) Onlardan, içine bir korku düşmüştü de korkma demişlerdi ve ona, bilgi sâhibi bir oğlu olacağını müjdelemişlerdi.
bir فِي صرةٍ karısı, onlara امرأَتُه Derken dönmüştü de فَأَقْبلَتْ
demişti قَالَتْ ve و yüzünü وجهها vurmuştu فَصكتْ çığlık atıp
ben kısır عقِيم bir kocakarıyım عجوز
29) Derken karısı, onlara dönmüştü de bir çığlık atıp yüzünü vurmuştu ve ben kısır bir kocakarıyım demişti.
şüphe إِنه Rabbin ربكِ dedi قَالَ bu, böyle كَذَلِكِ dediler قَالُوا
her şeyi Bilir الْعلِيم Hakimdir الْحكِيم O هو yok ki
30) Onlar, bu, böyle dediler, Rabbin böyle dedi; şüphe yok ki O, Hakimdir, her şeyi Bilir.

قالَ فما خطبكم ايها المرسلونَ (٣١) قالوآ انآ ارسلنآ الى
قومٍ مجرمِ (٣٢) لنرسلَ عليهم حجارةً من طِ ـ (٣٣)
مسومةً عند ربك للمسرفِ (٣٤) فاخرجنا من كانَ فيها من
المؤمنِ (٣٥) فما وجدنا فيها غير بيتٍ من المسلمِ
(٣٦) وتركنا فيهآ ايةً للذين يخافونَ العذاب الاليم (٣٧)
وفى موسى اذْ ارسلناه الى فرعونَ بسلطانٍ مبِ ـ (٣٨)
فتولى بركنه وقالَ ساحرٌ او مجنونٌ (٣٩) فاخذناه وجنوده
فنبذناهم فى اليم وهو مليم (٤٠) وفى عادٍ اذْ ارسلنا عليهم
الريح العقيم (٤١) ما تذر من شيءٍ اتت عليه الا جعلته
كالرميم (٤٢) وفى ثمود اذْ قيلَ لهم تمتعوا حتى حِ ـ
(٤٣) فعتوا عن امر ربهم فاخذتهم الصاعقةُ وهم ينظرونَ
(٤٤) فما استطاعوا من قيامٍ وما كانوا منتصرين (٤٥) وقوم
نوحٍ من قبلُ انهم كانوا قوما فاسقِ (٤٦) والسمآء بنيناها
بايدٍ وانا لموسعونَ (٤٧) والارض فرشناها فنعم الماهدونَ
(٤٨) ومن كل شيءٍ خلقنا زوجين لعلكم تذكرونَ (٤٩)
ففروآ الى ا ـ انى لكم منه نذير مبِ (٥٠) ولا تجعلوا مع
ا ـ الها اخر انى لكم منه نذير مبِ (٥١)

قَالَ demişti فَمَا خَطْبُكُمْ işiniz nedir أَيُّهَا ey الْمُرْسَلُونَ elçiler

31) (İbrâhim,) işiniz nedir ey elçiler demişti.

قَالُوا demişlerdi إِنَّا şüphe yok ki biz أُرْسِلْنَا gönderildik إِلَى قَوْمٍ bir topluluğa مُجْرِمِينَ günahkar

32) Şüphe yok ki biz, günahkar bir topluluğa gönderildik demişlerdi.

لِنُرْسِلَ yağdırmak için عَلَيْهِمْ Üstlerine حِجَارَةً taşlar مِنْ طِينٍ balçıktan

33) Üstlerine balçıktan taşlar yağdırmak için.

مُسَوَّمَةً damgalanmış عِنْدَ katında رَبِّكَ Rabbinin لِلْمُسْرِفِينَ haddi aşanlar için

34) Rabbinin katında damgalanmış, haddi aşanlar için.

فَأَخْرَجْنَا Derken çıkarmıştık مَنْ kim كَانَ varsa فِيهَا orada مِنَ الْمُؤْمِنِينَ inananlardan

35) Derken, orada inananlardan kim varsa çıkarmıştık.

فَمَا Gerçekten de وَجَدْنَا bulamamıştık فِيهَا orada غَيْرَ başka بَيْتٍ bir ev مِنَ bir ev halkından الْمُسْلِمِينَ Müslüman da

36) Gerçekten de bir ev halkından başka orada Müslüman da bulamamıştık.

و Ve تَرَكْنَا bırakmıştık فِيهَا orada آيَةً bir delil لِلَّذِينَ يَخَافُونَ korkanlara الْعَذَابَ azaptan الْأَلِيمَ elemli

37) Ve orada, elemli azaptan korkanlara bir delil bırakmıştık.

و Ve فِي مُوسَى Mûsâ'da da إِذْ hani أَرْسَلْنَا göndermiştik ه onu إِلَى فِرْعَوْنَ Firavun'a بِسُلْطَانٍ bir delille مُبِينٍ apaçık

38) Ve Mûsâ'da da; hani onu apaçık bir delille Firavun'a göndermiştik.

فَتَوَلَّى Derken dönmüştü de بِرُكْنِهِ bütün kuvvetiyle وَقَالَ demişti سَاحِرٌ ya büyücü أَوْ yahut da مَجْنُونٌ deli

39) Derken bütün kuvvetiyle dönmüştü de ya büyücü demişti, yahut da deli.

فَأَخَذْنَاهُ Onu yakalamıştık و ve جُنُودَهُ ordusunu فَنَبَذْنَا atıvermiştik de هُمْ onları فِي الْيَمِّ denize وَهُوَ o مُلِيمٌ kendisini kınayıp durmadaydı

40) Onu ve ordusunu yakalamıştık, onları denize atıvermiştik de o kendisini kınayıp durmadaydı.

وَفِي عَادٍ Âd kavminde de bir delil var إِذْ hani أَرْسَلْنَا göndermiştik عَلَيْهِمُ onlara الرِّيحَ bir fırtına الْعَقِيمَ her şeyi kasıp kavuran

41) Âd kavminde de bir delil var; hani onlara, her şeyi kasıp kavuran bir fırtına göndermiştik.

مَا Nereden تَذَرُ geçmiş مِنْ شَيْءٍ o şeyi أَتَتْ neye عَلَيْهِ dokunmuşsa orasını إِلَّا جَعَلَتْهُ döndürmüştü كَالرَّمِيمِ çürümüş kemiğe

42) Nereden geçmiş, neye dokunmuşsa orasını, o şeyi çürümüş kemiğe döndürmüştü.

و Ve فِي ثَمُودَ Semûd'da da delil var إِذْ hani قِيلَ demiştik لَهُمْ orada تَمَتَّعُوا geçinin حَتَّى bir zamanadek حِينٍ muayyen

43) Ve Semûd (kavmi de) delil var; hani, muayyen bir zamana dek orada geçinin demiştik.

فَعَتَوْا Derken azgınlıkta bulunmuşlardı da عَنْ أَمْرِ emrine رَبِّهِمْ Rablerinin karşı فَأَخَذَتْهُمُ gelip helâk edivermişti الصَّاعِقَةُ onları bir yıldırımdır وَهُمْ onlar da يَنْظُرُونَ bakıp duruyorlardı

44) Derken Rablerinin emrine karşı azgınlıkta bulunmuşlardı da onları bir yıldırımdır, gelip helâk edivermişti ve onlar da bakıp duruyorlardı.

فَمَا Derken اسْتَطَاعُوا güçleri kalmıştı مِنْ قِيَامٍ ne ayakta durmaya وَمَا ne de كَانُوا مُنْتَصِرِينَ bir yardım görmüşlerdi

45) Derken ne ayakta durmaya güçleri kalmıştı, ne de bir yardım görmüşlerdi.

و Ve قَوْمَ kavmi ki نُوحٍ Nûh مِنْ قَبْلُ daha önce de إِنَّهُمْ onlar كَانُوا قَوْمًا bir topluluktu فَاسِقِينَ fasık

46) Ve daha önce de Nûh kavmi ki şüphe yok, onlar, fasık bir topluluktu.

و Ve السَّمَاءَ gökleri بَنَيْنَاهَا kurduk بِأَيْدٍ kudretle وَإِنَّا onlardan daha لَمُوسِعُونَ üstününe gücümüz yeter

47) Ve gökleri kurduk kudretle, onlardan daha üstününe gücümüz yeter.

و Ve الْأَرْضَ yeryüzünü فَرَشْنَاهَا yayıp döşedik فَنِعْمَ daha da güzel الْمَاهِدُونَ döşeriz

48) Ve yeryüzünü yayıp döşedik, daha da güzel döşeriz.

و Ve مِنْ كُلِّ her شَيْءٍ şeyi خَلَقْنَا yarattık زَوْجَيْنِ çift لَعَلَّكُمْ belki تَذَكَّرُونَ ibret alırsınız diye

49) Ve belki, ibret alırsınız diye her şeyi çift yarattık.

فَفِرُّوا Artık kaçın إِلَى اللَّهِ Allah'a إِنِّي şüphe yok ki ben لَكُمْ size مِنْهُ onun tarafından نَذِيرٌ bir korkutucuyum مُبِينٌ apaçık

50) Artık kaçın Allah'a, şüphe yok ki ben size, onun tarafından, apaçık bir korkutucuyum.

و Ve لَا تَجْعَلُوا kabûl etmeyin مَعَ berâber اللَّهِ Allah'la إِلَهًا mâbut آخَرَ bir başka إِنِّي şüphe yok ki ben لَكُمْ size مِنْهُ onun tarafından نَذِيرٌ bir korkutucuyum مُبِينٌ apaçık

51) Ve Allah'la berâber bir başka mâbut kabûl etmeyin; şüphe yok ki ben size, onun tarafından, apaçık bir korkutucuyum.

كذلك مآ اتى الذين من قبلهم من رسول الا قالوا ساحر او
مجنونٌ (٥٢) اتواصوا به بلْ هم قوم طاغونَ (٥٣) فتول
عنهم فمآ انت بملوم (٥٤) وذكر فإن الذكرى تنفع
المؤمنين ,٥٥- وما خلقت الجن والإنس الا ليعبدون (٥٦)
مآ أريد منهم من رزق ومآ أريد انْ يطعمون (٥٧) إن ا هو
الرزاق ذو القوة المتين (٥٨) فإن للذين ظلموا ذنوبا مثل
ذنوب اصحابهم فلا يستعجلون (٥٩) فويلٌ للذين كفروا
من يومهم الذى يوعدونَ (٦٠)

سورة الطور (٥٢)

بسم ا الرحمن الرحيم

والطور (١) وكتاب مسطور (٢) فى رق منشور (٣)
والبيت المعمور (٤) والسقف المرفوع (٥) والبحر
المسجور (٦) إن عذاب ربك لواقع (٧) ما له من دافع
(٨) يوم تمور السمآء مورا (٩) وتسير الجبالُ سيرا (١٠)
فويلٌ يومئذٍ للمكذبين (١١) الذين هم فى خوض يلعبونَ
(١٢) يوم يدعونَ إلى نار جهنم دعا (١٣) هذه النار التى
كنتم بها تكذبونَ (١٤)

كَذَٰلِكَ Böylece مَا أَتَى gelmedi ki الَّذِينَ مِن قَبْلِهِم onlardan önce de مِن رَّسُولٍ hiçbir peygamber إِلَّا قَالُوا demesinler سَاحِرٌ ona büyücü أَوْ yahut da مَجْنُونٌ deli

52) Böylece onlardan önce de hiçbir peygamber gelmedi ki ona büyücü, yahut da deli demesinler.

أَتَوَاصَوْا tavsiye mi ettiler? بِهِ bunu بَلْ Hayır هُمْ Onlar قَوْمٌ bir topluluktu طَاغُونَ azgın

53) Bunu birbirlerine tavsiye mi ettiler? Hayır, onlar, azgın bir topluluktu.

فَتَوَلَّ Artık yüz çevir عَنْهُمْ onlardan فَمَا bundan dolayı da أَنتَ sen بِمَلُومٍ kınanmazsın

54) Artık yüz çevir onlardan, bundan dolayı da kınanmazsın sen.

و Ve ذَكِّرْ öğüt ver فَإِنَّ gerçekten de الذِّكْرَى öğüt تَنفَعُ fayda verir الْمُؤْمِنِينَ inananlara

55) Ve öğüt ver, gerçekten de öğüt, inananlara fayda verir.

و Ve مَا خَلَقْتُ yarattım diye الْجِنَّ cinleri و ve الْإِنسَ insanları إِلَّا ancak لِيَعْبُدُونِ bana kulluk etsinler

56) Ve cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.

مَا أُرِيدُ istiyorum مِنْهُم Onlardan مِّن رِّزْقٍ ne bir rızık و ve مَا أُرِيدُ ne istiyorum أَن يُطْعِمُونِ beni doyurmalarını

57) Onlardan ne bir rızık istiyorum ve ne beni doyurmalarını istiyorum.

إِنَّ Şüphe yok ki اللَّهَ Allah'tır هُوَ O الرَّزَّاقُ rızık veren ذُو الْقُوَّةِ kuvvet sâhibi الْمَتِينُ kuvvetine aciz gelmeyen

58) Şüphe yok ki: O, Allah'tır rızık veren kuvvet sâhibi, kuvvetine aciz gelmeyen.

فَإِنَّ Kuşkusuz لِلَّذِينَ kendilerine ظَلَمُوا zulmedenlere ذَنُوبًا pay مِّثْلَ gibi ذَنُوبِ bir azap payı var أَصْحَابِهِمْ arkadaşlarının فَلَا يَسْتَعْجِلُونِ artık acele etmesinler

59) Kuşkusuz kendilerine zulmedenlere, arkadaşlarının payı, gibi bir azap payı var, artık acele etmesinler.

فَوَيْلٌ Yazık لِّلَّذِينَ كَفَرُوا kâfirlere مِن يَوْمِهِمُ günden الَّذِي يُوعَدُونَ kendilerine vaad edilen

60) Yazık kâfirlere, kendilerine vaad edilen günden.

52 TUR SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 52. suresi. 49 ayet, 312 kelime ve 1500 harften ibarettir. Basralılar 48, Hicazlılar ise 47 ayet olduğu görüşündedirler. Mekkî surelerden olup, Secde suresinden sonra nâzil olmuştur. Adını, ilk ayetini oluşturan ve Musa (a.s)'ın Allah Teâlâ'dan vahiy aldığı Medyen'deki bir dağın adı olan Tûr kelimesinden almıştır.[459] Surenin üslûbundan nâzil olduğu zamanın, İslâm'a karşı itirazların yapıldığı, Peygamber (a.s)'e karşı yoğun iftira kampanyalarının yürütüldüğü, ancak işkence ile yıldırma gayretlerinin henüz yoğun bir hal almadığı bir dönem olduğu anlaşılmaktadır.

بِسْمِ adıyla اللَّهِ Allah'ın الرَّحْمَٰنِ Rahman الرَّحِيمِ Rahim

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

و Andolsun الطُّورِ Tûr'a

1) Andolsun Tûr'a.

Tur, Mûsâ Peygamberin Allah'ını vahyine ve Allahı tecellisine mazhar olduğu dağdır.

و Ve كِتَابٍ kitaba مَّسْطُورٍ yazılmış

2) Ve yazılmış kitaba.

فِي رَقٍّ kâğıtta مَّنشُورٍ Yayılmış

3) Yayılmış kâğıtta.

Rak: Üstüne yazı yazılan deri anlamına gelir, kâğıda da denir.

و Ve الْبَيْتِ eve الْمَعْمُورِ mâmur

4) Ve mâmur eve.

و Ve السَّقْفِ tavana الْمَرْفُوعِ yüceltilmiş

5) Ve yüceltilmiş tavana.

و Ve الْبَحْرِ denize الْمَسْجُورِ dalgalanıp duran

6) Ve dalgalanıp duran denize.

إِنَّ Şüphe yok ki عَذَابَ azâbı رَبِّكَ Rabbinin لَوَاقِعٌ vuku bulacaktır

7) Şüphe yok ki Rabbinin azâbı, vuku bulacaktır.

مَا bulunmayacak لَهُ Onu مِن دَافِعٍ bir defedip gideren

8) Onu bir defedip gideren bulunmayacak.

يَوْمَ O gün تَمُورُ bir çalkantıya السَّمَاءُ gök مَوْرًا düşüp döner

9) O gün gök, bir çalkantıya düşüp döner.

و Ve تَسِيرُ yürür الْجِبَالُ dağlar سَيْرًا yerlerinden oynayıp

10) Ve dağlar, yerlerinden oynayıp yürür.

فَوَيْلٌ Artık yazıklar olsun يَوْمَئِذٍ o gün لِّلْمُكَذِّبِينَ yalanlayanlara

11) Artık yazıklar olsun o gün yalanlayanlara.

الَّذِينَ Öyle kişilerdir هُمْ onlar ki فِي خَوْضٍ daldıkları batakta يَلْعَبُونَ oynayıp dururlar

12) Öyle kişilerdir onlar ki daldıkları batakta oynayıp dururlar.

يَوْمَ O gün يُدَعُّونَ itilip kakılarak إِلَىٰ نَارِ ateşe جَهَنَّمَ cehenneme دَعًّا atılırlar

13) O gün ateşe itilip kakılarak cehenneme atılırlar.

هَٰذِهِ İşte budur النَّارُ ateş الَّتِي كُنتُم sizin بِهَا kendisini تُكَذِّبُونَ yalanladığınız

14) İşte budur sizin kendisini yalanladığınız ateş.

أَفَسِحرٌ Bir büyü mü هذَا bu أَم yoksa أَنتُم siz لَا تُبصِرونَ görmüyor musunuz?

15) Bir büyü mü bu, yoksa görmüyor musunuz?

اصلَوها Girin ona da فَاصبِروا artık sabredin أَو yahut لَا تَصبِروا sabretmeyin سَوَاء birdir عَلَيكُم size إِنَما ancak تُجزَونَ cezâlanacaksınız مَا كُنتُم karşılığı olarak تَعمَلُونَ yaptığınızın

16) Girin ona da artık sabredin, yahut sabretmeyin, birdir size; ancak yaptığınızın karşılığı olarak cezâlanacaksınız.

إِنَ Şüphe yok ki الْمتقِين çekinenler فِي içindedirler جنَاتٍ cennetlerdedir و ve نَعِيم nîmetler

17) Şüphe yok ki çekinenler, cennetlerdedir ve nîmetler içindedirler.

فَاكِهِين Nîmetlenirler بِمَا آتَاهم orada verdiği nîmetlerle ربهم Rablerinin ووقَاهم korur onları ربهم Rableri عذَاب azâbından الْجحِيم cehennemin

18) Orada Rablerinin verdiği nîmetlerle nîmetlenirler ve Rableri onları cehennemin azâbından korur.

كُلُوا Yiyin واشْربوا ve için هنِيئًا âfiyetler olsun بِمَا كُنتُم şeylere karşılık تَعملُون yaptığınız

19) yaptığınız şeylere karşılık. Yiyin ve için, âfiyetler olsun.

متكِئِين dayanarak علَى سررٍ tahtlara مصفُوفَةٍ Saf-saf و ve زوجنَاهم onları evlendiririz بِحورٍ hûrilerle عِينٍ dizilmiş iri gözlü

20) Saf saf dizilmiş tahtlara dayanarak ve onları, iri gözlü hûrilerle evlendiririz.

و Ve الَذِين آمنُوا inananlarla واتبعتْهم onlara uyanları ذُرِيتُهم soylarından بِإِيمانٍ inanarak أَلْحقْنَا بِهِم buluştururuz ذُرِيتَهم soylarından gelenlerle و ve مَا أَلَتْنَاهم eksiltmeyiz مِن عملِهِم yaptıklarının مِن شَيءٍ mükâfatından hiçbir şeyi كُلُ her امرِئٍ iş بِمَا كَسب kazancına رهِين bağlıdır

21) Ve inananlarla soylarından, inanarak onlara uyanları, soylarından gelenlerle buluştururuz ve yaptıklarının mükâfatından hiçbir şeyi eksiltmeyiz; her iş, kazancına bağlıdır.

و Ve أَمددنَا vereceğiz هم onlara بِفَاكِهةٍ meyve و ve لَحمٍ et مِما يشْتَهون gönüllerinin tam istediği

22) Ve onlara meyve ve gönüllerinin tam istediği et vereceğiz.

يتَنَازعون Birbirlerine sunarlar ki فِيها كَأْسا öyle bir kadeh لَا ne boş şeylerden bahsediş var لَغْو فِيها ولَا تَأْثِيم ne günaha giriş

23) Birbirlerine öyle bir kadeh sunarlar ki ne boş şeylerden bahsediş var, ne günaha giriş.

و Ve يطُوفُ döner علَيهِم etraflarında غِلْمان genç لَهم hizmetçiler öylesine كَأَنَهم sanki onlar لُؤْلُؤٌ inciler مكْنُون haznelerde saklanmış

24) Ve öylesine genç hizmetçiler, etraflarında döner sanki onlar, hazinelerde saklanmış inciler.

(*)Yukarıdaki âyetler, sâlih amellerde bulunan mü'minlerden yana âhirette hazırlanan altı kadar yüksek nimetten söz edildi. Sonra da Cennet'in diğer göz ve gönül açan nimetlerinden bir kısmı haber verilerek imân edenlerin hevesi kamçılandı. Dünyada aile fertlerini doğru yolda tutmanın önemi üzerinde durularak uyarıcı işaretlerde bulunuldu.

و Ve أَقْبلَ konuşurlar بعضُهم birbirlerine علَى بعضٍ dönüp يتَساءلُون sorarlar

25) Ve birbirlerine dönüp sorarlar, konuşurlar.

قَالُوا Derler ki إِنَا Gerçekten de كُنَا قَبلُ daha önce فِي أَهلِنَا biz ehlimizin içinde مشْفِقِين korku içindeydik

26) Derler ki: Gerçekten de biz daha önce korku içindeydik ehlimizin içinde.

فَمن lûtfetti الله Allah علَينَا bize و ve وقَانَا korudu bizi عذَاب azâbından السموم tâ iliklere işleyen sam yelinin

27) Allah bize lûtfetti ve bizi korudu tâ iliklere işleyen sam yelinin azâbından.

إِنَا Gerçekten de كُنَا مِن قَبلُ önceden نَدعوه onu çağırırdık إِنَه şüphe yok ki هو O البر birr sâhibidir الرحِيم rahîmdir

28) Gerçekten de önceden onu çağırırdık; şüphe yok ki O, birr (iyilik) sâhibidir, rahîmdir.

فَذَكِر Artık öğüt ver فَما gerçekten de أَنْتَ sen بِنِعمةِ nîmeti ربك Rabbinin sâyesinde بِكَاهِنٍ ne kâhinsin ولَا مجنُونٍ ne deli

29) Artık öğüt ver, gerçekten de Rabbinin nîmeti sâyesinde sen, ne kâhinsin, ne deli.

أَم Yoksa يقُولُون diyorlar? شَاعِر bir şâir ki نَتَربص gözetiyoruz mu بِهِ onlar ريب kötülüklerine uğramasını الْمنُون ölmesini

30) Yoksa onlar, bir şâir ki ölmesini, kötülüklerine uğramasını gözetiyoruz mu diyorlar?

قُلْ De ki تَربصوا Gözetin bakalım فَإِني gerçekten ben de معكُم sizinle berâber مِن الْمتَربصِين gözetmedeyim

31) De ki: Gözetin bakalım, gerçekten ben de sizinle berâber gözetmedeyim.

أم تأمرهم أحلامهم بهذآ أم هم قوم طاغون (٣٢) أم يقولون
تقوله بل لا يؤمنون (٣٣) فليأتوا بحديث مثله إن كانوا
صادقين (٣٤) أم خلقوا من غير شيء أم هم الخالقون
(٣٥) أم خلقوا السموات والارض بل لا يوقنون (٣٦) أم
عندهم خزآئن ربك أم هم المسيطرون (٣٧) أم لهم سلم
يستمعون فيه فليأت مستمعهم بسلطان مبين (٣٨) أم له
البنات ولكم البنون (٣٩) أم تسئلهم أجرا فهم من مغرم
مثقلون (٤٠) أم عندهم الغيب فهم يكتبون (٤١) أم يريدون
كيدا فالذين كفروا هم المكيدون (٤٢) أم لهم إله غير الله
سبحان الله عما يشركون (٤٣) وإن يروا كسفا من السمآء
ساقطا يقولوا سحاب مركوم (٤٤) فذرهم حتى يلاقوا
يومهم الذى فيه يصعقون (٤٥) يوم لا يغنى عنهم كيدهم
شيئا ولا هم ينصرون (٤٦) وإن للذين ظلموا عذابا دون
ذلك ولكن أكثرهم لا يعلمون (٤٧) واصبر لحكم ربك
فإنك بأعيننا وسبح بحمد ربك حين تقوم (٤٨) ومن الليل
فسبحه وإدبار النجوم (٤٩)

بهذَا akılları mıأَحلَامهم emrediyor onlaraتَأمرهم Yoksaأَم
طَاغُون bir topluluk muقَوم onlar?هم yoksaأَم bu sözleri azgın

32) Yoksa bu sözleri onlara akılları mı emrediyor, yoksa azgın bir topluluk mu onlar?

onu kendisi uyduruyor muتَقَوَّلَه diyorlar?يقُولُون Yoksaأَم
inanmamışlardırيؤْمنُون لَا Hayır onlarبل

33) Yoksa onu kendisi uyduruyor mu diyorlar? Hayır, onlar inanmamışlardır.

eğerإِن buna benzerمِثْلِه bir sözبحديث Artık getirinفَلْيَأْتُوا
doğru sözlüصادِقِين isenizكَانُوا

34) Artık buna benzer bir söz getirin eğer doğru sözlü iseniz.

أَم boşu boşuna mıمِن غَير شَيءٍ yaratıldılخُلِقُوا Yoksaأَم
yaratıcılar?الْخَالِقُون onlar mıهم yoksa

35) Yoksa boşu boşuna mı yaratıldı onlar, yoksa onlar mı yaratıcılar?

الْأَرض ve و gökleriالسماوات yarattı onlar?خَلَقُوا Yoksaأَم
inanmamışlardır onlarيوقِنُون لَا Hayırبل yeryüzünü

36) Yoksa gökleri ve yeryüzünü mü yarattı onlar? Hayır, inanmamışlardır onlar.

ربك hazneleriخَزَائِن onların yanında mıعِنْدهم Yoksaأَم
sorumsuz bir الْمسيطِرون onlarهم yoksaأَم Rabbinin saltanata mı sâhip?

37) Yoksa onların yanında mı Rabbinin hazineleri, yoksa onlar sorumsuz bir saltanata mı sâhip?

يستَمِعون merdivenleri var daسلم onlarınلَهم Yoksaأَم
مستَمِعهم Öyleyse göstersinفَلْيَأْتِ orada mıفِيهِ duyuyorlar?
apaçıkمبِين bir delilبِسلْطَان duyanları

38) Yoksa onların merdivenleri var da orada mı duyuyorlar? Öyleyse duyanları, apaçık bir delil göstersin.

الْبنُون sizin mi?ولَكُم kızlarالْبنَاتُ onların daلَه Yoksaأَم
erkek evlâtları

39) Yoksa kızlar onların da erkek evlâtları sizin mi?

مِن onlardanفَهم ücretأَجرا istiyorsun daتَسأَلُهم Yoksaأَم
bu yüzden ağırمثْقَلُون bir borca mı giriyorlar?مغْرمٍ

40) Yoksa onlardan ücret istiyorsun da bu yüzden ağır bir borca mı giriyorlar?

فَهم يكْتُبون gizli şeyالْغَيب yanlarında daعِنْدهم Yoksaأَم
yazıyorlar mı?

41) Yoksa gizli şey, yanlarında da yazıyorlar mı?

فَالَّذِين bir düzen mi kurmakكَيدا istiyorlarيرِيدون Yoksaأَم
cezâlanacaklarالْمكِيدون olanlarهم Asıl kâfirكَفَروا

42) Yoksa bir düzen mi kurmak istiyorlar? Asıl cezâlanacaklar, kâfir olanlar.

başkaغَير bir mâbutları mı var?إِلَه onlarınلَهم Yoksaأَم
Allahاللَّهِ Şanı yücedir münezzehtirسبحان Allah'tanاللَّهِ
şirk koştukları şeylerdenيشْرِكُون şirk koşanlarınعما

43) Yoksa onların Allah'tan başka bir mâbutları mı var? Şanı yücedir, Allah, şirk koşanların şirk koştukları şeylerden münezzehtir.

السماءِ مِن bir parçanınكِسفًا görselerيروا Şayetإِن و
مركُوم bulutسحاب derlerيقُولُوا düştüğününüساقِطًا gökten
birbiri üstüne yığılmış

44) Şayet gökten bir parçanın düştüğünü görseler, birbiri üstüne yığılmış bulut derler.

karşılaşana يلَاقُوا kadar حتَّى onlarıهم Artık bırakفَذَرهم
baygın düşüp يصعقُون فِيهِ الَّذِي günleri ile يومهم
yıkılacakları

45) Artık onları, baygın düşüp yıkılacakları günleri ile karşılaşana kadar bırak.

كَيدهم onlardanعنْهم gideremezيغْنِي لَا Bir gün ki,يوم
yardım ينْصرون onlaraهم لَا ve و hiçbir şeyiشَيئًا düzenleri
da edilmez

46) Bir gün ki düzenleri, onlardan hiçbir şeyi gideremez ve onlara yardım da edilmez.

azap عذَابا zulmedenlereظَلَموا لِلَّذِين şüphe yok kiإِن Ve و
هم çoğu أَكْثَر fakatلَكِن و bundanذَلِك başkaدون da var
bilmezيعلَمون لَا onların

47) Ve şüphe yok ki zulmedenlere, bundan başka azap da var fakat onların çoğu bilmez.

فَإِنَّك Rabbininربك hükmüneلِحكْمِ sabretاصبِر Ve و
وسبح gözümüzün altındasınبِأَعينِنَا gerçekten de sen
تَقُوم zamanحِين Rabbineربك hamdederekبِحمدِ tenzîh et
kalktığın

48) Ve sabret Rabbinin hükmüne, gerçekten de gözümüzün altındasın sen ve kalktığın zaman Rabbine hamd ederek tenzîh et.

إِدبار ve و onu tenzîh etفَسبحه geceleyin deاللَّيلِ مِن Ve و
yıldızlarınالنُّجومِ batacağı sırada da

49) Ve geceleyin de onu tenzîh et ve yıldızların batacağı sırada.

(*) Sûrenin başında birtakım değerlere yemin edilerek başlandı ve İslâm'ın yakın gelecekte zafere kavuşacağına işaret edilerek, belli vakitlerde Cenâb-ı Hakk'ı hamd ile tesbîh etmemiz emredilerek sûre noktalandı.

53 NECM SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 53. suresi. 62 ayet, 360 kelime ve 1405 harften ibarettir. Mekkî surelerden olup, İhlâs suresinden sonra nâzil olmuştur. 32. ayeti Medenîdir. Adını ilk ayetinde geçen "necm" kelimesinden almıştır. Ancak bu kelimenin surenin muhtevası ile doğrudan bir ilgisi yoktur.

İçinde secde ayeti bulunan ve Mekke'de Resulullah (a.s)'ın açıkça herkese karşı okuduğu ilk suredir. Buhârî'nin İbn Abbas (r.a)'dan rivayet ettiği bir hadiste şöyle denilmektedir: "Peygamber (a.s), Necm sûresini okudu ve sonra secde etti. Onunla birlikte müslümanlar, müşrikler ve cinler, hepsi birden secde ettiler. Sadece Umeyye bin Halef secde etmekten kaçındı ve yerden bir avuç toprak alıp alnına sürerek şöyle deki: "Bana bu yeter."[532]

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ
Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Battığıهوى zamanإِذَا yıldızaالنجمِ andolsunو
1) Battığı zaman yıldıza andolsun;

ما غَوى veو Arkadaşınızصاحِبكُم asla sapmadıما ضل batıla da yönelmedi
2) Arkadaşınız asla sapmadı ve batıla da yönelmedi.

hevadanعن الْهوى O konuşmazما ينْطِقُ Veو
3)Ve O, hevadan konuşmaz.

يوحى bir vahiydirوحي إِلا Oهو yalnızcaإِن vahyolunmakta olan
4) O, yalnızca vahyolunmakta olan bir vahiydir.

üstünالْقُوى bir güç sahibiشَدِيدُ Ona öğretmiştirعلمه
5) Ona, üstün bir güç sahibi öğretmiştir.

Hemen فاستَوى Çarpıcı bir güzelliğeمِرةٍ sahiptirذُو doğruluverdi
6) Çarpıcı bir güzelliğe sahiptir. Hemen doğruluverdi.

en yüksekالْأَعلى bir ufukta idiبِالْأُفُقِ oهو Veو
7) Ve o, en yüksek bir ufukta idi.

derken sarkıverdiفَتَدلى yaklaştıدنَا Sonraثُم
8) Sonra yaklaştı, derken sarkıverdi.

veyaأَو iki yay kadarقَوسين yakınlaştıقَاب Nitekimفَكَان daha azأَدنَى
9) Nitekim iki yay kadar veya daha az yakınlaştı.

ما أَوحى O'nun kulunaعبدِهِ Böyleceإِلَى vahyettiفَأَوحى vahyettiğini
10) Böylece O'nun kuluna vahyettiğini vahyetti.

ما رأَى Gözüyle kalbالْفُؤَاد yalanlamadıما كَذَب gördüğünü
11) Gözüyle gördüğünü kalb yalanlamadı.

hakkındaعلى onunlaه siz tartışıyor musunuz?أَفَتُمارو gördükleri hakkındaما يرى
12) Gördükleri hakkında onunla tartışıyor musunuz?

bir diğerأُخْرى inişteنَزلَةً onu görmüştüرآه Andolsunولَقَد
13) Andolsun, onu bir diğer inişte görmüştü.

Münteha'nınالْمنْتَهى Sidretü'lسِدرةِ yanındaعِنْد
14) Sidretü'l-Münteha'nın yanında.

Me'va daالْمأْوى Cennetü'lجنَّةُ onun yanındadırعِنْدها
15) Cennetü'l-Me'va da onun yanındadır.

bürüyenما يغْشَى Sidre'yiالسدرةَ bürüyorduيغْشَى O vakitإِذْ
16) O vakit, Sidre'yi bürüyen bürüyordu.

aşmadıما طَغَى veو Göz kayıpالْبصر şaşmadıما زاغَ
17) Göz kayıp şaşmadı ve aşmadı.

ربه ayetlerinden olanıمِن آياتِ o gördüرأَى Andolsunلَقَد en büyükالْكُبرى Rabbinin
18) Andolsun o, Rabbinin en büyük ayetlerinden gördü.

Uzza'yı?الْعزى veو Latاللاتَ Gördünüz müأَفَرأَيتُم
19) Gördünüz mü, Lat ve Uzza'yı?

سورة النجم (٥٣)

بِسمِ اللّٰهِ الرحمن الرحِيم

والنجمِ اِذَا هوى (١) ما ضل صاحِبكُم وما غَوى (٢) وما
ينطِق عن الْهوى (٣) اِنْ هو اِلا وحى يوحى (٤) علمه
شَدِيد الْقُوى (٥) ذُو مِرةٍ فَاستوى (٦) وهو بِالْاُفُقِ الاَعلى
(٧) ثُم دنا فَتَدلى (٨) فَكَانَ قَاب قَوسين اَو اَدنى (٩)
فَاَوحى اِلى عبدِهِ مآ اَوحى (١٠) ما كَذَب الْفُؤاد ما راى
(١١) اَفَتُمارونه على ما يرى (١٢) ولَقَد راٰه نزلَةً اُخرى
(١٣) عِند سِدرةِ الْمنتهى (١٤) عِندها جنةُ الْماْوى (١٥) اِذْ
يغشى السدرةَ ما يغشى (١٦) ما زاغَ الْبصر وما طَغى (١٧)
لَقَد راى مِن اياتِ ربهِ الْكُبرى (١٨) اَفَراَيتم اللات والْعزى
(١٩) ومناةَ الثالِثَةَ الْاُخرى (٢٠) اَلَكُم الذكر ولَه الْاُنثى
(٢١) تِلْك اِذًا قِسمةٌ ضِيزى (٢٢) اِنْ هِى اِلا اَسماۤءٌ
سميتموهآ انتم واٰباۤؤكُم مآ انزلَ اللّٰه بِها مِن سلْطَانٍ اِنْ يتبِعونَ
اِلا الظن وما تهوى الْاَنفُس ولَقَد جاۤءَ هم مِن ربهِم الْهدى
(٢٣) اَم لِلْاِنسان ما تمنى (٢٤) فَلِلّٰهِ الْاٰخِرةُ والْاُولى
(٢٥) وكَم مِن ملَكٍ فِى السموات لا تغنِى شفَاعتهم شيئًا اِلا
مِن بعدِ اَنْ ياْذَنَ اللّٰه لِمن يشاۤءُ ويرضى (٢٦)

olanالْأُخْرى üçüncüالثَّالِثَةَ Menat'ı?مناةَ Veو
20) Ve üçüncü olan Menat'ı?

dişiالْأُنْثَى O'nun mu?ولَه Erkekالذكر sizinأَلَكُم
21) Erkek sizin, dişi O'nun mu?

insafsızcaضِيزى bir paylaştırmadırقِسمةٌ Öyleyseإِذًا buتِلْك
22) Öyleyse bu, insafsızca bir paylaştırmadır.

bir takım isimlerden أَسماء ancakإِلا Onlar ibarettirإِن هِي ما أَنزلَ atalarınızınوآباؤُكُم sizinأَنْتُم adlandırdığıسميتُموها مِن kendileri hakkındaبِها Allah'ınالله indirmediği bir الظن ancakإِلا uyarlarيتَّبِعون Onlarإِن hiçbir delilسلْطَانٍ Oysa ولَقَد nefislerinالْأَنْفُس hevasınaما تَهوى ve و zanna Rablerindenمِن ربهِم onlara gelmiştirجاءهم andolsun yol göstericiالْهدى
23) Onlar ancak sizin ve atalarınızın adlandırdığı ve Allah'ın kendileri hakkında hiçbir delil indirmediği bir takım isimlerden ibarettir. Onlar ancak zanna ve nefislerin hevasına uyarlar. Oysa andolsun, onlara Rablerinden yol gösterici gelmiştir.

arzu ettiğiتَمنَّى her şey mi var!?ما insanaلِلْإِنسانِ Yoksaأَم
24) Yoksa insana her arzu ettiği şey mi var.

ilk deوالْأُولَى son daالْآخِرةُ İşte Allah'ındırفَلِلَّهِ
25) İşte son da ilk de Allah'ındır.

Göklerdeفِي السماواتِ melekler vardır kiمِن ملَكٍ niceوكَم لَا تُغْنِي hiçbirإِلا مِن şefaatleriشَيئًا شَفَاعتُهم yarar sağlamaz يشَاء kimseyeلِمن Allah'ınالله izinأَن يأْذَن vermedikçeبعدِ razı olduğuويرضى dileyip
26) Göklerde nice melekler vardır ki, Allah'ın dileyip razı olduğu kimseye izin vermedikçe şefaatleri hiçbir yarar sağlamaz.

اِن الذين لا يؤمنونَ بِالاخِرة ليسمونَ الملئكةَ تسمِيةَ الأنثى
(٢٧) وما لهم بِهِ مِن عِلمٍ اِنْ يتبعونَ اِلا الظن وان الظن لا
يغنى مِن الحق شيئًا (٢٨) فَاعرض عن من تولى عن ذِكْرنا
ولم يرد اِلا الحيوةَ الدنيا (٢٩) ذَلك مبلغهم مِن العِلمِ اِن
ربك هو اعلم بِمن ضل عن سبِيلِهِ وهو اعلم بِمن اهتدى
(٣٠) ولِلهِ ما فِى السموات وما فِى الارض لِيجزى الذِين
اساؤا بِما عمِلوا ويجزى الذِين احسنوا بِالحسنى (٣١)
الذِين يجتنبونَ كبآئر الاِثم والفواحِش اِلا اللمم اِن ربك
واسِع المغفِرة هو اعلم بِكم اِذْ انشاكم مِن الارض واِذْ انتم
اجِنةٌ فِى بطون امهاتكم فلا تزكوآ انفسكم هو اعلم بِمن
اتقى (٣٢) افرايت الذى تولى (٣٣) واعطى قليلاً واكدى
(٣٤) اعِنده عِلم الغيب فهو يرى ,٣٥- ام لم ينبأ بِما فِى
صحف موسى (٣٦) وابرهِيم الذِى وفى (٣٧) الا تزر
وازرةٌ وزر أخرى (٣٨) وانْ ليس لِلانسان اِلا ما سعى
(٣٩) وأن سعيه سوف يرى (٤٠) ثم يجزيه الجزآء الاوفى
(٤١) وان اِلى ربك المنتهى (٤٢) وانه هو اضحك وابكى
(٤٣) وانه هو امات واحيا (٤٤)

إِنَّ Gerçek şu ki الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ iman etmeyenler بِالْآخِرَةِ ahirete لَيُسَمُّونَ isimlendiriyorlar الْمَلَائِكَةَ melekleri تَسْمِيَةَ isimlerle الْأُنْثَى dişi

27) Gerçek şu ki, ahirete iman etmeyenler, melekleri dişi isimlerle isimlendiriyorlar.

وَمَا Oysa لَهُمْ onların بِهِ bununla ilgili مِنْ عِلْمٍ hiçbir bilgileri yoktur إِنْ Onlar يَتَّبِعُونَ uymaktadırlar إِلَّا yalnızca الظَّنَّ zanna وَإِنَّ Oysa gerçekte الظَّنَّ zan لَا يُغْنِي yarar sağlamaz مِنَ الْحَقِّ haktan yana شَيْئًا hiçbir

28) Oysa onların bununla ilgili hiçbir bilgileri yoktur. Onlar yalnızca zanna uymaktadırlar. Oysa gerçekte zan, haktan yana hiçbir yarar sağlamaz.

فَأَعْرِضْ Şu halde sen yüz çevir عَنْ مَنْ تَوَلَّى sırt çeviren عَنْ ذِكْرِنَا bizim zikrimize وَ ve لَمْ يُرِدْ istemeyenden إِلَّا başkasını الْحَيَاةَ hayatından الدُّنْيَا dünya

29) Şu halde sen, bizim zikrimize sırt çeviren ve dünya hayatından başkasını istemeyenden yüz çevir.

ذَلِكَ İşte budur مَبْلَغُهُمْ onların ulaşabildikleri مِنَ الْعِلْمِ ilimden yana إِنَّ Şüphesiz رَبَّكَ senin Rabbin هُوَ O'dur أَعْلَمُ en iyi bilen بِمَنْ kimin ضَلَّ saptığını عَنْ سَبِيلِهِ yolunda وَ ve هُوَ O'dur أَعْلَمُ en iyi bilen بِمَنْ kimin اهْتَدَى hidayet üzere olduğunu

30) İşte onların ilimden yana ulaşabildikleri budur. Şüphesiz senin Rabbin; kimin kendi yolundan saptığını en iyi bilen O'dur ve kimin hidayet üzere olduğunu en iyi bilen O'dur.

وَ ve لِلَّهِ Allah'ındır مَا her şey فِي السَّمَاوَاتِ Göklerde olan وَمَا فِي الْأَرْضِ yerde لِيَجْزِيَ cezalandırır الَّذِينَ öyle ki أَسَاءُوا kötülükte bulunanları بِمَا dolayısıyla عَمِلُوا yaptıkları وَيَجْزِيَ ödüllendirir الَّذِينَ أَحْسَنُوا güzel davranışta bulunanları da بِالْحُسْنَى daha güzeliyle

31) Göklerde ve yerde olan her şey Allah'ındır; öyle ki, kötülükte bulunanları, yaptıkları dolayısıyla cezalandırır, güzel davranışta bulunanları da daha güzeliyle ödüllendirir.

الَّذِينَ Ki onlar يَجْتَنِبُونَ kaçınırlar كَبَائِرَ büyük olanından الْإِثْمِ günahın وَ ve الْفَوَاحِشَ hayasızlıklardan إِلَّا dışında اللَّمَمَ ufak tefek günahlar إِنَّ Şüphesiz رَبَّكَ senin Rabbin وَاسِعُ geniş olandır الْمَغْفِرَةِ mağfireti هُوَ O أَعْلَمُ en iyi bilendir بِكُمْ sizi إِذْ zaman أَنْشَأَكُمْ inşa ettiği مِنَ الْأَرْضِ yerden وَ ve إِذْ أَنْتُمْ sizi halinde iken أَجِنَّةٌ ceninler فِي بُطُونِ karnında أُمَّهَاتِكُمْ analarınızın فَلَا تُزَكُّوا temize çıkarıp durmayın أَنْفُسَكُمْ Öyleyse kendinizi هُوَ O أَعْلَمُ daha iyi bilendir بِمَنِ اتَّقَى sakınanı

32) Ki onlar, ufak tefek günahlar dışında, günahın büyük olanından ve hayasızlıklardan kaçınırlar. Şüphesiz senin Rabbin, mağfireti geniş olandır. O, sizi yerden inşa ettiği (yarattığı) zaman ve analarınızın karnında ceninler halinde iken sizi en iyi bilendir. Öyleyse kendinizi temize çıkarıp durmayın. O, sakınanı daha iyi bilendir.

أَفَرَأَيْتَ Şimdi gördün mü? الَّذِي تَوَلَّى o yüz çevireni

33) Şimdi, o yüz çevireni gördün mü?

وَ Ve أَعْطَى verdi قَلِيلًا azıcık وَ ve أَكْدَى sımsıkı elinde tuttu

34) Ve azıcık verdi ve sımsıkı elinde tuttu.

أَعِنْدَهُ onun yanında da عِلْمُ ilmi الْغَيْبِ Gaybın فَهُوَ o يَرَى mu görüyor?

35) Gaybın ilmi onun yanında da o mu görüyor?

أَمْ Yoksa لَمْ يُنَبَّأْ kendisine haber verilmedi mi? بِمَا فِي صُحُفِ sahifelerinde olan مُوسَى Musa'nın

36) Yoksa Musa'nın sahifelerinde olan kendisine haber verilmedi mi?

وَ Ve إِبْرَاهِيمَ İbrahim الَّذِي وَفَّى ahdine bağlıydı

37) Ve İbrahim ahdine bağlıydı.

أَلَّا Doğrusu تَزِرُ yüklenmez وَازِرَةٌ hiçbir günahkar وِزْرَ günah yükünü أُخْرَى başkasının

38) Doğrusu hiçbir günahkar başkasının günah yükünü yüklenmez.

وَ Ve أَنْ şüphesiz لَيْسَ yoktur لِلْإِنْسَانِ insana إِلَّا başkası مَا سَعَى kendi emeğinden

39) Ve şüphesiz insana kendi emeğinden başkası yoktur.

وَ Ve أَنَّ şüphesiz سَعْيَهُ kendi emeği سَوْفَ ileride يُرَى görülecektir

40) Ve şüphesiz kendi emeği ileride görülecektir.

ثُمَّ Sonra يُجْزَاهُ ona yaptıklarının karşılığı الْجَزَاءَ الْأَوْفَى eksiksiz verilecektir

41) Sonra yaptıklarının karşılığı ona eksiksiz verilecektir.

وَ Ve أَنَّ elbette إِلَى رَبِّكَ Rabbinedir الْمُنْتَهَى son varış

42) Ve elbette son varış Rabbinedir.

وَ Ve أَنَّهُ doğrusu هُوَ O'dur أَضْحَكَ güldüren وَ ve أَبْكَى ağlatan

43) Ve doğrusu, güldüren ve ağlatan O'dur.

وَ Ve أَنَّهُ doğrusu هُوَ O'dur أَمَاتَ öldüren وَ ve أَحْيَا dirilten

44) Ve doğrusu, öldüren ve dirilten O'dur.

الذكر çiftleri الزوجين yaratan خَلَقَ doğrusu O'dur أنه Ve و
dişiyi الْأُنْثَى ve و erkek
45) Ve doğrusu çiftleri; erkek ve dişiyi yaratan O'dur.
meni döküldüğü تُمنَى zaman إِذَا Bir damla sudan مِن نُطْفَةٍ
46) Bir damla sudan meni döküldüğü zaman.
diriltme de النَّشْأَةَ O'na aittir عَلَيهِ Gerçek şu ki أَنَّ Ve و
diğer الْأُخْرَى
47) Ve Gerçek şu ki, diğer diriltme de O'na aittir.
أَقْنَى ve و zenginleştirdi أَغْنَى O هو doğrusu أنه Ve و
hoşnut kıldı
48) Ve doğrusu O, zenginleştirdi ve hoşnut kıldı.
Şi'ra'nın الشعرى Rabbi رب O'dur هو doğrusu أنه Ve و
49) Ve doğrusu Şi'ra'nın Rabbi O'dur.
önce gelen الْأُولَى Ad'ı عادا helak etti أَهْلَكَ doğrusu O أنه Ve و
50) Ve doğrusu önce gelen Ad (kavmini) O helak etti.
Böylelikle bırakmadı فَمَا أَبْقَى Semud'u da ثَمودَ Ve و
51) Ve Semud (kavminide). Böylelikle bırakmadı.
Çünkü إِنهم Daha önce مِن قَبلُ Nuh نُوحٍ kavmini de وقوم
daha azgındılar أَطْغَى ve و daha zalim أَظْلَمَ onlar هم كَانُوا
52) Daha önce Nuh kavmini de. Çünkü onlar daha zalim ve daha azgındılar.
O yerin أَهوى Altı üstüne gelen şehirleri de الْمُؤْتَفِكَةَ Ve و
dibine geçirdi
53) Ve Altı üstüne gelen şehirleri de O yerin dibine geçirdi.
sardırdığını مَا غَشَّى Böylece ona sardırdı فَغَشَّاهَا
54) Böylece ona sardırdığını sardırdı.
Rabbinin رَبِّكَ nimetlerinden آلَاءِ Öyleyse hangi فَبِأَيِّ
şüphe ediyorsun? تَتَمَارَى
55) Öyleyse Rabbinin hangi nimetlerinden şüphe ediyorsun?
الْأُولَى uyarıcılardan مِن النُّذُرِ bir uyarıcıdır نَذِيرٌ Bu هَذَا
önceki
56) Bu, önceki uyarıcılardan bir uyarıcıdır.
O yaklaşmakta olan الْآزِفَةُ yaklaştı أَزِفَتِ
57) O yaklaşmakta olan yaklaştı.
كَاشِفَةٌ Allah'tan اللهِ başka مِن دون Onu لَهَا yoktur لَيسَ
açığa çıkaracak
58) Onu Allah'tan başka açığa çıkaracak yoktur.
تَعجبون sözden dolayı mı الْحَدِيثِ bu هَذَا Şimdi siz أَفَمِن
hayret edersiniz?
59) Şimdi siz bu sözden dolayı mı hayret edersiniz?
ağlamıyorsunuz لَا تَبكُون ve و gülüyorsunuz تَضحكُون Ve و
60) Ve gülüyorsunuz ve ağlamıyorsunuz.
baş kaldırıyorsunuz سامِدون siz أَنْتُم Ve و
61) Ve siz baş kaldırıyorsunuz.
kulluk اعبدوا ve و Allah'a لِلهِ Hemen secde edin فَاسجدوا
edin
62) Hemen Allah'a secde edin ve kulluk edin.
(*)Bunca nimet, hatırlatma ve uyarıya rağmen Allah'ın birliğini ve âhi-ret hayatının varlığını tartışma konusu yapma küstahlığını gösteren, Kur'an'ın verdiği bilgi ve çağrılar karşısında akıl ve iz'anı harekete geçirmek yerine gaflet için- de oyalanmaktan haz alanlar eleştirilmektedir. Buna rağmen 62. âyette kısa ve etkileyici bir ifadeyle herkes Allah'a kulluk etmeye ve O'na olan saygısını belli etmeye çağlışmakta, böylece sûre asıl mesajın tekrar edilmesiyle bitirilmektedir.

وأنه خلق الزوجين الذكر والأنثى (٤٥) مِن نطفةٍ إذا تمنى
(٤٦) وأن عليه النشأة الأخرى (٤٧) وأنه هو أغنى وأقنى
(٤٨) وأنه هو رب الشعرى (٤٩) وأنه أهلك عادا الأولى
(٥٠) وثمود فما أبقى (٥١) وقوم نوح مِن قبلُ إنهم كانوا هم
أظلم وأطغى (٥٢) والمؤتفِكةَ أهوى (٥٣) فغشاها ما غشى
(٥٤) فبأي آلاءِ ربك تتمارى (٥٥) هذا نذير مِن النذُر الأولى
٥٦) أزفت الآزفةُ (٥٧) ليس لها مِن دون اللهِ كاشِفةٌ (٥٨)
أفمِن هذا الحديثِ تعجبونَ (٥٩) وتضحكونَ ولا تبكونَ
(٦٠) وأنتم سامِدونَ (٦١) فاسجدوا لِلهِ واعبدوا (٦٢)

سورة القمر (٥٤)

بِسمِ اللهِ الرحمنِ الرحِيمِ

اِقتربتِ الساعةُ وانشق القمر (١) وإنْ يروا آيةً يعرضوا
ويقولوا سِحر مستمِر (٢) وكذبوا واتبعوا أهواءَهم وكل
أمرٍ مستقِر (٣) ولقد جاءَهم مِن الأنباءِ ما فِيهِ مزدجر (٤)
حِكمةٌ بالِغةٌ فما تغنِ النذُر (٥) فتول عنهم يوم يدع الداع
إلى شيءٍ نكُرٍ (٦)

54 KAMER SURESİ

Kur'ân-ı Kerim'in 54. sûresi. 55 âyet, 342 kelime, 1413 harften ibarettir. Sûre, hicretten önce müşriklerin mucize istemeleriyle ayın yarılması mucizesi gösterilmiş fakat inkârcılar sihir olduğunu ileri sürüp mucizeyi yalanlamaları sonucu nazil olmuştur. Sûre, adını birinci âyette geçen "el-kamer" kelimesinden alır.

Rahim الرحيم Rahman الرحمن Allah'ın اللهِ adıyla بِسمِ
Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…
ay الْقَمر yarıldı انْشَقَّ ve و Saat السَّاعةُ yakınlaştı اقْتَرَبتِ
1) Saat yakınlaştı ve ay yarıldı.
yüz يعرِضوا bir ayet آيةً görseler يروا eğer إِن Ve و
مستَمِر bir sihirdir سِحر derler يقُولُوا ve و çevirirler
Süregelen
2) Ve eğer bir ayet görseler, yüz çevirirler ve: "Süregelen bir sihirdir." derler.
hevalarına أَهواءهم uydular واتبعوا Yalanladılar كَذبوا ve و
bir vadesi vardır مستَقِر işin أَمرٍ Halbuki her وكُلُّ
3) Yalanladılar ve hevalarına uydular. Halbuki her işin bir vadesi vardır.
ما haberler الْأَنْبَاءِ مِن onlara gelmiştir جاءهم Andolsun ولَقَد
alıkoyucu özelliği olan مزدجر kendisinde فِيهِ
4) Andolsun, onlara kendisinde alıkoyucu özelliği olan haberler gelmiştir.
fayda فَمَا تُغْنِ En üstün seviyede بالِغَةٌ bir hikmettir حِكْمةٌ
Uyarılar ise النُّذُر vermiyor
5) En üstün seviyede bir hikmettir. Uyarılar ise fayda vermiyor.
يدع O günde يوم onlardan عنْهم O halde yüz çevir فَتَولَّ
bilinmedik نُكُرٍ bir şeye شَيءٍ إِلَى o çağırıcı الداعِي çağırır
6) O halde onlardan yüz çevir. O günde o çağırıcı bilinmedik bir şeye çağırır.

خشعا ابصارهم يخرجونَ مِن الاجداثِ كأنهم جراد منتشِر
(٧) مهطِعِ ـِالى الداعِ يقُولُ الكٰفِرونَ هذا يوم عسِر (٨)
كذبت قبلهم قوم نوحٍ فكذبوا عبدنا وقالُوا مجنونٌ وازدجِر
(٩) فدعا ربه انى مغلوب فانتصِر (١٠) ففتحنآ ابواب
السمآءِ بِمآءٍ منهمِرٍ (١١) وفجرنا الارض عيونا فالتقى المآءُ
على امرٍ قد قُدِر (١٢) وحملنٰاه على ذاتِ الواحٍ ودسرٍ
(١٣) تجرى بِاعيننا جزآءً لِمن كانَ كُفِر (١٤) ولقد
تركْناهآ ايةً فهلْ مِن مدكِرٍ (١٥) فكيف كانَ عذَابِى ونذُر
(١٦) ولقد يسرنا القُرانَ لِلذكْر فهلْ مِن مدكِرٍ (١٧)
كذبت عاد فكيف كانَ عذَابِى ونذُر (١٨) اِنآ ارسلنا عليهم
رِ ا صرصرا فِى يومِ نحسٍ مستمِر (١٩) تنزع الناس كأنهم
اعجاز نخلٍ منقعِرٍ (٢٠) فكيف كانَ عذَابِى ونذُر (٢١)
ولقد يسرنا القُرانَ لِلذكْر فهلْ مِن مدكِرٍ (٢٢) كذبت ثمود
بِالنذُر (٢٣) فقالُوآ ابشرا مِنا واحِدا نتبعه اِنآ اِذًا لفِى ضلالٍ
وسعرٍ (٢٤) ءَ أُلقِى الذكْر عليهِ مِن بيننا بلْ هو كذاب اشِر
(٢٥) سيعلمونَ غدا من الكذاب الاشِر (٢٦) اِنا مرسِلُو
الناقةِ فِتنةً لهم فارتقِبهم واصطبِر (٢٧)

onlar هم Gözleri أَبصار dehşetten düşmüş olarak خُشعا
جراد gibi كأنهم kabirlerinden مِن الأجداثِ çıkarlar يخْرجون
yayılan منتَشِر çekirgeler

7) Gözleri dehşetten düşmüş olarak, onlar yayılan çekirgeler gibi kabirlerinden çıkarlar.

çağırana doğru إِلى الداعِي Boyunlarını uzatmış olarak مهطِعِين
zorlu عسِر bir gündür يوم Bu هذَا kafirler الكَافِرون derler يقُولُ

8) Boyunlarını çağırana doğru uzatmış olarak, kafirler: "Bu, zorlu bir gündür" derler.

Abdullah bin Mes'ud şöyle dedi: Resulullah'ın döneminde Ay ikiye ayrıldı. Kureyş: "Bu İbni Ebî Kebşe'nin bir sihridir, sizi büyüledi, seferdekilere de sorun bakalım." dediler. Sordular. Onlar da "evet gördük" dediler. Bunun üzerine Kamer suresinin ilk iki ayeti indi.[533]

نُوحٍ kavmi de قوم Kendilerinden önce قبلهم yalanlamıştı كذبتْ
قَالُوا ve و böylece kulumuzu عبدنَا yalanladılar فكذبوا Nuh
engellediler وازدجِر Delidir مجنُون dediler

9) Kendilerinden önce Nuh kavmi de yalanlamıştı; böylece kulumuzu yalanladılar ve engellediler: *"Delidir" d*ediler.

yenik مغلُوب Gerçekten ben أَني Rabbine ربه dua etti فَدعا
Artık sen intikam al فَانْتَصِر düşmüş durumdayım

10) Rabbine dua etti: "Gerçekten ben, yenik düşmüş durumdayım. Artık sen intikam al."

akan bir بِماءٍ göğün السماءِ kapılarını أَبواب Biz de açtık فَفَتَحنَا
bardaktan boşalırcasına منْهمِر su ile

11) Biz de bardaktan boşalırcasına akan bir su ile göğün kapılarını açtık.

coşkun kaynaklar عيونًا Yeri de الأَرض fışkırttık da وفَجرنَا
bir أَمر üzere على su الماء birbirine kavuştu فَالْتَقَى halinde
önceden takdir edilmiş قَد قُدِر emir üzere

12) Yeri de coşkun kaynaklar halinde fışkırttık da su, önceden takdir edilmiş bir emir üzere birbirine kavuştu.

tahtaları ذَاتِ أَلْواحٍ üzerinde على onu da taşıdık حملْنَاه Ve و
çivileri olan دسر ve و

13) Ve onu da tahtaları ve çivileri olan (geminin) üzerinde taşıdık.

جزاء Gözlerimiz önünde بِأَعينِنَا akıp-gitmekteydi تَجرِي
İnkar كُفِر كَان edilmiş olana لِمن bir mükafat olmak üzere

14) Gözlerimiz önünde (gemi) akıp gitmekteydi. İnkar edilmiş olana bir mükafat olmak üzere.

فَهلْ bir ayet آيةً biz onu bıraktık تَركْنَاها Andolsun ki ولَقَد
ibret alıp düşünen? مِن مدكِر O halde var mı

15) Andolsun ki biz onu bir ayet olarak bıraktık. O halde var mı ibret alıp düşünen?

نُذُر ve و benim azabım عذَابِي Şu halde كَان nasılmış? فَكَيفَ
korkutmam

16) Şu halde benim azabım ve korkutmam nasılmış?

لِلذكْرِ Kur'an'ı الْقُرآن biz kolaylaştırdık يسرنَا Andolsun ولَقَد
ibret alıp düşünen مِن مدكِر O halde var mı فَهلْ zikir için

17) Andolsun biz Kur'an'ı zikir için kolaylaştırdık. O halde var mı ibret alıp düşünen?

benim عذَابِي كَان nasılmış? فَكَيفَ Ad da عاد yalanladı كذبتْ
uyarmam نُذُر ve و azabım

18) Ad (kavmi de) yalanladı. Şu halde benim azabım ve uyarmam nasılmış?

رِيحا üzerlerine علَيهِم biz gönderdik أَرسلْنَا Muhakkak إِنا
bir günde فِي يومِ gürültülü bir rüzgar صرصرا rüzgar
uğursuz olan مستَمِر sürekli olan نَحسٍ

19) Muhakkak biz üzerlerine uğursuz olan, sürekli olan bir günde, gürültülü bir rüzgar gönderdik.

Sanki onlar كَأَنهم İnsanları الناس koparık atıyordu تَنْزِع
kökünden kopmuş منقَعِر hurma نَخْلٍ kütükleri أَعجاز idiler

20) İnsanları koparıp atıyordu. Sanki onlar kökünden kopmuş hurma kütükleri idiler.

نُذُر ve و benim azabım عذَابِي Şu halde كَان nasılmış فَكَيفَ
korkutmam

21) Şu halde benim azabım ve korkutmam nasılmış?

لِلذكْرِ Kur'an'ı الْقُرآن biz kolaylaştırdık يسرنَا Andolsun ولَقَد
ibret alıp düşünen? مِن مدكِر O halde var mı فَهلْ zikir için

22) Andolsun biz Kur'an'ı zikir için kolaylaştırdık. O halde var mı ibret alıp düşünen?

uyarıları بِالنذُرِ Semud da ثَمود yalanladı كذبتْ

23) Semud (kavmi de) uyarıları yalanladı.

biri واحِدا Bizden منا bir beşere mi أَبشَرا Dediler ki فَقَالُوا
لَفِي Bu durumda إِذًا gerçekten biz إِنا uyacağız? نتبعه olan
çılgınlık سعرٍ ve و sapıklık ضلَالٍ içinde oluruz

24) Dediler ki: "Bizden biri olan bir beşere mi uyacağız? Bu durumda gerçekten biz bir sapıklık ve çılgınlık içinde oluruz."

بلْ içimizden ona علَيهِ مِن بينِنَا Zikir الذكْر mı bırakıldı? أَأُلْقِي
bir şımarıktır أَشِر çok yalan söyleyen كَذاب o هو Hayır

25) "Zikir, içimizden ona mı bırakıldı? Hayır, o çok yalan söyleyen, bir şımarık*tır."*

الْكَذاب kimin من Yarın غَدا bilip-öğreneceklerdir سيعلَمون
şımarık الْأَشِر bir yalancı olduğunu

26) Yarın kimin şımarık bir yalancı olduğunu bilip-öğreneceklerdir.

o dişi deveyi النَاقَةِ göndeririz مرسِلُو Gerçekten biz إِنا
Artık فَارتَقِبهم onlara لَهم fitne olmak üzere فِتْنَةً göndeririz
sabret اصطَبِر ve و onları gözetle

27) Gerçekten biz onlara fitne olmak üzere o dişi deveyi göndeririz. Artık onları gözetle ve sabret!

ونبئهم ان المآء قسمةٌ بينهم كل شربٍ محتضر (٢٨) فنادوا
صاحبهم فتعاطى فعقر (٢٩) فكيف كانَ عذابى ونذر (٣٠)
انآ ارسلنا عليهم صيحةً واحدةً فكانوا كهشيم المحتظر (٣١)
ولقد يسرنا القرانَ للذكر فهل من مدكرٍ (٣٢) كذبت قوم
لوطٍ بالنذر (٣٣) انآ ارسلنا عليهم حاصبا الا الَ لوطٍ نجيناهم
بسحرٍ (٣٤) نعمةً من عندنا كذلك نجزى من شكر (٣٥)
ولقد انذرهم بطشتنا فتماروا بالنذر (٣٦) ولقد راودوه عن
ضيفه فطمسنآ اعينهم فذوقوا عذابى ونذر (٣٧) ولقد
صبحهم بكرةً عذاب مستقر (٣٨) فذوقوا عذابى ونذر
(٣٩) ولقد يسرنا القرانَ للذكر فهل من مدكرٍ (٤٠) ولقد
جآء الَ فرعونَ النذر (٤١) كذبوا باياتنا كلها فاخذناهم اخذَ
عزيزٍ مقتدرٍ (٤٢) اكفاركم خير من اولئكم ام لكم برآءةٌ فى
الزبر (٤٣) ام يقولونَ نحن جميع منتصر (٤٤) سيهزم الجمع
ويولونَ الدبر (٤٥) بل الساعةُ موعدهم والساعةُ ادهى وامر
(٤٦) ان المجرمين فى ضلالٍ وسعرٍ (٤٧) يوم يسحبونَ فى
النار على وجوههم ذوقوا مس سقر (٤٨) انا كل شيءٍ خلقناه
بقدرٍ (٤٩)

suyunالْماءَ kesin olarakأَنَّ onlara haber verنَبِّئْهُمْ Ve و içme شِرْبٍ Her biriكُلُّ aralarındaبَيْنَهُمْ pay edildiğiniقِسْمَةٌ hazır olsunمُحْتَضَرٌ sırasında

28) Ve onlara, suyun aralarında kesin olarak pay edildiğini haber ver. Herbiri içme sırasında hazır olsun.

فَتَعاطَى arkadaşlarını صاحِبَهُمْ Derken çağırdılarفَنادَوْا o da kesip hayvanıفَعَقَرَ ayağından biçip yere devirdi

29) Derken arkadaşlarını çağırdılar, o da kesip hayvanı ayağından biçip yere devirdi.

نُذُرِ ve و benim azabımعَذابِي Şu haldeكانَ nasılmışفَكَيْفَ korkutmam

30) Şu halde benim azabım ve korkutmam nasılmış?

onların üzerineعَلَيْهِمْ biz gönderdikأَرْسَلْنا Çünküإِنَّا Böylece onlar gibi فَكانُوا bir tekواحِدَةً çığlıkصَيْحَةً ağıldaki çalıçırpı olanالْمُحْتَظِرِ kuru otكَهَشِيمِ oluverdiler

31) Çünkü biz onların üzerine bir tek çığlık gönderdik. Böylece onlar ağıldaki çalıçırpı olan kuru ot gibi oluverdiler.

لِلذِّكْرِ Kur'an'ıالْقُرْآنَ biz kolaylaştırdıkيَسَّرْنَا Andolsunوَلَقَدْ ibret alıp düşünen?مِنْ مُدَّكِرٍ O halde var mıفَهَلْ zikir için

32) Andolsun biz Kur'an'ı zikir için kolaylaştırdık. O halde var mı ibret alıp düşünen?

uyarılarıبِالنُّذُرِ Lutلُوطٍ kavmi deقَوْمُ yalanladıكَذَّبَتْ

33) Lut kavmi de uyarıları yalanladı.

taş حاصِباً üzerlerineعَلَيْهِمْ gönderdikأَرْسَلْنا Bizإِنَّا Lut'unلُوطٍ ailesiآلَ müstesnaإِلَّا yağdıran bir rüzgar seher vaktindeبِسَحَرٍ onları kurtardıkنَجَّيْناهُمْ

34) Biz, üzerlerine taş yağdıran bir rüzgar gönderdik. Lut'un ailesi müstesna; onları seher vaktinde kurtardık.

كَذلِكَ Tarafımızdanمِنْ عِنْدِنا bir nimet olmak üzereنِعْمَةً مَنْ شَكَرَ böyle mükafatlandırırızنَجْزِي İşte biz şükredenleri

35) Tarafımızdan bir nimet olmak üzere. İşte biz, şükredenleri böyle mükafatlandırırız.

zorlu بَطْشَتَنا onlarıهُمْ uyarmıştıأَنْذَرَ Oysa andolsunوَلَقَدْ بِالنُّذُرِ kuşku ile karşılamışlardıفَتَمارَوْا yakalamamıza karşı Uyarıları

36) Oysa andolsun, zorlu yakalamamıza karşı onları uyarmıştı. Uyarıları kuşku ile karşılamışlardı.

عَنْ kötülük yapmak istediler deراوَدُوهُ Andolsunوَلَقَدْ أَعْيُنَهُمْ silme kör ettikفَطَمَسْنا onlar misafirlerine dahiضَيْفِهِ نُذُرِ ve و azabımıعَذابِي Şimdi tadınفَذُوقُوا gözlerini uyarılarımı

37) Andolsun onlar misafirlerine dahi kötülük yapmak istediler de gözlerini silme kör ettik. "Şimdi azabımı ve uyarılarımı tadın!"

onları بُكْرَةً sabahleyin erkendenصَبَّحَهُمْ Andolsunوَلَقَدْ yerini bulmuşمُسْتَقِرٌّ bir azapعَذابٌ bastırdı

38) Andolsun yerini bulmuş, bir azap, sabahleyin erkenden onları bastırdı.

uyarmamıنُذُرِ ve و azabımıعَذابِي Şimdi tadınفَذُوقُوا

39) Şimdi azabımı ve uyarmamı tadın!

لِلذِّكْرِ Kur'an'ıالْقُرْآنَ biz kolaylaştırdıkيَسَّرْنَا Andolsunوَلَقَدْ ibret alıp düşünen?مِنْ مُدَّكِرٍ O halde var mıفَهَلْ zikir için

40) Andolsun biz Kur'an'ı zikir için kolaylaştırdık. O halde var mı ibret alıp düşünen?

Firavunفِرْعَوْنَ ailesine deآلَ gelmiştiجاءَ Andolsunوَلَقَدْ korkutanlarالنُّذُرُ

41) Andolsun Firavun ailesine de korkutanlar gelmişti.

فَأَخَذْناهُمْ tümünüكُلِّها Ayetlerimiziniبِآياتِنا yalanladılarكَذَّبُوا kudretli مُقْتَدِرٍ güçlüعَزِيزٍ yakalayışıylaأَخْذَ yakalayıverdik

42) Ayetlerimizin tümünü yalanladılar. Biz de onları üstün, güçlü, kudretli yakalayışıyla yakalayıverdik.

مِنْ أُولئِكُمْ daha hayırlıdır?خَيْرٌ Sizin kafirleriniz mıأَكُفَّارُكُمْ bir beraat mı var?بَراءَةٌ sizin içinلَكُمْ Yoksaأَمْ bunlardan kitaplardaفِي الزُّبُرِ

43) Sizin kafirleriniz bunlardan daha mı hayırlıdır? Yoksa kitaplarda sizin için bir beraat mı var?

bir جَمِيعٌ Bizنَحْنُ mu diyorlar?يَقُولُونَ Yoksa onlarأَمْ birbirine yardım edenمُنْتَصِرٌ topluluğuz

44) Yoksa onlar: "Biz birbirine yardım eden bir topluluğuz." mu diyorlar?

يُوَلُّونَ ve و o toplulukالْجَمْعُ Yakında yenilecekسَيُهْزَمُ arkalarınıالدُّبُرَ dönerek kaçacaklardır

45) Yakında o topluluk yenilecek ve arkalarını dönerek kaçacaklardır.

وَالسَّاعَةُ onlara vaadedilenمَوْعِدُهُمْ saattirالسَّاعَةُ Bilakisبَلِ acıdırأَمَرُّ ve و büyükأَدْهى O saat

46) Bilakis onlara vaadedilen saattir. O saat büyük ve acıdır.

سُعُرٍ ve و sapıklıktaفِي ضَلالٍ suçlularالْمُجْرِمِينَ Şüphesizإِنَّ çılgın ateş içindedirler

47) Şüphesiz suçlular sapıklıkta ve çılgın ateş içindedirler.

عَلى Azabın içindeفِي النَّارِ sürünecekleri يُسْحَبُونَ günيَوْمَ سَقَرَ dokunmasınıمَسَّ tadınذُوقُوا yüzükoyun وُجُوهِهِمْ cehennemin

48) Azabın içinde yüzükoyun sürünecekleri gün cehennemin dokunmasını tadın!

بِقَدَرٍ biz yarattıkخَلَقْناهُ şeyiشَيْءٍ herكُلَّ Hiç şüphesizإِنَّا bir kader ile

49) Hiç şüphesiz biz her şeyi bir kader ile yarattık.

وماۤ امرناۤ اِلا واحِدةٌ كلمحٍ بِالبصر (٥٠) ولقد اهلكْناۤ اشياعكُم فهلْ مِن مدكِرٍ (٥١) وكُل شىءٍ فعلُوه فِى الزبر (٥٢) وكُل صغِيرٍ وكبِيرٍ مستطر (٥٣) اِن المتقِين فِى جناتٍ ونهرٍ (٥٤) فِى مقْعدِ صِدقٍ عِند ملِيكٍ مقْتدِرٍ (٥٥)

سورة الرحمن (٥٥)

بِسمِ الله الرحمن الرحِيم

الرحمن (١) علم القُرانَ (٢) خلق الاِنسانَ (٣) علمه البيانَ (٤) الشمس والقمر بِحسبانٍ (٥) والنجم والشجر يسجدان (٦) والسماۤءَ رفعها ووضع المِيزانَ (٧) الا تطغوا فِى المِيزان (٨) واَقِيموا الوزنَ بِالقِسطِ ولا تخسِروا المِيزانَ (٩) والارض وضعها لِلانامِ (١٠) فِيها فاكِهةٌ والنخلُ ذات الاكْمامِ (١١) والحب ذُو العصفِ والريحانُ (١٢) فَبِاى الاۤءِ ربكُما تكذبان (١٣) خلق الاِنسانَ مِن صلصالٍ كالفَخار (١٤) وخلق الجان مِن مارجٍ مِن نارٍ (١٥) فَبِاى الاۤءِ ربكُما تكذبان (١٦)

yalnızca bir وَاحِدَةٌ ancakاِلَّا Bizim emrimizوَمَٓا اَمْرُنَٓا keredir كَلَمْحٍ kırpması gibi بِالْبَصَرِ göz

50) Bizim emrimiz, ancak bir göz kırpması gibi yalnızca bir keredir.

benzerlerinizi اَشْيَاعَكُمْ biz helak ettik اَهْلَكْنَٓا Andolsun وَلَقَدْ O halde فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ var mı bir düşünen?

51) Andolsun biz, benzerlerinizi helak ettik. O halde var mı bir düşünen?

فِي الزُّبُرِ işledikleri فَعَلُوهُ şey de شَيْءٍ her كُلُّ Ve و defterlerdedir

52) Ve işledikleri her şey de defterlerdedir.

satır مُسْتَطَرٌ büyük كَبِيرٍ ve و Küçük صَغِيرٍ her şey وَكُلُّ satırdır

53) Küçük ve büyük her şey satır satırdır.

و cennetlerde فِي جَنَّاتٍ muttakiler الْمُتَّقِينَ Hiç şüphesiz اِنَّ nehirdedirler نَهَرٍ ve

54) Hiç şüphesiz muttakiler, cennetlerde ve nehirdedirler.

bir مَلِيكٍ yanındadırlar عِنْدَ Sıdk صِدْقٍ meclisinde فِي مَقْعَدِ gayet muktedir مُقْتَدِرٍ melikin

55) Sıdk meclisinde, gayet muktedir bir melikin yanındadırlar.

55 RAHMAN SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 55. suresi. 78 ayet, 351 kelime ve 1336 harften ibarettir. Adını, birinci ayetini oluşturan Allah Teâlâ'nın isimlerinden olan "er-Rahmân" kelimesinden almıştır. Sure, insanlarla birlikte, irade ve sorumluluk sahibi varlıklar olan cinlere de hitab eden Kur'an'daki tek suredir. Surenin özellikle ön plana çıkan ayrı ve dehşetengiz bir ahengi vardır. Ayetleri kısa kısa cümlelerden oluşmaktadır. Surede, kâinat sahasında Allah'ın açık ve gizli hâkimiyetinin delilleri açıklanmaktadır.

Rahim الرَّحِيمِ Rahman الرَّحْمٰنِ Allah'ın اللّٰهِ adıyla بِسْمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Rahman الرَّحْمٰنُ

1) Rahman,

Okumayı الْقُرْاٰنَ öğretti عَلَّمَ

2) Okumayı öğretti.

İnsanı الْاِنْسَانَ yarattı خَلَقَ

3) İnsanı yarattı.

beyanı الْبَيَانَ Ona öğretti عَلَّمَهُ

4) Ona beyanı öğretti.

bir hesap iledir بِحُسْبَانٍ ay الْقَمَرُ ve و Güneş الشَّمْسُ

5) Güneş ve ay bir hesap iledir.

secde ederler يَسْجُدَانِ ağaçlar da الشَّجَرُ ve و Yıldızlar وَالنَّجْمُ

6) Yıldızlar ve ağaçlar da secde ederler.

وَضَعَ ve و onu da yükseltti رَفَعَهَا göğe gelince السَّمَٓاءَ Ve و mizanı الْمِيزَانَ koydu

7) Ve göğe gelince, onu da yükseltti ve mizanı koydu.

tartıda فِي الْمِيزَانِ taşkınlık تَطْغَوْا Sakın etmeyin اَلَّا

8) Sakın tartıda taşkınlık etmeyin

تُخْسِرُوا ve لَا و adaletle بِالْقِسْطِ tartıyı الْوَزْنَ yapın اَقِيمُوا Ve و tartıyı الْمِيزَانَ eksik yapmayın

9) Ve tartıyı adaletle yapın ve tartıyı eksik yapmayın.

لِلْاَنَامِ onu da alçalttı وَضَعَهَا yere gelince الْاَرْضَ Ve و yarattıkları için

10) Ve yere gelince, onu da yarattıkları için alçalttı.

ذَاتُ hurma vardır النَّخْلُ ve و meyveler فَاكِهَةٌ Orada فِيهَا ağaçları الْاَكْمَامِ tomurcuklu

11) Orada meyveler ve tomurcuklu hurma ağaçları vardır.

الرَّيْحَانُ ve و yapraklı ذُو الْعَصْفِ taneler var الْحَبُّ Ve و güzel kokulu otlar

12) Ve yapraklı tâneler ve güzel kokulu otlar var.

Şu halde Rabbinizin رَبِّكُمَا hangi اٰلَٓاءِ nimetlerini فَبِاَيِّ yalanlayabilirsiniz? تُكَذِّبَانِ

13) Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

kuru bir çamurdan مِنْ صَلْصَالٍ İnsanı الْاِنْسَانَ yarattı خَلَقَ ateşte pişmiş gibi كَالْفَخَّارِ

14) İnsanı, ateşte pişmiş gibi kuru bir çamurdan yarattı.

مِنْ نَارٍ dumansız مِنْ مَارِجٍ cinleri de الْجَانَّ yarattı خَلَقَ Ve و ateşten

15) Ve cinleri de dumansız ateşten yarattı.

تُكَذِّبَانِ Rabbinizin رَبِّكُمَا nimetlerini اٰلَٓاءِ Şu halde hangi فَبِاَيِّ yalanlayabilirsiniz?

16) Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

(*)Şüphesiz ki yüce Allah bu sûrede nimetlerini saymakta, yarattığı varlıklara nimetlerini hatırlatmakta, sonra da sözünü ettiği herbir haslet ve herbir nimetin peşinden bu soruyu sormaktadır. Bu soru böylece her iki nimet arasında yer almaktadır. Bununla bu nimetlere onların dikkatlerini çekmek ve bu nimetin O'nun tarafından kendilerine ihsan edilmiş olduğunu itiraf ettirmektir. Nitekim bir kimse birisine ardı arkasına iyiliklerde bulunduğu halde o kimse nankörlük ediyor ve bunları görmezlikten geliyor ise ona: Sen önceleri fakirken benim seni ihtiyaçtan kurtarıp zengin kıldığımı nasıl inkâr edebilirsin? Sen önceleri güçsüz ve zayıfken, benim seni güçlü ve aziz kıldığımı nasıl inkâr edebilirsin? Sen önceleri hiç hacca gitmemişken, seni hacca götürdüğümü nasıl inkâr edersin? Sen önceleri bineksiz iken sana binek sağladığımı nasıl inkâr edersin? demeye benzer. Bu gibi yerlerde tekrar güzeldir.

Rabbi'dir ورب hem iki doğunun الْمَشْرِقَيْنِ O Rabbi'dir رب
hem de iki batının الْمَغْرِبَيْنِ

17) O, hem iki doğunun Rabbi'dir, hem de iki batının Rabbi'dir.

فَبِأَيِّ آلَاءِ Şu halde hangi nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذِّبَانِ
yalanlayabilirsiniz?

18) Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

مَرَجَ salıverdi الْبَحْرَيْنِ İki denizi يَلْتَقِيَانِ birbirine kavuşmak

19) İki denizi birbirine kavuşmak üzere salıverdi.

بَيْنَهُمَا İkisi arasında بَرْزَخٌ bir engel vardır لَا يَبْغِيَانِ birbirlerini
geçmezler

20) İkisi arasında bir engel vardır; birbirlerini geçmezler.

فَبِأَيِّ آلَاءِ Şu halde hangi nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذِّبَانِ
yalanlayabilirsiniz?

21) Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

يَخْرُجُ çıkar مِنْهُمَا İkisinden de اللُّؤْلُؤُ inci و ve الْمَرْجَانُ mercan

22) İkisinden de inci ve mercan çıkar.

فَبِأَيِّ آلَاءِ Şu halde hangi nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذِّبَانِ
yalanlayabilirsiniz?

23) Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

وَلَهُ O'nundur الْجَوَارِي gemiler الْمُنْشَآتُ gibi koca dağlar فِي
الْبَحْرِ Denizde كَالْأَعْلَامِ yükselen

24) Denizde koca dağlar gibi yükselen gemiler O'nundur.

فَبِأَيِّ آلَاءِ Şu halde hangi nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذِّبَانِ
yalanlayabilirsiniz?

25) Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

كُلُّ her şey مَنْ عَلَيْهَا Üzerindeki فَانٍ yok olucudur

26) Üzerindeki her şey yok olucudur.

وَيَبْقَى baki kalacaktır وَجْهُ vechi ise رَبِّكَ Rabbinin ذُو sahibi
الْجَلَالِ Celal و ve الْإِكْرَامِ ikram

27) Celal ve ikram sahibi Rabbinin vechi ise baki kalacaktır.

فَبِأَيِّ آلَاءِ Şu halde hangi nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذِّبَانِ
yalanlayabilirsiniz?

28) Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

يَسْأَلُهُ O'ndan ister مَنْ ne varsa فِي السَّمَاوَاتِ Göklerde و ve
الْأَرْضِ yerde كُلَّ her يَوْمٍ gün هُوَ O فِي شَأْنٍ bir iştedir

29) Göklerde ve yerde ne varsa O'ndan ister. O, her gün bir iştedir.

فَبِأَيِّ آلَاءِ Şu halde hangi nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذِّبَانِ
yalanlayabilirsiniz?

30) Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

سَنَفْرُغُ yakında hesabınıza bakacağız لَكُمْ sizin أَيُّهَا Ey الثَّقَلَانِ
ağır yükler altında bulunan iki fırka

31) Ey ağır yükler altında bulunan iki fırka, yakında sizin hesabınıza bakacağız.

فَبِأَيِّ آلَاءِ Şu halde hangi nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذِّبَانِ
yalanlayabilirsiniz?

32) Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

يَا Ey مَعْشَرَ toplulukları الْجِنِّ cin و ve الْإِنْسِ insan إِنِ eğer
اسْتَطَعْتُمْ gücünüz yetiyorsa أَنْ تَنْفُذُوا kaçmaya مِنْ أَقْطَارِ
kenarlarından السَّمَاوَاتِ göklerle وَالْأَرْضِ yerin فَانْفُذُوا kaçın لَا
تَنْفُذُونَ kaçamazsınız إِلَّا بِسُلْطَانٍ İmkanınız olmadıkça ki

رب المشرقين ورب المغربين (١٧) فبای آلآء ربكما تكذبان (١٨) مرج البحرين يلتقيان (١٩) بينهما برزخ لا يبغيان (٢٠) فبای آلآء ربكما تكذبان (٢١) يخرج منهما اللؤلؤ والمرجان (٢٢) فبای آلآء ربكما تكذبان (٢٣) وله الجوار المنشآت فى البحر كالاعلام (٢٤) فبای آلآء ربكما تكذبان (٢٥) كل من عليها فان (٢٦) ويبقى وجه ربك ذو الجلال والاكرام (٢٧) فبای آلآء ربكما تكذبان (٢٨) يسئله من فى السموات والارض كل يوم هو فى شأن (٢٩) فبای آلآء ربكما تكذبان (٣٠) سنفرغ لكم ايها الثقلان (٣١) فبای آلآء ربكما تكذبان (٣٢) يامعشر الجن والانس ان استطعتم ان تنفذوا من اقطار السموات والارض فانفذوا لا تنفذون الا بسلطان (٣٣) فبای آلآء ربكما تكذبان (٣٤) يرسل عليكما شواظ من نار ونحاس فلا تنتصران (٣٥) فبای آلآء ربكما تكذبان (٣٦) فاذا انشقت السمآء فكانت وردة كالدهان (٣٧) فبای آلآء ربكما تكذبان (٣٨) فيومئذ لا يسئل عن ذنبه انس ولا جان (٣٩) فبای آلآء ربكما تكذبان (٤٠)

33) Ey cin ve insan toplulukları, eğer göklerle yerin kenarlarından kaçmaya gücünüz yetiyorsa kaçın. İmkanınız olmadıkça kaçamazsınız ki...

فَبِأَيِّ آلَاءِ Şu halde hangi nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذِّبَانِ
yalanlayabilirsiniz?

34)Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

يُرْسَلُ salıverilir عَلَيْكُمَا İkinizin de üzerine شُوَاظٌ yalın bir alev
مِنْ نَارٍ ateşten و ve نُحَاسٌ kıpkızıl bir duman فَلَا تَنْتَصِرَانِ size
yardım da olunmaz

35) İkinizin de üzerine ateşten yalın bir alev ve kıpkızıl bir duman salıverilir; size yardım da olunmaz.

فَبِأَيِّ آلَاءِ Şu halde hangi nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذِّبَانِ
yalanlayabilirsiniz?

36)Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

فَإِذَا Artık zaman انْشَقَّتِ yarılıp السَّمَاءُ gök فَكَانَتْ olduğu gibi
وَرْدَةً kırmızı bir gül كَالدِّهَانِ yağ tortusunu andıran

37) Artık gök yarılıp yağ tortusunu andıran kırmızı bir gül gibi olduğu zaman...

فَبِأَيِّ آلَاءِ Şu halde hangi nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذِّبَانِ
yalanlayabilirsiniz?

38)Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

فَيَوْمَئِذٍ İşte o gün لَا يُسْأَلُ sorulmaz عَنْ ذَنْبِهِ günahından إِنْسٌ
ne insana و ve لَا جَانٌّ ne cine

39) İşte o gün, ne insana ve ne cine günahından sorulmaz.

فَبِأَيِّ آلَاءِ Şu halde hangi nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذِّبَانِ
yalanlayabilirsiniz?

40)Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

يعرف المجرمون بسيمهم فيؤخذ بالنواصى والاقدام (٤١)
فباى الآء ربكما تكذبان (٤٢) هذه جهنم التى يكذب بها
المجرمون (٤٣) يطوفون بينها وبين حميم ان (٤٤) فباى الآء
ربكما تكذبان (٤٥) ولمن خاف مقام ربه جنتان (٤٦) فباى
الآء ربكما تكذبان (٤٧) ذواتآ افنان (٤٨) فباى الآء ربكما
تكذبان (٤٩) فيهما عينان تجريان (٥٠) فباى الآء ربكما
تكذبان (٥١) فيهما من كل فاكهة زوجان (٥٢) فباى الآء
ربكما تكذبان (٥٣) متكئ على فرش بطآئنها من استبرق
وجنا الجنتين دان (٥٤) فباى الآء ربكما تكذبان (٥٥) فيهن
قاصرات الطرف لم يطمثهن انس قبلهم ولا جآن (٥٦) فباى
الآء ربكما تكذبان (٥٧) كانهن الياقوت والمرجان (٥٨)
فباى الآء ربكما تكذبان (٥٩) هل جزآء الاحسان الا
الاحسان (٦٠) فباى الآء ربكما تكذبان (٦١) ومن دونهما
جنتان (٦٢) فباى الآء ربكما تكذبان (٦٣) مدهامتان (٦٤)
فباى الآء ربكما تكذبان (٦٥) فيهما عينان نضاختان (٦٦)
فباى الآء ربكما تكذبان (٦٧)

يعرف da tanınır الْمجرمون günahkarlar بِسيماهم simalarından
فَيؤْخَذُ yakalanırlar بِالنواصِي alınlarından و ve بِالْأَقْدامِ ayaklarından

41) Günahkarlar, simalarından tanınır da alınlarından ve ayaklarından yakalanırlar.

فَبِأَي Şu halde hangi آلَاءِ nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذبان yalanlayabilirsiniz?

42)Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

هذِهِ İşte bu جهنم cehennemdir التي يكذب yalanladıkları بِها kendisini الْمجرمون günahkarların

43) İşte bu, günahkarların kendisini yalanladıkları cehennemdir.

يطُوفُون dönüp-dolaşırlar بينَها Onlar arasında وبين kendisiyle حمِيمٍ su آنٍ Onlar alabildiğine kaynar hale getirilmiş

44) Onlar, kendisiyle alabildiğine kaynar hale getirilmiş su arasında dönüp dolaşırlar.

فَبِأَي Şu halde hangi آلَاءِ nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذبان yalanlayabilirsiniz?

45)Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

ولمن kimse için ise خَافَ korkan مقَام makamından ربهِ Rabbinin جنتَان iki cennet vardır

46) Rabbinin makamından korkan kimse için ise iki cennet vardır.

فَبِأَي Şu halde hangi آلَاءِ nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذبان yalanlayabilirsiniz?

47)Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

ذَواتَى güzelliklere sahiptirler أَفْنَانٍ Çeşit çeşit inceliklere

48) Çeşit çeşit inceliklere, güzelliklere sahiptirler.

فَبِأَي Şu halde hangi آلَاءِ nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذبان yalanlayabilirsiniz?

49)Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

فِيهِما İkisinde de عينَانِ iki pınar vardır تَجرِيانِ akmakta olan

50) İkisinde de akmakta olan iki pınar vardır.

فَبِأَي Şu halde hangi آلَاءِ nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذبان yalanlayabilirsiniz?

51)Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

فِيهِما İkisinde de مِن كُل her فَاكِهةٍ meyveden زوجانِ iki çift vardır

52) İkisinde de her meyveden iki çift vardır.

فَبِأَي Şu halde hangi آلَاءِ nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذبان yalanlayabilirsiniz?

53)Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

متكِئِين yaslanırlar على üzerine فُرشٍ minderlerin بطَائِنُها Astarları مِن إِستَبرقٍ atlastan olan وجنَى meyvelerini الْجنتَينِ devsirmeleri دانٍ yakındır

54) Astarları atlastan olan minderlerin üzerine yaslanırlar. (O iki cennetin) meyvelerini devşirmeleri yakındır.

فَبِأَي Şu halde hangi آلَاءِ nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذبان yalanlayabilirsiniz?

55) Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

فِيهِن O ikisinde de vardır قَاصِراتُ gözlerini yalnız الطَّرفِ eşlerine dikmişler لَم يطْمِثْهن asla dokunmadığı إِنْس ne bir قَبلَهم bunlardan evvel insanın و ve لَا جانٌّ ne de bir cinnin

56) O ikisinde de bunlardan evvel ne bir insanın ve ne de bir cinin asla dokunmadığı gözlerini yalnız eşlerine dikmişler vardır.

فَبِأَي Şu halde hangi آلَاءِ nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذبان yalanlayabilirsiniz?

57) Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

كَأَنهن Sanki onlar gibidirler الْياقُوتُ yakut و ve الْمرجانُ mercan

58) Sanki onlar yakut ve mercan gibidirler.

فَبِأَي Şu halde hangi آلَاءِ nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذبان yalanlayabilirsiniz?

59) Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

هلْ olabilir mi? جزاءُ karşılığı الْإِحسانِ İyiliğin إِلَّا başkası الْإِحسانُ iyilikten

60) İyiliğin karşılığı iyilikten başkası olabilir mi?

فَبِأَي Şu halde hangi آلَاءِ nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذبان yalanlayabilirsiniz?

61) Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

و Ve مِن دونِهِما o ikisinden başka جنتَانِ iki cennet daha vardır

62) Ve o ikisinden başka, iki cennet daha vardır.

فَبِأَي Şu halde hangi آلَاءِ nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذبان yalanlayabilirsiniz?

63) Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

مدها yemyeşildirler متَانِ İkisi de alabildiğine

64) İkisi de alabildiğine yemyeşildirler.

فَبِأَي Şu halde hangi آلَاءِ nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذبان yalanlayabilirsiniz?

65) Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

فِيهِما İkisinde de عينَانِ iki pınar vardır نَضاخَتَانِ suları durmaksızın akan

66) İkisinde de suları durmaksızın akan iki pınar vardır.

فَبِأَي Şu halde hangi آلَاءِ nimetlerini ربكما Rabbinizin تُكَذبان yalanlayabilirsiniz?

67) Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

ve و hurmaوَنَخْلٌ meyveفَاكِهَةٌ İkisinde de vardırفِيهِمَا narرُمَّانٌ

68) İkisinde de meyve, hurma ve nar vardır.

تُكَذِّبَانِ Rabbinizinرَبِّكُمَا nimetleriniآلَاءِ Şu halde hangiفَبِأَيِّ yalanlayabilirsiniz?

69)Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

güzel yüzlülerحِسَانٌ güzel huyluخَيْرَاتٌ İçlerinde vardırفِيهِنَّ

70) İçlerinde güzel huylu, güzel yüzlüler vardır.

تُكَذِّبَانِ Rabbinizinرَبِّكُمَا nimetleriniآلَاءِ Şu halde hangiفَبِأَيِّ yalanlayabilirsiniz?

71)Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

فِي الْخِيَامِ örtülerle gizlenmişمَقْصُورَاتٌ huriler vardırحُورٌ Çadırlar içinde

72) Çadırlar içinde örtülerle gizlenmiş huriler vardır.

تُكَذِّبَانِ Rabbinizinرَبِّكُمَا nimetleriniآلَاءِ Şu halde hangiفَبِأَيِّ yalanlayabilirsiniz?

73)Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

قَبْلَهُمْ ne bir insanإِنْسٌ Bunlara dokunmuşturلَمْ يَطْمِثْهُنَّ ne de bir cinnوَلَا جَانٌّ onlardan önce

74) Bunlara onlardan önce ne bir insan dokunmuştur, ne de bir cin.

تُكَذِّبَانِ Rabbinizinرَبِّكُمَا nimetleriniآلَاءِ Şu halde hangiفَبِأَيِّ yalanlayabilirsiniz?

75)Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

Yeşilخُضْرٍ yastıklaraرَفْرَفٍ üzerineعَلَى yaslanırlarمُتَّكِئِينَ güzelحِسَانٍ döşemelereعَبْقَرِيٍّ ve و

76) Yeşil yastıklar üzerine ve güzel döşemelere yaslanırlar.

تُكَذِّبَانِ Rabbinizinرَبِّكُمَا nimetleriniآلَاءِ Şu halde hangiفَبِأَيِّ yalanlayabilirsiniz?

77)Şu halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?

الْجَلَالِ sahibiذِي Rabbininرَبِّكَ adıاسْمُ ne yücedir!تَبَارَكَ ikramوَالْإِكْرَامِ ve و Celal

78) Celal ve ikram sahibi Rabbinin adı ne yücedir!

56 VAKIA SURESİ

Kur'ân-ı Kerîm'in 56. sûresi. 96 âyet, 1278 kelime ve 7053 harftir. Bazı alimler bu sûrenin doksan yedi ve diğer bazı alimler de doksan dokuz âyet olduğunu söylemişlerdir. Fasılası lam, elif, be, dal, mim, nun ve he harfleridir. [534]

Vâkıa sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. 81-82. âyetlerinin Medine'de nâzil olduğu rivâyet edilmektedir. Rahman sûresi ile kuvvetli bir bağı vardır. Adını, birinci âyetteki vâkıa kelimesinden almıştır.[535]

Rahimالرَّحِيمِ Rahmanالرَّحْمَنِ Allah'ınاللَّهِ adıylaبِسْمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Vakıaالْوَاقِعَةُ vuku bulduğuوَقَعَتِ zamanإِذَا

1) Vakıa (kıyamet) vuku bulduğu zaman,

yalanlayacakكَاذِبَةٌ Onun vukuununلِوَقْعَتِهَا yokturلَيْسَ

2) Onun (kıyametin) vukuunu yalanlayacak yoktur.

yükselticidirرَافِعَةٌ O, alçaltıcıdırخَافِضَةٌ

3) O, alçaltıcıdır, yükselticidir.

şiddetli رَجًّا Yeryüzüالْأَرْضُ şekilde sarsıldığıرُجَّتِ zamanإِذَا

4) Yeryüzü, şiddetli bir şekilde sarsıldığı zaman;

فِيهما فاكِهةٌ ونخلٌ ورمانٌ (٦٨) فَبِاى الآءِ ربكُما تكذبان
(٦٩) فِيهن خيرات حِسانٌ (٧٠) فَبِاى الآءِ ربكُما تكذبان
(٧١) حور مقْصورات فِى الْخِيامِ (٧٢) فَبِاى الآءِ ربكُما
تكذبان (٧٣) لم يطْمِثْهن اِنس قبلهم ولا جان (٧٤) فَبِاى
الآءِ ربكُما تكذبان (٧٥) متكِئِ على رفْرفٍ خضرٍ وعبقرى
حِسانٍ (٧٦) فَبِاى الآءِ ربكُما تكذبان (٧٧) تبارك اسم
ربك ذِى الْجلال والاِكْرامِ (٧٨)

سورة الواقعة (٥٦)

بِسم ا_ الرحمن الرحِيم

اِذَا وقعتِ الْواقِعةُ (١) ليس لِوقْعتِها كاذِبةٌ (٢) خافِضةٌ رافِعةٌ
(٣) اِذَا رجتِ الارض رجا (٤) وبستِ الْجِبالُ بسا (٥)
فكانت هباۤءً منبثا (٦) وكُنتم ازواجا ثلاثةً (٧) فاصحاب
الميمنةِ مآ اصحاب الميمنةِ (٨) واصحاب المشئمةِ مآ
اصحاب المشئمةِ (٩) والسابِقُونَ السابِقُونَ (١٠) اولئك
المقربونَ (١١) فِى جناتِ النعِيمِ (١٢) ثلةٌ مِن الاوا (١٣)
وقلِيلٌ مِن الاخِرين (١٤) على سررٍ موضونةٍ (١٥) متكِئِ
عليها متقابِلِ (١٦)

parça parçaبَسًّا dağlarالْجِبَالُ ufalandığıبُسَّتِ Ve و

5) Ve dağlar parça parça ufalandığı,

Derken toz duman مُنْبَثًّا dağılıp هباء savrulduğuفَكَانَتْ halinde

6) Derken toz duman halinde dağılıp savrulduğu

üç ثَلَاثَةً sınıf olduğunuz daأَزْوَاجًا sizler deكُنْتُمْ Ve و

7) Ve sizler de üç sınıf olduğunuz da;

أَصْحَابُ nedirمَا Meymene?الْمَيْمَنَةِ Ashabu'lفَأَصْحَابُ Meymeneالْمَيْمَنَةِ Ashabu'l

8) Ashabu'l-Meymene, nedir Ashabu'l-Meymene?

أَصْحَابُ nedirمَا Meş'emeالْمَشْأَمَةِ Ashabu'lأَصْحَابُ Ve و Meş'eme?الْمَشْأَمَةِ Ashabu'l

9) Ve Ashabu'l-Meş'eme, nedir Ashabu'l-Meş'eme?

öne geçmiş öncülerdirالسَّابِقُونَ Es-Sabikun iseالسَّابِقُونَ Ve و

10) Ve Es-Sabikun ise öne geçmiş öncülerdir.

yakınlaştırılmış olanlardırالْمُقَرَّبُونَ İşte onlarأُولَئِكَ

11) İşte onlar yakınlaştırılmış olanlardır.

Naimالنَّعِيمِ cennetleriجَنَّاتِ içindedirlerفِي

12) Naim cennetleri içindedirler.

öncekilerdendirالْأَوَّلِينَ مِنَ Bir çoğuثُلَّةٌ

13) Bir çoğu öncekilerdendir.

sonrakilerdendirالْآخِرِينَ مِنَ birazı daقَلِيلٌ Ve و

14) Ve birazı da sonrakilerdendir.

İşlenmişمَوْضُونَةٍ tahtlarسُرُرٍ üzerindedirlerعَلَى

15) İşlenmiş tahtlar üzerindedirler.

مُتَقَابِلِينَ Onların üzerineعَلَيْهَا yaslanmışlardır مُتَّكِئِينَ karşılıklı olarak

16) Onların üzerine karşılıklı olarak yaslanmışlardır.

يطوف عليهم ولدانٌ مخلدونَ (١٧) باكوابٍ واباريق وكأس
من معينٍ (١٨) لا يصدعونَ عنها ولا ينزفُونَ (١٩) وفاكهةٍ
مما يتخيرونَ (٢٠) ولحمِ طيرٍ مما يشتهونَ (٢١) وحور
عينٌ (٢٢) كامثالِ اللؤلؤ المكنون (٢٣) جزآءً بما كانوا
يعملونَ (٢٤) لا يسمعونَ فيها لغوا ولا تأثيما (٢٥) الا قيلاً
سلاما سلاما (٢٦) واصحاب اليمين مآ اصحاب اليمين
(٢٧) في سدرٍ مخضودٍ (٢٨) وطلحٍ منضودٍ (٢٩) وظل
ممدودٍ (٣٠) وماءٍ مسكوبٍ (٣١) وفاكهةٍ كثيرةٍ (٣٢) لا
مقطوعةٍ ولا ممنوعةٍ (٣٣) وفرشٍ مرفوعةٍ (٣٤) انآ
انشأناهن انشآءً (٣٥) فجعلناهن ابكارا (٣٦) عربا اترابا
(٣٧) لاصحاب اليمين (٣٨) ثلةٌ من الاولين (٣٩) وثلةٌ
من الاخرين (٤٠) واصحاب الشمال مآ اصحاب الشمال
(٤١) في سمومٍ وحميمٍ (٤٢) وظلٍ من يحمومٍ (٤٣) لا
باردٍ ولا كريمٍ (٤٤) انهم كانوا قبلَ ذلك مترفين (٤٥)
وكانوا يصرونَ على الحنث العظيم (٤٦) وكانوا يقولونَ
أئذا متنا وكنا ترابا وعظاما ءانا لمبعوثونَ (٤٧) او اباؤنا
الاولونَ (٤٨) قلْ ان الاولين والاخرين (٤٩) لمجموعونَ
الى ميقاتِ يومٍ معلومٍ (٥٠)

kılınmış وِلْدَانٌ Çevrelerinde عَلَيْهِمْ dönüp dolaşır يَطُوفُ
ebedi kılınmış مُخَلَّدُونَ gençler
17) Çevrelerinde ebedi kılınmış gençler dönüp, dolaşır.
مِنْ مَعِينٍ testiler وَكَأْسٍ ibrikler وَأَبَارِيقَ ve بِأَكْوَابٍ kadehler
Kaynağından
18) Kaynağından testiler, ibrikler ve kadehler,
لَا يُنْزِفُونَ ve وَ Ondan عَنْهَا başları da ağrımaz لَا يُصَدَّعُونَ
giderilmez akılları da
19) Ondan başları da ağrımaz ve akılları da giderilmez.
seçecekleri يَتَخَيَّرُونَ Arzulayıp مِمَّا meyveler وَفَاكِهَةٍ
20) Arzulayıp-seçecekleri meyveler,
çektiği يَشْتَهُونَ canlarının مِمَّا kuş طَيْرٍ eti لَحْمِ Ve و
21) Ve canlarının çektiği kuş eti.
iri gözlü عِينٌ huriler حُورٌ Ve و
22) Ve iri gözlü huriler,
Sarmalanıp gizlenmiş الْمَكْنُونِ inciler اللُّؤْلُؤِ misali كَأَمْثَالِ
23) Sarmalanıp, gizlenmiş inciler misali.
Yaptıklarına يَعْمَلُونَ olmak كَانُوا üzere بِمَا bir karşılık جَزَاءً
24) Yaptıklarına bir karşılık olmak üzere.
وَلَا günah bir söz لَغْوًا Orada فِيهَا ne de işitirler لَا يَسْمَعُونَ
ne batıl تَأْثِيمًا
25) Orada ne batıl ne de günah bir söz işitirler.
Selam سَلَامًا *selam* سَلَامًا diye bir sözden قِيلًا başka إِلَّا
26) *"Selam selam"* diye bir sözden başka.
Ashabu'l أَصْحَابُ nedir مَا Yemin الْيَمِينِ Ashabu'l وَأَصْحَابُ
Yemin الْيَمِينِ
27) Ashabu'l-Yemin, nedir Ashabu'l-Yemin.
altında مَخْضُودٍ Dikensiz Arabistan kirazı فِي سِدْرٍ
28) Dikensiz Arabistan kirazı altında,

meyveleri birbirine girmiş مَنْضُودٍ muz ağaçları طَلْحٍ Ve و
altında
29) Ve meyveleri birbirine girmiş muz ağaçları altında,
yayılıp uzanmış مَمْدُودٍ gölgelerde ظِلٍّ Ve و
30) Ve yayılıp, uzanmış gölgelerde,
sürekli akan مَسْكُوبٍ su yanında مَاءٍ Ve و
31) Ve sürekli akan su yanında,
birçok كَثِيرَةٍ meyveler arasında فَاكِهَةٍ Ve و
32) Ve birçok meyveler arasında,
asla men مَمْنُوعَةٍ لَا ve و Ardı arkası kesilmeyen لَا مَقْطُوعَةٍ
olunmayan
33) Ardı arkası kesilmeyen ve asla men olunmayan,
Yükseklere kurulmuş مَرْفُوعَةٍ döşeklerdedirler وَفُرُشٍ
34) Yükseklere kurulmuş döşeklerdedirler.
إِنْشَاءً onları هُنَّ biz yeni bir inşa ile أَنْشَأْنَا Gerçek şu ki إِنَّا
inşa edip-yarattık
35) Gerçek şu ki, biz onları yeni bir inşa ile inşa edip-yarattık.
hep bakireler olarak أَبْكَارًا Onları هُنَّ kıldık فَجَعَلْنَا
36) Onları hep bakireler olarak kıldık.
hep bir yaşta أَتْرَابًا Eşlerine düşkün عُرُبًا
37) Eşlerine düşkün, hep bir yaşta;
Yemin الْيَمِينِ Ashabu'l için لِأَصْحَابِ
38) Ashabu'l-Yemin için.
öncekilerdendir مِنَ الْأَوَّلِينَ Bir çoğu ثُلَّةٌ
39) Bir çoğu öncekilerdendir.
sonrakilerdendir مِنَ الْآخِرِينَ Bir çoğu da وَثُلَّةٌ
40) Bir çoğu da sonrakilerdendir.
Ashabu'l أَصْحَابُ nedir مَا Şimal الشِّمَالِ Ashabu'l وَأَصْحَابُ
Şimal? الشِّمَالِ
41) Ashabu'l-Şimal, nedir Ashabu'l-Şimal?
Hücrelere işleyen kavurucu bir سَمُومٍ içerisindedirler فِي
kaynar bir su حَمِيمٍ ve و sıcaklık
42) Hücrelere işleyen kavurucu bir sıcaklık ve kaynar bir su içerisindedirler
kapkara bir dumandan مِنْ يَحْمُومٍ gölgededirler ظِلٍّ Ve و
43) Ve kapkara bir dumandan gölgededirler.
ferahlatıcı da değildir لَا كَرِيمٍ ve و O, serin de değildir لَا بَارِدٍ
44) O, serin de değildir ve ferahlatıcı da değildir.
bundan ذَلِكَ önce قَبْلَ kimselerdi كَانُوا Çünkü onlar إِنَّهُمْ
varlık içinde şımartılmış مُتْرَفِينَ
45) Çünkü onlar, bundan önce varlık içinde şımartılmış kimselerdi.
الْحِنْثِ üzerinde de عَلَى ısrar يُصِرُّونَ ederlerdi كَانُوا Ve و
o büyük الْعَظِيمِ günah
46) Ve o büyük günah üzerinde de ısrar ederlerdi.
وَكُنَّا Biz ölüp مِتْنَا sonra mı أَئِذَا derlerdi يَقُولُونَ كَانُوا Ve و
لَمَبْعُوثُونَ tekrar أَئِنَّا kemik عِظَامًا ve و toprak تُرَابًا olduktan
diriltileceğiz
47) Ve: "Biz ölüp toprak ve kemik olduktan sonra mı tekrar diriltileceğiz?" derlerdi.
önceden gelip الْأَوَّلُونَ atalarımız da mı? آبَاؤُنَا Yahut أَوَ
geçmiş
48) "Yahut önceden gelip, geçmiş atalarımız da mı?"
الْآخِرِينَ ve و öncekiler de الْأَوَّلِينَ Şüphesiz إِنَّ De ki قُلْ
sonrakiler de
49) De ki: "Şüphesiz öncekiler de ve sonrakiler de."
belli bir مِيقَاتِ إِلَى elbette toplanacaklardır لَمَجْمُوعُونَ
Bilinen مَعْلُومٍ bir günün يَوْمٍ vaktinde
50) "Bilinen bir günün belli bir vaktinde elbette toplanacaklardır."

ثُم اِنكم ايها الضالونَ المكذبونَ (٥١) لاكِلونَ مِن شجرٍ مِن زقومٍ (٥٢) فَمالِؤنَ مِنها البطونَ (٥٣) فشاربونَ عليه مِن الحميمِ (٥٤) فشاربونَ شرب الهيمِ (٥٥) هذَا نزلُهم يوم الدين (٥٦) نحن خلقْناكُم فلولا تصدقُونَ (٥٧) افرايتم ما تمنونَ (٥٨) ءَ انتم تخلقُونه ام نحن الخالِقُونَ (٥٩) نحن قَدرنا بينكُم الموت وما نحن بِمسبوقِينَ (٦٠) على انْ نبدلَ امثالَكم وننشِئَكم فِى ما لا تعلمونَ (٦١) ولقد عَلِمتم النشاةَ الأولى فلولا تذكرونَ (٦٢) افرايتم ما تحرثُونَ (٦٣) ءَ انتم تزرعونه ام نحن الزارعونَ (٦٤) لو نشآءُ لجعلناه حطاما فظلتم تتفكهونَ (٦٥) اِنا لمغرمونَ (٦٦) بلْ نحن محرومونَ (٦٧) افرايتم المآءَ الذى تشربونَ (٦٨) ءَ انتم انزلتموه مِن المزن ام نحن المنزلُونَ (٦٩) لو نشآءُ جعلناه اُجاجا فلولا تشكُرونَ (٧٠) افرايتم النار التِى تورونَ (٧١) ءَ انتم انشأتم شجرتها ام نحن المنشِؤنَ (٧٢) نحن جعلناها تذكِرةً ومتاعا لِلمقْوين (٧٣) فسبح بِاسم ربك العظِيم (٧٤) فلآ اُقسِم بِموافِعِ النجومِ (٧٥) وانه لقسم لو تعلمونَ عظِيم (٧٦)

yalanlayıcılarالْمُكَذِّبُونَ sapık الضَّالُّونَ eyأَيُّهَا gerçekten sizإِنَّكُمْ Sonraثُمَّ
51) Sonra gerçekten siz, ey sapık yalanlayıcılar,
زَقُّومٍ مِنْ ağacındanشَجَرٍ مِنْ Elbette yiyeceksinizلَآكِلُونَ Zakkum
52) Elbette Zakkum ağacından yiyeceksiniz.
karınlarınızı الْبُطُونَ Oمِنْهَا dolduracaksınız فَمَالِؤُنَ
53) O (ağaçtan) karınlarınızı dolduracaksınız.
alabildiğine الْحَمِيمِ مِنَ Onun üzerine deعَلَيْهِ içeceksinizفَشَارِبُونَ kaynar sudan
54) Onun üzerine de alabildiğine kaynar sudan içeceksiniz.
susayan hasta الْهِيمِ içişi gibiشُرْبَ İçtikçe içeceksinizفَشَارِبُونَ develerin
55) İçtikçe susayan hasta develerin içişi gibi içeceksiniz.
dinالدِّينِ günündeيَوْمَ onların şölenleridirنُزُلُهُمْ İşte buهَذَا
56) İşte bu, onların din gününde şölenleridir.
tasdik تُصَدِّقُونَ yine deفَلَوْلَا Sizi yarattıkخَلَقْنَاكُمْ bizنَحْنُ etmeyecek misiniz?
57) Sizi biz yarattık, yine de tasdik etmeyecek misiniz?
meniyiتُمْنُونَ Dökmekte olduğunuzمَا gördünüz mü?أَفَرَأَيْتُمْ
58) Dökmekte olduğunuz meniyi gördünüz mü?
biz miyizنَحْنُ yoksaأَمْ yaratıyorsunuz onuتَخْلُقُونَهُ Siz miأَأَنْتُمْ yaratıcıالْخَالِقُونَ
59) Siz mi yaratıyorsunuz onu, yoksa yaratıcı biz miyiz?
و ölümüالْمَوْتَ Sizin aranızdaبَيْنَكُمُ takdir edenقَدَّرْنَا bizizنَحْنُ
önümüze geçilmiş değildirبِمَسْبُوقِينَ bizimنَحْنُ veمَا
60) Sizin aranızda ölümü takdir eden biziz ve bizim önümüze geçilmiş değildir.
Sizin gibi أَمْثَالَكُمْ döndürmeyi dilersekنُبَدِّلَ sizi de أَنْ عَلَى
yaratıp yerinize geçirmek istersekنُنْشِئَكُمْ ve و bir topluluk
bilmediğinizتَعْلَمُونَ لَا bir şekle فِي مَا
61) Sizin gibi bir topluluk yaratıp yerinize geçirmek istersek ve sizi de, bilmediğiniz bir şekle döndürmeyi dilersek.
فَلَوْلَا ilkالْأُولَى yaratmayıالنَّشْأَةَ bildinizعَلِمْتُمُ Andolsunوَلَقَدْ İbretle düşünmenizتَذَكَّرُونَ gerekmez mi?
62) Andolsun ilk yaratmayı bildiniz. İbretle düşünmeniz gerekmez mi?
ekmekteتَحْرُثُونَ olduğunuzuمَا gördünüz mü?أَفَرَأَيْتُمْ
63) Ekmekte olduğunuzu gördünüz mü?
biz نَحْنُ yoksaأَمْ Onu bitiriyorsunuzتَزْرَعُونَهُ siz miأَأَنْتُمْ bitirenالزَّارِعُونَ miyiz?
64) Onu siz mi bitiriyorsunuz, yoksa bitiren biz miyiz?
bir otحُطَامًا onu kılardık daلَجَعَلْنَاهُ Dileseydikلَوْ نَشَاءُ
gerçekten siz hayret ederdiniz!تَتَفَكَّهُونَ kırıntısıفَظَلْتُمْ
65) Dileseydik onu gerçekten bir ot kırıntısı kılardık da, siz hayret ederdiniz.
ağır bir borç altına girip لَمُغْرَمُونَ Doğrusu bizإِنَّا zorlandık
66) “Doğrusu biz ağır bir borç altına girip, zorlandık.”
mahrum bırakıldıkمَحْرُومُونَ doğrusu bizنَحْنُ Hayırبَلْ
67) “Hayır, doğrusu biz mahrum bırakıldık.”
İçmekteتَشْرَبُونَ olduğunuzالَّذِي suyuالْمَاءَ gördünüz mü?أَفَرَأَيْتُمُ
68) İçmekte olduğunuz suyu gördünüz mü?
yoksaأَمْ buluttanالْمُزْنِ مِنَ Onu indiriyorsunuzأَنْزَلْتُمُوهُ siz miأَأَنْتُمْ indirenالْمُنْزِلُونَ biz miyiz?نَحْنُ
69)Siz mi buluttan indiriyorsunuz, yoksa indiren biz miyiz?
(*)Niye şükretmezsiniz? Şükretmeniz gerekmez mi? diyor Allah (c.c.) Allah (c.c); -insanoğlunun yeni bulduğu- su arıtma sistemini, ta dünyayı yarattığında tabiat kanunlarına koymuş. Güneş, denizlerin, göllerin, ırmakların üzerine doğuyor. Orada toplanan sular hava imbiğinden geçiyor, buhar haline geliyor. Hava içerisinde, güneş ışınlarıyla o buharın bütün mikroplarını tertemiz hale getiriyor.

gerekmez mi?فَلَوْلَا acıأُجَاجًا onu kılardıkجَعَلْنَاهُ Dileseydikلَوْ نَشَاءُ şükretmenizتَشْكُرُونَ
70) Dileseydik onu acı kılardık. Şükretmeniz gerekmez mi?
تُورُونَ olduğunuzالَّتِي ateşiالنَّارَ gördünüz mü? أَفَرَأَيْتُمُ Yakmakta
71) Yakmakta olduğunuz ateşi gördünüz mü?
yoksaأَمْ Onun ağacınıشَجَرَتَهَا inşa ettinizأَنْشَأْتُمْ siz miأَأَنْتُمْ
inşa eden yaratanالْمُنْشِئُونَ biz miyiz?نَحْنُ
72) Onun ağacını siz mi inşa ettiniz, yoksa inşa eden yaratan biz miyiz?
hem لِلْمُقْوِينَ faydaمَتَاعًا ve و öğütتَذْكِرَةً onu kıldıkجَعَلْنَاهَا Bizنَحْنُ de ihtiyacı olanlara
73) Biz onu öğüt ve hem de ihtiyacı olanlara fayda kıldık.
o büyükالْعَظِيمِ Rabbiniرَبِّكَ ismi ileبِاسْمِ tesbih etفَسَبِّحْ
74) Rabbini o büyük ismi ile tesbih et.
yıldızlarınالنُّجُومِ yerlerineبِمَوَاقِعِ Andolsunفَلَا أُقْسِمُ
75) Andolsun yıldızların yerlerine.
büyükعَظِيمٌ bilirseniz تَعْلَمُونَ eğerلَوْ bir yemindirلَقَسَمٌ İşte buوَإِنَّهُ
76) İşte bu, eğer bilirseniz büyük bir yemindir.
(*)Allah Kur'an'ın çok yüce bir Kur'an olduğuna, çok faydaları bulundurduğuna, ne bir sihir, ne bir kehanet, ne de bir uydurma olmadığına, bilakis övülmüş yüce bir Kur'an olduğuna, Cenab-ı Hakk'ın onu peygamberi için bir mucize kıldığına dair yıldızların doğup battıkları yerlere yemin etti. İnsanlar bilirse bu büyük bir yemindir. Kur'an-ı Kerim müminler için yücedir, çünkü Rablerinin sözüdür, sadırlarının şifasıdır. Gök ehli için yücedir, çünkü Rablerinin indirmesi ve vahyidir.

اِنه لقُرانٌ كر (٧٧) فِى كِتابٍ مكْنونٍ (٧٨) لا يمسه اِلا
المطهرونَ (٧٩) تنزيلٌ مِن رب العالمِ (٨٠) افَبِهذَا
الحديثِ انتم مدهِنونَ (٨١) وتجعلونَ رِزقكم انكم تكذبونَ
(٨٢) فَلولآ اِذَا بلغتِ الحلقُوم (٨٣) وانتم حِينئِذٍ تنظُرونَ
(٨٤) ونحن اقْرب اِليه منكم ولكِن لا تبصِرونَ (٨٥)
فَلولآ اِنْ كُنتم غَير مدِين (٨٦) ترجِعونهآ اِنْ كُنتم صادِقِ
(٨٧) فَاماۤ اِنْ كانَ مِن المقربِ (٨٨) فَروح وريحانٌ
وجنةُ نعِيمٍ (٨٩) واماۤ اِنْ كانَ مِن اصحابِ اليمِ (٩٠)
فَسلام لك مِن اصحابِ اليمِ (٩١) واماۤ اِنْ كانَ مِن
المكذِبِ الضال (٩٢) فَنزلٌ مِن حميمٍ (٩٣) وتصلِيةُ
جحِيمٍ (٩٤) اِن هذَا لَهو حق اليقِ (٩٥) فَسبح بِاسم ربك
العظِيم (٩٦)

سورة الحديد (٥٧)

بِسم ا الرحمن الرحِيم

سبح لِلهِ ما فِى السمواتِ والارض وهو العزيز الحكِيم (١)
له ملك السمواتِ والارض يحـ ويميت وهو على كُل شىءٍ
قَدِير (٢) هو الاولُ والآخِر والظاهِر والباطِن وهو بِكُل شىءٍ
علِيم (٣)

pek şerefli كَرِيمٌ bir Kur'an'dır لَقُرْآنٌ O elbette إِنَّهُ

77) O, elbette pek şerefli bir Kur'an'dır.

Korunmuş مَكْنُونٍ bir kitaptadır فِي كِتَابٍ

78) Korunmuş bir kitaptadır.

Arınanlardan الْمُطَهَّرُونَ başkası إِلَّا ona dokunamaz لَا يَمَسُّهُ

79) Arınanlardan başkası ona dokunamaz.*(Bakınız)*[536]

Âlemlerin الْعَالَمِينَ Rabbinden مِنْ رَبِّ indirilmedir تَنْزِيلٌ

80) Âlemlerin Rabbinden indirilmedir.

küçümsüyorsunuz مُدْهِنُونَ siz? أَنْتُمْ sözü mü الْحَدِيثِ Bu أَفَبِهَذَا

81) Bu sözü mü küçümsüyorsunuz siz?

sizin أَنَّكُمْ nasibiniz رِزْقَكُمْ sadece ibaret تَجْعَلُونَ Ve و تُكَذِّبُونَ yalanlamanızdan

82) Ve sizin (o kitapta) nasibiniz sadece yalanlamanızdan ibaret.

Canın boğaza الْحُلْقُومَ dayanma بَلَغَتِ zamanı إِذَا olmasa فَلَوْلَا

83) Canın boğaza dayanma zamanı olmasa!

bakıp durursunuz تَنْظُرُونَ o sırada حِينَئِذٍ Ki siz وَأَنْتُمْ

84) Ki siz o sırada bakıp durursunuz.

لَا ancak وَلَكِنْ sizden مِنْكُمْ ona إِلَيْهِ daha yakınız أَقْرَبُ Biz وَنَحْنُ görmezsiniz تُبْصِرُونَ

85) Biz ona sizden daha yakınız; ancak görmezsiniz.

karşılık غَيْرَ مَدِينِينَ siz كُنْتُمْ Eğer إِنْ görmeyecekseniz فَلَوْلَا

86) Eğer siz karşılık görmeyecekseniz,

صَادِقِينَ iseniz كُنْتُمْ O halde إِنْ onu çevirin تَرْجِعُونَهَا doğrulardan

87) O halde doğrulardan iseniz onu (canı) çevirin.

yakın kılınanlardan مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ise كَانَ إِنْ Eğer فَأَمَّا

88) Eğer (Allah'a) yakın kılınanlardan ise,

وَجَنَّةُ ve و güzel kokular وَرَيْحَانٌ Artık rahatlık vardır فَرَوْحٌ Naim نَعِيمٍ cenneti

89) Artık rahatlık, güzel kokular ve Naim cenneti vardır.

الْيَمِينِ Ashabu'l أَصْحَابِ مِنْ ise كَانَ إِنْ eğer أَمَّا Ve و Yemin'den

90) Ve eğer Ashabu'l-Yemin'den ise,

الْيَمِينِ Ashabu'l أَصْحَابِ مِنْ sana لَكَ Artık selam فَسَلَامٌ Yemin

91) Artık selam sana Ashabu'l-Yemin.

الضَّالِّينَ yalanlayan مِنَ الْمُكَذِّبِينَ كَانَ ise إِنْ eğer o أَمَّا Ve و sapkınlardan

92) Ve eğer o, yalanlayan sapkınlardan ise,

kaynar sudan حَمِيمٍ مِنْ Artık bir ikram vardır فَنُزُلٌ

93) Artık kaynar sudan bir ikram vardır.

kızgın ateşe جَحِيمٍ atılma da تَصْلِيَةُ Ve و

94) Ve kızgın ateşe atılma da.

kesin الْيَقِينِ haktan حَقُّ başkası değildir لَهُوَ Bu هَذَا kesin إِنَّ bilgi veren

95) Bu, kesin bilgi veren haktan başkası değildir.

o الْعَظِيمِ Rabbini رَبِّكَ ismi ile بِاسْمِ O halde tesbih et فَسَبِّحْ büyük

96) O halde Rabbini o büyük ismi ile tesbih et.

(*)Sûreye, kıyametin meydana geleceğinin kesin bir hüküm olduğu belirtilerek başlandı ve her şeyi mükemmel şekilde plânlayan Allah'ın adını anıp tesbihte bulunmamız emredilerek sûre noktalandı.

57 HADİD SURESİ

Kur'ân-ı Kerîm'in 57. sûresi. 29 âyet, 544 kelime, 1474 harften meydana gelir. Sûre adını yirmi beşinci âyetinde geçen demir anlamındaki "hadid" kelimesinden almıştır. Mekkî mi Medenî mi olduğu konusunda ihtilâf olmasına rağmen sûrenin Medenî olduğuna dair görüş daha kuvvetlidir, ulemânın çoğunluğu da bu görüştedir. Nitekim onuncu âyette geçen, "Zaferden önce İslâm'ı yayma yolunda mallarını sarfedip, canlarıyla savaşanlar elbette (zaferden önce mal ve canlarıyla savaşan)larla bir değildir" seslenişi müslümanların zaferler kazandığı Medine döneminde yaşanan bir durumu anlatmaktadır.

Rahim الرَّحِيمِ Rahman الرَّحْمَنِ Allah'ın اللَّهِ adıyla بِسْمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

فِي السَّمَاوَاتِ her şey مَا Allah'ı لِلَّهِ tesbih etmiştir سَبَّحَ Muhakkak ki O وَهُوَ yerde olan الْأَرْضِ ve و Göklerde Hakîm'dir الْحَكِيمُ Azîz'dir الْعَزِيزُ

1) Göklerde ve yerde olan her şey Allah'ı tesbih etmiştir. Muhakkak ki O, Azîz'dir, Hakîm'dir.

الْأَرْضِ ve و Göklerin السَّمَاوَاتِ mülkü مُلْكُ O'nundur لَهُ عَلَى Şüphesiz O وَهُوَ öldürür يُمِيتُ ve و Diriltir يُحْيِي yerin gücü yetendir قَدِيرٌ her şeye كُلِّ شَيْءٍ

2) Göklerin ve yerin mülkü O'nundur. Diriltir ve öldürür. Şüphesiz O, her şeye gücü yetendir.

Zahir'dir وَالظَّاهِرُ Ahir'dir وَالْآخِرُ Evvel'dir الْأَوَّلُ O هُوَ عَلِيمٌ her şeyi بِكُلِّ شَيْءٍ Şüphesiz O وَهُوَ Bâtın'dır وَالْبَاطِنُ bilendir

3) O, Evvel'dir, Ahir'dir, Zahir'dir, Bâtın'dır. Şüphesiz O, her şeyi bilendir.

فِي yeriالْأَرضِ ve و gökleriالسماواتِ yaratanخَلَقَ الَّذِي Oهو
عَلَى الْعَرشِ istiva edendirاستَوى sonraثُمَّ gündeأَيامٍ altıسِتَّةِ
وما يخْرج Yereفِي الْأَرضِ gireniما يلِج bilirيعلَم Arş'a
ما ve و göktenمِن السماءِ ineniوما ينْزِلُ ondanمِنْها çıkanı
أَين sizinle beraberdir.معكُم Oوهو onaفِيها yükseleniيعرج
بِما تَعملُون Şüphesiz Allahوالله olursanızكُنْتُم ما Nerede
görendirبصِير yaptıklarınızı

4) O, gökleri ve yeri altı günde yaratan sonra Arş'a istiva edendir. Yere gireni, ondan çıkanı, gökten ineni ve ona yükseleni bilir. Nerede olursanız, O sizinle beraberdir. Şüphesiz Allah yaptıklarınızı görendir.

الْأَرضِ ve و Göklerinالسماواتِ mülküملْكُ O'nundurلَه
Bütün işler الْأُمور döndürülürتُرجع Allah'aوإِلَى اللهِ yerin de

5) Göklerin ve yerin mülkü yalnız O'nundur. Bütün işler de Allah'a döndürülür.

النهار katarويولِج gündüzeفِي النهارِ Geceyiاللَّيلَ katarيولِج
bilendirعلِيم Şüphesiz Oوهو geceyeفِي اللَّيلِ gündüzü de
göğüslerinالصدورِ özünüبِذَاتِ

6) Geceyi gündüze katar, gündüzü de geceye katar. Şüphesiz O, göğüslerin özünü bilendir.

وأَنْفِقُوا Resulü'neورسولِهِ ve و Allah'aبِاللهِ iman edinآمِنُوا
جعلَكُم harcama yetkisi verdiği şeylerdenمِما infak edin
iman آمنُوا فَالَّذِين üzerineفِيهِ vekillerمستَخْلَفِين Sizi kılıp
kimseler لَهم infak edenأَنْفَقُوا ve و Artık sizdenمِنْكُم eden
büyük birكَبِير mükafat vardırأَجر için

7) Allah'a ve Resulü'ne iman edin. Sizi üzerine vekiller kılıp harcama yetkisi verdiği şeylerden infak edin. Artık sizden iman eden ve infak eden kimseler için büyük bir mükafat vardır.

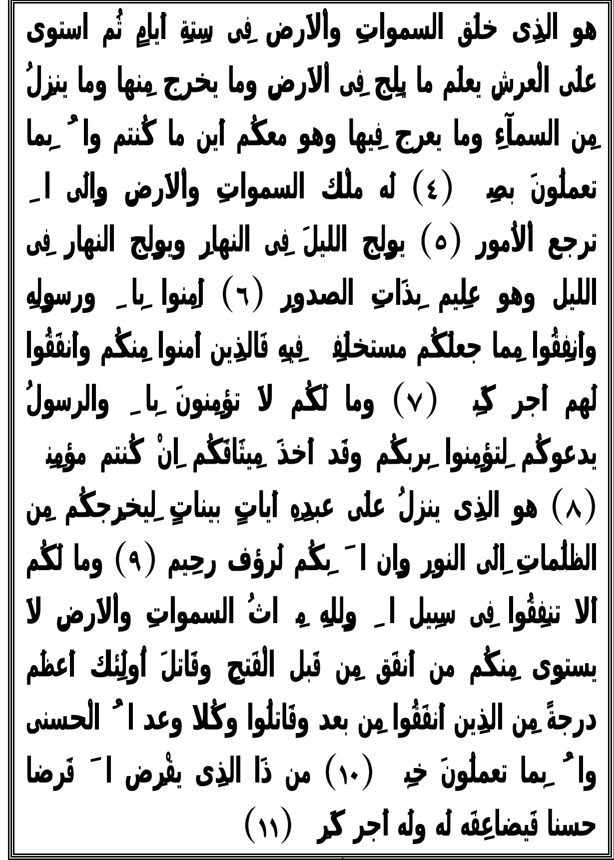
Dahhâk'tan rivayete göre bu âyet-i kerime Tebük seferi hakkında nazil olmuştur.[537]

iman etmiyorsunuz?لَا تُؤْمِنُون Size ne oluyor kiوما لَكُم
لِتُؤْمِنُوا sizi çağırırkenيدعوكُم Resulوالرسولُ Allah'aبِاللهِ
almıştıأَخَذَ Oysa Oوقَد Rabbinizeبِربكُم iman etmeye
مؤْمِنِين isenizكُنْتُم Eğerإِن sizden kesin bir sözمِيثَاقَكُم
mü'min

8) Size ne oluyor ki, Resul sizi Rabbinize iman etmeye çağırırken Allah'a iman etmiyorsunuz? Oysa O, sizden kesin bir söz almıştı. Eğer mü'min iseniz.

ayetlerآياتٍ kulunaعلَى عبدِهِ indirendirالَّذِي ينَزِّلُ Oهو
مِن الظُّلُماتِ sizi çıkarması içinلِيخْرِجكُم apaçıkبيناتٍ
Allahالله Şüphesizوإِن aydınlığaإِلَى النورِ karanlıklardan
Rahîm'dirرحِيم Rauf'durلَرءوف size karşı elbetteبِكُم

9) O, sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarması için kuluna apaçık ayetler indirendir. Şüphesiz Allah, size karşı elbette Rauf'dur, Rahîm'dir.

هو الذى خلق السموات والارض فى ستة ايام ثم استوى
على العرش يعلم ما يلج فى الارض وما يخرج منها وما ينزل
من السماء وما يعرج فيها وهو معكم اين ما كنتم وا ُ بما
تعملون بصير (٤) له ملك السموات والارض والى ا
ترجع الامور (٥) يولج الليل فى النهار ويولج النهار فى
الليل وهو عليم بذات الصدور (٦) امنوا با ـ ورسوله
وانفقوا مما جعلكم مستخلفين فيه فالذين امنوا منكم وانفقوا
لهم اجر كبير (٧) وما لكم لا تؤمنون با ـ والرسول
يدعوكم لتؤمنوا بربكم وقد اخذ ميثاقكم ان كنتم مؤمنين
(٨) هو الذى ينزل على عبده ايات بينات ليخرجكم من
الظلمات الى النور وان ا ـ بكم لرؤف رحيم (٩) وما لكم
الا تنفقوا فى سبيل ا ـ ولله ميراث السموات والارض لا
يستوى منكم من انفق من قبل الفتح وقاتل اولئك اعظم
درجة من الذين انفقوا من بعد وقاتلوا وكلا وعد ا ُ الحسنى
وا ُ بما تعملون خبير (١٠) من ذا الذى يقرض ا ـ قرضا
حسنا فيضاعفه له وله اجر كريم (١١)

فِي infak etmiyorsunuz?أَلَّا تُنْفِقُوا Size ne oluyor kiوما لَكُم
mirasıمِيراثُ Oysa Allah'ındırولِلهِ Allahاللهِ yolundaسبِيلِ
eşit olmazلَا يستَوِي yerinالْأَرضِ ve و göklerinالسماواتِ
fetihtenالْفَتْحِ önceمِن قَبلِ infak edenأَنْفَقَ من Sizdenمِنْكُم
درجةً daha büyüktürأَعظَم onlarأُولَئِك savaşanlarقَاتَلَ ve و
و sonradanمِن بعد infak edenأَنْفَقُوا مِن الَّذِين derece olarak
vaadetmiştirوعد her birineوكُلًّا savaşanlardanقَاتَلُواve
بِما Şüphesiz Allahوالله en güzel olanıالْحسنَى Allahالله
haberdardırخَبِير yaptıklarınızdanتَعملُون

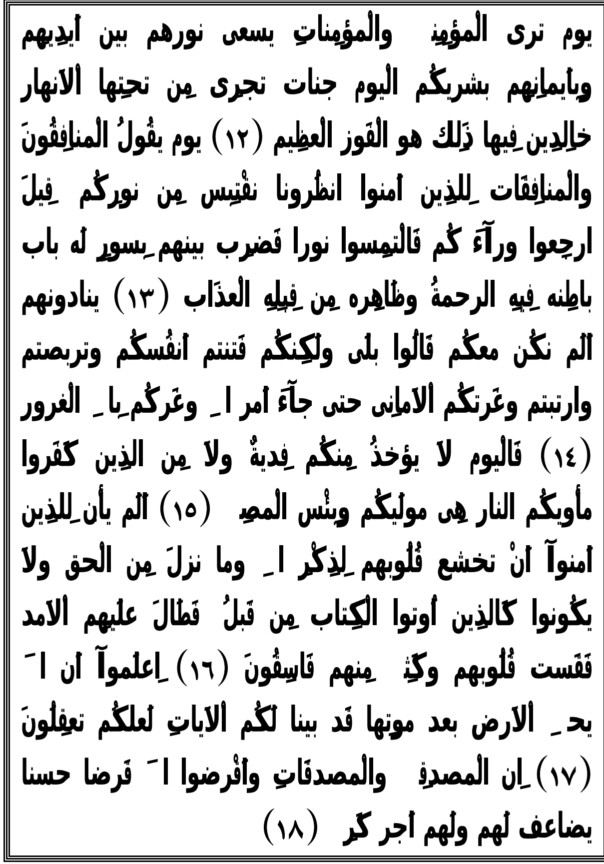
10) Size ne oluyor ki Allah yolunda infak etmiyorsunuz? Oysa göklerin ve yerin mirası Allah'ındır. Sizden, fetihten önce infak eden ve savaşanlar eşit olmaz; onlar, sonradan infak eden ve savaşanlardan derece olarak daha büyüktür. Allah, herbirine en güzel olanı vaadetmiştir. Şüphesiz Allah yaptıklarınızdan haberdardır.

Kelbî der ki: Bu âyet-i kerime, malını Allah yolunda Hz. Peygamber'e infakta bulunanların ilki olan Hz. Ebu Bekr'in fazileti hakkında inmiştir. [460]

bir قَرضا Allah'aالله verirseيقْرِض الَّذِي onuذَا Kimمن
ve و onun içinلَه kat kat artırırفَيضَاعِفَه güzelحسنًا ödünç
değerli bir deكَرِيم ödül vardırأَجر onaلَه

11) Kim Allah'a güzel bir ödünç verirse onu, onun için kat kat artırır ve ona değerli bir de ödül vardır.

(*)Yukarıdaki âyetler, imânda sebat etmenin gereği üzerinde duruldu. Fetihten önce malını Allah yolunda harcayıp cihad edenlerin derece bakımından daha yüksek olduğu belirtilerek insanlığın kurtuluşu ve saadeti uğruna harcanan mal ve servetin büyük ecirlere, kalıcı mükâfatlara sebep olacağına değinildi.

يوم ترى المؤمنِ والمؤمناتِ يسعى نورهم بين أيديهم
وبأيمانهم بشريكُم اليوم جنات تجرى مِن تحتِها الانهار
خالِدين فيها ذلك هو الفوز العظيم (١٢) يوم يقولُ المنافقُونَ
والمنافقات لِلذين امنوا انظرونا نقتبس مِن نوركُم قِيلَ
ارجِعوا ورآءَ كُم فَالتمِسوا نورا فَضرب بينهم بِسورٍ له باب
باطِنه فِيهِ الرحمةُ وظاهِره مِن قِبلِهِ العذاب (١٣) ينادونهم
الم نكُن معكُم قَالُوا بلى ولكِنكُم فَتنتم انفُسكُم وتربصتم
وارتبتم وغَرتكُم الاماني حتى جآءَ امر ا ـ وغَركُم بِا ـ الغرور
(١٤) فَاليوم لاَ يؤخذُ مِنكُم فِديةٌ ولاَ مِن الذِين كَفَروا
مأويكُم النار هِى موليكُم وبِئْس المصِ (١٥) الم يأن لِلذِين
امنوآ انْ تخشع قُلُوبهم لِذِكْر ا ـ وما نزلَ مِن الحق ولاَ
يكُونوا كَالذِين أوتوا الكِتاب مِن قَبلُ فَطَالَ عليهم الامد
فَقَست قُلُوبهم وكَثِ مِنهم فَاسِقُونَ (١٦) اِعلموآ ان ا ـ
يحـ ـ الارض بعد موتها قَد بينا لَكُم الآياتِ لَعلكُم تعقِلُونَ
(١٧) اِن المصدقِ والمصدقَاتِ واقْرضوا ا ـ قَرضا حسنا
يضاعف لَهم ولَهم اجر كَر (١٨)

mü'min erkeklerleالْمُؤْمِنِينَ görürsünتَرَى O günيوم
ışıklarıنُورهم koşarkenيسعى mü'min kadınlarıوالْمُؤْمِنَاتِ
بشْرَاكُم sağlarındaبِأَيمانِهِم ve و önlerindeأَيدِيهِم بين
مِن akanتَجرِي cennetlerdirجناتٌ Bugünالْيومَ müjdeniz
daimi kalıcılar خَالِدِينَ nehirlerالْأَنْهار altlarındanتَحتِها
kurtuluşالْفَوز budurهو İşteذَٰلِكَ oradaفِيها olmak üzere
büyükالْعظِيم

12) O gün mü'min erkeklerle mü'min kadınları, ışıkları önlerinde ve sağlarında koşarken görürsün. Bugün müjdeniz -orada daimi kalıcılar olmak üzere- altlarından nehirler akan cennetlerdir. İşte büyük kurtuluş budur.

ve و münafık erkeklerالْمنَافِقُونَ derler يقُولُ O günيوم
iman edenlereآمنُوا kiلِلَّذِينَ münafık kadınlarالْمنَافِقَاتُ
sizin نُورِكُم مِن yararlanalımنَقْتَبِس Bize bir bakınانْظُرونَا
Arkanızaوراءكُم dönün deارجِعوا denilirقِيلَ ışığınızdan
Aralarınaبينَهم çekilirفَضرِب bir nurنُورا arayınفَالْتَمِسوا
rahmetالرحمةُ içindeفِيهِ باطِنُه kapılıباب له bir surبِسورٍ
azap olanالْعذَاب duvarında قِبلِهِ مِن dışوظَاهِره

13) O gün, münafık erkekler ve kadınlar, iman edenlere derler ki: "Bize bir bakın, sizin ışığınızdan yararlanalım." "Arkanıza dönün de bir nur arayın" denilir. Aralarına, içinde rahmet, dış duvarında azap olan kapılı bir sur çekilir.

(*)Yukarıdaki âyetler, Allah yolunda mallarıyla canlarıyla cihâd edenlere âhirette hazırlanan ecir ve mükâfattan söz edildi. Münafıkların nasıl hüsrana uğrayacakları en uyarıcı tablosuyla gözler önüne konuldu.

Biz معكُم değil miydik?نَكُن أَلَم Onlara seslenirlerينَادونَهم
فَتَنْتُم ama sizولَٰكِنَّكُم Evetبلَى Derler kiقَالُوا sizinle birlikte
bekleyip وتَربصتُم kendiniziأَنْفُسكُم fitneye düşürdünüz
sizi aldattıوغَرتْكُم kuşkulara kapıldınızوارتَبتُم durdunuz
اللَّهِ emriأَمر gelinceyeجاء kadarحتى kuruntular daالْأَمانِي
Allah'a karşıبِاللَّهِ O çok aldatıcı da siziوغَركُم Allah'ın
aldatıp-durduالْغَرور

14) Onlara: "Biz sizinle birlikte değil miydik?" diye seslenirler. Derler ki: "Evet, ama siz -Allah'ın emri gelinceye kadar kendinizi fitneye düşürdünüz, bekleyip durdunuz, kuşkulara kapıldınız, kuruntular da sizi aldattı. O çok aldatıcı da sizi Allah'a karşı aldatıp durdu."

فِديةٌ sizden deمِنْكُم alınmazيؤْخَذُ لَا Artık bugünفَالْيوم
مأْواكُم inkar edenlerden deكَفَروا الَّذِين مِن ولَا fidye
وبِئْس Velinizمولَاكُم odurهِي ateştirالنَّار Varacağınız yer
bir dönüştürالْمصِير Ne kötü

15) Artık bugün sizden de fidye alınmaz, inkar edenlerden de. Varacağınız yer ateştir. Veliniz odur. Ne kötü bir dönüştür.

أَن İman edenlerinآمنُوا لِلَّذِين zamanı gelmedi mi?يأْنِ أَلَم
Allah'ınاللَّهِ zikrineلِذِكْرِ kalplerininقُلُوبهم ürpermesiتَخْشَع
كَالَّذِين olmamalıيكُونُوا ولَا haktanالْحقِّ مِن ineneنَزلَ ما ve و
daha önceقَبلُ مِن kitapالْكِتَاب verildiği haldeأُوتُوا gibi
قُلُوبهم katılaşanفَقَستْ geçinceالْأَمد عليهِم uzun zamanفَطَالَ
fasıkفَاسِقُون olan kimselerمِنْهم çoğuكَثِير ve و kalpleri

16) İman edenlerin, Allah'ın zikrine ve haktan inene kalplerinin ürpermesi ve daha önce kendilerine kitap verildiği halde uzun zaman geçince kalpleri katılaşan ve çoğu fasık olan kimseler gibi olmama zamanı gelmedi mi?

hayat verirيحيِي Allahاللَّه gerçektenأَن Bilin kiاعلَموا
Şüphesizقَد ölümündenموتِها sonraبعد yeryüzüneالْأَرض
Belkiلَعلَّكُم ayetleriالْآياتِ sizeلَكُم biz iyice açıkladıkبينَّا
aklınızı kullanırsınızتَعقِلُون

17) Bilin ki gerçekten Allah, ölümünden sonra yeryüzüne hayat verir. Şüphesiz biz, size ayetleri iyice açıkladık. Belki aklınızı kullanırsınız.

والْمصدقَاتِ ve و sadaka veren erkeklerالْمصدقِين Doğrusuإِنَّ
Allah'aاللَّه bir ödünç وأَقْرضوا sadaka veren kadınlar
kat kat يضاعفُ güzelحسنًا verenler (bir ödünç)قَرضا
bir ödül de vardırأَجر Onlaraولَهم onlar içinلَهم artırılır
değerliكَرِيم

18) Doğrusu sadaka veren erkekler ve kadınlar ile Allah'a güzel bir ödünç verenler, onlar için (ödüllerini)kat kat artırılır. Onlara değerli bir ödül de vardır.

(*)Yukarıdaki âyetler, imânın sadakatle asıl hedefine ulaşabileceği üzerinde duruldu. Arkasından ilâhî kudretin mutlak tasarrufuna değinilerek ihya kanununun işler halde olduğu belirtildi. Sonra da Allah'a ve Peygambere imân edenlerin derecelerine atıf yapılarak aydınlatıcı bilgi verildi.

Resullerine رسلِهِ ve و Allah'a بِاللهِ iman آمنُوا edenler والذِين
şehidler الشهداء ve و sıddıklar الصديقُون onlardır هم işte أُولَئِكَ
نُورهم ve و Ödülleri أَجرهم onlar لهم Rableri ربهم katında عِنْدَ
yalanlayanlara وكذبوا İnkar edip كفروا والذِين nurları vardır
cehennem الْجحِيم halkıdır أَصحاب işte أُولَئِكَ ayetlerimizi بِآياتنَا

19) Allah'a ve Resullerine iman edenler, işte Rableri katında sıddıklar ve şehidler onlardır. Ödülleri ve nurları vardır. İnkar edip ayetlerimizi yalanlayanlara gelince; işte onlar cehennem halkıdır.

bir لعِب dünya الدنْيا hayatı الْحياةُ ancak أَنما Bilin ki اعلموا
بينكُم bir övünme وتَفَاخُر bir süs وزِينَةٌ bir eğlence ولهو oyun
ve و mal الْأَموال فِي çoğalma tutkusudur وتكَاثُر aranızda
أَعجب Bir yağmur غَيثٍ örneği gibi كمثَل çocuklarda الْأَولَادِ
onun bitirdiği نَباتُه ekicilerin الْكُفار ekicilerin hoşuna gider
sapsarı مصفَرا bir de bakarsın ki فَتَراه gürleşir يهِيج Sonra ثُم
وفِي bir çerçöp حطَاما oluvermiştir يكُون Sonra ثُم kesilmiş
ayrıca ومغْفِرةٌ şiddetli شَدِيد bir azab عذَاب Ahirette ise الْآخِرةِ
hoşnutluk vardır رضوان ve و Allah'tan اللهِ مِن bir mağfiret
متَاع başka bir şey إِلَّا Dünya الدنْيا hayatı الْحياةُ değildir وما
aldatıcı bir الْغُرور yararlanmadan

20) Bilin ki dünya hayatı ancak bir oyun, bir eğlence, bir süs, aranızda bir övünme, mal ve çocuklarda bir çoğalma tutkusudur. Bir yağmur örneği gibi; onun bitirdiği ekin, ekicilerin hoşuna gider. Sonra gürleşir, bir de bakarsın ki sapsarı kesilmiş. Sonra bir çerçöp oluvermiştir. Ahirette ise şiddetli bir azab, ayrıca Allah'tan bir mağfiret ve bir hoşnutluk vardır. Dünya hayatı aldatıcı bir yararlanmadan başka bir şey değildir.

وجنَّةٍ Rabbinizden ربكُم مِن mağfirete مغْفِرةٍ إِلَى yarışın سابِقُوا
و göğün السماءِ genişliği gibi كعرض genişliği عرضها cennet
iman edenler için آمنُوا لِلَّذِين hazırlanmış أُعِدت yer الْأَرض ile
lütfudur فَضْلُ İşte bu ذَلِك rasullerine رسلِهِ ve و Allah'a بِاللهِ
Şüphesiz والله dilediğine يشَاء من verdiği يؤْتِيه Allah'ın اللهِ
büyük bir الْعظِيم lütuf الْفَضْل sahibidir ذُو Allah

21) Rabbinizden bir mağfirete, Allah'a ve rasullerine iman edenler için hazırlanmış, genişliği yer ile göğün genişliği gibi olan bir cennet için yarışın. İşte bu, Allah'ın dilediğine verdiği lütfudur. Şüphesiz Allah büyük bir lütuf sahibidir.

فِي meydana gelen مصِيبةٍ مِن herhangi bir musibet أَصاب ما
إِلَّا kendinizde أَنْفُسِكُم فِي yoktur ki لَا ve و Yeryüzünde الْأَرض
biz onu نَبرأَها أَن önce قَبل مِن bir kitapta كِتَابٍ فِي olmasın
çok يسِير Allah'a اللهِ علَى bu ذَلِك Şüphesiz إِن yaratmadan
kolaydır

22) Yeryüzünde ve kendinizde meydana gelen herhangi bir musibet yoktur ki, biz onu yaratmadan önce, bir kitapta olmasın. Şüphesiz bu, Allah'a çok kolaydır.

والذين امنوا بالله ورسله أولئك هم الصديقون والشهداء عند
ربهم لهم اجرهم ونورهم والذين كفروا وكذبوا باياتنا أولئك
اصحاب الجحيم (١٩) اعلموا انما الحيوة الدنيا لعب ولهو
وزينة وتفاخر بينكم وتكاثر فى الاموال والاولاد كمثل غيث
اعجب الكفار نباته ثم يهيج فتريه مصفرا ثم يكون حطاما
وفى الاخرة عذاب شديد ومغفرة من الله ورضوان وما
الحيوة الدنيا الا متاع الغرور (٢٠) سابقوا الى مغفرة من
ربكم وجنة عرضها كعرض السماء والارض اعدت للذين
امنوا بالله ورسله ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء والله ذو
الفضل العظيم (٢١) ما اصاب من مصيبة فى الارض ولا فى
انفسكم الا فى كتاب من قبل ان نبراها ان ذلك على الله
يسير (٢٢) لكيلا تأسوا على ما فاتكم ولا تفرحوا بما
اتيكم والله لا يحب كل مختال فخور (٢٣) الذين يبخلون
ويأمرون الناس بالبخل ومن يتول فان الله هو الغنى الحميد
(٢٤)

ولَا Elinizden فَاتَكُم ما علَى çıkana تَأْسوا üzülmemeniz için لِكَيلَا
والله size verdiklerine karşı آتَاكُم بِما şımarmamanız تَفْرحوا
böbürleneni مخْتَالٍ tüm كُلَّ sevmez يحِب لَا Şüphesiz Allah
büyüklük taslayıp فَخُورٍ

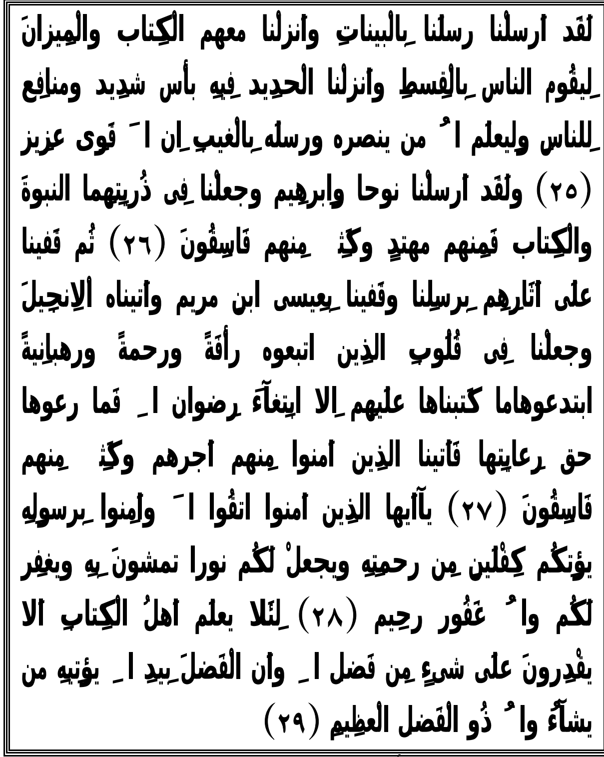
23) Elinizden çıkana üzülmemeniz ve Allah'ın size verdiklerine karşı şımarmamanız için. Şüphesiz Allah, tüm büyüklük taslayıp böbürleneni sevmez,

(*)Yani dünyalıktan ele geçiremediğinize üzülmeyesiniz diye. Çünkü ele getiremediğiniz şeyler sizin için takdir edilmemiş demektir. Eğer sizin için takdir edilmiş olsaydı ele geçirememeniz sözkonusu olmazdı.

الناس emrederler يأْمرون ve و cimrilik ederler يبخَلُون Ki الَّذِين
فَإِن yüz çevirirse يتَولَّ Her kim ومن cimriliği بِالْبخْلِ insanlara
Hamîd'dir الْحمِيد Ğaniyy'dir الْغَنِي O هو Allah الله şüphesiz

24) Ki, cimrilik ederler ve insanlara cimriliği emrederler. Her kim yüz çevirirse, şüphesiz Allah, O, Ğaniyy'dir, Hamîd'dir.

(*)Cimrilik ile cömertlik arasında iki açıdan fark gözetmişlerdir. Birincisine göre cimri, eli sıkılıktan zevk alan kimsedir, cömert ise vermekten zevk alan kimsedir. İkinci farka gelince, cimri istenildiği zaman veren kişidir, cömert ise istenmeksizin verendir. "Kim" imandan "yüz çevirirse, muhakkak Allah" o kimseye "ihtiyacı olmayanın... ta kendisidir."

لقد ارسلنا رسلنا بالبينات وانزلنا معهم الكتاب والميزانَ
ليقوم الناس بالقسط وانزلنا الحديد فيه باس شديد ومنافع
للناس وليعلم ا ُ من ينصره ورسله بالغيب ان ا َ قوى عزيز
(٢٥) ولقد ارسلنا نوحا وابرهيم وجعلنا فى ذريتهما النبوةَ
والكتاب فمنهم مهتد وكثير منهم فاسقونَ (٢٦) ثم قفينا
على آثارهم برسلنا وقفينا بعيسى ابن مريم وآتيناه الانجيلَ
وجعلنا فى قلوب الذين اتبعوه رأفةً ورحمةً ورهبانيةً
ابتدعوها ما كتبناها عليهم الا ابتغآء رضوان ا ِ فما رعوها
حق رعايتها فآتينا الذين آمنوا منهم اجرهم وكثير منهم
فاسقونَ (٢٧) ياأيها الذين آمنوا اتقوا ا َ وآمنوا برسوله
يؤتكم كفلين من رحمته ويجعلْ لكم نورا تمشونَ به ويغفر
لكم وا ُ غفور رحيم (٢٨) لئلا يعلم اهلُ الكتاب الا
يقدرونَ على شيء من فضل ا ِ وان الفضلَ بيد ا ِ يؤتيه من
يشآءُ وا ُ ذو الفضل العظيم (٢٩)

rasullerimizi رسلَنَا biz gönderdik أَرسلْنَا Hiç şüphesiz ki لَقَدْ onlarla birlikte معهم indirdik وَأَنْزَلْنَا apaçık delillerle بِالْبينَاتِ ayakta tutsunlar diye لِيقُوم mizanı الْمِيزان ve و kitabı الْكِتَابَ demiri الْحديد indirdik أَنْزَلْنَا ve و adaleti بِالْقِسطِ insanlar الناس لِلناسِ faydalar ومنَافِع bir güç شَدِيد çetin بَأْس bulunan فِيهِ de ينْصره kimlerin من Allah الله bilsin diye وليعلم insanlar için بِالْغَيبِ Resullerine رسله ve و kendisine yardım edeceğini Azîz'dir عزِيز Kaviyy'dir قَوِي Allah الله Şüphesiz إِن gayb ile

25) Hiç şüphesiz ki biz Resullerimizi apaçık delillerle gönderdik ve insanlar adaleti ayakta tutsunlar diye, onlarla birlikte kitabı ve mizanı indirdik. Hem çetin bir güç, hem de insanlar için faydalar bulunan demiri de indirdik. Allah, kendisine ve rasullerine gayb ile kimlerin yardım edeceğini bilsin diye. Şüphesiz Allah Kaviyy'dir, Azîz'dir.

إِبراهِيم ve و Nuh'u نُوحا gönderdik أَرسلْنَا Hiç şüphesiz ولَقَدْ النبوةَ Onların soylarına فِي ذُريتِهِما verdik وجعلْنَا İbrahim'i hidayet مهتَدٍ Aralarında فَمِنْهم kitabı والْكِتَاب nübüvveti fasık فَاسِقُون olanlardı مِنْهم bir çoğu da وكَثِير bulmuştu

26) Hiç şüphesiz Nuh'u ve İbrahim'i gönderdik. Onların soylarına nübüvveti ve kitabı verdik. Aralarında kimisi hidayet bulmuştu, bir çoğu da fasık olanlardı.

(*)Yukarıdaki âyetle, yeryüzünde düzen ve denge kurulsun, işler adaletle yürütülsün diye peygamberlerin açık belgelerle, kitap ve sağlam kıstaslarla gönderildiği konu edildi ve arkasından demir madenine değinilerek peygamberlerin maddî ve mânevi müeyyide uyguladıklarına işarette bulunuluyor.

izleri آثَار üzere على birbiri ardınca gönderdik قَفينَا Sonra ثُم Arkalarından da وقَفينَا Resullerimizi بِرسلِنَا onların هِم ona وآتَينَاه Meryem مريم oğlu ابن İsa'yı بِعِيسى gönderdik kalplerine فِي قُلُوبِ koyduk جعلْنَا ve و İncil'i الْإِنجِيلَ verdik رحمةً ve و bir şefkat رأْفَةً onu izleyenlerin اتبعوه الذِين ما كَتَبنَاها koyduk ابتَدعوها ruhbanlığı ورهبانِيةً merhamet رضوان kazanmak için ابتِغَاء fakat إِلا üzere علَيهِم türettikleri fakat gereği حق uymadıkları فَما رعوها Allah'ın الله rızasını iman آمنُوا الذِين verdik فَآتَينَا Bununla birlikte رعايتِها gibi bir çoğu da وكَثِير ödüllerini أَجرهم onlardan مِنْهم edenlere fasıklardır فَاسِقُون onlardan مِنْهم

27) Sonra onların izleri üzere Resullerimizi birbiri ardınca gönderdik. Arkalarından da Meryem oğlu İsa'yı gönderdik; ona İncil'i verdik ve onu izleyenlerin kalplerine bir şefkat ve merhamet koyduk. Allah'ın rızasını kazanmak üzere türettikleri fakat gereği gibi uymadıkları ruhbanlığı onlara gerekli kılmadık. Bununla birlikte onlardan iman edenlere ödüllerini verdik, onlardan birçoğu da fasıklardır.

Allah'tan الله sakının اتقُوا iman edenler آمنُوا الذِين Ey ياأَيها iki كِفْلَينِ size versin يؤْتِكُم Resulüne بِرسولِهِ iman edin ki وآمِنُوا نُورا sizin için لَكُم versin ويجعلْ rahmetinden مِن رحمتِهِ pay يغْفِر ve و aydınlığıyla yürüyeceğiniz بِهِ تَمشُون bir nur Ğafûr'dur غَفُور Şüphesiz Allah والله size لَكُم mağfiret etsin Rahîm'dir رحِيم

28) Ey iman edenler, Allah'tan sakının ve Resulüne iman edin ki rahmetinden size iki pay versin, sizin için aydınlığıyla yürüyeceğiniz bir nur versin ve size mağfiret etsin. Şüphesiz Allah Ğafûr'dur, Rahîm'dir.

Taberî'nin Mihrân kanalıyla Saîd ibn Cübeyr'den rivayetinde o şöyle anlatmıştır: Hz. Peygamber (a.s), Ca'fer'i yetmiş binitli içinde İslâm'a davet etmesi için Necâşî'ye göndermişti. Ca'fer, Necâşî'ye geldi, onu İslâm'a davet etti; o da bu davete icabetle imana geldi. Ca'fer oradan ayrılırken Necâşî'nin memleketinden imana gelenlerden kırk kişi: "Bize izin ver, o Peygamber'e varalım, O'na teslim olalım ve O'na bu deniz işinde yardımcı olalım. Çünkü deniz işlerini biz onlardan daha iyi biliyoruz." dediler ve Ca'fer'le beraber Hz. Peygamber (a.s)'e geldiler. Tam o sırada Hz. Peygamber (a.s) de Uhud'a çıkmak için hazırlanmaktaydı. Müslümanların yoksulluğunu ve darlık içinde olduklarını görünce Hz. Peygamber (a.s)'den izin istemek üzere geldiler ve: "Ey Allah'ın peygamberi, bizim, memleketimizde mallarımız var. Müslümanların sıkıntı içinde ve yoksul olduklarını gördük. Bize izin verirsen memleketimize gidelim ve oradaki mallarımızı alıp gelelim de müslümanlara malca yardımda bulunalım." dediler. Hz. Peygamber (a.s) de onlara izin verdi; gidip memleketlerindeki mallarını getirdiler ve bununla müslümanlann darlıklarını giderdiler. İşte bunun üzerine Allah Tealâ onlar hakkında "Kendilerini rızıklandırdığımız şeylerden de infak ederler." e kadar olmak üzere "Bundan evvel kendilerine kitab verdiğimiz nice kimseler vardır ki onlar buna (Kur'ân'a) inanıyorlar..." (Kasas, 28/52-54) âyet-i kerimelerini indirdi.[461]

nail يقْدِرون أَلا Kitap الْكِتَابِ Ehli أَهلُ Böylece bilsin لِئَلا يعلَم اللهِ lütfundan مِن فَضْلِ hiçbir şeye على شَيءٍ olamayacaklarını اللهِ elinde olduğunu بِيدِ lütfun الْفَضْلَ muhakkak وأَن Allah'ın الله ve و onu dilediğine من يشَاء verdiğini يؤْتِيهِ Allah'ın büyük الْعظِيمِ lütuf الْفَضْلِ sahibidir ذُو Şüphesiz Allah

29) Böylece Kitap Ehli, Allah'ın lütfundan hiçbir şeye nail olamayacaklarını ve lütfun muhakkak Allah'ın elinde olduğunu, onu dilediğine verdiğini bilsin. Şüphesiz Allah büyük lütuf sahibidir.

Hadîd Sûresi'ne, her şeyin Cenâb-ı Hakk'ı tesbîh ve tenzîh ettiği bilgisiyle başlandı ve her türlü fazl-ü keremin, inayet ve ihsanın O'nun kudret elinde olduğu beyân edilerek sûre noktalandı.

58 MÜCADELE SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 58. sûresi. 22 âyet, 493 kelime ve 1992 harften ibarettir. Medenî sûrelerden olup, Hicretin beşinci yılında meydana gelen Hendek gazvesinden sonra, Münafıkûn sûresinin peşinden nâzil olmuştur. Adını, bir kadının, kocasının zıhar da bulunmasını Resulullah (a.s)'a şikayet edişini ve bir çözüm bulması için onunla tartışmaya girişini anlatan ilk ayetteki "tucâdiluke" ibaresinden almıştır. Sûrenin ilk âyetleri bu olay üzerine nazil olmuştur.[538]

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

الَّتِي تُجَادِلُكَ sözünüقَولَ Allahالله duyduسمِعَ elbetteقَدْ
şikayette تَشْتَكِي veو Eşi hakkındaفِي زَوجِهَا seninle tartışan
duyuyorduيسمعُ Allahالله Veو Allah'aإِلَى اللهِ bulunanın
Semî'dirسمِيعٌ Allahالله Şüphesizإِنَّ konuşmanızıتَحَاوُرَكُمَا
Basîr'dirبصِيرٌ

1) Eşi hakkında seninle tartışan ve Allah'a şikayette bulunanın sözünü Allah elbette duydu. Ve Allah konuşmanızı duyuyordu. Şüphesiz Allah Semî'dir, Basîr'dir.

Ayetin nüzul sebebiyle ilgili olarak Hz. Aişe şöyle dedi: "İşitmesi her şeyi kuşatan ne yücedir. Havle binti Salebe'nin sözünü işitiyor, bazısını anlıyor bazısını anlayamıyordum. Kocasını Resulullah'a (a.s.) şikâyet ediyor ve diyordu ki: Ya Resulallah gençliğimi yedi, kendimi ona verdim ve çocuklar doğurdum, nihayet yaşım ilerleyip çocuktan kesilince bana zıhar yaptı. Ya Rabbi onu sana şikâyet ediyorum." diyordu. Daha yerinden ayrılmadan Cebrail bu ayetleri indirdi. Kocası Evs b. Samit'tir.[539]

مِن نِسَائِهِم Sizdenمِنْكُمْ zıhar yapanlarınيظَاهِرُونَ Kiالذِينَ
إِنْ أُمَّهَاتُهُم anneleri أُمَّهَاتِهِم onların değildirمَا هُنَّ hanımlarına
و doğuranlardırوَلَدْنَهُمْ yalnızca kendileriniإِلَّا اللَّائِي Anneleri
bir sözمِنَ الْقَولِ çirkinمُنْكَرًا لَيَقُولُونَ onlar elbetteإِنَّهُمْ Ve
لَعَفُوٌّ Allahالله Ve şüphesizوَإِنَّ ve yalan söylüyorlarوَزُورًا
Ğafûr'durغَفُورٌ Afuvv'dur

2) Ki, sizden hanımlarına zıhar yapanların eşleri onların anneleri değildir. Anneleri yalnızca kendilerini doğuranlardır. Ve onlar elbette çirkin bir söz ve yalan söylüyorlar. Ve şüphesiz Allah, Afuvv'dur, Ğafûr'dur.

Zihar: Bir kimsenin karısına "sen bana anamın sırtı gibisin" diyerek, onu kendisine haram kılması. Zihar, "zehr" kökündendir, kelime anlamı sırt demektir. İslâm öncesi Arap toplumunda bir adam, karısının herhangi bir davranışına kızdığı zaman, ona, "sen bana anamın sırtı gibisin" derdi. Bunun üzerine karısı ona haram olurdu. Fakat bu boşanma sayılmazdı.

sonra daثُمَّ Hanımlarınaمِن نِسَائِهِمْ zıhar yapıpوَالَّذِينَ يظَاهِرُونَ
azad فَتَحْرِيرُ söylediklerindenقَالُوا لِمَا dönenlerinيعُودُونَ
أَن يتَمَاسَّا evvelمِن قَبْلِ bir köleyiرَقَبَةٍ etmeleri gerekir
öğüt تُوعَظُونَ İşte sizeذَلِكُمْ birbirleriyle temas etmeden
بِمَا تَعْمَلُونَ Muhakkak ki Allahوالله bununlaبِهِ verilmektedir
hakkıyla haberdardırخَبِيرٌ yaptıklarınızdan

3) Hanımlarına zıhar yapıp sonra da o söylediklerinden dönenlerin, birbirleriyle temas etmeden evvel bir köleyi azad etmeleri gerekir. İşte size bununla öğüt verilmektedir. Muhakkak ki Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.

شَهْرَينِ oruç tutmalıdırفَصِيامُ bulamazsaلَمْ يجِدْ Ama kimفَمَن
birbirleriyle أَن يتَمَاسَّا önceمِن قَبْلِ aralıksızمُتَتَابِعَينِ iki ay
فَإِطْعَامُ güç yetiremezseلَمْ يسْتَطِعْ Kimفَمَن temas etmeden
iman لِتُؤْمِنُوا Buذَلِكَ yoksulمِسْكِينًا altmışسِتِّينَ doyurmalıdır
Ve وَتِلْكَ Resulü'neوَرَسُولِهِ veو Allah'aبِاللهِ etmeniz içindir
Ve kâfirlere وَلِلْكَافِرِينَ Allah'ınاللهِ sınırlarıdırحُدُودُ bunlar
can yakıcıأَلِيمٌ bir azap vardırعَذَابٌ için

سورة المجادلة (٥٨)

بِسمِ اللهِ الرحمنِ الرحِيمِ

قَد سمِعَ اللهُ قَولَ الَّتِي تجادِلُكَ فِي زوجِها وتشتَكِي إِلَى اللهِ
واللهُ يسمعُ تحاوركُما إِنَّ اللهَ سمِيعٌ بصِيرٌ (١) الَّذِين
يظَاهِرونَ مِنكُم مِن نِسآئِهِم ما هن أُمهاتِهِم إِنْ أُمهاتهم إِلا
اللائِي ولَدنهم وإِنهم لَيقُولُونَ منكرا مِن القَولِ وزورا وإِن اللهَ
لَعفُو غَفُور (٢) والَّذِين يظَاهِرونَ مِن نِسآئِهِم ثُم يعودونَ لِما
قَالُوا فَتحرِير رقَبةٍ مِن قَبلِ أَنْ يتمآسا ذَلِكُم توعظُونَ بِهِ واللهُ
بِما تعملُونَ خبِير (٣) فَمن لَم يجِد فَصِيام شهرينِ متتابِعينِ
مِن قَبلِ أَنْ يتمآسا فَمن لَم يستطِع فَإِطعام سِتين مِسكِينا ذَلِك
لِتؤمِنوا بِاللهِ ورسولِهِ وتِلك حدود اللهِ ولِلكَافِرِين عذَاب أَلِيم
(٤) إِن الَّذِين يحادونَ اللهَ ورسولَه كُبِتوا كَما كُبِت الَّذِين
مِن قَبلِهِم وقَد أَنزلنآ آياتٍ بيناتٍ ولِلكَافِرِين عذَاب مهِين (٥)
يوم يبعثُهم اللهُ جمِيعا فَينبئُهم بِما عمِلُوا أَحصاه اللهُ ونسوه
واللهُ علَى كُلِّ شيءٍ شهِيد (٦)

4) Ama kim bulamazsa, birbirleriyle temas etmeden önce aralıksız iki ay oruç tutmalıdır. Kim (oruç tutmaya)güç yetiremezse, altmış yoksul doyurmalıdır. Bu, Allah'a ve Resulü'ne iman etmeniz içindir. Ve bunlar, Allah'ın sınırlarıdır. Ve kâfirlere için can yakıcı bir azap vardır.

و Allah'aالله karşı baş kaldıranlarيحَادُّونَ gerçektenإِنَّ الَّذِينَ
كُبِتَ gibiكَمَا alçaltılmışlardırكُبِتُوا Resulü'neرَسُولَهُ ve
Ve وَقَدْ kendilerinden öncekilerinمِن قَبْلِهِمْ الَّذِينَ alçaltılması
apaçıkبَينَاتٍ ayetlerآياتٍ biz indirdikأَنْزَلْنَا oysa gerçekten
alçaltıcıمُهِينٌ bir azap vardırعَذَابٌ Ve kâfirler içinوَلِلْكَافِرِينَ

5) Allah'a ve Resulü'ne karşı baş kaldıranlar, kendilerinden öncekilerin alçaltılması gibi gerçekten alçaltılmışlardır. Ve oysa biz gerçekten apaçık ayetler indirdik. Ve kâfirler için alçaltıcı bir azap vardır.

Havle binti Mâlik bin Salebe şöyle diyor: "Bu ayetler nâzil olduktan sonra Resûlûllah (a.s); "Kocan seninle temas etmeden evvel bir köle azad etsin" dedi. Ben de "Kölesi yok" dedim. Resûlûllah, "Öyleyse iki ay oruç tutsun" dedi. "Yâ Resûlûllah, o yaşlıdır, o kadar oruç tutamaz" dedim. Resûlûllah (a.s): "Öyleyse 60 miskini doyursun"buyurdu. "Onun sadaka verecek birşeyi de yoktur" dedim. Bunun üzerine Resûlûllah (a.s): Ben ona altmış sa' hurma vereyim " buyurdu. "Bir altmış sa' da ben veririm." dedim. Resûlûllah (a.s) "İyi yaparsın. Sen onun yerine altmış yoksulu doyur ve amcaoğlunun yanına git" buyurdu.[462]

onlara فَينَبِّئُهُمْ hepsiniجَمِيعًا Allahالله dirilteceğiيبْعَثُهُمْ günيوْمَ
onları أَحْصَاهُ yapacağınıعَمِلُوا nelerبِمَا haber verecektir
onlar ise onu unutmuşlardırنَسُوهُ veو Allahالله saymış
şahiddirشَهِيدٌ her şeyin üzerineعَلَى كُلِّ شَيءٍ AllahاللهVeو

6) Allah, hepsini dirilteceği gün, onlara neler yapacağını haber verecektir. Allah, onları saymış; ve onlar ise onu unutmuşlardır. Ve Allah her şeyin üzerine şahiddir.

ألم تر أن ا ¯ يعلم ما فى السموات وما فى الارض ما يكون
من نجوى ثلاثة الا هو رابعهم ولا خمسة الا هو سادسهم
ولآ ادنى من ذلك ولآ اكثر الا هو معهم اين ما كانوا ثم
ينبئهم بما عملوا يوم القيمة ان ا ¯ بكل شىء عليم (٧) الم
تر الى الذين نهوا عن النجوى ثم يعودون لما نهوا عنه
ويتناجون بالاثم والعدوان ومعصيت الرسول واذا جآؤك حيوك
بما لم يحيك به ا ُ ويقولون فى انفسهم لولا يعذبنا ا ُ بما
نقول حسبهم جهنم يصلونها فبئس المصير (٨) يآايها الذين
امنوآ اذا تناجيتم فلا تتناجوا بالاثم والعدوان ومعصيت
الرسول وتناجوا بالبر والتقوى واتقوا ا ¯ الذى اليه تحشرون
(٩) انما النجوى من الشيطان ليحزن الذين امنوا وليس
بضارهم شيئا الا باذن ا ِ وعلى ا ِ فليتوكل المؤمنون (١٠)
يآايها الذين امنوآ اذا قيل لكم تفسحوا فى المجالس
فافسحوا يفسح ا ُ لكم واذا قيل انشزوا فانشزوا يرفع ا ُ
الذين امنوا منكم والذين اوتوا العلم درجات وا ُ بما
تعملون خبير (١١)

ألم تَرى görmüyor musun? أنّ gerçekten الله Allah'ın يعلم bildiğini ما في السماوات Göklerdeki و ve ما في الأرض yerdeki ما يكون olmaz ki من نجوى Fısıldaşan ثلاثة üç kişi إلا رابعهم dördüncüleri هو O olmasın ولا خمسة ve beşi olmasın إلا هو mutlaka O'dur سادسهم altıncısı da ولا أدنى az olsun من ذلك Bundan ولا أكثر veya çok olsun إلا هو mutlaka O معهم kendileriyle birliktedir أين her nerede ما كانوا olsalar ثم Sonra ينبئهم haber verecektir بما kendilerine عملوا yaptıklarını يوم günü القيامة kıyamet إن الله Şüphesiz Allah بكل شيء her şeyi en iyi عليم bilendir

7) Göklerdeki ve yerdeki şeyleri Allah'ın gerçekten bildiğini görmüyor musun? Fısıldaşan üç kişi olmaz ki dördüncüleri O olmasın; ve beşi olmasın altıncısı da mutlaka O'dur. Bundan az veya çok olsun, her nerede olsalar mutlaka O, kendileriyle birliktedir. Sonra kıyamet günü yaptıklarını kendilerine haber verecektir. Şüphesiz Allah her şeyi en iyi bilendir.

ألم تَرى görmedin mi? إلى الذين نهوا yasaklanan عن النجوى Fısıldaşmaları ثم sonra يعودون dönen لما نهوا yasaklandıklarını عنه şeye ويتناجون fısıldaşan بالإثم günah و ve العدوان düşmanlık ومعصية isyanı الرسول Resul'e و Ve إذا zaman جاءوك sana geldikleri حيوك selamlıyorlar seni بما biçimde لم يحيك به selamlamadığı الله Allah'ın و Ve يقولون diyorlar في أنفسهم kendi kendilerine لولا ya يعذبنا etse azab الله Allah bize بما dolayısıyla نقول Söylediklerimiz حسبهم yeter Onlara جهنم cehennem يصلونها Oraya gireceklerdir فبئس Artık o, ne kötü المصير bir gidiş yeridir

8) Fısıldaşmaları yasaklanan, sonra yasaklandıkları şeye dönen; günah, düşmanlık ve Resul'e isyanı fısıldaşan kimseleri görmedin mi? Ve sana geldikleri zaman, Allah'ın selamlamadığı biçimde selamlıyorlar seni. Ve kendi kendilerine: "Söylediklerimiz dolayısıyla Allah bize azab etse ya" diyorlar. Onlara cehennem yeter. Oraya gireceklerdir. Artık o, ne kötü bir gidiş yeridir.

İbni Cerir'in Katade'den rivayet ettiğine göre münafıklar aralarında fısıltı ile konuşuyorlardı. Bu, müminleri öfkelendiriyor ve onları tedirgin ediyordu. Bunun üzerine bu ayet nazil oldu.[463]

يا أيها Ey الذين آمنوا iman edenler إذا zaman تناجيتم fısıldaştığınız فلا تتناجوا fısıldaşmayın بالإثم günahı و ve العدوان düşmanlığı و ve معصية isyanı الرسول Resul'e وتناجوا fısıldaşın بالبر iyiliği و ve التقوى takvayı و ve اتقوا sakının الله Allah'tan الذي إليه ancak huzurunda تحشرون toplanacağınız

9) Ey iman edenler, fısıldaştığınız zaman bundan böyle günahı ve düşmanlığı ve Resul'e isyanı fısıldaşmayın, iyiliği ve takvayı fısıldaşın ve ancak huzurunda toplanacağınız Allah'tan sakının.

إنما النجوى Fısıltı ancak من الشيطان şeytandandır ليحزن kederlendirmek için الذين آمنوا iman edenleri وليس بضار zarar veremez هم onlara شيئا hiçbir şeyle إلا Oysa بإذن izni الله Allah'ın olmaksızın وعلى O halde الله Allah'a فليتوكل tevekkül etsinler المؤمنون mü'minler yalnızca

10) Fısıltı ancak iman edenleri kederlendirmek için şeytandandır. Oysa Allah'ın izni olmaksızın o, onlara hiçbir şeyle zarar veremez. O halde mü'minler yalnızca Allah'a tevekkül etsinler.

يا أيها Ey الذين آمنوا iman edenler إذا قيل denildiğinde لكم size تفسحوا Genişleyin في المجالس toplantı yerlerinde فافسحوا *Yer açın!* يفسح genişlik versin الله Allah da لكم size وإذا قيل denilince de انشزوا *Kalkın!* فانشزوا kalkıverin ki يرفع yükseltsin الله Allah الذين آمنوا iman edenleri منكم sizden والذين أوتوا verilenleri العلم ilim درجات derecelerle والله Şüphesiz Allah بما تعملون yaptıklarınızdan خبير haberdardır

11) Ey iman edenler, toplantı yerlerinde size *"Yer açın!"* denildiğinde yer açın ki, Allah da size genişlik versin. *"Kalkın!"* denilince de kalkıverin ki Allah sizden iman edenleri ve kendilerine ilim verilenleri derecelerle yükseltsin. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

Bu ayet bir cuma günü nazil oldu. Bedir'e iştirak edenlerden bir grup geldi, yer dar idi, onlara mecliste yer veren olmadı, ayakta kaldılar. Resulullah (a.s.) birkaç kişi kaldırıp yerlerine onları oturttu. Fakat bu o kaldırılanların hoşuna gitmedi. Bunun üzerine bu ayet nazil oldu.[464]

bir şey نَاجَيْتُم إِذَا iman edenler آمَنُوا الَّذِينَ Ey يَاأَيُّهَا
نَجْوَاكُمْ önce bir يَدَيْ بَيْنَ فَقَدِّمُوا Resul'e الرَّسُولَ fısıldadığınızda
لَّكُمْ daha hayırlı خَيْرٌ Bu ذَٰلِكَ sadaka verin صَدَقَةً fısıltınızdan
تَجِدُوا لَّمْ Eğer فَإِن daha temizdir أَطْهَرُ ve sizin için
رَّحِيمٌ Ğafûr'dur غَفُورٌ Allah اللَّهَ şüphesiz فَإِنَّ bulamazsanız
Rahîm'dir

12) Ey iman edenler, Resul'e bir şey fısıldadığınızda fısıltınızdan önce bir sadaka verin. Bu, sizin için daha hayırlı ve daha temizdir. Eğer (sadaka) bulamazsanız şüphesiz Allah Ğafûr'dur, Rahîm'dir.

نَجْوَاكُمْ önce يَدَيْ بَيْنَ تُقَدِّمُوا أَن Yoksa ürktünüz mü? أَأَشْفَقْتُمْ
yapmazsanız تَفْعَلُوا لَّمْ Eğer فَإِذْ sadakalar صَدَقَاتٍ fısıltınızdan
فَأَقِيمُوا o zaman عَلَيْكُمْ Allah اللَّهُ tövbenizi kabul eder وَتَابَ
ve وَ zekâtı الزَّكَاةَ verin وَآتُوا namazı الصَّلَاةَ dosdoğru kılın
وَاللَّهُ Resulü'ne رَسُولَهُ ve وَ Allah'a اللَّهَ itaat edin أَطِيعُوا
yaptıklarınızdan تَعْمَلُونَ her بِمَا خَبِيرٌ Muhakak ki Allah
haberdardır

13) Yoksa fısıltınızdan önce sadakalar vermekten ürktünüz mü? Eğer (sadaka vermeyi) yapmazsanız Allah tövbenizi kabul eder; o zaman namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin, Allah'a ve Resulü'ne itaat edin. Muhakak ki Allah, her yaptıklarınızdan haberdardır.

bir قَوْمًا dost edinenleri تَوَلَّوْا الَّذِينَ إِلَى görmedin mi? تَرَ أَلَمْ
هُم مَّا kendilerine عَلَيْهِمْ Allah'ın اللَّهُ gazap ettiği غَضِبَ kavmi
ve وَ onlardan مِنْهُمْ ve ne de وَلَا ne sizdendir مِّنكُمْ Onlar
Kendileri وَهُمْ yalan الْكَذِبِ عَلَى yere yemin ediyorlar يَحْلِفُونَ
bildikleri halde يَعْلَمُونَ de

14) Allah'ın kendilerine gazap ettiği bir kavmi dost edinenleri görmedin mi? Onlar, ne sizdendir ve ne de onlardan. Kendileri de bildikleri halde ve yalan yere yemin ediyorlar.

çok شَدِيدًا bir azap عَذَابًا onlara لَهُمْ Allah اللَّهُ hazırlamıştır أَعَدَّ
يَعْمَلُونَ كَانُوا ne kötüdür مَا سَاءَ Doğrusu onların إِنَّهُمْ şiddetli
yaptıkları şey

15) Allah onlara çok şiddetli bir azap hazırlamıştır. Doğrusu onların yaptıkları şey ne kötüdür.

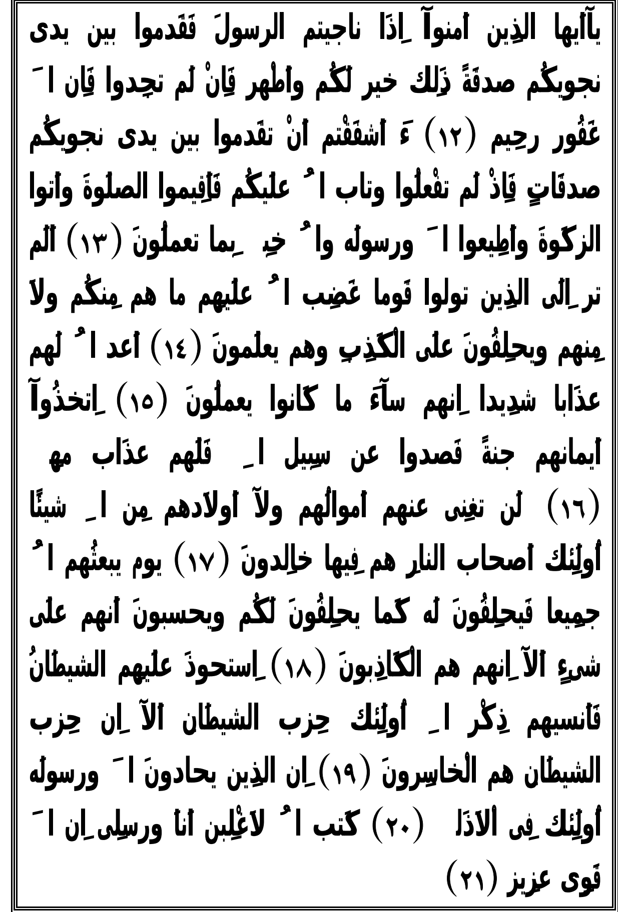
فَصَدُّوا kalkan جُنَّةً Yeminlerini أَيْمَانَهُمْ edindiler de اتَّخَذُوا
bir عَذَابٌ Onlara فَلَهُمْ Allah اللَّهِ yolundan سَبِيلِ عَن alıkoydular
alçaltıcı مُّهِينٌ azab vardır

16) Yeminlerini kalkan edindiler de Allah yolundan alıkoydular. Onlara alçaltıcı bir azab vardır.

(*) Yani onlar iman ettiklerini sözle söylemeyi kalkan edindiler. Öldürülmek korkusuyla dilleriyle iman ettiklerini söylediler, fakat kalpleri kâfirdir. "Bu nedenle onlar İçin" dünyada öldürülmek, âhirette cehennem ateşi ile "horlayıcı bir azab vardır."

ve وَلَا Malları أَمْوَالُهُمْ onlara عَنْهُمْ fayda sağlamaz تُغْنِيَ لَن
hiçbir şekilde شَيْئًا Allah'a karşı اللَّهِ مِّنَ evlatları da أَوْلَادُهُم
Orada فِيهَا هُمْ ateşin النَّارِ halkıdır أَصْحَابُ İşte onlar أُولَٰئِكَ
süreklidirler خَالِدُونَ

17) Malları ve evlatları da Allah'a karşı onlara hiçbir şekilde fayda sağlamaz. İşte onlar ateşin halkıdır. Orada süreklidirler.

يآايها الذين امنوآ اذا ناجيتم الرسولَ فقدموا بين يدى
نجويكم صدقةً ذلك خير لكم واطهر فان لم تجدوا فان ا
غفور رحيم (١٢) ءَ اشفقتم انْ تقدموا بين يدى نجويكم
صدقاتٍ فاذْ لم تفعلوا وتاب ا عليكم فاقيموا الصلوةَ واتوا
الزكوةَ واطيعوا ا ورسوله وا خبِ بما تعملونَ (١٣) الم
تر الى الذين تولوا قوما غضب ا عليهم ما هم منكم ولا
منهم ويحلفونَ على الكذبِ وهم يعلمونَ (١٤) اعد ا لهم
عذابا شديدا انهم سآءَ ما كانوا يعملونَ (١٥) اتخذوآ
ايمانهم جنةً فصدوا عن سبيل ا فلهم عذاب مه
(١٦) لن تغنى عنهم اموالهم ولآ اولادهم من ا شيئًا
اولئك اصحاب النار هم فيها خالدونَ (١٧) يوم يبعثهم ا
جميعا فيحلفونَ له كما يحلفونَ لكم ويحسبونَ انهم على
شيءٍ الآ انهم هم الكاذبونَ (١٨) استحوذَ عليهم الشيطانُ
فانسيهم ذكر ا اولئك حزب الشيطان الآ ان حزب
الشيطان هم الخاسرونَ (١٩) ان الذين يحادونَ ا ورسوله
اولئك فى الاذلا (٢٠) كتب ا لاغلبن انا ورسلى ان ا
قوى عزيز (٢١)

tümünü جَمِيعًا Allah'ın اللَّهُ Onların dirilteceği يَبْعَثُهُمُ gün يَوْمَ
yemin يَحْلِفُونَ gibi كَمَا O'na da لَهُ yemin edecekler فَيَحْلِفُونَ
üzere عَلَىٰ أَنَّهُمْ sanacaklardır يَحْسَبُونَ ve وَ sizlere لَكُمْ ettikleri
هُمُ gerçekten onlar إِنَّهُمْ Dikkat edin أَلَا bir şey شَيْءٍ
yalancıların الْكَاذِبُونَ kendileridir

18) Onların tümünü Allah'ın dirilteceği gün, sizlere yemin ettikleri gibi O'na da yemin edecekler ve kendilerinin bir şey üzere olduklarını sanacaklardır. Dikkat edin; gerçekten onlar, yalancıların kendileridir.

فَأَنسَاهُمْ Şeytan الشَّيْطَانُ onları عَلَيْهِمُ kuşatmış اسْتَحْوَذَ
Allah'ın اللَّهِ zikrini ذِكْرَ böylelikle onlara هُم unutturmuştur
Dikkat أَلَا şeytanın الشَّيْطَانِ fırkasıdır حِزْبُ İşte onlar أُولَٰئِكَ
هُمُ şeytanın الشَّيْطَانِ fırkası حِزْبَ şüphesiz إِنَّ edin
hüsrana uğrayanların الْخَاسِرُونَ kendileridir

19) Şeytan onları kuşatmış; böylelikle onlara Allah'ın zikrini unutturmuştur. İşte onlar, şeytanın fırkasıdır. Dikkat edin; şüphesiz şeytanın fırkası, hüsrana uğrayanların kendileridir.

Allah'a اللَّهَ karşı başkaldıranlar يُحَادُّونَ Hiç şüphesiz الَّذِينَ إِنَّ
alçaklar الْأَذَلِّينَ فِي işte onlar أُولَٰئِكَ Resulü'ne رَسُولَهُ ve
arasındadır

20) Hiç şüphesiz Allah'a ve Resulü'ne karşı başkaldıranlar; işte onlar, alçaklar arasındadır.

أَنَا Mutlaka galip geleceğim لَأَغْلِبَنَّ Allah اللَّهُ yazmıştır كَتَبَ
قَوِيٌّ Allah اللَّهَ Şüphesiz إِنَّ elçilerim de رُسُلِي ve وَ ben
Azîz'dir عَزِيزٌ Kaviyy'dir

21) Allah: "Mutlaka galip geleceğim; ben ve elçilerim de." diye yazmıştır. Şüphesiz Allah Kaviyy'dir, Azîz'dir.

لا تجِد قوما يؤمِنونَ بِا ـ والیومِ الاخِرِ یوآدونَ من حآد ا َ ورسوله ولو كانوآ ابآءَ هم او ابنآءَ هم او اِخوانهم او عشِ تهم اُولٰئِك كتب فِی قُلوبهم الاِ انَ وايدهم بِروح مِنه ويدخِلُهم جناتٍ تجری مِن تحتِها الانهار خالِدِين فِيها رضِی ا ُ عنهم ورضوا عنه اُولٰئِك حِزب ا ـ الآاِن حِزب ا ـ هم المفْلِحونَ (٢٢)

سورة الحشر (٥٩)

بِسم ا ـ الرحمن الرحِیم

سبح لِلهِ ما فِی السمواتِ وما فِی الارض وهو العزِيز الحكِيم (١) هو الذِی اخرج الذِين كفَروا مِن اهل الكِتابِ مِن دِيارِهِم لاول الحشر ما ظَننتم انْ يخرجوا وظَنوآ انهم مانِعتهم حصونهم مِن ا ـ فَاتيهم ا ُ مِن حيثُ لم يحتسِبوا وقَذَف فِی قُلوبهم الرعب يخربونَ بيوتهم بِايدِيهم وايدِی المؤمِنِ فَاعتبِروا ياآولی الابصار (٢) ولولآ انْ كتب ا ُ عليهم الجلآءَ لعذبهم فِی الدنيا ولهم فِی الاخِرةِ عذَاب النار (٣)

لَا تَجِدُ bulamazsın قَوْمًا bir kavmi يُؤْمِنُونَ iman eden بِاللّٰهِ Allah'a وَالْيَوْمِ ve gününe الْاٰخِرِ ahiret يُوَادُّونَ sevgi besledikleri مَنْ kimselere حَادَّ başkaldıran اللّٰهَ Allah'a وَرَسُولَهُ ve Resulü'ne وَلَوْ كَانُوا olsa bile اٰبَاءَهُمْ babaları أَوْ veya أَبْنَاءَهُمْ oğulları أَوْ إِخْوَانَهُمْ kardeşleri أَوْ veya عَشِيرَتَهُمْ aşiretleri أُولٰئِكَ İşte كَتَبَ yazmış فِي قُلُوبِهِمُ kalplerine الْإِيمَانَ imanı وَ ve أَيَّدَهُمْ onları desteklemiştir بِرُوحٍ bir ruh ile مِنْهُ kendisinden وَيُدْخِلُهُمْ Ve onları sokacaktır جَنَّاتٍ cennetlere تَجْرِي akan مِنْ تَحْتِهَا altından الْأَنْهَارُ nehirler خَالِدِينَ süreklidirler فِيهَا orada رَضِيَ razı olmuş اللّٰهُ Allah عَنْهُمْ onlardan وَرَضُوا razı عَنْهُ O'ndan onlar da olmuşlardır أُولٰئِكَ İşte bunlar حِزْبُ fırkasıdır اللّٰهِ Allah'ın أَلَا Dikkat edin إِنَّ şüphesiz حِزْبَ fırkası اللّٰهِ Allah'ın هُمُ olanlar الْمُفْلِحُونَ kurtuluşa erenlerdir

22) Allah'a ve ahiret gününe iman eden bir kavmi, Allah'a ve Resulü'ne başkaldıran kimselere babaları, oğulları, kardeşleri veya aşiretleri olsa bile sevgi beslediklerini bulamazsın. İşte kalplerine imanı yazmış ve kendisinden bir ruh ile onları desteklemiştir. Ve onları, altından nehirler akan cennetlere sokacaktır; orada süreklidirler. Allah, onlardan razı olmuş, onlar da O'ndan razı olmuşlardır. İşte bunlar Allah'ın fırkasıdır. Dikkat edin şüphesiz Allah'ın fırkası olanlar kurtuluşa erenlerdir.

Bedir günü Ebu Ubeyde b. Cerrah'ın babası, üzerine gelmeye başladı. Ebu Ubeyde onunla karşılaşmamak için sağa sola kayıyordu. Babasının ısrarlı hücumları karşısında kalınca Ebu Ubeyde ona saldırarak öldürdü. Bunun üzerine bu ayet nazil oldu.[540]

59 HAŞR SÛRESİ

Kur'ân-ı Kerîm'in 59. sûresi. Medine döneminin dördüncü yılı Rebiülevvel ayında nâzil oldu. Sûre, 24 âyet, 445 kelime, 1530 harften meydana gelir. Adını ikinci âyetinde geçen, Benû Nadir yahudilerinin sürgününü ifade eden "haşr" kelimesinden almaktadır. Nadiroğullarından bahsettiği için bu sûreye "Nadir sûresi" de denir. Sûrenin iniş nedeni, Nadiroğulları yahudilerinin sözleşmelerinden dönerek müslümanlar aleyhinde Medine'ye saldıran müşrik ordusuna yardım etmeleri ve bununla da kalmayıp Hz. Peygamber'e suikast düzenlemeleri yüzünden müslümanlarla yaptıkları savaştır. Süre bu savaşı ve neticesini konu edinir ve ardından müslümanları ahlâkî yönden eğiten ayetten girer. Son bölümdeki âyetler de Allah'ın sıfatlarını anlatır.

بِسْمِ adıyla اللّٰهِ Allah'ın الرَّحْمٰنِ Rahman الرَّحِيمِ Rahim

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

سَبَّحَ tesbih etmektedir لِلّٰهِ Allah'ı مَا فِي السَّمَاوَاتِ Göklerde وَ ve مَا فِي olan her şey الْأَرْضِ yerde وَهُوَ Muhakkak ki O الْعَزِيزُ Azîz'dir الْحَكِيمُ Hakîm'dir

1) Göklerde ve yerde olan her şey Allah'ı tesbih etmektedir. Muhakkak ki O, Azîz'dir, Hakîm'dir.

Nadîr oğullarından bir kadın, ensardan müslüman bir kardeşine haber göndermiş ki Nadîr oğulları Hz. Peygamber (a.s)'e bir suikast hazırlamış-tır. Nadîrli kadının ensardan olan kardeşi de son hızla Hz. Peygamber (a.s)'e gelmiş ve gizlice Nadîr oğullarının hazırladığı suikastı haber vermiş. Bu haber üzerine Hz. Peygamber de Medine-i Münevvere'ye dönmüş ve ertesi sabah olunca da ordusunu toplayıp Nadîr oğulları üzerine yürümüş, onları altı gün muhasara etmiş, sonunda silâhları dışında develerinin taşıyabileceği kadar mallarını yanlarına alarak sürgün edilmeleri üzerine anlaşmışlar ve sürgün edilmişler. İşte bunun üzerine "Allah herşeye Kadir'dir." (1 den 6)'e kadar olmak üzere âyet-i kerimeler nazil olmuş.[465]

هُوَ الَّذِي O'dur أَخْرَجَ çıkaran الَّذِينَ كَفَرُوا inkar edenleri مِنْ أَهْلِ ehlinden الْكِتَابِ Kitap مِنْ دِيَارِهِمْ yurtlarından لِأَوَّلِ ilk الْحَشْرِ toplu sürgünde مَا ظَنَنْتُمْ düşünmemiştiniz أَنْ يَخْرُجُوا çıkacaklarını وَظَنُّوا düşünmüşlerdi أَنَّهُمْ Onlar da مَانِعَتُهُمْ koruyacağını حُصُونُهُمْ kalelerinin مِنَ اللّٰهِ Allah'tan فَأَتَاهُمُ geldi اللّٰهُ Allah onlara مِنْ حَيْثُ bir yerden لَمْ يَحْتَسِبُوا hesaba katmadıkları وَ ve قَذَفَ saldı فِي قُلُوبِهِمُ kalplerine الرُّعْبَ korku يُخْرِبُونَ tahrip ediyorlardı بُيُوتَهُمْ evlerini بِأَيْدِيهِمْ kendi elleriyle وَ ve أَيْدِي elleriyle الْمُؤْمِنِينَ mü'minlerin فَاعْتَبِرُوا ibret alın! يَا أُولِي Ey الْأَبْصَارِ basiret sahipleri

2) Kitap ehlinden inkar edenleri ilk toplu sürgünde yurtlarından çıkaran O'dur. Siz onların çıkacaklarını düşünmemiştiniz. Onlar da kalelerinin kendilerini Allah'tan koruyacağını düşünmüşlerdi. Allah hesaba katmadıkları bir yerden geldi onlara ve kalplerine korku saldı; evlerini kendi elleriyle ve mü'minlerin elleriyle tahrip ediyorlardı. Ey basiret sahipleri, ibret alın!

وَلَوْ Eğer لَا أَنْ كَتَبَ yazmamış olsaydı اللّٰهُ Allah عَلَيْهِمُ الْجَلَاءَ onlara sürgünü لَعَذَّبَهُمْ azap ederdi فِي الدُّنْيَا dünyada وَلَهُمْ onlar için فِي الْاٰخِرَةِ Ahirette ise عَذَابُ النَّارِ ateş cezası vardır

3) Eğer Allah, onlara sürgünü yazmamış olsaydı, muhakkak onlara dünyada azap ederdi. Ahirette ise onlar için ateş cezası vardır.

ذَلِكَ Bu بِأَنَّهُمْ onların شَاقُّوا muhalefet etmelerindendir اللهَ Allah'a وَ ve رَسُولَهُ Resulü'ne وَمَنْ Ve kim يُشَاقِّ muhalefet ederse اللهَ Allah'a فَإِنَّ muhakkak اللهَ Allah شَدِيدُ çok şiddetlidir الْعِقَابِ cezası

4) Bu, onların Allah'a ve Resulü'ne muhalefet etmelerindendir. Ve kim Allah'a muhalefet ederse, muhakkak Allah cezası çok şiddetlidir.

مَا her neyi قَطَعْتُمْ kesmişseniz مِنْ لِينَةٍ Hurma ağaçlarından أَوْ veya تَرَكْتُمُوهَا bırakmışsanız قَائِمَةً dimdik عَلَى üzerinde أُصُولِهَا kökleri فَبِإِذْنِ izniyle اللهِ Allah'ın وَ ve لِيُخْزِيَ alçaltması الْفَاسِقِينَ fasıkları içindir

5) Hurma ağaçlarından her neyi kesmişseniz veya kökleri üzerinde dimdik bırakmışsanız, Allah'ın izniyle ve fasıkları alçaltması içindir.

وَمَا gelince أَفَاءَ fey'e اللهُ Allah'ın عَلَى رَسُولِهِ Resulü'ne مِنْهُمْ onlardan فَمَا أَوْجَفْتُمْ sürdünüz عَلَيْهِ üzerine مِنْ خَيْلٍ ne at وَلَا ne deve رِكَابٍ وَلَكِنَّ Ancak اللهَ Allah يُسَلِّطُ üstüne egemen رُسُلَهُ Resullerini عَلَى üstüne مَنْ يَشَاءُ dilediklerinin kılar وَاللهُ Muhakkak ki Allah عَلَى كُلِّ شَيْءٍ her şeye قَدِيرٌ kadirdir

6) Allah'ın onlardan Resulü'ne verdiği fey'e gelince; siz onun üzerine ne at, ne deve sürdünüz. Ancak Allah, Resullerini dilediklerinin üstüne egemen kılar. Muhakkak ki Allah, her şeye Kadirdir.

مَا verdiği أَفَاءَ fey اللهُ Allah'ın عَلَى رَسُولِهِ Resulü'ne مِنْ أَهْلِ halkından الْقُرَى o şehir فَلِلَّهِ Allah'a وَلِلرَّسُولِ Resul'e وَلِذِي الْقُرْبَى yakın akrabalığı وَالْيَتَامَى yetimlere وَالْمَسَاكِينِ yoksullara وَابْنِ kalmışlara السَّبِيلِ yolda كَيْ ki لَا يَكُونَ olmasın دُولَةً bir şey بَيْنَ arasında dolaşan الْأَغْنِيَاءِ zenginleriniz مِنْكُمْ size وَمَا آتَاكُمُ ne verirse الرَّسُولُ Rasul فَخُذُوهُ onu alın وَمَا نَهَاكُمْ sizi neden عَنْهُ sakındırırsa ondan فَانْتَهُوا sakının وَاتَّقُوا korkun اللهَ Allah'tan إِنَّ Şüphesiz اللهَ Allah'ın شَدِيدُ çok şiddetlidir الْعِقَابِ cezası

7) Allah'ın o şehir halkından Resulü'ne verdiği fey, Allah'a, Resul'e, yakın akrabalığı olanlara, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara, -ki, zenginleriniz arasında dolaşan bir şey olmasın. Rasul size ne verirse onu alın, sizi neden sakındırırsa ondan sakının. Allah'tan korkun. Şüphesiz Allah'ın cezası çok şiddetlidir.

Fey: Düşmandan savaşsız elde edilen ganimettir.

لِلْفُقَرَاءِ fakir الْمُهَاجِرِينَ muhacirlere الَّذِينَ ki أُخْرِجُوا çıkartılan مِنْ دِيَارِهِمْ Yurtlarından وَ ve أَمْوَالِهِمْ mallarından يَبْتَغُونَ isteyen فَضْلًا lütuf مِنَ اللهِ Allah'ın وَ ve رِضْوَانًا rızasını وَيَنْصُرُونَ yardım eden اللهَ Allah'a وَ ve رَسُولَهُ Resulü'ne أُولَئِكَ bunlar هُمُ kendileridir الصَّادِقُونَ sadıkların

8) Yurtlarından ve mallarından çıkartılan, Allah'ın lütuf ve rızasını isteyen, Allah'a ve Resulü'ne yardım eden, fakir muhacirlere ki bunlar, sadıkların kendileridir.-

Ashabdan birine bir koyun başı hediye edildi. O da "Kardeşim filan kişi ve ailesinin buna bizden daha fazla ihtiyaçları var." diyerek ona gönderdi. O da aynı düşünce ile başka birine gönderdi. Böylece yedi haneyi dolaştıktan sonra ilk haneye geldi. Bunun üzerine ayet nazil oldu.[541]

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَآقُّوا اللهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَآقِّ اللهَ فَإِنَّ اللهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ (٤) مَا قَطَعْتُمْ مِنْ لِينَةٍ أَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَائِمَةً عَلَى أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللهِ وَلِيُخْزِيَ الْفَاسِقِينَ (٥) وَمَآ أَفَآءَ اللهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَآ أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَكِنَّ اللهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَى مَنْ يَشَآءُ وَاللهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (٦) مَآ أَفَآءَ اللهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَآءِ مِنْكُمْ وَمَآ آتَيكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَيكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللهَ إِنَّ اللهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ (٧) لِلْفُقَرَآءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ (٨) وَالَّذِينَ تَبَوَّؤُ الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّآ أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (٩)

وَ Ve الَّذِينَ bir de تَبَوَّؤُا yerleştirenlere الدَّارَ yurt edinip وَالْإِيمَانَ imanı مِنْ قَبْلِهِمْ daha önce يُحِبُّونَ severler مَنْ هَاجَرَ hicret edenleri إِلَيْهِمْ onlara وَلَا يَجِدُونَ duymazlar فِي صُدُورِهِمْ içlerinde حَاجَةً çekememezlik مِمَّا dolayı أُوتُوا şeylerden verilen وَيُؤْثِرُونَ tercih ederler عَلَى أَنْفُسِهِمْ nefislerine وَلَوْ كَانَ بِهِمْ dahi bulunsalar خَصَاصَةٌ fakirlik Kendileri وَمَنْ Kim يُوقَ korunmuşsa شُحَّ cimrilik bencilliğinden نَفْسِهِ nefsinin فَأُولَئِكَ işte onlar هُمُ kendileridir الْمُفْلِحُونَ kurtuluşa erenlerin

9) Ve bir de daha önce orayı kendilerine yurt edinip imanı yerleştirenlere -ki hicret edenleri severler ve onlara verilen şeylerden dolayı içlerinde bir çekememezlik duymazlar. Kendileri fakirlik içinde bulunsalar dahi öz nefislerine tercih ederler. Kim nefsinin cimrilik ve bencilliğinden korunmuşsa, işte onlar kurtuluşa erenlerin kendileridir.

Ensar: "Ey Allah'ın elçisi, arazilerimizi kardeşlerimiz muhacirlerle aramızda yarı yarıya taksim et." demişler. Rasûlullah (a.s) da: "Hayır, öyle yapmayın; onların zaruri ihtiyaçlarını giderin, meyvelerini paylaşın fakat araziler sizin arazileriniz olarak kalsın." buyurmuş. Onlar da: "Pekâlâ buna razıyız." demişler ve işte bunun üzerine Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirmiştir.[466]

onlardan sonra مِن بعدِهِم gelenlere aittir جاءوا ki onlar والذين
bizi لَنَا bağışla اغْفِر Rabbimiz ربنَا derler يقُولُون وللإخْوانِنَا
iman etmiş بالإيمان bizden önce الذين سبقُونَا kardeşlerimizi ولا
bir kin غِلا kalplerimizde فِي قُلُوبِنَا bırakma! تَجعلْ لِلذِين آمنُوا
gerçekten sen إنك Rabimiz ربنَا iman edenlere karşı رءوفٌ
Rahim'sin رحِيم Rauf'sun

10) Bir de onlardan sonra gelenlere aittir ki onlar: "Rabbimiz, bizi ve bizden önce iman etmiş kardeşlerimizi bağışla ve kalplerimizde iman edenlere karşı bir kin bırakma! Rabimiz gerçekten sen Rauf'sun, Rahim'sin." derler.

Münafıklık edenleri نَافقُوا إِلى الذِين görmüyor musun? أَلَم تَرى
inkar eden الذِين كَفَروا kardeşlerine لِإخْوانِهِم derler ki يقُولُون
çıkarılacak أُخْرِجتُم eğer siz لَئِن Kitap الْكِتَاب ehlinden مِن أهلِ
biz de sizinle معكُم mutlaka çıkarız لَنَخْرجن olursanız ولا نُطِيع
eğer إِن ve zaman أبدا hiçbir أحدا itaat etmeyiz فِيكُم قُوتِلْتُم
Ve و elbette size yardım ederiz لَنَنْصرنكُم sizinle savaşılırsa
onlar, hiç şüphesiz إنهم şahidlik eder ki يشْهد Allah الله
yalancıdırlar لكاذِبون

11) Münafıklık edenleri görmüyor musun? Kitap ehlinden inkar eden kardeşlerine derler ki: "Eğer siz çıkarılacak olursanız, mutlaka biz de sizinle çıkarız ve size karşı olan hiçkimseye, hiçbir zaman itaat etmeyiniz ve eğer sizinle savaşılırsa elbette size yardım ederiz." Ve Allah şahidlik eder ki onlar, hiç şüphesiz yalancıdırlar.

Kurayza oğullarından bazıları müslüman olmuştu, içlerinde münafıklar da vardı. Bu münafıklar, Nadîr oğullarından olan kardeşlerine: "Eğer siz yurdunuzdan çıkarılrsanız biz de sizinle beraber çıkarız." diyorlardı ve işte bu âyet-i kerime onlar hakkında nazil olmuştur.[542]

معهم çıkmazlar لا يخْرجون çıkarılacak olsalar أُخْرِجوا Eğer لَئِن
لا ينْصرونَهم karşı savaşılsa قُوتِلُوا Eğer ولَئِن onlarla
نَصروهم şayet ولَئِن kendilerine yardımda bulunmazlar
Sonra ثُم kaçarlar الْأدبار geri dönüp لَيولن yardım etseler bile
kendilerine yardım edilmez لا ينْصرون da

12) Eğer çıkarılacak olsalar onlarla çıkmazlar. Eğer, karşı savaşılsa, kendilerine yardımda bulunmazlar; şayet yardım etseler bile geri dönüp, kaçarlar. Sonra da kendilerine yardım edilmez.

فِي صدورِهِم korkunuz رهبةً şiddetlidir أَشَد sizin لَأَنْتُم
قَوم onların بِأَنهم Bu ذَلِك Allah'tan fazla مِن اللهِ Yüreklerinde
ince anlayışa sahip olmayışlarındandır لا يفْقَهون bir topluluk

13) Yüreklerinde Allah'tan fazla sizin korkunuz şiddetlidir. Bu, onların ince anlayışa sahip bir topluluk olmayışlarındandır.

إلا فِي toplu bir halde جمِيعا size karşı savaşmazlar لا يقَاتِلُونَكُم
arkasında مِن وراءِ veya أَو korunmuş محصنَةٍ şehirlerde قُرى
Kendi بينَهم çekişmeleri ise بأسهم bir duvarın olmaksızın جدرٍ
Sen onları sanırsın تَحسبهم çok şiddetlidir شَدِيد aralarındaki
bu ذَلِك paramparçadır شَتى oysa kalpleri وقُلُوبهم birlik جمِيعا
لا يعقِلُون bir topluluk olmalarındandır قَوم Şüphesiz بِأَنهم
akıllarını kullanmayan

14) Onlar, korunmuş şehirlerde veya bir duvarın arkasında olmaksızın size karşı toplu bir halde savaşmazlar. Kendi aralarındaki çekişmeleri ise çok şiddetlidir. Sen onları birlik sanırsın, oysa kalpleri paramparçadır. Şüphesiz bu, akıllarını kullanmayan bir topluluk olmalarındandır.

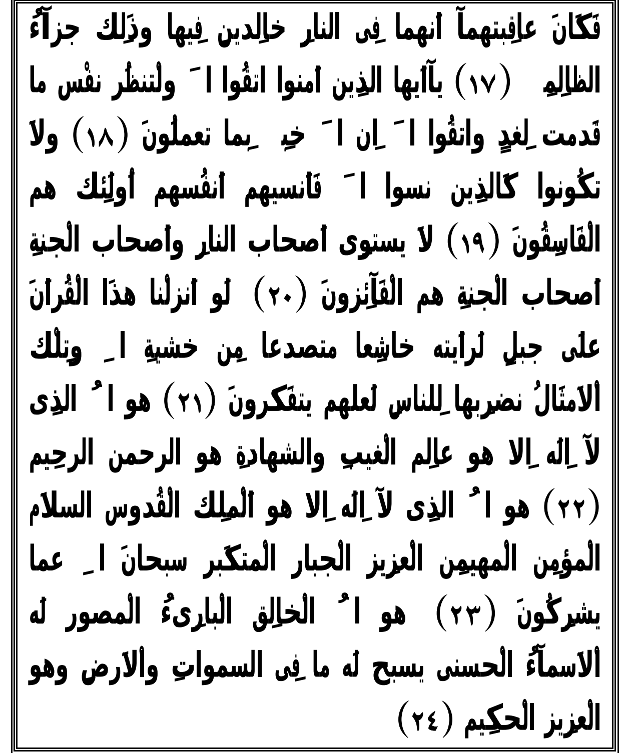
قَرِيبا Kendilerinden önceki الذِين مِن قَبلِهِم durumu gibi كَمثَلِ
onlar, أَمرِهِم sonucunu وبالَ tatmışlardır ذَاقُوا yakın olanların
can أَلِيم bir azab da vardır عذَاب Onlar için ولَهم yaptıklarının
yakıcı

15) Kendilerinden önceki yakın geçmişte olanların durumu gibi; onlar, yaptıklarının sonucunu tatmışlardır. Onlar için can yakıcı bir azab da vardır.

çünkü لِلْإِنسان der قَال إِذْ Şeytanın الشيطَان durumu gibi كَمثَلِ
إِني der قَال İnkâr كَفَر edince de فَلَما İnkâr et! اكْفُر insana
çünkü ben إِني senden مِنْك uzağım برِيءٌ Gerçek şu ki ben
alemlerin الْعالَمِين Rabbi رب Allah'tan الله korkarım أَخَاف

16) (Onların durumu) Şeytanın durumu gibi; çünkü insana: "İnkâr et" der. İnkâr edince de: "Gerçek şu ki, ben senden uzağım, çünkü ben alemlerin Rabbi Allah'tan korkarım" der.

(*)Yukarıdaki âyetler, münafıklarla Yahudilerin İslâm aleyhine aldıkları tavır üzerinde duruldu ve şeytanın sinsi vaadlerine işaretle münafıklarla İblîs arasında bu bakımdan da benzerlik bulunduğuna dikkat çekiliyor.

şüphesiz ikisinin de أَنهما Akibetleri عاقِبتهما olmalarıdır فكان cezası جزاء İşte budur وذلك فيها kalıcı خالدين ateşte في النار zalimlerin الظالمين

17) Şüphesiz ikisinin de akibetleri, ateşte kalıcı olmalarıdır. İşte zalimlerin cezası budur.

Allah'tan الله sakınının اتقوا iman edenler الذين آمنوا Ey ياأيها yarın لغد ne hazırladığına ما قدمت kendisi نفس baksın ولتنظر خبير Allah الله şüphesiz ki إن Allah'tan الله sakınının اتقوا Ve و yaptıklarınızdan بما تعملون haberdardır

18) Ey iman edenler, Allah'tan sakının. Herkes yarın kendisi için ne hazırladığına baksın. Ve Allah'tan sakının, şüphesiz ki Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

Allah'ı الله unutanlar نسوا gibi كالذين olmayın ولا تكونوا فأنسا هم İşte أولئك kendilerine أنفسهم ki o da onları هم unutturur fasıkların kendileridir الفاسقون onlar

19) Allah'ı unutanlar gibi olmayın ki o da onları kendilerine unutturur. İşte onlar, fasıkların kendileridir.

halkı ile وأصحاب Ateş النار halkı أصحاب bir olmaz لا يستوي الفائزون onlar هم Cennet الجنة halkı أصحاب cennet الجنة umduklarına kavuşmuşlardır

20) Ateş halkı ile cennet halkı bir olmaz. Cennet halkı, onlar umduklarına kavuşmuşlardır.

bir على جبل Kur'an'ı القرآن bu هذا indirseydik أنزلنا Şayet لو parça parça olmuş خاشعا onu elbette görürdün لرأيته dağa Allah الله korkusundan من خشية saygı ile baş eğmiş متصدعا insanlara للناس getiriyoruz نضربها örnekleri الأمثال Bu وتلك örnekleri يتفكرون belki لعلهم

21) Şayet bu Kur'an'ı bir dağa indirseydik, onu elbette Allah korkusundan saygı ile baş eğmiş, parça parça olmuş görürdün. Bu örnekleri belki düşünürler diye, insanlara getiriyoruz.

(*)Kur'ân-ı Kerim'in verdiği öğütler üzerinde iyice düşünmeye bir teşvik olup düşünmeyi terk etmenin geçerli bir mazereti bulunmadığını açıklamakladır. Çünkü dağlara akıl verilip bu Kur'ân ile hitab edilecek olsa o dağlar Kur'ân'ın verdiği öğütlere itaatle boyun eğerler ve sapasağlam ve güçlü yapılarına rağmen Allah korkusundan ötürü başlarını eğerek, paramparça oldukları görülecektir.

هو başka إلا ilah إله olmayan لا الذي Allah'tır الله O هو O هو müşahade والشهادة gaybı da الغيب bilen عالم O'ndan Rahîm'dir الرحيم Rahman'dır الرحمان

22) O, O'ndan başka ilah olmayan; gaybı da, müşahade edileni de bilen Allah'tır. O, Rahman'dır, Rahîm'dir.

هو başka إلا ilah إله olmayan لا الذي Allah'tır الله O هو المؤمن Selam السلام Kuddûs القدوس Melik الملك O'ndan المتكبر Cebbar الجبار Azîz العزيز Müheymin المهيمن Mü'min يشركون şeylerden عما Allah الله yücedir سبحان Mütekebbir şirk koştukları

23) O, O'ndan başka ilah olmayan; Melik, Kuddûs, Selam, Mü'min, Müheymin, Azîz, Cebbar, Mütekebbir Allah'tır, Allah, şirk koştukları şeylerden yücedir.

المصور Bari' البارئ Halik الخالق Allah ki الله O هو En güzel الحسنى isimler الأسماء O'nundur له Musavvir'dir Göklerde في السماوات olan şeyler ما O'nu له tespih eder يسبح Hakîm'dir الحكيم Azîz'dir العزيز O وهو yerde الأرض ve و

24) O Allah ki, Halik, Bari', Musavvir'dir. En güzel isimler O'nundur. Göklerde ve yerde olan şeyler O'nu tesbih eder. Muhakkak ki O, Azîz'dir, Hakîm'dir.

23-24 âyetlerde geçen özel isimler için verilen başlıca anlamlar şöyledir :

a) Melik: Egemenliğin mutlak sahibi, görünen ve görünmeyen âlemlerin asıl ve yegâne mâliki ,

b) Kuddûs: Her türlü eksiklikten uzak, mutlak kemal sahibi, yaratılmışların tasavvur ve tasvirine sığmaz, kutsî,

c) Selâm: Esenlik kaynağı, esenlik veren, selâmete çıkaran ,

d) Mü'min: Güven sağlayan, kendisine güvenilen, vaadine itimat edilen, gönlünü imana açanlara iman veren, kendisine güvenenleri korkudan emin kılan ,

e) Müheymin: Görüp gözeten, yöneten ve denetleyen, evrenin mutlak hâkim ve yöneticisi ,

f) Azîz: Üstün, yenilmeyen, mutlak güç sahibi, yegâne galip, izzet ve şanın asıl sahibi ve kaynağı ,

g) Cebbar: İradesine sınır olmayan, murad ettiğini her durumda icra edebilen, hükmüne ve etkisine karşı direnilemeyen, yaratılmışların halini iyileştiren, yaralan saran, dertlere derman olan, erişilemez, yüceler yücesi, güç ve azamet sahibi ,

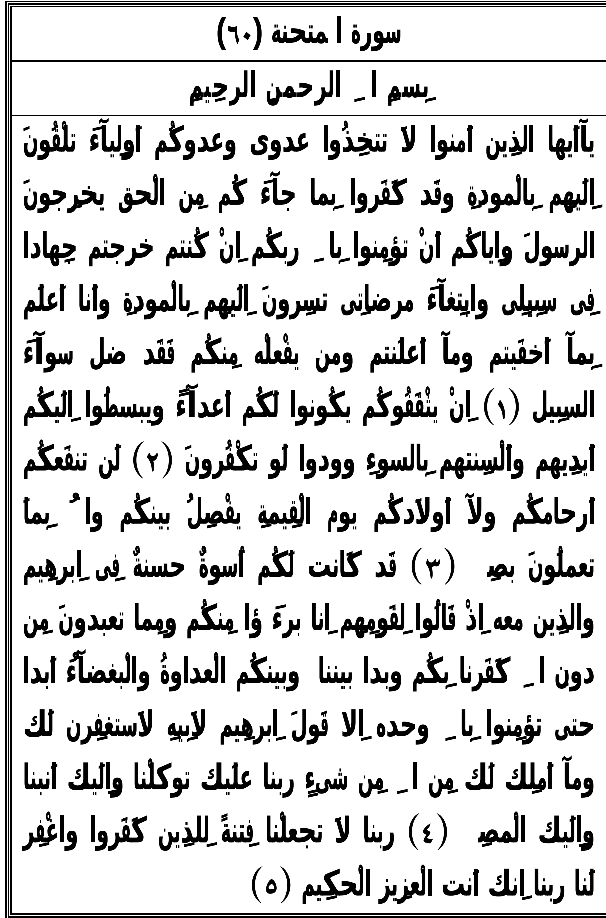
h) Mütekebbir: Büyüklüğü apaçık olan, azametini ortaya koyan, büyüklük ancak kendisine yaraşan, büyüklükte eşi olmayan ,

ı) Halik: Takdir ettiği gibi yaratan ,

i) Bari': Örneği olmadan yaratan, yaratmanın bütün evrelerindeki inceliklerin asıl kaynağı,

j) Musavvir: Biçim ve özellik veren, yarattıklarının maddî manevî, duyularla algılanan algılanamayan bütün şekil ve hususiyetlerini belirleyen,

k) Hakîm: Bütün işleri ve buyrukları yerli yerince olan, hüküm ve hikmet sahibi.

سورة ا منحنة (٦٠)
بسم ا الرحمن الرحيم
يآيها الذين امنوا لا تتخذوا عدوى وعدوكم اولياء تلقون
اليهم بالمودة وقد كفروا بما جآء كم من الحق يخرجون
الرسول واياكم انْ تؤمنوا با ربكم انْ كنتم خرجتم جهادا
فى سبيلى وابتغآء مرضاتى تسرون اليهم بالمودة وانا اعلم
بمآ اخفيتم ومآ اعلنتم ومن يفعله منكم فقد ضل سوآء
السبيل (١) انْ يثقفوكم يكونوا لكم اعدآء ويبسطوا اليكم
ايديهم والسنتهم بالسوء وودوا لو تكفرون (٢) لن تنفعكم
ارحامكم ولآ اولادكم يوم القيمة يفصل بينكم وا بما
تعملون بصير (٣) قد كانت لكم اسوة حسنة فى ابرهيم
والذين معه اذ قالوا لقومهم انا برءَ ؤا منكم ومما تعبدون من
دون ا كفرنا بكم وبدا بيننا وبينكم العداوة والبغضآء ابدا
حتى تؤمنوا با وحده الا قول ابرهيم لابيه لاستغفرن لك
ومآ املك لك من ا من شيء ربنا عليك توكلنا واليك انبنا
واليك المصير (٤) ربنا لا تجعلنا فتنة للذين كفروا واغفر
لنا ربنا انك انت العزيز الحكيم (٥)

60 MÜMTEHİNE SÛRESİ

Kur'ân-ı Kerim'in 60. sûresi. Medine'de nâzil olmuştur. 13 âyet, 348 kelime ve 1510 harften ibarettir. Ahzâb sûresinden sonra, Hicret'in yedinci yılında nazil oldu. Adını onuncu âyetinde geçen imtihan kelimesinden almıştır. Mumtehine imtihan kelimesinin ismi fâilidir. Ayette geçiş şekli şöyledir: "Ey iman edenler! Mü'min olduklarını söyleyen kadınlar size muhacir olarak geldikleri zaman onları imtihan edin. " Sûreye "imtihan" ve Meveddet adları da verilmektedir.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

عدوي edinmeyinلَا تَتخِذُوا iman edenlerالذِين آمَنُوا Eyيآأيها
تُلْقُون dostlarأَولياء düşmanınızıعدوكم veو düşmanımı
oysa وقَد sevgi ileبِالْمودة Siz onlaraإِليهم karşılık veriyorsunuz
Haktanمِن الْحق size geleniجاءكم بِما inkâr ediyorكَفَروا onlar
أَن تُؤْمِنُوا sizi deوإياكم Resul'ü deالرسول çıkarıyorlarيخْرجون
إِن كُنتُم Rabbinizربكم Allah'aبِاللهِ iman etmenizden dolayı
فِي سبِيلي cihad etmekجهادا çıkmışsanızخَرجتُم Eğer siz
تُسِرون rızamıمرضاتِي aramak amacıylaابتِغَاء veو yolumda
Benأَنَاو hâlâ sevgiبِالْمودة onlara karşıإِليهم besliyorsunuz!?
açığa ما أَعلَنتُم veو Gizlediklerinizi بِما أَخْفَيتُم bilirimأَعلَم
فَقَد sizden bunuمِنْكُم yaparsaيفْعلْه Kimومن vurduklarınızı
yolunالسبِيل orta-sındanسواء sapmış olurضَل artık o

1) Ey iman edenler, düşmanımı ve düşmanınızı dostlar edinmeyin. Siz onlara sevgi ile karşılık veriyorsunuz; oysa onlar Haktan size geleni inkâr ediyor, Rabbiniz Allah'a iman etmenizden dolayı Resul'ü de sizi de çıkarıyorlar. Eğer siz, yolumda cihad etmek ve rızamı aramak amacıyla çıkmışsanız onlara karşı hâlâ sevgi besliyorsunuz. Gizlediklerinizi ve açığa vurduklarınızı Ben bilirim. Kim sizden bunu yaparsa, artık o, yolun ortasından sapmış olur.

sizeلَكُم kesilirlerيكُونُوا sizi ele geçirirlerseيثْقَفُوكُم Eğerإِن
أَلْسِنَتَهم veو elleriأَيدِيهم sizeإِلَيكُم uzatırlarويبسطُوا düşmanأَعداء
inkâr لَو تَكْفُرون arzu ederlerوودوا kötülükleبِالسوءِ dillerini etmenizi

2) Eğer sizi ele geçirirlerse, size düşman kesilirler, el ve dillerini kötülükle size uzatırlar. Onlar inkâr etmenizi arzu ederler.

ولَا yakınlarınızأَرحامكُم Ne size bir yarar sağlayabilirلَن تَنفَعكُم
يفْصِلُ kıyamet الْقِيامةِ günü يوم çocuklarınızأَولَادكُم ve ne de
بِما Muhakak ki Allahوالله Sizin aranızıبينَكُم ayıracaktır
en iyi görendirبصِير yaptıklarınızıتَعملُون

3) Ne yakınlarınız ve ne de çocuklarınız kıyamet günü size bir yarar sağlayabilir. Sizin aranızı ayıracaktır. Muhakak ki Allah yaptıklarınızı en iyi görendir.

حسنَةٌ bir örnekأُسوةٌ sizin içinلَكُم vardırكَانَتْ Kuşkusuzقَد
onunla beraber معه veوالذِين İbrahimإِبراهِيم فِي güzel
إِنا kavimlerineلِقَومِهِم demişlerdi kiقَالُوا Haniإِذْ olanlarda
مِن taptıklarınızdanومِما تَعبدون sizlerdenمِنْكُم uzağızبراء Biz
وبدا Siziبِكُم tanımıyoruzكَفَرنَا Allahاللهِ dışındaدون
bir الْعداوةُ Sizinleوبينَكُم aramızdaبينَنَا başgöstermiştir
تُؤْمِنُوا kadarحتى ebediأَبدا bir kinالْبغْضاء veو düşmanlık
قَولَ Ancakإِلَّا bir olarakوحده Allah'aبِاللهِ iman edinceye
لَأَستَغْفِرن babasınaلِأَبِيهِ İbrahim'inإِبراهِيم demesi hariç
لَك gücüm yetmezوما أَملِك Sanaلَك bağışlanma dileyeceğim
Ey ربنَا bir şeye karşıمِن شَيءٍ Allah'tanمِن اللهِ senin için
yalnız إِلَيك veو tevekkül ettikتَوكَّلْنَا biz sanaعلَيك Rabbimiz
الْمصِير yalnız sanadırإِلَيك veو yöneldikأَنَبنَا sana
dönüşümüz de

4) Kuşkusuz İbrahim ve onunla beraber olanlarda sizin için güzel bir örnek vardır. Hani kavimlerine demişlerdi ki: "Biz, sizlerden ve Allah dışında taptıklarınızdan uzağız. Sizi tanımıyoruz. Sizinle aramızda, siz Allah'a bir olarak iman edinceye kadar ebedi bir düşmanlık ve bir kin başgöstermiştir." Ancak İbrahim'in babasına: "Sana bağışlanma dileyeceğim, ama Allah'tan gelecek herhangi bir şeye karşı senin için gücüm yetmez" demesi hariç. "Ey Rabbimiz, biz sana tevekkül ettik ve yalnız sana yöneldik ve dönüşümüz de yalnız sanadır."

كَفَروا için لِلذِين fitneفِتْنَةً bizi kılmaلَا تَجعلْنَا Rabbimizربنَا
ey ربنَا bizeلَنَا mağfiret etاغْفِر veوinkar edenler
Azîzالْعزِيز yalnız senأَنْتَ Şüphesiz sensinإِنَّك Rabbimiz!
Hakîm olanالْحكِيم

5) "Rabbimiz bizi inkar edenler için fitne kılma ve bize mağfiret et, ey Rabbimiz! Şüphesiz Azîz, Hakîm olan sensin, yalnız sen!"

örnek vardır أُسوةٌ Onlarda ِفيهم sizin için كَان لَكُم elbette لَقَد
ve و Allah'ı الله umanlar için ِلمن كَان يرجوا güzel bir حسنَةٌ
yüz çevirirse يتَول Ve kim ومن ahiret الْآخِر gününü الْيوم فَإِن
Hamid'dir الْحمِيد Ğaniyy'dir الْغَنِي O هو Allah الله şüphesiz

6) Onlarda sizin için, Allah'ı ve ahiret gününü umanlar için elbette güzel bir örnek vardır. Ve kim yüz çevirirse, şüphesiz Allah O, Ğaniyy'dir, Hamid'dir.

aranızda وبين sizin بينَكُم kılar أَن يجعلَ Allah الله Ola ki عسى
مودةً onlardan مِنْهم düşmanlık beslediklerinizle الَّذِين عاديتُم
والله Kadir'dir قَدِير Şüphesiz Allah والله bir sevgi bağı
Rahîm'dir رحِيم Ğafûr'dur غَفُور Muhakkak ki Allah

7) Ola ki Allah, onlardan düşmanlık besledikleriniz ile sizin aranızda bir sevgi bağı kılar. Şüphesiz Allah Kadir'dir. Muhakkak ki Allah Ğafûr'dur, Rahîm'dir.

لَم konusunda عنِ الَّذِين Allah الله yasaklamaz size لَا ينْهاكُم
ولَم يخْرِجوكُم din الدينِ فِي sizinle savaşmayanlara يقَاتِلُوكُم
iyilik أَن تَبروهم sizi yurtlarınızdan مِن دِيارِكُم çıkarmayanlara
إِن onlara إِلَيهِم adaletli davranmanızı تُقْسِطُوا ve و yapmanızı
adaletli davrananları الْمقْسِطِين sever يحِب Allah الله Çünkü

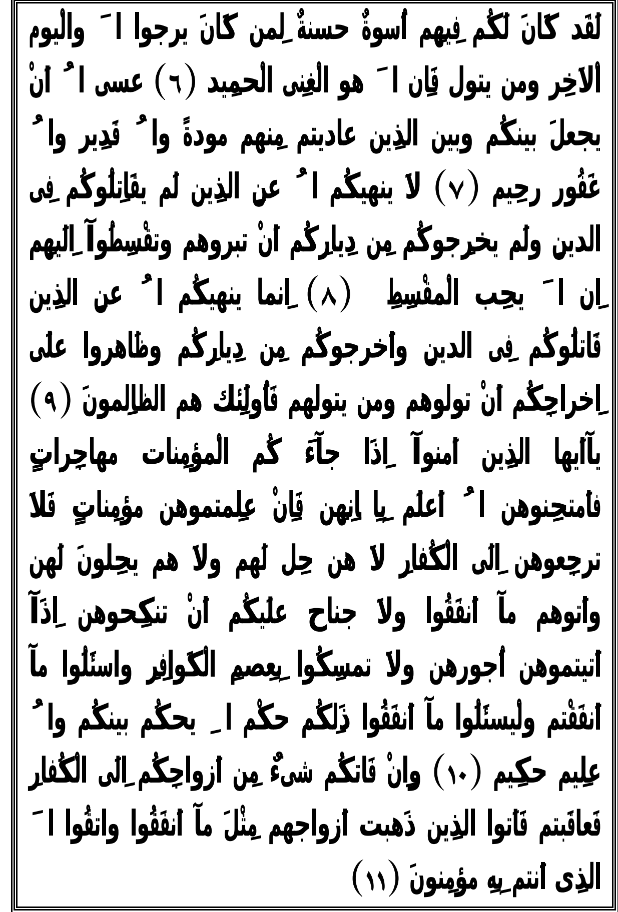
8) Allah, size din konusunda sizinle savaşmayanlara, sizi yurtlarınızdan çıkarmayanlara iyilik yapmanızı ve onlara adaletli davranmanızı yasaklamaz. Çünkü Allah adaletli davrananları sever.

Hz. Ebu Bekr'in kızı Esmâ anlatıyor: Annem, Kureyş'in Hz. Peygamber (a.s)'le yapmış olduğu muahede döneminde beni arzu ederek bana gelmişti. Ona sıla-i rahimde bulunup bulunamıyacağımı ve annemi bu durumda kabul edip edemiyeceğimi Allah'ın Resûlü (a.s)'ne sordum da "Evet, kabul edebilirsin." buyurdu. Bunun üzerine: "Allah, sizinle savaşmamış olanlardan Allah sizi nehyetmez..." âyeti nazil oldu.[543]

sizinle عنِ الَّذِين قَاتَلُوكُم Allah الله yasaklar ينْهاكُم ancak إِنَّما
sizi çıkaranları وأَخْرجوكُم din konusunda فِي الدينِ savaşanları
علَى arka çıkanları ظَاهروا ve و yurtlarınızdan مِن دِيارِكُم
من Ve و dost edinmenizi أَن تَولَّوهم çıkarılmanız için إِخْراجِكُم
الظَّالِمون artık onlar فَأُولَئِك هم onları dost edinirse يتَولَّهم kim
zalimlerin kendileridir

9) Allah, ancak din konusunda sizinle savaşanları, sizi yurtlarınızdan çıkaranları ve çıkarılmanız için arka çıkanları dost edinmenizi yasaklar. Ve kim onları dost edinirse, artık onlar zalimlerin kendileridir.

size geldiklerinde إِذَا جاءكُم iman edenler الَّذِين آمنُوا Ey يا أَيها
فَامتَحِنُوهن hicret ederek مهاجِراتٍ mü'min kadınlar الْمؤْمِنَاتُ
بِإِيمانِهِن daha iyi bilir أَعلَم Allah الله onları imtihan edin
مؤْمِنَاتٍ öğrenirseniz عَلِمتُموهن Şayet فَإِن onların imanlarını
sakın onları فَلَا تَرجِعوهن mü'min onların kadınlar olduğunu
Ne bunlar لَا هن حِلٌّ لَهم kâfirlere إِلَى الْكُفَّارِ döndürmeyin
ne de onlar bunlara helal ولَا هم يحِلُّون لَهن onlara helaldir
ولَا جنَاح harcadıklarını ما أَنْفَقُوا Onlara verin وآتُوهم olur
onları أَن تَنْكِحوهن size bir علَيكُم günah yoktur
أُجورهن verdiğiniz آتَيتُموهن takdirde إِذَا nikahlamanızda
الْكَوافِرِ nikahınız altında بِعِصمِ tutmayın ولَا تُمسِكُوا Ücretlerini
harcadıklarınızı da ما أَنْفَقْتُم isteyin واسأَلُوا ve و Kâfirleri
حكْم Bu ذَلِكُم harcadıklarını ما أَنْفَقُوا Onlar da istesinler ولْيسأَلُوا
والله aranızda بينَكُم hükmeder يحكُم Allah'ın الله hükmüdür
Hakîm'dir حكِيم Alîm'dir علِيم Muhakkak ki Allah

لقد كانَ لَكُم فِيهم أُسوةٌ حسنةٌ لِمن كانَ يرجوا ا َ واليوم
الاخِر ومن يتول فَإن ا َ هو الغِنى الحميد (٦) عسى ا ُ انْ
يجعلَ بينكُم وبين الَذِين عاديتم مِنهم مودةً وا ُ قَدِير وا ُ
غَفُور رحِيم (٧) لا ينهيكُم ا ُ عن الَذِين لم يقَاتِلُوكُم فِى
الدين ولم يخرجوكُم مِن دِيارِكُم انْ تبروهم وتقْسِطُوآ اِليهم
اِن ا َ يحِب المقْسِطِ (٨) اِنما ينهيكُم ا ُ عن الَذِين
قَاتلُوكُم فِى الدين واخرجوكُم مِن دِيارِكُم وظَاهروا على
اِخراجِكُم انْ تولوهم ومن يتولهم فَأُولئِك هم الظَالِمونَ (٩)
يآَايها الَذِين امنوآ اِذَا جآءَ كُم المؤمنات مهاجِراتٍ
فَامتحِنوهن ا ُ اعلم بِا اِنهن فَإِنْ عِلمتموهن مؤمِناتٍ فَلا
ترجِعوهن اِلى الكُفار لا هن حِل لَهم ولا هم يحِلونَ لَهن
واتوهم مآ انفَقُوا ولا جناح عليكُم انْ تنكِحوهن اِذَآ
اتيتموهن اُجورهن ولا تمسِكُوا بِعِصمِ الكَوافِرِ واسئلُوا مآ
انفَقْتم وليسئلُوا مآ انفَقُوا ذَلِكُم حكْم ا ِ يحكُم بينكُم وا ُ
عِلِيم حكِيم (١٠) وانْ فَاتكُم شىءٌ مِن ازواجِكُم اِلى الكُفار
فَعاقَبتم فَاتوا الَذِين ذَهبت ازواجهم مِثْلَ مآ انفَقُوا واتقُوا ا َ
الَذِى انتم بِهِ مؤمِنونَ (١١)

10) Ey iman edenler, mü'min kadınlar hicret ederek size geldiklerinde onları imtihan edin. Allah onların imanlarını daha iyi bilir. Şayet onların mü'min kadınlar olduğunu öğrenirseniz, sakın onları kâfirlere döndürmeyin. Ne bunlar onlara helaldir, ne de onlar bunlara helal olur. Onlara harcadıklarını verin. Ücretlerini verdiğiniz takdirde onları nikahlamanızda size bir günah yoktur. Kâfirleri nikahınız altında tutmayın ve harcadıklarınızı da isteyin. Onlar da harcadıklarını istesinler. Bu, Allah'ın hükmüdür; aranızda hükmeder. Muhakkak ki Allah, Alîm'dir, Hakîm'dir.

Hudeybiye senesi Hz. Peygamber (a.s), Mekke müşrikleriyle antlaşma yaptığında "Mekkelilerden kim Hz. Peygamber (a.s)'e gelirse Mekkelilere geri verilecek; O'nun ashabından Mekkelilere gidenler ise orada bırakılacaklar." şeklinde anlaşmışlar, bunu yazmış ve mühürlemişlerdi. Tam o sırada Haris kızı Sübey'a el-Eslemiyye çıkageldi, peşinden de kâfir olan kocası Müsâfir el-Mahzûmi ve: "Ey Muhammed, karımı bana geri ver. Sen, bizden sana gelecekleri bize geri vermen şartıyla anlaşma yaptın ve daha anlaşmanın mürekkebi kuramadı." dedi de bunun üzerine Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi.[467]

مِن أَزواجِكُم herhangi biri شَيء geçer de فَاتَكُم eğer إِن Ve و
onu cezalandırırsanız فَعاقَبتُم kâfirlere إِلَى الْكُفَّارِ eşlerinizden
bir مِثْلَ eşleri أَزواجهم gidenlere الَّذِين ذَهبتْ böylece siz de فَآتُوا
الله sakının واتَّقُوا harcama yaptıklarının ما أَنْفَقُوا mislini verin
iman ettiğiniz مؤْمِنُون Kendisine الَّذِي أَنْتُم بِهِ Allah'tan

11) Ve eğer eşlerinizden, herhangi biri kâfirlere geçer de, böylece siz de onu cezalandırırsanız, eşleri gidenlere harcama yaptıklarının bir mislini verin. Kendisine iman ettiğiniz Allah'tan sakının.

يآأيها النبى ـإذا جآءَ ك المؤمنات يبايعنك على انْ لا يشركْن
ـبا ـ شيئًا ولا يسرقْن ولا يزن ولا يقْتلْن اولادهن ولا يأْ
ـبهتانٍ يفْترينه بين أيديهن وأرجلِهن ولا يعصِينك ـفِى معروفٍ
فَبايعهن واستغفِر لهن ا ـ ـإن ا ـ غفُور رحِيم (١٢) يآأيها
الذِين امنوا لا تتولوا قوما غضِب ا ـ عليهم قد يئسوا ـمِن
الاخِرة كما يئس الكُفار ـمِن اصحابِ القُبورِ (١٣)

سورة الصف (٦١)

ـبسم ا ـ الرحمن الرحِيم

سبح ـللهِ ما ـفِى السمواتِ وما ـفِى الارض وهو العزيز الحكِيم
(١) يآأيها الذِين امنوا ـلم تقُولونَ ما لا تفْعلُونَ (٢) كبر مقْتا
عِند ا ـ انْ تقُولوا ما لا تفْعلُونَ (٣) ـإن ا ـ يحِب
الذِين يقَاتِلُونَ ـفِى سبِيلِهِ صفا كأنهم بنيانٌ مرصوص (٤) وإذْ
قالَ موسى ـلقَومِهِ ياقَومِ ـلم تؤذُونِنى وقد تعلمونَ انى رسولُ
ا ـ ـإليكُم فلما زاغُوآ ازاغَ ا ـ قُلوبهم وا ـ لا يهدِى القَوم
الفَاسِقِين (٥)

يآأيها Ey النبي Nebi! إِذَا zaman جاءك sana geldikleri الْمُؤْمِنَاتُ Mü'min kadınlar يبايعنك biat etmek amacıyla عَلَى أَن لَا يُشْرِكْنَ şirk koşmamak بِاللهِ Allah'a شَيْئًا hiçbir şeyi وَلَا يَسْرِقْنَ hırsızlık yapmamak وَلَا يَزْنِينَ zina etmemek وَلَا يَقْتُلْنَ öldürmemek أَوْلَادَهُن çocuklarını وَلَا يَأْتِينَ uydurmamak بِبُهْتَانٍ bir iftira يَفْتَرِينَهُ düzüp بَيْنَ arasında أَيْدِيهِن elleri وَأَرْجُلِهِن ve ayakları وَلَا يَعْصِينَكَ sana karşı gelmemek üzere فِي مَعْرُوفٍ iyi şeylerde فَبَايِعْهُن biatlarını kabul et وَ ve اسْتَغْفِرْ mağfiret iste لَهُن onlar için اللهَ Allah'tan إِن Şüphesiz اللهَ Allah غَفُورٌ Ğafûr'dur رَحِيمٌ Rahîm'dir

12) Ey Nebi! Mü'min kadınlar, Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmamak, hırsızlık yapmamak, zina etmemek, çocuklarını öldürmemek, elleri ve ayakları arasında bir iftira düzüp uydurmamak, iyi şeylerde sana karşı gelmemek üzere, biat etmek amacıyla sana geldikleri zaman, biatlarını kabul et ve onlar için Allah'tan mağfiret iste. Şüphesiz Allah Ğafûr'dur, Rahîm'dir.

İbn Ebî Hatim'in Mukâtil'den rivayetle tahricine göre bu âyet-i kerime Mekke'nin fethi günü nazil olmuştur.[544]

يآأيها Ey الذِين آمَنُوا iman edenler لَا تَتَوَلوا dost edinmeyin قَوْمًا bir topluluğu غَضِبَ gazab ettiği اللهُ Allah'ın عَلَيْهِمْ kendilerine قَدْ يَئِسُوا ümit kesmişlerdir مِنَ الْآخِرَةِ ahiretten كَمَا يَئِسَ ümit kestikleri gibi الْكُفارُ kâfirlerin مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ kabirdekilerden

13) Ey iman edenler, Allah'ın kendilerine gazab ettiği bir topluluğu dost edinmeyin. Onlar, kâfirlerin kabirdekilerden ümit kestikleri gibi, ahiretten ümit kesmişlerdir.

İbnu'l-Münzir ve İbn İshâk'ın İbn Abbâs'tan rivayetle tahricine göre Abdullah ibn Ömer ve Zeyd ibnu'l-Hârise'nin, bazı Yahudileri sevmeleri (onlarla arkadaş olmaları) üzerine Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirmiştir.[545]

61 SAFF SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 61. süresi. 14 âyet, 220 kelime ve 926 harften ibarettir. Medenî sürelerden olup Teğâbun süresinden sonra nâzil olmuştur. Adını dördüncü âyetinde geçen Saf kelimesinden almıştır.

بِسمِ adıyla اللهِ Allah'ın الرحمن Rahman الرحِيمِ Rahim

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

سبح tespih etmektedir لِلهِ Allah'ı ما her şey فِي السماواتِ Göklerde و ve ما فِي الْأَرضِ yerde olan وهو Muhakkak ki O الْعزِيز Azîz'dir الْحكِيم Hakim'dir

1) Göklerde ve yerde olan her şey Allah'ı tespih etmektedir. Muhakkak ki O, Aziz'dir, Hakim'dir.

ياأيها Ey الذِين آمنُوا iman edenler لِم تَقُولُون niçin söylersiniz ما لَا تَفْعلُون yapmayacağınız şeyi

2) Ey iman edenler, yapmayacağınız şeyi niçin söylersiniz.

كبر en büyük مقْتًا günahtır عِنْدَ katında اللهِ Allah أَن تَقُولُوا söylemeniz ما لَا تَفْعلُون Yapmayacağınız şeyi

3) Yapmayacağınız şeyi söylemeniz, Allah katında en büyük günahtır.

إِن şüphesiz الله Allah يحِب sever الذِين يقَاتِلُون çarpışanları فِي سبِيلِهِ kendi yolunda صفا saf bağlayarak كَأَنهم gibi بنيان bina مرصوص birbirlerine kenetlenmiş

4) Allah, kendi yolunda birbirlerine kenetlenmiş bina gibi saf bağlayarak çarpışanları şüphesiz sever.

وإِذْ Hani قَالَ demişti ki موسى Musa لِقَومِهِ kavmine ياقَومِ Ey kavmim لِم تُؤْذُونَنِي niçin bana eziyet ediyorsunuz? وقَد gerçekten تَعلمون bildiğiniz halde أَني benim رسولُ Resulü اللهِ Allah'ın إِلَيكُم size فَلما Onlar زاغُوا sapınca أَزاغَ saptırmış الله Allah da قُلُوبهم kalplerini oldu والله Muhakkak ki Allah لَا يهدِي hidayete erdirmez الْقَوم topluluğunu الْفَاسِقِين fasıklar

5) Hani Musa kavmine demişti ki: "Ey kavmim, gerçekten benim Allah'ın size Resulü olduğumu bildiğiniz halde niçin bana eziyet ediyorsunuz?" Onlar sapınca Allah da kalplerini saptırmış oldu. Muhakkak ki Allah, fasıklar topluluğunu hidayete erdirmez.

Abdullah ibn Abdurrahman kanalıyla Abdullah ibn Selâm'dan rivayette o şöyle anlatıyor: Resûlullah'ın ashabından bir grup oturmuş aramızda konuşuyor müzakere ediyorduk. "Hangi amelin Allah'a en sevgili olduğunu bilsek onu işlesek." dedik de bunun üzerine Allah Tealâ: "Muhakkak ki Allah, kendi yolunda kenetlenmiş bir duvar gibi saf tutarak savaşanları sever." "Göklerdekiler ve yerdekiler Allah'ı tesbih eder ve O, Azîz'dir, Hakîm'dir. Ey iman etmiş olanlar, yapmıyacağınız şeyleri niçin söylersiniz?..." âyet-i kerimelerini indirdi ve Allah'ın Resûlü (a.s) bu âyet-i kerimeyi bize tilâvet buyurdu.[468]

يابني Meryemمريم oğluابن İsa daعيسى demiştiقال Haniوإذ
رسولُ muhakkak benإني Ey İsrailoğullarıإسرائيل
لما بين doğrulayıcıمصدقًا sizeإليكم Allah'ınالله Resulüyüm
müjdecisiyimومبشرا Tevrat'ıمن التوراة Benden öncekiيدي
اسمه benden sonraمن بعدي gelecekيأتي Resulün deبرسول
onlara gelinceجاءهم Fakatفلما Ahmed olacakأحمد ismi
bir sihirdirسحر Buهذا dedilerقالوا apaçık delillerleبالبينات
apaçıkمبين

6) Hani Meryem oğlu İsa da: "Ey İsrailoğulları, muhakkak ben Allah'ın size Resulüyüm. Benden önceki Tevrat'ı doğrulayıcı ve benden sonra gelecek ve ismi Ahmed olacak bir Resulün de müjdecisiyim" demişti. Fakat, onlara apaçık delillerle gelince: "Bu, apaçık bir sihirdir" dediler.

uydurandanممن افترى daha zalim olabilir?!أظلم kimومن
يدعى edildiği haldeوهو yalanالكذب Allah'a karşıعلى الله
لا يهدي Muhakkak ki Allahوالله İslam'aإلى الإسلام davet
zalimlerالظالمين topluluğunuالقوم hidayete erdirmez

7) İslam'a davet edildiği halde Allah'a karşı yalan uydurandan kim daha zalim olabilir?! Muhakkak ki Allah zalimler topluluğunu hidayete erdirmez.

Allah'ınالله nurunuنور söndürmekليطفئوا istiyorlarيريدون
نوره tamamlayacaktırمتم Oysa Allahوالله Ağızlarıylaبأفواههم
kâfirlerالكافرون hoş görmese bileولو كره nurunu

8) Ağızlarıyla Allah'ın nurunu söndürmek istiyorlar. Oysa Allah, -kâfirler hoş görmese bile- nurunu tamamlayacaktır.

Hz. Peygamber (a.s)'e bir ara 40 gün vahy gelmemiş. Bunu duyan Ka'b ibnu'l-Eşref: "Ey yahudiler topluluğu, size müjdeler olsun, Allah Muhammed'e inmekte olan nurunu söndürdü. Onun işini tamamlamıyacak" demiş ve Hz. Peygamber (a.s) buna çok üzülmüştü. İşte bunun üzerine Allah Tealâ bu âyet-i kerimeyi indirdi ve bundan sonra vahy peşpeşe gelmeye devam etti.[546]

hidayetبالهدى Resulünüرسوله gönderenأرسل O'durهو الذي
على الدين üstün kılacaktırليظهره hak ileالحق dinودين ve
المشركون hoş görmese bileولو كره bütünكله dinlere
müşrikler

9) Resulünü hidayet ve hak din ile gönderen O'dur. Çünkü onu –müşrikler hoş görmese bile- bütün dinlere üstün kılacaktır.

göstereyim mi size?هل أدلكم iman edenlerالذين آمنوا Eyيا أيها
bir من عذاب kurtaracak sizeتنجيكم bir ticaretiعلى تجارة
can yakıcıأليم azaptan

10) Ey iman edenler, size can yakıcı bir azaptan kurtaracak bir ticareti göstereyim mi size?

وتجاهدون Resulü'neرسوله ve و Allah'aبالله iman ederتؤمنون
بأموالكم Allahالله yolundaفي سبيل cihad ederseniz
sizin için خير لكم buذلكم canlarınızlaوأنفسكم mallarınızla
bilirsenizتعلمون Eğerإن كنتم daha hayırlıdır

11) Allah'a ve Resulü'ne iman eder, mallarınızla, canlarınızla Allah yolunda cihad ederseniz. -Eğer bilirseniz bu sizin için daha hayırlıdır-

sizi yerleştirirويدخلكم Günahlarınızıذنوبكم bağışlarيغفر لكم
nehirlerالأنهار altındanمن تحتها akanتجري cennetlereجنات
cennetlerindekiفي جنات çok hoşطيبة meskenlereومساكن
çok büyükالعظيم kurtuluş budurالفوز İşteذلك Adnعدن

وإذ قال عيسى ابن مريم يا بني إسرائيل إني رسول الله إليكم مصدقا لما بين يدي من التوراة ومبشرا برسول يأتي من بعدي اسمه أحمد فلما جاءهم بالبينات قالوا هذا سحر مبين (٦) ومن أظلم ممن افترى على الله الكذب وهو يدعى إلى الإسلام والله لا يهدي القوم الظالمين (٧) يريدون ليطفئوا نور الله بأفواههم والله متم نوره ولو كره الكافرون (٨) هو الذي أرسل رسوله بالهدى ودين الحق ليظهره على الدين كله ولو كره المشركون (٩) يا أيها الذين آمنوا هل أدلكم على تجارة تنجيكم من عذاب أليم (١٠) تؤمنون بالله ورسوله وتجاهدون في سبيل الله بأموالكم وأنفسكم ذلكم خير لكم إن كنتم تعلمون (١١) يغفر لكم ذنوبكم ويدخلكم جنات تجري من تحتها الأنهار ومساكن طيبة في جنات عدن ذلك الفوز العظيم (١٢) وأخرى تحبونها نصر من الله وفتح قريب وبشر المؤمنين (١٣) يا أيها الذين آمنوا كونوا أنصار الله كما قال عيسى ابن مريم للحواريين من أنصاري إلى الله قال الحواريون نحن أنصار الله فآمنت طائفة من بني إسرائيل وكفرت طائفة فأيدنا الذين آمنوا على عدوهم فأصبحوا ظاهرين (١٤)

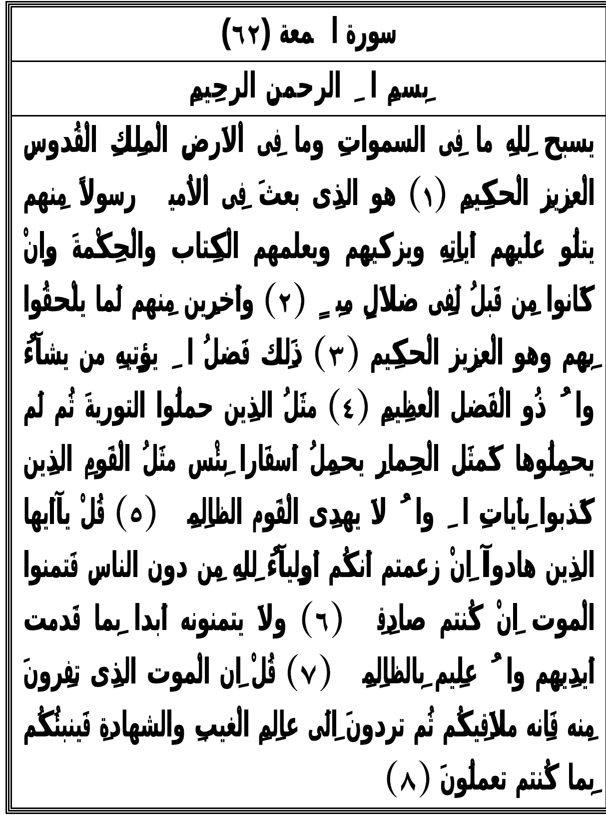
12) Günahlarınızı bağışlar, sizi altından nehirler akan cennetlere ve Adn cennetlerindeki çok hoş meskenlere yerleştirir. İşte çok büyük kurtuluş budur.

bir yardımنصر sevdiğinizتحبونها bir diğeri dahaأخرى Ve و
müjdeleوبشر yakınقريب bir fetihفتح ve و Allah'danمن الله
Mü'minleriالمؤمنين

13) Ve sevdiğiniz bir diğeri daha: Allah'dan bir yardım ve yakın bir fetih... Mü'minleri müjdele.

أنصار olunكونوا iman edenlerالذين آمنوا Eyيا أيها
İsa daعيسى demişقال Nitekimكما Allah'ınالله yardımcıları
kimlerdir?من havarilereللحواريين Meryem oğluابن مريم
demişlerdiقال Allah'aإلى الله benim yardımcılarımأنصاري
الله yardımcılarıأنصار Bizizنحن havariler deالحواريون
من بني إسرائيل bir kısmıطائفة iman etmişفآمنت Allah'ın
bir kısmı daطائفة inkâr etmiştiكفرت ve و İsrailoğullarından
على iman edenleriالذين آمنوا Biz de destekledik deفأيدنا
üstün ظاهرين sabahladılarفأصبحوا düşmanlarına karşıعدوهم
gelerek

14) Ey iman edenler, Allah'ın yardımcıları olun. Nitekim Meryem oğlu İsa da havarilere: "Allah'a benim yardımcılarım kimlerdir?" demiş, havariler de: "Biziz Allah'ın yardımcıları" demişlerdi. Böylece İsrailoğullarından bir kısmı iman etmiş ve bir kısmı da inkâr etmişti. Biz de iman edenleri düşmanlarına karşı destekledik de üstün gelerek sabahladılar.

سورة ا معة (٦٢)
بِسم ا ِ الرحمن الرحِيم
يسبح لِلهِ ما فِى السموات وما فِى الارض المِلكِ القُدوس
العزيز الحكِيم (١) هو الذِى بعثَ فِى الأمي رسولاً مِنهم
يتلو عليهم ايٰاتِهِ ويزكيهم ويعلمهم الكِتاب والحِكمَةَ وانْ
كانوا مِن قبلُ لَفِى ضلالٍ مبِ ِ (٢) واخرين مِنهم لما يلحقُوا
بِهم وهو العزيز الحكِيم (٣) ذَلِك فضلُ ا ِ يؤتيهِ من يشآءُ
وا ُ ذُو الفَضل العظِيم (٤) مثلُ الذِين حملوا التورىٰةَ ثُم لم
يحمِلُوها كمثَلِ الحِمارِ يحمِلُ اسفارا بِئْس مثلُ القومِ الذِين
كذبوا بِايٰاتِ ا ِ وا ُ لا يهدِى القوم الظالمِ (٥) قُلْ يآايها
الذِين هادوآ اِنْ زعمتم انكم اولِيآءُ لِلهِ مِن دون الناس فتمنوا
الموت اِنْ كُنتم صادِقِ (٦) ولا يتمنونه ابدا بِما قدمت
ايديهم وا ُ علِيم بِالظالِمِ (٧) قُلْ اِن الموت الذِى تفِرونَ
مِنه فَاِنه ملاقِيكُم ثُم تردونَ اِلى عالِمِ الغيبِ والشهادةِ فينبئُكُم
بِما كُنتم تعملُونَ (٨)

62 CUMA SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 62. suresidir. Medîne'de nazil olmuştur. 11 âyet, 180 kelime, 700 harften ibarettir. Sure, adını dokuzuncu ayetinden almıştır. Saff suresinden sonra nazil olmuştur. Aynı surenin ele aldığı konulara temas etmekle beraber, çok değişik konulara da değinmekte; başka bir üslûp kullanmakta ve yepyeni bir tesir meydana getirmektedir.

بِسمِ adıyla اللهِ Allah'ın الرحمنِ Rahman الرحيمِ Rahim

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

يسبح tesbih eder لِلهِ Allah'ı ما her şey فِي السماوات Göklerde
و ve ما فِي الأرض yerde olan الْمَلِكِ Melik الْقُدوس Kuddüs
الْعزيز Aziz الْحكِيم Hakim olan

1) Göklerde ve yerde olan her şey, Melik, Kuddüs, Aziz, Hakim olan Allah'ı tesbih eder.

هو O الذي بعثَ gönderendir فِي الْأميين ümmiler içinde رسولًا
Resul مِنهم onlara يتْلو okuyan علَيهِم onlara آياتِهِ ayetlerini
و ويزكيهِم onları arındıran ويعلمهم onlara öğreten الْكِتاب kitap
ve الْحِكْمةَ hikmeti وإن Oysa كانُوا idiler مِن قبلُ bundan önce
لَفِي içinde ضلالٍ bir sapkınlık مبِينٍ apaçık

2) O, ümmiler içinde, onlara ayetlerini okuyan, onları arındıran, onlara kitap ve hikmeti öğreten kendilerinden bir Resul gönderendir. Oysa onlar, bundan önce apaçık bir sapkınlık içinde idiler.

و Ve آخَرِين diğerlerine de مِنْهم kendilerine henüz لَما يلْحقُوا
بِهِم kavuşmamış olan وهو Muhakkak ki O الْعزِيز Aziz'dir
الْحكِيم Hakim'dir

3) Ve henüz kendilerine kavuşmamış olan diğerlerine de. Muhakkak ki O, Aziz'dir, Hakim'dir.

ذَلِك İşte bu فضلُ lutfudur اللهِ Allah'ın يؤْتِيهِ Onu verir من
يشاء dilediği kimseye والله Şüphesiz Allah ذُو sahibidir الْفَضل
الْعظِيم büyük lütuf

4) İşte bu, Allah'ın lutfudur. Onu dilediği kimseye verir. Şüphesiz Allah büyük lütuf sahibidir.

مثَلُ durumu الذِين حملُوا yükümlü kılınıp da التوراةَ Tevrat ثُم
sonra لَم يحمِلُوها onun yerine getirmeyenlerin
كَمثَلِ yükümlülüğünü durumu gibidir الْحِمارِ eşeğin يحمِلُ
yüklenmiş أَسفَارا kitaplar بِئْس ne kötüdür مثَلُ durumu الْقَوم
kavmin الذِين كذبوا yalanlayan بِآياتِ ayetlerini اللهِ Allah'ın
والله Şüphesiz Allah لَا يهدِي hidayete iletmez الْقَوم
topluluğunu الظالِمِين zalimler

5) Kendilerine Tevrat yükümlü kılınıp da sonra onun yükümlülüğünü yerine getirmeyenlerin durumu, kitaplar yüklenmiş eşeğin durumu gibidir. Allah'ın ayetlerini yalanlayan kavmin durumu ne kötüdür. Şüphesiz Allah zalimler topluluğunu hidayete iletmez.

قُلْ De ki يا أَيها Ey الذِين هادوا Yahudiler إِن eğer زعمتُم أَنكُم
yalnız kendinizin iddia ediyorsanız أَولِياء velileri لِلهِ Allah'ın
مِن دون bir tarafa الناس insanlar فَتمنوا temenni etsenize!
الْموتَ hemen ölümü إِن eğer كُنتُم iseniz صادِقِين doğru

6) De ki: "Ey Yahudiler, eğer bütün insanlar bir tarafa yalnız kendinizin Allah'ın velileri olduğunuzu iddia ediyorsanız ve eğer doğru iseniz, hemen ölümü temenni etsenize!"

ولَا يتمنونَه Ama temenni edemezler أَبدا hiçbir zaman بِما
قَدمتْ öne sürdükleri dolayısıyla أَيدِيهِم ellerinin والله Şüphesiz
Allah علِيم iyi bilendir بِالظالِمِين zalimleri en

7) Ama ellerinin öne sürdükleri dolayısıyla bunu hiçbir zaman temenni edemezler. Şüphesiz Allah zalimleri en iyi bilendir.

قُلْ De ki إِن Gerçekten الْموتَ ölüm الذِي تَفِرون kaçıp
durduğunuz مِنْه kendisinden فَإِنه elbette ملَاقِيكُم karşınıza
çıkacaktır ثُم Sonra تُردون döndürüleceksiniz إِلَى عالِمِ bilene
الْغَيبِ gaybı da والشهادةِ aşikârı da فَينَبئُكُم haber verecektir بِما
كُنتُم O da size تَعملُون yaptıklarınızı

8) De ki: "Gerçekten kendisinden kaçıp durduğunuz ölüm, elbette karşınıza çıkacaktır. Sonra gaybı da aşikarı da bilene döndürüleceksiniz; O da size yaptıklarınızı haber verecektir."

Hz. Peygamber (a.s), peygamber olarak ortaya çıkınca Medine Yahudileri, Hayber yahudilerine: "Eğer siz Muhammed'e tabi olursanız biz de ona itaat edeceğiz; siz muhalefet ederseniz biz de ona muhalefet edeceğiz." diye yazmışlardı. Hayber Yahudileri: "Bizler Halîlu'r-Rahmân'ın oğullarıyız, Allah'ın oğlu Uzeyr ve diğer peygamberler bizdendir, peygamberlik ne zaman Arapların oldu ki? Elbette biz peygamberliğe Muhammed'den daha lâyıkız ve ona tâbi olmamızın imkânı yoktur." dediler ve işte bu âyet-i kerimeler bunun üzerine nazil oldu.[469]

çağrıldığınızنُودِيَ zamanlإِذَا iman edenlerآمَنُوا الَّذِينَ Eyيَاأَيُّهَا hemen فَاسْعَوْا Cumaالْجُمُعَةِ günüمِنْ يَوْمِ namaz içinلِلصَّلَاةِ الْبَيْعَ bırakınوَذَرُوا ve و Allah'ıاللَّهِ zikretmeyeإِلَى ذِكْرِ koşun إِنْ كُنْتُمْ sizin için daha hayırlıdırخَيْرٌ لَكُمْ buذَلِكُمْ alış-verişi bilirsenizتَعْلَمُونَ Eğer

9) Ey iman edenler, Cuma günü namaz için çağrıldığınız zaman, hemen Allah'ı zikretmeye koşun ve alışverişi bırakın. Eğer bilirseniz bu, sizin için daha hayırlıdır.

Taberî'nin Mihrân kanalıyla Ebu Mâlik'ten rivayet ettiği bir habere göre Bakîu'z-Zübeyr denilen mahalde bir topluluk alış-veriş yaparlar, Cuma günü cuma ezanı okunmuş olmasına rağmen alış-verişe devam eder, kalkıp namaza gitmezlermiş. İşte bunun üzerine "Ey iman edenler, Cuma günü namaz için nida olunduğunda..." âyet-i kerimesi nazil olmuş.[547]

فِي dağılınفَانْتَشِرُوا Namazıالصَّلَاةُ kıldığınızقُضِيَتِ zamanفَإِذَا اللَّهِ lütfundanمِنْ فَضْلِ arayınوَابْتَغُوا yeryüzüneالْأَرْضِ Umulur لَعَلَّكُمْ çokçaكَثِيرًا Allah'ıاللَّهَ zikredinوَاذْكُرُوا Allah'ın kurtuluşa erersinizتُفْلِحُونَ ki

10) Namazı kıldığınız zaman yeryüzüne dağılın. Allah'ın lütfundan arayın ve Allah'ı çokça zikredin. Umulur ki kurtuluşa erersiniz.

bir لَهْوًا veyaأَوْ Bir ticaretتِجَارَةً gördükleriرَأَوْا zamanوَإِذَا seni bıraktılarوَتَرَكُوكَ ona doğruإِلَيْهَا yönelipانْفَضُّوا eğlence خَيْرٌ Allah'ınاللَّهِ yanındakiمَا عِنْدَ De kiقُلْ ayaktaقَائِمًا ticaretten deوَمِنَ التِّجَارَةِ eğlenceden deمِنَ اللَّهْوِ hayırlıdır rızık الرَّازِقِينَ en hayırlısıdırخَيْرُ Şüphesiz Allahوَاللَّهُ verenlerin

11) Bir ticaret veya bir eğlence gördükleri zaman ona doğru yönelip seni ayakta bıraktılar. De ki: "Allah'ın yanındaki, eğlenceden de ticaretten de hayırlıdır. Şüphesiz Allah rızık verenlerin en hayırlısıdır."

Medine halkını açlık ve pahalılık vurmuştu. Dıhyetü'l-Kelbi bir ticaret kafilesiyle Şam'dan döndü. Kafilenin gelişini herkese duyurmak için davullar çalındı. Bu sırada Hz Peygamber (a.s.) cuma günü cuma hutbesi irad ediyordu. Herkes kafileyi görmeye çıktı. Mescidde sadece on iki kişi kaldı. Ebu Bekir ve Ömer de bunlardandı. Bunun üzerine bu ayet nazil oldu. Resulullah şöyle buyurdu: "Peşpeşe çıkıp gitseydiniz ve yanımda kimse kalmasaydı üzerinize vadiden ateş akardı.[548]

63 MÜNAFİKUN SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 63. sûresi. 11 âyet, 180 kelime ve 776 harften ibarettir. Medenî sûrelerden olup, Hac sûresinden sonra nâzil olmuştur. İlk âyetinden itibaren münâfıklardan bahsettiği için bu adı almıştır. Münafık kalben inanmadığı halde, çeşitli sebeblerden dolayı inanmış görünerek mü'minlere zarar vermeye çalışan kimselere verilen isimdir.

Rahimالرَّحِيمِ Rahmanالرَّحْمَنِ Allah'ınاللَّهِ adıylaبِسْمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

قَالُوا Münafıklarالْمُنَافِقُونَ sana geldikleriجَاءَكَ zamanإِذَا sen kesinlikleإِنَّكَ Biz şehadet ediyoruz kiنَشْهَدُ dediler ki إِنَّكَ biliyor kiيَعْلَمُ Allah daوَاللَّهُ Allah'ınاللَّهِ Resulüsünلَرَسُولُ يَشْهَدُ Allahاللَّهُ ve و O'nun Resulüsünلَرَسُولُهُ sen şüphesiz لَكَاذِبُونَ münafıklarالْمُنَافِقِينَ kesinlikleإِنَّ şahidlik eder ki yalancıdır

1) Münafıklar sana geldikleri zaman dediler ki: "Biz şehadet ediyoruz ki, sen kesinlikle Allah'ın Resulüsün." Allah da biliyor ki sen şüphesiz O'nun Resulüsün ve Allah şahidlik eder ki, münafıklar kesinlikle yalancıdır.

يآأيها الذين امنوآ اذا نودى للصلوة من يوم الجمعة فاسعوا
الى ذكر ا ـ وذروا البيع ذلكم خير لكم ان كنتم تعلمونَ
(٩) فاذا قضيت الصلوةُ فانتشروا فى الارض وابتغوا من
فضل ا ـ واذكروا ا ـ كثيـ ا لعلكم تفلحونَ (١٠) واذا
راوا تجارةً او لهوا انفضوآ اليها وتركوك قآئما قلْ ما عند
ا ـ خير من اللهو ومن التجارة وا ـ خير الرازقين (١١)

سورة المنافقون (٦٣)

بسم ا ـ الرحمن الرحيم

اذا جآءك المنافقونَ قالوا نشهد انك لرسولُ ا ـ وا ـ يعلم
انك لرسوله وا ـ يشهد ان المنافقين لكاذبونَ (١) اتخذوآ
ايمانهم جنةً فصدوا عن سبيل ا ـ انهم سآء ما كانوا يعملونَ
(٢) ذلك بانهم امنوا ثم كفروا فطبع على قلوبهم فهم لا
يفقهونَ (٣) واذا رايتهم تعجبك اجسامهم وانْ يقولوا
تسمع لقولهم كانهم خشب مسندةٌ يحسبونَ كل صيحة
عليهم هم العدو فاحذرهم قاتلهم ا ـ انى يؤفكونَ (٤)

فَصَدُّوا kalkanجُنَّةً Yeminleriniأَيْمَانَهُمْ edinipاتَّخَذُوا Gerçekten إِنَّهُمْ Allah'ınاللَّهِ yolundanعَنْ سَبِيلِ alıkoydular yaptıklarıمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ne kötüdür!سَاءَ de onların

2) Yeminlerini kalkan edinip Allah'ın yolundan alıkoydular. Gerçekten de onların yaptıkları ne kötüdür.

inkâr كَفَرُوا sonraثُمَّ iman etmeleriآمَنُوا onlarınبِأَنَّهُمْ Buذَلِكَ عَلَى mühürlemiştirفَطُبِعَ etmeleri dolayısıyla böyledir لَا يَفْقَهُونَ artık onlarفَهُمْ Böylece kalplerininقُلُوبِهِمْ üzerini kavrayamazlar

3) Bu, onların iman etmeleri sonra inkâr etmeleri dolayısıyla böyledir. Böylece kalplerinin üzerini mühürlemiştir, artık onlar kavrayamazlar.

hoşuna giderتُعْجِبُكَ Onları gördüğünرَأَيْتَهُمْ zamanوَإِذَا dinleyesin تَسْمَعْ Konuştuklarındaوَإِنْ يَقُولُوا kalıplarıأَجْسَامُهُمْ خُشُبٌ Halbuki onlar gibidirكَأَنَّهُمْ sözleriniلِقَوْلِهِمْ gelir صَيْحَةٍ Herكُلَّ sanırlarيَحْسَبُونَ keresteleرمُسَنَّدَةٌ dayandırılmış الْعَدُوُّ Onlarهُمُ kendileri aleyhindeعَلَيْهِمْ çağrıyı onları kahretsinقَاتَلَهُمُ onlardan sakınفَاحْذَرْهُمْ düşmandırlar döndürülüyorlar?يُؤْفَكُونَ Nasıl daأَنَّى Allahاللَّهُ

4) Onları gördüğün zaman kalıpları hoşuna gider. Konuştuklarında sözlerini dinleyesin gelir. Halbuki onlar dayandırılmış keresteler gibidir. Her çağrıyı kendileri aleyhinde sanırlar. Onlar düşmandırlar, onlardan sakın. Allah onları kahretsin; Nasıl da döndürülüyorlar?

Cenâb-ı Hak, kendilerinde bunca kötülükleri taşıyan münafıklardan sakınmamız ve korunmamız için şu iki önemli hususu kıstas olarak veriyor: a) Münafıklar son derece tehlikeli düşmanlardır. Fırsat buldukları zaman yapamıyacakları fenalık yoktur. b) Münafıklardan sakınıp her zaman tetik üzere olun. Çünkü onlar ortama uyup her renge girebilirler. Bunun için münafıklar tel'in edilmekte ve münafık kaldıkları takdirde ilâhî rahmete lâyık olamıyacakları bildirilmektedir.

وإذا قيل لهم تعالوا يستغفر لكم رسول الله لووا رؤسهم ورأيتهم يصدون وهم مستكبرون (٥) سواء عليهم استغفرت لهم أم لم تستغفر لهم لن يغفر الله لهم إن الله لا يهدى القوم الفاسقين (٦) هم الذين يقولون لا تنفقوا على من عند رسول الله حتى ينفضوا ولله خزائن السموات والارض ولكن المنافقين لا يفقهون (٧) يقولون لئن رجعنا الى المدينة ليخرجن الاعز منها الاذل ولله العزة ولرسوله وللمؤمنين ولكن المنافقين لا يعلمون (٨) يأيها الذين امنوا لا تلهكم اموالكم ولا اولادكم عن ذكر الله ومن يفعل ذلك فأولئك هم الخاسرون (٩) وانفقوا من ما رزقناكم من قبل ان يأتى احدكم الموت فيقول رب لولا اخرتنى الى اجل قريب فأصدق وأكن من الصالحين (١٠) ولن يؤخر الله نفسا اذا جاء اجلها والله خبير بما تعملون (١١)

يستغفر Gelinتعالوا Onlaraلهم denildiği zamanوإذا قيل لووا Allah'ınالله Resulüرسول sizin içinلكم mağfiret dilesin yüz يصدون görürsünورأيتهم başlarınıرءوسهم yana çevirdiler büyüklük taslayarakمستكبرون onlarınوهم çevirdiklerini

5) Onlara: "Gelin, Allah'ın Resulü sizin için mağfiret dilesin." denildiği zaman, başlarını yana çevirdiler. Sen onların büyüklük taslayarak yüz çevirdiklerini görürsün.

لهم Senin mağfiret dilemenأستغفرت onlarعليهم birdirسواء لن يغفر onlarلهم mağfiret dilememenأم لم تستغفر ya da onlar إن الله onlaraلهم Allahالله asla mağfiret etmeyecektir القوم hidayete erdirmezلا يهدي Şüphesiz ki Allah fasıklarالفاسقين topluluğunu

6) Senin onlar adına mağfiret dilemen ya da mağfiret dilememen onlar için birdir. Allah, onlara asla mağfiret etmeyecektir. Şüphesiz ki Allah, fasıklar topluluğunu hidayete erdirmez.

على من infak etmeyinلا تنفقوا diyenlerالذين يقولون onlardırهم ينفضوا ta kiحتى Resulullah'ınرسول الله yanındakilereعند السماوات hazineleriخزائن Oysa Allah'ındırولله gitsinler لا münafıklarالمنافقين Fakatولكن yerinالأرض ve و göklerin kavramıyorlarيفقهون

7) "Resulullah'ın yanındakilere infak etmeyin; ta ki gitsinler." diyenler, onlardır. Oysa göklerin ve yerin hazineleri Allah'ındır. Fakat münafıklar kavramıyorlar.

Hişâm ibn Urve'nin, babasından rivayetine göre Abdullah ibn Übeyy ibn Selûl, Hz. Peygamber ve ashabı hakkında: "Onlara infakta bulunmazsanız ashabı çevresinden dağılır gider." demişti. Yine: "Medine'ye varınca elbette aziz olan, zelîl olanı oradan çıkaracaktır." diyen de o idi. Allah Tealâ: "Onlar için ister istiğfar et, ister etme. Onlar için yetmiş kere istiğfar etsen de Allah, hiçbir zaman onları mağfiret edecek değildir." (Tevbe, 9/80) âyet-i kerimesi nazil olduğunda Hz. Peygamber (a.s): "Yetmişten fazla istiğfar edeceğim." buyurdu da Allah Tealâ: "Onlar için ha istiğfar etmişsin, ha onlara istiğfar etmemişsin, haklarında birdir. Allah onları kesinlikle yarlığamaz..." âyet-i kerimesini indirdi.[549]

إلى المدينة dönecek olursakلئن رجعنا Derler kiيقولون üstün الأعز elbette oradan çıkaracaktırليخرجن Medine'ye Oysa üstünlükالعزة Allah'ınولله düşkün olanıالأذل منها olan Fakatولكن mü'minlerindirللمؤمنين ve و Resulü'nünولرسوله bilmiyorlarلا يعلمون münafıklarالمنافقين

8) Derler ki: "Andolsun Medine'ye dönecek olursak, üstün olan, düşkün olanı elbette oradan çıkaracaktır. Oysa üstünlük Allah'ın, Resulü'nün ve mü'minlerindir. Fakat münafıklar bilmiyorlar."

Beni Mustalık gazvesinde bir bedevi su başında ensardan biri ile tartıştı. Bedevi ensardan olanın başına bir odunla vurup başını yardı. O da Abdullah b. Ubey'e şikayet etti. Abdullah da "Peygamberin yanındakileri beslemeyin, ta ki dağılıp gitsinler, Medine'ye döndüğümüz zaman aziz olan zelil olanı çıkaracak." dedi. "Aziz" ile kendisini "zelil" ile de Resulullah'ı kastediyordu.[470]

sizi alıkoymasınلا تلهكم iman edenlerالذين آمنوا Eyياأيها ذكر عن evlatlarınız daأولادكم ولا mallarınız daأموالكم ذلك böyle yaparsaيفعل Kimومن Allah'ıالله zikretmekten hüsrana uğrayanların الخاسرون هم onlarفأولئك işte kendileridir

9) Ey iman edenler, mallarınız da evlatlarınız da Allah'ı zikretmekten sizi alıkoymasın. Kim böyle yaparsa, işte onlar hüsrana uğrayanların kendileridir.

(*)Yüce Allah, mü'minleri münafıklann huylanndan sakındırmaktadır. Yani münafıkların yaptıkları gibi siz de mallarınızla uğragmaym. Çünkü münafıklar mallarıyla cimrilik ettiklerinden dolayı Resûlullah'ın yanında bulunanlara infak etmeyin, demişlerdi.

size rızık olarak رزقناكم ما من infak edinوأنفقوا Sizden أحدكم gelip deيأتي أن önceقبل من verdiklerimizden أخرتني لولا Rabbim!رب demezdenفيقول ölümالموت birinize فأصدق yakın birقريب süreye kadarأجل إلى Beni geciktirsen الصالحين من ve ben de böylece olsamوأكن sadaka versem salihlerden

10) Sizden birinize ölüm gelip de: "Rabbim! Beni yakın bir süreye kadar geciktirsen ben de böylece sadaka versem ve salihlerden olsam." demezden önce, size rızık olarak verdiklerimizden infak edin.

hiçbir نفسا Allahالله Halbuki asla geri bırakmazولن يؤخر Şüphesiz Allahوالله eceliأجلها geldiğindeجاء إذا kimseyi yaptıklarınızdanبما تعملون hakkıyla haberdardırخبير

11) Halbuki eceli geldiğinde, Allah, hiçbir kimseyi asla geri bırakmaz. Şüphesiz Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.

Tirmizi'nin rivayetine güre ed-Dahhâk b. Müzâhim, İbn Abbas'tan şöyle dediğini nakletmektedir Her kimin kendisini Rabbinin Beytini hacca ulaştıracak kadar yahutta onda zekâtın verilmesi farz' olacak kadar bir malı bulunur da bunu yapmayacak olursa, ölüm halinde geri döndürülmeyi isteyecektir. Bir adam: Ey İbn Abbas Allah'tan kork, dedi. Çünkü geri döndürülmeyi ancak kâfirler isteyecektir. Bunun üzerine İbn Abbas ona şöyle dedi: Ben bu hususa dair sana Kır'ân-ı Kerim'den bazı buyruklar okuyacağım: "Ey iman edenleri Mallarınız da, evlâtlarınız da sizi Allah'ı anmaktan alıkoymasın. Kim bunu yaparsa, işte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir. Herhangi birinize ölüm gelip de: Rabbim beni yakın bir zamana kadar geciktirseydin de sadaka verseydim ve salihlerden olsaydım' diyeceği bir zamanın gelmesinden önce size verdiğimiz rızıktan infak edin... Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır" buyruklarım okudu. Adam: Zekâtı farz kılan nedir? diye sordu. İbn Abbas: Mal ikiyüz (dirhem)'i bulup asarsa dedi. Adam; Peki haca farz kılan nedir? diye sorunca: Azık ve binek, diye cevap verdi.[471]

64 TEĞABUN SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 64. suresi. 39 ayet, 421 kelime ve 1070 harften ibarettir. Medenî surelerden olup, Tahrim suresinden sonra nazil olmuştur. 9. âyette gerçek kâr ve zararın ortaya çıkacağı mahşer gününden söz edilirken kullanılan ve "aldanma, aldatma, kâr-zarar" gibi mânalara gelen "teğâbün" kelimesi sûreye ad olmuştur. İbn Abbas ve Ata b. Yesar ilk 13 ayetin Mekke'de diğerlerinin Medine'de nazil olduğunu söylemişlerdir.[550]

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

السماواتِ her şeyما فِي Allah'ıلِلهِ tesbih ediyorيسبح
وله Mülkالْمُلْكُ onundurلَهُ yerdeما فِي الْأَرضِ و ve Göklerde
قَدِير şeyinشَيءٍ herكُلِّ üzerineعلى Oوهو Hamdالْحمد onadır kadirdir

1) Göklerde ve yerde bulunan her şey Allah'ı tesbih ediyor. Mülk onundur. Hamd onadır. O her şeyin üzerine kadirdir.

كَافِر içinizden kimiفَمِنْكُمْ Sizi yaratanالذِي خَلَقَكُمْ O'durهو
herبِما Allahالله Ve و inanırمؤْمِن kimi deومِنْكُمْ inkar eder
görürبَصِير yaptığınızıتَعمَلُون

2) Sizi yaratan O'dur: içinizden kimi hakikati inkar eder, kimi de inanır. Ve Allah her yaptığınızı görür.

hak ileبِالْحقِّ ve yeriوالْأَرضِ gökleriالسماواتِ yaratmışخَلَقَ
صورَكُمْ güzel bir فَأَحسن ve size şekil vermiştirوصوركُمْ
varışınızالْمصِير O'nadırوإِلَيهِ biçimde

3) (Allah), gökleri ve yeri hak ile yaratmış ve size güzel bir biçimde, şekil vermiştir. Varışınız O'nadır.

ve yerde والْأَرضِ göklerdeالسماواتِ her şeyiما فِي bilirيعلَم
وما تُعلِنُون sakladıklarınızı daما تُسِرون bilmektedirويعلَم olan
بِذَاتِ bilgisineعلِيم Çünkü Allahوالله açığa vurduklarınızı da
kalplerin de olanın her türlüالصدورِ sahiptir

4) (Allah), göklerde ve yerde olan her şeyi bilir ve (Allah), sakladıklarınızı da, açığa vurduklarınızı da bilmektedir. Çünkü Allah, kalplerin de olanın her türlü bilgisine sahiptir.

inkar كَفَروا الذِين haberiنَبأُ Size gelmedi mi?أَلَم يأْتِكُمْ
أَمرِهِم vebaliniوبالَ tattılarفَذَاقُوا Daha önceمِن قَبلُ edenlerin
acıklı أَلِيم azap vardırعذَاب Onlar içinولَهم Ki onlar işlerinin bir

5) "Size gelmedi mi? Daha önce inkar edenlerin haberi. Ki onlar işlerinin vebalini tattılar. Onlar için acıklı bir azap vardır."

Resullerرسلُهم geldiklerindeتَأْتِيهِم كَانَتْ onlaraبِأَنه Buذَلِك
Bir insan mıأَبشَر derlerdi kiفَقَالُوا apaçık beyyinelerleبِالْبينَاتِ
yüz وتَولَوا İnkar edipفَكَفَروا bize yol gösterecekيهدونَنَا
Allah والله Allah daالله muhtaç değildirواستَغْنَى çevirdiler
Hamid'tirحمِيد Gani'dirغَنِي

6) "Bu Resuller onlara apaçık beyyinelerle geldiklerinde derlerdi ki: Bir insan mı bize yol gösterecek? İnkar edip yüz çevirdiler. Allah da muhtaç değildir. Allah Gani'dir. Hamid'tir. "

(*)Yukarıdaki âyetler, her şeyin Hakk'ı teşbih ve tenzih ettiğine değinildi ve kâinatın zıdlarla dolu olduğuna işaretle, insanların mü'min ve kâfir yaratıldıkları misâl verildi. Sonra da, insanın güzel bir surette yaratıldığına atıf yapılarak, ilâhî sanatın mükemmelliğine işarette bulunuldu.

سورة التغابن (٦٤)

بسم ا_ الرحمن الرحيم

يسبح لله ما فى السموات وما فى الارض له الملك وله
الحمد وهو على كل شىء قدير (١) هو الذى خلقكم
فمنكم كافر ومنكم مؤمن وا_ بما تعملون بصِ (٢) خلق
السموات والارض بالحق وصوركم فاحسن صوركم واليه
المصِ (٣) يعلم ما فى السموات والارض ويعلم ما تسرون
وما تعلنون وا_ عليم بذات الصدور (٤) الم يأتكم نبؤا
الذين كفروا من قبل فذاقوا وبال امرهم ولهم عذاب اليم
(٥) ذلك بانه كانت تأتيهم رسلهم بالبينات فقالوا ابشر
يهدوننا فكفروا وتولوا واستغنى ا_ وا_ غنى حميد (٦)
زعم الذين كفروا ان لن يبعثوا قل بلى وربى لتبعثن ثم لتنبؤن
بما عملتم وذلك على ا_ يسِ (٧) فامنوا با_ ورسوله
والنور الذى انزلنا وا_ بما تعملون خبِ (٨) يوم يجمعكم
ليوم الجمع ذلك يوم التغابن ومن يؤمن با_ ويعمل صالحا
يكفر عنه سيئاته ويدخله جنات تجرى من تحتها الانهار
خالدين فيها ابدا ذلك الفوز العظيم (٩)

أَن لَن İnkarكَفَروا edenlerالذِين kesin olarak iddia ettilerزعم
Rabbime وربي Hayırبلَى De kiقُلْ diriltilmeyeceklerini يبعثُوا
لَتُنَبؤُن sonra daثُم muhakkak diriltileceksinizلَتُبعثُن andolsun
على اللهِ Bu daوذَلِك işlediğinizعمِلْتُم بِما haber verilecektir
pek kolaydırيسِير Allah'a göre

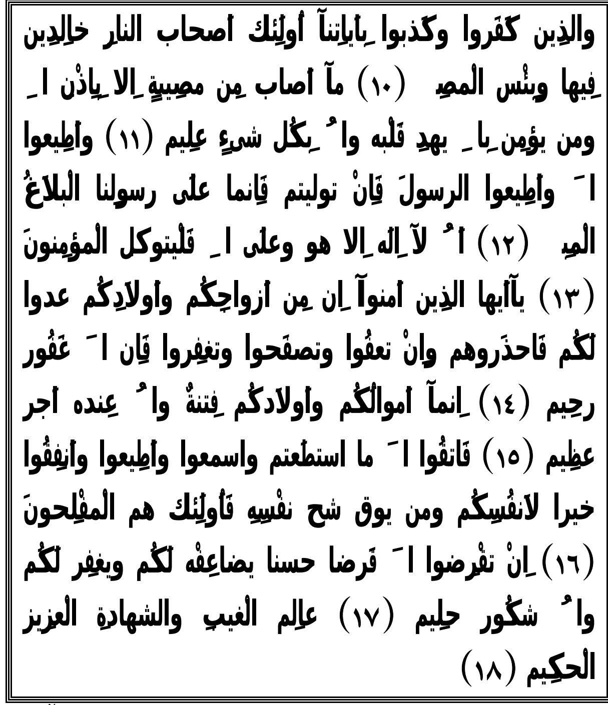
7)İnkar edenler, kesin olarak diriltilmeyeceklerini iddia ettiler. De ki: "Hayır, Rabbime andolsun, muhakkak diriltileceksiniz, sonra da işlediğiniz mutlaka size haber verilecektir. Bu da, Allah'a göre pek kolaydır".

والنور Resulü'neورسولِهِ veو Allah'aبِاللهِ iman edinفَآمِنُوا
بِما تَعملُون Şüphesiz Allahوالله indirdiğimizالذِي أَنزلْنَا nura
haberdardırخَبِير yaptıklarınızdan

8)O hâlde Allah'a, Resulü'ne ve indirdiğimiz nura iman edin. Şüphesiz Allah yaptıklarınızdan haberdardır.

Toplanmaالْجمعِ günüلِيومِ sizi toplayacağıيجمعكُم gün يوم
iman يؤْمِن Kimومن aldanmaالتَّغَابنِ günüdürيوم işte oذَلِك
örterيكَفِّر salihصالِحا amel işlerseويعمل Allah'aبِاللهِ edip
cennetlereجناتٍ sokarويدخِلْه kötülükleriniسيئَاتِهِ onunعنْه
daimi خَالِدِين nehirlerالْأَنْهار altındanمِن تَحتِها akanتَجرِي
kurtuluş budurالْفَوز İşteذَلِك ebediأَبدا içindeفِيها kalıcılar
büyükالْعظِيم

9) "Toplanma günü için sizi toplayacağı gün- işte o aldanma günüdür- Kim Allah'a iman edip salih amel işlerse, onun kötülüklerini örter ve içinde ebedi ve daimi kalıcılar olmak üzere altından nehirler akan cennetlere sokar. İşte büyük kurtuluş budur."

وَالَّذِينَ yalanlayanlara وَكَذَّبُوا İnkar edip كَفَرُوا gelince بِآيَاتِنَا ayetlerimizi أُولَٰئِكَ onlar أَصْحَابُ ashabıdırlar النَّارِ ateş خَالِدِينَ kalıcıdırlar فِيهَا orada وَبِئْسَ Orası, ne kötü الْمَصِيرُ dönüş yeridir

10)İnkar edip ayetlerimizi yalanlayanlara gelince; onlar ateş ashabıdırlar ve orada kalıcıdırlar. Orası, ne kötü bir dönüş yeridir!

مَا أَصَابَ gelip çatmaz مِنْ مُصِيبَةٍ hiçbir musibet إِلَّا olmadıkça بِإِذْنِ izni اللَّهِ Allah'ın وَمَنْ Kim يُؤْمِنْ iman ederse بِاللَّهِ Allah'a يَهْدِ hidayete yöneltir قَلْبَهُ onun kalbini وَاللَّهُ Şüphesiz Allah بِكُلِّ her شَيْءٍ şeyi عَلِيمٌ en iyi bilendir

11)Allah'ın izni olmadıkça hiçbir musibet gelip çatmaz. Kim Allah'a iman ederse, onun kalbini hidayete yöneltir. Şüphesiz Allah her şeyi en iyi bilendir.

Kâfirler: Eğer müslümanlann üzerinde bulundukları hal hakkın kendisi ise, Allah onları dünyada musibetlere karşı elbetteki koruyacaktır. Yüce Allah bu buyruğu ile şunu açıklamaktadır: Bir üzüntüyü yahut dünya ya da âhirette bir cezayı gerektiren söz ya da fiil, can ya da maldaki herbir musibet, yüce Allah'ın ilmi ve kazası iledir.[551]

وَأَطِيعُوا itaat edin اللَّهَ Allah'a وَأَطِيعُوا itaat edin الرَّسُولَ Resule فَإِنْ Şayet تَوَلَّيْتُمْ yüz çevirecek olursanız فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا artık Resulümüze düşen الْبَلَاغُ bir tebliğdir الْمُبِينُ apaçık

12)Allah'a itaat edin, Resule de itaat edin. Şayet yüz çevirecek olursanız, artık Resulümüze düşen ancak apaçık bir tebliğdir.

(*)Yani başınıza gelen musibetlerin üzerinizdeki yükünü hafifletiniz. Allah'a itaatte uğraşınız, O'nun Kitabı gereğince amel ediniz. Sünnetine göre hareket etmek suretiyle Resûlüne itaat ediniz. Şayet itaatten yüz çevirecek olursanız, Resûlün tebliğden başka bir görevi yoktur.

اللَّهُ Allah لَا yoktur إِلَٰهَ ilah إِلَّا başka هُوَ O'ndan وَعَلَى Öyleyse اللَّهِ Allah'a فَلْيَتَوَكَّلِ tevekkül etsinler الْمُؤْمِنُونَ mü'minler

13) Allah; O'ndan başka ilah yoktur. Öyleyse mü'minler Allah'a tevekkül etsinler.

يَا أَيُّهَا Ey الَّذِينَ آمَنُوا iman edenler إِنَّ kuşkusuz مِنْ أَزْوَاجِكُمْ eşlerinizden وَأَوْلَادِكُمْ ve evlatlarınızdan عَدُوًّا لَكُمْ düşman olanlar vardır فَاحْذَرُوهُمْ Şu halde onlardan sakının وَإِنْ تَعْفُوا Yine de affeder وَتَصْفَحُوا hoş görür وَتَغْفِرُوا ve bağışlarsanız فَإِنَّ اللَّهَ artık elbette Allah غَفُورٌ Ğafur'dur رَحِيمٌ Rahim'dir

14) Ey iman edenler, kuşkusuz eşlerinizden ve evlatlarınızdan size düşman olanlar vardır. Şu halde onlardan sakının. Yine de affeder, hoş görür ve bağışlarsanız, artık elbette Allah Ğafur'dur, Rahim'dir.

Muhammed İbn İshak'ın İbn Abbâs'tan rivayetine göre bir adam kendisine "Ey iman etmiş olanlar, eşleriniz ve çocuklarınızdan size düşman olanlar vardır. Onlardan sakının." âyet-i kerimesini sormuş da o şöyle cevap vermiş: Bunlar, Mekke halkından müslüman olmuş kimselerdi. Hz. Peygamber (a.s)'e gitmek üzere hicret etmek istediklerinde eşleri ve çocukları onları Hz. Peygamber (a.s)'e gitmeye bırakmadılar. Çok daha sonraları hicret ederek Hz. Peygamber (a.s)'e geldiklerinde gördüler ki insanlar dinde fakihler olmuşlar. Onları hicretten alakoyan eş ve çocuklarını cezalandırmak istediler de Allah Tealâ bunun üzerine bu âyet-i kerimeyi indirdi.[472]

إِنَّمَا Kuşkusuz أَمْوَالُكُمْ mallarınız وَأَوْلَادُكُمْ ve evlatlarınız فِتْنَةٌ bir fitnedir وَاللَّهُ Allah ise عِنْدَهُ O'nun katında olandır أَجْرٌ ecir عَظِيمٌ büyük

15) Kuşkusuz mallarınız ve evlatlarınız sizin için ancak bir fitnedir. Allah ise, büyük ecir O'nun katında olandır.

(*)Sizi haram kılınmış şeyleri elde etmeye yüce Allah'ın hakkı olan şeyleri vermeyip, alıkoymaya ilen bir sınama ve denemedir. O halde Allah'a isyanı gerektiren hususlarda onlara itaat etmeyiniz.

فَاتَّقُوا sakının اللَّهَ Allah'tan مَا اسْتَطَعْتُمْ gücünüzün yettiği kadar Öyleyse وَاسْمَعُوا dinleyin وَأَطِيعُوا ve itaat edin وَأَنْفِقُوا infak edin خَيْرًا hayır olmak üzere لِأَنْفُسِكُمْ Kendinize وَمَنْ Kim يُوقَ korunursa شُحَّ cimriliğinden نَفْسِهِ nefsinin فَأُولَٰئِكَ işte هُمُ onlar الْمُفْلِحُونَ kurtuluşa erenlerdir

16) Öyleyse gücünüzün yettiği kadar Allah'tan sakının, dinleyin ve itaat edin. Kendinize hayır olmak üzere infak edin. Kim nefsinin cimriliğinden korunursa; işte onlar kurtuluşa erenlerdir.

"Allah'tan nasıl korkmak gerekirse öyle korkun" (Al-i İmran, 3/102) buyruğu hakkında dedi ki: Bu çok ağır bir emir olarak geldi. Ashab: Bunun nasıl olması gerektiğini kim bilebilir yahut ona kim ulaşabilir. Yüce Allah bu işin onlara çok ağır geldiğini bildiğinden bu âyeti neshederek hükmünü onlar üzerinden kaldırdı ve bu âyet) indirerek: "O halde gücünüzün yettiği kadar Allah'tan korkun" diye buyurdu.[473]

إِنْ Eğer تُقْرِضُوا verecek olursanız اللَّهَ Allah'a قَرْضًا bir borç حَسَنًا güzel يُضَاعِفْهُ لَكُمْ size onu kat kat artırır وَيَغْفِرْ لَكُمْ ve günahlarınızı bağışlar وَاللَّهُ Şüphesiz Allah شَكُورٌ Şekûr'dur حَلِيمٌ Halîm'dir

17) Eğer Allah'a güzel bir borç verecek olursanız, size onu kat kat artırır ve günahlarınızı bağışlar. Şüphesiz Allah Şekûr'dur, Halîm'dir.

عَالِمُ bilendir الْغَيْبِ Gaybı da وَالشَّهَادَةِ müşahade edileni de الْعَزِيزُ Aziz'dir الْحَكِيمُ Hakim'dir

18)Gaybı da müşahade edileni de bilendir. Aziz(galip gelen)'dir, Hakim(her işi hikmet dolu)'dir.

(*)Teğâbun Sûresi'ne, her şeyin Hakk'ı tesbîh ve tenzîh ettiği sözüyle başlandı ve Cenâb-ı Hakk'ın Azîz ve Hakîm sıfatları anılarak sûre noktalandı.

65 TALAK SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 65. sûresi. 12 ayet, 147 kelime, 1070 harften ibarettir. Medenî sûrelerden olup, İnsan sûresinden sonra nâzil olmuştur. Sûre, Talâk (Boşanma)'dan bahsettiği için bu adı almıştır. Buharî'nin İbn Mes'ud'dan rivâyet ettiği bir hadis-i şerife göre diğer bir adı da "en-Nisau'l-Kusrâ" (Kısa Nisa sûresi)dir. [552]

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

النساء boşadığınız طَلَّقْتُم zamanإِذَا Nebiالنبي Eyيأَيها
وأَحصوا iddetleri süresindeلِعِدتِهن boşayınفَطَلِّقُوهن Kadınları
ربكُم Allah'tanالله sakınınواتقُوا o iddetiالعدةَ ve sayın
onları evlerindenمِن بيوتِهِن çıkarmayınلَا تُخْرِجوهن Rabbiniz
أَن يأْتِين hali dışındaإِلَّا onlar da çıkmasınlarولَا يخْرجن
İşte وتِلْك Apaçıkمبينةٍ bir hayasızlıktaبِفَاحِشةٍ bulunma
aşarsaيتعد Kimومن Allah'ınاللهِ sınırlarıdırحدود bunlar
zulmetmiş ظَلَم şüphe yok kiفَقَد Allah'ınاللهِ sınırlarınıحدود
olabilir kiلَعلَّ Sen bilmezsinتَدرِي لَا kendi nefsineنَفْسه olur
bir أَمرا bununذَلِك arkasındanبعد oluştururيحدِثُ Allahالله
iş

1) Ey Nebi! Kadınları boşadığınız zaman iddetleri süresinde boşayın ve o iddeti sayın. Rabbiniz Allah'tan sakının. –Apaçık bir hayasızlıkta bulunma hali dışında- evlerinden onları çıkarmayın, onlar da çıkmasınlar. İşte bunlar, Allah'ın sınırlarıdır. Kim Allah'ın sınırlarını aşarsa, şüphe yok ki kendi nefsine zulmetmiş olur. Sen bilmezsin; olabilir ki Allah, bunun arkasından bir iş oluşturur.

Bu âyet-i kerimenin Abdullah ibn Ömer hakkında nazil olduğu görüşündedir. O, karısını o hayızlı iken boşamış, bu âyet-i kerimenin nüzulü üzerine Hz. Peygamber (a.s), "karısını geri almasını, hayızdan temizleninceye kadar nikâhı altında tutmasını, sonra da onunla cinsel temasta bulunmaksızın hayızsız haldeyken boşamasını emretmişti.[553]

ya فَأَمسِكُوهن İddetlerinin sonunaأَجلَهن geldiklerindeفَإِذَا بلَغْن
onlardan فَارِقُوهن ya daأَو güzellikleبِمعروفٍ onları tutun
adalet ذَوى عدلٍ şahid tutunوأَشْهِدوا güzellikleبِمعروفٍ ayrılın
لِلهِ Şahidliğiالشهادةَ yerine getirinوأَقِيموا İçinizdenمِنْكُم sahibi
من öğüt verilirبِهِ يوعظُ İşte bununlaذَلِكُم Allah için
gününeوالْيومِ Allah'aبِاللهِ iman edenlereيؤْمِنكَان kimselere
يجعلْ Allah'tanالله sakınırsaيتقِ Kimومن ve ahiretالْآخِرِ
çıkış yoluمخْرجا onaلَه gösterir

2) İddetlerinin sonuna geldiklerinde ya onları güzellikle tutun ya da güzellikle onlardan ayrılın. İçinizden adalet sahibi şahid tutun. Şahidliği Allah için dosdoğru yerine getirin. İşte bununla, Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimselere öğüt verilir. Kim Allah'tan sakınırsa ona bir çıkış yolu gösterir.

لَا يحتَسِب bir yöndenمِن حيثُ Ve onu rızıklandırırويرزقْه
علَى اللهِ tevekkül ederseيتَوكَّلْ Kimومن hesaba katmadığı
Şüphesiz ki Allahإِن الله kendisine yeterحسبه Oفَهو Allah'a
kılmıştırجعلَ Kuşkusuzقَد emriniأَمرِه yerine getirendirبالِغُ
bir kaderقَدرا her şey içinلِكُلِّ شَيءٍ Allahالله

سورة الطلاق (٦٥)

بسم ا ـ الرحمن الرحيم

يآايها النبى اذا طلقتم النسآء فطلقوهن لعدتهن واحصوا العدة
واتقوا ا ربكم لا تخرجوهن من بيوتهن ولا يخرجن الا ان
يأتين بفاحشة مبينة وتلك حدود ا ومن يتعد حدود ا فقد
ظلم نفسه لا تدرى لعل ا يحدث بعد ذلك امرا (١) فاذا
بلغن اجلهن فامسكوهن بمعروف او فارقوهن بمعروف
واشهدوا ذوى عدل منكم واقيموا الشهادة لله ذلكم يوعظ
به من كان يؤمن با والیوم الاخر ومن يتق ا يجعل له
مخرجا (٢) ويرزقه من حيث لا يحتسب ومن يتوكل على
ا فهو حسبه ان ا بالغ امره قد جعل ا لكل شىء قدرا
(٣) والئ يئسن من المحيض من نسآئكم ان ارتبتم فعدتهن
ثلاثة اشهر والئ لم يحضن واولات الاحمال اجلهن ان
يضعن حملهن ومن يتق ا يجعل له من امره يسرا (٤) ذلك
امر ا انزله اليكم ومن يتق ا يكفر عنه سيئاته ويعظم له
اجرا (٥)

3) Ve onu hesaba katmadığı bir yönden rızıklandırır. Kim Allah'a tevekkül ederse O, kendisine yeter. Şüphesiz ki Allah emrini yerine getirendir. Kuşkusuz Allah her şey için bir kader kılmıştır.

kesilmiş يئِسن asla hayız olmayanların hakkındaواللَّائِي
إِنِ Kadınlarınızdanمِن نِسائِكُم hayızdanمِن الْمحِيضِ olanlarla
أَشْهرٍ üçثَلَاثَةُ onların iddetiفَعِدتُهن şüphe edersenizارتَبتُم
Henüz adet görmeyenler deلَم يحِضن böyledirواللَّائِي aydır
أَن يضعن iddetleri iseأَجلُهن Hamile olanlarınوأُولَاتُ الْأَحمالِ
الله sakınırsaيتقِ Kimومن yükleriniحملَهن bırakmalarıdır
kolaylıkيسرا işindeمِن أَمرِه Oلَه verirيجعلْ Allah'tan

4) Kadınlarınızdan artık hayızdan kesilmiş olanlarla asla hayız olmayanların hakkında şüphe ederseniz, onların iddeti üç aydır. Henüz adet görmeyenler de böyledir. Hamile olanların iddetleri ise, yüklerini bırakmalarıdır. Kim Allah'tan sakınırsa O, işinde kolaylık verir.

Bu ayet nazil olduğunda Hallad b. Numan: "Ya Rasulallah, henüz hayız görmeyen, hayızdan kesilen, hamile olan kadınların iddeti nedir?" deyince bu ayet nazil oldu.[474]

sizeإِلَيكُم indirdiğiأَنزلَه Allah'ınاللهِ emirdirأَمر İşte buذَلِك
عنْه سيئَاتِهِ örterيكَفِّر Allah'tanالله sakınırsaيتقِ Kimومن
mükafatınıأَجرا onunلَه büyütürيعظِم ve و günahlarını

5) İşte bu, Allah'ın size indirdiği emirdir. Kim Allah'tan sakınırsa, onun günahlarını örter ve mükafatını büyütür.

أسكنوهن من حيث سكنتم من وجدكم ولا تضاروهن لتضيقوا عليهن وإن كن أولات حمل فأنفقوا عليهن حتى يضعن حملهن فإن أرضعن لكم فآتوهن أجورهن وأتمروا بينكم بمعروف وإن تعاسرتم فسترضع له أخرى (٦) لينفق ذو سعة من سعته ومن قدر عليه رزقه فلينفق مما آتيه الله لا يكلف الله نفسا إلا ما آتيها سيجعل الله بعد عسر يسرا (٧) وكأين من قرية عتت عن أمر ربها ورسله فحاسبناها حسابا شديدا وعذبناها عذابا نكرا (٨) فذاقت وبال أمرها وكان عاقبة أمرها خسرا (٩) أعد الله لهم عذابا شديدا فاتقوا الله يا أولي الألباب الذين آمنوا قد أنزل الله إليكم ذكرا (١٠) رسولا يتلو عليكم آيات الله مبينات ليخرج الذين آمنوا وعملوا الصالحات من الظلمات إلى النور ومن يؤمن بالله ويعمل صالحا يدخله جنات تجري من تحتها الأنهار خالدين فيها أبدا قد أحسن الله له رزقا (١١) الله الذي خلق سبع سماوات ومن الأرض مثلهن يتنزل الأمر بينهن لتعلموا أن الله على كل شيء قدير وأن الله قد أحاط بكل شيء علما (١٢)

أسكنوهن oturtun هن O kadınları من حيث yanında سكنتم oturmakta olduğunuz yerin من وجدكم gücünüz oranında ولا zarar vermeyin تضاروهن onlara لتضيقوا sıkıntıya sokmak amacıyla عليهن وإن Eğer كن onlar iseler أولات حمل yüklerini فأنفقوا nafaka verin عليهن onlara حتى kadar يضعن bırakıncaya حملهن yüklerini فإن Şayet أرضعن emzirirlerse لكم sizler için فآتوهن onlara verin أجورهن ücretlerini وأتمروا müşavere yapın بينكم Aranızda بمعروف güzellikle وإن Eğer تعاسرتم güçlükle karşılaşırsanız فسترضع bu durumda emzirebilir له onun için أخرى bir başkası

6) O kadınları, gücünüz oranında oturmakta olduğunuz yerin bir yanında oturtun, onlara sıkıntıya sokmak amacıyla zarar vermeyin. Eğer onlar hamile iseler yüklerini bırakıncaya kadar onlara nafaka verin. Şayet sizler için emzirirlerse, onlara ücretlerini verin. Aranızda güzellikle müşavere yapın. Eğer güçlükle karşılaşırsanız, bu durumda onun için bir başkası emzirebilir.

لينفق nafaka versin ذو سعة Bolluk içinde olan من سعته bolluğuna uygun ومن kimse de قدر daraltılan عليه kendisine رزقه Rızkı kendisine فلينفق infak etsin مما kadarıyla آتاه الله Allah'ın kendisine verdiği لا يكلف الله Allah yüklemez نفسا hiçbir kimseye إلا başkasını ما آتاها ona verdiğinden سيجعل الله Allah kılar بعد arakasından عسر güçlüğün يسرا kolaylık

7) Bolluk içinde olan bolluğuna uygun nafaka versin. Rızkı kendisine daraltılan kimse de Allah'ın kendisine verdiği kadarıyla infak etsin. Allah hiçbir kimseye ona verdiğinden başkasını yüklemez. Allah güçlüğün arakasından kolaylık kılar.

وكأين vardır ki من قرية nice ülke عتت başkaldıran عن أمر ربها Rabbinin emrine ورسله ve Resullerinin فحاسبناها biz, onları hesaba çekmiş حسابا شديدا en şiddetli وعذبناها ve onları azablandırmışızdır عذابا bir azabla نكرا görülmemiş

8) Rabbinin ve Resullerinin emrine başkaldıran nice ülke vardır ki biz, onları en şiddetli bir hesaba çekmiş ve onları görülmemiş bir azabla azablandırmışızdır.

فذاقت taddı وبال kötülüğü أمرها Artık o, yaptığı وكان oldu عاقبة sonucu أمرها işinin خسرا hüsran

9) Artık o, yaptığı kötülüğü taddı ve işinin sonucu bir hüsran oldu.

أعد hazırlamıştır الله Allah لهم onlar için عذابا bir azab شديدا çok şiddetli فاتقوا الله Allah'tan sakının! يا أولي الألباب ey akıl sahipleri الذين آمنوا iman eden قد Gerçek şu ki أنزل indirmiştir الله Allah إليكم size ذكرا bir zikir

10) Allah onlar için çok şiddetli bir azab hazırlamıştır. Öyleyse ey iman eden akıl sahipleri Allah'tan sakının! Gerçek şu ki Allah size bir zikir indirmiştir.

رسولا Resul de يتلو okuyan عليكم آيات الله Allah'ın ayetlerini مبينات apaçık ليخرج çıkarmak الذين آمنوا İman edip وعملوا الصالحات salih amel işleyenleri من الظلمات karanlıklardan إلى النور aydınlığa ومن Kim يؤمن بالله Allah'a iman edip ويعمل صالحا salih amel işlerse يدخله sokar جنات cennetlere تجري akan من تحتها altından الأنهار nehirler خالدين daimi olmak فيها onu içinde أبدا ebedi üzere قد gerçekten أحسن ne güzel الله Allah له ona رزقا bir rızık vermiştir

11) İman edip salih amel işleyenleri karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için Allah'ın apaçık ayetlerini okuyan bir Resul de. Kim Allah'a iman edip salih amel işlerse onu içinde ebedi ve daimi olmak üzere kalacakları altından nehirler akan cennetlere sokar. Allah gerçekten ona ne güzel bir rızık vermiştir.

الله الذي خلق Allah yaratandır سبع yedi سماوات gökleri و ve من الأرض yerden de مثلهن gibisini يتنزل iner الأمر Buyruğu بينهن Buyruğu لتعلموا أن الله Allah'ın gerçekten على كل شيء her şeye قدير kadir olduğunu وأن الله ve muhakkak Allah'ın قد أحاط kuşatmış olduğunu بكل شيء herşeyi علما kesinlikle bilesiniz diye

12) Allah yedi gökleri ve yerden de onlar gibisini yaratandır. Buyruğu bunlar arasında iner, durur. Allah'ın gerçekten her şeye kadir olduğunu ve muhakkak Allah'ın, herşeyi kuşatmış olduğunu kesinlikle bilesiniz diye.

(*)İnsan varlığının devamını sağlayan evlilik kurumunun sağlıklı işlemesi imkânsız ve evlilik akdine son verilmesi zaruri hale geldiğinde keyfî ve hissî hareketlerin önüne geçilebilmesi için uyulması gereken bazı ilke ve hükümlere yer verilip Allah'ın buyruklarına karşı taşkınlık eden toplumların başına gelenlere de-ğinildikten ve vahyin gösterdiği aydınlık yola çağrı yapıldıktan sonra sûre, yeriyle göğüyle Allah'ın İrade ve buyruklarına boyun eğen, yüklediği işlevleri en küçük bir sapma ve aksamaya meydan vermeden yerine getiren varlıklar âlemine, buradaki muhteşem düzene ve ince hesaplara dikkat çekilerek; bütün bunların, insan Allah Teâlâ'nın her şeye kadir olduğunu ve hiçbir şeyin O'nun bilgisi dışında kalamayacağını bilsin diye böyle olduğu hatırlatılarak sona ermektedir.

66 TAHRİM SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 66. sûresi. 12 ayet, 249 kelime ve 1060 harften ibarettir. Hucurât sûresinden sonra nâzil olmuştur. Adını birinci ayetten almıştır. Fakat bu ismin surenin muhtevası ile doğrudan bir alakası yoktur. Muteharrim adıyla da anılmaktadır.

Rahimالرحِيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

ما niçin haram kılıyorsun?لِمَ تُحرم Nebi!النبي Eyيأَيها
isteyerekتَبْتَغِي sanaلَكَ Allah'ınالله helal kıldıklarınıأَحَلَّ
Şüphesiz Allahوالله Eşlerininأَزواجِكَ hoşnutluğunuمرضاةَ
Rahîm'dirرحِيم Ğafûr'durغَفُور

1) Ey Nebi! Eşlerinin hoşnutluğunu isteyerek, Allah'ın sana helal kıldıklarını niçin haram kılıyorsun? Şüphesiz Allah Ğafûr'dur, Rahîm'dir.

İbn Abbâs şöyle anlatıyor: Ben, Hz. Ömer'e: "Allah Tealâ'nın haklarında "Eğer her ikiniz de Allah'a tevbe ederseniz gerçekten kaymış olan kalbleriniz düzelmiş olur..." buyurduğu iki kadın kimdir?" diye sordum. "Onlar Aişe ve Hafsa'dır." deyip şöyle devam etti: "Sözün başlangıcı İbrahim'in kıbti olan annesi hakkındaydı. Hz. Peygamber (a.s), Hafsa'nın sırası olduğu günde ve onun odasında İbrahim'in annesiyle temasta bulunmuştu. Hafsa onları kendi odasında o şekilde bulunca: "Ey Allah'ın elçisi, benim günümde, benim nöbetimde ve benim yatağımda ha? Eşlerinden hiçbirine yapmadığın bir şeyi (bir kötülüğü) bana yaptın." dedi. Rasûlullah (a.s): "İstemez misin ki ben onu kendime haram kılayım da bir daha ona hiç yaklaşmıyayım." buyurdu. Hafsa'nın evet isterim." demesiyle de Hz. Peygamber onu (cariyesini) kendine haram kıldı ve "Bunu başka birisine sakın söyleme." buyurdu. Ancak Hafsa bu sırrı saklıyamayıp Hz. Aişe'ye söyledi de Allah Tealâ onun, bu sırrı açığa vurduğunu bildirdi ve "Ey Peygamber, eşlerinin hoşnutluğunu gözeterek Allah'ın sana helâl kıldığı şeyi neden kendine haram ediyorsun?" âyet-i ke-rimesini indirdi.[554]

sizeلَكُم Allahالله yolunu göstermiştirفَرض Kuşkusuzقَدْ
sizin مولَاكُم Allahوالله yeminlerinizinizأَيمانِكُم çözmeتَحِلّةَ
الْحَكِيم Alîm'dirالعَلِيم Muhakkak ki Oوهو mevlanızdır
Hakîm'dir

2) Kuşkusuz Allah size yeminlerinizi çözme yolunu göstermiştir. Allah sizin mevlanızdır. Muhakkak ki O, Alîm'dir, Hakîm'dir.

أَزواجِهِ arkasındanإِلَى بعض Nebiالنبي gizliأَسرَّ Haniوَإِذْ
eşi نَبَأَتْ بِهِ derkenفَلَما bir söz söylemişti deحدِيثًا eşlerinden
Allah daالله bunu ona açıklayıncaوأَظْهره bunu haber verip
وأَعرض bir kısmınıبعضه bildirmişعرف o daعلَيهِ
O, bunu نَبأَها بِهِ فَلَما bir kısmından daعن بعض vazgeçmişti
sana kim haber verdi?من أَنْبأَكَ dediقَالَتْ eşine haber verince
الْخَبِير Alîmالعلِيم O bana haber verdiنَبأَنِي dediقَالَ Bunuهذَا
Habir olan

3) Hani Nebi eşlerinden bazılarına gizli bir söz söylemişti de derken eşi bunu haber verip Allah da bunu ona açıklayınca o da o sözün bir kısmını bildirmiş, bir kısmından da vazgeçmişti. O, bunu eşine haber verince: "Bunu sana kim haber verdi?" dedi. O: "Alîm, Habir olan bana haber verdi." dedi.

فَقَد Allah'aإِلَى اللهِ ikiniz de tevbe ederseniz تَتُوبا Eğerإِنْ
Yok eğerوإِن kalplerinizقُلُوبكُما eğrilik gösterdiصغَتْ çünkü
ona علَيهِ birbirinize destekçi olmaya kalkışırsanızتَظَاهرا
onun مولَاه Oهو muhakkak ki Allahفَإِن الله karşı
الْمؤْمِنِين ve salihوصالِح Cibrilوجِبرِيلُ yardımcısıdır
Bunlarınذَلِكَ başkaبعد melekler deوالْملَائِكَةُ mü'minler de
arkasındanظَهِير

4) Eğer ikiniz de Allah'a tevbe ederseniz; çünkü kalpleriniz eğrilik gösterdi. Yok eğer ona karşı birbirinize destekçi olmaya kalkışırsanız, muhakkak ki Allah O, onun mevlasıdır. Cibril ve salih mü'minler de. Bunlardan başka arkasından melekler de onun yardımcısıdır.

سورة التحر (٦٦)

بِسمِ ا ِ الرحمنِ الرحِيمِ

يآأيها النِبى ِلم تحرم مآ أحل ا ُ لك تبتِغى مرضاةَ أزواجِك
وا ُ غَفُور رحِيم (١) قَد فَرض ا ُ لَكُم تحِلةَ أيمانِكُم وا ُ
مولَيكُم وهو الْعلِيم الْحكِيم (٢) وإِذْ أسر النِبى ِإلَى بعضِ
أزواجِهِ حدِيثًا فَلَما نبأت ِبِهِ وأظْهره ا ُ علَيهِ عرف بعضه
وأعرض عن بعضٍ فَلَما نبأها ِبِهِ قَالَت من أنبأك هذَا قَالَ نبأنِى
الْعلِيم الْخبِير (٣) ِإنْ تتوبآ ِإلَى ا ِ فَقَد صغت قُلُوبكُما وإِنْ
تظَاهرا علَيهِ فَإِن ا َ هو مولَيه وجِبرِيلُ وصالِح الْمؤمِنِ
والْملَئِكَةُ بعد ذَلِك ظَهِير (٤) عسى ربه ِإنْ طَلَقَكُن أنْ يبدِلَه
أزواجا خيرا ِمنكُن مسلِماتٍ مؤمِناتٍ قَانِتاتٍ تآئِباتٍ عابِداتٍ
سآئِحاتٍ ثَيباتٍ وأبكَارا (٥) يآأيها الَّذِين آمنوا قُوآ أنفُسكُم
وأهلِيكُم نارا وقُودها الناس والْحِجارةُ علَيها ملَئِكَةٌ غِلَاظٌ
شِداد لَا يعصونَ ا َ مآ أمرهم ويفْعلُونَ ما يؤمرونَ (٦)
يآأيها الَّذِين كَفَروا لَا تعتذِروا الْيوم ِإنما تجزونَ ما كُنتم
تعملُونَ (٧)

Eğer o sizi boşarsaطَلَّقَكُن إِن Rabbinin onaربه umulurعسى
daha hayırlıخَيرا eşler vermesiأَزواجا ona yerinizeأَن يبدِلَه
iman eden kadınlarمؤْمِنَاتٍ teslim olanمسلِماتٍ sizdenمِنْكُن
ibadet عابِداتٍ tevbe edenتَائِباتٍ gönülden itaat edenقَانِتَاتٍ
ve bakirelerوأَبكَارا dullarثَيباتٍ seyahat edenسائِحاتٍ eden

5) Eğer o sizi boşarsa, Rabbinin ona yerinize Allah'a teslim olan, iman eden kadınlar, gönülden itaat eden, tevbe eden, ibadet eden, seyahat eden dullar ve bakireler olmak üzere sizden daha hayırlı eşler vermesi umulur.

أَنفُسكُم koruyun kiقُوا iman edenler!الَّذِين آمنُوا Eyيأَيها
yakıtıوقُودها o ateştenنَارا ve ailelerinizi وأَهلِيكُم Kendinizi
ملَائِكَةٌ onun üzerindeعلَيها taşlar olanوالْحِجارةُ insanlarالناس
asla isyan يعصون لَا sertشِداد güçlü غِلَاظٌmelekler vardır
Kendilerine verdiği emirlerdeما أَمرهم Allah'aالله etmezler
Emredildiklerini ما يؤْمرون yerine getirirlerويفْعلُون

6) Ey iman edenler! Kendinizi ve ailelerinizi yakıtı insanlar ve taşlar olan o ateşten koruyun ki, onun üzerinde güçlü, sert, melekler vardır. Kendilerine verdiği emirlerde Allah'a asla isyan etmezler. Emredildiklerini yerine getirirler.

özür beyan etmeyinتَعتَذِروا لَا inkarcılar!الَّذِين كَفَروا Eyيأَيها
ما كُنتُم karşılığı verilecektirتُجزون Size ancakإِنما Bugünالْيوم
yaptıklarınızınتَعملُون

7) Ey inkarcılar! Bugün özür beyan etmeyin. Size ancak yaptıklarınızın karşılığı verilecektir.

(*)Yukarıdaki âyetler, Allah'ın helâl kıldığı şeyi kişinin kendine haram kılmasının doğru olmayacağı konu edildi ve Resûlüllah (a.s.) Efendimiz'in ailesi içinde meydana gelen nahoş bir ortam üzerinde durularak yönlendirici bilgi verildi. Sonra da eş seçilecek kadınlarda aranılan birtakım özelliklere değinilerek mü'minlerin dikkati çekildi. Aile çatısı altında bulunan fertleri din ve ahlâk düzeyinde eğitip yetiştirmek suretiyle onları Cehennem ateşinden korumamız emrediliyor. Dünya'da kulluk görevini yerine getirmeyen inkarcı azgınların, sapık müşriklerin, suçlu günahkârların âhirette özür beyân etmelerinin hiçbir yararı olmayacağı haber veriliyor.

يآأيها الذين امنوا توبوآ الى الله توبةً نصوحا عسى ربكم انْ يكفر عنكم سيئاتكم ويدخلكم جناتٍ تجرى من تحتها الانهار يوم لا يخزى الله النبى والذين امنوا معه نورهم يسعى بين ايديهم وبايمانهم يقولونَ ربنآ اتمم لنا نورنا واغْفر لنا انك على كل شىءٍ قدير (٨) يآأيها النبى جاهد الكفار والمنافقين واغلظْ عليهم ومأويهم جهنم وبئس المصير (٩) ضرب الله مثلاً للذين كفروا امرات نوحٍ وامرات لوطٍ كانتا تحت عبدين من عبادنا صالحين فخانتاهما فلم يغنيا عنهما من الله شيئًا وقيلَ ادخلا النار مع الداخلين (١٠) وضرب الله مثلاً للذين امنوا امرات فرعونَ اذْ قالت رب ابن لى عندك بيتا فى الجنة ونجنى من فرعونَ وعمله ونجنى من القوم الظالمين (١١) ومريم ابنت عمرانَ التى احصنت فرجها فنفخنا فيه من روحنا وصدقت بكلمات ربها وكتبه وكانت من القانتين (١٢)

يآأيها Ey الَّذِينَ آمَنُوا! iman edenler تُوبوا tevbe edin إِلَـى اللـهِ Allah'a تَوبَةً tevbe ile نَصوحا samimi bir عسى Olabilir ki ربكم Rabbiniz أَن يكفر örter عنْكُم سيئَاتِكُم kötülüklerinizi ويـدخِلَكُم sizi sokar جناتٍ cennetlere تَجـري akan مِـن تَحتِهـا altından الْأَنْهار nehirler يوم O gün لا يخْزِي mahcup etmeyecek اللـه Allah النبي Resulü والذِين آمنُـوا iman edenleri معـه onunla birlikte نُورهم Nurları يسعى parıldar بـين أَيـديهم önlerinde وبِأَيمانِهِم ve sağ yanlarında يقُولُون Derler ki ربنَا Rabbimiz أَتْمِم tamamla لَنَا bize نُورنَا nurumuzu واغْفِر لَنَا bizi bağışla إِنـكَ Şüphesiz sen على كُل شَيءٍ her şeye قَدِير kadirsin

8) Ey iman edenler! Allah'a, samimi bir tevbe ile tevbe edin. Olabilir ki Rabbiniz kötülüklerinizi örter, sizi altından nehirler akan cennetlere sokar. O gün Allah; Resulü ve onunla birlikte iman edenleri mahcup etmeyecek. Nurları, önlerinde ve sağ yanlarında parıldar. Derler ki: "Rabbimiz bize nurumuzu tamamla, bizi bağışla. Şüphesiz sen her şeye Kadir'sin."

(*)"Nasûh" kelimesi, "hâlis, katışıksız" mânası taşıdığı gibi "düzeltici, onarıcı" anlamına da gelir; nush kelimesi de bu mânalarla bağlantılı olarak "öğüt vermek, nasihat etmek" demektir. Âyetteki ifade, tövbenin tam manasıyla pişman olma ve bir daha pişman olduğu o işe dönmeme azmini içermesi gerektiğini göstermektedir.

يآأيها Ey النبي! Nebi! جاهد cihad et الْكُفار Kafirlerle والْمنَافِقِين ve münafıklarla واغْلُظْ sert davran علَـيهِم onlara karşı ومـأْواهم Onların varacakları yer جهنم cehennemdir وبِئْس O, ne kötü الْمصِير bir dönüş yeridir!

9) Ey Nebi! Kafirlerle ve münafıklarla cihad et ve onlara karşı sert davran. Onların varacakları yer cehennemdir. O, ne kötü bir dönüş yeridir.

(*)Allah'ın dini hususunda işi sıkı tutmak ile ilgili olarak yüce Allah kâfirlere karşı kılıçla, güzel öğütlerle ve yüce Allah'ın dinine davet etmekle; münafıklara karşı ise sertlikle, delili ortaya koymakla, onlara ahiretteki hallerini öğretmekle, kıyamet gününde mü'minlerle birlikte, aydınlığında sırat'ı geçecekleri nurlarının bulunmayacağını belirtmek suretiyle cihad et.

ضرب durumunu الله Allah مثَلًا misal olarak gösterdi لِلَّـذِين كَفَروا inkar edenlere امرأَةَ karısını نُوحٍ Nuh'un وامرأَةَ karısını لُوطٍ Lut'un كَانَتَا Bunların ikisi de تَحتَ altında idiler عبـدين iki kulun مِن عِبادِنَـا kullarımızdan صـالِحين salih فَخَانَتَاهمـا Ancak onlara ihanet ettiler فَلَم يغْنِيا yarar sağlamadılar عنْهما مِن اللهِ Allah'tan شَيئًا gelen hiç bir şeyle وقِيلَ Bundan dolayı ادخُلَا İkisine de denilecek النار Ateşe مـع beraber الداخِلِين! girenlerle siz de girin!

10) Allah inkar edenlere Nuh'un karısı[475] ile Lut'un karısı[476]nın durumunu misal olarak gösterdi. Bunların ikisi de kullarımızdan iki salih kulun (nikahı) altında idiler. Ancak onlara ihanet ettiler. Bundan dolayı, kendilerine Allah'tan gelen hiç bir şeyle yarar sağlamadılar. İkisine de: "Ateşe girenlerle beraber siz de girin" denilecek.

وضرب durumunu الله Allah مثَلًا misal verdi لِلَّذِين آمنُوا iman edenlere de امرأَةَ karısının فِرعون Firavun'un إِذْ قَالَـتْ Hani demişti ki رب Rabbim ابن لِي bana عِنْدك kendi katında بيتًـا bir ev yap فِي الْجنةِ cennette ونَجنِي beni kurtar مِـن فِرعـون Firavun'dan وعملِهِ yaptıklarından و ve نَجنِي beni kurtar مِـن الْقَومِ o zalimler الظَّالِمِين topluluğundan da

11) Allah iman edenlere de Firavun'un karısının durumunu misal verdi. Hani demişti ki: "Rabbim bana kendi katında, cennette bir ev yap; Firavun'dan ve yaptıklarından beni kurtar ve beni o zalimler topluluğundan da kurtar."

و Ve مريم Meryem'i de ابنَتَ kızı عِمران İmran الَّتِي أَحصـنَتْ sapasağlam koruyan فَرجها namusunu فَنَفَخْنَا üfledik فِيهِ Biz مِـن روحِنَـا ruhumuzdan وصـدقَتْ ona tasdik etti بِكَلِمـاتِ kelimelerini ربهـا Rabbinin وكُتُبِـهِ kitaplarını وكَانَـتْ O مِن الْقَانِتِين gönülden bağlı olanlardandı

12) Ve namusunu sapasağlam koruyan İmran kızı Meryem'i de. Biz ona ruhumuzdan üfledik. O da Rabbinin kelimelerini ve kitaplarını tasdik etti. O, gönülden bağlı olanlardandı.

10-11-12. ayette açıkça ifade edildiği üzere Hz. Nuh'un karısıyla Hz. Lût'un karısı eşlerine hıyanet ettiklerinden, peygamber olmalarına rağmen kocaları onlar için ebedi azaba karşı bir koruma sağlayamayacaklardır. Bu İki kadın ve yaptıkları hakkında Kur'an'da fazla bilgi bulunmamaktadır. Tefsirlerdeki bilgilerin Özeti şudur: Nuh'un karısı onunla alay eden inkarcılar gibi davranıp kocasına deli diyor, onu hafife alıyor ve öğrendiği vahiy haberlerini müşriklere sızdırıyordu. Lût'un karısı da eve gizli gelen misafirleri ve kocasından duyduğu bilgileri inkarcı toplumuna haber veriyordu.

Buna karşılık Firavun gibi inkarcılıkta direnen ve zulmüyle şöhret yapmış bir kimsenin hanımı, her şeye rağmen imanını koruyabilmiş, dünya imanı uğruna Firavun'un kötülüklerine ortak olmaya rıza göstermemiş, hep ebedî mutluluğun özlemi içinde yaşamıştır. Hadislerde ve tefsir kitaplarında bu hanımın ismi Âsiye olarak geçer. Yine imrân kızı Meryem kendisini Allah'a kulluk etmeye öylesine vermiş, iffetini öylesine korumuştu ki Yüce Allah onu babasız dünyaya getirmeyi murad ettiği Hz. İsâ'ya anne yaptı; o izahı yapılamayacak bu durumdan ötürü çevresinden gördüğü ağır hakaret ve baskılar karşısında inancından ve iffetine olan güveninden hiçbir şey kaybetmedi.

67 MÜLK SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 67. sûresi. 30 âyet, 335 kelime ve1313 harften ibarettir. Mekkî sûrelerden olup "Tûr" sûresinden sonra nâzil olmuştur. Adını ilk ayetinde geçen "mülk" kelimesinden almıştır. Ayette geçiş şekli şöyledir: "Mülk ve saltanat, kudret elinde olan Allah yücedir. O her şeye kadirdir. " Sûreye, Tebâreke, Mâma, Münciyye, Vâkıyye ve Mennâa adları da verilmektedir.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Mülkالْمُلْكُ elinde bulunanınبِيَدِهِ kiالذِي şanı ne yücedir تَبَارَكَ
güç yetirendir.قَدِيرٌ şeyشَيْءٍ herكُلِّ üzerineعلى Oوهو

1) Mülk elinde bulunanın şanı ne yücedir ki, O, her şey üzerine güç yetirendir.

Hz. Peygamber, sûrenin onu okuyanları kabir azabından koruyacağını ifade buyurmuşlar. Bu sebeple cenazelerin ardından bu sûrenin okunması yaygınlık kazanmıştır. Bu hadisi, "sûreyi okuyup amel edenlerin, kabir azabını gerektiren günahlardan uzak duracağı ve böylece azaptan kurtulacağı" şeklinde anlamak da mümkündür.[555]

لِيبلُوكُم ve hayatıوالْحياةَ ölümüالْموتَ yarattı.خَلَقَ O ki,الذِي
amelde عملًا daha güzelأَحسن hanginizinأَيُّكُمْ denemek üzere
Ğafûr'dur.الْغَفُور Azîz'dir,العزيز Oوهو bulunacağını

2) O ki, hanginizin daha güzel amelde bulunacağını denemek üzere ölümü ve hayatı yarattı. Şüphesiz O, Azîz'dir, Ğafûr'dur.

uyum içindeطِباقًا gökسماواتٍ yediسبع yarattı.خَلَقَ O ki,الذِي
Rahman'ınالرحمان yaratmasındaفِي خَلْقِ göremezsinما تَرى
Haydi الْبصر çevir de bak.فَارجِعِ hiçbir düzensizlikمِن تَفَاوتٍ
Bir çatlakمِن فُطُورٍ görecekتَرى misin?هَلْ gözü

3) O ki, uyum içinde yedi gök yarattı. Rahman'ın yaratmasında hiçbir düzensizlik göremezsin. Haydi gözü çevir de bak. Bir çatlak görecek misin?

tekrar tekrarكَرَّتَيْنِ gözüالْبصر çevir ve bak.ارجِعِ Sonraثُمَّ
umudunu خَاسِئًا Göz,الْبصر sanaإِلَيْكَ dönecektir.ينقَلِبْ
bitkin haldeحسِير olarakوهو kesmiş bir

4) Sonra gözü tekrar tekrar çevir ve bak. Göz, umudunu kesmiş bir halde bitkin olarak sana dönecektir.

بِمصابِيح yakınالدنْيا göğüالسماء donattıkزينا Andolsunولَقَدْ
لِلشياطِين taşlama yerleriرجومًا kıldık.وجعلْنَاها lambalarla
عذَاب onlar içinلَهُم hazırladıkأَعتَدْنَا Veو şeytanlar için
çılgınca yananالسعِير ateşin azabını

5) Andolsun yakın göğü lambalarla donattık ve şeytanlar için taşlama yerleri kıldık. Ve onlar için çılgınca yanan ateşin azabını hazırladık.

(*) Yukarıdaki âyetler, ölüm ve dirimin yaratılmasının sebep ve hikmetlerinden biri üzerinde duruldu. İlâhi kudretin yüceliğini yansıtan göklerin yedi tabaka halinde tam uyum ve denge üzere bulunduğuna değinildi. Sonra da dünya semasının veya en yakın semanın yıldızlarla süslendiği belirtilerek ilim adamlarına hareket noktası gösterildi.

azabı عذَاب Rableriniبِربهِم inkar edenlerكَفَروا içinلِلَّذِين Veو
dönüş yeridir!الْمصِير Ne kötüوبِئْسَ cehennemجهنَّم vardır.

6) Ve Rablerini inkar edenler için cehennem azabı vardır. Ne kötü dönüş yeridir.

oradaلَها işitirlerسمِعوا Orayaفِيها atıldıklarıأُلْقُوا zaman,إِذَا
korkunç homurtusunuتَفُور onlarهِي veو kaynarkenشَهِيقًا

7) Oraya atıldıkları zaman, onlar orada kaynarken korkunç (cehennemin) homurtusunu işitirler.

سورة الملك (٦٧)

بسم الله الرحمن الرحيم

تبارك الذى بيده الملك وهو على كل شىء قدير (١) الذى
خلق الموت والحيوة ليبلوكم ايكم احسن عملا وهو العزيز
الغفور (٢) الذى خلق سبع سموات طباقا ما ترى فى خلق
الرحمن من تفاوت فارجع البصر هل ترى من فطور (٣) ثم
ارجع البصر كرتين ينقلب اليك البصر خاسئا وهو حسير
(٤) ولقد زينا السماء الدنيا بمصابيح وجعلناها رجوما
للشياطين واعتدنا لهم عذاب السعير (٥) وللذين كفروا
بربهم عذاب جهنم وبئس المصير (٦) اذا القوا فيها سمعوا
لها شهيقا وهى تفور (٧) تكاد تميز من الغيظ كلما القى
فيها فوج سالهم خزنتها الم يأتكم نذير (٨) قالوا بلى قد
جاءنا نذير فكذبنا وقلنا ما نزل الله من شىء ان انتم الا فى
ضلال كبير (٩) وقالوا لو كنا نسمع او نعقل ما كنا فى
اصحاب السعير (١٠) فاعترفوا بذنبهم فسحقا لاصحاب
السعير (١١) ان الذين يخشون ربهم بالغيب لهم مغفرة واجر
كبير (١٢)

كُلَّما Öfkeالْغَيْظِ denمِن çatlayacak olurتَميز neredeyseتَكَاد
onlara سَأَلَهم grupفَوج Orayaفِيها atıldığında,أُلْقِي herbir
bir نَذِير Size gelmedi mi?أَلَم يأْتِكُم bekçileriخَزَنَتُها sorar
uyarıcı

8) Öfkeden neredeyse çatlayacak olur. Oraya herbir grup atıldığında, bekçileri onlara: "Size bir uyarıcı gelmedi mi?" diye sorar.

bir نَذِير bize geldiجاءنَا gerçektenقَد Evetبلَى Dediler kiقَالُوا
ما نَزَّلَ dedikقُلْنَا veو Fakat biz yalanladıkفَكَذَّبنَا uyarıcı
siz sadeceإِن أَنتُم hiçbir şeyمِن شَيْءٍ Allahالله indirmemiştir.
büyük birكَبِير sapıklıkضَلَالٍ içindesiniz.فِي Başka değilإِلَّا

9) Dediler ki: "Evet gerçekten bize bir uyarıcı geldi. Fakat biz yalanladık ve 'Allah hiçbir şey indirmemiştir. Başka değil, siz sadece büyük bir sapıklık içindesiniz' dedik.

أَو dinlemişنَسمع biz olsaydıkكُنَّا Eğerلَو derler kiقَالُوا Veو
halkındanأَصحابِ فِي olmayacaktıkما كُنَّا akletmişنَعقِلُ ya da
Yakıcı azabınالسعِير

10) Ve derler ki: "Eğer biz dinlemiş olsaydık ya da akletmiş. Yakıcı azabın olmayacaktık.

فَسحقًا Böylece Onlar günahlarınıبِذَنْبِهِم itiraf ederlerفَاعتَرفُوا
Sairالسعِير ashabınaلِأَصحابِ yazıklar olsun!

11) Böylece Onlar günahlarını itiraf ederler. Saîr (yakıcı ateşin) ashabına yazıklar olsun.

ربهم titreyerek korkanيخْشَون Gerçek şu ki,إِن الَّذِين
bir mağfiretمغْفِرةٌ kimselere لَهم gıyabenبِالْغَيبِ Rablerinden
büyük birكَبِير ecir vardır.أَجر veو

12) Gerçek şu ki, Rablerinden gıyaben titreyerek korkan kimselere mağfiret ve büyük bir ecir vardır.

وأسروا قولكم او اجهروا به انه عليم بذات الصدور (١٣)
الا يعلم من خلق وهو اللطيف الخبير (١٤) هو الذى جعل
لكم الارض ذلولا فامشوا فى مناكبها وكلوا من رزقه واليه
النشور (١٥) ءامنتم من فى السماء ان يخسف بكم الارض
فاذا هى تمور (١٦) ام امنتم من فى السماء ان يرسل عليكم
حاصبا فستعلمون كيف نذير (١٧) ولقد كذب الذين من
قبلهم فكيف كان نكير (١٨) اولم يروا الى الطير فوقهم
صافات ويقبضن ما يمسكهن الا الرحمن انه بكل شىء بصير
(١٩) امن هذا الذى هو جند لكم ينصركم من دون الرحمن
ان الكافرون الا فى غرور (٢٠) امن هذا الذى يرزقكم ان
امسك رزقه بل لجوا فى عتو ونفور (٢١) افمن يمشى
مكبا على وجهه اهدى امن يمشى سويا على صراط مستقيم
(٢٢) قل هو الذى انشاكم وجعل لكم السمع والابصار
والافئدة قليلا ما تشكرون (٢٣) قل هو الذى ذراكم فى
الارض واليه تحشرون (٢٤) ويقولون متى هذا الوعد ان
كنتم صادقين (٢٥) قل انما العلم عند الله وانما انا نذير
مبين (٢٦)

اجهروا yahutأ sözünüzüقولكم ister gizleyin,أسروا Veو
بذات الصدور bilendirعليم Şüphesiz Oإنه onuبه açıklayın.
sinelerdekini en iyi

13) Ve sözünüzü ister gizleyin, yahut onu açıklayın. Şüphesiz O, sinelerdekini en iyi bilendir.

Ve Oوهو yarattığınıخلق Kimiمن bilmezيعلم mi hiç?ألا
Habîr'dir.الخبير Latîf'dirاللطيف

14) Kimi yarattığını bilmez mi hiç? Ve O, Latîf'dir, Habîr'dir.

ذلولا yeriالأرض sizeلكم kılandırجعل öyle ki,الذي Oهو
onun مناكبها O haldeفي yürüyünفامشوا itaatkar
Veو O'nun rızkınرزقه danمن yiyinكلوا veو omuzlarında
dönüşالنشور O'nadır.إليه

15) O, öyle ki, yeri size itaatkar kılandır. O halde onun omuzlarında yürüyün ve O'nun rızkından yiyin. Ve dönüş O'nadır.

أن يخسف Gökteفي السماء olandanمن emin misiniz?أأمنتم
تمور Oهي zamanفإذا yerinالأرض Siziبكم geçirmesinden
birden çalkalandığı

16) Gökte olandan emin misiniz? Sizi yerin dibine geçirmesinden. O, birden çalkalandığı zaman.

أن gökteفي السماء olanınمن emin misiniz?أمنتم Yoksaأم
taş yağdıran bir حاصبا üzerinizeعليكم göndermesindenيرسل
Uyarmamızنذير nasılmışكيف bileceksinizفستعلمون rüzgar

17) Yoksa gökte olanın üzerinize taş yağdıran bir rüzgar göndermesinden emin misiniz? Uyarmamız nasılmış bileceksiniz.

onlardan من قبلهم kiالذين yalanlamışlardıكذب Andolsunولقد
tuzağımızنكير imiş?كان nasılفكيف öncekiler de

18) Andolsun ki onlardan öncekiler de yalanlamışlardı. (Bir bak) tuzağımız nasıl imiş?

فوقهم uçan kuşlarıإلى الطير görmüyorlar mı?أولم يروا
ما kanat çırpıpيقبضن veو sıra sıra dizilipصافات Üstlerinde
إنه Rahman'danالرحمن başkasıإلا Onları tutmuyorيمسكهن
görendirبصير şeyiشيء herبكل Muhakkak ki O

19) Üstlerinde sıra sıra dizilip ve kanat çırpıp uçan kuşları görmüyorlar mı? Onları Rahman'dan başkası tutmuyor. Muhakkak ki O, her şeyi görendir.

askerleriniz جند لكم o هو haniالذي şuهذا kimlerdir?أمن
Rahmân'aالرحمن karşıمن دون size yardım edecekينصركم
içinde bulunmaktadırlarفي ancakإلا İnkârcılarإن الكافرون
derin bir gafletغرور

20) Rahmân'a karşı şu size yardım edecek o askerleriniz hani kimlerdir? İnkârcılar, ancak derin bir gaflet içinde bulunmaktadırlar.

إن size verilen rızkıيرزقكم Öylekiالذي buهذا kimdir?أمن
لجوا Hayırبل o rızık verecek olanرزقه kesiverseأمسك
nefretteنفور veو azgınlıkعتو فيdirenip durmaktadırlar.

21) Öyleki, size verilen bu rızkı kesiverse, o rızkı verecek olan kimdir? Hayır, azgınlık ve nefrette direnip durmaktadırlar.

Şu halde وجهه üstüعلى sürünerekمكبا yürüyenيمشي miأفمن
سويا yürüyenيمشي yoksa mi?أمن hidayete erer,أهدى yüz
dosdoğruمستقيم yoldaعلى صراط dümdüz

22) Şu halde yüz üstü sürünerek yürüyen mi hidayete erer, yoksa dosdoğru yolda dümdüz yürüyen mi?

جعل veو sizi yaratan,أنشأكم Öyleki,الذي O'durهو De kiقل
الأفئدة veو gözlerالأبصار veو işitme السمع sizeلكم veren
şükredersiniz!تشكرون Ne kadar daما azقليلا kalpler

23) De ki: "Öyleki, sizi yaratan ve size işitme ve gözler ve kalpler veren O'dur. Ne kadar da az şükredersiniz."

في الأرض siziكم yayandırذرأ kiالذي Oهو De ki:قل
تحشرون O'nun huzurunaإليه Veو yeryüzünde
toplanacaksınız

24) De ki: O (Allah)ki, sizi yeryüzünde yayandır. Ve O'nun huzuruna toplanacaksınız.

إن vaadالوعد şuهذا ne zamanmış?متى derler kiيقولون Veو
Eğer doğruصادقين söylüyorsanızكنتم

25) Ve derler ki: "Eğer doğru söylüyorsanız şu vaad (edilen gün) ne zamanmış?

و Allah'ınالله katındadırعند Bilgiالعلم ancakإنما De kiقل
apaçıkمبين bir uyarıcıyımنذير benأنا sadeceإنما Ve

26) De ki: "Bilgi ancak Allah'ın katındadır. Ve ben, sadece apaçık bir uyarıcıyım."

سَيِّئَتْ yakında زُلْفَةً onu gördüklerinde رَأَوْهُ Nihayet فَلَمَّا
inkar كَفَرُوا öyle ki الَّذِينَ o وُجُوهُ yüzleri kötüleşecek
o بِهِ كُنتُم şeydir الَّذِي bu هَذَا denilecektir قِيلَ Ve و edenlerin
sürüp durduğunuz تَدَّعُونَ sizin öne

27) Nihayet onu yakında gördüklerinde, öyle ki, o inkar edenlerin yüzleri kötüleşecek. Ve: "İşte bu, sizin öne sürüp durduğunuz o şeydir" denilecektir.

beni helak edecek أَهْلَكَنِيَ olsa إِنْ Ne dersiniz! أَرَأَيْتُمْ De ki قُلْ
veya أَوْ benimle beraber مَعِيَ olanları مَن ve Allah اللَّهُ
يُجِيرُ acaba kim فَمَن bize merhamet etse رَحِمَنَا
can أَلِيمٍ azaptan مِنْ عَذَابٍ kâfirleri الْكَافِرِينَ kurtarabilecektir?!
yakıcı

28) De ki: "Ne dersiniz! Allah beni ve benimle beraber olanları helak edecek olsa veya bize merhamet etse, kâfirleri can yakıcı azaptan acaba kim kurtarabilecektir?"

بِهِ biz iman ettik آمَنَّا Rahman'dır الرَّحْمَنُ O هُوَ De ki قُلْ
yakında فَسَتَعْلَمُونَ tevekkül ettik تَوَكَّلْنَا O'na عَلَيْهِ ve و O'na
ضَلَالٍ içinde فِي olduğunu هُوَ Artık kimin مَنْ bileceksiniz
açık bir مُبِينٍ sapıklık

29) De ki: "O (Allah), Rahman'dır, biz O'na iman ettik ve O'na tevekkül ettik. Artık kimin açık bir sapıklık içinde olduğunu yakında bileceksiniz."

مَاؤُكُمْ geçiriliverse أَصْبَحَ Şayet إِنْ Ne dersiniz! أَرَأَيْتُمْ De ki قُلْ
size getirebilir? يَأْتِيكُم kim فَمَن yerin dibine غَوْرًا suyunuz
kaynak مَعِينٍ su بِمَاءٍ

30) De ki: "Ne dersiniz! Şayet suyunuz yerin dibine geçiriliverse kim size bir kaynak su getirebilir?"

Mülk Sûresi'ne, Mülkü saltanatı tasarrufu altında tutan Cenab-ı Hakk'ın çok mübarek, çok Aziz, çok yüce olduğu belirtilerek başlandı ve hem yeryüzünde, hem de bütün kâinatta denge ve düzeni kuranın ancak O olduğuna değinilerek sûre noktalandı.

68 KALEM SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 68. sûresi. 52 âyet, 300 kelime, 1456 harften ibarettir. Mekke'de Fatiha sûresinden sonra nazil olmuş; sûre adını el-Kalem veya en-Nun kelimelerinin geçtiği birinci âyetten almıştır.

Rahim الرَّحِيمِ Rahman الرَّحْمَنِ Allah'ın اللَّهِ adıyla بِسْمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

مَا يَسْطُرُونَ ve و kaleme الْقَلَمِ andolsun ki و Nûn (hokkaya) ن
yazdıklarına

1) Nûn (hokkaya), kaleme ve yazdıklarına andolsun ki.

Ebu Hureyre (r.a)'den şöyle dediğini rivayet etmektedir: Rasûlullah (a.s)'ı şöyle buyururken dinledim: "Allah'ın ilk yarattığı kalemdir. Sonra Nûn'u halketti. O ise mürekkep hokkasıdır.[556]

deli بِمَجْنُونٍ Rabbinin رَبِّكَ nimetiyle بِنِعْمَةِ sen أَنتَ değilsin مَا

2) Rabbinin nimetiyle sen deli değilsin.

غَيْرَ mükafat vardır لَأَجْرًا senin için لَكَ kuşkusuz إِنَّ Ve و
ardı arkası مَمْنُونٍ kesilmeyen

3) Ve kuşkusuz senin için ardı arkası kesilmeyen mükafat vardır.

عَظِيمٍ ahlak sahipsin خُلُقٍ üstün لَعَلَى kuşkusuz sen إِنَّكَ ve و
büyük bir

4) Kuşkusuz sen üstün ve büyük bir ahlak sahipsin.

Yakında görürsün يُبْصِرُونَ ve و görecekler فَسَتُبْصِرُ

5) Yakında (sen)görürsün ve (onlarda) görecekler.

akıldan yoksun olduğunu الْمَفْتُونُ Hanginizin بِأَييِّكُمُ

6) Hanginizin akıldan yoksun olduğunu.

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سِيئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنتُم بِهِ تَدَّعُونَ (٢٧) قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِيَ اللَّهُ وَمَن مَّعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَن يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ (٢٨) قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ آمَنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ (٢٩) قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَن يَأْتِيكُم بِمَاءٍ مَّعِينٍ (٣٠)

سورة القلم (٦٨)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ (١) مَا أَنتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ (٢) وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ (٣) وَإِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ (٤) فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ (٥) بِأَييِّكُمُ الْمَفْتُونُ (٦) إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ (٧) فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِينَ (٨) وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ (٩) وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ (١٠) هَمَّازٍ مَّشَّاءٍ بِنَمِيمٍ (١١) مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ (١٢) عُتُلٍّ بَعْدَ ذَلِكَ زَنِيمٍ (١٣) أَن كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ (١٤) إِذَا تُتْلَى عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ (١٥)

kimlerin بِمَن bilir أَعْلَمُ O هُوَ senin Rabbin رَبَّكَ Şüphesiz إِنَّ
bilendir أَعْلَمُ O هُوَ Ve و yoldan عَن سَبِيلِهِ saptığını ضَلَّ
doğru yolda olanları da بِالْمُهْتَدِينَ

7) Şüphesiz O, senin Rabbin kimerin yoldan saptığını bilir. Ve O, doğru yolda olanları da bilendir.

yalanlayanlara الْمُكَذِّبِينَ O halde uyma فَلَا تُطِعِ

8) O halde yalanlayanlara uyma.

yaransınlar diye فَيُدْهِنُونَ Yaranmanı لَوْ تُدْهِنُ isterler وَدُّوا

9) Yaranmanı isterler, (onlar sana) yaransınlar diye.

مَهِينٍ yemin edip duran حَلَّافٍ çok كُلَّ itaat تُطِعْ etme لَا Ve و
alçaklara

10) Ve çok yemin edip duran alçaklara, itaat etme.

söz getirip بِنَمِيمٍ kovuculukla مَشَّاءٍ Ayıp arayan هَمَّازٍ
götürenlere

11) Ayıp arayan kovuculukla söz getirip götürenlere.

günahkarlara أَثِيمٍ saldırgan مُعْتَدٍ Hayıra لِلْخَيْرِ engel olan مَنَّاعٍ

12) Hayıra engel olan saldırgan günahkarlara.

زَنِيمٍ bundan ذَلِكَ sonra da بَعْدَ Zorba, kaba olan عُتُلٍّ
kötülükle damgalı

13) Zorba (kaba) olan bundan sonra da kötülükle damgalı.

evlat بَنِينَ ve و Mal, مَالٍ sahibiymiş ذَا diye أَن كَانَ

14) Mal ve evlat sahibiymiş diye.

ayetlerimiz آيَاتُنَا Böylelerine عَلَيْهِ okunduğu تُتْلَى zaman إِذَا
eskilerin الْأَوَّلِينَ masallarıdır أَسَاطِيرُ der قَالَ

15) Böylelerine ayetlerimiz okunduğu zaman, "eskilerin masallarıdır" der.

سنسمه على الخرطوم (١٦) انا بلوناهم كما بلونآ اصحاب
الجنة اذ اقسموا ليصرمنها مصبحين (١٧) ولا يستثنون (١٨)
فطاف عليها طآئف من ربك وهم نآئمون (١٩) فاصبحت
كالصريم (٢٠) فتنادوا مصبحين (٢١) ان اغدوا على حرثكم
ان كنتم صارمين (٢٢) فانطلقوا وهم يتخافتون (٢٣) ان لا
يدخلنها اليوم عليكم مسكين (٢٤) وغدوا على حرد قادرين
(٢٥) فلما راوها قالوآ انا لضآلون (٢٦) بل نحن محرومون
(٢٧) قال اوسطهم الم اقل لكم لولا تسبحون (٢٨) قالوا
سبحان ربنآ انا كنا ظالمين (٢٩) فاقبل بعضهم على بعض
يتلاومون (٣٠) قالوا ياويلنا انا كنا طاغين (٣١) عسى ربنآ ان
يبدلنا خيرا منهآ انآ الى ربنا راغبون (٣٢) كذلك العذاب
ولعذاب الاخرة اكبر لو كانوا يعلمون (٣٣) ان للمتقين عند
ربهم جنات النعيم (٣٤) افنجعل المسلمين كالمجرمين (٣٥)
ما لكم كيف تحكمون (٣٦) ام لكم كتاب فيه تدرسون
(٣٧) ان لكم فيه لما تخيرون (٣٨) ام لكم ايمان علينا
بالغة الى يوم القيمة ان لكم لما تحكمون (٣٩) سلهم ايهم
بذلك زعيم (٤٠) ام لهم شركآء فليأتوا بشركآئهم ان كانوا
صادقين (٤١) يوم يكشف عن ساق ويدعون الى السجود فلا
يستطيعون (٤٢)

burnu الْخُرْطُومِ üzerine عَلَى Onun damga vuracağız سَنَسِمُهُ

16) Onun burnu üzerine damga vuracağız.

bela بَلَوْنَا gibi كَمَا onlara هُمْ bela verdik بَلَوْنَا Şüphesiz إِنَّا yemin أَقْسَمُوا إِذْ Bahçe الْجَنَّةِ sahiplerine أَصْحَابَ verdiğimiz مُصْبِحِينَ bahçeyi mutlaka devşireceklerine لَيَصْرِمُنَّهَا ettiler Sabah erkenden

17) Şüphesiz onlara bela verdik. Bahçe sahiplerine[557] bela verdiğimiz gibi. Sabah erkenden bahçeyi mutlaka devşireceklerine yemin ettiler.

istisna da يَسْتَثْنُونَ etmiyorlardı لَا Ve وَ

18) Ve istisna da etmiyorlardı.

bir طَائِفٌ bahçelerin üzerlerine gelen عَلَيْهَا kuşattı فَطَافَ uyurlarken نَائِمُونَ onlar هُمْ Ve وَ Rabbinden رَبِّكَ مِنْ bela

19) Ve onlar uyurlarken Rabbinden bahçelerin üzerlerine gelen bir bela kuşattı.

kapkara oldu كَالصَّرِيمِ Bahçe kökünden kuruyup فَأَصْبَحَتْ

20) Bahçe kökünden kuruyup kapkara oldu.

Sabahleyin مُصْبِحِينَ birbirlerine seslendiler فَتَنَادَوْا

21) Sabahleyin birbirlerine seslendiler.

Eğer إِنْ bahçenize حَرْثِكُمْ gidin عَلَى erkenden kalkıp أَنِ اغْدُوا ürününüzü devşirecek صَارِمِينَ seniz كُنْتُمْ

22) Eğer ürününüzü devşirecekseniz erkenden kalkıp bahçenize gidin.

kendi aralarında يَتَخَافَتُونَ onlar هُمْ ve وَ Gittiler فَانْطَلَقُوا fısıldaşıyorlardı.

23) Gittiler ve onlar kendi aralarında fısıldaşıyorlardı.

مِسْكِينٌ yanınıza عَلَيْكُمْ bugün الْيَوْمَ girmesin لَا يَدْخُلَنَّهَا Sakın أَنْ hiç bir miskin

24) Sakın bugün yanınıza hiçbir miskin girmesin.

güçleri قَادِرِينَ Men etmeye حَرْدٍ عَلَى gayretle gittiler غَدَوْا Ve وَ yetermiş gibi.

25) Ve gayretle gittiler. Men etmeye güçleri yetermiş gibi.

Şüphesiz إِنَّا Dediler ki قَالُوا onu gördüklerinde رَأَوْهَا Vakta ki, فَلَمَّا şaşkınlardanız لَضَالُّونَ biz

26) Vakta ki, onu gördüklerinde. Dediler ki: Şüphesiz biz şaşkınlardanız.

mahrum edilenlerdeniz مَحْرُومُونَ biz نَحْنُ Bilakis بَلْ

27) Bilakis biz mahrum edilenlerdeniz.

Size لَكُمْ dememiş أَقُلْ miydim? أَلَمْ Ortancaları أَوْسَطُهُمْ dedi ki قَالَ Tesbih etmeniz تُسَبِّحُونَ gerekmez miydi? لَوْلَا

28) Ortancaları dedi ki: Size dememiş miydim? Tesbih etmeniz gerekmez miydi?

كُنَّا Şüphesiz إِنَّا Rabbimiz رَبِّنَا münezzehtir سُبْحَانَ Dediler ki قَالُوا zalimlerdendik ظَالِمِينَ biz

29)Dediler ki: Rabbimiz münezzehtir. Şüphesiz biz zalimlerdendik.

يَتَلَاوَمُونَ kendilerini بَعْضٍ عَلَى Birbirlerine بَعْضُهُمْ yönelerek فَأَقْبَلَ kınadılar

30) Birbirlerine yönelerek kendilerini kınadılar.

طَاغِينَ biz كُنَّا şüphesiz إِنَّا Yazık bize يَا وَيْلَنَا Dediler ki قَالُوا azgınmışız

31) Dediler ki: Yazık bize şüphesiz biz azgınmışız.

daha خَيْرًا yerine bize verir يُبْدِلَنَا أَنْ Rabbimiz رَبُّنَا Umulur ki, عَسَى رَاغِبُونَ biz Rabbimize رَبِّنَا إِلَى Çünkü إِنَّا onun مِنْهَا hayırlısını rağbet edenleriz

32) Umulur ki, Rabbimiz onun yerine daha hayırlısını bize verir. Çünkü biz Rabbimize rağbet edenleriz.

أَكْبَرُ ahiret الْآخِرَةِ azabı لَعَذَابُ Ama وَ azap الْعَذَابُ İşte böyledir كَذَلِكَ bilselerdi يَعْلَمُونَ bunu كَانُوا keşke لَوْ daha da şiddetli olacak,

33) İşte azap böyledir. Ama ahiret azabı daha da şiddetli olacak, keşke bunu bilselerdi.

جَنَّاتِ Rabbleri رَبِّهِمْ katında عِنْدَ muttakiler için لِلْمُتَّقِينَ Kuşkusuz إِنَّ nimetlerle donatılmış النَّعِيمِ cennetler vardır

34) Kuşkusuz muttakiler için Rabbleri katında nimetlerle donatılmış cennetler vardır.

suçlular لْمُجْرِمِينَ gibi كَا Müslümanları الْمُسْلِمِينَ mi yapacağız? أَفَنَجْعَلُ

35) Müslümanları suçlular gibi mi yapacağız?

hükmediyorsunuz تَحْكُمُونَ biçim كَيْفَ Siz لَكُمْ ne مَا

36) Siz ne biçim hükmediyorsunuz.

okuyorsunuz? تَدْرُسُونَ Oradan فِيهِ bir kitabınız كِتَابٌ sizin لَكُمْ mı var? أَمْ

37) Sizin bir kitabınız mı var? Oradan okuyorsunuz?

istediğinizi seçip يَتَخَيَّرُونَ için لَمَا onda فِيهِ sizin لَكُمْ Şüphesiz إِنَّ alıyorsunuz

38)Şüphesiz sizin için onda istediğinizi seçip alıyorsunuz.

بَالِغَةٌ üzerimizde عَلَيْنَا bir yemin أَيْمَانٌ sizin için لَكُمْ Yoksa mi var? أَمْ لَكُمْ mutlaka إِنَّ kıyamet الْقِيَامَةِ gününe يَوْمِ kadar إِلَى sürüp gidecek hüküm تَحْكُمُونَ istediğiniz gibi لَمَا veresiniz.

39) Yoksa sizin için üzerimizde kıyamet gününe kadar sürüp gidecek bir yemin mi var? İstediğiniz gibi hüküm mutlaka veresiniz.

savunucusudur زَعِيمٌ bunun بِذَلِكَ Hangisi أَيُّهُمْ Onlara sor. سَلْهُمْ

40) Onlara sor. Hangisi bunun savunucusudur.

getirsinler. فَلْيَأْتُوا ortakları شُرَكَاءُ onların لَهُمْ Yoksa mı var? أَمْ doğrulardan صَادِقِينَ iseler كَانُوا Eğer إِنْ ortaklarını بِشُرَكَائِهِمْ

41) Yoksa onların ortakları mı var? Eğer doğrulardan iseler ortaklarını getirsinler.

يُدْعَوْنَ ve وَ Ayakların üstünün سَاقٍ عَنْ açılacağı يُكْشَفُ gün. يَوْمَ Güç فَلَا يَسْتَطِيعُونَ secde السُّجُودِ etmeye إِلَى çağırıldıklarında yetiremezler

42) Ayakların üstünün açılacağı gün. Ve secde etmeye çağırıldıklarında. Güç yetiremezler.

Onları تَرْهَقُهُمْ Onların gözleri أَبْصَارُهُمْ düşüktür خَاشِعَةً
çağırılırlardı يُدْعَوْنَ ki, كَانُوا halbu قَدْ ve و zillet ذِلَّةٌ kaplar.
sağlam iken سَالِمُونَ onlar هُمْ Ve و secde السُّجُودِ etmeye إِلَى

43) Onların gözleri düşüktür. Onları zillet kaplar ve halbu ki, secde etmeye çağırılırlardı. Ve onlar sağlam iken.

bu بِهَذَا yalanlayan يُكَذِّبُ kimseleri مَنْ Ve و bana bırak فَذَرْنِي
onları derece derece azaba سَنَسْتَدْرِجُهُمْ sözü الْحَدِيثِ
Bilmedikleri يَعْلَمُونَ لَا taraftan حَيْثُ مِنْ yaklaştıracığız

44) Ve bu sözü yalanlayan kimseleri bana bırak. Bilmedikleri taraftan onları derece derece azaba yaklaştıracığız.

كَيْدِي Şüphesiz إِنَّ onlara لَهُمْ mühlet veriyorum أُمْلِي Ve و
pek sağlamdır مَتِينٌ tuzağım

45) Ve onlara mühlet veriyorum. Şüphesiz tuzağım pek sağlamdır.

مِنْ Onlar فَهُمْ bir ücret أَجْرًا Onlardan istiyorsun? تَسْأَلُهُمْ mi أَمْ
ağır bir مُثْقَلُونَ yükün altındadırlar مَغْرَمٍ

46) Onlardan bir ücret mi istiyorsun? Onlar ağır bir yükün altındadırlar.

فَهُمْ gayb الْغَيْبُ onların هُمْ yanında عِنْدَ Yoksa mi vardır? أَمْ
yazıyorlar يَكْتُبُونَ Böylece onlar

47) Yoksa onların yanında gayb ilmi mi vardır? Böylece onlar yazıyorlar.

olma تَكُنْ لَا Ve و Rabbin رَبِّكَ hükmüne لِحُكْمِ sabret. فَاصْبِرْ
Ve و seslenmişti نَادَى Hani إِذْ balık الْحُوتِ sahibi gibi كَصَاحِبِ
içi kahır dolu olarak. مَكْظُومٌ o, هُوَ

48) Rabbin hükmüne sabret. Ve balık sahibi (Yunus)gibi olma. Hani (o) seslenmişti. Ve o, (kavmine karşı) içi kahır dolu olarak.

مِنْ رَبِّهِ bir nimet نِعْمَةٌ ona ulaşmasaydı تَدَارَكَهُ أَنْ لَا Eğer لَوْ
مَذْمُومٌ o هُوَ Ve و Çıplak بِالْعَرَاءِ olarak atılırdı. لَنُبِذَ Rabbinden
yerilmiş olarak.

49) Eğer Rabbinden bir nimet ona ulaşmasaydı. O, yerilmiş olarak. Çıplak olarak atılırdı.

den مِنَ onu eyledi. فَجَعَلَهُ Rabbi رَبُّهُ onu seçti فَاجْتَبَاهُ
salihler الصَّالِحِينَ

50) Rabbi onu seçti, onu salihlerden eyledi.

seni لَيُزْلِقُونَكَ inkarcılar الَّذِينَ كَفَرُوا nerede يَكَادُ ise إِنْ Ve و
işittikleri سَمِعُوا vakit لَمَّا gözleri ile بِأَبْصَارِهِمْ devireceklerdi
delidir لَمَجْنُونٌ o إِنَّهُ diyorlar يَقُولُونَ Ve و zikri الذِّكْرَ

51) Ve inkarcılar nerede ise zikri işittikleri vakit seni gözleri ile devireceklerdi. Ve o delidir diyorlar.

لِلْعَالَمِينَ zikirden ذِكْرٌ başkası إِلَّا o هُوَ değildir مَا Ve و
alemlere

52) Ve o alemlere zikirden başkası (bir şey) değildir.

Kalem Sûresi'ne, hokka ve kaleme and içilerek ve bunların insan hayatındaki önemine işaret edilerek başlandı ve Resûlülah'ın (a.s) ilâhî nîmetle dengesini kaybeden bir çılgın olmadığı açıklanarak Onun yüksek ahlâk üzere bulunduğu belirtildi.

69 HAKKA SURESİ

Kur'ân-ı Kerîm'in 69. sûresi. Mekke döneminin sonlarına doğru nâzil olmuştur. 52 âyet, 480 kelime ve 1450 harften ibarettir. Sûre, adını birinci ve ikinci âyette geçen "el-Hakka" kelimesinden almıştır. el-Hakka, kıyamet veya o vakit hadise mutlaka vuku bulacaktır ve bu haktır' demektir.

Rahim الرَّحِيمِ Rahman الرَّحْمَنِ Allah'ın اللَّهِ adıyla بِسْمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Mutlaka gerçekleşecek olan الْحَاقَّةُ

1) Mutlaka gerçekleşecek olan.

خاشعةً ابصارهم ترهقُهم ذِلةٌ وقد كانوا يدعونَ الى السجودِ
وهم سالِمونَ (٤٣) فذرنى ومن يكذب بهذا الحديثِ
سنستدرجهم مِن حيثُ لا يعلمونَ (٤٤) وأملِى لهم اِن
كيدِى متِين (٤٥) ام تسئلهم اجرا فهم مِن مغرمٍ مثقلونَ
(٤٦) ام عِندهم الغيب فهم يكتبونَ (٤٧) فاصبِر لِحكمِ
ربك ولا تكن كصاحِبِ الحوتِ اِذْ نادى وهو مكظوم (٤٨)
لولآ انْ تداركه نعمةٌ مِن ربه لنبِذَ بالعرآءِ وهو مذموم (٤٩)
فاجتبيه ربه فجعله مِن الصالِحِ (٥٠) وانْ يكاد الذِين
كفروا ليزلقونك بابصارهم لما سمعوا الذكر ويقولونَ اِنه
لمجنونٌ (٥١) وما هو اِلا ذِكرٌ لِلعالمِ (٥٢)

سورة الحاقة (٦٩)

بِسم ا ـ الرحمن الرحِيم

الحاقةُ (١) ما الحاقةُ (٢) وما ادريك ما الحاقةُ (٣)
كذبت ثمود وعاد بالقارعةِ (٤) فاما ثمود فأهلِكوا بالطاغِيةِ
(٥) واما عاد فأهلِكوا بريحٍ صرصرٍ عاتيةٍ (٦) سخرها
عليهم سبع ليالٍ وثمانِيةَ ايامٍ حسوما فترى القوم فِيها صرعى
كانهم اعجاز نخلٍ خاويةٍ (٧) فهلْ ترى لهم مِن باقِيةٍ (٨)

gerçekleşecek olan? الْحَاقَّةُ Nedir o مَا

2)Nedir o gerçekleşecek olan?

الْحَاقَّةُ ne olduğunu مَا sana كَ bildiren nedir? مَا أَدْرَا Ve و
gerçekleşecek olanın

3) Ve gerçekleşecek olanın ne olduğunu sana bildiren nedir?

şiddetli بِالْقَارِعَةِ Ad عَادٌ ve و Semud ثَمُودُ yalanladı كَذَّبَتْ
sarsıntıyı

4) Ad ve Semud (kavmi) şiddetli sarsıntıyı yalanladı.

azgınlığı ile بِالطَّاغِيَةِ helak edildi فَأُهْلِكُوا Semud, ثَمُودُ Ama فَأَمَّا

5) Ama Semud (kavmi), azgınlığı ile helak edildi.

bir kasırga ile بِرِيحٍ helak edildiler فَأُهْلِكُوا Ad عَادٌ ise أَمَّا Ve و
uğultulu عَاتِيَةٍ azgın صَرْصَرٍ

6) Ve Ad (kavmi) ise, uğultulu azgın bir kasırga ile helak edildiler.

لَيَالٍ yedi سَبْعَ üzerlerinde عَلَيْهِمْ o kasırgayı estirdik سَخَّرَهَا
فَتَرَى Kökünü kurutmak حُسُومًا gün أَيَّامٍ sekiz ثَمَانِيَةَ ve و gece
كَأَنَّهُمْ yıkılıp öldüklerini صَرْعَى O فِيهَا kavmin الْقَوْمَ görürdün
خَاوِيَةٍ hurma نَخْلٍ kütükleri gibiydiler أَعْجَازُ Sanki onlar
İçleri bomboş

7) Kökünü kurutmak (için), üzerlerinde o kasırgayı yedi gece ve sekiz gün estirdik. O kavmin yıkılıp öldüklerini görürdün. İçleri bomboş hurma kütükleri gibiydiler.

bir şeyler مِنْ onlardan لَهُمْ Şimdi görüyor musun? فَهَلْ تَرَى
geriye kalan بَاقِيَةٍ

8) Şimdi onlardan geriye kalan bir şeyler görüyor musun?

و جاءَ geldi فِرعَونُ Firavun وَ ve مَن قَبلَهُ ondan öncekiler و
الْمُؤْتَفِكَاتُ Alt üst olmuş kentler بِالْخَاطِئَةِ Hatalar sonucunda

9) Firavun ve ondan öncekiler geldi. Hatalar sonucunda. Alt üst olmuş kentler.

فَعَصَوا isyan ettiler رَسُولَ elçisine رَبِّهِمْ Rablerinin فَأَخَذَهُمْ O' da onları yakaladı أَخْذَةً yakalayış ile رَابِيَةً şiddetli

10) Rablerinin elçisine isyan ettiler. O da onları şiddetli bir yakalayış ile yakaladı.

إِنَّا Kuşkusuz لَمَّا zaman طَغَى taştığı الْمَاءُ su حَمَلْنَاكُمْ Sizi taşıdık فِي الْجَارِيَةِ gemilerde

11) Kuşkusuz su taştığı zaman. Sizi gemilerde taşıdık.

لِنَجْعَلَهَا yapmak için لَكُمْ Size تَذْكِرَةً bunu bir öğüt وَ Ve تَعِيَهَا olayı أُذُنٌ dinleyip kulaklar وَاعِيَةٌ kavrasın

12) Size bunu bir öğüt yapmak için. Ve olayı, dinleyip kulaklar kavrasın (diye yaptık).

فَإِذَا zaman نُفِخَ üfürüleceği فِي الصُّورِ Sur'a نَفْخَةٌ ile üfürüş وَاحِدَةٌ bir tek

13) Sur'a bir tek üfürüş ile üfürüleceği zaman.

وَ ve حُمِلَتِ taşınıp الْأَرْضُ Yer وَالْجِبَالُ dağlar فَدُكَّتَا darmadağan edildiğinde دَكَّةً çarpılıp وَاحِدَةً bir defada

14) Yer ve dağlar taşınıp bir defada çarpılıp darmadağan edildiğinde.

فَيَوْمَئِذٍ İşte o gün وَ ve وَقَعَتِ olmuştur الْوَاقِعَةُ olan

15) Ve işte o gün olan olmuştur.

وَ Ve انشَقَّتِ yarılır السَّمَاءُ gök فَهِيَ o يَوْمَئِذٍ O gün وَاهِيَةٌ sarkıktır

16) Ve gök yarılır. O gün o sarkıktır.

وَ Ve الْمَلَكُ melek عَلَى أَرْجَائِهَا etrafındadır وَ Ve يَحْمِلُ taşımaktadırlar عَرْشَ arşını رَبِّكَ Rabbinin فَوْقَهُمْ üzerlerinde يَوْمَئِذٍ o gün ثَمَانِيَةٌ sekiz

17) Ve o gün sekiz melek (arşın) etrafındadır. Ve üzerlerinde Rabbinin arşını taşımaktadırlar.

يَوْمَئِذٍ O gün تُعْرَضُونَ arz olunursunuz لَا kalmaz تَخْفَى ona مِنكُمْ Sizin خَافِيَةٌ gizlediklerinz gizli

18) O gün arz olunursunuz. Sizin gizledikleriniz ona gizli kalmaz.

فَأَمَّا Vakta ki مَنْ kimin أُوتِيَ verilirse كِتَابَهُ kitabı بِيَمِينِهِ sağ taraftan فَيَقُولُ der ki هَاؤُمُ İşte اقْرَؤُوا okuyunuz كِتَابِيَهْ kitabımı

19) Vakta ki, kimin kitabı sağ taraftan verilirse der ki: İşte kitabımı okuyunuz.

إِنِّي Ben ظَنَنتُ zannetmiştim أَنِّي mutlaka مُلَاقٍ karşılaşacağımı حِسَابِيَهْ hesabımla

20)Ben mutlaka hesabımla karşılaşacağımı zannetmiştim.

فَهُوَ O فِي عِيشَةٍ bir yaşantıdadır رَاضِيَةٍ razı olunan

21) O razı olunan bir yaşantıdadır.

فِي içinde جَنَّةٍ cennetin عَالِيَةٍ Yüce bir

22) Yüce bir cennetin içinde.

قُطُوفُهَا Onu devşirmeleri دَانِيَةٌ pek yakındır

23) Onu devşirmeleri pek yakındır.

كُلُوا yiyiniz وَ ve اشْرَبُوا içiniz هَنِيئًا afiyetle بِمَا أَسْلَفْتُمْ karşılık فِي الْأَيَّامِ Dünya günlerindeki الْخَالِيَةِ güzel amellerinize

24)Dünya günlerindeki güzel amellerinize karşılık afiyetle yiyiniz ve içiniz.

وَ Ve أَمَّا her مَنْ kimin أُوتِيَ verilirse كِتَابَهُ kitabı بِشِمَالِهِ sol tarafından فَيَقُولُ der يَا لَيْتَنِي Keşke لَمْ أُوتَ elime verilmeseydi كِتَابِيَهْ kitabım

25) Ve her kimin kitabı sol tarafından verilirse; "Keşke kitabım elime verilmeseydi" der.

وَ Ve لَمْ أَدْرِ bilmeseydim مَا ne olacağını حِسَابِيَهْ hesabımın

26) Ve hesabımın ne olacağını bilmeseydim.

يَا لَيْتَهَا Keşke كَانَتِ olaydı الْقَاضِيَةَ işimi bitirmiş

27) Keşke işimi bitirmiş olaydı.

مَا sağlamadı أَغْنَى bir fayda عَنِّي bana مَالِيَهْ Malım

28) Malım bana bir fayda sağlamadı.

هَلَكَ yok olup gitti عَنِّي elimden سُلْطَانِيَهْ Saltanatım

29) Saltanatım elimden yok olup gitti.

خُذُوهُ Yakalayıp onu فَغُلُّوهُ bağlayın onu

30) Yakalayın onu, bağlayın onu.

ثُمَّ Sonra da الْجَحِيمَ cehenneme صَلُّوهُ atın onu

31) Sonra da onu cehenneme atın.

ثُمَّ Sonra فِي سِلْسِلَةٍ bir zincire ذَرْعُهَا uzunluğu arşın olan سَبْعُونَ yetmiş ذِرَاعًا vurup فَاسْلُكُوهُ gönderin onu

32) Sonra uzunluğu yetmiş arşın olan bir zincire vurup onu gönderin.

إِنَّهُ Çünkü o كَانَ idi لَا يُؤْمِنُ inanmayanlardan بِاللَّهِ Allah'a الْعَظِيمِ büyük olan

33) Çünkü o büyük olan Allah'a inanmayanlardan idi.

وَ Ve لَا يَحُضُّ teşvik etmezdi عَلَى طَعَامِ yedirmeye الْمِسْكِينِ miskine

34) Ve miskine yedirmeye teşvik etmezdi.

حميم bir dostu هاهنا bu gün اليوم onun لهٔ İşte olamaz فليس sıcak

35) İşte bu gün onun sıcak bir dostu olamaz.

kan, irin pislikten مِن غِسلين başka اِلا bir yiyeceği de طعام yoktur لا Ve و

36) Ve kan, irin pislikten başka bir yiyeceği de yoktur.

hatalı olanlardan الخاطِؤن başkası اِلا Onu yemez يأكله لا

37) Onu hatalı olanlardan başkası yemez.

gördüyseniz تُبصِرون her ne بِما yemin olsun أُقسِم Hayır فلا

38) Hayır, her ne gördüyseniz yemin olsun.

Mukatil dedi ki: Bunun sebebi Velid b. Muğire'nin, Muhammed bir sihirbazdır. Ebu Cehil'in, bir şairdir. Ukbe'nin, bir kâhindir demeleridir. Yüce Allah da: (38-40. ayetler) buyruklarını indirdi.[558]

görmediklerinize de تُبصِرون لا daha ما Ve و

39) Ve daha görmediklerinize de (yemin olsun).

Değerli كريم bir elçinin رسول sözüdür لقَول Şüphesiz o اِنه

40) Şüphesiz o (Kur'an). Değerli bir elçinin sözüdür.

Ne ما az قليلًا bir şairin شاعِر sözü بِقَول o هو değildir ما Ve و inanıyorsunuz تُؤْمِنُون de

41) Ve o bir şairin sözü değildir. Ne de az inanıyorsunuz.

Ne de ما az قليلًا kâhin كاهِن sözü de بِقَول değildir لا Ve و düşünüyorsunuz تَذَكرون

42) Ve kâhin sözü de değildir. Ne de az düşünüyorsunuz.

Alemlerin العالمين Rabbi tarafından مِن رب indirilmiştir تنزيل

43) Alemlerin Rabbi tarafından indirilmiştir.

الأقاويل bazı بعض üzerimize علينا laflar تَقَول eğer لو Ve و uydurup iftira etseydi

44) Ve eğer bazı laflar uydurup üzerimize iftira etseydi.

sağından باليمين Onu مِنه yakalardık لأخذنا

45) Onu sağından yakalardık.

can damarını الوتين onun مِنه koparırdık لقطعنا Sonra ثم

46) Sonra onun can damarını koparırdık.

حاجزين onu bizden عنه bir أحد مِن Sizden مِنكم hiç kimse فما koruyamazdı

47) Sizden hiçbir kimse onu bizden koruyamazdı.

muttakiler لِلمتقين nasihattir لتَذكِرة şüphe yok ki o اِنه Ve و için

48) Ve şüphe yok ki o, muttakiler için nasihattir."

içinizde مِنكم kuşkusuz أن bilmekteyiz لنَعلم kesinkes اِنا Ve و yalan sayanları مكذبين

49) Ve kuşkusuz içinizde yalan sayanları kesinkes bilmekteyiz.

الكافرين üzerine على hasrettir لحسرة gerçekten o اِنه Ve و kâfirler

50) Ve gerçekten o, kâfirler üzerine hasrettir.

kesin bir اليقين gerçektir لحق şüphesiz o اِنه Ve و

51) Ve şüphesiz o, kesin bir gerçektir.

Yüce العظيم Rabbinin ربك adını بِاسم tesbih et فسبح

52) Yüce Rabbinin adını tesbih et.

70 MEARİC SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 70. Suresi. Mekke'de nazil olmuştur. 44 ayet, 216 kelime ve 861 harften ibarettir. Fasılâları, elif, cim, ayn, lâm, mim, nun ve he harfleridir. el-Hâkka suresinden sonra nazil olmuş olup, onun tamamlayıcısı durumundadır. Adını üçüncü ayetten almaktadır: "O (Azaba inananların mükafâtı) dereceler (meâric) sahibi Allah'tandı". Sûreye, Seele ve Mevaki' adları da verilmektedir.

Rahim الرحيم Rahman الرحمن Allah'ın الله adıyla بِسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

فليس له اليوم ههنا حميم (٣٥) ولا طعام الا من غسلين
(٣٦) لا ياكله الا الخاطؤن (٣٧) فلا اقسم بما تبصرون
(٣٨) وما لا تبصرون (٣٩) انه لقول رسول كريم (٤٠)
وما هو بقول شاعر قليلا ما تؤمنون (٤١) ولا بقول كاهن
قليلا ما تذكرون (٤٢) تنزيل من رب العالمين (٤٣) ولو
تقول علينا بعض الاقاويل (٤٤) لاخذنا منه باليمين (٤٥) ثم
لقطعنا منه الوتين (٤٦) فما منكم من احد عنه حاجزين
(٤٧) وانه لتذكرة للمتقين (٤٨) وانا لنعلم ان منكم
مكذبين (٤٩) وانه لحسرة على الكافرين (٥٠) وانه لحق
اليقين (٥١) فسبح باسم ربك العظيم (٥٢)

سورة المعارج (٧٠)

بسم الله الرحمن الرحيم

سال سائل بعذاب واقع (١) للكافرين ليس له دافع (٢) من
الله ذي المعارج (٣) تعرج الملئكة والروح اليه في يوم
كان مقداره خمسين الف سنة (٤) فاصبر صبرا جميلا (٥)
انهم يرونه بعيدا (٦) ونريه قريبا (٧) يوم تكون السماء
كالمهل (٨) وتكون الجبال كالعهن (٩) ولا يسئل حميم
حميما (١٠)

gerçekleşecek واقِع azabtan بِعذاب Bir soran سائِل sordu سأل olan

1) Bir soran gerçekleşecek olan azabtan sordu.

def دافع Onu لهٔ kimse yoktur ليس kafirler içindir لِلكافِرين edecek

2) (O azap)kafirler içindir. Onu def edecek kimse yoktur.

Yüce المعارج sahibidir ذي Allah اللهِ tarafındandır مِن dereceler

3) Allah tarafındandır. Yüce dereceler sahibi (Allah'tan)dir.

اِليهِ Ruh الروح ve و Melekler الملئكة yükselip çıkar تَعرج bin ألف elli خمسين miktarı مقداره كان bir günde في يوم oraya yılı olan سنة

4) Melekler ve Ruh (*Cebrail*), oraya, miktarı elli bin (*dünya*) yılı olan bir günde yükselip çıkar.

Güzel جميلًا bir sabırla صبرا sabret فاصبر

5) Güzel bir sabırla sabret.

Uzak بعيدا Onu görüyorlar يرونه Şüphesiz onlar اِنهم

6) Şüphesiz onlar. Onu (azabı) uzak görüyorlar.

yakın قريبا Biz ise onu görüyoruz نَراه Ve و

7) Ve Biz ise onu yakın görüyoruz.

erimiş maden gibi كالمهل gök السماء olur تَكون O gün يوم

8) O gün gök erimiş maden gibi olur.

saçılmış renkli yünler كالعهن dağlar الجبال olur تَكون Ve و gibi

9) Ve dağlar saçılmış renkli yünler gibi olur.

hiç bir dostu حميما dost حميم sormaz يسأل لا Ve و

10) Ve hiç bir dost diğer dostu sormaz.

يبصرونهم يود المجرم لو يفتدى من عذاب يومئذٍ ببنيه (١١)
وصاحبته واخيه (١٢) وفصيلته التى تئويه (١٣) ومن فى
الارض جميعا ثم ينجيه (١٤) كلا انها لظى (١٥) نزاعةً
للشوى (١٦) تدعوا من ادبر وتولى (١٧) وجمع فاوعى
(١٨) ان الانسانَ خلق هلوعا (١٩) اذا مسه الشر جزوعا
(٢٠) واذا مسه الخير منوعا (٢١) الا المصلين (٢٢) الذين
هم على صلاتهم دآئمونَ (٢٣) والذين فى اموالهم حق معلوم
(٢٤) للسآئل والمحروم (٢٥) والذين يصدقونَ بيوم الدين
(٢٦) والذين هم من عذاب ربهم مشفقونَ (٢٧) ان عذاب
ربهم غير مامون (٢٨) والذين هم لفروجهم حافظونَ (٢٩)
الا على ازواجهم او ما ملكت ايمانهم فانهم غير ملومين (٣٠)
فمن ابتغى ورآءَ ذلك فاولئك هم العادونَ (٣١) والذين هم
لاماناتهم وعهدهم راعونَ (٣٢) والذين هم بشهاداتهم
قآئمونَ (٣٣) والذين هم على صلاتهم يحافظونَ (٣٤)
اولئك فى جناتٍ مكرمونَ (٣٥) فمال الذين كفروا قبلك
مهطعين (٣٦) عن اليمين وعن الشمال عزين (٣٧) ايطمع
كل امرئٍ منهم انْ يدخلَ جنةَ نعيم (٣٨) كلا انا خلقناهم مما
يعلمونَ (٣٩)

يبصرونهم Birbirlerine gösterilirler يود ister المجرم Suçlu لو
يفتدي fidye vermek من عذاب azabından kurtulmak için يومئذ
O günün ببنيه çocuklarını

11) Birbirlerine gösterilirler. Suçlu, o günün azabından kurtulmak için çocuklarını fidye vermek ister.

و Ve صاحبته karısını و ve أخيه kardeşini

12) Ve karısını ve kardeşini.

و Ve فصيلته aşiretini de التي kendisini تؤويه barındıran

13) Ve kendisini barındıran aşiretini de.

و Ve من kim varsa في الأرض yeryüzünde جميعا hepsini ثم
sonra ينجيه kendini kurtarsın

14)Ve yeryüzünde kim varsa hepsini.. sonra kendini kurtarsın.

كلا Hayır إنها Kuşkusuz o لظى cayır cayır yanan bir ateştir

15) Hayır. Kuşkusuz o, cayır cayır yanan bir ateştir.

نزاعة kavurup soyar للشوى Derileri

16) Derileri kavurup soyar.

تدعوا Kendine çağırır من kimseleri أدبر Sırtını dönen و Ve
تولى yüz çeviren

17)Kendine çağırır. Sırtını dönen. Ve yüz çeviren kimseleri.

و Ve جمع topladı فأوعى kasada

18) Ve kasada (mal toplayıp depo edenleri) topladı.

إن Şüphesiz الإنسان insan خلق yaratılmıştır هلوعا haris

19) Şüphesiz insan haris yaratılmıştır.

إذا zaman مسه ona dokunduğu الشر Bir kötülük جزوعا sıkılır

20) Ona bir kötülük dokunduğu zaman sıkılır.

و Ve إذا da zaman مسه ona dokunduğu الخير bir hayır منوعا
meneder

21) Ve ona bir hayır dokunduğu zaman da meneder.

إلا Ancak müstesna المصلين namaz kılanlar

22) Ancak namaz kılanlar müstesna.

الذين Ki هم onlar على üzerine صلاتهم namazlarının دائمون
devamlıdırlar

23) Ki onlar namazlarının üzerine devamlıdırlar.

و Ve الذين ki في أموالهم onlar mallarında حق hak olmak
معلوم belli bir nispette verirler üzere

24) Ve onlar ki, mallarında belli bir nispette hak olmak üzere verirler.

للسائل İsteyen kimselere verirler و ve المحروم mahrum

25) İsteyen ve mahrum kimselere verirler.

و Ve الذين ki onlar يصدقون tasdik ederler بيوم gününü الدين din

26) Ve onlar ki, din gününü tasdik ederler.

و Ve الذين ki هم onlar من عذاب azaptan ربهم Rablerinden
مشفقون korkarlar

27) Ve onlar ki, Rablerinden gelecek azaptan korkarlar.

إن Kuşkusuz عذاب azabına ربهم Rabbinin غير karşı مأمون
kimse güvende değildir

28)Kuşkusuz Rabbinin azabına karşı kimse güvende değildir.

و Ve الذين ki هم onlar لفروجهم iffetlerini حافظون muhafaza ederler

29) Ve onlar ki, iffetlerini muhafaza ederler.

إلا Ancak hariç على أزواجهم eşlerine أو veya ما ملكت sahip
أيمانهم oldukları cariyeleri فإنهم onlar غير çünkü ملومين
kınanmazlar

30) Ancak eşlerine veya sahip oldukları cariyeleri hariç; çünkü onlar kınanmazlar.

فمن Her kim ابتغى yol ararsa وراء başka ذلك bunlardan فأولئك
İşte هم onlar العادون haddi aşanlardır

31) Her kim bunlardan başka yol ararsa. İşte onlar haddi aşanlardır.

و Ve الذين ki هم onlar لأماناتهم emanetlerini gözetir و ve
عهدهم verdikleri sözlere راعون uyarlar

32)Ve onlar ki, emanetlerini gözetir ve verdikleri sözlere uyarlar.

و Ve الذين ki هم onlar بشهاداتهم şahitliklerini قائمون doğru
yaparlar

33) Ve onlar ki, şahitliklerini doğru yaparlar.

و Ve الذين ki هم onlar على üzerine صلاتهم namazlarının
يحافظون koruyucudurlar

34) Ve onlar ki, namazlarının üzerine koruyucudurlar.

أولئك İşte onlar في جنات cennet bahçelerinde مكرمون
ağırlanacaklardır

35) İşte onlar, cennet bahçelerinde ağırlanacaklardır.

فمال Ne oluyor الذين ki كفروا kafirler قبلك sana doğru مهطعين
boyunlarını uzatıyorlar

36) Ne oluyor ki kafirler sana doğru boyunlarını uzatıyorlar.

عن dan اليمين Sağ و ve عن dan الشمال sol عزين bölükler halinde

37) Sağdan ve soldan bölükler halinde (geliyorlar).

أيطمع mi umuyorlar? كل her امرئ biri منهم Onlardan أن يدخل
girdirileceklerini جنة cennetine نعيم naim

38) Onlardan herbiri naim cennetine girdirileceklerini mi umuyorlar?

كلا Hayır إنا Kuşkusuz خلقناهم onları yarattık مما şeyden
يعلمون bildikleri

39) Hayır. Kuşkusuz onları bildikleri şeyden yarattık.

الْمَشَارِقِ Rabbine بِرَبِّ yemin ederim أُقْسِمُ Öyle değil فَلَا
لَقَادِرُونَ Kuşkusuz إِنَّا batıların الْمَغَارِبِ ve وَ Doğuların gücümüz yeter

40) Öyle değil! Doğuların ve Batıların Rabbine yemin ederim. Kuşkusuz gücümüz yeter.

Onları مِنْهُمْ daha hayırlılar خَيْرًا değiştirmeye أَنْ نُبَدِّلَ ile عَلَىٰ
önümüze geçecek بِمَسْبُوقِينَ Bizim نَحْنُ yoktur مَا Ve وَ

41) Onları daha hayırlılar ile değiştirmeye. Ve Bizim önümüze geçecek yoktur.

oynasınlar يَلْعَبُوا Ve وَ Dalsınlar يَخُوضُوا Onları هُمْ bırak فَذَرْ
الَّذِي يُوعَدُونَ günle يَوْمَهُمُ karşılaşıncaya kadar يُلَاقُوا Taki حَتَّىٰ vaad edilen

42) Onları bırak; dalsınlar ve oynasınlar. Taki vaad edilen günle karşılaşıncaya kadar.

سِرَاعًا Kabirlerinden مِنَ الْأَجْدَاثِ çıkarıldıkları يَخْرُجُونَ gün يَوْمَ
يُوفِضُونَ dikili نُصُبٍ bir şeye إِلَىٰ sanki onlar كَأَنَّهُمْ hızlıca doğru koşuyorlar

43) Kabirlerinden hızlıca çıkarıldıkları gün sanki onlar dikili bir şeye doğru koşuyorlar.

onların تَرْهَقُهُمْ Onların هُمْ gözleri أَبْصَارُ düşüktür خَاشِعَةً
ki الَّذِي gün الْيَوْمُ İşte bu ذَٰلِكَ Zillet bürümüştür ذِلَّةٌ yüzlerini
söz verilenler dir يُوعَدُونَ olanlar كَانُوا

44) Onların gözleri düşüktür. Zillet onların yüzlerini bürümüştür. İşte bu gün ki, olanlar söz verilenler dir.

71 NUH SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 71. suresi. 28 ayet, 221 kelime ve 750 harften ibarettir. Mekkî surelerden olup Nahl Suresinden sonra nâzil olmuştur. Sure, bütünüyle Nûh (a.s)'ın kıssasından bahsettiği işin bu adı almıştır.

Rahim الرَّحِيمِ Rahman الرَّحْمَٰنِ Allah'ın اللَّهِ adıyla بِسْمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

kavmine إِلَىٰ قَوْمِهِ Nuh'u نُوحًا gönderdik أَرْسَلْنَا Kuşkusuz إِنَّا
أَنْ يَأْتِيَهُمْ önce مِنْ قَبْلِ öz kavmini قَوْمَكَ uyarması için أَنْ أَنْذِرْ
Acı أَلِيمٌ azab عَذَابٌ gelmeden

1) Kuşkusuz acı azap gelmeden önce kavmini uyarması için, Nuh'u öz kavmine gönderdik.

bir نَذِيرٌ size لَكُمْ ben إِنِّي Ey kavmim يَا قَوْمِ Dedi ki: قَالَ
apaçık مُبِينٌ uyarıcıyım

2) Dedi ki: Ey kavmim ben size apaçık bir uyarıcıyım.

ه korkunuz اتَّقُو Ve وَ Allah'a اللَّهَ ibadet ediniz أَنِ اعْبُدُوا
bana itaat ediniz أَطِيعُونِ Ve وَ Ondan

3) Allah'a ibadet ediniz. Ve Ondan korkunuz. Ve bana itaat ediniz.

يُؤَخِّرْ ve وَ günahlarınızı مِنْ ذُنُوبِكُمْ Sizin لَكُمْ bağışlar يَغْفِرْ
إِنَّ Belirli مُسَمًّى bir süreye kadar إِلَىٰ أَجَلٍ sizi كُمْ erteler
جَاءَ zaman إِذَا Allah'ın اللَّهِ tanıdığı süre أَجَلَ Kuşkusuz
bilirseniz تَعْلَمُونَ siz كُنْتُمْ Eğer لَوْ gecikmez لَا يُؤَخَّرُ geldiği

4) Sizin günahlarınızı bağışlar ve sizi belirli bir süreye kadar erteler.. Kuşkusuz Allah'ın tanıdığı süre geldiği zaman gecikmez. Eğer siz bilirseniz.

(*)İlk âyette Nuh'un peygamber olarak gönderildiği ifade edildikten sonra gerçeği inkâr edenlerin bu dünyada başlarına gelmesi mukadder olan felâketlere işaret edilmiştir. Müfessirler bu felâketin Nûh tufanı olduğu kanaatindedirler.

فَلَآ أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ إِنَّا لَقَادِرُونَ (٤٠) عَلَىٰ أَنْ نُبَدِّلَ خَيْرًا مِنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ (٤١) فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ (٤٢) يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ (٤٣) خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ (٤٤)

سورة نوح (٧١)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِنَّآ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (١) قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ (٢) أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِ (٣) يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَآءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (٤) قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا (٥) فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَآئِي إِلَّا فِرَارًا (٦) وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوٓا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصَرُّوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا (٧) ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا (٨) ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا (٩) فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا (١٠)

çağrıda دَعَوْتُ Ben إِنِّي Ey Rabbim رَبِّ dedi قَالَ
gündüz نَهَارًا ve وَ gece لَيْلًا toplumuma قَوْمِي bulunuyorum

5) Nuh: 'Ey Rabbim! Ben toplumuma gece ve gündüz çağrıda bulunuyorum' dedi.

فِرَارًا başka إِلَّا davet etmem دُعَائِي Onları artırmadı فَلَمْ يَزِدْهُمْ
kaçmaktan

6) Onları davet etmem kaçmaktan başka artırmadı.

لِتَغْفِرَ onları تُهُمْ davet ettiğimde دَعَوْ her كُلَّمَا ben إِنِّي Ve وَ
Parmaklarını أَصَابِعَهُمْ tıkadılar جَعَلُوا Onları لَهُمْ affetmen için
ثِيَابَهُمْ büründüler اسْتَغْشَوْا Ve وَ kulaklarına فِي آذَانِهِمْ
اسْتَكْبَرُوا Ve وَ ısrar ettiler أَصَرُّوا Ve وَ elbiselerine
büyüklendikçe اسْتِكْبَارًا büyüklendiler

7) Ve ben onları her davet ettiğimde. Onları affetmen için parmaklarını kulaklarına tıkadılar. Ve elbiselerine büründüler. Ve ısrar ettiler. Ve büyüklendikçe büyüklendiler.

açıktan جِهَارًا onları تُهُمْ davet ettim دَعَوْ ben إِنِّي Sonra ثُمَّ

8) Sonra ben onları açıktan davet ettim.

أَسْرَرْتُ Ve وَ onlara لَهُمْ ilan ettim أَعْلَنْتُ ben إِنِّي Sonra ثُمَّ
gizliye davet ettim إِسْرَارًا onları لَهُمْ gizliden

9) Sonra ben onlara ilan ettim. Ve onları gizliden gizliye davet ettim.

إِنَّهُ Rabbinize رَبَّكُمْ istiğfar ediniz اسْتَغْفِرُوا Dedim ki فَقُلْتُ
Gaffar غَفَّارًا dır كَانَ Şüphesiz O

10) Dedim ki: Rabbinize istiğfar ediniz. Şüphesiz O (Allah) Gaffar (hataları örten ve perdeleyen)'dır.

يرسل السماءَ عليكم مِدرارا (١١) ويمدِدكم بِاموالٍ وبنِ
ويجعلْ لكم جناتٍ ويجعلْ لكم انهارا (١٢) ما لكم لا ترجونَ
لِلهِ وقارا (١٣) وقد خلقكم اطوارا (١٤) الم تروا كيف خلق
ا ُ سبع سمواتٍ طِباقًا (١٥) وجعلَ القمر فِيهن نورا وجعلَ
الشمس سِراجا (١٦) وا ُ انبتكم مِن الارض نباتا (١٧) ثُم
يعيدكم فِيها ويخرجكم اِخراجا (١٨) وا ُ جعلَ لكم الارض
بِساطًا (١٩) لِتسلكوا مِنها سبلاً فِجاجا (٢٠) قالَ نوح رب
اِنهم عصونِى واتبعوا من لم يزده مالُه وولده اِلا خسارا (٢١)
ومكروا مكْرا كُبارا (٢٢) وقالوا لا تذَرن آلِهتكم ولا تذَرن
ودا ولا سواعا ولا يغوثَ ويعوق ونسرا (٢٣) وقد اضلوا
كثِيرا ولا تزدِ الظالِمِين اِلا ضلالاً (٢٤) مِما خطِيئاتِهم اُغْرِقُوا
فَادخِلوا نارا فلم يجِدوا لهم مِن دون ا ُ انصارا (٢٥) وقالَ
نوح رب لا تذَر على الارض مِن الكافِرِين ديارا (٢٦) اِنك اِنْ
تذَرهم يضِلوا عِبادك ولا يلِدوآ اِلا فَاجِرا كفارا (٢٧) رب
اغْفِر لِى ولِوالِدى ولِمن دخلَ بيتِى مؤمِنا ولِلمؤمِنِين والمؤمِناتِ
ولا تزِدِ الظالِمِين اِلا تبارا (٢٨)

yollarيرسِـلِ göktenالسـماء Üzerinizeعلَـيكُم bol مِـدرارا yağmurlar

11) Üzerinize gökten bol yağmurlar yollar.

Veو size yardım ederيمدِدكُم malبِأَموالٍ veو çocuklarlaبنِين Veو yaparويجعلْ sizeلكُم bahçelerجناتٍ yaparويجعلْ sizeلكُم nehirlerأَنْهارا

12) Ve size mal ve çocuklarla yardım eder. Ve size bahçeler yapar ve size nehirler yapar.

ne oluyor kiما Sizeلكُم لا تَرجون ummuyorsunuzلِلـهِ Allah içinوقارا bir saygı

13) Size ne oluyor ki Allah için bir saygı ummuyorsunuz.

Veو şüphesizقد sizi yarattıخلَقَكُم merhale merhaleأَطْوارا

14) Ve şüphesiz sizi merhale merhale yarattı.

görmüyormusunuz?أَلَم تَروا nasılكَيفَ yarattığınıخلَـقَ اللـه Allah'ınسبع yediسماواتٍ göğüطِباقًا tabaka tabaka

15) Allah'ın yedi göğü nasıl tabaka tabaka yarattığını görmüyormusunuz?

Veو kıldıجعلَ ayıالْقَمر onlardaفِيهِن bir nurنُورا Veو جعلَ kıldı güneşi deالشمس bir lambaسِراجا

16) Ve ayı onlarda bir nur kıldı. Ve güneşi de bir lamba kıldı.

Veو Allahالله sizi bitirdiأَنْبتَكُم yerdenمِن الْأَرضِ bitkiler نَباتًا gibi

17) Ve Allah sizi bitkiler gibi yerden bitirdi.

Sonraثُم sizi iade ederيعِيدكُم orayaفِيها Veو çıkarır يخْرِجكُم sizi tekrarإِخْراجا

18) Sonra sizi oraya iade eder. Ve sizi tekrar çıkarır.

Veو Allahالله kılmıştırجعلَ sizin içinلكُم yeryüzünüالْأَرض genişبِساطًا

19) Ve Allah yeryüzünü sizin için geniş kılmıştır.

Sizin içinلِتَسلُكُوا oradaمِنْها yollar yaptıسبلًا genişفِجاجا

20) Sizin için orada geniş yollar yaptı.

dediقَالَ Nuhنُوح Rabbimرب Onlarإِنهم bana karşıعصونِي Veو geldiler tabi oldularاتبعـوا kimseyeمـن لَـم يـزِده mallarıمالُه veو çocuklarıولَده başkaإِلَّا zarardanخَسـارا arttırmayan

21) Nuh Rabbim dedi. 'Onlar bana karşı geldiler. Ve malları ve çocukları kendisini zarardan başka arttırmayan kimseye tabi oldular.

Veو tuzak kurdularمكَروا tuzaklaمكْرا büyük birكُبارا

22) Ve büyük bir tuzakla tuzak kurdular.

Veو dediler kiقَالُوا bırakmayınلَا تَذَرن İlahlarınızıآلِهـتَكُم و Ve bırakmayınلَا تَذَرن Veddودا veو Suv'a'lıلَا سواعا veو لَـا Yağus'uيغُوثَ veو Ya'uk'uيعوقَ veو Nesr'iنَسرا

23) Ve dediler ki: İlahlarınızı bırakmayın. Ve bırakmayın Vedd?[477] ve Suva? ve Yeğus ve Ye'uk ve Nesr'i.

Bunlar Âdem ile Nuh arasında salih kimseler idiler. Bunların kendilerine uyan kimseleri de vardı. Bunlar ölünce İblis onlara, gayretlerini anımsasınlar, onların suretlerini görerek teselli bulsunlar diye onların suretlerini yapma işini güzel gösterdi. Onlar da bu kişilerin suretlerini yaptılar. Bu suretleri yapanlar ölüp başkaları gelince, bu sefer: Keşke atalarımızın bu suretlere neler yaptıklarını bir bilseydik. Şeytan onlara gelip: Atalarınız bunlara ibadet ediyorlar, bunlar da onlara merhamet ediyor, onlara yağmur yağdırıyorlardı, dedi. Bu sefer sonra gelenler bunlara ibadet ettiler, İşte o vakitten bu yana putlara ibadet edilmeye başlanmış oldu.[478]

Veوقد kuşkusuz saptırdılarأَضلُّوا çokكَثِيـرا Veو لَـا تَـزِد arttırma zalimlereالظَّالِمِين başkasınıإِلَّا sapıklıktanضلَالًا

24) Ve kuşkusuz çok saptırdılar. Ve zalimlere sapıklıktan başkasını arttırma.

dolayıمِما hatalarındanخَطِيئَاتِهِم Onlar Boğulupأُغْرِقُوا فَأُدخِلُوا sokuldularنَارا ateşeفَلَم يجِدوا bulmadılarلَهم Onlarمِن دونِ başkaاللهِ Allah'tanأَنْصارا hiç bir yardımcı

25) Onlar hatalarından dolayı, boğulup ateşe sokuldular. Onlar Allah'tan başka hiçbir yardımcı bulmadılar.

Veو dedi kiقَالَ Nuhنُوح Rabbimرب bırakmaلَا تَذَر علَـى yeryüzündeالْأَرضِ مِن الْكَافِرِين kafirlerdenديارا hiç kimseyi

26) Ve Nuh dedi ki: Rabbim yeryüzünde kafirlerden hiç kimseyi bırakma.

Çünkü Senإِنَّك bırakırsanإِن onlarıتَذَرهم saptırırlarيضِـلُّوا Kullarınıعِبادك veو doğurmazlarلَا يلِدوا başkasınıإِلَّا فَـاجِرا facirden Kafirكَفَّارا

27) Çünkü Sen onları bırakırsan. Kullarını saptırırlar. Kafir ve facirden başkasını doğurmaz.

Rabbimرب Bağışlaاغْفِر beniلِي veو babamıلِوالِدي annemi Veو kimseleriلِمن girenدخَلَ evimeبيتِي İnananمؤْمِنًـا veو erkek müminleriلِلْمؤْمِنِين veو الْمؤْمِنَـاتِ kadın mü'minleri و Ve لَا تَزِد arttırالظَّالِمِين zalimlerin deإِلَّا sadeceتَبارا helakını

28) Rabbim beni annemi ve babamı ve evime giren kimseleri, inanan ve erkek müminleri ve kadın mü'minleri. Bağışla. Ve zalimlerin de sadece helakını arttır.

(*)Hz. Nûh (a.s), ilk defa kendisine, sonra kendisine en yakın olanlara dua etmiştir. Zira, kendisine en yakın olanlar, onun duasına daha layıktırlar. Daha sonra da bu duasını, bütün mü'min erkek ve kadınlara teşmil etmiştir. Derken, sözünü, yeniden kafirlere beddua ederek bitirmiştir.

72 CİNN SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 72. suresi. Mekke'de nazil olmuştur. 28 ayet, 285 kelime ve 759 harften ibarettir. Cinlerden bahsettiği için bu adı almıştır. Buna "Kul ûhiye" suresi de denir.

Rahimالرحِيمِ Rahmanالرحمنِ Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

استَمَعَ beniأَنه Banaإِلَيَّ vahy olunduki أُوحِيَ De kiقُلْ

إِنا dedilerفَقَالُوا Cinlerdenمِنَ الْجِنِ bir grupنَفَرٌ dinledi

acaipعجبا bir Kur'an قُرآنًا işittik سمعنَا Gerçekten

1) De ki: Bana vahiy olundu ki, Cinlerden bir grup beni dinledi. Gerçekten acaip bir Kur'an işittik dediler.

Resûlullah (a.s) ashabından bir grub ile birlikte Ukâz panayırına doğru yola koyuldular. O sırada şeytanların semadan haber almaları engellenmiş, üzerlerine yalın alevli ateşler de gönderilmeye başlanmıştı. Bunun üzerine şeytanlar kavimlerine geri döndüklerinde onlara: Bu durumunuz ne? diye sordular. Onlar semadan haber almamız engellendi, üzerimize yalın alevli ateşler salındı, dediler. Bu sefer: Bu, ancak meydana gelmiş bir olay sebebiyle olabilir. Haydi yeryüzünün doğularına, batılarına dağılınız, dolaşınız. Semadan haber almamıza engel teşkil eden bu olayın ne olduğuna bir bakınız. Bunun üzerine, yeryüzünün doğularına, batılarına yayıldılar. Tihâme taraflarına doğru gitmiş olan topluluk o sırada Peygamber ashabı ile birlikte sabah namazını kılıyordu. Kur'ân sesini duyunca ona kulak verdiler ve: İşte semadan haber almamızı engelleyen budur, diyerek kavimlerine geri döndüler ve; Ey kavmimiz: "Gerçekten bizi hayrete düşüren bir Kur'ân dinledik. O doğruya götürüyor. Bundan ötürü biz de ona iman ettik. Rabbimize hiçbir kimseyi asla ortak tutmayacağız" dediler. Bunun üzerine yüce Allah, "De ki: Bana vahyolundu...." buyruğunu indirdi.[559]

و onaبِهِ iman ettikفَآمنا iletenالرشْدِ Biziإِلَى doğru yolaيهدِي

hiçbir أَحدا Rabbimizeبِربنَا ortak koşmayacağızأَن نُشْرِكَ ve şeyi

2) Bizi doğru yola ileten ve ona (Kur'an'a) iman ettik. Rabbimize hiçbir şeyi ortak koşmayacağız.

ربنَا azâmetiجد yücedirتَعالَى şüphesiz Oأَنه Veو

ne لَا veو bir kadınصاحِبةً edinmiştirاتَخَذَ Neما Rabbimizin bir evlatولَدا edinmiştir

3) Ve şüphesiz O, Rabbimizin azâmeti yücedir. Ne bir kadın edinmiştir ve ne bir evlat edinmiştir.

bizim سفِيهنَا söylüyorlarيقُولُ şu kiكَانَ gerçekأَنه Veو

yalanشَطَطًا Allahاللهِ hakkındaعلَى beyinsizlerimiz

4) Ve gerçek şu ki bizim beyinsizlerimiz Allah hakkında yalan söylüyorlar.

لَن تَقُولَ kiأَن biz zannediyordukظَنَنَّا gerçektenوأَنا

اللهِ hakkındaعلَى cinlerالْجِن veو insanlarالْإِنس söylemezler

yalanكَذِبا Allah'a

5) Ve gerçekten biz zannediyorduk ki, insanlar ve cinler Allah'a hakkında yalan söylemezler.

danمِن bazı kişilerرِجالٌ dıكَانَ şu da bir gerçek kiأَنه Veو

مِن bazı kişilereبِرِجالٍ sığınıyorlardıيعوذُونَ insanlarالْإِنسِ

makamda رهقًا Onlarıهم büyükفَزَادوا cinlerdenالْجِن görüyorlardı

6) Ve şu da bir gerçek ki; insanlardan bazı kişiler cinlerden bazı kişilere sığınıyorlardı. Onları büyük makamda görüyorlardı.

sanmışlardıظَنَنْتُم gibiكَما zannettiğiظَنُّوا onlar daأَنهم Veو

hiçbir kimseyiأَحدا Allah'ınالله diriltmeyeceğiniأَن لَن يبعثَ

7) Ve onlar da zannettiği gibi, Allah'ın hiçbir kimseyi diriltmeyeceğini sanmışlardı.

gökyüzünüالسماءَ biz yokladıkلَمسنَا gerçektenأَنا Veو

güçlüشَدِيدا muhafızlarحرسا doluمُلِئَتْ orayı bulduksوجدنَاها

alevlerleشُهبا veو

8) Ve gerçekten biz gökyüzünü yokladık güçlü muhafızlar ve alevlerle orayı dolu bulduk.

سورة الجن (٧٢)

بسم الله الرحمن الرحيم

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا (١) يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا (٢) وَأَنَّهُ تَعَالَى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا (٣) وَأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا (٤) وَأَنَّا ظَنَنَّا أَنْ لَنْ تَقُولَ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا (٥) وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْإِنْسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا (٦) وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا (٧) وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا (٨) وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَصَدًا (٩) وَأَنَّا لَا نَدْرِي أَشَرٌّ أُرِيدَ بِمَنْ فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا (١٠) وَأَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِنَّا دُونَ ذَلِكَ كُنَّا طَرَائِقَ قِدَدًا (١١) وَأَنَّا ظَنَنَّا أَنْ لَنْ نُعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَنْ نُعْجِزَهُ هَرَبًا (١٢) وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَى آمَنَّا بِهِ فَمَنْ يُؤْمِنْ بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا (١٣)

مقَاعِد onlarınمِنْها otururdukنَقْعد bizكُنَّا gerçektenأَنَّا Veو

dinlemek يستَمِع her kimفَمن dinlemekلِلسمعِ mekvilerinde

bir ateş شِهابا kendisiniلَه buluyorيجِد Şimdiالْآنَ isterse

gözetleyenرصدا parçası

9) Ve gerçekten biz o semaları dinlemek mevkilerinde otururduk. Şimdi her kim dinlemek isterse, kendisini gözetleyen bir ateş parçası buluyor.

أُرِيد şer miأَشَر bilmiyoruzلَا نَدرِي gerçekten bizأَنَّا Veو

أَراد yoksaأَم yeryüzündekilereبِمن فِي الْأَرضِ murat edilmiş

bir hayırرشَدا Rableri onlaraربهم mı murat etmiştirبِهِم

10) Ve gerçekten biz bilmiyoruz; yeryüzündekilere şer mi murat edilmiş; yoksa Rableri onlara bir hayır mı murat etmiştir.

و iyiler de vardırالصالِحون içindeمِنا doğrusu bizlerأَنا Veو

Bizim كُنَّا öyleذَلِك aşağılıklar da vardırدون içimizdenمِنا Ve

parça parçaقِددا yollarımızطَرائِق olmuş

11) Ve doğrusu bizler, içinde iyiler de vardır. Ve içimizden öyle aşağılıklar da vardır. Bizim yollarımız parça parça olmuş.

aciz نُعجِز أَن لَن anladık kiظَنَنَّا gerçekten bizأَنا Veو

لَن veو yeryüzündeفِي الْأَرضِ Allah'ıالله bırakamayacağız

kaçmaklaهربا O'nuه aciz bırakamayızنُعجِز

12) Ve gerçekten biz anladık ki, yeryüzünde Allah'ı aciz bırakamayacağız ve kaçmakla O'nu aciz bırakamayız.

الْهدى işittiğimizسمعنَا vakitلَما gerçekten bizأَنا Veو

iman يؤْمِن Her kimفَمن onaبِهِ iman ettikآمنا hidayeti

ne eksikliğe بخْسا korkarيخَاف Rabbineفَلَا بِربهِ ederse

haksızlık edilmesindenرهقًا ne deلَا veو uğratılmasından

13) Ve gerçekten biz, hidayeti (*Kur'an'ı*) işittiğimiz vakit ona iman ettik. Her kim Rabbine iman ederse; ne eksikliğe uğratılmasından ve ne de haksızlık edilmesinden korkar.

وانا منا المسلمونَ ومنا القاسطونَ فمن اسلم فأولئك تحروا
رشدا (١٤) واما القاسطونَ فكانوا لجهنم حطبا (١٥) وانْ
لو استقاموا على الطريقةِ لاسقيناهم ماءً غدقًا (١٦) لنفتنهم
فيه ومن يعرض عن ذكر ربه يسلكه عذابا صعدا (١٧) وان
المساجد لله فلا تدعوا مع ا_ احدا (١٨) وانه لما قام عبد
ا_ يدعوه كادوا يكونونَ عليه لبدا (١٩) قلْ انما ادعو ربى
ولآ اشرك به احدا (٢٠) قلْ انى لآ املك لكم ضرا ولا
رشدا (٢١) قلْ انى لن يجـ ـنى من ا_ احد ولن اجد من
دونه ملتحدا (٢٢) الا بلاغًا من ا_ ورسالاته ومن يعص ا_
ورسوله فان له نار جهنم خالدين فيها ابدا (٢٣) حتى اذا
راوا ما يوعدونَ فسيعلمونَ من اضعف ناصرا واقل عددا
(٢٤) قلْ انْ ادرى اقريب ما توعدونَ ام يجعلُ له ربى امدا
(٢٥) عالم الغيب فلا يظهر على غيبه احدا (٢٦) الا من
ارتضى من رسول فانه يسلك من بين يديه ومن خلفه رصدا
(٢٧) ليعلم انْ قد ابلغوا رسالاتِ ربهم واحاطَ بما لديهم
واحصى كل شيءٍ عددا (٢٨)

و müslüman da varالْمسلمون içimizdeمنا gerçekten أنّا Veو
أسلم Her kimفمن sapanlar da varالْقاسطون içimizdeمنا ve
hayrıرشدا arayanlardırتحروا işte onlarفأولئك müslümansa

14) Ve gerçekten içimizde müslüman da var ve sapanlar da var. Her kim müslümansa, işte onlar, hayrı arayanlardır.

لجهنم olurlarفكانوا sapanlarالْقاسطون fakatأما Veو
odunحطبا cehennem için

15) Ve fakat sapanlar cehennem için odun olurlar.

لّ yolالطريقة üzere olsalardıعلى doğru استقاموا eğerأن Veو
bolغدقا suماء onlaraهم içirirdikسقيناlا elbette

16) Ve eğer doğru yol üzere olsalardı, elbette onlara bol su içirirdik.

yüz يعرض kimمن Veو Taki onlarıفيه imtihan edelimلنفتنهم
onu sokarızيسلكه Rabbininربه zikrindenعن ذكر çevirirse
artanصعدا bir azabaعذابا

17) Taki onları imtihan edelim. Ve kim Rabbinin zikrinden yüz çevirirse, onu artan bir azaba sokarız.

etmeyinفلا Allah'ındırلله mescitlerالْمساجد elbetteأن Veو
birineأحدا Allah'laالله beraberمع duaتدعوا

18) Ve elbette mescitler Allah'ındır. Allah'la beraber birine dua etmeyin.

Allah'ınالله kuluعبد kalktığıقام vakitلما gerçektenأنه Veو
oluyorlardıيكونون Neredeyseكادوا O'naه yalvarmağaيدعو
izdihamلبدا üzerineعليه

19) Ve gerçekten Allah'ın kulu O'na yalvarmağa kalktığı vakit. Neredeyse üzerine izdiham oluyorlardı.

لا veو Rabbimeربي dua edipأدعو Ben ancakإنما De kiقل
hiç kimseyiأحدا O'naبه ortak koşmuyorumأشرك

20) De ki: Ben ancak Rabbime dua edip ve O'na hiç kimseyi ortak koşmuyorum.

sizeلكم gücüne sahibimأملك لا Hakikat benإني De kiقل
ne de fayda sağlamalرشدا لا veو ne zarar vermeضرا

21) De ki: Hakikat ben size ne zarar verme ve ne de fayda sağlama gücüne sahibim.

أحد Allah'tanمن الله kurtaramazيجيرني لن beniإني De kiقل
O'ndan başkaمن دونه bulamamأجد لن veو hiçbir kimse
sığınacak ملتحدا

22) De ki: Allah'tan beni kimse kurtaramaz ve ben O'ndan başka hiçbir sığınacak bulamam.

رسالاته veو Allah'tanمن الله duyurmakبلاغا ancakإلا
veو Allah'aالله asi olursaيعص her kimمن Veو elçiliktir
جهنم ateşi vardırنار onaله kuşkusuzفإن Resulüneرسوله
ebediأبدا içindeفيها kalacağıخالدين cehennem

23) (Benim görevim) ancak duyurmak ve Allah'tan elçiliktir. Ve her kim Allah'a ve Resulüne asi olursa, kuşkusuz ona içinde ebedi kalacağı cehennem ateşi vardır.

vaad يوعدون ما gördükleriرأوا zamanإذا Vaktakiحتى
ناصرا zayıfأضعف kiminمن bilecekler.فسيعلمون edileni
sayılarınınعددا az olduğunuأقل veو yardımcısının

24) Vaktaki vaad edileni gördükleri zaman, kimin yardımcısının zayıf ve sayılarının az olduğunu bilecekler.

ما yakın mıأقريب ben bilmemأدري Lakinإن De kiقل
ربي onun içinله kılarيجعل yoksaأم vaad edilenتوعدون
uzun bir süremiأمدا Rabbim

25) De ki: Lakin ben bilmem, vaad edilen yakın mı, yoksa Rabbim onun için uzun bir süremi kılar.

غيبه kimseyeعلى açmazيظهر فلا Gaybıالْغيب bilenعالم
hiçbirأحدا Gaybını

26) Gaybı bilen (Allah'tır.) Gaybını hiçbir kimseye açmaz.

من رسول razı olduğunaارتضى من Ancak إلا
من بين يديه getirenlereيسلك O bilgilerفإنه peygamberinden
muhafız gönderirرصدا ardındanمن خلفه veو önünden

27) Ancak peygamberinden razı olduğuna (bildirebilir). O (Allah) bilgiler getirenlere önünden ve ardından muhafız gönderir.

رسالات tebliğ ettiğiniأبلغوا Kuşkusuzقد أن bilsin diyeليعلم
bulunanıبما kuşatmıştırأحاط Veو Rablerininربهم risaletini
tek عددا şeyiشيء herكل saymıştırأحصى Veو yanındaلديهم
tek

28) Kuşkusuz Rablerinin risaletini tebliğ ettiğini bilsin diye. Ve yanında bulunanı kuşatmıştır. Ve her şeyi tek tek saymıştır.

26-28. Gaybı yalnızca Allah'ın bildiği, bu konuda O'nun hoşnut olup seçtiği elçinin dışında -cinler dahil- hiç kimseye bilgi vermediği ifade buyurulmuştur. Allah'ın hoşnut olup seçtiği elçiden maksat peygamberler, onlara bildirdiği gayb bilgileri ise ilâhî vahiyler ve haberlerdir ki bunlar da onların peygamber olduğunu gösterir. Meselâ Hz. Peygamber'e kıyamet gününde ve âhirette meydana gelecek olaylar vb. birçok gayb haberini içeren Kur'an vahyedilmiştir. Şevkânî'nin eserinde, Kur'an ve vahiy dışında da Hz. Peygamber'e fiten ve benzeri bazı gayb bilgilerinin verildiği zikredilmiş ve âyetin bunlara da işareti söz konusu edilmiştir.[479]

73 MÜZZEMMİL SURESİ

Kur'ân-ı Kerim'in 73. sûresi. 20 âyet, 258 kelime ve 888 harften ibarettir. Fasılâsı elif harfidir. Mekkî sûrelerden olup Kalem sûresinden sonra nazil olmuştur. On, onbir ve yirminci âyetleri Medine'de nazil oldu. Bu sûreyi Medineliler on sekiz, Basralılar on dokuz ve diğerleri de yirmi âyet olarak kabul ederler. Adını birinci âyetinde geçen ve Hz. Peygamber (a.s.)'ı vasfeden, örtüye bürünen anlamındaki "Müzzemmil" kelimesinden almıştır.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

örtüsüne bürünenالْمزملُ Eyيأيها

1) Ey örtüsüne bürünen.

Az olmakقَلِيلًا kaydıylaاِلَّا geceاللَيلَ kalkقُمِ

2) Az olmak kaydıyla gece kalk.

birazقَلِيلًا ondanمِنْهُ eksiltانْقُص Veyaأَو Yarısıنِصفَهُ

3) Yarısı. Veya ondan biraz eksilt.

القُرآن ağır ağır okuورتِلِ üzerineعليهِ arttırزد Veyaأَو bir düzen içindeتَرتِيلًا Kur'an'ı

4) Veya üzerine arttır. Kur'an'ı ağır ağır bir düzen içinde oku.

ثَقِيلًا bir sözقَولًا üzerineعليكَ indireceğizسنُلْقِي Kuşkusuzاِنا ağır

5) Kuşkusuz üzerine ağır bir söz indireceğiz.

وطْئًا dahaأَشَدّ Oهِيَ geceاللَيلِ vaktiنَاشِئَةَ Muhakkak kiاِنَّ azda da olsaقِيلًا daha sağlamdırأَقْوم Veو oturaklıdır

6) Muhakkak ki, gece vakti. O, daha oturaklıdır. Ve azda da olsa daha sağlamdır.

طَوِيلًا uğraştırسبحا gündüzالنهار içinفِي seninلَكَ Çünküاِنَّ uzun

7) Çünkü senin için gündüz uzun uğraştır.

onaاِلَيهِ yönelتَبتَلْ Veو Rabbininربك adınıاسم anاذْكُر Veو bütünüyleتَبتِيلًا

8) Ve Rabbinin adını an. Ve bütünüyle ona yönel.

اِلَه yokturلَا batınınالْمغْرِبِ veو Doğununالْمشْرِق Rabbiرب vekilوكِيلًا O'nuه edinفَاتَخِذْ O'ndanهو başkaاِلَّا ilah

9) Doğunun ve Batının Rabbi, O'ndan başka ilah yoktur. O'nu vekil edin.

(*)Bazı rivayetlerde bu ayetlerin Kur'an-ın ilk nazil olan bölümü olduğu söylenilmektedir. Ayrıca bazılarında kendisine vahiy ilk kez indikten sonra. Peygamber (a.s)'ın Hira mağarasından döndüğü ve kalbi şiddetle çarparken ailesine, "beni örtünüz (zemmilûnî)" dediği zaman indiği belirtilmiştir. Ayetlerin içeriği ikinci rivayeti daha çok kuvvetlendirmektedir ki, müfessirlerin çoğunluğu bu görüştedir.

söylediklerininيقُولُون neماء üzerineعلى sabır etاصبِر Veو güzelجمِيلًا şekildeهجرا onlardanهم ayrılاهجر Veو

10) Ve ne söylediklerinin üzerine sabır et. Ve onlardan güzel şekilde ayrıl.

أُولِي Yalanlayanlarıالْمكذبِين Veو bana bırakذَرنِي Veو birazقَلِيلًا onlara mühlet verومهلْهم Nimetالنعمةِ sahibi

11) Ve nimet sahibi (olup). Yalanlayanları bana bırak. Ve onlara biraz mühlet ver.

Veو Bukağılarأَنكالًا bizim katımızdaلَدينَا Kuşkusuzاِنَّ cehennem vardırجحِيما

12) Kuşkusuz bizim katımızda. Bukağılar (ağır boyunduruk, prangalar). Ve cehennem vardır.

سورة ا زمل (٧٣)

بِسم ا ـ الرحمن الرحِيم

يآايها الْمزملُ (١) قُمِ الليلَ اِلا قَلِيلاً (٢) نِصفه اَو انقُص مِنه
قَلِيلاً (٣) اَو زِد علَيهِ ورتل القُراَن ترتيلاً (٤) اِنا سنلْقِى
علَيك قَولاً ثَقِيلاً (٥) اِن ناشِئةَ الليل هِى اَشد وطْاً واَقْوم قِيلاً
(٦) اِن لَك فِى النهار سبحا طَويلاً (٧) واذْكُر اسم ربك
وتبتلْ اِلَيهِ تبتيلاً (٨) رب المشرق والْمغرب لآ اِلَه اِلا هو
فَاتخِذْه وكِيلاً (٩) واصبِر على ما يقُولُونَ واهجرهم هجرا
جمِيلاً (١٠) وذَرنى والْمكذبِين اُولى النعمةِ ومهلْهم قَلِيلاً
(١١) اِن لَدينآ اَنكالاً وجحِيما (١٢) وطَعاما ذَا غُصةٍ وعذَابا
اَلِيما (١٣) يوم ترجف الارض والْجِبالُ وكانتِ الْجِبالُ كَثِيبا
مهِيلاً (١٤) اِنآ اَرسلْنآ اِلَيكُم رسولاً شاهِدا علَيكُم كَمآ
اَرسلْنآ اِلَى فِرعونَ رسولاً (١٥) فَعصى فِرعونُ الرسولَ
فَاَخذْناه اَخذًا وبِيلاً (١٦) فَكَيف تتقُونَ اِن كَفَرتم يوما يجعلُ
الْوِلْدانَ شِيبا (١٧) السمآءُ منفَطِر بِهِ كَانَ وعده مفْعولاً
(١٨) اِن هذِهِ تذْكِرةٌ فَمن شآءَ اتخذَ اِلَى ربهِ سبِيلاً (١٩)

عذَابا Veو boğazaغُصةٍ takılan ذَا yiyecek vardırطَعاما Veو can yakıcıأَلِيما azap vardır

13) Ve boğaza takılan yiyecek vardır. Ve can yakıcı azap vardır.

Veو dağlarınالْجِبالُ veو Yerالْأَرض sarsıldığıتَرجفُ günيوم yığınları haline مهِيلًا kumكَثِيبا dağlarالْجِبالُ geldiğindeكَانَتْ

14) Yer ve dağların sarsıldığı gün ve dağlar saçılan kum yığınları haline geldiğinde.

شَاهِدا bir elçi رسولًا sizeاِلَيكُم biz gönderdikأَرسلْنَا Şüphesizاِنَّا أَرسلْنَا gibiكَما Üzerinizeعلَيكُم şahit olması için elçiرسولًا Firavunaاِلَى فِرعونَ gönderdiğimiz

15) Şüphesiz biz size bir elçi gönderdik. Üzerinize şahit olması için. Fir'avuna elçi gönderdiğimiz gibi.

فَأَخَذْنَا peygambereالرسولَ Fir'avunفِرعونُ isyan ettiفَعصى vahimوبِيلًا bir şekildeأَخْذًا onuه Bizde yakaladık

16) Fir'avun peygambere isyan etti. Bizde onu vahim bir şekilde yakaladık.

inkar كَفَرتُم Eğerاِنْ korunacaksınızتَتقُون nasılفَكَيفَ شِيبا çocuklarınالْوِلْدان ağartanيجعلُ gündenيوما ederseniz saçlarını

17) Eğer inkar ederseniz çocukların saçlarını ağartan günden nasıl korunacaksınız.

vaad عد Veو dırكَان onunlaبِهِ yarılırمنْفَطِر Gökالسماء yapıcıمفْعولًا Oه ettiğini

18) Gök onunla yarılır. Ve O, vaad ettiğini yapıcıdır.

شَاء Artık kimفَمن bir öğüttürتَذْكِرةٌ buهذِهِ Şüphesizاِنَّ bir yolسبِيلًا Rabbineاِلَى ربهِ tutarاتَخَذَ dilerse

19) Şüphesiz bu, bir öğüttür. Artık kim dilerse Rabbine bir yol tutar.

إِن ربك يعلم انك تقوم أدنى مِن ثُلُثَى الليل ونصفه وثُلُثه وطَآئِفَةٌ مِن الذِين معك وا ُ يقدر الليلَ والنهار عِلم انْ لن تحصوه فَتاب عليكُم فَاقرؤا ما تيسر مِن القُران عِلم انْ سيكُونُ مِنكُم مرضى وأخرونَ يضربونَ فِى الارض يبتغونَ مِن فَضل ا ِ وأخرونَ يقَاتِلُونَ فِى سبيل ا ِ فَاقرؤا ما تيسر مِنه وأقِيموا الصلوةَ واتوا الزكوةَ واقرِضوا ا َ قَرضا حسنا وما تقدموا لانفُسِكُم مِن خيرٍ تجِدوه عِند ا ِ هو خيرا واعظم اجرا واستغفِروا ا َ إِن ا َ غَفُور رحِيم (٢٠)

سورة ا دثر (٧٤)

بِسم ا ِ الرحمن الرحِيم

يآايها المدثر (١) قُم فَانذِر (٢) وربك فَكَبر (٣) وثِيابك فَطهر (٤) والرجز فَاهجر (٥) ولا تمنن تستكْثِر (٦) ولربك فَاصبِر (٧) فَإِذا نقِر فِى الناقُور (٨) فَذَلك يومئِذٍ يوم عسِير (٩) على الكَافِرين غَير يسِيرٍ (١٠) ذَرنى ومن خلقْت وحِيدا (١١) وجعلت له مالاً ممدودا (١٢) وبنِين شهودا (١٣) ومهدت له تمهيدا (١٤) ثُم يطمع انْ ازيد (١٥) كَلا إِنه كَانَ لآيتِنا عنِيدا (١٦) سأرهِقُه صعودا (١٧)

وم تَقُـ sen أَنـك biliyor ki يعلَـم Rabbin ربـك Şüphesiz إِن
الليـل üçte ikisinde مِن ثُلُثَـي eda ettiğini أَدنَى kalkmaktasın
Ve و üçte birinden ثُلُثَه ve و yarısından نِصفَه ve و Gecenin
و seninle معك bulunanlar الذِين dan مِن bir gurubun da طَائِفَةٌ
gündüzü النهـار ve و Gece الليل takdir etti يقَدر Allah الله Ve
bundan فَتَـاب Onu ه sayamayacağınızı أَن لَن تُحصوه bildi عِلم
تَيسـر gelen ما ـه okuyunuz فَـاقْرءوا Sizin için عليكُم döndü
olacağını أَن سيكُون bildi عِلم Kur'an القُرآن dan مِن kolayınıza
يضربون diğerleri آخَرون Ve و hastaların مرضى Sizden مِنكُم
مِن فَضل aramak için يبتغُون yeryüzünde فِي الأَرض dolaşanlar
savaşa يقَـاتِلُون diğerleri آخَـرون ve و Allah'ın اللهِ fazlından
مـا okuyunuz فَـاقْرءوا Allah اللهِ yolunda فِي سبِيل çıkanlar
الصـلاَة kılın أَقِيمـوا Ve و Ondan مِنه kolayınıza تَيسر geleni
bir borç أَقْرِضـوا Ve و zekâtı الزكَـاة verin آتُوا ve و Namaz
تُقَـدموا ne ما Ve و güzel حسنًا borçla قَرضا Allah'a الله verin
hayır خَيـر مِـن Kendiniz لأَنْفُسِـكُم gönderirseniz
daha خَيرا ondan هو Allah اللهِ katında عِنْد bulursunuz تَجِدوه
و ecrini bulursunuz أَجـرا daha büyük أَعظَم ve و hayırlısını
غَفُور Allah الله Çünkü إِن Allah'a الله istiğfar edin استَغْفِروا Ve
Rahimdir رحِيم gafurdur

20) Şüphesiz Rabbin biliyor ki sen kalkmaktasın. Gecenin üçte ikisinde ve yarısından ve üçte birinden. Ve seninle bulunanlardan bir grubun da eda ettiğini.. Gece ve gündüzü Allah takdir etti. Onu sayamayacağınızı bildi. Sizin için bundan döndü. Kur'an'dan kolayınıza geleni okuyunuz. Sizden hastaların olacağını bildi. Ve diğerleri Allah'ın fazlından aramak için yeryüzünde dolaşanlar ve yine diğerleri Allah yolunda savaşa çıkanlar. Ondan kolayınıza geleni okuyunuz. Namaz kılın ve zekâtı verin. Ve Allah'a güzel borçla bir borç verin. Ve Kendiniz için ne hayır gönderirseniz Allah katında ondan daha hayırlısını ve daha büyük ecrini bulursunuz. Ve Allah'a istiğfar edin. Çünkü Allah Gafurdur. Rahimdir.[560]

74 MÜDESSİR SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 74. sûresi. 56 âyet, 255 kelime ve 1010 harften ibarettir. Fasılası elif, he, nûn, dal ve ra harfleridir. Mekkî sûrelerden olup, Alâk sûresinden sonra nâzil olmuştur. Kur'an'ın ilk nâzil olan sûresi olduğu rivâyet edildiği gibi, Müzzemmil sûresinden sonra nâzil olduğu da rivayet edilmektedir. Ancak ilk nâzil olan âyetlerin, Alak sûresinin birinci bölümünü oluşturan ayetler olduğu ittifakla kabul edilmiştir. [480]Adını ilk ayetinde geçen, örtüye bürünen anlamındaki "müddessir" kelimesinden almıştır.

Rahim الرحِيم Rahman الرحمن Allah'ın اللهِ adıyla بِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

örtüsüne bürünen المدثر Ey يأَيها

1) Ey örtüsüne bürünen.

Öğüt ver فَأَنذِر Kalk قُم

2) Kalk, öğüt ver.

tekbir et فَكَبر Rabbini ربك Ve و

3) Ve Rabbini tekbir et.

temizle فَطَهر elbiseni ثِيابك Ve و

4) Ve elbiseni temizle.

kaçın فَاهجر pislikten الرجز Ve و

5) Ve pislikten kaçın.

çok iyilik تَستَكْثِر istekte bulunmak için تَمنُن yapma لا Ve و

6) Ve çok istekte bulunmak için iyilik yapma.

Yani: Amelinle Allah'a karşı minnet ederek onu çok görme.[481]

sabret فَاصبِر Rabbin için لِربك Ve و

7) Ve Rabbin için sabret.

üfürüldüğü فِي الناقُور Sur'a نُقِر zaman فَإِذَا

8) Sur'a üfürüldüğü zaman.

zorlu عسِير bir gündür يوم o gün يومئِذٍ İşte فَذَلِك

9) İşte o gün zorlu bir gündür.

kolay يسِير değildir غَير Kâfirler الْكَافِرِين üzerine على

10) Kâfirler üzerine kolay değildir."

yalnız وحِيدا yarattığım خَلَقْت kimseyi ومن Ve و bana bırak ذَرنِي olarak

11) Ve yalnız olarak yarattığım kimseyi, bana bırak.

geniş ممدودا mal مالًا ona لَه verdim جعلْت Ve و

12) Ve ona geniş mal verdim.

göz önünde شُهودا çocuklar verdim بنِين Ve و

13) Ve göz önünde çocuklar verdim.

nimetler serdim تَمهِيدا onun لَه önüne مهدت Ve و

14) Ve onun önüne nimetler serdim.

arttırmamı أَزِيد daha da أَن umuyor يطْمع Sonra ثُم

15) Sonra daha da arttırmamı umuyor.

ayetlerimize karşı لِآياتِنَا idi كَان Şüphesiz o إِنه Hayır كَلا pek inatçı عنِيدا

16) Hayır. Şüphesiz o ayetlerimize karşı pek inatçı idi.

sarp bir yokuşa صعودا Onu süreceğim سأُرهِقُه

17) Onu sarp bir yokuşa süreceğim.

Âyetler, Velîd b, Muğire hakkında inmiş olsa da amacı genel olup şu mesajı vermektedir: Nimete karşı şükretmek, nimet sahibine minnettar olmak en yalın ahlâki ödevlerden biri, akıl ve adalet gereğidir. Sıradan birinin alelade yardım ve iyiliğine bile minnettar olup teşekkür ederken varlığımızı, hayatımızı, sahip olduğumuz, yararlandığımız her türlü maddi ve manevi nimet ve imkânları lütfeden Allah'a minnettar olmamak, şükretmemek, ibadet ve itaat etmemek büyük bir nankörlüktür; özellikle Allah'ın varlığını ve birliğini tanımamaktan da öte giderek inkâr, şirk ve zulüm hareketlerine öncülük etmek bütün nankörlüklerin ve haksızlıkların en ağırı, en vahimidir.[482]

takdir etti قدر ve و düşündü فكر O إنه

18) O düşündü ve takdir etti.

ölçüp biçti قدر Nasıl كيف Kahrolası فقتل

19) Kahrolası. Nasıl ölçüp biçti.

ölçüp biçti قدر Nasıl كيف kahrolası قتل Yine ثم

20) Yine kahrolası. Nasıl ölçüp biçti.

baktı نظر Sonra ثم

21) Sonra baktı.

kaşlarını çattı بسر ve و yüzünü ekşitti عبس Sonra ثم

22) Sonra yüzünü ekşitti ve kaşlarını çattı.

büyüklendi استكبر ve و sırtını döndü أدبر Sonra ثم

23) Sonra sırtını döndü ve büyüklendi.

bir sihirdir سحر ancak إلا bu هذا Kuşkusuz إن Dedi ki فقال

aktarılıp öğrenilen يؤثر

24)Dedi ki: Kuşkusuz bu ancak aktarılıp öğrenilen bir sihirdir.

beşer البشر sözüdür قول Ancak إلا bu هذا Kuşkusuz إن

25) Kuşkusuz bu ancak beşer sözüdür.

sakara سقر Onu atacağım سأصليه

26) Onu sakara atacağım.

sakar سقر ne nedir ما sen bilir أدراك misin ما Ve و

27) Ve sen sakar ne nedir bilirmisin?

ileriye bırakır تذر ne de لا ve و geriye تبقي Ne لا

28) Ne geriye bırakır ve ne de ileri bırakır.

Deriyi للبشر kavurdukça kavurur لواحة

29) Deriyi kavurdukça kavurur.

on عشر dokuz vardır تسعة Üzerinde عليها

30) Üzerinde on dokuz (bekçi) vardır.

Cehennem النار bekçilerini أصحاب Biz kıldık جعلنا madık ما Ve و عدتهم Biz kıldık جعلنا ما Ve و meleklerden ملئكة ancak إلا kimseler için للذين bir fitne فتنة ancak إلا onların sayılarını كفروا kimseler الذين yakinen inansınlar ليستيقن inkarcı أوتوا kimselerin de الذين artsın يزداد Ve و Kitap الكتاب verilen آمنوا kuşkulanmasın يرتاب لا Ve و imanlarını إيمانا iman eden الذين و iman eden المؤمنون ve و kitap الكتاب verilen أوتوا kimseler kalplerinde قلوبهم في kimseler الذين demeleri için ليقول Ve أراد neyi ماذا kafirlerin الكافرون ve و hastalık مرض olan İşte كذلك örnekle مثلا bu بهذا Allah الله murat etmiştir ve و dilediği يشاء kimseyi من Allah الله saptırır يضل böylece ما يعلم Ve و dilediği يشاء kimseyi de من hidayet eder يهدي o هي ما Ve و o هو ancak إلا Rabbinin ربك ordusunu جنود bilir insanlar için للبشر bir öğüttür ذكرى ancak إلا

31) Ve Biz Cehennem bekçilerini ancak meleklerden kıldık. Ve Biz onların sayılarını ancak inkarcı kimseler için bir fitne kıldık. Kitap verilen kimseler yakinen inansınlar. Ve iman eden kimselerin de imanlarını artsın. Ve iman eden ve kitap verilen kimseler kuşkulanmasın. Ve kalplerinde hastalık olan kimseler kafirler (şöyle desin)Allah bu örnekle neyi murat etmiştir demeleri için. İşte böylece, Allah dilediği kimseyi saptırır ve dilediği kimseyi de hidayet eder. Ve Rabbinin ordusunu ancak o bilir. Ve insanlar için ancak o bir öğüttür.

Ay'a القمر yemin olsun ki و Hayır كلا

32) Hayır. Ay'a yemin olsun ki.

dönüp gittiği أدبر zaman إذ geceye الليل Ve و

33) Ve dönüp gittiği zaman geceye.

ağardığı أسفر zaman إذا sabaha الصبح Ve و

34) Ve ağardığı zaman sabaha.

büyüklerden الكبر biridir لإحدى Şüphesiz o إنها

إنه فكر وقدر (١٨) فقتل كيف قدر (١٩) ثم قتل كيف قدر
(٢٠) ثم نظر (٢١) ثم عبس وبسر (٢٢) ثم أدبر واستكبر
(٢٣) فقال إن هذآ إلا سحر يؤثر (٢٤) إن هذآ إلا قول
البشر (٢٥) سأصليه سقر (٢٦) ومآ أدريك ما سقر (٢٧) لا
تبقى ولا تذر (٢٨) لواحة للبشر (٢٩) عليها تسعة عشر
(٣٠) وما جعلنآ أصحاب النار إلا ملئكة وما جعلنا عدتهم إلا
فتنة للذين كفروا ليستيقن الذين أوتوا الكتاب ويزداد الذين
آمنوآ إيمانا ولا يرتاب الذين أوتوا الكتاب والمؤمنون وليقول
الذين فى قلوبهم مرض والكافرون ماذآ أراد الله بهذا مثلا
كذلك يضل الله من يشآء ويهدى من يشآء وما يعلم جنود ربك
إلا هو وما هى إلا ذكرى للبشر (٣١) كلا والقمر (٣٢)
والليل إذ أدبر (٣٣) والصبح إذآ أسفر (٣٤) إنها لإحدى
الكبر (٣٥) نذيرا للبشر (٣٦) لمن شآء منكم أن يتقدم أو
يتأخر (٣٧) كل نفس بما كسبت رهينة (٣٨) إلا أصحاب
اليمين (٣٩) فى جنات يتسآءلون (٤٠) عن المجرمين (٤١)
ما سلككم فى سقر (٤٢) قالوا لم نك من المصلين (٤٣)
ولم نك نطعم المسكين (٤٤) وكنا نخوض مع الخآئضين
(٤٥) وكنا نكذب بيوم الدين (٤٦) حتى أتينا اليقين (٤٧)

35) Şüphesiz o büyüklerden biridir.

İnsanlara للبشر bir öğüttür نذيرا

36) İnsanlara bir öğüttür.

Veya أو ileri gitmek يتقدم أن Sizden منكم isterse شاء kimi لمن

gecikirse يتأخر

37) Kiminiz ileri gitmek isterse. Veya gecikirse.

rehindir رهينة kazandığı كسبت ile بما nefis نفس Her كل

38) Her nefis kazandığı ile rehindir.

Sağ اليمين ashabı أصحاب hariç إلا

39) Sağ ashabı hariç.

Sualleşirler يتساءلون Cennetin جنات içindedir في

40) Cennetin içindedirler. Sualleşirler.

Günahkârlar المجرمين dan عن

41) Günahkârlardan.

sakara سقر في Sizi sürükleyen سلككم nedir? ما

42) Sizi sakara (cehenneme) sürükleyen nedir?

namaz kılanlar المصلين dan من Biz değildik نك لم derler قالوا

43) Biz namaz kılanlardan değildik derler.

yoksullara المسكين yidirenlerden نطعم biz değildik نك لم Ve و

44) Ve yoksullara yidirenlerden değildik.

الخائضين birlikte مع boş şeylere نخوض biz dalardık كنا Ve و

dalanlarla

45) Ve boş şeylere dalanlarla birlikte dalardık.

ceza الدين gününü بيوم yalanlardık نكذب biz كنا Ve و

46) Ve biz ceza gününü yalanlardık.

Yakin اليقين bize gelinceye أتانا kadar حتى

47) Yakin (ölüm) bize gelinceye kadar.

فما تنفعهم شفاعةُ الشافِعِين (٤٨) فما لهم عن التذْكِرةِ
معرضِين (٤٩) كأنهم حمر مستنفِرةٌ (٥٠) فرت مِن قسورةٍ
(٥١) بلْ يريد كُل امرِئٍ مِنهم انْ يؤتى صحفًا منشرةً (٥٢)
كلا بلْ لا يخافُونَ الاخِرةَ (٥٣) كلا اِنه تذْكِرةٌ (٥٤) فمن
شآءَ ذكره (٥٥) وما يذْكُرونَ اِلا انْ يشآءَ ا هو اهلُ
التقْوى واهلُ المغفِرةِ (٥٦)

سورة القيامة (٧٥)

بِسمِ ا الرحمن الرحِيمِ

لآ أقْسِم بِيومِ القِيمةِ (١) ولآ أقْسِم بِالنفْسِ اللوامةِ (٢)
أيحسب الاِنسانُ الن نجمع عِظامه (٣) بلى قادِرين على انْ
نسوى بنانه (٤) بلْ يريد الاِنسانُ لِيفْجر امامه (٥) يسئلُ
ايانَ يوم القِيمةِ (٦) فاِذا برق البصر (٧) وخسف القمر
(٨) وجمِع الشمس والقمر (٩) يقُولُ الاِنسانُ يومئِذٍ اين
المفر (١٠) كلا لا وزر (١١) اِلى ربك يومئِذٍ المستقر
(١٢) ينبؤا الاِنسانُ يومئِذٍ بِما قدم واخر (١٣) بل الاِنسانُ
على نفْسِهِ بصِيرةٌ (١٤) ولو القى معاذِيره (١٥) لا تحرك بِهِ
لِسانك لِتعجلَ بِهِ (١٦) اِن علينا جمعه وقرانه (١٧) فاِذا
قرأناه فاتبِع قرانه (١٨) ثُم اِن علينا بيانه (١٩)

şefaat الشافِعِين şefaatıشَفَاعَةُ Onlara faydaتَنْفَعهم vermezفَما edenlerin

48) Onlara şefaat edenlerin şefaatı fayda vermez.

zikrimizالتذْكِرةِ denعن Onların ne mazeretleri var?فَما لهم yüz çevirmelerininمعرضِين

49) Onların zikrimizden yüz çevirmelerinin ne mazeretleri var?

yabanمستَنْفِرةٌ eşekleriحمر Onlar gibidirكأنهم

50) Onlar yaban eşekleri gibidir.

Aslanقسورةٍ danمِن ürkmüşفَرتْ

51) Aslandan ürkmüş.

أن onlarınمِنْهم kendisineامرِئٍ herbiriكُل isterيريد Hayırبل açılmışمنَشرةً sahifelerinصحفًا verilmesiniيؤْتَى

52) Hayır onların herbiri kendisine açılmış sahifelerin verilmesini ister.[561]

ahirettenالآخِرةَ korkmuyorlarلا يخَافُون Aksineبل Hayırكلا

53) Hayır. Aksine ahiretten korkmuyorlar.

bir öğüttürتَذْكِرةٌ şüphesiz oاِنه Hayırكلا

54) Hayır şüphesiz o bir öğüttür.

ondanه öğüt alsınذَكر dilerseشَاء Kimفَمن

55) Kim dilerse ondan öğüt alsın.

dilemedikçeأن يشَاء ancakاِلا öğütيذْكُرون almazlarما Veو
أهلُ Veو sakınılmayaالتقْوى layıkأهلُ odurهو Allahالله
mağfiretالمغْفِرةِ sahibi de

56) Ve ancak Allah dilemedikçe öğüt almazlar. Sakınılmaya layık. Ve mağfiret sahibi odur.

75 KIYAMET SURESİ

Kur'ân-ı Kerim'in 75. sûresi. Sûre, adını ilk âyetinde geçen "Kıyâmet" kelimesinden almıştır. Bununla beraber surede Kıyâmet konusu işlendiğinden dolayı da bu ismi almış olabilir. Mekke'de nâzil olmuştur. 40 âyet, 199 kelime ve 352 harften ibarettir.

Rahimالرحِيم Rahmanالرحمن Allah'ınالله adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Kıyametالْقِيامةِ gününeبِيومِ andolsunأُقْسِم Hayırلا

1) Hayır. Kıyamet gününe yemin olsun.

kınayıcıاللوامةِ nefseبِالنفْسِ andolsunأُقْسِم لا Veو

2) Ve kınayıcı nefse yemin olsun.

toplamayacağımızıنَجمع أَلن İnsanالْإِنسان mı sanıyor?أَيحسب kemikleriniعِظَامه

3) İnsan, kemiklerini toplamayacağımızı mı sanıyor?

بنَانَه parmakنُسوي على أَن gücümüz yeterقَادِرِين Evetبلَى onların uçlarını

4) Evet onların parmak uçlarını (derleyip yeniden düzene koymaya) gücümüz yeter.

öndenأمامه kötülükلِيفْجر insanالْإِنسان istiyorيرِيد Aksineبل

5) Aksine insan önden kötülük istiyor.

الْقِيامةِ günüيوم ne zaman olacağınıأيان soruyorيسأَلُ Kıyamet

6) Kıyamet günü ne zaman olacağını soruyor.

Gözالْبصر kamaştığıبرِقَ zamanفَإِذَا

7) Göz kamaştığı zaman.

ayالْقَمر tutulduğundaخَسفَ Veو

8) Ve ay tutulduğunda,

ayالْقَمر veو güneşالشمس toplatıldığındaجمِع Veو

9) Ve ay ve güneş toplatıldığında.

kaçışالْمفَر nerede?أَين Ogünيومئِذٍ insanالْإِنسان derيقُولُ

10) O gün insan kaçış nerede? der,

Sığınak taوزر yokturلا Hayırكلا

11) Hayır. Sığınak da yoktur.

karar mekanıالْمستَقَر O günيومئِذٍ Rabbinin huzurudurإِلَى ربك

12) O gün karar mekanı Rabbinin huzurudur.

قَدم her neبِما O günيومئِذٍ insanaالْإِنسان haber verilirينَبأُ ertelemişseأَخر veو takdim etmiş

13)O gün insan her ne takdim etmiş ve ertelemişse haber verilir.

بصِيرةٌ nefsiniنَفْسِهِ kendiعلَى insanالْإِنسان Bilakisبل görmektedir

14) Bilakis insan kendi nefsini görmektedir.

oه özürlerمعاذِيره ortaya atsa daأَلْقَى her ne kadarلَو Veو

15) Ve her ne kadar o özürler ortaya atsa da.

acele etmek لِتَعجلَ diliniلِسانَك onuبِهِ hareketتُحرك ettirmeلا Vahiy gelirkenبِهِ için

16)Vahiy gelirken acele etmek için dilini onu (Kur'an'ı bellemek için) hareket ettirme.

قُرآنَه veو onu toplamakجمعه bize aitعلَينَا Kuşkusuzإِن okutmak

17) Kesin, onu toplamak ve okutmak bize ait.

o قُرآنَه tabi olفَاتَّبِع Onuه okunduğunuقَرأْنَا zamanفَإِذَا okunana

18) Onu okunduğun zaman o, okunana tabi ol.

onu açıklamakبيانَه bize aitعلَينَا kuşkusuzإِن Sonraثُم

19) Sonra kuşkusuz onu açıklamak bize ait.

aceleciliğiالْعَاجِلَةَ seviyorsunuzتُحِبُّونَ Bilakisبَلْ Hayırكَلَّا
20) Hayır. Bilakis aceleciliği seviyorsunuz.
ahiretiالْآخِرَةَ bırakıyorsunuzتَذَرُونَ Veوَ
21) Ve ahireti bırakıyorsunuz.
parlaktırنَاضِرَةٌ O günيَوْمَئِذٍ Yüzlerوُجُوهٌ
22) O gün. Yüzler parlaktır.
bakmaktadırlarنَاظِرَةٌ Rabbineإِلَى رَبِّهَا
23) Rabbine bakmaktadırlar.
asıktırبَاسِرَةٌ o günيَوْمَئِذٍ yüzler vardırوُجُوهٌ Veوَ
24) Ve yüzler vardır o gün asıktır.
bel فَاقِرَةٌ kendisineبِهَا yapılacakيُفْعَلَ أَن Zannederتَظُنُّ kemiklerini kıran
25)Bel kemiklerini kıran kendisine yapılacak zanneder.
can boğazaالتَّرَاقِيَ dayandığıبَلَغَتِ zamanإِذَا Hayırكَلَّا
26) Hayır, can boğaza dayandığı zaman.
kurtaracakرَاقٍ Kimمَنْ denilir kiقِيلَ Veوَ
27) Ve denilir ki: Kim kurtaracak.
kesin ayrılık olduğunuالْفِرَاقُ onunأَنَّهُ anlarظَنَّ Veوَ
28) Ve onun kesin ayrılık olduğunu anlar.
ayağaبِالسَّاقِ ayakالسَّاقُ dolaştığındaالْتَفَّتِ Veوَ
29) Ve ayak ayağa dolaştığında.
sevk edilirالْمَسَاقُ O günيَوْمَئِذٍ Rabbineإِلَى رَبِّكَ
30) O gün Rabbine sevk edilir.
namaz kıldıصَلَّى ne delَا veوَ tasdik ettiصَدَّقَ Neفَلَا
31) Ne tasdik etti ve ne de namaz kıldı.
yüz çevirdiتَوَلَّى ve وَ yalanlayıpكَذَّبَ aksineلَكِن Veوَ
32) Ve aksine yalanlayıp ve yüz çevirdi.
övünerekيَتَمَطَّى ailesinin yanınaإِلَى أَهْلِهِ gittiذَهَبَ Sonraثُمَّ
33) Sonra övünerek ailesinin yanına gitti.
dahası layıkفَأَوْلَى sanaلَكَ Layıkأَوْلَى
34) Layık sana dahası layık.
dahası layıkفَأَوْلَى sanaلَكَ layıkأَوْلَى Sonra yineثُمَّ
35) Sonra yine layık sana dahası layık.
سُدًى bırakılacağınıيُتْرَكَ أَن İnsanالْإِنسَانُ mı sanıyor?أَيَحْسَبُ başıboş
36) İnsan başıboş bırakılacağını mı sanıyor?
يُمْنَى meniمَنِيٍّ denمِنْ bir damla suنُطْفَةً değil miydiأَلَمْ يَكُ dökülen
37)(İnsan)dökülen meniden bir damla su değil miydi.
فَسَوَّى yaratıpفَخَلَقَ bir kan pıhtısıعَلَقَةً olduكَانَ Sonraثُمَّ düzenledi
38) Sonra bir kan pıhtısı oldu, yaratıp düzenledi.
الْأُنثَى veوَ erkekالذَّكَرَ çiftlerالزَّوْجَيْنِ Ondanمِنْهُ kıldıفَجَعَلَ dişi
39) Ondan çiftler, erkek ve dişi kıldı.
عَلَى أَن يُحْيِيَ kadirبِقَادِرٍ şekildeذَٰلِكَ değilmidir?أَلَيْسَ Ölüleriالْمَوْتَى diriltmeye
40) Bu şekilde. Ölüleri diriltmeye kadir değilmidir?

76 İNSAN SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 76. suresi, 31 ayet; 240 kelime ve 1053 harftir. Surenin mekkî veya medenî oluşunda ihtilâf vardır. İşlenen konu açısından daha çok mekkî sûrelere benzemektedir. "İnsan" isminin yanında **"Dehr"**, **"Ebrâr"**, **"Emşâc"**, **"Hel Etâ"** gibi isimleri de vardır.

كلا بلْ تحِبونَ العاجِلةَ (٢٠) وتذَرونَ الاخِرةَ (٢١) وجوه
يومئِذٍ ناضِرةٌ (٢٢) اِلى ربها ناظِرةٌ (٢٣) ووجوه يومئِذٍ
باسِرةٌ (٢٤) تظن انْ يفْعلَ بِها فاقِرةٌ (٢٥) كلا اِذَا بلغتِ
التراقِى (٢٦) وقِيلَ من راقٍ (٢٧) وظن انه الفِراق (٢٨)
والتفتِ الساقُ بِالساق (٢٩) اِلى ربك يومئِذٍ المساق (٣٠)
فلا صدق ولا صلى (٣١) ولكِن كذب وتولى (٣٢) ثم
ذهب اِلى اهلِهِ يتمطى (٣٣) اولى لك فاولى (٣٤) ثم
اولى لك فاولى (٣٥) ايحسب الاِنسانُ انْ يترك سدى
(٣٦) الم يك نطفةً مِن منِى يمنى (٣٧) ثم كانَ علقةً
فخلق فسوى (٣٨) فجعلَ مِنه الزوجين الذكر والانثى
(٣٩) اليس ذلِك بِقادِرٍ على انْ يحيِى الموتى (٤٠)

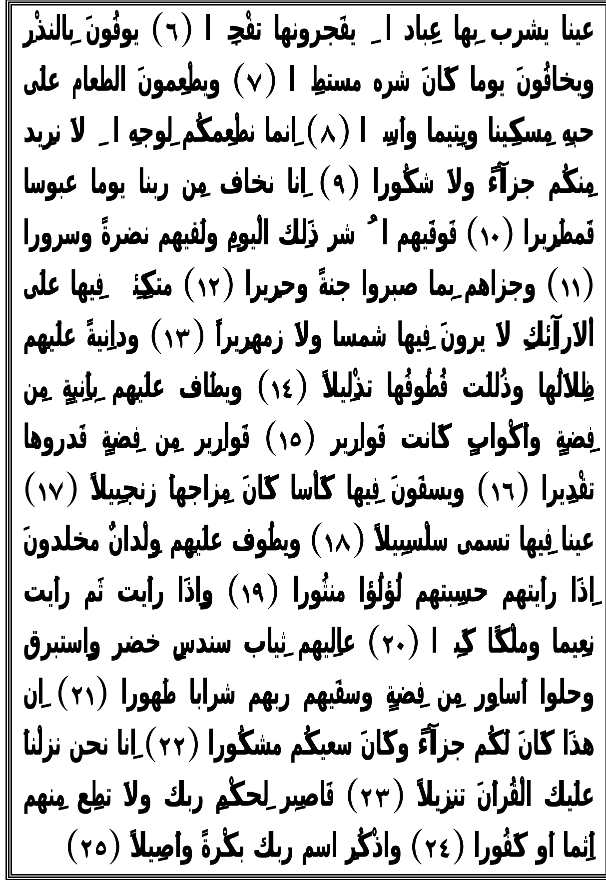
سورة الإنسان (٧٦)

بِسمِ اللهِ الرحمنِ الرحِيمِ

هلْ اتى على الاِنسان حِينٌ مِن الدهرِ لم يكُن شيئًا مذكُورا
(١) اِنا خلقْنا الاِنسانَ مِن نطفةٍ امشاجٍ نبتلِيهِ فجعلْناه سمِيعا
بصِيرا (٢) اِنا هديناه السبِيلَ اِما شاكِرا واما كفُورا (٣) اِنا
اعتدنا لِلكافِرين سلاسِلاً واغْلالاً وسعِيرا (٤) اِن الابرار
يشربونَ مِن كاسٍ كانَ مِزاجها كافُورا (٥)

Rahimالرَّحِيمِ Rahmanالرَّحْمَٰنِ Allah'ınاللَّهِ adıylaبِسْمِ
Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…
uzunحِينٌ İnsanınالْإِنسَانِ üzerindenعَلَى geçmediأَتَى mi?هَلْ anılmaya مَذْكُورًا bir şeyشَيْئًا olmadığıلَمْ يَكُن bir süreمِنَ الدَّهْرِ değer
1)İnsanın üzerinden, anılmaya değer bir şey olmadığı, uzun bir süre geçmedi mi?
bir نُطْفَةٍ danمِن insanıالْإِنسَانَ biz yarattık kiخَلَقْنَا Şüphesizإِنَّا سَمِيعًا Onuهُ kıldıkفَجَعَلْنَا deneyelimنَبْتَلِيهِ karmaşıkأَمْشَاجٍ su görenبَصِيرًا işiten
2) Şüphesiz biz insanı, karmaşık bir sudan yarattık ki deneyelim. Onu işiten, gören kıldık.
شَاكِرًا yaإِمَّا yoluالسَّبِيلَ biz ona gösterdikهَدَيْنَاهُ Gerçektenإِنَّا nankörكَفُورًا ya daإِمَّا veوَ şükredici olur
3) Gerçekten biz ona yolu gösterdik; ya şükredici olur ve ya da nankör.
سَلَاسِلَا kâfirlereلِلْكَافِرِينَ biz hazırladıkأَعْتَدْنَا Doğrusuإِنَّا çılgınca bir ateşسَعِيرًا veوَ tasmalarأَغْلَالًا veوَ zincirler
4) Doğrusu biz kâfirlere zincirler ve tasmalar ve çılgınca bir ateş hazırladık.
bir كَأْسٍ مِن içerlerيَشْرَبُونَ iyilerالْأَبْرَارَ Şüphesiz kiإِنَّ kafurكَافُورًا karışımıمِزَاجُهَا olanكَانَ kadehten
5) Şüphesiz ki iyiler, karışımı kafur olan bir kadehten içerler.

Kâfur, suyu, kâfur beyazlığı, kokusu ve soğukluğunda olan bir cennet gözesinin adıdır. Fakat bunda, kâfurun hoş olmayan tadı ve zararı yer almamıştır. Buna göre ayetteki ifadenin manası, "Bu şarab, o gözenin suyu ile karışmış (böylece güzelleşmiş) bir şarabtır."[483]

عينا يشرب ـِبها عِباد ا ـ يفجرونها تفجِ ا (٦) يوفُونَ ـِبالنذْر
ويخافُونَ يوما كانَ شره مستطِ ا (٧) ويطعِمونَ الطعام على
حبه ـِمسكِينا ويتيما وأسِ ا (٨) ـِانما نطعِمكُم ـِلوجهِ ا ـ لا نريد
ـِمنكُم جزآءً ولا شكُورا (٩) ـِانا نخاف ـِمن ربنا يوما عبوسا
قَمطَريرا (١٠) فَوقيهم ا ـُ شر ذَٰلِك اليومِ ولَقيهم نضرةً وسرورا
(١١) وجزاهم ـِبما صبروا جنةً وحريرا (١٢) متكِئِ ـِفيها على
الارآئِكِ لا يرونَ ـِفيها شمسا ولا زمهريراً (١٣) ودانِيةً عليهم
ظِلالُها وذُلِّلت قُطُوفُها تذْليلاً (١٤) ويطاف عليهم ـِبآنِيةٍ ـِمن
ـِفضةٍ واكْوابٍ كانت قَواريرا (١٥) قَوارير ـِمن ـِفضةٍ قَدروها
تقْدِيرا (١٦) ويسقَونَ ـِفيها كاسا كانَ ـِمزاجها زنجبِيلاً (١٧)
عينا ـِفيها تسمى سلْسبِيلاً (١٨) ويطُوف عليهم ولْدانٌ مخلدونَ
ـِاذَا رايتهم حسِبتهم لُؤلُؤا منثُورا (١٩) واذَا رايت ثَم رايت
نعِيما وملكًا كبِ ا (٢٠) عالِيهم ـِثياب سندسٍ خضر واستبرق
وحلوا اساور ـِمن ـِفضةٍ وسقيهم ربهم شرابا طهورا (٢١) ـِان
هذَا كانَ لَكُم جزآءً وكانَ سعيكُم مشكُورا (٢٢) ـِانا نحن نزلْنا
عليك القُرانَ تنزيلاً (٢٣) فَاصبِر ـِلحكْمِ ربك ولا تطِع ـِمنهم
اٰثِما او كَفُورا (٢٤) واذْكُرِ اسم ربك بكْرةً واصِيلاً (٢٥)

اللهِ kullarının عِباد ondan بِها içtikleri يشْرب pınardır عينًا
Allah'ın يفجرونها akıttıkları تَفْجِيرا akıttıkça

6) Allah'ın kullarının ondan içtikleri, akıttıkça akıttıkları pınardır.

يوما korkarlar يخَافُونَ ve و Adakları بِالنذْرِ yerine getirirler يوفُونَ
bir günden كانَ olan شَرُّه şerri مستَطِيرا yaygın

7) Adakları yerine getirirler ve şerri olan yaygın bir günden korkarlar.

مِسكِينًا sevdikleri حبِهِ على yemeği الطعام yedirirler يطْعِمونَ Ve و
yoksula و ve يتِيما yetime و ve أَسِيرا esire

8) Ve sevdikleri yemeği, yoksula ve yetime ve esire yedirirler.

اللهِ rızası için لِوجهِ size yediriyoruz نُطْعِمكُم Biz ancak إِنما
لا ve و karşılık جزاءً sizden مِنكُم istiyoruz نُرِيدُ ne bir لا Allah
ne شُكُورا teşekkür

9) Biz size, ancak Allah rızası için yediriyoruz; sizden ne bir karşılık istiyoruz ve ne teşekkür.

bir يوما Rabbimiz ربنَا den مِن korkuyoruz نَخَافُ Çünkü biz إِنا
günde عبوسا zorlu قمطَرِيرا suratların asıldığı

10) Çünkü biz, suratların asıldığı, zorlu bir günde Rabbimizden korkuyoruz.

Bundan ذَٰلِكَ şerrinden شَرَّ Allah da الله onları هم korur وقَاهم
bir نَضرةً onlara هم verir لَقَّا ve و bu günün الْيوم dolayı
mutluluk و ve سرورا bir sevinç

11) Bundan dolayı Allah da bu günün şerrinden onları korur ve onlara bir mutluluk ve bir sevinç verir.

صبروا sonucunda بِما onları هم ödüllendirir جزا Ve و
sabretmeleri جنةً cennetle و ve حرِيرا ipekle

12) Ve sabretmeleri sonucunda onları cennetle ve ipekle ödüllendirir.

لا tahtların الْأَرائِكِ üzerine على Orada فِيها yaslanırlar متكِئِين
و لا güneş de شَمسا Orada فِيها görmeyeceklerdir يرون
زمهرِيرا soğuk da

13) Orada tahtların üzerine yaslanırlar. Orada güneş de görmeyeceklerdir soğuk da.

وذُلِّلَتْ gölgeleri ظِلَالُها onlara عليهِم yakındır دانِيةً Ve و
تَذْلِيلًا Devşirilmeleri de قُطُوفُها kolaylaştırıldıkça kolaylaştırılmıştır

14) Ve gölgeleri onlara yakındır. Devşirilmeleri de kolaylaştırıldıkça kolaylaştırılmıştır.

مِن فِضةٍ kaplar بِآنِيةٍ çevrelerinde عليهِم dolaştırılır يطَافُ Ve و
gümüşten و ve أَكْوابٍ kupalar كانَتْ olan قَوارِير billurdan

15) Ve çevrelerinde gümüşten billurdan olan kaplar ve kupalar dolaştırılır.

tesbit قَدرو Gümüşten مِن فِضةٍ billur kaplar ki قَوارِيرا
etmişlerdir ها onların تَقْدِيرا belli bir ölçüyle

16) Gümüşten billur kaplar ki, onları belli bir ölçüyle tesbit etmişlerdir.

olan كانَ bir kadehten كأْسا orada فِيها içirilir يسقَون Ve و
karışımı مِزاجها زنجبِيلًا zencefil

17) Ve orada karışımı zencefil olan bir kadehten içirilir.

'Selsebil' سلْسبِيلًا adıyla تُسمى Orada فِيها bir pınar vardır عينًا

18) Orada "Selsebil" adıyla bir pınar vardır.

küçük çocuklar ولْدانٌ dolaşır عليهِم çevrelerinde يطُوفُ Ve و
حسِبتَهم Onları gördüğün رأَيتَهم zaman إِذَا ölümsüz مخَلَّدون da
sanırsın لُؤْلُؤًا birer inci منثُورا kendilerini saçılmış

19) Ve çevrelerinde ölümsüz, küçük çocuklar da dolaşır. Onları gördüğün zaman kendilerini saçılmış birer inci sanırsın.

görürsün رأَيتَ sonra ثَم bakarsan رأَيتَ her nereye إِذَا Ve و
نَعِيما nimet و ve ملْكًا saltanat كبِيرا büyük

20) Ve her nereye bakarsan sonra nimet ve büyük saltanat görürsün.

خُضر ince سندسٍ elbiseler vardır ثِياب Üzerlerinde عالِيهم
أَساوِر süslenmişlerdir وحلُّوا kalın ipekten إِستَبرقٌ ve و yeşil
bilezikler مِن فِضةٍ Gümüşten و Ve سقَاهم onlara içirmiştir
ربهم Rableri شَرابا bir şarap طَهورا temiz

21) Üzerlerinde ince ve kalın ipekten yeşil elbiseler vardır. Gümüşten bileziklerle süslenmişlerdir. Ve Rableri onlara temiz bir şarap içirmiştir.

كانَ Ve و karşılık جزاءً sizin için لَكُم tır كانَ bu هذَا Şüphesiz إِن
سعيكُم çalışmalarınız مشْكُورا karşılık bulur

22) Şüphesiz bu, sizin için bir karşılıktır. Ve çalışmalarınız karşılık bulur.

senin üzerine عليكَ indiren Biziz نَزلْنَا Biz! نَحن Gerçek إِنا
الْقُرآنَ Kur'an'ı تَنْزِيلًا parça parça

23) Gerçekten Kur'an'ı senin üzerine parça parça indiren Biziz, Biz.

itaat تُطِع لَا ve و Rabbinin ربكَ hükmüne لِحكْمِ sabret فَاصبِر
etme مِنْهم onlardan آثِما günahkar أَو veya كَفُورا nankör

24) Rabbinin hükmüne sabret ve onlardan günahkar veya nankör kimseye itaat etme.[484]

أَصِيلًا ve و sabah بكْرةً Rabbinin ربكَ ismini اسم an اذْكُرِ Ve و
akşam

25) Ve sabah ve akşam Rabbinin ismini an.

ومن الليل فَاسجد له وسبحه ليلاً طَويلاً (٢٦) ِان هؤلآءِ
يحِبونَ الْعاجِلةَ ويذَرونَ ورآءَ هم يوما ثَقِيلاً (٢٧) نحن
خلَقْناهم وشددنا أسرهم وإِذَا شِئْنا بدلْنا أمثَالَهم تبدِيلاً (٢٨)
ِان هذِهِ تذْكِرةٌ فَمن شآءَ اتخذَ ِالَى ربهِ سبِيلاً (٢٩) وما
تشآؤنَ ِالا انْ يشآءَ ا ُ ِان ا َ كَانَ عليما حكِيما (٣٠)
يدخِلُ من يشآءُ ِفى رحمتِهِ والظالِمِ اعد لَهم عذَابا أَلِيما
(٣١)

سورة ا رسلات (٧٧)

ِبسمِ ا ِ الرحمنِ الرحِيمِ

والْمرسلاَتِ عرفًا (١) فَالْعاصِفَاتِ عصفًا (٢) والناشِراتِ
نشرا (٣) فَالْفَارِقَاتِ فَرقًا (٤) فَالْملْقِياتِ ذِكْرا (٥) عذْرا
او نذْرا (٦) ِانما توعدونَ لَواقِع (٧) فَإِذَا النجوم طُمِست
(٨) وإِذَا السمآءُ فُرِجت (٩) وإِذَا الْجِبالُ نسِفَت (١٠)
وإِذَا الرسلُ أُقتت (١١) لاَى يومٍ أُجلَت (١٢) ِليومِ الْفَصل
(١٣) وما أدريك ما يوم الْفَصل (١٤) ويلٌ يومئِذٍ ِللْمكَذِ
(١٥) الَم نهلِكِ الاَو (١٦) ثُم نتبِعهم الآخِرِين (١٧)
كَذَلِك نفْعلُ ِبالْمجرِمِ (١٨) ويلٌ يومئِذٍ ِللْمكَذِ (١٩)

O'nu وسبحه O'na له secde et فَاسجد geceleyin ومن الليل Ve
uzun uzun طَوِيلًا Geceleyin لَيْلًا tespih et!

26) Ve geceleyin O'na (Allah'a) secde et. Geceleyin uzun uzun O'nu tespih et.

و aceleciliği الْعاجِلَةَ severler يحِبونَ bunlar هؤُلَاءِ Gerçekten إِنَّ
ثَقِيلًا bir günü de يوما onlar هم arkalarına وراءَ atarlar يذَرونَ
çok ağır

27) Gerçekten bunlar, aceleciliği severler ve onlar çok ağır bir günü de, arkalarına atarlar.

أسر biz pekiştirdik شَددنا ve و Onları هم yarattık خَلَقْنَا Biz نَحن
dilediğimiz شِئْنَا zaman إِذَا Ve و onların هم yaratılışlarını
değiştiririz تَبْدِيلًا onları benzerleriyle أَمثَالَهم değiştirdikçe بدلْنَا

28) Onları Biz yarattık ve onların yaratılışlarını biz pekiştirdik. Ve dilediğimiz zaman da onları benzerleriyle değiştirdikçe, değiştiririz.

شَاءَ Artık kim فَمن bir öğüttür تَذْكِرةٌ işte bu هذِهِ Şüphesiz إِنَّ
bir yol سبِيلًا Rabbine إِلَى ربهِ alır اتَّخَذَ dilerse

29) Şüphesiz işte bu bir öğüttür. Artık kim dilerse Rabbine doğru bir yol alır.

dilemedikçe أَن يشَاءَ ancak إِلَّا dileyemezsiniz ما تَشَاءونَ Ve و
حكِيما Alîm عليما olandır كَانَ Allah الله Çünkü إِنَّ Allah الله de
Hakîm

30) Ve ancak Allah dilemedikçe de dileyemezsiniz. Çünkü Allah Alîm, Hakîm olandır.

و rahmetine فِي رحمتِهِ Dilediği يشَاءُ kimseyi من sokar يدخِلُ
bir عذَابا onlar لَهم hazırlamıştır أَعد zalimlere الظَّالِمِين Ve
yakıcı أَلِيما azap

31) Dilediği kimseyi rahmetine sokar. Ve zalimlere, onlar can yakıcı bir azap hazırlamıştır.

77 MÜRSELAT SURESİ

Kur'ân-ı Kerim'in 77. sûresi, 50 ayet, 181 kelime, 816 harften ibarettir. Mekkî sûrelerden olup, Hümeze sûresinden sonra nazil olmuştur. Adını birinci âyetinde geçen "birbiri ardından gönderilen rüzgârların" kastedildiği "Mürselât" kelimesinden almıştır.[562]

Rahim الرحِيمِ Rahman الرحمنِ Allah'ın الله adıyla بِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

birbiri ardınca عرفًا gönderilenlere الْمرسلَاتِ Andolsun و

1) Andolsun birbiri ardınca gönderilenlere,

Şiddetlice عصفًا esenlere فَالْعاصِفَاتِ

2) Şiddetlice esenlere,

yaydıkça نَشْرا yayanlara النَّاشِراتِ Ve و

3) Ve yaydıkça yayanlara,

ayırt edenlere فَرقًا Tam anlamıyla فَالْفَارِقَاتِ

4) Tam anlamıyla ayırt edenlere,

Bir öğüt ذِكْرا bırakanlara فَالْملْقِياتِ

5) Bir öğüt bırakanlara,

uyarmak için ki نُذْرا veya أَو Önlemek عذْرا

6) Önlemek veya uyarmak için ki,

elbette meydana لَواقِع tehdit edildiğiniz تُوعدونَ Şüphesiz إِنَّما
gelecektir

7) Şüphesiz tehdit edildiğiniz elbette meydana gelecektir.

söndürüldüğü طُمِستْ Yıldızlar النجوم zaman فَإِذَا

8) Yıldızlar söndürüldüğü zaman,

yarıldığı فُرِجتْ gök السماء zaman إِذَا Ve و

9) Ve gök yarıldığı zaman,

savrulduğu نُسِفَتْ dağlar الْجِبالُ zaman إِذَا Ve و

10) Ve dağlar, sökülüp savrulduğu zaman,

vakit belirlendiği وقِّتَتْ Resullere الرسلُ zaman إِذَا Ve و

11) Ve Resullere vakit belirlendiği zaman,

geciktirildiler? أُجلَتْ güne يومٍ Hangi لِأَي

12) Hangi güne geciktirildiler?

Ayırma الْفَصلِ günü için لِيومِ

13) Ayırma günü için.

gününün يوم ne ما bilir misin? أَدراك ne olduğunu ما Ve و
ayırma الْفَصلِ

14) Ve ayırma gününün ne olduğunu bilir misin?

yalanlayanlara لِلْمكَذِّبِين O gün يومئِذٍ veyl olsun! ويلٌ

15) O gün yalanlayanlara veyl (yazıklar)olsun!

Öncekileri الْأَولِين helak نُهلِكِ etmedik mi? أَلَم

16) Öncekileri helak etmedik mi?

geridekileri de الْآخِرِين onların ardına takarız نُتْبِعهم Sonra ثُم

17) Sonra geridekileri de onların ardına takarız.

suçlulara بِالْمجرِمِين böyle yaparız نَفْعلُ İşte bu şekilde كَذَلِك

18) İşte bu şekilde, suçlulara böyle yaparız.

yalanlayanlara لِلْمكَذِّبِين O gün يومئِذٍ veyl olsun! ويلٌ

19) O gün yalanlayanlara veyl (yazıklar)olsun!

الم نخلقكم من ماء مهين (٢٠) فجعلناه في قرار مكين
(٢١) الى قدر معلوم (٢٢) فقدرنا فنعم القادرون (٢٣)
ويل يومئذ للمكذبين (٢٤) الم نجعل الارض كفاتا (٢٥)
احياء وامواتا (٢٦) وجعلنا فيها رواسي شامخات
واسقيناكم ماء فراتا (٢٧) ويل يومئذ للمكذبين (٢٨)
انطلقوا الى ما كنتم به تكذبون (٢٩) انطلقوا الى ظل ذي
ثلاث شعب (٣٠) لا ظليل ولا يغني من اللهب (٣١) انها
ترمي بشرر كالقصر (٣٢) كانه جمالة صفر (٣٣) ويل
يومئذ للمكذبين (٣٤) هذا يوم لا ينطقون (٣٥) ولا يؤذن
لهم فيعتذرون (٣٦) ويل يومئذ للمكذبين (٣٧) هذا يوم
الفصل جمعناكم والاولين (٣٨) فان كان لكم كيد فكيدون
(٣٩) ويل يومئذ للمكذبين (٤٠) ان المتقين في ظلال
وعيون (٤١) وفواكه مما يشتهون (٤٢) كلوا واشربوا هنيئا
بما كنتم تعملون (٤٣) انا كذلك نجزي المحسنين (٤٤)
ويل يومئذ للمكذبين (٤٥) كلوا وتمتعوا قليلا انكم
مجرمون (٤٦) ويل يومئذ للمكذبين (٤٧) واذا قيل لهم
اركعوا لا يركعون (٤٨) ويل يومئذ للمكذبين (٤٩) فبأي
حديث بعده يؤمنون (٥٠)

hakirمهين bir suماء danمن Sizi yaratmadıkنَخْلُقْكُم mı?ألم

20) Sizi hakir bir sudan yaratmadık mı?

sağlamمكين bir yereفي قرار Onuه yerleştirdikفجعلنا

21) Onu sağlam bir yere yerleştirdik.

Bilinenمعلوم bir süreyeقدر kadarإلى

22) Bilinen bir süreye kadar.

güç القادرون Ne güzelفنعم Gücümüz yeter Bizimفقدرنا yetirenleriz biz!

23) Gücümüz yeter Bizim. Biz ne güzel güç yetirenleriz.

yalanlayanlaraللمكذبين O günيومئذ veyl olsun!ويل

24) O gün yalanlayanlara veyl olsun.

toplanma yeriكفاتا yeryüzünüالأرض kılmadıkنجعل mı?ألم

25) Yeryüzünü toplanma yeri kılmadık mı?

ölülereأمواتا veو Dirilereأحياء

26) Dirilere ve ölülere.

yüksek شامخات sabitرواسي ondaفيها Biz kıldıkجعلنا Veو tatlıفراتا bir suماء Size içirdikوأسقيناكم dağlar

27) Ve Biz onda sabit yüksek dağlar kıldık. Size tatlı bir su içirdik.

yalanlayanlaraللمكذبين O günيومئذ veyl olsun!ويل

28) O gün yalanlayanlara veyl (yazıklar)olsun!

تكذبون oبه sizlerكنتم ما şeye!إلى Haydi kalkıp gidinانطلقوا yalanladığınız

29) Haydi sizler kalkıp gidin yalanladığınız o şeye!

شعب üçثلاث kolaذي bir gölgeyeظل إلى Haydi gidinانطلقوا ayrılmış

30) Haydi gidin üç kola ayrılmış bir gölgeye!

denمن korurيغني ne deلا veو Ne gölgelendirirظليل لا alevاللهب

31) Ne gölgelendirir, ve ne de alevden korur.

إنها Gerçekten oترمي sanki her biriبشرر saray olanكالقصر kıvılcım saçar

32) Gerçekten o, sanki herbiri saray olan bir kıvılcım saçar.

sapsarıصفر deve sürüleriجمالة Her biri gibidirكأنه

33) Her biri, sapsarı deve sürüleri gibidir.

yalanlayanlaraللمكذبين O günيومئذ veyl olsun!ويل

34) O gün yalanlayanlara veyl (yazıklar)olsun!

konuşmayacaklarıينطقون لا bir gündürيوم Buهذا

35) Bu, konuşmayacakları bir gündür.

özür فيعتذرون onlaraلهم izin verilmez kiيؤذن لا Veو bildirsinler

36) Ve onlara izin verilmez ki özür bildirsinler.

yalanlayanlaraللمكذبين O günيومئذ veyl olsun!ويل

37) O gün yalanlayanlara veyl (yazıklar)olsun!

Sizi de toplarızجمعناكم ayırdetmeالفصل günüdürيوم Buهذا öncekileri deالأولين veو

38) Bu, ayırt etme günüdür. Sizi de ve öncekileri de toplarız.

Bize فكيدوني bir hilenizكيد sizinلكم var iseكان Eğerفإن hileyi yapın!

39) Eğer sizin bir hileniz var ise, Bize hileyi yapın!

yalanlayanlaraللمكذبين O günيومئذ veyl olsun!ويل

40) O gün yalanlayanlara veyl (yazıklar)olsun!

عيون veو gölgelerdeظلال في muttakilerالمتقين Şüphesizإن pınar başlarındadır

41) Şüphesiz muttakiler, gölgelerde ve pınar başlarındadır.

iştahlarının çektiğiيشتهون türlülüمما meyvelerفواكه Veو

42) Ve iştahlarının çektiği türlü meyveler.

كنتم تعملون karşılıkبما afiyetleهنيئا içinاشربوا veو yiyinكلوا Yaptıklarınıza

43) Yaptıklarınıza karşılık afiyetle yiyin ve için.

المحسنين mükafatlandırırızنجزي böyleكذلك Çünkü Bizإنا ihsan edicileri

44) Çünkü Biz, ihsan edicileri böyle mükafatlandırırız.

yalanlayanlaraللمكذبين O günيومئذ veyl olsun!ويل

45) O gün yalanlayanlara veyl (yazıklar)olsun!

Çünküإنكم az bir süreقليلا faydalanınتمتعوا veو Yiyinكلوا suçlu kimselersinizمجرمون siz

46) Yiyin ve az bir süre faydalanın. Çünkü siz suçlu kimselersiniz.

yalanlayanlaraللمكذبين O günيومئذ veyl olsun!ويل

47) O gün yalanlayanlara veyl (yazıklar)olsun!

لا "Rüku edin!"اركعوا onlaraلهم denildiğiقيل zamanإذا Veو rüku etmezlerيركعون

48) Ve onlara: "Rüku edin" denildiği zaman rüku etmezler.

yalanlayanlaraللمكذبين O günيومئذ veyl olsun!ويل

49) O gün yalanlayanlara veyl (yazıklar)olsun!

inanacaklar?يؤمنون sonraبعده sözeحديث hangiفبأي

50) Sonra hangi söze inanacaklar?

78 NEBE SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 78. suresi, 40 ayet, 173 kelime ve 770 harften ibarettir. Mekkî surelerden olup, Mearic süresinden sonra nazil olmuştur. Adını "Kıyamet ve ahiret gününden haber" anlamındaki, "en-Nebe'" kelimesinden almıştır.

Rahimالرحِيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

soruyorlar?يتساءلون Nedenعم

1) Neden soruyorlar?

Büyükالعظِيمhaberالنبإ den.عن

2) Büyük haberden.

ihtilaftadırlar.مختلفون ondaفِيهِ onlarهم Kiالذي

3) Ki onlar onda ihtilaftadırlar.

Bileceklerdir.سيعلمون Hayır.كلا

4) Hayır. Bileceklerdir.

yine bileceklerdir.سيعلمون hayır,كلا Sonraثمّ

5) Sonra hayır, yine bileceklerdir.

bir döşekمِهادا Yer yüzünüالأرض kılmadıkنجعل mı?ألم

6) Yer yüzünü bir döşek kılmadık mı?

sarsılmazأوتادا dağlar.الجِبال Veو

7) Ve sarsılmaz dağlar.

çift çiftأزواجا siziكم yarattık.خلقنا Veو

8) Ve sizi çift çift yarattık.

dinlenmeسباتا uykunuzuنومكم yaptık.جعلنا Veو

9) Ve uykunuzu dinlenme yaptık.

bir örtüلِباسا geceyiالليل kıldık.جعلنا Veو

10) Ve geceyi bir örtü kıldık.

geçim vaktiمعاشا gündüzüالنهار kıldık.جعلنا Veو

11) Ve gündüzü geçim vakti kıldık.

gökشِدادا yediسبعا üstünüzdeفوقكم bina ettik.بنينا Veو

12) Ve üstünüzde yedi gök bina ettik.

parlayanوهاجا bir kandilسِراجا yarattık.جعلنا Veو

13) Ve parlayan bir kandil yarattık.

bol ثجاجا suماء bulutlardanمِن المعصِراتِ indirdik.أنزلنا Veو bol

14) Ve bulutlardan bol bol su indirdik.

bitkiler نباتا veو taneler.حبا Onunlaبِهِ çıkarmak için.لِنخرِج bitirip

15) Onunla taneler ve bitkiler bitirip çıkarmak için.

sarmaş dolaşألفافا bahçeler.جنات Veو

16) Ve sarmaş dolaş bahçeler.

belirlenmiş bir مِيقاتا كان fasılالفصل günüيوم Şüphesizإِن vakittir

17) Şüphesiz fasıl günü belirlenmiş bir vakittir.

أفواجا gelirsiniz.فتأتون Sur'aفِي الصور üfürülür.ينفخ O günيوم Bölük bölük

18) O gün Sur'a üfürülür. Bölük bölük gelirsiniz.

kapı kapıأبوابا olmuştur.فكانت gökالسماء açılıpفتِحت Veو

19) Ve gök açılıp kapı kapı olmuştur.

serapسرابا olmuştur.فكانت dağlarالجِبال yürütülüp.سيرت Veو

20) Ve dağlar yürütülüp, serap olmuştur.

سورة النبأ (٧٨)

بِسم ا ـ الرحمن الرحِيم

عم يتساءَ لونَ (١) عن النبا العظِيم (٢) الذِى هم فِيه
مختلِفون (٣) كلا سيعلمونَ (٤) ثم كلا سيعلمونَ (٥)
الم نجعل الارض مِهادا (٦) والجِبالَ اوتادا (٧) وخلقناكم
ازواجا (٨) وجعلنا نومكم سباتا (٩) وجعلنا الليلَ لِباسا
(١٠) وجعلنا النهار معاشا (١١) وبنينا فوقكم سبعا شِدادا
(١٢) وجعلنا سِراجا وهاجا (١٣) وانزلنا مِن المعصِراتِ
ماءً ثجاجا (١٤) لِنخرج بِهِ حبا ونباتا (١٥) وجناتٍ الفافا
(١٦) اِن يوم الفصل كانَ مِيقاتا (١٧) يوم ينفخ فِى الصور
فتاتونَ افواجا (١٨) وفتِحتِ السماءُ فكانت ابوابا (١٩)
وسيرتِ الجِبالُ فكانت سرابا (٢٠) اِن جهنم كانت مِرصادا
(٢١) لِلطاغِين مابا (٢٢) لابِثِين فِيها احقابا (٢٣) لا
يذوقونَ فِيها بردا ولا شرابا (٢٤) اِلا حمِيما وغساقا (٢٥)
جزاءً وفاقا (٢٦) اِنهم كانوا لا يرجونَ حِسابا (٢٧)
وكذبوا بِآياتِنا كِذابا (٢٨) وكل شىءٍ احصيناه كِتابا (٢٩)
فذوقوا فلن نزيدكم اِلا عذابا (٣٠)

مِرصادا yerindedir.كانت cehennem,جهنم Gerçektenإِن gözetleme

21) Gerçekten cehennem, gözetleme yerindedir.

Varılacak yerdir.مآبا Azgınlar için.لِلطاغِين

22) Azgınlar için, varılacak yerdir.

uzun süreأحقابا Oradaفِيها kalacaklardır.لابِثِين

23) Orada uzun süre kalacaklardır.

ne شرابا لا veو bir serinlikبردا Oradaفِيها ne tadarlar.لا يذوقون de bir içecek

24) Orada ne bir serinlik ve ne de bir içecek tadarlar.

irinden başka.غساقا Veو kaynar su.حمِيما Ancakإِلا

25) Ancak kaynar su ve irinden başka.

Uygunوفاقا bir ceza olarak.جزاء

26) Uygun bir ceza olarak.

حِسابا ummuyorlarيرجون لا idiكانوا Doğrusu, onlarإِنهم çekileceklerini

27) Doğrusu, onlar hesaba çekileceklerini ummuyorlar idi.

yalanladıkçaكِذابا ayetlerimiziبِآياتِنا yalanlıyorlardı.كذبوا Veو

28) Ve ayetlerimizi yalanladıkça yalanlıyorlardı.

bir kitapta.كِتابا o sayılı.أحصيناه şeyiشيء herكل Veو

29) Ve her şeyi o sayılı bir kitapta (kayda geçirdik.)

ancak إِلا sizin azabınızaنزِيدكم فلن Artık tadınız.فذوقوا azapعذابا katarız.

30) Artık tadınız, sizin azabınıza ancak azap katarız.

إن للمتقين مفازا (٣١) حدآئق واعنابا (٣٢) وكواعب
اترابا (٣٣) وكاسا دهاقا (٣٤) لا يسمعون فيها لغوا ولا
كذابا (٣٥) جزآء من ربك عطآء حسابا (٣٦) رب
السموات والارض وما بينهما الرحمن لا يملكون منه خطابا
(٣٧) يوم يقوم الروح والملئكة صفا لا يتكلمون الا من
اذن له الرحمن وقال صوابا (٣٨) ذلك اليوم الحق فمن
شآء اتخذ الى ربه مابا (٣٩) انآ انذرناكم عذابا قريبا يوم
ينظر المرء ما قدمت يداه ويقول الكافر ياليتنى كنت ترابا
(٤٠)

سورة النازعات (٧٩)

بسم الله الرحمن الرحيم

والنازعات غرقا (١) والناشطات نشطا (٢) والسابحات
سبحا (٣) فالسابقات سبقا (٤) فالمدبرات امرا (٥) يوم
ترجف الراجفة (٦) تتبعها الرادفة (٧) قلوب يومئذ واجفة
(٨) ابصارها خاشعة (٩) يقولون ءانا لمردودون فى
الحافرة (١٠) ءاذا كنا عظاما نخرة (١١) قالوا تلك اذا كرة
خاسرة (١٢) فانما هى زجرة واحدة (١٣) فاذا هم
بالساهرة (١٤)

إِنَّ Gerçekten لِلْمُتَّقِينَ takva sahipleri için مَفَازًا kurtuluş vardır.

31) Gerçekten takva sahipleri için kurtuluş vardır.

حَدَائِقَ Muhteşem bahçeler وَ ve أَعْنَابًا bağlar

32) Muhteşem bahçeler ve bağlar,

وَ Ve كَوَاعِبَ eşit kızlar. أَتْرَابًا Göğüsleri yeni tomurcuklanmış

33) Göğüsleri yeni tomurcuklanmış ve eşit kızlar.

وَ Ve كَأْسًا kadehler دِهَاقًا dopdolu

34) Ve dopdolu kadehler.

لَا يَسْمَعُونَ ne işitirler فِيهَا Orada لَغْوًا ne boş söz وَ ve لَا كِذَّابًا ne de yalan

35) Orada ne boş söz ve ne de yalan işitirler.

جَزَاءً karşılığıdır مِنْ رَبِّكَ Rabbinden عَطَاءً lütuf حِسَابًا hesabsız

36) Rabbinden hesabsız lütuf karşılığıdır.

رَبِّ Rabbi olan السَّمَاوَاتِ Göklerin, وَ ve الْأَرْضِ yerin وَ ve مَا بَيْنَهُمَا ikisi arasındakilerin الرَّحْمَانِ Rahman olarak. لَا يَمْلِكُونَ kimse مِنْهُ O'nun güç yetiremez خِطَابًا söz söylemeye

37) Göklerin ve yerin ve ikisi arasındakilerin Rabbi olan Rahman olarak. O'nun (huzurunda) söz söylemeye kimse güç yetiremez.

يَوْمَ O gün يَقُومُ kıyamda الرُّوحُ Rûh وَ ve الْمَلَائِكَةُ melekler صَفًّا saf لَا saf dururlar. يَتَكَلَّمُونَ konuşamaz. إِلَّا başkası مَنْ أَذِنَ izin لَهُ verdiği kimseden الرَّحْمَانُ Rahman'ın وَ onlar da ancak قَالَ Ve söz söylerler. صَوَابًا doğru

38) O gün Rûh ve melekler kıyamda saf saf dururlar. Rahman'ın izin verdiği kimseden başkası konuşamaz. Ve onlar da ancak doğru söz söylerler.

ذَلِكَ İşte bu الْيَوْمُ gündür. الْحَقُّ hak فَمَنْ Her kim شَاءَ dilerse اتَّخَذَ edinsin. إِلَى رَبِّهِ Rabbine مَآبًا bir dönüş yolu

39) İşte bu, hak gündür. Her kim dilerse Rabbine bir dönüş yolu edinsin.

إِنَّا Kuşkusuz أَنْذَرْنَا uyardık. كُمْ sizi عَذَابًا azap ile قَرِيبًا yakın يَوْمَ O gün يَنْظُرُ bakar. الْمَرْءُ kişi مَا قَدَّمَتْ takdim ettiklerine يَدَاهُ eliyle işleyip وَ Ve يَقُولُ der ki: الْكَافِرُ kafir kişi يَالَيْتَنِي Ah, keşke كُنْتُ oluverseydim. تُرَابًا toprak

40) Kuşkusuz sizi yakın bir azap ile uyardık. O gün kişi eliyle işleyip takdim ettiklerine bakar. Ve kafir kişi der ki: "Ah, keşke toprak oluverseydim."

Nebe Sûresi'ne, kıyamet ve âhiret hakkında birbirine sorup duran müşriklerin inkâr ve alaylı tavırları konu edilerek başlandı, âhiret gününde dönüş yapmadan ölen o inkarcıların yaşamaktansa toprak olmayı temenni edecekleri haber verilerek sûre noktalandı.

79 NAZİAT SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 79. suresi, 46 ayet, 170 kelime ve 730 harften ibarettir. Mekkî sûrelerden olup, Nebe' suresinden sonra nazil olmuştur. Adını ilk ayetinde geçen "Nâziât' kelimesinden almıştır.

بِسْمِ adıyla اللهِ Allah'ın الرحمن Rahman الرحيم Rahim

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

و Andolsun النازعاتِ çıkaranlara غَرْقًا söküp

1) Andolsun, söküp çıkaranlara.

و Ve الناشطاتِ alanlara نَشْطًا hemen

2) Ve hemen çekip alanlara.

و Ve السابحاتِ gidenlere سبحا yüzüp

3) Ve yüzüp gidenlere.

فالسابقاتِ geçenlere سبقًا Yarışıp

4) Yarışıp geçenlere.

فالمدبراتِ düzenleyenlere أمرا İşi

5) İşi düzenleyenlere.

يوم O gün تَرجفُ sarsar الراجفةُ sarstıkça deprem

6) O gün deprem sarstıkça sarsar.

تَتْبعها onu bir diğeri izler الرادفةُ Arkasından

7) Arkasından onu bir diğeri izler.

قُلُوب bazı kalpler يومئِذٍ O gün واجفَةٌ çarpar

8) O gün bazı kalpler çarpar.

أبصارها Gözleri aşağı kayar خاشعةٌ korkudan

9) Gözleri korkudan aşağı kayar.

يقُولُون Diyorlar ki أَئِنَّا Biz yine لمردودون döndürülecek miyiz فِي الْحافِرةِ eski halimize

10) Diyorlar ki. Biz yine eski halimize döndürülecek miyiz.

أَئِذَا mı? كُنّا Biz عِظَامًا çürümüş kemikler olduktan نَخِرةً sonra

11) Biz çürümüş kemikler olduktan sonra mı?"

قالُوا Dediler ki تِلْكَ bu إِذًا Öyleyse كَرةٌ dönüştür خَاسِرةٌ zararına

12) Öyleyse zararına dönüştür bu, dediler ki.

فَإنما Kuşkusuz هِي o زجرةٌ haykırıştır واحِدةٌ bir tek

13) Kuşkusuz, o bir tek haykırıştır.

فَإِذَا halde هم Onlar بالساهِرةِ uyanık oldukları

14) Onlar uyanık oldukları halde.

Musa'nın موسى haberi حديثُ sana كَ geldi أَتَا mi? هَلْ
15) Musa'nın haberi sana geldi mi?
الْمُقَدَّسِ vadi بِالْوَادِ Rabbin ربه ona ه seslenmişti. نَادَا Hani إِذْ Tuva'da طُوًى kutsal
16) Hani Rabbin ona kutsal vadi Tuva'da seslenmişti.
azdı طَغَى gerçekten o إِنه Firavun'a إِلَى فِرعون git اذْهب
17) Firavun'a git gerçekten o azdı.
Arınmak تَزَكَّى أَن إِلَى istermisin? هَلْ لَكَ Deki فَقُلْ
18) Deki: Arınmak istermisin?
و Ve أَهدِيكَ yolunu göstereyim de إِلَى ربك Rabbinin فَتَخْشَى saygı duyasın
19) Ve sana Rabbinin yolunu göstereyim de saygı duyasın.
büyük الْكُبرى ayeti الْآيَةَ Ona ه gösterdi فَأَر
20) Ona büyük ayeti gösterdi.
isyan etti عصى ve و Fakat yalanladı فَكَذب
21) Fakat yalanladı ve isyan etti.
bütün gücüyle يسعى sırtını döndü أَدبر Sonra ثُمَّ
22) Sonra bütün gücüyle sırtını döndü.
Seslendi فَنَادى Fakat topladı فَحشَر
23)(Ehlini ictima yaparak) topladı. (Onlara)seslendi.
en yüce الْأَعلى sizin Rabbinizim ربكُم Ben أَنَا dedi فَقَالَ
24) Ben sizin en yüce Rabbinizim dedi.
ve و ahiret الْآخِرةِ azabıyla نَكَالَ Allah الله onu yakaladı ه فَأَخَذَ dünya الْأُولَى
25) Allah onu ahiret ve dünya azabıyla yakaladı.
لِمن ibretler vardır لَعِبرةً bunda ذَلِكَ için فِي Şüphe yok ki إِنَّ korkan يخْشَى kimseler
26) Şüphe yok ki bunda korkan kimseler için ibretler vardır.
أَم Yaratılış bakımından خَلْقًا daha zorsunuz أَشَد Siz mi? أَأَنْتُم bina ettiğimiz بنَاهَا gökler mi? السماء yoksa
27) Siz mi? Yaratılış bakımından daha zorsunuz yoksa bina ettiğimiz gökler mi?
ona ها düzen verdi فَسوَّا Boyunu سمْكَهَا yükselti رفَعَ
28) Boyunu yükselti ona düzen verdi.
Ve وَ أَغْطَشَ kararttı لَيلَهَا gecesini وَ ve أَخْرَجَ çıkardı. ضُحَاهَا kuşluğu
29) Ve gecesini kararttı ve kuşluğu çıkardı.
serdi دَحَاهَا bundan ذَلِكَ sonra بعدَ yeryüzünü الْأَرضَ Ve وَ
30) Ve bundan sonra yeryüzünü serdi.
merayı مرعَاهَا ve وَ suyu مَاءَهَا Ondan مِنْهَا çıkarttı. أَخْرَجَ
31) Ondan suyu ve merayı çıkarttı.
oturttu أَرسَاهَا dağları dikip الْجِبالَ Ve وَ
32) Ve dağlarını dikip oturttu.
hayvanlarınıza لِأَنْعَامِكُم ve وَ Siz لَكُم yararlanasınız diye مَتَاعًا
33) Siz ve hayvanlarınıza yararlanasınız diye.
Büyük الْكُبرى felaket الطَّامَّةُ geldiği جَاءَتْ zaman. فَإِذَا
34) Büyük felaket geldiği zaman.
çabaladığını سعى neye مَا insan الْإِنسانُ hatırlar يتَذَكَّرُ O gün يوم
35) O gün insan neye çabaladığını hatırlar.
kimseler لِمن cehennem الْجحِيم ortaya çıkarılır. برزَتْ Ve وَ bakan يرى için
36) Ve cehennem bakan kimseler için ortaya çıkarılır.

هلْ اتيك حدِيثُ موسى (١٥) اِذْ ناديه ربه بِالوادِى المقدس
طوى (١٦) اِذْهب اِلى فِرعونَ اِنه طغى (١٧) فقُلْ هلْ لك
اِلى انْ تزكى (١٨) واهدِيك اِلى ربك فتخشى (١٩) فاريه
الايةَ الكُبرى (٢٠) فكذب وعصى (٢١) ثم ادبر يسعى
(٢٢) فحشر فنادى (٢٣) فقالَ انا ربكم الاعلى (٢٤)
فاخذه الله نكالَ الاخِرةِ والأولى (٢٥) اِن فِى ذَلِك لعِبرةً
لِمن يخشى (٢٦) ءَ انتم اشد خلقًا امِ السمآءُ بنيها (٢٧)
رفع سمكها فسويها (٢٨) واغْطش ليلها واخرج ضحيها
(٢٩) والارض بعد ذَلِك دحيها (٣٠) اخرج مِنها مآءَ ها
ومرعيها (٣١) والجِبالَ ارسيها (٣٢) متاعا لكم ولانعامِكم
(٣٣) فاِذا جآءَ تِ الطامةُ الكُبرى (٣٤) يوم يتذكر
الاِنسانُ ما سعى (٣٥) وبرزتِ الجحِيم لِمن يرى (٣٦)
فاما من طغى (٣٧) واثر الحيوةَ الدنيا (٣٨) فاِن الجحِيم
هِى الماوى (٣٩) واما من خاف مقام ربه ونهى النفْس عن
الهوى (٤٠) فاِن الجنةَ هِى الماوى (٤١) يسالونك عن
الساعةِ ايانَ مرسيها (٤٢) فِيم انت مِن ذِكريها (٤٣) اِلى
ربك منتهيها (٤٤) اِنما انت منذِر من يخشيها (٤٥) كانهم
يوم يرونها لم يلبثوا اِلا عشِيةً او ضحيها (٤٦)

azmışsa. طَغَى kim مَنْ Artık فَأَمَّا
37) Artık kim azmışsa.
dünya الدُّنْيَا hayatını الْحَيَاةَ tercih etmişse. آثَرَ Ve وَ
38) Ve dünya hayatını tercih etmişse.
yeri الْمَأْوَى onun هِيَ cehennemdir. الْجَحِيمَ Artık فَإِنَّ
39) Artık onun yeri cehennemdir.
Rabbi ربهِ gücünden مَقَامَ korkar خَافَ kim مَنْ artık أَمَّا Ve وَ arzulardan عَنِ الْهَوَى nefsi النَّفْسَ alıkorsa نَهَى ve وَ
40) Ve artık kim Rabbi gücünden korkar ve nefsi arzulardan alıkorsa.
yeri الْمَأْوَى onların هِيَ cennettir. الْجَنَّةَ Kuşkusuz فَإِنَّ
41) Kuşkusuz onların yeri cennettir.
Ne zaman أَيَّانَ saatten عَنِ السَّاعَةِ Sana نَكَ soruyorlar. يسأَلُو olacak? مُرسَاهَا
42) Sana saatten soruyorlar. Ne zaman olacak?
Ondan هَا yana مِنْ ذِكْرَا sende أَنْتَ ne varki فِيمَ
43) Ondan yana sende ne varki.
Ondan هَا yana bilgi مُنْتَهَا Rabbin ربكَ katındadır. إِلَى
44) Ondan yana bilgi Rabbin katındadır.
ondan هَا korkacakları مَنْ يخْشَا uyarıcısın. مُنْذِرُ Sen أَنْتَ ancak إِنَّمَا
45) Sen ancak ondan korkacakları uyarıcısın.
kalmamış لَمْ يلْبثُوا onu gördükleri يرونَهَا gün يوم Onlar كَأَنَّهُمْ kuşluktan ضُحَاهَا veya أَوْ akşam عَشِيَّةً başka إِلَّا olurlar
46) Onlar onu gördükleri gün akşam veya kuşluktan başka fazla kalmamış olurlar.

سورة عبس (٨٠)

ِبسمِ ا ِ الرحمن الرحِيمِ

عبس وتولى (١) انْ جآءَ ه ألاَعمى (٢) وما يدريك لَعله
يزكى (٣) أو يذكر فَتنفَعه الذكْرى (٤) أما من استغنى
(٥) فَأنت لَه تصدى (٦) وما علَيك ألا يزكى (٧) وأما
من جآءَ ك يسعى (٨) وهو يخشى (٩) فَأنت عنه تلَهى
(١٠) كَلا ِانها تذْكِرةٌ (١١) فَمن شآءَ ذَكَره (١٢) ِفى
صحفٍ مكَرمةٍ (١٣) مرفُوعةٍ مطَهرةٍ (١٤) ِبأيدِى سفَرةٍ
(١٥) كِرامٍ بررةٍ (١٦) قُتلَ ألاِنسانُ مآ أكْفَره (١٧) مِن أى
شىءٍ خلَقَه (١٨) مِن نطْفَةٍ خلَقَه فَقَدره (١٩) ثُم السبِيلَ
يسره (٢٠) ثُم أماته فَأقْبره (٢١) ثُم ِاذَا شآءَ أنشره (٢٢)
كَلا لَما يقْض مآ أمره (٢٣) فَلْينظُرِ ألاِنسانُ ِالَى طَعامِهِ
(٢٤) أنا صببنا الْمآءَ صبا (٢٥) ثُم شقَقْنا ألاَرض شقا
(٢٦) فَأنبتنا ِفيها حبا (٢٧) وعِنبا وقَضبا (٢٨) وزيتونا
ونخلاً (٢٩) وحدآئِق غُلْبا (٣٠) وفَاكِهةً وأبا (٣١) متاعا
لَكُم ولاَنعامِكُم (٣٢) فَإذَا جآءَ تِ الصآخةُ (٣٣)

80 ABESE SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 80. suresi, nüzul sırasına göre 24. suresidir. Ayetleri Hicaz ve Kufe sayımına göre 42, Basralılara göre 41, Şamlılar ve Medinelilerin ilk sayımına göre 45'dir. 133 kelime ve 533 harften ibarettir. Mekke'de Necm suresinden sonra nazil olmuştur.

Rahimالرحِيمِ RahmanالرحمنِAllah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

yüz çevirdiتَوَلَّى veوَ Surat astıعَبَسَ

1) Surat astı ve yüz çevirdi.

bir amaالْأَعْمَى Onaهُ geldi diyeأَنْ جَاءَ

2) Ona bir ama (gözü görmeyen)geldi diye.

arınacakيَزَّكَّى belki oلَعَلَّهُ biliyorsunيُدْرِيكَ neredenمَا Veوَ

3) Ve sen nereden biliyorsun belki o arınacak.

böylece الذِّكْرَى ona fayda verirفَتَنْفَعَهُ öğüt alırيَذَّكَّرُ Veyaأَوْ öğüt

4) Veya öğüt alır böylece öğüt ona fayda verir.

Kureyş'in eşrafından bir topluluk, Peygamber (a.s)'ın yanında bulunuyordu. Peygamber onların müslüman olacaklarını ümit etmişti. Bu sırada Abdullah b. Um Mektûm geldi. Rasûlullah (a.s), Abdullah'ın sözünü keseceğinden çekindiği için, ondan yüz çevirdi. İşte bu âyet-i kerime onun hakkında inmiştir.[563]

kendisini müstağni görüyosaاسْتَغْنَى kimمَنْ Fakatأَمَّا

5) Fakat kim kendisini müstağni (uzak) görüyorsa.

yöneliyorsunتَصَدَّى onaلَهُ Senفَأَنْتَ

6) Sen ona yöneliyorsun.

onun arınmamasındanيَزَّكَّى halbukiأَلَّا sanaعَلَيْكَ neمَا Veوَ

7) Ve halbuki onun arınmamasından sana ne.

koşarakيسعى sana gelenجاءَكَ kimseمن amaأما Veو

8) Ve ama koşarak sana gelen kimse.

korkarakيخشى o هو Veو

9) Ve o korkarak.

aldırış etmiyorsunتَلَهَّى onaعَنْهُ Senفَأَنْتَ

10) Sen ona aldırış etmiyorsun.

Bir öğüttürتَذْكِرَةٌ şüphesiz oإِنَّهَا Hayırكَلَّا

11) Hayır, şüphesiz o (Kur'an). Bir öğüttür.

ondanهُ öğüt alsınذَكَرَ dilerseشَاءَ Kimفَمَنْ

12) Kim dilerse ondan öğüt alsın.

Değerliمُكَرَّمَةٍ sahifelerصُحُفٍ içindedirفِي

13) Değerli sahifeler içindedir.

Tertemiz kılmıştırمُطَهَّرَةٍ Yüceltilmişمَرْفُوعَةٍ

14) Yüceltilmiş. Tertemiz kılmıştır.

Katiplerinسَفَرَةٍ ellerindedirبِأَيْدِي

15) Katiplerin ellerindedir.

dürüstlük sembolüdürlerبَرَرَةٍ Değerliكِرَامٍ

16) Değerli, dürüstlük sembolüdürler.

nankördürأَكْفَرَهُ Ne kadar da مَا insanالْإِنْسَانُ Canı çıkasıcaقُتِلَ

17) Canı çıkasıca insan. Ne kadar da nankördür

Onu yarattıخَلَقَهُ şeydenشَيْءٍ hangiمِنْ أَيِّ

18) Onu hangi şeyden yarattı.

Ona biçim verdi فَقَدَّرَهُ.Onu yarattı خَلَقَهُbir meniden مِنْ نُطْفَةٍ

19) Onu bir meniden yarattı. Ona biçim verdi.

ona هُ kolaylaştırdıيَسَّرَyolu السَّبِيلَSonra ثُمَّ

20) Sonra ona yolu kolaylaştırdı.

Onu هُ.kabre gömdürdü فَأَقْبَرَ.onu öldürdü أَمَاتَهُSonra ثُمَّ

21) Sonra onu öldürdü. Onu kabre gömdürdü.

onu هُ.diriltip kaldırdı أَنْشَرَdilediği شَاءَzaman إِذَاSonra ثُمَّ

22) Sonra onu dilediği zaman diriltip kaldırdı.

o هُemredileni مَا أَمَرَ.yerine getirmedi لَمَّا يَقْضِ.Hayır كَلَّا

23) Hayır, o emredileni yerine getirmedi.

yiyeceğine إِلَى طَعَامِهِİnsan الْإِنْسَانُ.baksın فَلْيَنْظُرِ

24) İnsan yiyeceğine baksın.

döktükçe صَبًّاsuyu الْمَاءَ.Biz döktük صَبَبْنَاKuşkusuz أَنَّا

25) Kuşkusuz Biz suyu döktükçe döktük.

yardıkça شَقًّاyeri الْأَرْضَ.Biz yardık شَقَقْنَاSonra ثُمَّ

26) Sonra Biz yeri yardıkça yardık.

taneler حَبًّاOrada فِيهَا.bitirdik فَأَنْبَتْنَا

27) Orada taneler bitirdik.

yoncalar قَضْبًاve وَüzüm عِنَبًاVe وَ

28) Ve üzüm ve yoncalar.

hurmalar bitirdik نَخْلًاve وَZeytinler زَيْتُونًاVe وَ

29) Ve Zeytinler ve hurmalar bitirdik.

ağaçlı bahçeler غُلْبًاiçiçe girmiş حَدَائِقَve وَ

30) Ve içiçe girmiş ağaçlı bahçeler.

çayırlar أَبًّاve وَMeyve فَاكِهَةًVe وَ

31) Ve meyve ve çayırlar.

hayvanlarınızın içinلِأَنْعَامِكُمْ veو Sizinلَكُمْ geçimiمَتَاعًا

32) Sizin ve hayvanlarınızın geçimi için.

Kulakları sağır eden gürültüالصَّاخَّةُ geldiğiجَاءَتِ zaman.فَإِذَا

33) Kulakları sağır eden gürültü geldiği zaman.

kardeşinden أَخِيهِ مِنْ kişi الْمَرْءُ kaçar يَفِرُّ O gün يَوْمَ

34) O gün kişi kardeşinden kaçar.

babasından. أَبِيهِ ve وَ anasından أُمِّهِ Ve وَ

35) Ve anasından ve babasından.

çocuklarından بَنِيهِ ve وَ eşinden صَاحِبَتِهِ Ve وَ

36) Ve eşinden ve çocuklarından.

شَأْنٌ O gün يَوْمَئِذٍ onların مِنْهُمْ işi vardır امْرِئٍ herbirinin لِكُلِّ yetecek يُغْنِيهِ kendisine

37) O gün onların herbirinin kendisine yetecek işi vardır.

apaydınlıktır مُسْفِرَةٌ O gün يَوْمَئِذٍ bazı yüzler وُجُوهٌ

38) O gün bazı yüzler apaydınlıktır.

sevinçlidir مُسْتَبْشِرَةٌ Güler ضَاحِكَةٌ

39) Güler, sevinçlidir.

tozlar غَبَرَةٌ üzerinde عَلَيْهَا O gün يَوْمَئِذٍ bazı yüzlerin وَوُجُوهٌ vardır

40) O gün bazı yüzlerin üzerinde tozlar vardır.

karanlık قَتَرَةٌ Onları bürümüştür تَرْهَقُهَا

41) Onları karanlık bürümüştür.

Facir الْفَجَرَةُ kafirlerdir الْكَفَرَةُ o هُمْ İşte kimseler أُولَئِكَ

42) İşte o kimseler. Facir, kafirlerdir.

(*)Abese Sûresine, Cenâb-ı Hakk'ın bir mü'mine ne kadar değer verdiği konu edilerek tarihî bir olay misâl gösterilmek suretiyle başlanıldı ve âhiret gününde mü'minin yüzünün ışıl ışıl ışıldayacafl. müjdelenerek sûre noktalandı.

81 TEKVİR SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 81. suresi, 29 ayet, 139 kelime, 533 harften ibarettir. Mekkî surelerden olup Mesed suresinden sonra nâzil olmuştur. Adını ilk ayetinde geçen "kuvvirat" (dürülmek) kelimesinden almıştır. Kavvirat, mazi meçhul kalıbında bir kelimedir. Surenin ilk ayetinde güneşin dürülmesinden bahsedildiği için bu adı almıştır. Üslûbundan Mekke döneminin ilk zamanlarında nâzil olduğu anlaşılmaktadır.

Rahim الرحيم Rahman الرحمن Allah'ın اللهِ adıyla بِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

dürüldüğü كُوِّرَتْ Güneş الشَّمْسُ zaman إِذَا

1) Güneş dürüldüğü zaman.

kararıp döküldüğü انكَدَرَتْ yıldızlar النُّجُومُ zaman إِذَا Ve وَ

2) Ve yıldızlar kararıp döküldüğü zaman.

yürütüldüğü سُيِّرَتْ dağlar الْجِبَالُ zaman إِذَا Ve وَ

3) Ve dağlar yürütüldüğü zaman.

başıboş bırakıldığı عُطِّلَتْ develer الْعِشَارُ zaman إِذَا Ve وَ

4) Ve develer başıboş bırakıldığı zaman.

bir araya حُشِرَتْ vahşi hayvanlar الْوُحُوشُ zaman إِذَا Ve وَ toplatıldığı

5) Ve vahşi hayvanlar bir araya toplatıldığı zaman.

kaynatıldığı سُجِّرَتْ denizler الْبِحَارُ zaman إِذَا Ve وَ

6) Ve denizler kaynatıldığı zaman.

çiftleştirildiği زُوِّجَتْ nefisler النُّفُوسُ zaman إِذَا Ve وَ

7) Ve nefisler çiftleştirildiği zaman.

sorulduğu سُئِلَتْ kız çocuğuna الْمَوْءُودَةُ zaman إِذَا Ve وَ

8) Ve kız çocuğuna sorulduğu zaman.

öldürüldüğü قُتِلَتْ günahla ذَنبٍ Hangi بِأَيِّ

9) Hangi günahla öldürüldüğü.

يوم يفر المرءُ مِن اخِيه (٣٤) وأمِه وأبِيه (٣٥) وصاحِبتِه
وبنيه (٣٦) لِكُل امرئٍ مِنهم يومئذٍ شأنٌ يغنِيه (٣٧) وجوه
يومئذٍ مسفِرةٌ (٣٨) ضاحِكةٌ مستبشِرةٌ (٣٩) ووجوه يومئذٍ
عليها غَبرةٌ (٤٠) ترهقُها قترةٌ (٤١) أولئك هم الكفرةُ
الفجرةُ (٤٢)

سورة التكوير (٨١)

بِسم ا_ الرحمن الرحِيم

إذا الشمس كُورت (١) وإذا النجوم انكدرت (٢) وإذا
الجِبالُ سيرت (٣) وإذا العِشار عطلت (٤) وإذا الوحوش
حشِرت (٥) وإذا البِحار سجرت (٦) وإذا النفوس زوجت
(٧) وإذا الموءُ دةُ سئِلت (٨) بِاى ذنبٍ قُتِلت (٩) وإذا
الصحف نشِرت (١٠) وإذا السمآءُ كُشِطت (١١) وإذا
الجحِيم سعرت (١٢) وإذا الجنةُ أزلفت (١٣) عِلِمت نفْس
مآ احضرت (١٤) فلآ أقسِم بِالخنس (١٥) الجوار الكُنس
(١٦) والليل إذا عسعس (١٧) والصبح إذا تنفس (١٨) إنه
لقولُ رسولٍ كرِيمٍ (١٩) ذِى قوةٍ عِند ذِى العرش مكِينٍ
(٢٠)

dağıtıldığı نُشِرَتْ sayfalar الصُّحُفُ zaman إِذَا Ve وَ

10) Ve sayfalar dağıtıldığı zaman.

sıyrılıp açıldığı كُشِطَتْ gök السَّمَاءُ zaman إِذَا Ve وَ

11) Ve gök sıyrılıp açıldığı zaman.

alevlendirildiği سُعِّرَتْ cehennem الْجَحِيمُ zaman إِذَا Ve وَ

12) Ve cehennem alevlendirildiği zaman.

yaklaştırıldığı أُزْلِفَتْ cennet الْجَنَّةُ zaman إِذَا Ve وَ

13) Ve cennet yaklaştırıldığı zaman.

hazırlayıp getirdiğini أَحْضَرَتْ ne مَا Her nefis نَفْسٌ bilir عَلِمَتْ

14) Her nefis ne hazırlayıp getirdiğini bilir.

(*)Yukarıdaki âyetlerle, kıyamet olayı ile ilgili bir takım safhalara değindi ve bu anlamda 12 kadar belge sıralandı. Âhiret gününde her kişinin önceden o ikinci hayatı için neler hazırladığına, ve neler, önünden gönderdiğini çok iyi görüp anlayacağı haber verildi.

geri kalıp gizlenenlere بِالْخُنَّسِ Yemin olsun فَلَا أُقْسِمُ

15) Yemin olsun geri kalıp gizlenenlere."

tüm gezegenlere الْكُنَّسِ Akıp giden الْجَوَارِي

16) Akıp giden tüm gezegenlere.

kararmaya عَسْعَسَ başladığı zaman إِذَا geceye وَاللَّيْلِ Ve وَ

17) Ve kararmaya başladığı zaman geceye.

soluk almaya تَنَفَّسَ başladığı zaman إِذَا sabaha الصُّبْحِ Ve وَ

18) Ve soluk almaya başladığı zaman sabaha.

değerli كَرِيمٍ bir elçinin رَسُولٍ sözüdür لَقَوْلُ Gerçekten o إِنَّهُ

19) Gerçekten o değerli bir elçinin sözüdür.

مَكِينٍ Arşın الْعَرْشِ sahibi ذِي katında عِنْدَ Kuvvet قُوَّةٍ sahibidir ذِي yücedir

20) Kuvvet sahibidir. Arşın sahibi katında yücedir.

مطاع ثم امين (٢١) وما صاحبكم بمجنون (٢٢) ولقد راه
بالافق المبين (٢٣) وما هو على الغيب بضنين (٢٤) وما
هو بقول شيطان رجيم (٢٥) فاين تذهبون (٢٦) ان هو الا
ذكر للعالمين (٢٧) لمن شاء منكم ان يستقيم (٢٨) وما
تشاؤن الا ان يشاء الله رب العالمين (٢٩)

سورة الإنفطار (٨٢)

بسم الله الرحمن الرحيم

اذا السماء انفطرت (١) واذا الكواكب انتثرت (٢) واذا
البحار فجرت (٣) واذا القبور بعثرت (٤) علمت نفس ما
قدمت واخرت (٥) يآايها الانسان ما غرك بربك الكريم
(٦) الذى خلقك فسويك فعدلك (٧) فى اى صورة ما
شاء ركبك (٨) كلا بل تكذبون بالدين (٩) وان عليكم
لحافظين (١٠) كراما كاتبين (١١) يعلمون ما تفعلون (١٢)
ان الابرار لفى نعيم (١٣) وان الفجار لفى جحيم (١٤)
يصلونها يوم الدين (١٥) وما هم عنها بغائبين (١٦) ومآ
ادريك ما يوم الدين (١٧) ثم مآ ادريك ما يوم الدين (١٨)
يوم لا تملك نفس لنفس شيئا والامر يومئذ لله (١٩)

emindir أَمِينٍ Sonra ثَمَّ İtaat edilir مُطَاعٍ
21) İtaat edilir. Sonra emindir.
deli بِمَجْنُونٍ arkadaşınız صَاحِبُكُمْ değildir وَمَا Ve
22) Ve arkadaşınız deli değildir.
Apaçık الْمُبِينِ ufukta بِالْأُفُقِ onu gördü رَآهُ Andolsun وَلَقَدْ
23) Andolsun (peygamber) onu gördü. Apaçık ufukta.
suçlanacak بِضَنِينٍ gayb الْغَيْبِ hakkında عَلَى o هُوَ değildir وَمَا Ve
24) Ve gayb hakkında, suçlanacak o değildir.
Kovulmuş رَجِيمٍ şeytanın شَيْطَانٍ sözü بِقَوْلِ o هُوَ değildir وَمَا Ve
25) Ve o kovulmuş şeytanın sözü değildir.
gidiyorsunuz? تَذْهَبُونَ Nereye فَأَيْنَ
26) Nereye gidiyorsunuz?
alemler لِلْعَالَمِينَ bir hatırlatmadır ذِكْرٌ ancak إِلَّا o هُوَ Öyle ki, إِنْ için
27) Öyle ki, o ancak, alemler için bir hatırlatmadır.
doğru yolu أَنْ يَسْتَقِيمَ Sizden مِنْكُمْ dileyen شَاءَ kimseler için لِمَنْ tutmayı
28) Sizden doğru yolu tutmayı dileyen kimseler için.
أَنْ يَشَاءَ ancak إِلَّا hiçbir şey تَشَاءُونَ dileyemezsiniz وَمَا Ve
alemlerin الْعَالَمِينَ Rabbi olan رَبُّ Allah اللَّهُ dilemedikçe
29) Ve ancak alemlerin Rabbi olan Allah dilemedikçe hiçbir şey dileyemezsiniz.

82 İNFİTAR SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 82. suresi, 19 ayet, 80 kelime ve 327 harftir. Mekke'de inmiştir. "İnfitâr" kelimesi, sûrenin birinci âyetinde geçen ve "yarıldı" anlamına gelen "infetara" Fiilinin mastandır. Sûre adını bu fiilden almıştır.

Rahim الرَّحِيمِ Rahman الرَّحْمَنِ Allah'ın اللَّهِ adıyla بِسْمِ
Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…
yarıldığı انْفَطَرَتْ Gök السَّمَاءُ zaman إِذَا
1) Gök yarıldığı zaman.
dağıldığı انْتَثَرَتْ yıldızlar الْكَوَاكِبُ zaman إِذَا Ve وَ
2) Ve yıldızlar dağıldığı zaman.
taşırıldığı فُجِّرَتْ denizler الْبِحَارُ zaman إِذَا Ve وَ
3) Ve denizler taşırıldığı zaman.
içi dışına getirildiği بُعْثِرَتْ kabirlerin الْقُبُورُ zaman إِذَا Ve وَ
4) Ve kabirlerin içi dışına getirildiği zaman.
أَخَّرَتْ ve وَ öne sürdüğünü قَدَّمَتْ neyi مَا Her nefis نَفْسٌ bilir عَلِمَتْ geride bıraktığını
5) Her nefis, neyi öne sürdüğünü ve geride bıraktığını bilir.
Rabbine بِرَبِّكَ seni aldatan غَرَّكَ nedir? مَا insan! الْإِنْسَانُ Ey يَا أَيُّهَا
Kerem sahibi الْكَرِيمِ karşı
6) Ey insan! Kerem sahibi Rabbine karşı seni aldatan nedir?
sana فَعَدَلَكَ seni düzenledi فَسَوَّاكَ seni yarattı خَلَقَكَ O ki الَّذِي ölçülü verdi
7) O (Allah) ki, seni yarattı, seni düzenledi, sana ölçülü (itidalı) verdi.
tertip رَكَّبَكَ diledi مَا شَاءَ surette صُورَةٍ Seni etti. فِي أَيِّ
8) Seni dilediği surette tertip etti.
dini بِالدِّينِ yalanlıyorsunuz تُكَذِّبُونَ bilakis بَلْ Hayır كَلَّا
9) Hayır, bilakis dini yalanlıyorsunuz.
koruyucular var لَحَافِظِينَ üzerinizde عَلَيْكُمْ kuşkusuz إِنَّ Ve وَ
10) Ve kuşkusuz üzerinizde koruyucular var.
yazıcılardır كَاتِبِينَ Kerim كِرَامًا
11) Kerim yazıcılardır.
yaptıklarınızı تَفْعَلُونَ Ne مَا biliyorlar يَعْلَمُونَ
12) Ne yaptıklarınızı biliyorlar.
nimet نَعِيمٍ içindedirler لَفِي iyiler الْأَبْرَارَ Kuşkusuz إِنَّ
13) Kuşkusuz iyiler nimet içindedirler.
جَحِيمٍ içindedirler لَفِي günahkarlar ise الْفُجَّارَ kuşkusuz إِنَّ Ve وَ cehennemin
14) Ve kuşkusuz günahkarlar ise cehennemin içindedirler.
Din günü يَوْمَ الدِّينِ oraya atılırlar يَصْلَوْنَهَا
15) Din günü oraya atılırlar.
kaybolacak بِغَائِبِينَ ondan عَنْهَا onlar هُمْ değildirler وَمَا Ve
16) Ve onlar ondan kaybolacak değildirler.
din يَوْمُ الدِّينِ ne مَا sen bilmiyorsun? أَدْرَاكَ ne olduğunu وَمَا Ve gününün
17) Ve sen din gününün ne olduğunu bilmiyorsun?
din يَوْمُ الدِّينِ ne olduğunu مَا sen bilmiyorsun? مَا أَدْرَاكَ Sonra ثُمَّ gününün
18) Sonra –gerçekten- sen din gününün ne olduğunu bilmiyorsun?
لِنَفْسٍ Kimsenin نَفْسٌ yardım edemeyeceği لَا تَمْلِكُ gündür يَوْمَ
yalnız لِلَّهِ o gün يَوْمَئِذٍ emir الْأَمْرُ Ve وَ hiçbir şekilde شَيْئًا kimseye
Allah'ındır
19) Kimsenin kimseye hiçbir şekilde yardım edemeyeceği gündür. Ve o gün emir yalnız Allah'ındır.

83 MUTAFFİFİN SURESİ

Kur'ân-ı Kerim'in 83. sûresi, 36 âyet, 199 kelime ve 730 harften ibarettir. Mekkî sûrelerden olup, Ankebut sûresinden sonra nâzil olmuştur.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Eksik ölçüp tartanlarınلِلْمُطَفِّفِينَ vay halineوَيْلٌ

1) Eksik ölçüp tartanların vay haline.

insanlardan عَلَى النَّاسِ ölçerek aldıkları اكْتَالُوا zamanإِذَا kiالَّذِينَ noksansız alırlar يَسْتَوْفُونَ

2) Ki, insanlardan ölçerek aldıkları zaman noksansız alırlar.

هُمْ tarttıklarıوَزَنُو veyaأَوْ onlarهُمْ ölçtükleriكَالُو zamanإِذَا Veوَ eksiltirler يُخْسِرُونَ onu

3) Ve onlar tarttıkları veya ölçtükleri zaman onu eksiltirler.

tekrar مَبْعُوثُونَ Oأَنَّهُمْ kimselerأُولَئِكَ sanmıyorlarلَا يَظُنُّ mı?أَ dirileceklerini

4)O kimseler tekrar dirileceklerini sanmıyorlar mı?

Büyükعَظِيمٍ gün içinلِيَوْمٍ

5) Büyük gün için.

الْعَالَمِينَ Rabbi içinلِرَبِّ insanlarالنَّاسُ kalkarlarيَقُومُ O günيَوْمَ alemlerin

6) O gün insanlar alemlerin Rabbi için kalkarlar.

لَفِي سِجِّينٍ facirlerinالْفُجَّارِ kitabıكِتَابَ Kuşkusuzإِنَّ hayırكَلَّا Siccindedir

7) Hayır. Kuşkusuz facirlerin kitabı Siccindedir.

سِجِّينٌ ne olduğunuمَا bileceksin?أَدْرَاكَ neredenمَا Veوَ Siccinin

8) Ve Siccinin ne olduğunu nereden bileceksin?

Yazılıمَرْقُومٌ bir kitaptırكِتَابٌ

9) Yazılı bir kitaptır.

yalanlayanlaraلِلْمُكَذِّبِينَ O gün!يَوْمَئِذٍ vay haline وَيْلٌ

10) O gün! Vay haline yalanlayanlara.

dinالدِّينِ gününüبِيَوْمِ yalanlarlarيُكَذِّبُونَ Kiالَّذِينَ

11) Ki, (onlar) din (hesap) gününü yalanlarlar.

كُلُّ başkaإِلَّا O günüبِهِ yalanlayamazيُكَذِّبُ مَا veوَ günaha düşkünأَثِيمٍ haddi aşanمُعْتَدٍ kimselerden

12) O günü haddi aşan ve günaha düşkün kimselerden başka yalanlayamaz.

ayetlerimiz آيَاتُنَا O kimselereعَلَيْهِ okunduğuتُتْلَى zamanإِذَا Geçmişinالْأَوَّلِينَ masallarıdırأَسَاطِيرُ derler قَالَ

13) O kimselere ayetlerimiz okunduğu zaman hep 'Geçmişin masallarıdır' derler.

onların قُلُوبِهِمْ üstündeعَلَى ran vardırرَانَ bilakisبَلْ Hayırكَلَّا kazandıklarındanيَكْسِبُونَ ötürüكَانُوا مَا kalplerinin

14) Hayır, kazandıklarından ötürü bilakis onların kalplerinin üstünde ran (pas) vardır.

لَمَحْجُوبُونَ o günيَوْمَئِذٍ Rablerinرَبِّهِمْ denعَنْ onlarإِنَّهُمْ Hayırكَلَّا perdelenmişlerdir

15) Hayır, o gün onlar Rablerinden perdelenmişlerdir.

Cehennemeالْجَحِيمِ atılacaklardırلَصَالُوا onlarإِنَّهُمْ Sonraثُمَّ

16) Sonra onlar Cehenneme atılacaklardır.

سورة ا طفف (٨٣)

بسم ا الرحمن الرحيم

ويلٌ للمطففِ (١) الذين اذا اكتالوا على الناس يستوفونَ
(٢) واذا كالوهم او وزنوهم يخسرونَ (٣) الا يظن أولئك
أنهم مبعوثونَ (٤) ليومٍ عظيمٍ (٥) يوم يقوم الناس لرب
العالمِ (٦) كلا ان كتاب الفجار لفى سجـ (٧) ومآ
ادريك ما سجـ (٨) كتاب مرقوم (٩) ويلٌ يومئذٍ
للمكذبِ (١٠) الذين يكذبونَ بيومِ الدين (١١) وما يكذب
به الا كل معتدٍ أثيمٍ (١٢) اذا تتلى عليه اياتنا قالَ اساطِ
الاولِ (١٣) كلا بلْ رانَ على قلوبهم ما كانوا يكسبونَ
(١٤) كلا انهم عن ربهم يومئذٍ لمحجوبونَ (١٥) ثم انهم
لصالوا الجحيم (١٦) ثم يقالُ هذا الذى كنتم به تكذبونَ
(١٧) كلا ان كتاب الابرار لفى علي (١٨) ومآ ادريك ما
عليونَ (١٩) كتاب مرقوم (٢٠) يشهده المقربونَ (٢١) ان
الابرار لفى نعيمٍ (٢٢) على الارآئكِ ينظرونَ (٢٣) تعرف
فى وجوههم نضرةَ النعيم (٢٤) يسقونَ من رحيقٍ مختومٍ
(٢٥) ختامه مسك وفى ذلك فليتنافس المتنافسونَ (٢٦)

o بِهِ kimselereكُنْتُمْ İşteالَّذِي budurهَذَا denilirيُقَالُ Sonraثُمَّ yalanladığınızتُكَذِّبُونَ şey

17) Sonra o kimselere: 'İşte yalanladığınız şey budur' denilir.

عِلِّيِّينَ dedirلَفِي iyilerinالْأَبْرَارِ kitabıكِتَابَ kuşkusuzإِنَّ Hayırكَلَّا İlliyyin

18) Hayır, kuşkusuz iyilerin kitabı İlliyyin'dedir.

عِلِّيُّونَ ne olduğunu مَا senكَ bileceksinأَدْرَ neredenمَا Veوَ İlliyun'un

19) Ve sen İlliyun'un ne olduğunu nereden bileceksin.

Yazılıرَقُومٌ bir kitaptırكِتَابٌ

20) Yazılı bir kitaptır.

Mukarreblerالْمُقَرَّبُونَ onaهُ şahit olurlarيَشْهَدُ

21) Mukarrebler ona şahit olurlar.

nimetlerنَعِيمٍ içindedirlerلَفِي iyilerالْأَبْرَارَ Şüphesizإِنَّ

22) Şüphesiz iyiler nimetler içindedirler.

bakmaktadırlarيَنْظُرُونَ Tahtlarالْأَرَائِكِ üzerindeعَلَى

23) Tahtlar üzerinde bakmaktadırlar.

نَضْرَةَ Onların yüzlerinوُجُوهِهِمْ deفِي görürsünتَعْرِفُ nimetlerinالنَّعِيمِ sevincini

24) Onların yüzlerinde nimetlerin sevincini görürsün.

mühürlüمَخْتُومٍ şaraptanرَحِيقٍ مِنْ içirilirيُسْقَوْنَ

25) Mühürlü, şaraptan içirilir.

فَلْيَتَنَافَسْ işte bunun için فِي ذَلِكَ Veوَ misktirمِسْكٌ O, sonuخِتَامُهُ yarışsınlarالْمُتَنَافِسُونَ yarışanlar

26) O, sonu misktir. Ve işte yarışanlar bunun için yarışsınlar.

ومزاجه من تسنيم (٢٧) عينا يشرب بها المقربونَ (٢٨)
ان الذين اجرموا كانوا من الذين امنوا يضحكُونَ (٢٩) واذَا
مروا بهم يتغامزونَ (٣٠) واذَا انقلبوآ الى اهلهم انقلبوا
فكهِ (٣١) واذا راوهم قالوآ ان هؤلآءِ لضالونَ (٣٢) ومآ
أرسلوا عليهم حافظ (٣٣) فاليوم الذين امنوا من الكُفار
يضحكُونَ (٣٤) على الارآئك ينظرونَ (٣٥) هلْ ثُوب
الكُفار ما كانوا يفْعلُونَ (٣٦)

سورة الانشقاق (٨٤)

بسم ا الرحمن الرحيم

اذَا السمآءُ انشقت (١) واذنت لربها وحقت (٢) واذَا
الارض مدت (٣) والقت ما فيها وتخلت (٤) واذنت لربها
وحقت (٥) ياآيها الانسانُ انك كادح الى ربك كدحا
فملاقيه (٦) فاما من أوتى كتابه بيمينه (٧) فسوف
يحاسب حسابا يسِ ا (٨) وينقلب الى اهله مسرورا (٩)
واما من أوتى كتابه ورآءَ ظهره (١٠) فسوف يدعو ثُبورا
(١١) ويصلى سعِ ا (١٢) انه كانَ فى اهله مسرورا (١٣)

وَ Ve مِزَاجُهُ onun karışımı مِنْ dendir تَسْنِيمٍ tesnim

27) Ve onun karışımı tesnimdendir.

عَيْنًا bir pınardır يَشْرَبُ içtiği بِهَا ondan الْمُقَرَّبُونَ Mukarreblerin

28) Mukarreblerin ondan içtiği bir pınardır.

إِنَّ Kuşkusuz الَّذِينَ kimseler أَجْرَمُوا Günahkar كَانُوا idi مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا iman eden kimselere يَضْحَكُونَ gülüyorlar

29) Kuşkusuz günahkar kimseler; iman eden kimselere gülüyorlar idi.

وَ Ve إِذَا zaman مَرُّوا yanlarından geçtikleri بِهِمْ onların يَتَغَامَزُونَ kaş göz işaretleri yaparlardı

30) Ve onların yanlarından geçtikleri zaman, kaş göz işaretleri yaparlardı.

وَ Ve إِذَا zaman انْقَلَبُوا döndükleri إِلَى ile أَهْلِهِمْ yakınlarına انْقَلَبُوا dönerlerdi فَكِهِينَ neşe

31) Ve yakınlarına döndükleri zaman neşe ile dönerlerdi.

وَ Ve إِذَا zaman رَأَوْ gördükleri هُمْ onları قَالُوا derlerdi إِنَّ işte هَؤُلَاءِ bunlardır لَضَالُّونَ sapıklar

32) Ve onları gördükleri zaman işte sapıklar bunlardır derlerdi.

وَ Ve مَا أُرْسِلُوا gönderilmediler عَلَيْهِمْ Başkaların üzerine حَافِظِينَ muhafız olarak

33) Ve başkaların üzerine muhafız olarak gönderilmediler.

(*)Yukarıdaki âyetler dünyada inançlarından dolayı müminlerle alay eden, onları küçümseyen ve yollarının yanlış olduğunu ileri süren inkarcılar hakkında inmiş olup onları kınamakta ve uyarmaktadır. Özellikle 33. âyette Allah tarafından kendilerine müminleri denetleme görevi verilmediğinin belirtilmesi dik-kat çekicidir.

فَالْيَوْمَ İşte bugün الَّذِينَ kimseler آمَنُوا iman eden مِنَ الْكُفَّارِ kafirlere يَضْحَكُونَ gülerler

34) İşte bugün iman eden kimseler kafirlere gülerler.

عَلَى üzerinde الْأَرَائِكِ Tahtlar يَنْظُرُونَ bakıp seyretmektedirler

35) Tahtlar üzerinde bakıp seyretmektedirler.

هَلْ mi? ثُوِّبَ gördüler الْكُفَّارُ Kafirler karşılığını مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ işlediklerinin

36) Kafirler işlediklerinin karşılığını gördüler mi?

Mutaffifîn Sûresi'ne, ölçü ve tartıyı doğru kullanmayıp hile yapanlar uyarılarak başlandı, dünya hayatında mü'minleri ve onların Hakk'a ibâdet ve taâtini alay konusu edinen inkarcı sapıkların kıyamet gününde alay ko-nusu olacağı haber verilerek sûre noktalandı.

84 İNŞİKAK SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 84. suresi, 25 ayet, 107 kelime ve 440 harftir. Mekke'de inmiştir. Adını, göğün yarılması ve ayrılmasını ifade eden ilk âyetinden almaktadır.

بِسمِ adıyla اللهِ Allah'ın الرحمن Rahman الرحيم Rahim

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

إِذَا zaman السَّمَاءُ Gök انشَقَّتْ yarıldığı

1) Gök yarıldığı zaman.

وَ Ve أَذِنَتْ zaman kulak verdiği لِرَبِّهَا Rabbine وَ Ve حُقَّتْ zaten ona da bu yakışır.

2) Ve Rabbine kulak verdiği zaman. Ve zaten ona da bu yakışır.

وَ Ve إِذَا zaman الْأَرْضُ yer مُدَّتْ uzatıldığı

3) Ve yer uzatıldığı zaman.

وَ Ve أَلْقَتْ atıp مَا ne فِيهَا içinde varsa وَ ve تَخَلَّتْ boşaldığında

4) Ve içinde ne varsa atıp ve boşaldığında.

وَ Ve أَذِنَتْ zaman kulak verdiği لِرَبِّهَا Rabbine وَ Ve حُقَّتْ zaten ona da bu yakışır

5) Ve Rabbine kulak verdiği zaman. Ve zaten ona da bu yakışır.

يَاأَيُّهَا Ey الْإِنسَانُ insan إِنَّكَ sen كَادِحٌ çaba harcıyorsun إِلَى varan رَبِّكَ yolda Rabbine كَدْحًا durmaksızın فَمُلَاقِيهِ Ona kavuşacaksın

6) Ey insan sen Rabbine varan yolda durmaksızın çaba harcıyorsun. Ona (Allah) kavuşacaksın.

فَأَمَّا Her مَنْ kimin أُوتِيَ verilirse كِتَابَهُ kitabı بِيَمِينِهِ sağ tarafından

7) Her kimin kitabı sağ tarafından verilirse.

فَسَوْفَ Sonra يُحَاسَبُ hesaba çekilir. حِسَابًا bir hesapla يَسِيرًا kolay

8) Sonra kolay bir hesapla hesaba çekilir.

وَ Ve يَنقَلِبُ döner إِلَى olarak أَهْلِهِ ailesine مَسْرُورًا sevinçli

9) Ve ailesine sevinçli olarak döner.

وَ Ve أَمَّا her مَنْ kimin أُوتِيَ verilirse كِتَابَهُ kitabı وَرَاءَ ظَهْرِهِ arkasından

10) Ve her kimin kitabı arkasından verilirse.

فَسَوْفَ İşte ozaman يَدْعُو çağırır ثُبُورًا ölümü

11) İşte o zaman ölümü çağırır.

وَ Ve يَصْلَى atılır سَعِيرًا alevli ateşe

12) Ve alevli ateşe atılır.

إِنَّهُ Çünkü o كَانَ idi فِي içinde أَهْلِهِ ailesi مَسْرُورًا sevinçli

13) Çünkü o ailesi içinde, sevinçli idi.

إِنَّهُ O ظَنَّ sandı أَنْ bir daha لَنْ يَحُورَ dönmeyeceğini

14) O bir daha dönmeyeceğini sandı.

بَلَى Hayır إِنَّ Kuşkusuz رَبَّهُ Rabbi كَانَ بِهِ onu بَصِيرًا görüyor

15) Hayır. Kuşkusuz Rabbi onu görüyordu.

فَلَا olsun ki أُقْسِمُ yemin بِالشَّفَقِ Şafak vaktine

16) Şafak vaktine yemin olsun ki.

وَ Ve اللَّيْلِ geceye وَمَا ve öyleki وَسَقَ derleyip topladıklarına

17) Ve geceye ve öyleki, derleyip topladıklarına.

وَ Ve الْقَمَرِ aya إِذَا zaman اتَّسَقَ on dördüne girdiği

18) Ve on dördüne girdiği zaman aya.

لَتَرْكَبُنَّ Siz bineceksiniz طَبَقًا tabakaya عَنْ dan طَبَقٍ tabaka

19) Siz tabakadan tabakaya bineceksiniz.

فَمَا ne oluyorda لَهُمْ Onlara لَا يُؤْمِنُونَ inanmıyorlar

20) Onlara ne oluyorda inanmıyorlar.

وَ Ve إِذَا zaman قُرِئَ okunduğu عَلَيْهِمُ kendilerine الْقُرْآنُ Kur'ân لَا يَسْجُدُونَ secde etmiyorlar

21) Ve Kur'ân kendilerine okunduğu zaman, secde etmiyorlar.

بَلْ Bilakis الَّذِينَ o kimseler كَفَرُوا inkârcı يُكَذِّبُونَ yalancıdırlar

22) Bilakis o kimseler inkârcı, yalancıdırlar.

وَ Ve اللَّهُ Allah أَعْلَمُ bilendir بِمَا her ne يُوعُونَ sakladıklarını

23) Ve Allah her ne sakladıklarını bilendir.

فَبَشِّرْ müjdele هُمْ Onları بِعَذَابٍ azab ile أَلِيمٍ acı

24) Onları acı azab ile müjdele.

إِلَّا Kuşkusuz الَّذِينَ آمَنُوا iman edip وَ ve عَمِلُوا amel الصَّالِحَاتِ salih لَهُمْ Onlara أَجْرٌ sevap vardır غَيْرُ مَمْنُونٍ kesintisiz

25) Kuşkusuz iman edip ve salih amel işleyenler. Onlara kesintisiz sevap vardır.

إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَحُورَ (١٤) بَلَى إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا (١٥) فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ (١٦) وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ (١٧) وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ (١٨) لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ (١٩) فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (٢٠) وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ (٢١) بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكَذِّبُونَ (٢٢) وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ (٢٣) فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ (٢٤) إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ (٢٥)

85 BURUC SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 85. suresi, Mekke'de nazil olmuştur. 22 ayet, 109 kelime ve 458 harften ibarettir. İsmini, birinci ayetinde geçen "burûc" (burçlar) kelimesinden almıştır.

سورة البروج (٨٥)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ adıyla اللَّهِ Allah'ın الرَّحْمَنِ Rahman الرَّحِيمِ Rahim

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

وَ andolsun السَّمَاءِ göğe ذَاتِ olan الْبُرُوجِ Burçları

1) Burçları olan göğe andolsun.

وَ andolsun الْيَوْمِ güne الْمَوْعُودِ vaad edilen

2) Ve vaad edilen güne andolsun.

وَ Ve شَاهِدٍ şehadet edene وَ ve مَشْهُودٍ şehadet edilene

3) Ve şehadet edene ve şehadet edilene.

قُتِلَ Kahrolsun أَصْحَابُ sahipleri الْأُخْدُودِ hendeğin

4) Kahrolsun hendeğin sahipleri.

النَّارِ ateş ذَاتِ dolu الْوَقُودِ yakıt Tutuşturucu

5) Tutuşturucu yakıt dolu ateş.

إِذْ هُمْ Kendileride عَلَيْهَا çevresinde قُعُودٌ oturmuşlardı

6) Kendileri de çevresinde oturmuşlardı.

وَ Ve هُمْ onlar عَلَى مَا böylece يَفْعَلُونَ yaptıklarını بِالْمُؤْمِنِينَ mü'minlere شُهُودٌ Seyrediyorlardı

7) Ve onlar böylece mü'minlere yaptıklarını seyrediyorlardı.

(*)Yukarıdaki âyetler, Allah'a dosdoğru inanan mü'minlere kızıp saldıran kâfirlerin bu haksız tutumu tel'in edildi ve Cenâb-ı Hakk'ın bu gibi zâlim mütecavizleri kahredeceğine işaretle mü'minlerin küfre karşı dayanma gücünü ortaya koymalarında sayısız faydaların bulunduğu dolaylı şekilde bildirildi.

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ (١) وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ (٢) وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ (٣) قُتِلَ أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ (٤) النَّارِ ذَاتِ الْوَقُودِ (٥) إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ (٦) وَهُمْ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ (٧) وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ (٨) الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ (٩) إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ (١٠) إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ (١١)

وَ Ve مَا نَقَمُوا intikam alıyorlardı مِنْهُمْ onlardan إِلَّا sadece أَنْ يُؤْمِنُوا imanlarından dolayı بِاللَّهِ Allah'a الْعَزِيزِ güçlü olan الْحَمِيدِ övülen

8) Ve onlardan sadece güçlü, övülen Allah'a imanlarından dolayı intikam alıyorlardı.

الَّذِي ki لَهُ Onundur مُلْكُ mülkü السَّمَاوَاتِ göklerin وَ ve الْأَرْضِ yerin وَ ve اللَّهُ Allah عَلَى üzerine كُلِّ her شَيْءٍ şeyin شَهِيدٌ şahittir

9) Ki, göklerin ve yerin mülkü O'nundur ve Allah her şeyin üzerine şahittir.

إِنَّ Kuşkusuz الَّذِينَ kimseler فَتَنُوا işkence eden الْمُؤْمِنِينَ mü'min erkeklere وَ ve الْمُؤْمِنَاتِ mü'min kadınlara ثُمَّ Sonra da لَمْ يَتُوبُوا tevbe etmeyenler فَلَهُمْ Onlar için عَذَابُ azabı جَهَنَّمَ cehennem وَ ve لَهُمْ onlara عَذَابُ azap vardır الْحَرِيقِ kahredici

10) Kuşkusuz mü'minlere ve mü'minelere (kadınlara) işkence eden kimseler. Sonra da tevbe etmeyenler. Onlar için cehennem azabı ve onlara kahredici azap vardır.

إِنَّ Doğrusu الَّذِينَ kimselere آمَنُوا iman edip وَ ve عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ salih amel işlemiş لَهُمْ olan جَنَّاتٌ cennetler vardır تَجْرِي akan مِنْ dan تَحْتِهَا altların الْأَنْهَارُ ırmaklar ذَلِكَ İşte الْفَوْزُ kurtuluş الْكَبِيرُ büyük budur

11) Doğrusu iman edip ve salih amel işlemiş kimselere altlarından ırmaklar akan cennetler vardır. İşte büyük kurtuluş budur.

اِن بطش ربك لشديد (١٢) اِنه هو يبدئ ويعيد (١٣) وهو
الغفور الودود (١٤) ذو العرش المجيد (١٥) فعالٌ لما يريد
(١٦) هلْ اتيك حديثُ الجنود (١٧) فرعونَ وثمود (١٨)
بل الذين كفروا فى تكذيبٍ (١٩) وا من ورآئهم محيطٌ
(٢٠) بلْ هو قرانٌ مجيد (٢١) فى لوح محفوظٍ (٢٢)

سورة الطارق (٨٦)

بسم ا الرحمن الرحيم

والسمآءِ والطارق (١) ومآ ادريك ما الطارق (٢) النجم
الثاقب (٣) اِنْ كل نفسٍ لما عليها حافظٌ (٤) فلينظر
الانسانُ مم خلق (٥) خلق من مآءٍ دافق (٦) يخرج من بين
الصلب والترآئب (٧) اِنه على رجعه لقادر (٨) يوم تبلى
السرآئر (٩) فما له من قوة ولا ناصر (١٠) والسمآءِ ذات
الرجع (١١) والارض ذات الصدع (١٢) اِنه لقولٌ فصلٌ
(١٣) وما هو بالهزل (١٤) اِنهم يكيدون كيدا (١٥) واكيد
كيدا (١٦) فمهل الكافرين امهلهم رويدا (١٧)

şiddetlidirلَشَدِيدٌ Rabbininرَبِّكَ yakalayışıبَطْشَ Elbetteإِنَّ

12) Rabbinin yakalayışı. Elbette şiddetlidir.

sonra يُعِيدُ veو önce yaratıpيُبْدِئُ onlarıهُوَ Elbette O'durإِنَّهُ tekrarlayacak olan

13) Elbette onları önce yaratıp ve sonra tekrarlayacak olan O (Allah)'dur.

çok çok sevendirالْوَدُودُ affedenالْغَفُورُ Oهُوَ Veو

14) Ve O (Allah), affeden çok çok sevendir.

Meciddirالْمَجِيدُ Arşınالْعَرْشِ sahibidirذُو

15) Arşın sahibidir. Mecid (yenileyici) dir.

dilediğiniيُرِيدُ Öylekiلِمَا mutlaka yapandırفَعَّالٌ

16) Öyleki, dilediğini mutlaka yapandır.

orduların الْجُنُودِ haberiحَدِيثُ Sanaكَ geldiأَتَاكَ mi?هَلْ

17) Sana orduların haberi geldi mi?

Semud'unثَمُودَ veو Firavunفِرْعَوْنَ

18) Firavun ve Semud'un.

yalanlıyorlarتَكْذِيبٍ فِي nankörكَفَرُوا kimselerالَّذِينَ Aksineبَلِ

19) Aksine nankör kimseler yalanlıyorlar.

kuşatmıştırمُحِيطٌ onları arkalarınوَرَائِهِمْ danمِنْ Allahاللَّهُ Veو

20) Ve Allah onları arkalarından kuşatmıştır.

şerefli üstün olanمَجِيدٌ bir Kur'andırقُرْآنٌ oهُوَ Aksineبَلْ

21) Aksine o şerefli üstün olan bir Kur'andır.

mahfuzdadır Oمَحْفُوظٍ levhi فِي لَوْحٍ

22) O levhi mahfuzdadır.

Büruc Sûresi, dört önemli olaya yemin edilerek başladı ve inkarcı zâlimlerin eninde sonunda ilâhî hışma uğratılacaklarına işaretle misal verildi; sonra da kâinatı, hilkati, hilkatin hikmetini ve iki hayatın programlanmasının sebebini açıklayan o çok şerefli ve şanlı Kur'ân'ın, inkarcılar istemese bile kıyamete kadar insanlığı aydınlatmaya devam edeceği, hiç bir kimsenin onu değiştirmeğe gücünün yetmiyeceği bildirilerek sûre noktalandı.

86 TÂRIK SÛRESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 86. suresi, 17 ayet, 72 kelime, 291 harften ibarettir. Mekkî sûrelerden olup, Beled sûresinden sonra nazil olmuştur. Adını ilk ayetinden geçen "Târık" kelimesinden almıştır.

Rahimالرَّحِيمِ Rahmanالرَّحْمَنِ Allah'ınاللَّهِ adıylaبِسْمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

tarık'aالطَّارِقِ veو göğeالسَّمَاءِ Yemin olsunو

1) Yemin olsun göğe ve tarık'a.

tarık'ın الطَّارِقُ neمَا senكَ bileceksinأَدْرَا neredenمَا Veو olduğunu

2) Ve nereden bileceksin sen tarık'ın ne olduğunu.

deliciالثَّاقِبُ bir yıldızdırالنَّجْمُ

3) (O karanlığı) delici bir yıldızdır.

bir حَافِظٌ üzerindeعَلَيْهَا mutlakaلَمَّا nefsinنَفْسٍ Herكُلُّ إِنْ koruyucu vardır

4) Her nefsin mutlaka üzerinde bir koruyucu vardır.

yaratılmıştırخُلِقَ nedenمِمَّ insanالْإِنْسَانُ bir baksınفَلْيَنْظُرِ

5) İnsan bir baksın neden yaratılmıştır.

Atılıp dökülenدَافِقٍ bir suمَاءٍ danمِنْ yaratılmıştırخُلِقَ

6) Atılıp dökülen bir sudan yaratılmıştır.

Bel التَّرَائِبِ veو göğüslerinالصُّلْبِ arasınبَيْنِ danمِنْ çıkarيَخْرُجُ kemiği

7) Bel kemiği ve göğüslerin arasından çıkar.

onu döndürmeğe رَجْعِهِ tekrarعَلَى Şüphesiz, (Allah),إِنَّهُ kadirdirلَقَادِرٌ de

8) Şüphesiz, (Allah), onu tekrar döndürmeğe de, kadirdir.

sırlarالسَّرَائِرُ ortaya çıkarتُبْلَى O günيَوْمَ

9) O gün, sırlar ortaya çıkar.

نَاصِرٍ ne delلَا Veو gücüقُوَّةٍ مِنْ O (insanın)لَهُ ne vardırفَمَا yardım edeni

10) O (insanın) ne gücü vardır. Ve ne de bir yardım edeni.

Dönüşالرَّجْعِ sahibi olanذَاتِ göğeالسَّمَاءِ yemin olsunو

11) Dönüş sahibi olan göğe yemin olsun.

bitkileri الصَّدْعِ Sahibi olduğuذَاتِ yereالْأَرْضِ andolsunو yeşertmek için yarılan

12) Sahibi olduğu bitkileri yeşertmek için yarılan yere andolsun.

kesin birفَصْلٌ sözdürلَقَوْلٌ Ki doğrusu oإِنَّهُ

13) Ki doğrusu o, (Kur'an) kesin bir sözdür.

şakaبِالْهَزْلِ oهُوَ değildirمَا Veو

14) Ve o, şaka değildir.

tuzakكَيْدًا kuruyorlarيَكِيدُونَ Onlarإِنَّهُمْ

15) Onlar tuzak kuruyorlar.

bir tuzakكَيْدًا kuruyorumأَكِيدُ Veو

16) Ve (Ben de) bir tuzak kuruyorum.

az bir رُوَيْدًا Onlaraأَمْهِلْهُمْ Kafirlereالْكَافِرِينَ mühlet verفَمَهِّلِ süre tanı

17) Kafirlere mühlet ver. Onlara az bir süre tanı.

Târik Sûresi, her insan üzerinde koruyucu ve yazıp muhafaza edici meleğin bulunduğu belirtilerek göğe ve gökteki parlak olan yıldıza yemin edilerek başladı; Kur'ân'ın son dereoe ciddi kitap olduğuna değinilerek müşriklerin çevirmekte oldukları hile ve tuzaklara dikkatler çekildi ve bir süre fiili duruma geçilmemesi, zaferin çok yakın olduğu haber verildi ve sabır tavsiye edilerek sûre noktalandı.

87 A'LÂ SÛRESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 87. suresi, 19 ayet, 72 kelime, 291 harften ibarettir. İsmini ilk ayette geçen "el-A'lâ" kelimesinden almaktadır. Mekke devrinin ilk zamanlarında nazil olmuştur.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınالله adıylaبسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

yüceالْأعلى Rabbininربك adınıاسم tesbih et.سبح

1) Rabbinin yüce adını tesbih et.

düzenlediفَسوى yarattıخَلَقَ O kiالذي

2) O (Allah) ki yarattı, düzenledi.

yol gösterdi.فَهدى biçimlendiripقدّر O ki, الذي Veو

3) Ve O (Allah) ki,biçimlendirip yol gösterdi.

otlaklarıالْمرعى çıkardıأَخْرَجَ O, kiالذي Veو

4) Ve O (Allah), ki otlakları çıkardı.

Kara bir çöp halineأَحوى kupkuruغُثَاءً Onu getirdiفَجعله

5) Onu kupkuru. Kara bir çöp haline getirdi.

Sen onu unutmayacaksınفَلَا تَنسى Sana okutacağızسَنُقْرِئُكَ

6) Sana okutacağız. Sen onu unutmayacaksın.

Şüphesiz إِنه Allah'ınالله dilediğiما شَاءَ Ancak müstesnaإِلَّا gizliyiما يخْفَى ve و açıkالْجهر bilirيعلم O,

7) Ancak Allah'ın dilediği müstesna. Şüphesiz O (Allah), açık ve gizliyi bilir.

kolaylaştıracağızلِلْيسرى Sanaكَ kolaylaştırdıkçaنُيسر Veو

8) Ve Sana kolaylaştırdıkça kolaylaştıracağız.

öğütالذِّكْرى fayda edecekseنَفَعتْ Eğerإِنْ Hatırlatفَذَكِّرْ

9) Hatırlat. Eğer öğüt fayda edecekse.

korkarsaيخْشَى Kimمن öğüt alacaktırسيذَّكر

10) Kim korkarsa, öğüt alacaktır.

bedbaht olanالْأَشْقَى kaçınırيتَجنبها Veو

11) Ve bedbaht olan (ondan) kaçınır.

büyükالْكُبرى ateşeالنار atılacaktırيصلَى Ki oالذي

12) Ki o, büyük ateşe atılacaktır.

ne yaşarلَا يحيا veوoradaفِيها ne ölürلَا يموتُ Sonraثُم

13) Sonra orada ne ölür ve ne yaşar.

temizlenirseتَزَكَّى kimمن kurtulurأَفْلَحَ Kuşkusuzقَدْ

14) Kuşkusuz kim temizlenirse kurtulur.

namaz kılarsaفَصلَّى Rabbininربه adınıاسم anıpذَكَرَ veو

15) Rabbinin adını anıp ve namaz kılarsa.

dünyaالدنْيا hayatınıالْحياةَ tercih ediyorsunuzتُؤْثِرونَ Bilakisبلْ

16) Bilakis, dünya hayatını tercih ediyorsunuz.

bakidirأَبقَى veو hayırlıخَير ahiretالْآخِرةُ Veو

17) Ve ahiret hayırlı ve bakidir.

الْأُولَى sahifelerinالصحفِ içinde idiلَفِي buهذَا Şüphesizإِن Önceki

18) Şüphesiz bu. Önceki sahifelerin içinde idi.

Musa'nınموسى ve و إِبراهِيم sahifelerindeصحفِ

19) İbrahim ve Musa'nın sahifelerinde.

88 GÂŞİYE SÛRESİ

Kuran-ı Kerim'in 88. suresi, Mekkî olup 26 ayet, 92 kelime, 381 harften ibarettir. İsmini ilk ayette geçen "gâşiye" (kaplayan) sözcüğünden almaktadır.[564]

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınالله adıylaبسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Her şeyi sarıp الْغَاشِيةِ haberiحدِيثُ sana geldiأَتَاكَ mi?هلْ kaplayacak olanın

سورة الأعلى (٨٧)

بِسمِ ا ـِ الرحمن الرحِيمِ

سبحِ اسم ربك الأعلى (١) الذِى خلق فسوى (٢) والذِى
قدر فهدى (٣) والذِى اخرج المرعى (٤) فجعله غثآءً
احوى (٥) سنقرئك فلا تنسى (٦) اِلا ما شآءَ ا ُ اِنه يعلم
الجهر وما يخفى (٧) ونيسرك لِليسرى (٨) فذكر اِنْ
نفعتِ الذكرى (٩) سيذكر من يخشى (١٠) ويتجنبها
الاشقى (١١) الذِى يصلى النار الكبرى (١٢) ثم لا يموت
فِيها ولا يحيى (١٣) قد افلح من تزكى (١٤) وذكر اسم
ربهِ فصلى (١٥) بلْ تؤثرونَ الحيوةَ الدنيا (١٦) والاخِرةُ
خير وابقى (١٧) اِن هذا لفى الصحفِ الأولى (١٨)
صحفِ اِبرهِيم وموسى (١٩)

سورة الغاشية (٨٨)

بِسمِ ا ـِ الرحمن الرحِيمِ

هلْ اتيك حدِيثُ الغاشِيةِ (١) وجوه يومئذٍ خاشِعةٌ (٢)
عامِلةٌ ناصِبةٌ (٣) تصلى نارا حامِيةً (٤) تسقى مِن عينٍ اٰنِيةٍ
(٥) ليس لهم طعام اِلا مِن ضرِيعٍ (٦) لا يسمِن ولا يغنِى
مِن جوعٍ (٧) وجوه يومئذٍ ناعِمةٌ (٨) لِسعيِها راضِيةٌ (٩)
فِى جنةٍ عالِيةٍ (١٠) لا تسمع فِيها لاغِيةً (١١)

1)Her şeyi sarıp kaplayacak olanın haberi sana geldi mi?

zilletedir خَاشِعةٌ o günيومئِذٍ O yüzler kiوجوه

2) O yüzler ki, o gün zilletedir.

bitkin düşmüştürنَاصِبةٌ Zor işler altındaعامِلَةٌ

3) Zor işler altında bitkin düşmüştür.

Kızgınحامِيةً bir ateşeنَارا girerlerتَصلَى

4) Kızgın bir ateşe girerler.

Kaynarآنِيةٍ su pınarınعينٍ danمِن içirilirتُسقَى

5) Kaynar su pınarından içirilir.

den مِن başkaإِلَّا yiyecekleriطَعام Onlarınلَهم yokturلَيس kötü kokulu kuru bir diken ضرِيعٍ

6) Onların kötü kokulu kuru bir dikenden başka yiyecekleri yoktur.

açlığıجوعٍ danمِن giderirيغْنِي neلَا veو semirtirيسمِن Neلَا

7) Ne semirtir ve ne açlığı giderir.

parıl parıldırنَاعِمةٌ o günيومئِذٍ Yüzler vardırوجوه

8) Yüzler vardır, o gün parıl parıldır.

hoşnutturراضِيةٌ Çalıştıklarındanلِسعيِها

9) Çalıştıklarından hoşnuttur.

Yüksekعالِيةٍ bir cennettinجنةٍ içindedirlerفِي

10) Yüksek bir cennettin içindedirler.

boş bir lafلَاغِيةً Oradaفِيها işitmezlerتَسمع لَا

11) Orada boş bir laf işitmezler.

ﻓِﻴﻬﺎ ﻋﻴﻦ ﺟﺎﺭﻳﺔٌ (١٢) ﻓِﻴﻬﺎ ﺳﺮﺭ ﻣﺮﻓُﻮﻋﺔٌ (١٣) ﻭﺍﻛْﻮﺍﺏ ﻣﻮﺿﻮﻋﺔٌ (١٤) ﻭﻧﻤﺎﺭﻕ ﻣﺼﻔُﻮﻓﺔٌ (١٥) ﻭﺯﺭﺍﺑِﻰ ﻣﺒﺜُﻮﺛﺔٌ (١٦) ﺍﻓَﻼ ﻳﻨﻈُﺮﻭﻥَ ﺍِﻟﻰ ﺍﻻِﺑِﻞ ﻛﻴﻒ ﺧُﻠِﻘﺖ (١٧) ﻭﺍﻟﻰ ﺍﻟﺴﻤﺎٓﺀِ ﻛﻴﻒ ﺭﻓِﻌﺖ (١٨) ﻭﺍﻟﻰ ﺍﻟْﺠِﺒﺎﻝ ﻛﻴﻒ ﻧﺼِﺒﺖ (١٩) ﻭﺍﻟﻰ ﺍﻻﺭﺽ ﻛﻴﻒ ﺳﻄِﺤﺖ (٢٠) ﻓﺬﻛِّﺮ ﺍِﻧﻤﺎٓ ﺍﻧﺖ ﻣﺬﻛِّﺮ (٢١) ﻟﺴﺖ ﻋﻠﻴﻬﻢ ﺑِﻤﺴﻴﻄِﺮٍ (٢٢) ﺍِﻻ ﻣﻦ ﺗﻮﻟﻰ ﻭﻛﻔﺮ (٢٣) ﻓﻴﻌﺬﺑﻪ ﺍ ُ ﺍﻟﻌﺬﺍﺏ ﺍﻻﻛْﺒﺮ (٢٤) ﺍِﻥ ﺍِﻟﻴﻨﺎ ﺍِﻳﺎﺑﻬﻢ (٢٥) ﺛُﻢ ﺍِﻥ ﻋﻠﻴﻨﺎ ﺣِﺴﺎﺑﻬﻢ (٢٦)

ﺳﻮﺭﺓ ﺍﻟﻔﺠﺮ (٨٩)

ﺑِﺴﻢ ﺍ ِ ﺍﻟﺮﺣﻤﻦ ﺍﻟﺮﺣِﻴﻢ

ﻭﺍﻟﻔﺠﺮ (١) ﻭﻟﻴﺎﻝٍ ﻋﺸﺮٍ (٢) ﻭﺍﻟﺸﻔْﻊ ﻭﺍﻟْﻮﺗﺮ (٣) ﻭﺍﻟﻠﻴﻞ ﺍِﺫﺍ ﻳﺴﺮ (٤) ﻫﻞْ ﻓِﻰ ﺫﻟِﻚ ﻗﺴﻢ ﻟِﺬِﻯ ﺣِﺠﺮٍ (٥) ﺍﻟﻢ ﺗﺮ ﻛﻴﻒ ﻓﻌﻞ ﺭﺑﻚ ﺑِﻌﺎﺩٍ (٦) ﺍِﺭﻡ ﺫﺍﺕِ ﺍﻟْﻌِﻤﺎﺩِ (٧) ﺍﻟﺘِﻰ ﻟﻢ ﻳﺨﻠﻖ ﻣِﺜْﻠﻬﺎ ﻓِﻰ ﺍﻟْﺒِﻼﺩِ (٨) ﻭﺛﻤﻮﺩ ﺍﻟﺬِﻳﻦ ﺟﺎﺑﻮﺍ ﺍﻟﺼﺨﺮ ﺑِﺎﻟْﻮﺍﺩِ (٩) ﻭﻓِﺮﻋﻮﻥ ﺫِﻯ ﺍﻻﻭﺗﺎﺩِ (١٠) ﺍﻟﺬِﻳﻦ ﻃﻐﻮﺍ ﻓِﻰ ﺍﻟْﺒِﻼﺩِ (١١) ﻓﺎﻛْﺜﺮﻭﺍ ﻓِﻴﻬﺎ ﺍﻟْﻔﺴﺎﺩ (١٢) ﻓﺼﺐ ﻋﻠﻴﻬﻢ ﺭﺑﻚ ﺳﻮﻁ ﻋﺬﺍﺏٍ (١٣) ﺍِﻥ ﺭﺑﻚ ﻟﺒِﺎﻟْﻤﺮﺻﺎﺩِ (١٤)

akanجارِيَةٌ bir pınar vardırعين Oradaفِيها
12) Orada akan bir pınar vardır.
yüksekمرفوعةٌ tahtlar vardırسرر Oradaفِيها
13) Orada yüksek tahtlar vardır.
yerleştirilmişموضوعةٌ kaseler vardırأَكْوابٌ Veو
14) Ve yerleştirilmiş kaseler vardır.
sıra sıra dizilmişمصفوفةٌ yastıklar vardırنَمارِقُ Veو
15) Ve sıra sıra dizilmiş yastıklar vardır.
serilmiş saçaklıمبثوثةٌ halılar vardırزرابِيُّ Veو
16) Ve serilmiş saçaklı halılar vardır.
خُلِقَتْ nasılكَيفَ Deveالْإِبِلِ lerinإِلَى bakmıyorlarيَنْظُرُونَ mı?أَفَلَا yaratıldığına
17) Develerin nasıl yaratıldığına bakmıyorlar mı?
yükseltilmiştir?رُفِعَتْ Nasılكَيفَ göğeالسماءِ deإِلَى Veو
18) Ve göğe de. Nasıl yükseltilmiştir?
dikilmiştir?نُصِبَتْ Nasılكَيفَ dağlaraالْجِبالِ daإِلَى Veو
19) Ve dağlara da. Nasıl dikilmiştir?
yayılmıştır?سُطِحَتْ Nasılكَيفَ yereالْأَرضِ deإِلَى Veو
20) Ve yere de. Nasıl yayılmıştır.
bir öğütçüsünمذكّر senأَنْتَ çünküإِنما Öğüt verفَذَكِّر
21) Öğüt ver, çünkü sen bir öğütçüsün.
zor kullanıcıبِمسيطِرٍ Onların üzerineعليهم değilsinلَستَ
22) Onların üzerine zor kullanıcı değilsin.
inkar ederseكَفَر veو yüz çevirirتَولى kimمن Ancakإِلَّا
23) Ancak kim yüz çevirir ve inkar ederse.
(*)Allah'ın emirlerine karşı gelmenin, indirdiği hükümlere ters bir hayat sürmenin makul ve makbul bir yanı yoktur.

en büyükالْأَكْبر azap ileالْعذابَ Allahالله onu azaplandırırفَيعذبه
24) Allah onu en büyük azap ile azaplandırır.
onlarınإِيابهم dönüşü Bizedirإِلَينَا Şüphesizإِنَّ
25) Şüphesiz onların dönüşü Bizedir.
onların hesapları حِسابهم Bize aittirعلَينَا Kuşkusuzإِنَّ sonraثُمَّ da
26) Kuşkusuz sonra onların hesapları da Bize aittir.

89 FECR SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 89. suresidir. Mekke'de inmiştir. 30 ayet, 139 kelime, 597 hafrten ibarettir. İsmini, ilk ayetindeki 'fecr' sözcüğünden almıştır.

Rahimالرحِيمِ Rahmanالرحمنِ Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ
Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…
fecreالْفَجرِ Yemin olsunو
1) Yemin olsun fecre.
onعشْرٍ geceyeلَيالٍ Veو
2) Ve on geceye.
tekeالْوتْرِ veو çifteالشفْعِ Veو
3) Ve çifte ve teke.
gittiğiيسرِ zamanإِذَا geceyeاللَّيلِ Veو
4) Ve gittiği zaman geceye.
لِذِي yemineقَسم bu sayılanlar ذَلِكَ içinفِي değmez mi?هلْ Akıl sahibiحِجرٍ kimseler
5) Akıl sahibi kimseler için bu sayılanlar yemine değmez mi?
(*)Yukarıdaki âyetler, beş önemli olaya yemin edilerek, Cenâb-ı Hakk'ın azap hükmünün hangi topluluk, kavim ve millet hakkında indiğine ve ineceğine dikkat çekildi ve azıp sapıtan toplum ve milletlerin izledikleri tehlikeli yoldan dönüş yapmaları istendi. Böylece ilâhî rahmetin ezeli sesi kalp ve kafalara aksettirildi.

بِعادٍ Rabbin ربكَ yaptığınıفَعلَ nasılكَيفَ görmedinتَرى mi?أَلَمْ Ad kavmine
6) Rabbin Ad kavmine nasıl yaptığını, görmedin mi?
Sutunlarالْعِمادِ sahibiذَاتِ İrem'eإِرمَ
7) Sutunlar sahibi İrem'e.
الْبِلَادِ içindeفِي benzeriمِثْلُها yaratılmışيخْلَقْ değildiلَمْ Ki,الَّتِي ülkeler
8) Ki, oranın ülkeler içinde benzeri yaratılmış değildi.
بِالْوادِي oyarlardıالصخْرَ kayalarجابوا ki,الَّذِين Semud ثَمود Veو vadilerde
9) Ve Semud (kavmi) ki, vadilerde kayalar oyarlardı.
kazıklarالْأَوتَادِ sahibiذِي Fir'avn'aفِرعونَ Veو
10) Ve kazıklar sahibi Firavun'a.
memleketlerdeالْبِلَادِ içindeydilerفِي azgınlıkطَغَوا Kiالَّذِين
11) Ki, memleketlerde azgınlık içindeydiler.
fesatçıydılarالْفَسادَ Onlarınفِيها ekserisiفَأَكْثَروا
12) Onların ekserisi fesatçıydılar.
azapعذَابٍ kırbacıسوطَ Rabbininربكَ onlaraعلَيهِم çarptıفَصب
13) Rabbinin onlara, azap kırbacı çarptı.
gözetlemededirلَبِالْمِرصادِ Rabbinربكَ Kuşkusuzإِنَّ
14) Kuşkusuz Rabbin gözetlemededir.
(*)Yukarıdaki âyetler,, Hakk'ı red ve inkâr edip yeryüzünde bozgunculuk eden üç kavimden söz edilerek yaşamakta olan inkarcı zâlimler uyarıldı. İlâhî kanun ve hükümlerin değişmiyeceğine işaretle insan düşünce ve aklına seslenildi.

ه deneyipابْتَلَاهُ neما zamankiإِذَا insanالْإِنسَانُ Amaفَأَمَّا
nimet نَعَّمَهُ veو ona ikram ederفَأَكْرَمَهُ Rabbiرَبُّهُ onu
bana ikram ettiأَكْرَمَنِ Rabbimرَبِّي derفَيَقُولُ verirse

15) Ama insan Rabbi onu ne zamanki, deneyip ona ikram eder ve ona nimet verirse 'Rabbim bana ikram etti' der.

فَقَدَرَ onuه denemekابْتَلَاهُ neما zamanإِذَا amaأَمَّا Veو
أَهَانَنِ Rabbimرَبِّي derفَيَقُولُ rızkınıرِزْقَهُ üzereعَلَيْهِ daraltırsa
beni fakir düşürdü

16) Ve ama ne zaman onu denemek üzere rızkını daraltırsa 'Rabbim beni fakir düşürdü' der.

الْيَتِيمَ ikram etmiyorsunuzتُكْرِمُونَ لَا doğrusuبَل Hayırكَلَّا
yetime

17) Hayır, doğrusu yetime ikram etmiyorsunuz.

طَعَامِ üzereعَلَى teşvik etmiyorsunuzتَحَاضُّونَ لَا Veو
yoksuluالْمِسْكِينِ doyurmak

18) Ve yoksulu doyurmak üzere teşvik etmiyorsunuz.

haketmeden yedikçeلَمًّا أَكْلًا mirasıالتُّرَاثَ yersinizتَأْكُلُونَ Veو

19) Ve mirası haketmeden yedikçe yersiniz.

toplayıpجَمًّا sevdikçeحُبًّا malıالْمَالَ seviyorsunuzتُحِبُّونَ Veو

20) Ve malı toplayıp sevdikçe seviyorsunuz.

parçaدَكًّا parçaدَكًّا yerالْأَرْضُ dağıtıldığıدُكَّتِ zamanإِذَا Hayırكَلَّا

21) Hayır, yer parça parça dağıtıldığı zaman.

sıra صَفًّا Meleklerالْمَلَكُ veو Rabbininرَبُّكَ geldiğindeجَاءَ Veو
dizildiğindeصَفًّا sıra

22) Ve Rabbinin (buyruğu) geldiğinde ve Melekler sıra sıra dizildiğinde.

o يَوْمَئِذٍ cehennemبِجَهَنَّمَ o günيَوْمَئِذٍ getiririlirجِيءَ Veو
ona ne لَهُ amaأَنَّى veو insanالْإِنْسَانُ anlamış olur يَتَذَكَّرُ gün
anlayıştan الذِّكْرَى faide

23) Ve cehennem o gün getirilir ve insan o gün anlamış olur ama anlayıştan ona ne fayda.

hayatım içinلِحَيَاتِي önceden قَدَّمْتُ Keşkeيَا لَيْتَنِي derيَقُولُ

24) Keşke hayatım için önceden (bir şey yapsaydım) der.

O'nun azap عَذَابَهُ azabı yapamazيُعَذِّبُ لَا İşte o günفَيَوْمَئِذٍ
hiçbir kimseأَحَدٌ yapacağı gibi

25) İşte o gün, hiçbir kimse O'nun azap yapacağı gibi azap yapamaz.

وَثَاقَهُ veو kelepçelerle bağladığını bağlayamazيُوثِقُ لَا Veو
hiçbir kimseأَحَدٌ O'nun bağladığı prangalar

26) Ve hiçbir kimse O'nun bağladığı prangalar, zincirler ve kelepçelerle bağladığını bağlayamaz.

O'nunla huzura erenالْمُطْمَئِنَّةُ nefisالنَّفْسُ Eyيَا أَيَّتُهَا

27) Ey O'nunla huzura eren nefis.

مَرْضِيَّةً Sen O'ndan hoşnutرَاضِيَةً Rabbınaإِلَى رَبِّكِ Dönارْجِعِي
O da senden razı olarak

28) Dön Rabbına. Sen O'ndan hoşnut, O da senden razı olarak.

has kullarımınعِبَادِي içineفِي Artık gir فَادْخُلِي

29) Artık gir has kullarımın içine.

cennetimeجَنَّتِي girادْخُلِي Veو

30) Ve gir cennetime.

فَأَمَّا الْإِنسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي
أَكْرَمَنِ (١٥) وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي
أَهَانَنِ (١٦) كَلَّا بَل لَّا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ (١٧) وَلَا تَحَاضُّونَ
عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ (١٨) وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ أَكْلًا لَّمًّا (١٩)
وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا (٢٠) كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا
دَكًّا (٢١) وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا (٢٢) وَجِيءَ يَوْمَئِذٍ
بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنسَانُ وَأَنَّى لَهُ الذِّكْرَى (٢٣) يَقُولُ
يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي (٢٤) فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ
(٢٥) وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ (٢٦) يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ
(٢٧) ارْجِعِي إِلَى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً (٢٨) فَادْخُلِي فِي
عِبَادِي (٢٩) وَادْخُلِي جَنَّتِي (٣٠)

سورة البلد (٩٠)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ (١) وَأَنتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ (٢) وَوَالِدٍ وَمَا
وَلَدَ (٣) لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ فِي كَبَدٍ (٤) أَيَحْسَبُ أَن لَّن
يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ (٥) يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالًا لُّبَدًا (٦) أَيَحْسَبُ
أَن لَّمْ يَرَهُ أَحَدٌ (٧)

90 BELED SÛRESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 90. suresi, 20 ayet, 67 kelime 326 harftir. Sure Mekke'de nazil olmuştur. İsmini, birinci ayetteki "beled" kelimesinden almıştır.

Rahimالرَّحِيمِ Rahmanالرَّحْمَنِ Allah'ınاللَّهِ adıylaبِسْمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

şehireالْبَلَدِ buبِهَذَا yemin ederim.أُقْسِمُ Hayırلَا

1) Hayır bu şehire yemin ederim.

şehirdeالْبَلَدِ buبِهَذَا otururkenحِلٌّ senأَنتَ Veو

2) Ve sen bu şehirde otururken.

doğanlara.وَلَدَ مَا veو babanaوَالِدٍ Veو

3) Ve babaya ve doğanlara.

imtihan كَبَدٍ içindeفِي insanıالْإِنسَانَ Biz yarattıkخَلَقْنَا Elbetteلَقَدْ
ile yüklü zorluklar

4) Elbette Biz insanı acı, imtihan ile yüklü zorluklar içinde yarattık.

عَلَيْهِ güç yetiremiyeceğiniيَقْدِرَ لَن أَن sanıyor mi?أَيَحْسَبُ
Kimseninأَحَدٌ kendisinin üzerine

5) Kimsenin kendisinin üzerine güç yetiremiyeceğini mi sanıyor?

لُبَدًا çok malمَالًا Seni yok etmeyeأَهْلَكْتُ Diyor ki:يَقُولُ
harcadım

6) Diyor ki: Seni yok etmeye çok mal harcadım.

Kimseninأَحَدٌ onuه görmediğiniيَرَ لَمْ أَن mi sanıyor?أَيَحْسَبُ

7) Kimsenin onu görmediğini mi sanıyor?"

الم نجعلْ له عينين (٨) ولسانا وشفتين (٩) وهدينه
النجدين (١٠) فلا اقتحم العقبةَ (١١) ومآ ادريك ما العقبةُ
(١٢) فك رقبةٍ (١٣) او اِطعام فِى يومٍ ذِى مسغبةٍ (١٤)
يتيما ذا مقربةٍ (١٥) او مِسكينا ذا متربةٍ (١٦) ثُم كانَ مِن
الذِين امنوا وتواصوا بِالصبر وتواصوا بِالمرحمةِ (١٧) اولئك
اصحاب الميمنةِ (١٨) والذِين كفروا بِاياتنا هم اصحاب
المشئمةِ (١٩) عليهم نار مؤصدةٌ (٢٠)

سورة الشمس (٩١)

بِسم ا ِ الرحمن الرحِيم

والشمس وضحيها (١) والقمر اِذا تليها (٢) والنهار اِذا
جليها (٣) والليل اِذا يغشيها (٤) والسمآءِ وما بنيها (٥)
والارض وما طحيها (٦) ونفس وما سويها (٧) فالهمها
فجورها وتقويها (٨) قد افلح من زكيها (٩) وقد خاب من
دسيها (١٠) كذبت ثمود بِطغويها (١١) اِذِ انبعثَ اشقيها
(١٢) فقالَ لهم رسولُ ا ِ ناقةَ ا ِ وسقيها (١٣) فكذبوه
فعقروها فدمدم عليهم ربهم بِذنبِهم فسويها (١٤) ولا يخاف
عقبيها (١٥)

iki gözlü عَيْنَيْنِ Onu لَهُ kılmadık mı? أَلَمْ نَجْعَلْ

8) Onu iki gözlü kılmadık mı?

iki dudak شَفَتَيْنِ ve و bir dil لِسَانًا Ve و

9) Ve bir dil ve iki dudak.

gösterdik النَّجْدَيْنِ ona ه iki yol هَدَيْنَا Ve و

10) Ve ona iki yol gösterdik.

Akabeye الْعَقَبَةَ tırmanıp اقْتَحَمَ geçemedi فَلَا

11) Akabeye tırmanıp geçemedi.

Akabenin الْعَقَبَةُ nedir مَا sen كَ biliyor musun? أَدْرَا مَا Ve و

12) Ve sen Akabe nedir biliyor musun?

Bir boynu رَقَبَةٍ çözmek فَكُّ

13) Bir boynu çözmek.

açlık مَسْغَبَةٍ ذِي gününde فِي يَوْمٍ doyurmak. إِطْعَامٌ Veya أَوْ

14) Veya açlık gününde doyurmak.

Yakın مَقْرَبَةٍ olan ذَا bir yetimi يَتِيمًا

15) Yakın olan bir yetimi.

hiç bir şeyi olmayan مَتْرَبَةٍ ذَا yoksulu مِسْكِينًا Veya أَوْ

16) Veya hiçbir şeyi olmayan yoksulu.

tavsiye تَوَاصَوْا و iman آمَنُوا edenlerden الَّذِينَ مِنَ كَانَ Sonra da ثُمَّ
بِالْمَرْحَمَةِ tavsiye edenler تَوَاصَوْا ve و sabrı بِالصَّبْرِ edenler merhameti

17) Sonra da iman edenler, sabrı ve merhameti tavsiye edenler.

sağ tarafın الْمَيْمَنَةِ ashabıdır أَصْحَابُ İşte o kimseler أُولَٰئِكَ

18) İşte o kimseler sağ tarafın ashabıdır (adamları.)

هُمْ ayetlerimizi بِآيَاتِنَا inkar كَفَرُوا edenler ise الَّذِينَ Ve و
sol yanın الْمَشْأَمَةِ adamalarıdır أَصْحَابُ onlar

19) Ve ayetlerimizi inkar edenler ise, onlar sol yanın ashabıdırlar (adamaları.)

kapıları kilitlenmiş مُؤْصَدَةٌ ateş vardı نَارٌ Üzerlerinde عَلَيْهِمْ

20) Üzerlerinde kapıları kilitlenmiş ateş (azap) vardı.

Beled Sûresi, insanın zorluk ve sıkıntı içinde yaratıldığı belirtilerek ve kutsal beldeye and içilerek başlanıldı ve İlâhî âyetleri inkar edip ömrünü gayesinin hilafında harcayıp tüketmek isteyenler uyarılarak sure noktalandı.

91 ŞEMS SÛRESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 91. sûresi, 15 âyet, 54 kelime ve 146 harften ibarettir. Mekkelilere göre 16 âyettir. Mekkî sûrelerden olup, Kadir sûresinden sonra nâzil olmuştur. Adını ilk âyetinde geçen ve üzerinde yemin edilen "Şems" (güneş) kelimesinden almıştır.

Rahim الرَّحِيمِ Rahman الرَّحْمَٰنِ Allah'ın اللَّهِ adıyla بِسْمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

kuşluk vaktine ضُحَاهَا ve و Güneşe الشَّمْسِ And olsun و

1) And olsun. Güneşe ve kuşluk vaktine.

ardından gelen تَلَاهَا إِذَا Ay'a الْقَمَرِ Ve و

2) Ve ardından gelen Ay'a.

aydınlandığı جَلَّاهَا zaman إِذَا gündüze النَّهَارِ Ve و

3) Ve aydınlandığı zaman gündüze.

onu sarıp örtüğü يَغْشَاهَا zaman إِذَا geceye اللَّيْلِ Ve و

4) Ve onu sarıp örtüğü zaman geceye.

onu bina بَنَاهَا edene مَا ve و göğe السَّمَاءِ Ve و

5) Ve göğe ve onu bina edene.

onu yayıp döşeyene طَحَاهَا مَا ve و yere الْأَرْضِ Ve و

6) Ve yere ve onu yayıp döşeyene.

onu biçimlendirene سَوَّاهَا مَا ve و nefse نَفْسٍ Ve و

7) Ve nefse ve onu biçimlendirene.

iyiliğini تَقْوَاهَا ve و kötülüğünü فُجُورَهَا Ona ilham edene فَأَلْهَمَهَا

8) Ona iyiliğini ve kötülüğünü ilham edene.

arınmışsa زَكَّاهَا kim مَنْ kurtulmuştur أَفْلَحَ Kuşkusuz قَدْ

9) Kuşkusuz kim arınmışsa kurtulmuştur.

alçalmışsa دَسَّاهَا kim مَنْ zarar etmiştir خَابَ kuşkusuz قَدْ Ve و

10) Ve kuşkusuz kim alçalmışsa zarar etmiştir.

azgınlığından بِطَغْوَاهَا Semud ثَمُودُ yalanladı كَذَّبَتْ

11) Semud azgınlığından yalanladı.

En şakileri أَشْقَاهَا kalktığı انْبَعَثَ zaman إِذِ

12) En şakileri (bedbaht) kalktığı zaman.

نَاقَةَ Allah'ın Peygamberi اللَّهِ رَسُولُ onlara لَهُمْ dedi ki فَقَالَ
su içme hakkı onundur سُقْيَاهَا ve و Allah'ın اللَّهِ devesidir

13) Allah'ın Peygamberi onlara dedi ki: Allah'ın devesidir ve su içme hakkı onundur.

فَدَمْدَمَ onu boğazladılar فَعَقَرُوهَا onları Fakat yalanlayıp فَكَذَّبُوهُ
بِذَنْبِهِمْ Rableri de رَبُّهُمْ onların عَلَيْهِمْ altını üstüne getirdi
orayı dümdüz etti فَسَوَّاهَا Günahlarından dolayı

14) Fakat onlar yalanlayıp onu boğazladılar. Rableri de onların altını üstüne getirdi. Günahlarından dolayı orayı dümdüz etti.

sonucundan عُقْبَاهَا korkmaz يَخَافُ لَا Ve و

15) Ve (Rabbin) sonucundan korkmaz.

92 LEYL SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 92. suresidir. Mekke'de nazil olmuştur. Medenî olduğu da rivayet edilmektedir. 21 ayet, 71 kelime ve 310 harften ibarettir. İsmini birinci ayette üzerine yemin edilen "leyl" kelimesinden almıştır.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

bürüyüp örttüğüيغْشَى zamanإِذَا geceyeالليل Andolsunو

1) Andolsun bürüyüp örttüğü zaman geceye.

açıldığıتَجلى zamanإِذَا gündüzeالنهار Veو

2) Ve açıldığı zaman gündüze.

dişiyiالْأُنثَى veو Erkeğiالذكر yaratana ki?خَلَقَ ما andolsun و

3) Erkeği ve dişiyi yaratana andolsun ki?

çeşit çeşittirلَشَتى çalışmalarınızسعيكُم Doğrusuإِن

4) Doğrusu çalışmalarınız çeşit çeşittir.

sakınırsaاتقى veو verirأَعطَى kimمن O haldeفَأَما

5) O halde kim verir ve sakınırsa.

en güzeli deبِالْحسنَى tasdik edersesَدقَ Veو

6) Ve en güzeli de tasdik ederse.

muvaffak kılarızلِلْيسرى Onuه en kolayaفَسنُيسر

7) Onu en kolaya muvaffak kılarız.

kendini استَغْنَى veو cimrilik ederبخِلَ kimمن ammaأَما Veو müstağni görür

8) Ve amma kim cimrilik eder ve kendini müstağni görür.

en güzeliبِالْحسنَى yalanlarsaكَذب Veو

9) Ve en güzeli yalanlarsa.

en zorlu olanıلِلْعسرى Onaه kolaylaştırırızفَسنُيسر

10) Ona en zorlu olanı kolaylaştırırız.

إِذَا malıمالُه kendisineعنْه faydaيغْنِي sağlamazما Veو alçaldığıتَردىzaman

11) Ve alçaldığı zaman malı kendisine fayda sağlamaz.

Hidayete iletmekلَلْهدىBize aittirعلَينَاkuşkusuzإِن

12) Hidayete iletmek kuşkusuz Bize aittir.

dünyaالْأُولَى veو ahiret deلَلْآخرةَ Bize aittirلَنَا şüphesiz,إِنVeو

13) Ve şüphesiz, dünya ve ahiret de Bize aittir.

(*)Yukarıdaki âyetlerle, insanın günlük hayatı üzerinde durularak herkesin kendi yetenek ve becerisine göre bir meslek seçtiği ve ayrı bir iş peşinde koştuğu konu edildi. İlâhî düzene uyanların kalıcı hayata ulaşmakta başarılı olacakları, üç önemli olaya yemin edilerek müjdelendi. Bunun aksine bir tutum içinde hayatını amacından saptıranlar uyarıldı. Sonra da doğru yolu göstermenin ve bu maksatla akla ışık tutmanın, düşünce ufkunu genişletmenin Allah'a ait olduğuna dikkat çekilerek insanla Cenâb-ı Hak arasındaki irtibata işarette bulunuluyor.

yanıp tutuşanتَلَظَّى ateşleنَارا Sizi uyardımفَأَنذَرتُكُم

14) Sizi yanıp tutuşan ateşle uyardım.

en talihsizالْأَشْقَى ancak إِلَّا Orayaها girmezلَا يصلَا

15) Oraya girmez ancak en talihsiz (girer).

yüz çevirmiş olanتَولى veو yalanlayıpكَذب Öyle kiالذِي

16) Öyle ki, yalanlayıp ve yüz çevirmiş olan.

sakınanالْأَتْقَى ondan uzak tutulurسيجنَبها Veو

17) Ve sakınan ondan uzak tutulur.

arınmak içinيتَزكى o malınıمالَه verirيؤْتي Kiالذِي

18) Ki, o arınmak için malını verir.

نِعمةٍ من ondaهعنْد hiçbir kimseninلِأَحدٍ yokturما Veو karşılığı verilecekتُجزى nimette

سورة الليل (٩٢)
بسم ا ـ الرحمن الرحيم
والليل اذا يغشى (١) والنهار اذا تجلى (٢) وما خلق الذكر والانثى (٣) ان سعيكم لشتى (٤) فاما من اعطى واتقى (٥) وصدق بالحسنى (٦) فسنيسره لليسرى (٧) واما من بخل واستغنى (٨) وكذب بالحسنى (٩) فسنيسره للعسرى (١٠) وما يغنى عنه ماله اذا تردى (١١) ان علينا للهدى (١٢) وان لنا للاخرة والاولى (١٣) فانذرتكم نارا تلظى (١٤) لا يصليها الا الاشقى (١٥) الذى كذب وتولى (١٦) وسيجنبها الاتقى (١٧) الذى يؤتى ماله يتزكى (١٨) وما لاحد عنده من نعمة تجزى (١٩) الا ابتغاء وجه ربه الاعلى (٢٠) ولسوف يرضى (٢١)
سورة الضحى (٩٣)
بسم ا ـ الرحمن الرحيم
والضحى (١) والليل اذا سجى (٢) ما ودعك ربك وما قلى (٣)

19) Ve onda hiçbir kimsenin karşılığı verilecek nimette yoktur.

ربه rızasınıوجهِ kazanmak için yapıyorابتِغَاء Ancakإِلَّا yüceالْأَعلَىRabbinin

20) Ancak yüce Rabbinin rızasını kazanmak için yapıyor.

razı olacaktır.يرضى zamanı geldiğindeلَسوفَ Veو

21) Ve zamanı geldiğinde razı olacaktır.

Leyl Sûresi, gece ve gündüzde kendini gösteren ilâhî programın insanlardan yana fayda ve hikmetine yemin edilerek başlandı ve Hak rızası için amel ve ibâdette bulunan mü'minler ilâhî rızayla müjdelenerek sûre noktalandı.

93DUHA SÛRESİ

Kur'ân-ı Kerim'in 93. sûresi, 11 âyet, 40 kelime, 172 harften müteşekkildir. Sûre, ismini ilk âyetindeki "Duhâ" kelimesinden almıştır.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

kuşluk vaktineالضحى Yemin olsunو

1) Yemin olsun kuşluk vaktine.

Cündeb b. Süfyan'dan şöyle dediği rivayet edilmiştir: Resûlullah (a.s) rahatsızlandığı için iki ya da üç gece namaza kalkamadı. Ebu Leheb'in karısı Ümmü Cemil gelip: "Ey Muhammed" dedi. "Ben senin şeytanının seni terkettiğini zannediyorum. İki ya da üç geceden beri senin yakınlarına geldiğini görmüyorum. " Bunun üzerine yüce Allah: "Andolsun kuşluk vaktine, örtüp bürüdügünde geceye kî Rabbin seni terk etmedi, sana darılmadı " buyruklarını indirdi.[485]

Durgunlaştığıسجى zamanإِذَا geceyeالليل andolsunو

2) Durgunlaştığı zaman geceye andolsun.

sana küsmediماقلىVeو Rabbinربك seni bırakmadıماودعك

3) Rabbin seni bırakmadı. Ve sana küsmedi.

وللاخِرةُ خير لك مِن الأولى (٤) ولسوف يعطِيك ربك فترضى (٥) ألم يجِدك يتِيما فاوى (٦) ووجدك ضالا فهدى (٧) ووجدك عائِلا فأغنى (٨) فأما اليتِيم فلا تقهر (٩) وأما السائِل فلا تنهر (١٠) وأما بِنِعمةِ ربك فحدث (١١)
سورة الشرح (٩٤)
بِسمِ اللهِ الرحمنِ الرحِيمِ
ألم نشرح لك صدرك (١) ووضعنا عنك وِزرك (٢) الذِى أنقض ظهرك (٣) ورفعنا لك ذِكرك (٤) فإِن مع العسرِ يسرا (٥) إِن مع العسرِ يسرا (٦) فإِذا فرغت فانصب (٧) وإِلى ربك فارغب (٨)
سورة التين (٩٥)
بِسمِ اللهِ الرحمنِ الرحِيمِ
والتِينِ والزيتونِ (١) وطورِ سِينِين (٢) وهذا البلدِ الأمِينِ (٣) لقد خلقنا الإِنسان فِى أحسنِ تقوِيمٍ (٤) ثم رددناه أسفل سافِلِين (٥)

daha مِنَ الْأُولَى senin için لَكَ hayırlıdır خَيْرٌ ahiret وَلَلْآخِرَةُ Ve

4) Ve ahiret senin için (dünyadan) daha hayırlıdır.

فَتَرْضَى Rabbin رَبُّكَ sana verecek يُعْطِيكَ daha sonra وَلَسَوْفَ ve memnun kalacaksın

5) Rabbin daha sonra sana verecek ve memnun kalacaksın.

barındırmadı فَآوَى öksüz يَتِيمًا Seni bulupta يَجِدْكَ mı? أَلَمْ

6) Seni öksüz bulupta barındırmadı mı?

doğru yola فَهَدَى şaşkın ضَالًّا Seni bulupta وَجَدَكَ Ve

7) Ve Seni şaşkın bulupta doğru yola (eriştirmedi mi?)

zengin فَأَغْنَى fakir عَائِلًا seni bulup وَجَدَكَ Ve

8) Ve seni fakir bulup zengin (etmedi mi?)

kahretme تَقْهَرْ sakın فَلَا yetime الْيَتِيمَ O halde فَأَمَّا

9) O halde sakın yetime kahretme(kızma).

azarlama تَنْهَرْ فَلَا isteyeni السَّائِلَ o halde أَمَّا Ve و

10) Ve o halde isteyeni azarlama.

anlat فَحَدِّثْ Rabbinin رَبِّكَ nimetlerini بِنِعْمَةِ o halde أَمَّا Ve و

11) Ve o halde Rabbinin nimetlerini anlat.

94 İNŞİRAH SÛRESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 94. suresi, 8 ayet, 29 kelime ve 103 harftir. Sure Mekkî olup "şerh" suresi diye de adlandırılır. "Duha" suresinden sonra inmiştir ve konusu da bu surenin konusuyla yakından ilgilidir. Hatta bazı âlimler bu iki sureyi bir sûre saymıştır.

Rahim الرَّحِيمِ Rahman الرَّحْمَنِ Allah'ın اللَّهِ adıyla بِسْمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

göğsünü صَدْرَكَ Senin لَكَ genişletmedik نَشْرَحْ mi? أَلَمْ

1) Senin göğsünü genişletmedik mi?

yükünü وِزْرَكَ senin üzerinden عَنْكَ atmadık mı? وَضَعْنَا Ve و

2) Ve senin yükünü üzerinden atmadık mı?

senin belini ظَهْرَكَ bükmüştü أَنْقَضَ Ki الَّذِي

3) Ki, (o yük) senin belini bükmüştü.

şanını ذِكْرَكَ senin لَكَ Biz yüceltmedik رَفَعْنَا Ve و

4) Ve Biz senin şanını yüceltmedik (mi?)

kolaylık يُسْرًا güçlükle الْعُسْرِ beraber مَعَ Muhakkakki فَإِنَّ vardır

5) Muhakkakki güçlükle beraber kolaylık vardır.

kolaylık vardır يُسْرًا güçlükle الْعُسْرِ beraber مَعَ Elbette إِنَّ

6) Elbette güçlükle beraber kolaylık vardır.

hemen çalış فَانْصَبْ Boş kaldığın فَرَغْتَ zaman فَإِذَا

7) Boş kaldığın zaman hemen çalış.

yönel, فَارْغَبْ Rabbine رَبِّكَ hemen إِلَى Ve و

8) Ve hemen Rabbine yönel.

(*)Yüce Allah'ın yüksek ve kalıcı nimeti olan İslâm'a sımsıkı sarılan mü'minler hemen her çağda İslâm düşmanlarının saldırılarına mâruz kalabilirler. Çünkü bâtılın en çok korkup endişe duyduğu hasmı, hakkın kendisidir. Hem bir dava, amaç ve gaye ne kadar yüce ve kutsal olursa, onun külfeti de o nisbette büyük ve ağır olur. O bakımdan mü'minler, sözü edilen hikmeti bilip içlerine sindirdikleri oranda rahat edebilir ve başarı basamaklarını bir bir aşma şansına erişebilirler. Zira "Bir şey sıkıştığı zaman genişlemeğe yüz tutar." "Nîmet külfete göredir."

95 TİN SÛRESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 95. suresi, 8 ayet, 34 kelime ve 105 harften ibarettir. Mekkî sûrelerden olup Burûc suresinden sonra nâzil olmuştur. Adını birinci ayetindeki "Tîn" (İncir) kelimesinden almıştır.

Rahim الرَّحِيمِ Rahman الرَّحْمَنِ Allah'ın اللَّهِ adıyla بِسْمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

zeytine الزَّيْتُونِ ve و incire التِّينِ Andolsun و

1) Andolsun incire ve zeytine.

Sina سِينِينَ Turi طُورِ Ve و

2) Ve (mübarek) Turi Sina (dağına.)

emin الْأَمِينِ beldeye الْبَلَدِ bu هَذَا Ve و

3) Ve bu emin beldeye.

تَقْوِيمٍ en güzel فِي أَحْسَنِ insanı الْإِنْسَانَ biz yarattık خَلَقْنَا Elbette لَقَدْ biçimde

4) Elbette biz insanı en güzel biçimde yarattık.

aşağısına سَافِلِينَ aşağıların أَسْفَلَ onu ه çevirdik رَدَدْنَا Sonra ثُمَّ

5) Sonra onu aşağıların aşağısına çevirdik.

Tin Suresi, insanı en güzel ve mükemmel bir şekilde yaratmasında Alemlerin Rabbinin gücünü gösteren engin delillerden sonra, kafirin, hâlâ öldükten sonra dirilmeyi ve haşri inkârını kınar: "And olsun biz insanı en güzel bir biçimde yarattık. Sonra onu, aşağıların aşağısına gönderdik."

ameller عمِلُوا ve و iman edip آمَنُوا ki الذِين Ancak (müstesna) اِلا
غَير ecir vardır أجرٌ Onlar için فلهم salih الصالحاتِ işleyenler
memnun olacakları ممنُون kesintisiz

6) Ancak iman edip ve salih ameller işleyenler (müstesna.) Onlar için memnun olacakları kesintisiz ecir vardır.

dini بالدين Bundan sonra بعد yalanlamana يكذبك iten nedir فما

7) Bundan sonra dini yalanlamana iten nedir.

الْحاكِمِين hükmedenlerin بِأحكم Allah الله değil midir? أليس
hakimi

8) Allah hükmedenlerin hakimi değil midir?

"Allah hükmedenlerin en âdili değil midir?" cümlesi, Yüce Allah'ın evreni ve evrendeki varlıkları hikmet ve adalet ölçülerinde yaratıp yönettiğini, dünyada peygamberleri aracılığıyla en doğru ve âdil hükmü verdiğini, âhirette de yine en âdil hakim olarak mahrukat arasında hüküm vereceğini ifade eder. Sözün soru şeklinde olması, hükmün kesinliğini pekiştirir. Hz. Peygamber bu âyeti okuyanın "Evet, öyledir; ben de buna şahitlik edenlerdenim" demesini tavsiye etmiştir.[565]

96 ALÂK SÛRESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 96. suresi, 19 ayetten 92 kelime ve 280 harften ibarettir. Bu surenin ilk ayetleri; Kur'an-ı Kerîm'in ilk nazil olan ayetleridir. Sure, İkra kelimesiyle başladığı için ona İkra suresi de denilir. Kalem kelimesi geçtiği ve kalemle öğretmenin öneminden bahsettiği için bazı selef âlimlerince Kalem Suresi diye de adlandırılmıştır.

Rahim الرحيم Rahman الرحمن Allah'ın الله adıyla بسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

yaratan خَلَقَ الذِي Rabbinin ربك adıyla باسم oku اقْرَأْ

1) Yaratan Rabbinin adıyla oku.

kan pıhtısın علَق dan مِن İnsanı الْإِنسان yarattı خَلَقَ

2) İnsanı kan pıhtısından yarattı.

kerem sahibidir الْأَكْرم Rabbin ربك ve و Oku, اقْرَأْ

3) Oku, ve Rabbin kerem sahibidir.

kalemle بِالْقلم öğretti علم Ki o الذِي

4) Ki o kalemle (yazı yazmayı) öğretti.

bilmediği لم يعلم şeyleri ما İnsana الْإِنسان öğretti علم

5) İnsana bilmediği şeyleri öğretti.

azar ليطْغَى insan الْإِنسان Elbette إن Hayır كلا

6) Hayır. Elbette insan azar.

müstağni استَغْنَى O ه kendisini görür رآ أن

7) O kendisini müstağni görür.

dönüş الرجعى Rabbine ربك dir إلى Elbette إن

8) Elbette dönüş Rabbinedir.

Yasaklayanı ينْهى ki الذِي gördün mü? أرأيت

9) Yasaklayanı ki, gördün mü?

Namaz kıldığı صلى zaman إذا bir kulu عبدا

10) Namaz kıldığı zaman bir kulu.

"Bir kulu" buyruğunda sözü geçen kul, Muhammed (a.s)'dır. "Namaz kılarken engelleyeni" -bu da Ebu Cehil'dir- Çünkü Ebu Cehil şöyle demişti: Eğer Muhammed'i namaz kılarken görecek olursam ayağımla boynunu ezeceğim.

doğru yol الْهدى üzerinde على ise كان Ya إن Gördün أرأيت mü?

11) Gördün mü? Ya (o) doğru yol üzerinde ise.

اِلا الذِين آمنوا وعمِلوا الصالحاتِ فلهم اجر غير ممنون (٦)
فما يكذبك بعد بالدين (٧) اليس الله بِاحكم الحاكِمِين
(٨)

سورة العلق (٩٦)

بِسم الله الرحمن الرحِيم

اِقْرا بِاسم ربك الذِى خلق (١) خلق الْإِنسانَ مِن علق (٢)
اِقْرا وربك الاكْرم (٣) الذِى علم بِالْقلم (٤) علم الْإِنسانَ
ما لم يعلم (٥) كلا اِن الْإِنسانَ ليطغى (٦) انْ راه استغنى
(٧) اِن الى ربك الرجعى (٨) ارايت الذِى ينهى (٩) عبدا
اِذا صلى (١٠) ارايت اِنْ كانَ على الْهدى (١١) او امر
بِالتقْوى (١٢) ارايت اِنْ كذب وتولى (١٣) الم يعلم بِان
الله يرى (١٤) كلا لئِن لم ينتهِ لنسفعا بِالناصِية (١٥) ناصِية
كاذِبة خاطِئة (١٦) فليدع نادِيه (١٧) سندع الزبانِية (١٨)
كلا لا تطِعه واسجد واقْترب (١٩)

takvayı بِالتقْوى emrediyorsa أمر Yahut أو

12) Yahut takvayı emrediyorsa.

yüz çeviriyor تولى ve و yalanlıyor كذب إن Gördün أرأيت mü?

13) Gördün mü? (O kimseyi) yalanlıyor ve yüz çeviriyor.

onu يرى Allah'ın الله Gerçekten بِأن bilmedi يعلم mi? ألم
gördüğünü

14) Gerçekten Allah'ın onu gördüğünü, bilmedi mi?

لنَسفَع ondan vazgeçmezse ينتَهِ لم Eğer لئِن Hayır كلا
perçeminden tutup بِالناصِية sürükleyeceğiz

15) Hayır. Eğer ondan vazgeçmezse. Perçeminden tutup sürükleyeceğiz.

günahkar olan خاطِئة Yalancı كاذِبة perçemi نَاصِية

16) Yalancı, günahkar olan perçemi.

O meclisini نَادِيه çağırsın فليدع

17) O meclisini çağırsın.

Biz de zebanileri الزبانِية çağırırız سندع

18) Biz de zebanileri çağırırız.

(*)Zebanilerin başları semada, ayakları yerdedir. Onlar kâfirleri cehenneme bekleyeceklerdir. Yaratılış itibariyle meleklerin en iri yarıları, yakalamaları en çetin olanları oldukları da söylenmiştir. Araplar bu ismi "şiddetle alıp yakalayan kimseler" hakkında kullanırlar.

اقْترب Ve و secde et اسجد Ve و Ona itaat تطِعه etme لا Hayır كلا
yaklaş

19) Hayır. Ona itaat etme. Ve secde et. Ve yaklaş.

Alâk Sûresi, vahyin başlangıcı ve Cenâb-ı Hakk'ın ilk emri konu edilerek başlandı. Böylece Kur'ân'ın parça parça indirilerek Resûlüllah (a.s)'ın kalbine ilka edildiğine işarette bulunuldu.

سورة القدر (٩٧)

بِسم ا ِ الرحمن الرحِيم

اِنا أنزلْناه فِى لَيلَةِ الْقَدرِ (١) وما أدريك ما لَيلَةُ الْقَدرِ (٢)
لَيلَةُ الْقَدر خير مِن الْفِ شهرٍ (٣) تنزلُ الْملِئكَةُ والروح فِيها
بِإِذْنِ ربهم مِن كُل أمرٍ (٤) سلاَم هِى حتى مطلَعِ الْفَجرِ (٥)

سورة البينة (٩٨)

بِسم ا ِ الرحمن الرحِيم

لَم يكُنِ الذِين كَفَروا مِن أهلِ الْكِتابِ والْمشرِكِ منفَكِ
حتى تأْتِيهم الْبينةُ (١) رسولٌ مِن ا ِ يتلُوا صحفًا مطَهرةً
(٢) فِيها كُتب قَيمةٌ (٣) وما تفَرق الذِين أوتوا الْكِتاب اِلا
مِن بعدِ ما جآءَ تهم الْبينةُ (٤) ومآ أمِروآ اِلا لِيعبدوا ا َ
مخلِصِ له الدين حنفَآءَ ويقِيموا الصلوةَ ويؤتوا الزكَوةَ
وذَلك دِين الْقَيمةِ (٥) اِن الذِين كَفَروا مِن أهلِ الْكِتابِ
والْمشرِكِ فِى نارِ جهنم خالِدِين فِيها أولَئِك هم شر الْبرِيةِ
(٦) اِن الذِين امنوا وعمِلُوا الصالِحاتِ أولَئِك هم خير الْبرِيةِ
(٧) جزآؤهم عِند ربهم جنات عدنٍ تجرِى مِن تحتِها
الْانهار خالِدِين فِيها أبدا رضِى ا ُ عنهم ورضوا عنه ذَلِك
لِمن خشِى ربه (٨)

97 KADİR SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 99. sûresi, 5 âyet; 30 kelime ve 120 harften oluşur. İsmini ilk âyetinde geçen "kadr" kelimesinden alan bu sûrenin Mekke'de mi, yoksa Medine'de mi indiği konusunda ihtilaf vardır.

Rahimالرحِيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Kadirالْقَدرِgecesinلَيلَةِ deفِي onuه indirdikأَنزَلْنَا Şüphesizإِنَّا

1) Şüphesiz onu (Kur'an'ı)Kadir gecesinde indirdik.

لَيلَةُ ne olduğunuما sanaكَ bildirenأَدرا nedirما Veو Kadirالْقَدرِgecesinin

2) Ve Kadir gecesinin ne olduğunu sana bildiren nedir.

ayشَهرٍ binأَلْفِdanمِن hayırlıdırخَير Kadirالْقَدرِ gecesiلَيلَةُ

3) Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır.

ربهم izinleبِإِذْنِ oفِيها ruhالروح veو Meleklerالْملَائِكَةُ inerlerتَنَزَّلُ iş hususundaأَمرٍHerكُلِّ مِن Rabblerinin

4) Melekler ve ruh o gecede. Her iş hususunda Rabblerinin izni ile inerler.

Fecr'inالْفَجرِçıkışınaمطْلَعِkadarحتىOهِيselamdırسلَام

5) O selamdır. Fecr'in çıkışına kadar.

98 BEYYİNE SÛRESİ

Kur'ân-ı Kerîm'in 98. sûresi, 8 âyet, 94 kelime, 399 harftir. Mekkî veya Medenî olduğu hususu müfessirler arasında ihtilâflıdır. İbn Zübeyr ve Ata bin Yesar, Medenî olduğunu söylemişlerdir.[566]

Rahimالرحِيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

أَهلِ مِن inkar edenlerكَفَروا öyle kiالذِين değildirlerلَم يكُنِ
منفَكِّين müşriklerdenالْمشْرِكِين veو Kitap ehlindenالْكِتَابِ
apaçık bir hüccetالْبينَةُ gelinceyeتَأْتِيهم kadarحتىvazgeçecek

1) Kitap ehlinden ve müşriklerden inkar edenler öyle ki, kendilerine apaçık bir hüccet gelinceye kadar vazgeçecek değildirler.

sayfalar صحفًا okumaktadırيتْلُوا Allah'ınاللهِ مِن elçisiرسولٌ temiz مطَهرةً

2) Allah'ın elçisi temiz sayfalar okumaktadır.

dosdoğruقَيمةٌ kitaplar vardırكُتُب Ondaفِيها

3) Onda dosdoğru kitaplar (hükümler) vardır.

الْكِتَاب verilenlerأُوتُوا öyle ki,الذِين ihtilafتَفَرقَ etmedilerما Veو onlara geldikten ما جاءتْهم sonra مِن بعدِ Ancak ettiler إِلَّاkitap beyyineالْبينَةُ

4) Ve öyle ki, kitap verilenler ihtilaf etmediler. Ancak onlara beyyine (delil) geldikten sonra (ihtilaf)ettiler.

ibadet لِيعبدوا Ancakإِلَّاemredilmedilerأُمِروا ما Veو
حنَفَاء diniالدين onaلَه halis kılıpمخْلِصِين Allah'aاللهetmekle
يؤْتُوا veو namazı الصلَاةَ kılmakيقِيموا veوHanifler olarak
en doğruالْقَيمةِ dinدِين işte budurوذَلِكَ zekatı الزكَاةَ vermekle

5) Ve emredilmediler. Ancak Allah'a ibadet etmekle dini ona halis kılıp, hanifler olarak namazı kılmak ve zekatı (vermekle emrolunmuşlardı) en doğru din işte budur.

kitap أَهلِ الْكِتَابِ denمِن inkar edenlerكَفَروا kiالذِين Şüphesizإِن
جهنَّمateşindedirlerفِي نَارِ müşriklerdenالْمشْرِكِين veو ehlin
İşte أُولَئِكَ oradaفِيها temelli kalacaklardırخَالِدِينcehennem
yaratılmışlarınالْبرِيةِ en şerlisidirlerشَر oradaهمonlar

6) Şüphesiz ki, kitap ehlinden ve müşriklerden inkar edenler cehennem ateşindedirler onlar orada temelli kalacaklardır. İşte onlar yaratılmışların en şerlisidirler.

ameller işleyenlerعمِلُوا veو iman etmişآمنُوا ki,الذِين Öyleإِن
الْبرِيةِ en hayırlısıdırخَير onlarهم işteأُولَئِكَ salih الصالِحاتِ yaratılmışların

7) Öyle ki, iman etmiş ve salih ameller işleyenler. İşte onlar yaratılmışların en hayırlısıdır.

جنَّاتُRableri ربهم katındaعِنْدَonlarınهمmükafatıجزاؤُ
الْأَنْهار Altlarınتَحتِهاdan مِن akan تَجرِي Adnعدنٍcennetleridir ki
رضِيtemelliأَبدا oradaفِيها kalacaklardır خَالِدِينırmaklar
onlarda عنْه razıdırlarرضواveو onlardan عنْهمAllahاللهrazı
Rabbindenربهkorkanlaraخَشِي mahsustur لِمنBuذَلِكَO'ndan

8) Rableri katında onların mükafatı; altlarından ırmaklar akan Adn cennetleridir ki onlar orada temelli kalacaklardır. Allah onlardan razı ve onlarda O'ndan razıdırlar. Bu Rabbinden korkanlara mahsustur.

6-7-8. Bu sûrenin indiği Medine ve çevresindeki Yahudiler ve Hıristiyanlar, son peygamber Hz. Muhammed'in risâleti hakkında bilgi sahibi okudukları halde, -önceki âyetlerde "kanıt" olarak ifade edilen- o hak peygamberi ve Kur'an'ı inkâr ettikleri; putperestler ise bir olan Allah'a ortak koştukları, ayrıca onlar da Allah'ın gönderdiği peygamberi ve indirdiği vahyi inkâr ettikleri için halkın en kötüsü olarak nitelendirilmişlerdir. Onlara ibadet etmeleri ve namaz kılıp zekât vermelerinin emredilmesi İslâm dinini kabul etmeye çağrıldıklarını ifade eder. Âyette, sonuç olarak, inatla hakkı inkârda direnmeleri yüzünden her iki grubun da ebedî olarak cehennemde kalacakları bildirilmiştir.

99 ZİLZÂL SÛRESİ

Kur'ân-ı Kerim'in 99 sûresi, 8 âyet, 35 kelime, 149 hafrtir. Nisâ sûresinden sonra nazil olmuştur. Sûrenin nüzûl yeri hakkındaki rivayetlerin bazıları sûrenin Mekkî, bazıları da Medenî olduğunu belirtir. İfade ve üslûbu, ele aldığı mevzûları hususunda Mekkî olduğuna nisbet edilmiştir. Mushaflar'da ise Medenî olarak gösterilmiştir.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınالله adıylaبسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

şiddetli sarsıntıylaزِلْزَالَهَا Yerالْأَرْضُ sarsıldığıزُلْزِلَتِ zamanإِذَا

1) Yer şiddetli sarsıntıyla sarsıldığı zaman.

أَثْقَالَهَاyerالْأَرْضُ dışarı atıp çıkardığın daوَأَخْرَجَتِVe ağırlıklarını

2) Ve yer ağırlıklarını dışarı atıp çıkardığın da.

Onaلَهَاne oluyorمَاinsanالْإِنسَانُ der kiوَقَالَVe

3) Ve insan der ki: Ona ne oluyor.

oهَا anlatacaktırأَخْبَارَ bütün haberleriتُحَدِّثُ O günيَوْمَئِذٍ

4) O gün o bütün haberleri anlatacaktır.

kendisineلَهَا vahyetmiştirأَوْحَى Rabbinرَبَّكَ Çünküبِأَنَّ

5) Çünkü Rabbin kendisine vahyetmiştir.

bölük أَشْتَاتًا insanlarالنَّاسُ fırlayıp çıkarlarيَصْدُرُ O günيَوْمَئِذٍ yaptıklarınınأَعْمَالَهُمْ gösterilmesi içinلِيُرَوْاbölük

6) O gün insanlar yaptıklarının gösterilmesi için bölük bölük fırlayıp çıkarlar.

يَرَ hayırخَيْرًا zerreذَرَّةٍ miktarıمِثْقَالَ işlerseيَعْمَلْ Her kimفَمَن onuهgörür

7) Her kim zerre miktarı hayır işlerse onu görür.

ه görürيَرَ şerشَرًّا zerreذَرَّةٍ miktarıمِثْقَالَ işlerseيَعْمَلْ kimمَن Veوَ onu

8) Ve kim zerre miktarı şer işlerse onu görür.

Zilzâl Süresi, kıyametin korkunç ve müthiş safhalarından biri haber verildi ve işlenen hiçbir amelin kaybolmayacağı; iyilik ve kötülüğün mutlaka karşılık göreceği bildirildi.

100 ÂDİYÂT SÛRESİ

Kurân-ı Kerîm'in 100. suresi, 11 âyet, 28 kelime, 120 harftir. Âdiyât, koşan atlar demektir. Asr sûresinden sonra Mekke'de inmiştir, Bu sûrede insanoğlunun nankörlüğünden, kıyamet günü ortaya çıkacak acıklı durumdan söz edilir.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınالله adıylaبسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

koştukçaضَبْحًا koşanlaraالْعَادِيَاتِ Yemin olsunوَ

1) Yemin olsun koştukça koşan (At)lara.

Kıvılcımقَدْحًا saçanlaraفَالْمُورِيَاتِ

2) Kıvılcım saçanlara.

Sabah vaktiصُبْحًا akın edenlereفَالْمُغِيرَاتِ

3) Sabah vakti akın edenlere.

tozu dumanaنَقْعًا Oradaبِهِ katanlaraفَأَثَرْنَ

4) Orada tozu dumana katanlara.

topluluğunجَمْعًا Oradaبِهِ ortasına dalanlaraفَوَسَطْنَ

5) Orada topluluğun ortasına dalanlara.

1-2-3-4-5.Savaş sırasında düşman üzerine saldıran atlar tasvir edilmekte ve eski savaşların insandan sonra en önemli unsuru olması dolayısıyla atlar üzerine yemin edilmektedir. Yeminin amacı, böylesine yararlan bulunan ve insanların en çok sevdiği mallardan olan atları onlara bağışlayanın Allah olduğuna işaret etmek, özellikle sonraki âyetlerdeki mesajın önemine dikkat çekmektir.

سورة الزلزلة (٩٩)

ِبسم ا ِ الرحمن الرحِيم

ِاذَا زلزلتِ الارض ِزلزالها (١) واخرجتِ الارض اثْقَالها
(٢) وقَالَ الاِنسانُ ما لها (٣) يومئذٍ تحدثُ اخبارها (٤)
ِبان ربك أوحى لها (٥) يومئذٍ يصدر الناس اشتاتا ِليروا
اعمالهم (٦) فَمن يعملْ ِمثْقَالَ ذرةٍ خيرا يره (٧) ومن
يعملْ ِمثْقَالَ ذرةٍ شرا يره (٨)

سورة العاديات (١٠٠)

ِبسم ا ِ الرحمن الرحِيم

والْعادِياتِ ضبحا (١) فَالموريَاتِ قَدحا (٢) فَالْمغِ اتِ
صبحا (٣) فَاثَرنَ ِبهِ نقْعا (٤) فَوسطْن ِبهِ جمعا (٥) ِان
الاِنسانَ ِلربهِ لَكَنود (٦) وانه على ذَلِك لَشهيد (٧) وانه
ِلحب الْخير لَشدِيد (٨) افَلا يعلم ِاذَا بعثِر ما ِفى الْقُبور
(٩) وحصلَ ما ِفى الصدور (١٠) ِان ربهم ِبهم يومئذٍ لَخبِ
(١١)

çok لَكَنُودٌ Rabbine karşıلِرَبِّهِ insanالْإِنسَانَ Gerçektenإِنَّ nankördür

6) Gerçekten insan Rabbine karşı çok nankördür.

şahittirلَشَهِيدٌ bunlarınذَلِكَ üzerineعَلَى doğrusu oإِنَّهُVeوَ

7) Ve doğrusu o bunların üzerine şahittir.

pek لَشَدِيدٌ hayırالْخَيْرِ sevgisindeلِحُبِّ gerçekten oإِنَّهُ Veوَ şiddetlidir

8) Ve gerçekten o hayır sevgisinde pek şiddetlidir.

6-7-8. Bu âyetler, söz konusu insanların tabiatlarına yerleşmiş bulunan Allah'ın nimetlerine karşı nankörlük, kadir bilmezlik, mal biriktirmeye düşkünlük ve nimetin şükrünü yerine getirme vecibesini umursamama gibi olumsuz özellikleri ortaya koymaktadır.

her ne مَا çıkarıldığıبُعْثِرَ zamanإِذَا Yoksa bilmez miأَفَلَا يَعْلَمُ kabirde فِي الْقُبُورِ varsa

9) Yoksa bilmez mi kabirde her ne varsa çıkarıldığı zaman.

فِي الصُّدُورِ bulunan şeylerinمَا devşirildği حُصِّلَ Veوَ göğüslerde

10) Ve göğüslerde bulunan şeylerin devşirildği.

لَخَبِيرٌ O günيَوْمَئِذٍ kendilerindenبِهِمْ Rabbleriرَبَّهُم gerçektenإِنَّ haberdardır

11) O gün Rabbleri kendilerinden gerçekten haberdardır.

9-10-11. Dünya menfaati ve servet biriktirme hırsıyla cimrilik ve nankörlük eden kimse kendisine ne derece kötülük ettiğini düşünmeye davet edilmekte ve uyanlmakta; aksi halde o kişinin, kıyamet gününde bütün gizliliklerin ortaya döküldüğü, kabirlerde gömülmüş bulunanların dışarıya fırlatıldığı, gönüllerde gizli olan niyetler ve maksatların ortaya konduğu, sırların ifşa edildiği zaman perişan olacağı düşüncesi işlenmektedir.

سورة القارعة (١٠١)
بِسمِ اللهِ الرحمنِ الرحِيمِ
اَلْقَارِعَةُ (١) ما الْقَارِعَةُ (٢) ومآ أدريك ما الْقَارِعَةُ (٣) يوم يكُونُ الناس كَالْفَرَاشِ المبثُوثِ (٤) وتكُونُ الْجِبالُ كَالْعِهنِ الْمنفُوش (٥) فَأَما من ثَقُلَت موازينه (٦) فَهو فِى عِيشَةٍ راضِيةٍ (٧) وأما من خفت موازينه (٨) فَأمه هاوِيةٌ (٩) ومآ أدريك ما هِيه (١٠) نار حامِيةٌ (١١)
سورة التكاثر (١٠٢)
بِسمِ اللهِ الرحمنِ الرحِيمِ
اَلْهيكُم التكَاثُر (١) حتى زرتم الْمقَابِر (٢) كَلا سوف تعلَمونَ (٣) ثُم كَلا سوف تعلَمونَ (٤) كَلا لَو تعلَمونَ عِلْم الْيقِينِ (٥) لَترونَ الْجحِيم (٦) ثُم لَترونها عين الْيقِينِ (٧) ثُم لَتسئَلُن يومئِذٍ عن النعِيمِ (٨)

101 KÂRİA SÛRESİ

Kurân-ı Kerîm'in 101. suresi, 11 âyet, 30 kelime, 52 harften meydana gelmiştir. Bu sûrenin Mekkî olduğu üzerinde hiçbir ihtilaf yoktur. Ayrıca muhtevasından, Mekke döneminin başlangıcında nazil olduğu anlaşılmaktadır. Sûre, adını ilk âyetini teşkil eden ve kıyamet isimlerinden biri olan "el-Kâria" kelimesinden almıştır. Bu kelime, yalnızca sûrenin ismi değil aynı zamanda konusudur. Zira sûrenin konusu tamamen kıyametle ilgilidir. Burada kıyametin birinci safhasından, ceza ve mükâfatın sonuna kadar, âhiret hayatının bir bütün olarak zikredilmiş olduğunu görüyoruz.

بِسمِ adıyla اللهِ Allah'ın الرحمنِ Rahman الرحِيمِ Rahim

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

اَلْقَارِعَةُ Çarpan olay

1) Çarpan olay.

Kıyamet dehşetli ve korkulu halleriyle yaratılmışlar için bir Kariadır.

ما nedir? الْقَارِعَةُ Çarpan olay

2) Çarpan olay nedir?

و Ve ما nerede? أدرٰ bileceksin كَ sen ما o şeyi الْقَارِعَةُ çarpan

3) Ve sen o çarpan şeyi nerede bileceksin?

1-2-3.Bu âyetler, gerek üslûp gerekse anlam bakımından kıyamet olayının büyüklüğünü ve şiddetini ifade ettiği gibi kıyametin ne zaman meydana geleceğinin bilinemeyeceğini de göstermektedir.

يوم O gün يكُونُ olmuş olur الناس insanlar كَالْفَرَاشِ pervaneler gibi الْمبثُوثِ yayılmış

4) O gün insanlar, yayılmış pervaneler gibi olmuş olur.

(*)İnsanlar o anda korku ve dehşet içerisinde dağınık bir halde bulunacaklarından Yüce Allah onları dağılmış kelebeklere benzetmiştir.

و Ve تكُونُ olur الْجِبالُ dağlar كَالْعِهنِ gibi atılmış الْمنفُوش renkli yün

5) Ve dağlar atılmış renkli yün gibi olur.

(*)Bütün bu tasvirler, kıyamet gününde yerkürede meydana gelecek olan sarsıntının ne derecede şiddetli olacağım gösterir.

فَأَما gelirse من Kimin ثَقُلَت ağır موازينه tartısı

6) Kimin tartısı ağır gelirse,

فَهو O فِى içindedir عِيشَةٍ bir yaşantı راضِيةٍ memnun edici

7) O memnun edici bir yaşantı içindedir.

و Ve أَما gelirse من kimin خفت hafif موازينه tartısı

8) Ve kimin de tartısı hafif gelirse,

6-7-8.Bu âyetler, söz konusu insanların tabiatlarına yerleşmiş bulunan Allah'ın nimetlerine karşı nankörlük, kadir bilmezlik, mal biriktirmeye düşkünlük ve nimetin şükrünü yerine getirme vecibesini umursamama gibi olumsuz özellikleri ortaya koymaktadır.

فَأمه Onun anası هاوِيةٌ haviyedir

9) Onun anası, haviyedir.

و Ve ما nerede أدرٰ bileceksin كَ sen ما ne olduğunu هِيه haviyenin

10) Ve sen, haviyenin ne olduğunu nerede bileceksin.

نَار ateştir حامِيةٌ Çok sıcak

11) (O haviye) Çok sıcak ateştir.

9-10-11. Dünya menfaati ve servet biriktirme hırsıyla cimrilik ve nankörlük eden kimse kendisine ne derece kötülük ettiğini düşünmeye davet edilmekte ve uyanlmakta; aksi halde o kişinin, kıyamet gününde bütün gizliliklerin ortaya döküldüğü, kabirlerde gömülmüş bulunanların dışarıya fırlatıldığı, gönüllerde gizli olan niyetler ve maksatların ortaya konduğu, sırların ifşa edildiği zaman perişan olacağı düşüncesi işlenmektedir.

102 TEKÂSÜR SÛRESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 102. suresi, 8 ayet, 36 kelime ve 152 harften ibarettir. Mekkî sûrelerden olup, Kevser suresinden sonra nâzil olmuştur. Adını ilk ayetinde geçen ve "çoklukla övünmek" anlamında kullanılan "Tekâsür" kelimesinden almıştır.

بِسمِ adıyla اللهِ Allah'ın الرحمنِ Rahman الرحِيمِ Rahim

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

أَلْهيكُم sizi oyaladı التكَاثُر Çoklukla övünmek

1) Çoklukla övünmek sizi oyaladı.

حتى Öyleki زرتم ziyaret ettiniz الْمقَابِر kabirleri bile

2) Öyleki kabirleri bile ziyaret ettiniz.

كَلا Hayır سوف sonra تعلَمونَ bileceksiniz

3) Hayır sonra bileceksiniz.

ثُم Sonra كَلا hayır mutlaka سوف sonra تعلَمونَ bileceksiniz

4) Sonra hayır mutlaka, daha sonra bileceksiniz.

كَلا Hayır لَو eğer تعلَمونَ bilseydiniz عِلْم bilgi ile الْيقِينِ kesin bir

5) Hayır, eğer kesin bir bilgi ile bilseydiniz.

لَترونَ Elbette göreceksiniz الْجحِيم çılgınca yanan ateşi

6) Elbette çılgınca yanan ateşi göreceksiniz.

ثُم Sonra لَترونها onu göreceksiniz عين gözle الْيقِينِ kesin

7) Sonra onu kesin gözle göreceksiniz.

ثُم Sonra لَتسئَلُن mutlaka hesaba çekileceksiniz يومئِذٍ o gün عن den النعِيمِ nimetler

8) Sonra, o gün mutlaka nimetlerden hesaba çekileceksiniz.

(*)Tefsirlerde anlatıldığına göre Câhiliye Arapları mal, evlât, akraba ve hizmetçilerinin çokluğunu bir gurur ve şeref sebebi sayarlar, hatta bu hususta övünürken yaşayanlarla yetinmeyip kabilelerinin üstünlüğünü geçmişleriyle de ispat etmek için kabirlere gider, ölmüş akrabalarının kabirlerini göstererek onların dahi çokluğuyla övünürlerdi. Sûrenin iniş sebebi olarak bu tür rivayetler anlatılmış olmakla birlikte genel anlamda insan fıtratındaki mal, evlât ve taraftarların çokluğu ile övünme vb. davranışlar eleştirilmekte, gerçek üstünlüğün âhirette ortaya çıkacağı belirtilmektedir.

103 ASR SÛRESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 103. suresi. 3, ayet 14 kelime ve 68 harften ibarettir. İbn Abbas, İbn Zübeyr ve Cumhûr'a göre Mekkî; Mücahid, Katâde ve Mükâtil'e göre Medenî'dir.

Rahimالرحِيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Asr'aالْعصرِ Andolsunوَ

1) Andolsun Asr'a.

hüsranınخُسْرٍiçindedirلَفِي insanالْإِنسانَ Gerçektenإِنَّ

2) Gerçekten insan hüsran (ziyan)ın içindedir.

Husr, ana malın veya sermayenin helak olması veya eksilmesidir.[567]

amel عمِلُوا Veو iman edenlerآمَنُوا kimseler ki,الَّذِينَ Ancakإِلَّا

بِالْحقِّ tavsiye edenlerتَوَاصَوْا Veو salihالصالِحاتِişleyenler

sabrıبِالصبرِ tavsiye edenlerتَوَاصَوْا Veوhakkı

3) Ancak (hariç) kimseler ki, iman edenler. Ve salih amel işleyenler. Ve hakkı tavsiye edenler. Ve sabrı tavsiye edenler.

(*)Ziyandan ancak şu dört özelliğe sahip olanların kurtulacağı ifade edilmiştir:

a) Samimi bir şekilde iman etmek.

b) İyi işler yapmak, yani din, akıl ve vicdanın emrettiklerini yerine getirmek, yasakladıklarından kaçınmak;

c) Hakkı tavsiye etmek;

d) Sabrı tavsiye etmek.

104 HUMEZE SÛRESİ

Kur'ân-ı Kerîm'in 105. sûresidir. 9 ayet, 30 kelime, 130 hafrten ibarettir. Mekke'de nâzil olmuştur. 9 âyetten ibarettir. Adını birinci âyetteki "hûmeze" kelimesinden almıştır.

Rahimالرحِيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

لُمزةٍ Arkadan çekiştiren همزةٍ herkese لِكُلِّ yazıklar olsunوَيْلٌ gözü, kaşı ile eğlenen

1) Arkadan çekiştiren gözü, kaşı ile eğlenen herkese yazıklar olsun.

onuه sayanعدد veو malıمالًا biriktiripجمع Öyle ki,الَّذِي

2) Öyle ki, malı biriktirip ve onu sayan.

ه ebedileştireceğiniأَخْلَدَ malınınماله Gerçektenأَنَّsanıyorيحسب kendisini

3) Gerçekten malının kendisini ebedileştireceğini sanıyor.

الْحطمةِ içineفِي atılacaktırلَيُنبَذَنَّ Hayır andolsun kiكَلَّا hutamenin

4) Hayır andolsun ki, hutamenin içine atılacaktır.

ne olduğunu ما senكَ bilirsin?أَدرا neredeما Veو hutamenin الْحطمةُ

5) Ve sen hutamenin ne olduğunu nerede bilirsin?

tutuşturulmuşالْموقَدةُ Allah'ınاللهِ ateşidirنَارُ

6) Allah'ın tutuşturulmuş ateşidir (hutame).

gönüllerinالْأَفْئِدةِ üzerineعلَى işler تَطَّلِعُ Öyle kiالَّتِي

7) Öyle ki, (acısı ve yakışı) gönüllerin üzerine işler.

kilitlenmiştirمؤصدةٌ onların üzerineعلَيهِم Oإِنها

8) O, onların üzerine kilitlenmiştir.

Uzatılmış bağlanacaklardırممددةٍ sütunlaraعمدٍ daفِي

9) Uzatılmış (ateşten) sütunlara da bağlanacaklardır.

Bu âyetlerin, mal ve servetinin çokluğuyla gururlanıp insanlarla alay ederek onların şahsiyetlerini zedeleyen Ahnes b. Şüreyk isimli putperest Arap hakkında indiği rivayet edilmiştir.[568]

سورة العصر (١٠٣)

بِسمِ ا ـ الرحمن الرحِيم

والعصر (١) اِن الاِنسانَ لَفِى خسرٍ (٢) اِلا الذِين آمنوا وعمِلُوا الصالِحاتِ وتواصوا بِالحق وتواصوا بِالصبر (٣)

سورة ا ُمزة (١٠٤)

بِسمِ ا ـ الرحمن الرحِيم

ويلٌ لِكُل همزةٍ لُمزةٍ (١) الّذِى جمع مالاً وعدده (٢) يحسب ان ماله اخلده (٣) كلا لينبذنَ فِى الحطمةِ (٤) ومآ ادريك ما الحطمةُ (٥) نار ا ـ الموقدةُ (٦) التِى تطلع على الافئدةِ (٧) اِنها عليهم مؤصدةٌ (٨) فِى عمدٍ ممددةٍ (٩)

سورة الفيل (١٠٥)

بِسمِ ا ـ الرحمن الرحِيم

الم تر كيف فعلَ ربك بِاصحابِ الفِيلِ (١) الم يجعلْ كيدهم فِى تضلِيلٍ (٢) وارسلَ عليهم طيراً ابابِيلَ (٣) ترمِيهم بِحِجارةٍ مِن سِجيلٍ (٤) فجعلهم كعصفٍ مأكُولٍ (٥)

105 FİL SÛRESİ

Kur'ân-ı Kerîm'in 105. suresidir. 5 ayet, 20 kelime, 96 harften ibarettir. Müfessirlerin icmaına göre, Mekke'de inmiştir. Birinci âyetinde Mekke üzerine sevk edilen filler konu edildiğinden bu kelime aynı zamanda sûreye isim olmuştur.

Rahimالرحِيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

ربكَ yaptığını فعلَ nasıl كَيفَ Görmedin تَرى mi? أَلَمْ fil الْفِيلِ sahipleriniبِأَصحابِ Rabbinin

1) Görmedin mi? Rabbinin fil sahiplerini nasıl yaptığını.

تَضلِيلٍ daفِيOnlarınهم tuzaklarınıكيد çıkarmadıيجعلْ mı?أَلَمْ boşa

2) Onların (Kabe'yi yıkmak için kurdukları) tuzaklarını da boşa çıkarmadı mı?

أَبابِيلَ kuşlarıطَيرًا onların üzerlerineعلَيهِم gönderdiأَرسلَ Veو Ebabil

3) Ve onların üzerlerine Ebabil kuşları gönderdi.

sertleştirilmiş مِن سِجيلٍ taşlar بِحِجارةٍ Onlara atıyorlardıتَرمِيهِم

4)Onlara (Çamurdan yapılı pişirilip) sertleştirilmiş taşları atıyorlardı.

yenik ekinمأْكُولٍ yaprakları gibiكَعصفٍOnları kıldıفَجعلَهم

5) Onları yenik ekin yaprakları gibi kıldı.

(*)Sonuç olarak Allah'ın evini yıkmaya kalkışan saldırgan bir güç, bir mucize neticesinde cezasını görmüş; hiçbir şekilde düşmana karşı koyma imkânı bulunmayan ve şehri terkedip dağlara çekilen Mekke halkı da bu olaydan zarar görmeden kurtulmuştur.

سورة قريش (١٠٦)

بِسم ا ـ الرحمن الرحِيم

لإِيلافِ قُريش (١) إِيلافِهم رِحلةَ الشتآءِ والصيفِ (٢)
فَليعبدوا رب هذَا البيتِ (٣) اَلذِى اَطعمهم مِن جوعٍ
وآمنهم مِن خوفٍ (٤)

سورة ا اعون (١٠٧)

بِسم ا ـ الرحمن الرحِيم

اَرايت الذِى يكذب بِالدين (١) فَذَلِكَ الذِى يدع الْيتيم (٢)
ولا يحض على طَعامِ الْمسكِ ـ (٣) فَويلٌ لِلْمصلا (٤)
الذِين هم عن صلاتِهم ساهونَ (٥) الذِين هم يرآؤنَ (٦)
ويمنعونَ الْماعونَ (٧)

سورة الكوثر (١٠٨)

بِسم ا ـ الرحمن الرحِيم

إِنآ اعطَيناكَ الكَوثَر (١) فَصل لِربك وانحر (٢) إِن شانِئكَ
هو الابتر(٣)

106 KUREYŞ SÛRESİ

Kur'ân-ı Kerim'in 106. sûresi, ayetlerin sayısı göre 4, 17 kelime ve 73 harften ibarettir. Âyetlerin sonlarına ahenk veren fâsılaları, te, şîn ve fe harfleridir. Sûre adını ilk âyette geçen, "Kureyş" kelimesinden almıştır.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınالله adıylaبِسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Kureyş'eقُرَيشٍ ülfet ettirildiğinden dolayıلِإِيلَافِ

1) Kureyş'e ülfet ettirildiğinden dolayı.

رِحلَةَ Onlara ülfet ettirilmiş oldukları içinإِيلَافِهِم yazالصيفِ ve و kışالشتَاءِseyahatlarine

2) Onlara kış ve yaz seyahatlarine ülfet ettirilmiş oldukları için.

evinالبيتِ buhذَا Rabbineرب Artık ibadet etsinlerفَلْيعبدوا

3) Artık bu evin Rabbine ibadet etsinler.

آمنَهم ve و açlıkجوعٍdanمِن onları doyurmuşأَطْعمهم Öyle ki,الذِي korkuخَوفٍdanمِنonları emin kılmıştır

4) Öyle ki, onları açlıkdan (nimete eriştirmiş) doyurmuş ve onları korkudan emin kılmıştır.

(*)Kabile hayatı yaşayan Arap yarımadası devlet otoritesinden yoksun olduğu için burada genel bir güvensizlik bulunduğu halde Mekke Hz. İbrahim zamanından beri Yüce Allah tarafından saygınlığı çiğnenmeyen (harem) bölge olarak insanlığa duyurulmuş, bu sayede Mekke halkı dış saldırılardan korunmuştur.

107 MÂÛN SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 107. sure, 7 ayet, 25 kelime ve 115 harften ibarettir. Kûfelilerin dışındakiler 6 ayet olduğu görüşündedirler. Mekkî veya Medenî olduğu hakkında değişik rivayetler vardır. [569]

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınالله adıylaبِسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Dini بِالدين yalanlıyan يكذب kimseleriالذِي gördün mü? أَرأَيتَ

1) Dini yalanlıyan kimseleri gördün mü?

yetimi الْيتِيم itip kakan يدع odur ki الذِي İşte فَذَلِكَ

2) İşte odur ki, yetimi itip kakan.

doyurmak طَعامِ üzereعلى teşvik يحض etmeyen لَا Veو yoksulu الْمِسكِينِ

3) Ve yoksulu doyurmak üzere teşvik etmeyen.

namaz kılanlara لِلْمصلين yazıklar olsun فَويلٌ

4) Namaz kılanlara yazıklar olsun.

ğafildirler ساهون namazların صلَاتِهم dan عن onlar هم Ki الذِين

5) Ki, onlar namazlarından ğafildirler.

riyakardırlar يراءون onlar هم Ki الذِين

6) Ki, onlar riyakardırlar.

nimetlerinden الْماعون menederler يمنَعون Veو

7) Ve (insanları Allah'ın) nimetlerinden (alıkoyup) menederler.

(*)Sûrede dikkati çeken önemli bir nokta Allah'a gönülden ibadet etmekle yardımlaşma ve dayanışmanın dindarlıkta birbirinden ayrılmazlığının vur-gulanmış olmasıdır. Buna göre gerçekten dine inanan ve âhiret sorumluluğu taşıyan insan hem Allah'a hem de yaratılmışlara karşı ödevlerinin bilincinde olup bunları tam bir ihlâs ve samimiyetle yerine getiren, kendisi iyilikler yaptığı gibi herkesin de iyilik yapmasına ön ayak olan, yardımlaşma ve dayanışmanın önünü tıkayan değil, aksine gelişip yaygınlaşmasına, bireyselliği aşarak toplumsal ve kurumsal bir yapı kazanmasına katkıda bulunan insandır. İslâm'ın hakim kılmak istediği gerçek ahlâk ve üstün insanlık işte budur.

108 KEVSER SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 108. sûresi, 3 ayet, 10 kelime ve 42 harften ibarettir. İlk ayetinde; kevser'den bahsedildiği için, ona bu isim verilmiştir Kur'an'ın en kısa sûresidir. Diğer bir ismi de "en-Nahr"dır.

Hz. Peygamber (a.s)'ın oğlu Kasım vefat ettiği zaman, müşrikler, O'nun zürriyetinin kesik olduğunu, vefatından sonra adının unutulacağını söylüyorlardı. As b. Vâil ve Ukbe b. Ebî Mu'ayt gibi müşrikler de, buna benzer sözler sarfettiler. Bunun üzerine Kevser sûresi nazil oldu.[486]

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınالله adıylaبِسم

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

kevseri الْكَوثَر sana كَ biz verdikأَعطَينَا Gerçekten إِنا

1) Gerçekten biz sana kevseri verdik.

ve kurban kes وانْحر Rabbin için لِربك namaz kıl فَصل

2) Rabbin için namaz kıl ve kurban kes.

الْأَبتَر işte odur هو sana buğzeden شَانِئَكَ Gerçekten إِن zürriyetsiz olan

3) Gerçekten sana buğzeden zürriyetsiz olan işte odur.

(*)Bilindiği gibi namaz, azdan çoğa göre arttırılarak Mekke döneminde, yaygın kanaate göre hicretten üç yıl kadar önce gerçekleşen Mi'rac olayı sırasında farz kılınmış; kurban ibadeti ise Hz. Peygamber tarafından hicretten iki yıl sonra uygulanmaya başlanmıştır, Bu âyette geçen namazın beş vakit namaz mı, bayram namazı mı olduğu konusunda farklı tespit ve değerlendirmeler vardır.

109 KAFİRUN SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 109. sûresi. 6 âyet, 26 kelime ve 94 harftir.. İsmini ilk âyette geçen "el-kâfirûn" sözcüğünden alır. Sûrenin asıl adı, "Kul yâ eyyuhe'l-kâfirûn"dur. Bu isim uzun olduğundan kısaca "Kâfirûn" sûresi denilmektedir. "Mukaşkışe", "İbadet" ve "İhlâs" olarak da isimlendirilir. Sahih rivâyetlere göre Mekke'de inmiştir. Nüzûl sebebiyle ilgili rivâyetler de, muhtevası da Mekke'de indiğine delildir.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

kafirler الْكَافِرون Ey يَاأيها De ki قُلْ

1) De ki: Ey kafirler.

el-Velid b. el-Muğire, el-As b. Vail, el-Esved b. Abdu'l-Muttalib ve Umeyye b. Halef Resûlullah (a.s) ile karşılaşmışlar ve: Ey Muhammed, demişler, Haydi biz senin taptığına tapalım. Sen de bizim taptığımıza tap. Böylelikle sen de, biz de bütün işlerimizde ortak olmuş olacağız. Eğer senin getirdiklerin bizim elimizde bulunanlardan hayırlı ise böylelikle a hayırda sana ortak olmuş olacağız. Biz de o hayırdan payımızı alacağız. Yok eğer bizim ellerimizdeki senin elindekinden hayırlı ise o vakit sen de bizim işimizde bize ortak olacak ve ondan payını almış olacaksın. Bunun üzerine yüce Allah: "De ki: Ey kâfirler" (sûresin)i indirdi.[570]

ibadet تَعبدون Her neye ما ibadet edici أَعبدُ değilim لَا ediyorsanız

2) İbadet edici değilim. Her neye ibadet ediyorsanız.

أَعبدُ Her neye ما ibadet edici عَابِدون Sizde أَنْتُمْ değilsiniz وَلَا ibadet ediyorsam

3) Sizde ibadet edici değilsiniz. Her neye ibadet ediyorsam.

عبدتم Her neye ما tapacak عَابِد benأَنَا değilim لَا Veو tapıyorsanız

4) Ve ben tapacak değilim. Her neye tapıyorsanız.

أَعبدُ Her neye ما tapacak عَابِدون sizde أَنْتُمْ değilsiniz لَا Veو tapıyorsam

5) Ve sizde tapacak değilsiniz.Her neye tapıyorsam.

benim dinim دِين banadır لِي Veو dininiz size دِينُكُم Sizin لَكُم de

6) Sizin dininiz size. Ve benim dinim de banadır.

110 NASR SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 110. suresi. 3 ayet, 29 kelime ve 99 harften ibarettir. Tevbe suresinden sonra nâzil olmuştur. Veda haccı esnasında inmiş olmakla birlikte Medenî surelerden sayılmaktadır. Adını ilk ayetinde geçen ve müminlere Allah'ın yardımını bildiren nasr kelimesinden almıştır. "İzâcâe" adı verildiği gibi, veda haccı esnasında nâzil olduğundan dolayı "Tevdi" adı da verilmektedir. Kur'an'ın en son indirilen suresidir. Bir hadis-i şerifte sure hakkında; "Bu sure, Kur'an'ın dörtte birine denktir" buyurulmaktadır.[571]

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

الْفَتْحُ veو Allah'ın اللهِ Yardımı نَصر geldiği جاء zaman إِذَا Fetih

1) Allah'ın yardımı ve fetih geldiği zaman.

(*)Fetihten maksat, Mekke fethidir.

فِي girdiklerini يدخُلُون İnsanların النَاس Göreceksin رَأَيتَ Veو Topluluk topluluk أَفْوَاجا Allah'ın اللهِ Dinine دِين

2) Ve insanların topluluk topluluk Allah'ın dinine girdiklerini göreceksin.

سورة الكافرون (١٠٩)
بِسمِ اللهِ الرحمن الرحِيم
قُلْ يَاأَيها الْكَافِرونَ (١) لَآ اعبد ما تعبدونَ (٢) ولآ انتم عابِدونَ مآ اعبد (٣) ولآ انا عابِد ما عبدتم (٤) ولآ انتم عابِدونَ مآ اعبد (٥) لكُم دِينكُم ولى دِين (٦)
سورة النصر (١١٠)
بِسمِ اللهِ الرحمن الرحِيم
اِذَا جآءَ نصر اللهِ والْفتح (١) ورأيت الناس يدخلُونَ فِى دِين اللهِ افْوَاجا (٢) فَسبح بِحمدِ ربك واستغفِره انه كَانَ توابا (٣)
سورة المسد (١١١)
بِسمِ اللهِ الرحمن الرحِيم
تبت يدآ اَبِى لَهبٍ وتب (١) مآ اغْنٰى عنه مالُه وما كَسب (٢) سيصلى نارا ذَات لَهبٍ (٣) وامرأته حمالَةَ الْحطَبِ (٤) فِى جِيدِها حبلٌ مِن مسدٍ (٥)

af استَغْفِر veو Rabbini ربكَ Hamd ile بِحمدِ Tesbih et فَسبح Tevbeleri kabul تَوابا dir كَان çünkü O إِنه O'ndan ه dile eden

3) Hemen Rabbini hamd ile tesbih et ve ondan af dile çünkü O (Allah); tevbeleri kabul edendir.

111 MESED (LEHEB) SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 111. suresi, 5 ayet, 19 kelime, 81 harften ibarettir. Mekkî surelerden olup "Fatiha" suresinden sonra nazil olmuştur.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

تَبَّ veو Leheb'in لَهبٍ Ebuأَبِي iki eli يدا kurusun تَبتْ kurudu da

1) Ebu Lehebin iki eli kurusun ve kurudu da.

(*)Ebu Leheb (Alev babası), Hz. Muhammed (a.s)'ın amcasıdır ve Müslümanlığın en büyük düşmanlarından biridir. (Ebû Leheb'in asıl adı, Abdüluzzâ b. Abdulmuttalib b. Hâşim'dir). Şurası dikkat çekicidir ki Mekke müşrikleri arasında Kur'an-ı Kerim'de ismi açıkça zikredilerek lânetlenilen tek kişi, Ebû Leheb'tir ve Hz. Peygamber'in öz amcası olması ona hiçbir fayda sağlamamıştır.

و Malı مالُه kendisine عنْه Zenginliği أَغْنَى Fayda vermedi ما kazandığı ما كَسب ve

2) Zenginliği, malı ve kazandığı kendisine fayda vermedi.

Ebu Leheb'i ذَاتَ لَهبٍ ateşe نَارا Yaslandıracağız سيصلى

3) Ebu Leheb'i ateşe yaslandıracağız.

Odun الْحطَبِ Hamalı olacak حمالَةَ Karısı da امرأَتُه Veو

4) Ve Karısı da odun hamalı olacak.

(*)Ebu Leheb'in karısı Ümmü Cemil binti Harb, dikenler toplar, demet yapar, iple bağlayıp sırtına bağlar, getirir, Hz. Muhammed (a.s)'ın geçeceği yollara döşerdi.

Boynunda مِن مسدٍ bir ip حبلٌ bulunacaktır فِي جِيدِها

5) Boynunda hurma lifinden bir ip bulunacaktır.

سورة الإخلاص (١١٢)
بِسم ا ِ الرحمن الرحِيم
قُلْ هو ا ُ احد (١) ا ُ الصمد (٢) لم يلِد ولم يولد (٣) ولم يكُن له كُفُوا احد (٤)
سورة الفلق (١١٣)
بِسم ا ِ الرحمن الرحِيم
قُلْ اعوذُ بِرب الفَلق (١) مِن شر ما خلق (٢) ومِن شر غَاسِق اِذَا وقَب (٣) ومِن شر النفاثَاتِ فِى العقَدِ (٤) ومِن شر حاسِدٍ اِذَا حسد (٥)
سورة الناس (١١٤)
بِسم ا ِ الرحمن الرحِيم
قُلْ اعوذُ بِرب الناس (١) مِلكِ الناس (٢) اِلهِ الناس (٣) مِن شر الوسواس الْخناس (٤) الَذِى يوسوس فِى صدور الناس (٥) مِن الْجِنةِ والناس (٦)

112 İHLAS SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 112. sûresi. Mekke'de nazil olmuştur. 4 ayet, 15 kelime ve 47 harften ibarettir. Sûre, "yalnız Allah'a tahsis edildiği ve sırf onun sıfatlarından bahsettiği için, Allah'ın birliğini hâlis kılmak mânasında "ihlâs" adını almıştır" Marifet, tevhîd, esâs, necât, nûr, tefrid, tecrîd, velâyet, cemâl, nisbe, samed, muavvize, mânia, berâe, müzekkire ve imân gibi isimlerle de anılır.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

tektir أَحد Allah الله O هو Deki قُلْ

1) Deki: O, Allah tektir.

Samed'dir الصمد Allah الله

2) Allah Samed'dir.

Samed: Her şeyde kendisine ihtiyaç duyulan efendidir.[572]

doğurmamıştır لم يولد ve و Doğmamış لم يلِد

3) Doğmamış ve doğurmamıştır.

hiçbir şey أَحد denk كُفُواً O'na لَه değildir لم يكُن veوَ

4) Ve hiçbir şey O'na denk değildir.

(*)Kur'an'daki bilgiler ana hatlarıyla Allah hakkında bilgi (ma'rifetullah), âhiret bilgisi ve doğru yol bilgisi olmak üzere üçe ayrılır. İhlâs sûresi bunlardan ilkini, yani ma'rifetullah ve tevhid konusunu ihtiva etmektedir. Kur'an'daki diğer hükümler bu sûredeki tevhid temeline dayandığı için sûre Kur'an'ın üçte birine denk görülmüştür.

113 FELAK SURESİ

Kur'an-ı Kerîm'in 113. suresi. 5 ayet, 20 kelime, 47 harftir. Kur'an'ın son sûresi olan Bunların Mekkî mi Medenî mi olduklarına dair herhangi kesin bir rivayet yoktur. Konusu, yaratıkların şerri, hased ve sihirdir. Sûre adını ilk âyetinde geçen ve "sabah" anlamına gelen "felak" kelimesinden almıştır. Nâs süresiyle birlikte "Mukaşkışeteyn (şirkten uzaklaştıranlar)" adlarıyla da anılmaktadır. Aynı sûrelere başlarındaki "eûzü" kelimelerinden dolayı "Muavvizeteyn" ismi de verilmiştir.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

Sabahı ortaya çıkaran الْفَلَق Rabbe بِرب sığınırım أَعوذُ De ki قُلْ

1) De ki: Sabahı ortaya çıkaran Rabbe sığınırım.

Yarattıklarının ماخَلَقَ şerrin شَر den مِن

2) Yarattıklarının şerrinden.

Karanlığı çöktüğü وقَب zaman إِذَا gecenin غَاسِق şerrin شَر den مِن Veوَ

3) Ve karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden.

düğümlerinالْعقَدِ içine فِي üfleyen büyücülerin النفاثَاتِ şerrin شَر den مِن Veوَ

4)Ve düğümlerin içine üfleyen büyücülerin şerrinden.

hased ettiği حسد zaman إِذَا hasedçinin حاسِدٍ şerrin شَر den مِن Veو

5) Ve hased ettiği zaman hasedçinin şerrinden.

(*)Hased eden bir kimse beş bakımdan Rabbine karşı meydan okur: 1- O, başkasının üzerinde görülen herbir nimete buğzeder. 2- O, Rabbinin paylaştırmasına kızar, gazab eder. Sanki: Niye böyle paylaştırdın? der, gibidir. 3-O, Allah'ın fiiline karşı çıkar. Yani yüce Allah lütfunu dilediği kimseye verir. O ise, Allah'ın lütfuna karşı cimrilik gösterir. 4- O, Allah'ın dostlarını yardımsız bırakır yahut onları yardımsız bırakıp, üzerlerindeki nimetin zeval bulmasını ister. 5- O, kendi düşmanı olan iblise yardımcı olmuş olur.

114 NAS SURESİ

Kur'an-ı Kerim'in 114. sûresi. 6 ayet, 16 kelime ve 79 harften ibarettir.. Medenî sûrelerden olup, Felak sûresinden sonra nazil olmuştur. Mekkî olduğu da söylenmektedir. Birinci âyetinde, "Nâs (insanlar)ın Rabbına sığınılması" konu edildiğinden, Nâs kelimesi aynı zamanda sûreye isim olmuştur.

Rahimالرحيم Rahmanالرحمن Allah'ınاللهِ adıylaبِسمِ

Rahman, Rahim Allah'ın adıyla…

İnsanlarınالناسِ Rabbine بِرب sığınırım أَعوذُ Deki قُلْ

1) Deki: İnsanların Rabbine sığınırım.

insanların الناس Melikine مِلِكِ

2) İnsanların Melikine.

İnsanların الناس İlahına إِلَهِ

3) İnsanların İlahına.

Sinsi الْخَناس vesvesecinin الْوسواس şerrin شَر den مِن

4) Sinsi vesvesecinin (Şeytanın) şerrinden.

İnsanlarınالناسِ göğüslerinin صدور içine فِي vesvese verir يوسوس O ki, الذِي

5) O (Şeytan) ki: İnsanların göğüslerinin içine vesvese verir.

insanların الناس ve و Cinler الْجِنةِ den مِن

6) Cinler ve insanların (şerrinden.)

(*)Burada, Felak sûresinde anlatılan şerlerin benzeri büyük bir şerden Allah'a sığınılması emredilmektedir. Fakat bu şer insanlara bilemedikleri bir yolla, yani gizli güçler ve nefsani arzular yoluyla geldiği için insanlar bazen gafilce hareket edip buna karşı tedbir almazlar; kötülük yaptıkları halde iyilik yaptıklarını sanırlar. Bu şer, âyet-i kerimede anlatıldığı üzere insanın manevî varlığını, ebedi mutluluğunu yok etmek isteyen ve onu ruhen zehirleyerek ebedî hüsrana düşürmeye çalışan şeytanların şerridir. Sûrede bu şerden Allah'a sığınmayı isteyen buyruk, bizce belirsiz bir kaynaktan veya içimizden gelen arzu, duygu ve düşünceler karşısında uyanık olmayı, bunları akıl, vicdan ve dini değerler süzgecinden geçirmeyi de içermektedir.

Dipnot:

1 Kur’ân’daki buna benzer harflerin olduğu sûreler; arapça alfabetik sıraya göre ا 2/1, 3/1, 29/1, 30/1, 31/1, 32/1, الر 10/1, 11/1, 12/1, 15/1, 16/1, ار 13/1, اص 7/1, حم 40/1, 41/1, 42/1, 43/1, 44/1, 45/1, 46/1, ص 38/1, طس 27/1, طسم 26/1, 28/1, طه 20/1, عسق 42/2, ق 50/1, كهيعص 19/1, ن 68/1, يس 36/1, sûresinin başında bulunmaktadır. Bu harfler topluluğu, şu anlamlara gelebilir:

a) Öğrenme harflerle başlar.

b) İşte Kur’ân bu ve benzeri harflerden meydana gelmiştir. Buyurun benzerini yapabilirseniz aynı harfleri kullanarak siz de yapın.

c) Allah ve Resûlü arasında bir şifredir.

d) Okuyanlara bir bildiridir: Yani dikkat edin şu anda Allah’tan size vahyedileni okumak üzeresiniz gibi.

[2] Kurtubi, el-Camiu li-Ahkami’l-Kur’an, Beyrut, 1408, 1988, 1,395-398.

[3] **Namaz**: Dua, hayırla dua; müslümanların yaptıkları, bazı hareketleri de kapsayan bir ibadet türü. Arapçası "salât" olup, çoğulu "salavât"tır. Namaz, tekbir ile başlayıp selâm ile son bulan, belli fiil ve sözleri içine alan bir ibadettir. Allah'a karşı tesbîh, ta'zîm ve şükrün ifadesidir. Namaz, Kur'an'da doksandan fazla ayette zikredilir. Önceki şeriatlerde beş vakit namaz yoktu. Ancak vakitleri belirsiz genel anlamda namaz vardı. Namaz, hicretten bir buçuk yıl kadar önce Mi'rac (İsrâ) gecesinde farz kılınmıştır. Enes b. Mâlik'ten rivâyete göre özet olarak şöyle demiştir: "Hz. Peygamber (a.s)'e İsrâ gecesi, namaz elli vakit olarak farz kılındı. Sonra azaltıldı ve beş vakte düşürüldü. Sonra şöyle seslenildi: Ey Muhammed, şüphesiz bizim nezdimizdeki söz bir değişikliğe uğramaz. Senin için bu beş vakit namaz, elli vakit namazın karşılığıdır" *(Buhârî, Salat, 76, Enbiya, 5; Müslim, İman, 263; Ahmed b. Hanbel, V,122,143).*

[4] Suyûtî, Lubabu'n-Nukûl fî Esbâbi'n-Nuzûl, (Tefsîru'l-Celâleyn hamişinde), Kahire tarihsiz, 1,8; Taberî, Câmiu'l-Beyân, Beyrut, I,80.

[5] Taberî, a.g.e, 1,97.

[6] Vehbe Zuhayli, et-Tefsirü’l-Münir: 1,75.

[7] el-Kurtubî, a.g.e, 1.161.

[8] Suyûtî, Lubabu'n-Nukûl fî Esbâbi'n-Nuzûl, Kahire tarihsiz, 1,13

[9] Taberî, Câmiu'l-Beyân, Kahire, Bulak 1323, I, 138; Kurtubi,a.g.e, 1,141; el-Vâhidî, Esbabu'n-Nüzûl, s. 12.

[10] Kurtubî, a.g.e, 1,228-229

[11] İbni Kesîr, Tefsîru'1-Kur'âni'l-Azîm, Kahraman Yayınları, İstanbul, 1984, 1,85; Zuhayli, a.g.e: 1,135-136.

[12] Kurtubî, a.g.e, 1,259.

[13] Vâhidî, Esbâbu'n-Nüzûl, Beyrut 1985 (İkinci baskı), s. 24.

[14] Suyûtî, a.g.e, s. 16; Zuhayli, a.g.e: 1,173-174.

[15] Kurtubî,a.g.e; 11,36; Bu hadisi ayrıca Ahmed ve Nesâ-î de rivayet etmiştir, bkz. es-Suyutî, a.g.e, s. 23; el-Vahidî, a.g.e, s. 15.

[16] Kurtubî, a.g.e, 11,28; Taberî, Câmiu'l-Beyân, 1,351.

[17] Vâhidî, Esbâbu'n-Nüzûl, s. 28.

[18] el-Vâhidî, a.g.e, s. 28.

[19] el-Vâhidî, Esbâbu'n-Nüzûl, s. 29; Nesefî, Medâriku't-Tenzîi ve Hakâiku't-Te'vil, 1,117.

[20] Taberî, a.g.e, 1,407.

[21] Vâhidî, Esbâbun-Nüzûl, s. 31; el-Kurtubî, el-Câmiu li-Ahkâmi'1-Kur'ân, 11,64; Nesefî, Medâriku't-Tenzîl ve Hakâiku't-Te'vil 1,122; Taberî, Câmiu’l-Beyân, I,409.

[22] Nesefi, Medâriku't-Tenzîl ve Hakâiku't-Te'vîl, 1,124.

[23] Vâhidi, Esbâbu'n-Nüzûl, s. 32; İbnu'l-Cevzî, Zâdu'l-Mesîr fî İlmi't-Tefsîr, 1/149.

[24] el-Vâhidî, a.g.e, s. 33; Ali İbnu'l-Cevzî, Zâdu'l-Mesîr fî İlmi't-Tefsîr, 1,151; Bedreddin Çetiner, Esbab-ı Nüzul, Çağrı Yayınları: 1,49.

[25] el-Hâzin, Lubâbu't-Te'vîl fî Maâni't-Tenzîl, Beyrut, 1,93.

[26] Taberî, Câmiu'i-Beyân. 11,20.

[27] İbnu'l-Cevzî, a,g,e. 1,167; Kurtubi, a,g,e. 11,128.

[28] Kurtubî, a,g,e. 11,139-140.

[29] Vâhidi,a,g,e. s. 37; Râzî, a,g,e. V,25.

[30] Buhârî, Tefsir 2. sûre 23, Diyât, 8; Nesai, Kasâme 27, 28; Dârakutnî,Sünen, III, 86, 199; Kurtubi, a.g.e: 2,492-493.

[31] el-Kurtubî,a.g.e 11,173; Nesefî, Medâriku't-Tenzîl ve Hakâiku't Te'vîl, Beyrut 1416/1996,1,150..

[32] Abdulfettâh el-Kâd, Esbâbu'n-Nuzûl Ani's-Sahâbe ve'1-Mufessirîn, s. 26; İbnu'l-Cevzî, a.g.e, 1,189.

[33] Vâhidi, a,g,e. s. 39. Vahidî rivayetindeki eksikler Müslim'den ve İbnu'l-Esîr'in Usdu'l-Ğâbe'sinden tamamlanmıştır. Bak: Usdu'1-Ğâbe, 1,137; Müslim, İman, 223-224.

[34] **Hac:** İslâm'ın temel ibadetlerinden biri. Arafat'ta belirli vakitte bir süre durmaktan, daha sonra Kâbe-i Muazzama'yı usûlüne göre ziyaret etmekten ibaret olan ve İslâm'ın şartlarından birisini teşkil eden ibadet. Hac, HCC kökünden bir mastar olup; müslümanlara göre, bir farzın edası, hristiyanlara göre ise ibadet ve teberrük amacıyla mukaddes toprakları ziyaret etmek, demektir. Kur'an-ı Kerîm'in 22. suresinin adı da "Hac Suresi"dir. Hac ibadeti maksadıyla ziyaret edilecek olan yerler; Kâbe, Arafat ve çevresidir. Zamanı ise hac ayları diye isimlendirilen; Şevval, Zilkâde ve Zilhicce aylarıdır. Hac'da her fiil için özel zamanlar vardır. Ziyaret tavafının, kurban bayramı sabahından, ömrün sonuna; Arafat'ta vakfenin ise, arefe günü zevalden, kurban bayramı sabahı şafak sökünceye kadar yapılabilmesi gibi. Diğer yandan bu büyük ziyarete hac niyetiyle ve ihramlı olarak yönelmek de gereklidir. Ebû Hureyre'den (ö. 58/677) şöyle dediği nakledilmiştir: "Allah elçisine hangi amelin daha faziletli olduğu sorulunca şöyle buyurdu: Allaha ve Resullüne iman'. Sonra hangisi? denildi. Allah yolunda cihad', buyurdu. Sonra hangisi sorusuna ise; "mebrûr hac", cevabını verdi" *(Buhârî, Cihad l; Hac, 4, 34, 102; Umre, 1; Müslim, İman,135,140; Tirmizî, Mevâkît, 13, Hac, 6,14, 88; Dârimî, menâsik, 8, Salât, 24, 135).*

[35]el-Vâhidî, a,g,e. S. 40.

[36] el-Kurtubî, a.g.e;11,232; Bedreddin Çetiner, a.g.e: 1,70-71.

[37] Ebu Dâvûd, 11,13.

[38] İbnu'l-Cevzî, Zâdu'l-Mesîr fî İlmi't-Tefsîr, 1,215.

[39] A.Arslan, Büyük Kur’an Tefsiri: 2,23-25.

[40] Kurtubî, a.g.e 11,288; İbnu'l-Cevzî, a.g.e, 1,215.

[41] Taberi, a.g.e, II, 189

[42] Taberi, Câmiu'l-Beyân, II,198-199

[43] Alûsi, Rûhu’l-Maânî, Beyrut, tarihsiz, 11,105.

[44] İbn Hişâm, es-Siretu'n-Nebeviyye, 1,605; Taberî, a,g,e. 11,207; İbn Kesîr, a,g,e. 1,371.

[45] Alusî, Rûhu'l-Meânî, Beyrut, 11,111.

[46] İbnu'l-Cevzî, a,g,e. 1,245.
[47] Taberî, a.g.e, II,239; Suyûtî, a.g.e, 1,59.
[48] Taberi, a,g,e. 11.276; Suyûti, a,g,e. 1,59-60.
[49] Vahidi,a,g,e. S. 58.
[50] Kurtubî,a.g.e; 111,133; Bedreddin Çetiner, a.g.e, 1,105.
[51] Taberi, a,g,e. II,364.
[52] Suyûti, zâdu'l-Mesîr, 1,747.
[53] **Tağut**: Azgın, sapık, kötülük ve sapıklık önderi, zorba, şeytan, put, puthane, kâhin, sihirbaz. Allah'ın hükümlerine sırt çeviren kişi ve kuruluşların tümü. Arapça "Teğa" kökünden türetilmiş olup kelimenin masdarı olan "Tuğyan" Allah Teâlâ'ya isyan etmek anlamına gelmektedir. Allah'ın indirdiği hükümlere muhalif olan ve onların yerine geçmek üzere hükümler icad eden her varlık tağuttur. Tağut, Allah (c.c)'a karşı isyan etmekle beraber O'nun kullarını kendisine kul edinmek gayretinde olandır. Bu ise şeytan, papaz, dinî veya siyasî lider veyahut da kral olabilir. Bu sebepten bir insanın hakiki mümin olabilmesi için tağutu reddetmesi gerekmektedir.
[54] Kurtubi, a.g.e: 3,504-515; Vehbe Zuhayli, a.g.e; 2,34-36.
[55] Taberî, a.g.e, 111,55-56.
[56] el-Kurtubî, a.g.e,111,225.
[57] Bahrul-Muhit, 11,339
[58] Kurtubi, a.g.e: 4,8.
[59] Kurtubi, a.g.e: 4,75-76; Müslim, İman 199; Müsned, II, 412.
[60] Menahilü'l-İrfan Fi Ulümi'l-Kur'ân, Muhammed Ab-dülazim Zerkanî, Mısır, (t.y); Ebû İshak es-Şâtibi, el-Muvafakat, Beyrut 1975, III, 86.
[61] el-Bahru'l-Muhit, 11,392; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 2,146.
[62] Taberî, a,g,e. I33; Kurtubî, a,g,e. IV,20.
[63] Nisaburî, Esbabu'n-Nüzul, 54; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 2,164.
[64] Zuhayli, a.g.e: 2,169-170.
[65] Vahidi, a,g,e. S. 70.
[66] Kurtubi, a.g.e: 4,157-158; Zuhayli, a.g.e: 2,178.
[67] İbnu'l-Cevzî, a,g,e. 1,371.
[68] **Mesih:** Hz. İsa'nın başka bir kökten türememiş bir ismidir. Bu ismi ona Allah vermiştir. Buna göre "İsa" kelimesi "Mesih" kelimesinden aynıyla bedel olur. İsa ise Arapça olmayan bir isimdir. Bundan dolayı munsarıf değildir.
[69] Suyûti, a,g,e. 11,229.
[70] Alûsi, a,g,e. 111,75; İbn Hişâm el-Himyerî, es-Sîretı'n-Nebeviyye, 1,573-584; Taberî, a,g,e. II,108-109; İbn Kesîr, a,g,e. 11,40-42 ve Elmalılı Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'ân Dili Türkçe Tefsir, İstanbul 1960, 11,1011-10142.
[71] Taberi, a,g,e. 111,216.
[72] Tirmizî, Tefsir 3. sûre 3; Hâkim, el-Müstedrek, II, 292; Kurtubi, a.g.e: 4,239; Zuhayli, a.g.e: 2,230.
[73] Vâhidi, a,g,e. S. 78; İbnu'l-Cevzî,a,g,e. 1,404; Kurtubî, a,g,e. IV, 11.
[74] er-Râzî, Mefâtîhu'1-Ğayb, VIII, 100; Bedreddin Çetiner, a.g.e: 1,145-146
[75] el-Vahidî, a,g,e. S. 80; el-Hâzin, Lubâbu't-Te'vîl fi Maani't-Tenzîl, Beyrut, 1,249.
[76] Kurtubî, a,g,e. IV,82; Râzî, a,g,e. VIII, 122.
[77] Suyûtî, a,g,e. II,257-258.
[78] İbnu'l-Cevzî, a,g,e. 1,419.
[79] Taberi, a,g,e. IV, 15; İbnu'l-Cevzi, a,g,e. 1,427-428.
[80] Suyûtî, ed-Durru'l-Mensûr, 11,287.
[81] Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'ân Dili, İstanbul 1960,11,1160.
[82] Vâhidi, a.g.e. S. 85; Bedreddin Çetiner, a.g.e: 1,163
[83] Vâhidi, a,g,e. S. 86.
[84] Taberî, a,g,e. IV,59.
[85] Vâhidî, a.g.e, s. 71; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 2,358-359.
[86] Taberi, a,g,e. IV,86; Vahidi, a,g,e. S. 89.
[87] Ebû Dâvûd, Huruf ve'1-Kıraat 1: Tirmizî, Tefsir 3- sûre 17; Vahidi, a.g.e, s. 72-73; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 2,402-403; Kurtubi, a.g.e: 4/446-449.
[88] Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'ân, 3,17, hadis no: 3009; Ebu Davud, el-Hurûf ve'1-Kırâât, 1, hadis no: 3971;Taberi, a,g,e. IV,102.
[89] Tirmizi, Siyer 18. 140. âyet 3; Kurtubi, a.g.e: 4,460-461; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 2,409.
[90] Taberi, a,g,e. IV, 117-118.
[91] Vahidî, a,g,e. S. 93; İbnu'l Cevzî, a.g.e, 1,510.
[92] İbnu'l-Cevzî, a.g.e, 1,517; Bedreddin Çetiner, a.g.e: 1,189
[93] İbnu'l-Cevzî, a,g,e. 1,526; Suyûti, Lubâbu'n-Nukûl, 1,93.
[94] Taberî, a,g,e. IV,146; Vâhidi, a,g,e. S. 98-99
[95] Taberi, a,g,e. IV,140.
[96] Kurtubi, a,g,e. V,216.
[97] Taberi, a,g,e. IV,149-150.
[98] Buhârî, Tefsir 4. sûre 6; Ebû Dâvûd Nikah 21, 22; Kurtubi, a.g.e: 5,63-65. Vehbe Zuhayli, a.g.e: 2,536-537.
[99] İbn Hişâm, es-sîretu'n-Nebeviyye, h.205-206.
[100] Tirmizi, Tefsir 4, süre 8; Kurtubi, a.g.e: 5,160-161.
[101] Taberî, a.g.e. V, 186.
[102] **Gusül (Boy Abdesti):** Tepeden tırnağa kadar vücudun her tarafını hiçbir yer kuru kalmayacak şekilde yıkamak. Fiil kökünden isim olan gusl, sözlükte; yıkanmak ve temizlenmek manasına gelir. "Gasele" fiili de, kirin suyla giderilmesi ve temizlenmesini ifade eder.
Erginlik çağına gelmiş her müslüman erkeğin ve kadının şu durumlarda boy abdesti alması gerekir
1)Cünüplük; yani cinsî münasebet, ihtilam ve ne şekilde olursa olsun meninin (sperm) şehvetle vücut dışına çıkması.
2)Hayız (kadının âdet görmesi) ve nifâs (lohusalık) hâlinin sona ermesi.
Guslün farzları üçtür
1) Ağza su alıp boğaza kadar çalkalamak.
2) Buruna su çekmek ve yıkamak.
3) Tepeden tırnağa bütün vücudu yıkamak
[103] **Teyemmüm:** Kast etmek, yönelmek manasına gelen teyemmüm, şeriat dilinde su bulunmadığı veya bulunsa da kullanma gücü olmadığı zaman, temiz toprak cinsinden bir şeyle hadesi (abdest almak veya gusl gerektiren hal) gidermek amacıyla yapılan hareketleri dile getirir. Teyemmüm, Hicretin beşinci yılında meşrû kılındı. O sene şaban ayının ilk günlerinde, Huzaa kabilesinin bir oymağı olan Benî Mustalık gazasında Hz. Peygamber ile bin kadar İslâm askeri, susuz bir yerde gecelediler. Sabah namazını kılmak için abdest alacak su bulamadılar. Sabaha yakın Mâide

suresinin "Temiz yere teyemmüm ediniz" mealindeki altıncı ayeti nazil oldu. Bu suretle, teyemmümle namaz kılmalarına izin verildi, teyemmüm ederek sabah namazını kıldılar.

Teyemmüm nasıl yapılır

l-Besmele çekilip, temizlenmek için niyet edilir.

2 -İki el, parmakları açık durumda, bir toprağa veya toprak cinsinden biryere vurulup ileri geri çekilir.

3 -Eğer eller fazla tozlanmışsa, yan yana getirilerek hafifçe birbirine vurulur, tozlar silkildikten sonra, bunlarla yüz mesh edilir.

4 -Eller tekrar temiz bir yere vurulur, toz tutarlarsa yine silkilir, daha sonra sol elin baş parmağı ayrılır diğer parmakların iç tarafıyla sağ elin dış tarafı parmak uçlarından başlanarak dirseğe kadar meshedilir; sonra sağ elin baş parmağı ayrılır, diğer parmakların iç tarafıyla sol elin dış taraf parmak uçlarından başlanarak dirseğe kadar mesh edilir.

[104] Buhâri, Teyemmüm 1, Tefsir 4. sûre 10; 5. sûre 3, Libâs 58; Suyûti ed-Durru'1-Mensûr, 11, 549; Kurtubi, a.g.e: 5,232-235.

[105] Çetiner, a,g,e. 1,285.

[106] **Cibt**: Cibt'in ne anlama geldiği konusunda çok çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. "Müfredât" sahibi Râğıb el-İsfahânî'ye göre, "kendisinde hayır bulunmayan her bayağı şeye cibt" denir *(el-Müfredât fî Garîbi'l-Kur'an, 85)* Buradan hareketle Allah'tan başka ibadet edilen her şeye bu isim verilebilir. İmam Suyûtî'ye göre görüşlerin en doğrusu da budur *(Mu'terekü'l-Akran fî i'câzi'l-Kur'an, Mısır 1970, II/60).*

[107] Vahidi,a.g., s. 162; es-Suyûtî, ed-Durru't-Mensût II, 570-571; el-Heysemî Mecmau'z-Zevâid, V, 292-293; Kurtubi, a.g.e: 5,294-295; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 3,110.

[108] **Bu âyet-i kerime** Allah'ın Resûlü (a.s) Alkame ibn Mücezziz'i bir seriyyenin başına getirerek göndermişti. Ben de içlerindeydim. Yolda bir grup izin istediler, o da onların başına Abdullah ibn Huzâfe'yi tayin ederek izin verdi. Onlar yolda bir yerde konaklamışlarken askerleri ısınmak veya ateşte bir şeyler yapmak üzere ateş yakmışlar. Son derece şakacı olan Abdullah onlarla biraz eğlenmek üzere: "Bana itaat etmekle yükümlü değil misiniz?" demiş, "Evet onunla yükümlüyüz." demişler. "Size ne emredersem onu yaparsınız değil mi?" demiş, ona da evet diye cevap vermişler. "O halde şu ateşe atılmanızı emrediyorum." demiş. Askerleri ateşe atlıyacaklarmış gibi kalkıp ateşin etrafına geçince onların ateşin içine atlıyacaklarını zannederek "Sakın, kendinizi ondan tutup alıkoyun, sakın ateşe atlamayın. Ben size şaka yapıyordum" demiş. Sonra seriyyeden Medine'ye dönüp geldik. Abdullah'ın arkadaşları durumu Hz. Peygamber (a.s)'e anlattılar da Allah'ın Resûlü (a.s): "Onlardan, yani emirlerden her kim size Allah'a ma'sıyet olan bir şey emrederse ona sakın itaat etmeyin." buyurmuş. (Buhân, Ahkâm, 4; Müslim, İmâra, 39-40; Neseî, Bey'a, 34; İbn Mâce, Cihâd, 40, hadis no: 2863.)

[109] Râzî, a.g.e, X,162.

[110] Müslim, Fedâil 129. Hadisi ayrıca: Ebû Dâvûd, Akdiye 31; Tirmizi, Ahkâm 26, Tefsir 4. sûre 13; îbn Mâce, Mukaddime 2, Ruhun 20; Müsned, I, 165-166, VI, 5; Kurtubi, a.g.e: 5/306-308; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 3,125.

[111] Vâhidi, a,g,e. S.115; Kurtubî, a.g.e, V, 175; İbnu'l-Esîr, Usdu'i-Ğâbe, 1,296.

[112] İbnu'l-Cevzi, a.g.e. II, 130.

[113] Vâhidî, a,g,e. S. 116.

[114] Buhari, Zekât 21, Edeb 36V 37, Tevhid 31; Müslim, Birr 145; Ebû Dâvûd, Edeb 117; Tirmizi, İlm 14; Nesâî, Zekât 65.

[115] Taberî, a,g,e. V,122.

[116] Kurtubî, a.g.e, V.200.

[117] Nesâî, Tahrimû'd-Dem 2; Tirmizi, Diyât 7: İbn Mâce, Diyât 1.

[118] Vahidi,a.g.e, s. 176; es-Suyutî, ed-Durru'l-Mensûr, II, 635; İbn Mâce, Fiten l; Müsned, IV, 438-439; Kurtubi, a.g.e: 5/406-408.

[119] İbn Hişâm, a,g,e. 1,641.

[120] Taberî, a.g.e, V.155.

[121] İbnu'l-Cevzî, a.g.e, 11,196.

[122] **Şirk**: "Şe-ri-ke" fiilinin masdarı, ortak olma demektir. Dinî anlamda şirk, Allah'a eş ve ortak koşma manasına gelir. Bu fiilin dört harfli "if'âl" babındaki şekli "eşrake"dir ve ortak tanıma, ortak koşma demektir. Bu babın ismi faili olan "müşrik" de, ortak koşandır *(el-İsfahânî, el-Müfredât fi Caribi'l-Kur'an, Mısır 1961, II, 259, "şe-ri-ke" md.).* Hz. Resûlüllah (a.s) şöyle buyurmuştur: "Cebrail bana gelerek şu müjdeyi verdi: "-Ümmetinden kim Allah'a şerik (ortak) koşmadığı halde ölürse, Cennet'e girer". Bunun üzerine ona dedim ki: "-Zina da etse, hırsızlık da yapsa ..?" Cevap verdi: "Evet, zina da etse, hırsızlık da yapsa..." Peygamberimiz (a.s)'in bildirdiğine göre, Cebrâil (a.s)'a bu soruyu üç defa sormuş ve her seferinde aynı cevabı almıştır. *(Buhârî, Cenaiz, 1, Libas, 24, İsti'zan, 30, Rıkak, 13,14, Tevhid, 33; Müslim, İmân, 153, 154, Zekat, 32,33; Tirmizî, İmân, 18; Ahmed b. Hanbel, V, 152, 159, 161, VI, 166)* ; "Sizin için en korktuğum şey, küçük şirktir." Hazır bulunanlar: "Ya Resûlüllah! Küçük şirk nedir?" diye sordukları zaman, Resûlüllah (a.s) şöyle devam etmiştir: "Küçük şirk, riya yani gösteriştir. Ahiret gününde insanlara amellerinin karşılığı verildiği zaman, Allah diyecek ki: "- Dünya hayatında iken, kendileri görsün diye riya ve gösteriş yaptığınız kişilerin yanına gidin, bakın, onların yanında herhangi bir karşılık bulacak mısınız?" *(Ahmed b. Hanbel, V, 428, 429);* "Ümmetim için en çok korktuğum şey, Allah'a şirk koşmaktır. Ama dikkat edin; Ay'a, Güneş'e veya puta tapacaklar, demiyorum. Fakat, Allah'ın rızasının dışındaki gayeler için harekette bulunacaklar ve gizli şehvet, yani riyâ ve gösteriş duygularını taşıyacaklar (demek istiyorum)" *(İbn Mâce, Zühd, 21).*)

[123] Kurtubi, a.g.e, V, 247-248.

[124] Tirmizî, Tefsir 4. süre 26; Ebû Dâvûd, Nikâh 38, ile İbn Mace, Nikâh, 48; es-Suyûtî, ed-Durru'l-Mensur, II, 711; Buhâri, Mezâlim 11, Sulh 5, Tefsir 4. sure 24, Nikâh 95; Müslim, Tefsir 13, 14; Kurtubi, a.g.e: 5/503-504.

[125] Müslim, Cihâd 151; Ebû Davûd, Cihâd 142; Tirmizi, Siyer 10; İbn Mâce, Cihad 27; Dârimi. Siyer 54; Ahmed, Müsned, VI, 68, 149.

[126] Râzi, a,g,e. XI,86.

[127] İbnu'l-Cevzi, a,g,e. 11,234.

[128] Vahidî, a,g,e. S, 128.

[129] Kurtubi, a.g.e, VI, 11.

[130] Vahidî, a,g,e. S. 130.

[131] Taberî, a,g,e. Beyrut, VI,51 -52; Râzî, a.g.e,Beyrut, XI, 139.

[132] Vahidi,a,g,e. S, 194; Suyûtî, ed-Durru'l-Mensur, III, 21-22; Kurtubi, a.g.e: 6,59-60.

[133] İbnu'l-Cevzî, a.g.e. 11,297; Bedreddin Çetiner, a.g.e: 1,296.

[134] Suyûtî, Lubâbun-Nukûl, 1,134.

[135] Müslim, İmâre 145

[136] Buhâri Cihad 152, Meğâzi 36, 37, Hudud 15-18, Diyât 22; Müslim Kasame 9-14, Ebû Dâvud, Diyat 3; Tirmizi, Tahâre 55;-Nesaî, Tahâre 190, İbn Mace Hudud 20; İbni Hanbel, Müsned, III, 107s 163,170, 177,186,198, 205, 233, 287, 290.

[137] Ahmed b.Hambel, Müsned, VI, 256; İbn Âşûr, VI, 187; Elmalılı, 1670; Buhârî, "Ezan", 8; Müslim, "Salât",11; A'râf ,7,180.

[138] Suyütî, ed-Durru'l-Mensur, 111, 78; Ebû Dâvud, Hudûd 25; Kurtubi, a.g.e: 6,223-226.

[139] Kurtubi, a.g.e: 6,288-289.

[140] Taberî, a,g,e. VI,187; Vahidî, a.g.e, s. 137-138.

[141] Kurtubi, a,g,e. 6/322-323.

[142] Taberî, a.g.e. VII,2; İbnu'l-Cevzî, a.g.e. 11,409.

143 Tirmizî, Tefsîr 5. sûre 10-12; Buhârî, Tefsir 5. sûre lî. Mezâlim 21; Müslim., Eşribe 3; Darimî, Eşribe 2, İbni Hanbel,Müsned III, 227; Kurtubi, a.g.e: 6,393-394.
144 Vehbe Zuhayli, a.g.e: 4,51.
145 Tirmizî, Hacc 5, Tefsir 5. sûre 15; İbn Mâce, Menasik 2; İbni Hanbel, Müsned I. 113; Dârakutnî, Sünen, H, 280-281; Kurtubi, a.g.e: 6,448-450.
146 İbn Hişâm, es-Sîretu'n-Nebeviyye, 1,76-77; Bedreddin Çetiner, a.g.e: 1,346.
147 Kurtubi, a.g.e: 6,540-541; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 4,139.
148 Vahidi, a.g.e, 123; Zuhayli, a.g.e: 4/178-179.
149 Kurtubi, a.g.e: 7/30-32.
150 Vahidi, a,g,e. S. 152; Alûsî, a.g.e, VII,24.
151 Kurtubi a,g,e. 7,121.
152 İbnu'l-Cevzî, a.g.e. s,111,103.
153 Vahidî, a.g.e S. 154; Taberî, a.g.e. VII, 13
154 Kurtubi, a.g.e: 7,149-151.
155 Taberî, a.g.e, VIII,45.
156 Malik, Muvatta, Sayd 11; Kurtubi, a.g.e: 7,204-208.
157 Taberî, a.g.e. VIII,77-78.
158 Kurtubi, a.g.e, 7,279-280
159 Şevkânî, Neylü'l-evtâr, II, 243.
160 İbni Kesir, Tefsîru'l-Kur'ani'l-Azîm, Beyrut, XI,271; Zuhayli, a.g.e: 5,147-148.
161 Zuhayli, a.g.e: 5,152.
162 **Secde-i Tilâvet:** Kur'an'daki bir secde âyetini okuyan veya dinleyen müslümanın yapması vacib olan secde.
Tilavet, arapça bir mastar olup; okuma, özellikle Kur'an-ı Kerîm'i okuma anlamına gelir. Kur'an'daki bir secde âyetini okuyan veya dinleyen âkıl, bâliğ bir müslümanın bir defa secde yapması vacibtir. Secde âyetinin tercemesini okuyan veya dinleyen kimse de secde yapmalıdır.
Kur'an-ı Kerîm'de şöyle buyurulur: "Onlara ne oluyor ki iman etmiyorlar ve kendilerine Kur'an okunduğu zaman secde etmiyorlar" (el-İnşikâk, 84,21). Bir kimse ancak vacib olan işi yapmamaktan ötürü kötülenir. Diğer yandan bu secde namazda yapılan secde olup, namaz secdesi gibi vacib hükmüne tabi olur. Allah elçisi şöyle buyurmuştur: "Kur'an'ı okuyan ve dinleyene secde etmek vacibtir" *(Buhârî, Sücûd, 10; Zeylaî bu hadis için garîb demiştir. bk. Nasbu'r-Râye, II, 178).* Hadisin anlamı mutlak olup, dinlemek isteyeni de istemeyeni de kapsar.
Hanefiler dışındaki üç mezhebe göre tilâvet secdesi sünnettir. Zeyd b. Sabit (r.a) şöyle demiştir: "Hz. Peygamber'e Necm Süresi'ni okudum ve bizden hiçbir kimse secde yapmadı" *(Buhârî, Sücûd 6; Müslim, Mesâcid,106; Tirmizî, Cum'a, 52; Nesâî, İftitah, 50; eş-Şevkânî, Neylül-Evtâr, III, 101).* Diğer yandan Hz. Ömer'in, en-Nahl süresindeki secde âyetini okuduktan sonra cemaatı secde yapıp yapmamakta serbest bırakmıştır. O, şöyle demiştir: Allah bize secde yapmayı farz kılmamıştır. Ancak kendiliğimizden dilersek yaparız" *(eş-Şevkânî, a.g.e., III, 102).*
Tilâvet secdesi şu sebeplerle vacib olur::
1. Secde âyetini okumak. Okuyanın kulakları duymasa bile secde gerekli olur.
2. Okunan secde âyetini işitmek veya dinlemek. İşitmek kasıtsız, dinlemek ise kasıtlı olur.
3. Bir imama uymuş olmak, İmama uyan kimse imamın okuduğu secde âyetini duymasa bile tilâvet secdesi yapar. Çünkü öğle namazı gibi gizli okunan bir namazda imam okuduğu secde âyetinden dolayı secde yapsa cemaat de kendisine uyar.
Bu secdenin yapılışı şöyledir: Tilâvet secdesi niyetiyle eller kaldırılmaksızın **"Allahu ekber"** denilerek secdeye varılır, secdede üç kere **"Sübhane Rabbîyel-a'lâ (Erı yüce olan Rabbimi bütün noksan sıfatlardan tenzih ederim)"** denilir. Bundan sonra **"Allahu ekber"** denilerek secdeden kalkılır. Tilâvet secdesinin rüknü, Allah Teâlâ'yı ta'zîm için yüzü yere koymaktır. Ancak namaz hâlinde rükû ve hastalar için imâ da bu secde yerine geçer. Bu secde için abdestli, temiz, avret yerleri örtülü ve kıbleye yönelmiş olmak şarttır.
Tilâvet secdesine ayaktan inilmesi ve bu secdeden kalkarken ayağa kalkılması ve bu şekilde ayağa kalkarken **"Gufrâneke Rabbenâ ve İleykel masîr (Ey Rabbimiz! Senin bağışlamanı bekliyoruz. Son dönüş sanadır)"** denilmesi müstehaptır. Tilâvet secdesine varılırken ve kalkarken alınan tekbirler de müstehaptır. Asıl secde ise vacibtir.
163 Cassâs, Ahkâmu'l-Kur'an, 111,45; İbni Kesîr, a.g.e,İstanbul, 11,284; Zuhayli, a.g.e: 5,185-187.
164 Zemahşeri, el Keşşaf, II,4; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 5,217-218.
165 Taberî, a.g.e. IX,151-152.
166 Malik, Muvatta, Kitabu'l - Hacc, 245.
167 Ebu Davud, ahad,120, hadis no: 2690. Ayrıca bak: Müslim, Cihad, 58.
168 Suyûti, Lubâbu'n-Nukûl, 1,185; Ebu Dâvûd, 11,19;
169 Kurtubi, a.g.e,Beyrut, V,54,55.
170 Keşşaf, a.g.e, II,252
171 Vahidi, a.g.e s. 168; Alusi, a.g.e, X,65
172 Suyûti. Lubâbun-Nukûl,1,88.
173 Vahidi, a.g.e, 171; Alusi.Meani, X,95.
174 Kurtubi, a.g.e: 8,233-234; Buhârî, İcâr 3, 4, Menakıbu'l-Ensâr 45.
175 Taberi, a.g.e. X, 101.
176 Müslim, Sifâtu'l-Münafıkın 56; Ahmed, Müsned, III, 123, 283.
177 Buhârî, Zekat 57; Müslim, Zekât 167; Nesâi, Zekât 7, 95; Muvatta, Sadaka 13;Kurtubi, a.g.e: 8,301-302.
178 Vahidi, a.g.e, s. 144; Razı, Mefâtîhul-Ğayb,XVI,36; İbni Kesîr, Tefsir,11,371.
179 Razî, Mefâtîhul-Ğayb,XVT,144-145;Vehbe Zuhayli, a.g.e: 5,477.
180 Taberi, a.g.e, 1,84; Kurtubî, a.g.e;1,184.; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 1,67.
181 Taberî, a.g.e, 1,90.
182 el-Fahru'r-Râzî, a.g.e, 11,74; Bedreddin Çetiner, a.g.e: 1,17-18.
183 **Melek**: Erkeklik ve dişilik özelliği olmayan, yemeyen, içmeyen, evlenmeyen, doğmayan, doğurmayan, normal gözle görülmeyen, Allah'ın emirlerine itaat eden yaratıklardır. Arap dili uzmanlarına ve bazı İslâm âlimlerine göre "Melek", arapça bir kelime olup, "Elûk" veya "Elûke" kökünden gelir. Elûk, "götüren", elûke ise "haber götüren" manâsınadır. Çoğulu "melâike" gelir. Ancak "melek" kelimesinin, Arapça'da bazan, hem tekil, hem çoğul manasında cins ismi olarak kullanıldığı da görülür. Bu kelimenin kökü sayılan "elk", aslında, "risalet" yani "elçilik"; melekde, "elçi" demektir. Kelime önce, mef'al vezninde "melek" idi. Sonra hemze "lâm" harfinden sonraya alınarak "melek" olmuş; daha sonra hemze de kaldırılarak "melek" haline getirilmiştir. Bu gibi değişikliklere Arapçada çokça rastlanır. Müfessir İbn Hayyâm ve dilcilerden Rağib el-İsfahânî, melek kelimesinin, "kuvvet ve iktidar sahibi" anlamına gelen "melk" veya "mülk" kökünden türetildiği görüşündedirler. Dolayısıyla melek kelimesi lügat bakımından; haberci, elçi, kuvvet ve iktidar sahibi, tedbir ve tasarruf manalarına gelmektedir. İslâm dininde ise; melek denince, akla önce, peygamberlere gönderilen ilâhî elçiler; sonra, insanlar ve kâinat üzerinde Allah (c.c.) namına tasarrufta bulunan ve O'nun emirlerini ve verdiği vazifeleri aynen yerine getiren kudret sahibi manevî varlıklar gelmektedir.
184 **Adem:** Kur"ân-ı Kerîm'de Adem (a.s.) adı toplam 25 defa geçmektedir. Bakara Sûresi 31-37. ayetlerde, Âl-i İmran sûresi 33-59. ayetlerde, Mâide Sûresi 27. ayette, A'râf Sûresi 11, 172. ayette, İsrâ Sûresi 61-70. ayette, Kehf Sûresi 50. ayette, Meryem Sûresi 58. ayette, Tâ-Hâ Sûresi 115-

121. ayetlerde, Yasin Sûresi 60. ayette Hz. Âdem'den söz edilmektedir. Bakara, A'râf, İsrâ ve Kehf sûrelerinde olduğu gibi kimi zaman Hz. Adem'den isim ve nitelikleriyle söz edilmesi, Hicr ve Sâd sûrelerinde olduğu gibi de kimi zaman yalnızca niteliklerinden söz edilerek kıssanın anlatımının çeşitli türler alması, Kur'ân-ı Kerîm'in i'câzma delil olan hususlar arasında yer alır.

[185] **İblis:** Şeytanın özel ismi. Bir çok ismi bulunan şeytanının isimlerinden biri. Şeytan; cinnilerden ve insanlardan şerli yaratıkları nitelemek için kullanılan bir cins isimdir. Hz. Adem (a.s)'ın cennetten çıkmasına sebep olan, Kur'an'da anlatılan şeytanın birçok isimleri vardır. Meselâ; el-Adüvv, Aduvullah, Azazil ve İblis bunlardandır. İblis kelimesinin türediği "Eblese" kökü şu anlamları ifade eder: Hayırsız oldu, hüsrana uğradı, şaşkınlığa düştü, Allah'ın rahmetinden ümidini kesti. İblis kelimesinin çoğulu "Ebalis" ve "Ebalise" ölçüsündedir. Kelimenin türediği fiil kökünün şeytanın özelliklerini nitelemesinden dolayı İblis şeytana özel isim olmuştur *(Alusi, Ruhû'l-Meânî, Beyrut (t.y.), I , 229).* İblis Ruhânî isabet ettiğini zehirleyen bir ateşten (nar-ı semûm) yaratılmış cinlerin ve şeytanların atasıdır. Yaratılış mayasının nefsi isteklerle yoğrulduğu bunun için meleklerin içinde iken bile büyüklenmiş ve nefsinde bulunan meziyetler kendisini aldatmıştır *(bk. Kamil Miras, Tecrid-i Sarih Tercümesi ve Şerhi, IX, 55.)* İblis kelimesinin türediği kök Kur'an'da lugat manasıyla da kullanılmıştır. Lugat anlamındaki; "Allah'ın rahmetinden umut kesmek, umutsuz kalıvermek" anlamlarında Kur'an-ı Kerim'in çeşitli surelerinde kullanılmıştır: er-Rum; 30/12, el-En'âm, 6/44; el-Mü'minun, 23/77; el-Zuhruf, 43/75 *(bk. Râgıb el-İsfahani, el-Müfredat fî Garibi'l-Kur'an, Beyrut (ty.) s. 60; İbn Manzur, Lisanü'l Arab, Beyrut (ty.), VI, 29).*

[186] **İsrailoğulları:** Hz. Ya'kub (a.s)'ın oniki oğlunun soyundan gelenler. İsrail, Hz. Ya'kub'un lakabıdır. İsrail (yasız); İsrail (yasız, hemzesiz); İsrayıl (hemzenin yâ'ya dönüşmesiyle); İsrael (hemzenin fethiyle); İsrail (hemzenin esresiyle) şeklinde de okunur. İbranicede bunun manası safvetullah veya Abdullah demektir. Bu ünvanda Yahudileri imana bir tahrik vardır ki, anlamı şu olur: Ey Allah'ın güzide bir kuluna tevrat ehli! Allah'ın size olan nimetlerini hatırlayın... *(Elmalılı Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'ân Dili, I, 334.)* Ya'kub soyundan gelenlere veya diğer bir deyimle, İbranilere benu İsrail yani İsrailoğulları denir. İshak oğlu Ya'kub'un en büyük oğlu "Judo veya Yahuda"dır. Hz. Ya'kub'un oniki oğlu ve soyuna benu İsrail (İsrailoğulları) denildiği gibi, Yahuda'nın ismine izafeten Yahud de denirdi. Yahudi ülkesinin sakinlerine de Yahudi denilmiştir. Bu ırk her ne kadar Hz. İbrahim'e dayanıyorsa da, teşkilatçısı ve en büyük peygamberi İsrailoğullarının kurtarıcısı Hz. Musa'dır. Hz. Musa'ya inanan, bağlanan anlamına İsrailoğullarına Musevî de denilir.

[187] **Firavun:** Mısır'da hüküm süren Amerika krallarına verilen ünvan. Türklerin hükümdarlarına Hakan, Bizanslıların Kayzer, İranlıların Kisra dedikleri gibi, eski Mısırlılar da Firavun derlerdi. İslâm dil bilginlerine göre firavun kelimesi, kibir ve gurur anlamına gelen "fer'ane" ya da "tefar'ane" kelimesinden gelir. Çoğulu 'ferâine'dir. Kelimenin bu anlamı nedeniyle kibirlenen, zulüm yapan kişi için "adam firavunlaştı" anlamında "tefer'ane'r recûlü" denir. Kök anlamı dışında firavun kelimesinin sapma ve saptırma, bozulma ve başkalarını bozma, zarara girme ve zarara uğratma anlamlarında da yaygın bir kullanılışı vardır. Buna göre her zâlim, sapkın ve mütekebbir kişi firavundur. Kur'an da kelimeyi bu yorumu doğrulayacak biçimde kullanır. Sözgelimi Hz. Yusuf dönemindeki Mısır kralı Firavun olarak nitelenmezken, Hz. Musa dönemindeki krallar Firavun olarak anılır. Kelimenin anlamı, diğer bir görüşe göre, güneş tanrısının oğlu demektir. Eski Mısırlılar güneşe Ra adını vermiş ve ona yüce tanrı diyerek tapınmışlardır. Mısır inançlarına göre her kral iktidarını Ra ile olan ilişkisine dayandırır ve kendisini Ra'nın yeryüzündeki temsilcisi olarak empoze ederdi. Zamanla Ra soyundan geldiğini savunan krallar, kendilerinin de "yüce rab" olduklarını halka kabul ettirmek amacıyla Firavun (güneş tanrısının oğlu) ünvanını kullanmaya başladılar *(Mevdûdî, Tefhimü'l-Kur'an Tercümesi, İstanbul 1986, II, 69.)*

[188] **Musa:** Arapça olmayan bir kelimedir. Arapça olmadığı (ucme) ve marife (özel isim) olduğundan dolayı munsarif değildir. Rivayete göre Kiptiler suya "mû", ağaca da "şâ" derler. Hz. Mûsâ nehire atıldığı sandıkta su ve ağacın yakınında bir yerde bulunduğundan dolayı "Mûşâ, Mûsâ" adı verilmiştir. es-Süddî der ki: Annesi oğlunun öldürüleceğinden korkunca -yüce Allah'ın kendisine vahyettiği şekilde- Hz. Musa'yı tabuta (sandığa) koydu ve suya bıraktı. Hz. Musa'yı Firavun'un evi yakınlarında ağaçlar arasında suya attı. Firavun'un hanımı, Asiyenin cariyeleri suda yıkanmaya koyulduklarında onu buldular. O bakımdan Hz. Musa'ya onu bulduklarıyerin adını verdiler. İbn İshak der ki: Hz. Musa'nın nesebi şöyledir: Mûsâ, babası İmran, onun babası Yashur, onun babası Kahes, onun babası Lani, onun babası Ya'kub İsrail, onun babası İshak, onun da babası İbrahim (aleyhimusselâm)dir.*(Kurtubi, a.g.e: 2/91.)*

[189] Taberî, a.g.e,1,254.

[190] el-Vâhidî, a.g.e, s. 14; es-Suyûtî, Esbâbu'n-Nüzûl, s. 17-18; Taberî,a.g.e, 1,302 vd.; Kurtubî, 11,10.

[191] **Lanet:** Kovmak, uzaklaştırmak anlamındadır. Kafirler için rahmet ve ikramdan uzaklaştırılmak, günahkar mü'minler için ikramdan uzaklaştırılmak manalarına gelir. Kafir ve günahkar mü'minler için genel olarak lanet etmek caiz ise de bunu özelleştirmek bazı alimlere göre caiz, bazılarına göre caiz değildir. Lanet edilen kişi lanete müstehak değilse lanet, lanet edene geri döner. Lanet edilen eşya, mal, hayvandan bereket gider. Bu yüzden dili lanete alıştırmamak gerekir.

[192] İbn Hişâm, es-Sîretu'n-Nebeviyye, Kahire 1375/1955, 1,211; Taberî, Câmiu'l-Beyân, 1,325.

[193] Zuhayli, a.g.e: 1,202-203.

[194] Cassâs, Ahkamü'l- Kur'ân, 1,43.

[195] İbn Ali ibnu'l-Cevzî, a.g.e, 127; el-Kurtubî, a.g.e, 1408,1988.11,43;Bedreddin Çetiner, a.g.e, 1,39.

[196] Ebu Hayyân, el-Bahru'l-Muhît, Beyrut (t.y.), 1,350.

[197] Kurtubî, a.g.e, II,53.

[198] Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'ân, 2/3, hadis no: 2957.

[199] Vâhidî, Esbâbu'n-Nüzûl. s. 31.

[200] Kurtubî, a,g,e. I,481; Ali ibnu'l-Cevzî, Zâdu'l-Mesîr fî İlmi't-Tefsir, 1,138.

[201] Vâhidi, Esbâbu'n-Nüzûl, s. 32.

[202] Kurtubi, a,g,e. 11,96.

[203] Vâhidi, Esbâbu'n-Nüzûl, s. 33; Kurtubî, a,g,e. 11,101, 106; Nesefi, a.g.e, 1,134.

[204] Vâhidî, a.g.e, s. 33; Kurtubî,a.g.e; 11,101, 106; en-Nesefî, Medâriku't-Tenzîl ve Hakâiku't-Te'vîl, 1,134.

[205] **Şehid**: Şehid, kelime olarak kesin bir haberi veren, bildiğini söyleyen, hazır olan, bulunan, bir hadiseye şahid olan, şahitlik eden. Dinî anlamda, Allah rızası için, O'nun yolunda canını fedâ eden müslümana verilen isimdir. Ona bu ismin verilmesinin sebebi, cennetlik olduğuna şahitlik edilmiş olması veya onun Yüce Allah'ın huzurunda yaşıyor bulunması yahut ölümü sırasında meleklerin hazır bulunması yahut ta ruhunun doğrudan doğruya Daru's-Selâm'da (Cennet'te) bulunması veya Allah tarafından çeşitli mükâfatlarla mükâfatlandırılmış olmasıdır.
Arapça bir kelime olan şehid, "şehi-de" fiilinden türemiş olan bir isimdir. Mastarı, şehâdettir. Şehidin çoğulu, "şuhedâ" ve "eşhâd" olarak gelir *(el-İsfahânî, el-Müfredât, 267 vd.; et-Tahtavî, Haşiye ala Merâki'lFelâh, Mısır 1970, 516 vd).*

[206] Vahidî, Esbâbu'n-Nüzûl, s. 34.

[207] Buhârî, Hacc, 8.

[208] Vâhidi, a,g,e. S. 36; Kurtubi, a,g,e. 11,129.

[209] Taberi, a,g,e. 11,47; Kurtubi, a,g,e. II,141.

[210] **Zekât**: Temizlik, artma, bereket. Bir malın belli bir miktarını, Allah'ın Kur'ân-ı Kerim'de saydığı sekiz sınıftan birisine veya bir kaçına Allah rızası için vermek. Terim olarak zekât; İslâm'ın beş şartından birisi olan malî ibadetin adıdır. Fakirin hakkı çıkarılarak malı, cimrilik kirinden arındırarak da şahsı temizlediği ve malda berekete sebep olduğu için bu malî ibadete zekât denilmiştir *(Subkî, el-Menhel, Beyrut, 1394, XI,113)*

[211] Taberî, a,g,e. 11,55-56; Kurtubi, a,g,e. 11,160.

[212] **Oruç:** İslâmın dört temel ibadetinden ve beş esasından biri. Farsça'dan Türkçe'ye geçmiş bir isimdir. Kelimenin aslı "Ruze"dir. Önceleri "Oruze" (günlük) olarak kullanılmış; daha sonra "Oruç" şeklinde telaffuz edilmeye başlanmış ve bu şekliyle yaygınlaşmıştır. Arapça karşılığı "savm" veya "sıyam"dır. Savm kelimesinin lügat manası; yeyip-içmekten kendini tutmak, imsak, hareketsiz kalmak ve herşeyden el, etek çekmektir. Kur'an-ı Kerim'de bazan "susmak" manasına kullanılmıştır (Meryem, 19/26). İslâmi ıstılahta oruç, "İkinci fecirden (fecr-i sadık'tan)" itibaren, güneşin

grubuna kadar yemekten, içmekten, cinsel ilişkiden ve orucu bozan diğer şeylerden, Allahü Teala (c.c)'ya kulluk niyetiyle nefsi alıkoymaya verilen isimdir. Bilindiği gibi oruç, yalnız bedenle yapılan ibadetlerden biridir. Dolayısiyle, her mükellefin kendi nefsi için farz-ı ayn'dır. Resul-u Ekrem (a.s)'ın; "Bir kimse, başka bir mükellefin yerine oruç tutmaz. Yine bir kimse, başka bir mükellefin yerine namaz kılmaz" *(İbnül-Hümam, Fethül-Kadir, Beyrut 1315, II, 85)* buyurmuştur.
[213] Zuhayli, a.g.e: 1,411-412.
[214] **İtikaf:** Bir yerde bekleme, durma ve kendini orada hapsetme. Akıl bâliğ veya temyiz kudretine sahip bir müslümanın beş vakit namaz kılınan bir mescitte ibadet niyetiyle bir süre durması anlamında bir fıkıh terimi. İtikâf, Kur'an ve sünnetle sabittir. Kur'an'da Ramazan ayının gecelerinden söz edilirken. Hz. Peygamber'in özellikle Ramazan içinde ve Ramazanın son on gününde itikâf yaptığını bildiren çeşitli hadis-i şerifler vardır. Hz. Âişe'nin şöyle dediği nakledilmiştir: "Resulullah (a.s) Ramazan'ın son on gününde itikâf yaparlardı. Bu durum vefat zamanına kadar bu şekilde devam etmiştir. Daha sonra Hz. Peygamber'in zevceleri itikâfı sürdürmüşlerdir" *(Ahmed b. Hanbel, Müsned, II, 67, 129; bk. Buhârî, İ'tikâf, 1-18; Ezân, 12, 135; Hayz 10; Müslim, İ'tikâf, 1-6; Ebû Dâvud, Ramazân, 3; Savm, 77.)* Ebu Hanife'ye göre içinde beş vakit namaz kılman her mescidde itikâfta bulunmak caizdir. Ebu Hanife ve İmam Mâlik'e göre itikâfın nâfile olarak en azı bir gündür. Ebû Yusuf en az süreyi, bir günün yarıdan çoğu olarak belirlerken İmam Muhammed itikâf için bir saati de yeterli bulur. Mesciddeki itikâf erkeklere mahsustur. Kadınlar evde mescit edindikleri bir yerde itikâfta bulunabilir *(ez-Zebîdî, Tecrîd-i«Sarîh, Terc. Kamil Miras, Ankara 1984, VI, 323-326.)*
[215] Vâhidi, a,g,e. S. 37-38.
[216] Abdulfettâh el-Kâdî, Esbâbu'n-Nuzûl, s. 29.
[217] Vahidî, Esbâbu'n-Nüzûl. s. 41.
[218] Buhârî, Hacc, 6; Vâhidî, a.g.e, s. 44.
[219] Taberî, a,g,e. II,164; Vâhidi, a,g,e. s. 44-45.
[220] en-Nesefî, Medâriku't-Tenzîl, 1,165
[221] Taberî, a.g.e, II, 181 -182.
[222] İbnu'l-Cevzî, a.g.e, 1,223; İbnu'l-Esîr, Usdu'1-Ğâbe, 111,36-38.
[223] Alûsî, Rûhu'l-Meânî, 11,100; Bedreddin Çetiner, a.g.e, 1,84.
[224] İbn Hişâm, es-Sîretu'n-Nebeviyye, Kahire 1375,1955, 1,601-604; Taberî, a.g.e, 11,202-203.
[225] Taberî, a.g.e, II,216-218.
[226] Kurtubî, a.g.e, 111,66
[227] Vâhidi, a,g,e. s. 56; H. Tahsin Emiroğlu, Esbab-ı Nüzul, 1,231.
[228] Taberî, a.g.e, 11,296
[229] Buharı, el-Amel fi's-Salât, 2; Müslim, Mesâcid, 35. Ayrıca bak: Trmizi, Salât, 180, hadis no: 405; Râzî, a,g,e. VI,153.
[230] Kurtubi, a.g.e: 3,497-500.
[231] Vâhidi a.g.e, s. 62
[232] İbnu'l-Cevzî, Zâdu'l-Mesîr, 1,316.
[233] İbnu'l-Cevzi, a.g.e, I,325
[234] Taberi, a.g.e, 111,63.
[235] Vahidi, a.g.e, 53; el-Bahru'l-Muhit, 3,373 vd; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 2,134.
[236] Kurtubi, a.g.e: 1,395-398.
[237] Vâhıdi, a,g,e. S. 69-70.
[238] İbni Cevzi, a,g,e. I,362.
[239] Vâhidi, a,g,e. S. 70.
[240] el-Vâhidî, a.g.e, s. 102; Kurtubi, a.g.e: 4,153-154; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 2,173-174.
[241] Taberi, a,g,e. 111,155.
[242] İbnu'l-Cevzî, a,g,e. 1,374; Râzî, a,g,e. VIII, 19.
[243] Alûsî, a,g,e. III,130.
[244] Ebu Hayyân, Bahru'l-Muhît, 3,477; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 2,225.
[245] İbnu'l-Cevzî, a,g,e. I,400; Alûsi, a,g,e. II,193.
[246] Taberi, a,g,e. 111,221; Kurtubî, a,g,e. IV, 71.
[247] el-Hâzin, Lubabu't-Te'vîl, 1.250
[248] Taberi, a,g,e. 111, 232.
[249] Kurtubi, a.g.e: 4,268-269; İbnul-Esîr, Usdu'l-Ğâbe, 1, 297; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 2,260.
[250] Kurtubi, a.g.e: 4,273-274; Nesâî, İhbas 2; Müslim, Zekat 43; Ebu Dûvûd, Zekât 45; Müsned, III, 285.
[251] Kurtubî, a,g,e. IV.87.
[252] **Bekke:** Kabe'yi ilk bina eden İbrahim (a.s), Mescid-i Aksıyı ilk bina edenin de Dâvud (a.s) ile Süleyman (a.s) olduğu kabul edilirse, ilk mescidin bina ediliş tarihleri arasında kırk yıllık bir süre bulunduğu, bilinen tarihi gerçekler açısından imkânsız görülmüştür. Bu bakımdan mesele şöyle açıklanmıştır:
a. Kabe'yi ilk bina eden Hz, Âdem'dir. O'nun soyundan birileri de daha sonra Mescîd-i Aksa'yı inşâ etmiştir. İbrahim (a.s) Ka'be'nin, Dâvud (a.s) ile Süleyman (a.s) Mescid-i Aksâ'nın inşasını yenilemişlerdir,
b. İbrahim (as)'in Kâbe'nin ilk banisi olduğu kabul edilirse, Mescid-i Aksâ'nın ilk banisi de Kabe'den sonra İbrahim (a.s) ya da Ya'kub (a.s) olabilir. Dâvûd (a.s) ile Süleyman (a.s) ise binayı genişletmiş olabilirler. *(İbn Hacer, Fethu'l-Bârî, VI, 470-471; Ahmed Davu-doğlu, Sahih-i Müslim Tercüme ve Şerki, İstanbul 1978, III, 34.)*
[253] Kurtubi, a,g,e., IV,88.
[254] Taberî, a,g,e. IV, 17.
[255] Suyûti, a,g,e. 11,283.
[256] Vâhidi, a,g,e. S. 84.
[257] Vahidî, a,g,e. S. 84, Kurtubî, a,g,e. IV, 112.
[258] Râzî, a,g,e. VIII,193.
[259] Suyûti, a,g,e. 11,306.
[260] Taberî, a,g,e. XI,50.
[261] Buhârî, Meğâzî, 21; Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'ân, 3,10-11, hadis no: 3002-3003; Taberî, a,g,e. IV,57.
[262] Taberî, a,g,e. IV,62; Vahidi, a,g,e. S. 88.
[263] Taberî, a,g,e. IV.71-72.
[264] Suyuti ed-Durr, II, 336; Kurtubi, a.g.e: 4,400-401.
[265] Alûsî, Rûhu'l-Meânî, IV,87.
[266] Alûsî, a.g.e, IV,96; Çetiner, a.g.e: 1,175
[267] Taberi, a,g,e. IV,95-96.
[268] Alûsi, a,g,e. IV,107.

[269] Taberi, a,g,e.IV,113-115.
[270] Suyûtî, Lubâbu'n-Nukûl, 1,89-90.
[271] Kurtubi, a.g.e: 4,485-487.
[272] Vâhidi,a,g,e. S. 95; İbnu'l-Cevzi, a,g,e. 1,516; Râzî, a,g,e. IX,121
[273] Buhârî, Tefsîru'l-Kur'ân, 3,16; Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'ân, 3,23, hadis no: 3014; Râzî, a,g,e. IX, 132.
[274] Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'ân, 4,9, hadis no: 3023; Ebu Bekr Abdullah ibn ez-Zubeyr el-Humeydî, el-Musned, Beyrut tarihsiz, 1,144, hadis no: 301
[275] Ahmed b. Hanbel, VI, 73, 82; Hakim, II, 305
[276] İbn Hişâm, es-Siretu'n-Nebeviyye, Kahire 1375/1955,1,641; Suyûti, ed-Dun-u'l-Mensur, 11,643.
[277] Buharı, Vesâyâ 23, Tıb 48, Hudûd 44; Müslim, İman 145; Ebû Dâvûd, Vesâyâ 10; Nesâî, Vesâyâ 12; Kurtubi, a.g.e: 4,621-622; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 2,503-504.
[278] es-Suyûtî, Lubâbu'n-Nukûl, 1,123-124
[279] Çetiner, a,g,e. 1,267-269.
[280] Taberi, a,g,e. IV, 179.
[281] Kurtubi, a,g,e. VI, 13.
[282] Vâhidi, a,g,e. S. 129; Suyûti, Lubâbu'n-Nukûl, 1,133.
[283] Vahidî, a.g.e. S. 93; Kurtubî, a.g.e:III,263.
[284] İbnu'l-Cevzî, a.g.e, II, 141; Râzî,a.g.e,X,194.
[285] Buhârî, Tefsir 4, sûre 15, Fedaîli'l-Medine 10, Meğâzî 17; Ahmed b. Hanbel, Müsned, V, 184, 187, 188; Suyûtî, ed-Durru'l-Mensur. II, 610; Kurtubi, a.g.e: 5,363-365.
[286] Buhârî, Meğâzî,16; Tefsîru'l-Kur'ân, 15; Müslim, Sıfatu'l-Munâfikin, 6.
[287] Ebû Dâvûd, Cihâd 19; Buhâri, Cihâd 31, Tefsir 4. sûre 18, Fedailu'l-Kur'ân 4; Müslim. İmnre 141, 142; Tirmizl, Cihâd 1, Tefsir 4. sûre 19; Nesaî, Cihâd 4; Müsned, V, 184, 190-191; el-Bera b. Âzib'den benzeri bir rivayet: Dârimi, Cihâd 28; Müsned, IV, 282, 284, 290, 299, 301; Buhârî, Cihad, 35; Meğâzi 81; Müslim, İmâre 159; Ebû Dâvûd, Cihâd 19; îbn Mâce, Cihâd 6; İbn Hanbel, Müsned, III, 103, 160, 182, 214, 300; el-Heysemî, Mecmau'z-Zevâid, II, 303; Kurtubi, a.g.e: 5,415-416.; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 3,196-197.
[288] Buhârî, Vasâyâ, 35; Ebu Davud, Akzıye, 19, hadis no: 3606; Taberi, a.g.e, VI, 115
[289] Kurtubi, a.g.e. 5,478.
[290] Vahidi, a,g,e. S. 125
[291] Taberî, a.g.e, V, 186.
[292] Buhari, Mezalim: 11; Sulh: 5; Tefsir: 4. sure: 24; Nikah: 95; Müslim, Tefsir: 13, 14; Tirmizi, Tefsir 4. Sure 26; Ebu Davud, Nikah: 38; İbn Mace Nikah: 48; Hakim, Müstedrek: 2,308; Suyuti, Durru'l-Mensur: 2,711.
[293] İbnul-Cevzi, a,g,e. 11,229.
[294] Kurtubi, a.g.e: V,544.
[295] Kurtubi, a.g.e, V, 13.
[296] Buhâri, Vudû, 44; Müslim, Ferâiz 5.7; Ebü Dâvûd, Ferâiz 'l; Tirmizi, Ferâiz 5; İbn Hanbel, Müsned, III, 372; Kurtubi, a.g.e: 5,577-578.
[297] Zemahşeri, el-Keşşâf, Beyrut, t.y., I, 600
[298] **Abdest**: İslâm'da bazı ibâdetlerin yerine getirilmesi için yapılan ve bizzat kendisi ibâdet olan temizlenme. Abdest kelimesi Farsça'da su anlamına gelen "âb" ile el anlamına gelen "dest" kelimelerinden oluşmuş birleşik bir isimdir. Arapça karşılığı olan "vudû" kelimesi hadislerde kullanılmıştır. Kur'ân-ı Kerim'de ise temizlik anlamında "tahâret" ve "zekâ" kelimeleri geçmektedir. Vudû' kelimesi güzellik ve temizlik anlamına gelmektedir. Dolayısıyla ibâdete başlanmadan önce insanın iç dünyasını güzelleştirmesi ve dışını da iyice temizlemesi gerekir.
Ayete Göre Abdestin Farzları
1-Yüzü Yıkamak
Yüzün bir defa yıkanması farzdır. Yüzün sınırları, saçın bittiği yerden sakal veya çene altına, kulakların köklerine kadar olan bölümdür. Gözlerin içine suyun ulaştırılması gerekmez. Ancak abdest alırken gözler sıkılmaz, tamamen açık bırakılmaz. Normal bir şekilde yüz yıkanır. Dudaklar yumulduğu zaman, dışarda kalan kısımlar yüzün sınırlarıdır. Sakal, bıyık ve kaşın altına suyu ulaştırmak gereklidir.
2-Kolları Yıkamak
Parmak uçlarından kol dirseklerine kadar -dirsekler de dahil- olan kısmı bir defa yıkamak farzdır. Eğer iğne ucu kadar kuru bir yer kalırsa veya tırnağının altına suyu geçirmeyecek (hamur, boya, çamur vb.) bir madde bulunursa, abdest alınmış sayılmaz. Ancak boyacıların tırnaklarındaki boyalardan kaçınmanın mümkün olmamasından dolayı bunlar abdeste zarar vermez. Tırnaklar parmak uçlarından dışarı taşacak kadar uzamış olursa o fazlalığı da yıkamak gerekir. Bir kimse abdest aldıktan sonra bu uzamış tırnağı keserse abdestini yenilemesi gerekmez. Parmakta yüzük var ve bu geniş ise abdest alırken bunu oynatmak sünnet, eğer yüzük dar ve altına su geçirmeyecek kadar parmağa oturmuşsa onu oynatmak farzdır.
3-Başı Meshetmek
Mesh, sözlükte eli bir şeyin üzerinden geçirmek demektir. İbâdet hukukunda ise suyun bir vücut organına isâbet etmesidir. Başın meshedilmesindeki farz oranı alın miktarıdır. Bu miktar ise başın dörtte biridir. Meshederken üç veya daha fazla parmağı kullanmak gerekir. İki parmakla yapılan mesh câiz değildir.

Başa giyilen sarık veya takke üzerine meshetmek geçerli değildir. Kadınlar da baş örtüleri üzerine meshedemezler.
4-Ayakları Yıkamak (Tefsirlerde: Bu Madde İhtilaflıdır)
Sağlam ve çıplak ayakları topuklarıyla birlikte bir defa yıkamak. Yaralı veya mestle örtülü ayakları yıkamaya gerek olmayıp sadece meshetmek yeterlidir. Ayette geçen topuk = ka'b, ayağın iki tarafından inak kemiğine bitişik kemiktir. Resûlullah (a.s.): "Vay ateşten o topukların haline... " *(Buhârı, İlim 30; Vudû', 27,29; Müslim, Tahâre, 25-28,30; Ebû Davud, Tahâre, 46)* buyurduğu ve ayakların tamamen yıkanmasını emrettiği bilinmektedir.
[299] Darimi, Sünen: Vudu' 3; Kurtubi, a.g.e: 6,83.
[300] İbn Hişâm, es-Sîretu'n-Nebeviyye, Kahire, 11,205-206; Taberî, VI,92-93.
[301] Taberî, a,g,e. VI, 103-104; Çetiner, a.g.e: 1,303
[302] Kurtubî, a,g,e. Beyrut 1408,1988,11,7; Çetiner, a,g,e: 1,303-304.
[303] **Kaynaklara göre**, Hz. Havva, her doğumda biri erkek biri kız olmak üzere, ikiz doğuruyor ve birinci batında doğanlar, bir sonraki batında doğanlarla evlendiriliyordu. Ancak Kâbil ile doğan kız çok güzel olduğu için, Hâbil ile evlenmesine, Kâbil rıza göstermemiş ve; "Biz Cennet çocuklarıyız siz ise dünya çocuklarısınız, sonra benim kızkardeşim senin kızkardeşinden çok daha güzeldir. Dolayısıyla ben, onunla evlenmeye senden daha lâyıkım" demiş. Bunun üzerine babaları, Allah'a birer kurban takdim etmelerini söylemiş, çiftçi olan Kâbil, sararmış bir demet başak sunmuş. Hatta başaklar arasında dolgun birine rastlayınca ona kıyamayıp kendisi yemiş. Hâbil ise, hayvan sahibi imiş ve kurban olarak en güzel devesini takdim etmiş. Bu durumda, Hâbil'in takdimesi kabul edilmiş ancak Kâbilinki kabul edilmemiş. Buna öfkelenen Kâbil, kardeşini öldürmüş. Hadise, bundan sonra dallandırılıp budaklandırılarak devam eder. *(İbn Cerîr et-Taberî, "Tarîhü'r-Rusül ve'l Mülûk", I, 137-139; İbnü'l-Esîr, "el-Kâmil fi't-Tarîh ", I, 41-45.)*
[304] Vahidî, a,g,e. S. 202-203; Suyutî. ed-Durru'l Mensur, III, 107; Kurtubi, a.g.e: 6,291-292.
[305] İbnu'l-Cevzi, a,g,e. 11,402.
[306] Müslim, Fednilu's Sahabe 43; Kurtubi, a.g.e: 6,384-385.

---

[307] Vâhidî, a.g.e, 152; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 4,152;Kurtubi, a.g.e: 6,550-552.
[308] Müslim, Fedâilu Sahâbe 170; Müsned, V, 64; Zemahşerî, 1,507; Vahidi, a.g.e, s, 221
[309] Taberî, VII,148; Râzî, Mefâtihu'l-Gayb: XIII,25; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 4,236-237.
[310] Vahidi, a.g.e, 125; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 4,273-274; Kurtubi,a.g.e, 7,86-88.
[311] Alûsî, a.g.e, IV,104.
[312] Suyutî, ed-Durru'l-Mensur; III, 354, 355, Kurtubi, a.g.e, 7,151-154.
[313] Kurtubi. a.g.e. VII.74-75.
[314] Buharî, Vasaya :23,Tıb:48; 44-Müslim, İman:144; Ebû Dâvud, Vasaya:10; Nesâî, Vasaya:12.
[315] Müslim, Tefsir. 25, Neseî, Menâsiku'l-Hacc, 161.
[316] Kurtubi, a.g.e: 7,332-334.
[317] Muhtasaru Tefsîr, ibn Kesîr, II, 22
[318] Alûsî, a.g.e, IX, 123.
[319] Kurtubi, a.g.e: 7,612-613.
[320] Taberî, a.g.e. IX,149.
[321] Vahidi, a.g.e, 135; Zuhayli, a.g.e: 5,233-234.
[322] Zuhayli, a.g.e: 5,238-239.
[323] Kurtubî, a.g.e. VII,4.
[324] Taberî, a.g.e, XIII, 573
[325] Taberî, a.g.e. XII,39.
[326] Nesai, Cihâd 19; Mûsned, III, 483; Kurtubi, a.g.e: 8,163-166.
[327] Vahidî, a.g.e, s. 140; el'Mu'cemu'l-Vasît, II, 809; Zuhayli, a.g.e: 5,379-380.
[328] el-Ferra, Me'ani'l-Kur'an, I, 435; en-Nehhâs, Î'râbu'l-Kur'ân, II, 16; Zuhayli, a.g.e: 5,387.
[329] Kurtubi, a.g.e: 8,242-243.
[330] Zuhayli, a,g,e. 5,417.
[331] Buhâri, Menâkıb 25, Edeb 95; Müslim, Zekat 142, 148; Müsned, II, 219, III, 56, 65;Kurtubi, a.g.e: 8,265-266.
[332] Vâhidî, a.g.e, s.254-255; Suıyûtî, ed-Durru'l-Mensur; I, 228; Kurtubi, a.g.e: 8,304-305
[333] Buhâri, Zekat 10; Müslim, Zekât 72; Kurtubi, a.g.e: 8,336-337.
[334] Tirmizî, Tefsîrui-Kurân, 9,16; İmam Ahıned ibn Hanbel, Müsned. 1,99.
[335] Alusi, Rühul-Meâni, XI,39
[336] Alusi, a,g,e. XI.78.
[337] İbnu'l-Cevzî, a,g,e. IV,34-35.
[338] Tirmizî, Tefsîr, 57
[339] Vahidi, a,g,e. S. 186.
[340] Zuhayli, a.g.e: 6, 284-285.
[341] Buhârî, "Tefsir", 12,2
[342] Taberi, a,g,e. XII1,84; Suyûtî, Lubâbu'n-Nukûl, 1,217.
[343]Alûsî, a,g,e. XII.146-147.
[344] İbn Hişâm, es-Sîretu'n-Nebeviyye, 1,308-309; Suyûtî, Lubâbu'n-Nukûl, 1,217.
[345] Vahidi, a,g,e. S. 196
[346] İbnu'l-Cevzî, a.g.e. IV, 448; Suyûtî, Lubâbu'n-Nukûl,1,222
[347] Kurtubî, a,g,e. X.93.
[348] el-Bahrul-Muhit, V,529; Zuhayli, a.g.e: 7,415-418.
[349] Hükim, el-Müstedrekr II, 357;Kurtubi, a.g.e: 10,277.
[350] Suyûti. ed-Durru'I-Mensur, V. 2; Kurtubi, a.g.e: 10,347-349.
[351] Buhârî, Tefsîru'i-Kurân. 17,13; Tevhid, 28; Müslim, Sıfatu'l-Münâfıkîn, 32-34; Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'ân, 17,11, hadis no: 3141; Ahmed ibn Hanbel, Müsned, 1,389, 444-445.
[352] Kurtubi, a.g.e, 11/106.
[353] Vahidî, a.g.e. S. 210. Mevdûdî, Tefhim'ul Kur'an,III, 177; İbn Kesir, V, 185; Şevkâni, V, 299.
[354] Buhâri, Tefsir 22; Kurtubi, 12,31-33.
[355] Suyûtî, Lübâbu'n-Nükûl. 11,13-14.
[356] Buhâri, Bed'u'l-Vahy 1, İman 41, Nikah 5...; Müslim, İmâre 155; Ebû Dâvûd. Talâk 11; Tirmizî, Fedâilu'l-ahâd 16; Nesâ-i, Tahâre 59, Talâk 24; İbni Mace, Zühd 26; Müsned, I, 25, 43; Kurtubi, 12,106.
[357] Taberî, a.g.e, XII/212; Zuhayli, a.g.e: 9,427-431.
[358] Ebu Davud, Libas 31; Taberî, a.g.e, XVIII, 118-119; Kurtubi, a.g.e: 12,358-359.
[359] Es-Sabuni, Safvetü't-Tefasir, 4/226-227
[360] Müslim, Zikir, 36-37
[361] el-Mâverdi, en-Nuket ve'l-Uyûn, IV, 108;Kurtubi, 12,433-435.
[362] Vahidî, a,g,e. S. 232; İbn Kesîr, a.g.e,Beyrut, , VI,90.
[363] Razi,a.g.e, XXIV,46
[364] Vahidi, a.g.e, s. 234-235.
[365] Suyûtî, Kenzu'l-Umman, X, 179; Kurtubi, a.g.e: 12,527-529.
[366] el-Bahru'l-Muhit, VII,49.
[367] Kurtubi, a.g.e: 8,361.
[368] Vahidî, a,g,e. S 179;Bedreddin Çetiner, a.g.e: 1,477.
[369] Taberî, a.g.e, XI,20
[370]İbnu'l-Cevzî, a.g.e, IX,505.
[371] Vahidî, a,g,e. S. 185; Taberî, a,g,e. Xl,58; Kurtubî, a,g,e. VIII, 195.
[372] Vâhidi, a,g,e. S. 185.
[373] İbnu'l Cevzî, a.g.e. IX, 17
[374] Alusi, a,g,e. XII, 14.
[375] **Rüya**: Doğru ve görüldüğü gibi çıkan rüya. Buna "rüyâ-ı sâliha" da denir. Bunun zıddı, Kur'ân tabiriyle "edğasü ahlam-karışık düş"dür. İnsan yaratılışı itibariyle, uyurken uyanıkmış gibi bazı olaylar yaşar. Bunlar ya gündüzleyin uyanık olduğu sırada etkisinde kaldığı hususlar olabilir veya bir hikmete dayalı olarak görülen rüyalardır. Bunlar gerek sadık rüya olsun gerek edğas olsun bu iki çeşit rüya hakkında bilgi vermektedir: "Allah Teâlâ, insanların Levh-i Mahfuz'daki durumlarını bilen bir grup meleği rüya işiyle görevlendirmiştir. Görevli melek Levh-i Mahfuz'dan aldığı durumları bir takım olaylar ve şekiller haline sokarak ilgili insanın rüyasında kalbine yerleştirir; ki o kimse için bir müjde veya uyarı ya da kınama değerinde olsun. Böylece hikmetli, yararlı veya sakındırıcı bir faaliyet gösterilmiş olur. İlgili melek bu gayret içinde iken, şeytan da insana karşı duyduğu kin ve

husumetten dolayı onu uyanık iken rahat bırakmak istemediği gibi, uyku âleminde de rahat bırakmak istemez. Ona bir takım hile ve tuzaklar kurmaktan geri durmaz. Şeytan, insanın rüyasını ifsad etmek üzere ya onu gördüğü rüya hususunda yanıltmak ister veya rüyasından gâfil olmasını sağlamaya çalışır.

376 Alusi, Rühul-Meâni, Kahire VIII, 84

377 Kurtubi, a.g.e: 9,421-422.

378 **Tûbâ**: Lûgatta "tayyib" kelimesinden türemiş, en güzel, en hoş, en iyi gibi anlamlarında bir ism-i tafdil. Aslı "tuyba" idi; "ya" harfi, öncesinde yer alan zammeden (ötreden) ötürü "vav" harfine kaybolmuştur. Araplar "tûbâ leke" derler. Yani "ne mutlu sana." "İman edip güzel amel edenler için Tûbâ ve dönüp gidecek güzel yurd vardır" (er-Ra'd, 13/29) ayetinde geçen "tûbâ" hakkında İbn Abbas'tan iki rivâyet vardır: Birisi Cennet veya Cennette bir ağaç. Müfessir Kurtubî, Tûbâ'nın Cennette bir ağaç olduğu görüşünü tercih eder ve: "Sahih olan görüş, Tûbâ'nın bir ağaç olduğudur" der *(Kurtubî, a,g,e. IX, 317).*

379 Kurtubi, a,g,e. IX.213-214.

380 Vahidî, a.g.e, 158; Lübâbu'n-Nukûl fi Esbâbi'n-Nüzul, 334; Zuhayli, a.g.e: 7,154-155.

381 Alûsi, a,g,e. XIII, 175.

382 Zuhayli, a.g.e: 7,244.

383 **Burç:** Kelime Kur'ân-ı Kerîm'de dört defa çoğul şeklinde geçmektedir, 85. sûreye de Burûc adı verilmiştir. Bu âyetlerin birinde "kale burcu" konumuz olan âyetin de dahil olduğu diğerlerinde ise "yıldız kümeleri" veya "takım yıldızları" anlamında kullanılmıştır. Grek astronomi geleneğinin İslâm dünyasın-daki etkisinin başladığı dönemlerden itibaren kaleme alman eski tefsirlerin çoğunda buradaki burçlar genellikle "ayın ve güneşin menzilleri" şeklinde açıklanmakta ve bilinen on iki burcun adlan sıralanmaktadır. Burçlar kuşağında bulunan on iki takım yıldızlarından her biri. Bunlar: Koc, Boğa, İkizler, Yengeç, Aslan, Başak, Terazi, Akrep/Yay, Oğlak, Kova, Balık burçları diye adlandırılır. Bu isimler, her takım yıldızlarının bunlardan birine benzetilmesi sonucu halk tarafından konulmuş ve yaklaşık 2000 veya 2500 yıldan beri sürüp günümüze kadar gelmiştir. Kur'ân-ı Kerîm'de bunlarda eöz edilmesi, bizi daha doğruya, gerçeğe yöneltmek, hurafeden uzak tutup ilâhî kudret ve saltanatın gökteki tezahürlerinden birine dikkatimizi çekmek içindir. Nitekim zamanla halk bu burçları doğdukları ayı itibar ederek fal kapsamına sokmuş ve birtakım hükümler çıkartmaya başlamışlardır. İlgili âyetle, burçlardan ahkâm cıkarılamıyacağı, onların da birer cisim oldukları, dünyamızı süslemek ve kâinattaki dengeye bağlı kalıp ilâhî kudreti yansıtmak için düzenlendiklerine işaret edilerek onlarla kader çizgisini belirlemeğe kalkmanın yanlış bir inanç olduğu belirtilmek isteniyor. *(Taberî, XIV, 14; İbn Kesîr, IV, 446)*

384 Vahidi, a,g,e. S. 195.

385 Vâhidi, a.g.e. S. 196.

386 İbn Kesîr, a,g,e. IV,511; Suyûtî Lübâbu'n-Nukûl,1,223.

387 Müslim, 254; Nesâi, İlli tâli 25; Kurtubi, a.g.e: 10/272-273.

388 Alûsi, Ruhu'lMe'ani, XV,4.

389 Suyûti, Lubâbu'n-Nukûl, 11,3.

390 **Asahab-u Rakim:** İbn Ömer'den şöyle rivayet ederler: "Allah'ın Rasûlü buyurdular: "Sizden önceki ümmetlerden üç kişi yürüyordu. Ansızın yağmura yakalandılar ve onlar da hemen bir mağaraya sığındılar. Mağara kapısı onların üzerine kapandı. İçlerinden biri: "Allah'a yemin ederim, sizi buradan ancak doğruluk kurtarabilir. Öyleyse sizden her kişi doğru yapmış olduğu bir işi söyleyip Allah'a dua etsin" dedi. Bunun üzerine aralarından biri "Ey Aîlahvm! Biliyorsun ki benim bir ırgatım vardı. Günlüğü bir ölçek pirinç idi. Hakkı olan pirinci benden almadan gitti. Ben o ölçek pirinci ektim. Onunla bir sığır veya bir sığır sürüsü satın aldım,. Sonra o bana gelerek bir ölçek olan ücretini istedi. Ona: "Şu sığırlara git, onları sür götür" dedim. O bana: "Benim sende sadece bir ölçek pirinç hakkım var" dedi. Bunun üzerine: "Git, bu sığırları sür götür. Onlar senin bu pirincinden satın alınmıştır" dedim. Kişi o sığırları sürüp götürdü. Ya Rabbi! Eğer bunu senin korkundan yapmış olduğumu biliyorsan bu taşı mağaranın kapısından uzaklaştır" dedi. Bu dua üzerine taş oradan biraz uzaklaştı. Bu sefer ikincisi: "Ey Rabbim! Biliyorsun ki benim ihtiyar bir anne ve babam vardı. Yaşlıydılar. Onlara her gece koyunlarımın sütünü getiriyor ve içiriyordum. Bir gece geç kaldım. Geldiğimde onların uyuduğunu gördüm. Çoluk çocuğum ve aile efradım açlıktan feryad ediyorlardı. Onlara anne-babama içirmezden önce bir şey vermiyordum. Anne - babamı uyandırmaktan çekindim. Onların süt için zillete düşmelerini de istemedim. Böylece fecr doğuncaya kadar onların uyanmasını bekledim. Eğer bunu senin korkundan yaptığımı biliyorsan bu taşı bizden uzaklaştır" dedi ve böylece taş biraz daha uzaklaştı. Gökyüzünü görmeye başladılar. En sonunda üçüncüsü; "Ey Allahım! Biliyorsun ki benim bir amca kızım vardt. Benim katımda insanların en sevimlisiydi. Onu zinaya davet ettim. Bana: "Ancak yüz dinar verirsen bu iş olur" dedi. Yüz dinar kazanmak için çalıştım ve elde ettim. Ona yüz dinarı getirip verdim. O da kendisini bana teslim etmeyi kabul etti. Tam bu işe tevessül edecektim ki bana: "Allah'tan kork! Şu mührü ancak hakkıyla boz" deyince kalktım ve o yüz dinarı da kendisine bırakım. Eğer bunu senin korkundan yapmış olduğumu biliyorsan bize mağara kapısını aç" dedi. Bunun üzerine Cenab-ı Hak mağaranın kapısını açtı, onlar da oradan çıktılar." *(Buhârî, kare 12; Müslim, Zikv 100; Ebû Dâvûd, BıyıV 28; Müsıted, II. İlâ. IV. 274-275.)*

391 Razî, Tefsi Kebir, 21/83; Âlûsî, 15/216; Zuhayli, a.g.e: 8/191-192.

392 Râzi, Mefâtihu'l-Gayb: 15/220-222

393 Kurtubi, a.g.e: 11/111-120.

394 Buhârî, "Tefsir", 18/6

395 Zuhayli, et-Tefsirü'l-Münir: 8/412.

396 Zuhayli, a.g.e: 8,510.

397 Buhari, Cihid 98, Meğizî 29, Tcvhîd 34, Deavât 58; Müslim, CMd 21; Tirmizî, Cihâd 8; İbn Mace, CÎhâd 15; Müsned, IV, 353, 355, 381; Kurtubi, a.g.e: 12,11-13.

398 İbn Kesîr, a.g.e. V, 408.

399 Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'ân, 22,4, hadis no: 3171; Neseî, Cihâd, 1; Ahmed ibn Hanbel, Müsned, 1,216.

400 Buhârî, Meğâzî 9, 46, Tefsir 60. sûre 1, Edeb 74, İstitâbetı'l-murteddin 9, Cihâd 141; Müslim, Fedâilu's-Sahâbe l; Ebû Davud, Cihâd 98, Sünne 8; Tirmizi, Tefsir 60. sûre 1; Darimî, Sünen, Rikak 48; İbn Hanbel, Müsned, I, 80, 105, 331. II. 109, III, 350; Kurtubi, 12,138-139

401 Kurtubî, a.g.e, XII,63.

402 Tefsiru'l-Beyzavî, s. 451; Zuhayli, a.g.e: 9,270.

403 İbn Kesir, a.g.e, Beyrut, V, 454; el-Heysemî, Mecmau'z-Zevâid, X, 397; Müslim, Salât 163; Ebû. Davûd, Salât 88; Nesâi, İftitah 76; İbn Mâce, İkametu's-Salât 5; Müsned, III, 411; Buhâri, Ezan 106;Tirmizi, Tefsir 23- sûre 1; Müsned, 1, 34;Kurtubi 12,164-165.

404 Zuhayli, a.g.e: 9,373.

405 Zemahşeri, a.g.e, 11/380; Zuhayli, a.g.e: 9/434-436.

406 Buharı/İsti'zan : 12, kader: 9- Müslim/Kader:20- Ebû Davud/Nikâh :43- Ahmed :2/276, 344, 3/379, 431, 536

407 Tirmizi, Fedalilu'l-Cihad, 20; Ahmed b. Hanbel, Müsned, II, 251,437

408 Müslim, Tefsîr, 26.

409 İbn Kesîr, Tefsirü'l-Kur'ani'l-Azim, VI,74.

410 İbn Hişâm, es-Sîretu'n-Nebeviyye, II, 195; el-Heysemî, Mecmau'z-Zevâid, V, 198; el-Mâverdi, en-Naket ve'l-Uyûn, IV; Kurtubi, a.g.e: 12,454.

411 Alûs, Ruhu'lMe'ani, XIX, 58; Kurtubi, a.g.e, 13, , 87.

412 Alûs, a.g.e.aynı yer.

413 Müslim, 1, 192; Tirmizî, V, 338; İbn Hanbel, Müsned, II, 333; Kurtubi, a.g.e.13,95.

414 Taberî, XIX, 87

415 İbni Kesir, Tefsîru'l-Kur'ani'l-Azîm, Beyrut, 1966, III,392.

[416] Buhârî, Tefsîru'l-Kur'ân, 28,1; Müslim, İman, 39; Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'ân, 28,1, hadis no: 3188; İmam Ahmed ibn Hanbel, Müsned, V,433; Kurtubî, a.g.e, Vlll,173.
[417] Razî, Mefâtîhul-Ğayb,XXV721.
[418] Taberi, a.g.e, XX,83; Vahidî, a.g.e, s. 240.
[419] Razî, Mefâtîhul-Ğayb,XXV,26.
[420] Vahidî, a.g.e, S.195. Bazı rivayetlerde, çocukları ona bir şey yedirmek istediklerinde, ağzını, ağaç sokarak açtıkları bildirilmektedir. *(Es-Sabuni, Safvetü't-Tefasir: 4/468.)*
[421] Kurtubî, a.g.e, 13/360; Es-Sabuni, a.g.e: 4/491
[422] Sabuni, a.g.e: 4/506-507.
[423] İbn Kesîr, a.g.e, VI,319.
[424] Sabuni, Muhtasar-ı İbn Kesir, 3/35; Sabuni, Safvetü't-Tefasir: 4/518.
[425] Bakara sûresi, 2/276; Zemahşerî, a.g.e, 3/379.
[426] Beyzavî, 2/106; Muhtasar-ı İbn Kesir, 3/57; Es-Sabuni, a.g.e: 4/525.
[427] Ebu Hayyan, el-Bahr, 7/178; Sabuni, a.g.e: 4/526.
[428] Zuhayli, a.g.e: 11/138-139.
[429] Kurtubî, a.g.e, XIV/82; Zuhayli, a.g.e: 11/183-186.
[430] Vahidî, a.g.e, 201.
[431] Alusî, a.g.e, XXI, 151.
[432] Buhârî, "Tefsir", 33/4-5; Müslim, "Talâk", 30-35; Ebû Bekir İbnü'l-Arabî, III, 1517.
[433] Razî, Mefâtihu'l-Gayb:XXV/209; Zuhayli, a.g.e: 11/313-316.
[434] Zuhayli, a.g.e: 11/325-327.
[435] Kurtubî, a,g,e. Beyrur, xıv,128
[436] Buhârî, "Tefsîr", 33/8
[437] Zuhayli, a.g.e: 11/580-581.
[438] Sabuni, a.g.e: 5/285.
[439] Zuhayli, a.g.e: 12/247-248.
[440] Kurtubî, a.g.e, XV,197; Suyûtî, ed-Dumı'l-Mensür fi't-Tefsîri'1-Me'sûr, 1,747.
[441] İbn Kesîr, a.g.e, VII, 103.
[442] Taberî, a.g.e, XI,7
[443] el-Askalani, el-Azame, III, 94; Deylemi, Firdevs, I, 401; Kurtubi, a.g.e: 15/233-237
[444] Buhârî, Tefsîru'l-Kurân, 41/1,2; Müslim, Sıfatu'l-Münâfıkîn, 5; Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'ân, Fussılet, 41/1, hadis no: 3248.
[445] Kurtubî, a.g.e, XV,240.
[446] Kurtubi, a.g.e. XVI,11.
[447] İbn Kesîr, a.g.e: 4/10- Kurtubî,a.g.e: 16/14
[448] Ebu Hureyre şöyle demiştir: Rasûlullah (a.s) buyurdu ki: "Sizin emirleriniz, hayırlılarınız, zenginleriniz, cömertleriniz olursa, işlerinizi istişare ile yürütürseniz, yerin üstü sizin için içinden hayırlıdır. Eğer emirleriniz, kötüleriniz, zenginleriniz cimrileriniz olur, işlerinizi kadınların eline verecek olursanız, yerin içi sizin için üstünden hayırlıdır." *(Tirmizi, IX. S29).*
[449] Zuhayli, a.g.e: 13/70-71; Razî, Mefâtîhul-Ğayb, XXVII/177.
[450] Vahidî, a.g.e, s. 266.
[451] İbni Kesir, Tefsirü'l-Kur'ani'l-Azim, IV/125; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 13/113-117.
[452] İbn Kesîr, a.g.e, V,374.
[453] Zuhayli, a.g.e: 13/410-411.
[454] Buhari, II, 617; Müslim, II, 913; Ebu Davud, II, 159; Ahmed, Müsned, IV, 95, 96, 97, 98, 102.
[455] Kurtubi, a.g.e: 16/226
[456] Vahidî, a.g.e. s. 274
[457] Vahidi, a.g.e, 225; Kurtubî, a.g.e: Beyrut t.y.,XVI/348; Zuhayli, a.g.e: 13/493.
[458] Elmalılı Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'ân Dili, İstanbul 1971, VI, 524
[459] İbn Adiyy, el-Kami, VI, 59
[460] Râzî, a.g.e,Beyrut, XXIX,219; Çetiner, a.g.e: 2/848.
[461] Suyûtî, Lübâbu'n-Nukûl, 11,152; Çetiner, a.g.e: 2/850
[462] Ahmed ibn Hanbel, Müsned, VI,410-411; Ebu Davud, Talâk, 17.
[463] Nisaburî, Esbâbü'n-Nüzul, s. 233; Vehbe Zuhayli, a.g.e: 14/317-318.
[464] Razî, Mefâtihu'l-Gayb:XXVIIII/269; İbni Kesir, a.g.e,IV/325.
[465] Vahidî, a.g.e, s. 296-297
[466] Suyûtî, Lübâbun-Nukûl, 11,160
[467] Vahidî, a.g.e, s. 303-304; Râzî, a.g.e, 29,305.
[468] Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'ân, Saff, 61/1; Vahidî, a.g.e, s. 305.
[469] Alûsî, a.g.e. 25,96.
[470] Razî, a.g.e,Beyrut:XXX/15; Kurtubî, a.g.e, Beyrut t.y., XVIII/129.
[471] Tirmizi, V, 418
[472] Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'ân, Teğâbün, 64/1, hadis no: 3317.
[473] Kurtubi, a.g.e: 17/404-405
[474] Zuhayli, a.g.e: 14/523.
[475] Nuh'un karısının adı Vaile veya Vağile idi. Kocası hakkında kavmine "O mecnundur." derdi.
[476] Lut'un karısının adı da Valihe veya Vahile idi. Gece ateş yakarak gündüz duman tüttürerek kocasının yerini ihbar ederdi.
[477] **Ved**, Kelboğullarının; **Suvâ'**, Huzeylilerin; **Yeğûs**, Gutayflılarm; **Yeûk**, Hemdanlıların; **Nesr**, Zülkela'lılardan Himyerlilerin putu idi. Bunlar Nuh (a.s) kavminden salih birtakım kimselerin isimleri idi. Bu şahıslar ölünce şeytan onların kavimlerine, bunların oturup kalktıkları yerlerde onların heykellerini dikin ve onlara bu şahısların isimlerini verin, diye telkinde bulundu. Onlar da böyle yaptılar. Bu işi yapanlar ölüp, başkaları geldikten sonra bu sefer İblis onlara şöyle vesvesede bulundu: Sizden öncekiler bunlara ibadet ediyorlar ve bunlar vasıtasıyla onlara yağmur yağdırılıyordu. Bunun üzerine sonrakiler de onlara ibadet ettiler.

Arapların nezdinde başka putlar daha vardı. Bunların en önemlileri Taifte Sakiflilere ait **Lât**; Süleym, Gatafan ve Cuşemlilere ait **Uzza**; Kudeyd'de Huzaalılara ait **Menat**; Mekkelilere ait **İsaf**; **Naile** ve **Hubel** putları bunların en önemlileri idi. **Hubel** onların nezdinde putların en büyüğü idi. Bu sebeple Kabe'nin üzerine yerleştirilmişti.

[478] Müslim, I, 375; Buhâri, I, 165, III, 1406; Nesâi, II, 11; Ahmed, Müsned, VI, 51
[479] Taberî, a.g.e.XXIX, 76-77; Şevkânî, a.g.e.358-359

480 İbn Kesîr, a.g.e, VIII, 277-278).
481 Kurtubi, a.g.e, 18/170-171
482 Er-Râzi, a.g.e: 22/252-254.
483 Er-Râzi, a.g.e: 22/330-331
484 İbnu'l-Münzir'in Katâde'den rivayetine göre bir gün Ebu Cehl: "Eğer Muhammed'i (Ka'be'de) namaz kılarken görecek olursam mutlaka boynuna basacağım" demiş, Peygamberlik davasından vazgeçmesi mukabilinde "Biliyorsun benim kızlarım Kureyş'in en güzel kızlarıdır. Senden mehir istemeden seni kızımla evlendireyim bu işten vazgeç." diyerek Hz. Peygamber (a.s)'i kızlarından biriyle evlendirmeyi vaad eden Utbe ibn Rabîa ve "Bu yaptığını eğer mal için yapıyorsan sana malımdan sen razı oluncaya kadar vereyim, bu işten vazgeç." diyen el-Velîd ibnu'l-Muğîra hakkında nazil olduğu da söylenmiştir. *(Taberî, age. XX1X,138; Suyûtî, Lübâbu'n-Nukûl, 11,190-191; İbnu'l-Cevzî, a,g.e. VI, 441; Kurtubî, a,g,e. XIX,97.)*
485 Buharı, IV, 1892; Müslim, III, 1422; Ahmed, Müsned, IV, 312
486 elKâdî, Esbâbü'n-Nüzul, s.250
487 Zemahşerî, a.g.e , 11/503; Zuhayli, a.g.e: 11/53-54.
488 Muhtasar-ı İbn Kesîr, 3/51
489 Kurtûbi, a.g.e, Beyrut t.y., XIV, 50.
490 ez-ZemahŞeri, a.g.e., III, 486.
491 M. Hamdi Yazır, a.g.e, V, 3856; Said Havva, el-Esas fit-Tefsir, Kahire, 1985, VII, 4349.
492 Taberî, a.g.e, XXII,9.
493 Suyûtî, Lubâbu'n-Nukul, 3,76; İbn Kesir, a.g.e,Beyrut, VI.438-439
494 el-Bahru'l-Muhît, VII/250; Zuhayli, a.g.e: 11/402-403.
495 Zemahşerî, a.g.e, III, 566.
496 İbn Kesîr, a.g.e, VI,508.
497 Elmalılı Hamdi Yazır, a.g.e, V, 4002
498 İbn Manzûr, Lisânü'l-Arab, Beyrut, 1968, XII, 268.
499 Râzî, a.g.e, 26/189.
500 Kurtubî, a.g.e, Beyrut t.y., XV, 232; Hamdi Yazır, a.g.e, VI, 4113.
501 Taberî, a.g.e, XXIII, 132; İbn Kesîr, a.g.e, VII,81.
502 Beyhaki, Şuabu'l-İman, I, 491; Bezzar, Müsned, IV, 148.
503 Zuhayli, a.g.e: 12/283-286.
504 Buhârî, Tefsîru'l-Kurân, 39; Müslim, İman, 193.
505 Tirmizi, Fedâilü'l Kur'an, 2; Dârimî, Sünen, Fedailü'l-Kur'an, 14.
506 Deylemi, Firdevs, II, 421; Münavi, Feyzu'l-Kadir, IV, 238
507 Ebu Davud, IV, 270; Müsned, III, 441
508 İbn Mace, I, 65'te, Abdullah (b. Mes'ud)'dan; ed-Deylemi, el-Firdevs, II, 14 (Cabir b. abdullah (r.a)'dan; Heysemi, Mecmau'z-Zevaid, VII.
509 Vahidi, a.g.e, s. 264
510 Kurtubi, a.g.e: 15/404
511 Ahmed: 2/144- Ebû Dâvud/cihâd: 74, Tirmizî/davat: 49
512 Kurtubî, a.g.e, XVI,73.
513 Ahmed, Müsned, IV, 107; İbn Ebi Şeybe, Musannef, VI, 144; Taberani, Evsat, IV, 111; Beyhaki, es-Sünenu'l-Kübra, IX, 188; Heysemi, Mecmau'z-Zevaid, I, 197.
514 Zuhayli, a.g.e: 13/200.
515 Vahidî, a.g.e, s. 268; Suyûtî, Lübâbu'n-Nukûl, 11,110.
516 Kurtubi, a.g.e: 16/7
517 Râzî, Mefâtîhu'l-Ğayb, XXVII,265.
518 Nisaburî, Garâibu'l-Kur'an, 25/78-79; Zuhayli, a.g.e: 13/237-238.
519 Kurtubi, a.g.e: 16/45-46
520 Kadı Beyzavî; Envarü't-Tenzîl ve Esrarü't-Te'vîl, H: 7-691 veya 685/M: 1291, 4/125.
521 Râzi, a.g.e: 20/50-51
522 Kurtubi, a.g.e: 16/109
523 İbn Kesir, a.g.e, VII.305; Suyûtî, Lübâbu'n-Nukûl, 11,119.
524 Alusi, a.g.e. xxvı,79; Çetiner, a.g.e: 2/805
525 Buharı, IV, 1531, 1829, 1915; Tirmizi, V, 385; Malik, Muvatta, I, 203. İbn Kesir, Tefsir, IV, 4.
526 Buhârî, Tefsîru'l-Kur'ân, feth, 48/1.
527 Kurtubî, a.g.e. XVI,177-178; Alûsî, a.g.e. XXVI,98
528 Müslim, Cihad, 133; Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'ân, Fetih, 48/3, hadis no: 3264; Ahmed ibn Hanbel, Müsned, 111,122, 124-125,290
529 Müsned, V, 4li, Heysemi, Mecmâ', III, 266.
530 Kurtubi, a.g.e: 16/306-309
531 Biz, bu harflerin, dinleyen kimse, duyduğu o şeyleri iyice dinleyebilmesi, ona yönelebilmesi ve o güzel sözlerden, üstün manalardan hiçbir şey kaçırmaması için, Kur'ân'dan, yani onu okumadan önce getirilmiş olan dikkat çekici şeyler olduğunu açıklamıştık.. *(Er-Râzi, a.g.r,: 20/250-251.)*
532 Kurtubî, a.g.e, XVII, 81.
533 İbni Kesir,a.g.e, IV/261;Zuhayli, a.g.e: 14128-131.
534 el-Maverdî, en-Nuketu ve'l-Uyûnu, Beyrut 1992, V, 445
535 Hamdi Yazır, a.g.e, VII, 4699.
536 **"Ona ancak arınanlar dokunabilir.."** Sözü edilen «mess» yani dokunma kavramıyla, elle veya diğer bir azayla dokunmak mı, yoksa manevî bir temas mı kasdedilmektedir? Ayrıca "muttahharûn" sıfatıyla kimler murad edilmektedir? Bu hususta da birtakım farklı yorumlar, tesbitler ve içtihatlar söz konusudur. Kur'ân'a abdestsiz bir halde dokunmakta ve onu okumakta bir sakınca yoktur. Bu konuda **Hanbelî'lerle Hanefîlerin** ictihad ve yorumları birbirine çok yakındır. **İmam Şafiî** , bazı hallerde Kur'ân'a abdestsiz dokunmanın caiz olduğunu belirterek onları şöyle sıralamıştır:
1- Korumak maksadıyla alınıp taşınırsa,
2- Dirhem veya dînar (para) üzerinde yazılı olursa,
3- Kur'ân âyetlerinden bir kısmının ilim kitaplarında yazılı bulunması halinde, o kitapları alıp okumak veya öğretmek durumu ortaya çıkarsa,
4- Tefsir kitaplarında, meal veya tefsîrde kullanılan kelimeler, Kur'ân kelimelerinden fazla olursa,
5- Elbise üzerine yazılı bulunursa,
6- Öğrenmek maksadıyla ele alınırsa, o takdirde Kur'ân'a ve âyetlerine abdestsiz olarak elle dokunmakta bir sakınca yoktur.*(Bilgi için bak : el-Cezîrî, Kitabül-Fıkh Alel-Mezâhibil-Erbaa, Mısır 1969: 1/48, 49)*

[537] Alûsî, age. XXVII, 169.
[538] Ebu Davud, Talak, 17
[539] Zuhayli, a.g.e: 14/300-301; Cassas, III/417; İbnü'l-Arabi, Ahkâmü'l-Kur'an, VI/1738.
[540] Zuhayli, a.g.e: 14/338.
[541] İbnul-Arabî, a.g.e, IV/1757; Zuhayli, a.g.e: 14/351-353.
[542] Suyûtî, Lübâbu'n-Nukûl, 162.
[543] Buhârî, Hibe, 29; Cizye, 18; Edeb, 8; Müslim, Zekât, 50; Ebu Davud, Zekât, 34; Ahmed ibn Hanbel, Müsned, VI.344.
[544] Alûsî, a.g.e, 25,8.
[545] Suyûtî, Lübâbu'n-Nukûl, 11,166.
[546] Kurtubî, a.g.e. 15,56.
[547] Taberî, a.g.e, 25,66.
[548] İbni Kesir, a.g.e, Beyrut, IV,367; Kenzü'l-Ummâl, IV,9327-9443.
[549] Taberî, a.g.e, X,138.
[550] Alûsî, a.g.e,Beyrut, XVIII, 119
[551] Kurtubi, a.g.e: 17,397-398.
[552] Alûs, a.g.e, XXVIII, 128
[553] Vahidî, a.g.e, s. 310
[554] Taberî, a,g,e. XXVIII,102; İbn Kesir, a,g,e. VIII.186; İbnu'l-Cevzi, a,g,e. VIIl, 303; Müslim, II, 1100; Buhârî, V, 2016, VI, 2462; Ebû Dâvûd, III, 335; Müsned.Vl, 221
[555] TÎrmizî, "Fezâilü'l-Kur'ân", 9; Şevkânî, V, 296; Prof. Dr. H. Karaman, Prof. Dr. M. Çağrıcı, Prof. Dr. İ. K. Dönmez, Prof. Dr. S. Gümüş, Kur'an Yolu:V,341.
[556] Taberi, .ag.e, XXIX, 16; İbn Kesir, a.g.e,Beyrut, IV, 402
[557] **Bahçe Sahipleri**: Rivayet edildiğine göre Sakiflilerden müslüman bir kişinin San'a ya-kınlarında hurma ağaçları ve ekini bulunan bir bahçesi vardı. Mahsulünü topladığı vakit fakirler için mahsulünden büyük oranda bir pay ayırırdı. O ölünce o bahçe oğullarına miras kaldı. Daha sonra da şöyle dediler: Bak-makla yükümlü olduğumuz çoluk çocuğumuz çok, mal ise az. Babamızın yaptığı gibi yoksullara bir şeyler vermeye imkanımız yok. Yüce Allah da onların bahçelerini yakmış, mahsullerini yok etmişti. Ömer Rıza, Mu'cemu'l-Müellifin, VI, 75; Kurtubi, a,g,e. 17/551-552..
[558] Zuhayli, a.g.e, 15/101
[559] Müslim, I, 331; Buhârî, IV, 1H73; Tirmizi, V, 426; Müsned, I, 270.
[560] İbn Ebî Şeybe ve İbnu'l-Münzir'in Atâ'dan rivayetlerine göre **"Onlar gecenin az bir kısmında uyurlardı. Seher vakitlerinde de istiğfar ederlerdi."** Zâriyat: 51/17-18) âyet-i kerimeleri nazil olduğunda bütün geceyi kıyam (namaz ve ibadet) ile geçirmeleri emrolunmuştu ve bu bazılarına ağır geliyordu. Meselâ Ebu Zerr, bir asaya dayanmak zorunda kalıyordu. Bu şekilde iki ay kaldılar, iki ay sonra onlara geceleri ibadetle geçirme konusunda ruhsat tanıyan "Ondan kolayınıza geleni okuyun." (Müzzemmil, 73/20) âyet-i kerimesi nazil oldu.*(Alûsî, age. XXVII,8; Bedreddin Çetiner, Esbab-ı Nüzul, Çağrı Yayınları: 2/916.)*
[561] Müşrikler, Hz. Peygamber (a.s)'e: "İsrail oğullarından birisi bir günah işlediğinde bu günahının keffâretini sabaha çıktığında,başucunda bir mektupta yazılı olarak bulurmuş. Biz neden görmüyoruz?" demişler de âyet-i kerime bunun üzerine nazil olmuş. *(İbnu'l-Cevzî, a,g,e. 8/413.)*
[562] Buhârî, Tefsîru'l-Kur'an, 77.
[563] İbnul-Esir, Usdu'l-Ğabe, III, 760; İbn Hacer, el-İsabe, IV, 494: Kurtubi, a,g,e. 18/400-401
[564] Er-Râzi, a.g.e: 23/93.
[565] Tirmizî, "Tefsir" 84.
[566] Müslim, Fadailüs-Sahabe, 23, 121, Hadis no: 2465.
[567] İbni Cevzi, a.g.e: 9/225.
[568] Kurtubî, a.g.e, Beyrut, XX, 183.
[569] Zemahşerî, a.g.e, 4, 803.
[570] Müslim, IV, 1902; Buhârî, V, 2004; Ibn Hibban, Sahih, XV, 405; Tirmizi, V, 6; Ebû Davud, II. 226: İbn Mace. L 643: Ahmed, Müsned. IV. 32H.;Kurtubi, a.g.e: 19/417-422.
[571] Tirmizî, Fedâilul-Kur'an, 10.
[572] İbni Cevzi, a.g.e: 9/267-268.